Bundel van de Raadsvergadering van 20 juni 2017

Agenda bijlagen

Format beelden raadsvergadering 20 juni 2017.docx

1 Opening en presentie

2 Toelating tijdelijk raadslid dhr. M. Houben; Gemeenteblad 2017/39

Raadsvoorstel 39 Toelating tijdelijk lid van de raad.docx

Raadsbesluit 39 Tijdelijke toel;ating lid van de raad.pdf

3 Vaststelling agenda

Agenda raadsvergadering 20-6-2017.docx

4 Spreekrecht burgers

5 Vragenuur raadsleden

6 Vaststellen besluitenlijst(en) raadsvergadering(en) d.d. 23-5-2017; Gemeenteblad 2017/47; Vaststellen A(kkoord)stukken 6.1. t/m 6.13

Besluitenlijst 23 mei 2017.docx

Raadsbesluit 47 Besluitenlijst van 23-5-2017.pdf

6.1 Vaststelling vergaderstelsel 2017 en Reglement van orde van de raad en raadscommissies 2017; Gemeenteblad 2017/11 (versie 3)

Burgemeester Winants
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 11 (versie 3) Vaststelling vergaderstelsel 2017 en Reglement van orde van de raad en raadscommissies.docx

Raadsvoorstel 11 (bijlage versie 3) Reglement van orde voor raad en raadscommissies 2017.docx

Raadsvoorstel 11 (bijlage) Model voor startnotities beleidsprocessen en projecten.docx

Raadsvoorstel 11 (bijlage) Rapport Nationale ombudsman mbt klacht burger inzake openbaarheid informatieavond.pdf

Raadsvoorstel 11 (bijlage) Vergaderen op een dag of op twee avonden.docx

Raadsvoorstel 11 (bijlage) VNG 20160629_ledenbrief_wijziging-model-rvo-voor-de-raad-en-model-commissieverordening.pdf

Raadsvoorstel 11 (bijlage) Wijzigingen gemeentewet per 1-2-2016.pdf

Raadsbesluit 11 (bijlage versie 3) Reglement van Orde gemeente Brunssum voor raad en raadscommissies 2017.pdf

Raadsbesluit 11 (versie 3) Vaststelling Vergaderstelsel 2017; Reglement van Orde voor raad en raadscommissies 2017.pdf

6.2 Veiligheidsregio Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021; Gemeenteblad 2017/31

Burgemeester Winants
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 31 Veiligheidsregio Begroting 2018.docx

Raadsvoorstel 31 Veiligheidsregio (bijlage) toelichting begroting 2018.pdf

Raadsvoorstel 31 Veiligheidsregio (bijlage) begroting 2018 incl. meerjarenraming 2019-2021.pdf

Raadsvoorstel 31 Veiligheidsregio (bijlage) begroting 2018 Meld- en Coördinatie Centrum (MCC).pdf

Raadsvoorstel 31 Veiligheidsregio (bijlage) beleidstoelichting ontwerp begroting 2018.pdf

Raadsvoorstel 31 Veiligheidsregio (bijlage) bestuurssamenvatting 2018.docx

Raadsvoorstel 31 Veiligheidsregio (bijlage) brief aan de raad nr. 20 inzake zienswijze begroting 2018 Veiligheidsregio Zuid-Limburg.pdf

Raadsbesluit 31 Veiligheidsregio ZL Zienswijze ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021.pdf

6.3 Veiligheidsregio Jaardocument 2016; Gemeenteblad 2017/33

Burgemeester Winants
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio Jaardocument 2016.docx

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio (bijlage) balans MCC per 31 decembber 2016.pdf

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio (bijlage) bestuurssamenvatting 2016.docx

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio (bijlage) brief aan de raad nr. 21 inzake zienswijze jaardocument 2016 Veiligheidsregio Zuid-Limburg.pdf

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio (bijlage) jaardocument 2016 Meld- en Coördinatie Centrum (MCC).pdf

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio (bijlage) jaardocument 2016 Programmabureau.pdf

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio (bijlage) jaardocument Bevolkingszorg 2016.pdf

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio (bijlage) jaardocument Brandweer Zuid-Limburg 2016.pdf

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio (bijlage) jaardocument Burgernet Limburg 2016.pdf

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio (bijlage) jaardocument GHOR Zuid-Limburg 2016.pdf

Raadsvoorstel 33 Veiligheidsregio (bijlage) toelichting jaarrekening 2016.pdf

Raadsbesluit 33 Veiligheidsregio ZL Zienswijze jaardocument 2016.pdf

6.4 RUD Jaarstukken 2016, Begroting 2018, Meerjarenraming 2019-2022; Gemeenteblad 2017/32

Burgemeester Winants
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 32 RUD Jaarstukken 2016, Begroting 2018, Meerjarenraming 2019-2022.docx

Raadsvoorstel 32 RUD (bijlage) Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022.pdf

Raadsvoorstel 32 RUD (bijlage) Begrotingswijziging 2017 en meerjarenraming 2018-2021.pdf

Raadsvoorstel 32 RUD (bijlage) Brief voorlopige Jaarstukken 2016; ontwerpbegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022 en begrotingswijziging 2017.pdf

Raadsvoorstel 32 RUD (bijlage) Jaarstukken 2016.pdf

Raadsvoorstel 32 RUD (bijlage) Oplegnotitie bij voorlopige jaarrekening 2016.pdf

Raadsbesluit 32 RUD Zuid Limburg Zienswijze ontwerp-programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022, eerste begrotingswijziging 2017 en jaarrekening 2016.pdf

6.5 Gewijzigde pre-ambule GR Het Gegevenshuis; Gemeenteblad 2017/19

Wethouder De Rijck
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 19 (bijlage) Gewijzigde Preambule gemeenschappelijke regeling Het Gegevenshuis.docx

Raadsvoorstel 19 (bijlage) informatiebrief inzake toetreding waterschap Limburg tot Het Gegevenshuis.pdf

Raadsvoorstel 19 Gewijzigde Preambule gemeenschappelijke regeling Het Gegevenshuis.docx

Raadsbesluit 19 Gewijzigde Preambule gemeenschappelijke regeling Het Gegevenshuis.pdf

6.6 BSGW: zienswijze begroting 2018; meerjarenbegroting 2019-2022; Gemeenteblad 2017/18

wethouder Joosten
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 18 BSGW begroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2022.docx

Raadsvoorstel 18 (bijlage) brief aan de raad nr. 8 inzake ontwerpbegroting 2018 en ontwerp-meerjarenraming 2018-2022 BsGW.pdf

Raadsvoorstel 18 (bijlage) brief aan de raad nr. 9 inzake Kadernota 2018 BsGW.pdf

Raadsbesluit 18 BsGW Zienswijze Ontwerpbegroting 2018 en Meerjaren begroting 2018-2022.pdf

6.7 Rd4 Ontwerpbegroting 2018 en jaarrekening 2016; Gemeenteblad 2017/34

Wethouder Joosten
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 34 Rd4 ontwerpbegroting 2018 en jaarrekening 2016.docx

Raadsvoorstel 34 (bijlage) brief aan de raad nr. 18 ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4.pdf

Raadsvoorstel 34 (bijlage) Brief aan de raad nr. 19 jaarrekening 2016 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4.pdf

Raadsbesluit 34 Gemeenschappelijke Regeling Rd4 ontwerpbegroting 2018 en Jaarrekening 2016.pdf

6.8 Zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed; Gemeenteblad 2017/35 (versie 2) NIET OPENBAAR

Wethouder Offermans
Akkoordstuk
Het raadsvoorstel is afgevoerd van de agenda

6.9 GGD Zuid Limburg jaarstukken 2016 / begroting 2018; Gemeenteblad 2017/33

Wethouder Heinen
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 33 GGD Jaardocument 2016.docx

Raadsvoorstel 33 GGD (bijlage) 2e begrotingswijziging 2017.pdf

Raadsvoorstel 33 GGD (bijlage) begroting 2018 GGD ZL.pdf

Raadsvoorstel 33 GGD (bijlage) Brief aan de raad nr. 15 GGD ZL begroting 2018.pdf

Raadsvoorstel 33 GGD (bijlage) jaarverslag 2016 GGD ZL.pdf

Raadsvoorstel 33 GGD (bijlage) verslag van bevindingen accountantsverslag 2016 GGD ZL.pdf

Raadsbesluit 33 GGD Zuid Limburg jaarverslag 2016, 2e begrotingswijziging 2017 en begroting 2018.pdf

6.10 Kredietbank Limburg Jaarrekening 2016, Begroting 2018; Gemeenteblad 2017/30

Wethouder Heinen
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 30 Kredietbank Limburg Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020 & jaarstukken 2016.docx

Raadsvoorstel 30 (bijlage) zienswijze op de Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020.docx

Raadsvoorstel 30 Kredietbank (bijlage) concept begroting 2018 , inclusief meerjarenbegroting voor 2019 en 2020.pdf

Raadsvoorstel 30 Kredietbank (bijlage) jaarstukken 2016.pdf

Raadsbesluit 30 Kredietbank Limburg Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020 & jaarstukken 2016.pdf

6.11 Betere Buren visienota 2017-2021; Gemeenteblad 2017/28 (versie 2)

Wethouder Joosten
Akkoordstuk

Het raadsvoorstel is afgevoerd van de agenda

Raadsvoorstel 28 (versie 2) Betere Buren Visienota 2017-2021.docx

Raadsvoorstel 28 Betere Buren (bijlage) Begroting 2018.docx

Raadsvoorstel 28 Betere Buren (bijlage) Jaarrekening 2014.pdf

Raadsvoorstel 28 Betere Buren (bijlage) Jaarrekening 2015.pdf

Betere Buren advies OR.docx

Raadsvoorstel 28 Betere Buren (bijlage versie 2) Visienota Betere Buren 2017-2021 'Samenwerken in de keten'.docx

6.12 ISD BOL Jaarstukken 2016, 1e Berap 2017 en Programmabegroting 2018 ev; Gemeenteblad 2017/27

Wethouder De Rijck
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 27 ISD BOL Jaarstukken 2016, Programmabegroting 2018 e.v. en 1e Bestuursrapportage 2017.docx

Raadsvoorstel 27 ISD BOL (bijlage) 1e bestuursrapportage 2017 versie 1.2.pdf

Raadsvoorstel 27 ISD BOL (bijlage) 1e Bestuursrapportage ISD BOL 2017.pdf

Raadsvoorstel 27 ISD BOL (bijlage) brief aan de raad nr. 13 ISD BOL jaarstukken 2016.pdf

Raadsvoorstel 27 ISD BOL (bijlage) brief aan de raad nr. 14 ISD BOL programmabegroting 2018.pdf

Raadsvoorstel 27 ISD BOL (bijlage) jaarrekening 2016.pdf

Raadsvoorstel 27 ISD BOL (bijlage) jaarverslag 2016.pdf

Raadsvoorstel 27 ISD BOL (bijlage) Zienswijze ISD BOL Jaarstukken 2016, 1e Bestuursrapportage 2017 en Programmabegroting 2018 e.v..docx

Raadsbesluit 27 ISD BOL Jaarstukken 2016, Programmabegroting 2018 e.v. en 1e Bestuursrapportage 2017.pdf

6.13 WOZL Jaarrekening 2016, Begroting 2018; Gemeenteblad 2017/29

Wethouder Joosten
Akkoordstuk

Raadsvoorstel 29 WOZL jaarrekening 2016, begroting 2018.docx

Raadsvoorstel 29 (bijlage) WOZL Jaarstukken 2016, Begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021, Accountantsverklaring WOZL Jaarrekening 2016.pdf

Raadsvoorstel 29 (bijlage) zienswijze Gemeente Brunssum ten aanzien van de GR WOZL Begroting 2018 inclusief meerjarenraming.docx

Raadsbesluit 29 WOZL Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021.pdf

7 Stadsregio parkstad Begroting 2018, meerjarenraming 2019-2021, voorlopige jaarrekening 2016; Gemeenteblad 2017/40

Burgemeester Winants
Bespreekstuk

Raadsvoorstel 40 Stadsregio Parkstad Begroting 2018, meerjarenraming 2019-2021, voorlopige jaarrekening 2016.docx

Raadsvoorstel 40 Stadsregio Parkstad (bijlage) brief aan de raad nr. 22 begeleidend schrijven.pdf

Raadsvoorstel 40 Stadsregio Parkstad (bijlage) jaarrekening 2016.pdf

Raadsvoorstel 40 Stadsregio Parkstad (bijlage) jaarverslag 2016.pdf

Raadsvoorstel 40 Stadsregio Parkstad (bijlage) ontwerpbegroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021.pdf

Raadsbesluit 40 Stadsregio Parkstad Limburg Zienswijze ontwerpbegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 en voorlopige jaarrekening 2016.pdf

8 Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024; Gemeenteblad 2017/3

Wethouder De Rijck en Offermans
Bespreekstuk

Het raadsvoorstel is afgevoerd van de agenda

Raadsvoorstel 3 Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024.docx

Raadsvoorstel 3 (bijlage) 3e begrotingswijziging 2017.xlsx

Raadsvoorstel 3 (bijlage) Ambitiedocument Toerisme Parkstad 2025.pdf

Raadsvoorstel 3 (bijlage) IBA Uitvoeringsprogramma 2020.pdf

Raadsvoorstel 3 (bijlage) Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024.pdf

Raadsvoorstel 3 (bijlage) Midtermreview LED 2016.pdf

Raadsvoorstel 3 (bijlage) Overzicht Projecten 2016-2020.pdf

Raadsvoorstel 3 (bijlage) Rapportage MKB-vriendelijkste gemeenten.pdf

Raadsvoorstel 3 (bijlage) Samenvatting & Conclusies Monitor Economisch Programma Zuid-Limburg 2016.pdf

Raadsvoorstel 3 (bijlage) Toeristische Trendrapportage en factsheets.pdf

Raadsvoorstel 3 (bijlage) Uitvoeringsconvenant VVV.pdf

9 Inlichtingen artikel 43 brieven

Overzichtsschema art 43 20-6-2017.pdf

10 Bekrachtiging geheimhouding

Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan de Gemeenteraad als bedoeld in artikel 25, 2e en 3e lid Gemeentewet:
Sinds de vorige raadsvergadering hebben het college van B&W, de Burgemeester noch een raadscommissie stukken aan de gemeenteraad overgelegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. Bekrachtiging van geheimhouding is op dit moment niet aan de orde. Mocht tot het moment van de raadsvergadering op 20 juni 2017 nog geheimhouding aan de gemeenteraad worden opgelegd, dan ontvangt u via ter inzage legging alsnog een raadsvoorstel voor de bekrachtiging van de geheimhouding

11 Behandeling vragen voor het vragenuur van 23-5-2017 van fractie BBB Lijst Palmen

12 Sluiting

gemeente Brunssum

Link naar de beelden van de raadsvergadering van 20 juni 2017

http://www.loo-tv.nl/content/raadsvergadering-20-juni-2017

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Tijdelijke toelating lid van de raad
Gemeentebladnr. 2017/39

Rol van de raad
De raad beslist over de toelating van zijn leden.

Context van het raadsvoorstel
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd omdat de heer Luit gebruik maakt van zijn recht tijdelijk ontslag te nemen als raadslid. Dit op grond van de wet 'Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte'. De raad beslist over de toelating van de tijdelijke opvolger de heer Houben.

Financiële/personele/juridische gevolgen?
De extra vergoedingskosten voor het vervangende raadslid kunnen worden gedekt uit het daarvoor bestemde raadsbudget. Een eventuele overschrijding kan bij de jaarrekening worden verantwoord.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Op grond van voornoemde vervangingsregeling herleeft het lidmaatschap van de heer Luit van rechtswege met ingang van de dag waarop 16 weken zijn verstreken sinds de dag van het tijdelijke ontslag, te weten op 1 september 2017. Hij hoeft dan niet opnieuw te worden benoemd

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Het tijdelijk ontslag gaat in per 13 mei 2017 en herleeft van rechtswege op 2 september 2017.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
nee

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d. : nvt
Registratiekenmerk :
Gemeentebladnr. : 2017/39
Dienst / Afdeling : Griffie
Behandelvoorstelnr. :
Portefeuillehouder : L.M.C. Winants
Onderwerp : Tijdelijke toelating lid van de raad
Raadsverg. d.d. : 20-6 2017
Uiterlijke beslisdatum :

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum;

Gelezen het verzoek van de heer G.G. Luit d.d. 2 mei 2017;
Gelet op het besluit van de voorzitter van het centraal stembureau 11 mei 2017
Gelet op de Wet 'Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte';
Gelet op het bepaalde in artikel X12, X 11, X10, lid 2 en lid 4 en artikel V4, lid 1 van de Kieswet
Gelet op de Gemeentewet

Besluit:

1. In te stellen een onderzoekscommissie van de geloofsbrieven en (eventuele) afstandsverklaringen bestaande uit 3 personen;
2. Tot onderzoek van (eventuele) afstandsverklaringen en de geloofsbrieven van het tijdelijke raadslid de heer P.M.J. Houben;
3. Toe te laten als tijdelijk lid van de raad de heer P.M.J. Houben op basis van de Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en Eerste Kamer der Staten-Generaal, de Provinciale Staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte.

Aanleiding
Bij brief van 2 mei 2017 heeft de heer G.G. Luit, raadslid voor de fractie PAK, aan de voorzitter van de gemeenteraad gevraagd om hem met ingang van 13 mei 2017 voor de derde keer in deze zittingsperiode tijdelijk ontslag te verlenen als lid van de raad wegens ziekte daar de geschatte duur meer dan 8 weken zal zijn. Op grond van de wet 'Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte' kan een raadslid verzoeken om tijdelijk te worden ontslagen als raadslid waardoor het mogelijk wordt om een tijdelijke opvolger voor dit raadslid te benoemen. De voorzitter van de gemeenteraad beslist op dit verzoek en verleent het tijdelijk ontslag voor de duur van maximaal 16 weken. De bevoegdheid hiertoe is vastgelegd in artikel X 10, lid 2 van de Kieswet. Op grond van artikel X 10, lid 4 van de Kieswet, kan aan een lid van een vertegenwoordigend orgaan zoals bedoeld in artikel X 10, lid 2 van de Kieswet, ten hoogste drie keer per zittingsperiode tijdelijk ontslag worden verleend. Op grond van voornoemde vervangingsregeling herleeft het lidmaatschap van de heer Luit van rechtswege met ingang van de dag waarop 16 weken zijn verstreken sinds de dag van het tijdelijke ontslag, te weten op 2 september 2017. Hij hoeft dan niet opnieuw te worden benoemd.

Probleemstelling
Op grond van artikel X12 van de Kieswet benoemt de voorzitter van het centraal stembureau een vervanger voor de plaats die in de raad is opengevallen als gevolg van een tijdelijk ontslag aan een zittend raadslid. Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat degene die als vervanger is benoemd ophoudt lid van de raad te zijn met ingang van de dag waarop 16 weken zijn verstreken sinds de dag van ingang van het tijdelijk ontslag. Dit gebeurt ook van rechtswege en vergt dus geen afzonderlijk besluit. Dit betekent dat de vervanging door de heer Houben eindigt met ingang van 2 september 2017. De heer Houben heeft schriftelijk meegedeeld dat hij zijn benoeming tot tijdelijk raadslid aanneemt. Daarbij heeft hij gelijktijdig de wettelijk vereiste bescheiden voor zijn toelating overgelegd.
Ingevolge artikel V4 van de Kieswet beslist de raad over de toelating van zijn leden.
Ingevolge het bepaalde in artikel V4, lid 1 van de Kieswet dient de raad de geloofsbrief van het benoemde raadslid te onderzoeken en te beslissen of de heer Houben wordt toegelaten tot de raad. Vervolgens kan de heer Houben worden

geïnstalleerd en beëdigd waarna hij direct zijn tijdelijke functie als raadslid kan uitoefenen.

Doelen/beoogd resultaat
Een tijdelijke vervanger toelaten als lid van de raad voor de periode waarin de heer Luit zijn functie als raadslid niet kan uitoefenen vanwege ziekte.

Kaders
Wet ‘Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte’; Kieswet en de Gemeentewet

Uitvoering
Ingevolge artikel 6 van het Reglement van Orde stelt de raad bij elke toelating van een nieuw lid van de raad een commissie in bestaande uit drie leden van de raad.

Financiële gevolgen en dekking
Het raadslid dat vervangen wordt behoudt de raadsvergoeding en de helft van de onkostenvergoeding. Dat de onkostenvergoeding ten dele wordt voortgezet heeft als reden dat aangegane verplichtingen, zoals abonnementen, blijven doorlopen. De vervanger ontvangt de volledige raadsvergoeding en de volledige onkostenvergoeding. De extra vergoedingskosten voor het vervangende raadslid kunnen worden gedekt uit het daarvoor bestemde raadsbudget. Een eventuele overschrijding kan bij de jaarrekening worden verantwoord.

Bijlagen
Er zijn geen bijlagen.

voorzitter,

L.M.C. Winants

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/39
Dienst/Afdeling : Griffie
Registratiekenmerk :

De Raad van de gemeente Brunssum;

Gelezen het verzoek van de heer G.G. Luit d.d. 2 mei 2017;
Gelet op het besluit van de voorzitter van het centraal stembureau 11 mei 2017
Gelet op de Wet 'Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte';
Gelet op het bepaalde in artikel X12, X 11, X10, lid 2 en lid 4 en artikel V4, lid 1 van de Kieswet
Gelet op de Gemeentewet

Besluit:

1. In te stellen een onderzoekscommissie van de geloofsbrieven en (eventuele) afstandsverklaringen bestaande uit 3 personen;
2. Tot onderzoek van (eventuele) afstandsverklaringen en de geloofsbrieven van het tijdelijke raadslid de heer P.M.J. Houben;
3. Toe te laten als tijdelijk lid van de raad de heer P.M.J. Houben op basis van de Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en Eerste Kamer der Staten-Generaal, de Provinciale Staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Tijdelijke toelating lid van de raad
Gemeentebladnr. 2017/39

Rol van de raad
De raad beslist over de toelating van zijn leden.

Context van het raadsvoorstel
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd omdat de heer Luit gebruik maakt van zijn recht tijdelijk ontslag te nemen als raadslid. Dit op grond van de wet 'Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte'. De raad beslist over de toelating van de tijdelijke opvolger de heer Houben.

Financiële/personele/juridische gevolgen?
De extra vergoedingskosten voor het vervangende raadslid kunnen worden gedekt uit het daarvoor bestemde raadsbudget. Een eventuele overschrijding kan bij de jaarrekening worden verantwoord.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Op grond van voornoemde vervangingsregeling herleeft het lidmaatschap van de heer Luit van rechtswege met ingang van de dag waarop 16 weken zijn verstreken sinds de dag van het tijdelijke ontslag, te weten op 1 september 2017. Hij hoeft dan niet opnieuw te worden benoemd

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Het tijdelijk ontslag gaat in per 13 mei 2017 en herleeft van rechtswege op 2 september 2017.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
nee

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	nvt
Registratiekenmerk	:	
Gemeentebladnr.	:	2017/39
Dienst / Afdeling	:	Griffie
Behandelvoorstelnr.	:	
Portefeuillehouder	:	L.M.C. Winants
Onderwerp	:	Tijdelijke toelating lid van de raad
Raadsverg. d.d.	:	20-6 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum;

Gelezen het verzoek van de heer G.G. Luit d.d. 2 mei 2017;
Gelet op het besluit van de voorzitter van het centraal stembureau 11 mei 2017
Gelet op de Wet 'Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte';
Gelet op het bepaalde in artikel X12, X 11, X10, lid 2 en lid 4 en artikel V4, lid 1 van de Kieswet
Gelet op de Gemeentewet

Besluit:

1. In te stellen een onderzoekscommissie van de geloofsbrieven en (eventuele) afstandsverklaringen bestaande uit 3 personen;
2. Tot onderzoek van (eventuele) afstandsverklaringen en de geloofsbrieven van het tijdelijke raadslid de heer P.M.J. Houben;
3. Toe te laten als tijdelijk lid van de raad de heer P.M.J. Houben op basis van de Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en Eerste Kamer der Staten-Generaal, de Provinciale Staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte.

Aanleiding
Bij brief van 2 mei 2017 heeft de heer G.G. Luit, raadslid voor de fractie PAK, aan de voorzitter van de gemeenteraad gevraagd om hem met ingang van 13 mei 2017 voor de derde keer in deze zittingsperiode tijdelijk ontslag te verlenen als lid van de raad wegens ziekte daar de geschatte duur meer dan 8 weken zal zijn. Op grond van de wet 'Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte' kan een raadslid verzoeken om tijdelijk te worden ontslagen als raadslid waardoor het mogelijk wordt om een tijdelijke opvolger voor dit raadslid te benoemen. De voorzitter van de gemeenteraad beslist op dit verzoek en verleent het tijdelijk ontslag voor de duur van maximaal 16 weken. De bevoegdheid hiertoe is vastgelegd in artikel X 10, lid 2 van de Kieswet. Op grond van artikel X 10, lid 4 van de Kieswet, kan aan een lid van een vertegenwoordigend orgaan zoals bedoeld in artikel X 10, lid 2 van de Kieswet, ten hoogste drie keer per zittingsperiode tijdelijk ontslag worden verleend. Op grond van voornoemde vervangingsregeling herleeft het lidmaatschap van de heer Luit van rechtswege met ingang van de dag waarop 16 weken zijn verstreken sinds de dag van het tijdelijke ontslag, te weten op 2 september 2017. Hij hoeft dan niet opnieuw te worden benoemd.

Probleemstelling
Op grond van artikel X12 van de Kieswet benoemt de voorzitter van het centraal stembureau een vervanger voor de plaats die in de raad is opengevallen als gevolg van een tijdelijk ontslag aan een zittend raadslid. Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat degene die als vervanger is benoemd ophoudt lid van de raad te zijn met ingang van de dag waarop 16 weken zijn verstreken sinds de dag van ingang van het tijdelijk ontslag. Dit gebeurt ook van rechtswege en vergt dus geen afzonderlijk besluit. Dit betekent dat de vervanging door de heer Houben eindigt met ingang van 2 september 2017. De heer Houben heeft schriftelijk meegedeeld dat hij zijn benoeming tot tijdelijk raadslid aanneemt. Daarbij heeft hij gelijktijdig de wettelijk vereiste bescheiden voor zijn toelating overgelegd.
Ingevolge artikel V4 van de Kieswet beslist de raad over de toelating van zijn leden.
Ingevolge het bepaalde in artikel V4, lid 1 van de Kieswet dient de raad de geloofsbrief van het benoemde raadslid te onderzoeken en te beslissen of de heer Houben wordt toegelaten tot de raad. Vervolgens kan de heer Houben worden

28-6-2017 269

geïnstalleerd en beëdigd waarna hij direct zijn tijdelijke functie als raadslid kan uitoefenen.

Doelen/beoogd resultaat
Een tijdelijke vervanger toelaten als lid van de raad voor de periode waarin de heer Luit zijn functie als raadslid niet kan uitoefenen vanwege ziekte.

Kaders
Wet 'Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte'; Kieswet en de Gemeentewet

Uitvoering
Ingevolge artikel 6 van het Reglement van Orde stelt de raad bij elke toelating van een nieuw lid van de raad een commissie in bestaande uit drie leden van de raad.

Financiële gevolgen en dekking
Het raadslid dat vervangen wordt behoudt de raadsvergoeding en de helft van de onkostenvergoeding. Dat de onkostenvergoeding ten dele wordt voortgezet heeft als reden dat aangegane verplichtingen, zoals abonnementen, blijven doorlopen. De vervanger ontvangt de volledige raadsvergoeding en de volledige onkostenvergoeding. De extra vergoedingskosten voor het vervangende raadslid kunnen worden gedekt uit het daarvoor bestemde raadsbudget. Een eventuele overschrijding kan bij de jaarrekening worden verantwoord.

Bijlagen
Er zijn geen bijlagen.

voorzitter,

L.M.C. Winants

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/39
Dienst/Afdeling : Griffie
Registratiekenmerk :

De Raad van de gemeente Brunssum;

Gelezen het verzoek van de heer G.G. Luit d.d. 2 mei 2017;
Gelet op het besluit van de voorzitter van het centraal stembureau 11 mei 2017
Gelet op de Wet 'Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en de Eerste Kamer der Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte';
Gelet op het bepaalde in artikel X12, X 11, X10, lid 2 en lid 4 en artikel V4, lid 1 van de Kieswet
Gelet op de Gemeentewet

Besluit:

1. In te stellen een onderzoekscommissie van de geloofsbrieven en (eventuele) afstandsverklaringen bestaande uit 3 personen;
2. Tot onderzoek van (eventuele) afstandsverklaringen en de geloofsbrieven van het tijdelijke raadslid de heer P.M.J. Houben;
3. Toe te laten als tijdelijk lid van de raad de heer P.M.J. Houben op basis van de Regeling tijdelijke vervanging van leden van de Tweede Kamer en Eerste Kamer der Staten-Generaal, de Provinciale Staten en de gemeenteraden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Agenda Raadsvergadering

Datum:	20-06-2017
Tijd:	19:00 - 21:00
Locatie:	Raadzaal
Voorzitter:	Burgemeester L.M.C. Winants
Toelichting:	Gemeenteblad 2017/51 Hierbij nodig ik u uit voor de openbare vergadering van de Raad van de Gemeente Brunssum, welke zal worden gehouden op dinsdag 23 mei 2017 om 19.00 uur in de Raadzaal van het Bestuurscentrum. De stukken liggen ter inzage bij de griffie.

Punt	Omschrijving
1	**Opening en presentie**
2	**Toelating tijdelijk raadslid dhr. M. Houben; Gemeenteblad 2017/39**
3	**Vaststelling agenda**
4	**Spreekrecht burgers**
5	**Vragenuur raadsleden**
6	**Vaststellen besluitenlijst(en) raadsvergadering(en) d.d. 23-5-2017; Gemeenteblad 2017/47; Vaststellen A(kkoord)stukken 6.1. t/m 6.13**
6.1	**Vaststelling vergaderstelsel 2017 en Reglement van orde van de raad en raadscommissies 2017; Gemeenteblad 2017/11 (versie 3)** *Burgemeester Winants* *Akkoordstuk*
6.2	**Veiligheidsregio Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021; Gemeenteblad 2017/31** *Burgemeester Winants* *Akkoordstuk*
6.3	**Veiligheidsregio Jaardocument 2016; Gemeenteblad 2017/33** *Burgemeester Winants* *Akkoordstuk*

6.4 RUD Jaarstukken 2016, Begroting 2018, Meerjarenraming 2019-2022; Gemeenteblad 2017/32

Burgemeester Winants
Akkoordstuk

6.5 Gewijzigde pre-ambule GR Het Gegevenshuis; Gemeenteblad 2017/19

Wethouder De Rijck
Akkoordstuk

6.6 BSGW: zienswijze begroting 2018; meerjarenbegroting 2019-2022; Gemeenteblad 2017/18

wethouder Joosten
Akkoordstuk

6.7 Rd4 Ontwerpbegroting 2018 en jaarrekening 2016; Gemeenteblad 2017/34

Wethouder Joosten
Akkoordstuk

6.8 Zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed; Gemeenteblad 2017/35 (versie 2) NIET OPENBAAR

Wethouder Offermans
Akkoordstuk

6.9 GGD Zuid Limburg jaarstukken 2016 / begroting 2018; Gemeenteblad 2017/33

Wethouder Heinen
Akkoordstuk

6.10 Kredietbank Limburg Jaarrekening 2016, Begroting 2018; Gemeenteblad 2017/30

Wethouder Heinen
Akkoordstuk

6.11 Betere Buren visienota 2017-2021; Gemeenteblad 2017/28 (versie 2)

Wethouder Joosten
Akkoordstuk

6.12 ISD BOL Jaarstukken 2016, 1e Berap 2017 en Programmabegroting 2018 ev; Gemeenteblad 2017/27

Wethouder De Rijck
Akkoordstuk

6.13 WOZL Jaarrekening 2016, Begroting 2018; Gemeenteblad 2017/29

Wethouder Joosten
Akkoordstuk

7 Stadsregio parkstad Begroting 2018, meerjarenraming 2019-2021, voorlopige jaarrekening 2016; Gemeenteblad 2017/40

Burgemeester Winants
Bespreekstuk

8 Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024; Gemeenteblad 2017/3

Wethouder De Rijck en Offermans
Bespreekstuk

9 Inlichtingen artikel 43 brieven

10 Bekrachtiging geheimhouding

Bekrachtiging geheimhouding opgelegd aan de Gemeenteraad als bedoeld in artikel 25, 2e en 3e lid Gemeentewet:
Sinds de vorige raadsvergadering hebben het college van B&W, de Burgemeester noch een raadscommissie stukken aan de gemeenteraad overgelegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. Bekrachtiging van geheimhouding is op dit moment niet aan de orde. Mocht tot het moment van de raadsvergadering op 20 juni 2017 nog geheimhouding aan de gemeenteraad worden opgelegd, dan ontvangt u via ter inzage legging alsnog een raadsvoorstel voor de bekrachtiging van de geheimhouding

11 Behandeling vragen voor het vragenuur van 23-5-2017 van fractie BBB Lijst Palmen

12 Sluiting

gemeente Brunssum

GRIFFIE
Gemeenteblad 2017, NR. 47

BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 23 MEI 2017 OM 19.00 UUR

IN DE RAADZAAL VAN HET BESTUURSCENTRUM TE BRUNSSUM

Besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeenteraad van de gemeente Brunssum, gehouden op dinsdag 23 mei 2017 om 19.00 uur in de raadzaal van het Bestuurscentrum te Brunssum.

Van deze vergadering zijn geluids- en video opnamen beschikbaar

AANWEZIG:	Voorzitter:	L.M.C. Winants
	Raadsleden:	M.E.J. Baten-Werink, P.J.M. Bolster-Damen, H.J.S.M. Broers, R.J.A. Claessen, K.E. Coenen, J.L.W. van Dijk, R.P.L. Dautzenberg, J.P.F. Gelissen, G.M.E. Gerards, M.M.J. Gordijn, A.G. de Haas, R. Houkes, S.J.H. L'Espoir, J.H.T.J. van Oppen, J.M.H. Palmen, J.H. Peeters, L.J.H. Snackers en D.W.M.J. Trommelen
	Wethouders:	P.F. Heinen, H.J. Janssen, F.G. Joosten, H. Offermans en C.J.C.P. de Rijck
	Griffier:	P. Peeters
	Notulist:	M.A.H. Reuling-Zinken
AFWEZIG:	Raadsleden:	A.P. van Malde-Oosterhuis, M.H.M. Schrijen en P.M.J. Houben G.M.E. Gerards (tot 20.00 uur)
	Wethouders:	nvt

1. Opening en presentie

De voorzitter opent om 19.00 uur de raadsvergadering en meldt dat dhr. Gerards later komt.
De heer Winants zal de voortgang van het onderzoek in de zaak Nicky Verstappen melden in de commissie ABA melden; geeft de laatste stand van zaken door mbt de viering van 50 jaar JFC en meldt dat van deze raadsvergadering opnamen worden gemaakt voor het stadsjournaal.

2. Vaststelling agenda

Voorstel van Orde van de fractie PvdA een motie vreemd aan de orde van de dag agenderen als agendapunt 8a is akkoord.
Voorstel van Orde de vragen voor het vragenuur van de fractie BBB Lijst Palmen agenderen als agendapunt 9a is akkoord, met dien verstande dat de fracties BBB Lijst Palmen, PAK, SP en de heer Dautzenberg worden geacht te hebben tegengestemd.
Voorstel van Orde van de fractie BBB Lijst Palmen de notulen van de niet openbare raadsvergadering van 8 en 16 mei 2017 openbaar maken, wordt niet in stemming gebracht.
Voorstel van Orde van de fractie BBB Lijst Palmen de uitgeschreven besloten raadsvergadering van 23-5-2017 als agendapunt aan de openbare vergadering van 23-5-2017 toevoegen, wordt niet in stemming gebracht.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

3. Spreekrecht burgers

Er hebben zich geen insprekers gemeld voor dit agendapunt.

4. Vragenuur raadsleden

Conform voorstel van orde wordt het agendapunt verplaats na agendapunt 8.

5. Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering d.d. 11-4-2017; Gemeenteblad 2017/26

De raad besluit unaniem en zonder hoofdelijke stemming:
de besluitenlijst van de raadsvergadering van 11 april 2017; Gemeenteblad 2017, nr. 26 vast te stellen.

6. Vaststellen A(kkoord)stukken 6.1 t/m 6.6

Voorstel van orde agendapunt 6.5 afvoeren van de agenda voor nader ambtelijk advies is akkoord, met dien verstande dat de fractie BBB Lijst Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd.

6.1 Regionale woonvisie Stadsregio Parkstad en lokale woonvisie gemeente Brunssum 2017-2021; Gemeenteblad 2017/10;

De raad besluit, met dien verstande dat de fractie BBB Lijst Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd:
1. vast te stellen de Nota "Reacties bij de Regionale en Gemeentelijke Woonvisie".
2. gewijzigd vast te stellen de 'Regionale Woonvisie Parkstad Limburg, Lokale Woonvisie Gemeente Brunssum 2017-2021' .
3. in te trekken de Regionale Woonstrategie 2012-2020 'Kiezen voor Parkstad' .

6.2 0e Begrotingswijziging 2017 gemeente Brunssum; Gemeenteblad 2017/17

De raad besluit, met dien verstande dat de fractie PAK wordt geacht te hebben tegengestemd:
In te stemmen met de 0e begrotingswijziging 2017

6.3 2e Begrotingswijziging 2017 gemeente Brunssum; Gemeenteblad 2017/15

De raad besluit, met dien verstande dat de fracties BBB Lijst Palmen en PAK worden geacht te hebben tegengestemd:
In te stemmen met de 2e begrotingswijziging 2017.

6.4 Omnibuzz: 1e herziening begroting 2017; begroting 2018; meerjarenperspectief 2019-2021; Gemeenteblad 2017/16

De raad besluit unaniem en zonder hoofdelijke stemming:
in te stemmen met 1-ste Herziening begroting 2017, de Begroting 2018 en het Meerjarenperspectief 2019-2021 Omnibuzz en het Bestuur van de GR Omnibuzz daarvan schriftelijk in kennis te stellen.

6.5 Vaststelling vergaderstelsel 2017 en Reglement van Orde voor werkzaamheden van de raad en raadscommissies; Gemeenteblad 2017/11 (versie 2)

Het raadsvoorstel wordt conform voorstel van orde afgevoerd van de agenda, waarbij de fractie BBB Lijst Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd.

6.6 Verkoop woningbouwkavel Pasteurstraat 1a; Gemeenteblad 2017/13

De raad besluit, met dien verstande dat de fractie BBB Lijst Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd:
in te stemmen met de verkoop en eigendomsoverdracht van de grond gelegen Pasteurstraat 1A, conform het ontwerp van de koopovereenkomst/verkoopbesluit

7. Meerjaren Investerings Plan Openbare Ruimte (MIP-OR) 2018-2021); Gemeenteblad 2017/14

De heer Gerards is aanwezig om 20.00 uur

De raad besluit, met dien verstande dat de fractie BBB Lijst Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd:
- Het Meerjarig Investeringsplan Openbare Ruimte (MIP-OR) 2018-2021 als gemeentelijk beleidsplan vast te stellen.
- Vooralsnog in dit gemeentelijk beleidsplan de lijn te volgen om speeltoestellen die aan het einde van hun levensduur zijn niet meer te vervangen.
- Voor het hele openbaar gebied te kiezen voor kwaliteitsniveau CROW B
- Financiële beslispunten o.a.
  verhoging rioolbijdrage
  inzet tijdelijke middelen aflopend van € 275.000 in 2018 naar € nihil in 2021
  inzet structurele middelen oplopend van € 452.000 in 2018 naar € 727.000 in 2021

8. Inlichtingen artikel 43 brieven

Met betrekking tot dit agendapunt zijn geen vragen gesteld.

8a. Motie vreemd aan de orde van de dag

Motie "Burgemeester Quint kamer" door de fractie PvdA

De raad van de gemeente Brunssum, bijeen op 23 mei 2017, overwegende dat:
1. Door het geven van een naam aan een vergaderzaal deze ook een eigen karakter krijgt,
2. In ons gemeentelijk bestuurscentrum iemand met een lange staat van dienst in het openbaar bestuur met een vernoeming geëerd kan worden,
3. Johannes Wilhelmus Quint, geboren op 18 september 1910 en overleden op 10 augustus 1978, een grote staat van dienst heeft voor Brunssum,
4. Hij een van de leidende figuren was in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog in deze regio, terwijl hij ambtenaar bij de gemeente Heerlen was,
5. Hij op 20 november 1944 daarom tot waarnemend burgemeester van Brunssum werd benoemd,
6. Hij op 1 oktober 1946 als burgemeester van Brunssum werd benoemd en dit ambt tot zijn pensionering op 1 oktober 1975 eervol heeft uitgeoefend,
7. Hij in die jaren onder andere zorgde dat Brunssum een eigen ziekenhuis kreeg,
8. Hij een grote rol speelde in de opbloei van Brunssum in de drie decennia dat hij als burgemeester hier werkte,
9. De gemeente bovendien beschikt over een fraai portret van deze voormalige burgemeester,
10. Na het verdwijnen van het burgemeester Quint voetpad, er geen tastbare herinnering aan deze burgemeester meer is in de openbare ruimte,

Besluit:
a. De nieuw ontstane vergaderzaal voor de gemeentelijke commissies, de naam 'burgemeester Quint kamer' te geven,
b. Het portret van burgemeester Quint in deze ruimte een plaats te geven.

Verzoekt het college het besluit binnen de organisatie bekend te maken en de nodige maatregelen te treffen.

De motie wordt unaniem en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

4. Vragenuur raadsleden

De heer Gerards, fractie BCD, stelt vragen over de verkeersveiligheid bij de terrassen aan het Lindeplein.

Toezegging 17 (23-5) Verkeersveiligheid bij terrassen Lindeplein
Wethouder Offermans zegt toe:
Na te gaan of er meer mogelijkheden zijn de verkeersveiligheid te optimaliseren bij de terrassen aan het Lindeplein.

9. Bekrachtiging geheimhouding van de dag

Het college van B&W, de Burgemeester noch een raadscommissie hebben stukken aan de gemeenteraad overlegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. Bekrachtiging van geheimhouding is op dit moment niet aan de orde.

9a. Vragenuur van de dag

Conform voorstel van Orde zijn de vragen voor het vragenuur van de fractie BBB Lijst Palmen geagendeerd als agendapunt 9a.

Op voorstel van de voorzitter worden de deuren gesloten om 21.00 uur.

10. Sluiting vergadering

De voorzitter sluit de vergadering op 23 mei 2017 om 21.10 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering d.d.

De voorzitter, De griffier,

L.M.C. Winants P. Peeters

gemeente Brunssum

GRIFFIE
Gemeenteblad 2017, NR. 47

BESLUITENLIJST

VAN DE OPENBARE VERGADERING

VAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUNSSUM

GEHOUDEN OP

DINSDAG 23 MEI 2017 OM 19.00 UUR

IN DE RAADZAAL VAN HET BESTUURSCENTRUM TE BRUNSSUM

Besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeenteraad van de gemeente Brunssum, gehouden op dinsdag 23 mei 2017 om 19.00 uur in de raadzaal van het Bestuurscentrum te Brunssum.

Van deze vergadering zijn geluids- en video opnamen beschikbaar

AANWEZIG:	Voorzitter:	L.M.C. Winants
	Raadsleden:	M.E.J. Baten-Werink, P.J.M. Bolster-Damen, H.J.S.M. Broers, R.J.A. Claessen, K.E. Coenen, J.L.W. van Dijk, R.P.L. Dautzenberg, J.P.F. Gelissen, G.M.E. Gerards, M.M.J. Gordijn, A.G. de Haas, R. Houkes, S.J.H. L'Espoir, J.H.T.J. van Oppen, J.M.H. Palmen, J.H. Peeters, L.J.H. Snackers en D.W.M.J. Trommelen
	Wethouders:	P.F. Heinen, H.J. Janssen, F.G. Joosten, H. Offermans en C.J.C.P. de Rijck
	Griffier:	P. Peeters
	Notulist:	M.A.H. Reuling-Zinken
AFWEZIG:	Raadsleden:	A.P. van Malde-Oosterhuis, M.H.M. Schrijen en P.M.J. Houben G.M.E. Gerards (tot 20.00 uur)
	Wethouders:	nvt

1. Opening en presentie

De voorzitter opent om 19.00 uur de raadsvergadering en meldt dat dhr. Gerards later komt.
De heer Winants zal de voortgang van het onderzoek in de zaak Nicky Verstappen melden in de commissie ABA melden; geeft de laatste stand van zaken door mbt de viering van 50 jaar JFC en meldt dat van deze raadsvergadering opnamen worden gemaakt voor het stadsjournaal.

2. Vaststelling agenda

Voorstel van Orde van de fractie PvdA een motie vreemd aan de orde van de dag agenderen als agendapunt 8a is akkoord.
Voorstel van Orde de vragen voor het vragenuur van de fractie BBB Lijst Palmen agenderen als agendapunt 9a is akkoord, met dien verstande dat de fracties BBB Lijst Palmen, PAK, SP en de heer Dautzenberg worden geacht te hebben tegengestemd.
Voorstel van Orde van de fractie BBB Lijst Palmen de notulen van de niet openbare raadsvergadering van 8 en 16 mei 2017 openbaar maken, wordt niet in stemming gebracht.
Voorstel van Orde van de fractie BBB Lijst Palmen de uitgeschreven besloten raadsvergadering van 23-5-2017 als agendapunt aan de openbare vergadering van 23-5-2017 toevoegen, wordt niet in stemming gebracht.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

3. Spreekrecht burgers

Er hebben zich geen insprekers gemeld voor dit agendapunt.

4. Vragenuur raadsleden

Conform voorstel van orde wordt het agendapunt verplaats na agendapunt 8.

5. Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering d.d. 11-4-2017; Gemeenteblad 2017/26

De raad besluit unaniem en zonder hoofdelijke stemming:
de besluitenlijst van de raadsvergadering van 11 april 2017; Gemeenteblad 2017, nr. 26 vast te stellen.

6. Vaststellen A(kkoord)stukken 6.1 t/m 6.6

Voorstel van orde agendapunt 6.5 afvoeren van de agenda voor nader ambtelijk advies is akkoord, met dien verstande dat de fractie BBB Lijst Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd.

6.1 Regionale woonvisie Stadsregio Parkstad en lokale woonvisie gemeente Brunssum 2017-2021; Gemeenteblad 2017/10;

De raad besluit, met dien verstande dat de fractie BBB Lijst Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd:
1. vast te stellen de Nota "Reacties bij de Regionale en Gemeentelijke Woonvisie".
2. gewijzigd vast te stellen de 'Regionale Woonvisie Parkstad Limburg, Lokale Woonvisie Gemeente Brunssum 2017-2021'.
3. in te trekken de Regionale Woonstrategie 2012-2020 'Kiezen voor Parkstad'.

6.2 0e Begrotingswijziging 2017 gemeente Brunssum; Gemeenteblad 2017/17

De raad besluit, met dien verstande dat de fractie PAK wordt geacht te hebben tegengestemd:
In te stemmen met de 0e begrotingswijziging 2017

6.3 2e Begrotingswijziging 2017 gemeente Brunssum; Gemeenteblad 2017/15

De raad besluit, met dien verstande dat de fracties BBB Lijst Palmen en PAK worden geacht te hebben tegengestemd:
In te stemmen met de 2e begrotingswijziging 2017.

6.4 Omnibuzz: 1e herziening begroting 2017; begroting 2018; meerjarenperspectief 2019-2021; Gemeenteblad 2017/16

De raad besluit unaniem en zonder hoofdelijke stemming:
in te stemmen met 1-ste Herziening begroting 2017, de Begroting 2018 en het Meerjarenperspectief 2019-2021 Omnibuzz en het Bestuur van de GR Omnibuzz daarvan schriftelijk in kennis te stellen.

6.5 Vaststelling vergaderstelsel 2017 en Reglement van Orde voor werkzaamheden van de raad en raadscommissies; Gemeenteblad 2017/11 (versie 2)

Het raadsvoorstel wordt conform voorstel van orde afgevoerd van de agenda, waarbij de fractie BBB Lijst Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd.

6.6 Verkoop woningbouwkavel Pasteurstraat 1a; Gemeenteblad 2017/13

De raad besluit, met dien verstande dat de fractie BBB Lijst Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd:
in te stemmen met de verkoop en eigendomsoverdracht van de grond gelegen Pasteurstraat 1A, conform het ontwerp van de koopovereenkomst/verkoopbesluit

7. Meerjaren Investerings Plan Openbare Ruimte (MIP-OR) 2018-2021); Gemeenteblad 2017/14

De heer Gerards is aanwezig om 20.00 uur

De raad besluit, met dien verstande dat de fractie BBB Lijst Palmen wordt geacht te hebben tegengestemd:

- Het Meerjarig Investeringsplan Openbare Ruimte (MIP-OR) 2018-2021 als gemeentelijk beleidsplan vast te stellen.
- Vooralsnog in dit gemeentelijk beleidsplan de lijn te volgen om speeltoestellen die aan het einde van hun levensduur zijn niet meer te vervangen.
- Voor het hele openbaar gebied te kiezen voor kwaliteitsniveau CROW B
- Financiële beslispunten o.a.
  verhoging rioolbijdrage
  inzet tijdelijke middelen aflopend van € 275.000 in 2018 naar € nihil in 2021
  inzet structurele middelen oplopend van € 452.000 in 2018 naar € 727.000 in 2021

8. Inlichtingen artikel 43 brieven

Met betrekking tot dit agendapunt zijn geen vragen gesteld.

8a. Motie vreemd aan de orde van de dag

Motie "Burgemeester Quint kamer" door de fractie PvdA

De raad van de gemeente Brunssum, bijeen op 23 mei 2017, overwegende dat:

1. Door het geven van een naam aan een vergaderzaal deze ook een eigen karakter krijgt,
2. In ons gemeentelijk bestuurscentrum iemand met een lange staat van dienst in het openbaar bestuur met een vernoeming geëerd kan worden,
3. Johannes Wilhelmus Quint, geboren op 18 september 1910 en overleden op 10 augustus 1978, een grote staat van dienst heeft voor Brunssum,
4. Hij een van de leidende figuren was in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog in deze regio, terwijl hij ambtenaar bij de gemeente Heerlen was,
5. Hij op 20 november 1944 daarom tot waarnemend burgemeester van Brunssum werd benoemd,
6. Hij op 1 oktober 1946 als burgemeester van Brunssum werd benoemd en dit ambt tot zijn pensionering op 1 oktober 1975 eervol heeft uitgeoefend,
7. Hij in die jaren onder andere zorgde dat Brunssum een eigen ziekenhuis kreeg,
8. Hij een grote rol speelde in de opbloei van Brunssum in de drie decennia dat hij als burgemeester hier werkte,
9. De gemeente bovendien beschikt over een fraai portret van deze voormalige burgemeester,
10. Na het verdwijnen van het burgemeester Quint voetpad, er geen tastbare herinnering aan deze burgemeester meer is in de openbare ruimte,

Besluit:

a. De nieuw ontstane vergaderzaal voor de gemeentelijke commissies, de naam 'burgemeester Quint kamer' te geven,
b. Het portret van burgemeester Quint in deze ruimte een plaats te geven.

Verzoekt het college het besluit binnen de organisatie bekend te maken en de nodige maatregelen te treffen.

De motie wordt unaniem en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

4. Vragenuur raadsleden

De heer Gerards, fractie BCD, stelt vragen over de verkeersveiligheid bij de terrassen aan het Lindeplein.

Toezegging 17 (23-5) Verkeersveiligheid bij terrassen Lindeplein
Wethouder Offermans zegt toe:
Na te gaan of er meer mogelijkheden zijn de verkeersveiligheid te optimaliseren bij de terrassen aan het Lindeplein.

9. Bekrachtiging geheimhouding van de dag

Het college van B&W, de Burgemeester noch een raadscommissie hebben stukken aan de gemeenteraad overlegd waarop geheimhouding is opgelegd op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur. Bekrachtiging van geheimhouding is op dit moment niet aan de orde.

9a. Vragenuur van de dag

Conform voorstel van Orde zijn de vragen voor het vragenuur van de fractie BBB Lijst Palmen geagendeerd als agendapunt 9a.

Op voorstel van de voorzitter worden de deuren gesloten om 21.00 uur.

10. Sluiting vergadering

De voorzitter sluit de vergadering op 23 mei 2017 om 21.10 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 20 JUNI 2017

De voorzitter, De griffier,

L.M.C. Winants P. Peeters

gemeente Brunssum

Oplegnotitie
Vaststelling Vergaderstelsel 2017; Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017
Gemeenteblad 2017 nr. 11 (versie 3)

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd om aanvullende afspraken te maken over de manier van vergaderen bij vergaderingen van de raad, raadscommissie, informatie- en discussieavonden en het "reglement van Orde voor de raad en raadscommissies 2017" vast te stellen.

Context van het raadsvoorstel
Het raadsvoorstel en het Reglement zijn op hoofdlijnen door de fractievoorzitters akkoord verklaard. Beiden worden nu aan de raad voorgelegd om de mogelijkheid te geven het vergaderstelsel verder door te ontwikkelen.
Naar aanleiding van de behandeling in de commissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden (ABA) van 9 mei 2017, zijn enkele aanpassingen opgenomen in deze tweede versie van het raadsvoorstel en het Reglement.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
De volgende wijzigingen ten opzichte van het huidige Reglement zijn:
- Een kort kaderdocument dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden, wordt ter voorbereiding vooraf ter beschikking gesteld voor informatie- en discussieavonden;
- Formaliseren van het benodigd aantal fracties om een vergaderstuk als Bespreekstuk op de raadsagenda te agenderen;
- Bij wijze van proef een maximale spreektijd van 15 minuten per fractie per agendapunt hanteren en bij de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting 25 minuten per fractie en 90 minuten voor het college van B&W;
- De aanbeveling van de VNG over te nemen met betrekking tot de eisen aan het lidmaatschap van een raadscommissie;
- De huidige Reglementen van Orde van de raad en raadscommissies met ingang van 1 juli 2017 te wijzigen.

Discussiepunten
- de aanbeveling van de VNG met betrekking tot de eisen aan het lidmaatschap van een raadscommissie;
- De Perspectiefnota en de Begroting niet op een dag behandelen maar ieder op twee avonden.

Beide punten zijn besproken tijdens de commissievergadering Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden van 9 mei 2017. De commissie neemt de aanbeveling van de VNG over met betrekking tot de eisen aan het lidmaatschap van een raadscommissie; de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting tijdens een dagvergadering blijft ongewijzigd.

Financiële/ personele/ juridische gevolgen?
Er zijn geen gevolgen voor de hoogte van de uit te keren presentiegelden voor burgercommissieleden.
In personele zin is vanuit de griffie geen extra inzet noodzakelijk.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Bij een volgende evaluatie kan onderzocht worden of de doelstellingen gehaald zijn.

Is er een tijdpad bijgevoegd? Het besluit bevat een datum waarop de veranderingen in het vergaderstelsel ingaan.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?

- Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017; Reglement van orde voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017;
- Circulaire Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (kenmerk 2015-0000695351)
- Ledenbrief VNG dd 28 juni 2016
- Rapport Nationale Ombudsman 2011/364
- 'checklist startnotitie' (model voor startnotities beleidsprocessen en projecten)
- Overzicht geplande tijden mbt de Perspectiefnota en de Begroting

Raadsvoorstel

Gemeenteblad	:	2017/11 (versie 3)
Afdeling	:	Griffie
Verseon nr.		
Portefeuillehouder	:	n.v.t.
Onderwerp	:	Vaststelling Vergaderstelsel 2017; Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017
Raadsvergadering	:	23 mei 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	30 juni 2017

Aan de raad.

Voorstel
Uw raad wordt voorgesteld om aanvullende afspraken te maken over de manier van vergaderen bij vergaderingen van de raad, raadscommissie, informatie- en discussieavonden en het Reglement van Orde voor de raad en raadscommissies 2017 (Reglement) vast te stellen met ingang van 1 juli 2017.

1. Ter voorbereiding op een informatieavond wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.
2. Ter voorbereiding op een discussieavond wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.
3. In artikel 16 van het Reglement van Orde voor de raad 2017 opnemen dat minimaal drie fracties een advies voor een B-stuk dienen te geven.
4. Bij wijze van proef wordt een maximale spreektijd van 15 minuten per fractie per agendapunt gehanteerd en bij de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting 25 minuten per fractie en 90 minuten voor het college van B&W;
5. In artikel 3 lid 5 van het Reglement voor de raadscommissies 2017 opnemen dat een burgerfractielid lid dient te zijn van een politieke partij maar niet op de kandidatenlijst van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen hoeft voor te komen en woonachtig dient te zijn in de gemeente Brunssum.
6. Het vergaderstelsel 2017, het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van het Vergaderstelsel 2016, het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2016 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2016, Gemeenteblad 2016/16 versie 2 vastgesteld op 26-4-2016 in te trekken.

Inleiding
1 Februari 2016 is de Gemeentewet gewijzigd, waardoor enkele aanpassingen noodzakelijk zijn in het huidige Reglement.
In de vergadering van de Commissie Middelen van 12 april 2016 heeft de commissie geadviseerd input te vragen aan raadsfracties om de door hen gewenste wijzigingen van het huidige Reglement te inventariseren en te bespreken. Diverse fracties hebben wijzigingen voorgesteld. Een werkgroep bestaande uit de fractievoorzitters heeft op 4 oktober en 6 december 2016 de gewenste wijzigingen besproken. Een uitwerking hiervan is opgenomen in dit voorstel en in het Reglement 2017.
In 2016 is bij raadsbesluit 2016/16 versie 2 d.d. 26-4-2016 de raadscommissie Decentralisaties opgeheven en de raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden ingesteld. Voor het overige is destijds het Vergaderstelsel en het Reglement uit 2014 niet aangepast.

Probleemstelling
Het Reglement is geen statisch document en aan wijzigingen onderhevig. Afgelopen jaar hebben fracties wijzigingen voorgesteld, die door de fractievoorzitters in twee sessies besproken zijn. Deze worden u in dit conceptraadsvoorstel voorgelegd ter besluitvorming. Tevens wordt voor zover van toepassing op het Reglement de wijzigingen uit de Gemeentewet opgenomen. De werkgroep stelt een tweetal punten ter discussie t.w. de aanbeveling van de VNG met

betrekking tot de eisen aan het lidmaatschap van een raadscommissie en de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting ieder op twee avonden.
Beide punten zijn tijdens de commissievergadering ABA van 9 mei 2017 besproken. De commissie neemt de aanbeveling van de VNG over met betrekking tot de eisen aan het lidmaatschap van een burgerfractielid; De behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting blijft ongewijzigd tijdens een dagvergadering.
In een tweede behandeling van het voorstel in de commissie ABA van 6 juni 2017 is ten aanzien van de eisen aan een burgerfractielid toegevoegd, dat hij/zij woonachtig dient te zijn in de gemeente Brunssum.

Doelstelling
De wettelijke wijzigingen doorvoeren en de voorgestelde wijzigingen van fracties en de commissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden opnemen in het Reglement van Orde van de raad en raadscommissies 2017.

Kaderstelling
In de Gemeentewet zijn de vergaderingen van de gemeenteraad en commissies geregeld. Een deel daarvan is letterlijk in de Gemeentewet opgenomen en voor het overige deel bepaalt artikel 16 van de Gemeentewet dat de gemeenteraad een reglement van orde vaststelt voor zijn vergaderingen en werkzaamheden.

Het vergaderstelsel 2017
Het vergaderstel 2017 is qua indeling niet gewijzigd ten opzichte van de indeling van het vergaderstelsel 2016. Inhoudelijk worden een drietal wijzigingen voorgesteld.

Het vergaderstelsel 2017 is ingedeeld als volgt:
- Informatieavonden
- Discussieavonden
- Bijeenkomsten werkgroepen/klankbordgroepen
- Commissievergaderingen
- Raadsvergaderingen

Informatieavonden
Voor een goede voorbereiding op de informatieavonden wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden. Er worden niet meer dan twee onderwerpen per avond behandeld. Per onderwerp is het gewenst dat de aanwezigen minimaal een half uur de tijd krijgen om vragen te stellen.

Informatieavonden voldoen daarmee aan volgende criteria:
1. De informatieavonden zijn openbaar. De bedoeling van deze avonden is dat het college/ambtelijke organisatie de raad en commissies kan informeren over nieuwe en lopende onderwerpen.
2. De burgemeester of een voorzitter van de raadscommissies is de voorzitter van deze informatieavonden.
3. Deze avonden zijn informeel; er worden geen besluiten genomen; er is geen verslaglegging en geen geluidsopname van deze avonden.
4. Het presidium stelt de agenda vast en voorstellen voor de agenda kunnen door het college, raadsleden en fracties aan het presidium worden voorgelegd. Bij het voordragen van een onderwerp moeten de reden voor agendering en de status van een geagendeerd onderwerp duidelijk zijn en dienen aangedragen onderwerpen door het presidium gedragen te worden.
5. Ter voorbereiding voor de informatieavonden is vooraf een kort kaderdocument beschikbaar dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond en raads- en commissieleden krijgen minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.
6. Vanwege de structurele behoefte bij college om te informeren en bij de raad om geïnformeerd te worden, worden vaste data voor deze avonden een jaar vooruit gepland.

Beslispunt 1: Ter voorbereiding op een informatieavond is vooraf een kort kaderdocument beschikbaar dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.

Discussieavonden
Voor een goede voorbereiding op de discussieavonden wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden. Er worden

niet meer dan twee onderwerpen per avond behandeld. Per onderwerp is het gewenst dat raads- en commissieleden minimaal een half uur de tijd krijgen om vragen te stellen. Vooraf dient een afweging gemaakt te zijn, waarom het onderwerp niet geschikt is voor een openbare informatieavond.

Discussieavonden voldoen daarmee aan volgende criteria:

1. De discussieavonden zijn naar aanleiding van een advies de Nationale Ombudsman besloten. Ze zijn alleen toegankelijk voor raadsleden, commissieleden, college en haar ondersteuning, griffie en genodigden. Die beslotenheid is noodzakelijk om vrijuit te kunnen praten over onderwerpen, die geen onderdeel zijn van het besluitvormingsproces, om de politieke relevantie en probleemdefinitie te achterhalen en de daarna in procedure te brengen raadsvoorstellen/-besluiten daarop af te stemmen. Met probleemdefinitie wordt specifiek bedoeld de oriëntatie voorafgaand aan de beleidsontwikkeling waarin het probleem wordt gedefinieerd.
2. De burgemeester of een voorzitter van de raadscommissies is de voorzitter van deze discussieavonden.
3. Het presidium stelt de agenda vast en voorstellen voor de agenda kunnen door het college, raadsleden en fracties aan het presidium worden voorgelegd. Bij het voordragen van een onderwerp moeten de reden voor agendering en de status van een geagendeerd onderwerp duidelijk zijn en dienen aangedragen onderwerpen door het presidium gedragen te worden.
4. Het presidium stelt ad hoc de datum voor een discussieavond vast. Dit omdat onderwerpen voor een discussieavond zich incidenteel voordoen. Onderwerpen die op een discussieavond aan bod komen, worden na de discussieavond in een raadsvoorstel verwerkt, maar kunnen daardoor niet in dezelfde raadscyclus aan bod komen in een commissie- en raadsvergadering.
5. Een discussieavond heeft een opiniërende functie. Er vindt geen besluitvorming plaats en geen verantwoording door het college.
6. Ter voorbereiding voor een discussieavond is vooraf een kort kaderdocument beschikbaar dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond en raads- en commissieleden krijgen minimaal een half uur de tijd om vragen te stellen.
7. Deze avonden zijn informeel; er is geen verslaglegging en geen geluidsopname van deze avonden.

Beslispunt 2: Ter voorbereiding op een discussieavond is vooraf een kort kaderdocument beschikbaar dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.

Werkgroepen/klankbordgroepen
Er zijn, voor deelvraagstukken ter voorbereiding van behandeling in commissie of raad, werkgroepen of klankbordgroepen ingesteld. Bijeenkomsten van werkgroepen/klankbordgroepen zijn in beginsel niet openbaar. Een formele werkwijze is niet vastgesteld in het Reglement.

Commissievergaderingen
Commissievergaderingen zijn bedoeld om concept-raadsvoorstellen/-besluiten technisch voor te bespreken en advies te geven over de behandeling ervan in de raadsvergadering, waarbij het kort uiten van politieke standpunten is toegestaan.
Doordat de transitie in het Sociaal Domein was afgerond en onderwerpen met betrekking tot de transformatiefase besproken kunnen worden in de commissie Burgerzaken, is ingaande 1 mei 2016 de raadscommissie Decentralisaties opgeheven. Doordat in de commissie Middelen regelmatig onderwerpen werden besproken die naar aard en inhoud beter pasten in een raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden (ABA), is ingaande 1 mei 2016 de raadscommissie ABA ingesteld.

Sinds 2014 wordt op één vaste avond in de week vergaderd, de dinsdagavond, zodat eenieder ruim van tevoren hiermee in zijn agenda rekening kan houden. Indien op één avond meer vergaderingen zijn gepland, wordt parallel vergaderd. Dat betekent dat er dus twee of meerdere bijeenkomsten op één avond georganiseerd kunnen worden en er dus ook keuzes gemaakt moeten worden wat betreft het bij kunnen wonen van bijeenkomsten.
Parallel aan elkaar gehouden vergaderingen worden in de regel georganiseerd in de raads- en commissiezaal van het Bestuurscentrum. De uitloop van een commissievergadering vindt plaats voor de sluiting van de vergadering. Indien twee commissies na elkaar vergaderen is de uitloop van de eerste commissie voorafgaand aan de uitloop van de tweede commissie. Dat voorkomt dat betrokkenen van de overige agendapunten niet onnodig lang hoeven te wachten.
In de regel vergaderen de commissies Burgerzaken en ABA parallel aan de commissies Ruimte & Techniek en Middelen.

Fracties kunnen van de mogelijkheid gebruik maken om voorafgaand aan een commissievergadering schriftelijk technische vragen te stellen via de griffie over geagendeerde onderwerpen. Deze vragen worden, voor zover mogelijk, voor de betreffende commissievergadering beantwoord. Het doel hiervan is een betere voorbereiding van de fracties en het college op de commissievergadering en het biedt de mogelijkheid om in de commissievergadering verdiepingsvragen te stellen.

- ***Akkoord en Bespreekstukken***

Het Presidium geeft bij de vaststelling van de agenda een advies af aangaande de status van de stukken als A(kkoord)-stuk of B(espreek)-stuk. Het betreft hier nadrukkelijk een advies waarover de commissie na de inhoudelijke feitelijke behandeling een definitief standpunt dient in te nemen.

In het huidige Reglement is voorzien dat bij wijze van proef ten minste drie fracties in de commissie voor een B-stuk dienen te stemmen. Dat is een uitvloeisel van het aantal raadsfracties in deze bestuursperiode. Na 19 maart 2014 kent de gemeenteraad acht fracties, waarvan vijf fracties de coalitie vormen. Om de overige fracties in de gemeenteraad de gelegenheid te geven een voorstel als B-stuk geagendeerd te krijgen in de raadsvergadering, wordt sindsdien indien drie fracties voor een B-stuk stemmen het advies van de commissie een B-stuk. Voorgesteld wordt dit te formaliseren in het Reglement 2017. In de commissie blijft het uitgangspunt dat primair de onderbouwing c.q. gegeven motivatie leidend is voor het al dan niet agenderen van een vergaderstuk als B-stuk in de gemeenteraad.

Beslispunt 3: In artikel 16 van het Reglement van Orde opnemen dat minimaal drie fracties een advies voor een B-stuk dienen te geven.

- ***Behandeling van de Rekening***

Volgens de huidige procedure onderzoekt de Rekeningcommissie beleidsmatig en financieel/inhoudelijk de jaarrekening en het jaarverslag van de gemeente Brunssum, adviseert aan de raad en deelt aan de raad de opmerkingen en bedenkingen mee die zij naar aanleiding van haar bevindingen van belang acht. Aan de raad kan zij ter zake voorstellen en aanbevelingen doen.
In de Auditcommissie van 7 februari 2017 is besloten de procedure aan te passen omtrent de behandeling van de Rekening. De beleidsmatige kant van de jaarrekening zal met ingang van dit jaar besproken worden in de commissies ABA, Burgerzaken en Ruimte & Techniek. De uitkomsten vanuit de commissies en de bevindingen met betrekking tot de financieel/inhoudelijk kant neemt de Rekeningcommissie mee in haar advies en aanbevelingen aan de raad. Ongewijzigd blijft het vooraf kunnen stellen van schriftelijke vragen voor behandeling in de commissies.

- ***Beëdiging commissieleden***

In de werkgroep is gesproken over de wenselijkheid van het afleggen van de eed of belofte voor commissieleden/niet zijnde raadsleden, mede ingegeven dat een commissie achter gesloten deuren kan vergaderen en op de verstrekte informatie geheimhouding kan opleggen. Echter in artikel 86 eerste lid van de Gemeentewet staat dat de geheimhouding geldt en in acht wordt genomen door allen die bij de vergadering aanwezig waren en zelfs allen, die van het behandelde of de stukken kennis dragen. In artikel 14 van de Gemeentewet is de beëdiging van raadsleden geregeld. Diverse gemeenten in Nederland hebben inmiddels artikel 14 van toepassing verklaard voor commissieleden/niet zijnde raadsleden. In de Gedragscode van de gemeente Brunssum voor raads- en commissieleden staan wel kernbegrippen vermeld als het geheel van waarden, normen en regels, openheid, betrouwbaarheid, onafhankelijkheid, dienstbaarheid, functionaliteit en zorgvuldigheid. De werkgroep acht het niet noodzakelijk om artikel 14 van de Gemeentewet van toepassing te verklaren voor commissieleden/niet-raadsleden.

Raadsvergaderingen

- ***Het debat***

De spreektijd in de eerste termijn is vijf minuten per fractie. Reden hiervoor is dat fracties zo bewogen worden om hun standpunten korter en bondiger te verwoorden.
Om het politieke debat tussen raadsleden in de tweede termijn maximaal te faciliteren, is de spreektijd in de tweede termijn tien minuten per fractie. Hierdoor hebben raadsleden meer tijd om elkaar onderling te bevragen en met elkaar in discussie te gaan.
Om raadsleden hierin te ondersteunen is in 2016 van een groot aantal raadsleden een individuele media-analyse gemaakt, gevolgd door een tweetal mediatrainingen.
Voor de gemeentelijke begroting en het gemeentelijke beleidsplan (Perspectiefnota) geldt per fractie een spreektijd van maximaal 7,5 minuten in de eerste spreektermijn en 15 minuten in de tweede spreektermijn. In 2016 is bij wijze van proef een spreektijd van 10 minuten respectievelijk 12 minuten gehanteerd.
Door enkele fracties wordt voorgesteld bij wijze van proef een maximale spreektijd van 15 minuten per fractie per

agendapunt te hanteren en bij de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting 25 minuten per fractie en 90 minuten voor het college van B&W;

Beslispunt 4: Bij wijze van proef wordt een maximale spreektijd van 15 minuten per fractie per agendapunt gehanteerd en bij de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting 25 minuten per fractie en 90 minuten voor het college van B&W;

- ***Behandeling Perspectiefnota en Begroting***

Volgens de huidige procedure vindt de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting plaats tijdens een "dagvergadering".
Van deze procedure kan worden afgeweken, indien de raad dat wenst.
De werkgroep stelt nu ter discussie de huidige procedure van "dagvergadering" te wijzigen in vergaderen op twee avonden. De raad kan een nieuwe procedure hieromtrent vaststellen. In de bijlage van dit raadsvoorstel is een voorstel hieromtrent bijgevoegd.
De commissievergadering ABA van 9 mei 2017 is van mening de huidige procedure van de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting niet te wijzigen.

Wijzigingen Gemeentewet per 1-2-2016
Met de circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (kenmerk 2015-0000695351) is de raad geïnformeerd over de wijzigingen in de Gemeentewet ingaande 1 februari 2016.
De wijzigingen die van toepassing zijn voor het Reglement:

- Initiatiefvoorstel (artikel 147a, vierde lid): nieuw is dat het college wensen en bedenkingen kenbaar moet kunnen maken. Pas nadat het college daartoe in gelegenheid is gesteld, kan de raad een besluit nemen over het betreffende initiatiefvoorstel. In het Reglement 2017 is in artikel 38 opgenomen dat het college binnen 48 uur nadat het ter kennis is gesteld van een voorstel, schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengt.
- Stemming (artikel 35, eerste lid en artikel 49): Op de benoeming van een wethouder is voortaan artikel 31 van toepassing. Daardoor is deze stemming schriftelijk en daarmee geheim. Dat geldt ook voor de stemming over het ontslag van een wethouder in het geval een motie van wantrouwen niet tot onmiddellijk aftreden leidt. Ook dat gebeurt schriftelijk en is daarmee geheim. E.e.a. is opgenomen in artikel 32 van het Reglement 2017.

VNG
De VNG heeft in haar ledenbrief van 28 juni 2016 enkele wijzigingen en verbeteringen ten aanzien van het model Reglement van Orde voorgesteld, zoals het kunnen afwijken van de stemvolgorde bij amendementen en moties en de samenstelling van raadscommissies. Beiden zijn een "kan" bepaling. De werkgroep adviseert de wijziging van de stemvolgorde niet op te nemen in het Reglement en stelt ter discussie of ook niet-raadsleden, die tijdens de laatste gemeenteraadsverkiezingen niet op een kandidatenlijst van de betreffende fractie hebben gestaan, zitting kunnen nemen in raadscommissies.

In artikel 3 van het Reglement van de commissie is thans bepaald dat een burgerfractielid op de kandidatenlijst van de betrokken partij/groepering bij de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezing dient voor te komen.
De commissievergadering ABA van 9 mei 2017 neemt het advies van de VNG over, hetgeen betekent dat een burgerfractielid niet op de kandidatenlijst van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezing hoeft voor te komen echter wel lid dient te zijn van een politieke partij.

Beslispunt 5 In artikel 3 lid 5 van het Reglement voor de vergaderingen van raadscommissies 2017 opnemen dat een burgerfractielid lid dient te zijn van een politieke partij maar niet op de kandidatenlijst van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen hoeft voor te komen en woonachtig dient te zijn in de gemeente Brunssum.

De adviestekst van de VNG ten aanzien van een initiatiefvoorstel is in artikel 38 van het Reglement overgenomen.

Financiële/ personele/ juridische gevolgen?
Het opheffen van de raadscommissie Decentralisaties en het instellen van de raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden heeft geen gevolgen voor de hoogte van de uit te keren presentiegelden voor burgercommissieleden. In personele zin is vanuit de griffie geen extra inzet noodzakelijk.
De wijzigingen in de Gemeentewet per 1 februari 2016 zijn voor zover van toepassing op het Reglement 2017 opgenomen.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Bij een volgende evaluatie kan onderzocht worden of de doelstellingen gehaald zijn.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Het besluit bevat een datum waarop de veranderingen in het Reglement ingaan.

Het presidium,

Namens deze
De griffier.

Bijlagen:
- Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017; Reglement van orde voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017;
- Circulaire Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (kenmerk 2015-0000695351)
- Ledenbrief VNG dd 28 juni 2016
- Rapport Nationale Ombudsman 2011/364
- 'checklist startnotitie' (model voor startnotities beleidsprocessen en projecten)
- Overzicht geplande tijden mbt de Perspectiefnota en de Begroting

Raadsbesluit

Onderwerp	**:**	Vaststelling Vergaderstelsel 2017; Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017 **:**
Gemeenteblad	**:**	2017/11 (versie 3)
Afdeling	**:**	Griffie
Verseon nr.	**:**	

De raad van de gemeente Brunssum;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet,
gehoord de fractievoorzitters dd 4 oktober en 6 december 2016,
gehoord de raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden dd 9 mei en 6 juni 2017

Besluit:

1. Ter voorbereiding op een informatieavond wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.
2. Ter voorbereiding op een discussieavond wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.
3. In artikel 16 van het Reglement van Orde voor de raad 2017 opnemen dat minimaal drie fracties een advies voor een B-stuk dienen te geven.
4. Bij wijze van proef wordt een maximale spreektijd van 15 minuten per fractie per agendapunt gehanteerd en bij de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting 25 minuten per fractie en 90 minuten voor het college van B&W;
5. In artikel 3 lid 5 van het Reglement voor de raadscommissies 2017 opnemen dat een burgerfractielid lid dient te zijn van een politieke partij maar niet op de kandidatenlijst van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen hoeft voor te komen en woonachtig dient te zijn in de gemeente Brunssum..
6. Het vergaderstelsel 2017, het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van het Vergaderstelsel 2016, het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2016 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2016, Gemeenteblad 2016/16 versie 2 vastgesteld op 26-4-2016 in te trekken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter,

Griffier

Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 (versie 3)

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

a. voorzitter: de voorzitter van de raad of diens vervanger op grond van artikel 77 lid 1 van de Gemeentewet*;* de vervanger/plaatsvervangend voorzitter is een door de raad aangewezen raadslid.
a. amendement: voorstel tot wijziging van een ontwerp-verordening of ontwerp-beslissing, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen;
b. subamendement: voorstel tot wijziging van een aanhangig amendement, naar de vorm geschikt om direct te worden opgenomen in het amendement, waarop het betrekking heeft;
c. motie: korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waardoor een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken;
d. voorstel van orde: voorstel betreffende de orde van de raadsvergadering..
e. initiatiefvoorstel: een voorstel voor een verordening of een ander voorstel.
f. commissie: een raadscommissie zoals bedoeld in artikel 82 van de gemeentewet
g. De notulen: de besluitenlijst en geluids- en/of video-opname van de betreffende vergadering
h. Presidium: ingesteld door de raad, bestaande uit de voorzitter of plaatsvervangend voorzitter, de fractievoorzitters en de griffier, handelt conform het door de raad vastgestelde reglement van orde voor vergaderingen van het presidium
i. Informatieavond: openbare informerende avond over nieuwe en lopende onderwerpen.
j. Discussieavond: besloten avond over onderwerpen met een opiniërende functie.

Artikel 2 De voorzitter

De voorzitter is belast met:
a. het leiden van de vergadering van de raad, de vergadering van het presidium;
b. het handhaven van de orde;
c. het doen naleven van het reglement van orde en hetgeen de Gemeentewet of dit reglement hem verder opdraagt

Artikel 3 De griffier

1. De griffier of diens vervanger is in elke vergadering van de raad aanwezig.
2. Hij/zij kan, indien hij/zij daartoe door de voorzitter wordt uitgenodigd, aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement deelnemen.

Artikel 4 De secretaris

De raad kan het college verzoeken de secretaris in de vergadering van de raad aanwezig te laten zijn en deel te laten nemen aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement.

Artikel 5 Het presidium

1. De raad heeft een presidium.
2. Het presidium bestaat uit de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en indien deze ook fractievoorzitter is, is hij/zij in het presidium aanwezig als fractievoorzitter. Indien de voorzitter verhinderd is, dan vervangt de plaatsvervangend voorzitter en kan de plaatsvervangend fractievoorzitter in het presidium aanwezig zijn. De griffier of diens vervanger is in elke vergadering van het presidium aanwezig.
3. De voorzitter kan voorstellen de secretaris uit te nodigen voor het presidium.
4. Ingeval een fractievoorzitter niet in de vergadering van het presidium aanwezig kan zijn wijst deze adhoc een lid van zijn raadsfractie als zijn plaatsvervanger aan.
5. Elke fractievoorzitter of zijn plaatsvervanger heeft één stem in het presidium.
6. Raads- en commissieleden en de leden van het college kunnen de vergaderingen van het presidium als toehoorder bijwonen. Overige belangstellenden kunnen alleen op uitnodiging van het presidium een vergadering van het presidium als toehoorder bijwonen.
7. Voor het presidium wordt door de raad een eigen reglement van orde opgesteld, waarin de bevoegdheden en positie van het presidium nader omschreven worden

Hoofdstuk 2 Toelating van nieuwe leden; fracties

Artikel 6 Onderzoek geloofsbrieven; beëdiging

1. Bij elke benoeming van nieuwe leden van de raad stelt de raad een commissie in op voorstel van de voorzitter bestaande uit drie leden van de raad. De commissie onderzoekt de geloofsbrieven, de daarop betrekking hebbende stukken van nieuw benoemde leden en de processenverbaal van de stembureaus.
2. Na de gemeenteraadsverkiezingen treedt de raad in oude samenstelling tegelijk af met ingang van de donderdag in de periode van 23 tot en met 29 maart.
3. De commissie brengt na haar onderzoek van de geloofsbrieven schriftelijk verslag uit aan de raad en doet daarbij een voorstel voor een besluit. In het verslag wordt ook melding gemaakt van een minderheidsstandpunt.
4. Na een raadsverkiezing roept de voorzitter de toegelaten leden van de raad op om in de eerste vergadering van de raad in nieuwe samenstelling, bedoeld in artikel 18 van de Gemeentewet, de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
5. In geval van een tussentijdse vacaturevervulling roept de voorzitter een nieuw benoemd lid van de raad op voor de vergadering van de raad waarin over diens toelating wordt beslist om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
6. Bij de benoeming van een wethouder wordt in overeenstemming met het eerste lid een commissie ingesteld welke onderzoekt of de kandidaat voldoet aan de eisen van de Gemeentewet. De werkwijze van deze commissie is in overeenstemming met het tweede lid. De wethouder legt de eed of belofte af alvorens de functie te kunnen uitoefenen.
7. De burgemeester geeft de opdracht voor een integriteitstoets voorafgaand aan de benoeming van een wethouder. De benoeming is niet eerder dan dat de uitslag bij de burgemeester bekend is.Indien de uitkomst van de toetsing daar aanleiding toe geeft, informeert de burgemeester de Gemeenteraad daarover

Artikel 7 Fractie

1. De leden van de raad, die door het centraal stembureau op dezelfde kandidatenlijst verkozen zijn verklaard, worden bij de aanvang van de zitting als één fractie beschouwd. Is onder een lijstnummer slechts één lid verkozen, dan wordt dit lid als een afzonderlijke fractie beschouwd.
2. Indien boven de kandidatenlijst een aanduiding was geplaatst, voert de fractie in de raad deze aanduiding als naam. Indien geen aanduiding boven de kandidatenlijst was geplaatst, deelt de fractie in de eerste vergadering van de raad aan de voorzitter mee welke naam deze fractie in de raad wil voeren.
3. De namen van degenen die als voorzitter van de fractie en als diens plaatsvervanger optreden worden zo spoedig mogelijk doorgegeven aan de voorzitter.
   a. Indien:
      1) één of meer leden van een fractie als zelfstandige fractie gaan optreden;
      2) twee of meer fracties als één fractie gaan optreden;
      3) één of meer leden van een fractie zich aansluiten bij een andere fractie; wordt hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling gedaan aan de voorzitter.
   b. Met de onder a beschreven veranderde situatie wordt rekening gehouden met ingang van de eerstvolgende vergadering van de raad na de mededeling daarvan

Hoofdstuk 3 Vergaderingen van de Raad

Paragraaf 1 Tijdstip van vergaderen; voorbereidingen

Artikel 8 Vergaderfrequentie Raad

1. De vergaderingen van de raad vinden in de regel plaats op dinsdag, vangen aan om 19.00 uur, eindigen om 22.30 uur, tenzij de raad incidenteel besluit tot voortzetting tot uiterlijk 23.00 uur en worden in de regel gehouden in het gemeentehuis.
2. Indien de agenda van de raadsvergadering niet om uiterlijk 23.00 uur is afgehandeld wordt in de regel besloten de raadsvergadering te schorsen en voort te zetten op de volgende dag dan wel de vergadering te sluiten en de resterende niet aan tijd gebonden punten naar de eerstvolgende raadsvergadering te verschuiven.
3. De voorzitter kan in bijzondere gevallen een andere dag en aanvangsuur bepalen of een andere vergaderplaats aanwijzen. Hij/zij voert hierover, tenzij er sprake is van een spoedeisende situatie, overleg met het presidium.
4. Voorts vergadert de raad indien de burgemeester het nodig oordeelt of indien ten minste een vijfde van het aantal leden waaruit de raad bestaat schriftelijk, met opgave van redenen, daarom verzoekt. In het laatst genoemde geval dient die vergadering binnen 14 dagen na indiening van het verzoek plaats te vinden.
5. Ingeval er sprake is van voortzetting van de raadsvergadering, zoals bedoeld in lid 2 van dit artikel, alsmede indien er sprake is van een extra raadsvergadering zoals bedoeld in lid 4 van dit artikel, vangen deze vergaderingen aan om 19.00 uur, eindigen wanneer de agenda is afgewerkt en worden in de regel gehouden in het gemeentehuis

Artikel 9 Oproep

1. De voorzitter zendt ten minste 8 werkdagen voor een raadsvergadering de leden van de raad een schriftelijke oproep onder vermelding van dag, tijdstip en plaats van de vergadering. In samenspraak met het presidium kan in spoedeisende gevallen worden afgeweken van de termijn zoals gesteld in dit artikel.
2. De voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken, met uitzondering van de in artikel 25, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet bedoelde stukken worden tegelijkertijd met de schriftelijke oproep gepubliceerd.
3. Indien een aanvullende agenda wordt vastgesteld als bedoeld in artikel 10, derde lid, worden deze agenda en de daarop vermelde voorstellen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 48 uur voor aanvang van de raadsvergadering gepubliceerd

Artikel 10 Agenda

1. Voordat de schriftelijke oproep wordt verzonden, hebben de commissies geadviseerd over de te behandelen stukken op de raadsagenda. Hierop kan een uitzondering gemaakt worden, indien er sprake is van de situatie zoals bedoelt in art. 8 lid vier van dit reglement. De raadsagenda zal op basis van deze adviezen in samenspraak tussen de voorzitter van de raad en de griffier opgesteld worden.
2. De agenda van de raad kent twee delen, waaraan op basis van het advies van haar commissies invulling gegeven wordt. Ten eerste zal er een lijst samengesteld worden van akkoordstukken (A-agenda). Deze stukken worden afzonderlijk in stemming gebracht zonder beraadslaging. Over een motie of amendement op een Akkoord-stuk wordt eveneens niet beraadslaagd. Een lid van de raad kan een stemverklaring afgeven. De tweede lijst bestaat uit Bespreekstukken (B-agenda). Deze stukken worden afzonderlijk, inhoudelijk behandeld en in stemming gebracht.
3. In spoedeisende gevallen kan de voorzitter na het verzenden van de schriftelijke oproep tot uiterlijk 48 uur voor de aanvang van een raadsvergadering een aanvullende agenda opstellen.
4. Bij aanvang van de raadsvergadering stelt de raad de agenda definitief vast.
5. Op voorstel van een lid van de raad of van de voorzitter kan de raad bij de vaststelling van de agenda agendapunten aan de agenda toevoegen of van de agenda afvoeren met uitzondering van de belegde vergadering conform artikel 8, lid 4.
6. Wanneer de raad een agendapunt onvoldoende voor de openbare beraadslaging voorbereid acht, kan hij/zij dit agendapunt terugverwijzen naar een commissie.
7. Een eenmaal aan de raad toegezonden raadsvoorstel, kan enkel met toestemming van de gemeenteraad weer van de agenda afgevoerd worden.
8. Op voorstel van een lid van de raad of van de voorzitter kan de raad de volgorde van behandeling van de agendapunten wijzigen.

Artikel 11 De wethouder/burgemeester

1. De burgemeester heeft het recht in de vergadering aan de beraadslaging deel te nemen.
2. Een wethouder heeft toegang tot de vergaderingen en kan aan de beraadslaging deelnemen.
3. Een wethouder kan door de raad worden uitgenodigd om ter vergadering aanwezig te zijn

Artikel 12 Ter inzage leggen van stukken

1. De vergaderstukken worden gelijktijdig met het verzenden van de schriftelijke oproep voor een ieder gepubliceerd op de gemeentelijke website en op de griffie ter inzage gelegd. De voorzitter maakt van de terinzagelegging melding in de openbare kennisgeving bedoeld in artikel 13. Indien na het verzenden van de schriftelijke oproep stukken ter inzage worden gelegd, wordt hiervan mededeling gedaan aan de leden van de raad en zo mogelijk in een openbare kennisgeving.
2. Een origineel van een ter inzage gelegd stuk wordt niet buiten het gemeentehuis gebracht.
3. Indien omtrent stukken op grond van artikel 25, eerste of tweede lid, van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, blijven deze stukken in afwijking van het eerste lid, onder berusting van de griffier en verleent de griffier de leden van de raad en commissie inzage. De inzage wordt schriftelijk bevestigd.

Artikel 13 Openbare kennisgeving

1. De raadsvergadering wordt door aankondiging in één of meer dag-, nieuws- of huis aan huisbladen, alsmede door plaatsing op de website van de gemeente ter openbare kennis gebracht.
2. De openbare kennisgeving vermeldt:
   a. de datum, aanvangstijd en plaats van de vergadering;
   b. de wijze waarop en de plaats waar een ieder de voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken kan inzien;
   c. de mogelijkheid tot het uitoefenen van het spreekrecht als bedoeld in artikel 17

Paragraaf 2 Orde der vergadering

Artikel 14 Presentielijst
Bij binnenkomst in de vergaderzaal tekent ieder lid van de raad onmiddellijk de presentielijst. Aan het einde van elke raadsvergadering wordt die lijst door de voorzitter en de griffier door ondertekening vastgesteld.

Artikel 15 Zitplaatsen
1. De voorzitter, de leden van de raad en de griffier hebben een vaste zitplaats, door de voorzitter na overleg met het presidium bij aanvang van iedere nieuwe zittingsperiode van de raad aangewezen.
2. Indien daartoe aanleiding bestaat, kan de voorzitter de indeling herzien na overleg in het presidium.
3. De voorzitter draagt zorg voor een zitplaats voor de wethouders, secretaris en overige personen, die voor de vergadering van de raad zijn uitgenodigd.

Artikel 16 Opening vergadering; quorum
1. De voorzitter opent de raadsvergadering op het vastgestelde uur, indien het daarvoor door de wet vereiste aantal leden van de raad blijkens de presentielijst aanwezig is.
2. Wanneer een kwartier na het vastgestelde tijdstip niet het vereiste aantal leden aanwezig is, bepaalt de voorzitter, na voorlezing van de namen der afwezige leden, dag en uur van de volgende raadsvergadering, met inachtneming van artikel 20 van de Gemeentewet.
3. Bij tussentijds ontbreken van het quorum sluit de voorzitter de raadsvergadering na zich van dit ontbreken te hebben overtuigd via hoofdelijke oproeping

Artikel 17 Spreekrecht burgers
1. Na de opening van de raadsvergadering kunnen andere aanwezige burgers van Brunssum en daarbuiten gezamenlijk gedurende maximaal dertig minuten het woord voeren over geagendeerde onderwerpen.
2. Het woord kan niet gevoerd worden:
   a. over benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen;
   b. indien een klacht ex artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend.
3. Degene, die van het spreekrecht gebruik wil maken, meldt dit voor de aanvang van de raadsvergadering aan de griffier. Hij/zij vermeldt daarbij zijn naam, adres en telefoonnummer en het onderwerp van de agenda waarover hij het woord wil voeren.
4. De voorzitter geeft het woord op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van de volgorde afwijken, indien dit in het belang is van de orde van de vergadering.
5. Elke spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. De voorzitter kan tevens in bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd.
6. De spreker voert het woord, nadat de voorzitter hem dit heeft verleend. Er is voor de inspreker of raad geen ruimte om in debat te gaan.

Artikel 18 Primus bij hoofdelijke stemming
Indien er een verzoek tot hoofdelijke stemming wordt gedaan, zal bij loting een volgnummer van de presentielijst aangewezen worden; bij het daar genoemde lid begint de hoofdelijke stemming.

Artikel 19 Notulen
1. De besluitenlijst van de voorgaande raadsvergadering wordt, zo mogelijk, aan de leden van de raad toegezonden gelijktijdig met de schriftelijke oproep. De concept besluitenlijst wordt gelijktijdig aan de overige personen die het woord gevoerd hebben, toegezonden.
2. Bij het begin van de raadsvergadering wordt, zoveel mogelijk, de besluitenlijst van de vorige vergadering vastgesteld.
3. De leden, de voorzitter, de wethouders, de griffier en de secretaris hebben het recht, een voorstel tot verandering aan de raad te doen, indien de besluitenlijst onjuistheden bevat. Een voorstel tot verandering dient voor het vaststellen van de besluitenlijst bij de griffier te worden ingediend.
4. De notulen moeten inhouden:
   a. de besluitenlijst en
   b. een geluids- en/of video-opname van de betreffende vergadering
5. De besluitenlijst bevat:
   a. de namen van de voorzitter, de griffier, de wethouders en de ter vergadering aanwezige leden, alsmede van de leden die afwezig waren en overige personen die het woord gevoerd hebben;
   b. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
   c. een schriftelijke bondige weergave van hetgeen de raad heeft besloten;
   d. een overzicht van het verloop van elke stemming, met vermelding van de namen van de leden die zich overeenkomstig de Gemeentewet van stemming moeten onthouden;
   e. de tekst van de ter vergadering ingediende voorstellen van orde, moties, amendementen en subamendementen.
6. De besluitenlijst alsmede de geluids- en/of video-opname worden opgesteld onder de zorg respectievelijk de verantwoordelijkheid van de griffier.
7. De vastgestelde besluitenlijst wordt door de voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 20 Ingekomen stukken
1. Aan de raad gerichte brieven worden door de griffier op een lijst gezet, voorzien van een procedurevoorstel
2. De griffier draagt direct zorg voor de afhandeling naar de vakafdeling alsmede een bericht aan de briefschrijver.
3. De opgestelde lijst wordt achteraf ter goedkeuring aan het presidium aangeboden.
4. De door het presidium vastgestelde lijst wordt voor de raadsleden op het niet openbare gedeelte van de website gepubliceerd, waarbij de stand van zaken direct inzichtelijk is.

Artikel 21 Spreekregels
1. De voorzitter geeft bij de start van de behandeling van een agendapunt kort aan wat het onderwerp is en welk besluit voorligt.
2. De leden van de raad en overige aanwezigen richten zich tot de voorzitter.
3. Tijdens de eerste termijn vinden er geen interrupties plaats met uitzondering van korte verhelderende vragen.
4. Sprekers voeren in principe het woord vanaf de voor hen bestemde spreekplaats (incl. microfoon). In de raadzaal is er één spreekplaats en één interruptiemicrofoon aanwezig. De voorzitter voert het woord via een microfoon op zijn/haar zitplaats. Voor interrupties wordt gebruik gemaakt van de interruptiemicrofoon.
5. De spreker die niet in staat is te spreken via de voor hem /haar bestemde spreekplaats kan het woord voeren via een microfoon op zijn of haar zitplaats.
6. Bij bijzondere gelegenheden kan de voorzitter bepalen dat de leden van de raad en de overige aanwezigen vanaf een andere plaats spreken

Artikel 22 Volgorde sprekers

1. De voorzitter bepaalt de volgorde van de sprekers en wijzigt de volgorde per agendapunt.
2. Een lid van de raad voert het woord na het aan de voorzitter gevraagd en van hem verkregen te hebben.
3. De volgorde van sprekers kan worden gewijzigd, wanneer een lid van de raad het woord vraagt over de orde van de raadsvergadering

Artikel 23 Aantal spreektermijnen

1. De beraadslaging over een onderwerp of voorstel geschiedt in ten hoogste twee termijnen, tenzij de raad anders beslist.
2. Elke spreektermijn wordt door de voorzitter afgesloten.
3. Een fractie mag in een termijn niet meer dan één maal het woord voeren over hetzelfde onderwerp of voorstel.
4. Het derde lid is niet van toepassing op:
   a. de rapporteur van een commissie;
   b. de fractie die een (sub)amendement, een motie (vreemd aan de orde van de dag) of een initiatiefvoorstel heeft ingediend, voor wat betreft dat amendement, die motie (vreemd aan de orde van de dag) of dat initiatiefvoorstel.
5. Bij de bepaling hoeveel malen een lid over hetzelfde onderwerp of voorstel het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend interrupties en het spreken over een voorstel van orde

Artikel 24 Spreektijd

1. Als regel geldt per fractie een spreektijd bij wijze van proef een totale spreektijd per fractie 15 minuten per agendapunt. Voor de gemeentelijke begroting en de Perspectiefnota geldt per fractie een spreektijd bij wijze van proef van 25 minuten en voor het college van B&W 90 minuten.
2. Een lid van de raad kan een voorstel doen over de spreektijd van de leden en de overige aanwezigen, dat afwijkt van het bepaalde in lid 1 van dit artikel.
3. Een lid van het college heeft, voor zover deze deelneemt aan de beraadslagingen van de raad, een spreektijd van maximaal 15 minuten in de eerste spreektermijn en maximaal 7,5 minuten in de tweede spreektermijn

Artikel 25 Handhaving orde; schorsing

1. De voorzitter zorgt voor de handhaving van de orde in de vergadering en is bevoegd, wanneer die orde op enigerlei wijze door toehoorders wordt verstoord, deze en zo nodig andere toehoorders te doen vertrekken.
2. De voorzitter is bevoegd toehoorders die bij herhaling de orde in de vergadering verstoren voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering te ontzeggen.
3. Een spreker mag in zijn betoog niet worden gestoord, tenzij
   a. de voorzitter het nodig oordeelt hem aan het opvolgen van dit reglement te herinneren;
   b. een lid hem interrumpeert. De voorzitter kan bepalen dat de spreker zonder verdere interrupties zijn betoog zal afronden.
4. Indien een spreker naar mening van de voorzitter, zich beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een andere spreker herhaaldelijk interrumpeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij/zij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de betreffende spreker, hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de raadsvergadering, waarin zulks plaats heeft, over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.
5. De voorzitter kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en - indien na de heropening de orde opnieuw wordt verstoord – de vergadering sluiten.
6. De voorzitter kan de raad voorstellen aan een lid van de raad of het college dat door zijn gedragingen de geregelde gang van zaken belemmert, het verdere verblijf in de vergadering te ontzeggen. Over het voorstel wordt niet beraadslaagd. Na aanneming daarvan verlaat het lid de vergadering onmiddellijk. Zo nodig doet de voorzitter hem verwijderen. Bij herhaling van zijn gedrag kan het lid bovendien voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering worden ontzegd.

Artikel 26 Beraadslaging

1. De raad kan op voorstel van de voorzitter of een lid van de raad beslissen over één of meer onderdelen van een onderwerp of voorstel afzonderlijk te beraadslagen.
2. Op verzoek van een lid van de raad of op voorstel van de voorzitter kan de raad besluiten de beraadslaging voor een door hem te bepalen tijd te schorsen. De beraadslagingen worden hervat nadat de schorsingsperiode verstreken is
3. Diegene die de schorsing aanvraagt, heeft bij hervatting van de vergadering als eerste het woord.

Artikel 27 Deelname aan de beraadslaging door anderen

1. De raad kan bepalen dat anderen dan de in de raadsvergadering aanwezige leden van de raad, de wethouder, de secretaris, de griffier en de voorzitter deelnemen aan de beraadslaging.
2. Een beslissing daartoe wordt op voorstel van de voorzitter of één der leden van de raad genomen alvorens met de beraadslaging ten aanzien van het aan de orde zijnde agendapunt een aanvang wordt genomen

Artikel 28 Stemverklaring

Na het sluiten van de beraadslaging en voordat de raad tot stemming overgaat, heeft ieder lid het recht zijn uit te brengen stem kort en krachtig te motiveren

Artikel 29 Beslissing

1. Wanneer de voorzitter vaststelt, dat een onderwerp of voorstel voldoende is toegelicht, sluit hij de beraadslaging, tenzij de raad anders beslist.
2. Nadat de beraadslaging is gesloten, vindt na een stemming over eventuele amendementen, de stemming plaats over het voorstel, zoals het dan luidt, in zijn geheel tenzij geen stemming wordt gevraagd.
3. Voordat de stemming over het voorstel in zijn geheel plaatsvindt, formuleert de voorzitter het voorstel over de te nemen eindbeslissing

Paragraaf 3 Procedures bij stemming

Artikel 30 Algemene bepalingen over stemming

1. De voorzitter vraagt, of stemming wordt verlangd. Indien geen stemming wordt gevraagd en ook de voorzitter dit niet verlangt, stelt de voorzitter vast dat het voorstel zonder hoofdelijke stemming is aangenomen.
2. In de raadsvergadering aanwezige leden kunnen , ten behoeve van de geluids en/of videoopname zoals bedoeld in artikel 19 van dit reglement, mededelen, dat zij geacht willen worden te hebben tegengestemd of zich van stemming te ~~hebben~~ moeten onthouden.
3. De leden brengen de stem uit door middel van handopsteking.
4. Een stemming is alleen geldig, indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden, daaraan heeft deelgenomen; dit is niet van toepassing in geval opnieuw wordt gestemd over een voorstel of over een benoeming, voordracht of aanbeveling van een of meer personen ten aanzien van wie in een vorige vergadering een stemming op grond van dat lid niet geldig was; en in een vergadering als bedoeld in artikel 20, tweede lid van de Gemeentewet, voor zover het betreft onderwerpen die in de daaraan voorafgaande, ingevolge artikel 20, eerste lid, niet geopende vergadering aan de orde waren gesteld.
5. De voorzitter deelt de uitslag na afloop van de stemming mede, met vermelding van het aantal voor en tegen uitgebrachte stemmen. Hij/zij doet daarbij tevens mededeling van het genomen besluit.
6. Een lid van de raad neemt niet deel aan de stemming over:
   a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij/zij als vertegenwoordiger is betrokken;
   b. de vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij/zij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij/zij behoort.
7. Bij een schriftelijke stemming wordt onder het deelnemen aan de stemming verstaan het inleveren van een stembriefje.
8. Een benoeming gaat iemand persoonlijk aan, wanneer hij/zij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt. Het voorgaande lid is niet van toepassing bij het besluit betreffende de toelating van de na periodieke verkiezing benoemde leden

Artikel 30a Bijzondere bepalingen bij hoofdelijke stemming

1. Indien door een of meer leden hoofdelijke stemming wordt gevraagd, doet de voorzitter daarvan mededeling.
2. De griffier roept de leden van de raad bij naam op hun stem uit te brengen. De stemming begint bij het lid dat daarvoor overeenkomstig artikel 18 is aangewezen. Vervolgens geschiedt de oproeping naar de volgorde van de presentielijst.
3. Bij hoofdelijke stemming is ieder ter raadsvergadering aanwezig lid dat zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden verplicht zijn stem uit te brengen.
4. De leden brengen bij hoofdelijke stemming hun stem uit door het woord ‘voor’ of ‘tegen’ uit te spreken, zonder enige toevoeging.
5. Heeft een lid zich bij hoofdelijke stemming bij het uitbrengen van zijn stem vergist, dan kan hij deze vergissing nog herstellen voordat het volgende lid gestemd heeft. Bemerkt het lid zijn vergissing pas later, dan kan hij/zij nadat de voorzitter de uitslag van de stemming bekend heeft gemaakt wel aantekening vragen dat hij zich heeft vergist; in de uitslag van de stemming brengt dit echter geen verandering.

Artikel 31 Stemming over amendementen en moties

1. Indien een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd.
2. Indien op een amendement een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement.
3. Indien twee of meer amendementen of subamendementen op een aanhangig voorstel zijn ingediend, bepaalt de voorzitter de volgorde waarin hierover zal worden gestemd. Daarbij geldt de regel, dat het meest verstrekkende amendement of subamendement het eerst in stemming wordt gebracht.
4. Indien aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over het voorstel gestemd en vervolgens over de motie

Artikel 32 Stemming over personen

1. Stemming over personen is op grond van artikel 31 Gemeentewet geheim; stemming geschiedt middels een gesloten en ongetekend stembriefje; ook elektronisch stemmen behoort tot de mogelijkheden.
2. Wanneer een stemming over personen voor het doen van een benoeming, ontslag, een voordracht of het opstellen van een voordracht of aanbeveling moet plaatshebben, benoemt de voorzitter *2* leden tot stembureau.
3. Ieder ter raadsvergadering aanwezig lid dat zich niet op grond van de Gemeentewet van stemming moet onthouden is verplicht een stembriefje in te leveren. De stembriefjes dienen identiek te zijn.
4. Er hebben zoveel stemmingen plaats als er personen zijn te benoemen, voor te dragen of aan te bevelen. De raad kan op voorstel van de voorzitter beslissen dat bepaalde stemmingen worden samengevat op één briefje.
5. Het stembureau onderzoekt of het aantal ingeleverde stembriefjes gelijk is aan het aantal leden dat ingevolge het tweede lid verplicht is een stembriefje in te leveren. Wanneer de aantallen niet gelijk zijn worden de stembriefjes vernietigd zonder deze te openen en wordt een nieuwe stemming gehouden.
6. Voor het bepalen van de volstrekte meerderheid als bedoeld in artikel 30 van de Gemeentewet worden geacht geen stem te hebben uitgebracht die leden die geen behoorlijk stembriefje hebben ingeleverd. Onder een niet behoorlijk ingevuld stembriefje wordt verstaan:
   a. een blanco ingevuld stembriefje;
   b. een ondertekend stembriefje;
   c. een stembriefje waarop meer dan één naam is vermeld, tenzij de stemming verschillende vacatures betreft;
   d. een stembriefje waarbij, indien het een benoeming op voordracht betreft, op een persoon wordt gestemd die niet is voorgedragen;
   e. een stembriefje waarbij op een andere persoon wordt gestemd dan die waartoe de stemming is beperkt.
7. In geval van twijfel over de inhoud van een stembriefje beslist de raad, op voorstel van de voorzitter.
8. Onder de zorg van de griffier worden de stembriefjes onmiddellijk na vaststelling van de uitslag vernietigd.

Artikel 33 Herstemming over personen

1. Wanneer bij de eerste stemming niemand de volstrekte meerderheid heeft verkregen, wordt tot een tweede stemming overgegaan.
2. Wanneer ook bij deze tweede stemming door niemand de volstrekte meerderheid is verkregen, heeft een derde stemming plaats tussen twee personen, die bij de tweede stemming de meeste stemmen op zich hebben verenigd. Zijn bij de tweede stemming de meeste stemmen over meer dan twee personen verdeeld, dan wordt bij een tussenstemming uitgemaakt tussen welke twee personen de derde stemming zal plaatshebben.
3. Indien bij tussenstemming of bij de derde stemming de stemmen staken, beslist terstond het lot.

Artikel 34 Beslissing door het lot

1. Wanneer het lot moet beslissen, worden de namen van hen tussen wie de beslissing moet plaatshebben, door de voorzitter op afzonderlijke, geheel gelijke, briefjes geschreven.
2. Deze briefjes worden, nadat zij door het stembureau zijn gecontroleerd, op gelijke wijze gevouwen, in een stembokaal gedeponeerd en omgeschud.
3. Vervolgens neemt de voorzitter een van de briefjes uit de stembokaal. Degene wiens naam op dit briefje voorkomt, is gekozen

Hoofdstuk 4 Rechten van leden van de Raad

Artikel 35 Amendementen

1. Ieder lid van de raad kan tot het sluiten van de beraadslagingen schriftelijk bij de voorzitter amendementen indienen. Een amendement kan het voorstel inhouden om een geagendeerd voorstel in één of meer onderdelen te splitsen, waarover afzonderlijke besluitvorming zal plaatsvinden. Alleen beraadslaagd kan worden over amendementen die ingediend zijn door leden van de raad, die de presentielijst getekend hebben en in de raadsvergadering aanwezig zijn.
2. Ieder lid dat in de raadsvergadering aanwezig is, is bevoegd op het amendement dat door een lid is ingediend, een wijziging voor te stellen (subamendement).
3. Elk (sub)amendement en elk voorstel moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend, tenzij de voorzitter - met het oog op het eenvoudige karakter van het voorgestelde -oordeelt, dat met een mondelinge indiening kan worden volstaan.
4. Over een amendement op een Akkoord-stuk wordt niet beraadslaagd, tenzij de raad anders beslist.
5. Intrekking, door de indiener(s), van het (sub)amendement is mogelijk, voordat de besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden

Artikel 36 Moties

1. Ieder lid van de raad kan voorafgaande aan en tijdens de raadsvergadering een motie indienen.
2. Een motie moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend.
3. De behandeling van een motie over een aanhangig onderwerp of voorstel vindt tegelijk met de beraadslaging over dat onderwerp of voorstel plaats.
4. De behandeling van een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende onderwerpen zijn behandeld
5. Over een motie op een Akkoord-stuk wordt niet beraadslaagd, tenzij de raad anders beslist.
6. De behandeling van een motie vreemd aan de orde van de dag vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende onderwerpen zijn behandeld, tenzij de raad anders beslist.

Artikel 37 Voorstellen van orde

1. De voorzitter en ieder lid van de raad kunnen tijdens de raadsvergadering mondeling een voorstel van orde doen, dat kort kan worden toegelicht.
2. Over een voorstel van orde beslist de raad terstond of wordt enkel bij wijze van uitzondering kort beraadslaagd.
3. Het voorstel wordt direct in behandeling genomen

Artikel 38 Initiatiefvoorstel

1. Raadsleden dienen initiatiefvoorstellen schriftelijk in bij de voorzitter. Deze brengt een ingediend voorstel zo spoedig mogelijk ter kennis van de raad en het college.
2. Het college kan binnen 48 uur nadat het ter kennis is gesteld van een voorstel schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengen.
3. ~~3.~~ Een voorstel wordt nadat het college schriftelijk wensen of bedenkingen ter kennis van de raad heeft gebracht of kenbaar heeft gemaakt hiertoe niet te zullen overgaan, dan wel nadat de in het tweede lid gestelde termijn is verlopen op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst, tenzij de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is. In dat geval wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende raadsvergadering geplaatst

Artikel 39 Collegevoorstel

1. Een voorstel voor een verordening of een ander voorstel van het college aan de raad, dat vermeld staat op de agenda van de raadsvergadering, kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de raad.
2. Indien de raad van oordeel is dat een voorstel als bedoeld in het eerste lid voor advies terug aan het college moet worden gezonden, bepaalt de raad in welke raadsvergadering het voorstel opnieuw geagendeerd wordt

Artikel 40 Interpellatie

1. Het verzoek tot het houden van een interpellatie wordt, behoudens in naar het oordeel van de voorzitter spoedeisende gevallen, ten minste 48 uur voor de aanvang van de raadsvergadering schriftelijk bij de voorzitter ingediend. Het verzoek bevat een duidelijke omschrijving van het onderwerp waarover inlichtingen worden verlangd alsmede de te stellen vragen. Het verzoek dient te worden ingediend voor vrijdag 12.00 uur ingeval de termijn voor indiening van het verzoek eindigt op de zaterdag dan wel de zondag.
2. De voorzitter brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad en de wethouders.
3. Tijdens de eerstvolgende vergadering na indiening van het verzoek wordt het verzoek in stemming gebracht. De raad bepaalt, op voorstel van de voorzitter, op welk tijdstip tijdens de vergadering de interpellatie zal worden gehouden.
4. Het college, of de burgemeester geeft bij aanvang van de behandeling door de raad antwoord op de door de interpellant gestelde vragen.
5. De interpellant voert niet meer dan tweemaal het woord, de overige raadsleden en portefeuillehouders niet meer dan eenmaal tenzij de raad hen hiertoe verlof geeft

Artikel 41 Startnotitie

1. De raad kan voor zaken die tot de eigen bevoegdheden behoren aan het college een startnotitie geven.
2. De startnotitie wordt voorbereid onder directe verantwoordelijkheid van de griffier.
3. Een startnotitie wordt opgesteld middels toepassing van de 'checklist startnotitie, die als bijlage deel uitmaakt van onderhavig reglement.
4. Startnotitie voor zaken die tot de bevoegdheid van de raad behoren, worden conform artikel 2 van de Verordening op de raadscommissies voor advies voorgelegd aan de betreffende raadscommissie.
5. Startnotitie worden vastgesteld door de raad dan wel het college.

Artikel 42 Vragenuur

1. Aan het begin van iedere raadsvergadering is er een vragenuur van maximaal een half uur, tenzij er bij de voorzitter geen vragen zijn ingediend. In bijzondere gevallen kan het presidium bepalen dat het vragenuur op een ander tijdstip wordt gehouden. De voorzitter bepaalt met inachtneming van het vorenstaande op welk tijdstip het vragenuur eindigt.
2. Het lid van de raad dat tijdens het vragenuur vragen wil stellen, meldt dit schriftelijk onder aanduiding van het onderwerp en bijbehorende vraag ten minste 30 uur voor aanvang van het vragenuur bij de voorzitter. Per fractie kan per vergadering maximaal over één urgent onderwerp maximaal drie vragen gesteld worden. De voorzitter kan weigeren een onderwerp tijdens het vragenuur aan de orde te stellen indien hij/zij het onderwerp niet voldoende nauwkeurig acht aangegeven of indien het onderwerp in de raadsvergadering op diezelfde dag aan de orde komt.
3. De voorzitter bepaalt de volgorde, waarin aangemelde onderwerpen tijdens het vragenuur aan de orde worden gesteld.
4. De voorzitter bepaalt per onderwerp de spreektijd voor de vragensteller, voor de wethouders, voor de burgemeester en voor de overige leden van de raad.
5. Per onderwerp wordt aan de vragensteller gedurende maximaal 5 minuten het woord verleend om één of meer vragen aan het college of de burgemeester te stellen en een toelichting daarop te geven. Er is geen ruimte voor betoog.
6. Vervolgens kan de voorzitter aan andere leden van de raad het woord verlenen om hetzij aan de vragensteller, hetzij aan het college vragen te stellen over hetzelfde onderwerp.
7. Na de beantwoording door het college of de burgemeester krijgt de vragensteller desgewenst het woord om korte aanvullende vragen te stellen. Er wordt geen debat gevoerd.
8. Tijdens het vragenuur kunnen geen moties worden ingediend en worden geen interrupties toegelaten

Artikel 43 Inlichtingen

1. Indien een lid van de raad over een onderwerp inlichtingen verlangt van het college of de burgemeester, wordt een verzoek daartoe schriftelijk ingediend bij de griffier. Deze draagt er zorg voor dat het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad, het college en de burgemeester wordt gebracht.
2. De verlangde inlichtingen worden door het verantwoordelijk lid van het college of de burgemeester mondeling of schriftelijk zo spoedig mogelijk, echter binnen 30 dagen na indiening datum verzoek gegeven. De verlangde inlichtingen worden niet verstrekt indien dit in strijd is met het openbaar belang.
3. Indien de verlangde inlichtingen niet binnen de gestelde termijn, zoals bedoeld in lid 2 van dit artikel, kan worden gegeven stelt het verantwoordelijk lid van het college of de burgemeester de vragensteller hiervan gemotiveerd in kennis, waarbij de termijn wordt aangegeven waarbinnen beantwoording zal plaatsvinden.
4. Het verzoek en de te geven inlichtingen vormen een agendapunt voor de raadsvergadering, waarin de inlichtingen zullen worden gegeven. Dit betreft tevens het laatste agendapunt van de agenda. Indien de gevraagde inlichtingen nog niet binnen de gestelde termijn van 30 dagen door het college of de burgemeester beantwoord zijn, wordt hier in de raad niet op ingegaan, met uitzondering van acute zaken.
5. Degene die inlichtingen verlangt kan, bij schriftelijke beantwoording in de eerstvolgende raadsvergadering en bij mondelinge beantwoording in dezelfde raadsvergadering, na de behandeling van de op de agenda voorkomende onderwerpen 30 uur voor aanvang van de vergadering nadere inlichtingen vragen omtrent het door de burgemeester of door het college gegeven antwoord, tenzij de raad anders beslist. Met het oog hierop wordt het verantwoordelijk lid van het college geacht bij de raadsvergadering aanwezig te zijn

Hoofdstuk 5 Begroting en rekening

Artikel 44 Procedure begroting

Onverminderd het bepaalde in de Gemeentewet geschiedt de voorbereiding, het onderzoek, de behandeling en de vaststelling van de begroting volgens een procedure die de raad vaststelt.

Artikel 45 Procedure jaarrekening

Onverminderd het bepaalde in de Gemeentewet geschiedt de voorbereiding en het onderzoek van de jaarrekening en het jaarverslag, alsmede de vaststelling van de jaarrekening en van een eventueel indemniteitsbesluit volgens een procedure die de raad vaststelt.

Hoofdstuk 6 Lidmaatschap van andere organisaties

Artikel 46 Verslag; verantwoording

1. Een lid van de raad, een wethouder, de burgemeester of de secretaris, die door de gemeenteraad is aangewezen tot lid van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam of van een ander gemeenschappelijk orgaan, ingesteld op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, heeft het recht om verslag te doen over zaken die in het algemeen bestuur als bedoeld aan de orde zijn. Door de raad gewenste bespreking van dit verslag kan de voorzitter verwijzen naar de desbetreffende commissie. Twee maal per jaar vindt terugkoppeling plaats vanuit iedere Verbonden Partij in een raadscommissie.
2. Ieder lid van de raad kan aan een persoon als bedoeld in het eerste lid, schriftelijke vragen stellen. De regels voor het vragen van inlichtingen, vastgesteld in artikel 43, zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Wanneer een lid van de raad een persoon als bedoeld in het eerste lid ter verantwoording wenst te roepen over zijn wijze van functioneren als zodanig, besluit de raad over het toestaan daarvan. De regels voor het vragen van inlichtingen, vastgesteld in artikel 43, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere organisaties of instituties, waarin de raad één van zijn leden heeft benoemd.

Hoofdstuk 7 Besloten vergadering van de Raad

Artikel 47 Algemeen

Op een besloten **raads**vergadering zijn de bepalingen van dit reglement van overeenkomstige toepassing voor zover deze bepalingen niet strijdig zijn met het besloten karakter van de vergadering.

Artikel 48 Besluitenlijst

1. De besluitenlijst van een besloten raadsvergadering wordt niet rondgedeeld, maar ligt uitsluitend voor de leden ter inzage bij de griffier.
2. De besluitenlijst wordt zo spoedig mogelijk in een besloten raadsvergadering ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering neemt de raad een besluit over het al dan niet openbaar maken van de besluitenlijst. De vastgestelde besluitenlijst worden door de voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 49 Geheimhouding

Voor de afloop van de besloten raadsvergadering beslist de raad overeenkomstig artikel 25, eerste lid, van de Gemeentewet of omtrent de inhoud van de stukken en het verhandelde geheimhouding zal gelden. De raad kan besluiten de geheimhouding op te heffen.

Artikel 50 Opheffing geheimhouding

Indien de raad op grond van artikel 25, derde en vierde lid, artikel 55, tweede en derde lid, of artikel 86, tweede en derde lid, van de Gemeentewet voornemens is de geheimhouding op te heffen wordt, indien daarom wordt verzocht door het orgaan dat geheimhouding heeft opgelegd, in een besloten raadsvergadering met het desbetreffende orgaan overleg gevoerd.

Hoofdstuk 8 Toehoorders en pers

Artikel 51 Toehoorders en pers

1. De toehoorders en vertegenwoordigers van de pers kunnen uitsluitend op de voor hen bestemde plaatsen openbare raadsvergaderingen bijwonen.
2. Het geven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is verboden.

Artikel 52 Geluid- en beeldregistraties

Degenen die in de vergaderzaal tijdens de raadsvergadering geluid- dan wel beeldregistraties willen maken doen hiervan tijdig mededeling aan de voorzitter en gedragen zich naar zijn aanwijzingen.

Artikel 53 Gebruik communicatiemiddelen
In de vergaderzaal, met inbegrip van de publieke tribune, is tijdens de vergadering het gebruik, alsmede het standby houden van mobiele telefoons of andere communicatiemiddelen, die inbreuk kunnen maken op de orde van de raadsvergadering, zonder toestemming van de voorzitter, niet toegestaan.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Artikel 54 Uitleg reglement
In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing en/of interpretatie van het reglement, beslist de raad op voorstel van de voorzitter of een der leden van de gemeenteraad.

Artikel 55 In werking treden
1. Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 juli 2017. Op dat tijdstip vervalt het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Brunssum 2016, vastgesteld bij raadsbesluit 2016/16 versie 2 vastgesteld op 26-4-2016.
2. Dit Reglement van Orde kan worden aangehaald als “Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017”.

Toelichting reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
Middels raadsvoorstel 2014/47 d.d. 9-12-2014 heeft de raad besloten dat de vervanger/plaatsvervangend voorzitter een door de raad aangewezen raadslid is.
Onder ‘aanhangig’ wordt verstaan aan de orde/in behandeling zijnd.
Een informatieavond is een openbare avond waar het college/ambtelijke organisatie de raad en commissie informeren over nieuwe en lopende onderwerpen; de avond is informeel, er is geen verslaglegging en geen geluidopname,
Het presidium stelt de agenda vast. Onderwerpen kunnen aangedragen worden door het college, raadsleden en fracties.
Vaste data worden een jaar vooruit gepland. Er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond. Informatie over de onderwerpen is vooraf bekend. De verdeling in tijd voor presenteren en vragen stellen dient evenwichtig te zijn.
Een Discussieavond is op advies van de Nationale Ombudsman een besloten avond (Rapport 2011/364 d.d. 20-12-2011 en raadsvoorstel 2012/39 versie 2) en alleen toegankelijk voor raads- en commissieleden, college en haar ondersteuning, griffie en genodigden. er is geen verslaglegging en geen geluidopname,
Het presidium stelt de agenda vast en stelt een datum ad hoc vast. Onderwerpen kunnen aangedragen worden door het college, raadsleden en fracties. Onderwerpen die op een discussieavond aan bod komen, worden na de discussieavond in een raadsvoorstel verwerkt en kunnen daardoor niet in dezelfde raadscyclus aan bod komen. Een discussieavond heeft een opiniërende functie. Er vindt geen besluitvorming plaats en geen verantwoording van het college. Er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond. Informatie over de onderwerpen is vooraf bekend. De verdeling in tijd voor presenteren en vragen stellen dient evenwichtig te zijn.
Voor zowel een informatieavond als een discussieavond is vooraf een kort kaderdocument beschikbaar dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden.

Artikel 2 De voorzitter
De burgemeester is voorzitter van de raad. Artikel 125, derde lid, van de Grondwet en artikel 9 van de Gemeentewet schrijven dit dwingend voor. In het gewijzigde artikel 77, eerste lid, is bepaald dat het oudste raadslid in anciënniteit het raadsvoorzitterschap waarneemt bij verhindering of ontstentenis van de burgemeester. Als twee raadsleden even lang zitting hebben, is de oudst in jaren degene die het raadsvoorzitterschap waarneemt. Daarnaast heeft de raad altijd de mogelijkheid zelf te kiezen voor een andere waarnemer. Overigens geldt ditzelfde regime in het geval dat alle wethouders afwezig zijn voor de waarneming van het ambt van de burgemeester. Voor de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur nam een wethouder de taken van de burgemeester als voorzitter van de raad waar.

De burgemeester heeft het recht op grond van artikel 21 van de Gemeentewet in de vergadering aan de beraadslaging deel te nemen. Als voorzitter zorgt hij onder andere voor de handhaving van de orde in de vergadering.

Artikel 3 De griffier
De Gemeentewet eist dat de raad de vervanging van de griffier regelt (artikel 107d, eerste lid). In het tweede lid is daarover een bepaling opgenomen.
In verband met artikel 22 Gemeentewet (verschoningsrecht) is in het derde lid een bepaling opgenomen met betrekking tot het deelnemen van de griffier aan de beraadslaging. Rechtspositionele bepalingen omtrent de beëdiging, woonplaats etcetera zijn niet in dit reglement opgenomen, aangezien dat beter geregeld kan worden in de ambtsinstructie voor de griffier, die de raad vaststelt.

Artikel 4 De secretaris
De secretaris houdt zich voornamelijk bezig met de ondersteuning van het college en het leiden van de ambtelijke organisatie. In het kader van die twee taken kan het tevens wenselijk zijn dat de secretaris deelneemt aan de beraadslagingen van de raad. De secretaris wordt echter benoemd en ontslagen door het college. Dit houdt in dat de raad de secretaris niet kan dwingen om in de raad aanwezig te zijn. De raad zal het college moeten verzoeken of het college de secretaris opdraagt in de vergadering aanwezig te zijn om aan de beraadslagingen deel te nemen. Op deze wijze kan de raad onder meer een beroep doen op kennis en informatie, die de secretaris bezit of kan de secretaris bijvoorbeeld deelnemen aan een discussie over het functioneren van de gemeentelijke organisatie.

Hoofdstuk 2 Toelating van nieuwe leden; fracties

Artikel 6 Onderzoek geloofsbrieven; beëdiging
Met de geloofsbrief geeft de voorzitter van het centraal stembureau aan de benoemde kennis van zijn benoeming. Bij deze brief moeten enkele in de Kieswet vereiste stukken worden gevoegd, waaruit blijkt, dat de benoemde voldoet aan de eisen om als lid van de raad toegelaten te kunnen worden.
Het onderzoek van de geloofsbrieven moet in een openbare vergadering gebeuren. Het onderzoek naar het proces-verbaal van het centraal stembureau gebeurt in de laatste samenkomst van de raad in oude samenstelling na de verkiezingen.
Ingevolge artikel V4 van de Kieswet beslist de raad over de toelating van zijn leden. Daarbij is er een verschil in de procedure bij de samenstelling van een nieuwe raad of bij de vervulling van een tussentijdse vacature.
Na de gemeenteraadsverkiezingen treedt de raad in oude samenstelling tegelijk af met ingang van de donderdag in de periode van 23 tot en met 29 maart. (Kieswet artikel C 4, tweede lid) Voor die tijd moet het onderzoek zijn afgerond en moet omtrent de toelating van de nieuw gekozen leden zijn besloten. Doorgaans zal de oude raad voor het laatst bijeenkomen op de woensdag ervoor.De tekst van de eed of verklaring en belofte die een raadslid bij het aanvaarden van het raadslidmaatschap moet afleggen, is in artikel 14 van de Gemeentewet vastgelegd en voor wethouders in artikel 41 a van de Gemeentewet.
De mogelijkheid van beroep bij de Raad van State tegen de beslissing tot toelating als lid van de raad vervalt door inwerking treden van de Wet dualisering gemeentebestuur.

Artikel 7 Fractie
In een aantal gevallen blijkt behoefte te bestaan aan een regeling van wat onder een fractie moet worden verstaan. De Gemeentewet kent een dergelijk begrip niet maar gaat onder andere in artikel 33, tweede lid, wel uit van het bestaan van in de raad vertegenwoordigde groeperingen (recht op fractie-ondersteuning).
In veel gemeenten bestaan regelingen ten aanzien van vergoedingen aan fracties, faciliteiten voor fracties, fractie-assistentie, etc. In deze nadere regelingen kan nu worden aangesloten bij het in het RvO opgenomen fractiebegrip.

Na het vaststellen van de uitslag van de verkiezingen vindt de eerste zitting van de raad plaats. Bij de aanvang van deze zitting worden de leden die op dezelfde lijst hebben gestaan, als één fractie beschouwd. De fractie gebruikt in de vergadering van de raad de aanduiding die zij boven de kandidatenlijst hadden staan. Op deze wijze is de relatie tussen de fractie in de raad en de fractie op de kandidatenlijst voor de burger duidelijk. Het kan echter voorkomen dat een fractie geen aanduiding boven de kandidatenlijst heeft staan. In een dergelijk geval deelt de fractie in de eerste vergadering de aanduiding mee.
In de loop van een zittingsperiode kan het voorkomen dat leden de raad verlaten.
Het beëindigen van de zitting in de raad kan verschillende oorzaken hebben.
Raadsleden kunnen ongeneeslijk ziek zijn, een conflict met hun fractie hebben, te weinig tijd hebben voor het raadswerk en zo zijn er nog vele redenen denkbaar. In een dergelijk geval vindt er een verandering in de samenstelling van de fractie plaats. Als dit het geval is, deelt de fractie dit aan de voorzitter mede.

Hoofdstuk 3 Vergaderingen van de Raad

Paragraaf 1 Tijd van vergaderen; voorbereidingen

Artikel 8 Vergaderfrequentie Raad
Ingevolge artikel 17 van de Gemeentewet vergadert de raad zo vaak hij daartoe heeft besloten en voorts indien de burgemeester het nodig oordeelt of indien ten minste een vijfde van het aantal leden van de raad schriftelijk met opgave van redenen daarom vraagt.

Artikel 9 Oproep
Raadsleden horen op tijd op de hoogte te worden gebracht van dag, tijdstip en plaats van de vergadering. Tegelijkertijd worden ook de voorlopige agenda en de stukken gepubliceerd. In samenspraak met het presidium kan in spoedeisende gevallen worden afgeweken van de termijn.

Artikel 10 Agenda
De commissies bepalen hoe de agenda eruit komt te zien. Dit is echter een voorlopige vaststelling van de agenda.
In de dagelijkse praktijk van de gemeente zal het niet altijd mogelijk zijn om twee weken voor de vergadering een agenda op te stellen, die ook zicht heeft op de ‘waan’ van de dag. In een dergelijke situatie kan de voorzitter na het verzenden van de schriftelijke oproep zo nodig een aanvullende agenda vaststellen.
Dit kan echter niet tot op het laatste moment, maar tot uiterlijk twee dagen voor de aanvang van de vergadering.
Het vijfde lid heeft tot doel om de raad een actievere rol te geven in de opstelling van de raadsagenda. Individuele raadsleden kunnen via hun fractievoorzitter in het presidium onderwerpen voor de agenda voordragen. Op voorstel van een lid van de raad of de voorzitter kan de raad bij de vaststelling van de agenda onderwerpen aan de agenda toevoegen of van de agenda afvoeren met uitzondering van de belegde vergadering conform artikel 8, lid 4.
Daarmee kan het individuele raadslid in ieder geval op twee momenten invloed uitoefenen op de vaststelling van de agenda.
Het zesde lid vloeit voort uit de verplichting van het college om de raad van voldoende informatie te voorzien. Als de raad niet voldoende op de hoogte is van de inhoud en strekking van een onderwerp dan is het niet verantwoord dat de raad zich op hoofdlijnen over dit onderwerp uitspreekt. In een dergelijk geval heeft de raad de mogelijkheid, dat de raad het onderwerp naar een commissie verwijst of aan het college nadere inlichtingen of advies vraagt.
Het laatste lid regelt dat op verzoek van een lid of op voorstel van de voorzitter de raad de volgorde van behandeling van de agendapunten kan wijzigen.

Artikel 11 De wethouder / burgemeester
In de gedualiseerde verhoudingen is het van belang dat de wethouder wordt betrokken bij de beraadslagingen van de raad. Een wethouder kan, als hij/zij dat wil, de raadsvergadering bijwonen en aan de beraadslaging deelnemen.
De regering acht het vanzelfsprekend dat wethouders zich niet mengen in beraadslagingen over aangelegenheden die in het bijzonder de raad aangaan en die de raad zonder inmenging van anderen wil behandelen. Bijvoorbeeld als de raad van gedachten wil wisselen over het eigen functioneren of bij de voorbereiding van een besluit tot het houden van een onderzoek naar het door wethouders gevoerde bestuur.

Artikel 12 Ter inzage leggen van stukken
In dit artikel gaat het, naast om de geheime stukken, om de zogenaamde ‘achterliggende’ stukken waarvan vaak in de raadsvoorstellen melding wordt gemaakt (ambtelijke adviezen, toelichtende nota's, etc.).

Artikel 13 Openbare kennisgeving
Met dit artikel wordt invulling gegeven aan het voorschrift van artikel 19, tweede lid, van de Gemeentewet.
Voor wat betreft de wijze van publicatie is aangesloten bij artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht. Tevens is de mogelijkheid van plaatsing op het internet toegevoegd.

Paragraaf 2 Orde der vergadering

Artikel 14 Presentielijst
De handtekeningen op de presentielijst zijn bedoeld om formeel vast te stellen, dat het vergaderquorum aanwezig is. De lijst kan niet dienen om het stemquorum vast te stellen; daarvoor geldt artikel 29 van de Gemeentewet.

Artikel 15 Zitplaatsen
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 16 Opening vergadering; quorum
De vergadering kan beginnen, indien meer dan de helft van het aantal zitting hebbende raadsleden aanwezig is en de presentielijst heeft getekend.
Artikel 20 van de Gemeentewet voorziet in een procedure voor een tweede vergadering indien het vereiste aantal leden niet op komt dagen. Het quorum is dan niet van toepassing tenzij op deze tweede vergadering andere agendapunten voorliggen dan op de eerste vergadering gepland waren.

Artikel 17 Spreekrecht burgers
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 18 Primus bij hoofdelijke stemming
Indien er een verzoek tot hoofdelijke stemming wordt gedaan, zal bij loting een volgnummer van de presentielijst aangewezen worden; bij het daar genoemde lid begint de hoofdelijke stemming. Vervolgens wordt de stemming voortgezet door het raadslid met het daarop volgende volgnummer van de presentielijst enz.
Uiteraard is ook hier afwijking mogelijk, bij voorbeeld door te bepalen dat pas op het moment van stemming de primus wordt bepaald.
Zie ook artikel 30, vierde lid van dit reglement.

Artikel 19 Notulen
Het recht om aanpassing voor te stellen (derde lid) komt ook toe aan het raadslid en de wethouder, dat bij de desbetreffende vergadering niet aanwezig was.
Het is aan de raad om te beslissen of een voorgestelde wijziging of aanvulling geaccepteerd wordt. Een afwijzing van een soortgelijk voorstel (wijziging notulen) is niet vatbaar voor beroep (aldus de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State).

Artikel 20 Ingekomen stukken
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 21 Spreekregels
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 22 Volgorde sprekers
Het gaat hierbij niet om interrupties.

Artikel 23 Aantal spreektermijnen
Het stellen van vragen dient ook als een spreektermijn beschouwd te worden.
Een verzoek van een raadslid na afloop van de tweede termijn om nog een korte reactie te geven, dient de voorzitter niet te honoreren.
Indien de raad van mening is, dat na de tweede termijn verdere beraadslaging nodig is, kan hij daartoe uitdrukkelijk besluiten.
De beraadslaging over een motie vindt niet plaats in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het betreffende, aan de orde zijnde onderwerp.

Artikel 24 Spreektijd
Interrupties tellen niet mee in de op grond van dit artikel toegekende reguliere spreektijd.

Artikel 25 Handhaving orde; schorsing
Dit artikel bevatte de bevoegdheid van de voorzitter om een spreker over een aanhangig onderwerp het woord te ontzeggen. De bevoegdheid van de voorzitter is nu in overeenstemming met artikel 26, derde lid, van de Gemeentewet gebracht
Onder interruptie is overigens niet te verstaan het geven van tekenen van goed- of afkeuring; deze uitingen worden beschouwd als verstoringen van de orde.
Voor wat betreft de handhaving van de orde op de publieke tribune is ook in dit artikel aangesloten op de bepalingen in de Gemeentewet en wordt ook verwezen naar de artikel 51 van dit reglement.

Artikel 26 Beraadslaging
Teneinde de vergaderduur niet te zeer te verlengen wordt over een voorstel dat in onderdelen of artikelen is verdeeld, in principe in zijn geheel beraadslaagd.
In het eerste lid is een uitzonderingsmogelijkheid opgenomen.
Indien de schorsing als bedoeld in het tweede lid aan het einde van de tweede termijn plaatsvindt, zijn er vervolgens twee mogelijkheden: er wordt direct tot stemming overgegaan of aan de beraadslagingen wordt een derde termijn toegevoegd (zie artikel 23 van dit reglement).

Artikel 27 Deelname aan de beraadslaging door anderen
Deze bepaling is noodzakelijk in verband met het in artikel 22 Gemeentewet geregelde verschoningsrecht.
Het is uiteraard ook mogelijk dat de raad bepaalt dat een bepaalde functionaris in bepaalde gevallen altijd aan de beraadslaging mag deelnemen (bij voorbeeld de voorzitter van de deelgemeenteraad aan de beraadslaging over deelgemeente-aangelegenheden).

Artikel 28 Stemverklaring
Stemverklaringen zullen kort en krachtig moeten zijn en mogen niet het karakter krijgen van een derde termijn, als laatste reactie op de vorige spreker. De stemverklaringen worden alle gegeven vóór de hoofdelijke oproep van de leden tot de stemming begint.

Artikel 29 Beslissing
Deze bepaling beoogt niet meer, dan vast te leggen dat ook nog een beslissing over het voorstel (indien een amendement is aangenomen, in zijn geamendeerde vorm) moet worden genomen.

Paragraaf 3 Procedures bij stemmingen

Artikel 30 Algemene bepalingen over stemming
Indien een lid te kennen geeft een hoofdelijke stemming te wensen, moet de stemming plaatsvinden. De raad heeft niet de bevoegdheid om van deze bepaling van artikel 32 van de Gemeentewet af te wijken. Vraagt niemand stemming, dan wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen.
De regeling in het tweede lid kan toepassing krijgen, indien de uitkomst van de stemming tevoren duidelijk is en slechts enkele leden zouden tegenstemmen.
Bij wie de stemming begint, is geregeld in artikel 18.
Bij staking van stemmen is het bepaalde in artikel 32 van de Gemeentewet van toepassing. Indien de vergadering voltallig is, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Is de vergadering niet voltallig, dan wordt het nemen van het besluit tot een volgende vergadering uitgesteld. Als ook dan de stemmen staken, wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.
In aanvulling op de bepaling in artikel 30 lid 6, gebaseerd op artikel 28 gemeentewet, is ook de actuele lijn in de jurisprudentie van belang. De jurisprudentie richt zich op de mate van beïnvloeding van de besluitvorming door het raadslid met een persoonlijk belang

of belang als vertegenwoordiger.

Artikel 30a Bijzondere bepalingen bij hoofdelijke stemming
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 31 Stemming over amendementen en moties
Voor meer informatie over een amendement of een motie (betekenis, indiening e.d.) wordt verwezen naar de artikelen 1, 35 en 36 van dit reglement. Voor alle duidelijkheid wordt hier een verschil in procedure aangegeven tussen een motie en een amendement. Een amendement komt in stemming voorafgaande aan de stemming over het voorstel van het college. Een motie strekt niet tot wijziging van een voorgesteld besluit; over een motie wordt een apart besluit genomen, nadat de besluitvorming over het aanhangige voorstel is afgerond. Bij een motie over een afzonderlijk onderwerp geldt dit uiteraard niet en is het vierde lid niet van toepassing.

Artikel 32 Stemming over personen
Stemming over personen is op grond van artikel 31 Gemeentewet geheim; stemming geschiedt middels een gesloten en ongetekend stembriefje; ook elektronisch stemmen behoort tot de mogelijkheden.
De Gemeentewet geeft aan, dat over benoemingen en ontslag van personen of het opstellen van een voordracht of aanbeveling schriftelijk moet worden gestemd en is daarmee geheim.
Een voordracht is voor de raad bindend; de raad heeft slechts keus tussen degenen die op de voordracht zijn vermeld.
Een aanbeveling is een voorstel waarvan de raad mag afwijken.
Wanneer er veel benoemingen te doen zijn (bij voorbeeld aan het begin van een nieuwe zittingsperiode) zou een gecombineerd stembiljet kunnen worden ontworpen.
In het zesde lid wordt aangesloten bij het bepaalde in artikel 30 van de Gemeentewet.
Wat onder een (niet) behoorlijk ingevuld stembriefje moet worden verstaan, is in de wet niet geregeld en daarom wel in dit reglement.

Artikel 33 Herstemming over personen
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 34 Beslissing door het lot
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 4 Rechten van leden van de Raad

Artikel 35 Amendementen
Leden van de raad kunnen aan de raad wijzigingen op het voorstel van het college voorstellen, de zogenaamde amendementen. Wanneer een amendement is ingediend, kan dit voor een ander raadslid aanleiding zijn, op dit amendement nog weer een wijziging voor te stellen, het subamendement.
Een (sub)amendement kan ingediend worden op een voorgesteld besluit, dat aanhangig is. De beraadslaging over het (sub)amendement vindt plaats in ten hoogste twee termijnen. Indien (in uitzonderlijke situaties) een ingediend amendement verdere beraadslaging noodzakelijk maakt, kan de raad besluiten tot een derde termijn (artikel 23).
Voor wat betreft de stemming over amendementen wordt verwezen naar artikel 31.
Voorstel tot splitsing van een voorgestelde beslissing kan, indien aangenomen, meebrengen, dat één onderdeel van een besluit wel en een ander niet wordt aanvaard.

Artikel 36 Moties
Een motie is een voorstel tot het doen van een uitspraak. Het kan gaan om het uitspreken van een wens (van inhoudelijke, politieke, procedurele aard) of het uitspreken van instemming dan wel afkeuring over bepaalde ontwikkelingen.
Een motie betreft dus niet een concreet besluit dat op rechtsgevolg is gericht; een motie heeft geen juridische, maar een politieke betekenis. Daarom zijn burgemeester en wethouders formeel niet aan een motie gebonden of tot uitvoering ervan verplicht. Wel kan het naast zich neerleggen van een motie door het college leiden tot een vertrouwensbreuk tussen raad en college en hieruit kan het college dan zijn consequentie trekken.
Voor wat betreft de besluitvormingsprocedure omtrent een motie wordt opgemerkt, dat over een motie een apart besluit wordt genomen.
Voor de beraadslaging over een motie over een aanhangig onderwerp geldt, dat deze niet plaatsvindt in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het onderwerp, waarop de motie betrekking heeft.
Een besluit over een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats. Dergelijke moties benaderen de in artikel 38 geregelde initiatiefvoorstellen.

Artikel 37 Voorstellen van orde
De voorzitter legt aan de raad ter beslissing voor of er inderdaad sprake is van een voorstel van orde. Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door de raad. Indien het gaat om een niet geagendeerd voorstel, dient de procedure van een initiatiefvoorstel gevolgd te worden (artikel 38).

Artikel 38 Initiatiefvoorstel
Het is de taak van burgemeester en wethouders aan de raad de nodige voorstellen te doen. Maar raadsleden kunnen ook zelf een voorstel voor een ontwerpverordening of ontwerp-beslissing doen. Hiervoor is het recht van initiatief toegekend.
Het college dient de gelegenheid te krijgen een zienswijze in te dienen voordat de raad een besluit neemt.
Een voorstel voor een ontwerpverordening moet de raad in behandeling nemen. Voor andere initiatiefvoorstellen is geen verplichte behandeling voorgeschreven.
Dit betekent dat de raad (aanvullende) voorwaarden kan stellen aan het in behandeling nemen van een ander initiatiefvoorstel.

Artikel 39 Collegevoorstel
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 40 Interpellatie
Dit artikel stelt nadere regels aan artikel 155 van de Gemeentewet. Het interpellatierecht ligt in het verlengde van het mondelinge vragenrecht. Het gaat om een recht van een volksvertegenwoordiger om tijdens een vergadering over een niet-geagendeerd onderwerp inlichtingen aan het college of de burgemeester te vragen. Daarvoor is verlof van de raad voor nodig.

Artikel 41 Startnotitie
Nieuwe activiteiten en aanpassing van beleid worden opgestart met de vaststelling van een startnotitie. Hierin wordt het probleem duidelijk gesteld en wordt aangegeven binnen welke kaders het probleem aangepakt dient te worden. Opstelling van de startnotitie geschiedt middels de 'checklist startnotitie', die als bijlage deel uitmaakt van onderhavig reglement.
Op verzoek van de gemeenteraad en in het kader van het project “Kiezen voor Kwaliteit” heeft een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van Beleid en Strategie, Projecten, Controlling en de Griffie in 2010 het huidige besluitvormingsproces kritisch tegen

het licht gehouden. Deze herijking van het beleidsproces heeft geleid tot het voorstel om een nieuwe set van documenten in te voeren, de procedure op onderdelen aan te passen en een kwaliteitstoets toe te gaan passen met ingang van februari 2011 in werking treedt

Artikel 42 Vragenuur
Deze bepaling vormt een aanvulling op ~~het voorgestelde~~ artikel 155, eerste lid, van de ~~nieuwe~~ Gemeentewet met betrekking tot het vragenrecht. Het is dan ook een facultatieve bepaling. Het is aan de raad om te bepalen of de instelling van een vragenuur voorafgaand aan iedere vergadering en daarmee het opnemen van een dergelijke bepaling in het reglement van orde wenselijk is.
Wel is bewust gekozen voor een algemene regeling van het vragenuur. Veelal fungeert de rondvraag in de raadsvergadering als een mogelijkheid tot het stellen van vragen. In een dualistisch stelsel is het echter niet meer vanzelfsprekend dat de ter zake kundige wethouder aanwezig is. Om die reden en omdat het de herkenbaarheid van de controlerende taak van de raad ten goede komt, kan hiervoor een aparte gelegenheid gecreëerd worden.

Artikel 43 Inlichtingen
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 5 Begroting en rekening

Artikel 44 Procedure begroting en artikel 45 Procedure jaarrekening
Deze artikelen behoeven geen toelichting. De desbetreffende procedure kan jaarlijks of in zijn algemeenheid voor een langere periode worden bepaald.

Hoofdstuk 6 Lidmaatschap van andere organisaties

Artikel 46 Verslag; verantwoording
Leden van de raad (of in voorkomende gevallen de burgemeester, een wethouder of de gemeentesecretaris), die lid zijn van een algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling, verrichten aldaar hun taak zowel als leden van dat bestuur en als vertegenwoordiger van en in naam van de gemeente. Voor de wijze, waarop zij in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling functioneren, zijn zij verantwoording verschuldigd aan de raad, die hen heeft aangewezen.
Ook de gemeenschappelijke regeling dient over deze verantwoordingsplicht en over de informatieverstrekking aan de raad bepalingen te bevatten.
In het eerste lid van dit artikel is een regeling getroffen voor mondelinge verslaglegging (uiteraard kan ook een ander moment worden gekozen).
In het tweede lid wordt de mogelijkheid tot het stellen van schriftelijke vragen aangegeven, overeenkomstig de regels, gesteld in artikel 43.
Het derde lid bevat de procedure voor de ter verantwoording roeping, die aansluit bij de regels voor inlichtingen. Het is zinvol de bepalingen van dit artikel ook van toepassing te verklaren op andere organisaties, waarin de raad een of meer van zijn leden heeft benoemd.
Hierbij valt te denken aan privaatrechtelijke rechtspersonen en vennootschappen, zoals een (raad van commissarissen van) een NV. Hierin voorziet het vierde lid.

Hoofdstuk 7 Besloten vergadering van de Raad

Artikel 47 Algemeen
Een besloten vergadering van de raad is een officiële vergadering, waarbij de vergaderregels van het reglement van orde in acht genomen dienen te worden, voorzover de bepalingen niet strijdig zijn met het besloten karakter van de vergadering.
In artikel 23 van de Gemeentewet zijn procedurevoorschriften opgenomen voor ‘het sluiten van de deuren’, de wijze waarop een vergadering een besloten vergadering wordt.

Artikel 48 Besluiten- en afsprakenlijst
In dit artikel wordt uitwerking gegeven aan artikel 23, vierde lid, van de Gemeentewet.

Artikel 49 Geheimhouding
Hetgeen besproken wordt in een besloten vergadering, valt niet van rechtswege onder de geheimhoudingsplicht. Daarvoor is toepassing van de procedure volgens artikel 25 van de Gemeentewet nodig.

Artikel 50 Opheffing geheimhouding
In de aangehaalde artikelen wordt aan de raad de mogelijkheid geboden de geheimhouding van stukken op te heffen; stukken die niet per se aan hem behoeven te zijn overgelegd. Het kan dus (zie bij voorbeeld artikel 86, tweede lid, van de Gemeentewet) gaan om de situatie dat de burgemeester geheimhouding heeft opgelegd ten aanzien van stukken die hij/zij aan de raadscommissie heeft overgelegd. De raadscommissie kan dan aan de raad verzoeken de geheimhouding op te heffen (indien de burgemeester daar niet toe bereid is). In het onderhavige artikel is nu ter zake een overlegverplichting opgenomen waardoor recht wordt gedaan aan het principe van hoor en wederhoor.

Hoofdstuk 8 Toehoorders en pers

Artikel 51 Toehoorders en pers
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 52 Geluid- en beeldregistraties
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 53 Verbod gebruik mobiele telefoons
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Artikel 54 Uitleg reglement
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 55 In werking treding
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Reglement van Orde voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017 (versie 3)

Artikel 1
Instelling
Zo spoedig mogelijk na aanvang van zijn zittingsperiode stelt de raad de raadscommissies in. Op gelijke wijze kan dit instellingsbesluit in de loop van de zittingsperiode worden herzien.
De raadscommissies waarop dit reglement van toepassing is, zijn thans:
1. de commissie Middelen;
2. de commissie Burgerzaken;
3. de commissie Ruimte en Techniek;
4. de commissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden
5. de Rekeningcommissie;
6. de Auditcommissie.

Titel 1.
Algemene bepalingen

Artikel 2
Voorzitterschap
1. Aan het voorzitterschap van een commissie kan enkel door een lid van de raad invulling gegeven worden.
2. De aanwijzing van de technisch voorzitters van de commissies geschiedt bij de aanvang van elke nieuwe zittingsperiode van de raad door de raad of bij instelling van de raadscommissies uit het midden van de raad en voorts tussentijds ter aanvulling van een vacature door het Presidium. De raad wijst maximaal vier voorzitters aan, die onderling afstemmen wie welke commissie voorzit.
3. Bij afwezigheid wordt de voorzitter vervangen door een van de andere voorzitters.
4. Vervallen
5. De raad kan een benoemde voorzitter ontslaan.
6. De fractie, waaruit de voorzitter van een commissie afkomstig is, heeft desgewenst de bevoegdheid een tweede lid voor die commissie voor te dragen. Het stemrecht gaat dan op dit toegevoegde lid over.
7. Een voorzitter van een commissie beschikt over de volgende vaardigheden:
   - het op natuurlijke wijze gezag, respect en naleving van de vergaderregels afdwingen;
   - rekeningen houden met alle deelnemers bij een vergadering;
   - deelnemers op een vriendelijke wijze herinneren aan de naleving van vergaderregels;
   - aanvoelen waar een commissie naar toe wil en daarop inspelen door onder andere de juiste instrumenten voor te stellen (doorgeleiden naar de raad/ doorschuiven naar uitloop/ doorschuiven naar volgende commissievergadering/ doorschuiven naar informatie-avond/ teruggeven aan het college);
   - snel doordrongen is van de essentie van onderwerpen.

Artikel 3
Commissieleden
1. De door de fracties voorgedragen commissieleden worden tegelijk met de instelling der commissies door de raad benoemd voor de zittingsduur van de raad.
2. Een lid c.q. plaatsvervangend lid van de commissie kan te allen tijde ontslag nemen. Een aspirant commissielid kan te allen tijde ontslag nemen. Hiervan wordt melding gemaakt in het Presidium.
3. In een tussentijds ontstane vacature wordt door een fractie zo spoedig mogelijk voorzien. Hiervan wordt melding gemaakt in het Presidium.
4. Iedere raadsfractie is vertegenwoordigd door één raadslid *en* een daarvoor door de raad benoemd burgerfractielid, waarvan door het Presidium ontheffing verleend kan worden. Een burgerfractielid kan vervangen worden door een raadslid.
5. Een burgercommissielid dient lid te zijn van een politieke partij maar hoeft niet op de kandidatenlijst van de betrokken partij/groepering bij de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezing voor te komen. Hij/zij dient woonachtig te zijn in de gemeente Brunssum.
6. Het burgercommissielid dient bij zijn benoeming en gedurende de deelname aan de commissie te voldoen aan de vereisten die zijn neergelegd in de artikelen 10 tot en met 13 en 15 van de Gemeentewet.
7. Aanwezige burgerfractieleden die het woord bij agendapunten voeren ondertekenen de presentielijst en komen in aanmerking voor een vergoeding als bedoeld in artikel 3 lid 1 van de “Verordening geldelijke voorzieningen raads- en commissieleden”. Voorafgaand aan de vergadering wordt bij de voorzitter kenbaar gemaakt wie namens de partij/groepering als woordvoerder optreedt.
8. Indien een fractie daaraan behoefte heeft kan zij naast het raadslid of het burgerfractielid een aspirant-burgerfractielid de vergadering laten bijwonen en laten deelnemen aan de commissie. Een aspirant-burgerfractielid dient te voldoen aan de in lid 5 en 6 van dit artikel genoemde voorwaarden.
9. De voordracht van een aspirant-burgerfractielid vindt plaats in het Presidium.
10. Indien een aspirant-burgerfractielid aan de vergadering deelneemt wordt voorafgaand aan de vergadering bij de voorzitter kenbaar gemaakt wie als woordvoerder namens de partij/groepering optreedt.

Artikel 4
Griffier
1. Onverminderd het bepaalde in artikel 107 a der Gemeentewet wijst de griffier (een) commissiegriffier(s) aan.
2. De (commissie)griffier is in iedere vergadering aanwezig.
3. De griffier regelt de vervanging van de commissiegriffier indien deze verhinderd is als zodanig op te treden.
4. De griffier kan aan iedere commissievergadering deelnemen.

Artikel 5
Verslaglegging

1. Bij het begin van een commissievergadering wordt, indien mogelijk, de concept besluitenlijst van de vorige vergadering vastgesteld.
2. De leden, de voorzitter, de wethouders en de griffier hebben het recht, een voorstel tot verandering te doen, indien het verslag onjuistheden bevat. Een voorstel tot verandering kan voor het vaststellen van de besluitenlijst bij de griffier worden ingediend.
3. De notulen bestaan minimaal uit:
   a. de besluitenlijst;
   b. een geluidsopname van de betreffende commissievergadering.
4. De besluitenlijst bevat:
   a. de namen van de voorzitter, de griffier, de wethouders en de ter vergadering aanwezige leden, en overige personen die het woord gevoerd hebben;
   b. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
   c. een schriftelijke bondige weergave van hetgeen de commissie heeft geadviseerd;
   d. een overzicht van het verloop van elke stemming;
5. De besluitenlijst alsmede de geluidsopname worden zo spoedig mogelijk op het internet geplaatst;
6. De besluitenlijst alsmede de geluidsopname worden tot stand gebracht onder de zorg respectievelijk de verantwoordelijkheid van de griffier.
7. De besluitenlijst van een gezamenlijke commissievergadering wordt vastgesteld in de commissie Middelen tenzij de gezamenlijke vergadering hierover een ander standpunt inneemt.

Artikel 6
Bijeenroepen vergadering
1. De commissie vergadert zo dikwijls als dit door de raad nodig wordt geoordeeld.
2. De oproeping geschiedt door of namens de voorzitter van de commissie tenminste zes dagen voorafgaand aan het houden van de vergadering, spoedeisende gevallen uitgezonderd.
3. De oproepingsbrief vermeldt plaats, dag en aanvangstijd van de vergadering, alsmede de agenda der vergadering.
4. In de agenda van de vergadering, die de te behandelen onderwerpen weergeeft, wordt per onderwerp aangegeven of de behandeling tot besluitvorming c.q. advisering dient te leiden of dat het stukken betreft die ter informatie of ter kennisname worden aangeboden.
5. De voorzitter van de commissie kan, na het verzenden van de oproepingsbrief als bedoeld in lid 2, in spoedeisende gevallen tot uiterlijk 48 uur voor aanvang van de vergadering een aanvullende agenda doen uitgaan. De daarop betrekking hebbende stukken worden tegelijkertijd nagezonden dan wel ter inzage gelegd overeenkomstig het bepaalde in lid 3.
6. De commissieleden kunnen schriftelijk met opgave van redenen het Presidium verzoeken onderwerpen aan de agenda toe te voegen. Een dergelijk verzoek bevat een korte uiteenzetting van het te behandelen onderwerp en dient uiterlijk 30 uur vóór de vergadering van het Presidium bij de griffier te worden ingediend.

Artikel 7
1. De stukken, die betrekking hebben op de in een commissievergadering te behandelen zaken worden tegelijk met de oproeping van de leden ter inzage gelegd en voor zover nodig en mogelijk digitaal aan de leden ter beschikking
2. Indien omtrent stukken op grond van artikel 25, eerste of tweede lid, van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, blijven deze stukken in afwijking van het eerste lid, onder berusting van de griffier en verleent de griffier de leden van de raad en commissie inzage. De inzage wordt schriftelijk bevestigd.

Artikel 8
Openbaarheid van vergaderingen
1. De commissies vergaderen in het openbaar, behoudens in de gevallen, dat
   a. de raad bij het vragen van een advies over een bepaalde aangelegenheid uitdrukkelijk aan de commissie verzoekt daarover niet in het openbaar te vergaderen;
   b. de commissie zelf beslist, dat de vergadering of een gedeelte daarvan niet in het openbaar wordt gehouden rekening houdende met artikel 23 lid 2 van de Gemeentewet.
2. Tijdens een openbare vergadering worden de deuren gesloten, indien één der leden het vordert of de voorzitter het nodig oordeelt. De commissie beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden beraadslaagd en/of besloten.
3. Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij de commissie anders bepaalt.
4. Een commissie kan in een besloten vergadering, op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet Openbaarheid van Bestuur, omtrent het in die vergadering met gesloten deuren behandelde en omtrent de inhoud van de stukken die aan de commissie worden overgelegd, geheimhouding opleggen. Geheimhouding omtrent het in een besloten vergadering behandelde wordt tijdens die vergadering opgelegd. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen in acht genomen totdat de commissie haar opheft.
5. Op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet Openbaarheid van Bestuur, kan de geheimhouding eveneens worden opgelegd door de voorzitter van de commissie, het college en de burgemeester, ieder ten aanzien van stukken die zij aan de commissie overleggen. Hiervan wordt op de stukken melding gemaakt. De geheimhouding wordt in acht genomen totdat het orgaan, dat de verplichting heeft opgelegd, dan wel de raad haar opheft.
6. Indien de commissie zich terzake van het behandelde waarvoor een verplichting tot geheimhouding geldt tot de raad heeft gericht, wordt de geheimhouding in acht genomen totdat de Raad haar opheft.

Artikel 9
Openbare bekendmaking c.a. orde vergaderingen
1. Van de openbare vergadering worden dag, plaats en aanvangstijd, alsmede de daarin te behandelen onderwerpen, spoedeisende gevallen uitgezonderd, uiterlijk tegelijk met de oproeping der leden ter openbare kennis gebracht door middel van aankondiging in een weekblad dat algemeen in de gemeente verspreid wordt, alsmede via het internet. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid voor elke belanghebbende c.q. belangstellende om in die vergadering het woord te voeren over de te behandelen agendapunten.
   Vergaderingen van de commissie worden op dinsdagavond parallel aan elkaar gehouden.
2. De agenda van de onderwerpen die in de openbare vergadering zullen worden behandeld alsmede de stukken bij de betreffende onderwerpen zijn uiterlijk vijf werkdagen voorafgaande aan de vergadering via het internet voor eenieder te raadplegen. Stukken die vijf dagen voor behandeling in de commissie niet zijn gepubliceerd, worden niet in behandeling genomen.
3. De voorzitter:
   - zit vergaderingen technisch voor;
   - ziet strak toe op vergaderregels;
     - de bespreking van agendapunten blijft binnen het betreffende agendapunt;
     - herhalingen worden voorkomen;
     - vragen worden gesteld zonder politieke mening te geven;
   - controleert of vragen beantwoord zijn, zonder daarbij direct op de inhoud van antwoorden in te gaan;
   - vat de behandeling van agendapunten samen;
   - herhaalt toezeggingen.
4. De voorzitter draagt zorg voor de handhaving van de orde van de vergadering. Hij/zij is bevoegd, wanneer de orde op enigerlei wijze door de toehoorders wordt verstoord, hen die daarvoor verantwoordelijk zijn of alle toehoorders te

doen verwijderen.
5. De voorzitter is bevoegd toehoorders die bij herhaling de orde in de vergadering verstoren voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering te ontzeggen.

Artikel 10
Quorum
1. Een commissie kan slechts beraadslagen en adviseren wanneer naast de voorzitter ten minste een meerderheid (de helft + een) van het aantal fracties vertegenwoordigd in de raad ter vergadering aanwezig is.
2. Indien bij een vergadering het vereiste aantal fracties niet is opgekomen, belegt de voorzitter, met een tussenruimte van ten minste 48 uur, een nieuwe vergadering, welke wordt gehouden ongeacht het aantal opgekomen fracties.

Artikel 11
Stemming
De leden onthouden zich van de beoordeling van zaken, die hen rechtstreeks of middellijk aangaan (= alle ter zake doende intensieve persoonlijke relaties) en als vertegenwoordiger is betrokken.

Artikel 12
Toelating niet-leden
1. De burgemeester of een wethouder heeft toegang tot de vergaderingen en kan aan de beraadslaging deelnemen.
2. Leden van het college zijn bevoegd zich terzijde te laten staan door gemeente-ambtenaren en deskundigen van buiten het gemeentelijk apparaat. De aldus voor het opstellen van een aan een commissie voorgelegd advies verantwoordelijke beleidsambtenaar c.q. deskundige wordt, indien de voorzitter en/of een of meerdere leden dat wensen, de gelegenheid geboden zijn advies ten overstaan van de commissie toe te lichten.

Artikel 13
Het schriftelijk vragen stellen
Raadsleden kunnen voorafgaand aan een vergadering van de commissie, met betrekking tot onderwerpen welke op de agenda van de vergadering van de commissie staan, schriftelijk vragen stellen. Deze vragen worden via de griffie ingediend en op het internet bij het betreffende agendapunt gepubliceerd. Deze vragen worden zo spoedig mogelijk schriftelijk beantwoord en ook op het internet gepubliceerd bij het betreffende agendapunt.

Titel 2 Specifieke bepalingen

Hoofdstuk 1
De Commissie Ruimte en Techniek, Burgerzaken, Middelen en Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden

Artikel 14
Agenda
1. Het Presidium stelt de agenda voor de commissies vast.
2. De uitloop van een commissievergadering is voor sluiting van de vergadering. Indien twee commissies na elkaar vergaderen is de uitloop van de eerste commissie voorafgaand aan de uitloop van de tweede commissie.

Artikel 15
Doel, bevoegdheden en werkwijze van de raadscommissie Ruimte & Techniek, Burgerzaken, Middelen en Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden.
1. Het doel van de commissies is het verzamelen van alle relevante technische informatie over een concept-raadsvoorstel/-besluit, zodat de raad daarover een gewogen uitspraak kan doen of een besluit kan nemen.
2. Daartoe is er ruimte voor inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven om hun visie te geven over op de agenda vermelde onderwerpen en is er de mogelijkheid voor raadsleden en burgercommissieleden om informatie te verzamelen bij de portefeuillehouder casu quo het college.
3. In de vergadering is het toegestaan om kort een politiek standpunt te verwoorden. Er is geen ruimte voor politiek debat.
4. In de vergadering is geen gelegenheid om leden van het college politiek ter verantwoording te roepen.

Artikel 16
Advisering
1. De commissie adviseert bij meerderheid van stemmen, waarbij iedere fractie één stem heeft. Bij het staken der stemmen wordt geen advies afgegeven, doch worden de verschillende standpunten ter kennis van de raad gebracht.
2. De commissie adviseert of een voorstel rijp is voor meningsvorming c.q. besluitvorming in de raad;
3. Of het voorstel als akkoord stuk (A-agenda) dan wel als bespreekstuk (B-agenda) op de agenda van de gemeenteraad geplaatst zal worden, waarbij er van uitgegaan wordt dat in principe ieder voorstel als een akkoordstuk wordt geagendeerd tenzij 3 of meer fracties voorstellen om het voorstel als een bespreekstuk te agenderen
4. Een voorstel voor een verordening of een ander voorstel van het college aan de raad, dat ter agendering aan de commissie is aangeboden, kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de commissie.

Artikel 17
Participanten
1. Aan een vergadering van de commissies kunnen deelnemen de in de raad vertegenwoordigde fracties, een vertegenwoordiging van het college, belanghebbende burgers/bedrijven/instellingen en deskundigen.

Hoofdstuk 2
De Rekeningcommissie

Artikel 18
Samenstelling Rekeningcommissie
1. De Rekeningcommissie bestaat uit ten hoogste even zoveel leden als er fracties in de raad vertegenwoordigd zijn.
2. De in het eerste lid genoemde leden en hun plaatsvervangers worden door de raad op voordracht van de fracties benoemd.
3. Een lid kan zowel raadslid als niet raadslid zijn. De artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op een lid en een plaatsvervangend lid van de Rekeningcommissie. De in het eerste lid genoemde leden en hun plaatsvervangers dienen daarnaast tijdens de laatste verkiezingen van de raad geplaatst te zijn op de kandidatenlijst van de betreffende fractie. Burgerfractieleden komen in aanmerking voor een vergoeding als bedoeld in artikel 3 lid 1 van de “Verordening geldelijke voorzieningen raads- en commissieleden”.
4. De commissie wijst uit haar midden een technisch voorzitter aan. De fractie waaruit de technisch voorzitter van een commissie afkomstig is heeft desgewenst de bevoegdheid een tweede lid voor die commissie voor te dragen. Het stemrecht gaat alsdan op dit toegevoegde lid over.

Artikel 19
Taken/bevoegdheden Rekeningcommissie
1. De Rekeningcommissie onderzoekt de jaarrekening en het jaarverslag via welke het college over elk begrotingsjaar aan de raad verantwoording aflegt over het gevoerde financieel beheer.
2. De Rekeningcommissie is bevoegd alle documenten die berusten bij het college te onderzoeken voor zover zij dat ter vervulling van haar taak nodig acht.
3. De Rekeningcommissie voert zo nodig overleg met het college over de jaarrekening en het jaarverslag.
4. De Rekeningcommissie adviseert aan de raad en deelt aan de raad de opmerkingen en bedenkingen mee die zij naar aanleiding van haar bevindingen van belang acht. Aan de raad kan zij ter zake voorstellen en aanbevelingen doen.

Hoofdstuk 3
De Auditcommissie

Artikel 20
Samenstelling Auditcommissie
1. De Auditcommissie bestaat uit ten hoogste even zoveel leden als er fracties in de raad vertegenwoordigd zijn.
2. De in het eerste lid genoemde leden en hun plaatsvervangers worden door de raad op voordracht van de fracties benoemd.
3. Een lid kan zowel raadslid als niet raadslid zijn. De artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op een lid en een plaatsvervangend lid van de Auditcommsisie. De in het eerste lid genoemde leden en hun plaatsvervangers dienen daarnaast tijdens de laatste verkiezingen van de raad geplaatst te zijn op de kandidatenlijst van de betreffende fractie. Burgerfractieleden komen in aanmerking voor een vergoeding als bedoeld in artikel 3 lid 1 van de “Verordening geldelijke voorzieningen raads- en commissieleden”.
4. De commissie wijst uit haar midden een technisch voorzitter aan. De fractie waaruit de technisch voorzitter van een commissie afkomstig is heeft desgewenst de bevoegdheid een tweede lid voor die commissie voor te dragen. Het stemrecht gaat alsdan op dit toegevoegde lid over.
5. De Auditcommissie laat zich in haar advisering bijstaan door leden van het college en de ambtelijke organisatie. Deze worden in overleg met de voorzitter bij een vergadering van de Auditcommissie uitgenodigd.

Artikel 21
Taken/bevoegdheden Auditcommissie
1. Het voorbereiden van rapporten van de rekenkamercommissie Brunssum ten behoeve van behandeling in de commissies en/of gemeenteraad;
2. Het voorbereiden van de aanstelling van de externe accountant ten behoeve van de controle van de jaarrekening;
3. Als contactplatform functioneren tussen raad en de externe accountant;
4. Het voorbespreken van het controleprotocol;
5. Instrumenten ontwerpen c.q. bespreken die de gemeenteraad in staat stellen om te komen tot een goede beleidsontwikkeling;
6. Instrumenten ontwerpen c.q. bespreken die de gemeenteraad in staat stellen om te komen tot een goede controlefunctie;
7. Instrumenten ontwerpen c.q. bespreken die leiden tot verbetering van de Planning en Control-cyclus ten behoeve van de gemeenteraad;
8. Het bespreken van de voortgang in het uitwerken en/of toepassen van de aanbevelingen van de Rekeningcommissie;
9. Het bespreken van aan de raad gerichte circulaires van het ministerie van Binnenlandszaken;
10. Het bespreken van ontwikkelingen en het komen tot vernieuwing en bijstelling op bestuurlijk en financieel vlak.

Artikel 22
Evaluatie
Door de desbetreffende commissies zal aan het eind van elk kalenderjaar een aan de raad ter kennis te brengen evaluatie worden opgesteld van de ingevolge deze verordening door de commissies gehanteerde werkwijze.

Artikel 23
Uitleg Verordening
In gevallen waarin deze verordening niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van de verordening beslist de commissie op voorstel van de voorzitter of een der leden van de commissie.

Artikel 24
Benaming en inwerkingtreding
1. Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 juli 2017. Op dat tijdstip vervalt het "Reglement van Orde voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2016”, zoals vastgesteld bij raadsbesluit Gemeenteblad 2016/16 versie 2 vastgesteld op 26-4-2016.
2. Dit Reglement van Orde kan worden aangehaald als "Reglement van Orde raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017".

Toelichting op de wijzigingen in het Reglement van Orde voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017

Artikel 2 Voorzitterschap
Lid 2. Aan dit lid is voor de duidelijkheid van de bepaling expliciet toegevoegd dat de aanwijzing van de voorzitters van de commissies door de raad gebeurd.
Lid 7. De rol van de voorzitter is cruciaal voor een goed verloop van vergaderingen. Daarom is het belangrijk om een voorzitter te benoemen die de benodigde vaardigheden heeft. Deze vaardigheden zijn daarom aan dit reglement toegevoegd.

Artikel 3 Benoeming commissieleden
Lid 1. Aan dit lid is voor de duidelijkheid van de bepaling expliciet toegevoegd dat het de raad is die de commissieleden benoemt. Daarnaast is de term 'aangewezen" vervangen door "benoemt".
Lid 4. Als aanvulling op de vertegenwoordiging van fracties door een raadslid en een burgerfractielid is toegevoegd dat een burgerfractielid ook vervangen kan worden door een raadslid.

Artikel 9 Openbare bekendmaking c.a. orde vergaderingen
Lid 2. In dit artikel was bepaald dat de agenda van de onderwerpen en bijbehorende, voor zover deze aan de commissie zijn toegezonden, voor eenieder ter inzage worden gelegd. Als gevolg van het papierloos vergaderen zijn deze stukken voor eenieder op het internet te raadplegen. Daarom is in dit lid bepaald wanneer de stukken op het internet te raadplegen zijn.
Lid 3. De rol van de voorzitter is cruciaal voor een goed verloop van vergaderingen. Daarom wordt in dit lid expliciet vermeld op welke manier de voorzitter de orde van de vergaderingen handhaaft.
Lid 5. Dit lid is volledigheidshalve toegevoegd en is een bepaling uit de Gemeentewet.

Artikel 10 Quorum
Lid 1-2 Hierin werd gesproken over leden. Maar omdat elke fractie vertegenwoordigd is door een raadslid en een burgercommissielid kan dit verwarring opleveren voor de berekening van het quorum. Om deze verwarring te voorkomen is de term "leden" vervangen door "fracties".

Artikel 11 Stemming
Lid 1. Voor de duidelijkheid is expliciet aangegeven dat iedere fractie één stem heeft.

Artikel 15 Doel, bevoegdheden en werkwijze van de raadscommissie Ruimte & Techniek, Burgerzaken, Middelen Algemeen Bestuurlijke Zaken
Lid 1. Vanwege de technische behandeling van onderwerpen in de commissie is het woordje "technische" aan dit lid toegevoegd.
Lid 2. In dit lid is de omschrijving "meningen en ideeën" vervangen door visie.

Artikel 16 Advisering
Sub b. In aansluiting op het advies van de werkgroep evaluatie vergaderstelsel is hier de aanbeveling van de werkgroep uitgewerkt dat het uitgangspunt voor de indeling van de raadsagenda in Akkoord en Bespreekstukken is dat in principe alle raadsvoorstellen waarvan het advies van de commissie luidt dat ze rijp zijn voor behandeling in de raad als Akkoordstuk worden geagendeerd op de raadsagenda. In het geval minimaal 3 fracties bij de stemming in de commissie aangeven dat zij een raadsvoorstel als Bespreekstuk willen agenderen voor de raadsagenda, wordt een stuk als zodanig geagendeerd.

Artikel 24 Benaming en inwerkingtreding
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Behoort bij raadsbesluit Gemeenteblad 2017, nr. 11 (versie 3)

De griffier van Brunssum,

Model voor startnotities beleidsprocessen en projecten

In het kader van het project “Kiezen voor Kwaliteit” is het huidige beleids- en besluitvormingsproces kritisch tegen het licht gehouden. Hierbij zijn de volgende aanbevelingen gedaan:

- beschrijf het gewenste beleids- en besluitvormingsproces;
- herijk de huidige parafencultuur en voer een adequate kwaliteitstoets in op inhoud, vorm en proces, die organisatiebreed is geborgd;
- overweeg invoering van een startnotitie bij de start van een beleidsproces of project.

Genoemde initiatieven sluiten aan bij de opdracht van de raad om te komen tot herformulering van de inhoud, opzet en vormgeving van raadsstukken (raadsbesluit d.d. 2 februari 2010 n.a.v. initiatief-voorstel Lijst Borger en PVDA).

De startnotitie

De startnotitie staat aan de basis van een nieuw beleidsproces of project en geeft aldus richting aan het verdere verloop van het proces, zowel inhoudelijk als voor wat betreft de te zetten stappen.
Een startnotitie legitimeert de beleidsopdracht (via college/raad), omvat een gedegen probleemanalyse en beschrijft het (interactieve) proces en de randvoorwaarden (tijd, geld, kwaliteit, informatie en organisatie), die moeten leiden tot (mogelijke) oplossingen voor het gesignaleerde probleem.

<u>Uitgangspunten:</u>

- De term ‘startnotitie’ en bijbehorend model wordt alleen gebruikt bij de start van een beleidsproces of project en niet bij wijzigingen of vervolgstappen daarin;

- Indien de startnotitie betrekking heeft op een beleidskader of project waarover de raad moet beslissen, wordt de startnotitie door de raad vastgesteld. In dat geval wordt bij de agendering voor het college bij de startnotitie een concept raadsvoorstel en -besluit gevoegd;

- De startnotitie vervangt de huidige bestuursopdracht: de opdracht om het beleid vorm te gaan geven of het project uit te gaan voeren. De voorbereiding van een startnotitie is de eerste investering die wordt gedaan voor het beleid of project. Daarom moet er van tevoren al een opdracht van het bestuur zijn (meestal van B&W of van de portefeuillehouder) om de startnotitie voor te bereiden;

- We hanteren een zeker onderscheid tussen project en beleidsproces:
  Bij projecten is aan het begin normaal gesproken duidelijk wanneer het project eindigt. Bij een beleidsproces weten we dat (meestal) niet. Een project is daarnaast ook concreter van inhoud. Een startnotitie voor een beleidsproces is over het algemeen dan ook minder uitvoerig dan voor projecten. De meeste onderdelen staan er wel in maar zijn minder uitgewerkt c.q. minder concreet. Het hoofdstuk over beheersaspecten moet bij beleidsprocessen meer worden gezien als hulpmiddel/ indicatie.

Bijlage 1 Handleiding voor interactief werken

Bijgevoegde handleiding moet worden beschouwd als een leidraad bij het interactief vormgeven van het beleidsproces en het (op hoofdlijnen) beschrijven van dit proces in de startnotitie (paragraaf 3 Procesvoering).

Startnotitie

Dienst: .....

Beleidsproces of project: .....

Status: *(in welke fase van het besluitvormingstraject?)*
In opdracht van: (*college of portefeuillehouder)*
Ambtelijk opdrachtgever:
Projectleider/ beleidsmedewerker:
Datum:

Inhoudsopgave Startnotitie

Samenvatting

1. Inleiding/ aanleiding

2. Inhoudelijke specificatie
   2.1 Probleemanalyse/ situatieschets
   2.2 Doelstelling
   2.3 Kaderstelling
   2.4 Beoogde resultaten en kwaliteitseisen

3. Procesvoering
   3.1 Omgevingsanalyse (intern/extern)
   3.2 Bestuursstijl gemeente/ rol participanten
   3.3 Betrokkenheid van de burgers
   3.4 Communicatiestrategie

4. Beheersaspecten TGKIO
   4.1 Tijdsplanning en mijlpalen
   4.2 Financiering
   4.3 Kwaliteitszorg en risicobeheersing
   4.4 Informatievoorziening
   4.5 Werk- en overlegstructuur

5. Gevraagde beslissing

Samenvatting

Korte weergave van de belangrijkste feiten, conclusies en voorstellen.

1. Inleiding/aanleiding

Altijd aangeven:
- *Wat we met de startnotitie in gang willen zetten.*
  Voor zover nog niet in het voorgaande opgenomen, aanvullend:
- *In het kort de aanleiding voor het beleidsproces of project: waarom starten we hiermee? Wat is het probleem, de kans of bedreiging? Is het signaal afkomstig uit het productie-, beleids- dan wel politieke proces?*

2. Inhoudelijke specificatie

2.1 Probleemanalyse/ situatieschets
Uitwerking van probleemstelling c.q. startpositie: Hoe is de huidige situatie, wat is het probleem?. Waarom is het een probleem of welke kansen of bedreigingen zijn er? Hoe groot is het probleem? Voor wie is het een probleem (burgers, organisaties, bedrijven)?

2.2 Doelstelling van het beleidsproces of project
Analyse van de oorzaken van het probleem? Wat willen we bereiken met het project of met het beleidsproces? Waarom is dit het antwoord van de gemeente op de probleemschets?

(Bij beleidsprocessen is het in deze fase meestal nog niet mogelijk om de doelen van het uiteindelijke beleid concreet te formuleren. In de startnotitie kan worden volstaan met een algemene formulering en eventueel indicaties over het maatschappelijk effect)

2.3 Breder kader of programma, relatie met andere processen/projecten.
Aangeven welke verbanden er zijn met andere processen en projecten en binnen welke kaders we moeten handelen. De relatie met rijks-, provinciaal of regionaal beleid c.q. met de strategische visie of raads/collegeprogramma toelichten.

2.4 Beoogde resultaten en kwaliteitseisen
Met resultaten worden hier de concrete producten bedoeld die het project of beleidsproces moet opleveren. Bij een beleidsproces is dit meestal een richtinggevend beleidskader, hieruit voortvloeiende activiteiten en eventueel een regeling of verordening. Bij projecten is dat zeer divers. Het gaat om datgene dat we in het project 'maken' en aan het einde van het project 'opleveren'.
Het product moet aan bepaalde eisen voldoen (functioneel, operationeel en politiek). In de startnotitie worden alleen eisen vermeld die in de beginfase reeds vast staan.
De beoogde resultaten dienen zo veel mogelijk meetbaar te worden geformuleerd, zodat achteraf kan worden beoordeeld of deze ook daadwerkelijk gerealiseerd zijn.

3. De procesvoering

3.1 Omgevingsanalyse (intern/extern)
Men spreekt ook wel over een krachtenveldanalyse: wie zijn de belangrijkste belanghebbenden, wie zijn partners of potentiële partners? Welke netwerken of organisaties van burgers of bedrijven zijn van belang? Welke rol vervullen externen of kunnen ze vervullen ofwel vanuit welk perspectief kunnen zij een bijdrage leveren? Welke interne diensten/afdelingen moeten worden betrokken en welke bijdrage kunnen zij leveren?

3.2 Betrokkenheid van de burgers

Op welke wijze worden burgers en organisaties van burgers betrokken in het beleidsproces of project? Wordt een interactief proces ingezet en zo ja, met welk doel en hoe? Is formele inspraak nodig en zo ja, op welk moment?

3.3 Bestuursstijl gemeente/ rol participanten

Zie bijlage 3 Handleiding voor interactief werken
Welke bestuursstijl moet de gemeente hanteren, gezien de doelstelling van het beleidsproces/ project en rekening houdende met de omgevingsanalyse en burgerbetrokkenheid
Welke rol kennen we toe aan externe partners/ participanten?

3.4 Communicatiestrategie

Zie bijlage 4 Handleiding voor interactief werken
Afhankelijk van het doel van het beleidsproces/project en de mate van interactief werken wordt hierbij aangeven met welk doel, met wie en op welke wijze wordt gecommuniceerd.

4. Beheersaspecten TGKIO

Hier gaat het om de afspraken over de beheersing van TGKIO: tijd, geld, kwaliteit, informatie en organisatie. De startnotitie hoeft niet een uitgebreid beheersingsplan te bevatten.

4.1 Tijdsplanning en mijlpalen

Wanneer wordt het eindresultaat opgeleverd en wanneer worden tussenresultaten verwacht? Projecten (alsmede projectmatig aangestuurde beleidsprocessen) hebben de volgende fasen: Initiatief, Definitie, Voorbereiding, Realisatie, Tussentijdse Verantwoording en Evaluatie. De startnotitie is het document dat de overgang inluidt van initiatieffase naar definitiefase. Bij grote projecten wordt elke fase afgesloten met een besluitvormend document. De startnotitie kan zich dan beperken tot een globaal plan, dat in de definitiefase nader kan worden uitgewerkt.

4.2 Financiering

Welke kosten worden gemaakt? Hoe wordt dit gefinancierd/welke dekking wordt voorgesteld? Hierbij onderscheid maken tussen incidentele en structurele kosten.

4.3 Kwaliteitszorg en risicobeheersing

Hoe wordt gecontroleerd of de (tussen)resultaten voldoen aan de kwaliteitseisen (zie 2.4)?

Risico's (financieel, juridisch, imagoschade, negatieve gevolgen beleidskeuzes etc.) inventariseren, die voortvloeien uit de probleem- en doelstelling, de beoogde resultaten en de beheersaspecten. Hoe worden de geïnventariseerde risico's beheerst?

4.4 Informatievoorziening

zo mogelijk nadere uitwerking van de communicatiestrategie (zie bijlage 4 Handleiding voor interactief werken)

4.5 Werk- en overlegstructuur

Hier wordt opgesomd wie wat doet, zoals toedeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de inhoudelijke activiteiten. Ook wordt zonodig aangegeven welke personeelsinzet van welke sectoren nodig is en eventueel de verdeling en welke externe inzet eventueel nodig is. Verder wordt hier de overlegstructuur aangegeven.

5. Gevraagde beslissing

Hier wordt aangegeven welke beslissing wordt gevraagd van B en W c.q. de Raad. Hier staat dezelfde formulering als op het B&W-voorblad c.q. raadsvoorstel en -besluit.
Benoem alle beslispunten in extenso.

Rapport

Rapport over een klacht over de raad van de gemeente Brunssum.

Datum: 20 december 2011

Rapportnummer: 2011/364

Klacht

Verzoeker klaagt er over dat de raad van de gemeente Brunssum regelmatig informatieavonden voor raadsleden houdt, waar burgers niet welkom zijn.

Naar zijn mening worden hierdoor zaken die behoren tot het besluitvormingsproces van de raad aan de openbaarheid onttrokken en wordt aan het fundamenteel recht van iedere burger om toezicht uit te oefenen op het functioneren van het openbaar bestuur geweld gedaan.

Bevindingen en beoordeling

Aanleiding

Op 24 november 2010 wordt verzoeker de toegang geweigerd tot een informatieavond van de gemeenteraad, omdat deze alleen toegankelijk is voor raads- en commissieleden. Hierover dient hij een klacht in. Volgens hem is dit in strijd met de Wet openbaarheid van bestuur. Bovendien wordt zo het beeld opgeroepen dat zaken aan de orde komen die het daglicht niet kunnen verdragen, of om andere redenen aan geïnteresseerde burgers of inwoners van Brunssum moeten worden onthouden.

Op advies van de klachtencommissie verklaart de raad de klacht ongegrond, omdat een gewijzigd vergaderstelsel is vastgesteld waarbij is gekozen voor besloten informatiebijeenkomsten. Ook bevat de Gemeentewet geen wettelijk voorschrift voor de openbaarheid van dergelijke bijeenkomsten. Wel was de klachtencommissie met verzoeker van mening dat een stukje transparantie in de voorbereiding van de besluitvorming door deze wijze van informatieverstrekking verdwijnt.

Formele achtergrond

De Gemeentewet bepaalt dat de raad een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vaststelt. Ook de gemeenteraad van Brunssum heeft dit gedaan. Daarnaast zijn reglementen vastgesteld voor de vergaderingen van de raadscommissies en voor het presidium. Hieruit blijkt dat een nieuwe vergadersystematiek is ingevoerd, waarbij onderscheid is gemaakt tussen het vergaren van informatie en de besluitvorming. Besluitvorming vindt plaats in de openbare raadsvergadering. Burgers kunnen daarbij gebruik maken van het spreekrecht. Informatievergaring vindt plaats in de openbare commissievergaderingen, waarbij raads- en commissieleden in gesprek gaan met burgers, bedrijven, instellingen, wethouders en ambtenaren.

Uit het Reglement van orde voor de vergaderingen van het presidium blijkt dat de gemeente, naast de raads- en commissievergaderingen, ook informatie- en discussieavonden organiseert. Het presidium is belast met het vaststellen van de

agenda's. De gemeenteraad heeft er voor gekozen deze avonden in beginsel alleen toegankelijk te laten zijn voor raads- en commissieleden.

Over de overwegingen om regelmatig 'besloten' bijeenkomsten te organiseren

Bij de opening van het onderzoek gaf de Nationale ombudsman aan er van uit te gaan dat dit een bewuste keuze is geweest om raads- en commissieleden de mogelijkheid te geven tijdens de informatieavonden in alle vrijheid informatie tot zich te nemen en met elkaar van gedachten te wisselen. Verzoeker stelt dat deze niet openbare bijeenkomsten de rest van het besluitvormingstraject minder transparant maken, omdat burgers niet weten wat er is gepresenteerd of is besproken. Ook is onduidelijk hoe het gepresenteerde of besprokene van invloed is (geweest) op de rest van het besluitvormingsproces.

In reactie op de vraag welke overwegingen ten grondslag liggen aan de beslissing om 'besloten' bijeenkomsten te organiseren en in hoeverre dit van invloed is op de rest van het besluitvormingsproces, merkte de raad op dat de gemeente Brunssum een reguliere commissie- en raadscyclus kent. In openbaarheid worden raadsvoorstellen besproken, besluiten genomen en kunnen burgers participeren. Daarnaast heeft de raad informatieavonden in het leven geroepen. Enerzijds om invulling te geven aan de behoefte om vrijuit te praten over onderwerpen in het beginstadium van het beleidsvormingsproces en zodoende de politieke relevantie en probleemdefinitie te achterhalen en raadsvoorstellen daarop af te stemmen. Anderzijds biedt dit voor het college en/of de ambtelijke organisatie de mogelijkheid de raad en commissies op hoofdlijnen te informeren over nieuwe en lopende onderwerpen.

De informatieavonden zijn bedoeld om raadsleden bij de primaire vormgeving van beleid te informeren, maar met name om in een informele sfeer te kunnen brainstormen zonder vrees voor gezichtsverlies. Hierbij kunnen fracties elkaar ook 'politiek aftasten'. De naam 'informatieavond' is wellicht niet helemaal gelukkig en kan mogelijk tot verwarring leiden, omdat de termen 'reflectie' en 'discussiëren' dichter bij het doel van de avonden komt.

Om zoveel mogelijk te voorkomen dat informatieavonden als momenten van aanvullende informatieverstrekking voor actuele raadsvoorstellen benut worden, is besloten in principe geen onderwerpen te agenderen waarover aansluitend besluitvorming in commissie en raad plaatsvindt. Informatieavonden hebben een vast patroon binnen de raadcyclus, maar staan hier inhoudelijk los van. Zij worden ingepland om te voorkomen dat geen tijd kan worden vrijgemaakt. Er vindt tijdens de informatieavonden geen beleids- of besluitvorming plaats en er wordt geen verantwoording afgelegd door het college. Dit gebeurt in de openbaarheid van de commissie- en raadsvergaderingen en daar doen de informatieavonden geen afbreuk aan.

Over de betrokkenheid van burgers

Burgerparticipatie is een van de onderwerpen waar de Nationale ombudsman regelmatig klachten over ontvangt. Burgerparticipatie kent veel verschijningsvormen, maar welke vorm een gemeente ook kiest, de Nationale ombudsman vindt het belangrijk dat er altijd sprake is van zorgvuldige, en daarmee behoorlijke participatie. Bij het rapport ‘We gooien het de inspraak in’ van 17 september 2009, rapportnummer 2009/180 behoort een Participatiewijzer.

De Participatiewijzer (zie Achtergrond) geeft een overzicht van tien belangrijke spelregels voor behoorlijke participatie. Deze spelregels zijn een handreiking om behoorlijke participatie in de dagelijkse praktijk in te vullen en zijn voor de Nationale ombudsman het kader waaraan hij in concrete gevallen de behoorlijkheid van burgerparticipatie kan toetsen. Onder verwijzing naar de Participatiewijzer is de raad gevraagd aan te geven waarom naar zijn mening het houden van 'besloten' bijeenkomsten in overeenstemming is met deze spelregels en of hierdoor niet de indruk kan ontstaan van "voorgekookte" besluitvorming. Tevens is de raad gevraagd een overzicht of voorbeelden te geven van de onderwerpen die tijdens de bijeenkomsten worden gepresenteerd of bediscussieerd.

In reactie merkte de raad op dat de gemeente een grote mate van participatie kent en alle inwoners, organisaties of instellingen de mogelijkheid hebben om tijdens de behandeling in de raadscommissies actief te participeren. Men kan zijn eigen mening kenbaar maken en in gesprek met de commissie op vragen van raadsleden antwoorden. Verder bestaat er de mogelijkheid tot inspreken op geagendeerde onderwerpen tijdens een raadsvergadering. Om interactieve beleidsontwikkeling meer gestructureerd vorm te geven, heeft de raad in 2010 aangegeven te willen komen tot een participatiemodel waarbij de burger centraal staat. Er is inmiddels een participatienota in concept klaar, waarbij de uitgangspunten c.q. spelregels zoals door de Nationale ombudsman geformuleerd als leidraad fungeren.

Naar de mening van de raad doen de informatieavonden geen afbreuk aan de participatie van burgers en kan ook niet de indruk ontstaan van 'voorgekookte' besluitvorming, omdat raads- en commissieleden van zowel oppositie als coalitiepartijen aan de informatieavonden deelnemen. Over de agendering van de informatieavonden wenste de raad, gelet op het besloten karakter, vooralsnog geen verdere informatie te verstrekken.

Ten overvloede

Ten slotte merkte de raad op dat recent is besloten tot een algehele evaluatie van het vergaderstelsel, waarbij het functioneren van de informatieavonden zal worden meegenomen evenals de door verzoeker en de Nationale ombudsman ingebrachte zienswijzen en argumenten. De raad gaf aan zich voor te kunnen stellen dat verzoeker, die gekend wordt als een betrokken en geëngageerd burger, het als een gemis ervaart niet over alle informatie te kunnen beschikken die wel aan bestuurders wordt verstrekt. De raad stelt daarbij dat burgers niet altijd op gelijke voet geïnformeerd kunnen worden als bestuurders, aangezien bestuurders als volksvertegenwoordigers zijn aangewezen om

namens diezelfde burgers inzake complexe aangelegenheden gewogen besluiten te nemen. De Gemeentewet biedt hiervoor de ruimte.

Reactie verzoeker

Naar aanleiding van de reactie van de raad schreef verzoeker dat de informatieavonden niet altijd los staan van de besluitvormingscyclus. Het onderwerp van de informatieavond van 24 november 2010 is inhoudelijk besproken op 1 en 7 december 2010. Ook bevreemdde het verzoeker dat men de Nationale ombudsman geen informatie over de agendering kon of wilde geven vanwege het besloten karakter, omdat aan raadsleden geen geheimhouding is opgelegd over de geagendeerde onderwerpen.

Beoordeling

De Nationale ombudsman toetst in dit geval aan het vereiste van transparantie.

De overheid is in haar handelen open en voorspelbaar, zodat het voor de burger duidelijk is waarom de overheid bepaalde dingen doet.

Dit impliceert dat stellingname door of overwegingen van volksvertegenwoordigers over een besluitvormingsproces niet aan de openbaarheid mogen worden onttrokken en daarover verantwoording moet worden afgelegd in openbare vergaderingen.

Op grond van artikel 23 van de Gemeentewet wordt de vergadering van de raad in het openbaar gehouden, maar kunnen 'de deuren worden gesloten' als minimaal een vijfde van het aantal leden dat de presentielijst heeft getekend daarom verzoekt. Of als de voorzitter dit nodig oordeelt. De raad dient een beslissing te nemen of met gesloten deuren verder wordt vergaderd. En vergaderen omvat zowel beraadslagen als besluiten. De Gemeentewet geeft geen criteria wanneer met gesloten deuren kan worden vergaderd. Uitgangspunt is dat men niet al te lichtvaardig van deze mogelijkheid gebruik maakt. Op grond van het bepaalde in de artikelen 82 en 83 van de Gemeentewet, geldt het vorenstaande ook voor advies- en bestuurscommissies.

Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt. Dit verslag wordt niet openbaar gemaakt, tenzij de raad anders beslist. De ratio van deze bepaling is gelegen in de bescherming van de raadsleden die juist in een besloten vergadering vrijuit moeten kunnen spreken en daarbij niet gehinderd dienen te worden door de mogelijkheid dat het verslag geheel of gedeeltelijk openbaar zou worden.

Het uitgangspunt dat in beginsel in openbaarheid wordt vergaderd heeft mede tot doel de kennis en de beïnvloeding van bestuurlijke en beleidsprocessen door inwoners en organisaties te vergroten. Verzoeker verwijst daar ook naar. De raad daarentegen stelt dat burgers niet altijd op gelijke voet geïnformeerd kunnen worden als bestuurders, vanwege

de verschillen in verantwoordelijkheid.

In dit standpunt kan de raad in zoverre worden gevolgd dat informatie die raadsleden nodig hebben om een standpunt in te kunnen nemen en uiteindelijk tot besluitvorming te kunnen komen, in sommige gevallen vroegtijdig aan raadsleden beschikbaar gesteld moet worden. Dit laat echter onverlet dat de informatie die raadsleden hebben gekregen of die met hen is gedeeld uiteindelijk voor iedereen beschikbaar zou moeten zijn om zo kennis van en beïnvloeding door inwoners en organisaties te vergroten en te voorkomen dat inwoners en organisaties onwetend zijn van de verstrekte informatie.

De ratio van de bepaling dat het verslag van een besloten vergadering niet openbaar wordt gemaakt, is gelegen in de bescherming van de raadsleden die vrijuit moeten kunnen spreken. Dezelfde ratio ligt, naar de Nationale ombudsman begrijpt, ten grondslag aan de overweging van de gemeenteraad om via de informatieavonden de mogelijkheid te scheppen dat raadsleden in een informele sfeer kunnen brainstormen. Zonder vrees voor gezichtsverlies indien zij later op een eerder ingenomen standpunt terugkomen. Overigens merkt de raad hierbij op dat 'reflectie' en 'discussiëren' een betere omschrijving van deze avonden is.

De Nationale ombudsman heeft begrip voor deze wens van de raad en acht het ook zinvol om op deze wijze het beleidsvormingsproces voor te bereiden of elkaar informatie te verstrekken. Het kan in het belang van een goede besluitvorming zijn om in de beginfase in beslotenheid een open discussie tussen raadsleden te kunnen voeren om zo te voorkomen dat fracties zich later gebonden voelen aan hun eerdere stellingname. Bovendien kan op deze wijze ook aan niet in het college vertegenwoordigde fracties de mogelijkheid worden geboden in een vroeg stadium te worden geïnformeerd, hetgeen uiteindelijk de democratische besluitvorming ten goede kan komen. De raad geeft echter aan dat deze bijeenkomsten ook dienen om de politieke relevantie en probleemdefinitie te achterhalen. Om raadsvoorstellen daarop af te stemmen en fracties de mogelijkheid te bieden elkaar ook 'politiek af te tasten'. Hierdoor bestaat het gevaar van een onvoldoende duidelijke afbakening tussen het uitsluitend verstrekken van informatie en de eerste stap in het besluitvormingsproces. Ook de raad ondervangt dit probleem, doordat in principe geen onderwerpen kunnen worden geagendeerd waarover aansluitend in een commissie- en raadscyclus besluitvorming plaatsvindt. Met deze grensbepaling dient naar het oordeel van de Nationale ombudsman op een integere wijze omgegaan te worden.

In zijn standpunt dat hierdoor zaken die behoren tot het besluitvormingsproces van de raad aan de openbaarheid worden onttrokken kan verzoeker niet worden gevolgd. Raadsleden zullen immers steeds verantwoording moeten afleggen over hun stellingname in openbare vergaderingen waarin de besluitvorming aan de orde is. De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat met het houden van 'besloten' informatieavonden aan de fundamentele rechten van burgers om toezicht te kunnen uitoefenen op het functioneren van het openbaar bestuur geen geweld wordt gedaan zodat er sprake is van behoorlijk

handelen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de raad van de gemeente Brunssum, is niet gegrond.

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennisgenomen van het voornemen van de raad om een algehele evaluatie van het vergaderstelsel te houden en daarbij het functioneren van de informatieavonden mee te nemen.

Achtergrond

Participatiewijzer. Deze Participatiewijzer behoort bij het rapport 'We gooien het de inspraak in', rapport 2009/180 van 17 september 2009

"**Wat is behoorlijke participatie?**

In een behoorlijk participatieproces zijn de volgende drie belangrijke elementen te onderscheiden:

Het is van belang dat bij de voorbereiding goed wordt nagedacht over de vorm van participatie die wordt gekozen: maak heldere keuzen vooraf.

De gemeente moet ook echt geïnteresseerd zijn in en waarde hechten aan de bijdrage van de burger: zorg voor een constructieve houding.

Een goede informatievoorziening tijdens het hele participatieproces is cruciaal voor het welslagen ervan: zorg voor actieve en adequate informatieverstrekking.

Heldere keuzen vooraf

1 De gemeente motiveert of en zo ja hoe ze burgers betrekt bij beleid- en besluitvorming. Criteria daarbij zijn: heeft het invloed op de leefomgeving en is er ruimte voor participatie. Deze motivering maakt de gemeente desgevraagd kenbaar.

2 De gemeente maakt participatie een vast onderdeel van het politieke en bestuurlijke besluitvormingstraject.

3 De gemeente gaat zeer terughoudend om met de mogelijkheid participatie te beperken vanwege het algemeen belang. Kiest de gemeente er toch voor burgerparticipatie te beperken dan moet ze deze keuze motiveren.

4 De gemeente bepaalt, voordat het participatietraject van start gaat, welke rol de burger krijgt:

– meebeslissen;

– coproduceren;

– adviseren;

– raadplegen;

– informeren.

5 De gemeente zorgt voor een zorgvuldig vormgegeven participatieproces. Dit betekent dat de gemeente expliciet maakt:

– welk onderwerp ter discussie staat;

– wie ze bij de beleids-/besluitvorming betrekt, dus wie de belanghebbenden zijn;

– op welke wijze ze het participatieproces inricht, zo mogelijk in overleg met de belanghebbenden;

– op welke wijze ze de burger het best kan bereiken, bijvoorbeeld per brief, via de media of huisbezoek. Voor welke wijze ze kiest is mede afhankelijk van de rol die de burger heeft gekregen in het participatieproces.

Constructieve houding

6 De gemeente is oprecht geïnteresseerd in hetgeen burgers naar voren brengen en laat dat merken in woord en daad. Van burgers mag een constructieve bijdrage worden verwacht.

7 De gemeente weegt de inbreng van burgers mee in de uiteindelijke beslissing en maakt dat zichtbaar.

8 De gemeente levert extra inspanning om álle belanghebbenden actief te betrekken, dus ook degenen die zich niet meteen in eerste instantie zelf aanmelden.

Informatieverstrekking

9 De gemeente informeert de burger tijdig en volledig over het onderwerp van participatie, hun rol en de manier waarop het participatieproces vorm krijgt.

10 De gemeente informeert burgers gedurende het participatietraject regelmatig over wat er gebeurt met hun inbreng. De inbreng van burgers wordt schriftelijk vastgelegd. De

gemeente informeert burgers ook over lang stilliggen, uitstel of wijziging van voornemens of plannen van de gemeente. De gemeente motiveert haar besluit waarbij ze aandacht besteedt aan de door burgers naar voren gebrachte (tegen)argumenten."

Gemeentewet,

Artikel 16

"De raad stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast."

Artikel 23

"1. De vergadering van de raad wordt in het openbaar gehouden.

2. De deuren worden gesloten, wanneer ten minste een vijfde van het aantal leden dat de presentielijst heeft getekend daarom verzoekt of de voorzitter het nodig oordeelt.

3. De raad beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.

4. Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij de raad anders beslist.

5. De raad maakt de besluitenlijst van zijn vergaderingen op de in de gemeente gebruikelijke wijze openbaar. De raad laat de openbaarmaking achterwege voor zover het aangelegenheden betreft ten aanzien waarvan op grond van artikel 25 geheimhouding is opgelegd of ten aanzien waarvan openbaarmaking in strijd is met het openbaar belang."

Artikel 82, eerste en vijfde lid

"1. De raad kan raadscommissies instellen die besluitvorming van de raad kunnen voorbereiden en met het college of de burgemeester kunnen overleggen. Hij regelt daarbij de taken, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze, daaronder begrepen de wijze waarop de leden van de raad inzage hebben in stukken waaromtrent door een raadscommissie geheimhouding is opgelegd. Deze inzage kan slechts worden geweigerd voor zover zij in strijd is met het openbaar belang.

(…)

5. De artikelen 19 en 21 tot en met 23 zijn van overeenkomstige toepassing op een vergadering van een raadscommissie, met dien verstande dat in artikel 19 voor «burgemeester» wordt gelezen «voorzitter van de raadscommissie» en in artikel 23, vijfde lid, voor «artikel 25» wordt gelezen «artikel 86»."

Artikel 83, eerste, vierde en vijfde lid

"1.De raad, het college of de burgemeester kan bestuurscommissies instellen die bevoegdheden uitoefenen die hun door de raad, het college, onderscheidenlijk de burgemeester zijn overgedragen. Hij regelt daarbij de taken, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze, daaronder begrepen de wijze waarop hij inzage heeft in de stukken waaromtrent door een bestuurscommissie geheimhouding is opgelegd. Deze inzage kan slechts worden geweigerd voor zover zij in strijd is met het openbaar belang.

(…)

4.De artikelen 19, tweede lid, 22 en 23, eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de vergadering van een door de raad ingestelde bestuurscommissie, met dien verstande dat in artikel 19, tweede lid, voor «de burgemeester» wordt gelezen: de voorzitter van een bestuurscommissie.

5.Voor zover zulks in verband met de aard en omvang van de overgedragen bevoegdheden nodig is, regelt het college of de burgemeester de openbaarheid van vergaderingen van een door hem ingestelde bestuurscommissie."

OVERZICHT GEPLANDE TIJDEN JAARSTUKKEN – PERSPECTIEFNOTA – BESTEMMING JAARRESULTAAT

2016 Spreektijden/1 dag vergaderen:
Perspectiefnota raad in de eerste termijn 10 en in tweede termijn 12 minuten (proef)-
College in eerste termijn 15 en in tweede termijn 7,5 minuten

2017 Voorstel aanpassen spreektijden /2 avonden vergaderen:
Eerste en tweede termijn samen 25 per fractie (excl. interrupties in de tweede termijn)
College in eerste termijn 15 en in tweede termijn 7,5 minuten

Dagvergadering			**Avondvergadering** (broodjes vanaf 17.30 uur)	**Dag 1**
Opening	09.30 uur	**minuten**	18.00 uur	**minuten**
• Spreekrecht burgers	09.30 – 09.45	15	18.00 – 18.15	15
• Vragenuur raadsleden	09.45 – 10.15	30	18.15 – 18.45	30
• **Jaarstukken** gemeente Brunssum	10.15 – 11.45	90	18.45 – 20.15	90
• **Perspectiefnota**				
Eerste termijn raad	11.45 – 13.05	80	20.15 – 21.35	± 80
Pauze			21.35 – 21.50	15
Pauze/Lunch	13.05 – 14.05	60		
Beantwoording eerste termijn college	14.05 – 15.35	90	21.50 – 23.20	90
			Totaaltijd dag 1	**320**
				Dag 2
Tweede termijn raad	15.35 – 17.10	95	18.00 – 20.00	± 120
Pauze	17.10 – 17.25	15		
Beantwoording tweede termijn college	17.25 – 18.25	45	20.00 – 20.45	45
Pauze			20.45 – 21.00	15
Pauze/maaltijd	18.25 – 19.10	45		
Afronding (afstemming eventuele moties en amendementen) en besluitvorming	19.10 – 20.00	45	21.00 – 21.45	45
• **Bestemming jaarresultaat**	20.00 – 22.00	120	21.45 – 23.15	90
• Artikel 43 vragen	22.10 – 22.25	15	23.15 – 23.30	15
			Totaaltijd dag 2	**330.**
Totaal tijd in minuten		**745**		**650**

OVERZICHT GEPLANDE TIJDEN BEGROTING

2016 Spreektijden/1 dag vergaderen:
Perspectiefnota raad in de eerste termijn 10 en in tweede termijn 12 minuten (proef)-
College in eerste termijn 15 en in tweede termijn 7,5 minuten

2017 Voorstel aanpassen spreektijden /2 avonden vergaderen:
Eerste en tweede termijn samen 25 per fractie (excl. interrupties in de tweede termijn)
College in eerste termijn 15 en in tweede termijn 7,5 minuten

Dagvergadering			**Avondvergadering**	**Dag 1**
Opening	09.30 uur	**minuten**	19.00 uur	**minuten**
• Opening en presentie Spreekrecht burgers	09.30 – 09.45	15	19.00 – 19.15	15
Vragenuur raadsleden	09.45 – 10.15	30	19.15 – 19.45	30
• **Begroting gemeente Brunssum**				
Eerste termijn raad	10.15 – 11.35 uur	80	19.45 – 21.05	± 80
Pauze			21.05 – 21.20	15
Beantwoording eerste termijn college	11.35 – 13.05 uur	90	21.20 – 22.50	90
Pauze/Lunch	13.05 – 14.05 uur	60	**Totaaltijd dag 1**	**230**
				Dag 2
			19.00 uur	
Tweede termijn raad	14.05 – 15.45 uur	95	19.00 – 21.00	±120
Pauze			21.15 – 21.30	15
Beantwoording tweede termijn college	15.45 – 16.30 uur	45	21.30 – 22.15	45
Pauze	16.30 – 16.45 uur	15		
Afronding (afstemming eventuele moties en amendementen) en besluitvorming	16.45 – 17.45 uur	60	22.15 – 23.15	60
• Artikel 43 vragen	17.45 – 18.00 uur	15	23.15 – 23.30	15
			Totaaltijd dag 2	**255**
Totaal tijd in minuten		**505**		**485**

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Wijziging model RvO voor de raad en model Commissieverordening	ECLBR/U201600958 Lbr. 16/051	29 juni 2016

Samenvatting

Deze brief betreft de eerste update van het ‘Model Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2014’ en de ‘Model Verordening op de raadscommissies 2014’. In hoofdzaak ziet deze op enkele kleine aanpassingen die zijn ingegeven door recente wijzigingen van de Gemeentewet, welke 1 februari 2016 in werking zijn getreden. Van het moment wordt ook gebruik gemaakt om enkele andere wijzigingen en verbeteringen door te voeren. Daarnaast belichten we in deze ledenbrief diverse andere wijzigingen van de Gemeentewet.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Wijziging model RvO voor de raad en model Commissieverordening	ECLBR/U201600958 Lbr. 16/051	29 juni 2016

Geacht college en gemeenteraad,

Voor u ligt de ledenbrief bij de eerste update van het 'Model Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2014' en de 'Model Verordening op de raadscommissies 2014'. Het betreft in hoofdzaak enkele kleine aanpassingen die zijn ingegeven door recente wijzigingen van de Gemeentewet, welke 1 februari 2016 in werking zijn getreden. Van het moment wordt ook gebruik gemaakt om enkele andere wijzigingen en verbeteringen door te voeren. Daarnaast belichten we in deze ledenbrief diverse andere wijzigingen van de Gemeentewet. Voor een uitvoeriger toelichting wat betreft dat laatste verwijzen wij naar de circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 9 december 2015.

Als bijlagen bij deze ledenbrief hebben we een modelraadsvoordracht (bijlage 1) en modelraadsbesluit (bijlage 2) bijgevoegd ten behoeve van een eenvoudige doorvoering van de aanpassingen. Beide zijn opgesteld overeenkomstig Igr 86 van de *100 Ideeën voor de gemeentelijke regelgever*.

1. Wijzigingen Model Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2014

Stemvolgorde (sub)amendementen en moties (artikel 19, vierde lid)
Soms kan een motie dermate zwaar wegen voor een fractie dat de steun voor het gehele voorstel hiervan afhangt. Dan is het nuttig als de raad – in de praktijk op voorstel van de betreffende fractie – kan besluiten om van de voorgeschreven stemvolgorde af te wijken. Die mogelijkheid is gecreëerd.

Stemming over personen (artikel 20)
Met de aanpassing van de artikelen 35, eerste lid, en 49 van de Gemeentewet schept de wetgever duidelijkheid over een punt dat in het verleden wel aanleiding gaf tot discussie: artikel 31 van de Gemeentewet is van toepassing op de benoeming van wethouders en op de stemming over het ontslag van een wethouder in het geval een motie van wantrouwen niet tot onmiddellijk aftreden leid. Dat betekent dat deze stemming schriftelijk en geheim plaatsvindt. Dit verandert niets aan het feit dat het gaat om een vrije stemming, waarin raadsleden die kandidaat zijn voor het wethouderschap kunnen meestemmen over de eigen benoeming. Een en ander leidt niet tot aanpassing van het artikel 20 zelf, wel tot aanpassing van de toelichting daarbij.

Rol college bij initiatiefvoorstellen (artikel 30)
Uit het nieuw aan de Gemeentewet toegevoegde vierde lid van artikel 147a volgt dat de gemeenteraad geen besluit mag nemen over een initiatiefvoorstel dan nadat het college in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen. Uiteraard moet het college daarvoor een redelijke termijn krijgen.

Aanpassing en verbeteringen toelichting
Uiteraard is de toelichting bij de artikelen 19 en 30 gezien bovenstaande wijzigingen aangepast. Daarnaast is er een kleine verbeteringen doorgevoerd in de toelichting bij artikel 1.

2. Wijzigingen Model Verordening op de raadscommissies 2014

Samenstelling raadscommissie (artikel 4, derde lid)
De verwijzing naar artikel 15 van de Gemeentewet (‘verboden handelingen’) is geschrapt. Dit omdat het enerzijds veel te ver lijkt gaan ten aanzien van commissieleden die niet ook raadslid zijn en anderzijds omdat er een taak bij gedeputeerde staten belegd werd (verlenen ontheffing) zonder dat gemeenten daar een expliciete grondslag voor hebben.

Daarnaast is de facultatieve volzin waarmee bepaald kon worden dat niet-raadsleden enkel zitting konden nemen in een raadscommissie als zij tijdens de laatste raadsverkiezingen op de kandidatenlijst van de desbetreffende fractie of een kandidatenlijst hadden gestaan geschrapt. Een dergelijke beperking lijkt voor de praktijk van weinig toegevoegde waarde. Dit laat onverlet dat gemeenten een bepaling met dergelijke strekking desgewenst wel kunnen opnemen.

Aanpassing toelichting
Uiteraard is de toelichting bij het artikel 4, derde lid, gezien bovenstaande wijzigingen aangepast. Daarnaast is er een toelichting bij artikel 4, vijfde lid, toegevoegd. Daar wordt ook opgemerkt dan het voorstel van de regering om het voorzitterschap van raadscommissies mogelijk te maken voor niet-raadsleden het niet heeft gehaald in de Tweede Kamer. De voorzitter van een raadscommissie moet nog steeds een raadslid zijn.

3. Overzicht (overige) aanpassingen van de Gemeentewet

Ondertekening raadsstukken (artikel 32a, tweede lid)

De gemeenteraad kan de burgemeester toestaan om de ondertekening van raadsstukken aan de griffier of griffieambtenaren op te dragen. In dat geval blijft medeondertekening door de griffier achterwege.

Vrijwillig ontslag met onmiddellijke ingang (artikel 43, tweede lid)
Nieuw in de wet is dat een wethouder die meent dat de omstandigheden daartoe aanleiding geven met onmiddellijke ingang ontslag kan nemen. Voorheen gold dat vrijwillig ontslag een maand later inging of zoveel eerder als een opvolger was gevonden. Onmiddellijk ontslag was slechts mogelijk na een motie van wantrouwen.

Rol wethouders (de artikelen 61, tweede lid, en 61a, vierde lid)
Er veranderen een aantal zaken rond de (her)benoeming van de burgemeester. Met name de wethouders hebben een versterkte rol. Zij kunnen bijvoorbeeld bedenkingen kenbaar maken en kunnen als adviseur worden toegevoegd aan de vertrouwenscommissie bij herbenoeming. Over dit onderwerp volgt nog een afzonderlijke circulaire van de minister van BZK.

Stemming (artikel 61c, derde lid)
Net zoals bij artikel 35 van de Gemeentewet wordt hier duidelijkheid gegeven op een punt dat nog wel eens aanleiding gaf tot discussie: op de stemming over de aanbeveling tot benoeming is artikel 31 van de Gemeentewet van toepassing.

Commissaris van de Koning als Rijksorgaan (de artikelen 65, 69, 71, 72, 78 en 81bis)
De commissaris van de Koning heeft uiteraard provinciale taken, maar hij voert ook taken uit als Rijksorgaan. De Gemeentewet is nu zo aangepast dat een aantal taken die de commissaris formeel als provinciaal orgaan uitvoerde nu als Rijkstaak gelden. Daarmee wordt invulling gegeven aan de al langer levende gedachte dat het bij deze specifieke taken logischer is dat de commissaris die taken verricht vanuit zijn taak als Rijksorgaan dan dat hij daarbij als provinciaal orgaan optreedt.

Woonplaatsvereiste en huisvestingsvoorzieningen burgemeester (artikel 71, derde lid)
Nieuw is dat de commissaris van de Koning een ontheffing van het woonplaatsvereiste bij bijzondere omstandigheden tweemaal met maximaal een jaar kan verlengen. Daarbij hoort de commissaris de gemeenteraad. Over de gevolgen voor de rechtspositie van burgemeesters en wethouders is op 18 februari 2016 een aparte circulaire verschenen.

Waarnemend burgemeester (artikel 80)
Met deze wetswijziging gelden het vereiste van Nederlanderschap (artikel 63 van de Gemeentewet) en de regeling inzake nevenfuncties nu ook voor de waarnemend burgemeester.

Bezwaar- en klachtcommissie (artikel 84, tweede lid)
Het is niet langer toegestaan dat raadsleden zitting nemen in een commissie die adviseert over bezwaarschriften of klachten, tenzij het gaat om een commissie die alleen adviseert over bezwaren tegen raadsbesluiten of over klachten die tegen de gemeenteraad zijn gericht.

Verordening rechtspositie gemeentelijke ambtsdragers (artikel 99)
Voordelen die in het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden zijn geregeld, hoeven door deze wijziging van de Gemeentewet niet langer ook in de verordening te worden vastgelegd, tenzij het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden nadere regeling voorschrijft.

Goedkeuring deelneming in privaatrechtelijke rechtsvorm (artikel 160, derde lid)
Oprichting van of deelneming in een privaatrechtelijke rechtsvorm is een bevoegdheid van het college. Het college moet daarover een ontwerpbesluit aan de raad voorleggen, zodat de raad wensen en bedenkingen naar voren kan brengen. Voor deze aanpassing van de Gemeentewet gold dat gedeputeerde staten goedkeuring over het definitieve besluit moesten geven. Deze verplichte goedkeuring is komen te vervallen.

Over de keuze tussen privaatrechtelijke en publiekrechtelijke taakbehartiging is in opdracht van het ministerie van BZK een handreiking ontwikkeld: "Verzelfstandiging en samenwerking bij decentrale overheden. Afwegingskader voor de keuze tussen publiekrechtelijke of privaatrechtelijke vormgeving".

Burgerjaarverslag (artikel 170, tweede lid)
Op veler verzoek is de verplichting om een burgerjaarverslag uit te brengen geschrapt. Het is nu aan de burgemeester om te bepalen of en hoe hierin wordt voorzien.

Bestuurlijke integriteit (artikel 170, tweede lid, van de Gemeentewet en artikel 182 van de Provinciewet)
De burgemeester heeft als onderdeel van zijn algemene taak een zorgplicht als het gaat om het bewaken van de bestuurlijke integriteit. Die zorgplicht is nu vastgelegd in artikel 170, tweede lid, van de Gemeentewet.

Nieuw is ook dat de commissaris van de Koning kan bemiddelen en adviseren als de bestuurlijke verhoudingen in een gemeente zijn verstoord of de bestuurlijke integriteit in het geding is (artikel 182 van de Provinciewet).

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

DGBK
Directie Bestuur, Democratie en Financiën

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactgegevens
postbusgemeentewet@minbzk.nl

Datum
9 december 2015

Kenmerk
2015-0000695351

Aan de gemeenteraden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters

circulaire

Onderwerp	Wijzigingen in de Gemeentewet
Doelstelling	Informeren
Juridische grondslag	Stb. 2015, 426
Relaties met andere circulaires	Niet van toepassing
Ingangsdatum	1 februari 2016
Geldig tot	Onbepaalde tijd

1. Inleiding

Op 24 november 2015 is de wet houdende wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet, de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de Waterschapswet (institutionele bepalingen) in het Staatsblad gepubliceerd (Stb. 2015, 426). De wet treedt per 1 februari 2016 in werking; de geconsolideerde tekst van de Gemeentewet zal vanaf die datum beschikbaar zijn via www.wetten.nl.

Door middel van deze circulaire wil ik de wijzigingen die voor het gemeentebestuur van direct belang zijn onder uw aandacht brengen. Voor meer informatie over de achtergronden van de wetswijziging verwijs ik u naar het wetgevingsdossier Kamerstukken 33 691. In geval van vragen kunt u een bericht sturen aan postbusgemeentewet@minbzk.nl.

2. Gemeenteraad en college

Ondertekening raadsstukken (art. 32a, tweede lid)
Het college kon al, op grond van artikel 59a, de burgemeester toestaan dat hij de ondertekening van collegestukken opdraagt aan een ander lid van het college, aan de secretaris of aan een of meerdere ambtenaren. Nieuw is dat een overeenkomstige regeling nu ook voor de ondertekening van raadsstukken geldt: de raad kan de burgemeester toestaan de ondertekening van raadsstukken aan de griffier of griffieambtenaren op te dragen. In dat geval blijft medeondertekening door de griffier achterwege.

Voorzitter raadscommissies (art. 82, vierde lid)
Raadscommissies zijn bedoeld om de besluitvorming van de raad voor te bereiden en met het college of de burgemeester te overleggen. De voorzitter van een raadscommissie heeft tot taak zorg te dragen voor een ordelijk verloop van het debat. De Gemeentewet schrijft voor dat deze taak door een *raadslid* wordt vervuld. Hoewel dit artikel ongewijzigd is, vraag ik hiervoor uw bijzondere aandacht. De regering stelde de Tweede Kamer voor deze norm te laten vervallen, om zo de ruimte te creëren dat anderen dan raadsleden een raadscommissie zouden kunnen voorzitten. Tijdens de parlementaire behandeling is een amendement aanvaard waardoor het voorstel van de regering om deze norm te laten vervallen, uit het wetsvoorstel is gehaald. Daarmee is de norm dat een *raadslid* voorzitter is van een raadscommissie, gehandhaafd. Ik heb hierover reeds enkele gemeenten waar anderen dan raadsleden het voorzitterschap vervulden, moeten aanschrijven. Ik maak dan ook graag gebruik van deze circulaire om aan te geven dat de Gemeentewet degenen die geen raadslid zijn, uitsluit van het voorzitterschap van raadscommissies ex artikel 82 Gemeentewet.

Momenteel wordt gewerkt aan een Experimentenwet voor gemeenten waarin een voorstel is opgenomen om in een beperkt aantal gemeenten te experimenteren met het voorzitterschap van raadscommissies. Een eventueel experiment ter zake zal echter niet eerder dan per 1 januari 2017 mogelijk zijn (en mits het de steun van de Staten-Generaal krijgt).

Bezwaar- en klachtcommissies (art. 84, tweede lid)
Het is niet langer toegestaan dat raadsleden lid zijn van een commissie die adviseert over de beslissing op ingediende bezwaarschriften of een commissie die belast is met de behandeling van en advisering over klachten.

Initiatiefvoorstel (art. 147a, vierde lid)
Een raadslid kan een initiatiefvoorstel doen, zo was reeds bepaald. Nieuw is dat het college wensen en bedenkingen over dat voorstel kenbaar moet kunnen maken. Pas nadat het college daartoe in de gelegenheid is gesteld, kan de raad een besluit nemen over het betreffende initiatiefvoorstel.

Burgerjaarverslag (art. 170, tweede lid)
De verplichting om naast het uitbrengen van de jaarrekening en het jaarverslag (artikel 197) ook een *burgerjaarverslag* waarin wordt gerapporteerd over de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening en de kwaliteit van procedures op het vlak van burgerparticipatie uit te brengen, is vervallen. Het is nu aan de burgemeester zelf om te bepalen of en hoe hierin wordt voorzien.

3. Benoeming en ontslag wethouder

Stemming (art. 35, eerste lid, en art. 49)
Op de benoeming van een wethouder is artikel 31 voortaan van toepassing. Daardoor is deze stemming schriftelijk en daarmee geheim. Dit geldt ook voor de stemming over het ontslag van een wethouder in het geval een motie van wantrouwen niet tot onmiddellijk aftreden leidt. Ook dat gebeurt schriftelijk en is daarmee geheim.

Ontslag met onmiddellijke ingang (art. 43, tweede lid)
De hoofdregel is dat het ontslag van de wethouder die vrijwillig ontslag neemt, een maand later ingaat, of zoveel eerder als zijn opvolger de benoeming heeft aangenomen. Nieuw is dat vrijwillig ontslag nu ook met onmiddellijke ingang genomen kan worden; het is aan de wethouder om af te wegen of de omstandigheden daartoe aanleiding geven.

4. Benoeming en herbenoeming burgemeester

Rol wethouders (art. 61, tweede lid, en art. 61a, vierde lid)
In het kader van de benoemingsprocedure voor een burgemeester, stelt de gemeenteraad, in overleg met de commissaris van de Koning, een profielschets op. Nieuw is dat het college door de raad in staat moet worden gesteld voorafgaand aan het overleg met de commissaris van de Koning, zijn wensen en bedenkingen kenbaar te maken met betrekking tot de eisen die aan de nieuwe burgemeester worden gesteld. Nieuw is verder dat nu ook in het kader van de herbenoemingsprocedure van de burgemeester een vertrouwenscommissie dient te worden ingesteld, en dat de raad evenals bij de benoemingsprocedure kan bepalen dat één of meer wethouders als adviseur aan deze vertrouwenscommissie worden toegevoegd. Over de procedure rond (her)benoeming ontvangen gemeenten op korte termijn een afzonderlijke circulaire.

Stemming (art. 61c, derde lid)
Ten aanzien van de stemming inzake de aanbeveling tot benoeming, herbenoeming en ontslag van de burgemeester wordt artikel 31 van toepassing verklaard, waardoor deze stemming schriftelijk en daarmee geheim is.

Woonplaatsvereiste en huisvestingsvoorzieningen burgemeester (art. 71, derde lid)
De raad kan de burgemeester nu al voor één jaar ontheffing van het woonplaatsvereiste verlenen. Nieuw is dat indien de raad ontheffing heeft verleend, deze door de commissaris van de Koning (als rijksorgaan), ingeval van bijzondere omstandigheden, tweemaal met een jaar verlengd kan worden; alvorens daartoe over te gaan, hoort de commissaris de raad. De huisvestingsvoorzieningen die de burgemeester faciliteren bij het voldoen aan dit woonplaatsvereiste, worden aangepast aan deze verlenging van de maximale ontheffingstermijn. Hierover ontvangen gemeenten op korte termijn een afzonderlijke circulaire.

Waarnemend burgemeester (art. 80)
Artikel 80 bepaalt dat de met het burgemeestersambt onverenigbare betrekkingen (artikel 68) en verboden handelingen (artikel 69) ook van toepassing zijn op de waarnemend burgemeester. Nieuw is dat ook het vereiste van Nederlanderschap (artikel 63) en de regeling inzake nevenfuncties (artikel 67) van toepassing zijn verklaard op de waarnemend burgemeester.

5. Bestuurlijke integriteit en bestuurlijke verhoudingen

Bestuurlijke integriteit (art. 170, tweede lid)
Integriteit is een gemeentebrede aangelegenheid. Volksvertegenwoordigers, bestuurders maar ook ambtenaren dienen in de eerste plaats zelf zorg te dragen voor de integriteit van hun handelen. Tevens dragen zij gezamenlijk

verantwoordelijkheid voor het functioneren van de gemeentelijke organisatie als geheel. Daarnaast gelden wettelijke verantwoordelijkheden. Zo is *ambtelijke* integriteit een verantwoordelijkheid van het college (artikel 160, eerste lid, onderdelen c en d, van de Gemeentewet en artikel 125quater, onder a en b, van de Ambtenarenwet). Omdat het een verantwoordelijkheid van het college betreft, zal deze verantwoordelijkheid, als onderdeel van de portefeuille personeelsbeleid, in het kader van de portefeuilleverdeling aan een lid van het college worden toevertrouwd. Dat kan een wethouder zijn, maar ook de burgemeester (als lid van het college).

In de huidige praktijk vervult de burgemeester, als eenhoofdig orgaan, reeds de rol van hoeder van de *bestuurlijke* integriteit, als onderdeel van zijn algemene taak om een goede behartiging van de gemeentelijke aangelegenheden te bevorderen (artikel 170, derde lid, Gemeentewet). Bij (vermoedens van) integriteitschendingen *door het bestuur* wordt handelen van de burgemeester verwacht. Deze specifieke zorgplicht wordt nu vastgelegd in artikel 170, tweede lid, Gemeentewet.

Rol commissaris van de Koning (art. 182 Provinciewet)
Ik wil u tevens wijzen op een wijziging in de Provinciewet op dit punt. Nieuw is dat is geëxpliciteerd (in artikel 182 Provinciewet) dat de commissaris van de Koning – in zijn hoedanigheid als rijksorgaan – kan adviseren en bemiddelen wanneer de bestuurlijke verhoudingen in een gemeente verstoord zijn of wanneer de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is.

6. Privaatrechtelijke taakbehartiging

De Gemeentewet spreekt de voorkeur uit voor publiekrechtelijke rechtsvormen boven privaatrechtelijke rechtsvormen (artikel 160, tweede lid). Oprichting van of deelneming in een privaatrechtelijke rechtsvorm is een bevoegdheid van het college. Het college dient ter zake een ontwerpbesluit aan de raad voor te leggen, zodat de raad wensen en bedenkingen kenbaar kan maken. Tot op heden gold dat de gedeputeerde staten goedkeuring over het definitieve besluit moest geven (artikel 160, derde lid). Deze verplichte goedkeuring is komen te vervallen.

Met betrekking tot de keuze tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke taakbehartiging is een *handreiking* ontwikkeld, getiteld "Verzelfstandiging en samenwerking bij decentrale overheden, afwegingskader voor de keuze tussen publiekrechtelijke of privaatrechtelijke vormgeving". Deze handreiking is bedoeld om raad en college ter zake een weloverwogen afweging te kunnen laten maken, indachtig de wettelijke voorkeursnorm. Medio december kunt u deze handreiking vinden op www.rijksoverheid.nl. Tevens zal aan de raad en aan het college een exemplaar worden toegezonden.

7. Rechtspositionele aspecten

Artikel 99 van de Gemeentewet wijzigt. De strekking van deze wijziging is dat de voordelen die in het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden zijn geregeld, niet ook in de verordening behoeven te worden vastgelegd (tenzij het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden nadere regeling voorschrijft).

8. Commissaris van de Koning als rijksorgaan

De commissaris van de Koning heeft een bijzondere positie in het staatsbestel. Naast zijn provinciale taken voert hij ook taken uit als rijksorgaan. In de Gemeentewet is geregeld welke taken ten aanzien van gemeenten hij als rijksorgaan vervult. Tot op heden was dit geregeld in artikel 61d; dit betrof de taken die de commissaris als rijksorgaan verrichtte in het kader van benoeming, herbenoeming en ontslag van burgemeesters. Nieuw is dat een aantal taken die de commissaris voorheen formeel gezien nog als provinciaal orgaan uitvoerde, hij voortaan als rijksorgaan uitvoert, als erkenning van de bestuurlijke praktijk. Het gaat om de volgende taken en bevoegdheden: de openbare beëdiging van de burgemeester ten overstaan van de raad (artikel 65), het aan de burgemeester verlenen van ontheffing inzake verboden handelingen (artikel 69), het verlenen van ontheffing van het woonplaatsvereiste van de burgemeester (artikel 71, een nieuwe bevoegdheid, zie ook onder punt 4), het verlenen van toestemming aan de burgemeester om langer dan zes weken buiten de gemeente te verblijven (artikel 72) en de benoeming van een waarnemend burgemeester (artikel 78). Om de overzichtelijkheid van de Gemeentewettelijke rijkstaken van de commissaris te vergroten, worden de reeds bestaande en de nieuwe rijkstaken in een nieuw artikel 81bis als zodanig aangeduid.
Ook zij gewezen op de nieuwe bevoegdheid van de commissaris om te adviseren en bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen in een gemeente of indien de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is (artikel 182 Provinciewet, zie ook onder punt 5).

Voor het handelen als rijksorgaan is de commissaris geen verantwoording verschuldigd aan provinciale staten maar aan de regering.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

28-6-2017 269

Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 (versie 3)

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

a. voorzitter: de voorzitter van de raad of diens vervanger op grond van artikel 77 lid 1 van de Gemeentewet; de vervanger/plaatsvervangend voorzitter is een door de raad aangewezen raadslid.
a. amendement: voorstel tot wijziging van een ontwerp-verordening of ontwerp-beslissing, naar de vorm geschikt om daarin direct te worden opgenomen;
b. subamendement: voorstel tot wijziging van een aanhangig amendement, naar de vorm geschikt om direct te worden opgenomen in het amendement, waarop het betrekking heeft;
c. motie: korte en gemotiveerde verklaring over een onderwerp waardoor een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken;
d. voorstel van orde: voorstel betreffende de orde van de raadsvergadering..
e. initiatiefvoorstel: een voorstel voor een verordening of een ander voorstel.
f. commissie: een raadscommissie zoals bedoeld in artikel 82 van de gemeentewet
g. De notulen: de besluitenlijst en geluids- en/of video-opname van de betreffende vergadering
h. Presidium: ingesteld door de raad, bestaande uit de voorzitter of plaatsvervangend voorzitter, de fractievoorzitters en de griffier, handelt conform het door de raad vastgestelde reglement van orde voor vergaderingen van het presidium
i. Informatieavond: openbare informerende avond over nieuwe en lopende onderwerpen.
j. Discussieavond: besloten avond over onderwerpen met een opiniërende functie.

Artikel 2 De voorzitter

De voorzitter is belast met:
a. het leiden van de vergadering van de raad, de vergadering van het presidium;
b. het handhaven van de orde;
c. het doen naleven van het reglement van orde en hetgeen de Gemeentewet of dit reglement hem verder opdraagt

Artikel 3 De griffier

1. De griffier of diens vervanger is in elke vergadering van de raad aanwezig.
2. Hij/zij kan, indien hij/zij daartoe door de voorzitter wordt uitgenodigd, aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement deelnemen.

Artikel 4 De secretaris

De raad kan het college verzoeken de secretaris in de vergadering van de raad aanwezig te laten zijn en deel te laten nemen aan de beraadslagingen als bedoeld in dit reglement.

Artikel 5 Het presidium

1. De raad heeft een presidium.
2. Het presidium bestaat uit de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en indien deze ook fractievoorzitter is, is hij/zij in het presidium aanwezig als fractievoorzitter. Indien de voorzitter verhinderd is, dan vervangt de plaatsvervangend voorzitter en kan de plaatsvervangend fractievoorzitter in het presidium aanwezig zijn. De griffier of diens vervanger is in elke vergadering van het presidium aanwezig.
3. De voorzitter kan voorstellen de secretaris uit te nodigen voor het presidium.
4. Ingeval een fractievoorzitter niet in de vergadering van het presidium aanwezig kan zijn wijst deze adhoc een lid van zijn raadsfractie als zijn plaatsvervanger aan.
5. Elke fractievoorzitter of zijn plaatsvervanger heeft één stem in het presidium.
6. Raads- en commissieleden en de leden van het college kunnen de vergaderingen van het presidium als toehoorder bijwonen. Overige belangstellenden kunnen alleen op uitnodiging van het presidium een vergadering van het presidium als toehoorder bijwonen.
7. Voor het presidium wordt door de raad een eigen reglement van orde opgesteld, waarin de bevoegdheden en positie van het presidium nader omschreven worden

Hoofdstuk 2 Toelating van nieuwe leden; fracties

Artikel 6 Onderzoek geloofsbrieven; beëdiging

1. Bij elke benoeming van nieuwe leden van de raad stelt de raad een commissie in op voorstel van de voorzitter bestaande uit drie leden van de raad. De commissie onderzoekt de geloofsbrieven, de daarop betrekking hebbende stukken van nieuw benoemde leden en de processenverbaal van de stembureaus.
2. Na de gemeenteraadsverkiezingen treedt de raad in oude samenstelling tegelijk af met ingang van de donderdag in de periode van 23 tot en met 29 maart.
3. De commissie brengt na haar onderzoek van de geloofsbrieven schriftelijk verslag uit aan de raad en doet daarbij een voorstel voor een besluit. In het verslag wordt ook melding gemaakt van een minderheidsstandpunt.
4. Na een raadsverkiezing roept de voorzitter de toegelaten leden van de raad op om in de eerste vergadering van de raad in nieuwe samenstelling, bedoeld in artikel 18 van de Gemeentewet, de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
5. In geval van een tussentijdse vacaturevervulling roept de voorzitter een nieuw benoemd lid van de raad op voor de vergadering van de raad waarin over diens toelating wordt beslist om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
6. Bij de benoeming van een wethouder wordt in overeenstemming met het eerste lid een commissie ingesteld welke onderzoekt of de kandidaat voldoet aan de eisen van de Gemeentewet. De werkwijze van deze commissie is in overeenstemming met het tweede lid. De wethouder legt de eed of belofte af alvorens de functie te kunnen uitoefenen.
7. De burgemeester geeft de opdracht voor een integriteitstoets voorafgaand aan de benoeming van een wethouder. De benoeming is niet eerder dan dat de uitslag bij de burgemeester bekend is.Indien de uitkomst van de toetsing daar aanleiding toe geeft, informeert de burgemeester de Gemeenteraad daarover

Artikel 7 Fractie

1. De leden van de raad, die door het centraal stembureau op dezelfde kandidatenlijst verkozen zijn verklaard, worden bij de aanvang van de zitting als één fractie beschouwd. Is onder een lijstnummer slechts één lid verkozen, dan wordt dit lid als een afzonderlijke fractie beschouwd.
2. Indien boven de kandidatenlijst een aanduiding was geplaatst, voert de fractie in de raad deze aanduiding als naam. Indien geen aanduiding boven de kandidatenlijst was geplaatst, deelt de fractie in de eerste vergadering van de raad aan de voorzitter mee welke naam deze fractie in de raad wil voeren.
3. De namen van degenen die als voorzitter van de fractie en als diens plaatsvervanger optreden worden zo spoedig mogelijk doorgegeven aan de voorzitter.
   a. Indien:
      1) één of meer leden van een fractie als zelfstandige fractie gaan optreden;
      2) twee of meer fracties als één fractie gaan optreden;
      3) één of meer leden van een fractie zich aansluiten bij een andere fractie; wordt hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling gedaan aan de voorzitter.
   b. Met de onder a beschreven veranderde situatie wordt rekening gehouden met ingang van de eerstvolgende vergadering van de raad na de mededeling daarvan

Hoofdstuk 3 Vergaderingen van de Raad

Paragraaf 1 Tijdstip van vergaderen; voorbereidingen

Artikel 8 Vergaderfrequentie Raad

1. De vergaderingen van de raad vinden in de regel plaats op dinsdag, vangen aan om 19.00 uur, eindigen om 22.30 uur, tenzij de raad incidenteel besluit tot voortzetting tot uiterlijk 23.00 uur en worden in de regel gehouden in het gemeentehuis.
2. Indien de agenda van de raadsvergadering niet om uiterlijk 23.00 uur is afgehandeld wordt in de regel besloten de raadsvergadering te schorsen en voort te zetten op de volgende dag dan wel de vergadering te sluiten en de resterende niet aan tijd gebonden punten naar de eerstvolgende raadsvergadering te verschuiven.
3. De voorzitter kan in bijzondere gevallen een andere dag en aanvangsuur bepalen of een andere vergaderplaats aanwijzen. Hij/zij voert hierover, tenzij er sprake is van een spoedeisende situatie, overleg met het presidium.
4. Voorts vergadert de raad indien de burgemeester het nodig oordeelt of indien ten minste een vijfde van het aantal leden waaruit de raad bestaat schriftelijk, met opgave van redenen, daarom verzoekt. In het laatst genoemde geval dient die vergadering binnen 14 dagen na indiening van het verzoek plaats te vinden.
5. Ingeval er sprake is van voortzetting van de raadsvergadering, zoals bedoeld in lid 2 van dit artikel, alsmede indien er sprake is van een extra raadsvergadering zoals bedoeld in lid 4 van dit artikel, vangen deze vergaderingen aan om 19.00 uur, eindigen wanneer de agenda is afgewerkt en worden in de regel gehouden in het gemeentehuis

Artikel 9 Oproep

1. De voorzitter zendt ten minste 8 werkdagen voor een raadsvergadering de leden van de raad een schriftelijke oproep onder vermelding van dag, tijdstip en plaats van de vergadering. In samenspraak met het presidium kan in spoedeisende gevallen worden afgeweken van de termijn zoals gesteld in dit artikel.
2. De voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken, met uitzondering van de in artikel 25, eerste en tweede lid, van de Gemeentewet bedoelde stukken worden tegelijkertijd met de schriftelijke oproep gepubliceerd.
3. Indien een aanvullende agenda wordt vastgesteld als bedoeld in artikel 10, derde lid, worden deze agenda en de daarop vermelde voorstellen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 48 uur voor aanvang van de raadsvergadering gepubliceerd

Artikel 10 Agenda

1. Voordat de schriftelijke oproep wordt verzonden, hebben de commissies geadviseerd over de te behandelen stukken op de raadsagenda. Hierop kan een uitzondering gemaakt worden, indien er sprake is van de situatie zoals bedoelt in art. 8 lid vier van dit reglement. De raadsagenda zal op basis van deze adviezen in samenspraak tussen de voorzitter van de raad en de griffier opgesteld worden.
2. De agenda van de raad kent twee delen, waaraan op basis van het advies van haar commissies invulling gegeven wordt. Ten eerste zal er een lijst samengesteld worden van akkoordstukken (A-agenda). Deze stukken worden afzonderlijk in stemming gebracht zonder beraadslaging. Over een motie of amendement op een Akkoord-stuk wordt eveneens niet beraadslaagd. Een lid van de raad kan een stemverklaring afgeven. De tweede lijst bestaat uit Bespreekstukken (B-agenda). Deze stukken worden afzonderlijk, inhoudelijk behandeld en in stemming gebracht.
3. In spoedeisende gevallen kan de voorzitter na het verzenden van de schriftelijke oproep tot uiterlijk 48 uur voor de aanvang van een raadsvergadering een aanvullende agenda opstellen.
4. Bij aanvang van de raadsvergadering stelt de raad de agenda definitief vast.
5. Op voorstel van een lid van de raad of van de voorzitter kan de raad bij de vaststelling van de agenda agendapunten aan de agenda toevoegen of van de agenda afvoeren met uitzondering van de belegde vergadering conform artikel 8, lid 4.
6. Wanneer de raad een agendapunt onvoldoende voor de openbare beraadslaging voorbereid acht, kan hij/zij dit agendapunt terugverwijzen naar een commissie.
7. Een eenmaal aan de raad toegezonden raadsvoorstel, kan enkel met toestemming van de gemeenteraad weer van de agenda afgevoerd worden.
8. Op voorstel van een lid van de raad of van de voorzitter kan de raad de volgorde van behandeling van de agendapunten wijzigen.

Artikel 11 De wethouder/burgemeester

1. De burgemeester heeft het recht in de vergadering aan de beraadslaging deel te nemen.
2. Een wethouder heeft toegang tot de vergaderingen en kan aan de beraadslaging deelnemen.
3. Een wethouder kan door de raad worden uitgenodigd om ter vergadering aanwezig te zijn

Artikel 12 Ter inzage leggen van stukken

1. De vergaderstukken worden gelijktijdig met het verzenden van de schriftelijke oproep voor een ieder gepubliceerd op de gemeentelijke website en op de griffie ter inzage gelegd. De voorzitter maakt van de terinzagelegging melding in de openbare kennisgeving bedoeld in artikel 13. Indien na het verzenden van de schriftelijke oproep stukken ter inzage worden gelegd, wordt hiervan mededeling gedaan aan de leden van de raad en zo mogelijk in een openbare kennisgeving.
2. Een origineel van een ter inzage gelegd stuk wordt niet buiten het gemeentehuis gebracht.
3. Indien omtrent stukken op grond van artikel 25, eerste of tweede lid, van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, blijven deze stukken in afwijking van het eerste lid, onder berusting van de griffier en verleent de griffier de leden van de raad en commissie inzage. De inzage wordt schriftelijk bevestigd.

Artikel 13 Openbare kennisgeving

1. De raadsvergadering wordt door aankondiging in één of meer dag-, nieuws- of huis aan huisbladen, alsmede door plaatsing op de website van de gemeente ter openbare kennis gebracht.
2. De openbare kennisgeving vermeldt:
   a. de datum, aanvangstijd en plaats van de vergadering;
   b. de wijze waarop en de plaats waar een ieder de voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken kan inzien;
   c. de mogelijkheid tot het uitoefenen van het spreekrecht als bedoeld in artikel 17

28-6-2017 269

Paragraaf 2 Orde der vergadering

Artikel 14 Presentielijst

Bij binnenkomst in de vergaderzaal tekent ieder lid van de raad onmiddellijk de presentielijst. Aan het einde van elke raadsvergadering wordt die lijst door de voorzitter en de griffier door ondertekening vastgesteld.

Artikel 15 Zitplaatsen

1. De voorzitter, de leden van de raad en de griffier hebben een vaste zitplaats, door de voorzitter na overleg met het presidium bij aanvang van iedere nieuwe zittingsperiode van de raad aangewezen.
2. Indien daartoe aanleiding bestaat, kan de voorzitter de indeling herzien na overleg in het presidium.
3. De voorzitter draagt zorg voor een zitplaats voor de wethouders, secretaris en overige personen, die voor de vergadering van de raad zijn uitgenodigd.

Artikel 16 Opening vergadering; quorum

1. De voorzitter opent de raadsvergadering op het vastgestelde uur, indien het daarvoor door de wet vereiste aantal leden van de raad blijkens de presentielijst aanwezig is.
2. Wanneer een kwartier na het vastgestelde tijdstip niet het vereiste aantal leden aanwezig is, bepaalt de voorzitter, na voorlezing van de namen der afwezige leden, dag en uur van de volgende raadsvergadering, met inachtneming van artikel 20 van de Gemeentewet.
3. Bij tussentijds ontbreken van het quorum sluit de voorzitter de raadsvergadering na zich van dit ontbreken te hebben overtuigd via hoofdelijke oproeping

Artikel 17 Spreekrecht burgers

1. Na de opening van de raadsvergadering kunnen andere aanwezige burgers van Brunssum en daarbuiten gezamenlijk gedurende maximaal dertig minuten het woord voeren over geagendeerde onderwerpen.
2. Het woord kan niet gevoerd worden:
   a. over benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen;
   b. indien een klacht ex artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend.
3. Degene, die van het spreekrecht gebruik wil maken, meldt dit voor de aanvang van de raadsvergadering aan de griffier. Hij/zij vermeldt daarbij zijn naam, adres en telefoonnummer en het onderwerp van de agenda waarover hij het woord wil voeren.
4. De voorzitter geeft het woord op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van de volgorde afwijken, indien dit in het belang is van de orde van de vergadering.
5. Elke spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord. De voorzitter verdeelt de spreektijd evenredig over de sprekers als er meer dan zes sprekers zijn. De voorzitter kan tevens in bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd.
6. De spreker voert het woord, nadat de voorzitter hem dit heeft verleend. Er is voor de inspreker of raad geen ruimte om in debat te gaan.

Artikel 18 Primus bij hoofdelijke stemming

Indien er een verzoek tot hoofdelijke stemming wordt gedaan, zal bij loting een volgnummer van de presentielijst aangewezen worden; bij het daar genoemde lid begint de hoofdelijke stemming.

Artikel 19 Notulen

1. De besluitenlijst van de voorgaande raadsvergadering wordt, zo mogelijk, aan de leden van de raad toegezonden gelijktijdig met de schriftelijke oproep. De concept besluitenlijst wordt gelijktijdig aan de overige personen die het woord gevoerd hebben, toegezonden.
2. Bij het begin van de raadsvergadering wordt, zoveel mogelijk, de besluitenlijst van de vorige vergadering vastgesteld.
3. De leden, de voorzitter, de wethouders, de griffier en de secretaris hebben het recht, een voorstel tot verandering aan de raad te doen, indien de besluitenlijst onjuistheden bevat. Een voorstel tot verandering dient voor het vaststellen van de besluitenlijst bij de griffier te worden ingediend.
4. De notulen moeten inhouden:
   a. de besluitenlijst en
   b. een geluids- en/of video-opname van de betreffende vergadering
5. De besluitenlijst bevat:
   a. de namen van de voorzitter, de griffier, de wethouders en de ter vergadering aanwezige leden, alsmede van de leden die afwezig waren en overige personen die het woord gevoerd hebben;
   b. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
   c. een schriftelijke bondige weergave van hetgeen de raad heeft besloten;
   d. een overzicht van het verloop van elke stemming, met vermelding van de namen van de leden die zich overeenkomstig de Gemeentewet van stemming moeten onthouden;
   e. de tekst van de ter vergadering ingediende voorstellen van orde, moties, amendementen en subamendementen.
6. De besluitenlijst alsmede de geluids- en/of video-opname worden opgesteld onder de zorg respectievelijk de verantwoordelijkheid van de griffier.
7. De vastgestelde besluitenlijst wordt door de voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 20 Ingekomen stukken

1. Aan de raad gerichte brieven worden door de griffier op een lijst gezet, voorzien van een procedurevoorstel
2. De griffier draagt direct zorg voor de afhandeling naar de vakafdeling alsmede een bericht aan de briefschrijver.
3. De opgestelde lijst wordt achteraf ter goedkeuring aan het presidium aangeboden.
4. De door het presidium vastgestelde lijst wordt voor de raadsleden op het niet openbare gedeelte van de website gepubliceerd, waarbij de stand van zaken direct inzichtelijk is.

Artikel 21 Spreekregels

1. De voorzitter geeft bij de start van de behandeling van een agendapunt kort aan wat het onderwerp is en welk besluit voorligt.
2. De leden van de raad en overige aanwezigen richten zich tot de voorzitter.
3. Tijdens de eerste termijn vinden er geen interrupties plaats met uitzondering van korte verhelderende vragen.
4. Sprekers voeren in principe het woord vanaf de voor hen bestemde spreekplaats (incl. microfoon). In de raadzaal is er één spreekplaats en één interruptiemicrofoon aanwezig. De voorzitter voert het woord via een microfoon op zijn/haar zitplaats. Voor interrupties wordt gebruik gemaakt van de interruptiemicrofoon.
5. De spreker die niet in staat is te spreken via de voor hem /haar bestemde spreekplaats kan het woord voeren via een microfoon op zijn of haar zitplaats.
6. Bij bijzondere gelegenheden kan de voorzitter bepalen dat de leden van de raad en de overige aanwezigen vanaf een andere plaats spreken

Artikel 22 Volgorde sprekers

1. De voorzitter bepaalt de volgorde van de sprekers en wijzigt de volgorde per agendapunt.
2. Een lid van de raad voert het woord na het aan de voorzitter gevraagd en van hem verkregen te hebben.
3. De volgorde van sprekers kan worden gewijzigd, wanneer een lid van de raad het woord vraagt over de orde van de raadsvergadering

Artikel 23 Aantal spreektermijnen

1. De beraadslaging over een onderwerp of voorstel geschiedt in ten hoogste twee termijnen, tenzij de raad anders beslist.
2. Elke spreektermijn wordt door de voorzitter afgesloten.
3. Een fractie mag in een termijn niet meer dan één maal het woord voeren over hetzelfde onderwerp of voorstel.
4. Het derde lid is niet van toepassing op:
   a. de rapporteur van een commissie;
   b. de fractie die een (sub)amendement, een motie (vreemd aan de orde van de dag) of een initiatiefvoorstel heeft ingediend, voor wat betreft dat amendement, die motie (vreemd aan de orde van de dag) of dat initiatiefvoorstel.
5. Bij de bepaling hoeveel malen een lid over hetzelfde onderwerp of voorstel het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend interrupties en het spreken over een voorstel van orde

Artikel 24 Spreektijd

1. Als regel geldt per fractie een spreektijd bij wijze van proef een totale spreektijd per fractie 15 minuten per agendapunt. Voor de gemeentelijke begroting en de Perspectiefnota geldt per fractie een spreektijd bij wijze van proef van 25 minuten en voor het college van B&W 90 minuten.
2. Een lid van de raad kan een voorstel doen over de spreektijd van de leden en de overige aanwezigen, dat afwijkt van het bepaalde in lid 1 van dit artikel.
3. Een lid van het college heeft, voor zover deze deelneemt aan de beraadslagingen van de raad, een spreektijd van maximaal 15 minuten in de eerste spreektermijn en maximaal 7,5 minuten in de tweede spreektermijn

Artikel 25 Handhaving orde; schorsing

1. De voorzitter zorgt voor de handhaving van de orde in de vergadering en is bevoegd, wanneer die orde op enigerlei wijze door toehoorders wordt verstoord, deze en zo nodig andere toehoorders te doen vertrekken.
2. De voorzitter is bevoegd toehoorders die bij herhaling de orde in de vergadering verstoren voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering te ontzeggen.
3. Een spreker mag in zijn betoog niet worden gestoord, tenzij
   a. de voorzitter het nodig oordeelt hem aan het opvolgen van dit reglement te herinneren;
   b. een lid hem interrumpeert. De voorzitter kan bepalen dat de spreker zonder verdere interrupties zijn betoog zal afronden.
4. Indien een spreker naar mening van de voorzitter, zich beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft, afwijkt van het in behandeling zijnde onderwerp, een andere spreker herhaaldelijk interrumpeert, dan wel anderszins de orde verstoort, wordt hij/zij door de voorzitter tot de orde geroepen. Indien de betreffende spreker, hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem gedurende de raadsvergadering, waarin zulks plaats heeft, over het aanhangige onderwerp het woord ontzeggen.
5. De voorzitter kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en - indien na de heropening de orde opnieuw wordt verstoord – de vergadering sluiten.
6. De voorzitter kan de raad voorstellen aan een lid van de raad of het college dat door zijn gedragingen de geregelde gang van zaken belemmert, het verdere verblijf in de vergadering te ontzeggen. Over het voorstel wordt niet beraadslaagd. Na aanneming daarvan verlaat het lid de vergadering onmiddellijk. Zo nodig doet de voorzitter hem verwijderen. Bij herhaling van zijn gedrag kan het lid bovendien voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering worden ontzegd.

Artikel 26 Beraadslaging

1. De raad kan op voorstel van de voorzitter of een lid van de raad beslissen over één of meer onderdelen van een onderwerp of voorstel afzonderlijk te beraadslagen.
2. Op verzoek van een lid van de raad of op voorstel van de voorzitter kan de raad besluiten de beraadslaging voor een door hem te bepalen tijd te schorsen. De beraadslagingen worden hervat nadat de schorsingsperiode verstreken is
3. Diegene die de schorsing aanvraagt, heeft bij hervatting van de vergadering als eerste het woord.

Artikel 27 Deelname aan de beraadslaging door anderen

1. De raad kan bepalen dat anderen dan de in de raadsvergadering aanwezige leden van de raad, de wethouder, de secretaris, de griffier en de voorzitter deelnemen aan de beraadslaging.
2. Een beslissing daartoe wordt op voorstel van de voorzitter of één der leden van de raad genomen alvorens met de beraadslaging ten aanzien van het aan de orde zijnde agendapunt een aanvang wordt genomen

Artikel 28 Stemverklaring

Na het sluiten van de beraadslaging en voordat de raad tot stemming overgaat, heeft ieder lid het recht zijn uit te brengen stem kort en krachtig te motiveren

Artikel 29 Beslissing

1. Wanneer de voorzitter vaststelt, dat een onderwerp of voorstel voldoende is toegelicht, sluit hij de beraadslaging, tenzij de raad anders beslist.
2. Nadat de beraadslaging is gesloten, vindt na een stemming over eventuele amendementen, de stemming plaats over het voorstel, zoals het dan luidt, in zijn geheel tenzij geen stemming wordt gevraagd.
3. Voordat de stemming over het voorstel in zijn geheel plaatsvindt, formuleert de voorzitter het voorstel over de te nemen eindbeslissing

Paragraaf 3 Procedures bij stemming

Artikel 30 Algemene bepalingen over stemming

1. De voorzitter vraagt, of stemming wordt verlangd. Indien geen stemming wordt gevraagd en ook de voorzitter dit niet verlangt, stelt de voorzitter vast dat het voorstel zonder hoofdelijke stemming is aangenomen.
2. In de raadsvergadering aanwezige leden kunnen , ten behoeve van de geluids en/of videoopname zoals bedoeld in artikel 19 van dit reglement, mededelen, dat zij geacht willen worden te hebben tegengestemd of zich van stemming te ~~hebben~~ moeten onthouden.
3. De leden brengen de stem uit door middel van handopsteking.
4. Een stemming is alleen geldig, indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden, daaraan heeft deelgenomen; dit is niet van toepassing in geval opnieuw wordt gestemd over een voorstel of over een benoeming, voordracht of aanbeveling van een of meer personen ten aanzien van wie in een vorige vergadering een stemming op grond van dat lid niet geldig was; en in een vergadering als bedoeld in artikel 20, tweede lid van de Gemeentewet, voor zover het betreft onderwerpen die in de daaraan voorafgaande, ingevolge artikel 20, eerste lid, niet geopende vergadering aan de orde waren gesteld.
5. De voorzitter deelt de uitslag na afloop van de stemming mede, met vermelding van het aantal voor en tegen uitgebrachte stemmen. Hij/zij doet daarbij tevens mededeling van het genomen besluit.
6. Een lid van de raad neemt niet deel aan de stemming over:
   a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij/zij als vertegenwoordiger is betrokken;
   b. de vaststelling of goedkeuring der rekening van een lichaam waaraan hij/zij rekenplichtig is of tot welks bestuur hij/zij behoort.
7. Bij een schriftelijke stemming wordt onder het deelnemen aan de stemming verstaan het inleveren van een stembriefje.
8. Een benoeming gaat iemand persoonlijk aan, wanneer hij/zij behoort tot de personen tot wie de keuze door een voordracht of bij een herstemming is beperkt. Het voorgaande lid is niet van toepassing bij het besluit betreffende de toelating van de na periodieke verkiezing benoemde leden

Artikel 30a Bijzondere bepalingen bij hoofdelijke stemming

1. Indien door een of meer leden hoofdelijke stemming wordt gevraagd, doet de voorzitter daarvan mededeling.
2. De griffier roept de leden van de raad bij naam op hun stem uit te brengen. De stemming begint bij het lid dat daarvoor overeenkomstig artikel 18 is aangewezen. Vervolgens geschiedt de oproeping naar de volgorde van de presentielijst.
3. Bij hoofdelijke stemming is ieder ter raadsvergadering aanwezig lid dat zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden verplicht zijn stem uit te brengen.
4. De leden brengen bij hoofdelijke stemming hun stem uit door het woord 'voor' of 'tegen' uit te spreken, zonder enige toevoeging.
5. Heeft een lid zich bij hoofdelijke stemming bij het uitbrengen van zijn stem vergist, dan kan hij deze vergissing nog herstellen voordat het volgende lid gestemd heeft. Bemerkt het lid zijn vergissing pas later, dan kan hij/zij nadat de voorzitter de uitslag van de stemming bekend heeft gemaakt wel aantekening vragen dat hij zich heeft vergist; in de uitslag van de stemming brengt dit echter geen verandering.

Artikel 31 Stemming over amendementen en moties

1. Indien een amendement op een aanhangig voorstel is ingediend, wordt eerst over dat amendement gestemd.
2. Indien op een amendement een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement.
3. Indien twee of meer amendementen of subamendementen op een aanhangig voorstel zijn ingediend, bepaalt de voorzitter de volgorde waarin hierover zal worden gestemd. Daarbij geldt de regel, dat het meest verstrekkende amendement of subamendement het eerst in stemming wordt gebracht.
4. Indien aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over het voorstel gestemd en vervolgens over de motie

Artikel 32 Stemming over personen

1. Stemming over personen is op grond van artikel 31 Gemeentewet geheim; stemming geschiedt middels een gesloten en ongetekend stembriefje; ook elektronisch stemmen behoort tot de mogelijkheden.
2. Wanneer een stemming over personen voor het doen van een benoeming, ontslag, een voordracht of het opstellen van een voordracht of aanbeveling moet plaatshebben, benoemt de voorzitter *2* leden tot stembureau.
3. Ieder ter raadsvergadering aanwezig lid dat zich niet op grond van de Gemeentewet van stemming moet onthouden is verplicht een stembriefje in te leveren. De stembriefjes dienen identiek te zijn.
4. Er hebben zoveel stemmingen plaats als er personen zijn te benoemen, voor te dragen of aan te bevelen. De raad kan op voorstel van de voorzitter beslissen dat bepaalde stemmingen worden samengevat op één briefje.
5. Het stembureau onderzoekt of het aantal ingeleverde stembriefjes gelijk is aan het aantal leden dat ingevolge het tweede lid verplicht is een stembriefje in te leveren. Wanneer de aantallen niet gelijk zijn worden de stembriefjes vernietigd zonder deze te openen en wordt een nieuwe stemming gehouden.
6. Voor het bepalen van de volstrekte meerderheid als bedoeld in artikel 30 van de Gemeentewet worden geacht geen stem te hebben uitgebracht die leden die geen behoorlijk stembriefje hebben ingeleverd. Onder een niet behoorlijk ingevuld stembriefje wordt verstaan:
   a. een blanco ingevuld stembriefje;
   b. een ondertekend stembriefje;
   c. een stembriefje waarop meer dan één naam is vermeld, tenzij de stemming verschillende vacatures betreft;
   d. een stembriefje waarbij, indien het een benoeming op voordracht betreft, op een persoon wordt gestemd die niet is voorgedragen;
   e. een stembriefje waarbij op een andere persoon wordt gestemd dan die waartoe de stemming is beperkt.
7. In geval van twijfel over de inhoud van een stembriefje beslist de raad, op voorstel van de voorzitter.
8. Onder de zorg van de griffier worden de stembriefjes onmiddellijk na vaststelling van de uitslag vernietigd.

Artikel 33 Herstemming over personen

1. Wanneer bij de eerste stemming niemand de volstrekte meerderheid heeft verkregen, wordt tot een tweede stemming overgegaan.
2. Wanneer ook bij deze tweede stemming door niemand de volstrekte meerderheid is verkregen, heeft een derde stemming plaats tussen twee personen, die bij de tweede stemming de meeste stemmen op zich hebben verenigd. Zijn bij de tweede stemming de meeste stemmen over meer dan twee personen verdeeld, dan wordt bij een tussenstemming uitgemaakt tussen welke twee personen de derde stemming zal plaatshebben.
3. Indien bij tussenstemming of bij de derde stemming de stemmen staken, beslist terstond het lot.

Artikel 34 Beslissing door het lot

1. Wanneer het lot moet beslissen, worden de namen van hen tussen wie de beslissing moet plaatshebben, door de voorzitter op afzonderlijke, geheel gelijke, briefjes geschreven.
2. Deze briefjes worden, nadat zij door het stembureau zijn gecontroleerd, op gelijke wijze gevouwen, in een stembokaal gedeponeerd en omgeschud.
3. Vervolgens neemt de voorzitter een van de briefjes uit de stembokaal. Degene wiens naam op dit briefje voorkomt, is gekozen

Hoofdstuk 4 Rechten van leden van de Raad

Artikel 35 Amendementen

1. Ieder lid van de raad kan tot het sluiten van de beraadslagingen schriftelijk bij de voorzitter amendementen indienen. Een amendement kan het voorstel inhouden om een geagendeerd voorstel in één of meer onderdelen te splitsen, waarover afzonderlijke besluitvorming zal plaatsvinden. Alleen beraadslaagd kan worden over amendementen die ingediend zijn door leden van de raad, die de presentielijst getekend hebben en in de raadsvergadering aanwezig zijn.
2. Ieder lid dat in de raadsvergadering aanwezig is, is bevoegd op het amendement dat door een lid is ingediend, een wijziging voor te stellen (subamendement).
3. Elk (sub)amendement en elk voorstel moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend, tenzij de voorzitter - met het oog op het eenvoudige karakter van het voorgestelde -oordeelt, dat met een mondelinge indiening kan worden volstaan.
4. Over een amendement op een Akkoord-stuk wordt niet beraadslaagd, tenzij de raad anders beslist.
5. Intrekking, door de indiener(s), van het (sub)amendement is mogelijk, voordat de besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden

Artikel 36 Moties

1. Ieder lid van de raad kan voorafgaande aan en tijdens de raadsvergadering een motie indienen.
2. Een motie moet om in behandeling genomen te kunnen worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend.
3. De behandeling van een motie over een aanhangig onderwerp of voorstel vindt tegelijk met de beraadslaging over dat onderwerp of voorstel plaats.
4. De behandeling van een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende onderwerpen zijn behandeld
5. Over een motie op een Akkoord-stuk wordt niet beraadslaagd, tenzij de raad anders beslist.
6. De behandeling van een motie vreemd aan de orde van de dag vindt plaats nadat alle op de agenda voorkomende onderwerpen zijn behandeld, tenzij de raad anders beslist.

Artikel 37 Voorstellen van orde

1. De voorzitter en ieder lid van de raad kunnen tijdens de raadsvergadering mondeling een voorstel van orde doen, dat kort kan worden toegelicht.
2. Over een voorstel van orde beslist de raad terstond of wordt enkel bij wijze van uitzondering kort beraadslaagd.
3. Het voorstel wordt direct in behandeling genomen

Artikel 38 Initiatiefvoorstel

1. Raadsleden dienen initiatiefvoorstellen schriftelijk in bij de voorzitter. Deze brengt een ingediend voorstel zo spoedig mogelijk ter kennis van de raad en het college.
2. Het college kan binnen 48 uur nadat het ter kennis is gesteld van een voorstel schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengen.
3. Een voorstel wordt nadat het college schriftelijk wensen of bedenkingen ter kennis van de raad heeft gebracht of kenbaar heeft gemaakt hiertoe niet te zullen overgaan, dan wel nadat de in het tweede lid gestelde termijn is verlopen op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst, tenzij de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is. In dat geval wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende raadsvergadering geplaatst

Artikel 39 Collegevoorstel

1. Een voorstel voor een verordening of een ander voorstel van het college aan de raad, dat vermeld staat op de agenda van de raadsvergadering, kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de raad.
2. Indien de raad van oordeel is dat een voorstel als bedoeld in het eerste lid voor advies terug aan het college moet worden gezonden, bepaalt de raad in welke raadsvergadering het voorstel opnieuw geagendeerd wordt

Artikel 40 Interpellatie

1. Het verzoek tot het houden van een interpellatie wordt, behoudens in naar het oordeel van de voorzitter spoedeisende gevallen, ten minste 48 uur voor de aanvang van de raadsvergadering schriftelijk bij de voorzitter ingediend. Het verzoek bevat een duidelijke omschrijving van het onderwerp waarover inlichtingen worden verlangd alsmede de te stellen vragen. Het verzoek dient te worden ingediend voor vrijdag 12.00 uur ingeval de termijn voor indiening van het verzoek eindigt op de zaterdag dan wel de zondag.
2. De voorzitter brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad en de wethouders.
3. Tijdens de eerstvolgende vergadering na indiening van het verzoek wordt het verzoek in stemming gebracht. De raad bepaalt, op voorstel van de voorzitter, op welk tijdstip tijdens de vergadering de interpellatie zal worden gehouden.
4. Het college, of de burgemeester geeft bij aanvang van de behandeling door de raad antwoord op de door de interpellant gestelde vragen.
5. De interpellant voert niet meer dan tweemaal het woord, de overige raadsleden en portefeuillehouders niet meer dan eenmaal tenzij de raad hen hiertoe verlof geeft

Artikel 41 Startnotitie

1. De raad kan voor zaken die tot de eigen bevoegdheden behoren aan het college een startnotitie geven.
2. De startnotitie wordt voorbereid onder directe verantwoordelijkheid van de griffier.
3. Een startnotitie wordt opgesteld middels toepassing van de 'checklist startnotitie, die als bijlage deel uitmaakt van onderhavig reglement.
4. Startnotitie voor zaken die tot de bevoegdheid van de raad behoren, worden conform artikel 2 van de Verordening op de raadscommissies voor advies voorgelegd aan de betreffende raadscommissie.
5. Startnotitie worden vastgesteld door de raad dan wel het college.

Artikel 42 Vragenuur

1. Aan het begin van iedere raadsvergadering is er een vragenuur van maximaal een half uur, tenzij er bij de voorzitter geen vragen zijn ingediend. In bijzondere gevallen kan het presidium bepalen dat het vragenuur op een ander tijdstip wordt gehouden. De voorzitter bepaalt met inachtneming van het vorenstaande op welk tijdstip het vragenuur eindigt.
2. Het lid van de raad dat tijdens het vragenuur vragen wil stellen, meldt dit schriftelijk onder aanduiding van het onderwerp en bijbehorende vraag ten minste 30 uur voor aanvang van het vragenuur bij de voorzitter. Per fractie kan per vergadering maximaal over één urgent onderwerp maximaal drie vragen gesteld worden. De voorzitter kan weigeren een onderwerp tijdens het vragenuur aan de orde te stellen indien hij/zij het onderwerp niet voldoende nauwkeurig acht aangegeven of indien het onderwerp in de raadsvergadering op diezelfde dag aan de orde komt.
3. De voorzitter bepaalt de volgorde, waarin aangemelde onderwerpen tijdens het vragenuur aan de orde worden gesteld.
4. De voorzitter bepaalt per onderwerp de spreektijd voor de vragensteller, voor de wethouders, voor de burgemeester en voor de overige leden van de raad.
5. Per onderwerp wordt aan de vragensteller gedurende maximaal 5 minuten het woord verleend om één of meer vragen aan het college of de burgemeester te stellen en een toelichting daarop te geven. Er is geen ruimte voor betoog.
6. Vervolgens kan de voorzitter aan andere leden van de raad het woord verlenen om hetzij aan de vragensteller, hetzij aan het college vragen te stellen over hetzelfde onderwerp.
7. Na de beantwoording door het college of de burgemeester krijgt de vragensteller desgewenst het woord om korte aanvullende vragen te stellen. Er wordt geen debat gevoerd.
8. Tijdens het vragenuur kunnen geen moties worden ingediend en worden geen interrupties toegelaten

Artikel 43 Inlichtingen

1. Indien een lid van de raad over een onderwerp inlichtingen verlangt van het college of de burgemeester, wordt een verzoek daartoe schriftelijk ingediend bij de griffier. Deze draagt er zorg voor dat het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige leden van de raad, het college en de burgemeester wordt gebracht.
2. De verlangde inlichtingen worden door het verantwoordelijk lid van het college of de burgemeester mondeling of schriftelijk zo spoedig mogelijk, echter binnen 30 dagen na indiening datum verzoek gegeven. De verlangde inlichtingen worden niet verstrekt indien dit in strijd is met het openbaar belang.
3. Indien de verlangde inlichtingen niet binnen de gestelde termijn, zoals bedoeld in lid 2 van dit artikel, kan worden gegeven stelt het verantwoordelijk lid van het college of de burgemeester de vragensteller hiervan gemotiveerd in kennis, waarbij de termijn wordt aangegeven waarbinnen beantwoording zal plaatsvinden.
4. Het verzoek en de te geven inlichtingen vormen een agendapunt voor de raadsvergadering, waarin de inlichtingen zullen worden gegeven. Dit betreft tevens het laatste agendapunt van de agenda. Indien de gevraagde inlichtingen nog niet binnen de gestelde termijn van 30 dagen door het college of de burgemeester beantwoord zijn, wordt hier in de raad niet op ingegaan, met uitzondering van acute zaken.
5. Degene die inlichtingen verlangt kan, bij schriftelijke beantwoording in de eerstvolgende raadsvergadering en bij mondelinge beantwoording in dezelfde raadsvergadering, na de behandeling van de op de agenda voorkomende onderwerpen 30 uur voor aanvang van de vergadering nadere inlichtingen vragen omtrent het door de burgemeester of door het college gegeven antwoord, tenzij de raad anders beslist. Met het oog hierop wordt het verantwoordelijk lid van het college geacht bij de raadsvergadering aanwezig te zijn

Hoofdstuk 5 Begroting en rekening

Artikel 44 Procedure begroting

Onverminderd het bepaalde in de Gemeentewet geschiedt de voorbereiding, het onderzoek, de behandeling en de vaststelling van de begroting volgens een procedure die de raad vaststelt.

Artikel 45 Procedure jaarrekening

Onverminderd het bepaalde in de Gemeentewet geschiedt de voorbereiding en het onderzoek van de jaarrekening en het jaarverslag, alsmede de vaststelling van de jaarrekening en van een eventueel indemniteitsbesluit volgens een procedure die de raad vaststelt.

Hoofdstuk 6 Lidmaatschap van andere organisaties

Artikel 46 Verslag; verantwoording

1. Een lid van de raad, een wethouder, de burgemeester of de secretaris, die door de gemeenteraad is aangewezen tot lid van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam of van een ander gemeenschappelijk orgaan, ingesteld op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, heeft het recht om verslag te doen over zaken die in het algemeen bestuur als bedoeld aan de orde zijn. Door de raad gewenste bespreking van dit verslag kan de voorzitter verwijzen naar de desbetreffende commissie. Twee maal per jaar vindt terugkoppeling plaats vanuit iedere Verbonden Partij in een raadscommissie.
2. Ieder lid van de raad kan aan een persoon als bedoeld in het eerste lid, schriftelijke vragen stellen. De regels voor het vragen van inlichtingen, vastgesteld in artikel 43, zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Wanneer een lid van de raad een persoon als bedoeld in het eerste lid ter verantwoording wenst te roepen over zijn wijze van functioneren als zodanig, besluit de raad over het toestaan daarvan. De regels voor het vragen van inlichtingen, vastgesteld in artikel 43, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere organisaties of instituties, waarin de raad één van zijn leden heeft benoemd.

Hoofdstuk 7 Besloten vergadering van de Raad

Artikel 47 Algemeen

Op een besloten **raads**vergadering zijn de bepalingen van dit reglement van overeenkomstige toepassing voor zover deze bepalingen niet strijdig zijn met het besloten karakter van de vergadering.

Artikel 48 Besluitenlijst

1. De besluitenlijst van een besloten raadsvergadering wordt niet rondgedeeld, maar ligt uitsluitend voor de leden ter inzage bij de griffier.
2. De besluitenlijst wordt zo spoedig mogelijk in een besloten raadsvergadering ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering neemt de raad een besluit over het al dan niet openbaar maken van de besluitenlijst. De vastgestelde besluitenlijst worden door de voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 49 Geheimhouding

Voor de afloop van de besloten raadsvergadering beslist de raad overeenkomstig artikel 25, eerste lid, van de Gemeentewet of omtrent de inhoud van de stukken en het verhandelde geheimhouding zal gelden. De raad kan besluiten de geheimhouding op te heffen.

Artikel 50 Opheffing geheimhouding

Indien de raad op grond van artikel 25, derde en vierde lid, artikel 55, tweede en derde lid, of artikel 86, tweede en derde lid, van de Gemeentewet voornemens is de geheimhouding op te heffen wordt, indien daarom wordt verzocht door het orgaan dat geheimhouding heeft opgelegd, in een besloten raadsvergadering met het desbetreffende orgaan overleg gevoerd.

Hoofdstuk 8 Toehoorders en pers

Artikel 51 Toehoorders en pers

1. De toehoorders en vertegenwoordigers van de pers kunnen uitsluitend op de voor hen bestemde plaatsen openbare raadsvergaderingen bijwonen.
2. Het geven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is verboden.

Artikel 52 Geluid- en beeldregistraties

Degenen die in de vergaderzaal tijdens de raadsvergadering geluid- dan wel beeldregistraties willen maken doen hiervan tijdig mededeling aan de voorzitter en gedragen zich naar zijn aanwijzingen.

28-6-2017 269

Artikel 53 Gebruik communicatiemiddelen
In de vergaderzaal, met inbegrip van de publieke tribune, is tijdens de vergadering het gebruik, alsmede het standby houden van mobiele telefoons of andere communicatiemiddelen, die inbreuk kunnen maken op de orde van de raadsvergadering, zonder toestemming van de voorzitter, niet toegestaan.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Artikel 54 Uitleg reglement
In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing en/of interpretatie van het reglement, beslist de raad op voorstel van de voorzitter of een der leden van de gemeenteraad.

Artikel 55 In werking treden
1. Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 juli 2017. Op dat tijdstip vervalt het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Brunssum 2016, vastgesteld bij raadsbesluit 2016/16 versie 2 vastgesteld op 26-4-2016.
2. Dit Reglement van Orde kan worden aangehaald als "Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017".

Toelichting reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
Middels raadsvoorstel 2014/47 d.d. 9-12-2014 heeft de raad besloten dat de vervanger/plaatsvervangend voorzitter een door de raad aangewezen raadslid is.
Onder 'aanhangig' wordt verstaan aan de orde/in behandeling zijnd.
Een informatieavond is een openbare avond waar het college/ambtelijke organisatie de raad en commissie informeren over nieuwe en lopende onderwerpen; de avond is informeel, er is geen verslaglegging en geen geluidopname,
Het presidium stelt de agenda vast. Onderwerpen kunnen aangedragen worden door het college, raadsleden en fracties.
Vaste data worden een jaar vooruit gepland. Er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond. Informatie over de onderwerpen is vooraf bekend. De verdeling in tijd voor presenteren en vragen stellen dient evenwichtig te zijn.
Een Discussieavond is op advies van de Nationale Ombudsman een besloten avond (Rapport 2011/364 d.d. 20-12-2011 en raadsvoorstel 2012/39 versie 2) en alleen toegankelijk voor raads- en commissieleden, college en haar ondersteuning, griffie en genodigden. er is geen verslaglegging en geen geluidopname,
Het presidium stelt de agenda vast en stelt een datum ad hoc vast. Onderwerpen kunnen aangedragen worden door het college, raadsleden en fracties. Onderwerpen die op een discussieavond aan bod komen, worden na de discussieavond in een raadsvoorstel verwerkt en kunnen daardoor niet in dezelfde raadscyclus aan bod komen. Een discussieavond heeft een opiniërende functie. Er vindt geen besluitvorming plaats en geen verantwoording van het college. Er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond. Informatie over de onderwerpen is vooraf bekend. De verdeling in tijd voor presenteren en vragen stellen dient evenwichtig te zijn.
Voor zowel een informatieavond als een discussieavond is vooraf een kort kaderdocument beschikbaar dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden.

Artikel 2 De voorzitter
De burgemeester is voorzitter van de raad. Artikel 125, derde lid, van de Grondwet en artikel 9 van de Gemeentewet schrijven dit dwingend voor. In het gewijzigde artikel 77, eerste lid, is bepaald dat het oudste raadslid in anciënniteit het raadsvoorzitterschap waarneemt bij verhindering of ontstentenis van de burgemeester. Als twee raadsleden even lang zitting hebben, is de oudst in jaren degene die het raadsvoorzitterschap waarneemt. Daarnaast heeft de raad altijd de mogelijkheid zelf te kiezen voor een andere waarnemer. Overigens geldt ditzelfde regime in het geval dat alle wethouders afwezig zijn voor de waarneming van het ambt van de burgemeester. Voor de inwerkingtreding van de Wet dualisering gemeentebestuur nam een wethouder de taken van de burgemeester als voorzitter van de raad waar.

De burgemeester heeft het recht op grond van artikel 21 van de Gemeentewet in de vergadering aan de beraadslaging deel te nemen. Als voorzitter zorgt hij onder andere voor de handhaving van de orde in de vergadering.

Artikel 3 De griffier
De Gemeentewet eist dat de raad de vervanging van de griffier regelt (artikel 107d, eerste lid). In het tweede lid is daarover een bepaling opgenomen.
In verband met artikel 22 Gemeentewet (verschoningsrecht) is in het derde lid een bepaling opgenomen met betrekking tot het deelnemen van de griffier aan de beraadslaging. Rechtspositionele bepalingen omtrent de beëdiging, woonplaats etcetera zijn niet in dit reglement opgenomen, aangezien dat beter geregeld kan worden in de ambtsinstructie voor de griffier, die de raad vaststelt.

Artikel 4 De secretaris
De secretaris houdt zich voornamelijk bezig met de ondersteuning van het college en het leiden van de ambtelijke organisatie. In het kader van die twee taken kan het tevens wenselijk zijn dat de secretaris deelneemt aan de beraadslagingen van de raad. De secretaris wordt echter benoemd en ontslagen door het college. Dit houdt in dat de raad de secretaris niet kan dwingen om in de raad aanwezig te zijn. De raad zal het college moeten verzoeken of het college de secretaris opdraagt in de vergadering aanwezig te zijn om aan de beraadslagingen deel te nemen. Op deze wijze kan de raad onder meer een beroep doen op kennis en informatie, die de secretaris bezit of kan de secretaris bijvoorbeeld deelnemen aan een discussie over het functioneren van de gemeentelijke organisatie.

Hoofdstuk 2 Toelating van nieuwe leden; fracties

Artikel 6 Onderzoek geloofsbrieven; beëdiging
Met de geloofsbrief geeft de voorzitter van het centraal stembureau aan de benoemde kennis van zijn benoeming. Bij deze brief moeten enkele in de Kieswet vereiste stukken worden gevoegd, waaruit blijkt, dat de benoemde voldoet aan de eisen om als lid van de raad toegelaten te kunnen worden.
Het onderzoek van de geloofsbrieven moet in een openbare vergadering gebeuren. Het onderzoek naar het proces-verbaal van het centraal stembureau gebeurt in de laatste samenkomst van de raad in oude samenstelling na de verkiezingen.
Ingevolge artikel V4 van de Kieswet beslist de raad over de toelating van zijn leden. Daarbij is er een verschil in de procedure bij de samenstelling van een nieuwe raad of bij de vervulling van een tussentijdse vacature.
Na de gemeenteraadsverkiezingen treedt de raad in oude samenstelling tegelijk af met ingang van de donderdag in de periode van 23 tot en met 29 maart. (Kieswet artikel C 4, tweede lid) Voor die tijd moet het onderzoek zijn afgerond en moet omtrent de toelating van de nieuw gekozen leden zijn besloten. Doorgaans zal de oude raad voor het laatst bijeenkomen op de woensdag ervoor. De tekst van de eed of verklaring en belofte die een raadslid bij het aanvaarden van het raadslidmaatschap moet afleggen, is in artikel 14 van de Gemeentewet vastgelegd en voor wethouders in artikel 41 a van de Gemeentewet.
De mogelijkheid van beroep bij de Raad van State tegen de beslissing tot toelating als lid van de raad vervalt door inwerking treden van de Wet dualisering gemeentebestuur.

28-6-2017 269

Artikel 7 Fractie
In een aantal gevallen blijkt behoefte te bestaan aan een regeling van wat onder een fractie moet worden verstaan. De Gemeentewet kent een dergelijk begrip niet maar gaat onder andere in artikel 33, tweede lid, wel uit van het bestaan van in de raad vertegenwoordigde groeperingen (recht op fractie-ondersteuning).
In veel gemeenten bestaan regelingen ten aanzien van vergoedingen aan fracties, faciliteiten voor fracties, fractie-assistentie, etc. In deze nadere regelingen kan nu worden aangesloten bij het in het RvO opgenomen fractiebegrip.

Na het vaststellen van de uitslag van de verkiezingen vindt de eerste zitting van de raad plaats. Bij de aanvang van deze zitting worden de leden die op dezelfde lijst hebben gestaan, als één fractie beschouwd. De fractie gebruikt in de vergadering van de raad de aanduiding die zij boven de kandidatenlijst hadden staan. Op deze wijze is de relatie tussen de fractie in de raad en de fractie op de kandidatenlijst voor de burger duidelijk. Het kan echter voorkomen dat een fractie geen aanduiding boven de kandidatenlijst heeft staan. In een dergelijk geval deelt de fractie in de eerste vergadering de aanduiding mee.
In de loop van een zittingsperiode kan het voorkomen dat leden de raad verlaten.
Het beëindigen van de zitting in de raad kan verschillende oorzaken hebben.
Raadsleden kunnen ongeneeslijk ziek zijn, een conflict met hun fractie hebben, te weinig tijd hebben voor het raadswerk en zo zijn er nog vele redenen denkbaar. In een dergelijk geval vindt er een verandering in de samenstelling van de fractie plaats. Als dit het geval is, deelt de fractie dit aan de voorzitter mede.

Hoofdstuk 3 Vergaderingen van de Raad

Paragraaf 1 Tijd van vergaderen; voorbereidingen

Artikel 8 Vergaderfrequentie Raad
Ingevolge artikel 17 van de Gemeentewet vergadert de raad zo vaak hij daartoe heeft besloten en voorts indien de burgemeester het nodig oordeelt of indien ten minste een vijfde van het aantal leden van de raad schriftelijk met opgave van redenen daarom vraagt.

Artikel 9 Oproep
Raadsleden horen op tijd op de hoogte te worden gebracht van dag, tijdstip en plaats van de vergadering. Tegelijkertijd worden ook de voorlopige agenda en de stukken gepubliceerd. In samenspraak met het presidium kan in spoedeisende gevallen worden afgeweken van de termijn.

Artikel 10 Agenda
De commissies bepalen hoe de agenda eruit komt te zien. Dit is echter een voorlopige vaststelling van de agenda.
In de dagelijkse praktijk van de gemeente zal het niet altijd mogelijk zijn om twee weken voor de vergadering een agenda op te stellen, die ook zicht heeft op de 'waan' van de dag. In een dergelijke situatie kan de voorzitter na het verzenden van de schriftelijke oproep zo nodig een aanvullende agenda vaststellen.
Dit kan echter niet tot op het laatste moment, maar tot uiterlijk twee dagen voor de aanvang van de vergadering.
Het vijfde lid heeft tot doel om de raad een actievere rol te geven in de opstelling van de raadsagenda. Individuele raadsleden kunnen via hun fractievoorzitter in het presidium onderwerpen voor de agenda voordragen. Op voorstel van een lid van de raad of de voorzitter kan de raad bij de vaststelling van de agenda onderwerpen aan de agenda toevoegen of van de agenda afvoeren met uitzondering van de belegde vergadering conform artikel 8, lid 4.
Daarmee kan het individuele raadslid in ieder geval op twee momenten invloed uitoefenen op de vaststelling van de agenda.
Het zesde lid vloeit voort uit de verplichting van het college om de raad van voldoende informatie te voorzien. Als de raad niet voldoende op de hoogte is van de inhoud en strekking van een onderwerp dan is het niet verantwoord dat de raad zich op hoofdlijnen over dit onderwerp uitspreekt. In een dergelijk geval heeft de raad de mogelijkheid, dat de raad het onderwerp naar een commissie verwijst of aan het college nadere inlichtingen of advies vraagt.
Het laatste lid regelt dat op verzoek van een lid of op voorstel van de voorzitter de raad de volgorde van behandeling van de agendapunten kan wijzigen.

Artikel 11 De wethouder / burgemeester
In de gedualiseerde verhoudingen is het van belang dat de wethouder wordt betrokken bij de beraadslagingen van de raad. Een wethouder kan, als hij/zij dat wil, de raadsvergadering bijwonen en aan de beraadslaging deelnemen.
De regering acht het vanzelfsprekend dat wethouders zich niet mengen in beraadslagingen over aangelegenheden die in het bijzonder de raad aangaan en die de raad zonder inmenging van anderen wil behandelen. Bijvoorbeeld als de raad van gedachten wil wisselen over het eigen functioneren of bij de voorbereiding van een besluit tot het houden van een onderzoek naar het door wethouders gevoerde bestuur.

Artikel 12 Ter inzage leggen van stukken
In dit artikel gaat het, naast om de geheime stukken, om de zogenaamde 'achterliggende' stukken waarvan vaak in de raadsvoorstellen melding wordt gemaakt (ambtelijke adviezen, toelichtende nota's, etc.).

Artikel 13 Openbare kennisgeving
Met dit artikel wordt invulling gegeven aan het voorschrift van artikel 19, tweede lid, van de Gemeentewet.
Voor wat betreft de wijze van publicatie is aangesloten bij artikel 3:12 van de Algemene wet bestuursrecht. Tevens is de mogelijkheid van plaatsing op het internet toegevoegd.

Paragraaf 2 Orde der vergadering

Artikel 14 Presentielijst
De handtekeningen op de presentielijst zijn bedoeld om formeel vast te stellen, dat het vergaderquorum aanwezig is. De lijst kan niet dienen om het stemquorum vast te stellen; daarvoor geldt artikel 29 van de Gemeentewet.

Artikel 15 Zitplaatsen
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 16 Opening vergadering; quorum
De vergadering kan beginnen, indien meer dan de helft van het aantal zitting hebbende raadsleden aanwezig is en de presentielijst heeft getekend.
Artikel 20 van de Gemeentewet voorziet in een procedure voor een tweede vergadering indien het vereiste aantal leden niet op komt dagen. Het quorum is dan niet van toepassing tenzij op deze tweede vergadering andere agendapunten voorliggen dan op de eerste vergadering gepland waren.

28-6-2017 269

Artikel 17 Spreekrecht burgers
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 18 Primus bij hoofdelijke stemming
Indien er een verzoek tot hoofdelijke stemming wordt gedaan, zal bij loting een volgnummer van de presentielijst aangewezen worden; bij het daar genoemde lid begint de hoofdelijke stemming. Vervolgens wordt de stemming voortgezet door het raadslid met het daarop volgende volgnummer van de presentielijst enz.
Uiteraard is ook hier afwijking mogelijk, bij voorbeeld door te bepalen dat pas op het moment van stemming de primus wordt bepaald.
Zie ook artikel 30, vierde lid van dit reglement.

Artikel 19 Notulen
Het recht om aanpassing voor te stellen (derde lid) komt ook toe aan het raadslid en de wethouder, dat bij de desbetreffende vergadering niet aanwezig was.
Het is aan de raad om te beslissen of een voorgestelde wijziging of aanvulling geaccepteerd wordt. Een afwijzing van een soortgelijk voorstel (wijziging notulen) is niet vatbaar voor beroep (aldus de Afdeling Rechtspraak van de Raad van State).

Artikel 20 Ingekomen stukken
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 21 Spreekregels
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 22 Volgorde sprekers
Het gaat hierbij niet om interrupties.

Artikel 23 Aantal spreektermijnen
Het stellen van vragen dient ook als een spreektermijn beschouwd te worden.
Een verzoek van een raadslid na afloop van de tweede termijn om nog een korte reactie te geven, dient de voorzitter niet te honoreren.
Indien de raad van mening is, dat na de tweede termijn verdere beraadslaging nodig is, kan hij daartoe uitdrukkelijk besluiten.
De beraadslaging over een motie vindt niet plaats in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het betreffende, aan de orde zijnde onderwerp.

Artikel 24 Spreektijd
Interrupties tellen niet mee in de op grond van dit artikel toegekende reguliere spreektijd.

Artikel 25 Handhaving orde; schorsing
Dit artikel bevatte de bevoegdheid van de voorzitter om een spreker over een aanhangig onderwerp het woord te ontzeggen. De bevoegdheid van de voorzitter is nu in overeenstemming met artikel 26, derde lid, van de Gemeentewet gebracht
Onder interruptie is overigens niet te verstaan het geven van tekenen van goed- of afkeuring; deze uitingen worden beschouwd als verstoringen van de orde.
Voor wat betreft de handhaving van de orde op de publieke tribune is ook in dit artikel aangesloten op de bepalingen in de Gemeentewet en wordt ook verwezen naar de artikel 51 van dit reglement.

Artikel 26 Beraadslaging
Teneinde de vergaderduur niet te zeer te verlengen wordt over een voorstel dat in onderdelen of artikelen is verdeeld, in principe in zijn geheel beraadslaagd.
In het eerste lid is een uitzonderingsmogelijkheid opgenomen.
Indien de schorsing als bedoeld in het tweede lid aan het einde van de tweede termijn plaatsvindt, zijn er vervolgens twee mogelijkheden: er wordt direct tot stemming overgegaan of aan de beraadslagingen wordt een derde termijn toegevoegd (zie artikel 23 van dit reglement).

Artikel 27 Deelname aan de beraadslaging door anderen
Deze bepaling is noodzakelijk in verband met het in artikel 22 Gemeentewet geregelde verschoningsrecht.
Het is uiteraard ook mogelijk dat de raad bepaalt dat een bepaalde functionaris in bepaalde gevallen altijd aan de beraadslaging mag deelnemen (bij voorbeeld de voorzitter van de deelgemeenteraad aan de beraadslaging over deelgemeente-aangelegenheden).

Artikel 28 Stemverklaring
Stemverklaringen zullen kort en krachtig moeten zijn en mogen niet het karakter krijgen van een derde termijn, als laatste reactie op de vorige spreker. De stemverklaringen worden alle gegeven vóór de hoofdelijke oproep van de leden tot de stemming begint.

Artikel 29 Beslissing
Deze bepaling beoogt niet meer, dan vast te leggen dat ook nog een beslissing over het voorstel (indien een amendement is aangenomen, in zijn geamendeerde vorm) moet worden genomen.

Paragraaf 3 Procedures bij stemmingen

Artikel 30 Algemene bepalingen over stemming
Indien een lid te kennen geeft een hoofdelijke stemming te wensen, moet de stemming plaatsvinden. De raad heeft niet de bevoegdheid om van deze bepaling van artikel 32 van de Gemeentewet af te wijken. Vraagt niemand stemming, dan wordt het voorstel geacht te zijn aangenomen.
De regeling in het tweede lid kan toepassing krijgen, indien de uitkomst van de stemming tevoren duidelijk is en slechts enkele leden zouden tegenstemmen.
Bij wie de stemming begint, is geregeld in artikel 18.
Bij staking van stemmen is het bepaalde in artikel 32 van de Gemeentewet van toepassing. Indien de vergadering voltallig is, wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Is de vergadering niet voltallig, dan wordt het nemen van het besluit tot een volgende vergadering uitgesteld. Als ook dan de stemmen staken, wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.
In aanvulling op de bepaling in artikel 30 lid 6, gebaseerd op artikel 28 gemeentewet, is ook de actuele lijn in de jurisprudentie van belang. De jurisprudentie richt zich op de mate van beïnvloeding van de besluitvorming door het raadslid met een persoonlijk belang

of belang als vertegenwoordiger.

Artikel 30a Bijzondere bepalingen bij hoofdelijke stemming
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 31 Stemming over amendementen en moties
Voor meer informatie over een amendement of een motie (betekenis, indiening e.d.) wordt verwezen naar de artikelen 1, 35 en 36 van dit reglement. Voor alle duidelijkheid wordt hier een verschil in procedure aangegeven tussen een motie en een amendement. Een amendement komt in stemming voorafgaande aan de stemming over het voorstel van het college. Een motie strekt niet tot wijziging van een voorgesteld besluit; over een motie wordt een apart besluit genomen, nadat de besluitvorming over het aanhangige voorstel is afgerond. Bij een motie over een afzonderlijk onderwerp geldt dit uiteraard niet en is het vierde lid niet van toepassing.

Artikel 32 Stemming over personen
Stemming over personen is op grond van artikel 31 Gemeentewet geheim; stemming geschiedt middels een gesloten en ongetekend stembriefje; ook elektronisch stemmen behoort tot de mogelijkheden.
De Gemeentewet geeft aan, dat over benoemingen en ontslag van personen of het opstellen van een voordracht of aanbeveling schriftelijk moet worden gestemd en is daarmee geheim.
Een voordracht is voor de raad bindend; de raad heeft slechts keus tussen degenen die op de voordracht zijn vermeld.
Een aanbeveling is een voorstel waarvan de raad mag afwijken.
Wanneer er veel benoemingen te doen zijn (bij voorbeeld aan het begin van een nieuwe zittingsperiode) zou een gecombineerd stembiljet kunnen worden ontworpen.
In het zesde lid wordt aangesloten bij het bepaalde in artikel 30 van de Gemeentewet.
Wat onder een (niet) behoorlijk ingevuld stembriefje moet worden verstaan, is in de wet niet geregeld en daarom wel in dit reglement.

Artikel 33 Herstemming over personen
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 34 Beslissing door het lot
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 4 Rechten van leden van de Raad

Artikel 35 Amendementen
Leden van de raad kunnen aan de raad wijzigingen op het voorstel van het college voorstellen, de zogenaamde amendementen. Wanneer een amendement is ingediend, kan dit voor een ander raadslid aanleiding zijn, op dit amendement nog weer een wijziging voor te stellen, het subamendement.
Een (sub)amendement kan ingediend worden op een voorgesteld besluit, dat aanhangig is. De beraadslaging over het (sub)amendement vindt plaats in ten hoogste twee termijnen. Indien (in uitzonderlijke situaties) een ingediend amendement verdere beraadslaging noodzakelijk maakt, kan de raad besluiten tot een derde termijn (artikel 23).
Voor wat betreft de stemming over amendementen wordt verwezen naar artikel 31.
Voorstel tot splitsing van een voorgestelde beslissing kan, indien aangenomen, meebrengen, dat één onderdeel van een besluit wel en een ander niet wordt aanvaard.

Artikel 36 Moties
Een motie is een voorstel tot het doen van een uitspraak. Het kan gaan om het uitspreken van een wens (van inhoudelijke, politieke, procedurele aard) of het uitspreken van instemming dan wel afkeuring over bepaalde ontwikkelingen.
Een motie betreft dus niet een concreet besluit dat op rechtsgevolg is gericht; een motie heeft geen juridische, maar een politieke betekenis. Daarom zijn burgemeester en wethouders formeel niet aan een motie gebonden of tot uitvoering ervan verplicht. Wel kan het naast zich neerleggen van een motie door het college leiden tot een vertrouwensbreuk tussen raad en college en hieruit kan het college dan zijn consequentie trekken.
Voor wat betreft de besluitvormingsprocedure omtrent een motie wordt opgemerkt, dat over een motie een apart besluit wordt genomen.
Voor de beraadslaging over een motie over een aanhangig onderwerp geldt, dat deze niet plaatsvindt in afzonderlijke termijnen, maar gelijktijdig met de beraadslaging over het onderwerp, waarop de motie betrekking heeft.
Een besluit over een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt aan het einde van de vergadering plaats. Dergelijke moties benaderen de in artikel 38 geregelde initiatiefvoorstellen.

Artikel 37 Voorstellen van orde
De voorzitter legt aan de raad ter beslissing voor of er inderdaad sprake is van een voorstel van orde. Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door de raad. Indien het gaat om een niet geagendeerd voorstel, dient de procedure van een initiatiefvoorstel gevolgd te worden (artikel 38).

Artikel 38 Initiatiefvoorstel
Het is de taak van burgemeester en wethouders aan de raad de nodige voorstellen te doen. Maar raadsleden kunnen ook zelf een voorstel voor een ontwerpverordening of ontwerp-beslissing doen. Hiervoor is het recht van initiatief toegekend.
Het college dient de gelegenheid te krijgen een zienswijze in te dienen voordat de raad een besluit neemt.
Een voorstel voor een ontwerpverordening moet de raad in behandeling nemen. Voor andere initiatiefvoorstellen is geen verplichte behandeling voorgeschreven.
Dit betekent dat de raad (aanvullende) voorwaarden kan stellen aan het in behandeling nemen van een ander initiatiefvoorstel.

Artikel 39 Collegevoorstel
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 40 Interpellatie
Dit artikel stelt nadere regels aan artikel 155 van de Gemeentewet. Het interpellatierecht ligt in het verlengde van het mondelinge vragenrecht. Het gaat om een recht van een volksvertegenwoordiger om tijdens een vergadering over een niet-geagendeerd onderwerp inlichtingen aan het college of de burgemeester te vragen. Daarvoor is verlof van de raad voor nodig.

Artikel 41 Startnotitie
Nieuwe activiteiten en aanpassing van beleid worden opgestart met de vaststelling van een startnotitie. Hierin wordt het probleem duidelijk gesteld en wordt aangegeven binnen welke kaders het probleem aangepakt dient te worden. Opstelling van de startnotitie geschiedt middels de 'checklist startnotitie', die als bijlage deel uitmaakt van onderhavig reglement.
Op verzoek van de gemeenteraad en in het kader van het project "Kiezen voor Kwaliteit" heeft een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van Beleid en Strategie, Projecten, Controlling en de Griffie in 2010 het huidige besluitvormingsproces kritisch tegen

28-6-2017 269

het licht gehouden. Deze herijking van het beleidsproces heeft geleid tot het voorstel om een nieuwe set van documenten in te voeren, de procedure op onderdelen aan te passen en een kwaliteitstoets toe te gaan passen met ingang van februari 2011 in werking treedt

Artikel 42 Vragenuur
Deze bepaling vormt een aanvulling op ~~het voorgestelde~~ artikel 155, eerste lid, van de ~~nieuwe~~ Gemeentewet met betrekking tot het vragenrecht. Het is dan ook een facultatieve bepaling. Het is aan de raad om te bepalen of de instelling van een vragenuur voorafgaand aan iedere vergadering en daarmee het opnemen van een dergelijke bepaling in het reglement van orde wenselijk is.
Wel is bewust gekozen voor een algemene regeling van het vragenuur. Veelal fungeert de rondvraag in de raadsvergadering als een mogelijkheid tot het stellen van vragen. In een dualistisch stelsel is het echter niet meer vanzelfsprekend dat de ter zake kundige wethouder aanwezig is. Om die reden en omdat het de herkenbaarheid van de controlerende taak van de raad ten goede komt, kan hiervoor een aparte gelegenheid gecreëerd worden.

Artikel 43 Inlichtingen
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 5 Begroting en rekening

Artikel 44 Procedure begroting en artikel 45 Procedure jaarrekening
Deze artikelen behoeven geen toelichting. De desbetreffende procedure kan jaarlijks of in zijn algemeenheid voor een langere periode worden bepaald.

Hoofdstuk 6 Lidmaatschap van andere organisaties

Artikel 46 Verslag; verantwoording
Leden van de raad (of in voorkomende gevallen de burgemeester, een wethouder of de gemeentesecretaris), die lid zijn van een algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling, verrichten aldaar hun taak zowel als leden van dat bestuur en als vertegenwoordiger van en in naam van de gemeente. Voor de wijze, waarop zij in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling functioneren, zijn zij verantwoording verschuldigd aan de raad, die hen heeft aangewezen.
Ook de gemeenschappelijke regeling dient over deze verantwoordingsplicht en over de informatieverstrekking aan de raad bepalingen te bevatten.
In het eerste lid van dit artikel is een regeling getroffen voor mondelinge verslaglegging (uiteraard kan ook een ander moment worden gekozen).
In het tweede lid wordt de mogelijkheid tot het stellen van schriftelijke vragen aangegeven, overeenkomstig de regels, gesteld in artikel 43.
Het derde lid bevat de procedure voor de ter verantwoording roeping, die aansluit bij de regels voor inlichtingen. Het is zinvol de bepalingen van dit artikel ook van toepassing te verklaren op andere organisaties, waarin de raad een of meer van zijn leden heeft benoemd.
Hierbij valt te denken aan privaatrechtelijke rechtspersonen en vennootschappen, zoals een (raad van commissarissen van) een NV. Hierin voorziet het vierde lid.

Hoofdstuk 7 Besloten vergadering van de Raad

Artikel 47 Algemeen
Een besloten vergadering van de raad is een officiële vergadering, waarbij de vergaderregels van het reglement van orde in acht genomen dienen te worden, voorzover de bepalingen niet strijdig zijn met het besloten karakter van de vergadering.
In artikel 23 van de Gemeentewet zijn procedurevoorschriften opgenomen voor 'het sluiten van de deuren', de wijze waarop een vergadering een besloten vergadering wordt.

Artikel 48 Besluiten- en afsprakenlijst
In dit artikel wordt uitwerking gegeven aan artikel 23, vierde lid, van de Gemeentewet.

Artikel 49 Geheimhouding
Hetgeen besproken wordt in een besloten vergadering, valt niet van rechtswege onder de geheimhoudingsplicht. Daarvoor is toepassing van de procedure volgens artikel 25 van de Gemeentewet nodig.

Artikel 50 Opheffing geheimhouding
In de aangehaalde artikelen wordt aan de raad de mogelijkheid geboden de geheimhouding van stukken op te heffen; stukken die niet per se aan hem behoeven te zijn overgelegd. Het kan dus (zie bij voorbeeld artikel 86, tweede lid, van de Gemeentewet) gaan om de situatie dat de burgemeester geheimhouding heeft opgelegd ten aanzien van stukken die hij/zij aan de raadscommissie heeft overgelegd. De raadscommissie kan dan aan de raad verzoeken de geheimhouding op te heffen (indien de burgemeester daar niet toe bereid is). In het onderhavige artikel is nu ter zake een overlegverplichting opgenomen waardoor recht wordt gedaan aan het principe van hoor en wederhoor.

Hoofdstuk 8 Toehoorders en pers

Artikel 51 Toehoorders en pers
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 52 Geluid- en beeldregistraties
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 53 Verbod gebruik mobiele telefoons
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Artikel 54 Uitleg reglement
Dit artikel behoeft geen toelichting.

28-6-2017 269

Artikel 55 In werking treding
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Reglement van Orde voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017 (versie 3)

Artikel 1
Instelling
Zo spoedig mogelijk na aanvang van zijn zittingsperiode stelt de raad de raadscommissies in. Op gelijke wijze kan dit instellingsbesluit in de loop van de zittingsperiode worden herzien.
De raadscommissies waarop dit reglement van toepassing is, zijn thans:
1. de commissie Middelen;
2. de commissie Burgerzaken;
3. de commissie Ruimte en Techniek;
4. de commissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden
5. de Rekeningcommissie;
6. de Auditcommissie.

Titel 1.
Algemene bepalingen

Artikel 2
Voorzitterschap
1. Aan het voorzitterschap van een commissie kan enkel door een lid van de raad invulling gegeven worden.
2. De aanwijzing van de technisch voorzitters van de commissies geschiedt bij de aanvang van elke nieuwe zittingsperiode van de raad door de raad of bij instelling van de raadscommissies uit het midden van de raad en voorts tussentijds ter aanvulling van een vacature door het Presidium. De raad wijst maximaal vier voorzitters aan, die onderling afstemmen wie welke commissie voorzit.
3. Bij afwezigheid wordt de voorzitter vervangen door een van de andere voorzitters.
4. Vervallen
5. De raad kan een benoemde voorzitter ontslaan.
6. De fractie, waaruit de voorzitter van een commissie afkomstig is, heeft desgewenst de bevoegdheid een tweede lid voor die commissie voor te dragen. Het stemrecht gaat dan op dit toegevoegde lid over.
7. Een voorzitter van een commissie beschikt over de volgende vaardigheden:
   - het op natuurlijke wijze gezag, respect en naleving van de vergaderregels afdwingen;
   - rekeningen houden met alle deelnemers bij een vergadering;
   - deelnemers op een vriendelijke wijze herinneren aan de naleving van vergaderregels;
   - aanvoelen waar een commissie naar toe wil en daarop inspelen door onder andere de juiste instrumenten voor te stellen (doorgeleiden naar de raad/ doorschuiven naar uitloop/ doorschuiven naar volgende commissievergadering/ doorschuiven naar informatie-avond/ teruggeven aan het college);
   - snel doordrongen is van de essentie van onderwerpen.

Artikel 3
Commissieleden
1. De door de fracties voorgedragen commissieleden worden tegelijk met de instelling der commissies door de raad benoemd voor de zittingsduur van de raad.
2. Een lid c.q. plaatsvervangend lid van de commissie kan te allen tijde ontslag nemen. Een aspirant commissielid kan te allen tijde ontslag nemen. Hiervan wordt melding gemaakt in het Presidium.
3. In een tussentijds ontstane vacature wordt door een fractie zo spoedig mogelijk voorzien. Hiervan wordt melding gemaakt in het Presidium.
4. Iedere raadsfractie is vertegenwoordigd door één raadslid *en* een daarvoor door de raad benoemd burgerfractielid, waarvan door het Presidium ontheffing verleend kan worden. Een burgerfractielid kan vervangen worden door een raadslid.
5. Een burgercommissielid dient lid te zijn van een politieke partij maar hoeft niet op de kandidatenlijst van de betrokken partij/groepering bij de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezing voor te komen. Hij/zij dient woonachtig te zijn in de gemeente Brunssum.
6. Het burgercommissielid dient bij zijn benoeming en gedurende de deelname aan de commissie te voldoen aan de vereisten die zijn neergelegd in de artikelen 10 tot en met 13 en 15 van de Gemeentewet.
7. Aanwezige burgerfractieleden die het woord bij agendapunten voeren ondertekenen de presentielijst en komen in aanmerking voor een vergoeding als bedoeld in artikel 3 lid 1 van de "Verordening geldelijke voorzieningen raads- en commissieleden". Voorafgaand aan de vergadering wordt bij de voorzitter kenbaar gemaakt wie namens de partij/groepering als woordvoerder optreedt.
8. Indien een fractie daaraan behoefte heeft kan zij naast het raadslid of het burgerfractielid een aspirant-burgerfractielid de vergadering laten bijwonen en laten deelnemen aan de commissie. Een aspirant-burgerfractielid dient te voldoen aan de in lid 5 en 6 van dit artikel genoemde voorwaarden.
9. De voordracht van een aspirant-burgerfractielid vindt plaats in het Presidium.
10. Indien een aspirant-burgerfractielid aan de vergadering deelneemt wordt voorafgaand aan de vergadering bij de voorzitter kenbaar gemaakt wie als woordvoerder namens de partij/groepering optreedt.

Artikel 4
Griffier
1. Onverminderd het bepaalde in artikel 107 a der Gemeentewet wijst de griffier (een) commissiegriffier(s) aan.
2. De (commissie)griffier is in iedere vergadering aanwezig.
3. De griffier regelt de vervanging van de commissiegriffier indien deze verhinderd is als zodanig op te treden.
4. De griffier kan aan iedere commissievergadering deelnemen.

Artikel 5
Verslaglegging

1. Bij het begin van een commissievergadering wordt, indien mogelijk, de concept besluitenlijst van de vorige vergadering vastgesteld.
2. De leden, de voorzitter, de wethouders en de griffier hebben het recht, een voorstel tot verandering te doen, indien het verslag onjuistheden bevat. Een voorstel tot verandering kan voor het vaststellen van de besluitenlijst bij de griffier worden ingediend.
3. De notulen bestaan minimaal uit:
   a. de besluitenlijst;
   b. een geluidsopname van de betreffende commissievergadering.
4. De besluitenlijst bevat:
   a. de namen van de voorzitter, de griffier, de wethouders en de ter vergadering aanwezige leden, en overige personen die het woord gevoerd hebben;
   b. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
   c. een schriftelijke bondige weergave van hetgeen de commissie heeft geadviseerd;
   d. een overzicht van het verloop van elke stemming;
5. De besluitenlijst alsmede de geluidsopname worden zo spoedig mogelijk op het internet geplaatst;
6. De besluitenlijst alsmede de geluidsopname worden tot stand gebracht onder de zorg respectievelijk de verantwoordelijkheid van de griffier.
7. De besluitenlijst van een gezamenlijke commissievergadering wordt vastgesteld in de commissie Middelen tenzij de gezamenlijke vergadering hierover een ander standpunt inneemt.

Artikel 6

Bijeenroepen vergadering

1. De commissie vergadert zo dikwijls als dit door de raad nodig wordt geoordeeld.
2. De oproeping geschiedt door of namens de voorzitter van de commissie tenminste zes dagen voorafgaand aan het houden van de vergadering, spoedeisende gevallen uitgezonderd.
3. De oproepingsbrief vermeldt plaats, dag en aanvangstijd van de vergadering, alsmede de agenda der vergadering.
4. In de agenda van de vergadering, die de te behandelen onderwerpen weergeeft, wordt per onderwerp aangegeven of de behandeling tot besluitvorming c.q. advisering dient te leiden of dat het stukken betreft die ter informatie of ter kennisname worden aangeboden.
5. De voorzitter van de commissie kan, na het verzenden van de oproepingsbrief als bedoeld in lid 2, in spoedeisende gevallen tot uiterlijk 48 uur voor aanvang van de vergadering een aanvullende agenda doen uitgaan. De daarop betrekking hebbende stukken worden tegelijkertijd nagezonden dan wel ter inzage gelegd overeenkomstig het bepaalde in lid 3.
6. De commissieleden kunnen schriftelijk met opgave van redenen het Presidium verzoeken onderwerpen aan de agenda toe te voegen. Een dergelijk verzoek bevat een korte uiteenzetting van het te behandelen onderwerp en dient uiterlijk 30 uur vóór de vergadering van het Presidium bij de griffier te worden ingediend.

Artikel 7

1. De stukken, die betrekking hebben op de in een commissievergadering te behandelen zaken worden tegelijk met de oproeping van de leden ter inzage gelegd en voor zover nodig en mogelijk digitaal aan de leden ter beschikking
2. Indien omtrent stukken op grond van artikel 25, eerste of tweede lid, van de Gemeentewet geheimhouding is opgelegd, blijven deze stukken in afwijking van het eerste lid, onder berusting van de griffier en verleent de griffier de leden van de raad en commissie inzage. De inzage wordt schriftelijk bevestigd.

Artikel 8

Openbaarheid van vergaderingen

1. De commissies vergaderen in het openbaar, behoudens in de gevallen, dat
   a. de raad bij het vragen van een advies over een bepaalde aangelegenheid uitdrukkelijk aan de commissie verzoekt daarover niet in het openbaar te vergaderen;
   b. de commissie zelf beslist, dat de vergadering of een gedeelte daarvan niet in het openbaar wordt gehouden rekening houdende met artikel 23 lid 2 van de Gemeentewet.
2. Tijdens een openbare vergadering worden de deuren gesloten, indien één der leden het vordert of de voorzitter het nodig oordeelt. De commissie beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden beraadslaagd en/of besloten.
3. Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij de commissie anders bepaalt.
4. Een commissie kan in een besloten vergadering, op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet Openbaarheid van Bestuur, omtrent het in die vergadering met gesloten deuren behandelde en omtrent de inhoud van de stukken die aan de commissie worden overgelegd, geheimhouding opleggen. Geheimhouding omtrent het in een besloten vergadering behandelde wordt tijdens die vergadering opgelegd. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen in acht genomen totdat de commissie haar opheft.
5. Op grond van een belang, genoemd in artikel 10 van de Wet Openbaarheid van Bestuur, kan de geheimhouding eveneens worden opgelegd door de voorzitter van de commissie, het college en de burgemeester, ieder ten aanzien van stukken die zij aan de commissie overleggen. Hiervan wordt op de stukken melding gemaakt. De geheimhouding wordt in acht genomen totdat het orgaan, dat de verplichting heeft opgelegd, dan wel de raad haar opheft.
6. Indien de commissie zich terzake van het behandelde waarvoor een verplichting tot geheimhouding geldt tot de raad heeft gericht, wordt de geheimhouding in acht genomen totdat de Raad haar opheft.

Artikel 9

Openbare bekendmaking c.a. orde vergaderingen

1. Van de openbare vergadering worden dag, plaats en aanvangstijd, alsmede de daarin te behandelen onderwerpen, spoedeisende gevallen uitgezonderd, uiterlijk tegelijk met de oproeping der leden ter openbare kennis gebracht door middel van aankondiging in een weekblad dat algemeen in de gemeente verspreid wordt, alsmede via het internet. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid voor elke belanghebbende c.q. belangstellende om in die vergadering het woord te voeren over de te behandelen agendapunten.
   Vergaderingen van de commissie worden op dinsdagavond parallel aan elkaar gehouden.
2. De agenda van de onderwerpen die in de openbare vergadering zullen worden behandeld alsmede de stukken bij de betreffende onderwerpen zijn uiterlijk vijf werkdagen voorafgaande aan de vergadering via het internet voor eenieder te raadplegen. Stukken die vijf dagen voor behandeling in de commissie niet zijn gepubliceerd, worden niet in behandeling genomen.
3. De voorzitter:
   - zit vergaderingen technisch voor;
   - ziet strak toe op vergaderregels;
     - de bespreking van agendapunten blijft binnen het betreffende agendapunt;
     - herhalingen worden voorkomen;
     - vragen worden gesteld zonder politieke mening te geven;
   - controleert of vragen beantwoord zijn, zonder daarbij direct op de inhoud van antwoorden in te gaan;
   - vat de behandeling van agendapunten samen;
   - herhaalt toezeggingen.
4. De voorzitter draagt zorg voor de handhaving van de orde van de vergadering. Hij/zij is bevoegd, wanneer de orde op enigerlei wijze door de toehoorders wordt verstoord, hen die daarvoor verantwoordelijk zijn of alle toehoorders te

doen verwijderen.
5. De voorzitter is bevoegd toehoorders die bij herhaling de orde in de vergadering verstoren voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering te ontzeggen.

Artikel 10
Quorum
1. Een commissie kan slechts beraadslagen en adviseren wanneer naast de voorzitter ten minste een meerderheid (de helft + een) van het aantal fracties vertegenwoordigd in de raad ter vergadering aanwezig is.
2. Indien bij een vergadering het vereiste aantal fracties niet is opgekomen, belegt de voorzitter, met een tussenruimte van ten minste 48 uur, een nieuwe vergadering, welke wordt gehouden ongeacht het aantal opgekomen fracties.

Artikel 11
Stemming
De leden onthouden zich van de beoordeling van zaken, die hen rechtstreeks of middellijk aangaan (= alle ter zake doende intensieve persoonlijke relaties) en als vertegenwoordiger is betrokken.

Artikel 12
Toelating niet-leden
1. De burgemeester of een wethouder heeft toegang tot de vergaderingen en kan aan de beraadslaging deelnemen.
2. Leden van het college zijn bevoegd zich terzijde te laten staan door gemeente-ambtenaren en deskundigen van buiten het gemeentelijk apparaat. De aldus voor het opstellen van een aan een commissie voorgelegd advies verantwoordelijke beleidsambtenaar c.q. deskundige wordt, indien de voorzitter en/of een of meerdere leden dat wensen, de gelegenheid geboden zijn advies ten overstaan van de commissie toe te lichten.

Artikel 13
Het schriftelijk vragen stellen
Raadsleden kunnen voorafgaand aan een vergadering van de commissie, met betrekking tot onderwerpen welke op de agenda van de vergadering van de commissie staan, schriftelijk vragen stellen. Deze vragen worden via de griffie ingediend en op het internet bij het betreffende agendapunt gepubliceerd. Deze vragen worden zo spoedig mogelijk schriftelijk beantwoord en ook op het internet gepubliceerd bij het betreffende agendapunt.

Titel 2 Specifieke bepalingen

Hoofdstuk 1
De Commissie Ruimte en Techniek, Burgerzaken, Middelen en Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden

Artikel 14
Agenda
1. Het Presidium stelt de agenda voor de commissies vast.
2. De uitloop van een commissievergadering is voor sluiting van de vergadering. Indien twee commissies na elkaar vergaderen is de uitloop van de eerste commissie voorafgaand aan de uitloop van de tweede commissie.

Artikel 15
Doel, bevoegdheden en werkwijze van de raadscommissie Ruimte & Techniek, Burgerzaken, Middelen en Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden.
1. Het doel van de commissies is het verzamelen van alle relevante technische informatie over een concept-raadsvoorstel/-besluit, zodat de raad daarover een gewogen uitspraak kan doen of een besluit kan nemen.
2. Daartoe is er ruimte voor inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven om hun visie te geven over op de agenda vermelde onderwerpen en is er de mogelijkheid voor raadsleden en burgercommissieleden om informatie te verzamelen bij de portefeuillehouder casu quo het college.
3. In de vergadering is het toegestaan om kort een politiek standpunt te verwoorden. Er is geen ruimte voor politiek debat.
4. In de vergadering is geen gelegenheid om leden van het college politiek ter verantwoording te roepen.

Artikel 16
Advisering
1. De commissie adviseert bij meerderheid van stemmen, waarbij iedere fractie één stem heeft. Bij het staken der stemmen wordt geen advies afgegeven, doch worden de verschillende standpunten ter kennis van de raad gebracht.
2. De commissie adviseert of een voorstel rijp is voor meningsvorming c.q. besluitvorming in de raad;
3. Of het voorstel als akkoord stuk (A-agenda) dan wel als bespreekstuk (B-agenda) op de agenda van de gemeenteraad geplaatst zal worden, waarbij er van uitgegaan wordt dat in principe ieder voorstel als een akkoordstuk wordt geagendeerd tenzij 3 of meer fracties voorstellen om het voorstel als een bespreekstuk te agenderen
4. Een voorstel voor een verordening of een ander voorstel van het college aan de raad, dat ter agendering aan de commissie is aangeboden, kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de commissie.

Artikel 17
Participanten
1. Aan een vergadering van de commissies kunnen deelnemen de in de raad vertegenwoordigde fracties, een vertegenwoordiging van het college, belanghebbende burgers/bedrijven/instellingen en deskundigen.

Hoofdstuk 2
De Rekeningcommissie

Artikel 18
Samenstelling Rekeningcommissie
1. De Rekeningcommissie bestaat uit ten hoogste even zoveel leden als er fracties in de raad vertegenwoordigd zijn.
2. De in het eerste lid genoemde leden en hun plaatsvervangers worden door de raad op voordracht van de fracties benoemd.
3. Een lid kan zowel raadslid als niet raadslid zijn. De artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op een lid en een plaatsvervangend lid van de Rekeningcommissie. De in het eerste lid genoemde leden en hun plaatsvervangers dienen daarnaast tijdens de laatste verkiezingen van de raad geplaatst te zijn op de kandidatenlijst van de betreffende fractie. Burgerfractieleden komen in aanmerking voor een vergoeding als bedoeld in artikel 3 lid 1 van de "Verordening geldelijke voorzieningen raads- en commissieleden".
4. De commissie wijst uit haar midden een technisch voorzitter aan. De fractie waaruit de technisch voorzitter van een commissie afkomstig is heeft desgewenst de bevoegdheid een tweede lid voor die commissie voor te dragen. Het stemrecht gaat alsdan op dit toegevoegde lid over.

Artikel 19
Taken/bevoegdheden Rekeningcommissie
1. De Rekeningcommissie onderzoekt de jaarrekening en het jaarverslag via welke het college over elk begrotingsjaar aan de raad verantwoording aflegt over het gevoerde financieel beheer.
2. De Rekeningcommissie is bevoegd alle documenten die berusten bij het college te onderzoeken voor zover zij dat ter vervulling van haar taak nodig acht.
3. De Rekeningcommissie voert zo nodig overleg met het college over de jaarrekening en het jaarverslag.
4. De Rekeningcommissie adviseert aan de raad en deelt aan de raad de opmerkingen en bedenkingen mee die zij naar aanleiding van haar bevindingen van belang acht. Aan de raad kan zij ter zake voorstellen en aanbevelingen doen.

Hoofdstuk 3
De Auditcommissie

Artikel 20
Samenstelling Auditcommissie
1. De Auditcommissie bestaat uit ten hoogste even zoveel leden als er fracties in de raad vertegenwoordigd zijn.
2. De in het eerste lid genoemde leden en hun plaatsvervangers worden door de raad op voordracht van de fracties benoemd.
3. Een lid kan zowel raadslid als niet raadslid zijn. De artikelen 10, 11, 12, 13 en 15 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing op een lid en een plaatsvervangend lid van de Auditcommsisie. De in het eerste lid genoemde leden en hun plaatsvervangers dienen daarnaast tijdens de laatste verkiezingen van de raad geplaatst te zijn op de kandidatenlijst van de betreffende fractie. Burgerfractieleden komen in aanmerking voor een vergoeding als bedoeld in artikel 3 lid 1 van de "Verordening geldelijke voorzieningen raads- en commissieleden".
4. De commissie wijst uit haar midden een technisch voorzitter aan. De fractie waaruit de technisch voorzitter van een commissie afkomstig is heeft desgewenst de bevoegdheid een tweede lid voor die commissie voor te dragen. Het stemrecht gaat alsdan op dit toegevoegde lid over.
5. De Auditcommissie laat zich in haar advisering bijstaan door leden van het college en de ambtelijke organisatie. Deze worden in overleg met de voorzitter bij een vergadering van de Auditcommissie uitgenodigd.

Artikel 21
Taken/bevoegdheden Auditcommissie
1. Het voorbereiden van rapporten van de rekenkamercommissie Brunssum ten behoeve van behandeling in de commissies en/of gemeenteraad;
2. Het voorbereiden van de aanstelling van de externe accountant ten behoeve van de controle van de jaarrekening;
3. Als contactplatform functioneren tussen raad en de externe accountant;
4. Het voorbespreken van het controleprotocol;
5. Instrumenten ontwerpen c.q. bespreken die de gemeenteraad in staat stellen om te komen tot een goede beleidsontwikkeling;
6. Instrumenten ontwerpen c.q. bespreken die de gemeenteraad in staat stellen om te komen tot een goede controlefunctie;
7. Instrumenten ontwerpen c.q. bespreken die leiden tot verbetering van de Planning en Control-cyclus ten behoeve van de gemeenteraad;
8. Het bespreken van de voortgang in het uitwerken en/of toepassen van de aanbevelingen van de Rekeningcommissie;
9. Het bespreken van aan de raad gerichte circulaires van het ministerie van Binnenlandszaken;
10. Het bespreken van ontwikkelingen en het komen tot vernieuwing en bijstelling op bestuurlijk en financieel vlak.

Artikel 22
Evaluatie
Door de desbetreffende commissies zal aan het eind van elk kalenderjaar een aan de raad ter kennis te brengen evaluatie worden opgesteld van de ingevolge deze verordening door de commissies gehanteerde werkwijze.

Artikel 23
Uitleg Verordening
In gevallen waarin deze verordening niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van de verordening beslist de commissie op voorstel van de voorzitter of een der leden van de commissie.

Artikel 24
Benaming en inwerkingtreding
1. Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 juli 2017. Op dat tijdstip vervalt het "Reglement van Orde voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2016", zoals vastgesteld bij raadsbesluit Gemeenteblad 2016/16 versie 2 vastgesteld op 26-4-2016.
2. Dit Reglement van Orde kan worden aangehaald als "Reglement van Orde raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017".

28-6-2017 269

Toelichting op de wijzigingen in het Reglement van Orde voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017

Artikel 2 Voorzitterschap
Lid 2. Aan dit lid is voor de duidelijkheid van de bepaling expliciet toegevoegd dat de aanwijzing van de voorzitters van de commissies door de raad gebeurd.
Lid 7. De rol van de voorzitter is cruciaal voor een goed verloop van vergaderingen. Daarom is het belangrijk om een voorzitter te benoemen die de benodigde vaardigheden heeft. Deze vaardigheden zijn daarom aan dit reglement toegevoegd.

Artikel 3 Benoeming commissieleden
Lid 1. Aan dit lid is voor de duidelijkheid van de bepaling expliciet toegevoegd dat het de raad is die de commissieleden benoemt. Daarnaast is de term 'aangewezen" vervangen door "benoemt".
Lid 4. Als aanvulling op de vertegenwoordiging van fracties door een raadslid en een burgerfractielid is toegevoegd dat een burgerfractielid ook vervangen kan worden door een raadslid.

Artikel 9 Openbare bekendmaking c.a. orde vergaderingen
Lid 2. In dit artikel was bepaald dat de agenda van de onderwerpen en bijbehorende, voor zover deze aan de commissie zijn toegezonden, voor eenieder ter inzage worden gelegd. Als gevolg van het papierloos vergaderen zijn deze stukken voor eenieder op het internet te raadplegen. Daarom is in dit lid bepaald wanneer de stukken op het internet te raadplegen zijn.
Lid 3. De rol van de voorzitter is cruciaal voor een goed verloop van vergaderingen. Daarom wordt in dit lid expliciet vermeld op welke manier de voorzitter de orde van de vergaderingen handhaaft.
Lid 5. Dit lid is volledigheidshalve toegevoegd en is een bepaling uit de Gemeentewet.

Artikel 10 Quorum
Lid 1-2 Hierin werd gesproken over leden. Maar omdat elke fractie vertegenwoordigd is door een raadslid en een burgercommissielid kan dit verwarring opleveren voor de berekening van het quorum. Om deze verwarring te voorkomen is de term "leden" vervangen door "fracties".

Artikel 11 Stemming
Lid 1. Voor de duidelijkheid is expliciet aangegeven dat iedere fractie één stem heeft.

Artikel 15 Doel, bevoegdheden en werkwijze van de raadscommissie Ruimte & Techniek, Burgerzaken, Middelen Algemeen Bestuurlijke Zaken
Lid 1. Vanwege de technische behandeling van onderwerpen in de commissie is het woordje "technische" aan dit lid toegevoegd.
Lid 2. In dit lid is de omschrijving "meningen en ideeën" vervangen door visie.

Artikel 16 Advisering
Sub b. In aansluiting op het advies van de werkgroep evaluatie vergaderstelsel is hier de aanbeveling van de werkgroep uitgewerkt dat het uitgangspunt voor de indeling van de raadsagenda in Akkoord en Bespreekstukken is dat in principe alle raadsvoorstellen waarvan het advies van de commissie luidt dat ze rijp zijn voor behandeling in de raad als Akkoordstuk worden geagendeerd op de raadsagenda. In het geval minimaal 3 fracties bij de stemming in de commissie aangeven dat zij een raadsvoorstel als Bespreekstuk willen agenderen voor de raadsagenda, wordt een stuk als zodanig geagendeerd.

Artikel 24 Benaming en inwerkingtreding
Dit artikel behoeft geen toelichting.

Behoort bij raadsbesluit Gemeenteblad 2017, nr. 11 (versie 3)

De griffier van Brunssum,

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie
Vaststelling Vergaderstelsel 2017; Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017
Gemeenteblad 2017 nr. 11 (versie 3)

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd om aanvullende afspraken te maken over de manier van vergaderen bij vergaderingen van de raad, raadscommissie, informatie- en discussieavonden en het "reglement van Orde voor de raad en raadscommissies 2017" vast te stellen.

Context van het raadsvoorstel
Het raadsvoorstel en het Reglement zijn op hoofdlijnen door de fractievoorzitters akkoord verklaard. Beiden worden nu aan de raad voorgelegd om de mogelijkheid te geven het vergaderstelsel verder door te ontwikkelen.
Naar aanleiding van de behandeling in de commissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden (ABA) van 9 mei 2017, zijn enkele aanpassingen opgenomen in deze tweede versie van het raadsvoorstel en het Reglement.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
De volgende wijzigingen ten opzichte van het huidige Reglement zijn:
- Een kort kaderdocument dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden, wordt ter voorbereiding vooraf ter beschikking gesteld voor informatie- en discussieavonden;
- Formaliseren van het benodigd aantal fracties om een vergaderstuk als Bespreekstuk op de raadsagenda te agenderen;
- Bij wijze van proef een maximale spreektijd van 15 minuten per fractie per agendapunt hanteren en bij de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting 25 minuten per fractie en 90 minuten voor het college van B&W;
- De aanbeveling van de VNG over te nemen met betrekking tot de eisen aan het lidmaatschap van een raadscommissie;
- De huidige Reglementen van Orde van de raad en raadscommissies met ingang van 1 juli 2017 te wijzigen.

Discussiepunten
- de aanbeveling van de VNG met betrekking tot de eisen aan het lidmaatschap van een raadscommissie;
- De Perspectiefnota en de Begroting niet op een dag behandelen maar ieder op twee avonden.

Beide punten zijn besproken tijdens de commissievergadering Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden van 9 mei 2017. De commissie neemt de aanbeveling van de VNG over met betrekking tot de eisen aan het lidmaatschap van een raadscommissie; de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting tijdens een dagvergadering blijft ongewijzigd.

Financiële/ personele/ juridische gevolgen?
Er zijn geen gevolgen voor de hoogte van de uit te keren presentiegelden voor burgercommissieleden.
In personele zin is vanuit de griffie geen extra inzet noodzakelijk.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Bij een volgende evaluatie kan onderzocht worden of de doelstellingen gehaald zijn.

Is er een tijdpad bijgevoegd? Het besluit bevat een datum waarop de veranderingen in het vergaderstelsel ingaan.

28-6-2017 269

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?

- Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017; Reglement van orde voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017;
- Circulaire Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (kenmerk 2015-0000695351)
- Ledenbrief VNG dd 28 juni 2016
- Rapport Nationale Ombudsman 2011/364
- 'checklist startnotitie' (model voor startnotities beleidsprocessen en projecten)
- Overzicht geplande tijden mbt de Perspectiefnota en de Begroting

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Gemeenteblad	:	2017/11 (versie 3)
Afdeling	:	Griffie
Verseon nr.		
Portefeuillehouder	:	n.v.t.
Onderwerp	:	Vaststelling Vergaderstelsel 2017; Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017
Raadsvergadering	:	23 mei 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	30 juni 2017

Aan de raad.

Voorstel
Uw raad wordt voorgesteld om aanvullende afspraken te maken over de manier van vergaderen bij vergaderingen van de raad, raadscommissie, informatie- en discussieavonden en het Reglement van Orde voor de raad en raadscommissies 2017 (Reglement) vast te stellen met ingang van 1 juli 2017.

1. Ter voorbereiding op een informatieavond wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.
2. Ter voorbereiding op een discussieavond wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.
3. In artikel 16 van het Reglement van Orde voor de raad 2017 opnemen dat minimaal drie fracties een advies voor een B-stuk dienen te geven.
4. Bij wijze van proef wordt een maximale spreektijd van 15 minuten per fractie per agendapunt gehanteerd en bij de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting 25 minuten per fractie en 90 minuten voor het college van B&W;
5. In artikel 3 lid 5 van het Reglement voor de raadscommissies 2017 opnemen dat een burgerfractielid lid dient te zijn van een politieke partij maar niet op de kandidatenlijst van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen hoeft voor te komen en woonachtig dient te zijn in de gemeente Brunssum.
6. Het vergaderstelsel 2017, het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van het Vergaderstelsel 2016, het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2016 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2016, Gemeenteblad 2016/16 versie 2 vastgesteld op 26-4-2016 in te trekken.

Inleiding
1 Februari 2016 is de Gemeentewet gewijzigd, waardoor enkele aanpassingen noodzakelijk zijn in het huidige Reglement.
In de vergadering van de Commissie Middelen van 12 april 2016 heeft de commissie geadviseerd input te vragen aan raadsfracties om de door hen gewenste wijzigingen van het huidige Reglement te inventariseren en te bespreken. Diverse fracties hebben wijzigingen voorgesteld. Een werkgroep bestaande uit de fractievoorzitters heeft op 4 oktober en 6 december 2016 de gewenste wijzigingen besproken. Een uitwerking hiervan is opgenomen in dit voorstel en in het Reglement 2017.
In 2016 is bij raadsbesluit 2016/16 versie 2 d.d. 26-4-2016 de raadscommissie Decentralisaties opgeheven en de raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden ingesteld. Voor het overige is destijds het Vergaderstelsel en het Reglement uit 2014 niet aangepast.

Probleemstelling
Het Reglement is geen statisch document en aan wijzigingen onderhevig. Afgelopen jaar hebben fracties wijzigingen voorgesteld, die door de fractievoorzitters in twee sessies besproken zijn. Deze worden u in dit conceptraadsvoorstel voorgelegd ter besluitvorming. Tevens wordt voor zover van toepassing op het Reglement de wijzigingen uit de Gemeentewet opgenomen. De werkgroep stelt een tweetal punten ter discussie t.w. de aanbeveling van de VNG met

betrekking tot de eisen aan het lidmaatschap van een raadscommissie en de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting ieder op twee avonden.
Beide punten zijn tijdens de commissievergadering ABA van 9 mei 2017 besproken. De commissie neemt de aanbeveling van de VNG over met betrekking tot de eisen aan het lidmaatschap van een burgerfractielid; De behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting blijft ongewijzigd tijdens een dagvergadering.
In een tweede behandeling van het voorstel in de commissie ABA van 6 juni 2017 is ten aanzien van de eisen aan een burgerfractielid toegevoegd, dat hij/zij woonachtig dient te zijn in de gemeente Brunssum.

Doelstelling
De wettelijke wijzigingen doorvoeren en de voorgestelde wijzigingen van fracties en de commissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden opnemen in het Reglement van Orde van de raad en raadscommissies 2017.

Kaderstelling
In de Gemeentewet zijn de vergaderingen van de gemeenteraad en commissies geregeld. Een deel daarvan is letterlijk in de Gemeentewet opgenomen en voor het overige deel bepaalt artikel 16 van de Gemeentewet dat de gemeenteraad een reglement van orde vaststelt voor zijn vergaderingen en werkzaamheden.

Het vergaderstelsel 2017
Het vergaderstel 2017 is qua indeling niet gewijzigd ten opzichte van de indeling van het vergaderstelsel 2016. Inhoudelijk worden een drietal wijzigingen voorgesteld.

Het vergaderstelsel 2017 is ingedeeld als volgt:
- Informatieavonden
- Discussieavonden
- Bijeenkomsten werkgroepen/klankbordgroepen
- Commissievergaderingen
- Raadsvergaderingen

Informatieavonden
Voor een goede voorbereiding op de informatieavonden wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden. Er worden niet meer dan twee onderwerpen per avond behandeld. Per onderwerp is het gewenst dat de aanwezigen minimaal een half uur de tijd krijgen om vragen te stellen.

Informatieavonden voldoen daarmee aan volgende criteria:
1. De informatieavonden zijn openbaar. De bedoeling van deze avonden is dat het college/ambtelijke organisatie de raad en commissies kan informeren over nieuwe en lopende onderwerpen.
2. De burgemeester of een voorzitter van de raadscommissies is de voorzitter van deze informatieavonden.
3. Deze avonden zijn informeel; er worden geen besluiten genomen; er is geen verslaglegging en geen geluidsopname van deze avonden.
4. Het presidium stelt de agenda vast en voorstellen voor de agenda kunnen door het college, raadsleden en fracties aan het presidium worden voorgelegd. Bij het voordragen van een onderwerp moeten de reden voor agendering en de status van een geagendeerd onderwerp duidelijk zijn en dienen aangedragen onderwerpen door het presidium gedragen te worden.
5. Ter voorbereiding voor de informatieavonden is vooraf een kort kaderdocument beschikbaar dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond en raads- en commissieleden krijgen minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.
6. Vanwege de structurele behoefte bij college om te informeren en bij de raad om geïnformeerd te worden, worden vaste data voor deze avonden een jaar vooruit gepland.

Beslispunt 1: Ter voorbereiding op een informatieavond is vooraf een kort kaderdocument beschikbaar dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.

Discussieavonden
Voor een goede voorbereiding op de discussieavonden wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden. Er worden

28-6-2017 269

niet meer dan twee onderwerpen per avond behandeld. Per onderwerp is het gewenst dat raads- en commissieleden minimaal een half uur de tijd krijgen om vragen te stellen. Vooraf dient een afweging gemaakt te zijn, waarom het onderwerp niet geschikt is voor een openbare informatieavond.

Discussieavonden voldoen daarmee aan volgende criteria:

1. De discussieavonden zijn naar aanleiding van een advies de Nationale Ombudsman besloten. Ze zijn alleen toegankelijk voor raadsleden, commissieleden, college en haar ondersteuning, griffie en genodigden. Die beslotenheid is noodzakelijk om vrijuit te kunnen praten over onderwerpen, die geen onderdeel zijn van het besluitvormingsproces, om de politieke relevantie en probleemdefinitie te achterhalen en de daarna in procedure te brengen raadsvoorstellen/-besluiten daarop af te stemmen. Met probleemdefinitie wordt specifiek bedoeld de oriëntatie voorafgaand aan de beleidsontwikkeling waarin het probleem wordt gedefinieerd.
2. De burgemeester of een voorzitter van de raadscommissies is de voorzitter van deze discussieavonden.
3. Het presidium stelt de agenda vast en voorstellen voor de agenda kunnen door het college, raadsleden en fracties aan het presidium worden voorgelegd. Bij het voordragen van een onderwerp moeten de reden voor agendering en de status van een geagendeerd onderwerp duidelijk zijn en dienen aangedragen onderwerpen door het presidium gedragen te worden.
4. Het presidium stelt ad hoc de datum voor een discussieavond vast. Dit omdat onderwerpen voor een discussieavond zich incidenteel voordoen. Onderwerpen die op een discussieavond aan bod komen, worden na de discussieavond in een raadsvoorstel verwerkt, maar kunnen daardoor niet in dezelfde raadscyclus aan bod komen in een commissie- en raadsvergadering.
5. Een discussieavond heeft een opiniërende functie. Er vindt geen besluitvorming plaats en geen verantwoording door het college.
6. Ter voorbereiding voor een discussieavond is vooraf een kort kaderdocument beschikbaar dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond en raads- en commissieleden krijgen minimaal een half uur de tijd om vragen te stellen.
7. Deze avonden zijn informeel; er is geen verslaglegging en geen geluidsopname van deze avonden.

Beslispunt 2: Ter voorbereiding op een discussieavond is vooraf een kort kaderdocument beschikbaar dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.

Werkgroepen/klankbordgroepen
Er zijn, voor deelvraagstukken ter voorbereiding van behandeling in commissie of raad, werkgroepen of klankbordgroepen ingesteld. Bijeenkomsten van werkgroepen/klankbordgroepen zijn in beginsel niet openbaar. Een formele werkwijze is niet vastgesteld in het Reglement.

Commissievergaderingen
Commissievergaderingen zijn bedoeld om concept-raadsvoorstellen/-besluiten technisch voor te bespreken en advies te geven over de behandeling ervan in de raadsvergadering, waarbij het kort uiten van politieke standpunten is toegestaan.
Doordat de transitie in het Sociaal Domein was afgerond en onderwerpen met betrekking tot de transformatiefase besproken kunnen worden in de commissie Burgerzaken, is ingaande 1 mei 2016 de raadscommissie Decentralisaties opgeheven. Doordat in de commissie Middelen regelmatig onderwerpen werden besproken die naar aard en inhoud beter pasten in een raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden (ABA), is ingaande 1 mei 2016 de raadscommissie ABA ingesteld.

Sinds 2014 wordt op één vaste avond in de week vergaderd, de dinsdagavond, zodat eenieder ruim van tevoren hiermee in zijn agenda rekening kan houden. Indien op één avond meer vergaderingen zijn gepland, wordt parallel vergaderd. Dat betekent dat er dus twee of meerdere bijeenkomsten op één avond georganiseerd kunnen worden en er dus ook keuzes gemaakt moeten worden wat betreft het bij kunnen wonen van bijeenkomsten.
Parallel aan elkaar gehouden vergaderingen worden in de regel georganiseerd in de raads- en commissiezaal van het Bestuurscentrum. De uitloop van een commissievergadering vindt plaats voor de sluiting van de vergadering. Indien twee commissies na elkaar vergaderen is de uitloop van de eerste commissie voorafgaand aan de uitloop van de tweede commissie. Dat voorkomt dat betrokkenen van de overige agendapunten niet onnodig lang hoeven te wachten.
In de regel vergaderen de commissies Burgerzaken en ABA parallel aan de commissies Ruimte & Techniek en Middelen.

Fracties kunnen van de mogelijkheid gebruik maken om voorafgaand aan een commissievergadering schriftelijk technische vragen te stellen via de griffie over geagendeerde onderwerpen. Deze vragen worden, voor zover mogelijk, voor de betreffende commissievergadering beantwoord. Het doel hiervan is een betere voorbereiding van de fracties en het college op de commissievergadering en het biedt de mogelijkheid om in de commissievergadering verdiepingsvragen te stellen.

- ***Akkoord en Bespreekstukken***

Het Presidium geeft bij de vaststelling van de agenda een advies af aangaande de status van de stukken als A(kkoord)-stuk of B(espreek)-stuk. Het betreft hier nadrukkelijk een advies waarover de commissie na de inhoudelijke feitelijke behandeling een definitief standpunt dient in te nemen.

In het huidige Reglement is voorzien dat bij wijze van proef ten minste drie fracties in de commissie voor een B-stuk dienen te stemmen. Dat is een uitvloeisel van het aantal raadsfracties in deze bestuursperiode. Na 19 maart 2014 kent de gemeenteraad acht fracties, waarvan vijf fracties de coalitie vormen. Om de overige fracties in de gemeenteraad de gelegenheid te geven een voorstel als B-stuk geagendeerd te krijgen in de raadsvergadering, wordt sindsdien indien drie fracties voor een B-stuk stemmen het advies van de commissie een B-stuk. Voorgesteld wordt dit te formaliseren in het Reglement 2017. In de commissie blijft het uitgangspunt dat primair de onderbouwing c.q. gegeven motivatie leidend is voor het al dan niet agenderen van een vergaderstuk als B-stuk in de gemeenteraad.

Beslispunt 3: In artikel 16 van het Reglement van Orde opnemen dat minimaal drie fracties een advies voor een B-stuk dienen te geven.

- ***Behandeling van de Rekening***

Volgens de huidige procedure onderzoekt de Rekeningcommissie beleidsmatig en financieel/inhoudelijk de jaarrekening en het jaarverslag van de gemeente Brunssum, adviseert aan de raad en deelt aan de raad de opmerkingen en bedenkingen mee die zij naar aanleiding van haar bevindingen van belang acht. Aan de raad kan zij ter zake voorstellen en aanbevelingen doen.
In de Auditcommissie van 7 februari 2017 is besloten de procedure aan te passen omtrent de behandeling van de Rekening. De beleidsmatige kant van de jaarrekening zal met ingang van dit jaar besproken worden in de commissies ABA, Burgerzaken en Ruimte & Techniek. De uitkomsten vanuit de commissies en de bevindingen met betrekking tot de financieel/inhoudelijk kant neemt de Rekeningcommissie mee in haar advies en aanbevelingen aan de raad. Ongewijzigd blijft het vooraf kunnen stellen van schriftelijke vragen voor behandeling in de commissies.

- ***Beëdiging commissieleden***

In de werkgroep is gesproken over de wenselijkheid van het afleggen van de eed of belofte voor commissieleden/niet zijnde raadsleden, mede ingegeven dat een commissie achter gesloten deuren kan vergaderen en op de verstrekte informatie geheimhouding kan opleggen. Echter in artikel 86 eerste lid van de Gemeentewet staat dat de geheimhouding geldt en in acht wordt genomen door allen die bij de vergadering aanwezig waren en zelfs allen, die van het behandelde of de stukken kennis dragen. In artikel 14 van de Gemeentewet is de beëdiging van raadsleden geregeld. Diverse gemeenten in Nederland hebben inmiddels artikel 14 van toepassing verklaard voor commissieleden/niet zijnde raadsleden. In de Gedragscode van de gemeente Brunssum voor raads- en commissieleden staan wel kernbegrippen vermeld als het geheel van waarden, normen en regels, openheid, betrouwbaarheid, onafhankelijkheid, dienstbaarheid, functionaliteit en zorgvuldigheid. De werkgroep acht het niet noodzakelijk om artikel 14 van de Gemeentewet van toepassing te verklaren voor commissieleden/niet-raadsleden.

Raadsvergaderingen

- ***Het debat***

De spreektijd in de eerste termijn is vijf minuten per fractie. Reden hiervoor is dat fracties zo bewogen worden om hun standpunten korter en bondiger te verwoorden.
Om het politieke debat tussen raadsleden in de tweede termijn maximaal te faciliteren, is de spreektijd in de tweede termijn tien minuten per fractie. Hierdoor hebben raadsleden meer tijd om elkaar onderling te bevragen en met elkaar in discussie te gaan.
Om raadsleden hierin te ondersteunen is in 2016 van een groot aantal raadsleden een individuele media-analyse gemaakt, gevolgd door een tweetal mediatrainingen.
Voor de gemeentelijke begroting en het gemeentelijke beleidsplan (Perspectiefnota) geldt per fractie een spreektijd van maximaal 7,5 minuten in de eerste spreektermijn en 15 minuten in de tweede spreektermijn. In 2016 is bij wijze van proef een spreektijd van 10 minuten respectievelijk 12 minuten gehanteerd.
Door enkele fracties wordt voorgesteld bij wijze van proef een maximale spreektijd van 15 minuten per fractie per

agendapunt te hanteren en bij de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting 25 minuten per fractie en 90 minuten voor het college van B&W;

Beslispunt 4: Bij wijze van proef wordt een maximale spreektijd van 15 minuten per fractie per agendapunt gehanteerd en bij de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting 25 minuten per fractie en 90 minuten voor het college van B&W;

- ***Behandeling Perspectiefnota en Begroting***

Volgens de huidige procedure vindt de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting plaats tijdens een "dagvergadering".
Van deze procedure kan worden afgeweken, indien de raad dat wenst.
De werkgroep stelt nu ter discussie de huidige procedure van "dagvergadering" te wijzigen in vergaderen op twee avonden. De raad kan een nieuwe procedure hieromtrent vaststellen. In de bijlage van dit raadsvoorstel is een voorstel hieromtrent bijgevoegd.
De commissievergadering ABA van 9 mei 2017 is van mening de huidige procedure van de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting niet te wijzigen.

Wijzigingen Gemeentewet per 1-2-2016
Met de circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (kenmerk 2015-0000695351) is de raad geïnformeerd over de wijzigingen in de Gemeentewet ingaande 1 februari 2016.
De wijzigingen die van toepassing zijn voor het Reglement:

- Initiatiefvoorstel (artikel 147a, vierde lid): nieuw is dat het college wensen en bedenkingen kenbaar moet kunnen maken. Pas nadat het college daartoe in gelegenheid is gesteld, kan de raad een besluit nemen over het betreffende initiatiefvoorstel. In het Reglement 2017 is in artikel 38 opgenomen dat het college binnen 48 uur nadat het ter kennis is gesteld van een voorstel, schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengt.
- Stemming (artikel 35, eerste lid en artikel 49): Op de benoeming van een wethouder is voortaan artikel 31 van toepassing. Daardoor is deze stemming schriftelijk en daarmee geheim. Dat geldt ook voor de stemming over het ontslag van een wethouder in het geval een motie van wantrouwen niet tot onmiddellijk aftreden leidt. Ook dat gebeurt schriftelijk en is daarmee geheim. E.e.a. is opgenomen in artikel 32 van het Reglement 2017.

VNG
De VNG heeft in haar ledenbrief van 28 juni 2016 enkele wijzigingen en verbeteringen ten aanzien van het model Reglement van Orde voorgesteld, zoals het kunnen afwijken van de stemvolgorde bij amendementen en moties en de samenstelling van raadscommissies. Beiden zijn een "kan" bepaling. De werkgroep adviseert de wijziging van de stemvolgorde niet op te nemen in het Reglement en stelt ter discussie of ook niet-raadsleden, die tijdens de laatste gemeenteraadsverkiezingen niet op een kandidatenlijst van de betreffende fractie hebben gestaan, zitting kunnen nemen in raadscommissies.

In artikel 3 van het Reglement van de commissie is thans bepaald dat een burgerfractielid op de kandidatenlijst van de betrokken partij/groepering bij de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezing dient voor te komen.
De commissievergadering ABA van 9 mei 2017 neemt het advies van de VNG over, hetgeen betekent dat een burgerfractielid niet op de kandidatenlijst van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezing hoeft voor te komen echter wel lid dient te zijn van een politieke partij.

Beslispunt 5 In artikel 3 lid 5 van het Reglement voor de vergaderingen van raadscommissies 2017 opnemen dat een burgerfractielid lid dient te zijn van een politieke partij maar niet op de kandidatenlijst van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen hoeft voor te komen en woonachtig dient te zijn in de gemeente Brunssum.

De adviestekst van de VNG ten aanzien van een initiatiefvoorstel is in artikel 38 van het Reglement overgenomen.

Financiële/ personele/ juridische gevolgen?
Het opheffen van de raadscommissie Decentralisaties en het instellen van de raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden heeft geen gevolgen voor de hoogte van de uit te keren presentiegelden voor burgercommissieleden. In personele zin is vanuit de griffie geen extra inzet noodzakelijk.
De wijzigingen in de Gemeentewet per 1 februari 2016 zijn voor zover van toepassing op het Reglement 2017 opgenomen.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Bij een volgende evaluatie kan onderzocht worden of de doelstellingen gehaald zijn.

28-6-2017 269

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Het besluit bevat een datum waarop de veranderingen in het Reglement ingaan.

Het presidium,

Namens deze
De griffier.

Bijlagen:
- Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017; Reglement van orde voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017;
- Circulaire Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (kenmerk 2015-0000695351)
- Ledenbrief VNG dd 28 juni 2016
- Rapport Nationale Ombudsman 2011/364
- 'checklist startnotitie' (model voor startnotities beleidsprocessen en projecten)
- Overzicht geplande tijden mbt de Perspectiefnota en de Begroting

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Onderwerp	:	Vaststelling Vergaderstelsel 2017; Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017
Gemeenteblad	:	2017/11 (versie 3)
Afdeling	:	Griffie
Verseon nr.	:	

De raad van de gemeente Brunssum;

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet,
gehoord de fractievoorzitters dd 4 oktober en 6 december 2016,
gehoord de raadscommissie Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden dd 9 mei en 6 juni 2017

Besluit:

1. Ter voorbereiding op een informatieavond wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.
2. Ter voorbereiding op een discussieavond wordt vooraf een kort kaderdocument verstrekt dat minimaal de grenzen aangeeft van het onderwerp en een inhoudsopgave bevat van hetgeen besproken gaat worden; er zijn maximaal 2 onderwerpen per avond; raads- en commissieleden hebben minimaal een half uur de gelegenheid om vragen te stellen.
3. In artikel 16 van het Reglement van Orde voor de raad 2017 opnemen dat minimaal drie fracties een advies voor een B-stuk dienen te geven.
4. Bij wijze van proef wordt een maximale spreektijd van 15 minuten per fractie per agendapunt gehanteerd en bij de behandeling van de Perspectiefnota en de Begroting 25 minuten per fractie en 90 minuten voor het college van B&W;
5. In artikel 3 lid 5 van het Reglement voor de raadscommissies 2017 opnemen dat een burgerfractielid lid dient te zijn van een politieke partij maar niet op de kandidatenlijst van de laatst gehouden gemeenteraadsverkiezingen hoeft voor te komen en woonachtig dient te zijn in de gemeente Brunssum..
6. Het vergaderstelsel 2017, het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2017 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2017 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van het Vergaderstelsel 2016, het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Brunssum 2016 en het reglement voor de vergaderingen van raadscommissies van de gemeenteraad van Brunssum 2016, Gemeenteblad 2016/16 versie 2 vastgesteld op 26-4-2016 in te trekken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

Voorzitter,

Griffier

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Zienswijze ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 Veiligheidsregio Zuid Limburg. Brief aan de raad nr. 20 Registratiekenmerk 728189 Gemeentebladnr. 31

Rol van de raad
De raad krijgt dit voorstel voorgelegd omdat de raad ingevolge de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg de mogelijkheid heeft om bij het bestuur van de Veiligheidsregio een zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerp-begroting 2018 van de Veiligheidsregio, alsmede met betrekking tot het Meld en Coördinatiecentrum (MCC)

Context van het raadsvoorstel
De Veiligheidsregio is een samenwerkingsverband/organisatie (gemeenschappelijke regeling) op schaal van Zuid Limburg, dat/die bij wet is ingesteld (Wet veiligheidsregio's); het is daarmee een vorm van verlengd lokaal bestuur. De 18 gemeenten zijn opdrachtgever en de burgemeesters van de gemeenten vormen gezamenlijk het bestuur van de organisatie. De Veiligheidsregio heeft als taakvelden: rampenbestrijding en crisisbeheersing -waaronder geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) en Bevolkingszorg- en brandweerzorg.
Met het risicoprofiel en het beleidsplan zijn de inhoudelijke kaders vastgesteld, die leidend zijn voor de begroting.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Het is aan de raad om al dan niet in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 van de Veiligheidsregio en van het MCC, en een zienswijze in te dienen.

De begroting van de Veiligheidsregio is anders van opzet dan de afgelopen jaren. Conform afspraak is voor 2018 voor het eerst sprake van één geïntegreerde programma-/productbegroting Veiligheidsregio Zuid Limburg, in plaats van de deelbegrotingen van Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg. Hiermee wordt beoogd gemeenteraden en Algemeen Bestuur op een compacte en toegankelijke wijze inzicht te geven in wat de Veiligheidsregio wil bereiken, wat ze hiervoor doet, wat het kost en waaruit een en ander wordt gefinancierd.
Het oorspronkelijk budget van de samenstellende onderdelen is in deze begroting geconsolideerd. Daarnaast wordt een nieuw product Voorbereiding en coördinatie opgevoerd dat een kwaliteitsimpuls aan rampenbestrijding en crisisbeheersing beoogt te geven. De hiermee gepaard gaande budgetuitbreiding bedraagt €860.000,-. Ofwel €1,43 per inwoner.

Wij stellen voor om bij wijze van zienswijze in te stemmen met het stuk, want:
- de geschetste noodzaak om voorbereiding en coördinatie een kwaliteitsimpuls te geven en een Veiligheidsbureau in te richten wordt onderschreven;
- de brandweer blijft acteren binnen de geldende beleids- en financiële kaders.

Financiële/personele/juridische gevolgen? De gewenste doorontwikkeling van de Veiligheidsregio (kwaliteitsimpuls) betekent een verhoging van de bijdrage met €1,43 per inwoner.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Ja, via het jaardocument 2018.

Is er een tijdpad bijgevoegd? Ja. Tot 1 juni kan de gemeenteraad haar zienswijze op het stuk geven. Op 16 juni stelt het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio de begroting vast, met inachtneming van de door de 18 gemeenten ingediende zienswijzen. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, kan de zienswijze van de raad niet tijdig worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? Ja. Brief van het Dagelijks Veiligheidsbestuur met de betreffende financiële documenten als bijlage. Verseon 723218

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	20 juni 2017
Registratiekenmerk	**:**	728189
Gemeentebladnr.	**:**	31
Dienst / Afdeling	**:**	Bestuurszaken
Behandelvoorstelnr.	**:**	728189
Portefeuillehouder	**:**	L. Winants
Onderwerp	**:**	Zienswijze ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 Veiligheidsregio Zuid Limburg. Brief aan de raad nr. 20
Raadsverg. d.d.	**:**	2 mei 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/31;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg;

Besluit: bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 Veiligheidsregio Zuid Limburg inclusief de hieraan verbonden financiële consequenties;
2. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (gemeentelijke bijdrage);
3. in te stemmen met de eventueel door te voeren technische begrotingswijziging met betrekking de doorontwikkeling.

3. Aanleiding
Van de Veiligheidsregio Zuid Limburg is ingekomen de concept-begroting 2018 met een doorkijk naar de jaren 2019-2021. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze op deze begroting te geven. De termijn voor het indienen van de zienswijze is 1 juni 2017. Op 16 juni stelt het AB de begroting vast, met inachtneming van de door de 18 deelnemende gemeenten ingediende zienswijzen.

4. Probleemstelling
De Veiligheidsregio is een samenwerkingsverband/organisatie (gemeenschappelijke regeling) op schaal van Zuid Limburg, dat bij wet is ingesteld (Wet veiligheidsregio's); het is daarmee een vorm van verlengd lokaal bestuur. De 18 gemeenten zijn opdrachtgever, en de burgemeesters van de gemeenten vormen gezamenlijk het bestuur van de organisatie. De Veiligheidsregio heeft als taakvelden: rampenbestrijding en crisisbeheersing -waaronder geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) en Bevolkingszorg- en brandweerzorg. Met het risicoprofiel en het beleidsplan zijn de inhoudelijke kaders vastgesteld, die leidend zijn voor de begroting.

Begroting 2018: één geïntegreerde programma-/productbegroting Veiligheidsregio Zuid Limburg
De begroting is anders van opzet dan de afgelopen jaren. Conform afspraak is voor 2018 voor het eerst sprake van één geïntegreerde programma-/productbegroting Veiligheidsregio Zuid Limburg, in plaats van de deelbegrotingen van Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg. Hiermee wordt beoogd gemeenteraden en AB op een compacte en toegankelijke wijze inzicht te geven in wat de Veiligheidsregio wil bereiken, wat ze hiervoor doet, wat het kost en waaruit een en ander wordt gefinancierd. Het oorspronkelijk budget van de samenstellende onderdelen (Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg) is in deze begroting geconsolideerd. Daarnaast wordt een nieuw product Voorbereiding en coördinatie opgevoerd dat een kwaliteitsimpuls aan rampenbestrijding en crisisbeheersing beoogt te geven. De hiermee gepaard gaande budgetuitbreiding bedraagt €860.000,-. Ofwel €1,43 per inwoner.
Verder is de begroting opgesteld conform de (gewijzigde) richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), en met inachtneming van de op 9 december 2016 door het AB vastgestelde "uitgangspunten begroting 2018 en jaardocument 2016".

Doorontwikkeling/perspectief Veiligheidsregio
De ontwikkeling van de crisisbeheersing heeft de afgelopen jaren een grote vlucht genomen. Denk bijvoorbeeld aan crisisbeheersing, waarbij het gaat om incidenten, die zich onvoorspelbaar gedragen en tot grote maatschappelijke onrust kunnen leiden, zoals de uitbraak van infectieziekten (Q-koorts, ebola en vogelgriep) of grootschalige uitval van vitale infrastructuur (ICT, energie, drinkwater, en telecom). Bij de traditionele rampenbestrijding kan nog grotendeels worden aangesloten bij de dagdagelijkse inzet van hulpdiensten. De moderne crisisbeheersing vraagt veel meer van de Veiligheidsregio. Het vraagt een ander soort voorbereiding gericht op nieuwe scenario's en met meer mensen uit verschillende organisaties, niet alleen hulpdiensten.(bijv. Prorail, waterschappen, Enexis, Rijkswaterstaat)

Daarnaast speelt landelijk een verdere professionalisering rond crisisbeheersing met als gevolg dat landelijke gremia, zoals het Veiligheidsberaad en het Ministerie van Veiligheid en Justitie, steeds meer eisen stellen aan het functioneren van de veiligheidsregio's, en ook de agenda van de regio mede bepalen. De inspectie van Veiligheid en Justitie heeft aangegeven dat de afgelopen jaren een positieve ontwikkeling is doorgemaakt, maar dat verschillende onderdelen voor verbetering vatbaar zijn zowel in capaciteit als kwaliteit.

De afgelopen jaren is met de nodige creativiteit getracht nog mee te gaan met geschetste maatschappelijke ontwikkelingen door middel van tijdelijke arrangementen in de beschikbare formatie en inhuur van expertise (op basis van tijdelijke financiering). Het veiligheidsbestuur geeft aan dat de grenzen nu zijn bereikt. Verbetering is nodig op de onderdelen communicatie, risicobeheersing, informatiemanagement en kwaliteitszorg/professionaliteit.

Er is onderzocht op welke wijze de Veiligheidsregio naar behoren invulling kan geven aan de taken, gegeven de wettelijke eisen, bestuurlijke ambities en het financiële perspectief. De uitkomst van dit onderzoek was dat een uitbreiding van formatie nodig was van 12 fte. In een vervolgonderzoek is bekeken welke mogelijkheden er (nog) zijn om de multidisciplinaire taken slimmer te organiseren, waarbij ook wordt gekeken naar verdere samenwerking met de Veiligheidsregio Noord-Limburg. Deze verkenning heeft geresulteerd in een reductie van de eerder berekende formatieve uitbreiding, maar uitbreiding van capaciteit (8 fte structureel en 1 flexibel) blijft nodig om de noodzakelijke taken adequaat te kunnen uitvoeren.

De hier voren genoemde slimme organisatie van taken krijgt vorm in een andere aansturing en inrichting. Er komt een veiligheidsbureau van waaruit de taken voorbereiding en coördinatie worden georganiseerd. Daartoe worden alle taken, die hiermee te maken hebben, overgeheveld van de afzonderlijke diensten (Brandweer, GHOR, Bevolkingszorg) naar het nieuwe bureau.
Om de uitvoering op het noodzakelijke niveau te laten plaats vinden moet de vereiste capaciteit én kwaliteit aanwezig zijn. Dat betekent een uitbreiding van 8 fte aan personele middelen plus 1 fte flexibel in middelen. Bovendien gaat het hierbij grotendeels om andere deskundigheid en andere vaardigheden, dan die er nu aanwezig zijn in de Veiligheidsregio. De directeur van de Veiligheidsregio is eindverantwoordelijk. Zo ontstaat er een eenduidige aansturingslijn en is er één aanspreekpunt voor bestuurders en partners in het netwerk.

De basis blijft natuurlijk dat de hulpdiensten, gemeenten en andere crisispartners, hun eigen verantwoordelijkheid blijven invullen. De ambulance, politie, bevolkingszorg en brandweer moeten er zijn als het nodig is om de juiste (kwalitatieve) inzet te leveren. Maar de voorbereiding op de gezamenlijke inzet en de coördinatie wordt belegd bij het veiligheidsbureau. Daar kan gewerkt worden aan een betere communicatie naar burgers zodat zij voldoende op de hoogte zijn van de risico's in het gebied en ook een handelingsperspectief krijgen aangereikt. Het bureau werkt ook aan de informatievoorziening tussen partners zodat iedereen voorzien is van de juiste informatie over het incident. Ook wordt door het veiligheidsbureau toegezien op de geleverde kwaliteit door alle betrokken crisispartners. Wordt de bijdrage geleverd? Wat kan beter? Hoe gaat het samenspel? Dit alles om een adequate respons te garanderen en de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven bij branden, ongevallen, rampen en crisis te vergroten.
Bij de begroting treft u een notitie aan met een uitgebreide toelichting op de voorgestelde doorontwikkeling. (Bijlage 723219; Beleidstoelichting ontwerp-begroting 2018).

De begroting van de Veiligheidsregio
De nieuwe (geïntegreerde) product-begroting bestaat uit drie programma's. Deze worden onderstaand kort beschreven. Voor de volledige toelichting wordt verwezen naar de bijlagen.

Programma rampenbestrijding en crisisbeheersing
Rampenbestrijding en crisisbeheersing heeft betrekking op het voorkomen, beperken en managen van incidenten voor de openbare orde en openbare veiligheid. Het gaat om de risicobeheersing en de gezamenlijke voorbereiding op dergelijke incidenten als ook de coördinatie ervan als ze zich voordoen. Het gaat niet alleen om het incident zelf, maar ook om de

dreiging ervan of de aankondiging van een gebeurtenis. Het kan ook gaan om incidenten of verstoringen die op zichzelf geen ramp of crisis zijn, maar die (mogelijk) de openbare orde en openbare veiligheid bedreigen. Het programma bestaat uit 3 centrale producten: Het nieuwe product Voorbereiding en coördinatie, Geneeskundige hulpverlening (GHOR) en Bevolkingszorg. Ieder product bestaat weer uit clusters van activiteiten.

Opmerking: bij de invoering van Burgernet Limburg (2012) is de afspraak gemaakt om de begroting te incorporeren in de begroting van het onderdeel Bevolkingszorg. Daarom is de bijdrage aan Burgernet Limburg thans verwerkt in het product Bevolkingszorg binnen het programma rampenbestrijding en crisisbeheersing. De afspraak is gemaakt dat de Stuurgroep Burgernet Limburg in 2017 zal bezien of ontvlechting uit de begroting van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg wenselijk dan wel noodzakelijk is. Indien van toepassing zal hiervoor een begrotingswijziging worden aangeboden.

Programma brandweerzorg
Het programma brandweerzorg bestaat uit de producten Ontwikkeling & Expertise en Basiszorg. Het programma wordt uitgevoerd conform de afspraken uit het beleidsplan 2012-2018. Daarin was voor de Brandweer een bezuiniging van ca. 10% van het budget (€3.500.000) opgenomen. De afspraken over deze bezuiniging lopen tot en met 2018 en het programma brandweerzorg zal dus ook in 2018 conform de bestaande afspraken worden ingevuld. Met het bereiken van de jaarschijf 2018 komt het einde van de meerjarenbeleidsperiode echter in zicht. In de loop van 2017 zal een bestuurlijk gedragen beeld moeten worden ontwikkeld over de toekomst van de Brandweer (brandweerinhoudelijk, organisatorisch, financieel).

Programma ondersteuning
Voor het programma rampenbestrijding en crisisbeheersing vallen hier alle ondersteunende taken onder, waaronder de overhead. Voor het programma brandweerzorg vallen hieronder, naast directie en bestuurszaken, de ondersteunende afdelingen financiën, personeel & organisatie en facilities.

Begroting Meld- en Coördinatie Centrum
De begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (MCC) maakt wat betreft de gemeentelijke bijdragen aan het MCC geen onderdeel uit van de geïntegreerde begroting van de Veiligheidsregio .
In het kader van het traject 'samenvoegen meldkamers'(LMO) en de realisatie van het transitieakkoord is in 2016 de opgave samenwonen Meldkamer Limburg uitgevoerd. De volgende fase: 'doorontwikkeling Meldkamer Limburg 2018-2020' is gestart en zal uiteindelijk resulteren in een samengevoegde Meldkamer Limburg in 2020. De begroting 2018 is gebaseerd op het bestaand beleid. Eventuele veranderingen met financiële consequenties zullen gedurende het jaar op basis van begrotingswijzigingen worden aangeboden.

5. Doelen/ beoogd resultaat
a. Wat willen we bereiken?
Een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van crisisbeheersing en rampenbestrijding, brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en bevolkingszorg in Brunssum en de regio.
Doel van dit voorstel is de raad de gelegenheid te bieden gemotiveerd een besluit te nemen over het indienen van een zienswijze op de begroting 2018 van de Veiligheidsregio Zuid Limburg en van het MCC.

b. Wat gaan we ervoor doen?
Door deelname aan de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg en het verstrekken van de gevraagde bijdrage kan de Veiligheidsregio voldoen aan wettelijke eisen en bestuurlijke ambities en kunnen we de veiligheid van onze inwoners het beste realiseren.
- inschakeling Beter buren wenselijk/mogelijk? Is i.c. irrelevant.
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers/maatschappelijk middelveld/bedrijfsleven bevorderen? Is i.c. irrelevant.

c. Hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
De Veiligheidsregio doet jaarlijks verslag over bereikte doelen en uitvoering alsook de financiële zaken in het jaardocument (verslag en rekening). Bovendien zien we acties en effecten om ons heen.

6. Kaders
a. Algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)
- De Wet veiligheidsregio's en het daarop gebaseerde Besluit veiligheidsregio's geven de regels voor de inrichting van de veiligheidsregio's en stellen eisen aan de uitvoering van taken.
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg.

- Beleidsplannen van Veiligheidsregio en Brandweer.
- In december 2016 heeft het AB de financiële uitgangspunten voor de begroting 2018 vastgesteld.

b. Autonoom beleid/taken in medebewind?
Medebewind. De Wet veiligheidsregio's verplicht tot de oprichting en inrichting van een adequaat functionerende veiligheidsregio.

c. Past het voorstel in de strategische visie?
Een adequate crisisbeheersing en rampenbestrijding alsmede brandweerzorg dragen bij aan de gemeentelijke missie, waar deze aangeeft dat Brunssum dient te beschikken over een veilig woonmilieu.

d. Relatie met programmabegroting?
Crisisbeheersing en brandweerzorg is één van de thema's van het cluster Veiligheid, dat is opgenomen in programma 1 van de gemeentelijke begroting: Brunssum, een partner voor en met u.

7. Argumenten/ overwegingen
- Er is sprake van een overzichtelijke en beknopte productbegroting. Conform de afspraken is voor het eerst een programma- /productbegroting opgesteld. De gemeenteraden en het bestuur krijgen op deze wijze op een compacte en toegankelijke manier inzicht in wat de Veiligheidsregio wil bereiken, wat ze hiervoor doet, wat het kost en waaruit een en ander wordt gefinancierd.
- De doorontwikkeling van de Veiligheidsregio wordt noodzakelijk geacht. Met het aanvullende budget kan de benodigde formatie met voldoende deskundigheid worden ingevuld. Met de juiste begeleiding van de verandering kan de gewenste ontwikkeling de komende jaren worden gerealiseerd, gezien vanuit de huidige context en maatschappelijke opgave.
De uitbreiding van het aantal fte en het verbeteren van de kwaliteit heeft tot doel het verminderen van de kwetsbaarheid van de Veiligheidsregio en dan meer in het bijzonder op de gesignaleerde knelpunten communicatie, risicobeheersing, informatiemanagement en kwaliteitszorg/professionaliteit. Omdat de crisisbeheersing zich ook in de toekomst zal blijven ontwikkelen kan de veiligheidsregio over een aantal jaar wellicht voor nieuwe maatschappelijke opgaven komen te staan. Een volledige garantie valt dan ook nu niet te geven.
- Indien niet akkoord wordt gegaan met de personele/financiële uitbreiding betekent dit dat de directie en het bestuur een heroriëntatie zullen moeten doen op inrichting van de Veiligheidsregio alsmede de invulling van haar taken. Er zal niet kunnen worden voldaan aan de kwaliteitseisen.
- Gedurende 2017/2018 zal de doorontwikkeling verder vorm worden gegeven. Dit kan leiden tot financiële verschuivingen tussen de programma's. Hiervoor zal indien noodzakelijk een technische begrotingswijziging worden doorgevoerd.
- Het programma brandweerzorg wordt binnen de bestaande opgelegde financiële (bezuinigings-)taakstelling uitgevoerd.
- De begroting 2018 MCC is gebaseerd op bestaand beleid.
- De begroting van de Veiligheidsregio past niet binnen het gemeentelijke budget. Dit wordt veroorzaakt door:
1. de extra bijdrage ten behoeve de doorontwikkeling van de Veiligheidsregio afgerond 41.000 euro;
2. een eerder genomen raadsbesluit om op het oorspronkelijke voor 2017 en volgende jaren geraamde budget van de brandweer een bedrag van afgerond 48.000 euro te korten.

8. Advies
Bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 Veiligheidsregio Zuid Limburg inclusief de hieraan verbonden financiële consequenties;
2. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (gemeentelijke bijdrage);
3. in te stemmen met de eventueel door te voeren technische begrotingswijziging met betrekking de doorontwikkeling.

9. Aanpak/uitvoering
a. Financiële gevolgen en dekking

Brandweer 11001- 441200	
Begroot 2018	€1.372.353
Voorstel	€1.425.626

Saldo	- € 53.273

Het programma Brandweerzorg wordt in 2018 binnen de bestaande financiële taakstelling uitgevoerd. De begroting gaat uit van een (inhoudelijk en financieel) sober programma, waarbij vooralsnog binnen de bestaande beleidskaders passende invulling kan worden gegeven. De begroting is sluitend gemaakt vanuit een bestemming van de egalisatiereserve bezuinigingen.
Het tekort op de gemeentelijke begroting is het gevolg een eerder genomen raadsbesluit om op het oorspronkelijke voor 2017 en volgende jaren geraamde budget van de brandweer een bedrag van afgerond 48.000 euro te korten.

GHOR en MCC 110002 - 441200

Begroot	€50.820
Voorstel GHOR en MCC	€ 51.364 (GHOR €45.364 en MCC €6.000)
Saldo	- € 544

Bevolkingszorg en Burgernet 110002 - 441202

Begroot	€20.900
Voorstel	€19.416
Saldo	€ 1.484

Veiligheidsbureau is nieuw

Begroot	-
Voorstel	€ 40.717
Saldo	- € 40.717

De financiële consequenties van de doorontwikkeling met de formatieve uitbreiding is berekend op €859.750. Omgerekend naar een bedrag per inwoner is dat €1,43. Vanuit de huidige (organisatie)onderdelen wordt één Veiligheidsbureau gevormd. Dat maakt dat er bovendien sprake kan zijn van frictiekosten.

Conclusie: op het product Veiligheidsregio is er een tekort van € 93.590. In 2019 loopt dit op naar zo'n 112.000 euro. Dit dient te worden meegenomen in perspectiefnota en begroting 2018.

b. Risico's
In de begroting (2.2 Paragrafen) worden de mogelijke risico's benoemd alsmede de staat van het weerstandsvermogen beschreven.

c. Tijdpad/ mijlpalen/vervolgtraject/ evaluatie
Tot 1 juni kan de gemeenteraad haar zienswijze op het stuk geven. Op 16 juni stelt het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio de begroting vast, met inachtneming van alle door de 18 gemeenteraden ingediende zienswijzen. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, kan de zienswijze van de raad niet tijdig worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen. De Veiligheidsregio is hiervan in kennis gesteld.

d. Uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Het AB kan op 16 juni 2017 de begroting 2018 definitief vaststellen met inachtneming van de zienswijzen van de raden van de 18 deelnemende gemeenten.
Mocht in de raadscommissie blijken, dat er behoefte is aan een zienswijze in afwijking van het voorstel van het college dan wordt deze meteen na de raadscommissie op schrift gesteld en aan de Veiligheidsregio gezonden.

e. Communicatie intern en extern?
De materie is van zodanige aard, dat de OR hierbij geen betrokkenheid heeft. Informatierecht, adviesrecht noch instemmingsrecht is van toepassing.
De raad ontvangt het raadsvoorstel en concept-besluit ten behoeve van besluitvorming.
- persbericht: is niet aan de orde.
- terinzagelegging: is niet aan de orde.
- overig extern: is niet aan de orde.

10. Bijlagen
Brief van het Dagelijks Bestuur waarbij de ontwerp-begroting met bijlagen wordt aangeboden (verseon 723218)
De bijlagen:
- Beleidsbrief ontwerp-begroting bij 2018 (verseon 733219)
- Ontwerp-begroting 2018 inclusief meerjarenraming 2019-2021 (verseon 733220)
- Ontwerp-begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (verseon 723221)
- Toelichting ontwerp begroting 2018 Meld- en Coördinatiecentrum (verseon 733222)
- Bestuurssamenvatting ontwerp-begroting Veiligheidsregio (verseon 733223)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 31
Dienst/Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 728189

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/31;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg;

Besluit: bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 Veiligheidsregio Zuid Limburg inclusief de hieraan verbonden financiële consequenties;
2. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (gemeentelijke bijdrage);
3. in te stemmen met de eventueel door te voeren technische begrotingswijziging met betrekking de doorontwikkeling.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Toelichting begroting 2018 (lasten). **Meld- en Coördinatiecentrum (M.C.C.), kpl. 51009960.**

(Raming 2018: € 1.329.250,--)
(Raming 2017: € 1.433.500,--)
(Realisatie 2016: € 1.310.372,90)

LASTEN PERSONEEL.

Raming 2018	€ 134.160,--
Raming 2017	€ 81.400,--
Realisatie 2016	€ 133.368,86

401.7100 Overig personeel van derden.
Raming 2018: € 134.160 (Raming 2017: € 81.400)
(Realisatie 2016: € 133.368,86)

Op deze post wordt het aan de politie verschuldigde aandeel van het MCC geraamd met betrekking tot de inzet van de huismeester(s) ad. € 30.590 en de bijdrage (aandeel) met betrekking tot de manager MCC ad € 103.570.
De loonkosten voor de kwartiermaker Meldkamer Limburg komt voor rekening van de LMO, ofwel op de kostenplaats Meldkamer Limburg.

STUURBARE MATERIELE KOSTEN.

Raming 2018	€ 1.195.090,--
Raming 2017	€ 1.352.100,--
Realisatie 2016	€ 1.177.004,04

402.1000 Rente leningen derden.
Raming 2018: € 244.440 (Raming 2017: € 276.540)
(Realisatie 2016: € 280.720,04).

De investeringen van MCC zijn door de Nationale Politie, Eenheid Limburg als penvoerder in zijn geheel voorgefinancierd. In verband hiermede wordt de gemiddelde rente (3,8%) met betrekking tot het voorgefinancierde deel van de betreffende investeringen aan de partners (GHOR, Brandweer en Gemeenten) en Politie in rekening gebracht. De raming voor het jaar 2018 kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedrag van de oorspronkelijk netto-investering (vlgs. staat C)	€ 10.297.187
Af: afschrijvingen 2011 t/m 2017	€ 3.913.718
Boekwaarde investeringen per 01-01-2018(gem. rente. 3,8%)	€ 6.373.469
Bij: investeringen 2018 (renteberekening ½ jaar 3%)	€ 150.000
Investeringsbedrag waarover rente is berekend in 2018	€ 6.523.469
Berekening 2018 van verschuldigde rente (afgerond) is	€ 244.440

404.0000 Afschrijving casco huisvesting.
Raming 2018: € 174.530 (Raming 2017: € 162.910)
(Realisatie 2016: € 165.184,38).

De investeringen M.C.C. zijn door Nationale Politie, Eenheid Limburg als penvoerder in zijn geheel voorgefinancierd. In verband hiermede worden de afschrijvingskosten 2018 van de betreffende investeringen aan de partners (GGD, Brandweer, Gemeenten) en Politie Eenheid Limburg) in rekening gebracht. De raming resp. het budget voor het jaar 2018 van de afschrijvingskosten kan als volgt worden gespecificeerd:

	Afschrijving 2018	Afschrijving 2017	Afschrijving 2016
Op 404.0000 casco huisvesting	174.530	162.910	65.184,38
Op 404.0000 installaties huisvesting	116.890	108.630	109.947,28
Op 404.0000 meubilair / inventaris	111.580	128.290	119.611,42
Op 406.0010 verbinding /automatisering	81.160	146.960	3.132,45
Op 408.0010 operationele activiteiten	0	3.940	6.947,50
Op 409.0000 beheerskosten	0	0	1.004,65
Geraamde afschrijvingskosten	484.160	550.730	65.827,68

Voor een nadere specificatie wordt kortheidshalve verwezen naar de bij deze begroting gevoegde staat C (= activa). Tevens is rekening gehouden met de kapitaallasten (rente en afschrijvingskosten) van geraamde investeringen in 2017 (€ 145.000) en in 2018 voor een bedrag van (€ 150.000) ofwel voor een bedrag van in totaal € 295.000.

404.0005 **Afschrijving installaties huisvesting.**
Raming 2018: € 116.890 (Raming 2017: € 108.630)
(Realisatie 2016: € 109.947,28).

Voor een nadere toelichting wordt kortheidshalve verwezen naar de post 404.0000.

404.0010 **Afschrijving meubilair en inventaris huisvesting.**
Raming 2018: € 111.580 (Raming 2017: € 128.290)
(Realisatie 2016: € 119.611,42).

Voor een nadere toelichting wordt kortheidshalve verwezen naar de post 404.0000.

404.1105 **Gas huisvesting.**
Raming 2018: € 29.250 (Raming 2017: € 31.250)
(Realisatie 2016: € 26.473,19).

Bij de raming van de kosten gasverbruik is onder meer uitgegaan van de realisatie over 2015 en 2016. Voor de raming 2018 is uitgegaan van een normale jaartemperatuur en is rekening gehouden met stijging van de energieprijzen .

404.1100 **Electra huisvesting.**
Raming 2018: € 84.180 (Raming 2017: € 90.000)
(Realisatie 2016: € 81.484,00).

Bij de raming van de kosten electriciteitsverbruik is onder meer uitgegaan van de realisatie over 2015 en 2016. Voor de raming 2018 is rekening gehouden met stijging van de energieprijzen.

404.1400 **Water huisvesting.**
Raming 2018: € 1.570 (Raming 2017: € 1.500)
(Realisatie 2016: € 1.512,00).

De kosten wegens waterverbruik worden in totaliteit begroot op het Hoofdbureau van Politie te Maastricht. Er is geen afzonderlijke watermeter voor het MCC. Op basis van bezetting wordt aan het MCC 25% van de werkelijke kosten doorbelast.

404.6000 **Aanschaf duurzame goederen (meubilair en inventaris).**
Raming 2018: € 2.500 (Raming 2017: € 30.000)
(Realisatie 2016: € 2.346,88).

Betreft kosten voor de vervanging/aanvulling van meubilair en inventaris. Het budget voor 2018 is aangepast op basis van de realisatiecijfers 2015 en 2016.

404.6005 **Aanpassing / verbouwing huisvesting.**
Raming 2018: € 0 (Raming 2017: € 12.000)
(Realisatie 2016: € 0,00).

In verband met de beoogde samenwerking van meldkamers en servicecentra Limburg Noord en -Zuid en eventueel hieruit voortvloeiende aanpassingen van het gebouw is in 2017 op deze post een incidenteel budget opgenomen van € 12.000 voor (marginale) aanpassingen. Daarnaast is bij de investeringen 2018 rekening gehouden met een investeringsbedrag van in totaal € 100.000 voor aanpassingen. De hieruit voortvloeiende exploitatiekosten zijn in 2018 begroot op post rente en afschrijvingen bij huisvesting.

404.7000 **Preventief onderhoud gebouwen en terreinen.**
Raming 2018: € 31.730 (Raming 2017: € 32.000)
(Realisatie 2016: € 30.497,19).

Betreft preventief onderhoud voor het gebouw MCC te Maastricht. Op basis van realisatie 2016 lijkt een raming van € 31.730 op deze post in 2018 voldoende.
Daarnaast is er een post voor onderhoudskosten met betrekking tot storingen. Tenslotte wordt vermeld, dat er voor het MCC een voorziening voor groot onderhoud is. Voor een nadere toelichting van deze voorziening wordt verwezen naar de balans.

404.7005 Storingen onderhoud gebouwen en terreinen.
Raming 2018: € 25.800 (Raming 2017: € 32.000)
(Realisatie 2016: € 25.038,54).

Betreft onderhoudskosten met betrekking tot storingen voor het gebouw MCC te Maastricht. Op basis van realisatie 2016 lijkt een raming van € 25.800 op deze post in 2018 voldoende.
Daarnaast wordt vermeld, dat er voor het MCC een voorziening voor groot onderhoud is. Voor een nadere toelichting van deze voorziening wordt verwezen naar de balans.

404.7022 Onderhoud meubilair en inventaris.
Raming 2018: € 1.800 (Raming 2017: € 1.850)
(Realisatie 2016: € 871,94).

Betreft onderhoud van meubilair en inventaris. Realisatie 2016 heeft betrekking op reparatie en onderhoud van bureaustoelen en de reparatie van een meldtafel.

404.7100 Schoonmaakkosten huisvesting.
Raming 2018: € 65.640 (Raming 2017: € 52.800)
(Realisatie 2016: € 59.833,59).

De raming/realisatie kan als volgt worden gespecificeerd:

	jr. 2018	jr. 2017	jr. 2016
1. kosten wegens schoonmaak	€ 60.400	€ 46.300	€ 54.638
2. kosten van glasbewassing	€ 1.600	€ 1.500	€ 1.545
3. kosten toilethygiëne	€ 3.640	€ 5.000	€ 3.651
Totaal	€ 65.640	€ 52.800	€ 59.834

De stijging van het budget voor kosten schoonmaakwerkzaamheden en toilethygiëne in 2018 is voornamelijk het gevolg van intensiever gebruik van het gebouw vanwege komst Meldkamer Limburg en samenvoeging servicecentra.

404.7105 Afvalverwijdering huisvesting.
Raming 2018: € 13.210 (Raming 2017: € 8.800)
(Realisatie 2016: € 12.821,00).

De raming/realisatie kan als volgt worden gespecificeerd:

	jr. 2018	jr. 2017	jr. 2016
1. aandeel in kosten afvalverwijdering	€ 12.600	€ 7.600	€ 12.821
2. overige (incidentele) schoonmaak	€ 610	€ 1.200	€ 0
Totaal	€ 13.210	€ 8.800	€ 12.821

De stijging van het budget voor kosten afvalverwijdering in 2018 is voornamelijk het gevolg van intensiever gebruik van het gebouw vanwege komst Meldkamer Limburg en de samenvoeging servicecentra.

404.7200 **Onroerend Zaak Belastingen.**
Raming 2018: € 15.650 (Raming 2017: € 15.000)
(Realisatie 2016: € 15.186,08).

Het aandeel in kosten Onroerend Zaak Belasting (eigenaar en gebruik) van de gemeente Maastricht worden begroot op een bedrag van € 16.560. Het aandeel bedraagt 25% van de aanslag van het betreffende gebouw aan de Prins Bisschopsingel 53 te Maastricht.

404.7205 **Overige Belastingen en Heffingen huisvesting.**
Raming 2018: € 4.000 (Raming 2017: € 2.600)
(Realisatie 2016: € 3.858,36).

Het aandeel in kosten van de overige belastingen en heffingen (eigenaar en gebruik) worden begroot op een bedrag van in totaal € 4.000. Het aandeel bedraagt 25% van de aanslagen voor het betreffende gebouw aan de Prins Bisschopsingel 53 te Maastricht.

404.7800 **Verzekeringen huisvesting.**
Raming 2018: € 6.500 (Raming 2017: € 6.000)
(Realisatie 2016: € 6.331,08).

De raming op deze post is gebaseerd op de betaalde premie over 2016 aan Reaal. De verzekerde waarde opstal bedraagt thans € 9.386.503 en voor de inboedel € 19.050.000.

404.7900 **Aanschaf klein materiaal huisvesting.**
Raming 2018: € 180 (Raming 2017: € 360) (Realisatie 2016: € 0,00).

Het betreft onder meer de aanschaf van klein gereedschap en/of anderszins.

404.7910 **Cai en Buma huisvesting.**
Raming 2018: € 550 (Raming 2017: € 600) (Realisatie 2016: € 531,50).

Het aandeel in kosten van cai en buma worden begroot op een bedrag van € 550. Het aandeel bedraagt 25% van de kosten voor het betreffende gebouw Prins Bisschopsingel 53 te Maastricht.

404.7990 **Overige kosten huisvesting.**
Raming 2018: € 1.800 (Raming 2017: € 4.220)
(Realisatie 2016: € 1.585,47).

De raming op deze post heeft betrekking op diverse overige kosten, welke niet op een van vorenstaande posten kan worden verantwoord. De realisatie 2016 heeft betrekking op de kosten test noodstroomvoorziening van het MCC.

404.9000 **Dotaties voorzieningen huisvesting.**
Raming 2018: € 50.000 (Raming 2017: € 50.000)
(Realisatie 016: € 50.000,00).

Ter zake groot onderhoud heeft adviesbureau Bertram(bouwkundig) en het voormalige bedrijf fa. Imtech (W- en E-installaties) een planning van de kosten meerjarig groot onderhoud voor het betreffende gebouw gemaakt.
Op basis van een 10-jarige horizon wordt een jaarlijkse dotatie aan deze voorziening ter grootte van € 50.000 voldoende geacht. Het saldo van deze voorziening bedraagt per ultimo 2016 een bedrag van € 262.510 en per eind 2017 wordt voorshands uitgegaan van een saldo van € 312.510, omdat in 2017 voorshands het gehele bedrag van de storting wordt toegevoegd aan de betreffende voorziening.

406.0000 **Afschrijving verbindingen en automatisering.**
Raming 2018: € 81.160 (Raming 2017: € 146.960)
(Realisatie 2016: € 63.132,45).

Betreft de afschrijvingskosten voor het deel van de investeringen van partners en politie, dat betrekking heeft op verbindingen en automatisering. Voor een nadere toelichting wordt kortheidshalve verwezen naar de post 404.0000.

406.6000 **Aanschaf duurzame goederen verbindingen.**
Raming 2018: € 2.400 (Raming 2017: € 2.700)
(Realisatie 2016: € 0,00).

Voor de aanschaf van duurzame goederen op het gebied van verbindingen wordt in de oorspronkelijk begroting van 2018 alsnog een budget van € 2.400 opgenomen. Het betreft uitgaven / kosten van aanschaf goederen ten dienste van alle gebruikers/kolommen (multi) van het MCC. De betreffende uitgaven / kosten worden dus niet geactiveerd.

406.6200 **Aanschaf duurzame goederen automatisering.**
Raming 2018: € 3.000 (Raming 2017: € 15.000)
(Realisatie 2016: € 0,00).

Voor de aanschaf van duurzame goederen op het gebied van automatisering wordt in de oorspronkelijk begroting van 2018 een bedrag van € 3.000 opgenomen. Het betreft in principe uitgaven / kosten voor de aanschaf van goederen ten dienste van alle gebruikers/ kolommen(multi) van het MCC. De betreffende uitgaven / kosten worden dus niet geactiveerd. In verband met de beoogde samenwerking van meldkamers Limburg Noord en Limburg Zuid en hieruit voortvloeiende aanvullingen was dit budget voor 2017 incidenteel verhoogd tot een bedrag van € 15.000.

406.7010 **Kleine aanschaf verbindingen / automatisering.**
Raming 2018: € 1.800 (Raming 2017: € 1.800)
(Realisatie 2016: € 0,00).

Voor kleine aanschaf van goederen op het gebied van verbindingen en automatisering wordt in de begroting 2018 een bedrag van € 1.800 opgenomen. Het betreft uitgaven / kosten voor de aanschaf van goederen ten dienste van alle gebruikers/ kolommen van het MCC. De betreffende uitgaven/kosten worden dus niet geactiveerd.

406.7000 **Onderhoud verbindingen.**
Raming 2018: € 3.000 (Raming 2017: € 7.800)
(Realisatie 2016: € 0,00).

Betreft de raming kosten reparatie en onderhoud verbindingsmiddelen welke niet ten laste van de begroting van ICT Meldkamerbeheer (MZL) komen.

406.7200 **Onderhoud automatisering.**
Raming 2018: € 38.780 (Raming 2017: € 40.000)
(Realisatie 2016: € 37.640,02).

Betreft de raming van kosten reparatie en onderhoud van de automatiseringsmiddelen en audiovisuele middelen. Betreffende kosten komen niet ten laste van begroting van Meldkamer Limburg.
Voor het onderhoudscontract met de fa. Emhaes voor audiovisuele middelen is een bedrag van € 37.000 in deze begroting opgenomen. Voor overige kantoorautomatisering is in 2018 een budget van € 780 opgevoerd.

406.7300 **Kosten dataverkeer (telefonie / semafonie).**
Raming 2018: € 6.000 (Raming 2017: € 6.000)
(Realisatie 2016: € 6.000,00).

Op deze post wordt het aandeel begroot van het MCC in de kosten voor vaste telefonie. Het aandeel in de kosten vaste telefonie is gebaseerd op de realisatie voorgaande jaren van het voormalige Korps Politie Limburg Zuid.

406.7900 **Overige kosten verbindingen / automatisering.**
Raming 2018: € 13.200 (Raming 2017: € 14.000)
(Realisatie 2016: € 12.708,15).

Het betreft enerzijds de verschuldigde bijdrage aan de gemeente Heerlen inzake CUC (=computer uitwijk centrum) ten bedrage van € 9.000 en anderzijds de kosten wegens internetaansluitingen ten bedrage van € 3.200. Voor eventuele overige onvoorziene uitgaven op deze kostencategorie is voorshands een bedrag van € 1.000 begroot in 2018.

408.0000 **Afschrijving operationele activiteiten.**
Raming 2018: € nihil (Raming 2017: € 3.940)
(Realisatie 2016: € 6.947,50).

Betreft de afschrijving voor het deel van de investeringen van partners en politie. Voor een nadere toelichting wordt kortheidshalve verwezen naar post 404.0000 (afschrijvingen huisvesting) en de staat C (activa).

409.0000 **Afschrijving beheer.**
Raming 2018: € nihil (Raming 2017: € nihil)
(Realisatie 2016: € 1.004,65).

Betreft de afschrijving voor het deel van de investeringen van partners en politie. Voor een nadere toelichting wordt kortheidshalve verwezen naar post 404.0000 (afschrijvingen huisvesting) en de staat C (activa).

409.5030 **Huur en lease kopieerapparatuur.**
Raming 2018: € 30.000 (Raming 2017: € 30.000)
(Realisatie 2016: € 30.000,00).

Kosten van lichtdrukapparatuur en printers worden bij Politie Eenheid Limburg centraal verantwoord. De kosten worden op basis van feitelijke huur- en gebruikskosten van de betreffende apparatuur aan het MCC doorbelast. De huur- en gebruikskosten worden voor 2018 begroot op een bedrag van € 30.000. Daarnaast wordt voor verbruik van papier rekening gehouden met een bedrag van € 6.000. De stijging is mede het gevolg van de ontwikkelingen met betrekking tot Meldkamer Limburg en samenvoeging servicecentra.

409.7010 **Papierverbruik kopieerapparatuur.**
Raming 2018: € 6.000 (Raming 2017: € 6.000)
(Realisatie 2016: € 5.000,00).

Kosten van lichtdrukapparatuur en printers worden centraal verantwoord. De kosten worden op basis van feitelijke huur- en gebruikskosten van de betreffende apparatuur aan het MCC doorbelast. De huurkosten worden voor 2018 begroot op € 30.000. Daarnaast wordt voor het verbruik van papier rekening gehouden met een bedrag van € 6.000. De stijging is mede het gevolg van de ontwikkelingen Meldkamer Limburg en samenvoeging servicecentra.

409.7050 **Kantoorbenodigdheden.**
Raming 2018: € 600 (Raming 2017: € 600) (Realisatie 2016: € 0,00).

In het document "inrichting administratie MCC" is afgesproken, dat de uitgaven inzake de aanschaf van kantoorbenodigdheden door iedere kolom afzonderlijk zal worden georganiseerd, resp. betaald. In de begroting 2018 van het MCC is alsnog een marginaal budget opgenomen voor kantoorbenodigdheden welke multi worden ge-/verbruikt.

409.7000 **Deskundigheid: accountantskosten.**
Raming 2018: € 4.400 (Raming 2017: € 4.400)
(Realisatie 2016: € 4.400,00).

Betreft het aandeel van het MCC inzake accountantscontrole jaarrekening. Een en ander vloeit voort uit de (beheers)overeenkomst ter zake het MCC. De realisatie over 2016 is opgenomen als nog te betalen bedrag.

409.7310 **Verstrekking koffie / thee / water.**
Raming 2018: € 18.000 (Raming 2017: € 20.000)
(Realisatie 2016: € 13.910,00).

Op deze post wordt het aandeel in de kosten met betrekking tot koffie- / theefaciliteit aan de medewerk(st)ers van het MCC verantwoord.
Dit aandeel is voor de begroting 2018 becijferd op basis van de raming 2016, te weten: kosten inkoop koffie/thee € 200.000 voor ±1.820 medewerkers, ofwel € 110 per mede-werk(st)er. In het MCC wordt in verband met Meldkamer Limburg en de servicecentra van Limburg Noord en -Zuid voor 2018 uitgegaan van ± 165 medewerk(st)ers, ofwel bedraagt het aandeel voor de koffie- / theefaciliteit in 2018 een bedrag van € 18.000 op jaarbasis.

409.7610 **Representatiekosten.**
Raming 2018: € 900 (Raming 2017: € 1.250)
(Realisatie 2016: € 0,00).

In het document "inrichting administratie MCC" is afgesproken, dat de kosten inzake representatie door iedere kolom afzonderlijk wordt georganiseerd, resp. betaald. Op basis van begroting 2017 is in 2018 een budget opgenomen van € 900.

409.7950 **Vergaderkosten.**
Raming 2018: € 1.800 (Raming 2017: € 2.500)
(Realisatie 2016: € 0,00).

Voor het jaar 2018 is op deze post een budget van € 1.800 opgenomen. In verband met de beoogde samenwerking van meldkamers Limburg Noord en Limburg Zuid is voor het jaar 2018 alsnog een budget opgevoerd.

409.7998 **IDB Kantinekosten.**
Raming 2018: € nihil (Raming 2017: € nihil)
(Realisatie 2016: € 0,00).

In voorkomende gevallen (acties, vergaderingen e.d.) zullen door het bedrijfsrestaurant lunchpakketten of anderszins beschikbaar worden gesteld. Deze kosten worden intern doorbelast aan de betreffende kostenplaats. Het budget 2018 voor deze faciliteit / kosten is voorshands opgenomen onder post 409.7990, te weten diverse kosten beheer.

409.7990 **Diverse kosten beheer.**
Raming 2018: € 2.250 (Raming 2017: € 1.800)
(Realisatie 2016: € 0,00).

Voor het jaar 2018 is op deze post een budget van € 2.250 opgenomen. Het betreft uitgaven welke niet op een van vorenstaande posten kan worden verantwoord alsmede de kosten interne doorbelasting van de faciliteiten van het bedrijfsrestaurant. Zie ook de toelichting bij post 409.7998.

409.7995 **Lasten voorgaande dienstjaren.**
Raming 2018: € nihil (Raming 2017: € nihil) (Realisatie 2016: € 1.868,47).

Betreft eventuele kosten / uitgaven welke betrekking hebben op voorgaande dienstjaren.

412.0000 **Buitengewone lasten.**
Raming 2018: € nihil (Raming 2017: € nihil) (Realisatie 2016: € 0,00).

Betreft eventuele kosten / uitgaven die geen betrekking hebben op reguliere exploitatiekosten van het MCC op deze kostenplaats.

Toelichting begroting 2018 (baten). **Meld- en Coordinatiecentrum (M.C.C.), kpl 51009960.**

(Raming 2018: € 1.329.250,--)
(Raming 2017: € 1.433.500,--)
(Realisatie 2016: € 1.310.372,90)

In onderstaande tabel zijn de bijdragen van de partners voor het jaar 2018 nader gespecificeerd per kolom. Tevens zijn de geraamde bijdragen voor 2017 volgens de oorspronkelijke begroting en de gerealiseerde bijdragen over 2016 volgens de jaarrekening informatief vermeld.
In de bijdrage voor 2018 is voorshands nog geen rekening gehouden met het aandeel van Meldkamer Limburg in de kosten van huisvesting. Vooralsnog is dit aandeel voor 2018 pro memorie opgenomen.
Doordat de afschrijvingskosten sterk zijn gedaald ten gevolge van overheveling vervangingsinvesteringen voor Meldkamer Limburg, (onderdeel automatisering en verbindingen) is de bijdrage in 2018 van de partners aangepast (gedaald) met een bedrag van in totaal € 103.995 ten opzichte van de bijdrage 2017. De zgn. additionele bijdrage van de partners en de politie i.v.m. overschrijding budget techniek/audio-visueel is ingaande 2018 dan ook komen te vervallen.

	Aandeel GGD	Aandeel Brandweer	Aandeel Gemeenten	Aandeel Politie / RTIC	Bijdrage Veilig-heidsregio	Totaal aandeel / bijdrage
Bijdrage per inwoner obv 602.038 inwoners x 0,64: GGD 0,23 Brandweer 0,21. Gemeenten 0,20	138.469	126.428	120.408	0	0	385.304
Oorspronkelijke bijdrage van Korps Limburg Zuid	0	0	0	742.965	0	742.965
Idem aandeel RTIC	0	0	0	28.000	0	28.000
Additionele bijdrage ivm overschrijding budget techniek / audiovisueel	0	0	0	0	0	0
Bijdrage wegens inver-dieneffect (saldering)	51.065	30.879	0	0	0	81.944
Extra bijdr BDUR ivm vervallen compensabele BTW-regeling	29.947	43.089	0	0	0	73.036
Bijdrage Veiligheidsregio in 3 kantoorwerkplekken	0	0	0	0	18.000	18.000
Meldkamer Limburg in kosten huisvesting (aandeel)	0	0	0	0	P.m.	P.m.
Totaal van bijdragen	219.481	200.396	120.408	770.965	18.000	1.329.250

2018						
Totaal van bijdragen 2017	245.149	223.038	120.408	826.650	18.000	1.433.245
Totaal van bijdragen 2016	245.145	223.038	120.408	826.650	18.000	1.433.240

804.5000 Verhuur gebouwen.
Raming 2018: € 18.000 (Raming 2017: € 18.000)
(Realisatie 2016: € 18.000,00).

Betreft bijdrage van Veiligheidsregio voor het hebben van kantoorwerkplekken in het MCC.

809.7999 Diverse baten beheer.
Raming 2018: € nihil (Raming 2017: € 255)
(Realisatie 2016: € 0,00).

Voor het jaar 2017 is op deze post een budget opgenomen € 255. Het betreft baten welke niet op een van vorenstaande posten kan worden verantwoord en ter afronding. Voor 2018 bedraagt de raming € nihil.

811.5000 Meldkamerkosten vanuit samenwerking derden.
Raming 2018: € 1.311.250 (Raming 2017: € 1.415.245)
(Realisatie 2016: € 1.415.240,32).

De bijdrage voor 2018 is gebaseerd op het inwonertal per 01-01-2015, te weten 602.038 inwoners. Voorts is rekening gehouden met het vermelde in de nota "Projectplan opstellen begroting VRZL 2017". Daarin is onder meer bepaald, dat de bijdrage van de partners niet zal worden geindexeerd. Tevens wordt verwezen naar de aanvullende toelichting bij vorenstaande tabel met betrekking tot de bijdragen van de partners.
Op basis van het voorgaande kunnen de bijdragen 2018 van de deelnemende partners als volgt worden gespecificeerd:

	Raming 2018.	Raming 2017.	Realisatie 2016.
Aandeel GGD	€ 219.481	€ 245.149	€ 245.144,74
Aandeel Brandweer	€ 200.396	€ 223.038	€ 223.037,98
Aandeel Gemeenten	€ 120.408	€ 120.408	€ 120.407,60
Aandeel RTIC	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000,00
Aandeel Politie	€ 742.965	€ 798.650	€ 798.650,00
Aandeel Meldkamer Limburg	€ p.m.	€ 0	€ 0,00
Totaal	€ 1.311.250	€ 1.415.245	€ 1.415.240,32

Ten aanzien van de bijdrage van de partners wordt aanvullend opgemerkt, dat sedert de start van het MCC (in 2007) de oorspronkelijk vastgestelde bijdrage van € 0,64 per inwoner en het oorspronkelijk aandeel van de politie (€ 742.965) niet is geïndexeerd en in de begroting 2018 derhalve nog steeds wordt gehanteerd.
Ingaande 2014 wordt een bedrag van € 28.000 aan de Nationale Politie, Eenheid Limburg doorbelast in verband met het feit dat het RTIC een tweetal meldtafels in gebruik heeft.

810.7992 **Inkomsten voorgaande dienstjaren.**
Raming 2018: € nihil (Raming 2017: € nihil) (Realisatie 2016: € 7.032,71).

Betreft eventuele baten / inkomsten welke betrekking hebben op voorgaande dienstjaren.

812.0000 **Buitengewone baten.**
Raming 2018: € nihil (Raming 2017: € nihil) (Realisatie 2016: € 0,00).

Betreft eventuele baten / inkomsten die geen betrekking hebben op normale exploitatiekosten van het MCC welke op deze kostenplaats worden verantwoord.

TOELICHTING BALANS M.C.C. OVER HET JAAR 2018.

Resultaat 2018.
Het MCC heeft over 2018 geen exploitatieresultaat, omdat in de begroting de baten en lasten gelijk zijn.

1. Vaste activa.
De investeringen met betrekking tot het MCC zijn geactiveerd. Voor een gedetailleerd overzicht van de samenstelling van de boekwaarde over 2018 alsmede van de mutaties inzake de materiële activa wordt verwezen naar de Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven 2018 (Staat C). De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn conform richtlijn HAP.
Aangezien politie penvoerder is, is het actief in zijn geheel verantwoord in de administratie van Nationale Politie. Aangaande deze activering vindt dus geen verantwoording plaats in de financiële administratie van politie en de deelnemende partners/gemeenten.

2. Langlopende leningen.
Op dit onderdeel van de balans is het zgn. egalisatiefonds van zowel partners als ook politie verantwoord. Dit egalisatiefonds is in het leven geroepen in de vergadering van 23 maart 2007 van het Algemeen Veiligheidsbestuur. Voor een nadere specificatie wordt tevens verwezen naar de Staat van Reserves en Voorzieningen. De mutaties in het egalisatiefonds partners / politie hebben betrekking op:

Omschrijving	**Totaal**	**Partners (42%)**	**Politie (58%)**
Saldo 31 december 2016	€ 708.995	€ 297.777	€ 411.218
Bij: exploitatieresultaat 2016	€ 129.906	€ 54.561	€ 75.345
Resultaat 2017	€ p.m.	€ p.m.	€ p.m.
Bij: bijschrijving rente 2017 (obv 4%)	€ p.m.	€ p.m.	€ p.m.
Saldo 31 december 2017	€ 838.901	€ 352.338	€ 486.563
Bij: exploitatieresultaat 2018	€ p.m.	€ p.m.	€ p.m.
Bij: bijschrijving rente 2018 (obv 4%)	€ p.m.	€ p.m.	€ p.m
Saldo 31 december 2018	€ 838.901	€ 352.338	€ 486.563

4. Voorziening groot onderhoud.
Door de fa. Bertram is ter zake het MCC een groot onderhoudsplan voor het pand (zgn. bouwkundig deel) opgesteld. Daarnaast heeft de voormalige bedrijf fa. Imtech eveneens een meerjarig onderhoudsplan gemaakt voor de technische installaties (E- en W-installaties).
Op basis van voornoemde plannen (horizon 10 jaar) wordt een jaarlijkse storting van € 50.000,-- als voldoende geacht. Het saldo van deze voorziening bedraagt per 31-12-2016 een bedrag van € 262.511. Aanwendingen / onttrekkingen worden vooralsnog niet geraamd in oorspronkelijke begrotingen van 2017 en 2018, waardoor het saldo van deze voorziening is becijferd op € 362.511 per ultimo 2018.

8. Vlottende passiva / Rekening courant.
De Nationale Politie, Eenheid Limburg is naast penvoerder van het MCC tevens de financier voor / van het onderhavige gebouw. Het saldo van de rekening courant per partner / politie is dan ook de sluitpost van deze balans en kan op basis van de thans voorliggende cijfers als volgt worden berekend:

omschrijving	**Totaal**	**Partners (42%)**	**Politie (58%)**
Investeringen t/m het jaar 2016	€ 10.142.187	€ 4.259.719	€ 5.882.468
Bij: geraamde investeringen in 2017	€ 145.000	€ 60.900	€ 84.100
Subtotaal investeringsbedrag 31-12-2017	€ 10.287.187	€ 4.320.619	€ 5.966.568
Af: afschrijvingskosten t/m 2017	-/- € 3.913.718	-/- € 1.643.762	-/- € 2.269.956
Af: saldo voorziening groot onderhoud	-/- € 312.511	-/- € 131.255	-/- € 181.256
Af: saldo egalisatiefonds per 31-12-2017	-/- € 838.901	-/- € 352.338	-/- € 486.563
Exploitatieresultaat 2017	€ p.m.	€ p.m.	€ p.m.
Financiering rekening courant per 1-1-2018	€ 5.222.057	€ 2.193.264	€ 3.028.793

VEILIGHEIDSREGIO
Zuid-Limburg

Begroting 2018

inclusief meerjarenraming 2019-2021

Maart 2017

Inhoudsopgave

1 DEEL A – INLEIDING BEGROTING 3
1.1 Een begroting nieuwe stijl 3
1.2 Bestuur en directie 3
1.2.1 Rechtspersoonlijkheid en bestuurssamenstelling 3
1.2.2 Directie 4
2 DEEL B – BELEIDSBEGROTING 5
2.1 Programmaplan 5
2.1.1 Doelstelling – te realiseren programma's 5
2.1.2 Plaatsbepaling ten opzichte van gemeenten 5
2.1.3 Financieel overzicht 6
2.1.4 Programma 1 – Rampenbestrijding en crisisbeheersing 7
2.1.5 Programma 2 – Brandweerzorg 11
2.1.6 Programma ondersteuning 14
2.2 Paragrafen 16
2.2.1 Weerstandsvermogen 16
2.2.2 Onderhoud kapitaalgoederen 19
2.2.3 Financiering 20
2.2.4 Bedrijfsvoering 21
2.2.5 Verbonden partijen 23
3 DEEL C – Financiële begroting 26
3.1 Overzicht van baten en lasten 26
3.2 Uiteenzetting van de financiële positie 26
3.3 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld 29
4 Bijlagen 30
4.1 Overzicht van bijdragen per deelnemende gemeente 30
4.1.1 Samenvattend overzicht bijdragen per gemeente 30
4.1.2 Nadere specificatie opbouw bijdrage brandweer 30
4.2 Staat van reserves en voorzieningen 31
4.3 Staat van geldleningen 32
4.4 Specificaties investeringen 33
4.4.1 Meerjareninvesteringsplan 33
4.4.2 Kapitaallasten investeringen – egalisatie kapitaallasten 33

1 DEEL A – INLEIDING BEGROTING

1.1 Een begroting nieuwe stijl

Voor u ligt de begroting 2018 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, met een doorkijk naar de jaren 2019-2021. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is één organisatie. Met deze begroting wordt invulling gegeven aan de wens om te komen tot één geïntegreerde begroting voor de gehele veiligheidsregio. In deze begroting, die bewust compact is gehouden, worden de doelen en ambities voor het boekjaar 2018 verwoord. Wij vertrouwen erop dat deze vorm van de begroting het inhoudelijk debat rondom de veiligheidsregio faciliteert. Daarmee willen we samen met onze partners de komende jaren verder groeien en kan de begroting ook door ontwikkelen.

Tegelijkertijd is met deze begroting voldaan aan de eisen die voortvloeien uit het (gewijzigde) Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (hierna: BBV). Daarmee is ook een eis van de toezichthouder, de Provincie Limburg, ingewilligd.

In deze begroting is het oorspronkelijk budget van de samenstellende onderdelen geconsolideerd. Daarnaast is het voorstel om voorbereiding en coördinatie een kwaliteitsimpuls te geven. De daarbij behorende budgetuitbreiding en de ermee samenhangende doelen zijn herkenbaar als “nieuw” opgenomen in deze begroting.

1.2 Bestuur en directie

1.2.1 Rechtspersoonlijkheid en bestuurssamenstelling

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de ontwerpbegroting. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de begroting.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld (per 1 januari 2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter
		portefeuille Politie
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter
		portefeuille Brandweer
		portefeuille financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille multidisciplinair
		portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (per 1 januari 2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.2.2 Directie

De directie is per 1 januari 2017 als volgt samengesteld.

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg (gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

2 DEEL B – BELEIDSBEGROTING

2.1 Programmaplan

2.1.1 Doelstelling – te realiseren programma's

Het doel van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg en rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen het werkgebied van de veiligheidsregio. De basis van deze inspanningen vormt het beleidsplan, waarin de ambities op deze terreinen zijn vastgesteld.

De begroting is ingedeeld naar een tweetal directe programma's en een ondersteunend programma (overhead), waarin vorenstaande producten zijn ondergebracht en wel als volgt.

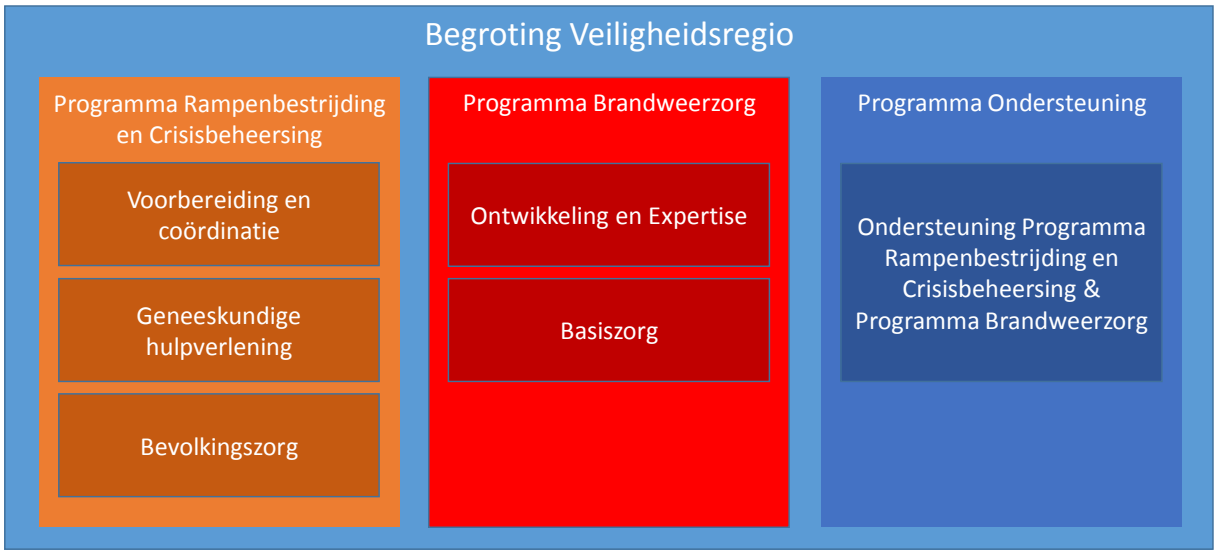

Deze indeling is primair inhoudelijk dus niet organisatorisch. Binnen de programma's zijn in de "blokjes" de producten onderscheiden en geen organisatorische eenheden. Aan deze producten zijn doelstellingen en activiteiten gekoppeld in de programma's hierna.

2.1.2 Plaatsbepaling ten opzichte van gemeenten

De veiligheidsregio heeft als juridische vorm de gemeenschappelijke regeling. Daarmee is de veiligheidsregio verlengd lokaal bestuur. De veiligheidsregio heeft een eigenstandige bestuurlijke verantwoordelijkheid met een eigen begrotingsverantwoordelijkheid. Binnen de begroting van de deelnemende gemeenten vormt de veiligheidsregio slechts een klein onderdeel. Daar waar binnen onze begroting sprake is van 'programma', zal dat bij een gemeente een plaats hebben binnen een thema, taakveld, product of zelfs activiteit.

2.1.3 Financieel overzicht

Alle bedragen in onderstaande tabellen zijn x € 1.000. Een - = nadelig saldo, een + = voordelig saldo.

Overzicht van baten en lasten	Begroting 2018		
Programma	Lasten	Baten	Saldo
Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	3.527	134	-3.393
Brandweerzorg	30.024	734	-29.290
Ondersteuning	-	42.572	42.572
Overhead (opgenomen in Programma Ondersteuning)	9.944	-	-9.944
TOTAAL	*43.495*	*43.440*	*-55*
Mutaties reserves	3.147	3.202	55
RESULTAAT BEGROTING 2018	***46.642***	***46.642***	***0***

Gemeentelijke bijdragen	Begroting 2018
Omschrijving	
Voorbereiding en coördinatie (Veiligheidsbureau)	860
Geneeskundige hulpverlening (GHOR)	958
Bevolkingszorg	343
Burgernet	67
Brandweer	33.671
TOTAAL	***35.899***

BDuR	Begroting 2018
Omschrijving	
GHOR	1.585
Bevolkingszorg	277
Brandweer	4.475
TOTAAL	***6.337***

Overige ondersteunend programma	Begroting 2018
Omschrijving	
Overhead	9.944
Heffing vennootschapsbelasting (Vpb)	-
Onvoorzien	-

De overhead bedraagt 22,68 % van de totale lasten (exclusief stortingen in reserves). Voor de heffing vennootschapsbelasting is vooralsnog geen bedrag opgenomen; op grond van horizontaal toezicht heeft de veiligheidsregio hierover contact gehad met de Belastingdienst. De Belastingdienst komt met landelijke richtlijnen ter bepaling of de veiligheidsregio op onderdelen belastingplichtig is. Voor onvoorzien is geen bedrag opgenomen. Er is een algemene reserve voorhanden die voldoende gevuld is om mogelijke onvoorziene lasten financieel te dekken.

2.1.4 Programma 1 – Rampenbestrijding en crisisbeheersing

2.1.4.1 Programma-activiteiten

Rampenbestrijding en crisisbeheersing heeft betrekking op het voorkomen, beperken en managen van incidenten. Het gaat om de risicobeheersing en de gezamenlijke voorbereiding op dergelijke incidenten en de coördinatie ervan als ze zich voordoen. Hierbij wordt het begrip 'incident' breed opgevat. Het gaat niet alleen om het incident zelf, maar ook om de dreiging ervan of de aankondiging van een gebeurtenis. Het kan ook gaan om incidenten of verstoringen die op zichzelf geen ramp of crisis zijn, maar die (mogelijk) de openbare orde en openbare veiligheid bedreigen. Denk aan de thema's waarbij grote maatschappelijke onrust tot gevolg kunnen hebben.

Het programma bestaat uit de volgende producten met clusters van activiteiten:

Voorbereiding en coördinatie NIEUW
- Risicomanagement
- Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn
- Planvorming en professionaliteit
- Informatiemanagement
- Kwaliteitszorg

Geneeskundige hulpverlening
- Risicobeheersing – ontwikkeling naar risicobewustzijn
- Planvorming en professionaliteit
- Informatiemanagement
- Kwaliteitszorg
- Ketenmanagement

Bevolkingszorg
- Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn
- Planvorming en professionaliteit
- Crisiscommunicatie
- Informatiemanagement
- Kwaliteitszorg

Nieuwe ontwikkelingen worden hierna benoemd.

Risicocommunicatie- ontwikkeling naar risicobewustzijn

Een risicoloze samenleving bestaat niet, maar we kunnen wel bewuster omgaan met risico's. Dat betekent dat burgers, bedrijven en overheid zich bewust zijn van de aanwezige risico's en weten wat zij daarin kunnen doen. Burgers, bedrijven en overheid hebben immers samen invloed op de (fysieke) veiligheid in Zuid-Limburg. Ieder zal vanuit de eigen verantwoordelijkheid moeten acteren en waar mogelijk slim op risico's moeten interveniëren. Hierbij hebben burgers en bedrijven een eigen verantwoordelijkheid. De veiligheidsregio ondersteunt daarbij door middel van communicatie over de risico's en het bieden van een handelingsperspectief. Het vraagt een continue monitoring en analyse van de aanwezige risico's en scenario-ontwikkeling. Het effect daarvan is dat mensen die wonen en/of werken in Zuid-Limburg op de hoogte zijn van de risico's die er zijn in de omgeving en dat zij ook zelf het maximale doen om risico's in huis of op het werk te beperken. De verantwoordelijkheid van de overheid ligt verder bij de ontwikkeling van veilige ruimtelijke planning, bij het bevorderen van de borging van (brand)veiligheid in vergunningen en bij het (brand)veilig bouwen en gebruiken van gebouwen. De veiligheidsregio ondersteunt ook daarbij (zie programma brandweerzorg).

Communicatie integraal aanpakken
Naast de risicocommunicatie informeert de veiligheidsregio de bevolking over wat zij geacht wordt te doen in het geval van crises en ook geeft zij duiding van incidenten in de regio en daarbuiten. Dat vraagt een samenhangende aanpak van risicocommunicatie, reguliere voorlichting en crisiscommunicatie. Het gaat erom de communicatie zo te organiseren dat de veiligheidsregio vooruit denkt en antwoord geeft op vragen die kunnen spelen en dat de communicatie klantgericht wordt uitgevoerd voor burgers, partners en media.

Informatiemanagement
De veiligheidsregio investeert de komende jaren in informatiemanagement. Het delen van informatie tussen hulpdiensten, gemeenten en hun partners wordt steeds belangrijker en biedt ook kansen om het gezamenlijk optreden bij incidenten adequaat en vakkundig aan te pakken. De organisatie moet er straks klaar voor zijn om informatie -die door partnerorganisaties en burgers wordt aangeleverd- juist te verwerken en te gebruiken en andersom informatie snel en tijdig ter beschikking te stellen aan anderen.

Kwaliteitszorg en professionaliteit
De doorontwikkeling in crisisbeheersing stelt hoge eisen aan het functioneren van de veiligheidsregio. Daarom wordt met kwaliteitszorg beter gestuurd op het leer- en verbeterproces van de afzonderlijke hulpdiensten en van de onderlinge samenwerking. Ook de regie- en netwerkfunctie van de veiligheidsregio wordt versterkt door vanuit een veiligheidsbureau integraal te sturen op gewenste ontwikkelingen.

2.1.4.2 Wat willen we bereiken?

Doelstellingen	
1. Voorbereiding en coördinatie	NIEUW Voorbereiding en coördinatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing bevat onder andere de coördinatie, afstemming, regievoering, en het stimuleren van multidisciplinaire samenwerking. Met een goede invulling van de voorbereiding en coördinatie zal de veiligheidsregio haar regie- en netwerkfunctie kunnen waarmaken. Daarbij wordt ook ingezet op participatie van burgers, ondernemers en instellingen en worden zij opgeroepen de veiligheid in de eigen woon- en werkomgeving te bevorderen. Een adequate uitvoering van de risicobeheersing, communicatie, informatiemanagement en een goed kwaliteitszorgsysteem zijn daarvoor noodzakelijk.
2. Geneeskundige hulpverlening	De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij grote ongevallen en met de advisering daarover aan overheden en organisaties op dit gebied. De GHOR beweegt zich op het snijvlak van drie beleidsdomeinen: openbaar bestuur, veiligheid en gezondheidszorg. De GHOR focust zich op het realiseren van een naadloze opschaling van dagelijkse naar grootschalige medische hulpverlening onder regie van het openbaar bestuur. Daarnaast bevordert de GHOR dat de betrokken organisaties als een samenhangende zorgketen kunnen optreden, zodat de slachtoffers de best mogelijke zorg krijgen. Dit met als doel slachtoffers zo goed mogelijk te helpen en (blijvende) gezondheidsschade ter vermijden, dan wel te minimaliseren.

Doelstellingen	
3. Bevolkingszorg	De gemeentelijke bijdrage aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing bestaat uit de taken in het kader van de bevolkingszorg. Deze komen voort uit de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en de ambitie van de Zuid-Limburgse gemeenten om zowel in voorbereiding als in de uitvoering gezamenlijk op te trekken. De veiligheidsregio is belast met de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing en de coördinerende ('warme') taken bij incidenten, rampen en crises. De prestaties Bevolkingszorg moeten voldoen aan de wettelijke vereisten en de landelijke- en regionale uitgangspunten zoals die door het Veiligheidsberaad en het algemeen bestuur van de veiligheidsregio zijn vastgelegd voor bevolkingszorg.

2.1.4.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Voorbereiding en coördinatie NIEUW		
Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Risicomanagement	Er is een actueel beeld van de risico's en de daaraan gekoppelde doelstellingen zijn bekend bij alle betrokken partners.
		Er is een vastgesteld regionaal risicoprofiel en -beleidsplan
2.	Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn	In het kader van het stimuleren van zelfredzaamheid is een start gemaakt met risicocommunicatie en het creëren van risicobewustzijn bij burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke partners.
		De implementatie van de "Handreiking aanpak evenementen Veiligheidsregio Zuid-Limburg" is gestart.
3.	Planvorming en professionaliteit	We beschikken over actuele plannen voor risicovolle objecten en –scenario's en deze voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen.
		Aan gemeenten worden integrale adviezen verstrekt bij risicovolle evenementen in relatie tot de crisisbeheersing en rampenbestrijding.
		De vakbekwaamheid van functionarissen in de multidisciplinaire crisisorganisatie is op het gewenste niveau.
5.	Informatiemanagement	We hebben een visie op informatiebeleid en het netcentrisch werken is gemeengoed bij alle hulpdiensten. Netcentrische samenwerking met overige partners wordt opgestart.
6.	Kwaliteitszorg	Er is een multidisciplinair evaluatiesysteem ontwikkeld, geïmplementeerd en geborgd binnen het kwaliteitszorgsysteem.

Geneeskundige hulpverlening		
Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Risicocommunicatie – ontwikkeling naar risicobewustzijn	In het kader van het stimuleren van zelfredzaamheid is een start gemaakt met het creëren van risicobewustzijn bij burgers, bedrijven, instellingen en andere maatschappelijke partners door communicatie
2.	Planvorming en professionaliteit	De vakbekwaamheid van functionarissen in de mono-crisisorganisatie is op het gewenste niveau
3.	Informatiemanagement	Het informatiebeleid sluit aan op het multidisciplinaire informatiebeleid.
		Informatievoorziening is structureel opgenomen in OTO
4.	Kwaliteitszorg	Het evaluatiesysteem is verder geoptimaliseerd.
5.	Ketenmanagement	Er is een geactualiseerde overzicht van de situatie van de ketenpartners
		Er zijn geactualiseerde protocollen.

Geneeskundige hulpverlening	
	De (euregionale) samenwerking is versterkt.

Bevolkingszorg		
Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Planvorming en professionaliteit	De processen en planvormen van bevolkingszorg zijn op orde, conform de notitie 'Bevolkingszorg Op orde 2.0'
		De vakbekwaamheid van functionarissen in de crisisorganisatie is op het gewenste niveau (*conform het project GROOTER).*
2.	Crisiscommunicatie	Er is een visie op crisiscommunicatie en deze sluit aan bij de uitgangspunten en vereisten van 'Bevolkingszorg Op orde 2.0'
3.	Informatiemanagement	Het informatiebeleid sluit aan op het multidisciplinaire informatiebeleid. Informatievoorziening is structureel opgenomen in OTO.

2.1.4.4 Wat mag het kosten?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	2019	Meerjarenraming 2020	2021
Voorbereiding en coördinatie NIEUW						
Lasten	-	-	860	860	860	860
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo	-	-	*-860*	*-860*	*-860*	*-860*
Geneeskundige hulpverlening						
Lasten	1.908	1.894	1.921	1.921	1.921	1.921
Baten	91	65	65	65	65	65
Saldo	*-1.817*	*-1.829*	*-1.856*	*-1.856*	*-1.856*	*-1.856*
Bevolkingszorg						
Lasten	704	681	746	746	746	746
Baten	38	0	69	69	69	69
Saldo	*-666*	*-681*	*-677*	*-677*	*-677*	*-677*
TOTAAL PROGRAMMA						
Lasten	*2.612*	2.575	*3.527*	*3.527*	*3.527*	*3.527*
Baten	*129*	65	*134*	*134*	*134*	*134*
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	***-2.483***	***-2.510***	***-3.393***	***-3.393***	***-3.393***	***-3.393***
Reserves						
Storting reserves	*1*	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	*30*	-	-	-	-	-
Saldo mutaties reserves	*29*	-	-	-	-	-

Geplande investeringen	**Raming 2018**
Geen	-

2.1.5 Programma 2 – Brandweerzorg

2.1.5.1 Programma-activiteiten

We verhogen de veiligheid in Zuid-Limburg door ons inzicht in risico's verder te verbeteren, door voorlichting en communicatie en door snelle en ter zake doende interventies daar waar het toch mis is gegaan. Daarvoor moeten we onze regio en de belangrijke partners daarin goed kennen, willen we risico's snel kunnen signaleren en daarover gezaghebbend adviseren en willen we adequaat optreden. Onze sterke verbondenheid met de maatschappij maakt dat we de samenwerking actief op kunnen en moeten zoeken.

Ontwikkeling & Expertise
- Risicomanagement
- Vakbekwaamheid
- Kaderstelling
- Meldkamer

Basiszorg
- Operationele activiteiten kazernes

2.1.5.2 Wat willen we bereiken?

Doelstellingen	
1. Ontwikkeling & Expertise	We willen de risico's op branden en incidenten (van klein tot grote ramp/crisis) in de regio verkleinen mede door kennis te delen en het lerend vermogen van onze organisatie te vergroten.
2. Basiszorg	We bestrijden brand- en andere incidenten, dragen zorg voor de redding van mens en dier en we verkleinen de fysieke, sociale, economische en ecologische gevolgen van brand en andere ongevallen.

2.1.5.3 Wat gaan we daarvoor doen?

Ontwikkeling & Expertise		
Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Risicomanagement	Uitvoering geven aan de implementatie van de Omgevingswet conform projectplan fase 1. Het gaat om de transitie van regelgerichte naar risicogerichte benadering van veiligheidsvraagstukken ten behoeve van effectievere advisering. Hiertoe gedragsverandering eigen personeel organiseren, implementatie van systemen organiseren en verwachtingen van gemeenten bijstellen.
		Actualiseren en operationaliseren (doorlopend) van inzicht in risico's. Actuele risicokaart (1 x per vier jaar als onderdeel beleidsplan veiligheidsregio).
		Bluswaterbeleid deel brandweer conform norm. Vertalen uitkomst pilots Stein, Heerlen en één in 2017 nog uit te voeren derde pilot naar regiobrede toepassing.
		Afstemming multidisciplinaire operationele opleiding, oefening, training. Multidisciplinair Opleidings- en Oefenplan (brandweerdeel).
		Beleid en beheer risicobeheersing.
		Multidisciplinaire Coördinatieplannen. Rampbestrijdingsplannen.
2.	Kaderstelling	Het bewaken van het conceptuele kader/ de repressieve doctrine incl. beheren dekkingsplan zodat de verschillende onderdelen in samenhang blijven werken. Onderdelen zijn:

Ontwikkeling & Expertise		
		- Beheer rooster concept (hybride, 24 uursdienst) - Bewaken grootschalige brandweerinzet (vervanging Rijksmaterieel) - Bewaken concept opschaling hoofdstructuur (grip). - Investeringsplan repressief materieel - Bewaken levering kwaliteit service centra - Vakmanschap (kennisregie, learning loop)
		Operationele informatie voorziening: - Bereikbaarheidskaarten - Aanvalsplannen
		Beheren van digitale opslagmedium
3.	Vakbekwaamheid	Organiseren vakbekwaamheid (opleiden, oefenen, trainen). Hiertoe: - Actief bijdragen aan concept lerende organisatie - Kwaliteitskader “Personeel duurzaam vakbekwaam en daardoor effectieve organisatie” - Gerenommeerd opleidingsinstituut o.b.v. audits - Bedrijfsmatig werken en centrale sturing op opleiden en oefenen.
4.	Meldkamer	Meldkamer Limburg uitvoeren o.b.v. bedrijfsplan 2017-2020.

Basiszorg		
Nr.	Activiteit	Resultaat
1.	Kazernes	Organiseren repressieve organisatie/ paraatheid: - Personele opbouw (formatie, roosters 24 uursdienst en dagdienst, bezetting voertuig) - Opkomsttijden alle piketten conform norm - Bezetting vrijwillige kazernes conform norm - Bezetting beroepskazernes /roosters/hybride conform norm - Opkomsttijden conform norm - Hybride organisatie - Vakbekwaam personeel: Uitvoering opleidings- en oefenplannen basis - Opleidings- en oefenplan specialistische brandweertaken conform dekkingsplan - Materieel kwantitatief en kwalitatief op orde conform dekkingsplan - Gebouwen kwantitatief en kwalitatief op orde conform Arbo en onderhoudsplannen - Organiseren slagkracht brandweer grootschalig (opschaling van kleine naar grote inzetten is gegarandeerd) - Incidentvoorlichting - Service centra

2.1.5.4 Wat mag het kosten?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	2019	Meerjarenraming 2020	2021
Brandweer – Ontwikkeling & Expertise						
Lasten	6.603	6.696	6.723	6.723	6.723	6.723
Baten	490	494	495	482	482	482
Saldo	*-6.133*	*-6.202*	*-6.228*	*-6.241*	*-6.241*	*-6.241*
Brandweer – Basiszorg						
Lasten	22.997	23.322	23.301	23.415	23.880	24.093
Baten	237	239	239	239	239	239
Saldo	*-22.760*	*-23.083*	*-23.062*	*-23.176*	*-23.641*	*-23.854*
TOTAAL PROGRAMMA						
Lasten	29.600	30.018	*30.024*	*30.138*	*30.603*	*30.816*
Baten	727	733	*734*	*721*	*721*	*721*
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	***-28.873***	***-29.285***	***-29.290***	***-29.417***	***-29.882***	***-30.095***
Reserves						
Storting reserves	3.487	3.487	3.147	3.147	3.147	3.147
Onttrekking reserves	2.605	3.416	2.836	2.950	3.416	3.628
Saldo mutaties reserves	*-882*	*-71*	*-311*	*-197*	*269*	*481*

Het totaal programma brandweerzorg inclusief de mutaties reserves bedraagt :

Omschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	2019	Meerjarenraming 2020	2021
TOTAAL PROGRAMMA INCLUSIEF MUTATIES RESERVES	*-29.755*	*-29.356*	*-29.601*	*-29.614*	*-29.613*	*-29.614*

De mutaties in de reserves worden met name veroorzaakt door de mutaties in de reserve egalisatie kapitaallasten. Vanaf 2012 is gestart met deze reserve. Op basis van het meerjarig investeringsprogramma wordt elk jaar een bedrag van € 3,147 mln. gestort in de reserve. Ten laste van deze reserve worden de werkelijke jaarlijkse kapitaallasten gedekt van het geactiveerde materieel.

Geplande investeringen	**Raming 2018**
Tankautospuiten	614
Dienstauto's	70
Overige materieel	2.205
Adembeschermingsmiddelen	157
Verbindingsmiddelen	696
Kleding	354
Inventaris	233
Totaal geplande investeringen	*4.329*

2.1.6 Programma ondersteuning

2.1.6.1 Programma-activiteiten

Voor het Programma Rampenbestrijding en crisisbeheersing vallen hier alle ondersteunende taken onder, waaronder de overhead. Voor het Programma Brandweerzorg vallen hieronder, naast Directie en Bestuurszaken, de ondersteunende afdelingen Financiën, Personeel & Organisatie en Facilities.

Ondersteuning Programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing & Programma Brandweerzorg

- Directie
- Bestuurszaken
- Financiën
- Personeel & Organisatie
- Facilities
- Overige ondersteunende taken

2.1.6.2 Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Doelstellingen	
1. Ondersteuning Programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing & Programma Brandweerzorg	We zetten het geheel van financiële en materiële middelen duurzaam efficiënt en effectief in om de rol en positie van maatschappelijk verbonden partner in het veiligheidsveld te kunnen blijven invullen. Op relevante terreinen willen we in bredere verband maatschappelijke diensten verlenen.

Voor wat betreft overhead wordt de definitie gevolgd zoals die door de wetgever wordt gegeven; daarbij sluiten we aan bij de landelijke handreiking, zoals die in wording is voor veiligheidsregio's. Kort samengevat wordt de volgende invulling gegeven:

- Binnen het onderdeel rampenbestrijding en crisisbeheersing gelden de volgende regels:
  - Ondersteunende taken voor het veiligheidsbureau zijn overhead;
  - Het MCC (huisvesting VR) betreft de bijdrage van de veiligheidsregio in het MCC als gebouw en kwalificeert daarmee als overhead;
  - Voor de GHOR gelden dezelfde uitgangspunten als hieronder vermeld bij onderdeel Brandweerzorg met uitzondering van de ICT (rato-verdeling) en het deel van de kosten MCC dat specifiek aan de GHOR is toe te rekenen;
  - Bevolkingszorg wordt geheel als kosten primair proces aangemerkt;
- Binnen het onderdeel Brandweerzorg gelden de volgende regels:
  - Voor wat betreft de personele kosten worden het managementteam en de ondersteunende diensten tot de overhead gerekend;
  - ICT-automatisering kwalificeert geheel als overhead;
  - De kantoorkosten worden naar rato van de loonsom verdeeld naar overhead en kosten primair proces;
  - De kosten van huisvesting worden naar rato van de loonsom verdeeld naar overhead en kosten primair proces.

2.1.6.3 Wat mag het kosten?

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	2019	Meerjarenraming 2020	2021
TOTAAL PROGRAMMA						
Lasten	*10.018*	*10.079*	*9.945*	*9.772*	*9.745*	*9.679*
Baten	*41.571*	*41.863*	*42.572*	*42.572*	*42.572*	*42.572*
SALDO TOTAAL PROGRAMMA	***31.553***	***31.784***	***32.627***	***32.800***	***32.827***	***32.893***
Reserves						
Storting reserves	*333*	*52*	-	-	-	-
Onttrekking reserves	*989*	*133*	366	206	179	113
Saldo mutaties reserves	*656*	*81*	*366*	*206*	*179*	*113*

Geplande investeringen	**Raming 2018**
Automatisering MZL	22
Totaal geplande investeringen	***22***

2.2 Paragrafen

2.2.1 Weerstandsvermogen

2.2.1.1 Definities

Het ***weerstandvermogen*** kan worden omschreven als het vermogen van de veiligheidsregio om incidenteel en structureel niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder verstoring van de continuïteit in de uitvoering van de reguliere taken van de veiligheidsregio. Het weerstandvermogen bestaat enerzijds uit de weerstandscapaciteit in beschikbare middelen en mogelijkheden en anderzijds de risico's waarvoor geen of onvoldoende voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten.

Het weerstandvermogen is van belang voor het beoordelen van de financiële positie van de veiligheidsregio. In de gemeenschappelijke regeling ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie van de veiligheidsregio door de deelnemende gemeenten wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid heeft de veiligheidsregio als zelfstandig orgaan een eigen verantwoordelijkheid om voldoende weerstandvermogen te vormen. Het weerstandsvermogen kan als volgt in een formule worden weergegeven.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Risico's}}$$

De ***weerstandscapaciteit*** bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen (algemene reserve) en de ruimte in de exploitatiebegroting. Voor de geneeskundige hulpverlening (GHOR) is bepaald dat de algemene reserve maximaal 12% van de begrote gemeentelijke bijdrage mag bedragen. Voor de het Programma Brandweerzorg (i.c. Brandweer Zuid-Limburg) is de hoogte van het eigen vermogen bestuurlijk bepaald aan de hand van het rapport Van der Zanden (2014). Het eigen vermogen is gemaximaliseerd op € 1,5 miljoen.

2.2.1.2 Risico's

Voor de diverse producten binnen de veiligheidsregio zijn de risico's bepaald. Voor de producten voorbereiding en coördinatie en bevolkingszorg zijn de risico's beperkt. Slechts voor het product geneeskundige hulpverlening worden risico's gemeld. Ook het programma brandweerzorg omvat diverse risico's.

Geneeskundige hulpverlening (GHOR)

- Door de vernieuwde rol van de GHOR waarbij zij steeds meer optreedt als regievoerder in de keten is de GHOR in toenemende mate afhankelijk van derden voor het behalen van de afgesproken resultaten. Het niet behalen van resultaten levert een direct financieel risico op.
- De bezuinigingen door Rijk en het ook niet beschikbaar zijn van extra middelen zetten de te behalen resultaten onder druk. Het rijk draagt steeds meer taken over zonder dat hiervoor budget mee overkomt. Daarnaast worden mede via het veiligheidsberaad en het IFV, middels afroming van de BDuR, beslag gelegd op de regionaal toegekende BDUR voor landelijke projecten.
- De maatschappij legt steeds meer beslag op de GHOR bij de bestrijding van niet regulier geduide incidenten hetgeen extra beslag legt op de capaciteit. Tevens leidt dit tot meer bestuurlijk administratieve activiteiten die niet tot het reguliere taakveld van de GHOR behoren.

De risico's bij de GHOR worden qua financiële omvang geschat op € 500.000.

Brandweerzorg

- Er is sprake van een verouderd personeelsbestand. Dit brengt verschillende risico's met zich mee zoals hoger ziekteverzuim, verlies van capaciteit en krapte ten aanzien van de invulling van de operationele hoofdstructuur en roosters. De veroudering is mede ontstaan door de noodzaak van het langer doorwerken en daardoor opschuiven van de AOW-gerechtigde leeftijd. De organisatie probeert hiervoor maatregelen te nemen zoals het heroriënteren op de roostersystematiek, operationeel inzetbaar brandweerpersoneel verplicht te onderwerpen aan een periodiek preventief medisch onderzoek, het ontwikkelen van managementtools op het dossier Functioneel Leeftijdsontslag en 2e loopbaan, en (beperkt) middelen vrij te maken voor strategisch personeelsplanning. Verhoging van ziekteverzuim of verminderde beschikbaarheid is echter niet uitgesloten met hoge kosten tot gevolg.
- Wegvallen van inkomsten. Potentiële risico's zijn de volgende.
    - De brandweer draagt in personele en financiële zin bij aan de multidisciplinaire samenwerking binnen het verband van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De bekostiging vindt plaats vanuit de Rijksbijdrage (BDUR). Het is mogelijk dat spanning komt te staan op de omvang van die bijdrage, zowel aan de claimende kant (de veiligheidsregio vanwege de doorontwikkeling, het Veiligheidsberaad en IFV) als aan de verstrekkende kant (het Rijk);
    - Openbaar Meldsysteem (OMS). In het transitieakkoord is bepaald dat er 10 gemeenschappelijke meldkamers worden gerealiseerd met een eindtermijn rond het jaar 2020/2021. In de komende jaren zal, na het uitvoeren van technische pilots, en het beschikbaar komen van landelijke aansluitvoorwaarden voor het OMS-systeem, een nieuwe techniek worden geïntroduceerd. Deze nieuwe techniek komt beschikbaar voor alle aanbieders op de markt die aan de uniforme aansluitvoorwaarden voldoen. De introductie zal fasegewijs per regio en mogelijk per samenvoegingsgebied plaatsvinden afhankelijk van de organisatorische en bestuurlijke mogelijkheden zodat de veiligheid en continuïteit met betrekking tot de uitvoering van de kerntaken steeds zo goed mogelijk worden gewaarborgd;
    - Tariefregeling. De vastgestelde tariefregeling zorgt voor een nieuwe dynamiek in de markt en levert daardoor potentieel minder middelen op dan begroot; de komende jaren zal hieromtrent meer duidelijkheid gaan ontstaan zodat realistisch(er) kan worden begroot;
    - Subsidies. De afgelopen jaren kon de brandweer gebruik maken van de BEVI subsidies. Via de provincie zijn hiervoor vervangende instrumenten ontwikkeld. Onduidelijk is nog of en hoe de veiligheidsregio c.q. het programma Brandweerzorg hiervan gebruik kan maken en welke impact dit heeft op de begroting.
- Inrichting landelijke meldkamer organisatie (LMO). Onduidelijk is welk effect landelijke taakstellingen hebben op regionaal niveau; daarin schuilt een financieel risico.
- (Hybride) Bezetting roosters. De bezetting van zowel de vrijwilligers als de beroeps staat onder druk. Vanaf 2015 tot aan het einde van de planperiode dient nog een belangrijke bezuiniging behaald te worden. Het gaat om het uniform implementeren van het systeem van hybride (beroeps + vrijwillig) werken in de beroepskazernes. Dit traject is enerzijds gebaseerd op vrijwilligheid en kent het risico op het terrein van de duurzame beschikbaarheid van vrijwilligers. Anderzijds geldt aan de beroepskant ook een complicatie. Uit een roosterevaluatie (2016) blijkt dat het huidige roostermodel gebaseerd is op een aantal fundamentele pijlers die in de praktijk onvoldoende werken. Daartoe behoren elementen zoals zelfsturende teams, functioneren op regionale schaal, roosterfactor incl. een realistisch ziekteverzuimpercentage.
- Ontoereikende loon en prijscompensatie. Vanuit rijksoverheid wordt loon en prijscompensatie aangeboden. Tevens wordt landelijk bepaald welk prijspeil en loonstijging van toepassing is. Vanwege het verouderde personeelsbestand en het soort werk met de daaraan gekoppelde compensaties (piketten) kan het zijn dat deze compensaties niet toereikend zijn.

Op grond van een extern uitgevoerde analyse is de financiële omvang van de risico's voor de brandweerzorg bepaald op € 1,5 mln. Het totaal risicoprofiel wordt daarmee geschat op € 500.000 (GHOR) + € 1,5 mln. (Brandweerzorg) = € 2,0 mln.

Voor andere onderdelen (voorbereiding en coördinatie en bevolkingszorg) geldt dat de risico's beperkt van omvang zijn.

2.2.1.3 Beleid weerstandscapaciteit en risico's

Het weerstandsvermogen wordt, zoals hierboven is omschreven, bepaald als de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Er wordt naar gestreefd dat de weerstandscapaciteit groter is dan de financiële omvang van de risico's. Cijfermatig betekent dit een weerstandsvermogen dat groter is dan 1. In de volgende tabel is hieraan nadere invulling gegeven.

Weerstandsvermogen	**Betekenis**
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

2.2.1.4 Bepaling weerstandsvermogen

Op 1 januari 2018 is de weerstandcapaciteit als volgt (bedragen x € 1.000):

Omschrijving	**1 januari 2018**
Reserves	7.878
TOTAAL WEERSTANDSCAPACITEIT	*7.878*

Omschrijving	1 januari 2018
WEERSTANDSVERMOGEN	3,94

Op grond van deze cijfers kan worden geconcludeerd dat het geraamde weerstandsvermogen voor de veiligheidsregio als geheel goed is. Daarbij moet worden opgemerkt dat een groot deel van het weerstandsvermogen bestaat uit bestemmingsreserves waardoor het beeld bij nadere beschouwing minder gunstig is:

- Voor de GHOR geldt dat de risico's een geschatte financiële omvang van € 500.000 hebben, terwijl de reserve € 200.000 bedraagt;
- De gekwantificeerde risico's van het programma brandweerzorg bedragen € 1.500.000, terwijl de algemene reserve ca. € 750.000 bedraagt.

In tijdsperspectief zal het weerstandsvermogen van het programma brandweerzorg overigens ook gaan afnemen, met name doordat de reserve dekking kapitaallasten op grond van het investeringsprogramma de komende jaren verder wordt uitgeput. In meerjarenperspectief is dit zichtbaar in paragraaf 3.2. waar de geprognosticeerde balans is opgenomen en waar wordt verwezen naar het meerjarenperspectief in de reserves.

2.2.1.5 Kengetallen

Bedragen in onderstaande tabellen zijn x € 1.000.

1A	Netto Schuldquote	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Vaste schulden	8.081	15.930	14.772	13.065	12.430
B	Netto vlottende schuld	1.226	1.226	1.226	1.226	1.226
C	Overlopende passiva	19.824	19.824	19.824	19.824	19.824
D	Financiële activa	18	18	18	18	18
E	Uitzettingen	17.672	17.672	17.672	17.672	17.672
F	Liquide middelen	179	179	179	179	179
G	Overlopende activa	194	194	194	194	194
H	Totale baten	39.039	43.440	43.427	43.427	43.427
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	**28,35%**	**43,55%**	**40,89%**	**36,96%**	**35,50%**

1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Vaste schulden	8.081	15.930	14.772	13.065	12.430
B	Netto vlottende schuld	1.226	1.226	1.226	1.226	1.226
C	Overlopende passiva	19.824	19.824	19.824	19.824	19.824
D	Financiële activa	18	18	18	18	18
E	Uitzettingen	17.672	17.672	17.672	17.672	17.672
F	Liquide middelen	179	179	179	179	179
G	Overlopende activa	194	194	194	194	194
H	Totale baten	39.039	43.440	43.427	43.427	43.427
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	**28,35%**	**43,55%**	**40,89%**	**36,96%**	**35,50%**

2.	Solvabiliteitsratio	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Eigen vermogen	8.317	7.822	7.814	7.366	6.772
B	Balanstotaal	44.728	44.728	44.728	44.728	44.728
	Solvabiliteit (A/B)*100%	**18,59%**	**17,49%**	**17,47%**	**16,47%**	**15,14%**

3.	Structurele exploitatieruimte	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
A	Totale structurele lasten	38.976	43.495	43.436	43.875	44.021
B	Totale structurele baten	38.965	43.440	43.427	43.427	43.427
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	3.487	3.147	3.147	3.147	3.147
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	3.416	3.203	3.156	3.595	3.741
E	Totale baten	38.965	43.440	43.427	43.427	43.427
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	**-0,21%**	**0,00%**	**0,00%**	**0,00%**	**0,00%**

2.2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de veiligheidsregio concentreren zich binnen het programma Brandweerzorg. De kapitaalgoederen betreffen voertuigen, materieel en kazernes. Het huisvestingsbeleid is in 2014 korpsbreed nader uitgewerkt op basis van een set bestuurlijk gedragen uitgangspunten. Vervanging van kapitaalgoederen vindt plaats op basis van het meerjarige investeringsplan, op basis van wettelijke eisen of indien kwaliteitsverbetering daartoe aanleiding geeft. Een onderhoudsplan indiceert jaarlijks de kosten.

2.2.3 Financiering

Ingevolge de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) moet de veiligheidsregio beschikken over een treasurystatuut. Op 27 maart 2014 is het Treasurystatuut Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg vastgesteld.

De bedragen in de volgende tabellen zijn x € 1.000.

Liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet			
Stappen (1–4)	***(1) Vlottende schuld***	***(2) Vlottende middelen***	***(3) Netto vlottend (+) of overschot middelen (–)***
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 1	21.050	18.045	3.005
ultimo maand 2	21.050	18.045	3.005
ultimo maand 3	21.050	18.045	3.005
(4) gemiddelde van (3)	**21.050**	**18.045**	**3.005**

Stappen (5–9)	**Variabelen**	**Bedragen**
(5)	Kasgeldlimiet	3.567
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet	562
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de kasgeldlimiet	n.v.t.
Berekening kasgeldlimiet (5)		
(7)	Begrotingstotaal	43.495
(8)	Percentage regeling	8,20
(5) = (7) x (8) / 100	**Kasgeldlimiet**	**3.567**

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet wordt bepaald door een ministerieel vastgesteld percentage (8,2%) van de totale omvang van de begroting (lasten). Hiermee wordt de maximale hoogte aangegeven van de kort aan te trekken middelen.

Hieronder wordt de financieringspositie per 1 januari 2018 weergegeven.

Omschrijving	**1 januari 2018**
Boekwaarde investeringen	
Lopende investeringen	26.690
Investeringsplan	1.520
Totaal investeringen	**28.210**
Vaste financieringsmiddelen	
Reserves en voorzieningen	11.224
Geldleningen	17.081
Totaal vaste financieringsmiddelen	**28.305**
Tekort aan financieringsmiddelen	**95**

De ervaring vanuit de afgelopen jaren heeft geleerd dat de werkelijke financieringsbehoefte vaak afwijkt van de geraamde financieringsbehoefte. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het tempo waarin uitvoering wordt gegeven aan projecten.

Stap	Variabelen renterisiconorm	2018	2019	2020	2021
1	Renteherzieningen	-	-	-	-
2	Aflossingen	1.151	1.158	1.167	1.175
3	Renterisico (1+2)	1.151	1.158	1.167	1.175
4	Renterisiconorm	8.699	8.687	8.775	8.804
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	7.548	7.529	7.608	7.629
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm					
4a	Begrotingstotaal	43.495	43.436	43.875	44.021
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	8.699	8.687	8.775	8.804

De renterisiconorm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. Hoe meer de aflossing van de schuld in de tijd wordt verspreid, hoe minder gevoelig de begroting wordt voor renteschokken bij herfinanciering. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal komt daarbij in de plaats van de totale vaste schuld. De renterisiconorm heeft betrekking op uitsluitend het begrotingsjaar.

2.2.4 Bedrijfsvoering

2.2.4.1 Doorontwikkeling veiligheidsregio

Momenteel wordt de veiligheidsregio doorontwikkeld. Er wordt ingezet op de totstandkoming van een Veiligheidsbureau waarin de multidisciplinaire taken worden ondergebracht. Deze doorontwikkeling van de veiligheidsregio is in de begroting financieel vertaald. Aangezien de inrichting van de organisatie nog zal worden ontwikkeld, is het denkbaar dat er nog een reallocatie van mensen en middelen moet plaatsvinden. Dat zal dan binnen deze begroting gebeuren.

Hierna wordt vooral ingegaan op de Brandweer. Voor de GHOR wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering van de GGD Zuid Limburg; Bevolkingszorg is opgenomen in de gemeentelijke begrotingen; het Veiligheidsbureau ontwikkelt de komende tijd door en zal in komende begrotingen meer zichtbaar worden vermeld in deze paragraaf.

2.2.4.2 Personeel en organisatie

Ontwikkelingen veiligheidsbureau

Per 1 januari 2018 is er een veiligheidsbureau van waaruit de aan de veiligheidsregio opgedragen taken van rampenbestrijding en crisisbeheersing worden georganiseerd. Daartoe worden alle relevante taken overgeheveld van de afzonderlijke kolommen naar het nieuwe bureau. De basis blijft natuurlijk dat de hulpdiensten, net als andere crisispartners, hun eigen verantwoordelijkheid blijven invullen. De ambulance, politie, bevolkingszorg en brandweer moeten er zijn als het nodig is om de juiste kwalitatieve inzet te leveren. Maar de voorbereiding op de gezamenlijke inzet en de coördinatie wordt belegd bij het veiligheidsbureau. Een nieuwe manager zal zorgdragen voor werving en selectie van het personeel op basis van de gevraagde competenties. In 2018 zullen de werkprocessen op het integrale terrein van bedrijfsvoering, administratieve organisatie en control worden aangepast en verbeterd.

Ontwikkelingen brandweer

Brandweer Zuid-Limburg heeft te kampen met een vergrijzing van het personeelsbestand. De komende jaren zal er sprake zijn van veelvuldig natuurlijk verloop. Dit biedt kansen voor verjonging en daarmee een verhoging van de vitaliteit van de organisatie. Naast het feit dat er tijdig nieuw personeel

geworven moet worden, is kennisoverdracht een belangrijk speerpunt. Gestart is met een verkenning op dit gebied. Dat resulteert in 2018 in een strategische personeelsplanning met onderbouwde speerpunten.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het onderdeel 2e loopbaanbeleid. Repressieve medewerkers die na 1 januari 2006 in dienst zijn gekomen in een bezwarende functie moeten zich voorbereiden op een 2e loopbaan. In principe mogen zij slechts 20 jaar een bezwarende functie uitoefenen. Dit betekent zowel voor de organisatie als voor de medewerkers dat hierop moet worden ingespeeld en geïnvesteerd. Brandweerman/ vrouw is geen baan meer voor het leven. De organisatie zal medewerkers moeten faciliteren in het creëren van een loopbaanplan, waarbij de medewerkers zelf het initiatief moeten nemen voor de eigen ontwikkeling en plannen voor de toekomst.

In 2018 wordt het strategisch huisvestingsbeleid van de brandweer verder vormgegeven. De verwachting is dat een aantal kazernes op middellange termijn aan vervanging dan wel ingrijpende renovatie toe is.

Verzuim
Het verzuimpercentage van het programmabureau ligt al jaren dichtbij 0. Het ziekteverzuimpercentage voor de brandweer lag in 2016 op gemiddeld 7,81%. Een benchmark laat landelijk een percentage zien van 7,73%. Het verzuim van de brandweer loopt hiermee in de pas, echter de organisatie ziet een stijging in haar ziekteverzuim. Het verzuim binnen repressie heeft het afgelopen jaren tot roostertechnische problemen geleid. De problematiek ontstaat met name doordat repressieve medewerkers met lichamelijke beperkingen wel hun volledige aantal uren inzetbaar zijn maar niet inzetbaar zijn voor hun repressieve functie. Daarnaast is de druk op de ondersteunende afdelingen groot (met minder mensen meer moeten doen i.c.m. het niet kunnen invullen van een aantal vacatures als gevolg van taakstellingen). De brandweer zal nog meer preventieve zorg gaan verlenen, om zo risico's op verzuim sneller te herkennen. Er zal voor de casemanagers een workshop georganiseerd worden om signalen van overbelasting vroegtijdig te herkennen en waar nodig in te grijpen. Ook de arbo-coördinator zal op het gebied van verzuim een belangrijke bijdrage leveren.

2.2.4.3 Informatie en automatisering

Informatisering
In 2018 zal op basis van een visie op informatiemanagement een beleidsplan ontwikkeld worden waarin de ambities en beschikbare capaciteit staan ten behoeve van informatiemanagement (portfoliomanagement). Daarbij kan al worden benoemd de ambitie om het informatiemanagement ten behoeve van de operationele werkzaamheden te verstevigen. Dat vraagt naar verwachting ook een betere informatieorganisatie. Tevens dient zich een steeds grotere noodzaak voor informatiemanagement ten behoeve van de bedrijfsvoering aan.

Automatisering
Voor het jaar 2018 zijn op het terrein van ICT-automatisering geen noemenswaardige activiteiten te verwachten, anders dan het regulier beheer en de noodzakelijke aansluiting op technische ontwikkelingen. Een onzekerheid daarbij is de ontwikkeling ten aanzien van het Shared Service Centrum Zuid-Limburg (SSCZL), waarin de drie grote gemeenten in de regio gaan samenwerken op tal van gebieden van de bedrijfsvoering, waaronder ICT. Momenteel wordt de veiligheidsregio voor haar ICT binnen het programma Bandweerzorg gefaciliteerd door Parkstad IT. Het zou kunnen dat een keuze moet worden gemaakt om aan te sluiten bij SSCZL. De doorontwikkeling van de veiligheidsregio moet nog vertaald worden naar een organisatiestructuur en vraagt eventueel een reallocatie van middelen voor ICT (zie risicoparagraaf).

2.2.5 Verbonden partijen

2.2.5.1 Definitie

Een verbonden partij is een rechtspersoon waarin de gemeenschappelijke regeling zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband op grond van de Wet veiligheidsregio's, waaraan de 18 Zuid-Limburgse gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat de veiligheidsregio over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd zijn.

2.2.5.2 Visie en beleidsvoornemens

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur of een stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft (nog) geen deelnemingenbeleid. Er is slechts sprake van een tweetal verbonden partijen, waarbij de risico's gering zijn hetgeen het uitwerken van een dergelijk beleid momenteel overbodig maakt. Uitgangspunt is wel dat we actief aandeelhouderschap wensen te voeren om de publieke belangen te borgen. Dat wil zeggen dat we proberen invloed uit te oefenen op de strategie van de organisatie.

De heroriëntatie op de inrichting van de veiligheidsregio kan hier in de toekomst een ander licht op werpen. Voor de hand ligt dat er na doorvoering van de herinrichting het beleid van de verbonden partijen verder wordt ontwikkeld. Denkbaar is dat er aandacht wordt besteed aan risicobeheersing bij de verbonden partijen om risico's voor de veiligheidsregio te beperken.

Momenteel vindt u in onderstaand overzicht zowel deelneming in (privaatrechtelijke) deelnemingen, als ook in een (publiekrechtelijke) openbare lichaam.

2.2.5.3 Lijst van verbonden partijen

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft in artikel 15 voor dat de lijst van verbonden partijen moet worden onderverdeeld in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen;
4. Overige verbonden partijen.

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg participeert niet in stichtingen en/of verenigingen of andersoortige verbonden partijen.

Verbonden partij	Belang	Doel	Ontwikkelingen
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN			
Gemeenschappelijke regeling ICT PIT	Bestuurlijk verbonden via het algemeen bestuur van de GR. Financieel verbonden via de bijdrage in de gemeenschappelijke kosten voor ca. € 250.000 op jaarbasis. Deze kosten betreffen: • Kosten van accounts/ werkplekken; • Kosten opslag.	Het leveren van ICT-basisvoorziening d.m.v. technisch beheer.	De brandweer neemt vanaf 2015 deel aan deze regeling en draagt naar rato van de afname van ICT-diensten bij aan de kosten van de gemeenschappelijke regeling ICT ter ondersteuning van de bedrijfsvoering

Verbonden partij	Belang	Doel	Ontwikkelingen
	Overige diensten worden afgerekend op basis van overeenkomst.		
VENNOOTSCHAPPEN			
VPT B.V.	100% aandeelhouder	VPT is een NIBHV gecertificeerd bedrijf en heeft alle kennis in huis om medewerkers binnen organisaties voor te bereiden op een mogelijk calamiteit. Doelstelling is om binnen bedrijven en organisaties een gevoel van veiligheid te creëren via veiligheidsopleidingen en of advies.	Er wordt veel energie gestopt in continue marktverkenning en acquisitie, en wordt aanhoudend gestudeerd op onderwerpen als flexibilisering van programma, planning en regelgeving en op het benutten van kansen.

Vanuit financieel perspectief zijn de volgende cijfers relevant (artikel 15 lid 2 BBV).

Verbonden partij			
GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN			
Gemeenschappelijke regeling ICT PIT		**Begin 2018**	**Eind 2018**
	Eigen vermogen	0	0
	Vreemd vermogen	0	0
	Verwacht resultaat	0	0
	Risico's	Parkstad IT functioneert zonder winstoogmerk. De kosten worden naar rato van afname van de dienstverlening verdeeld over de deelnemers. De bijdrage van de deelnemers op rekening basis is gelijk aan de geraamde bijdrage tenzij het resultaat in de jaarrekening van PIT met meer dan € 250.000 afwijkt. In dat geval vindt verrekening met de deelnemers naar rato plaats. Resultaten binnen de bandbreedte van € 250.000, positief of negatief, lopen via de balans over naar een volgend exploitatiejaar. De bijdrage aan PIT wordt jaarlijks in de begroting van de Brandweer Zuid Limburg geraamd.	
VENNOOTSCHAPPEN			
VPT B.V.		**Begin 2018**	**Eind 2018**
	Eigen vermogen	33.000	33.000
	Vreemd vermogen	87.000	87.000
	Verwacht resultaat	0	0
	Risico's	Het exploitatie resultaat zal voor de komende jaren naar verwachting zeer gering zijn. Bij grote tegenvallers is het EV te gering om dit op te vangen. Hierdoor staat het geplaatste aandelen kapitaal van de BRWZL onder druk. Indien er onverhoopt sprake zou zijn van een faillissement bedraagt het risico voor de BRWZL m.b.t. het aandelen kapitaal € 18.000. Bovendien zullen dan	

Verbonden partij	
	een aantal doorberekende lasten van de BRWZL naar VPT BV vervallen ad € 157.000.

2.2.5.4 Overige aspecten samenwerking

Naast de verbonden partijen, zijn de volgende zaken van belang.

- Met de Politie is een convenant afgesloten waarin afspraken over de bijdrage van de politie aan de gezamenlijke risicobeheersing, rampenbestrijding en crisisbeheersing staan benoemd;
- Met de GGD Zuid Limburg is een bestuursovereenkomst afgesloten waarin de afspraken rond de uitvoering van de GHOR-taken staan benoemd. De GHOR maakt organisatorisch deel uit van de afdeling Acute Zorg van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg;
- Met de 18 colleges van de deelnemende gemeenten is in 2013 een overeenkomst gesloten waarin de taakoverdracht is geregeld rondom bevolkingszorg (voorbereiding en coördinatie);
- Verder is er een overeenkomst tot levering van diensten met Sitech. Dit betreft een samenwerking op het gebied van ongevalsbestrijding met gevaarlijke stoffen (gaspakkeninzet en schuimblussing). Door deze overeenkomst (per 1-1-2014) wordt voldaan aan de Wet veiligheidsregio's.

3 DEEL C – Financiële begroting

3.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder is het recapitulerend financieel overzicht per programma weergegeven. Alle bedragen zijn x € 1.000; - = nadelig saldo/ + = voordelig saldo.

Omschrijving	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenraming 2019	2020	2021
Programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing						
Lasten	2.612	2.574	3.527	3.527	3.527	3.527
Baten	129	65	134	134	134	134
Saldo	*-2.483*	*-2.509*	*-3.393*	*-3.393*	*-3.393*	*-3.393*
Programma Brandweerzorg						
Lasten	*29.600*	30.018	30.024	30.138	30.603	30.816
Baten	*727*	733	734	721	721	721
Saldo	*-22.760*	*-29.285*	*-29.290*	*-29.417*	*-29.882*	*-30.095*
Programma Ondersteuning						
Lasten	9.604	10.079	9.945	9.772	9.745	9.679
Baten	40.491	41.863	42.572	42.572	42.572	42.572
Saldo	*30.887*	*31.784*	*32.627*	*32.800*	*32.827*	*32.893*
TOTAAL PROGRAMMA'S						
Lasten	*42.230*	*42.671*	*43.495*	*43.436*	*43.875*	*44.021*
Baten	*42.427*	*42.661*	*43.440*	*43.427*	*43.427*	*43.427*
SALDO TOTAAL PROGRAMMA'S	***197***	***-10***	***-55***	***-9***	***-448***	***-594***
Reserves						
Storting reserves	*3.821*	3.539	*3.147*	*3.147*	*3.147*	*3.147*
Onttrekking reserves	*3.624*	3.549	*3.202*	*3.156*	*3.595*	*3.741*
Saldo mutaties reserves	***-197***	***10***	***55***	***9***	***448***	***0***
BEGROTINGSRESULTAAT	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
Opgenomen in Programma Ondersteuning						
Overhead	9.405	9.531	9.945	9.772	9.745	9.679
Bijdragen gemeenten	34.559	34.927	35.899	35.899	35.899	35.899
BDuR	6.188	6.393	6.337	6.337	6.337	6.337
Heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0

3.2 Uiteenzetting van de financiële positie

De belangrijkste ontwikkeling van begroting 2017 naar 2018 is de toevoeging van het product Voorbereiding en coördinatie aan het Programma Rampenbestrijding en Crisisbeheersing ten bedrage van € 860.000. Voor het overige zijn de budgetten die voorheen afzonderlijk werden ingebracht nu geconsolideerd. Er heeft dus geen toevoeging plaatsgevonden van andere onderdelen ("nieuw beleid").

Voor de financiële positie is het van belang inzicht te hebben in de meerjarige ontwikkeling van de balansen.

- = nadelig saldo/ + = voordelig saldo; bedragen x € 1.000 en ultimo boekjaar.

Omschrijving	Rekening **2016**	Begroting **2017**	Begroting **2018**	2019	Meerjarenraming 2020	2021
Activa						
Vaste Activa						
Materiële vaste activa	27.070	28.192	28.457	29.420	30.721	31.820
Financiële vaste activa	18	18	18	18	18	18
Totaal vaste activa	27.088	28.210	28.475	29.438	30.739	31.838
Financieringstekort/overschot	2.594	95	-1.425	-3.604	-6.572	-9.495
Totaal activa	*29.682*	*28.305*	27.050	*25.834*	*24.167*	*22.343*
Passiva						
Reserves	8.238	7.878	7.822	7.814	7.366	6.772
Voorzieningen	3.220	3.346	3.298	3.248	3.196	3.141
Geldleningen	18.224	17.081	15.930	14.772	13.605	12.430
Totaal vaste passiva	*29.682*	*28.305*	*27.050*	*25.834*	*24.167*	*22.343*
Totaal Passiva	*29.682*	*28.305*	*27.050*	*25.834*	*24.167*	*22.343*

Hieruit is het volgende verloop van het EMU-saldo af te leiden.

Omschrijving	Rekening **2016**	Begroting **2017**	Begroting **2018**	2019	Meerjarenraming 2020	2021
Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekkingen uit reserves	-227	11	55	9	448	594
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.447	2.832	3.256	3.389	3.870	4.056
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	486	515	513	511	509	507
Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.879	3.521	4.352	5.171	5.155	5.657
Berekend EMU-saldo	*-173*	*-163*	*-528*	*-1.262*	*-328*	*-500*

De investeringen betreffen investeringen met economisch nut; er vinden geen investeringen met maatschappelijk nut of investeringen in de openbare ruimte plaats. De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume bedragen per 1 januari 2018 € 181.561. Dit betreft de reserve sociaal plan. In 2018 is in de exploitatie een bedrag ad € 52.946 opgenomen

Voor het verloop van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar bijlage 4.2. Hierna is per reserve en voorziening een beknopte toelichting opgenomen.

Algemene reserve Brandweer

De algemene reserve is een reserve waaraan geen specifieke bestemming is gegeven. De daarin vastgelegde middelen dienen als weerstandvermogen. Dit weerstandvermogen is bestuurlijk bepaald op maximaal € 1.500.000. De stand van het weerstandvermogen per ultimo 2016 is € 753.009 waardoor 50% van de bestuurlijk afgesproken omvang van het weerstandvermogen bereikt is.

Reserve egalisatie kapitaallasten materieel Brandweer

Vanaf 2012 is gestart met een egalisatiereserve kapitaallasten materieel. Op basis van het meerjarig investeringsprogramma wordt elk jaar een bedrag van € 3.147.108 gestort in de reserve. Ten laste van deze reserve worden de werkelijke jaarlijkse kapitaallasten gedekt van het geactiveerde materieel.

Reserves brandweer

De reserves brandweer bestaat uit de egalisatiereserve bezuinigingen en de reserve sociaal plan.

Reserve egalisatie bezuinigingen

Het geraamde saldo per ultimo 2017 bedraagt € 681.000. Deze reserve is ingesteld om de saldi van de voordelige en nadelige verschillen per boekjaar tussen de geraamde en de gerealiseerde bezuinigingen in de periode 2012 tot en met 2018 te egaliseren en daardoor optimaal de verminderde gemeentelijke bijdragen te borgen. De verminderingen van 2018 tot en met 2021 hebben voornamelijk betrekking op additionele lasten als gevolg van het strategisch personeel plan van de brandweer.

Reserve Sociaal Plan

Het geraamd saldo ultimo 2017 bedraagt € 182.000. Op basis van de besluitvorming door het algemene bestuur is er ten laste van het resultaat van het boekjaar 2013 een reserve sociaal plan ad € 640.000 gevormd. Ten laste van deze reserve worden tot en met 2021 de afbouw van de vergoedingen woon werk verkeer en piket Maastricht gemuteerd.

Reserves GHOR

Dit is de algemene reserve van de GHOR

Voorziening groot onderhoud panden

Gebaseerd op meerjarige onderhoudsplannen worden de jaarlijkse dotaties van € 499.000 verricht ten gunste van de voorziening groot onderhoud gebouwen. De dotatie betreft het groot onderhoud van de kantoor en opleidingsgebouwen in Margraten en de kazernes in Beek, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Maastricht-Zuid, Margraten en Sittard Middenweg. De jaarlijks geraamde uitgaven komen ten laste van deze voorziening.

Voorziening exploitatie kazerne Maastricht Zuid

De Brandweer Zuid-Limburg heeft een bijdrage tegen contante waarde ontvangen voor de dekking van de exploitatiekosten van de kazerne Maastricht-Zuid voor de komende 10 jaren. Over de contante waarde wordt jaarlijks een rekenrente van 4 % toegevoegd aan de voorziening exploitatie. Ten laste van de voorziening worden de netto exploitatiekosten van dit pand van geboekt.

3.3 Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Hieronder zijn voor de taakvelden die voor de veiligheidsregio relevant zijn de baten en lasten weergegeven. Alle bedragen luiden x € 1.000.

Lasten	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
0.4 Overhead	9.944	9.771	9.745	9.678
1.1 Crisisbeheersing	36.698	36.812	37.277	37.490
Totaal Lasten	**46.642**	**46.583**	**47.022**	**47.168**

Baten	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
0.5 Treasury	13	13	13	13
0.10 Mutaties reserves	366	206	179	113
1.1 Crisisbeheersing	46.262	46.364	46.829	47.042
Totaal baten	**46.641**	**46.583**	**47.021**	**47.168**

4 Bijlagen

4.1 Overzicht van bijdragen per deelnemende gemeente

4.1.1 Samenvattend overzicht bijdragen per gemeente

Alle bedragen x € 1

Gemeente	Inwoners 1-1-2016	Bedrag per inwoner				Brandweer (zie specificatie)	Totale bijdrage
		GHOR	Veiligheids-bureau	Bevolkingszorg	Burgernet		
Beek	16.068	25.622	22.998	9.162	1.804	670.093	729.679
Brunssum	28.448	45.364	40.717	16.222	3.194	1.425.626	1.531.123
Eijsden-Margraten	25.123	40.062	35.958	14.326	2.820	1.308.841	1.402.007
Gulpen-Wittem	14.508	23.135	20.765	8.273	1.629	783.283	837.085
Heerlen	87.406	139.380	125.102	49.841	9.813	4.831.740	5.155.876
Kerkrade	46.023	73.389	65.872	26.243	5.167	2.368.573	2.539.244
Landgraaf	37.465	59.742	53.623	21.363	4.206	1.818.358	1.957.292
Maastricht	122.533	195.393	175.379	69.871	13.756	7.175.270	7.629.669
Meerssen	19.040	30.362	27.252	10.857	2.138	1.000.649	1.071.258
Nuth	15.425	24.597	22.078	8.796	1.732	707.900	765.103
Onderbanken	7.869	12.548	11.263	4.487	883	328.181	357.362
Schinnen	12.960	20.666	18.549	7.390	1.455	537.888	585.948
Simpelveld	10.741	17.128	15.373	6.125	1.206	464.565	504.397
Sittard-Geleen	93.555	149.184	133.904	53.347	10.503	7.135.704	7.482.642
Stein	25.064	39.967	35.874	14.292	2.814	1.089.280	1.182.227
Vaals	9.632	15.359	13.786	5.492	1.081	547.535	583.253
Valkenburg aan de Geul	16.518	26.340	23.642	9.419	1.854	943.659	1.004.914
Voerendaal	12.482	19.904	17.865	7.118	1.401	533.781	580.069
Totaal	**600.860**	**958.142**	**860.000**	**342.624**	**67.456**	**33.670.928**	**35.899.150**

De bijdragen zijn exclusief € 69.000 (€ 0,115 per inwoner) ten behoeve van opleidingen gemeentelijke medewerkers via Bevolkingszorg.

4.1.2 Nadere specificatie opbouw bijdrage brandweer

Alle bedragen x € 1

Gemeente	Percentage	Bijdrage begroting 2017 zonder huren incl. geraamde index 2016 en 2017	Huren	Afrekening loonindex 2016 2,3%-1,5% x 64% lasten	Afrekening prijsindex 2016 0,90%-1,25% x 36% lasten	Bijdrage 2017 incl. afrekening t/m 2016	Bezuiniging 2018	Loonindex 2018 : 1,0% x 62% = 0,62%	Prijsindex 2018 : 0,8% x 38% = 0,30%	Bijdrage 2018 zonder huren incl. index 2017 en 2018
Beek	1,9901%	668.305,67		3.260,36	-566,73	670.999,30	-7.045,04	4.137,01	2.002,03	670.093,30
Brunssum	4,2340%	1.421.822,85		6.936,43	-1.205,72	1.427.553,57	-14.988,35	8.801,51	4.259,32	1.425.626,04
Eijsden-Margraten	3,8872%	1.305.349,65		6.368,21	-1.106,95	1.310.610,91	-13.760,53	8.080,50	3.910,40	1.308.841,28
Gulpen-Wittem	2,3263%	781.193,57		3.811,09	-662,46	784.342,20	-8.235,06	4.835,82	2.340,20	783.283,16
Heerlen	14,3499%	4.818.850,62		23.508,99	-4.086,42	4.838.273,19	-50.798,60	29.830,12	14.435,70	4.831.740,40
Kerkrade	7,0345%	2.362.253,82		11.524,37	-2.003,21	2.371.774,98	-24.902,04	14.623,05	7.076,54	2.368.572,54
Landgraaf	5,4004%	1.813.507,22		8.847,28	-1.537,87	1.820.816,64	-19.117,35	11.226,15	5.432,67	1.818.358,12
Maastricht	21,3100%	7.156.128,32		34.911,51	-6.068,44	7.184.971,38	-75.437,35	44.298,56	21.437,42	7.175.270,01
Meerssen	2,9718%	997.979,43		4.868,69	-846,29	1.002.001,83	-10.520,34	6.177,79	2.989,62	1.000.648,90
Nuth	2,1024%	706.011,88		3.444,31	-598,70	708.857,49	-7.442,53	4.370,42	2.114,98	707.900,37
Onderbanken	0,9747%	327.305,78		1.596,78	-277,56	328.625,00	-3.450,34	2.026,12	980,50	328.181,28
Schinnen	1,5975%	536.453,39		2.617,11	-454,92	538.615,59	-5.655,10	3.320,81	1.607,04	537.888,33
Simpelveld	1,3797%	463.325,88		2.260,36	-392,90	465.193,33	-4.884,22	2.868,12	1.387,97	464.565,21
Sittard-Geleen	21,1925%	7.116.667,39		34.719,00	-6.034,98	7.145.351,41	-75.021,37	44.054,28	21.319,21	7.135.703,54
Stein	3,2351%	1.086.374,24		5.299,93	-921,25	1.090.752,92	-11.452,17	6.724,98	3.254,42	1.089.280,15
Vaals	1,6261%	546.074,03		2.664,05	-463,07	548.275,00	-5.756,52	3.380,36	1.635,86	547.534,71
Valkenburg a/d Geul	2,8026%	941.141,68		4.591,40	-798,09	944.934,99	-9.921,18	5.825,95	2.819,35	943.659,11
Voerendaal	1,5853%	532.357,36		2.597,13	-451,44	534.503,05	-5.611,92	3.295,45	1.594,77	533.781,35
Totaal	**100,0000%**	**33.581.103**		**163.827**	**-28.477**	**33.716.453**	**-354.000**	**207.877**	**100.598**	**33.670.928**

Jaar	Loonindex	Prijsindex	Totalen index
2017	418.799	99.189	517.988
2018	207.877	100.598	308.475
Totaal	**626.676**	**199.787**	**826.463**

4.2 Staat van reserves en voorzieningen

Bedragen luiden x € 1.000.

Omschrijving	Stand 01-01-2018	Mutaties 2018 +	Mutaties 2018 -/-	Stand ultimo 2018	Mutaties 2019 +	Mutaties 2019 -/-	Stand ultimo 2019	Mutaties 2020 +	Mutaties 2020 -/-	Stand ultimo 2020	Mutaties 2021 +	Mutaties 2021 -/-	Stand ultimo 2021
Reserves													
Algemene reserve	753			753			753			753			753
Egalisatiereserve kapitaallasten materieel	6.062	3.147	2.869	6.340	3.147	2.975	6.512	3.147	3.465	6.195	3.147	3.574	5.768
Reserves Brandweer	863		333	529		181	348		130	217		166	51
Reserves GHOR	200			200			200			200			200
Totaal reserves	7.878	3.147	3.202	7.822	3.147	3.156	7.813	3.147	3.595	7.365	3.147	3.740	6.772
Voorzieningen													
Onderhoud panden	3.005	499	499	3.005	499	499	3.005	499	499	3.005	499	499	3.005
Maastricht Zuid exploitatie	342	14	62	293	12	62	243	10	62	191	8	62	137
Totaal voorzieningen	3.347	513	561	3.298	511	561	3.248	509	561	3.196	507	561	3.142

4.3 Staat van geldleningen

Omschrijving	Lening-nummer	Oorpr. hoofdsom	Verval-datum rente en aflossing	Einde looptijd	Rente %	2017 Restant hoofdsom ultimo	2018 Aflossing	2018 Rente	2018 *Restant hoofdsom ultimo*	2019 Aflossing	2019 Rente	2019 *Restant hoofdsom ultimo*	2020 Aflossing	2020 Rente	2020 *Restant hoofdsom ultimo*	2021 Aflossing	2021 Rente	2021 *Restant hoofdsom ultimo*
Bank Nederlandse Gemeenten	40.0082517	415	11-3	2034	5,04	283	11	14	*272*	11	14	*260*	12	13	*248*	13	13	*236*
Bank Nederlandse Gemeenten	91398	1.044	1-10	2040	6,25	861	18	54	*843*	19	53	*824*	20	52	*804*	21	50	*783*
Bank Nederlandse Gemeenten	40106275	1.500	3-8	2026	4,69	1.500	-	70	*1.500*	-	70	*1.500*	-	70	*1.500*	-	70	*1.500*
Bank Nederlandse Gemeenten	40106276	2.000	1-10	2051	4,89	1.885	23	92	*1.862*	24	91	*1.838*	25	90	*1.813*	26	89	*1.787*
Bank Nederlandse Gemeenten	40106277	2.000	3-10	2051	4,99	1.887	22	94	*1.865*	23	93	*1.842*	25	92	*1.817*	26	91	*1.791*
Bank Nederlandse Gemeenten	40106278	2.000	1-10	2032	4,99	1.665	77	83	*1.588*	81	79	*1.507*	85	75	*1.422*	89	71	*1.333*
Bank Nederlandse Gemeenten		10.000	28-11	2026	0,58	9.000	1.000	52	*8.000*	1.000	46	*7.000*	1.000	41	*6.000*	1.000	35	*5.000*
Totalen		**18.959**				**17.081**	**1.151**	**459**	***15.930***	**1.158**	**446**	***14.771***	**1.167**	**433**	***13.604***	**1.175**	**419**	***12.430***

4.4 Specificaties investeringen

4.4.1 Meerjareninvesteringsplan

Bedragen x € 1.000.

Omschrijving	Programma	2018	2019	2020	2021
Tankautospuiten	Brandweerzorg	614	3.580	3.033	1.259
Updates	Brandweerzorg	-	-	-	962
Redvoertuigen	Brandweerzorg	-	-	960	0
Overige grote voertuigen	Brandweerzorg	-	-	-	1.488
Dienstauto's	Brandweerzorg	70	0	85	304
Overige materieel	Brandweerzorg	2.205	89	149	106
Adembeschermingsmiddelen	Brandweerzorg	157	-	-	-
Verbindingsmiddelen	Brandweerzorg	696	817	190	213
Overig repressief	Brandweerzorg	-	-	112	36
Kleding	Brandweerzorg	354	452	392	1.057
Automatisering MZL	Ondersteuning	22	-	-	-
Inventaris	Ondersteuning	233	233	233	233
Totaal		**4.351**	**5.171**	**5.154**	**5.658**

4.4.2 Kapitaallasten investeringen – egalisatie kapitaallasten

In onderstaande tabel is het geprognosticeerde verloop van de kapitaallasten opgenomen. Bedragen x € 1.000.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Kapitaallasten pand	687	689	688	641
Kapitaallasten inventaris	311	326	350	374
Kapitaallasten automatisering	-	5	5	4
Kapitaallasten voertuigen	1.697	1.807	2.056	2.240
Kapitaallasten materieel	593	601	755	739
Kapitaallasten kleding	492	488	551	595
Totaal kapitaallasten	**3.780**	**3.916**	**4.405**	**4.593**

Om fluctuaties in de exploitatie te voorkomen, is ter egalisatie van de kapitaallasten een egalisatiereserve ingesteld. Het geprognosticeerde verloop hiervan is onderstaand weergegeven. Bedragen luiden x € 1.000.

Egalisatiereserve kapitaallasten materieel	2018	2019	2020	2021
Geprognosticeerde beginstand	6.062	6.340	6.512	6.195
Onttrekking	2.869	2.975	3.465	3.574
Storting	3.147	3.147	3.147	3.147
Geprognosticeerde stand ultimo	**6.340**	**6.512**	**6.195**	**5.768**

Niet alle kapitaallasten lopen via de egalisatiereserve kapitaallasten materieel. Wel hierover lopen de onderdelen voertuigen (€ 1.697), kleding (€ 492), nieuwe inventaris (€ 54 van € 311) en materialen (€ 593), totaal dus € 2.836. Niet over deze reserve lopen de onderdelen gebouwen (€ 687) en oude inventaris (€ 257 van € 311). Eerst vanaf 2017 is de (nieuwe) inventaris opgenomen in de egalisatiereserve kapitaallasten.

VEILIGHEIDSREGIO
Zuid-Limburg

Begroting 2018
Meld- en Coördinatie Centrum (MCC)

Maastricht, februari 2017

Voorwoord

Het MCC is het coördinatiecentrum voor de spoedeisende hulpverlening. In de gemeenschappelijke meldkamer voor 1-1-2 wordt intensief samengewerkt door de politie, brandweer en ambulancezorg om de juiste hulp op de juiste tijd op de juiste plaats te krijgen. Ook het politieservicecentrum is ondergebracht in het MCC.

In het geval van een grote ramp of calamiteit wordt de crisisbestrijding aangestuurd vanuit het MCC. De functionaliteiten Regionaal Beleidsteam (RBT), Regionaal Operationeel Team (ROT) -inclusief actiecentra- zijn zodanig onder één dak gerealiseerd dat een optimale en integrale afstemming plaatsvindt van alle processen rondom melding en alarmering, opschaling en afschaling, leiding en coördinatie en informatiemanagement (LCMS / netcentrisch werken).
Samenwerken en informatie delen (netcentrisch werken) blijft ook in 2018 een belangrijk thema. Het is hierbij van belang om te blijven aansluiten op de landelijke doctrine.

In het kader van het traject ‘samenvoegen meldkamers’(LMO) en de realisatie van het transitieakkoord is in 2016 de opgave samenwonen Meldkamer Limburg uitgevoerd. De volgende fase: ‘doorontwikkeling Meldkamer Limburg 2018-2020’ is gestart en za uiteindelijk resulteren in een samengevoegde Meldkamer Limburg in 2010.

Onderstaand wordt de begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (MCC) aangeboden. De begroting 2018 is gebaseerd op het bestaand beleid. Eventuele veranderingen met financiële consequenties zullen gedurende het jaar op basis van begrotingswijzigingen worden aangeboden.
De manager MCC is verantwoordelijk voor de coördinatie van het MCC. De financiële administratie van het MCC wordt door de Politie van de Eenheid Limburg verzorgd.

Mr. M.E.J. Goldsmits-Brouns,
Portefeuillehouder MCC

Inhoud

Voorwoord 2
1. Bestuur en vaststelling 4
1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid 4
1.1.1 Directie 5
1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016 / begroting 2018 5
1.2.1 Opstellen 5
1.2.2 Vaststellen 5
2. Het Meld en Coördinatiecentrum (MCC) 6
3. Begrotingen 2018 6
3.1 Begroting 2018 MCC 6
4. Toelichting begrotingen 2018 MCC 7

1. Bestuur en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de ontwerpbegroting. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de begroting.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter portefeuille Politie
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer portefeuille financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille multidisciplinair portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.1.1 Directie

De directie bereidt de ontwerpbegroting voor.
De directie is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid / Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg (gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

1.2 Opstellen en vaststellen begroting 2018

1.2.1 Opstellen

De ontwerpbegroting 2018 is door het dagelijks bestuur opgesteld en besproken in de vergadering van 24.03.2017.

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

1.2.2 Vaststellen

De begroting 2018 is door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 16.06.2017

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

2. Het Meld en Coördinatiecentrum (MCC)

De volgende doelstellingen zijn voor het MCC geformuleerd:
1. Het huisvesten van een gemeenschappelijke meldkamer en servicecentrum.
   Voor het meldkamerdeel is in 2016 de huisvesting gerealiseerd van de Meldkamer Limburg. Deze meldkamer levert de diensten voor de Veiligheidsregio's Limburg-Noord en Zuid-Limburg. Dit in het kader van de implementatie van de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO).
2. Vanuit de centrale plek op proactieve wijze multidisciplinair voorbereiden van de aanpak van crises en rampen.
3. Het vanuit de centrale plek coördineren van crises en rampen.

In het MCC werken de volgende partijen samen:
- de Politie.
- de Brandweer Zuid-Limburg.
- De Geneeskundige Gezondheidsdienst (GGD/GHOR).
- De gemeenten die vallen binnen de grenzen van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
- Crisispartners van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (zoals Waterschap, Rijkswaterstaat, Defensie, Euregionale partners).
- De Gemeenschappelijke meldkamers Veiligheidsregio Limburg-Noord en Zuid-Limburg.

In het MCC zijn de diensten fysiek onder één dak gehuisvest. Dat wil zeggen de onderdelen van de diensten die zich bezig houden met de voorbereiding en de bestrijding van crises en rampen.

3. Begrotingen 2018

3.1 Begroting 2018 MCC

	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Opbrengsten			
Brandweer	223.038	223.038	200.396
GGD / GHOR	245.145	245.149	219.481
Politie	826.650	826.650	770.965
Gemeenten	120.408	120.408	120.408
Derden	15.033	18.255	18.000
Totaal opbrengsten	**1.440.279**	**1.433.500**	**1.329.250**
Lasten			
Personeel	133.369	81.400	134.160
Rentekosten	280.720	276.540	244.440
Huisvesting	580.303	770.810	747.360
Kosten vervoer	-	-	-
Automatisering/verbindingen	119.481	234.260	149.340
Beheerskosten	63.131	70.490	63.950
Totaal Lasten	**1.177.004**	**1.433.500**	**1.329.250**
Resultaat	**129.906**	**-**	**-**

4. Toelichting begrotingen 2018 MCC

Bij het opstellen van de begroting 2018 voor het MCC zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Voor de samenstelling van de begroting 2018 is uitgegaan van de nota "Uitgangspunten begroting 2018 en jaardocument 2016". Deze nota is vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 december 2016.
- Bij de berekening van de bijdrage/aandeel van politie en partners in 2018 is geen indexering toegepast.
- Bij de bepaling van de bijdrage per inwoner (€ 0,64) is het inwoneraantal aangehouden (op basis van CBS-cijfers) per 1 januari 2015. De begroting 2018 is dus voor wat betreft dit onderdeel gebaseerd op het aantal van 602.038 inwoners.
- De additionele bijdrage in techniek/audiovisueel voor partners Politie, Brandweer en GGD vervalt met ingang van het begrotingsjaar 2018. Deze maken per 2018 deel uit van de begroting Meldkamer Limburg.
- Voor de berekening van de kapitaallasten 2018 is een afzonderlijke staat van activa opgemaakt. De vrijval en de nieuwe kapitaallasten van (vervangings)investeringen zijn in de begroting verwerkt. In de begroting is verder rekening gehouden met 4% rente. Bij de berekening van de afschrijvingskosten is uitgegaan van de Harmonisatie Afschrijvings-methodiek Politie (HAP).
- In de begroting 2018 is geen raming opgenomen voor onvoorziene uitgaven.
- Wel zijn de kapitaallasten in de begroting 2018 opgenomen voor de geplande investeringen 2017 en 2018 bij het budget rentekosten en afschrijvingskosten. Voor het jaar 2018 is rekening gehouden met een investeringsbedrag van in totaal € 295.000,-.
- In de begroting 2018 is een bedrag van € 28.000,- opgenomen als bijdrage RTIC in de kosten van gebruik van twee meldkamertafels. Deze bijdrage/aandeel betreft de variabele exploitatiekosten voor deze meldtafels en is gebaseerd op de berekening kosten voor een meldkamerwerkplek volgens de nota "Rapportage Financiële Verantwoording MCC, versie juli 2011".

Voor een uitgebreide toelichting verwijzen naar de separate bijlage: “Toelichting begroting 2018”. Deze toelichting maakt integraal onderdeel uit van de begroting 2018 MCC.

Beleidstoelichting ontwerp begroting 2018 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg

"Naar een andere aanpak binnen de veiligheidsregio"

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een organisatie, die bij wet is ingesteld (Wet veiligheidsregio's) en is daarmee een vorm van verlengd lokaal bestuur. De gemeenten zijn opdrachtgever en de burgemeesters van de 18 gemeenten vormen gezamenlijk het bestuur van deze organisatie. De veiligheidsregio heeft als taakvelden: rampenbestrijding en crisisbeheersing, brandweerzorg en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.

Met het risicoprofiel en het beleidsplan worden de inhoudelijke kaders vastgesteld, die leidend zijn voor deze begroting. De gemeenteraden wordt gevraagd om een zienswijze op deze begroting en die zienswijze wordt bij de bestuurlijke besluitvorming betrokken.

De veiligheidsregio: optreden bij branden, ongevallen, rampen en crises

De kern van de werkzaamheden van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) zijn brandweerzorg en het optreden bij rampen en crises. Daarbij rekenen inwoners op snelle en goede geneeskundige hulpverlening, brandweerzorg en bevolkingszorg. Ook rekenen zij op een adequaat samenspel tussen de hulpdiensten, de 18 gemeenten, het OM en vele lokale, (eu)regionale en landelijke partijen. De gezamenlijke voorbereiding en coördinatie van die inzet ligt bij de veiligheidsregio. Met name in die samenwerking met andere partijen dan hulpdiensten, is de afgelopen jaren veel veranderd. Hierna wordt dat toegelicht.

Risicosamenleving

In Nederland weten we dat er altijd risico's verbonden zijn aan wat we doen. We wonen, leven en werken in een risicosamenleving. Dat geldt ook voor Zuid-Limburg. De 18 gemeenten in Zuid Limburg tezamen tellen ruim 600.000 inwoners. Zuid-Limburg heeft een oppervlakte van circa 650 km². Het gebied kenmerkt zich door de aanwezigheid van een vaarweg (de Maas), diverse snelwegen (A2, A76 en A79) met complexe tunnels, een luchthaven (Maastricht-Aachen Airport) en een aantal spoorwegverbindingen. Daarnaast kent de regio veel bedrijven waar gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen. Tevens heeft de regio, door haar ligging in de Euregio Maas-Rijn veel grensverkeer en forenzen. Deze bedrijvigheid kent ook fysieke risico's. In de afgelopen jaren hebben er diverse incidenten plaatsgevonden met betrekking tot deze industrie. Denk aan de brand bij afvalverwerker 'Sita' in Maastricht (2014), de grote brand bij 'Chemelot' in Sittard-Geleen (2015) of de ammoniaklekkage aldaar (2016).

Realistisch in het omgaan met risico's

Ondanks dat de veiligheidsregio zich samen met bedrijven en burgers inzet om risico's te voorkomen en te verkleinen, is het realistisch ervan uit te gaan dat risico's blijven bestaan. Dat vraagt ook dat we ons daarop voorbereiden. Vanuit de veiligheidsregio wordt die gezamenlijke voorbereiding gecoördineerd. Daarbij wordt uitgegaan van proportionaliteit, zowel op inhoud als ten aanzien van de te investeren middelen. Het gaat erom de voorbereiding te richten op voorzienbare risico's en daarop de maatregelen te treffen die nodig zijn, binnen de (financiële) kaders die zijn gesteld.

Maatschappelijke onrust
Het gaat echter niet alleen om fysieke risico's, het gaat om effecten van incidenten van allerlei aard. Onze maatschappij is de laatste jaren gevoelig geworden voor veiligheid. Bij relatief kleine gebeurtenissen ontstaat steeds sneller maatschappelijke onrust. Kleinschalige ontwikkelingen -zoals de opvang van vluchtelingen of de terugkeer van ex-gedetineerden in een wijk of buurt- kunnen een grote impact hebben op de (lokale) samenleving. De snelle informatiedeling via diverse media dragen daaraan bij. Beelden van incidenten -zoals het schietincident door een verwarde man in Hoensbroek (2014)- worden razendsnel gedeeld en kunnen tot maatschappelijke onrust leiden. Dat geldt ook voor beelden en 'tweets' over het optreden door de overheid. Denk aan de vragen, die rond de kerncentrale in Tihange (B) zijn gesteld. Burgers zijn kritisch geworden op het optreden van de overheid, ook bij crises. Dat geldt ook voor het optreden van andere publieke dienstverleners, zoals ziekenhuizen en nutspartijen.

Verwevenheid vitale infrastructuur
We leven in een hoogontwikkelde samenleving met betrouwbare voorzieningen op het terrein van drinkwater, telecom, elektriciteit en gas, mobiliteit etc.. Toch komt het ook hier voor dat deze uitvallen met veel maatschappelijke gevolgen. Juist omdat we het niet gewend zijn, weten mensen niet direct wat te doen. Een regionaal voorbeeld is de stroomuitval in Maastricht (2015). Er zijn ook vele landelijke voorbeelden; waterleidingincident VuMC (2015), grootschalige stroomuitval en telecomstoring Noord-Holland (2016) en de gasstoring in Velsen (2015). Ook de stroomuitval begin dit jaar in Amsterdam laat zien hoe snel er sprake kan zijn van maatschappelijke effecten. Deze vitale voorzieningen zijn sterk met elkaar verweven (onder meer door gebruik van technologie) en dat maakt ze ook kwetsbaar. Uitval in één bedrijf kan een hele sector onder druk zetten en heeft ook invloed op andere sectoren. Denk bijvoorbeeld aan de continuïteit in de zorg bij stroomuitval. Deze zogenaamde domino-effecten zijn vaak onvoorspelbaar en dat maakt dat een crisis snel ontstaat en de openbare orde en openbare veiligheid onder druk komen te staan. Wanneer het gaat om het verminderen van de maatschappelijke gevolgen is de samenwerking met partners dus van groot belang. Omdat veel van deze vitale partners op de schaal van Limburg georganiseerd zijn, is de samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord cruciaal.

Grote groepen mensen risicovol en zorg voor kwetsbare burgers
In elke gemeente kunnen zich incidenten voordoen waar de inzet van de veiligheidsregio gewenst is. De regio kent stedelijke gebieden waar risico's voor grote groepen mensen zich concentreren. Zo werd Heerlen in 2015 getroffen door een grote explosie in een appartementencomplex. Ook gebieden in de regio met voornamelijk een landelijk karakter, kennen de nodige risico's. Het landelijke karakter trekt ieder jaar opnieuw weer veel toeristen naar Zuid-Limburg. Dit geldt ook voor de vele evenementen. Naast economische bedrijvigheid brengen deze ook veiligheidsrisico's met zich mee. Het extreem weer tijdens 'PinkPop' in Landgraaf (2014) is daarvan een voorbeeld. De meest kwetsbare mensen vragen bij dergelijke incidenten, maar ook bij rampen en crises, de zorg van de overheid. In Zuid-Limburg neemt de groep kwetsbare burgers verder toe. De toenemende vergrijzing en ontgroening in deze regio zorgen ervoor dat meer inspanningen zullen moeten worden gepleegd om de zelfredzaamheid in deze regio te versterken.

Hoge eisen aan netwerkfunctie van de veiligheidsregio
In deze context moet de VRZL haar werk doen. Thema's zoals sociale onrust, evenementenveiligheid, de continuïteit van de zorg, stralingsincidenten en uitval van de vitale infrastructuur stellen de veiligheidsregio voor nieuwe opgaven. Bij de traditionele rampenbestrijding kan nog grotendeels worden aangesloten bij de dagdagelijkse inzet van hulpdiensten. De moderne crisisbeheersing vraagt echter veel meer van de veiligheidsregio als het samenwerkingsverband van gemeenten en partners. Het vraagt een ander soort voorbereiding; gericht op nieuwe scenario's en met meer mensen uit verschillende organisaties. Ook andersoortige organisaties. Het zijn immers niet alleen hulpdiensten waarmee moet worden samengewerkt.

Voor Zuid-Limburg komt hier aanvullend een complex samenspel met de buurlanden België en Duitsland bij. Het stelt hoge eisen aan de netwerk- en regiefunctie van de veiligheidsregio.

Huidige taakuitvoering en organisatiewijze onder de maat

Grenzen zijn bereikt
Onze moderne maatschappij stelt andere en nieuwe eisen aan de VRZL. Gebleken is dat de VRZL met de huidige werkwijze deze opgave onvoldoende kan invullen. Deze beelden worden gedeeld door het bestuur van de VRZL. Dit wordt nog eens onderbouwd en bevestigd door evaluaties van genoemde incidenten. Ook de Inspectie Veiligheid en Justitie onderzoekt periodiek (Staat van de Rampenbestrijding) de werkwijze en taakuitvoering van de veiligheidsregio's. Voor de VRZL is aangegeven dat de afgelopen jaren een positieve ontwikkeling is doorgemaakt, doch dat verschillende onderdelen voor verbetering vatbaar zijn, zowel in capaciteit als in kwaliteit.

De afgelopen jaren is met de nodige creativiteit getracht nog mee te gaan met de maatschappelijke ontwikkelingen, zoals hierboven benoemd. Dit onder andere door middel van tijdelijke arrangementen in de beschikbare formatie en inhuur van expertise. De grenzen zijn nu echter bereikt.

Er is onderzocht op welke wijze de VRZL wel naar behoren invulling kan geven aan de taken, gegeven de bestuurlijke ambities en het financiële perspectief. Hiertoe is een verkenning gedaan naar de wettelijke taken die de veiligheidsregio zijn opgelegd. Voor die taken is de huidige en de benodigde formatie inzichtelijk gemaakt. Deze eerste verkenning heeft opgeleverd dat een uitbreiding in grootte van ongeveer 12 fte (€ 1,3 miljoen) noodzakelijk zou zijn. Deze resultaten zijn met het bestuur gedeeld. Het bestuur heeft daarop gevraagd om opnieuw naar de invulling van de taken te kijken. Hierbij heeft het bestuur de opdracht meegegeven om te kijken naar zogenaamde slimme combinaties en efficiency, waarbij samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord nadrukkelijk meegenomen dient te worden. Ook de Inspectie onderschrijft overigens het standpunt om steeds meer verbeterpunten gezamenlijk met andere regio's op te pakken.

Er heeft een onafhankelijk onderzoek ('second opinion') plaatsgevonden door een extern bureau. Hierbij heeft een benchmark plaatsgevonden met andere regio's waarvan de gegevens bekend zijn en zijn de samenwerkingsmogelijkheden met de Veiligheidsregio Limburg-Noord verkend. Uit dit onderzoek blijkt ook dat een uitbreiding in capaciteit nodig is als de VRZL op een passende wijze invulling moet geven aan haar taken. Er is echter door middel van slimme combinaties, een andere organisatorische inrichting, alsmede samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord (op termijn) efficiency te behalen. De uitbreiding komt daarmee op 8 fte (€ 860.000)

Welke onderdelen moeten worden verbeterd?

Communicatie vraagt verbetering
Er zullen altijd veiligheidsrisico's in onze samenleving zijn. Deze zijn niet te vermijden. We kunnen echter wel inzetten op een betere voorbereiding en op het vergroten van veerkracht van de samenleving. Dat vraagt met name communicatie over de risico's en het aanreiken van een handelingsperspectief aan burgers en bedrijven. De VRZL informeert de bevolking –samen met de gemeenten- over risico's en de maatregelen die zijn getroffen om deze te voorkomen of te beheersen. Wat burgers worden geacht te doen in het geval van crises, is onderdeel van die communicatie. Crisiscommunicatie richt zich daarnaast ook op de duiding van incidenten in de regio en daarbuiten. Dat geldt zelfs voor crisissituaties in het buitenland, zoals de aanslagen in Duitsland en Frankrijk en de voorbereidingen rondom de kerncentrale in Tihange (B). Deze hebben hun effect op de beleving

en het veiligheidsgevoel van mensen in onze regio. Het vraagt een samenhangende aanpak van risicocommunicatie, reguliere voorlichting en crisiscommunicatie. Deze aanpak ontbreekt echter omdat er te weinig capaciteit en kunde op dit vlak aanwezig is. Het gaat erom de communicatie vanaf 2018 zo te organiseren dat de VRZL vooruit denkt en antwoord geeft op vragen die kunnen spelen en dat de communicatie klantgericht wordt uitgevoerd voor burgers, partners en media.

Risicobeheersing onvoldoende vormgegeven

Onze samenleving wordt steeds complexer en de aanwezige risico's groeien daarin mee. Vanwege die complexiteit zijn incidenten vaak ook niet meer te voorspellen. Denk aan de keteneffecten van stroomuitval of aan verkeersstromen rond opslag en transport van gevaarlijke stoffen. Het vraagt een continue monitoring en analyse van de aanwezige risico's en gezamenlijke scenario-ontwikkeling met partners. Op die wijze heeft iedereen dezelfde kennis en kan men zich beter voorbereiden op diverse mogelijke effecten. Momenteel is deze risicobeheersing echter nog onvoldoende vormgegeven in de VRZL.

> *Een voorbeeld hiervan is de risicobeheersing rond de uitval van de vitale processen, zoals stroomuitval of drinkwater gerelateerde incidenten. Momenteel is er onvoldoende structurele capaciteit om risico's en voorbereiding gedegen met elkaar af te stemmen. Dit resulteert in onvoldoende kennis over de aanwezige risico's (scenario's) zowel bij hulpdiensten, gemeenten en burgers. Ook is er onvoldoende kennis van mogelijkheden en beperkingen bij een dergelijke inzet en de mogelijkheden om de zelfredzaamheid op dit vlak te vergroten.*

Risicobeheersing richt zich daarbij niet alleen op risico's van grote branden en ongevallen. Zoals eerder is toegelicht, kan de maatschappelijke dynamiek rond de opvang van vluchtelingen, bij een 'kleine brand' of bij evenementen al vrij snel leiden tot onrust of zelfs een crisis. Dergelijke risico's vragen daarom een gezamenlijke aanpak in de risicobeheersing; een goede samenwerking van veiligheidsregio, gemeentelijke organisaties en lokale partners (wijk- of buurtcentra, welzijnsinstellingen, woningbouwcorporaties, bedrijven, organisatoren van evenementen etc.).

Informatiemanagement niet op orde

Nieuwe ontwikkelingen op het terrein van de informatie- en communicatietechnologie bieden ook voor rampenbestrijding en crisisbeheersing kansen. Daarmee kan de voorbereiding, communicatie en inzet in de responsfase verbeteren. Dat is ook nodig. Het delen van informatie tussen hulpdiensten, gemeenten en diverse partners gaat momenteel niet goed. Op basis van ervaringen met onder meer de stroomstoring in Maastricht en de grootschalige inzet op het bedrijventerrein van Chemelot blijkt dat de operationele en bestuurlijke informatievoorziening onder de maat is. Ook de Inspectie van Veiligheid en Justitie heeft een dergelijke conclusie geformuleerd naar aanleiding van de laatste systeemoefening.

> *Zo was het bijvoorbeeld niet mogelijk tijdens de laatste systeemoefening om cruciale informatie over de toestand in het effectgebied, die in de meldkamer voorhanden was, te ontsluiten in het Regionaal Operationeel Team (ROT). Door capaciteitsgebrek (in de voorbereidende fase) en doordat onze IM-functionarissen nog niet voldoende opgeleid zijn, kon de informatie die wel aanwezig is, niet snel genoeg worden gebruikt.*

De VRZL moet de komende jaren stappen zetten om de informatie-uitwisseling met samenwerkingspartners te verbeteren. Daarin kan de regio meeliften met landelijke ontwikkelingen rond netcentrisch werken, meldkamersamenwerking en informatiebeveiliging, maar dat moet wel in de regio geïmplementeerd worden. De organisatie moet er straks klaar voor zijn om informatie, die door partnerorganisaties en burgers wordt aangeleverd juist te verwerken en te gebruiken en andersom informatie snel en tijdig ter beschikking te stellen aan anderen.

Kwaliteitszorg noodzakelijk

Juist in een snel veranderende wereld, zoals hiervoor geschetst, is het belangrijk dat de veiligheidsregio -en al de bij crisisbeheersing betrokken partijen- leren van ervaringen. Het zijn ervaringen uit de praktijk en ervaringen

opgedaan in oefensituaties, die laten zien hoe de rampenbestrijding en crisisbeheersing in onze regio functioneert en waar verbeteringen noodzakelijk zijn. Dat vraagt dat we systematisch kijken naar de huidige kwaliteit en de wijze waarop verbeterpunten worden opgepakt. Het vraagt een systeem van kwaliteitszorg. Momenteel ontbreekt dat echter in deze regio. Er kan daardoor beperkt worden gestuurd op het leer- en verbeterproces. Ook de verantwoording aan de gemeenten als opdrachtgever is dan lastig. Het is van groot belang zicht te houden op de geleverde prestaties- zeker in een domein dat zo in ontwikkeling is. Zo speelt dat aan het functioneren van veiligheidsregio's steeds meer eisen worden gesteld op basis van landelijke afspraken. Denk aan de nieuwe kwaliteitseisen rond de bevolkingszorg, zoals deze in 'Bevolkingszorg op Orde 2.0' zijn afgesproken.

> *De Inspectie VenJ zegt over de VRZL in haar rapportage staat van de rampenbestrijding 2016:*
> *"De wijze waarop de veiligheidsregio invulling geeft aan kwaliteitszorg is voor verbetering vatbaar. Kwaliteitszorg is in de veiligheidsregio Zuid-Limburg nog volop in ontwikkeling. De veiligheidsregio beschikt niet over een integraal kwaliteitszorgsysteem. Incidenteel wordt de kwaliteit van de taakuitvoering al wel in beeld gebracht." Dat geldt ook voor de evaluatie van incidenten; "Het definiëren van actiepunten, het monitoren van de opvolging van actiepunten en het analyseren van 'rode draden' uit incidenten is voor verbetering vatbaar." Tenslotte stelt de Inspectie rondom kwaliteitszorg in de VRZL; "De veiligheidsregio geeft geen invulling aan "warm" loopbaanbeleid aan de hand van competentieprofielen, functioneringsgesprekken en gerichte opleidings- en trainingsactiviteiten voor crisisfunctionarissen".*

Meerjarig ontwikkelperspectief: continuïteit, kwaliteit en doelmatigheid van middelen

Eén veiligheidsbureau waarin taakuitvoering slim wordt gecombineerd

Het bestuur heeft kennis genomen van deze verbeterpunten en erkent dat een ontwikkeling noodzakelijk is. Daarbij is het belangrijk te redeneren vanuit de wettelijke taken en niet vanuit professionele wenselijkheid. Er moet een robuuste organisatie komen, die gereed is voor de toekomst en waarmee de eerdergenoemde knelpunten in de taakuitvoering (communicatie, risicobeheersing, informatiemanagement en kwaliteitszorg) worden opgelost. Uitgangspunt is daarbij een slimme organisatie van taken zodat de continuïteit is gewaarborgd en de gewenste kwaliteit op een doelmatige wijze wordt geleverd. Het perspectief gaat daarom uit van een andere aansturing en inrichting van de taakuitvoering.

Er komt een veiligheidsbureau van waaruit de taken worden georganiseerd.[1] Daartoe worden alle relevante taken[2] overgeheveld van de afzonderlijke diensten (brandweer, GHOR, bevolkingszorg) naar het nieuwe bureau. Om die taakuitvoering op het noodzakelijke niveau te kunnen uitvoeren moet de basis op orde worden gebracht. De vereiste capaciteit en kwaliteit moet aanwezig zijn om taken te kunnen uitvoeren. De directeur van de VRZL is eindverantwoordelijk. Zo ontstaat er eenduidige aansturingslijn en is er één aanspreekpunt voor bestuurders en partners in het netwerk. Hierna is weergegeven hoe dit veiligheidsbureau is gepositioneerd en waarom het noodzakelijk is te

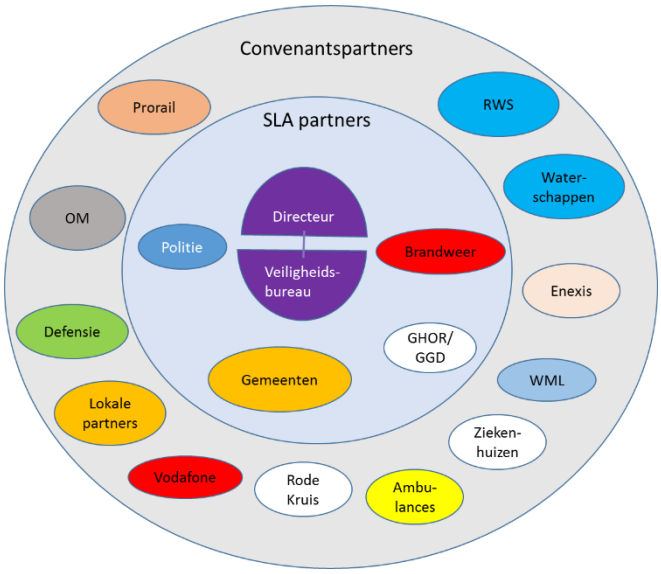

[1] In plaats van een 'programmabureau', die zorg draagt voor afstemming, maar waarbij de uitvoering van de voorbereiding op rampenbestrijding en crisisbeheersing bij de hulpdiensten en het bureau bevolkingszorg ligt.
[2] Die te maken hebben met de voorbereiding en coördinatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

investeren in de regie- en netwerkfunctie. Deze spelers moeren immers adequaat samenwerken ten tijde van een ramp of crises. Daartoe moeten ze weten wat hun bijdrage is, voldoende voorbereid zijn en weten met wie ze op welke wijze moeten samenwerken. Dat is de opgave waar het veiligheidsbureau voor staat.

De basis blijft dat de hulpdiensten, gemeenten en andere crisispartners, hun eigen verantwoordelijkheid blijven invullen. De ambulance, politie, bevolkingszorg en brandweer moeten er zijn als het nodig is om de juiste kwalitatieve inzet te leveren. Maar de voorbereiding op de gezamenlijke inzet en de coördinatie wordt belegd bij het veiligheidsbureau. Daar kan gewerkt worden aan een betere communicatie naar burgers zodat zij voldoende op de hoogte zijn van de risico's in het gebied en ook een handelingsperspectief krijgen aangereikt. Het bureau werkt ook aan de informatievoorziening tussen partners zodat iedereen voorzien is van de juiste informatie over het incident. Ook wordt door het veiligheidsbureau toegezien op de geleverde kwaliteit door alle betrokken crisispartners; wordt de bijdrage geleverd?, wat kan beter? en hoe gaat het samenspel? Dit alles om een adequate respons te garanderen en de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven bij branden, ongevallen, rampen en crisis te vergroten.

Landelijke samenwerking en samenwerking met VR Noord-Limburg intensiveren
De VRZL zal steeds meer samenwerken met andere veiligheidsregio's en het Instituut Fysieke Veiligheid als kennis- en expertisecentrum. Daar waar mogelijk, zijn efficiënte samenwerkingsconstructies georganiseerd en wordt gebruik gemaakt van landelijk beschikbare modellen, plannen etc. om de inspanningen te beperken en de kwaliteit te borgen. Daarmee wordt geld bespaard in de uitvoering. Met de Veiligheidsregio Noord-Limburg (VRLN)wordt zelfs een intensieve samenwerking georganiseerd. Op basis van een reeds lopende verkenning, zal in 2017 worden bezien op welke onderdelen een verdergaande samenwerking kan bijdragen aan het reduceren van de kwetsbaarheid en het verbeteren van de kwaliteit in de VRZL. Randvoorwaarde is wel dat huidige knelpunten in de crisisbeheersing worden opgelost. Vanuit deze basis kan intensievere samenwerking met de VRNL een bijdrage leveren aan de doorontwikkeling.

Doelmatigheid in uitvoering van de programma's
Naast de taken op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt voor alle gemeenten ook invulling gegeven aan de brandweerzorg. In de begroting zijn daarom een tweetal directe programma's te onderscheiden: het programma rampenbestrijding en crisisbeheersing en het programma brandweerzorg. Daarnaast kent de begroting een ondersteunend programma (overhead): ondersteuning. Deze indeling is overigens primair inhoudelijk dus niet organisatorisch. Op sommige onderdelen zijn vervolgens slimme combinaties gemaakt in de taakuitvoering, zoals in de beleids- en bestuursondersteuning en in andere ondersteunende functies. Ook in de aansturing is een koppeling aangebracht; de directeur veiligheidsregio is eindverantwoordelijk (directeur brandweer).

Ontwikkeling vraagt capaciteit en kwaliteit
Door het op deze wijze te organiseren, wordt gewerkt aan het oplossen van de genoemde knelpunten in de taakuitvoering op een doelmatige wijze.[3] Helaas is het gat tussen de opgave en beschikbare middelen te groot en zal aanvullende capaciteit en kwaliteit toch nog noodzakelijk zijn. De noodzakelijke aanvulling omvat 8 fte aan personeel plus 1 fte in flexibele middelen. Het gaat hierbij grotendeels om andere deskundigheid en andere vaardigheden, dan die er nu aanwezig zijn in de VRZL. De doorontwikkeling vraagt meer competenties op het gebied van regievoeren, werken in netwerken en bestuurlijke sensitiviteit. Door een juiste selectie zal aandacht zijn voor de kwaliteit van de medewerkers, die die taken in het nieuw te vormen veiligheidsbureau gaan uitvoeren. Daarnaast zullen de manager en directeur sturen op de gewenste cultuur en werkwijze binnen het bureau én in de relatie met de hulpdiensten en partners.

[3] Zie ook 'second opinion taakuitvoering,

Financiële consequenties

Financiële ontwikkeling tot nu toe

Dat de taakuitvoering onder de maat is, heeft alles te maken met de financiële positie van de VRZL op dit moment. De bezuinigingen in de Rijksbijdrage en bij gemeenten hebben grote druk gelegd op de exploitatie van de veiligheidsregio. In de afgelopen jaren is gewerkt vanuit die financiële taakstelling en is invulling gegeven aan de opgaven, zoals die zijn gesteld. Dat vroeg het optimaal benutten van bestaande capaciteit en kunde, het maken van keuzes in de taakuitvoering en eventuele aanvulling met incidentele middelen. Alleen met dit 'kunst en vliegwerk' zijn de taken in de afgelopen jaren nog uitgevoerd. Maar op deze wijze is de uitvoering zeer kwetsbaar georganiseerd. De grenzen van deze oplossingen zijn nu bereikt; er is een grote disbalans ontstaan tussen inhoud en middelen. Dat wordt inmiddels ook zichtbaar in de uitvoering, ook in de begroting.

> *De landelijke overheid en gemeenten hebben de afgelopen jaren aangestuurd op bezuinigingen binnen iedere kolom, waarmee de multidisciplinaire bijdrage vaak niet meer voldoende kon worden ingevuld. Daarnaast vroegen de genoemde ontwikkelingen steeds meer van de coördinatiefunctie, waarop de formatie en het budget niet waren toegesneden. Die bezuinigingen vanuit de Rijksoverheid hebben te maken met een taakstelling op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). In de afgelopen vier jaar is de BDuR gedaald met 1,5% per jaar. Naast deze directe bezuinigingen hebben het rijk en landelijke organisaties -zoals het Veiligheidsberaad- taken overgedragen zonder hiervoor budget beschikbaar te stellen (indirecte bezuinigingen) of ervoor gekozen deze middels afroming van de BDuR te financieren. Ook de bijdrage van de gemeenten is niet meegegroeid met de beleidsopgave die er lag.*

Budgettaire consequenties

De genoemde knelpunten in de taakuitvoering zijn dermate urgent dat een nieuw perspectief van rampenbestrijding en crisisbeheersing noodzakelijk is. Er is daarbij kritisch gekeken naar hoe de taakuitvoering in de VRZL doelmatig georganiseerd kan worden. Dat sluit ook aan bij de huidige tijdsgeest waarin ook voor veiligheid scherp naar de financiën gekeken moet worden. De personele en financiële consequenties van dit perspectief heeft de directie – op verzoek van het Dagelijks Bestuur- laten onderzoeken door een externe partij. Er is in 2016 een second opinion uitgevoerd op de door de organisatie gemaakte berekeningen. Deze nieuwe inrichting van de taakuitvoering in één veiligheidsbureau met de slimme samenwerkingsconstructies is daaruit voortgekomen (zie paragraaf 3.3 van de begroting). De daarmee gepaard gaande uitbreiding van het budget voor het programma rampenbestrijding en crisisbeheersing is berekend op € 859.750. Omgerekend naar een bedrag per inwoner is dat circa € 1,43 per inwoner.

Het programma brandweerzorg wordt in 2018 binnen de bestaande financiële taakstelling uitgevoerd. In de voorliggende begroting is nu ingezet op een (financieel en inhoudelijk) sobere, maar vooralsnog binnen de beleidskaders passende invulling en op het sluitend maken van de begroting vanuit een bestemming van de egalisatiereserve bezuinigingen. De bijdrage aan het programma brandweerzorg (verdeelsleutel) zal in het kader van de meerjarige bestuurlijke afspraken voor de volgende beleidsperiode met ingang van het begrotingsjaar 2019 punt van bespreking zijn.

> *Er is voor gemeenten in Zuid-Limburg al sinds enkele jaren een nieuwe financiële werkelijkheid. Op alle gemeentelijke beleidsdomeinen (veiligheid, zorg, welzijn, onderwijs, economie) neemt de maatschappelijke opgave -en daarmee de kosten toe- terwijl door krimp, ontgroening en vergrijzing de gemeentelijke inkomsten verder afnemen. De decentralisaties in 2015, met daaraan gekoppeld een bezuinigingsopgave, is daarvan slechts een voorbeeld. Het is dan ook begrijpelijk dat gemeenten scherp zijn op hun bijdrage voor de VRZL. Daarom is in het meerjarig ontwikkelperspectief gekeken naar een zo'n doelmatig gebruik van middelen.*

Bestuurssamenvatting

Onderwerp	(ontwerp) Begroting 2018 Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Agendapunt	
Steller	
Portefeuillehouder directie	directie
Portefeuillehouder dagelijks / algemeen bestuur	dagelijks bestuur
Samenvatting	**Inleiding** De afspraak is gemaakt om te komen tot een programma-/productbegroting. De gemeenteraden en het bestuur krijgen op deze wijze op een compacte en toegankelijke manier (specifiek) inzicht in wat de veiligheidsregio doet, wat het kost en waaruit een en ander wordt gefinancierd. In de opmaat naar deze programma-/productbegroting is de voorgaande twee jaren reeds een eerste opzet gemaakt en aangeboden. **Wijze van financiering Veiligheidsregio Zuid-Limburg** De veiligheidsregio kent een hybride vorm van financiering. Voor het grootste deel wordt de veiligheidsregio gefinancierd uit middelen die de 18 gemeenten ter beschikking stellen (gemeentefonds). Daarnaast ontvangt de veiligheidsregio een BDUR-bijdrage van de rijksoverheid. Deze lumpsum uitkering wordt direct aan de veiligheidsregio ter beschikking gesteld en is een aanvullende tegemoetkoming voor de uitgaven aan brandweer en rampenbestrijding, inclusief het gemeentelijke en geneeskundige deel. De verdeling van de middelen uit de BDUR over de veiligheidsregio vormt een parallelle geldstroom naast de inzet van middelen vanuit de gemeenten. Correspondentie vindt plaats via de juni- en decembercirculaires van het Rijk. **Begroting 2018** Voor u ligt de begroting van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor het jaar 2018. Deze begroting kent de volgende programma's: - rampenbestrijding en crisisbeheersing - brandweerzorg - ondersteuning De begroting is opgesteld conform de (gewijzigde) richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Daarnaast zijn de op 9 december 2016 door het algemeen bestuur vastgestelde "uitgangspunten begroting 2018 en jaardocument 2016" gehanteerd. Ook voor het begrotingsjaar 2018 is de begroting in nauwe samenwerking met de Zuid-Limburgse gemeenten opgesteld. Omdat de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg haar begroting opstelt voor 1 april van het voorafgaande jaar (voorafgaand aan de gemeentelijke begrotingen), wordt voor de verwachte BDUR-bijdrage de decembercirculaire van het vorige jaar gebruikt (begroting 2018 - circulaire 2016). Doorontwikkeling / Perspectief De ontwikkeling van rampenbestrijding en crisisbeheersing heeft de afgelopen jaren niet stilgestaan. Zichtbaar is geworden dat met name crisisbeheersing een ander soort voorbereiding vraagt en meer eisen stelt aan de coördinatie- en regiefunctie van de veiligheidsregio.

Gemeenten hebben de afgelopen jaren aangestuurd op bezuinigingen, waardoor de multidisciplinaire bijdrage vaak niet meer voldoende kon worden ingevuld. In de afgelopen jaren is met de nodige creativiteit getracht mee te gaan met de genoemde ontwikkelingen. Taken werden vanwege capaciteitsgebrek 'tijdelijk' ingevuld of met behulp van externe inhuur (op basis van tijdelijke financiering). Bij de afspraken over die tijdelijke arrangementen zijn vaak geen afspraken gemaakt over de structurele borging. De taakuitvoering was en is daarmee kwetsbaar. De multidisciplinaire samenwerking komt hiermee onder druk te staan.

Ook op basis van ervaringen uit de praktijk is gebleken dat de crisisbeheersing op belangrijke onderdelen niet op orde is. De directie heeft daarom een evaluatie laten uitvoeren naar de samenwerking tussen de verschillende kolommen en de inrichting van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Het resultaat is een overzicht van de wettelijke en door het bestuur geformuleerde multidisciplinaire taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing, inclusief de huidige én benodigde formatie. Het betreft tevens de bijdrage van alle kolommen daarin. Op basis daarvan is zichtbaar geworden dat met de huidige werkwijze de multidisciplinaire taken onvoldoende invulling gegeven kunnen worden.
Een volgende stap was om te onderzoeken op welke wijze wel naar behoren invulling kan worden gegeven aan de taken, gegeven de bestuurlijke ambities en het financieel perspectief in Zuid-Limburg. Een eerste verkenning is in 2015/2016 gedaan en besproken met het bestuur (dagelijks bestuur: 3 maart en 31 maart 2016 en algemeen bestuur 14 april 2016 en 14 oktober 2016).
Het dagelijks bestuur heeft daarop gevraagd (onafhankelijk) te laten verkennen welke mogelijkheden er (nog) zijn om de multidisciplinaire taken slimmer te organiseren, waarbij ook wordt gekeken naar het efficiënter organiseren van multidisciplinaire taken door verdere samenwerking met de Veiligheidsregio Noord-Limburg. Deze verkenning (second opinion) is inmiddels uitgevoerd en afgerond en heeft geresulteerd in een reductie van de eerder berekende uitbreiding. Echter, er blijft sprake van het feit dat de huidige invulling onvoldoende is.

In deze begroting 2018 is het perspectief (de doorontwikkeling) voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg opgenomen en zijn de personele en financiële consequenties hiervan inzichtelijk gemaakt. Daarbij is de afspraak gemaakt dat de directie op zoek blijft gaan naar het verder slimmer organiseren (efficiency) van multidisciplinaire taken en mogelijkheden voor verdere samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Als oplegger is een beleidsnotitie toegevoegd met een uitgebreide toelichting op het perspectief (de doorontwikkeling).

Hierna volgt per programma een toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen.

<u>Programma rampenbestrijding en crisisbeheersing</u>
Het perspectief (de doorontwikkeling) gaat uit van een andere aansturing en inrichting van de taakuitvoering op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing;

- In organieke zin komt naast de brandweer binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg een veiligheidsbureau van waaruit alle relevante taken van rampenbestrijding en crisisbeheersing worden georganiseerd.
- Daarnaast zal de Veiligheidsregio Zuid-Limburg meer samenwerken met andere veiligheidsregio's en het Instituut Fysieke Veiligheid als kennis- en expertisecentrum. Daar waar mogelijk worden efficiënte samenwerkingsconstructies georganiseerd en wordt gebruik gemaakt van landelijk beschikbare modellen, plannen etc. om de inspanningen te beperken en de kwaliteit te borgen. Met de Veiligheidsregio Limburg-Noord wordt zelfs een intensieve samenwerking georganiseerd.
- Er is kritisch gekeken naar hoe de taakuitvoering doelmatig kan worden georganiseerd. Er worden slimme combinaties gemaakt in de ondersteuning van het programma rampenbestrijding & crisisbeheersing en het programma brandweerzorg. Zoals in de beleids- en bestuursondersteuning en in andere ondersteunende functies. Om dit mogelijk te maken wordt een programma ondersteuning toegevoegd. Ook in aansturing is een koppeling aangebracht: de

directeur veiligheidsregio is eindverantwoordelijk.

Bij de invoering van Burgernet Limburg (2012) is de afspraak gemaakt om de begroting te incorporeren in de begroting van het onderdeel bevolkingszorg. Daarom is de bijdrage aan Burgernet Limburg thans verwerkt in het product bevolkingszorg binnen het programma rampenbestrijding en crisisbeheersing. De afspraak is gemaakt dat de Stuurgroep Burgernet Limburg in 2017 zal bezien of ontvlechting uit de begroting van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg wenselijk danwel noodzakelijk is. Indien van toepassing zal hiervoor een begrotingswijziging worden aangeboden.

Budgettaire consequenties programma rampenbestrijding en crisisbeheersing
Door het op deze wijze te organiseren, wordt gewerkt aan het oplossen van de genoemde knelpunten in de taakuitvoering rampenbestrijding en crisisbeheersing. Helaas is het gat tussen vraag en aanbod te groot en zal aanvullende capaciteit en kwaliteit toch nog noodzakelijk zijn. De noodzakelijke aanvulling omvat 8 fte aan personele middelen plus 1 fte flexibel in middelen. Het gaat hierbij grotendeels om andere deskundigheid en andere vaardigheden, dan die er nu aanwezig zijn in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De daarmee gepaard gaande budgettaire uitbreiding is berekend op €859.750. Omgerekend naar een bedrag per inwoner is dat circa €1,43 per inwoner.
Gedurende 2017 / 2018 zal de doorontwikkeling verder vorm worden gegeven. Dit kan leiden tot financiële verschuivingen tussen de programma's. Hiervoor zal indien noodzakelijk een technische begrotingswijziging worden doorgevoerd.

<u>Programma brandweerzorg</u>

- Het programma brandweerzorg, wordt uitgevoerd conform de afspraken uit het beleidsplan 2012-2018. Daarin was voor de brandweer een bezuiniging van ca. 10% van het budget (€3.500.000) opgenomen. De afspraken over deze bezuiniging lopen tot en met 2018 en het programma brandweerzorg zal dus ook in 2018 conform de bestaande afspraken worden ingevuld.
- Met het bereiken van de jaarschijf 2018 komt het einde van de meerjarenbeleidsperiode echter in zicht. In de loop van 2017 zal een bestuurlijk gedragen beeld moeten worden ontwikkeld over de toekomst van de brandweer (brandweerinhoudelijk, organisatorisch, financieel).

In de toekomst zal ook de brandweer zich meer oriënteren op innovatieve toepassingen ten aanzien van het thema duurzaamheid. De uitwerkingen worden meegenomen in het volgende meerjarenbeleidsplan (m.n. investeringsplan). Er wordt gedacht aan verschillende aspecten binnen zowel huisvesting als materieel.
Huisvesting: gebruik van duurzame energie (energie opwekken / zonnepanelen of Led-verlichting) Bij plannen voor nieuwe kazernes wordt hiermee al rekening gehouden (energieneutraal bouwen).
Materieel: de brandweer oriënteert zich op de toekomstige ontwikkelingen in de logistiek. Elektrisch rijden wordt naar verwachting ook in vrachtwagens mogelijk (E-trucks).
Tenslotte is het van belang dat de brandweer zijn voetafdruk helpt verkleinen en dus verantwoord gebruik maakt van bluswater. De technische mogelijkheden hiervoor worden onderzocht.

Budgettaire consequenties programma brandweerzorg
Het programma brandweerzorg wordt in 2018 binnen de bestaande financiële taakstelling uitgevoerd. De begroting gaat uit van een (inhoudelijk en financieel) sober programma, waarbij vooralsnog binnen de bestaande beleidskaders passende invulling kan worden gegeven. De begroting is sluitend gemaakt vanuit een bestemming van de egalisatiereserve bezuinigingen. In 2017 zal opnieuw moeten worden bekeken op welke wijze het programma brandweerzorg vanaf 2019 op een verantwoord niveau kan worden uitgevoerd. De gemeentelijke bijdrage (verdeelsleutel) is daarbij punt van bespreking.

	Programma ondersteuning Voor het programma rampenbestrijding en crisisbeheersing vallen hier alle ondersteunende taken onder, waaronder de overhead. Voor het programma brandweerzorg vallen hieronder, naast directie en bestuurszaken, de ondersteunende afdelingen financiën, personeel & organisatie en facilities. Het MCC betreft de bijdrage van de veiligheidsregio in het MCC als gebouw en kwalificeert daarmee volledig als overhead. Dit met uitzondering van het product geneeskundige hulpverlening, daar betreft het MCC directe kosten (huisvesting). De begroting 2018 MCC zal in 2017 nog worden aangepast als gevolg van de vorming van de Meldkamer Limburg. Indien van toepassing zal hiervoor een begrotingswijziging worden aangeboden. *Budgettaire consequenties programma ondersteuning* n.v.t.
Onderliggende stukken	- Ontwerpbegroting 2018 Veiligheidsregio Zuid-Limburg met als bijlage een toelichting op het perspectief (de doorontwikkeling) - Concept begroting 2018 MCC
Kosten / personeel	De uitbreiding met 8 fte (op basis van doorontwikkeling) brengt een budgetuitbreiding van €859.750. Dit is omgerekend een uitbreiding van circa €1,43 per inwoner.
Advies Bestuurlijke Commissies Financiën, Bevolkingszorg en Brandweer	De Bestuurlijke (advies)Commissies Bevolkingszorg, Brandweer en Financiën hebben in hun gezamenlijke vergadering van 20 maart 2017 als volgt geadviseerd: positief advies aan het dagelijks bestuur om in te stemmen de ontwerpbegroting 2018 Veiligheidsregio Zuid-Limburg toe te zenden aan de colleges en raden van de (deelnemende) gemeenten om de raden in de gelegenheid te stellen hun zienswijze over de ontwerpbegroting voor 1 juni 2017 bij het dagelijks bestuur naar voren te brengen, met dien verstande dat zij adviseren: 1.een onderbouwing toe te voegen op bladzijde 13 aangaande de lasten, baten en de relatie met de stortingen en reserves. 2.een presentatie voor te bereiden voor het algemeen bestuur waarin de doorontwikkeling in breder perspectief wordt geschetst qua historie, proces en inhoud. Tevens wordt de gemeenteraden gevraagd een zienswijze kenbaar te maken aangaande de eventueel door te voeren technische begrotingswijziging met betrekking tot de doorontwikkeling.
Besluit directie	De directie heeft in haar vergadering van 8 maart 2017 besloten de ontwerpbegroting 2018 Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor te leggen aan het dagelijks bestuur.
Eerder genomen besluit DB / AB	De stand van zaken doorontwikkeling is besproken: - dagelijks bestuur: 3 maart en 31 maart 2016 - algemeen bestuur: 14 april 2016 en 14 oktober 2016 Het dagelijks bestuur heeft in haar vergadering van 18 januari 2017: 1. Kennis genomen van de resultaten in het rapport: 'Takenanalyse Multi taken Veiligheidsregio Zuid-Limburg, een second opinion'. 2. Ingestemd met het verwerken van de verhoging van het budget in de concept begroting 2018. Besluitvorming over de daadwerkelijke ophoging van het budget zal - met inachtneming van de ontvangen zienswijze van de deelnemende gemeenten - door het algemeen bestuur plaats vinden in juni 2017. 3. De directie opdracht gegeven de organisatorische doorontwikkeling in gang te zetten om de voorgestelde organisatie per 1 januari 2018 te realiseren.
Besluit dagelijks bestuur	Het dagelijks bestuur stemt in de ontwerpbegroting 2018 Veiligheidsregio Zuid-Limburg toe te zenden aan de colleges en raden van de (deelnemende) gemeenten om de raden in de gelegenheid te stellen hun zienswijze over de ontwerpbegroting voor 1 juni 2017 bij het dagelijks bestuur naar voren te brengen. Tevens wordt de gemeenteraden gevraagd een zienswijze kenbaar te maken aangaande de eventueel door te voeren technische begrotingswijziging met betrekking tot de doorontwikkeling.

VEILIGHEIDSREGIO
Zuid-Limburg

AAN:
- de Colleges van Burgemeester en Wethouders
- de Gemeenteraden

in afschrift aan:
- *de burgemeesters*
- *de gemeentesecretarissen*

van de gemeenten in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons Kenmerk: VRZL-Begroting 2018
Behandeld door: PB/CH
Telefoon:
Onderwerp: Zienswijze Begroting 2018 Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Maastricht, 24 maart 2017

Geachte,

Begroting 2018
Ook voor het begrotingsjaar 2018 is in het kader van het jaarlijkse begrotingstraject in nauwe samenwerking met de Zuid-Limburgse gemeenten de begroting 2018 opgesteld. De begroting is opgesteld conform de (gewijzigde) richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In deze begroting 2018 is het perspectief (doorontwikkeling) voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg beschreven en zijn de personele en financiële consequenties hiervan inzichtelijk gemaakt. Als bijlage is een uitgebreidere toelichting op het perspectief (de doorontwikkeling) toegevoegd.
Tevens bieden wij u de begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (MCC) aan voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage.
Daarnaast is bijgevoegd een (bestuurs)samenvatting waarin een beknopte beschrijving wordt gegeven van de inhoud van het onderliggende document.

Zienswijze en vaststelling
Vaststelling van de begroting is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur. In de vaststellingsprocedure van de begroting en jaarrekening zijn in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg voorschriften opgenomen. Daarin is onder meer vastgelegd dat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten hun zienswijzen kunnen indienen over de documenten.

Tevens wordt de gemeenteraden gevraagd een zienswijze kenbaar te maken aangaande de eventueel door te voeren technische begrotingswijziging met betrekking tot de doorontwikkeling.

VEILIGHEIDSREGIO
Zuid-Limburg

U heeft de mogelijkheid om een zienswijze kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur vóór 1 juni 2017. Wij nodigen u daartoe van harte uit. U kunt uw schriftelijke zienswijze sturen naar:
Veiligheidsregio Zuid-Limburg
t.a.v. mevrouw C.F.S.M. Houben
Postbus 35
6269 ZG Margraten

Het dagelijks bestuur zal de begroting 2018 ter vaststelling aanbieden aan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg op 16 juni 2017. De ingekomen gemeentelijke reacties / zienswijzen voegen wij toe aan de stukken die aan het algemeen bestuur worden aangeboden.

Namens het dagelijks bestuur Veiligheidsregio Zuid-Limburg,
met vriendelijke groet,

mr. J.M. Penn-te Strake,
Voorzitter Veiligheidsregio Zuid-Limburg

F.C.W. Klaassen
Secretaris Veiligheidsregio Zuid-Limburg

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Zienswijze ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 Veiligheidsregio Zuid Limburg. Brief aan de raad nr. 20 Registratiekenmerk 728189 Gemeentebladnr. 31

Rol van de raad
De raad krijgt dit voorstel voorgelegd omdat de raad ingevolge de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg de mogelijkheid heeft om bij het bestuur van de Veiligheidsregio een zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerp-begroting 2018 van de Veiligheidsregio, alsmede met betrekking tot het Meld en Coördinatiecentrum (MCC)

Context van het raadsvoorstel
De Veiligheidsregio is een samenwerkingsverband/organisatie (gemeenschappelijke regeling) op schaal van Zuid Limburg, dat/die bij wet is ingesteld (Wet veiligheidsregio's); het is daarmee een vorm van verlengd lokaal bestuur. De 18 gemeenten zijn opdrachtgever en de burgemeesters van de gemeenten vormen gezamenlijk het bestuur van de organisatie. De Veiligheidsregio heeft als taakvelden: rampenbestrijding en crisisbeheersing -waaronder geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) en Bevolkingszorg- en brandweerzorg.
Met het risicoprofiel en het beleidsplan zijn de inhoudelijke kaders vastgesteld, die leidend zijn voor de begroting.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Het is aan de raad om al dan niet in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 van de Veiligheidsregio en van het MCC, en een zienswijze in te dienen.

De begroting van de Veiligheidsregio is anders van opzet dan de afgelopen jaren. Conform afspraak is voor 2018 voor het eerst sprake van één geïntegreerde programma-/productbegroting Veiligheidsregio Zuid Limburg, in plaats van de deelbegrotingen van Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg. Hiermee wordt beoogd gemeenteraden en Algemeen Bestuur op een compacte en toegankelijke wijze inzicht te geven in wat de Veiligheidsregio wil bereiken, wat ze hiervoor doet, wat het kost en waaruit een en ander wordt gefinancierd.
Het oorspronkelijk budget van de samenstellende onderdelen is in deze begroting geconsolideerd. Daarnaast wordt een nieuw product Voorbereiding en coördinatie opgevoerd dat een kwaliteitsimpuls aan rampenbestrijding en crisisbeheersing beoogt te geven. De hiermee gepaard gaande budgetuitbreiding bedraagt €860.000,-. Ofwel €1,43 per inwoner.

Wij stellen voor om bij wijze van zienswijze in te stemmen met het stuk, want:
- de geschetste noodzaak om voorbereiding en coördinatie een kwaliteitsimpuls te geven en een Veiligheidsbureau in te richten wordt onderschreven;
- de brandweer blijft acteren binnen de geldende beleids- en financiële kaders.

Financiële/personele/juridische gevolgen? De gewenste doorontwikkeling van de Veiligheidsregio (kwaliteitsimpuls) betekent een verhoging van de bijdrage met €1,43 per inwoner.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Ja, via het jaardocument 2018.

Is er een tijdpad bijgevoegd? Ja. Tot 1 juni kan de gemeenteraad haar zienswijze op het stuk geven. Op 16 juni stelt het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio de begroting vast, met inachtneming van de door de 18 gemeenten ingediende zienswijzen. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, kan de zienswijze van de raad niet tijdig worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? Ja. Brief van het Dagelijks Veiligheidsbestuur met de betreffende financiële documenten als bijlage. Verseon 723218

28-6-2017 269

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	20 juni 2017
Registratiekenmerk	:	728189
Gemeentebladnr.	:	31
Dienst / Afdeling	:	Bestuurszaken
Behandelvoorstelnr.	:	728189
Portefeuillehouder	:	L. Winants
Onderwerp	:	Zienswijze ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 Veiligheidsregio Zuid Limburg. Brief aan de raad nr. 20
Raadsverg. d.d.	:	2 mei 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/31;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg;

Besluit: bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 Veiligheidsregio Zuid Limburg inclusief de hieraan verbonden financiële consequenties;
2. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (gemeentelijke bijdrage);
3. in te stemmen met de eventueel door te voeren technische begrotingswijziging met betrekking de doorontwikkeling.

3. Aanleiding
Van de Veiligheidsregio Zuid Limburg is ingekomen de concept-begroting 2018 met een doorkijk naar de jaren 2019-2021. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze op deze begroting te geven. De termijn voor het indienen van de zienswijze is 1 juni 2017. Op 16 juni stelt het AB de begroting vast, met inachtneming van de door de 18 deelnemende gemeenten ingediende zienswijzen.

4. Probleemstelling
De Veiligheidsregio is een samenwerkingsverband/organisatie (gemeenschappelijke regeling) op schaal van Zuid Limburg, dat bij wet is ingesteld (Wet veiligheidsregio's); het is daarmee een vorm van verlengd lokaal bestuur. De 18 gemeenten zijn opdrachtgever, en de burgemeesters van de gemeenten vormen gezamenlijk het bestuur van de organisatie. De Veiligheidsregio heeft als taakvelden: rampenbestrijding en crisisbeheersing -waaronder geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) en Bevolkingszorg- en brandweerzorg. Met het risicoprofiel en het beleidsplan zijn de inhoudelijke kaders vastgesteld, die leidend zijn voor de begroting.

Begroting 2018: één geïntegreerde programma-/productbegroting Veiligheidsregio Zuid Limburg
De begroting is anders van opzet dan de afgelopen jaren. Conform afspraak is voor 2018 voor het eerst sprake van één geïntegreerde programma-/productbegroting Veiligheidsregio Zuid Limburg, in plaats van de deelbegrotingen van Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg. Hiermee wordt beoogd gemeenteraden en AB op een compacte en toegankelijke wijze inzicht te geven in wat de Veiligheidsregio wil bereiken, wat ze hiervoor doet, wat het kost en waaruit een en ander wordt gefinancierd. Het oorspronkelijk budget van de samenstellende onderdelen (Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg) is in deze begroting geconsolideerd. Daarnaast wordt een nieuw product Voorbereiding en coördinatie opgevoerd dat een kwaliteitsimpuls aan rampenbestrijding en crisisbeheersing beoogt te geven. De hiermee gepaard gaande budgetuitbreiding bedraagt €860.000,-. Ofwel €1,43 per inwoner.
Verder is de begroting opgesteld conform de (gewijzigde) richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), en met inachtneming van de op 9 december 2016 door het AB vastgestelde "uitgangspunten begroting 2018 en jaardocument 2016".

Doorontwikkeling/perspectief Veiligheidsregio
De ontwikkeling van de crisisbeheersing heeft de afgelopen jaren een grote vlucht genomen. Denk bijvoorbeeld aan crisisbeheersing, waarbij het gaat om incidenten, die zich onvoorspelbaar gedragen en tot grote maatschappelijke onrust kunnen leiden, zoals de uitbraak van infectieziekten (Q-koorts, ebola en vogelgriep) of grootschalige uitval van vitale infrastructuur (ICT, energie, drinkwater, en telecom). Bij de traditionele rampenbestrijding kan nog grotendeels worden aangesloten bij de dagdagelijkse inzet van hulpdiensten. De moderne crisisbeheersing vraagt veel meer van de Veiligheidsregio. Het vraagt een ander soort voorbereiding gericht op nieuwe scenario's en met meer mensen uit verschillende organisaties, niet alleen hulpdiensten.(bijv. Prorail, waterschappen, Enexis, Rijkswaterstaat)

Daarnaast speelt landelijk een verdere professionalisering rond crisisbeheersing met als gevolg dat landelijke gremia, zoals het Veiligheidsberaad en het Ministerie van Veiligheid en Justitie, steeds meer eisen stellen aan het functioneren van de veiligheidsregio's, en ook de agenda van de regio mede bepalen. De inspectie van Veiligheid en Justitie heeft aangegeven dat de afgelopen jaren een positieve ontwikkeling is doorgemaakt, maar dat verschillende onderdelen voor verbetering vatbaar zijn zowel in capaciteit als kwaliteit.

De afgelopen jaren is met de nodige creativiteit getracht nog mee te gaan met geschetste maatschappelijke ontwikkelingen door middel van tijdelijke arrangementen in de beschikbare formatie en inhuur van expertise (op basis van tijdelijke financiering). Het veiligheidsbestuur geeft aan dat de grenzen nu zijn bereikt. Verbetering is nodig op de onderdelen communicatie, risicobeheersing, informatiemanagement en kwaliteitszorg/professionaliteit.

Er is onderzocht op welke wijze de Veiligheidsregio naar behoren invulling kan geven aan de taken, gegeven de wettelijke eisen, bestuurlijke ambities en het financiële perspectief. De uitkomst van dit onderzoek was dat een uitbreiding van formatie nodig was van 12 fte. In een vervolgonderzoek is bekeken welke mogelijkheden er (nog) zijn om de multidisciplinaire taken slimmer te organiseren, waarbij ook wordt gekeken naar verdere samenwerking met de Veiligheidsregio Noord-Limburg. Deze verkenning heeft geresulteerd in een reductie van de eerder berekende formatieve uitbreiding, maar uitbreiding van capaciteit (8 fte structureel en 1 flexibel) blijft nodig om de noodzakelijke taken adequaat te kunnen uitvoeren.

De hier voren genoemde slimme organisatie van taken krijgt vorm in een andere aansturing en inrichting. Er komt een veiligheidsbureau van waaruit de taken voorbereiding en coördinatie worden georganiseerd. Daartoe worden alle taken, die hiermee te maken hebben, overgeheveld van de afzonderlijke diensten (Brandweer, GHOR, Bevolkingszorg) naar het nieuwe bureau.
Om de uitvoering op het noodzakelijke niveau te laten plaats vinden moet de vereiste capaciteit én kwaliteit aanwezig zijn. Dat betekent een uitbreiding van 8 fte aan personele middelen plus 1 fte flexibel in middelen. Bovendien gaat het hierbij grotendeels om andere deskundigheid en andere vaardigheden, dan die er nu aanwezig zijn in de Veiligheidsregio. De directeur van de Veiligheidsregio is eindverantwoordelijk. Zo ontstaat er een eenduidige aansturingslijn en is er één aanspreekpunt voor bestuurders en partners in het netwerk.

De basis blijft natuurlijk dat de hulpdiensten, gemeenten en andere crisispartners, hun eigen verantwoordelijkheid blijven invullen. De ambulance, politie, bevolkingszorg en brandweer moeten er zijn als het nodig is om de juiste (kwalitatieve) inzet te leveren. Maar de voorbereiding op de gezamenlijke inzet en de coördinatie wordt belegd bij het veiligheidsbureau. Daar kan gewerkt worden aan een betere communicatie naar burgers zodat zij voldoende op de hoogte zijn van de risico's in het gebied en ook een handelingsperspectief krijgen aangereikt. Het bureau werkt ook aan de informatievoorziening tussen partners zodat iedereen voorzien is van de juiste informatie over het incident. Ook wordt door het veiligheidsbureau toegezien op de geleverde kwaliteit door alle betrokken crisispartners. Wordt de bijdrage geleverd? Wat kan beter? Hoe gaat het samenspel? Dit alles om een adequate respons te garanderen en de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven bij branden, ongevallen, rampen en crisis te vergroten.
Bij de begroting treft u een notitie aan met een uitgebreide toelichting op de voorgestelde doorontwikkeling. (Bijlage 723219; Beleidstoelichting ontwerp-begroting 2018).

De begroting van de Veiligheidsregio
De nieuwe (geïntegreerde) product-begroting bestaat uit drie programma's. Deze worden onderstaand kort beschreven. Voor de volledige toelichting wordt verwezen naar de bijlagen.

Programma rampenbestrijding en crisisbeheersing
Rampenbestrijding en crisisbeheersing heeft betrekking op het voorkomen, beperken en managen van incidenten voor de openbare orde en openbare veiligheid. Het gaat om de risicobeheersing en de gezamenlijke voorbereiding op dergelijke incidenten als ook de coördinatie ervan als ze zich voordoen. Het gaat niet alleen om het incident zelf, maar ook om de

dreiging ervan of de aankondiging van een gebeurtenis. Het kan ook gaan om incidenten of verstoringen die op zichzelf geen ramp of crisis zijn, maar die (mogelijk) de openbare orde en openbare veiligheid bedreigen. Het programma bestaat uit 3 centrale producten: Het nieuwe product Voorbereiding en coördinatie, Geneeskundige hulpverlening (GHOR) en Bevolkingszorg. Ieder product bestaat weer uit clusters van activiteiten.

Opmerking: bij de invoering van Burgernet Limburg (2012) is de afspraak gemaakt om de begroting te incorporeren in de begroting van het onderdeel Bevolkingszorg. Daarom is de bijdrage aan Burgernet Limburg thans verwerkt in het product Bevolkingszorg binnen het programma rampenbestrijding en crisisbeheersing. De afspraak is gemaakt dat de Stuurgroep Burgernet Limburg in 2017 zal bezien of ontvlechting uit de begroting van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg wenselijk dan wel noodzakelijk is. Indien van toepassing zal hiervoor een begrotingswijziging worden aangeboden.

Programma brandweerzorg
Het programma brandweerzorg bestaat uit de producten Ontwikkeling & Expertise en Basiszorg. Het programma wordt uitgevoerd conform de afspraken uit het beleidsplan 2012-2018. Daarin was voor de Brandweer een bezuiniging van ca. 10% van het budget (€3.500.000) opgenomen. De afspraken over deze bezuiniging lopen tot en met 2018 en het programma brandweerzorg zal dus ook in 2018 conform de bestaande afspraken worden ingevuld. Met het bereiken van de jaarschijf 2018 komt het einde van de meerjarenbeleidsperiode echter in zicht. In de loop van 2017 zal een bestuurlijk gedragen beeld moeten worden ontwikkeld over de toekomst van de Brandweer (brandweerinhoudelijk, organisatorisch, financieel).

Programma ondersteuning
Voor het programma rampenbestrijding en crisisbeheersing vallen hier alle ondersteunende taken onder, waaronder de overhead. Voor het programma brandweerzorg vallen hieronder, naast directie en bestuurszaken, de ondersteunende afdelingen financiën, personeel & organisatie en facilities.

Begroting Meld- en Coördinatie Centrum
De begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (MCC) maakt wat betreft de gemeentelijke bijdragen aan het MCC geen onderdeel uit van de geïntegreerde begroting van de Veiligheidsregio .
In het kader van het traject 'samenvoegen meldkamers'(LMO) en de realisatie van het transitieakkoord is in 2016 de opgave samenwonen Meldkamer Limburg uitgevoerd. De volgende fase: 'doorontwikkeling Meldkamer Limburg 2018-2020' is gestart en zal uiteindelijk resulteren in een samengevoegde Meldkamer Limburg in 2020. De begroting 2018 is gebaseerd op het bestaand beleid. Eventuele veranderingen met financiële consequenties zullen gedurende het jaar op basis van begrotingswijzigingen worden aangeboden.

5. Doelen/ beoogd resultaat
a. Wat willen we bereiken?
Een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van crisisbeheersing en rampenbestrijding, brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en bevolkingszorg in Brunssum en de regio.
Doel van dit voorstel is de raad de gelegenheid te bieden gemotiveerd een besluit te nemen over het indienen van een zienswijze op de begroting 2018 van de Veiligheidsregio Zuid Limburg en van het MCC.

b. Wat gaan we ervoor doen?
Door deelname aan de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg en het verstrekken van de gevraagde bijdrage kan de Veiligheidsregio voldoen aan wettelijke eisen en bestuurlijke ambities en kunnen we de veiligheid van onze inwoners het beste realiseren.
- inschakeling Beter buren wenselijk/mogelijk? Is i.c. irrelevant.
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers/maatschappelijk middelveld/bedrijfsleven bevorderen? Is i.c. irrelevant.

c. Hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
De Veiligheidsregio doet jaarlijks verslag over bereikte doelen en uitvoering alsook de financiële zaken in het jaardocument (verslag en rekening). Bovendien zien we acties en effecten om ons heen.

6. Kaders
a. Algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)
- De Wet veiligheidsregio's en het daarop gebaseerde Besluit veiligheidsregio's geven de regels voor de inrichting van de veiligheidsregio's en stellen eisen aan de uitvoering van taken.
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg.

- Beleidsplannen van Veiligheidsregio en Brandweer.
- In december 2016 heeft het AB de financiële uitgangspunten voor de begroting 2018 vastgesteld.

b. Autonoom beleid/taken in medebewind?
Medebewind. De Wet veiligheidsregio's verplicht tot de oprichting en inrichting van een adequaat functionerende veiligheidsregio.

c. Past het voorstel in de strategische visie?
Een adequate crisisbeheersing en rampenbestrijding alsmede brandweerzorg dragen bij aan de gemeentelijke missie, waar deze aangeeft dat Brunssum dient te beschikken over een veilig woonmilieu.

d. Relatie met programmabegroting?
Crisisbeheersing en brandweerzorg is één van de thema's van het cluster Veiligheid, dat is opgenomen in programma 1 van de gemeentelijke begroting: Brunssum, een partner voor en met u.

7. Argumenten/ overwegingen
- Er is sprake van een overzichtelijke en beknopte productbegroting. Conform de afspraken is voor het eerst een programma- /productbegroting opgesteld. De gemeenteraden en het bestuur krijgen op deze wijze op een compacte en toegankelijke manier inzicht in wat de Veiligheidsregio wil bereiken, wat ze hiervoor doet, wat het kost en waaruit een en ander wordt gefinancierd.
- De doorontwikkeling van de Veiligheidsregio wordt noodzakelijk geacht. Met het aanvullende budget kan de benodigde formatie met voldoende deskundigheid worden ingevuld. Met de juiste begeleiding van de verandering kan de gewenste ontwikkeling de komende jaren worden gerealiseerd, gezien vanuit de huidige context en maatschappelijke opgave.
De uitbreiding van het aantal fte en het verbeteren van de kwaliteit heeft tot doel het verminderen van de kwetsbaarheid van de Veiligheidsregio en dan meer in het bijzonder op de gesignaleerde knelpunten communicatie, risicobeheersing, informatiemanagement en kwaliteitszorg/professionaliteit. Omdat de crisisbeheersing zich ook in de toekomst zal blijven ontwikkelen kan de veiligheidsregio over een aantal jaar wellicht voor nieuwe maatschappelijke opgaven komen te staan. Een volledige garantie valt dan ook nu niet te geven.
- Indien niet akkoord wordt gegaan met de personele/financiële uitbreiding betekent dit dat de directie en het bestuur een heroriëntatie zullen moeten doen op inrichting van de Veiligheidsregio alsmede de invulling van haar taken. Er zal niet kunnen worden voldaan aan de kwaliteitseisen.
- Gedurende 2017/2018 zal de doorontwikkeling verder vorm worden gegeven. Dit kan leiden tot financiële verschuivingen tussen de programma's. Hiervoor zal indien noodzakelijk een technische begrotingswijziging worden doorgevoerd.
- Het programma brandweerzorg wordt binnen de bestaande opgelegde financiële (bezuinigings-)taakstelling uitgevoerd.
- De begroting 2018 MCC is gebaseerd op bestaand beleid.
- De begroting van de Veiligheidsregio past niet binnen het gemeentelijke budget. Dit wordt veroorzaakt door:
1. de extra bijdrage ten behoeve de doorontwikkeling van de Veiligheidsregio afgerond 41.000 euro;
2. een eerder genomen raadsbesluit om op het oorspronkelijke voor 2017 en volgende jaren geraamde budget van de brandweer een bedrag van afgerond 48.000 euro te korten.

8. Advies
Bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 Veiligheidsregio Zuid Limburg inclusief de hieraan verbonden financiële consequenties;
2. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (gemeentelijke bijdrage);
3. in te stemmen met de eventueel door te voeren technische begrotingswijziging met betrekking de doorontwikkeling.

9. Aanpak/uitvoering
a. Financiële gevolgen en dekking

Brandweer 11001- 441200	
Begroot 2018	€1.372.353
Voorstel	€1.425.626
Saldo	- € 53.273

Het programma Brandweerzorg wordt in 2018 binnen de bestaande financiële taakstelling uitgevoerd. De begroting gaat uit van een (inhoudelijk en financieel) sober programma, waarbij vooralsnog binnen de bestaande beleidskaders passende invulling kan worden gegeven. De begroting is sluitend gemaakt vanuit een bestemming van de egalisatiereserve bezuinigingen.
Het tekort op de gemeentelijke begroting is het gevolg een eerder genomen raadsbesluit om op het oorspronkelijke voor 2017 en volgende jaren geraamde budget van de brandweer een bedrag van afgerond 48.000 euro te korten.

GHOR en MCC 110002 - 441200

Begroot	€50.820
Voorstel GHOR en MCC	€ 51.364 (GHOR €45.364 en MCC €6.000)
Saldo	- € 544

Bevolkingszorg en Burgernet 110002 - 441202

Begroot	€20.900
Voorstel	€19.416
Saldo	€ 1.484

Veiligheidsbureau is nieuw

Begroot	-
Voorstel	€ 40.717
Saldo	- € 40.717

De financiële consequenties van de doorontwikkeling met de formatieve uitbreiding is berekend op €859.750. Omgerekend naar een bedrag per inwoner is dat €1,43. Vanuit de huidige (organisatie)onderdelen wordt één Veiligheidsbureau gevormd. Dat maakt dat er bovendien sprake kan zijn van frictiekosten.

Conclusie: op het product Veiligheidsregio is er een tekort van € 93.590. In 2019 loopt dit op naar zo'n 112.000 euro. Dit dient te worden meegenomen in perspectiefnota en begroting 2018.

b. Risico's
In de begroting (2.2 Paragrafen) worden de mogelijke risico's benoemd alsmede de staat van het weerstandsvermogen beschreven.

c. Tijdpad/ mijlpalen/vervolgtraject/ evaluatie
Tot 1 juni kan de gemeenteraad haar zienswijze op het stuk geven. Op 16 juni stelt het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio de begroting vast, met inachtneming van alle door de 18 gemeenteraden ingediende zienswijzen. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, kan de zienswijze van de raad niet tijdig worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen. De Veiligheidsregio is hiervan in kennis gesteld.

d. Uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Het AB kan op 16 juni 2017 de begroting 2018 definitief vaststellen met inachtneming van de zienswijzen van de raden van de 18 deelnemende gemeenten.
Mocht in de raadscommissie blijken, dat er behoefte is aan een zienswijze in afwijking van het voorstel van het college dan wordt deze meteen na de raadscommissie op schrift gesteld en aan de Veiligheidsregio gezonden.

e. Communicatie intern en extern?
De materie is van zodanige aard, dat de OR hierbij geen betrokkenheid heeft. Informatierecht, adviesrecht noch instemmingsrecht is van toepassing.
De raad ontvangt het raadsvoorstel en concept-besluit ten behoeve van besluitvorming.
- persbericht: is niet aan de orde.
- terinzagelegging: is niet aan de orde.
- overig extern: is niet aan de orde.

28-6-2017 269

10. Bijlagen
Brief van het Dagelijks Bestuur waarbij de ontwerp-begroting met bijlagen wordt aangeboden (verseon 723218)
De bijlagen:
- Beleidsbrief ontwerp-begroting bij 2018 (verseon 733219)
- Ontwerp-begroting 2018 inclusief meerjarenraming 2019-2021 (verseon 733220)
- Ontwerp-begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (verseon 723221)
- Toelichting ontwerp begroting 2018 Meld- en Coördinatiecentrum (verseon 733222)
- Bestuurssamenvatting ontwerp-begroting Veiligheidsregio (verseon 733223)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 31
Dienst/Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 728189

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/31;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg;

Besluit: bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 Veiligheidsregio Zuid Limburg inclusief de hieraan verbonden financiële consequenties;
2. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 van het Meld- en Coördinatiecentrum (gemeentelijke bijdrage);
3. in te stemmen met de eventueel door te voeren technische begrotingswijziging met betrekking de doorontwikkeling.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Zienswijze jaardocument 2016 Veiligheidsregio Zuid Limburg. Brief aan de raad nr. 21
Registratiekenmerk 728186
Gemeentebladnr. 33

Rol van de raad
De raad krijgt dit voorstel voorgelegd omdat de raad ingevolge de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg de mogelijkheid heeft om bij het bestuur van de Veiligheidsregio een zienswijze in te dienen met betrekking tot het jaardocument van de Veiligheidsregio, alsmede met betrekking tot het Meld en Coördinatiecentrum (MCC).

Context van het raadsvoorstel
De Veiligheidsregio is een samenwerkingsverband/organisatie (gemeenschappelijke regeling) op schaal van Zuid Limburg, dat/die bij wet is ingesteld (Wet veiligheidsregio's); het is daarmee een vorm van verlengd lokaal bestuur. De 18 gemeenten zijn opdrachtgever en de burgemeesters van de gemeenten vormen gezamenlijk het bestuur van de organisatie. De Veiligheidsregio heeft als taakvelden: rampenbestrijding en crisisbeheersing -waaronder geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) en Bevolkingszorg- en brandweerzorg.
Met het risicoprofiel en het beleidsplan zijn de inhoudelijke kaders vastgesteld, die leidend zijn voor de uitvoering.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Het is aan de raad om al dan niet in te stemmen met het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio Zuid Limburg en met de voorstellen met betrekking tot de resultaten.

Het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio biedt zowel een beknopte weergave van het gevoerde beleid gedurende het verslagjaar (jaarverslag) als de financiële verantwoording over het afgelopen jaar (jaarrekening).
Het document kent de volgende onderdelen: Brandweer, GHOR, Programmabureau, Bevolkingszorg met Burgernet en Meld- en Coördinatiecentrum (MCC).
De definitieve gemeentelijke bijdragen zijn niet hoger dan de geraamde. De Veiligheidsregio blijft binnen de oorspronkelijke budgetten en/of lost tekorten op door reserves aan te spreken.
Wij stellen dan ook voor om in te stemmen met het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Financiële/personele/juridische gevolgen? Ja.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Het jaardocument geeft een verantwoording over de in de begroting gestelde doelstellingen.

Is er een tijdpad bijgevoegd? Ja. Tot 1 juni kan de gemeenteraad haar zienswijze op het stuk geven. Op 16 juni stelt het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio het jaardocument vast, met inachtneming van alle door de 18 gemeenteraden ingediende zienswijzen. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, kan de zienswijze van de raad niet tijdig worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen. De Veiligheidsregio is hiervan in kennis gesteld.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? Ja. Brief van het Dagelijks Veiligheidsbestuur met het jaardocument en overige bijlagen (verseon 723197)

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	2 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	728186
Gemeentebladnr.	**:**	33
Dienst / Afdeling	**:**	Bestuurszaken
Behandelvoorstelnr.	**:**	728186
Portefeuillehouder	**:**	L. Winants
Onderwerp	**:**	Zienswijze jaardocument 2016 Veiligheidsregio Zuid Limburg. Brief aan de raad nr. 21
Raadsverg. d.d.	**:**	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg;

Besluit: bij wijze van zienswijze in te stemmen met:
1. het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg
2. met het voorstel van het DB om:
a. het positieve restbedrag van €134.270,- van de Brandweer (na de verrekening van het positief resultaat met na te betalen indexering, en vrijval uit de egalisatiereserve bezuinigingen) toe te voegen aan de algemene reserve;
b. het incidentele positieve exploitatiesaldo van de GHOR van €1.208,- toe te voegen aan de algemene reserve;
c. het incidentele positieve resultaat van Burgernet van €19.821,- in te zetten voor wervingsactiviteiten door Burgernet;
d. het incidentele positieve resultaat van het MCC van €129.906,- toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC, conform regionaal gemaakte afspraken;
e. de negatieve resultaten van Bevolkingszorg (€34.882,-) en Programmabureau (€3.008,-) ten laste te brengen van genoemde bestemmingsreserves.

3. Aanleiding
Van de Veiligheidsregio Zuid Limburg is ingekomen het jaardocument 2016.
De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze op dit jaardocument te geven. De termijn voor het indienen van de zienswijze is 1 juni 2017. Op 16 juni stelt het Algemeen Bestuur (AB) het jaardocument vast, met inachtneming van de door de 18 deelnemende gemeenten ingediende zienswijzen.

4. Probleemstelling
De Veiligheidsregio is een samenwerkingsverband/organisatie (gemeenschappelijke regeling) op schaal van Zuid Limburg, dat/die bij wet is ingesteld (Wet veiligheidsregio's); het is daarmee een vorm van verlengd lokaal bestuur. De 18 gemeenten zijn opdrachtgever en de burgemeesters van de gemeenten vormen gezamenlijk het bestuur van de organisatie.
De Veiligheidsregio heeft als taakvelden: rampenbestrijding en crisisbeheersing -waaronder geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) en Bevolkingszorg- en brandweerzorg.
Met het risicoprofiel en het beleidsplan zijn de inhoudelijke kaders vastgesteld, die leidend zijn voor de begroting.

Jaardocument (verslag en rekening) 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio biedt zowel een beknopte weergave van het gevoerde beleid gedurende het verslagjaar (jaarverslag) als de financiële verantwoording over het afgelopen jaar (jaarrekening).
Het document kent de volgende onderdelen: Brandweer, GHOR, Programmabureau, Bevolkingszorg met Burgernet en Meld- en Coördinatiecentrum (MCC).
De definitieve gemeentelijke bijdragen zijn niet hoger dan de geraamde. De Veiligheidsregio blijft binnen de

oorspronkelijke budgetten of lost tekorten op door reserves aan te spreken.
Voor de volledige stukken wordt verwezen naar de bijlagen.

Brandweer
De brandweer heeft de bestuurlijke opdracht om het meerjarenbeleidsplan Eenheid in Verscheidenheid 2012-2018 uit te voeren. Op macro niveau ligt de realisatie van de planuitvoering op schema. Het vastgestelde bedrijfsvoeringsmodel is verder uitgerold. Gerealiseerde elementen zijn bijvoorbeeld: ingerichte servicecentra, een neergezet concept hybride organisatie en behoud van vrijwilligheid. Verder zijn de rechtspositieregelingen geharmoniseerd en heeft een vernieuwing en kwaliteitsslag op het vlak van gebouwen en materieel plaatsgevonden. En niet op de laatste plaats zijn de afgesproken bezuinigingen ad € 3.500.000-- in de planperiode behaald. Onderstaand worden kort een aantal ontwikkelingen/zaken benoemd die in 2016 aan de orde waren. Voor een volledige beschrijving wordt verwezen naar het Jaardocument.

Het nieuwe repressieve werken
Het nieuwe repressieve werken heeft betrekking op invoering van de hybride organisatie, het in gebruik nemen van nieuwe kazernes, werken met een nieuwe roostersystematiek, variabele voertuigbezetting en de implementatie van de verschillende service centra. Op basis van een analyse is de noodzaak vastgesteld om de operationele procedures voor de variabele voertuigbezetting bij te stellen. Uit een roosterevaluatie (najaar 2016) bleek dat een aantal fundamentele pijlers van het nieuwe roostermodel onvoldoende werkt. De eerste voorstellen gericht op verbetering liggen op de tekentafel. Alle servicecentra zijn operationeel.
Verder is in oktober 2016 de meldkamer van de Veiligheidsregio Noord-Limburg te Venlo succesvol verhuisd naar het MCC in Maastricht. Dit was een omvangrijk project. De komende periode zal de organisatie werken aan de verdere ontwikkeling van "Samenwonen naar Samenwerken".

Vrijwilligheid
Er is een Handboek Vrijwilligers opgeleverd waarin alle informatie staat die relevant is voor de bestaande en nieuwe vrijwilligers. Verschillende kazernes hebben succesvolle campagnes gevoerd, gericht op werving van nieuwe vrijwilligers. De brandweer ziet de regionale jeugdbrandweer als een kweekvijver voor toekomstig beroepspersoneel en vrijwilligers. Het doorstromingsbeleid heeft de nodige aandacht gehad door de jeugd te scouten en te stimuleren.

Strategisch thema Schoner werken
De brandweer heeft geanticipeerd op resultaten van recente onderzoeken waaruit is gebleken dat het brandweerwerk verhoogde gezondheidsrisico's met zich mee kan brengen. Hiervoor zijn in 2015 reeds de nodige maatregelen getroffen in de vorm van het hanteren van procedures en de aanschaf van extra kleding. Het project schoner werken heeft afgelopen jaar geleid tot diverse doorontwikkelingen ook in de zin van investeringen. Zo zijn de beide basis ontsmetting haakarmbakken (BOH) aangepast en is een wasstraat voor uitrukkleding in het opleidingscentrum in Margraten gerealiseerd.

Incidenten
Het jaar 2016 was repressief gezien een relatief gemiddeld jaar. De Brandweer is in 2016 in totaal 5.622 uitgerukt.

Strategisch thema Brandveilig Leven
Brandveilig leven is een proces dat zich richt op bewustwording bij burgers met betrekking tot de eigen verantwoordelijkheid bij brandveiligheid. In 2016 is het project afgerond en zijn bruikbare producten overgedragen aan de lijnorganisatie, waaronder een onderzoek naar duurzame gedragsverandering (in samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg Noord) en verschillende voorlichtingsproducten. Hierbij kan gedacht worden aan lespakketten ten behoeve van scholen. Verder is een informatiefolder ten behoeve van gedupeerden van brand en een blauwdruk ontwikkeld voor voorlichtingsbijeenkomsten van buurtbewoners, die te maken hebben gehad met een brand in hun omgeving.

Bluswaterbeleid
WML gaat stapsgewijs het drinkwaterleidingnet vervangen. Eenvoudig gezegd worden dikke buizen vervangen door buizen met een dunnere diameter waardoor de stroomsnelheid van het water in de buizen zal verhogen en een zelfreinigend effect zal optreden. Dit levert een kostenbesparing op voor de WML en een kwaliteitsverbetering van het drinkwater. Neveneffect is echter dat hierdoor minder bluswater beschikbaar komt uit de primaire voorziening (drinkwaternet). In samenwerking met de gemeenten en de WML zijn in 2016 twee pilots uitgevoerd om de consequenties, knelpunten en oplossingen in beeld te brengen. In 2017 zal dit een vervolg krijgen.

Basiszorg Risicobeheersing
In 2016 hebben vooral grote bouwprojecten zoals het Maankwartier in Heerlen, Ligne in Sittard, het Zorgplein Brunssum,

de centrumplannen voor Stein, Voerendaal (fase 2), Kerkrade en Vaals aandacht gevraagd van de brandweerinspecteurs. Daarnaast is ondersteuning verleend aan evenementen zoals Pinkpop, Oktoberfest (Brunssum / Sittard), Kerststad en het Auwwieverbal in Valkenburg, Limburgs Mooiste (Heerlen) en de Tefaf (Maastricht). Op het gebied van infrastructuur is met name aandacht besteed aan de Koning Willem Alexandertunnel te Maastricht en de Buitenring te Parkstad. Verder zijn diverse gemeenten ondersteund bij de voorbereidingen van huisvesting voor noodopvang van vluchtelingen.

Jaarrekening
- De Brandweer heeft over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatiesaldo van € 333.178,-. In principe kan dit worden teruggestort naar de gemeenten.
- Conform de bestuurlijk vastgelegde afspraken voor de indexering loon- en prijsindex over 2015 en 2016 moet nog een bedrag van € 453.825 ,- ten laste van de deelnemende gemeenten worden verrekend.
- In het kader van de opgelegde bezuinigingen is een voor 2016 geraamde onttrekking uit de egalisatiereserve bezuinigingen van € 254.917,- niet nodig, omdat de afgesproken bezuinigingen reeds in 2016 zijn behaald.

Voorgesteld wordt:
1.Het positieve exploitatieresultaat te verrekenen met de na te betalen indexering over 2015 en 2016.
€ 453.825,- - € 333.178,- = € 120.647,-
2. De vrijval over 2016 uit de egalisatiereserve van € 254.917,- te verrekenen met de nog te betalen € 120.647,-
3. Het restbedrag van € 134.270,- toe te voegen aan de algemene reserve. De algemene reserve muteert dan van €753.000 naar €887.000 en bedraagt 60% van de bestuurlijk gewenste omvang van maximaal €1.500.000.
Indien dit restbedrag zou worden uitgekeerd dan zou Brunssum afgerond € €5.700,- terug ontvangen.

<u>GHOR</u>
De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij grote ongevallen, en met de advisering daarover aan overheden en organisaties op dit gebied. De GHOR beweegt zich op het snijvlak van drie beleidsdomeinen: openbaar bestuur, veiligheid en gezondheidszorg. Zij focust zich op het realiseren van een naadloze opschaling van dagelijkse naar grootschalige medische hulpverlening onder regie van het openbaar bestuur. De GHOR bevordert dat de betrokken organisaties als een samenhangende zorgketen kunnen optreden. Doel is slachtoffers zo goed mogelijk te helpen en (blijvende) gezondheidsschade ter vermijden, dan wel te minimaliseren. De organisatorische inbedding van de GHOR bij de afdeling Acute Zorg van de GGD Zuid Limburg versterkt de samenwerking met onder andere ziekenhuizen en huisartsen, waarmee bij de GGD Zuid Limburg dagelijks wordt samengewerkt

In 2016 heeft de focus o.a. gelegen op het up to date houden van expertise op het gebied van de zogenaamde witte rampen; uitbraken van infectieziekten zoals Q-koorts en griep. Ook bij incidenten waar gevaarlijke stoffen vrijkomen zoals kwik, ammoniak, fluor, loodoxide, asbest, straling en nafta is specifieke deskundigheid nodig. De problematiek rond de kerncentrale van Tihange en daaruit voortgevloeide acties in de diverse gemeenten en gemeenteraden en de Städteregion Aachen hebben de nodige capaciteit gekost. Dit inclusief de nauwe contacten met de gemeenteraden en de nationale autoriteiten.
Verder zorgde de GHOR ook in 2016 voor adviezen voor (meerdaagse) evenementen en voor de coördinatie van de geneeskundige hulpverlening bij de incidenten van afgelopen jaar.

Jaarrekening
Het onderdeel GHOR kent over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatiesaldo van € 1.208,- Voorgesteld wordt om het incidentele positieve exploitatiesaldo toe te voegen aan de algemene reserve.

<u>Bevolkingszorg</u>
De gemeentelijke bijdrage aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing bestaat uit de taken in het kader van de bevolkingszorg: informatie en crisiscommunicatie, opvang en verzorging, milieuzorg, nazorg, registreren van slachtoffers en schadegevallen. Om te kunnen voldoen aan de Wet veiligheidsregio's en de hierin opgenomen kwaliteitseisen is de gemeentelijke crisisorganisatie sinds 2013 regionaal georganiseerd. De Veiligheidsregio is belast met de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing en de coördinerende ('warme') taken bij incidenten, rampen en crises.
In 2016 zijn onder andere opleidingen verzorgd voor ambtenaren die een rol hebben in de regionale crisisorganisatie, zijn met de Regionale Uitvoeringsdienst ZL (RUD) afspraken gemaakt met betrekking tot milieu-incidenten, zijn er verbeteringen doorgevoerd in het proces crisiscommunicatie, zijn mogelijke incidenten in de A2-tunnel geoefend en is met de brandweer, politie en GHOR gewerkt aan planvorming.

Jaarrekening
Het onderdeel Bevolkingszorg kent over het boekjaar 2016 een incidenteel negatief exploitatiesaldo van €34.882,-. Dit wordt met name veroorzaakt door de aanschaf van de Evenementen Assistent.

Voorgesteld wordt om het incidentele negatieve exploitatiesaldo te voorzien uit de bestemmingsreserve "kwaliteitshandhaving/-verbetering bevolkingszorg".

Burgernet Limburg
Burgernet is een samenwerkingsverband tussen burgers, alle gemeenten van Limburg en de Politie Eenheid Limburg om de veiligheid in woon- en werkomgeving te bevorderen. Het wordt ingezet voor opsporing, informeren, alarmeren, vermissingen, evenementen en bij crisiscommunicatie. Burgernet wordt ook ingezet in het kader van digitaal buurtonderzoek dat door de politie wordt verricht.
De kosten worden hoofdzakelijk gemaakt in het kader van werving van nieuwe deelnemers, doorontwikkeling van Burgernet -bijvoorbeeld een Burgernet App-, promotie en wervingskosten.

Jaarrekening
Burgernet Limburg kent over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatiesaldo van €21.416,-. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de werkzaamheden van de (programma)manager Burgernet niet meer afzonderlijk worden gefactureerd. De werkzaamheden van de manager maken vanaf 2016 deel uit van zijn dagelijkse werkzaamheden bij de Nationale Politie eenheid Limburg.
Voorgesteld wordt om het incidentele positieve exploitatiesaldo in te zetten voor wervingsactiviteiten in gemeenten die onder de landelijke norm van het aantal burgernet deelnemers zitten.

Programmabureau
De samenwerking in de Veiligheidsregio werd vorm en inhoud gegeven vanuit het principe van "vier sterke kolommen". Brandweer, GHOR politie en gemeenten (Bevolkingszorg) werken samen aan het realiseren van multidisciplinaire taken en doelstellingen die vanuit de Wet veiligheidsregio's worden opgelegd. De vertegenwoordigers van deze kolommen vormen de directie, die het bestuur adviseert. Ter ondersteuning van de directie is het Programmabureau ingesteld.
Als belangrijkste algemene speerpunten in 2016 kunnen worden genoemd het project 'doorontwikkeling van de Veiligheidsregio' en de implementatie van regionale en landelijke ontwikkelingen in het kader van de Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's, de oplevering en officiële openstelling van de Meldkamer Limburg alsmede de trainings- en oefensessies inzake openstelling Koning Willem Alexander Tunnel te Maastricht.

Jaarrekening
Het onderdeel programmabureau kent over het boekjaar 2016 een incidenteel negatief exploitatiesaldo van €3.008,-.
Voorgesteld wordt om het incidentele negatieve exploitatiesaldo ten laste te brengen van de bestemmingsreserve project programma- en productbegroting Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Na onttrekking beloopt deze reserve een bedrag van €39.435,-.

Meld- en Coördinatie Centrum (MCC)
Het MCC is het coördinatiecentrum voor de spoedeisende hulpverlening. In de gemeenschappelijke meldkamer voor 1-1-2 werken politie, brandweer en ambulancezorg samen om de juiste hulp op de juiste tijd op de juiste plaats te krijgen. Ook het politieservicecentrum is ondergebracht in het MCC. In het geval van een ramp of calamiteit wordt de crisisbestrijding aangestuurd vanuit het MCC.

Jaarrekening
Het MCC kent over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatieresultaat van €129.906,-.
Voorgesteld wordt om het bedrag (overeenkomstig afspraak) toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC op basis van de afgesproken verdeling. Voor de partners (42%) is dit een bedrag van €54.560,- en voor de politie (58%) is dit €75.346,-. Hiermee komt de hoogte van het egalisatiefonds op een bedrag van €838.901,-.

In verband met het feit dat een deel van de begroting MCC over zal gaan naar een begroting Meldkamer Limburg zal in 2018 inzichtelijk worden of dit consequenties heeft voor de bijdrage aan het MCC (minder bijdrage). Alsdan zal een voorstel worden gedaan aan het algemeen bestuur de bijdrage bij te stellen.

5. Doelen/beoogd resultaat
a. Wat willen we bereiken?
Doel van het aanreiken van het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio (en van het raadsvoorstel) is de raad de gelegenheid te bieden gemotiveerd een besluit te nemen over het indienen van een zienswijze op dat document. De aangereikte stukken geven zowel een inhoudelijke als financiële verantwoording.
Het is aan het AB van de Veiligheidsregio om, met inachtneming van de ingekomen zienswijzen, het jaardocument vast te stellen en te besluiten over de voorstellen met betrekking tot de exploitatieresultaten.

b. Wat gaan we ervoor doen?
De raad neemt een standpunt in.
- inschakeling Beter buren wenselijk/mogelijk? Nvt
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers/maatschappelijk middelveld/bedrijfsleven bevorderen? Nvt

c. Hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
Bij de begroting worden financiële kaders en doelstellingen vastgelegd. Middels bestuursrapportages en jaarstukken worden de inhoudelijke en financiële kaders bewaakt.

6. Kaders
a. Algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)
- De Wet veiligheidsregio's en het daarop gebaseerde Besluit veiligheidsregio's geven de regels voor de inrichting van de veiligheidsregio's en stellen eisen aan de uitvoering van taken.
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg.
- Beleidsplannen van Veiligheidsregio en Brandweer.
- Door het AB op 9 december 2016 vastgestelde uitgangspunten voor het jaardocument 2016

b. Autonoom beleid/taken in medebewind?
Medebewind. De Wet veiligheidsregio's verplicht tot de oprichting en inrichting van een adequaat functionerende veiligheidsregio.

c. Past het voorstel in de strategische visie?
Een adequate crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweerzorg dragen bij aan de gemeentelijke missie, waar deze aangeeft dat Brunssum dient te beschikken over een prettig en veilig woonmilieu.

d. Relatie met programmabegroting?
Crisisbeheersing en rampenbestrijdingsorganisatie alsook brandweerzorg vormen één van de thema's van het cluster Veiligheid, dat is opgenomen in programma 1 van de gemeentelijke begroting: Brunssum een partner voor en met u.

7. Argumenten/overwegingen
- De aangereikte stukken geven zowel een inhoudelijke als financiële verantwoording. Zij geven een goed overzicht van de financiën en de activiteiten in 2016.
- Het voorstel om het incidentele positief resultaat van de brandweer van €134.270,- toe te voegen aan de algemene reserve (die 60% bedraagt van de bestuurlijk gewenste omvang van maximaal €1.500.000.-) is met het oog op verwachte beleidsontwikkelingen na 2018 verstandig.
- Het incidentele positieve resultaat van de GHOR van €1.208,- is zodanig gering, dat teruggave aan de gemeenten weinig zinvol is.
- Datzelfde geldt voor het incidentele positieve resultaat van Burgernet van €19.821,-.
- De incidentele negatieve resultaten van Bevolkingszorg en Programmabureau worden niet terug gelegd bij de gemeenten, maar opgelost door het aanwenden van reserves.
- Het positieve resultaat van het MCC van €129.906,- dient conform regionaal gemaakte afspraken te worden toegevoegd aan het egalisatiefonds MCC.
- De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven voor alle onderdelen van de Veiligheidsregio.

8. Advies
Bij wijze van zienswijze in te stemmen met:
1. het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg
2. met het voorstel van het DB om:
a. het positieve restbedrag van €134.270,- van de Brandweer (na de verrekening van het positief resultaat met na te betalen indexering, en vrijval uit de egalisatiereserve bezuinigingen) toe te voegen aan de algemene reserve;
b. het incidentele positieve exploitatiesaldo van de GHOR van €1.208,- toe te voegen aan de algemene reserve;
c. het incidentele positieve resultaat van Burgernet van €19.821,- in te zetten voor wervingsactiviteiten door Burgernet;
d. het incidentele positieve resultaat van het MCC van €129.906,- toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC, conform regionaal gemaakte afspraken;
e. de negatieve resultaten van Bevolkingszorg (€34.882,-) en Programmabureau (€3.008,-) ten laste te brengen van genoemde bestemmingsreserves.

9. Aanpak/uitvoering

a. Financiële gevolgen en dekking

De definitieve gemeentelijke bijdragen zijn niet hoger dan de geraamde. De Veiligheidsregio blijft binnen de oorspronkelijke budgetten of lost tekorten op door reserves aan te spreken.

b. Risico's

De vaststelling van de jaarrekening 2016 door het AB strekt de gemeente tot een verplichte uitgave.

c. Tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie

Tot 1 juni kan de gemeenteraad haar zienswijze op het stuk geven. Op 16 juni stelt het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio het jaardocument vast, met inachtneming van alle door de 18 gemeenteraden ingediende zienswijzen. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, kan de zienswijze van de raad niet tijdig worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen. De Veiligheidsregio is hiervan in kennis gesteld.

d. Uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)

Het AB kan op 16 juni 2017 de begroting 2018 definitief vaststellen met inachtneming van de zienswijzen van de raden van de 18 deelnemende gemeenten.
Mocht in de raadscommissie blijken, dat er behoefte is aan een zienswijze in afwijking van het voorstel van het college dan wordt deze meteen na de raadscommissie op schrift gesteld en aan de Veiligheidsregio gezonden, zodat het AB hiermee nog rekening kan houden.

e. Communicatie intern en extern?

De materie is van zodanige aard, dat de OR hierbij geen betrokkenheid heeft. Informatierecht, adviesrecht noch instemmingsrecht is van toepassing.
De raad ontvangt het raadsvoorstel en concept-besluit ten behoeve van besluitvorming.
- persbericht is niet aan de orde.
- terinzagelegging is niet aan de orde.
- overig extern: is niet aan de orde.

10. Bijlagen

Brief van het DB van de Veiligheidsregio met het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio. Verseon 723197
De bijlagen bij de brief :
Jaarrekening 2016 Brandweer Zuid-Limburg (verseon 723198)
Jaardocument 2016 GHOR Zuid-Limburg (verseon 723199)
Jaardocument 2016 onderdeel Programmabureau (verseon 723200)
Jaardocument 2016 onderdeel Bevolkingszorg (verseon 723210)
Jaardocument 2016 Burgernet (verseon 723211)
Jaardocument 2016 Meld- en Coördinatiecentrum (verseon 723212)
Toelichting jaardocument MCC (verseon 723213)
Balans MCC (verseon 723214)
Bestuurssamenvatting (verseon 723215)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 33
Dienst/Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 728186

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg;

Besluit: bij wijze van zienswijze in te stemmen met:
1. het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg
2. met het voorstel van het DB om:
a. het positieve restbedrag van €134.270,- van de Brandweer (na de verrekening van het positief resultaat met na te betalen indexering, en vrijval uit de egalisatiereserve bezuinigingen) toe te voegen aan de algemene reserve;
b. het incidentele positieve exploitatiesaldo van de GHOR van €1.208,- toe te voegen aan de algemene reserve;
c. het incidentele positieve resultaat van Burgernet van €19.821,- in te zetten voor wervingsactiviteiten door Burgernet;
d. het incidentele positieve resultaat van het MCC van €129.906,- toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC, conform regionaal gemaakte afspraken;
e. de negatieve resultaten van Bevolkingszorg (€34.882,-) en Programmabureau (€3.008,-) ten laste te brengen van genoemde bestemmingsreserves.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

BALANS van het MCC PER 31 DECEMBER 2016.

rek nr	omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
	activa.		
	1. vaste activa		
	1.1. aandeel politie vaste activa		
014.1005	investeringen nieuwbouw	3.306.918,68	3.306.918,68
014.1010	verbouwingen	105.884,03	-
014.1015	investeringen installaties	990.864,83	945.100,13
014.1020	investeringen inrichting	647.173,84	647.173,84
016.1025	overige verbindingen	300.234,09	300.234,09
016.1030	netwerken uitpandig	310.985,62	310.985,62
016.1035	pc/wbt	4.929,10	4.929,10
016.1040	servers	172.141,37	172.141,37
016.1045	aankoop applicaties	20.275,87	20.275,87
018.1015	aanschaf operationeel	11.407,35	11.407,35
019.1000	beeld en geluid	11.653,89	11.653,89
		5.882.468,67	5.730.819,94
	1.2. aandeel partners financiele activa		
014.1005	investeringen nieuwbouw	2.394.665,26	2.394.665,26
014.1010	verbouwingen	76.674,64	-
014.1015	investeringen installaties	717.522,81	684.382,85
014.1020	investeringen inrichting	468.643,12	468.643,12
016.1025	overige verbindingen	217.410,89	217.410,89
016.1030	netwerken uitpandig	225.196,48	225.196,48
016.1035	pc/wbt	3.569,34	3.569,34
016.1040	servers	124.654,09	124.654,09
016.1045	aankoop applicaties	14.682,52	14.682,52
018.1015	aanschaf operationeel	8.260,49	8.260,49
019.1000	beeld en geluid	8.439,03	8.439,03
		4.259.718,67	4.149.904,07
	totaal vaste activa	10.142.187,34	9.880.724,01
	3. vlottende activa		
	3.1. overige vorderingen		
111.0000	debiteuren	4.500,00	-
113.0000	nog te ontvangen	-	18.061,26
	3.2. liquide middelen	-	-
	totaal vlottende activa	4.500,00	18.061,26
	3.3. overlopende activa		
210.0040	o.h.werk bouw	-	-
210.0060	o.h.werk techniek	-	-
	totaal overlopende activa	-	-
	totaal vlottende activa	4.500,00	18.061,26
	totaal activa	**10.146.687,34**	**9.898.785,27**

rek nr	omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
	passiva.		
	1. afschrijving vaste activa.		
	1.1. aandeel politie afschr vaste activa		
014.1505	investeringen nieuwbouw	566.823,95	472.340,56
014.1510	verbouwingen	1.323,55	-
014.1515	investeringen installaties	378.802,80	315.033,38
014.1520	investeringen inrichting	387.879,90	318.505,28
016.1525	overige verbindingen	173.373,75	598.936,49
016.1530	netwerken uitpandig	310.985,62	-
016.1535	pc/wbt	4.271,89	-
016.1540	servers	128.673,77	-
016.1545	aankoop applicaties	18.248,28	-
018.1515	aanschaf operationeel	11.217,23	7.187,68
019.1500	beeld en geluid	5.826,94	5.244,24
		1.987.427,68	1.717.247,63
	1.2. aandeel partners afschr financiele activa		
014.1505	investeringen nieuwbouw	410.458,73	342.039,73
014.1510	verbouwingen	958,44	-
014.1515	investeringen installaties	274.305,48	228.127,62
014.1520	investeringen inrichting	280.878,54	230.671,74
016.1525	overige verbindingen	125.546,51	433.682,62
016.1530	netwerken uitpandig	225.196,48	-
016.1535	pc/wbt	3.093,43	-
016.1540	servers	93.177,55	-
016.1545	aankoop applicaties	13.214,28	-
018.1515	aanschaf operationeel	8.122,82	5.204,87
019.1500	beeld en geluid	4.219,51	3.797,56
		1.439.171,77	1.243.524,14
	totaal afschrijving vaste activa	3.426.599,45	2.960.771,77
	2. langlopende leningen.		
	2.1. egalisatiefonds		
081.0000	2.1.1. gemeenten	93.055,52	87.519,13
081.0000	2.1.2. brandweer	97.708,29	91.895,08
081.0000	2.1.3. ghor	107.013,85	100.647,01
081.0000	sub-totaal partners	297.777,66	280.061,22
081.0000	2.1.5. politie	411.216,77	386.751,21
	totaal egalisatiefonds	708.994,43	666.812,43
	4. voorzieningen.		
070.0900	4.1. voorz groot onderhoud	262.510,55	229.154,11
	6. nog te bestemmen resultaat 2016/2015.		
	kortlopende schulden		
913.0000	6.1. deel van de gemeenten	17.050,18	1.957,33
913.0000	6.2. deel van de brandweer	17.902,69	2.055,19
913.0000	6.3. deel van de ghor	19.607,71	2.250,93
913.0000	6.4. deel van de politie	75.345,55	8.649,53
913.0000	totaal n.t.bestemmen resultaat	129.906,13	14.912,98
	totaal voorzieningen/resultaat	1.101.411,11	910.879,52
	8. vlottende passiva.		
	8.1. kortlopende schulden		
161.0000	crediteuren algemeen	-	21.913,01
163.0000	nog te betalen	8.680,00	28.294,24
	8.2. liquide middelen		
	totaal vlottende passiva	8.680,00	50.207,25
	8.3. rekening courant		
144.0001	r.c. (partners) MCC	2.356.198,63	2.510.309,22
144.0001	r.c. (politie) MCC	3.253.798,15	3.466.617,51
	totaal rekening courant	5.609.996,78	5.976.926,73
	totaal vlottende passiva	5.618.676,78	6.027.133,98
	totaal passiva	**10.146.687,34**	**9.898.785,27**

Berekening van het saldo in rekening courant 31-12-2016.

	partners	politie
vaste/financiele aktiva	4.259.718,67	5.882.468,67
bij: nog te ontvangen/debiteure	1.890,00	2.610,00
af: resultaat 2016	54.560,58	75.345,55
af: afschrijvingskosten	1.439.171,77	1.987.427,68
af: egalisatiefonds	297.777,66	411.216,77
af: vlottende passiva	3.645,60	5.034,40
af: voorziening groot onderhouc	110.254,43	152.256,12
	2.356.198,63	3.253.798,15

Berekening van het saldo in rekening courant 01-01-2016.

	partners	politie
vaste/financiele aktiva	4.149.904,07	5.730.819,94
bij: nog te ontvangen	7.585,73	10.475,53
af: nog te bestemmen result	6.263,45	8.649,53
af: afschrijvingskosten	1.243.524,14	1.717.247,63
af: egalisatiefonds	280.061,22	386.751,21
af: vlottende passiva	21.087,05	29.120,21
af: voorziening groot onderhouc	96.244,73	132.909,38
	2.510.309,22	3.466.617,51

Bestuurssamenvatting

Onderwerp	(concept) Jaardocument (jaarverslag en jaarrekening) 2016 Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Steller	
Portefeuillehouder directie	directie
Portefeuillehouder dagelijks / algemeen bestuur	dagelijks bestuur
Samenvatting	**<u>Wijze van financiering Veiligheidsregio Zuid-Limburg</u>** De Veiligheidsregio Zuid-Limburg kent een hybride vorm van financiering. Voor het grootste deel wordt de veiligheidsregio gefinancierd uit middelen die de 18 gemeenten ter beschikking stellen (gemeentefonds). Daarnaast ontvangt de veiligheidsregio een BDUR-bijdrage van de rijksoverheid. Deze specifieke lumpsum uitkering wordt direct aan de veiligheidsregio ter beschikking gesteld en is een aanvullende tegemoetkoming voor de uitgaven aan brandweer en rampenbestrijding, inclusief het gemeentelijke en geneeskundige deel. De verdeling van de middelen uit de BDUR over de veiligheidsregio vormt een parallelle geldstroom naast de inzet van middelen vanuit de gemeenten. De BDUR kent een basisbijdrage (lumpsum) die berekend wordt aan de hand van landelijke verdeelsleutels met wegingscoëfficiënten. Correspondentie vindt plaats via de juni- en decembercirculaires van het Rijk. **<u>Exploitatiesaldi</u>** De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft als uitgangspunt dat incidentele positieve exploitatiesaldi terugvloeien naar de 18 deelnemende gemeenten. **<u>Jaardocument (verslag en rekening) 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg</u>** Voor u ligt het jaardocument (verslag en rekening) 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Dit jaardocument kent de volgende onderdelen: brandweer, GHOR, programmabureau, bevolkingszorg met Burgernet Limburg en MCC. Het jaardocument biedt zowel een beknopte weergave van het gevoerde beleid gedurende het verslagjaar (jaarverslag) als de financiële verantwoording over het afgelopen jaar (jaarrekening). Hierna volgt per onderdeel een toelichting. <u>Onderdeel brandweer</u> Voor het onderdeel brandweer zijn het eindresultaat en de bestemming hiervan, de verrekening van de indexering, het vaststellen van de reserves en voorzieningen, de kennisname van de voortgang van de bezuinigingen en het verdergaande inzicht in de investeringen de belangrijkste onderdelen van de besluitvorming. *Exploitatieresultaat* Het onderdeel brandweer kent over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatiesaldo van €333.178. Dit wordt met name veroorzaakt doordat een beroep op de post onvoorzien van €100.000 voordelig niet noodzakelijk blijkt, alsmede het feit dat er sprake is van een meevaller in de post rente door goedkope langdurige geldleningen en het achterblijven van de investeringsuitgaven. Een toelichting per HKOS en de beleidsmatige verantwoording is in het jaardocument terug te vinden.

Verrekening indexering
Per saldo is conform de in dit verband bestuurlijk vastgelegde afspraken voor de indexering loon- en prijsindex over 2015 en 2016 een bedrag van €453.825 ten laste van de deelnemende gemeenten te verrekenen. Dit is in de resultatenrekening 2016 als baten opgenomen en in de balans per ultimo 2016 als nog te ontvangen onder de HKOS bijdragen gemeenten.

Reserves en voorzieningen
Mede op advies van Bureau J. van der Zanden is door het algemeen bestuur op 12 december 2014 besloten dat de geraamde reserves voor het onderdeel brandweer de komende jaren nodig zijn en hiermee wordt het advies gevolgd van de bestuurlijke (advies)commissie financiën om vanuit de optiek van het behoud van inzichtelijkheid de huidige indeling van een algemene reserve en bestemmingsreserves aan te houden. Voorliggende jaarrekening is conform dit advies uitgewerkt. Twee reserves worden hieronder in het bijzonder toegelicht: egalisatiereserve bezuinigingen en reserve frictiekosten bezuinigingen.

Egalisatiereserve bezuinigingen
Conform de bezuinigingsvoorstellen uit het meerjarenbeleidsplan (tekentafel-model) is sinds 2012 een egalisatiereserve bezuinigingen ingesteld om de voordelige en nadelige verschillen per boekjaar tussen de geraamde en de gerealiseerde bezuinigingen te egaliseren. In het kader van de besluitvorming over de jaarrekening 2015 is het advies van de bestuurlijk financiële commissie gevolgd om €661.000 uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Gebleken is namelijk dat de afgesproken bezuinigingen in financieel opzicht in 2015 behaald zijn en er geen reden is om gebruik te maken van de geraamde onttrekking uit de egalisatiereserve bezuinigingen. Ook in 2016 worden de bezuinigingen conform plan gehaald.

Reserve frictiekosten bezuinigingen
Bij de vaststelling van het meerjarenbeleidsplan 'Eenheid in Verscheidenheid' en de financiële meerjarenraming 2012-2018 (besluit algemeen bestuur 13.04.2012) is voor het onderdeel brandweer bepaald dat er een reserve nodig is in de zin van frictiekosten om de voorgenomen beweging mogelijk te maken. De hoogte werd bepaald op €2.316.000. In 2016 heeft de laatste onttrekking ad. €122.000 plaatsgevonden. Het restsaldo per ultimo 2016 is nihil.

Stand van zaken Meerjarenbeleidsplan (inclusief bezuinigingen)
Begin 2014 is in het advies plausibiliteit de verwachting uitgesproken dat de opgelegde bezuinigingen bij gelijkblijvende omstandigheden behaald kunnen worden. Dit beeld is bestuurlijk bevestigd en blijkt ook uit voorliggende jaarrekening. In de jaarrekening wordt ook de keerzijde van het positieve beeld benoemd:
- Door de focus de afgelopen jaren te leggen op het behalen van de bezuiniging is zeer terughoudend omgegaan met het invullen van nieuw beleid en het invullen van vacatures.
- De noodzaak voor nieuwe impulsen om het totale programma in zijn onderlinge samenhang te blijven behalen is met het voortschrijden van de tijd groter geworden.
- Tevens is er sprake van een aantal landelijke ontwikkelingen die van invloed zijn en die nog niet bekend waren bij het maken van het meerjarenbeleidsplan.

Mede omdat het einde van de huidige planperiode in zicht komt, wordt voorgesteld om in 2017 de kaders voor de nieuwe beleidsplanperiode te bepalen. Ook de gemeentelijke bijdrage aan het programma brandweer (verdeelsleutel) is in 2017 punt van bespreking.

Investeringen
De afgelopen jaren zijn omvangrijke investeringen gedaan in de vervanging van voertuigen, materialen, kleding, inventaris en panden. Per einde 2016 bedraagt de boekwaarde van de materiele vaste activa afgerond €27 miljoen. Ten behoeve van

het verder verbeteren van de bedrijfsvoering heeft er in 2015 een herijking op de investeringen plaats gevonden. Deze is in opdracht van de bestuurlijke (advies)commissie brandweer uitgevoerd en verantwoord.

Voorstel resultaatbestemming
Voorgesteld wordt om:
1. de onttrekking uit de egalisatiereserve bezuinigingen van € 255.000 te laten plaatsvinden
2. het positief exploitatiesaldo van €333.000 te verrekenen met de eindafrekening van de loon- en prijsindex 2015 en 2016 van €454.000, alsmede de onttrekking uit de egalisatiereserve bezuinigingen van €255.000;
3. het restant van de verrekeningen zijnde €134.000 (= €454.000 – (€333.000 + €255.000)) toe te voegen aan de algemene reserve. De algemene reserve muteert dan van €753.000 naar €887.000 en bedraagt 60% van de bestuurlijk gewenste omvang van maximaal €1.500.000.

De egalisatiereserve bezuinigingen heeft hierdoor het volgende verloop:

Saldo 31.12.2016	€ 765.000
Onttrekking in 2017	€ 255.000 –
Saldo na resultaatbestemming 2016	€ 510.000
Geraamde toevoeging begroting 2017	€ 52.000 +
Geraamde onttrekking begroting 2018	€ 280.000 –
Geraamde onttrekking begroting 2019	€ 133.000 –
Geraamde onttrekking begroting 2020	€ 87.000 –
Verwacht eindsaldo ultimo 2020	€ 62.000

Onderdeel GHOR
Het onderdeel GHOR kent over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatiesaldo van €1.208. Dit wordt met name veroorzaakt door een optelsom van de volgende incidentele verschillen.

Omschrijving	**Bedrag**
Hogere bijdrage Rijk en Gemeenten	20.600
Hogere overige inkomsten	26.000
Hogere personeelskosten	-44.000
Lagere huisvestingskosten	61.000
Hogere automatiseringskosten	-21.000
Hogere kosten uitvoering derden	-40.000
Hogere overige kosten	-1.400
Resultaat	**1.200**

Een specifieke toelichting op de verschillen zijn opgenomen bij de desbetreffende kosten toelichting op de exploitatie.

Voorgesteld wordt om het incidentele positieve exploitatiesaldo toe te voegen aan de algemene reserve van het onderdeel GHOR.

Onderdeel programmabureau
Het onderdeel programmabureau kent over het boekjaar 2016 een incidenteel negatief exploitatiesaldo van €3.008. Dit wordt met name veroorzaakt doordat ten laste van het onderdeel programmabureau incidentele advieskosten zijn gebracht tot een bedrag van ruim €62.000. Deze advieskosten zijn gemaakt in het kader van de doorontwikkeling van de veiligheidsregio. Ook is sprake van incidentele hogere personeelslasten van €11.000. Die houden hoofdzakelijk verband met de reservering van vakantiegelden juni t/m december 2016 vanwege de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB).

Voorgesteld wordt om het incidentele negatieve exploitatiesaldo ten laste te brengen van de bestemmingsreserve project programma- en productbegroting

	Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Na onttrekking beloopt deze reserve een bedrag van €39.435. <u>Onderdeel Bevolkingszorg</u> Het onderdeel Bevolkingszorg kent over het boekjaar 2016 een incidenteel negatief exploitatiesaldo van €33.288. Dit wordt met name veroorzaakt door de aanschaf van de EvenementenAssistent (AB 04.12.2015). Dit op basis van eerdere besluitvorming (AB juni 2015). Voorgesteld wordt om het incidentele negatieve exploitatiesaldo te voorzien uit de bestemmingsreserve 'kwaliteitshandhaving/-verbetering bevolkingszorg'. *Burgernet Limburg* Burgernet Limburg kent over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatiesaldo van €19.821. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de werkzaamheden van de (programma)manager Burgernet niet meer afzonderlijk worden gefactureerd. De werkzaamheden van de manager maken vanaf 2016 deel uit van zijn dagelijkse werkzaamheden bij de Nationale Politie eenheid Limburg. Voorgesteld wordt om het incidentele positieve exploitatiesaldo als volgt te bestemmen: er is een aantal gemeenten dat onder de landelijke norm van aantal deelnemers zit. Het bedrag wordt ingezet om in die specifieke gemeenten zorg te dragen (werving) voor de vergroting van deelname. <u>MCC</u> Het MCC kent over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatieresultaat van €129.906,13. Voorgesteld wordt om het bedrag (overeenkomstig afspraak) toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC op basis van de afgesproken verdeling. Voor de partners (42%) is dit een bedrag van €54.560 en voor de politie (58%) is dit €75.346. Hiermee komt de hoogte van het egalisatiefonds op een bedrag van €838.901. In verband met het feit dat een deel van de begroting MCC over zal gaan naar een begroting Meldkamer Limburg zal in 2018 inzichtelijk worden of dit consequenties heeft voor de bijdrage aan het MCC (minder bijdrage). Alsdan zal een voorstel worden gedaan aan het algemeen bestuur de bijdrage bij te stellen. *Gelet op de looptijd van de overeenkomst MCC (35 jaren) en de in die periode benodigde vervangings- en uitbreidingsinvesteringen en om te vermijden dat deze investeringen leiden tot extra bijdragen van de gemeenten, heeft het Algemeen Bestuur op 23 maart 2007 besloten een egalisatiefonds MCC in te stellen. Het plafond van dit egalisatiefonds is bepaald op de hoogte van maximaal drie exploitatiejaren, zijnde afgerond € 3,4 miljoen. Indien dit plafond wordt overschreden, zal het meerdere geld aan de deelnemende partners worden gerestitueerd op basis van de afgesproken verdeelsleutel, zijnde het inwoneraantal per gemeente.*
Onderliggende stukken	Concept Jaardocument (jaarverslag en jaarrekening) 2016 Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Dit jaardocument bestaat uit de volgende onderdelen: brandweer, GHOR, programmabureau, bevolkingszorg met burgernet en MCC.

Kosten / personeel	n.v.t.
Advies Bestuurlijke Commissies Financiën, Bevolkingszorg en Brandweer	De Bestuurlijke (advies)Commissies Bevolkingszorg, Brandweer en Financiën hebben in hun gezamenlijke vergadering van 20 maart 2017 als volgt geadviseerd: positief advies aan het dagelijks bestuur om in te stemmen met het toezenden van het concept jaardocument (jaarverslag en jaarrekening) 2016 Veiligheidsregio Zuid-Limburg aan de colleges en raden van de (deelnemende) gemeenten om de raden in de gelegenheid te stellen hun zienswijze over het concept jaardocument en de voorgestelde resultaatbestemmingen voor 1 juni 2017 bij het dagelijks bestuur naar voren te brengen, met dien verstande dat voor de onderdelen brandweer en GHOR een gewijzigd advies wordt aangeboden aan het dagelijks bestuur: "Onderdeel brandweer Voorgesteld wordt om het positief exploitatiesaldo van €333.000 niet toe te voegen aan de algemene reserve, doch te verrekenen met de eindafrekening van de loon- en prijsindex 2015 en 2016 van €454.000, alsmede middels de onttrekking uit de egalisatiereserve bezuinigingen van €255.000. Het restant van de verrekeningen zijnde €134.000 (= €454.000 – (€333.000 + €255.000)) toe te voegen aan de algemene reserve. De algemene reserve muteert dan van €753.000 naar €887.000 en bedraagt 60% van de bestuurlijk gewenste omvang van maximaal €1.500.000. De egalisatiereserve bezuinigingen heeft hierdoor het volgende verloop: Saldo 31.12.2016 € 765.000 Onttrekking in 2017 € 255.000 – Saldo na resultaatbestemming 2016 € 510.000 Geraamde toevoeging begroting 2017 € 52.000 + Geraamde onttrekking begroting 2018 € 280.000 – Geraamde onttrekking begroting 2019 € 133.000 – Geraamde onttrekking begroting 2020 € 87.000 – Verwacht eindsaldo ultimo 2020 € 62.000 Voorgesteld wordt de onttrekking uit de egalisatiereserve bezuinigingen van € 255.000 wel te laten plaatsvinden. Onderdeel GHOR Voorgesteld wordt om het incidentele positieve exploitatiesaldo terug te laten vloeien naar de algemene reserve."
Besluit directie	De directie heeft in haar vergadering van 8 maart 2017 besloten het jaardocument 2016 Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor te leggen aan het dagelijks bestuur.
Eerder genomen besluit DB/AB	AB 19.06.2015: vaststelling begroting 2016 Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
Besluit dagelijks bestuur	Het dagelijks bestuur stemt in het concept jaardocument (jaarverslag en jaarrekening) 2016 Veiligheidsregio Zuid-Limburg toe te zenden aan de colleges en raden van de (deelnemende) gemeenten om de raden in de gelegenheid te stellen hun zienswijze over het concept jaardocument en de voorgestelde resultaatbestemmingen voor 1 juni 2017 bij het dagelijks bestuur naar voren te brengen.

VEILIGHEIDSREGIO
Zuid-Limburg

AAN:
- de Colleges van Burgemeester en Wethouders
- de Gemeenteraden

in afschrift aan:
- *de burgemeesters*
- *de gemeentesecretarissen*

van de gemeenten in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons Kenmerk: VRZL-Jaardocument 2016
Behandeld door: PB/CH
Telefoon:
Onderwerp: Zienswijze Jaardocument 2016 Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Maastricht, 24 maart 2017

Geachte,

Hierbij bieden wij u het jaardocument (verslag en rekening) 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg aan. Dit jaardocument bestaat uit de volgende onderdelen: brandweer, GHOR, programmabureau, bevolkingszorg met burgernet en MCC.
Bijgevoegd is een (bestuurs)samenvatting waarin een beknopte beschrijving wordt gegeven van de inhoud van de onderliggende documenten, alsmede een voorstel ten aanzien van de incidentele saldi.

Zienswijze en vaststelling
Vaststelling van het jaardocument is een verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur. In de vaststellingsprocedure van de jaarrekening en begroting zijn in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg voorschriften opgenomen. Daarin is onder meer vastgelegd dat de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten hun zienswijzen kunnen indienen over de documenten.

U heeft de mogelijkheid om een zienswijze kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur vóór 1 juni 2017. Wij nodigen u daartoe van harte uit. U kunt uw schriftelijke zienswijze sturen naar:
Veiligheidsregio Zuid-Limburg
t.a.v. mevrouw C.F.S.M. Houben
Postbus 35
6269 ZG Margraten

Het dagelijks bestuur zal het jaardocument 2016 ter vaststelling aanbieden aan het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg op 16 juni 2016. De ingekomen gemeentelijke reacties / zienswijzen voegen wij toe aan de stukken die aan het algemeen bestuur worden aangeboden.

Namens het dagelijks bestuur Veiligheidsregio Zuid-Limburg,
met vriendelijke groet,

mr. J.M. Penn-te Strake,
Voorzitter Veiligheidsregio Zuid-Limburg

F.C.W. Klaassen,
Secretaris Veiligheidsregio Zuid-Limburg

VEILIGHEIDSREGIO Zuid-Limburg

Jaardocument 2016 Meld- en Coördinatiecentrum (MCC)

Maastricht, februari 2017

Inhoud

1 Bestuur en vaststelling 3

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid 3

1.1.1 Directie 4

1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016 4

1.2.1 Opstellen 4

1.2.2 Vaststellen 4

2. Inleiding 5

3. MCC 6

4. Jaarrekening 2016 7

4.1 Balans 2016 MCC 7

5. Rekening van baten en lasten over 2016 8

5.1 Exploitatie MCC 8

6. Financiële toelichting 9

6.1 Toelichting balans en exploitatie 2016 MCC 9

6.2.1 Vaste activa 9

6.2.2 Langlopende leningen 9

6.2.3 Voorziening groot onderhoud 9

6.2.4 Vlottende activa / passiva 9

6.2.5 Rekening courant 10

6.2.6 Resultaat 2016 10

7. Voorstel tot resultaatbestemming 2016 11

8. Bijlagen 12

1 Bestuur en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de concept jaarrekening. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter portefeuille Politie
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer portefeuille financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille multidisciplinair portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.1.1 Directie

De directie bereidt de concept jaarrekening voor.
De directie is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid / Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg (gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016

1.2.1 Opstellen

De concept jaarrekening 2016 is door het dagelijks bestuur opgesteld en besproken in de vergadering van 24.03.2017.

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

1.2.2 Vaststellen

De jaarrekening 2016 is door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 16.06.2017

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

2. Inleiding

Het MCC is het coördinatiecentrum voor de spoedeisende hulpverlening. In de gemeenschappelijke meldkamer voor 1-1-2 wordt intensief samengewerkt door de politie, brandweer en ambulancezorg om de juiste hulp op de juiste tijd op de juiste plaats te krijgen. Ook het politieservicecentrum is ondergebracht in het MCC.

In het geval van een grote ramp of calamiteit wordt de crisisbestrijding aangestuurd vanuit het MCC. De functionaliteiten Regionaal Beleidsteam (RBT), Regionaal Operationeel Team (ROT) -inclusief actiecentra- zijn zodanig onder één dak gerealiseerd dat een optimale en integrale afstemming plaatsvindt van alle processen rondom melding en alarmering, opschaling en afschaling, leiding en coördinatie en informatiemanagement (LCMS / netcentrisch werken). Samenwerken en informatie delen (netcentrisch werken) was ook in 2016 een belangrijk thema. Het is hierbij van belang om te blijven aansluiten op de landelijke doctrine.

In het kader van het traject ‘samenvoegen meldkamers’(LMO) en de realisatie van het transitieakkoord is in 2016 de opgave samenwonen Meldkamer Limburg uitgevoerd. De volgende fase: ‘doorontwikkeling Meldkamer Limburg 2018-2020’ is gestart en za uiteindelijk resulteren in een samengevoegde Meldkamer Limburg in 2010.

Onderstaand wordt de jaarrekening 2016 van het Meld- en Coördinatiecentrum (MCC) aangeboden. De manager MCC is verantwoordelijk voor de coördinatie van het MCC. De financiële administratie van het MCC wordt door de Politie van de Eenheid Limburg verzorgd.

3. MCC

Er is een positief exploitatieresultaat in 2016 gerealiseerd van € 129.906,13.

Het fit maken van gebouw en voorzieningen voor het realiseren van het samenwonen van de Meldkamer Limburg heeft veel werk met zich meegebracht voor de ondersteunende diensten van het MCC.
Het is een compliment waard dat deze mega-klus is uitgevoerd binnen de gestelde budgetkaders.
Vanaf 19 oktober 2016 is de Meldkamer Limburg operationeel vanuit het MCC.

4. Jaarrekening 2016

4.1 Balans 2016 MCC

BALANS	31 december 2016	1 januari 2016
ACTIVA.		
Vaste activa		
Materiele vaste activa		
Gebouwen, installaties en inventaris	6.715.588	6.919.953
Vlottende activa		
Nog te ontvangen / vooruitbetaald / debiteuren	4.500	18.061
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar		
Rekening courant Politie	0	0
Totaal vlottende activa	4.500	18.061
TOTAAL ACTIVA	**6.720.088**	**6.938.014**
PASSIVA.		
Vaste passiva		
Eigen Vermogen		
Egalisatiefonds	708.994	666.813
Resultaat 2016 / 2015	129.906	14.913
Voorziening groot onderhoud gebouw	262.511	229.154
Totaal eigen vermogen	1.101.411	910.880
Vlottende passiva		
Crediteuren	0	21.913
Nog te betalen	8.680	28.294
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd van korter dan 1 jaar		
Rekening courant Politie	5.609.997	5.976.927
Totaal vlottende passiva	5.618.677	6.027.134
TOTAAL PASSIVA	**6.720.088**	**6.938.014**

5. Rekening van baten en lasten over 2016

5.1 Exploitatie MCC

	Jaarrekening 2015	*Begroting 2016*	*Jaarrekening 2016*
Opbrengsten:			
Bijdrage Brandweer	223.482	223.240	223.038
Bijdrage GGD	245.632	245.366	245.145
Bijdrage Gemeenten	120.831	120.600	120.408
Bijdrage Nationale Politie	826.650	826.654	826.656
Bijdrage Veiligheidsregio	18.000	18.000	18.000
Overige baten / voorgaande jaren	832	0	7.032
Totale der baten	**1.435.427**	**1.433.860**	**1.440.279**
Lasten:			
Personeelskosten	81.192	125.550	133.369
Rentekosten	301.095	285.060	280.720
Huisvestingskosten	719.059	775.430	713.114
Automatisering / verbindingen	266.409	190.770	119.481
Beheers- en administratie kosten	52.759	57.050	61.821
Overige kosten / voorgaande jaren	0	0	1.868
Totaal der lasten	**1.420.514**	**1.433.860**	**1.310.373**
Saldo (resultaat 2015 / 2016)	**14.913**	**0**	**129.906**

6. Financiële toelichting

6.1 Toelichting balans en exploitatie 2016 MCC

6.2.1 Vaste activa

Tot en met het jaar 2015 zijn de investeringen met betrekking tot het MCC voor een bedrag van in totaal € 9.880.724 geactiveerd. In het jaar 2016 hebben er investeringen plaatsgevonden, mede in verband met de ontwikkelingen ten aanzien van de Meldkamer Limburg voor een bedrag van in totaal € 261.463. Deze investeringen hebben betrekking op bouwkundige werkzaamheden en de aanpassing van installaties en verlichting.
Voor een gedetailleerd overzicht van de samenstelling van de boekwaarde per ultimo 2016 alsmede van de mutaties inzake de materiële vaste activa wordt verwezen naar de Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven 2016 (Staat C).
De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn conform de richtlijn HAP (Harmonisatie Afschrijvings-methodiek Politie). De afschrijvingskosten over 2016 bedragen € 465.828 en zijn in de exploitatie-cijfers van 2016 opgenomen. De cumulatieve afschrijving per ultimo 2016 bedraagt € 3.426.599.
De boekwaarde van de activa bedraagt per ultimo 2016 een bedrag van € 6.715.588. Voor een nadere specificatie wordt kortheidshalve verwezen naar de bijgevoegde Jaarrekening van het MCC.

6.2.2 Langlopende leningen

Op dit onderdeel van de balans is het zogenaamde egalisatiefonds van zowel de partners als ook van de politie verantwoord. Dit egalisatiefonds is ingericht in de vergadering van het algemeen bestuur van 23 maart 2007. Voor een nadere specificatie van de vermelde bedragen wordt verwezen naar de bijgevoegde Jaarrekening van het MCC en de daarbij behorende Staat van reserves en voorzieningen.
De specificatie van de mutaties in 2015 en 2016 in genoemd egalisatiefonds voor partners en politie hebben onder meer betrekking op:

omschrijving	**totaal**	**partners**	**politie**
Saldo t/m ultimo jaar 2014	€ 666.813	€ 280.062	€ 386.751
Bij: exploitatieresultaat 2015	€ 14.913	€ 6.263	€ 8.650
Sub-totaal egalisatiefonds	€ 681.726	€ 286.325	€ 395.401
Bij: bijschrijving rente 2016 (obv 4%)	€ 27.269	€ 11.453	€ 15.816
Bij: exploitatieresultaat 2016	€ 129.906	€ 54.560	€ 75.346
Saldo egalisatiefonds per 31-12-2016	€ 838.901	€ 352.338	€ 486.563

6.2.3 Voorziening groot onderhoud

Ter zake het MCC is een groot onderhoudsplan voor het pand (zgn. bouwkundig deel) opgesteld. Daarnaast is een meerjarig onderhoudsplan gemaakt voor de technische installaties (E- en W-installaties). Op basis van voornoemde plannen (horizon 10 jaar) wordt een jaarlijkse storting in de voorziening groot onderhoud van € 50.000 als voldoende geacht. In 2016 is een bedrag van € 16.644 ten laste van deze voorziening gebracht in verband met de vervanging van vloerbedekking.
Het saldo van de voorziening groot onderhoud MCC bedraagt per ultimo 2016 € 262.511.

6.2.4 Vlottende activa / passiva

Per balansdatum (31 december 2016) is een bedrag van € 4.500 opgenomen bij de debiteuren. Dit bedrag heeft betrekking op de bijdrage kantoorwerkplekken van de Veiligheidsregio 4e kwartaal 2016. Tevens is per balansdatum 31 december 2016 een bedrag van € 8.680 opgenomen als nog te betalen. Een nadere specificatie van deze bedragen is aanwezig.

6.2.5 Rekening courant

De politie is naast penvoerder van het MCC tevens de financier van het onderhavige gebouw met installaties/inventaris. Het saldo van de rekening courant per ultimo 2016 per partner / politie bedraagt € 5.609.997 en is dan de sluitpost van deze balans. Voor een nadere specificatie / berekening wordt kortheidshalve verwezen naar de bijgevoegde jaarrekening 2016 van het MCC.

6.2.6 Resultaat 2016

Voor het jaar 2016 is een positief exploitatieresultaat behaald van € 129.906. Voor de totstandkoming van dit resultaat wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting 2016 van de exploitatiecijfers behorende bij de jaarrekening van het MCC.
Voor een nadere specificatie en toelichting op balans en exploitatiecijfers 2016 wordt kortheidshalve verwezen naar de door de Politie eenheid Limburg opgemaakte Jaarrekening 2016 voor het MCC (zie bijlage).

7. Voorstel tot resultaatbestemming 2016

Voorgesteld wordt om het bedrag van het meevallende exploitatieresultaat 2016 MCC ten bedrage van € 129.906 (overeenkomstig afspraak) toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC* op basis van de afgesproken verdeling. Voor de partners (42%) is dit een bedrag van € 54.560 en voor de politie (58%) is dit € 75.346. Voornoemde bedragen worden dus toegevoegd aan het saldo van het egalisatiefonds.
Voor een nadere specificatie van het verloop en het saldo van het egalisatiefonds in 2016 wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting bij de balans, behorende bij de jaarrekening MCC.

**Gelet op de looptijd van de overeenkomst MCC (35 jaren) en de in die periode benodigde vervangings- en uitbreidingsinvesteringen en om te vermijden dat deze investeringen leiden tot extra bijdragen van de gemeenten, heeft het Algemeen Bestuur op 23 maart 2007 besloten een egalisatiefonds MCC in te stellen. Het plafond van dit egalisatiefonds is bepaald op de hoogte van maximaal drie exploitatiejaren, zijnde afgerond € 3,4 miljoen. Indien dit plafond wordt overschreden, zal het meerdere geld aan de deelnemende partners worden gerestitueerd op basis van de afgesproken verdeelsleutel, zijnde het inwoneraantal per gemeente.*

8. Bijlagen

Bijlage 1: Toelichting jaarrekening 2016 MCC.

VEILIGHEIDSREGIO
Zuid-Limburg

Jaardocument 2016 Programmabureau

Maastricht, maart 2017

1 Bestuur, Directie en vaststelling 3
1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid 3
1.1.1 Directie 4
1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016 4
1.2.1 Opstellen 4
1.2.2 Vaststellen 4
2. Inleiding 5
2.1 Doorontwikkeling veiligheidsregio 5
3. Toelichting op dit verslag 5
4.1 Kerntaken van het Programmabureau 6
4.1.1 Beleidsvoorbereiding en –ondersteuning 6
4.1.2 Wettelijke borging 6
4.1.3 Procesbewaking programmamanagement 6
4.1.4 Kwaliteitsbewaking programmamanagement 7
4.1.5 Advisering en toetsing 7
4.1.6 Integrale afstemming beleid en uitvoering 7
4.1.7 Ambtelijk secretariaat directie 7
4.1.8 Corporate communicatie 8
4.1.9 Informatiemanagement 8
5.1. Algemeen 9
5.2 Weerstandsvermogen 9
5.3 Bedrijfsvoering 9
5.3.1 Organisatiestructuur 9
5.3.2 Personeelsbeleid 9
5.4 Verbonden partijen 9
6.1 Rekening van baten en lasten 2016 Programmabureau 10
6.3 Toelichting rekening van baten en lasten 11
7 Balans 12
7.1 Toelichting 13
Kengetallen 14

1 Bestuur, Directie en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de concept jaarrekening. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter portefeuille Politie
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer portefeuille Financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille Multidisciplinair portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
De heer C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.1.1 Directie

De directie bereidt de concept jaarrekening voor.
De directie is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid / Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg(Gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016

1.2.1 Opstellen

De concept jaarrekening 2016 is door het dagelijks bestuur opgesteld en besproken in de vergadering van 24.03.2017.

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

1.2.2 Vaststellen

De jaarrekening 2016 is door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 16.06.2017

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

2. Inleiding

Met ingang van 1 januari 2012 is met het treffen van een gemeenschappelijke regeling door de 18 gemeenten in de veiligheidsregio, een openbaar lichaam ingesteld met de aanduiding Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De bestuurlijke eindverantwoordelijkheid ligt bij het algemeen bestuur, dat bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. De voorbereiding van de besluitvorming in het algemeen bestuur, alsmede de toezicht op de uitvoering van bestuursbesluiten, ligt bij het dagelijks bestuur. Het bestuur wordt geadviseerd door een directie bestaande uit de regionale commandant brandweer, de directeur publieke gezondheid, de chef van de politie-eenheid Limburg en de coördinerend gemeentesecretaris. De samenwerking in Zuid-Limburg wordt vorm en inhoud gegeven vanuit het principe van 'vier sterke kolommen'. De brandweer, GHOR, politie en gemeenten (bevolkingszorg) werken nauw samen aan het realiseren van multidisciplinaire taken en doelstellingen welke vanuit de Wet veiligheidsregio's en de hieraan verbonden besluiten worden opgelegd. Iedere kolom heeft een grote eigenstandige taak en verantwoordelijkheid. Daarnaast hebben ze een rol in het gemeenschappelijke, hetgeen voor een groot deel de slagkracht en de veerkracht ten tijde van grootschalige calamiteiten bepaalt. Ter ondersteuning van de directie is door het algemeen bestuur een Programmabureau ingesteld. Dit bureau is gehuisvest in het Meld- en Coördinatie Centrum (MCC) te Maastricht. Het Programmabureau werkt onder leiding van de directie.

2.1 Doorontwikkeling veiligheidsregio

In 2015 is reeds geconstateerd dat de huidige taakuitvoering en organisatiewijze op belangrijke onderdelen niet op orde is. Crisisbeheersing en rampenbestrijding vragen meer van de veiligheidsregio, dan zij nu kan waarmaken. De directie heeft daarom in 2015 opdracht gegeven te starten met het project 'Toekomstige inrichting Veiligheidsregio Zuid-Limburg'. Het project liep in 2016 door en moet leiden tot een adequate organisatiewijze van de multidisciplinaire taken in de veiligheidsregio (inclusief sturing en beheer, formatie, budget & financiering).

In 2016 is, mede door externe adviseurs, onderzocht op welke wijze de organisatie robuust kan worden ingericht, gereed voor de toekomst en waarmee de eerdergenoemde knelpunten in de taakuitvoering worden opgelost. Uitgangspunt is daarbij een slimme organisatie van taken zodat de continuïteit is gewaarborgd en gewenste kwaliteit op een doelmatige wijze wordt geleverd. Het perspectief gaat uit van een andere aansturing en inrichting van de taakuitvoering op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De kosten van externe advisering die te maken hebben met de doorontwikkeling van de veiligheidsregio komen ten laste van het onderdeel programmabureau. Voor de dekking daarvan is de eenmalige loonbijstelling van de BDUR 2016 ingezet.

3. Toelichting op dit verslag

Dit jaarverslag biedt een beknopte weergave van het in 2016 ingezette en gevoerde beleid, alsmede de opgeleverde producten van het verslagjaar. Als belangrijkste algemene speerpunten in 2016 kunnen genoemd worden het project 'doorontwikkeling van de veiligheidsregio' en de implementatie van regionale en landelijke ontwikkelingen in het kader van de Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's, de oplevering en officiële openstelling van de Meldkamer Limburg alsmede de vele trainings- en oefensessies inzake openstelling Koning Willem Alexander Tunnel te Maastricht. De doelstellingen uit het jaarplan 2016 van de Programma-Organisatie zijn grotendeels afgerond. Een aantal restpunten is tijdelijk 'onhold' gezet dan wel doorgeschoven naar 2017 of worden meegenomen in eerder genoemde doorontwikkeling. Het bewaken van de te realiseren doelstellingen uit het jaarplan 2016 Programma-Organisatie heeft plaatsgevonden middels periodieke kwartaalrapportages (driemaandelijks). Eventuele tussentijdse bijstellingen konden tussentijds plaatsvinden. In dit jaardocument wordt een beknopte weergave van het gevoerde beleid -gedurende het verslagjaar- aangeboden (jaarverslag), alsmede de financiële verantwoording over het verslagjaar (jaarrekening).

4 Het Programmabureau en de Programma-Organisatie

Het Programmabureau heeft in 2016 ondersteuning geboden aan de directie bij de sturing van het opstellen van plannen conform de in de Wet- en Besluit veiligheidsregio's genoemde kaders. Bij het uitvoeren van de plannen heeft het Programmabureau actief de samenwerking binnen de kolommen gezocht. De leden van het Programmabureau en de vertegenwoordigers van de vier kolommen vormden gezamenlijk de Programma-Organisatie. De kolomvertegenwoordigers hebben voor draagvlak gezorgd en inhoudelijke specialistische bijdragen uit de eigen kolommen. Tevens hebben zij ervoor gezorgd dat multidisciplinaire afspraken binnen hun eigen kolom geïmplementeerd werden. In het Programmabureau zijn specifiek die producten ondergebracht die rechtstreeks te maken hebben met de sturing van de organisatie vanuit beleidsmatig oogpunt en de voorbereiding van bestuurlijke keuzes met het oog op de toekomst. Het Programmabureau en de Programma-Organisatie hebben een overkoepelend programma (jaarplan) opgesteld. Kernthema daarin is de multidisciplinaire samenwerking op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing (fysieke veiligheid).

4.1 Kerntaken van het Programmabureau

De kerntaken die binnen het Programmabureau zijn uitgevoerd:
- Beleidsvoorbereiding en –ondersteuning
- Wettelijke borging
- Procesbewaking programmamanagement
- Kwaliteitsbewaking programmamanagement
- Advisering en toetsing
- Integrale afstemming beleid en uitvoering
- Ambtelijk secretariaat directie
- Corporate communicatie
- Informatiemanagement

4.1.1 Beleidsvoorbereiding en –ondersteuning

In 2016 is onder regie en coördinatie van het Programmabureau een jaarplan 2017 opgesteld. De doelstellingen in het jaarplan zijn de restpunten van het jaarplan 2016, afgeleide doelstellingen en ambities uit het beleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg 2012-2015 alsmede de regionale en landelijke ontwikkelingen waaronder de projecten in het kader van de Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's. Voor wat betreft de landelijke ontwikkelingen wordt conform afspraak met het Veiligheidsberaad jaarlijks een bedrag begroot ten behoeve van een werkbudget voor het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) en het Veiligheidsberaad. Onder regie van het Programmabureau heeft de Programma-Organisatie het beleid voor 2017 voorbereid. In verband met de doorontwikkeling van de veiligheidsregio is de werking van het beleidsplan 2012-2015 verlengd tot eind 2017. Een nieuw beleidsplan voor de periode 2018-2021 zal in 2017 worden voorbereid.

4.1.2 Wettelijke borging

Op basis van de actualisatie van de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2016 is een start gemaakt met het inventariseren van alle onderliggende documenten die –waar nodig- aangepast moeten worden. Dit traject loopt door in 2017 en is mede afhankelijk van de doorontwikkeling van de organisatie.

4.1.3 Procesbewaking programmamanagement

Het Programmabureau heeft het proces van programmamanagement gecoördineerd en bewaakt. De coördinatie en bewaking heeft grotendeels plaatsgevonden aan de hand van het wekelijks overleg in de Programma-Organisatie. De voortgang van het programmamanagement is periodiek middels kwartaalrapportages voorgelegd aan de directie. Het Programmabureau heeft verder alle in- en externe vragen die zijn binnen gekomen beoordeeld, behandeld dan wel intern binnen de organisatie doorgeleid alsmede de voortgang hierop bewaakt. Verder heeft het Programmabureau in 2016 de deelbegroting 2017 opgesteld voor het onderdeel Programmabureau.

Deze deelbegroting is opgesteld conform de richtlijnen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De ontwikkeling van één programma- c.q. productbegroting voor de veiligheidsregio is in 2015 gestart en loopt door tot in 2017.

4.1.4 Kwaliteitsbewaking programmamanagement

In 2016 heeft het Programmabureau alle documenten die geagendeerd zijn voor de vergaderingen van de directie, het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur op besluitrijpheid en kwaliteit getoetst.

4.1.5 Advisering en toetsing

De medewerkers van het Programmabureau hebben in 2016 (Eu)regionale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van fysieke veiligheid nauwgezet gevolgd. Nieuwsbrieven en circulaires werden geraadpleegd en relevante (Eu)regionale en landelijke bijeenkomsten/symposia werden bezocht (onder andere het landelijk overleg hoofden meldkamers, het landelijk adviseursoverleg, het landelijk overleg voor de hoofden veiligheidsbureaus en het landelijk overleg grensregio's). Aan de hand van de verkregen informatie en voortschrijdend inzicht is de directie en het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies voorzien. Het Programmabureau heeft daarin een signalerende, regisserende en adviserende rol vervuld. Het Programmabureau heeft in 2016 de annotaties verzorgd voor de voorzitter van de veiligheidsregio ten behoeve van het dagelijks- en het algemeen bestuur en van het Veiligheidsberaad. Daarnaast zijn annotaties verzorgd voor de bestuurlijke portefeuillehouders aan de landelijke bestuurlijke adviescommissies en voor de voorzitter van de directie ten behoeve van de vergaderingen van de Raad van Directeuren Veiligheidsregio's (RDVR).

Het Programmabureau heeft het voorgenomen beleid telkens getoetst aan de wettelijke kaders en heeft daarnaast gecontroleerd of programma's werden uitgevoerd binnen de gestelde termijnen en conform gemaakte afspraken. Het Programmabureau heeft periodieke contacten onderhouden met de relatiemanagers van het ministerie van Veiligheid en Justitie, het Nationaal Crisis Centrum (NCC) alsmede het bureau Veiligheidsberaad en het Instituut Fysieke Veiligheid. Tevens zijn er periodieke contacten geweest met de Inspectie Veiligheid en Justitie inzake inspectieonderzoeken (Staat van Rampenbestrijding 2016 en het onderzoek naar de Repressieve Brandweerzorg). Het Programmabureau is eveneens nauw betrokken bij het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. De Onderzoeksraad is namelijk een onderzoek gestart naar de wijze waarop Nederland met zijn buurlanden samenwerkt om incidenten bij kerncentrales met grensoverschrijdende gevolgen te voorkomen en te beheersen. Inwoners van de grensregio's maken zich hierover al geruime tijd zorgen. In het onderzoek wil de Raad onder meer achterhalen hoe Nederland en België elkaar betrekken bij besluitvorming over en toezicht op de centrales, welke informatie wordt uitgewisseld en hoe de landen zich gezamenlijk voorbereiden op een mogelijk ongeval. Dit onderzoek loopt door in 2017.

Het Programmabureau heeft in 2016, in samenwerking met het team Bestuurszaken van het onderdeel Brandweer, een vijftal verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid bestuur (WOB-verzoeken) behandeld. Ook werd de beantwoording van meerdere motievragen vanuit gemeenteraden vanuit het Programmabureau begeleid.

4.1.6 Integrale afstemming beleid en uitvoering

In het wekelijks overleg van de Programma-Organisatie heeft integrale afstemming plaatsgevonden van de uitvoering van de activiteiten naar aanleiding van de beleidsvoornemens. De voortgang van activiteiten (producten en projecten) werd besproken, afgestemd en desgewenst bijgestuurd. De onderwerpen op de agenda's van de diverse regionale overleggremia van directie, commissies en bestuur werden vooraf inhoudelijk afgestemd met de leden van de Programma-Organisatie.

4.1.7 Ambtelijk secretariaat directie

Het Programmabureau heeft de functie van ambtelijk secretariaat voor de directie vervuld. Het bureau heeft daarbij opgetreden als intermediair tussen directie en Programma-Organisatie. Daarnaast werd de voorzitter van de directie in zijn hoedanigheid als bestuurlijk secretaris van het algemeen en dagelijks bestuur ondersteund bij een goede voorbereiding en een goed verloop van vergaderingen.

Het Programmabureau is verantwoordelijk geweest voor:
- de jaarplanning;
- de agendavorming;
- de verslaglegging van onderstaande vergaderingen:
  - algemeen bestuur
  - dagelijkse bestuur
  - bestuurlijke financiële commissie
  - bestuurlijke commissie brandweer
  - bestuurlijke commissie bevolkingszorg
  - directie
  - stuurgroep doorontwikkeling

De medewerkers van het Programmabureau hebben alle vergaderingen van de directie en het bestuur bijgewoond. Daarnaast is het Programmabureau betrokken geweest bij de voorbereidingen van de jaarlijkse Tweedaagse bestuurlijke conferentie van het algemeen bestuur. Een aantal additionele kosten, waaronder het inhuren van gastsprekers, is gefinancierd vanuit het budget van het Programmabureau.

4.1.8 Corporate communicatie

De in- en externe communicatie (corporate communicatie) van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg viel eveneens onder de regie van het Programmabureau. Onder andere werd de website van de veiligheidsregio (www.vrzuidlimburg.nl) periodiek geactualiseerd. De maandelijkse kosten voor het onderhouden (hosten) van deze website worden gefinancierd vanuit het budget van het Programmabureau.

4.1.9 Informatiemanagement

Het informatiemanagement draagt zorg voor de uitvoering en voortgang van het netcentrisch werken binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De netcentrische werkwijze ondersteunt de beschikbaarheid en toegankelijkheid van relevante informatie over evenementen, incidenten, rampen of crisis.
In 2016 is onvoldoende aandacht besteed aan het verder professionaliseren van deze werkwijze. Dit is mede veroorzaakt door het feit dat de programmamanager informatiemanagement volledig belast is met de projectleiding van de Meldkamer Limburg. De verdere doorontwikkeling van het onderwerp informatiemanagement is hierdoor onder druk komen te staan en maakt onderdeel uit van de doorontwikkeling.

5. Financiële paragrafen

5.1. Algemeen

De financiële paragrafen gaan vooral over een aantal beheersmatige onderwerpen. In het “Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten” (BBV) is een aantal verplichte onderwerpen opgenomen. De in dit hoofdstuk behandelde paragrafen zijn:
- Weerstandvermogen
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

5.2 Weerstandsvermogen

Het onderdeel Programmabureau kent geen weerstandsvermogen. De financiële gevolgen van eventuele risico’s worden opgevangen binnen de exploitatie.

5.3 Bedrijfsvoering

5.3.1 Organisatiestructuur

De voorzitter van de directie stuurt het onderdeel Programmabureau aan. De dagelijkse aansturing van het onderdeel Programmabureau is ondergebracht bij de programmamanager/ambtelijk secretaris.

Het onderdeel Programmabureau bestaat uit de volgende functies:
1. Programmamanager/ambtelijk secretaris;
2. Manager MCC/ programmamanager Informatiemanagement;
3. Beleidsmedewerker.

5.3.2 Personeelsbeleid

De leden van de directie zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding van en de uitvoering van het personeelsbeleid binnen het onderdeel Programmabureau. Een aantal daartoe aangewezen medewerkers wordt belast met de uitvoering hiervan waarbij het onderdeel brandweer ondersteuning / uitvoering verleent ten behoeve van het onderdeel Programmabureau.

5.4 Verbonden partijen

In het BBV is verbonden partij gedefinieerd als: “een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft”.

Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is aanwezig indien zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

Het onderdeel Programmabureau heeft in het kader van bovengenoemde definitie geen verbonden partij. Er is geen enkele organisatie waarin het onderdeel Programmabureau zowel bestuurlijk als financieel een belang heeft.

6 Jaarrekening 2016 Programmabureau

6.1 Rekening van baten en lasten 2016 Programmabureau

Waarderingsgrondslagen
De jaarrekening wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit begroting en verantwoording zoals van toepassing op gemeenten. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva zijn gebaseerd op historische kosten. De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij de vorderingen wordt mogelijk rekening gehouden met een voorziening wegens oninbaarheid op basis van individuele beoordeling. De onder vlottende activa behorende vorderingen worden onderverdeeld in: vorderingen op openbare lichamen, overige vorderingen, waarborgsommen en overlopende activa. Verder worden onder vlottende activa de liquide middelen opgenomen die vrij beschikbaar zijn. De onder vlottende passiva behorende kortlopende schulden worden onderverdeeld in; crediteuren, betalingen onderweg, overlopende passiva en overige rekening courantsaldi. De kortlopende schulden hebben, tenzij anders vermeld, een looptijd van korter dan 1 jaar en worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen gemeentelijke en rijksbijdragen alsmede de overige inkomsten en alle aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor al vermelde waarderingsgrondslagen.

Omschrijving	Werkelijk 2015	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Saldo 2016
Lasten				
Personeelslasten	266.100	275.500	286.916	-11.416
Huisvesting	18.000	18.000	18.000	0
Kantoor	38.066	18.900	84.650	-65.750
Overige kosten		26.713	24.322	2.391
Veiligheidsberaad		20.000		20.000
Bijdrage aan bevolkingszorg	45.124			0
Onvoorzien		5.000		5.000
Totaal lasten	**367.290**	**364.113**	413.888	**-49.775**
Baten				
Bijdrage GHOR	179.000	181.549	181.549	0
Bijdrage Politie	59.000	59.841	59.841	0
Bijdrage Brandweer	59.000	59.841	59.841	0
Bijdrage Bevolkingszorg	9.000	9.128	9.128	0
Bijdrage MCC	50.000	53.754	52.446	-1.308
Bijdrage inzake index BDUR 2016			48.075	48.075
Totaal baten	**356.000**	**364.113**	410.880	**46.767**
Saldo exploitatie exclusief reserves	**-11.290**	**0**	**-3.008**	**-3.008**
Reserves				
Stortingen in reserves				
Onttrekkingen uit reserves	45.124		**0**	**0**
Totaal reserves	**45.124**	**0**	**0**	**0**
Saldo exploitatie inclusief reserves	**33.834**	**0**	**-3.008**	**-3.008**

6.2 Toelichting op de jaarrekening

Bij de jaarrekening 2016 is rekening gehouden met:
- De notitie “financiële uitgangspunten begroting 2018 en jaarrekening 2016” van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
- Kostensoorten zijn aangepast aan die van het onderdeel Brandweer.
- De jaarrekening van het onderdeel Programmabureau sluit het jaar 2016 met een nadelig exploitatiesaldo van € 3.008,--

6.3 Toelichting rekening van baten en lasten

In de toelichting op de rekening van baten en lasten wordt ingegaan op de, in materiële zin, belangrijkste posten ten opzichte van de begroting 2016.

Het exploitatiesaldo van het onderdeel Programmabureau over het boekjaar 2016 bedraagt € 3.008 nadelig mede veroorzaakt doordat ten laste van het onderdeel Programmabureau incidentele advieskosten zijn gebracht tot een bedrag van ruim € 62.000,--.
Deze advieskosten zijn gemaakt in het kader van de doorontwikkeling van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Daarentegen werd een incidentele verhoging (€ 48.075,--) van de BDUR toegekend aan het programmabureau. Op dit onderdeel is een nadelig incidenteel resultaat van € 14.000,-- ontstaan.
Ook incidenteel zijn de hogere personeelslasten ad € 11.000,-- Die houden hoofdzakelijk verband met de reservering van vakantiegelden juni t/m december 2016 vanwege de invoering van het IKB.
De geraamde bijdrage aan het landelijk veiligheidsberaad ad € 20.000,-- werd niet betaald en ook de post onvoorzien (€ 5.000,--) werd niet aangesproken.

WNT

Bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, onderdeel Programmabureau wordt het bestuur (algemeen bestuur en dagelijks bestuur) beschouwd als topfunctionaris in de zin van de Wet normering topinkomens (WNT). De governance van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is in 2016 namelijk zo ingericht dat het bestuur de beslissingen neemt over aangelegenheden die ook het onderdeel Programmabureau betreffen. De directie (voorzitter) is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het onderdeel Programmabureau.

Directie: De voorzitter van de directie, de heer F.C.W. Klaassen, heeft deze functie voor het hele boekjaar 2016 onbezoldigd bij het onderdeel Programmabureau vervuld.

Bestuur: Voor de bestuursleden verwijzen we naar het overzicht (tabel) op pagina 3. Alle bestuursleden hebben in 2016 deze functie onbezoldigd vervuld.

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg, onderdeel Programmabureau beschikt verder niet over een toezichthoudend orgaan, er vindt geen externe inhuur plaats van personen die als topfunctionaris kunnen worden aangemerkt en er zijn geen overige functionarissen die de gestelde normbedragen overschrijden.

7 Balans

Activa	31-12-2016 Eindbalans	31-12-2015 Beginbalans
Liquide middelen		
Kas		
Rekening courant		42.443
Totaal liquide middelen	**0**	**42.443**
Vorderingen		
Debiteuren	311.311	
Totaal vorderingen	**311.311**	**0**
Totaal vlottende activa	**311.311**	**42.443**
Totaal activa	**311.311**	**42.443**

Passiva	31-12-2016 Eindbalans	31-12-2015 Beginbalans
Reserves		
Bestemmingsreserve	42.443	8.609
Rekeningsaldo 2016	-3.008	33.834
Totaal reserves	**39.435**	**42.443**
Kortlopende schulden		
Crediteuren	229	
Overlopende passiva	10.109	
Rekening courant	261.538	
Totaal kortlopende schulden	**271.876**	**0**
Totaal Passiva	**311.311**	**42.443**

7.1 Toelichting

Rekening courant
De betalingen en de ontvangsten van het programmabureau lopen via de administratie van het onderdeel Brandweer. Hiervoor heeft het programmabureau een rekening courant met het onderdeel Brandweer.

Debiteuren
Bij het opmaken van de balans stonden er een bedrag van € 311.311,-- aan debiteuren open. Het betreft de op 31-12-2016 nog te ontvangen bijdragen van de GHOR (€ 199.024,--), de Nationale Politie (€ 59.841,--) en MCC (€ 52.446,--)

Algemene reserve
- Het betreft hier onder andere het rekeningsaldo van 2015. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 is besloten het batig saldo tot een bedrag van € 33.834 te bestemmen voor het project programma en productbegroting Veiligheidsregio Zuid-Limburg., waarmee de totale reserve per 31-12-2016 uitkomt op een bedrag van € 42.443

Rekeningsaldo 2016
Het rekeningsaldo 2016 bedraagt € 3.008 nadelig.

Crediteuren
Bij het opmaken van de balans stond er een bedrag van € 229,-- open aan crediteuren.

Overlopende passiva
De overlopende passiva betreffen de gereserveerde vakantietoelagen juni t/m december 2016.

Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen (algemene reserve) en de ruimte in de exploitatiebegroting. De financiële gevolgen van eventuele risico's worden opgevangen binnen de exploitatie.

Weerstandscapaciteit	31-12-2016
Reserves	39.435
Ruimte op de begroting	
Onbenutte belastingcapaciteit	
Langlopende voorzieningen	
Totaal	**39.435**

Financiële kengetallen

1A	Netto Schuldquote	Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	
B	Netto vlottende schuld	271.876
C	Overlopende passiva	10.109
D	Financiele activa	
E	Uitzettingen	311.311
F	Liquide middelen	-
G	Overlopende activa	
H	Totale baten	410.880
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	**-7,14%**

1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	
B	Netto vlottende schuld	271.876
C	Overlopende passiva	10.109
D	Financiele activa	
E	Uitzettingen	311.311
F	Liquide middelen	-
G	Overlopende activa	
H	Totale baten	410.880
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	**-7,14%**

2.	Solvabiliteitsratio	Jaarrekening 2016
A	**Eigen vermogen**	39.435
B	**Balanstotaal**	311.311
	Solvabiliteit (A/B)*100%	**12,67%**

3.	Kengetal grondexploitatie	n.v.t.

4.	Structurele exploitatieruimte	Jaarrekening 2016
A	Totale structurele lasten	341.680
B	Totale structurele baten	362.805
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-
E	Totale baten	410.880
	Structurele exploitatieruimte ((A-B)+(C-D))/E*100%	**5,14%**

5.	Belastingcapaciteit	n.v.t.

7.2.1 Toelichting Financiële kengetallen.

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen is te voldoen.

Het **kengetal grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten Dit kengetal is niet van toepassing op het Programmabureau.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte aanwezig is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De begroting en ook de realisatie kennen nauwelijks incidentele lasten en baten.

De **belastingcapaciteit** is niet van toepassing op het Programmabureau.
Het Programmabureau volgt verplicht de regels van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en handelt in de zin van deze wet.

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

Stappen (1–4)	***(1) Vlottende schuld***	***(2) Vlottende middelen***	***(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)***
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 1	-	-	-
ultimo maand 2	-	-	-
ultimo maand 3	-	-	-
(4) gemiddelde van (3)	**-**	**-**	**-**

Stappen (5–9)	***Variabelen***	***Bedragen***
-5	*kasgeldlimiet*	33.939
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	33.939
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nvt
Berekening kasgeldlimiet (5)		
-7	Rekeningtotaal	413.889
-8	Percentage regeling	8,20
(5) = (7) x (8) / 100	***Kasgeldlimiet***	**33.939**

Renterisiconorm

Stap	Variabelen renterisiconorm	2016
1	Renteherzieningen	-
2	Aflossingen	
3	Renterisico (1+2)	-
4	Renterisiconorm	82.778
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	82.778
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-
Berekening renterisiconorm		
4a	Rekeningtotaal	413.889
4b	Percentage regeling	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	82.778

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van het onderdeel Programmabureau van de Veiligheidsregio Zuid Limburg (hierna: Programmabureau) gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Programmabureau op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de rekening van baten en lasten over 2016;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Programmabureau op 15 april 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Wij zijn onafhankelijk van Programmabureau zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 4.139, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.
Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaardocument andere informatie, die bestaat uit de overige paragrafen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van Programmabureau is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van Programmabureau voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur van Programmabureau is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur van Programmabureau:

- is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen;
- met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controle protocol.

In dit kader is het dagelijks bestuur van Programmabureau tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur van Programmabureau noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur van Programmabureau is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Programmabureau.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol

dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Programmabureau op 15 april 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Programmabureau;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur van Programmabureau en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur van Programmabureau onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 29 maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA

VEILIGHEIDSREGIO
Zuid-Limburg

Jaardocument Bevolkingszorg 2016

Maastricht, maart 2017

Inhoudsopgave

1 Bestuur, Directie en vaststelling 4
2. Inleiding Bevolkingszorg 6
3. Toelichting op dit verslag 6
4. Bevolkingszorg 6
5. Opgeleverde producten 2016 onderdeel Bevolkingszorg 7
5.1 Programmaplan 2016 7
5.2 Enkele activiteiten nader toegelicht: 9
6. Financiële paragrafen Bevolkingszorg 12
6.1. Algemeen 12
6.2 Weerstandsvermogen 12
6.3 Bedrijfsvoering 12
6.4 Verbonden partijen 13
7. Jaarrekening 2016 Bevolkingszorg 13
7.1 Rekening van baten en lasten 2016 Bevolkingszorg 13
7.2 Toelichting op de jaarrekening 14
7.3 Balans Onderdeel Bevolkingszorg 16
7.4 Kengetallen 17

Voorwoord

In de rampenbestrijding en crisisbeheersing speelt de gemeente een belangrijke rol, zowel in de voorbereiding, de uitvoering als in de nafase.

De gemeenten zijn vanaf het eerste moment bij een crisis betrokken, bijvoorbeeld bij de opvang van slachtoffers, het proces van crisiscommunicatie maar ook bij het informeren van verwanten. En wanneer de brandslang is opgerold, het dranghek is weggehaald en de laatste ambulance is vertrokken, hebben gemeenten vaak nog de handen vol aan het organiseren van allerlei nazorgactiviteiten. Activiteiten die vaak langer duren dan het incident. De gemeente is tijdens incidenten een gelijkwaardige, operationele partner van de operationele hulpdiensten.

In 2013 hebben de 18 Zuid-Limburgse gemeenten met elkaar afgesproken om zowel de voorbereiding op, als de aanpak van een incident regionaal te organiseren in het onderdeel Bevolkingszorg van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. De afgelopen jaren is deze kolom Bevolkingszorg sterk geprofessionaliseerd als het gaat om hun rol in de crisisbeheersing. Vanaf 2015 wordt gewerkt vanuit één regionale crisisorganisatie Bevolkingszorg aangevuld met lokale functionarissen. Een regionaal team wat ten dienste staat van alle gemeenten. Dit regionaal team werkt tijdens de crisis vanuit het Regionaal crisiscentrum MCC te Maastricht. Naar aanleiding van enkele evaluaties van incidenten is aanvullend op deze afspraak in 2016 besloten om eveneens het team Crisiscommunicatie op hard piket te zetten en extra te investeren in opleiden, trainen en oefenen. Dit team is vanaf 1 januari 2017 operationeel. Wel zal de komende jaren vooral ingezet worden op vakbekwaamheid van alle sleutelfunctionarissen in de crisisorganisatie, conform de landelijke eisen.

Piet Buijtels, Bevolkingszorg

Coördinerend Gemeentesecretaris

1 Bestuur, Directie en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de concept jaarrekening. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter portefeuille Politie
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer portefeuille financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille multidisciplinair portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.1.1 Directie

De directie bereidt de concept jaarrekening voor.
De directie is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid / Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg (gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016

1.2.1 Opstellen

De concept jaarrekening 2016 wordt door het dagelijks bestuur opgesteld en besproken in de vergadering van 24.03.2017.

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

1.2.2 Vaststellen

De jaarrekening 2016 wordt door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 16.06.2017

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

2. Inleiding Bevolkingszorg

In de gemeenschappelijke regeling van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is ook het organisatieonderdeel Bevolkingszorg opgenomen, waarin de 18 gemeenten nauw met elkaar samenwerken in de rampen- en crisisorganisatie. Het betreft regionale uitvoering van een aantal wettelijke taken en gemeentelijke taken die om doelmatigheidsredenen bij de Veiligheidsregio zijn ondergebracht. Dit is verder uitgewerkt in een organisatieverordening. Hierbij ontvangt u de ontwerp-jaarrekening over 2016, waarin zowel inhoudelijk als financieel verantwoording afgelegd wordt over het gevoerde beleid en werkzaamheden van de kolom Bevolkingszorg 2016.

3. Toelichting op dit verslag

In dit document blikken we kort terug naar het jaar 2016. Jaarlijks wordt een programmaplan Bevolkingszorg opgesteld ten behoeve van de planning en uitvoering. De Coördinerend Gemeentesecretaris (CGS) stelt het programmaplan vast.

4. Bevolkingszorg

Om te kunnen voldoen aan de Wet Veiligheidsregio's en de hierin opgenomen kwaliteitseisen heeft het Algemeen Bestuur 09 december 2011, door het vaststellen van het Crisisplan, besloten de gemeentelijke crisisorganisatie regionaal te organiseren en uit te voeren. Door de gemeenten is geconstateerd dat de schaal van de gemeente vaak al te klein is om zelfstandig een grote ramp te kunnen bestrijden. Om deze reden is door het Algemeen bestuur op 31 maart 2013 besloten om zowel in de warme- als koude fase de crisisorganisatie te regionaliseren. De voorbereiding, coördinatie en de planvoering werd in 2016 onder verantwoordelijkheid van de CGS door de medewerkers bureau Bevolkingszorg van de Veiligheidsregio uitgevoerd.

5. Opgeleverde producten 2016 onderdeel Bevolkingszorg

5.1 Programmaplan 2016

De volgende activiteiten werden in 2016 door het organisatieonderdeel Bevolkingszorg vooraf vastgelegd. Aangegeven is de stand van zaken m.b.t. deze vastgestelde activiteiten.

Verklaring gebruikte kleuren in de rapportage

	Was voorzien is nog niet opgepakt
	Was voorzien, is nog niet gereed
	Gereed

Processen en activiteiten		2016	Opmerkingen
Doorontwikkeling Bevolkingszorg 01.01.2016	Doorontwikkeling IM, proces informatie		Bemensing aangewezen en opgeleid; het landelijk examen vindt begin 2017 plaats
	Verder ontwikkelen Vakbekwaamheid		In verband met een vacature en de doorontwikkeling is dit doorgeschoven naar 2018
Uitwerking rapport Bevolkingszorg op Orde	Implementatie Bevolkingszorg op orde 2.0		In dit rapport is de landelijke visie van Bevolkingszorg opgenomen en staan de landelijke prestatie-eisen beschreven
Uitwerken van enkele Deelprocessen Procesonderhoud	Afspraken met RUD m.b.t. milieu-incidenten		
	Operationeel overleg met alle teams: omgevingszorg, publieke zorg, bedrijfsvoering, sectie en officier van dienst		Periodiek overleg
Crisiscommunicatie	Aanpassen deelproces Crisiscommunicatie		
	Implementeren aanbevelingen crisiscommunicatie n.a.v. het incident Chemelot 2016		Vanaf 31 december 2016 staat het volledige team Crisiscommunicatie op hard piket en zijn de opleidingen in volle gang
Beheer Communicator/ AGM en LCMS	Onderhouden en beheren van het alarmeringssysteem		Doorlopend proces
Intranet	Onderhouden en beheer Intranet paginawebsite Bevolkingszorg		Doorlopend proces
Mono OTO-plan 2016	Aanbieden van functie- en procesgerichte opleidingen; mede aan de hand van de landelijke profielen GROOTER		
	Aanbieden van trainingen & oefeningen volgens het opleidingsplan 2016		

Multi OTO plan	CoPi, ROT, GBT en RBT oefeningen		
Multi OTO A2 tunnel	Diverse trainingen en oefeningen		Afgerond dec 2016
Systeemtest 2016			Door het vele oefenen in de A2 tunnel is de systeemtest doorgeschoven naar 2017
Planvorming **multi**	Herziening RBP MAA		Participeren in projectgroepen Multi informatie kaarten (MIK); de implementatie MIK terrorisme vindt plaats eerste helft 2017
	Herziening RBP AWACS		
	Plan van aanpak Gem noodplan langdurige stroomuitval		
	Herziening MIK extreem Weer		
	MIK Terroristische dreigingen		
	MIK actualiseren Stralingsincidenten		
	MIK afronden chemelot		
	Regionaal Beleidsplan 2016 Doorgeschoven naar 2017		
Evaluaties incidenten	Evalueren incidenten en doen van verbeter voorstellen		Elke grip vanaf 2 wordt mono en multi geëvalueerd
Adviezen/annotaties Aan bestuur en burgemeesters	CGS/VD/DB/AB		
P&C cycli o.a.	Begroting 2017		
	Rekening 2016		
Evenementen	Verstrekken van multi adviezen RMAE C-evenementen		Bevolkingszorg voorzitter
	Evalueren adviezen C-evenementen		Doorlopend proces
	Implementeren evenementenassistent en de evenementenkalender		Vanaf 31 december is de eerste gemeente Eijsden-Margraten aangesloten op de Evenementen Assistent. (digitale tool om het evenementenproces te stroomlijnen)
	OvB BZ voorbereiden op Incidenten bij C evenementen		Bij C evenementen worden doorleefsessies gehouden.
Sociale veiligheid	Verder uitwerken Burgernet		Doorlopend
	Beheren NL-Alert		
	Zelfredzaamheid / burgerhulp		On hold gezet: onvoldoende capaciteit om dit nu op te pakken
Uitwerking acties BZ convenanten vitale partners			continu
Lichte coördinatie vluchtelingen vrzl	Vrzl speelt een rol bij de crisisnoodopvangplekken en deelname aan de provinciale ambtelijke werkgroep en bestuurlijke stuurgroep noodopvangplekken		Afgerond dec 2016
Strategische Rijksagenda Landelijk namens de alle gemeenten accounthouder	Strategische Rijksagenda Opstellen landelijke visie “Water & evacuatie”		Deelname en aanspreekpunt namens landelijke gemeenten

“water & evacuatie			
Landelijk namens de alle gemeenten accounthouder kernincidenten	Strategische Rijksagenda		Deelname en aanspreekpunt namens landelijke gemeenten
Landelijk namens de alle gemeenten accounthouder Defensie	Strategische Rijksagenda		Deelname en aanspreekpunt namens landelijke gemeenten
Lid stuurgroep Vakbekwaamheid BZ			Landelijke deelname; is overgedragen aan een andere Veiligheidsregio
Operationele Overleggen met klankbordgroep, AOV-ers, OVDBZ, sectie			
Landelijk overleggen LOCB en Managementraad Bevolkingszorg			

5.2 Enkele activiteiten nader toegelicht:

Oefenen in 2016

Aan de sleutelfunctionarissen van de crisisorganisatie zijn de opleidingen conform het vastgestelde opleidingsplan 2016 uitgevoerd. Voor de sectie bevolkingszorg (organisatiestructuur per 1 januari 2016) hebben alle functionarissen een (landelijke) opleiding gehad. De opleiding van de nieuwe functie Hoofd Informatie wordt begin 2017 afgerond. Het examen wordt georganiseerd door het Instituut Fysieke Veiligheid,

Hieronder een opsomming van de OTO-activiteiten 2016:

- Functie specifieke training Teamleider
- Proceskennis Slachtofferinformatie Systeem
- Examen Hoofd Sectie Bevolkingszorg
- Examen Hoofd Taakorganisatie Bevolkingszorg
- Opleiding Officier van Dienst Bevolkingszorg (landelijk examen)
- Periodiek Operationeel overleg
- Training Verslaglegging beleidsteam en Landelijk management Systeem
- Training Informatiemanagement
- Opleiding Hoofd Taakorganisatie Bevolkingszorg (landelijk examen)
- Opleiding Hoofd Informatie
- Opleiding Crisiscommunicatie
- Opleiding Omgevingsanalist Crisiscommunicatie
- Opleiding LCMS
- Opleiding persvoorlichting
- Verticale oefening tussen sectieteamleden en de lokale gemeente

Het jaarplan Multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (MOTO) is vrijwel volledig uitgevoerd, waardoor vele actoren de kans gekregen hebben hun functioneren tijdens crises te onderhouden en te verbeteren. De opleidingen en oefeningen m.b.t. de Tunnel A2 Maastricht zijn eind 2016 afgerond.

Crisiscommunicatie

Naar aanleiding van enkele GRIP-incidenten en de systeemtest 2016 is het proces crisiscommunicatie in 2016 geëvalueerd. Dit heeft samen met het feit dat de snelheid waarmee de samenleving en daarmee communicatieomgevingen wijzigen, geleid tot een nieuwe opzet van de crisiscommunicatie-omgeving. Waardoor burgers adequaat informatie krijgen, handelings-perspectieven worden geboden en bestuurders strategisch worden geadviseerd. De doelstelling van crisiscommunicatie is drieledig: Informatie verstrekken, schade beperken en betekenis geven. De organisatie crisiscommunicatie dient conform de normen van de commissie Bruinooge (Bevolkingszorg op Orde) in staat te zijn om binnen 30 minuten de burger informatie te verschaffen en handelingsperspectieven te bieden. Daarnaast binnen 60 minuten de bestuurder strategisch te adviseren.

De basis van crisiscommunicatie ligt in de perceptie van wat door de burger als een crisis wordt ervaren en de gevolgen die hij daarvan ondervindt. De mate van een crisis en tot welke hoogte crisiscommunicatie nodig is wordt dus a priori bepaald aan de hand van de maatschappelijke impact die de crisis teweeg brengt. De vigerende GRIP-structuur is voor de inzet van crisiscommunicatie dus niet leidend. Crisiscommunicatie is ‘de achilleshiel van een crisis. Besloten is om aan het operationeel proces crisiscommunicatie meer prioriteit te gegeven. In 2016 is de Veiligheidsregio ook gestart met de analysetool Obi4wan en wordt een groep analisten opgeleid en getraind in het opstellen van omgevingsanalyses (informatiebehoefte van buiten naar binnen halen). Dat betekent het beschikbaar stellen van voldoende resources, breder draagvlak en een juiste positionering van het veld communicatie in zowel de koude als de warme fase. Al met al in 2016 is het team Crisiscommunicatie uitgebreid naar 7 functies op hard piket en is gelijktijdig gestart met het uitrollen van een specifiek functiegericht opleidingsprogramma. Vanaf 31 december 2016 is het volledige team Crisiscommunicatie operationeel.

Incidenten

Ondanks inspanningen in de preventieve sfeer kunnen zich toch incidenten en calamiteiten voordoen. Bij deze incidenten kan Zuid-Limburg rekenen op de inzet van de medewerkers crisisbeheersing en rampenbestrijding Bevolkingszorg. Naast de hulpdiensten zijn de medewerkers van de gemeenten hierbij in actie gekomen. De navolgende incidenten hebben zich in Zuid-Limburg voorgedaan waarbij ook crisisorganisatie Bevolkingszorg is ingezet.

Overzicht GRIP incidenten VRZL 2016

	Datum	GRIP 1	GRIP 2	GRIP 3	GRIP 4	Naam incident
1	15 januari	1				Brand (asbest) Berg en Terblijt
2	20 januari	1				Brandlucht AZM
3	20 januari	1				Brand Landgraaf
4	21 januari		2			Grote brand Van der Valk Heerlen
5	5 februari		2			Storm Carnaval
6	12 februari	1				Grote Brand Kerkrade
7	24 februari	1				OGS A76 (tankwagen)
8	17 maart	1				Sittard-Geleen – sterke Gaslucht
9	29 april	1				Ongeval (spookrijder) A79
10	2 juni	1				Vijlen – ondergelopen boerderij
11	4 juli		2			Asbestbrand Holleweg te Munstergeleen
12	19 juli	1				Middelbrand appartementencomplex Op den Nobel Heerlen
13	2 augustus	1				Maastricht Widelanken
14	8 oktober		2			Zeer grote brand Beatrixhaven
15	14 oktober	1				Zeer grote brand Rd4 Nijverheidsweg Heerlen
16	1 december	1				Ontruiming flat Brunssum
17	1 december		2			Ammoniak uitbraak Chemelot
18	26 december	1				Stank station Sittard
19	31 december	1				OGS Stein – Heerstraat (CO-melding)

GRIP 1	14			
GRIP 2		5		
GRIP 3			0	
GRIP 4				0

Evenementen

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio heeft op 10 juni 2011 de ‘Handreiking aanpak evenementen Veiligheidsregio Zuid-Limburg’ vastgesteld. Deze is in 2014 geactualiseerd. Doel van de regionale handreiking is om te komen tot afspraken over de aanpak van evenementen in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
De Regionale Multidisciplinaire Adviesgroep Evenementen (RMAE) heeft voor de zgn. C-evenementen vervolgens op basis van deze handreiking aan de burgemeesters multidisciplinaire adviezen verstrekt.
Multidisciplinair advies is in 2016 uitgebracht over:

- Pinkpop te Landgraaf
- Auw Wieverbal te Valkenburg aan de Geul
- Oktoberfeest Sittard
- Iron man Maastricht
- Castle of love Kerkrade
- Tefaf Maastricht
- Carnaval

De invoering van de Evenementen Assistent (evenementenloket waarbij de 18 gemeenten, de hulpdiensten en de Veiligheidsregio op elkaar zijn aangesloten) incl. de daarvoor beschikbaar middelen is in de AB vergadering van december 2015 geaccordeerd. In 2016 is begonnen met het implementeren van de Evenementenassistent. 31 december 2016 is de eerste gemeente (Eijsden-Margraten) live gegaan met de Evenementenassistent. De andere gemeenten zullen in de eerste helft 2017 worden aangesloten.

Vluchtelingen
Aandacht is besteed aan de verhoogde instroom van vluchtelingen. De gemeenten zijn natuurlijk al jarenlang een belangrijke partner voor de reguliere vreemdelingenketen. Op 17 september 2015 bleek er een acuut probleem: er waren niet voldoende opvangplekken. Door de staatssecretaris van V&J werd verzocht om gebruik te maken van de crisisnoodopvang van de crisisketen in Nederland. 2016 is de Veiligheidsregio aangeschoven aan de provinciale regietafel. Eind 2016 is door de regie tafel besloten om de focus meer te leggen op de statushouders en het integratieproces. De Veiligheidsregio neemt dan ook niet meer actief deel aan de Provinciale regietafel.

6. Financiële paragrafen Bevolkingszorg

6.1. Algemeen

De financiële paragrafen gaan vooral over een aantal beheersmatige onderwerpen. In het 'Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV) is een aantal verplichte onderwerpen opgenomen. De in dit hoofdstuk behandelde paragrafen zijn:
- Weerstandvermogen
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

6.2 Weerstandsvermogen

Voor het onderdeel Bevolkingszorg is geen weerstandsvermogen opgebouwd. De financiële gevolgen van eventuele risico's worden opgevangen binnen de exploitatie.

6.3 Bedrijfsvoering

Binnen het organisatieonderdeel Bevolkingszorg werken 7 medewerkers op detacheringsbasis. Hiervan werken 2 medewerkers op parttime basis. De medewerkers zijn in de loop van 2013 ingestroomd. De rechtspositie van de desbetreffende gemeenten zijn van toepassing. Het onderdeel is gehuisvest in het MCC te Maastricht.
De verdere organisatie-inrichting en toedeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden vastgelegd in het organisatiebesluit van het onderdeel Bevolkingszorg. De ICT wordt verzorgd door de Veiligheidsregio.

WNT

Bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, onderdeel Bevolkingszorg, wordt het Bestuur (Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur) beschouwd als topfunctionaris in de zin van de Wet normering topinkomens (WNT). De governance van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is in 2016 namelijk zo ingericht dat het Bestuur de beslissingen neemt over aangelegenheden die ook het onderdeel Bevolkingszorg betreffen. De Coördinerende Gemeentesecretaris in de Veiligheidsdirectie is verantwoordelijk voor het onderdeel Bevolkingszorg.
Directie: De Coördinerend Gemeentesecretaris, heeft deze functie voor het hele boekjaar 2016 onbezoldigd bij het onderdeel Bevolkingszorg vervuld.
Bestuur: Voor de bestuursleden verwijzen we naar het overzicht (tabel) op pagina 4. Alle bestuursleden hebben in 2016 deze functie onbezoldigd vervuld.
De Veiligheidsregio Zuid-Limburg, onderdeel Bevolkingszorg beschikt verder niet over een toezichthoudend orgaan, er vindt geen externe inhuur plaats van personen die als topfunctionaris kunnen worden aangemerkt en er zijn geen overige functionarissen die de gestelde normbedragen overschrijden.

6.4 Verbonden partijen

Er zijn geen privaat- c.q. publiekrechtelijke organisaties waarin het onderdeel Bevolkingszorg een bestuurlijk dan wel financieel belang heeft.

7. Jaarrekening 2016 Bevolkingszorg

7.1 Rekening van baten en lasten 2016 Bevolkingszorg

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording zoals van toepassing op gemeenten. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva zijn gebaseerd op historische kosten. De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij de vorderingen wordt mogelijk rekening gehouden met een voorziening wegens oninbaarheid op basis van individuele beoordeling. De onder vlottende activa behorende vorderingen worden onderverdeeld in: vorderingen op openbare lichamen, overige vorderingen, waarborgsommen en overlopende activa. Verder worden onder vlottende activa de liquide middelen opgenomen die vrij beschikbaar zijn.

De onder vlottende passiva behorende kortlopende schulden worden onderverdeeld in; crediteuren, betalingen onderweg, overlopende passiva en overige rekening courantsaldi. De kortlopende schulden hebben, tenzij anders vermeld, een looptijd van korter dan 1 jaar en worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen gemeentelijke en rijksbijdragen vermeerderd met de overige inkomsten en alle aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor al vermelde waarderingsgrondslagen.

Jaarrekening 2016

Baten en lasten 2016 Bevolkingszorg

Omschrijving	Werkelijk 2015	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Saldo 2016
Lasten				
Personeelslasten	456.452	440.720	465.069	-24.349
Opleiding, vorming en training	59.057	8.300	58.342	-50.042
Kantoor	27.943	24.854	70.045	-45.191
Overige kosten	27.800		33.948	-33.948
Bijdrage programmabureau	9.000	9.000	9.128	-128
Onvoorzien		7.700		7.700
Totaal lasten	**580.252**	**490.574**	**636.532**	**-145.958**
Baten				
Bijdrage gemeenten	364.365	291.447	369.987	78.540
Bijdrage Bdur via GHOR	196.260	199.127	196.805	-2.322
Overige inkomsten	45.124		36.452	36.452
Totaal baten	**605.749**	**490.574**	**603.244**	**112.670**
Saldo exploitatie exclusief reserves	**25.497**	**0**	**-33.288**	**-33.288**
Reserves				
Stortingen in reserves	-45.124			0
Onttrekkingen uit reserves	27.800			0
Totaal reserves	**-17.324**	**0**	0	**0**
Saldo exploitatie inclusief reserves	**8.173**	**0**	-33.288	**-33.288**

7.2 Toelichting op de jaarrekening

Het exploitatiesaldo van het onderdeel Bevolkingszorg over het boekjaar 2016 bedraagt € 33.288,-- nadelig. In de toelichting op de rekening van baten en lasten wordt ingegaan op de, in materiële zin, belangrijkste posten ten opzichte van de begroting 2016.

Er is een aantal overschrijdingen te constateren. Die staan in causaal verband met eerdere besluitvorming inzake het vormen van een bestemmingsreserve “Kwaliteitshandhaving/verbetering Bevolkingszorg”. Deze reserve is bestemd om, eenmalig, de uitgaven van een aantal projecten te bekostigen.

Bij bestuurlijke besluitvorming in juni 2015 inzake de bestemming van het batig rekeningsaldo 2014 is besloten om dit saldo te bestemmen voor handhaving van de kwaliteit Bevolkingszorg. Voor het incidenteel afdekken van de landelijke-en regionale projecten:

- *risico-en crisiscommunicatie*
- *kwaliteitsversterking/handhaving Bevolkingszorg*
- *de EvenementenAssistent, evenals*
- *de verplichte afdracht aan het Rijk voor projecten (SIS, Crisiscommunicatie, Bevolkingszorg op Orde) van het landelijk instituut Fysieke Veiligheid.*

Als gevolg van onderuitputting op een aantal posten is het beroep op de bestemmingsreserve beperkt gebleven tot een bedrag van € 33.288,--. Dit bedrag betreft het aanschaffen van de Evenementen Assistent. (besluit AB van 20151204). Deze uitgave is geboekt onder de post kantoorkosten. Een korte toelichting over de Evenementen Assistent is beschreven onder paragraaf 5.2. De incidentele personeelslasten crisiscommunicatie welke, conform besluit Algemeen Bestuur d.d. juni 2016, gefinancierd zouden worden uit de bestemmingsreserve zijn als gevolg van openstaande vacatures volledig opgevangen in de reguliere post salarissen. De financiële bijdrage van de gemeenten is hoger dan geraamd als gevolg van de bijdrage in de kosten van opleiden, trainen en oefenen ad € 0,115 per inwoner, conform afspraken, welke ook zijn vastgelegd in de begrotingen 2015, 2016 en 2017.

7.3 Balans Onderdeel Bevolkingszorg

Activa	31-12-2016 Eindbalans	31-12-2015 Beginbalans
Liquide middelen		
Kas	351	127
Rekening courant	646.258	358.098
Totaal liquide middelen	**646.609**	**358.225**
Vorderingen		
Debiteuren		28.089
Vooruitbetaald	37.477	
Totaal vorderingen	**37.477**	**28.089**
Totaal vlottende activa	**684.086**	**386.314**
Totaal activa	**684.086**	**386.314**

Passiva	31-12-2016 Eindbalans	31-12-2015 Beginbalans
Reserves		
Bestemmingsreserve	318.587	310.414
Rekeningsaldo 2016	-33.288	8.173
Totaal reserves	**285.299**	**318.587**
Kortlopende schulden		
Crediteuren	398.787	63.502
Overlopende passiva	0	4.225
Totaal kortlopende schulden	**398.787**	**67.727**
Totaal Passiva	**684.086**	**386.314**

Toelichting Balans

Rekening courant
De betalingen en de ontvangsten van het onderdeel bevolkingszorg lopen via de administratie van Brandweer Zuid-Limburg. Hiervoor heeft bevolkingszorg een rekening courant met Brandweer Zuid-Limburg.

Vooruitbetaald
Het betreft een vooruitbetaalde factuur inzake een in 2017 te houden leergang evenementen-veiligheid.

Bestemmingsreserves
Bij bestuurlijke besluitvorming (AB) in juni 2016 is besloten om het rekeningresultaat 2015 ad € 8.173,-- toe te voegen aan de reserve kwaliteitshandhaving bevolkingszorg.
Deze reserve is met name bedoeld voor het afdekken van incidentele uitgaven voor landelijke en regionale projecten:
- risico- en crisiscommunicatie
- kwaliteitsverbetering bevolkingszorg
- de evenementen assistent, evenals
- de verplichte afdracht aan het Rijk voor projecten (SIS, Crisiscommunicatie, Bevolkingszorg op Orde) van het landelijk instituut Fysieke Veiligheid.

De bestemmingsreserve bedraagt per ultimo 2016 € 318.587,--

Rekeningsaldo 2016
Het rekeningsaldo 2016 bedraagt € 33.288,-- nadelig.

Crediteuren
Het betreft voornamelijk (ruim € 350.000,--) per 31 december nog te betalen kosten van door gemeenten bij Bevolkingszorg gedetacheerd personeel alsmede piketvergoedingen van gemeentelijk personeel.

7.4 Kengetallen

Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen (algemene reserve) en de ruimte in de exploitatiebegroting. De financiële gevolgen van eventuele risico's worden opgevangen binnen de exploitatie.

Weerstandscapaciteit	31-12-2016
Reserves	285.299
Ruimte op de begroting	
Onbenutte belastingcapaciteit	
Totaal	**285.299**

Financiële kengetallen

1A	Netto Schuldquote	Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	
B	Netto vlottende schuld	398.787
C	Overlopende passiva	
D	Financiele activa	
E	Uitzettingen	
F	Liquide middelen	646.609
G	Overlopende activa	37.477
H	Totale baten	603.244
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	**-47,29%**

1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	
B	Netto vlottende schuld	398.787
C	Overlopende passiva	
D	Financiele activa	
E	Uitzettingen	-
F	Liquide middelen	646.609
G	Overlopende activa	37.477
H	Totale baten	603.244
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	**-47,29%**

2.	Solvabiliteitsratio	Jaarrekening 2016
A	**Eigen vermogen**	285.299
B	**Balanstotaal**	684.086
	Solvabiliteit (A/B)*100%	**41,71%**

3.	Kengetal grondexploitatie	n.v.t.

4.	Structurele exploitatieruimte	Jaarrekening 2016
A	Totale structurele lasten	636.532
B	Totale structurele baten	603.244
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	
E	Totale baten	603.244
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	**-5,52%**

5.	Belastingcapaciteit	n.v.t.

Toelichting financiële kengetallen.

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen is te voldoen. De solvabiliteitsratio voor de komende jaren is licht dalende mede als gevolg van het feit dat in het jaar 2017 nog onttrekkingen aan de reserve zullen plaatsvinden opgenomen terwijl naar verwachting het balanstotaal gelijk zal blijven.

Het **kengetal grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten en is niet van toepassing op dit organisatie onderdeel.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte aanwezig is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. In de begroting 2017 is nog rekening gehouden met incidentele onttrekkingen aan de reserves. De begroting en ook de realisatie kennen nauwelijks incidentele lasten en baten.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk van een organisatie onderdeel zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde en is hier niet van toepassing.

Bevolkingszorg volgt verplicht de regels van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en handelt in de zin van deze wet.

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

Stappen (1–4)	***(1) Vlottende schuld***	***(2) Vlottende middelen***	***(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)***
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 1			-
ultimo maand 2			-
ultimo maand 3			-
(4) gemiddelde van (3)		**-**	**-**

Stappen (5–9)	***Variabelen***	***Bedragen***
-5	*kasgeldlimiet*	52.196
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	52.196
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nvt
Berekening kasgeldlimiet (5)		
-7	Rekeningtotaal	636.532
-8	Percentage regeling	8,20
(5) = (7) x (8) / 100	***Kasgeldlimiet***	**52.196**

Renterisiconorm

Stap	Variabelen renterisiconorm	2016
1	Renteherzieningen	-
2	Aflossingen	
3	Renterisico (1+2)	-
4	Renterisiconorm	127.306
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	127.306
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-
Berekening renterisiconorm		
4a	Rekeningtotaal	636.532
4b	Percentage regeling	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	127.306

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van het onderdeel Bevolkingszorg van de Veiligheidsregio Zuid Limburg (hierna: Bevolkingszorg) gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Bevolkingszorg op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de rekening van baten en lasten over 2016;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Bevolkingszorg op 15 april 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Wij zijn onafhankelijk van Bevolkingszorg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 6.365, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaardocument andere informatie, die bestaat uit de overige paragrafen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van Bevolkingszorg is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van Bevolkingszorg voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur van Bevolkingszorg is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur van Bevolkingszorg:

- is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen;
- met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controle protocol.

In dit kader is het dagelijks bestuur van Bevolkingszorg tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur van Bevolkingszorg noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur van Bevolkingszorg is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Bevolkingszorg.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Bevolkingszorg op 15 april 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Bevolkingszorg;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur van Bevolkingszorg en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur van Bevolkingszorg onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 29 maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA

Jaardocument Brandweer Zuid-Limburg 2016

Maastricht, maart 2017

Inhoudsopgave

Algemeen	blz. 4
Deel A Beleidsverantwoording	blz. 8
Deel B Financiële verantwoording	blz. 15

1 Bestuur, Directie en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de concept jaarrekening. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter portefeuille Politie
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer portefeuille Financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille Multidisciplinair portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.1.1 Directie

De directie bereidt de concept jaarrekening voor.
De directie is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid / Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg (gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016

1.2.1 Opstellen

De concept jaarrekening 2016 is door het dagelijks bestuur opgesteld en besproken in de vergadering van 24.03.2017.

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

1.2.2 Vaststellen

De jaarrekening 2016 is door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 16.06.2017

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

Bestuurlijke vaststelling

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg inzake het financieel document 2016 (jaarverslag en jaarrekening) van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, onderdeel Brandweer Zuid-Limburg d.d. 24 maart 2017;

Gelet op de zienswijzen/ reacties ingebracht op het financieel document 2016 door de gemeenten deelnemende aan de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg;

Gelet op de voorgeschreven procedure in artikel 10.4 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg ten aanzien van de jaarrekening;

Besluit

Vast te stellen:
1. Het financieel document inclusief de jaarrekening 2016 en de controleverklaring
2. Het controleverslag van de externe accountant

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg d.d. 16 juni 2017.

De voorzitter	De secretaris
J.M. Penn-te Strake	F. Klaassen

Voorwoord

De jaarstukken zijn het sluitstuk van de planning en control cyclus over het jaar 2016. Een belangrijk instrument voor het algemeen veiligheidsbestuur om de kader stellende en controlerende rol te kunnen uitvoeren. Het afgelopen jaar is het bestuur regelmatig geïnformeerd over de voortgang van het afgesproken beleid. In het jaarverslag en de jaarrekening wordt daarop aangesloten en wordt informatie op hoofdlijnen verstrekt over de behaalde resultaten in 2016.

De brandweer wil voor burgers, bedrijven en overheid dé partner op het gebied van fysieke veiligheid zijn en blijven. Om aansluiting te behouden bij de behoeften van de samenleving van vandaag de dag, scherpten we het afgelopen jaar onze missie en visie aan. Dit vertaalden we in een aantal strategische thema's waarlangs de brandweer rots- en toekomstvast denkt te gaan koersen. Sleutelbegrippen daarbij zijn betrouwbaarheid, deskundigheid, gezaghebbend, doelmatigheid, transparantie, verantwoordelijkheid en oog voor innovatie. De stand van zaken rondom deze thema's wordt op hoofdlijnen beschreven.
De brandweer ziet dat de omgeving in toenemende mate complexer, dynamischer en onzekerder wordt. Vanuit haar maatschappelijke opgave ziet de brandweer zich voor een aantal nieuwe uitdagingen gesteld, terwijl de oorspronkelijke taken (b.v. brandbestrijding en hulpverlening) niet afgebouwd kunnen worden. Vraagstukken zoals bijvoorbeeld vluchtelingen, mogelijke kernincidenten of vergrijzing bereiken ook de agenda van de brandweer. Tel daarbij op dat ook de brandweer, van oudsher een organisatie van incidentbestrijders, zich noodgedwongen ook moet oriënteren op digitale, technologische, demografische en sociale veranderingen in de samenleving. Al met al complexe bewegingen die een vertaling behoeven naar de veiligheid(sbeleving). De veiligheid en crisisbenadering tussen overheid en burgers zal naar een nieuw evenwicht groeien, namelijk burgerverantwoordelijkheid. Het beleid in het kader van brandveilig leven is hier een goed voorbeeld van.

Nadrukkelijker komen de grenzen in zicht van wat een afgeslankte organisatie als de brandweer kan opvangen zonder dat de paraatheid hier onder lijdt. Dat vraagt van de brandweer om goed te kijken naar een doelmatige en doeltreffende inzet van mensen en middelen, maar ook naar de aard en omvang van de maatschappelijke opgave van de organisatie. De brandweer zal heldere keuzes moeten blijven maken op basis van de bestuurlijke behoefte en de gewenste zelfredzaamheid van de burgers. Na de nagenoeg gerealiseerde sobere basis is daarom ook dringend innovatie geboden. We blijven de handen uit de mouwen steken en zullen uiteraard iedere euro zowel doeltreffend als doelmatig blijven besteden, maar zonder (financiële) medewerking van de Zuid-Limburgse gemeenten en het Rijk wordt realisatie in toenemende mate moeilijker.

Maart 2017,

Gerard van Klaveren,
Algemeen Directeur/ Commandant Brandweer Zuid-Limburg

Deel A Beleidsverantwoording

1. Inleiding

In het grotere verband van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een ontwikkeling ingezet die moet gaan leiden tot een programma/productbegroting. De begroting 2018 wordt in deze nieuwe opzet aangeboden aan het bestuur.
In de thans voorliggende jaarrapportage 2016 wil de Brandweer Zuid-Limburg op hoofdlijnen inzicht bieden in het verloop van de geplande beleidsvoornemens zoals deze zijn vastgelegd in de begroting 2016. De rapportage 2016 is vanuit de optiek van consistentie in de plan- en rapportagestructuur nog gebaseerd op de opzet en indeling van de begroting 2016 van de Brandweer Zuid-Limburg als onderdeel van de Veiligheidsregio.

Organisatie Brandweer Zuid-Limburg

De brandweer maakt deel uit van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. In 2015 is onder aansturing van de Veiligheidsdirectie een discussie opgestart over een eventuele herziening van de wijze waarop de (ambtelijke) organisatie van de Veiligheidsregio vorm gegeven kan en moet worden ten behoeve van een gewenste doorontwikkeling. De brandweer heeft afgelopen jaar een substantiële bijdrage geleverd aan het beantwoorden van de vragen die uit deze discussie voortkomen. Afhankelijk van de inhoud van het bestuursbesluit worden de plannen hiertoe in de begroting 2018 zichtbaar gemaakt.

Als onderdeel van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg vervult de brandweer met overtuiging een trekkende rol. Op de relevante terreinen van multidisciplinaire samenwerking is via de programma-organisatie inbreng geleverd aan de afspraken uit het multidisciplinaire beleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Te denken valt aan aspecten als planvorming (incl. rampbestrijdingsplannen), opleiden en oefenen (ProMOTO), risico- en crisiscommunicatie en informatievoorziening.

Het interne traject gericht op gedragsverandering en cultuuromslag is in 2016 afgerond. Alle medewerkers zijn uitgenodigd voor dialoogsessies over de leefregels van de organisatie. Deze zijn georganiseerd door intern opgeleide trainers. Tevens hebben er audits plaatsgevonden gericht op het uitvoeren en internaliseren van de leefregels.

Het realiseerbare zorgniveau: de koers

De brandweer heeft de bestuurlijke opdracht om het meerjarenbeleidsplan Eenheid in Verscheidenheid 2012-2018 uit te voeren. Op macro niveau ligt de realisatie van de planuitvoering op schema. Het vastgestelde bedrijfsvoeringsmodel is verder uitgerold. Gerealiseerde elementen zijn bijvoorbeeld: ingerichte servicecentra, een neergezette concept hybride organisatie en behoud van vrijwilligheid. Verder zijn de rechtspositieregelingen geharmoniseerd en heeft een vernieuwing en kwaliteitsslag op het vlak van gebouwen en materieel plaatsgevonden. En niet op de laatste plaats zijn de afgesproken bezuinigingen in de planperiode behaald. Het einde van het meerjarenplan is nu in zicht. De tijd is nu aangebroken om met het bestuur te gaan praten over de inhoudelijkheid van de nieuwe planperiode (toekomstperspectief). Onvermijdelijk dient daarbij stil te worden gestaan bij een aantal nieuwe ontwikkelingen die zich nu pas manifesteren en als zodanig onvoorzienbaar waren. Voorbeelden hiervan zijn de onderwerpen schoner werken, strategische personeelsplanning en daarvan afgeleide thema's, zoals vergrijzing. Maar ook de intensivering van de kwaliteitsslag op het gebied van vakmanschap.

Ten behoeve van de prioritering en sturing zijn in 2015 vijf strategische thema's benoemd met een doorloop naar 2016. De thema's zijn: Strategische Personeelsplanning, Brandveilig leven, Bezuinigingen, Vakmanschap en Schoon werken. De voortgang op deze thema's wordt hieronder bij de specifieke hoofdstukken vermeld.

2. Taakgebieden brandweer

2.1. Brandweerzorg en repressie

Het nieuwe repressieve werken
Het nieuwe repressieve werken heeft betrekking op invoering van de hybride organisatie, het in gebruik nemen van nieuwe kazernes, werken met een nieuwe roostersystematiek, variabele voertuigbezetting en de implementatie van de verschillende service centra. Op basis van een diepgaande analyse is de noodzaak vastgesteld om de operationele procedures voor de variabele voertuigbezetting bij te stellen. Uit een roosterevaluatie (najaar 2016) bleek dat een aantal fundamentele pijlers van het nieuwe roostermodel onvoldoende werkt. Het gaat onder meer om het organiseren van zelfsturende teams, het functioneren op regionale schaal en de gehanteerde roosterfactor. Ten aanzien hier van bleek de inschatting van het ziekteverzuimpercentage achteraf niet realistisch. De eerste voorstellen gericht op verbetering liggen op de tekentafel. Alle service centra zijn operationeel. In 2016 zijn in een aantal service centra (Maastricht Noord, Maastricht Zuid, Beek en Middenweg) collegiale audits uitgevoerd en verbeterpunten opgepakt.
De meldkamer
In oktober is de meldkamer van de Veiligheidsregio Noord-Limburg te Venlo succesvol verhuisd naar het MCC in Maastricht. Dit was een omvangrijk project. De komende periode zal de organisatie werken aan de verdere ontwikkeling van “Samenwonen naar Samenwerken”. Daarnaast zijn er verschillende voorbereidende werkzaamheden opgepakt ten behoeve van de vernieuwing van C2000. Het betreft een landelijk project dat in 2017 wordt uitgevoerd met een grote impact op de meldkamer.

In het landelijke transitieakkoord is bepaald dat er tien gemeenschappelijke meldkamers worden gerealiseerd met een eindtermijn rond de jaren 2020/2021. In komende jaren zal, na het uitvoeren van technische pilots, en het beschikbaar komen van landelijke aansluitvoorwaarden voor het OMS-systeem, een nieuwe techniek worden geïntroduceerd. Deze nieuwe techniek komt beschikbaar voor alle aanbieders op de markt die aan de uniforme aansluitvoorwaarden voldoen. De introductie zal fasegewijs per regio en mogelijk per samenvoegingsgebied plaatsvinden afhankelijk van de organisatorische en bestuurlijke mogelijkheden zodat de veiligheid en continuïteit m.b.t. de uitvoering van onze kerntaken steeds zo goed mogelijk worden gewaarborgd.

Vrijwilligheid
In samenwerking met de klankbordgroep vrijwilligheid is een jaarwerkplan vrijwilligheid gemaakt. Verschillende elementen hieruit zijn in 2016 gerealiseerd. Er is een Handboek Vrijwilligers opgeleverd waarin alle informatie staat die relevant is voor de bestaande en nieuwe vrijwilligers, alsmede de hoofdwerkgever van deze vrijwilligers. Tevens heeft er een doorontwikkeling plaatsgevonden op de uitvoeringsregeling rechtspositie vrijwilligheid, die in 2017 bestuurlijk wordt voorgelegd en bij positieve besluitvorming in werking kan treden. Ten behoeve van de eigen identiteit is op de eerste lijns voertuigen de naam van de post vermeld. Er is een oefencarrousel georganiseerd: een dag waarop diverse posten gezamenlijk een oefening verzorgen. Op een dergelijke dag wordt naast het oefenen de kans geboden om bij elkaar in de “keuken” te kijken. Ten slotte hebben verschillende kazernes (succesvolle) campagnes gevoerd, gericht op werving van nieuwe vrijwilligers.

De brandweer ziet de regionale jeugdbrandweer als een kweekvijver voor toekomstig beroepspersoneel en vrijwilligers. Het doorstromingsbeleid heeft de nodige aandacht gehad door de jeugd te scouten en te stimuleren.

Strategisch thema Schoner werken
De brandweer heeft geanticipeerd op resultaten van recente onderzoeken waaruit is gebleken dat het brandweerwerk verhoogde gezondheidsrisico’s met zich mee kan brengen. Hiervoor zijn in 2015 reeds de nodige maatregelen getroffen in de vorm van het hanteren van procedures en de aanschaf van extra kleding. Het project schoner werken heeft afgelopen jaar geleid tot diverse doorontwikkelingen ook in de zin van investeringen. Zo zijn de beide basis ontsmetting haakarmbakken (BOH) aangepast en is een wasstraat voor uitrukkleding in het opleidingscentrum te Margraten gerealiseerd. Om verdere investeringen beter te stroomlijnen lopen er nog enkele pilotprojecten. In 2016 is door het project schoner werken aan het licht gekomen dat de levensduur van uitrukpakken vooral bepaald wordt door het aantal wasbeurten. De gevolgen voor het meerjarig investeringsplan en het kledingreglement worden in 2017 in beeld gebracht.

Incidenten
Het jaar 2016 was repressief gezien een relatief gemiddeld jaar. Twee grote branden bij Chemelot en de brand bij het Van der Valk hotel in Heerlen trokken veel aandacht. Helaas was er ook sprake van gelijktijdigheid van incidenten. Op 15 januari was er namelijk een grote brand in Valkenburg en een GRIP 1 incident in Vilt. Verder trok er de nacht van 23 op 24 juni een zware storm over de regio. Dit heeft geleid tot honderden meldingen van stormschade en wateroverlast.

In totaal waren er het afgelopen jaar 14 GRIP 1 incidenten en 5 GRIP 2 incidenten.

De brandweer is in 2016 in totaal 5.622 uitgerukt, daarvan waren er:

- 355 binnenbranden
- 706 buitenbranden
- 119 technische hulpverleningen (ongeval met beknelling)
- 8 persoon te water
- 2015 OMS-meldingen
- 876 dienstverleningen
- 283 gaslucht meldingen
- 1260 overige, waaronder stormschade meldingen

Bijstand
In het kader van grensoverschrijdende samenwerking inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van branden en de hulpverlening bij ongevallen is er een overeenkomst tot stand gekomen tussen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de Brandweerzone Oost-Limburg (België). Deze “burenhulpovereenkomst” werd op 9 december 2016 door de voorzitters van beide regio’s ondertekend.

2.2. Risicobeheersing

Strategisch thema Brandveilig Leven
Brandveilig leven is een proces dat zich richt op bewustwording bij burgers met betrekking tot de eigen verantwoordelijkheid bij brandveiligheid. In 2016 is het project afgerond en zijn bruikbare producten overgedragen aan de lijnorganisatie, waaronder een onderzoek naar duurzame gedragsverandering (in samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg Noord) en verschillende voorlichtingsproducten. Hierbij kan gedacht worden aan lespakketten ten behoeve van scholen. Verder is een informatiefolder ten behoeve van gedupeerden van brand en een blauwdruk voor voorlichtingsbijeenkomsten voor buurtbewoners, die te maken hebben gehad met een brand in hun omgeving, ontwikkeld. Ook is er een basismodule brandveilig leven ontwikkeld voor medewerkers van de brandweer zodat zij hun ambassadeurschap goed kunnen vervullen. Deze basismodule is ook extern te gebruiken. Een voorbeeld hiervan is een project in de gemeente Vaals waarbij samengewerkt wordt tussen gemeente (WMO loket en vrijwilligerscentrale), thuiszorg en woningcorporaties. Medewerkers van deze organisaties krijgen hiermee basiskennis om brandveiligheid bij mensen thuis bespreekbaar te maken. De pilot Keurmerk studentenhuisvesting is met ondersteuning van de gemeente Maastricht gestart.

Bluswaterbeleid
Gaande het begrotingsjaar is de beschikbaarheid van bluswater actueel geworden. Het is evident dat de brandweer voor het repressieve optreden beschikt over voldoende en adequate blusmiddelen. Bluswater geleverd via het drinkwaterleidingnet levert daaraan een essentiële bijdrage. De WML is voornemens om een grootschalige saneringsoperatie te starten waarbij het huidige zogenaamde “vermaasde” leidingnetwerk in Limburg wordt vervangen door een vertakt netwerk. Eenvoudig gezegd worden dikke buizen vervangen door buizen met een dunnere diameter waardoor de stroomsnelheid van het water in de buizen zal verhogen en een zelfreinigend effect zal optreden. Dit levert een kostenbesparing op voor de WML en een kwaliteitsverbetering van het drinkwater. Volgens de WML kan bij een vermaasd netwerk op termijn de kwaliteit van het drinkwater niet meer gegarandeerd worden. Neveneffect is echter dat hierdoor minder bluswater beschikbaar komt uit de primaire voorziening (drinkwaternet). Er bestaat geen wettelijke verplichting voor waterleidingmaatschappijen om bluswater te leveren. De gemeenten zijn daarentegen op grond van de Wet Veiligheidsregio verantwoordelijk om te voorzien in een adequate bluswatervoorziening. De regio Zuid-Limburg is door een gebrek aan oppervlaktewater sterk afhankelijk van het drinkwaternet om voldoende bluswater beschikbaar te krijgen. Vanuit een bestuurlijke opdracht zijn in de gemeenten Stein en Heerlen pilots uitgevoerd. De bedoeling van de pilots is dat de uitkomsten daarvan handvatten bieden voor een gedegen advisering richting bestuur, de gemeenten en het Waterleidingbedrijf.

Aan de hand van de resultaten van deze pilots zijn aanvullend een aantal (externe) vragen benoemd die tot doel hebben de problematiek volledig (juridisch, inhoudelijk brandweerzorg en financieel) in kaart te brengen. De eerste resultaten daarvan zijn met het bestuur besproken.

BRZO
Sinds vorig jaar is de nieuwe Europese SEVESO III richtlijn geïmplementeerd in het nieuwe Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO). Dit heeft er onder meer toe geleid dat het aantal bedrijven dat onder de BRZO regelgeving valt, is toegenomen en daarmee evenredig de toezichtlast voor de brandweer. Het gaat in Zuid-Limburg om 3 bedrijven. In totaal zijn er nu 11 BRZO bedrijven, waaronder Chemelot. Deze laatste bestaat echter uit 20 deelinrichtingen die separaat worden geïnspecteerd. In 2016 zijn er in Zuid-Limburg 19 BRZO-inspecties gehouden, waarvan 10 bij Chemelot. Tevens hebben er 4 incident-onderzoeken bij Chemelot plaatsgevonden. De brandweer heeft de samenwerking met Noord-Limburg geïntensiveerd. Dit heeft inmiddels geleid tot meerwaarde voor beide brandweerorganisaties. De samenwerking is met name gericht op het terrein van de capaciteit, kennisontwikkeling en kennisdeling.

Basiszorg Risicobeheersing
Verschillende medewerkers hebben opleidingen gevolgd om te voldoen aan de gestelde eisen. Tevens zijn verschillende gemeenten gebruik gaan maken van het digitaal loket bij de brandweer voor advisering. De inzet is er op gericht om dit op termijn uit te bouwen.
In 2016 hebben vooral grote bouwprojecten zoals het Maankwartier in Heerlen, Ligne in Sittard, het Zorgplein Brunssum, de centrumplannen voor Stein, Voerendaal (fase 2), Kerkrade en Vaals aandacht gevraagd van onze inspecteurs. Daarnaast is ondersteuning verleend aan evenementen zoals Pinkpop, Oktoberfest (Brunssum / Sittard), Kerststad en het Auwwieverbal in Valkenburg, Limburgs Mooiste (Heerlen) en de Tefaf (Maastricht). Op het gebied van infrastructuur is met name aandacht besteed aan de Koning Willem Alexandertunnel te Maastricht en de Buitenring te Parkstad. Verder zijn diverse gemeenten ondersteund bij de voorbereidingen van huisvesting voor noodopvang van vluchtelingen.

Omgevingswet
In 2016 hebben belangrijke ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving plaats gevonden. Op grond daarvan heeft de organisatie de eerste voorbereidingen getroffen voor de invoering van de Omgevingswet in 2019. Er is gewerkt aan een concept projectplan en er is een subsidieaanvraag bij de provincie ingediend.
In gezamenlijkheid met de RUD Zuid-Limburg en de Veiligheidsregio wordt opgetrokken in de ondersteuning van de gemeenten bij het maken van omgevingsvisie, -plannen etc. De primaire inzet is er op gericht om van een resultaatgerichte benadering naar een risicogerichte werkwijze te groeien.

2.3. Opleiden en oefenen

Strategisch thema Vakmanschap
In 2016 is een project Vakmanschap gestart. Een belangrijke impuls voor dit project is de audit die vorig jaar is gehouden in het kader van een landelijke beweging ten behoeve van de versterking van het brandweeronderwijs. Hierbij is gesignaleerd dat er sprake is van het ontbreken van een samenhangend geheel aan beleid met betrekking tot het brandweeropleidingsinstituut. Het project beoogt dan ook deze achterstanden weg te werken en een stevige kwaliteitsimpuls te geven. In 2016 is reeds gewerkt aan het beleidskader. Hierin is beschreven hoe de organisatie in de komende jaren kan toegroeien naar een lerende organisatie. Een lerende organisatie is een organisatie die haar medewerkers in staat stelt de dienstverlening aan te passen aan een voortdurend veranderende omgeving door scholing, ontwikkeling en initiatief te stimuleren.

Een team van brandonderzoekers is opgeleid en operationeel. De eerste onderzoeken naar woningbrand zijn inmiddels uitgevoerd. De onderzoeksresultaten geven input aan de het leren van incidenten, doorontwikkeling van vakmanschap en incidentbestrijding en aan de activiteiten in het kader van brandveilig leven.

Koning Willem Alexandertunnel (KWA-tunnel)
Naast de reguliere opleidingen en oefeningen heeft 2016 het gehele jaar in het teken gestaan van de opleidingen en oefeningen in het kader van de tunnelbrandbestrijding ten behoeve van de KWA-tunnel te Maastricht. Daartoe zijn realistische oefeningen gehouden in een oefencentrum te Zwitserland. Daarop volgend is ook realistisch geoefend in de KWA-tunnel zelf en is virtueel geoefend in het opleidingscentrum te Margraten. De brandweer is voldoende voorbereid op een eventuele calamiteit in en rondom de tunnel.

3. Financiële paragrafen

3.1. Algemeen

Onder aansturing van de Bestuurlijke Brandweer Commissie en de Bestuurlijke Financiële Commissie zijn de diverse aspecten van de financiële bedrijfsvoering conform afspraak doorgenomen en vertaald naar besluiten. In 2016 is in dit kader met name aandacht besteed aan de nieuwe programmabegroting van de Veiligheidsregio, die met ingang van 2018 wordt geïntroduceerd. De brandweerbegroting wordt integraal onderdeel van deze begroting. De kaders zijn ontworpen in nauw overleg met functionarissen van de gemeenten. Dit traject heeft geleid tot een sjabloon voor begroting en verslaglegging op een hoger aggregatieniveau passend binnen de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording.

3.2. Exploitatie

Strategisch thema bezuinigingen
De bezuinigingen zijn in meerjarig perspectief (2012-2018) vastgesteld en vertaald naar een verlaging van de gemeentelijke bijdragen. Daarvoor is een stramien overeengekomen van drie tranches van elk drie jaar. Vanaf 2015 is de tweede tranche van toepassing (van 2015 tot 2017). De laatste tranche loopt alsdan vanaf 2018. In omvang is vanaf 2015 de grootste stap van toepassing. Binnen de Brandweer Zuid-Limburg zijn, conform de gemaakte afspraken, maatregelen getroffen die het realiseren van deze bezuinigstaak mogelijk maken. De dagdagelijkse realiteit blijkt soms weerbarstig en leidt in vergelijking met de voorgaande jaren tot grotere druk op het exploitatiebudget (zoals overwerk, inhuur). Het heeft belemmerend gewerkt dat verschillende (delen van) vacatures om overigens moverende redenen niet zijn ingevuld. Deze beweging was nodig om structureel een sluitende begroting te presenteren. Verschillende ambities uit het meerjarenbeleidsplan “eenheid in verscheidenheid” zijn hierdoor nog niet tot uitvoering gebracht hetgeen de vitaliteit van de organisatie in zekere zin negatief beïnvloedt.

Index
Conform de gemaakte afspraken (meerjarenbeleidsplan 2012-2018) worden jaarlijks de gemeentelijke bijdragen geïndexeerd. Omdat de begroting zeer vroegtijdig in procedure moet worden gebracht (vroeg in het jaar X-1) wordt gewerkt met een voorcalculatie van de loon- en van de prijsindex. Bij de eindafrekening van het jaar (voorjaar X+1) wordt deze voorcalculatie gecorrigeerd (positief dan wel negatief) met de daadwerkelijk van toepassing zijnde indexcijfers. Cijfermatig is de verwachting inzake de afrekening van de loon- en prijsindex voor het jaar 2016 meegenomen.

3.3 Reserves en voorzieningen

De reserves en voorzieningen hebben een normaal verloop getoond.

3.4 Investeringen

De investeringen zijn meerjarig bepaald. Het investeringsplan omvat de raming van de actuele inzichten. Noodzakelijke aantallen, wettelijke afschrijvingstermijnen, efficiencyvoordelen en de doorgeschoven investeringen zijn daarin opgenomen. Een uitgebreid overzicht vindt u in het financiële deel van deze jaarrekening.
De werkelijke kapitaallasten zijn lager dan geraamd. De kapitaallasten van het materieel zijn namelijk € 603.000 lager dan de raming. Hiervan wordt een substantieel deel veroorzaakt door voertuigen € 393.000 en materialen € 118.000 en een klein deel door kleding € 92.000. De reden hiervoor is dat een aantal investeringen, waaronder tankautospuiten en een hulpverleningsvoertuig, weliswaar in 2016 zijn opgestart maar pas in 2017 kunnen worden afgerond vanwege tekortkomingen van de leverancier. Tevens hebben de landelijke acties van het personeel ertoe geleid dat de Service Centra de ingezette investeringen niet op tijd konden uitvoeren. Het gaat bijvoorbeeld om een wenselijke efficiencyslag van de haakarmbakken, duikapparatuur, vervanging apparatuur werkplaatsen en uitrol kleding.

3.5 Kengetallen

De kengetallen op basis van de voorschriften van het besluit begroting en verantwoording zijn opgenomen vanaf pagina 44.

4. BEDRIJFSVOERING

4.1. Algemeen

Als belangrijk onderdeel van de vormgeving van de interne organisatie is gewerkt aan de optimalisatie van werkprocessen en procedures. Voorbeelden hiervan zijn: het proces besluitvorming, het proces begroting en jaarrekening en het proces investeringen. In de nieuwe organisatie is sprake van een substantiële reductie van de capaciteit van ondersteunende functies. Bovendien is een aantal vacatures bevroren. Het optimaliseren van de bedrijfsvoering en de werkprocessen moet er voor zorgdragen dat er sprake blijft van een werkbaar geheel. Complex hierbij is het bepalen van proceseigenaren gebleken en vervolgens het vormgeven van een helder en nuttig proces.

4.2. Administratieve organisatie

In het verband van de Veiligheidsregio zijn afspraken gemaakt inzake de ontwikkeling en toepassing van het concept van een programma-/productbegroting met ingang van 2018. Beoogd wordt dat dit instrument de transparantie en herkenbaarheid richting gemeenten vergroot. De brandweer heeft intensief meegewerkt om de begroting nieuwe stijl op te kunnen leveren. De uitkomst van dit traject wordt vertaald naar administratieve organisatie. Verder is in 2016 een onderzoek verricht naar optimalisatie van de control organisatie en de processen jaarrekening en begroting.

4.3. Informatisering en automatisering

In 2016 is er een project informatiemanagement gestart, specifiek gericht op bedrijfsvoering. Doel is door kennisuitwisseling via memo's en inventarisaties van de applicaties, informatieproducten en informatiestromen een vruchtbare bodem te scheppen voor verschillende ontwikkelingen zoals basisregistraties, kernregistraties, werkstroommanagement, informatielogistiek, digitaliseren, zaakgericht werken of zaakgericht archiveren.

Het project heeft in eerste aanleg vooral beschrijvende en visualiserende producten van de huidige situatie van de informatiehuishouding (IST) opgeleverd en producten waarmee de grondslag voor het organisatie brede I-beleid is gelegd (portfoliomanagement). Tevens biedt het project aanknopingspunten om informatiemanagement binnen de organisatie vorm te geven. Het project levert na afronding in een volgende fase resultaten voor de toekomstige situatie (SOLL). De resultaten zullen in 2017 worden geboekt.

4.4. Personeelsbeleid

Strategisch thema Strategische Personeels Planning (SPP-beleid)
Brandweer Zuid- Limburg heeft Strategische Personeels Planning op haar agenda gezet. Het is een feit dat de organisatie te maken heeft met vergrijzing van het personeelsbestand. De komende jaren zal er sprake zijn van veel natuurlijk verloop. Naast het feit dat er tijdig nieuw personeel geworven moet worden, is kennisoverdracht een belangrijk speerpunt. Om hierop in te spelen zijn er twee brandweerofficieren aangenomen om de piketfuncties kwalitatief goed bezet te houden in de toekomst.
In 2016 is gestart met een verkenning op dit gebied, hetgeen heeft geresulteerd in een methode om personeel te kunnen doorlichten en de planning te faciliteren. De methode is in 2016 succesvol getoetst bij een deel van de organisatie. In de toekomst is een verdere doorgroei aan de orde ten behoeve van de vitaliteit van de organisatie en inherent hieraan de waarborging van de operationaliteit.

Personele aangelegenheden
Het ziekteverzuim van het personeel vertoont in het jaar 2016 een stijgende lijn. In 2016 is sprake van een relatief hoog verzuim. Het gemiddelde verzuim is gestegen met ongeveer 2,5% t.o.v. 2015. Het gemiddelde verzuimpercentage lag op 7,81%. Er zijn hiervoor verschillende oorzaken waaronder de hoge gemiddelde leeftijd van het (repressieve) personeel, psychische klachten en fysieke ongemakken. Een deel van het verzuim is terug te voeren naar de aard van de werkzaamheden die een repressieve organisatie in principe genereert. Verzuim als zodanig is een risico voor de brandweer omdat het merendeel van het personeel in roosterverband werkzaam is. Binnen de roosters leidt verzuim tot overwerkmaatregelen en tot extra inhuur van personeel om de operationele basissterkte te kunnen garanderen. Voor de ondersteunende afdelingen leidt het verzuim met name tot noodzakelijke extra inhuur. Alle inzet is er op gericht om samen met betrokken partijen tot een gerichte reductie van het ziekteverzuim te komen.

In 2006 is de overgangsregeling FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) voor brandweerpersoneel ingevoerd, waardoor medewerkers eerder kunnen stoppen met werken tegen gedeeltelijke doorbetaling van hun loon. Sinds de invoering van de regeling is de wet- en regelgeving op onderdelen veranderd (denk aan verhoging van de AOW leeftijd) waardoor de regeling niet meer uitvoerbaar is, met nadelige gevolgen voor de inkomsten van de brandweermedewerkers. Om dit te repareren zijn onderhandelingen gestart met als gevolg tijdelijke acties. Door de acties was extra inhuur van personeel noodzakelijk. Inmiddels is er einde oktober 2016 een principe akkoord bereikt en zijn de acties per die datum opgeschort. Het principe akkoord wordt momenteel nader uitgewerkt.

4.5. Inkoop en facilitair beleid

Het jaar 2016 kenmerkt zich voor wat betreft de facilitaire aangelegenheden tot het bestendigen van het voorzieningenniveau en waar nodig invulling geven aan de randvoorwaarden om mee te gaan met algemene maatschappelijke ontwikkelingen en/of ontwikkeling van de bedrijfsvoering van andere onderdelen van de organisatie.

Huisvesting
Op het gebied van de huisvesting zijn meerdere Arbo gerelateerde projecten uitgevoerd onder meer gericht op verbeteringen van de luchtcirculatie in gebouwen. Vanwege het project schoner werken en de verdere implementatie van de hybride bedrijfsvoering zijn eveneens aanpassingen in de gebouwen doorgevoerd, zoals bijvoorbeeld de wasstraat ten behoeve van de uitrukkleding in Margraten. Verder is aandacht geschonken aan de beveiliging van de gebouwen om te kunnen voldoen aan de eisen die zowel de verzekering en het ministerie stelt als het gaat om beveiliging van bedrijfsmiddelen.

ICT
In zijn algemeenheid wordt gestreefd naar optimalisatie van de ondersteunende processen waarbij in toenemende mate ICT wordt ingezet om medewerkers en organisatie op een efficiënte wijze van diensten te voorzien. De maatschappelijke trend tot digitaliseren van het informatieverkeer en de daaraan verbonden werkprocessen dwingt de organisatie ook om daarin mee te gaan. Het levert tevens een voordeel op voor de mogelijkheden van het tijd- en plaats onafhankelijk werken. De medewerkers van de organisatie zijn in toenemende mate daarin gefaciliteerd. Informatiemanagement is hierbij een belangrijke voorwaarde en heeft in 2016 een extra impuls gekregen door een project te starten.

Het besturingsplatform voor de ICT is gemigreerd van Windows XP naar Windows 8.1. Dit was noodzakelijk om aansluiting te behouden met de minimale standaard die vereist is om andere ICT functionaliteiten ook operationeel te houden. Verder is in dat verband de hardware van de werkplekken zo veel als mogelijk aangepast voor een optimalisatie van de virtuele techniek. Dat levert efficiencyvoordelen op voor het beheer van de ICT, passend binnen de budgettaire kaders van de dienstverlening door PIT.

Inkoop
In het jaar 2016 zijn na beoordeling en waar mogelijk een aantal contracten verlengd zoals het contract van grote voertuigen en verzekeringen. Het contract voor de verwerving van kleine voertuigen moest worden vernieuwd. In samenwerking met Brandweer Nederland is dit Europees aanbesteed. Er is verder gewerkt aan de optimalisatie van de contractenbank. Als onderdeel van het contractmanagement wordt ook gestreefd naar verdere harmonisatie en efficiencyvoordelen door contracten te bundelen. Een voorbeeld daarvan zijn de contracten ten behoeve van de afvalverwijdering. Het aantal is tot drie terug gebracht. Tenslotte is in samenwerking met de accountant het proces voor de interne controle verder geoptimaliseerd ten behoeve van de inkooprechtmatigheid.

4.6. VPT

De brandweer is algeheel aandeelhouder in de B.V. VPT. Er is een aantal verkennende onderzoeken verricht gericht op de toekomst van de vennootschap in relatie tot de werkzaamheden van de brandweer.

Deel B Financiële verantwoording

Verantwoording exploitatieresultaat 2016.

In deze jaarrekening 2016 is het eindresultaat totaal € 333.178 voordelig.

De bestuurlijke besluitvorming over de resultaatbestemming 2016 wordt u in een separaat voorstel voorgelegd. De voorgestelde resultaatbestemming is bewust niet in dit boekwerk opgenomen en ook niet in de onderscheiden onderdelen cijfermatig verwerkt, omdat bij een bestuurlijk besluit dat afwijkt van een in de cijfers verwerkt voorstel, dit jaardocument inclusief de accountantsverklaring aan te passen is waardoor mogelijk tijdige indiening aan de toezichthouder niet behaald wordt.

Programmaverantwoording
Het rekeningresultaat 2016 met een batig exploitatiesaldo van € 333.178 wordt u op de volgende pagina's volgens de indeling van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aangeboden. Conform de eisen van het BBV worden de baten en lasten die in causaal verband staan tot stortingen in en onttrekkingen uit de reserves separaat aangegeven, met een onderscheid naar:
- mutaties in reserves opgenomen in begroting,
- niet opgenomen in begroting en
- bestemming eindresultaat.

Per hoofd kosten en opbrengsten soort (HKOS) worden de verschillen nader toegelicht.

De baten en lasten inclusief kapitaallasten, maar exclusief mutaties van en naar reserves treft u aan in deel 1, met een saldo van € 226.844 voordelig.

In deel 2 treft u de mutaties aan die in causaal verband staan met de reserves zoals deze bestuurlijk via de primaire begroting en de begrotingswijzigingen zijn toegestaan.
Enerzijds zijn dit de mutaties van de exploitatie naar de reserves van totaal € 3.487.108; de stortingen die nodig zijn om de kapitaallasten van het materieel te egaliseren van de onderdelen voertuigen, beroepskleding en materialen.
Anderzijds treft u in deel 2 ook de onttrekkingen uit de reserves aan. Deze bestaan uit de omvang van de onderscheiden kapitaallasten voertuigen € 1.705.665, beroepskleding € 366.484 en materialen € 532.714; de onttrekking ten behoeve van de frictiekosten € 122.272, opleiden en oefenen € 57.232, het sociaal plan € 62.075 en de reservering vakantietoelagen € 747.000 over de periode juni tot en met december 2016 ten behoeve van het Individuele Keuzebudget.
De totale onttrekkingen van de reserves ten gunste van de exploitatie zijn € € 3.593.442.
Het saldo van deze mutaties die vanuit de exploitatie van en naar reserves komen en gaan, zoals bestuurlijk via de begroting toegestaan is, bedraagt € 106.334 voordelig.
Rekening houdend met het voordelig saldo van deel 1 van € 226.844 en het voordelig saldo van de mutaties binnen deel 2 van € 106.334 ontstaat het totale exploitatieresultaat 2016 van € 333.178 voordelig.

In deel 3 treft u mutaties aan van de eindbestemmingen die naar aanleiding van de jaarrekeningen 2009 tot en met 2015 historisch bestuurlijk zijn besloten.

De besluitvorming over de bestemming van het eindresultaat 2016 van € 333.178 vindt plaats door middel van een apart bestuurlijk voorstel. In de balans treft u dit onderdeel aan onder de reserves als rekeningresultaat voor bestemming. Er heeft in 2016 één formele begrotingswijziging plaatsgevonden. De raming van de personeelslasten is met € 747.000 verhoogd met als batenpost de onttrekking uit de algemene reserve.

Beknopte analyse resultaat 2016

Enkele onderdelen, die vooraf moeilijk in te schatten zijn, vormen de kern van het jaarresultaat 2016 :

- geen beroep hoeven te doen op de post onvoorzien ad € 100.000 voordelig blijkt pas tegen jaareinde als met name grote en langdurige incidenten zijn uitgebleven;
- de meevaller van € 406.000 voordelig in de post rente door een goedkope langdurige geldlening en het achterblijven van de investeringsuitgaven;
- het niet onttrekken van de geraamde mutatie van € 255.000 (voor de exploitatie is dit nadelig) uit de egalisatiereserve bezuinigingen omdat de bezuinigingen ook in 2016 behaald zijn.
- Bovenvermeld trio vertegenwoordigd per saldo € 251.000 voordeel. De overige voordelen van per saldo € 82.000 bestaan uit absolute en relatief geringe voordelige en nadelige verschillen tussen primaire raming (eind 2014 opgesteld) en werkelijkheid 2016 op de operationele HKOS onderdelen.

In hoofdlijnen bestaat het exploitatieresultaat 2016 uit de volgende verschillen tussen werkelijkheid en de begroting na wijziging.

	Bruto verschil jaarrekening met bijgestelde begroting		Netto verschil jaarrekening met bijgestelde begroting, na eliminatie causale kapitaallasten en loonindex					
x € 1.000					eliminaties			
HKOS					kapitaal lasten	index 2015	index 2016	reserves
Personeelslasten	-617		-147			85	487	-102
Frictiekosten	132		-42					-174
Opleiden en oefenen	-393		-336					57
Huisvesting en kantoor	220		220					
Voertuigen en materialen	762		159		-603			
Onvoorzien	100		100					
Index	668		96			-85	-487	
Renteresultaat	406		406					
Bijdragen gemeenten	108		108					
Bijdragen Rijk	-18		-18					
Overige inkomsten	42		42					
	1410		588					
naar reserves	0		0					
van reserves	-1077		-255		603			219
Resultaat, voordelig	**333**		**333**		0	0	0	0

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn de baten en lasten bruto te ramen en te verantwoorden en de mutaties van en naar reserves zijn apart zichtbaar te maken.

Eliminaties kapitaallasten
We maken gebruik van een egalisatiereserve kapitaallasten materieel.
Hierbij vindt een jaarlijkse storting in de egalisatiereserve plaats die berekend is op de gemiddelde kapitaallasten in de eerstkomende 10 jaren, waardoor effectief sprake is van een stabiele vaste lastenpost als kapitaallasten in de meerjarige exploitaties.
De werkelijke kapitaallasten worden verantwoord op de onderdelen voertuigen en materialen met als tegenpost de onttrekking van de werkelijke kapitaallasten uit de reserves.
Omdat de werkelijke kapitaallasten lager zijn dan geraamd ontstaat een bruto voordeel bij de HKOS voertuigen en materialen en een bruto nadeel bij de HKOS van reserves.
In de kolom netto verschil zijn deze mutaties geëlimineerd. De verschillen tussen geraamde en werkelijke kapitaallasten zijn bij voertuigen € 393.000, bij materialen € 118.000 en bij kleding € 92.000.

Eliminaties index loonlasten
De loonindex en de prijsindex zijn inbegrepen in de gemeentelijke bijdragen. Op uitdrukkelijk verzoek van de Bestuurlijke Financiële Commissie worden de geraamde loonindex en prijsindex apart tot uitdrukking gebracht in de begroting. Hierdoor blijven de verschillen tussen voorcalculatie en nacalculatie beter zichtbaar, zeker gelet op het tijdinterval van twee jaren tussen de voor en nacalculatie. Doordat de geraamde loonindex en prijsindex nog niet in de onderscheiden HKOS budgetten opgenomen worden, wordt het risico vermeden dat inbegrepen geraamde index ook besteed wordt terwijl op basis van de werkelijke index nog restituties plaats kunnen vinden.
Net als bij de HKOS Onvoorzien mogen op de HKOS Index jaarrekening technisch geen bedragen verantwoord worden. De loonindex staat in causaal verband tot de HKOS Personeelslasten en de prijsindex staat in causaal verband met de materiële lasten van de overige HKOS. De werkelijke hogere lasten als gevolg van de loon en prijsstijgingen zitten inbegrepen in de lasten van de onderscheiden HKOS onderdelen.
De werkelijke loonindex 2015 is € 431.354, reeds eenmalig inbegrepen in de personeelslasten over 2015 is geraamd € 345.986, dus additioneel over 2015 € 85.368.
De werkelijke loonindex 2016 is € 486.689.

Eliminaties onttrekkingen uit reserves
Omdat in de jaarrekening bruto verantwoording plaats vindt zijn in de exploitatie lasten verantwoord die in causaal verband staan tot onttrekkingen uit reserves. Als deze bruto posten geëlimineerd worden dan ontstaat informatie over de netto lasten. Het betreft hier de verschillen tussen werkelijke en geraamde baten door onttrekkingen uit reserves van :
- personeelslasten sociaal plan; geraamd € 164.000 ten opzichte van werkelijk € 62.000
- frictiekosten; geraamd € 296.000 ten opzichte van werkelijk € 122.000
- opleiden en oefenen; geraamd 0; werkelijk € 57.000

Historisch meerjarenoverzicht

Ter vergelijking zijn hieronder de bestuurlijk vastgestelde exploitaties vanaf 2009 vermeld.
Bij een cijfervergelijking dient u wel rekening te houden dat compensabele BTW van toepassing is geweest tot en met boekjaar 2013.
Naast de vergelijking tussen de jaarrekeningen van 2009 tot en met 2016 zijn er ook vergelijkingen gemaakt tussen de jaarrekening 2016 met de begroting na wijziging en tussen de jaarrekening 2016 en 2015.

BRWZL, exploitatie 2016											Verschil	Verschil	
Hoofd Kosten en Opbrengstsoorten	Jaarrekening 2009	Jaarrekening 2010	Jaarrekening 2011	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Begroting primair 2016	Begroting na wijziging 2016	**Jaarrekening 2016**	Begroting na wijziging - Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2015 met Jaarrekening 2016	
Deel 1	*excl btw*	*excl btw*	*excl btw*	*excl btw*	*excl btw*	*incl btw*	*incl btw*	*incl btw*	*incl btw*	***incl btw***	*incl btw*	*incl btw*	
Baten													
Bijdragen gemeenten	31.730.439	32.272.985	32.837.762	32.355.698	33.176.861	33.669.374	31.764.783	33.090.626	33.090.626	**33.198.464**	107.838	1.433.681	**A**
Bijdragen rijk	1.429.973	2.227.465	2.573.397	2.617.055	2.572.404	4.456.447	4.434.235	4.420.402	4.420.402	**4.401.966**	-18.436	-32.269	**B**
Overige inkomsten	1.993.006	1.647.836	1.751.617	2.112.265	1.919.341	1.249.700	1.338.603	1.089.679	1.089.679	**1.131.551**	41.872	-207.052	**C**
Renteresultaat	113.407	99.752	84.615	39.607	0								
Prijsindex			133.158										
Totaal Baten	**35.266.825**	**36.248.038**	**37.380.549**	**37.124.625**	**37.668.606**	**39.375.521**	**37.537.621**	**38.600.707**	**38.600.707**	**38.731.981**	**131.274**	**1.194.360**	
Lasten													
Personeelslasten	25.593.644	26.816.771	26.658.186	26.376.448	26.427.210	24.812.013	25.657.757	24.982.734	25.729.734	**26.347.276**	-617.542	-689.519	**D**
Frictiekosten						767.566	866.243	296.532	296.532	**164.059**	132.473	702.184	**E**
Opleiden en oefenen warme tak						981.928	919.695	784.316	784.316	**1.177.568**	-393.252	-257.873	**F**
Huisvesting	3.244.681	3.046.139	3.636.190	2.365.647	3.674.927	3.697.694	3.728.796	4.601.401	4.601.401	**4.459.237**	142.164	-730.441	**G**
Kantoor	2.528.974	2.436.336	2.485.711	2.368.103	2.512.715	2.931.689	2.769.644	2.880.178	2.880.178	**2.802.007**	78.171	-32.363	**H**
Voertuigen	2.066.164	2.269.084	2.180.906	1.961.218	1.920.505	2.950.749	2.528.816	3.120.569	3.120.569	**2.515.209**	605.360	13.607	**I**
Materialen	1.423.874	976.234	967.972	829.236	813.294	1.813.576	1.786.544	1.897.352	1.897.352	**1.740.643**	156.709	45.901	**J**
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	100.000	100.000	**0**	100.000	0	**K**
Index						282.651	0	668.398	668.398	**0**	668.398	0	**L**
Rente					216.892	-674.334	-587.073	-294.881	-294.881	**-700.862**	405.981	113.789	**M**
Totaal Lasten	**34.857.337**	**35.544.564**	**35.928.965**	**33.900.652**	**35.565.543**	**37.563.532**	37.670.422	**39.036.599**	**39.783.599**	**38.505.137**	**1.278.462**	**-834.715**	
Saldo exclusief	**409.488**	**703.474**	**1.451.584**	**3.223.973**	**2.103.063**	**1.811.989**	**-132.801**	**-435.892**	**-1.182.892**	**226.844**	**1.409.736**	**359.645**	
mutaties reserves													
Deel 2													
Stortingen in reserves													**N**
egalisatie kapitaallasten materieel	416.000	419.000	419.000	3.036.591	3.036.591	3.382.441	3.321.806	3.487.108	3.487.108	**3.487.108**	0	-165.302	
frictiekosten				1.988.577									
opleiden en oefenen							142.383			**0**	0	142.383	
egalisatie bezuinigingen				305.000		1.121.779							
Onttrekkingen uit reserves													**O**
reserve resultaten ivm lagere BDUR	700.000	275.000											
egalisatie kapitaallasten materieel	70.000	134.402	227.041	1.626.667	1.482.641	2.934.081	2.623.474	3.207.551	3.207.551	**2.604.863**	-602.688	-18.611	
Samen Sterk 2009-2012				1.758.000									
frictiekosten				175.778	484.142	767.566	866.243	296.532	296.532	**122.272**	-174.260	-743.971	
reserve rente					216.892								
reserve opleiden en oefenen						135.031	75.994			**57.232**	57.232	-18.762	
reserve opleidingen MOTO						120.000	20.000			**0**	0	-20.000	
reserve sociaal plan						115.928	121.000	164.000	164.000	**62.075**	-101.925	-58.925	
reserve egalisatie bezuinigingen								254.917	254.917	0	-254.917	0	
algemene reserve								0	747.000	**747.000**		747.000	
Saldo inclusief	**763.488**	**693.876**	**1.259.625**	**1.454.250**	**1.250.147**	**1.380.375**	**109.721**	**0**	**0**	**333.178**	**333.178**	**223.457**	
mutaties reserves													
Deel 3													
Voorstel resultaatbestemming													
naar reserve egalisatie rente	113.407		84.615	51.978									
naar reserve Samen Sterk	586.000	586.000	586.000										
naar reserve opleiden & oefenen			261.586	93.486									
naar reserve vrijwilligers		100.000											
naar reserve frictiekosten			327.424										
van reserve egalisatie rente					-33.108								
naar reserve sociaal plan					640.000								
naar reserve opleidingen MOTO					140.000								
naar algemene reserve	64.081	7.876		908.786	353.000								
naar restitutie gemeentelijke bijdragen				400.000	150.255	1.380.375	109.721						
Exploitatieresultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	0	**0**	**0**	**333.178**	**333.178**	**223.457**	

Verderop worden per Hoofd Kosten en Opbrengstsoorten (HKOS) de verschillen nader toegelicht.
De werkelijke exploitatie 2016 wordt vergeleken met de begroting na wijziging en met de werkelijke exploitatie 2015.

Toelichtingen per Hoofd Kosten en Opbrengstensoort (HKOS)
Toelichtingen op de verschillen per hoofd kosten en opbrengstensoort tussen
a. jaarrekening 2016 en de primaire begroting incl. begrotingswijziging en
b. jaarrekeningen 2016 en 2015
treft u hieronder per HKOS onderdeel aan.

A. Bijdragen gemeenten, baten € 33.198.000
Voordelig € 107.000 = 0,3 % t.o.v. primaire begroting
Hogere baten € 1.433.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
Het voordelig resultaat van € 107.000 bestaat uit enerzijds de indexafrekeningen (index verschil tussen raming en rekening)

loonindex 2015	€ 431.354
loonindex 2016	€ 163.827
prijsindex 2015	€ 112.879 -/-
prijsindex 2016	€ 28.477 -/-
Totaal	€ 453.825

Anderzijds is in de begroting 2015 eenmalig een verwachte 1,5 % loonindex 2015 ad € 345.986 opgenomen in zowel de batenraming van de gemeentelijke bijdragen als de lastenraming van de personeelslasten. Deze mutatie zit bij de eindafrekening loonindex 2015 ad € 431.354 inbegrepen.
Het netto verschil tussen de eindafrekeningen loonindex 2015 en 2016 ad € 453.825 en de reeds opgenomen loonindex 2015 ad € 345.986 bedraagt € 107.839 en is de verklaring van het voordelig resultaat.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
De hogere baten in 2016 van € 1.433.000 ten opzichte van 2015 zijn als volgt te verklaren :
De huren van kazernes zijn tot en met 2015 om BTW technische redenen verrekend met de gemeentelijke bijdragen. Vanaf 2016 worden de huren en de gemeentelijke bijdragen weer bruto geraamd en verantwoord. Dit betekent dat de huisvestingslasten (uitgaven) in 2016 hoger zijn en ook de gemeentelijke bijdragen (inkomsten) hoger zijn : € 839.868 (= huurverrekeningen 2015).
De werkelijke loonindex 2016 bedraagt € 486.689 en de werkelijke prijsindex 2016 bedraagt € 107.125, dit geeft een totaal index 2016 van € 593.814 en dus ook toenamen ten opzichte van 2015.
Huur plus index samen bedragen € 1.433.682 en dit is ook de mutatie van 2015 naar 2016.

De definitieve gemeentelijke bijdragen 2016 inclusief de jaarafrekening 2016 treft u aan in onderstaand overzicht.

Bijdragen gemeenten 2016								
					Afrekening	Afrekening		Totaal
Gemeente	Bijdrage 2016	Relatieve	Afrekening	Afrekening	Loonindex	Prijsindex	Bijdrage 2016	afrekeningen
	(excl. huurverr.)	bijdragen	loonindex 2015	Prijsindex 2015	2016 2,3%- 1,5 %	2016 0,90% -1,25%	(excl. huurverr.)	index
	(incl index 2015)				64% lasten	36% lasten	(incl index 2015)	2015 en 2016
	(incl index 2016)						(incl index 2016)	
Beek	651.659	1,99%	8.584	-2.246	3.260	-567	660.690	9.032
Brunssum	1.386.407	4,23%	18.264	-4.779	6.936	-1.206	1.405.622	19.215
Eijsden-Margraten	1.272.835	3,89%	16.767	-4.388	6.368	-1.107	1.290.476	17.641
Gulpen-Wittem	761.736	2,33%	10.035	-2.626	3.811	-662	772.293	10.557
Heerlen	4.698.820	14,35%	61.899	-16.198	23.509	-4.086	4.763.943	65.123
Kerkrade	2.303.412	7,03%	30.343	-7.940	11.524	-2.003	2.335.336	31.924
Landgraaf	1.768.335	5,40%	23.295	-6.096	8.847	-1.538	1.792.843	24.508
Maastricht	6.977.878	21,31%	91.921	-24.054	34.912	-6.068	7.074.588	96.710
Meerssen	973.121	2,97%	12.819	-3.355	4.869	-846	986.608	13.487
Nuth	688.426	2,10%	9.069	-2.373	3.444	-599	697.967	9.541
Onderbanken	319.152	0,97%	4.204	-1.100	1.597	-278	323.576	4.423
Schinnen	523.091	1,60%	6.891	-1.803	2.617	-455	530.341	7.250
Simpelveld	451.784	1,38%	5.951	-1.557	2.260	-393	458.046	6.262
Sittard-geleen	6.939.401	21,19%	91.415	-23.922	34.719	-6.035	7.035.578	96.177
Stein	1.059.314	3,24%	13.955	-3.652	5.300	-921	1.073.995	14.682
Vaals	532.472	1,63%	7.014	-1.836	2.664	-463	539.852	7.380
Valkenburg a/d geul	917.699	2,80%	12.089	-3.164	4.591	-798	930.418	12.719
Voerendaal	519.097	1,59%	6.838	-1.789	2.597	-451	526.291	7.194
Totalen	32.744.640	100,00%	431.354	-112.879	163.827	-28.477	33.198.465	453.825

B. Bijdragen Rijk, baten € 4.402.000

Nadelig € 18.000 = 0,4 % t.o.v. primaire begroting
Lagere baten € 32.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
De bruto compensatie loonindex 2016 van € 48.075 is binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg integraal aan het programmabureau toegewezen om additionele advieskosten ten behoeve van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg financieel te dekken.
Op basis van de BDUR-circulaire december 2015 is totaal ontvangen € 6.140.023.
Op 25 oktober 2016 heeft het Rijk gemeld dat de loonbijstelling over 2016 totaal € 48.075 is, relatief is dit 0,8 %. Het grand-totaal aan BDUR baten over geheel 2016 bedraagt hierdoor € 6.188.098. Op basis van de historische verdeelsleutel GHOR 41% en BRWZL 59% plus de compensaties BTW rampenbestrijding en BCF van enkele jaren geleden, de bijdragen aan Bevolkingszorg en Programmabureau incl. loonbijstelling is de BDUR toedeling naar de onderdelen van de Veiligheid Regio Zuid-Limburg in 2016 als volgt :

Programmabureau	€	48.075	1 %
Bevolkingszorg	€	196.805	3 %
GHOR	€	1.541.253	25 %
BRWZL	€	4.401.965	71 %
Totaal	€	6.188.098	100 %

Door de BRWZL is voor het boekjaar 2016 geraamd aan BDUR inkomsten € 4.420.000 op basis van eind 2014 voor handen zijnde gegevens. De loonbijstelling 2016 van € 48.075 is integraal toegewezen aan het programmabureau in plaats van € 17.475 aan de GHOR en € 30.600 aan de BRWZL.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
De totale BDUR ontvangsten inclusief loonindex over 2015 bedragen € 6.175.731
De totale BDUR ontvangsten exclusief loonindex over 2016 bedragen € 6.140.023
Een korting op de totale BDUR uitkeringen van € 36.000 in 2016 ten opzichte van 2015.
Dit is de voornaamste verklaring van de lagere baten voor de BRWZL

C. Overige inkomsten, baten € 1.132.000
Voordelig € 42.000 = 3,9 % t.o.v. primaire begroting
Lagere baten € 207.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
De ontvangsten via het Openbare Meld Systeem zijn € 68.000 voordelig, terwijl de ontvangsten van derden en de overige inkomsten samen € 20.000 nadelig zijn.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
Ten opzichte van 2015 zijn de ontvangsten van derden, de overige inkomsten en de voorzieningen samen € 187.000 nadeliger, de OMS opbrengsten zijn € 16.000 nadeliger.

D. Personeelslasten, lasten € 26.347.000
Nadelig € 618.000 = 2,4 % t.o.v. bijgestelde begroting;
Bijgestelde raming € 747.000 in verband met reservering vakantietoelagen juni tot en met december 2016 als gevolg van het in werk treden van het Individueel Keuze Budget vanaf 2017.
Meer lasten € 690.000 in 2016 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
Verschil tussen werkelijkheid en begroting van de personeelslasten is € 618.000 nadelig.
Het nadelig resultaat van € 618.000 in 2016 ten opzichte van de begroting na begrotingswijziging (voor € 747.000 reservering vakantietoelagen juni tot en met december 2016 in het kader van het IKB, ten laste van de algemene reserve) heeft deels te maken met de stijging van de loonlasten als gevolg van cao aanpassingen en gewijzigde werkgeverslasten.
Met de loonindex wordt hiervoor enige financiële compensatie via de gemeentelijke bijdragen ontvangen.
De werkelijke loonindex 2015 is € 431.354, reeds eenmalig inbegrepen in de personeelslasten over 2015 is geraamd € 345.986, dus de additionele loonindex over 2015 is € 85.368.
De werkelijke loonindex 2016 is € 486.689.
Samen bedraagt de gecompenseerde loonindex ten opzichte van de begroting € 572.057.

Ten opzichte van de begroting is de inhuur van personeel € 600.000 nadelig, het overwerk is € 168.000 nadelig, de opleidingen van de koude tak blijken € 127.000 voordeliger.
Samen is dit € 641.000 nadeliger dan begroot.

Saldering van het nadelig HKOS resultaat 2016 van € 618.000 met de compensatie loonindex van € 572.000 en de nadelige resultaten op indirecte personeelslasten van € 641.000 bedraagt € 687.000 nadelig. Dit retrograat berekende totaalbedrag van € 687.000 vormt de omvang van het verschil tussen de verkregen loonindex en de werkelijke gestegen werkgeverslasten plus cao aanpassingen plus personele uitbreiding enerzijds en de mindere loonlasten als gevolg van bezuinigingen plus het (tijdelijk) niet invullen van vacatures anderzijds.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
Het verschil tussen werkelijkheid 2016 en 2015 van de personeelslasten is € € 690.000 nadelig.
De hogere lasten in 2016 in vergelijking met 2015 van € 690.000 worden met € 150.000 voordelig beïnvloed door de indirecte personeelslasten, nadelige beïnvloeding door cao aanpassingen en stijging van de werkgeverslasten waarvoor compensatie in de vorm van loonindex 2016 is verkregen van € 487.000.
Het verschil tussen de verkregen loonindex 2016 en de tussen 2015 en 2016 werkelijke stijgingen van de werkgeverslasten en cao aanpassingen enerzijds en de hogere loonlasten anderzijds bedragen retrograat berekend samen en per saldo € 353.000 nadelig.

E. Frictiekosten, lasten € 164.000
Voordelig € 132.000 t.o.v. primaire begroting
Minder lasten € 702.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
Per 31.12.2015 stond er nog € 122.272 in de reserve frictiekosten.
Dit bedrag wordt in de exploitatie verantwoord als onttrekking uit de reserves (= inkomsten), conform de BBV voorschriften.
De werkelijke exploitatielasten in 2016 bedragen € 164.059
Het eindresultaat op het budget frictiekosten bedraagt dus nadelig € 41.787 en komt ten laste van de exploitatie 2016 BRWZL. De totale frictiekosten over de voorbije jaren bedragen € 2.458.000.
De raming van de lasten 2016 zijn opgemaakt in het najaar van 2014. Op dat moment was de reserve frictiekosten € 988.515 per 31.12.2014.
In 2015 zou nog € 691.983 uitgegeven worden en in 2016 zouden nog voor € 296.532 uitgaven gedaan worden.
De werkelijke frictielasten blijken in 2015 echter € 866.243 te zijn in plaats van de geraamde € 691.983. En de werkelijke frictielasten in 2016 zijn dus € 164.059 in plaats van de geraamde € 296.532.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015.
In 2016 zijn de laatste lasten ad € 164.000 via het project frictiekosten betaald, terwijl in 2015 deze lasten een omvang hadden van € 866.000; per saldo € 702.000 hogere lasten in 2015 dan in 2016.

F. Opleiden en oefenen warme tak, lasten € 1.178.000
Nadelig € 393.000 = 50% t.o.v. primaire begroting
Meer lasten € 258.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
Doorontwikkeling vakmanschap, € 70.000 meer lasten
Vakmanschap is binnen de brandweerorganisatie gekwalificeerd als strategisch thema.
De betekenis hiervan is dat er een verandering in gang gezet is die gericht is op het ontwerpen, vernieuwen en verbeteren van activiteiten en processen om zodoende het vakmanschap van de brandweermensen te vergroten.
De aanpak van deze ontwikkeling is projectmatig en planmatig ingezet met de doelstelling dat in 2019 Brandweer Zuid-Limburg een lerende organisatie is met aantoonbaar vakbekwaam personeel.
De start van deze ontwikkeling is in 2016 ondersteund met een extra budget van € 70.000.

Cyclisch programma, meer lasten € 57.000.
In een cyclus van 4 jaar wordt op basis van het vastgestelde regionale risicoprofiel elk jaar extra aandacht besteed aan de vakbekwaamheid op een van de volgende thema's:
- industriële brandbestrijding;
- ondergrondse infra;
- natuurbrandbestrijding;
- vliegtuigbrandbestrijding.

In 2016 is het thema natuurbrandbestrijding behandeld middels trainingen BOB, XVR en realistische oefeningen op trainingscentrum Spinel te Dordrecht. De eenheden van de Parkstadregio hebben hieraan deelgenomen, plus minus 240 collega's.
De totaallasten van € 57.000 zijn onttrokken uit de reserve opleiden en oefenen (zie O.)

Beroepsoefendagen, meer lasten € 69.000
Sinds 2015 verzorgt het ROC de basisoefeningen voor alle beroepscollega's in etmaal- en dagdienst. Het betreft plus minus 155 collega's in 20 oefengroepen. In 2016 is er geoefend op de kerntaken brandbestrijding, technische hulpverlening en incident bestrijding gevaarlijke stoffen. Hiervoor zijn in totaal 140 beroepsoefendagen georganiseerd.

Oefenen Koning Willem Alexandertunnel, meer lasten € 210.000
De Koning Willem Alexandertunnel in Maastricht is vanaf eind 2016 open voor gebruik. Onderdeel van de vergunningsvoorwaarden voor de openstellingsvergunning is dat de hulpdiensten “voldoende gesteld zijn” voor hun taak in de hulpverlening bij calamiteiten in of rondom deze nieuwe tunnel. Voor Brandweer Zuid-Limburg heeft 2016 dan ook voor een groot gedeelte in het teken gestaan van de voorbereiding op de openstelling van deze tunnel. Ruim 200 medewerkers hebben een opleidings- en trainingstraject doorlopen bestaande uit theoretische en praktische trainingen lokaal, maar ook een praktische training bij de International Fire Academy (IFA) in Balsthal, Zwitserland. Deze trainingen zijn, naast de Zwitserse instructeurs, voor het grootste deel begeleid door eigen instructeurs die in een eerdere fase (2015) in Zwitserland hun opleiding hadden genoten. De keuze om ook eigen instructeurs mee te sturen was in eerste instantie niet voorzien. Belangrijke overweging in deze is echter dat deze eigen instructeurs kunnen blijven zorgdragen voor continuïteit in het trainen en oefenen van eigen personeel, ook na openstelling.
Ter voorbereiding op de trainingen in Zwitserland, en ook vanuit het oogpunt van continuïteit, is er geïnvesteerd in praktische oefenmogelijkheden op het ROC in Margraten. Door de realisatie van een oefentunnel die makkelijk opgebouwd en afgebroken kan worden, zijn de medewerkers in staat gesteld om hun praktische vaardigheden in een realistische oefenomgeving (weliswaar zonder hitte en vuur) te beoefenen. Ook voor het oefenen en trainen op de lange termijn (na openstelling) heeft deze oefentunnel nadrukkelijk meerwaarde.
Naast de investeringen in het opleiden en trainen van het brandweerpersoneel heeft de brandweer ook een nadrukkelijke voortrekkersrol gespeeld in het Multidisciplinair opleiden en trainen van de andere kolommen (m.n. Politie en GHOR). Zo is er veel effort gestoken in een E-learning systeem met separate modules voor brandweer, politie en GHOR. Daarnaast is gedurende 2016 volop geoefend met de zogenaamde virtuele tunnel. Middels het XVR-systeem worden mensen in de gelegenheid gesteld om het complexe aan- en afrijden bij calamiteiten in de tunnel te beoefenen, zonder dat daarbij de feitelijke tunnelomgeving gebruikt wordt. Naast de medewerkers van de brandweer hebben ook medewerkers van de GHOR in 2016 gebruik gemaakt van dit systeem, onder begeleiding van brandweerinstructeurs en regisseurs.
Op dit moment is de projectorganisatie, rekening houdend met de strakke en enigszins fluctuerende tunnelplanning, druk doende met de organisatie van multidisciplinaire COPI-trainingen aangaande de Willem Alexandertunnel. Leidinggevenden van alle kolommen worden in de gelegenheid gesteld om, in samenwerking met de Tunnelbeheerder (RWS), de relevante processen en besluitvorming te beoefenen.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
De lasten in 2016 bedragen € 1.178.000 tegen € 920.000 in 2015; dit zijn € 258.000 hogere lasten.
De meer lasten in 2016 ten opzichte van 2015 zijn voornamelijk ontstaan door de doorontwikkeling van vakmanschap € 70.000 (zie verklaring hier boven), meer lasten A2 tunnel € 83.000, meer opleidingen € 61.000 en minder inkomsten € 32.000

G. Huisvesting, lasten € 4.459.000

Voordelig € 142.000 = 3,1 % t.o.v. primaire begroting
Meer lasten € 730.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
De realisatie van de huurkosten 2016 valt € 78.000 voordeliger uit ten opzichte van de raming 2016 omdat de bijdrage in de doorgeschoven BTW over de door de eigenaars gepleegde exploitatie- en onderhoudsuitgaven lager uitvalt dan verwacht.
In de oorspronkelijke raming van de energiekosten was nog rekening gehouden met een substantieel bedrag voor de energievoorziening voor de nieuwe kazerne Middenweg Sittard. Uiteindelijk vallen deze kosten fors lager uit. Dit in combinatie met het effect van dalende energietarieven levert op rekeningbasis een voordeel van afgerond € 121.000 op. In 2016 is een stap gezet richting professionalisering van het schoonmaak onderhoud. Op basis van een uniform programma van eisen voor gebouwen zijn met de markt nieuwe overeenkomsten gesloten. Prijstechnisch zijn deze gunstig uitgevallen, alleen het volume dat in onderhoud is gegeven in toegenomen om de gewenste uniformiteit te realiseren. Ten opzichte van de raming, die historisch is ontstaan, ontstaat daardoor een toename van afgerond € 49.000.
Rekening houdend met andere relatief kleine afwijkingen is per saldo een voordeel van 142.000 te zien op de HKOS huisvesting.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
Bij de opzet van de begroting 2016 is ten opzichte van de raming in de begroting 2015 rekening gehouden met een brutering huurkosten. Tot en met 2015 werden te betalen huurbedragen om BTW technische redenen verrekend met de bijdrage van de desbetreffende gemeente.
Ten behoeve van de transparantie van de begroting is deze saldering ingaande 2016 vervallen, waardoor de uitgaven met ruim € 840.000 zijn gestegen evenals de inkomsten bij het onderdeel gemeentelijke bijdragen. Met name het onderhoud is 2016 bijna € 100.000 voordeliger dan in 2015.

H. Kantoor, lasten € 2.802.000

Voordelig € 78.000 = 2,7 % t.o.v. primaire begroting
Meer lasten € 32.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
Het totaal van de uitgaven op de HKOS kantoor is door de jaren heen redelijk stabiel binnen een beperkte bandbreedte. De jaarrekening 2016 vertoont een positief resultaat ten opzichte van de begroting van € 78.000. De grootste verschillen worden hierna kort toegelicht.
Op de kosten voor telefonie is een voordeel van € 49.000 gerealiseerd. Dat is vooral te danken aan het effect van de in 2015 vernieuwde mobiele telefonie/data-abonnementen.
In het jaar 2016 is € 34.000 meer besteed aan drukwerk vanwege onder meer een extra editie van de uitgave Focus, gewijd aan het thema MOTO. De kosten per uitgave zijn ook hoger dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. Bovendien is extra promotiemateriaal voor de OR gemaakt om deelname aan de OR extra onder de aandacht van het personeel te brengen.
In de begroting 2016 is het budget voor advieskosten verlaagd naar € 150.000, in de verwachting dat de adviesbehoefte minder zou zijn dan in voorgaande jaren. Op rekening basis is echter € 374.000 besteed. Naast de te voorziene uitgaven ten behoeve van juridische advisering, functiewaardering, bezwarencommissie is met name ten behoeve van organisatie ontwikkeling, roosterproblematiek en Informatiemanagement een extra beroep gedaan op extern advies. Op het budget automatisering daarentegen is € 164.000 minder besteed dan geraamd. Dat heeft er mee te maken dat bepaalde software nog niet op jaarbasis is gebruikt waardoor licentiekosten slechts naar rato zijn betaald en dat bepaalde software inmiddels buiten gebruik is gezet. De kosten voor de ICT dienstverlening zijn minder hoog dan verwacht omdat het effect van de bijtelling van de vrijwilligersaccounts nog niet volledig tot uitdrukking komt en een outsourcing project vooralsnog niet is uitgevoerd.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015.
In 2016 zijn de kantoorlasten € 32.000 hoger dan in 2015. In 2016 is minder uitgegeven aan telefonie en meer aan drukwerk en automatisering.

I. Voertuigen, lasten € 2.515.000

Voordelig € 605.000 = 19,4 % t.o.v. primaire begroting, waarvan € 393.000 voordeel op kapitaallasten.
Meer lasten € 40.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
In de jaren 2014 en 2015 is het wagenpark vrijwel geheel vernieuwd, waardoor de werkelijke kosten van onderhoud van zowel voertuigen als bepakking met € 124.000 een stuk lager uit zijn gevallen dan de geraamde kosten in de bestuurlijk vastgestelde begroting. Daarbij komt nog het aspect dat een deel van de kosten van het onderhoud onder de garantie van de voertuigen vielen.
Door het verhogen van het eigen risico, zijn de verzekeringspremies verlaagd. In 2016 is het aantal schadegevallen met voertuigen drastisch toegenomen. Dientengevolge zijn ook de schade-uitkeringen fors gegroeid. Per saldo een voordelig resultaat in vergelijking met de begroting van € 20.000
In 2016 is € 69.000 minder aan motorbrandstoffen uitgegeven. Hiervoor zijn enkele redenen aan te wijzen: het vernieuwde wagenpark waarbij de voertuigen beduidend zuiniger zijn dan de oude voertuigen; de verlaging van de brandstofprijzen in 2016 en minder grote en langdurige incidenten.
Omdat een deel van de investeringen in voertuigen die in het MIP voor 2015 opgenomen waren, pas in 2016 zijn doorgevoerd, heeft dit invloed op de kapitaallasten van
€ 393.000 voordelig. Dit is echter voor de totale BRWZL budgettair neutraal omdat deze kapitaallasten worden gecompenseerd uit de daarvoor bestemde egalisatiereserve kapitaallasten materieel.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
Het belangrijkste verschil is gelegen in de hogere kapitaallasten in 2016 van € 1.706.000 t.o.v. € 1.652.000 in 2015.
De brandstofkosten in 2016 zijn € 23.000 voordeliger ten opzichte van 2015.

J. Materialen, lasten € 1.741.000

Voordelig € 157.000 = 8,3 % t.o.v. .primaire begroting, waarvan € 210.000 voordeel op kapitaallasten.
Meer lasten € 46.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
Omdat een deel van de investeringen in materialen en in bedrijfskleding die in het Meerjarig Investering Plan voor 2015 opgenomen waren, pas in 2016 zijn gerealiseerd, heeft dit een voordelige invloed van
€ 210.000 op de kapitaallasten. Dit is echter voor de totale BRWZL budgettair neutraal omdat deze kapitaallasten worden gecompenseerd uit de daarvoor bestemde egalisatiereserve kapitaallasten materieel.
Bewassing, vermaak en het kledingverbruik (draagtijd van minder dan 1 jaar) blijken
€ 35.000 nadeliger dan geraamd, evenals het materiaalonderhoud met € 23.000 nadeliger.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
De kapitaallasten van materialen en bedrijfskleding zijn in 2016 € 55.000 hoger dan in 2015. De onderhoudslasten van materialen en bedrijfskleding zijn samen in 2016 € 9.000 lager dan in 2015.

K. Onvoorzien, lasten € 100.000
Voordelig € 100.000 = 100% t.o.v. primaire begroting
Meer lasten € 0 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
Op onvoorzien mogen jaarrekening technisch geen bedragen verantwoord worden. De post onvoorzien is alleen begrotingstechnisch van toepassing om nadelige verschillen in de vorm van niet voorziene hogere lasten en/of lagere baten te kunnen opvangen. Deze hogere lasten en/of lagere baten zijn op de desbetreffende hoofd kosten en opbrengst soorten te verantwoorden. In 2016 zijn geen relevante additionele lasten gebleken die als onvoorzien zijn aan te merken.

L. Index, lasten € 0
Voordelig € 668.000 t.o.v. primaire begroting.

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
De loonindex en de prijsindex zijn inbegrepen in de gemeentelijke bijdragen. Op uitdrukkelijk verzoek van de Bestuurlijke Financiële Commissie worden de geraamde loonindex en prijsindex apart tot uitdrukking gebracht in de begroting. Hierdoor blijven de verschillen tussen voorcalculatie en nacalculatie beter zichtbaar, zeker gelet op de tijdinterval van twee jaren die optreed tussen de voor en nacalculatie. Doordat de geraamde loonindex en prijsindex nog niet in de onderscheiden HKOS budgetten opgenomen worden, wordt het risico vermeden dat inbegrepen geraamde index ook besteed wordt terwijl op basis van de werkelijke index nog restituties plaats kunnen vinden.
Net als bij de HKOS Onvoorzien mogen op de HKOS Index jaarrekening technisch geen bedragen verantwoord worden. De loonindex staat in causaal verband tot de HKOS Personeelslasten en de prijsindex staat in causaal verband met de materiële lasten van de overige HKOS. De werkelijke hogere lasten als gevolg van de loon en prijsstijgingen zitten inbegrepen in de lasten van de onderscheiden HKOS onderdelen.

De primaire begroting 2016 (samengesteld eind 2014) bestaat uit de geraamde (voorcalculatie) loonindex en de prijsindex van 2015 en 2016 :

Loonindex 2016	1,50% = €	322.862	weegfactor 67%
Loonindex 2015	0,00% = €	0	weegfactor 67%
Prijsindex 2016	1,25% = €	135.602	weegfactor 33%
Prijsindex 2015	2,00% = €	209.934	weegfactor 33%
Totaal index 2016+2015 =	€	668.398	

De werkelijke (nacalculatie) loonindex en prijsindex over 2015 en 2016 zijn eind 2016 bekend :

Loonindex 2016	2,30% = €	486.689	van gemeenten	€ 163.827 + factor 64%
Loonindex 2015	2,00% = €	431.354	van gemeenten	€ 431.354 + factor 67%
Prijsindex 2016	0,90% = €	107.125	naar gemeenten	€ 28.477 – factor 36%
Prijsindex 2015	0,90% = €	97.055	naar gemeenten	€ 112.879 – factor 33%
Totaal index 2016+2015 =	€	1.122.223	van gemeenten	€ 453.825 +

De eindafrekening van de index 2016 en de index 2015 van totaal € 453.825 te vorderen door de BRWZL op de deelnemende gemeenten treft u aan bij onderdeel A Bijdragen gemeenten, inclusief de verdeling per deelnemende gemeente.

M. Renteresultaat, **baten € 701.000**
Voordelig € 406.000 = 187 % t.o.v. primaire begroting
Meer baten € 114.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
Het bruto renteresultaat van € 701.000 voordelig als gevolg van de combinatie van :
- de financiering met eigen middelen (uit reserves en voorzieningen) en
- het verschil tussen de gewogen gemiddelde werkelijke rentevoet en de gecalculeerde rentevoet (resp. 5% voor de projectfinanciering voor de gebouwen en 4% voor de overige vaste activa) en
- het verschil in betaalde rente als gevolg van het aflossen van hoogrentende leningen en het afsluiten van een nieuwe geldlening tegen een vast laag tarief en
- het verschil tussen de verwachte investeringsuitgaven en de werkelijke investeringsbetalingen de restantkredieten per ultimo 2015 en 2016.

Voor een deel van de investeringen zijn geen vaste externe geldleningen afgesloten maar de uitgaven zijn intern gefinancierd uit de aanwezige reserves en voorzieningen van € 12.018.000 per aanvang boekjaar 2016. Dit bespaart de BRWZL aanzienlijke externe rentelasten, terwijl de rente van € 481.000 op de investeringen via de kapitaallasten met 4% wel doorbelast worden.
De doorbelaste rente op de investeringen ad € 9.820.000 in gronden en bedrijfsgebouwen is 5% omdat voor deze onderdelen objectfinanciering is toegepast met externe geldleningen tegen 5%.
Voor de investeringen per aanvang 2016 in materieel van € 16.836.000 is de kapitaalrente vanaf 2015 aangepast van 5% naar 4%.
Verder zijn in 2016 de laatste aflossingen van resp. € 2.500.000 (februari 2016) en € 800.000 (november 2016) verricht op hoogrentende (4,88% en 3,26%) geldleningen.
De nieuwe 10 jarige geldlening van € 10.000.000 tegen een vaste rente van 0,58% is pas eind november 2016 opgenomen.
De totaalsom van de investeringsplannen tot en met 2016 die per ultimo 2016 nog niet zijn uitgevoerd bedraagt € 4.661.000 (per ultimo 2015 € 5.274.000). Door deze investeringsinterval is financiering met externe geldleningen voor dit deel onnodig geweest, waardoor de werkelijke betaalde rente in 2016 lager is dan geraamd.
Vanaf de begroting 2015 tot en met 2017 is een meerjarig renteresultaat opgenomen van € 300.000.
Vanaf begrotingsjaar 2018 is op grond van het aangepaste Besluit Begroting en Verantwoording, BBV, een omslagrente door te berekenen in de kapitaallasten, behalve voor de onderdelen waarop objectfinanciering van toepassing is.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
De totale rentebaten in 2016 bedragen € 701.000 en € 587.000 in 2015; per saldo een toename van € 114.000. De belangrijkste oorzaak zijn de aflossing van twee hoogrentende leningen in 2016 : € 2.500.000 tegen 4,88 % in februari en € 800.000 tegen 3,26 % in november.

N. Stortingen in reserves, lasten € 3.487.000
Nadelig € 0 t.o.v. primaire begroting
Meer lasten € 23.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
De storting in de reserves egalisatie kapitaallasten materieel van € 3.487.108 is conform de bestuurlijke begroting 2016 uitgevoerd.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
Het verschil van € 23.000 hogere lasten in 2016 dan in 2015 wordt veroorzaakt door de structureel hogere storting vanaf 2016 van € 165.000 in de reserve egalisatie kapitaallasten materieel in combinatie met de incidentele storting in de reserve opleiden en oefenen van € 142.000 in 2015.

O. Onttrekkingen uit reserves, baten € 3.593.000

Nadelig € 1.077.000 = 22,9 % t.o.v. bijgestelde begroting
Voordelig € 14.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016
Het verschil tussen de eindverantwoording van de mutaties uit reserves ad € 3.593.000 en de met de reservering vakantietoelage van € 747.000 bijgestelde begroting primaire begroting ad € 4.670.000 heeft:

- Enerzijds betrekking op lagere werkelijke kapitaallasten ad € 603.000 als gevolg van vertragingen in investeringen tot en met 2015. Het verschil tussen geraamde en werkelijke kapitaallasten materieel bestaat uit : € 393.000 voor voertuigen; € 118.000 voor materialen en € 92.000 voor bedrijfskleding.
- Anderzijds waren onttrekkingen uit de reserves ten gunste van de exploitatie geraamd voor totaal € 1.462.000, terwijl de werkelijke onttrekkingen € 988.000 zijn; dit geeft een verschil van € 474.000.

Geraamde onttrekking uit reserve is :		Werkelijke onttrekking uit reserve is :
Reserve frictiekosten	€ 296.000	€ 122.000 = saldo reserve per ultimo 2015.
Reserve sociaal plan	€ 164.000	€ 62.000 is werkelijk verbruik
Reserve bezuinigingen	€ 255.000	€ 0 bezuinigingen 2016 zijn behaald
Reserve opleiden en oefenen	€ 0	€ 57.000 extra opleidingen en oefeningen
Algemene reserve	€ 747.000	€ 747.000 begrotingswijziging vakantietoelagen
Totalen	€ 1.462.000	€ 988.000

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015
De verschillen tussen de totalen van de onttrekkingen uit de reserves ten gunste van de exploitatie in 2016 ten opzichte van 2015 bedragen € 14.000 voordelig en bestaan uit :
nadelig € 95.000 door lagere baten op overige reserves en
voordelig € 109.000 door hogere kapitaallasten materieel.

Bezuinigingen

Vanaf 2012 zijn bestuurlijk bezuinigingstaakstellingen afgesproken in een groeipad, waarbij de taakstelling over een periode van 2012 tot en met 2018 te realiseren is door de BRWZL. Het groeipad en de bezuinigingsonderdelen zijn bestuurlijk bij de begroting 2012 als volgt vastgesteld.

Overzicht taakstellende bezuinigignen 2012-2020										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totaal
Directe pers. lasten	154	256	1.253	1.865	2.235	2.516	2.785	2.785	2.785	
Huisvesting	0	5	10	10	10	10	10	10	10	
Kantoor	15	36	61	61	61	86	86	119	119	
Voertuigen, kap lasten	-181	-181	-181	-181	-181	-181	-181	-181	-181	
Voertuigen, onderhoud	0	37	37	37	74	74	74	74	74	
Materiaal, onderhoud	37	62	62	100	100	100	100	100	100	
Leges en retributies	25	50	150	150	150	150	150	150	150	
OMS	-270	-270	-270	-270	-270	-270	-270	-270	-270	
Bezuinigingen	-220	-5	1.122	1.772	2.179	2.485	2.754	2.787	2.787	15.661
Bijdragen van gemeenten	0	0	0	-2.433	-2.433	-2.433	-2.787	-2.787	-2.787	-15.660
Loonindex 2009	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-9.900

In de meerjarenramingen zijn de bezuinigingstaakstellingen per jaar op de onderscheiden posten af geraamd. De (meerjaren)raming laat dus steeds de ramingen zien na de afgesproken bezuinigingstaakstelling.
De gemeentelijke bijdragen zijn vanaf 2012 – 2020 in meerjarig perspectief verlaagd in drie tranches van elk drie jaren.

Tranche 1.
In 2012, 2013 en 2014 zijn de gemeentelijke bijdragen verlaagd met € 1.100.000 per jaar.
Dit bedrag is gerelateerd aan de teruggaven van de loonindex 2009.

Tranche 2.
In 2015, 2016 en 2017 worden de gemeentelijke bijdragen ten opzichte van 2014 verlaagd met de bezuinigingen ad € 2.433.000. Gecumuleerd vanaf 2012 is het saldo van de verlaging structureel in deze jaren 2015-2017 daardoor € 3.533.000; bestaande uit loonindex € 1.100.000 en bezuinigingen € 2.433.000.

Tranche 3.
Vanaf 2018 worden de gemeentelijke bijdragen ten opzichte van 2014 verlaagd met de laatste tranche van € 2.787.000. Ten opzichte van 2017 een verlaging van € 354.000.
Gecumuleerd vanaf 2012 is het saldo van de verlaging vanaf 2018 structureel daardoor € 3.887.000; bestaande uit loonindex € 1.100.000 en bezuinigingen € 2.787.000.

Het nakomen van de afgesproken verminderde gemeentelijke bijdragen vanaf 2012 geeft bij de deelnemende gemeenten het voordeel van consistentie in de meerjarenramingen van de bijdragen aan de Brandweer Zuid-Limburg.
Enkel de loon en prijsindex, die in de pas lopen met de indexen van het gemeentefonds, zijn dan de feitelijke jaarlijkse mutaties van de bijdragen.

Dit betekent wel dat de Brandweer Zuid-Limburg precies de in 2012 geraamde bezuinigingen in de jaren 2012 tot en met 2020 moet behalen. In werkelijkheid zal het zijn dat bezuinigingsonderdelen eerder of later behaald worden.
Daarom is bij de begroting 2012-2018 voorgesteld en ook bestuurlijk overeengekomen dat de eerdere en latere bezuinigingen via een egalisatiereserve bezuinigingen muteren. Het eindsaldo in 2018 of tussentijdse saldi zijn te verrekenen met de deelnemende gemeenten.
Om binnen de Brandweer Zuid-Limburg vanaf 2015 structureel € 2.433.000 minder gemeentelijke bijdragen te kunnen opvangen zijn de bezuinigingen in 2014 van € 1.122.000 plus de bezuinigingen in 2015 van € 1.772.000 plus de bezuinigingen in 2016 van € 2.179.000 nodig in combinatie met de egalisatiereserve bezuinigingen. Zie hiervoor ook het grijs gearceerde deel in de vorige tabel.

De bezuinigingstaakstelling is door de Brandweer Zuid-Limburg voortvarend opgepakt.
In 2012 is in plaats van een geraamd bezuinigingstekort een positief saldo van eerdere bezuinigingen behaald van € 702.000. Hiervan is € 305.000 gestort in de egalisatiereserve bezuinigingen en de resterende eerdere bezuinigingen van afgerond € 400.000 zijn uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.
Bij de bestemming van het eindresultaat van de exploitatie 2013 is besloten om de eerder behaalde bezuinigingen ad € 769.000 van 2013 te betrekken in de eindafrekening over 2013 met de deelnemende gemeenten.
De bezuinigingen in 2014 zijn ook behaald, onder meer door zeer terughoudend te zijn bij de structurele invulling van vacatures.

Kort samengevat is te stellen dat per saldo de taakstellende bezuinigingen op de onderdelen huisvesting, kantoor, voertuigen, materiaal en in combinatie de leges, retributies en OMS eind 2013 in belangrijke mate bereikt zijn. Hierdoor concentreert de aandacht van het behalen van de taakstellingen bezuinigingen zich vanaf 2014 op het onderdeel personeelslasten. De jaarlijkse toenamen in de bezuinigingstaakstelling op de personeelslasten is zowel in absolute als in relatieve termen groot maar is ook in 2015 behaald. Op basis van de begroting 2016-2019 en de begroting 2017-2020 is te veronderstellen dat ook de bezuinigingen op de personeelslasten behaald worden.

Directe personeelslasten

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bezuinigingstaakstelling	154	256	1.253	1.865	2.235	2.516	2.785	2.785	2.785
Toename tov voorgaand jaar			997	612	370	281	269		
Begroting directe pers lasten		24.156							
Relatieve bezuiniging gecumuleerd			4%	7%	8%	9%	10%		

Op basis van het tekentafelmodel bezuinigingen 2012-2020 is ook een egalisatiereserve bezuinigingen ingesteld om de voordelige en nadelige verschillen per boekjaar tussen de geraamde en de gerealiseerde bezuinigingen in de periode 2012 tot en met 2018 te egaliseren en daardoor optimaal de afgesproken verminderde gemeentelijke bijdragen te borgen.

In onderstaand schema zijn de voorgenomen en de werkelijke mutaties van en naar de egalisatiereserve bezuinigingen weergegeven. In het kader van de besluitvorming over de jaarrekening 2015 is € 661.000 in 2016 uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.
Per ultimo 2016 is de werkelijke stand van deze reserve € 765.779, waarbij rekening is te houden dat in de begrotingen 2012-2018 de resp. mutaties € 52.000 storten in 2017 in deze reserve en € 33.000 onttrekken in 2018 uit deze reserve, geraamd zijn.

	Reserve egalisatie bezuinigingen					
	Volgens begroting 2012-2018			**Volgens jaarrekeningen 2012-2016**		
Jaar	naar reserve	van reserve	saldo reserve	naar reserve	van reserve	saldo reserve
2012		220.000	-220.000	**305.000**		**305.000**
2013		5.000	-225.000	**0**	**0**	**305.000**
2014	1.122.000		897.000	**1.121.779**		**1.426.779**
2015		661.000	236.000		**661.000**	**765.779**
2016		255.000	-19.000		**0**	**765.779**
2017	52.000		33.000	*52.000*		817.779
2018		33.000	0		*33.000*	784.779

In de begroting 2018-2021 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg worden de volgende onttrekkingen uit deze reserve egalisatie bezuinigingen voorgesteld :
2018 € 280.393
2019 € 132.581
2020 € 86.411
Het restantsaldo per ultimo 2020 van de reserve egalisatie bezuinigingen is dan € 285.394.

WET NORMERING TOPINKOMENS

Bij de Brandweer Zuid-Limburg wordt het bestuur beschouwd als topfunctionaris in de zin van de Wet Normering Topinkomens (WNT). De governance van de Brandweer Zuid-Limburg is in 2016 zo ingericht dat het bestuur de beslissingen neemt over aangelegenheden die de gehele organisatie betreffen. De Algemeen Directeur/Commandant is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de Brandweer Zuid-Limburg en is in die hoedanigheid een topfunctionaris in de zin van de WNT.

De bestuursleden van de Brandweer Zuid-Limburg zijn niet in dienst bij de Brandweer Zuid-Limburg en zijn onbezoldigd. De Algemeen Directeur/Commandant is wel in dienst van de Brandweer Zuid-Limburg. Hieronder zijn de topfunctionarissen van de Brandweer Zuid-Limburg en hun bezoldiging weergegeven:

Functiegegevens		Directeur/Commandant
Aanvang en einde functievervulling in 2016		1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)		1,0 fte
Gewezen topfunctionaris?		Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?		Nee
Individueel WNT-maximum	€	179.000
Beloning	€	142.659
Belastbare onkostenvergoedingen	€	2
Beloningen betaalbaar op termijn	€	15.369
Subtotaal	€	158.030
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€	-
Totaal bezoldiging	€	158.030
Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling in 2015		1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)		1,0 fte
Beloning	€	149.028
Belastbare onkostenvergoedingen	€	38
Beloningen betaalbaar op termijn	€	15.484
Totaal bezoldiging 2015	€	164.550

Toelichting vergelijkende cijfers

Ten opzichte van de jaarrekening 2015 zijn de vergelijkende cijfers aangepast. Bij het verwerken van deze cijfers in de jaarrekening 2015 zijn twee kolommen per abuis bij elkaar opgeteld waardoor de WNT-verantwoording 2015 niet correct is opgenomen. De bovenstaande cijfers verschaffen als nog het vereist inzicht.

Naam	Gemeente	Functie	Bezoldiging '16
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid	Nihil
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid	Nihil
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid	Nihil
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid	Nihil
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid	Nihil
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid	Nihil
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid	Nihil
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter	Nihil
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid	Nihil
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid	Nihil
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid	Nihil
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid	Nihil
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid	Nihil
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid	Nihil
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid	Nihil
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid	Nihil
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid	Nihil
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid	Nihil

De Brandweer Zuid-Limburg beschikt verder niet over een toezichthoudend orgaan, er vindt geen externe inhuur plaats van personen die als topfunctionaris kunnen worden aangemerkt en er zijn geen overige functionarissen die de gestelde normbedragen overschrijden.

Paragrafen

Bedrijfsvoering
Zie hiervoor onderdeel beleidsverantwoording punt 4.

Verbonden partijen (artikel 15)
Er is sprake van verbonden partijen als er sprake is van een bestuurlijk dan wel een financieel belang voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, c.q. het onderdeel brandweer.
De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 18 gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat de Veiligheidsregio c.q. de brandweer over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd zijn. De brandweer als zodanig is dan ook voor de gemeenten een verbonden partij.
Daarnaast heeft de Brandweer Zuid-Limburg een bestuurlijk en financieel belang in de Besloten Vennootschap VPT en in Parkstad IT.

- VPT bv
Naam en vestigingsplaats:
VPT Zuid-Limburg BV
Bekkerweg 44
6417 BW Heerlen

Het openbaar belang van de organisatie:
Opzetten en exploiteren van een opleidingscentrum voor bedrijfshulpverlening, veiligheidsopleidingen, crisismanagement en praktijktrainingen. Advisering op het gebied van ontruimingsplannen en calamiteitenplannen. Dit ten behoeve van bedrijven en instellingen.
Het belang van de Brandweer Zuid-Limburg in de verbonden partij heeft de volgende omvang aan het begin en aan het einde van het dienstjaar:
Belang van Brandweer Zuid-Limburg in VPT per 01-01-2016: 100% (aandelenkapitaal € 18.000)
Belang van Brandweer Zuid-Limburg in VPT per 31-12-2016: 100% (aandelenkapitaal € 18.000)
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij in het begin en aan het einde van het dienstjaar:
Eigen vermogen per 01-01-2016: € 32.024
Eigen vermogen per 31-12-2016: € 33.018
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het dienstjaar:
Het verslagjaar 2016 is afgesloten met een voordelig exploitatie resultaat van € 994.

- Parkstad IT
Naam en vestigingsplaats:
De Gemeenschappelijke Regeling Parkstad IT (PIT), gevestigd te Heerlen. Gemeente Heerlen is in de GR als centrumgemeente aangewezen als uitvoerend orgaan; PIT is uitvoeringsdienst als onderdeel van organisatie gemeente Heerlen (centrum gemeente constructie). PIT is derhalve géén zelfstandige rechtspersoon.

Het openbaar belang van de organisatie:
De Gemeenschappelijke Regeling PIT heeft tot doel om door middel van centrale dienstverlening de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers te behartigen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie.
Het belang van de Brandweer Zuid-Limburg in de verbonden partij heeft de volgende omvang aan het begin en aan het einde van het dienstjaar:
Parkstad IT functioneert zonder winstoogmerk. De kosten worden naar rato van afname van de dienstverlening verdeeld over de deelnemers. De bijdrage van de deelnemers op rekening basis is gelijk aan de geraamde bijdrage tenzij het resultaat in de jaarrekening van PIT met meer dan € 250.000 afwijkt. In dat geval vindt verrekening met de deelnemers naar rato plaats.
Resultaten binnen de bandbreedte van € 250.000, positief of negatief, lopen via de balans over naar een volgend exploitatiejaar. De bijdrage aan PIT wordt jaarlijks in de begroting van de Brandweer Zuid Limburg geraamd. De bijdrage 2016 van de BRWZL bedraagt € 641.223.

De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het dienstjaar:
De over 2016 betaalde bijdrage stemt overeen met de geraamde bijdrage. Een naverrekening is niet noodzakelijk. Het exacte resultaat is op het moment van opstellen van het jaarverslag van de BRWZL nog niet bekend.

Weerstandvermogen
Het weerstandvermogen bestaat uit de relatie tussen enerzijds de weerstandcapaciteit en anderzijds de (samenloop van) risico's. Als weerstandcapaciteit definiëren wij de middelen waarover de Brandweer Zuid- Limburg beschikt of kan beschikken om niet voorziene nadelen te dekken. Het betreft de dekking van niet begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn.
De weerstandcapaciteit dient ter opvang van deze tegenvallers.
In 2011 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de juiste omvang van het weerstandvermogen van onze specifieke brandweerorganisatie. In de vergadering van het Algemeen Veiligheidsbestuur van april 2012 is de omvang van het benodigde weerstandsvermogen definitief vastgesteld op € 1.500.000 en deze omvang is eind 2013 bereikt. Als gevolg van de begrotingswijziging eind 2016 is voor de reservering van de vakantietoelagen juni tot en met december 2016 onttrokken uit de algemene reserve € 747.000. Het saldo van de algemene reserve per ultimo 2016 is daardoor € 753.000.

Onderhoud kapitaalgoederen
Aan het onderhoud van het pand te Margraten, de panden van de voormalige Brandweer Parkstad Limburg, de nieuwbouwkazernes Sittard Middenweg, Beek Mauritslaan en Maastricht-Zuid ligt een meerjarig plan ten grondslag. Deze documenten kunnen op verzoek worden ingezien. Onderhoud van het regiomateriaal vindt plaats op basis van de in het economisch verkeer gebruikelijke systematiek. Het onderhoud van het Rijksmateriaal gebeurt conform de voorschriften van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Voor een gespecificeerd overzicht van de kapitaalgoederen verwijzen we naar de staat van geactiveerde kapitaaluitgaven die ter inzage ligt.

Financiering
Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.
Tot de verantwoordelijkheidsgebieden van de treasury functie worden gerekend:
- het optimaliseren van de liquiditeitspositie op korte en lange termijn
- het beheren en bewaken van risico's op korte en lange termijn
- het onderhouden van relaties met financiële instellingen
- het garanderen van betrouwbare adviesinformatie en betrouwbare verantwoordingsinformatie
- het beheren en bewaken van de omvang en samenstelling van de leningenportefeuille

BALANS PER 31 DECEMBER 2016:

Activa	31-12-2016 Eind- balans	31-12-2015 Begin- balans
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa met economisch nut		
Gronden en terreinen	1.108.325	1.108.325
Bedrijfsgebouwen	8.888.149	8.712.400
Inventaris	2.203.276	547.037
Vervoermiddelen	11.048.541	10.986.385
Machines, apparaten en installaties	2.375.474	5.284.039
Beroepskleding	1.446.151	0
	27.069.916	**26.638.186**
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstr aan deelnemingen	18.000	18.000
	18.000	**18.000**
Totaal vaste activa	**27.087.916**	**26.656.186**
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
Voorraden	31.108	27.953
	31.108	**27.953**
Vorderingen		
Vorderingen op openbare lichamen	7.538.793	11.219.144
Te vorderen btw op gemeenten	125.347	108.912
Overige vorderingen	327.077	332.169
Vorderingen op deelnemeningen	0	0
Waarborgsommen	4.783	4.783
Rekening-courant met het Rijk	16.184.815	6.005.959
Rekening-courant met niet financiële instellingen	262.117	579
Overlopende activa	609.105	193.533
	25.052.037	**17.865.079**
Liquide middelen		
Liquide middelen	148.684	178.905
	148.684	**178.905**
Totaal vlottende activa	**25.231.829**	**18.071.937**
Totaal activa	**52.319.745**	**44.728.123**

BALANS PER 31 DECEMBER 2016:

Passiva	31-12-2016 Eind-balans	31-12-2015 Begin-balans
VASTE PASSIVA		
Reserves		
Algemene reserve	753.009	1.500.009
Bestemmingsreserves	7.151.341	7.171.676
Rekeningresultaat voor bestemming	333.178	109.721
Totaal reserves	**8.237.528**	**8.781.406**
Voorzieningen		
Voorzieningen	3.219.708	3.236.375
Totaal voorzieningen	**3.219.708**	**3.236.375**
langlopende leningen		
Leningen o/g	18.224.272	11.660.691
Totaal langlopende leningen	**18.224.272**	**11.660.691**
VLOTTENDE PASSIVA		
Kortlopende schulden		
Crediteuren	1.146.633	667.550
Te betalen omzetbelasting	28.559	35.879
Betalingen onderweg	0	0
Overlopende passiva	20.689.076	19.823.584
Rekening-courant	773.969	522.638
Totaal kortlopende schulden	**22.638.237**	**21.049.651**
Totaal Passiva	**52.319.745**	**44.728.123**

Toelichting op de balans per 31 december 2016

Algemeen
De balans is een in geld uitgedrukt overzicht van de samenstelling van de financiële positie. Aan de creditzijde van de balans zijn de bronnen van het vermogen weergegeven (de passiva) terwijl de debetzijde de zaken toont waaraan dit vermogen is besteed (de activa).
De passiva bestaan uit het eigen vermogen (reserves) en het vreemd vermogen (langlopende geldleningen, voorzieningen en kortlopende schulden).
Onder de activa zijn onder andere de gebouwen, terreinen, vervoermiddelen, materialen, vorderingen (debiteuren) en liquide middelen opgenomen.
De activa en de passiva worden onderscheiden in vaste en vlottende posten.

Grondslagen voor waardering
De jaarrekening wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording zoals dit besluit ook van toepassing is op gemeenten.

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa
Onder materiële vaste activa worden afzonderlijk opgenomen;
- Gronden en terreinen
- Bedrijfsgebouwen
- Inventaris
- Vervoermiddelen
- Machines, apparaten en installaties
- Activa in uitvoering

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische kosten verminderd met de hiervoor berekende afschrijvingen. De activa zijn per 1 januari 2009 overgenomen van de deelnemende gemeenten rechtstreeks of via de gemeenschappelijke regelingen.
De afschrijvingen zijn gebaseerd op de levensduur zoals deze werd gehanteerd door de deelnemende gemeenten respectievelijk deelnemende gemeenschappelijke regelingen.
De nieuwe materiële vaste activa vanaf 2009 zijn gewaardeerd op basis van historische kosten verminderd met de hiervoor berekende afschrijvingen. De afschrijvingen zijn bepaald op basis van de geschatte levensduur en starten in het boekjaar volgend op het investeringsjaar.
De afschrijvingen op gebouwen vinden vanaf 2012 plaats op annuïtaire basis en de afschrijvingen van de andere materiële activa vinden plaats op lineaire basis.
De afschrijvingen op de gebouwen vindt plaats op annuïtaire basis om gedurende langere tijd een gelijkmatig verloop van de kapitaallasten te bewerkstellen. In de vervaardigingprijs van de materiële vaste activa in uitvoering worden de rentelasten opgenomen.

Financiële vaste activa
Onder financiële vaste activa worden opgenomen de zogenaamde langlopende effecten (beleggingen) die niet op korte termijn om te zetten zijn in liquide middelen.
De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde van het aandelenkapitaal.

VLOTTENDE ACTIVA
De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij de vorderingen wordt mogelijk rekening gehouden met een voorziening wegens oninbaarheid op basis van individuele beoordeling.
De onder vlottende activa behorende vorderingen worden onderverdeeld in;
- vorderingen op openbare lichamen
- overige vorderingen
- waarborgsommen
- overlopende activa

Verder worden onder vlottende activa de liquide middelen opgenomen.

VASTE PASSIVA

Reserves
Reserves kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die bedrijfseconomisch gezien vrij besteedbaar zijn. De reserves kunnen worden onderscheiden in algemene reserves, bestemmingsreserves en egalisatiereserves. Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, bestemmingsreserves en de egalisatiereserves alsmede het rekeningsaldo van de rekening van baten en lasten. Het eigen vermogen heeft als doel om als weerstand voor tegenslagen in de toekomst te dienen (bufferfunctie). Tevens is het eigen vermogen aan te wenden als financieringsmiddel.
Tot de bestemmingsreserves worden gerekend;
- reserves waaraan het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven.
- nog niet bestede verkregen middelen, verkregen van derden onder stringente condities voor de richting van de aanwending.
- egalisatierekeningen die dienen om schommelingen op te vangen en egalisatierekeningen voor investeringsbijdragen, bedoeld om ontvangen investeringsbijdragen gedurende de gebruiksduur van het investeringsgoed in jaarlijkse termijnen ten gunste van de rekening van baten en lasten te laten komen.

Voorzieningen
Voorzieningen betreffen naar verwachting onvermijdelijke uitgaven voor gebeurtenissen die al hebben plaatsgevonden. Voorzieningen worden gevormd wegens:
- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum (31 december van het betreffende dienstjaar) onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten is.
- risico's waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten is.
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- de voorzieningen hebben betrekking op diverse beheerprogramma's en dienen voornamelijk tot gelijkmatige verdeling van lasten over een reeks van jaren, afhankelijke van de onderhoudscyclus.

Langlopende schulden
Onder langlopende schulden zijn begrepen de schulden met een oorspronkelijke looptijd van 1 jaar of langer.
Onder langlopende schulden worden opgenomen;
- obligatieleningen
- onderhandse leningen
- door derden belegde reserves
- waarborgsommen

VLOTTENDE PASSIVA

Kortlopende schulden
De onder vlottende passiva behorende kortlopende schulden worden onderverdeeld in;
- schulden aan publiekrechtelijke lichamen
- opgenomen kasgeldleningen
- bank- en girosaldo
- overige rekening courantsaldi
- overige schulden

De kortlopende schulden hebben, tenzij anders vermeld, een looptijd van korter dan 1 jaar en worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld.

Resultaatbepaling
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen gemeentelijke en rijksbijdragen alsmede de overige inkomsten en alle aan het verslagjaar toe te rekenen lasten.
De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor al vermelde waarderingsgrondslagen.

Materiële vaste activa
Saldo per 31.12.2016 € 27.069.916
Per einde boekjaar 2016 bedraagt de boekwaarde van de materiële vaste activa
27,1 miljoen (ultimo 2015 € 26,6 miljoen). Voor de opbouw naar activasoort wordt verwezen naar het onderstaande overzicht van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Overzicht van geactiveerde kapitaaluitgaven

Omschrijving	Boekwaarde 31 december 2015	Herrubricering balansposten	Vermeerderingen 2016	Verminderingen 2016	Afschrijvingen 2016	Boekwaarde 31 december 2016
Materiele activa met economisch nut						
a. Gronden en terreinen	1.108.325					1.108.325
b. Bedrijfsgebouwen	8.712.400	-1.759	431.774		254.266	8.888.149
c. Inventaris	547.037	1.633.751	196.390		173.902	2.203.276
d. Vervoermiddelen	10.986.385		1.328.366		1.266.210	11.048.541
e. Machines, apparaten en installaties	5.284.039	-2.817.698	343.686	492	434.061	2.375.474
f. Beroepskleding		1.185.706	579.501		319.056	1.446.151
Totaal	**26.638.186**	**0**	**2.879.717**	**492**	**2.447.495**	**27.069.916**
Financiele vaste activa						
a. Aandelen in deelnemingen	18.000					18.000
Totaal	**18.000**		**0**	**0**	**0**	**18.000**
Totaal vaste activa	**26.656.186**		**2.879.717**	**492**	**2.447.495**	**27.087.916**

Overzicht kapitaallasten

Omschrijving	Afschrijvingen 2016	Rente 2016	Totaal Kapitaallasten 2016
Materiele activa met economisch nut			
Gronden en terreinen		55.416	55.416
Bedrijfsgebouwen	254.266	435.533	689.798
Inventaris	173.902	105.454	279.356
Voertuigen	1.266.210	439.455	1.705.666
Machines, apparaten en installaties	434.061	98.653	532.714
Beroepskleding	319.056	47.429	366.485
Totaal	**2.447.495**	**1.181.940**	**3.629.435**

Toelichting mutaties materiële vaste activa 2016

Herrubricering
De rubricering in de balans is in 2016 aangepast aan de nieuwe indeling van het meerjarig investeringsplan. Hierdoor vinden er verschuivingen plaats tussen verschillende rubrieken.

Gronden en terreinen:
Saldo per 31.12.2016 € 1.108.325
In het dienstjaar 2016 zijn geen mutaties geweest in de gronden en terreinen.

Bedrijfsgebouwen:
Saldo per 31.12.2016 € 8.888.149
Het saldo van de vermeerderingen € 431.774 heeft betrekking op:
- Aanpassing gebouwen € 195.360
- Schoon werken (inpandige voorziening) € 236.414

Inventaris:
Saldo per 31.12.2016 € 2.203.276
In 2016 is er voor € 196.390 nieuwe inventaris aangeschaft. Dit betreft onder meer een toegangscontrolesysteem ad € 94.286 en vervanging van inventaris € 100.985

Vervoermiddelen:
Saldo per 31.12.2016 € 11.048.541
De investeringen in vervoermiddelen bedragen in 2016 totaal € 1.328.366.
In 2016 hebben op basis van het investeringsplan onder andere de volgende mutaties plaatsgevonden:
- Aanschaf 5 dienstauto's € 217.526
- Midlife updates € 29.193
- Voltooiing 4 tankautospuiten € 525.534
- 2 Duikvoertuigen € 350.098
- Kar systeem € 155.824
- Bepakking € 20.889

Machines, apparaten en installaties:
Saldo per 31.12.2016 € 2.375.474
De investeringen in 2016 bedragen totaal € 343.686 en hebben betrekking op:
- Duikapparatuur € 158.913
- Plotschermen € 70.867
- Haakarmbakken € 27.735
- Voertuigregistratie € 23.345
- Slangen en wasautomaat € 35.548
- Overige € 27.278

Kleding:
Saldo per 31.12.2016 € 1.446.151
In 2016 is voor € 579.501 aan kleding aangeschaft met name voor de uitrukploegen.

Financiële vaste activa
Saldo per 31.12.2016 € 18.000
Onder de financiële vaste activa wordt verantwoord het aandelenkapitaal dat de Brandweer Zuid-Limburg heeft in Veiligheidsopleidingen, Planvorming, Trainingen (VPT BV)
De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.
De waarde van het aandelenkapitaal in VPT BV is € 18.000.

Voorraden
Saldo per 31.12.2016 € 31.108
De voorraad betreft voornamelijk materialen van het Servicecentrum Gebruiksgoederen.

Vorderingen
Saldo per 31.12.2016 € 25.052.037
De gezamenlijke vorderingen op openbare lichamen per ultimo 2016 betreffen onder meer de declaraties BTW/BCF ad € 125.347 van Bevolkingszorg en Burgernet, die als vordering is overgedragen aan de Brandweer Zuid-Limburg, de FLO ad € 1.497.075 en de nog openstaande facturen over de gemeentelijke bijdragen van het eerste halfjaar 2017 ad € 5.966.275. Omdat de vervaldatum van de gemeentelijke bijdragen over het eerste halfjaar 2017 per 1 januari 2017 is, vinden deze mutaties veelal in december 2016 plaats. De totale gemeentelijke bijdragen over het eerste halfjaar van 2017 ad € 16.790.552 zijn aan de creditzijde van de balans opgenomen onder overlopende passiva.

Conform artikel 39 van BBV is de rekening-courantverhouding met het Rijk, het schatkist bankieren, ad € 16.184.815 opgenomen onder vorderingen. Onder rekening-courant zijn opgenomen de saldi van de onderdelen Programmabureau € 261.538 en TPG €579.
De overige vorderingen betreffen vorderingen op derden. De afwikkeling van deze vorderingen heeft een normaal verloop. De overlopende activa van € 609.105 betreffen voornamelijk de nog te ontvangen index 2015 en 2016 van de gemeenten ad € 453.825, de subsidie Impuls Omgevings Veiligheid van € 112.625 en vooruitbetaalde licentiekosten van € 38.567.

Specificatie vorderingen

Omschrijving	31-dec 2016	31-dec 2015
Vorderingen op openbare lichamen	7.538.793	11.219.144
Te vorderen BTW op gemeenten	125.347	108.912
Overige vorderingen	327.077	332.169
Waarborgsommen	4.783	4.783
Rekening-courantverhouding met het Rijk	16.184.814	6.005.959
Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen	262.117	579
Overlopende activa	609.105	193.533
Totaal	**25.052.037**	**17.865.079**

Liquide middelen
Saldo per 31.12.2016 € 148.684
De liquide middelen laten per ultimo 2016 een positieve stand zien van € 0,15 miljoen (2015: € 0,18 miljoen) en bestaan uit € 3.133 contante middelen en € 145.551 tegoeden bij bankinstellingen.

Specificatie liquide middelen

Omschrijving	31-dec 2016	31-dec 2015
Kas	3.133	4.041
Bank	145.551	174.864
Totaal	**148.684**	**178.905**

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve
Saldo per 31.12.2016 € 753.009
De algemene reserve is een reserve waaraan geen specifieke bestemming is gegeven.
De daarin vastgelegde middelen dienen als weerstandvermogen. Dit weerstandvermogen is bestuurlijk bepaald op € 1.500.000. De stand van het weerstandvermogen per ultimo 2016 is
€ 753.009 waardoor 50 % van de bestuurlijk afgesproken omvang van het weerstandvermogen bereikt is.
Uit de Algemene reserve is een bedrag ad € 747.000 in 2016 onttrokken, conform begrotingswijziging, voor de reservering van het vakantiegeld 2016.

Reserve opleiden en oefenen
Saldo per 31.12.2016 € 229.199
Uit de reserve opleidingen en oefenen is een bedrag ad € 57.232 voor realistisch oefenen onttrokken. Het saldo per ultimo 2016 is benodigd voor het realistisch oefenen inclusief de A2 tunnel in de komende jaren.

Reserve frictiekosten
Saldo per 31.12.2016 € 0
De reserve frictiekosten met een oorspronkelijke omvang van € 2.316.000 is bestuurlijk bij de begroting 2012 vastgesteld en dient ter opvang van frictiekosten die in causaal verband staan tot de bestuurlijk vastgestelde bezuinigingen. Per ultimo 2016 is de reserve nihil.

Reserve egalisatie kapitaallasten materieel.
Saldo per 31.12.2016 € 5.815.367
Vanaf 2012 is gestart met een egalisatiereserve kapitaallasten materieel. Op basis van het meerjarig investeringsprogramma wordt elk jaar een bedrag van € 3.487.108 gestort in de reserve.
Ten laste van deze reserve worden de werkelijke kapitaallasten gedekt van het geactiveerde materieel, in 2016 is dit € 2.604.864.

Reserve egalisatie bezuinigingen
Saldo per 31.12.2016 € 765.779
Deze reserve is ingesteld om de saldi van de voordelige en nadelige verschillen per boekjaar tussen de geraamde en de gerealiseerde bezuinigingen in de periode 2012 tot en met 2018 te egaliseren en daardoor optimaal de verminderde gemeentelijke bijdragen te borgen.
Ultimo 2015 bedraagt deze reserve € 1.426.779. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2015 heeft het Algemeen Bestuur besloten € 661.000 te onttrekken uit de reserve en dit bedrag uit te betalen aan de gemeenten. De geraamde onttrekking ad € 254.917 heeft in 2016 niet plaatsgevonden, omdat de te behalen bezuinigingen in het dienstjaar 2016 zijn behaald.

Reserve Sociaal Plan
Saldo per 31.12.2016 € 340.996
Op basis van de besluitvorming door het Algemene Veiligheid Bestuur is er ten laste van het resultaat van het dienstjaar 2013 een reserve sociaal plan ad € 640.000 gevormd.
Per ultimo 2015 bedroeg het saldo € 403.071. Ten laste van deze reserve is in 2016 een bedrag
€ 62.075 onttrokken voor de vergoedingen woon- werkverkeer en piket Maastricht.

Bestemmingsreserves, rekeningsaldo
Saldo per 31.12.2016 € 333.178
De resultaatbestemming van het rekeningsaldo 2015 is verwerkt in de reserves 2016
conform besluit Algemene Bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening 2015.
Het rekeningsaldo 2015 bedroeg € 109.721 en is als volgt bestemd:
- Uitbetaald aan gemeenten € 109.721

Het rekeningsaldo 2016 bedraagt € 333.178 en over deze resultaatbestemming vindt in 2017 besluitvorming plaats door het Algemeen Veiligheid Bestuur.

Voorzieningen

Voorziening groot onderhoud panden
Saldo per 31.12.2016 € 2.770.074
Gebaseerd op meerjarige onderhoudsplannen zijn in 2016 de jaarlijkse dotaties van € 469.000 verricht ten gunste van de voorziening groot onderhoud gebouwen. De dotatie betreft het groot onderhoud van de kantoor en opleidingsgebouwen in Margraten en de kazernes in Beek, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Maastricht-Zuid, Margraten en Sittard Middenweg.
De aanvang 2013 verkregen bijdrage van € 302.272 voor het groot onderhoud tot 2023 van de kazerne Maastricht-Zuid is in 2014 toegevoegd aan deze voorziening.
In 2016 zijn uitgaven gedaan voor het groot onderhoud voor een bedrag van totaal € 408.170

Voorziening WW verplichtingen
Saldo per 31.12.2016 € 61.372
Een voorziening WW personeel ad € 94.187 is in 2015 gevormd om de WW-verplichtingen van ontslagen werknemers op te kunnen vangen. Deze voorziening loopt tot en met 2018. In 2016 is ten laste van deze voorziening € 32.815 betaald.

Voorziening exploitatie kazerne Maastricht Zuid
Saldo per 31.12.2016 € 388.262
De Brandweer Zuid-Limburg heeft een bijdrage ontvangen voor de dekking van de exploitatiekosten en het groot onderhoud van de kazerne Maastricht-Zuid voor de komende 10 jaren. Het ontvangen bedrag aanvang 2013 ad € 887.929 is berekend op contante waarde.
Een gedeelte van de voorziening is ondergebracht bij de voorziening groot onderhoud panden. Over de contante waarde per 1 januari 2016 is op basis van een rekenrente van 4 %, € 17.318 toegevoegd aan de voorziening. Ten laste van de voorziening zijn de netto exploitatiekosten van dit pand van € 62.000 geboekt.

Overzicht van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Stand 31 december 2015	Resultaat-bestemming 2015	Vermeerderingen 2016	Verminderingen 2016	Stand per 31 december 2016
Reserves					
Algemene reserve	1.500.009			747.000	753.009
Reserve opleiden en oefenen	286.431			57.232	229.199
Reserve frictiekosten	122.272			122.272	0
Reserve egalisatie kapitaallasten materieel	4.933.123		3.487.108	2.604.864	5.815.367
Reserve egalisatie bezuinigingen	1.426.779			661.000	765.779
Reserve sociaal plan	403.071			62.075	340.996
Totaal	**8.671.685**	**0**	**3.487.108**	**4.254.443**	**7.904.350**
Rekeningsaldo					
Rekeningsaldo	109.721	109.721	333.178		333.178
Totaal	**109.721**	**109.721**	**333.178**	**0**	**333.178**
Totaal reserves	**8.781.406**	**-109.721**	**3.820.286**	**4.254.443**	**8.237.528**
Voorzieningen					
Voorziening onderhoud panden	2.709.244		469.000	408.170	2.770.074
Voorziening WW verplichtingen	94.187			32.815	61.372
Voorziening kazerne Maastricht Zuid	432.944		17.318	62.000	388.262
Totaal voorzieningen	**3.236.375**	**0**	**486.318**	**502.985**	**3.219.708**

Langlopende leningen
Saldo per 31.12.2016 € 18.224.272
De langlopende leningen per 31 december 2016 betreffen onder meer de vaste geldleningen die zijn overgenomen van de Regionale Brandweer Zuid-Limburg (BNG nominaal € 1,1 miljoen) en Brandweer Parkstad Limburg (NWB nominaal € 7,5 miljoen). In de loop van 2016 is deze laatst vermelde lening geheel afgelost. Voor de financiering van de overgenomen vaste activa van de deelnemende gemeenten is per 16 november 2009 een geldlening aangetrokken van nominaal € 5,6 miljoen bij de BNG.
De looptijd van deze geldlening met gelijkblijvende aflossingen is 7 jaar met een vast rentepercentage van 3,26. In 2016 heeft op deze lening de laatste aflossing plaatsgevonden.
Ter financiering van de kazerne Middenweg zijn op 28 december 2010 vier geldleningen bij de BNG aangegaan voor een totaalsom van € 7.500.000 met opnamedata tussen 1 april 2011 en 1 oktober 2012. Ultimo 2016 is een geldlening ad € 10.000.000 afgesloten voor de consolidatie van vlottende schuld en de vaste financiering van onderhanden zijnde en van nieuwe investeringen.
In 2017 wordt afgelost € 1.143.000. € 8,2 miljoen aan leningen heeft een rente van gemiddeld 4,9% en 10 miljoen aan lening heeft een rente van 0,6%.

Specificatie van langlopende leningen

Omschrijving	Einde looptijd	Pro resto hoofdsom per 31 december 2015	Stortingen 2016	Aflosssingen 2016	Rente 2016	Pro resto hoofdsom per 31 december 2016
Geldleningen						
Nederlandse Waterschapsbank	2016	2.500.000		2.500.000	18.384	
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40.0082517	2034	302.777		9.875	14.856	292.902
Bank Nederlandse Gemeenten nr 91398	2040	893.478		15.720	55.595	877.758
Bank Nederlandse Gemeenten nr 104611	2016	800.000		800.000	22.793	
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106275	2026	1.500.000			70.350	1.500.000
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106276	2051	1.926.822		20.585	93.968	1.906.237
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106277	2051	1.928.476		20.166	95.983	1.908.310
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106278	2032	1.809.138		70.073	89.395	1.739.065
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40110848	2026	0	10.000.000		5.403	10.000.000
Totaal		**11.660.691**	**10.000.000**	**3.436.419**	**466.726**	**18.224.272**

Vlottende passiva
Saldo per 31.12.2016 € 22.638.237
De afwikkeling van de crediteuren van € 1,15 miljoen heeft een normaal verloop.
De te betalen omzetbelasting betreft de afdracht omzetbelasting over bedrijfsmatige activiteiten.
De overlopende passiva betreffen voornamelijk de componenten nog te betalen posten van € 2,1 miljoen (2015 € 1,6 miljoen), de gemeentelijke bijdrage eerste halfjaar 2017 van € 16,6 miljoen (2015 € 16,4 miljoen), de loonheffing en overige premies € 1,5 miljoen en het vakantiegeld 2016 € 0,7 miljoen.

Onder rekening-courant zijn opgenomen de positieve saldi van de onderdelen Bevolkingszorg € 644.664, Burgernet € 29.597, Emric € 75.976 en de Stichting tot Exploitatie van het Regionaal Brandweer Opleiding en Oefencentrum € 23.732; samen is dit € 773.969.

Specificatie vlottende passiva

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Crediteuren	1.146.633	667.550
Te betalen omzetbelasting	28.559	35.879
Betalingen onderweg		
Overlopende passiva	20.689.076	19.823.584
Rekening-courant	773.969	522.638
Totaal	**22.638.237**	**21.049.651**

Overzicht kengetallen
In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn enkele financiële kengetallen voorgeschreven, zoals een kengetal over het weerstandvermogen, schuldquote, solvabiliteit, liquiditeit, renterisiconorm en structurele exploitatieruimte. Deze kengetallen zijn hierna opgenomen met een beschrijving en toelichting.

Kengetal weerstandvermogen
Het weerstandvermogen kan worden omschreven als het vermogen van een organisatie onderdeel om niet begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn, te dekken zonder dat verstoring van de continuïteit in de uitvoering van de reguliere taken optreedt. Het weerstandvermogen bestaat enerzijds uit de weerstandscapaciteit in beschikbare middelen en mogelijkheden en anderzijds de risico's waarvoor geen of onvoldoende voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten.
Het weerstandvermogen is van belang voor het beoordelen van de financiële positie.
In de gemeenschappelijke regeling ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie door de deelnemende gemeenten wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid door de deelnemende gemeenten heeft elk onderdeel een eigen verantwoordelijkheid om voldoende weerstandvermogen te vormen.
De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen en de ruimte in de exploitatiebegroting.

Reserves
De algemene reserve bedraagt per 31 december 2016 € 753.009
De bestemmingsreserves, exclusief bestemmingsreserve rekeningsaldo 2016,
bedragen per 31 december 2016 € 7.151.341

Risico's
Op basis van het plausibiliteitonderzoek door bureau van der Zanden in 2013 is de algemene reserve bestuurlijk vastgesteld op € 1.500.000 op grond van de navolgende risico analyses :

-	Personele directe lasten	€ 600.000
-	Personele indirecte lasten	€ 250.000
-	Huisvesting	€ 150.000
-	Kantoor	€ 250.000
-	Voertuigen	€ 150.000
-	Materialen	€ 100.000
	Totaal	€ 1.500.000

Per 31.12.2016 is de omvang van de algemene reserve € 753.009.
De bestemming van het rekeningresultaat 2016 van € 333.178 is bestuurlijk nog te bepalen in 2017.

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden die de organisatie beschikt of over kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de volgende onderdelen:
- Reserves
- Ruimte op de begroting
- Onbenutte belastingcapaciteit

Op 31 december 2016 is de weerstandcapaciteit als volgt:

	31-12-2016
Reserves	7.904.350
Ruimte op de begroting	-
Onbenutte belastingcapaciteit	-
Totaal	**7.904.350**

Weerstandsvermogen
Voor de bepaling van het weerstandsvermogen kan onderstaande formule worden gebruikt:
Weerstandsvermogen =Weerstandscapaciteit/Risico's

Weerstandsvermogen	Brandweer
Peildatum 31-12-2016	5,27

Conclusie
Het weerstandsvermogen is uitstekend.

Kengetal schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Op basis van de prognoses voor 2016 en volgende jaren, waarbij sprake is van (her)financiering van externe geldleningen, is duidelijk dat de druk van de rentelasten en aflossingen toe zal nemen.

Kengetal solvabiliteit
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen is te voldoen. De solvabiliteitsratio voor de komende jaren is licht dalende mede als gevolg van het feit dat in de begrotingen van 2017 en 2018 nog onttrekkingen aan de reserves zijn opgenomen terwijl de verwachting is dat het balanstotaal gelijk zal blijven.

K**engetal structurele exploitatieruimte**
Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte aanwezig is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. In de begroting 2017 en 2018 is nog rekening gehouden met incidentele onttrekkingen aan de reserves. De begroting en ook de realisatie kennen nauwelijks incidentele lasten en baten.

Financiële kengetallen BBV jaarrekening 2016

Financiële kengetallen

1A	Netto Schuldquote	Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	18.224.272
B	Netto vlottende schuld	1.949.161
C	Overlopende passiva	20.689.076
D	Financiele activa	18.000
E	Uitzettingen	24.442.932
F	Liquide middelen	148.684
G	Overlopende activa	609.105
H	Totale baten	38.731.980
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	**40,39%**

1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	18.224.272
B	Netto vlottende schuld	1.949.161
C	Overlopende passiva	20.689.076
D	Financiele activa	18.000
E	Uitzettingen	24.442.932
F	Liquide middelen	148.684
G	Overlopende activa	609.105
H	Totale baten	38.731.980
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	**40,39%**

2.	Solvabiliteitsratio	Jaarrekening 2016
A	**Eigen vermogen**	7.904.350
B	**Balanstotaal**	52.319.745
	Solvabiliteit (A/B)*100%	**15,11%**

3.	Kengetal grondexploitatie	n.v.t.

4.	Structurele exploitatieruimte	Jaarrekening 2016
A	Totale structurele lasten	37.765.484
B	Totale structurele baten	38.731.980
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	3.487.108
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	2.724.171
E	Totale baten	38.731.980
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	**0,53%**

5.	Belastingcapaciteit	n.v.t.

Kengetal liquiditeit

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

Stappen (1–4)	*(1) Vlottende schuld*	*(2) Vlottende middelen*	*(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)*
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 1	22.638.237	25.052.037	-2.413.800
ultimo maand 2	22.638.237	25.052.037	-2.413.800
ultimo maand 3	22.638.237	25.052.037	-2.413.800
(4) gemiddelde van (3)	**22.638.237**	**25.052.037**	**-2.413.800**

Stappen (5–9)	*Variabelen*	*Bedragen*
-5	*kasgeldlimiet*	3.157.421
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	5.571.221
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nvt
Berekening kasgeldlimiet (5)		
-7	Rekeningtotaal	38.505.137
-8	Percentage regeling	8,20
(5) = (7) x (8) / 100	***Kasgeldlimiet***	**3.157.421**

De BRWZL volgt verplicht de regels van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en handelt in de zin van de wet als zodanig. Een verfijning van de regelgeving is vertaald in het treasury statuut dat formeel is vastgesteld.

Kengetal renterisiconorm

Modelstaat B renterisiconorm Brandweer zuid-Limburg

Stap	**Variabelen renterisiconorm**	**2016**
1	Renteherzieningen	-
2	Aflossingen	3.466.419
3	Renterisico (1+2)	3.466.419
4	Renterisiconorm	7.701.027
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	4.234.608
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-
Berekening renterisiconorm		
4a	Rekeningtotaal	38.505.137
4b	Percentage regeling	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	7.701.027

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen
De toekomstige aanspraken van de individuele medewerkers op de FLO en aanverwante regelingen zoals het overgangsrecht zijn niet opgenomen als verplichtingen in de balans, omdat (het tijdstip van) de aanspraak, de omvang (hoeveel medewerkers) en de keuzes
(deelaanspraak of gehele aanspraak) onbekend zijn.
De integrale verhaalbaarheid op de onderscheiden gemeenten van bovenvermelde mogelijke verplichtingen is daarom ook onbekend en niet opgenomen in deze balans.
Er is een arbeidsgeschil uit 2016 die nog kan doorwerken in 2017. Het gaat hierbij om een juridische geschil, waarbij momenteel de fase van Centrale Raad van Beroep is bereikt.
Er is Hoger Beroep aangetekend dat eventueel kan leiden tot een claim van € 50.000. Op basis van de laatste berichtgeving is de directie van mening dat de organisatie in haar recht staat waardoor de verwachting bestaat dat geen claimbedrag hoeft te worden uitbetaald. Het proces zal in 2017 naar verwachting worden afgesloten.

SISA verantwoording

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 11 januari 2016 DEFINITIEF

V&J	A2	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** **Veiligheidsregio's**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: A2 / 01*					
			€ 6.188.098					
I&M	E27B	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden** **Provinciale beschikking en/of verordening** **Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 03*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 04*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 05*
			1 2016/26522	€ 133.000	€ 142.524			
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 09*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 10*
			1 2016/26522	€ 133.000	€ 142.524	Ja		

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg

Verklaring over de in het financieel document opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de Brandweer Zuid Limburg te Margraten gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het financieel document opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Brandweer Zuid Limburg op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de rekening van baten en lasten over 2016;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg op 15 april 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Wij zijn onafhankelijk van de Brandweer Zuid Limburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 420.000 waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.
Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het financieel document opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel document andere informatie, die bestaat uit de beleidsverantwoording. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de beleidsverantwoording in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg:

- is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen;
- met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controle protocol.

In dit kader is het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Brandweer Zuid Limburg.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg op 15 april 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Brandweer Zuid Limburg;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 29 maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA

Jaardocument Burgernet Limburg 2016

Maastricht, maart 2017

Inhoud

1 Bestuur, Directie en vaststelling 3
1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid 3
1.2 Opstellen en vaststellen jaardocument 4
2. Burgernet Limburg 5
2.1 Bereikte resultaten 5
3. Financiële paragrafen 7
3.1 Financiële implicaties Burgernet 7
3.2. Algemeen 7
3.3. Rekening van baten en lasten Burgernet 8
3.4 Baten en lasten Burgernet 9
3.5 Balans Burgernet 10
3.6 Kengetallen 12

1 Bestuur, Directie en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het concept-jaardocument. Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het jaardocument.

Het Dagelijks Bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter portefeuille Politie
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer portefeuille financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille multidisciplinair portefeuille Bevolkingszorg en Burgernet (gemeenten)

Het Algemeen Bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer A.R.B. van den Tillaar	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.1.1 Directie

De Veiligheidsdirectie bereidt het concept-jaardocument voor.
De Veiligheidsdirectie is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid / Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg(Gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

1.2 Opstellen en vaststellen jaardocument 2016

1.2.1 Opstellen

Het concept-jaardocument is door het Dagelijks Bestuur opgesteld en besproken in de vergadering van 24.03.2017.

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

1.2.2 Vaststellen

Het jaardocument wordt door het Algemeen Bestuur vastgesteld in de vergadering van 16.06.2017

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

2. Burgernet Limburg

Burgernet is een samenwerkingsverband tussen burgers, gemeente(n) en de politie om de veiligheid in woon- en werkomgeving te bevorderen. Burgernet wordt ingezet voor: opsporing, informeren, alarmeren, vermissingen en evenementen en bij crisiscommunicatie. Daarnaast wordt Burgernet ook ingezet in het kader van digitaal buurtonderzoek dat door de politie wordt verricht. Veiligheidsregio's Zuid-Limburg en Limburg Noord onderhouden samen Burgernet Limburg. De uitvoering is ondergebracht bij het bureau Bevolkingszorg van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Een bestuurlijke stuurgroep begeleidt Burgernet Limburg.
Hierbij ontvangt u de ontwerp-jaarrekening over 2016, waarin zowel inhoudelijk als financieel verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde beleid 2016 Burgernet Limburg.

2.1 Bereikte resultaten

Resultaten Burgernet Limburg 2016

- Diverse gemeenten in de provincie Limburg hebben in 2016 burgers geworven voor Burgernet. Bureau Burgernet Limburg heeft deze activiteiten financieel ondersteund (in de vorm van een cofinanciering) en gefaciliteerd. Hierdoor is de provincie Limburg in 2016, qua deelnemers Burgernet procentueel (13.1%) de regio met de meeste deelnemers Burgernet. Zo werd Burgernet niet alleen ingezet voor de opsporing van verdachten en vermiste personen maar werd Burgernet eveneens ingezet bij (digitaal) buurtonderzoeken, het geven van preventieve informatie (Carnaval) en bij crisiscommunicatie. Daarnaast is Burgernet ingezet bij evenementen en bij de aanpak van integrale veiligheidsvraagstukken (bv. Autobranden Maastricht).

- In 2016 werden er in de provincie Limburg 489 burgernetacties verspreid waarvan 54 (11%) leidde tot een direct succes. Bij 207 acties (42%) betrof het ook een succesvolle actie maar kon een directe relatie tussen Burgernet en het behaalde succes niet worden gelegd.

- Door gebruik van een "eigen" Burgernet facebook pagina, werden Burgernet berichten ook via sociale media verspreid. Inmiddels heeft de Burgernet Limburg facebook pagina 9.600 likes. Dit betekent dat deze pagina gemiddeld door 96.000 kijkers, per week, wordt bekeken. Ten opzichte van andere Burgernet facebook pagina's is Burgernet Limburg hiermee de best bekeken facebook pagina van Nederland.

- Steeds meer Veiligheidspartners zijn Burgernet gaan gebruiken. Zo zijn alle beveiligingsbedrijven in de provincie Limburg aangesloten bij Burgernet.

- In 2016 zijn werknemers van diverse zorginstellingen aangesloten bij Burgernet. Dit leverde een extra van ongeveer 2.000 deelnemers Burgernet op.

- Binnen de politie eenheid Limburg wordt Burgernet door wijkagenten en verschillende specialistische afdelingen (recherche en woninginbrakenteam) ingezet als communicatiemiddel tussen politie en burgers. Met name, in het kader van de doorontwikkeling, wordt de burgernetmail veelvuldig gebruikt.

- Bij de ontwikkeling van de gemeentelijke buurtpreventie app is Burgernet Limburg inmiddels in veel gemeenten hierbij aangesloten zodat Burgernetberichten via de beheerders van de buurtpreventie app's het bericht kunnen delen.

- In het kader van de doorontwikkeling van Burgernet is er inmiddels een Burgernet App ontwikkelt. Door deze app worden er nog meer burgers bereikt. In 2016 hebben 29.700 burgers deze app gedownload en is deze app 130.605 gebruikt om informatie te bekijken. In 2016 is naar aanleiding van een burgernetbericht, 813 via de burgernet app 112 gebeld. De berichten op de burgernet app zijn 3.135 maal gedeeld op social media.

Aantal deelnemers jaar 2016

Gemeente	Aantal deelnemers	Aantal inwoners	Percentage
BEEK	2199	16270	13,50
BEESEL	2261	13615	16,60
BERGEN LB	2031	13230	15,40
BRUNSSUM	3067	28955	10,60
ECHT-SUSTEREN	5335	31965	16,70
EIJSDEN-MARGRATEN	2836	24975	11,40
GENNEP	2566	17280	14,80
GULPEN-WITTEM	1965	14470	13,60
HEERLEN	7566	88240	8,60
HORST AAN DE MAAS	8733	41715	20,90
KERKRADE	4997	46780	10,70
LANDGRAAF	3664	37570	9,80
LEUDAL	5265	36210	14,50
MAASGOUW	2698	23900	11,30
MAASTRICHT	11520	122485	9,40
MEERSSEN	2301	19250	12,00
MOOK EN MIDDELAAR	1129	7795	14,50
NEDERWEERT	2079	16745	12,40
NUTH	1672	15580	10,70
ONDERBANKEN	897	7880	11,40
PEEL EN MAAS	8221	43300	19,00
ROERDALEN	2874	20825	13,80
ROERMOND	7405	56920	13,00
SCHINNEN	1328	12900	10,30
SIMPELVELD	1380	10840	12,70
SITTARD-GELEEN	13336	93680	14,20
STEIN	3101	25385	12,20
VAALS	697	9680	7,20
VALKENBURG AAN DE GEUL	1618	16670	9,70
VENLO	11775	100395	11,70
VENRAY	7465	43110	17,30
VOERENDAAL	1378	12445	11,10
WEERT	9830	48700	20,20
TOTAAL	**145189**	**1119760**	**12,97**

3. Financiële paragrafen

3.1 Financiële implicaties Burgernet

De kosten worden hoofdzakelijk gemaakt in het kader van de werving van nieuwe deelnemers, doorontwikkeling van Burgernet, promotie- en wervingskosten, en personeelskosten.

3.2. Algemeen

De financiële paragrafen gaan vooral over een aantal beheersmatige onderwerpen. In het 'Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten" (BBV) is een aantal verplichte onderwerpen opgenomen. De in dit hoofdstuk behandelde paragrafen zijn:
- Weerstandsvermogen
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

3.2.1. Weerstandsvermogen

Voor het onderdeel Burgernet Limburg is geen weerstandsvermogen opgebouwd. De financiële gevolgen van eventuele risico's worden opgevangen binnen de exploitatie.

3.2.2. Bedrijfsvoering

Voor Burgernet werken 2 medewerkers op parttime basis (0,5 FTE). Het onderdeel is gehuisvest in het MCC te Maastricht. De ICT wordt verzorgd door de Veiligheidsregio.

WNT

Bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, onderdeel Bevolkingszorg / Burgernet, wordt het Bestuur (Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur) beschouwd als topfunctionaris in de zin van de Wet normering topinkomens (WNT). De governance van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is in 2016 namelijk zo ingericht dat het Bestuur de beslissingen neemt over aangelegenheden die ook het onderdeel Bevolkingszorg incl. Burgernet betreffen. De Coördinerende Gemeentesecretaris in de Veiligheidsdirectie is verantwoordelijk voor het onderdeel Bevolkingszorg incl. Burgernet.
Directie: de coördinerend gemeentesecretaris, heeft deze functie voor het hele boekjaar 2016 onbezoldigd bij het onderdeel Bevolkingszorg incl. Burgernet vervuld.
Bestuur: voor de bestuursleden verwijzen we naar het overzicht (tabel) van hoofdstuk 1. Alle bestuursleden hebben in 2016 deze functie onbezoldigd vervuld.
De Veiligheidsregio Zuid-Limburg, onderdeel Bevolkingszorg incl. Burgernet beschikt verder niet over een toezichthoudend orgaan, er vindt geen externe inhuur plaats van personen die als topfunctionaris kunnen worden aangemerkt en er zijn geen overige functionarissen die de gestelde normbedragen overschrijden.

3.2.3. Verbonden partijen

Er zijn geen privaat- c.q. publiekrechtelijke organisaties waarin Burgernet een bestuurlijk dan wel financieel belang heeft.

3.3. Rekening van baten en lasten 2016 Burgernet

3.3.1 Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording zoals dit besluit ook van toepassing is op gemeenten.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva zijn gebaseerd op historische kosten.
De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij de vorderingen wordt mogelijk rekening gehouden met een voorziening wegens oninbaarheid op basis van individuele beoordeling. De onder vlottende activa behorende vorderingen worden onderverdeeld in: vorderingen op openbare lichamen, overige vorderingen, waarborgsommen en overlopende activa. Verder worden onder vlottende activa de liquide middelen opgenomen die vrij beschikbaar zijn.

De onder vlottende passiva behorende kortlopende schulden worden onderverdeeld in;
crediteuren, betalingen onderweg, overlopende passiva en overige rekening courantsaldi. De kortlopende schulden hebben, tenzij anders vermeld, een looptijd van korter dan 1 jaar en worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen gemeentelijke en rijksbijdragen alsmede de overige inkomsten en alle aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor al vermelde waarderingsgrondslagen.
Op grond van de BBV regelgeving dienen mutaties, niet in de begroting opgenomen op reserves eerst via het resultaat te worden gemuteerd.

3.4 Baten en lasten 2016 Burgernet

Omschrijving	Werkelijk 2015	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Saldo 2016
Lasten				
Personeelslasten	53.879	54.000	28.245	25.755
Kantoor	48.209	60.000	69.348	-9.348
Voertuigen	8.490	10.000	7.136	2.864
Overige kosten				0
Totaal lasten	**110.578**	**124.000**	**104.729**	**19.271**
Baten				
Bijdrage gemeenten	123.201	124.000	123.200	-800
Overige inkomsten			1.350	1.350
Totaal baten	**123.201**	**124.000**	**124.550**	**550**
Saldo exploitatie exclusief reserves	**12.623**	**0**	**19.821**	**19.821**
Reserves				
Stortingen in reserves				
Onttrekkingen uit reserves				
Totaal reserves	**0**	**0**	0	**0**
Saldo exploitatie inclusief reserves	**12.623**	**0**	**19.821**	**19.821**

3.5 Toelichting op de jaarrekening

Bij de jaarrekening 2016 is rekening gehouden met:
- De notitie “financiële uitgangspunten begroting 2018 en jaarrekening 2016” van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
- Kostensoorten zijn aangepast aan die van het onderdeel Brandweer.
- De jaarrekening van het onderdeel Burgernet sluit het jaar 2016 met een positief exploitatiesaldo van € 19.821,--

3.6 Toelichting rekening van baten en lasten

In de toelichting op de rekening van baten en lasten wordt ingegaan op de, in materiële zin, belangrijkste posten ten opzichte van de begroting 2016.
Het exploitatiesaldo van het onderdeel Burgernet over het boekjaar 2016 bedraagt € 19.821,-- voordelig. Dit positief eindresultaat 2016 is ontstaan doordat de werkzaamheden van de manager Burgernet niet meer afzonderlijk worden gefactureerd. De werkzaamheden van de manager Burgernet maken vanaf 2016 deel uit van zijn dagelijkse werkzaamheden als Operationeel Specialist bij het Divisie Regionaal Operationeel Centrum (DROC) politie Limburg.

3.7 Balans Burgernet 2016

Activa	31-12-2016 Eindbalans	31-12-2015 Beginbalans
Liquide middelen		
Kas	-261	40
Rekening courant	28.003	8.171
Totaal liquide middelen	**27.742**	**8.211**
Vorderingen		
Debiteuren	0	0
Totaal vorderingen	**0**	**0**
Totaal vlottende activa	**27.742**	**8.211**
Totaal activa	**27.742**	**8.211**

Passiva	31-12-2016 Eindbalans	31-12-2015 Beginbalans
Reserves		
Bestemmingsreserve	1.638	-10.985
Rekeningsaldo 2016	19.821	12.623
Totaal reserves	**21.459**	**1.638**
Kortlopende schulden		
Crediteuren	6.283	6.573
Overlopende passiva		
Totaal kortlopende schulden	**6.283**	**6.573**
Totaal Passiva	**27.742**	**8.211**

Toelichting

Rekening courant
De betalingen en de ontvangsten van het onderdeel bevolkingszorg lopen via de administratie van Brandweer Zuid-Limburg. Hiervoor heeft bevolkingszorg een rekening courant met Brandweer Zuid-Limburg.

Algemene reserve
Het betreft hier onder andere het batig rekeningsaldo van 2015. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 is besloten dit batig saldo toe te voegen aan de bestemmingsreserve “Promotiekosten Burgernet Limburg”.

Risico
Aangezien in de begroting ook de inkomsten en uitgaven zijn verwerkt van de Veiligheidsregio Limburg Noord m.b.t. de gezamenlijke aansturing van burgernet bestaat altijd het risico dat een van de deelnemende gemeenten de factuur kan afwijzen. Om dit te voorkomen wordt wel altijd een besluit genomen in de veiligheidsregio Limburg noord m.b.t. de hoogte van het te betalen bedrag per inwoner.

Crediteuren
Het gaat om een 5 tal-crediteuren waarvan de afwikkeling normaal verloopt.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
Op 19 december 2014 is een contract gesloten met een looptijd van 36 maanden voor het operationeel leasen van een personenauto. Dit contract zal na afloop van de looptijd niet worden verlengd.

3.8 Kengetallen

Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen (algemene reserve) en de ruimte in de exploitatiebegroting. De financiële gevolgen van eventuele risico's worden opgevangen binnen de exploitatie.

Weerstandscapaciteit	31-12-2016
Reserves	21.459
Ruimte op de begroting	
Onbenutte belastingcapaciteit	
Totaal	**21.459**

Financiële kengetallen

1A	Netto Schuldquote	Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	
B	Netto vlottende schuld	6.283
C	Overlopende passiva	
D	Financiele activa	
E	Uitzettingen	
F	Liquide middelen	27.742
G	Overlopende activa	
H	Totale baten	124.550
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	**-17,23%**

1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	
B	Netto vlottende schuld	6.283
C	Overlopende passiva	
D	Financiele activa	
E	Uitzettingen	
F	Liquide middelen	27.742
G	Overlopende activa	
H	Totale baten	124.550
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	**-17,23%**

2.	Solvabiliteitsratio	Jaarrekening 2016
A	**Eigen vermogen**	21.459
B	**Balanstotaal**	27.742
	Solvabiliteit (A/B)*100%	**77,35%**

3.	Kengetal grondexploitatie	n.v.t.

4.	Structurele exploitatieruimte	Jaarrekening 2016
A	Totale structurele lasten	104.729
B	Totale structurele baten	124.550
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	
E	Totale baten	124.550
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%	**15,91%**

5.	Belastingcapaciteit	n.v.t.

Toelichting Financiële kengetallen.

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen is te voldoen.

Het **kengetal grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten en is niet van toepassing op dit organisatie onderdeel.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte aanwezig is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk van een organisatie onderdeel zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde en is hier niet van toepassing.

Burgernet volgt verplicht de regels van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en handelt in de zin van deze wet als zodanig

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

Stappen (1–4)	***(1) Vlottende schuld***	***(2) Vlottende middelen***	***(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)***
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 1			-
ultimo maand 2			-
ultimo maand 3			-
(4) gemiddelde van (3)		**-** **-**	**-**

Stappen (5–9)	***Variabelen***	***Bedragen***
-5	*kasgeldlimiet*	8.588
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	8.588
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nvt
Berekening kasgeldlimiet (5)		
-7	Rekeningtotaal	104.729
-8	Percentage regeling	8,20
(5) = (7) x (8) / 100	***Kasgeldlimiet***	**8.588**

Renterisiconorm

Stap	Variabelen renterisiconorm	2016
1	Renteherzieningen	-
2	Aflossingen	
3	Renterisico (1+2)	-
4	Renterisiconorm	20.946
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	20.946
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-
Berekening renterisiconorm		
4a	Rekeningtotaal	104.729
4b	Percentage regeling	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	20.946

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van het onderdeel Burgernet van de Veiligheidsregio Zuid Limburg (hierna: Burgernet) gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Burgernet op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de rekening van baten en lasten over 2016;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Burgernet op 15 april 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Wij zijn onafhankelijk van Burgernet zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.047, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.
Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld
in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaardocument andere informatie, die bestaat uit de overige paragrafen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van Burgernet is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van Burgernet voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur van Burgernet is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur van Burgernet:

- is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen;
- met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controle protocol.

In dit kader is het dagelijks bestuur van Burgernet tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur van Burgernet noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur van Burgernet is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Burgernet.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van Burgernet op 15 april 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Burgernet;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur van Burgernet en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur van Burgernet onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 29 maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA

VEILIGHEIDSREGIO
Zuid-Limburg

Jaardocument GHOR Zuid Limburg 2016

Geleen, maart 2017

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Inhoudsopgave

Voorwoord 3
1 Bestuur, Directie en vaststelling 4
1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid 4
1.1.1 Directie 5
1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016 5
1.2.1 Opstellen 5
1.2.2 Vaststellen 5
2. De GHOR organisatie 6
2.1 De GHOR: Een volwaardig en volhardend partner 7
3. Dienstverlening in 2016 8
3.1 Planvorming 8
3.2 Ketenmanagement en Euregionale samenwerking 8
3.3 Operationele voorbereiding en uitvoering 9
4. Financiële paragrafen 11
4.1 Algemeen 11
4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 11
4.3 Bedrijfsvoering 14
4.3.1 Investeringsbeleid 14
4.3.2 Organisatiestructuur 15
4.3.3 Administratieve organisatie 15
4.3.4 Informatisering en automatisering 15
4.3.5 Kansen en bedreigingen 15
4.3.6 Personeelsbeleid 15
4.4 Verbonden partijen 15
5 Jaarrekening 2016 16
5.1 Balans per 31 december 2016 16
5.3 Rekening van baten en lasten 2016 17
6 Algemene toelichting en waarderingsgrondslagen 18
6.1 Grondslagen waardering van activa en passiva van bepaling resultaat 18
7 Financiële toelichting 19
7.1 Toelichting 19
7.1.1 Resultaat 19
7.1.2 Activa 19
7.1.3 Passiva 20
7.2 Toelichting rekening van baten en lasten 21
8 Voorstel tot resultaatbestemming 24
9 Begrotingsrechtmatigheid 25
10 Controleverklaring 26
Bijlage 1: Staat van reserves en voorzieningen (staat D) 30
Bijlage 2: Lijst van afkortingen 31

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Voorwoord

Een samenleving zonder veiligheidsrisico's bestaat niet. Ondanks dat de GHOR samen met de partners in de veiligheidsregio en bedrijven en burgers zich inzet om risico's te voorkomen en te verkleinen, is het realistisch ervan uit te gaan dat er risico's blijven bestaan. Dat vraagt ook dat we ons daarop voorbereiden.

Ook in 2016 zagen we dat onze maatschappij in een snel tempo verandert.
Veiligheid is steeds vaker een thema. Bij relatief kleine gebeurtenissen ontstaat al snel maatschappelijke onrust. Kleinschalige ontwikkelingen -zoals de opvang van vluchtelingen of de terugkeer van ex-gedetineerden in een wijk of buurt- kunnen een grote impact hebben op de (lokale) samenleving. De snelle informatiedeling via diverse media draagt daaraan bij. Dat geldt ook voor beelden en 'tweets' over het optreden door de overheid. Denk aan de maatschappelijke onrust die rond Tihange is ontstaan. Burgers zijn kritisch geworden op het optreden van de overheid, ook bij crises. Het vertrouwen in de overheid is broos en dat geldt ook voor andere publieke dienstverleners zoals ziekenhuizen en nutspartijen.

De toenemende vergrijzing en ontgroening in onze regio zorgen ervoor dat de zelfredzaamheid van mensen afneemt en er een groter beroep wordt gedaan op professionele ondersteuning, ook bij branden, ongevallen, rampen en crises. De meest kwetsbare mensen vragen bij dergelijke incidenten, maar ook bij rampen en crises de zorg van de overheid.

De GHOR vormt de verbinding vanuit de veiligheidsregio met het grote aantal hulpverleners dat zich met geneeskundige hulpverlening bezighoudt (zoals de ambulancediensten, ziekenhuizen, huisartsen en de GGZ) en niet alleen 24 uur per dag reguliere zorg verleent maar zich ook voorbereidt op crises en rampen. Al deze hulpverleners verdienen een oprecht compliment voor hun inzet en hun betrokkenheid in het afgelopen jaar.

F.C.W. Klaassen, arts
Directeur Publieke Gezondheid
Voorzitter directie GGD Zuid Limburg

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP
EY

1 Bestuur, Directie en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de concept jaarrekening. Het Algemeen Bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter portefeuille Politie
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille GHOR
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	plaatsvervangend voorzitter portefeuille Brandweer
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille financiën portefeuille multidisciplinair portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het Algemeen Bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

1.1.1 Directie

De directie bereidt de concept jaarrekening voor.
De directie is als volgt samengesteld (1-1-2017):

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid / Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg (gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016

1.2.1 Opstellen

De concept jaarrekening 2016 is door het dagelijks bestuur opgesteld en besproken in de vergadering van 24.03.2017.

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

1.2.2 Vaststellen

De jaarrekening 2016 is door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 16.06.2017

Voorzitter,	*Secretaris,*
J.M. Penn-te Strake	*F.C.W. Klaassen*

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

2. De GHOR organisatie

De GHOR Zuid-Limburg is opgericht door de gemeenten in Zuid-Limburg en heeft de Wet veiligheidsregio's (Wvr) als wettelijke basis. De GHOR is één van de kolommen binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en maakt organisatorisch deel uit van de afdeling Acute Zorg van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg. Hoewel de GHOR in organisatorische zin deel uit maakt van de GGD Zuid Limburg, is er in bestuurlijke zin een scheiding.

Onder regie van het openbaar bestuur is de GHOR bij crises en rampen verantwoordelijk voor de coördinatie en de aansturing van de geneeskundige (witte) kolom. Daarnaast ondersteunt en adviseert de GHOR overheden en zorginstellingen, zowel in de voorbereiding op een calamiteit als tijdens een incident. Dit is vastgelegd in de Wvr. Uitgangspunt in die wet is de eigen verantwoordelijkheid van zorginstellingen. Een zorginstelling is niet alleen in de dagelijkse situatie, maar ook bij een crisis of ramp verantwoordelijk voor het leveren van zorg. Alle zorginstellingen, die samen de witte kolom vormen, functioneren niet vanzelf als één keten. De GHOR zorgt voor een goede aansluiting tussen de zorginstellingen, zodat zij naadloos kunnen opschalen van dagelijkse naar grootschalige geneeskundige hulpverlening. Dit met het doel slachtoffers zo goed mogelijk te helpen en (blijvende) gezondheidsschade te voorkomen, dan wel te minimaliseren.

Sinds de oprichting bevindt de GHOR zich op het kruispunt van drie beleidsdomeinen: openbaar bestuur, veiligheid en gezondheidszorg. Een kruispunt dat ook leidend is voor de toekomst van de GHOR.

Figuur 1: GHOR in balans op het snijvlak van drie domeinen: openbaar bestuur, gezondheidszorg en veiligheid

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

2.1 De GHOR: Een volwaardig en volhardend partner

De verantwoordelijke bestuurder die wordt geconfronteerd met een risicovolle situatie moet kunnen rekenen op de GHOR. Hij moet erop kunnen vertrouwen dat de GHOR de situatie snel kan duiden, een goed advies geeft en de juiste hulpverlening mobiliseert. Hij moet ervan uit kunnen gaan dat alle partners in de witte kolom ook bij crises en rampen weten wat ze moeten doen, goed met elkaar samenwerken en gezamenlijk trainen en oefenen, zodat ze te allen tijde zorg aan de inwoners van Zuid-Limburg kunnen blijven leveren. Het is aan de GHOR om die zorgcontinuïteit te monitoren en te faciliteren. Hierbij is de kwaliteit van de informatievoorziening van doorslaggevend belang.

Toename van witte dreigingen en maatschappelijke onrust
'Witte' rampen komen steeds vaker voor. Het gaat dan bijvoorbeeld om uitbraken van infectieziekten (Q-koorts, ebola, griep) of het vrijkomen van gevaarlijke stoffen (asbest, rook, straling). Bij incidenten met gevaarlijke stoffen zoals kwik, ammoniak, fluor, loodoxide en nafta is de specifieke deskundigheid van de GHOR vereist om te beoordelen of er gevaar is voor de gezondheid. De GHOR heeft ook expertise over biologische, radiologische en nucleaire stoffen en hecht veel waarde aan professionele en specifieke kennis van de medewerkers op dit vlak. Het up-to-date- houden van de expertise van medewerkers blijft ook in 2016 een belangrijk aandachtspunt.

Veiligheidsregio neemt zorgen burgers serieus
Radioactieve straling kun je niet zien, ruiken of voelen. Alleen speciale meetapparatuur kan radioactieve straling aantonen. Als individu heb je geen grip op radioactieve straling, terwijl er wel gevolgen kunnen zijn voor je gezondheid. Dat kan beangstigend zijn. Met name omdat niet ver van Zuid-Limburg de kerncentrale van Tihange staat. De vragen rond de veiligheid van deze Belgische kerncentrale houden Zuid-Limburgers bezig. Dat blijkt uit gesprekken in gemeenteraden, vragen van burgers en berichtgeving in de media. Ook actievoerders laten van zich horen. Juist omdat er ernstige zorgen en vragen zijn over Tihange is het belangrijk om te weten wat de feitelijke risico's zijn en hoe Zuid-Limburg zich voorbereidt op een stralingsongeval. Die voorbereiding is een taak van de veiligheidsregio. In dit kader zorgt de GHOR voor de informatievoorziening richting gemeenten, burgers en andere belanghebbenden. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de ANVS en de buurlanden België en Duitsland.

2.2 Financiering

De rijksoverheid en de gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiering van de GHOR. De rijksoverheid draagt via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) bij aan de wettelijke taken van de GHOR. De rijksbijdrage wordt via een lumpsum bijdrage beschikbaar gesteld. Ondanks de ogenschijnlijke beleidsvrijheid die een lumpsum bijdrage impliceert, schrijft de rijksoverheid in toenemende mate voor waar de middelen aan besteed moeten worden. Zowel door daadwerkelijke bezuinigingen (1,5% per jaar, en niet (structureel) toekennen indexering) als door het opleggen van taken zonder budgetoverdracht komt Rijksfinanciering steeds meer onder druk te staan. Daarnaast zijn er landelijke organisaties zoals het veiligheidsberaad en het IFV middels afroming van de BDUR trachten financiering te ontvangen voor landelijke projecten. Op deze wijze is regionaal steeds minder geld beschikbaar om naar eigen inzicht van de regio in te zetten.

De gemeenten stellen via een inwonerbijdrage financiële middelen beschikbaar. Voor de jaren 2016-2019 moet de beleidskeuze voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, inclusief GHOR, nog plaatsvinden. Deze beleidskeuze zal onderdeel uitmaken van de doorontwikkeling van de totale veiligheidsregio. Daarmee zijn ook de financiële kaders nog niet vastgesteld. Voor 2016 is de begroting van de GHOR vastgesteld op het niveau van 2015 (inclusief indexering).

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

3. Dienstverlening in 2016

De dienstverlening van de GHOR bestaat sinds 2012 uit drie hoofdgroepen, te weten planvorming (1), ketenmanagement en euregionale samenwerking (2) en operationele voorbereiding en uitvoering (3). In dit hoofdstuk wordt per hoofdgroep een terugkoppeling gegeven van de geleverde diensten en het gevoerde beleid in 2016.

3.1 Planvorming

Het inspelen op mogelijke schaarste aan hulpverleningscapaciteit gebeurt door adequate planvorming. De noodzakelijke omvang van de rampenbestrijdings- en crisisorganisatie wordt niet direct bepaald door het inwoneraantal van de gemeente en/of regio. Voorbereiding op rampen en crises geschiedt onder andere door planvorming, waarin staat aangegeven hoe de samenwerking wordt vormgegeven en wat betrokkenen van elkaar mogen verwachten.

Er is een nieuw crisismodel voor de GHOR. Dat model beschrijft de organisatie van de opgeschaalde geneeskundige hulpverlening bij crises en rampen. Het streven is dat alle regio's dezelfde rollen en benamingen gaan hanteren. Dat vergemakkelijkt de bovenregionale hulpverlening en maakt het mogelijk om landelijke opleidingen aan te bieden voor de GHOR-crisisrollen:

- Directeur publieke gezondheid (DPG)
- Algemeen commandant geneeskundige zorg (ACGZ)
- Hoofd acute gezondheidszorg (HAG)
- Hoofd informatie geneeskundige zorg (HIN)
- Hoofd ondersteuning geneeskundige zorg (HON)
- Officier van dienst geneeskundig (OvDG)

3.2 Ketenmanagement en Euregionale samenwerking

Voor het bereiken van het realiseerbaar zorgniveau geldt dat het beleid en de inzet van de GHOR Zuid-Limburg bezien moet worden in Euregionaal verband. Zonder Euregionale afspraken blijft Zuid-Limburg een kwetsbaar gebied, omdat ambulances uit andere regio's in Nederland hier nooit binnen het *golden hour* kunnen zijn. Dankzij goede Euregionale samenwerking kan Zuid-Limburg tijdig meer ambulances beschikbaar hebben dan op grond van het eigen potentieel verwacht mag worden. Daarmee is de Euregionale samenwerking van enorme waarde voor de inwoners van Zuid-Limburg en is het essentieel hierin te blijven investeren. De structuur die aan deze Euregionale samenwerking ten grondslag ligt is geborgd binnen het project Emric+. Binnen de werkgroep, "Grensoverschrijdende geneeskundige samenwerking van de geneeskundige hulpdiensten van de Regio Aachen, de provincie Luik en Zuid-Limburg" is een ambulancebijstandsplan ontwikkeld dat bekend staat onder de naam Eumed Ambu. De afgelopen jaren heeft de GHOR een goed netwerk met de buitenlandse buurregio's opgebouwd. Er zijn convenanten over het verlenen van bijstand door ambulancediensten en ziekenhuizen. In 2016 zijn de bestaande afspraken gecontinueerd.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

3.3 Operationele voorbereiding en uitvoering

De noodzakelijke andere werkwijze onder omstandigheden van rampen of crises vereist dat de benodigde kennis en vaardigheden worden opgedaan door specifieke opleidingen, trainingen en oefeningen. De eerder genoemde planvorming vormt een belangrijke basis, maar het gaat uiteindelijk om het daadwerkelijk functioneren van medewerkers bij een daadwerkelijke ramp of crisis. De GHOR kent hierbij naast een directe verantwoordelijkheid voor de eigen medewerkers een ondersteunende en coördinerende rol voor de reguliere zorginstellingen.

Opleiden, trainen en oefenen met nieuw model voor Grootschalige Geneeskundige Bijstand
Nederland werkt per 1 januari 2016 met een nieuw model voor Grootschalige Geneeskundige Bijstand (GGB). GGB zorgt ervoor dat het verzamelen, verzorgen en vervoeren van grotere aantallen slachtoffers goed verloopt. Het landelijke model, met ruimte voor lokaal maatwerk, vervangt de huidige Geneeskundige Combinatie die dateert van 1995. De veranderingen die het nieuwe model met zich meebrengt raken aan de processen, mensen en organisatie van verschillende partijen. Een van die partijen is de GHOR, die de implementatie in de regio regisseert en coördineert. De kracht van het nieuwe model is dat het beter aansluit op de dagelijkse zorg en de veranderde wettelijke verantwoordelijkheden. Ook wordt de bestaande capaciteit optimaal benut.

Inzet bij incidenten
Ondanks inspanningen in de preventieve sfeer kunnen zich toch incidenten en calamiteiten voordoen. Bij deze incidenten kan Zuid-Limburg rekenen op een acute operationele inzet van de GHOR.

Als een evenement groeit, vraagt dat om andere maatregelen

Bij de Duckrace in Maastricht is gestart als een kleinschalig evenement. De opbrengst gaat naar goede doelen en verenigingen. Waren bij de eerste editie van het evenement – in 2014 – een paar honderd bezoekers, in 2016 waren dat er al bijna 5000. In 2017 worden er rond de 10.000 mensen verwacht. Hun veiligheid en gezondheid is de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Risicoanalyse en advies op maat
Voor de GHOR, die de gemeenten helpt veiligheids- en gezondheidsrisico's te voorkomen, betekent dit dat er een nieuwe risicoanalyse van het evenement moet worden gemaakt. De eerste Duckraces waren zogenoemde A-evenementen, waarbij een kennisgeving aan de gemeente volstaat en de GHOR een standaardadvies voor kleinschalige evenementen uitbrengt. Nu wordt de race een B-evenement: grootschalig en risicovol. En dat vraagt om een advies op maat. Bij de nieuwe risicoanalyse houdt de GHOR onder andere rekening met het feit dat dit evenement vooral door ouders met kinderen wordt bezocht en dat het weer voor problemen kan zorgen: het kan warm worden en het weer kan plotseling omslaan. Zaken die om specifieke maatregelen vragen. Ook bekijkt de GHOR of er beveiliging nodig is en of bijvoorbeeld de aanvoerwegen vrij moeten worden gehouden voor de hulpdiensten.

Multidisciplinaire samenwerking
Ook de politie en de brandweer geven een advies. De gemeente integreert deze adviezen vervolgens in haar vergunning. Bij nóg grotere evenementen (C-evenementen zoals Pinkpop en de schuttersfeesten) maken de partners een gezamenlijke risicoanalyse en een veiligheidsplan. Dan wordt er enkele weken voor het evenement ook gezamenlijk geoefend, waarbij de regionale multidisciplinaire adviesgroep voor een oefenscenario zorgt.

Vergunningverlening makkelijker met EvenementAssistent
Sinds kort kunnen de Zuid-Limburgse gemeenten en organisatoren van evenementen gebruik maken van de EvenementAsssistent, [link naar http://www.evenementassistent.nl/] een landelijk ontwikkeld online systeem voor het aanvragen van vergunningen. Als aanvragers de uitgebreide digitale vragenlijst invullen, zorgt het systeem onder andere voor een automatische risicoscan. De aanvraag komt bij alle partners binnen en wordt gekoppeld aan de regionale evenementenkalender. Dit vergemakkelijkt de samenwerking en maakt een betere voorbereiding mogelijk. Zo voorkom je incidenten.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Brand Munstergeleen: burgers bezorgd over asbest
Door een ongeluk met een gasfles ontstaat er op 3 juli 2016 brand in een schuur in Munstergeleen. Er zijn geen gewonden, maar er is wel asbest vrijgekomen. De hulpdiensten en de betrokken gemeente komen gezamenlijk in actie. Dit samenwerkingsverband heet de veiligheidsregio. De hulpverlening wordt gecoördineerd vanuit het Meld- en Coördinatie Centrum Maastricht. Daar is ook de GHOR (Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio) aan het werk. De samenwerkende hulpdiensten besluiten om een deel van de omgeving af te zetten. Een gespecialiseerd asbestverwijderingsbedrijf is onderweg.

Bewonersbrief
Een belangrijke actie is nu de communicatie naar omwonenden. Er zijn mogelijk asbestresten terechtgekomen op en rond hun huizen en de mensen zijn ongerust. In samenwerking met de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) van de GGD stelt de veiligheidsregio een bewonersbrief op. Deze brief geeft onder andere antwoord op veel gestelde vragen over asbest. Burgers die na het lezen ervan nog vragen hebben, kunnen terecht bij de GGD.

Ziekenhuis en huisartsen geïnformeerd
De GHOR informeert ook het Zuyderland Medisch Centrum en huisartsenorganisatie Meditta, zodat zij voorbereid zijn als mensen met vragen of gezondheidsklachten komen. Als de hulpdiensten en het asbestverwijderingsbedrijf het gebied waar asbest is terechtgekomen hebben vastgesteld, starten de schoonmaakwerkzaamheden. Het werk van de GHOR zit er nu op: alle relevante partijen zijn op de hoogte en voorbereid voor het geval er vragen van burgers komen.
De GGD beantwoordt die dag enkele vragen van burgers. Zo vraagt een peuterspeelzaal zich af of de kinderen buiten kunnen spelen en maken een paar omwonenden zich zorgen over mogelijke risico's voor hun gezondheid.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

4. Financiële paragrafen

4.1 Algemeen

De financiële paragrafen handelen vooral over een aantal belangrijke beheersmatige onderwerpen. In het 'Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten' (BBV) is een aantal verplichte onderwerpen opgenomen. De in dit hoofdstuk behandelde paragrafen zijn:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandvermogen kan worden omschreven als het vermogen van de GHOR om incidenteel en structureel niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder verstoring van de continuïteit in de uitvoering van de reguliere taken van de GHOR. Het weerstandvermogen bestaat enerzijds uit de weerstandscapaciteit in beschikbare middelen en mogelijkheden en anderzijds de risico's waarvoor geen of onvoldoende voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten.
Het weerstandvermogen is van belang voor het beoordelen van de financiële positie van de GHOR.
De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen (algemene reserve) en de ruimte in de exploitatiebegroting. Gezien het feit dat de GHOR specifiek bedoeld is voor rampenbestrijding en crisisbeheersing is bepaald dat de algemene reserve maximaal 12% van de begrote gemeentelijke bijdrage mag bedragen.

Algemene reserve	***Rekening 2016***
GHOR	106.121
Totaal	**106.121**

Op 31 december 2016 bedraagt de algemene reserve € 106.121 hetgeen 11,43% van de begrote gemeentelijke bijdrage (€ 928.359) inhoudt.
De inventarisatie van de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie, leidt tot de volgende risico's:

- De bezuinigingen door Rijk en het ook niet beschikbaar zijn van extra middelen zetten de te behalen resultaten onder druk. Het rijk draagt steeds meer taken over zonder dat hiervoor budget mee overkomt. Daarnaast worden mede via het veiligheidsberaad en het IFV, middels afroming van de BDUR, beslag gelegd op de regionaal toegekende BDUR voor landelijke projecten.
- De maatschappij legt steeds meer beslag op de GHOR bij de bestrijding van niet regulier geduide incidenten hetgeen extra beslag legt op de capaciteit. Tevens leidt dit tot meer bestuurlijk administratieve activiteiten die niet tot het reguliere taakveld van de GHOR behoren.

De risico's bij de GHOR worden qua financiële omvang geschat op € 300.000.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden die de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Reserves
- Ruimte op de begroting
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Langlopende voorzieningen.

Op 31 december 2016 is de weerstandcapaciteit van de GHOR als volgt:

Weerstandscapaciteit GHOR
Peildatum 31-12-2016

	GHOR
Reserves	199.969
Ruimte op de begroting	-
Onbenutte belastingcapaciteit	-
Langlopende voorzieningen	-
Totaal	**199.969**

Weerstandsvermogen
Voor de bepaling van het weerstandsvermogen kan onderstaande formule worden gebruikt:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Risico's}}$$

GHOR	31-12-2016	31-12-2015
Weerstandsvermogen	0,67	0,67

Bij de bepaling van de waarde van de risico's is rekening gehouden met de waarschijnlijkheid van 90% dat een risico zal optreden. Voor de inschatting van de waarschijnlijkheid is bewust gekozen voor een termijn van enkele tientallenjaren. In dit tijdsbestek is het waarschijnlijk dat dit risico zou kunnen optreden. Gezien de onzekerheid van de hoogte en het tijdstip van optreden is het treffen van een voorziening nu niet aan de orde.

In onderstaande tabel is de waardering van het weerstandsvermogen aangegeven.

Weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Conclusie
Het weerstandsvermogen van de GHOR is nog steeds onvoldoende. Het feit dat een aantal risico's een structureel karakter kent en dit geldt voor de gehele veiligheidsregio heeft ertoe geleidt dat in het najaar 2015 op veiligheidsregio niveau is gestart met het project de "Toekomstige inrichting van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg".

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Financiële kengetallen

1A	Netto Schuldquote	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
A	Vaste schulden	-	-	-	-
B	Netto vlottende schuld	-	-	-	-
C	Overlopende passiva	-	-	-	-
D	Financiele activa	-	-	-	-
E	Uitzettingen	201.177	201.177	201.177	201.177
F	Liquide middelen	-	-	-	-
G	Overlopende activa	-	-	-	-
H	Totale baten	2.578.150	2.561.530	2.607.978	2.625.745
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	-7,80%	-7,85%	-7,71%	-7,66%

1B	Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
A	Vaste schulden	-	-	-	-
B	Netto vlottende schuld	-	-	-	-
C	Overlopende passiva	-	-	-	-
D	Financiele activa	-	-	-	-
E	Uitzettingen	201.177	201.177	201.177	201.177
F	Liquide middelen	-	-	-	-
G	Overlopende activa	-	-	-	-
H	Totale baten	2.578.150	2.561.530	2.607.978	2.625.745
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%	-7,80%	-7,85%	-7,71%	-7,66%

2.	Solvabilteitsratio	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
A	**Eigen vermogen**	201.177	201.177	201.177	201.177
B	**Balanstotaal**	201.177	201.177	201.177	201.177
	Solvabiliteit (A/B)*100%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

3.	Kengetal grondexploitatie
	Niet van toepassing

4.	Structurele exploitatieruimte	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
A	Totale structurele lasten	2.590.644	2.561.530	2.607.978	2.625.745
B	Totale structurele baten	2.578.150	2.561.530	2.607.978	2.625.745
C	Totale strucuturele toevoegingen aan de reserves	0	0	0	
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	0	0	0	0
E	Totale baten	2.578.150	2.561.530	2.607.978	2.625.745
	Structurele exploitatieruimte ((A-B)+D-C))/E*100%	0,48%	0,00%	0,00%	0,00%

5.	Belastingcapaciteit
	Niet van toepassing

Toelichting Financiële kengetallen.

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Op basis van de prognoses voor 2016 en volgende jaren is duidelijk dat de druk van de rentelasten en aflossingen nagenoeg gelijk blijft. Dit heeft mede te maken met het feit dat de GHOR geen vaste schulden kent.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio voor de komende jaren is licht dalende mede als gevolg van het feit dat in de begrotingen van 2016 en 2017 zijn nog onttrekkingen aan de reserves opgenomen terwijl de verwachting is dat het balanstotaal gelijk zal blijven.

Het **kengetal grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten en is alleen van toepassing bij grondbedrijven.

Het kengetal **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. In de begroting 2016 en 2017 is nog rekening gehouden met incidentele onttrekkingen aan de reserves. De begroting en ook de realisatie kennen nauwelijks incidentele lasten en baten.

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde en is alleen van toepassing bij gemeenten en provincies.

Ernst & Young Accountants LLP

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

Stappen (1–4)	*(1) Vlottende schuld*	*(2) Vlottende middelen*	*(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)*
(1) – (2) = (3)			
ultimo kwartaal 1 2016	-	229.969	-229.969
ultimo kwartaal 2 2016	-	229.969	-229.969
ultimo kwartaal 3 2016	-	229.969	-229.969
ultimo kwartaal 4 2016	-	201.177	-201.177
(4) gemiddelde van (3)	**-**	**222.771**	**-222.771**

Stappen (5–9)	*Variabelen*	*Bedragen*
-5	*kasgeldlimiet*	210.045
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	432.816
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	n.v.t.
Berekening kasgeldlimiet (5)		
-7	Begrotingstotaal 2016	2.561.530
-8	Percentage regeling	8,20
(5) = (7) x (8) / 100	***Kasgeldlimiet***	**210.045**

De liquiditeitspositie in relatie tot de kasgeldlimiet geeft geen aanleiding tot het ondernemen van acties.

Renterisiconorm (modelstaat B)
Aangezien de GHOR geen langlopende schulden kent is er geen sprake van een overschrijding van de renterisiconorm is er geen aanleiding om modelstaat B op te nemen. Ook voor de komende jaren is de verwachting dat geen langlopende leningen worden aangegaan.

4.3 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf worden de volgende onderwerpen behandeld:
- Investeringsbeleid
- Organisatiestructuur
- Administratieve organisatie
- Informatisering en automatisering
- Kansen en bedreigingen
- Personeelsbeleid

4.3.1 Investeringsbeleid
Voor wat betreft het investeringsbeleid wordt gehandeld conform investeringsbeleid van de GGD ZL.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

4.3.2 Organisatiestructuur

De volgende onderdelen worden benoemd:

- *Bestuur:* Conform de wettelijke bepaling in de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur en een voorzitter. De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg heeft middels een bestuursovereenkomst de uitvoering van de GHOR-taken overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg blijft eindverantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de GHOR-taken.
- De GHOR-taken worden bij de GGD Zuid Limburg uitgevoerd door de afdeling Acute zorg.

4.3.3 Administratieve organisatie

Voor de inrichting van de administratieve organisatie volgt de GHOR, voor de uitvoering van haar taken, het beleid van de GGD Zuid Limburg.

4.3.4 Informatisering en automatisering

Voor de informatisering en automatisering volgt de GHOR, voor de uitvoering van haar taken, het beleid van de GGD Zuid Limburg. Behoudens de kantoorautomatisering wordt door de GGD Zuid Limburg voor de informatisering en automatisering samengewerkt met de andere kolommen van de veiligheidsregio en de RAV. Afstemming over en het aangaan van afspraken gebeurt in het kader van de Veiligheidsregio in gezamenlijkheid met Politie, Brandweer en Gemeenten.

4.3.5 Kansen en bedreigingen

Kansen:

- Synergie en kwaliteitsverbetering als gevolg van samenwerking binnen de Veiligheidsregio
- Door de samenwerking met Publieke Gezondheid binnen en buiten de GGD Zuid Limburg kan beter worden geanticipeerd op de toename van incidenten op het gebied van infectieziektebestrijding en medische milieukunde.
- Verbetering van kwaliteit kan mede worden bereikt door de betere samenwerking met Netwerk Acute Zorg Limburg (NAZL) inzake de afstemming van de rol van zorginstellingen in relatie tot de maatschappelijke opgave van de GHOR.

Bedreigingen:

- Overheveling van taken door het Rijk zonder budget en afroming van budget (zie risico's).
- Met name de toename van kleinere incidenten leiden steeds vaker tot grote maatschappelijke onrust.
- De steeds snellere overdracht en deling van (onvolledige) informatie via sociale media ontstaat vaker maatschappelijke onrust.

4.3.6 Personeelsbeleid

De GHOR heeft geen personeel in dienst. Het personeel voor de uitvoering van de GHOR-taken is in dienst van de GGD Zuid Limburg. Voor een nadere toelichting op het personeelsbeleid van de GGD Zuid Limburg verwijzen we naar het jaarverslag van de GGD Zuid Limburg.

4.4 Verbonden partijen

In het BBV is verbonden partij gedefinieerd als: 'een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft'. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is aanwezig indien zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

Hiervan is bij de GHOR geen sprake.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5 Jaarrekening 2016

5.1 Balans per 31 december 2016

(Balans voor resultaatbestemming)

	31 december 2016	*31 december 2015*
ACTIVA		
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar:		
Rekening courant	201.177	229.969
Totaal vlottende activa	201.177	229.969
TOTAAL ACTIVA	**201.177**	**229.969**
PASSIVA		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	106.121	106.121
Overige reserves	93.848	96.072
Nog te bestemmen resultaat	1.208	27.776
Totaal eigen vermogen	201.177	229.969
TOTAAL PASSIVA	**201.177**	**229.969**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

5.3 Rekening van baten en lasten 2016

	Rekening 2016	*Begroting 2016*
Toegerekende opbrengsten		
Inkomsten uit bijdragen gemeenten	928.359	928.351
Inkomsten uit bijdragen rijk/provincies	1.558.727	1.538.179
Overige inkomsten	91.064	65.000
Totale toegerekende netto-opbrengsten	**2.578.150**	**2.531.530**
Doorbelaste exploitatielasten		
Personeelskosten	1.622.121	1.577.867
Huisvestingskosten	206.846	267.500
Beheers- en administratiekosten	316.767	337.163
Automatiseringskosten	196.225	175.000
Kosten medische middelen	6.657	5.000
Kosten uitvoering derden	39.189	-
Kosten veiligheidsregio	199.024	179.000
Kosten verbindingen	3.296	10.000
Communicatiemiddelen	519	10.000
Incidentele lasten	16.298	-
Totaal doorbelaste exploitatielasten	**2.606.942**	**2.561.530**
Mutaties reserves	30.000	30.000
Nog te bestemmen resultaat	**1.208**	**-**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

6 Algemene toelichting en waarderingsgrondslagen

6.1 Grondslagen waardering van activa en passiva van bepaling resultaat

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemeen

De gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg heeft middels een bestuursovereenkomst de uitvoering van de GHOR-taken overgedragen aan de GGD Zuid Limburg. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg blijft eindverantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de GHOR-taken.

De vaste activa, liquide middelen, overlopende activa en de overlopende activa alsmede de vlottende passiva zijn als eigendom opgenomen in de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg, onderdeel Acute Zorg. Hiervoor zijn de vergelijkende cijfers van de jaarrekening, van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg onderdeel GHOR, aangepast.

Voor zover van toepassing vindt de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De toegerekende baten en de doorbelaste lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het nog te bestemmen resultaat volgend uit de jaarrekening.

Algemene reserve

De algemene reserve is een overige reserve waarin de winstbestemming respectievelijk verwerking van het verlies wordt verwerkt en rechtstreekse mutaties in de reserve buiten het resultaat om. Bij de GHOR bedraagt het plafond 12% van de gemeentelijke bijdrage.

Resultaatbepaling

De toegerekende baten en de doorbelaste lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, zijn aan dit boekjaar toegerekend.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

7 Financiële toelichting

7.1 Toelichting

7.1.1 Resultaat

Het positieve resultaat van € 1.208 wordt met name veroorzaakt door een optelsom van de volgende incidentele verschillen.

Omschrijving	Bedrag
Hogere bijdrage Rijk en Gemeenten	20.600
Hogere overige inkomsten	26.000
Hogere personeelskosten	-44.000
Lagere huisvestingskosten	61.000
Hogere automatiseringskosten	-21.000
Hogere kosten uitvoering derden	-40.000
Hogere overige kosten	-1.400
Resultaat	**1.200**

Een specifieke toelichting op de verschillen zijn opgenomen bij de desbetreffende kosten toelichting op de exploitatie.

7.1.2 Activa

Vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar:

Rekening courant	31 december 2016	31 december 2015
Boekwaarde per 1-1	229.969	8.250
Bij: aanpassing beginbalans	-	221.719
Bij: resultaat lopend boekjaar	1.208	-
Af: vrijval reserves	30.000	
Boekwaarde per 31-12	**201.177**	**229.969**

Dit betreft de rekening courant verhouding met de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg. De aanpassing van de beginbalans heeft betrekking op het feit dat de materiële vaste activa, liquide middelen, vlottende activa en vlottende passiva eigendom zijn van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

7.1.3 Passiva

Vaste passiva

Eigen Vermogen

Algemene reserve	31 december 2016	31 december 2015
Saldo per 1-1	106.121	107.185
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	-	1.064
Totaal	**106.121**	**106.121**

Overige reserves

Overige reserve	31 december 2016	31 december 2015
Saldo per 1-1	96.072	123.072
Toevoegingen		-
Onttrekkingen	30.000	27.000
Mutatie vanuit resultaatbestemming	27.776	-
Totaal	**93.848**	**96.072**

Onderstaand treft een nadere specificatie aan van de bovenstaande overige reserve:

Bestemmingsreserve huisvesting	31 december 2016	31 december 2015
Saldo per 1-1	21.000	21.000
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	-	-
Mutatie vanuit resultaatbestemming	-	-
Totaal	**21.000**	**21.000**

Deze bestemmingsreserve heeft betrekking op de heroverweging huisvesting GHOR en zullen bij herhuisvesting vrijvallen.

Bestemmingsreserve netcentrisch werken	31 december 2016	31 december 2015
Saldo per 1-1	75.072	102.072
Toevoegingen	-	-
Onttrekkingen	30.000	27.000
Mutatie vanuit resultaatbestemming	27.776	-
Totaal	**72.848**	**75.072**

In 2011 is door het Algemeen Bestuur besloten een bestemmingsreserve voor netcentrisch werken te vormen van de gelden die hiervoor vanuit de rijksbijdrage beschikbaar zijn gesteld maar waarvan de uitvoering nog niet heeft plaatsgevonden. Middels het bestuursbesluit van december 2013 is besloten om de landelijke bijdrage 2014 LCMS en KMS ten laste van de reserve te brengen. Bij de vaststelling van de begroting 2016 is dit besluit gecontinueerd. Tevens heeft het Algemeen Bestuur besloten het positieve resultaat 2015 (€ 27.776) toe te voegen aan deze reserve.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Niet van toepassing.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

7.2 Toelichting rekening van baten en lasten

In de toelichting op de rekening van baten en lasten wordt ingegaan op de, in materiële zin, belangrijkste posten alsmede de belangrijkste mutaties van deze posten ten opzichte van de begroting 2016.

Toegerekende opbrengsten

Inkomsten uit bijdragen gemeenten	2016	Begroting 2016
Inwonerbijdrage	928.359	928.351
Totaal	**928.359**	**928.351**

De inkomsten van de gemeenten zijn overeenkomstig de begroting 2016 exclusief de verrekening van de indexering conform de septembercirculaire gemeentefonds 2016. Deze verrekening wordt verantwoord onder de post "Overige inkomsten".

Inkomsten uit bijdragen Rijk/ Provincies	2016	Begroting 2016
Reguliere BDUR	1.558.727	1.538.179
Totaal	**1.558.727**	**1.538.179**

De reguliere BDUR is verwerkt conform de decembercirculaire BDUR 2016 van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Overige inkomsten	2016	Begroting 2016
Overname materieel	24.565	-
Overig	66.499	65.000
Totaal	**91.064**	**65.000**

De stijging van de overige inkomsten wordt grotendeels veroorzaakt door de verkoop van afgeschreven materieel.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Doorbelaste exploitatielasten

Personeelskosten	2016	Begroting 2016
Salariskosten personeel	1.430.491	1.377.867
Kosten personeel derden	1.915	10.000
Opleidingskosten	40.384	40.000
Overige personeelskosten	149.331	150.000
Totaal	**1.622.121**	**1.577.867**

Het onderdeel GHOR van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg heeft geen eigen personeel in dienst. Het personeel verantwoordelijk voor de GHOR-taken is in loondienst bij de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg.

De doorbelaste personele kosten liggen boven de begroting; dit kan worden verklaard door een hogere inzet van personeel in combinatie met een CAO-loonsverhoging en een incidentele last inzake verplichting vakantiegeld als gevolg van de invoering van IKB.

Directieleden: F. Bovens en F. Klaassen. Beiden hebben deze functie voor het hele boekjaar 2016 onbezoldigd bij de GHOR vervuld. Wel zijn hiervoor vanuit de GGD Zuid Limburg kosten doorbelast (ca. € 90.000).
De GHOR beschikt verder niet over een toezichthoudend orgaan, er vindt geen externe inhuur plaats van personen die als topfunctionaris kunnen worden aangemerkt en er zijn geen overige functionarissen die de gestelde normbedragen overschrijden.

Huisvestingskosten	2016	Begroting 2016
Huurkosten Geleen	86.278	157.500
Huurkosten MCC	120.145	100.000
Overige huisvestingskosten	423	10.000
Totaal	**206.846**	**267.500**

De huisvestingskosten zijn lager als gevolg van het feit dat de opslag van het materiaal is verplaatst en aanzienlijk is verminderd (Huurkosten Geleen). De stijging van de huurkosten MCC heeft te maken met een hogere kosten en een verschuiving van personeel. De verschuiving van minder materieel naar meer personeel ligt in lijn met het beleid.

Beheers- en administratiekosten	2016	Begroting 2016
Overige kosten	316.767	337.163
Totaal	**316.767**	**337.163**

De realisatie van de "beheers- en administratiekosten" is lager vanwege het niet vervangen van afgeschreven vervoermiddelen. Dit ligt in lijn met het beleid dat de GHOR niet een organisatie van materieel is maar van mensen.

Automatiseringskosten	2016	Begroting 2016
Kosten automatisering	196.225	175.000
Totaal	**196.225**	**175.000**

De "Kosten automatisering" zijn hoger dan begroot onder andere vanwege onderhoudskosten van een Softwarepakket ad € 32.000,-, welke niet in de begroting zijn opgenomen.

Ter Identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Medische middelen	2016	Begroting 2016
Kosten medische middelen	6.657	5.000
Totaal	**6.657**	**5.000**

De kosten voor medische middelen hebben betrekking op medicamenten, verbandmiddelen en medische instrumenten en zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

Kosten uitvoering derden	2016	Begroting 2016
Kosten uitvoering derden	39.189	-
Totaal	**39.189**	**-**

De hogere kosten ten opzicht van de begroting kan grotendeels worden verklaard door de invoering per 2014 van een structurele bijdrage van € 35.000,- in de kosten van de grensoverschrijdende hulpverlening in de Euregio Maas-Rijn.

Kosten veiligheidsregio	2016	Begroting 2016
Kosten veiligheidsregio	199.024	179.000
Totaal	**199.024**	**179.000**

De kosten zijn hoger dan de in de begroting 2016 opgenomen kosten inzake de veiligheidsregio; de verklaring hiervoor is een besluit tot een additionele bijdrage in de kosten van het programmabureau van de Veiligheidsregio voor de verdere doorontwikkeling van de veiligheidsregio.

Kosten verbindingen	2016	Begroting 2016
Kosten verbindingen	3.296	10.000
Totaal	**3.296**	**10.000**

De verbindingskosten hebben voornamelijk betrekking op telefoonkosten. De daling ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door een verschuiving naar de personele kosten. Tevens zijn de kosten van de vaste telefonie ten opzicht van vorig jaar verlaagd door betere tarieven.

Communicatiemiddelen	2016	Begroting 2016
Kosten communicatiemiddelen	519	10.000
Totaal	**519**	**10.000**

De kosten van de communicatiemiddelen betreffen kosten inzake promotie en voorlichting Op dit gebied zijn in 2016 nauwelijks externe kosten gemaakt.

Incidentele lasten	2016	Begroting 2016
Incidentele lasten	16.298	-
Totaal	**16.298**	**-**

Deze post betreft de incidentele kosten inzake de afrekening van een project.

Ter identificatie
Ernst & Young Acco

8 Voorstel tot resultaatbestemming

Het exploitatiesaldo over het boekjaar 2016 van de GHOR bedraagt positief € 1.208.

Bestemming van het resultaat
De GHOR stelt voor om het positieve exploitatiesaldo ad € 1.208 aan de gemeenten te retourneren.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

9 Begrotingsrechtmatigheid

GHOR	Rekening 2016	Begroting 2016	Verschil
Personeelskosten	1.622.121	1.577.867	44.254
Overige kosten	984.821	983.663	1.158

De personele kosten liggen boven de begroting 2016, mede ten gevolge van een cao-loonsverhoging en de inzet van extra personeel mede als gevolg de extra inzet bij evenementen.

De overige kosten liggen in lijn met de begroting.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

10 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de GHOR Zuid Limburg te Geleen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van GHOR Zuid Limburg op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controle protocol.

De jaarrekening bestaat uit:
de balans per 31 december 2016;
de rekening van baten en lasten over 2016;
de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg op 23 januari 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van de GHOR Zuid Limburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 26.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit: Bestuursverslag, Ghor organisatie en de financiële paragrafen. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en Algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV.
Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg:
- is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen;
- met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controle protocol.

In dit kader is het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.
Het algemeen bestuur van de Veiligheidregio Zuid Limburg is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de GHOR Zuid Limburg .

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg op 23 januari 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Wij communiceren met het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht,17 maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Ter identificatie

Bijlage 1: Staat van reserves en voorzieningen (staat D)

Omschrijving	Saldo 1-1-2016	Resultaat-bestemming 2015	Vermeerderingen 2016	Verminderingen 2016	Saldo 31-12-2016
Algemene reserve GHOR	**106.121**	**-**	**-**	**-**	**106.121**
Overige reserves					
Bestemmingsreserve netcentrisch werken	75.072	27.776	-	30.000	72.848
Bestemmingsreserve voor huisvesting GHOR	21.000	-	-	-	21.000
Overige reserves GHOR	**96.072**	**27.776**	**-**	**30.000**	**93.848**

Ter identificatie
Ernst & Young Accountants LLP

Bijlage 2: Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
ANVS	Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
Eumed	Euregio Maas-Rijn Medisch
GGD	Geneeskundige Gezondheidsdienst
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
KMS	Kwaliteitsmanagementsysteem
LCMS	Landelijk Crisismanagementsysteem
MCC	Meld- en Coördinatiecentrum
OTO	Opleiden, Trainen, Oefenen
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
WvR	Wet veiligheidsregio's

Ter identificatie

Ernst & Young Accountants LLP

EY Building a better working world

20170207

Toelichting rekening 2016 (lasten). **Meld- en Coördinatiecentrum (M.C.C.), kpl. 51009960.**

(Realisatie 2015: € 1.420.513,59)
(Raming 2016: € 1.433.860,00)
(Realisatie 2016: € 1.310.372,90)

LASTEN PERSONEEL.

Realisatie 2015	€ 81.192,31
Raming 2016	€ 125.550,00
Realisatie 2016	€ 133.368,86

401.7100 Overig personeel van derden.

Realisatie 2015: € 81.192,31
Raming 2016: € 125.550,00
Realisatie 2016: € 133.368,86

Op deze post wordt het aan de politie verschuldigde aandeel van het MCC verantwoord met betrekking tot de inzet van de huismeester(s). In 2016 is uitgegaan van de loonkosten van een 1/2 huismeester ofwel een raming van € 27.050,--. De realisatie 2016 bedraagt € 29.689,07 (op basis van extrapolatie van de realisatie jan t/m november 2016).
Daarnaast is besloten de loonkosten van de manager van het MCC ingaande 1 april 2011 voor 50% ten laste van het budget MCC te brengen. Voor 2016 betreft het een raming van € 47.130,-- bij een realisatie van € 52.149,79 (op basis van extrapolatie van de realisatie jan t/m nov 2016).
Tenslotte zijn in de begroting 2016 eveneens de loonkosten van de projectleider Meldkamer Limburg geraamd voor 50%. Voor 2016 betreft het een raming van € 51.530,--. Doordat deze kosten worden vergoed door de LMO ontstaat er een vrijval van dit budget welk in de voorziening voor de MKL worden gestort.

STUURBARE MATERIELE KOSTEN.

Realisatie 2015	€ 1.339.321,28
Raming 2016	€ 1.308.310,00
Realisatie 2016	€ 1.177.004,04

402.1000 Rente leningen derden.

Realisatie 2015: € 301.094,63
Raming 2016: € 285.060,00
Realisatie 2016: € 280.720,04

De investeringen van het MCC zijn door de Nationale Politie, Eenheid Limburg als penvoerder in zijn geheel voorgefinancierd. In verband hiermede wordt de rente (4%) met betrekking tot het voorgefinancierde deel van de investeringen aan de partners

(GHOR, Brandweer en Gemeenten), de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en Nationale Politie in rekening gebracht.
De realisatie over het jaar 2016 kan als volgt worden gespecificeerd:

Boekwaarde netto-investeringen per 01-01-2016: € 6.919.952,25.	
Berekening van de verschuldigde rente over 2016 (obv 4%)	€ 276.798,09
Investeringen in 2016: € 261.463,33 (gedurende ½ jaar).	
Berekening van de verschuldigde rente over 2016 (obv 3%)	€ 3.921,95
Totaal van de berekende rente over dienstjaar 2016	€ 280.720,04

404.0000 Afschrijving casco huisvesting.

Realisatie 2015: € 162.905,40
Raming 2016: € 162.910,00
Realisatie 2016: € 165.184,38

De investeringen MCC zijn door Nationale Politie, Eenheid Limburg als penvoerder in zijn geheel voorgefinancierd. In verband hiermede worden de afschrijvingskosten 2016 van de betreffende investeringen aan de partners (GHOR, Brandweer, Gemeenten, Veiligheidsregio) en de Nationale Politie alsnog in rekening gebracht.
Ingaande 2016 wordt er bij de afschrijvingskosten huisvesting een splitsing gemaakt in afschrijving casco, afschrijving installaties en afschrijving meubilair / inventaris.
Kortheidshalve wordt verwezen naar Staat C (activa) behorende bij deze jaarrekening.

Voormeld bedrag is als volgt gespecificeerd/verantwoord in deze jaarrekening:

afschrijvingskosten	Economische categorie	Boekwaard 01-01-2016	Investering in 2016	Afschrijving politie (58%)	Afschrijving partners(42%
404.0000	Casco huisvesting	4.887.203,65	182.558,67	95.806,94	69.377,44
404.0005	Installaties huisvesting	1.086.321,98	78.904,66	63.769,42	46.177,86
404.0010	Meubilair / inventaris	566.639.94	0,00	69.374,62	50.236,80
406.0000	Automatisering/verbinding	361.460,26	0,00	36.616,82	26.515,63
408.0000	Operationele activiteiten	7.275,29	0,00	4.029,55	2.917,95
409.0000	Beheer	11.051,12	0,00	582,70	421,95
	Totaal afschrijvingskosten	6.919.952,24	261.463,33	270.180,05	195.647,63

404.0005 Afschrijving installaties huisvesting.

Realisatie 2015: € 108.632,20
Raming 2016: € 108.630,00
Realisatie 2016: € 109.947,28

Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij post 404.0000 en de daarbij behorende tabel.

404.0010 Afschrijving meubilair/inventaris.

Realisatie 2015: € 122.285,00
Raming 2016: € 128.290,00
Realisatie 2016: € 119.611,42

Kortheidshalve wordt verwezen naar de toelichting bij post 404.0000 en de daarbij behorende tabel.

404.1100 Electra huisvesting.

Realisatie 2015: € 81.949,77
Raming 2016: € 93.800,00
Realisatie 2016: € 81.484,00

De raming 2016 van kosten elektriciteitsverbruik is gebaseerd op de realisatie over 2014 ten bedrage van € 83.410,52. Het verbruik werd ingaande 2012 gemeten door een zgn. tussenmeter. Door wijzigingen in het systeem ten gevolge van de realisatie Meldkamer Limburg, is deze tussenmeter in 2016 niet meer in gebruik. Voor de realisatie/aandeel 2016 is dan ook uitgegaan van het werkelijk verbruik volgens een schatting en is het aandeel nader berekend op in totaal € 81.484,--. Dit bedrag komt nagenoeg overeen met de realisatie over 2015.

404.1105 Gas huisvesting.

Realisatie 2015: € 30.363,52
Raming 2016: € 25.000,00
Realisatie 2016: € 26.473,19

De raming 2016 van de kosten gasverbruik is gebaseerd op de realisatie over 2014. Het verbruik werd ingaande 2012 gemeten door een zgn. tussenmeter. Door wijzigingen in het systeem ten gevolge van de realisatie Meldkamer Limburg, is deze tussenmeter in 2016 niet meer in gebruik. Voor de realisatie/aandeel 2016 is dan ook uitgegaan van het werkelijk verbruik volgens een schatting en is het aandeel nader berekend op in totaal € 26.473,19.

404.1115 Water huisvesting.

Realisatie 2015: € 1.171,82
Raming 2016: € 2.000,00
Realisatie 2016: € 1.512,00

De kosten wegens waterverbruik worden begroot op het hoofdkantoor Politie Eenheid Limburg. Er is geen afzonderlijke watermeter voor het MCC. Op basis van de personele bezetting van beide gebouwen wordt aan het MCC 25% van de betreffende kosten doorbelast. Aangezien het totale waterverbruik over 2016 € 6.048,-- bedraagt, wordt als aandeel MCC een bedrag van € 1.512,-- in 2016 opgenomen.

404.6000 Duurzame goederen meubilair en inventaris.

Realisatie 2015: € 20.944,20
Raming 2016: € 28.000,00
Realisatie 2016: € 2.346,88

Betreft kosten voor aanschaf vervanging/aanvulling van meubilair en inventaris welke niet wordt geactiveerd. In 2016 is onder meer een magnetron aangekocht en is de klok van de thermo-hygrometer vervangen. De realisatie in 2015 had voornamelijk betrekking op de vervanging van stoelen voor een bedrag van € 12.870,-- en voor overig meubilair werd een bedrag van € 8.074,-- uitgegeven (kasten en tafels).

404.7000 Dagelijks Onderhoud Preventief.

Realisatie 2015: € 28.510,32
Raming 2016: € 45.000,00
Realisatie 2016: € 30.497,19

Betreft normaal (preventief/correctief) onderhoud voor het pand MCC te Maastricht.
De daling van de kosten van preventief/correctief onderhoud is een gevolg van het faillissement van Imtech in augustus 2015. In de oorspronkelijke begroting 2016 is daar geen rekening mee gehouden.
Sedertdien wordt het onderhoud voornamelijk verricht door de fa. Strukton.

404.7005 Dagelijks Onderhoud Storingen.

Realisatie 2015: € 29.041,81
Raming 2016: € 24.000,00
Realisatie 2016: € 25.038,54

Betreft onderhoud voor pand MCC te Maastricht dat betrekking heeft op storingen. Het bedrag heeft grotendeels betrekking op nog te betalen/te factureren kosten 3e en 4e kwartaal 2016 aan de fa. Strukton. Als gevolg van het vroege tijdstip van afsluiting van de jaarrekening 2016, waren de betreffende facturen nog niet ontvangen.

404.7020 Onderhoud meubilair en inventaris.

Realisatie 2015: € 804,65
Raming 2016: € 1.800,00
Realisatie 2016: € 871,94

Betreft enerzijds kosten voor de reparatie/herstel van bureaustoelen (€ 586,85) en anderzijds de reparatie van een meldkamertafel (€ 285,09) in het jaar 2016.

404.7100 Schoonmaak.

Realisatie 2015: € 48.518,51
Raming 2016: € 49.600,00
Realisatie 2016: € 59.833,59

Realisatie op deze post kan als volgt worden gespecificeerd:	jaar 2016.	jaar 2015.
1. kosten wegens schoonmaakwerkzaamheden	54.637,56	42.181,68
2. aandeel kosten van glasbewassing (Hago/ISS)	1.545,00	1.500,00
3. toilethygiëne en automatenverzorging (Vendor)	3.651,03	4.836,83
Totaal	59.833,59	48.518,51

404.7105 Afvalverwijdering.

Realisatie 2015: € 7.446,09
Raming 2016: € 8.400,00
Realisatie 2016: € 12.821,00

Realisatie op deze post kan als volgt worden gespecificeerd:	jaar 2016.	jaar 2015.
Aandeel in kosten afvalverwijdering	12.821,00	7.446,09

404.7190 Schoonmaak overig.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 2.800,00
Realisatie 2016: € 0,00

Realisatie in 2016 op deze post bedraagt € nihil.

404.7200 Onroerend Zaakbelasting.

Realisatie 2015: € 15.387,43
Raming 2016: € 15.880,00
Realisatie 2016: € 15.186,08

De realisatie op deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	jaar 2016	jaar 2015
aandeel (1/4) kosten OZB gemeente Maastricht (eig + gebr)	15.186,08	15.387,43

404.7205 Overige belastingen en heffingen.

Realisatie 2015: € 1.806,68
Raming 2016: € 2.370,00
Realisatie 2016: € 3.858,36

De realisatie op deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	jaar 2016.	jaar 2015.
aandeel in kosten (overige) heffingen gemeente Maastricht reinigingsrecht, rioolheffing en –afvoerheffing (25%)	3.858,36	1.806,68

404.7800 Verzekering huisvesting.

Realisatie 2015: € 5.395,56
Raming 2016: € 5.400,00
Realisatie 2016: € 6.331,08

De raming op deze post is in 2016 gebaseerd op de betaalde premie over 2015 aan Reaal voor de brand/opstal verzekering. De verzekerde waarde voor de opstal (basisdekking) bedraagt € 9.368.503,-- en voor inventaris bedraagt de verzekerde waarde € 19.050.000,--.

404.7905 Aanpassing / verbouwing.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 20.000,00
Realisatie 2016: € 0,00

Betreft kosten wegens aanpassing huisvesting welke niet worden geactiveerd. In 2016 zijn de aanpassingen in zijn geheel geactiveerd voor een bedrag van € 261.463.

404.7910 Cai en Buma.

Realisatie 2015: € 478,49
Raming 2016: € 470,00
Realisatie 2016: € 531,50

De realisatie op deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	jaar 2016.	jaar 2015.
aandeel in kosten BUMA/Stemra	531,50	478,49

404.7990 Overige kosten huisvesting.

Realisatie 2015: € 3.417,04
Raming 2016: € 1.080,00
Realisatie 2016: € 1.585,47

Betreft overige kosten wegens huisvesting welke niet op een van voorgaande posten kan worden verantwoord. Realisatie 2016 betreft de kosten met betrekking tot de stroomtest van de noodstroomvoorziening.
De realisatie 2015 heeft betrekking op het opstellen van een noodzakelijk ontruimingsplan voor het MCC door de fa. Falck en is derhalve incidenteel van aard.

404.9000 Toevoeging voorziening huisvesting.

Realisatie 2015: € 50.000,00
Raming 2016: € 50.000,00
Realisatie 2016: € 50.000,00

Ter zake groot onderhoud heeft Adviesbureau Bertram in het verleden een planning gemaakt van de kosten van meerjarig groot onderhoud voor het betreffende gebouw. Daarnaast heeft het voormalig bedrijf Imtech een meerjaren-onderhoudsplan voor de installaties (W en E) opgemaakt. Op basis van een 10-jarige horizon is een jaarlijkse storting in het egalisatiefonds groot onderhoud gebouw MCC van € 50.000,-- voldoende.
In 2016 is een bedrag van €16.643,56 ten laste van het groot onderhoudsfonds gebracht i.v.m. vervanging vloerbedekking. Het saldo van de betreffende voorziening groot onderhoud bedraagt per ultimo 2016 een bedrag van € 262.510,56.

406.0000 Afschrijving verbindingen en automatisering.

Realisatie 2015: € 205.638,79
Raming 2016: € 94.480,00
Realisatie 2016: € 63.132,45

De investeringen MCC zijn door Nationale Politie, Eenheid Limburg als penvoerder in zijn geheel voorgefinancierd. In verband hiermede worden de afschrijvingskosten 2016 van de betreffende investeringen enerzijds aan de partners (GHOR, Brandweer, Gemeenten en Veiligheidsregio), en anderzijds aan de Nationale Politie in rekening gebracht. Kortheidshalve wordt verwezen naar Staat C (activa).

Voormeld bedrag is als volgt gespecificeerd/verantwoord in deze jaarrekening:

afschrijvingskosten	Economische categorie	Boekwaard 01-01-2016	Investering in 2016	Afschrijving politie (58%)	Afschrijving partners(42%
404.0000	Casco huisvesting	4.887.203,65	182.558,67	95.806,94	69.377,44
404.0005	Installaties huisvesting	1.086.321,98	78.904,66	63.769,42	46.177,86
404.0010	Meubilair / inventaris	566.639.94	0,00	69.374,62	50.236,80
406.0000	Automatisering/verbinding	361.460,26	0,00	36.616,82	26.515,63
408.0000	Operationele activiteiten	7.275,29	0,00	4.029,55	2.917,95
409.0000	Beheer	11.051,12	0,00	582,70	421,95
	Totaal afschrijvingskosten	6.919.952,24	261.463,33	270.180,05	195.647,63

406.6000 Duurzame goederen verbindingen & automatisering.

Realisatie 2015: € 5.614,52
Raming 2016: € 25.000,00
Realisatie 2016: € 0,00

Voor de aanschaf van duurzame goederen op het gebied van verbindingen is in de oorspronkelijk begroting 2016 een bedrag van € 25.000,-- opgenomen. Het betreft in principe uitgaven/kosten aanschaf van duurzame goederen ten dienste van alle gebruikers/kolommen van het MCC. De betreffende uitgaven/kosten worden dus niet geactiveerd en hebben in 2016 € nihil bedragen.

406.7000 Onderhoud verbindingsmiddelen.

Realisatie 2015: € 847,00
Raming 2016: € 7.800,00
Realisatie 2016: € 0,00

Realisatie 2015 betreft de kosten werkzaamheden Misco ten behoeve van aanleg Isra. De realisatie voor 2016 bedraagt overigens € nihil.

406.7200 **Onderhoud (automatisering) hardware.**

Realisatie 2015: € 36.570,05
Raming 2016: € 43.500,00
Realisatie 2016: € 37.640,02

Betreft de kosten van het onderhoudscontract van audiovisuele middelen door de fa. Emhaes.

406.7300 **Kosten dataverkeer.**

Realisatie 2015: € 5.383,45
Raming 2016: € 6.000,00
Realisatie 2016: € 6.000,00

Op deze post is in 2016 uitsluitend het aandeel van MCC in kosten vaste telefonie verantwoord. Het aandeel in de kosten ter zake vaste telefonie is enerzijds gebaseerd op de realisatie over het jaar 2015 en anderzijds op raming 2016.

406.7305 **Kosten mobiele telefonie.**

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 0,00
Realisatie 2016: € 0,00

In het document "inrichting administratie MCC" is afgesproken, dat de kosten inzake mobiele telefonie (aanschaf-, abonnement- en gesprekskosten) door iedere kolom afzonderlijk wordt georganiseerd. Om die reden wordt er in de begroting 2016 van het MCC geen budget opgenomen en zijn er ook geen kosten/realisatie verantwoord.

406.7900 **Overige kosten verbindingen & automatisering.**

Realisatie 2015: € 12.355,17
Raming 2016: € 13.990,00
Realisatie 2016: € 12.708,15

Het betreft enerzijds de verschuldigde bijdrage aan de gemeente Heerlen inzake zgn. CUC (=computer uitwijk centrum) voor een bedrag van € 8.842,68 en anderzijds de kosten van KPN, Intercon en de M7Group wegens internetaansluitingen in het MCC ten bedrage van in totaal € 3.865,47. Realisatie 2016 komt nagenoeg overeen met die van 2015.

408.0000 **Afschrijving operationeel.**

Realisatie 2015: € 7.952,15
Raming 2016: € 3.940,00
Realisatie 2016: € 6.947,50

De investeringen MCC zijn door Nationale Politie, Eenheid Limburg als penvoerder in zijn geheel voorgefinancierd. In verband hiermede worden de afschrijvingskosten 2016 van de betreffende investeringen aan de partners (GHOR, Brandweer, Gemeenten), de Veiligheidsregio en de Nationale Politie in rekening gebracht.

Kortheidshalve wordt verwezen naar Staat C (activa) behorende bij deze jaarrekening. De stijging van de afschrijvingskosten 2016 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting is het gevolg van de investering met betrekking tot beeld en geluid. Voor een nadere toelichting wordt tevens verwezen naar de toelichting bij de balans.

Voormeld bedrag is als volgt gespecificeerd/verantwoord in deze jaarrekening:

afschrijvingskosten	Economische categorie	Boekwaard 01-01-2016	Investering in 2016	Afschrijving politie (58%)	Afschrijving partners(42%
404.0000	Casco huisvesting	4.887.203,65	182.558,67	95.806,94	69.377,44
404.0005	Installaties huisvesting	1.086.321,98	78.904,66	63.769,42	46.177,86
404.0010	Meubilair / inventaris	566.639.94	0,00	69.374,62	50.236,80
406.0000	Automatisering/verbinding	361.460,26	0,00	36.616,82	26.515,63
408.0000	Operationele activiteiten	7.275,29	0,00	4.029,55	2.917,95
409.0000	Beheer	11.051,12	0,00	582,70	421,95
	Totaal afschrijvingskosten	6.919.952,24	261.463,33	270.180,05	195.647,63

408.7610 Reis- en verblijfkosten.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 0,00
Realisatie 2016: € 0,00

In het document "inrichting administratie MCC" is afgesproken, dat de kosten inzake reis- en verblijfkosten door iedere kolom afzonderlijk wordt georganiseerd, resp. zal worden betaald.

409.0000 Afschrijving beheer.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 0,00
Realisatie 2016: € 1.004,65

De investeringen MCC zijn door Nationale Politie, Eenheid Limburg als penvoerder in zijn geheel voorgefinancierd. In verband hiermede worden de afschrijvingskosten 2016 van de betreffende investeringen aan de partners (GHOR, Brandweer, Gemeenten, Veiligheidsregio) en de Nationale Politie alsnog in rekening gebracht.
Kortheidshalve wordt verwezen naar Staat C (activa) behorende bij deze jaarrekening. Voor een nadere toelichting wordt tevens verwezen naar de toelichting bij de balans.
Voormeld bedrag is als volgt gespecificeerd/verantwoord in deze jaarrekening:

afschrijvingskosten	Economische categorie	Boekwaard 01-01-2016	Investering in 2016	Afschrijving politie (58%)	Afschrijving partners(42%
404.0000	Casco huisvesting	4.887.203,65	182.558,67	95.806,94	69.377,44
404.0005	Installaties huisvesting	1.086.321,98	78.904,66	63.769,42	46.177,86
404.0010	Meubilair / inventaris	566.639.94	0,00	69.374,62	50.236,80
406.0000	Automatisering/verbinding	361.460,26	0,00	36.616,82	26.515,63
408.0000	Operationele activiteiten	7.275,29	0,00	4.029,55	2.917,95
409.0000	Beheer	11.051,12	0,00	582,70	421,95
	Totaal afschrijvingskosten	6.919.952,24	261.463,33	270.180,05	195.647,63

409.5000 Huur en lease kopieerapparatuur en multifunctionals.

Realisatie 2015: € 24.500,00
Raming 2016: € 26.000,00
Realisatie 2016: € 30.000,00

Kosten van lichtdrukapparatuur en printers worden bij politie Eenheid Limburg centraal verantwoord. Door middel van een aandeel worden de uitgaven wegens feitelijke huur- en gebruikskosten betreffende apparatuur aan het MCC doorbelast. De huur- en gebruikskosten zijn voor 2016 bepaald op een bedrag van € 30.000,-- en zijn

gebaseerd op een schatting op basis van de realisatie over voorgaande jaren. Dit is exclusief het verbruik van papier t.b.v. multifunctionals / printers of anderszins.

409.7005 Kantoorbenodigdheden.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 600,00
Realisatie 2016: € 0,00

In het document "inrichting administratie MCC" is afgesproken, dat de kosten inzake de aanschaf van kantoorbenodigdheden door iedere kolom afzonderlijk zal worden georganiseerd, resp. betaald.

409.7010 Papier.

Realisatie 2015: € 4.000,00
Raming 2016: € 4.000,00
Realisatie 2016: € 5.000,00

Kosten van lichtdrukapparatuur en printers worden bij politie Eenheid Limburg centraal verantwoord. Door middel van een aandeel worden de uitgaven wegens feitelijke verbruik van papier aan het MCC doorbelast. De huur- en gebruikskosten zijn voor 2015 becijferd op een bedrag van € 30.000,-- op post 409.5000 en zijn gebaseerd op een schatting op basis van de realisatie over voorgaande jaren. Dit kosten van het verbruik van papier t.b.v. multifunctionals / printers is voor 2016 nader bepaald op een bedrag van € 5.000,--.

409.7100 Vakliteratuur en Abonnementen.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 0,00
Realisatie 2016: € 0,00

In het document "inrichting administratie MCC" is afgesproken, dat de kosten inzake abonnementen en documentatie door iedere kolom afzonderlijk wordt georganiseerd, resp. betaald. Om die reden is er in de begroting 2016 van het MCC geen budget opgenomen. De realisatie in 2016 is eveneens € nihil.

409.7310 Verstrekkingen koffie / thee / water.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 13.910,00
Realisatie 2016: € 14.468,86

Op deze post is in 2016 uitsluitend het aandeel in de kosten met betrekking tot koffie-/ thee- / waterfaciliteit MCC verantwoord. Raming en realisatie voor 2016 ter zake bedragen € 13.910,--. Daarnaast is op deze post een bedrag van € 558,86 verantwoord ter zake aanvullende leveringen door het bedrijfsrestaurant. In 2015 zijn de kosten van koffieverstrekking geraamd, resp. verantwoord op de post 409.7990 (overige kosten beheer) voor een bedrag van € 12.000.
De stijging is het gevolg van toename van het aantal medewerkers meldkamer Limburg ingaande oktober 2016.

409.7400 Deskundigheid: accountantskosten.

Realisatie 2015: € 4.280,00
Raming 2016: € 4.400,00
Realisatie 2016: € 4.400,00

De accountantskosten voor controle van de financiële administratie en de controle van de jaarrekening over 2016 wordt rekening gehouden met een bedrag van € 4.400,--. Dit bedrag komt overeen met de raming volgens de oorspronkelijke begroting 2016 en is opgenomen als nog te betalen post.

409.7605 Vergaderkosten.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 2.000,00
Realisatie 2016: € 0,00

In het document "inrichting administratie MCC" is afgesproken, dat de kosten inzake vergaderen door iedere kolom afzonderlijk wordt georganiseerd, resp. betaald. De realisatie 2016 bedraagt € nihil bij een raming van € 2.000,--. Het geraamde bedrag heeft tevens betrekking op de verkopen op rekening door het restaurant.

409.7915 Representatie personeel.

Realisatie 2015: € 26,50
Raming 2016: € 600,00
Realisatie 2016: € 0,00

In het document "inrichting administratie MCC" is afgesproken, dat de kosten inzake representatie door iedere kolom afzonderlijk wordt georganiseerd, resp. betaald. Realisatie 2016 is dan ook € nihil.

409.7925 Representatie derden.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 600,00
Realisatie 2016: € 0,00

In het document "inrichting administratie MCC" is afgesproken, dat de kosten inzake representatie door iedere kolom afzonderlijk wordt georganiseerd, resp. betaald. Realisatie 2016 is dan ook € nihil.

409.7990 Overige kosten beheer.

Realisatie 2015: € 12.000,03
Raming 2016: € 1.000,00
Realisatie 2016: € 0,00

Voor het jaar 2016 is op deze post onder andere een budget van € 1.000,-- opgenomen voor uitgaven welke niet op een van vorenstaande posten kan worden verantwoord. De realisatie 2016 bedraagt € nihil.
In 2015 heeft de realisatie betrekking op het aandeel in de kosten koffie-/theefaciliteit van het MCC en is becijferd op een bedrag van € 12.000,--.

409.7995 Lasten voorgaande jaren.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 0,00
Realisatie 2016: € 1.868,47

Betreft enerzijds de afwikkeling van nog te betalen posten over voorgaande dienstjaren voor een bedrag van € 667,96, en anderzijds nagekomen lasten inzake Q4-2015 met betrekking tot toilethygiëne voor een bedrag van € 1.200,51.

412.0000 Buitengewone lasten.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 0,00
Realisatie 2016: € 0,00

In de begroting 2016 van het MCC is ter zake geen budget opgenomen. De realisatie in 2016 is eveneens € nihil..

Toelichting rekening 2016 (baten). Meld- en Coördinatiecentrum (M.C.C.), kpl. 51009960.

(Realisatie 2015: € 1.435.426,57)
(Raming 2016: € 1.433.860,00)
(Realisatie 2016: € 1.440.279,03)

804.5000 Huren en lease huisvesting.

Realisatie 2015: € 18.000,00
Raming 2016: € 18.000,00
Realisatie 2016: € 18.000,00

Voor het jaar 2016 is op deze post een realisatie van € 18.000,-- opgenomen als bijdrage van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg voor het hebben van een 3-tal kantoorwerkplekken in het MCC. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar onderstaande tabel.

809.7900 Overige baten beheer.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 0,00
Realisatie 2016: € 0,00

Betreft baten, welke niet op een van bovenstaande posten kan worden verantwoord. De realisatie in 2015 als ook in 2016 bedraagt € nihil.

809.7995 Baten voorgaande jaren.

Realisatie 2015: € 832,01
Raming 2016: € 0,00
Realisatie 2016: € 7.032,71

Betreft meevallende afrekeningen / afboekingen / afwikkelingen van nog te betalen posten over het jaar 2015. Betreft een incidentele meevaller.

811.5000 Bijdrage partners meldkamerbeheer (politie).

Realisatie 2015: € 826.650,00
Raming 2016: € 826.654,00
Realisatie 2016: € 826.656,00

Betreft het aandeel van de politie Eenheid Limburg in de kosten van het MCC. Voor een specificatie wordt kortheidshalve verwezen naar onderstaande tabel.

811.5000 Bijdrage partners meldkamerbeheer (derden).

Realisatie 2015: € 589.944,56
Raming 2016: € 589.206,00
Realisatie 2016: € 588.590,32

Betreft het aandeel van de partners in de kosten MCC.
Voor een specificatie wordt kortheidshalve verwezen naar onderstaande tabel.

In onderstaande tabel zijn de baten van het MCC voor het jaar 2016 per kolom nader gespecificeerd.

	Aandeel GHOR	Aandeel Brand-weer	Aandeel Gemeenten	Aandeel Politie en RTIC	Bijdrage Veilig-heidsregio	Totaal van aandeel resp bijdragen
Jaarrekening 2016:	811.5000	811.5000	811.5000	811.5000	804.5000	
Bijdrage per inwoner obv 602.038 inwoners x 0,64: GHOR: 0,23/per inw. Brandweer: 0,21/per inw. Gemeenten: 0,20 per inw.	138.468,74	126.427,98	120.407,60	0,00	0,00	385.304,32
Oorspronkelijke bijdrage van Korps Limburg Zuid	0,00	0,00	0,00	743.000,00	0,00	743.000,00
Additionele bijdrage ivm overschrijding budget techniek / audiovisueel	24.277,00	24.277,00	0,00	48.555,00	0,00	97.109,00
Idem aandeel SGBO	0,00	0,00	0,00	7.101,00	0,00	7.101,00
Idem aandeel RTIC	0,00	0,00	0,00	28.000,00	0,00	28.000,00
Oorspronkelijk bijdrage wegens inverdieneffecten	52.456,00	29.244,00	0,00	0,00	0,00	81.700,00
Extra bijdrage BDUR ivm vervallen compensa-bele BTW-regeling WVR	29.943,00	43.089,00	0,00	0,00	0,00	73.032,00
Bijdrage Veiligheidsregio in 3 kantoorwerkplekken	0,00	0,00	0,00	0,00	18.000,00	18.000,00
Totaal van de baten 2016	245.144,74	223.037,98	120.407,60	826.656,00	18.000,00	1.433.246,32
Verantwoording in 2015:						
804.5030: huur huisvesting	0,00	0,00	0,00	0,00	18.000,00	18.000,00
808.7600: aandeel politie	0,00	0,00	0,00	826.650,00	0,00	826.650,00
808.7600: aandeel partners	245.631,42	223.482,34	120.830,80	0,00	0,00	589.944,56
Totaal aandelen 2015	245.631,42	223.482,34	120.830,80	826.650,00	18.000,00	1.434.594,56

812.0000 Buitengewone baten.

Realisatie 2015: € 0,00
Raming 2016: € 0,00
Realisatie 2016: € 0,00

Maastricht,

26 januari 2017.

Toelichting rekening 2016 (resultaat). **Meld- en Coördinatiecentrum (M.C.C.), kpl. 51009960.**

(Realisatie 2015: € 12.912,98)
(Raming 2016: € 0,00)
(Realisatie 2016: € 129.906,13)

Resultaat 2016.

913.0000 Resultaat MCC.

Realisatie 2015: € 14.912,98
Raming 2016: € 0,00
Realisatie 2016: € 129.906,13

De baten over 2016 bedragen € 1.440.279,03 en komen nagenoeg overeen met de oorspronkelijke raming in 2016. De lasten daarentegen zijn becijferd op een bedrag van € 1.310.372,90 en zijn aanmerkelijk lager dan oorspronkelijk begroot, zodat het meevallende exploitatieresultaat **€ 129.906,13** bedraagt voor het jaar 2016.

De verbetering van het resultaat ten opzichte van het budget 2016 maar ook ten opzichte van voorgaande jaren kent meerdere oorzaken. Als belangrijkste worden hier genoemd

1. Loonkosten Kwartiermaker LMO komen voor rekening van KLMO
2. De kosten van verbouwingen / aanpassingen / aanschaffingen zijn grotendeels geactiveerd en zijn/worden verantwoord op kostenplaats Meldkamer Limburg.
3. Afschrijvingskosten (met name t.a.v. verbinding en automatisering) zijn sterk gedaald als gevolg van het verstrijken van de economische levensduur. Eventuele vervangingsinvesteringen zijn/worden geactiveerd bij Meldkamer Limburg.
4. Kosten aanschaf en vervanging van automatiserings- en verbindingsmiddelen zijn ook in het jaar 2016 grotendeels geactiveerd en in de exploitatie verantwoord op de kostenplaats Meldkamer Limburg.
5. Als gevolg van de richtlijnen voor het opstellen van de jaarrekening door de centrale financiële administratie van de Nationale Politie, is de afsluiting van het boekjaar 2016 bepaald op medio december 2016 en is een relatief en absoluut hoog bedrag bepaald voor het opnemen van een nog te betalen post. Hierdoor zullen naar alle waarschijnlijkheid een aanzienlijk aantal exploitatiefacturen alsnog in 2017 worden verantwoord.

Voorgesteld wordt om dit bedrag (overeenkomstig afspraak) toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC op basis van de afgesproken verdeling. Voor de partners (42%) is dit een bedrag van € 54.560,58 en voor de politie (58%) is dit in totaal € 75.345,55. Voor een nadere specificatie van het verloop en het saldo van het egalisatiefonds wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting bij de balans en de Staat van Reserves en Voorzieningen.

Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt, dat de bijdragen van politie en partners sinds de start van het MCC (ingaande jaar 2007) niet zijn geïndexeerd.

Besloten is om het exploitatieresultaat over het jaar 2015 ad. € 14.912,98 in 2016 alsnog toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC. Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft dit voorstel in zijn vergadering van 17 juni 2016 vastgesteld.

TOELICHTING BALANS M.C.C. OVER HET JAAR 2016.

1. Resultaat 2016.

Het MCC heeft over 2016 een meevallend exploitatieresultaat behaald van € 129.906,13. Voorgesteld wordt om dit resultaat in het jaar 2016 alsnog naar rato toe te voegen aan het egalisatiefonds (partners en politie).
Voor de totstandkoming van dit resultaat wordt kortheidshalve verwezen naar de toelichting 2016 van de exploitatiecijfers en de toelichting op het resultaat. Voorgesteld wordt om dit exploitatieresultaat naar rato toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC van resp. de partners (42% = € 54.560,58) en de politie (58% = € 75.345,55).

2. Vaste activa.

In het jaar 2011 zijn de investeringen met betrekking tot het MCC voor het eerst geactiveerd voor een bedrag van netto € 9.581.536,24. De (restant) investeringen in 2012 hebben € 172.031,81 bedragen en zijn eveneens geactiveerd. Voor een gedetailleerd overzicht van de samenstelling van de boekwaarde alsmede van de mutaties inzake de materiële activa wordt verwezen naar de Staat van geactiveerde kapitaaluitgaven 2016 (Staat C). De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn conform richtlijn HAP.
In 2016 hebben investeringen plaatsgevonden voor een bedrag van in totaal € 261.463,33. Dit is mede een gevolg van de ontwikkelingen met betrekking tot samenvoegingen van de Meldkamers van Limburg (Noord en Zuid) en hebben grotendeels betrekking op bouwkundige werkzaamheden en aanpassingen met betrekking tot installaties.
Verder is er een splitsing aangebracht tussen eigendom politie (58%) en eigendom partners (42%). Aangezien politie penvoerder is, is het actief in zijn geheel verantwoord in de administratie van de Nationale Politie, Eenheid Limburg. Aangaande deze activering vindt dus geen verantwoording plaats in de financiële administratie van de deelnemende partners (lees: gemeenten).

Voormelde bedragen zijn als volgt gespecificeerd/verantwoord in deze jaarrekening:

Afschrijvings posten	Economische categorie	Oorspronkelijke bedrag investering t/m 2015	Oorspronkelij-ke investering in 2016	Afschrijving politie (58%) in 2016	Afschrijving partners(42%) in 2016
404.0000	Casco huisvesting	5.701.583,96	182.558,67	95.806,94	69.377,44
404.0005	Installaties huisvesting	1.629.482,98	78.904,66	63.769,42	46.177,86
404.0010	Meubilair / inventaris	647.173,84	0,00	69.374,62	50.236,80
406.0000	Automatisering/verbinding	1.879.421,99	0,00	36.616,82	26.515,63
408.0000	Operationele activiteiten	11.407,35	0,00	4.029,55	2.917,95
409.0000	Beheer	11.653,89	0.00	582,70	421,95
	Totaal	9.880.724,01	261.463,33	270.180,05	195.647,63

3. Afschrijving vaste activa.

Het betreffende pand is bouwkundig opgeleverd in maart 2010. In de zomer van 2010 is het pand in gebruik genomen.
Ingaande 2011 zijn de afschrijvingen van het MCC voor het eerst ten laste van de exploitatie gebracht voor een bedrag van € 569.361,12.
De afschrijvingskosten 2016 bedragen € 465.827,68 en zijn uiteraard in de exploitatie opgenomen.

De cumulatieve afschrijving per ultimo 2016 bedraagt € 3.426.599,45 en is onder de passiva in de balans opgenomen. Voor een nadere specificatie wordt kortheidshalve verwezen naar de Staat C en de daarbij behorende balans.

4. Langlopende leningen.

Op dit onderdeel van de balans is het zgn. egalisatiefonds van zowel de partners als ook van de politie verantwoord. Dit egalisatiefonds is ingericht in de vergadering van het algemeen bestuur van 23 maart 2007. Voor een nadere specificatie wordt kortheidshalve verwezen naar de bijgevoegde Staat van Reserves en Voorzieningen.

Ten aanzien van de verantwoording van het egalisatiefonds op deze plek heeft in het verleden overleg plaatsgevonden met de (toenmalige) externe accountant (Deloitte) van de Regio Politie Limburg-Zuid.

Om de verhouding 42% partners en 58% politie gestand te doen, is bij brief d.d. 20 november 2012 het deel van het egalisatiefonds van de partners (de 18 gemeenten) gedeeltelijk gerestitueerd. Dit verschil bedroeg in totaal € 488.351,93 en was voornamelijk ontstaan omdat de partners in aanmerking kwamen voor de zgn. Compensabele BTW regeling, in tegenstelling tot de politie.

De specificatie van de mutaties in 2015 en voor 2016 in het egalisatiefonds van de partners en politie zijn nader gespecificeerd in onderstaande tabel. Daarbij is het meevallend exploitatieresultaat over 2016 ten bedrage van € 129.906,13 voorshands al toegevoegd aan het saldo per 31 december 2016 van het betreffende egalisatiefonds.

omschrijving	**totaal**	**partners**	**politie**
Saldo t/m ultimo jaar 2014	€ 641.165,80	€ 269.289,64	€ 371.876,16
Bij: bijschrijving rente 2015 (obv 4%)	€ 25.646,63	€ 10.771,58	€ 14.875,05
Bij: batig exploitatieresultaat 2015	€ 14.912,98	€ 6.263,45	€ 8.649,53
Saldo egalisatiefonds per 31-12-2015	€ 681.725,41	€ 286.324,67	€ 395.400,74
Bij: bijschrijving rente 2016 (obv 4%)	€ 27.269,02	€ 11.452,99	€ 15.816,03
Bij: batig exploitatieresultaat 2016	€ 129.906,13	€ 54.560,58	€ 75.345,55
Saldo egalisatiefonds per 31-12-2016 (incl. toevoeging expl. resultaat 2016)	€ 838.900,56	€ 352.338,24	€ 486.562,32

5. Voorziening groot onderhoud.

Door de fa. Bertram is ter zake het MCC een groot onderhoudsplan voor het pand (zgn. bouwkundig deel) opgesteld. Daarnaast heeft het voormalige bedrijf fa. Imtech eveneens een meerjarig onderhoudsplan gemaakt voor de technische installaties (E- en W-installaties).
Op basis van voornoemde plannen (horizon 10 jaar) wordt een jaarlijkse storting van € 50.000,-- als voldoende geacht.
In 2016 zijn de onderhoudskosten voor een bedrag van € 55.535,73 in de reguliere exploitatie opgenomen. In 2016 is de vervanging van vloerbedekking ten bedrage van € 16.643,56 ten laste van deze voorziening gebracht.
Het saldo van de voorziening groot onderhoud MCC per ultimo 2016 bedraagt € 262.510,55.

6. Vlottende activa / passiva.

Per balansdatum (31 december 2016) zijn in de exploitatie nog te betalen posten opgenomen voor een bedrag van in totaal € 8.680,00. Van dit bedrag is op de administratie een specificatie voor handen.

7. Rekening courant.

De politie is naast penvoerder van het MCC tevens de financier van het onderhavige gebouw. Het saldo van de rekening courant partners / politie is dan ook de sluitpost van deze balans en kan op basis van de thans voorliggende cijfers als volgt worden berekend:

omschrijving	**Totaal**	**Partners (42%)**	**Politie (58%)**
Investeringen (oorspr) t/m het jaar 2015	€ 9.880.724,01	€ 4.149.904,07	€ 5.730.819,94
Bij: investeringen (netto) in 2016	€ 261.463,33	€ 109.814,61	€ 151.648,72
Sub-totaal oorspronkelijk investeringsbedrag	€ 10.142.187,34	€ 4.259.718,68	€ 5.882.468,66
Af: afschrijvingskosten t/m 2016	-/- € 3.426.599,45	-/- € 1.439.171,78	-/- € 1.987.427,67
Af: voorziening groot onderhoud	-/- € 262.510,55	-/- € 110.254,53	-/- € 152.256,12
Af: saldo egalisatiefonds per 31-12-2016	-/- € 708.994,43	-/- € 297.777.56	-/- € 411.216,77
Af: nog te betalen/ontv. per 31-12-2016	-/- € 4.180,00	-/- € 1.755,60	-/- € 2.424,40
Af: exploitatieresultaat 2016	-/- € 129.906,13	-/- € 54.560,58	-/- € 75.345,55
Financiering rekening courant 31-12-2016	€ 5.609.996,78	€ 2.356.198,63	€ 3.263.798,15

Maastricht,

26 januari 2017.

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Zienswijze jaardocument 2016 Veiligheidsregio Zuid Limburg. Brief aan de raad nr. 21
Registratiekenmerk 728186
Gemeentebladnr. 33

Rol van de raad
De raad krijgt dit voorstel voorgelegd omdat de raad ingevolge de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg de mogelijkheid heeft om bij het bestuur van de Veiligheidsregio een zienswijze in te dienen met betrekking tot het jaardocument van de Veiligheidsregio, alsmede met betrekking tot het Meld en Coördinatiecentrum (MCC).

Context van het raadsvoorstel
De Veiligheidsregio is een samenwerkingsverband/organisatie (gemeenschappelijke regeling) op schaal van Zuid Limburg, dat/die bij wet is ingesteld (Wet veiligheidsregio's); het is daarmee een vorm van verlengd lokaal bestuur. De 18 gemeenten zijn opdrachtgever en de burgemeesters van de gemeenten vormen gezamenlijk het bestuur van de organisatie. De Veiligheidsregio heeft als taakvelden: rampenbestrijding en crisisbeheersing -waaronder geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) en Bevolkingszorg- en brandweerzorg.
Met het risicoprofiel en het beleidsplan zijn de inhoudelijke kaders vastgesteld, die leidend zijn voor de uitvoering.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Het is aan de raad om al dan niet in te stemmen met het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio Zuid Limburg en met de voorstellen met betrekking tot de resultaten.

Het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio biedt zowel een beknopte weergave van het gevoerde beleid gedurende het verslagjaar (jaarverslag) als de financiële verantwoording over het afgelopen jaar (jaarrekening).
Het document kent de volgende onderdelen: Brandweer, GHOR, Programmabureau, Bevolkingszorg met Burgernet en Meld- en Coördinatiecentrum (MCC).
De definitieve gemeentelijke bijdragen zijn niet hoger dan de geraamde. De Veiligheidsregio blijft binnen de oorspronkelijke budgetten en/of lost tekorten op door reserves aan te spreken.
Wij stellen dan ook voor om in te stemmen met het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Financiële/personele/juridische gevolgen? Ja.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Het jaardocument geeft een verantwoording over de in de begroting gestelde doelstellingen.

Is er een tijdpad bijgevoegd? Ja. Tot 1 juni kan de gemeenteraad haar zienswijze op het stuk geven. Op 16 juni stelt het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio het jaardocument vast, met inachtneming van alle door de 18 gemeenteraden ingediende zienswijzen. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, kan de zienswijze van de raad niet tijdig worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen. De Veiligheidsregio is hiervan in kennis gesteld.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? Ja. Brief van het Dagelijks Veiligheidsbestuur met het jaardocument en overige bijlagen (verseon 723197)

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	2 mei 2017
Registratiekenmerk	:	728186
Gemeentebladnr.	:	33
Dienst / Afdeling	:	Bestuurszaken
Behandelvoorstelnr.	:	728186
Portefeuillehouder	:	L. Winants
Onderwerp	:	Zienswijze jaardocument 2016 Veiligheidsregio Zuid Limburg. Brief aan de raad nr. 21
Raadsverg. d.d.	:	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg;

Besluit: bij wijze van zienswijze in te stemmen met:
1. het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg
2. met het voorstel van het DB om:
a. het positieve restbedrag van €134.270,- van de Brandweer (na de verrekening van het positief resultaat met na te betalen indexering, en vrijval uit de egalisatiereserve bezuinigingen) toe te voegen aan de algemene reserve;
b. het incidentele positieve exploitatiesaldo van de GHOR van €1.208,- toe te voegen aan de algemene reserve;
c. het incidentele positieve resultaat van Burgernet van €19.821,- in te zetten voor wervingsactiviteiten door Burgernet;
d. het incidentele positieve resultaat van het MCC van €129.906,- toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC, conform regionaal gemaakte afspraken;
e. de negatieve resultaten van Bevolkingszorg (€34.882,-) en Programmabureau (€3.008,-) ten laste te brengen van genoemde bestemmingsreserves.

3. Aanleiding
Van de Veiligheidsregio Zuid Limburg is ingekomen het jaardocument 2016.
De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze op dit jaardocument te geven. De termijn voor het indienen van de zienswijze is 1 juni 2017. Op 16 juni stelt het Algemeen Bestuur (AB) het jaardocument vast, met inachtneming van de door de 18 deelnemende gemeenten ingediende zienswijzen.

4. Probleemstelling
De Veiligheidsregio is een samenwerkingsverband/organisatie (gemeenschappelijke regeling) op schaal van Zuid Limburg, dat/die bij wet is ingesteld (Wet veiligheidsregio's); het is daarmee een vorm van verlengd lokaal bestuur. De 18 gemeenten zijn opdrachtgever en de burgemeesters van de gemeenten vormen gezamenlijk het bestuur van de organisatie. De Veiligheidsregio heeft als taakvelden: rampenbestrijding en crisisbeheersing -waaronder geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR) en Bevolkingszorg- en brandweerzorg.
Met het risicoprofiel en het beleidsplan zijn de inhoudelijke kaders vastgesteld, die leidend zijn voor de begroting.

Jaardocument (verslag en rekening) 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio biedt zowel een beknopte weergave van het gevoerde beleid gedurende het verslagjaar (jaarverslag) als de financiële verantwoording over het afgelopen jaar (jaarrekening).
Het document kent de volgende onderdelen: Brandweer, GHOR, Programmabureau, Bevolkingszorg met Burgernet en Meld- en Coördinatiecentrum (MCC).
De definitieve gemeentelijke bijdragen zijn niet hoger dan de geraamde. De Veiligheidsregio blijft binnen de

oorspronkelijke budgetten of lost tekorten op door reserves aan te spreken.
Voor de volledige stukken wordt verwezen naar de bijlagen.

Brandweer
De brandweer heeft de bestuurlijke opdracht om het meerjarenbeleidsplan Eenheid in Verscheidenheid 2012-2018 uit te voeren. Op macro niveau ligt de realisatie van de planuitvoering op schema. Het vastgestelde bedrijfsvoeringsmodel is verder uitgerold. Gerealiseerde elementen zijn bijvoorbeeld: ingerichte servicecentra, een neergezet concept hybride organisatie en behoud van vrijwilligheid. Verder zijn de rechtspositieregelingen geharmoniseerd en heeft een vernieuwing en kwaliteitsslag op het vlak van gebouwen en materieel plaatsgevonden. En niet op de laatste plaats zijn de afgesproken bezuinigingen ad € 3.500.000-- in de planperiode behaald. Onderstaand worden kort een aantal ontwikkelingen/zaken benoemd die in 2016 aan de orde waren. Voor een volledige beschrijving wordt verwezen naar het Jaardocument.

Het nieuwe repressieve werken
Het nieuwe repressieve werken heeft betrekking op invoering van de hybride organisatie, het in gebruik nemen van nieuwe kazernes, werken met een nieuwe roostersystematiek, variabele voertuigbezetting en de implementatie van de verschillende service centra. Op basis van een analyse is de noodzaak vastgesteld om de operationele procedures voor de variabele voertuigbezetting bij te stellen. Uit een roosterevaluatie (najaar 2016) bleek dat een aantal fundamentele pijlers van het nieuwe roostermodel onvoldoende werkt. De eerste voorstellen gericht op verbetering liggen op de tekentafel. Alle servicecentra zijn operationeel.
Verder is in oktober 2016 de meldkamer van de Veiligheidsregio Noord-Limburg te Venlo succesvol verhuisd naar het MCC in Maastricht. Dit was een omvangrijk project. De komende periode zal de organisatie werken aan de verdere ontwikkeling van "Samenwonen naar Samenwerken".

Vrijwilligheid
Er is een Handboek Vrijwilligers opgeleverd waarin alle informatie staat die relevant is voor de bestaande en nieuwe vrijwilligers. Verschillende kazernes hebben succesvolle campagnes gevoerd, gericht op werving van nieuwe vrijwilligers. De brandweer ziet de regionale jeugdbrandweer als een kweekvijver voor toekomstig beroepspersoneel en vrijwilligers. Het doorstromingsbeleid heeft de nodige aandacht gehad door de jeugd te scouten en te stimuleren.

Strategisch thema Schoner werken
De brandweer heeft geanticipeerd op resultaten van recente onderzoeken waaruit is gebleken dat het brandweerwerk verhoogde gezondheidsrisico's met zich mee kan brengen. Hiervoor zijn in 2015 reeds de nodige maatregelen getroffen in de vorm van het hanteren van procedures en de aanschaf van extra kleding. Het project schoner werken heeft afgelopen jaar geleid tot diverse doorontwikkelingen ook in de zin van investeringen. Zo zijn de beide basis ontsmetting haakarmbakken (BOH) aangepast en is een wasstraat voor uitrukkleding in het opleidingscentrum in Margraten gerealiseerd.

Incidenten
Het jaar 2016 was repressief gezien een relatief gemiddeld jaar. De Brandweer is in 2016 in totaal 5.622 uitgerukt.

Strategisch thema Brandveilig Leven
Brandveilig leven is een proces dat zich richt op bewustwording bij burgers met betrekking tot de eigen verantwoordelijkheid bij brandveiligheid. In 2016 is het project afgerond en zijn bruikbare producten overgedragen aan de lijnorganisatie, waaronder een onderzoek naar duurzame gedragsverandering (in samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg Noord) en verschillende voorlichtingsproducten. Hierbij kan gedacht worden aan lespakketten ten behoeve van scholen. Verder is een informatiefolder ten behoeve van gedupeerden van brand en een blauwdruk ontwikkeld voor voorlichtingsbijeenkomsten van buurtbewoners, die te maken hebben gehad met een brand in hun omgeving.

Bluswaterbeleid
WML gaat stapsgewijs het drinkwaterleidingnet vervangen. Eenvoudig gezegd worden dikke buizen vervangen door buizen met een dunnere diameter waardoor de stroomsnelheid van het water in de buizen zal verhogen en een zelfreinigend effect zal optreden. Dit levert een kostenbesparing op voor de WML en een kwaliteitsverbetering van het drinkwater. Neveneffect is echter dat hierdoor minder bluswater beschikbaar komt uit de primaire voorziening (drinkwaternet). In samenwerking met de gemeenten en de WML zijn in 2016 twee pilots uitgevoerd om de consequenties, knelpunten en oplossingen in beeld te brengen. In 2017 zal dit een vervolg krijgen.

Basiszorg Risicobeheersing
In 2016 hebben vooral grote bouwprojecten zoals het Maankwartier in Heerlen, Ligne in Sittard, het Zorgplein Brunssum,

28-6-2017 269

de centrumplannen voor Stein, Voerendaal (fase 2), Kerkrade en Vaals aandacht gevraagd van de brandweerinspecteurs. Daarnaast is ondersteuning verleend aan evenementen zoals Pinkpop, Oktoberfest (Brunssum / Sittard), Kerststad en het Auwwieverbal in Valkenburg, Limburgs Mooiste (Heerlen) en de Tefaf (Maastricht). Op het gebied van infrastructuur is met name aandacht besteed aan de Koning Willem Alexandertunnel te Maastricht en de Buitenring te Parkstad. Verder zijn diverse gemeenten ondersteund bij de voorbereidingen van huisvesting voor noodopvang van vluchtelingen.

Jaarrekening
- De Brandweer heeft over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatiesaldo van € 333.178,-. In principe kan dit worden teruggestort naar de gemeenten.
- Conform de bestuurlijk vastgelegde afspraken voor de indexering loon- en prijsindex over 2015 en 2016 moet nog een bedrag van € 453.825 ,- ten laste van de deelnemende gemeenten worden verrekend.
- In het kader van de opgelegde bezuinigingen is een voor 2016 geraamde onttrekking uit de egalisatiereserve bezuinigingen van € 254.917,- niet nodig, omdat de afgesproken bezuinigingen reeds in 2016 zijn behaald.

Voorgesteld wordt:
1.Het positieve exploitatieresultaat te verrekenen met de na te betalen indexering over 2015 en 2016.
€ 453.825,- - € 333.178,- = € 120.647,-
2. De vrijval over 2016 uit de egalisatiereserve van € 254.917,- te verrekenen met de nog te betalen € 120.647,-
3. Het restbedrag van € 134.270,- toe te voegen aan de algemene reserve. De algemene reserve muteert dan van €753.000 naar €887.000 en bedraagt 60% van de bestuurlijk gewenste omvang van maximaal €1.500.000.
Indien dit restbedrag zou worden uitgekeerd dan zou Brunssum afgerond € €5.700,- terug ontvangen.

GHOR
De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij grote ongevallen, en met de advisering daarover aan overheden en organisaties op dit gebied. De GHOR beweegt zich op het snijvlak van drie beleidsdomeinen: openbaar bestuur, veiligheid en gezondheidszorg. Zij focust zich op het realiseren van een naadloze opschaling van dagelijkse naar grootschalige medische hulpverlening onder regie van het openbaar bestuur. De GHOR bevordert dat de betrokken organisaties als een samenhangende zorgketen kunnen optreden. Doel is slachtoffers zo goed mogelijk te helpen en (blijvende) gezondheidsschade ter vermijden, dan wel te minimaliseren. De organisatorische inbedding van de GHOR bij de afdeling Acute Zorg van de GGD Zuid Limburg versterkt de samenwerking met onder andere ziekenhuizen en huisartsen, waarmee bij de GGD Zuid Limburg dagelijks wordt samengewerkt

In 2016 heeft de focus o.a. gelegen op het up to date houden van expertise op het gebied van de zogenaamde witte rampen; uitbraken van infectieziekten zoals Q-koorts en griep. Ook bij incidenten waar gevaarlijke stoffen vrijkomen zoals kwik, ammoniak, fluor, loodoxide, asbest, straling en nafta is specifieke deskundigheid nodig. De problematiek rond de kerncentrale van Tihange en daaruit voortgevloeide acties in de diverse gemeenten en gemeenteraden en de Städteregion Aachen hebben de nodige capaciteit gekost. Dit inclusief de nauwe contacten met de gemeenteraden en de nationale autoriteiten.
Verder zorgde de GHOR ook in 2016 voor adviezen voor (meerdaagse) evenementen en voor de coördinatie van de geneeskundige hulpverlening bij de incidenten van afgelopen jaar.

Jaarrekening
Het onderdeel GHOR kent over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatiesaldo van € 1.208,- Voorgesteld wordt om het incidentele positieve exploitatiesaldo toe te voegen aan de algemene reserve.

Bevolkingszorg
De gemeentelijke bijdrage aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing bestaat uit de taken in het kader van de bevolkingszorg: informatie en crisiscommunicatie, opvang en verzorging, milieuzorg, nazorg, registreren van slachtoffers en schadegevallen. Om te kunnen voldoen aan de Wet veiligheidsregio's en de hierin opgenomen kwaliteitseisen is de gemeentelijke crisisorganisatie sinds 2013 regionaal georganiseerd. De Veiligheidsregio is belast met de voorbereidende ('koude') taken voor de crisisbeheersing en de coördinerende ('warme') taken bij incidenten, rampen en crises.
In 2016 zijn onder andere opleidingen verzorgd voor ambtenaren die een rol hebben in de regionale crisisorganisatie, zijn met de Regionale Uitvoeringsdienst ZL (RUD) afspraken gemaakt met betrekking tot milieu-incidenten, zijn er verbeteringen doorgevoerd in het proces crisiscommunicatie, zijn mogelijke incidenten in de A2-tunnel geoefend en is met de brandweer, politie en GHOR gewerkt aan planvorming.

Jaarrekening
Het onderdeel Bevolkingszorg kent over het boekjaar 2016 een incidenteel negatief exploitatiesaldo van €34.882,-. Dit wordt met name veroorzaakt door de aanschaf van de Evenementen Assistent.

Voorgesteld wordt om het incidentele negatieve exploitatiesaldo te voorzien uit de bestemmingsreserve "kwaliteitshandhaving/-verbetering bevolkingszorg".

Burgernet Limburg
Burgernet is een samenwerkingsverband tussen burgers, alle gemeenten van Limburg en de Politie Eenheid Limburg om de veiligheid in woon- en werkomgeving te bevorderen. Het wordt ingezet voor opsporing, informeren, alarmeren, vermissingen, evenementen en bij crisiscommunicatie. Burgernet wordt ook ingezet in het kader van digitaal buurtonderzoek dat door de politie wordt verricht.
De kosten worden hoofdzakelijk gemaakt in het kader van werving van nieuwe deelnemers, doorontwikkeling van Burgernet -bijvoorbeeld een Burgernet App-, promotie en wervingskosten.

Jaarrekening
Burgernet Limburg kent over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatiesaldo van €21.416,-. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de werkzaamheden van de (programma)manager Burgernet niet meer afzonderlijk worden gefactureerd. De werkzaamheden van de manager maken vanaf 2016 deel uit van zijn dagelijkse werkzaamheden bij de Nationale Politie eenheid Limburg.
Voorgesteld wordt om het incidentele positieve exploitatiesaldo in te zetten voor wervingsactiviteiten in gemeenten die onder de landelijke norm van het aantal burgernet deelnemers zitten.

Programmabureau
De samenwerking in de Veiligheidsregio werd vorm en inhoud gegeven vanuit het principe van "vier sterke kolommen". Brandweer, GHOR politie en gemeenten (Bevolkingszorg) werken samen aan het realiseren van multidisciplinaire taken en doelstellingen die vanuit de Wet veiligheidsregio's worden opgelegd. De vertegenwoordigers van deze kolommen vormen de directie, die het bestuur adviseert. Ter ondersteuning van de directie is het Programmabureau ingesteld.
Als belangrijkste algemene speerpunten in 2016 kunnen worden genoemd het project 'doorontwikkeling van de Veiligheidsregio' en de implementatie van regionale en landelijke ontwikkelingen in het kader van de Strategische Agenda Versterking Veiligheidsregio's, de oplevering en officiële openstelling van de Meldkamer Limburg alsmede de trainings- en oefensessies inzake openstelling Koning Willem Alexander Tunnel te Maastricht.

Jaarrekening
Het onderdeel programmabureau kent over het boekjaar 2016 een incidenteel negatief exploitatiesaldo van €3.008,-.
Voorgesteld wordt om het incidentele negatieve exploitatiesaldo ten laste te brengen van de bestemmingsreserve project programma- en productbegroting Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Na onttrekking beloopt deze reserve een bedrag van €39.435,-.

Meld- en Coördinatie Centrum (MCC)
Het MCC is het coördinatiecentrum voor de spoedeisende hulpverlening. In de gemeenschappelijke meldkamer voor 1-1-2 werken politie, brandweer en ambulancezorg samen om de juiste hulp op de juiste tijd op de juiste plaats te krijgen. Ook het politieservicecentrum is ondergebracht in het MCC. In het geval van een ramp of calamiteit wordt de crisisbestrijding aangestuurd vanuit het MCC.

Jaarrekening
Het MCC kent over het boekjaar 2016 een incidenteel positief exploitatieresultaat van €129.906,-.
Voorgesteld wordt om het bedrag (overeenkomstig afspraak) toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC op basis van de afgesproken verdeling. Voor de partners (42%) is dit een bedrag van €54.560,- en voor de politie (58%) is dit €75.346,-. Hiermee komt de hoogte van het egalisatiefonds op een bedrag van €838.901,-.

In verband met het feit dat een deel van de begroting MCC over zal gaan naar een begroting Meldkamer Limburg zal in 2018 inzichtelijk worden of dit consequenties heeft voor de bijdrage aan het MCC (minder bijdrage). Alsdan zal een voorstel worden gedaan aan het algemeen bestuur de bijdrage bij te stellen.

5. Doelen/beoogd resultaat
a. Wat willen we bereiken?
Doel van het aanreiken van het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio (en van het raadsvoorstel) is de raad de gelegenheid te bieden gemotiveerd een besluit te nemen over het indienen van een zienswijze op dat document. De aangereikte stukken geven zowel een inhoudelijke als financiële verantwoording.
Het is aan het AB van de Veiligheidsregio om, met inachtneming van de ingekomen zienswijzen, het jaardocument vast te stellen en te besluiten over de voorstellen met betrekking tot de exploitatieresultaten.

b. Wat gaan we ervoor doen?
De raad neemt een standpunt in.
- inschakeling Beter buren wenselijk/mogelijk? Nvt
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers/maatschappelijk middelveld/bedrijfsleven bevorderen? Nvt

c. Hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
Bij de begroting worden financiële kaders en doelstellingen vastgelegd. Middels bestuursrapportages en jaarstukken worden de inhoudelijke en financiële kaders bewaakt.

6. Kaders
a. Algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)
- De Wet veiligheidsregio's en het daarop gebaseerde Besluit veiligheidsregio's geven de regels voor de inrichting van de veiligheidsregio's en stellen eisen aan de uitvoering van taken.
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg.
- Beleidsplannen van Veiligheidsregio en Brandweer.
- Door het AB op 9 december 2016 vastgestelde uitgangspunten voor het jaardocument 2016

b. Autonoom beleid/taken in medebewind?
Medebewind. De Wet veiligheidsregio's verplicht tot de oprichting en inrichting van een adequaat functionerende veiligheidsregio.

c. Past het voorstel in de strategische visie?
Een adequate crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweerzorg dragen bij aan de gemeentelijke missie, waar deze aangeeft dat Brunssum dient te beschikken over een prettig en veilig woonmilieu.

d. Relatie met programmabegroting?
Crisisbeheersing en rampenbestrijdingsorganisatie alsook brandweerzorg vormen één van de thema's van het cluster Veiligheid, dat is opgenomen in programma 1 van de gemeentelijke begroting: Brunssum een partner voor en met u.

7. Argumenten/overwegingen
- De aangereikte stukken geven zowel een inhoudelijke als financiële verantwoording. Zij geven een goed overzicht van de financiën en de activiteiten in 2016.
- Het voorstel om het incidentele positief resultaat van de brandweer van €134.270,- toe te voegen aan de algemene reserve (die 60% bedraagt van de bestuurlijk gewenste omvang van maximaal €1.500.000.-) is met het oog op verwachte beleidsontwikkelingen na 2018 verstandig.
- Het incidentele positieve resultaat van de GHOR van €1.208,- is zodanig gering, dat teruggave aan de gemeenten weinig zinvol is.
- Datzelfde geldt voor het incidentele positieve resultaat van Burgernet van €19.821,-.
- De incidentele negatieve resultaten van Bevolkingszorg en Programmabureau worden niet terug gelegd bij de gemeenten, maar opgelost door het aanwenden van reserves.
- Het positieve resultaat van het MCC van €129.906,- dient conform regionaal gemaakte afspraken te worden toegevoegd aan het egalisatiefonds MCC.
- De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven voor alle onderdelen van de Veiligheidsregio.

8. Advies
Bij wijze van zienswijze in te stemmen met:
1. het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg
2. met het voorstel van het DB om:
a. het positieve restbedrag van €134.270,- van de Brandweer (na de verrekening van het positief resultaat met na te betalen indexering, en vrijval uit de egalisatiereserve bezuinigingen) toe te voegen aan de algemene reserve;
b. het incidentele positieve exploitatiesaldo van de GHOR van €1.208,- toe te voegen aan de algemene reserve;
c. het incidentele positieve resultaat van Burgernet van €19.821,- in te zetten voor wervingsactiviteiten door Burgernet;
d. het incidentele positieve resultaat van het MCC van €129.906,- toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC, conform regionaal gemaakte afspraken;
e. de negatieve resultaten van Bevolkingszorg (€34.882,-) en Programmabureau (€3.008,-) ten laste te brengen van genoemde bestemmingsreserves.

28-6-2017 269

9. Aanpak/uitvoering

a. Financiële gevolgen en dekking

De definitieve gemeentelijke bijdragen zijn niet hoger dan de geraamde. De Veiligheidsregio blijft binnen de oorspronkelijke budgetten of lost tekorten op door reserves aan te spreken.

b. Risico's

De vaststelling van de jaarrekening 2016 door het AB strekt de gemeente tot een verplichte uitgave.

c. Tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie

Tot 1 juni kan de gemeenteraad haar zienswijze op het stuk geven. Op 16 juni stelt het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio het jaardocument vast, met inachtneming van alle door de 18 gemeenteraden ingediende zienswijzen. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, kan de zienswijze van de raad niet tijdig worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen. De Veiligheidsregio is hiervan in kennis gesteld.

d. Uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)

Het AB kan op 16 juni 2017 de begroting 2018 definitief vaststellen met inachtneming van de zienswijzen van de raden van de 18 deelnemende gemeenten.
Mocht in de raadscommissie blijken, dat er behoefte is aan een zienswijze in afwijking van het voorstel van het college dan wordt deze meteen na de raadscommissie op schrift gesteld en aan de Veiligheidsregio gezonden, zodat het AB hiermee nog rekening kan houden.

e. Communicatie intern en extern?

De materie is van zodanige aard, dat de OR hierbij geen betrokkenheid heeft. Informatierecht, adviesrecht noch instemmingsrecht is van toepassing.
De raad ontvangt het raadsvoorstel en concept-besluit ten behoeve van besluitvorming.
- persbericht is niet aan de orde.
- terinzagelegging is niet aan de orde.
- overig extern: is niet aan de orde.

10. Bijlagen

Brief van het DB van de Veiligheidsregio met het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio. Verseon 723197
De bijlagen bij de brief :
Jaarrekening 2016 Brandweer Zuid-Limburg (verseon 723198)
Jaardocument 2016 GHOR Zuid-Limburg (verseon 723199)
Jaardocument 2016 onderdeel Programmabureau (verseon 723200)
Jaardocument 2016 onderdeel Bevolkingszorg (verseon 723210)
Jaardocument 2016 Burgernet (verseon 723211)
Jaardocument 2016 Meld- en Coördinatiecentrum (verseon 723212)
Toelichting jaardocument MCC (verseon 723213)
Balans MCC (verseon 723214)
Bestuurssamenvatting (verseon 723215)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 33
Dienst/Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 728186

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg;

Besluit: bij wijze van zienswijze in te stemmen met:
1. het jaardocument 2016 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg
2. met het voorstel van het DB om:
a. het positieve restbedrag van €134.270,- van de Brandweer (na de verrekening van het positief resultaat met na te betalen indexering, en vrijval uit de egalisatiereserve bezuinigingen) toe te voegen aan de algemene reserve;
b. het incidentele positieve exploitatiesaldo van de GHOR van €1.208,- toe te voegen aan de algemene reserve;
c. het incidentele positieve resultaat van Burgernet van €19.821,- in te zetten voor wervingsactiviteiten door Burgernet;
d. het incidentele positieve resultaat van het MCC van €129.906,- toe te voegen aan het egalisatiefonds MCC, conform regionaal gemaakte afspraken;
e. de negatieve resultaten van Bevolkingszorg (€34.882,-) en Programmabureau (€3.008,-) ten laste te brengen van genoemde bestemmingsreserves.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Zienswijze ontwerp-programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022, eerste begrotingswijziging 2017 en jaarrekening 2016 van de RUD Zuid Limburg. Brief aan de raad nr.17
Registratiekenmerk 728180
Gemeentebladnr. 32

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd omdat de raad de mogelijkheid heeft om een zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022, de jaarrekening 2016 en de eerste begrotingswijziging 2017 van de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg. (RUD)

Context van het raadsvoorstel
Per 1 januari 2013 hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten van Zuid Limburg en Gedeputeerde Staten de RUD Zuid Limburg opgericht. De RUD voert voor alle 18 gemeenten en de provincie de zogenaamde basistaken (zwaardere milieutaken op gebied van vergunningverlening, bodem en toezicht op bedrijven) uit, en bovendien specialistische milieutaken (geluid, externe veiligheid e.d.) voor een aantal gemeenten en de provincie. Verder voert de RUD de BRZO en RIE-4-taken (dit betreft activiteiten met zeer gevaarlijke, explosieve stoffen) provinciebreed uit.
De RUD heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen

De RUD is een uitvoeringsorganisatie en functioneert als een uitvoerende backoffice. Het loket voor de burger blijft bij de gemeente. Ook blijft de bevoegdheid om de vergunningen te verlenen en de sancties op overtredingen op te leggen bij het college van burgemeester en wethouders resp. het college van GS. De RUD voert haar werkzaamheden in opdracht van de deelnemers uit. De opdrachten *(wat)* zijn vastgelegd in een individuele dienstverleningsovereenkomst met bijbehorend jaarlijks werkprogramma per opdrachtgever. De *wijze waarop* de RUD de taken uitvoert is vastgelegd in de producten/dienstencatalogus. Met welke inzet van *mensen en middelen* de opdrachten worden uitgevoerd, is beschreven in de begroting.
Brunssum heeft de uitvoering van alleen de basistaken bij de RUD belegd en neemt jaarlijks gemiddeld 1000 uur af.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Het is aan de raad om te besluiten of en welke zienswijze wordt ingediend.
Wij stellen voor om bij wijze van zienswijze in te stemmen met de stukken, want:
- de stukken geven voldoende inzicht in activiteiten en financiële consequenties;
- de accountant heeft voor de jaarrekening een goedkeurende verklaring afgegeven;
- de volgens de ontwerp-begroting 2018 door de RUD in rekening te brengen kosten voor de uitvoering van de basistaken in Brunssum passen binnen het gemeentelijk budget.
- de eerste begrotingswijziging 2017 leidt tot een daling van het uurtarief van 2 euro. Op jaarbasis levert dat een bedrag van ongeveer 2000 euro voor Brunssum op.

Financiële/personele/juridische gevolgen? Ja

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Ja, de doelstellingen voor 2018 via het jaardocument 2018.

Is er een tijdpad bijgevoegd? Ja. De gemeenteraad kan tot 1 juni een zienswijze indienen over de documenten. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaatsvindt, kan niet tijdig een zienswijze worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen. De RUD is hierover geïnformeerd.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? Ja. Brief van het Dagelijks Bestuur van de RUD Zuid Limburg (verseon

723815) met de betreffende financiële stukken.

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	2 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	728180
Gemeentebladnr.	**:**	32
Dienst / Afdeling	**:**	Bestuurszaken
Behandelvoorstelnr.	**:**	728180
Portefeuillehouder	**:**	L. Winants
Onderwerp	**:**	Zienswijze ontwerp-programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022, eerste begrotingswijziging 2017 en jaarrekening 2016 van de RUD Zuid Limburg. Brief aan de raad nr.17
Raadsverg. d.d.	**:**	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/32

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid Limburg:

Besluit: bij wijze van zienswijze
1. in te stemmen met de jaarrekening 2016 RUD Zuid-Limburg en met teruggave van 430.000 euro uit het positief resultaat, uit te keren aan de deelnemers op basis van afname van uren;
2. in te stemmen met de begroting 2018, en de meerjarenbegroting 2019-2021 van de RUD; de in 2018 te betalen bijdrage past binnen het gemeentelijke budget;
3. in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2017, die tot positief gevolg heeft dat het uurtarief met 2 euro wordt verlaagd.

3. Aanleiding
Van de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg (RUD) is ingekomen de ontwerpprogrammabegroting 2018, de meerjarenraming 2019-2022 en een begrotingswijziging 2017. Ook de voorlopige jaarrekening 2016 is ingekomen. Alvorens deze stukken door het Algemeen Bestuur (AB) van de RUD worden vastgesteld, hebben de gemeenteraden en Provinciale Staten de mogelijkheid een zienswijze in te dienen, die bij de besluitvorming door het AB wordt betrokken. De zienswijze strekt zich ook uit tot de begrotingswijziging 2017. Indiening van de zienswijze is mogelijk tot 1 juni 2016.

4. Probleemstelling
<u>De RUD Zuid Limburg</u>
Per 1 januari 2013 hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten van Zuid Limburg en Gedeputeerde Staten de RUD Zuid Limburg opgericht. De RUD voert voor alle 18 gemeenten en de provincie de zogenaamde basistaken (zwaardere milieutaken op gebied van vergunningverlening, bodem en toezicht op bedrijven) uit, en bovendien specialistische milieutaken (geluid, externe veiligheid e.d.) voor een aantal gemeenten en de provincie. Verder voert de RUD de BRZO en RIE-4-taken (dit betreft activiteiten met zeer gevaarlijke, explosieve stoffen) provinciebreed uit.
De RUD heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen

De RUD is een uitvoeringsorganisatie en functioneert als een uitvoerende backoffice. Het loket voor de burger blijft bij de gemeente. Ook blijft de bevoegdheid om de vergunningen te verlenen en de sancties op overtredingen op te leggen bij het college van burgemeester en wethouders resp. het college van GS. De RUD voert haar werkzaamheden in opdracht van de deelnemers uit. De opdrachten *(wat)* zijn vastgelegd in een individuele dienstverleningsovereenkomst met bijbehorend jaarlijks werkprogramma per opdrachtgever. De *wijze waarop* de RUD de taken uitvoert is vastgelegd in de producten/dienstencatalogus. Met welke inzet van *mensen en middelen* de opdrachten worden uitgevoerd, is beschreven in de begroting.

Brunssum heeft de uitvoering van alleen de basistaken bij de RUD belegd en neemt jaarlijks gemiddeld 1000 uur af.

Jaardocument 2016
Er is gewerkt binnen de kaders van de begroting. De jaarrekening 2016 sluit af met een positief resultaat van ca. 451.000 euro. Het voorstel is ca. 21.000 euro toe te voegen aan het weerstandsvermogen, dat op basis van de risico-inventarisatie zou moeten worden verhoogd, en de rest, ca. 430.000 euro, uit te keren aan de deelnemers op basis van afname van uren. Brunssum nam 1031 uur af en kan 4.170 euro terug krijgen.

Begroting 2018
In 2018 komt de begroting uit op 10,6 miljoen. De stijging ten opzichte van 2017 met 448.000 euro is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de ingebrachte activa vanwege de primaire taken "lucht en geluid" van de provincie Limburg. Deze kosten worden volledig aan de provincie Limburg in rekening gebracht.

Eerste begrotingswijziging 2017
De wijziging ziet voornamelijk op een begrotingstechnische vertaling van de formatie-inbreng van 7,86 fte van de Provincie Limburg ten behoeve van de uitvoering van de basistaken van de Provincie in het werkgebied van de RUD Limburg-Noord. De werkzaamheden van de RUD Zuid-Limburg blijven ongewijzigd. Omdat de overhead uitsluitend toeneemt voor de indirecte kosten van huisvesting en de personele overhead gelijk blijft, is het gevolg van deze aanpassing dat de uurtarieven met 2 euro kunnen dalen. De overhead wordt immers uitgesmeerd over een groter aantal (+10.611) directe uren.

5. Doelen/beoogd resultaat
a. Wat willen we bereiken
Doel van dit voorstel is de raad de gelegenheid te bieden een gemotiveerde zienswijze te geven op de begrotingswijziging 2017, begroting 2018 en daarbij te betrekken de jaarrekening 2016 van de RUD Zuid Limburg.

b. Wat gaan we ervoor doen?
De RUD voert in onze opdracht de basistaken uit en voor de te leveren diensten betalen we een uurvergoeding.

c. Hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
De opdrachten voor de RUD zijn vastgelegd in een individuele dienstverleningsovereenkomst met bijbehorend jaarlijks werkprogramma. De wijze waarop de RUD de taken uitvoert, is vastgelegd in de producten-/ dienstencatalogus, waarin kengetallen per product c.q. dienst zijn opgenomen.
De RUD doet jaarlijks verslag over de bereikte doelen alsook de financiële aspecten in het jaardocument.

6. Kaders
a. Algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)
Ter realisering van een adequate uitvoering van de basistaken heeft het rijk in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) de verplichting opgenomen, dat gemeenten en provincie een regionale uitvoeringsdienst oprichten. De Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg regelt dat binnen de kaders van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

b. Autonoom beleid/taken in medebewind?
De Wabo verplicht gemeenten en provincie om de basistaken te laten uitvoeren door een RUD. In 2013 hebben de 18 gemeenten in Zuid Limburg en de provincie besloten de RUD Zuid Limburg hiervoor op te richten.

c. Past het voorstel in de strategische visie?
Een adequate uitvoering van (zware) milieutaken draagt bij aan de gemeentelijke missie waar deze aangeeft, dat Brunssum dient te beschikken over een prettig en veilig woonmilieu en haar functie van aantrekkelijke leefgemeente vervult.

d. Relatie met programmabegroting?
De uitvoering van de basistaken door de RUD valt onder het cluster Milieu van programma 3: Brunssum, een levendige stad.

7. Argumenten/overwegingen

- De stukken geven voldoende inzicht in activiteiten en financiële consequenties.
- De accountant heeft voor de jaarrekening een goedkeurende verklaring afgegeven.
- De volgens de ontwerp-begroting 2018 door de RUD in rekening te brengen kosten voor de uitvoering van de basistaken in Brunssum passen binnen het gemeentelijk budget.
- De eerste begrotingswijziging 2017 leidt tot een daling van het uurtarief van 2 euro. Op jaarbasis levert dat een bedrag van ongeveer 2000 euro voor Brunssum op.

8. Advies
Bij wijze van zienswijze
1. in te stemmen met de jaarrekening 2016 RUD Zuid-Limburg en met teruggave van 430.000 euro uit het positief resultaat, uit te keren aan de deelnemers op basis van afname van uren;
2. in te stemmen met de begroting 2018, en de meerjarenbegroting 2019-2021 van de RUD; de in 2018 te betalen bijdrage past binnen het gemeentelijke budget;
3. in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2017, die tot positief gevolg heeft dat het uurtarief met 2 euro wordt verlaagd.

9. Aanpak/uitvoering
a. Financiële gevolgen en dekking
Op basis van de begroting 2018 van de RUD zal de bijdrage van Brunssum in 2018 €72.844 bedragen. Het bedrag is gebaseerd op het werkprogramma 2017. De voorziene bijdrage past binnen het budget op 740001-441200 waar een bedrag van €80.038,- is opgenomen. Wijzigingen in het werkprogramma zullen leiden tot aanpassingen in de bijdrage.

b. Risico's
Geen bijzonderheden.

c. Tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie
De gemeenteraad kan tot 1 juni een zienswijze indienen over de documenten. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaatsvindt, kan niet tijdig een zienswijze worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen. De RUD is hierover geïnformeerd.

d. Uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Het AB van de RUD ZL besluit over jaarrekening en begroting, waarbij het rekening houdt met ingebrachte zienswijzen. Mocht in de raadscommissie blijken, dat er behoefte is aan een zienswijze in afwijking van het voorstel van het college dan wordt deze meteen na de raadscommissie op schrift gesteld en aan de RUD gezonden.

e. Communicatie intern en extern
De materie is van zodanige aard, dat de OR hierbij geen betrokkenheid heeft. Informatierecht, adviesrecht noch instemmingsrecht is van toepassing.
De raad wordt middels bijgevoegd raadsvoorstel om besluitvorming gevraagd.
- persbericht is niet aan de orde.
- terinzagelegging is niet aan de orde.
- overig extern: is niet aan de orde.

10. Bijlagen
Brief van het Dagelijks Bestuur van de RUD Zuid Limburg (verseon 723815)
Jaarstukken 2016 RUD (verseon 723813)
Oplegnotitie bij de jaarstukken (verseon 723816)
Ontwerp programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022 (verseon 723817)
Begrotingswijziging 2017 (verseon 723818)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 32
Dienst/Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 728180

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/32

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid Limburg:

Besluit: bij wijze van zienswijze
1. in te stemmen met de jaarrekening 2016 RUD Zuid-Limburg en met teruggave van 430.000 euro uit het positief resultaat, uit te keren aan de deelnemers op basis van afname van uren;
2. in te stemmen met de begroting 2018, en de meerjarenbegroting 2019-2021 van de RUD; de in 2018 te betalen bijdrage past binnen het gemeentelijke budget;
3. in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2017, die tot positief gevolg heeft dat het uurtarief met 2 euro wordt verlaagd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

4-4-2017 12366

Programmabegroting 2018

Meerjarenraming 2019-2022

RUD Zuid-Limburg

Tweede lezing DB 22 februari 2017

4-4-2017 12366

Inhoud

A.	**Inleiding**	**3**
B.	**Beheer van de RUD Zuid-Limburg**	**6**
C.	**Financieel**	**9**
BIJLAGE		**22**

Bijdrage per deelnemer
Bestuursnotitie

4-4-2017 12366

A. Inleiding

1. Algemeen

Sinds medio 2013 worden de krachten gebundeld voor de uitvoering van omgevingstaken in Zuid-Limburg in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg. De deelnemers aan deze regeling zijn burgemeester en wethouders van Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg, Voerendaal en gedeputeerde staten van Limburg. Voor hen wordt in opdracht en onder mandaat gewerkt. Het betreffen de taken die op grond van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH) aan onze dienst zijn opgedragen, naast specialistische milieutaken.

De uitvoering van deze taken is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst met elke deelnemer afzonderlijk. Nadere precisering van de dienstverlening vindt jaarlijks plaats middels een jaarlijks vast te stellen werkprogramma waarin in detail is uitgewerkt wat de verwachting is aan te verlenen diensten.

Voor de uitvoering van de Brzo- en RIE-4-taken voor gedeputeerde staten van Limburg geldt dat het werkgebied van de dienst heel Limburg bestrijkt.

Het voorliggende document is de programmabegroting 2018.

2. Missie en visie

De RUD Zuid-Limburg draagt bij aan een goede omgevingskwaliteit. De missie en visie van de organisatie zijn recentelijk opnieuw geformuleerd in het Koersdocument dat eind 2017 is vastgesteld door het algemeen bestuur en luiden als volgt:
Missie: "Wij als RUD Zuid-Limburg werken samen met onze partners aan de totstandkoming van een veilige leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit"
Visie: "Wij zijn voor onze opdrachtgevers de gezaghebbende milieuautoriteit en wij bieden meerwaarde door bundeling van specialistische kennis, door een goede kennis van de lokale situatie, een efficiënte bedrijfsvoering en continuïteit van dienstverlening".
In deze missie en visie komen tot uiting dat de RUD Zuid-Limburg zich richt op aspecten van veiligheid naast omgevingskwaliteit, daarbij actief samenwerkt met de deelnemers en externe partners, meerwaarde wil bieden door expertise op het gebied van (complexe) milieutaken, en met oog voor de lokale problematiek.
De kernwaarden voor de organisatie zijn: flexibel, professioneel, deskundig, dienstverlenend, betrokken en samenwerkingsgericht.

3. Strategische doelen

De doorontwikkeling van de organisatie van de RUD Zuid-Limburg wordt concreet ingevuld aan de hand van vijf strategische doelen, die in het net genoemde Koersdocument zijn verwoord:
1. (het versterken van) integraal werken, mede in relatie tot de Omgevingswet;

4-4-2017 12366

2. (het actief invulling geven aan) de rol van de RUD Zuid-Limburg als het gaat om het proces van uitvoeren en verantwoorden, de zogenaamde "onderkant van de Big Eight";
3. (het vinden van goede balans tussen) maatwerk en uniformiteit;
4. (het zorgdragen voor) solide bedrijfsvoering en een duurzame, transparante financiering van de organisatie;
5. (doorontwikkeling van de organisatie van) opdrachtnemer naar dienstverlener.

Samenwerking met andere overheidsorganen wordt actief nagestreefd, wanneer doelen daarmee beter bereikbaar worden.

4. Organisatie

Alle deelnemers zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur van de RUD Zuid-Limburg. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de dienst en de kwaliteit van werken is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van de RUD Zuid-Limburg.
De deelnemende colleges zijn daarnaast en bovendien bevoegd gezag in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de uitvoeringsdienst voert voor hen de opgedragen taken uit.

Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur jaarlijks, en tussentijds indien nodig, over de voortgang en legt verantwoording af over bestede middelen via de jaarrekening.

De directeur van de RUD Zuid-Limburg is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur belast met de leiding van de uitvoeringsdienst en met de zorg voor een juiste taakvervulling door de uitvoeringsdienst.

De RUD Zuid-Limburg kent drie primaire afdelingen met elk een eigen specifiek takenpakket. De afdeling Vergunningen voert wettelijke taken uit op het terrein van be- en afhandelen van vergunningaanvragen en meldingen. De afdeling Toezicht en Handhaving houdt toezicht op naleving van regels. De afdeling Specialismen is belast met adviestaken op een divers terrein van milieu- c.q. Wabo-aspecten.
Daarnaast is er een ondersteunende stafeenheid, aangestuurd door de directeur. Dit organisatieonderdeel bestaat uit de controller, de HR-adviseur, de communicatieadviseur, de managementassistent, de secretariële ondersteuner van de (B)OR en het secretariaat.

5. Ontwikkelingen

Verandering in organisatie

In 2018 worden geen veranderingen in de organisatie verwacht ten opzichte van de gewijzigde begroting 2017.

Omgevingsdiensten
In Nederland bestaat een stelsel van 29 Omgevingsdiensten (regionale uitvoeringsdiensten) die belast zijn met uitvoeringstaken op het terrein van het omgevingsrecht. Van deze diensten zijn er zes gespecialiseerd in

4-4-2017 12366

de uitvoering van de Brzo- en RIE-4-taken, waaronder de RUD Zuid-Limburg. De verzorgingsgebieden van deze zes diensten levert een landelijk dekkend beeld op voor genoemde taken .

Uitvoeringskwaliteit
In 2014 is een kwaliteitssysteem in de RUD Zuid-Limburg opgestart met als doel dit ingevoerd en organisatorisch verankerd te hebben teneinde te voldoen aan landelijke kwaliteitseisen. De landelijke kwaliteitseisen zoals beschreven in de kwaliteitscriteria VTH 2.1 zijn in 2016/2017 verankerd voor de basistaken door de deelnemers in verordeningen kwaliteit VTH omgevingsrecht.

Verbetering informatie-uitwisseling/vernieuwing VTH applicatie

In de Wet VTH is een plicht om gegevens uit te wisselen, opgenomen. Deze verplichting geldt voor bestuursorganen in het kader van de Wabo en omgevingsdiensten onderling, en met het OM en politie. De uit te wisselen gegevens betreffen alle gegevens die noodzakelijk zijn voor een doelmatig toezicht en doelmatige handhaving. Nu niet alle gegevens vrij uitwisselbaar zijn op grond wat wet- en regelgeving, moeten organisaties expliciet toestemming krijgen om van Inspectieview Milieu gebruik te maken. Houder en verantwoordelijke voor Inspectieview Milieu is de minister voor Infrastructuur en Milieu, waarmee bindende afspraken worden gemaakt. Bij Algemene Maatregel van Bestuur wordt de verdeling van de kosten die het uitwisselingsplatform met zich mee zal brengen, geregeld. De datum voor de verplichte aansluiting zal naar verwachting 1 januari 2018 zijn.

In 2016 is de aanbesteding van een nieuw VTH pakket door de Provincie Limburg gestart. In de overeenkomst Huur en ICT met de Provincie is vastgelegd dat de RUD Zuid-Limburg het VTH pakket van de provincie in gebruik krijgt. Bij de nieuwe aanbesteding is het de wens dat zoveel mogelijk partners deelnemen aan dit nieuwe pakket. Hierdoor wordt de aanbesteding economisch interessant en wordt uitwisseling van gegevens eenvoudiger. De huidige gecreëerde hulpstructuur voor informatie-uitwisseling kan voor die deelnemers die gebruik gaan maken van het nieuwe VTH pakket worden verlaten. Deze en de RUD Zuid-Limburg kunnen gezamenlijk gebruikmaken van de in het systeem vastgelegde data.
Doelstelling is dat het nieuwe VTH pakket in 2017 volledig in gebruik genomen wordt en de aansluitingen om gegevens uit te wisselen gerealiseerd zijn. Daarmee kan voldaan worden aan de wettelijk verplichte aansluiting op inspectieview milieu.

Omgevingswet
Er wordt gewerkt aan een fundamentele en omvangrijke herziening van het omgevingsrecht. Sinds juni 2015 wordt toegewerkt naar één wet met onderliggende uitvoeringsregelgeving gericht op een volledig integrale werkwijze. De Omgevingswet vervangt meer dan 25 wetten waaronder de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de gebiedsgerichte delen uit de Wet milieubeheer. Met de Omgevingswet wil het kabinet de regels ten aanzien van de fysieke leefomgeving bundelen en vereenvoudigen. Er komt dus een omvangrijke wijziging van het regelstelsel. De invoering van de wet is momenteel voorzien in 2019.
De RUD Zuid-Limburg zal de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet, de Uitvoerings-AMVB"s, de Invoeringswet en de Aanvullingswetten op de voet volgen en haar bijdrage leveren in het proces bij de deelnemers De RUD Zuid-Limburg zal daarnaast voorbereidingen treffen voor het uitvoeren van een implementatie traject om haar werkprocessen Omgevingswet-proof te maken, zodat in de toekomst adequaat

4-4-2017 12366

invulling kan worden geven aan de taken van de wet. In dit kader wil de RUD Zuid-Limburg gesprekspartner zijn voor de deelnemers bij de (verdere) implementatie van de nieuwe wet.

B. Beheer van de RUD Zuid-Limburg

Taken

De taken van de RUD Zuid-Limburg zijn het in opdracht van gemeenten en provincie, individueel en collectief, uitvoeren van wettelijke taken en adviestaken op het terrein van milieu, op een zo efficiënt mogelijke wijze en op een goed kwaliteitsniveau. De RUD Zuid-Limburg heeft daartoe medewerkers vooruitlopend op een dienstverband thans (datum opstelling begroting) vanuit de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling gedetacheerd beschikbaar en verwerft op contractbasis personele capaciteit en/of specifieke kwaliteit van extern personeel.

Activiteiten

RUD Zuid-Limburg-breed

Op dienstniveau zijn afspraken gemaakt met de opdrachtgevers over inhoudelijke en financiële verantwoording. Naast het rapporteren van gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds communiceren met de opdrachtgevers een belangrijk aspect.

Van de dienst kunnen de opdrachtgevers verwachten dat de taakuitvoering conform de vastgestelde kwaliteitscriteria is.

Speerpunt	Prestatie indicator
Proactief informeren van opdrachtgever	3 maal per jaar voortgangsrapportage conform planning in werkprogramma
Periodiek overleg opdrachtgever	Per kwartaal overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer (contracthouders en accountmanagers)
Uitvoeringskwaliteit op landelijk niveau	Werken conform kwaliteitscriteria

Vergunningen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. Beide procedures moeten geïntegreerd worden behandeld in het kader van de Wabo, waarbij aansluiting moet zijn met de gemeentelijke loketten. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en kunnen bij volledigheid en juistheid leiden tot een vergunning die door het betreffende bevoegd gezag wordt verstrekt.

Speerpunt	Prestatie indicator
Tijdige vergunningen/advies over de te nemen beslissing op een aanvraag	95% van de vergunningen in mandaat c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de wettelijke c.q.

4-4-2017 12366

	afgesproken termijn behandeld te zijn tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging
Kwaliteit	Vergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever Van de bezwaarschriften mag maximaal 15% gegrond worden verklaard.

Toezicht en Handhaving

De RUD Zuid-Limburg houdt toezicht in overeenstemming met de vastgestelde dienstverleningsovereenkomsten en werkprogramma's van de partners. Voor het college van gedeputeerde staten van Limburg betekent dit het toezicht op de Wabo-brede taken en voor de gemeentelijke partners het toezicht milieu.
Bij toezicht wordt informatie verzameld over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en/of algemene regels gestelde eisen. Waarna over de verzamelde informatie een oordeel wordt gevormd.

Onder handhaving wordt verstaan: het overgaan tot het opleggen van (herstel)sancties indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Speerpunt	Prestatie indicator
Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever 95% Handhavingsbesluiten worden genomen binnen de daarvoor afgesproken termijnen
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken

Specialismen

De RUD Zuid-Limburg verstrekt juridisch advies en milieuadvies op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de gemeenten en de Provincie.

Speerpunt	Prestatie indicator
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen
Tijdigheid	95% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden

4-4-2017 12366

Kengetallen

Essentieel voor het behalen van de prestatiedoelstellingen is de productiviteit van de medewerkers. De berekeningen zijn gebaseerd op 1350 productieve uren per medewerker per jaar. Bij de berekening van het aantal productieve uren is rekening gehouden met niet werkbare dagen, zijnde feest- en verlofdagen (incl. leeftijdverlof), ziekte-uren waarbij is uitgegaan van een gemiddeld ziekteverzuimpercentage van 4,5% alsmede niet op product verantwoorde uren als opleiding en studie, bijeenkomsten organisatie enzovoorts.

4-4-2017 12366

C. Financieel

Zie financieel overzicht op pagina 20.

Algemeen

Aanpassingen

De belangrijkste wijzigingen in 2018 ten opzichte van de begroting 2017 zijn:

- Begrotingstechnische vertaling van de efficiency taakstelling;
- De prijsindex 2018.

Formatiekrimp
De invulling van de efficiencytaakstelling leidt tot een verlaging van de formatie met 1,13 fte.

Indexering
In de begroting van de RUD Zuid-Limburg wordt dezelfde indexering gehanteerd als bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg gebaseerd op CBS indexcijfers, zoals eerder vastgesteld in de begroting 2013 op 30 oktober 2013 en laatstelijk bij de vaststelling van de begroting 2016 op 24 juni 2015. Deze bedraagt voor 2018 0.8% voor materiële kosten. Voor de lonen is de prijsindex voor 2018 vooralsnog gesteld op 1%. Indien nieuwe cao onderhandelingen leiden afwijking in loonontwikkelingen voor gemeenteambtenaren wordt deze aan de partners doorgerekend op basis van de feitelijke ontwikkelingen.

Lasten

Personeelskosten
De personeelskosten van de RUD Zuid-Limburg zijn in 2018 gebaseerd op een formatie omvang van de RUD Zuid-Limburg van 98,9 fte, waarvan 89 fte direct. Hierin is de efficiency taakstelling verwerkt.

Het aandeel van de flexibele schil in de startsituatie is 10%. De startsituatie is het moment van plaatsing van personeel in de RUD Zuid-Limburg. Een flexibele schil betekent dat er een vaste formatie is die het grootste deel van de taken uitvoert en als het ware de altijd aanwezige vraag afhandelt (de “dalen”). Daarnaast is er een flexibele schil van medewerkers op tijdelijke basis die de “pieken” afhandelt.
Het bovenstaande kan als volgt worden gevisualiseerd in de onderstaande figuur, ontleend aan het Bedrijfsplan en het Plan voor Inrichting, Organisatie en Formatie:

4-4-2017 12366

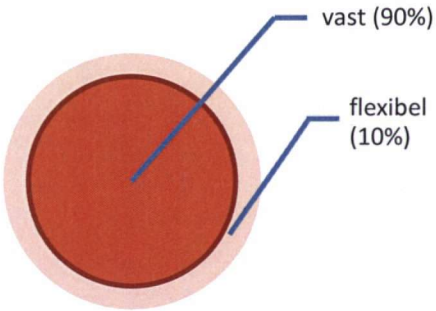

In een periode van 4 jaar te beginnen in 2015 wordt toegewerkt naar 5% efficiencywinst voor de deelnemers. In 2018 is de efficiencytaakstelling waarmee gerekend is in de begroting dus 5% ten opzichte van 2014, waarmee de doelstelling is bereikt.

Opleidingskosten personeel
Het bedrag dat is opgenomen in de begroting als opleidingskosten betreft het op peil houden van de kennis van volledig voor de taakuitoefening toegerust personeel. Het op te stellen opleidingsprogramma zal een uitwerking zijn van het strategisch personeelsplan dat in 2017 wordt vastgesteld.

Kosten van ICT
Doordat de aanbesteding van het nieuwe VTH pakket "Limburg-breed" nog niet zal zijn afgerond ten tijde van het opmaken van deze begroting is onbekend wat de precieze consequenties van de implementatie en het gebruik van dit pakket, dat het hart van de bedrijfsvoering voor de RUD Zuid-Limburg vormt. Bij de jaarrekening van 2014 is een bestemmingsreserve ten behoeve van ICT verbeteringen gevormd en deze bedraagt op 31 december 2016 € 470.000.
Deze reserve zal in 2018 worden aangewend om de doelstellingen uit het informatiebeleidsplan te realiseren. Aangezien we niet over nadere gegevens beschikken op dit moment gaan we er bij het opmaken van deze begroting van uit dat de bestemmingsreserve voor verbetering ICT adequaat is. We zullen hierop uiteraard afzonderlijk ingaan bij het opmaken van de jaarrekening volgend op de afronding van de implementatie van de projecten uit het ICT beleidsplan waartoe deze bestemmingsreserve gevormd is.

Kapitaallasten
De opgenomen kapitaallasten zijn ongewijzigd ten opzichte van 2017.

Ondersteuning

ICT en telefonie
ICT maakt onderdeel uit van de afspraken die de RUD Zuid-Limburg heeft gemaakt met de Provincie Limburg. Telefoontoestellen worden door de RUD gehuurd van de provincie Limburg. De maandelijks huur is opgenomen onder telefoonkosten. De kosten van gebruik van de nieuwe telefoon worden door de RUD Zuid-Limburg betaald op basis van de rekeningen van de provider.

4-4-2017 12366

P&O
Taken op het gebied van P&O worden uitgevoerd door de HR-adviseur van de RUD Zuid-Limburg met dien verstande dat de onderdelen personeelsadministratie en salarisadministratie onderdeel uitmaken van de daartoe met de provincie Limburg overeengekomen afspraken.

Overig
De financiële functie wordt door de RUD Zuid-Limburg uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de controller. De financiële administratie maakt onderdeel uit van de daartoe met de Provincie Limburg overeengekomen afspraken.
Dienstverlening op het gebied van inkoop, verzekeringen en facilitair maken eveneens deel uit van deze afspraken.

Huisvesting
Huisvesting maakt onderdeel uit van de met de Provincie Limburg gesloten overeenkomst. Deze overeenkomst eindigt medio 2020, daarom is in de meerjarenraming vanaf dat moment een kostenverhoging te zien. De huurkorting die de RUD Zuid-Limburg heeft ontvangen van de Provincie Limburg is verdeeld over de looptijd van het contract dat per 1 juli 2020 eindigt. Deze korting bedraagt ca € 190.000 per jaar. Daarom stijgen de huurlasten in de begroting in 2020 met ca € 95.000 en in 2021 nog eens met € 95.000.

Baten

Hoofdinkomsten
De hoofdregel voor de inkomsten van de RUD Zuid-Limburg is dat deze bestaan uit bijdragen van de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg. Deze bijdragen zijn gebaseerd op het afgesproken werkprogramma, waarin per deelnemer de uit te voeren taken en daarmee gemoeide uren zijn beschreven, alsmede overige te verlenen diensten.
Bij de opstart van de RUD Zuid-Limburg is afgesproken dat er vanaf 2017 wordt gewerkt met outputfinanciering. De uitgangspunten voor de outputfinanciering zijn vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 9 december 2015. Deze zijn samen te vatten als volgt

- Er worden prijzen gehanteerd per product uit de productencatalogus;
- Aan de tarieven liggen normatieve uren per product en tarieven die afhankelijk zijn van de complexiteit van de taak;
- Indien de uitvoering sterk afwijkt (meer dan 100%) van de norm, dan worden er afzonderlijk maatwerkafspraken gemaakt;
- Er zijn 4 complexiteitsniveaus met elk een tarief;
- Elk tarief is gebaseerd op integrale uurkosten van de directe personeelsleden belast met de uitvoering;
- Hierbij wordt rekening gehouden met de inzet van door de Provincie Limburg ingebrachte capaciteit aan Technische Administratie.

4-4-2017 12366

De uurtarieven voor 2018 zijn voor de 4 complexiteitsniveaus als volgt:

zeer complex	€	96,00
complex	€	86,00
gemiddeld	€	76,00
eenvoudig	€	66,00

Deze tarieven zijn ten opzichte van de gewijzigde begroting 2017 gestegen met € 1 (en ten opzichte van de in juni 2016 vastgestelde begroting 2017 gedaald met € 1) .
Dit betreft tarieven exclusief gebruik materieel.

Adviestaken
Specialistische adviezen van de afdeling Specialismen buiten het werkprogramma om worden op basis van een kostenraming achteraf gefactureerd.

Materieel budget Provincie
De provincie stelt een specifiek materieel budget beschikbaar voor de uitvoering van de provinciale wettelijke taken. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de exploitatiekosten en de afschrijvingskosten en rentekosten van de specifiek voor de provincie bestemde voertuigen en meetinstrumenten. Hiervoor is in de begroting opgenomen €. 365.000. Dit betreft de door de Provincie ingebrachte taken lucht en geluid. Dit bedrag zal in zijn geheel in rekening worden gebracht aan de Provincie zodat er geen financiële gevolgen ontstaan voor de overige deelnemers.
Het begrote bedrag voor afschrijvingen van deze kapitaalgoederen bedraagt € 130.000 en de rente bedraagt € 15.000. Elk jaar wordt het bedrag voor afschrijvingen en rente opnieuw bezien in overleg met de Provincie Limburg.
Het begrote bedrag voor de bovenbedoelde exploitatiekosten bedraagt € 220.000. De uitputting van dit bedrag per kwartaal gemonitord.

4-4-2017 12366

Weerstandsvermogen

Op basis van de gemeenschappelijke regeling wordt weerstandsvermogen opgebouwd. De opbouw van weerstandsvermogen is vastgelegd in artikel 30 van de gemeenschappelijke regeling en het beleid aangaande het weerstandsvermogen is bepaald in de beleidsnota Weerstandsvermogen die is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 8 oktober 2014. Bij de risico inventarisatie is het gewenste weerstandsvermogen berekend op € 560.252. Dit vraagt om een toevoeging aan de reserves van €.21.150. In de jaarrekening 2016 is voorgesteld deze toevoeging aan de reserves uit het batig saldo 2016 te doen.

Exploitatiesaldo

Er wordt bij het opstellen van de begroting ervan uitgegaan dat er geen exploitatiesaldo is. De begroting wordt geacht precies kostendekkend te zijn en zo doorgerekend aan de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

Samenvattend de aanpassingen in financiële zin op een rij:

In 2018 komt de begroting uit op € 10,6 mln in totaal.
Dit is inclusief de begroting voor ingebrachte activa vanwege de primaire taken "lucht en geluid" van de provincie Limburg. Dit betreft in totaal € 365.000 en verklaren daarmee het grootste deel van de toename van de begroting. Deze worden volledig aan de provincie Limburg in rekening gebracht.
De provincie geeft de garantie dat er als gevolg van de extra overgedragen taken met de daarbij behorende mensen en middelen geen extra risico ontstaat bij de RUD Zuid-Limburg gedurende de looptijd van deze (meerjaren)begroting.

De wijzigingen van de begroting 2018 ten opzichte van de gewijzigde begroting 2017 op een rij:

Dit komt doordat:
X € 1.000

Minderkosten:	
Invulling efficiencytaakstelling	87
Subtotaal vermindering	87
Meerkosten:	
Indexering materiële kosten	13
Indexering lonen	84
Formatie handhaving	60
Afschrijvings- en rentekosten kapitaalgoederen lucht en geluid	145
Exploitatiekosten lucht en geluid	220
Overig	13
Subtotaal toename	535
Totaal wijzigingen begroting 2018 tov 2017 toename	448

4-4-2017 12366

Verplichte paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat aangegeven dat in de Programmabegroting ten minste de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen en
7. Grondbeleid.

De paragrafen "lokale heffingen", "verbonden partijen" en "grondbeleid" zijn niet op de RUD Zuid-Limburg van toepassing, omdat de RUD Zuid-Limburg niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

Ad 1 Lokale heffingen

Niet van toepassing.

Ad 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van de RUD Zuid-Limburg indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van de RUD Zuid-Limburg ook direct onder druk. Daarom heeft de RUD Zuid-Limburg op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds (BBV art. 11). Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die de RUD Zuid-Limburg op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.
Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.
Kenmerkend aan *strategische risico's* is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met rijksbrede bezuinigingen, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag. Om te voorkomen dat de RUD Zuid-Limburg bij het voordoen van een niet afgedekt strategisch risico

4-4-2017 12366

ingrijpende wijzigingen moet doorvoeren, dient de RUD Zuid-Limburg weerstandscapaciteit te bezitten om tegenvallers te kunnen opvangen.
De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.
Het weerstandsvermogen wordt daarom uitgedrukt in de ratio. De paragraaf weerstandvermogen bevat een aanduiding van het risicoprofiel, de risico's en het gewenste weerstandsvermogen. Vervolgens wordt ingegaan op de termijn die naar verwachting nodig is om het weerstandsvermogen op niveau te brengen. Hiermee wordt een indicatie gegeven hoe robuust de begroting is.

Beleid RUD Zuid-Limburg inzake risico's en weerstandsvermogen
Het beleid van de RUD Zuid-Limburg inzake risico's en weerstandsvermogen is vastgelegd in de beleidsnotitie "Weerstandsvermogen, voorzieningen en risico's" die op 8 oktober 2014 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.
In de Gemeenschappelijke Regeling artikel 30 is bij de vorming van de RUD Zuid-Limburg de gewenste weerstandscapaciteit bepaald op maximaal 10 % van de structurele omzet.

Risicoprofiel	**Benodigde omvang weerstandscapaciteit**
Gemiddeld profiel	≤10,0 % van de structurele omzet

Uitgangspunt is dat de structurele begroting van de RUD Zuid-Limburg sluitend is. Echter, als de RUD Zuid-Limburg geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit additionele nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg. Het weerstandsvermogen van de RUD Zuid-Limburg vormt een buffer en voorkomt dat er ingeval van tegenvallers onmiddellijk actie moet worden ondernomen in de richting van de deelnemers.
Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van de RUD Zuid-Limburg wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt. Indien de vereiste weerstandscapaciteit niet binnen afzienbare tijd wordt bereikt zal er een afzonderlijk plan worden voorgelegd om de vereiste weerstandscapaciteit te bereiken. De vereiste weerstandscapaciteit wordt bepaald door een inventarisatie van risico's die jaarlijks wordt uitgevoerd.

Begin 2017 heeft een integrale risico inventarisatie plaatsgevonden. Voor de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling ligt deze ter inzage te kantore van de RUD Zuid-Limburg.
Het totaal van de geïnventariseerde risico's werd op het moment van inventarisatie bepaald op € 3.536.260. Rekening houdend met de kans dat de risico's zich voordoen komen we op een totaal van risico x kans van € 560.252. (5,3 % begroting). Het risico van toekomstige stijging van de kosten van huur en ICT is hier niet in meegenomen, dit zal in de volgende meerjarenraming duidelijk zijn en tot uitdrukking worden gebracht.

De weerstandscapaciteit bestaande uit het totaal van reserves bedraagt per einde 2016 € 539.102.
De RUD Zuid-Limburg heeft als streven een weerstandsvermogen van 1 met een maximum van 1,2 en een minimum van 0,8. Een weerstandvermogen van 1 betekent € 560.252. Dat leidt dus tot een gewenste toename van de reserves met € 21.150. Het voorstel is deze gewenste verhoging te realiseren uit de resultaten van de jaarrekening 2016.

4-4-2017 12366

De belangrijkste oorzaak van de toegenomen risico's schuilt in toename van de gepercipieerde financiële risico's als gevolg van aangescherpte Europese wetgeving en boeterisico's voor bestuurders op het gebied van privacyrisico's.

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing

begroting jaar 2018		verloop van de kengetallen		
Kengetallen		verslag 2016	begroting 2017	begroting 2018
netto schuldquote		-3,1	-0,1	0
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		0	0	0
solvabiliteitsratio		50%	100%	100%
structurele exploitatieruimte		0	0	0
grondexploitatie		nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit		nvt	nvt	nvt

begroting jaar 2017	verloop van de kengetallen		
Kengetallen	verslag 2015	begroting 2017	begroting 2018
netto schuldquote	0	0	0
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0	0	0
solvabiliteitsratio	72%	74%	52%
structurele exploitatieruimte	0	0	0
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Ad 3 Onderhoud Kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is begin 2017 € 0

Per 1 januari 2018 worden de kapitaalgoederen die gebruikt worden voor de uitoefening van de primaire taken van de RUD Zuid-Limburg "lucht en geluid", met name meetapparatuur, overgenomen van de provincie Limburg. Voor de nog over te dragen meetapparatuur "lucht en geluid" zullen de lasten van deze kapitaalgoederen worden volledig doorbelast aan de provincie Limburg.
Indien er opdrachten voor anderen dan de Provincie Limburg op het gebied van de meetdienst "lucht en geluid" loopt de opdrachtverlening en facturering via de Provincie Limburg.

4-4-2017 12366

Voor overige kapitaalgoederen, met name voertuigen, kiest de RUD Zuid-Limburg zoveel mogelijk voor lease in plaats van koop van kapitaalgoederen en daarmee is de omvang van de kapitaalgoederen op de balans laag. Daar staat tegenover een verschuiving naar de gebruikskosten. De kosten worden gedekt in de gehanteerde tarieven. Voor specifieke apparatuur en auto's die gebruikt worden voor specialistische adviezen is een aparte opslag in de tarieven berekend teneinde ook deze kostendekkend te kunnen exploiteren en de kosten daar te laten landen waar deze diensten worden afgenomen.

Ad 4 Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening die in artikel 212 Gemeentewet en artikel 216 van de Provinciewet is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut (vastgesteld door het algemeen bestuur op 11 december 2013) zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.1 Algemene ontwikkelingen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

4.2 Risicobeheer

De algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer luiden als volgt.

De RUD Zuid-Limburg beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een adequate/actuele liquiditeitsplanning.

Het dagelijks bestuur neemt bij het aantrekken van financieringen de volgende uitgangspunten in acht:

- Financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak.
- Financiering met vreemd vermogen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare liquide middelen te gebruiken teneinde het renteresultaat te optimaliseren.

4.3 Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- De kasgeldlimiet wordt volgens de ministeriële regelingen beheerd;
- De renterisiconorm wordt niet overschreden conform ministeriële regelingen;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie, rentevisie en de liquiditeitenplanning;

4-4-2017 12366

- De rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zoveel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

4.4. Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2 % van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Voor 2018 bedraagt deze limiet 8,2 % van € 10,6 miljoen (omvang begroting) = € 0,88 miljoen.
De liquide middelen betreffen rekening-courant tegoeden, deposito's komen voort uit de financiering van het lopende bedrijf en de bestemmingsreserves. De huidige financiële positie geeft geen aanleiding om op de korte termijn maatregelen voor te stellen.

4-4-2017 12366

Ad 5 Bedrijfsvoering

De kaders voor de bedrijfsvoering zijn weergegeven in het Bedrijfsplan. In de Financiële Verordening zijn kaders geformuleerd betreffende financieel administratieve verwerking en administratieve organisatie.

5.1 Capaciteitsbeleid

We houden vast aan de beleidslijn dat:

- bij aanvang[1] 90% van de benodigde capaciteit van de reguliere werkzaamheden is eigen formatie, krimpend naar 80%.

In 2018 is de geplande formatieomvang eigen en ingehuurd personeel tezamen 98,9 fte waarvan 9,9 fte overhead. Vanaf het moment dat de RUD Zuid-Limburg zelf personeelsleden in dienst kan nemen geldt een terughoudend, selectief aannamebeleid totdat de eigen formatie de gewenste omvang heeft, dit om het streven naar de gewenste flexibele schil soepel in te kunnen vullen.

De RUD Zuid-Limburg voert, samengevat, het volgende capaciteitsbeleid. Er zijn daarbij drie 'soorten' van tijdelijke capaciteit.

Soort	Omschrijving
Formatieve capaciteit	Inhuur bij vacatures dalbezetting(samen met het eigen personeel is dit de formatieve omvang vast personeel);
Flexcapaciteit, de flexibele schil	Tezamen met het eigen personeel en vacatures inhuur vormt dit de basis voor de begroting;
Incidentele capaciteit	Dit is niet begrote capaciteit welke niet regulier in de begroting is opgenomen. Deze komt aan de orde als er speciale opdrachten met bijbehorende budgetten worden verstrekt.

Met dit capaciteitsbeleid is de RUD Zuid-Limburg in staat om flexibel te reageren op veranderingen in de vraag van de opdrachtgevers / deelnemers.

Schaalgrootte en efficiency

De RUD Zuid-Limburg zal aan de landelijke kwaliteitseisen voor de uitvoering van de Wabo-taken gaan voldoen, hiertoe is een bepaalde omvang en kwaliteit noodzakelijk. Verder is de dienst ingericht als een efficiënte uitvoeringsorganisatie. Schaalvergroting leidt tot kostenverlaging per uur.

[1] Aanvang moet hier worden gelezen als op het moment van plaatsing van personeelsleden in de RUD Zuid-Limburg. Ten tijde van het opmaken van deze begroting zijn de medewerkers van de RUD nog op detacheringsbasis werkzaam. We gaan ervan uit dat de personeelsleden in de loop van 2017 geplaatst zijn als werknemer van de RUD Zuid-Limburg.

4-4-2017 12366

Bedrijfsvoering
Met de partners wordt gestreefd naar uniformering en geautomatiseerde gegevensuitwisseling. Van de aanbesteding en ingebruikname van het nieuwe VTH pakket wordt een impuls verwacht in de verbetering van de gegevensuitwisseling.

5.2. Personeel- en organisatiebeleid

De inrichting, organisatie en formatie van de RUD Zuid-Limburg is uitgewerkt in het Plan voor Inrichting, Organisatie en Formatie, dat voortdurend geactualiseerd wordt aan nieuwe ontwikkelingen. De uiteindelijke plaatsingsuitkomsten zullen mogelijk op een aantal punten afwijken van het Plan voor Inrichting, Organisatie en Formatie.
Zo spoedig zal worden begonnen met het implementeren van een systematiek van competentiemanagement. Daarnaast zal worden ingespeeld op de wensen van directie en medewerkers inzake flexibel werken, telewerken en deeltijdwerken. De komende jaren zullen hiervoor plannen worden ontwikkeld.
In de overeenkomst voor huisvesting en ICT die de RUD heeft met de Provincie Limburg is hiermee rekening gehouden.

5.3 Kwaliteitsbeleid

De RUD Zuid-Limburg heeft de kwaliteit van de dienstverlening en bedrijfsprocessen geborgd in een kwaliteitsmanagementsysteem conform de kwaliteitscriteria. De invulling van systeem voor kwaliteitsborging voor de RUD Zuid-Limburg is gebaseerd op het zogenaamde OverheidsOntwikkelModel (variant van INK-model).
Alle processen binnen de RUD Zuid-Limburg zijn zoveel als mogelijk gestandaardiseerd.
De borging van de kwaliteit vindt plaats middels (interne) audits.

In het met gemeente en provincie vastgestelde werkprogramma komt de specifieke focus op het werk per opdrachtgever tot uitdrukking. De uitvoering van het werkprogramma wordt geëvalueerd vanuit het perspectief van de opdrachtgever (klanttevredenheid, dienstverlening, aanpassen producten, klachten).

5.4 Huisvesting
De RUD Zuid-Limburg is gehuisvest in het Provinciehuis. Er is een overeenkomst aangegaan voor een huurperiode van 7 jaren vanaf 2013. Deze dekt derhalve de gehele periode van deze begroting en nagenoeg het meerjarenperspectief. 30 Juni 2020 verloopt het contact met de Provincie daarmee verloopt eveneens de toegekende korting over de huur die bestond uit de eerste 2 jaar gratis bij een contract van 7 jaren. De huurkorting is uitgesmeerd over 7 jaren. Het vervallen van de korting na medio 2020 is in de begroting verwerkt. Hierdoor nemen de kosten in de begroting in 2020 toe met € 95.000 en in 2021 nog eens met € 95.000, dus in totaal € 190.000 ten opzichte van begroting 2019.

6 Verbonden partijen
De RUD Zuid-Limburg is middels de GR verbonden partij met de gemeenten in Zuid-Limburg en de Provincie Limburg, maar is zelf geen deelnemer in verbonden partijen.

4-4-2017 12366

Het financieel kader voor 2018
en het meerjarenperspectief 2019-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2021
PERSONELE LASTEN	-3,75%	-5,00%	-5,00%	-5,00%	-5,00%	-5,00%
Salariskosten	**€ 7.827.356**	**€ 7.877.144**	**€ 7.877.144**	**€ 7.877.144**	**€ 7.877.144**	**€ 7.877.144**
Overige personele kosten	€ 832.585	€ 838.310	€ 838.310	€ 838.310	€ 838.310	€ 838.310
PERSONEEL DERDEN						
Inhuur bij ziekte	€ 156.547	€ 157.543	€ 157.543	€ 157.543	€ 157.543	€ 157.543
Inhuur Overhead	€ 372.922	€ 376.651	€ 376.651	€ 376.651	€ 376.651	€ 376.651
Kwaliteitssysteem RUD	€ 41.270	€ 41.270	€ 41.270	€ 41.270	€ 41.270	€ 41.270
KAPITAALLASTEN ICT						
Rente	€ 12.500	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000
Afschrijving	€ 50.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000
Verbruikskosten en onderhoudskosten materieel						
Exploitatiekosten vast		€ 99.090	€ 99.090	€ 99.090	€ 99.090	€ 99.090
Exploitatiekosten variabel		€ 121.380	€ 121.380	€ 121.380	€ 121.380	€ 121.380
INDIRECTE KOSTEN	€ 797.677	€ 807.628	€ 807.628	€ 916.351	€ 1.025.073	€ 1.025.073
ONVOORZIEN						
Onvoorzien 5% (incl afronding)	€ 94.529	€ 113.311	€ 113.311	€ 118.747	€ 124.183	€ 124.183
	€ 10.185.385	**€ 10.633.327**	**€ 10.633.327**	**€ 10.747.486**	**€ 10.861.644**	**€ 10.861.644**

4-4-2017 12366

BIJLAGE

Bijdrage per deelnemer 2018		
Beek	€	314.812
Brunssum	€	72.844
Eijsden-Margraten	€	84.146
Gulpen-Wittem	€	66.183
Heerlen	€	458.267
Kerkrade	€	183.407
Landgraaf	€	153.141
Maastricht	€	805.755
Meerssen	€	138.778
Nuth	€	303.203
Onderbanken	€	58.327
Schinnen	€	63.376
Simpelveld	€	34.401
Sittard-Geleen	€	613.721
Stein	€	442.431
Vaals	€	20.667
Valkenburg	€	45.552
Voerendaal	€	82.000
Provincie Limburg	€	6.714.552
Totaal	€	10.655.564

Bovenstaande bijdrage is berekend op basis van het werkprogramma 2017 zoals in januari 2017 besproken met de deelnemers. Wijzigingen in het werkprogramma zullen leiden tot aanpassingen in de bijdrage per deelnemer.

4-4-2017 12366

BIJLAGE

Bestuursnotitie

Datum 28 juni 2017
Onderwerp Zienswijzen Begroting 2018

De ontwerpbegroting 2018 van de RUD Zuid-Limburg is op 31 maart 2017 overeenkomstig de gemeenschappelijke regeling aangeboden aan de vertegenwoordigende organen van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling voor het geven van de zienswijzen.

Overzicht reacties

Van enkele deelnemers in de RUD Zuid-Limburg zijn reacties ontvangen. Sommige van deze reacties hebben het karakter van een zienswijze. Onderstaand een overzicht van de reacties:

4-4-2017 12366

Begrotingswijziging Programmabegroting 2017

Meerjarenraming 2018-2021

RUD Zuid-Limburg

Januari 2017

4-4-2017 12366

Inhoud

A.	Inleiding	3
B.	Beheer van de RUD Zuid-Limburg	3
C.	Financieel	3
C.1 Lasten		4
C.2 Baten		5
C.3 Samenvattend de aanpassingen in financiële zin op een rij		7
C.4 Gewijzigd financieel kader voor 2017 en de gewijzigde meerjarenraming 2018-2021		8
BIJLAGE		9

Bijdrage per deelnemer
Bestuursnotitie

4-4-2017 12366

A. Inleiding

Op 29 juni 2016 is door het Algemeen Bestuur de begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2021 vastgesteld. Recentelijk is echter duidelijk geworden dat 7,86 fte "provinciale basistakenuitvoering" in het werkgebied van de RUD Limburg Noord, die in deze vastgestelde begroting zijn verminderd ten opzichte van de begroting 2016, toch in de formatie van de RUD Zuid-Limburg kunnen worden opgenomen. Dit heeft een gunstige invloed op de tarieven.
In de begroting 2016 is (destijds) aangekondigd dat er een wijziging van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (het wetsvoorstel VHT) aanstaande was, waarin werd voorzien dat de NetwerkRUD's in Nederland niet kunnen blijven bestaan en dat deze uiterlijk per 1 januari 2018 ook openbare lichamen als omschreven in de Wet gemeenschappelijke regelingen moeten zijn. Dit betekent dat zij dan zelfstandig kunnen deelnemen aan het rechtsverkeer, dat wil zeggen personeel benoemen, schorsen en ontslaan, en contracten kunnen afsluiten. Dit wetsvoorstel is in het tweede kwartaal van 2016 wet geworden. De wet VTH verplicht tot het inbrengen van het basistakenpakket in de desbetreffende omgevingsdienst.
Eind 2016 heeft de Provincie Limburg – in goed overleg met betrokkenen– besloten dat het personeel dat de basistaken voor de RUD Limburg Noord uitvoert, in de RUD Zuid-Limburg kan worden geplaatst.
Een en ander is door de Provincie Limburg besloten na ingewonnen juridisch advies, inhoudende dat de wet VTH de ruimte laat op "welke loonlijst" betrokken medewerkers staan.

B. Beheer van de RUD Zuid-Limburg

Organisatieomvang
Door deze wijziging gaat de totale organisatieomvang van 82,23 fte directe VTH functionarissen naar 90,09 fte. Het aantal indirecte functionarissen, bestaande uit directeur, afdelingshoofden, staf en secretariaat blijft ongewijzigd op 9,9 fte. Hierdoor komt de totale formatieomvang van de RUD Zuid-Limburg uit op 99,99 fte.

Werkzaamheden
De werkzaamheden van de RUD Zuid-Limburg blijven ongewijzigd. De 7,86 fte is formatie die benodigd is voor de uitvoering van basistaken van de Provincie Limburg in de regio van de RUD Limburg Noord.

C. Financieel

Zie voor het financieel overzicht pagina 8

Algemeen

Aanpassingen

De belangrijkste wijzigingen in aangepaste begroting 2017 ten opzichte van de in juni 2016 vastgestelde begroting zijn:

4-4-2017 12366

- Begrotingstechnische vertaling van de formatieinbreng van de Provincie Limburg ten behoeve van de uitvoering van de basistaken van de Provincie in het werkgebied van de RUD Limburg-Noord

Formatietoename
Het opnemen van de formatie groot 7,86 fte t.b.v. de uitvoering, namens de Provincie Limburg, voor haar basistaken die zijn ingebracht in de RUD Limburg Noord. Dit resulteert in een toename van de productieve uren van 10.665 uren.

C.1 Lasten

Personeelskosten
De personeelskosten van de RUD Zuid-Limburg zijn in 2017 gebaseerd op een formatie omvang van de RUD Zuid-Limburg van 99,99 fte, waarvan 90,09 fte direct. Hierin is de efficiencytaakstelling verwerkt. De toename van personeel met 7,86 fte betekent een toename van de loonkosten met € 584.000.
Daarnaast is voor alle personeelsleden de aanpassing in de salaristabellen meegenomen die vorig jaar, na het opstellen van de begroting bekend gemaakt is. Het totale effect van deze aanpassing bedraagt € 235.000

Huisvesting
Huisvesting maakt onderdeel uit van de met de Provincie Limburg gesloten overeenkomst huisvesting en ICT. De huisvestingskosten zijn aangepast voor de toegenomen formatie met 11,3 fte ondersteunende specialistische taken t.b.v. de basistaken "lucht en geluid" (conform eerdere besluitvorming begroting 2017), dit was in de vorige begroting nog niet verwerkt omdat alle bijkomende kosten behoudens salariskosten onbekend zijn. De kosten huisvesting en standaard ICT (kantoorautomatisering en VTH toepassing), zijn verhoogd met € 50.072, hierbij is ervan uitgegaan dat voor de nieuwe formatie dezelfde principes en prijzen gelden als voor de overige werkplekken.

Telefonie
Telefonie is eveneens vanwege van de toegenomen formatie aangepast met € 10.702.

Kosten standaardwerkplek
Met deze aanpassingen van huisvesting en telefonie zijn de kosten van een standaardwerkplek voor alle medewerkers van de RUD Zuid-Limburg op het juiste niveau gebracht. Dit maakt het mogelijk om een aangepaste uurprijs op de juiste manier te bepalen.

Niet opgenomen kosten
Een aantal kosten die direct samenhangen met de ondersteunende VTH-basistaken lucht en geluid moet nog nader worden bepaald. Het betreft specifieke huisvestingskosten samenhangend met stalling voertuigen en de thans bestaande kantoorruimte buiten het provinciehuis. Maar ook extra bergruimte voor persoonlijke beschermingsmiddelen, meetkamer, specialistische apparatuur, specialistische hard – en software, overige materialen.
Al deze zaken zullen nog afzonderlijk in kaart worden gebracht t.b.v. de begroting 2018. We gaan er vooralsnog vanuit dat deze kosten in 2017 nog deel uitmaken van de provinciebegroting en dat de RUD Zuid-Limburg uitsluitend gebruiker zal zijn zonder begrotingstechnische consequenties.

4-4-2017 12366

In de toekomst worden deze kosten opgenomen in de begroting van de RUD Zuid-Limburg. Uitgangspunt is hierbij dat de Provincie, conform afspraak, zorgt draagt voor een voor de RUD Zuid-Limburg budgetneutrale overdracht. Er zullen afzonderlijke prijzen bepaald worden voor de kosten van deze speciale voorzieningen. Indien ze gebruikt worden voor anderen dan de Provincie Limburg worden ze afzonderlijk doorbelast en worden de kosten voor de Provincie hiermee verminderd.

C.2 Baten

Hoofdinkomsten

De hoofdregel voor de inkomsten van de RUD Zuid-Limburg is dat deze bestaan uit bijdragen van de deelnemers in de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg. Deze bijdragen zijn gebaseerd op het afgesproken werkprogramma, waarin per deelnemer de uit te voeren taken en daarmee gemoeide uren zijn beschreven, alsmede overige te verlenen diensten. Overige financiën kunnen bestaan uit verleende subsidies van andere overheden, samenhangend met de taakuitvoering door de RUD Zuid-Limburg.
Bij de opstart van de RUD Zuid-Limburg is afgesproken dat er vanaf 2017 wordt gewerkt met outputfinanciering. De uitgangspunten voor de outputfinanciering zijn vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 9 december 2015. Deze zijn samen te vatten als volgt

- Er worden prijzen gehanteerd per product uit de productencatalogus;
- Aan de tarieven liggen normatieve uren per product en tarieven die afhankelijk zijn van de complexiteit van de taak;
- Indien de uitvoering sterk afwijkt (meer dan 100%) van de norm, dan worden er afzonderlijk maatwerkafspraken gemaakt;
- Er zijn 4 complexiteitsniveaus met elk een tarief;
- Elk tarief is gebaseerd op integrale uurkosten van de directe personeelsleden belast met de uitvoering;
- Hierbij wordt rekening gehouden met de inzet van door de Provincie Limburg ingebrachte capaciteit aan Technische Administratie.

De uurtarieven voor 2017 zijn voor de 4 complexiteitsniveaus als volgt:

	uurtarief vastgesteld 29 juni 2016	uurtarief na begrotingswijziging
zeer complex	€ 97,00	€ 95,00
complex	€ 87,00	€ 85,00
gemiddeld	€ 77,00	€ 75,00
eenvoudig	€ 67,00	€ 65,00

Dit betreft tarieven exclusief gebruik materieel.
De tarieven dalen door de toename van directe uren ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2017. Hierdoor worden de indirecte uren over meer uren uitgesmeerd en kunnen de tarieven dalen.

4-4-2017 12366

Adviestaken
Specialistische adviezen van de afdeling Specialismen buiten het werkprogramma om worden op basis van een kostenraming achteraf gefactureerd.

Materieel budget Provincie
De provincie stelt een specifiek materieel budget beschikbaar voor de uitvoering van de provinciale wettelijke taken. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de exploitatiekosten en vervangingskosten van de specifiek voor de provincie bestemde voertuigen en meetinstrumenten. De gesprekken hierover moeten nog plaatsvinden en dit budget is nog niet verwerkt in deze gewijzigde begroting.

Weerstandsvermogen
De aanpassing van de begroting heeft geen consequenties voor het weerstandsvermogen. Deze is immers gebaseerd op de risico-inventarisatie en die is niet aangepast bij deze begrotingswijziging. Het eerstvolgende moment van bepalen van de risico's is bij opstellen van de begroting 2018 en jaarrekening 2016.

Exploitatiesaldo
De tarieven zijn zodanig bepaald dat er geen exploitatiesaldo is en de opbrengsten precies kostendekkend zijn.

Gevolgen per deelnemer
Op dit moment zijn de nieuwe werkprogramma's bekend per deelnemer. De tariefverlaging heeft een gunstig effect op de geprognosticeerde bijdrage van een ieder aan de RUD Zuid-Limburg.
De uiteindelijke afdracht van de deelnemers is uiteraard ook afhankelijk van het aantal inrichtingen (pakketdeel) en de gewenste diensten (programmadeel) per deelnemer. Er zal inzicht worden gegeven in het prijseffect (de gevolgen van de verlaging van tarieven) en het volume-effect (dienstverlening en aantal inrichtingen).

4-4-2017 12366

C.3 Samenvattend de aanpassingen in financiële zin op een rij

In 2017 komt de gewijzigde begroting uit op € 10.19 mln in totaal.
Dit is exclusief de begroting voor ingebrachte activa vanwege ondersteunende VTH-basistaken "lucht en geluid" van de Provincie Limburg. Deze worden afzonderlijk begroot en komen als apart tarief voor materiaalgebruik naar voren indien van toepassing. De Provincie heeft de garantie gegeven dat er als gevolg van de extra overgedragen taken met de daarbij behorende mensen en middelen geen financieel nadeel ontstaat bij de RUD Zuid-Limburg.

De wijzigingen van de gewijzigde begroting 2017 ten opzichte van de eerder vastgestelde begroting 2017 op een rij:

De gewijzigde begroting 2017 stijgt ten opzichte van de eerder vastgestelde begroting 2017 met € 0.95 mln.

Dit komt doordat:
X € 1.000

Meerkosten:

Lonen personeelstoename	584
Lonen aanpassing salaristabellen	235
Huisvesting	45
Telefonie	10
Overige kosten	79
Totaal wijzigingen begroting 2017	953

4-4-2017 12366

C.4 Gewijzigd financieel kader voor 2017 en de gewijzigde meerjarenraming 2018-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PERSONELE LASTEN	-2,50%	-3,75%	-5,00%	-5,00%	-5,00%	-5,00%
Salariskosten	**€ 7.453.506**	**€ 7.827.355**	**€ 7.739.957**	**€ 7.739.957**	**€ 7.739.957**	**€ 7.739.957**
Overige personele kosten	€ 797.512	€ 832.585	€ 826.130	€ 826.130	€ 826.130	€ 826.130
PERSONEEL DERDEN						
Inhuur bij ziekte	€ 149.070	€ 156.547	€ 154.799	€ 154.799	€ 154.799	€ 154.799
Inhuur Overhead	€ 369.595	€ 372.922	€ 372.922	€ 372.922	€ 372.922	€ 372.922
Kwaliteitssysteem RUD	€ 40.500	€ 41.270	€ 41.270	€ 41.270	€ 41.270	€ 41.270
KAPITAALLASTEN ICT						
Rente	€ 12.500	**€ 12.500**	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500
Afschrijving	€ 50.000	**€ 50.000**	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
INDIRECTE KOSTEN	€ 729.086	€ 797.677	€ 797.677	€ 797.677	€ 906.400	€ 1.015.122
ONVOORZIEN						
Onvoorzien 5% (incl afronding)	€ 88.933	€ 94.529	€ 94.119	€ 94.119	€ 99.555	€ 104.991
	€ 9.690.703	€ 10.185.385	€ 10.089.374	€ 10.089.374	€ 10.203.532	€ 10.317.691
fte primair proces	89,11	90,09	88,96	88,96	88,96	88,96

7,86 fte Provincie medewerkers die werkzaamheden t.b.v. het basistakenpakket ingebracht in de RUD Limburg Noord werkzaamheden verrichten, zullen in de RUD Zuid-Limburg geplaatst worden. De werkzaamheden van de RUD Zuid-Limburg blijven ongewijzigd. De 7,86 fte is formatie die benodigd is voor de uitvoering van VTH-basistaken van de Provincie Limburg in de regio van de RUD Limburg Noord.

Door deze wijziging groeit de begroting 2017 van € 9,2 miljoen naar € 9,9 miljoen, tevens zijn de salarissen aangepast aan de nieuwe salaristabellen hetgeen een verhoging van € 0,25 miljoen verhoging betekent. De totale begroting komt na de aanpassingen uit op € 10,2 miljoen. Het personeelsbestand groeit van 82,23 directe personeelsleden naar 90,09 ten opzichte van de in juni 2016 vastgestelde begroting.

Omdat de overhead uitsluitend toeneemt voor de indirecte kosten van huisvesting en de personele overhead gelijk blijft, is het gevolg van deze aanpassing is dat de uurtarieven met € 2,-- per uur kunnen dalen, de overhead wordt immers uitgesmeerd over een groter aantal (+10.611) directe uren

4-4-2017 12366

BIJLAGE

Bijdrage per deelnemer

De effecten van de verlaging van de uurtarieven zijn verwerkt in de werkprogramma's 2017. Die zijn besproken met de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

4-4-2017 12366

BIJLAGE
Bestuursnotitie

Datum 28 juni 2017
Onderwerp Zienswijzen Begrotingswijziging 2017

4-4-2017 12366

De raad van de gemeente Brunssum
Postbus 250
6440 AG BRUNSSUM

Ons kenmerk	2017/20312	**Maastricht**	31 MAART 2017
Uw kenmerk	-	**Verzonden**	31 MAART 2017
Bijlage(n)	3		
Contactpersoon	H. Frins		
Telefoon	06 – 55 41 89 12		
E-mail	hma@rudzl.nl		
Onderwerp	Voorlopige jaarrekening 2016, ontwerpbegroting 2018, meerjarenraming 2019-2022 en begrotingswijziging 2017		

Geachte raadsleden,

Bijgevoegd treft u de voorlopige jaarrekening 2016 van de RUD Zuid-Limburg aan.
Het Algemeen Bestuur van de RUD Zuid-Limburg stelt de jaarrekening 2016, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen, vast.
Voorts ontvangt u de ontwerpbegroting 2018, meerjarenraming 2019-2022 en een begrotingswijziging van de begroting 2017 van de RUD Zuid-Limburg.
Uw mogelijke zienswijzen op de ontwerpbegroting 2018, meerjarenraming 2019-2022 en/of de begrotingswijziging van de begroting 2017 ontvangen wij graag voor 1 juni 2017.

Met vriendelijke groet,
Het Dagelijks Bestuur van de RUD Zuid-Limburg,

De secretaris,	De voorzitter,
L.M. Kobes	G.J.M. Cox

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
info@rudzuidlimburg.nl

Tel + 31 (0)43 389 73 30
Fax + 31 (0)43 361 78 11
www.rudzuidlimburg.nl

IBAN –nummer:
NL53BNGH0285159127
BIC-code: BNGHNL2G

4-4-2017 12366

Jaarstukken 2016

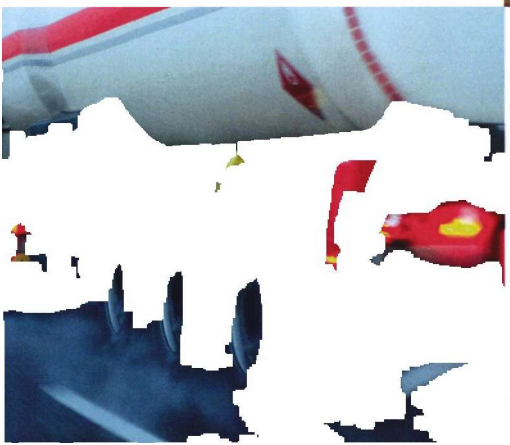

RUD ZuidLimburg

Limburglaan 10
6229 GA Maastricht
Postbus 5700
6202 MA Maastricht
www.rudzuidlimburg.nl

1703 15

4-4-2017 12366

Jaarstukken

2016

RUD ZuidLimburg

4-4-2017 12366

Inhoudsopgave

1.	**Inleiding**	**3**
2.	**Jaarverslag**	**4**
2.1.	Verantwoording Jaarplan	4
2.1.1.	Vergunningen	5
2.1.2.	Toezicht en Handhaving	7
2.1.3.	Specialismen	13
2.2.	Paragrafen	15
2.2.1.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	15
2.2.2.	Financiering	16
2.2.3.	Bedrijfsvoering	17
2.2.4.	Verbonden partijen	19
3.	**Jaarrekening**	**20**
3.1.	Balans per 31 december 2016	20
3.2.	Toelichting op de balans	21
3.3.	Overzicht Baten en Lasten 2016	23
3.4.	Toelichting op de baten en lasten 2016	24
3.5.	Gegevens in het kader van WNT	28
4.	**Bijlagen**	**31**
4.1.	Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling	32
4.2.	Controleverklaring	33
4.3.	Begroting en resultaten gespecificeerd	38

4-4-2017 12366

1. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2016. Voor het eerst komt de RUD Zuid-Limburg met een geïntegreerd stuk waarin de verantwoording op de inhoudelijke voornemens en de financiële resultaten in gezamenlijkheid worden gepresenteerd.

Het eerste deel van de jaarstukken bevat het jaarverslag. In het jaarverslag legt de RUD Zuid-Limburg verantwoording af ten aanzien van de realisatie van met name de plannen zoals gepresenteerd in het jaarplan 2016. Dit betreft de inhoudelijke verantwoording.
Het tweede deel bevat de jaarrekening. Dit is de financiële verantwoording opgesteld volgens het daarvoor geldende wettelijk kader en gecontroleerd door onze accountant.

De missie en visie van de RUD Zuid-Limburg zijn in 2016 in het vastgestelde koersdocument waarin de ambitie voor 2020 is geformuleerd, aangescherpt.

De ambitie voor 2020 luidt:
"In 2020 is de RUD ZL de gezaghebbende milieuautoriteit, waarbij de focus vooral ligt bij de complexe milieutaken, het bevorderen van veiligheid in de regio, incidentpreventie en het bieden van meerwaarde voor de opdrachtgevers vanuit bundeling van specialistische kennis."

De missie en visie van de organisatie zijn op basis van deze ambitie als volgt aangescherpt:
Missie: *"Wij als RUD Zuid-Limburg werken samen met onze partners aan de totstandkoming van een veilige leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit"*
Visie: *"Wij zijn voor onze opdrachtgevers de gezaghebbende milieuautoriteit en wij bieden meerwaarde door bundeling van specialistische kennis, door een goede kennis van de lokale situatie, een efficiënte bedrijfsvoering en continuïteit van dienstverlening".*

In 2016 is er nog geen personeel geplaatst binnen de RUD Zuid-Limburg, de onderhandelingen met de werknemersvertegenwoordiging zijn nog niet afgerond. Eind 2016 is er een advies van de door de werkgever- en werknemersvertegenwoordiging ingestelde commissie van wijzen ontvangen. Op basis van dit advies zijn de gesprekken hervat.

De jaarrekening 2016 sluit op een positief resultaat van € 450.982

2. Jaarverslag

2.1. Verantwoording Jaarplan

Algemeen

De nieuwe Omgevingswet
2016 heeft in het teken gestaan van de openbare consultatie van de vier ontwerp Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) van de Omgevingswet. In het kader van deze consultatie zijn door diverse organisaties en partijen, waaronder de VNG en het IPO, inhoudelijke reacties ingediend op deze AMvB's. Vanuit het BRZO+ platform heeft de RUD Zuid-Limburg de coördinatie op zich genomen voor het opstellen van een gezamenlijke reactie van de zes BRZO-Omgevingsdiensten. Deze reactie is aangeboden aan het IPO en is door het IPO als bijlage bij de gecoördineerde IPO-reactie ingediend bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I & M).

Naast de consultatie van de AMvB's heeft de RUD Zuid-Limburg namens de provincie Limburg deelgenomen aan overleggen met het Ministerie van I & M om de gevolgen van de Omgevingswet voor de site Chemelot te spreken. Deze gesprekken hebben ertoe geleid dat er voor de site Chemelot een pilotproject wordt gestart waarin alle relevante partijen (Ministerie I & M, gemeenten, bedrijven, Waterschap, Rijkswaterstaat, Veiligheidsregio en GGD Zuid Limburg) rond de site betrokken worden en waarbij het implementatieteam van I & M ondersteuning gaat bieden. De formele aanvraag voor deze ondersteuning is door de provincie Limburg, mede namens de gemeente Sittard-Geleen en de bedrijven op het bedrijventerrein Chemelot eind 2016 ingediend.

Tot slot heeft de RUD-Zuid-Limburg in het kader van de regionale samenwerking contact gezocht met de GGD Zuid Limburg en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Er zijn afspraken gemaakt om gezamenlijk de mogelijkheden te verkennen om de Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie Limburg te ondersteunen bij de implementatie van de Omgevingswet en de bevordering van de ketensamenwerking.

Nieuwe vorm van verslaglegging
De format van de kwartaalrapportage is met ingang van het 2^{e} kwartaal gewijzigd. Naast de behandelde en in behandeling zijnde zaken rapporteren we meer op inhoud, voor wat betreft de meer arbeidsintensieve en bestuurlijk gevoelige zaken.

4-4-2017 12366

2.1.1. Vergunningen

Als prestatie-indicatoren zijn in de begroting en jaarplan 2016 voor wat betreft vergunningen de volgende opgenomen:

Speerpunt	Prestatie-indicator	Informatievoorziening
Tijdige vergunningen/advies over de te nemen beslissing op een aanvraag	95% van de vergunningen in mandaat c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag dient binnen de wettelijke c.q. afgesproken termijn behandeld te zijn tenzij wordt ingestemd met termijnverlenging	VTH applicatie op basis van aanvraag- én besluit/adviesdatum
Kwaliteit	Vergunningen c.q. adviezen over de te nemen beslissing op een aanvraag voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever	Rechterlijke toets c.q. uitspraak Raad van State

Tijdige vergunningen
Van het totaal aantal in 2016 ontvangen vergunningaanvragen is 98% binnen de wettelijke termijnen afgerond.

Kwaliteit
In 2016 zijn in totaal 8 bezwaar en beroep procedures in behandeling genomen. Hiervan zijn 5 procedures 'ongegrond', 'ingetrokken' c.q. 'niet-ontvankelijk' verklaard. De overige bezwaar- en beroepsprocedures zijn nog in behandeling en wachten op een definitieve uitspraak.

2.1.1.1 Aantal producten

Het aantal vergunning producten voor 2016 zijn:
- 87 Uitgebreide vergunningprocedures afgerond;
- 41 Uitgebreide vergunningprocedures in behandeling;
- 335 Reguliere vergunningprocedures afgerond;
- 62 Reguliere vergunningprocedures in behandeling.
- 207 Vooroverleg of overleg voeren.

Het aantal meldingen producten voor 2016 zijn:
- 390 Meldingen Activiteitenbesluit;
- 28 Maatwerkvoorschriften;
- 4 Overige meldingen.

Het aantal overige vergunning producten in 2016 zijn:
- 9 Beroep, bezwaar of zienswijze behandelen;
- 99 Overige advisering vergunningen;
- 99 Taakstellende voorschriften;
- 24 Toestemming EVOA (Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen);
- 53 Toetsing e-MJV (elektronisch milieujaarverslag);
- 85 Vuurwerkmelding en/of ontbrandingstoestemmingen;
- 56 WOB verzoeken (incl. T&H).

2.1.1.2 Speerpunten en projecten Vergunningen

Programmatische aanpak van de actualisatie van deelvergunningen van de site Chemelot.
Zowel aan de zijde van de bedrijven op de site Chemelot als bij de uitvoeringsorganisatie RUD Zuid-Limburg bestaat de wens om op een programmatische wijze te komen tot de actualisatie van het bestand van de deelvergunningen op dit complexe bedrijventerrein.
Daartoe is een programmateam gevormd van medewerkers van CSP/ bedrijven op Chemelot en medewerkers van de afdeling Vergunningen van de RUD Zuid-Limburg.
Dit programmateam heeft een werkprogramma opgesteld met criteria voor prioriteitsstelling en prioriteiten voor een meerjarenprogramma van de actualisatie van de deelvergunningen op het bedrijventerrein site Chemelot. Dit programma is nadrukkelijk een intern werkprogramma.
De voornaamste reden hiervoor is dat de actualisatie van deelvergunningen in voortdurende prioriteitsstrijd is met nieuwbouwprojecten en veranderingsprojecten op de site. Daarnaast zijn natuurlijk ook de personele inzet van geschikte medewerkers voor het opstellen van aanvragen bij de bedrijven en voor het beoordelen van concepten en het opstellen van (ontwerp)besluiten maar beperkt.

Landelijk deelprojecten vergunningen
De RUD Zuid-Limburg heeft een actieve rol vervuld in de diverse landelijke deelprojecten genoemd in het jaarplan.

- Afstemming interpretatie normen en richtlijnen
- Afstemming BRZO+ partners
- Landelijk accountmanagement
- PGS 29 (tankopslag vloeistoffen)
- Geconsolideerd vergunningenbestand
- Redactie standaardteksten

De resultaten van deze deelprojecten worden in de werkprocessen geïntegreerd. De deelname van de RUD Zuid-Limburg in deze deelprojecten is gefinancierd middels subsidiegelden afkomstig van het ministerie van I & M en verstrekt door de Provincie Zuid-Holland.

Geconsolideerd vergunningen overzicht
In 2015 is het project *geconsolideerd vergunningen overzicht* van start gegaan. Het project heeft tot doel om te komen tot een actueel overzicht per BRZO+ inrichting over de situatie op gebied van de vigerende omgevingsvergunningen. Daarnaast wil de projectgroep een visie ontwikkelen hoe om te gaan met de voorschriften uit de vergunning en de van toepassing zijnde regels uit het Activiteitenbesluit milieubeheer.
In 2015 heeft er een afbakening plaatsgevonden en is een *Masterplan* opgesteld. In de periode 2016 - 2018 volgt de implementatie en uitvoering hiervan. Het geconsolideerd overzicht wordt beperkt tot milieugerelateerde omgevingsvergunningen, andere (Wabo) onderdelen (bijv. bouwen) worden niet in het geconsolideerd overzicht opgenomen.

In 2016 is gestart met het invullen van de geconsolideerde vergunningen overzichten voor de BRZO- en RIE 4-inrichtingen. Het invullen is gebeurd door de vergunningverlener die in het kader van de Wabo de inrichting in zijn/haar portefeuille heeft. Het daadwerkelijk invullen heeft voor meeste inrichtingen plaatsgevonden in het najaar. Momenteel is voor 92% van de inrichtingen een geconsolideerd vergunningen overzicht opgesteld. Hiermee is de landelijke doelstelling van 80% ruim gehaald. In januari 2017 zal naar verwachting voor alle BRZO- en RIE 4-inrichtingen het geconsolideerd vergunningenoverzicht ingevuld zijn.

4-4-2017 12366

Activiteitenbesluit milieubeheer
In 2016 is door de afdeling uitvoering gegeven aan het in werking treden van de 4e tranche van het Activiteitenbesluit. Dit is met name relevant voor (vergunningplichtige) bedrijven, waar emissies naar de lucht of emissies van geur een rol spelen bij de milieuafwegingen.
M.n. bij de vergunningplichtige bedrijven levert dit grote veranderingen op in de overwegingen, het toepassen van algemeen geldende voorschriften en eventueel benodigde specifieke maatwerkvoorschriften voor reeds bestaande situaties.

2.1.2. Toezicht en Handhaving

Onderstaande indicatoren zijn voor Toezicht en Handhaving opgenomen in de begroting 2016.

Speerpunt	Prestatie indicator
Kwaliteit	Toezichtrapporten voldoen aan de meest actuele wet- en regelgeving en het beleid van de opdrachtgever
Tijdigheid	Uitvoering werkprogramma opdrachtgever zoals onderling afgesproken

2.1.2.1 Realisatie aantallen

Reguliere (milieu)controles
In 2016 zijn in totaal circa 820 reguliere controles ingepland.
Totaal zijn in het verslagjaar 1.122 (milieu) controles uitgevoerd, onder te verdelen in:

- 59 inspecties BRZO (incl. RIE 4)
- 16 beoordelingen van (Installatie)veiligheidsrapporten ((I)VR'en)
- 8 BRZO incidentenonderzoeken
- 704 overige Wabo-inspecties (RIE, basis- en niet basistaken)
- 68 controles vuurwerkopslaglocaties
- 52 controles vuurwerkevenementen
- 207 overige inspecties (o.a. klacht-controles, incidentcontroles, administratieve controles, aspectcontroles)

Van de uitgevoerde controles zijn 75 controles nog in uitvoering/behandeling.

Hercontroles
De regulier uitgevoerde (milieu)controles resulteerden in 357 hercontroles (30 %).

Administratief toezicht afvalbedrijven
In 2016 is aandacht besteed aan administratief toezicht bij afvalbedrijven. Het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen (LMA) controleert in opdracht van de provincie Limburg maandelijks administratief het meldgedrag van een zeventigtal afvalbedrijven en kijkt ook naar een deel van de kwaliteit van het meldgedrag. Bij tekortkomingen is door het LMA actie ondernomen naar het bedrijf middels waarschuwingsbrieven, in een beperkt aantal gevallen zijn bedrijven hiertoe door de toezichthouder van de RUD Zuid-Limburg fysiek gecontroleerd en is een bestuursrechtelijk traject ingezet.
Tevens heeft de RUD Zuid-Limburg de afvalmodule van een 53 ingediende milieujaarverslagen beoordeeld.

Afhandeling klachten en meldingen ongewone voorvallen

De RUD Zuid-Limburg behandelt alle klachten en meldingen ongewone voorvallen van bedrijven die door haar partners zijn ingebracht. De meldingen hiervan kunnen zowel administratief als fysiek worden afgehandeld door middel van controles ter plekke. In 2016 zijn 359 klachten en 136 meldingen ongewone voorvallen ontvangen en geregistreerd.

Bestuursrechtelijke handhaving
In 2016 zijn negen verzoeken om handhaving ingediend, waarvan vier verzoeken nog in behandeling zijn, één verzoek is toegewezen, twee verzoeken zijn afgewezen en bij twee verzoeken zijn de geconstateerde overtredingen zonder verdere procedure opgelost. Daarnaast zijn in 2016 circa dertig brieven gestuurd, waarin de overtreder in de gelegenheid is gesteld om een zienswijze in te dienen tegen het voornemen om een bestuursrechtelijke sanctie op te leggen. Vanwege het niet beëindigen van de desbetreffende overtreding zijn hierop door de RUD Zuid-Limburg of op advies van de RUD Zuid-Limburg zes lasten onder dwangsom en twee lasten onder bestuursdwang opgelegd.

In 2016 heeft de RUD Zuid-Limburg extra juridische capaciteit ingezet ten behoeve van een tweetal provinciale afvalbedrijven. Bij beide bedrijven hebben wij adviezen aangereikt met betrekking tot de effectuering van een bestuursdwangtraject. Daarnaast heeft de RUD Zuid-Limburg de provincie geadviseerd bij het afvoeren van het nog aanwezig (gevaarlijk) afval. De daadwerkelijke overtredingen zijn daarbij beëindigd waarbij er nog een nasleep van juridische procedures zal plaatsvinden. Het Openbaar Ministerie is bij beide bedrijven een strafrechtelijk onderzoek gestart. Vanwege het faillissement van beide ondernemingen blijft de samenleving hoogst waarschijnlijk met de gemaakte kosten van de effectuering achter.

Daarnaast is veel juridische capaciteit ingezet voor een bestuursrechtelijk handhavingstraject met betrekking tot geur en geluidsoverlast afkomstig van een pluimveehouderij in de gemeente Gulpen-Wittem. Diverse overleggen met omwonenden alsmede de advisering van de RUD Zuid-Limburg met betrekking tot het opleggen van een dwangsom heeft ertoe geleid dat de overtreding ten aanzien van geluid is beëindigd.

Ook heeft de RUD Zuid-Limburg in 2016 ondersteuning verleend bij handhavingsacties (samen met gemeente, politie, belastingdienst) in de gemeenten Voerendaal en Heerlen.

2.1.2.2 Overtredingen-naleefgedrag

Naar aanleiding van de in 2016 uitgevoerde controles zijn er in totaal 410 overtredingen geconstateerd. De top drie van geconstateerde overtredingen is in onderstaande tabel weergegeven.

	Hoofdthema overtredingen	**Aantal**
1	Installaties	121 (30%)
2	Bodem (grond- en hulpstoffen)	76 (19%)
3	Externe Veiligheid	68 (17%)

De top drie overtredingen per hoofdthema zijn nog verder onder te verdelen in subthema's.
Deze onderverdeling is in onderstaande tabel uitgewerkt en nader toegelicht.

4-4-2017 12366

Hoofdthema	Subthema	Toelichting / omschrijving overtreding
1. Installaties	**Adm. Verplichting**	Registratie/administratie van bv keurings- en onderhoudsgegevens (zoals logboeken)
	Keuringen	(Periodieke) keuringen van o.a. stook- en koelinstallaties
	Onderhoud	(Periodiek) onderhoud aan installaties
2. Bodem (grond- en hulpstoffen)	**Adm. Verplichting**	Registratie/administratie van gegevens; behouden van logboeken e.d.
	Financiële zekerheid	Het betreft hier een dekking van de aansprakelijkheid die voortvloeit uit verontreiniging van de bodem als gevolg van de opslag van vloeibare brandstof (of afgewerkte olie) in bv. een ondergrondse tank.
	Keuringen	Keuringen van bv. vloeistofdichte voorzieningen
	Verontreiniging	B.v. lekkage / morsen op of in de bodem
	Voorziening	Overtredingen m.b.t. bodembeschermende voorzieningen (lekbakken, vloeren etc.)
3. Externe Veiligheid	**Admin. Verplichting**	Registratie / administratie van bv. opgeslagen gevaarlijke stoffen
	Afstandseisen	Overtredingen op grond van afstanden ten opzichte van belendingen
	Keuringen	Keuringen van bv. gasflessen/gastanks e.d.
	Onderhoud	Onderhoud van voorzieningen
	Opslag gassen (flessen en tanks)	Overtredingen t.a.v. opslag van gasflessen en tanks
	Opslag gevaarlijke stoffen	Overtredingen t.a.v. opslag van gevaarlijke stoffen in emballage

In onderstaande overzichten zijn grafisch de top 3 overtredingen per hoofd- en subthema weergegeven.

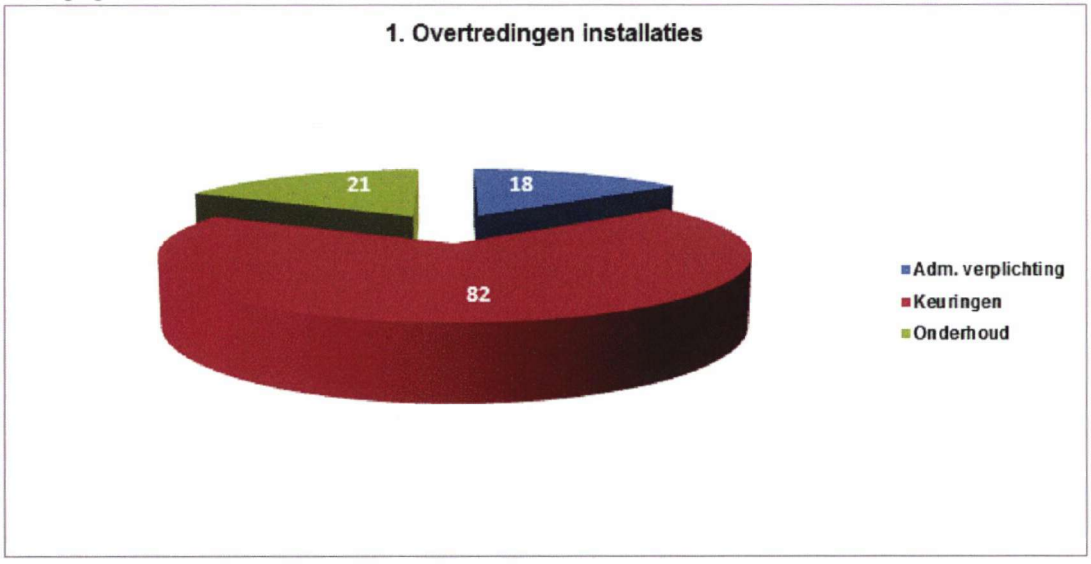

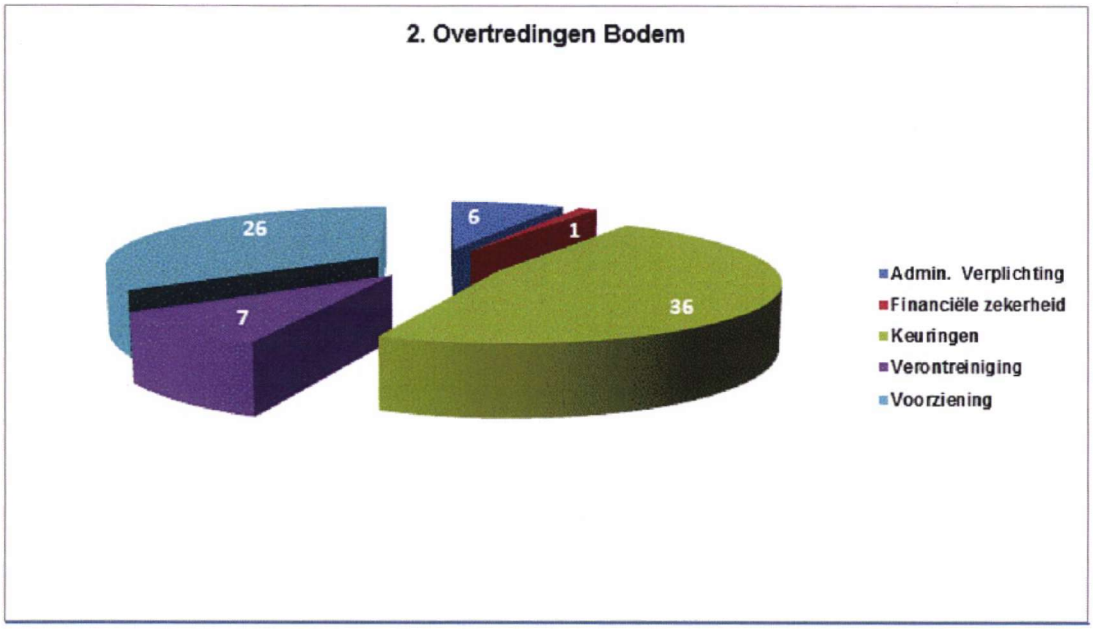

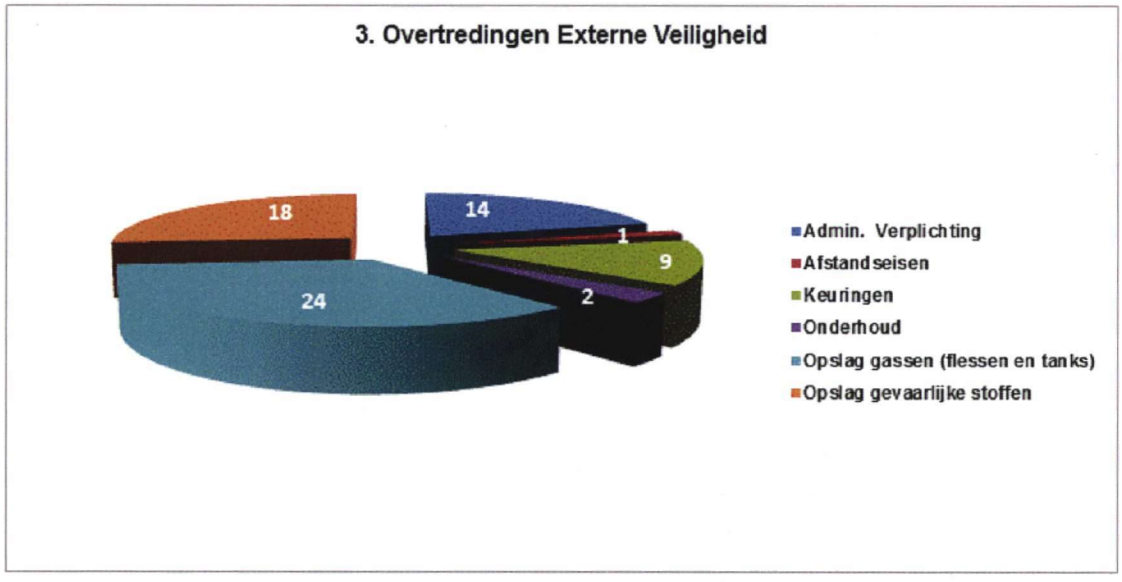

2.1.2.3 Speerpunten en projecten Toezicht en Handhaving

Wijzigingen Activiteitenbesluit milieubeheer 'vierde tranche'
Op 1 oktober 2015 is het besluit tot wijziging Activiteitenbesluit milieubeheer 'vierde tranche' gepubliceerd. De wijzigingen in het Activiteitenbesluit milieubeheer hebben consequenties voor de typering van bepaalde bedrijven/branches. Deze wijzigingen hebben een onderdeel gevormd bij de uit te voeren controles in 2016. Tijdens alle reguliere controles is de actualiteit van de bedrijfssituatie aan de orde gesteld en is getoetst in hoeverre deze gevolgen heeft gehad voor de typering van de bedrijven.

Energie
Energiebesparing was in 2016 een speerpunt tijdens inspecties. Het betreft hier een landelijk speerpunt. In het bijzonder is dit item uitvoerig behandeld bij die bedrijven waar dit thema nog niet aan de orde is gekomen. Het betreft bedrijven die onder meer vanwege controlefrequenties/prioritering in

4-4-2017 12366

voorgaande jaren nog niet zijn bezocht. Ook is in eind 2016 gestart met het bijscholen/specialiseren van toezichthouders op het gebied van energiebesparing. De opleiding zal doorlopen tot begin 2017. Het doel van verdiepings(specialistische)opleiding is om medewerkers op te leiden tot "energiespecialisten" die zelfstandig controles gaan uitvoeren bij de grotere energieverbruikers.

Project Mobiel toezicht
In 2016 is gestart met de uitvoering van het project "mobiel toezicht", waarvoor reeds in 2015 een projectplan is opgesteld. Dit project maakt onderdeel uit van het informatiebeleidsplan 2015-2016 van de RUD Zuid-Limburg. Het is de bedoeling dat een dertigtal toezichthouders van de afdeling Toezicht en Handhaving gebruik gaan maken van een mobiele applicatie voor het uitvoeren van controles. Het betreft in beginsel toezicht binnen de vakgebieden brandveiligheid, vuurwerkevenementen en milieu inrichtingen (type A- en B-inrichtingen). Het implementeren van mobiel toezicht buiten de hiervoor genoemde vakgebieden valt buiten de scope van dit project.
Voor het uitvoeren van dit mobiel toezicht heeft de RUD Zuid-Limburg een applicatie in gebruik genomen, die is aangekocht door middel van een meervoudige onderhandse aanbestedingsprocedure. De Bijzondere Ondernemingsraad is geïnformeerd over dit project.
In september 2016 is gestart met het implementatietraject van de applicatie. Deze implementatie vindt gefaseerd plaats. Allereerst is gestart met een pilot/test met enkele door de leverancier van de applicatie opgeleide hoofdgebruikers. De verwachting is dat de pilot in het eerste kwartaal van 2017 is afgerond. Na deze pilotfase vindt een verdere uitrol plaats over de afdeling Toezicht en Handhaving (gepland in tweede kwartaal 2017).

Controle thema's in 2016
Voor het jaar 2016 zijn voor de provinciale als de gemeentelijke branches controle thema's bepaald. Hierbij valt te denken aan de thema's zoals afvalwater, lucht, geluid, (gevaarlijke) afvalstoffen, brandveiligheid, externe veiligheid, gezondheid, energie, stookinstallaties en koelinstallaties. Tijdens reguliere controles zijn deze thema's punt van aandacht geweest. Gedurende het jaar 2016 is het naleefgedrag van deze thema's geregistreerd. De resultaten van het naleefgedrag (top 5 overtredingen) zijn zoals eerder in dit verslag is aangegeven gemonitord. De resultaten van deze monitoring leidt tot input voor de controlethema's voor het jaar 2017.

BRZO
Audit Brzo-handhavingsstrategie
De doelstelling van dit project is nagaan hoe de BRZO-handhavingsstrategie bij de verschillende BRZO-omgevingsdiensten (OD's)wordt toegepast, door het uitvoeren van audits. In 2015 is er een audit uitgevoerd bij de afzonderlijke zes BRZO-OD's door een auditteam bestaande uit vertegenwoordigers van de naastgelegen omgevingsdiensten. De eindrapportage van deze audit is in het eerste kwartaal van 2016 opgeleverd. Uit de rapportage blijkt dat conform de handhavingsstrategie wordt gewerkt. Tegelijkertijd zijn er, gelet op de samenwerking met de overige inspectiepartners (ISZW, veiligheidsregio's en waterkwaliteitsbeheerders aanbevelingen gedaan richting Brzo+ op strategisch, tactisch en inhoudelijk niveau. Deze aanbevelingen zijn aansluitend door Brzo+ opgepakt en zullen in 2017 verder worden geïmplementeerd, waarbij tevens de Brzo Handhavingsstrategie met de inwerkingtreding van het Brzo 2015 zal worden herijkt.
Strategische aanbeveling: Met de inwerkingtreding van het Brzo 2015 (per 8 juli 2015) én de bevindingen uit de audits van de 6 Brzo OD's is het aan te bevelen de op 14 januari 2013 in LAT RB vastgestelde "Landelijke Handhavingsstrategie Brzo 1999" én de in november 2014 door Brzo+ vastgestelde "Handreiking voor het toepassen van de landelijke Handhavingsstrategie Brzo 1999" in 2016 door alle betrokken overheidsinstanties te herijken en aansluitend door alle bevoegde gezagen bestuurlijk te laten vaststellen. In het verlengde hiervan tevens de aanbeveling de voormalige landelijke werkgroep "Brzo Handhavingsstrategie 1999" te reactiveren, dan wel een nieuwe werkgroep

"Brzo Handhavingsstrategie 2015" in Brzo+ te laten benoemen en alle strategische en operationele aanbevelingen uit het eindrapport van de projectgroep te implementeren.
Operationele aanbeveling: Bij de herijking van de "landelijke Handhavingsstrategie Brzo" dient aandacht te worden geschonken aan situaties waarbij een VBS-element als "matig" is beoordeeld en het bedrijf op dat moment de overtreding zelf heeft geconstateerd en proactief is gestart met het treffen van alle noodzakelijke maatregelen, teneinde de overtreding(en) ongedaan te maken. Duidelijkheid moet er in dat geval zijn over de wijze waarop de handhavingsstrategie moet worden gevolgd. Kan volstaan worden met het gemotiveerd in het inspectierapport afwijken van de handhavingsstrategie of moet alsnog handhavend worden opgetreden door het opleggen van een sanctie in de vorm van een hersteltermijn, die spoort met de termijn waarbinnen het bedrijf zelf aangeeft dat zij de overtreding ongedaan zullen maken?

Opleidingen, voldoen aan kwaliteitscriteria 2.1
De doelstelling van dit project is om iedere vergunningverlener, toezichthouder of handhaver van de zes BRZO-OD's, die werkzaamheden verricht bij een BRZO- of RIE4-bedrijf te laten voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen, zoals geformuleerd in de kwaliteitscriteria 2.1. In 2015 zijn zogenaamde entreetoetsen uitgevoerd om te bepalen welke opleidingen nog gevolgd zouden moeten worden door de huidige medewerkers. Deze entreetoetsen zijn voor de RUD Zuid-Limburg in 2015 afgerond. In september 2015 zijn de opleidingen ('modules') op hbo-niveau gestart en zullen deze doorlopen in 2017.

Landelijk register opleidingsniveau BRZO-medewerkers
Doel van dit project is het opstellen en ontwikkelen van een landelijk openbaar register van gecertificeerde medewerkers voor de uitvoering van VTH-taken bij BRZO- en RIE 4-bedrijven. Dit register dient te voldoen aan de eisen ingevolge de Wet bescherming persoonsgegevens. Naast het feit dat het actueel houden van de opleidingenmatrix per BRZO-OD op persoonsniveau erg tijdrovend is gebleken én de opzet van een openbaar register dat voldoet aan de eisen in het kader van de Wet bescherming persoonsgegevens heeft ertoe geleid dat de oplevering van het register pas in 2017 kan plaatsvinden.
De RUD Zuid-Limburg neemt daarnaast actief deel in BRZO-projecten op het gebied van vergunningen.

4-4-2017 12366

2.1.3. Specialismen

Onderstaande indicatoren zijn voor de afdeling Specialismen opgenomen in het Jaarplan 2016.

Speerpunt	Prestatie indicator
Kwaliteit	De adviezen bevatten heldere conclusies en zijn transparant in de afwegingen
Tijdigheid	80% van de adviezen is voor de afgesproken termijn aan de opdrachtgever verzonden

2.1.3.1 Milieuadviezen

In 2016 zijn 230 milieuadviezen verstrekt die in 30 situaties betrekking hadden op verzoeken die te maken hadden met de beoordeling en advisering over integrale en daarmee dus meerdere milieuaspecten, als gevolg van mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast werd in ongeveer de helft van de gevallen (105) een verzoek tot advies gevraagd met betrekking tot het aspect geluid. De overige verzoeken die afgehandeld werden hadden veelal specifiek betrekking op de aspecten externe veiligheid (in 40 situaties), bodem (in 23 situaties) en energie (in 15 situaties). Tot slot werden 17 adviezen verstrekt die betrekking hadden op diverse overige milieuaspecten (o.a. lucht en asbest).

Elk afgegeven milieuadvies wordt op inhoud en resultaat door een vakinhoudelijke collega kwalitatief gecontroleerd. Daarbij wordt beoordeeld of er met behulp van duidelijke en transparante afwegingen heldere conclusies zijn geformuleerd en dat daarmee tegemoet gekomen wordt aan de wensen van die klant. Ook wordt beoordeeld of de afgegeven adviezen tijdig verstrekt zijn. In 2016 waren meer dan 80 % van de adviezen binnen de daarvoor afgesproken termijn verstrekt en daarmee werd voldaan aan de gestelde prestatie-indicator 'tijdigheid'.

2.1.3.2 Bouwen

Een aanzienlijk aantal medewerkers van de afdeling Specialismen verricht werkzaamheden die te maken hebben de activiteit 'bouwen'. Daarbij worden niet alleen de benodigde vergunningen (in 2016 in totaal 122 stuks) voor deze activiteit verleend, maar wordt ook toezicht gedurende de uitvoering van die bouwwerkzaamheden op de bouwplaats gehouden. Afgelopen jaar is de omvang van deze werkzaamheden toegenomen en verwacht wordt dat deze groei de komende tijd verder zal doorzetten. Rekening houdend met de risico's van zowel de opdrachtgevers als het bevoegde gezag heeft de focus van deze medewerkers in 2016 veelal gelegen bij het tijdig be- en afhandelen van voornoemde aanvragen voor vergunningen. Daarnaast zijn de medewerkers van dit deel van de afdeling continu bezig met het implementeren en uitvoeren van bepaalde kwaliteitsverbeteringen. Daarbij wordt met behulp van nieuwe software en de invoer en het gebruik van digitale handhavingstools niet alleen gezorgd voor de verbetering van de bestaande werkprocessen, maar wordt ook efficiënter gewerkt. Het creëren van meer transparantie naar onze opdrachtgevers staat daarbij voor ons als RUD Zuid-Limburg voorop.

<u>Bouwtoezicht na vergunningverlening</u>
Korte tijd nadat een omgevingsvergunning voor de activiteit 'bouwen' verleend is wordt op initiatief van een toezichthouder 'bouw' van de RUD Zuid-Limburg een startbijeenkomst met de aannemer georganiseerd. Dit is het begin van een traject dat bestaat uit veelal meerdere controlemomenten die gedurende de uitvoering van de bouwwerkzaamheden zullen gaan plaatsvinden en er uiteindelijk toe dient dat de kwaliteit en de veiligheid van het te realiseren 'bouwwerk' gewaarborgd wordt.

Gedurende het kalenderjaar 2016 zijn er ca. 80 bouw- en verbouwprojecten van start gegaan. Gedurende de uitvoering van elk van deze bouwprojecten heeft er een startgesprek, een of meerdere reguliere bouwcontroles en/of een oplevering plaatsgevonden. In totaal gaat het daarbij om het uitvoeren van ongeveer 200 bouwbezoeken.

Brandveiligheid
Ten behoeve van het aspect brandveiligheid zijn er gedurende 2016 bij 115 aanvragen voor omgevingsvergunningen (nieuwbouw en/of verbouw) vakinhoudelijke adviezen verstrekt. Daarnaast zijn er tijdens de (ver)bouwfase een 30-tal fysieke brandveiligheidscontroles op locatie uitgevoerd. Op basis van bepaalde criteria zoals de hoeveelheid vuurbelasting, de grootte van het brandcompartiment en de aan te brengen brandveiligheidsvoorzieningen wordt per bouwproject beoordeeld of een dergelijke controle ook daadwerkelijk noodzakelijk is.

2.1.3.3 Bodem

De bodemspecialisten van de afdeling Specialismen hebben in 2016 in totaal 1298 bodem gerelateerde zaken uitgevoerd en deze werkzaamheden zijn onder te verdelen in:

- het be- en afhandelen van 711 meldingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit;
- het uitvoeren en rapporteren van 147 zogenaamde 'vrije veldcontroles';
- het geven van 73 bodem gerelateerde adviezen;
- het begeleiden en houden van toezicht bij 12 tanksaneringen;
- het beoordelen, begeleiden en afhandelen van 13 incidenten met bodemproblematiek;
- het toetsen en beoordelen van 54 bodemonderzoeken;
- het in 9 situaties toezicht houden op de correcte toepassing van grondstromen en bouwstoffen;
- het op 7 locaties houden van toezicht gedurende het gebruik van een mobiele puinbreker;
- het in 272 gevallen houden van toezicht in het kader van de Wet bodembescherming. Voor de provincie Limburg als bevoegd gezag ging het daarbij om 179 gevallen, waarvan 131 in Zuid-Limburg en 48 in Noord-Limburg. Voor de bevoegdgezaggemeenten Maastricht en Heerlen ging het daarbij respectievelijk om 74 situaties en 19 situaties waar toezicht werd gehouden.

2.1.3.4 Energie

In het kader van het 'Projectplan energiebesparing bij de Limburgse zorginstellingen' zijn in 2016 ruim 170 zorginstellingen in geheel Limburg bezocht. Het energiebesparingspotentieel dat als gevolg van deze bezoeken bij deze zorginstellingen gerealiseerd is bedraagt ongeveer 0,4 PJ. Deze bespaarde hoeveelheid energie komt overeen met het energieverbruik van ruim 30.000 woningen. Tijdens de evaluatie van het project hebben de zorginstellingen zich uiterst positief geuit over de aanpak en de uitvoering van het project en de rol van de RUD Zuid-Limburg daarbij. Daarnaast is door een aanzienlijk aantal deelnemende zorginstellingen besloten tot oprichting van een leergroep "Energie bij Zorginstellingen" met als doel energiebesparing te zien als systematisch en continu milieuthema.

4-4-2017 12366

2.2. Paragrafen

2.2.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 8 oktober 2014 is het beleid betreffende het weerstandsvermogen door het Algemeen Bestuur vastgesteld. Samenvattend komt het beleid neer op de volgende pijlers:

- Het beleid van de RUD-Zuid-Limburg is erop gericht om te beschikken over een weerstandsvermogen dat voorziet in dekking van de gepercipieerde en gekwantificeerde risico's. Dit bepaalt de ondergrens van het weerstandsvermogen. Er wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van 1,0 dat wil zeggen dat de middelen die beschikbaar zijn om tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit) precies voldoende van omvang zijn, om de geïnventariseerde risico's op te vangen. De bandbreedte is bepaald op tussen 0,8 en 1,2, de bovengrens wordt gevormd door de in de Gemeenschappelijke Regeling opgenomen begrenzing van 10% van de exploitatiebegroting van het volgende jaar.

- Weerstandscapaciteit wordt gevormd uit de resultaten. Voor zover noodzakelijk om de gewenste omvang te bereiken worden de reserves aangevuld.

- Indien het weerstandsvermogen lager is dan de gewenst op basis van de risico inventarisatie wordt er een plan voorgelegd aan het Algemeen Bestuur hoe het weerstandsvermogen op het gewenste niveau kan worden gebracht.

- Indien het weerstandsvermogen groter is dan de afgesproken bandbreedte wordt voorgesteld het surplus uit te keren aan de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

Eind 2016 heeft een integrale risico inventarisatie plaatsgevonden. Het totaal van de geïnventariseerde risico's werd op het moment van inventarisatie bepaald op € 3.536.260. Rekening houdend met de kans dat de risico's zich voordoen komen we op een totaal van risico x kans van € 560.252. (5,4% begroting 2018)
De weerstandscapaciteit bestaande uit het totaal van reserves bedraagt per einde 2016 € 539.102.

539.102
560.252

Het weerstandsvermogen bedraagt daarmee 0,96

Voorgesteld wordt het weerstandsvermogen in overeenstemming met het geformuleerde beleid op het streefcijfer 1 te brengen. Dit leidt tot een gewenste toename van de reserves ten behoeve van weerstandscapaciteit met € 21.150. Voorgesteld wordt om deze toename te laten plaatsvinden bij de resultaatbestemming van het resultaat 2016.

Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing

jaarverslag jaar 2016		verloop van de kengetallen		
Kengetallen		verslag 2016	begroting 2016	verslag 2015
netto schuldquote		-3,1	-0,1	-1.6
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		-3,1	-0,1	-1.6
solvabiliteitsratio		50,3%	100 %	71,7%
structurele exploitatieruimte		nvt	nvt	nvt
grondexploitatie		nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit		nvt	nvt	nvt

Algemene reserve
Volgens de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling zijn de deelnemers verantwoordelijk voor een eventueel overschot of tekort van de RUD Zuid-Limburg in een bepaald jaar. Als er sprake is van een negatief rekeningresultaat wordt dit in eerste instantie verrekend met de weerstandscapaciteit. Mocht er na verrekening van een eventueel exploitatieresultaat met de weerstandscapaciteit nog een saldo resteren, dan wordt dit toegevoegd aan een bestemmingsreserve dan wel uitgekeerd aan de deelnemers conform hetgeen daarover bepaald is in de gemeenschappelijke regeling onder artikel 29.

2.2.2. Financiering

Algemeen
Gegeven de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO), die in januari 2001 in werking is getreden, is elke gemeente, provincie of gemeenschappelijke regeling verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven over de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente en risiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid over treasury. De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen zijn geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader, zoals gesteld door de Wet FIDO.

In 2016 is de financieringssystematiek als volgt geweest: Alle deelnemers in de RUD Zuid-Limburg, ontvangen voorschotnota's op basis van de vastgestelde begroting. Deze voorschotnota's zijn volledig voldaan door de deelnemers.

Rentevisie
De RUD Zuid-Limburg heeft geen leningen lopen.

Koers- en valutarisico
Koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen, door negatieve koersontwikkelingen. De RUD Zuid-Limburg bezit geen derivaten en is er dus geen sprake van koersrisico.
Valutarisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valutastromen, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van hetgeen verwacht werd op het beslissingsmoment. De RUD Zuid-Limburg bezit geen vreemde valuta, dus is er geen sprake van een valutarisico.

Rente- en risiconorm
Aangezien de RUD Zuid-Limburg geen schulden heeft, is er geen sprake van een mogelijk renterisico.

Liquiditeitenplanning
De planning van de facturering per kwartaal aan de deelnemers voor de in het werkprogramma afgesproken dienstverlening, heeft ertoe geleid dat er steeds voldoende liquiditeiten aanwezig waren.

Financieringsrisico's
Omdat de deelnemers gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van de RUD Zuid-Limburg en zich verplicht hebben de tekorten in zijn geheel gezamenlijk te dragen, zijn er hier geen financieringsrisico's te melden.

4-4-2017 12366

Kasgeldlimiet
De RUD Zuid-Limburg heeft op geen enkel moment in 2016 behoefte gehad aan korte termijn financiering. De bankrekening bevatte steeds voldoende saldo om aan alle betalingsverplichtingen te kunnen voldoen.

2.2.3. Bedrijfsvoering

De organisatiestructuur van de RUD Zuid-Limburg is een platte structuur met een minimum aan overhead. Het management van de organisatie bestaat uit een directeur en drie lijnmanagers, en de controller. Daarnaast is er een staffunctionaris P&O, Communicatie-adviseur, een management-assistent en een secretariaat. Verdere staffuncties op het gebied van financiën, P&O en informatievoorziening worden ingehuurd bij de provincie.
Medewerkers, management en staf in de RUD Zuid-Limburg werken op detacherings- of inhuurbasis. Een van de belangrijkste voornemens van de RUD Zuid-Limburg, namelijk werkgever zijn voor de medewerkers die vanuit de RUD Zuid-Limburg hun expertise inzetten voor de doelstellingen van de organisatie, is helaas, bij het opmaken van deze jaarrekening, nog niet gerealiseerd.

Werkprocessen
Het jaar 2016 heeft in de eerste helft van het jaar vooral in het teken gestaan van de verdere implementatie en naleving van de werkprocessen, met als doel de uniformering steeds meer vorm te geven. Mede naar aanleiding van een externe audit is gebleken dat we op de goede weg zijn en dat in de praktijk de werkprocessen goed bekend zijn en worden toegepast.
De tweede helft van het jaar heeft in het teken gestaan van de implementatie van de zaaktype catalogus van de RUD Zuid-Limburg, waarbij het zaakgericht werken is gerealiseerd.
Daarnaast blijven we zoeken naar een goede balans tussen uniformering en (ont)bureaucratisering, waarbij een verdergaande digitalisering ons goed helpt. Hierbij kiezen onze opdrachtgevers steeds vaker ervoor om aanvragen van vergunningen en of meldingen Activiteitenbesluit milieubeheer rechtstreeks respectievelijk via OLO en AIM module bij de RUD Zuid-Limburg te laten binnenkomen.

Communicatie met de partners
Zodra een opdracht is ontvangen stuurt de afdeling vergunningen een ontvangstbevestiging met daarbij de naam van de behandelaar. Hierdoor kan de opdracht gevende instantie met eventuele vragen direct bij de juiste persoon terecht en zijn de lijnen heel kort. Daarnaast zijn er in het proces van vergunningverlening nog enkele communicatiemomenten ingebouwd, waardoor er in voorkomende gevallen regelmatig contact is tussen opdrachtgever en uitvoerder.
Het gevolg hiervan is dat in de accountgesprekken (tussen de casemanager van de opdrachtgever en de accountmanager van de RUD Zuid-Limburg) meer aandacht wordt gegeven aan de meer strategisch zaken, zoals managementinformatie, opdrachtverstrekking en de kwaliteit van het geleverde product.

Kwartaalrapportage
De format van de kwartaalrapportage is met ingang van het 2^{e} kwartaal gewijzigd. Naast de behandelde en in behandeling zijnde zaken rapporteren we meer op inhoud voor wat betreft de meer arbeidsintensieve en bestuurlijk gevoelige zaken.

2.2.3.1 Informatievoorziening

Vanaf de oprichting van de RUD Zuid-Limburg is het op orde brengen van de informatievoorziening een belangrijk aspect van de bedrijfsvoering. Een goede informatievoorziening is van belang voor het ondersteunen van de bedrijfsprocessen van de RUD Zuid-Limburg en om samen met de bevoegde gezagen een volledig en integraal beeld te krijgen van de verschillende aspecten in de fysieke leefomgeving bij inrichtingen en locaties. In het informatiebeleidsplan 2015-2016 zijn de projecten beschreven om de werkprocessen en informatievoorziening te verbeteren en de daarvoor benodigde ICT middelen te realiseren.

In het afgelopen jaar is een aantal belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van verbetering van de informatievoorziening.

- Zaakgericht werken is ingevoerd. Hierdoor worden taken binnen de RUD Zuid-Limburg op een eenduidige manier en gestandaardiseerd geadministreerd. Dit is noodzakelijk om informatie te kunnen uitwisselen met andere omgevingsdiensten teneinde een landelijk dekkend beeld te krijgen van VTH-problematiek. Ook andere omgevingsdiensten werken (of gaan werken) volgens deze methodiek. Om zaakgericht werken mogelijk te maken zijn in 2016 de processen van de RUD Zuid-Limburg (her)ingericht en is het VTH-systeem aangepast. In juni zijn de aanpassingen doorgevoerd en zijn de medewerkers opgeleid om zaakgericht te gaan werken.
- Digitaal toezicht is aanbesteed en de eerste stappen naar ingebruikname zijn gezet. Om efficiënter toezicht te kunnen houden is het van belang dat toezichthouders de mogelijkheid krijgen om op locatie op digitale wijze te rapporteren over bevindingen. Voor de medewerkers van de afdeling Toezicht en Handhaving is een applicatie ingericht om vanaf 2017 de toezichttaken digitaal te ondersteunen.
- Eigen intranet voor de RUD Zuid-Limburg. Om de eigen identiteit verder te ontwikkelen is in december het eigen Intranet van de RUD Zuid-Limburg opgeleverd, waarmee de interne communicatie ondersteund wordt en informatie en kennis met en door de medewerkers gedeeld kan worden.
- Inrichten Personeel Informatie Management Systeem. Als het personeel in dienst treedt van de RUD Zuid-Limburg moet dit administratief gevolgd worden. De personeels- en salarisadministratie zal in opdracht van de RUD Zuid-Limburg uitgevoerd worden door ingehuurde capaciteit bij de Provincie Limburg. De personeels- en salarisadministratie zal gevoerd worden in PIMS van Centric, in 2016 is deze applicatie aangepast ten behoeve van gebruik voor de RUD Zuid-Limburg.

Informatieveiligheid en privacy zijn belangrijke onderwerpen waarvan de RUD Zuid-Limburg en haar medewerkers bewust en zorgvuldig mee om moeten gaan. Om de bewustwording te vergroten hebben medewerkers deelgenomen aan een serious game over informatieveilig handelen. Door het spelen van het spel werd inzicht en uitleg gegeven over informatieveiligheid.

Een belangrijk onderdeel van het informatiebeleidsplan, de ingebruikname van een nieuw VTH-pakket is nog niet gerealiseerd. Door de Provincie Limburg en een groot aantal gemeenten in Limburg is een project gestart om voor hunzelf en de ketenpartners (RUD's en Veiligheidsregio's) één gemeenschappelijk informatievoorziening te verkrijgen waarmee zij hun taken op het gebeid van Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving en Advisering (VTHA) efficiënt en effectief kunnen uitvoeren. Medewerkers van de RUD Zuid-Limburg participeren in de verschillende werkgroepen van het project. De voorbereiding van de aanbesteding loopt door in 2017. Implementatie van het pakket en ingebruikname van het pakket zal plaatsvinden in de loop van 2018.

De geplande inrichting van het pakket door de RUD Zuid-Limburg uit het informatiebeleidsplan 2015-2016 zal daardoor pas later worden gerealiseerd, waardoor de bestemmingsreserve later wordt aangewend.

4-4-2017 12366

2.2.3.2 Personeel

Het personeel is in 2016 nog niet in dienst getreden van de RUD Zuid-Limburg. De reden hiervoor is dat de onderhandelingen tussen werknemersvertegenwoordiging en het bestuur nog niet heeft geleid tot een goedgekeurd sociaal plan.
Eind 2016 is een commissie van wijzen ingesteld om de onderhandelingen vlot te trekken. Dit heeft geresulteerd in een advies dat door beide partijen is aanvaard als een goede basis om de gesprekken voort te zetten en spoedig af te ronden.

2.2.3.3 Kwaliteitsborging

Nadat er in januari 2015 een 0-meting van het kwaliteitssysteem had plaatsgevonden en er in het derde kwartaal van 2016 onder de medewerkers van de RUD Zuid-Limburg een tevredenheids-onderzoek was gehouden heeft de werkgroep Kwaliteit van de RUD Zuid-Limburg naar aanleiding van deze resultaten een tweede integrale meting met het kwaliteitssysteem uitgevoerd. Voor deze kwaliteitsmeting 2016 is het ijkmoment 1 juli 2016 gekozen en door deze nieuwe score te vergelijken met de 0-meting van begin 2015 is de ontwikkeling van de organisatie zichtbaar. Daarbij is het uiteraard van belang dat een dergelijke meting zo objectief en eerlijk mogelijk wordt uitgevoerd, want de kracht van een dergelijke kwaliteitsmeting zit in de vergelijkbaarheid over de jaren.

2.2.3.4 Ontwikkelen meerjarige koers

De RUD Zuid-Limburg heeft besloten dat drie jaar na oprichting van de dienst een goed moment is om de doelen en ambitie van de samenwerking van de 19 deelnemende partijen te herijken en de visie voor de komende vier jaar vast te leggen. Hiertoe is een Koersdocument ontwikkeld.
Het Koersdocument is opgesteld in nauw overleg met en betrokkenheid van de deelnemende partijen: de gemeenten, de provincie en het bestuur en de medewerkers van de RUD Zuid-Limburg. Ook zijn bedrijven uit het gebied geconsulteerd.

Hierbij zijn de volgende kernwaarden voor de organisatie vastgesteld: flexibel, professioneel, deskundig, dienstverlenend, betrokken en samenwerkingsgericht.

2.2.4. Verbonden partijen

De RUD Zuid-Limburg heeft zelf geen verbonden partijen in de zin dat zij financieel zeggenschap heeft over andere organisaties. Omgekeerd is de RUD Zuid-Limburg wel middels de gemeenschappelijke regeling verbonden aan de Provincie en alle gemeenten in Zuid Limburg.
De RUD Zuid-Limburg is verbonden aan de gemeenten Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en de Provincie Limburg.

3. Jaarrekening

3.1. Balans per 31 december 2016

(in euro's)	31 december 2016	31 december 2015
Activa		
vlottende activa		
vorderingen op openbare lichamen	€ 192.834	€ 270.010
overlopende activa	€ 301.115	€ 256.272
Liquide middelen		
banksaldi	€ 2.272.494	€ 2.950.648
Totaal vlottende activa	€ 2.766.444	€ 3.476.930
Totaal activa	€ 2.766.444	€ 3.476.930
Passiva		
vaste passiva		
eigen vermogen		
Algemene reserve	€ 539.099	€ 576.752
Bestemmingsreserve ICT	€ 470.000	€ 470.000
Bestemmingsreserve plaatsingskosten	€ 50.000	€ 50.000
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	€ 10.000	€ 10.000
Onverdeeld resultaat	€ 450.982	€ 1.389.088
Totaal vaste passiva	€ 1.520.081	€ 2.495.840
vlottende passiva		
Schulden aan openbare lichamen	€ 32.009	€ 433.261
Overige schulden	€ 159.324	€ 80.616
Overlopende passiva	€ 1.055.029	€ 467.213
Totaal vlottende passiva	€ 1.246.362	€ 981.090
Totaal passiva	€ 2.766.444	€ 3.476.930

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
Besluit Begroting en Verantwoording
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de Financiële verordening en de Controleverordening.

Vlottende activa
De vorderingen, overlopende activa en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk geachte voorzieningen. Zoals bedoeld in artikel 39, 40 en 40a van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

Vlottende passiva
De vlottende schulden en de overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Zoals bedoeld in artikel 48 en 49 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

4-4-2017 12366

Eigen Vermogen
Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening baten en lasten.

3.2. Toelichting op de balans

Activa

Immateriële vaste activa
De RUD Zuid-Limburg had per 31 december 2016 geen immateriële vaste activa in bezit.

Materiële vaste activa
De RUD Zuid-Limburg had per 31 december 2016 geen materiële vaste activa in bezit.

Vlottende activa

Vorderingen op openbare lichamen
De meeste vorderingen op openbare lichamen zijn afgewikkeld. Er zijn in 2016 geen vorderingen, wegens oninbaarheid, afgeboekt.

Overlopende activa
Onder overlopende activa zijn opgenomen vooruitbetaalde kosten en nog niet gefactureerde in 2016 geleverde prestaties.

Overige vorderingen
Er zijn eind 2016 geen overige vorderingen te vermelden.

Liquide middelen
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de RUD Zuid-Limburg.

Passiva

Vaste Passiva

Eigen Vermogen

(in euro's)	31 december 2015	Resultaat-bestemming 2015	resultaat 2016	31 december 2016
Algemene reserve	576.752	-37.653	-	539.099
Bestemmingsreserve ICT aansluitingen	470.000	-	-	470.000
Bestemmingsreserve plaatsingskosten	50.000	-	-	50.000
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	10.000	-	-	10.000
Resultaat	1.389.088	-1.389.088	450.982	450.982
Verdeeld resultaat		1.426.741		
Totaal reserves en onverdeeld resultaat	2.495.840	-	450.982	1.520.081

Overzicht eigen vermogen

Het onverdeeld resultaat van 2016 bedraagt € 450.982

Overige schulden
De RUD Zuid-Limburg had als kortlopende schulden per 31 december 2016
- Crediteuren

Overlopende passiva
Dit betreft verplichtingen die in 2016 zijn aangegaan, waarvoor de RUD Zuid-Limburg in 2016 nog geen factuur heeft ontvangen en de per saldo nog af te dragen omzetbelasting.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De RUD Zuid-Limburg is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan niet uit de balans blijkende, financiële verplichtingen.

Huurovereenkomst
Er is een huurovereenkomst aangegaan voor kantoorruimte en parkeerplaatsen en ICT-voorzieningen met de provincie Limburg. Per 1 juli 2013 huurt de RUD Zuid-Limburg kantoorruimte bij de provincie Limburg. Het huurcontract van deze ruimten loopt tot en met 30 juni 2020. De jaarlijkse huurverplichting in het aanvangsjaar (inclusief de servicekosten) bedraagt € 485.339,- . Van dit bedrag wordt jaarlijks € 109.728 geïndexeerd volgens de consumentprijsindex (CPI), en € 375.811 volgens de dienstenprijsindex gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Op deze huurverplichting wordt een korting toegepast van € 190.868,29. Zodat na aftrek van deze korting de aanvangshuur in 2013 € 294.812 op jaarbasis bedraagt. In 2016 is door de RUD Zuid-Limburg een bedrag van € € 306.387,64 betaald aan huur en ICT.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen					
Contractpartij	Aard van het contract	Start Contract	Looptijd van het contract	Bedrag per jaar	Bedrag van het contract voor de resterende looptijd in totaal exclusief indexering
Provincie Limburg	Huur kantoorruimte inclusief ICT	1 juli 2013	Tot 30 juni 2020	€ 306.388	€ 1.072.357

4-4-2017 12366

3.3. Overzicht Baten en Lasten 2016

LASTEN	Begroting	Realisatie
Post	2016	2016
PERSONEEL		
Kosten detachering en inhuur	**€ 7.207.359**	€ 2.509.015
Overige personele kosten	€ 780.281	€ 104.047
Inhuur dienstverlening	€ 554.242	€ 286.450
KAPITAALLASTEN ICT		
Rente	€ 12.500	€ 100
Afschrijving	€ 50.000	€ 0
INDIRECTE KOSTEN	€ 729.087	€ 600.241
ONVOORZIEN		
Onvoorzien 5% (incl afronding)	€ 87.826	
Totaal kosten	€ 9.421.295	**€ 3.499.853**
Inkomsten		
Gefactureerd naar deelnemers in GR	€ 9.421.295	€ 3.003.118
Projectmatige inkomsten		€ 430.273
Subsidieinkomsten IOV Provincie Limburg 2015		€ 140.423
Subsidieinkomsten IOV Provincie Limburg 2016		€ 149.281
Subsidieinkomsten IOV ProvincieZuid Holland		€ 177.722
Overige inkomsten		€ 50.018
Totaal inkomsten	€ 9.421.295	**€ 3.950.835**
Totaal inkomsten -/- kosten	€ 0	**€ 450.982**

Grondslagen voor de exploitatierekening
Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten en de Financiële verordening. Baten worden verantwoord in het jaar dat zij gerealiseerd zijn. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Exploitatieresultaat
De afrekening met de deelnemers wordt uitgevoerd conform de hierover gemaakte afspraken in de gemeenschappelijke regeling. De systematiek houdt voor de deelnemende gemeenten en provincie in, dat de kosten van dienstverlening vanuit de RUD Zuid-Limburg worden doorbelast op basis van de vastgestelde inputbegroting. Hieruit vloeit voort het uurtarief per direct uur. Dit uurtarief, vermenigvuldigt met het aantal uren dat per deelnemer is opgenomen in zijn werkprogramma wordt in kwartaaltermijnen gefactureerd aan de desbetreffende deelnemer in de regeling.
De RUD Zuid-Limburg heeft een algemene reserve die dient als buffer. In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de RUD Zuid-Limburg een weerstandscapaciteit kan opbouwen van maximaal tien procent van de jaarbegroting. Mocht er na verrekening van een eventueel exploitatieresultaat met de algemene reserve nog een saldo resteren, dan wordt dit op grond van de gemeenschappelijke regeling naar rato van de stemverhouding, verrekend met de deelnemers.

Op 8 oktober 2014 is de "Beleidsnota Weerstandsvermogen" vastgesteld. Hierin is de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen bepaald op 1,0 met een bandbreedte van 0,8 tot 1,2.

Einde 2016 heeft een integrale risico inventarisatie plaatsgevonden. Voor de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling ligt deze ter inzage ten kantore van de RUD Zuid-Limburg. Het totaal van de geïnventariseerde risico's werd op het moment van inventarisatie bepaald op € 3.536.260. Rekening houdend met de kans dat de risico's zich voordoen komen we op een totaal van risico x kans van € 560.252 (5% begroting).
De weerstandscapaciteit bestaande uit het totaal van reserves bedraagt per einde 2016 €.539.102.
Dit vraagt om een toevoeging aan de reserves van € 21.150. Voorgesteld wordt deze toevoeging aan de reserves uit het batig saldo 2016 te doen.

Baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Alle baten en lasten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend waren, zijn in het betreffende jaarverslag verwerkt.

Onder de opbrengsten wordt verstaan: de bijdragen van de afnemers van de diensten van de RUD Zuid-Limburg. Zij worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. Winsten worden slechts genomen wanneer ze zijn gerealiseerd.

De afschrijvingen worden lineair berekend op basis van de verwachte levensduur. Als startmoment van de afschrijving geldt de datum van in gebruik neming van het actief.

3.4. Toelichting op de baten en lasten 2016

De werkelijke uitgaven zijn lager dan de begroting. Uit bovenstaand overzicht blijken de verschillen per kostencategorie.

Overzicht overige inkomsten
De overige inkomsten bestaan met name incidentele baten:

(in euro's)	V/N
projectmatige inkomsten	430.273(V)
subsidie-inkomsten	467.426(V)
Overige incidentele inkomsten	50.018(V)
	947.717(V)

De projectmatige inkomsten betreft inkomsten verworven bij de uitvoering van werkzaamheden ten behoeve van Buitenring Parkstad Limburg
Subsidie-inkomsten zijn verkregen uit door de Provincie Zuid-Holland toegekende subsidie in het kader van het Impulsprogramma Omgevingsveiligheid 2016.
Overige incidentele inkomsten betreffen met name inkomsten ten behoeve van specifiek doorberekende handhavingskosten buiten het reguliere werkprogramma.

4-4-2017 12366

Toelichtingen met betrekking tot de verschillen ten aanzien van de lasten

Personeelskosten

(in euro's)	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Afwijking V/N
Personele lasten	7.207.359	2.509.015	4.698.344

Er is nog geen personeel in dienst bij de RUD Zuid-Limburg. Onder personeel zijn opgenomen de kosten van ingehuurd personeel en de kosten van de overhead van de RUD Zuid-Limburg.

Overige personele kosten

(in euro's)	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Afwijking V/N
Overige personele kosten	780.281	104.047	676.234

Hieronder bevinden zich kosten van scholing en vorming en toeslag voor onregelmatige diensten. Doordat personeel nog niet in dienst was van de RUD Zuid-Limburg zijn deze kosten in 2016 beperkt gebleven.

Inhuur dienstverlening

(in euro's)	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Afwijking V/N
Overige goederen en diensten	554.242	286.450	267.792

Onder inhuur dienstverlening staan de kosten voor ingekochte dienstverlening op het gebied van ondersteuning op het vlak van informatie advies, financiën en personeels- en salarisadministratie. Personeels- en salarisadministratie was in 2016 nog niet aan de orde.

Indirecte kosten

(in euro's)	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Afwijking V/N
Overige goederen en diensten	729.087	598.741	130.346

Onder indirecte kosten wordt het merendeel van de materiële uitgaven verstaan die verband houden met de organisatie. De grootste post is huur en ICT en verder valt te denken aan bureaukosten en verzekeringen en het gebruikmaken van adviesbureaus.

Afschrijvingen

Er zijn nog geen investeringen gedaan door de RUD Zuid-Limburg in materiële of immateriële kapitaalgoederen, derhalve waren in 2016 nog geen afschrijvingen aan de orde.

Mutaties reserves

(in euro's)	31 december 2015	Resultaat-bestemming 2015	resultaat 2016	31 december 2016
Algemene reserve	576.752	-37.653	-	539.099
Bestemmingsreserve ICT aansluitingen	470.000	-	-	470.000
Bestemmingsreserve plaatsingskosten	50.000	-	-	50.000
Bestemmingsreserve juridische ondersteuning	10.000	-	-	10.000
Resultaat	1.389.088	-1.389.088	450.982	450.982
Verdeeld resultaat		1.426.741		
Totaal reserves en onverdeeld resultaat	2.495.840	-	450.982	1.520.081

Toelichtingen met betrekking tot de verschillen ten aanzien van de Baten

(in euro's)	Begroting 2016	Werkelijk 2016	Afwijking V/N
Bijdrage deelnemers	9.421.295	3.003.118	6.418.177 (N)
Overige inkomsten		947.717	749.717(V)
Totaal per boekjaar:	9.421.295	3.950.835	5.470.460 (N)

Baten: verschil tussen raming en werkelijkheid

In 2016 zijn de werkelijke baten uit de bijdrage van de deelnemers lager dan de geraamde baten. Dit komt doordat de begroting van de RUD Zuid-Limburg is gebaseerd op een situatie waarbij personeel in dienst is bij de RUD Zuid-Limburg. In 2016 was er nog geen personeel in dienst van de RUD Zuid-Limburg en zijn er uitsluitend overheadkosten in rekening gebracht bij de deelnemers. Dit, met uitzondering van deelnemers die minder personeel detacheren dan noodzakelijk is voor het uitvoeren van hun werkprogramma, in dat geval is het volledige tarief in rekening gebracht omdat dan personeel moet worden ingehuurd.

Overige inkomsten
De RUD Zuid-Limburg kende in 2016 andere inkomsten dan de bijdragen van de deelnemers, onder andere inkomsten uit deelname aan landelijke BRZO-projecten in het kader van Impuls omgevingsveiligheid en Impuls omgevingsveiligheid van de Provincie Limburg en daarnaast dienstverlening ten behoeve van project Buitenring Parkstad Limburg.

Onttrekkingen aan reserves
In 2015 is gestart met de uitvoering van het informatiebeleidsplan. Er zijn projectplannen gemaakt en de projecten zijn gestart. De fase dat de uitgaven plaatsvinden is in 2016 gestart, maar de grootste post is de reservering in verband met specifieke aanpassingen voor de RUD Zuid-Limburg van het door de Provincie aan te schaffen VTH(A) pakket. Doordat deze vervanging van het VTH pakket breed wordt opgepakt door de Provincie met deelname van zoveel mogelijk gemeenten, de RUD Zuid-Limburg, de RUD Limburg Noord en de Veiligheidsregio is er een sprake van een langer voorbereidingsproces naar de aanbesteding. Vandaar dat voorgesteld wordt deze bestemmingsreserve te handhaven tot 2018, het jaar van de verwachte implementatie van het nieuwe pakket.

4-4-2017 12366

Ontwikkeling EMU saldo

	omschrijving	realisatie 2016 x € 1000,-	begroting 2016 x € 1000,-	begroting 2015 x € 1000,-
1	exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	450	0	2
2	afschrijvingen ten laste van de exploitatie	0	0	0
3	bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0
4	investeringen in (im)materiële activa die op de balans die op de balans worden geactiveerd	0	0	0
5	baten uit andere bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet in de exploitatie zijn verantwoord en niet in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0
6	desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uitdesinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs) voorzover niet op exploitatie	0	0	0
7	aankoop van grond en uitgaven aan bouw- en woonrijp maken	0	0	0
8	baten bouwgrondexploitatie: baten voorzover transacties niet op exploitatie	0	0	0
9	lasten op balanspost voorzieningen voorzover deze met derden betreffen	0	0	0
10	lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van reserves worden gebracht	0	0	0
11	verkoop van effecten			
	a Voornemen tot verkoop van effecten	nee	nee	nee
	b Verwachte boekwinst			
	Berekend EMU saldo	450	0	2

3.5. Gegevens in het kader van WNT

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Deze wet regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens ongeacht de hoogte gepubliceerd.

Voor het jaar 2016 is de generieke maximum bezoldigingsnorm vastgesteld op € 179.000. Dit is inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioen.

De WNT is op de RUD Zuid-Limburg van toepassing. Publicatie van bezoldigingsgegevens dienen onder meer openbaar te worden gemaakt via het financieel jaarverslag.
Bij de definiëring van topfunctionarissen gaat het om personen dit tot de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon of instelling behoren en/of hoogst leidinggevenden binnen een rechtspersoon of instelling. Hieronder vallen de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de functionarissen die formeel lid zijn van een (centraal) management- of directieteam. Alhoewel de RUD Zuid-Limburg in 2016 formeel geen werkgever is geweest van de leden van het managementteam, worden zij aangemerkt als "interim-topfunctionarissen" onder de WNT. Van deze interim-topfunctionarissen wordt de naam, de bezoldiging, de functie en de duur en omvang van de functievervulling in het boekjaar vermeld.

Toezichthoudende topfunctionarissen
Onderstaand volgen de gegevens van de leden van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur. Vermeld zijn de personen die in de 18 maanden voorafgaand aan 31 december 2016 tenminste 6 maanden lid waren van het Algemeen Bestuur en/ of het Dagelijks Bestuur. Daar waar niet anders vermeld waren de genoemde personen het hele jaar lid.

Toezichthoudende functionarissen 2016 en 2015		
Naam	Bezoldiging	Functie
N. Aarts	Onbezoldigd	Lid Dagelijks bestuur Lid Algemeen Bestuur
G. Bakker	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
R. de Boer	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
J.G. Bok	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
D.F.M.L. Cortenraede	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
G.J.M. Cox	Onbezoldigd	Voorzitter Lid Dagelijks Bestuur Lid Algemeen Bestuur
J.E.M. Custers	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
M.J.A. Eurlings (t/m 31 oktober 2015)	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
R. Evers	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
P.H.J. Franssen	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
J.J.G.M. Gerats	Onbezoldigd	Lid Dagelijks Bestuur Lid Algemeen Bestuur
E.P. Glimmerveen (vanaf 7 juli 2015 t/m	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur

4-4-2017 12366

31-12 2015)		
D.M.M. Hendrix	Onbezoldigd	Lid Dagelijks Bestuur Lid Algemeen Bestuur
G.E.H. Houben (1 t/m 28 januari 2016))	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
W. Houben (vanaf 1 december 2015)	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
P. Hovens (t/m 7 oktober 2015)	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
B.H.M. Link (t/m 16 september 2015)	Onbezoldigd	Lid Dagelijks Bestuur Lid Algemeen Bestuur
R.L.T. van Loo	Onbezoldigd	Lid Dagelijks Bestuur Lid Algemeen Bestuur
R.J.M. Lucassen (t/m 12 september 2016)	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
H.G.J. Schoenmakers (vanaf 29 oktober 2015)	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
J.M.T. Teunissen	Onbezoldigd	Lid Dagelijks Bestuur Lid Algemeen Bestuur
A.R. B. van den Tillaar (t/m 18 april 2016)	Onbezoldigd	Plv. Voorzitter Lid Dagelijks Bestuur Lid Algemeen Bestuur
C.P.J.L Vankan (vanaf 1 november 2015)	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
R.J.H. Vlecken	Onbezoldigd	Lid Dagelijks Bestuur Lid Algemeen Bestuur
L.M.C. Winants	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur
K.M. Wolff (vanaf 9-12-2015)	Onbezoldigd	Lid Algemeen Bestuur

Leidinggevende topfunctionarissen

Onderstaand volgen de gegevens van het in 2016 functionerende managementteam van de RUD Zuid-Limburg. Daar waar bezoldiging staat betreft dit de bedragen die in 2016 door de detacherende organisatie aan de RUD Zuid-Limburg in rekening zijn gebracht.

Naam	L.M.Kobes	R. Houben	C. Hermans	C.Faarts	H.Frins
Functiegegevens	directeur	afdelingshoofd toezicht en handhaving a.i	afdelingshoofd vergunningen a.i	afdelingshoofd specialismen a.i	controller a.i.
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling vóór 2016	30	30	30	8	30
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling in 2016	12	12	12	12	12
Aantal uren functievervulling in 2016	1874	1874	1874	1874	1874
Individueel WNT maximum	€ 180.000,00	€ 180.000,00	€ 180.000,00	€ 180.000,00	€ 180.000,00
Maximum uurtarief	175	175	175	175	175
Uitgekeerde bezoldiging in 2016	€ 116.453,00	€ 100.900,00	€ 100.211,00	€ 92.118,00	€ 93.044,00
Bezoldiging per uur	€ 62,14	€ 53,84	€ 53,47	€ 49,16	€ 49,65
Verplichte motivering indien overschrijding	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt

4-4-2017 12366

4. Bijlagen

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de RUD Zuid-Limburg op 28 juni 2017

De secretaris,

De voorzitter,

4.1. Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling

Bijlage 1

Voorstel tot resultaatbestemming en resultaatverdeling

Artikel 29 lid 5 letter c van de Gemeenschappelijke Regeling van de RUD Zuid-Limburg is leidend.
Het Algemeen Bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde positieve resultaten geheel of gedeeltelijk te bestemmen voor:
a. een egalisatiereserve
c. in een kalenderjaar of een gedeelte van een kalenderjaar dat nog geen personeel in dienst is van de RUD Zuid-Limburg uit te keren aan deelnemers op basis van afname uren

Onverdeeld resultaat 2016	€	450.982
toevoegen aan reserves		
verhoging weerstandsvermogen op basis risico-inventarisatie	€	21.150
Uit te keren aan deelnemers inclusief mutatie reserve	€	429.832

	Verdeelsleutel		Bedrag
Gemeente Beek	4107	€	16.608
Gemeente Brunssum	1031	€	4.169
Gemeente Eysden-Margraten	1299	€	5.253
Gemeente Gulpen-Wittem	710	€	2.871
Gemeente Heerlen	6537	€	26.435
Gemeente Kerkrade	2035	€	8.229
Gemeente Landgraaf	1738	€	7.028
Gemeente Maastricht	10196	€	41.231
Gemeente Meerssen	1933	€	7.817
Gemeente Nuth	3798	€	15.359
Gemeente Onderbanken	783	€	3.166
Gemeente Schinnen	719	€	2.908
Gemeente Simpelveld	435	€	1.759
Gemeente Sittard-Geleen	8276	€	33.467
Gemeente Stein	5746	€	23.236
Gemeente Vaals	294	€	1.189
Gemeente Valkenburg aan de Geul	629	€	2.544
Gemeente Voerendaal	900	€	3.639
Provincie Limburg	55127	€	222.925

4-4-2017 12366

4.2. Controleverklaring

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016
Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid Limburg te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid Limburg per 31 december 2016 en van de baten en lasten over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder Verordeningen van de Gemeenschappelijke Regeling.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de rekening van baten en lasten over de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie
'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid Limburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel
bepaald op EUR 35.000. De materialiteit is gebaseerd op 1% van het totale uitgaven niveau. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

In het controleprotocol is opgenomen dat wij aan het Dagelijks Bestuur tijdens onze controle geconstateerde
afwijkingen boven EUR 25.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve
redenen relevant zijn.

Kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest
belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij
met het Dagelijks Bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de
jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat
kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Rechtmatigheid
Gezien de publiekrechtelijke aard van de Gemeenschappelijke Regeling dient er voldaan te worden aan interne regelgeving en wet- en regelgeving. In het kader van rechtmatigheid controleren we uitgaven aan het begrotingscriterium en het voorwaardencriterium.

Juistheid en volledigheid van de opbrengstverantwoording
De juistheid en volledigheid van opbrengstverantwoording zijn getoetst door de functiescheiding en interne controle van het facturatieproces vast te stellen. Tevens wordt het totaal verband tussen de uren volgens werkprogramma en de gehanteerde uurtarieven vast gesteld.
De overige baten worden getoetst aan het de gestelde subsidievoorwaarden en aan de hand van tussentijdse rapportages.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat
uit:

- het jaarverslag;
- de algemene verplichte paragrafen conform het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten;
- bijlage 1 tot en met 3.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit
de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

4-4-2017 12366

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening
Verantwoordelijkheden van het Dagelijks Bestuur voor de jaarrekening

Het Dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in
overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten. In dit kader is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Dagelijks Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Dagelijks Bestuur afwegen of de entiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het Dagelijks Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Dagelijks Bestuur het
voornemen heeft om de Gemeenschappelijke Regeling te ontbinden of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het Dagelijks Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De met governance belaste personen zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van
financiële verslaggeving van de entiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee
voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk
is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden
verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die
gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van
onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2 lid

7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door het Algemene Bestuur d.d. 11 december 2013 vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele
oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden, het op 11 december 2013 door het Algemeen Bestuur vastgestelde controleprotocol en het Controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling gemaakte schattingen en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- het vaststellen dat de door het Dagelijks Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en
timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen,
waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de met governance belaste personen dat wij de relevante ethische voorschriften over

4-4-2017 12366

onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de met governance belaste personen over alle
relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee
verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de met
governance belaste personen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring,
tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet
vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Sittard, 30 maart 2017

KOENEN EN CO
Controle B.V.

H.C.E.J. Hees MSc RA

4.3. Begroting en resultaten gespecificeerd

LASTEN	Begroting	Realisatie
Post	2016	2016
PERSONEEL		
Kosten detachering en inhuur	**€ 7.207.359**	€ 2.509.015
Overige personele kosten	€ 780.281	€ 104.047
Opleidingskosten	€ 144.147	€ 71.408
Algemene personeelskosten (overwerk/onregelm / pv)	€ 360.368	€ 19.277
Scholing en vorming OR	€ 11.088	€ 19
advieskosten ex art. 22 lid2 WOR	€ 10.560	€ 1.372
inhuur ten behoeve van opvang uren OR en leeftijdverlof	€ 202.500	€ 0
reiskosten woon-werk	€ 27.304	€ 11.970
Arbozorg	€ 16.394	€ 0
Vertrouwenspersoon	€ 7.920	€ 0
Inhuur dienstverlening	€ 554.242	€ 286.450
Inhuur bij ziekte	€ 144.147	€ 0
Inhuur Overhead	€ 369.595	€ 284.210
Kwaliteitssysteem RUD	€ 40.500	€ 2.240
Dekking kosten opzet en implementatie kwaliteitssystee	€ 0	€ 0
Postverwerking en archief provinciaal basistakenpakket	€ 259.147	€ 0
bijdrage provincie postverwerking en archief provinciaal	€ 259.147-	€ 0
KAPITAALLASTEN ICT		
Rente	€ 12.500	€ 100
Afschrijving	€ 50.000	€ 0
INDIRECTE KOSTEN	€ 729.087	€ 600.241
Huisvesting en automatisering	€ 512.723	€ 306.388
korting provincie	€ 190.868-	
licenties hrm, po, fin, tijd, manag, website	€ 24.288	€ 14.494
overige ict	€ 121.204	€ 107.792
Wagenpark (alle kosten incl brandstof en alle transportm	€ 131.998	€ 1.729
bijdrage provincie	€ 84.479-	
Diverse kosten		
lidmaatschap omgevingsdienst	€ 10.560	€ 10.000
adviescommissie RUD Zuid Limburg	€ 0	€ 0
coordinatie DCMR	€ 26.400	€ 0
bankkosten	€ 5.280	€ 195
verzekeringen	€ 11.616	€ 14.992
porto /drukwerk (norm 400 p.p.)	€ 38.016	€ 3.103
vakliteratuur	€ 5.000	€ 1.575
centrale milieuklachtentelefoon provinciedeel	€ 39.000	€ 15.425
bijdrage provincie centrale milieuklachtentelefoon	€ 39.000-	€ 0
telefonie	€ 79.199	€ 69.499
klachtenmeldpunt aanbesteden	€ 1.750	€ 295
juridische ondersteuning	€ 0	€ 9.721
dekking kosten juridische ondersteuning uit opstart	€ 0	€ 0
kosten plaatsingscommissie	€ 0	€ 0
dekking kosten plaatsingscommisie uit opstart	€ 0	€ 0
Inspectieview	€ 10.000	€ 0
Overige kosten	€ 10.560	€ 31.793
Accountant	€ 15.840	€ 13.241
ONVOORZIEN		
Onvoorzien 5% (incl afronding)	€ 87.826	
Totaal kosten	€ 9.421.295	**€ 3.499.853**
Inkomsten		
Gefactureerd naar deelnemers in GR	€ 9.421.295	€ 3.003.118
Projectmatige inkomsten		€ 430.273
Subsidieinkomsten IOV Provincie Limburg 2015		€ 140.423
Subsidieinkomsten IOV Provincie Limburg 2016		€ 149.281
Subsidieinkomsten IOV ProvincieZuid Holland		€ 177.722
Overige inkomsten		€ 50.018
Totaal inkomsten	€ 9.421.295	**€ 3.950.835**
Totaal inkomsten -/- kosten	€ 0	**€ 450.982**

4-4-2017 12366

RUD ZuidLimburg

De raad van de gemeente Brunssum
Postbus 250
6440 AG BRUNSSUM

Ons kenmerk	2017/22684
Uw kenmerk	-
Bijlage(n)	1
Contactpersoon	H. Frins
Telefoon	06 – 55 41 89 12
E-mail	hma@rudzl.nl
Onderwerp	Oplegnotitie bij voorlopige jaarrekening 2016

Maastricht 31 MAART 2017
Verzonden 31 MAART 2017

Geachte raadsleden,

Bijgevoegd treft u een oplegnotitie behorende bij de voorlopige jaarrekening 2016 van de RUD Zuid-Limburg aan. In deze oplegnotitie wordt een samenvatting gegeven van de hoofdpunten in de jaarrekening 2016.

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur van de RUD Zuid-Limburg,
namens dezen,

mevr. L.M. Kobes
Directeur RUD Zuid-Limburg

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
info@rudzuidlimburg.nl

Tel + 31 (0)43 389 73 30
Fax + 31 (0)43 361 78 11
www.rudzuidlimburg.nl

IBAN –nummer:
NL53BNGH0285159127
BIC-code: BNGHNL2G

4-4-2017 12366

Oplegnotitie: Bestuurlijke samenvatting van de hoofdpunten van de jaarrekening 2016

Bij het opstellen van de begroting 2016 is uitgegaan van een situatie waarbij in het gehele begrotingsjaar sprake was van het in dienst zijn van het vanuit de deelnemers gedetacheerde personeel. Vanuit dat uitgangspunt is er ten opzichte van de begroting 2016 bij het opmaken van de jaarrekening 2016 sprake van een resultaat van 0. De werkelijkheid was dat gedurende het jaar 2016 geen overdracht van personeel heeft plaatsgevonden en zolang personeel in dienst is van deelnemers heeft de RUD Zuid-Limburg bepaalde kosten die wel begroot zijn maar nog niet voor haar rekening komen.

Evenals in 2015 sluit de jaarrekening 2016 derhalve met een positief saldo. Dit positieve saldo bedroeg in 2016 van € 450.000, in 2015 sloot de jaarrekening met een positief saldo van € 1.389.000. Omdat bij de tweede managementrapportage over 2016 zich een positief resultaat aftekende van ca. € 1,2 mln is aan het Algemeen Bestuur voorgesteld om, vooruitlopend op het positief resultaat, een deel hiervan uit te keren aan de deelnemers. Dit is gebeurd door middel van een correctie op de vierde kwartaalfactuur naar rato van de werkprogramma's. De totale omvang van deze correctie bedroeg € 750.000. Opgeteld bij het gerealiseerde bedrag van € 450.000 sluit dit aan bij de prognose van € 1,2 mln.

Dit is lager dan in 2015 omdat er in 2016 meer sprake is geweest van inhuur van personeel. Er is een aantal personeelsleden uitgestroomd in 2016 en er is meer vraag naar inzet van personeel geweest vanuit de deelnemers. Deze uitstroom en de extra vraag naar personeel is met name opgevuld met inhuurkrachten aangezien de RUD Zuid-Limburg nog geen personeel in dienst kon nemen en de formele werkgevers terughoudend zijn om personeel in dienst te nemen dat gedetacheerd wordt bij de RUD Zuid-Limburg en straks zal worden uitgeplaatst naar de RUD Zuid-Limburg.

Van het gerealiseerde resultaat van € 450.000 wordt voorgesteld een klein deel (ca € 21.000) toe te voegen aan de risicoreserve. In het verleden zijn hierover richtlijnen vastgesteld door het AB en met deze toevoeging voldoen we weer aan deze regels. Het restant (ca € 430.000) wordt teruggegeven aan de deelnemers. Als verdeelsleutel wordt hiervoor zoals eerder afgesproken en opgenomen in de GR, het aantal afgenomen uren per deelnemer in 2016 gehanteerd. Voor een overzicht hiervan verwijzen we naar bijlage 4.1 van de voorliggende jaarrekening.

29-6-2017 287

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Zienswijze ontwerp-programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022, eerste begrotingswijziging 2017 en jaarrekening 2016 van de RUD Zuid Limburg. Brief aan de raad nr.17
Registratiekenmerk 728180
Gemeentebladnr. 32

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd omdat de raad de mogelijkheid heeft om een zienswijze in te dienen met betrekking tot de ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022, de jaarrekening 2016 en de eerste begrotingswijziging 2017 van de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg. (RUD)

Context van het raadsvoorstel
Per 1 januari 2013 hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten van Zuid Limburg en Gedeputeerde Staten de RUD Zuid Limburg opgericht. De RUD voert voor alle 18 gemeenten en de provincie de zogenaamde basistaken (zwaardere milieutaken op gebied van vergunningverlening, bodem en toezicht op bedrijven) uit, en bovendien specialistische milieutaken (geluid, externe veiligheid e.d.) voor een aantal gemeenten en de provincie. Verder voert de RUD de BRZO en RIE-4-taken (dit betreft activiteiten met zeer gevaarlijke, explosieve stoffen) provinciebreed uit.
De RUD heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen

De RUD is een uitvoeringsorganisatie en functioneert als een uitvoerende backoffice. Het loket voor de burger blijft bij de gemeente. Ook blijft de bevoegdheid om de vergunningen te verlenen en de sancties op overtredingen op te leggen bij het college van burgemeester en wethouders resp. het college van GS. De RUD voert haar werkzaamheden in opdracht van de deelnemers uit. De opdrachten *(wat)* zijn vastgelegd in een individuele dienstverleningsovereenkomst met bijbehorend jaarlijks werkprogramma per opdrachtgever. De *wijze waarop* de RUD de taken uitvoert is vastgelegd in de producten/dienstencatalogus. Met welke inzet van *mensen en middelen* de opdrachten worden uitgevoerd, is beschreven in de begroting.
Brunssum heeft de uitvoering van alleen de basistaken bij de RUD belegd en neemt jaarlijks gemiddeld 1000 uur af.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Het is aan de raad om te besluiten of en welke zienswijze wordt ingediend.
Wij stellen voor om bij wijze van zienswijze in te stemmen met de stukken, want:
- de stukken geven voldoende inzicht in activiteiten en financiële consequenties;
- de accountant heeft voor de jaarrekening een goedkeurende verklaring afgegeven;
- de volgens de ontwerp-begroting 2018 door de RUD in rekening te brengen kosten voor de uitvoering van de basistaken in Brunssum passen binnen het gemeentelijk budget.
- de eerste begrotingswijziging 2017 leidt tot een daling van het uurtarief van 2 euro. Op jaarbasis levert dat een bedrag van ongeveer 2000 euro voor Brunssum op.

Financiële/personele/juridische gevolgen? Ja

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Ja, de doelstellingen voor 2018 via het jaardocument 2018.

Is er een tijdpad bijgevoegd? Ja. De gemeenteraad kan tot 1 juni een zienswijze indienen over de documenten. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaatsvindt, kan niet tijdig een zienswijze worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen. De RUD is hierover geïnformeerd.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? Ja. Brief van het Dagelijks Bestuur van de RUD Zuid Limburg (verseon

29-6-2017 287

723815) met de betreffende financiële stukken.

29-6-2017 287

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	2 mei 2017
Registratiekenmerk	:	728180
Gemeentebladnr.	:	32
Dienst / Afdeling	:	Bestuurszaken
Behandelvoorstelnr.	:	728180
Portefeuillehouder	:	L. Winants
Onderwerp	:	Zienswijze ontwerp-programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022, eerste begrotingswijziging 2017 en jaarrekening 2016 van de RUD Zuid Limburg. Brief aan de raad nr.17
Raadsverg. d.d.	:	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/32

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid Limburg:

Besluit: bij wijze van zienswijze
1. in te stemmen met de jaarrekening 2016 RUD Zuid-Limburg en met teruggave van 430.000 euro uit het positief resultaat, uit te keren aan de deelnemers op basis van afname van uren;
2. in te stemmen met de begroting 2018, en de meerjarenbegroting 2019-2021 van de RUD; de in 2018 te betalen bijdrage past binnen het gemeentelijke budget;
3. in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2017, die tot positief gevolg heeft dat het uurtarief met 2 euro wordt verlaagd.

3. Aanleiding
Van de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg (RUD) is ingekomen de ontwerpprogrammabegroting 2018, de meerjarenraming 2019-2022 en een begrotingswijziging 2017. Ook de voorlopige jaarrekening 2016 is ingekomen. Alvorens deze stukken door het Algemeen Bestuur (AB) van de RUD worden vastgesteld, hebben de gemeenteraden en Provinciale Staten de mogelijkheid een zienswijze in te dienen, die bij de besluitvorming door het AB wordt betrokken. De zienswijze strekt zich ook uit tot de begrotingswijziging 2017. Indiening van de zienswijze is mogelijk tot 1 juni 2016.

4. Probleemstelling
<u>De RUD Zuid Limburg</u>
Per 1 januari 2013 hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten van Zuid Limburg en Gedeputeerde Staten de RUD Zuid Limburg opgericht. De RUD voert voor alle 18 gemeenten en de provincie de zogenaamde basistaken (zwaardere milieutaken op gebied van vergunningverlening, bodem en toezicht op bedrijven) uit, en bovendien specialistische milieutaken (geluid, externe veiligheid e.d.) voor een aantal gemeenten en de provincie. Verder voert de RUD de BRZO en RIE-4-taken (dit betreft activiteiten met zeer gevaarlijke, explosieve stoffen) provinciebreed uit.
De RUD heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen

De RUD is een uitvoeringsorganisatie en functioneert als een uitvoerende backoffice. Het loket voor de burger blijft bij de gemeente. Ook blijft de bevoegdheid om de vergunningen te verlenen en de sancties op overtredingen op te leggen bij het college van burgemeester en wethouders resp. het college van GS. De RUD voert haar werkzaamheden in opdracht van de deelnemers uit. De opdrachten *(wat)* zijn vastgelegd in een individuele dienstverleningsovereenkomst met bijbehorend jaarlijks werkprogramma per opdrachtgever. De *wijze waarop* de RUD de taken uitvoert is vastgelegd in de producten/dienstencatalogus. Met welke inzet van *mensen en middelen* de opdrachten worden uitgevoerd, is beschreven in de begroting.

Brunssum heeft de uitvoering van alleen de basistaken bij de RUD belegd en neemt jaarlijks gemiddeld 1000 uur af.

Jaardocument 2016
Er is gewerkt binnen de kaders van de begroting. De jaarrekening 2016 sluit af met een positief resultaat van ca. 451.000 euro. Het voorstel is ca. 21.000 euro toe te voegen aan het weerstandsvermogen, dat op basis van de risico-inventarisatie zou moeten worden verhoogd, en de rest, ca. 430.000 euro, uit te keren aan de deelnemers op basis van afname van uren. Brunssum nam 1031 uur af en kan 4.170 euro terug krijgen.

Begroting 2018
In 2018 komt de begroting uit op 10,6 miljoen. De stijging ten opzichte van 2017 met 448.000 euro is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de ingebrachte activa vanwege de primaire taken "lucht en geluid" van de provincie Limburg. Deze kosten worden volledig aan de provincie Limburg in rekening gebracht.

Eerste begrotingswijziging 2017
De wijziging ziet voornamelijk op een begrotingstechnische vertaling van de formatie-inbreng van 7,86 fte van de Provincie Limburg ten behoeve van de uitvoering van de basistaken van de Provincie in het werkgebied van de RUD Limburg-Noord. De werkzaamheden van de RUD Zuid-Limburg blijven ongewijzigd. Omdat de overhead uitsluitend toeneemt voor de indirecte kosten van huisvesting en de personele overhead gelijk blijft, is het gevolg van deze aanpassing dat de uurtarieven met 2 euro kunnen dalen. De overhead wordt immers uitgesmeerd over een groter aantal (+10.611) directe uren.

5. Doelen/beoogd resultaat
a. Wat willen we bereiken
Doel van dit voorstel is de raad de gelegenheid te bieden een gemotiveerde zienswijze te geven op de begrotingswijziging 2017, begroting 2018 en daarbij te betrekken de jaarrekening 2016 van de RUD Zuid Limburg.

b. Wat gaan we ervoor doen?
De RUD voert in onze opdracht de basistaken uit en voor de te leveren diensten betalen we een uurvergoeding.

c. Hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
De opdrachten voor de RUD zijn vastgelegd in een individuele dienstverleningsovereenkomst met bijbehorend jaarlijks werkprogramma. De wijze waarop de RUD de taken uitvoert, is vastgelegd in de producten-/ dienstencatalogus, waarin kengetallen per product c.q. dienst zijn opgenomen.
De RUD doet jaarlijks verslag over de bereikte doelen alsook de financiële aspecten in het jaardocument.

6. Kaders
a. Algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)
Ter realisering van een adequate uitvoering van de basistaken heeft het rijk in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) de verplichting opgenomen, dat gemeenten en provincie een regionale uitvoeringsdienst oprichten. De Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid-Limburg regelt dat binnen de kaders van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

b. Autonoom beleid/taken in medebewind?
De Wabo verplicht gemeenten en provincie om de basistaken te laten uitvoeren door een RUD. In 2013 hebben de 18 gemeenten in Zuid Limburg en de provincie besloten de RUD Zuid Limburg hiervoor op te richten.

c. Past het voorstel in de strategische visie?
Een adequate uitvoering van (zware) milieutaken draagt bij aan de gemeentelijke missie waar deze aangeeft, dat Brunssum dient te beschikken over een prettig en veilig woonmilieu en haar functie van aantrekkelijke leefgemeente vervult.

d. Relatie met programmabegroting?
De uitvoering van de basistaken door de RUD valt onder het cluster Milieu van programma 3: Brunssum, een levendige stad.

7. Argumenten/overwegingen

- De stukken geven voldoende inzicht in activiteiten en financiële consequenties.
- De accountant heeft voor de jaarrekening een goedkeurende verklaring afgegeven.
- De volgens de ontwerp-begroting 2018 door de RUD in rekening te brengen kosten voor de uitvoering van de basistaken in Brunssum passen binnen het gemeentelijk budget.
- De eerste begrotingswijziging 2017 leidt tot een daling van het uurtarief van 2 euro. Op jaarbasis levert dat een bedrag van ongeveer 2000 euro voor Brunssum op.

8. Advies
Bij wijze van zienswijze
1. in te stemmen met de jaarrekening 2016 RUD Zuid-Limburg en met teruggave van 430.000 euro uit het positief resultaat, uit te keren aan de deelnemers op basis van afname van uren;
2. in te stemmen met de begroting 2018, en de meerjarenbegroting 2019-2021 van de RUD; de in 2018 te betalen bijdrage past binnen het gemeentelijke budget;
3. in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2017, die tot positief gevolg heeft dat het uurtarief met 2 euro wordt verlaagd.

9. Aanpak/uitvoering
a. Financiële gevolgen en dekking
Op basis van de begroting 2018 van de RUD zal de bijdrage van Brunssum in 2018 €72.844 bedragen. Het bedrag is gebaseerd op het werkprogramma 2017. De voorziene bijdrage past binnen het budget op 740001-441200 waar een bedrag van €80.038,- is opgenomen. Wijzigingen in het werkprogramma zullen leiden tot aanpassingen in de bijdrage.

b. Risico's
Geen bijzonderheden.

c. Tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie
De gemeenteraad kan tot 1 juni een zienswijze indienen over de documenten. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaatsvindt, kan niet tijdig een zienswijze worden ingediend. Voorgesteld wordt om het standpunt van de commissie van 6 juni als zodanig in te dienen. De RUD is hierover geïnformeerd.

d. Uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Het AB van de RUD ZL besluit over jaarrekening en begroting, waarbij het rekening houdt met ingebrachte zienswijzen. Mocht in de raadscommissie blijken, dat er behoefte is aan een zienswijze in afwijking van het voorstel van het college dan wordt deze meteen na de raadscommissie op schrift gesteld en aan de RUD gezonden.

e. Communicatie intern en extern
De materie is van zodanige aard, dat de OR hierbij geen betrokkenheid heeft. Informatierecht, adviesrecht noch instemmingsrecht is van toepassing.
De raad wordt middels bijgevoegd raadsvoorstel om besluitvorming gevraagd.
- persbericht is niet aan de orde.
- terinzagelegging is niet aan de orde.
- overig extern: is niet aan de orde.

10. Bijlagen
Brief van het Dagelijks Bestuur van de RUD Zuid Limburg (verseon 723815)
Jaarstukken 2016 RUD (verseon 723813)
Oplegnotitie bij de jaarstukken (verseon 723816)
Ontwerp programmabegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022 (verseon 723817)
Begrotingswijziging 2017 (verseon 723818)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

29-6-2017 287

secretaris.

29-6-2017 287

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 32
Dienst/Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 728180

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/32

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zuid Limburg:

Besluit: bij wijze van zienswijze
1. in te stemmen met de jaarrekening 2016 RUD Zuid-Limburg en met teruggave van 430.000 euro uit het positief resultaat, uit te keren aan de deelnemers op basis van afname van uren;
2. in te stemmen met de begroting 2018, en de meerjarenbegroting 2019-2021 van de RUD; de in 2018 te betalen bijdrage past binnen het gemeentelijke budget;
3. in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2017, die tot positief gevolg heeft dat het uurtarief met 2 euro wordt verlaagd.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Preambule gemeenschappelijke regeling “Het Gegevenshuis”

De oprichters van de gemeenschappelijke regeling “Het Gegevenshuis”, zijnde de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Brunssum, Landgraaf, Heerlen, Kerkrade, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal,

overwegende:
- Dat aan de lokale overheid diverse beheertaken zijn opgedragen in het kader van het stelsel van basisregistraties;
- Dat correcte, authentieke, volledige en actuele data omtrent objecten en ruimte van belang is voor een goede en efficiënte uitvoering van de overheidstaken, het overheidsbeleid en de dienstverlening naar burgers en bedrijven;
- Dat een geïntegreerde aanpak van geo-data inzake vastgoed en de omgevingsruimte hieraan bijdraagt;
- Dat de mogelijkheden en toepasbaarheid van geo-data mede door innovaties en nieuwe technieken in toenemende mate de informatiemodellen bepalen en meerwaarde leveren voor beleidsafwegingen en –bewaking, uitvoering en dienstverlening;
- Dat hiervoor een organisatie van enige omvang met verschillende disciplines nodig is die is ingericht als een shared service center in het publieke domein die behalve het beheer van (basis)registraties ook in staat is om te innoveren;
- Dat deze omvang bereikt kan worden door samenwerking op regionaal niveau met verschillende deelnemers en afnemers;
- Dat hierdoor de uitvoering niet alleen wint aan efficiency, effectiviteit, continuïteit, maar ook verdergaande professionalisering verwezenlijkt kan worden en de kwetsbaarheid verlaagd wordt;
- Dat een dergelijke vooruitstrevende en innoverende geo-data-organisatie een substantiële bijdrage kan leveren aan het imago van de regio, de regionale economische ontwikkelingen en bijbehorende werkgelegenheid;
- Dat hiervoor samenwerking voor het realiseren van schaalvergroting in Limburg passend is en waar mogelijk aansluiting wordt nagestreefd bij andere initiatieven met dit doel, zoals het op te richten Shared Service Center Zuid-Limburg;
- Dat tegen deze achtergrond en het feit dat geo-data ook toepasbaar zijn voor het doen van onderzoek, uitvoeringstaken en andere toepassingen die niet via de wet aan de (lokale) overheid zijn opgedragen, de samenwerking zich via deze regeling dient te beperken tot overheidstaken en bijdragen in het publieke domein;
- Dat aan het ondernemerschap met betrekking tot de geo-data, de kennis en de systemen ook buiten het publieke domein de uitdrukkelijke voorwaarde wordt gesteld dat voor alle risicodragende activiteiten een daarvoor passende, aan de Gemeenschappelijke Regeling gelieerde, rechtsvorm wordt opgericht;

Besluiten:
Tot oprichting van een samenwerkingsverband, genaamd “Het Gegevenshuis” op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en tot welke samenwerking met inachtneming van de bepalingen in de Gemeenschappelijke Regeling “Het Gegevenshuis” ook andere publiek-rechtelijke organisaties kunnen toetreden.

Gemeenschappelijke Regeling "Het Gegevenshuis"

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:
   a. de Wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen (Stb. 1984, nr. 667) zoals laatstelijk gewijzigd bij de Wet afschaffing Plusregio's (stb. 2014, nr. 557;
   b. de Regeling: de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis";
   c. de deelnemer A: de aan de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" deelnemende overheidsinstantie met uit de wet voortvloeiende verplichting inzake het beheer van basisregistratie(s) die het minimale basispakket afneemt;
   d. de deelnemer B: de aan de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" deelnemende overheidsinstantie die geen uit de wet voortvloeiende verplichting inzake het beheer van basisregistraties heeft;
   e. de afnemer: de overheidsinstantie of private organisatie die voor de uitvoering van haar taak in het publieke domein producten en diensten afneemt maar géén deelnemer is aan de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis".
   f. Het minimale basispakket: de door het Dagelijks Bestuur vast te stellen minimale afname van producten of diensten om als deelnemer A toe te treden tot de Regeling; voor het 1e jaar na oprichting geldt als minimaal basispakket het beheer van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT).
2. Waar in de Regeling een wet of regeling van overeenkomstige toepassing worden verklaard, wordt in de plaats van de gemeente, de raad, het college, de burgemeester en de secretaris c.q. griffier onderscheidenlijk gelezen het openbaar lichaam "Het Gegevenshuis", het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur, de Voorzitter en de Secretaris van het openbaar lichaam "Het Gegevenshuis".

Artikel 2 Doelstelling

1. "Het Gegevenshuis" heeft tot doel het ontzorgen van de deelnemers A op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimtegerelateerde (Basis-)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal.
2. "Het gegevenshuis" draagt zorg ervoor dat de deelnemers A kunnen voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voortvloeien uit het stelsel van basisregistraties.
3. "Het gegevenshuis" levert desgevraagd zorg voor maatwerk in de ondersteuning van de taken van de deelnemers A en de deelnemers B.
4. Naast inrichten en beheren van object- en ruimtegerelateerde (Basis-)registraties ligt de focus op permanente innovatie, verbetering van dienstverlening en kostenreductie. "Het Gegevenshuis" vertaalt innovatie in technologieën naar de toepassing van object- en ruimtegerelateerde data in het publieke domein.
5. "Het Gegevenshuis" dient het algemeen belang en kan ter ondersteuning van taken of doelstellingen die het publieke domein raken, producten en diensten leveren aan afnemers, niet zijnde deelnemers aan deze regeling.

Artikel 3 Deelname aan samenwerkingsvormen

1. "Het Gegevenshuis" kan deelnemen aan gemeenschappelijke regelingen overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 93 tot en met 95 van de Wet.
2. "Het Gegevenshuis" kan deelnemen aan een Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS), overeenkomstig de Verordening (EG) nr. 1082/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 [Publicatieblad L 210 van 31.7.2006].
3. Het besluit daartoe wordt door een gekwalificeerde meerderheid van het Algemeen Bestuur genomen. Van een gekwalificeerde meerderheid is sprake bij 2/3 van het totaal aantal stemmen als bedoeld in artikel 7. Alvorens het Algemeen Bestuur een besluit kan nemen, dienen de gemeenteraden c.q. het Algemeen Bestuur van andere deelnemers dan gemeenten, te worden gehoord.

HOOFDSTUK 2 HET RECHTSPERSOONLIJKHEID BEZITTEND LICHAAM

Artikel 4 Openbaar lichaam

1. Er is een rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam in de zin van artikel 8, eerste lid van de Wet, genaamd: ""Het Gegevenshuis". Het is gevestigd te Landgraaf.
2. Het rechtsgebied van "Het Gegevenshuis" omvat het rechtsgebied van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende Gemeenten en andere (lokale) overheden.
3. "Het Gegevenshuis" kan ook producten en diensten leveren aan niet-deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling. Dit kunnen zowel publiekrechtelijke- als privaatrechtelijke organisaties zijn.

Artikel 5 Bestuursorganen

Het bestuur van "Het Gegevenshuis" bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter.

Artikel 6 Het Algemeen Bestuur

1. Het Algemeen Bestuur bestaat uit de door de deelnemers A en deelnemers B afgevaardigde personen.
2. Iedere deelnemer vaardigt één persoon af in het Algemeen Bestuur.
3. De bevoegdheden van het Algemeen Bestuur volgen uit de Wet of de Regeling.

Artikel 7 Besluitvorming door het Algemeen Bestuur

1. Besluitvorming vindt plaats op basis van consensus, behoudens als:
   a. een of meerdere leden van het Algemeen Bestuur om stemming verzoeken;
   b. geen consensus wordt bereikt. In dat geval vindt stemming plaats.
2. Het aantal stemmen per lid van het algemeen bestuur is enerzijds gebaseerd op het al dan niet zijn van oprichter van deze gemeenschappelijke regeling en is anderzijds gerelateerd aan de taken die door "Het Gegevenshuis" voor de deelnemers worden uitgevoerd en het daarmee samenhangend financieel belang bij het openbaar lichaam.

3. De leden van het Algemeen Bestuur, aangewezen door de colleges van de gemeenten die deze Gemeenschappelijke regeling oorspronkelijk hebben opgericht, hebben elk twee stemmen, alsmede één stem voor elke volle € 100.000,- welke de deelnemer aan producten en diensten afneemt van "Het Gegevenshuis" en dus als bijdrage aan de regeling levert; de leden van na de oprichting toetredende partijen hebben elk één stem, alsmede één stem voor elke volle € 100.000,- welke de deelnemer A of deelnemer B aan producten en diensten afneemt van "Het Gegevenshuis" en dus als bijdrage aan de regeling levert. De gemeenten die deze Gemeenschappelijke Regeling oorspronkelijk hebben opgericht zijn: Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal.
4. Voor de vaststelling van de in het vorige lid bedoelde bijdrage en daarmee het aantal stemmen geldt de vastgestelde begroting van inkomsten van "Het Gegevenshuis" als uitgangspunt. De in het vorige lid bedoelde stemverhouding geldt dan ook voor de begroting van dat jaar.
5. Een stemming is alleen geldig, indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet van deelneming aan stemming moet onthouden, daaraan heeft deelgenomen.
6. Het vorige lid vindt geen toepassing als hetzelfde voorstel, na agendering, in een volgende vergadering wordt behandeld.
7. Het Algemeen Bestuur vergadert zo vaak als het daartoe heeft besloten doch "jaarlijks tenminste tweemaal" en voorts indien de Voorzitter het nodig oordeelt of indien ten minste een vijfde van het aantal leden waaruit het Algemeen Bestuur bestaat schriftelijk, met opgave van redenen, daarom verzoekt.
8. De vergaderingen zijn openbaar. Datum, tijdstip en plaats van de vergadering worden door de Voorzitter bekend gemaakt.
9. De deuren worden gesloten, wanneer ten minste een vijfde van het aantal leden dat de presentielijst heeft getekend daarom verzoekt of de voorzitter het nodig oordeelt. Het Algemeen Bestuur beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd. Van een vergadering met gesloten deuren wordt een afzonderlijk verslag opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt tenzij het Algemeen Bestuur anders beslist.

Artikel 8 Het Dagelijks Bestuur

1. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit tenminste twee leden en de Voorzitter. Het Dagelijks Bestuur bestaat altijd uit een oneven aantal. Het Algemeen Bestuur kiest uit zijn midden de leden, met inachtneming van het gestelde in artikel 10, lid 1.
2. De bevoegdheden van het Dagelijks Bestuur volgen uit de wet, deze Regeling of zijn door de deelnemers A of deelnemers B overgedragen.
3. De leden en het aantal leden van het Dagelijks Bestuur worden zo gekozen dat zij gezamenlijk minder dan de helft van het totale stemrecht als bedoeld in artikel 7, derde lid, kunnen uitoefenen in het Algemeen Bestuur.

Artikel 9 Besluitvorming door het Dagelijks Bestuur

1. Besluitvorming vindt plaats op basis van consensus, behoudens als:
   a. een of meerdere leden van het Dagelijks Bestuur om stemming verzoeken;
   b. geen consensus wordt bereikt. In dat geval vindt stemming plaats.
2. De leden van het Dagelijks Bestuur hebben elk één stem.
3. Voor stemming is de aanwezigheid van tenminste 2 leden vereist.
4. Het Dagelijks Bestuur vergadert zo vaak als de Voorzitter of een van de leden van het Dagelijks Bestuur dit nodig oordelen.
5. Datum, tijdstip en plaats van een vergadering van het Dagelijks Bestuur worden door de Voorzitter aan de leden meegedeeld. De vergaderingen zijn besloten.
6. Het Dagelijks Bestuur kan besluiten dat een vergadering openbaar is.

Artikel 10 De Voorzitter

1. Het Algemeen Bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter aan met dien verstande dat alleen een voorzitter kan worden aangewezen die lid is van het Algemeen Bestuur namens een van de gemeenten die deze Gemeenschappelijke Regeling oorspronkelijk hebben opgericht, zijnde de gemeenten Brunssum, Landgraaf, Heerlen, Kerkrade, Nuth, Onderbanken, Simpelveld en Voerendaal.
2. De Voorzitter vertegenwoordigt "Het Gegevenshuis" in en buiten rechte. Hij kan deze vertegenwoordiging aan een door hem aan te wijzen gemachtigde opdragen.
3. De Voorzitter ondertekent de stukken die van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur uitgaan.

HOOFDSTUK 3 DE SECRETARIS EN HET PERSONEEL

Artikel 11 De secretaris

1. "Het Gegevenshuis" heeft een ambtelijke organisatie, met aan het hoofd de Secretaris.
2. De Secretaris wordt benoemd en ontslagen door het Algemeen Bestuur.
3. Het Dagelijks Bestuur wijst een plaatsvervanger voor de Secretaris aan, die de Secretaris in geval van verhindering of ontstentenis vervangt.
4. Het Algemeen Bestuur stelt de bezoldiging van de Secretaris vast.
5. Het Algemeen Bestuur stelt een instructie voor de Secretaris vast.

Artikel 12 Taken en bevoegdheden van de Secretaris

1. De Secretaris staat het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de Voorzitter terzijde.
2. De Secretaris is aanwezig tijdens de vergaderingen van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur en draagt zorg voor de notulering daarvan.
3. Door de Secretaris worden alle stukken die van het Algemeen Bestuur en van het Dagelijks Bestuur uitgaan (mee-) ondertekend.
4. De Secretaris is belast met de leiding van de ambtelijke organisatie.

Artikel 13 Rechtspositie

1. Op het personeel van het openbaar lichaam "Het Gegevenshuis" zijn de rechtspositie en de overige arbeidsvoorwaarden, geldend voor het personeel van de Gemeente Heerlen, van toepassing.
2. Het Dagelijks Bestuur kan, gehoord een vertegenwoordiging van het personeel, besluiten om van het bepaalde in het vorige lid af te wijken.

Artikel 14 Personeel

1. Het Dagelijks Bestuur stelt regels voor de bezoldiging van het personeel vast binnen het door het Algemeen Bestuur vastgestelde budget.
2. Het Dagelijks Bestuur stelt de formatieomvang vast.
3. Het Dagelijks Bestuur benoemt en ontslaat het personeel, gehoord de Secretaris.

HOOFDSTUK 4 DIENSTVERLENINGSOVEREENKOMST

Artikel 15 "Het Gegevenshuis": shared service center op basis van dienstverlenings-overeenkomsten

1. De deelnemers A en B kunnen in principe ieder voor zich bepalen welke producten of diensten in welke omvang en van welke kwaliteit zij wensen af te nemen van "Het Gegevenshuis", waarbij voor de deelnemers A wel het minimale basispakket geldt. Uit oogpunt van efficiency ten behoeve van alle deelnemers kunnen standaardisaties gelden.
2. Het Dagelijks Bestuur van de deelnemers A en de deelnemers B sluit met het Dagelijks Bestuur van "Het Gegevenshuis" een dienstverleningsovereenkomst af;
3. Deze dienstverleningsovereenkomst omvat een algemeen gedeelte waarin nadere regels zijn gesteld die te maken hebben met opdrachtgever- en opdrachtnemerschap en bijbehorende productbladen waarin exact de door "Het Gegevenshuis" te leveren producten en diensten en bijbehorende prestaties zijn vastgelegd; de dienstverlenings-overeenkomsten omvat tevens de totale bijdrage van de deelnemer A of deelnemer B aan "Het Gegevenshuis" ter vergoeding van de geleverde producten en diensten.
4. Voor afnemers geldt dat een met lid 3 vergelijkbare dienstverleningsovereenkomst wordt opgesteld en afgesloten door het Dagelijks Bestuur.

Artikel 16 Dienstverleningsovereenkomsten basis voor begroting en verantwoording

1. De dienstverleningsovereenkomsten met de deelnemers A en deelnemers B worden jaarlijks vastgesteld. Conform artikel 15, lid 3, wordt hierin tevens bepaald wat de bijdrage per deelnemer A of deelnemer B is. Dit betekent dat de cyclus van jaarlijkse vaststelling vooraf gaat aan de jaarlijkse vaststelling van de begroting als bedoeld in Hoofdstuk 5. De dienstverleningsovereenkomsten met de afnemers kunnen worden vastgesteld voor de duur van de looptijd van de overeenkomst.
2. De dienstverleningsovereenkomsten met de deelnemers A, deelnemers B en afnemers vormen tevens de basis waarover "Het Gegevenshuis" verantwoording aflegt aan de deelnemers A en B: aantallen, kwaliteiten, levertijden, hoeveelheden en kosten van de geleverde producten en diensten. De verantwoording vindt plaats via de reguliere planning en control cyclus. Het afleggen van verantwoording aan de afnemers wordt bepaald in de dienstverleningsovereenkomst met de afnemer.

HOOFDSTUK 5 FINANCIËN

Artikel 17 Organisatie van beheer en administratie

1. Het Algemeen Bestuur stelt regels vast met betrekking tot de organisatie van de administratie en van het beheer van de vermogenswaarden van "Het Gegevenshuis", alsmede regels met betrekking tot het toezicht daarop.
2. Artikelen 212 van de Gemeentewet is van overeenkomstige toepassing.
3. Het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur gaan geen geldleningen aan, tenzij het voornemen daartoe aan de deelnemers A en deelnemers B is gemeld onder het stellen van een termijn van ten minste vier weken om blijk te geven van hun zienswijze.

Artikel 18 De begroting

Het Dagelijks Bestuur stelt jaarlijks een ontwerp-begroting van inkomsten en uitgaven op, voorzien van een toelichting en zendt dit ontwerp uiterlijk 1 april van het jaar voorafgaande aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft, toe aan het bevoegd gezag van de deelnemers A en deelnemers B, die vervolgens binnen twee maanden na ontvangst aan het Algemeen Bestuur hun zienswijze kenbaar kunnen maken; een en ander overeenkomstig artikel 35 van de Wet.
Het Algemeen Bestuur stelt de begroting vast.

Artikel 19 De jaarrekening

1. Het Dagelijks Bestuur biedt de rekening van inkomsten en uitgaven over het afgelopen jaar met alle bijbehorende bescheiden ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur aan.
2. Deze gaat vergezeld van een verslag van het onderzoek naar de deugdelijkheid van de rekening, ingesteld overeenkomstig de ingevolge de Gemeentewet aangewezen deskundige, en van hetgeen het Dagelijks Bestuur overigens te harer verantwoording dienstig acht.
3. Het Dagelijks Bestuur zendt de jaarrekening, met alle bijbehorende stukken, binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, ter mededeling aan Gedeputeerde Staten.
4. In de jaarrekening wordt, met inachtneming van het bepaalde in artikel 20 van deze regeling, de door de deelnemers A en deelnemers B over het desbetreffende jaar verschuldigde bijdrage opgenomen, alsmede de inkomsten uit dienstverlenings-overeenkomsten met afnemers.

Artikel 20 Inkomstenbronnen

De begroting van "Het Gegevenshuis" wordt gevoed uit:
a. de bijdragen van de deelnemers A en deelnemers B op basis van de per deelnemer overeengekomen dienstverleningsoverkomst;
b. inkomsten van afnemers op basis van de met de afnemers afgesloten dienstverleningsovereenkomsten;
c. subsidies;
d. overige inkomsten.

Artikel 21 Betaling van bijdragen

De deelnemers A en deelnemers B betalen voor de vijftiende dag van de maanden januari, april, juli en oktober telkens een vierde deel van de voor het begrotingsjaar geraamde bijdrage. De betaling en bevoorschotting door afnemers wordt bepaald in de dienstverleningsovereenkomst met de afnemers.

Artikel 22 Borgstelling

1. De betaling van rente, aflossing en kosten van de door het openbaar lichaam "Het Gegevenshuis" aangegane geldleningen en op te nemen gelden in rekening–courant, wordt door de deelnemers A en deelnemers B gegarandeerd.
2. De deelnemers A en deelnemers B doen ter zake afstand van de voorrechten die het Burgerlijk Wetboek aan borgen toekent.
3. Voor de deelnemers A en de deelnemers B geldt dat de verplichtingen voortvloeiend uit de vorenstaande leden gelden in verhouding tot ieders bijdrage aan de Regeling.

HOOFDSTUK 6 ARCHIEF

Artikel 23 Archivering

a. Het dagelijks bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van het openbaar lichaam, overeenkomstig een door het algemeen bestuur, met inachtneming van artikel 40 van de Archiefwet 1995 vast te stellen regeling (Archiefverordening), die aan gedeputeerde staten moet worden medegedeeld.
b. Voor de door deelnemers gemandateerde taken berust de zorg voor de desbetreffende archiefbescheiden bij deze gemeenten.
c. Met het toezicht op de bewaring en het beheer van de archiefbescheiden van de gemandateerde taken is belast de archivaris van de desbetreffende gemeenten.
d. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen conform artikel 4 lid 1 van de Archiefwet 1995.

Artikel 23 A

a. Voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid en artikel 13 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden van de in deze regeling genoemde bestuursorganen is aangewezen de archiefbewaarplaats van de gemeente waar "Het Gegevenshuis" is gevestigd.
b. De archivaris is belast met het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats. De secretaris (-directeur) is belast met het beheer van de archiefbescheiden, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

HOOFDSTUK 7 INLICHTINGEN, VERANTWOORDING EN TERUGROEPING

Artikel 24 Inlichtingenplicht voor de deelnemers A en deelnemers B

De besturen van de deelnemers A en B verstrekken op verzoek van het Algemeen Bestuur, of het Dagelijks Bestuur de benodigde inlichtingen en geven de medewerking, die voor de vervulling van de taken van het openbaar lichaam "Het Gegevenshuis" nodig is.

Artikel 25 Inlichtingen en verantwoording aan het Algemeen Bestuur

1. De leden van het Dagelijks Bestuur zijn tezamen en ieder afzonderlijk aan het Algemeen Bestuur verantwoording verschuldigd voor het door hen gevoerde bestuur.
2. Zij geven ongevraagd aan het Algemeen Bestuur alle informatie, die voor een juiste beoordeling van het door het Dagelijks Bestuur te voeren en gevoerde beleid nodig is. Deze informatie wordt verstrekt tijdens de vergaderingen van het Algemeen Bestuur.
3. Zij geven, tezamen dan wel afzonderlijk, aan het Algemeen Bestuur, wanneer of één of meer leden daarom verzoeken, alle gevraagde inlichtingen. Deze inlichtingen worden, behoudens strijdigheid met het algemeen belang, zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen twee maanden in een vergadering van het Algemeen Bestuur verstrekt.

Artikel 26 Inlichtingen door de leden van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur

1. Een lid van het Algemeen Bestuur of van het Dagelijks Bestuur verschaft de raad en het college van zijn Gemeente op de voor die gemeente/ organisatie gebruikelijke wijze alle inlichtingen, die door deze raad of dit college worden verlangd.
2. Deze inlichtingen worden, behoudens strijdigheid met het algemeen belang, zo spoedig mogelijk doch in ieder geval binnen twee maanden verstrekt.
3. De raad of het college kan een lid van het Algemeen Bestuur van "Het Gegevenshuis", nadat de inlichtingen in een vergadering of schriftelijk zijn verstrekt of dienden te zijn verstrekt, ter verantwoording roepen voor het door hem in het Algemeen Bestuur van "Het Gegevenshuis" gevoerde beleid.

Artikel 27 Inlichtingen door de bestuursorganen

De bestuursorganen genoemd in artikel 5 verstrekken aan de raden en de colleges van de Gemeenten de door één of meer leden van de raden of de colleges gevraagde inlichtingen schriftelijk en zo spoedig mogelijk, voor zover dat niet strijdig is met het algemeen belang.

HOOFDSTUK 8 TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING VAN DE REGELING

Artikel 28 Toetreding

1. Voor toetreding tot de Regeling kan worden volstaan met een besluit van het college van burgemeester en wethouders c.q. het Dagelijks Bestuur van de overheidsinstantie die wil toetreden na verkregen toestemming van de raad c.q. het algemeen bestuur van deze overheidsinstantie, mits het Algemeen Bestuur in die toetreding bewilligt. Een daartoe strekkend besluit van het Algemeen Bestuur kan slechts worden genomen met een meerderheid van twee/derde van het aantal stemmen. In het besluit van het Algemeen Bestuur kan de deelname aan de regeling afhankelijk worden gesteld aan specifieke voorwaarden
2. Het vastleggen van specifieke voorwaarden is in ieder geval aan de orde als de toetredende overheidsinstantie onder gelijktijdige afname van producten en diensten personeel overdraagt aan "Het Gegevenshuis".
3. Indien toetreding van een nieuwe deelnemer negatieve financiële consequenties heeft of kan hebben voor de bestaande deelnemers, legt het Algemeen Bestuur het besluit tot inwilliging van het verzoek voor aan het college c.q. dagelijks bestuur ter goedkeuring.
4. Een besluit tot inwilliging van het verzoek tot toetreding leidt in principe niet tot wijziging van deze gemeenschappelijke regeling.

Artikel 29 Uittreding of substantiële afname van producten en diensten

1. Een deelnemer A of deelnemer B kan uittreden door toezending aan het Algemeen Bestuur van het daartoe strekkende besluit van het bevoegd orgaan van deelnemer A of deelnemer B.
2. Voor het uittreden geldt een opzeggingstermijn van één jaar, met dien verstande dat behoudens een door het Algemeen Bestuur toe te stane afwijking, uittreding niet eerder plaats kan vinden dan op 1 januari van het vierde jaar volgend op dat, waarin de deelneming aan de Regeling formele rechtskracht heeft gekregen.

3. Desintegratiekosten en andere onvermijdelijke kosten die samenhangen met de uittreding komen voor rekening van de deelnemer A of deelnemer B die uittreedt.
4. Indien een deelnemer A of deelnemer B uittreedt, wordt een overeenkomst opgesteld over de gevolgen en kosten die samenhangen met de opzegging, zoals boventalligheid van personeel en aangegane meerjarenverplichtingen. In deze overeenkomst wordt geregeld op welke wijze en over welke periode de daarmee samenhangende kosten worden voldaan.
5. Als de deelnemer A of deelnemer B besluit tot het substantieel verlagen van de afname van producten en diensten, zijn de leden 3 en 4 overeenkomstig van toepassing. Van een substantiële verlaging van afname is sprake indien deze verlaging leidt tot een hogere productprijs voor de deelnemers A en/of deelnemers B als gevolg van volume-afname, boventallig personeel of lopende verplichtingen.
6. In de gevallen als bedoeld in het 4e en 5e lid kan een door beide partijen aan te wijzen externe deskundige worden ingeschakeld.

Artikel 30 Opheffing

1. De Regeling wordt ontbonden en het openbaar lichaam "Het Gegevenshuis" daarmee opgeheven, indien de colleges c.q. dagelijkse besturen van tenminste twee/derde van de deelnemers A plus deelnemers B daartoe besluiten.
2. In geval van ontbinding van de Regeling en daardoor opheffing van het openbaar lichaam "Het Gegevenshuis", stelt het Algemeen Bestuur, de deelnemers gehoord hebbende, een liquidatieplan vast, waarin in elk geval een sociaal plan ten aanzien van het personeel is opgenomen. In het liquidatieplan kan van de bepalingen van de regeling worden afgeweken.
3. Zo nodig blijven de bestuursorganen van de Regeling ook na de ingangsdatum van de opheffingsbesluiten in functie, totdat de liquidatie is beëindigd.

Artikel 31 Wijziging

De Regeling kan, tenzij deze regeling anders bepaalt, worden gewijzigd indien de dagelijkse besturen van tenminste twee/derde van de deelnemers A plus deelnemers B daartoe besluiten.

HOOFDSTUK 9 SLOTBEPALINGEN

Artikel 32 Onvoorziene situaties

In alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslist het Algemeen Bestuur, zoveel mogelijk analoog aan of in de geest van de bepalingen van de Gemeentewet, de Wet en de Regeling.

Artikel 33 Inwerkingtreden

1. De Regeling treedt in werking op de dag nadat deze door het college van de gemeente Landgraaf -mede namens de overige deelnemers- overeenkomstig artikel 26, tweede lid van de wet bekend is gemaakt door kennisgeving van de inhoud daarvan in de Staatscourant.
2. Zij wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 34 Naam

De Regeling kan worden aangehaald als gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis”.

Aldus besloten in de vergadering het college van burgemeester en wethouders van de gemeente …… d.d. …… 2015.

De Burgemeester, De Secretaris,

het gegevenshuis
gegevens op maat.

Aan: de gemeenteraden van Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth Onderbanken, Schinnen, Simpelveld en Voerendaal

Van: Dagelijks Bestuur van Het Gegevenshuis

Betreft: Raadsinformatiebrief inzake nieuwe toetreder Gemeenschappelijke Regeling.

Waterschap Limburg treedt toe tot GR Het Gegevenshuis

Door de invoering van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) zijn bronhouders verplicht tot het inrichten en beheren van de landelijk dekkende kaart in voorgeschreven vlakken voor hun gebied en aan te sluiten op de Landelijke Voorziening. Zo dient het Waterschap Limburg het beheer te doen van de kaartvlakken voor haar gebied dat zij beheert (de waterlopen). Dit vergt specifieke kennis en de continuïteit dient gewaarborgd te zijn. Gelet op de beperkte omvang voor het beheer (ruim 1 fte) en uit oogpunt van het voorkomen van kwetsbaarheid, wenst het Waterschap Limburg volledige ontzorging van deze wettelijke verplichting.

Het bestuur van het nieuw gevormde Waterschap Limburg (voorheen Roer en Overmaas en Peel en Maasvallei) heeft dan ook op 2 januari 2017 besloten het beheer van de BGT te laten uitvoeren door Het Gegevenshuis. Hiertoe treedt het Waterschap toe tot de Gemeenschappelijke Regeling en is een dienstverleningsovereenkomst opgesteld. Een lid van het Dagelijks Bestuur van Het Waterschap zal toetreden tot het Algemeen Bestuur van Het Gegevenshuis.

Het beheer BGT betreffen alle waterlopen in Limburg die het Waterschap beheert. Voor het Gegevenshuis betekent dit weer een stap in het robuust worden van de organisatie enerzijds en anderzijds meteen een territoriale uitbreiding van het werkgebied met geodata over de hele provincie met relaties naar alle gemeenten in Limburg.

Het beheer BGT van de waterlopen is door Het Gegevenshuis aangemerkt als een apart product. Dat betekent ook dat de kosten voor dit beheer geheel worden toebedeeld aan dit product en separaat met het Waterschap worden verrekend en dat er dus geen vermenging plaats vindt met de kosten van het huidig beheer BGT van de deelnemende gemeenten.

Er bestaan geen kengetallen voor het beheer van waterlopen in de BGT. Het Gegevenshuis heeft samen met Het Waterschap een inschatting gemaakt van de benodigde uren en kosten. In 2017 worden kengetallen ontwikkeld en aan de hand daarvan de definitieve bijdrage bepaald. De bijdrage aan Het Gegevenshuis door het Waterschap is nu ingeschat op ruim € 100.000,- jaarlijks en zal voor 2018 worden vastgesteld op basis van harde kengetallen. Afwijkingen worden 1 op 1 met het Waterschap verrekend en omdat dit een apart product is, lopen de deelnemende gemeenten hierin geen risico's. Mocht eind 2017 blijken dat er een forse afwijking is tussen de gemaakte inschatting en de werkelijkheid, dan kan het Waterschap haar besluit heroverwegen. Voor de opstart zal incidenteel een bijdrage van ruim € 85.000,- door het Waterschap worden geleverd.

Het bestuur van Het Gegevenshuis is verheugd met deze nieuwe toetreder. Niet alleen past deze uitbreiding in de strategische agenda van Het Gegevenshuis, het is een mooi voorbeeld van de meerwaarde van samenwerking tussen verschillende overheidsorganisaties in Limburg op een gelijk dossier. In dit geval, het beheer van de BGT.

18 januari 2017.

Het Dagelijks Bestuur van Het Gegevenshuis,

de voorzitter,

Mr. R.J.H. Vlecken.

de secretaris,

Mr. J.M.M. Leenen MFM.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Gewijzigde Preambule gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"
Registratiekenmerk 709423
Gemeentebladnr. 2017 nr19

Rol van de raad
Aan uw raad wordt verzocht in te stemmen met de wijzingen in de preambule van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"

Context van het raadsvoorstel
De groei van het omzetvolume van "Het Gegevenshuis" krijgt steeds meer vorm. De groei blijft niet beperkt tot de gemeenten die "Het Gegevenshuis" hebben opgericht. Ook andere gemeenten en overheidsinstanties zorgen voor de omzetgroei. Het behelst grote en kleinere opdrachten. Dit heeft tot gevolg dat de Gemeenschappelijke regeling "Het gegevenshuis" gewijzigd moet worden. Daarnaast is dit een goed moment om de bij de oprichting van de GR "Het Gegevenshuis" vermelde risico's nog eens tegen het licht te houden.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
In het voorliggende raadsvoorstel wordt de overweging aangegeven die de instemming met de wijziging in de preambule van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" onderbouwt

Financiële / personele / juridische gevolgen?
Dit raadsvoorstel heeft geen financiële en personele consequenties. De enige juridische consequentie is de verandering in de stemverhouding (marginaal) en de verandering in de toetredingsregels.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
niet van toepassing

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Niet van toepassing.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? ja
- Bijlage 1) gewijzigde pre-ambulle gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" (719251)
- Bijlage 2) Deelname aan de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis". (537176)
- Bijlage 3) De oude GR tekst (557864)
- Bijlage 4) Informatiebrief inzake toetreding waterschap Limburg tot het Gegevenshuis (723486)

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	23 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	709423
Gemeentebladnr.	**:**	2017 nr19
Dienst / Afdeling	**:**	Informatiemanagement
Behandelvoorstelnr.	**:**	709423
Portefeuillehouder	**:**	C.J.C.P. de Rijck
Onderwerp	**:**	Gewijzigde Preambule gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"
Raadsverg. d.d.	**:**	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 mei 2017, afdeling Informatiemanagement

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
In te stemmen met de gewijzigde preambule van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"

3. Aanleiding
De groei van het omzetvolume van "Het Gegevenshuis" krijgt steeds meer vorm. De groei blijft niet beperkt tot de gemeenten die "Het Gegevenshuis" hebben opgericht. Ook andere gemeenten en overheidsinstanties zorgen voor de omzetgroei. Het behelst grote en kleinere opdrachten. Dit heeft tot gevolg dat de Gemeenschappelijke regeling "Het gegevenshuis" gewijzigd moet worden. Daarnaast is dit een goed moment om de bij de oprichting van de GR "Het Gegevenshuis" vermelde risico's nog eens tegen het licht te houden. Het is op dit moment niet mogelijk om exact aan te geven welke organisaties op welk moment toetreden. Dit heeft te maken met de besluitvorming procedures binnen deze organisaties. Tevens waren er rondom de toetredingsprocedure enige onduidelijke formuleringen in de eerste pre-ambule geslopren. Deze worden in deze nieuwe versie beter geformuleerd.

4. Probleemstelling
De tekst in Hoofdstuk 8 van de gemeenschappelijke regeling (toetreding nieuwedeelnemers) en de onderlinge stemverhoudingen in het Algemeen bestuur passen niet meer bij de opdrachtgevers en de daarbij behorende omzet. Dit laatste heeft met name te maken met opdrachtgevers die kleine opdrachtvolumes (kleiner dan € 100.000,-) inbrengen en daardoor geen stem in het AB hebben.

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
Aanpassing van de stemverdeling in de tekst van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis", zodat de samenstelling van het Algemeen Bestuur weer past bij de opdrachten en het omzet volume per deelnemer. Tevens moet hoofdstuk 8 tekstueel aangepast worden zodat regels omtrent toetreding van nieuwe deelnemers verduidelijkt worden.

b. wat gaan we ervoor doen?
- inschakeling Beter Buren wenselijk / mogelijk? Niet van toepassing
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers / maatschappelijk middelveld / bedrijfsleven bevorderen? Niet van toepassing

c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
- indicator: niet van toepassing
- bron: niet van toepassing

6. Kaders

a. algemene beleidskaders (landelijk / provinciaal / lokaal)
Gemeentewet, Wet gemeenschappelijke regelingen, Gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" (537176)

b. autonoom beleid / taken in medebewind? Autonoom beleid
Het omgaan met verbonden partijen is uitgewerkt in het Bestuurlijk Behandel Voorstel "Grip op verbonden partijen" (509400)

c. past het voorstel in de strategische visie?
- ja
- toelichting: Wijziging van reeds vastgestelde Gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" zie ons beleid zoals vermeld in "Grip op verbonden partijen"
d. relatie met programmabegroting?
- programma: Dit vormt een onderdeel van de paragraaf Verbonden partijen.
- beleidsveld: Niet van toepassing

7. Argumenten / overwegingen
Op 14-4-2015 heeft de gemeenteraad toestemming verleend tot het aangaan van en toetreden tot de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis". De wijzigingen zoals aangegeven in dit voorstel leiden tot een aangepaste stemverhouding in de vertegenwoordiging binnen het AB. Tevens is de tekst rondom het toetreden van nieuwe deelnemers verduidelijkt. De stemverhoudingen binnen het AB zijn mede afhankelijk van jaarlijkse opdrachtvolume van de deelnemers. Hierdoor zijn de stemverhoudingen jaarlijks aan verandering onderhevig. De aanpassing zal de invloed van Brunssum slechts marginaal veranderen. De toename van het Brunssumse opdrachtvolume heeft een grotere (zij het nog steeds zeer beperkte) impact. Door de toename van het totale aantal stemmen neemt de Brunssumse invloed af. Door de toename van het product volume dat Brunssum afneemt neemt de invloed weer toe. Beide effecten heffen elkaar nagenoeg op.

Het principe van de wijzigingen in de stemverhoudingen is vastgelegd bij de oprichting van de GR en is nu geen nieuw aspect.

Besluitvorming omtrent de genoemde wijzigingen is een verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.

8. Advies
In te stemmen met de gewijzigde preambule van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"

9. Aanpak / uitvoering
a. financiële gevolgen en dekking
De aanpassingen in de gemeenschappelijke regeling heeft geen financiële consequenties.

- kosten: € (incidenteel / structureel) niet van toepassing
- dekking (product- / activiteitencode): niet van toepassing
- restantbudget na aftrek kosten: € niet van toepassing
- restantbudget voldoende om resterende verplichtingen te dekken: ja / nee niet van toepassing

b. risico's?
- omschrijving risico ('s): financieel / anders t.w.:
In het collegevoorstel raadsvoorstel t.b.v. de oprichting van de GR "Het Gegevenshuis" (537176) zijn de volgende risico's benoemd (Indien het risico gewijzigd is, wordt dit *cursief* vermeld):
De begroting die in de businesscase vermeld staat beschrijft de minimum noodzakelijke inkomsten.
Als er een gemeente niet meedoet kan de GR niet opgericht worden. *Alle gemeenten zijn toegetreden dit risico is niet meer aanwezig.*
Als er binnen twee jaar geen uitbreiding van het aantal afgenomen producten heeft plaats gevonden zullen de kosten per product kunnen stijgen. De uitbreiding kan geschieden doordat de oprichtende gemeenten meer producten afnemen of doordat er nieuwe gemeenten producten gaan afnemen. *Na de oprichting is het aantal afgenomen producten toegenomen. Dit risico is daardoor kleiner geworden.*
Bij de calculatie is er vanuit gegaan dat de gemeente Schinnen mee gaat doen. *De gemeente Schinnen is toegetreden. Dit risico is niet meer aanwezig.*
Door het inzetten van alle frictiegelden zijn er geen middelen meer over om eventuele afvloeïng van personeel na de eerste twee jaar op te vangen. Door de Portefeuillehouder Parkstad (Burgemeester Vlecken) en de projectleider van "Het Gegevenshuis" is aangegeven dat dit niet nodig is. Alle personeelskosten wordt aan producten toegerekend. Dit

wordt bevestigd via een memo (539767). *Door de toename van het aantal afgenomen producten en de omzet is er geen spraken van afvloeien van personeel zoals bij dit risico vermeld.*

De informatiekundige oplossingen waar "Het Gegevenshuis" voor kiest moeten passen in de informatie-architectuur van de gemeente Brunssum. De gemeente Brunssum kan daar weinig tot geen inhoudelijke sturing op uitoefenen. *De onderlinge informatie uitwisseling verloopt goed. De gemeente Brunssum blijft de regie inzake haar eigen informatie architectuur voeren op dit punt.*

Voor de GR geldt na de eerste 4 jaren, waarin een gemeente niet kan uittreden, er een opzegtermijn van één jaar geldt. Bij het uittreden van een deelnemer kunnen de jaarlijkse kosten voor de gemeente Brunssum veranderen.

- omschrijving beheermaatregelen:
Er zijn geen additionele beheersmaatregelen noodzakelijk. Voor de reeds geformuleerde maatregelen zie de risicoparagraaf.
- gevolgen voor weerstandsvermogen:
De genoemde aanpassingen hebben geen consequenties voor het weerstandsvermogen.

c. tijdpad / mijlpalen / vervolgtraject / evaluatie

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)

e. communicatie intern en extern?
- advies / instemming / informatie OR: nee Het betreft slechts een aanpassing van de regeling zonder verder organisatorische gevolgen
- persbericht:nee Het is een kwestie van de interne bedrijfsvoering
- terinzagelegging: nee
- overig extern: "Het gegevenshuis"

10. Bijlagen
Bijlage 1) gewijzigde pre-ambulle gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" (719251)
Bijlage 2) Deelname aan de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis". (537176)
Bijlage 3) De oude GR tekst (557864)
Bijlage 4) Informatiebrief inzake toetreding waterschap Limburg tot het Gegevenshuis (723486)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017 nr19
Dienst/Afdeling : Informatiemanagement
Registratiekenmerk : 709423

De Raad van de gemeente Brunssum;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 mei 2017, afdeling Informatiemanagement

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
In te stemmen met de gewijzigde preambule van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Gewijzigde Preambule gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"
Registratiekenmerk 709423
Gemeentebladnr. 2017 nr19

Rol van de raad
Aan uw raad wordt verzocht in te stemmen met de wijzingen in de preambule van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"

Context van het raadsvoorstel
De groei van het omzetvolume van "Het Gegevenshuis" krijgt steeds meer vorm. De groei blijft niet beperkt tot de gemeenten die "Het Gegevenshuis" hebben opgericht. Ook andere gemeenten en overheidsinstanties zorgen voor de omzetgroei. Het behelst grote en kleinere opdrachten. Dit heeft tot gevolg dat de Gemeenschappelijke regeling "Het gegevenshuis" gewijzigd moet worden. Daarnaast is dit een goed moment om de bij de oprichting van de GR "Het Gegevenshuis" vermelde risico's nog eens tegen het licht te houden.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
In het voorliggende raadsvoorstel wordt de overweging aangegeven die de instemming met de wijziging in de preambule van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" onderbouwt

Financiële / personele / juridische gevolgen?
Dit raadsvoorstel heeft geen financiële en personele consequenties. De enige juridische consequentie is de verandering in de stemverhouding (marginaal) en de verandering in de toetredingsregels.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
niet van toepassing

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Niet van toepassing.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? ja
- Bijlage 1) gewijzigde pre-ambulle gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" (719251)
- Bijlage 2) Deelname aan de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis". (537176)
- Bijlage 3) De oude GR tekst (557864)
- Bijlage 4) Informatiebrief inzake toetreding waterschap Limburg tot het Gegevenshuis (723486)

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	23 mei 2017
Registratiekenmerk	:	709423
Gemeentebladnr.	:	2017 nr19
Dienst / Afdeling	:	Informatiemanagement
Behandelvoorstelnr.	:	709423
Portefeuillehouder	:	C.J.C.P. de Rijck
Onderwerp	:	Gewijzigde Preambule gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"
Raadsverg. d.d.	:	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 mei 2017, afdeling Informatiemanagement

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
In te stemmen met de gewijzigde preambule van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"

3. Aanleiding
De groei van het omzetvolume van "Het Gegevenshuis" krijgt steeds meer vorm. De groei blijft niet beperkt tot de gemeenten die "Het Gegevenshuis" hebben opgericht. Ook andere gemeenten en overheidsinstanties zorgen voor de omzetgroei. Het behelst grote en kleinere opdrachten. Dit heeft tot gevolg dat de Gemeenschappelijke regeling "Het gegevenshuis" gewijzigd moet worden. Daarnaast is dit een goed moment om de bij de oprichting van de GR "Het Gegevenshuis" vermelde risico's nog eens tegen het licht te houden. Het is op dit moment niet mogelijk om exact aan te geven welke organisaties op welk moment toetreden. Dit heeft te maken met de besluitvorming procedures binnen deze organisaties. Tevens waren er rondom de toetredingsprocedure enige onduidelijke formuleringen in de eerste pre-ambule geslopren. Deze worden in deze nieuwe versie beter geformuleerd.

4. Probleemstelling
De tekst in Hoofdstuk 8 van de gemeenschappelijke regeling (toetreding nieuwedeelnemers) en de onderlinge stemverhoudingen in het Algemeen bestuur passen niet meer bij de opdrachtgevers en de daarbij behorende omzet. Dit laatste heeft met name te maken met opdrachtgevers die kleine opdrachtvolumes (kleiner dan € 100.000,-) inbrengen en daardoor geen stem in het AB hebben.

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
Aanpassing van de stemverdeling in de tekst van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis", zodat de samenstelling van het Algemeen Bestuur weer past bij de opdrachten en het omzet volume per deelnemer. Tevens moet hoofdstuk 8 tekstueel aangepast worden zodat regels omtrent toetreding van nieuwe deelnemers verduidelijkt worden.

b. wat gaan we ervoor doen?
- inschakeling Beter Buren wenselijk / mogelijk? Niet van toepassing
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers / maatschappelijk middelveld / bedrijfsleven bevorderen? Niet van toepassing

c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
- indicator: niet van toepassing
- bron: niet van toepassing

6. Kaders

a. algemene beleidskaders (landelijk / provinciaal / lokaal)
Gemeentewet, Wet gemeenschappelijke regelingen, Gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" (537176)

b. autonoom beleid / taken in medebewind? Autonoom beleid
Het omgaan met verbonden partijen is uitgewerkt in het Bestuurlijk Behandel Voorstel "Grip op verbonden partijen" (509400)

c. past het voorstel in de strategische visie?
- ja
- toelichting: Wijziging van reeds vastgestelde Gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" zie ons beleid zoals vermeld in "Grip op verbonden partijen"
d. relatie met programmabegroting?
- programma: Dit vormt een onderdeel van de paragraaf Verbonden partijen.
- beleidsveld: Niet van toepassing

7. Argumenten / overwegingen
Op 14-4-2015 heeft de gemeenteraad toestemming verleend tot het aangaan van en toetreden tot de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis". De wijzigingen zoals aangegeven in dit voorstel leiden tot een aangepaste stemverhouding in de vertegenwoordiging binnen het AB. Tevens is de tekst rondom het toetreden van nieuwe deelnemers verduidelijkt. De stemverhoudingen binnen het AB zijn mede afhankelijk van jaarlijkse opdrachtvolume van de deelnemers. Hierdoor zijn de stemverhoudingen jaarlijks aan verandering onderhevig. De aanpassing zal de invloed van Brunssum slechts marginaal veranderen. De toename van het Brunssumse opdrachtvolume heeft een grotere (zij het nog steeds zeer beperkte) impact. Door de toename van het totale aantal stemmen neemt de Brunssumse invloed af. Door de toename van het product volume dat Brunssum afneemt neemt de invloed weer toe. Beide effecten heffen elkaar nagenoeg op.

Het principe van de wijzigingen in de stemverhoudingen is vastgelegd bij de oprichting van de GR en is nu geen nieuw aspect.

Besluitvorming omtrent de genoemde wijzigingen is een verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.

8. Advies
In te stemmen met de gewijzigde preambule van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"

9. Aanpak / uitvoering
a. financiële gevolgen en dekking
De aanpassingen in de gemeenschappelijke regeling heeft geen financiële consequenties.

- kosten: € (incidenteel / structureel) niet van toepassing
- dekking (product- / activiteitencode): niet van toepassing
- restantbudget na aftrek kosten: € niet van toepassing
- restantbudget voldoende om resterende verplichtingen te dekken: ja / nee niet van toepassing

b. risico's?
- omschrijving risico ('s): financieel / anders t.w.:
In het collegevoorstel raadsvoorstel t.b.v. de oprichting van de GR "Het Gegevenshuis" (537176) zijn de volgende risico's benoemd (Indien het risico gewijzigd is, wordt dit *cursief* vermeld):
De begroting die in de businesscase vermeld staat beschrijft de minimum noodzakelijke inkomsten.
Als er een gemeente niet meedoet kan de GR niet opgericht worden. *Alle gemeenten zijn toegetreden dit risico is niet meer aanwezig.*
Als er binnen twee jaar geen uitbreiding van het aantal afgenomen producten heeft plaats gevonden zullen de kosten per product kunnen stijgen. De uitbreiding kan geschieden doordat de oprichtende gemeenten meer producten afnemen of doordat er nieuwe gemeenten producten gaan afnemen. *Na de oprichting is het aantal afgenomen producten toegenomen. Dit risico is daardoor kleiner geworden.*
Bij de calculatie is er vanuit gegaan dat de gemeente Schinnen mee gaat doen. *De gemeente Schinnen is toegetreden. Dit risico is niet meer aanwezig.*
Door het inzetten van alle frictiegelden zijn er geen middelen meer over om eventuele afvloeïng van personeel na de eerste twee jaar op te vangen. Door de Portefeuillehouder Parkstad (Burgemeester Vlecken) en de projectleider van "Het Gegevenshuis" is aangegeven dat dit niet nodig is. Alle personeelskosten wordt aan producten toegerekend. Dit

28-6-2017 269

wordt bevestigd via een memo (539767). *Door de toename van het aantal afgenomen producten en de omzet is er geen spraken van afvloeien van personeel zoals bij dit risico vermeld.*

De informatiekundige oplossingen waar "Het Gegevenshuis" voor kiest moeten passen in de informatie-architectuur van de gemeente Brunssum. De gemeente Brunssum kan daar weinig tot geen inhoudelijke sturing op uitoefenen. *De onderlinge informatie uitwisseling verloopt goed. De gemeente Brunssum blijft de regie inzake haar eigen informatie architectuur voeren op dit punt.*

Voor de GR geldt na de eerste 4 jaren, waarin een gemeente niet kan uittreden, er een opzegtermijn van één jaar geldt. Bij het uittreden van een deelnemer kunnen de jaarlijkse kosten voor de gemeente Brunssum veranderen.

- omschrijving beheermaatregelen:
Er zijn geen additionele beheersmaatregelen noodzakelijk. Voor de reeds geformuleerde maatregelen zie de risicoparagraaf.
- gevolgen voor weerstandsvermogen:
De genoemde aanpassingen hebben geen consequenties voor het weerstandsvermogen.

c. tijdpad / mijlpalen / vervolgtraject / evaluatie

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)

e. communicatie intern en extern?
- advies / instemming / informatie OR: nee Het betreft slechts een aanpassing van de regeling zonder verder organisatorische gevolgen
- persbericht:nee Het is een kwestie van de interne bedrijfsvoering
- terinzagelegging: nee
- overig extern: "Het gegevenshuis"

10. Bijlagen
Bijlage 1) gewijzigde pre-ambulle gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis" (719251)
Bijlage 2) Deelname aan de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis". (537176)
Bijlage 3) De oude GR tekst (557864)
Bijlage 4) Informatiebrief inzake toetreding waterschap Limburg tot het Gegevenshuis (723486)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017 nr19
Dienst/Afdeling : Informatiemanagement
Registratiekenmerk : 709423

De Raad van de gemeente Brunssum;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 23 mei 2017, afdeling Informatiemanagement

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
In te stemmen met de gewijzigde preambule van de gemeenschappelijke regeling "Het Gegevenshuis"

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Zienswijze Ontwerpbegroting 2018 en meerjarenbegroting BsGW 2018-2022
Registratiekenmerk 723002
Gemeentebladnr. 2017/18

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd:
Overeenkomstig artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling van BsGW ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het deelnemende waterschap deze ontwerpbegroting en -meerjarenraming en worden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijze hierover naar voren te brengen.

Context van het raadsvoorstel
Een korte beschrijving waarom het raadsvoorstel nu aan de raad voorgelegd wordt:
De raden van de deelnemende gemeenten en het waterschap kunnen hun zienswijzen kenbaar maken over de begroting van 2018 en de meerjarenbegroting 2018-2022.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Het kenbaar maken van de zienswijze als deelnemer van een gemeenschappelijke regeling.

Financiële / personele / juridische gevolgen?
-de kosten zijn meegenomen in de begroting en de meerjarenbegroting.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Via de kwartaalrapportages en de Jaarrekening 2018 van de BsGW wordt verantwoording afgelegd.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Raadscommissie 9 mei 2017
Raadsvergadering 23 mei 2017

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
Zaaknummer 718921 briefnr. 8 aan de Raad inzake de Kadernota2018 BsGW.
Zaaknummer 718923 briefnr. 9 aan de Raad inzake de Ontwerpbegroting 2018 en ontwerp meerjarenbegroting 2018-2022.

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	2 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	723002
Gemeentebladnr.	**:**	2017/18
Dienst / Afdeling	**:**	Financiën en control
Behandelvoorstelnr.	**:**	723002
Portefeuillehouder	**:**	F.G. Joosten
Onderwerp	**:**	Zienswijze Ontwerpbegroting 2018 en meerjarenbegroting BsGW 2018-2022
Raadsverg. d.d.	**:**	23 mei 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/18;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Financiën en Control;

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:

De zienswijze bij de BsGW in te dienen:
-de Raad van de gemeente Brunssum blijft de nadruk leggen op kostenreductie. In deze meerjarenbegroting wordt uitgegaan van 1% kostenstijging per jaar voor goederen en diensten en 2% voor personeelskosten.
-de Raad van de gemeente Brunssum zal de voorziening Proceskosten kritisch blijven volgen. Op het moment dat deze niet meer nodig blijkt door wetgeving, dienen de overschotten terug te worden gegeven aan de deelnemers.

3. Aanleiding
Bij brieven van 23 februari 2017 nr. 8 en 9 biedt de BsGW de kadernota en de ontwerpbegroting 2018 en meerjarenbegroting 2018 aan uw Raad aan.
Op 23 februari 2017 heeft het dagelijks bestuur van de BsGW deze stukken in ontwerp vastgesteld.
De BsGW verzoekt aan de raad om de zienswijze uiterlijk 15 mei 2017 kenbaar te maken. Deze zal ter vaststelling worden aangeboden aan het algemeen bestuur van de BsGW.
In deze begroting is een netto kostenstijging opgenomen van € 405 K(Bladzijde 6 en 7 van 62). Deze extra kosten betekenen voor Brunssum een verhoging van de reguliere bijdrage van € 8K (307K minus 299K in 2017). De tijdelijke bijdrage ad € 24 K blijft gehandhaafd, mede vanwege de extra proceskosten. Dit levert een totale bijdrage op van € 331K voor 2018.(blz.35 van 62). In de meerjarenbegroting stijgt de reguliere bijdrage van € 307K in 2018 naar € 331K in 2022.
Bij de BsGW is na jaren van kostenreductie de grens bereikt stelt het bestuur(blz.3 van 62).
Als gemeente Brunssum blijven wij de nadruk leggen op kostenreductie, ook in meerjarig perspectief.
Blz10 van 62..De proceskosten blijven een punt van aandacht. Deze kosten worden jaarlijks met de deelnemers verrekend. De dekking van de extra proceskosten vindt momenteel plaats door storting van het schaalvoordeel als gevolg van de toetreders in 2015.
Op bladzijde 30 van 62 worden de twee scenario's geschetst voor de proceskosten. Voor 2018 bedragen de verwachte proceskosten tussen € 480K(minimum) en € 782K(maximumvariant).
Bovenop deze proceskosten ten gevolge van de WOZ-bezwaren is een nieuwe wet aangenomen, de zgn. "Fiscale vereenvoudigingswet 2017"(blz.110 en 11 van 62). Deze wet biedt een aparte rechtsgang met betrekking tot eventuele geschillen over uitstel van betaling en
kwijtschelding. Hiervoor was eerder alleen administratief beroep mogelijk en geen rechtsgang. Deze wet kan leiden tot aanvullende proceskostenvergoedingen. Hiermee is in deze begroting nog geen rekening gehouden.

4. Probleemstelling
Overeenkomstig artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling van BsGW ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het deelnemende waterschap deze ontwerpbegroting en -meerjarenraming en worden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijze hierover naar voren te brengen.
Alleen bij tijdige indiening kan het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling rekening mogelijk rekening houden met ingediende zienswijzen.
Gezien het feit, dat de raadsvergadering pas op 23 mei 2017 plaatsvindt, zou de zienswijze al kenbaar gemaakt kunnen worden aan de BsGW op voorwaarde dat de Raad deze overneemt.

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
De zienswijze van de Brunssumse raad ter kennis brengen van de Gemeenschappelijke regeling BsGW.

b. wat gaan we ervoor doen?
- inschakeling Beter Buren wenselijk / mogelijk? Niet van toepassing
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers / maatschappelijk middelveld / bedrijfsleven bevorderen? Nee
c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
- indicator: Kwartaalrapportages BsGW.
- bron: Kwartaalrapportages en Jaarrekening 2018 BsGW

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk / provinciaal / lokaal):
Betreft de uitvoering van werkzaamheden voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen.
b. autonoom beleid / taken in medebewind?
Autonoom beleid binnen kaders.
c. past het voorstel in de strategische visie?
Ja, Uw Raad heeft in december 2013 besloten om toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling BsGW.

d. relatie met programmabegroting?
- programma: Algemene Dekkingsmiddelen

7. Argumenten / overwegingen
In 2015 is aan de Raad toegezegd: De voorlopige voorziening van de BsGW ten behoeve van de ontwikkeling proceskosten en verdere jaren te monitoren(toezegging 106(9-12).

8. Advies
De zienswijze bij de BsGW in te dienen:
-de Raad van de gemeente Brunssum blijft de nadruk leggen op kostenreductie. In deze meerjarenbegroting wordt uitgegaan van 1% kostenstijging per jaar voor goederen en diensten en 2% voor personeelskosten.
-de Raad van de gemeente Brunssum zal de voorziening Proceskosten kritisch blijven volgen. Op het moment dat deze niet meer nodig blijkt door wetgeving, dienen de overschotten terug te worden gegeven aan de deelnemers.

9. Aanpak / uitvoering
a. financiële gevolgen en dekking
-de kosten zijn meegenomen in de begroting en de meerjarenbegroting.
b. risico's?
- omschrijving risico ('s): financieel / anders t.w.: risico's kunnen voorkomen als de proceskosten verder toenemen.
- omschrijving beheermaatregelen: geen
- gevolgen voor weerstandsvermogen: geen
c. tijdpad / mijlpalen / vervolgtraject / evaluatie
Raadscommissie 9 mei 2017
Raadsvergadering 23 mei 2017
d. uitvoerende partners extern (werkstructuur) BsGW
e. communicatie intern en extern? Niet van toepassing
- advies / instemming / informatie OR: ja (wat / waarom?) / nee (waarom niet?) Niet van toepassing
- persbericht: nee, bestemd voor de BsGW.
- terinzagelegging: nee
- overig extern: nee

10. Bijlagen
Zaaknummer 718921 briefnr. 8 aan de Raad inzake de Kadernota2018 BsGW.
Zaaknummer 718923 briefnr. 9 aan de Raad inzake de Ontwerpbegroting 2018 en ontwerp meerjarenbegroting 2018-2022.

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/18
Dienst/Afdeling : Financiën en control
Registratiekenmerk : 723002

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/18;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Financiën en Control;

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:

De zienswijze bij de BsGW in te dienen:
-de Raad van de gemeente Brunssum blijft de nadruk leggen op kostenreductie. In deze meerjarenbegroting wordt uitgegaan van 1% kostenstijging per jaar voor goederen en diensten en 2% voor personeelskosten.
-de Raad van de gemeente Brunssum zal de voorziening Proceskosten kritisch blijven volgen. Op het moment dat deze niet meer nodig blijkt door wetgeving, dienen de overschotten terug te worden gegeven aan de deelnemers.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

17-3-2017 11880

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen Limburg

DIRECTIE

BsGW **Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen**
Kerkeveldlaan 2
6042 JX Roermond
Postbus 1275
6040 KG Roermond
T: 088 8420 444
W: www.bsgw.nl
KvK-nr.: 52426297

Aan de Gemeenteraad van
Gemeente Brunssum
Postbus 250
6440 AG Brunssum

Uw kenmerk:		Afdeling:	Planning & Control
Uw brief van:		Behandeld door:	K. van Bergen
Ons kenmerk:	BS17.0460	Telefoonnummer:	088-8420474
Bijlage(n):	1	E-mail:	k.vanbergen@bsgw.nl
Onderwerp:	Ontwerpbegroting 2018 en ontwerp-meerjarenraming 2018-2022	Datum:	23 februari 2017

Geachte Raad,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting 2018 en de ontwerp-meerjarenraming 2018-2022 van de Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) aan.

In haar vergadering van 23 februari 2017 heeft het Dagelijks Bestuur van BsGW de begroting 2018 + de meerjarenraming 2018-2022 in ontwerp vastgesteld. Overeenkomstig artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling van BsGW ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en de algemene besturen van de deelnemende waterschappen deze ontwerpbegroting en -meerjarenraming en worden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijze hierover naar voren te brengen.

Wij verzoeken u hierbij uw zienswijze uiterlijk 15 mei 2017 aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken.

Na kennis te hebben genomen van uw zienswijze zal het dagelijks bestuur van BsGW de begroting en meerjarenraming aanbieden ter vaststelling aan het algemeen bestuur in haar vergadering van 22 juni 2017. Nadat de begroting is vastgesteld zendt het algemeen bestuur de begroting en meerjarenraming aan de raden van de gemeenten Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal, Weert en het algemeen bestuur van het Waterschap Limburg.

17-3-2017 11880

BsGW
Belastingsamenwerking
Gemeenten en Waterschappen

Het dagelijks bestuur zendt de definitief vastgestelde begroting 2018 en meerjarenraming 2018-2022 vóór 1 augustus aan Gedeputeerde Staten.

Het Dagelijks Bestuur BsGW

De directeur

Drs. J.G.A.W. Willemsen

De voorzitter

W. van den Beucken

17-3-2017 11880

BsGW
Belastingsamenwerking
Gemeenten en Waterschappen
Limburg

Ontwerp-
Begroting BsGW 2018

Ontwerp-
Meerjarenbegroting 2018-2022

Versie 0.5

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5
1.1 Algemeen 5
1.2 Indeling van de begroting 5
2 Beleidsbegroting 6
2.1 Algemeen 6
2.2 Ontwikkelingen 8
2.2.1 Zekere ontwikkelingen en formele bestuursbesluiten 8
2.2.2 Mogelijke ontwikkelingen 9
2.3 Kostenreductiemogelijkheden 17
2.3.1 Zekere kostenreductiemogelijkheden 17
2.3.2 Mogelijke kostenreductiemogelijkheden 17
2.3.3 Effecten toetreders 18
2.4 Risico's 19
2.5 Producten 21
2.5.1 Product Gegevensbeheer & Heffen 21
2.5.2 Product Waarderen 21
2.5.3 Product Innen 22
2.5.4 Product Klantzaken 22
2.5.5 Product Ondersteuning & Ontwikkeling 23
2.5.6 Sub-Product Parkeerbelasting ('exoot') 24
2.6 Paragrafen 25
2.6.1 Weerstandsvermogen 25
2.6.2 Onderhoud kapitaalgoederen 25
2.6.3 Financiering 25
2.6.4 Bedrijfsvoering 27
3.6.5 Verbonden partijen 29
3 Financiële begroting 30
3.1 Algemeen 30
3.2 Overzicht baten en lasten 30
3.3 Toelichting op de baten en lasten 33
3.4 Uiteenzetting van de financiële positie 36
3.4.1 Investeringen 36
3.4.2 Financiering 36
3.4.3 Stand en verloop reserves en voorziening 36
3.5 Meerjarenraming 2018-2022 37
Bijlagen 41
Bijlage 1: MeerjarenInvesteringsProgramma : MIP 2018-2022 42
Bijlage 2: Rekenuitgangspunten Begroting 2018 en MJR 2018-2022 43
Bijlage 3: Staat van immateriële, materiële, financiële vaste activa en onderhanden werk 44
Bijlage 4: Staat van vaste schulden 45
Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen 46
Bijlage 6: Berekening van het rente-omslagpercentage 47
Bijlage 7: Staat van personeelslasten 48
Bijlage 8: Toelichting op de kostenverdeelmethodiek 49
Bijlage 9: Risicoanalyse 53
Bijlage 10: Bijdrage waterschap volgens BBP-opzet 60
Bijlage 11: Productieaantallen 60
Bijlage 12: Berekend EMU-saldo 61

17-3-2017 11880

Voorwoord

Voor u ligt de achtste **ontwerp**-begroting van BsGW, Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschap. Deze is volledig opgesteld binnen de kaders van de door het bestuur vastgestelde kadernota 2018. BsGW is 1 april 2011 opgericht als samenwerkingsverband op belastinggebied voor gemeenten en waterschap in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Alleen de financiële consequenties van zekere ontwikkelingen en bestuursbesluiten worden in de begroting meegenomen. De financiële consequenties van mogelijke ontwikkelingen worden niet in de begroting meegenomen. Deze worden pas in de (gewijzigde) begroting opgenomen zodra de desbetreffende ontwikkeling is geformaliseerd en de financiële consequenties kunnen worden vastgesteld.

De door het bestuur van BsGW per 15-12-2016 vastgestelde kadernota 2018 dient als basis voor de **ontwerp**-begroting 2018 en **ontwerp**-meerjarenbegroting 2018-2022. Het belangrijkste, bestuurlijke uitgangspunt is een sluitende begroting. Daarnaast is één van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW kostenreductie. BsGW heeft zich gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van 10% in de eerste 5 jaar na de verzelfstandiging en heeft in de jaren 2012-2016 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. Ook voor het jaar 2017 zijn geen extra kosten opgenomen: de indexering is niet doorberekend in de bijdrage aan de deelnemers. Het bestuur van BsGW heeft hierbij bepaald dat wanneer de (mogelijke) ontwikkelingen zeker zijn en/of een structureel karakter krijgen, deze aan het bestuur zullen worden voorgelegd, zodat kan worden bepaald om de eventuele risico's op te vangen via het weerstandsvermogen dan wel via een structurele aanpassing van de begroting. De hiermee gemoeide kostenreductie loopt eind 2018 op tot € 1,565 miljoen per jaar.

Door het verbeteren van (werk)processen en een efficiënt inkoopbeleid heeft BsGW zodanige kostenreducties gerealiseerd, dat de werkelijke prijs- en salarisstijgingen waarmee BsGW geconfronteerd wordt, zijn weggewerkt. Vanaf 2017 is de groei- en nazorgfase van de eerste vijf jaar voorbij en ligt de focus op stabilisatie en kwaliteit. Om een verantwoorde bedrijfsvoering te kunnen borgen, zijn de grenzen van bezuinigingen (vooralsnog) bereikt. Bij de uitwerking en de ontwikkeling van het strategisch kader (zie pagina 14; ontwikkelingen bedrijfsvoering BsGW), kunnen nieuwe perspectieven ontstaan om in de toekomst nieuwe kostenreducties door te voeren.

Vanaf de oprichting heeft BsGW een minimale, realistisch onderbouwde begroting als uitgangspunt genomen, waarmee BsGW invulling kan geven aan de doelstelling om de bijdragen van de deelnemers zo laag mogelijk te laten zijn. Eventuele niet voorziene ontwikkelingen met een negatief financieel effect, worden opgevangen via het weerstandsvermogen. Om niet bij elke onvoorziene ontwikkeling op onder andere juridisch of civiel gebied verder in te teren op het weerstandsvermogen, is bij de behandeling van de **ontwerp**-begroting besloten de advieskosten te verhogen met € 150 duizend. Dit is mede ingegeven door de situatie zoals deze zich in 2016 heeft voorgedaan. Verwacht wordt dat dit zich in 2017 ook voor zal doen.

Voor de **ontwerp**-begroting 2018 en verdere jaren geldt uiteraard dat BsGW een sobere en doelmatige begroting en meerjarenraming opstelt. In de **ontwerp**-begroting 2018 zijn daarom – naast voornoemde extra advieskosten - geen extra kosten opgenomen anders dan de loonindexering en inflatie ad € 283 duizend. Daarnaast is rekening gehouden met een verlaging van de huisvestingskosten ad € 28 duizend.

Per saldo bedragen de begrote netto-kosten in 2018 € 15.011.912,-. De netto-kosten 2018 – en daarmee de bijdragen 2018 – stijgen met € 405 duizend ten opzichte van netto-kosten BsGW 2017, na 1e begrotingswijziging ad € 14.606.878,- . Op de gebruikelijke wijze zijn de netto-kosten vervolgens via de kostenverdeelmethode toegerekend aan de bijdragen van de deelnemers aan BsGW.

Door de uitspraak van de Hoge Raad betreffende de tegemoetkoming proceskosten is het rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus om namens burgers bezwaar te maken tegen de WOZ-

waarde waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. Dit heeft landelijk geresulteerd in een forse stijging van de proceskosten vanaf 2013. Zo ook voor BsGW. In het voorstel 'ontwikkeling proceskosten 2014 en volgende jaren' d.d. 25-08-2014 zijn reeds bestuurlijke afspraken gemaakt ter dekking van deze (mogelijke) meerkosten via het opbouwen van de (voorlopige) voorziening proceskosten. Gezien de omvang van de mogelijke financiële effecten, zijn de proceskosten als bijzonder thema opgenomen in deze **ontwerp-**begroting 2018 en **ontwerp-**meerjarenraming 2018-2022 (financiële begroting, paragraaf 3.1).

Daarnaast zijn bij de toetreding per 2014 van de Libel-gemeenten 2 majeure projecten gestart. Het implementatieproject Libel-gemeenten is eind 2017 zowel inhoudelijk als financieel afgerond. De tijdelijke bijdragen in de (project)kosten inzake de toetreding van de Libel-gemeenten ad € 2,687 miljoen vervallen per 2018. Het tweede project betreft het eerder (namelijk per 1 januari 2014) in dienst nemen van de boventallige, geschikte Libel-medewerkers, dan het tijdstip wanneer vacatureruimte ontstaat in de formatie van BsGW wegens natuurlijk (pensioen)verloop. De Libel-gemeenten staan hiervoor financieel garant. Dit voor BsGW majeure traject is geen onderdeel van de reguliere begroting en wordt dan ook apart behandeld in voorliggende **ontwerp-**begroting (beleidsbegroting, paragraaf 2.6.4 Bedrijfsvoering).

Het Dagelijks Bestuur BsGW

De directeur,

Drs. J.G.A.W. Willemsen

Roermond, februari 2017.

De voorzitter,

W. van den Beucken

17-3-2017 11880

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschap (BsGW) is een openbaar lichaam op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Per 1 januari 2017 zijn Waterschap Limburg, de gemeenten Venlo, Bergen, Nederweert, Roermond, Beek, Leudal, Nuth, Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Peel & Maas, Stein, Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Onderbanken, Simpelveld, Voerendaal, Maastricht, Sittard-Geleen, Weert, Eijsden-Margraten, Schinnen, Valkenburg aan de Geul, Meerssen, Vaals, Gulpen-Wittem, Beesel, Gennep en Kerkrade deelnemers in BsGW. De **ontwerp-**begroting 2018 is gebaseerd op bovenstaande 31 deelnemers.

BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende waterschap en gemeenten de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen. BsGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.

1.2 Indeling van de begroting

Aangezien BsGW een samenwerking is voor zowel gemeenten en waterschap, volgt uit de wetgeving dat verslaggeving dient plaats te vinden conform Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De begroting is dan ook ingedeeld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaat uit een beleidsbegroting en een financiële begroting. In de beleidsbegroting worden het productplan en de paragrafen weergegeven. De financiële begroting omvat het overzicht van baten en lasten plus een uiteenzetting van de financiële positie per programma. In het geval van BsGW betreft dit het programma lasten heffing en invordering belastingen.

2 Beleidsbegroting

2.1 Algemeen

De **ontwerp**-begroting 2018 en **ontwerp**-meerjarenbegroting 2018-2022 van BsGW is opgesteld binnen de kaders van de door het bestuur vastgestelde kadernota 2018. Financieel wordt als uitgangspunt genomen de jaarschijf 2018 uit de vastgestelde begroting 2017 en meerjarenbegroting 2017-2021, de bij het vaststellen van de **ontwerp**-begroting voorgenomen verhoging van de advieskosten plus het bestuursbesluit bij vaststellen van de kadernota 2018 om de huisvestingskosten te verlagen en de te verwachten loonindexering en inflatie door te berekenen in de **ontwerp**-begroting 2018 en **ontwerp**-meerjarenbegroting 2018-2022.

De begrote netto-kosten bedragen in 2018 € 15.011.912,- en zijn daarmee € 405 duizend hoger dan die van 2017, na 1e begrotingswijziging. De reguliere structurele bijdragen van de deelnemers 2018 zijn gelijk aan de netto-kosten 2018.

Als bijzonder thema is in deze begroting plaats ingeruimd voor de mogelijke extra proceskosten waar BsGW zich voor geplaatst ziet. Ten tijde van het opstellen van de begroting is de financiële omvang hiervan nog niet met zekerheid vast te stellen voor 2018 en volgende jaren. Temeer omdat landelijk acties zijn uitgezet (via VNG) om deze kosten in te perken. In het voorstel 'ontwikkeling proceskosten 2014 en volgende jaren' d.d. 25-08-2014 zijn reeds bestuurlijke afspraken gemaakt ter dekking van deze (mogelijke) meerkosten via het opbouwen van de (voorlopige) voorziening proceskosten.
Zie paragraaf 2.2.2. Mogelijke ontwikkelingen en 3.1 Algemeen voor een nadere toelichting hierop.

De afspraken met betrekking tot de niet-reguliere bedrijfsvoering worden apart weergegeven in de beleidsbegroting onder paragraaf 2.6.4 Bedrijfsvoering. Concreet betreft dit voor nu het eerder in dienst nemen van geschikt, boventallig personeel van de Libel-partijen (gemeenten Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Onderbanken, Simpelveld, Voerendaal, Maastricht en Sittard-Geleen). Het implementatieproject van deze Libel-partijen is zowel inhoudelijk als financieel afgerond per 31-12-2017.

Financieel effect ontwerp-begroting 2018

Eén van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW is kostenreductie. Uitgangspunt voor de begroting van BsGW is dan ook altijd geweest: sober en doelmatig. BsGW heeft zich gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van 10% in de eerste 5 jaar na de verzelfstandiging en heeft in de jaren 2012-2016 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. Ook voor het jaar 2017 zijn geen extra kosten opgenomen: de indexering is niet doorberekend in de bijdrage aan de deelnemers. Het bestuur heeft hierbij bepaald dat wanneer de (mogelijke) ontwikkelingen zeker zijn en/of een structureel karakter krijgen, deze aan het bestuur zullen worden voorgelegd, zodat kan worden bepaald om de eventuele risico's op te vangen via het weerstandsvermogen dan wel via een structurele aanpassing van de begroting. De totale gerealiseerde kostenreductie loopt eind 2017 op tot € 1,565 miljoen per jaar.

Door het verbeteren van (werk)processen en een efficiënt inkoopbeleid heeft BsGW zodanige kostenreducties gerealiseerd, dat de werkelijke prijs- en salarisstijgingen waarmee BsGW geconfronteerd wordt, zijn weggewerkt. Vanaf 2017 is de groei- en nazorgfase van de eerste vijf jaar voorbij en ligt de focus op stabilisatie en kwaliteit. Om een verantwoorde bedrijfsvoering te kunnen borgen, zijn de grenzen van bezuinigingen (vooralsnog) bereikt. Bij de uitwerking en de ontwikkeling van het strategisch kader (zie pagina 9; ontwikkelingen bedrijfsvoering BsGW), kunnen nieuwe perspectieven ontstaan om in de toekomst nieuwe kostenreducties door te voeren.

Vanaf de oprichting heeft BsGW een minimale, realistisch onderbouwde begroting als uitgangspunt genomen, waarmee BsGW invulling kan geven aan de doelstelling om de bijdragen van de deelnemers zo laag mogelijk te laten zijn. Eventuele niet voorziene ontwikkelingen met een negatief financieel effect, worden opgevangen via het weerstandsvermogen. Om niet bij elke onvoorziene ontwikkeling op onder andere juridisch of civiel gebied verder in te teren op het weerstandsvermogen, is bij de behandeling van de **ontwerp**-begroting besloten de advieskosten te verhogen met

17-3-2017 11880

€ 150 duizend. Dit is mede ingegeven door de situatie zoals deze zich in 2016 heeft voorgedaan. Verwacht wordt dat dit zich in 2017 ook voor zal doen.

Voor de **ontwerp**-begroting 2018 en verdere jaren geldt uiteraard dat BsGW een sobere en doelmatige begroting en meerjarenraming opstelt. In de **ontwerp**-begroting 2018 zijn daarom – naast voornoemde extra advieskosten - geen extra kosten opgenomen anders dan de loonindexering en inflatie ad € 283 duizend. Daarnaast is rekening gehouden met een verlaging van de huisvestingskosten ad € 28 duizend.

Conform voorliggende **ontwerp**-begroting stijgen de netto-kosten BsGW 2018 met € 405 duizend ten opzichte van netto-kosten BsGW 2017. De tijdelijke bijdragen in de (project)kosten inzake de toetreding van de Libel-gemeenten ad € 2,687 miljoen vervallen per 2018. Per saldo dalen de totale bruto-bijdragen van de deelnemers in 2018 met € 2,280 miljoen ten opzichte van de brutobijdragen 2017.

<u>De belangrijkste (veelal onzekere) ontwikkelingen ontwerp-begroting 2018:</u>

- De stijging van de netto-kosten 2018 wordt alleen veroorzaakt door de in de **ontwerp**-begroting opgenomen indexering voor loonontwikkeling (2%) en inflatie (1%). Dit betekent een toename van de netto-kosten van ongeveer € 285 duizend ten opzichte van de netto-kosten 2017.

- Met de vaststelling van de stimuleringsregeling is het vanaf 1-1-2017 voor medewerkers vanaf 57 jaar mogelijk om minder te gaan werken. Naast het feit dat BsGW nu de mogelijkheid krijgt om een strategisch formatiebeleid te voeren, leidt deze stimuleringsregeling tot een snellere oplossing voor het instromen in de BsGW-formatie van het eerder in dienst genomen boventallig personeel van de LiBel-partijen. De extra kosten die hiermee zijn gemoeid, zullen in de jaarlijkse afrekening met de Libel-partijen worden meegenomen.

- Voor 2018 zijn de mogelijke meerkosten tegemoetkoming proceskosten geraamd op een bedrag tussen € 480.000,- en € 780.000,-. Ter dekking van de extra proceskosten, wordt het (resterend) schaalvoordeel als gevolg van de toetreders per 2015 gestort in een (voorlopige) voorziening proceskosten. Naar de huidige inzichten zullen deze tijdelijke bijdragen van de deelnemers afnemen vanaf 2018 (minimale variant) of 2020 (maximale variant). Afhankelijk van eventuele wetswijziging op het gebied van de proceskosten en/of daling aantal bezwaren via door BsGW ingezette trajecten, zou dit effect zich eerder kunnen voordoen.

- In het wetsvoorstel 'fiscale vereenvoudigingswet 2017' wordt voorgesteld de procedures naar aanleiding van geschillen met betrekking tot kwijtschelding en uitstel tot betaling te laten aansluiten op de reguliere bezwaar- en beroepsprocedure. Deze verandering leidt tot extra werkzaamheden bij BsGW. Daarnaast zal dit naar verwachting leiden tot een toename van de proceskostenvergoedingen.

- Vanaf 2018 vervallen de bijdragen in de tijdelijke (project)kosten met betrekking tot de toetreding van de Libel-gemeenten en worden de bruto-bijdragen van de toenmalige deelnemers (toetreders tot en met 2014) verlaagd met € 2.686.766,-.

- Er zijn een aantal interne en externe ontwikkelingen die een majeure impact (gaan) hebben op de bedrijfsvoering van BsGW. BsGW zet hierop in en voert nu en in de komende jaren enkele grotere (investerings)projecten hieromtrent uit. Naar de huidige inzichten worden deze (investerings)projecten kostenneutraal uitgevoerd via het MeerjarigInvesteringsProgramma (MIP).

2.2 Ontwikkelingen

Er doen zich de komende jaren ontwikkelingen voor die mogelijk invloed hebben op de bedrijfsvoering van BsGW. Voor het opstellen van de begroting is het van belang om onderscheid te maken in de volgende twee categorieën toekomstige ontwikkelingen:

1. Zekere ontwikkelingen en formele bestuursbesluiten
   Deze ontwikkelingen zijn zeker en geformaliseerd via een bestuursbesluit. De financiële consequenties worden verwerkt in de **ontwerp**-begroting 2018 en de **ontwerp**-meerjarenbegroting 2018-2022.
2. Mogelijke ontwikkelingen
   Op het moment van opstellen van deze begroting zijn deze ontwikkelingen nog niet geformaliseerd door een bestuursbesluit of de uitkomsten nog onzeker. Deze ontwikkelingen zullen dan ook niet worden meegenomen in de **ontwerp**-begroting 2018 en de **ontwerp**-meerjarenbegroting 2018-2022. Pas wanneer deze zijn geformaliseerd en de (financiële) consequenties kunnen worden vastgesteld, worden deze opgenomen in de begroting.

2.2.1 Zekere ontwikkelingen en formele bestuursbesluiten

De financiële consequenties van de volgende ontwikkelingen worden verwerkt in **ontwerp**-begroting 2018:

<u>CAO-ontwikkelingen</u>

- ***Loonontwikkeling***
  De huidige CAO heeft een looptijd van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2016. Eind 2016 zijn nieuwe onderhandelingen opgestart voor het jaar 2017 (en verder). BsGW baseert haar jaarlijkse indexering van de loonkosten op de ontwikkeling van de loonvoet sector overheid van het Centraal Planbureau (CPB). Gemiddeld bedroeg deze indexering de afgelopen 10 jaar 2,3%, 5 jaar 1,9% en 3 jaar 2,5%. Voor 2017 raamt het CPB deze index op 1,4%. In 2015 en 2016 was dit echter nog 3%.

  Hierop anticiperend is in de **ontwerp**-begroting 2018 2% opgenomen als indexering van de loonkosten. Deze indexering loopt in lijn met de ontwikkeling van de loonvoet sector overheid van het Centraal Planbureau (CPB).

<u>Ontwikkelingen in wetgeving</u>

- ***Vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen***
  De Wet modernisering Vennootschapsbelasting (Vpb)-plicht overheidsondernemingen is op 1 januari 2015 in werking getreden en van toepassing met ingang van boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016. Het voornaamste doel van de herziening van de wet Vpb is het creëren van een gelijk speelveld voor overheidsbedrijven die niet aan de vennootschapsbelasting zijn onderworpen en private ondernemingen die dat wel zijn.

  Het uitgangspunt voor de belastingplicht van overheidsondernemingen is in deze wet omgedraaid ten opzichte van de huidige situatie: overheidsondernemingen worden belastingplichtig, tenzij een wettelijke vrijstelling van toepassing is. Ongeacht de rechtsvorm. Een overheidsorganisatie wordt gezien als onderneming als er sprake is van een winstoogmerk. Een winstoogmerk wordt verondersteld wanneer de organisatie activiteiten verricht waarmee in concurrentie wordt getreden met belastingplichtige ondernemingen.

  Belastingsamenwerkingen, en daarmee BsGW, komen voor één of meerdere in de wet genoemde vrijstellingen in aanmerking. De in de wet opgenomen objectieve vrijstellingen zijn:
  - Interne activiteiten waarbij een overheidsorganisatie diensten verricht voor zowel de eigen als een andere overheidsorganisatie;
  - Quasi-inbesteding waarbij een dienst als zelfstandige B.V. opereert, maar wel diensten verricht voor de eigen overheidsorganisatie die bovendien alle aandelen in de B.V. heeft;
  - Activiteiten verricht in verband met het uitoefenen van een overheidstaak of publiekrechtelijke bevoegdheid, mits niet in concurrentie wordt getreden;

17-3-2017 11880

- Activiteiten verricht in het kader van een samenwerkingsverband tussen publiekrechtelijke rechtspersonen of privaatrechtelijke overheidslichamen.

De invoering van deze wet heeft geen (financiële) gevolgen voor BsGW.

Overige ontwikkelingen

- ***Indexering***
  BsGW baseert haar jaarlijkse kostenindexering in haar begroting op de ConsumentenPrijsindex (CPI) van het Centraal Planbureau (CPB). Gemiddeld bedroeg de indexering goederen en diensten de afgelopen 10 jaar 1,5%, 5 jaar 1,6% en 3 jaar 0,5%. Voor 2017 raamt het CPB deze index op 0,6%.

  In de begroting 2018 wordt aangenomen dat deze (lichte) stijging in 2016 zich voortzet in 2018. Er wordt daarom 1% opgenomen als indexering voor de inkoop van producten en diensten.

- ***Stimuleringsregeling***
  Vanaf 1-1-2017 is het voor medewerkers vanaf 57 jaar (10 jaar voor hun AOW-leeftijd) mogelijk om minder te gaan werken met het oog op strategisch formatiebeheer nu en in de toekomst. De maatregel behelst compensatie salaris en pensioenopbouw tot het moment dat de deelnemende medewerker de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt en uitstroomt. De regeling heeft in eerste aanleg een werkingsduur van 4 jaar (2017 tot en met 2020).

  Het doel van deze stimuleringsregeling is tweeledig. Naast het feit dat BsGW nu de mogelijkheid krijgt om een gezonde mobiliteit te stimuleren en bovendien tijdig te kunnen inspelen op de groeiende behoefte aan personeel met andere kenniscompetenties, leidt deze stimuleringsregeling tot een snellere oplossing voor het instromen in de BsGW-formatie van het eerder in dienst genomen boventallig personeel van de LiBel-partijen. Hiermee kan BsGW de omvang en duur van het financiële risico van de LiBel-gemeenten helpen te beperken.

  Bestuurlijk is afgesproken (november 2013) dat de LiBel-partijen garant staan voor de financiele tekorten die ontstaan bij BsGW als gevolg van het eerder plaatsen van boventallig personeel van de LiBel-partijen. Nu de instroom van dit personeel wordt versneld door de stimuleringsregeling, zullen deze frictiekosten in de jaarlijkse afrekening met de Libel-partijen worden meegenomen. De stimuleringsmaatregel wordt voor BsGW dan ook budgettair neutraal uitgevoerd.

- ***Strategisch HRM-beleid***
  De ontwikkelingen waar BsGW zich voor gesteld ziet staan, op in zet en inspeelt, hebben uiteraard ook een grote invloed op de werkprocessen van BsGW. Uit het oogpunt van strategisch HRM-beleid is een opleidingsacademie BsGW ingericht die de medewerkers van BsGW continue traint en ontwikkelt.

  De opleidingsacademie BsGW wordt kostenneutraal uitgevoerd via het in de reguliere begroting van BsGW opgenomen opleidingsbudget.

2.2.2 Mogelijke ontwikkelingen

De volgende mogelijke ontwikkelingen hebben invloed op de bedrijfsvoering en de kosten van BsGW, maar zijn niet opgenomen in de **ontwerp-**begroting 2018:

CAO-ontwikkelingen

- ***Loonontwikkeling***
  Wanneer de salarislasten door de nieuwe CAO 2018 (en verder) meer stijgen dan de in begroting opgenomen indexering, is voor deze meerkosten geen dekking opgenomen in de begroting 2018.

Ontwikkelingen in wetgeving

- ***Proceskosten***

  Door ontwikkelingen in de wetgeving betreffende de tegemoetkoming proceskosten – door het afschaffen van een zogenaamde Fierensdrempel die stelde dat bij minimale waardeverschillen de waarde gehandhaafd diende te blijven – is het sinds 2014 rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus om namens burgers bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. Dit heeft landelijk geresulteerd in een forse stijging van de proceskosten. Zo ook voor BsGW.

  In het voorstel 'ontwikkeling proceskosten 2014 en volgende jaren' d.d. 25-8-2014 zijn twee varianten uitgewerkt voor de mogelijke meerkosten tegemoetkoming proceskosten bij BsGW. Het betreft een minimale variant en een variant die zich in het slechtste geval zou kunnen voordoen. Elk kwartaal wordt de actuele stand van zaken weergegeven via een mededeling aan het bestuur, bij de bestuursrapportage.

  Ter dekking van de extra proceskosten, wordt het (resterend) schaalvoordeel als gevolg van de toetreders per 2015 gestort in een (voorlopige) voorziening proceskosten (conform bestuursbesluit d.d. 25-8-2014). Jaarlijks wordt bij het vaststellen van de jaarrekening BsGW de (voorlopige) voorziening proceskosten afgerekend met de deelnemers. Per deelnemer wordt het verschil berekend tussen het gestorte bedrag in de (voorlopige) voorziening en het via de kostenverdeelmethode naar de desbetreffende deelnemer toegerekende deel van de gerealiseerde proceskosten in enig jaar.

  Het negatieve resultaat 2014 en 2015 is nagenoeg geheel te wijten aan de proceskosten met betrekking tot de (WOZ-)bezwaren. Het negatieve resultaat leidde tot een negatief weerstandsvermogen. Conform het bestuursbesluit d.d. 30-06-2015 wordt het negatieve weerstandsvermogen gefaseerd aangevuld via de (voorlopige) voorziening proceskosten 2015 en volgende jaren, tot het bedrag gelijk is aan het benodigd weerstandsvermogen conform de jaarlijks uitgevoerde risico-analyse ten behoeve van de begroting en meerjarenraming.

  Naar de huidige inzichten en rekening houdend met:
  - de gefaseerde opbouw van de (voorlopige) voorziening proceskosten;
  - de aanvulling van het weerstandsvermogen naar aanleiding van negatief resultaat 2014, grotendeels als gevolg van extra proceskosten 2014;
  - de nog steeds actuele scenario's voor de te verwachten proceskosten voor de komende jaren (minimale en maximale variant,

  zullen in respectievelijk 2018 (minimale variant) en 2020 (maximale variant) de geraamde extra proceskosten lager zijn dan de opgebouwde (voorlopige) voorziening proceskosten.

  Concreet betekent dit, dat vanaf dan de bijdragen in de tijdelijke kosten naar beneden bijgesteld kunnen worden en terugbetaling van het eventuele restantgedeelte.

  Landelijk (VNG) wordt aangedrongen op een aanpassing van de proceskostenregeling om de bovenmatige vergoeding voor WOZ-bureaus terug te brengen tot redelijke proporties.

  Extra proceskosten als gevolg van de invoering nieuwe Woningwaarderingstelsel (WWS) en/of het wetsvoorstel fiscale vereenvoudigingswet 2017 zijn niet opgenomen in de begroting van BsGW. De mogelijke extra proceskosten zijn (vooralsnog) ook niet meegenomen in de twee scenario's inzake de verwachte proceskosten.

- ***Fiscale Vereenvoudigingswet 2017***

  In het kader van belastingvereenvoudiging heeft het kabinet dit jaar het wetsvoorstel 'fiscale vereenvoudigingswet 2017' ingediend.

  Op dit moment is er een aparte rechtsgang met betrekking tot eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding, namelijk administratief beroep. Dit betekent dat dit de enige (en laatste) mogelijkheid is ten aanzien van deze twee procedures.

17-3-2017 11880

In het wetsvoorstel 'fiscale vereenvoudigingswet 2017' wordt voorgesteld deze procedures te laten aansluiten op de reguliere rechtsbescherming. Dit betekent dat er in eerste instantie bezwaar ingediend kan worden en vervolgens beroep kan worden ingesteld bij de bestuursrechter (bij de rechtbank (in eerste aanleg), het gerechtshof (in hoger beroep) en de Hoge Raad (in cassatie)). De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2017.

Indien de voorgestelde wijzigingen worden geformaliseerd, leidt dit tot extra werkzaamheden bij BsGW. Er worden immers extra rechtsbeschermingsstappen in de procedure ingebouwd: bezwaar, hoger beroep en cassatie. Daarnaast zal dit naar verwachting leiden tot een (forse) toename van de proceskostenvergoedingen. In de huidige situatie kan geen aanspraak worden gemaakt op de proceskostenvergoeding, dit is wel het geval indien de procedures onder de reguliere rechtsbescherming van bezwaar en beroep (rechtbank) gaan vallen. Daarnaast leidt deze nieuwe wetgeving wellicht tot een nieuwe markt voor de zogenaamde 'no cure, no pay'-bureaus om namens burgers bezwaar te maken waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken.

In de huidige begroting van BsGW zijn geen proceskostenvergoedingen als gevolg van eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding opgenomen. *(zie ook de eerder in deze* ***ontwerp****-begroting beschreven alinea proceskosten).*

De Unie van Waterschappen en de VNG zullen gezamenlijk een reactie opstellen en de uitvoeringstechnische consequenties van de voorgestelde aanpassingen bij de lokale overheden in beeld brengen.

- ***Europese verordening gegevensbescherming (privacywetgeving)***
  De privacywetgeving is al geruime tijd van kracht maar is met de recente harmonisatie op Europees niveau aangescherpt. De huidige Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) zal in 2018 vervangen worden door de Europese verordening gegevensbescherming (AVG). Vooruitlopend op de komst van de AVG is op 1 januari 2016 de Nederlandse Wet meldplicht datalekken en uitbreiding bestuurlijke boetebevoegdheid in werking getreden. Het is voortaan verplicht elk datalek te melden bij het College bescherming persoonsgegevens (CBP), voortaan ook de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) genoemd.

  In het kader van bovenstaande, heeft het bestuur van BsGW d.d. 22-9-2016 het informatiebeveiligingsbeleid BsGW vastgesteld, met daarin opgenomen de procedure meldplicht datalekken.

  BsGW heeft de intentie om de deelnemer optimaal van gegevens te voorzien binnen wettelijke kaders. De aanscherping van de privacyregels leidt tot een kritischere houding bij BsGW ten aanzien van het verstrekken van (persoons)gegevens (met een ander doel dan uitvoering wet WOZ, belastingheffing en inning) aan de deelnemers.

  Een essentieel onderdeel van de Wbp is dat gegevens alleen verwerkt mogen worden als daar specifieke doeleinden voor zijn vastgesteld, de zogenoemde doelbinding. BsGW heeft de gegevens ingewonnen en verwerkt voor de doelen uitvoering wet WOZ, heffing en invordering en mogen voor dat doel gebruikt worden. Gebruik van de gegevens voor een ander doel en door een andere entiteit, dient steeds getoetst te worden aan de privacy regels.

  Voor de gegevens met betrekking tot niet-natuurlijke personen (bedrijfsgegevens) geldt dat BsGW is gehouden aan de geheimhoudingsplicht op grond van artikel 67 van de Algemene wet inzake Rijksbelastingen (AWR). Het Dagelijks bestuur van BsGW kan hiervoor ontheffing verlenen. Een informatieverzoek voor gegevens niet-natuurlijke personen zal steeds worden getoetst aan de bestuurlijk geaccordeerde doelen.

  In samenspraak met de deelnemende gemeenten en waterschap is een privacyprotocol en een uitvoeringsregeling informatieverstrekking BsGW opgesteld waarmee de informatieverstrekking geformaliseerd wordt binnen wettelijke kaders.

- ***Verruiming gemeentelijk belastinggebied***

Op Prinsjesdag 2015 heeft het kabinet in een brief aan de Eerste en Tweede Kamer keuzes gemaakt als startpunt voor een belastingherziening. Het doel is hierbij om het stelsel te vereenvoudigen en de lasten op arbeid te verlagen, de economische groei te bevorderen en zo meer mensen aan werk te helpen. Hier bovenop zijn nog enkele andere opties mogelijk, waaronder de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

Door de recente decentralisaties vanuit het Rijk, is het aantal taken waar de gemeenten voor staan toegenomen, terwijl bij die verschuiving de financiële ruimte die gemeenten krijgen niet mee is ontwikkeld.

Een wezenlijke wijziging dan wel toevoeging van belastingsoorten kan vergaande gevolgen hebben voor de bestaande processen binnen BsGW en zelfs voor de kostenverdeelmethode.

Hierbij is harmonisatie aan de voorkant van groot belang. De effectiviteit en efficiency worden hiermee zo hoog mogelijk, waardoor de uitvoeringskosten van BsGW zo laag mogelijk zullen worden.

- ***Normalisering rechtspositie ambtenaren***
  Op 2 februari 2014 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het initiatiefvoorstel Wet normalisering rechtspositie (WNRA). Op 8 november 2016 heeft de 1e kamer over dit wetsvoorstel beslist. De ingangsdatum was voorzien op 1 januari 2018, maar wordt hoogstwaarschijnlijk uitgesteld naar 1 januari 2020.

  De belangrijkste gevolgen van het wetsvoorstel zijn, dat er een nieuwe (gewijzigde) Ambtenarenwet komt en dat de arbeidsrechtelijke (rechts)positie van ambtenaren gelijk wordt aan die van werknemers in het private bedrijfsleven.

  Ambtenaren zullen in de toekomst een arbeidsovereenkomst met hun werkgever gaan sluiten. Deze komt in de plaats van het huidige (eenzijdige) aanstellingsbesluit. Het wetsvoorstel heeft geen invloed op de huidige arbeidsvoorwaarden van ambtenaren. Ook heeft het wetsvoorstel geen invloed op pensioenregelingen van ambtenaren of het eigenrisicodragerschap van overheidswerkgevers voor de Werkloosheidswet. De benaming 'ambtenaar' zal niet verdwijnen. Tot slot zal de Ambtenarenwet – zij het aangepast – worden gehandhaafd. De behandeling van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren loopt op dit moment gelijk met de behandeling van de Wet Werk en Zekerheid. De voorgestelde wijzigingen in het wetsvoorstel Werk en Zekerheid gaan in beginsel ook gelden voor ambtenaren.

  Het effect van deze wet op de bedrijfsvoering van BsGW lijkt momenteel niet groot. BsGW volgt de totstandkoming van de uiteindelijke wet op de voet.

<u>Ontwikkelingen op het gebied van belastingheffing</u>

- ***Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW***
  Schaalvergroting op het gebied van belastingheffing en invordering heeft zowel financieel als qua kwaliteit van de dienstverlening een heel direct effect. Er zijn 30 gemeenten en 1 waterschap (sinds 2017 zijn de twee Limburgse waterschappen gefuseerd tot Waterschap Limburg) onderdeel van de samenwerking. Slechts drie gemeenten in het werkgebied van BsGW zijn geen deelnemer. Eventuele groei heeft dan ook geen groot toekomstig (financieel) effect voor de zittende deelnemers.

- ***Focus op stabilisatie en kwaliteit***
  Door het bestuur is het standpunt ingenomen dat tot 2016 de focus is gericht op verdere opbouw en uitbouw van de BsGW-organisatie. Vanaf 2017 ligt de focus meer op stabilisatie en optimalisatie en verdere doorontwikkeling van kwaliteitsbeheer en de borging van alle afspraken met de nieuwe collegae en het opgewekte vertrouwen.

  De beleidskaders voor informatiebeveiliging, informatievoorzieningen en kwaliteit worden opgesteld en vertaald in concrete plannen. Het werken onder architectuur is geïntroduceerd binnen BsGW. Een bij de bedrijfsdoelstellingen passende procesinrichting en informatievoorziening

17-3-2017 11880

kan alleen ontstaan als er bewust wordt toegewerkt naar een gezamenlijk beeld van hoe die eruit moet gaan zien. Voor de kwaliteitsborging en verantwoording aan de deelnemers wordt het kwaliteitssysteem ISAE3402 geïmplementeerd dat inzicht geeft in zowel het bestaan als de werking van de kwaliteitsborging binnen BsGW.

- ***Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel***
  Een commissie van de Unie van Waterschappen onderzoekt of het huidige belastingstelsel van de waterschappen op de middellange termijn houdbaar is en zal medio 2017 het eindrapport en bijbehorende voorstellen opleveren. Tevens wordt de toekomst van kwijtschelding daarbij onderzocht. Landelijk is de trend zichtbaar dat het aantal huishoudens dat kwijtschelding aanvraagt en krijgt toegekend toeneemt. Dit leidt tot een steeds grotere last bij een beperkt aantal belastingplichtigen.

- ***Uitholling (gemeentelijke) belastingcapaciteit door ruimere uitleg vrijstellingen***
  Als gevolg van jurisprudentie wordt er in de rechtspraak een steeds ruimere uitleg gegeven aan vrijstellingen. Het betreft met name de uitleg inzake de vrijstellingen met betrekking tot de onroerende zaakbelasting (OZB) zoals woondelenvrijstelling bij verpleeg- en verzorgingshuizen en recreatieparken, werktuigenvrijstelling bij ziekenhuizen, vrijstelling bodemverontreiniging. Door de ruimere uitleg daalt de grondslag (WOZ-waarden) voor deze heffingen, of vervalt deze zelfs geheel.

  De steeds ruimere uitleg van vrijstellingen leidt tot uitholling van de gemeentelijke belastingcapaciteit en daarmee tot een steeds grotere last bij een beperkt aantal belastingplichtigen. De VNG beraadt zich op actie richting de wetgever.

Overige ontwikkelingen

- ***Indexering***
  Wanneer de indexering meer stijgt dan de in begroting opgenomen indexering, is voor deze meerkosten geen dekking opgenomen in de begroting 2018.

- ***Tijdelijke kosten toetreding Libel-gemeenten vervallen vanaf 2018***
  Bestuurlijk is overeengekomen (d.d. 26-06-2013) dat de Libel-partijen plus alle in 2013 deelnemende partijen in BsGW gedurende vier jaar bijdragen in de tijdelijke (project)kosten met betrekking tot de toetreding van de LiBel-gemeenten.

  Deze totale bijdrage in de tijdelijke kosten LiBel bedraagt van 2014 tot en met 2017 in totaal € 2.686.766,- per jaar. De bruto-bijdragen van de deelnemers dalen vanaf 2018 hierdoor *nominaal* met:

Jaarlijkse tijdelijke kosten toetreders 2014 (LIBEL) periode 2014-2017	
Waterschap Roer en Overmaas	485.161
Waterschap Peel en Maasvallei	278.815
Gemeente Venlo	309.275
Gemeente Bergen	27.953
Gemeente Nederweert	35.634
Gemeente Roermond	123.496
Gemeente Beek	36.154
Gemeente Leudal	75.124
Gemeente Nuth	33.630
Gemeente Maasgouw	52.035
Gemeente Echt-Susteren	70.228
Gemeente Roerdalen	46.004
Gemeente Peel en Maas	91.499
Gemeente Stein	53.007
GR Parkstad (GBRD)	415.406
Gemeente Maastricht	213.547
Gemeente Sittard-Geleen	339.797
Totaal bijdragen	**2.686.765**

Ontwikkelingen bedrijfsvoering BsGW

Er zijn een aantal interne en externe ontwikkelingen met een verplicht karakter te voorzien die een majeure impact hebben op de bedrijfsvoering van BsGW. De interne processen en informatievoorziening van BsGW dienen op deze ontwikkelingen afgestemd te worden. Om deze omslag te kunnen realiseren heeft BsGW dit vormgegeven in een aantal samengestelde projecten met een totale doorlooptijd van 5 jaar (2016-2020).

Het *Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-overheid (NUP)* heeft tot doel een compacte, efficiënte overheid te realiseren met hoogwaardige dienstverlening. Digitalisering is een vereiste en het digitale kanaal is het voorkeurskanaal. In dit kader zijn een aantal overheidsbrede voorzieningen gerealiseerd voor de basisregistraties, gegevensuitwisseling, digitale dienstverlening en de authenticatievoorzieningen (zoals DigiD). Deze voorzieningen worden in het kader van de *Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020* doorontwikkeld tot de *Generieke Digitale Infrastructuur* van de overheid (GDI).

BsGW implementeert de voorzieningen van de GDI binnen haar informatievoorziening om het elektronische verkeer tussen de overheid (waaronder de deelnemers van BsGW), burgers en bedrijven op een efficiënte en effectieve wijze mogelijk te maken. BsGW sluit aan bij in de praktijk bewezen oplossingen. De prioriteiten voor BsGW liggen bij:

- Het optimaal integreren van de Persoonlijke Internet Pagina (PIP) van BsGW met MijnOverheid. MijnOverheid is wettelijk geborgde poort naar de overheid en biedt voor BsGW de optimale mogelijkheid tot kanaalsturing.
- Aansluiten en werken volgens het stelsel van basisregistraties volgens het principe "gebruik basisregistraties tenzij". Het masterplan Basisgegevens in de toekomst kadert binnen BsGW de omslag in werken, denken en ICT-voorzieningen door een aantal projecten die momenteel worden uitgevoerd.

Het werken onder architectuur is binnen BsGW geïntroduceerd om te borgen dat de doorontwikkeling van organisatie, processen en informatievoorziening in lijn met elkaar zal plaatsvinden.

De Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020 vult met de *Generieke Digitale Infrastructuur* de randvoorwaarden in voor standaardisatie van werkprocessen, ketensamenwerking en eenmalige inwinning en meervoudig gebruik van gegevens. BsGW kan in dit kader een optimale informatievoorziening beschikbaar stellen aan deelnemende waterschap en gemeenten. Deze ontwikkeling past volledig binnen de visie van de rijksoverheid om hergebruik van openbare overheidsinformatie actief te bevorderen: open data. Daarnaast komt BsGW tegemoet aan groeiende informatiebehoefte van de deelnemers. In 2016 is hiervoor onder andere een onderzoek afgerond wat betreft de evaluatie van het relatiebeheer.

De bestuurlijk vastgestelde *toekomstvisie WOZ-waardering* zal in het licht van *Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020* ingevuld worden door de stroomlijning van de informatievoorziening (BAG+) met de ketenpartners (gemeenten en samenwerkingsverbanden voor GEO/basisregistraties) geënt op het stelsel van basisregistraties.

Naar de huidige inzichten wordt er van uitgegaan dat het MeerjarenInvesteringsPlan (MIP) voldoende dekking biedt voor de uitgaven van deze (investerings)projecten. De projecten hebben een totale doorlooptijd van 5 jaar (2016-2020).

Ter verduidelijking volgt een nadere toelichting op de hierboven genoemde interne en externe ontwikkelingen:

- ***Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-overheid (NUP).***
  Het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-Overheid (NUP) heeft als doel het snel en vlekkeloos uit kunnen wisselen van informatie door overheden, zodat de dienstverlening aan burgers en bedrijven beter wordt. NUP omvat 19 basisvoorzieningen, die randvoorwaardelijk zijn voor de realisatie van de eOverheid. Genoemd worden onder meer webrichtlijnen, DigiD, BSN, MijnOverheid, Basisregistraties en informatie-uitwisselingsstandaarden. Met het afronden van de programma's i-NUP en Operatie NUP is een groot gedeelte van de i-NUP-

17-3-2017 11880

basisinfrastructuur implementeerbaar gemaakt en is het merendeel van de aansluitingen gerealiseerd. Daarmee vormt het de opmaat naar een Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) als onderdeel van de *Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020.*

- ***Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020.***
  In 2010 hebben de gezamenlijke overheden onder de benaming 'dienstverlening: samen doen' een overheidsbrede visie op dienstverlening vastgesteld. Daarin zijn zes ambities geformuleerd waaraan de dienstverlening in 2020 moet voldoen:
  1. Digitale zelfservice waar het kan, persoonlijk waar het moet
  2. Lichte ondersteuning waar het kan, intensieve ondersteuning waar het moet (maatwerkdienstverlening)
  3. Van zorgen voor naar zorgen dat
  4. Alle overheidszaken goed en betrouwbaar geregeld via mijn overheid.nl
  5. Eén overheid, één basis infrastructuur
  6. Van organisaties naar organiseren

  Het programma digitaal 2018 draagt bij aan deze bredere ambities voor de overheidsbrede dienstverlening. Om een compacte, efficiënte overheid te realiseren met hoogwaardige dienstverlening, is digitalisering een vereiste en is het digitale kanaal het voorkeurskanaal. De uiteindelijke doelstelling voor 2018 is dat bedrijven en burgers uiterlijk in 2018 zaken die ze met de overheid doen, digitaal kunnen afhandelen.

- ***Open data***
  Open data heeft betrekking op het ontsluiten van openbare overheidsinformatie via internet en daarmee wordt het hergebruik van overheidsinformatie vergroot. Het gaat om bij de overheid berustende informatie die gegenereerd of verzameld is in het kader van de uitvoering van een overheidstaak. In Nederland bepaalt de Wob welke informatie openbaar is. Belangrijke randvoorwaarde wordt gevormd door de wet en regelgeving omtrent privacy en informatiebeveiliging.

- ***Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)***
  De Generieke Digitale Infrastructuur van de overheid (GDI) is het geheel van voorzieningen voor overheden, burgers en bedrijfsleven dat de digitalisering van de overheid faciliteert. Het bestaat uit standaarden, producten en voorzieningen die gezamenlijk gebruikt worden door alle overheden, vele publieke organisaties en in een aantal gevallen door private partijen. Hierbij valt te denken aan de basisregistraties, de voorzieningen voor gegevensuitwisselingen en de authenticatievoorzieningen (zoals DigiD).

  De voorzieningen die in het kader van NUP zijn ontwikkeld vormen de basis en worden als Generieke Digitale Infrastructuur doorontwikkeld. Genoemd worden onder meer de identificatie en authenticatie voorzieningen DigiD en Idensys, de dienstverleningsvoorzieningen waaronder MijnOverheid en Overheid.nl, de Basisregistraties en informatie-uitwisselingsstandaarden.

- ***Stelsel van basisregistraties***
  Een basisregistratie is een door de overheid officieel aangewezen registratie met daarin gegevens van hoogwaardige kwaliteit, die door alle overheidsinstellingen verplicht en zonder nader onderzoek, worden gebruikt bij de uitvoering van publiekrechtelijke taken.
  Basisregistraties bevatten authentieke en niet-authentieke gegevens. Het verplicht gebruik door overheidsinstellingen geldt voor de authentieke gegevens in een basisregistratie. In de wet van een basisregistratie ligt vast welke gegevens authentiek zijn. Bij het gebruik van de gegevens is de privacy van de burger gewaarborgd.

  Er zijn 12 basisregistraties. BsGW is bronhouder voor de basisregistratie WOZ (Waardering onroerende zaken). Van de voor BsGW relevante overige basisregistraties is BsGW afnemer: GBA (persoonsregistratie), BRK (kadastrale registratie), het Handelsregister (bedrijvenregistratie), BAG (basisregistraties adressen en gebouwen) en BRP (basisregistratie personen en niet ingezetenen).

- ***MijnOverheid***
  MijnOverheid is de persoonlijke website van burgers voor overheidszaken. MijnOverheid biedt de burger toegang tot zijn of haar digitale post, persoonlijke gegevens en lopende zaken bij steeds meer overheidsdiensten, zoals de Belastingdienst, Kadaster, RDW, SVB, UWV en gemeenten. De Wet elektronisch berichtenverkeer die per 1 november 2015 in werking is getreden, stelt de Belastingdienst in staat om al het berichtenverkeer met belastingplichtigen te digitaliseren. Als gevolg daarvan stuurt de Belastingdienst vanaf die datum steeds meer post alleen nog digitaal, via de Berichtenbox van MijnOverheid.

  De ambitie van de overheid om massaal digitaal te communiceren met burgers en bedrijven is wat getemperd doordat de wetgeving om het digitale berichtenverkeer voor de gehele overheid verplicht te maken (in ieder geval voorlopig) geen doorgang vindt. Bij de aanslagoplegging 2015 maakte 9% van de burgers gebruik van MijnOverheid, bij de aanslagoplegging 2016 was dit 23% per 1 november 2016 is dit 36%. De verwachting is dat deze groei de komende tijd voortzet.

- ***Masterplan Basisgegevens in de toekomst***
  Er zijn verschillende ontwikkelingen die hun weerslag zullen hebben op het gebruik en beheer van basisgegevens in brede zin binnen BsGW. Het stelsel van basisregistraties krijgt definitief vorm en de implementatie van verschillende basisregistraties is in volle gang. Naast de realisatie van de technische aansluiting zal het principe "gebruik van basisregistraties tenzij" in het werken en denken van BsGW ingebed moeten worden.
  Daarnaast stellen de deelnemende waterschap en gemeenten hogere eisen aan de beschikbaarstelling van gegevens die bij BsGW worden verzameld en gecreëerd. De groei van BsGW maakt dat steeds meer gemeenten afhankelijk zijn van BsGW. De over en weer beschikbaarstelling van gegevens dient beheerst en geborgd te worden. Dit vraagt om een professionalisering van het gegevensbeheer en gegevensmanagement.

  De door het bestuur vastgestelde visie omtrent WOZ-waardering in de toekomst beschouwt de integrale vastgoed registratie als randvoorwaardelijk voor het optimaliseren van het WOZ-Waarderingsproces. BsGW heeft rekening te houden met de ontwikkeling van de samenwerkingsverbanden die de Geo-georiënteerde basisregistraties uitvoeren. De doelstelling van de integrale vastgoedregistratie, het ontdubbelen van werk en optimaliseren van de WOZ-waardering kan gerealiseerd worden door het inrichten van de informatievoorziening met de ketenpartners (gemeenten en samenwerkingsverbanden voor GEO/basisregistraties) opdat de benodigde BAG+ gegevens aan BsGW geleverd worden.

  Ook de positie van BsGW als centraal informatievoorzieningspunt van en voor de deelnemers is een thema. Open data en aanscherping van de privacy wetgeving zijn tegengestelde ontwikkelingen waar aan voldaan moet worden.

Al deze ontwikkelingen hebben hun weerslag op de werkprocessen van BsGW. Uit het oogpunt van strategisch HRM-beleid is een opleidingsacademie BsGW ingericht die de medewerkers van BsGW continue traint en ontwikkelt.

17-3-2017 11880

2.3 Kostenreductiemogelijkheden

BsGW is continu op zoek naar mogelijkheden voor het verder verlagen van de kosten voor de deelnemers. Net als bij de ontwikkelingen in het vorige hoofdstuk, wordt ook bij de kostenreductiemogelijkheden onderscheid gemaakt in twee categorieën.

1. Zekere kostenreductiemogelijkheden
   De financiële uitkomsten van deze kostenreductiemogelijkheden zijn zeker en/of geformaliseerd via een bestuursbesluit.
2. Mogelijke kostenreductiemogelijkheden
   Kostenreducties die een beleidswijziging en dus een bestuursbesluit vereisen, zijn niet meegenomen in deze **ontwerp-**begroting. Zij zullen pas na formele besluitvorming worden meegenomen in de begroting.

2.3.1 Zekere kostenreductiemogelijkheden

Wanneer de uitkomst van een kostenreductiemogelijkheid zeker is of wanneer hiervoor een bestuursbesluit is genomen, wordt deze verwerkt en meegenomen in de **ontwerp-**begroting.
In de **ontwerp-**begroting 2018 zijn (vooralsnog) geen zekere kostenreducties opgenomen.

2.3.2 Mogelijke kostenreductiemogelijkheden

- *Kanaalsturing klantcontacten*
  Tijdens de themadiscussie met het bestuur in 2012 over het toepassen van kanaalsturingsmogelijkheden en de mogelijke gevolgen daarvan, is besloten een nader onderzoek in te stellen naar de effecten (besparingsmogelijkheden en gevolgen voor klanttevredenheid) voor het aanpassen openingstijden KlantContactCentrum (KCC). Gezien de ontwikkelingen op gebied van digitalisering, MijnOverheid, wordt het digitale kanaal het voorkeurskanaal en is dit onderzoek op dit moment veel minder relevant. In afwachting van de gevolgen die voortvloeien uit de ontwikkelingen op het gebied van MijnOverheid, wordt dit onderzoek vooralsnog niet uitgevoerd.

- *MijnOverheid*
  MijnOverheid is de persoonlijke website van burgers voor overheidszaken. MijnOverheid biedt de burger toegang tot zijn of haar post, persoonlijke gegevens en lopende zaken bij steeds meer overheidsdiensten, zoals de Belastingdienst, Kadaster, RDW, SVB, UWV en gemeenten. BsGW is eind 2014 aangesloten op MijnOverheid. Vanaf begin 2015 kunnen gegevens als aanslagbiljet of taxatieverslag – naast de persoonlijke pagina op de site van BsGW - ook hier worden opgevraagd en ingezien.

  De burger kan daarnaast op MijnOverheid er voor kiezen om de aanslagen en overige berichten van BsGW voortaan alleen nog digitaal te ontvangen. Hier is bij de aanslagoplegging 2015 maar mondjesmaat (9%) gebruik van gemaakt. Bij de aanslagoplegging 2016 was dit 23% en inmiddels- eind 2016 – is dit opgelopen tot 36%.
  Afhankelijk van de bereidheid van de burgers om over te stappen van papieren post naar digitaal, zal het effect (vanaf de aanslagoplegging 2017) zeker merkbaar zijn en aanzienlijke invloed hebben op de werkprocessen van BsGW.

- *Interactieve voormelding WOZ*
  Eind 2014 heeft BsGW de interactieve voormelding ingevoerd. Doel hiervan was om de acceptatie van de WOZ bij de burger te vergroten, de kwaliteit van de basisgegevens te verbeteren en het aantal bezwaren te verlagen en hierdoor kosten te besparen. Daarnaast voldoet BsGW hiermee meteen aan de eis van de waarderingskamer om jaarlijks 20% van het objectenbestand te controleren.

  De interactieve voormelding WOZ zal verder worden doorontwikkeld.

2.3.3 Effecten toetreders

Omdat BsGW geen invloed heeft op het instappen en de effecten niet bij alle instappers hetzelfde zijn, kan geen betrouwbare inschatting worden gemaakt van eventuele effecten van nieuwe toetreders in de toekomst. De mogelijke groei in 2018 van BsGW – en daarmee het financiële effect voor de huidige deelnemers - is gering, rekening houdend met het feit dat slechts drie gemeenten binnen Limburg niet zijn toegetreden tot BsGW.

17-3-2017 11880

2.4 Risico's

De bedrijfsvoeringsrisico's van de Gemeenschappelijke Regeling BsGW worden ingeschat door BsGW. Risico's met betrekking tot de belastingopbrengsten behoren niet tot de bedrijfsrisico's van BsGW.

Overeenkomstig een bij de oprichting van BsGW bepaalde methode, voert BsGW jaarlijks een risicoanalyse uit op haar bedrijfsvoeringsrisico's. In de risicoanalyse is voor elk van de risico's de kans dat het zich voordoet realistisch ingeschat en worden de gevolgen benoemd met daarbij de omvang van de financiële impact. Door het treffen van effectieve beheersmaatregelen, kan BsGW de financiële gevolgen hiervan terugbrengen. Het geïdentificeerde risico na het nemen van de beheersmaatregelen (het restrisico) heeft bij de oprichting van BsGW geleid tot een berekend weerstandsvermogen van € 385 duizend, hetgeen ook door de founding fathers initieel is gestort. Zie ook paragraaf 2.6.1. Weerstandsvermogen.

Voor de begroting 2018 heeft BsGW begin 2017 opnieuw een risicoanalyse uitgevoerd, welke is geactualiseerd op basis van de meest actuele begrotingscijfers 2017. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het risico van eventuele extra proceskosten niet is opgenomen in de begroting en derhalve ook niet in de risicoanalyse omdat voor de dekking van deze extra kosten reeds bestuurlijke afspraken zijn gemaakt: het vormen van een (voorlopige) voorziening proceskosten (zie ook paragraaf 3.1).

De benodigde weerstandcapaciteit is via bovengenoemde risicoanalyse begin 2017 berekend op € 593 duizend. Het weerstandsvermogen behoeft een aanvulling van € 43 duizend ten opzichte van de risicoanalyse die is uitgevoerd ten behoeve van de begroting 2017.

Door de extra proceskosten in 2014 en 2015 heeft BsGW (tijdelijk) een negatieve reserve. Bestuurlijk is besloten het weerstandsvermogen (op termijn) aan te vullen vanuit de (voorlopige) voorziening proceskosten tot het bedrag gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen.

De onderkende risico's zijn nog steeds relevant. De impact van de onderkende risico's is geëvalueerd en de bruto-risico's zijn afgezet tegen de meest actuele begrotingscijfers.

De bedrijfsvoeringrisico's voor BsGW, oplopend qua impact (kans x gevolg), zijn:

- Uitbesteding van niet-kernactiviteiten.
  Niet-kernactiviteiten worden waar mogelijk uitbesteed. Als risico's worden hierbij onderkend: het niet nakomen van de afspraken en het leveren van onvoldoende kwaliteit van de dienstverlening. Door middel van contracten, Service Level Agreements, stuurinformatie en controlemogelijkheden zal BsGW grip houden op de dienstverlening die intern of extern is uitbesteed.
- Vervuiling van en/of incomplete gegevensbestanden.
  Correctiewerkzaamheden als gevolg van foutieve aanslagen hebben extra kosten tot gevolg. BsGW zal daarom goede afspraken maken over beheer, verantwoordelijkheid en gebruik van de gegevens. Door middel van een stelsel van verbandcontroles zullen de juistheid en volledigheid van de administraties worden geborgd. Foutieve gegevens worden teruggemeld aan de bronhouders van de authentieke basisregistraties (bijvoorbeeld gemeente)
- Ambitieuze raming opbrengst vervolgingskosten
  Door de strakke invorderingscycli die BsGW hanteert, kan de betaalmoraal verbeteren waardoor de opbrengst vervolgingskosten achterblijven op de begroting.
- Personele risico's.
  BsGW dient het personeelsbestand zowel kwantitatief als kwalitatief te laten aansluiten op de (gewijzigde) eisen die BsGW aan haar medewerkers stelt, onder andere als gevolg van de ontwikkelingen op het gebied van de bedrijfsvoering van BsGW.
- Overschrijding van de exploitatiebegroting van BsGW.
  BsGW heeft tot taakstelling de processen binnen de begroting uit te voeren. Door een adequate opzet van de planning en control cyclus, waarbinnen onder meer taakstellende budgettering gekoppeld wordt aan strakke control, wordt het risico op overschrijding van de exploitatiebegroting van BsGW beperkt. Echter, door onvoorziene tegenvallers kunnen de kosten

van de begroting worden overschreden of kunnen geraamde opbrengsten achterblijven op de begroting.

- Extern opgelegde aanpassingen.
  Aanpassingen van de basisgegevens als gevolg van ruilverkaveling en gemeentelijke herindeling worden gezien het incidentele karakter niet begroot. Dit geldt ook voor overheidsbesluiten als centrale basisregistraties en wetswijzigingen, CAO-stijgingen en inflatie bovenop de indexering conform de rekenregels, kabinetsaanpassingen (zoals de stijging van het BTW-tarief in 2012).
- Fraude.
  Fraude staat en valt met de integriteit van medewerkers. De burgers moeten kunnen vertrouwen op een integere overheid. De Gedragscode Integriteit Ambtenaren levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van het integriteitbewustzijn van de BsGW-medewerkers. De gedragscodes en gerichte communicatie over fraudebeleid dragen bij aan een integere organisatiecultuur, waardoor fraude ontmoedigd kan worden. Naast het streven naar een ingebedde, integere organisatiecultuur zet BsGW een stelsel van interne controlemaatregelen en toetsingsmaatregelen (audits) in om fraude te voorkomen. Aanvullend heeft BsGW een frauderisico-verzekering afgesloten.
- Informatiebeveiliging
  BsGW wil de continuïteit van de informatie en de informatievoorziening waarborgen. De eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten zoals aanvallen van hackers die pogen de ICT-infrastructuur van BsGW te verstoren, maar ook verlies of diefstal van informatiedragers als laptop en USB-stick of de verstrekking van privacy-gevoelige gegevens naar onbevoegden dienen tot een acceptabel niveau te worden beperkt. Als beheersmaatregel hanteert BsGW daarom de procedure meldplicht datalekken BsGW en de door het bestuur vastgesteld informatiebeveiligingsbeleid en besluit gegevensverstrekking en privacy-protocol. Daarnaast zet BsGW ICT-beveiligingstoepassingen in zoals beveiligde FTP-server voor uitwisselingen met de deelnemers of andere partijen, beveiligde mail, adequate anti-virusbeveiligingen en data-encryptie. (Eventueel) uitbreiden van de uitwijkmogelijkheid van de ICT-infrastructuur wordt onderzocht.
- Kwaliteit processen BsGW
  Vanaf 2017 is de groei- en nazorgfase van de eerste vijf jaar voorbij en ligt de focus op stabilisatie en kwaliteit. De organisatie BsGW zal hierop in moeten spelen. In 2017 zal daarom een ondernemingsplan opgesteld worden voor de jaren 2018-2020 waarin de optimalisatie van de processen binnen BsGW en een heroriëntatie van de organisatie aan de orde zullen komen..

17-3-2017 11880

2.5 Producten

BsGW heeft haar processen uitgedrukt in 5 producten van dienstverlening:

1. Gegegevensbeheer & Heffen
2. Waarderen
3. Innen
4. Klantzaken
5. Organisatieondersteuning & Ontwikkeling

Wanneer belastingsoorten die afwijken van de standaardbelastingsoorten van BsGW (de zogenaamde exoten) worden ingebracht in de samenwerking, wordt via een (financiële) analyse bepaald of de gangbare methode van kostenverdeling van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend kan worden.

Sinds 2014 kent BsGW daarom 1 sub-product (exoot):

a. Parkeerbelasting

2.5.1 Product Gegevensbeheer & Heffen

Kern van het product Gegevensbeheer & Heffen is het beheer en onderhoud van de basisgegevens belastingen en vastgoed van alle deelnemers. Aangezien de kwaliteit van de basisgegevens bepalend is voor de kwaliteit van de andere primaire processen, worden de basisgegevens continu actueel gehouden. Dit gebeurt hoofdzakelijk via geautomatiseerde verwerkingen. Er is permanente aandacht voor bestandsbeheer en reguliere, structurele controles op de juistheid en volledigheid van de basisgegevens. Binnen de randvoorwaarden van betrouwbare en actuele basisgegevens worden aanslagen met een zo vroeg mogelijke dagtekening opgelegd. Er worden per belastingplichtige zoveel mogelijk aanslagregels belastingen van gemeente(n) en heffingen van waterschap(pen) gecombineerd op één biljet.

Doelstellingen

- Implementeren en borgen (deelprojecten) masterplan Basisgegevens in de toekomst;
- Tijdige, juiste en volledige verwerking van brongegevens landelijke authentieke basisadministraties (WOZ, BRK, Handelsregister, BAG en BRP) en andere bronnen (waterleidingmaatschappij, NHR, postcodetabellen enzovoorts);
- Aanslagen en WOZ-beschikkingen worden conform de hiervoor geldende regelgeving opgelegd;
- Aansluiten bij de ontwikkelingen op het gebied van digitaal berichtenverkeer.

Speerpunten

- Aanpassing en optimalisering werkprocessen door implementatie (deelprojecten) masterplan Basisgegevens in de toekomst;
- Aanpassing en optimalisering werkprocessen door aansluiting op de Landelijke Voorziening (LV);
- Aanpassing en optimalisering werkprocessen door aanslagoplegging en overige berichten digitaal aan te bieden op MijnOverheid, Persoonlijke Pagina van BsGW.

Het verwachte aantal op te leggen aanslagregels voor 2018 is 3.987.616. De totale kosten in 2018 van dit product bedragen € 3.037.400,-.

2.5.2 Product Waarderen

Het product Waarderen heeft tot doel het waarderen van alle onroerende zaken van de gemeentelijke opdrachtgever, conform de Wet Waardering Onroerende Zaken. Onder waarderen wordt de jaarlijkse (modelmatige) waardebepaling, de herwaardering als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures en de marktanalyse woningen en niet-woningen verstaan. Het resultaat van de waardering dient te voldoen aan de kwaliteitseisen die de Waarderingskamer hieraan stelt.

De lasten van het product Waarderen zullen geheel worden gedragen door de gemeentelijke deelnemers.

Doelstellingen
- Het waarderen van alle onroerende zaken van de gemeentelijke opdrachtgevers conform de wet WOZ;
- De uitkomst van de inspecties van de Waarderingskamer dienen jaarlijks verbetering te laten zien en uiteindelijk structureel het predikaat 'goed' op te leveren;
- Aansluiten bij de ontwikkelingen op het gebied van digitaal berichtenverkeer.

Speerpunten
- Voor de jaren 2017 en verder is verdere procesoptimalisatie hét speerpunt;
- Aanpassing en optimalisering werkprocessen door taxatieverslagen en overige berichten digitaal aan te bieden via de interactieve voormelding WOZ op MijnOverheid en op de Persoonlijke Pagina op de Digitale Balie van BsGW.

Het verwachte aantal WOZ-objecten (exclusief de ongebouwd vrijgestelde objecten) van de gemeenten bedraagt voor 2018: 561.113. De totale kosten in 2018 van dit product bedragen € 3.978.457,-.

2.5.3 Product Innen

Het product Innen omvat het tijdig en volledig invorderen van opgelegde aanslagen gericht op een goed betalingsgedrag, een actueel en strak openstaande postenbeheer en een zo vroeg mogelijke ontvangstdatum. Daarnaast behelst dit product het tijdig afdragen van de ontvangen heffing, minimaal conform de met opdrachtgevers overeengekomen afdrachtenprognoses.

Doelstellingen
- Actueel en strak openstaande postenbeheer middels het dagelijks, juist en volledig verwerken van betalingen, klantenreacties en informatie van derden;
- Beperken financiële risico als gevolg van oninbaarheid van de vordering;
- Realisatie afdracht conform de met opdrachtgevers overeengekomen afdrachtprognoses;
- Definitieve eindafrekening belastingjaar na 5 kalenderjaren na betreffende belastingjaar.

Speerpunten
- Afronding invordering heffingsjaar 2014;
- Verkorten doorlooptijd invordering oude heffingsjaren;
- Verder optimaliseren huidige processen en het zoeken naar nieuwe effectieve invorderingsmogelijkheden binnen de wettelijke kaders;
- Maximaliseren gebruik InlichtingenBureau voor toetsing recht op kwijtschelding.

De dekking voor het product Innen wordt (voorheen grotendeels en vanaf 2014 volledig) gedekt door de opbrengst vervolgingskosten (geraamd voor 2018 op € 2,137 miljoen) die BsGW, naar aanleiding van dwanginvorderingsacties, volgens de kostenwet in rekening brengt bij belastingschuldigen.

De netto kosten 2018 van dit product bedragen -/- € 357.090,-. Het verwachte aantal bruto aanslagbiljetten voor 2018 is 1.299.943.

2.5.4 Product Klantzaken

Het product Klantzaken draait om de massale afhandeling van alle klantcontacten, zowel burgers als bedrijven, ongeacht het communicatiekanaal en ongeacht of deze betrekking heeft op heffing of invordering. De kern van dit product is het tijdig en adequaat afhandelen van klantvragen zoals (telefonische) klantreacties, afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken, afhandeling bezwaren en beroepen, correspondentie op het gebied van dwanginvordering en het verlenen van uitstel en betalingsregelingen

17-3-2017 11880

Doelstellingen:
- Een snelle en gerichte afhandeling van het eerste klantcontact ongeacht het gehanteerde communicatiekanaal waarbij vervolgcontacten voorkomen worden;
- Verzoek- en bezwaarschriften worden binnen de wettelijk termijnen beantwoord.

Speerpunten:
- Bereikbaarheid
- Klantenreacties worden bij het eerste contact binnen een dag volledig afgehandeld.
- Terugbrengen van het absolute aantal klantencontacten;
- Vergroten aandeel digitale klantencontacten via kanaalsturing, onder andere via Persoonlijke Pagina Digitale Balie BsGW en de ontwikkelingen op het gebied van MijnOverheid.

Het verwachte aantal klantcontacten voor 2018 is 442.254. De totale kosten in 2018 van dit product bedragen € 2.672.051,-.

2.5.5 Product Ondersteuning & Ontwikkeling

Het product Ondersteuning & Ontwikkeling heeft betrekking op de algemene activiteiten die een indirect verband hebben met de operationele uitvoering van de primaire hoofdprocessen heffen, innen, waarderen en klantzaken. Het gaat hierbij vooral om activiteiten op het gebied van Kwaliteit, Processen en Informatievoorziening, HRM, bestuursondersteuning, algemene (fiscaal)-juridische aangelegenheden, ICT en Planning & Control en algemeen management en directievoering.

Deze activiteiten worden veelal uitgevoerd ter ondersteuning van de activiteiten die verricht moeten worden om de primaire taken van de dienstverlening uit te voeren. Hiermee vallen ook de huisvesting en overige facilitaire zaken onder de kosten van dit product.
Daarnaast is innovatie en (organisatie)ontwikkeling een belangrijk aandachtgebied binnen dit product. Hierbij moet onder meer gedacht worden aan het volgen van ontwikkelingen op ICT-gebied, de voorbereiding en de begeleiding van innovatietrajecten.

Door een toename van het aantal deelnemers in BsGW is ook de complexiteit van de afstemming met deelnemers toegenomen en zal het toezien op het nakomen van de gemaakte afspraken steeds belangrijker worden. Samenwerking op belastinggebied tussen gemeenten en waterschappen is een vorm van ketensamenwerking waarvoor de eigen belangen van de deelnemers onder bepaalde voorwaarden ondergeschikt gemaakt moeten worden aan de ketendoelstellingen. Om dit voor alle partijen (gemeenten, waterschappen en de uitvoeringsorganisatie) in goede banen te leiden is een (keten)regie-functie van groot belang. BsGW heeft dit als taak namens alle partijen.

Doelstellingen:
- Innovatie in werkprocessen en ICT-middelen gericht op kwaliteit- en efficiencyverbetering.

Speerpunten:
- Borgen van het continu verbeteren van de organisatie en de processen en dit laten bevestigen door een onafhankelijke certificering.
- Optimaliseren (ICT-)processen door harmonisatie kaders aanslagoplegging en innen deelnemers
- Inrichten informatievoorziening BAG+ met ketenpartners;
- Aansluiten op de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) zoals MijnOverheid, en stelsel van basisregistraties.

De kosten in 2018 van dit product bedragen € 5.368.517,-.

2.5.6 Sub-Product Parkeerbelasting ('exoot')

Belastingen die niet passen in de integrale uitvoeringswijze van BsGW worden aangemerkt als 'exoot'. In de uitvoeringsregeling van BsGW worden de standaard belastingsoorten en de afwijkende belastingsoorten die hiervoor in aanmerking komen apart genoemd. Indien een 'exoot' in de samenwerking ingebracht wordt, dient een financiële analyse aan te tonen of de gangbare kostenverdelingssystematiek van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend moeten worden.

Vanaf 2012 voert BsGW de parkeerbelasting uit voor enkele gemeenten. Omdat parkeerbelasting in eerste instantie was aangemerkt als exoot, werd dit uitgevoerd via een pilot. De uitkomst hiervan was dat de directe activiteiten die BsGW moet uitvoeren voor de parkeerbelasting voor het overgrote deel specifiek van aard zijn en uitsluitend gericht zijn op een adequate uitvoering van deze taak voor de betreffende gemeente. De activiteiten kunnen deels niet geïntegreerd worden in de reguliere uitvoering van de processen. Vanaf 2014 is daarom het product Parkeerbelasting toegevoegd als sub-product van de dienstverlening van BsGW.

Voor de waterschappen en voor de andere gemeentelijke deelnemers hoeven deze processen niet uitgevoerd te worden. De structurele, directe uitvoeringskosten van de parkeerbelasting worden daarom rechtstreeks toegerekend aan dit product. Vermeerderd met de indirecte algemene kosten worden de kosten voor het product Parkeerbelasting separaat in rekening gebracht bij de desbetreffende gemeentelijke deelnemers.

Het verwachte aantal op te leggen aanslagregels voor 2018 is 37.276. De kosten in 2018 voor het sub-product parkeerbelasting zijn geraamd op € 312.575,-.

17-3-2017 11880

2.6 Paragrafen

2.6.1 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de middelen waarover BsGW kan beschikken om niet begrote kosten te dekken plus de financiële gevolgen op te kunnen vangen van bedrijfsvoeringsrisico's waarvoor geen maatregelen zijn of kunnen worden getroffen. Bestuurlijk is de voorkeur uitgesproken het weerstandsvermogen van BsGW zo bescheiden mogelijk, doch wel realistisch, te laten zijn. Operationele risico's moeten door BsGW zelf kunnen worden opgevangen, zonder te hoeven terugvallen op de deelnemers. Het benodigde weerstandsvermogen is conform besluitvorming gebaseerd op een risicoanalyse, volgens de beproefde systematiek van de gemeente Venlo. De founding fathers Waterschap Roer- en Overmaas (WRO), Waterschap Peel en Maas (WPM) – sinds 2017 gefuseerd tot Waterschap Limburg - en de gemeente Venlo hebben het weerstandsvermogen in 2011 opgebouwd door een bodemstorting. Een en ander is vastgelegd in het bestuursdocument van Conquaestor en als zodanig vastgesteld door de drie founding fathers. Eventuele verhoging van het weerstandsvermogen zal door alle deelnemers in BsGW gedragen dienen te worden.

Het aanhouden van weerstandsvermogen voorkomt dat elke financiële tegenvaller dwingt tot directe begrotingsmaatregelen zoals bezuinigingen en het aanpassen van het vastgestelde beleidskader en de daaruit voortvloeiende productdoelstellingen. Fluctuaties in de jaarlijkse bijdragen van de deelnemers aan BsGW kunnen hiermee worden voorkomen.

Op basis van de risicoanalyse 2011 is weerstandsvermogen opgebouwd voor een bedrag van € 385 duizend. Dit bedrag komt overeen met het door de deelnemers gestorte weerstandsvermogen. De risicoanalyse zal elk jaar worden uitgevoerd zodat bepaald kan worden of het gestorte weerstandsvermogen toereikend is. Voor de begroting 2018 heeft BsGW begin 2017 opnieuw een risicoanalyse uitgevoerd. De risicoanalyse is opgenomen in bijlage 9. Het berekend weerstandsvermogen is € 593 duizend.

Ratio weerstandsvermogen
De verhouding tussen de niet afgedekte risico's en het aanwezige weerstandsvermogen wordt weergegeven in de ratio weerstandsvermogen. De ratio weerstandsvermogen wordt berekend door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen op basis van het risicoprofiel. Deze ratio is een stuurmiddel.

Een ratio lager dan 1,0 duidt op een kwetsbare financiële positie, omdat de capaciteit niet voldoende is om de geïdentificeerde risico's af te dekken. BsGW zal het weerstandsvermogen in dat geval dienen aan te vullen tot het benodigde weerstandsvermogen. Rekening houdend met de tot en met 2015 opgebouwde (tijdelijke negatieve) reserves, is de ratio voor BsGW -/- 0,52. Bestuurlijk is besloten het weerstandsvermogen aan te vullen vanuit de (voorlopige) voorziening proceskosten tot het bedrag van € 593 duizend, gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen. De ratio weerstandsvermogen komt daarmee (op termijn) uit op 1.0.

2.6.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van BsGW bestaan uit ICT-(innovatie)projecten, grote aanschaf ICT(licenties) en grote aanschaf en vervanging inventaris. Op deze activa wordt afgeschreven. Kleine aanschaf van inventaris en hard- en software wordt via de (begrotings)exploitatie afgehandeld. De kaders zoals deze zijn opgesteld in de nota financieel beleid zijn hierop van toepassing.

2.6.3 Financiering

De netto-exploitatiekosten van BsGW worden geheel voorgefinancierd via vaste maandelijkse bijdragen van de deelnemers.

Voor de financiering van (ICT-)investeringen, kunnen eventueel (langlopende) leningen worden aangetrokken. BsGW kan zelf leningen aangaan sinds de verzelfstandiging is geformaliseerd. Dit geldt ook voor de deelname aan het overige geldverkeer.

Wet FiDO
Met als doel het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van de decentrale overheden, is per 1 januari 2001 de Wet FiDO (Financiering Decentrale Overheden) in werking getreden. Uit hoofde van deze wet is een treasurystatuut van toepassing, waarin onder andere de taken, bevoegd- en verantwoordelijkheden, beleid, doelstellingen en uitgangspunten omtrent de treasury functie zijn uitgewerkt. Verplicht dient in de begroting en de jaarrekening in de treasuryparagraaf verslag te worden gedaan van de uitvoering van het treasurybeleid, bedoeld voor het sturen en beheersen van, verantwoorden over en toezicht houden op de treasury.

Treasurybeheer
Het risicoprofiel van BsGW kan als laag worden gekwalificeerd. Onderkende risico's in dit verband zijn: renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, en, voor zover dit voorkomt, koers- en valutarisico's.

Renterisicobeheer
1. Kasgeldlimiet

Tijdelijke (exploitatie-)tekorten worden gefinancierd middels kasgeldleningen. Het renterisico op deze vlottende schuld wordt ingeperkt door het hanteren van de kasgeldlimiet: de maximaal toegestane netto korte schuld. De hoogte van de kasgeldlimiet is wettelijk bepaald op 8,2% van de totale brutolasten (€ 17 miljoen) en komt daarmee voor het begrotingsjaar 2018 uit op een bedrag van € 1,4 miljoen.

2. Renterisiconorm

Naast de kasgeldlimiet geeft de renterisiconorm inzicht in de feitelijke risico's op de vaste schuld. Het financieren en (op korte termijn) uitzetten van gelden houdt in dat er renterisico wordt gelopen. De renterisiconorm geeft het maximale leningbedrag aan dat binnen 1 jaar onderhevig mag zijn aan rentewijziging. Dit per jaar te berekenen normbedrag is wettelijk bepaald op 20% van de netto vaste schuld. Toepassing van deze norm heeft tot gevolg dat jaarlijks geen al te grote verschillen in rentelasten (en -baten) kunnen voorkomen.

Kredietrisicobeheer
Het kredietrisicobeheer (of debiteurenrisicobeheer) is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van verplichtingen door de tegenpartij.
Aangezien BsGW geen geldleningen heeft verstrekt aan derden geldt het kredietrisico uitsluitend voor de vorderingen op debiteuren. Dit risico is laag gezien het feit dat de bijdrage of vergoeding van de deelnemers/klanten van BsGW vooraf in vaste maandelijkse termijnen wordt ontvangen.

Liquiditeitenbeheer
Het te volgen financieringsbeleid ligt vast in het Financieringsstatuut en houdt in dat beleidsmatig wordt gestreefd naar een gemiddelde nulstand van het rekening-courantsaldo. Gezien het tijdens het jaar niet-synchroon lopen van ontvangsten en uitgaven zijn fluctuaties rond het nulpunt onvermijdelijk. Om de nulstand zo veel mogelijk te kunnen benaderen, wordt voor 2018 een liquiditeitsplanning opgesteld.

Kasbeheer
Via verplicht schatkistbankieren worden alle decentrale overheden verplicht om overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Dit betekent dat overtollige liquide middelen automatisch naar de schatkist zullen worden afgeroomd met als gevolg dat BsGW geen kasbeheer meer voert. In verband met de noodzakelijk geachte scheiding tussen de heffingengeldstromen en de BsGW-exploitatiegeldstromen, lopen deze geldstromen via twee aparte rekening-courantverhoudingen met de staat. Bij eventuele kastekorten zal BsGW kasgeldleningen aangaan.

17-3-2017 11880

2.6.4 Bedrijfsvoering

Verdeelsleutels

De processen voor het waterschap en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. De uitvoeringskosten van de productieprocessen worden om die reden toegerekend aan eenduidige, herkenbare hoofdprocessen, overeenkomstig de organisatieopzet van BsGW. Dit resulteert in vier primaire producten van dienstverlening: Gegevensbeheer en heffen, Waarderen, Innen, Klantzaken en één sub-product Parkeerbelasting. De verdeling van deze kosten over de deelnemers gebeurt hierna met behulp van eenheidstarieven per product van dienstverlening.

De kosten van de activiteiten en processen op BsGW-niveau die dienen ter ondersteuning van de organisatie als geheel (zoals ICT, de ondersteuning van het personeel en de ontwikkeling van BsGW) worden eveneens als apart product inzichtelijk gemaakt. Deze kosten zijn, zonder arbitraire verdeelsleutels, niet te splitsen naar de primaire processen en worden daarom verdeeld naar rato van het aandeel dat de deelnemers hebben in de kosten van de vijf producten van de primaire processen.

Fixeren productieaantallen ten behoeve van vaststellen verdeelsleutels

De verdeelsleutels voor de kosten van de primaire processen zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers: bruto-aanslagbiljetten, aanslagregels, gemeentelijke WOZ-objecten en klantcontacten. De niet-reguliere belastingsoort Parkeerheffing – een zogenaamde exoot - wordt apart met de deelnemers afgerekend. Als verdeelsleutel geldt hierbij het aantal aanslagregels.

De bijdrage per deelnemer dient een bestendige lijn te laten zien. Een jaarlijks schommelende bijdrage is voor de deelnemers niet gewenst en levert ook bij de voorstellen voor nieuwe toetreders een verkeerde verwachting over de te betalen bijdrage en per saldo te behalen voordeel in de toekomst. Afgesproken is de aantallen die als verdeelsleutels gehanteerd worden bij de bijdragebepaling, als ook de opzet van de kostenverdeelmethode te fixeren. Alleen een wezenlijke, substantiële wijziging van belastingsoorten, kan invloed hebben op de opzet van de kostenverdeelmethode.

In de tabel in de bijlage worden de (bruto)productenaantallen per deelnemer weergegeven, zoals deze als verdeelsleutel zijn opgenomen in de kostenverdeelmethode.

Formatieplan

Onderstaande tabel toont het formatieplan van BsGW in periode 2011 – 2022.

Formatie in historisch perspectief	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	MJR 2018-2022	
Startformatie BsGW	**77,0**	**77,0**							
Integratie WOZ-waardebepaling Venlo		5,1							
Toetreders 2012		3,5							
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**85,6**						
Toetreders 2013			19,1						
Parkeerbelasting			2,5						
Inbesteding taken			16,0						
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**123,3**					
Toetreders 2014, 1 biljet				23,0					
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**146,3**				
Toetreders 2015					13,8				
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,1**	**160,1**	**160,1**
Parkeerbelasting Heerlen							0,2	0,2	0,2
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,3**	**160,3**	**160,3**

De formatie van BsGW stijgt naar 160,3 fte doordat het heffen en innen van de parkeerbelasting voor de gemeente Heerlen vanaf 2017 wordt uitgevoerd door BsGW.

Vooralsnog raakt de per 1-1-2017 ingaande stimuleringsregeling om minder te gaan werken voor medewerkers vanaf 57 jaar (paragraaf 2.1), de eigen formatie niet. Per 1-1-2014 heeft BsGW conform bestuurlijke afspraak 18,8 fte extra overgenomen van de Libel-partijen, naast de formatie van BsGW ad 160,1 fte. Per 1-1-2016 resteerde hiervan nog 15,3 fte. Via de stimuleringsregeling kan een versnelde invulling aan de bestuurlijke afspraken omtrent instroom van deze fte worden gerealiseerd. De stimuleringsmaatregel wordt voor BsGW budgettair neutraal uitgevoerd.

Majeure projecten

Als gevolg van de toetreding van de Libel-gemeenten Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Onderbanken, Simpelveld, Voerendaal, Maastricht en Sittard-Geleen zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over:

- Implementatieproject Libel.
- Eerder in dienst nemen van boventallig personeel Libel-partijen.

De besluitvorming over deze onderwerpen heeft reeds in 2013 plaatsgevonden. De financiële consequenties van deze trajecten raken de reguliere exploitatie van de bedrijfsvoering van BsGW niet en worden daarom niet opgenomen in de financiële begroting van BsGW. Verantwoording van de projectkosten implementatie Libel en verrekening van de personele meer- of minder kosten als gevolg van de extra instroom van Libel-medewerkers per 2014, zal separaat plaatsvinden.

Implementatieproject Libel-gemeenten

Het implementatieproject Libel-gemeenten is eind 2017 zowel inhoudelijk als financieel afgerond. De tijdelijke bijdragen in de (project)kosten inzake de toetreding van de Libel-gemeenten ad € 2,687 miljoen vervallen per 2018.

Eerder in dienst nemen boventallig personeel Libel-partijen

Bestuurlijk zijn de Libel-partijen en BsGW overeengekomen dat BsGW de vacatureruimte welke ontstaat als gevolg van het natuurlijk verloop bij BsGW al per 1 januari 2014 beschikbaar stelt voor plaatsing van geschikt, boventallig personeel van de Libel-partijen, tot een maximum van 19,2 fte.

Op deze manier wordt een geleidelijke overgang van tijdelijk naar structureel werk gerealiseerd en tevens de kennis en ervaring van goede vakkrachten voor BsGW behouden. Uitgangspunt hierbij is dat BsGW hierbij geen financieel risico loopt. De betreffende Libel-partijen staan om die reden dan ook garant voor hun aandeel in de voorwaarde dat de vroegere overname van personeel voor BsGW budgettair neutraal is. Eventuele financiële voordelen of nadelen komen ten gunste respectievelijk ten laste van de betreffende Libel-partijen.

Per 1 januari 2014 is uiteindelijk 18,76 fte eerder in dienst gekomen van BsGW. De dekking voor deze kosten is conform overeenkomst als volgt:

- € 1,5 miljoen uit de buffer onvoorzien van het projectbudget implementatie Libel-BsGW
- € 3,4 miljoen uit het frictiebudget van de Libel-partijen
- Resterende bedrag uit de garantieafspraak met de Libel-partijen: jaarlijks wordt het werkelijke natuurlijke verloop van BsGW plus de werkelijke personeelskosten afgerekend met de Libel-partijen.

In onderstaande tabel wordt de totale formatie die per 1-1-2014 in dienst is bij BsGW weergegeven. Uitgaande van de (toen geldende) pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar, zijn deze fte's uiterlijk in 2022 opgenomen in de reguliere formatie van BsGW.

Formatie totaal	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Formatie regulier	146,32	160,10	160,10	160,33	160,33	160,33	160,33	160,33	160,33
Inzet extra instroom Libel	18,76	18,76	17,41	17,41	17,41	14,06	10,01	5,41	0,00
Totaal in dienst BsGW	**165,08**	**178,86**	**177,51**	**177,74**	**177,74**	**174,39**	**170,34**	**165,74**	**160,33**
Dekking extra instroom Libel	18,76	18,76	17,41	17,41	17,41	14,06	10,01	5,41	0,00
Totaal bijdragen	**18,76**	**18,76**	**17,41**	**17,41**	**17,41**	**14,06**	**10,01**	**5,41**	**0,00**

17-3-2017 11880

Bij meer en sneller natuurlijk (pensioen)verloop, zullen deze fte sneller opgenomen zijn in de reguliere formatie van BsGW. Via de per 1-1-2017 ingaande stimuleringsregeling kan een versnelde invulling aan de bestuurlijke afspraken omtrent instroom van deze fte worden gerealiseerd. Hiermee kan BsGW de omvang en duur van het financiële risico van de LiBel-gemeenten helpen te beperken.

Mogelijke meer- of minderkosten worden jaarlijks verrekend met de Libel-partijen. Hierover zijn uitvoeringsafspraken gemaakt (via voorschot en jaarlijkse afrekening).

Huisvesting
BsGW huurt momenteel haar kantoorpand, inclusief parkeerplaatsen, tegen een marktconforme huurprijs. Daarnaast bestaan de huisvestingskosten uit energiekosten, servicekosten en bemensing bedrijfskantine.

3.6.5 Verbonden partijen

Partijen worden als verbonden beschouwd indien de ene partij de zeggenschap over de andere partij bezit of belangrijke invloed kan uitoefenen op de financiële en operationele beslissingen van de andere partij (bron: Richtlijnen voor de Accountantscontrole, RAC 583). BsGW heeft geen verbonden partijen.

3 Financiële begroting

3.1 Algemeen

Door uitspraak van de Hoge Raad betreffende de tegemoetkoming proceskosten – door het afschaffen van een zogenaamde Fierensdrempel die stelde dat bij minimale waardeverschillen de waarde gehandhaafd diende te blijven – is het rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus om namens burgers bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. Dit heeft landelijk geresulteerd in een forse stijging van de proceskosten. Zo ook voor BsGW.

Wanneer deze lijn wordt doorgetrokken naar de volgende jaren, zou deze ontwikkeling tot een jaarlijks exploitatietekort kunnen leiden van € 450 duizend tot € 800 duizend. Ter dekking van de mogelijke hierboven geschetste meerkosten voor BsGW, wordt het (resterend) schaalvoordeel als gevolg van de toetreders per 2015 gestort in een (voorlopige) voorziening proceskosten (conform bestuursbesluit d.d. 25-8-2014). Mochten de werkelijke proceskosten uiteindelijk lager zijn dan de in deze (voorlopige) voorziening gestorte middelen, zullen deze worden teruggestort naar de deelnemers.

De ontwikkeling van de proceskosten zijn uitgewerkt via twee scenario's: een minimale variant en een variant dat zich in het slechtste geval zou kunnen voordoen. Voor 2018 bedragen de verwachte extra proceskosten tussen de € 480 duizend (minimale variant) en € 782 duizend (maximale variant)

In onderstaande tabellen wordt de geactualiseerde ontwikkeling van zowel de proceskosten als de (voorlopige) voorziening proceskosten weergegeven. Zowel bij het vaststellen van de jaarrekening 2014 als 2015 is besloten het negatief resultaat, voor het leeuwendeel veroorzaakt door extra proceskosten, ten laste van het weerstandsvermogen te brengen. Daarnaast is besloten om het weerstandsvermogen aan te vullen vanuit de (voorlopige) voorziening proceskosten tot het bedrag gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen. Conform de begin 2017 uitgevoerde risico-analyse ten behoeve van de begroting 2018-2022, is dit € 593 duizend.

Ontwikkelingen tegemoetkoming proceskosten Minimale variant	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Totaal verwachte proceskosten	595	710	578	590	602	614	626
Dekking binnen eigen exploitatie begroting BsGW	-60	-115	-117	-120	-122	-124	-127
Totaal verwachte extra proceskosten	**535**	**595**	**461**	**470**	**480**	**489**	**499**
Cumulatief benodigde aanvulling begrotingspost	502	1.456	1.917	2.387	2.867	3.356	3.855
Cumulatief voorlopige voorziening proceskosten	-	265	766	1.722	2.905	4.087	5.270
Stand dekking voorlopige voorziening	**502-**	**1.191-**	**1.151-**	**665-**	**38**	**731**	**1.415**

Ontwikkelingen tegemoetkoming proceskosten Maximale variant	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Totaal verwachte proceskosten	595	710	869	886	904	922	941
Dekking binnen eigen exploitatie begroting BsGW	-60	-115	-117	-120	-122	-124	-127
Totaal verwachte extra proceskosten	**535**	**737**	**752**	**767**	**782**	**798**	**814**
Cumulatief benodigde aanvulling begrotingspost	502	1.239	1.991	2.758	3.540	4.337	5.151
Cumulatief voorlopige voorziening proceskosten	-	265	766	1.722	2.905	4.087	5.270
Stand dekking voorlopige voorziening	**502-**	**974-**	**1.225-**	**1.035-**	**635-**	**250-**	**119**

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat de (voorlopige) prognose proceskosten afdoende is om eventuele extra proceskosten op te kunnen vangen. De geraamde meerkosten bedragen in beide scenario's minder dan het schaalvoordeel dat is behaald als gevolg van de toetreding van 10 gemeenten per 1-1-2015.

Ondanks het feit dat kalenderjaar 2016 is afgelopen, zijn de proceskosten over dit kalenderjaar nog niet definitief. De kosten voortvloeiend uit de bezwaarfase zullen naar alle waarschijnlijkheid in het

17-3-2017 11880

eerste kwartaal 2017 bekend zijn. De mogelijke kosten uit de beroepsfase zijn momenteel nog ongewis.

Landelijk (VNG) wordt aangedrongen op een aanpassing van de proceskostenregeling in WOZ-zaken teneinde de uitvoerbaarheid van de Wet WOZ te garanderen met als doel om de bovenmatige vergoeding voor WOZ-bureaus terug te brengen tot redelijke proporties.

Gezien bovenstaande onzekerheden over de werkelijk uitkomst van de te realiseren bedragen proceskosten, zijn deze meerkosten (vooralsnog) niet opgenomen in de begroting. Wel zijn de geraamde meerkosten zichtbaar gemaakt in de volgende paragrafen plus de dekking voor deze eventuele tekorten via de (voorlopige) voorziening proceskosten. Er is hierbij uitgegaan van scenario 1: de minimale variant.

3.2 Overzicht baten en lasten

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenperspectief 2019	2020	2021	2022
Lasten							
bruto lonen	8.751	8.925	9.032	9.213	9.397	9.585	9.777
sociale lasten	2.123	2.099	2.068	2.109	2.152	2.195	2.239
overige personeelskosten	618	577	589	600	612	625	637
personeel derden	0	0	0	0	0	0	0
Personeelskosten	**11.492**	**11.602**	**11.689**	**11.923**	**12.161**	**12.404**	**12.652**
Huisvestingkosten	**672**	**754**	**733**	**741**	**748**	**755**	**763**
Afschrijvingkosten	**208**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**	**261**
ICT-kosten	**2.342**	**2.069**	**2.089**	**2.110**	**2.131**	**2.153**	**2.174**
drukwerk	7	10	10	11	11	11	11
print/kopieerwerk	155	178	163	164	166	168	169
porti	521	505	472	477	481	486	491
telefonie/datacommunicatie	47	23	23	23	24	24	24
incassokosten	2	0	0	0	0	0	0
kosten brongegevens	307	405	349	353	356	360	364
diensten door derden	314	448	403	407	411	415	420
overige operationele kosten	194	204	206	208	210	212	214
Overige operationele kosten	**1.547**	**1.773**	**1.626**	**1.643**	**1.659**	**1.676**	**1.692**
algemene kosten	472	258	411	415	419	423	428
onvoorzien	0	71	71	71	71	71	71
Algemene kosten	**472**	**330**	**482**	**487**	**492**	**496**	**500**
bankkosten	246	246	249	251	254	256	259
rentekosten	7	32	32	32	32	32	32
Bank- en rentekosten	**253**	**278**	**281**	**283**	**286**	**288**	**291**
Toevoegingen aan voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale lasten	**16.986**	**17.065**	**17.161**	**17.446**	**17.736**	**18.033**	**18.333**
taakstellende kostenreductie	0	-309	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**16.986**	**16.756**	**17.161**	**17.446**	**17.736**	**18.033**	**18.332**
Baten							
Renteopbrengsten	**156**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**	**13**
BsGW diensten aan derden	37	0	0	0	0	0	0
overige opbrengsten	2	0	0	0	0	0	0
Diensten aan derden	**38**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Opbrengst vervolgingskosten	**2.068**	**2.137**	**2.137**	**2.137**	**2.137**	**2.137**	**2.137**
Totale baten	**2.262**	**2.149**	**2.149**	**2.149**	**2.149**	**2.149**	**2.149**
Netto kosten	**14.724**	**14.607**	**15.012**	**15.297**	**15.587**	**15.882**	**16.183**
Totaal bijdragen	**14.588**	**14.607**	**15.012**	**15.297**	**15.587**	**15.882**	**16.183**
Exploitatieresultaat	**-136**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mogelijke meerkosten proceskosten	461	470	480	489	499	509	519
Dekking meerkosten proceskosten	-461	-470	-480	-489	-499	-509	-519
Netto Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

** Dekking uit risico-reserve BsGW en/of (voorlopige) voorziening proceskosten*

Personeel							
aantal formatieplaatsen (fte's) per ultimo	160,1	160,3	160,3	160,3	160,3	160,3	160,3

17-3-2017 11880

3.3 Toelichting op de baten en lasten

Lasten

Personeelskosten

Uitgangspunt voor de berekening van de personeelskosten is het formatieplan. Voor 2018 is dit geïndexeerd met 2%. De formatie bestaat uit 160,3 fte. De staat van personeelslasten is als aparte bijlage opgenomen.

Huisvestingskosten

Eind 2017 is BsGW verhuisd. De huisvestingskosten voor het nieuwe kantoorpand van BsGW aan de Kerkeveldlaan 2 zijn – naar de huidige inzichten - € 28 duizend lager dan de huisvestingskosten van het voormalige kantoorpand. De huisvestingskosten bestaan uit huur, energiekosten, servicekosten en bemensing bedrijfskantine.

Daarnaast is er nog een post begroot voor kleine aanschaf en onderhoud van inventaris.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten van BsGW hebben voornamelijk betrekking op de geactiveerde ICT- en organisatieontwikkelingsprojecten. BsGW voert het integrale proces van de belastingheffing en invordering in grote mate geautomatiseerd uit en zal daarom investeren in ICT-projecten om kwaliteit, continuïteit en efficiency te kunnen garanderen.

In het meerjareninvesteringsplan (MIP) zijn investeringskredieten opgenomen van € 300 duizend per jaar. Daarnaast worden kosten voor grote aanschaf en vervanging van inventaris geactiveerd en jaarlijks afgeschreven.

De staat van vaste activa en onderhanden werken is als bijlage opgenomen.

Indexering inkoop goederen en diensten

Voor 2018 is uitgegaan van een kosteninflatie van 1% ten opzichte van 2017.

ICT-kosten

Wegens de grote mate van automatisering van de primaire processen, worden de ICT-kosten - naast de (ICT) afschrijvingskosten - als aparte post weergegeven. De ICT-kosten bestaan voornamelijk uit jaarlijkse onderhoudskosten ICT plus de kosten van het uitbesteden van de ICT-infrastructuur en -beheer opgenomen.

Daarnaast is een bedrag opgenomen voor kleine aanschaf soft- en hardware.

Operationele kosten

Operationele kosten omvatten de overige met de operationele primaire processen samenhangende kosten, naast de afschrijvings- en ICT-kosten. Gezien de omvang van deze kostenpost, wordt deze verder gespecificeerd naar voor het primaire proces belangrijke kosten.

Algemene kosten

Kosten zonder oorzakelijk verband met de primaire processen zijn algemene kosten. Naast huisvestingskosten die apart wordt vermeld, worden de algemene kosten hier weergegeven. Hierin zijn de advertentie- en reclamekosten, accountantskosten, advieskosten, abonnementen en lidmaatschappen, verzekeringen, facilitaire kosten als kantoorbenodigdheden en vergader- en representatiekosten, uitbesteding van de salarisverwerking en eventuele overige algemene kosten opgenomen.

De post onvoorzien is begroot op 0,4% van bruto-exploitatielasten.

. *Bank- en rentekosten*
De rentekosten betreft de rente over de investeringskredieten en de wettelijk door BsGW te vergoeden invorderingsrente. In de **ontwerp**-begroting 2018 is het reken-rentepercentage gesteld op 2,5%. Gezien de geringe geraamde kasgeldlening, is het effect op de totale netto-kosten gering.

Baten
Renteopbrengsten
BsGW ontvangt vanaf eind 2013 geen rentevergoeding meer voor de dagelijkse positieve saldi op de heffingenbankrekeningen door de invoering van schatkistbankieren aangezien de positieve saldi dagelijks worden afgeroomd naar de schatkist. De staat vergoedt hiervoor (nagenoeg) geen renteopbrengsten.

Opbrengst vervolgingskosten
De werkelijk geïnde vervolgingskosten lopen direct via de exploitatie van BsGW. De verwachte netto opbrengst vervolgingskosten in de begroting en meerjarenraming wordt gebaseerd op een reëel ingeschat bedrag gerelateerd aan de aantallen te versturen aanmaningen, dwangbevelen en overige aanvullende dwanginvorderingsacties op grond van de kostenwet.

17-3-2017 11880

Bijdragen deelnemers

De bijdragen per deelnemer voor de door de desbetreffende deelnemer in de samenwerking ondergebrachte taken voor het begrotingsjaar 2018, worden in navolgende tabel weergegeven.

Bedragen x € 1.000	Reguliere bijdrage	Tijdelijke bijdrage	Bruto bijdrage
Waterschap Limburg	3.747	265	4.012
Gemeente Venlo	1.497	111	1.608
Gemeente Bergen	123	10	134
Gemeente Nederweert	154	14	167
Gemeente Roermond	596	47	643
Gemeente Beek	154	14	168
Gemeente Leudal	323	27	350
Gemeente Nuth	135	13	148
Gemeente Maasgouw	238	19	257
Gemeente Echt-Susteren	312	25	337
Gemeente Roerdalen	204	17	221
Gemeente Peel en Maas	389	33	422
Gemeente Stein	259	19	278
Gemeente Brunssum	307	24	331
Gemeente Heerlen	1.080	79	1.159
Gemeente Landgraaf	378	30	407
Gemeente Onderbanken	78	6	84
Gemeente Simpelveld	108	9	117
Gemeente Voerendaal	121	10	130
Gemeente Maastricht	1.304	100	1.404
Gemeente Sittard-Geleen	1.034	81	1.115
Gemeente Weert	504	43	547
Gemeente Eijsden-Margraten	302	29	331
Gemeente Schinnen	124	13	137
Gemeente Valkenburg	169	13	182
Gemeente Meerssen	243	25	268
Gemeente Vaals	121	10	132
Gemeente Gulpen-Wittem	140	10	151
Gemeente Beesel	139	11	150
Gemeente Gennep	175	14	189
Gemeente Kerkrade	552	63	615
Totaal bruto bijdragen	**15.012**	**1.182**	**16.194**

De bruto-bijdrage van de deelnemers voor het begrotingsjaar 2018 is € 16,194 miljoen. Hierin zitten ook de tijdelijke bijdragen 2018 verdisconteerd voor de (voorlopige) voorziening proceskosten van € 1,182 miljoen verdisconteerd.

De tijdelijke jaarlijkse (2014-2017) bijdrage voor het implementatieproject Libel-BsGW van € 2,687 miljoen vervalt vanaf 2018.

De netto reguliere bijdrage voor de exploitatie 2018 is € 15,012 miljoen.

Producten

De volgende tabel geeft weer hoe de netto-uitvoeringskosten uit de begroting 2018 zijn toegewezen aan de vijf producten en 1 sub-product (exoot) van dienstverlening. Per (sub-)product wordt de verdeelsleutel genoemd waarmee de netto kosten worden omgeslagen naar een tarief per product.

De verdeelsleutels voor de kosten van de vier primaire processen plus de niet-reguliere belastingsoort parkeerbelasting, zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers. De kosten van het product Ondersteuning&Ontwikkeling worden omgeslagen naar de deelnemers op basis van het aandeel in de kosten van de vier producten van de primaire processen plus het sub-product Parkeerbelasting.

Producten	2018	Verdeelsleutels	Aantal	Tarief 2018	Tarief 2015 - 2017	Tarief 2014	Tarief 2013
Gegevensbeheer & Heffen	€ 3.037.400	Aantal (bruto) aanslagregels	3.987.616	€ 0,76	€ 0,75	€ 0,74	€ 0,77
Waarderen	€ 3.978.457	Aantal WOZ-objecten	561.113	€ 7,09	€ 6,97	€ 7,66	€ 12,43
Innen	€ 357.090-	Aantal biljetten	1.299.943	€ 0,27-	€ 0,30-	€ 0,14-	€ 0,16
Klantzaken	€ 2.672.051	Aantal klantcontacten	442.254	€ 6,04	€ 5,94	€ 6,50	€ 9,82
Parkeerbelasting	€ 312.575	Aantal aanslagregels	37.276	€ 8,39	€ 9,25	€ 9,50	€ 16,29
Ondersteuning & ontwikkeling	€ 5.368.517	Aandeel uitvoeringskosten	100%	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal producten	**€ 15.011.912**						

3.4 Uiteenzetting van de financiële positie

3.4.1 Investeringen

Voor het jaar 2018 is in het MeerjarenInvesteringsProgramma (MIP) 2018-2022 een krediet voor innovatie en procesoptimalisatie opgenomen. In het laatste kwartaal van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, benoemt BsGW de deelprojecten voor het investeringskrediet 2018.

Het MeerjarenInvesteringsProgramma is als bijlage 1 opgenomen.

3.4.2 Financiering

Voor een nadere toelichting op de financiering wordt verwezen naar paragraaf 2.6.3.

3.4.3 Stand en verloop reserves en voorziening

Op basis van de risicoanalyse en de reeds opgebouwde reserves, behoeft het weerstandsvermogen geen aanvullende stortingen.

Ter dekking van de mogelijke extra proceskosten voor BsGW wordt vanaf 2015 van het (resterend) schaalvoordeel als gevolg van de toetreders per 2015 gestort in een (voorlopige) voorziening proceskosten (conform bestuursbesluit d.d. 25-8-2014). Mochten de werkelijke proceskosten uiteindelijk lager zijn dan de in deze (voorlopige) voorziening gestorte middelen, zullen deze worden teruggestort naar de deelnemers.

17-3-2017 11880

3.5 Meerjarenraming 2018-2022

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenperspectief 2019	2020	2021	2022
Lasten							
Personeelskosten	11.492	11.602	11.689	11.923	12.161	12.404	12.652
Huisvestingkosten	672	754	733	741	748	755	763
Afschrijvingkosten	208	261	261	261	261	261	261
ICT-kosten	2.342	2.069	2.089	2.110	2.131	2.153	2.174
Overige operationele kosten	1.547	1.773	1.626	1.643	1.659	1.676	1.692
Algemene kosten	472	330	482	487	492	496	499
Bank- en rentekosten	253	278	281	283	286	288	291
Toevoegingen aan voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**16.986**	**17.065**	**17.161**	**17.447**	**17.737**	**18.033**	**18.332**
Taakstellende kostenreductie	0	-309	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**16.986**	**16.756**	**17.161**	**17.447**	**17.737**	**18.033**	**18.332**
Baten							
Renteopbrengten	156	13	13	13	13	13	13
Diensten aan derden	38	0	0	0	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0	0
Opbrengst vervolgingskosten	2.068	2.137	2.137	2.137	2.137	2.137	2.137
Totaal baten	**2.262**	**2.149**	**2.149**	**2.149**	**2.149**	**2.149**	**2.149**
Netto kosten	**14.724**	**14.607**	**15.012**	**15.297**	**15.587**	**15.883**	**16.184**
Bijdragen							
Waterschap Roer en Overmaas	2.320	2.318	2.391	2.437	2.483	2.530	2.578
Waterschap Peel en Maasvallei	1.316	1.315	1.356	1.382	1.408	1.435	1.462
Gemeente Venlo	1.488	1.461	1.497	1.526	1.555	1.584	1.614
Gemeente Bergen	120	120	123	126	128	131	133
Gemeente Nederweert	150	149	154	157	160	163	166
Gemeente Roermond	587	580	596	607	619	630	642
Gemeente Beek	150	150	154	157	160	163	166
Gemeente Leudal	315	315	323	329	335	342	348
Gemeente Nuth	131	131	135	137	140	143	145
Gemeente Maasgouw	232	232	238	243	248	252	257
Gemeente Echt-Susteren	304	304	312	318	324	330	336
Gemeente Roerdalen	199	198	204	208	212	216	220
Gemeente Peel en Maas	380	379	389	397	404	412	420
Gemeente Stein	253	252	259	264	269	274	279
Gemeente Brunssum	299	299	307	313	318	325	331
Gemeente Heerlen	975	1.052	1.080	1.100	1.121	1.143	1.164
Gemeente Landgraaf	368	368	378	385	392	399	407
Gemeente Onderbanken	76	76	78	79	81	82	84
Gemeente Simpelveld	105	105	108	110	112	114	117
Gemeente Voerendaal	118	118	121	123	125	128	130
Gemeente Maastricht	1.271	1.271	1.304	1.328	1.354	1.379	1.406
Gemeente Sittard-Geleen	1.015	1.007	1.034	1.054	1.074	1.095	1.115
Gemeente Weert	498	491	504	514	523	533	543
Gemeente Eijsden-Margraten	293	293	302	308	314	320	326
Gemeente Schinnen	121	121	124	127	129	132	134
Gemeente Valkenburg	165	165	169	172	176	179	182
Gemeente Meerssen	239	237	243	248	253	257	262
Gemeente Vaals	118	118	121	124	126	128	131
Gemeente Gulpen-Wittem	137	137	140	143	146	149	151
Gemeente Beesel	136	136	139	142	144	147	150
Gemeente Gennep	171	171	175	179	182	185	189
Gemeente Kerkrade	538	537	552	563	573	584	595
Totaal bijdragen	**14.588**	**14.607**	**15.012**	**15.297**	**15.587**	**15.883**	**16.184**
Exploitatieresultaat	**-136**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mogelijke meerkosten proceskosten	461	470	480	489	499	509	519
Dekking meerkosten proceskosten	-461	-470	-480	-489	-499	-509	-519
Netto Resultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

** Dekking uit risico-reserve BsGW en/of (voorlopige) voorziening proceskosten*

Toelichting op de meerjarenbegroting

In de meerjarenraming 2018-2022 is voor het doorrekenen van de kostenontwikkeling rekening gehouden met een indexering van 2% op de personele lasten en 1% over de ingekochte materiële kosten en diensten. Afschrijvingskosten en rentekosten zijn niet onderhevig aan inflatie. Bij de berekeningen van de rente op investeringen is voor de komende jaren uitgegaan van een renteniveau van 2,5%.

Op de baten vindt geen indexering plaats.

BsGW heeft zich gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van 10% in de eerste 5 jaar na de verzelfstandiging en zal daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorrekenen aan de deelnemers.

In de begroting 2011 is berekend dat de taakstellende kostenreductie voor de jaren 2012-2016 jaarlijks € 179.000, - is. Over een periode van 5 jaren betekent dit een totale taakstellende kostenreductie van € 895.000, -. Door nieuwe toetreders zijn de totale netto-kosten van BsGW gestegen. Ook voor kostenindexering over deze extra netto-kosten geldt dat BsGW deze niet doorberekent in de bijdragen van de deelnemers.

Zoals eerder vermeld worden alleen de financiële consequenties van zekere ontwikkelingen en bestuursbesluiten in de begroting meegenomen. Tijdens het begrotingstraject 2011 heeft BsGW een kostenreductieprogramma doorgevoerd en zijn de opbrengsten (met name opbrengst vervolgingskosten) verhoogd, waardoor de netto kosten van de startbegroting 2011 zijn verlaagd met € 1,171 miljoen. Door nieuwe inzichten op bepaalde onderdelen zijn in de begrotingsronde van 2012 de netto lasten voor 2012 verder verlaagd met € 66.000, -, met een blijvend effect voor de jaren daarna. Hierdoor heeft BsGW in 2011 en 2012 de netto kosten in totaal verlaagd met € 1,237 miljoen.

In 2012 zijn de gemeenten Bergen en Nederweert toegetreden tot BsGW waardoor de bijdragen van de deelnemers met € 229 duizend daalden ten opzichte van de oorspronkelijke bijdragen.

In 2013 zijn de gemeenten Roermond, Beek, Leudal, Nuth, Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen en Peel & Maas toegetreden waardoor de bijdragen van de op dat moment vijf zittende deelnemers plus de acht toetredende gemeenten vanaf 2014 dalen met € 1,485 miljoen.

In 2014 zijn de gemeenten Stein, Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Onderbanken, Simpelveld, Voerendaal, Maastricht en Sittard-Geleen toegetreden. Het totale jaarlijkse schaalvoordeel wat hier mee gemoeid is bedraagt voor de zittende deelnemers plus de gemeente Stein € 2,739 miljoen. Het totale structurele schaalvoordeel als gevolg van de toetreding van de Libel-partijen ad € 2,6 miljoen wordt in de jaren 2014-2017 ingezet ter dekking van de implementatiekosten van de Libel-gemeenten.

Vanaf 2015 zijn de gemeenten Weert, Eijsden-Margraten, Schinnen, Valkenburg aan de Geul, Meerssen, Vaals, Gulpen-Wittem, Beesel, Gennep en Kerkrade toegetreden. Het jaarlijkse totale schaalvoordeel door toetreding van deze 10 gemeenten bedraagt € 1,182 miljoen. Dit structurele schaalvoordeel wordt ingezet ter tegemoetkoming van de frictiekosten van de 10 toetreders, ter dekking van de implementatiekosten van deze 10 gemeenten plus de (voorlopige) voorziening proceskosten.

Voor 2016 zijn de netto-kosten van BsGW met € 10.000,- gedaald ten opzichte van de nettokosten 2015. Dit komt doordat het rekenuitgangspunt voor het rentepercentage op kredieten en (kasgeld)leningen in de begroting 2016 en meerjarenraming 2016-2020 is verlaagd van 4,5% naar 2,5%.

Bij het vaststellen van de begroting 2017 is bestuurlijk overeengekomen dat ook voor het jaar 2017 geen extra kosten in de begroting 2017 opgenomen worden. De verwachte indexering is niet doorberekend in de bijdrage aan de deelnemers en is al taakstellende kostenreductie opgenomen.

17-3-2017 11880

Het bestuur van BsGW heeft hierbij bepaald dat wanneer de (mogelijke) ontwikkelingen zeker zijn en/of een structureel karakter krijgen, deze aan het bestuur zullen worden voorgelegd, zodat kan worden bepaald om de eventuele risico's op te vangen via het weerstandsvermogen dan wel via een structurele aanpassing van de begroting.

Eind 2016 is BsGW verhuisd. De huisvestingskosten voor het nieuwe kantoorpand van BsGW aan de Kerkeveldlaan 2 zijn conform bestuursvoorstel begroot op € 639 duizend (prijspeil 2016). Gezien de reeds afgesloten huisvestingsovereenkomsten en -opdrachten zullen de totale werkelijke huisvestingskosten hier niet van afwijken. Dit is € 28 duizend lager dan de huisvestingskosten van het voormalige kantoorpand.

Dit betekent dat de totale, cumulatieve verlaging van de netto-kosten van BsGW vanaf 2011 oploopt tot € 8,483 miljoen in 2018. Dit beeld is in de navolgende tabel weergegeven.

Kostenreductie (bedragen x 1000)	**Begroting**								**Totaal**
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**reductie**
Taakstellende kostenreductie (2%)		179	179	179	179	179	179		1.074
Extra 2% door nieuwe toetreders			25	103	121	121	121		491
Schaalvoordeel toetreders 2012		229							229
Schaalvoordeel toetreders 2013			888	597					1.485
Schaalvoordeel toetreders 2014				2.665	75				2.739
Schaalvoordeel toetreders 2015					1.182				1.182
Extra kostenreductie	1.171	66				10	9	28	1.284
Totale kostenreductie	**1.171**	**474**	**1.092**	**3.543**	**1.557**	**310**	**309**	**28**	**8.483**

In onderstaande tabel worden de financiële gevolgen van de bovengenoemde netto kostenreducties plus de inmiddels vastgestelde begrotingswijzigingen zichtbaar gemaakt in relatie tot de ontwikkeling van de totale bijdrage van de deelnemers.

Ontwikkeling totaal bijdrage deelnemers	**Effect op netto kosten**		**Ontwikkeling**
	toename	**afname**	**Bijdrage**
Vastgestelde bijdrage 2010 unit WH - WBL			**€ 10.012.490**
Verschuiving WOZ-bijdrage waterschappen		€ 1.596.303	
Netto kosten 2010			**€ 8.416.187**
Verlaging netto kosten 2011		€ 1.170.687	
Vastgestelde bijdragen 2011			**€ 7.245.500**
Verlaging netto kosten 2012		€ 65.500	
Vastgestelde bijdragen 2012			**€ 7.180.000**
Overheveling WOZ-waarderingstaken Venlo	€ 603.029		
Toetreders 2012	€ 516.479		
Schaaleffecten toetreders 2012 op netto kosten BsGW		€ 228.508	
Vastgestelde bijdragen 2012 na begr.wijz.	**€ 1.119.508**	**€ 228.508**	**€ 8.071.000**
Toetreders 2013	€ 4.028.268		
Uitvoering parkeerbelasting	€ 342.176		
Schaaleffecten toetreders 2013 op netto kosten BsGW		€ 1.485.150	
Vastgestelde bijdrage 2013 na begr. wijz.	**€ 4.370.444**	**€ 1.485.150**	**€ 10.956.294**
Toetreders 2014 plus 1-biljet	€ 4.914.901		
Schaaleffecten toetreders 2014 op netto kosten BsGW		€ 2.739.024	
Vastgestelde bijdrage 2014 na begr. wijz.	**€ 4.914.901**	**€ 2.739.024**	**€ 13.132.170**
Toetreders 2015	€ 2.417.248		
Schaaleffecten toetreders 2015 op netto kosten BsGW		€ 951.499	
Vastgestelde bijdrage 2015 na begr. wijz.	**€ 2.417.248**	**€ 951.499**	**€ 14.597.919**
Lagere rentekosten lening		€ 10.110	
Vastgestelde bijdragen 2016	**€ -**	**€ 10.110**	**€ 14.587.809**
Indexering salarissen en inflatie niet doorberekenen	€ 309.000	€ 309.000	
Uitvoering parkeerbelasting	€ 19.069		
Vastgestelde bijdragen 2017	**€ 328.069**	**€ 309.000**	**€ 14.606.878**
Indexering salarissen in inflatie niet doorberekenen	€ 283.034		
Extra advieskosten incidentele, onvoorziene ontwikkelingen	€ 150.000		
Lagere huisvestingskosten		€ 28.000	
Voorgestelde bijdragen 2018	**€ 433.034**	**€ 28.000**	**€ 15.011.912**

Financiële effecten kadernota 2018
Bestuurlijk uitgangspunt bij de oprichting van BsGW: de bijdragen van de deelnemers in BsGW zullen van 2012 tot en met 2016 niet stijgen als gevolg van de taakstelling. Ook voor het jaar 2017 is bestuurlijk besloten om geen indexering door te berekenen naar de deelnemers.

Vanaf 2018 wordt de indexering ad € 283 duizend op de begrote kosten doorberekend aan de deelnemers. Daarnaast zijn de advieskosten verhoogd met € 150 duizend voor onvoorziene (extra) juridische en civiele trajecten. Dit is mede ingegeven door de situatie zoals deze zich in 2016 heeft voorgedaan. Verwacht wordt dat dit zich in 2017 ook voor zal doen.
Naar de huidige inzichten dalen de huisvestingskosten voor het nieuwe kantoorpand van BsGW aan de Kerkeveldlaan 2 conform bestuursvoorstel naar € 639 duizend (prijspeil 2016). Deze kostenreductie van € 28 duizend ten opzichte van huisvestingskosten voor het voormalige kantoorpand, is als kostenreductie verwerkt in de **ontwerp**-begroting 2018.

Per saldo stijgen de netto-kosten 2018, en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers, met € 405 duizend ten opzichte van de begroting 2017 na 1e begrotingswijziging. Daarnaast dalen de bruto-bijdragen met € 2,687 miljoen aangezien vanaf 2018 de tijdelijke bijdragen in de (project)kosten inzake de toetreding van de Libel-gemeenten vervallen.

Afhankelijk van de bestuurlijk vast te stellen kaders voor bedrijfsvoering, kunnen de netto kosten voor de begroting 2018 wijzigen. In de volgende tabel worden de ontwikkelingen en kostenreducties voor 2018 weergegeven, waar mogelijk zijn de financiële effecten hiervan gekwantificeerd.

Ontwikkelingen en kostenreducties kadernota 2018	**Effect op netto kosten 2018**	
	toename	**afname**
Zekere ontwikkelingen		
- Indexering salarissen en inflatie	€ 283.000,-	
- Extra advieskosten incidentele, onvoorziene ontwikkelingen	€ 150.000,-	
- Venootschapsbelasting overheidsondernemingen	nihil	
Zekere kostenreducties		
- Huisvestingskosten		€ 28.000,-
Mogelijke ontwikkelingen		
- CAO stijging met meer dan 2%	onbekend	
- Proceskosten	€ 480-780.000,-	
- Gebruik WOZ-waarde maximale huurprijs / WWS	onbekend	
- Verruiming gemeentelijk belastinggebied	onbekend	onbekend
- Normalisering rechtspositie ambtenaren	nihil	
- Samenwerking / nieuwe deelnemers		nihil
- Inflatie stijging met meer dan 1,5%	onbekend	
- Tijdelijke bijdragen in de projectkosten implementatie Libel vervallen vanaf 2018		2,687 mln tijdelijke bijdragen vervallen
- Bedrijfsvoering BsGW:	kostenneutraal	kostenneutraal
- Overheidsbrede visie dienstverlening 2020		
- Generieke digitale infrastructuur		
- MijnOverheid		
- Stelsel basisregistraties		
- Open data: BsGW als centraal informatiepunt		
- Masterplan Basisgegevens toekomst BsGW		
Mogelijke kostenreducties		
- MijnOverheid		onbekend
- Interactieve voormelding WOZ		< proceskosten

17-3-2017 11880

Bijlagen

Bijlage 1: MeerjarenInvesteringsProgramma: MIP 2018-2022

Bijlage 2: Rekenuitgangspunten Begroting 2018 en MJR 2018-2022

Bijlage 3: Staat van immateriële, materiële, financiële vaste activa en onderhandenwerk

Bijlage 4: Staat van vaste schulden

Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen

Bijlage 6: Berekening van het rente-omslagpercentage

Bijlage 7: Staat van personeelslasten

Bijlage 8: Toelichting op de kostenverdeelmethodiek

Bijlage 9: Risicoanalyse

Bijlage 10: Bijdrage waterschap volgens BBP-opzet

Bijlage 11: Productieaantallen

Bijlage 12: Berekend EMU-saldo

Bijlage 1: MeerjarenInvesteringsProgramma : MIP 2018-2022

MIP 2018-2022 BsGW (bedragen x 1.000)	**Jaar 2018**	**Jaar 2019**	**Jaar 2020**	**Jaar 2021**	**Jaar 2022**	**Totaal 2018-2022**
Innovatie en Procesoptimalisatie	300	300	300	300	300	1.500
Totaal BsGW	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**1.500**

17-3-2017 11880

Bijlage 2: Rekenuitgangspunten Begroting 2018 en MJR 2018-2022

In de begroting 2018 en de meerjarenbegroting 2018-2022 wordt gerekend met de volgende uitgangspunten:

	Rekenuitgangspunten	2018	2019	2020	2021	2022
A	indexering salariskosten	2%	2%	2%	2%	2%
B	indexering goederen en diensten	1%	1%	1%	1%	1%
C	indexering opbrengsten	0%	0%	0%	0%	0%
D	rente kredieten / leningen lang	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
E	reserves en voorzieningen	jaarlijkse actualisering				
F	afschrijvingstermijn					
	automatisering	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar
	inventaris	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar
	immateriele activa	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar
G	onvoorzien	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%

A. Indexering salariskosten
Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector van zowel de afgelopen drie als vijf jaren bedraagt 1,9% (bron: Centraal PlanBureau). Voor de jaren 2018-2022 is rekening gehouden met een indexering van 2%.

B. Indexering goederen en diensten
In de begroting 2018 en de meerjarenraming 2018-2022 wordt rekening gehouden met een indexering van 1%, gebaseerd op de ontwikkeling van de ConsumentenPrijsIndex van de afgelopen jaren volgens het Centraal PlanBureau.

C. Indexering opbrengsten
De opbrengsten van BsGW worden niet geïndexeerd. De bankrente, opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente worden realistisch geraamd.

D. Rente kredieten/leningen lang
Investeringen worden afgedekt via financiering gelijk aan het afschrijvingstermijn, meestal 5 jaar. Voor de jaren 2018-2022 wordt een interne rekenrente van 2,5% gehanteerd.

E. Reserves en voorzieningen
Jaarlijks wordt op basis van de risicoanalyse het benodigde weerstandsvermogen berekend. Op basis hiervan wordt het al gevormde vermogen aangevuld of afgeroomd.
Voor voorzieningen geldt een jaarlijkse actualisering van doel en benodigde omvang.

F. Afschrijvingstermijn
Voor activa die gedurende het lopende jaar in gebruik worden genomen, start de afschrijvingsperiode 1 januari van het jaar erop.

G. Onvoorzien
Het budget onvoorzien wordt gesteld op 0,4% van het bruto-begrotingstotaal.

Bijlage 3: Staat van immateriële, materiële, financiële vaste activa en onderhanden werk

	Cumulatieven per 31-12-2016		Boekwaarde	Mutaties 2018			Boekwaarde
	Aanschafwaarde	Afschrijving	31-12-2017	OHW naar SVA	Investeringen	Afschrijving	31-12-2018
Financiële vaste activa			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Immateriële vaste activa	€ 2.318.456	-€ 1.991.477	€ 326.978	€ 300.000	€ 0	-€ 251.000	€ 375.978
Materiële vaste activa	€ 144.813	-€ 37.961	€ 106.852	€ 0	€ 10.000	-€ 10.000	€ 106.852
Immateriële vaste activa (OHW)	€ 300.000	€ 0	€ 300.000	-€ 300.000	€ 300.000	€ 0	€ 300.000
Materiële vaste activa (OHW)			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal activa en ohw	**€ 2.763.269**	**-€ 2.029.438**	**€ 733.830**	**€ 0**	**€ 310.000**	**-€ 261.000**	**€ 782.830**

17-3-2017 11880

Bijlage 4: Staat van vaste schulden

BsGW heeft (vooralsnog) geen vaste schulden

Bijlage 5: Staat van reserves en voorzieningen

Reserves BsGW	x € 1.000
Initieel gestort weerstandsvermogen	385
Resultaat 2011	508
Resultaat 2012	-102
Resultaat 2013	-174
Resultaat 2014	-570
Resultaat 2015	-332
Resultaat 2016 (nog niet bestemd)	0
Resultaat 2017 (begroting)	0
Reserves 31-12-2017	**-284**
Resultaat 2018 (begroting)	0
Reserves 31-12-2018	**-284**

Bestuurlijk is afgesproken dat BsGW beperkte reserves aanhoudt, in de vorm van een weerstandsreserve, zodat BsGW operationele risico's zelf kan opvangen zonder te hoeven terugvallen op de deelnemers. De benodigde omvang wordt gemaximeerd op het bedrag dat voortvloeit uit de risicoanalyse. Het meerdere wordt afgedragen aan de deelnemers naar rato van het aandeel op basis van de kostenverdeelmethodiek. Bij de oprichting is het weerstandsvermogen op basis van de risicoanalyse vastgesteld op € 385.000,- (ca. 5% van het begrotingstotaal) en gerealiseerd middels een bodemstorting van de drie founding fathers van BsGW.

Het positief resultaat 2011 is door het bestuur van BsGW toegevoegd aan de reserves van BsGW om slagvaardig de realisatie van de met het bestuur afgesproken groeistrategie van BsGW te kunnen nastreven.

Het negatief resultaat van 2014 en 2015, voor het leeuwendeel veroorzaakt door extra proceskosten, is door het bestuur aan de reserves onttrokken. Het weerstandsvermogen wordt (op termijn) met vanuit de (voorlopige) voorziening proceskosten tot het bedrag gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen. Conform de begin 2017 uitgevoerde risico-analyse ten behoeve van de begroting 2018-2022, is dit € 593 duizend. Zie tabel voorzieningen hieronder.

De bestemming van het negatieve resultaat 2016 is nog niet vastgesteld door het Algemeen Bestuur en daarom nog niet opgenomen in bovenstaande tabel.

Benodigde dekking (extra) proceskosten (x € 1.000)	minimale	maximale
Extra proceskosten 2014 via weerstandsvermogen	502	502
Voorzieningen 31-12-2014	**502**	**502**
Storting deel schaalvoordeel in voorziening	-265	-265
Extra proceskosten 2015	595	595
Voorzieningen 31-12-2015	**832**	**832**
Storting deel schaalvoordeel in voorziening	-501	-501
Extra proceskosten 2016 (resp. minimale en maximale variant)	461	752
Voorzieningen 31-12-2016	**792**	**1.083**
Storting deel schaalvoordeel in voorziening	-956	-956
Extra proceskosten 2017 (resp. minimale en maximale variant)	470	767
Voorzieningen 31-12-2017	**306**	**894**
Storting deel schaalvoordeel in voorziening	-1.182	-1.182
Extra proceskosten 2018 (resp. minimale en maximale variant)	470	782
Voorzieningen 31-12-2018	**-406**	**494**

Ter dekking van de mogelijke extra proceskosten voor BsGW wordt vanaf 2015 (een deel van) het schaalvoordeel als gevolg van de toetreders per 2015 gestort in een (voorlopige) voorziening proceskosten (conform bestuursbesluit d.d. 25-8-2014). Mochten de werkelijke proceskosten uiteindelijk lager zijn dan de in deze (voorlopige) voorziening gestorte middelen, zullen deze worden teruggestort naar de deelnemers.

In bovenstaande tabel is per jaar opgenomen: de aanvulling van het weerstandsvermogen na vast stelling jaarrekening 2014, de gerealiseerde extra proceskosten (2015), de verwachte extra proceskosten volgens de minimale dan wel maximale variant voor de jaren 2016 tot en met 2018 plus de storting vanuit het resterend schaalvoordeel toetreders 2015 per kalenderjaar tot en met 2018.

17-3-2017 11880

Bijlage 6: Berekening van het rente-omslagpercentage

Sinds de verzelfstandiging van BsGW is geformaliseerd, kan BsGW deelnemen aan het geldverkeer, is een eigen bankrekening geopend en kunnen kort en/of langlopende leningen aangegaan worden.

Voor de begroting 2018 wordt een interne rekenrente van 2,5% gehanteerd.

Bijlage 7: Staat van personeelslasten

Begroting 2018	Gegevensbe-heer & Heffen	Waarderen	Innen	Klantenzaken	Ondersteuning & Ontwikkeling	Parkeer belasting	Totaal BsGW
400000 bruto lonen	1.829.230	2.221.923	1.228.761	1.470.953	2.025.810	152.210	8.928.887
400010 overwerkvergoeding		0	0	0	0	0	-
400011 HRM cafetaria model		0	0	0	0	2.012	2.012
400200 gratificatie jubilea/afscheid	17.109	20.781	11.492	13.758	18.947	1.424	83.511
400201 gratificatie prestatie	3.611	4.386	2.426	2.904	3.999	300	17.626
400100 bruto lonen	**1.850.362**	**2.247.591**	**1.242.956**	**1.487.946**	**2.049.213**	**153.968**	**9.032.036**
401000 sociale premies	315.923	377.600	170.406	203.856	397.321	28.849	1.493.954
401002 werkgeversaandeel ziektekosten	113.649	135.836	61.301	73.334	142.930	10.378	537.427
401100 sociale lasten	**437.332**	**522.711**	**235.893**	**282.197**	**550.011**	**39.935**	**2.068.079**
402000 wervingskosten	0	0	0	0	12.716	0	12.716
402100 reiskosten woon-werk	36.245	47.636	18.539	26.490	25.151	4.915	158.976
402200 opleidingskosten	40.217	64.373	25.683	37.059	58.694	5.453	231.478
402201 seminars symposia	0	0	0	0	35.039	0	35.039
402300 geschenkenregeling	14.541	12.778	6.258	9.217	17.778	1.972	62.543
402302 personeelsvereniging	0	0	0	0	17.422	0	17.422
402303 vergoeding kosten BHV	0	0	0	0	0	0	0
402304 bedrijfarts/arbodienst	0	0	0	0	36.751	0	36.751
403004 kosten ondernemingsraad	0	0	0	0	21.617	0	21.617
403099 overige personeelskosten	0	0	6.438	0	5.725	0	12.163
408100 overige personeelskosten	**91.003**	**124.786**	**56.918**	**72.766**	**230.892**	**12.339**	**588.705**
409000 uitzendkrachten	0	0	0	0	0	0	0
409001 personeel andere overheid	0	0	0	0	0	0	0
409100 personeel derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
409999 personeelskosten	**2.378.698**	**2.895.089**	**1.535.768**	**1.842.910**	**2.830.117**	**206.243**	**11.688.820**

aantal formatieplaatsen 2018	**36,8**	**34,8**	**24,5**	**33,5**	**27,5**	**3,2**	**160,3**
aantal formatieplaatsen 2017	**36,8**	**34,8**	**24,5**	**33,5**	**27,5**	**3,2**	**160,3**

17-3-2017 11880

Bijlage 8: Toelichting op de kostenverdeelmethodiek

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018	Kosten per produkt G&H	Waarderen	Innen	Klantzaken	Parkeerbelasting	O&O
Lasten							
bruto lonen	9.032.036	1.850.362	2.247.591	1.242.956	1.487.946	153.968	2.049.213
sociale lasten	2.068.079	437.332	522.711	235.893	282.197	39.935	550.011
overige personeelskosten	588.705	91.003	124.786	56.918	72.766	12.339	230.892
personeel derden	0	0	0	0	0	0	0
Personeelskosten	**11.688.820**	**2.378.697**	**2.895.088**	**1.535.767**	**1.842.909**	**206.242**	**2.830.116**
Huisvestingkosten	**733.209**	**0**	**0**	**0**	**0**	**3.435**	**729.774**
Afschrijvingkosten	**260.511**	**0**	**5.108**	**0**	**0**	**7.099**	**248.304**
ICT-kosten	**2.089.358**	**328.646**	**686.456**	**172.231**	**242.540**	**6.719**	**652.767**
drukwerk	10.401	417	14	156	0	60	9.755
print/kopieerwerk	162.691	14.893	105	1.082	129.163	6.084	11.363
porti	471.834	0	878	3.230	445.389	22.337	0
telefonie/datacommunicatie	23.255	0	0	0	1.288	31	21.936
incassokosten	0	0	0	0	0	0	0
kosten brongegevens	349.450	293.411	0	0	0	56.039	0
diensten door derden	403.161	16.768	332.295	0	0	1.855	52.243
overige operationele kosten	205.656	2.223	58.514	49.272	8.533	394	86.720
Overige operationele kosten	**1.626.448**	**327.713**	**391.805**	**53.740**	**584.372**	**86.800**	**182.017**
algemene kosten	411.017	2.344	0	0	2.229	1.655	404.788
onvoorzien	71.294	0	0	0	0	1.398	69.896
Algemene kosten	**482.311**	**2.344**	**0**	**0**	**2.229**	**3.054**	**474.683**
Bankkosten	248.823	0	0	0	0	5.226	243.596
Rentekosten	31.908	0	0	24.648	0	0	7.260
Bank- en rentekosten	**280.731**	**0**	**0**	**24.648**	**0**	**5.226**	**250.856**
Toevoegingen aan voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale lasten	**17.161.388**	**3.037.400**	**3.978.457**	**1.786.386**	**2.672.051**	**318.575**	**5.368.517**
Taakstellende kostenreductie 2017	0	0	0	0	0	0	0
Totaal lasten	**17.161.388**	**3.037.400**	**3.978.457**	**1.786.386**	**2.672.051**	**318.575**	**5.368.517**
Baten							
Renteopbrengten	**12.776**	**0**	**0**	**12.676**	**0**	**100**	**0**
BsGW diensten aan derden	0	0	0	0	0	0	0
overige opbrengsten	0	0	0	0	0	0	0
Diensten aan derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdragen van derden	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Opbrengst vervolgingskosten	**2.136.700**	**0**	**0**	**2.130.800**	**0**	**5.900**	**0**
Totale baten	**2.149.476**	**0**	**0**	**2.143.476**	**0**	**6.000**	**0**
Netto kosten	**15.011.912**	**3.037.400**	**3.978.457**	**-357.090**	**2.672.051**	**312.575**	**5.368.517**

Verdeelsleutels per deelnemer	aantal aanslagregels	aantal WOZ-objecten	aantal biljetten	aantal klantcontacten	aantal aanslagregels	aandeel in de productkosten
Waterschap Limburg	1.800.000	0	594.000	198.500	0	25%
Gemeente Venlo	165.000	56.000	53.000	51.500	17.000	10%
Gemeente Bergen	24.650	6.500	9.100	2.800	0	1%
Gemeente Nederweert	31.350	8.200	14.100	3.400	0	1%
Gemeente Roermond	100.500	30.000	36.500	11.575	4.000	4%
Gemeente Beek	31.000	8.250	15.000	3.442	0	1%
Gemeente Leudal	50.500	18.000	17.000	7.634	0	2%
Gemeente Nuth	23.300	7.500	14.600	3.266	0	1%
Gemeente Maasgouw	50.000	12.500	14.900	5.054	0	2%
Gemeente Echt-Susteren	52.000	17.500	14.000	6.698	0	2%
Gemeente Roerdalen	38.500	11.000	13.000	4.493	0	1%
Gemeente Peel en Maas	59.200	22.100	21.900	8.983	0	3%
Gemeente Stein	60.500	12.900	12.500	5.330	0	2%
Gemeente Brunssum	65.100	16.350	18.800	6.073	0	2%
Gemeente Heerlen	209.000	54.700	59.500	18.515	6.100	7%
Gemeente Landgraaf	80.300	19.750	23.700	7.918	0	3%
Gemeente Onderbanken	16.700	4.050	5.000	1.657	0	1%
Gemeente Simpelveld	22.550	5.700	6.600	2.270	0	1%
Gemeente Voerendaal	25.300	6.250	7.300	2.634	0	1%
Gemeente Maastricht	276.000	69.600	69.750	25.316	0	9%
Gemeente Sittard-Geleen	212.000	51.900	70.500	19.554	4.325	7%
Gemeente Weert	74.181	25.079	25.902	10.106	4.235	3%
Gemeente Eijsden-Margraten	108.165	13.247	50.278	5.217	0	2%
Gemeente Schinnen	30.717	6.337	16.952	2.694	0	1%
Gemeente Valkenburg	26.735	9.846	8.665	3.465	0	1%
Gemeente Meerssen	76.686	9.572	10.477	4.190	900	2%
Gemeente Vaals	33.100	6.300	15.600	2.050	0	1%
Gemeente Gulpen-Wittem	25.204	7.741	7.475	3.012	0	1%
Gemeente Beesel	26.851	7.628	8.311	2.833	0	1%
Gemeente Gennep	45.426	8.507	14.826	3.595	0	1%
Gemeente Kerkrade	147.101	28.106	50.707	8.481	716	4%
Totaal verdeelsleutels BsGW	**3.987.616**	**561.113**	**1.299.943**	**442.254**	**37.276**	**100%**

Tarief per produkt van dienstverlening	€ 0,76	€ 7,09	-€ 0,27	€ 6,04	€ 8,39	

Bijdrage per deelnemer	Totaal	G&H	Waarderen	Innen	Klantzaken	Parkeerbelasting	O&O
Waterschap Limburg	3.747.330	1.371.075	0	-163.170	1.199.316	0	1.340.110
Gemeente Venlo	1.497.377	125.682	397.057	-14.559	311.157	142.552	535.488
Gemeente Bergen	123.415	18.776	46.087	-2.500	16.916	0	44.135
Gemeente Nederweert	153.630	23.880	58.140	-3.873	20.542	0	54.941
Gemeente Roermond	595.769	76.552	212.709	-10.026	69.936	33.542	213.057
Gemeente Beek	153.777	23.613	58.495	-4.120	20.796	0	54.993
Gemeente Leudal	323.083	38.466	127.625	-4.670	46.121	0	115.540
Gemeente Nuth	134.880	17.748	53.177	-4.011	19.730	0	48.236
Gemeente Maasgouw	238.424	38.085	88.629	-4.093	30.538	0	85.264
Gemeente Echt-Susteren	311.823	39.609	124.080	-3.846	40.466	0	111.513
Gemeente Roerdalen	203.762	29.326	77.993	-3.571	27.145	0	72.869
Gemeente Peel en Maas	389.250	45.093	156.696	-6.016	54.275	0	139.203
Gemeente Stein	258.908	46.083	91.465	-3.434	32.203	0	92.590
Gemeente Brunssum	306.736	49.587	115.926	-5.164	36.692	0	109.694
Gemeente Heerlen	1.079.899	159.197	387.839	-16.344	111.866	51.151	386.190
Gemeente Landgraaf	377.544	61.165	140.033	-6.510	47.840	0	135.016
Gemeente Onderbanken	77.951	12.721	28.716	-1.373	10.011	0	27.876
Gemeente Simpelveld	108.181	17.177	40.415	-1.813	13.715	0	38.687
Gemeente Voerendaal	120.636	19.271	44.314	-2.005	15.914	0	43.142
Gemeente Maastricht	1.303.759	210.231	493.485	-19.160	152.957	0	466.247
Gemeente Sittard-Geleen	1.034.449	161.482	367.986	-19.366	118.143	36.267	369.937
Gemeente Weert	504.027	56.504	177.818	-7.115	61.059	35.512	180.249
Gemeente Eijsden-Margraten	302.039	82.390	93.925	-13.811	31.521	0	108.014
Gemeente Schinnen	124.457	23.397	44.931	-4.657	16.277	0	44.508
Gemeente Valkenburg	169.261	20.364	69.811	-2.380	20.935	0	60.531
Gemeente Meerssen	243.259	58.412	67.868	-2.878	25.316	7.547	86.993
Gemeente Vaals	121.395	25.213	44.669	-4.285	12.386	0	43.413
Gemeente Gulpen-Wittem	140.460	19.198	54.886	-2.053	18.198	0	50.231
Gemeente Beesel	139.124	20.453	54.085	-2.283	17.117	0	49.753
Gemeente Gennep	175.233	34.601	60.317	-4.073	21.721	0	62.666
Gemeente Kerkrade	552.076	112.048	199.280	-13.929	51.241	6.004	197.432
Totaal bijdragen	**15.011.912**	**3.037.400**	**3.978.457**	**-357.090**	**2.672.051**	**312.575**	**5.368.517**

1 Algemeen

De netto exploitatiekosten van BsGW worden gedragen door de deelnemers in BsGW. Om deze kosten over de deelnemers te verdelen, maakt BsGW gebruik van een methodiek waarbij de kosten toegerekend worden aan producten van dienstverlening, aansluitend op de procesmatige organisatieopzet van BsGW.

Omdat BsGW functioneert als een kostenbesparende uitvoeringsorganisatie voor haar deelnemers is een efficiënte procesinrichting en een geoptimaliseerde applicatiearchitectuur essentieel. De gegevensverwerkende processen worden hiertoe voor alle deelnemers integraal uitgevoerd en hebben een hoge automatiseringsgraad. Kosten worden niet productspecifiek gemaakt en kosteninformatie is als gevolg hiervan niet per belastingsoort beschikbaar.

De kosten van activiteiten op BsGW-niveau die dienen ter ondersteuning van de organisatie als geheel (zoals de ondersteuning van het personeel en de doorontwikkeling van BsGW) worden als apart product inzichtelijk gemaakt, omwille van een betere sturing, controle en beheersing van deze kosten. Het doorbelasten van deze kosten, via allerlei verdeelsleutels, aan de primaire producten zou alleen maar leiden tot een vertroebeling van het inzicht in de kosten van de primaire producten. De aard van deze kosten maakt namelijk dat ze niet te splitsen zijn naar de primaire processen.

2 De methodiek van kostenverdeling

De basis van de kostenverdeling wordt gevormd door een reële en transparante begrotingsopzet. Het noodzakelijke inzicht om te komen tot een pragmatische en voor de deelnemers eerlijke toerekening van kosten wordt verkregen door gebruik te maken van een kostenplaatsenstructuur die aansluit op de procesmatige organisatieopzet van BsGW.

De kosten worden gebaseerd op de begroting en met behulp van kostenplaatsen toegerekend aan de hoofdprocessen van BsGW. Deze hoofdprocessen zijn uitgedrukt in vijf producten van dienstverlening: Gegevensbeheer & Heffen (G&H), Waarderen, Innen, Klantzaken en Organisatieondersteu-

17-3-2017 11880

ning & Ontwikkeling (O&O). Vervolgens worden de kosten met behulp van aparte verdeelsleutels omgeslagen naar een eenheidstarief per product van dienstverlening.

De processen voor waterschap en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. Het hanteren van eenheidstarieven is, gezien de overlap van de processen en integrale wijze van uitvoering van de processen gerechtvaardigd. Belastingen die niet passen in de integrale uitvoeringswijze van BsGW worden aangemerkt als exoot. In de uitvoeringsregeling van BsGW worden de standaard belastingsoorten en de afwijkende belastingsoorten (de zogenaamde exoten) die hiervoor in aanmerking komen apart genoemd. Indien een exoot in de samenwerking ingebracht wordt dan dient via een (financiele) analyse bepaald te worden of de gangbare methodiek van kostenverdeling van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend moeten worden.

Vanaf 2012 voert BsGW de parkeerbelasting uit voor enkele gemeenten. Omdat parkeerbelasting in eerste instantie was aangemerkt als exoot, werd dit uitgevoerd via een pilot. De uitkomst hiervan was dat de directe activiteiten die BsGW moet uitvoeren voor de parkeerbelasting voor het overgrote deel specifiek van aard zijn en uitsluitend gericht zijn op een adequate uitvoering van deze taak voor de betreffende gemeente. De directe activiteiten kunnen niet geïntegreerd worden in de reguliere uitvoering van de processen. Vanaf 2014 is daarom het product Parkeerbelasting toegevoegd als sub-product van de dienstverlening van BsGW.

De verdeelsleutels voor de kosten van de vier primaire processen plus het sub-product Parkeerbelasting zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers. Voor het toewijzen van indirecte kosten aan primaire processen bestaat vanuit cost-accounting oogpunt geen algemeen geldende oplossing. Elke verdeelsleutel is een arbitraire keuze. De kosten van het product van dienstverlening O&O worden omgeslagen naar de deelnemers op basis van het aandeel in de kosten van de vier producten van de primaire processen.

In onderstaand figuur is de methodiek van kostenverdeling schematisch weergegeven.

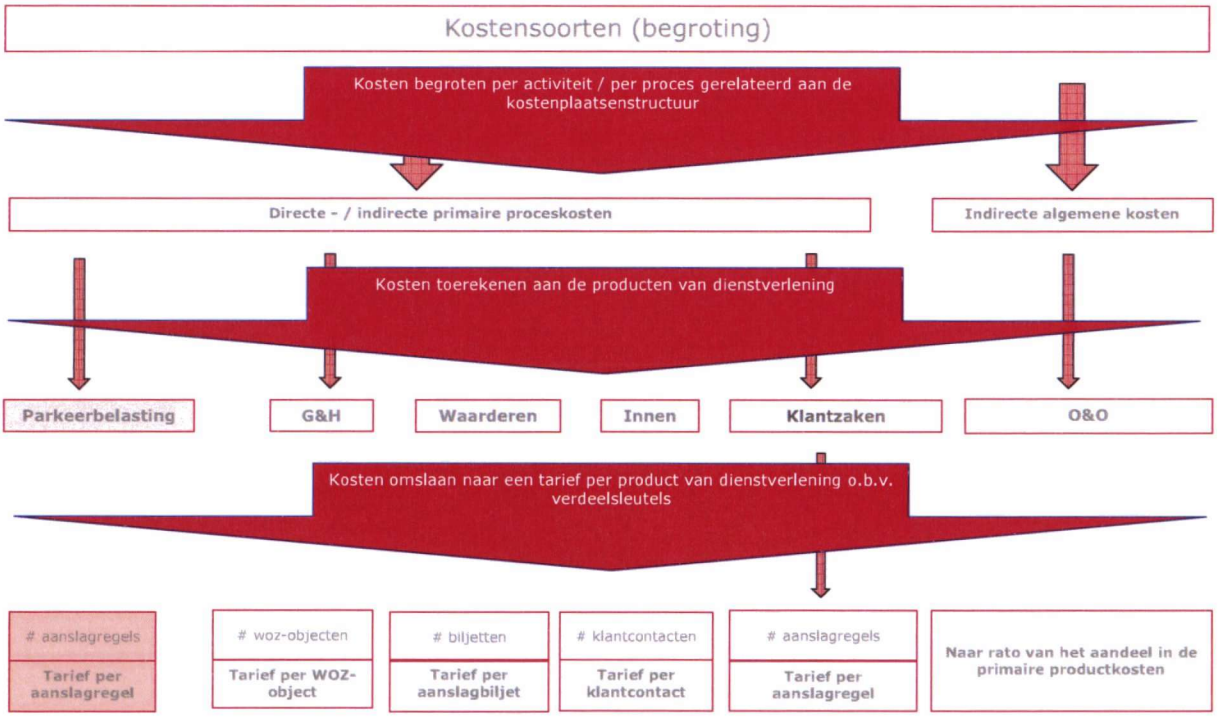

3 De methode van kostenverdeling toegepast

BsGW begroot haar uitvoeringskosten per activiteit en direct gerelateerd aan de kostenplaatsenstructuur. De kostenplaatsenstructuur is gebaseerd op de organisatieopzet en opgezet vanuit het principe dat de kosten per kostenplaats direct gerelateerd moeten kunnen worden aan het subproduct van dienstverlening.

Per kostensoort zijn de kosten direct (zonder verdeelsleutels) toegewezen aan de juiste kostenplaatsen. Door het samenvoegen van de kostenplaatsen per product van dienstverlening ontstaat inzicht in de kosten per product van dienstverlening.

Hierna worden de kosten omgeslagen naar een tarief per (sub-)product van dienstverlening op basis van aparte verdeelsleutels. De verdeelsleutels die hierbij gehanteerd worden, zijn gebaseerd op de verwachte productieaantallen. Voor het product G&H en de pilot Parkeerbelasting, het aantal (bruto) aanslagregels. Voor het product Waarderen, het aantal WOZ-objecten. Voor het product Innen, het aantal aanslagbiljetten. Voor het product Klantzaken, het aantal klantcontacten. Voor het subproduct Parkeerbelasting het aantal aanslagregels. De kosten van het product O&O worden omgeslagen naar rato van het aandeel van de deelnemer in de kosten van de vier primaire producten.

17-3-2017 11880

Bijlage 9: Risicoanalyse

Om de financiële gevolgen van de genoemde risico's op te kunnen vangen is het van belang dat de BsGW een weerstandsvermogen aanhoudt dat overeenkomt met de benodigde weerstandscapaciteit. Op basis van de risicoanalyse is het benodigde weerstandsvermogen bepaald. Het totale benodigde weerstandsvermogen voor de genoemde risico's is € 593 duizend. De uitsplitsing en opbouw van dit bedrag staat in de tabel 'Berekening weerstandsvermogen BsGW'.

Voor elk van de risico's is het bruto risicobedrag geïdentificeerd. Dit is het maximale bedrag dat nodig is indien het risico zich daadwerkelijk voordoet, in een situatie waar geen beheersmaatregelen worden genomen. Daarna is voor elk van de risico's het netto risicobedrag gekwantificeerd. Dit is het risico dat kan optreden indien de geformuleerde beheersmaatregelen effectief zijn uitgevoerd. Vanuit het netto risico is het restrisico berekend. Het restrisico is het netto risicobedrag vermenigvuldigd met de kans die er bestaat dat het geïdentificeerde risico optreedt, ná het nemen van de geformuleerde beheersmaatregelen. Hierbij is de maximale kans genomen zoals die in de risico analyse staat aangegeven. Dit leidt tot een conservatief weerstandsvermogen, dat wil zeggen: met het berekende weerstandsvermogen worden de risico's afgedekt.

Voor het volgende risico zijn separate afspraken gemaakt met betrekking tot de dekking van de meerkosten:

- *Proceskosten*
  Bij ongewijzigd beleid/wetgeving zullen de proceskosten in 2018 hoger uitvallen dan in de huidige begroting is opgenomen. De (voorlopige) voorziening proceskosten vormt de dekking voor deze meerkosten, zoals besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 25-8-2014.

De benodigde weerstandcapaciteit is met € 593 duizend hoger dan het berekende weerstandsvermogen bij de begroting 2017 € 550 duizend. Het weerstandsvermogen behoeft een aanvulling van € 43 duizend op basis van de begin 2017 uitgevoerde risico-analyse.

De tot en met 2015 opgebouwde negatieve reserves van BsGW bedragen -/- € 284 duizend. Het weerstandsvermogen wordt (op termijn) aangevuld vanuit de (voorlopige) voorziening proceskosten tot het bedrag van € 593 duizend, gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen.

Tabel: Risico's en beheersmaatregelen m.b.t. de BsGW

	Risico's	**Kans***	**Mogelijk(e) effect(en)**	**Im-**	**Mogelijk(e) oorza(a)k(en)**	**Beheersmaatregel(en) (delen, verzekeren, terugdringen, beperken)**
1.	~~Kortdurende samenwerkingsverbanden~~	~~1~~	~~Desinvesteringen en hogere kosten voor (achterblijvende) deelnemers (m.b.t. gedane investeringen in werkprocessen en ICT-middelen)~~	~~K~~	~~Gemakkelijke uittreding (o.a. door samenwerking met kortlopende DVO)~~	~~1. Terughoudendheid met samenwerkingen o.b.v. DVO (zonder deelname)~~ ~~2. Alleen langlopende DVO's in geval van geen deelname~~ ~~3. Investeringen voor implementatie komen direct voor rekening van nieuwe samenwerkingspartner~~ ~~4. Capaciteit benodigd voor dienstverlening aan kortdurende samenwerkingsverbanden flexibel invullen (via inhuur)~~ ~~5. Desinvesteringen worden op vertrekkende opdrachtgever verhaald (bij voortijdige beëindiging)~~
2.	Uitbesteding van niet kern-activiteiten	1	Mindere kwaliteit van de dienstverlening (door derde aan BsGW, maar ook van BsGW aan haar klanten)	M	Geen goed opdrachtgeverschap/ contractmanagement van BsGW aan derde(n)	1. Contractkwaliteit 2. SLA's 3. Stuurinformatie 4. Controlemogelijkheden 5. Contract/SLA manager
3.	Fraude	1	Verlies ten gevolge van fraude zal BsGW dienen te compenseren Imagoschade BsGW	M	Geen sluitende interne controles	1. Stelsel van sluitende interne controles 2. Adequate functiescheidingen 3. Integriteit inbedden in bedrijfscultuur
4.	Vervuiling van en/of incomplete gegevens-bestanden	2	Foutieve aanslagen met als gevolg veel correctiewerkzaamheden en daardoor hogere kosten	K	a. Geen goede afspraken over beheer, verantwoordelijkheid en gebruik van gegevens b. Onzuivere gegevens worden aangeleverd door (externe) bronhouder	1. Goede afspraken worden vastgelegd in de UVO 2. Stelsel van verbandscontroles ter vaststelling van juistheid en volledigheid administraties 3. terugmelding foute gegevens aan bronhouder
5.	Personele risico's	2	Hogere kosten	M	~~a. Overname personeel van nieuwe deelnemers met boven CAO (BsGW) voorwaarden~~ b. BsGW is eigen risicodrager WW en verplichte boven-	~~1. Alleen personeel van de deelnemers overnemen als dit binnen de sterkte geplaatst kan worden~~ ~~2. Boven CAO kosten in rekening brengen bij betreffende deelnemer~~ 3. Adequaat HRM beleid gericht op preventie en – zo nodig – herplaatsing

17-3-2017 11880

					wettelijke uitkering bij alle ontslagen anders dan dwingende reden c. Personeelsbestand zowel kwantitatief als kwalitatief te laten aansluiten op de (gewijzigde) eisen	4. Mobiliteitsplan en budget 5. Strategisch HRM-beleid
6.	Overschrijding van begroting door BsGW door krappe kostenraming	2	• Reserves moeten worden aangesproken • Zwaardere lasten voor deelnemers	M	a. Geen goede bedrijfsvoering / P&C cyclus: 'verrassingen' in de financiële huishouding van BsGW b. Externe oorzaken: bijv. wetswijzigingen c. Tegenvallende kostenbesparingen uit aanbestedingstrajecten, procesoptimalisatie, efficiencymaatregelen, kanaalsturing.	1. Begroting baseren op adequate kostenramingen (jaarrekening t-1 incl. nacalculatie i.g.v. relevante / substantiële afwijkingen): er is reëel en transparant begroot, maar er bestaat altijd een kans op overschrijding. Om dit op te kunnen vangen is weerstandsvermogen nodig. 2. Nieuwe deelnemers gedurende eerste drie jaar verantwoordelijk stellen voor onvoorziene kostenontwikkelingen 3. Taakstellende budgetten gekoppeld aan een strakke control 4. Aanhouden van voldoende (maar niet teveel) weerstandsvermogen
7.	~~Wegvallen baten samenwerking HDSR (€ 305.000,-)~~	~~2~~	~~Hogere kosten voor deelnemer(s)~~	~~G~~	~~Beëindiging DVO- samenwerking Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden per 31-12-2011~~	~~Toetreding HDSR tot gemeenschappelijke regeling BsGW~~
8.	Overschrijding van begroting door BsGW door ambitieuze raming opbrengst vervolgingskosten	2	• Reserves moeten worden aangesproken • Zwaardere lasten voor deelnemers	G	a. Achterblijvende opbrengst vervolgingskosten b. Hogere kosten voor invorderingsacties ~~c. Realisatie wijkt af van geraamde gevolgen gecombineerd biljet~~	1. Begroting baseren op adequate kostenramingen (jaarrekening t-1 incl. nacalculatie i.g.v. relevante / substantiële afwijkingen) 2. Taakstellende budgetten gekoppeld aan een strakke control 3. Aanhouden van voldoende (maar niet teveel) weerstandsvermogen
9.	Extern opgelegde aanpassingen	3	• Reserves moeten worden aangesproken • Zwaardere lasten voor deelnemers	M	a. Ruilverkaveling en herindelingen b. Kabinetsbesluiten c. CAO-stijgingen > % rekenregels d. Schatkistbankieren e. Woningwaarderingstelsel f. Digitale overheid	Aanhouden van voldoende (maar niet teveel) weerstandsvermogen
10.	Informatiebeveiliging	4	• Stijgende kosten door ICT beveiligingsmaatregelen	G	a. (Toenemende) aanvallen van hackers die pogen de ICT-infrastructuur van	1. Door bestuur vastgesteld informatiebeveiligingsbeleid 2. Bestuurlijk vastgesteld besluit gegevensverstrekking en privacy-protocol

			• Productieverlies of kwaliteitsverlies met herstelwerk tot gevolg • Zwaar boeteregime bij niet adequaat reageren en melden (€ 820.000,- per incident)		BsGW te verstoren b. Verlies of diefstal van informatiedrager; c. Bezorging persoonsgegevens bij onbevoegde ontvanger	3. Procedure meldplicht datalekken BsGW 4. ICT-beveiligingstoepassingen zoals beveiligde FTP-server voor uitwisselingen met de deelnemers of andere partijen, beveiligde mail 5. Adequate anti-virusbeveiligingen, data-encryptie 6. (Eventueel) uitbreiden uitwijkmogelijkheid ICT-infrastructuur
11.	Te lage kwaliteit	3	• Productieverlies of kwaliteitsverlies met herstelwerk tot gevolg	M	a. Suboptimalisatie indien kwaliteit processen BsGW niet op orde zijn.	1. Optimalisatie processen 2. Heroriëntatie organisatie BsGW

* Kans van optreden: 1 = 0%-10%, 2 = 11%-25%, 3 = 26%-50%, 4 = 51%-100%

** Impact: G(root) / M(iddel) / K(lein)

17-3-2017 11880

Tabel: berekening weerstandsvermogen BsGW

BsGW	Bruto-risico	Bruto-risico (toelichting)	Netto risico	Netto-risico (toelichting)	Kans optreden risico	Restrisico
2.	€ 2.800.000	Uitbesteed werk (incl. ICT); volledige wanprestatie zonder verhaal- mogelijkheid	€ 700.000	25% meerwerk door slechte kwaliteit van uitbestede diensten	10%	€ 70.000
3.	€ 5.000.000	Verduistering incasso-opbrengst /afdracht	€ 100.000	Afdekking via fraude- en oplichtingpolis, minus eigen risicobedrag	10%	€ 10.000
4.	€ 700.000	Extra inzet (14 fte extra)	€ 100.000	Er blijven altijd van buitenaf mogelijkheden van bestandsvervuiling (bijv. gem. herindeling, etc.)	25%	€ 25.000
5.	n.n.b.	Hogere personele kosten	n.n.b.	Indien deel personeelsbestand kwantitatief en/of kwalitatief niet aansluit op de (gewijzigde) eisen		n.n.b.
6.	€ 337.000	Nog te realiseren besparingen op begroting BsGW 2017 + 2018 (= kostenreductie)	€ 337.000	Er is reëel en transparant begroot, maar er bestaat altijd een kans op overschrijding. Om dit op te kunnen vangen is weerstandsvermogen nodig.	20%	€ 67.500
8.	€ 2.136.700	Ambitieuze raming opbrengsten vervolgingskosten	€ 427.500	Door de strakke invordering kan de betaalmoraal verbeteren en de opbrengst vervolgingskosten achterblijven	40%	€ 170.000
9.	€ 300.000	Extern opgelegde aanpassingen in de basisgegevens, veranderde wetgeving	€ 300.000	Niet te voorkomen en enkel door vroegtijdig op inspelen en extra middelen te compenseren	50%	€ 150.000
10.	€ 900.000	Boete datalek, hackersaanvallen	€ 200.000	Aanvullende kosten door productieverlies wegens verstoring ICT-infrastructuur	50%	€ 100.000
11.	n.n.b.	BsGW levert te lage kwaliteit	n.n.b.	Suboptimalisatie indien kwaliteit processen BsGW niet op orde zijn.		n.n.b.
				Benodigde weerstandsvermogen		**€ 592.500**
				Percentage weerstandsvermogen / (netto)begroting		**ca. 4%**

Tabel: Risico's en beheersmaatregelen m.b.t. de deelnemers

Totale risico voor alle deelnemers gezamenlijk, geen uitsplitsing per deelnemer.

	Risico's	**Kans***	**Mogelijk(e) effect(en)**	**Im-**	**Mogelijk(e) oorza(a)k(en)**	**Beheersmaatregel(en) (delen, verzekeren, terugdringen, beperken)**
1.	Hogere dan verwachte kosten bij BsGW	1	Hogere kosten voor deelnemer / deelnemers	K	a. uittreden van bestaande deelnemer/ samenwerkingspartner b. toetreden van nieuwe deelnemer die proces niet op orde heeft	1. Een deelnemer kan uittreden mits de daaraan verbonden directe en indirecte kosten door de uittreder worden vergoed. Conform opgenomen in de GR. (a) 2. uitvoering 0-meting kwaliteit proces en data. Extra kosten voor transitie van niet op orde zijnde administraties / processen van nieuwe deelnemers worden op basis van de UVO in rekening gebracht bij nieuwe deelnemer. (b)
2.	Meningsverschillen tussen deelnemers	1	Suboptimaal functionerend bestuur / conflicten tussen deelnemers	K	a. belangentegenstelling tussen deelnemers	1. Benoemen van een mediationprocedure. 2. Democratische besluitvorming (stemverhoudingen).
3.	Niet tijdige of niet volledige (ook: te lage) oplegging van heffingen en/of inningen	1	Rente- / opbrengstverliezen voor de deelnemers Waardering: Niet tijdig opleggen - renterisico: max. een maand vertraging geld op de markt brengen, 240 Mio/jr tegen 5% = 1Mio brutorisico / mnd.	G	a. niet tijdig of onvoldoende kwaliteit aangeleverde gegevens b. verstoorde bedrijfsvoering BsGW (brand, IT, dataverlies/-fout)	1. Afspraken over tijdigheid en kwaliteit van de heffing en afdracht worden gemaakt in het Uitvoeringsovereenkomst (UVO) . (a) 2. De handelwijze bij het in gebreke zijn/blijven wordt in de uitvoeringsovereenkomst (UVO) geregeld. (a) 3. Opstellen door BsGW van risicoanalyse voor de bedrijfsvoering van BsGW. (b)

17-3-2017 11880

			Niet volledig opleggen / te laag - opbrengstenrisico: naar schatting 100K brutorisico.			
4.	Een afwijking van de inschatting (prognose) van het aantal en de omvang van de opleggingen van heffingen en/of inningen t.o.v. het daadwerkelijke aantal en omvang.	1	Rente- / opbrengsttegenvallers voor de deelnemers Brutorisico: m.n. bij de (150 grote) bedrijven, 1,3 Mio (basis 2009, max. onvoorzienbare recessie en afwijking prognose tov werkelijkheid).	G	a. Economische recessie: Als gevolg van de nog altijd voorschrijdende economische crisis loopt de deelnemer financiële risico's op onder andere het gebied van inbaarheid van openstaande vorderingen en kwijtschelding belastingen	1. Ontwikkelingen in de populatie van belastingplichtigen monitoren en de gevolgen hiervan in de opbrengsten- en afdrachtenprognose opnemen, zodat deelnemers hiermee rekening kunnen houden in hun tariefsbepaling. 2. Het aanhouden van een weerstandsreserve die in de periode tussen de daling van het aantal belastingplichtigen en bijstellen van de tarieven kan compenseren.
5.	Niet behalen van schaalvoordelen op termijn	2	Hogere kosten dan begroot voor de deelnemers	K	~~a. minder nieuwe toetreders dan verwacht~~ ~~b. geen goede afspraken met nieuwe deelnemers m.b.t. overname personeel~~	~~1. Laagdrempelige toetreding.~~ ~~2. Toetreding aantrekkelijk voor nieuwe deelnemers.~~ ~~3. PR & marketing.~~
6.	Overschrijding van begroting door BsGW	2	Reserves moeten worden aangesproken Zwaardere lasten voor deelnemers Brutorisico 200K *	M	a. geen goede bedrijfsvoering / P&C cyclus: 'verrassingen' in de financiele huishouding van BsGW b. externe oorzaken: bijv. wetswijzigingen	1. Aanhouden van voldoende (maar niet teveel) weerstandsvermogen. 2. Taakstellende budgetten gekoppeld aan een strakke control. 3. Goede interne control bij BsGW. 4. Heldere afspraken worden vastgelegd in kostenverdeelsystematiek.

* Kans van optreden: 1: 0%-10%
2: 11%-25%
3: 26%-50%
4: 51%-100%

** Impact:

Bijlage 10: Bijdrage waterschap Limburg volgens BBP-opzet

Bijdrage 2018 Waterschap Limburg conform BBP-indeling		Netto	Totaal bijdrage		
			Zuiverings-beheer	Watersys-teembeheer	Totaal
		2018	1.587.250 ve		
Heffing en invordering		**3.747.330**	**1.361.538**	**2.385.792**	**3.747.330**
31	**Belastingheffing**	**2.707.594**	**841.572**	**1.866.021**	**2.707.594**
31.1	kostentoedeling en belastingverordeningen	36.733	-	36.733	36.733
31.2	aanslagen huishoudens en forfaitaire bedrijfsruimten	286.571	143.312	143.259	286.571
31.3	aanslagen zuiveringsheffing overige bedrijven	453.895	453.895	-	453.895
31.4	aanslagen watersysteemheff. gebouwd, ongebouwd en natuur	1.408.696	-	1.408.696	1.408.696
31.5	aanslagen verontreinigingsheffing	-	-	-	-
31.6	verzoek-/ bezwaar-/ beroepschrift huishoud./ forfait.bedrijfsruimten	209.417	104.728	104.689	209.417
31.7	bezwaar-/ beroepschriften zuiveringsheff. ov. bedrijven	139.638	139.638	-	139.638
31.8	bezwaar-/beroepschriften watersysteemheff. gebouwd, ongebouwd en natuur	172.645	-	172.645	172.645
31.9	bezwaar-/beroepschriften verontreinigingsheffing	-	-	-	-
32	**Invordering**	**1.039.736**	**519.966**	**519.771**	**1.039.736**
32.1	betalingsverwerking aanslagen	249.831	124.939	124.892	249.831
32.2	kwijtschelding	143.285	71.656	71.629	143.285
32.3	invorderingsmaatregelen aanslagen	646.621	323.371	323.250	646.621

17-3-2017 11880

Bijlage 11: Productieaantallen

Productiegetallen deelnemers BsGW	Gemeente Beek	Gemeente Beesel	Gemeente Bergen
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	31.000	26.851	24.650
Aantal WOZ-objecten	8.250	7.628	6.500
Aantal aanslagbiljetten	15.000	8.311	9.100
Aantal klantcontacten	3.442	2.833	2.800

Productiegetallen deelnemers BsGW	Gemeente Brunssum	Gemeente Echt-Susteren	Gemeente Eijsden-Margraten
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	65.100	52.000	108.165
Aantal WOZ-objecten	16.350	17.500	13.247
Aantal aanslagbiljetten	18.800	14.000	50.278
Aantal klantcontacten	6.073	6.698	5.217

Productiegetallen deelnemers BsGW	Gemeente Gennep	Gemeente Gulpen-Wittem	Gemeente Heerlen
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	45.426	25.204	209.000
Aantal WOZ-objecten	8.507	7.741	54.700
Aantal aanslagbiljetten	14.826	7.475	59.500
Aantal klantcontacten	3.595	3.012	18.515

Productiegetallen deelnemers BsGW	Gemeente Kerkrade	Gemeente Landgraaf	Gemeente Leudal
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	147.101	80.300	50.500
Aantal WOZ-objecten	28.106	19.750	18.000
Aantal aanslagbiljetten	50.707	23.700	17.000
Aantal klantcontacten	8.481	7.918	7.634

Productiegetallen deelnemers BsGW	Gemeente Maasgouw	Gemeente Maastricht	Gemeente Meerssen
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	50.000	276.000	76.686
Aantal WOZ-objecten	12.500	69.600	9.572
Aantal aanslagbiljetten	14.900	69.750	10.477
Aantal klantcontacten	5.054	25.316	4.190

Productiegetallen deelnemers BsGW	Gemeente Nederweert	Gemeente Nuth	Gemeente Onderbanken
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	31.350	23.300	16.700
Aantal WOZ-objecten	8.200	7.500	4.050
Aantal aanslagbiljetten	14.100	14.600	5.000
Aantal klantcontacten	3.400	3.266	1.657

Productiegetallen deelnemers BsGW	Gemeente Peel en Maas	Gemeente Roerdalen	Gemeente Roermond
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	59.200	38.500	100.500
Aantal WOZ-objecten	22.100	11.000	30.000
Aantal aanslagbiljetten	21.900	13.000	36.500
Aantal klantcontacten	8.983	4.493	11.575

Productiegetallen deelnemers BsGW	Gemeente Schinnen	Gemeente Simpelveld	Gemeente Sittard-Geleen
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	30.717	22.550	212.000
Aantal WOZ-objecten	6.337	5.700	51.900
Aantal aanslagbiljetten	16.952	6.600	70.500
Aantal klantcontacten	2.694	2.270	19.554

Productiegetallen deelnemers BsGW	Gemeente Stein	Gemeente Vaals	meente Valkenburg aan de Geul
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	60.500	33.100	26.735
Aantal WOZ-objecten	12.900	6.300	9.846
Aantal aanslagbiljetten	12.500	15.600	8.665
Aantal klantcontacten	5.330	2.050	3.465

Productiegetallen deelnemers BsGW	Gemeente Venlo	Gemeente Voerendaal	Gemeente Weert
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	165.000	25.300	74.181
Aantal WOZ-objecten	56.000	6.250	25.079
Aantal aanslagbiljetten	53.000	7.300	25.902
Aantal klantcontacten	51.500	2.634	10.106

Productiegetallen deelnemers BsGW	WPM	WRO	Totaal BsGW
	Begroting 2017	Begroting 2017	Begroting 2017
Aantal aanslagregels	634.500	1.165.500	3.987.616
Aantal WOZ-objecten			561.113
Aantal aanslagbiljetten	205.000	389.000	1.299.943
Aantal klantcontacten	73.500	125.000	442.254

Aanslagregels Parkeerbelasting	
Deelnemer	Begroting 2017
Gemeente Heerlen	6.100
Gemeente Kerkrade	716
Gemeente Meerssen	900
Gemeente Roermond	4.000
Gemeente Sittard-Geleen	4.325
Gemeente Venlo	17.000
Gemeente Weert	4.235
Totaal BsGW	37.276

Bijlage 12: Berekend EMU-saldo

	Bedragen x € 1.000	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	0	0	0	0	0	0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	261	261	261	261	261	261
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0
4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiele vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-300	-300	-300	-300	-300	-300
5	De in mindering op onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het Rijk, de Provincies, De Europse Unie en overigen	0	0	0	0	0	0
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
7	Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp	0	0	0	0	0	0
8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
8b	Boekwinst op grondverkopen	0	0	0	0	0	0
9	Betalingen ten laste van de voorzieningen	0	0	0	0	0	0
10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	0	0	0	0	0	0
11	Boekwinst bij verkoop van effecten	0	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**	**-39**

17-3-2017 11880

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen Limburg

DIRECTIE

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
Kerkeveldlaan 2
6042 JX Roermond
Postbus 1275
6040 KG Roermond
T: 088 8420 444
W: www.bsgw.nl
KvK-nr.: 52426297

Aan de Gemeenteraad van
Gemeente Brunssum
Postbus 250
6440 AG Brunssum

Uw kenmerk:		Afdeling:	Planning & Control
Uw brief van:		Behandeld door:	K. van Bergen
Ons kenmerk:	BS17.0461	Telefoonnummer:	088-8420474
Bijlage(n):	1	E-mail:	k.vanbergen@bsgw.nl
Onderwerp:	Kadernota 2018	Datum:	23 februari 2017

Geachte Raad,

Hierbij bieden wij u de kadernota 2018 van de Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) aan.

Overeenkomstig artikel 67a van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het deelnemend waterschap vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders.

In haar besluit d.d. 24-09-2015 heeft het bestuur van BsGW besloten de vastgestelde kadernota 2018 gelijktijdig met de ontwerpbegroting 2018 en ontwerp-meerjarenraming 2018-2022 te verzenden aan de deelnemers.

Het Dagelijks Bestuur BsGW

De directeur

Drs. J.G.A.W. Willemsen

De voorzitter

W. van den Beucken

BsGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen is een zelfstandig samenwerkingsverband voor heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapsbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. BsGW verzorgt de uitvoering van deze taken voor dertig Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg

17-3-2017 11880

BsGW
Belastingsamenwerking
Gemeenten en Waterschappen
Limburg

Kadernota
Begroting BsGW 2018
Meerjarenraming 2018-2022

Versie 1.1
November 2016

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2
2 Ontwikkelingen 4
3 Kostenreductiemogelijkheden 15
3.1 Zekere kostenreductiemogelijkheden 15
3.2 Mogelijke kostenreductiemogelijkheden 15
3.3 Effecten toekomstige toetreders 16
4 Investeringen 17
5 Weerstandsvermogen en risico's 18
6 Verdeelsleutels 19
7 Uitgangspunten 20
8 Financieel (meerjaren)perspectief 22
9 Niet-reguliere bedrijfsvoering 24
Bijlage 1: producten-aantallen 26

17-3-2017 11880

1 Inleiding

Deze kadernota is opgesteld ter voorbereiding van de begroting 2018 en de meerjarenraming 2018-2022 van BsGW. Hierin worden de ontwikkelingen en kostenreducties geschetst welke mogelijk van invloed zijn op de bedrijfsvoering van BsGW voor de jaren 2018 en verder. Op basis van deze nota stelt het bestuur de kaders vast voor de bedrijfsvoering en daarmee voor de begrote netto kosten.

Uitgangspunten:

- Een minimale, realistisch onderbouwde begroting waarmee BsGW invulling geeft aan de doelstelling om de bijdragen van de deelnemers zo laag mogelijk te houden.
- Als basis voor de begroting 2018 en meerjarenraming 2018-2022 van BsGW dient de jaarschijf 2018 uit de vastgestelde begroting 2017 en meerjarenbegroting 2017-2021.
- De indexering voor loonontwikkeling en de indexering goederen en diensten is gebaseerd op de meest actuele, (meerjaren)gegevens van het CentraalPlanBureau (CPB), respectievelijk de loonvoet sector overheid en de ConsumentenPrijsindex (CPI). De in de kadernota opgenomen indexering benadert daarmee zo veel als mogelijk de realiteit.
- Alleen de financiële consequenties van zekere ontwikkelingen en bestuursbesluiten worden in de begroting meegenomen.
- De financiële consequenties van mogelijke ontwikkelingen worden niet in de begroting meegenomen. Deze worden pas in de (gewijzigde) begroting opgenomen zodra de desbetreffende ontwikkeling is geformaliseerd en de financiële consequenties kunnen worden vastgesteld.
- De afspraken met betrekking tot het in 2013 gestarte implementatieproject van de gemeenten Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Onderbanken, Simpelveld, Voerendaal, Maastricht en Sittard-Geleen, met de looptijd tot maximaal eind 2018, plus het in 2014 gestarte traject overname extra fte Libel-partijen, met de looptijd tot maximaal 2022 behoren niet tot de reguliere bedrijfsvoering van BsGW. Deze projecten raken de begroting 2018 en meerjarenraming 2018-2022 van BsGW niet en vormen dan ook geen onderdeel van deze kadernota.

Financieel effect kadernota 2018:

Eén van de doelstellingen die voortvloeien uit de missie van BsGW is kostenreductie. Uitgangspunt voor de begroting van BsGW is dan ook altijd geweest: sober en doelmatig. BsGW heeft zich gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van 10% in de eerste 5 jaar na de verzelfstandiging en heeft in de jaren 2012-2016 daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorberekend aan de deelnemers. Ook voor het jaar 2017 zijn geen extra kosten opgenomen: de indexering is niet doorberekend in de bijdrage aan de deelnemers. De totale gerealiseerde kostenreductie loopt eind 2017 op tot € 1,565 miljoen per jaar.

BsGW heeft sinds de oprichting geen enkele kostenverhoging meer doorgevoerd. Door het verbeteren van (werk)processen en een efficiënt inkoopbeleid zijn zodanige kostenreducties gerealiseerd, dat de prijs- en salarisstijgingen waarmee BsGW geconfronteerd werd, zijn weggewerkt. Vanaf 2017 is de groei- en nazorgfase van de eerste vijf jaar voorbij en ligt de focus op stabilisatie en kwaliteit. Om een verantwoorde bedrijfsvoering te kunnen borgen, zijn de grenzen van bezuinigingen (vooralsnog) bereikt. Bij de uitwerking en de ontwikkeling van het strategisch kader (zie pagina 9; ontwikkelingen bedrijfsvoering BsGW), kunnen nieuwe perspectieven ontstaan om in de toekomst nieuwe kostenreducties door te voeren.

Ook voor 2018 en verdere jaren geldt uiteraard dat BsGW een sobere en doelmatige begroting en meerjarenraming opstelt. In de kadernota 2018 zijn daarom geen extra kosten opgenomen anders dan de loonindexering en indexering goederen en diensten ad € 285 duizend. Daarnaast is rekening gehouden met een verlaging van de huisvestingskosten ad € 28 duizend.

Conform voorliggende kadernota stijgen de netto-kosten BsGW 2018 met € 257 duizend ten opzichte van netto-kosten BsGW 2017. De tijdelijke bijdragen in de (project)kosten inzake de toetreding van de Libel-gemeenten ad € 2,687 miljoen vervallen per 2018. Per saldo dalen de totale bruto-bijdragen van de deelnemers in 2018 met € 2,430 miljoen ten opzichte van de bruto-bijdragen 2017.

17-3-2017 11880

2 Ontwikkelingen

Er doen zich de komende jaren ontwikkelingen voor die invloed hebben op de bedrijfsvoering van BsGW. Voor het opstellen van de begroting is het van belang om onderscheid te maken in de volgende twee categorieën toekomstige ontwikkelingen:

- Zekere ontwikkelingen en formele bestuursbesluiten
  Deze ontwikkelingen zijn zeker en/of geformaliseerd via een bestuursbesluit. De financiële consequenties worden verwerkt in de begroting 2018 en de meerjarenraming 2018-2022.
- Mogelijke ontwikkelingen
  Op het moment van opstellen van deze kadernota zijn deze ontwikkelingen nog niet geformaliseerd door een bestuursbesluit of de uitkomsten nog onzeker. Deze ontwikkelingen zullen dan ook niet worden meegenomen in de begroting 2018 en de meerjarenraming 2018-2022. Pas wanneer deze zijn geformaliseerd en de (financiële) consequenties zijn vastgesteld, worden deze opgenomen in de begroting.

2.1 Zekere ontwikkelingen en formele bestuursbesluiten

De financiële consequenties van de volgende ontwikkelingen worden verwerkt in de begroting 2018:

CAO-ontwikkelingen

- ***Loonontwikkeling***
  De huidige CAO heeft een looptijd van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2016. Eind 2016 zijn nieuwe onderhandelingen opgestart voor het jaar 2017 (en verder). BsGW baseert haar jaarlijkse indexering van de loonkosten op de ontwikkeling van de loonvoet sector overheid van het Centraal Planbureau (CPB). Gemiddeld bedroeg deze indexering de afgelopen 10 jaar 2,3%, 5 jaar 1,9% en 3 jaar 2,5%. Voor 2017 raamt het CPB deze index op 1,4%. In 2015 en 2016 was dit echter nog 3%.

  Hierop anticiperend is in de kadernota 2018 2% opgenomen als indexering van de loonkosten. Deze indexering loopt in lijn met de ontwikkeling van de loonvoet sector overheid van het Centraal Planbureau (CPB).

Ontwikkelingen in wetgeving

- ***Vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen***
  De Wet modernisering Vennootschapsbelasting (Vpb)-plicht overheidsondernemingen is op 1 januari 2015 in werking getreden en van toepassing met ingang van boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2016. Het voornaamste doel van de herziening van de wet Vpb is het creëren van een gelijk speelveld voor overheidsbedrijven die niet aan de vennootschapsbelasting zijn onderworpen en private ondernemingen die dat wel zijn.

  Het uitgangspunt voor de belastingplicht van overheidsondernemingen is in deze wet omgedraaid ten opzichte van de huidige situatie: overheidsondernemingen worden belastingplichtig, tenzij een wettelijke vrijstelling van toepassing is. Ongeacht de rechtsvorm. Een overheidsorganisatie wordt gezien als onderneming als er sprake is van een winstoogmerk. Een winstoogmerk wordt verondersteld wanneer de organisatie activiteiten verricht waarmee in concurrentie wordt getreden met belastingplichtige ondernemingen.

  Belastingsamenwerkingen, en daarmee BsGW, komen voor één of meerdere in de wet genoemde vrijstellingen in aanmerking. De in de wet opgenomen objectieve vrijstellingen zijn:

- Interne activiteiten waarbij een overheidsorganisatie diensten verricht voor zowel de eigen als een andere overheidsorganisatie;
- Quasi-inbesteding waarbij een dienst als zelfstandige B.V. opereert, maar wel diensten verricht voor de eigen overheidsorganisatie die bovendien alle aandelen in de B.V. heeft;
- Activiteiten verricht in verband met het uitoefenen van een overheidstaak of publiekrechtelijke bevoegdheid, mits niet in concurrentie wordt getreden;
- Activiteiten verricht in het kader van een samenwerkingsverband tussen publiekrechtelijke rechtspersonen of privaatrechtelijke overheidslichamen.

De invoering van deze wet heeft geen (financiële) gevolgen voor BsGW.

Overige ontwikkelingen

- ***Indexering***

  BsGW baseert haar jaarlijkse kostenindexering in haar begroting op de ConsumentenPrijsindex (CPI) van het Centraal Planbureau (CPB). Gemiddeld bedroeg de indexering goederen en diensten de afgelopen 10 jaar 1,5%, 5 jaar 1,6% en 3 jaar 0,5%. Voor 2017 raamt het CPB deze index op 0,6%.

  In de begroting 2018 wordt aangenomen dat deze (lichte) stijging in 2016 zich voortzet in 2018. Er wordt daarom 1% opgenomen als indexering voor de inkoop van producten en diensten.

- ***Stimuleringsregeling***

  Vanaf 1-1-2017 is het voor medewerkers vanaf 57 jaar (10 jaar voor hun AOW-leeftijd) mogelijk om minder te gaan werken met het oog op strategisch formatiebeheer nu en in de toekomst. De maatregel behelst compensatie salaris en pensioenopbouw tot het moment dat de deelnemende medewerker de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt en uitstroomt. De regeling heeft in eerste aanleg een werkingsduur van 4 jaar (2017 tot en met 2020).

  Het doel van deze stimuleringsregeling is tweeledig. Naast het feit dat BsGW nu de mogelijkheid krijgt om een gezonde mobiliteit te stimuleren en bovendien tijdig te kunnen inspelen op de groeiende behoefte aan personeel met andere kenniscompetenties, leidt deze stimuleringsregeling tot een snellere oplossing voor het instromen in de BsGW-formatie van het eerder in dienst genomen boventallig personeel van de LiBel-partijen. Hiermee kan BsGW de omvang en duur van het financiële risico van de LiBel-gemeenten helpen te beperken.

  Bestuurlijk is afgesproken (november 2013) dat de LiBel-partijen garant staan voor de financiële tekorten die ontstaan bij BsGW als gevolg van het eerder plaatsen van boventallig personeel van de LiBel-partijen. Nu de instroom van dit personeel wordt versneld door de stimuleringsregeling, zullen deze frictiekosten in de jaarlijkse afrekening met de Libel-partijen meegenomen. De stimuleringsmaatregel wordt voor BsGW dan ook budgettair neutraal uitgevoerd.

- ***Strategisch HRM-beleid***

  De ontwikkelingen waar BsGW zich voor gesteld ziet staan, op in zet en inspeelt, hebben uiteraard ook een grote invloed op de werkprocessen van BsGW. Uit het oogpunt van strategisch HRM-beleid is een opleidingsacademie BsGW ingericht die de medewerkers van BsGW continue traint en ontwikkelt.

  De opleidingsacademie BsGW wordt kostenneutraal uitgevoerd via het in de reguliere begroting van BsGW opgenomen opleidingsbudget.

17-3-2017 11880

2.2 Mogelijke ontwikkelingen

De volgende mogelijk ontwikkelingen hebben invloed op de bedrijfsvoering en de kosten van BsGW, maar zijn niet opgenomen in de begroting 2018:

CAO-ontwikkelingen

- ***Loonontwikkeling***
  Wanneer de salarislasten door de nieuwe CAO 2018 (en verder) meer stijgen dan de in begroting opgenomen indexering, is voor deze meerkosten geen dekking opgenomen in de begroting 2018.

Ontwikkelingen in wetgeving

- ***Proceskosten***
  Door ontwikkelingen in de wetgeving betreffende de tegemoetkoming proceskosten - door het afschaffen van een zogenaamde Fierensdrempel die stelde dat bij minimale waardeverschillen de waarde gehandhaafd diende te blijven - is het sinds 2014 rendabel geworden voor zogenaamde WOZ-bureaus om namens burgers bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken. Dit heeft landelijk geresulteerd in een forse stijging van de proceskosten. Zo ook voor BsGW.

  In het voorstel 'ontwikkeling proceskosten 2014 en volgende jaren' d.d. 25-8-2014 zijn twee varianten uitgewerkt voor de mogelijke meerkosten tegemoetkoming proceskosten bij BsGW. Het betreft een minimale variant en een variant die zich in het slechtste geval zou kunnen voordoen. Elk kwartaal wordt de actuele stand van zaken weergegeven via een mededeling aan het bestuur, bij de bestuursrapportage.

  Ter dekking van de extra proceskosten, wordt het (resterend) schaalvoordeel als gevolg van de toetreders per 2015 gestort in een (voorlopige) voorziening proceskosten (conform bestuursbesluit d.d. 25-8-2014). Jaarlijks wordt bij het vaststellen van de jaarrekening BsGW de (voorlopige) voorziening proceskosten afgerekend met de deelnemers. Per deelnemer wordt het verschil berekend tussen het gestorte bedrag in de (voorlopige) voorziening en het via de kostenverdeelmethode naar de desbetreffende deelnemer toegerekende deel van de gerealiseerde proceskosten in enig jaar.

  Het negatieve resultaat 2014 en 2015 is nagenoeg geheel te wijten aan de proceskosten met betrekking tot de (WOZ-)bezwaren. Het negatieve resultaat leidde tot een negatief weerstandsvermogen. Conform het bestuursbesluit d.d. 30-06-2015 wordt het negatieve weerstandsvermogen gefaseerd aangevuld via de (voorlopige) voorziening proceskosten 2015 en volgende jaren, tot het bedrag gelijk is aan het benodigd weerstandsvermogen conform de jaarlijks uitgevoerde risico-analyse ten behoeve van de begroting en meerjarenraming.

  Naar de huidige inzichten en rekening houdend met:
  - de gefaseerde opbouw van de (voorlopige) voorziening proceskosten;
  - de aanvulling van het weerstandsvermogen naar aanleiding van negatief resultaat 2014, grotendeels als gevolg van extra proceskosten 2014;
  - de nog steeds actuele scenario's voor de te verwachten proceskosten voor de komende jaren (minimale en maximale variant,

  zullen in respectievelijk 2018 (minimale variant) en 2020 (maximale variant) de geraamde extra proceskosten lager zijn dan de opgebouwde (voorlopige) voorziening proceskosten.

  Concreet betekent dit, dat vanaf dan de bijdragen in de tijdelijke kosten naar beneden bijgesteld kunnen worden en terugbetaling van het eventuele restantgedeelte.

Landelijk (VNG) wordt aangedrongen op een aanpassing van de proceskostenregeling om de bovenmatige vergoeding voor WOZ-bureaus terug te brengen tot redelijke proporties.

Extra proceskosten als gevolg van de invoering nieuwe Woningwaarderingstelsel (WWS) en/of het wetsvoorstel fiscale vereenvoudigingswet 2017 zijn niet opgenomen in de begroting van BsGW. De mogelijke extra proceskosten zijn (vooralsnog) ook niet meegenomen in de twee scenario's inzake de verwachte proceskosten.

- ***Fiscale Vereenvoudigingswet 2017***
  In het kader van belastingvereenvoudiging heeft het kabinet dit jaar het wetsvoorstel 'fiscale vereenvoudigingswet 2017' ingediend.

  Op dit moment is er een aparte rechtsgang met betrekking tot eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding, namelijk administratief beroep. Dit betekent dat dit de enige (en laatste) mogelijkheid is ten aanzien van deze twee procedures.

  In het wetsvoorstel 'fiscale vereenvoudigingswet 2017' wordt voorgesteld deze procedures te laten aansluiten op de reguliere rechtsbescherming. Dit betekent dat er in eerste instantie bezwaar ingediend kan worden en vervolgens beroep kan worden ingesteld bij de bestuursrechter (bij de rechtbank (in eerste aanleg), het gerechtshof (in hoger beroep) en de Hoge Raad (in cassatie)). De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2017.

  Indien de voorgestelde wijzigingen worden geformaliseerd, leidt dit tot extra werkzaamheden bij BsGW. Er worden immers extra rechtsbeschermingsstappen in de procedure ingebouwd: bezwaar, hoger beroep en cassatie. Daarnaast zal dit naar verwachting leiden tot een (forse) toename van de proceskostenvergoedingen. In de huidige situatie kan geen aanspraak worden gemaakt op de proceskostenvergoeding, dit is wel het geval indien de procedures onder de reguliere rechtsbescherming van bezwaar en beroep (rechtbank) gaan vallen. Daarnaast leidt deze nieuwe wetgeving wellicht tot een nieuwe markt voor de zogenaamde 'no cure, no pay'-bureaus om namens burgers bezwaar te maken waarbij deze bureaus de tegemoetkoming proceskosten kunnen opstrijken.

  In de huidige begroting van BsGW zijn geen proceskostenvergoedingen als gevolg van eventuele geschillen over uitstel van betaling en kwijtschelding opgenomen. *(zie ook de eerder in deze kadernota beschreven alinea proceskosten).*

  De Unie van Waterschappen en de VNG zullen gezamenlijk een reactie opstellen en de uitvoeringstechnische consequenties van de voorgestelde aanpassingen bij de lokale overheden in beeld brengen.

- ***Europese verordening gegevensbescherming (privacywetgeving)***
  De privacywetgeving is al geruime tijd van kracht maar is met de recente harmonisatie op Europees niveau aangescherpt. De huidige Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) zal in 2018 vervangen worden door de Europese verordening gegevensbescherming (AVG). Vooruitlopend op de komst van de AVG is op 1 januari 2016 de Nederlandse Wet meldplicht datalekken en uitbreiding bestuurlijke boetebevoegdheid in werking getreden. Het is voortaan verplicht elk datalek te melden bij het College bescherming persoonsgegevens (CBP), voortaan ook de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) genoemd.

  In het kader van bovenstaande, heeft het bestuur van BsGW dd 22-9-2016 het informatiebeveiligingsbeleid BsGW vastgesteld, met daarin opgenomen de procedure meldplicht datalekken.

  BsGW heeft de intentie om de deelnemer optimaal van gegevens te voorzien binnen wettelijke kaders. De aanscherping van de privacyregels leidt tot een kritischere houding

17-3-2017 11880

bij BsGW ten aanzien van het verstrekken van (persoons)gegevens (met een ander doel dan uitvoering wet WOZ, belastingheffing en inning) aan de deelnemers.

Een essentieel onderdeel van de Wbp is dat gegevens alleen verwerkt mogen worden als daar specifieke doeleinden voor zijn vastgesteld, de zogenoemde doelbinding. BsGW heeft de gegevens ingewonnen en verwerkt voor de doelen uitvoering wet WOZ, heffing en invordering en mogen voor dat doel gebruikt worden. Gebruik van de gegevens voor een ander doel en door een andere entiteit, dient steeds getoetst te worden aan de privacy regels.

Voor de gegevens met betrekking tot niet-natuurlijke personen (bedrijfsgegevens) geldt dat BsGW is gehouden aan de geheimhoudingsplicht op grond van artikel 67 van de Algemene wet inzake Rijksbelastingen (AWR). Het Dagelijks bestuur van BsGW kan hiervoor ontheffing verlenen. Een informatieverzoek voor gegevens niet-natuurlijke personen zal steeds worden getoetst aan de bestuurlijk geaccordeerde doelen.

In samenspraak met de deelnemende gemeenten en waterschappen wordt een privacyprotocol en een uitvoeringsregeling informatieverstrekking BsGW opgesteld waarmee de informatieverstrekking geformaliseerd wordt binnen wettelijke kaders.

- ***Woningwaarderingstelsel (WWS)***
  Het nieuwe woningwaarderingstelsel (WWS), waarmee de maximaal wettelijke huurprijs mede wordt bepaald door de WOZ-waarde van de woning, is per 1 oktober 2015 in werking getreden.

  Dit leidt tot een taakuitbreiding voor de gemeente (en vanuit de gemeentelijke deelnemers naar BsGW). Vanaf de aanslagoplegging 2016 ontvangen niet alleen de eigenaren maar ook de huurders van sociale huurwoningen een WOZ-beschikking.

  De taakuitbreiding en de hieraan verbonden uitvoeringskosten zijn niet voorzien in de begroting van BsGW. Het Rijk stelt vooralsnog geen extra middelen ter beschikking. Bestuurlijk is overeengekomen dat de totale uitvoeringskosten omtrent WWS vooralsnog afzonderlijk worden geregistreerd in de administratie van BsGW en de dekking achteraf zal worden gezocht.

  De VNG en de Waarderingskamer vragen op landelijk niveau aandacht voor de dekkingsproblematiek van gemeenten/uitvoeringsorganisaties als gevolg van de invoering WWS, alsmede de extra proceskosten *(zie ook de eerder in deze kadernota beschreven alinea proceskosten).*

  Per einde 2016 wordt de balans opgemaakt van de totale uitvoeringskosten WWS bij BsGW. Dit onderwerp is daarom vooralsnog ook in de kadernota 2018 opgenomen.

- ***Verruiming gemeentelijk belastinggebied***
  Op Prinsjesdag 2015 heeft het kabinet in een brief aan de Eerste en Tweede Kamer keuzes gemaakt als startpunt voor een belastingherziening. Het doel is hierbij om het stelsel te vereenvoudigen en de lasten op arbeid te verlagen, de economische groei te bevorderen en zo meer mensen aan werk te helpen. Hier bovenop zijn nog enkele andere opties mogelijk, waaronder de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

  Door de recente decentralisaties vanuit het Rijk, is het aantal taken waar de gemeenten voor staan toegenomen, terwijl bij die verschuiving de financiële ruimte die gemeenten krijgen niet mee is ontwikkeld.

Een wezenlijke wijziging dan wel toevoeging van belastingsoorten kan vergaande gevolgen hebben voor de bestaande processen binnen BsGW en zelfs voor de kostenverdeelmethode.

- ***Normalisering rechtspositie ambtenaren***
  Op 2 februari 2014 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het initiatiefvoorstel Wet normalisering rechtspositie (WNRA). Op 8 november 2016 beslist de 1e kamer over dit wetsvoorstel. De ingangsdatum was voorzien op 1 januari 2018, maar wordt hoogstwaarschijnlijk uitgesteld naar 1 januari 2019.

  De belangrijkste gevolgen van het wetsvoorstel zijn, dat er een nieuwe (gewijzigde) Ambtenarenwet komt en dat de arbeidsrechtelijke (rechts)positie van ambtenaren gelijk wordt aan die van werknemers in het private bedrijfsleven.

  Ambtenaren zullen in de toekomst een arbeidsovereenkomst met hun werkgever gaan sluiten. Deze komt in de plaats van het huidige (eenzijdige) aanstellingsbesluit. Het wetsvoorstel heeft geen invloed op de huidige arbeidsvoorwaarden van ambtenaren. Ook heeft het wetsvoorstel geen invloed op pensioenregelingen van ambtenaren of het eigenrisicodragerschap van overheidswerkgevers voor de Werkloosheidswet. De benaming 'ambtenaar' zal niet verdwijnen. Tot slot zal de Ambtenarenwet – zij het aangepast – worden gehandhaafd. De behandeling van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren loopt op dit moment gelijk met de behandeling van de Wet Werk en Zekerheid. De voorgestelde wijzigingen in het wetsvoorstel Werk en Zekerheid gaan in beginsel ook gelden voor ambtenaren.

  Het effect van deze wet op de bedrijfsvoering van BsGW lijkt momenteel niet groot. BsGW volgt de totstandkoming van de uiteindelijke wet op de voet.

<u>Ontwikkelingen op het gebied van belastingheffing</u>

- ***Samenwerking / nieuwe deelnemers in BsGW***
  Schaalvergroting op het gebied van belastingheffing en invordering heeft zowel financieel als qua kwaliteit van de dienstverlening een heel direct effect. Er zijn 30 gemeenten en 2 waterschappen (per 1-1-2017 gefuseerd in Waterschap Limburg) onderdeel van de samenwerking. Slechts drie gemeenten in het werkgebied van BsGW zijn geen deelnemer. Eventuele groei heeft dan ook geen groot toekomstig (financieel) effect voor de zittende deelnemers.

- ***Focus op stabilisatie en kwaliteit***
  Door het bestuur is het standpunt ingenomen dat tot 2018 de focus is gericht op verdere opbouw en uitbouw van de BsGW-organisatie. Vanaf 2018 ligt de focus meer op stabilisatie en optimalisatie en verdere doorontwikkeling van kwaliteitsbeheer en de borging van alle afspraken met de nieuwe collegae en het opgewekte vertrouwen.

  De beleidskaders voor informatiebeveiliging, informatievoorzieningen en kwaliteit worden opgesteld en vertaald in concrete plannen. Het werken onder architectuur is geïntroduceerd binnen BsGW. Een bij de bedrijfsdoelstellingen passende procesinrichting en informatievoorziening kan alleen ontstaan als er bewust wordt toegewerkt naar een gezamenlijk beeld van hoe die eruit moet gaan zien. Voor de kwaliteitsborging en verantwoording aan de deelnemers wordt het kwaliteitssysteem ISAE3402 geïmplementeerd dat inzicht geeft in zowel het bestaan als de werking van de kwaliteitsborging binnen BsGW.

- ***Unie van Waterschappen: onderzoek houdbaarheid belastingstelsel***
  Een commissie van de Unie van Waterschappen onderzoekt of het huidige belastingstelsel van de waterschappen op de middellange termijn houdbaar is en zal medio 2017 het

17-3-2017 11880

eindrapport en bijbehorende voorstellen opleveren. Tevens wordt de toekomst van kwijtschelding daarbij onderzocht. Landelijk is de trend zichtbaar dat het aantal huishoudens dat kwijtschelding aanvraagt en krijgt toegekend toeneemt. Dit leidt tot een steeds grotere last bij een beperkt aantal belastingplichtigen.

- ***Uitholling (gemeentelijke) belastingcapaciteit door ruimere uitleg vrijstellingen***
  Als gevolg van jurisprudentie wordt er in de rechtspraak een steeds ruimere uitleg gegeven aan vrijstellingen. Het betreft met name de uitleg inzake de vrijstellingen met betrekking tot de onroerende zaakbelasting (OZB) zoals woondelenvrijstelling bij verpleeg- en verzorgingshuizen en recreatieparken, werktuigenvrijstelling bij ziekenhuizen, vrijstelling bodemverontreiniging. Door de ruimere uitleg daalt de grondslag (WOZ-waarden) voor deze heffingen, of vervalt deze zelfs geheel.

  De steeds ruimere uitleg van vrijstellingen leidt tot uitholling van de gemeentelijke belastingcapaciteit en daarmee tot een steeds grotere last bij een beperkt aantal belastingplichtigen. De VNG beraadt zich op actie richting de wetgever.

Overige ontwikkelingen

- ***Indexering***
  Wanneer de indexering meer stijgt dan de in begroting opgenomen indexering, is voor deze meerkosten geen dekking opgenomen in de begroting 2018.

- ***Tijdelijke kosten toetreding Libel-gemeenten vervallen vanaf 2018***
  Bestuurlijk is overeengekomen (d.d. 26-06-2013) dat de Libel-partijen plus alle in 2013 deelnemende partijen in BsGW gedurende vier jaar bijdragen in de tijdelijke (project)kosten met betrekking tot de toetreding van de LiBel-gemeenten.

  Deze totale bijdrage in de tijdelijke kosten LiBel bedraagt van 2014 tot en met 2017 in totaal € 2.686.766,- per jaar. De bruto-bijdragen van de deelnemers dalen vanaf 2018 hierdoor *nominaal* met:

Jaarlijkse tijdelijke kosten toetreders 2014 (LIBEL) periode 2014-2017	
Waterschap Roer en Overmaas	485.161
Waterschap Peel en Maasvallei	278.815
Gemeente Venlo	309.275
Gemeente Bergen	27.953
Gemeente Nederweert	35.634
Gemeente Roermond	123.496
Gemeente Beek	36.154
Gemeente Leudal	75.124
Gemeente Nuth	33.630
Gemeente Maasgouw	52.035
Gemeente Echt-Susteren	70.228
Gemeente Roerdalen	46.004
Gemeente Peel en Maas	91.499
Gemeente Stein	53.007
GR Parkstad (GBRD)	415.406
Gemeente Maastricht	213.547
Gemeente Sittard-Geleen	339.797
Totaal bijdragen	**2.686.765**

Ontwikkelingen bedrijfsvoering BsGW

Er zijn een aantal interne en externe ontwikkelingen met een verplicht karakter te voorzien die een majeure impact hebben op de bedrijfsvoering van BsGW. De interne processen en informatievoorziening van BsGW dienen op deze ontwikkelingen afgestemd te worden. Om deze omslag te kunnen realiseren BsGW heeft dit vormgegeven in een aantal samengestelde projecten met een totale doorlooptijd van 5 jaar (2016-2020).

Het *Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-overheid (NUP)* heeft tot doel een compacte, efficiënte overheid te realiseren met hoogwaardige dienstverlening. Digitalisering is een vereiste en het digitale kanaal is het voorkeurskanaal. In dit kader zijn een aantal overheidsbrede voorzieningen gerealiseerd voor de basisregistraties, gegevensuitwisseling, digitale dienstverlening en de authenticatievoorzieningen (zoals DigiD). Deze voorzieningen worden in het kader van de *Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020* doorontwikkeld tot de *Generieke Digitale Infrastructuur* van de overheid (GDI).

BsGW implementeert de voorzieningen van de GDI binnen haar informatievoorziening om het elektronische verkeer tussen de overheid (waaronder de deelnemers van BsGW), burgers en bedrijven op een efficiënte en effectieve wijze mogelijk te maken. BsGW sluit aan bij in de praktijk bewezen oplossingen. De prioriteiten voor BsGW liggen bij:

- Het optimaal integreren van de Persoonlijke Internet Pagina (PIP) van BsGW met MijnOverheid. MijnOverheid is wettelijk geborgde poort naar de overheid en biedt voor BsGW de optimale mogelijkheid tot kanaalsturing.
- Aansluiten en werken volgens het stelsel van basisregistraties volgens het principe "gebruik basisregistraties tenzij". Het masterplan Basisgegevens in de toekomst kadert binnen BsGW de omslag in werken, denken en ICT-voorzieningen door een aantal projecten die momenteel worden uitgevoerd.

Het werken onder architectuur is binnen BsGW geïntroduceerd om te borgen dat de doorontwikkeling van organisatie, processen en informatievoorziening in lijn met elkaar zal plaatsvinden.

De Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020 vult met de *Generieke Digitale Infrastructuur* de randvoorwaarden in voor standaardisatie van werkprocessen, ketensamenwerking en eenmalige inwinning en meervoudig gebruik van gegevens. BsGW kan in dit kader een optimale informatievoorziening beschikbaar stellen aan deelnemende waterschappen en gemeenten. Deze ontwikkeling past volledig binnen de visie van de rijksoverheid om hergebruik van openbare overheidsinformatie actief te bevorderen: open data. Daarnaast komt BsGW tegenmoet aan groeiende informatiebehoefte van de deelnemers. In 2016 is hiervoor onder andere een onderzoek afgerond naar de evaluatie van het relatiebeheer.

De bestuurlijk vastgestelde *toekomstvisie WOZ-waardering* zal in het licht van *Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020* ingevuld worden door de stroomlijning van de informatievoorziening (BAG+) met de ketenpartners (gemeenten en samenwerkingsverbanden voor GEO/basisregistraties) geënt op het stelsel van basisregistraties.

Naar de huidige inzichten wordt er van uitgegaan dat het MeerjarenInvesteringsPlan (MIP) voldoende dekking biedt voor de uitgaven van deze (investerings)projecten. De projecten hebben een totale doorlooptijd van 5 jaar (2016-2020).

Ter verduidelijking volgt een nadere toelichting op de hierboven genoemde interne en externe ontwikkelingen:

17-3-2017 11880

- ***Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-overheid (NUP).***
  Het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-Overheid (NUP) heeft als doel het snel en vlekkeloos uit kunnen wisselen van informatie door overheden, zodat de dienstverlening aan burgers en bedrijven beter wordt. NUP omvat 19 basisvoorzieningen, die randvoorwaardelijk zijn voor de realisatie van de eOverheid. Genoemd worden onder meer webrichtlijnen, DigiD, BSN, MijnOverheid, Basisregistraties en informatie-uitwisselingsstandaarden. Met het afronden van de programma's i-NUP en Operatie NUP is een groot gedeelte van de i-NUP-basisinfrastructuur implementeerbaar gemaakt en is het merendeel van de aansluitingen gerealiseerd. Daarmee vormt het de opmaat naar een Generieke Digitale Infrastructuur (GDI) als onderdeel van de *Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020.*

- ***Overheidsbrede visie op dienstverlening 2020.***
  In 2010 hebben de gezamenlijke overheden onder de benaming 'dienstverlening: samen doen' een overheidsbrede visie op dienstverlening vastgesteld. Daarin zijn zes ambities geformuleerd waaraan de dienstverlening in 2020 moet voldoen:
  1. Digitale zelfservice waar het kan, persoonlijk waar het moet
  2. Lichte ondersteuning waar het kan, intensieve ondersteuning waar het moet (maatwerkdienstverlening)
  3. Van zorgen voor naar zorgen dat
  4. Alle overheidszaken goed en betrouwbaar geregeld via mijn overheid.nl'
  5. Eén overheid, één basis infrastructuur
  6. Van organisaties naar organiseren

  In het programma digitaal 2018 draagt bij aan deze bredere ambities voor de overheidsbrede dienstverlening. Om een compacte, efficiënte overheid te realiseren met hoogwaardige dienstverlening, is digitalisering een vereiste en is het digitale kanaal het voorkeurskanaal. De uiteindelijke doelstelling voor 2018 is dat bedrijven en burgers uiterlijk in 2018 zaken die ze met de overheid doen, digitaal kunnen afhandelen.

- ***Open data***
  Open data heeft betrekking op het ontsluiten van openbare overheidsinformatie via internet en daarmee wordt het hergebruik van overheidsinformatie vergroot. Het gaat om bij de overheid berustende informatie gegenereerd of verzameld is in het kader van de uitvoering van een overheidstaak. In Nederland bepaalt de Wob welke informatie openbaar is. Belangrijke randvoorwaarde wordt gevormd door de wet en regelgeving omtrent privacy en informatiebeveiliging.

- ***Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)***
  De Generieke Digitale Infrastructuur van de overheid (GDI) het geheel van voorzieningen voor overheden, burgers en bedrijfsleven dat de digitalisering van de overheid faciliteert. Het bestaat uit standaarden, producten en voorzieningen die gezamenlijk gebruikt worden door alle overheden, vele publieke organisaties en in een aantal gevallen door private partijen. Hierbij valt te denken aan de basisregistraties, de voorzieningen voor gegevensuitwisselingen en de authenticatievoorzieningen (zoals DigiD).

  De voorzieningen die in het kader van NUP zijn ontwikkeld vormen de basis en worden als Generieke Digitale Infrastructuur doorontwikkeld. Genoemd worden onder meer de identificatie en authenticatie voorzieningen DigiD en Idensys, de dienstverleningsvoorzieningen waaronder MijnOverheid en Overheid.nl, de Basisregistraties en informatie-uitwisselingsstandaarden.

- ***Stelsel van basisregistraties***

Een basisregistratie is een door de overheid officieel aangewezen registratie met daarin gegevens van hoogwaardige kwaliteit, die door alle overheidsinstellingen verplicht en zonder nader onderzoek, worden gebruikt bij de uitvoering van publiekrechtelijke taken. Basisregistraties bevatten authentieke en niet-authentieke gegevens. Het verplicht gebruik door overheidsinstellingen geldt voor de authentieke gegevens in een basisregistratie. In de wet van een basisregistratie ligt vast welke gegevens authentiek zijn. Bij het gebruik van de gegevens is de privacy van de burger gewaarborgd.

Er zijn 12 basisregistraties. BsGW is bronhouder voor de basisregistratie WOZ (Waardering onroerende zaken). Van de voor BsGW relevante overige basisregistraties is BsGW afnemer: GBA (persoonsregistratie), BRK (kadastrale registratie), het Handelsregister (bedrijvenregistratie), BAG (basisregistraties adressen en gebouwen) en BRP (basisregistratie personen en niet ingezetenen).

- ***MijnOverheid***
  MijnOverheid is de persoonlijke website van burgers voor overheidszaken. MijnOverheid biedt de burger toegang tot zijn of haar digitale post, persoonlijke gegevens en lopende zaken bij steeds meer overheidsdiensten, zoals de Belastingdienst, Kadaster, RDW, SVB, UWV en gemeenten. De Wet elektronisch berichtenverkeer die per 1 november 2015 in werking is getreden, stelt de Belastingdienst in staat om al het berichtenverkeer met belastingplichtigen te digitaliseren. Als gevolg daarvan stuurt de Belastingdienst vanaf die datum steeds meer post alleen nog digitaal, via de Berichtenbox van MijnOverheid.

  De ambitie van de overheid om massaal digitaal te communiceren met burgers en bedrijven is wat getemperd doordat de wetgeving om het digitale berichtenverkeer voor de gehele overheid verplicht te maken (in ieder geval voorlopig) geen doorgang vindt. Bij de aanslagoplegging 2015 maakte 9% van de burgers gebruik van MijnOverheid, bij de aanslagoplegging 2016 was dit 23% per 1 november 2016 is dit 36%. De verwachting is dat deze groei de komende tijd voortzet.

- ***Masterplan Basisgegevens in de toekomst BsGW***
  Er zijn verschillende ontwikkelingen die hun weerslag zullen hebben op het gebruik en beheer van basisgegevens in brede zin binnen BsGW. Het stelsel van basisregistraties krijgt definitief vorm en de implementatie van verschillende basisregistraties is in volle gang. Naast de realisatie van de technische aansluiting zal het principe "gebruik van basisregistraties tenzij" in het werken en denken van BsGW ingebed moeten worden. Daarnaast stellen de deelnemende waterschappen en gemeenten hogere eisen aan de beschikbaarstelling van gegevens die bij BsGW worden verzameld en gecreëerd. De groei van BsGW maakt dat steeds meer gemeenten afhankelijk zijn van BsGW. De over en weer beschikbaarstelling van gegevens dient beheerst en geborgd te worden. Dit vraagt om een professionalisering van het gegevensbeheer en gegevensmanagement.

  De door het bestuur vastgestelde visie omtrent WOZ-waardering in de toekomst beschouwt de integrale vastgoed registratie als randvoorwaardelijk voor het optimaliseren van het WOZ-Waarderingsproces. BsGW heeft rekening te houden met de ontwikkeling van de samenwerkingsverbanden die de Geo-georiënteerde basisregistraties uitvoeren. De doelstelling van de integrale vastgoedregistratie, het ontdubbelen van werk en optimaliseren van de WOZ-waardering kan gerealiseerd worden door het inrichten van de informatievoorziening met de ketenpartners (gemeenten en samenwerkingsverbanden voor GEO/basisregistraties) opdat de benodigde BAG+ gegevens aan BsGW geleverd worden.

  Ook de positie van BsGW als centraal informatievoorzieningspunt van en voor de deelnemers is een thema. Open data en aanscherping van de privacy wetgeving zijn tegengestelde ontwikkelingen waar aan voldaan moet worden.

17-3-2017 11880

Al deze ontwikkelingen hebben hun weerslag op de werkprocessen van BsGW. Uit het oogpunt van strategisch HRM-beleid is een opleidingsacademie BsGW ingericht die de medewerkers van BsGW continue traint en ontwikkelt.

3 Kostenreductiemogelijkheden

BsGW is continu op zoek naar mogelijkheden voor het verder verlagen van de kosten voor de deelnemers. Net als bij de ontwikkelingen in het vorige hoofdstuk, wordt ook bij de kostenreductiemogelijkheden onderscheid gemaakt in twee categorieën.

1. Zekere kostenreductiemogelijkheden
   De financiële uitkomsten van deze kostenreductiemogelijkheden zijn zeker en/of geformaliseerd via een bestuursbesluit.
2. Mogelijke kostenreductiemogelijkheden
   Kostenreducties die een beleidswijziging en dus een bestuursbesluit vereisen, zijn niet meegenomen in de kadernota. Zij zullen pas na formele besluitvorming worden meegenomen in de begroting.

3.1 Zekere kostenreductiemogelijkheden

Wanneer de uitkomst van een kostenreductiemogelijkheid zeker is of wanneer hiervoor een bestuursbesluit is genomen, wordt deze verwerkt en meegenomen in de begroting. In de kadernota 2018 zijn (vooralsnog) geen zekere kostenreducties opgenomen.

3.2 Mogelijke kostenreductiemogelijkheden

- *Kanaalsturing klantcontacten*
  Tijdens de themadiscussie met het bestuur in 2012 over het toepassen van kanaalsturingsmogelijkheden en de mogelijke gevolgen daarvan, is besloten een nader onderzoek in te stellen naar de effecten (besparingsmogelijkheden en gevolgen voor klanttevredenheid) voor het aanpassen openingstijden KlantContactCentrum (KCC). Gezien de ontwikkelingen op gebied van digitalisering, MijnOverheid, wordt het digitale kanaal het voorkeurskanaal en is dit onderzoek op dit moment veel minder relevant. In afwachting van de gevolgen die voortvloeien uit de ontwikkelingen op het gebied van MijnOverheid, wordt dit onderzoek vooralsnog niet uitgevoerd.

- *MijnOverheid*
  MijnOverheid is de persoonlijke website van burgers voor overheidszaken. MijnOverheid biedt de burger toegang tot zijn of haar post, persoonlijke gegevens en lopende zaken bij steeds meer overheidsdiensten, zoals de Belastingdienst, Kadaster, RDW, SVB, UWV en gemeenten. BsGW is eind 2014 aangesloten op MijnOverheid. Vanaf begin 2015 kunnen gegevens als aanslagbiljet of taxatieverslag – naast de persoonlijke pagina op de site van BsGW - ook hier worden opgevraagd en ingezien.

  De burger kan daarnaast op MijnOverheid er voor kiezen om de aanslagen en overige berichten van BsGW voortaan alleen nog digitaal te ontvangen. Hier is bij de aanslagoplegging 2015 maar mondjesmaat (9%) gebruik van gemaakt. Bij de aanslagoplegging 2016 was dit 23% en inmiddels- eind 2016 – is dit opgelopen tot 36%. Afhankelijk van de bereidheid van de burgers om over te stappen van papieren post naar digitaal, zal het effect (vanaf de aanslagoplegging 2017) zeker merkbaar zijn en aanzienlijke invloed hebben op de werkprocessen van BsGW.

- *Interactieve voormelding WOZ*
  Eind 2014 heeft BsGW de interactieve voormelding ingevoerd. Doel hiervan was om de acceptatie van de WOZ bij de burger te vergroten, de kwaliteit van de basisgegevens te verbeteren en het aantal bezwaren te verlagen en hierdoor kosten te besparen. Daarnaast

17-3-2017 11880

voldoet BsGW hiermee meteen aan de eis van de waarderingskamer om jaarlijks 20% van het objectenbestand te controleren.

De interactieve voormelding WOZ zal verder worden doorontwikkeld.

3.3 Effecten toekomstige toetreders

Omdat BsGW geen invloed heeft op het instappen en de effecten niet bij alle instappers hetzelfde zijn, kan geen betrouwbare inschatting worden gemaakt van eventuele effecten van nieuwe toetreders in de toekomst. De mogelijke groei in 2018 van BsGW – en daarmee het financiële effect voor de huidige deelnemers - is gering, rekening houdend met het feit dat slechts drie gemeenten binnen Limburg niet zijn toegetreden tot BsGW.

4 Investeringen

MIP 2018 (2019-2022) BsGW (bedragen x 1.000)	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020	Jaar 2021	Jaar 2022	Totaal 2018-2022
Innovatie en Procesoptimalisatie	300	300	300	300	300	1.500
Totaal BsGW	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	**1.500**

Voor het jaar 2018 is in het MeerjarenInvesteringsProgramma (MIP) 2018-2022 een krediet voor innovatie en procesoptimalisatie opgenomen. In het laatste kwartaal van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, benoemt BsGW de deelprojecten voor het investeringskrediet 2018.

17-3-2017 11880

5 Weerstandsvermogen en risico's

Bestuurlijk is de voorkeur uitgesproken het weerstandsvermogen van BsGW zo bescheiden mogelijk, doch wel realistisch, te laten zijn. Operationele risico's moeten door BsGW zelf kunnen worden opgevangen, zonder te hoeven terugvallen op de deelnemers. Het benodigde weerstandsvermogen is conform besluitvorming bij de verzelfstandiging van BsGW, gebaseerd op een risicoanalyse volgens de beproefde systematiek van de gemeente Venlo. De founding fathers WRO, WPM en de gemeente Venlo hebben het weerstandsvermogen in 2011 opgebouwd door een bodemstorting van € 385.000, -. Een en ander is vastgelegd in het bestuursdocument bij oprichting en als zodanig vastgesteld door de drie founding fathers.

De risicoanalyse zal jaarlijks worden uitgevoerd zodat bepaald kan worden of het berekende weerstandsvermogen toereikend is. Voor de begroting 2018 zal BsGW eind 2016 / begin 2017 opnieuw een risicoanalyse uitvoeren. De uitkomst hiervan is onderdeel van de begroting 2018.

6 Verdeelsleutels

Kostenverdeelmethode
De processen voor waterschappen en gemeenten overlappen elkaar in grote mate en de benodigde basisgegevens worden gelijktijdig voor alle deelnemers opgebouwd. Omdat BsGW de processen voor alle belastingsoorten integraal uitvoert, zijn de daarmee samenhangende kosten zodanig met elkaar verweven dat kosten niet per belastingsoort gedifferentieerd kunnen worden. De uitvoeringskosten van de productieprocessen worden om die reden toegerekend aan eenduidige, herkenbare hoofdprocessen, overeenkomstig de organisatieopzet van BsGW.

BsGW heeft haar processen uitgedrukt in 4 primaire producten van dienstverlening: Gegevensbeheer en heffen, Waarderen, Innen, Klantzaken. De verdeling van deze kosten over de deelnemers gebeurt hierna met behulp van eenheidstarieven per product van dienstverlening.

De kosten van de activiteiten en processen op BsGW-niveau die dienen ter ondersteuning van de organisatie als geheel (zoals ICT, de ondersteuning van het personeel en de ontwikkeling van BsGW) worden eveneens als apart product inzichtelijk gemaakt. Deze kosten zijn, zonder arbitraire verdeelsleutels, niet te splitsen naar de primaire processen en worden daarom verdeeld naar rato van het aandeel dat de deelnemers hebben in de kosten van de (sub)producten.

Wanneer belastingsoorten die afwijken van de standaardbelastingsoorten van BsGW (de zogenaamde exoten) worden ingebracht in de samenwerking, wordt via een (financiële) analyse bepaald of de gangbare methode van kostenverdeling van toepassing kan zijn, of dat de kosten apart doorberekend kan worden. Sinds 2014 kent BsGW daarom 1 sub-product (exoot): Parkeerbelasting.

Fixeren productieaantallen ten behoeve van vaststellen verdeelsleutels
De verdeelsleutels voor de kosten van de primaire processen zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers: bruto-aanslagbiljetten, aanslagregels, gemeentelijke WOZ-objecten en klantcontacten. De niet-reguliere belastingsoort Parkeerheffing wordt apart met de deelnemers afgerekend. Als verdeelsleutel geldt hierbij het aantal aanslagregels.

De bijdrage per deelnemer dient een bestendige lijn te laten zien. Een jaarlijks schommelende bijdrage is voor de deelnemers niet gewenst. En zou ook een verkeerde verwachting scheppen bij de toetredingsvoorstellen over de te betalen bijdrage en per saldo te behalen voordeel in de toekomst. Afgesproken is de aantallen die als verdeelsleutels gehanteerd worden bij de bijdragebepaling, als ook de opzet van de kostenverdeelmethode te fixeren. Alleen een wezenlijke, substantiële wijziging van belastingsoorten, kan invloed hebben op de opzet van de kostenverdeelmethode.

In de tabel in de bijlage worden de (bruto)productenaantallen per deelnemer weergegeven, zoals deze als verdeelsleutel zijn opgenomen in de kostenverdeelmethode.

17-3-2017 11880

7 Uitgangspunten

In de begroting 2018 en de meerjarenraming 2018-2022 wordt gerekend met de volgende uitgangspunten:

	Rekenuitgangspunten	2018	2019	2020	2021	2022
A	indexering salariskosten	2%	2%	2%	2%	2%
B	indexering goederen en diensten	1%	1%	1%	1%	1%
C	indexering opbrengsten	0%	0%	0%	0%	0%
D	rente kredieten / leningen lang	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
E	reserves en voorzieningen	jaarlijkse actualisering				
F	afschrijvingstermijn					
	automatisering	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar	5 jaar
	inventaris	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar	10 jaar
	immateriele activa	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar	< 5 jaar
G	onvoorzien	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%

A. Indexering salariskosten
Het gemiddelde percentage van de loonvoet overheidssector van zowel de afgelopen drie als vijf jaren bedraagt 1,9% (bron: Centraal PlanBureau). Voor de jaren 2018-2022 is rekening gehouden met een indexering van 2%.

B. Indexering goederen en diensten
In de begroting 2018 en de meerjarenraming 2018-2022 wordt rekening gehouden met een indexering van 1%, gebaseerd op de ontwikkeling van de ConsumentenPrijsIndex van de afgelopen jaren volgens het Centraal PlanBureau.

C. Indexering opbrengsten
De opbrengsten van BsGW worden niet geïndexeerd. De bankrente, opbrengst vervolgingskosten en invorderingsrente worden realistisch geraamd.

D. Rente kredieten/leningen lang
Investeringen worden afgedekt via financiering gelijk aan het afschrijvingstermijn, meestal 5 jaar. Voor de jaren 2018-2022 wordt een interne rekenrente van 2,5% gehanteerd.

E. Reserves en voorzieningen
Jaarlijks wordt op basis van de risicoanalyse het benodigde weerstandsvermogen berekend. Op basis hiervan wordt het al gevormde vermogen aangevuld of afgeroomd.
Voor voorzieningen geldt een jaarlijkse actualisering van doel en benodigde omvang.

F. Afschrijvingstermijn
Voor activa die gedurende het lopende jaar in gebruik worden genomen, start de afschrijvingsperiode 1 januari van het jaar erop.

G. Onvoorzien
Het budget onvoorzien wordt gesteld op 0,4% van het bruto-begrotingstotaal.

Formatieplan

Onderstaande tabel toont het formatieplan van BsGW in periode 2011 – 2022.

Formatie in historisch perspectief	2011	2012	2013	2014	2015	2016 - 2018		MJR 2019-2022	
Startformatie BsGW	**77,0**	**77,0**							
Integratie WOZ-waardebepaling Venlo		5,1							
Toetreders 2012		3,5							
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**85,6**						
Toetreders 2013			19,1						
Parkeerbelasting			2,5						
Inbesteding taken			16,0						
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**123,3**					
Toetreders 2014, 1 biljet				23,0					
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**146,3**				
Toetreders 2015					13,8				
Formatie BsGW	**77,0**	**85,6**	**123,3**	**146,3**	**160,1**	**160,1**	**160,1**	**160,1**	**160,1**

In 2015 stijgt de formatie van BsGW naar 160,1 fte. In de Kadernota 2018 wordt geen rekening gehouden met eventuele toekomstige nieuwe toetreders dan wel nieuwe belastingen. Het formatieplan blijft daarom op het niveau van 2015 met 160,1 fte.

Vooralsnog raakt de per 1-1-2017 ingaande stimuleringsregeling om minder te gaan werken voor medewerkers vanaf 57 jaar (paragraaf 2.1), de eigen formatie niet. Per 1-1-2014 heeft BsGW conform bestuurlijke afspraak 18,8 fte extra overgenomen van de Libel-partijen, naast de formatie van BsGW ad 160,1 fte. Per 1-1-2016 resteerde hiervan nog 15,3 fte. Via de stimuleringsregeling kan een versnelde invulling aan de bestuurlijke afspraken omtrent instroom van deze fte worden gerealiseerd. De stimuleringsmaatregel wordt voor BsGW budgettair neutraal uitgevoerd.

17-3-2017 11880

8 Financieel (meerjaren)perspectief

BsGW heeft zich gecommitteerd aan een taakstellende kostenreductie van 10% in de eerste 5 jaar na de verzelfstandiging en zal daarom de kostenindexering van gemiddeld 2% per jaar niet doorrekenen aan de deelnemers.

In de begroting 2011 is berekend dat de taakstellende kostenreductie voor de jaren 2012-2016 jaarlijks € 179.000, - is. Over een periode van 5 jaren betekent dit een totale taakstellende kostenreductie van € 895.000, -. Door nieuwe toetreders zijn de totale netto-kosten van BsGW gestegen. Ook voor kostenindexering over deze extra netto-kosten geldt dat BsGW deze niet doorberekent in de bijdragen van de deelnemers.

Zoals eerder vermeld worden alleen de financiële consequenties van zekere ontwikkelingen en bestuursbesluiten in de begroting meegenomen. Tijdens het begrotingstraject 2011 heeft BsGW een kostenreductieprogramma doorgevoerd en zijn de opbrengsten (met name opbrengst vervolgingskosten) verhoogd, waardoor de netto kosten van de startbegroting 2011 zijn verlaagd met € 1,171 miljoen. Door nieuwe inzichten op bepaalde onderdelen zijn in de begrotingsronde van 2012 de netto lasten voor 2012 verder verlaagd met € 66.000, -, met een blijvend effect voor de jaren daarna. Hierdoor heeft BsGW in 2011 en 2012 de netto kosten in totaal verlaagd met € 1,237 miljoen.

In 2012 zijn de gemeenten Bergen en Nederweert toegetreden tot BsGW waardoor de bijdragen van de deelnemers met € 229 duizend daalden ten opzichte van de oorspronkelijke bijdragen.

In 2013 zijn de gemeenten Roermond, Beek, Leudal, Nuth, Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen en Peel & Maas toegetreden waardoor de bijdragen van de op dat moment vijf zittende deelnemers plus de acht toetredende gemeenten vanaf 2014 dalen met € 1,485 miljoen.

In 2014 zijn de gemeenten Stein, Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Onderbanken, Simpelveld, Voerendaal, Maastricht en Sittard-Geleen toegetreden. Het totale jaarlijkse schaalvoordeel wat hier mee gemoeid is bedraagt voor de zittende deelnemers plus de gemeente Stein € 2,739 miljoen. Het totale structurele schaalvoordeel als gevolg van de toetreding van de Libel-partijen ad € 2,6 miljoen wordt in de jaren 2014-2017 ingezet ter dekking van de implementatiekosten van de Libel-gemeenten.

Per 1-1-2015 zijn de gemeenten Weert, Eijsden-Margraten, Schinnen, Valkenburg aan de Geul, Meerssen, Vaals, Gulpen-Wittem, Beesel, Gennep en Kerkrade toegetreden. Het jaarlijkse totale schaalvoordeel door toetreding van deze 10 gemeenten bedraagt € 1,182 miljoen. Dit structurele schaalvoordeel wordt ingezet ter tegemoetkoming van de frictiekosten van de 10 toetreders, ter dekking van de implementatiekosten van deze 10 gemeenten plus de (voorlopige) voorziening proceskosten.

Voor 2016 zijn de netto-kosten van BsGW met € 10.000,- gedaald ten opzichte van de netto-kosten 2015. Dit komt doordat het rekenuitgangspunt voor het rentepercentage op kredieten en (kasgeld)leningen in de begroting 2016 en meerjarenraming 2016-2020 is verlaagd van 4,5% naar 2,5%.

Bij het vaststellen van de kadernota 2017 is bestuurlijk overeengekomen dat ook voor het jaar 2017 geen extra kosten in de begroting 2017 opgenomen worden. De verwachte indexering is niet doorberekend in de bijdrage aan de deelnemers.

Dit betekent dat de totale, cumulatieve verlaging van de netto-kosten van BsGW vanaf 2011 oploopt tot € 8,455 miljoen in 2017. Dit beeld is in de navolgende tabel weergegeven.

Kostenreductie (bedragen x 1000)	**Begroting**							**Totaal**
	2011	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**reductie**
Taakstellende kostenreductie (2%)		179	179	179	179	179	179	1.074
Extra 2% door nieuwe toetreders			25	103	121	121	121	491
Schaalvoordeel toetreders 2012		229						229
Schaalvoordeel toetreders 2013			888	597				1.485
Schaalvoordeel toetreders 2014				2.665	75			2.739
Schaalvoordeel toetreders 2015					1.182			1.182
Extra kostenreductie	1.171	66				10	9	1.256
Totale kostenreductie	**1.171**	**474**	**1.092**	**3.543**	**1.557**	**310**	**309**	**8.455**

In onderstaande tabel worden de financiële gevolgen van de bovengenoemde netto kostenreducties plus de inmiddels vastgestelde begrotingswijzigingen zichtbaar gemaakt in relatie tot de ontwikkeling van de totale bijdrage van de deelnemers.

Ontwikkeling totaal bijdrage deelnemers	**Effect op netto kosten**		**Ontwikkeling**
	toename	**afname**	**Bijdrage**
Vastgestelde bijdrage 2010 unit WH - WBL			**€ 10.012.490**
Verschuiving WOZ-bijdrage waterschappen		€ 1.596.303	
Netto kosten 2010			**€ 8.416.187**
Verlaging netto kosten 2011		€ 1.170.687	
Vastgestelde bijdragen 2011			**€ 7.245.500**
Verlaging netto kosten 2012		€ 65.500	
Vastgestelde bijdragen 2012			**€ 7.180.000**
Overheveling WOZ-waarderingstaken Venlo	€ 603.029		
Toetreders 2012	€ 516.479		
Schaaleffecten toetreders 2012 op netto kosten BsGW		€ 228.508	
Vastgestelde bijdragen 2012 na begr.wijz.	**€ 1.119.508**	**€ 228.508**	**€ 8.071.000**
Toetreders 2013	€ 4.028.268		
Uitvoering parkeerbelasting	€ 342.176		
Schaaleffecten toetreders 2013 op netto kosten BsGW		€ 1.485.150	
Vastgestelde bijdrage 2013 na begr. wijz.	**€ 4.370.444**	**€ 1.485.150**	**€ 10.956.294**
Toetreders 2014 plus 1-biljet	€ 4.914.901		
Schaaleffecten toetreders 2014 op netto kosten BsGW		€ 2.739.024	
Vastgestelde bijdrage 2014 na begr. wijz.	**€ 4.914.901**	**€ 2.739.024**	**€ 13.132.170**
Toetreders 2015	€ 2.417.248		
Schaaleffecten toetreders 2015 op netto kosten BsGW		€ 951.499	
Vastgestelde bijdrage 2015 na begr. wijz.	**€ 2.417.248**	**€ 951.499**	**€ 14.597.919**
Lagere rentekosten lening		€ 10.110	
Vastgestelde bijdragen 2016	**€ -**	**€ 10.110**	**€ 14.587.809**
Indexering salarissen in inflatie niet doorberekenen	€ 309.000	€ 309.000	
Vastgestelde bijdragen 2017	**€ 309.000**	**€ 309.000**	**€ 14.587.809**

17-3-2017 11880

Financiële effecten kadernota 2018
Bestuurlijk uitgangspunt bij de oprichting van BsGW: de bijdragen van de deelnemers in BsGW zullen van 2012 tot en met 2016 niet stijgen als gevolg van de taakstelling. Ook voor het jaar 2017 is bestuurlijk besloten om geen indexering door te berekenen naar de deelnemers. Vanaf 2018 wordt de indexering op de begrote kosten doorberekend aan de deelnemers.

De basis voor de begroting 2018 is de jaarschijf 2018 uit de begroting 2017 en meerjarenraming 2017-2021. Hierin is rekening gehouden met kostenindexering **ad € 285** duizend.

De huisvestingskosten voor het nieuwe kantoorpand van BsGW aan de Kerkeveldlaan 2 zijn conform bestuursvoorstel begroot **op € 639 duizend (prijspeil 2016).** Gezien de reeds afgesloten huisvestingsovereenkomsten en -opdrachten zullen de totale werkelijke huisvestingskosten hier niet van afwijken. Dit is **€ 28 duizend lager dan de huisvestingskosten** van het voormalige kantoorpand.

Per saldo stijgen de netto-kosten 2018, en daarmee ook de bijdragen van de deelnemers, met **€** 257 duizend ten opzichte van de initiële begroting 2017 en meerjarenraming 2017-2021 weergegeven. Daarnaast dalen de bruto-**bijdragen met € 2,687** miljoen aangezien vanaf 2018 de tijdelijke bijdragen in de (project)kosten inzake de toetreding van de Libel-gemeenten ad vervallen.

Afhankelijk van de bestuurlijk vast te stellen kaders voor bedrijfsvoering, kunnen de netto kosten voor de begroting 2018 wijzigen. In de volgende tabel worden de ontwikkelingen en kostenreducties voor 2018 weergegeven, waar mogelijk zijn de financiële effecten hiervan gekwantificeerd.

Ontwikkelingen en kostenreducties kadernota 2018	**Effect op netto kosten 2018**	
	toename	**afname**
Zekere ontwikkelingen		
- Indexering salarissen en inflatie	€ 285.000,-	
- Venootschapsbelasting overheidsondernemingen	nihil	
Zekere kostenreducties		
- Huisvestingskosten (prijspeil)		€ 28.000,-
Mogelijke ontwikkelingen		
- CAO stijging met meer dan 2%	onbekend	
- Proceskosten	€ 480-780.000,-	
- Gebruik WOZ-waarde maximale huurprijs / WWS	onbekend	
- Verruiming gemeentelijk belastinggebied	onbekend	onbekend
- Normalisering rechtspositie ambtenaren	nihil	
- Samenwerking / nieuwe deelnemers		nihil
- Inflatie stijging met meer dan 1,5%	onbekend	
- Tijdelijke bijdragen in de projectkosten implementatie Libel vervallen vanaf 2018		2,687 mln tijdelijke bijdragen vanaf 2018
- Bedrijfsvoering BsGW:	kostenneutraal	kostenneutraal
- Overheidsbrede visie dienstverlening 2020		
- Generieke digitale infrstructuur		
- MijnOverheid		
- Stelsel basisregistraties		
- Open data: BsGW als centraal informatiepunt		
- Masterplan Basisgegevens toekomst BsGW		
Mogelijke kostenreducties		
- MijnOverheid		onbekend
- Interactieve voormelding WOZ		< proceskosten

9 Niet-reguliere bedrijfsvoering

De afspraken met betrekking tot het in 2013 gestarte implementatieproject van de gemeenten Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Onderbanken, Simpelveld, Voerendaal, Maastricht en Sittard-Geleen, met de looptijd tot maximaal eind 2017, plus het in 2014 gestarte traject overname extra fte Libel-partijen, met de looptijd tot maximaal 2022, behoren niet tot de reguliere begroting van BsGW en zijn daarom niet opgenomen in deze kadernota.

17-3-2017 11880

Bijlage 1: producten-aantallen

Productiegetallen	Gemeente Beek	Gemeente Beesel	Gemeente Bergen
Aantal aanslagregels	31.000	26.850	24.650
Aantal WOZ-objecten	8.250	7.630	6.500
Aantal aanslagbiljetten	15.000	8.300	9.100
Aantal klantcontacten	3.442	2.833	2.800

Productiegetallen	Gemeente Brunssum	Gemeente Echt-Susteren	Gemeente Eijsden-Margraten
Aantal aanslagregels	65.100	52.000	108.150
Aantal WOZ-objecten	16.350	17.500	13.250
Aantal aanslagbiljetten	18.800	14.000	50.300
Aantal klantcontacten	6.073	6.698	5.217

Productiegetallen	Gemeente Gennep	Gemeente Gulpen-Wittem	Gemeente Heerlen
Aantal aanslagregels	45.450	25.200	209.000
Aantal WOZ-objecten	8.500	7.750	54.700
Aantal aanslagbiljetten	14.850	7.500	59.500
Aantal klantcontacten	3.595	3.012	18.515

Productiegetallen	Gemeente Kerkrade	Gemeente Landgraaf	Gemeente Leudal
Aantal aanslagregels	147.100	80.300	50.500
Aantal WOZ-objecten	28.100	19.750	18.000
Aantal aanslagbiljetten	50.700	23.700	17.000
Aantal klantcontacten	8.481	7.918	7.634

Productiegetallen	Gemeente Maasgouw	Gemeente Maastricht	Gemeente Meerssen
Aantal aanslagregels	50.000	276.000	76.690
Aantal WOZ-objecten	12.500	69.600	9.580
Aantal aanslagbiljetten	14.900	69.750	10.500
Aantal klantcontacten	5.054	25.316	4.190

Productiegetallen	Gemeente Nederweert	Gemeente Nuth	Gemeente Onderbanken
Aantal aanslagregels	31.350	23.300	16.700
Aantal WOZ-objecten	8.200	7.500	4.050
Aantal aanslagbiljetten	14.100	14.600	5.000
Aantal klantcontacten	3.400	3.266	1.657

Productiegetallen	Gemeente Peel en Maas	Gemeente Roerdalen	Gemeente Roermond
Aantal aanslagregels	59.200	38.500	100.500
Aantal WOZ-objecten	22.100	11.000	30.000
Aantal aanslagbiljetten	21.900	13.000	36.500
Aantal klantcontacten	8.983	4.493	11.575

Productiegetallen	Gemeente Schinnen	Gemeente Simpelveld	Gemeente Sittard-Geleen
Aantal aanslagregels	30.700	22.550	212.000
Aantal WOZ-objecten	6.340	5.700	51.900
Aantal aanslagbiljetten	16.950	6.600	70.500
Aantal klantcontacten	2.694	2.270	19.554

Productiegetallen	Gemeente Stein	Gemeente Vaals	Gemeente Valkenburg aan de Geul
Aantal aanslagregels	60.500	33.100	26.750
Aantal WOZ-objecten	12.900	6.300	9.850
Aantal aanslagbiljetten	12.500	15.600	8.650
Aantal klantcontacten	5.330	2.050	3.465

Productiegetallen	Gemeente Venlo	Gemeente Voerendaal	Gemeente Weert
Aantal aanslagregels	165.000	25.300	74.200
Aantal WOZ-objecten	56.000	6.250	25.080
Aantal aanslagbiljetten	53.000	7.300	25.900
Aantal klantcontacten	51.500	2.634	10.106

Productiegetallen	WPM	WRO	Totaal BsGW
Aantal aanslagregels	634.500	1.165.500	3.987.640
Aantal WOZ-objecten			561.130
Aantal aanslagbiljetten	205.000	389.000	1.300.000
Aantal klantcontacten	73.500	125.000	442.255

Aanslagregels Parkeerbelasting	
Gemeente Kerkrade	715
Gemeente Meerssen	900
Gemeente Sittard-Geleen	4.325
Gemeente Roermond	4.000
Gemeente Venlo	17.000

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Zienswijze Ontwerpbegroting 2018 en meerjarenbegroting BsGW 2018-2022
Registratiekenmerk 723002
Gemeentebladnr. 2017/18

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd:
Overeenkomstig artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling van BsGW ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het deelnemende waterschap deze ontwerpbegroting en -meerjarenraming en worden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijze hierover naar voren te brengen.

Context van het raadsvoorstel
Een korte beschrijving waarom het raadsvoorstel nu aan de raad voorgelegd wordt:
De raden van de deelnemende gemeenten en het waterschap kunnen hun zienswijzen kenbaar maken over de begroting van 2018 en de meerjarenbegroting 2018-2022.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Het kenbaar maken van de zienswijze als deelnemer van een gemeenschappelijke regeling.

Financiële / personele / juridische gevolgen?
-de kosten zijn meegenomen in de begroting en de meerjarenbegroting.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Via de kwartaalrapportages en de Jaarrekening 2018 van de BsGW wordt verantwoording afgelegd.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Raadscommissie 9 mei 2017
Raadsvergadering 23 mei 2017

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
Zaaknummer 718921 briefnr. 8 aan de Raad inzake de Kadernota2018 BsGW.
Zaaknummer 718923 briefnr. 9 aan de Raad inzake de Ontwerpbegroting 2018 en ontwerp meerjarenbegroting 2018-2022.

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	2 mei 2017
Registratiekenmerk	:	723002
Gemeentebladnr.	:	2017/18
Dienst / Afdeling	:	Financiën en control
Behandelvoorstelnr.	:	723002
Portefeuillehouder	:	F.G. Joosten
Onderwerp	:	Zienswijze Ontwerpbegroting 2018 en meerjarenbegroting BsGW 2018-2022
Raadsverg. d.d.	:	23 mei 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/18;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Financiën en Control;

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:

De zienswijze bij de BsGW in te dienen:
-de Raad van de gemeente Brunssum blijft de nadruk leggen op kostenreductie. In deze meerjarenbegroting wordt uitgegaan van 1% kostenstijging per jaar voor goederen en diensten en 2% voor personeelskosten.
-de Raad van de gemeente Brunssum zal de voorziening Proceskosten kritisch blijven volgen. Op het moment dat deze niet meer nodig blijkt door wetgeving, dienen de overschotten terug te worden gegeven aan de deelnemers.

3. Aanleiding
Bij brieven van 23 februari 2017 nr. 8 en 9 biedt de BsGW de kadernota en de ontwerpbegroting 2018 en meerjarenbegroting 2018 aan uw Raad aan.
Op 23 februari 2017 heeft het dagelijks bestuur van de BsGW deze stukken in ontwerp vastgesteld.
De BsGW verzoekt aan de raad om de zienswijze uiterlijk 15 mei 2017 kenbaar te maken. Deze zal ter vaststelling worden aangeboden aan het algemeen bestuur van de BsGW.
In deze begroting is een netto kostenstijging opgenomen van € 405 K(Bladzijde 6 en 7 van 62). Deze extra kosten betekenen voor Brunssum een verhoging van de reguliere bijdrage van € 8K (307K minus 299K in 2017). De tijdelijke bijdrage ad € 24 K blijft gehandhaafd, mede vanwege de extra proceskosten. Dit levert een totale bijdrage op van € 331K voor 2018.(blz.35 van 62). In de meerjarenbegroting stijgt de reguliere bijdrage van € 307K in 2018 naar € 331K in 2022.
Bij de BsGW is na jaren van kostenreductie de grens bereikt stelt het bestuur(blz.3 van 62).
Als gemeente Brunssum blijven wij de nadruk leggen op kostenreductie, ook in meerjarig perspectief.
Blz10 van 62..De proceskosten blijven een punt van aandacht. Deze kosten worden jaarlijks met de deelnemers verrekend. De dekking van de extra proceskosten vindt momenteel plaats door storting van het schaalvoordeel als gevolg van de toetreders in 2015.
Op bladzijde 30 van 62 worden de twee scenario's geschetst voor de proceskosten. Voor 2018 bedragen de verwachte proceskosten tussen € 480K(minimum) en € 782K(maximumvariant).
Bovenop deze proceskosten ten gevolge van de WOZ-bezwaren is een nieuwe wet aangenomen, de zgn. "Fiscale vereenvoudigingswet 2017"(blz.110 en 11 van 62). Deze wet biedt een aparte rechtsgang met betrekking tot eventuele geschillen over uitstel van betaling en
kwijtschelding. Hiervoor was eerder alleen administratief beroep mogelijk en geen rechtsgang. Deze wet kan leiden tot aanvullende proceskostenvergoedingen. Hiermee is in deze begroting nog geen rekening gehouden.

4. Probleemstelling
Overeenkomstig artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling van BsGW ontvangen de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het deelnemende waterschap deze ontwerpbegroting en -meerjarenraming en worden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijze hierover naar voren te brengen.
Alleen bij tijdige indiening kan het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling rekening mogelijk rekening houden met ingediende zienswijzen.
Gezien het feit, dat de raadsvergadering pas op 23 mei 2017 plaatsvindt, zou de zienswijze al kenbaar gemaakt kunnen worden aan de BsGW op voorwaarde dat de Raad deze overneemt.

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
De zienswijze van de Brunssumse raad ter kennis brengen van de Gemeenschappelijke regeling BsGW.

b. wat gaan we ervoor doen?
- inschakeling Beter Buren wenselijk / mogelijk? Niet van toepassing
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers / maatschappelijk middelveld / bedrijfsleven bevorderen? Nee
c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
- indicator: Kwartaalrapportages BsGW.
- bron: Kwartaalrapportages en Jaarrekening 2018 BsGW

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk / provinciaal / lokaal):
Betreft de uitvoering van werkzaamheden voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen.
b. autonoom beleid / taken in medebewind?
Autonoom beleid binnen kaders.
c. past het voorstel in de strategische visie?
Ja, Uw Raad heeft in december 2013 besloten om toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling BsGW.

d. relatie met programmabegroting?
- programma: Algemene Dekkingsmiddelen

7. Argumenten / overwegingen
In 2015 is aan de Raad toegezegd: De voorlopige voorziening van de BsGW ten behoeve van de ontwikkeling proceskosten en verdere jaren te monitoren(toezegging 106(9-12).

8. Advies
De zienswijze bij de BsGW in te dienen:
-de Raad van de gemeente Brunssum blijft de nadruk leggen op kostenreductie. In deze meerjarenbegroting wordt uitgegaan van 1% kostenstijging per jaar voor goederen en diensten en 2% voor personeelskosten.
-de Raad van de gemeente Brunssum zal de voorziening Proceskosten kritisch blijven volgen. Op het moment dat deze niet meer nodig blijkt door wetgeving, dienen de overschotten terug te worden gegeven aan de deelnemers.

9. Aanpak / uitvoering
a. financiële gevolgen en dekking
-de kosten zijn meegenomen in de begroting en de meerjarenbegroting.
b. risico's?
- omschrijving risico ('s): financieel / anders t.w.: risico's kunnen voorkomen als de proceskosten verder toenemen.
- omschrijving beheermaatregelen: geen
- gevolgen voor weerstandsvermogen: geen
c. tijdpad / mijlpalen / vervolgtraject / evaluatie
Raadscommissie 9 mei 2017
Raadsvergadering 23 mei 2017
d. uitvoerende partners extern (werkstructuur) BsGW
e. communicatie intern en extern? Niet van toepassing
- advies / instemming / informatie OR: ja (wat / waarom?) / nee (waarom niet?) Niet van toepassing
- persbericht: nee, bestemd voor de BsGW.
- terinzagelegging: nee
- overig extern: nee

28-6-2017 269

10. Bijlagen
Zaaknummer 718921 briefnr. 8 aan de Raad inzake de Kadernota2018 BsGW.
Zaaknummer 718923 briefnr. 9 aan de Raad inzake de Ontwerpbegroting 2018 en ontwerp meerjarenbegroting 2018-2022.

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/18
Dienst/Afdeling : Financiën en control
Registratiekenmerk : 723002

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/18;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Financiën en Control;

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:

De zienswijze bij de BsGW in te dienen:
-de Raad van de gemeente Brunssum blijft de nadruk leggen op kostenreductie. In deze meerjarenbegroting wordt uitgegaan van 1% kostenstijging per jaar voor goederen en diensten en 2% voor personeelskosten.
-de Raad van de gemeente Brunssum zal de voorziening Proceskosten kritisch blijven volgen. Op het moment dat deze niet meer nodig blijkt door wetgeving, dienen de overschotten terug te worden gegeven aan de deelnemers.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Gemeenschappelijke Regeling Rd4: ontwerpbegroting 2018 en Jaarrekening 2016.
Registratiekenmerk 726427
Gemeentebladnr. 2017/34

Rol van de raad
Het DB van de GR Rd4 biedt uw raad de Ontwerpbegroting 2018 aan, waarbij u in de gelegenheid wordt gesteld zienswijzen ten aanzien van deze ontwerpbegroting kenbaar te maken.. Tevens wordt u de Jaarrekening 2016 aangeboden.

Context van het raadsvoorstel
Conform Artikel 24, lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de Raad in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken ten aanzien van de ontwerpbegroting.
Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Met de vaststelling van het Afvalbeheersplan 2013-2020 hebben alle Rd4 gemeenten uitgesproken om met het nieuwe afvalbeleid een bijdrage te leveren aan de circulaire economie en te kiezen voor duurzame oplossingen. Bij dit dienstverleningsconcept ligt de focus op het inzamelen van herbruikbare grondstoffen. Dit uit zich in het verhogen van de dienstverlening bij aanbod van grondstoffen (bv. PMD,) en het terugbrengen van de dienstverlening op restafval. De nu voorliggende ontwerpbegroting is gebaseerd op nieuw beleid, inhoudende het terugbrengen van de inzamelfrequentie voor restafval van 1 x per 2 weken naar 1x per 4 weken.

Instemmen met de begroting betekent niet dat uw Raad nieuw afval beleid vaststelt. Het behandelen van de begroting 2018 is wel het moment om het draagvlak voor nieuw afvalbeleid bij de Raden te verkennen.
Indien draagvlak aanwezig is, wordt de Raad voor oktober a.s. een afzonderlijk voorstel voorgelegd, inhoudende een aanpassing van de Afvalstoffenverordening. Voor de het terugbrengen van de inzamelfrequentie van 1 x per 2 weken naar 1 x per 4 weken dient de Afvalverordening namelijk aangepast te worden.
Daartoe moet een inspraakprocedure van 6 weken gevolgd worden. De resultaten van deze inspraakprocedure worden betrokken in een wijzigingsvoorstel voor de Afvalverordening, welke dan voor oktober a.s. aan de Raad ter vaststelling wordt aangeboden.
Wij wachten met het opstarten van de inspraakprocedure totdat de begroting 2018 door het AB wordt vastgesteld, rekening houdend met de door uw Raad afgegeven zienswijzen. Indien draagvlak ontbreekt, wordt geen procedure tot wijziging van de Afvalverordening ingezet. Alsdan leidt dit tot een herziene begroting 2018.

Financiële / personele / juridische gevolgen?
In de begroting 2018 van Rd4 wordt voor de Gemeente Brunssum uitgegaan van een bijdrage ad € 1.991.160,- inzake het Basispakket Afvalverwijdering. Wat in deze begroting nog niet is meegenomen, zijn de eventuele extra kosten voor de gemeente Brunssum in verband met het afbouwen van het aantal gratis bezoeken aan het milieupark.

Tevens wordt in het raadsvoorstel inzicht gegeven in de ontwikkeling van het taakveld Afval in relatie tot de Voorziening Afvalcompartiment. Op basis van de huidige inzichten en aannames zal de voorziening in 2021 uitgeput zijn, hetgeen alsdan een verhoging van de afvalstoffenheffing noodzakelijk maakt.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Eén van de doelstellingen van nieuw afvalbeleid is het terugbrengen van de hoeveelheid aangeboden restafval tot 100kg per inwoner. Aan de hand van de ingezamelde hoeveelheid restafval (gegevens Rd4 via de Jaarrekening en CBS-overzichten) wordt bepaald of de doelstelling gehaald wordt.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
De ontwerpbegroting zal in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 29 juni a.s. vastgesteld worden, rekening houdend met de ingekomen reacties.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
- brief aan de raad nr. 18 ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (Verseon nr. 725415).
- brief aan de raad nr. 19 jaarrekening 2016 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (Verseon nr. 725413).

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	2 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	726427
Gemeentebladnr.	**:**	2017/34
Dienst / Afdeling	**:**	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelvoorstelnr.	**:**	726427
Portefeuillehouder	**:**	F.G. Joosten
Onderwerp	**:**	Gemeenschappelijke Regeling Rd4: ontwerpbegroting 2018 en Jaarrekening 2016.
Raadsverg. d.d.	**:**	2 mei 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/34;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, dienst/afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Rd4, Artikel 24, lid 3;

Besluit:

- in te stemmen met de op een nieuwe inzamelfrequentie gebaseerde ontwerpbegroting 2018 van Rd4;
- kennis te nemen van de Jaarrekening 2016.

3. Aanleiding
Bij schrijven van 7 april jl. biedt het DB van de GR Rd4 de Ontwerpbegroting 2018 aan. Tevens wordt u de Jaarrekening 2016 aangeboden.

4. Probleemstelling
Conform Artikel 24, lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de Raad in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken ten aanzien van de ontwerpbegroting. Vervolgens zal de ontwerpbegroting in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 29 juni a.s. vastgesteld worden, rekening houdend met de ingekomen reacties.

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
Met Rd4 beschikt de gemeente over een gespecialiseerde organisatie voor de afvalverwijdering. Omdat het een Gemeenschappelijke Regeling betreft (inmiddels 11 aangesloten gemeenten) behouden de gemeenten ook de regie. Zoveel als mogelijk wordt een uniform beleid nagestreefd.

Met de vaststelling van het Afvalbeheersplan 2013-2020 hebben alle Rd4 gemeenten uitgesproken om met het nieuwe afvalbeleid een bijdrage te leveren aan de circulaire economie en te kiezen voor duurzame oplossingen. Bij dit dienstverleningsconcept ligt de focus op het inzamelen van herbruikbare grondstoffen. Dit uit zich in het verhogen van de dienstverlening bij aanbod van grondstoffen (bv. PMD,) en het terugbrengen van de dienstverlening op restafval.

Het beleid wordt nu verder uitgewerkt in het Afvalbeheersplan fase 2, welk in september aan de Raden van de Rd4 gemeenten zal worden gepresenteerd.
Bij het uitwerken van verder toegespitst beleid zijn de beleidsdoelstellingen van de Rijksoverheid als uitgangspunt genomen. In het nieuwe beleidsplan worden onderstaande doelen nagestreefd, welke overeenkomen met het VANG programma (Van Afval Naar Grondstof) van de rijksoverheid. De doelen dienen in 2020 gerealiseerd te zijn:

- bronscheiding van minimaal 75%
- maximum restafval per inwoner: 100 kg
- reductie CO2: 33%
- netto verwerkingskosten: richting nul

- een daling van de kosten per aansluiting

In 2016 werd er gemiddeld bij de Rd4 gemeenten nog 146 kg restafval per inwoner ingezameld. Dit is 46 kg hoger dan de nieuwe doelstelling van 100 kg/inwoner. Om de doelstelling van 100 kg/inwoner te realiseren is het noodzakelijk om het huidige afvalbeleid te wijzigen.

M.b.t. tot de inzameling van grondstoffen is de dienstverlening inmiddels verhoogd: PMD van 1x per 4 weken naar 1 x per 2 weken.
Het nieuwe beleid richt zich op het terugbrengen van de dienstverleningen voor restafval: van 1 x per 2 weken naar 1x per 4 weken.

In de gemeente Landgraaf is dit beleid in 2016 als pilot ingevoerd.

b. wat gaan we ervoor doen?
- inschakeling Beter Buren wenselijk / mogelijk? Veel werkzaamheden binnen Rd4 zijn geschikt voor mensen met een arbeidsbeperking of kansarmen op de arbeidsmarkt. Met name bij de textielsortering en het kringloopbedrijf zet het bedrijf deze mensen in.

- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers / maatschappelijk middelveld / bedrijfsleven bevorderen?
Rd4 werkt samen met verenigingen bij de inzameling van papier. Ook worden acties opgezet om afvalscheiding te bevorderen, b.v. het project 100-100-100.

c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
Rd4 maakt inzichtelijk (o.a. Jaarrekening) hoeveel tonnen van welke soort afval ingezameld wordt. Ook het CBS monitort de afvalstromen in Nederland.
- Indicator: aantal tonnen ingezameld afval
- Bron: o.a. de jaarrekening 2017, CBS-gegevens.

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk / provinciaal / lokaal)
Milieuwetgeving, WGR, Provinciaal toezicht financiën, B.B.V., begroting gemeente Brunssum, VANG-programma, Afvalbeleidsplan 2013-2020, Afvalverordening.

b. autonoom beleid / taken in medebewind?
De gemeente is autonoom op het gebied van afvalinzameling.

c. past het voorstel in de strategische visie?
Ja, het op doelmatige en efficiënte wijze inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen, waarbij duurzaamheid wordt nagestreefd.

d. relatie met programmabegroting?
- programma: Brunssum een levendige stad.
- beleidsveld: milieu, verkeer en openbare ruimte.

7. Argumenten / overwegingen
M.b.t. de Jaarrekening 2016
Uit de Jaarrekening 2016 blijkt een netto resultaat van € 1,6 miljoen positief. Voor de gemeente Brunssum betreft het een terugstorting van € 47.000,- (diftar) en € 166.000,- uit het resultaat.

M.b.t. de ontwerpbegroting.
Het bedrag voor het basispakket 2018 gemeente Brunssum is € 1.991.160,- (2017: € 2.026.550). Grootste daling betreft de kosten milieuparken. Hierin zijn eventuele meerkosten voor de gemeente Brunssum ingevolge ons afwijkend beleid (knipkaart 4 x gratis aanbieden grof vuil) echter nog niet verwerkt, omdat daarover op dit moment nog te weinig gegevens bekend zijn. Een eerste indruk is dat het aanbod restafval in Brunssum stabiel blijft ten opzichte van vorige jaren, bij de overige Milieuparken wordt inmiddels een afname geconstateerd.

De begroting is gebaseerd op 13.779 aansluitingen voor Brunssum. Van belang is, dat deze begroting gebaseerd is op nieuw afvalbeleid.

M.b.t. nieuw afvalbeleid.
Uitgangspunt bij de opmaak van de begroting 2018 is, dat op 1 januari 2018 nieuw afvalbeleid wordt ingevoerd waarbij de inzamelfrequentie van restafval van 1 keer per 2 weken teruggebracht wordt naar 1 keer per 4 weken.
Deze beleidswijziging is gepresenteerd op de afvalconferentie 2016 voor de Raads- en commissieleden van de Rd 4 gemeenten. Ook zijn de Raden via een raadsinformatiebrief in december jl. geïnformeerd over het nieuwe afvalbeleid. Nieuw beleid heeft de instemming van het Algemeen bestuur en op 6 april jl. is de, op nieuw beleid gebaseerde begroting, vrijgegeven.

Instemmen met de begroting betekent niet dat uw Raad nieuw afval beleid vaststelt. Het behandelen van de begroting 2018 is wel het moment om het draagvlak voor nieuw afvalbeleid bij de Raden te verkennen.

Indien draagvlak aanwezig is, wordt de Raad voor oktober a.s. een afzonderlijk voorstel voorgelegd, inhoudende een aanpassing van de Afvalstoffenverordening. Voor de het terugbrengen van de inzamelfrequentie van 1 x per 2 weken naar 1 x per 4 weken dient de Afvalverordening namelijk aangepast te worden.
Daartoe moet een inspraakprocedure van 6 weken gevolgd worden. De resultaten van deze inspraakprocedure worden betrokken in een wijzigingsvoorstel voor de Afvalverordening, welke dan voor oktober a.s. aan de Raad ter vaststelling wordt aangeboden.
Wij wachten met het opstarten van de inspraakprocedure totdat de begroting 2018 door het AB wordt vastgesteld, rekening houdend met de door uw Raad afgegeven zienswijzen. Indien draagvlak ontbreekt, wordt geen procedure tot wijziging van de Afvalverordening ingezet. Alsdan leidt dit tot een herziene begroting 2018.

8. Advies
Wij adviseren uw Raad in te stemmen met de begroting 2018, welke gebaseerd is op een inzamelfrequentie van huishoudelijk restafval van 1 x per maand.
Voorts stellen wij voor kennis te nemen van de Jaarrekening 2016.

9. Aanpak / uitvoering
a. financiële gevolgen en dekking
In de begroting 2018 van Rd4 wordt voor de Gemeente Brunssum uitgegaan van een bijdrage ad € 1.991.160,- inzake het Basispakket Afvalverwijdering. Ten opzichte van het jaar 2017 is dit een daling van € 35.390,-. Wat in deze begroting nog niet is meegenomen, zijn de eventuele extra kosten voor de gemeente Brunssum in verband met het afbouwen van het aantal gratis bezoeken aan het milieupark.
De kosten voor het pluspakket worden (deels) gedekt uit de budgetten van de afdelingen door wie de extra diensten worden afgenomen (o.a. straatreiniging, onkruidbestrijding).

Taakveld Afval en Voorziening Afvalcompartiment
De kosten en inkomsten m.b.t. afvalverwijdering worden geboekt op het taakveld Afval, dat als basis geldt voor de berekening van de hoogte van de afvalstoffenheffing.
Om het heffingsbedrag stabiel te houden, beschikt Brunssum over een Voorziening Afvalcompartiment, waaruit tekorten in het taakveld Afval worden aangevuld. Gebaseerd op de Rd4 begroting 2017, is de prognose dat de stand van de Voorziening Afvalcompartiment per 1 januari 2018 nog € 239.000,- groot zal zijn.

In het taakveld Afval zijn meerdere kostencomponenten ondergebracht. Voor de kosten binnen het taakveld zijn de volgende ontwikkelingen van belang.
- De kosten BsGW (begroot op € 218.550,-) zullen op grond van de verlaging van de bijdrage aan BsGw worden verlaagd naar € 126.000,-. Dit bespaart binnen het taakveld Afval € 90.000,- .
- Het aandeel in de kosten straatreiniging binnen het taakveld Afval is nu 50% van de totale kosten. Volgens een gerechtelijke uitspraak mag dit aandeel max. 33% zijn: € 174.000,-. Dit betekent dat € 89.000,- minder ten laste van het taakveld Afval gebracht mag worden.

Rekening houdende met bovenstaande ontwikkelingen, is een verhoging van de afvalstoffenheffing in 2018 niet noodzakelijk, omdat nog gebruik gemaakt kan worden van de Voorziening Afvalcompratiment.

In de Programmabegroting 2017 is in paragraaf 1 "Lokale heffingen" op pagina 68 en 69 onder "Tarief afvastoffenheffing 2017 en volgende jaren" melding gemaakt van mogelijke aanpassingen van de tarieven op basis van de ontwikkeling rond het aanspreken van de Voorziening Afvalcompartiment.
De doorrekening naar volgende begrotingsjaren op basis van de opgenomen aannames in de Gemeentebegroting 2017 en de ontwikkeling binnen het taakveld afval, laat zien dat een stijging van het vaste tarief eerst noodzakelijk zal zijn in het jaar 2021. Dan is de Voorziening Afvalcompartiment uitgeput. Alsdan is een verhoging van de Afvalstoffenheffing nodig

met een bedrag van ca. € 18,00.
Deze prognose is gebaseerd op de huidige inzichten en aannames. Mochten daarin afwijkingen ontstaan, dan zal dit meerjarenperspectief uiteraard bijgesteld moeten worden .

b. risico's?
Risico's voor deze begroting zijn de mate waarin nieuw beleid door de deelnemende gemeenten wordt geaccepteerd en de eventuele meerkosten voor Brunssum ingevolge het afwijkende beleid ten aanzien van het Milieupark. Financiële consequenties kunnen opgevangen worden binnen het weerstandsfonds bij Rd4 en het Egalisatiefonds Afval in onze eigen begroting. Dit laatste leidt dan wel tot een herziening van het meerjarenperspectief ten aanzien van de afvalstoffenheffing.

c. tijdpad / mijlpalen / vervolgtraject / evaluatie
Rd4 vraagt een reactie van de Raad voor 13 juni a.s. Gezien u deze begroting op 20 juni behandelt, is 13 juni niet haalbaar. Overigens kan de reactie uit Brunssum wel ingebracht worden voordat het AB de begroting vaststelt op 29 juni a.s. Wij hebben Rd4 hierover in kennis gesteld.

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Bij de Gemeenschappelijke Regeling RD4 zijn 11 gemeenten in Zuid Limburg aangesloten.

e. communicatie intern en extern?
- advies / instemming / informatie OR: nee, de Rd4 begroting 2018 heeft geen personele- of financiële consequenties.
- persbericht: nee
- terinzagelegging: nee
- overig extern: nee

10. Bijlagen
- brief aan de raad nr. 18 ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (Verseon nr. 725415)
- brief aan de raad nr. 19 jaarrekening 2016 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (Verseon nr. 725413)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/34
Dienst/Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 726427

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/34;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, dienst/afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Rd4, Artikel 24, lid 3;

Besluit:

- in te stemmen met de op een nieuwe inzamelfrequentie gebaseerde ontwerpbegroting 2018 van Rd4;
- kennis te nemen van de Jaarrekening 2016.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

11-4-2017 12549

Reinigingsdiensten Rd4

Nijverheidsweg 4A, Heerlen
Postbus 641
6400 AP Heerlen
Tel. (045) 543 71 00
Fax (045) 543 71 25
E-mail info@rd4.nl
www.rd4.nl

Aan Gemeenteraden van de gemeenten
Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem,
Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth,
Onderbanken, Simpelveld, Vaals en Voerendaal

Heerlen : 7 april 2017
Ons kenmerk : GR170217/WS/jva
Betreft : ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Middels dit schrijven ontvangt u de ontwerpbegroting van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4, voor het boekjaar 2018.

Het Dagelijks Bestuur resp. Algemeen Bestuur van Rd4 heeft in zijn vergadering van 6 april jl. kennisgenomen van deze begroting. Het bestuur heeft er mee ingestemd om de ontwerpegroting door te sturen naar de Gemeenteraden. Conform Artikel 24, lid 3 van de Regeling verzoeken wij u omtrent de ontwerpbegroting het Dagelijks Bestuur van uw zienswijze te doen blijken.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur op 29 juni aanstaande zullen de leden de dan beschikbare reacties beoordelen bij de vaststelling van de begroting 2018. Derhalve zouden wij het op prijs stellen wanneer wij uw reacties voor dinsdag 13 juni aanstaande mogen ontvangen.

Ervan uitgaande u hiermede naar behoren te hebben ingelicht, zien wij een schriftelijke reactie met belangstelling tegemoet.

Dit schrijven, inclusief de begroting, wordt tevens heden digitaal aan de Griffie van uw gemeente verzonden.

Hoogachtend,
namens Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4,

J. Clemens
Voorzitter Dagelijks Bestuur

Behandeld door : W. Sijstermans, Directeur
Telefoon : 045 – 543 71 91

Bijlage : ontwerpbegroting 2018 (losbladig)

ISO 9001 ISO 14001 VCA

10.01.05

11-4-2017 12549

ONTWERPBEGROTING 2018

Geconsolideerd

REINIGINGSDIENSTEN Rd4

Gemeenschappelijke Regeling

Heerlen, 24 maart 2017

11-4-2017 12549

VOORWOORD

Algemeen

Binnen de Gemeenschappelijke Regeling Rd4 hanteren we ook voor 2018 weer een sluitende begroting met als uitkomst een zogenaamd nulresultaat omdat we als maatschappelijke organisatie tegen (door de gemeenten goedgekeurde) kostprijzen werken en dus geen winstdoelstelling kennen. Gerealiseerde overschotten ontvangen de deelnemende gemeenten jaarlijks retour via de jaarrekening, met inachtneming van de gemaakte afspraken rondom het weerstandsvermogen.

De opzet van deze begroting is conform de vigerende voorschriften Besluit Begroting & Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Deze voorschriften vormen de basis voor de opzet van de begrotingen voor (aan de overheid gerelateerde) overheidsinstellingen. Rd4 volgt daar waar relevant i.c. van toepassing deze wettelijke richtlijnen (een en ander in afstemming met de controlerende accountant). Hierbij is tevens rekening gehouden met een schrijven van de provincie Limburg aan de raden en colleges van Burgemeester en Wethouders van alle Limburgse gemeenten, cluster Financiën d.d. 15 maart 2016, met als onderwerp het opstellen van de begroting 2017 en de meerjarenraming 2018 - 2020. Het werkproces rondom deze begroting is net zo opgezet als voor de begroting 2017. De door Rd4 gebruikte gegevens zijn besproken met en goed bevonden door de ambtelijke leden van zowel de Financiële commissie als ook de commissie Beleid.

Uitdaging voor deze begroting was een 0% stijging of zelfs daling van de beïnvloedbare organisatiekosten ten opzichte van de goedgekeurde begroting 2017. De beïnvloedbare organisatiekosten definiëren wij als het saldo van alle kosten en opbrengsten minus de verwerkingskosten. Dit omdat voornamelijk de tarieven van de verwerkingskosten voor een groot deel buiten onze beïnvloedingssfeer liggen. Wij zijn verheugd u te kunnen melden dat we in onze opzet zijn geslaagd, immers in de voorliggende begroting 2018 zijn de beïnvloedbare organisatiekosten ten opzichte van de goedgekeurde begroting 2017 niet gestegen. De wijze waarop we hierin zijn geslaagd, wordt hierna uiteengezet.

De wereld om ons heen

De wereld (economie) om ons heen heeft uiteraard invloed op onze toekomstige bedrijfsvoering. Zo staan onze bedrijfskosten van kapitaal, arbeid, technologie, grondstoffen etc. sterk in wisselwerking met de economische situatie in ons land (en ver daarbuiten).
Het Centraal Plan Bureau (CPB) schrijft in de Middel Lange Termijnverkenning 2018-2021 (maart 2016) dat het economisch herstel van de Nederlandse economie van de afgelopen jaren zal aanhouden met een groei van 1,8% per jaar over de periode 2018-2021. Het internationale beeld is echter volgens het CPB met grote onzekerheden omgeven, waardoor de groei lager kan uitkomen en verder herstel uitblijft. Het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) is het beleid van het kabinet in Nederland om de transitie naar een circulaire economie te stimuleren. Het huidige kabinet wil samen met de gemeenten met dit programma uiterlijk in 2025 komen tot een gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstromen van 75%. Op regionaal niveau heeft de provincie Limburg beleidsdoelstellingen op het gebied van duurzaamheid tot 2020. Zo is te lezen in het Energieprogramma Limburg 2008-2011-2020; een beschrijving van het Limburgse ambitieniveau op het gebied van duurzame energie. De Provincie heeft met name ambities op het gebied van zonne-energie en voorziet o.a. een opmars van het elektrisch rijden. En de regio Parkstad Limburg wil in 2040 energieneutraal zijn, dus een duurzaam energie neutrale regio. Alle gemeenten in Parkstad Limburg hebben zich aan deze doelstelling gecommitteerd.

Het Rd4 beleid

Twintig jaar onderweg

Het jaar 2018 is natuurlijk voor onze organisatie een bijzonder jaar, want in 2018 is het precies 20 jaar geleden dat we zijn gestart met de uitvoering van onze dienstverlening voor de gemeenten. We zullen hier zeker aandacht aan besteden, echter op welke wijze, dat zullen we nog invullen. Een van de gedachten hierbij is het organiseren van een open dag voor het publiek, want we zijn trots op de bereikte resultaten, mede dankzij de goede medewerking van de vele burgers.
Gestart met ongeveer 175 medewerkers en werkzaam in de vier oprichtende gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade en Landgraaf, wordt er momenteel gewerkt voor elf gemeenten en werken er ca. 375 medewerkers bij Rd4.
Stapsgewijs zijn we erin geslaagd om de organisatie voortdurend te blijven ontwikkelen, niet alleen in economische zin maar ook vanuit het perspectief van de dienstverlening naar de burgers. In al die jaren is ook de betrokkenheid van de gemeenten, ambtelijk en bestuurlijk, steeds groot geweest. Ondanks het gegeven dat een politiek bestuur een zittingstermijn van 4 jaar kent, is de focus telkens gericht op de lange(re) termijn en heeft het rentmeesterschap steeds hoog in het vaandel gestaan. Het personeel zien we als een van de belangrijkste succesfactoren voor de continuïteit, Rd4 kent dan ook lange dienstverbanden en dat verklaart een groot deel van het succes. Er wordt grote waarde gehecht aan langdurige loyaliteit en de zorg voor elkaar. We waren en zijn sterk lokaal verbonden en dat willen we zo behouden. Door onze verbondenheid met de gemeenten en de diverse doelgroepen in de regio Parkstad Limburg weten we wat er speelt in onze directe omgeving en kunnen we met onze bedrijfsvoering hier optimaal op blijven inspelen.

11-4-2017 12549

Rd4 Beleid

Rd4 ontvangt jaarlijks veel afval oftewel grondstoffen. Het is onze opvatting en dus geheel in lijn met de ambities van de regering, dat we hergebruik en recycling van deze grondstoffen zoveel mogelijk bevorderen waar dat binnen onze bedrijfsvoering mogelijk is. Met een hergebruikspercentage van momenteel ruim 65% zijn we reeds op de goede weg. Uitgangspunt is dat het verder verbeteren van de gescheiden inzameling op termijn leidt tot meer recycling en minder kosten voor de burger. Ook 2018 zal in het teken staan van het verder doorzetten van dit beleid en dus het verder verbeteren van hergebruik en recycling.

Er is samen met de gemeenten expliciet gekozen voor een gefaseerde invoering van dit beleid. Zo is in 2016 met succes bij 9 van de 10 gemeenten een 0-tarief voor de inzameling van het GFT-afval en een sterk verhoogd tarief voor het aanbieden van restafval ingevoerd.
Op basis van een pilot in Landgraaf: de inzameling van de zogenaamde gecombineerde vorm van het inzamelen van plastic, metaal en drankenkartons (PMD), in 2016 is deze nieuwe vorm van inzameling in alle gemeenten ingevoerd.
Als vervolg op deze pilot is in 2016 een nieuwe pilot gestart in Landgraaf waarbij de inzamelfrequentie van PMD is verhoogd (van 1x per maand naar 1x per 14 dagen) en de inzamelfrequentie van het restafval is verlaagd (van 1x per 2 weken naar 1x per 4 weken).
De pilot resulteerde in een afname van het restafval met 20% en in een toename van het PMD-afval met 40%. Gezien het succes van de pilot is er voor gekozen om ook in de andere Rd4-gemeenten met ingang van 2017 de inzamelfrequentie van PMD te verhogen naar 1 keer per 2 weken.
De ervaringen die in Landgraaf met de pilot zijn opgedaan, geven de overige gemeenten voldoende houvast om te overwegen om vanaf 2018 ook de inzamelfrequentie van restafval te reduceren en hiermee de stap te zetten op weg naar een verdere intensivering naar het grondstoffenbeleid.

Reeds jaren bieden wij mensen met een functiebeperking zinvolle arbeid aan binnen onze organisatie (op onze milieuparken, kringloopwinkels, logistiek etc.). Door het ontwikkelen van nieuwe, vaak innovatieve concepten zoals het Textiel sorteercentrum, de BEST-tas, de 3e kringloopwinkel en de in 2016 gerealiseerde op- en overslaglocatie, zijn we in staat om deze vorm van sociale werkgelegenheid de komende jaren stapsgewijs door te ontwikkelen. In 2018 zullen er bij benadering ruim 150 medewerkers met een functiebeperking i.c. afstand tot de arbeidsmarkt bij ons werkzaam zijn. We zijn er dan ook trots op dat naast de reguliere medewerkers een relatief groot contingent SW-medewerkers bij ons werkzaam kan zijn. Hiermee geven we concreet invulling aan het begrip Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, omdat wij vinden dat Rd4 hiermee daadwerkelijk waarde toevoegt richting onze deelnemende gemeenten en ons wezenlijk onderscheiden ten opzichte van commerciële (concurrerende) marktpartijen. De exploitatie van het Textiel sorteercentrum levert op dit moment van schrijven reeds 85 werkplekken op en zal de komende jaren naar verwachting, zoals hierboven aangegeven, stapsgewijs gaan stijgen.

Verwerkingskosten

De ontwikkeling van de verwerkingskosten voor 2018 is lastig te voorspellen, immers de prijsvorming is afhankelijk van diverse externe factoren. Grondstoffen schaarste, effecten circulaire economie, subsidies op gesubsidieerde arbeid, milieubelastingen, maar ook de economische wetten van vraag en aanbod, maakt dat prijzen voor de afzet van de diverse componenten erg volatiel kunnen zijn. In deze begroting gaan we er vanuit dat de verwerkingskosten per saldo een dalende trend zullen vertonen ten opzichte van 2017.

Bedrijfsvoering

De juridische structuur van Rd4 blijft voor zover we dat nu kunnen overzien ook in 2018 ongewijzigd. Een van de succesfactoren bij Rd4 is een sinds jaren stabiele werkorganisatie waarin iedereen weet wat van hem of haar wordt verwacht. Er zijn duidelijke afspraken over het functioneren en de te realiseren resultaten, zowel individueel als op afdelingsniveau.

Door de certificering van de organisatie (ISO 9001, ISO 14001 en VCA*) is er bij iedereen die bij ons werkt een sterke focus op het continu willen verbeteren van de eigen prestatie(s) en dan vooral vanuit het perspectief van onze klanten i.c. opdrachtgevers. Zo zijn er in het jaar 2016 weer meerdere verbetervoorstellen doorgevoerd over de volle breedte van de bedrijfsvoering.

Ook de verduurzaming van onze activiteiten vinden we erg belangrijk. Niet voor niets hebben wij de ambitie om uiterlijk in 2020 een van de meest duurzame publieke organisaties in Zuid-Limburg te zijn. Stapsgewijs en met een scherp oog voor de economische robuustheid, blijven we investeren in maatregelen die ertoe bijdragen dat we het milieu zo min mogelijk belasten. We zijn voornemens om op de op- en overslaglocatie een 3e zonne-energiesysteem te realiseren, waarmee we het huidige aandeel zonne-energie op onze hoofdlocatie kunnen verhogen.
Door voortdurende route optimalisatie daalt stelselmatig het brandstofverbruik. Een in 2015 Rd4-breed opgestart Intern Milieu Zorgprogramma richt zich op het gedrag van de medewerkers; samen streven we naar het zoveel mogelijk beperken van het verbruik van water, gas, stroom, werkhandschoenen, papier en plastic bekers bij de koffieautomaten. Op de kantoren is gescheiden afvalinzameling ingevoerd en dit levert mooie scheidingsresultaten op. Op de parkeerplaatsen zijn diverse "groene" laadpunten aangebracht, waarbij zowel auto's maar ook fietsen van onze medewerkers gratis gebruik kunnen maken van de stroom van het geïnstalleerde zonne-energiesysteem.

11-4-2017 12549

Resultaat

De financiële resultaten geven ons het vertrouwen op de goede weg te zijn. Sinds het begrotingsjaar 2011 zijn onze bedrijfskosten niet gestegen en dat tegen de inflatie in. Sterker nog, in de voorbije jaren zijn we er telkens in geslaagd om op de vastgestelde begrotingen overschotten te realiseren die werden teruggegeven aan de deelnemende gemeenten.

Per saldo hebben we de dienstverlening stapsgewijs elk jaar kunnen uitbreiden en verbeteren en dat tegen (relatief) lagere kosten. Daar zijn we best een beetje trots op. Ook voor de jaren 2017 en 2018 willen we deze ontwikkeling vasthouden en zelfs versterken.

Dat het ons weer is gelukt om voor de 7e keer op rij een begroting te presenteren zonder onze interne kosten te laten stijgen (zelfs licht te laten dalen), heeft voor een groot deel te maken met een reeds jaren geleden ingezette koers van beheerste kostenontwikkeling en een duidelijke visie van het bestuur en management over de manier waarop wij een organisatie (in)richten en (aan)sturen.

Tot slot willen op deze plaats nog eens vermelden dat de wijze waarop we sinds een aantal jaren in een intensieve samenwerking met de gemeenten deze begroting opstellen en aanbieden, mede aan de basis staat van een bedrijfseconomisch gezonde, stabiele organisatie. De dienstverlening voor elke gemeente is tot in de details per product doorgerekend. Er wordt al jaren consequent en volgens een vaste methodiek gerapporteerd over de resultaten, zodat er nagenoeg geen financiële verrassingen in het lopende jaar voor de gemeenten kunnen ontstaan. Ook wordt er per individuele gemeente na afloop van elk boekjaar afgerekend. Deze solide en gedegen manier van begroten en rapporteren i.c. verantwoording afleggen wordt zeer gewaardeerd door zowel onze bestuurders alsook de financiële ambtenaren, hetgeen de laatste jaren mag blijken uit het klanttevredenheidonderzoek in het kader van onze certificering ISO 9001. Belangrijkste doel ook in 2018 is de betrokkenheid van onze opdrachtgevers met als oogmerk de klanttevredenheid maximaal te houden.

11-4-2017 12549

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING 6

LEESWIJZER 7

KOSTENONTWIKKELINGEN 8

KOSTENONTWIKKELING 2017 - 2018 8
KOSTENONTWIKKELING 2011 - 2018 13
VOLUMEONTWIKKELINGEN 2004 - 2018 15
BELEIDSBEGROTING 17
NV REINIGININGSDIENSTEN Rd4 17

BEGROTING 18

INLEIDING 18

A. BEDRIJFSVOERING 24

ALGEMENE UITGANGSPUNTEN 24

B. BELEIDSBEGROTING 29

PROGRAMMAPLAN 29
- *BASISPAKKET* 29
- *PLUSPAKKET EN NV* 30
- *BEDRAG ONVOORZIEN* 30

PARAGRAFEN 31
- *WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICO'S* 31
- *ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN* 33
- *INVESTERINGSPLAN* 33
- *FINANCIERINGSMEERJARENPLAN* 34
- *KASSTROOMOVERZICHT 2017 - 2021* 35

C. FINANCIËLE BEGROTING 36

OVERZICHT BATEN EN LASTEN 36
TOELICHTING OP OVERZICHT BATEN EN LASTEN 37

D. VASTSTELLING DOOR ALGEMEEN BESTUUR 52

MEERJARENRAMING 53

MEERJARENRAMING KOSTEN 53

11-4-2017 12549

SAMENVATTING

Hierbij treft u de sluitende begroting aan van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4, gevestigd in de gemeente Heerlen, voor het boekjaar 2018.
Deze begroting is tot stand gekomen in samenwerking met diverse ambtelijke vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten. Mede hierdoor zijn we erin geslaagd om u als Gemeenteraad een begroting voor 2018 te presenteren die kan rekenen op draagvlak bij onze opdrachtgevers, hetgeen wij erg belangrijk vinden. Om u de gelegenheid te bieden op een efficiënte en leesbare manier kennis te kunnen nemen van de inhoud van dit document hebben we de belangrijkste onderwerpen kort en bondig samengevat.

Financiële ontwikkeling

De vooraf gestelde doelstelling, om de beïnvloedbare organisatiekosten niet te laten stijgen, wordt bereikt met de afgegeven begroting. Ondanks de te verwachten inflatie en de met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid autonoom stijgende kosten voor o.a. arbeid, kapitaal, grondstoffen en energie, is het gelukt om u een begroting te presenteren die geen stijging kent van onze organisatiekosten. De gestelde doelen zien we in deze begroting terugkomen doordat het totaal te betalen bedrag dat met de gemeenten wordt verrekend, daalt. In de paragraaf kostenontwikkeling 2017 - 2018 wordt in detail ingegaan op de belangrijkste financiële ontwikkelingen.

Hiermee is voor het zevende jaar op rij de begroting voor de organisatiekosten niet gestegen, sterker nog zelfs gedaald, ondanks de inflatoire ontwikkelingen op de kostensoorten. Voor een nadere analyse van deze kostenontwikkeling verwijzen we gaarne naar de paragraaf kostenontwikkeling 2011 - 2018.

Het financiële aspect is niet het enige aspect waarvoor aandacht is geweest, ook duurzaamheid alsmede het handhaven en daar waar mogelijk uitbreiden van het aantal medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt blijft een speerpunt.

Wijzigingen in de begroting

De begroting is ten opzichte van de begroting 2017 op een aantal kostensoorten sterk gewijzigd. In de paragraaf kostenontwikkeling 2017 - 2018 wordt hier in detail op ingegaan. De belangrijkste wijzigingen welke de begroting beïnvloeden zijn:
- het aangepaste afvalbeleid waarbij de inzameling van PMD is verhoogd naar één keer per 2 weken en de inzamelfrequentie van restafval is verlaagd naar één keer per 4 weken;
- het aanpassen van het tarievenbeleid bij de Rd4-milieuparken;
- de invoering van eigen op- en overslag voor een gedeelte van de afvalstromen;
- toetreding van de gemeente Gulpen-Wittem;
- In april 2016 is Rd4 begonnen met een nieuwe dienst onkruidbeheersing. Bij de opmaak van de begroting 2017 was dit gegeven nog niet bekend en dit zorgt ervoor dat enkele kostenposten zijn gestegen maar hier staat omzet tegenover;
- een gewijzigde afrekensystematiek bij het PMD-verpakkingsafval, waarbij Rd4 zelf de op- en overslagkosten alsmede de sorteerkosten moet gaan betalen. Bovendien wordt de vergoeding niet meer uitbetaald op basis van de hoeveelheid aangeleverde PMD, maar op basis van het herbruikbare aandeel in het PMD. Deze extra kosten worden gecompenseerd door een hogere vergoeding per ton uit gesorteerde PMD.

Rd4 en duurzaamheid

Duurzaamheid staat al enige jaren prominent op de agenda van Rd4 waarbij het uitgangspunt is om zonder extra kosten een bijdrage te leveren aan het beperken van de CO2 uitstoot en zo het milieu een positieve impuls te geven. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:
- het verder doorontwikkelen van de invoering van het Volume/Frequentiesysteem;
- bij vervanging of reparatie van onderdelen van gebouwen bekijken hoe het energieverbruik kan worden teruggedrongen zoals dakisolatie, energiezuinigere klimaatsystemen, sedumdaken, LED verlichting en energiezuinigere CV-ketels;
- een andere grote stap hierin is gezet met de 1.000 zonnepanelen welke in 2014 op het hoofdkantoor zijn geplaatst en welke in het voorjaar van 2015 nog eens zijn uitgebreid met 700 panelen, waarbij de doelstelling is dat de kosten in ieder geval niet mogen stijgen. In 2017 wordt de mogelijkheid bekeken om ook de nieuwe op- en overslaglocatie te voorzien van zonnepanelen mits de calculatie de bedrijfseconomische toets doorstaat;
- bij de vervanging van voertuigen wordt getracht energiezuinigere c.q. milieuvriendelijkere voertuigen aan te kopen;
- de invoering van eigen op- en overslag voor een gedeelte van de afvalstromen.

Verder willen we in 2018 de CO2 uitstoot nog verder beperken door:
- de routes nog verder te optimaliseren;
- project brandstofbesparing door medewerkers bewust te maken van hun rijgedrag en het milieueffect.

Om de CO2 uitstoot in de jaren hierna nog verder terug te brengen, denken we aan:
- nieuw afvalbeleid met behulp van omgekeerd inzamelen waardoor het (rest)afval nog beter zal worden gescheiden;
- samenwerking met andere regio's waardoor door schaalvergroting alternatieve mogelijkheden ontstaan.

11-4-2017 12549

LEESWIJZER

In onderstaande paragrafen komen volgtijdelijk de volgende onderwerpen aan de orde.

Eerst wordt ingegaan op de kostenontwikkeling, waarbij de begrote cijfers van de hoofdkostensoorten worden afgezet tegen de kosten uit vorig jaar. Er wordt bij de belangrijkste verschuivingen een toelichting gegeven wat de reden hiervan was. Vervolgens worden de begrote cijfers afgezet tegen dezelfde cijfers uit het begrotingsjaar 2011, het jaar dat de laatste gemeente het Volume/Frequentiesysteem heeft ingevoerd, zijnde Kerkrade.
Hierna wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen van de hoeveelheden ten gevolge van het gevoerde afvalbeleid. Omdat het Volume/Frequentiesysteem in 2004 werd opgestart, wordt ingezoomd op de ontwikkeling van de hoeveelheden vanaf deze datum tot en met het huidige begrotingsjaar.

Bij de bedrijfsvoering wordt ingegaan op de visie van Rd4 om te komen tot tevreden klanten en medewerkers, bedrijfsmatig presteren, lokale aanwezigheid en kernwaarden en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Vervolgens werpen we een blik in de verdere toekomst en de meest relevante ontwikkelingen. Daarna wordt ingegaan op algemene uitgangspunten, de juridische structuur, veiligheid, KAM (Kwaliteit, Arbo en Milieu) en sociaal beleid. De verdeelsleutel 2018 alsmede de uitgangspunten ledigingtarieven Volume/Frequentiesysteem gemeenten komen dan aan bod waarna wordt ingegaan op de aanpassing tarievenbeleid milieuparken.

Hierna wordt ingegaan op de beleidsbegroting en het programmaplan, waarna het weerstandsvermogen en eventuele risico's aan de orde komen. Vervolgens wordt het investeringsplan voor de komende vijf jaar gepresenteerd en wordt er ingegaan op het financieringsplan voor de komende jaren.

Het grootste deel van het begrotingsboek volgt met de begroting per gemeente afgezet tegen het voorgaande jaar waarna dezelfde exercitie wordt uitgevoerd voor de diverse producten die door Rd4 worden geleverd. Eveneens is hier de meerjarenbegroting in opgenomen.

11-4-2017 12549

KOSTENONTWIKKELINGEN

KOSTENONTWIKKELING 2017 - 2018

De begroting van 2018 ligt per saldo weliswaar in de lijn van 2017, maar als we inzoomen op de individuele kostensoorten c.q. opbrengsten, dan zien we enkele verschuivingen, waarvan we de belangrijkste onderstaand verder toelichten.
Voor de beoordeling van de kostenontwikkeling bij Rd4 moeten er een aantal componenten met elkaar gesaldeerd worden om de kostenontwikkeling van de gemeenten te kunnen beoordelen. De totale kosten stijgen maar omdat er extra inkomsten zijn die per saldo hoger zijn, heeft dit een gunstig effect op de kostenontwikkeling van de gemeenten. Om de prestatie van Rd4 te kunnen beoordelen, moeten ook de autonome ontwikkelingen geduid worden om een oordeel te kunnen vellen.

	Begroting 2017	Begroting 2018	Mutatie	
Verwerkingskosten	1.407.624	1.314.006	-93.617	(1)
Salariskosten	13.136.805	14.537.876	1.401.071	(2)
Inkopen	535.040	485.740	-49.300	(3)
Uitbesteed werk	3.197.866	2.994.199	-203.667	(4)
Productiekosten	3.250.440	3.145.028	-105.412	(5)
Overige personeelskosten	638.552	670.549	31.997	(6)
Huisvestingskosten	1.504.186	1.634.473	130.287	(7)
Verkoopkosten	22.458	22.696	239	
Kantoorkosten	231.714	239.262	7.547	
Automatiseringskosten	397.933	582.132	184.199	(8)
Communicatiekosten	157.894	149.895	-7.999	
Algemene kosten	442.048	523.572	81.524	(9)
Rentekosten	793.463	924.334	130.871	(10)
Afschrijvingen	3.755.789	3.886.795	131.006	(11)
Totale kosten	29.471.813	31.110.557	1.638.744	
Opbrengst pluspakket	3.177.055	3.590.975	413.920	(12)
Overige inkomsten	6.701.427	7.459.225	757.798	(13)
Saldo kosten + inkomsten			467.026	(14)
Mutatie verwerkingskosten			-93.617	
Saldo kosten + inkomsten minus verwerkingskosten			560.643	(15)
Mutatie aandeel Eijsden-Margraten			3.146	(15)
Mutatie aandeel Gulpen-Wittem			-1.013.978	(15)
Mutatie organisatiekosten "oude" 9 GR-gemeenten t.o.v. 2017			-450.189	(16)
Autonome kostenontwikkelingen in begroting 2018				
Stijging opbrengsten bezoekers milieuparken			427.156	(17)
Minder kosten inzameling rest/GFT			470.402	(18)
Meerkosten 2*PMD-inzameling			-516.033	(19)
Daling subsidie medewerkers			-62.163	(20)
Daling eigen bijdrage OG systemen, aandeel in de afschrijvingskosten			-35.271	(21)
Totale autonome kostenontwikkeling			284.091	(23)
Mutatie organisatiekosten "oude" 9 GR-gemeenten t.o.v. 2017			-450.189	(16)
Mutatie organisatiekosten minus autonome kostenontwikkeling			-166.098	(22)

In 2018 stijgt het saldo kosten/inkomsten met € 467.026 (14) ten opzichte van 2017. Aangezien de verwerkingskosten in principe, behoudens afvalbeleid, weinig te beïnvloeden zijn en aangezien deze dalen met € 93.617 betekent dit in feite dat de organisatiekosten stijgen met € 560.643 (15).
In de begroting van 2018 zitten de kosten voor Gulpen-Wittem. Aangezien deze in 2017 niet waren begroot moeten ook de extra inkomsten ad € 1.013.978 (15) afgetrokken worden van de kosten om een goed vergelijk te kunnen maken met 2017. Ook de mutatie van Eijsden-Margraten nemen we mee in de vergelijking en daarmee komen we uit op een daling van de organisatiekosten ad € 450.189 (16) voor de "oude" 9 GR-gemeenten.

11-4-2017 12549

Er zijn echter ook andere autonome factoren of beleidsmaatregelen welke de organisatiekosten in positieve of negatieve zin beïnvloeden en voor een eerlijk vergelijk van de ontwikkeling van de organsatiekosten zullen we deze eveneens moeten benoemen. Het aangepaste beleid in de milieuparken leidt tot extra inkomsten van bezoekers ad € 427.156 (17). Dit is een autonome meevaller die we dan bij de beoordeling van de organisatiekosten buiten beschouwing moeten laten.
Hetzelfde is van toepassing op de lagere kosten inzameling rest/GFT vanwege de lagere inzamelfrequentie ad € 470.402 (18). Ook deze kostenbesparing moet je buiten beschouwing laten bij de beoordeling van de organisatiekosten omdat dit geen prestatie is van Rd4 maar een beleidsmaatregel.
Voor de beoordeling van de organisatiekosten zijn er ook meerkosten zoals 2-wekelijkse PMD-inzamling welke leidt tot meerkosten ad € 516.033 (19) en welke kosten ook buiten beschouwing moeten worden gelaten bij de beoordeling van de organisatiekosten omdat deze kosten worden veroorzaakt door een beleidsmaatregel om de dienstverlening te verbeteren richting de burger. Opgemerkt dient te worden dat door het tweewekelijks inzamelen van PMD wel de verwerkingskosten substantieel dalen zodat per saldo de meerkosten voor de gemeenten beperkt blijven.
In de begroting van 2018 is rekening gehouden met een verdere daling van de subsidie van medewerkers ter hoogte van € 62.163 (20). Deze daling van de subsidie betekent voor Rd4 in feite een stijging van de organisatiekosten. Zou de subsidie gelijk zijn gebleven dan zouden de organisatiekosten € 62.163 lager liggen.

In de begroting van 2018 is tevens rekening gehouden met een daling van de afschrijvingskosten over de eigen bijdrage aan de OG-systemen ter hoogte van € 35.271 (21). Rd4 heeft over de OG-systemen de afgelopen jaren miljoenen ontvangen, meestal via de woningbouwverenigingen, welke bedragen geactiveerd zijn en waarover wordt afgeschreven. Aangezien het een vergoeding betreft is de afschrijving negatief en leidt dus tot lagere organisatiekosten. De oudste systemen hebben nu een leeftijd bereikt waarbij de afschrijving over de vergoeding in zijn geheel is afgeschreven waardoor dit indirect tot hogere kosten voor Rd4 leidt. Over 2018 is het effect nog beperkt maar de komende jaren zal deze post, welke wegvalt, fors toenemen en leiden tot substantiële extra kosten voor Rd4.

Als we bovenstande autonome componenten elimineren (23) uit de mutatie organisatiekosten "oude" 9 gemeenten (16) dan resteerd het zuivere Rd4-resultaat ad € 166.098 (22) zijnde de lagere organisatiekosten t.o.v. 2017.
Bij deze berekening is nog geen rekening gehouden met de jaarkijkse inflatoire kostenverhoging van gemiddeld 2% welke voor de kosten van Rd4 rond de € 600.000 zijn.

11-4-2017 12549

Onderstaand worden de belangrijkste mutaties per kostensoort in detail toegelicht:

Mutatie verwerkingskosten (1)		-93.617

In de tarieven van de diverse afvalstromen zijn enkele prijzen behoorlijk gestegen dan wel gedaald. Eveneens zijn er enkele substantiële hoeveelheidsmutaties. Onderstaand worden de belangrijkste wijzigingen (tarieven per ton) en meest relevante hoeveelheidsmutaties toegelicht.

Textiel prijsmutatie: Daling van de vergoeding met € 50 per ton vanwege gedaalde verkoopprijs gebruikt textiel.	67.930	
Hout prijsmutatie: De fors gedaalde vraag naar hout en de hieraan gekoppelde afzetproblemen hebben ertoe geleid dat de te betalen prijs per ton fors is gestegen. De begrote prijs gaat van € 35 naar € 72,50 per ton.	210.900	
Restafval hoeveelheidsmutatie: De hoeveelheid restafval is fors naar beneden bijgesteld vanwege de verwachte volumedaling door de vierwekelijks inzameling i.p.v. de tweewekelijks alsmede het tweewekelijks inzamelen van PMD waardoor hogere PMD-tonnages zijn begroot welke voor een deel zal verschuiven uit het restafval.	-419.909	
GFT hoeveelheidsmutatie: Eveneens effect vierwekelijkse inzameling restafval waardoor betere scheiding.	174.626	
Afval Gulpen-Wittem: Gulpen-Wittem zat nog niet in de begroting van 2017. Het afval is dus extra t.o.v. 2017.	107.528	
Kunststof prijs- en hoeveelheidsmutatie: De vergoeding voor kunststof is voor een aantal jaren vastgesteld en zakt gedurende deze tijd ieder jaar. Het prijseffect voor 2018 bedraagt € 45 minder vergoeding hetgeen in een stijging van de kosten resulteert van € 273.313. De tweewekelijkse inzameling van PMD leidt tot een forse stijging van de begrote ingezamelde hoeveelheden hetgeen leidt tot een financieel begroot voordeel van € 635.780.	-362.467	
Diverse afvalsoorten:	127.775	
		-93.617

De samenstelling van de verwerkingskosten is veranderd, namelijk:
In de verwerkingskosten hebben altijd al op- en overslagkosten gezeten die in de tarieven waren verweven zoals bij restafval, GFT en papier. Normaliter zouden deze kosten in het uitbesteed werk moeten zitten, maar omdat de tarieven altijd inclusief op- en overslag zijn gepresenteerd en omdat bovendien deze kosten een-op-een met de gemeenten worden afgerekend, ligt het volledige voor- en nadeel bij de gemeenten.
Het is daarom een logische keuze om de kosten die gepaard gaan met de op- en overslag eveneens mee te nemen in de verwerkingskosten. Deze kosten zijn begroot op € 570.000 inclusief afschrijvingskosten en worden gecompenseerd door de extra opbrengsten uit de hogere vergoedingen of lagere kosten bij het papier, kunststof en glas. Per saldo zijn we er in de begroting van uitgegaan dat de kosten en opbrengsten even hoog zijn. Het voordeel zit dan met name in de besparing op de logistieke kosten van ongeveer € 170.000 en duurzaamheid door minder voertuigbewegingen.

In het tarief voor de vergoeding van de PMD-fractie zit ook de compensatie van de extra kosten die gemaakt moeten worden voor op- en overslag en de sorteerkosten. Normaliter zouden deze ook in het uitbesteed werk worden verdisconteerd, maar omdat hiervoor eenzelfde bedrag aan opbrengsten wordt verkregen, worden beide componenten eveneens in de verwerkingskosten verantwoord waardoor dit per saldo kostenneutraal is. Hiermee zijn we consequent in de toerekening van alle op- en overslagkosten naar de verwerkingskosten voor alle afvalstromen.

11-4-2017 12549

Mutatie salariskosten (2)		1.401.071
In de begroting 2018 is rekening gehouden met een aantal autonome kostenontwikkelingen:		
Cao stijging eigen personeel 2%	129.000	
Daling subsidie medewerkers	62.000	
Cao stijging inhuur personeel 2%	90.000	
Stijging einde jaar uitkering	39.000	
Bovendien is rekening gehouden met een stijging van de salariskosten vanwege een forse stijging van het aantal FTE's (21 directe + 4 indirecte medewerkers) in verband met uitbreiding van de dienstverlening waar ook extra inkomsten tegenover staan:		
9,5 FTE bij inzameling vanwege 2*PMD inzameling. Hier staan extra inkomsten tegenover bij de verwerkingskosten vanwege hogere volumes.		
4,1 FTE bij op- en overslag. Nieuwe dienst. Extra inkomsten bij papier, PMD en grofvuil.		
2 FTE RSC extra i.v.m. wijziging samenstelling stromen. Nieuwe fijnmazige sortering. Kosten worden volledig doorbelast aan de NV dus extra inkomsten derden.		
5,4 FTE onkruidbeheersing Nieuwe dienst. Extra inkomsten derden.		
6,1 FTE extra bij kringloop + assortimentsbeheer Extra inkomsten bij kringloop.		
Daling van 5,1 FTE bij inzameling vanwege vierwekelijkse inzameling restafval.		
2 FTE extra TD Lagere kosten uitbestede werkzaamheden + minder overwerk.		
1 FTE servicepunt om dienstverleningsniveau te handhaven na toetreding 2 nieuwe gemeenten. Extra inkomsten door bijdrage aan overhead door Eijsden-Margraten en Gulpen-Wittem.		
Extra salariskosten in 2018 zonder verdere maatregelen. 1 FTE extra BOA. Geen directe inkomsten. Beheersmaatregel.		
Extra salariskosten vanwege bovenstaande mutatie FTE's	1.081.071	
		1.401.071
Mutatie inkopen (3)		-49.300
Dit betreft de inkoop van ongesorteerd textiel uit de ondergrondse containers van Rd4 en het textiel gesorteerd uit de BEST-tas door het Textiel sorteercentrum. Volume stijgt licht. Tarief daalt met € 50 per ton vanwege de daling gemiddelde verkoopprijs.		
Mutatie uitbesteed werk (4)		-203.667
Combinatie van inbesteding werk en optimalisering werkzaamheden		
Mutatie productiekosten (5)		-105.412
Belangrijkste reden is aanpassing rubricering van software OG van productiekosten naar automatisering. Daling vanwege inbesteding werkzaamheden TD. Stijging kosten door onkruidbeheersing, op- en overslag en Gulpen-Wittem.		
Mutatie overige personeelskosten (6)		31.997
Stijging van aantal FTE's.		
Mutatie huisvestingskosten (7)		130.287
Extra kosten door o.a. op- en overslag en 3e kringloopwinkel.		
Mutatie automatiseringskosten (8)		184.199
Met name verschuiving van productiekosten naar automatisering inzake herrubricering software OG-systemen.		

11-4-2017 12549

Mutatie algemene kosten (9) Bijstelling naar realisatie 2016. Stijging advies- en abonnementskosten en verzekeringen.	81.524
Mutatie rentekosten (10) De rentelasten bedragen € 924.334 en komen hiermee weer op het niveau van 2011 ad € 959.783. Jaarlijks is er op de leningen 2012-2017 € 865.000 afgelost. Nieuwe lening 2017 € 6.000.000.	130.871
Mutatie afschrijvingskosten (11) Afschrijvingen zijn gekoppeld aan investeringsniveau. Uitbreidingsinvesteringen 2016 - 2017: - op- en overslag - overname activa Gulpen-Wittem - nieuwe dienst onkruidbeheersing Inhaalinvesteringen vanwege uitgestelde investeringen de afgelopen jaren.	131.006
Mutatie opbrengst pluspakket (12) Stijging inkomsten onkruidbeheersing, daling door wegvallen rioolwerkzaamheden.	413.920
Mutatie overige inkomsten (13) Hogere inkomsten bezoekers milieuparken vanwege aangepast beleid, hogere inkomsten PMD (transport- en sorteerkosten), daling inkomsten bijdrage milieupark Margraten door Gulpen-Wittem (verschuift naar basispakket Gulpen-Wittem vanwege toetreding bij Rd4.	757.798

11-4-2017 12549

KOSTENONTWIKKELING 2011 - 2018

In de begroting van 2011 heeft de laatste beleidswijziging plaatsgevonden inzake de invoering van het Volume/Frequentiesysteem in de gemeente Kerkrade. Het is dan ook zinvol om over deze periode tot en met de begroting 2018, de ontwikkeling van de kosten van Rd4 nader te beschouwen om een oordeel te kunnen geven over de kostenontwikkeling.

Om Rd4 te kunnen beoordelen op de kostenontwikkeling moet er een onderscheid worden gemaakt voor de kosten die door Rd4 beïnvloedbaar zijn en de kosten die niet door Rd4 beïnvloedbaar zijn. In principe zijn de niet beïnvloedbare kosten met name de prijsmutaties van de afvalstromen in de verwerkingskosten. Een voorbeeld is het tarief voor restafval dat per 2014 is gewijzigd van € 119,60 in 2013 naar € 64,- in 2014. Andere voorbeelden zijn de vergoedingen van droge componenten zoals papier, waarvan de vergoeding sterk wordt beïnvloedt door de vraag op de wereldmarkt. Dat Rd4 helemaal geen invloed heeft op de prijs is natuurlijk niet helemaal juist, aangezien door stevige onderhandelingen vaak betere tarieven worden verkregen dan bij vergelijkbare bedrijven. Zo heeft Rd4 een garantieprijs voor papier van € 75 weten te bedingen hetgeen niet vanzelfsprekend is. Ook bij de onderhandelingen voor het nieuwe tarief voor het restafval heeft Rd4 ook een steentje aan bijgedragen.

De verwerkingskosten worden beïnvloed door geïnitieerde beleidswijzigingen die ertoe leiden dat het afval afneemt en waarmee het scheidingsgedrag van de burger positief wordt beïnvloed. Dit is met name terug te zien in het Afvalinzamelplan dat in 2004 is gestart en in 2011 met de overgang van Kerkrade is geëindigd. In het begrotingsboek is de afgelopen jaren een analyse gemaakt van de doelstellingen bij aanvang van het project en de realisatie. In de laatste analyse, in het begrotingsboek van 2014, is becijferd dat de doelstellingen in financiële zin ruimschoots zijn gehaald en zelfs aanzienlijk beter zijn geworden. De totale verwerkingskosten zijn in de periode 2004 tot de begroting 2018 sterk gedaald door de invoering van regionaal afvalbeleid.

In deze paragraaf focussen we ons met name op de kostenontwikkeling 2011 - 2018.

Als we dan de kostenontwikkeling over de periode 2011 - 2018 in ogenschouw nemen dan zien we onderstaande ontwikkeling:

Kostensoort	(in duizenden euro's) 2011	2014	2015	2016	2017	2018	Verschil 2018-2017
Salarissen en sociale lasten	9.592	9.981	10.472	10.527	10.981	11.542	562
Inhuur personeel	1.967	1.969	2.256	2.323	2.156	2.996	839
Salarissen subtotaal	11.559	11.950	12.728	12.850	13.137	14.538	1.401
Inkopen	58	51	608	500	535	486	-49
Uitbesteed werk	1.688	1.749	2.698	3.328	3.198	2.994	-204
Verwerkingskosten	6.520	1.119	549	1.407	1.408	1.314	-94
Productiekosten	2.894	3.008	3.301	3.305	3.250	3.145	-105
Overige personeelskosten	645	664	665	631	639	671	32
Huisvestingskosten	1.207	1.297	1.568	1.500	1.504	1.634	130
Verkoopkosten	24	23	24	22	22	23	0
Kantoorkosten	290	270	269	229	232	239	8
Automatiseringskosten	245	304	316	398	398	582	184
Communicatiekosten	190	119	174	158	158	150	-8
Algemene kosten	460	452	488	452	442	524	82
Rentekosten	972	853	823	782	793	924	131
Afschrijvingskosten	3.783	3.201	3.463	3.561	3.756	3.887	131
Taakstelling/bijstelling Eijsden-Margraten	-77			-78			0
Totale kosten	30.458	25.061	27.674	29.046	29.472	31.111	1.639
Inkomsten derden	-4.151	-3.944	-5.519	-6.136	-6.701	-7.459	-758
Kosten gemeenten	26.307	21.118	22.155	22.909	22.770	23.651	881
Pluspakket	-3.466	-3.435	-3.308	-3.308	-3.177	-3.591	-414
Kosten basispakket	22.841	17.683	18.848	19.601	19.593	20.060	467
Inkomsten Eijsden-Margraten en Gulpen- Wittem			-1.204	-1.230	-1.288	-2.299	-1.011
Kosten basispakket excl. Eijsden-Margraten	22.841	17.683	17.644	18.371	18.305	17.762	-544
Organisatiekosten	16.321	16.564	16.554	16.964	16.898	16.448	-450

11-4-2017 12549

Als we bovenstaande tabel bekijken dan zien we dat de kosten van het basispakket dalen van € 22.841.000 in 2011 naar € 20.060.357 in 2017. De voornaamste redenen hiervan zijn prijsaanpassingen in de afvalstromen. Om de prestatie van Rd4 te kunnen beoordelen zou je de totale kosten van Rd4 moeten bekijken onder aftrek van de verwerkingskosten, omdat Rd4 relatief weinig invloed heeft op de verwerkingskosten bij geen gewijzigd beleid. In deze tabel wordt begonnen met 2011 omdat toen in de begroting de laatste beleids-wijziging is doorgevoerd, zijnde de overgang van de gemeente Kerkrade op het Volume/Frequentiesysteem.
Als we de totale kosten minus de inkomsten in 2011 zijnde € 22.841.000 verminderen met de verwerkingskosten ad € 6.520.000 dan resteert een post organisatiekosten ad € 16.321.000.
Als we dezelfde exercitie doen voor 2018 en we trekken van de kosten ad € 20.060.357, de verwerkingskosten ad € 1.314.006 af, dan resteert een post organisatiekosten ad € 18.746.350.
In 2018 moet op deze post uiteraard wel een correctie worden gemaakt voor de inkomsten van de gemeente Eijsden-Margraten en Gulpen-Wittem ad € 2.298.837 aangezien hier ook extra kosten voor worden gemaakt. Met deze correctie resteert een post organisatiekosten ad € 16.447.513.
Als we deze kosten afzetten tegen dezelfde kosten in 2011 ad € 16.321.000, dan betekent dit in feite dat de organisatiekosten vanaf 2011 met slechts € 126.513 zijn gestegen in zeven jaar tijd.

Dit is echter de absolute stijging. De afgelopen jaren zijn er uitgebreide analyses gemaakt waarbij er per saldo autonome kostenstijgingen zijn geweest door een groot aantal beleidsmaatregelen. Omdat het aantal beleidsmaatregelen ieder jaar verder wordt uitgebreid zou een gedetailleerde analyse verwarrend kunnen werken. In het begrotingsboek van 2017 werd dit wel gedaan en hieruit bleek dat wanneer deze autonome ontwikkelingen uit de kosten/opbrengsten zouden worden geëlimineerd de organisatiekosten per saldo niet zouden zijn gestegen, maar zelfs zijn gedaald. Alleen al de daling van de subsidie van medewerkers in deze periode ad € 346.304 is al hoger dan de stijging van de organisatiekosten in absolute zin. Afgezien daarvan zijn ook nog een keer over een periode van zeven jaar de inflatoire kosten, welke gemiddeld rond de 2% liggen, uitgespaard.

Dit financieel resultaat is bereikt zonder concessies te doen aan de kwaliteit, integendeel in deze periode zijn er een groot aantal niet financieel kwantificeerbare resultaten bereikt in o.a. duurzaamheid, kwaliteit en sociale werkgelegenheid zoals:
- zonnepanelen, LED verlichting, energiezuinigere CV, energiezuinigere klimaatsystemen, dakisolatie;
- Textiel sorteercentrum (werkgelegenheid voor een 100-tal medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt);
- stijging van het aandeel OG-systemen;
- verbetering van het scheidingsgedrag bij de burgers, verlaging van het aandeel restafval;
- verbetering van het scheidingsgedrag bij de burgers door inzameling middels de BEST-tas. Bovendien extra werkgelegenheid voor een dertigtal medewerkers.

	2011	2018	Mutatie
Totale kosten	30.458.000	31.110.557	652.557
Totale inkomsten	-7.617.000	-11.050.200	-3.433.200
Saldo kosten + inkomsten	22.841.000	20.060.357	-2.780.643
Verwerkingskosten	6.520.000	1.314.006	-5.205.994
Saldo kosten + inkomsten - verwerkingskosten = organisatiekosten	16.321.000	18.746.350	2.425.350
Aandeel Eijsden-Margraten en Gulpen-Wittem		-2.298.837	-2.298.837
Mutatie organisatiekosten 9 "oude" GR-gemeenten	16.321.000	16.447.513	126.513

De totale kosten worden na verrekening inkomsten derden per product en per gemeente toegerekend. Toerekening vindt plaats door per product de afvaltonnages, begrote logistieke uren, begroot aantal inzamelmiddelen tegen de begrote tarieven te kwantificeren, welke worden verhoogd met een indirecte toeslag en verminderd met eventuele inkomsten. Voor details zie de paragraaf over de toelichting van de baten en lasten per gemeente (pag. 37) alsmede de paragraaf verrekeningsgrondslagen basispakket (punt 9 van pag. 26).

Voor 2018 leidt de verdeling van de kosten tot navolgende verdeling per gemeente:

	EURO	*EURO*	*EURO*				
	begroting	*begroting*	*begroting*	*mutatie 2018 - 2017*		*mutatie 2018 - 2011*	
	2011	*2017*	*2018*	*geld*	*%*		*%*
Brunssum	2.836.129	2.438.600	2.389.460	-49.140	-2,0	-446.669	-15,7%
Eijsden-Margraten		1.288.882	1.288.198	-684	-0,1		
Gulpen-Wittem			1.009.227				
Heerlen	10.365.337	8.281.039	8.312.047	31.008	0,4	-2.053.290	-19,8%
Kerkrade	4.880.004	3.822.655	3.771.201	-51.454	-1,3	-1.108.803	-22,7%
Landgraaf	3.491.114	2.778.921	2.757.541	-21.380	-0,8	-733.573	-21,0%
Nuth	1.306.983	1.118.291	1.105.656	-12.635	-1,1	-201.327	-15,4%
Onderbanken	720.032	633.276	619.043	-14.233	-2,2	-100.989	-14,0%
Simpelveld	899.457	751.491	743.442	-8.049	-1,1	-156.015	-17,3%
Vaals	793.742	764.192	754.540	-9.652	-1,3	-39.202	-4,9%
Voerendaal	1.014.764	893.039	900.978	7.939	0,9	-113.786	-11,2%
GR-gemeenten	26.307.562	22.770.386	23.651.332	-128.280	**-0,6**	-4.953.654	**-18,8**

11-4-2017 12549

VOLUMEONTWIKKELING 2004 - 2018

Onderstaand volgt een grafische weergave van de ontwikkeling van de hoeveelheden vanaf de invoering van het Afvalinzamelplan in 2004, opgevolgd door het Afvalbeheersplan (start in 2013) tot 2020.
In de grafieken zijn drie kolommen waarbij de eerste kolom de hoeveelheden weergeeft in het jaar 2004, namelijk het jaar van aanvang van het Volume/Frequentiesysteem. De volgende kolom laat de hoeveelheden zien over het jaar 2017, zodat de invloed van het nieuwe afvalbeleid zichtbaar wordt. In de derde kolom staan de hoeveelheden voor het jaar 2018.

In onderstaande grafiek zijn in 2017 en 2018 de nieuw toegetreden gemeenten Eijsden-Margraten en Gulpen-Wittem verwerkt.
Voor een zuiver vergelijk met 2004 zou er een correctie moeten worden gemaakt voor de gemeenten Eijsden-Margraten en Gulpen-Wittem (voor 2018 22.822 ton voor beide gemeenten) waardoor de daling t.o.v. 2004 nog veel sterker is.
De daling van 2018 ten opzichte van 2017 wordt met name veroorzaakt door het aangepaste beleid op de milieuparken waardoor de begrote hoeveelheden fors zijn gedaald.

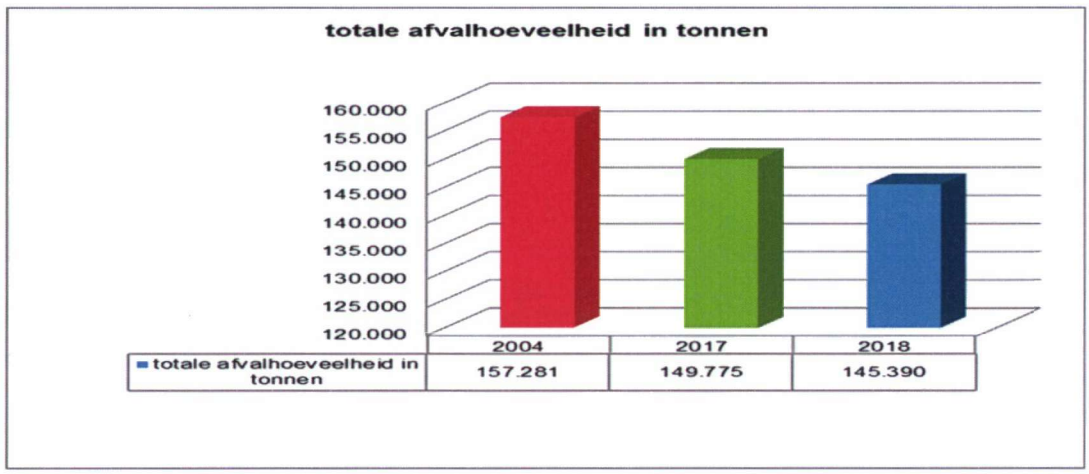

De daling van de droge componenten wordt met name veroorzaakt door het aangepaste beleid op de milieuparken waardoor deze hoeveelheden fors dalen en met name het aandeel hout dat aanzienlijk daalt. Financieel is dit voor de gemeenten een zeer gunstige ontwikkeling omdat de geprognosticeerde inkomsten van de bezoekers fors naar boven zijn bijgesteld. Dit resultaat wordt nog een keer versterkt omdat de kosten van het dure hout fors omlaag gaan vanwege de lagere hoeveelheden.
Over de periode 2004 - 2018 zien we een stijging van de droge componenten hetgeen wordt veroorzaakt door het afvalbeleid dat gevoerd is vanaf 2004 en waarbij er een verschuiving plaatsvindt van restafval naar droge componenten.

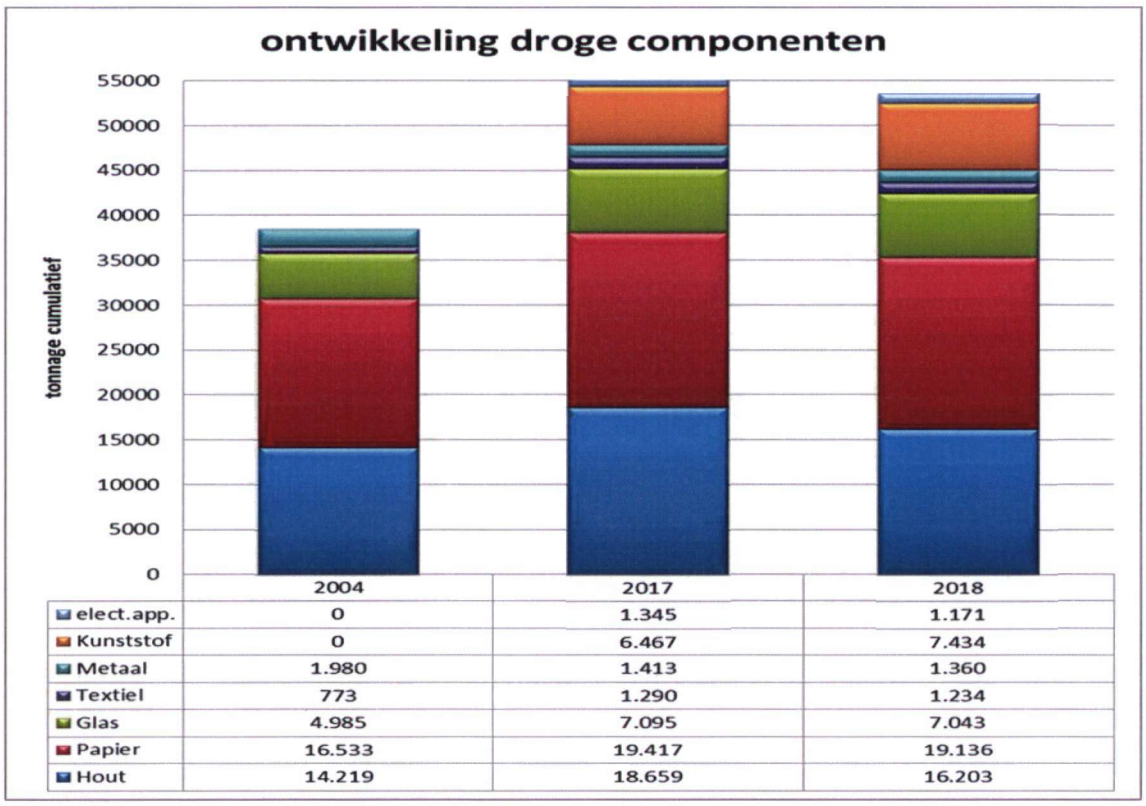

	2004	2017	2018
elect.app.	0	1.345	1.171
Kunststof	0	6.467	7.434
Metaal	1.980	1.413	1.360
Textiel	773	1.290	1.234
Glas	4.985	7.095	7.043
Papier	16.533	19.417	19.136
Hout	14.219	18.659	16.203

11-4-2017 12549

Het scheidingspercentage is verder verbeterd. Met name de vierwekelijkse inzameling van restafval zal leiden tot een forse afname van deze hoeveelheden welke onderdeel uitmaken van de niet gescheiden fractie.

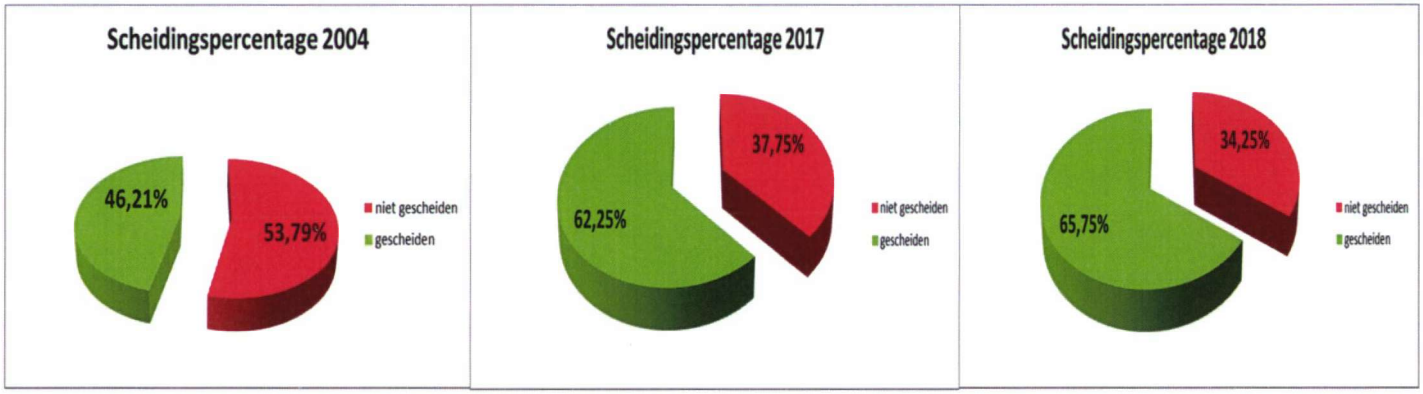

11-4-2017 12549

BELEIDSBEGROTING

Het basispakket

Met de invoering van het Volume/frequentiesysteem in 2011 in de gemeente Kerkrade is dit systeem in alle deelnemende gemeenten ingevoerd. Het niveau van de dienstverlening is op hoofdlijnen tot 2014 ongewijzigd. Vanaf 2014 wordt gefaseerd het nieuwe afvalbeleid ingevoerd waardoor het inzamelbeleid per gemeente op details kan verschillen. Uitgangspunt in de begroting 2015 is dat in iedere gemeente het tarief voor het ledigen van GFT sterk is gereduceerd en dat bij iedere aansluiting 1x per 2 maanden de BEST-tas wordt ingezameld. Vanaf 2016 wordt begonnen met het separaat inzamelen van tetrapakken en blik samen met het kunststof (PMD). De belangrijkste doelstelling is een goede balans te vinden tussen de laagst mogelijke kosten voor afvalverwijdering en een goed serviceniveau voor onze burgers, binnen het kader van de milieuwetgeving.

Het pluspakket

Dit pakket omvat alle overige dienstverlening aan de GR-gemeenten. De omzet is, vanwege een vermindering van de afname van enkele diensten uit het pluspakket door de gemeenten, gedaald.

Weerstandsvermogen

Het Algemeen Bestuur heeft besloten om aansluiting te zoeken met de systematiek zoals deze al jaren wordt toegepast in de NV, zijnde een gemiddelde van 11% over de omzet in het verslagjaar en over de begrote omzet van het jaar volgend op het verslagjaar. Aangezien de dienstverlening over het pluspakket volledig met de gemeenten wordt afgerekend, is er bij Rd4 met name een financieel risico voor over- of onderbezetting van mens- en/of machine-uren, echter dit risico wordt als te klein geschat om hierover extra weerstandsvermogen op te bouwen.
De verwerkingskosten worden met iedere gemeente afzonderlijk afgerekend waardoor er voor Rd4 voor dit onderdeel geen risico is. Dus het weerstandsvermogen wordt berekend over de omzet van het basispakket minus de verwerkingskosten over het verslagjaar en de begroting van het daaropvolgend jaar.
In 2010 is het voor dat jaar maximale weerstandsvermogen bereikt. Jaarlijks wordt het benodigde weerstandsvermogen opnieuw berekend, maar tot grote verschuivingen zal dit niet leiden. Dit betekent ook dat eventuele overschotten op de begroting van Rd4 aan de gemeenten worden uitgekeerd.

Kapitaalgoederen

Om onze eigendommen op peil te houden worden jaarlijks vervangingsinvesteringen gedaan. Deze worden in principe gefinancierd uit de vrijvallende afschrijvingen, zodat hiervoor geen vreemd vermogen hoeft te worden aangetrokken. Voor wat betreft het onderhoud aan kapitaalgoederen wordt vanaf 2012 een voorziening gevormd. Het gevolg is dat groot onderhoud ten laste van deze voorziening geboekt zal worden.

Financiële begroting

Voor een gedetailleerd financieel overzicht per gemeente en per product met alle relevante kengetallen en cijfers verwijzen we naar het desbetreffende hoofdstuk (hoofdstuk C). Van belang is om op hoofdlijnen kennis te kunnen nemen van de financiële consequenties van deze begroting voor elke individuele gemeente.

Meerjarenraming

In de meerjarenraming wordt uitgegaan van voortzetting van het nieuwe beleid.

NV REINIGINGSDIENSTEN Rd4

Bij de beoordeling van de totale kosten voor de gemeenten wordt in de begroting van de GR geen rekening gehouden met het dividend dat wordt uitgekeerd op basis van het resultaat van de commerciële tak van Rd4, zijnde de NV. Dit rendement is gemiddeld genomen vrij hoog geweest ondanks dat de laatste jaren het rendement vanwege de marktomstandigheden aanzienlijk lager is geweest. Doelstelling is om binnen enkele jaren weer terug te zijn op een behoorlijk rendement. Als we kijken naar een langere periode dan zien we dat er gemiddeld op jaarbasis ongeveer € 165.000 aan dividend wordt uitgekeerd.

11-4-2017 12549

BEGROTING

INLEIDING

WAT ZIJN ONZE PLANNEN VOOR 2018

Onze plannen zijn op hoofdlijnen uiteengezet in ons Strategisch meerjarenplan voor de periode 2013 – 2020. Dit plan is in 2013 goedgekeurd door het Algemeen Bestuur van Rd4 en aangeboden aan de deelnemende gemeenten. Dit plan sluit naadloos aan met de ambities uit het VANG-programma. Het plan vormt het kompas voor de verdere doorontwikkeling van onze organisatie, dus ook voor 2018.
Medio 2016 heeft er een eerste evaluatie van het Strategisch meerjarenplan plaatsgevonden en zijn een aantal doelen bijgesteld.
Zo is de doelstelling "Vermindering restafval" aangepast van 120 kg/inwoner naar 100 kg/inwoner en is doelstelling voor uitbreiding van het aantal deelnemende gemeenten uitgebreid van 10 naar 11. Verder is de doelstelling bij "uitbreiden werkplek doelgroepmedewerkers" geplust van 100 naar 150.

De (bijgestelde) strategische doelstellingen zijn:
1. Vermindering restafval naar minder dan 100 kg per inwoner
2. Uitbreiding deelnemers in GR naar minimaal 11 gemeenten
3. Verbreding van het pluspakket met één plus taak
4. Samenwerking op Zuid-Limburgse schaal
5. Uitbreiding werkplekken voor doelgroep medewerkers naar minimaal 150
6. Implementatie planmatige aanpak duurzaamheid
7. Kostenefficiënte sturing bedrijfsmatige activiteiten

De voortgang van deze doelen wordt met vaste regelmaat besproken met relevante stakeholders zoals het Bestuur, Raad van Commissarissen, Ondernemingsraad en Beleids- en Financiële commissies.

BEDRIJFSVOERING

In ons gecertificeerd KAM systeem (kwaliteit, arbeidsomstandigheden en milieu) is de visie en missie van onze organisatie vastgelegd. Deze luidt:

Missie Rd4
Rd4 is een publieke reinigingsorganisatie die in opdracht van de aangesloten gemeenten de wettelijke afvalzorgplicht volledig voor haar rekening neemt door een zo optimaal mogelijke exploitatie en beheer (maatschappelijk, financieel, milieu) van de gehele afvalketen.

Visie Rd4
§ Klantgerichtheid
We spannen ons steeds in om onze klanten te begrijpen, hun oplossingen aan te bieden die uitvoerbaar zijn, gebaseerd op onze kennis van de afval- en milieumarkt. We zoeken steeds naar betrouwbare en op maat gesneden oplossingen voor hun problemen. We kijken steeds vanuit het perspectief van onze opdrachtgevers naar ons eigen handelen, om zo daadwerkelijk meerwaarde te kunnen (blijven) leveren.

§ Bedrijfsmatig presteren
Rd4 is een betrouwbare en financieel stabiele organisatie. Rd4 en zijn werknemers zijn prestatiegericht. We stellen doelen en zorgen ervoor dat we deze realiseren. Iedereen levert daaraan een actieve bijdrage. We zijn professioneel en nemen verantwoordelijkheid voor onze persoonlijke prestaties, alles binnen onze eigen mogelijkheden.

§ Lokale aanwezigheid
In een markt die steeds meer wordt gedomineerd door (een beperkt aantal) internationaal opererende marktpartijen, voelen wij ons erg thuis in de eigen regio. Door onze lokale aanwezigheid en resultaatgerichte aanpak zijn we bij uitstek in staat diensten te verlenen met een hoge klantgerichtheid. In combinatie met ons breed pakket aan diensten zijn we in staat onze klanten unieke totaaloplossingen te bieden. Mede door onze sterke focus op de behoefte van onze klanten zijn we in staat geweest om een sterke regionale marktpositie te verwerven. We kennen onze klanten, hun plannen, ambities en hun problemen. Deze lokale aanwezigheid en sterke klantenbinding zullen we blijven koesteren als een van de belangrijke concurrentievoordelen waarover we beschikken.

11-4-2017 12549

§ Gemotiveerde medewerkers
Onze medewerkers zijn de sleutel voor ons succes. Hun kennis, betrokkenheid, inzet en ervaring zijn de basis voor onze dagelijkse dienstverlening aan bedrijven en gemeenten.
In ons bedrijfsbeleid vinden we het dan ook erg belangrijk te investeren in professionele werving en selectie, opleiding, training en persoonlijke ontwikkeling; waarbij we uitgaan van gelijke carrièrekansen, ongeacht persoonlijke achtergrond. Het zijn onze medewerkers die waarde toevoegen aan onze diensten. Als werkgever onderkennen we het belang van marktconforme arbeidsvoorwaarden. Een actief retentiebeleid (binden en boeien van medewerkers) maakt hier deel van uit. Dit zorgt voor continuïteit en dat is in het belang van iedereen die betrokken is bij onze organisatie.

§ Kernwaarden
We handelen Rd4 breed vanuit onze kernwaarden (zo gaan we met elkaar om binnen onze organisatie). Deze zijn beschreven in ons handboek KOMPAS en worden met regelmaat met onze medewerkers doorgesproken. Enkele elementen hieruit zijn gezonde en veilige werkomstandigheden, open en eerlijke communicatie, geen discriminatie of intimidatie, respectvolle omgang met (de spullen van) elkaar en de bedrijfsmiddelen, waarbij we zeggen wat we doen, doen wat we zeggen en we ons hierop laten aanspreken.

§ Maatschappelijk verantwoord ondernemen
Als milieuorganisatie vinden we een op duurzaamheid gebaseerde bedrijfsvoering belangrijk. In de praktijk komt dit tot uitdrukking in een veelvoud van praktische maatregelen, zoals de strenge emissienormen die we hanteren bij de aanschaf van door motoren aangedreven voertuigen. Maar ook allerlei andere zaken pakken we aan, zoals het gescheiden houden van papier, PMD, GFT en rest-afval op de kantoren, het verbeteren van onze energiehuishouding (o.a. LED-verlichting, sedumdaken, zonnepanelen etc.) en duurzaam inkopen.
In de periodieke risico-inventarisatie & -evaluatie inventariseren we diverse risico's die betrekking hebben op de veiligheid en gezondheid van medewerkers en klanten. Planmatig pakken we knelpunten aan en lossen ze zoveel mogelijk op.
Het concept van duurzaamheid heeft wat ons betreft ook betrekking op ons sociaal beleid. Een fors aantal medewerkers met een zwakke positie op de arbeidsmarkt zijn soms vele jaren binnen onze organisatie te werk gesteld en krijgen zo kansen om zich te ontwikkelen. Dit is een groot voordeel voor de bij de organisatie betrokken gemeenten, immers het zijn overwegend hun inwoners die niet meer aangewezen zijn op een uitkering van de gemeentelijke sociale dienst.
Daarnaast zijn we ISO 9001 gecertificeerd (kwaliteit managementsysteem/ KAM), ISO 14001 (milieumanagement) en VCA* (veiligheid). Het KAM-beleid zoals beschreven in de procedure PD-HD-02-Vxx ligt hieraan ten grondslag.

BLIK OP DE TOEKOMST

Rd4 hecht er sterk aan om in een nauwe samenspraak met de deelnemende gemeenten een gedragen en gezamenlijke visie op de toekomst uit te zetten voor Rd4. Met een vaste regelmaat is de visie op de toekomst dan ook een belangrijk gespreksonderwerp tussen bestuur en management. Tot het jaar 2020 is deze blik op de toekomst expliciet gemaakt en uitgeschreven in een Strategisch meerjaren-plan (SMP) met een aantal concrete strategische doelen op het gebied van kostenefficiëntie, duurzaamheid, regionale samenwerking, sociale werkgelegenheid en afvalbeleid. Een uitgevoerde evaluatie van dit door het bestuur vastgestelde plan in de zomer van 2016 heeft als belangrijkste conclusie opgeleverd dat we op de goede weg zijn en dat er geen aanleiding is om de in 2013 gekozen strategie aan te passen. Dat betekent dat ook in 2018 geen aanpassing zal plaatsvinden van de gekozen doelstellingen. Wel heeft deze evaluatie een aantal aandachtspunten i.c. aanscherpingen opgeleverd, welke we gaan oppakken. Het betreffen verdiepingen en of aanscherpingen van de bestaande strategische doelen, zonder de doelen zelf los te laten.

Een van die aanscherpingen is het nog verder terugdringen van de hoeveelheid in te zamelen (dure) restafval bij de burgers dan beoogd in het oorspronkelijke plan. Rd4 ontvangt jaarlijks veel afval oftewel grondstoffen. Het is onze opvatting en dus geheel in lijn met de ambities van de regering, dat we hergebruik en recycling van deze grondstoffen zoveel mogelijk bevorderen waar dat binnen onze bedrijfsvoering mogelijk is. Met een hergebruikspercentage van momenteel ruim 65%, zijn we reeds op de goede weg. Uitgangspunt is dat het verder verbeteren van de gescheiden inzameling op termijn leidt tot meer recycling en minder kosten voor de burger. Ook 2018 zal in het teken staan van het verder doorzetten van dit beleid en dus het verder verbeteren van hergebruik en recycling. Er is samen met de gemeenten expliciet gekozen voor een gefaseerde, stapsgewijze invoering van dit beleid. Zo is in 2015 met succes bij negen van de tien aangesloten gemeenten een 0-tarief, uitgezonderd de gemeente Voerendaal, voor de inzameling van het GFT-afval en een sterk verhoogd tarief voor het aanbieden van restafval ingevoerd. Ook zijn we in 2016 in alle gemeenten gestart met het inzamelen van de zogenaamde PMD-fractie, een gecombineerde vorm van inzamelen van plastic, metaal en drankenkartons. Naar aanleiding van de pilot in Landgraaf zijn in 2017 alle gemeenten gestart met de 2-wekelijkse inzameling van PMD en per 2018 starten de gemeenten naar alle waarschijnlijkheid met de 4-wekelijkse inzameling van het restafval.

11-4-2017 12549

Een andere aanscherping is de uitbreiding van de sociale werkgelegenheid binnen onze organisatie. Reeds jaren bieden wij mensen met een functiebeperking zinvolle arbeid aan binnen onze organisatie (op onze milieuparken, kringloopwinkels, logistiek etc.). Door het ontwikkelen van nieuwe, vaak innovatieve concepten, zoals ons Textiel sorteercentrum, de BEST-tas, de op 15 april 2016 geopende, derde kringloopwinkel en de gerealiseerde op- en overslaglocatie, zijn we in staat om deze vorm van sociale werkgelegenheid de komende jaren stapsgewijs door te ontwikkelen. In 2018 zullen er bij benadering ruim 150 medewerkers met een functiebeperking i.c. afstand tot de arbeidsmarkt bij ons werkzaam zijn. We zijn er dan ook trots op dat naast de reguliere medewerkers een relatief groot contingent SW-medewerkers bij ons werkzaam kan zijn. Hiermee geven we concreet invulling aan het begrip Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, omdat wij vinden dat Rd4 hiermee daadwerkelijk waarde toevoegt richting onze deelnemende gemeenten en ons wezenlijk onderscheiden ten opzichte van commerciële (concurrerende) marktpartijen. De exploitatie van het Textiel sorteercentrum levert op dit moment van schrijven 100 werkplekken op en zal de komende jaren naar verwachting, zoals hierboven aangegeven, stapsgewijs gaan stijgen. Rd4 is zich bewust van haar voorbeeldfunctie als het gaat om werkgelegenheid te bieden aan medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Ook een duurzame bedrijfsvoering blijft uiteraard een van de belangrijke aandachtspunten voor de komende jaren en dus ook in 2018. We hebben ons dan ook als doel gesteld om uiterlijk in 2020 een van de meest duurzame publieke organisaties in Zuid-Limburg te zijn. Zoals in ons SMP aangegeven, wordt duurzaamheid bij Rd4 zoveel mogelijk gefinancierd vanuit bestaande budgetten. Duurzaamheid is dan ook steeds verankerd in de planvorming en is voorzien van duidelijke kosten-batenanalyses. Ook in deze begroting geven wij de financiële consequenties van het verduurzamen weer. Als randvoorwaarde geldt ook in 2018 dat eventuele maatregelen en projecten op het gebied van duurzaamheid functioneel moeten zijn. Rd4 werkt aan duurzaamheid binnen haar mogelijkheden.

Als we terugkijken dan hebben we reeds diverse stappen gezet op een functionele verduurzaming van onze bedrijfsvoering. Projecten zoals de invoering van het Volume/Frequentiesysteem getuigen hiervan. Bij vervanging of reparatie van onderdelen van gebouwen bekijken we hoe het energieverbruik kan worden teruggedrongen door middel van o.a. dakisolatie, energiezuinigere klimaatsystemen, sedumdaken, LED verlichting en energiezuinigere HR-ketels.

Een andere grote stap in de verduurzaming van de bedrijfsvoering is gezet met de 1.000 zonnepanelen welke in 2014 op het hoofdkantoor zijn geplaatst en welke in het voorjaar van 2015 nog eens is uitgebreid met 700 panelen. Verder willen we de komende jaren de CO2 uitstoot nog verder beperken door de routes verder te optimaliseren en verdere brandstofbesparing te realiseren door medewerkers bewust te maken van hun rijgedrag en het milieueffect.

Om de CO2 uitstoot in de komende jaren nog verder terug te brengen, denken we aan nieuw afvalbeleid met behulp van omgekeerd inzamelen waardoor het (rest)afval nog beter zal worden gescheiden of aan samenwerking met andere regio's waardoor door schaalvergroting alternatieve mogelijkheden ontstaan met afvalstromen. Een in 2015 Rd4-breed gestart Intern Milieu Zorgprogramma richt zich op het gedrag van de medewerkers; samen streven we naar het zoveel mogelijk beperken van het verbruik van water, gas, stroom, werkhandschoenen, papier en plastic bekers bij de koffieautomaten. Op de kantoren is gescheiden afvalinzameling ingevoerd en dit levert mooie scheidingsresultaten op. Op de parkeerplaatsen zijn diverse "groene" laadpunten aangebracht, waarbij zowel auto's maar ook fietsen van onze medewerkers gebruik kunnen maken van de stroom van het geïnstalleerde zonne-energiesysteem op de hoofdlocatie.

Sinds juli 2015 geldt in het kader van de Europese Energie Efficiency richtlijn (EED) dat grote ondernemingen verplicht zijn om ten minste elke vier jaar een energie (milieu)-audit te laten uitvoeren door een hiertoe gecertificeerde organisatie. De verslagen van deze audits moeten worden toegezonden aan het bevoegd gezag. Voor Rd4 is dat de RUD te Maastricht.
In het najaar van 2016 hebben wij de opdracht aan Bureau Veritas verstrekt voor het uitvoeren van een energie-audit. De energie-audit geeft een gedetailleerd overzicht van alle bestaande energiestromen binnen de onderneming, inclusief het vervoer waar een organisatie invloed op heeft. Voor Rd4 zijn de hoofdvestiging Nijverheidsweg 4A, het Textiel sorteercentrum, de kringloopwinkels, de milieuparken en diverse voertuigen onderzocht. De resultaten in het rapport zijn positief, hetgeen we ook hadden verwacht aangezien we al veel maatregelen en voorzieningen hebben getroffen. De aanbevelingen die zijn opgenomen gaan we verder oppakken.

Onze medewerkers

Zoals in onze KAM-visie is verwoord, zijn onze medewerkers een van de succesfactoren bij Rd4. Sinds de oprichting kennen we een stabiele werkorganisatie, waarin de medewerker weten wat van hem of haar wordt verwacht. Er zijn duidelijke afspraken over het functioneren en de te realiseren resultaten, zowel individueel als op afdelingsniveau. Door de certificering van de organisatie (ISO 9001, ISO 14001 en VCA*) is er bij iedereen die bij ons werkt een sterke focus op het continu willen verbeteren van de eigen prestatie(s) en dan vooral vanuit het perspectief van onze klanten i.c. opdrachtgevers. Ook het uitgangspunt dat we reeds vele jaren hanteren om al onze mensen onze waardering te laten blijken, is en blijft een van de fundamenten waarop onze werkorganisatie is gebouwd. Onze medewerkers werken dan ook graag bij Rd4, de sinds jaren zeer lage verzuimfrequentie en de lage uitstroom van medewerkers geven hier blijk van. De juridische structuur van Rd4 blijft voor zover we dat nu kunnen overzien ook in 2018 ongewijzigd.

11-4-2017 12549

De financiële huishouding

Ook deze begroting vormt de (taakstellende) financiële basis i.c. het budget voor de realisatie van de doelen die we ons in 2018 hebben gesteld. Uitdaging is om onze toekomstvisie weer financieel te vertalen naar een begroting voor 2018. Het afvalbeleid en de hieruit voortvloeiende hoeveelheden vormen het vertrekpunt. De ingeslagen koers van afgelopen jaren willen we consequent blijven voortzetten en deze vertalen in de financiële gevolgen en consequenties. De wijze waarop ook deze begroting tot stand is gekomen is identiek aan de voorbije jaren, namelijk in een constructieve afstemming en samenwerking met de beleids- en financiële vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten. Hierdoor kan ook deze begroting weer rekenen op een groot draagvlak binnen de gemeentelijke organisaties en dat vinden we erg belangrijk. Onze financiële doelstellingen zijn ook in 2018 onveranderd (ten opzichte van 2017): het waarborgen van de financiële continuïteit op de lange termijn, het continueren van het repressief toezicht vanuit de Provincie Limburg, de operationele bedrijfskosten tegen de inflatie in (weer) niet te laten stijgen (t.o.v. de afgegeven begroting 2017). Uiteraard blijven we voldoen aan de financiële randvoorwaarden zoals die zijn gegeven door het Algemeen Bestuur (treasurystatuut), de accountant (managementletter) of het BBV (richtlijnen overheid). De opbrengsten verkregen uit commerciële activiteiten (NV) zullen in de vorm van uit te keren dividend worden uitbetaald aan de deelnemende gemeenten, dit in het belang van de brede dienstverlening aan onze burgers in de meest brede zin van het woord.

RELEVANTE ONTWIKKELINGEN

In het boekjaar 2016 zijn er een aantal ontwikkelingen welke hun invloed hebben op de begroting van 2018. Deze zijn dan ook financieel gemaakt. De belangrijkste willen we hier vermelden, overigens in een willekeurige volgorde.

Verwerving locatie Nijverheidsweg 17-23 te Heerlen
Dit pand is gelegen tegenover de hoofdlocatie van Rd4 (Nijverheidsweg 4A). Door de aankoop in mei 2016 van de voormalige, bijna 4 hectare bemeten voormalige Refresco-locatie aan de overzijde van onze hoofdlocatie, is een lang gekoesterde wens in vervulling gegaan. Hierdoor zal Rd4 in staat zijn extra waarde toe te voegen in de logistieke keten. Vanaf 2017 zijn we gestart met de op- en overslag-activiteiten, in ieder geval met de door Rd4 in te zamelen monostromen papier, PMD en grofvuil. We gaan er vanuit dat 2017 een leerjaar zal zijn, omdat deze activiteiten nieuw zijn voor Rd4. In 2017 heeft naar verwachting tevens een opschaling plaatsgevonden met deelstromen van aan Rd4 verbonden partijen en toeleveranciers. De met de aankoop samenhangende jaarlijkse financierings- en exploitatielasten, worden afgedekt uit lagere voertuigkosten, een betere onderhandelingspositie bij het afsluiten van verwerkings-contracten en door extra inkomsten van nieuwe (sorteer) activiteiten die Rd4 vanaf het voorjaar van 2017 op deze locatie zal gaan ontwikkelen.

De uitbreiding van het pluspakket met onkruidbeheersing
Op pagina 18 van het Strategisch meerjarenplan staat: Rd4 voorziet geen uitbreiding richting het bredere beheer van de openbare ruimte in deze periode, dit omdat het draagvlak in de regio hiervoor ontbreekt. Gedurende de komende jaren blijft Rd4 een luisterend oor bieden aan gemeenten die op eigen initiatief taken willen opdragen aan Rd4. In aanloop van het verbod op chemisch onkruidbeheer in de openbare ruimte (officiële bekendmaking Staatscourant 30 maart 2016: de Staatssecretaris heeft het besluit genomen en verbiedt het middel glyfosaat) heeft de gemeente Heerlen ons gevraagd een plan van aanpak in te dienen waarbij onder de regie van Rd4 en in samenwerking met Werk voor Heerlen, het onkruid beheerst wordt bijgehouden/ verwijderd. Na een gedegen studie hebben wij de gemeente Heerlen een voorstel kunnen aanbieden. Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 7 april 2016 is dit onderwerp besproken en is afgesproken dat Rd4 in gaat op het verzoek van de gemeente Heerlen om de komende jaren ervaring op te doen met deze dienstverlening. In verband met de investeringen is een afnamegarantie van 6 jaar voorgesteld en afgesproken met de gemeente Heerlen, waarbij onkruidbeheersing een nieuwe taak wordt van het pluspakket en waar op termijn iedere Rd4-gemeente indien gewenst zijn voordeel mee kan doen. Om het hierboven beschreven project te kunnen uitvoeren zijn een aantal voertuigen en machines aangeschaft. Ook de gemeente Brunssum heeft in 2016 Rd4 de opdracht verstrekt om deze nieuwe dienst uit te voeren. En inmiddels heeft ook de gemeente Nuth ons de opdracht verstrekt per 2017 de dienst onkruidbeheersing, in combinatie met veeg-werkzaamheden, uit te voeren. Deze dienstverlening biedt de Rd4-gemeenten de kans om ervaring op te doen met een nieuwe methode van onkruidbeheersing en is voor Rd4 een kans om zich verder te specialiseren in het beheer van openbare ruimten.

De (uitbreiding van de) regionale samenwerking
Door de toetreding van de gemeente Gulpen-Wittem in 2017 ontstaat voor de Rd4-organisatie opnieuw (na toetreding van de gemeente Eijsden-Margraten in het jaar 2014) een groter inzamelgebied, te weten van 139.000 naar ca. 145.500 aansluitingen. Deze verdere schaalvergroting levert de deelnemende gemeenten op termijn een extra financieel voordeel op. De toetreding van de gemeente Gulpen-Wittem biedt tevens nieuwe mogelijkheden voor het verder uitbreiden van het aantal bedrijfsklanten welke momenteel zijn/ worden ondergebracht in onze vennootschap (NV Rd4). Ook ontstaan er door de opschaling van de vrijkomende waardevolle afval-stromen (papier, glas, hout, kunststof, textiel etc.) op termijn mogelijkheden om betere tarieven in de afzetmarkten te realiseren.
De op 10 maart 2015 getekende intentie overeenkomst met de gemeente Maastricht om de samenwerking te bevorderen, is nog steeds actueel. Begin 2017 zijn we gestart met de projecten om te komen tot een regionale afval-app en regionale gemeentegrensoverschrijdende milieuparken. De samenwerking wordt in dit verband gevormd tussen de GR Rd4 en de GR Geul & Maas, aangezien de gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg deelnemen in de GR Geul & Maas o.a. ten behoeve van de milieuparken.

11-4-2017 12549

De gemeentelijke herindeling van de gemeente Nuth, Onderbanken en Schinnen

De gemeenteraden van Onderbanken en Schinnen hebben in het najaar van 2015 het besluit genomen om vanaf 2019 samen te gaan. In de loop van 2016 heeft ook de gemeente Nuth te kennen gegeven te willen aansluiten. Voor onze organisatie is dit gegeven natuurlijk een interessante ontwikkeling die we actief (zullen) volgen. Toetreding van de gemeente Schinnen versterkt onze positie in de markt, maar mocht onverhoopt de nieuw te vormen gemeente kiezen om aan te sluiten bij de reinigingsorganisatie in de Westelijke Mijnstreek (RWM) dan is dat een verzwakking van onze marktpositie, immers dan daalt het aantal aansluitingen fors. Samen met het bestuur willen we er dan ook werk van maken dat de nieuwe gemeente deel zal (blijven) uitmaken van de Rd4-familie.

De steeds wijzigende wet- en regelgeving welke invloed heeft op onze branche i.c. organisatie

Rd4 heeft nauwelijks tot geen invloed op wet- en regelgeving die vanuit de diverse overheden en instanties met enige regelmaat wordt uitgebracht. Wel volgen we actief de meest relevante ontwikkelingen en proberen daar zo goed mogelijk op in te spelen, dat wil zeggen dat we steeds blijven voldoen aan het relevante wettelijke kader maar dat we ons ook kritisch blijven opstellen als het gaat om o.i. onnodige, vaak onzinnige regeldruk, immers een van de speerpunten van het Rijksbeleid was en is nog steeds om de bureaucratie en regelgeving voor bedrijven en organisatie vanuit de overheid terug te dringen i.c. te verminderen. In de recente jaren zien we dit helaas niet terug in de praktijk, want steeds nieuwe regeldruk veroorzaakt extra administratieve lasten met daaraan verbonden kosten zonder dat daar revenuen tegenover staan. Illustratief (maar zeker niet limitatief) zijn te noemen de invoering van SEPA, schatkistbankieren, VPB-verplichting, EED of Code 95.

De effecten van het ingezette afvalbeheerbeleid op de verwerkingskosten

De ontwikkeling van de verwerkingskosten in het jaar 2018 is lastig te voorspellen. Mits de gemeenteraden akkoord gaan, zullen we vanaf 2018 het restafval bij onze burgers nog maar 1x per 4 weken ophalen. Dit vanuit de verwachting dat de intensivering van de inzameling van de PMD fractie vanaf 2017 (1x per 2 weken) zal leiden tot een verdere (trendmatige) daling van het aanbod van restafval. Dit beleid zal een mitigerend effect hebben op de hoeveelheid van deze dure afvalstroom. Maar ook andere effecten werken door op de totale verwerkingskosten, zoals de waarde van de diverse door Rd4 separaat in te nemen afvalstromen. De prijsvorming van zogenaamde monostromen (glas, papier, kunststof, textiel etc.) is afhankelijk van diverse externe factoren. Grondstoffen schaarste, effecten circulaire economie, subsidies, milieubelastingen, maar ook de economische wetten van vraag en aanbod maakt dat prijzen voor de afzet van de diverse componenten erg volatiel kunnen zijn. In deze begroting gaan we er vanuit dat de totale verwerkingskosten per saldo een stijgende trend zullen vertonen ten opzichte van 2016.

Milieuzones voor vrachtauto's

Een milieuzone is een gebied in de binnenstad van grote gemeenten waar de toegang voor vrachtwagens die te veel fijnstof en stikstofoxiden uitstoten, beperkt is. Het convenant dat ten grondslag ligt aan de milieuzones vrachtverkeer in Nederland is verlengd tot en met 31 december 2016. Dit betekent dat het huidige toegangsregime (minimaal Euro IV) ongewijzigd blijft. In Nederland zijn er 13 gemeenten met een dergelijke milieuzonering waaronder de gemeente Maastricht. Een duurzaam wagenpark draagt bij aan de ambities van de gemeenten om in de (nabije) toekomst klimaatneutraal te worden, waarbij in de binnensteden emissieneutraal gereden moet worden. Bij het vervangen van inzamelvoertuigen kiezen we reeds jaren zoveel mogelijk voor milieuvriendelijkere opties. Dit beleid willen we de komende jaren doorzetten en waar mogelijk intensiveren. Landelijk worden er proeven gehouden met elektrisch aangedreven afvalinzamelvoertuigen, zowel op basis van accu's (Breda, Eindhoven) maar ook (experimenteel) op waterstof waarbij een brandstofcel dient als bron (Groningen). Wij zullen de komende jaren deze ontwikkelingen volgen waarbij we in 2017 een studie/ analyse zullen uitvoeren naar de toepasbaarheid van deze technologie in ons eigen wagenpark. Bij een positieve uitkomst en rekening houdende met een aantal praktische aspecten zullen we mogelijk in 2018 een of twee van dergelijke elektrisch aangedreven inzamelvoertuigen aanschaffen om zo de eerste ervaringen op te gaan doen met deze milieuvriendelijke technologie. Voertuigen die dan hun brandstof zullen "tanken" uit de meest duurzame bron die er bestaat namelijk uit ons eigen zonne-energiesysteem op de hoofdlocatie.

Het Textiel sorteercentrum

In 2014 is het Textiel sorteercentrum (TSC) gestart, waardoor er momenteel op deze locatie ca. 85 medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt werkzaam zijn voor Rd4. Door in de komende jaren en dus ook in 2018 het aan te leveren volume aan het TSC verder te vergroten, zal het mogelijk zijn om het rendement stapsgewijs te verbeteren. Dit willen we bewerkstelligen o.a. door aankoop van textiel bij andere partijen, een strakke sturing op de bedrijfsexploitatie en gerichte scholing en instructie van het personeel. Vanuit deze positieve verwachtingen gaan we ervan uit dat de (sociale) werkgelegenheid binnen onze organisatie hierdoor verder zal stijgen.

11-4-2017 12549

HET RIJKSBELEID

Het Rijksbeleid kent vele beleidsterreinen en ambities. We herhalen hier hetgeen we ook in de begroting 2017 hebben aangegeven, namelijk dat voor de afvalbranche er in ieder geval twee belangrijke ontwikkelingen zijn, namelijk de circulaire economie en de inclusieve samenleving.
De circulaire economie: het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG) is het beleid van het kabinet in Nederland om de transitie naar een circulaire economie te stimuleren. In een circulaire economie bestaat geen afval. Het kabinet heeft de ambitie om de hoeveelheid recyclebaar Nederlands restafval in verbrandingsinstallaties te minimaliseren. Afvalscheiding -met name aan de bron- is hiervoor een noodzaak. Het vorige kabinet had al de ambitie uitgesproken om tot een gescheiden inzameling van 60-65% in 2015 te komen. Het huidige kabinet wil samen met de gemeenten met het programma VANG uiterlijk in 2025 komen tot een gescheiden inzameling van huishoudelijke afvalstromen van 75%. In ons Afvalbeheersplan spelen we actief in om de komende jaren, dus ook in 2018, aan te sluiten bij deze landelijke ambitie.
De inclusieve samenleving: iedereen die kan werken maar daarbij ondersteuning nodig heeft, valt sinds 01 januari 2015 onder de Participatiewet. De wet is er om zoveel mogelijk mensen met of zonder arbeidsbeperking werk te laten vinden. In dit kader hebben Rijksoverheid en werkgevers afspraken gemaakt om mensen met een functiebeperking op basis van gelijkwaardigheid binnen het reguliere arbeidscircuit regionaal te werk te (gaan) stellen. Omdat Rd4 een relatief groot contingent SW-medewerkers te werk stelt, zijn vooral de wijzigingen en de consequenties hiervan op de beschikbaarheid en betaalbaarheid van deze belangrijke doelgroep de komende jaren en dus ook in 2018 van groot belang voor Rd4.

TOT SLOT

Per saldo hebben we de dienstverlening stapsgewijs elk jaar kunnen uitbreiden en verbeteren en dat tegen (relatief) lagere kosten. Daar zijn we best een beetje trots op. Ook voor de jaren 2017 en 2018 willen we deze ontwikkelingen vasthouden en zelfs versterken. Dat het ons weer is gelukt om voor de zevende keer op rij een begroting te presenteren zonder onze interne kosten te laten stijgen (zelfs licht te laten dalen), heeft voor een groot deel te maken met een reeds jaren geleden ingezette koers van beheerste kostenontwikkeling en een duidelijke visie van het bestuur en management over de manier waarop wij een organisatie (in)richten en (aan)sturen.

Tot slot willen we op deze plaats nog eens vermelden dat de wijze waarop we sinds een aantal jaren in een intensieve samenwerking met de gemeenten deze begroting opstellen en aanbieden, mede aan de basis staat van een bedrijfseconomisch gezonde, stabiele organisatie. De dienstverlening voor elke gemeente is tot in de details per product doorgerekend. Er wordt al jaren zeer consequent en volgens een vaste methodiek gerapporteerd over de resultaten, zodat er nagenoeg geen financiële verrassingen in het lopende jaar voor de gemeenten kunnen ontstaan. Ook wordt er per individuele gemeente na afloop van elk boekjaar afgerekend. Deze solide en gedegen manier van begroten en rapporteren i.c. verantwoording afleggen wordt zeer gewaardeerd door zowel onze bestuurders alsook de financiële ambtenaren, hetgeen de laatste jaren mag blijken uit het klanttevredenheidonderzoek in het kader van onze certificering ISO 9001. Belangrijkste doel, ook weer in 2018, is de betrokkenheid van onze opdrachtgevers met als oogmerk de klanttevredenheid maximaal te houden.

Wil Sijstermans
Directeur/ Secretaris

11-4-2017 12549

A. BEDRIJFSVOERING

ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

1. Juridische structuur

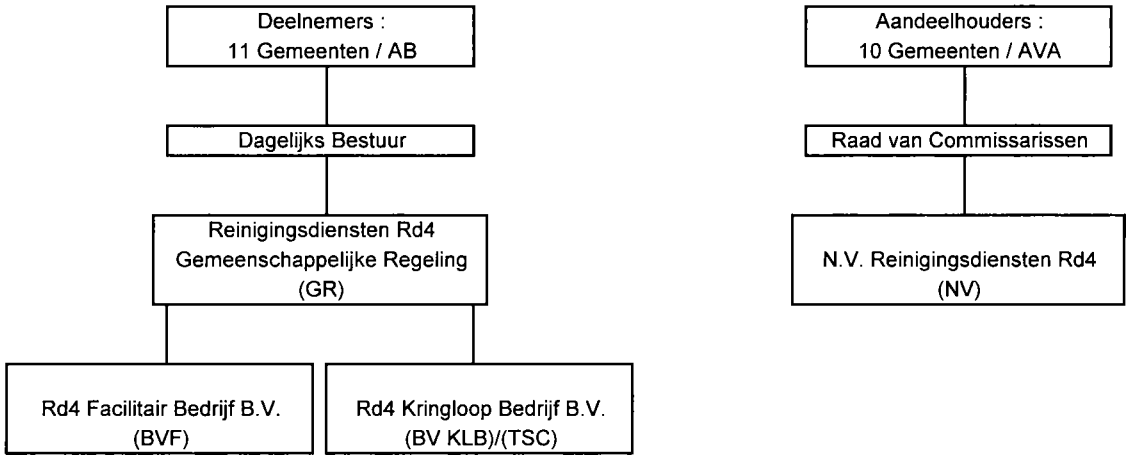

Deze begroting heeft betrekking op de Gemeenschappelijke Regeling en de beide besloten vennootschappen en zijn derhalve een geconsolideerde begroting. Vanuit de Gemeenschappelijke Regeling wordt de dienstverlening ten aanzien van de openbare ruimten (gemeenten) georganiseerd. In Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. zijn bijna alle productiemiddelen ondergebracht, evenals de werknemers die geen ambtelijke aanstelling hebben. Zij volgen derhalve ook een andere cao: vanaf september 2000 geldt de cao voor de Energie- en Nutsbedrijven, sector Afval en Milieu. Alle (loon)kosten van de BVF worden volledig doorberekend aan de Gemeenschappelijke Regeling. Het exploitatieresultaat is dus nihil.
De activiteiten van het Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. vinden sinds 2005 in de Gemeenschappelijke Regeling plaats. Vanaf 2014 zijn hier de activiteiten van het Textiel sorteercentrum in ondergebracht.
De gemeente Gulpen-Wittem is nog niet formeel toegetreden tot de aandeelhouders van de NV. De besprekingen hieromtrent zijn gaande en de verwachting is dat de toetreding in 2017 zijn beslag zal leggen.

2. Werkorganisatie

Incl. overwerk/vakantievervanging

Directie
W. Sijstermans

1,0	**Staf** W. Sijstermans		1,0	**Productie** B. Durst		1,0	**Verkoop** G. Drummen	
5,5	Beleid & Communicatie		15,3	Bedrijfsbureau		61,9	Verkoop, winkels	
6,2	Financiën		72,8	Inzameling h-a-h en Kringloop		6,8	Servicepunt	
5,1	Personeel & Organisatie		109,8	Brengvoorziening, Reiniging & Transport, RSC en Op- en overslag				
6,1	ICT							
5,0	Facilitaire Zaken		29,5	Technische dienst en Inzamelmiddelen				
2,2	Secretariaat							
		31,1			228,4			69,7
							totaal	329,2

Een van de sociale doelstellingen van Rd4 is het aanbieden van werkplekken aan inwoners van het Rd4-verzorgingsgebied met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ultimo 2016 vonden 77 medewerkers (50,05 FTE) binnen Rd4 een dergelijke plek. Daarnaast waren ultimo 2016 39 mensen (14,2 FTE) als vrijwilliger actief in onze kringloopwinkels.
Bovendien waren er ultimo 2016 een 103-tal medewerkers actief in het Textiel sorteercentrum.
De doelstelling van Rd4 om de huidige groep medewerkers die een afstand tot de arbeidsmarkt heeft uit te breiden naar minstens 150 conform het strategisch plan, is momenteel gehaald. Echter, als gevolg van de Participatiewet zit er (momenteel) weinig/ geen continuïteit in de instroom van nieuwe medewerkers hetgeen doet vrezen voor de toekomst

11-4-2017 12549

Voor de bepaling van het aantal inwoners is uitgegaan van de gegevens van het CBS.
Voor de bepaling van het aantal aansluitingen is uitgegaan van de stand bij Rd4 per 1-11-2016 op basis van de gegevens zoals wij deze van de BsGW aangeleverd hebben gekregen. In deze begroting is uitgegaan van de bewoonde aansluitingen in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij er van alle aansluitingen werd uitgegaan.

	Aantal inwoners per 01-01-2016		Gemiddeld aantal bewoonde aansluitingen 2016		
Gemeenten	aantal	%	aantal	%	inwoners per
Brunssum	28.448	9,6	13.779	9,9	2,06
Eijsden-Margraten	25.123	8,5	10.687	7,6	2,35
Gulpen-Wittem	14.508	4,9	6.400	4,6	2,27
Heerlen	87.406	29,6	43.526	31,1	2,01
Kerkrade	46.023	15,6	22.446	16,1	2,05
Landgraaf	37.465	12,7	17.342	12,4	2,16
Nuth	15.425	5,2	6.762	4,8	2,28
Onderbanken	7.869	2,7	3.520	2,5	2,24
Simpelveld	10.741	3,6	4.839	3,5	2,22
Vaals	9.632	3,3	4.932	3,5	1,95
Voerendaal	12.482	4,2	5.507	3,9	2,27
GR-gemeenten	295.122	100,0	139.740	100,0	2,11

4. Prijspeil (algemeen)

De diverse kostensoorten zijn individueel beoordeeld en begroot voor het te verwachten prijspeil.

5. Inkomsten

De inkomsten zijn gelijk aan de kosten: de begroting is sluitend. Er wordt niets gereserveerd voor het weerstandvermogen.

6. Verwerkingskosten

De verwerkingskosten zijn de kosten die wij betalen aan de verwerkers van het afval. De hoeveelheden zijn aangepast aan de meest recente werkelijkheid (2016) per gemeente.

7. Loonkosten, personeel van derden en arbeidsproductiviteit

Voor de begroting 2018 is uitgegaan van een cao loonkostenstijging van 2%.
De loonkosten zijn vastgesteld op basis van de medewerkersgegevens oktober 2016, rekening houdende met de verwachte cao-ontwikkelingen in 2017 en 2018.

De gemiddelde arbeidsproductiviteit van productiemedewerkers bedraagt 1.472 uur.

8. Overige goederen en diensten

De kosten per kostensoort zijn individueel bepaald, rekening houdende met voor individuele posten inflatoire correcties.

11-4-2017 12549

9. Verrekeningsgrondslagen basispakket

De verdere uitrol van het in 2004 aan de Raden gepresenteerde Afvalinzamelplan vereiste een andere verrekeningsystematiek met zowel de burgers als met de gemeenten afzonderlijk. Het principe "wie meer afval aanbiedt, betaalt meer" geldt zowel voor de burgers als voor de gemeenten. In de begroting 2009 is deze andere verrekeningsgrondslag voor de eerste keer doorgevoerd.

In de onderstaande tabel is de kostenverdeelsleutel schematisch weergegeven.

Verdeelsleutelsystematiek voor het toerekenen van kosten in de begroting 2018				
	werkelijk	aansluitingen	bezoeken	meldingen
Huis-aan-huisinzameling				
verwerkingskosten restafval	X			
verwerkingskosten GFT-afval	X			
logistieke kosten	X			
papier inzameling	X			
kunststof inzameling	X			
extra container	X			
verzamelcontainers	X			
Op afroep				
grofvuil				X
snoeiafval				X
Straatclusters				
verwerkingskosten		X		
exploitatiekosten		X		
Milieuparken				
verwerkingskosten			X	
logistieke kosten			X	
exploitatiekosten		X		
Kringloopactiviteiten				
exploitatiekosten		X		
Servicepunt		X		
Afvalwijzer		X		
Afvalbeheersplan		X		
Resterende kosten		X		

10. Verdeelsleutel begroting 2018

De verdeelsleutel voor de begroting 2018 is grotendeels gelijk aan de verdeelsleutel die in 2017 is gehanteerd. Uitzondering hierop is de systematiek van kostentoerekening naar de gemeenten Eijsden-Margraten en Gulpen-Wittem. Hiervoor is gekozen omdat in deze gemeenten een ander afvalbeleid van toepassing is als in de 9 "oude" Rd4-gemeenten. Verder heeft Rd4 bij de toetreding van de gemeenten lopende contractuele verplichtingen mee overgenomen, waardoor de volledige dienstverlening niet zelf kan worden uitgevoerd en afwijkt van de dienstverlening zoals deze in de andere Rd4-gemeenten van toepassing zijn. Uitgangspunt hierbij was en is om de kosten en de baten met die gemeenten te verrekenen daar waar deze worden veroorzaakt.

Uitgangspunten ledigingtarieven Volume/Frequentiesysteem gemeenten

Bij het Volume/Frequentiesysteem geldt voor de afrekening met de burger naast een vast tarief per aansluiting een tarief voor het aanbieden van restafval in minicontainers.
De gehanteerde beleidsuitgangspunten zijn als volgt:

1. De gemeente stelt de definitieve tarieven vast. Rd4 brengt in de begroting een advies uit over de hoogte van het variabele tarief. De voorkeur gaat ernaar uit om de variabele tarieven (de ledigingstarieven) in alle Rd4-gemeenten gelijk te houden.
2. Beleidsmatig is ervoor gekozen om de variabele tarieven (ledigingstarief) voor het aanbieden van GFT-afval, het € 0,00 tarief te hanteren (m.u.v. gemeenten Voerendaal en Eijsden-Margraten). Dit om het gescheiden inzamelen van GFT-afval te stimuleren.
3. De hoogte van het ledigingstarief bij restafval is er op gericht om het aanbieden van afval in een minicontainer met een volume van 240 liter te stimuleren. Door het afval aan te bieden in de container met het grootste volume wordt optimaal gebruik gemaakt van een van de voordelen die het Volume/Frequentiesysteem biedt, namelijk de besparing op de logistieke kosten.
4. Het vaste tarief bestaat uit een gedeelte van de kosten die Rd4 maakt + de kosten die de gemeente maakt. Het vaste tarief kan per gemeente variëren.

11-4-2017 12549

5. Met de inkomsten van de variabele tarieven worden grotendeels de verwerkingskosten voor GFT- en restafval afgedekt. Zijn de verwachtingen dat de inkomsten uit de variabele heffing hoger zijn dan de kosten voor de verwerking van het ingezamelde GFT- en restafval, dan kan de gemeente ervoor kiezen om dit bedrag in mindering te brengen op de vaste kosten. Hierdoor daalt het vaste tarief.
6. Zowel het vaste- als het variabele tarief worden door de BsGW geïnd. Rd4 draagt zorg voor de registratie van de inzamelmiddelen en ledigingen op adresniveau.

Met betrekking tot punt 2 kan worden opgemerkt Rd4 apparatuur heeft aangekocht waarmee het mogelijk is om het GFT-afval te scannen op vervuiling.

In de begroting 2018 is uitgegaan van onderstaande ledigingstarieven:
Het advies is om de hieronder vermelde ledigingtarieven te hanteren:

€	5,99	excl. btw per aanbieding 240 liter restafval container;
€	4,42	excl. btw per aanbieding 140 liter restafval container;
€	0,83	excl. btw per aanbieding 60 liter (ondergrondse inzamelsystemen of gekenmerkte huisvuilzakken);
€	-	Tarief aanbieden van GFT-afval.

Gemeente Voerendaal
GFT-afval:

€	0,83	excl. btw per aanbieding 140 liter minicontainer;
€	1,24	excl. btw per aanbieding 240 liter minicontainer.

Gemeente Eijsden-Margraten
Restafval: € 0,18 per kg excl. btw.

€	1,24	excl. btw per aanbieding 140 liter minicontainer;
€	1,65	excl. btw per aanbieding 240 liter minicontainer.

GFT-afval: € 0,00 per kg

€	0,41	excl. btw per aanbieding 40 liter minicontainer;
€	1,24	excl. btw per aanbieding 140 liter minicontainer;
€	1,65	excl. btw per aanbieding 240 liter minicontainer.

Uit de inkomsten van het variabele tarief over de afgelopen jaren blijkt dat bij niet alle gemeenten de inkomsten via het variabel deel van de heffing hoger zijn dan de verwerkingskosten voor GFT- en restafval. Door de in voering van gratis GFT in combinatie met het afbouwen van de inzamelfrequentie bij restafval kan hier verandering in komen. De verwachting is dat door betere afvalscheiding de verwerkingskosten verder zullen dalen maar dat dit bij een aantal gemeenten onvoldoende is om het gemis aan variabele inkomsten geheel te compenseren. Bij Rd4 zijn geen reserveringen gedaan om eventuele tekorten op te vangen.

De hoogte van het teveel aan inkomsten kan per gemeente variëren en wordt met name beïnvloed door:
1. De verhouding tussen 140 en 240 liter containers die bij een gemeente in gebruik zijn (door het gebruik van 240 liter containers te stimuleren is het ledigingstarief voor het ledigingen van een 240 liter container relatief "laag" ten opzichte van het ledigen van een 140 liter container).
2. Het gemiddelde gewicht per lediging (soortelijk gewicht van het afval); hoe zwaarder de container hoe hoger de verwerkingskosten.
3. Het aantal hoogbouw aansluitingen, omdat gratis GFT hier geen invloed op heeft.

11-4-2017 12549

Aanpassing tarieven beleid Rd4 milieuparken

Zowel de circulaire economie als het door de rijksoverheid geïntroduceerde VANG-beleid (Van Afval Naar Grondstof) streven er naar om daar waar mogelijk afvalstomen gescheiden in te zamelen om deze afvalstromen vervolgens op te werken naar grondstoffen of biomassa.
Ook in het Afvalbeheersplan wordt de ambitie uitgesproken om het VANG-beleid te volgen en een scheidingspercentage van 75% te realiseren. Naast communicatie en service is het sturen d.m.v. gedifferentieerde tarieven een middel om de burger te stimuleren afvalstromen gescheiden aan te leveren met als doel de doelstelling van 75% te realiseren.
Zo is er bij de huis-aan-huisinzameling de afgelopen jaren voor gekozen om het aanbieden van ongescheiden afvalstromen (rest- en grofvuilafval) te belasten, alle andere door de burger gescheiden aangeboden afvalstromen worden gratis opgehaald.

Bij de Rd4-milieuparken werd in 2016 nog meer dan 8.000 ton afval ongescheiden aangeleverd. Om de burger te stimuleren afval gescheiden aan te bieden is er in 2017 een tarief ingevoerd voor het ongescheiden aanleveren van afval.
Naast de extra prikkel om burgers te stimuleren hun afval beter te scheiden, zijn ook de stijgende verwerkingskosten voor grofvuil en bouwafval (met name houtafval) redenen om de tarieven hierop af te stemmen. Dit om te voorkomen dat de milieuparken een aanzuigende werking hebben op afvalstromen waarvoor geen afvalstoffenheffing wordt betaald. Hierbij kan gedacht worden aan aan grotere hoeveelheden bouw- en sloopafval, bedrijfsafval en afval afkomstig uit niet bij Rd4 aangesloten gemeenten.
Bezoekers uit niet bij Rd4 aangesloten gemeenten maken gebruik van de Rd4-parken omdat de tarieven in 2016 voor het ongescheiden aanbieden van afval bij de Rd4-parken significant lager waren dan de tarieven bij de parken buiten de Rd4-regio.
Door het sturen met tarieven zal er minder afval ongescheiden worden aangeboden en zullen de verwerkingskosten afnemen.
Verder worden extra inkomsten gegenereerd waardoor de uiteindelijke kosten per aansluiting met € 5,- kunnen dalen.
Hiermee sluit dit tarievenbeleid niet alleen beter aan op het principe van "de vervuiler betaalt" maar ook op het beleid in de omliggende regio's (milieuparken van GR Geul & Maas en milieuparken van de RWM-gemeenten) wat zal resulteren in minder oneigenlijk gebruik (afvaltoerisme) van de Rd4-milieuparken.
Ook komt hiermee in de toekomst de ambitie om te komen tot regionale afstemming resp. gemeentegrensoverschrijdend gebruik van de milieuparken in Zuid-Limburg een stap dichter bij. Dit zou voor met name voor de burgers uit de gemeenten/ kernen Nuth, Schimmert, Sibbe, Berg en Vilt een groot pluspunt zijn.

Tarieven milieuparken 2018

De Rd4-gemeenten hebben ervoor gekozen om niet voor iedere gemeente een afzonderlijk milieuparken te bouwen en exploiteren, maar hebben gekozen voor gemeentegrensoverschrijdende voorzieningen met een uniform acceptatiebeleid, incl. tarieven.
De voor 2018 geldende tarieven zijn gelijk aan de tarieven 2017 en zijn hieronder weergegeven.

	Milieupark tarieven	2018
Altijd gratis stromen	Oud papier karton	€ -
	Textiel	€ -
	Glas	€ -
	PMD	€ -
	Oud ijzer	€ -
	KCA	€ -
	Vet en olie	€ -
	Elektrische app.	€ -
	Harde kunststoffen	€ -
	Autobanden zonder velg	€ -
	Snoeiafval	€ -
	Asbest	€ -

	Milieupark tarieven	2017
Tarief per 1/4 m3	* Houtafval A/B/C	€ 3,75
	Grofvuil	€ 6,25
	Dakleer	€ 6,25
	Puin schoon	€ 2,50
	Puin vervuild	€ 22,50
	Schone grond	€ 2,50
	GFT-afval (zak 50 ltr)	€ -
	Restafval (zak 50 ltr)	€ 1,25

* Houtafval kan 2 keer gratis worden aangeboden.

11-4-2017 12549

B. BELEIDSBEGROTING

PROGRAMMAPLAN

Basispakket

Doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten

Het basispakket omvat alle activiteiten die te maken hebben met de verwijdering van huishoudelijke afvalstromen. Er is een onderscheid te maken naar (op)halen (restafval, GFT, papier, PMD, grofvuil en snoeiafval), brengen (de straatvoorzieningen voor glas, papier en textiel en de milieuparken) en overige diensten (afvalstoffenwijzer en Servicepunt).

Het dienstverleningsniveau is op hoofdlijnen voor alle 9 "oude" Rd4-gemeenten gelijk. Het inzamelbeleid kan per gemeente verschillen. Bij Eijsden-Margraten en Gulpen-Wittem zijn er een aantal doorlopende contracten overgenomen waardoor bij deze gemeente op onderdelen het dienstverleningsniveau iets anders is ingericht.

De belangrijkste doelstelling is het vinden van een goede balans tussen de laagst mogelijke kosten voor afvalverwijdering en een goed serviceniveau voor onze burgers, binnen het kader van de milieuwetgeving.
De belangrijkste aandachtspunten zijn:
- het zo goed mogelijk (laten) scheiden van afvalstromen. Dit leidt tot een besparing van kosten en milieu;
- het zo min mogelijk inzamelen van afval waarvoor geen afvalstoffenheffing wordt betaald;
- het zo efficiënt mogelijk inrichten en afstemmen op elkaar van haal- en brengvoorzieningen;
- het participeren in de afvalmarkt voor het verkrijgen van zo gunstig mogelijke verwerkingstarieven van afval.

In het productblad van de gemeente Gulpen-Wittem zijn de bedragen per product 2018 afgezet tegen de bedragen van 2017.
Omdat in het begrotingsboek van 2017 Gulpen-Wittem nog niet was meegenomen zijn in alle totaaloverzichten van 2017 deze cijfers niet meegenomen omdat dan de cijfers niet meer overeenkomen met het begrotingsboek 2017.

	Rd4 2017	*Rd4 2018*	*kosten per aansluiting*	*kosten per inwoner*
lasten :				
Restafval	8.217.347	8.179.785	58,54	27,72
GFT	3.691.674	4.168.720	29,83	14,13
Papier	258.826	310.364	2,22	1,05
Grofvuil en snoeiafval	231.506	235.805	1,69	0,80
Milieuparken	3.832.085	3.591.924	25,70	12,17
Straatvoorzieningen	493.467	628.781	4,50	2,13
Kunststof (+ tetrapakken + blik = PMD)	-908.942	-1.048.072	-7,50	-3,55
Kringloop	936.777	977.267	6,99	3,31
Servicepunt	538.120	574.574	4,11	1,95
Afvalstoffenwijzer	71.207	81.042	0,58	0,27
Afvalbeheersplan	342.513	394.770	2,83	1,34
Resterende kosten	2.235.936	2.334.093	16,70	7,91
Afvalfonds (papier en glas)	-347.187	-368.694	-2,64	-1,25
	19.593.331	20.060.357	143,55	67,97
baten :				
GR-gemeenten	19.593.331	20.060.357	143,55	
N.V. Reinigingsdiensten Rd4				
Burgers & overigen	0	0		
	19.593.331	20.060.357		
saldo :	0	0		

11-4-2017 12549

Pluspakket en NV

Doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten

Het pluspakket en de NV omvatten alle overige dienstverlening aan gemeenten en bedrijven.
Het dienstverleningsniveau van het pluspakket is per gemeente verschillend en wordt jaarlijks met iedere gemeente afzonderlijk vastgesteld.
De belangrijkste doelstelling is een goede balans te vinden tussen de laagst mogelijke kosten en een goed serviceniveau voor de betreffende gemeenten.

Raming van baten en lasten

	Rd4 2017	*Rd4 2018*
lasten :		
NV (KWD + RSC)	2.405.997	2.399.841
Straatreiniging	1.532.950	1.474.500
Kolkenreiniging	426.450	408.950
Plaagdierbestrijding	40.000	40.000
Reiniging markten	74.250	75.000
Transport verhuur	389.400	413.000
Gladheidbestrijding	704.100	706.500
Afzet afvalstromen	9.905	11.025
	5.583.052	5.528.816
baten :		
GR-gemeenten	3.177.006	3.128.975
N.V. Reinigingsdiensten Rd4	2.406.046	2.399.841
Burgers & overigen	0	0
	5.583.052	5.528.816
saldo :	0	0

Bedrag onvoorzien

In de begroting is geen afzonderlijke post opgenomen voor onvoorziene kosten. Onvoorziene kosten zullen worden gedekt uit het weerstandsvermogen. Indien de kosten het weerstandvermogen overschrijden zal het resterende tekort door de gemeenten moeten worden aangevuld.

11-4-2017 12549

PARAGRAFEN

Weerstandsvermogen en risico's

Doelstellingen en beoogde maatschappelijke effecten

De kosten van het basispakket vormen de grootste component voor de afvalstoffenheffing die de burgers dienen te betalen. Deze kosten zijn onderhevig aan conjuncturele- en weersafhankelijke invloeden. Door het vormen van een weerstandsvermogen kunnen dit soort fluctuaties worden opgevangen.

Weerstandscapaciteit en verloop van het vermogen

Het Algemeen Bestuur heeft besloten om aansluiting te zoeken met de systematiek zoals deze al jaren wordt toegepast in de NV, zijnde een gemiddelde weerstandscapaciteit van 11% over de omzet in het verslagjaar en 11% over de begrote omzet van het jaar volgend op het verslagjaar. Aangezien de dienstverlening over het pluspakket volledig met de gemeenten wordt afgerekend is er bij Rd4 met name een financieel risico voor over- of onderbezetting van mens- en/of machine-uren, echter dit risico wordt als te klein geschat om hierover extra weerstandsvermogen op te bouwen.
De verwerkingskosten worden met iedere gemeente afzonderlijk afgerekend waardoor er voor Rd4 voor dit onderdeel geen risico is. Dus het weerstandsvermogen wordt berekend over de omzet van het basispakket minus de verwerkingskosten over het verslagjaar en begroting van het daaropvolgend jaar. In 2010 is het maximaal te bereiken weerstandsvermogen bereikt, uitgezonderd de gemeente Eijsden-Margraten welke per 1 januari 2014 en Gulpen-Wittem welke per 1 januari 2017 is toegetreden. Het benodigde weerstandsvermogen wordt jaarlijks opnieuw berekend, maar tot grote verschuivingen zal dit niet leiden.

				concept jaarrek.		
	t/m 2012	2013	2014	2015	2016	Totaal
Resultaat boekjaar	12.260.568	866.846	1.352.217	2.584.030	1.658.492	18.722.153
Uitgekeerd overschot	10.440.590	857.358	1.268.952	2.467.897	1.631.989	16.666.786
Weerstandsvermogen	1.819.978	9.488	83.265	116.133	26.503	2.055.367
Brunssum	190.753	1.565	5.925	7.691	2.863	208.797
Eijsden-Margraten	0	0	38.262	74.301	33.601	146.164
Gulpen-Wittem	0	0	0	0	0	0
Heerlen	664.170	14.891	6.932	8.148	-13.512	680.629
Kerkrade	334.058	-6.136	5.514	6.312	-6.650	333.098
Landgraaf	241.850	-3.822	8.736	9.628	4.299	260.691
Nuth	106.606	1.423	4.357	1.945	2.784	117.115
Onderbanken	53.113	332	3.359	2.002	707	59.513
Simpelveld	72.459	752	2.769	884	1.457	78.321
Vaals	74.365	-475	2.874	3.440	177	80.381
Voerendaal	82.605	958	4.537	1.781	777	90.658
Weerstandsvermogen	1.819.978	9.488	83.265	116.133	26.503	2.055.367

Risicoparagraaf

Voor het boekjaar 2018 worden de onderstaande risico's onderkend:

1. Arbeidsrisico's

   Aantasting van de arbeidscapaciteit door ziekte, staking en fraude. Veranderingen in de SW-regelingen.

2. Materiële risico's

   Beschadiging aan of verlies van gebouwen, installaties, bedrijfsinventaris en transportmiddelen.
   In principe zijn de goederen verzekerd, echter de gevolgschade door eventuele calamiteiten is in overleg met het Algemeen Bestuur niet verzekerd en wordt door de gemeenten afgedekt.
   Om schade ten gevolge van brand zoveel mogelijk te beperken, zijn er in 2011 extra brandhydranten geplaatst.
   Tevens is er een noodstroomaggregaat om uitval van de stroomvoorziening op te vangen geplaatst.

3. Continuïteitsrisico

   Aantasting van de productiecapaciteit vanwege bedrijfsstilstand.
   Bij volledig of gedeeltelijk verlies van het wagenpark zal vervanging op korte termijn of inhuur bij derden niet eenvoudig zijn. Het bestuur heeft de afgelopen jaren ervoor gekozen om eigen risicodrager te zijn voor de gevolgschade bij het gedeeltelijk of volledige verlies van het wagenpark. In 2016 heeft het bestuur gevraagd om een offerte bij de verzekeraar op te vragen om de gevolgschade van het afbranden van het voertuigpark af te dekken. Dit is gebeurd en gezien de relatief lage premie is besloten om deze verzekering af te sluiten.

11-4-2017 12549

4. Milieurisico's

Gezien de grote mate van verscheidenheid aan producten is niet met 100% zekerheid aan te geven dat alle mogelijke risico's zijn afgedekt. Mede door te voldoen aan ISO 14001 vindt er een continue monitoring plaats.

5. Financiële risico's

- Wegvallen subsidie inzameling PMD. In deze begroting wordt ervan uitgegaan dat de subsidie wordt gehandhaafd, zij het tegen een lager begroot tarief.
- Ontwikkeling prijsniveau verwerkingskosten.

Schommelingen in de tarieven voor de secundaire grondstoffen (papier en metaal) kunnen een positief, maar zeer zeker ook een negatief effect hebben op de begroting. Of deze ontwikkeling per saldo tot lagere of hogere kosten voor gemeenten zal leiden, is lastig in te schatten. Zowel het consumentengedrag alsook de prijsvorming van (secundaire) grondstoffen blijven grillig en daardoor niet te voorspellen.

- Ontwikkeling van de prijzen van brandstoffen op de wereldmarkt.

Met name voor een logistiekbedrijf als Rd4 zijn de ontwikkeling van de brandstofprijzen van groot belang, afhankelijk van de ontwikkelingen kunnen deze zowel een positief als een negatief effect op de begroting hebben.

6. Aansprakelijkheidsrisico's

In zoverre alle aansprakelijkheidsrisico's bekend zijn, zijn deze afgedekt.

7. Liquiditeitsrisico's

Voor de komende vijf jaar is er aan de hand van een kasstroomanalyse (zie paragraaf kasstroomoverzicht 2017 - 2021) berekend of er kortlopende kasgeldfaciliteiten ofwel langlopende leningen benodigd zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Op basis van de analyse is dit risico voor de genoemde periode afgedekt.

8. Renterisico's

Als er binnen afzienbare tijd geld geleend moet worden of een bestaande lening geherfinancierd moet worden dan bestaat er een renterisico omdat het dan geldende rentepercentage hoger zou kunnen zijn dan het percentage van de oude lening, waardoor de kosten voor de organisatie en dus indirect voor de gemeenten zouden kunnen stijgen. Om dit risico af te dekken wordt er in het voorjaar een nieuwe lening aangetrokken en wordt de aflossingsvrije lening welke in 2020 afloopt tegelijkertijd afgesloten met een uitgestelde storting waardoor de renterisico's voor de komende jaren geminimaliseerd zijn.

9. Afvaltarief risico's

In de huidige begroting is gerekend met een aanpassing van de inzamelfrequentie voor restafval waarbij de begrote afvalhoeveelheden zijn aangepast aan de verwachte ontwikkeling. De werkelijke hoeveelheden afval kunnen sterker afwijken van de begroting dan in voorgaande jaren.

10. VPB-risico

Vanaf 1 januari 2016 is Rd4 VPB-plichtig geworden vanwege de Wet Markt & Overheid. Rd4 heeft reeds vanaf medio 2015 met een fiscalist getracht een uitspraak te krijgen van de Belastingdienst over de activiteiten van Rd4 en de mogelijke VPB-plicht van enkele hiervan en de mogelijke financiële gevolgen hieruit voortvloeiend. Ondanks een zeer actieve pro-actieve benadering en ondanks dat de eerste aangifte per 1 juni 2017 moet worden ingediend hebben wij tot op heden (16 maart 2017) nog geen schriftelijk formeel standpunt van de Belastingdienst mogen ontvangen. Wij hebben derhalve in deze begroting nog geen post hiervoor opgenomen. Wij denken dat het VPB-bedrag voor 2018 laag zal zijn en we hebben een inschatting gemaakt welk bedrag onder de algemene kosten is opgenomen. Mocht dit bedrag toch onverhoopt hoger uitvallen dan is dit een risico.

<u>Gemeentelijke risico's</u>

Het voordeel van de begrotingssystematiek is dat de individuele gemeenten geprikkeld worden om gerichter beleid te voeren, aangezien het voordeel van een verlaging van kosten ook voor een groot deel bij dezelfde gemeente terechtkomt.
Zo kan bij een nulresultaat van Rd4 de ene gemeente een positief resultaat hebben terwijl dit voor een andere gemeente negatief kan zijn.
Een risico bij de gemeente ligt aan de inkomstenkant. Indien het vaste en variabele tarief van de afvalstoffenheffing verkeerd wordt geschat en/of het aantal ledigingen dat aan burgers in rekening wordt gebracht te laag is, dan betekent dit een extra financieel risico. Bovendien bestaat het risico bij het doorberekenen van ledigingen dat niet alles kan worden doorberekend, bijvoorbeeld bij verhuizing. Al deze extra risico's maken het noodzakelijk dat de gemeenten een schommelfonds hebben om deze risico's af te dekken en/of om te zorgen voor voldoende weerstandsvermogen bij Rd4.

Bij het samenstellen van de begroting is gekozen voor een aantal verdeelsleutels waarbij er schattingen zijn gemaakt op basis van eigen ervaringen en ervaringen van derden. Belangrijke parameters hierbij zijn het afvalvolume, de vullingsgraad van de containers en het aanbiedpercentage van de containers. Indien de realiteit slechter is dan begroot dan kan dit voor de gemeente een financieel risico betekenen.

11-4-2017 12549

Onderhoud kapitaalgoederen

Voor onderhoud aan kapitaalgoederen wordt er vanaf 2012 een voorziening gevormd. Het gevolg is dat groot onderhoud ten laste van de voorziening zal worden geboekt en dat het risico op extra kosten, behoudens calamiteiten, gering is.

Investeringsplan

Jaar van aanschaf	2017	2018	2019	2020	2021
Communicatie	175.000	175.000	175.000	175.000	175.000
Afvalinzamelplan / Afvalbeheersplan	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Groot onderhoud milieuparken	20.000	20.000	22.175	25.000	0
Vervangen verlichtingsarmaturen	0	12.000	12.000	12.000	0
Overhead poorten vervangen	29.000	12.000	3.900	12.000	0
Bestrating	175.000	0	0	0	0
Uitbreiding milieupark Heerlen	0	0	0	0	0
Overig gebouwen & terreinen	394.100	99.500	266.853	107.000	0
Roll packers uitbreiding	0	75.000	50.000	50.000	0
Ondergrondse containers	678.100	617.100	421.500	365.000	365.000
Perscontainers	25.000	25.500	25.500	25.500	25.500
Minicontainers	297.337	303.284	303.284	303.284	303.284
Rolcontainers	48.747	49.922	49.922	49.922	49.922
Afzetcontainers	67.500	68.850	68.850	69.200	69.200
Verpakkingscontainers	0	0	0	0	0
Diverse andere inzamelmiddelen	35.500	63.710	38.710	63.710	38.710
Achterladers	1.790.000	350.000	270.000	600.000	0
Zijladers	0	0	840.000	630.000	420.000
Haakarmvoertuigen	460.000	230.000	230.000	230.000	0
Vrachtwagens	0	0	10.000	0	0
Bestelwagens	45.000	100.000	150.000	0	0
Container transport	260.000	640.000	180.000	0	420.000
Middelgrote veegmachine	0	0	940.000	170.000	345.000
Gladheidmaterieel	190.000	0	100.000	61.000	0
Diverse overige voertuigen	213.800	265.000	60.000	0	86.000
Hardware	105.000	152.500	27.500	130.000	42.500
Software	10.000	52.500	30.000	10.000	20.000
Vervanging boordcomputers	85.000	40.000	115.000	85.000	95.000
Op- en overslag	105.000	0	0	0	385.000
Overig diversen	21.000	75.000	15.000	15.000	75.000
Textiel sorteercentrum	140.000	0	0	300.000	0
Totaal investeringen	5.420.084	3.476.866	4.455.194	3.538.616	2.965.116

11-4-2017 12549

De investeringsbedragen voor 2017 tot en met 2021 zijn gebaseerd op de prijzen 2016 (geen indexering). De investeringen in 2017 zijn hoger dan in de daaropvolgende jaren, hetgeen wordt veroorzaakt doordat investeringen in de afgelopen jaren zijn doorgeschoven omdat de bedrijfseconomische kosten van de betreffende activa lager waren dan de afschrijvingskosten. Omdat Rd4 bijna anderhalf jaar voor aanvang van het begrote boekjaar begint met het begroten van de cijfers worden investeringen bepaald op basis van de geschatte economische levensduur. Op dat moment is namelijk niet in te schatten of de economische levensduur overschreden gaat worden. Bovendien zijn er voor 2017 niet alleen vervangingsinvesteringen maar eveneens uitbreidingsinvesteringen.

Als wij de gewenste investeringen over een periode van vijf jaar, ad € 19.855.876, afzetten tegen de begrote afschrijvingen ter hoogte van €18.496.003, dan wordt het gestelde doel om het investeringsvolume niet hoger te laten zijn dan het afschrijvingsvolume niet gehaald. Het hogere investeringsvolume wordt veroorzaakt door enerzijds extra investeringen gepaard gaande aan het Afvalbeheersplan en anderzijds vanwege vervanging in het voertuigpark welke uitgaven in deze periode hoger liggen dan gemiddeld. De afgelopen jaren lagen deze uitgaven beduidend lager, omdat de voertuigen per voertuiggroep worden vervangen kan er een piek ontstaan in een bepaalde periode. Hetzelfde is van toepassing op de ondergrondse containers waarvan een groot deel gedurende de komende vijf jaar wordt vervangen.
Zouden we over een langere periode kijken dan 5 jaar dan zou het gemiddelde investeringsniveau lager uitkomen dan de afschrijvingen, uitbreidingsinvesteringen buiten beschouwing latend.

Financieringsmeerjarenplan

A. De langlopende lening bedraagt ultimo 2016 na aflossing € 18.940.000. Uitgaande van bovenstaande investeringen, is een calculatie gemaakt van de cash flow over de komende vijf jaar. Hieruit blijkt dat ter financiering van de uitbreidingsinvesteringen, in combinatie met de aflossingen, een uitbreiding van de leningen noodzakelijk zal zijn. Voor deze uitbreiding, ad € 6.000.000, is een mandaat gevraagd aan het Algemeen Bestuur dat haar goedkeuring heeft verleend. Tegelijkertijd is toestemming gevraagd om de aflossingsvrije lening, gezien de lage rentestand, te vervangen. Hiervoor zal de lening worden geherfinancierd met een tweetal leningen van € 7.000.000 met een uitgestelde storting. Bijkomend voordeel is dat een mogelijk toekomstig renterisico bij het oversluiten van deze lening wordt vermeden.
In het voorjaar 2017 zal bij een drietal partijen offertes worden opgevraagd en de leningen worden afgesloten bij de partij met de gunstigste voorwaarden.
De extra lening ad € 6.000.000 is in onderstaande cash flow prognose reeds verdisconteerd. Eventuele kortlopende tekorten in de komende vijf jaar zullen, afhankelijk van de rentestanden voor de diverse looptijden, worden opgevangen met een kortlopende geldlening.

Mochten er gedurende deze periode niet voorziene investeringen plaatsvinden dan zal hiervoor om toestemming worden verzocht aan het Algemeen Bestuur. Gevolg zou kunnen zijn dat het tekort niet meer opgevangen kan worden door een kortlopende geldlening maar dat er een nieuwe langlopende geldlening zal moeten worden afgesloten.

In de begroting is rekening gehouden met uitbreiding conform het investeringsplan.

B. Kapitaalrente
De omslagrente is begroot op 4,5% (2017: 4,5%).
Leningen via de BNG :

€ 14 mln	aflossingsvrij	15 jaar	3,735%	vaste rente
€ 6 mln	lineair	10 jaar	3,870%	vaste rente
€ 6,5 mln	lineair	25 jaar	4,805%	vaste rente

11-4-2017 12549

Kasstroomoverzicht 2017 - 2021
(in duizenden euro's)

Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	0	
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	18.496	
		18.496
Veranderingen in werkkapitaal:		
Voorraden en onderhanden werk	-122	
Vorderingen	98	
Kortlopende schulden (excl. kredietinstellingen)	292	
		268
		18.764
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen immateriële vaste activa	-1.125	
Investeringen materiële vaste activa	-18.731	
Desinvesteringen immateriële vaste activa		
Desinvesteringen materiële vaste activa		
		-19.856
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	6.000	
Aflossingen langlopende schulden	-1.700	
		4.300
Mutatie geldmiddelen		3.209

Verloop geldmiddelen is als volgt :

Stand per 1 januari 2017	2.644
Kasgeldlening	-5.000
Mutatie 2017 - 2021	3.209
Stand per 31 december 2021	853

11-4-2017 12549

C. FINANCIËLE BEGROTING

OVERZICHT BATEN EN LASTEN

	EURO			
	begroting	*begroting*	*mutatie 2018 - 2017*	
Omschrijving	*2017*	*2018*	*geld*	*%*
Basispakket				
Restafval	8.217.347	8.179.785	-37.563	-0,5
GFT	3.691.674	4.168.720	477.045	12,9
Papier	258.826	310.364	51.538	19,9
Grofvuil en snoeiafval	231.506	235.805	4.298	1,9
Milieuparken	3.832.085	3.591.924	-240.162	-6,3
Straatvoorzieningen	493.467	628.781	135.313	27,4
PMD	-908.942	-1.048.072	-139.130	-15,3
Kringloop	936.777	977.267	40.490	4,3
Servicepunt	538.120	574.574	36.454	6,8
Afvalstoffenwijzer	71.207	81.042	9.835	13,8
Afvalbeheersplan	342.513	394.770	52.256	15,3
Resterende kosten	2.235.936	2.334.093	98.157	4,4
Afvalfonds (papier glas)	-347.187	-368.694	-21.507	6,2
Totaal basispakket	19.593.331	20.060.357	467.028	2,4
Pluspakket				
NV (KWD + RSC)	2.405.997	2.399.841	-6.156	-0,3
Straatreiniging	1.532.950	1.474.500	-58.450	-3,8
Kolkenreiniging	426.450	408.950	-17.500	-4,1
Plaagdierbestrijding	40.000	40.000	0	0,0
Reiniging markten	74.250	75.000	750	1,0
Transport verhuur	389.400	413.000	23.600	6,1
Gladheidbestrijding	704.100	706.500	2.400	0,3
Onkruidbeheersing	0	462.000	462.000	
Afzet afvalstromen	9.905	11.025	1.120	11,3
Totaal pluspakket + NV	5.583.052	5.990.816	407.764	7,3
Totaal generaal	25.176.383	26.051.174	874.792	3,5

11-4-2017 12549

TOELICHTING OP OVERZICHT BATEN EN LASTEN

	EURO						
	rekening	*begroting*	*begroting*	*mutatie 2018 - 2017*			
Omschrijving	*2016* concept	*2017*	*2018*	*geld*	*%*		
Aandeel gemeenten / derden							
						per aansluiting in euro's	
Basispakket						totaal	mutatie
Brunssum	1.975.563	2.026.550	1.991.160	-35.390	-1,7	145,0	-2,57
Eijsden-Margraten	1.975.563	1.288.007	1.287.298	-709	-0,1	120,0	-0,07
Gulpen-Wittem			1.008.352				
Heerlen	6.277.216	6.574.189	6.220.047	-354.142	-5,4	143,0	-8,14
Kerkrade	3.122.062	3.218.855	3.130.101	-88.754	-2,8	139,0	-3,95
Landgraaf	2.400.294	2.443.871	2.421.441	-22.430	-0,9	140,0	-1,29
Nuth	1.079.653	1.094.641	1.081.506	-13.135	-1,2	160,0	-1,94
Onderbanken	597.640	594.726	579.243	-15.483	-2,6	165,0	-4,40
Simpelveld	725.628	730.811	722.042	-8.769	-1,2	149,0	-1,81
Vaals	750.893	763.842	754.190	-9.652	-1,3	153,0	-1,96
Voerendaal	822.906	857.839	864.978	7.139	0,8	157,0	1,30
GR-gemeenten	19.727.418	19.593.331	20.060.357	-541.325	**-2,8**	**143,55**	**-€ 3,87**
Overige gemeenten	0	0	0	0			
N.V. Reinigingsd. Rd4	0	0	0	0			
Burgers & overigen	0	0	0	0			
Overige	0	0	0	0			
Totaal basispakket	19.727.418	19.593.331	20.060.357	-541.325			
Pluspakket							
Brunssum	591.960	412.050	398.300	-13.750	-3,3		
Eijsden-Margraten		875	900	25			
Gulpen-Wittem			875				
Heerlen	2.132.538	1.706.850	2.092.000	385.150	22,6		
Kerkrade	700.939	603.800	641.100	37.300	6,2		
Landgraaf	419.443	335.050	336.100	1.050	0,3		
Nuth	26.648	23.650	24.150	500	2,1		
Onderbanken	50.484	38.550	39.800	1.250	3,2		
Simpelveld	38.836	20.680	21.400	720	3,5		
Vaals	193	350	350	0	0,0		
Voerendaal	52.860	35.200	36.000	800	2,3		
GR-gemeenten	4.013.901	3.177.055	3.590.975	413.045	13,0		
N.V. Reinigingsd. Rd4	2.434.791	2.405.997	2.399.841	-6.155	-0,3		
Burgers & overigen	3.043.821	0	0	0			
Overige	5.478.612	2.405.997	2.399.841	-6.155			
Totaal pluspakket + NV	9.492.513	5.583.052	5.990.816	406.890			
Totaal generaal	29.219.931	25.176.382	26.051.174	-134.435	-0,5		

11-4-2017 12549

Omschrijving	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	mutatie 2018 - 2017 geld	%
			EURO		
Totaal generaal					
Brunssum	2.567.523	2.438.600	2.389.460	-49.140	-2,0
Eijsden-Margraten	1.975.563	1.288.882	1.288.198	-684	-0,1
Gulpen-Wittem			1.009.227	1.009.227	
Heerlen	8.409.754	8.281.039	8.312.047	31.008	0,4
Kerkrade	3.823.001	3.822.655	3.771.201	-51.454	-1,3
Landgraaf	2.819.737	2.778.921	2.757.541	-21.380	-0,8
Nuth	1.106.301	1.118.291	1.105.656	-12.635	-1,1
Onderbanken	648.124	633.276	619.043	-14.233	-2,2
Simpelveld	764.464	751.491	743.442	-8.049	-1,1
Vaals	751.086	764.192	754.540	-9.652	-1,3
Voerendaal	875.766	893.039	900.978	7.939	0,9
GR-gemeenten	23.741.319	22.770.386	23.651.332	880.947	**3,9**
N.V. Reinigingsd. Rd4	2.434.791	2.405.997	2.399.841	-6.155	
Burgers & overigen	3.043.821	0	0	0	
Overige	5.478.612	2.405.997	2.399.841	-6.155	
Totaal generaal	29.219.931	25.176.382	26.051.174	874.791	

Aandeel gemeente Brunssum

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

	EURO					
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* afval	totaal	* afval	totaal	geld	%
Basispakket						
Restafval	327.712	825.578	283.621	775.719	-49.859	-6,0%
GFT	108.108	400.362	129.393	444.788	44.426	11,1%
Papier	-82.500	15.537	-80.750	16.547	1.010	6,5%
Grofvuil en snoeiafval	4.291	16.043	6.132	20.568	4.525	28,2%
Milieuparken	130.935	409.576	138.310	372.088	-37.488	-9,2%
Straatvoorzieningen	-106.315	51.146	-79.617	57.837	6.691	13,1%
PMD	-241.345	-96.869	-273.700	-96.759	110	-0,1%
Kringloop	-2.473	97.404	-986	96.364	-1.040	-1,1%
Servicepunt	0	58.211	0	56.656	-1.555	-2,7%
Afvalstoffenwijzer	0	7.383	0	8.163	780	10,6%
Afvalbeheersplan	0	38.535	0	44.349	5.814	15,1%
Resterende kosten	0	240.289	0	230.166	-10.123	-4,2%
Afvalfonds (papier en glas)	0	-36.644	0	-35.325	1.319	-3,6%
Totaal basispakket	138.413	2.026.550	122.401	1.991.160	-35.390	-1,7
	6,8%	100,0%	6,1%	100%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0	0	-
Straatreiniging	0	185.500	0	170.000	-15.500	-8,4%
Kolkenreiniging	0	50.550	0	51.800	1.250	2,5%
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	0	0	0	0	-
Zandvangers	0	0	0	0	0	-
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0	0	-
Reiniging markten	0	9.000	0	9.000	0	0,0%
Transport verhuur	0	29.500	0	30.000	500	1,7%
Gladheidbestrijding	0	136.500	0	136.500	0	0,0%
Wachtdienst	0	0	0	0	0	-
Afzet afvalstromen	0	1.000	0	1.000	0	0,0%
Totaal pluspakket	0	412.050	0	398.300	-13.750	-3,3
	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%		
Totaal generaal	138.413	2.438.600	122.401	2.389.460	-49.140	-2,0
	5,7%	100,0%	5,1%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Aandeel gemeente Eijsden-Margraten

Inzamelsysteem: gewicht en Volume/Frequentiesysteem

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* *afval*	*totaal*	* *afval*	*totaal*	*geld*	*%*
Basispakket						
Restafval + GFT	155.617	645.310	204.937	662.851	17.541	2,7%
GFT **	66.600	0	0	0	0	-
Papier	-134.145	5.219	-136.000	33.016	27.797	532,6%
Grofvuil en snoeiafval	2.566	16.104	4.735	14.312	-1.792	-11,1%
Milieuparken	75.797	459.299	112.498	300.050	-159.249	-34,7%
Straatvoorzieningen	-1.800	41.655	-27.678	47.608	5.953	14,3%
PMD	-163.925	-53.240	-212.450	-32.654	20.586	-38,7%
Kringloop	-1.803	71.017	-765	74.740	3.722	5,2%
Servicepunt	0	20.716	0	43.942	23.226	112,1%
Afvalstoffenwijzer	0	5.585	0	4.814	-772	-13,8%
Afvalbeheersplan	0	0	0	0	0	-
Resterende kosten	0	100.165	0	178.517	78.352	78,2%
Afvalfonds (papier en glas)	0	-23.825	0	-39.899	-16.074	-
Totaal basispakket	-1.093	1.288.007	-54.723	1.287.298	-709	-0,1
	0,1%	100,0%	-4,3%	100%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0	0	-
Straatreiniging	0	0	0	0	0	-
Kolkenreiniging	0	0	0	0	0	-
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	0	0	0	0	-
Zandvangers	0	0	0	0	0	-
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0	0	-
Reiniging markten	0	0	0	0	0	-
Transport verhuur	0	0	0	0	0	-
Gladheidbestrijding	0	0	0	0	0	-
Wachtdienst	0	0	0	0	0	-
Afzet afvalstromen	0	875	0	900	25	-
Totaal pluspakket	0	875	0	900	25	-
Totaal generaal	710	1.288.882	-54.723	1.288.198	-684	-0,1
	0,1%	100,0%	-4,2%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

** De logistieke kosten voor rest- en GFT-afval zijn niet gespecificeerd, maar worden in één factuur door van Gansewinkel aangeleverd.

Aandeel gemeente Gulpen-Wittem

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* afval	totaal	* afval	totaal	geld	%
Basispakket						
Restafval	186.956	420.923	200.175	420.142		
GFT	72.000	233.389	73.365	220.754		
Papier	-84.600	-263	-79.900	7.087		
Grofvuil en snoeiafval	1.862	6.918	1.662	6.616		
Milieuparken	59.904	164.645	64.007	180.871		
Straatvoorzieningen	-27.900	32.322	-16.573	34.838		
Extra reinigen OG-systemen	0	0	0	0		
PMD	-154.000	-55.804	-134.750	-24.743		
Kringloop	-960	43.418	-458	44.753		
Servicepunt		26.009	0	26.311		
Afvalstoffenwijzer		3.261	0	3.568		
Afvalbeheersplan		0	0	0		
Resterende kosten		106.766	0	106.766		
Afvalfonds (papier en glas)		-13.438	0	-18.612		
Totaal basispakket	53.262	968.146	107.528	1.008.352		
			10,7%	100,0%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0		
Straatreiniging	0	0	0	0		
Kolkenreiniging	0	0	0	0		
Rioolreiniging	0	0	0	0		
Pompen en gemalen	0	0	0	0		
Zandvangers	0	0	0	0		
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0		
Reiniging markten	0	0	0	0		
Transport verhuur	0	0	0	0		
Gladheidbestrijding	0	0	0	0		
Wachtdienst	0	0	0	0		
Afzet afvalstromen	0	0	0	875		
Totaal pluspakket			0	875		
			0,0%	100,0%		
Totaal generaal	398.876	8.281.039	107.528	1.009.227	0	0,0
	4,8%	100,0%	10,7%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Aandeel gemeente Heerlen

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* *afval*	*totaal*	* *afval*	*totaal*	*geld*	*%*
Basispakket						
Restafval	1.118.964	2.904.844	974.185	2.683.311	-221.533	-7,6%
GFT	283.824	1.128.278	328.756	1.099.748	-28.530	-2,5%
Papier	-313.500	150.943	-314.500	152.810	1.867	1,2%
Grofvuil en snoeiafval	18.828	63.347	23.632	60.580	-2.767	-4,4%
Milieuparken	297.918	1.114.706	326.905	1.045.027	-69.679	-6,3%
Straatvoorzieningen	-335.630	98.310	-251.500	135.273	36.963	37,6%
Extra reinigen OG-systemen	0	115.000		115.000	0	0,0%
PMD	-685.720	-285.336	-795.550	-345.254	-59.918	21,0%
Kringloop	-7.808	307.498	-3.115	304.399	-3.098	-1,0%
Servicepunt	0	183.769	0	178.969	-4.801	-2,6%
Afvalstoffenwijzer	0	23.307	0	25.785	2.478	10,6%
Afvalbeheersplan	0	121.653	0	140.092	18.440	15,2%
Resterende kosten	0	758.575	0	727.063	-31.512	-4,2%
Afvalfonds (papier en glas)	0	-110.705	0	-102.756	7.948	-7,2%
Totaal basispakket	376.876	6.574.189	288.813	6.220.047	-354.142	-5,4%
	5,7%	100,0%	4,6%	100,0%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0	0	-
Straatreiniging	0	990.000	0	927.000	-63.000	-6,4
Kolkenreiniging	22.000	165.000	22.000	143.000	-22.000	-13,3
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	24.000	0	24.000	0	0,0
Zandvangers	0	4.000	0	4.200	200	5,0
Plaagdierbestrijding	0	40.000	0	40.000	0	0,0
Reiniging markten	0	34.750	0	35.500	750	2,2
Transport verhuur	0	131.000	0	133.000	2.000	1,5
Gladheidbestrijding	0	315.000	0	320.000	5.000	1,6
Onkruidbeheersing	0	0	0	462.000	462.000	-
Afzet afvalstromen	0	3.100	0	3.300	200	6,5
Totaal pluspakket	22.000	1.706.850	22.000	2.092.000	385.150	22,6
	1,3%	100,0%	1,1%	100,0%		
Totaal generaal	398.876	8.281.039	310.813	8.312.047	31.008	0,4
	4,8%	100,0%	3,7%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Aandeel gemeente Kerkrade

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* *afval*	*totaal*	* *afval*	*totaal*	*geld*	*%*
Basispakket						
Restafval	592.361	1.430.808	533.486	1.362.430	-68.378	-4,8%
GFT	159.156	547.584	185.092	604.860	57.276	10,5%
Papier	-165.000	23.237	-170.000	27.110	3.873	16,7%
Grofvuil en snoeiafval	11.303	30.399	16.014	33.150	2.752	9,1%
Milieuparken	170.061	606.849	182.064	554.888	-51.961	-8,6%
Straatvoorzieningen	-176.065	51.828	-129.697	63.267	11.439	22,1%
PMD	-372.880	-147.954	-409.500	-169.567	-21.614	14,6%
Kringloop	-4.096	161.307	-1.606	156.976	-4.331	-2,7%
Servicepunt	0	96.402	0	92.293	-4.109	-4,3%
Afvalstoffenwijzer	0	12.227	0	13.297	1.071	8,8%
Afvalbeheersplan	0	63.817	0	72.244	8.428	13,2%
Resterende kosten	0	397.934	0	374.941	-22.993	-5,8%
Afvalfonds (papier en glas)	0	-55.581	0	-55.787	-206	0,4%
Totaal basispakket	214.840	3.218.855	205.853	3.130.101	-88.754	-2,8%
	6,7%	100,0%	6,6%	100,0%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0	0	-
Straatreiniging	0	193.700	0	210.000	16.300	8,4%
Kolkenreiniging	8.000	63.500	8.000	64.000	500	0,8%
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	0	0	0	0	-
Zandvangers	0	0	0	0	0	-
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0	0	-
Reiniging markten	0	30.500	0	30.500	0	0,0%
Transport verhuur	0	189.400	0	210.000	20.600	10,9%
Gladheidbestrijding	0	125.100	0	125.000	-100	-0,1%
Wachtdienst	0	0	0	0	0	-
Afzet afvalstromen	0	1.600	0	1.600	0	0,0%
Totaal pluspakket	8.000	603.800	8.000	641.100	37.300	6,2
	1,3%	100,0%	1,2%	100,0%		
Totaal generaal	222.840	3.822.655	213.853	3.771.201	-51.454	-1,3
	5,8%	100,0%	5,7%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Aandeel gemeente Landgraaf

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* *afval*	*totaal*	* *afval*	*totaal*	*geld*	*%*
Basispakket						
Restafval	415.027	898.103	339.120	887.984	-10.119	-1,1%
GFT	168.120	581.648	201.480	639.635	57.987	10,0%
Papier	-132.000	14.862	-131.750	16.880	2.019	13,6%
Grofvuil en snoeiafval	7.532	31.290	9.190	31.000	-289	-0,9%
Milieuparken	166.485	513.052	178.461	473.501	-39.551	-7,7%
Straatvoorzieningen	-131.521	52.232	-100.205	64.464	12.232	23,4%
PMD	-316.000	-146.455	-408.800	-192.859	-46.403	31,7%
Kringloop	-3.060	120.497	-1.241	121.281	784	0,7%
Servicepunt	0	72.013	0	71.306	-706	-1,0%
Afvalstoffenwijzer	0	9.133	0	10.273	1.140	12,5%
Afvalbeheersplan	0	47.671	0	55.817	8.146	17,1%
Resterende kosten	0	297.258	0	289.683	-7.575	-2,5%
Afvalfonds (papier en glas)	0	-47.432	0	-47.525	-93	0,2%
Totaal basispakket	174.583	2.443.871	86.255	2.421.441	-22.430	-0,9
	7,1%	100,0%	3,6%	100,0%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0	0	-
Straatreiniging	0	106.000	0	108.000	2.000	1,9%
Kolkenreiniging	10.000	60.750	10.000	61.800	1.050	1,7%
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	0	0	0	0	-
Zandvangers	0	0	0	0	0	-
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0	0	-
Reiniging markten	0	0	0	0	0	-
Transport verhuur	0	39.500	0	40.000	500	1,3%
Gladheidbestrijding	0	127.500	0	125.000	-2.500	-2,0%
Afzet afvalstromen	0	1.300	0	1.300	0	0,0%
Totaal pluspakket	10.000	335.050	10.000	336.100	1.050	0,3
	3,0%	100,0%	3,0%	100,0%		
Totaal generaal	184.583	2.778.921	96.255	2.757.541	-21.380	-0,8
	6,6%	100,0%	3,5%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Aandeel gemeente Nuth

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* afval	totaal	* afval	totaal	geld	%
Basispakket						
Restafval	166.859	420.076	130.075	366.951	-53.125	-12,6%
GFT	83.124	291.333	100.047	327.708	36.375	12,5%
Papier	-78.375	12.985	-85.000	15.466	2.481	19,1%
Grofvuil en snoeiafval	3.855	29.028	4.494	36.717	7.689	26,5%
Milieuparken	41.364	168.474	44.727	155.170	-13.304	-7,9%
Straatvoorzieningen	-30.393	28.215	-17.513	31.111	2.896	10,3%
PMD	-142.595	-48.544	-153.300	-46.239	2.305	-4,7%
Kringloop	-1.197	47.145	-484	47.290	146	0,3%
Servicepunt	0	28.175	0	27.804	-371	-1,3%
Afvalstoffenwijzer	0	3.573	0	4.006	432	12,1%
Afvalbeheersplan	0	18.651	0	21.764	3.113	16,7%
Resterende kosten	0	116.302	0	112.953	-3.349	-2,9%
Afvalfonds (papier en glas)	0	-20.773	0	-19.194	1.579	-7,6%
Totaal basispakket	42.643	1.094.641	23.045	1.081.506	-13.135	-1,2
	3,9%	100,0%	2,1%	100,0%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0	0	-
Straatreiniging	0	0	0	0	0	-
Kolkenreiniging	0	20.600	0	21.000	400	-
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	0	0	0	0	-
Zandvangers	0	2.500	0	2.600	100	-
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0	0	-
Reiniging markten	0	0	0	0	0	-
Transport verhuur	0	0	0	0	0	-
Gladheidbestrijding	0	0	0	0	0	-
Wachtdienst	0	0	0	0	0	-
Afzet afvalstromen	0	550	0	550	0	0,0%
Totaal pluspakket	0	23.650	0	24.150	500	0,0%
	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%		
Totaal generaal	42.643	1.118.291	23.045	1.105.656	-12.635	-1,1
	3,8%	100,0%	2,1%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Aandeel gemeente Onderbanken

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* *afval*	*totaal*	* *afval*	*totaal*	*geld*	*%*
Basispakket						
Restafval	92.246	215.590	72.927	190.786	-24.804	-11,5%
GFT	40.860	154.415	50.370	171.859	17.443	11,3%
Papier	-38.363	10.103	-39.525	11.107	1.003	9,9%
Grofvuil en snoeiafval	455	3.455	914	2.368	-1.087	-31,5%
Milieuparken	42.148	117.311	45.470	107.068	-10.243	-8,7%
Straatvoorzieningen	-8.503	14.984	-4.386	14.401	-583	-3,9%
PMD	-70.310	-23.065	-70.700	-21.445	1.620	-7,0%
Kringloop	-624	24.556	-252	24.617	61	0,2%
Servicepunt	0	14.675	0	14.473	-202	-1,4%
Afvalstoffenwijzer	0	1.861	0	2.085	224	12,0%
Afvalbeheersplan	0	9.715	0	11.329	1.615	16,6%
Resterende kosten	0	60.577	0	58.798	-1.779	-2,9%
Afvalfonds (papier en glas)	0	-9.452	0	-8.203	1.250	-13,2%
Totaal basispakket	57.910	594.726	54.818	579.243	-15.483	-2,6
	9,7%	100,0%	9,5%	100,0%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0	0	-
Straatreiniging	0	27.750	0	28.500	750	2,7%
Kolkenreiniging	0	10.500	0	11.000	500	-
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	0	0	0	0	-
Zandvangers	0	0	0	0	0	-
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0	0	-
Reiniging markten	0	0	0	0	0	-
Transport verhuur	0	0	0	0	0	-
Gladheidbestrijding	0	0	0	0	0	-
Wachtdienst	0	0	0	0	0	-
Afzet afvalstromen	0	300	0	300	0	0,0%
Totaal pluspakket	0	38.550	0	39.800	1.250	3,2
	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%		
Totaal generaal	57.910	633.276	54.818	619.043	-14.233	-2,2
	9,1%	100,0%	8,9%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Aandeel gemeente Simpelveld

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* *afval*	*totaal*	* *afval*	*totaal*	*geld*	*%*
Basispakket						
Restafval	105.105	265.240	86.036	237.865	-27.375	-10,3%
GFT	53.244	179.546	62.050	211.236	31.690	17,7%
Papier	-56.100	9.295	-56.950	10.362	1.068	11,5%
Grofvuil en snoeiafval	1.846	12.819	2.351	10.440	-2.379	-18,6%
Milieuparken	44.222	141.160	45.836	127.429	-13.731	-9,7%
Straatvoorzieningen	-21.963	22.042	-12.532	26.106	4.064	18,4%
PMD	-99.540	-40.078	-106.400	-41.366	-1.288	3,2%
Kringloop	-900	34.069	-346	33.842	-227	-0,7%
Servicepunt	0	20.361	0	19.897	-464	-2,3%
Afvalstoffenwijzer	0	2.582	0	2.867	284	11,0%
Afvalbeheersplan	0	13.479	0	15.575	2.096	15,6%
Resterende kosten	0	84.047	0	80.831	-3.216	-3,8%
Afvalfonds (papier en glas)	0	-13.751	0	-13.043	708	-5,1%
Totaal basispakket	25.914	730.811	20.045	722.042	-8.769	-1,2
	3,5%	100,0%	2,8%	100,0%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0	0	-
Straatreiniging	0	13.000	0	13.500	500	3,8%
Kolkenreiniging	0	7.300	0	7.500	200	2,7%
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	0	0	0	0	-
Zandvangers	0	0	0	0	0	-
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0	0	-
Reiniging markten	0	0	0	0	0	-
Transport verhuur	0	0	0	0	0	-
Gladheidbestrijding	0	0	0	0	0	-
Wachtdienst	0	0	0	0	0	-
Afzet afvalstromen	0	380	0	400	20	5,3%
Totaal pluspakket	0	20.680	0	21.400	720	3,5
	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%		
Totaal generaal	25.914	752.861	20.045	743.442	-8.049	-1,1
	3,4%	100,0%	2,7%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Aandeel gemeente Vaals

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem (met gratis GFT)

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* *afval*	*totaal*	* *afval*	*totaal*	*geld*	*%*
Basispakket						
Restafval	102.487	306.671	88.470	306.621	-50	0,0%
GFT	38.196	152.487	43.107	168.695	16.208	10,6%
Papier	-35.063	8.171	-35.700	10.126	1.955	23,9%
Grofvuil en snoeiafval	3.047	8.195	638	2.033	-6.162	-75,2%
Milieuparken	51.742	155.684	52.562	136.805	-18.878	-12,1%
Straatvoorzieningen	-38.450	11.281	-28.498	20.117	8.836	78,3%
PMD	-79.000	-24.966	-93.450	-33.565	-8.598	34,4%
Kringloop	-895	35.227	-353	34.492	-735	-2,1%
Servicepunt	0	21.053	0	20.279	-774	-3,7%
Afvalstoffenwijzer	0	2.670	0	2.922	252	9,4%
Afvalbeheersplan	0	13.937	0	15.874	1.937	13,9%
Resterende kosten	0	86.903	0	82.385	-4.518	-5,2%
Afvalfonds (papier en glas)	0	-13.470	0	-12.596	875	-6,5%
Totaal basispakket	42.065	763.842	26.775	754.190	-9.652	-1,3
	5,5%	100,0%	3,6%	100,0%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0	0	-
Straatreiniging	0	0	0	0	0	-
Kolkenreiniging	0	0	0	0	0	-
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	0	0	0	0	-
Zandvangers	0	0	0	0	0	-
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0	0	-
Reiniging markten	0	0	0	0	0	-
Transport verhuur	0	0	0	0	0	-
Gladheidbestrijding	0	0	0	0	0	-
Wachtdienst	0	0	0	0	0	-
Afzet afvalstromen	0	350	0	350	0	0,0%
Totaal pluspakket	0	350	0	350	0	0,0
	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%		
Totaal generaal	42.065	764.192	26.775	754.540	-9.652	-1,3
	5,5%	100,0%	3,5%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Aandeel gemeente Voerendaal

Inzamelsysteem: Volume/Frequentiesysteem

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* afval	totaal	* afval	totaal	geld	%
Basispakket						
Restafval	120.274	305.127	99.146	285.124	-20.003	-6,6%
GFT	72.900	256.022	80.957	279.437	23.415	9,1%
Papier	-65.175	8.475	-67.150	9.852	1.377	16,2%
Grofvuil en snoeiafval	2.803	20.827	2.959	18.021	-2.805	-13,5%
Milieuparken	41.743	145.975	47.106	139.027	-6.948	-4,8%
Straatvoorzieningen	-24.534	6.775	-14.262	18.759	11.985	176,9%
PMD	-114.550	-42.435	-123.900	-43.621	-1.186	2,8%
Kringloop	-966	38.058	-394	38.513	456	1,2%
Servicepunt	0	22.744	0	22.643	-101	-0,4%
Afvalstoffenwijzer	0	2.885	0	3.262	378	13,1%
Afvalbeheersplan	0	15.056	0	17.725	2.668	17,7%
Resterende kosten	0	93.885	0	91.990	-1.896	-2,0%
Afvalfonds (papier en glas)	0	-15.554	0	-15.754	-200	1,3%
Totaal basispakket	32.494	857.839	24.461	864.978	7.139	0,8
	3,8%	100,0%	2,8%	100,0%		
Pluspakket						
KWD	0	0	0	0	0	-
Straatreiniging	0	17.000	0	17.500	500	2,9%
Kolkenreiniging	0	15.250	0	15.500	250	-
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	0	0	0	0	-
Zandvangers	0	2.500	0	2.550	50	-
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0	0	-
Reiniging markten	0	0	0	0	0	-
Transport verhuur	0	0	0	0	0	-
Gladheidbestrijding	0	0	0	0	0	-
Wachtdienst	0	0	0	0	0	-
Afzet afvalstromen	0	450	0	450	0	0,0%
Totaal pluspakket	0	35.200	0	36.000	800	2,3
	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%		
Totaal generaal	32.494	893.039	24.461	900.978	7.939	0,9
	3,6%	100,0%	2,7%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Aandeel N.V. Reinigingsdiensten Rd4

	EURO		EURO			
	2017		2018		totaal mutatie 2018 - 2017	
Omschrijving	* *afval*	*totaal*	* *afval*	*totaal*	*geld*	*%*
Basispakket						
Restafval	0	0	0	0	0	-
GFT	0	0	0	0	0	-
Papier	0	0	0	0	0	-
Grofvuil en snoeiafval	0	0	0	0	0	-
Straatvoorzieningen	0	0	0	0	0	-
Milieuparken	0	0	0	0	0	-
Afvalstoffenwijzer	0	0	0	0	0	-
Servicepunt	0	0	0	0	0	-
Totaal basispakket	0	0	0	0	0	
Pluspakket						
KWD	103.719	2.051.466	105.975	2.049.841	-1.624	-0,1%
RSC	0	354.532	0	350.000	-4.532	-1,3%
Straatreiniging	0	0	0	0	0	-
Kolkenreiniging	0	0	0	0	0	-
Rioolreiniging	0	0	0	0	0	-
Pompen en gemalen	0	0	0	0	0	-
Zandvangers	0	0	0	0	0	-
Plaagdierbestrijding	0	0	0	0	0	-
Reiniging markten	0	0	0	0	0	-
Transport verhuur	0	0	0	0	0	-
Gladheidbestrijding	0	0	0	0	0	-
Wachtdienst	0	0	0	0	0	-
Aanloopkosten	0	0	0	0	0	-
Totaal pluspakket	103.719	2.405.997	105.975	2.399.841	-6.156	-0,3
	4,3%	100,0%	4,4%	100,0%		
Totaal generaal	103.719	2.405.997	105.975	2.399.841	-6.156	-0,3
	4,3%	100,0%	4,4%	100,0%		

* De kolom afval betreft de (per saldo) kosten voor de verwerking van afvalstromen. De kolom totaal staat voor de totale kosten. Het verschil zijn dus de logistieke kosten + de inzamelmiddelen + overheadtoeslagen.

11-4-2017 12549

Overzicht van de grootste kostenposten concept jaarrekening 2016 versus begroting 2017 en 2018.

	concept	EURO				%	
	rekening	begroting	begroting	totaal mutatie 2018 - 2017		begroting	begroting
Omschrijving	2016	2017	2018	geld	%	2017	2018
Omschrijving							
Verwerkingskosten	496.367	1.407.624	1.314.006	-93.617	-6,7%	5,6%	5,0%
Salarissen & sociale Lasten + pensioenlasten	9.502.240	10.980.607	11.542.339	561.732	5,1%	43,6%	44,3%
Personeel van derden	3.518.200	2.156.198	2.995.537	839.339	38,9%	8,6%	11,5%
Energie	1.055.018	1.268.399	1.230.492	117.615	9,3%	5,0%	5,3%
Uitbestede werkzaamheden	2.697.144	3.197.866	2.994.199	-203.667	-6,4%	12,7%	11,5%
Ov. goederen en diensten	5.909.137	1.616.436	1.163.471	-608.487	-37,6%	6,4%	3,9%
Kapitaallasten	3.699.247	4.549.252	4.811.129	261.877	5,8%	18,1%	18,5%
kosten	26.877.353	25.176.383	26.051.174	874.791	3,5%	100,0%	100,0%
opbrengsten	28.535.851						
overschot	1.658.498						

11-4-2017 12549

D. VASTSTELLING DOOR ALGEMEEN BESTUUR

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 in de vergadering van 29 juni 2017.

De directeur	De voorzitter
W.C.H. Sijstermans	J. Clemens

11-4-2017 12549

MEERJARENRAMING

MEERJARENRAMING KOSTEN

	concept rekening	*begroting*		*meerjarenraming*		
	2016	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*
Omschrijving	*EUR*	*EUR*	*EUR*	*EUR*	*EUR*	*EUR*
Verwerkingskosten	496.367	1.407.624	1.314.006	1.669.348	1.836.997	2.128.331
Salarissen en sociale lasten	9.502.240	10.980.607	11.542.339	11.773.186	12.008.649	12.248.822
Personeel van derden	3.518.200	2.156.198	2.995.537	3.055.448	3.116.557	3.178.888
Energie	1.055.018	1.268.399	1.230.492	1.306.451	1.345.644	1.386.014
Ov. goederen en diensten	8.606.281	4.814.303	4.157.670	4.022.159	4.042.270	4.062.481
Kapitaallasten	3.699.247	4.549.252	4.811.129	4.632.319	4.646.298	4.479.614
Totaal	26.877.353	25.176.383	26.051.174	26.458.911	26.996.416	27.484.150

Meerjarenverwachting afvalhoeveelheden tot en met 2021

Meerjarenverwachting afvalhoeveelheden tot en met 2021

In het algemeen kan gesteld worden dat de ontwikkelingen van afvalhoeveelheden en hieraan gerelateerde kosten afhankelijk zijn van:

1. Beïnvloedbare ontwikkelingen zoals:

a. Beleidsmaatregelen
- lokaal
- landelijk

2. Niet beïnvloedbare ontwikkelingen zoals:

a. Economische ontwikkelingen

b. Bevolkingsontwikkelingen
- krimp
- vergrijzing
- ontgroening

c. Ontwikkeling aantal aansluitingen

1. Beïnvloedbare ontwikkelingen:

<u>a. Beleidsmaatregelen</u>

Lokaal

Uitgangspunt in de begroting 2018 is dat in alle Rd4-gemeenten gestart is met de invoering van nieuw afvalbeleid zoals omschreven in het in 2017 door het bestuur van Rd4 goedgekeurde Afvalbeheersplan FASE 2. Het beleidsuitgangspunt is het terugdringen van de hoeveelheid restafval per inwoner naar minder dan 100 kg. In de begroting is rekening gehouden met het terugbrengen van de inzamelfrequentie voor restafval naar één keer per 4 weken. Verder ligt de focus op het inzamelen van grondstoffen en wordt onderzocht of bijv. door het toepassen van sorteeractiviteiten waarde toegevoegd kan worden. Dit om hiermee kansen te genereren voor werkgelegenheid in de regio, met name voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Landelijk

De verwachting is dat de producentverantwoordelijkheid verder doorzet.

In december 2012 is de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 gesloten door het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het verpakkende bedrijfsleven en de VNG. Onderdeel van deze afspraken is dat gemeenten vanaf 1 januari 2015 de regierol voor de inzameling en sortering van het kunststofverpakkingsafval op zich nemen. De vergoedingen zijn tot met 2019 vastgesteld en nemen jaarlijks af.

De vergoeding per ton voor 2018 is vastgesteld op € 712 per ton en voor 2019 is deze € 656,- per ton. De hoogte van de totale vergoeding wordt bepaald op basis van de uit gesorteerde herbruikbare fractie.

11-4-2017 12549

2. Niet beïnvloedbare ontwikkelingen zoals:

a. Economische ontwikkelingen

Uitgangspunt in de meerjarenprognose is een economische groei van 0,5% ten opzichte van 2016.
Ook de verwerkingskosten zijn deels afhankelijk van economische ontwikkeling. Een economische groei resulteert in meer vraag naar grondstoffen waardoor de opbrengsten voor oud papier, metaal en textiel stijgen. Aan de andere kant kan er ook een overschot zijn aan gescheiden ingezamelde afvalstromen, zo zijn kosten voor het verwerken van houtafval de afgelopen jaren sterk gestegen. Van opbrengsten naar € 70,- per ton aan kosten.

b. Bevolkingsontwikkelingen

Krimp
Uitgangspunt bij het prognosticeren van de hoeveelheden is een bevolkingskrimp van jaarlijks met 2%.

Vergrijzing
De prognose van de leeftijdsopbouw van de bevolking en met name de ontwikkeling van inwoners van 65 jaar en ouder in 2020
Het aantal 65-plussers betreft dan 30% van het totaal aantal inwoners.

Ontgroening
Met de afname van het geboortecijfer is in de meerjarenbegroting geen rekening gehouden. Dit effect is meegenomen in de bevolkingskrimp.

c. Ontwikkeling aantal aansluitingen

Vanaf 2014 is de gemeente Eijsden-Margraten toegetreden tot de Gemeenschappelijk Regeling waardoor het aantal aansluiting in de Gemeenschappelijke Regeling met meer dan 10.500 is toegenomen. In 2017 is de gemeente Gulpen-Wittem aangesloten bij de GR Reinigingsdiensten Rd4 waardoor er ca. 6.400 aansluitingen bij zijn gekomen. Hierdoor zijn in de GR het aantal inwoners en aansluitingen niet afgenomen wat uiteindelijk een gunstig effect heeft op de kosten per aansluiting.

Verwerkingskosten

Voor 2018 is vergoeding voor kunststofverpakkingsafval c.q. PMD vastgesteld op € 712,- per ton, in 2017 bedraagt de vergoeding € 756,-. Dit laatste heeft een negatief effect op de ontwikkeling van de verwerkingskosten. Verder is in 2018 ook de stort- en verbrandingsbelasting van € 13,- per ton van toepassing. Deze belastingsmaatregel resulteert in een stijging van de verwerkingskosten. Ook zijn de tarieven voor het verwerken van bouwafval gerelateerde afvalstomen aanzienlijk gestegen.

Energie

Er wordt uitgegaan van een gemiddelde jaarlijkse stijging van de kosten van 3%.

Samenvattend

De prognose is dat de afvalhoeveelheden in de periode 2017 - 2021 is dat deze beperkt zullen afnemen. Deze afname is met name toe te schrijven aan de bevolkingskrimp en een beperkte economische groei. Vooralsnog zal de bevolkingskrimp gezien de toetreding van nieuwe gemeenten niet resulteren in een stijging van de kosten per aansluiting.

11-4-2017 12549

Reinigingsdiensten Rd4

Nijverheidsweg 4A, Heerlen
Postbus 641
6400 AP Heerlen
Tel. (045) 543 71 00
Fax (045) 543 71 25
E-mail info@rd4.nl
www.rd4.nl

Aan Gemeenteraden van de gemeenten
Brunssum, Eijsden-Margraten, Heerlen,
Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken,
Simpelveld, Vaals en Voerendaal

Heerlen : 6 april 2017
Ons kenmerk : GR170216/WS/jva
Betreft : jaarrekening 2016 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4

Geachte leden van de Gemeenteraad,

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 van 6 april jl. is de jaarrekening 2016 ongewijzigd vastgesteld.

Conform artikel 26, lid 3 (inzake de rekening) van de Regeling van Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 doen wij u ter informatie een exemplaar van de jaarrekening toekomen.

Tevens kunnen wij u aangeven dat een afschrift van dit document aan Gedeputeerde Staten van Limburg is verzonden.

Ervan uitgaande u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4,

J. Clemens
Voorzitter Algemeen Bestuur

Behandeld door : W. Sijstermans, Directeur
Telefoon : 045 – 543 71 91

Bijlage : 1

Cc. WS / MS / Leden AB

ISO 9001 ISO 14001 VCA

10.01.05

11-4-2017 12549

REINIGINGSDIENSTEN Rd4
Gemeenschappelijke Regeling
te
Heerlen

Rapport inzake de geconsolideerde jaarrekening 2016

Heerlen, 6 april 2017

11-4-2017 12549

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
RAPPORT	
Algemeen	3
Financiële positie	4
Resultaat	5
BETUURSVERSLAG VAN DE DIRECTIE	6
Financiële paragraaf	12
JAARREKENING	
Grondslagen voor de financiële verslaggeving	19
Geconsolideerde balans per 31 december 2016	21
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2016	23
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2016	24
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2016	29
OVERIGE GEGEVENS	
Deelnemende gemeenten	33
Verdeling vermogen	33
BIJLAGE	
Overzicht materiële vaste activa	36

Aan het Algemeen Bestuur van
Reinigingsdiensten Rd4
Nijverheidsweg 4a
6422 PD Heerlen

Heerlen, 6 april 2017

Geachte heer, mevrouw,

Ingevolge de bepalingen in de Regeling hebben wij de bij dit rapport opgenomen jaarrekening over het boekjaar 2016 van Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling opgesteld.
Omtrent de resultaten brengen wij u als volgt verslag uit.

ALGEMEEN

De Gemeenschappelijke Regeling (hierna: GR) is eind 1997 opgericht en feitelijk met haar werkzaamheden begonnen op 1 januari 1998. De GR heeft twee 100% dochtervennootschappen, te weten Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. (hierna: BVF) en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. (hierna: KLB). In de BVF zijn alle medewerkers ondergebracht met een niet ambtelijke status. Voor hen is de cao voor de Energie- en Nutsbedrijven, sector Afval en Milieu van toepassing. Behoudens de ambtenaren (gemeentelijke cao) en de onroerende zaken, zijn met ingang van het boekjaar alle productiemiddelen ondergebracht in de BVF.
In het KLB is per april 2014 het Textiel sorteercentrum ondergebracht. De financiële gegevens van deze vennootschap zijn opgenomen in deze jaarrekening.

Om een goed inzicht te krijgen in het functioneren van Rd4 als geheel, presenteren wij in weerwil van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een integraal geconsolideerde jaarrekening (en begroting) van de drie onderdelen samen. Voor het verkrijgen van een goed en juist inzicht zetten we de lijn van de afgelopen jaren voort. In overleg met onze accountant hebben wij dan ook besloten u wederom een geconsolideerde jaarrekening te presenteren.

11-4-2017 12549

FINANCIËLE POSITIE

Ter verkrijging van een inzicht in de financiële positie van de geconsolideerde onderneming verstrekken wij u de navolgende overzichten. Deze zijn gebaseerd op de gegevens uit de jaarrekening.

A) Vergelijkend balansoverzicht (x € 1.000)

	31-12-2016		*31-12-2015*	
	bedrag	*%*	*bedrag*	*%*
Activa				
Immateriële vaste activa	105	0,3	147	0,5
Materiële vaste activa	26.543	79,7	23.574	80,5
Voorraden	772	2,3	672	2,3
Vorderingen	3.273	9,8	3.790	12,9
Liquide middelen	2.644	7,9	1.127	3,8
	33.337	100,0	29.310	100,0
Passiva				
Eigen vermogen	2.491	7,5	2.460	8,4
Voorzieningen	759	2,3	690	2,3
Langlopende schulden	19.055	57,2	19.315	65,9
Kortlopende schulden	11.032	33,0	6.845	23,3
	33.337	100,0	29.310	99,9

	2016	*2015*	*mutatie*
Werkkapitaal			
Voorraden	772	672	100
Vorderingen	3.273	3.790	-517
Liquide middelen	2.644	1.127	1517
	6.689	5.589	1100
Kortlopende schulden	-11.032	-6.844	-4188
Werkkapitaal	-4.343	-1.255	-3088

RESULTAAT

Ten behoeve van het inzicht in de ontwikkeling van het resultaat volgt onderstaand in afgeronde bedragen de winst- en verliesrekening 2016.

	Rekening 2016	*Begroting 2016*	*Rekening 2015*
Netto-omzet	28.527.588	29.072.563	27.982.690
Verwerkingskosten afval	-496.367	-1.406.589	-878.006
Kosten van uitbesteed werk	-2.697.144	-3.328.000	-2.161.400
Brutomarge	25.334.077	24.337.974	24.943.284

	Rekening 2016	*Begroting 2016*	*Rekening 2015*
Brutomarge (transporteren)	25.334.077	24.337.974	24.943.284
Salarissen en sociale lasten	9.502.240	10.527.000	9.361.961
Personeel van derden	3.518.200	2.323.000	3.051.090
Energie	1.055.018	1.248.221	1.087.558
Afschrijvingen vaste activa	2.893.360	3.561.000	2.864.316
Overige bedrijfskosten	5.909.137	5.896.753	5.154.542
Bedrijfslasten	22.877.955	23.555.974	21.519.467
Bedrijfsresultaat	2.456.122	782.000	3.423.817
Financiële lasten minus - baten	-805.887	-782.000	-839.788
Nettoresultaat	1.650.235	0	2.584.029

11-4-2017 12549

JAARVERSLAG VAN DE DIRECTIE

Voor u ligt het jaarverslag over het boekjaar 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4.

Een jaar waarin we een lang gekoesterde wens hebben gerealiseerd, namelijk de opening van een eigen op- en overslaglocatie. Onder grote belangstelling is op donderdag 15 december door de bestuursvoorzitter van Rd4, Jordy Clemens onze nieuwe op- en overslaglocatie, gelegen op het industrieterrein de Beitel, Nijverheidsweg 17-23 te Heerlen geopend. Toen we in het voorjaar het besluit namen een bestaande, gesloten fabriekslocatie van de firma Refresco (voormalig Soft Drinks International) te kopen en niet te opteren voor nieuwbouw, deden we dat op basis van een gedegen bedrijfseconomische afweging. Maar zeker heeft meegespeeld dat we als maatschappelijke organisatie in handen van de lokale gemeenschap, ook oog hadden voor industriële leegstand die hier op deze plek was ontstaan op het grootste industrieterrein van deze regio. Vanuit dit perspectief en vanuit duurzaamheid was renovatie en herbestemming uiteindelijk een betere optie dan nieuwbouw en dat sluit naadloos aan bij de kwaliteitsimpuls van de openbare infrastructuur zoals die door de gemeente Heerlen onlangs op het industrieterrein de beitel is afgerond. Met deze op- en overslaglocatie heeft Rd4 in de markt een comparatief voordeel in handen gekregen, omdat met een dergelijk logistiek knooppunt in eigen beheer, Rd4 een betere, meer onafhankelijke positie kan innemen in de totale afval- i.c. grondstofketen met alle voordelen van dien (financieel, milieu, werkgelegenheid, onderhandelingspositie etc.).

Een jaar waarin de gemeenteraad van de gemeente Gulpen-Wittem op 26 mei het besluit heeft genomen om vanaf 2017 voor onbepaalde tijd toe te treden tot de GR van Rd4.
Hiermee komt het aantal deelnemende gemeenten in de GR Rd4 uit op 11. Aan dit besluit is een intensief traject van ambtelijk en bestuurlijk overleg vooraf gegaan. We zijn trots op het bereikte resultaat en de keuze die de gemeente heeft gemaakt, want het betekent een verdere opschaling en bundeling van de regionale samenwerking in Zuid-Limburg en een betere positionering van onze organisatie voor de toekomstige uitdagingen die de samenleving aan ons zal (gaan) stellen vanuit het perspectief van de zogenaamde circulaire economie en de hieraan verbonden landelijke en regionale ambities.

Een jaar waarin we weer verdere stappen hebben gezet bij de verdere realisatie van het door de deelnemende gemeenten vastgestelde, regionale afvalbeleid. In 2016 is de hoeveelheid restafval wederom met 2.500 ton afgenomen. In het verslagjaar hebben we het afvalscheidingspercentage dan ook verder verbeterd van gemiddeld 65% in 2015, naar 66% in 2016. Hiermee wordt voldaan aan de landelijke doelstelling van 65% zoals opgenomen in het LAP (Landelijk Afval Beheersplan). Debet hieraan zijn o.a. de proef in de gemeente Landgraaf waar we dit jaar de inzamelfrequentie van het PMD (Plastic, Metaal en Drankenkartons) hebben verhoogd naar 1 x per 14 dagen en de inzamelfrequentie van het restafval hebben verlaagd naar 1 x per 4 weken. Maar ook de opening van de derde kringloopwinkel in de gemeente Eijsden-Margraten en de gerichte, thematische communicatie met de burgers met als pakkende slogan "geef afval een toekomst" heeft ten grondslag gelegen aan de trendmatig stijgende scheidingsresultaten. Onze focus blijft om zoveel mogelijk waardevolle grondstoffen uit het restafval te houden.
Tijdens een goed bezochte, door Rd4 georganiseerde afvalconferentie in november van het jaar, hebben we met raads- en commissieleden van gedachte kunnen wisselen over onze plannen voor de komende jaren, zoals het gemeentegrens overschrijdend inzamelen, het vanaf volgend jaar 1x per twee weken inzamelen van PMD, een nieuw tarievenbeleid voor alle Rd4-milieuparken vanaf 2017 en na goedbevinding van de raden, het vanaf 2018 1x per 4 weken inzamelen van het restafval.
Het Rijksbeleid zoals uiteengezet in het zogenaamde VANG programma (Van Afval Naar Grondstof), waarbij uiterlijk 2025 alle gemeenten in Nederland 75% van het aangeboden huishoudelijk afval gescheiden moeten innemen, blijft hierbij ons kompas voor de komende jaren. We hebben er vertrouwen in dat we aan het einde van de planhorizon zoals opgenomen in het Strategisch meerjarenplan, te weten het jaar 2020, deze ambitie zal zijn waargemaakt.

Een jaar waarin we na een intensieve voorbereiding op 15 april onze derde kringloopwinkel in de gemeente Eijsden-Margraten hebben geopend. Door deze derde kringloopwinkel bieden we extra werkgelegenheid aan ruim 15 medewerkers, van wie 13 met een afstand tot de arbeidsmarkt. De eerste resultaten zijn positief te noemen en in lijn met de afgegeven begroting.

Een jaar waarin we in april de opdracht vanuit de gemeente Heerlen hebben gekregen om een innovatieve, milieuvriendelijke aanpak van onkruidbeheersing in te voeren. Een in het voorjaar uitgevoerde haalbaarheidsstudie met een gedegen kostencalculatie heeft hieraan ten grondslag gelegen. In een uitstekende samenwerking met de stichting Werk voor Heerlen heeft Rd4 op korte termijn deze nieuwe activiteit opgepakt en uitgerold. Ook voor de gemeenten Brunssum en Nuth (vanaf 2017) hebben wij offertes mogen uitbrengen en is het werk aan Rd4 gegund. Kortom een mooi voorbeeld van het actief inspelen op een hulpvraag vanuit onze deelnemende gemeenten, volledig in lijn met de strategische uitgangspunten uit het Strategisch meerjarenplan. Een voor Rd4 nieuwe activiteit waarin we ons de komende jaren willen bewijzen als een betrouwbare, professionele partner van de gemeenten in deze specifieke activiteit in de openbare ruimte.

Een jaar waarin we via de geïnstalleerde zonne-energiesystemen (hoofdlocatie 4A, milieuparken) ruim 51% van onze eigen behoefte aan stroom duurzaam hebben kunnen opwekken (425.947 kWh). In het najaar hebben wij bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland weer een aanvraag ingediend om voor de derde keer in aanmerking te komen voor de subsidieregeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+). Mocht de aanvraag worden gehonoreerd, dan zullen we in de loop van 2017 een derde zonne-energiesysteem installeren, deze keer op het dak van onze nieuwe op- en overslaglocatie, gelegen aan de Nijverheidsweg 17-23 te Heerlen. Na realisatie levert dit systeem met ca. 600 extra panelen bij benadering 150.000 kWh op, waardoor de totale jaarproductie duurzaam opgewekte elektriciteit binnen Rd4 zal gaan stijgen naar 600.000 kWh. Omdat het totale stroomverbruik door de ingebruikname van deze nieuwe locatie met ca. 300.000 kWh zal gaan stijgen, zal het aandeel duurzame elektriciteit niet stijgen maar grosso modo gelijk blijven, namelijk rond de 50%. Het duurzaam opwekken van (een fors deel van) onze stroombehoefte is geheel in lijn met de oproep van de overheid in het energieakkoord om als bedrijfsleven te investeren in duurzame energieopwekking. Na realisatie beschikken we als Rd4 over een van het grootste zonne-energiesysteem in onze provincie.

Een jaar waarin we per saldo weer een fraai resultaat uit de reguliere bedrijfsvoering wisten te behalen. Een heldere visie op de toekomst in combinatie met een gedegen en jarenlange, stabiele bedrijfsvoering met competente, gemotiveerde en loyale medewerkers, hebben ten grondslag gelegen aan het uiteindelijke bedrijfsresultaat. Dat we, net als vorig jaar, erin zijn geslaagd om met al deze activiteiten ruimschoots binnen de afgegeven begroting te blijven, zien we als een mooi resultaat waar we trots op zijn.

Debet aan het positieve resultaat over het boekjaar 2016 zijn een aantal factoren

Ten opzichte van de begroting liggen de verwerkingskosten lager dan begroot.
De afzet van B-hout is behoorlijk lastig geweest en de vooruitzichten zijn voor de middellange termijn evenmin erg gunstig. De gemiddelde prijs is hierdoor omhoog gegaan en ligt fors boven de begrote prijs die nihil was. De verwachting is dat deze prijs verder omhoog gaat waardoor de verwerkingskosten negatief worden beïnvloed. Echter dit wordt ruimschoots gecompenseerd door de papierprijs welke zich positief heeft ontwikkeld en die fors boven de begrote prijs ligt.
Eveneens een positieve invloed op de verwerkingskosten heeft het volume kunststof dat fors boven de begrote hoeveelheden ligt. Deels komt dit door de tweewekelijkse inzameling van PMD in de gemeente Landgraaf. Bij het PMD is de opbrengst per ton naar beneden bijgesteld in verband met de verwachte extra sorteerkosten door de firma van Scherpenzeel. Desondanks ligt de vergoeding per ton boven de begroting vanwege het goede sorteerresultaat. De volumes GFT en restafval liggen onder begroting waardoor de verwerkingskosten eveneens positief worden beïnvloed.

De operationele bedrijfskosten zijn lager dan begroot, ondanks het feit dat de begrote bedrijfskosten ook dit jaar weer niet waren geïndexeerd (nullijn). De salariskosten zijn aanzienlijk lager dan begroot. Dit ondanks dat de subsidie voor medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt lager was en ondanks een stijging van de inhuur van gesubsidieerde medewerkers (welke voor een groot deel tewerkgesteld zijn bij het Textiel sorteercentrum). De daling van de salariskosten is voornamelijk gelegen in het lage ziekteverzuim en de verzuimfrequentie. Ook de afschrijvingen liggen ten opzichte van de begroting lager, dit wordt veroorzaakt doordat het investeringsvolume in de afgelopen jaren lager was. Voor een detailanalyse van de bedrijfskosten verwijzen we gaarne naar de financiële paragraaf.

Per saldo heeft dit ertoe geleid dat we ook dit boekjaar weer een deel van het door de gemeenten aan Rd4 gefiatteerde budget kunnen teruggeven. Het jaar 2016 is dan ook een jaar waar wij zondermeer met tevredenheid op terugkijken. Maar niet alleen vanuit een financieel perspectief, ook op andere aandachtsgebieden werden weer mooie verbeteringen gerealiseerd, zoals de verdere stijging van de sociale werkgelegenheid binnen onze organisatie.

In ons Strategisch meerjarenplan hebben we onze ambitie tot het jaar 2020 vertaald in concrete doelen. Hiermee zijn we in het boekjaar aan de slag gegaan en een aantal sprekende voorbeelden willen wij graag vermelden.

- Verbouwing, ombouw en oplevering van de gemeentelijke loods naast het milieupark in de gemeente Eijsden-Margraten tot kringloopwinkel. De feestelijke opening heeft plaatsgevonden op 15 april door een lid van Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg, deputé Daan Prevoo, samen met de beide portefeuillehouders van de gemeente Eijsden-Margraten, John Willems en van de gemeente Gulpen-Wittem, Piet Franssen.

11-4-2017 12549

- Aankoop van de locatie Nijverheidsweg 17-23 gelegen aan de overzijde van onze hoofdlocatie op het industrieterrein De beitel in de gemeente Heerlen, voor de te realiseren op- en overslag. De verbouwing- en saneringswerkzaamheden zijn binnen budget en op tijd gerealiseerd. De feestelijke opening heeft plaatsgevonden op 15 december door de voorzitter van het Algemeen bestuur van Rd4, Jordy Clemens en de voorzitter van NV Reinigingsdiensten Rd4, Bert Janssen.

- Upgrade van ons ERP-systeem Navision. Hier zijn we begin dit jaar mee begonnen en naar verwachting is dit project in het voorjaar van 2017 gereed. Hiermee zijn we in staat om onze bedrijfsprocessen ook voor de komende jaren eenduidig en geïntegreerd over alle afdelingen heen, optimaal naar de meest recente stand van de ICT techniek te beheersen en af te handelen.

- Onderzoek naar en implementatie van onkruidbeheersing en een geslaagde, gefaseerde invoering in de gemeenten Heerlen en Brunssum.

- Voortzetting van het project Markt & Overheid en de gevolgen hiervan voor de Vennootschapsbelastingplicht (VPB) van Rd4. Hierover is er in het afgelopen jaar meermaals overleg geweest met de fiscus, alleen deze houdt zich op de vlakte omdat de definitieve vorm nog niet bekend is en regelgeving mogelijk nog kan veranderen. Neemt niet weg dat wij verder gaan met de inrichting van de fiscale balans en V&W-rekening zoals wij denken dat deze ingericht moet worden.

- Met ons Textiel sorteercentrum blijven we waardevolle ervaringen opdoen met het creëren van zinvolle werkzaamheden voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt en geven we concreet inhoud aan het in de maatschappij breed gedragen concept van een inclusieve samenleving.

- Naast die van het bevorderen van de sociale werkgelegenheid en het hergebruik van goederen, blijft het verder verbeteren van de verhouding inkomsten versus kosten binnen onze kringloopactiviteiten een belangrijke doelstelling. Deze doelstelling is ook in 2016 weer gerealiseerd. Sinds 2010 zijn deze kosten trendmatig gedaald. Routeoptimalisatie, aanvoer goederen vanuit de BEST-tas inzameling, verkoop gerelateerde activiteiten en gerichte reclamecampagnes hebben hier in hoge mate aan bijgedragen.

- De beoogde regionale samenwerking in Zuid-Limburg is in het boekjaar door onze organisatie weer actief opgepakt. De samenwerking heeft zich ook dit jaar gericht op het gezamenlijk realiseren van bedrijfseconomische (schaal)voordelen. Te noemen zijn lagere tarieven voor inzamelmiddelen (gecombineerde Europese aanbesteding inzamelmiddelen), betere afzetcondities voor monostromen (gecombineerde aanbesteding voor verpakkingsglas) en het over en weer optimaliseren van de inzet van productiemiddelen (voertuigen, medewerkers).

Kwaliteit, Arbo en Milieu (KAM)

Ook dit boekjaar zijn diverse KAM gerelateerde onderwerpen aan de orde geweest. In onze jaarlijkse directiebeoordeling wordt hier gedetailleerd verslag over uitgebracht. In dit jaarverslag volstaan we met een aantal kernpunten.

Onze organisatie beschikt over drie relevante certificeringen, te weten op het gebied van klantgerichtheid (ISO 9001), veiligheid (VCA*) en milieu (ISO 14001). In het boekjaar hebben diverse interne audits plaatsgevonden, met als resultaat een aantal verbetervoorstellen in de bedrijfsvoering. De hercertificering van deze systemen zijn ook dit jaar volgens plan verlopen. Nadat een aantal gesignaleerde verbeterpunten waren afgehandeld, zijn de ISO-certificeringen voor ISO 9001 en ISO 14001 weer verlengd. Blij zijn we met de constatering dat Rd4 een scherpe focus heeft op continue verbetering en beschikt over betrokken en gemotiveerde medewerkers.

Voor de op- en overslaglocatie c.q. Nijverheidsweg 17-23 is een BHV-plan opgesteld gelijk aan het plan voor de locatie van het Textiel sorteercentrum. Ook is er voorzien in een AED en de overige voorzieningen die bij een BHV-organisatie horen. Een deel van de medewerkers zal BHV-er zijn of worden en zij kunnen bij calamiteiten de hulp inschakelen van de BHV-ers op de hoofdlocatie. De brandweer heeft een inspectie gehouden betreffende brandveiligheid inclusief de hier bijbehorende voorzorgsmaatregelen en voorzieningen en haar goedkeuring gegeven.

Opleidingen

Opleiden zorgt niet alleen voor het groeien van medewerkers, maar er zijn meerdere aspecten waar opleiden goed voor is, zoals binden en boeien. Daarom besteden we bij Rd4 elk jaar weer grote aandacht aan het trainen, instrueren en opleiden van onze medewerkers, met na afloop gerichte evaluaties om te toetsen of de medewerkers ook daadwerkelijk iets kunnen met de aangeboden lesstof.

In 2016 zijn wederom een groot aantal opleidingen en trainingen uitgevoerd die allen tot doel hadden de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. Specifiek is er onder andere aandacht geweest voor het afronden van de eerste cyclus van 'Code95' voor onze chauffeurs. Daarnaast zijn er herhalingstrainingen geweest voor de groep Beheerders en medewerkers Milieuparken op het gebied van Klein Chemisch Afval. De leidinggevenden van Rd4 hebben een herhalingstraining 'Functioneringsgesprekken' gevolgd. Tevens is voor 42 medewerkers de herhalingstraining 'Veilig werken langs de weg' gestart. Deze zal in 2017 worden afgerond.

Daarnaast hebben ter voorbereiding op de start van de op- en overslagactiviteiten een 6-tal medewerkers een cursus 'laadschop' en een cursus 'heftruck' gevolgd, waarbij gebruik is gemaakt van de voertuigen die de medewerkers ook in de praktijk gebruiken. Tenslotte zijn er nog een aantal individuele ontwikkelingstrajecten uitgevoerd. Hierbij moet gedacht worden aan trainingen op MBO c.q. HBO niveau op het gebied van (effectief) leiding geven.

Veilig werken

Ook dit jaar is er veel aandacht geweest voor veilig werken. In 2016 zijn er 5 veiligheidsinspecties en 3 milieu-inspecties uitgevoerd. Kijken we naar onze BHV-organisatie dan zijn er 4 BHV-rondgangen geweest en 6 BHV/ calamiteitenoefeningen gehouden. Tijdens de evaluatie kwamen een aantal aandachtspunten naar voren die vervolgens zijn geëvalueerd, dat alles onder het adagium: oefening baart kunst.

Op donderdag 13 oktober heeft er een vrij ernstig bedrijfsongeval plaatsgevonden bij de afdeling Assortimentsbeheer. Hierbij is een bij Rd4 gedetacheerde WOZL-medewerker gewond geraakt, met aansluitend een ziekenhuisopname. Op dezelfde dag heeft een arbeidsinspecteur van de Inspectie SZW op ons verzoek een onderzoek gestart, het rapport van deze inspectie (inclusief boetebedrag) is nog niet in ons bezit.

Op vrijdag 14 oktober tegen de klok van 18.00 uur is er brand uitgebroken op onze locatie Nijverheidsweg 23. De uiteindelijke schade bleef redelijk beperkt van omvang. Door de forse rookontwikkeling heeft de brandweer die avond opgeschaald naar "grote brand" en de diverse hulpdiensten uit de regio opgeroepen. Rond de klok van 22.00 uur was de brand meester. Er zijn gelukkig geen gewonden of slachtoffers gevallen en er zijn geen gevaarlijke stoffen vrijgekomen in de openbare ruimte. De beschadigde loods was niet voorzien voor de op- en overslagactiviteit waardoor dit project geen vertraging heeft opgelopen. Met onze verzekering is de ontstane schade in kaart gebracht, beoordeeld en verder afgehandeld.

Verzuim

Voor wat betreft het verzuim binnen de organisatie kunnen we vermelden dat de verzuimfrequentie ook dit jaar weer een lage score laat zien. Ook het verzuimpercentage is dit jaar goed te noemen. Ons verzuimbeleid is dus effectief en geeft dan ook geen aanleiding om dat te wijzigen.

Arbeidsvoorwaarden

Onze organisatie volgt voor de ca. 180 medewerkers die in loondienst zijn bij Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. de cao WENb. In juni 2016 bereikten de Werkgeversvereniging WENb en de vakbonden Abvakabo FNV en CNV Publiek Zaak een akkoord over de cao Afval & Milieu 2016 - 2017. De cao heeft een looptijd van 24 maanden; van 01 januari 2016 tot en met 31 december 2017. De hieruit voortkomende verhoging van de loonkosten past binnen de vastgestelde begroting.

Het steeds kleiner wordende contingent medewerkers met een ambtelijke aanstelling in de GR (15 personen) volgt sedert de oprichting van Rd4 de CAR UWO van de gemeente Heerlen. Er stromen geen medewerkers meer in met een ambtelijke aanstelling.

11-4-2017 12549

Milieubewust werken

Als Rd4 zijn we ons er al vele jaren van bewust dat we als professionele reinigingsorganisatie, welke volledig eigendom is van een meerdere gemeenten, een voorbeeldfunctie hebben op milieugebied. De verdere vergroening van onze bedrijfsvoering blijft onze aandacht houden. Onze vloot aan voertuigen is steeds milieuvriendelijker aan het worden. Ons werkgebied (veel stoppen en starten, lage snelheden) stelt zware eisen aan duurzame motoren. Door het gebruik van geavanceerde route optimalisatie software zijn we steeds beter in staat om de inzamelroutes te optimaliseren, waardoor er minder kilometers worden gereden bij een gelijkblijvend of zelfs stijgend werkaanbod. Het project rijstijlmonitoring waarmee door middel van boordcomputers onze chauffeurs hun rijstijl kunnen monitoren en verbeteren, begint zijn resultaten op te leveren. De hoofddoelstellingen zijn een lager brandstofverbruik en lagere onderhoudskosten, andere te verwachten voordelen zijn natuurlijk een beter milieu en minder schades. In het boekjaar hebben wij een duurzaamheidsfilm laten maken, waarin we onze organisatie presenteren aan het publiek, met als centraal thema onze duurzame bedrijfsvoering. Deze film is voor het grote publiek te zien op onze website.

Financiële doelstellingen

De financiële doelstellingen blijven ook voor de middellange termijn ongewijzigd. Doel is een stabiele kostenontwikkeling, waardoor schommelingen in het afvalbudget van de gemeenten zoveel mogelijk worden voorkomen. Gerealiseerde overschotten worden uitgekeerd aan de gemeenten. Tekorten worden door de gemeenten aangezuiverd. Er wordt niet gewerkt met een risico- en winstopslag in de kostprijzen. Het opvangen van tegenvallers in de bedrijfsvoering is voorzien in een weerstandsvermogen bij de organisatie, zodat dergelijke onvoorziene kosten niet in het desbetreffende boekjaar voor rekening van de gemeenten komen.

Kosten per aansluiting

Een belangrijke graadmeter voor de beoordeling van de kostenefficiency bij Rd4 zijn de kosten per aansluiting, het bedrag dat nodig is om alle opgedragen taken uit te kunnen voeren (o.a. integrale inzameling en eindverwerking van de bij de burgers vrijkomende stromen). Door de implementatie van de in dit verslag genoemde projecten en een stabiele bedrijfsvoering zijn we in staat geweest deze kosten ook dit jaar weer beneden het inflatieniveau te houden.

De ondernemingsraad

Ook dit boekjaar was er sprake van een constructieve werkrelatie tussen directie en de Ondernemingsraad (OR). Met respect voor elkaars posities is er tijdens de 5 overlegbijeenkomsten intensief van gedachte gewisseld over een breed scala van onderwerpen. Deze onderwerpen hadden altijd betrekking op het reilen en zeilen van de organisatie, zoals de financiële positie, de diverse KAM thema's, de te realiseren op- en overslaglocatie, de voortgang en evaluatie van het Strategisch meerjarenplan, de voortgang van onze drie certificeringen en diverse interne verbeterprojecten zoals de rijstijlanalyse. Wij danken de leden van de Ondernemingsraad voor hun inzet en betrokkenheid dit jaar en spreken de verwachting uit dat ook in 2017 het overleg met de OR op dezelfde basis van vertrouwen kan worden voortgezet.

Het bestuur

Het Algemeen Bestuur kwam in het verslagjaar 3 keer in vergadering bijeen. Het Dagelijks Bestuur vergaderde in het verslagjaar 5 maal. Conform de bepalingen van de GR zijn zaken zoals de begroting, de jaarrekening en de investeringen ter sprake gekomen. Daarnaast zijn ook andere onderwerpen behandeld zoals het Strategisch meerjarenplan, de evaluatie van dit plan en de doorontwikkeling van het Afvalbeheersplan (fase 2), de exploitatie van het Textiel sorteercentrum, de resultaten van de in april geopende kringloopwinkel in Margraten, de realisatie van de op- en overslaglocatie, resultaten van het zonne-energiesysteem en uiteraard de ontwikkeling van de financiële resultaten. Het bestuur heeft zich ook in 2016 weer betrokken getoond bij de bedrijfsvoering.

De vooruitzichten voor 2017

Wat we in de toekomst willen bereiken hebben we uiteengezet in ons Strategisch meerjarenplan 2013 - 2020. De doelstellingen uit dit document zijn in 2016 geëvalueerd en zijn enkele doelstellingen in positieve zin bijgesteld. De zeven strategische doelen zijn als volgt geformuleerd:

1. Vermindering restafval naar minder dan 100 kg per inwoner
2. Uitbreiding deelnemers in GR naar minimaal 11 gemeenten
3. Verbreding van het pluspakket met één plustaak
4. Samenwerking op Zuid-Limburgse schaal
5. Uitbreiding werkplekken voor doelgroep medewerkers naar minimaal 150
6. Implementatie planmatige aanpak duurzaamheid
7. Kostenefficiënte sturing bedrijfsmatige activiteiten

Sinds de start zijn ruim drie jaar verstreken en is er hard gewerkt om de beoogde doelen te realiseren. In juni van dit boekjaar is een eerste evaluatie uitgevoerd en deze is vervolgens aangeboden aan onze belangrijkste stakeholders, zoals de leidinggevenden, de Ondernemingsraad en de leden van het bestuur. Deze evaluatie heeft als belangrijkste conclusie opgeleverd dat we op de goede weg zijn en dat er geen aanleiding is om de in 2013 gekozen strategie aan te passen. Dat betekent dat geen aanpassing zal plaatsvinden van de gekozen doelstellingen. Wel heeft deze evaluatie een aantal aandachtspunten i.c. aanscherpingen opgeleverd welke we gaan oppakken. Het betreffen verdiepingen en of aanscherpingen van de bestaande strategische doelen, zonder de doelen zelf los te laten.

De vooruitzichten zijn ook voor 2017 positief te noemen.
De begrote bedrijfskosten voor 2016 hebben we voor het 7e jaar op een rij niet geïndexeerd. De door het Algemeen Bestuur op 23 juni goedgekeurde begroting 2017 gaat uit van gelijkblijvende organisatiekosten, ondanks diverse kostprijs verhogende factoren zoals de kosten van arbeid, grondstoffen, energie (brandstof), inflatie en structureel teruglopende subsidies op de ID-banen. De deelnemende gemeenten kunnen ook in 2017 weer rekenen op een professionele en stabiele dienstverlening aan de burgers tegen vooraf gebudgetteerde kosten. Deze expliciete taakstelling durven we aan, omdat we het een uitdaging vinden om het ondernemerschap binnen onze organisatie te blijven richten op de maatschappelijke doelen die de gemeenten ons hebben opgedragen.

Er staan dan ook in 2017 weer tal van projecten met concrete doelen in de steigers om uitgevoerd te worden, allen met als ambitie de dienstverlening verder te stroomlijnen. Het komt er feitelijk op neer dat we als Rd4 de dienstverlening voortdurend trachten te verbeteren tegen stabiele of lagere kosten. Deze trend willen wij ook de komende jaren graag continueren. Voor meer details verwijzen we naar de begroting 2017.

Naast de reguliere dienstverlening, ontwikkelen en initiëren we in 2017 weer een breed scala van initiatieven zoals de daadwerkelijke exploitatie van de op 15 december 2016 geopende eigen op- en overslaglocatie of de 14-daagse inzameling van kunststofverpakkingen met de PMD-fractie (Plastic, Metaal en Drankenkartons) in alle gemeenten. De onkruidbeheersing pakken we verder op door naast Heerlen en Brunssum ook in Nuth deze nieuwe activiteit te gaan uitvoeren.

Onze ambitie blijft dan ook zondermeer overeind om per 2020 als Rd4 een van de meest duurzame publieke organisaties van Zuid-Limburg te zijn. Verder blijft Rd4 vooral zichzelf: een publieke, professionele, betrouwbare en kwalitatief hoogstaande reinigingsorganisatie met haar wortels stevig in de regio. Rd4 is zich bewust van haar positie als overheidsbedrijf. Wij stellen ons actief op, waarbij bedrijfsmatig presteren en maatschappelijke betrokkenheid leidende principes zijn en blijven. We zijn trots op wat onze organisatie kan en mag betekenen in het bereiken van de gemeentelijke ambities en zien ernaar uit om hier gezamenlijk aan te kunnen blijven werken.

Een mooie gedachte.

W.C.H. Sijstermans
Directeur

11-4-2017 12549

FINANCIËLE PARAGRAAF

Algemeen

Het resultaat over het boekjaar 2016 van Rd4 bedraagt € 1.650.235. Als we terugbetaling aan de gemeenten over de variabele component erbij tellen ad € 592.489 dan ontvangen de gemeenten, behoudens de mutatie weerstandsvermogen, per saldo over 2016 een bedrag terug van € 2.242.724. Als we dit afzetten tegen het resultaat over het boekjaar 2015 ad 2.584.029 en rekening houdend met het verrekenen van de variabele component ad -€ 165.449 resulteert dit in een te ontvangen bedrag ad € 2.418.580.
Ten opzichte van 2015 daalt het te ontvangen bedrag met € 175.856.

	Rekening 2016	*Rekening 2015*	
Netto resultaat	1.650.235	2.584.029	
Afrekening variabele component gemeenten	592.489	-165.449	
Terug te ontvangen door gemeenten	2.242.724	2.418.580	-175.856

De kosten van het basispakket zijn in de begroting 2016 niet geïndexeerd terwijl er normaliter wel een inflatie is van ongeveer 2%. Met het totale kostenniveau van Rd4 had dit tot € 537.000 aan extra kosten kunnen leiden.
Bovendien hadden we in 2016 extra kosten t.o.v. 2015 vanwege de asbestsanering ad € 398.690. Als we de inflatie en asbestsanering salderen dan was het resultaat in 2016 € 935.690 lager uitgevallen.
Dat de daling beperkt is gebleven tot slechts € 175.856 stemt ons tot tevredenheid en is een uitkomst van de geleverde inspanningen in 2016.

Asbestsanering
Bovengenoemde kosten voor de asbestsanering hangen samen met de aankoop van het pand aan de Nijverheidsweg 17-23 dat is aangekocht ten behoeve van de nieuwe activiteit op- en overslag. Bij de aankoop hebben wij onderzoek laten verrichten naar de grondtoestand alsmede naar eventuele kosten voor asbestsanering. Met de uitkomst van deze extra kosten is rekening gehouden bij de onderhandelingen en de aankoopprijs is deze dan ook substantieel naar beneden gebracht. In eerste instantie werd verwacht dat deze kosten als investering zouden moeten worden verantwoord maar in overleg met de accountant wordt deze post onder de kosten verwerkt. Voor de berekening van de exploitaite op de lange termijn heeft dit in principe geen gevolgen, zij het dat een deel van de kosten nu in een keer worden genomen in plaats van spreiding over meerdere jaren via de afschrijvingen.

Afrekening variabele component gemeenten

Nadat de variabele component ad € 592.489 is verrekend met de gemeenten resteert er alsnog een positief resultaat van € 1.650.235. In 2016 dient nog een klein deel van het resultaat zijnde € 27.096 toegevoegd te worden aan het weerstandsvermogen. Het restant van het resultaat zijnde € 1.623.133, kan volledig worden uitbetaald aan de gemeenten.

Omzet

Analyse begroting / realisatie 2016 versus realisatie 2015

Hogere omzet basispakket		21.752
Hogere omzet pluspakket		422.841
Hogere omzet NV		130.784
Hogere omzet kringloop	57.841	
Hogere omzet Textiel sorteercentrum	0	
Hogere inkomsten milieuparken	46.756	
Hogere omzet overig	176.650	
Hogere omzet overige & burgers (winkels, TSC + milieuparken)		281.247
		856.624

Basispakket

De omzet van het basispakket wordt maandelijks, conform de begroting ad € 19.627.563, gefactureerd. Na afloop van het jaar wordt er een afrekening per gemeente gemaakt (conform de gemaakte afspraken worden per gemeente per product de begrote variabele componenten afgezet tegen de realisatie en het verschil per gemeente wordt individueel verrekend. De wijze van verrekening wordt gespecificeerd in het begrotingsboek waarbij per product in het onderdeel "toerekening van de kosten" de wijze van afrekening inzichtelijk is gemaakt).

Als we alle verrekeningen per product bij elkaar optellen, ontstaat de volgende teruggave per gemeente:
(negatief is te ontvangen en positief is te betalen)

Brunssum	-46.957
Eijsden-Margraten	82.608
Heerlen	-403.850
Kerkrade	-162.165
Landgraaf	-44.627
Nuth	3.425
Onderbanken	23.182
Simpelveld	15.928
Vaals	-36.463
Voerendaal	-23.569
Totaal	-592.489

Bij de afrekening ontstaan er uiteraard verschillen ten opzichte van het voorschot. Deze zijn echter in het algemeen vrij klein, uitgezonderd de verwerkingskosten en de doorbelaste voertuiguren. De verwerkingskosten zijn € 910.222 lager dan begroot. Een gedetailleerde analyse is terug te vinden bij de verwerkingskosten maar met name de teruggave over over de kunststofcomponent en de hogere vergoeding voor papier zijn de voornaamste redenen dat de verwerkingskosten lager zijn uitgekomen, ondanks dat de kosten van het B-hout fors hoger zijn vanwege het gestegen tarief van deze stroom.
Het verschil tussen de teruggave aan de gemeenten en het verschil in de verwerkingskosten zit met name in de hogere inzameluren bij het kunststof vanwege de hogere hoeveelheden.

Verrekeningsgrondslag met gemeenten over het basispakket

Het variabele deel van het basispakket wordt per gemeente individueel afgerekend conform het principe de vervuiler c.q. de veroorzaker van de kosten betaalt. Per activiteit worden de begrote eenheden berekend tegen een voorcalculatorisch tarief. Het totaal per gemeente wordt berekend en maandelijks als voorschot in rekening gebracht. Na afloop van het jaar worden de werkelijke eenheden vermenigvuldigd met het begrote tarief of het werkelijke tarief (verwerkingskosten). De uitkomst hiervan wordt per gemeente afgezet tegen het berekende voorschot en het saldo wordt uitgekeerd of in rekening gebracht, afhankelijk van de uitkomst.

11-4-2017 12549

In de onderstaande tabel is de kostenverdeelsleutel schematisch weergegeven.

Verdeelsleutelsystematiek voor het toerekenen van kosten in de afrekening 2016

	werkelijk	aansluitingen	bezoeken	meldingen
Huis-aan-huisinzameling				
verwerkingskosten restafval	X			
verwerkingskosten GFT-afva	X			
logistieke kosten	X			
papier inzameling	X			
kunststof inzameling	X			
extra container	X			
verzamelcontainers	X			
Op afroep				
grofvuil				X
snoeiafval				X
Straatclusters				
verwerkingskosten		X		
exploitatiekosten		X		
Milieuparken				
verwerkingskosten			X	
logistieke kosten			X	
exploitatiekosten		X		
Kringloopactiviteiten				
exploitatiekosten		X		
Servicepunt		X		
Afvalwijzer		X		
Afvalbeheersplan		X		
Resterende kosten		X		

Aangezien bij de gemeente Eijsden-Margraten nog doorlopende contracten van de firma van Van Gansewinkel lopen is een deel van de werkzaamhden uitbesteed en is de verdeelsleutel daardoor afwijkend.

Pluspakket

De omzet van het pluspakket ligt per saldo € 422.841 boven vorig jaar. Lagere omzet was er bij de diensten riool- en kolkenreiniging (gewijzigde methodiek bij de gemeente Heerlen), straatreiniging en gladheidsbestrijding. Hier tegenover stond een hogere omzet bij het transport alsmede de nieuwe activitet onkruidbeheersing welke in 2016 is opgestart.

NV

De doorbelaste omzet van de GR en BVF naar de NV is € 130.784 hoger dan vorig jaar voornamelijk vanwege de hogere omzet bij de NV.

Omzet overig

De omzet overig is € 281.247 hoger dan vorig jaar o.a. door de bijdrage Gulpen-Wittem aan de derde kringloopwinkel en de hogere inkomsten bij de milieuparken, met name bij Margraten en Rijckholt.

Kringloop

De omzet kringloop ad € 1.733.821 ligt € 248.821 hoger dan begroot (ad € 1.485.000) hetgeen wordt veroorzaakt door de opening van de derde kringloopwinkel in Margraten. Doordat de aanvoer van kringloopgoederen in deze gemeenten nog te laag is heeft er deels kannibalisme van de andere winkels plaatsgevonden waardoor de totale omzet per saldo lager is uitgekomen dan vooraf ingeschat.

Textiel sorteercentrum

Hoewel we niet tevreden zijn met het financiële negatieve resultaat € 97.279, stemmen de ontwikkelingen met dit innovatieve concept ons toch tot tevredenheid. Ook de additionele inkomsten die WOZL heeft gegenereerd met de detachering van de medewerkers zijn positieve effecten. Zonder deze vorm van sociale werkgelegenheid was deze additionele inkomstenstroom die WOZL ten deel valt, uiteraard niet gegenereerd. Voor de onderliggende cijfers wordt verwezen naar de bijgevoegde jaarrekening.

Zoals bekend is er in oktober brand geweest in een hal van de Nijverheidsweg 17-23. Afgezien van materiële schade in de hal die voor het TSC niet relevant is, is er wel rookschade ontstaan aan het textiel dat in de hal erachter stond opgeslagen en welke van invloed is geweest op het resultaat.

De beoogde omzet i.c. verkoop is in 2016 helaas niet gehaald, waarbij voornamelijk de gemiddelde verkoopprijs ook dit jaar weer lager is geweest dan begroot. De oorzaak hiervan ligt grotendeels buiten onze invloedsfeer, zoals het wegvallen resp. achterblijven van belangrijke afzetgebieden in het buitenland; voornamelijk Oost-Europa. Het resultaat wordt bepaald door een combinatie van de inkoopprijs, sorteervolume en de verkoopprijs.

Vooruitzichten 2017 Textiel sorteercentrum

De cijfers van het laatste kwartaal 2016 lieten een stabilisatie zien van de kosten en de gemiddelde verkoopprijs. Als het lukt om zowel de verkoophoeveelheden en de gemiddelde verkoopprijs te verbeteren, dan zal het resultaat in 2017 in ieder geval verder verbeteren. Maar ook voor 2017 zal het lastig zijn om een concrete, kwantitatieve jaarverwachting af te geven. Met de opgedane ervaringen tot dusver hebben we met onze partners een aantal uitgangspunten vastgesteld waarvan wij verwachten dat daarmee een positief resultaat gerealiseerd moet kunnen worden.

Met onze partner WOZL zijn we overeengekomen om in 2017 een groter volume te gaan sorteren met een minimum van 2.000 ton.

Naast de kleding uit de deelnemende gemeenten (uit de ondergrondse systemen en de BEST-tas inzameling), is Rd4 in overleg met buurgemeenten in Zuid-Limburg, waaronder Maastricht, om textiel aan te leveren bij het TSC. Verder zullen we zorgdragen voor voldoende opslagcapaciteit met als doel om geen ongesorteerd textiel meer naar Tilburg te moeten hoeven leveren.

Tevens zullen we als Rd4 de kwaliteit van het ingezamelde textiel moeten verbeteren door toezicht en controle (handhaving) op vervuiling, om zo het afvalpercentage van het ingezamelde materiaal terug te brengen.

Onze partner Vernooy zal zich inspannen om alternatieve markten te (blijven) ontwikkelen voor Oost-Europa en Afrika, waardoor we de gesorteerde kleding kunnen gaan afzetten bij nieuwe klanten tegen betere condities.

Ook in 2017 zullen we samen met onze partners WOZL en de firma Vernooy, het in april 2014 gestarte Textiel sorteercentrum verder ontwikkelen. Belangrijkste aandachtspunten ook in 2017 blijven de aansturing van de medewerkers, de sorteerhoeveelheden, de kwaliteit van het materiaal, de hoeveelheid afval in het textiel, het ontginnen van nieuwe markten en de verkoopprijs, als basis voor een bedrijfseconomisch gezonde exploitatie.

Verwerkingskosten algemeen

De verwerkingskosten liggen redelijk in de lijn van vorig jaar en zijn per saldo € 69.914 lager.
Ondanks dat het verschil t.o.v. vorig jaar relatief klein is, zijn er enkele afvalstromen welke qua kosten behoorlijk afwijken naar boven of naar beneden. De belangrijkste posten zijn lagere hoeveelheden restafval, hogere hoeveelheden grofvuil, forse stijging van het tarief voor B-hout, stijging van de vergoeding per ton van het papier, daling tarief PMD en een forse stijging hoeveelheden PMD.
Deze verschillen worden onderstaand meer in detail toegelicht.

11-4-2017 12549

Verwerkingskosten realisatie ten opzichte van vorig jaar

De belangrijkste invloed op de daling van de verwerkingskosten ten opzichte van vorig jaar ad € 69.914 zijn:
Het restafval ligt per saldo € 110.535 lager. Enerzijds nog een na-ijleffect van het gewijzigde afvalbeleid in combinatie met de invoering van gratis GFT in de gemeente Eijsden-Margraten waardoor er een verschuiving ontstaat van GFT naar restafval alsmede de forse stijging van PMD welke deels verschuift uit het restafval waardoor per saldo de hoeveelheden per saldo 2.558 ton lager zijn uitgevallen.

Het grofvuil is per saldo € 112.541 hoger uitgekomen. Door de positieve economische ontwikkelingen zijn de hoeveelheden grofvuil met 811 ton hoger uitgevallen.
De kosten van het houtafval zijn fors gestegen ten opzichte van vorig jaar met € 416.309.
Door een overschot op de houtmarkt is de vraag naar houtafval sterk teruggelopen en stagneert de afzet.
Dit heeft geresulteerd in forse prijsstijging van het verwerkingstarief waardoor het gemiddelde tarief van vorig jaar ad € 18,49 naar gemiddeld € 57,50 in 2016. Het verwerkingstarief voor 2017 komt zelfs nog hoger uit.

De opbrengsten van oud papier zijn ten opzichte van 2015 € 277.940 hoger uitgevallen ondanks dat de hoeveelheden wederom verder zijn gedaald met 252 ton. Deze dalende trend is al enige jaren zichtbaar en zien we dan ook landelijk terug. De effecten van het afvalbeleid zorgen er voor dat de daling relatief gezien afgevlakt wordt. Tegenover de lagere hoeveelheden zien we een stijgende vraag naar oud papier waardoor de vergoeding per ton is gestegen van € 91,63 naar gemiddeld € 107,85.
De opbrengsten van het PMD is ten opzichte van vorig jaar gestegen met € 218.785 ondanks een daling van de gemiddelde vergoeding van € 552,21 naar gemiddeld € 438,58. Deze daling wordt enerzijds veroorzaakt door de jaarlijkse daling van de subsidie, de stijgende sorteerkosten en het toevoegen van blik en drankverpakkingen aan de kunststof fractie. Aangezien voor blik en drankenkartons een substantieel lagere vergoeding per ton wordt gegeven betekent dit dat de gewogen prijs per saldo fors daalt. Hier tegen over staat dat door het aanleveren van blik en drankkartons de hoeveelheden fors zijn gestegen waardoor deze 1.807 ton hoger zijn uitgevallen hetgeen de reden is van de fors hogere inkomsten voor deze stroom.,

Uitbesteed werk

Deze post valt ten opzichte van vorig jaar € 535.745 hoger uit.
De nieuwe dienst onkruidbeheersing welke voor een deel wordt uitbesteed in combinatie met hogere kosten rioolwerkzaamheden zijn de belangrijkste verklaringen. De rioolwerkzaamheden zijn toegenomen omdat de kolkenzuiger niet vervangen is omdat het aantal uren inzet te laag was om deze rendabel te krijgen.
Ten opzichte van de begroting ligt deze post € 630.856 lager. De oorzaak hiervan is met name gelegen in boekhoudkundige regels waarbij een aantal doorbelaste interne kosten zoals aan het Textiel sorteercentrum vanuit de GR Rd4 en de BVF in de geconsolideerde jaarrekening van de GR Rd4 geëlimineerd dienen te worden, daar waar dit in het begrotingsboek niet wordt geëlimineerd.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim ontwikkelde zich wederom positief met een verzuim van 5,5% jegens 5,78% in 2015 (dankzij een strak verzuimbeleid door Rd4). Dit blijkt ook uit de lage ziekteverzuimfrequentie van 0,92.

Ten aanzien van het in de begroting geprognotiseerde verzuimpercentage van 8% heeft dit verzuim een positief effect op de salariskosten.

Medewerkers FTE

In het boekjaar waren gemiddeld 301,09 FTE werkzaam bij de organisatie, hetgeen een stijging is van 10,03 FTE ten opzichte van 2015 (290,97 FTE). De belangrijkste redenen worden onderstaand bij de analyse van de ontwikkeling van de salariskosten benoemd.

Salariskosten (inclusief inhuur personeel)

De salariskosten zijn in vergelijking met vorig jaar € 607.389 hoger vanwege uitbreiding van de dienstverlening zoals de ingebruikname van de derde kringloopwinkel, aanvang van het product onkruidbeheersing, hogere sortering bij het Textiel sorteercentrum, hogere volumes PMD waardoor hogere logistieke uren, stijging inzamelfrequentie PMD, verdere daling van subsidies van medewerkers en uiteraard vanwege de CAO verhoging.
De stijging had aanzienlijk hoger kunnen uitvallen door deze extra activiteiten maar is gedempt door het fors lagere ziekteverzuim dan begroot.
De salariskosten zijn in vergelijking met de begroting € 170.440 deels vanwege dezelfde redenen als bovenstaand benoemd zoals het product onkruidbestrijding, hogere sortering bij het Textielsorteercentrum dus hogere salariskosten en daling subsidies medewerkers. Ook hier geldt dat de stijging ten opzichte van de begroting aanzienlijk hoger had kunnen uitvallen als deze niet door het ziekteverzuim was gedempt.

Energie

De energiekosten liggen € 193.203 onder de begroting en € 32.540 lager ten opzichte van vorig jaar.
De kosten voor gas en water liggen € 27.014 hoger dan vorig jaar o.a. vanwege de ingebruikname van de derde kringloopwinkel.
De kosten diesel liggen € 59.554 lager dan vorig jaar o.a. de gemiddeld lagere prijs plus de eerste effecten voortvloeiend uit het project brandstofbesparing.

Investeringen en afschrijvingen

De investeringen zijn € 5.994.610. Dit is € 2.060.286 lager dan begroot 8.054.896.
De afgelopen jaren is een deel van de voorgenomen investeringen doorgeschoven naar een latere periode vanwege het feit dat bedrijfseconomisch de onderhoudskosten lager lagen dan de afschrijvingen. Omdat Rd4 de begroting al bijna anderhalf jaar van tevoren moet opmaken, wordt door de budgethouders uitgegaan van de bedrijfseconomische levensduur. De verwachte investeringen worden in kaart gebracht en op basis hiervan worden de afschrijvingen berekend. Bij het doorschuiven van investeringen worden hierdoor de afschrijvingskosten lager dan begroot, waardoor de afschrijvingen in 2016 per saldo € 667.640 lager zijn uitvallen.

Ten opzichte van vorig jaar zijn de afschrijvingskosten gestegen met € 29.044, hetgeen veroorzaakt is door vervanging van een aantal afgeschreven voertuigen.

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten zijn € 386.629 hoger dan vorig jaar ondanks een daling van de onderhoudskosten ad € 52.937.
De onderhoudskosten lagen in 2016 lager dan in 2015 omdat in 2015 er extra onderhoudskosten waren i.v.m. de upgrade van de milieuparken. De hogere huisvestingkosten in 2016 wordt met name veroorzaakt door de sanering van het asbest ad € 398.690 bij onze nieuwe op- en overslaglocatie.

Personeelskosten

De personeelskosten liggen € 57.218 hoger dan vorig jaar door hogere kosten opleiding, reis- en verblijfskosten en dienstkleding, hetgeen o.a. wordt veroorzaakt door een stijging van het aantal personeelsleden.

Productiekosten

De productiekosten zijn € 290.059 hoger dan vorig jaar hetgeen wordt veroorzaakt door de in 2016 nieuw opgestarte activiteit onkruidbeheersing en aanzienlijk hogere kosten voor inzamelzakken voor de PMD-inzameling (hogere hoeveelheden door het toevoegen van blik en drankverpakkingen aan de kunststof fractie).

Automatiseringskosten

De automatiseringskosten zijn € 142.105 hoger dan vorig jaar hetgeen als volgt verklaard kan worden:
- ondersteuning van derden i.v.m. de upgrade van ons ERP-systeem;
- hogere licentiekosten. Voorheen werden er, onterecht, per medewerker licentiekosten betaald maar dit moest eigenlijk per apparaat en dit aantal ligt fors hoger. In 2016 is het juiste bedrag betaald;
- kosten communicatie ondergrondse systemen stijgen vanwege de overgang naar een nieuwe provider waardoor er een overlap was met tijdelijk hogere kosten;
- vervanging van hardware waarvan de aanschafbedragen onder de grens van activering vallen zoals beeldschermen, boordcomputers en telefoons.

Algemene kosten

Deze kosten zijn € 126.341 lager dan vorig jaar ondanks de extra kosten ad € 50.000 voor de manegementfee voor de firma Vernooy die zij krijgen als vergoeding voor de werkzaamheden verricht t.b.v. het Textiel sorteercentrum. Rd4 heeft eenzelfde vergoeding gekregen maar omdat het textielsorteercentrum onderdeel uitmaakt van de GR Rd4 wordt deze post geëlimineerd aan de omzetkant van de GR, alsmede aan de kostenkant van het Textiel sorteercentrum waardoor deze post per saldo geen impact heeft op de geconsolideerde jaarrekening.
De lagere kosten worden veroorzaakt door de lagere kantoorkosten af € 127.838 welke in 2015 substantieel hoger waren vanwege extra communicatie voor de BEST-tas (drukwerk en porto).
Een andere reden voor de lagere kosten is de lagere correctie van voorgaande jaren ad € 56.771.

11-4-2017 12549

Rentelasten/-baten

De rentelasten liggen € 33.901 lager dan vorig jaar vanwege de aflossing op de bestaande leningen.

Financieringsplan

De langlopende lening bedraagt ultimo 2016 na aflossing € 18.680.000. Uitgaande van de voorgenomen investeringen en de berekende cash flow, voortvloeiend uit de mutatie van de overige kasstromen, zal deze lening onvoldoende zijn. Het tekort zal, afhankelijk van de rentestanden voor de diverse looptijden, worden opgevangen met een kortlopende geldlening. Voor de geplande extra investeringen in 2016 zoals op- en overslag en derde kringloopwinkel zal er een extra lening worden aangetrokken. Hiervoor is al goedkeuring verleend door het bestuur. Gelijkertijd zal de aflossingsvrije lening vanwege de lage rente worden geherfinancierd met een uitgestelde storting. De lening zal vooraf worden aangetrokken voordat het resultaat 2016 wordt uitgekeerd.

Kapitaalrente
De omslagrente is vastgesteld op 4,5% (2015: 4,5%).
Leningen via de BNG:

€ 14 mln	aflossingsvrij	15 jaar	3,74%
€ 6 mln	lineair	10 jaar	3,87%
€ 6,5 mln	lineair	25 jaar	4,81%

Subsidies verpakkingsbeleid en producentenverantwoordelijkheid

Deze subsidie ligt € 47.018 hoger dan begroot, hetgeen wordt veroorzaakt doordat de subsidie (compensatie) een stuk hoger is uitgekomen.
Ten opzichte van vorig jaar ligt de subsidie € 6.744 hoger.

Investeringsplan kapitaalgoederen en realisatie in boekjaar

De geplande en goedgekeurde investeringen (begrotingsboek 2017) over 2016 bedroegen € 8.054.896. Het uiteindelijke investeringsniveau is met € 5.994.610 (74,42%) aanzienlijk lager uitgekomen. De belangrijkste reden hiervan is het vroege tijdstip van de opmaak van de begroting. Dit onderdeel van de begroting wordt ongeveer 16 maanden voor aanvang van het boekjaar bepaald. De budgethouders bepalen de benodigde kapitaalgoederen op basis van de bedrijfseconomische levensduur. Als echter blijkt dat de kapitaalgoederen, met een beperkt bedrag aan onderhoud, een langere levensduur hebben, dan worden de investeringen uitgesteld hetgeen bedrijfseconomisch verstandig is omdat hierdoor de laagste kosten worden gemaakt. Gevolg is dan ook dat de afschrijvingskosten welke begroot zijn en die gepaard gaan aan het investeringsniveau dan ook lager uitvallen. Een andere reden was de sanering van het asbest op onze nieuwe op- en overslaglocatie welke voorzien was als investering maar welke na overleg met de accountant in de kosten is verwerkt.

JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR DE FINANCIËLE VERSLAGGEVING

Consolidatie

Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling staat aan het hoofd van de Rd4 groep.
De dochtervennootschappen zijn:

		Belang
-	Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. te Heerlen	100%
-	Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. te Heerlen	100%

De financiële gegevens van Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. zijn inbegrepen in de geconsolideerde jaarrekening van Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling.

Om een goed inzicht te krijgen in het functioneren van Rd4 als geheel, presenteren wij al jaren een integraal geconsolideerde jaarrekening (en begroting) van de drie onderdelen samen. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV), welke in de plaats is gekomen van de compatibiliteitsvoorschriften, mag dit eigenlijk niet meer. Echter voor het verkrijgen van een goed en juist inzicht is het beter als we de lijn van de afgelopen jaren voortzetten.

Algemeen

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.
De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
Alle bedragen worden in Euro vermeld.

De vergelijkende cijfers zijn op enkele plaatsen geherrubriceerd ten einde de vergelijkbaarheid met het boekjaar 2015 te verbeteren.

Schattingen
Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen.
De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het boekjaar na het jaar van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de post overige voorzieningen aan de passiva zijde van de balans.

Financiële vaste activa
De overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Voorraden
Voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengst waarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door de individuele beoordeling van de voorraden. De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van het fifo principe.

11-4-2017 12549

Vorderingen
De vorderingen worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen
Pensioenen
De onderneming heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die is gekwalificeerd als een toegezegd-pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds en wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.
De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie, beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Ingeval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds heeft de onderneming geen verplichting tot het voldoen van aanvullende premies anders dan hogere toekomstige premies.

Voorziening groot onderhoud
De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Langlopende schulden
Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De op korte termijn (binnen één jaar) verschuldigde aflossingen worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.
Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de omzet is gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.
De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Netto-omzet
De netto-omzet betreft de opbrengst voor de aan afnemers (derden) geleverde goederen en diensten onder aftrek van toegestane kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Afschrijvingen
De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de betreffende immateriële en materiële vaste activa.

Wet normering topinkomens
Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de beleidsregels toepassing WNT.
Voor de toelichting in het kader van de WNT wordt verwezen naar de enkelvoudige jaarrekening van Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling.

Financiële baten en lasten
De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest.

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016

	31-12-2016		*31-12-2015*	
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Afvalinzamelplan / -beheersplan		105.202		146.963
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	10.377.406		8.718.355	
Machines en installaties	16.165.462		14.855.650	
		26.542.868		23.574.005
Vlottende activa				
Voorraden		771.680		671.583
Vorderingen				
Debiteuren	635.206		635.723	
Belastingen en sociale lasten	216.480		0	
Overige vorderingen	2.421.325		3.153.810	
		3.273.011		3.789.533
Liquide middelen				
Kas	7.173		7.235	
Bank	2.637.294		1.119.841	
Kruisposten	0		0	
		2.644.467		1.127.076
Totaal		33.337.228		29.309.160

11-4-2017 12549

	31-12-2016		31-12-2015	
PASSIVA				
Eigen vermogen		2.491.699		2.459.984
Voorzieningen				
Overige voorzieningen		758.720		690.424
Langlopende schulden				
Kredietinstellingen		19.055.000		19.315.000
Kortlopende schulden				
Kredietinstellingen	5.260.000		860.000	
Crediteuren	2.879.581		2.480.193	
Verbonden maatschappijen	12.374		131.070	
Belastingen en sociale lasten	94.752		550.184	
Overige schulden	2.785.102		2.822.305	
		11.031.809		6.843.752
Totaal		33.337.228		29.309.160

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2016
In euro

	Rekening 2016	*Begroting 2016*	*Rekening 2015*
Netto-omzet	28.527.588	29.072.563	27.982.690
Verwerkingskosten afval	-496.367	-1.406.589	-878.006
Kosten van uitbesteed werk	-2.697.144	-3.328.000	-2.161.400
Brutomarge	25.334.077	24.337.974	24.943.284
Salarissen en sociale lasten	9.502.240	10.527.000	9.361.961
Personeel van derden	3.518.200	2.323.000	3.051.090
Energie	1.055.018	1.248.221	1.087.558
Afschrijvingen vaste activa	2.893.360	3.561.000	2.864.316
Overige bedrijfskosten	5.909.137	5.896.753	5.154.542
Bedrijfslasten	22.877.955	23.555.974	21.519.467
Bedrijfsresultaat	2.456.122	782.000	3.423.817
Financiële baten minus lasten	-805.887	-782.000	-839.788
Nettoresultaat	1.650.235	0	2.584.029

11-4-2017 12549

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2016
In euro

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa
Dit betreffen uitgaven inzake het Afvalinzamelplan / -beheersplan.

	2016	*2015*
Boekwaarde per 01-01	146.963	193.246
Investeringen	0	0
Afschrijvingen	-41.761	-46.283
Desinvesteringen	0	0
Boekwaarde per 31-12	105.202	146.963

De aanschafwaarde van de immateriële vaste activa bedraagt per 31 december 2016 € 5.116.868.
De cumulatieve afschrijvingen bedragen per die datum € 5.011.666.
Het afschrijvingspercentage varieert tussen de 6,67% en 20%.

Materiële vaste activa	*2016*	*2015*
Boekwaarde per 01-01	23.574.008	23.659.511
Investeringen	5.994.611	2.761.429
Afschrijvingen	-2.904.371	-2.836.780
Waardevermindering	0	0
Desinvesteringen	-121.380	-10.155
Boekwaarde per 31-12	26.542.868	23.574.005

Voor een overzicht van het verloop van de vaste activa verwijzen wij u naar de bijlage.

De aanschafwaarde van de materiële vaste activa bedraagt per 31 december 2016 € 66.822.510.
De cumulatieve afschrijvingen bedragen per die datum € 40.279.643.
Onder de materiële vaste activa zijn grondposities opgenomen met een aanschafwaarde van € 4.564.866. Over deze posities wordt niet afgeschreven.
De afschrijvingspercentages bedragen:
- gebouwen en terreinen: 3,3 - 20%;
- machines en installaties: 6,7 - 25%.

Vanaf het boekjaar 2009 wordt over investeringen afgeschreven in het jaar volgend op het jaar van investeren.

	31-12-2016	*31-12-2015*
Vlottende activa		
Voorraden		
Zout en chemicaliën	116.030	137.462
Onderdelen gereedschappen	228.598	212.027
Inzamelmiddelen	93.868	98.079
Voorraad (on)gesorteerd textiel	198.283	124.945
Bedrijfskleding en kantoorartikelen	134.901	99.070
	771.680	671.583

Van de voorraden is een oorspronkelijke boekwaarde van € 97.490 afgewaardeerd op lagere marktwaarde.
Voor de resterende voorraad wordt geen voorziening incourantheid noodzakelijk geacht.

Debiteuren		
Nominale waarde	635.206	635.723

Een voorziening voor oninbare debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.

Belasting en sociale lasten		
Omzetbelasting	216.480	0
Overige vorderingen		
Nog te factureren bijdrage ondergrondse systemen	31.249	59.432
Nedvang bijdrage glas, papier & kunststof	1.922.164	2.286.761
Vooruitbetaalde kosten	115.347	48.977
Subsidies / accijnzen	35.768	32.142
Vordering gemeenten	0	654.331
Overige vorderingen	316.797	72.167
	2.421.325	3.153.810
Liquide middelen		
Kas	7.173	7.235
Bank	2.637.294	1.119.841
	2.644.467	1.127.076

11-4-2017 12549

PASSIVA	2016	2015
Eigen vermogen		
Saldo per 1 januari	2.459.984	2.342.120
Resultaat boekjaar	1.650.235	2.584.029
Uitbetaling overschot aan gemeenten	-1.623.133	-2.467.897
Reservering vakantiedagen en -geld bij Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.	4.613	1.732
Saldo per 31 december	2.491.699	2.459.984

Vanaf het boekjaar 2011 wordt conform de van toepassing zijnde verslaggevingsvoorschriften, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, in de geconsolideerde jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling geen reservering voor vakantiedagen en vakantiegeld aangehouden. Deze stelselwijziging is verwerkt in het eigen vermogen. Het eigen vermogen conform de geconsolideerde jaarrekening wijkt uit hoofde hiervan af voor een bedrag van € 122.643 (2014: € 302.200) van het eigen vermogen conform de vennootschappelijke jaarrekening

Conform de geldende regelgeving dient de resultaatbestemming bepaald te worden op basis van het vermogen conform de enkelvoudige jaarrekening.

Het weerstandsvermogen is maximaal het gemiddelde van 11% over de omzet in het verslagjaar en 11% over de begrote omzet van het jaar volgend op het verslagjaar. Aangezien over het pluspakket volledig wordt afgerekend met de gemeenten ligt er geen risico bij Rd4 waardoor deze omzet buiten beschouwing wordt gelaten. Hetzelfde geldt voor de verwerkingskosten welke eveneens met iedere gemeente afzonderlijk worden afgerekend waardoor er geen risico is. Dus het weerstandsvermogen wordt berekend over de omzet van het basispakket minus de verwerkingskosten over het verslagjaar en de begroting van het daaropvolgende jaar.

Op basis van vorengenoemde regels bedraagt het maximale weerstandsvermogen conform de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2016 € 2.055.960. Voor de berekening wordt verwezen naar pagina 33.
Het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening bedraagt ultimo 2016 € 3.992.187.

Overige voorzieningen
De voorziening is gevormd voor toekomstige uitgaven van groot onderhoud aan het hoofdkantoor.
De voorziening is overwegend langlopend van aard. Opbouw is in 2012 gestart.

	2016	2015
Saldo per 1 januari	690.424	462.625
Dotatie	239.850	239.850
Onttrekking	-171.554	-12.051
Saldo per 31 december	758.720	690.424

Langlopende schulden	31-12-2016	31-12-2015
Lening BNG	18.680.000	18.940.000
Lening Rd4 Kringloopbedrijf B.V. van derden	375.000	375.000
	19.055.000	19.315.000

In 2005 is er een lening bij de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) afgesloten. De hoofdsom bedroeg € 14.000.000 waarvan de looptijd 15 jaar bedraagt met een vast rentepercentage gedurende de looptijd van 3,735%. De rentelast over deze lening bedraagt € 522.900.
In verband met de financiering van het Afvalinzamelplan is er een aanvullende lening afgesloten in 2006 ter hoogte van € 6.000.000 waarvan de looptijd 10 jaar bedraagt en welke lineair wordt afgelost tegen een vast rentepercentage gedurende de looptijd van 3,87%. De rentelast over deze lening bedraagt in 2016 € 12.052. De lening is in 2016 volledig afgelost.
In verband met de financiering van de vervanging van het voertuigenpark alsmede de uitbreiding met groot aantal ondergrondse containers is in 2008 een extra lening afgesloten ter hoogte van € 6.500.000 met een resterende looptijd van 25 jaar en een rentepercentage van 4,805%. De rentelast over deze lening bedraagt € 246.951.

Kortlopende schulden	*31-12-2016*	*31-12-2015*
Verbonden maatschappijen		
N.V. Reinigingsdiensten Rd4	12.374	131.070

Over het saldo in rekening-courant verhouding met N.V. Reinigingsdiensten Rd4 wordt geen rente berekend. Omtrent aflossinge en zekerheden zijn geen nadere afspraken overeengekomen.

Belasting en sociale lasten		
(Pré)pensioenpremie	92.156	96.953
Omzetbelasting	0	452.163
Loonbelastingen en sociale lasten	2.596	1.068
	94.752	550.184

Kredietinstellingen		
Kortlopende aflossingsverplichting	260.000	860.000
Kasgeldlening	5.000.000	0
	5.260.000	860.000

Er zijn 3 kasgeldleningen bij de BNG afgesloten, elk met een rentepercentage van -0,1%. Een bedrag van € 2.000.000 loopt af op 20-3-2017, € 3.000.000 loopt af op 21-2-2017. Er zijn geen zekerheden afgegeven.

Overige schulden		
Te betalen overschot aan gemeenten einde jaar	1.623.133	2.467.897
Te betalen rente BNG	68.284	74.338
Openstaande schuld gemeenten	251.268	0
Diversen	842.417	280.070
	2.785.102	2.822.305

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leaseverplichting
Per jaareinde zijn er operationele leaseverplichtingen aangegaan ten bedrage van € 57.096 (2015: € 190.598).
Deze vervallen als volgt:
- tussen 1 en 5 jaar: € 57.096

Huurverplichtingen
Voor het gemeentelager en milieupark Margraten bestaat een jaarlijkse huurverplichting van € 79.544 (2015: € 77.756).

Investeringsverplichtingen		
- voertuigen	€	37.100
- containers	€	85.000

Overige verplichtingen

Er zijn een aantal contracten aangegaan waaruit verplichtingen voortvloeien de jaarlijkse verplichting betreft:

- reinigen ondergrondse afvalcontainers	€	311.526
- garantie smartboxen	€	168.300
- onderhoudscontracten voertuigen	€	159.919
- onderhoudscontracten facilitair	€	15.390

Bovenstaande verplichtingen vervallen als volgt:

Binnen één jaar:	€	42.784
Tussen één en vijf jaar:	€	561.437
Na meer dan vijf jaar:	€	50.914
Totaal:	€	655.135

11-4-2017 12549

Bankgarantie
In 2015 zijn een tweetal bankgaranties die in eerdere jaren zijn afgesloten voor het mogen aanleveren en verwerken van kunststof in Duitsland ten behoeve van de activiteiten in de NV en verstrekt door de GR van gezamenlijk € 262.337, vervallen. Deze zijn dus niet langer actueel.

Fiscale eenheid
Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling vormt tezamen met Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en Rd4 Kringloop Bedrijf B.V. een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. De vennootschappen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de fiscale eenheid.

Ketenaansprakelijkheid
De onderneming verricht activiteiten als inlener van arbeidskrachten. De onderneming is op grond hiervan mogelijk, op basis van diverse wettelijke bepalingen betreffende ketenaansprakelijkheid, hoofdelijk aansprakelijk voor de premies van werknemers- en volksverzekeringen en van de loon- en omzetbelasting bij het uitbesteden van werk respectievelijk het inlenen van personeel.

Overige
De zekerheden staan vermeld in artikel 28 van de regeling van de Gemeenschappelijke Regeling.
Artikel 28. Waarborg gemeenten

1. Elk der deelnemende gemeenten waarborgt de betaling der renten en aflossing van de door het lichaam op basis van de vastgestelde begrotingen en/of begrotingswijzingen te sluiten geldleningen en in rekening-courant op te nemen gelden naar rato van de stemverhouding.
2. Indien uit het vorige lid bepaalde voor de deelnemende gemeenten betalingen voortvloeien, zullen deze door de deelnemende gemeenten onderling worden verrekend.

Milieuverontreiniging
De entiteit GR heeft de grond en het onroerend goed van milieupark Rijckholt verworven. In de grond van het milieupark zit verontreiniging waarvoor in de toekomst een sanernigsverplichting kan ontstaan.
Aangezien ten tijde van het opmaken van de jaarrekening geen zekerheid bestaat omtrent het ontstaan van deze verplichting in de toekomst en de eventuele hoogte van de verplichting, is geen voorziening gevormd.

Pensioenvoorziening
De risico's die vanwege de bedrijfstakpensioenregeling bij de onderneming berusten komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.
De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedroeg per 31 december 2016 96,6% (2015: 97,2%).

VPB-verplichting
Vanaf 1 januari 2016 is Rd4 VPB-plichtig geworden vanwege de Wet Markt & Overheid. Rd4 heeft reeds vanaf medio 2015 met een fiscalist getracht een uitspraak te krijgen van de belastingdienst over de activiteiten van Rd4 en de mogelijke VPB-plicht van enkele hiervan en de mogelijke financiele gevolgen hieruit voortvloeiend. Ondanks een zeer actieve pro-actieve benadering en ondanks dat de eerste aangifte per 1 juni 2017 moet worden ingediend hebben wij tot op heden (21 maart 2017) nog geen schriftelijk formeel standpunt van de belastingdienst mogen ontvangen.
Op basis van de inschatting van de fiscalist, hetgeen niet door de belastingdienst is tegengesproken, zijn we uitgegaan van een aantal belastingplichtige activiteiten zijnde het textielsorteercentrum alsmede de winstopslag voor doorbelaste uren aan de NV en doorbelast afval. Aangezien het textielsorteercentrum in 2016 verliesgevend was is er geen VPB bedrag voor opgenomen. Voor de doorbelaste uren en afval aan de NV is er een berekening gemaakt van de winstopslag en de VPB hierover welk bedrag als € 11.453 wordt ingeschat. Dit bedrag valt onder de materialiteit en is vanwege de onzekerheid niet meegenomen.

Zekerheden jegens kredietinstellingen
De GR Reinigingsdiensten Rd4 heeft in de geconsolideerde rekening-courant faciliteit een kredietarrangement met een maximum van € 5.000.000.
De rente bedraagt Euribor + 0,55%. N.V. Reinigingsdiensten Rd4 maakt tevens gebruik van de gestelde zekerheden.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2016
In euro

	Rekening 2016	*Begroting 2016*	*Rekening 2015*
Netto-omzet			
Omzet basispakket			
Brunssum	1.970.087	2.017.044	1.969.090
Eijsden-Margraten	1.312.531	1.229.923	1.196.402
Heerlen	6.285.232	6.689.082	6.343.064
Kerkrade	3.113.210	3.275.375	3.173.305
Landgraaf	2.395.254	2.439.881	2.363.335
Nuth	1.067.310	1.063.885	1.088.894
Onderbanken	596.899	573.717	583.097
Simpelveld	724.046	708.118	720.267
Vaals	749.464	785.927	744.138
Voerendaal	821.041	844.610	831.732
Deelnemende gemeenten basispakket	19.035.075	19.627.563	19.013.324
Netto omzet deelnemende gemeenten pluspakket	4.013.901	3.308.475	3.591.060
N.V. Reinigingsdiensten Rd4	2.434.791	2.495.027	2.304.007
Overige & burgers (winkels + milieuparken)	3.043.821	3.641.498	2.762.574
	28.527.588	29.072.563	27.670.965
Verwerkingskosten afval			
Restafval	3.241.103	3.170.124	3.351.638
Groente-, fruit- en tuinafval (GFT)	1.057.113	1.184.256	1.060.035
Grofvuil	784.082	774.411	671.541
Kantoor, winkel en dienstenafval (KWD)	101.075	115.500	102.608
Houtafval	615.600	11.425	199.292
Groenafval	104.722	93.540	99.367
Straat- en veegvuil	74.672	167.000	84.514
KCA (klein chemisch afval)	100.539	107.000	98.394
Kolkenslib	69.787	54.400	67.091
Schone grond en puin	19.450	24.795	16.379
Vervuilde grond en puin	23.105	14.169	16.251
Asbesthoudend afval	16.028	12.000	14.804
Rioolslib	7.895	8.000	672
Afgewerkte olie	-1.781	0	-1.160
Glas	-189.848	-91.175	-161.359
Textiel	-325.115	-284.250	-311.725
Schroot, metaal en blik	-178.866	-194.250	-213.642
Oud papier	-1.996.647	-1.387.500	-1.718.707
Kunststof	-2.999.856	-2.326.856	-2.781.071
Overige verwerkingskosten	-26.691	-46.000	-28.641
Totaal verwerkingskosten afval	496.367	1.406.589	566.281

11-4-2017 12549

	Rekening 2016	*Begroting 2016*	*Rekening 2015*
Salarissen en sociale lasten			
Salarissen			
Bruto loon / vergoedingen	7.746.431	-	7.630.043
	7.746.431	-	7.630.043
Af: Melkert / WIW subsidie	-273.474	-	-320.078
	7.472.957	10.527.000	7.309.965
Sociale lasten			
Bedrijfsvereniging UWV / USZO	739.028	-	702.375
(Pré)pensioenpremie (ABP / SFN)	804.630	-	854.964
Werkgeverslasten zorgverzekering	485.625	-	494.657
	2.029.283	0	2.051.996
Totaal salarissen en sociale lasten *(A)*	9.502.240	10.527.000	9.361.961
Personeel van derden *(B)*			
Uitzendbureau	2.255.263	-	1.896.814
WOZL	1.086.297	-	1.011.841
Overige	176.640	-	142.435
	3.518.200	2.323.000	3.051.090
Totaal Personeelskosten (A+B)	*13.020.440*	*12.850.000*	*12.413.051*
Energie			
Benzine, diesel en lpg	862.011	1.062.500	921.565
Water- en stroomverbruik	193.007	185.721	165.993
	1.055.018	1.248.221	1.087.558

	Rekening 2016	*Begroting 2016*	*Rekening 2015*
Afschrijvingen vaste activa			
Gebouwen en terreinen	435.162	-	411.980
Machines, installaties en overige vaste bedrijfsmiddelen	2.469.209	-	2.424.799
Boekresultaat verkoop activa	-52.772	-	-18.746
Immateriële vaste activa	41.761	-	46.283
	2.893.360	3.561.000	2.864.316
Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten			
Huur gebouwen	213.599	-	210.838
Beveiliging	167.422	-	159.601
Onderhoud- en schoonmaakkosten	668.797	-	721.734
Asbestsanering	398.690	-	0
Overige huisvestingskosten	197.325	-	167.031
	1.645.833	1.314.279	1.259.204
Personeelskosten			
Opleidingen	150.973	-	129.614
Reis- en verblijfkosten	127.671	-	100.707
Arbodienst en advieskosten	30.814	-	39.771
Dienstkleding	112.848	-	95.067
Overige personeelskosten	203.894	-	203.823
	626.200	631.000	568.982
Productiekosten			
Belastingen- en verzekeringen wagenpark	202.984	-	182.556
Onderhoud wagenpark en containers	1.347.237	-	1.306.347
Huur voertuigen derden	43.660	-	5.163
Huur containers derden	14.522	-	14.998
Subsidies verenigingen (papierinzameling)	430.916	-	399.233
Zout en chemicaliën	72.810	-	65.945
Overige productiekosten	533.917	-	381.745
	2.646.046	3.039.678	2.355.987
Automatiseringskosten	537.580	398.000	395.475
Verkoopkosten	39.060	22.000	27.391
Transporteren	5.494.719	5.404.957	4.607.039

11-4-2017 12549

	Rekening 2016	*Begroting 2016*	*Rekening 2015*
Transporteren	5.494.719	5.404.957	4.607.039
Subsidies			
Subsidie verpakkingsbeleid	-394.222	-347.204	-387.478
	-394.222	-347.204	-387.478
Algemene kosten			
Kantoorkosten	354.277	-	482.115
Telefoon- en communicatiekosten	89.268	-	96.459
Advieskosten	160.784	-	169.405
Management fee TSC	50.000	-	0
Abonnementen en contributies	99.446	-	101.555
Verzekeringen	31.013	-	20.895
Correctie voorgaande jaren	4.813	-	61.583
Overige algemene kosten	19.039	-	2.969
	808.640	839.000	934.981
	5.909.137	5.896.753	5.154.542

Financiële lasten minus - baten

Rentekosten	808.489	-	837.559
Rentebaten	-1.503		-3.914
Rente fiscus	-1.099	-	-1.288
Overige financiële baten / lasten	0	-	7.431
	805.887	782.000	839.788

Gemiddeld aantal werknemers

In het boekjaar waren gemiddeld 301,09 FTE werkzaam bij de organisatie. Dit aantal is inclusief uitzendkrachten, detacheringkrachten en vrijwilligers (2015: 290,97FTE).

Heerlen, 6 april 2017

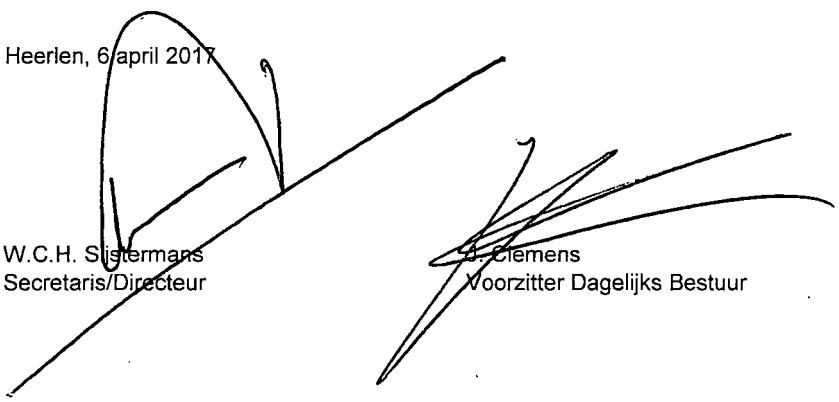

W.C.H. Sijstermans
Secretaris/Directeur

J. Clemens
Voorzitter Dagelijks Bestuur

DEELNEMENDE GEMEENTEN

Gemeente	*Deelnemer vanaf*	*Aansluitingen**		basis afrekening
Brunssum	1 januari 1998	14.374	11%	14.374
Eijsden-Margraten	1 januari 2014	10.500	3%	4.211
Heerlen	1 januari 1998	45.503	34%	45.503
Kerkrade	1 januari 1998	23.780	18%	23.780
Landgraaf	1 januari 1998	17.783	13%	17.783
Nuth	1 januari 1999	6.982	5%	6.982
Onderbanken	1 januari 2004	3.621	3%	3.621
Simpelveld	1 juli 1998	5.026	4%	5.026
Vaals	1 januari 1999	5.149	4%	5.149
Voerendaal	1 januari 1998	5.569	4%	5.569
		138.287	100%	131.998

* Aansluitingen 2016 conform begroting.

VERDELING VERMOGEN

Conform de geldende regelgeving dient de resultaatbestemming en de verdeling van het vermogen bepaald te worden op basis van de enkelvoudige jaarrekening van Reinigingsdiensten Rd4 Gemeenschappelijke Regeling.

In de afgelopen jaren was er binnen de Gemeenschappelijke Regeling regelmatig een overschot op de exploitatierekening. Een deel van deze overschotten is gereserveerd om eventuele tegenvallers mee op te vangen. Dit noemen we het weerstandsvermogen van Rd4.

Dit weerstandsvermogen wordt per jaar opgebouwd en kan dus per jaar worden toegerekend aan de deelnemende gemeenten. Aangezien de uitbetalingen van de overschotten zijn gebaseerd op de aansluitingen van het betreffende jaar, geldt deze verdeelsleutel natuurlijk ook voor dat deel dat bij Rd4 gereserveerd blijft. Onderstaand volgt een overzicht van het verloop van de opbouw van dit vermogen per deelnemende gemeente.

Hoogte weerstandsvermogen
De hoogte van het weerstandsvermogen is een punt van ambtelijk en bestuurlijk overleg geweest. Besloten is om aansluiting te zoeken met de systematiek zoals deze al jaren wordt toegepast in de NV, zijnde een gemiddelde van 11% over de omzet in het verslagjaar en 11% over de begrote omzet van het jaar volgend op het verslagjaar. Aangezien over het pluspakket volledig wordt afgerekend met de gemeenten ligt er geen risico bij Rd4 waardoor deze omzet buiten beschouwing wordt gelaten. Hetzelfde geldt voor de verwerkingskosten welke eveneens met iedere gemeente afzonderlijk worden afgerekend, waardoor er voor Rd4 voor dit onderdeel geen risico is. Dus het weerstandsvermogen wordt berekend over de omzet van het basispakket minus de verwerkingskosten over het verslagjaar en begroting van het daaropvolgend jaar.

Op basis van deze systematiek kan voor 2016 het weerstandsvermogen als volgt worden berekend:

Omzet	Omzet 2016	Omzet begroot 2017	Gemiddelde omzet
Brunssum	1.970.087	2.026.550	1.998.319
Eijsden-Margraten	1.312.531	1.288.006	1.300.269
Heerlen	6.285.232	6.574.189	6.429.710
Kerkrade	3.113.210	3.218.855	3.166.033
Landgraaf	2.395.254	2.443.870	2.419.562
Nuth	1.067.310	1.094.642	1.080.976
Onderbanken	596.899	594.726	595.812
Simpelveld	724.046	730.811	727.428
Vaals	749.464	763.842	756.653
Voerendaal	821.041	857.839	839.440
	19.035.075	19.593.331	19.314.203

11-4-2017 12549

Verwerkingskosten	Realisatie 2016	Begroot 2017	Gemiddelde verwerkingskosten
Brunssum	62.985	138.413	100.699
Eijsden-Margraten	-53.534	710	-26.412
Heerlen	81.978	376.876	229.427
Kerkrade	60.899	214.840	137.870
Landgraaf	-75.291	174.583	49.646
Nuth	-559	42.643	21.042
Onderbanken	51.654	57.910	54.782
Simpelveld	4.896	25.949	15.423
Vaals	9.778	42.065	25.922
Voerendaal	-1.936	32.494	15.279
	140.870	1.106.483	623.678

	Gemiddelde omzet minus gemiddelde verwerkingskosten	Maximaal weerstandsvermogen gecalculeerd met 11%
Brunssum	1.897.620	208.738
Eijsden-Margraten	1.326.681	145.935
Heerlen	6.200.283	682.032
Kerkrade	3.028.163	333.098
Landgraaf	2.369.916	260.691
Nuth	1.059.934	116.593
Onderbanken	541.030	59.513
Simpelveld	712.006	78.321
Vaals	730.732	80.381
Voerendaal	824.161	90.658
	18.690.526	2.055.960

	Resultaat per gemeente 2016	Opgebouwd weerstands-vermogen tot en met 2015	Toe te voegen aan weerstands-vermogen	Overschot uit te keren 2016
Brunssum	168.813	205.934	2.804	166.009
Eijsden-Margraten	49.449	112.563	33.372	16.077
Heerlen	534.406	694.141	-12.109	546.515
Kerkrade	279.281	339.748	-6.650	285.931
Landgraaf *	308.851	256.392	4.299	304.552
Nuth	81.999	114.331	2.262	79.737
Onderbanken	42.526	58.806	707	41.819
Simpelveld	59.027	76.864	1.457	57.570
Vaals	60.472	80.204	177	60.295
Voerendaal	65.405	89.881	777	64.628
	1.650.229	2.028.864	27.096	1.623.133

* Conform afspraak met het Algemeen Bestuur ontvangt de gemeente Landgraaf een compensatie in de frictiekosten, voor de pilot die is uitgevoerd in 2016 inzake de 2-wekelijkse PMD-inzameling en 4-wekelijkse inzameling restafval, ad € 100.000 in 2016 en voor een bedrag ad € 50.000 in 2017. De compensatie is verdisconteerd in de formule van het resultaat per gemeente 2016 waarbij het bedrag is verdeeld onder de andere gemeenten naar rato van de aansluitingen.

	T/m 2012	*2013*	*2014*	*2015*	*2016*	*Totaal*
Overschot jaar	12.260.568	866.846	1.352.217	2.584.030	1.650.229	18.713.890
Af : Uitgekeerd	10.440.590	857.358	1.268.952	2.467.897	1.623.133	16.657.930
	1.819.978	9.488	83.265	116.133	27.096	2.055.960

Het vermogen werd als volgt verdeeld over de deelnemende gemeenten. Tot en met 2008 werd het resultaat verdeeld op basis van de inwoneraantallen. Vanaf 2009 vindt, conform de nieuwe begrotingssystematiek, de verdeling plaats op basis van aantal aansluitingen. Daarbij wordt uitgegaan van het aantal aansluitingen in het begrotingsboek van het betreffende jaar.

	T/m 2012	*2013*	*2014*	*2015*	*2016*	*Totaal*
Brunssum	190.753	1.565	5.925	7.691	2.804	208.738
Eijsden-Margr.	0	0	38.262	74.301	33.372	145.935
Heerlen	664.170	14.891	6.932	8.148	-12.109	682.032
Kerkrade	334.058	-6.136	5.514	6.312	-6.650	333.098
Landgraaf	241.850	-3.822	8.736	9.628	4.299	260.691
Nuth	106.606	1.423	4.357	1.945	2.262	116.593
Onderbanken	53.113	332	3.359	2.002	707	59.513
Simpelveld	72.459	752	2.769	884	1.457	78.321
Vaals	74.365	-475	2.874	3.440	177	80.381
Voerendaal	82.605	958	4.537	1.781	777	90.658
	898.075	9.488	83.265	116.132	27.096	2.055.960

Aansluiting met eigen vermogen:

Eigen vermogen conform de geconsolideerde jaarrekening:		2.491.699
Correctie: reservering vakantiedagen en -geld Rd4 Facilitair Bedrijf B.V.		
Stand 31-12-2015	-418.627	
Mutatie in 2016	-4.613	
		-423.240
Eigen vermogen Kringloopbedrijf enkelvoudig		
Correctie: Reserves Kringloopbedrijf B.V. t/m 2012	67.440	
Correctie: Toevoeging resultaten Kringloopbedrijf B.V. 2013	15.355	
Correctie: Toevoeging resultaten Kringloopbedrijf B.V. 2014	31.900	
Correctie: Toevoeging resultaten Kringloopbedrijf B.V. 2015	92.211	
Correctie: Toevoeging resultaten Kringloopbedrijf B.V. 2016	97.279	
Correctie afwijkende Afschrijvingssystematiek Kringloopbedrijf	-3.588	
		300.597
Eigen vermogen conform de enkelvoudige jaarrekening:		2.369.056

11-4-2017 12549

OVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

OMSCHRIJVING	*Aanschaf-waarde per 1-1-2016*	*Inves-teringen in boekjaar*	*Desinves-teringen in boekjaar*	*Aanschaf-waarde per 31-12-2016*	*Afschrij-vingen t/m 1-1-2016*	*Afschrij-vingen in boekjaar*	*Desinves-teringsaf-schrijvingen*	*Afschrij-vingen per 31-12-2016*	*Boek-waarde per 31-12-2016*
AFVALINZAMELPLAN	*5.116.868*	*0*	*0*	*5.116.868*	*4.969.905*	*41.761*	*0*	*5.011.666*	105.202
GEBOUWEN EN TERREINEN									
Grond	4.076.558	488.308	0	4.564.866	0	0	0	0	4.564.866
Terreininrichting	2.118.253	6.330	0	2.124.583	1.872.554	18.680	0	1.891.234	233.349
Gebouwen	4.813.749	1.123.666	0	5.937.415	1.711.801	187.135	0	1.898.936	4.038.479
GG installaties	1.995.488	475.905	0	2.471.393	701.341	229.347	0	930.688	1.540.705
TOTAAL GEBOUWEN EN TERREINEN	*13.004.048*	*2.094.209*	*0*	*15.098.257*	*4.285.696*	*435.162*	*0*	*4.720.858*	*10.377.399*
MACHINES, INSTALLATIES EN OVERIGE VASTE BEDR.MIDD.									
PG machines, install en gereed	3.605.276	1.247.353	75.305	4.777.324	2.224.804	195.264	72.278	2.347.790	2.429.534
Voertuigen	11.538.446	1.181.012	882.241	11.837.217	6.444.587	1.117.042	763.888	6.797.741	5.039.476
Inzamelmiddelen	20.863.836	446.705	0	21.310.541	16.877.603	489.206	0	17.366.809	3.943.732
Kantoorinventaris & Inrichting	734.224	3.997	0	738.221	611.329	14.753	0	626.082	112.139
Hardware & Software	3.742.241	413.917	0	4.156.158	3.332.687	132.889	0	3.465.576	690.582
Ondergrondse systemen	8.297.375	607.418	0	8.904.793	4.434.732	520.055	0	4.954.787	3.950.006
TOTAAL MACHINES EN INSTALLATIES EN OVERIGE VASTE BEDR.MIDD.	*48.781.398*	*3.900.401*	*957.546*	*51.724.253*	*33.925.742*	*2.469.209*	*836.166*	*35.558.785*	*16.165.469*
TOTAAL VASTE AKTIVA	**66.902.314**	**5.994.610**	**957.546**	**71.939.378**	**43.181.343**	**2.946.132**	**836.166**	**45.291.309**	**26.648.070**

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Gemeenschappelijke Regeling Rd4: ontwerpbegroting 2018 en Jaarrekening 2016.
Registratiekenmerk 726427
Gemeentebladnr. 2017/34

Rol van de raad
Het DB van de GR Rd4 biedt uw raad de Ontwerpbegroting 2018 aan, waarbij u in de gelegenheid wordt gesteld zienswijzen ten aanzien van deze ontwerpbegroting kenbaar te maken.. Tevens wordt u de Jaarrekening 2016 aangeboden.

Context van het raadsvoorstel
Conform Artikel 24, lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de Raad in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken ten aanzien van de ontwerpbegroting.
Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Met de vaststelling van het Afvalbeheersplan 2013-2020 hebben alle Rd4 gemeenten uitgesproken om met het nieuwe afvalbeleid een bijdrage te leveren aan de circulaire economie en te kiezen voor duurzame oplossingen. Bij dit dienstverleningsconcept ligt de focus op het inzamelen van herbruikbare grondstoffen. Dit uit zich in het verhogen van de dienstverlening bij aanbod van grondstoffen (bv. PMD,) en het terugbrengen van de dienstverlening op restafval. De nu voorliggende ontwerpbegroting is gebaseerd op nieuw beleid, inhoudende het terugbrengen van de inzamelfrequentie voor restafval van 1 x per 2 weken naar 1x per 4 weken.

Instemmen met de begroting betekent niet dat uw Raad nieuw afval beleid vaststelt. Het behandelen van de begroting 2018 is wel het moment om het draagvlak voor nieuw afvalbeleid bij de Raden te verkennen.
Indien draagvlak aanwezig is, wordt de Raad voor oktober a.s. een afzonderlijk voorstel voorgelegd, inhoudende een aanpassing van de Afvalstoffenverordening. Voor de het terugbrengen van de inzamelfrequentie van 1 x per 2 weken naar 1 x per 4 weken dient de Afvalverordening namelijk aangepast te worden.
Daartoe moet een inspraakprocedure van 6 weken gevolgd worden. De resultaten van deze inspraakprocedure worden betrokken in een wijzigingsvoorstel voor de Afvalverordening, welke dan voor oktober a.s. aan de Raad ter vaststelling wordt aangeboden.
Wij wachten met het opstarten van de inspraakprocedure totdat de begroting 2018 door het AB wordt vastgesteld, rekening houdend met de door uw Raad afgegeven zienswijzen. Indien draagvlak ontbreekt, wordt geen procedure tot wijziging van de Afvalverordening ingezet. Alsdan leidt dit tot een herziene begroting 2018.

Financiële / personele / juridische gevolgen?
In de begroting 2018 van Rd4 wordt voor de Gemeente Brunssum uitgegaan van een bijdrage ad € 1.991.160,- inzake het Basispakket Afvalverwijdering. Wat in deze begroting nog niet is meegenomen, zijn de eventuele extra kosten voor de gemeente Brunssum in verband met het afbouwen van het aantal gratis bezoeken aan het milieupark.

Tevens wordt in het raadsvoorstel inzicht gegeven in de ontwikkeling van het taakveld Afval in relatie tot de Voorziening Afvalcompartiment. Op basis van de huidige inzichten en aannames zal de voorziening in 2021 uitgeput zijn, hetgeen alsdan een verhoging van de afvalstoffenheffing noodzakelijk maakt.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Eén van de doelstellingen van nieuw afvalbeleid is het terugbrengen van de hoeveelheid aangeboden restafval tot 100kg per inwoner. Aan de hand van de ingezamelde hoeveelheid restafval (gegevens Rd4 via de Jaarrekening en CBS-overzichten) wordt bepaald of de doelstelling gehaald wordt.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
De ontwerpbegroting zal in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 29 juni a.s. vastgesteld worden, rekening houdend met de ingekomen reacties.

28-6-2017 269

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
- brief aan de raad nr. 18 ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (Verseon nr. 725415).
- brief aan de raad nr. 19 jaarrekening 2016 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (Verseon nr. 725413).

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	2 mei 2017
Registratiekenmerk	:	726427
Gemeentebladnr.	:	2017/34
Dienst / Afdeling	:	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelvoorstelnr.	:	726427
Portefeuillehouder	:	F.G. Joosten
Onderwerp	:	Gemeenschappelijke Regeling Rd4: ontwerpbegroting 2018 en Jaarrekening 2016.
Raadsverg. d.d.	:	2 mei 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/34;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, dienst/afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Rd4, Artikel 24, lid 3;

Besluit:

- in te stemmen met de op een nieuwe inzamelfrequentie gebaseerde ontwerpbegroting 2018 van Rd4;
- kennis te nemen van de Jaarrekening 2016.

3. Aanleiding
Bij schrijven van 7 april jl. biedt het DB van de GR Rd4 de Ontwerpbegroting 2018 aan. Tevens wordt u de Jaarrekening 2016 aangeboden.

4. Probleemstelling
Conform Artikel 24, lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de Raad in de gelegenheid gesteld zienswijzen kenbaar te maken ten aanzien van de ontwerpbegroting. Vervolgens zal de ontwerpbegroting in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 29 juni a.s. vastgesteld worden, rekening houdend met de ingekomen reacties.

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
Met Rd4 beschikt de gemeente over een gespecialiseerde organisatie voor de afvalverwijdering. Omdat het een Gemeenschappelijke Regeling betreft (inmiddels 11 aangesloten gemeenten) behouden de gemeenten ook de regie. Zoveel als mogelijk wordt een uniform beleid nagestreefd.

Met de vaststelling van het Afvalbeheersplan 2013-2020 hebben alle Rd4 gemeenten uitgesproken om met het nieuwe afvalbeleid een bijdrage te leveren aan de circulaire economie en te kiezen voor duurzame oplossingen. Bij dit dienstverleningsconcept ligt de focus op het inzamelen van herbruikbare grondstoffen. Dit uit zich in het verhogen van de dienstverlening bij aanbod van grondstoffen (bv. PMD,) en het terugbrengen van de dienstverlening op restafval.

Het beleid wordt nu verder uitgewerkt in het Afvalbeheersplan fase 2, welk in september aan de Raden van de Rd4 gemeenten zal worden gepresenteerd.
Bij het uitwerken van verder toegespitst beleid zijn de beleidsdoelstellingen van de Rijksoverheid als uitgangspunt genomen. In het nieuwe beleidsplan worden onderstaande doelen nagestreefd, welke overeenkomen met het VANG programma (Van Afval Naar Grondstof) van de rijksoverheid. De doelen dienen in 2020 gerealiseerd te zijn:

- bronscheiding van minimaal 75%
- maximum restafval per inwoner: 100 kg
- reductie CO2: 33%
- netto verwerkingskosten: richting nul

- een daling van de kosten per aansluiting

In 2016 werd er gemiddeld bij de Rd4 gemeenten nog 146 kg restafval per inwoner ingezameld. Dit is 46 kg hoger dan de nieuwe doelstelling van 100 kg/inwoner. Om de doelstelling van 100 kg/inwoner te realiseren is het noodzakelijk om het huidige afvalbeleid te wijzigen.

M.b.t. tot de inzameling van grondstoffen is de dienstverlening inmiddels verhoogd: PMD van 1x per 4 weken naar 1 x per 2 weken.
Het nieuwe beleid richt zich op het terugbrengen van de dienstverleningen voor restafval: van 1 x per 2 weken naar 1x per 4 weken.

In de gemeente Landgraaf is dit beleid in 2016 als pilot ingevoerd.

b. wat gaan we ervoor doen?
- inschakeling Beter Buren wenselijk / mogelijk? Veel werkzaamheden binnen Rd4 zijn geschikt voor mensen met een arbeidsbeperking of kansarmen op de arbeidsmarkt. Met name bij de textielsortering en het kringloopbedrijf zet het bedrijf deze mensen in.

- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers / maatschappelijk middelveld / bedrijfsleven bevorderen?
Rd4 werkt samen met verenigingen bij de inzameling van papier. Ook worden acties opgezet om afvalscheiding te bevorderen, b.v. het project 100-100-100.

c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
Rd4 maakt inzichtelijk (o.a. Jaarrekening) hoeveel tonnen van welke soort afval ingezameld wordt. Ook het CBS monitort de afvalstromen in Nederland.
- **Indicator**: aantal tonnen ingezameld afval
- **Bron:** o.a. de jaarrekening 2017, CBS-gegevens.

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk / provinciaal / lokaal)
Milieuwetgeving, WGR, Provinciaal toezicht financiën, B.B.V., begroting gemeente Brunssum, VANG-programma, Afvalbeleidsplan 2013-2020, Afvalverordening.

b. autonoom beleid / taken in medebewind?
De gemeente is autonoom op het gebied van afvalinzameling.

c. past het voorstel in de strategische visie?
Ja, het op doelmatige en efficiënte wijze inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen, waarbij duurzaamheid wordt nagestreefd.

d. relatie met programmabegroting?
- programma: Brunssum een levendige stad.
- beleidsveld: milieu, verkeer en openbare ruimte.

7. Argumenten / overwegingen
M.b.t. de Jaarrekening 2016
Uit de Jaarrekening 2016 blijkt een netto resultaat van € 1,6 miljoen positief. Voor de gemeente Brunssum betreft het een terugstorting van € 47.000,- (diftar) en € 166.000,- uit het resultaat.

M.b.t. de ontwerpbegroting.
Het bedrag voor het basispakket 2018 gemeente Brunssum is € 1.991.160,- (2017: € 2.026.550). Grootste daling betreft de kosten milieuparken. Hierin zijn eventuele meerkosten voor de gemeente Brunssum ingevolge ons afwijkend beleid (knipkaart 4 x gratis aanbieden grof vuil) echter nog niet verwerkt, omdat daarover op dit moment nog te weinig gegevens bekend zijn. Een eerste indruk is dat het aanbod restafval in Brunssum stabiel blijft ten opzichte van vorige jaren, bij de overige Milieuparken wordt inmiddels een afname geconstateerd.

De begroting is gebaseerd op 13.779 aansluitingen voor Brunssum. Van belang is, dat deze begroting gebaseerd is op nieuw afvalbeleid.

M.b.t. nieuw afvalbeleid.
Uitgangspunt bij de opmaak van de begroting 2018 is, dat op 1 januari 2018 nieuw afvalbeleid wordt ingevoerd waarbij de inzamelfrequentie van restafval van 1 keer per 2 weken teruggebracht wordt naar 1 keer per 4 weken.
Deze beleidswijziging is gepresenteerd op de afvalconferentie 2016 voor de Raads- en commissieleden van de Rd 4 gemeenten. Ook zijn de Raden via een raadsinformatiebrief in december jl. geïnformeerd over het nieuwe afvalbeleid. Nieuw beleid heeft de instemming van het Algemeen bestuur en op 6 april jl. is de, op nieuw beleid gebaseerde begroting, vrijgegeven.

Instemmen met de begroting betekent niet dat uw Raad nieuw afval beleid vaststelt. Het behandelen van de begroting 2018 is wel het moment om het draagvlak voor nieuw afvalbeleid bij de Raden te verkennen.

Indien draagvlak aanwezig is, wordt de Raad voor oktober a.s. een afzonderlijk voorstel voorgelegd, inhoudende een aanpassing van de Afvalstoffenverordening. Voor de het terugbrengen van de inzamelfrequentie van 1 x per 2 weken naar 1 x per 4 weken dient de Afvalverordening namelijk aangepast te worden.
Daartoe moet een inspraakprocedure van 6 weken gevolgd worden. De resultaten van deze inspraakprocedure worden betrokken in een wijzigingsvoorstel voor de Afvalverordening, welke dan voor oktober a.s. aan de Raad ter vaststelling wordt aangeboden.
Wij wachten met het opstarten van de inspraakprocedure totdat de begroting 2018 door het AB wordt vastgesteld, rekening houdend met de door uw Raad afgegeven zienswijzen. Indien draagvlak ontbreekt, wordt geen procedure tot wijziging van de Afvalverordening ingezet. Alsdan leidt dit tot een herziene begroting 2018.

8. Advies
Wij adviseren uw Raad in te stemmen met de begroting 2018, welke gebaseerd is op een inzamelfrequentie van huishoudelijk restafval van 1 x per maand.
Voorts stellen wij voor kennis te nemen van de Jaarrekening 2016.

9. Aanpak / uitvoering
a. financiële gevolgen en dekking
In de begroting 2018 van Rd4 wordt voor de Gemeente Brunssum uitgegaan van een bijdrage ad € 1.991.160,- inzake het Basispakket Afvalverwijdering. Ten opzichte van het jaar 2017 is dit een daling van € 35.390,-. Wat in deze begroting nog niet is meegenomen, zijn de eventuele extra kosten voor de gemeente Brunssum in verband met het afbouwen van het aantal gratis bezoeken aan het milieupark.
De kosten voor het pluspakket worden (deels) gedekt uit de budgetten van de afdelingen door wie de extra diensten worden afgenomen (o.a. straatreiniging, onkruidbestrijding).

Taakveld Afval en Voorziening Afvalcompartiment
De kosten en inkomsten m.b.t. afvalverwijdering worden geboekt op het taakveld Afval, dat als basis geldt voor de berekening van de hoogte van de afvalstoffenheffing.
Om het heffingsbedrag stabiel te houden, beschikt Brunssum over een Voorziening Afvalcompartiment, waaruit tekorten in het taakveld Afval worden aangevuld. Gebaseerd op de Rd4 begroting 2017, is de prognose dat de stand van de Voorziening Afvalcompartiment per 1 januari 2018 nog € 239.000,- groot zal zijn.

In het taakveld Afval zijn meerdere kostencomponenten ondergebracht. Voor de kosten binnen het taakveld zijn de volgende ontwikkelingen van belang.
- De kosten BsGW (begroot op € 218.550,-) zullen op grond van de verlaging van de bijdrage aan BsGw worden verlaagd naar € 126.000,-. Dit bespaart binnen het taakveld Afval € 90.000,- .
- Het aandeel in de kosten straatreiniging binnen het taakveld Afval is nu 50% van de totale kosten. Volgens een gerechtelijke uitspraak mag dit aandeel max. 33% zijn: € 174.000,-. Dit betekent dat € 89.000,- minder ten laste van het taakveld Afval gebracht mag worden.

Rekening houdende met bovenstaande ontwikkelingen, is een verhoging van de afvalstoffenheffing in 2018 niet noodzakelijk, omdat nog gebruik gemaakt kan worden van de Voorziening Afvalcompratiment.

In de Programmabegroting 2017 is in paragraaf 1 "Lokale heffingen" op pagina 68 en 69 onder "Tarief afvastoffenheffing 2017 en volgende jaren" melding gemaakt van mogelijke aanpassingen van de tarieven op basis van de ontwikkeling rond het aanspreken van de Voorziening Afvalcompartiment.
De doorrekening naar volgende begrotingsjaren op basis van de opgenomen aannames in de Gemeentebegroting 2017 en de ontwikkeling binnen het taakveld afval, laat zien dat een stijging van het vaste tarief eerst noodzakelijk zal zijn in het jaar 2021. Dan is de Voorziening Afvalcompartiment uitgeput. Alsdan is een verhoging van de Afvalstoffenheffing nodig

28-6-2017 269

met een bedrag van ca. € 18,00.
Deze prognose is gebaseerd op de huidige inzichten en aannames. Mochten daarin afwijkingen ontstaan, dan zal dit meerjarenperspectief uiteraard bijgesteld moeten worden .

b. risico's?
Risico's voor deze begroting zijn de mate waarin nieuw beleid door de deelnemende gemeenten wordt geaccepteerd en de eventuele meerkosten voor Brunssum ingevolge het afwijkende beleid ten aanzien van het Milieupark. Financiële consequenties kunnen opgevangen worden binnen het weerstandsfonds bij Rd4 en het Egalisatiefonds Afval in onze eigen begroting. Dit laatste leidt dan wel tot een herziening van het meerjarenperspectief ten aanzien van de afvalstoffenheffing.

c. tijdpad / mijlpalen / vervolgtraject / evaluatie
Rd4 vraagt een reactie van de Raad voor 13 juni a.s. Gezien u deze begroting op 20 juni behandelt, is 13 juni niet haalbaar. Overigens kan de reactie uit Brunssum wel ingebracht worden voordat het AB de begroting vaststelt op 29 juni a.s. Wij hebben Rd4 hierover in kennis gesteld.

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Bij de Gemeenschappelijke Regeling RD4 zijn 11 gemeenten in Zuid Limburg aangesloten.

e. communicatie intern en extern?
- **advies / instemming / informatie OR:** nee, de Rd4 begroting 2018 heeft geen personele- of financiële consequenties.
- persbericht: nee
- terinzagelegging: nee
- overig extern: nee

10. Bijlagen
- brief aan de raad nr. 18 ontwerpbegroting 2018 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (Verseon nr. 725415)
- brief aan de raad nr. 19 jaarrekening 2016 Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 (Verseon nr. 725413)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/34
Dienst/Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 726427

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/34;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, dienst/afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling Rd4, Artikel 24, lid 3;

Besluit:

- in te stemmen met de op een nieuwe inzamelfrequentie gebaseerde ontwerpbegroting 2018 van Rd4;
- kennis te nemen van de Jaarrekening 2016.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie GGD Zuid Limburg jaarverslag 2016, 2e begrotingswijziging 2017 en begroting 2018. Brief aan de raad nr. 15
Registratiekenmerk 727439
Gemeentebladnr. 2017/33

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd
De Geneeskundige GezondheidsDienst Zuid Limburg (GGD ZL) is een gemeenschappelijke regeling (GR) die door de 18 Zuid Limburgse gemeenten is ingesteld. Gemeenten hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. In het kader van het jaarlijkse begrotingstraject zijn de gemeenten verantwoordelijk voor het geven van hun zienswijze op de begroting 2018.

Voor 2017 is een 2e begrotingswijziging 2017 ingediend, waar de raad ook een zienswijze op kan geven.

Context van het raadsvoorstel
Een korte beschrijving waarom het raadsvoorstel nu aan de raad voorgelegd wordt:
De GGD ZL heeft de gemeenteraad de jaarrekening 2016, de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 toegestuurd. Deze documenten zijn bij dit voorstel gevoegd. Voordat de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 ter besluitvorming worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD ZL, hebben de gemeenteraden de mogelijkheid om hun zienswijze hierop kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur vóór 1 juli 2017. Vervolgens stelt het AB van de GGD ZL op 10 juli 2017 de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 vast.

De jaarrekening 2016 is op 12 april 2017 door het AB vastgesteld.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Eind 2016 is het bedrijfsplan Veilig Thuis 2017-2019 (VT) vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Dit plan was opgesteld voor een doorkijk van de komende jaren, door het inrichten van de nieuwe organisatie VT en het voldoen aan de wettelijke eisen. Het plan is gebaseerd op:
- Perceel 1: Het zonder wachtlijst werken
- Perceel 2: (Overdracht van) politiemeldingen naar VT per 1 juli 2017

De 2e begrotingswijziging 2017 is op het bedrijfsplan van VT gebaseerd, waarin de twee percelen zijn verwerkt.

De focus in 2018 is om binnen de JeugdGezondheidsZorg (JGZ) de gewenste verschuiving van zorg naar preventie te kunnen realiseren. Daarnaast is 2018 het jaar waarin VT de opgave heeft om als volwaardige organisatie te groeien naar een expertisecentrum.

Financiële / personele / juridische gevolgen?
De GGD ZL heeft een laag weerstandsvermogen, waarbij financiële tegenvallers niet door de bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen. Financiële tegenvallers komen dan ten laste van de 18 Zuid Limburgse gemeenten. In de 2e begrotingswijziging is VT als apart onderdeel opgenomen in de begroting van GGD. Omdat VT nog geen algemene reserve heeft opgebouwd, komen financiële tegenvallers ten laste van de 18 Zuid Limburgse gemeenten.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Ja, dit is meetbaar door de jaarrekening 2017 en een eventuele begrotingswijziging 2018 van de GGD ZL.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Collegevergadering: 2 mei 2017
Commissievergadering: 6 juni 2017
Raadsvergadering: 20 juni 2017

Indienen zienswijze: vóór 1 juli 2017
Vergadering Algemeen Bestuur (AB) GGD Zuid Limburg: 10 juli 2017

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?

- Jaarverslag 2016 GGD Zuid Limburg - Samen met gemeenten, partners en burgers werken aan oplossingen
- Verslag van bevindingen - accountantsverslag 2016
- 2e begrotingswijziging 2017
- Begroting 2018 - Een Samenspel van gezondheid en veiligheid

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	2 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	727439
Gemeentebladnr.	**:**	2017/33
Dienst / Afdeling	**:**	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelvoorstelnr.	**:**	727439
Portefeuillehouder	**:**	P.F. Heinen
Onderwerp	**:**	GGD Zuid Limburg jaarverslag 2016, 2e begrotingswijziging 2017 en begroting 2018. Brief aan de raad nr. 15
Raadsverg. d.d.	**:**	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:

1. Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de 2e begrotingswijziging 2017 van de GGD Zuid Limburg, met dien verstande dat:
   - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
   - de periode tot aan de overdracht van de politiemeldingen naar Veilig Thuis (1-7-2017) zal verlopen met behulp van overbruggingsplannen, die uitgaan van een actieve en intensieve samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VT.

2. Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de begroting 2018 van de GGD Zuid Limburg, inclusief Veilig Thuis als apart onderdeel, met dien verstande dat:
   - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
   - in de komende maanden regionaal een inhoudelijke discussie zal plaatsvinden over Veilig Thuis, die tot gevolg kan hebben een verlaging van de financiën, omdat:
     - o de parameters nog gaan veranderen (aantallen/ ureninzet per onderdeel en doorzetting naar het lokale veld).
     - o het screeningsoverleg VT/Toegang/Veiligheidshuizen heeft aangetoond dat de verhoudingen van het aantal casussen die VT zelf behandelt, anders liggen dan VT aangeeft.
     - o onderzoek gaat plaatsvinden naar de overhead van de GGD binnen de geoorloofde bandbreedte.

3. Aanleiding
De Geneeskundige GezondheidsDienst Zuid Limburg (GGD ZL) heeft de gemeenteraad de jaarrekening 2016, de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 aangeboden. Deze documenten zijn bij dit behandelvoorstel bijgevoegd.

2e Begrotingswijziging 2017
Sinds 2015 maakt Veilig Thuis (VT) onderdeel uit van de GGD ZL. Vanwege de complexiteit en omvang van de ontwikkelingen heeft de GGD VT niet meegenomen in de 1e begrotingswijziging 2017. Vervolgens hebben vele ontwikkelingen plaatsgevonden bij VT, met bijbehorende financiële consequenties. U bent per brief op 24 januari 2017 geïnformeerd over deze ontwikkelingen.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van 19 december 2016 en van het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD van 23 januari 2017 is de 2e begrotingswijziging 2017 opgesteld. Het indienen hiervan was aangekondigd in het bedrijfsplan 2017-2019 van de GGD ZL. VT is hierin wel als apart onderdeel opgenomen. Redenen voor de aparte

begroting:
- op verzoek van gemeenten, zodat de begroting en verantwoording van VT meer zichtbaar worden;
- toekomstige omvang van het bedrijfsonderdeel;
- de complexiteit en dynamiek van het werk;
- met het onderbrengen van de politiemeldingen bij VT zal de omvang van de werkzaamheden aanzienlijk toenemen.

Begroting 2018
Vaststelling van de begroting is een verantwoordelijkheid van het AB van de GGD ZL. Voordat de begroting 2018 ter besluitvorming wordt voorgesteld, hebben de gemeenteraden de mogelijkheid om hun zienswijze hierop kenbaar te maken aan het DB vóór 1 juli 2017. Vervolgens wordt de begroting vastgesteld door het AB op 10 juli 2017.

Jaarrekening 2016
Een zienswijze op de jaarrekening is niet aan de orde, volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Zuid Limburg. De jaarrekening is door de accountant van GGD ZL voorzien van een goedgekeurde controleverklaring en heeft de instemming van het DB. Vaststelling heeft plaatsgevonden door het AB op 12 april 2017. Dit besluit geldt voor alle 18 regiogemeenten in Zuid Limburg.

4. Probleemstelling
In de vergadering van 19 december 2016 van het AB is het bedrijfsplan VT 2017-2019 vastgesteld. Dit plan was opgesteld voor een doorkijk van de komende jaren, door het inrichten van de nieuwe organisatie VT en het voldoen aan de wettelijke eisen. Het plan is gebaseerd op:

- Perceel 1: Het zonder wachtlijst werken
- Perceel 2: (Overdracht van) politiemeldingen naar VT per 1 juli 2017

2e begrotingswijziging 2017
De 2e begrotingswijziging 2017 is op het bedrijfsplan van VT gebaseerd, die zich richt op twee onderwerpen:

1. Doorvertaling bedrijfsplan VT, waarin de twee percelen zijn verwerkt
2. Achterstanden van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Naar aanleiding van de reeds eerder aangegeven knelpunten bij JGZ is door het DB besloten voor 2017 een begrotingswijziging inzake een incidentele oplossing voor de opgelopen achterstanden op te nemen.

Perceel 1- VT - werken zonder wachtlijsten
Bestuurlijk standpunt was: de wachtlijst bij VT is ontoelaatbaar. Daarom had het AB in 2016 al besloten tijdelijk extra capaciteit in te zetten, zodat de wachtlijst vóór 1 januari 2017 volledig weggewerkt kon worden. Met de inzet van incidentele middelen is het gelukt om de wachtlijst weg te werken; sinds begin 2017 zijn er geen wachtlijsten meer.

Naast de incidentele middelen is het van belang om een solide basis te creëren, waarbij VT wachtlijst vrij kan werken. Hiervoor zijn additionele middelen nodig. Het AB had in november 2016 al ingestemd met een voorlopige uitbreiding van 9 fte per 1 januari 2017, vooruitlopend op de 2e begrotingswijziging 2017. Als deze uitbreiding in 2017 niet gerealiseerd wordt, zal er wederom sprake zijn van een structurele onderbezetting en zal opnieuw een wachtlijst ontstaan. Het wordt dan een opgave om te gaan voldoen aan de vereiste doorlooptijden met de daarbij behorende kwaliteitseisen.

Perceel 2 - VT - politiemeldingen als nieuwe taak vanaf 1-7-2017
Tot 1 juli 2017 is VT Zuid Limburg de enige VT organisatie in Nederland die de mutaties huiselijk geweld en kindermishandeling niet registreert en beoordeelt; dat gebeurt door de politie. Vanaf 1 juli 2017 komen de politie- en zorgmeldingen Huiselijk Geweld bij VT binnen; registratie, verzamelen informatie, screening, triage, overdracht, monitoren. Dit is de wettelijke taak van VT. Hiermee zal de omvang van VT toenemen.

Met de overheveling van de politiemeldingen op 1 juli 2017 is sprake van een overdracht van Veiligheidshuis naar VT. Daarnaast wordt direct een kwaliteitsimpuls gerealiseerd. Meldingen worden conform het landelijk handelingsprotocol verwerkt. De financiële implicaties van deze nieuwe taak zijn opgenomen in het bedrijfsplan VT, de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018. Kanttekening is dat het nu nog lastig in te schatten is hoeveel meldingen bij VT daadwerkelijk vanaf 1-7-2017 zullen binnenkomen, hoeveel tijd nodig is voor een adequate invulling van het werk en het aantal aanmeldingen dat doorgeleid kan worden naar het lokale veld. Daarom is het monitorplan opgesteld. Op basis hiervan vindt in 2017 een gedegen monitoring plaats om aannames te checken en bij te stellen waar nodig. Door monitoring worden effecten van activiteiten en het proces zichtbaar. Mogelijk kan dit leiden tot een begrotingswijziging.

Om de periode tot aan de overdracht goed te laten verlopen, zijn overbruggingsplannen opgesteld. Deze gaan uit van een actieve en intensieve samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VT. Om die actieve samenwerking vorm te geven en een

kwaliteitsimpuls mogelijk te maken tijdens die periode, wordt van VT een extra inzet gevraagd van 1,5 fte voor drie Veiligheidshuizen (0,5 fte per Veiligheidshuis).

Perceel 1 en 2 samen
De financiële gevolgen van perceel 1 en 2 samen, betekenen voor Brunssum voor 2017 een begrotingswijziging 2017 van ad € 105.338,-, waarvan VT € 95.670. (De uitwerking staat onder financiën).

Jeugdgezondheidszorg
In het inmiddels vastgestelde regionale gezondheidsbeleid 'Gezondheid in Zuid-Limburg: van signaalrood naar bronsgroen' is gekozen voor een pragmatische aanpak met drie programmalijnen. Eén daarvan is de gezonde jeugd met de ambitie het percentage jongeren waar het goed mee gaat te vergroten. Die ambitie is een gedeelde ambitie van gemeenten en partijen in het veld en sluit aan bij het gekozen toekomstscenario voor de beleidsperiode 2016-2019. De focus van dat scenario is het inspelen en meegroeien met de ontwikkelingen in het sociaal domein. Deze ambitie vraagt iets van de taken en rol van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ).

De JGZ wordt conform het landelijk basispakket uitgevoerd. Als nieuwe taak is beleidsadvisering toegevoegd: voorlichting, advies, instructie en begeleiding. Door deze extra gevraagde inzet van JGZ-medewerkers, ontstaat achterstand bij andere taken: de wachttijden voor onderzoeken in het kader van schoolverzuim nemen toe. De vraag naar expertise en advies groeit zo snel dat de JGZ in toenemende mate worstelt met de beschikbare capaciteit. Deze is niet langer voldoende om invulling te geven aan de wettelijke basistaak van JGZ binnen het Sociaal Domein.

Begroting 2018 - GGD, inclusief VT
De financiële bijdragen van de gemeenten worden gebaseerd op het aantal inwoners van Zuid-Limburg op basis van de CBS-cijfers per 1 januari 2016.

De focus in 2018 is om binnen de JGZ de gewenste verschuiving van zorg naar preventie te kunnen realiseren. Daarnaast is 2018 het jaar waarin VT de opgave heeft om als volwaardige organisatie te groeien naar een expertisecentrum.

5. Doelen/ beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
Het door de GGD Zuid Limburg uitvoeren van (nieuwe) taken die bij de GGD zijn en worden belegd. Het bedrijfsplan VT 2017-2019 is daarbij het startpunt om te komen tot een volwaardig VT.

b. wat gaan we ervoor doen?
- De gemeenteraad te adviseren een positieve zienswijze te geven op de 2e begrotingswijziging 2017, met dien verstande dat:
  - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
  - de periode tot aan de overdracht van de politiemeldingen naar Veilig Thuis (1-7-2017) zal verlopen met behulp van overbruggingsplannen, die uitgaan van een actieve en intensieve samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VT.
- De gemeenteraad te adviseren een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de begroting 2018 van de GGD Zuid Limburg, inclusief Veilig Thuis als apart onderdeel, met dien verstande dat:
  - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
  - in de komende maanden regionaal een inhoudelijke discussie zal plaatsvinden over Veilig Thuis, die tot gevolg kan hebben een verlaging van de financiën, omdat:
    - de parameters nog gaan veranderen (aantallen/ ureninzet per onderdeel en doorzetting naar het lokale veld).
    - het screeningsoverleg VT/Toegang/Veiligheidshuizen heeft aangetoond dat de verhoudingen van het aantal casussen die VT zelf behandelt, anders liggen dan VT aangeeft.
    - onderzoek gaat plaatsvinden naar de overhead van de GGD binnen de geoorloofde bandbreedte.
- De jaarrekening 2016 ter kennisname aan de gemeenteraad te sturen.
- Inschakeling Beter buren wenselijk/ mogelijk? N.v.t.
- Zelf initiatie nemen e/o initiatief burgers/maatschappelijk middelveld/ bedrijfsleven bevorderen? Zelf initiatief nemen in Algemeen Bestuur.

c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?

- Indicator: Monitorplan. Structureel monitoren van de stand van zaken over de hoeveelheid meldingen die bij VT daadwerkelijk vanaf 1-7-2017 zullen binnenkomen, hoeveel tijd nodig is voor een adequate invulling van het werk en het aantal aanmeldingen dat doorgeleid kan worden naar het lokale veld.
- Bestuurlijke commissie: de ontwikkelingen bij VT bevinden zich in de beginfase. Er zal veel afstemming en overleg nodig zijn om de beleidsambities en de financiële consequenties om te zetten naar de praktijk. Om de regie van gemeenten te borgen en de samenwerkingen te verbinden, zal in de periode tot 2019 een bestuurlijke commissie actief zijn. Deze geeft de bestuurlijke sturing aan het implementatieproces en doet een voorstel voor de borging van de gemeentelijke sturing vanaf 2019.
- Bron: jaarrekening en jaarverslag 2017, eventuele begrotingswijziging 2018 en Marap gemeente Brunssum.

6. Kaders

a. algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)

- Wet Publieke Gezondheid (WPG)
- Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD Zuid Limburg

b. autonoom beleid/ taken in medebewind

De taken worden in een gezamenlijke regeling (GR) met de 18 Zuid-Limburgse gemeenten uitgevoerd.

c. past het voorstel in de strategische visie

- Ja, het voorstel past in de strategische visie 2025; Brunssum door en voor elkaar!
- Toelichting: de kerntaak van de GGD is beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Met speciale aandacht naar mensen in een kwetsbare situatie. De GGD investeert in het stabiliseren en verminderen van de gezondheidsproblemen en sociale achterstanden, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en in een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben.

d. relatie met programmabegroting

- programma: Programma 2 Brunssum, een hechte en zorgzame samenleving met actieve burgers!
- Taakvelden: 6.81 Geëscaleerde zorg en 7.1 Volksgezondheid.

7. Argumenten/ overwegingen

- Wij hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. De GGD fungeert hierbij als adviseur voor de gemeente en levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid van de Brunssumse bevolking.

- De missie van de GGD ZL is het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen actief kan deelnemen aan onze samenleving.

- In het regionale gezondheidsbeleid 'Gezondheid in Zuid-Limburg: van signaalrood naar bronsgroen' is de leidraad voor het beleid van de GGD in de periode 2016-2019 opgenomen, waar in 2018 als eerste jaar VT als volwaardig takenpakket is opgenomen.

- Het bedrijfsplan VT 2017-2019 is het startpunt om te komen tot een volwaardig VT, waarbij perceel 1 en 2 worden doorgevoerd in 2017.

- In de loop van 2017 zal er nog een inhoudelijke discussie gevoerd gaan worden met VT, omdat:
  - de parameters (aantallen/ ureninzet per onderdeel en doorzetting naar het lokale veld) nog gaan veranderen.
  - het screeningsoverleg VT/Toegang/Veiligheidshuizen heeft aangetoond dat de verhoudingen van het aantal casussen die VT zelf behandelt, anders liggen dan VT aangeeft.
  - we onderzoek gaan doen naar de overhead van de GGD binnen de geoorloofde bandbreedte.

  Wellicht heeft dit een verlaging van de gevraagde financiën tot gevolg. Dit zal dan in een begrotingswijziging tot uiting komen.

- Gezien de snelle veranderingen in het sociale domein is het gewenst om de begroting elk jaar te evalueren zodat de gemeenten hierover een zienswijze kunnen afgeven.

8. Advies

Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de 2e begrotingswijziging 2017 van de GGD Zuid Limburg, met dien verstande dat:

- aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
- de periode tot aan de overdracht van de politiemeldingen naar Veilig Thuis (1-7-2017) zal verlopen met behulp van overbruggingsplannen, die uitgaan van een actieve en intensieve samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VT.

Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de begroting 2018 van de GGD Zuid Limburg, inclusief Veilig Thuis als apart onderdeel, met dien verstande dat:

- aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
- in de komende maanden regionaal een inhoudelijke discussie zal plaatsvinden over Veilig Thuis, die tot gevolg kan hebben een verlaging van de financiën, omdat:
    - de parameters nog gaan veranderen (aantallen/ ureninzet per onderdeel en doorzetting naar het lokale veld).
    - het screeningsoverleg VT/Toegang/Veiligheidshuizen heeft aangetoond dat de verhoudingen van het aantal casussen die VT zelf behandelt, anders liggen dan VT aangeeft.
    - onderzoek gaat plaatsvinden naar de overhead van de GGD binnen de geoorloofde bandbreedte.

9. Aanpak/ uitvoering

a. financiële gevolgen en dekking

2e begrotingswijziging 2017:

- kosten: incidentele middelen, bij te ramen in 2017 ad € 105.338,-, waarvan:
    - Veilig Thuis € 95.670,-
    - GGD, exclusief VT, € 9.668
    - Indexering van 1% is hierin verwerkt
- dekking (product-/ activiteitencode):

Onderdeel begroting GGD	Begroting GGD (deel Brunssum)	Kostenplaats Brunssum	Begroting Gemeente Brunssum	Verschil bij te ramen via ProRap 2017
Gezondheid en maatschappelijke participatie	€ 20.412,-	710001/443302	€ 20.221,-	€ 191,-
Kennis en Innovatie	€ 95.193,-	710001/443302	€ 94.303,-	€ 890,-
Seksuele gezondheid, infectieziekten en milieu	€ 121.634,-	710001/443302	€ 120.498,-	€ 1.136,-
Jeugdgezondheidszorg	€ 192.009,-	710001/443302	€ 189.296,-	€ 2.713,-
Adolescenten vanaf 14 jaar	€ 22.082,-	710001/443302	€ 21.875,-	€ 207,-
Toezicht Wmo				
Digitaal dossier JGZ	€ 12.572,-	710005/441200	€ 12.253,-	€ 319,-
GGD, exclusief VT	**€ 463.902,-**		**€ 458.446,-**	**€ 5.456,-**
JGZ (incidenteel)	€ 8.972,-			€ 8.972,-
Overhead herverdeeleffect (incidenteel; van in totaal € 100.000,- alle 18 regiogemeenten)	- € 4.760,-			- € 4.760,-
Totaal GGD-correctie	**€ 4.212,-**	**710001/443302**		**€ 4.212,-**
TOTAAL GGD	**€ 468.114,-**			**€ 9.668,-**

en GGD-correctie, exclusief VT				
Veilig Thuis (algemene middelen)	€ 164.920,-	681002/443820	€ 8.250,-	€ 95.670,-
Veilig Thuis (DU-jeugd)		681001/443820	€ 61.000,-	
TOTAAL VEILIG THUIS	**€ 164.920,-**		**€ 69.250,-**	**€ 95.670**,-
TOTAAL GGD, INCLUSIEF VT	**€ 633.034,-**		**€ 527.696,-**	**€ 105.338,-**

Voor alle 18 regiogemeenten in Zuid Limburg samen vraagt GGD ZL een extra bijdrage van € 2.126,846,-.

Begroting 2018:

- kosten: structurele middelen: bij te ramen in 2018 ad € 128.032,-, waarvan:
  - Veilig Thuis: € 124.402,-
  - GGD, exclusief Veilig Thuis: € 3.630,-
  - Indexering van 1% is hierin verwerkt

- dekking (product-/ activiteitencode):

Onderdeel begroting GGD	Begroting GGD (deel Brunssum)	Kostenplaats Brunssum	Begroting Gemeente Brunssum	Verschil opnemen in Perspectief nota 2018
Gezondheid en maatschappelijke participatie	€ 20.131,-	710001/443302	€ 20.221,-	- € 90,-
Kennis en Innovatie	€ 93.887,-	710001/443302	€ 94.303,-	- € 416,-
Seksuele gezondheid, infectieziekten en milieu	€ 119.966,-	710001/443302	€ 120.498,-	- € 532,-
Jeugdgezondheidszorg	€ 189.375,-	710001/443302	€ 189.296,-	€ 79,-
Adolescenten vanaf 14 jaar	€ 21.779,-	710001/443302	€ 21.875,-	- € 96,-
Toezicht Wmo	€ 4.539,-	710001/443302	€ 0,-	€ 4.539,-
Digitaal dossier JGZ	€ 12.399,-	710005/441200	€ 12.253,-	€ 146,-
TOTAAL GGD, exclusief VT	**€ 462.076**		**€ 458.446,-**	**€ 3.630**
Veilig Thuis (algemene middelen)	€ 8.250,-	681002/443820	€ 8.250,-	€ 124.402,-
Veilig Thuis (DU-jeugd)	€ 185.402,-	681001/443820	€ 61.000,-	
TOTAAL VEILIG THUIS	**€ 193.652,-**		**€ 69.250,-**	**€ 124.402,-**
TOTAAL	**€ 655.728,-**		**€ 527.696,-**	**€ 128.032,-**

GGD, IINCLUSIEF VT				

De totale bijdragen van de 18 gemeenten in Zuid Limburg wordt begroot op: € 13.969.866,-.
€ 655.728,- is het Brunssumse deel.

U bent op 24 januari 2017 geïnformeerd dat de extra bijdragen voor percelen 1 en 2 werden geschat op ad € 125.000,-. Uit de begroting 2018 blijkt dat VT om een extra bijdrage vraagt van: € 128.032,-. Daarom zal dit bedrag definitief als uitgangspunt worden gehanteerd.

Jaarrekening 2016
Voor 2016 is een incidentele bijdrage nodig van € 38.735,-, dat gebaseerd is op het volgende:

1. Incidenteel - Jaarrekening 2016 GGD.
In 2016 heeft de GGD een negatief bedrijfsresultaat van € 525.856,-. Oorzaken hiervan zijn:
- afspraken in het cao-akkoord 2013-2015: vanaf 1 januari 2017 krijgen medewerkers naast het salaris ook een vrij besteedbaar budget: Individueel Keuze Budget (IKB) (€ 495.000,-). Dit betreft vakantie-uitkering 2016.
- het regulier resultaat (€ 30.000,-).

Het regulier resultaat gaat uit van de algemene reserve van de GGD. Het IKB wordt verdeeld over de regiogemeenten: dit betekent voor Brunssum een incidentele bijdrage van € 25.046,-. In 2016 was hier door de GGD al een winstwaarschuwing voor gegeven.

2. Incidenteel - Jaarrekening 2016 VT
VT heeft (nog) geen algemene reserve. Een negatief bedrijfsresultaat brengt de GGD daarom in rekening bij de gemeenten. Dit betekent voor Brunssum een incidentele bijdrage van € 13.689,-. Dit heeft als oorzaak:
- Uitbreiding van 2 fte: € 3.430,-
- Wegewerken wachtlijst najaar 2016: €9.969,-
- Index 2016: € 154,-
- Resultaat 2016: € 136,-

b. risico's
Voor de wachtlijsten zijn de afbreukrisico's groot. Als in 2018 nog steeds sprake is van een structurele onderbezetting, zal opnieuw een wachtlijst ontstaan en is de opgave om te gaan voldoen aan de vereiste doorlooptijden met de daarbij kwaliteitseisen onmogelijk. Dit met als gevolg dat casuïstiek mogelijk onverantwoord lang blijft liggen.

c. Tijdpad/ mijlpalen/vervolgtraject/ evaluatie
Collegevergadering: 2 mei 2017
Commissievergadering: 6 juni 2017
Raadsvergadering: 20 juni 2017
Indienen zienswijze: vóór 1 juli 2017
Vergadering Algemeen Bestuur (AB) GGD Zuid Limburg: 10 juli 2017

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Het Algemeen Bestuur stelt de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 vast met in achtneming van de zienswijze van de gemeenten.

e. communicatie intern en extern
- advies/instemming/informatie OR: nee
- persbericht: nee
- terinzagelegging: nee, geen wettelijke verplichting terinzagelegging
- overig extern.

10. Bijlagen
- Jaarverslag 2016 GGD Zuid Limburg - Samen met gemeenten, partners en burgers werken aan oplossingen
- Verslag van bevindingen - accountantsverslag 2016
- 2e begrotingswijziging 2017
- Begroting 2018 - Een Samenspel van gezondheid en veiligheid

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/33
Dienst/Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 727439

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:

1. Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de 2e begrotingswijziging 2017 van de GGD Zuid Limburg, met dien verstande dat:
   - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
   - de periode tot aan de overdracht van de politiemeldingen naar Veilig Thuis (1-7-2017) zal verlopen met behulp van overbruggingsplannen, die uitgaan van een actieve en intensieve samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VT.

2. Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de begroting 2018 van de GGD Zuid Limburg, inclusief Veilig Thuis als apart onderdeel, met dien verstande dat:
   - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
   - in de komende maanden regionaal een inhoudelijke discussie zal plaatsvinden over Veilig Thuis, die tot gevolg kan hebben een verlaging van de financiën, omdat:
     - de parameters nog gaan veranderen (aantallen/ ureninzet per onderdeel en doorzetting naar het lokale veld).
     - het screeningsoverleg VT/Toegang/Veiligheidshuizen heeft aangetoond dat de verhoudingen van het aantal casussen die VT zelf behandelt, anders liggen dan VT aangeeft.
     - onderzoek gaat plaatsvinden naar de overhead van de GGD binnen de geoorloofde bandbreedte.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

2e Begrotingswijziging 2017
GGD Zuid Limburg

Maart 2017

Directie- en bestuursbureau
GGD Zuid Limburg

Postbus 2022, 6120 HA Geleen
T 046 – 478 72 00 . F 046 – 478 73 99 . E info@ggdzl.nl . www.ggdzl.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding **3**

2. 2e Wijzigingen voor 2017 **4**
2.1 Veilig thuis 4
2.2 JGZ 7
2.3 Financiën 10

3. 2e Gewijzigde begroting 2017 **13**

1. Inleiding

Conform de afspraken in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 19 december 2016 en de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 23 januari 2017 is een 2e begrotingswijziging 2017 opgesteld. Deze begrotingswijziging zal gelijktijdig met de begroting 2018 voor 1 april 2017 aan de gemeenteraden voor zienswijze worden aangeboden. Definitieve vaststelling van de begrotingswijziging zal in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 10 juli 2017 plaatsvinden.

Zoals reeds vermeld in de 1e begrotingswijziging 2017 is in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 4 juli jl. ook al gesproken over de begrotingswijziging voor Veilig Thuis. Deze begrotingswijziging is vanwege de complexiteit en omvang van de ontwikkelingen bij Veilig Thuis op dat moment niet meegenomen in de 1e begrotingswijziging. In de vergadering van 19 december is het bedrijfsplan vastgesteld. Op dit bedrijfsplan is de begrotingswijziging van VT gebaseerd.
Daarnaast is naar aanleiding van de reeds eerder aangegeven knelpunten bij JGZ door het Dagelijks Bestuur besloten voor 2017 een begrotingswijziging inzake een incidentele oplossing voor de opgelopen achterstanden op te nemen.

2. Wijzigingen voor 2017

Deze begrotingswijziging heeft betrekking op twee onderwerpen. Het betreft een doorvertaling van het bedrijfsplan Veilig Thuis en de achterstanden bij de Jeugdgezondheidszorg.

2.1 Veilig Thuis

Veilig Thuis is per 1 januari 2015 ontstaan door de samenvoeging van het voormalige Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld. De Zuid-Limburgse gemeenten hebben de keuze gemaakt om de nieuwe organisatie onder te brengen bij de GGD Zuid Limburg. Veilig Thuis werd als unit ondergebracht binnen de afdeling gezondheid en maatschappelijke participatie.

Vanaf 2017 zal – met het onderbrengen van de politiemeldingen bij Veilig Thuis – de omvang Veilig Thuis aanzienlijk toenemen. De toekomstige omvang van het bedrijfsonderdeel, de behoefte van gemeenten de financiën van Veilig Thuis te scheiden van de financiën van de GGD, alsmede de complexiteit en dynamiek van het werk, rechtvaardigen de positionering van Veilig Thuis als apart programma binnen de GGD Zuid Limburg. Hiermee wordt ook tegemoet gekomen aan de feedback van de gemeenten, waarbij wordt aangegeven dat Veilig Thuis in begroting en verantwoording te weinig expliciet zichtbaar is.

Een moeilijke start voor Veilig Thuis
Sinds het ontstaan van Veilig Thuis wordt stap voor stap gewerkt aan het inrichten van een betrouwbare en kundige organisatie met een gezonde bedrijfsvoering. Dat bleek geen eenvoudige opgave en een zoektocht voor gemeenten en de GGD. Met tijdelijke middelen werd een impuls gegeven aan het wegwerken van wachtlijsten. Van Veilig Thuis werd verwacht binnen de bestaande middelen de nieuwe protocollen en richtlijnen te implementeren. Ondanks de enorme inspanningen van de professionals bleven knelpunten bestaan. Het lukte niet om de wachtlijst structureel op te lossen onder andere omdat het aantal meldingen bleef stijgen. Steeds duidelijker werd bovendien dat als gevolg van de nieuwe kwaliteitseisen oude normtijden niet meer reëel waren. Daar komt nog bij dat Veilig Thuis Zuid-Limburg als enige Veilig Thuis organisatie in Nederland de meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling van de politie nog niet zelf registreert en beoordeelt.

Medio 2016 is de ambitie uitgesproken om dit te gaan veranderen en ook deze meldingen bij Veilig Thuis te laten binnenkomen. Dit conform de wettelijke taak van Veilig Thuis. Hierbij wordt gewerkt met het specialismemodel, waarin intensieve samenwerking tussen het lokale veld, het Veiligheidshuis en Veilig Thuis het uitgangspunt is.

Bedrijfsplan: een doorkijk voor de komende jaren
Om te komen tot een doorkijk voor de komende jaren heeft de GGD op verzoek van het Algemeen Bestuur een bedrijfsplan voor Veilig Thuis opgesteld; een plan dat eind 2016 bestuurlijk werd vastgesteld en gebaseerd is op de uitgangspunten dat Veilig Thuis zonder wachtlijst kan werken en dat de afhandeling van de politiemeldingen door Veilig

Thuis wordt ingevuld. Een bedrijfsplan ook waarin in de inhoudelijke ambities duidelijk worden verwoord.

Uit het bedrijfsplan blijkt dat de veranderopgave voor Veilig Thuis groot is, niet alleen inhoudelijk en bedrijfsmatig, maar ook financieel. De veranderopgave kent twee percelen. In de eerste plaats is belangrijk dat een balans ontstaat in de uitvoering van de huidige taken van Veilig Thuis, waarmee wordt bereikt dat structureel 'wachtlijstvrij' gewerkt kan worden. De tweede stap betreft de overdracht van de politiemeldingen die voorzien is voor medio 2017. Beide onderdelen maken deel uit van deze begrotingswijzing.

Perceel 1: werken zonder wachtlijsten – de basis op orde
Voordat de politiemeldingen worden overgedragen aan Veilig Thuis is het van belang om de wachtlijsten structureel op te lossen en wachtlijstvrij te werken. Met de inzet van incidentele middelen is het gelukt om de wachtlijst weg te werken. Sinds begin 2017 zijn er geen wachtlijsten meer. Om ervoor te zorgen dat nieuwe meldingen binnen de gestelde termijnen kunnen worden opgepakt en geen nieuwe wachtlijsten ontstaan, is van belang dat de middelen van Veilig Thuis in overeenstemming zijn met de hoeveelheid werk. Deze bedrijfsmatige ambitie gaat samen met de inhoud, waarbij de focus ligt op het voldoen aan alle voorwaarden conform het handelingsprotocol. Daarbij is van belang dat Veilig Thuis kan (blijven) aansluiten bij de relevante overleggen in de regio om afstemming mogelijk en een snelle doorstroom van casuïstiek mogelijk te maken. Ook het normaliseren van de werkdruk bij medewerkers maakt deel uit van dit eerste deel van de implementatie.

De afbreukrisico's zijn groot. Als in 2017 nog steeds sprake is van een structurele onderbezetting, zal opnieuw een wachtlijst ontstaan en is de opgave om te gaan voldoen aan de vereiste doorlooptijden met de daarbij behorende kwaliteitseisen onmogelijk. Dit met als gevolg dat casuïstiek mogelijk onverantwoord lang blijft liggen.

<u>Financiële en personele implicaties</u>
Om vanaf 2017 wachtlijstvrij te kunnen werken, zijn additionele middelen nodig. Het formatie- en kostenmodel dat door Q-consult voor Zuid-Limburg is gevuld, biedt een goede basis voor de formatieve invulling van deze eerste stap. Hierbij wordt gewerkt met de minimale normtijden zoals landelijke berekend. In de praktijk is gebleken dat deze normtijden goed aansluiten bij de dagelijkse praktijk van de Veilig Thuis organisaties in Nederland.

Voor 2017 wordt op basis van deze berekeningen een uitbreiding van capaciteit van 9 fte gevraagd, waarvan 3,45 fte de continuering van de reeds ingezette (tijdelijke) uitbreiding uit 2016 betreft en waarvan reeds was ingeschat dat deze uitbreiding bij gelijkblijvende instroom structureel nodig zou zijn. Er wordt dus gevraagd om een extra uitbreiding van 5,55 fte. De directe personeelskosten voor de totale uitbreiding op basis van de bruto loonsom inclusief 3,5% opleidingskosten en 5% overige personele kosten bedragen € 714.634 voor het gehele jaar 2017. Gelet op het feit dat de uitbreiding relatief beperkt is qua omvang ten opzichte van de totale GGD-organisatie en de overhead reeds gedekt is in de goedgekeurde begroting 2017 van de GGD, worden voor 2017 geen kosten voor de overhead in rekening gebracht.

De grote fluctuaties in instroom en doorstroom bij Veilig Thuis maken het noodzakelijk om de bekostiging op basis hiervan te laten meebewegen. Als uitgangspunt is gesteld dat bijstelling van budget gebeurt bij een afwijking van 5% (naar boven en beneneden).

Perceel 2: politiemeldingen als nieuwe taak
Voor wat betreft de politiemeldingen wijkt Zuid-Limburg al sinds de start van Veilig Thuis af van het landelijk beeld, omdat de politiemeldingen (als enige regio in Nederland) nog niet bij Veilig Thuis binnenkomen. Medio 2016 is de ambitie uitgesproken om dit te gaan veranderen en ook deze meldingen bij Veilig Thuis te laten binnenkomen. Dit conform de wettelijke taak van Veilig Thuis. Hierbij wordt gewerkt met het specialismemodel, waarin intensieve samenwerking tussen het lokale veld, het Veiligheidshuis en Veilig Thuis het uitgangspunt is

Vanaf medio 2017 worden de mutaties huiselijk geweld en kindermishandeling die de politie in haar systeem meldt, geregistreerd en beoordeeld door Veilig Thuis. Deze taak neemt Veilig Thuis over van de Veiligheidshuizen en is daarmee nieuw voor Veilig Thuis. Met de toevoeging van deze taak aan het takenpakket vervult ook Veilig Thuis Zuid Limburg alle taken zoals landelijk aan de Veilig Thuis organisaties zijn opgedragen.

De overdracht van de politiemeldingen (perceel 2 van de veranderopgave) is het meest omvangrijk. Niet alleen is sprake van overdracht van een taak van de ene naar de andere organisatie, tevens is sprake van een kwaliteitsimpuls omdat bij overdracht naar Veilig Thuis conform het landelijk handelingsprotocol gewerkt zal worden. Ook in financieel opzicht heeft deze stap om deze reden de grootste implicaties. De financiële implicaties voor deze nieuwe taak zijn becijferd in het bedrijfsplan en vormen de input voor deze begrotingswijziging. Hierbij moet opgemerkt worden dat het op dit moment moeilijk is om in te schatten hoeveel meldingen bij Veilig Thuis zullen binnenkomen (mede omdat de werkwijze bij de politie gaat veranderen), hoeveel tijd nodig is voor een adequate invulling van het werk en het aantal meldingen dat doorgeleid kan worden naar het lokale veld. Op basis van een monitorplan vindt in 2017 een gedegen monitoring plaats om de aannames te checken en bij te stellen waar nodig. Mogelijk kan dit leiden tot een begrotingswijziging.

Om de periode tot aan de overdracht goed te laten verlopen, zijn overbruggingsplannen opgesteld, die uitgaan van een actieve en intensieve samenwerking tussen de Veiligheidshuizen en Veilig Thuis in de periode tot 1 juli. Om deze actieve samenwerking vorm te geven en eveneens een kwaliteitsimpuls mogelijk te maken tijdens de overbruggingsperiode wordt van Veilig Thuis een extra inzet gevraagd van 1,5 fte (0,5 fte per veiligheidshuis). Deze extra inzet is meegenomen in deze begrotingswijziging.

<u>Financiële en personele implicaties</u>
Om invulling te geven aan zowel perceel 1 en 2, is een kostenraming gemaakt. Ingeschat werd dat een bijdrage van € 3.000.000 extra nodig is (€ 5,00 per inwoner). Hierover zijn gemeenten in september 2016 geïnformeerd. Op verzoek van gemeenten is kritisch gekeken naar de benodigde kosten. Dit heeft ertoe geleid dat de geraamde extra bijdrage voor 2018 is bijgesteld naar € 2.700.000 (€ 4,50 per inwoner). Daarnaast is er

sprake van een structureel voordeel op de overhead bij het programma GGD. Voor 2017 bedraagt dit voordeel € 100.000. Vanaf 2018 zal dit ongeveer het dubbele zijn.

In 2017 ontstaat, naast het structurele voordeel vanaf 2018, een incidenteel voordeel omdat sprake is van een ingroei. De politiemeldingen worden immers pas halverwege het jaar aan de taken van Veilig Thuis worden toegevoegd.

2.2 JGZ

In het inmiddels vastgestelde regionale gezondheidsbeleid 'Gezondheid in Zuid Limburg: van signaalrood naar bronsgroen' is gekozen voor een programmatische aanpak met drie programmalijnen. Eén van die programmalijnen is de gezonde jeugd met de ambitie het percentage jongeren waar het goed mee gaat te vergroten. Die ambitie is een gedeelde ambitie van gemeenten en partijen in het veld en sluit aan bij het gekozen toekomst-scenario voor de GGD Zuid Limburg (scenario 3, gefaseerd door ontwikkelen) zoals vastgelegd voor de beleidsperiode 2016-2019 en waarin de focus ligt op het inspelen en meegroeien met de ontwikkelingen in het sociaal domein.

Deze ambitie vraagt in het bijzonder iets van de taken en rol van de Jeugdgezond-heidszorg (JGZ). Het Algemeen Bestuur heeft op 30 september 2016 opdracht gegeven om de knelpunten, die zijn ontstaan vanuit een disbalans tussen de opgaven van JGZ en het beschikbare budget, concreet uit te werken en de daarmee samenhangende financiële implicaties in beeld te brengen.

Door de transitie in de periode 2011-2015 heeft de JGZ enerzijds een noodzakelijke inhoudelijke transformatie doorgemaakt anderzijds is het takenpakket teruggebracht naar de minimale wettelijke basis. Het is onmogelijk om met dit budget/takenpakket tegelijkertijd ook nieuwe rollen binnen het sociale domein in te vullen hetgeen leidde tot:

- Tijdelijke opschorting onderdelen van de reguliere taken vroegsignalering en preventie;
- Achterstanden in het reguliere takenpakket die moeten worden ingelopen;
- Het onvoldoende waarmaken van de sleutelpositie JGZ in het sociaal domein.

Basispakket JGZ

De JGZ wordt conform het landelijk basispakket uitgevoerd. Het basispakket omschrijft de kerntaken voor de JGZ: het systematisch volgen en beoordelen van de ontwikkeling van jeugdigen, het tijdig signaleren van problemen en vroegtijdig opsporen van specifieke stoornissen, het geven van preventieve voorlichting, advies, instructie en begeleiding, het ontzorgen en normaliseren, het beoordelen of extra ondersteuning hulp of zorg nodig is en direct de juiste zorg of hulp erbij halen, samenwerken en adviseren. Ook hierin hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan. Nieuw in het Basispakket JGZ is dat geen onderscheid meer wordt gemaakt in uniform deel en maatwerkdeel. De onderdelen van het maatwerkdeel zijn opgenomen óf in de wet Publieke Gezondheid óf in de Jeugdwet. Als nieuwe taak is beleidsadvisering toegevoegd en bij het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding zijn de onderwerpen overgewicht, kindermishandeling ziekteverzuim en internetgebruik en gameverslaving toegevoegd.

De JGZ levert door te 'ontzorgen en normaliseren' een belangrijke bijdrage aan de ambitie van de gemeenten 'het inzetten van lichte hulp waar het kan, zwaar waar het moet'. De reguliere contactmomenten en de contactmomenten op verzoek van ouders en/of school lenen zich bij uitstek voor 'ontzorgen en normaliseren', omdat zorgen en problemen dan nog veelal klein zijn.

Deelname aan ondersteuningsnetwerk van school
Om ervoor te zorgen dat JGZ haar taken vroegsignalering, ontzorgen en normaliseren op een goede manier kan uitoefenen dient JGZ deel uit te maken van de zorgstructuur van scholen, hetgeen ook beschreven is in het Basispakket JGZ. Door de Wet Passend Onderwijs is de zorgstructuur in het onderwijs gewijzigd en wordt een verbinding gemaakt met de sociale teams. De zorgadviesteams (ZAT's) in het voortgezet onderwijs zijn als gevolg hiervan vervangen door Ondersteunings(preventie)teams (O-teams). In O-teams worden risicoleerlingen in een eerder stadium besproken dan in de voormalige ZAT's. In het primair onderwijs wordt de JGZ gepositioneerd in een zogenaamd knooppunt. In het speciaal onderwijs maakt de jeugdarts deel uit van de Commissie van Begeleiding, waarvan de frequentie en overlegtijd steeds toeneemt.
Van de investering in O-teams en knooppunt en de (mede daaruit voortvloeiende) rondetafelgesprekken wordt een positief effect verwacht op de kwaliteit van de zorg en de kosten ervan.

Samenwerking huisartsen, specialisten en jeugdartsen
De samenwerking met de huisartsen heeft een goede ontwikkeling doorgemaakt. In steeds meer gemeenten hebben huisartsen en jeugdartsen met elkaar kennis gemaakt en zijn afspraken gemaakt over de samenwerking. Daar waar huisarts en jeugdarts elkaar goed weten te vinden, zijn duidelijke voordelen zichtbaar.

Beleidsadvisering
De JGZ-professional neemt deel in gemeentelijke werkgroepen t.b.v. beleidsontwikkeling. Daarnaast worden er beleidsvoorstellen gedaan in ambtelijke overleggen op Zuid-Limburgs, subregionaal en lokaal niveau. De JGZ wordt nog onvoldoende om advies gevraagd bij de inrichting, vormgeving van arrangementen van jeugdzorgdomein. Gemeenten hebben onvoldoende gegevens van hun populatie, om effectief beleid te kunnen inzetten. Er worden nieuwe interventies bedacht en ingezet, zonder te weten of ze effectief zijn. Gemeenten hebben behoefte aan school- en wijk/dorps-profielen en beleidsadvies vanuit de JGZ, gericht op preventie.

Achterstanden
De gewijzigde en toegenomen inzetbaarheid van JGZ medewerkers zoals hierboven beschreven, heeft geleid tot prioriteren van de uit te voeren activiteiten. Het lukt op dit moment dan ook niet om alle reguliere gezondheidsonderzoeken binnen het geplande schooljaar te laten plaatsvinden.

Overzicht wachttijden

Soort contactmoment	Aantal	Wachttijd
PGO-5	(30%) 1.500	2 – 5 maanden
PGO-10	(15%) 750	2 – 5 maanden
PGO-2VO	(18%) 1.070	2 – 5 maanden
Instroomonderzoek speciaal onderwijs	85	2 – 5 maanden

De wachttijd voor onderzoeken in het kader van schoolverzuim is vaak 3 à 4 weken, hetgeen niet wenselijk c.q. verantwoord is bij jeugdigen met problemen. Om zo snel mogelijk actie te ondernemen, is een wachttijd van maximaal 2 weken een vereiste. Voor onderzoeken op verzoek hanteren we een maximale wachttijd van 1-4 weken, afhankelijk van de problematiek. Om hieraan voorrang te geven, wordt de wachttijd van onderzoeken op eigen indicatie en controles langer dan wenselijk is. Om de preventieve taak waar te kunnen maken en ervoor te zorgen dat de JGZ kan normaliseren en ontzorgen, dan wel snelle passende lichte hulp kan inzetten, is het niet acceptabel om (vooral) bij signalen een wachttijd te hebben.

De wachttijden bij de JGZ blijven niet onopgemerkt door ouders en scholen. De JGZ ontvangt in toenemende mate signalen van ouders en scholen en ook van gemeenten over het gebrek aan flexibiliteit voor het inplannen van afspraken en rondetafel-gesprekken en zijn er zorgen over de continuïteit van de dienstverlening.

Overweging Dagelijks Bestuur

De vraag naar expertise en advies groeit zo snel dat de JGZ in toenemende mate worstelt met de beschikbare capaciteit. Deze is niet langer voldoende om invulling te geven aan de wettelijke basistaak van JGZ binnen het sociaal domein. De taken zijn onveranderd, maar door de vele verbindingen in het sociaal domein wordt de JGZ steeds vaker gevraagd om informatie te delen of om een bijdrage te leveren aan het in beeld brengen van de problematiek. Hierdoor zijn achterstanden ontstaan in de uitvoering van het basistaken pakket. Het DB vindt de achterstanden niet acceptabel en heeft daarom besloten een incidentele begrotingswijziging voor zienswijze aan de gemeenten voor te leggen.

Het DB hecht er waarde aan om een gedegen discussie te voeren over de taken van de JGZ (binnen het sociale domein). Vragen als: welke partij voert welke taak uit c.q. is verantwoordelijk voor welke taak, staan hierin centraal. Voorgesteld wordt om hiervoor een werkconferentie te organiseren. Het DB heeft aangegeven de discussie hierover niet te willen voeren via een regulier begrotingstraject.

2.3 Financiën

2e begrotingswijziging 2017 concern

Staat van Baten en Lasten	Bijgestelde begroting 2017	2e begrotingswijziging GGD	2e begrotingswijziging Veilig Thuis	2e begrotingswijziging Acute Zorg	Totaal
Opbrengsten					
Bijdragen gemeenten	12.244.072	-1.337.965	3.464.811	-	14.370.918
Tarieven gemeenten	2.916.756	-	-	-	2.916.756
Inkomsten uit centrum gemeenten	116.250	-116.250	116.250	-	116.250
Bijdrage Rijk/Provincies	3.553.253	-	-	-	3.553.253
Inkomsten NZA	17.146.127	-	-	-	17.146.127
Overige bijdrage	3.842.500	-	20.000	-	3.862.500
Totaal opbrengsten	**39.818.958**	**-1.454.215**	**3.601.061**	**-**	**41.965.804**
Exploitatiekosten	-				-
Personeelskosten	29.910.732	-1.084.715	3.249.387	-	32.075.404
Huisvestingskosten	2.785.000	-99.000	127.224	-	2.813.224
Afschrijvingskosten	-	-	18.750	-	18.750
Rente en Bankkosten	-	-	23.750	-	23.750
Beheers en adm.kosten	3.888.514	-59.500	63.750	-	3.892.764
Kosten vervoermiddelen	-	-	-	-	-
Kosten Automatisering	1.975.500	-111.000	118.200	-	1.982.700
Kosten medische middelen	1.235.000	-	-	-	1.235.000
Kosten uitvoering derden	354.612	-	-	-	354.612
Herverdeeleffect overhead VT		-100.000			-100.000
Totaal Exploitatiekosten	**40.149.358**	**-1.454.215**	**3.601.061**	**-**	**42.296.204**
Saldo baten en lasten	**-330.400**	**-**	**-**	**-**	**-330.400**
Toevoeging aan reserve	19.600	-	-	-	19.600
Onttrekking aan reserve	350.000	-	-	-	350.000
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Tabel 2.1 Bijgestelde begroting 2017 GGD ZL

[2e] begrotingswijziging 2017 Veilig Thuis

Programma VT

Staat van Baten en Lasten	Oor-spronkelijk	Eigen Programmalijn VT	1e helft 2017 uitbreiding VT regulier	Ingroeifase	Correctie 2e helft 2017 regulier VT	2e helft 2017 regulier inclusief politiemeldingen	Totale bijstelling
Opbrengsten							
Bijdragen gemeenten		1.426.465	357.316	311.674	-713.233	2.082.589	3.464.811
Tarieven gemeenten				-	-		-
Inkomsten uit centrum gemeenten		116.250		-	-58.125	58.125	116.250
Bijdrage Rijk/Provincies				-	-		-
Inkomsten NZA				-	-		-
Overige bijdrage				-	-	20.000	20.000
Totaal opbrengsten		**1.542.715**	**357.316**	**311.674**	**771.358**	**2.160.714**	**3.601.061**
Exploitatiekosten							
Personeelskosten		1.273.215	357.316	281.674	-636.608	1.973.790	3.249.387
Huisvestingskosten		99.000		-	-49.500	77.724	127.224
Afschrijvingskosten				6.250	-	12.500	18.750
Rente en Bankkosten		-		23.750	-		23.750
Beheers en adm.kosten		59.500		-	-29.750	34.000	63.750
Kosten vervoermiddelen				-	-		-
Kosten Automatisering		111.000		-	-55.500	62.700	118.200
Kosten medische middelen				-	-		-
Kosten uitvoering derden				-	-		-
Totaal Exploitatiekosten		**1.542.715**	**357.316**	**311.674**	**-771.358**	**2.160.714**	**3.601.061**
Saldo baten en lasten	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Toevoeging aan reserve				-			-
Onttrekking aan reserve				-			-
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

2e begrotingswijziging 2017 GGD exclusief herverdeeleffect overhead

Programma GGD

Staat van Baten en Lasten	Bijgestelde begroting 2017	Eigen programmalijn VT	JGZ	Totale bijstelling	Totaal
Opbrengsten					
Bijdragen gemeenten	11.199.665	-1.426.465	188.500	-1.237.965	9.961.700
Tarieven gemeenten	2.584.870			-	2.584.870
Inkomsten uit centrum gemeenten	116.250	-116.250		-116.250	-
Bijdrage Rijk/Provincies	1.985.000			-	1.985.000
Inkomsten NZA	-			-	-
Overige bijdrage	2.557.500			-	2.557.500
Totaal opbrengsten	**18.443.285**	**-1.542.715**	**188.500**	**-1.354.215**	**17.089.070**
Exploitatiekosten					
Personeelskosten	13.830.685	-1.273.215	188.500	-1.084.715	12.745.970
Huisvestingskosten	1.242.500	-99.000		-99.000	1.143.500
Afschrijvingskosten	-			-	-
Rente en Bankkosten	-			-	-
Beheers en adm.kosten	1.366.000	-59.500		-59.500	1.306.500
Kosten vervoermiddelen	-			-	-
Kosten Automatisering	1.073.500	-111.000		-111.000	962.500
Kosten medische middelen	825.000			-	825.000
Kosten uitvoering derden	86.000			-	86.000
Totaal Exploitatiekosten	**18.423.685**	**-1.542.715**	**188.500**	**-1.354.215**	**17.069.470**
Saldo baten en lasten	**19.600**	**-**	**-**	**-**	**19.600**
Toevoeging aan reserve	19.600			-	19.600
Onttrekking aan reserve	-			-	-
Resultaat	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

3. Gewijzigde begroting 2017

De in het voorgaande hoofdstuk benoemde wijzigingen zijn vertaald naar de bijgestelde begroting 2017 (zie tabel 2.1). In onderstaande tabel 3.1. is het effect van de wijzigingen vertaald naar de extra gemeentelijke bijdrage.

Gemeenten	Aantal Inwoners 01-01-15	GGD Incl. correctie overhead	Veilig Thuis	Totaal
Beek	16.214	-36.034	93.314	57.280
Brunssum	28.656	-63.685	164.920	101.235
Eijsden- Margraten	24.967	-55.486	143.688	88.202
Gulpen-Wittem	14.497	-32.218	83.432	51.214
Heerlen	87.500	-194.459	503.574	309.115
Kerkrade	46.524	-103.395	267.752	164.357
Landgraaf	37.456	-83.242	215.564	132.322
Maastricht	122.397	-272.014	704.411	432.397
Meerssen	19.063	-42.365	109.710	67.345
Nuth	15.495	-34.436	89.176	54.740
Onderbanken	7.866	-17.481	45.270	27.789
Schinnen	12.992	-28.873	74.771	45.898
Simpelveld	10.844	-24.100	62.410	38.310
Sittard-Geleen	93.724	-208.292	539.394	331.102
Stein (L.)	25.134	-55.858	144.650	88.792
Vaals	9.694	-21.544	55.790	34.246
Valkenburg aan de Geul	16.618	-36.932	95.639	58.707
Voerendaal	12.397	-27.551	71.346	43.795
Totaal	**602.038**	**-1.337.965**	**3.464.811**	**2.126.846**

- Tabel 3.1 Extra bijdrage gemeenten bijgestelde begroting 2017 GGD ZL

Een samenspel van gezondheid en veiligheid

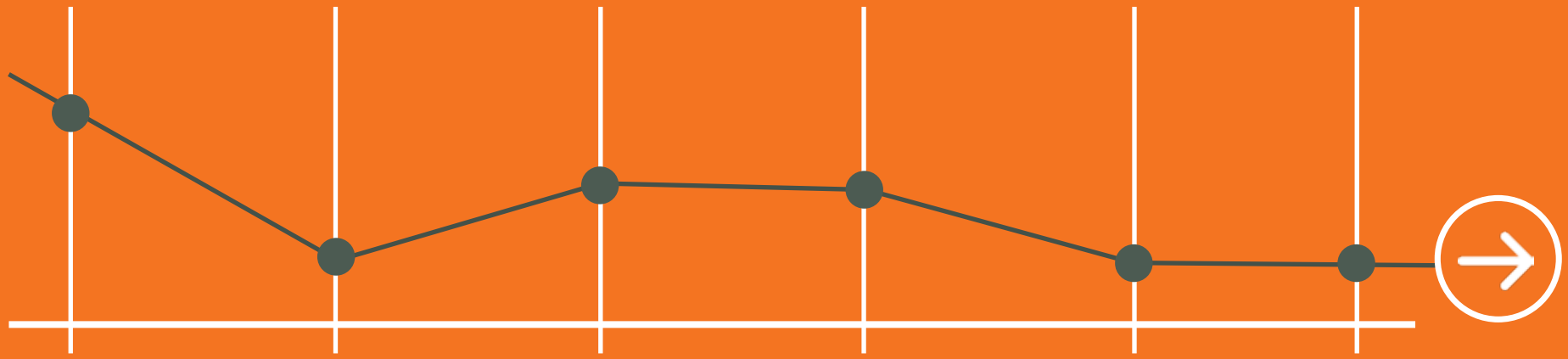

BEGROTING 2018 GGD ZUID LIMBURG

Voorwoord

2018: het jaar waarin zichtbaar moet worden dat we werken aan een nieuw gezondheidsbeleid met stevige ambities. Het jaar waarin we de ingezette lijn doorzetten en partijen meer dan ooit de handen ineen slaan om te werken aan een trendbreuk op weg naar een gezonder Zuid-Limburg. Gemeenten hebben de GGD gevraagd om het voortouw te nemen in de uitwerking van het regionaal gezondheidsbeleid. Dit in het verlengde van de taken die de GGD nu al uitvoert voor de gemeenten. Een uitdagende opdracht voor de GGD die alleen ingevuld kan worden in samenwerking met vele partijen en bovendien vraagt om bestuurlijke daadkracht.

2018: het jaar ook van de gemeenteraadsverkiezingen; een kans voor politieke partijen om gezondheid op de verkiezingsagenda te zetten en de ambitie om de gezondheidsachterstand in Zuid-Limburg in te lopen ook te omarmen voor de nieuwe raadsperiode. Een jaar ook waarin gesprekken over samenwerking tussen gemeenten en herindeling in Zuid-Limburg een belangrijke plaats zullen innemen. De samenwerking op het gebied van gezondheid kan hierbij een voorbeeld zijn voor samenwerking op andere beleidsterreinen.

2018: het jaar waarin we voor de jeugdgezondheidszorg grote veranderingen verwachten om de gewenste verschuiving van zorg naar preventie te kunnen realiseren. Maar ook het jaar waarin Veilig Thuis de opgave heeft om als volwaardige organisatie en met hulp van gemeenten en partijen in het veld, toe te groeien naar een expertisecentrum. Een jaar ook waarin de regionale ambulancevoorziening zichtbaar vooruitgang wil boeken in het gepland vervoer en waarin de GHOR een bijdrage zal leveren aan de doorontwikkeling van de Veiligheidsregio.

Wij vertrouwen op een constructieve en positieve samenwerking in 2018: een goed samenspel tussen gezondheid en veiligheid!

Frank Klaassen, voorzitter directie
Fons Bovens, directeur

De begroting 2018 is opgedeeld in vier delen. De GGD als organisatie staat centraal in het deel concern. Vervolgens worden de drie programma's verder uitgewerkt: GGD, Acute zorg en Veilig Thuis.

Inhoud

CONCERN

PROGRAMMA GGD

PROGRAMMA ACUTE ZORG

PROGRAMMA VEILIG THUIS

CONCERN

EEN SAMENSPEL VAN GEZONDHEID EN VEILIGHEID

OVER DE GGD

KERNELEMENTEN GGD-KOERS

TOELICHTING BEGROTING 2018

MEERJAREN-RAMING

BEGROTING 2018 PER PROGRAMMA

GGD Zuid Limburg: een samenspel van gezondheid en veiligheid

De GGD Zuid Limburg is de geneeskundige gezondheidsdienst van de 18 Zuid-Limburgse gemeenten. De kerntaak van de GGD is het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Zuid-Limburg. Daarbij gaat speciale aandacht uit naar mensen in een kwetsbare positie, zoals jongeren, ouderen en mensen die op meerdere gebieden problemen hebben. De GGD Zuid Limburg draagt eraan bij dat iedereen kan deelnemen aan de samenleving, dat de Zuid-Limburgse jeugd gezond opgroeit en dat de mensen zich veilig en prettig voelen in de wijk waarin ze wonen. De GGD staat midden in de samenleving en gaat in gesprek met burgers, want alleen dan kunnen we erachter komen wat nodig is.

Al bij de totstandkoming van de GGD Zuid Limburg in 2006 is door gemeenten de expliciete keuze gemaakt om de GGD te positioneren als een zelfstandige en robuuste organisatie waarin (publieke) taken op het gebied van gezondheid ondergebracht worden. Dit alles onder gemeentelijke regie. Niet alleen de taken uit de Wet publieke gezondheid zijn bij de GGD belegd. Ook de regionale ambulancevoorziening en de geneeskundige hulpverlening in de regio maken deel uit van de organisatie. En sinds 1 januari 2015 is ook Veilig Thuis ondergebracht bij de GGD, waarmee veiligheid een fundamenteel onderdeel van het werk vormt. Er is een intensieve samenwerking met de Veiligheidsregio. Daarnaast werkt de GGD nauw samen met de Zuid-Limburgse gemeenten, universiteiten en andere kennisinstellingen om beleid, praktijk en wetenschappelijk onderzoek op elkaar af te stemmen. Wetenschappelijke kennis wordt ingezet om gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming in de praktijk te verbeteren. Praktijkervaring levert informatie op voor wetenschappelijk onderzoek. Dit alles gericht op het verbeteren van de gezondheid van de Zuid-Limburgers.

GGD Zuid Limburg: doelmatige en efficiënt samenspel van taakvelden

De invulling van de GGD Zuid Limburg als robuuste organisatie waarin meerdere taakvelden zijn gekoppeld, maakt het mogelijk om doelmatig en efficiënt te werk te gaan. Niet alleen op het gebied van bedrijfsvoering kan slim samengewerkt worden. Juist ook op inhoudelijk vlak is de meerwaarde zichtbaar. Met de onderbrenging van Veilig Thuis bij de GGD Zuid Limburg is bijvoorbeeld de samenwerking met de forensisch medische expertise en het centrum voor seksueel geweld, die al deel uitmaakten van de GGD, sneller en beter georganiseerd.

De GGD heeft continu aandacht voor een zo effectief en efficiënt mogelijk ingerichte bedrijfsvoering. Doelmatigheid en efficiency worden behaald door het aangaan van slimme samenwerkingsverbanden met GGD'en in Zuid-Nederland en met de gemeenten. Hierbij is het nodig om over de grenzen van de beleidsterreinen heen te organiseren en samen te werken. De kaders voor de periode 2016 -2019 bieden de mogelijkheid om dit verder vorm en inhoud te geven.

Een concreet voorbeeld is het toezicht op de naleving van de Wmo. Vanaf 2017 vervult de GGD het toezicht Wmo voor de Zuid-Limburgse gemeenten. De verbinding met de huidige toezichtstaken van de GGD maakt dat deze taak zonder veel meerkosten op een effectieve en efficiënte manier kan worden ingevuld. Bovendien kan deze taak door de GGD uitgevoerd worden zonder dat voor de GGD (en de gemeenten) extra risico's in de bedrijfsvoering ontstaan. Bovendien wordt hiermee vermeden dat een losstaand (gemeentelijk) systeem moet worden ingericht en extra kosten in het sociaal domein worden gemaakt. Ook maken de ontwikkelingen bij Veilig Thuis slimme verbindingen mogelijk. Naast het positief herverdeeleffect dat in financieel opzicht ontstaat, wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van de expertise die de GGD heeft op het gebied van dataverzameling en monitoring. Zo kan Veilig Thuis gemeenten snel en goed van beleidsinformatie voorzien, zonder dat dit ten koste gaat van de primaire taak van Veilig Thuis.

GGD Zuid Limburg: samenspel van financiële stromen

Hoewel gemeenten eigenaar zijn van de GGD, is slechts ongeveer een kwart van de GGD structureel gefinancierd met gemeentelijke middelen. De overige middelen zijn merendeels (meer dan de helft van het totale budget van de GGD) afkomstig van zorgverzekeraars en landelijke overheden.

De afgelopen jaren is de GGD Zuid Limburg geconfronteerd met veel budgettaire kortingen. Naast de budgettaire korting van 11% die de gemeenten hebben opgelegd in de periode 2012-2015, is een ombuiging van ruim 2 miljoen euro gerealiseerd in de acute zorg en zijn diverse landelijke kortingen verwerkt. Hoewel het - mede door de omvang van het totale concern en slimme verbindingen van financiële stromen - is gelukt om aan alle financiële taakstellingen te voldoen, heeft dit ook geleid tot financiële kwetsbaarheid van de organisatie (te laag weerstandsvermogen). In 2018 is bij Veilig Thuis en bij de ambulancezorg een groei van het budget zichtbaar. Dit zorgt echter niet per definitie voor een beter weerstandvermogen. Wel draagt dit bij aan het afnemen van risico's, hetgeen een positief effect heeft op de kwetsbaarheid van de organisatie en daarmee op het weerstandsvermogen.

GGD Zuid Limburg: samenwerking van en met bestuurders

De GGD Zuid Limburg is een gemeenschappelijke regeling. De 18 Zuid-Limburgse gemeenten vormen het bestuur. Naast deze formele structuur van sturing en verantwoording is de GGD steeds meer een bestuurlijk platform. Een platform waarin bestuurders met elkaar in gesprek gaan over belangrijke gezondheidsthema's. Met de invulling van bestuurlijke commissies voor Veilig Thuis en de ambulancezorg en de inrichting van de stuurgroep gezondheidsbeleid komen de gemeenten steeds meer in positie om koers te bepalen en te komen tot een optimale aanpak voor Zuid-Limburg. De stuurgroep alcohol en jeugd heeft haar waarde bewezen in de regionale aanpak van alcoholgebruik bij de jeugd. Een aandachtspunt hierbij is om in aansluiting op de bestuurlijke verbindingen ook in te zoomen op een optimalisatie van de ambtelijke samenwerking.

De GGD gaat vanzelfsprekend ook periodiek in gesprek met gemeenteraden en commissies, zoals bij raadsconferenties over de invulling van het gezondheidsbeleid, bij raadsinformatieavonden over inhoudelijke ontwikkelingen over bijvoorbeeld het sociaal domein en bij begrotingsbesprekingen.

GGD Zuid Limburg: samenspel van expertise en duurzame inzetbaarheid

De professionals die bij de GGD werken, zijn het kapitaal van de organisatie. Zij leveren mensenwerk op hoogwaardig niveau en veelal met een zeer specialistische deskundigheid. Voor de GGD is het

essentieel dat medewerkers hun werk goed en met plezier kunnen doen. Daarom is een duurzame inzet van medewerkers een speerpunt voor de komende jaren.

In de medische disciplines, voornamelijk bij artsen, is het steeds moeilijker om goed gekwalificeerd personeel te vinden. Om de expertise te kunnen garanderen, stelt de GGD artsen in staat om zich vanuit de opleiding arts maatschappij en gezondheid verder te bekwamen, waarbij medische expertise op het vlak van beleid en advies, forensische geneeskunde, infectieziektebestrijding, jeugdgezondheidszorg, medische milieukunde, sociaal medische indicatie stelling en advisering en tuberculosebestrijding met elkaar worden verbonden. Daarnaast verkent de GGD ook andere mogelijkheden, bijvoorbeeld om (gespecialiseerde) verpleegkundigen een deel van de taken van artsen te laten overnemen.

GGD Zuid Limburg: samenwerking in de actualiteit

De GGD Zuid Limburg is er voor alle inwoners van Limburg, en dus ook voor vluchtelingen. De instroom van grote aantallen vluchtelingen in Nederland, en ook in Zuid-Limburg, heeft gezorgd voor veel extra werk in 2016 en 2017. De omvang en de robuustheid van de GGD organisatie hebben gemaakt dat snel op de actualiteit ingespeeld kon worden binnen de landelijk bepaalde financiële context. Voor 2018 is de uitdaging om de zorg voor statushouders in te bedden in de reguliere werkzaamheden van de GGD.

Over de GGD

18 gemeenten in Zuid-Limburg

De GGD Zuid Limburg is een gemeenschappelijke regeling die is ingesteld door de 18 gemeenten in Zuid-Limburg. Zij hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. Ook bepalen zij het gezondheidsbeleid en voeren de totale regie op de lokale uitvoeringsprogramma's. De GGD adviseert gemeenten hierbij, levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid van de Zuid-Limburgers.

Collectieve ambitie

- De gezondheid en veiligheid van mensen en de samenleving gaan ons aan het hart.
- We dragen daaraan bij op een manier die het verschil maakt, vandaag en morgen.
- We staan midden in de maatschappij en zijn er als het nodig is.

Missie

De GGD Zuid Limburg beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze samenleving.

Bestuur

Conform de wettelijke bepaling in de wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur en een voorzitter. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de GHOR ligt bij het Veiligheidsbestuur Zuid-Limburg. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de GHOR-taken is via een bestuursovereenkomst opgedragen aan de GGD Zuid Limburg.

Directie

De directie bestaat uit twee leden en is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding en het beheer van de organisatie en legt hierover verantwoording af aan het Dagelijks Bestuur.

Personeel

	GGD Zuid Limburg 31 december 2016	Landelijk (sector gemeenten)
Aantal fte	383	
Aantal medewerkers	464	
Percentage mannen	43%	51%
Percentage vrouwen	57%	49%
Gemiddelde leeftijd	46 jaar	48 jaar
Deeltijdwerken	53%	42%
Verzuim	4,6%	5,3%

Kernelementen van de GGD-koers

De ambities van het regionale gezondheidsbeleid ‘Gezondheid in Zuid-Limburg: van signaalrood naar bronsgroen’ zijn de leidraad voor het beleid van de GGD in de periode 2016-2019. Voor de manier waarop de GGD hierbij te werk gaat, gelden 8 kernelementen zoals vermeld in het gezondheidsbeleid:

Burgers zijn hoofdrolspelers:

Ga in gesprek met mensen over wat ze zelf belangrijk vinden. Versterk hun rol en initiatieven.

Proces en inhoud zijn even belangrijk:

Creëer een procesmatige aanpak en benut de energie en motivatie van mensen.

Differentiatie is essentieel:

Dé burger, dé wijk en dé gemeente bestaan niet. Vermijd het ‘one size fits all’-denken sluit aan bij de eigen regio, gemeente, wijken en burgers.

Bestuurlijke betrokkenheid:

Draagvlak bij regionale en lokale bestuurders is een voorwaarde voor een succesvolle aanpak en borging in regulier beleid. Eigenaarschap is een doorslaggevende succesfactor.

Synergie circuits:

Laat de werelden van preventie en zorg, eerste lijn en sociale wijkteams, werk en inkomen, ruimtelijke orde-ning, onderwijs, sport en bewegen elkaar versterken.

Publieke en private inbreng:

Breng op regionaal/lokaal niveau zorgprofessionals, scholen, sportverenigingen, bedrijven, ondernemers en vrijwilligersorganisaties met elkaar in contact.

Sociale marketing op alle niveaus:

De manier waarop de boodschap wordt gebracht, kan diezelfde boodschap versterken. Gebruik de principes van sociale marketing zowel op strategisch-bestuurlijk niveau als richting zorgprofessionals en burgers.

Monitoren voortgang en resultaten:

Door monitoring worden effecten van activiteiten en het proces zichtbaar. Met informatie over proces en resultaten blijven gemeenteraad en college, burgers en samenwerkingspartners betrokken.

Toelichting begroting

De GGD stelt jaarlijks een zo realistisch mogelijke begroting op met daarin de baten en lasten voor het komend kalenderjaar. De algemene uitgangspunten voor de begroting zijn in de Gemeenschappelijke Regeling of door besluitvorming in het Algemeen Bestuur vastgelegd. Voor de periode 2016-2019 hebben gemeenten de inhoudelijke en financiële kaders bepaald. Unaniem werd gekozen voor een scenario dat uitgaat van een gelijkblijvend budget, waarbij sprake is van een jaarlijkse indexatie conform de nu geldende regels. Op basis van nader uit te werken business cases kan sprake zijn van een gefaseerde groei van de begroting. Het uitgangspunt hierbij is dat deze groei in de begroting van de GGD gepaard gaat met een daling van de gemeentelijke kosten op macroniveau in het sociaal domein. Concrete kansen hiervoor liggen in het programma 'gezonde jeugd', maar om deze te benutten is het nodig om domein overstijgend in overleg te gaan.

Omdat Veilig Thuis pas in 2015 als taak is neergelegd bij de GGD, werd Veilig Thuis niet meegenomen in de afspraken voor 2016-2019. Medio 2016 is door de Zuid-Limburgse bestuurders de keuze gemaakt om de landelijke lijn te volgen en vanaf medio 2017 ook de meldingen van politie bij Veilig Thuis binnen te laten komen en conform de landelijk geldende kwaliteitseisen te gaan werken. Daarmee is deze begroting 2018 het eerste jaar waarin Veilig Thuis met volwaardig takenpakket is opgenomen.

Efficiency

Ook in 2018 wordt getracht samenwerkingen met (keten)partners structureel te borgen zodat het niet blijft bij incidentele efficiency voordelen. Het streven is structurele synergie effecten te behalen. Het gaat dan vooral om samenwerkingen met gemeenten en andere GGD'en. Dit kan zowel op inhoudelijke aspecten, procesinrichting als ondersteunende processen zijn. Bij het nemen van besluiten wordt zo een optimale balans gezocht tussen effectiviteit en efficiency.

Een concreet financieel voordeel ontstaat in 2018 als gevolg van de ontwikkelingen bij Veilig Thuis. De uitbreiding van taken bij Veilig Thuis maakt dat een structureel voordeel ontstaat in de concern overhead in het programma GGD. Een deel van de vaste concern overhead wordt immers over meerdere producten verdeeld.

Algemene uitgangspunten

- De bijdrage van de gemeenten wordt gebaseerd op het aantal inwoners van Zuid-Limburg op basis van de CBS-cijfers per 1 januari van twee jaar voorafgaand aan het boekjaar (begroting 2018 is gebaseerd op het aantal inwoners van 2016).
- Bij het opstellen van de begroting wordt gebruik gemaakt van indexcijfers van het Centraal Planbureau.
  Van de indexpercentages voor loon en materieel wordt een gemiddelde index berekend op basis waarvan de opbrengsten (inclusief gemeentelijke bijdrage) worden geïndexeerd.
- Voor 2018 hanteert de GGD (m.u.v. de RAV) een index van 0,8% voor materieel en een index van 1,0% voor personeel.
- De GGD gebruikt voor de meerjarenraming een standaard index percentage van 1,75%.
- Bij de jaarrekening vindt een herrekening plaats op basis van de daadwerkelijke index. Om te voorkomen dat er grote verschillen bij de herrekening ontstaan, wordt bij significante afwijkingen in

de index (meer dan € 0,10 per inwoner) de begroting bijgesteld.
- De begroting wordt op hoofdproductniveau, conform het dienstverleningspakket, opgesteld.
- Vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur gebeurt op programmaniveau waarbij de productbegroting ter informatie is toegevoegd.

Uitgangspunten Veilig Thuis

Op verzoek van de gemeenten in Zuid-Limburg is Veilig Thuis per 1 januari 2015 ondergebracht bij de GGD Zuid Limburg. De algemene uitgangspunten zijn ook van toepassing op Veilig Thuis.

De grote fluctuaties in instroom en doorstroom bij Veilig Thuis maken het noodzakelijk om de bekostiging op basis hiervan te laten meebewegen. Als uitgangspunt is gesteld dat bijstelling van budget gebeurt bij een afwijking van 5% (naar boven en beneneden).

Uitgangspunten regionale ambulancevoorziening

De regionale ambulancevoorziening (= acute zorg met uitzondering van de GHOR) wordt gefinancierd door de zorgverzekeraars.
Uitgangspunt voor de begroting is het toegekende budget NZA.

Meerjarenraming

	Bijgestelde Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Opbrengsten					
Bijdragen gemeenten	14.470.918	14.958.008	15.219.773	15.486.119	15.757.126
Tarieven gemeenten	2.916.756	2.844.390	2.894.167	2.944.815	2.996.349
Inkomsten uit centrumgemeenten	116.250	120.000	122.100	124.237	126.411
Bijdrage Rijk/Provincies	3.553.253	3.549.336	3.611.449	3.674.649	3.738.955
Inkomsten NZA	17.146.127	18.120.450	18.437.558	18.760.215	19.088.519
Overige bijdrage	3.862.500	4.322.166	4.397.803	4.474.765	4.553.073
Incidentele opbrengsten	-	558.000	567.765	577.701	587.811
Totaal opbrengsten	42.065.804	44.472.350	45.250.615	46.042.501	46.848.244
Exploitatiekosten					
Personeelskosten	32.075.404	29.864.106	30.386.728	30.918.496	31.459.570
Huisvestingskosten	2.813.224	2.380.000	2.421.650	2.464.029	2.507.150
Afschrijvingskosten	18.750	1.092.000	1.111.110	1.130.554	1.150.339
Rente- en bankkosten	23.750	85.000	86.488	88.002	89.542
Beheers- en administratiekosten	3.892.764	983.000	1.000.203	1.017.707	1.035.517
Kosten vervoermiddelen	-	685.000	696.988	709.185	721.596
Kosten automatisering	1.982.700	2.319.000	2.359.583	2.400.876	2.442.891
Kosten medische middelen	1.235.000	1.029.500	1.047.516	1.065.848	1.084.500
Kosten uitvoering derden	354.612	374.000	380.545	387.205	393.981
Incidentele lasten	-	543.000	552.503	562.172	572.010
Taakstelling	-	-	-62.600	-69.822	-77.170
Totaal exploitatiekosten	42.396.204	39.354.606	39.980.714	40.674.252	41.379.926
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-
Overhead	-	5.523.244	5.619.901	5.718.249	5.818.318
Heffing Vpb	-	-	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-	-	-
Saldo baten en lasten	-330.400	-405.500	-350.000	-350.000	-350.000
Toevoeging aan reserve	19.600	-			-
Onttrekking aan reserve	350.000	405.500	350.000	350.000	350.000
Resultaat	-	-	-	-	-

Begroting 2018 per programma

	GGD	Acute Zorg	Veilig Thuis	Totaal
Opbrengsten				
Bijdragen gemeenten	9.909.670	958.142	4.090.196	14.958.008
Tarieven Gemeenten	2.844.390	-	-	2.844.390
Bijdragen centrumgemeenten	-	-	120.000	120.000
Bijdrage Rijk/Provincies	1.964.500	1.584.836	-	3.549.336
Inkomsten NZA	-	18.120.450	-	18.120.450
Overige bijdrage	1.894.080	2.428.086	-	4.322.166
Incidentele opbrengsten	518.000	-	40.000	558.000
Totaal opbrengsten	17.130.640	23.091.514	4.250.196	44.472.350
Exploitatiekosten				
Personeelskosten	10.740.212	16.123.237	3.000.657	29.864.106
Huisvestingskosten	1.185.000	944.000	251.000	2.380.000
Afschrijvingskosten	36.000	1.031.000	25.000	1.092.000
Rente- en bankkosten	-	85.000	-	85.000
Beheers- en administratiekosten	195.000	720.000	68.000	983.000
Kosten vervoermiddelen	-	685.000	-	685.000
Kosten automatisering	1.278.000	791.000	250.000	2.319.000
Kosten medische middelen	499.500	530.000	-	1.029.500
Kosten uitvoering derden	67.500	306.500	-	374.000
Incidentele lasten	503.000	-	40.000	543.000
Totaal exploitatiekosten	14.504.212	21.215.737	3.634.657	39.354.606
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-
Overhead	2.681.928	2.225.777	615.539	5.523.244
Heffing Vpb	-	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	-	-	-
Saldo baten en lasten	-55.500	-350.000	-	-405.500
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	55.500	350.000	-	405.500
Resultaat	-	-	-	-

GGD

- BESCHERMENDE TAKEN
- GEZONDE JEUGD
- GEZONDE WIJK
- KWETSBARE PERSONEN
- OVERIGE TAKEN
- BEGROTING GGD

Positieve gezondheid als verbindende kracht

Gezondheid is een verbindende kracht in onze samenleving. De ontwikkelingen in de samenleving zijn erop gericht dat mensen meer zelf de regie gaan voeren over hun leven én hun gezondheid. Iedereen wil immers gezond zijn en zo vitaal mogelijk oud worden. Als je gezond en gelukkig bent, kun je beter meedoen in de maatschappij, zowel privé als op het werk. En omgekeerd: als je meedoet word je ook gezonder en gelukkiger. Kortom: gezond meedoen verbindt mensen en organisaties in de samenleving.

Bevorderen van een positieve kijk op gezondheid

Gezondheid is al lang niet meer de afwezigheid van ziekte en een toestand van fysiek, geestelijk en sociaal welbevinden. In Zuid-Limburg is het concept Positieve Gezondheid de basis voor de komende jaren. Hierbij gaat het om het vermogen om je aan te passen aan de uitdagingen van het leven en zelf regie te voeren. We zien gezondheid meer in termen als veerkracht, functioneren en participatie. De aanpak richt zich dan ook op het ondersteunen en bevorderen van de regie van burgers.

We hebben oprechte belangstelling voor de inwoners van Zuid-Limburg en laten dat zien door met hen in gesprek te gaan over de zes uitgangspunten van positieve gezondheid. Zo krijgen we zicht op wat de Zuid-Limburgers beweegt en kunnen we gericht samenwerken aan gezondheid op een manier die hen aanspreekt.

Gezondheid is meer dan een gezonde leefstijl

Het gaat goed met onze gezondheid. Met dank aan de verbeterde preventie en zorg leven we steeds langer. Er roken steeds minder mensen en alcoholgebruik door de jeugd neemt af. Maar de leefstijl van de Zuid-Limburger is ongezonder dan die van de gemiddelde Nederlander. Daardoor is niet alleen de levensverwachting lager, ook (ernstig) overgewicht komt meer voor en er sterven meer mensen aan hart- en vaatziekten. Ook het percentage Limburgers met een chronische aandoening, zoals kanker en diabetes, is hoger dan gemiddeld in Nederland en stijgt zelfs nog. De gezondheidsachterstand van Zuid-Limburg is hardnekkig en moeilijk in te lopen.

Een gezonde leefstijl en leefomgeving zijn van belang voor een goede gezondheid. Dat is geen nieuws. Maar meer factoren spelen een rol. Gezondheid wordt beïnvloed door diverse factoren die in meer of mindere mate met elkaar samenhangen. Het gemiddeld lagere opleidingsniveau van de (Zuid-)Limburgers is een belangrijke verklaring voor het gezondheidsverschil met de rest van Nederland. Zuid-Limburg kent een relatief grote groep mensen in een lage sociaaleconomische positie. Mensen met een lage opleiding of een laag inkomen hebben meer en vaker gezondheidsproblemen. Ook het feit dat in Zuid-Limburg veel mensen, vooral lager opgeleiden, geen werk hebben, speelt mee. Een gevolg van de minder goede gezondheidssituatie is dat in Zuid-Limburg veel meer gebruik wordt gemaakt van (zorg)voorzieningen dan elders.

Er is een breed gedragen ambitie, verwoord in de regionale gezondheidsnota 'Gezondheid in Zuid-Limburg: van signaalrood naar bronsgroen' en het bijbehorend filmpje, om een trendbreuk te realiseren en het verschil met de rest van Nederland te gaan inlopen. Doel is dat zoveel mogelijk mensen kunnen meedoen in de samenleving. De gemeenten willen dit bewerkstelligen door het bevorderen van de gezondheid en het terugdringen van sociaal economische gezondheidsverschillen.

Een brede, integrale kijk op gezondheid en een samenhangende aanpak zijn essentieel om echt vooruitgang te kunnen boeken. Dit vraagt om een aanpak waarin de GGD als bruggenbouwer te werk gaat om de verbindende kracht van gezondheid te benutten in het realiseren van deze ambitie. De GGD heeft daarbij een toekomstgerichte kijk op de publieke gezondheid en vervult een neutrale en onafhankelijke rol.

Zes pijlers voor positieve gezondheid:

1. Kwaliteit van leven	→	Ik geniet van het leven
2. Mentaal welbevinden	→	Ik voel me opgewekt
3. Zingeving	→	Ik heb vertrouwen in de toekomst
4. Dagelijks functioneren	→	Ik kan voor mezelf zorgen
5. Lichaamsfuncties	→	Ik voel me lichamelijk gezond
6. Sociaal maatschappelijk participeren	→	Ik heb goed contact met andere mensen

Gemeenten en GGD werken steeds meer samen

Sinds 2012 werken de gemeenten en de GGD samen om de gezondheid van de Zuid-Limburgers te verbeteren. Met de eerste regionale nota gezondheidsbeleid (2012-2015) als basis werden de krachten in Zuid-Limburg gebundeld. In deze periode zijn mooie resultaten behaald. Voorbeelden zijn het terugdringen van overmatig alcoholgebruik door jongeren en extra aandacht voor het thema seksualiteit op scholen. Deze aandacht voor gezondheidsthema's blijft ook in de komende jaren belangrijk, maar is onvoldoende om tot een trendbreuk te komen.

Samenwerking met het sociaal domein en de zorg

Voor de gemeenten is de GGD dé partner om preventie een plek te geven in het sociaal domein. De GGD is immers vanouds gericht op preventie met een focus op kwetsbare groepen. Daarbij is de GGD werkzaam in het publieke domein en kan zij als gemeentelijke dienst met een medisch profiel de dialoog tussen gemeenten, zorgverzekeraars en zorgaanbieders faciliteren. Steeds vaker wordt de GGD gevraagd om een verbindende rol te spelen.

In de vorm van projecten en proeftuinen zijn op verschillende plekken in Zuid-Limburg initiatieven gestart (onder andere blauwe zorg / mijn zorg / anders beter). Ze zijn erop gericht om de zorg toekomstbestendig en betaalbaar te maken. De samenwerking met de GGD (en via de GGD met de gemeenten) zorgt voor een aansluiting van preventie en zorg, waarmee in het zorgdomein meer aandacht komt voor preventie en het voorkomen van ziekten. Dit soort projecten in de regio zijn veelbelovend. Partijen werken constructief samen en kijken over hun eigen organisatiegrens heen in het belang van de burger.

Mogelijkheden voor samenwerking ontstaan ook bij de Omgevingswet die vanaf 2019 van kracht wordt. Deze wet bundelt veel bestaande wetten op het gebied van onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Gezondheid en veiligheid zijn als pijler in deze wet meegenomen en bieden ruimte om ook hier een verbinding te leggen met de doelstellingen uit het gezondheidsbeleid. De samenwerking met de GGD kan bijdragen de invulling hiervan.

Samenwerking met onderwijs en arbeid als nieuwe uitdaging

Het rapport 'Op zoek naar de Limburg-factor' laat zien dat de oorzaken van de gezondheidsachterstand van Zuid-Limburg divers zijn en de oplossingen dus ook. De oplossingen liggen met name op het terrein van opvoeding, onderwijs en werk. Daardoor is het beleidsterrein gezondheidszorg alleen nooit in staat om een trendbreuk te realiseren. Een bredere samenwerking is nodig om de ambities te verwezenlijken.

Voor de beleidsperiode 2016-2019 ligt daarmee de uitdaging om meer dan ooit verbindingen te leggen met de terreinen onderwijs en arbeid. Gezondheid is geen doel maar vooral een middel. Het rapport 'Bouwen aan Limburgse vitaliteit' pleit voor het inrichten van een quatro helix: een krachtenbundeling van publieke en private partijen, kennisinstellingen en burgers. Samenwerking tussen deze vier partners is ook volgens de Provincie essentieel voor het realiseren van een trendbreuk.

BESCHERMENDE TAKEN

Bij de GGD werken medische professionals die er dag en nacht voor zorgen dat onze gezondheid wordt beschermd. De beschermende taken zijn medisch georiënteerd waarbij veelal volgens (landelijke) protocollen wordt gewerkt. Daarbij gelden vaak wettelijke eisen. De GGD voert deze taken uit op het minimale wettelijke niveau, waarbij de landelijk gebruikte normen voor financiering en formatie worden gevolgd. De gemeenten hebben gevraagd om dit wettelijk niveau de komende jaren te handhaven. In lijn met de nieuwe landelijke ontwikkelingen willen de gemeenten de komende jaren ook in opgeschaalde situaties (bij maatschappelijke onrust en crisisbeheersing met betrekking tot infectieziekten) een beroep kunnen doen op de experts van de GGD.

- **INFECTIEZIEKTEBESTRIJDING**
- **SEKSUELE GEZONDHEID**
- **HYGIËNE & INSPECTIE**
- **MEDISCHE MILIEUKUNDE**
- **BEGROTING BESCHERMENDE TAKEN**

Infectieziektebestrijding

Een infectieziekte is een ziekte die wordt veroorzaakt door levende ziektekiemen zoals bacteriën, virussen, schimmels of parasieten. Veel infectieziekten zijn besmettelijk. Bekende infectieziekten zijn o.a. tuberculose, Q-koorts, kinkhoest en legionella. Ze worden overgedragen van mens op mens of van dier op mens, maar ook vanuit de omgeving; bijvoorbeeld via bacteriën in straatvuil of in de bodem. Artsen, laboratoria en hoofden van instellingen zoals basisscholen, kindercentra en zorgcentra moeten besmettelijke ziekten altijd melden bij de GGD. Zo kan de bron van besmetting achterhaald worden en kunnen maatregelen genomen worden om verspreiding tegen te gaan.

24-uurs infectieziektebestrijding: infectieziekten kennen geen grenzen

Jaarlijks vliegen miljarden mensen de wereld over. Infectieziekten verspreiden zich daardoor steeds sneller. Daarnaast zijn er steeds vaker uitbraken van infectieziekten die van dieren op mensen kunnen worden overdragen. Denk hierbij aan Q-koorts en het zikavirus. Ook de vluchtelingenstroom naar Europa heeft invloed op het voorkomen van bestaande of nieuwe infectieziekten zoals mazelen. Deze bedreigingen voor de volksgezondheid stellen nieuwe eisen aan onderzoek, aanpak en bestrijding en vragen om een goede voorbereiding met procedures, draaiboeken, protocollen en regelmatig oefenen. Gestructureerde samenwerking en afstemming met onze buurlanden is van groot belang. Een verdere versterking van deze samenwerking staat ook in 2018 centraal. Systemen voor internationale uitwisseling van gegevens worden verder afgestemd en verfijnd om een snelle opsporing mogelijk te maken.

Bevordering van goed antibioticagebruik

Alle mensen dragen bacteriën bij zich en van sommige bacteriën kun je ziek worden. Om te herstellen is soms antibiotica nodig. Een belangrijk nadeel van antibiotica is dat bacteriën er ongevoelig voor kunnen worden. Steeds meer bacteriën die infectieziekten veroorzaken zijn ongevoelig voor bestaande antibiotica. Reguliere behandelingen werken dan niet goed genoeg meer. Hoe vaker antibiotica worden gebruikt, hoe groter de kans dat bacteriën resistent worden. Soms muteren infectieziekten zoals bof en kinkhoest, waardoor vaccinaties minder goed werken en daardoor weer vaker de kop op steken.
Antibiotica-resistentie is wereldwijd een steeds belangrijker thema en krijgt ook in Nederland steeds meer aandacht. Infecties met resistente bacteriën zijn moeilijker te behandelen. Het bevorderen van goed gebruik van antibiotica (alleen als het echt nodig is) en het monitoren van antibiotica-resistentie zijn belangrijke speerpunten voor 2018. De GGD vervult een spilfunctie in de totstandkoming van structurele regionale zorgnetwerken die zich over dit vraagstuk buigen. Hierbij wordt eveneens actief samengewerkt met België en Duitsland.

Tuberculosezorg: samenwerken in expertisecentra

Tuberculose komt steeds minder voor in Nederland. Tegelijkertijd worden het ziektebeeld en de patiëntengroep steeds complexer. Dit komt onder andere door resistentie en sociale problematiek. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de tuberculosezorg in bovenregionale expertisecentra worden georganiseerd. Daarvan

zijn er vier in Nederland. Zuid-Limburg maakt deel uit van de regio Zuid-Nederland (Zeeland, Brabant, Limburg). In 2018 ligt de focus op het duurzaam organiseren van deze expertisecentra.

Zorg voor asielzoekers en vergunninghouders

Vanwege de gezondheidstoestand en omstandigheden in de herkomstlanden van vluchtelingen en in de landen waar zij doorheen zijn gereisd, komen infectieziekten bij groepen vluchtelingen vaker voor. Het betreft onder andere hepatitis b en c, tuberculose (tbc), schurft, malaria en seksueel overdraagbare aandoeningen. Het risico op verspreiding van infectieziekten onder de Nederlandse bevolking is gering, maar alertheid blijft geboden.

De GGD informeert en adviseert gemeenten en zorgverleners over infectieziekten bij vergunninghouders. Ook in asielzoekerscentra zorgt de GGD voor informatie en advies en wordt waar nodig bron- en contactopsporing uitgevoerd. Daarnaast nodigt de GGD vergunninghouders uit risicolanden uit voor controle op tuberculose in de eerste twee jaar na aankomst in Nederland.

Seksuele gezondheid

Het Centrum voor Seksuele Gezondheid is in 2008 opgericht en inmiddels niet meer weg te denken uit de regio. Jongeren, maar ook andere risicogroepen, kunnen er terecht voor een soa-test en met hun vragen over seksualiteit. Via de landelijke Sense website kunnen jongeren bovendien gebruik maken van digitale hulpverlening (E health in de vorm van chatten en counseling). Artsen en verpleegkundigen zien jaarlijks duizenden mensen die zich willen laten testen op seksueel overdraagbare aandoeningen (soa) of die vragen hebben over seksualiteit.

Het Centrum voor Seksuele Gezondheid wordt grotendeels bekostigd uit landelijke middelen. Zo betaalt het Ministerie van VWS via het RIVM de GGD-soa/sense-poli's in Nederland. De verantwoordelijkheid voor preventie en voorlichting ligt bij gemeenten.

Extra inspanningen voor moeilijk bereikbare groepen

Naast de mogelijkheid voor de inwoners van Zuid-Limburgers om gebruik te maken van de diensten van de drie soa/sense poli's in Zuid-Limburg, gaat de GGD ook zelf actief op zoek naar specifieke risicogroepen. Hiervoor worden bijvoorbeeld clubs en sauna's bezocht om mensen te testen en/of voorlichting te geven. Ook wordt via scholen en het jongerenwerk geprobeerd specifieke doelgroepen te bereiken. Daarnaast investeert de GGD sinds twee jaar ook in internetveldwerk; het via de digitale snelweg benaderen van specifieke doelgroepen.

Aandacht voor seksueel grensoverschrijdend gedrag op school

Naast structurele ondersteuning bij seksuele voorlichting op school, biedt de GGD ook ondersteuning bij seksueel grensoverschrijdend gedrag. Seksueel grensoverschrijdend gedrag is voor scholen een belangrijk, maar complex thema. Wat doe je als seksueel gedrag te ver gaat? Wanneer grijp je in? Wanneer is sprake van grensoverschrijdend gedrag en wat is nog 'normaal'? Steeds meer scholen maken gebruik van de ondersteuning die de GGD biedt. Als scholen een concrete vraag hebben over seksueel grensoverschrijdend gedrag of ondersteuning nodig hebben bij een incident, kunnen zij terecht bij de jeugdverpleegkundige op school. In ingewikkelde situaties of daar waar extra ondersteuning nodig is, kan de jeugdverpleegkundige het Adviesteam Over de Grens inschakelen. Hierin zitten jeugdartsen, artsen seksuele gezondheid en een medewerker van Veilig Thuis.

Het is de ambitie om in 2018 het contact met de praktijk- en (V)MBO-scholen te intensiveren. De GGD werkt er hard aan om via deze scholen, maar bijvoorbeeld ook via het jongerenwerk, de moeilijker te bereiken jongeren met een lage sociaal economische achtergrond zover te krijgen dat ze met vragen of problemen naar de GGD komen.

Hygiëne & Inspectie

De inspecteurs van Hygiëne en Inspectie bezoeken naast kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en gastouders, ook schoonheidssalons, tattoo- en piercingstudio's en seksinrichtingen. Ze kijken niet alleen naar hygiëne, maar onder andere ook naar de veiligheid van ruimtes en materialen en naar de manier waarop de leidsters met de kinderen omgaan.

Een nieuwe wet voor de kinderopvang

De Rijksoverheid verandert regelmatig de wet- en regelgeving op het gebied van de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelzalen. Op dit moment wordt toegewerkt naar het zogenoemde 'Nieuwe Toezicht'. Hierbij wordt meer ruimte geboden aan de kinderopvanginstelling om zich te kunnen onderscheiden op kwaliteit en meer ruimte aan de toezichthouder om een professioneel oordeel te vellen over de kwaliteit. De wetswijziging die hiervoor nodig is, is nog niet aangenomen. Hierdoor kan deze nieuwe vorm van toezicht nog niet worden geïmplementeerd. Gestreefd wordt nu naar implementatie vanaf 1 januari 2018. De GGD volgt de ontwikkelingen nauwkeurig om hier op in te kunnen spelen.

Steeds meer proactief te werk bij toezicht Wmo

Met de invoering van de Wmo 2015 zijn gemeenten integraal verantwoordelijk voor de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning. In lijn met de (verdere) decentralisatie van de maatschappelijke ondersteuning, is ook het toezicht daarop aan het gemeentebestuur overgelaten. Met ingang van 2017 verzorgt de GGD het toezicht op de zorgaanbieders in de Wmo voor alle Zuid-Limburgse gemeenten. Deze taak, die voortvloeit uit de Wmo, sluit goed aan bij de andere toezichthoudende taken van de GGD.

Als zich bij een organisatie die maatschappelijke ondersteuning aanbiedt iets ernstigs voordoet (zoals ernstig letsel van een cliënt of hulpverlener, of vermissing van een cliënt), moet hier melding van worden gemaakt bij de GGD. Zorgaanbieders vinden het nog lastig om te beoordelen of ze iets nu wel of niet moeten melden en ook voor de GGD is het soms nog zoeken naar een optimale invulling van deze nieuwe taak. Op basis van de ervaringen die worden opgedaan, wordt de aanpak de komende jaren steeds verder verfijnd.

Naast het calamiteitentoezicht zal vanaf 2018 ook het risico-gestuurd toezicht ingevuld worden. Samen met gemeenten en zorgaanbieders worden hiervoor de voorbereidingen getroffen. Uitgewerkt wordt hoe te werk gegaan moet worden om een inschatting te maken van de kwaliteit en veiligheid van de dienstverlening. Eventuele financiële consequenties worden meegenomen in een begrotingswijziging.

Medische Milieukunde

De deskundigen van Medische Milieukunde proberen te voorkomen dat mensen ziek worden door invloeden van de omgeving. Regelmatig adviseert de GGD gemeenten en provincie bij milieu-incidenten en bouwplannen. Ook adviseert de GGD over de maatregelen die genomen moeten worden als er risico's voor de gezondheid ontstaan doordat bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen vrijkomen bij een ontploffing. Er is een nauwe samenwerking met de Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de regio (GHOR). Ook burgers kunnen met vragen, klachten en meldingen bij de professionals terecht.

Focus op specialistische kennis

De verscheidenheid aan onderwerpen waar Medische Milieukunde mee te maken heeft, is groot. Voorbeelden zijn asbest, bestrijdingsmiddelen, geluidshinder, (fijn)stof, stank, straling, gezondheidsrisico's van kunstgrasvelden en verontreiniging van bodem, lucht en water. De complexiteit van de problematiek en de maatschappelijke impact nemen ook toe, evenals de advisering bij incidenten en vragen over een gezond binnenmilieu. Specialistische kennis is van cruciaal belang om de juiste afwegingen te kunnen maken. Ook in 2018 ligt daarom de focus op het op peil houden van de specialistische kennis. Hiervoor worden ontwikkelingen in het vakgebied actief gevolgd.

Gezondheid beschermen en bevorderen met omgevingsbeslissingen

De Tweede Kamer heeft in 2016 de Omgevingswet aangenomen. Deze wet, die in 2019 van kracht wordt, integreert in totaal 26 wetten voor de leefomgeving: van de Gaswet en Ontgrondingenwet tot de Wet ruimtelijke ordening en de Wet geluidhinder. Gezondheid en veiligheid krijgen in de Omgevingswet een duidelijke plek. Als gemeenten straks een omgevingsvergunning afgeven, moeten ze goed kijken naar mogelijke gezondheids- en veiligheidsrisico's. Bovendien moeten ze beide thema's meenemen in hun omgevingsplannen. Behalve om de gezondheid te beschermen is de nieuwe wet juist ook bedoeld om de gezondheid te bevorderen. Door de leefomgeving zó in te richten dat die uitnodigt tot gezond gedrag en meedoen.

De GGD Zuid Limburg kan gemeenten rondom de Omgevingswet ondersteunen met kennis en advies. Dat doet de GGD in eerste instantie door uit te leggen wat de nieuwe wet betekent voor gezondheid en veiligheid op gemeentelijk niveau. Op vraag van de gemeenten participeert de GGD in 2017 en 2018 in pilots en werkgroepen om samen een beeld te vormen over hoe de thema's gezondheid en veiligheid op een goede manier in de uitwerking van de Omgevingswet kunnen worden meegenomen.

Gebiedsplannen en vergunningen zijn tot nu toe vooral taken van de ambtenaren ruimtelijke ordening. Een goede uitvoering van de Omgevingswet vraagt straks om een integrale aanpak en daarmee om een andere mindset. De GGD heeft in een landelijke werkgroep aan de minister laten weten dat het in dat kader belangrijk is dat bestuurders straks een decision tool hebben die ervoor zorgt dat ze alle relevante zaken meenemen in hun besluit. De gezondheidsdienst kan gemeenten onder meer met cijfers helpen om goede lokale afwegingen te maken.

Begroting beschermende taken

	IZB			Seksuele gezondheid	Hygiëne & inspectie	Medische milieukunde	Totaal
	24-uurs infectieziekte-bestrijding	TBC	Totaal IZB				
Opbrengsten							
Bijdragen gemeenten	940.311	434.047	1.374.358	788.280	95.874	371.209	2.629.721
Tarieven Gemeenten	-	-	-	10.000	730.000	-	740.000
Inkomsten uit centrumgemeenten	-	-	-	-	-	5.046	5.046
Bijdrage Rijk/Provincies	153.000	-	153.000	1.623.000	-	-	1.776.000
Inkomsten NZA	-	-	-	-	-	-	-
Overige bijdrage	-	191.000	191.000	57.500	-	63.580	312.080
Incidentele opbrengsten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal opbrengsten	1.093.311	625.047	1.718.358	2.478.780	825.874	439.835	5.462.847
Exploitatiekosten							
Personeelskosten	709.826	425.603	1.135.429	1.437.131	583.390	248.961	3.404.911
Huisvestingskosten	13.500	8.000	21.500	148.000	56.000	23.000	248.500
Afschrijvingskosten	-	-	-	7.000	-	-	7.000
Rente- en bankkosten	-	-	-	-	-	-	-
Beheers- en administratiekosten	12.500	5.000	17.500	27.500	1.000	6.000	52.000
Kosten vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-
Kosten automatisering	134.500	60.000	194.500	149.500	46.500	40.000	430.500
Kosten medische middelen	14.500	8.500	23.000	463.500	-	-	486.500
Kosten uitvoering derden	-	-	-	7.000	-	-	7.000
Incidentele lasten	-	-	-	-	18.000	-	18.000
Totaal exploitatiekosten	884.826	507.103	1.391.929	2.239.631	704.890	317.961	4.654.411
Saldo baten en lasten	208.485	117.944	326.429	239.149	120.984	121.874	808.436
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	-	-	-	-	18.000	-	18.000
Resultaat*	208.485	117.944	326.429	239.149	138.984	121.874	826.436

* Het positieve resultaat op productniveau is het gevolg van de wijziging in het BBV. De overhead wordt niet meer ten laste van de producten gebracht, maar is alleen op concernniveau zichtbaar.

GEZONDE JEUGD

Met de meeste kinderen in Zuid-Limburg gaat het goed. Ruim 80% van de kinderen heeft geen of nauwelijks problemen en groeit op in goede gezondheid. Het is de ambitie van de Zuid-Limburgse gemeenten deze groep te vergroten. De gemeenten willen dit doen door het realiseren van een veilig opgroei- en opvoedklimaat en een verbetering van de talentontwikkeling. Daarnaast zetten gemeenten zich in voor een gezond gewicht en het verbeteren van de vroeg-signalering.

Het heeft veel voordelen om problemen zo snel mogelijk te herkennen. Problemen die eerder worden ontdekt, kunnen vaak met lichte hulp en ondersteuning worden opgelost. Dit is niet alleen gunstig voor de kinderen zelf, maar het heeft ook een positief effect op de kosten voor onder andere de gezondheidszorg en de jeugdzorg. Bovendien kan op deze manier de groep kinderen waar het goed mee gaat steeds groter worden.

JEUGDGEZONDHEIDSZORG

BEGROTING GEZONDE JEUGD

Jeugdgezondheidszorg

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) is het fundament voor een gezonde jeugd. De JGZ biedt elk gezin en iedere jeugdige een basispakket aan preventieve gezondheidszorg. De JGZ is vrij beschikbaar voor alle burgers en biedt laagdrempelige, preventieve zorg. Alle ouders en kinderen kunnen er terecht voor informatie en ondersteuning op het gebied van een gezonde, veilige ontwikkeling en een positieve opvoeding. De JGZ heeft hierdoor als enige partij in de gezondheidszorg vrijwel alle kinderen van 0 tot 18 jaar in Nederland in beeld en weet of ze gezond opgroeien. De GGD is in Zuid-Limburg verantwoordelijk voor de uitvoering van de JGZ voor kinderen van 4 tot 18 jaar.

De medewerkers van de jeugdgezondheidszorg volgen en beoordelen de ontwikkeling van kinderen systematisch. De professionals staan dicht bij het kind en zijn omgeving. Ze helpen ouders, leidsters van kinderdagverblijven, leerkrachten en andere professionals om signalen te herkennen als het mis dreigt te gaan met een kind en is dichtbij om daar snel op te kunnen reageren. De JGZ-professionals houden zelf een vinger aan de pols doordat ze de kinderen op vaste momenten zien en regelmatig op scholen aanwezig zijn. Door problemen in een vroeg stadium aan te pakken, willen ze voorkomen dat de groei en ontwikkeling van het kind verstoord raken. Ze willen voorkomen dat ernstige problemen ontstaan en als er toch problemen zijn, zorgen ze ervoor dat de schade zo beperkt mogelijk blijft.

Elk kind en gezin de aandacht en zorg geven waar ze behoefte aan hebben, dat is waar de JGZ naartoe wil. Ze kijkt naar wat kinderen nodig hebben om gezond op te groeien en naar wat ouders nodig hebben om hun kind gezond op te voeden. De deskundigheid van de JGZ-professional op lichamelijk, psychisch, sociaal en cognitief gebied en de kennis van hoe het een het ander beïnvloedt, helpt daarbij. De JGZ neemt de zorg voor het kind niet over, maar begeleidt het gezin en de directe omgeving van het kind om het gezin sterker maken. Dat doet de JGZ niet alleen, maar samen met een groot aantal partners in de zorg en het sociaal domein.

JGZ in het sociaal domein: vertrouwd werk in een nieuw jasje

De JGZ wordt volgens het landelijk basispakket uitgevoerd. Dit basispakket omschrijft de kerntaken voor de JGZ: het systematisch volgen en beoordelen van de ontwikkeling van kinderen, het tijdig signaleren van problemen en vroegtijdig opsporen van specifieke stoornissen, het geven van preventieve voorlichting, advies, instructie en begeleiding, het ontzorgen en normaliseren, het beoordelen of extra ondersteuning hulp of zorg nodig is en direct de juiste zorg of hulp erbij halen, samenwerken en adviseren.

Met de ambitie die in het sociaal domein is gesteld om te investeren in preventie en ‘lichte hulp in te zetten waar het kan’, is de taak van de JGZ in een nieuw perspectief geplaatst. Steeds meer wordt JGZ een partner die samen met scholen, huisartsen en de professionals in het sociaal domein bekijkt welke risicosignalen er zijn en welke hulp nodig is. Informatie van de JGZ wordt meer en meer verbonden met informatie van anderen. Hierdoor wordt het mogelijk om steeds beter afwegingen te maken over welke hulp het meest passend is. Hierbij zijn ontzorgen en normaliseren sleutelbegrippen. Naast voorlichting en advies biedt de JGZ ondersteuning, bijvoorbeeld door het voeren van enkele gesprekken om ouders en kinderen te ondersteunen en gerust te stellen, indien nodig. Hiervoor wordt o.a. de methodiek ‘Triple P’ ingezet. Het gevolg hiervan is dat er geen onnodig beroep wordt gedaan op gespecialiseerde zorg.

De reguliere contactmomenten en de contactmomenten op verzoek van ouders en/of school lenen zich bij uitstek voor 'ontzorgen en normaliseren', omdat zorgen en problemen dan vaak nog klein zijn.

Steeds meer behoefte aan expertise van JGZ in het sociaal domein

Iedereen die bij de uitvoering van de Jeugdwet betrokken is, werkt er hard aan om jeugdigen te helpen en het systeem zo goed mogelijk in te richten. Hoewel het belangrijk blijft om de zorg die nodig is goed te organiseren, hebben gemeenten zich tot doel gesteld om jeugdigen zoveel mogelijk uit (zware) zorg te houden. Bij alle partijen groeit het besef dat bij de uitvoering van de Jeugdwet een brede inzet van de JGZ hoort.

Zo kan de JGZ vanuit de sociaal-medische deskundigheid een belangrijke bijdrage leveren aan de probleeminventarisatie, vraagverheldering en het toe leiden naar passende hulp. Om zoveel mogelijk jeugdigen uit de (zware) zorg te houden is het belangrijk dat JGZ zo vroeg en zo snel mogelijk betrokken wordt als er risicosignalen zijn. Hoewel het nog lang niet altijd vanzelfsprekend is om de jeugdarts te informeren en/of te bevragen bij risicosignalen over de groei en ontwikkeling van kinderen, is er steeds meer vraag naar de expertise van de JGZ.

De vraag naar expertise en advies groeit zo snel dat de JGZ in toenemende mate worstelt met de beschikbare capaciteit. Deze is niet langer voldoende om invulling te geven aan de wettelijke basistaak van de JGZ binnen het sociaal domein. De taken zijn onveranderd, maar door de vele verbindingen in het sociale domein wordt de JGZ steeds vaker gevraagd om informatie te delen of om een bijdrage te leveren aan het in beeld brengen van de problematiek. Er wordt gewerkt binnen het financieel afgesproken budget, maar de knelpunten in de bedrijfsvoering zijn duidelijk zichtbaar: er zijn achterstanden en langere wachttijden. Dit zorgt dagelijks voor dilemma's. Enerzijds wordt de samenwerking met het onderwijs, de sociale teams en de huisartsen versterkt en zal het steeds meer een vanzelfsprekendheid worden om bij risicosignalen de jeugdarts te betrekken. Anderzijds zorgt dit voor meer werk, waarvoor het huidige budget niet toereikend is.

De GGD heeft de afgelopen tijd goed zicht gekregen op de benodigde inzet om haar preventieve rol in het sociaal domein te kunnen vervullen. De oplossing voor het hierboven geschetste dilemma overstijgt het taakveld van de JGZ en vraagt daarom om een gezamenlijke aanpak met gemeenten en partners. Het vraagt om een integrale benadering, een ontschotting van budgetten (van publieke gezondheid, Jeugdwet en Wmo) en een herbezinning op de positie van de JGZ in het sociaal domein. Om de komende jaren een volgende stap te kunnen zetten in de gemeentelijke ambities en op te schuiven van 'zorg naar preventie' en de groep jeugdigen waar het goed mee gaat te vergroten, is van belang dat gemeenten de verantwoordelijkheid nemen om deze stap verder uit te werken.

JGZ als verbinding tussen onderwijs en (jeugd)zorg

Het onderwijs in Nederland is sterk in ontwikkeling. De Wet passend onderwijs is de aanleiding geweest om kritisch naar de zorgstructuren op scholen te kijken en de aansluiting met de sociale teams te zoeken. Dit heeft geleid tot een andere vraag aan de JGZ, die structureel deel uit maakt van de zorgstructuur van scholen. De zorgadviesteams (ZAT's) in het voortgezet onderwijs zijn inmiddels vervangen door ondersteuningsteams. In deze teams worden risicoleerlingen in een eerder stadium besproken dan in de voormalige ZAT's. Een goed voorbeeld van vroegsignalering met als doel dreigende problemen bij leerlingen zo vroeg mogelijk aan te pakken om escalatie te voorkomen of schade zoveel als mogelijk te beperken. Het onderwijs positioneert JGZ hier in een knooppunt tussen het

onderwijs en de (jeugd)zorg. In het speciaal onderwijs maakt JGZ deel uit van de commissie van begeleiding, waarvan de frequentie en overlegtijd steeds verder toeneemt.

Door de deelname aan de bovengenoemde teams, knooppunten, commissies en rondetafelgesprekken én de inzet van de innovatietool 360˚CHILDoc, draagt de JGZ zorg voor een gedegen probleeminventarisatie en adequate toeleiding naar zo licht mogelijke passende hulp.

Meer aandacht voor terugdringen van schoolverzuim

Landelijk komt er meer en meer aandacht voor het terugdringen van schoolverzuim wegens ziekte. In Zuid-Limburg wordt hieraan al sinds 2014 met succes gewerkt. De succesvolle methodiek M@ZL (medische advisering zieke leerling) is afgelopen jaren geïntroduceerd in het voortgezet onderwijs. Met gemeenten wordt bekeken of het wenselijk en haalbaar is om deze methodiek vanaf 2018 ook te gaan toepassen in het basisonderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (MBO).

De ambitie uit het gezondheidsbeleid om de vroegsignalering in met name het MBO te versterken om voortijdig schoolverlaten te voorkomen, zal door gemeenten verder worden uitgewerkt. Nog onduidelijk is welke rol voor de JGZ hierin is weggelegd.

Samenwerking huisarts en JGZ leidt tot minder inzet specialistische zorg

De samenwerking met de huisartsen heeft een goede ontwikkeling doorgemaakt. In steeds meer gemeenten hebben huisartsen en jeugdartsen met elkaar kennis gemaakt en zijn afspraken gemaakt over de samenwerking. Daar waar huisarts en jeugdarts elkaar goed weten te vinden, zijn duidelijke voordelen zichtbaar. De informatie van de jeugdarts en de huisarts vullen elkaar aan, waardoor een betere afweging mogelijk is over welke zorg het best passend is. Er zijn steeds meer kinderen die tijdige, beter passende en minder specialistische zorg krijgen.

Ouders en jeugdigen als mede-eigenaar van het kind dossier

Om de eigen regie en verantwoordelijkheid van ouders te stimuleren, maakt JGZ de ouders (en jeugdigen) mede-eigenaar van het kind dossier. Het ouderportaal is vanaf 2018 in gebruik en wordt de komende jaren verder verfijnd. Via het ouderportaal hebben ouders inzicht in het dossier van hun eigen kind via 360˚CHILDoc en kunnen ze ook vragen stellen aan de jeugdverpleegkundige of de jeugdarts. Bovendien kunnen ouders hier bijvoorbeeld ook zelf afspraken met de JGZ inplannen en omzetten.

Aandacht voor een gezonde leefstijl

Een gezonde leefstijl, onmisbaar voor een gezond Zuid-Limburg! De GGD blijft daarom ook komende jaren scholen (primair en voortgezet onderwijs) ondersteunen bij het structureel werken aan gezondheid op school: de zogenaamde Gezonde School methode. Met als doel dat steeds meer scholen in Zuid-Limburg het vignet Gezonde School mogen voeren. Ook het succesvolle initiatief JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht) krijgt een vervolg. Het jaar 2018 staat in het teken van implementatie en doorontwikkeling van dit succesvolle initiatief, waarbij de aanpak verloopt via het Kernteam Overgewicht in de Provincie. Ook de thema's roken en middelengebruik blijven speerpunt in 2018.

Financieel maken de activiteiten ten behoeve van een gezonde leefstijl (nog) deel uit van publieke gezondheid (zie volgende hoofdstuk). Een financiële aansluiting voor dit onderdeel bij het programma jeugd zal vanaf de begroting 2019 mogelijk zijn.

Begroting gezonde jeugd

Staat van Baten en Lasten	Jeugdgezondheidszorg
Opbrengsten	
Inkomsten uit bijdragen gemeenten	4.721.731
Tarieven gemeenten	421.000
Inkomsten uit centrumgemeenten	-
Bijdrage Rijk/Provincies	188.500
Inkomsten NZA	-
Overige bijdrage	805.000
Incidentele opbrengsten	-
Totaal opbrengsten	6.136.231
Exploitatiekosten	
Personeelskosten	3.933.595
Huisvestingskosten	642.000
Afschrijvingskosten	29.000
Rente- en bankkosten	-
Beheers- en administratiekosten	121.500
Kosten vervoermiddelen	-
Kosten automatisering	465.500
Kosten medische middelen	12.000
Kosten uitvoering derden	2.000
Incidentele lasten	-
Totaal exploitatiekosten	5.205.595
Saldo baten en lasten	930.636
Toevoeging aan reserve	-
Onttrekking aan reserve	-
Resultaat*	930.636

* Het positieve resultaat op productniveau is het gevolg van de wijziging in het BBV. De overhead wordt niet meer ten laste van de producten gebracht, maar is alleen op concernniveau zichtbaar.

GEZONDE WIJK

Gezonde inwoners zijn het fundament van een gezonde regio. De gemeenten in Zuid-Limburg willen bereiken dat zoveel mogelijk mensen kunnen meedoen in de samenleving. De inwoners van Zuid-Limburg worden steeds ouder, maar ten opzichte van de rest van Nederland blijven we achter. Doel van het gezondheidsbeleid is om in de periode tot 2025 zichtbaar in te lopen op de bestaande achterstanden in de levensverwachting en in te zetten op een stijging van de ervaren gezondheid. Veel ontwikkelingen vinden plaats in wijken en kernen, waar het sociale domein en de eerstelijnszorg elkaar vinden in wijkteamstructuren. Hier sluit het gezondheidsbeleid op aan met de ambitie in te zetten op het verkleinen van sociaal economische gezondheidsverschillen tussen de wijken in Zuid-Limburg.

PUBLIEKE GEZONDHEID

BEGROTING GEZONDE WIJK

Publieke gezondheid

Publieke gezondheid richt zich op de gezondheid van iedereen in de samenleving, met speciale aandacht voor risicogroepen. Het doel is mensen in staat te stellen zo goed mogelijk mee te kunnen doen in de samenleving. Een goede gezondheid is daarbij belangrijk. Het gaat er dan vooral om dat mensen zich kunnen aanpassen aan de uitdagingen van het leven en over het vermogen beschikken om zelf regie te voeren.

Publieke gezondheid staat naast de individugerichte, via de zorgverzekering gefinancierde, zorg die zich vooral richt op de behandeling bij ziekte en de verzorging van mensen. De publieke gezondheid richt zich op het voorkomen van ziekten en ongezondheid door ervoor te zorgen dat mensen bewuster met gezondheid omgaan of door aandacht te geven aan factoren in de maatschappij die van invloed zijn op gezondheid.

Onderzoek: een actueel beeld van de gezondheidssituatie in Zuid-Limburg

Een belangrijke basistaak in de publieke gezondheid is het geven van een actueel beeld van de gezondheidssituatie in Zuid-Limburg. De GGD heeft een centrale rol in het verzamelen en beschikbaar stellen van gegevens (over wijken, kernen, scholen, gemeenten en andere lokale settings). Hiervoor voert de GGD periodiek gezondheidsmonitors uit bij jongeren, volwassenen en ouderen. Steeds vaker worden deze gegevens ook gebruikt om inzicht in de gezondheid op wijkniveau (in wijkscans) te krijgen. Om gemeenten van meer en kwalitatief betere gegevens te voorzien, worden de gegevens van de GGD gekoppeld met andere databronnen. Hierin is een positieve ontwikkeling zichtbaar, waarbij onder andere actief wordt samengewerkt met het onderwijs (Movare). Op het gebied van overgewicht worden data gekoppeld via de kleinere projecten Ecsplore / Stimuluz. Ook met het CBS is sprake van een beginnende maar positieve ontwikkeling om gegevens over arbeid in relatie tot gezondheid in beeld te brengen. Deze ontwikkeling zal in 2018 verder worden doorgezet. Hierbij wordt ingezoomd op de verbinding met het MBO (ROC's), met aandacht voor gezondheid en welzijn in het algemeen en voor de lagere niveaus van het MBO en de vroegtijdige schoolverlaters in het bijzonder.

De GGD heeft voor 2018 voor ogen om ook samen met gemeenten te komen tot verbinding van databronnen zoals Wmo en bijvoorbeeld Sociale Zaken. Juist dan kan meer op lokaal niveau inzicht worden gegeven.

Op zoek naar nieuwe manieren van dataverzameling

Dataverzameling gaat niet vanzelf. Steeds minder burgers zijn bereid om vragenlijsten in te vullen. Enerzijds is er een bevragingsmoeheid te bemerken, maar ook een gevoel van wantrouwen naar de overheid speelt een rol. Om gemeenten te kunnen blijven voorzien van betrouwbare gegevens over de gezondheidssituatie, wordt in 2017 en 2018 ingezet op nieuwe manieren van informatieverzameling. Op dit moment vindt onderzoek plaats naar mogelijke alternatieve manieren zoals de toepassing van onder andere games en het werken met kortere vragenlijsten en cohorten.

Focus op maatschappelijk relevant onderzoek

Bijna 10 jaar geleden werd gestart met de academische werkplaats, een samenwerking tussen universiteit, GGD en gemeenten met als doel een brug te slaan tussen beleid, praktijk en onderzoek. Inmiddels heeft de academische werkplaats een structurele meerwaarde in Zuid-Limburg waarbij de nadruk ligt op onderzoek naar maatschappelijk relevante thema's. Onderzoekers zijn zich ervan bewust dat hun maatschappelijke rol via de academische werkplaats sterk tot uitdrukking komt. Omdat gezondheid niet op zichzelf staat, is het brede terrein van het sociale domein de scope voor onderzoek. Centrale thema's blijven overgewicht, middelengebruik, participatie, armoede, jeugd en ouderen.

Samen met de universiteit wordt in 2018 ingezet op de verbinding van gezondheid met arbeid en onderwijs en wordt aan gemeenten de mogelijkheid geboden om (kortdurend) onderzoek uit te voeren rond lokale problematiek.

Data en informatiemanagement: op weg naar snelle informatie

Er is een enorme behoefte aan de spreekwoordelijke druk op de knop voor informatie. Begrippen als dashboards, big data en data-warehouse komen bijna dagelijks voorbij. Nieuwe kennis is noodzakelijk om de gewenste inzichten te kunnen verkrijgen. Daarbij is snelheid van inzicht erg belangrijk. Alleen met innovatieve technieken zoals software analyse en toepassing van andere analysetools kan aan deze behoefte tegemoet gekomen worden. De materie is echter complex; er moet rekening gehouden worden met zowel technische, financiële, organisatorische en wettelijke aspecten. Veiligheid speelt telkens een cruciale rol. Dat vraagt constante aandacht en inzet van experts.

Gemeenten spreken een duidelijke behoefte uit aan valide en actuele informatie die is toegespitst op de lokale situatie. De GGD is daarom gestart met de inrichting van een omgeving waarin informatie van burgers op een efficiënte wijze kan worden verzameld, beheer en analyse op juiste wijze kan plaatsvinden en de presentatie van de resultaten toegankelijk en duidelijk is. De recent gelanceerde gezondheidsatlas geeft gemeenten gemakkelijk toegang tot informatie op het niveau van wijken, gemeenten en de regio als geheel. Deze omgeving wordt in 2018 verder doorontwikkeld. Steeds meer thema's worden uitgewerkt en in de loop van 2018 zullen onder andere gegevens over jeugd ook op wijkniveau beschikbaar zijn. Met deze investering is nu reeds gestart met de voorbereidingen op de volgende rVTV, waarbij gemeenten kunnen beschikken over zogenoemde snelle informatie.

Voor het juist beheer en een goede analyse van de data wordt in 2018 verder ingezet op de doorontwikkeling van de beheeromgeving waar de data van de GGD staan; vooral om te voldoen aan de wet- en regelgeving. Daarnaast worden de analysemogelijkheden van big data toegepast om nieuwe kennis te kunnen genereren. Die rol vervult de GGD voor haar eigen data (waaronder ook de gegevens uit het digitaal dossier JGZ), maar kan deze expertise ook inzetten om data van gemeenten, die aan het thema gezondheid zijn gerelateerd, op orde te krijgen en veilig te koppelen.

Beleid en consultancy: van beleid en advies naar actie

Dat samenwerking meer brengt is voor iedereen inmiddels duidelijk, maar nadat ambities zijn gedeeld, zijn vervolgacties vaak niet zo gemakkelijk uit te zetten in een complexe omgeving van belangen en verschillende structuren en systemen. De GGD heeft laten zien hierin een goede rol te kunnen vervullen, zonder een claim te willen leggen als regievoerder of kartrekker. Het is juist de rol van begeleider

en ‘de olie in de machine’ die bruggen kan slaan. Zo biedt de GGD ondersteuning in proeftuinen (o.a. Blauwe Zorg) en diverse netwerken (o.a. VEIP, Platform Zorg). Deze projecten en netwerken blijven ook in 2018 bestaan. Verder zal in 2018 aandacht zijn voor de ontwikkeling van de Omgevingswet en de doorontwikkeling van het toezichthouderschap van gemeenten in het kader van de Wmo.

De Zuid-Limburgse gemeenten hebben de GGD gevraagd om het voortouw te nemen in de uitwerking van de acties zoals vermeld in het gezondheidsbeleid. Een taak die, in het verlengde van de taken die de GGD al uitvoert, bij de GGD in goede handen is. De GGD zal in nauwe samenspraak met gemeenten en partners invulling geven aan de drie programmalijnen van het gezondheidsbeleid: de gezonde jeugd, de gezonde wijk en kwetsbare personen. Het accent hierbij zal liggen op het samenbrengen van belangrijke partners, het maken van verbindingen tussen bestaande activiteiten en het oppakken van nieuwe acties.

Gezondheidsbevordering: actief in wijken

De GGD maakt zich sterk om het leefklimaat in wijken te verbeteren. Vooral in wijken waar de gezondheidsverschillen groot zijn. Samen met burgers en organisaties in een wijk worden activiteiten ontplooid om problemen aan te pakken en een gezondere wijk te realiseren: een wijk waar mensen prettig kunnen leven en wonen. Extra aandacht is er de komende jaren voor de doelgroep ouderen. Door de vergrijzing wordt deze groep steeds groter en het beleid is er op gericht dat mensen steeds langer thuis blijven wonen. Op basis van de wijkscan, wordt de gezondheid van ouderen in kaart gebracht, evenals de voorzieningen die er in de wijk zijn. Samen met ouderen en organisaties in de wijk worden oplossingen bedacht en activiteiten ontwikkeld om langer zelfstandig en vitaal te blijven.

In 2018 zal het project Senior Friendly Communities, dat een concrete invulling is van het ouderenbeleid, verder uitgerold worden in 30 gemeenten in de Euregio. In deze grensoverschrijdende samenwerking wordt gebouwd aan een duurzaam en effectief beleid rondom dementie en ouderdomsdepressie in gemeenten. Deelnemende gemeenten leren van elkaar en met elkaar vanuit een grensoverschrijdende benadering.

Begroting gezonde wijk

Staat van Baten en Lasten	Onderzoek	Beleid en consultancy	Gezondheids-bevordering	Data- en informatie-management	Totaal
Opbrengsten					
Inkomsten uit bijdragen gemeenten	796.179	778.332	425.207	408.500	2.408.218
Tarieven gemeenten	-	-	-	-	-
Inkomsten uit centrumgemeenten	-	-	-	-	-
Bijdrage Rijk/Provincies	-	-	-	-	-
Inkomsten NZA	-	-	-	-	-
Overige bijdrage	51.000	50.000	-	26.000	127.000
Incidentele opbrengsten	208.000	203.000	-	107.000	518.000
Totaal opbrengsten	1.055.179	1.031.332	425.207	541.500	3.053.218
Exploitatiekosten					
Personeelskosten	504.124	492.698	357.632	258.905	1.613.359
Huisvestingskosten	50.000	49.000	5.000	25.500	129.500
Afschrijvingskosten	-	-	-	-	-
Rente- en bankkosten	-	-	-	-	-
Beheers- en administratiekosten	-	-	8.500	-	8.500
Kosten vervoermiddelen	-	-	-	-	-
Kosten automatisering	102.500	100.000	28.000	52.500	283.000
Kosten medische middelen	-	-	-	-	-
Kosten uitvoering derden	-	-	-	-	-
Incidentele lasten	195.000	190.000	-	100.000	485.000
Totaal exploitatiekosten	851.624	831.698	399.132	436.905	2.519.359
Saldo baten en lasten	203.555	199.634	26.075	104.595	533.859
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	-	-	-	-	-
Resultaat*	203.555	199.634	26.075	104.595	533.859

* Het positieve resultaat op productniveau is het gevolg van de wijziging in het BBV. De overhead wordt niet meer ten laste van de producten gebracht, maar is alleen op concernniveau zichtbaar.

KWETSBARE PERSONEN

In het gezondheidsbeleid is speciale aandacht voor mensen met verward gedrag, veelplegers, daklozen, verslaafden en zorgwekkende zorgmijders. Deze mensen in een kwetsbare positie hebben vaak op meerdere gebieden problemen en vinden het moeilijk om goed voor zichzelf te zorgen. Daardoor kunnen ze vaak ook niet goed meedoen in de samenleving. De ambitie is dan ook om voor deze groep mensen een gezonde en veilige leefomgeving te creëren en te zorgen voor een betere integratie van deze mensen in de wijk. Hierbij wordt intensief samengewerkt met politie, openbaar ministerie, veiligheidshuizen en de zorg.

OPENBARE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

BEGROTING KWETSBARE PERSONEN

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

In de zomer van 2016 concludeerde een door het Kabinet en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) samengesteld 'aanjaagteam verwarde personen' dat er betere zorg en ondersteuning moet komen voor mensen met verward gedrag. In oktober 2018 moeten alle gemeenten en regio's een goed werkend systeem voor de ondersteuning van deze mensen hebben. Het zogenoemd 'schakelteam personen met verward gedrag', onder leiding van Onno Hoes, helpt gemeenten en organisaties hiermee.

Mensen met verward gedrag zijn vaak kwetsbaar. Veel mensen uit deze groep hebben psychische problemen, verstandelijke beperkingen, dementie of een verslaving. Ook levensproblemen zoals schulden, dakloosheid, onverzekerd zijn en illegaliteit komen regelmatig voor. Door hun gedrag veroorzaken ze overlast en kunnen ze een gevaar vormen voor zichzelf of hun omgeving. Voor veel mensen met verward gedrag geldt dat zij niet makkelijk de weg naar hulp weten te vinden of daarom vragen. Het komt ook regelmatig voor dat mensen de zorg opzettelijk mijden.

Vangnet OGGZ: aandacht voor mensen met verward gedrag

In Zuid-Limburg wordt gewerkt aan een plan van aanpak voor de zorg aan verwarde personen. Hierbij is aandacht voor negen zogenoemde bouwstenen die zich richten op aspecten van melding en vroegtijdige signalering tot het vervoer en de zorg. De GGD Zuid Limburg is bij veel bouwstenen voor een sluitende ketenaanpak betrokken en voert ook al een aantal taken uit. Een voorbeeld is de meldpuntfunctie Vangnet OGGZ voor de Westelijke Mijnstreek en Maastricht Heuvelland. Het vangnet Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) is speciaal voor mensen die zelf geen hulp zoeken en valt onder het takenpakket van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het vangnetteam gaat outreachend te werk en probeert mensen te helpen die in eerste instantie niet zelf om hulp vragen. De medewerkers schatten samen met de cliënt in op welke domeinen hulp nodig is. Dat doen ze aan de hand van de zelfredzaamheid-matrix (ZRM). Omdat de GGD zelf geen zorgaanbieder is, zorgen de medewerkers vervolgens voor toeleiding naar passende zorg.

Hoewel deze aanpak al jaren wordt gehanteerd en ook zijn nut heeft bewezen, biedt de vernieuwde aanpak verwarde personen (aan de hand van de negen bouwstenen) mogelijkheden om onderdelen te vernieuwen en verbeteren. Het Vangnet OGGZ staat hiervoor open en denkt graag mee over de mogelijkheden om de zorg voor verwarde mensen een nieuwe impuls te geven. De uitrol van het plan van aanpak zal vanaf 2018 vorm krijgen.

Psychosociale hulp bij ingrijpende gebeurtenissen

Soms gebeurt iets dat niet alleen de direct betrokkenen raakt, maar ook impact op de omgeving heeft. Zo kan het gebeuren dat buurtbewoners woedend zijn omdat de politie niet ingrijpt tegen een mogelijke zedendelinquent. Of een kinderdagverblijf dat in rep en roer is, omdat een medewerker diverse peuters misbruikt zou heb-

ben. De schrik zit er dan goed in en vaak weten de betrokken organisaties niet hoe ze (snel) moeten handelen. Ondertussen doen geruchten wel razendsnel de ronde. Uit onvrede hoe autoriteiten de zaak oppakken, wordt de pers ingeschakeld. Er dreigt maatschappelijke onrust uit te breken.

In dit soort situaties gaat een zogenoemd scenarioteam onmiddellijk voor de gemeente aan de slag. Zij richten zich, onder coördinatie van de GGD, op die acties die nodig zijn om maatschappelijke onrust te kanaliseren. In 2017 hebben gemeenten en kernpartners hiervoor een convenant ondertekend, waarbij de focus in eerste termijn ligt op de inzet bij (mogelijke) zedenzaken. Vanaf 2018 zal verbreding en doorontwikkeling plaatsvinden.

Begroting kwetsbare personen

Staat van Baten en Lasten	Vangnet openbare geeste-lijke gezondheidszorg	Psychosociale Hulp (PSH) en Scenarioteam*	Totaal
Opbrengsten			
Inkomsten uit bijdragen gemeenten	526.044	-	526.044
Tarieven gemeenten	-	-	-
Inkomsten uit centrumgemeenten	-	-	-
Bijdrage Rijk/Provincies	-	-	-
Inkomsten NZA	-	-	-
Overige bijdrage	145.000	-	145.000
Incidentele opbrengsten	-	-	-
Totaal opbrengsten	671.044	-	671.044
Exploitatiekosten		-	
Personeelskosten	473.045	-	473.045
Huisvestingskosten	104.000	-	104.000
Afschrijvingskosten	-	-	-
Rente- en bankkosten	-	-	-
Beheers- en administratiekosten	2.000	-	2.000
Kosten vervoermiddelen	-	-	-
Kosten automatisering	25.000	-	25.000
Kosten medische middelen	-	-	-
Kosten uitvoering derden	1.500	-	1.500
Incidentele lasten	-	-	-
Totaal exploitatiekosten	**605.545**	**-**	**605.545**
Saldo baten en lasten	**65.499**	**-**	**65.499**
Toevoeging aan reserve	-	-	-
Onttrekking aan reserve	37.500	-	37.500
Resultaat**	102.999	-	102.999

* Psychosociale Hulp (PSH) en scenarioteam is nog in ontwikkeling. De taken die daar voor op dit moment worden uitgevoerd komen ten laste van de reguliere begroting van alle taken binnen het programma GGD.

** Het positieve resultaat op productniveau is het gevolg van de wijziging in het BBV. De overhead wordt niet meer ten laste van de producten gebracht, maar is alleen op concernniveau zichtbaar.

OVERIGE TAKEN

Naast de taken die de GGD uitvoert en die rechtstreeks een bijdrage leveren aan de invulling van het gezondheidsbeleid, kent de GGD ook een aantal andere - verwante - taken. Daarnaast is in dit hoofdstuk ook het Rijksvaccinatieprogramma beschreven dat vanaf 2018 een wijziging in financiering kent en om deze reden nog niet bij het programma gezonde jeugd is meegenomen.

- **FORENSISCHE GENEESKUNDE**
- **SOCIAAL MEDISCHE ADVISERING**
- **RIJKSVACCINATIEPROGRAMMA**
- **BEGROTING OVERIGE TAKEN**

Forensische geneeskunde

De experts van de forensische geneeskunde leveren diensten voor politie en justitie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om arrestantenzorg en waarheidsvinding bij niet natuurlijk overlijden. Forensisch geneeskundige expertise wordt ook gevraagd bij gemeentelijke lijkschouw en bij sporenonderzoek voor het Centrum Seksueel Geweld. De artsen zijn bovendien gespecialiseerd in het forensisch-medisch onderzoek bij vermoedens van kindermishandeling.

Nog geen duidelijkheid over de toekomst

Sinds het staken van het aanbestedingsproject in 2015 is landelijk onduidelijkheid over de toekomst van de forensische geneeskunde. De afspraken met de huidige dienstverleners zijn voorlopig voortgezet, in afwachting van de uitkomsten van het overleg dat op nationaal niveau wordt gevoerd. De dienstverlening zal in ieder geval in 2018 nog bij de GGD blijven. In financieel opzicht is in 2018 sprake van een incidenteel voordeel. Naar verwachting zal op korte termijn door de commissie Hoes een advies worden gegeven aan de minister over de toekomstige invulling. Verwacht wordt dat dit thema door het nieuwe kabinet verder wordt ingevuld.

Sociaal medische advisering

Om een zorgvuldig besluit te kunnen nemen over aanvragen voor zorg, hulpmiddelen, uitkeringen en ontheffingen vraagt de gemeente medisch advies aan de GGD. De artsen die hier werken zijn onafhankelijk. Ze hebben enerzijds geen behandelrelatie met een cliënt en anderzijds geen (financieel) belang bij het al dan niet toekennen van een aanvraag.

Lang niet altijd is een advies van de GGD nodig. Gemeenten hebben steeds meer consulenten met een opleiding in de gezondheidszorg, die geholpen worden door sociale wijkteams. Veel aanvragen kunnen binnen deze teams worden afgehandeld. Soms is overleg tussen de medisch adviseur en de gemeentelijk adviseur nodig om tot een goede afweging te komen. Bij de moeilijke casussen wordt een uitgebreid medisch advies van de GGD gevraagd. Hiervoor heeft de arts contact met de cliënt en wordt contact opgenomen met andere zorgverleners, zoals huisartsen of medisch specialisten.

Van marktproduct naar expertisecentrum?

In veel gemeenten wordt de medische advisering als markproduct beschouwd. Door middel van een aanbesteding wordt expertise ingehuurd. Voor de GGD is dit een steeds lastiger principe. Het aantal vragen om advies neemt af, maar de adviezen die nog wel gevraagd worden, zijn vaak zeer complex. Als gevolg hiervan zijn inkomsten en uitgaven niet meer in balans. De tarieven zijn niet meer kostendekkend. Incidenteel wordt dit knelpunt in 2018 opgevangen door het incidentele voordeel bij de forensische geneeskunde.

Voor de langere termijn staan de GGD en de gemeenten voor een moeilijke keuze. Veel gemeenten maken (nog) geen gebruik van de mogelijkheid om deze taak via inbesteding te regelen. Zij werken met een aanbesteding. Het is voor de GGD bijna onmogelijk om hier aan mee te doen. Als gevolg van de Wet markt en overheid, is de GGD aan strenge regels gebonden bij prijsstellingen.

Samenwerking met Sittard-Geleen als voorbeeld voor de toekomst

De GGD denkt als adviseur graag met de gemeenten mee over hoe de medische expertise zo effectief en efficiënt mogelijk kan worden ingezet. In een partnership met de gemeente Sittard-Geleen is een werkwijze ontwikkeld die aansluit bij de veranderde verantwoordelijkheden van de gemeenten in het sociaal domein. Daarin gaat het om een eerlijke en transparante toewijzing van voorzieningen, zodat deze terecht komen bij de meest kwetsbare mensen. Belangrijk is ook dat voorzieningen de versterking van de zelfredzaamheid niet belemmeren. Steeds meer aandacht is er voor een integrale advisering. Door te werken met een medisch adviseur voor alle afdelingen van een gemeente worden de interne samenwerking en eenheid van beleid binnen de gemeente versterkt. In plaats van een eenmalig advies te geven over de noodzaak van een voorziening of ontheffing, overlegt de medisch adviseur nu steeds vaker met de behandelaar over hoe burgers het best geholpen kunnen worden om weer zelfredzaam te worden. Daarbij wordt over grenzen van de wettelijke domeinen heen gekeken; de zorg en ondersteuning van burgers laat zich immers niet beperken tot één wettelijk domein.

De GGD verkent in hoeverre het model zoals in Sittard-Geleen is ontwikkeld verbreed kan worden naar andere Zuid-Limburgse gemeenten. In dit model wordt afgestapt van advisering als marktproduct, maar wordt via een constructie van inbesteden medische expertise aan de gemeente ter beschikking gesteld.

Rijksvaccinatieprogramma

Het Rijksvaccinatieprogramma beschermt alle kinderen in Nederland tegen ernstige infectieziekten. Deze infectieziekten waren vroeger belangrijke doodsoorzaken bij kinderen. Dankzij de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma komen deze infectieziekten in Nederland niet of nauwelijks meer voor. Al vele jaren lang voert de GGD het Rijksvaccinatieprogramma uit. Het gaat hier om vaccinaties tegen Difterie, tetanus en polio (DTP) en bof mazelen en rodehond (BMR). Ook de HPV-vaccinatie tegen baarmoederhalskanker wordt door de GGD verzorgd.

Financiering Rijksvaccinatieprogramma naar gemeenten

Nieuw is dat het Rijksvaccinatieprogramma wordt overgeheveld naar de Wet publieke gezondheid. Dit met als gevolg dat de financiering niet langer rechtstreeks vanuit de landelijke overheid wordt geregeld, maar via het gemeentefonds gaat plaatsvinden. De voorbereidingen voor deze stelselwijziging zijn in volle gang.

Op dit moment is landelijk nog geen duidelijkheid over de financiering en de wijze waarop een en ander door de GGD en door gemeenten moet worden verantwoord. Om deze reden is dit onderdeel nog niet opgenomen in het programma gezonde jeugd. Om de stelselwijziging financieel zichtbaar te maken en deze begroting eenvoudig te kunnen aanpassen zodra landelijk meer duidelijkheid komt, is het Rijksvaccinatieprogramma als apart onderdeel in deze begroting beschreven.

Bij de wijze van financiering zal de GGD de parameters toepassen zoals deze in het gemeentefonds voor dit onderdeel worden toegepast. Hierdoor ontstaan geen herverdeeleffecten tussen de 18 gemeenten. Vanaf de begroting 2019 zal het Rijksvaccinatieprogramma deel uitmaken van de het programma Gezonde Jeugd.

Begroting overige taken

	SMA	Forensische geneeskunde	Rijksvaccinatie-programma	Totaal
Opbrengsten				
Bijdragen gemeenten	-	-	150.000	150.000
Tarieven Gemeenten	900.000	252.300	-	1.152.300
Inkomsten uit centrumgemeenten	-	-	-	-
Bijdrage Rijk/Provincies	-	-	-	-
Inkomsten NZA	-	-	-	-
Overige bijdrage	-	505.000	-	505.000
Incidentele opbrengsten	-	-	-	-
Totaal opbrengsten	900.000	757.300	150.000	1.807.300
Exploitatiekosten				
Personeelskosten	694.000	496.300	125.000	1.315.300
Huisvestingskosten	30.000	25.000	6.000	61.000
Afschrijvingskosten	-	-	-	-
Rente- en bankkosten	-	-	-	-
Beheers- en administratiekosten	5.000	5.000	1.000	11.000
Kosten vervoermiddelen	-	-	-	-
Kosten automatisering	5.000	69.000	-	74.000
Kosten medische middelen	-	-	1.000	1.000
Kosten uitvoering derden	57.000	-	-	57.000
Incidentele lasten	-	-	-	-
Totaal exploitatiekosten	**791.000**	**595.300**	**133.000**	**1.519.300**
Saldo baten en lasten	**109.000**	**162.000**	**17.000**	**288.000**
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	-	-	-	-
Resultaat*	109.000	162.000	17.000	288.000

* Het positieve resultaat op productniveau is het gevolg van de wijziging in het BBV. De overhead wordt niet meer ten laste van de producten gebracht, maar is alleen op concernniveau zichtbaar.

Begroting programma GGD

	Beschermende taken	Gezonde Jeugd	Gezonde wijk	Kwetsbare personen	Overige taken	Totaal
Opbrengsten						
Bijdragen gemeenten	2.629.721	4.721.731	2.408.218	-	150.000	9.909.670
Tarieven Gemeenten	745.046	421.000	-	526.044	1.152.300	2.844.390
Inkomsten uit centrumgemeenten	-	-	-	-	-	-
Bijdrage Rijk/Provincies	1.776.000	188.500	-	-	-	1.964.500
Inkomsten NZA	-	-	-	-	-	-
Overige bijdrage	312.080	805.000	127.000	145.000	505.000	1.894.080
Incidentele opbrengsten	-	-	518.000	-	-	518.000
Totaal opbrengsten	5.462.847	6.136.231	3.053.218	671.044	1.807.300	17.130.640
Exploitatiekosten						
Personeelskosten	3.404.912	3.933.595	1.613.360	473.045	1.315.300	10.740.212
Huisvestingskosten	248.500	642.000	129.500	104.000	61.000	1.185.000
Afschrijvingskosten	7.000	29.000	-	-	-	36.000
Rente- en bankkosten	-	-	-	-	-	-
Beheers- en administratiekosten	52.000	121.500	8.500	2.000	11.000	195.000
Kosten vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-
Kosten automatisering	430.500	465.500	283.000	25.000	74.000	1.278.000
Kosten medische middelen	486.500	12.000	-	-	1.000	499.500
Kosten uitvoering derden	7.000	2.000	-	1.500	57.000	67.500
Incidentele lasten	18.000	-	485.000	-	-	503.000
Totaal exploitatiekosten	4.654.412	5.205.595	2.519.360	605.545	1.519.300	14.504.212
Saldo baten en lasten	808.435	930.636	533.858	65.499	288.000	2.626.428
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	18.000	-	-	37.500	-	55.500
Resultaat*	826.435	930.636	533.858	103.000	288.000	2.681.928

* Het positieve resultaat op productniveau is het gevolg van de wijziging in het BBV. De overhead wordt niet meer ten laste van de producten gebracht, maar is alleen op concernniveau zichtbaar.

ACUTE ZORG

- REGIONALE AMBULANCE-VOORZIENING
- GENEESKUNDIGE HULPVERLENINGS-ORGANISATIE IN DE REGIO
- BEGROTING ACUTE ZORG

ACUTE ZORG

De Regionale Ambulance Voorziening Zuid-Limburg (RAV ZL) bestaat uit de ambulancezorg en de Meldkamer Ambulancezorg (MKA) en vormt samen met de GHOR het programma Acute Zorg.

Als elke seconde telt, rukken de ambulances met zwaailicht en sirene uit. Ook als een patiënt niet in levensgevaar is, maar wel dringend hulp nodig heeft, rijdt de ambulance er zo snel mogelijk naartoe. Daarnaast verzorgt de RAV vervoer op afspraak, bijvoorbeeld van ziekenhuis naar huis. De spin in het web van de ambulancezorg is de meldkamer. Hier coördineren de centralisten de ambulancezorg en hebben zij contact met melders, de ambulanceteams en andere zorgverleners. Patiënten moeten de best mogelijke zorg krijgen, of het er nu twee, twintig of tweehonderd zijn. De GHOR zorgt ervoor dat de opschaling van dagelijkse naar grootschalige geneeskundige hulp-verlening soepel verloopt.

- **REGIONALE AMBULANCEVOORZIENING**
- **GENEESKUNDIGE HULPVERLENINGSORGANISATIE IN DE REGIO**
- **BEGROTING ACUTE ZORG**

Regionale ambulancevoorziening

Wie ambulancezorg nodig heeft, is bij GGD Zuid Limburg in goede handen. De verpleegkundigen en chauffeurs, maar ook de centralisten op de meldkamer en de mensen achter de schermen zetten zich met hart en ziel in voor Zuid-Limburgers die ambulancezorg nodig hebben. De ambulances rukken steeds vaker uit, meer dan 58.000 keer per jaar. Het komt hierdoor steeds vaker voor dat niet meteen of in de directe omgeving een ambulance beschikbaar is. Toch blijven de prestaties van de Zuid-Limburgse ambulancedienst uitstekend. Sinds 2014 voldoet Zuid-Limburg aan de landelijke eis om in 95% van de spoedsituaties (A1 ritten) binnen 15 minuten ter plaatse te zijn. Hiermee behoort Zuid-Limburg tot de best presterende ambulancediensten van Nederland.

Meer ambulances op straat

In Zuid-Limburg is de ambulancezorg onderdeel van de GGD. In tegenstelling tot de andere onderdelen van de GGD, wordt de ambulancezorg niet gefinancierd door de gemeenten, maar door de zorgverzekeraars. Daarvoor betaalt elke Nederlander zorgpremie aan zijn ziektekostenverzekeraar. De ambulancezorg maakt met de zorgverzekeraars afspraken over productie en financiering.

Iedere 3 jaar wordt landelijk het budget opnieuw bepaald en verdeeld over de ambulancediensten in Nederland. Recent zijn met de zorgverzekeraars afspraken gemaakt voor de periode tot 2020. Zuid-Limburg krijgt de komende jaren extra middelen om de toenemende vraag naar ambulancezorg aan te kunnen. Inmiddels is gestart met de werving en opleiding van extra personeel, zodat in 2018 meer ambulances de weg op kunnen. Er wordt zorgvuldig in kaart gebracht op welke dagen en plekken deze extra capaciteit wordt ingezet.

Een extra standplaats in Parkstad

De aanrijtijden in het oostelijk deel van Parkstad (Kerkrade, Landgraaf, Brunssum) zijn al jarenlang onderwerp van gesprek. Te vaak lukte het niet om bij een spoedrit binnen 15 minuten ter plaatse te zijn. Na een succesvolle proef vorig jaar, komt er eind 2017 een extra standplaats voor ambulances in Landgraaf. Deze extra standplaats wordt de 5e standplaats in Zuid-Limburg, naast Heerlen, Maastricht, Sittard-Geleen en Gulpen. De zorgverzekeraars dragen bij in de extra huisvestingskosten die dit met zich meebrengt.

Samen werken aan optimalisatie van planbare ambulancezorg

Om goede zorg aan de patiënt te bieden is niet alleen een snelle en adequate hulpverlening in spoedsituaties belangrijk. Ook bij het besteld vervoer willen patiënten graag op een kundige en tijdige manier vervoerd worden, waarbij zij bijvoorbeeld netjes op tijd voor een onderzoek in het ziekenhuis zijn of na een afspraak in het ziekenhuis niet te lang hoeven te wachten voordat zij weer worden opgehaald. Helaas lukt dit lang niet altijd. Dat is niet alleen vervelend voor de patiënten. Het heeft ook gevolgen voor bijvoorbeeld de ziekenhuizen waar onderzoeken hierdoor niet volgens planning kunnen worden uitgevoerd.

De vraag naar planbare ambulancezorg groeit. Er is steeds meer sprake van centralisatie van zorg. Ziekenhuizen fuseren en er is een duidelijke trend waarneembaar dat specialismen zich meer en meer clusteren. Hierdoor is steeds vaker overplaatsing nodig of moeten patiënten voor een onderzoek of operatie naar een ander ziekenhuis.

Tegelijkertijd is een verschuiving zichtbaar van ziekenhuiszorg en zorg in instellingen naar zorg in de eigen omgeving. Daarnaast wordt ook voor het vervoer van verwarde personen een beroep gedaan op de ambulancezorg.

Om de planbare ambulancezorg te optimaliseren is een integrale benadering in de keten van de acute zorg essentieel. Het is de ambitie om de samenwerking verder te versterken en tegelijkertijd kritisch te blijven kijken naar de werkprocessen van de ambulancezorg zelf. Zo wordt gewerkt met een planner speciaal voor het besteld vervoer. Hiermee wordt geïnvesteerd in een betere afstemming en communicatie met patiënten en ketenpartners. Naar verwachting zullen de resultaten hiervan vanaf 2018 terug te zien zijn in de prestaties.

Samenwonen en samenwerken in de meldkamer

Sinds eind 2016 zijn de beide Limburgse meldkamers (ambulance, brandweer en politie) samen gehuisvest in Maastricht. De Limburgse meldkamer is één van de tien 'meldkamers van de toekomst'. Het is de eerste meldkamer die volgens de nieuwe richtlijnen van de minister is ingericht. Als dat nodig is, bijvoorbeeld bij een grote calamiteit, kunnen de meldkamers elkaars werk naadloos overnemen. Nu de fase van samenwonen is afgerond, ligt de focus in 2018 op een intensivering van de samenwerking met de collega's uit Limburg Noord en de collega's van de brandweer en politie. Zo zullen de werkprocessen zoveel mogelijk op elkaar afgestemd worden. Dat is een uitdagende klus, omdat organisatieprincipes en werkwijzen sterk verschillen. Verwacht wordt dat samenwerking ook leidt tot meer efficiency. Zo kan in de nachtelijke uren minder personeel worden ingezet zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het werk.

Deze efficiencymaatregelen zullen echter geen structurele oplossing bieden voor het fikse tekort waarmee de meldkamer al jaren kampt. De exploitatie van de meldkamer Ambulancezorg kent een structureel tekort. Dit geldt niet alleen voor Zuid-Limburg maar voor bijna alle regio's in Nederland en heeft te maken met de (landelijke) wijze van financiering. Uit een landelijke verkenning blijkt dat in het macrobudget landelijk onvoldoende rekening is gehouden met de noodzakelijke dekking voor kosten in de overhead, waarmee budgetten in de hele sector niet toereikend zijn om de daadwerkelijke kosten te bekostigen. Op weg naar een structurele oplossing is het nodig om te komen tot een realistisch sluitend budget voor de toekomstige meldkamer ambulancezorg.

Veiligheid voorop

De juiste behandeling van de patiënt is cruciaal om gezondheidsschade of overlijden te voorkomen. Patiëntveiligheid is daarom van extra groot belang, zowel binnen het werk van de ambulancezorg zelf als in de schakels in de keten. Het veiligheidsbewustzijn van medewerkers wordt continu geprikkeld en medewerkers worden gestimuleerd om (bijna) incidenten te melden om hiervan blijven leren. Nieuw is dat onder coördinatie van het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) meldingen uit de keten transmuraal gedeeld worden om te blijven verbeteren in de keten.

Ook de regels met betrekking tot privacy en informatiebeveiliging worden in het belang van de patiënt verder aangescherpt aan de normen zoals deze in de zorgsector worden gehanteerd. Certificering volgens de NEN 7510 moet eind 2017 behaald zijn.

Landelijk nog geen keuze voor toekomst ambulancestelsel

In Nederland is de ambulancezorg geregeld via de Tijdelijke wet ambulancezorg, die sinds 1 januari 2013 van kracht is. Deze tijdelijke wet is verlengd tot 1 januari 2020 en daarmee is de aangekondigde nieuwe Wet ambulancezorg uitgesteld. Het ministerie van VWS heeft een extern onderzoek gestart om via een brede verkenning met de betrokken partijen te komen tot een aantal mogelijke toe-

komstige ordeningsmodellen voor de ambulancezorg. Deze zullen als basis dienen voor een keuze die gemaakt zal worden door het nieuwe kabinet. Er worden hierbij overigens steeds meer kanttekeningen geplaatst bij het nut en de noodzaak van een mogelijke (Europese) aanbesteding binnen de ambulancezorg.

Geneeskundige Hulpverlenings-Organisatie in de Regio

Hoe pakken we rampen of grote ongevallen aan? Hoe zorgen we ervoor dat de juiste hulpverleners samenwerken met elkaar om zo veel mogelijk slachtoffers te kunnen helpen? Samen met de brandweer, politie en gemeenten in Zuid Limburg werkt GHOR Zuid-Limburg aan een efficiënte organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Samen maken deze partijen deel uit van de Veiligheidsregio Zuid Limburg.

Natuurrampen, grote verkeersongevallen, brand waarbij schadelijke stoffen vrijkomen, besmettelijke ziekten; op al deze zaken bereidt de Veiligheidsregio zich voor. Veel aandacht is er voor het voorkomen van rampen en ongevallen, waarbij risico's in kaart gebracht worden. Als zich toch een ramp voordoet, ligt de focus op een effectieve bestrijding van de ramp om schade zoveel mogelijk te beperken. Ook is er aandacht voor nazorg en het herstel van de materiële schade.

De GHOR als partner in de keten van acute zorg

De GeneeskundigeHulpverleningsOrganisatie in de Regio (GHOR) is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening bij grote ongevallen en met de advisering daarover aan overheden en organisaties op dit gebied.

In afwachting van de doorontwikkeling van de Veiligheidsregio ligt de focus van de GHOR op de optimalisatie van het staand beleid en het versterken van het keten- en informatiemanagement met een gelijkblijvend budget (behoudens indexering). Daarnaast is de GHOR in 2016 gestart met het project GHOR 2020, dat zich richt op een verdere professionalisering van de bedrijfsvoering en het toekomstbestendig inrichten van de organisatie. Producten, diensten en processen worden (opnieuw) beschreven, de PDCA cyclus wordt versterkt en het accountmanagement met gemeenten en partners hernieuwd ingericht.

Begroting programma Acute Zorg

Staat van Baten en Lasten	RAV			GHOR	Totaal
	MKA	Ambu	Totaal RAV		
Opbrengsten					
Bijdragen gemeenten	-	-	-	958.142	958.142
Tarieven gemeenten	-	-	-	-	-
Inkomsten uit centrumgemeenten	-	-	-	-	-
Bijdrage Rijk/Provincies	-	-	-	1.584.836	1.584.836
Inkomsten NZA	1.817.661	16.302.789	18.120.450	-	18.120.450
Overige bijdrage	243.408	2.119.678	2.363.086	65.000	2.428.086
Incidentele opbrengsten	-	-	-	-	-
Totaal opbrengsten	2.061.069	18.422.467	20.483.536	2.607.978	23.091.514
Exploitatiekosten					
Personeelskosten	1.592.069	13.322.190	14.914.259	1.208.978	16.123.237
Huisvestingskosten	127.000	695.000	822.000	122.000	944.000
Afschrijvingskosten	81.000	888.000	969.000	62.000	1.031.000
Rente- en bankkosten	-	85.000	85.000	-	85.000
Beheers- en administratiekosten	10.000	605.000	615.000	105.000	720.000
Kosten vervoermiddelen	-	580.000	580.000	105.000	685.000
Kosten automatisering	311.000	205.000	516.000	275.000	791.000
Kosten medische middelen	-	525.000	525.000	5.000	530.000
Kosten uitvoering derden	-	86.500	86.500	220.000	306.500
Incidentele lasten	-	-	-	-	-
Totaal Exploitatiekosten	2.121.069	16.991.690	19.112.759	2.102.978	21.215.737
Saldo baten en lasten	-60.000	1.430.777	1.370.777	505.000	1.875.777
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserve	350.000	-	350.000	-	350.000
Resultaat*	290.000	1.430.777	1.720.777	505.000	2.225.777

* Het positieve resultaat op productniveau is het gevolg van de wijziging in het BBV. De overhead wordt niet meer ten laste van de producten gebracht, maar is alleen op concernniveau zichtbaar.

VEILIG THUIS

OP WEG NAAR EEN VOLWAARDIG VEILIG THUIS

BEGROTING VEILIG THUIS

EEN VEILIG THUIS,
DAT DOEN WE SAMEN!

Ieder mens heeft recht op een veilig thuis en een stabiele leefomgeving. Door huiselijk geweld, seksueel geweld, kindermishandeling of ouderenmishandeling is dit niet voor iedereen vanzelfsprekend. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en biedt advies en ondersteuning aan iedereen die hiermee te maken heeft; burgers én professionals.

Veilig Thuis is 24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar. Veilig Thuis biedt de helpende hand, doorbreekt onveilige situaties en zet mensen in beweging. Duidt een melding op acuut gevaar, dan onderneemt Veilig Thuis direct actie om de betrokkenen in veiligheid te brengen. Is er geen acuut gevaar, dan gaan de professionals van Veilig Thuis samen met het lokale team op huisbezoek. Hierna besluiten de partners samen welke hulp de cliënt/het gezin nodig heeft om veilig te blijven. Veilig Thuis biedt perspectief op een betere situatie.

OP WEG NAAR EEN VOLWAARDIG VEILIG THUIS

BEGROTING VEILIG THUIS

Op weg naar een volwaardig Veilig Thuis

Veilig Thuis is per 1 januari 2015 ontstaan door de samenvoeging van het voormalige Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld. De Zuid-Limburgse gemeenten hebben de keuze gemaakt om de nieuwe organisatie onder te brengen bij de GGD Zuid Limburg.

Doelstelling van Veilig Thuis is om in samenwerking met anderen te komen tot een effectieve aanpak die aantoonbaar leidt tot het stoppen van geweld, duurzaam herstel van veiligheid en het bevorderen van ontwikkelkansen van mensen die betrokken zijn bij geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). Hiervoor is het belangrijk dat Veilig Thuis de wettelijke taken vervult conform de geldende landelijke eisen en richtlijnen. Hierbij gaat Veilig Thuis zo snel mogelijk aan de slag en werkt zo dicht mogelijk bij het cliëntsysteem. In tweede termijn is het van belang dat Veilig Thuis zich ontwikkelt tot een regionaal expertisecentrum op het gebied van GIA. Dit doel is gerelateerd aan de (landelijke) ontwikkeling van de Multidisciplinaire aanpak (MDA++) die in de komende jaren vanuit de gemeenten vorm zal krijgen.

Een moeilijke start voor Veilig Thuis

Sinds het ontstaan van Veilig Thuis wordt stap voor stap gewerkt aan het inrichten van een betrouwbare en kundige organisatie met een gezonde bedrijfsvoering. Dat bleek geen eenvoudige opgave en een zoektocht voor gemeenten en de GGD. Met tijdelijke middelen werd een impuls gegeven aan het wegwerken van wachtlijsten. Van Veilig Thuis werd verwacht binnen de bestaande middelen de nieuwe protocollen en richtlijnen te implementeren. Ondanks de enorme inspanningen van de professionals bleven knelpunten bestaan. Het lukte niet om de wachtlijst structureel op te lossen onder andere omdat het aantal meldingen bleef stijgen. Steeds duidelijker werd bovendien dat als gevolg van de nieuwe kwaliteitseisen oude normtijden niet meer reëel waren. Daar komt nog bij dat Veilig Thuis Zuid-Limburg als enige Veilig Thuis organisatie in Nederland de meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling van de politie nog niet zelf registreert en beoordeelt.

Medio 2016 is de ambitie uitgesproken om dit te gaan veranderen en ook deze meldingen bij Veilig Thuis te laten binnenkomen. Dit conform de wettelijke taak van Veilig Thuis. Hierbij wordt gewerkt met het specialismemodel, waarin intensieve samenwerking tussen het lokale veld, het Veiligheidshuis en Veilig Thuis het uitgangspunt is.

Bedrijfsplan: een doorkijk voor de komende jaren

Om te komen tot een doorkijk voor de komende jaren heeft de GGD op verzoek van het Algemeen Bestuur een bedrijfsplan voor Veilig Thuis opgesteld; een plan dat eind 2016 bestuurlijk werd vastgesteld en gebaseerd is op de uitgangspunten dat Veilig Thuis zonder wachtlijst kan werken en dat de afhandeling van de politiemeldingen door Veilig Thuis wordt ingevuld.

Uit het bedrijfsplan blijkt dat de veranderopgave voor Veilig Thuis groot is, niet alleen inhoudelijk en bedrijfsmatig, maar ook financieel. De veranderopgave kent twee percelen. In de eerste plaats is belangrijk dat een balans ontstaat in de uitvoering van de huidige taken van

Veilig Thuis, waarmee wordt bereikt dat structureel 'wachtlijstvrij' gewerkt kan worden. De tweede stap betreft de overdracht van de politiemeldingen die voorzien is voor medio 2017.

Stap voor stap bouwen aan een solide organisatie

Voordat de politiemeldingen worden overgedragen aan Veilig Thuis is het van belang om de wachtlijsten structureel op te lossen en wachtlijstvrij te werken. Sinds begin 2017 zijn de wachtlijsten weg. Nieuwe meldingen worden vanaf datzelfde moment binnen de geldende termijnen opgepakt. De formatie van Veilig Thuis is per 1 januari 2017 in overeenstemming met de hoeveelheid werk, waarbij de kwaliteitseisen worden nageleefd. Om in te spelen op het grillig verloop van de instroom bij Veilig Thuis wordt hierbij gewerkt met een flexibele inzet van personeel. De financiële implicaties hiervoor zijn verwerkt in de begrotingswijziging 2017 en zijn overgenomen in deze begroting.

Politiemeldingen als nieuwe taak

Vanaf medio 2017 worden de mutaties huiselijk geweld en kindermishandeling die de politie in haar systeem meldt, geregistreerd en beoordeeld door Veilig Thuis. Deze taak neemt Veilig Thuis over van de Veiligheidshuizen en is daarmee nieuw voor Veilig Thuis. Met de toevoeging van deze taak aan het takenpakket vervult ook Veilig Thuis Zuid Limburg alle taken zoals landelijk aan de Veilig Thuis organisaties zijn opgedragen.

Bij de inrichting van deze nieuwe taak is niet alleen sprake van overdracht van een taak van de ene naar de andere organisatie, maar wordt ook een kwaliteitsimpuls gerealiseerd. Vanaf het moment van overdracht wordt ook voor deze meldingen conform het landelijk handelingsprotocol gewerkt. Op basis van het zogenoemde specialismemodel wordt bovendien een duurzame en intensieve samenwerking tussen het lokale veld, de Veiligheidshuizen en Veilig Thuis geborgd.

De financiële implicaties voor deze nieuwe taak zijn becijferd in het bedrijfsplan en in deze begroting overgenomen. Hierbij moet opgemerkt worden dat het op dit moment moeilijk is om in te schatten hoeveel meldingen bij Veilig Thuis zullen binnenkomen (mede omdat de werkwijze bij de politie gaat veranderen), hoeveel tijd nodig is voor een adequate invulling van het werk en het aantal meldingen dat doorgeleid kan worden naar het lokale veld. Op basis van een monitorplan vindt een gedegen monitoring plaats om de aannames te checken en bij te stellen waar nodig. Mogelijk kan dit leiden tot een begrotingswijziging.

Verder uitbouwen van deskundigheid

Mensen die een beroep doen op Veilig Thuis willen niet alleen snel maar vooral ook goed geholpen worden; op een manier waarbij het geweld duurzaam stopt. Via deskundigheidsbevordering wordt gewerkt aan de verdere specialisatie van de inhoudelijke deskundigheid bij medewerkers van Veilig Thuis en ook bij ketenpartners. Hierbij is aandacht voor thema's als vechtscheiding, kind-oudermishandeling, ouderenmishandeling, financieel misbruik, ontspoorde mantelzorg, seksueel misbruik, loverboy problematiek, hechting en culturele verschillen. Voor thema's die minder frequent voorkomen wordt een verbinding gemaakt met de andere Veilig Thuis organisaties in (Zuid) Nederland.

Bij ketenpartners ligt de nadruk op het nog beter herkennen en erkennen van de problematiek, waardoor zij nog eerder in staat zijn om situaties van GIA te signaleren en op te pakken. Zij zitten dicht bij de burgers in de wijken en weten wat speelt. Veilig Thuis kan zich vervolgens concentreren op de situaties van GIA waarbij het nodig is om gespecialiseerde expertise en de wettelijke bevoegdheden van Veilig Thuis in te zetten.

Versterken van de samenwerking in de keten

De aanpak van GIA is een complexe opgave. Ketensamenwerking is een voorwaarde om te komen tot een integrale aanpak. Hierbij gaat het om de samenwerking van Veilig Thuis met het lokale veld, crisisteams, de kinderbescherming, de strafketen, de Veiligheidshuizen, het onderwijs, de gezondheidszorg en maatschappelijke zorg, de gemeenten en gespecialiseerde instellingen. Belangrijk is dat partners elkaar kennen, een gemeenschappelijke taal spreken en informatie uitwisselen. Veilig Thuis hecht waarde aan warme contacten met partners en werkt zoveel mogelijk met vaste contactpersonen.

Vanuit het uitgangspunt van de Regiovisie 'dicht bij de burger waar dit kan en opschalen waar nodig' worden meldingen na triage zoveel mogelijk doorgezet naar het lokale veld. Dit is echter alleen mogelijk als medewerkers in het lokale veld hiertoe geëquipeerd zijn en daarnaast voldoende tijd hebben om met een overgedragen casus aan de slag te gaan. Hoewel op dit moment flink geïnvesteerd wordt in samenwerking met het lokale veld, is hierin nog verbetering nodig.

Hoewel van Veilig Thuis als partner in het sociale domein vaak een spilfunctie wordt verwacht, en Veilig Thuis hierin een actieve rol wil vervullen, is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partijen om te komen tot een kwalitatieve en effectieve samenwerking. Het is de verantwoordelijkheid van de Zuid-Limburgse gemeenten om te komen tot een heldere visie ten aanzien van ketensamenwerking en het proces van samenwerking daar waar nodig te coördineren of bij te sturen.

Ambities waarmaken

In het bedrijfsplan is helder uiteengezet welke stappen gezet moeten worden naar een volwaardige invulling van Veilig Thuis. Er is constructief overleg tussen alle betrokken partijen. Tegelijkertijd bevinden ontwikkelingen zich nog in een beginfase en zal veel afstemming en overleg nodig zijn om de beleidsambities en de financiële consequenties die hieraan verbonden zijn om te zetten naar de praktijk. Om de regie van gemeenten te borgen en de samenwerking tussen de domeinen van zorg, jeugd, veiligheid en gezondheid te verbinden zal in de periode tot 2019 een bestuurlijke commissie - met daarin een vertegenwoordiging van de Zuid-Limburgse burgemeesters en wethouders - actief zijn. Deze commissie geeft bestuurlijke sturing aan het implementatieproces en doet een voorstel voor de borging van de gemeentelijke sturing vanaf 2019.

Begroting Veilig Thuis

Staat van Baten en Lasten	Veilig Thuis
Opbrengsten	
Inkomsten uit bijdragen gemeenten	4.090.196
Tarieven gemeenten	-
Inkomsten uit centrumgemeenten	120.000
Bijdrage Rijk/Provincies	-
Inkomsten NZA	-
Overige bijdrage	-
Incidentele opbrengsten	40.000
Totaal opbrengsten	4.250.196
Exploitatiekosten	
Personeelskosten	3.000.657
Huisvestingskosten	251.000
Afschrijvingskosten	25.000
Rente- en bankkosten	-
Beheers- en administratiekosten	68.000
Kosten vervoermiddelen	-
Kosten automatisering	250.000
Kosten medische middelen	-
Kosten uitvoering derden	-
Incidentele lasten	40.000
Totaal exploitatiekosten	3.634.657
Saldo baten en lasten	615.539
Toevoeging aan reserve	-
Onttrekking aan reserve	-
Resultaat*	615.539

* Het positieve resultaat op productniveau is het gevolg van de wijziging in het BBV. De overhead wordt niet meer ten laste van de producten gebracht, maar is alleen op concernniveau zichtbaar.

GGD Zuid Limburg

Geneeskundige Gezondheidsdienst
(GGD) Zuid Limburg
Postbus 2022, 6160 HA Geleen
T 046 850 66 66 - info@ggdzl.nl

Concept/vormgeving:
Margret Reijnders | Creatieve Communicatie
Tekst en eindredactie:
GGD Zuid Limburg

Meer informatie:
www.ggdzl.nl

© GGDZL - Maart 2017

Aan de gemeenten van Zuid-Limburg
T.a.v. De Raad

Uw kenmerk		Ons kenmerk	2017-01330	GGD-locatie	Geleen
Uw brief van		Datum	30 maart 2017	Telefoonnr.	046 8505556
Onderwerp	Begroting 2018 GGD ZL	Bijlage(n)	4	Behandelaar	P. Lamberts

Geachte raadsgriffier,

In kader van het jaarlijkse begrotingstraject heeft de GGD Zuid Limburg in nauwe samenwerking met de Zuid-Limburgse gemeenten de begroting 2018 opgesteld.

Voor de periode 2016-2019 zijn de GGD en de gemeenten een ontwikkelpartnerschap aangegaan. Na afsluiting van de vorige beleidsperiode, waarin de financiële taakstellingen zijn behaald en de gemaakte inhoudelijke afspraken zijn gerealiseerd, werd gekozen voor een scenario dat in beginsel uitgaat van een gelijkblijvend budget, met een jaarlijkse indexatie conform de nu geldende regels. Met ingang van 2017 is het toezicht Wmo aan het takenpakket toegevoegd. Met de bijbehorende financiële afspraken heeft u eind 2016 ingestemd (1e begrotingswijziging 2017). Deze afspraken zijn ook voor 2018 de basis.

De GGD Zuid Limburg en de gemeenten zoeken samen naar antwoorden op de inhoudelijke ambities. Hierbij wordt gezocht naar slimme verbindingen, zowel op inhoudelijk, organisatorisch en financieel vlak. In deze zoektocht biedt het regionale gezondheidsbeleid 'Gezondheid in Zuid-Limburg: van signaalrood naar bronsgroen', een gezamenlijke houvast op weg naar een gezonder Zuid-Limburg.

Veilig Thuis
Veilig Thuis is een onderdeel van de GGD Zuid Limburg en als zodanig ook verwerkt in de begroting 2018. Op verzoek van de gemeenten is Veilig Thuis hierbij als programma verwerkt en is het niet langer meegenomen in het programma GGD.

Sinds het ontstaan van Veilig Thuis wordt stap voor stap gewerkt aan het inrichten van een betrouwbare en kundige organisatie met een gezonde bedrijfsvoering. Dat bleek geen eenvoudige opgave en een zoektocht voor gemeenten en GGD. Met tijdelijke

Directie- en Bestuursbureau
GGD Zuid Limburg
Postbus 2022, 6160 HA Geleen
T 046 – 850 66 66 . F 046 – 850 66 67 . info@ggdzl.nl . www.ggdzl.nl

middelen werd een impuls gegeven aan het wegwerken van wachtlijsten, terwijl de kwaliteitseisen landelijk werden aangescherpt en het aantal meldingen bleef stijgen. Daar komt nog bij dat Veilig Thuis Zuid-Limburg als enige Veilig Thuis organisatie in Nederland de meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling van de politie nog niet zelf registreert en beoordeelt. Medio 2016 is door de Zuid-Limburgse bestuurders de ambitie uitgesproken om dit te gaan veranderen en deze meldingen vanaf 1 juli 2017 bij Veilig Thuis te laten binnenkomen. Dit conform de wettelijke taak van Veilig Thuis. Daarmee is deze begroting 2018 het eerste jaar waarin Veilig Thuis met volwaardig takenpakket is opgenomen.

Efficiency
De toevoeging van het toezicht Wmo en de ontwikkelingen bij Veilig Thuis zorgen voor efficiency in de bedrijfsvoering van de GGD. De verbinding met de andere toezichtstaken van de GGD maakt dat het toezicht Wmo zonder veel meerkosten voor gemeenten op een effectieve en efficiënte manier kan worden ingevuld. Als gevolg van de ontwikkelingen bij Veilig Thuis ontstaat bij het programma GGD als gevolg van een voordeel op de concern overhead een structureel positief herverdeeleffect.

Begrotingswijziging 2017
Gelijktijdig met de begroting 2018 ontvangt u bijgevoegd ook de 2e begrotingswijziging 2017. De ontwikkelingen bij Veilig Thuis hebben, zoals aangekondigd, ook in 2017 financiële consequenties voor de gemeenten. Daarnaast wordt uw mening gevraagd voor een incidentele bijdrage voor de jeugdgezondheidszorg.

Zienswijze en vaststelling
Vaststelling van de begroting 2018, alsook de 2e begrotingswijziging 2017, is een verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid Limburg. Alvorens de begroting 2018 ter besluitvorming wordt voorgelegd, heeft u de mogelijkheid om vóór 1 juli a.s. een zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur. Wij nodigen u daartoe van harte uit.

Voor de begroting 2018 van de GHOR, een onderdeel van de GGD Zuid Limburg, is het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg verantwoordelijk. Uw zienswijze ten aanzien van deze begroting kunt u voor 1 juni bekendmaken aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio. Besluitvorming hierover vindt plaats op 16 juni.

Om u in de gelegenheid te stellen een onderbouwde zienswijze te geven, ontvangt u bijgevoegd ook het jaarverslag 2016 (inclusief verslag van bevindingen). Conform hetgeen bepaald in de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid Limburg is een zienswijze op het jaardocument niet aan de orde. Het jaardocument is door de accountant voorzien van een goedkeurende controleverklaring en heeft de instemming van het Dagelijks Bestuur. Vaststelling door het Algemeen Bestuur is voorzien op 12 april aanstaande.

Uw reactie
U kunt uw schriftelijke zienswijze n.a.v. de begroting 2018 sturen naar:
GGD Zuid Limburg,
T.a.v. Petra Lamberts, bestuurs- en directiesecretaris
Postbus 2022
6160 HA Geleen

Een reactie per mail kan gestuurd worden aan petra.lamberts@ggdzl.nl

Het Dagelijks Bestuur zal de begroting 2018 samen met de ontvangen zienswijzen aanbieden aan het Algemeen Bestuur van 10 juli aanstaande.

Met vriendelijke groet,

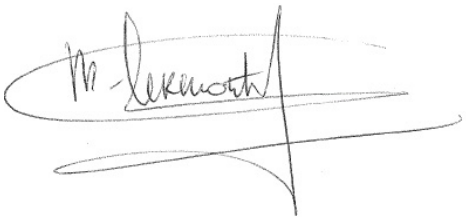

M.A.H. Clermonts – Aretz
Bestuursvoorzitter GGD Zuid Limburg

F.C.W. Klaassen, arts
Ambtelijk secretaris

Samen met gemeenten, partners en burgers werken aan oplossingen

JAARVERSLAG 2016 GGD ZUID LIMBURG

Voorwoord

‘Werken aan gezondheid doen we samen’

LEES MEER

‘Meegroeien met de ontwikkelingen in het sociaal domein’

LEES MEER

‘Samenwerken met andere partijen’

LEES MEER

Beste lezers,

In juli 2016 nam ik het voorzitterschap van de GGD Zuid Limburg over van mijn collega Bas van den Tillaar. Ik wil hem dan ook allereerst hartelijk bedanken voor zijn inzet gedurende de 6 jaar dat hij voorzitter was.

Het thema gezondheid leeft sterk in de samenleving; dat is op veel fronten merkbaar. We zijn ons er meer en meer van bewust dat je gezondheid niet los kunt zien van maatschappelijke thema's zoals (arbeids)participatie en onderwijs. En dat je goed voelen om zoveel meer gaat dan om de afwezigheid van ziekte.

Werken aan gezondheid doen we samen. In 2016 ontwikkelden de Zuid-Limburgse gemeenten samen met hun GGD nieuw regionaal gezondheidsbeleid - 'Van signaalrood naar bronsgroen' - dat inmiddels door alle gemeenteraden is vastgesteld. Een belangrijke mijlpaal. Ook in de uitvoering van dit beleid staat samenwerking centraal. Gemeenten haken aan bij landelijke programma's zoals Jongeren Op Gezond Gewicht en zoeken samen met partners in proeftuinen naar nieuwe manieren om de gezondheidszorg in te richten. Hierbij heeft de GGD een belangrijke coördinerende en initiërende rol.

Veel aandacht in 2016 vroeg Veilig Thuis Zuid-Limburg; een complex dossier waar veel mensen en partijen bij zijn betrokken. Hier zijn belangrijke stappen gezet. Er is een bedrijfsplan vastgesteld en er wordt op dit moment hard gewerkt om medio 2017 alle meldingen van geweld in een afhankelijkheidsrelatie bij Veilig Thuis terecht te laten komen. We zijn er gezamenlijk verantwoordelijk voor dat iedereen die hiermee te maken heeft snel en goed wordt geholpen.

Mirjam Clermonts-Aretz
Voorzitter algemeen bestuur GGD Zuid Limburg

Steeds op zoek naar mogelijkheden om nog slimmer te werk te gaan

Gefaseerd meegroeien met de ontwikkelingen in het sociaal domein en slimmer samenwerken met andere partijen; dat is de opgave die de GGD voor de jaren 2016-2019 heeft meegekregen en waaraan afgelopen jaar hard is gewerkt. De verhalen in dit jaarverslag laten dit zien.

Wij zijn trots op onze professionals die met grote expertise en betrokkenheid hun werk doen en hierin met andere partijen steeds op zoek zijn naar de mogelijkheden om nog slimmer te werk te gaan. Maar meegroeien gaat niet vanzelf. Het is een zoektocht; wat is de taak en de rol van de GGD, kunnen we invulling geven aan de verwachtingen en zijn de budgetten passend voor de uit te voeren taken? We zien dit onder andere binnen de jeugdgezondheidszorg, waar steeds meer vraag is naar de expertise van de JGZ-professionals. Dit heeft geleid tot een hoge werkdruk bij medewerkers en langere wachttijden voor ouders en kinderen. Wachten was ook bij Veilig Thuis hét onderwerp van gesprek. Met inzet van extra middelen en aangepaste werkwijzen is het gelukt om de wachtlijst weg te werken en is het de uitdaging om een balans te gaan vinden tussen de hoeveelheid werk, het vereiste kwaliteitsniveau en het beschikbare budget.

De ambities in Zuid-Limburg zijn groot. In de komende jaren moet de gezondheidsachterstand in Zuid-Limburg zichtbaar worden ingelopen. Dat vraagt van de GGD om actief en innovatief te blijven denken en te investeren in slimme verbindingen.

Frank Klaassen, Voorzitter directie
Fons Bovens, Directeur

GGD ZUID LIMBURG

Inhoud

GEMEENTELIJK GEZONDHEIDSBELEID

WIJKGERICHT WERKEN

POSITIEVE GEZONDHEID

JEUGD

TOEZICHT WMO

SOCIALE VEILIGHEID

VERWARDE MENSEN

LEEFOMGEVING

ZORG

ACUTE ZORG

ASIELZOEKERS

OVER DE GGD

JAARREKENING

Gemeentelijk gezondheidsbeleid

GEZONDHEIDS-
ACHTERSTAND
INHALEN

AANPAK
ARMOEDE
VAALS

Gezondheidsachterstand inhalen door te investeren in onderwijs en arbeid

Leon Geilen, wethouder gemeente Sittard-Geleen en vicevoorzitter bestuur GGD Zuid Limburg:

‘Afgelopen jaar hebben de achttien Zuid-Limburgse gemeenten - net als vier jaar geleden - samen een regionale nota gezondheidsbeleid gemaakt. Deze nota getuigt van hoge ambities. We willen een einde maken aan de gezondheidsachterstand die onze regio al jaren heeft ten opzichte van de rest van Nederland. En dat willen we doen door vooral ook te investeren in onderwijs en arbeid.

Belangrijke input voor ons beleidsplan was ‘Op zoek naar de Limburg-factor’, een onderzoek van de GGD in opdracht van de Provincie naar het waarom van de Limburgse gezondheidsachterstand. De conclusie van het rapport is dat je gezondheidswinst kunt boeken als je investeert in onderwijs, arbeid en opvoedingsondersteuning van jonge ouders. De relatie tussen gezondheid en deze velden is tot nu toe onvoldoende gelegd. Wij hebben er dan ook bewust voor gekozen om de verschillende partijen die op deze terreinen een rol spelen te betrekken bij de totstandkoming van ons beleid. Ook de Provincie is betrokken, omdat ook de Provincie een sterke ambitie heeft om Limburg gezonder te maken.

Animatie ‘Regionale Nota Gezondheidsbeleid’

Rapport ‘Op zoek naar de Limburg-factor’

‘Ook samen de uitvoering ter hand nemen’

Inmiddels is het regionaal gezondheidsbeleid in alle Zuid-Limburgse gemeenten vastgesteld. Bij de vorige regionale nota maakte vervolgens elke gemeente haar eigen uitvoeringsbeleid. Maar wil je een trendbreuk bewerkstelligen op het gebied van arbeid en onderwijs dan zul je ook samen de uitvoering ter hand moeten nemen. Ook daarin heeft de GGD - als uitvoeringsorgaan van de Zuid-Limburgse gemeenten - een belangrijke rol. Dat wil niet zeggen dat lokaal maatwerk niet mogelijk of niet nodig is. Integendeel, want elke wijk is anders. Maar we zien nu nog te vaak dat gemeenten hun eigen ding doen en daardoor steeds opnieuw het wiel uitvinden. Er is in Zuid-Limburg heel veel kennis op het gebied van gezondheid; die kennis moeten we met elkaar delen en breed inzetten.

‘Gewoon beginnen’

We hebben in 2016 lang en met veel partijen gepraat; nu is het tijd om tot uitvoering te komen. Bijvoorbeeld door aan de drie programmalijnen in het beleidsplan (gezonde jeugd, gezonde wijk en kwetsbare personen) projectleiders te verbinden die zaken van de grond krijgen en de verbinding kunnen maken tussen gezondheid, bewegen, onderwijs en economie. Vervolgens moeten we hen dan ook de ruimte geven om hiermee aan de slag te gaan. Daarbij is het belangrijk dat we eerst goed kijken naar wat er al gebeurt en wat werkt. Sluit aan bij bestaande structuren in de wijken en laat de inwoners zelf aangeven waar ze behoefte aan hebben. De beste oplossingen bedenken de mensen zelf’.

‘We willen een gedragsverandering bewerkstelligen, dat kost tijd. Maar we moeten vooruit durven kijken en gewoon beginnen.’

Waardevolle informatie voor gemeentelijk beleid

In het laatste kwartaal van 2016 hield de GGD Zuid Limburg weer zijn grote, vierjaarlijkse gezondheidsenquête onder de volwassen inwoners van de achttien Zuid-Limburgse gemeenten. Nieuwe thema’s waren onder meer zitgedrag (o.a. hoger risico op hart- en vaatziekten door te weinig beweging) en positieve psychische gezondheid. De GGD verstuurde ruim 95.000 uitnodigingen. Hoewel mensen kunnen kiezen of ze schriftelijk of digitaal meedoen, wordt de respons elk jaar minder: van de ouderen deed ongeveer de helft mee, van de volwassenen zo’n 32%. Dit heeft te maken met een gebrek aan vertrouwen: wat gebeurt er met mijn informatie? En met ‘onderzoeksmoeheid’. Vooral bij de ‘moeilijke’ bevolkingsgroepen loopt de respons terug.

‘Big data’

Steeds meer data worden opgeslagen. Als je deze met elkaar verbindt, levert dat extra informatie op, bijvoorbeeld over de gezondheidssituatie in een regio. De GGD Zuid Limburg heeft in 2016 geïnvesteerd in mensen en middelen om gemeenten en partners te kunnen adviseren en ondersteunen rondom ‘big data’. Zo kunnen onrealistische aannames of foute beslissingen worden voorkomen. Experts van de GGD kunnen samen met gemeenten bekijken waar zij hulp kunnen gebruiken om informatie uit de eigen dossiers te halen of deze te koppelen aan andere systemen.

De doelgroep stimuleren om in actie te komen

Aanpak armoede in Vaals

Vaals zet zich in voor het bestrijden van de relatief grote armoede in de gemeente en kijkt daarbij nadrukkelijk naar de effecten van armoede op gezondheid en participatie. In de tweede helft van 2016 ging het project 'Kansen voor alle kinderen' van start. Daarin werkt de gemeente samen met de GGD Zuid Limburg, de Universiteit Maastricht en de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid. Vooral de doelgroep zelf wordt in het project gestimuleerd om in actie te komen.

In de eerste fase van het project verzamelden de partners informatie om een goed beeld te krijgen van de situatie van gezinnen die met weinig geld rond moeten komen. Zo maakte de GGD Zuid Limburg een analyse van het (professionele) netwerk rond mensen in armoede. Ook leverde een aantal gezinnen zelf input. Ze maakten foto's van hun leven en lieten daarmee zien wat ze graag zouden willen aanpakken. Dit onderdeel (Photovoice) leidde tot een tentoonstelling en vier thema's waar de partners in fase twee mee verder gaan: elkaar ontmoeten, elkaar helpen, mobiel zijn en je veilig voelen. Alle informatie werd gebundeld in een 'startfoto', die de basis vormt voor het integrale plan van aanpak dat de partijen nu met subsidie van Fonds NutsOhra uitvoeren.

Vier thema's waar de partners in fase twee mee verder gaan:

- elkaar ontmoeten
- mobiel zijn
- elkaar helpen
- je veilig voelen

‘De GGD weet hoe het werkt in onze gemeente’

Marjolein Wassenberg, beleidsadviseur Maatschappij gemeente Vaals:

‘Door onze doelgroep een stem te geven hebben we in de eerste fase van dit project duidelijk laten zien dat het niet per se gaat om het bestrijden van armoede in financiële zin. Meer nog dan om geld gaat het om vertrouwen in de toekomst. Deze ouders vragen zich af: welke ‘kansen hebben mijn kinderen’? Waar komen ze later terecht? Wat ‘Kansen voor alle kinderen’ in mijn ogen bijzonder maakt, is dat wij met de mensen om de tafel gaan zitten en vragen wat ze nodig hebben om hun situatie te verbeteren, en wat ze daar vervolgens zelf aan kunnen bijdragen. Dat heeft al verschillende dingen opgeleverd: een aantal inwoners heeft een rommelmarkt georganiseerd, anderen hebben een brief geschreven aan het college van B&W met voorstellen om de verkeersveiligheid in de buurt te bevorderen. Als je geen geld hebt voor weekendjes weg, kijk je anders naar je directe omgeving. Op dit vlak bieden we ook begeleiding: hoe kies je als je zoveel plannen hebt? Wat is je eerste stap?

‘Iedereen draagt bij aan een oplossing’

Behalve dat we mensen stimuleren om zelf te kijken naar wat ze aan hun situatie kunnen doen, richten we ons op preventie en vroegsignalering. Dat betekent dat we het netwerk rond deze mensen versterken. Van stichting Stille Armoede en het maatschappelijk werk tot school en de jeugdarts van de GGD: iedereen heeft zijn eigen expertise en draagt bij aan een oplossing van het probleem. Het is belangrijk dat iedereen weet waar hij terecht kan met eventuele signalen en weet dat er iets mee wordt gedaan. Hierbij levert de GGD goede ondersteuning: de GGD heeft een brede kennis van gezondheid en weet bovendien hoe het werkt in onze gemeente en hoe het netwerk hier in elkaar steekt.
Daarnaast heeft de GGD een rol in de uitvoering. Zo is in samenwerking met de Academische Werkplaats een nulmeting verricht onder de doelgroep waar we ons in eerste instantie op richten: kinderen van nul tot twaalf. Een belangrijke meerwaarde van de GGD vind ik verder dat zijn medewerkers alert zijn op mogelijkheden om een aanpak een stevige impuls te geven, zoals het subsidieaanbod van Fonds NutsOhra. Ze komen met een goed voorstel en geven daarbij meteen duidelijk aan op welke gebieden zij de gemeente kunnen ondersteunen.’

VAALS Problematiek kent meerdere gezichten

Actief armoedebeleid

Wijkgericht werken

- BURGER AAN HET ROER IN PROEFTUIN BLAUWE ZORG
- GEZONDHEID LEEFT IN DE WIJK, MAAR ROEPT OOK BOZE EMOTIES OP
- WIJKPROFIEL BRENGT GESPREK MET BURGERS OP GANG
- GGD BRENGT PARTIJEN SAMEN VOOR JOGG

Burger aan het roer in proeftuin Blauwe Zorg

Als we goede gezondheidszorg betaalbaar willen houden, zullen we de zorg anders moeten organiseren. Maar hoe? Om deze vraag te beantwoorden wees het ministerie van VWS een aantal regio's aan als 'proeftuinen', die nu al een aantal jaren experimenteren met populatiemanagement. Hierbij staat de behoefte van de populatie (bijvoorbeeld de inwoners van een wijk) centraal. Een van die proeftuinen is Blauwe Zorg, een samenwerkingsverband in Maastricht-Heuvelland van huisartsenorganisatie ZIO, zorgverzekeraar VGZ en Huis voor de Zorg. De GGD Zuid Limburg is hier nauw bij betrokken. Blauwe Zorg zet zich in voor een zorgsysteem dat preventiever, veel meer in onderlinge samenhang en daardoor efficiënter werkt. De partners denken dit te bereiken door burgers en professionals een belangrijke rol te geven en te werken vanuit het concept positieve gezondheid [zie ook p19]. De 'boodschap' van dit concept is dat je goed voelen om meer draait dan om gezond zijn alleen.

Wijkbudget zorg

Om deze nieuwe inrichting van de zorg te ondersteunen, troffen de partners in 2016 voorbereidingen voor een pilot waarin burgers en zorgprofessionals verantwoordelijk worden voor een (virtueel) wijkbudget. In vier wijken in Maastricht gaan zij bepalen welke zorg nodig is en wordt de indicatiestelling vanuit de Wmo, die aan het inzetten van zorg voorafgaat, losgelaten. Het projectmanagement is in handen van ZIO, de gemeente Maastricht, het Huis voor de Zorg en de GGD Zuid Limburg. Samen met de Universiteit Maastricht gaat de GGD het project ook monitoren.

In het wijkbudget worden de gemeentelijke budgetten vanuit de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdwet quasi samengevoegd met het budget van zorgverzekeraar VGZ; een daadwerkelijke samenvoeging is wettelijk niet toegestaan. De partners onderzoeken nu hoe ze deze ingewikkelde budgetten voor burgers inzichtelijk kunnen maken en op welke manieren ze (samen met onder meer het maatschappelijk werk en vrijwilligersorganisaties) de burgers kunnen betrekken.

Drie doelen:

1. Betere kwaliteit van zorg
2. Voor minder kosten
3. Betere volksgezondheid

Projectmanagement:

Gemeente Maastricht · ZIO · Huis voor de Zorg · GGD Zuid Limburg

‘Thema gezondheid leeft in de wijk, maar roept ook boze emoties op’

Johan Dinjens van Stichting Zorgbelang (een onderdeel van Huis voor de Zorg):

‘Ik stap heel bewust niet met een bepaalde vraag op iemand af, maar probeer echt een gesprek aan te gaan: in winkels, een kapsalon, een wijkhuis. Ik heb bij mensen thuis koffie gedronken, maar ook met mensen gesproken via de buurtzorg en het Leger des Heils. Ik vertel dan waarwe mee bezig zijn en dat ik graag van hen wil horen hoe ze over de wijk denken. Als je hun taal spreekt en mensen je vertrouwen praten ze heel makkelijk over hun leven. Het concept positieve gezondheid biedt daarbij goede aanknopingspunten voor een gesprek. Je moet het wel vertalen, klein maken: “Waarvan zeg jij, als ik dát had, zou ik weer plezier in het leven hebben?” En het is belangrijk dat je dat in het Maastrichts doet. Veel mensen zeggen dan dat ze het graag wat beter zouden hebben, zodat ze zich bijvoorbeeld geen zorgen hoeven te maken over of ze volgende week te eten hebben. Ik zie veel armoede, merk dat veel mensen moeten knokken om overeind te blijven.

‘Ik ga de blauwe wijken in om met burgers te praten over zorg in de wijk en de rol van de gemeente’

‘Er is veel kennis in de wijken’

Het valt me op dat het thema gezondheid erg leeft, maar ook veel boze emoties oproept. Als de mensen bericht hebben gehad over de hoogte van de zorgpremies, merk je dat meteen. Op wie ze boos zijn? Op de mythische ‘ander’, de mensen die in hun beleving boven hen staan. Maar als ik vertel dat we in de blauwe wijken plannen hebben waarbij we ook kijken naar wat zíj kunnen doen en vraag of ze daar een bijdrage aan willen leveren, krijg ik positieve reacties. Natuurlijk is men sceptisch - het is eerst zien, dan geloven. Maar als ze horen dat dit niet het zoveelste project is, dat we dit voor langere tijd gaan doen, samen met de wijk, komen mensen met mooie ideeën. Dan merk je dat er veel kennis aanwezig is in de wijken. Kennis van het leven, wat er mogelijk is en hoe je dat samen zou kunnen doen. Maar dan moet je wel écht in gesprek raken en dat is lastig. Het is belangrijk dat we ons dat realiseren.’

Wijkprofiel brengt gesprek met burgers op gang

Omdat gemeenten steeds meer behoefte hebben aan informatie per wijk, heeft de GGD sinds 2015 op verzoek van een aantal gemeenten wijkprofielen gemaakt. Dit gebeurde vooral voor 'risicowijken'. In het wijkprofiel worden gegevens uit onder andere de GGD-gezondheidsmonitor aangevuld met informatie uit verschillende andere bronnen en de opbrengst van gesprekken met bewoners en professionals in de wijk. Zo krijgen de gemeenten een duidelijk beeld van de belangrijkste problemen in de wijk, wat er met het oog hierop al gebeurt en wat er nog ontbreekt of verbeterd kan worden.

Samen zoeken naar oplossingen

In onder andere de wijk Lindenheuvel in Sittard-Geleen organiseerde de gemeente samen met de GGD Zuid Limburg - naast een bijeenkomst voor professionals in de wijk - twee bewonersbijeenkomsten rond het wijkprofiel. Speciaal daarvoor werd een placemat gemaakt met de belangrijkste informatie uit het profiel. De GGD gaf een presentatie en uitleg, en sprak samen met de collega's van de gemeente met bewoners: herkenden zij de in het profiel geschetste problemen? Wat zouden mogelijke oplossingen kunnen zijn? Soms spraken de cijfers en de verhalen uit de wijk elkaar tegen, bijvoorbeeld als het om veiligheid ging: er werden weliswaar minder misdaden gemeld, maar dat wilde niet zeggen dat de bewoners zich veiliger voelden.

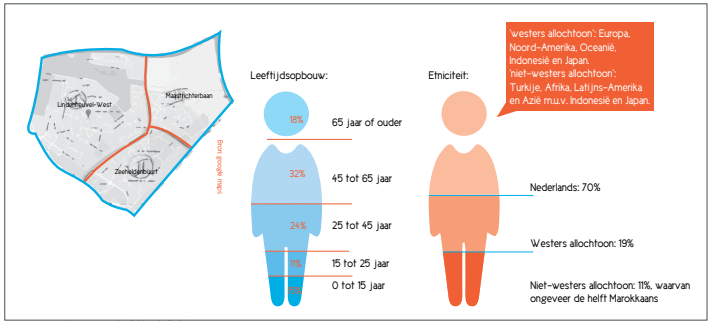

Bewoners willen 'kortere lijnen' met gemeente

De wijkbewoners gaven onder meer aan dat de aanpak van problemen bij de jeugd moet beginnen en dat men graag 'kortere lijnen' zou hebben met de gemeente en andere instanties. Momenteel bespreekt de GGD met de gemeente de mogelijkheden van een laagdrempelig wijkoverleg, dat bijvoorbeeld elke maand bij een andere partner plaatsvindt. Ook is de adviseur van de GGD in de wijk in gesprek met scholen en sluit ze aan bij het 'wijkplatform'. Hier werkt een vertegenwoordiging van bewoners in werkgroepen aan onder andere gezondheid en leefbaarheid.

Basiswijkprofielen in gezondheidsatlas

Met ingang van 2017 stelt de GGD van álle wijken waarover ze op wijkniveau gegevens heeft wijkprofielen op. Deze gaan deel uitmaken van de nieuwe Gezondheidsatlas. Zodra er nieuwe data beschikbaar zijn - zoals in de loop van 2017 de uitkomsten van de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen of uit het digitaal dossier JGZ - stelt de GGD deze beschikbaar in de digitale Gezondheidsatlas. Zo hebben gemeenten snel en eenvoudig toegang tot actuele sturingsinformatie.

GGD brengt partijen samen voor JOGG

Jongeren
Op
Gezond
Gewicht

De omgeving van kinderen en jongeren zo inrichten dat het normaal wordt om gezonde keuzes te maken: dat is waar het om gaat in de landelijke aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG).

Steeds meer gemeenten in Zuid-Limburg kiezen voor deze aanpak, waarin publieke en private partijen samenwerken om een gezonde leefstijl te bevorderen en een gezonde omgeving te creëren. Daarbij richten de gemeenten zich vooral op de wijken waar het probleem van overgewicht bij kinderen en jongeren het grootst is.
JOGG draait dan ook vooral om het verbinden van mensen en organisaties in deze wijken en het stimuleren van initiatieven. Ook de verbinding tussen preventie en zorg is belangrijk: overgewicht zoveel mogelijk voorkomen én ervoor zorgen dat beginnend overgewicht vroeg wordt gesignaleerd en aangepakt.

GGD Zuid Limburg JOGG-regisseur

Inmiddels hebben zeven gemeenten in deze regio de GGD Zuid Limburg aangesteld als JOGG-regisseur. Zijn voornaamste taak: zorgen voor verbinding. De keuze voor de GGD ligt voor de hand. De organisatie werkt in de gemeenten al samen met scholen en andere relevante partijen, is neutraal en heeft een brede kijk op gezondheid. Verder kan hij goede ondersteuning bieden op het gebied van monitoring en kennisdeling: ook een belangrijke pijler van JOGG.

JOGG in...

...Heerlen

2016 was voor Heerlen al het derde JOGG-jaar. In het stadsdeel Heerlerheide weten de partijen elkaar mede dankzij de JOGG-regisseur goed te vinden en zijn ook minder voor de hand liggende partners zich ervan bewust dat ook zij een bijdrage kunnen leveren aan een gezonde leefstijl.
De nadruk lag in 2016 op de samenwerking met de peuterspeelzalen. De opbrengst: een aanpassing van het beleid voor drankjes en tussendoortjes, waardoor rond de 750 Heerlense peuters nu water drinken in plaats van suikerhoudende drankjes en van hun ouders fruit meekrijgen in plaats van koek. Verder is in het kader van JOGG een groot aantal leidsters getraind in het geven van 'beweeglessen', zodat de peuters hun Beweegdiploma kunnen halen. Net als bij het water drinken is ook hier de achterliggende gedachte dat wat je jong leert, later 'gewoon' wordt.
Samen met onder andere de sportconsulent van Alcander maakt de JOGG-regisseur ook basisscholen enthousiast voor de overstap op DrinkWater. Hun samenwerking laat mooi zien hoe de GGD zijn regierol invult. De sportconsulent geeft aan wat een school nodig heeft om bijvoorbeeld goed aan de slag te gaan met sport en bewegen. En de GGD bekijkt waar JOGG kan ondersteunen en betrekt (commerciële) partijen die een bijdrage kunnen leveren.

...Maastricht

In Maastricht, waar JOGG wordt ingezet in de wijken Limmel-Nazareth en Malberg, was de aanpak in 2016 vooral op de basisscholen gericht. Samen met de scholen en de combinatiefunctionaris van Maastricht Sport werkte de GGD aan schoolgezondheidsbeleid op het gebied van sport en bewegen. Dat resulteerde in het behalen van het vignet Gezonde School. Ouders werden daar nadrukkelijk bij betrokken. Zij waren in mei in groten getale aanwezig bij de kick-off van JOGG in de wijk. Alle partners in de JOGG-wijken met een aanbod rond een gezonde leefstijl presenteerden zich hier door middel van allerlei activiteiten.
In het kader van het vroeg aanpakken van overgewicht, bracht de JOGG-regisseur partijen bij elkaar om samen de mogelijkheden te onderzoeken van een ketenaanpak bij overgewicht. Aanleiding was het voorstel van Care for Obesity (C4O) om van Maastricht een proeftuin te maken.

Met het Centre for Overweight Adolescent and Children's Healthcare (COACH) van het Maastricht UMC+ is er goede zorg voor kinderen en jongeren die te zwaar zijn.
Het MUMC+ schreef samen met partners een projectplan om de ketenaanpak vanuit COACH verder uit te breiden, zodat er een sluitende keten komt voor kinderen met een ongezonde leefstijl, kinderen met licht overgewicht en kinderen met obesitas.
JOGG Maastricht sloot in 2016 ook aan bij de gezondheidsprojecten van de Stichting Maatschappelijke Projecten Maastricht (SMPM). Deze stichting van grote bedrijven uit de stad zet zich onder andere in voor DrinkWater. Een mooi voorbeeld van publiekprivate samenwerking.

...de Heuvelland-gemeenten

Nog relatief nieuw is de JOGG-aanpak in de gemeenten Vaals, Eijsden-Margraten, Valkenburg en Gulpen-Wittem. Deze gemeenten gaan onder regie van de GGD Zuid Limburg niet alleen lokaal met het programma aan de slag, maar ook regionaal. Dit doen ze samen met de gemeente Meerssen onder de noemer JOGG-Heuvelland.
De activiteiten die in 2016 in het kader van JOGG plaatsvonden, verschillen per gemeente. Daarbij geldt voor alle gemeenten dat het eerste jaar vooral draait om bekendheid geven aan de aanpak en het in kaart brengen van het netwerk. Zowel in Vaals als in Valkenburg vonden drukbezochte kick-offs plaats. Uiteenlopende publieke en private partijen kregen informatie over de aanpak én er werd om input gevraagd: wat gebeurt er binnen jouw organisatie al rond dit thema, wat kun je in het kader van JOGG extra doen en wat heb je daarbij van ons nodig? Alle gemeenten richten zich met JOGG vooral op de nul- tot twaalfjarigen en starten met 'DrinkWater'.
In Vaals, waar JOGG is gekoppeld aan het project 'Kansen voor alle kinderen' vond in november met ondersteuning van de GGD een nulmeting plaats. Dit gebeurde in samenwerking met de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid. Ouders vulden vragenlijsten in, kinderen droegen zeven dagen een beweegmeter en er was een 'schoolscan': wat is het schoolbeleid op het gebied van gezondheid, wat gebeurt er al op school, en hoe ziet bijvoorbeeld de omgeving van de school eruit?

Positieve gezondheid

POSITIEVE GEZONDHEID MAAKT SAMENWERKEN MAKKELIJKER

Positieve gezondheid maakt samenwerken makkelijker

Marleen van Rijnsbergen, Gedeputeerde Werk en Welzijn Provincie Limburg:

‘De Provincie Limburg zet zich al jaren in voor de versterking van de economische structuur in Limburg. Dat werpt vruchten af, maartegelijkertijd zien we dat een groot gedeelte van de bevolking hier niet van profiteert. Dit deel doet minder vaak mee op de arbeidsmarkt, heeft een minder goede gezondheid en een aanzienlijk kortere levensverwachting. Dat zijn schokkende feiten. Wij willen ons inzetten voor het welzijn van alle Limburgers en voorkomen dat er een tweedeling ontstaat tussen mensen die wel en niet meedoen in de samenleving. Daarom koppelen we onze economische agenda aan een sociale. Met de Sociale Agenda Limburg 2025 streven we ernaar de achterstanden in vitaliteit en participatie van Limburgers ten opzichte van de rest van Nederland in te lopen. Hierin werken we samen met allerlei partners, zoals burgers, zorginstellingen, onderwijsinstellingen, de gemeenten en de GGD Zuid Limburg.

Gemeenschappelijke taal

We doen dit ook samen met het Institute for Positive Health. Het concept positieve gezondheid van Machteld Huber sluit naadloos aan op onze ideeën en heeft veel draagvlak bij onze partners; het is voor ons haast vanzelfsprekend dat we dit gebruiken als basis voor waar we naartoe willen. Waarom het me zo aanspreekt?

DE ZES PIJLERS VOOR POSITIEVE GEZONDHEID

Het is zo logisch dat gezondheid zoveel meer is dan de afwezigheid van ziekte. Dat het ook gaat over het gevoel dat je je leven onder controle hebt, dat je sociale contacten hebt en een toekomstperspectief. De samenleving verandert: we verwachten meer van de burgers, maar die burgers mogen tegelijkertijd van ons verwachten dat we ons dan ook op een andere manier tot hen verhouden. We moeten op zoek naar nieuwe manieren van samenwerken. De kracht van dit concept is dat het samenwerken makkelijker maakt. Het is voor iedereen herkenbaar en zorgt voor een gemeenschappelijke taal: in het Spinnenweb Positieve Gezondheid kan elke partij heel duidelijk zien wat haar 'aandeel' is in het welbevinden van de individuele burger.

GGD belangrijke partner

Als uitvoerder van het gezondheidsbeleid van de achttien Zuid-Limburgse gemeenten is de GGD voor ons een belangrijke partner. De ambities die de gemeenten beschrijven in hun regionale nota gezondheidsbeleid zijn dezelfde als de onze. Dit is dan ook een mooi moment om samen om de tafel te gaan zitten en te bekijken hoe we een trendbreuk kunnen bewerkstelligen. Concrete voorbeelden van onze samenwerking met de GGD zijn de proeftuinen (zie Blauwe Zorg op pagina 12) waarin we ons samen met zorginstellingen inzetten voor de koppeling van het zorgdomein aan het sociale domein. Positieve gezondheid moet een manier van kijken worden. Je leeft je leven niet in verschillende beleidsterreinen, maar dat is wel hoe organisaties en instellingen nog steeds denken. Daar ligt nog een behoorlijke uitdaging: dat al die verschillende afdelingen gaan samenwerken, ook over organisatie- en gemeentegrenzen heen.

Belang van zingeving

Een belangrijke verdienste van positieve gezondheid tot slot vind ik dat beleidsmakers - en dat geldt ook voor mij - nu veel beter beseffen hoe belangrijk zingeving is voor iemands gezondheid: dat je je leven als zinvol ervaart en levenslust hebt. Een tijdje terug zeiden we nog dat de politiek zich niet met zingeving moet bemoeien. Nu dringt het begrip steeds meer het publieke domein binnen. Dat is een goede zaak.'

Positieve gezondheid in de wijk

In onder andere het samenwerkingsverband Voor elkaar in Parkstad werkt de GGD Zuid Limburg samen met een groot aantal partijen, waaronder de Provincie, aan buurten waar mensen prettig samenleven en oud kunnen worden. Het concept positieve gezondheid helpt daarbij: de verschillende dimensies voor iemands 'gezondheidswelzijn' kunnen worden vertaald naar wat er nodig is voor een veerkrachtige wijk. Goede voorzieningen en een goede infrastructuur bijvoorbeeld. Dat mensen bij elkaar betrokken zijn en elkaar helpen. Maar bijvoorbeeld ook - in het kader van zingeving - dat ze zich inzetten voor een actief verenigingsleven.

Jeugd

MET PREVENTIE MAAKT JGZ HET VERSCHIL

PILOT 360°CHILDOC IN HEERLEN

INFOGRAPHIC TOP 5 MEEST GESIGNALEERDE PROBLEMEN

INFOGRAPHIC JAARCIJFERS JGZ 2016

Met preventie maakt JGZ het verschil

Sinds de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de jeugdzorg, wordt de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) steeds vaker gevraagd deel te nemen aan zogenoemde rondetafelgesprekken. De verschillende partijen die betrokken zijn bij de jeugd gaan dan samen met de ouders op zoek naar een oplossing voor de problemen van kind en ouders. Daarnaast krijgt de JGZ steeds vaker het verzoek om een oordeel te geven over ingewikkelde casussen of daarbij als case-manager op te treden. Dat kost veel tijd; tijd die ten koste gaat van het preventieve werk van de JGZ. En juist daarmee kan de JGZ het verschil maken: als je 'lichte' problemen vroeg signaleert en aanpakt, kun je veel kinderen uit de zwaardere zorg houden. In dat kader is het belangrijk dat scholen, die een belangrijke signaalfunctie hebben, de JGZ goed weten te vinden. Veel kinderen die voorheen naar het speciaal onderwijs gingen, blijven nu in het regulier onderwijs. Dat vergroot de behoefte van ib'ers en leerkrachten aan ondersteuning. De JGZ - die rond zaken als schoolverzuim bij ziekte al nauw met scholen samenwerkt - is bij uitstek de partij die deze ondersteuning kan bieden.

JGZ in knooppunt zorg op school

Om haar werk goed te kunnen doen, is het belangrijk dat de JGZ wél structureel deel uitmaakt van de zorgstructuur op school. School is voor de JGZ immers de belangrijkste 'vindplaats' van signalen dat het niet goed gaat met een kind. Hoe je dit het beste vormgeeft, daarover heeft de JGZ in 2016 overleg gevoerd met de Samenwerkingsverbanden Primair en Voortgezet onderwijs. Dit resulteerde onder andere in een overzicht voor zorgondersteuners in het primair onderwijs dat mooi duidelijk maakt dat de JGZ idealiter in het knooppunt van de zorg op school zit. Vanuit dit knooppunt schakelt de JGZ waar nodig het sociale team en/of de huisarts of kinderarts in. De JGZ kan de (medische) hulp en adviezen vertalen naar de school: wat betekent dit voor de begeleiding van het kind op school? In het voortgezet onderwijs hebben jeugdartsen in 2016 al verschillende keren deelgenomen aan het ondersteuningsteam. Het zogenoemde knooppunt voor het primair onderwijs krijgt in 2017 gestalte.

Het probleemgedrag van Sem

Sem (6 jaar) uit groep 2 moet vaak bij de directeur komen, omdat hij lastig is in de klas. Hij wordt regelmatig erg boos, wil niet werken en zoekt ruzie met klasgenootjes. Volgens zijn moeder is er thuis niets aan de hand. De school schakelt de JGZ in, waarna de jeugdarts moeder en zoon uitnodigt voor een gesprek. In Sems dossier leest ze dat de jongen laat ging praten en als zij met hem praat, krijgt ze de indruk dat hij niet alles begrijpt wat ze zegt. Ze vermoedt een taalachterstand: omdat ze zoveel kinderen ziet, weet ze als geen ander wat normaal is voor een zesjarige en wat niet. Ze verwijst Sem door voor logopedisch onderzoek en hieruit blijkt dat hij inderdaad een ernstige taalachterstand heeft. Omdat zijn spraak wel goed is, viel dit niet op. Sems probleemgedrag kwam voort uit frustratie. Als school rekening gaat houden met zijn taalachterstand, verdwijnen de problemen. Had de school de JGZ níet ingeschakeld, dan was het gedrag wellicht problematischer geworden en was op den duur zwaardere hulp nodig geweest.

Pilot 360˚CHILDoc in Heerlen

Waar zorgpartners zich focussen op een ‘stukje’ van de gezondheid van een kind, is het de kracht van de Jeugdgezondheidszorg dat ze naar het ‘totaalplaatje’ kijkt. Met het 360˚CHILDoc is dat ‘totaalplaatje’ in het hoofd van de JGZ-professional een digitaal instrument geworden. Het maakt het makkelijker om alle factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van een kind met ouders en zorgpartners te bespreken en problemen in onderlinge samenhang op te pakken. In 2016 bereidde de JGZ een pilot voor waarbij - in de gemeente Heerlen - een 360˚CHILDoc wordt gemaakt van kinderen met grote problemen. De JGZ gaat deze kindprofielen met de ouders bespreken én inbrengen in het multidisciplinair overleg van het team Jeugd van de betreffende gemeente. In januari 2017 werden de eerste profielen gemaakt.

Actievere rol ouders

De keuze voor deze eerste praktijkproef met een beperkte groep van ‘probleemkinderen’ is een praktische: het is nog niet mogelijk om grote aantallen CHILDocs te genereren. Maar het instrument is nadrukkelijk voor alle kinderen bedoeld en moet vooral problemen voorkomen doordat ouders een actievere rol pakken.

360˚CHILDoc vergemakkelijkt de afstemming met ouders en partners

Grote gezondheidsproblemen zijn immers doorgaans het gevolg van een combinatie van factoren. Het 360˚CHILDoc maakt deze interactie van factoren op een heel toegankelijke manier inzichtelijk. De JGZ-professional kan ouders vervolgens laten zien hoe je problemen voorkomt met kleine aanpassingen op de gebieden die nu niet zo goed gaan. Dit stimuleert ouders om hiermee aan de slag te gaan. Ook belangrijk: het ‘totaalplaatje’ voorkomt dat ouders zich onnodig zorgen maken, omdat het behalve risicofactoren ook gezondheid bevorderende factoren laat zien. In 2016 is dan ook gewerkt aan de ontwikkeling van een applicatie die het mogelijk maakt grote aantallen kindprofielen te genereren. In december kwam bovendien het bericht dat ZonMw de doorontwikkeling naar een online toegankelijk CHILDoc subsidieert.

Zo houdt de JGZ zicht op de jeugd

- Overdracht JGZ 0-4 naar JGZ 4-18: kinderen met wie iets bijzonders is, worden extra in de gaten gehouden.
- Signalen benutten van ouders, scholen en ketenpartners.
- Gezondheidsonderzoeken rond de leeftijd van 5-6 jaar, rond de leeftijd van 10 jaar en in het tweede jaar van het voortgezet onderwijs.
- Speciaal onderwijs: onderzoek van alle starters in het speciaal basisonderwijs.
- Onderzoek op indicatie bij bijzonderheden tijdens het regulier onderzoek of op verzoek van ouders of school.
- Monitoren van verwijzingen.
- Collectieve monitoring.

Het 360°CHILDoc

PERSOONLIJKE FACTOREN

Genetische aanleg:

Familie: ziekten/aanleg

Zwangerschap/ geboorte

Vroege ontwikkeling

LICHAMELIJKE STRUCTUREN / FUNCTIES

Fysiek:

Klachten

Zien/ Horen
Lengte/ Gewicht

Lichamelijke ontwikkeling

Zindelijkheid

Motoriek

Mentaal:

Hyperactiviteit

Emotioneel

Persoonlijkheid

Slapen:

Denkniveau
Spraak/taal

Ingrijpende gebeurtenissen:

- Gezin / familie
- Sociaal (pesten)

Voorgeschiedenis:

Medische zorg/tandarts

Hulpverlening

Vaccinatiestatus

Leefomgeving:

Opleiding/werk ouders

Afkomst/geloof ouders

Financiële situatie

Huisvesting

Buurt

Kinderopvang
School/peuterspeelzaal

Vrije tijd/ spelen

Beweging/ Schermtijd

Voeding:

Zelfverzorging

Uitvoeren taken

Communicatie

Kennis toepassen

Gedrag

Interacties/relaties

Globaal functioneren

ACTIVITEITEN EN PARTICIPATIE

Directe omgeving:

Gezin:
-Samenstelling, omgang
-Bijzonderheden

Spreektaal

Opvoeding

Roken

Sociale steun

EXTERNE FACTOREN

Top 5 meest gesignaleerde problemen waarvoor de JGZ heeft verwezen

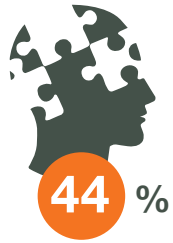

1. Psychosociale problematiek

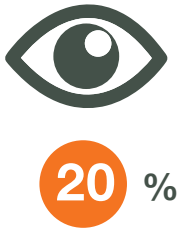

2. Problemen met zien

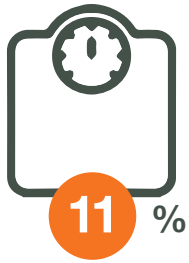

3. Gewicht

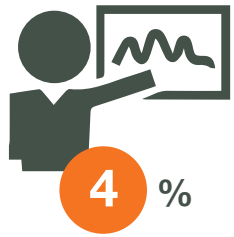

4. Leerproblemen

5. Gehoorproblemen

Aantal vaccinaties + vaccinatiegraad

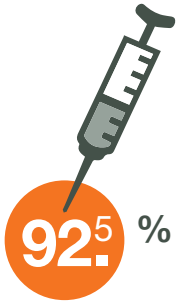

4540

Bof
Mazelen
Rodehond (BMR)

4517

Difterie
Tetanus
Polio (DTP)

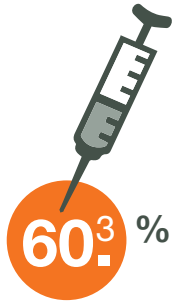

1789

HPV bescherming tegen baarmoeder-halskanker)

Aantal scholen in Zuid-Limburg: 274

- Basisonderwijs **195**
- Voortgezet onderwijs **34**
- MBO **4**
- Speciaal onderwijs (primair en voortgezet) **41**

Jaarcijfers 2016 Jeugdgezondheidszorg

1.	2.	3.	4.
85.853 **Kinderen woonachtig in Zuid-Limburg**	**84.177** Kinderen in zorg bij JGZ	**14.301** Kinderen gezien 2016 **regulier**	**1.882** Kinderen in 2016 extra gezien op indicatie **10 %**
	1.676 Kinderen elders in zorg	**22 %**	**534** Kinderen verwezen **2.8 %**
4-18 jaar	**1.996** Kinderen in zorg bij JGZ, woonachtig buiten Zuid-Limburg	**4.726** Kinderen gezien 2016 **op indicatie**	**60** Kinderen waarbij meldcode kindermishandeling is ingezet **0.3 %**

3a. Kinderen regulier gezien 2016

PGO-5	PGO-10	PGO-2VO	PGO-SO
4.531	**4.186**	**4.818**	**719**
Bereik **88%**	Bereik **89%**	Bereik **83%**	Bereik **65%**
No show **7%**	No show **5%**	No show **9%**	No show **22%**

Toelichting jaarcijfers 2016 Jeugdgezondheidszorg

1. Alle kinderen in de leeftijd van 4 -18 jaar, die woonachtig zijn in Zuid-Limburg. Dit zijn kinderen uit de gemeentelijke basisadministratie (GBA) en kinderen die daarbuiten vallen, zoals kinderen die illegaal in Nederland verblijven of kinderen van Afcent-medewerkers.

2. 'Kinderen in zorg bij JGZ' Dit zijn alle kinderen woonachtig in Zuid-Limburg (met en zonder GBA), met uitzondering van de 'kinderen elders in zorg', zoals de kinderen die in België op school zitten en daar jeugdgezondheidszorg ontvangen, of kinderen die in Midden-Limburg op school zitten. Daarnaast zijn kinderen bij de JGZ in zorg die buiten Zuid-Limburg wonen, maar hier wel op school zitten. ('Kinderen in zorg, maar woonachtig buiten ZL').

3. Van de kinderen die in zorg zijn worden de 5 en 10-jarigen uitgenodigd voor een periodiek gezondheidsonderzoek (PGO), resp. PGO-5 en PGO-10. De 2e klassers in het voortgezet onderwijs worden uitgenodigd voor het PGO-2VO.
De kinderen in het speciaal onderwijs worden uitgenodigd voor instroom- en doorstroomonderzoeken en het 10-jarige onderzoek (samen PGO-SO). Nieuwkomers in Zuid-Limburg die niet op korte termijn voor een PGO in aanmerking komen, worden uitgenodigd voor een intake. Deze onderzoeken noemen we de reguliere onderzoeken. Daarnaast worden kinderen uitgenodigd voor onderzoeken op indicatie c.q. op verzoek van ouders of derden. ('Op indicatie') Het aantal onderzoeken op indicatie is eigenlijk groter, namelijk 6.608, omdat sommige kinderen meerdere onderzoeken op indicatie in 2016 hebben gekregen. In totaal heeft JGZ in 2016 22% van alle 'kinderen in zorg' gezien.

3a. De aantallen en het percentage bereik per regulier onderzoek (PGO-5, PGO-10, PGO-2VO en PGO-SO) is hier aangegeven.
In oranje het percentage 'no show' per onderzoek.

4. Van de kinderen die JGZ in 2016 heeft gezien, is er bij 10% nog een extra onderzoek op indicatie geweest. Van alle kinderen die in 2016 gezien zijn, is 2,8% verwezen. Bij 0,3% van alle kinderen gezien in 2016 is gebruik gemaakt van de meldcode kindermishandeling.

Toezicht Wmo

GGD
TOEZICHTHOUDER
WMO-VOORZIENINGEN

VEEL VRAGEN
OVER WEL/NIET
MELDEN

GGD toezichthouder Wmo-voorzieningen

De unit Hygiëne en Inspectie van de GGD Zuid Limburg kreeg er in 2016 een taak bij: het 'calamiteitentoezicht' voor de Wmo-voorzieningen. Het merendeel van de gemeenten in de regio - verantwoordelijk voor het toezicht op een goede uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning - stelde de GGD aan als haar toezichthouder. Een voor de hand liggende keuze, omdat de unit Hygiëne en Inspectie voor de gemeenten ook al toezichthoudende taken verricht bij de kinderopvang en peuterspeelzalen en bij bijvoorbeeld seksbedrijven. Ook doet ze inspecties op het gebied van hygiëne en veiligheid bij asielzoekerscentra en is ze vergunningverlener voor bedrijven die tatoeages, piercings en permanente make-up aanbrengen.

Als het om de preventieve zorg voor de gezondheid en veiligheid van de burgers gaat, heeft de GGD dus veel ervaring. Bovendien zijn de betreffende GGD-medewerkers BIG-geregistreerd en gewend om met vertrouwelijke en gevoelige informatie om te gaan. Minstens zo belangrijk is dat als ze behoefte hebben aan specifieke deskundigheid of praktische ondersteuning, ze een beroep kunnen doen op een groot intern netwerk: zoals de arts Sociaal Medische Zorg, die al jaren met de Wmo te maken heeft, de verpleegkundige met een GGZ-achtergrond of de forensisch arts. Bij een grote calamiteit heeft de unit binnen een dag een team bij elkaar met alle expertise die op dat moment nodig is.

Eén toezichthouder, één manier van werken

Per 1 januari 2017 is de GGD toezichthouder voor alle Zuid-Limburgse gemeenten en valt de nieuwe taak onder de gemeenschappelijke regeling. Voor de Wmo-zorgverleners in de regio is dat wel zo prettig: zij hebben niet meer met verschillende toezichthouders en verschillende werkwijzen te maken.

Veel vragen over wel/niet melden

Als er zich bij een organisatie die maatschappelijke ondersteuning aanbiedt iets ernstigs voordoet (zoals ernstig letsel van een cliënt of hulpverlener, of vermissing van een cliënt), moet hier melding van worden gemaakt bij de GGD. Zorgaanbieders vinden het nog lastig om te beoordelen of ze iets nu wel of niet moeten melden.
De toezichthouders van de GGD krijgen hier regelmatig vragen over en bij de meldingen die er tot nu toe binnenkwamen, bleek in minder dan de helft van de gevallen onderzoek nodig. Toch zegt de GGD tegen organisaties dat ze beter onnodig dan niet kunnen melden; om van te leren. Is een incident wél 'meldenswaardig', dan verlopen de onderzoeken prima. Organisaties weten de GGD goed te vinden en verstrekken zonder problemen de informatie die de GGD nodig heeft.

Calamiteiten-toezicht 2016		
Totaal aantal meldingen	Onderzoek ingesteld	Geen onderzoek nodig
22	10	12

Risico-gestuurd toezicht

De GGD is momenteel in gesprek met de gemeenten over risico-gestuurd toezicht. De toezichthouders van de GGD bepalen dan in overleg met gemeenten op basis van een risico-inschatting welke organisaties ze bezoeken.
Via documentenonderzoek, gesprekken met management, medewerkers en cliënten, en mogelijk een observatie beoordelen ze vervolgens hoe het is gesteld met de kwaliteit en veiligheid van de geleverde ondersteuning.

Sociale veiligheid

MET EEN STERK LOKAAL TEAM MELDINGEN VOOR-KOMEN

WERKEN ZONDER WACHTLIJST

Met een sterk lokaal team meldingen voorkomen

Veilig Thuis

Veilig Thuis is het regionale advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. De organisatie, die is ondergebracht bij de GGD Zuid Limburg, ondersteunt zowel slachtoffers, daders en omstanders als professionals. Duidt een melding op acuut gevaar, dan onderneemt Veilig Thuis direct actie om de betrokkenen in veiligheid te brengen. Is er geen acuut gevaar, dan gaat Veilig Thuis samen met het lokale team op huisbezoek. Hierna besluiten de partners samen welke hulp de betreffende cliënt / het gezin nodig heeft om veilig te blijven.

Een goede aanpak van huiselijk geweld start met het tijdig melden van zorgen. Veilig Thuis zorgt er dan ook voor dat bijvoorbeeld huisartsen en scholen het meldpunt goed weten te vinden en besteedt continu aandacht aan het 'leren signaleren' van de (zorg) partners. Natuurlijk is het nog beter om te voorkomen dat er moet worden gemeld. Vooral het onderwijs kan hier een belangrijke rol spelen. In 2016 is Veilig Thuis met twee koepelorganisaties van het primair en voortgezet onderwijs een traject gestart dat ertoe moet leiden dat scholen zich bij problemen (zoals schoolverzuim) in eerste instantie wenden tot het lokale team: het wijk-, expertise of sociale buurtteam dat in de betreffende gemeente de jeugdzorg en zorg voor volwassenen uitvoert. Waar nodig schakelt dit team Veilig Thuis in, dat ook al in een vroeg stadium kan adviseren.

Efficiënte verbinding lokaal team en Veilig Thuis

Op deze manier wordt het lokale team de spil in de zorg, die erop toeziet dat problemen op een integrale manier worden aangepakt. Beschikt een gemeente over een sterk lokaal team, dan kan Veilig Thuis een cliënt of gezin ook snel 'overdragen', zodat de integrale hulpverlening snel op gang komt. Veilig Thuis is momenteel met gemeenten in gesprek over een efficiënte verbinding tussen Veilig Thuis en de lokale teams. Daarbij wil Veilig Thuis zoveel mogelijk aansluiten bij de lokale structuur. De organisatie werkt met contactpersonen voor de verschillende gemeenten, die onder andere zorgen voor een goede 'sociale kaart'.

Veilig thuis als expertisecentrum

Om de lokale teams te versterken, ontwikkelt Veilig Thuis zich steeds meer tot een expertisecentrum op het gebied op het gebied van kindermishandeling en huiselijk geweld. De organisatie heeft bijvoorbeeld kennis in huis van complexe thema's als eergerelateerd geweld en het Münchhausen-by-proxysyndroom (een vorm van kindermishandeling) en kan als dat nodig is zorgen voor een passende doorverwijzing. Om deze functie zo goed mogelijk te kunnen vervullen, onderzoekt Veilig Thuis samen met de gemeenten op welke gebieden de lokale teams ondersteuning kunnen gebruiken.

Werken zonder wachtlijst

Om te voorkomen dat slachtoffers van huiselijk geweld lang moeten wachten voordat ze daadwerkelijk hulp krijgen, is Veilig Thuis in 2016 met een nieuwe manier van werken gestart. Meteen na zijn beoordeling van een melding, neemt Veilig Thuis contact op met het lokale team om samen op huisbezoek te gaan. Werden er voorheen pas vervolgstappen genomen nadat het onderzoek van Veilig Thuis was afgerond, nu gebeurt dit al na het eerste huisbezoek. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat al hulpverlening wordt opgestart. Veilig Thuis stemt zijn onderzoek hierop af.

Op die manier hoeven cliënten niet meerdere keren hun verhaal te doen en wordt efficiënter gewerkt. Hulpverlening en Veilig Thuis maken gezamenlijk afspraken met de cliënt/het gezin. De snelle samenwerking met het lokale team bevordert een integrale aanpak van problemen rond huiselijk geweld.

Aanvragen en meldingen Veilig Thuis			
	2015	2016	Toename
Aantal aanvragen advies en ondersteuning	1569	1826	16,3%
Aantal meldingen	465	623	34%

Kind tussen wapens in een drugspand

Bij een inval in een drugspand treffen politie en OM een jong kind aan; in de ruimte waar het kind zich bevindt vinden ze wapens. Het OM meldt dit bij Veilig Thuis en vraagt of de organisatie de veiligheid van het kind kan onderzoeken. Veilig Thuis constateert dat er onduidelijkheid is over bij welke (gescheiden) ouder het kind staat ingeschreven en waar het zich sinds de inval bevindt, maar weet het kind uiteindelijk toch op te sporen. Er vinden gesprekken plaats met de ouders, waarbij Veilig Thuis veiligheidsafspraken probeert te maken voor de korte termijn (waar verblijft het kind de komende dagen onder welke voorwaarden) en de lange termijn (in welke situatie groeit dit kind verder op?). Vooral de moeder werkt niet mee. Omdat politie en justitie weinig informatie mogen geven over de aard van de inval, brengt Veilig Thuis de casus in het Veiligheidshuis in. Hier wordt de zaak onder andere besproken met de Raad voor de Kinderbescherming. Dit leidt ertoe dat Veilig Thuis de ouders toch zover weet te krijgen dat ze aan de slag gaan met hulpverlening: doen ze dat niet, dan zal Veilig Thuis bij de Raad een verzoek tot onderzoek doen, wat een ondertoezichtstelling door de kinderrechter tot gevolg kan hebben. Met de hulpverlening wordt afgesproken dat ze Veilig Thuis inschakelen zodra de veiligheid van het kind weer in gevaar komt. Veilig Thuis heeft nu een monitorfunctie, waarbij het na één, drie, zes en twaalf maanden contact opneemt met de hulpverlening om te checken of het kind veilig is en nagaat hoe de situatie is waarin het kind wordt opgevoed.

Verwarde mensen

KRACHTEN BUNDELEN BIJ ZORG

Krachten bundelen bij zorg voor verwarde mensen

Zomer 2016 concludeerde een door het Kabinet en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) samengesteld ‘aanjaagteam verwarde personen’ dat er betere zorg en ondersteuning moet komen voor mensen met verward gedrag. In oktober 2018 moeten alle gemeenten en regio’s een goed werkend systeem voor de ondersteuning van deze mensen hebben. Het zogenoemd ‘schakelteam personen met verward gedrag’ onder leiding van Onno Hoes, helpt gemeenten en organisaties hiermee. Zorg voor kwetsbare groepen: wat doet de GGD Zuid Limburg nu al?

In 2014 sloten politie eenheid Limburg, de GGD Zuid Limburg en GGZ-instellingen in de regio een convenant om verwarde personen met acute psychiatrische problemen niet naar de politiecel, maar meteen naar een GGZ-instelling te brengen. Deze manier van werken is in 2016 doorontwikkeld en de betrokken partijen weten elkaar steeds beter te vinden. Mensen met acute problemen krijgen daardoor doorgaans goede zorg. Er zijn wel nog verbeterpunten, die in 2016 zijn opgepakt. Het vervoer van verwarde personen is daarvan een goed voorbeeld. Op dit moment bekijken de partijen, waaronder de GGD, hoe dit anders kan dan in een politievoertuig.

Ketenaanpak OGGZ

Ook is de huidige ketenaanpak in het kader van de openbare geestelijke gezondheidszorg nog eens goed onder de loep genomen.
De Limburgse gemeenten moeten voor 1 juli 2017 een vastgesteld plan van aanpak hebben voor de zorg aan verwarde personen. Het aanjaagteam gaf hiervoor handvatten in de vorm van negen onderling samenhangende ‘bouwstenen’.
Vaak liggen er psychiatrische problemen ten grondslag aan de verwardheid van verwarde mensen, maar deze zijn veelal niet goed te behandelen. Cliënten met problemen die wel goed te behandelen zijn, worden steeds minder snel opgenomen, omdat een opname erg belastend is. Vaak zijn de resultaten niet beter dan bij hulp in de eigen omgeving. Dat leidt ertoe dat burgers steeds vaker geconfronteerd worden met verwarde personen, terwijl de omgeving daar nog niet goed voor is ingericht.

Vernieuwing en verbetering

De GGD Zuid Limburg is bij veel bouwstenen voor een sluitende ketenaanpak betrokken en voert ook al een aantal taken uit. Een voorbeeld is de meldpuntfunctie Vangnet OGGZ voor de Westelijke Mijnstreek en Maastricht Heuvelland. Het vangnetteam gaat outreachend te werk en probeert mensen te helpen die in eerste instantie niet zelf om hulp vragen (zorgmijders). De medewerkers schatten samen met de cliënt in op welke domeinen hulp nodig is. Dat doen ze aan de hand van de zelfredzaamheid-matrix (ZRM). Omdat de GGD zelf geen zorgaanbieder is, zorgen de medewerkers vervolgens voor toeleiding naar passende zorg.
Hoewel deze aanpak al jaren wordt gehanteerd en ook zijn nut heeft bewezen, biedt de beschrijving van een vernieuwde aanpak verwarde personen (aan de hand van de negen bouwstenen) mogelijkheden om bepaalde onderdelen te vernieuwen en verbeteren. Het Vangnet OGGZ staat hiervoor open en denkt graag mee over de mogelijkheden om de zorg voor verwarde mensen een nieuwe impuls te geven.

Website ggdzl onderdeel Vangnet OGGZ

Vangnet OGGZ			
	Totaal	Westelijke Mijnstreek	Zuidelijk Zuid-Limburg
Meldingen in behandeling in 2016	574	238	336
Nieuwe meldingen in 2016	418	163	255
In behandeling vanuit voorgaande jaren	156	75	81
Het aandeel mannen (64%) in de meldingen is beduidend hoger dan het aandeel vrouwen (36%).			

Zorg voor onverzekerden

In 2017 stelt het ministerie van VWS subsidie beschikbaar voor het bekostigen van medische zorg voor onverzekerden. Zorgverleners moeten de onverzekerden melden bij een landelijk meldpunt van GGD GHOR Nederland, dat deze meldingen vervolgens doorzet naar de GGD in de regio waarin de zorg is verleend. De GGD bekijkt vervolgens samen met de gemeenten wat er moet gebeuren om ervoor te zorgen dat deze mensen alsnog zo snel mogelijk een verzekering én de benodigde zorg krijgen. Omdat de verwachting is dat onder de onverzekerden veel verwarde personen zitten, biedt deze nieuwe functie de GGD de mogelijkheid deze mensen op het spoor te komen en voor ondersteuning te zorgen.

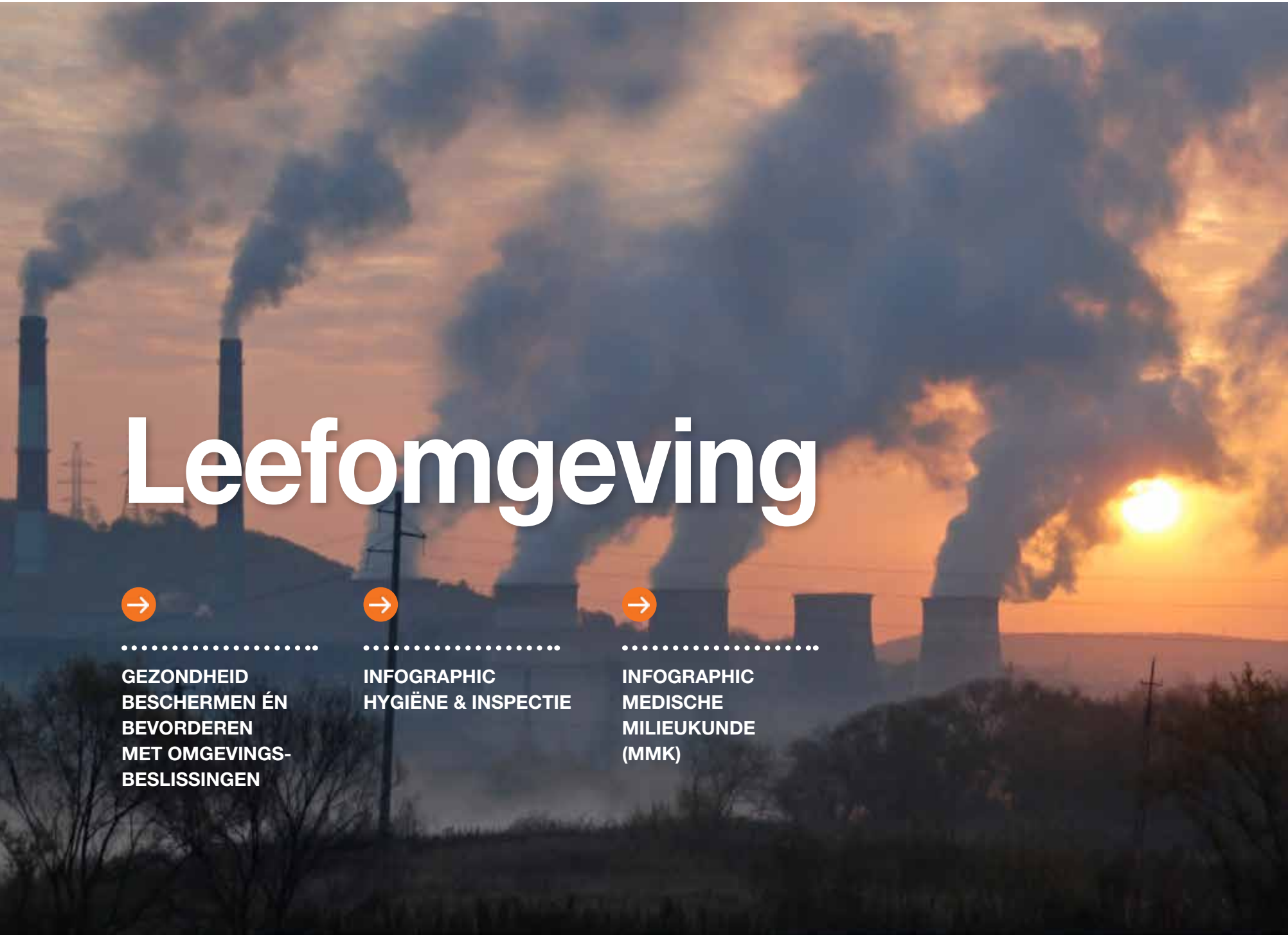

Leefomgeving

GEZONDHEID BESCHERMEN ÉN BEVORDEREN MET OMGEVINGS-BESLISSINGEN

INFOGRAPHIC HYGIËNE & INSPECTIE

INFOGRAPHIC MEDISCHE MILIEUKUNDE (MMK)

Gezondheid beschermen én bevorderen met omgevingsbeslissingen

Vooral onder de normen is gezondheidswinst te behalen

De Omgevingswet

De Tweede Kamer heeft in 2016 de Omgevingswet aangenomen. Deze wet, die in 2019 van kracht wordt, integreert in totaal 26 wetten voor de leefomgeving: van de Gaswet en Ontgrondingenwet tot de Wet ruimtelijke ordening en de Wet geluidhinder. Gezondheid en veiligheid krijgen in de Omgevingswet een duidelijke plek. Als gemeenten straks een omgevingsvergunning afgeven, moeten ze goed kijken naar mogelijke gezondheids- en veiligheidsrisico's. Bovendien moeten ze beide thema's meenemen in hun omgevingsplannen. Behalve om de gezondheid te beschermen is de nieuwe wet juist ook bedoeld om de gezondheid te bevorderen. Door de leefomgeving zó in te richten dat die uitnodigt tot gezond gedrag en meedoen.

De GGD Zuid Limburg kan gemeenten rondom de Omgevingswet ondersteunen met kennis en advies. Dat doet de GGD in eerste instantie door uit te leggen wat de nieuwe wet betekent voor gezondheid en veiligheid op gemeentelijk niveau. Gebiedsplannen en vergunningen zijn tot nu toe vooral taken van de ambtenaren ruimtelijke ordening. Een goede uitvoering van de Omgevingswet vraagt straks om een integrale aanpak en daarmee om een andere mindset.

Ruimte voor lokale invulling

Meer dan nu het geval is, krijgen gemeenten straks de ruimte om lokale afwegingen te maken als zij besluiten over projecten in de fysieke leefomgeving. De GGD heeft in een landelijke werkgroep aan de minister laten weten dat het in dat kader belangrijk is dat bestuurders straks een d*ecision tool* hebben die ervoor zorgt dat ze alle relevante zaken meenemen in hun besluit. De gezondheidsdienst kan gemeenten onder meer met cijfers helpen om goede lokale afwegingen te maken. Daarbij is er nog veel gezondheidswinst te behalen. Niet alleen door de leefomgeving zo in te richten dat deze gezond gedrag bevordert. Maar bijvoorbeeld ook door ervoor te kiezen ruim onder de wettelijke normen voor bijvoorbeeld luchtverontreiniging en geluidsbelasting te blijven. Want uiteindelijk is vooral onder de normen gezondheidswinst te behalen.

Infographic Hygiene & Inspectie
Infographic Medische Milieukunde

Hygiëne & Inspectie

399

kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus in Zuid-Limburg zijn in 2016 minstens 1 keer geïnspectreed.

Wmo-zorg

Toezicht op aanbieders van Wmo-zorg n.a.v. calamiteiten.

Tattooshops en schoonheidssalons

Vergunningen verleend aan tattooshops en schoonheidssalons voor het uitvoeren van permanente make-up.

Seksbedrijven

Controles bij seksbedrijven op het gebied van hygiëne en veiligheid.

Asielzoekerscentra

Controle hygiëne en veiligheid van de asielzoekerscentra. Indien van toepassing adviezen ter verbetering.

Medisch Milieukunde (MMK)

Ondertunneling

- Advies aan projectorganisatie gedurende het hele project voor milieu in relatie tot gezondheid.
- Advies en voorlichting aan burgers.

Bij de aanleg van de buitenring in Parkstad levert MMK een soortgelijke bijdrage.

Asbest

MMK adviseert gemeenten en burgers t.a.v. asbest en de verwijdering van asbest-daken. Dit omdat op basis van landelijke wetgeving voor 2024 alle daken asbestvrij moeten zijn.

Kunstgrasvelden

Sinds een uitzending van Zembla in oktober 2016 is er veel aandacht voor de veiligheid van het sporten op kunstgrasvelden. Op verzoek van minister Schippers is het RIVM een onderzoek gestart naar rubbergranulaat op sportvelden. Doel van het onderzoek is meer kennis te krijgen over de samenstelling van het rubbergranulaat op de sportvelden en eventuele effecten op de gezondheid. De GGD volgt het RIVM-onderzoek nauwgezet, informeert gemeenten over de resultaten en beantwoordt vragen van burgers.

Kerncentrale Tihange

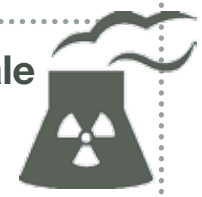

De GGD heeft vragen van burgers beantwoord over de beschikbaarheid van jodium-tabletten in Zuid-Limburg.

Binnenmilieu

Huisbezoeken bij en advisering van burgers met gezondheids-klachten mogelijk a.g.v. binnenmilieu.

POMS-site

In 2016 is het onderzoek naar de actuele risico's op de voormalige POMS-sites in Brunssum en Eygelshoven afgerond. De conclusie luidde dat er geen risico's zijn voor de mensen die nu of in de toekomst op de voormalige POMS-sites werken. Om ook naar de toekomst te blijven zorgen voor een gezonde situatie heeft de GGD wel aandacht gevraagd voor een aantal aspecten, zoals een goede schoonmaak bij het opnieuw in gebruik nemen van leegstaande gebouwen (zonder uitgebreide renovatie), zodat eventueel oud stof verwijderd wordt.

Stadsnatuurvisie Maastricht

Vanuit het thema Natuur en Gezondheid & Welzijn heeft de GGD een bijdrage geleverd aan de Stadsnatuurvisie Maastricht. De Stadsnatuur-visie beoogt een krachtige en boeiende stadsnatuur voor stad, bewoners en bezoekers van Maastricht.

Hitte

In de zomer van 2016 werd het landelijk hitteplan geactiveerd. Gemeenten, burgers, scholen, kinderdagverblijven, huisartsen en apotheken zijn door de GGD geïnformeerd over maatregelen die genomen kunnen worden om gezondheidsproblemen door aanhoudende hitte te voorkomen.

Zorg

HOTSPOT-ONDERZOEK HEPATITIS B EN C

INFOGRAPHIC INFECTIEZIEKTEN

SEKSUEEL GRENS-OVERSCHRIJDEND GEDRAG

INFOGRAPHIC CENTRUM SEKSUELE GEZONDHEID

Hotspotonderzoek hepatitis B en C

Hepatitis B en vooral C zijn ‘lastige’ infectieziekten. Patiënten die besmet zijn, hebben vaak jarenlang geen ziekteverschijnselen, maar kunnen op termijn wel chronisch ziek worden. Omdat er nieuwe medicijnen zijn tegen hepatitis C, willen infectieziektebestrijders wereldwijd besmette patiënten die niet weten dat ze ziek zijn (de ‘verborgen populatie’) graag opsporen. Daartoe heeft ook de afdeling Infectieziektebestrijding (IZB) van de GGD Zuid Limburg al verschillende pogingen ondernomen gefinancierd met subsidiegelden. Die maakten duidelijk dat een zogenoemde risicobenadering, waarbij je risicogroepen uitnodigt om zich te laten testen, niet werkt.

Infographic Infectieziekten

Twee wijken in Zuid-Limburg

In 2016 koos de afdeling voor een heel andere aanpak. Omdat uit eerder onderzoek was gebleken dat hepatitis B en C vooral voorkomen in twee wijken in Zuid-Limburg, benaderde IZB uit deze ‘hotspots’ alle mensen tussen 40 en 70 jaar. Deze groep is namelijk het vaakst besmet. Dit gebeurde in nauwe samenwerking met de huisartsen in de betreffende wijken: zij nodigden alle bij hen geregistreerde 40 tot 70-jarigen uit om zich te laten testen. 51% van de ruim 6500 personen die een uitnodiging kregen, gaf hier gehoor aan. Een heel hoog opkomstpercentage. Maar: er werden veel minder gevallen van hepatitis B en C gevonden dan verwacht. IZB concludeert dan ook dat deze benadering, hoewel zeer effectief om een grote groep te bereiken, niet de manier is om de verborgen populatie op te sporen.

Nieuw project

Deze uitkomst is weliswaar negatief, maar voorkomt dat er wereldwijd nog veel geld wordt uitgegeven aan projecten die niet werken. Op basis van dit onderzoek van de GGD Zuid Limburg zegt ook de Nederlandse Gezondheidsraad dat een ‘populatiebenadering’ bij deze ziekten niet werkt en dat alleen het uitnodigen van specifieke groepen migranten zin heeft. De infectieziektebestrijders van de GGD Zuid Limburg zijn inmiddels een nieuw project gestart. Zij zorgen ervoor dat mensen van wie bekend is dat ze Hepatitis c hebben, maar die zich tot nu toe niet lieten behandelen, nu wel de nieuwe medicijnen krijgen. Daar heeft niet alleen de individuele patiënt baat bij, maar ook de publieke gezondheid. Want mensen die goed behandeld zijn, kunnen de ziekte niet verder verspreiden.

Infectieziekten

288
meldingen kinkhoest, meest gemelde ziekte

De GGD ziet om de 3 jaar een piek. Dat was in 2012 en 2015. In 2016 waren er **288 meldingen. Met name pasgeborenen lopen risico op ernstige complicaties.** Om hen te beschermen heeft de Gezondheidsraad nu geadviseerd dat zwangere vrouwen zich laten vaccineren tegen kinkhoest. Dan zijn de pasgeborenen via moederlijke antistoffen beschermd en kan de moeder haar kind niet besmetten.

476
telefoontjes van burgers en professionals

De top 10:

1. **zikavirus**
2. kinkhoest
3. MRSA
4. besmettingsaccident
5. scabiës (schurft)
6. beten (insecten/dieren)
7. impetigo (krentenbaard)
8. vaccinatie
9. hand-voet-mondziekte
10. hepatitis B

139 meldingen van infectieziekteclusters in instellingen

Met name vanuit:

- **de kinderopvang (54)**
  vooral: huiduitslag/vlekjesziekten, luchtweginfecties/influenza-achtig ziektebeeld, krentenbaard en maagdarminfecties
- **onderwijsinstellingen (42)**
  vooral huiduitslag/vlekjesziekten en krentenbaard
- **zorgcentra (36)**
  vooral maagdarminfecties met een duidelijke piek in de herfst/winter

Q-koorts: geen meldingen

Deze infectieziekte kreeg echter de meeste media-aandacht. Nog steeds vanwege de grote Q-koorts uitbraak in 2009 in Noord-Brabant en Zuid-Limburg.

37 meldingen van rabiës (hondsdolheid)

Het betreft reizigers die in het buitenland gebeten of gekrabd zijn door een dier. 25% van hen was in Indonesië geweest. Zij worden behandeld met een vaccinatieserie.

Wat te doen bij seksueel grensoverschrijdend gedrag?

Scholen worstelen met vragen als: wat doe je als seksueel gedrag te ver gaat? En wanneer grijp je in? Ze geven aan op dit gebied behoefte te hebben aan informatie, advies en ondersteuning. De Limburgse GGD'en hebben daarom in 2016, met hulp van de Provincie Limburg, een pakket ontwikkeld dat draait om seksueel grensoverschrijdend gedrag op school. Het bestaat uit een handleiding, website en training. Ook is er een adviesteam samengesteld. In de handleidingen en op de website is - ook voor het speciaal onderwijs - onder andere informatie te vinden over een gezonde seksuele ontwikkeling, hoe je seksueel gedrag beoordeelt en wat je als school wel en niet moet doen bij een incident. Een speciale module Over de Grens maakt sinds oktober van dit jaar deel uit van de training Sekswijzer, een training voor leerkrachten in het basisonderwijs en docenten en mentoren in het voortgezet onderwijs.

Infographic Soa-zorg

Website: www.over-de-grens.nl

Terwijl juist hier de behoefte aan ondersteuning groot is, doen relatief weinig LBO- en MBO-scholen mee met preventieve projecten als Sekswijzer en Over de Grens. De GGD werkt er hard aan om via deze scholen, maar bijvoorbeeld ook via het welzijnswerk, ook de moeilijker te bereiken jongeren met een lage sociaal economische achtergrond zover te krijgen dat ze met vragen of problemen naar de GGD komen.

Jeugdverpleegkundige is aanspreekpunt

Als scholen een concrete vraag hebben over seksueel grensoverschrijdend gedrag of ondersteuning nodig hebben bij een incident, kunnen zij terecht bij de jeugdverpleegkundige van de school. De JGZ-medewerkers zijn in 2016 getraind om scholen op dit gebied goed te kunnen helpen. In ingewikkelde situaties of daar waar extra ondersteuning nodig is, kan de jeugdverpleegkundige het Adviesteam Over de Grens inschakelen. Hierin zitten jeugdartsen, artsen seksuele gezondheid en een medewerker van Veilig Thuis.

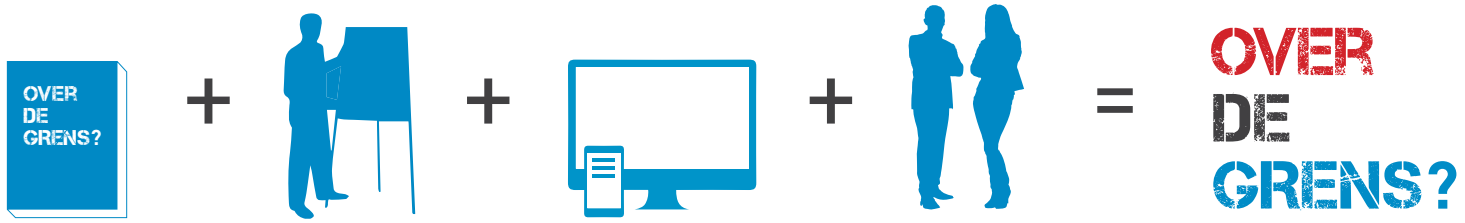

Centrum Seksuele Gezondheid: ruim 6400 soa-tests in 2016

De helft van de mensen
die zich lieten testen op een soa
was jonger dan 25 jaar

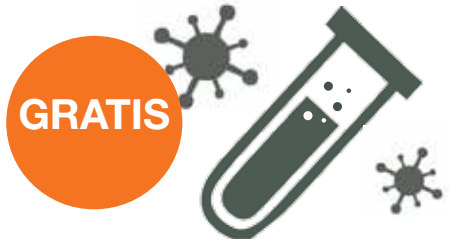

Gratis testen
voor jongeren en mensen met
hoog risico op soa of HIV

2x

Jongeren kunnen
twee keer per jaar
gratis voor soa-onderzoek
bij de GGD terecht

Vragen?

Bel met de GGD
voor vragen over soa
of seksualiteit en
maak een afspraak

Acute zorg

AMBULANCEZORG WIL OVERAL IN ZUID-LIMBURG DE NORM HALEN

ÉÉN VOOR ALLEN

ALS EEN EVENEMENT GROEIT, VRAAGT DAT OM ANDERE MAATREGELEN

BRAND MUNSTERGELEEN: BURGERS BEZORGD OVER ASBEST

Ambulancezorg wil overal in Zuid-Limburg de norm halen

Ook in 2016 leverde de Zuid-Limburgse ambulancezorg weer een uitstekende prestatie in het spoedvervoer. Gemiddeld wordt de landelijke norm voor de aanrijtijden ruimschoots gehaald, en daarmee behoort de ambulancedienst van de GGD Zuid Limburg bij de beste van Nederland. Het is de dienst echter een doorn in het oog dat hij in sommige gebieden niet in alle gevallen de norm haalt. Tijdelijke posten in moeilijk bereikbare delen van Brunssum en Kerkrade (zogenoemde voorwaardenscheppende locaties) moeten ervoor zorgen dat de ambulances ook hier steeds op tijd zijn.

Rekening houden met komst Buitenring

Of een ambulance wel of niet binnen vijftien minuten bij een spoedgeval is, hangt voor een belangrijk deel af van de verkeerssituatie. De ambulancezorg van de GGD Zuid Limburg is dan ook van mening dat je veel winst kunt behalen als je proactief maatregelen neemt zodra bekend wordt dat de situatie gaat veranderen. De dienst beschikt over een systeem dat aan de hand van historische ritgegevens kan bepalen hoe groot het bereik is op verschillende tijdstippen. Hiermee kan bijvoorbeeld de vraag worden beantwoord: wat betekent het voor ons bereik in dit gebied als op tweebaansweg X tijdelijk maar één rijbaan beschikbaar is? Er kunnen dan tijdig maatregelen worden genomen, zoals het in de spits in gebruik nemen van een

Nauwkeurige sturing

Het gebruik van ‘voorwaardenscheppende locaties’ is een voorbeeld van nauwkeurige sturing en ‘dynamisch management’, waarbij je inspeelt op de actuele situatie. In plaats van dat ze terugrijden naar de post, gaan ambulances die op dat moment geen rit hebben naar deze strategische plekken in een verzorgingsgebied toe. Zo zorg je er op drukke tijden voor dat er voldoende teams stand-by zijn om goed te kunnen inspelen op de hulpvraag in dit gebied. De meldkamercentralist speelt hierbij een cruciale rol, want deze heeft een actueel en volledig beeld van de beschikbare ambulances in het gebied: waar ze zijn en hoever ze zijn met het verlenen van hulp? Zijn er op een bepaald moment in een gebied te weinig ambulances (of moeten deze bij een hulpvraag van te grote afstand komen), dan ‘herverdeelt’ de centralist de beschikbare ambulances over het verzorgingsgebied door een of meerdere ambulances naar een voorwaardenscheppende locatie te sturen.

voorwaardenscheppende locatie. In 2017 gaat de dienst op deze manier bekijken wat de beste locatie is voor zijn ambulancepost Heerlen, als in 2018 de Buitenring Parkstad Limburg in gebruik wordt genomen.

A1: binnen 15 minuten
Spoedeisende inzet bij een levensbedreigende situatie.In 95% van de A1-ritten in een regio moet de ambulance binnen 15 minuten ter plaatse zijn. Dit is een landelijke norm.

A2: binnen 30 minuten
Er is geen sprake van direct levensgevaar, maar er kan wel (ernstige) gezondheidsschade dreigen. Het streven is om binnen 30 minuten ter plaatse te zijn.

B: besteld vervoer
Zorg en liggend vervoer van patiënten tussen het woonadres en zorg-instellingen en vice versa voor onderzoek, therapie of opname.

Wegwerkzaamheden? Meld het even!

Proactief maatregelen nemen kan natuurlijk alleen als je tijdig informatie krijgt over een veranderende verkeerssituatie. De ambulancedienst is dan ook blij als gemeenten informatie verstrekken over geplande werkzaamheden. Maar ook hier is winst te behalen. Als gemeenten met de ambulancedienst afstemmen wat er wanneer gaat gebeuren, kunnen ze samen bijvoorbeeld voorkomen dat er meerdere werkzaamheden plaatsvinden op één traject, waardoor het voor de hulpdiensten haast onmogelijk wordt om op tijd bij een spoedgeval te komen.

Aantal ritten				
	A1	A2	B	Totaal
2014	21500	19273	16297	57070
2015	21099	18049	16863	56011
2016	22349	19704	16315	58368

Percentage spoed / niet spoedritten		
	Spoed	Niet spoed
2014	71,4%	28,6%
2015	69,9%	30,1%
2016	72,1%	28%

Performance		
	A1 (15 minuten)	A2 (30 minuten)
2014	96,7%	97,6%
2015	96,5%	97,2%
2016	96,1%	97,6%

Meldtijd		
	A1	A2
2014	0:01:29	0:02:53
2015	0:01:35	0:03:25
2016	0:01:40	0:03:15

Eén voor allen

Foto: Norbert van Onna

Limburg heeft sinds 18 oktober 2016 één meldkamer voor brandweer, ambulancezorg en politie. Voor die tijd hadden Zuid (Maastricht) en Noord (Venlo) elk een eigen meldkamer voor de hulpdiensten.

De Limburgse meldkamer is één van de tien 'meldkamers van de toekomst'. Het is de eerste meldkamer die volgens de nieuwe richtlijnen van de minister is ingericht. Als dat nodig is, bijvoorbeeld bij een grote calamiteit, kunnen de meldkamers van de toekomst elkaars werk naadloos overnemen.

Om de Meldkamer Limburg te kunnen huisvesten is het Meld- en Coördinatiecentrum in Maastricht verbouwd en gemoderniseerd. Negen kilometer aan kabels werd gelegd om alle systemen te kunnen koppelen en er werden 26 meldtafels geïnstalleerd.
Processen, systemen, data en technische zaken zijn zoveel mogelijk geüniformeerd.

De burger die 112 belt, heeft hier niets van gemerkt. De centralisten staan dag en nacht klaar voor alle burgers in Limburg. Zelfs tijdens een verbouwing of verhuizing.

Als een evenement groeit, vraagt dat om andere maatregelen

Bij de Duckrace in Maastricht kopen bezoekers badeendjes die ze laten 'racen' in de Jeker in het Stadspark. De opbrengst gaat naar goede doelen en verenigingen. Waren er bij de eerste editie van het evenement - in 2014 - een paar honderd bezoekers, in 2016 waren dat er al bijna 5000. In 2017 worden er rond de 10.000 mensen verwacht. Hun veiligheid en gezondheid is de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Risicoanalyse en advies op maat

Voor de GHOR, die de gemeenten helpt veiligheids- en gezondheidsrisico's te voorkomen, betekent dit dat er een nieuwe risicoanalyse van het evenement moet worden gemaakt. De eerste Duckraces waren zogenoemde A-evenementen, waarbij een kennisgeving aan de gemeente volstaat en de GHOR een standaardadvies voor kleinschalige evenementen uitbrengt. Nu wordt de race een B-evenement: grootschalig en risicovol. En dat vraagt om een advies op maat. Bij de nieuwe risicoanalyse houdt de GHOR onder andere rekening met het feit dat dit evenement vooral door ouders met kinderen wordt bezocht en dat het weer voor problemen kan zorgen: het kan warm worden en het weer kan plotseling omslaan. Zaken die om specifieke maatregelen vragen. Ook bekijkt de GHOR of er beveiliging nodig is en of bijvoorbeeld de aanvoerwegen vrij moeten worden gehouden voor de hulpdiensten.

Multidisciplinaire samenwerking

Ook de politie en de brandweer geven een advies. De gemeente integreert deze adviezen vervolgens in haar vergunning. Bij nóg grotere evenementen (C-evenementen zoals Pinkpop en de schuttersfeesten) maken de partners een gezamenlijke risicoanalyse en een veiligheidsplan. Dan wordt er enkele weken voor het evenement ook gezamenlijk geoefend, waarbij de regionale multidisciplinaire adviesgroep voor een oefenscenario zorgt.

Vergunningverlening makkelijker met EvenementAssistent

Sinds kort kunnen de Zuid-Limburgse gemeenten en organisatoren van evenementen gebruik maken van de EvenementAsssistent, een landelijk ontwikkeld online systeem voor het aanvragen van vergunningen. Als aanvragers de uitgebreide digitale vragenlijst invullen, zorgt het systeem onder andere voor een automatische risicoscan. De aanvraag komt bij alle partners binnen en wordt gekoppeld aan de regionale evenementenkalender. Dit vergemakkelijkt de samenwerking en maakt een betere voorbereiding mogelijk. Zo voorkom je incidenten.

Brand Munstergeleen: burgers bezorgd over asbest

Door een ongeluk met een gasfles ontstaat er op 3 juli 2016 brand in een schuur in Munstergeleen. Er zijn geen gewonden, maar er is wel asbest vrijgekomen. De hulpdiensten en de betrokken gemeente komen gezamenlijk in actie. Dit samenwerkingsverband heet de veiligheidsregio. De hulpverlening wordt gecoördineerd vanuit het Melden Coördinatie Centrum Maastricht. Daar is ook de GHOR (Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio) aan het werk. De samenwerkende hulpdiensten besluiten om een deel van de omgeving af te zetten. Een gespecialiseerd asbestverwijderingsbedrijf is onderweg.

Bewonersbrief

Een belangrijke actie is nu de communicatie naar omwonenden. Er zijn mogelijk asbestresten terechtgekomen op en rond hun huizen en de mensen zijn ongerust. In samenwerking met de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) van de GGD stelt de veiligheidsregio een bewonersbrief op. Deze brief geeft onder andere antwoord op veel gestelde vragen over asbest. Burgers die na het lezen ervan nog vragen hebben, kunnen terecht bij de GGD.

Ziekenhuis en huisartsen geïnformeerd

De GHOR informeert ook het Zuyderland Medisch Centrum en huisartsenorganisatie Meditta, zodat zij voorbereid zijn als mensen met vragen of gezondheidsklachten komen. Als de hulpdiensten en het asbestverwijderingsbedrijf het gebied waar asbest is terechtgekomen hebben vastgesteld, starten de schoonmaakwerkzaamheden.

Het werk van de GHOR zit er nu op: alle relevante partijen zijn op de hoogte en voorbereid voor het geval er vragen van burgers komen. De GGD beantwoordt die dag enkele vragen van burgers. Zo vraagt een peuterspeelzaal zich af of de kinderen buiten kunnen spelen en maken een paar omwonenden zich zorgen over mogelijke risico's voor hun gezondheid.

Asielzoekers

‘MET DE KINDEREN DIE NAAR SCHOOL GAAN, GAAT HET VAAK HEEL GOED’

‘ZORGEN OM JONGEREN MET EEN NEGATIEVE BESCHIKKING’

‘WIJ KUNNEN IN KORTE TIJD VEEL BETEKENEN

‘Met de kinderen die naar school gaan, gaat het vaak heel goed’

Jeugdarts Janna van der Zand en jeugdverpleegkundige Mirte Heijl vertellen over hun werk in de azc’s in Maastricht en Sweikhuizen.

Kinderen en jongeren die in asielzoekerscentra (azc’s) verblijven, krijgen jeugdgezondheidszorg van de GGD Zuid Limburg.

Janna: ‘Alle kinderen die binnenkomen, krijgen een verpleegkundig en een medisch onderzoek. Het eerste doet de jeugdverpleegkundige, het tweede de arts. Daar hebben we in totaal een uur de tijd voor. We onderzoeken onder andere gehoor, groei, hart en longen en bespreken met de ouders hoe het met het kind gaat. We vragen dan bijvoorbeeld ook hoe het in het thuisland was, of het kind daar naar school is geweest en of het heftige dingen heeft meegemaakt. Net als bij alle andere kinderen die we zien, kijken we ook door een ‘algemene gezondheidsbril’ naar het kind (oogt het gezond? Hoe zit het erbij?) en letten we op signalen van aandoeningen als autisme. Met veel kinderen die naar de basisschool gaan, gaat het eigenlijk heel goed. Ze kunnen aan verwachtingen voldoen door hun best te doen op school en bijvoorbeeld hun ouders helpen met de taal. Als er bij deze kinderen problemen zijn, gaat het vaak om reguliere problemen zoals laat zindelijk zijn of overgewicht. We moeten dan steeds de mogelijkheid van een trauma in ons achterhoofd houden.’

Mirte: ‘Als we constateren dat een kind een ontwikkelingsachterstand heeft of bijvoorbeeld laat zindelijk is, is altijd de vraag: is dit kind gewoon wat laat of komt dit door de omstandigheden of wat het kind heeft meegemaakt? Een voorbeeld: een kind van negen jaar dat ’s nachts nog in bed plast. Uit gesprekken met de ouders blijkt dat het kind bang is om naar de wc te gaan. Want daarvoor moet het over de gang hier in het azc en dat vindt het eng: het kind heeft nare dingen meegemaakt en voelt zich niet veilig. Zindelijkheidstraining heeft hier geen zin; de kans is groot dat het probleem zich vanzelf oplost zodra het gezin een eigen plek heeft en de ouders het kind structuur kunnen bieden in een veilige omgeving. Het enige wat we in dit geval doen, is het GGD-team in de wijk goed informeren als we het gezin ‘overdragen’.

Praten via een tolk vaak lastig

Mirte: ‘Bij gesprekken op afspraak bellen we een tolk in. Bij lastige gesprekken - als we bepaalde zorgen willen bespreken - is de tolk meestal fysiek bij het gesprek aanwezig. Daarbij is het zijn of haar taak om letterlijk te vertalen wat wij zeggen. Soms merken we dat dat niet gebeurt en dat bijvoorbeeld onze inleidende uitleg wordt weggelaten. Dat is lastig. Ook kan het belangrijk zijn of je een mannelijke of vrouwelijke tolk hebt: ik kan een mannelijke tolk bijvoorbeeld niet altijd aan een Syrisch meisje laten vragen wanneer ze voor het eerst ongesteld werd.’

Janna: ‘De tolk kan bijvoorbeeld ook tegen ons zeggen: de vraag die je nu stelt is te direct; wij bepreken dit in onze cultuur op een andere manier. En hij kan iets zeggen over hoe een cliënt praat, of hij bijvoorbeeld eenvoudige woorden gebruikt. Zo krijgen wij informatie over iemands opleidingsniveau.’

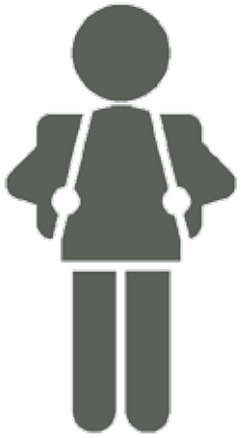

‘Zorgen om jongeren met een negatieve beschikking’

Mirte: ‘De groep in het azc waar we ons de meeste zorgen om maken, is die van de alleenstaande, minderjarige asielzoekers (AMV’ers) met een negatieve beschikking. Deze (meestal Afghaanse) jongeren mogen tot en met hun achttiende blijven en dan moeten ze het land verlaten. Bij deze groep zien we veel problemen met alcohol, drugs en automutilatie, die regelmatig escaleren en voor een onveilige sfeer zorgen. Dat liep ook deze week weer zo uit de hand dat de politie en ambulance erbij moesten komen. De jongen die de problemen veroorzaakte, kreeg een campusverbod: hij mag zich een aantal dagen niet laten zien op de speciale campus voor AMV’ers.’

Janna: ‘Daarmee wordt het probleem van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) een maatschappelijk probleem. Want waar is deze jongen nu? Als hij op straat is: wat doet hij daar dan? En hoe moet hij zich wel niet voelen? Een meerwaarde van de Jeugdgezondheidszorg is dat ze korte lijnen heeft met het Vangnet OGGZ van de GGD. Dit kan ons adviseren over afspraken met hulpverleners en organisaties in de regio. Jongeren waar zorgen om zijn, bespreken we in een multidisciplinair overleg met medewerkers van het COA, het Gezondheidscentrum Asielzoekers en Nidos, de landelijke voogdijinstelling voor AMV’ers. Maar we kunnen deze jongeren weinig bieden, ook omdat ze vaak hulp weigeren. Wij kunnen ons dan wel inzetten voor een gezonde leefstijl, zij zijn alleen bezig met het krijgen van een verblijfsstatus. Daarom richten we ons vooral op hún vragen; veel jongeren hebben bijvoorbeeld slaapproblemen.’

‘Wij kunnen in korte tijd veel betekenen’

Janna: ‘Meer dan bij ‘Nederlandse’ kinderen en jongeren zien we hier gezondheidsproblemen die met hygiëne te maken hebben, zoals scabiës (schurft) en luizen. Ook hebben veel kinderen een slecht gebit. Bij 75% van de kinderen en jongeren constateren we psychosociale problemen.’

Mirte: ‘We zien ook kinderen met aangeboren afwijkingen waar in het land van herkomst nooit iets mee is gedaan. Zoals een jongen van vijf, waar volgens de ouders niets mee aan de hand was, maar die - toen we een gehoortest deden - doof bleek te zijn. Of een meisje van tien dat spastisch is, nooit zorg heeft gekregen en daardoor nu allerlei vergroeiingen in haar lijfje heeft. Wij kunnen dan in korte tijd veel betekenen. Het dove jongetje heeft nu een gehoorapparaat en krijgt speciale begeleiding op school. Het spastische meisje krijgt drie keer per week fysiotherapie; dat maakt een wereld van verschil.’

Janna: ‘Veel ouders weten natuurlijk wel dat er iets mis is met hun kind, maar konden daar niet eerder iets aan doen. Ze zijn dan ook heel opgelucht en dankbaar dat dat nu wel kan. Ouders vinden het prettig om het over hun kinderen te kunnen hebben. Dat eindelijk iemand tijd en aandacht voor hen heeft en vraagt: hoe gaat het nu met u en uw kinderen? Alleen al het feit dat we dit gesprek hebben helpt. Ouders weten nu: hier kan ik terecht als er iets aan de hand is met mijn kind.’

Kijk voor meer informatie over de gezondheidszorg voor asielzoekers op onze website

Over de GGD

- DE GGD IS EEN GEMEENTELIJKE DIENST
- DE AFDELINGEN
- HUISVESTING: NAAR ÉÉN BACKOFFICE
- ORGANOGRAM

GGD is een gemeentelijke dienst

Gemeenschappelijke regeling

De GGD Zuid Limburg is een gemeenschappelijke regeling die is ingesteld door de 18 gemeenten in Zuid-Limburg. Zij hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. Ook bepalen zij het gezondheidsbeleid en voeren de totale regie op de lokale uitvoeringsprogramma's.
De GGD adviseert gemeenten hierbij, levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid van de Zuid-Limburgers.

Collectieve ambitie

- De gezondheid en veiligheid van mensen en de samenleving gaan ons aan het hart.
- We dragen daaraan bij op een manier die het verschil maakt, vandaag en morgen.
- We staan midden in de maatschappij en zijn er als het nodig is.

Missie

De GGD Zuid Limburg beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze samenleving.

Bestuur

Conform de wettelijke bepaling in de wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur en een voorzitter. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de GHOR ligt bij het Veiligheidsbestuur Zuid-Limburg.
De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de GHOR-taken is via een bestuursovereenkomst opgedragen aan de GGD Zuid Limburg.

Directie

De directie bestaat uit twee leden en is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding en het beheer van de organisatie en legt hierover verantwoording af aan het Dagelijks Bestuur.

Ontwikkelingen op personeelsgebied

Op personeelsgebied heeft in 2016 de nadruk gelegen op het introduceren van onderdelen van E-HRM binnen de GGD, de introductie van het Individueel Keuze Budget (IKB) en het digitaliseren van personeelsdossiers. Daarnaast is de implementatie van het VNG normsysteem voor het beschrijven en waarderen van functies (HR21) binnen de GGD voorbereid. En er is een concept beleid voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers geformuleerd. Een aantal van deze activiteiten loopt door in 2017.

Daarnaast zal persoonlijke ontwikkeling in combinatie met resultaatsturing in 2017 een thema zijn, evenals het ontwikkelen van een gezondheidsbeleid.

Ontwikkeling op personeelsgebied			
	GGD Zuid Limburg 1 januari 2016	GGD Zuid Limburg 31 december 2016	Landelijk (sector gemeenten)
Aantal fte	377	383	
Aantal medewerkers	458	464	
% mannen	43%	43%	51%
% vrouwen	57%	57%	49%
Gemiddelde leeftijd	47	46	48,5
Deeltijdwerken	53%	53%	42%
Verzuim	3,7%	4,6%	5,3%

Totaal aantal klachten 2016	Ongegrond	Opgelost via bemiddeling	Klachten-commissie
62	2 (klacht niet voor GGD)	57	3, waarvan 1 gegrond verklaard

Klachten

Klachten kunnen zowel mondeling als schriftelijk gemeld worden. Bij een mondelinge klacht wordt direct geprobeerd de klacht in overleg met de klager op te lossen. Een schriftelijke klacht wordt binnen de GGD onderzocht en daarna besproken met de klager.
Als de klager dit wenst, volgt een bemiddelingsgesprek. De ervaring leert dat de klacht daarna meestal is opgelost. Als dit niet zo is, kan de klager de klacht voorleggen aan de klachtencommissie van de GGD.

Afdelingen

Gezondheid en Maatschappelijke Participatie (GMP)

De afdeling Gezondheid en Maatschappelijke Participatie (GMP) komt op voor mensen in een kwetsbare positie. Zij hebben vaak op meerdere gebieden problemen en vinden het moeilijk om goed voor zichzelf te zorgen. Daardoor kunnen ze vaak niet goed meedoen in de samenleving. Samen met diverse partners helpt GMP deze mensen om (weer) de verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gezondheid.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

De afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) volgt de lichamelijke, geestelijke en sociale ontwikkeling van 4- tot 18-jarigen. Zo wordt elk kind periodiek uitgenodigd voor onderzoek. Daarnaast wordt zorg op maat geleverd. Ook zorgt de JGZ voor inentingen tegen ziekten, conform het Rijksvaccinatieprogramma. De JGZ is aanwezig waar de jeugd is: in de wijk, op school en bij gezinnen thuis. Dat is van belang om signalen uit de omgeving vroegtijdig op te pikken en er actie op uit te zetten.

Kennis & Innovatie (K&I)

Een van de ambities van Zuid-Limburg is het inlopen van de gezondheidsachterstand. Dit vraagt om een nieuwe, brede kijk op zorg en gezondheid waarbij de burger centraal staat. Als expert op het gebied van publieke gezondheid en als schakel tussen de overheid en het zorgveld kan de afdeling Kennis & Innovatie gemeenten hierbij helpen. Bijvoorbeeld door complexe vragen te vertalen naar concrete projecten of door advies en ondersteuning bij de uitvoering hiervan.

Seksuele gezondheid, Infectieziekten en Milieu (SIM)

De afdeling Seksuele gezondheid, Infectieziekten en Milieu (SIM) voert zowel medische als preventieve taken uit. Daarbij gelden vaak wettelijke eisen en (landelijke) protocollen. De afdeling is cliëntgericht en steeds op zoek naar samenwerkingspartners die kunnen bijdragen aan een betere dienstverlening en het uitdragen van preventieve boodschappen.

Acute Zorg (AZ)

De Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Zuid Limburg bestaat uit de ambulancezorg en de meldkamer ambulancezorg. Hoewel de gemeenten in Zuid-Limburg via de GGD eigenaar zijn van de RAV leveren zij geen financiële bijdrage. De RAV en de GHOR (Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie in de Regio) vormen samen de afdeling Acute Zorg.

Huisvesting: naar één backoffice

In 2016 is de ‘vernieuwbouw’ van het GGD-pand aan het Overloon in Heerlen gestart. Naar verwachting zal de GGD in de tweede helft van 2017 naar deze centrale backoffice verhuizen. Ook de aangrenzende ambulancepost wordt geheel vernieuwd. Daarbij is zo veel mogelijk rekening gehouden met duurzaamheid. Zo wordt het pand via mijnwater verwarmd en gekoeld. Op het dak komen zonnepanelen. De opgewekte elektriciteit wordt niet alleen in het GGD-gebouw benut, maar ook door het mijnwatersysteem. Op het omliggende terrein wordt groen aangeplant.

Beeldmateriaal: Wauben Architects

Organogram

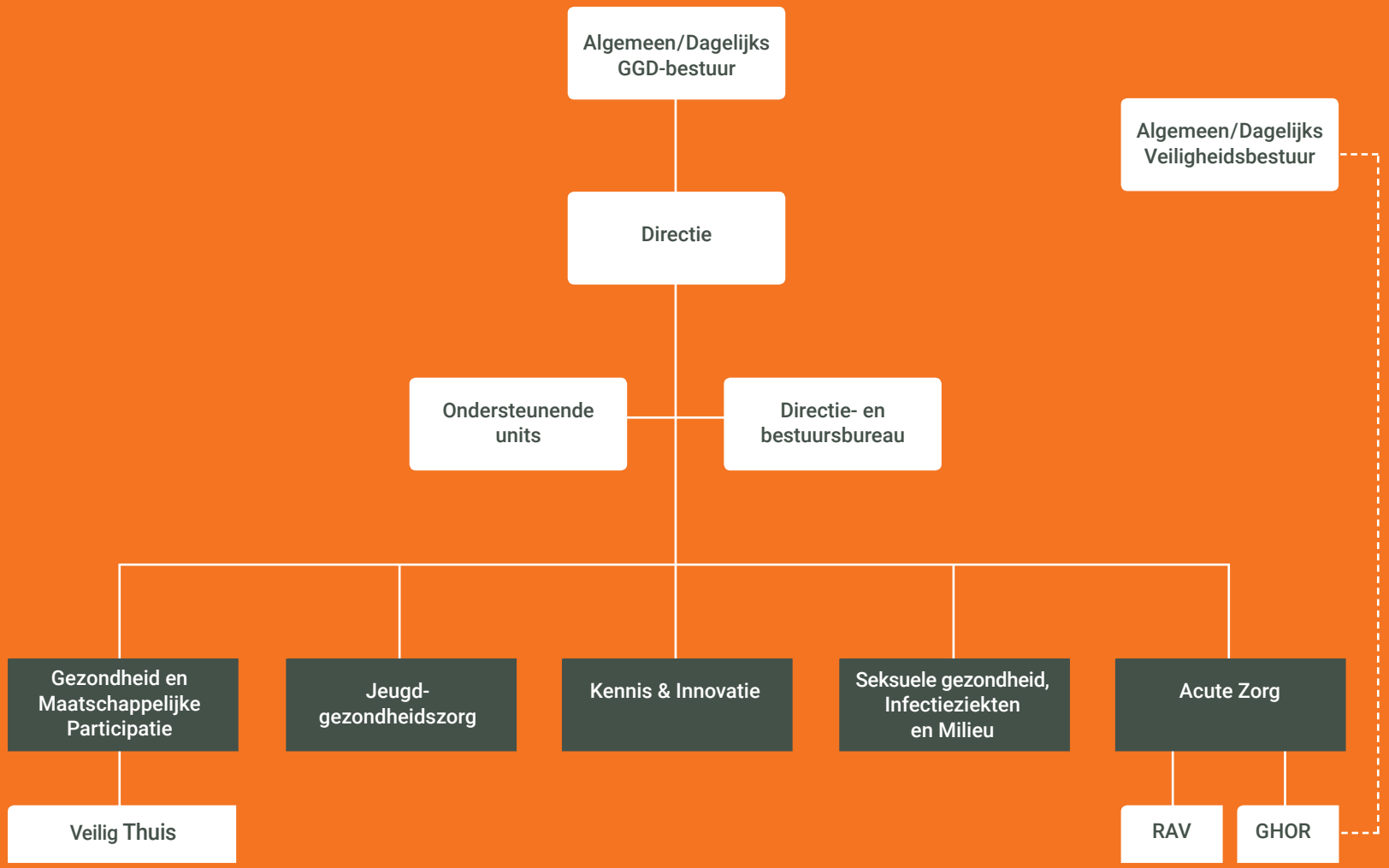
Algemeen/Dagelijks GGD-bestuur
Algemeen/Dagelijks Veiligheidsbestuur
Directie
Ondersteunende units
Directie- en bestuursbureau
Gezondheid en Maatschappelijke Participatie
Jeugd-gezondheidszorg
Kennis & Innovatie
Seksuele gezondheid, Infectieziekten en Milieu
Acute Zorg
Veilig Thuis
RAV
GHOR

Jaarrekening 2016

BALANS
31 DECEMBER

REKENING VAN
BATEN EN LASTEN

TOELICHTING OP
DE JAARREKENING

Balans 31 december 2016

	31 december 2016	31 december 2015
Activa		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut	10.745.172	9.414.082
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	189.469	189.469
Overige langlopende leningen	-	200.000
	189.469	389.469
Totaal vaste activa	10.934.641	9.803.551
Vlottende activa		
Voorraden	9.910	10.358
Uitzettingen met een rente typische looptijd		
Korter dan één jaar:		
Vorderingen op openbare lichamen	954.784	1.368.851
Rekeningen couranten	-	-
Overige vorderingen	2.197.849	1.981.011
	3.152.633	3.349.862
Liquide middelen	1.764.636	2.229.992
Overlopende activa	1.192.881	1.346.729
Totaal vlottende activa	6.120.060	6.936.941
Totaal activa	17.054.701	16.740.492

	31 december 2016	31 december 2015
Passiva		
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.013.142	2.376.605
Reserve aanvaardbare kosten	-	-
Overige reserves	452.737	572.197
Nog te bestemmen resultaat	-/-203.952	1.022.689
	3.261.927	3.971.491
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	181.455	181.633
Vaste schulden met een rente typische looptijd van langer dan één jaar:		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	4.044.949	5.892.596
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar:		
Banksaldi	2.198.611	394.739
Rekening couranten	1.358.152	1.603.751
Overige schulden	5.614.646	4.291.340
	9.171.459	6.289.830
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bedragen	394.911	404.942
Totaal vlottende passiva	9.566.370	6.694.772
TOTAAL PASSIVA	17.054.701	16.740.492

Rekening van baten en lasten 2016

GGD Zuid Limburg	Rekening 2016 in €	Begroting 2016 in €	Rekening 2016 in €	Begroting 2016 in €	Rekening 2016 in €	Begroting 2016 in €	Rekening 2016 in €	Begroting 2016 in €
Individueel	Programmalijn GGD	Programmalijn GGD	Veilig Thuis	Veilig Thuis	Programmalijn Acute Zorg	Programmalijn Acute Zorg	Totaal (GGD, Veilig Thuis en Acute Zorg)	Totaal (GGD, Veilig Thuis en Acute Zorg)
Opbrengsten								
Inkomsten uit bijdragen gemeenten	11.573.597	11.303.083	1.557.684	1.557.673	927.151	928.351	14.058.432	13.789.107
Bijdrage Rijk/Provincies	2.133.332	2.178.000	-	-	1.558.727	1.538.179	3.692.059	3.716.179
Inkomsten NZA	-	-	-	-	16.627.634	16.650.000	16.627.634	16.650.000
Overige bijdragen	3.886.057	3.285.300	6.472	-	2.116.830	2.290.400	6.009.359	5.575.700
Incidentele bijdragen	204.563	-	26.513	-	188.648	-	419.724	-
Totale opbrengsten	17.797.549	16.766.383	1.590.669	1.557.673	21.418.990	21.406.930	40.807.208	39.730.986
Exploitatiekosten								
Personeelskosten	13.272.868	12.597.823	1.391.411	1.292.673	16.298.060	16.408.767	30.962.339	30.299.263
Huisvestingskosten	1.203.972	1.125.000	21.008	80.000	1.081.117	1.540.000	2.306.097	2.745.000
Beheers- en administratiekosten	1.382.420	1.277.500	65.227	130.000	1.966.875	2.069.663	3.414.522	3.477.163
Automatiseringskosten	1.225.131	957.060	115.866	50.000	953.535	879.500	2.294.532	1.886.560
Kosten medische middelen	574.216	606.000	-	-	580.646	410.000	1.154.862	1.016.000
Kosten uitvoering van derden	146.660	257.000	-	-	111.748	80.000	258.408	337.000
Kosten Veiligheidsregio	-	-	-	-	199.024	179.000	199.024	179.000
Kosten verbindingen	-	-	-	-	63.329	155.000	63.329	155.000
Kosten communicatiemiddelen	-	20.000	-	5.000	519	10.000	519	35.000
Incidentele lasten	698.750	-	-	-	164.390	-	863.140	-
Totale exploitatiekosten	18.504.017	16.840.383	1.593.512	1.557.673	21.419.243	21.731.930	41.516.772	40.129.986
Resultaat vóór vennootschapsbelasting	-706.468	-74.000	-2.843	-	-253	-325.000	-709.564	-399.000
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-
Mutaties in reserves gedurende het jaar	180.612	74.000	-	-	325.000	325.000	505.612	399.000
Nog te bestemmen resultaat	-525.856	-	-2.843	-	324.747	-	-203.952	-

Toelichting op de jaarrekening

Het resultaat voor vennootschapsbelasting (VPB) en de mutaties in de reserves bedraagt € 709.564 negatief. De reeds goedgekeurde onttrekkingen aan de reserves bedragen € 505.612 en de te verwachten VPB is nihil waardoor een nog te bestemmen resultaat van € 203.952 negatief resteert.

Negatief resultaat GGD (€ 525.856)

Het negatief resultaat van de GGD wordt vrijwel geheel veroorzaakt door het verplicht genereren van een voorziening in verband met de vakantiegeldverplichting als gevolg van het invoeren van het Individueel Keuze Budget met ingang van 1 januari 2017. Hiervoor zijn 7 maanden vakantiegeldverplichting in een voorziening gedoteerd (€ 495.000).

Negatief resultaat Veilig Thuis (€ 2.843)

Veilig Thuis kent voor 2016 een negatief bedrijfsresultaat van € 2.843. Inclusief de aanpassing van de index en de additioneel gemaakte kosten komt het totaal aan extra bijdrage 2016 voor de gemeenten op € 285.607. Deze bijdrage blijft daarmee binnen de gemaakte afspraken inzake tijdelijke uitbreiding en het wegwerken van de wachtlijsten (geraamd was € 306.500).

Positief resultaat Acute Zorg (€ 324.747)

Zoals reeds eerder aangeven (FC d.d. 03.09.2015), in de bestuurlijke notitie inzake de financiering van de meldkamer ambulancezorg, heeft het onderdeel meldkamer ambulancezorg te maken met een structureel tekort. Dit is een landelijk probleem en zal moeten worden opgelost via een bijstelling van de landelijke budgetparameters. Als gevolg hiervan is bij het opstellen van de begroting rekening gehouden met een onttrekking van de reserve. Het positieve resultaat is met name het gevolg van lagere huisvestingskosten. Door de vernieuwbouw in Heerlen zijn deze kosten lager. Het daardoor ontstane incidentele overschot maakt de begrote onttrekking aan de reserve overbodig.

Efficiency

Door onderlinge uitwisseling (met gesloten beurzen) van expertise met ketenpartners zijn met name incidentele voordelen behaald op de advieskosten. Zo is onder meer nauw samengewerkt middels diverse landelijke netwerken om te komen tot afspraken met de belastingdienst in het kader van de inwerkingtreding van de Vennootschapsbelasting en het doorvoeren van de wijzigingen van het Besluit Begroting en verantwoording gemeenten en Provincies (BBV). Hiermee zijn al gauw enkele tienduizenden euro's gemoeid.

GGD Zuid Limburg

Geneeskundige Gezondheidsdienst (GGD) Zuid Limburg
Postbus 2022, 6160 HA Geleen
T 046 850 66 66 - info@ggdzl.nl

Concept/vormgeving:
Margret Reijnders | Creatieve Communicatie
Teksten: Dot en Fien communicatie
Eindredactie: GGD Zuid Limburg

Meer informatie:
www.ggdzl.nl

© GGDZL - Maart 2017

GGD Zuid Limburg Uitkomsten controle en overige informatie 2016

Rapportage aan het bestuur en de directie

EY
Building a better working world

Ernst & Young Accountants LLP
Stationsplein 8C
6221 BT Maastricht, Netherlands
Postbus 100
6200 AC Maastricht, Netherlands

Tel: +31 88 407 10 00
Fax: +31 88 407 34 55
ey.com

Het algemeen bestuur en de directie van de GGD Zuid Limburg
T.a.v. de heer F.C.W. Klaassen
Postbus 2022
6160 HA GELEEN

Maastricht, 22 maart 2017

HDES-AKNGZW/bj

Uitkomsten controle en overige informatie 2016

Geachte leden van het algemeen bestuur en directie,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening 2016 van de GGD Zuid Limburg. In het hoofdstuk Kernpunten uit onze rapportage vindt u:

- de status van de accountantscontrole en geen openstaande puntenmeer zijn;
- de reikwijdte van de accountantscontrole;
- de belangrijkste uitkomsten.

In de paragraaf Onze analyse van het resultaat 2016 van het hoofdstuk Uitkomsten jaarrekeningcontrole geven wij onze mening over de kwaliteit van het resultaat en de balans.

In de paragrafen daarna gaan we in op onze onafhankelijkheid en op onze conclusie met betrekking tot het bestuursverslag.

De bijlagen bevatten informatie over onze werkwijze, de reikwijdte van de accountantscontrole en de communicatie met u en het management, de kwaliteit van de interne beheersorganisatie en controleverschillen.

De huidige veranderingen in het accountantsberoep, mede geïnitieerd door onze beroepsgroep NBA, de politiek en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), gericht op verbetering van de kwaliteit en versterking van de onafhankelijkheid, ondersteunen wij volledig. In dit verband onderstrepen wij het belang van het voeren van een open en eerlijke dialoog met de directie en het algemeen bestuur. Dit vormt een essentieel onderdeel van het controleproces en van de corporate governance als geheel.

Ernst & Young Accountants LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335594. In relatie tot Ernst & Young Accountants LLP wordt de term partner gebruikt voor een (vertegenwoordiger van een) vennoot van Ernst & Young Accountants LLP. Ernst & Young Accountants LLP is statutair gevestigd te 6 More London Place, London, SE1 2DA, Verenigd Koninkrijk, heeft haar hoofdvestiging aan Boompjes 258, 3011 XZ Rotterdam, Nederland en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel Rotterdam onder nummer 24432944. Op onze werkzaamheden zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen.

Building a better working world

Het concept van dit verslag is d.d. 20 maart jongstleden besproken met de directie en de concerncontroller.

Dit verslag is uitsluitend bestemd voor gebruik door de directie en het bestuur van GGD Zuid Limburg en mag niet door anderen worden gebruikt.

Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. P.H.C. Degens RA

drs. N.A.J. Silverentand RA
Externe accountant

Inhoudsopgave

Kernpunten uit onze rapportage 4

Uitkomsten jaarrekeningcontrole: 6
- Onze analyse van het resultaat 2016
- Onze analyse van de financiële positie 2016
- Onze analyse van de gehanteerde grondslagen
- Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Kwaliteit beheersorganisatie: 13
- Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override
- Overwegingen met betrekking tot corruptie- en omkopingsrisico's
- Bevindingen interne beheersing
- Automatisering

Rechtmatigheidsbeheer 18

Bijlagen
- Controleaanpak
- Communicatie met het college, de raad en de auditcommissie
- Jaarverslag
- Onafhankelijkheid
- Verklaring van verantwoordelijkheden
- Verantwoordelijk van de accountant
- Controleverschillen
- Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg
- SiSa-bijlage

Totaal aantal pagina's in dit rapport: 40

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunt	Uitkomst
Oordeel ten aanzien van getrouwheid	Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de GGD Zuid Limburg een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
Oordeel ten aanzien van rechtmatigheid	Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.
Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording	Wij hebben de WNT-verantwoording van de GGD Zuid Limburg gecontroleerd met inachtneming van het Controleprotocol WNT. Wij kunnen concluderen dat de opgenomen toelichting in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen.
Geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de regeling H3 "Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening en aanvullende curatieve SOA-bestrijding" onzekerheden geconstateerd. Deze onzekerheden zijn in de SiSa bijlage nader toegelicht.
Ongecorrigeerde controleverschillen	In de jaarrekening is één ongecorrigeerd controleverschil opgenomen van € 29.000 dat het resultaat niet beïnvloedt.

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunt	Uitkomst
Jaarverslag is opgesteld in overeenstemming met het BBV en bevat geen materiële inconsistenties met de jaarrekening	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is en het jaarverslag in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de GGD Zuid Limburg en haar omgeving geen materiële onjuistheden bevat.
Aanbestedingen	In verband met de rechtmatigheidscontrole zijn wij nagegaan of is voldaan aan het Europese aanbestedingsbeleid. Hiertoe zijn wij op basis van een spend analyse nagegaan of voor bestedingen aan leveranciers die hoger waren dan de Europese aanbestedingsgrens, aan het Europese aanbestedingsbeleid werd voldaan. Bij deze controle bleek dat er met betrekking tot deze opdrachten geen dossier beschikbaar was waarin alle documenten waren opgenomen. Dien ten gevolge moesten de onderliggende documenten bij verschillende functionarissen in de organisatie worden achterhaald hetgeen veel tijd heeft gekost en heeft geleid tot een vertraging bij de afwikkeling van de controle. Wij adviseren om voor iedere aanbesteding een dossier in te richten waarin alle relevante documenten zijn opgenomen die van belang zijn om aan te tonen dat de juiste aanbestedingsprocedure is gevolgd. Wij zijn graag bereid om het management met de inrichting van een dergelijk dossier te ondersteunen.
Afsluitproces	Voorafgaande aan de controle van de jaarrekening hebben wij het management een overzicht doen toekomen van de controle informatie die wij voor het uitvoeren van een efficiënte controle nodig hebben. Tijdens de controle stelden wij vast dat deze informatie niet in alle gevallen aanwezig was danwel niet de kwaliteit had die nodig is voor onze controle. Wij willen graag met het management in overleg treden over mogelijkheden tot verdere verbetering hiervan.
Aanpassing verwerking van de jaarcijfers van de GHOR Zuid Limburg	De GHOR Zuid Limburg maakt onderdeel uit van de GR Veiligheidsregio Zuid Limburg. Tussen de Veiligheidsregio Zuid Limburg en de GGD Zuid Limburg is in het verleden een bestuursovereenkomst gesloten op basis waarvan de GGD Zuid Limburg de taken van de GHOR Zuid Limburg uitvoert. In het verleden werden de jaarcijfers van de GHOR Zuid Limburg meegeconsolideerd in de jaarrekening van de GGD Zuid Limburg. Omdat de baten en lasten van de GHOR Zuid Limburg voor rekening komen van de Veiligheidsregio is het resultaat van de GHOR Zuid Limburg alsmede de reserves van GHOR Zuid Limburg in rekening-courant met de Veiligheidsregio verrekend.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2016

Nadelig resultaat nader besproken

Het saldo van baten en lasten (na bestemming) over het jaar 2016 bedraagt € 204.000 nadelig ten opzichte van een begroot sluitend saldo nihil.

Het resultaat over 2016 ten opzichte van de gewijzigde begroting kan als volgt worden weergegeven.

Resultaat 2016 ten opzichte van de gewijzigde begroting			
Bedragen x € 1.000	Realisatie 2016	Gewijzigde begroting 2016	Afwijking ten opzichte van de gewijzigde begroting
Totale lasten Totale baten	41.517 40.807	40.130 39.731	(1.387) (1.076)
Totaal saldo van baten en lasten	(710)	(399)	(311)
Mutaties in reserve	506	399	107
Gerealiseerd resultaat	(204)	-	(204)

In het hoofdstuk 5 in de jaarrekening 2016 is een uitgebreide analyse opgenomen van het resultaat ten opzichte van de actuele begroting.

De belangrijkste en meest opvallende posten welke leiden tot het nadelig resultaat van € 204.000 kunnen als volgt worden weergegeven:

Omschrijving afwijking	Voordelig	Nadelig
Bedragen x € 1.000	€	€
1 Verplichting vakantiegeld in het kader van IKB		496
2. Afrekening FLO 2015		230
3.Lagere huisvestingskosten	460	
4. Saldo overige baten en lasten	62	
Totaal	522	726
Rekeningresultaat		204

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van het resultaat 2016

Toelichting kwaliteit van het resultaat

Het resultaat over 2016 is voor € 496.000 negatief beïnvloed door de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB) per 1 januari 2017. Als gevolg hiervan is eind 2016 een verplichting opgenomen met betrekking tot de door personeelsleden in de tweede helft van 2016 opgebouwde tegoeden aan vakantiegeld. Dit is een incidentele extra last voor 2016. Daarnaast waren bijdragen inzake FLO in verhouding tot de kosten € 230.000 hoger dan begroot.
Tegenover deze kosten die hoger waren dan begroot staat dat de huisvestingskosten € 460.000 lager waren dan begroot. Dit is voornamelijk een gevolg van het feit dat de nieuwe huisvesting nog in aanbouw is en het huidige pand volledig is afgewaardeerd.

De verschillen tussen de begroting en de realisatie zijn naar onze mening in de jaarrekening correct toegelicht.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie 2016

Analyse van de financiële positie

Ultimo 2016 is de verhouding tussen de vlottende activa en de vlottende passiva 64%. Dit betekent dat de vlottende activa onvoldoende zijn om aan alle kortlopende verplichtingen te kunnen voldoen. Dit is enerzijds een gevolg van een afname van de vlottende activa met circa € 800.000 en een toename van de kortlopende schulden met € 2.872.000. De toename van de kortlopende schulden is voornamelijk een gevolg van de afname van de langlopende bancaire leningen met circa € 1.848.000 en een toename van de kortlopende bankschulden met circa € 1.803.000. Voor deze wijze van financiering is vooralsnog gekozen omdat de leningsvoorwaarden voor kortlopende leningen aanmerkelijk gunstiger zijn dan de voorwaarden waaronder langlopende leningen kunnen worden aangetrokken. Wij adviseren de marktontwikkeling nauwlettend te volgen en indien de omstandigheden wijzigen tijdig voldoende langlopende middelen aan te trekken voor de financiering van vaste middelen.

De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Het huidige solvabiliteitspercentage van de GGD bedraagt 19% (2015: 25%). De afname van het solvabiliteitspercentage is een gevolg van het feit dat het balanstotaal in 2016 is toegenomen met € 314.000 terwijl het eigen vermogen met € 710.000 is afgenomen.

Het eigen vermogen, inclusief het resultaat voor bestemming, bedraagt per jaareinde 2016 volgens de jaarrekening € 3,3 miljoen.

Eigen vermogen neemt af

Van het totale eigen vermogen heeft € 3 miljoen betrekking op de algemene reserve, € 0,5 miljoen betrekking op bestemmingsreserves en € 0,2 miljoen op het in 2016 gerealiseerde negatieve resultaat over 2016. Over de bestemming van dit resultaat moet door het bestuur nog een besluit worden genomen. De algemene reserve is in 2016 toegenomen met € 0,6 miljoen. Dit is het gevolg van een toevoeging vanuit de bestemming van het resultaat 2015 met € 1 miljoen en een onttrekking ten gunste van de exploitatie 2016 van € 0,4 miljoen.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de financiële positie 2016

Analyse van de financiële positie

De algemene reserve van de GGD en Huishoudelijk Geweld bedragen respectievelijk € 144.000 en € 12.000. Dit betekent dat de organisatie hierdoor over een beperkte hoeveelheid middelen beschikt om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen. Het algemeen bestuur heeft in het verleden besloten dat de algemene reserve van de GGD 6% van de totale exploitatielasten dient te bedragen, hetgeen betekent dat de algemene reserve circa € 2,5 miljoen zou moeten bedragen.

De deelnemende gemeenten staan garant staan voor eventuele tekorten.
Wij adviseren om de algemene reserve tot het normatieve niveau aan te vullen om volatiliteit in de bijdragen van de gemeenten te voorkomen.
In onderstaande tabel is het verloop van het eigen vermogen weergegeven.

Eigen vermogen neemt af

Verloop algemene reserves en bestemmingsreserves (Bedragen *€ 1.000)			
Algemene reserve	GGD	RAV	Totaal
Stand per 1 januari 2016	38	2.339	2.377
Toewijzing resultaat 2015	117	844	961
Onttrekkingen	-	-325	-325
Stand per 31 december 2016	155	2.858	3.013
Bestemmingsreserve			
Stand per 1 januari 2015	572	-	572
Saldo toevoegingen/ onttrekkingen	-119	-	-119
Stand per 31 december 2015	453	-	453

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Onze analyse van de gehanteerde grondslagen

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling	Naar onze mening zijn de door het bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.
Kwaliteit jaarverslag	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig de gemeentewet is opgesteld en verenigbaar is met de jaarrekening. Verder hebben wij vastgesteld dat de verplichte paragrafen zijn toegevoegd.
Significante schattingsposten	Op de overige vorderingen is een voorziening in mindering gebracht voor het risico van oninbaarheid van € 141.000. Tevens is een voorziening van € 181.000 opgenomen voor groot onderhoud van een gebouw voor de RAV. Deze voorzieningen zijn gebaseerd op door de directie gemaakt schattingen. Wij zijn van mening dat aan deze schattingen voldoende onderbouwing ten grondslag ligt.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Wet Normering Topinkomens (WNT)	SiSa
Over 2016 voldaan aan de WNT; toelichting op de WNT in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen	Geen bevindingen geconstateerd ten aanzien van de SiSa-bijlage
Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd. Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden. In het kader van de jaarrekening 2016 heeft de GGD Zuid Limburg een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens is vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.	Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden: ▸ € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is; ▸ 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is; ▸ € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. De SiSa-bijlage dient door de GGD Zuid Limburg samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage. In bijlage 3 bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Invoering vennootschapsbelastingplicht	Naleving Europese aanbestedingsregels
In de jaarrekening 2016 is geen verplichting met betrekking tot af te dragen Vpb opgenomen.	Wij stelden vast dat de Europese aanbestedingsregels correct zijn toegepast.
Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Modernisering vennootschapsbelastingplicht (hierna: "Vpb-plicht") overheidsondernemingen van kracht. Als gevolg van deze nieuwe wetgeving is voor (in)directe overheidsbedrijven – waaronder de GGD vanaf dit jaar mogelijk sprake van Vpb-plicht. Voor de GGD zal van Vpb-plicht sprake zijn indien en voor zover er een onderneming wordt gedreven. Inmiddels heeft een analyse plaatsgevonden van de activiteiten die Vpb-plichtig zijn. Aandachtspunt ten aanzien van deze analyse zijn de ondernemende activiteiten van de ambulancedienst en de meldkamer. De resultaten die met de individuele activiteiten worden behaald zijn van wezenlijk belang voor de uitkomsten van de Vpb-analyses. Uitgangspunt van de GGD Zuid Limburg en EY Tax is dat de activiteiten van de ambulancedienst en de meldkamer geclusterd kunnen worden. Op basis hiervan is de conclusie dat over 2016 geen Vpb verschuldigd is. Dit standpunt is inmiddels besproken met de belastingdienst. De belastingdienst zal haar standpunt aan de GGD Zuid Limburg kenbaar maken.	Bij de controle op de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties stelden wij vast dat het Europese aanbestedingsbeleid juist is toegepast.

Kwaliteit beheersorganisatie

Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override

Fraude en de naleving van wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust zowel bij het bestuur als bij de directie van de GGD Zuid Limburg. Het is van belang dat de directie, onder toezicht van het bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Gesignaleerde frauderisico's	Op frauderisico's gerichte beheersingsmaatregelen	Systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en bijbehorende bevindingen
Risico dat voorzieningen te hoog of te laag zijn opgenomen.	Intern wordt de hoogte van de getroffen voorzieningen door meerdere personen beoordeeld.	Wij hebben de onderbouwingen op basis waarvan de hoogte van voorzieningen is bepaald gecontroleerd. Wij zijn van mening dat de voorzieningen correct zijn vastgesteld.
Juistheid en volledigheid van de overlopende passiva en overige schulden.	De overlopende passiva en overige schulden worden intern door meerdere personen beoordeel en gedocumenteerd met (externe) documentatie.	Wij hebben de overlopende passiva en overige schulden gecontroleerd met externe documenten.

Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren het bestuur over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving of statuten, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin het algemeen bestuur in staat is haar taken te vervullen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Overwegingen met betrekking tot corruptie- en omkopingsrisico's

Corruptie-en omkopingsrisico's

De GGD Zuid Limburg maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang zijn, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen. Corruptie is een wereldwijd probleem waar het ook uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw organisatie te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking Corruptie, een relevant onderwerp in het kader van (controle) werkzaamheden van de accountant verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Wij constateren dat u niet expliciet een risicoanalyse en een anti-corruptiebeleid heeft opgesteld. Wij hebben een overweging gemaakt van de risicogebieden waarop corruptie aan de orde zou kunnen zijn. Wij hebben de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld die corruptie kunnen bemoeilijken/voorkomen. Tevens hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd ten aanzien van onder andere inkoop en aanbesteding.

Naar aanleiding van bovengenoemde werkzaamheden hebben wij geen bevindingen geconstateerd.

Kwaliteit beheersorganisatie

Bevindingen interne beheersing

Algemeen

Voor onze bevindingen met betrekking tot de kwaliteit van de beheersorganisatie verwijzen wij naar onze managementletter van 8 februari 2017 die op 15 maart jongstleden in de financiële commissie is besproken.

Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering

Automatisering

Artikel 2:393 lid 4 Burgerlijk Wetboek vereist dat de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening verslag uitbrengt omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. Wij hebben de volgende algemene en applicatie specifieke IT-beheersmaatregelen getest:

- OpenCare: logische toegangsbeveiliging doormiddel van gebruikersnaam en wachtwoord om toegang te krijgen tot de applicatie.
- OpenCare: back-up- en recoveryprocedures.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Data analyse

Tijdens de controle van de jaarrekening hebben wij gebruik gemaakt van data analyse. Hiertoe hebben wij alle data uit de financiële administratie van de GGD Zuid Limburg over 2016 ingevoerd in ons systeem EY Eagle en Global Analytics. Belangrijke bevindingen naar aanleiding hiervan kunnen als volgt worden weergegeven:

- Wij stelden vast dat naast de functionarissen van de afdeling financiële administratie ook andere functionarissen boekingen hebben verricht in het financieel pakket Exact. Wij hebben vastgesteld dat dit inhoudelijk niet tot fouten heeft geleid. In het kader van de kwaliteit van de beheersorganisatie achten wij het niet wenselijk dat andere functionarissen dan de functionarissen van de afdeling administratie boekingen verrichten.
- Wij stelden vast dat boekingsgangen worden gehanteerd die leiden tot veelvuldig gebruik van memoriaalboekingen. Wij adviseren de boekingsgang zodanig aan te passen dat het aantal memoriaalboekingen kan worden beperkt.
- Wij stelden vast dat door de GGD Zuid Limburg verstrekte creditnota's incidenteel via het inkoopboek zijn verwerkt in plaats van het verkoopboek. Tevens zijn van leveranciers ontvangen creditnota's via het verkoopboek verwerkt in plaats van het inkoopboek. Dit leidt tot een onjuiste verwerking van bedragen in de debiteuren en crediteurenadministratie.

Kwaliteit beheersorganisatie

Automatisering

Meldplicht datalekken

Sinds 1 januari 2016 geldt de meldplicht datalekken. Deze meldplicht houdt in dat de GGD Zuid Limburg direct een melding moet maken bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra zij een ernstig datalek hebben. In sommige gevallen moet het datalek ook gemeld worden aan de betrokkenen (de mensen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt).

Bij een datalek gaat het om toegang tot of vernietiging, wijzigingen of vrijkomen van persoonsgegevens bij een organisatie zonder dat dit de bedoeling is van deze organisatie. Onder een datalek valt dus niet alleen het vrijkomen (lekken) van gegevens, maar ook onrechtmatige verwerking van gegevens. We spreken van een datalek als er een inbreuk is op de beveiliging van persoonsgegevens (zoals bedoeld in artikel 13 van de Wet bescherming persoonsgegevens). Bij een datalek zijn de persoonsgegevens blootgesteld aan verlies of onrechtmatige verwerking - dus aan datgene waartegen de beveiligingsmaatregelen bescherming moeten bieden.

Bij overtreding van de meldplicht datalekken kan de Autoriteit Persoonsgegevens een boete uitdelen. Deze boete kan oplopen tot maximaal € 820.000 voor overtreding van de meldplicht datalekken uit de Wet bescherming persoonsgegevens. Voor overtreding van de meldplicht uit de Telecommunicatiewet kan de boete oplopen tot maximaal € 900.000.
Wij adviseren u om na te gaan in hoeverre de GGD Zuid Limburg bovenstaande in beeld heeft en passende maatregelen heeft getroffen.

Rechtmatigheidsbeheer

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het bestuur geautoriseerde begroting. Wij constateren de lasten € 1,4 miljoen hoger zijn dan de gewijzigde begroting. Hier staat tegenover dat de opbrengsten € 1,1 miljoen hoger zijn dan begroot.
In de toelichting op de staat van baten en lasten is door de directie een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten. De directie stelt het bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2016. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Rechtmatigheidsbeheer

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De GGD Zuid Limburg heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Rechtmatigheidsbeheer

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

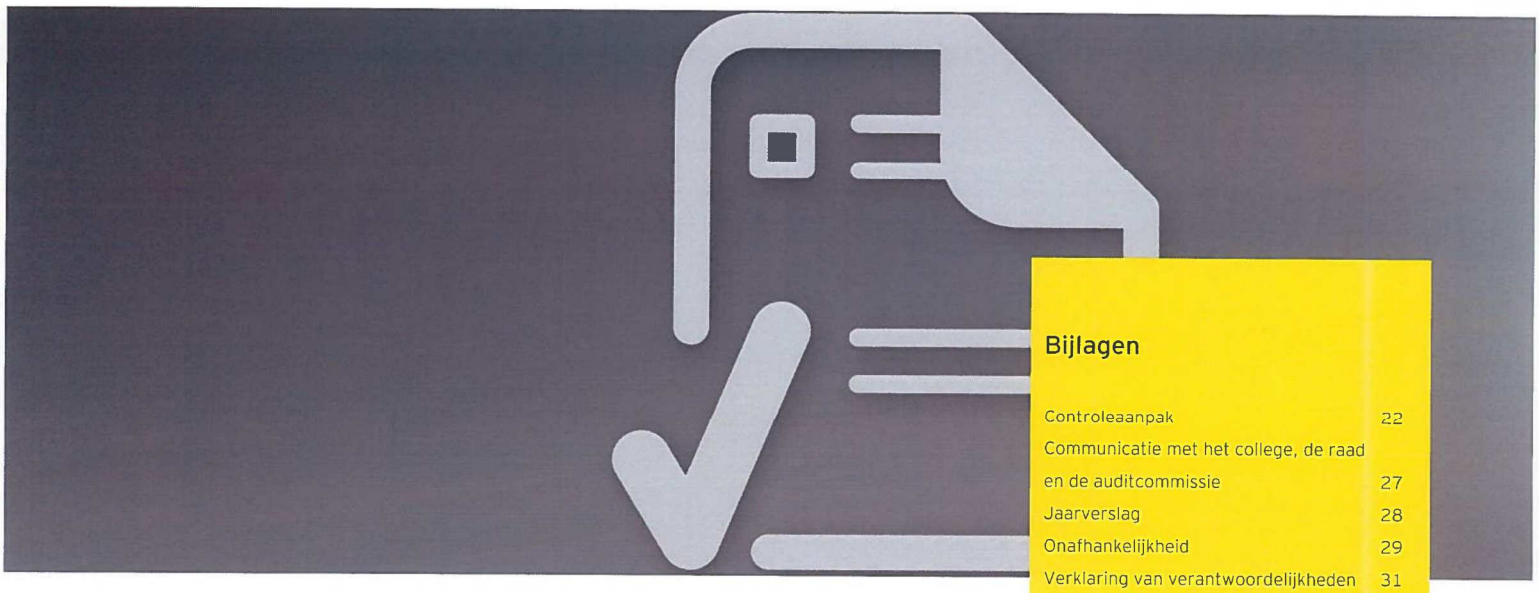

Bijlagen

Controleaanpak	22
Communicatie met het college, de raad en de auditcommissie	27
Jaarverslag	28
Onafhankelijkheid	29
Verklaring van verantwoordelijkheden	31
Verantwoordelijkheid van de accountant	33
Controleverschillen	34
Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg	36
SiSa-bijlage	40

Bijlage - Controleaanpak

Controleaanpak en -uitvoering

Controleaanpak en - uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden van verschillende disciplines. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2016 onderkend:

- Financiële positie en kwaliteit resultaat
- Schattingen en toelichtingen in de jaarrekening
- Invoering vennootschapsbelastingplicht per 1 januari 2016
- Aanbestedingsrechtmatigheid
- WNT
- Verbonden partijen

Bijlage - Controleaanpak

Verbonden partijen en significante uitdagingen/moeilijkheden tijdens de controle

Verbonden partijen

De GGD Zuid Limburg heeft 49,9% van de aandelen van Ease Travel Clinic & Health Support B.V. te Geleen in bezit. Deze deelneming kan worden aangemerkt als een verbonden partij en is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs van € 189.469. Volgens de gepubliceerde jaarrekening 2015 van de vennootschap bedroeg het eigen vermogen op 31 december 2015 € 705.000.

Bijlage - Controleaanpak

Rechtmatigheid

Onze aanpak ten aanzien van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2016 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het controleprotocol 2016 van de GGD Zuid Limburg. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- Het rechtmatigheidsbeheer
- De naleving van het voorwaardencriterium
- De begrotingsrechtmatigheid
- De kredieten
- Mutaties in de reserves
- Het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium
- De niet-financiële beheershandelingen

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het bestuur autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van de directie om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het bestuur. Door een goede inrichting van de planning-en-controlcyclus zorgt de directie ervoor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het bestuur, zodat dit tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Bijlage - Controleaanpak

Rechtmatigheid

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan het bestuur, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening door het algemeen bestuur alsnog door het worden geautoriseerd.

Bijlage - Controleaanpak

Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De met u afgesproken goedkeurings-en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het bestuur de goedkeuringstolerantie vast, die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. Op 23 januari 2017 is het normenkader bijgesteld, ten aanzien van toleranties zijn geen wijzigingen aangebracht.

Op grond van de jaarrekening 2016 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 421.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 1.263.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het bestuur gelijk gesteld aan de goedkeuringstolerantie.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1 < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3 < 10%	≥ 10%	-

Bijlage - Communicatie met het college, de raad en de auditcommissie

Gedurende het jaar hebben wij de volgende vergaderingen met de directie en de financiële commissie bijgewoond inzake de controle van de jaarrekening 2016:

- 13 december 2016 bespreking directie inzake jaarrekening GHOR;
- 1 februari 2017 bespreking managementletter met de directie;
- 15 maart bespreking managementletter en stand van zaken van de controle van de jaarrekening 2016 met de financiële commissie.

Bijlage - Jaarverslag

Wij verwijzen naar de wijzigingen met betrekking tot de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot de jaarrekening en het bestuursverslag zoals vastgelegd in artikel 2:393-3 van het Burgerlijk Wetboek en Standaard 720 die de verantwoordelijkheden van de accountant voorschrijft met betrekking tot de overige andere informatie.

Inleiding
In het kader van onze controle van de jaarrekening is het onze taak om na te gaan of het jaarverslag voldoet aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en of het verenigbaar is met de jaarrekening, en ook om na te gaan of het jaarverslag, in het licht van de tijdens het onderzoek van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de GGD Zuid Limburg en haar omgeving, geen materiële onjuistheden bevat.

Vereisten jaarverslag
Uw jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording, de paragrafen en overige informatie.
Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bepaalt nadere voorschriften voor het jaarverslag.

In overeenstemming met de omvang en complexiteit van de GGD Zuid Limburg bevat het jaarverslag een evenwichtige en uitvoerige analyse van de financiële situatie op de verslagdatum, ontwikkelingen tijdens het boekjaar en inkomsten, alsmede een beschrijving van de risico's en onzekerheden. Daarnaast dient in het jaarverslag de verwachte gang van zaken te worden opgenomen.

Bijlage - Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO, die wij hieronder hebben opgenomen betreffen:

- Langdurige betrokkenheid
- Samenloop van dienstverlening
- Geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2014 en kantoorroulatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 is een gewijzigde ViO van kracht geworden vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Impact ViO op relatie GGD Zuid Limburg en EY

De GGD Zuid Limburg is geen OOB zodat dat een verplichte kantoorroulatie niet van toepassing is. EY is volledig onafhankelijk van de GGD Zuid Limburg. EY voldoet volledig aan de ViO.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en (senior) managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- drs. N.A.J. Silverentand RA (externe accountant) betrokken sinds 2012
- drs. H.H.C. Degens RA betrokken sinds 2012

Bijlage - Onafhankelijkheid

Dit betekent dat voldaan wordt aan alle voorwaarden.

Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurancediensten. Voor niet-OOB's, zoals de GGD Zuid Limburg, is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assurancedienst niet van materiële invloed is op het assuranceobject. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assurancedienst niet:

- subjectief of niet-routinematig is of;
- een verwerkingswijze in het assuranceobject ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is of;
- leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Geschenken en giften

Zoals met u is overeengekomen, informeren wij u hierbij over de door ons ontvangen respectievelijk verstrekte geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid boven € 100. Wij hebben geen geschenken of persoonlijke uitnodigingen verstrekt die een hoger waarde hebben dan € 100. Tevens heeft niemand van EY dergelijke geschenken ontvangen.

Bijlage - Verklaring van verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheid

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2016 van de GGD Zuid Limburg gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door het bestuur vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Fraude en naleving wet- en regelgeving

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en het naleven van wet- en regelgeving (hierna onregelmatigheden) berust zowel bij de gemeenteraad als bij het college van burgemeester en wethouders. Het is van belang dat het college van burgemeester en wethouders, onder toezicht van de gemeenteraad, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude en onregelmatigheden, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude en onregelmatigheden kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude en onregelmatigheden te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat. Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden.

Bijlage - Verklaring van verantwoordelijkheden

Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 en 250 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar het hoofdstuk Kwaliteit beheersorganisatie, onderdeel Overwegingen met betrekking tot fraude en het risico op management override van dit verslag.

Bijlage - Verantwoordelijkheid van de accountant

Letter of representation

We hebben de directie gevraagd om een Letter of representation te verstrekken. Wij hebben een door de directie getekende Letter of representation voor zowel de jaarrekening 2016 van de GGD Zuid Limburg als de GHOR Zuid Limburg ontvangen.

Bijlage - Controleverschillen

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die de GGD Zuid Limburg heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Onderstaand is een overzicht van de materiële verschillen opgenomen, die zijn geconstateerd tijdens onze controle en welke zijn aangepast door de directie. Wij hebben geëvalueerd in hoeverre onderstaande verschillen voortkomen uit een tekortkoming in de interne beheersing. Tevens is een overzicht opgenomen van de onjuistheden die wij tot aan de datum van dit verslag hebben gesignaleerd en niet door de gemeente zijn gecorrigeerd. Daarnaast zijn eventuele rechtmatigheidsfouten in dit overzicht opgenomen.

Gecorrigeerde verschillen		
Post/omschrijving verschil	Bedrag €/verwijzing naar regelgeving	Effect van deze constatering op de interne beheersing.
In de conceptjaarrekening was een schuld aan het ABP niet juist verantwoord, hetgeen door de directie is gecorrigeerd. Deze correctie heeft het resultaat niet beïnvloed.	€ 168.625	Deze constatering heeft geen effect op de beheersorganisatie.

Bijlage - Controleverschillen

Het hieronder opgenomen overzicht met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan de directie en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met de directie besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door de directie moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van de directie om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten ad € 29.000 zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van respectievelijk 421.000 voor fouten en € 1.263.000 voor onzekerheden.

De kwalitatieve factoren die hierbij in overweging zijn genomen, zijn:
- het effect op het resultaat voor en na bestemming;
- het effect op de balansposten, inclusief het eigen vermogen;
- het effect op significante toelichtingen, individuele items, subtotaal of totaal in de jaarrekening.

Wij lichten de ongecorrigeerde verschillen nader toe.

Ongecorrigeerde verschillen		
Post/omschrijving van de toelichting	Bedrag in €/ verwijzing naar regelgeving	Referentie in dit verslag
Presentatie van mogelijke schuld aan de belastingdienst		
Onder de kortlopende schulden is een bedrag van opgenomen dat mogelijk door de belastingdienst kan worden geclaimd met betrekking tot een aan een voormalig werknemer toegekende ontslagvergoeding. Omdat niet zeker is dat dit bedrag moet worden betaald zijn wij van mening dat dit bedrag als voorziening zou moeten worden verantwoord. Deze constatering heeft geen effect op het resultaat.	€ 29.000	

Bijlage - Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg

Invoering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen met ingang van 1 januari 2016

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden. Gemeenten en hun Gemeenschappelijke Regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig, voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Hetzelfde geldt voor door gemeenten beheerste stichtingen en verenigingen. Veel kapitaaldeelnemingen, waaronder bv's, nv's en coöperaties, worden zelfs belastingplichtig voor ál hun activiteiten. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden. Hierna geven wij aan welke aandachtspunten/actiepunten en overwegingen voor uw organisatie van belang zijn.

Aandachtspunten/actiepunten

- Wij adviseren u jaarlijks opnieuw te inventariseren welke activiteiten voor de Vpb als belaste en niet-belaste activiteiten kwalificeren.
- Bij (gedeeltelijke) belastingplicht dient jaarlijks een aangifte Vpb te worden opgesteld en ingediend. Zonder uitstel dient een aangifte Vpb voor 1 juni na afloop van het kalenderjaar te zijn ingediend (uitgaande van boekjaar=kalenderjaar).
- Bij het opstellen van de begroting dient de verwachte Vpb-last te worden meegenomen, wij adviseren u derhalve tijdig een inschatting te maken van de Vpb-last voor latere jaren.
- Over eventueel af te dragen Vpb wordt in beginsel belastingrente (momenteel ruim 8%) geheven. Indien tijdig om een voorlopige aanslag Vpb wordt verzocht, kan belastingrente zoveel mogelijk worden beperkt of zelfs voorkomen.
- Het is van belang dat iedere belastingplichtige de fiscale positie naadloos en gedocumenteerd kan aansluiten met de primaire vastlegging.
  Met andere woorden: uw instelling zal volledige grip moeten krijgen, hebben en houden op de Vpb-positie. Dit hebben wij schematisch als volgt weergegeven:

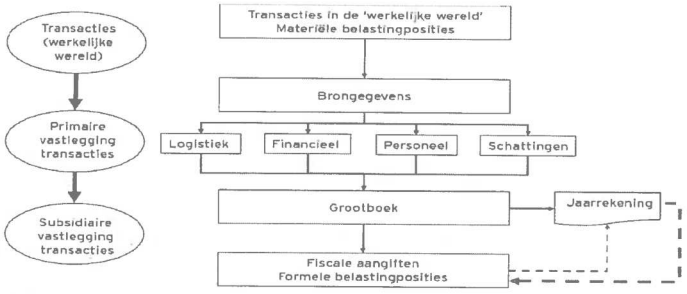

*Bron: Controleaanpak Belastingdienst

Bijlage - Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg

Borging van de Vpb in de administratieve organisatie en bedrijfsprocessen

De Vpb zal vanaf 2016 een jaarlijks terugkerend item zijn in uw bedrijfsproces(sen). Het opstellen van een fiscale openingsbalans, het bepalen van de fiscale winst in enig jaar en het opstellen van de aangifte Vpb is maatwerk.
Fiscale balanswaarden en winstbepalingsregels komen doorgaans niet overeen met de waarden en grondslagen welke voor de jaarrekening gelden. Daarom zal een gedegen proces moeten worden ingericht om ieder jaar van de jaarrekening tot een juiste aangifte Vpb te komen, met een volledig audit trail. Daarnaast is het essentieel dat de nieuwe fiscale regels en daarmee samenhangende verantwoordelijkheden tijdig in uw interne processen en administratie worden geïntegreerd. Dit kan middels het opzetten van een zogenoemd "Tax Control Framework" (TCF).

Wij hebben een unieke, systematische en "data-centric" methodiek ontwikkeld, "EY VPB Analytics" genaamd, waarmee wij financiële data op een efficiënte, betrouwbare manier kunnen gebruiken voor het opstellen van de aangifte Vpb en andere fiscale doeleinden. Indien gewenst kunnen wij deze methodiek, onderstaand schematisch weergegeven, nader toelichten.

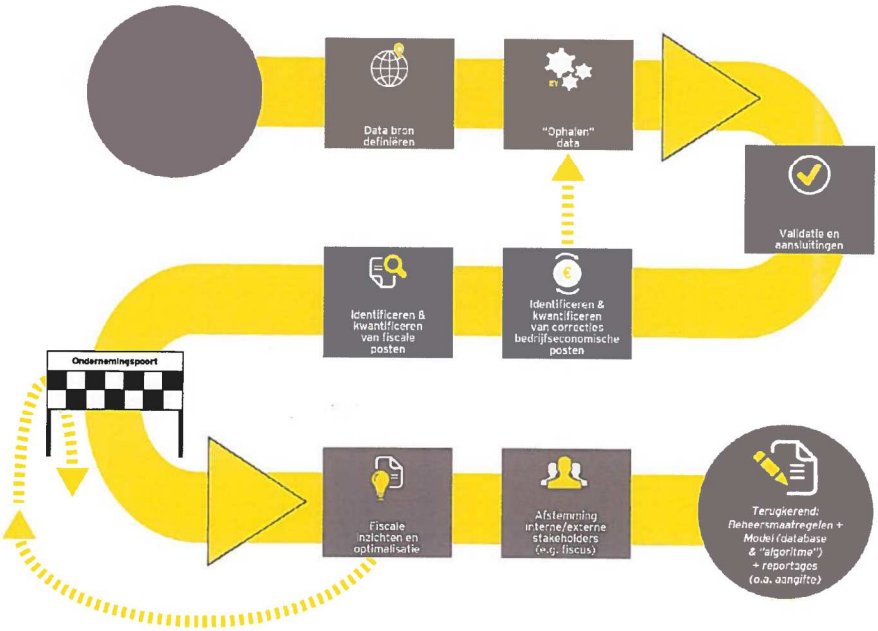

Bijlage - Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg

Personeel en fiscaliteit

Personeelskosten zijn een belangrijk onderdeel van de organisatiekosten, zodat de beheersing van personeels- en salariskosten belangrijke aandachtspunten zijn bij de budgetten. Hierbij willen wij drie fiscale regelingen onder uw aandacht brengen namelijk de Werkkostenregeling, RVU en de Wet DBA.

Werkkostenregeling per 1 januari 2015

Met ingang van het jaar 2015 zijn alle werkgevers verplicht om in de aangifte Loonheffingen de zogenoemde werkkostenregeling toe te passen. Indien de totale kosten die door de werkgever als werkkosten zijn gekwalificeerd hoger zijn dan 1,2% van de totale fiscale jaarloonsom dan is de werkgever daarover een heffing verschuldigd van 80%. Inmiddels zijn de belangrijkste knelpunten uitgekristalliseerd. Desalniettemin willen wij u erop wijzen dat de Belastingdienst de regels met ingang van 2016 weer heeft aangescherpt. Het is voor de budgettering dus van groot belang om ruim van te voren in te schatten of en zo ja welke financiële invloed de aanscherping van de fiscale regels op uw situatie heeft.

Met behulp van de EY WKR data-analyse methodiek kunnen wij u het werk volledig uit handen nemen en kunnen wij op zeer korte termijn inzichtelijk maken welke fiscale gevolgen er zijn en of er besparingen gerealiseerd kunnen worden. Indien u de werkzaamheden zelf wenst uit te voeren dan kan dat met de EY WKR kostencalculatie die wij kosteloos aan u ter beschikking kunnen stellen.

RVU

Veel overheidsorganisaties zijn aan het reorganiseren en hebben te maken met sociale plannen en afvloeiingsregelingen. Het komt regelmatig voor dat organisaties onvoldoende op de hoogte zijn van aanvullende fiscale heffingen als er oudere werknemers worden ontslagen. De regelgeving is complex en de materie weerbarstig zodat het van groot belang is om u zowel bij het opstellen van reorganisatieplannen, als bij de uitvoering daarvan goed te laten adviseren. Uiteraard kan EY u daarbij van dienst zijn met door EY ontwikkelde RVU check.

Wet DBA/vervallen van de Verklaring arbeidsrelatie (VAR)

De VAR verklaring is per 1 mei 2016 komen te vervallen. Door de afschaffing van de VAR regels komt de verantwoordelijkheid voor de beoordeling van de arbeidsrelatie met ingehuurde ZZP'ers c.q. freelancers volledig bij de opdrachtgever te liggen, waardoor de opdrachtgever het risico loopt op naheffingsaanslagen met boetes. De Belastingdienst heeft aangekondigd dat bij toekomstige controles het fiscale risico, alsmede het risico voor premies werknemersverzekeringen voor de volledige ZZP en/of freelance populatie op de opdrachtgevers af te wentelen. Om de risico's te beperken kan met een modelovereenkomst gewerkt worden. Hoewel er tot 1 januari 2018 niet door de Belastingdienst zal worden gehandhaafd is het van groot belang dat u tijdig gaat inventariseren waar bij uw organisatie de knelpunten liggen.
Wij adviseren u om het jaar 2017 te gebruiken om met ingang van 1 januari 2018 de compliance regels van de Wet DBA bij het inzetten van ZZP'ers, freelancers en andere zelfstandigen toe te kunnen passen. EY kan u desgewenst assisteren bij deze risico inventarisatie.

Nadere informatie over bovengenoemde onderwerpen hebben wij samen met andere relevante ontwikkelingen gebundeld in onze brochure De Loonheffingen in 2017 (http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY_-_De_loonheffingen_in_2017/$FILE/ey-de-loonheffingen-in-2017.pdf)

Bijlage - Wijzigingen in fiscale wet- en regelgeving welke van invloed zijn op GGD Zuid Limburg

Tax Control

In de praktijk zien wij dat publieke organisaties steeds vaker stappen willen zetten om fiscaal "in control" te geraken. Achtergrond hiervan kan enerzijds zijn gelegen in de wens om fiscaliteit in de grip te krijgen. Anderzijds kan het verder invulling geven aan een Horizontaal Toezicht relatie met de Belastingdienst een drijfveer zijn. Om "in control" te zijn of te geraken is het noodzakelijk fiscale risico's tijdig te identificeren en te beheersen, fiscale kansen te benutten en fiscale processen daar waar mogelijk of nodig efficiënter te maken. Het opzetten van een zogenoemd Tax Control Framework (TCF) kan daarbij een praktisch hulpmiddel zijn. Een TCF maakt volgens onze visie deel uit van een groter risicomanagement geheel (Business Control Framework).

EY onderkent het belang van fiscaal risicomanagement en vanuit die optiek hebben wij een sterke visie waar het gaat om de manier waarop een TCF opgezet, geïmplementeerd en onderhouden dient te worden. Deze visie hebben wij omgezet in een concreet plan van aanpak. Aan de hand van vier overzichtelijke en stappen begeleiden wij organisaties met dit plan van aanpak om (verder) "fiscaal in control" te geraken.

1. Fiscale Functie

Het startpunt bij het (verder) "fiscaal in control" brengen van een organisatie dient in onze visie te liggen bij de Fiscale Functie. De mate waarin fiscale risico's worden beheerst en fiscale kansen worden benut, heeft als basis de mensen en de fiscale kennis/het fiscale bewustzijn binnen de organisatie. Als startpunt adviseren wij dan ook in beeld te brengen op welke wijze de Fiscale Functie is ingericht en te benoemen waar ruimte voor verbetering is.

2. Fiscale processen

Inbedding van fiscaal risicomanagement dient in onze visie vervolgens plaats te vinden aan de bron: het (fiscale) proces. Vastgesteld dient te worden wat de belangrijkste fiscale processen zijn binnen de organisatie.

3. Fiscale risicoanalyse

Als vervolgstap wordt het fiscaal risicoprofiel van de organisatie vastgesteld; bepaal wat kwantitatief en kwalitatief (financieel én reputatieschade) de grenzen zijn. Wat is een acceptabel risico en wat niet? Wij adviseren de zogenoemde toprisico's in beeld te brengen, dit zijn de risico's die op basis van het risicoprofiel essentieel zijn. Hier dient te focus op te liggen, het doel is niet om alle fiscale risico's aan te pakken.

4. Documentatie: beschrijf processen en beheersmaatregelen

Als laatste stap dienen de toprisico's te worden herleid naar de processen; welk risico doet zich in welk proces op welk moment voor? Wij adviseren alle (als belangrijk onderkende) fiscale processen te beschrijven en tevens de beheersmaatregelen vast te leggen; op welke wijze wordt geborgd dat het risico wordt beheerst, wie doet wat en wat is het bewijs van de "control".

Een goed functionerend TCF zal, naast grip op de fiscale positie, ook kunnen leiden tot meer procesmatige benadering van de controle van de fiscale positie tijdens het jaarrekeningproces.

Bijlage - SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2017 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering conform SiSa-bijlage 2016	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
E27B	Brede Doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	n.v.t.	0	n.v.t.
H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening en aanvullende curatieve SOA-bestrijding	Onzekerheid	n.v.t.	Op grond van ons onderzoek hebben wij onzekerheden aangetroffen met betrekking tot de deugdelijke totstandkoming van de aantallen consulten seksualiteitshulpverlening (indicatornummer: H3/01). De onzekerheid is ontstaan doordat de aantallen zijn gebaseerd op een schatting en geen aansluiting kan worden gemaakt met een onderliggende administratie.

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie GGD Zuid Limburg jaarverslag 2016, 2e begrotingswijziging 2017 en begroting 2018. Brief aan de raad nr. 15
Registratiekenmerk 727439
Gemeentebladnr. 2017/33

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd
De Geneeskundige GezondheidsDienst Zuid Limburg (GGD ZL) is een gemeenschappelijke regeling (GR) die door de 18 Zuid Limburgse gemeenten is ingesteld. Gemeenten hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. In het kader van het jaarlijkse begrotingstraject zijn de gemeenten verantwoordelijk voor het geven van hun zienswijze op de begroting 2018.

Voor 2017 is een 2e begrotingswijziging 2017 ingediend, waar de raad ook een zienswijze op kan geven.

Context van het raadsvoorstel
Een korte beschrijving waarom het raadsvoorstel nu aan de raad voorgelegd wordt:
De GGD ZL heeft de gemeenteraad de jaarrekening 2016, de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 toegestuurd. Deze documenten zijn bij dit voorstel gevoegd. Voordat de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 ter besluitvorming worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD ZL, hebben de gemeenteraden de mogelijkheid om hun zienswijze hierop kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur vóór 1 juli 2017. Vervolgens stelt het AB van de GGD ZL op 10 juli 2017 de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 vast.

De jaarrekening 2016 is op 12 april 2017 door het AB vastgesteld.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Eind 2016 is het bedrijfsplan Veilig Thuis 2017-2019 (VT) vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Dit plan was opgesteld voor een doorkijk van de komende jaren, door het inrichten van de nieuwe organisatie VT en het voldoen aan de wettelijke eisen. Het plan is gebaseerd op:
- Perceel 1: Het zonder wachtlijst werken
- Perceel 2: (Overdracht van) politiemeldingen naar VT per 1 juli 2017

De 2e begrotingswijziging 2017 is op het bedrijfsplan van VT gebaseerd, waarin de twee percelen zijn verwerkt.

De focus in 2018 is om binnen de JeugdGezondheidsZorg (JGZ) de gewenste verschuiving van zorg naar preventie te kunnen realiseren. Daarnaast is 2018 het jaar waarin VT de opgave heeft om als volwaardige organisatie te groeien naar een expertisecentrum.

Financiële / personele / juridische gevolgen?
De GGD ZL heeft een laag weerstandsvermogen, waarbij financiële tegenvallers niet door de bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen. Financiële tegenvallers komen dan ten laste van de 18 Zuid Limburgse gemeenten. In de 2e begrotingswijziging is VT als apart onderdeel opgenomen in de begroting van GGD. Omdat VT nog geen algemene reserve heeft opgebouwd, komen financiële tegenvallers ten laste van de 18 Zuid Limburgse gemeenten.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Ja, dit is meetbaar door de jaarrekening 2017 en een eventuele begrotingswijziging 2018 van de GGD ZL.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Collegevergadering: 2 mei 2017
Commissievergadering: 6 juni 2017
Raadsvergadering: 20 juni 2017

28-6-2017 269

Indienen zienswijze: vóór 1 juli 2017
Vergadering Algemeen Bestuur (AB) GGD Zuid Limburg: 10 juli 2017

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?

- Jaarverslag 2016 GGD Zuid Limburg - Samen met gemeenten, partners en burgers werken aan oplossingen
- Verslag van bevindingen - accountantsverslag 2016
- 2e begrotingswijziging 2017
- Begroting 2018 - Een Samenspel van gezondheid en veiligheid

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	2 mei 2017
Registratiekenmerk	:	727439
Gemeentebladnr.	:	2017/33
Dienst / Afdeling	:	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelvoorstelnr.	:	727439
Portefeuillehouder	:	P.F. Heinen
Onderwerp	:	GGD Zuid Limburg jaarverslag 2016, 2e begrotingswijziging 2017 en begroting 2018. Brief aan de raad nr. 15
Raadsverg. d.d.	:	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:

1. Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de 2e begrotingswijziging 2017 van de GGD Zuid Limburg, met dien verstande dat:
   - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
   - de periode tot aan de overdracht van de politiemeldingen naar Veilig Thuis (1-7-2017) zal verlopen met behulp van overbruggingsplannen, die uitgaan van een actieve en intensieve samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VT.

2. Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de begroting 2018 van de GGD Zuid Limburg, inclusief Veilig Thuis als apart onderdeel, met dien verstande dat:
   - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
   - in de komende maanden regionaal een inhoudelijke discussie zal plaatsvinden over Veilig Thuis, die tot gevolg kan hebben een verlaging van de financiën, omdat:
     - o de parameters nog gaan veranderen (aantallen/ ureninzet per onderdeel en doorzetting naar het lokale veld).
     - o het screeningsoverleg VT/Toegang/Veiligheidshuizen heeft aangetoond dat de verhoudingen van het aantal casussen die VT zelf behandelt, anders liggen dan VT aangeeft.
     - o onderzoek gaat plaatsvinden naar de overhead van de GGD binnen de geoorloofde bandbreedte.

3. Aanleiding
De Geneeskundige GezondheidsDienst Zuid Limburg (GGD ZL) heeft de gemeenteraad de jaarrekening 2016, de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 aangeboden. Deze documenten zijn bij dit behandelvoorstel bijgevoegd.

2e Begrotingswijziging 2017
Sinds 2015 maakt Veilig Thuis (VT) onderdeel uit van de GGD ZL. Vanwege de complexiteit en omvang van de ontwikkelingen heeft de GGD VT niet meegenomen in de 1e begrotingswijziging 2017. Vervolgens hebben vele ontwikkelingen plaatsgevonden bij VT, met bijbehorende financiële consequenties. U bent per brief op 24 januari 2017 geïnformeerd over deze ontwikkelingen.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van 19 december 2016 en van het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD van 23 januari 2017 is de 2e begrotingswijziging 2017 opgesteld. Het indienen hiervan was aangekondigd in het bedrijfsplan 2017-2019 van de GGD ZL. VT is hierin wel als apart onderdeel opgenomen. Redenen voor de aparte

28-6-2017 269

begroting:
- op verzoek van gemeenten, zodat de begroting en verantwoording van VT meer zichtbaar worden;
- toekomstige omvang van het bedrijfsonderdeel;
- de complexiteit en dynamiek van het werk;
- met het onderbrengen van de politiemeldingen bij VT zal de omvang van de werkzaamheden aanzienlijk toenemen.

Begroting 2018
Vaststelling van de begroting is een verantwoordelijkheid van het AB van de GGD ZL. Voordat de begroting 2018 ter besluitvorming wordt voorgesteld, hebben de gemeenteraden de mogelijkheid om hun zienswijze hierop kenbaar te maken aan het DB vóór 1 juli 2017. Vervolgens wordt de begroting vastgesteld door het AB op 10 juli 2017.

Jaarrekening 2016
Een zienswijze op de jaarrekening is niet aan de orde, volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Zuid Limburg. De jaarrekening is door de accountant van GGD ZL voorzien van een goedgekeurde controleverklaring en heeft de instemming van het DB. Vaststelling heeft plaatsgevonden door het AB op 12 april 2017. Dit besluit geldt voor alle 18 regiogemeenten in Zuid Limburg.

4. Probleemstelling
In de vergadering van 19 december 2016 van het AB is het bedrijfsplan VT 2017-2019 vastgesteld. Dit plan was opgesteld voor een doorkijk van de komende jaren, door het inrichten van de nieuwe organisatie VT en het voldoen aan de wettelijke eisen. Het plan is gebaseerd op:
- Perceel 1: Het zonder wachtlijst werken
- Perceel 2: (Overdracht van) politiemeldingen naar VT per 1 juli 2017

2e begrotingswijziging 2017
De 2e begrotingswijziging 2017 is op het bedrijfsplan van VT gebaseerd, die zich richt op twee onderwerpen:
1. Doorvertaling bedrijfsplan VT, waarin de twee percelen zijn verwerkt
2. Achterstanden van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Naar aanleiding van de reeds eerder aangegeven knelpunten bij JGZ is door het DB besloten voor 2017 een begrotingswijziging inzake een incidentele oplossing voor de opgelopen achterstanden op te nemen.

Perceel 1- VT - werken zonder wachtlijsten
Bestuurlijk standpunt was: de wachtlijst bij VT is ontoelaatbaar. Daarom had het AB in 2016 al besloten tijdelijk extra capaciteit in te zetten, zodat de wachtlijst vóór 1 januari 2017 volledig weggewerkt kon worden. Met de inzet van incidentele middelen is het gelukt om de wachtlijst weg te werken; sinds begin 2017 zijn er geen wachtlijsten meer.

Naast de incidentele middelen is het van belang om een solide basis te creëren, waarbij VT wachtlijst vrij kan werken. Hiervoor zijn additionele middelen nodig. Het AB had in november 2016 al ingestemd met een voorlopige uitbreiding van 9 fte per 1 januari 2017, vooruitlopend op de 2e begrotingswijziging 2017. Als deze uitbreiding in 2017 niet gerealiseerd wordt, zal er wederom sprake zijn van een structurele onderbezetting en zal opnieuw een wachtlijst ontstaan. Het wordt dan een opgave om te gaan voldoen aan de vereiste doorlooptijden met de daarbij behorende kwaliteitseisen.

Perceel 2 - VT - politiemeldingen als nieuwe taak vanaf 1-7-2017
Tot 1 juli 2017 is VT Zuid Limburg de enige VT organisatie in Nederland die de mutaties huiselijk geweld en kindermishandeling niet registreert en beoordeelt; dat gebeurt door de politie. Vanaf 1 juli 2017 komen de politie- en zorgmeldingen Huiselijk Geweld bij VT binnen; registratie, verzamelen informatie, screening, triage, overdracht, monitoren. Dit is de wettelijke taak van VT. Hiermee zal de omvang van VT toenemen.

Met de overheveling van de politiemeldingen op 1 juli 2017 is sprake van een overdracht van Veiligheidshuis naar VT. Daarnaast wordt direct een kwaliteitsimpuls gerealiseerd. Meldingen worden conform het landelijk handelingsprotocol verwerkt. De financiële implicaties van deze nieuwe taak zijn opgenomen in het bedrijfsplan VT, de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018. Kanttekening is dat het nu nog lastig in te schatten is hoeveel meldingen bij VT daadwerkelijk vanaf 1-7-2017 zullen binnenkomen, hoeveel tijd nodig is voor een adequate invulling van het werk en het aantal aanmeldingen dat doorgeleid kan worden naar het lokale veld. Daarom is het monitorplan opgesteld. Op basis hiervan vindt in 2017 een gedegen monitoring plaats om aannames te checken en bij te stellen waar nodig. Door monitoring worden effecten van activiteiten en het proces zichtbaar. Mogelijk kan dit leiden tot een begrotingswijziging.

Om de periode tot aan de overdracht goed te laten verlopen, zijn overbruggingsplannen opgesteld. Deze gaan uit van een actieve en intensieve samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VT. Om die actieve samenwerking vorm te geven en een

28-6-2017 269

kwaliteitsimpuls mogelijk te maken tijdens die periode, wordt van VT een extra inzet gevraagd van 1,5 fte voor drie Veiligheidshuizen (0,5 fte per Veiligheidshuis).

Perceel 1 en 2 samen
De financiële gevolgen van perceel 1 en 2 samen, betekenen voor Brunssum voor 2017 een begrotingswijziging 2017 van ad € 105.338,-, waarvan VT € 95.670. (De uitwerking staat onder financiën).

Jeugdgezondheidszorg
In het inmiddels vastgestelde regionale gezondheidsbeleid 'Gezondheid in Zuid-Limburg: van signaalrood naar bronsgroen' is gekozen voor een pragmatische aanpak met drie programmalijnen. Eén daarvan is de gezonde jeugd met de ambitie het percentage jongeren waar het goed mee gaat te vergroten. Die ambitie is een gedeelde ambitie van gemeenten en partijen in het veld en sluit aan bij het gekozen toekomstscenario voor de beleidsperiode 2016-2019. De focus van dat scenario is het inspelen en meegroeien met de ontwikkelingen in het sociaal domein. Deze ambitie vraagt iets van de taken en rol van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ).

De JGZ wordt conform het landelijk basispakket uitgevoerd. Als nieuwe taak is beleidsadvisering toegevoegd: voorlichting, advies, instructie en begeleiding. Door deze extra gevraagde inzet van JGZ-medewerkers, ontstaat achterstand bij andere taken: de wachttijden voor onderzoeken in het kader van schoolverzuim nemen toe. De vraag naar expertise en advies groeit zo snel dat de JGZ in toenemende mate worstelt met de beschikbare capaciteit. Deze is niet langer voldoende om invulling te geven aan de wettelijke basistaak van JGZ binnen het Sociaal Domein.

Begroting 2018 - GGD, inclusief VT
De financiële bijdragen van de gemeenten worden gebaseerd op het aantal inwoners van Zuid-Limburg op basis van de CBS-cijfers per 1 januari 2016.

De focus in 2018 is om binnen de JGZ de gewenste verschuiving van zorg naar preventie te kunnen realiseren. Daarnaast is 2018 het jaar waarin VT de opgave heeft om als volwaardige organisatie te groeien naar een expertisecentrum.

5. Doelen/ beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
Het door de GGD Zuid Limburg uitvoeren van (nieuwe) taken die bij de GGD zijn en worden belegd. Het bedrijfsplan VT 2017-2019 is daarbij het startpunt om te komen tot een volwaardig VT.

b. wat gaan we ervoor doen?
- De gemeenteraad te adviseren een positieve zienswijze te geven op de 2e begrotingswijziging 2017, met dien verstande dat:
  - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
  - de periode tot aan de overdracht van de politiemeldingen naar Veilig Thuis (1-7-2017) zal verlopen met behulp van overbruggingsplannen, die uitgaan van een actieve en intensieve samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VT.
- De gemeenteraad te adviseren een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de begroting 2018 van de GGD Zuid Limburg, inclusief Veilig Thuis als apart onderdeel, met dien verstande dat:
  - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
  - in de komende maanden regionaal een inhoudelijke discussie zal plaatsvinden over Veilig Thuis, die tot gevolg kan hebben een verlaging van de financiën, omdat:
    - de parameters nog gaan veranderen (aantallen/ ureninzet per onderdeel en doorzetting naar het lokale veld).
    - het screeningsoverleg VT/Toegang/Veiligheidshuizen heeft aangetoond dat de verhoudingen van het aantal casussen die VT zelf behandelt, anders liggen dan VT aangeeft.
    - onderzoek gaat plaatsvinden naar de overhead van de GGD binnen de geoorloofde bandbreedte.
- De jaarrekening 2016 ter kennisname aan de gemeenteraad te sturen.
- Inschakeling Beter buren wenselijk/ mogelijk? N.v.t.
- Zelf initiatie nemen e/o initiatief burgers/maatschappelijk middelveld/ bedrijfsleven bevorderen? Zelf initiatief nemen in Algemeen Bestuur.

c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?

- Indicator: Monitorplan. Structureel monitoren van de stand van zaken over de hoeveelheid meldingen die bij VT daadwerkelijk vanaf 1-7-2017 zullen binnenkomen, hoeveel tijd nodig is voor een adequate invulling van het werk en het aantal aanmeldingen dat doorgeleid kan worden naar het lokale veld.
- Bestuurlijke commissie: de ontwikkelingen bij VT bevinden zich in de beginfase. Er zal veel afstemming en overleg nodig zijn om de beleidsambities en de financiële consequenties om te zetten naar de praktijk. Om de regie van gemeenten te borgen en de samenwerkingen te verbinden, zal in de periode tot 2019 een bestuurlijke commissie actief zijn. Deze geeft de bestuurlijke sturing aan het implementatieproces en doet een voorstel voor de borging van de gemeentelijke sturing vanaf 2019.
- Bron: jaarrekening en jaarverslag 2017, eventuele begrotingswijziging 2018 en Marap gemeente Brunssum.

6. Kaders

a. algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)

- Wet Publieke Gezondheid (WPG)
- Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD Zuid Limburg

b. autonoom beleid/ taken in medebewind

De taken worden in een gezamenlijke regeling (GR) met de 18 Zuid-Limburgse gemeenten uitgevoerd.

c. past het voorstel in de strategische visie

- Ja, het voorstel past in de strategische visie 2025; Brunssum door en voor elkaar!
- Toelichting: de kerntaak van de GGD is beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. Met speciale aandacht naar mensen in een kwetsbare situatie. De GGD investeert in het stabiliseren en verminderen van de gezondheidsproblemen en sociale achterstanden, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en in een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben.

d. relatie met programmabegroting

- programma: Programma 2 Brunssum, een hechte en zorgzame samenleving met actieve burgers!
- Taakvelden: 6.81 Geëscaleerde zorg en 7.1 Volksgezondheid.

7. Argumenten/ overwegingen

- Wij hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. De GGD fungeert hierbij als adviseur voor de gemeente en levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid van de Brunssumse bevolking.

- De missie van de GGD ZL is het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen actief kan deelnemen aan onze samenleving.

- In het regionale gezondheidsbeleid 'Gezondheid in Zuid-Limburg: van signaalrood naar bronsgroen' is de leidraad voor het beleid van de GGD in de periode 2016-2019 opgenomen, waar in 2018 als eerste jaar VT als volwaardig takenpakket is opgenomen.

- Het bedrijfsplan VT 2017-2019 is het startpunt om te komen tot een volwaardig VT, waarbij perceel 1 en 2 worden doorgevoerd in 2017.

- In de loop van 2017 zal er nog een inhoudelijke discussie gevoerd gaan worden met VT, omdat:
  - o de parameters (aantallen/ ureninzet per onderdeel en doorzetting naar het lokale veld) nog gaan veranderen.
  - o het screeningsoverleg VT/Toegang/Veiligheidshuizen heeft aangetoond dat de verhoudingen van het aantal casussen die VT zelf behandelt, anders liggen dan VT aangeeft.
  - o we onderzoek gaan doen naar de overhead van de GGD binnen de geoorloofde bandbreedte.

  Wellicht heeft dit een verlaging van de gevraagde financiën tot gevolg. Dit zal dan in een begrotingswijziging tot uiting komen.

- Gezien de snelle veranderingen in het sociale domein is het gewenst om de begroting elk jaar te evalueren zodat de gemeenten hierover een zienswijze kunnen afgeven.

8. Advies

Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de 2e begrotingswijziging 2017 van de GGD Zuid Limburg, met dien verstande dat:

- aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
- de periode tot aan de overdracht van de politiemeldingen naar Veilig Thuis (1-7-2017) zal verlopen met behulp van overbruggingsplannen, die uitgaan van een actieve en intensieve samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VT.

Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de begroting 2018 van de GGD Zuid Limburg, inclusief Veilig Thuis als apart onderdeel, met dien verstande dat:

- aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
- in de komende maanden regionaal een inhoudelijke discussie zal plaatsvinden over Veilig Thuis, die tot gevolg kan hebben een verlaging van de financiën, omdat:
    - de parameters nog gaan veranderen (aantallen/ ureninzet per onderdeel en doorzetting naar het lokale veld).
    - het screeningsoverleg VT/Toegang/Veiligheidshuizen heeft aangetoond dat de verhoudingen van het aantal casussen die VT zelf behandelt, anders liggen dan VT aangeeft.
    - onderzoek gaat plaatsvinden naar de overhead van de GGD binnen de geoorloofde bandbreedte.

9. Aanpak/ uitvoering

a. financiële gevolgen en dekking

2e begrotingswijziging 2017:

- kosten: incidentele middelen, bij te ramen in 2017 ad € 105.338,-, waarvan:
    - Veilig Thuis € 95.670,-
    - GGD, exclusief VT, € 9.668
    - Indexering van 1% is hierin verwerkt
- dekking (product-/ activiteitencode):

Onderdeel begroting GGD	Begroting GGD (deel Brunssum)	Kostenplaats Brunssum	Begroting Gemeente Brunssum	Verschil bij te ramen via ProRap 2017
Gezondheid en maatschappelijke participatie	€ 20.412,-	710001/443302	€ 20.221,-	€ 191,-
Kennis en Innovatie	€ 95.193,-	710001/443302	€ 94.303,-	€ 890,-
Seksuele gezondheid, infectieziekten en milieu	€ 121.634,-	710001/443302	€ 120.498,-	€ 1.136,-
Jeugdgezondheidszorg	€ 192.009,-	710001/443302	€ 189.296,-	€ 2.713,-
Adolescenten vanaf 14 jaar	€ 22.082,-	710001/443302	€ 21.875,-	€ 207,-
Toezicht Wmo				
Digitaal dossier JGZ	€ 12.572,-	710005/441200	€ 12.253,-	€ 319,-
GGD, exclusief VT	**€ 463.902,-**		**€ 458.446,-**	**€ 5.456,-**
JGZ (incidenteel)	€ 8.972,-			€ 8.972,-
Overhead herverdeeleffect (incidenteel; van in totaal € 100.000,- alle 18 regiogemeenten)	- € 4.760,-			- € 4.760,-
Totaal GGD-correctie	**€ 4.212,-**	**710001/443302**		**€ 4.212,-**
TOTAAL GGD	**€ 468.114,-**			**€ 9.668,-**

en GGD-correctie, exclusief VT				
Veilig Thuis (algemene middelen)	€ 164.920,-	681002/443820	€ 8.250,-	€ 95.670,-
Veilig Thuis (DU-jeugd)		681001/443820	€ 61.000,-	
TOTAAL VEILIG THUIS	**€ 164.920,-**		**€ 69.250,-**	**€ 95.670,-**
TOTAAL GGD, INCLUSIEF VT	**€ 633.034,-**		**€ 527.696,-**	**€ 105.338,-**

Voor alle 18 regiogemeenten in Zuid Limburg samen vraagt GGD ZL een extra bijdrage van € 2.126,846,-.

Begroting 2018:

- kosten: structurele middelen: bij te ramen in 2018 ad € 128.032,-, waarvan:
  - Veilig Thuis: € 124.402,-
  - GGD, exclusief Veilig Thuis: € 3.630,-
  - Indexering van 1% is hierin verwerkt

- dekking (product-/ activiteitencode):

Onderdeel begroting GGD	Begroting GGD (deel Brunssum)	Kostenplaats Brunssum	Begroting Gemeente Brunssum	Verschil opnemen in Perspectief nota 2018
Gezondheid en maatschappelijke participatie	€ 20.131,-	710001/443302	€ 20.221,-	- € 90,-
Kennis en Innovatie	€ 93.887,-	710001/443302	€ 94.303,-	- € 416,-
Seksuele gezondheid, infectieziekten en milieu	€ 119.966,-	710001/443302	€ 120.498,-	- € 532,-
Jeugdgezondheidszorg	€ 189.375,-	710001/443302	€ 189.296,-	€ 79,-
Adolescenten vanaf 14 jaar	€ 21.779,-	710001/443302	€ 21.875,-	- € 96,-
Toezicht Wmo	€ 4.539,-	710001/443302	€ 0,-	€ 4.539,-
Digitaal dossier JGZ	€ 12.399,-	710005/441200	€ 12.253,-	€ 146,-
TOTAAL GGD, exclusief VT	**€ 462.076**		**€ 458.446,-**	**€ 3.630**
Veilig Thuis (algemene middelen)	€ 8.250,-	681002/443820	€ 8.250,-	€ 124.402,-
Veilig Thuis (DU-jeugd)	€ 185.402,-	681001/443820	€ 61.000,-	
TOTAAL VEILIG THUIS	**€ 193.652,-**		**€ 69.250,-**	**€ 124.402,-**
TOTAAL	**€ 655.728,-**		**€ 527.696,-**	**€ 128.032,-**

GGD, IINCLUSIEF VT				

De totale bijdragen van de 18 gemeenten in Zuid Limburg wordt begroot op: € 13.969.866,-.
€ 655.728,- is het Brunssumse deel.

U bent op 24 januari 2017 geïnformeerd dat de extra bijdragen voor percelen 1 en 2 werden geschat op ad € 125.000,-. Uit de begroting 2018 blijkt dat VT om een extra bijdrage vraagt van: € 128.032,-. Daarom zal dit bedrag definitief als uitgangspunt worden gehanteerd.

Jaarrekening 2016
Voor 2016 is een incidentele bijdrage nodig van € 38.735,-, dat gebaseerd is op het volgende:

1. Incidenteel - Jaarrekening 2016 GGD.
In 2016 heeft de GGD een negatief bedrijfsresultaat van € 525.856,-. Oorzaken hiervan zijn:
- afspraken in het cao-akkoord 2013-2015: vanaf 1 januari 2017 krijgen medewerkers naast het salaris ook een vrij besteedbaar budget: Individueel Keuze Budget (IKB) (€ 495.000,-). Dit betreft vakantie-uitkering 2016.
- het regulier resultaat (€ 30.000,-).

Het regulier resultaat gaat uit van de algemene reserve van de GGD. Het IKB wordt verdeeld over de regiogemeenten: dit betekent voor Brunssum een incidentele bijdrage van € 25.046,-. In 2016 was hier door de GGD al een winstwaarschuwing voor gegeven.

2. Incidenteel - Jaarrekening 2016 VT
VT heeft (nog) geen algemene reserve. Een negatief bedrijfsresultaat brengt de GGD daarom in rekening bij de gemeenten. Dit betekent voor Brunssum een incidentele bijdrage van € 13.689,-. Dit heeft als oorzaak:
- Uitbreiding van 2 fte: € 3.430,-
- Wegewerken wachtlijst najaar 2016: €9.969,-
- Index 2016: € 154,-
- Resultaat 2016: € 136,-

b. risico's
Voor de wachtlijsten zijn de afbreukrisico's groot. Als in 2018 nog steeds sprake is van een structurele onderbezetting, zal opnieuw een wachtlijst ontstaan en is de opgave om te gaan voldoen aan de vereiste doorlooptijden met de daarbij kwaliteitseisen onmogelijk. Dit met als gevolg dat casuïstiek mogelijk onverantwoord lang blijft liggen.

c. Tijdpad/ mijlpalen/vervolgtraject/ evaluatie
Collegevergadering: 2 mei 2017
Commissievergadering: 6 juni 2017
Raadsvergadering: 20 juni 2017
Indienen zienswijze: vóór 1 juli 2017
Vergadering Algemeen Bestuur (AB) GGD Zuid Limburg: 10 juli 2017

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Het Algemeen Bestuur stelt de 2e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 vast met in achtneming van de zienswijze van de gemeenten.

e. communicatie intern en extern
- advies/instemming/informatie OR: nee
- persbericht: nee
- terinzagelegging: nee, geen wettelijke verplichting terinzagelegging
- overig extern.

10. Bijlagen
- Jaarverslag 2016 GGD Zuid Limburg - Samen met gemeenten, partners en burgers werken aan oplossingen
- Verslag van bevindingen - accountantsverslag 2016
- 2e begrotingswijziging 2017
- Begroting 2018 - Een Samenspel van gezondheid en veiligheid

28-6-2017 269

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/33
Dienst/Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 727439

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/33;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:

1. Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de 2e begrotingswijziging 2017 van de GGD Zuid Limburg, met dien verstande dat:
   - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
   - de periode tot aan de overdracht van de politiemeldingen naar Veilig Thuis (1-7-2017) zal verlopen met behulp van overbruggingsplannen, die uitgaan van een actieve en intensieve samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VT.

2. Een positieve zienswijze te geven ten aanzien van de begroting 2018 van de GGD Zuid Limburg, inclusief Veilig Thuis als apart onderdeel, met dien verstande dat:
   - aan de hand van het monitorplan gedegen monitoring plaatsvindt om aannames te checken en bij te stellen waar nodig.
   - in de komende maanden regionaal een inhoudelijke discussie zal plaatsvinden over Veilig Thuis, die tot gevolg kan hebben een verlaging van de financiën, omdat:
     - o de parameters nog gaan veranderen (aantallen/ ureninzet per onderdeel en doorzetting naar het lokale veld).
     - o het screeningsoverleg VT/Toegang/Veiligheidshuizen heeft aangetoond dat de verhoudingen van het aantal casussen die VT zelf behandelt, anders liggen dan VT aangeeft.
     - o onderzoek gaat plaatsvinden naar de overhead van de GGD binnen de geoorloofde bandbreedte.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Kredietbank Limburg: Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020 & jaarstukken 2016
Registratiekenmerk 730340
Gemeentebladnr. gemeenteblad 2017/30

Rol van de raad
Uw gemeenteraad wordt verzocht om een zienswijze te geven op de Begroting 2018 inclusief meerjarenraming 2019 en 2020 van de Kredietbank Limburg (KBL).
Uw gemeenteraad wordt verzocht het gemeentelijk budget schuldhulpverlening in lijn te brengen met het DVO en daardoor te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018.
Ook wordt uw gemeenteraad verzocht het vigerende Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen.
De Jaarstukken 2016 van de KBL worden u ter kennisgeving aangeboden.

Context van het raadsvoorstel
Uw gemeenteraad kan conform artikel 28 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling KBL, binnen 2 maanden na ontvangst van de ontwerpbegroting het Dagelijks Bestuur van de KBL van haar gevoelen doen blijken. Het bestuur voegt deze zienswijzen bij de ontwerpbegroting, die ter vaststelling voor de eerstvolgende vergadering van het Algemeen Bestuur wordt geagendeerd.
De vastgestelde begroting dient voor 15 juli 2017 aan Gedeputeerde Staten van Limburg te worden aangeboden. De jaarstukken 2016 worden ter kennisgeving aangeboden, inclusief de controleverklaring en het accountantsverslag.
De begroting 2018 is opgesteld conform de vastgestelde begrotingsrichtlijnen en is besproken in de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 6 april 2017.

Het raadsvoorstel op hoofdlijnen
1. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020 en hierop uw zienswijze af te geven;
2 Uw raad wordt verzocht het gemeentelijk budget schuldhulpverlening in lijn te brengen met het DVO en daardoor te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018.
3. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Jaarstukken 2016 en bijbehorend accountantsverslag, inclusief de verwerking van de resultaten en afboekingen;
4.. Het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen in afwachting van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein.
bewindvoeringkosten.
Hoewel de begroting 2018 sluitend is, is uit de realisatie van de jaarrekening 2016 gebleken dat het overeengekomen budget in de DVO niet toereikend is, daarover bent u reeds in 2016 over geinformeerd met een Raadsinformattiebrief (622725). De verwachtingen voor 2018 zijn dat het beroep op schuldhulpverlening niet zal afnemen. Om richting 2018 en verder realistisch te gaan begroten zal er jaarlijks € 30.000,- meer budget schuldhulpverlening nodig zijn om deze dienstverlening te kunnen waarborgen. Dit verwerken we in de Perspectiefnota en begroting 2018 en verdere jaren.
Uw raad heeft ter invulling van deze wettelijke taak op 12 juni 2012 het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2015 vastgesteld (Verseon 331196/335210) en voor 2016 ingestemd dit te verlengen, in de raadsvergadering van 6 juni 2016. Omdat dit beleidsplan onderdeel gaat uitmaken van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein wordt uw raad gevraagd dit beleidsplan voor het jaar 2017 te verlengen.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
KBL rapporteert naast de reguliere P&C stukken door middel van zogenaamde marap's. Periodiek volgen we de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkelingen en afwijkingen.

Vergadering DB KBL:	6 april 2017

Ontvangst financiële stukken:	11 april 2017
Collegevergadering:	9 mei 2017
Commissievergadering:	6 juni 2017
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB KBL:	5 juli 2017
Aanbieding aan GS	Uiterlijk 15 juli 2017

Bijlagen (4):
Begroting 2018 KBL concept april 2017
KBL Jaarstukken 2016
Accountantsverslag 2016 Gemeenschappelijke Regeling KBL
Zienswijze op de Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	9 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	730340
Gemeentebladnr.	**:**	gemeenteblad 2017/30
Dienst / Afdeling	**:**	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelvoorstelnr.	**:**	730340
Portefeuillehouder	**:**	P.F. Heinen
Onderwerp	**:**	Kredietbank Limburg: Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020 & jaarstukken 2016
Raadsverg. d.d.	**:**	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer gemeenteblad 2017/30

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 09 mei 2017, dienst/afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
1. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020 en hierop uw zienswijze af te geven;
2 Het gemeentelijk budget schuldhulpverlening te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018
3. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Jaarstukken 2016 en bijbehorend accountantsverslag, inclusief de verwerking van de resultaten en afboekingen;
4.. Het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen in afwachting van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein.

3. Inleiding
Schuldhulpverlening is een wettelijke taak. Dat is bepaald in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Wij voeren schuldhulpverlening samen met de Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg (KBL) uit. In het gemeentelijk voorportaal (Bureau Schuldhulpverlening) wordt de hulpvraag in kaart gebracht en wordt bepaald welk schuldhulpverleningstraject wordt ingezet.
De daadwerkelijke schuldsanering wordt uitgevoerd door de KBL. Deze GR vormen wij samen met de gemeenten Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht en Sittard Geleen.
Doel van de GR is om:
a. hulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen, door middel van schuldhulpverlening;
b. hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door middel van beschermingsbewind;
c. het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening.
Dit raadsvoorstel behandelt de Ontwerpbegroting 2018, inclusief de meerjarenraming 2019 en 2020 van de Kredietbank Limburg (KBL) alsook de Jaarstukken KBL over het boekjaar 2016..

Uw gemeenteraad kan conform artikel 28 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling KBL, binnen 2 maanden na ontvangst van de ontwerpbegroting het Dagelijks Bestuur van de KBL van haar gevoelen doen blijken. Het bestuur voegt deze zienswijzen bij de ontwerpbegroting, die ter vaststelling voor de eerstvolgende vergadering van het Algemeen Bestuur wordt geagendeerd.
De vastgestelde begroting dient voor 15 juli 2017 aan Gedeputeerde Staten van Limburg te worden aangeboden. De jaarstukken 2016 worden ter kennisgeving aangeboden, inclusief de controleverklaring en het accountantsverslag.
De begroting 2018 is opgesteld conform de vastgestelde begrotingsrichtlijnen en is besproken in de vergadering van het

Dagelijks Bestuur op 6 april 2017.

Jaarstukken 2016
De jaarstukken van Kredietbank Limburg treft u ter kennisgeving aan over boekjaar 2016. Inclusief de controleverklaring en het accountantsverslag.
De jaarrekening is in de vergadering van 6 april 2017 door het Algemeen Bestuur goedgekeurd en vastgesteld.

4. Probleemstelling/Doelstelling
De doelstelling van dit voorstel is tweeledig:
Uw gemeenteraad wordt verzocht om een zienswijze te geven op de Begroting 2018 inclusief meerjarenraming 2019 en 2020 van de Kredietbank Limburg (KBL).
Uw gemeenteraad wordt verzocht het gemeentelijk schuldhulpverlening in lijn te brengen met het DVO en daardoor te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018.
Ook wordt uw gemeenteraad verzocht het vigerende Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen.
De Jaarstukken 2016 van de KBL worden u ter kennisgeving aangeboden.

5. Doelen/beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
1. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020 en hierop uw zienswijze af te geven;
2 Het gemeentelijk budget schuldhulpverlening in lijn te brengen met het DVO en daarmee te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018
3. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Jaarstukken 2016 en bijbehorend accountantsverslag, inclusief de verwerking van de resultaten en afboekingen;
4.. Het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen in afwachting van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein.

b. wat gaan we ervoor doen?
- inschakeling Betere buren wenselijk/mogelijk?
Dit voorstel heeft tot doel uw gemeenteraad te informeren aangaande de uitvoering door KBL in het boekjaar 2016, alsook biedt dit voorstel u de mogelijkheid om uw zienswijze af te geven ten aanzien van de begroting van KBL over 2018 e.v.. Inschakeling van Betere Buren danwel van andere partners, is derhalve niet van toepassing.
c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
KBL brengt ieder jaar een voor- en najaars-managementrapportage naar haar DB. Door middel van deze zogenaamde 'Marap's' monitort het DB de uitvoering van KBL. Uw raad zal verder geïnformeerd worden via de vastgestelde P&C-cyclus, waarvan ook dit voorstel onderdeel uitmaakt.

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal,lokaal)
- Gemeentewet
- Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS)
- Op grond van artikel 4:37 lid 1 Wet financieel toezicht (Wft) is de gemeenteraad bevoegd de begroting vast te stellen.
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR)

b. autonoom beleid/taken in medebewind?
- Gemeenschappelijke Regeling KBL

c. past het voorstel in de strategische visie?
- ja; de uitvoering door KBL past binnen het programma 'Brunssum door en voor elkaar!'. KBL voorziet in een deel (de zogenaamde 2de lijn) van het vangnet voor jong en oud die financiële ondersteuning nodig hebben en stimuleert en faciliteert de zelfredzaamheid van onze burgers.

d. relatie met programmabegroting?
- programma: Programma 2 Brunssum, een hechte en zorgzame samenleving van actieve burgers!
- beleidsveld: Inkomen, armoede & schulden

e. Overige financiële en beleidsmatige aspecten:
De doelen van de Kredietbank Limburg zijn in lijn met de doelen van gemeente Brunssum. Het is de ambitie van de KBL om flexibele, doelmatige en adequate schuldhulpverlening te leveren, waarbij de individuele mogelijkheden en de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staan. Dit past binnen de Brunssumse visie binnen het sociale domein 'Op Eigen Kracht'.

7. Argumenten/overwegingen

7.1. Voldoen aan procedureel vereiste

Op grond van artikel 28 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg kan de gemeenteraad binnen twee maanden na ontvangst van de begroting van zijn gevoelen doen blijken. De KBL Begroting 2018 is gebaseerd op de dienstverleningsovereenkomsten 2017

7.2 De begroting van de KBL laat meerjarig een (klein) overschot zien.

De begroting laat voor de jaren 2018 tot en met 2020 een sluitend resultaat zien:

	2018	2019	2020
Resultaat	€ 33.000	€ 30.000	€ 41.000

Derhalve wordt aan uw Raad voorgesteld om in te stemmen met deze begroting en meerjarenraming en door middel van bijgevoegde antwoordbrief een positieve zienswijze over de KBL ontwerpbegroting 2018 e.v. af te geven.

7.3. De jaarrekening 2016 sluit met een tekort maar dit wordt ten laste gebracht van het eigen vermogen

Het jaar 2016 sluit met een exploitatietekort van € 369.000,00 en wordt ter kennisname aangeboden.
In de oorspronkelijke begroting 2017 (behandeld in de raadsvergadering van 6 juni 2016) was nog sprake van een begroot positief resultaat van € 66.000

Het negatief resultaat 2016 wordt veroorzaakt door een tweetal - eenmalige - kostenposten, te weten:

- De implementatie van de primaire applicatie Stratech Perspectief. In 2015 is de Kredietbank gestart met de migratie van het ICT-systeem. Door een langere doorlooptijd hiervan, heeft de Kredietbank langer moeten doorwerken met de voormalige primaire systemen en is langer begeleiding afgenomen van de projectleider. De kosten van de implementatie in 2016 bedroegen € 399.000.
- In 2016 is duidelijk geworden dat - in verband met de invoering van de wet Individueel Keuze Budget (IKB) in 2016 eenmalig een reservering vakantiegeld diende te worden gedaan. De lasten hiervan bedroegen € 210.000.

Zonder deze eenmalige lasten was het reguliere exploitatieresultaat in 2016 positief geweest. Om deze reden heeft het bestuur van de Kredietbank besloten het negatief resultaat in mindering te brengen op het bij de Kredietbank aanwezige eigen vermogen. Dit daalt hierdoor naar € 76.331. (Saldo eind 2015: € 445.331).

7.3.1. De afboekingen op kredieten verstrekt vóór 2005

De afboekingen in 2016 op kredieten verstrekt vóór 2005 bedroegen conform de jaarrekening 2016: € 155.012,- GR KBL breed. Conform de overeengekomen methode van verdeling afboekingen van vóór 2005 op basis van GR-methode 2008 (excl. Sittard-Geleen), betekent dit dat Brunssum hierin een aandeel draagt van ca. 10%, zijnde een bedrag van €15..921,-.

7.3.2. Bijdrage voorziening kredieten vanaf 2005

De afboekingen in 2016 op kredieten verstrekt vanaf 2005 bedroegen conform de jaarrekening 2016: € 43.055,- GR KBL breed. Conform de overeengekomen methode van verdeling afboeking vanaf 2005 (incl. Sittard-Geleen), betekent dit dat Brunssum hierin een aandeel draagt van ca.6%, zijnde een bedrag van € 2.732,-.

Paragraaf 9 gaat in op de manier waarop bovenstaande bijdragen zijn opgenomen in de Brunssumse P&C-cyclus.

7.4. Verlenging Beleidsplan Gemeentelijke schuldhulpverlening

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (WGS) inwerking getreden. Gemeenten hebben met deze wet een wettelijke verantwoordelijkheid voor de schuldhulpverlening gekregen.
Uw raad heeft ter invulling van deze wettelijke taak op 12 juni 2012 het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2015 vastgesteld (Verseon 331196/335210) en voor 2016 ingestemd dit te verlengen, in de raadsvergadering van 6 juni 2016. Omdat dit beleidsplan onderdeel gaat uitmaken van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein wordt uw raad gevraagd dit beleidsplan voor het jaar 2017 te verlengen.

7.5 Het budget uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO) is niet toereikend

Al enige jaren blijkt het budget dat in de DVO is opgenomen overschreden wordt. Met name op de oplopende bewindvoeringkosten. Uit de realisatie van de jaarrekening 2016 blijkt dat de kosten steeds hoger worden, waarvan in 2016 al melding is gemaakt met een Raadsinformatiebrief d.d. 5 januari 2016 (622725). De verwachtingen voor 2018 zijn dat het beroep op schuldhulpverlening niet zal afnemen. Om richting 2018 en verder realistisch te gaan begroten zal er jaarlijks € 30.000,- meer budget schuldhulpverlening nodig zijn om deze dienstverlening te kunnen waarborgen. Dit verwerken we in de Perspectiefnota en begroting 2018 en verder.

8. Advies

In te stemmen met de voorgestelde beslispunten.

9. Aanpak/uitvoering
a. financiële gevolgen, dekking en kosten (incidenteel, structureel)

9.1. Begroting 2018 inclusief meerjarenraming 2019 en 2020

De KBL Begroting 2018 is gebaseerd op de dienstverleningsovereenkomsten (DVO) 2017.
Dit in combinatie met de meest recente inzichten zoals de realisatie in 2016.

Omdat er sprake is van een sluitende begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020, zijn er nu geen directe financiële gevolgen voor de gemeentelijke (concept) begroting 2018. Het tekort in 2016 wordt onttrokken uit de algemene reserve van KBL.
Echter de DVO die gemeente Brunssum aflsuit met KBL is niet toereikend gebleken. Deze kosten worden gedekt uit de gemeentelijke begrotingspost 671005(Schuldhulpverlening)/443301 (Bijdrage Kredietbank Limburg).
Om meer realistisch te begroten wordt voorgesteld het budget schuldhulpverlening structureel op te hogen met € 30.000.

9.2. Jaarstukken 2016
De verrekening van het resultaat en de afboekingen over 2016, zoals beschreven onder paragraaf 7.3. van dit voorstel, zijn in onderstaand overzicht weergegeven:

Totaal overzicht verrekening n.a.v. jaarrekening 2016 GR KBL
Gemeente Brunssum

		Dekking product/kostensoort
1) Verrekening resultaat 2016	€0	
2) Afboekingen kredieten vóór 2005	-€ 15.921	B111202/443301 Voorziening oninbare kredieten
Afboekingen kredieten vanaf 2005	-€ 2.732	B111202/443301Voorziening oninbare kredieten
Totaal	**-€ 18.653**	

De verrekeningen worden als volgt in de Brunssumse P&C-cyclus meegenomen:

1) De voorziening oninbare kredieten KBL (B111202/443301) is vanaf 2010 opgenomen in onze financiële administratie. Het verwachte aandeel oninbare kredieten is indertijd aangegeven door KBL en voor dit bedrag is een voorziening gevormd ad. €245.518,- (raadsbesluit 2009/86 KBL lening afboeking). Een overzicht van de afboekingen op deze voorziening tot zover is onderstaand weergegeven:

Jaar	Begin	plus	minus	Stand 31/12	
2010	-	€ 245.518	€ 47.008	€ 198.510	
2011	€ 198.510	-	€ 7.990	€ 190.520	cfm jaarrek. KBL 2010
2012	€ 190.520	-	€ 33.561	€ 156.959	cfm jaarrek. KBL 2011
2013	€ 156.959	-	€ 33.292	€ 123.667	cfm jaarrek. KBL 2012
2014	€ 123.667	-	€ 26.071	€ 97.596	cfm jaarrek. KBL 2013
2015	€ 97.596	-	€ 25.300	€ 72.296	cfm jaarrek. KBL 2014
2016	€ 72.296	-	€ 16.978	€ 55.318	cfm jaarrek KBL 2015
2017	€ 55.318	-	€ 18.653	€ 36.665	Cfm jaarrek KBL 2016

De voorziening oninbare kredieten bedroeg op 1 januari 2017 € 55.318,-. Het restantbudget van deze voorziening bedraagt na aftrek van bovenstaande kosten conform jaarrekening 2016 ad. € 36.665,-.
Gelet op de onttrekking zou de gemeente Brunssum nog twee jaar betalen aan deze voorziening, op basis van de oorspronkelijke raming. Samen met KBL monitoren we in hoeverre de gebudgetteerde voorziening toereikend is.

2) Gemeente Brunssum heeft bij de oprichting van de GR KBL een achtergestelde lening verstrekt. In 2006 wordt door KBL niets afgelost op deze lening.

b. Risico's

Algemeen

Omschrijving risico ('s): financieel/anders t.w.:

Zowel de KBL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020, alsook de KBL Jaarstukken 2016 bevatten een risico-inventarisatie (begroting pag. 6 e.v. en jaarstukken pag. 17 e.v.), waarin de mogelijke (financiële) consequenties zijn opgenomen.

Indien KBL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de KBL, komt dit ten laste van gemeentelijke exploitatie van de deelnemende GR-gemeenten.

- omschrijving beheermaatregelen: monitoring via ambtelijke adviescommissie, directeurenoverleg KBL en het dagelijks bestuur KBL.

- gevolgen voor weerstandsvermogen: een mogelijke bijdrage in het tekort van KBL is negatief voor het gemeentelijke weerstandsvermogen.

Ten aanzien van de oninbare kredieten:

- omschrijving risico ('s): financieel/anders t.w.:

indien geen voorziening was ingesteld zouden de oninbare posten ten laste van gemeentelijke exploitatie komen.

- omschrijving beheermaatregelen:

voorziening ingesteld en saldo is toereikend voor de komende 2 jaar.

- gevolgen voor weerstandsvermogen door getroffen beheersmaatregelen:

geen gevolgen voor weerstandsvermogen.

c. Tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie

Vergadering DB KBL:	6 april 2017
Ontvangst financiële stukken:	11 april 2017
Collegevergadering:	9 mei 2017
Commissievergadering:	6 juni 2017
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB KBL:	5 juli 2017
Aanbieding aan GS	Uiterlijk 15 juli 2017

10. Bijlagen (4):

Begroting 2018 KBL concept 01 mei 2017
KBL Jaarstukken 2016
Accountantsverslag 2016 Gemeenschappelijke Regeling KBL
Zienswijze op de Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : gemeenteblad 2017/30
Dienst/Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 730340

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer gemeenteblad 2017/30

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 09 mei 2017, dienst/afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
1. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020 en hierop uw zienswijze af te geven;
2 Het gemeentelijk budget schuldhulpverlening te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018
3. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Jaarstukken 2016 en bijbehorend accountantsverslag, inclusief de verwerking van de resultaten en afboekingen;
4.. Het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen in afwachting van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

E.M.L Mulleneers
Maatschappelijke Ontwikkeling

Kredietbank Limburg
T.a.v. Dagelijks Bestuur
Dhr. P.M.A. van Zuthpen
Postbus 1183
6160 BD Geleen

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Bestuurscentrum
Lindeplein 1
Telefoon
(045) 5278555
Fax
(045) 5259879
E-mail
Gemeente@brunssum.nl
Internet
http://www.brunssum.nl
Bank
NL68BNGH0285001523 t.n.v.
Gemeente Brunssum
BIC-code: BNGHNL-2G

Datum	21 juni 2017
Uw brief van	10 april 2017
Uw kenmerk	UIT-BMO1703132
Ons kenmerk	730340/725448
Bijlage(n)	
Onderwerp	Zienswijze op de Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020

Geacht Dagelijks Bestuur,

Op 11 april jl. heeft de gemeenteraad van Brunssum de door u aangeboden Ontwerpbegroting 2018 en meerjarenraming 2019 en 2020 ontvangen, alsmede de Jaarstukken 2016.
Onze gemeenteraad heeft de betreffende stukken in haar vergadering van 20 juni 2017 behandeld.

Ten aanzien van de Ontwerpbegroting 2018 en meerjarenraming 2019 en 2020 geeft de gemeenteraad van Brunssum een positieve zienswijze af.

De Jaarstukken 2016 zijn ter kennisgeving aangenomen.

Hopelijk u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

burgemeester

secretaris

Openbaar lichaam

Kredietbank Limburg

Begroting 2018
inclusief meerjarenbegrotingen voor 2019 en 2020

Concept

B. Grasmeijer
Controller
April 2017

Inhoudsopgave

1 KERNGEGEVENS 3

2 ALGEMEEN 4
2.1 Inleiding 4
2.2 Economische ontwikkelingen 4
2.3 Weerstandsvermogen 5
2.4 Risicoparagraaf 6
2.5 Financiering 8

3 BEGROTING 2018, 2019 EN 2020 9

4 VERDELING VAN DE LASTEN IN DIRECTE KOSTEN EN OVERHEAD 10

5 Toelichting op de begroting 2018, 2019 en 2020 11
5.1 Baten 11
5.2 Lasten 14

6 BALANS PER 31 DECEMBER 2018, 2019 EN 2020 17

7 TOELICHTING BALANS PER 31 DEC 2018, 2019 EN 2020 18
7.1 Activa 18
7.2 Passiva 19

7 BIJLAGE: BEGROTING 2017, 2018 EN 2019 20

1 KERNGEGEVENS

Kredietverlening:	
Aantal aanvragen kredietverlening	1.300
Persoonlijke leningen (saldo per 1 janauari 2018)	€ 4.350.000
Doorlopende kredieten (saldo per 1 januari 2018)	€ 350.000
Totaal kredietportefeuille (saldo 1 janauri 2018)	**€ 4.700.000**
Aantallen schuldhulpverlening:	
Analyseren en plannen	2.300
Stabiliseren financiën	500
Oplossen schulden	1.400
Coachen financieel gedrag	170
Preventie (uren)	2.200
Aantallen BBR-pakketten	
Basis	200
Plus	500
Totaal	1.600
	2.300
Cliënten Beschermingsbewind	**890**
Aantal medewerkers (fte)	**101**

2 ALGEMEEN

2.1 Inleiding

Voor u ligt de begroting 2018 inclusief de meerjarenbegrotingen voor 2019 en 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening ofwel Kredietbank Limburg (KBL).
In het bestuur is besloten dat de begroting 2018 e.v. wordt gebaseerd op de dienstverleningsovereenkomsten 2017 en aanvullende afspraken. Dit in combinatie met de meest recente inzichten zoals de realisatie in 2016, is dan ook de basis geweest voor de begroting die nu voorligt.

Landelijk krijgt schuldenproblematiek steeds meer aandacht. Documentaires als "Schuldig" geven meer inzicht in wat schulden met mensen doen. Ook verschijnen er steeds meer publicaties waarin duidelijk wordt dat schuldenproblematiek veel met mensen doet. Vaak is het beheersbaar maken van de schuldenproblematiek hét vliegwiel om mensen ook weer te laten participeren in de samenleving. Zo vroeg mogelijk interveniëren geeft de beste resultaten met de minste kosten. Het personeel van de Kredietbank vervult een sleutelrol door het aanbieden van kwalitatief goede dienstverlening gericht op effectieve interventies. Hiervoor zullen wij gaan investeren in passende opleidingen voor de medewerkers (interventietrainingen, motiverende gesprekstechnieken etc.) om elke dag weer het verschil te kunnen maken voor mensen die (tijdelijk) op onze dienstverlening zijn aangewezen.
Deze ontwikkelingen en de ontwikkelingen binnen iedere afzonderlijke gemeente kunnen derhalve zowel in beleidsmatig als in financieel opzicht van invloed zijn op de gehanteerde uitgangspunten in de begroting van 2018 e.v.

2.2 Economische ontwikkelingen

De economie zal in de periode 2018 tot 2021 met 1,8% per jaar blijven groeien, maar de Nederlandse economie blijft kwetsbaar voor internationale onzekerheden. Tot die conclusie komt het Centraal Planbureau (CPB) in de "Middellange termijnverkenning 2018-2021".

Het internationale beeld kent grote onzekerheden: over de ontwikkelingen in de Europese Unie (nieuwe schuldencrisis, Brexit), over de aanhoudende terroristische dreiging, over het monetaire beleid in Europa en de VS, over de groei in China en andere opkomende landen en over de ontwikkeling van de financiële markten. Al deze factoren kunnen remmend werken op de economische groei, de inflatie en de ontwikkeling van de werkgelegenheid in Nederland.

Bij de verdeling van de groei over de komende jaren valt op dat de burger er nauwelijks iets van meepikt, terwijl de overheid zijn financiën sterk zou zien verbeteren. "Huishoudens kunnen in de periode van 2018 tot 2021 niet rekenen op een koopkrachtstijging", zo stelt het CPB in een persbericht. Dit geldt voor het gemiddelde huishouden, zonder verandering in de gezins- of werksituatie. Werkenden zien hun koopkracht wel licht toenemen door een reële loonstijging van 0,3% per jaar. De koopkracht van gepensioneerden en uitkeringsgerechtigden neemt echter af met 0,2% per jaar, mede door een beperkte indexatie van de aanvullende pensioenen.

Naar verwachting trekt de werkgelegenheid aan in de marktsector en bij de zorg, maar daalt deze bij de overheid. Omdat ook het arbeidsaanbod toeneemt, daalt de werkloosheid de komende jaren echter minder snel, dan in het afgelopen jaar.

2.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt onder weerstandscapaciteit verstaan de middelen en mogelijkheden waarover provincies of gemeenten beschikken om niet begrote kosten te dekken.
De weerstandscapaciteit bestaat uit vier componenten:

- Het eigen vermogen
- De voorzieningen
- De onbenutte belastingcapaciteit
- De ruimte op de begroting

Het begrip risico wordt gedefinieerd als het gevaar voor schade of verlies als gevolg van interne en externe omstandigheden, dan wel als gebeurtenissen waarvan de kans bestaat dat ze optreden en negatieve gevolgen met zich mee kunnen brengen.
Het gaat daarbij om de volgende risico's:

- Risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, omdat het niet mogelijk is een redelijke schatting van het bedrag van de schade of het verlies te maken;
- Risico's die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of het eigen vermogen.

Conform de statuten van de GR dient door het Algemeen Bestuur het maximale weerstandsvermogen (Eigen vermogen) te worden vastgesteld. Het betreffende artikel 30 lid 3 luidt als volgt:
Indien er voor zover de in het vorig lid bedoelde reserverekening een door het algemeen bestuur te bepalen bedrag overschrijdt, wordt het batig saldo in lid 1 bedoeld uitgekeerd aan de gemeenten op de basis, vermeld in lid 5.

Dit betekent concreet dat, indien het eigen vermogen een bepaalde hoogte overschrijdt, het meerdere wordt uitgekeerd aan de GR-deelnemers cf. de GR-methode.

Ten behoeve van de begroting 2018 is door Kredietbank Limburg een risico inventarisatie opgesteld. De samenvatting van de uitkomsten hiervan worden in paragraaf 2.4 beschreven waarnaar wij verwijzen.
Deze risico inventarisatie resulteert in een totaalbedrag van financiële risico's ad € 949.000 en rechtvaardigt een weerstandsvermogen dat gelijk is aan 6% van de exploitatielasten (exclusief mutatie voorziening), zoals besloten in de Bestuursvergadering d.d. 19 januari 2012.
Voor 2018 resulteert deze methodiek in een weerstandsvermogen ad € 458.000.

2.4 Risicoparagraaf

De begroting 2018 inclusief de meerjarenbegroting 2019 en 2020 is gebaseerd op een reeks van uitgangspunten en verwachtingen. Deze uitgangspunten en verwachtingen zijn bij de diverse baten- en lastencomponenten van de begroting beschreven. Als al deze uitgangspunten en verwachtingen in 2018 100% daadwerkelijk zo blijken te zijn zal de realisatie per saldo aansluiten bij de begrote resultaten.
Onderstaand wordt in beknopte vorm de risico inventarisatie van Kredietbank Limburg weergeven met daarbij een inschatting van de mogelijke (financiële) consequenties indien de realisatie in 2018 afwijkt van de gehanteerde uitgangspunten.
Hierbij moet worden opgemerkt dat het zeer onwaarschijnlijk is dat alle beschreven risicoscenario's zich daadwerkelijk tegelijk zullen voordoen.

1. Bezuinigingen
Het nog verder terugbrengen van overheidsgelden ten behoeve van gemeenten kan ertoe leiden dat gemeenten minder geld beschikbaar (kunnen) stellen voor schuldhulpverlening.

2. Onderbesteding Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's)
Het achterblijven van de bestedingen van opdrachtgevers in vergelijking met de afspraken zoals die zijn gemaakt in de dienstverleningsovereenkomsten.
Om de bovenstaande risico's deels te ondervangen is het afsprakenkader rondom fluctuaties in de afname van dienstverlening van Kredietbank Limburg aangescherpt. Dit betekent een maximale afwijking van 10% van de realisatie ten opzichte van de dienstverleningsovereenkomst.

3. Flexibele schil van medewerkers in relatie tot ontslaguitkeringen
Van de organisatie wordt gevraagd flexibel om te gaan met de fluctuerende vraag naar dienstverlening van de opdrachtgevers. Daarom is het in stand houden van een flexibele schil van medewerkers noodzakelijk. Het werken met jaarcontracten en het aansluitend niet meer verlengen daarvan kan leiden tot ontslaguitkeringen. Kredietbank Limburg betaalt deze uitkeringen zelf omdat ze eigen risicodrager is.

Kredietbank Limburg beperkt bovengenoemde risico's door het optimaal afstemmen van de formatie op de gevraagde dienstverlening. Maandelijks wordt de benodigde formatie bewaakt en waar nodig bijgestuurd. Onderlinge uitwisseling van formatie bij over- of onderbezetting tussen de regio's wordt ook toegepast.

4. Aanslag vennootschapsbelasting
Met ingang van 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven een feit. Ook op de Kredietbank Limburg is deze nieuwe wetgeving in beginsel van toepassing. Middels een inventarisatie in samenspraak met de fiscalisten van Deloitte en drie andere kredietbanken in Nederland worden de gevolgen voor de Kredietbank Limburg inzichtelijk gemaakt.
De uiteindelijke fiscale positie voor de vennootschapsbelasting is in december 2016 formeel afgestemd met de Belastingdienst. Uitgangspunt van de stellingname is dat alle activiteiten van Kredietbank Limburg niet zullen leiden tot Vpb-plicht. De Belastingdienst heeft in een brief d.d. 28 februari 2017 geantwoord dat er in 2016 geen belastingplicht voor de vennootschapsbelasting is ontstaan. Jaarlijks zal dit worden beoordeeld.

5. Concurrentie
Niet-GR opdrachtgevers kunnen, gedwongen door een aanbestedingsproces, kiezen voor een andere aanbieder dan Kredietbank Limburg als uitvoerder voor de schuldhulpverlening. Het risico van meer aanbestedingen door de huidige niet-GR opdrachtgevers is niet denkbeeldig waardoor de omzet van niet-GR gemeenten verder kan afnemen.

Door kwalitatief goede dienstverlening aan te bieden en het investeren in de lokale netwerken wordt het risico beperkt dat gekozen wordt voor een andere uitvoerder. Daarnaast wordt er actief gezocht naar nieuwe opdrachtgevers.

6. Inklinken van de kredietportefeuille
De kredietportefeuille wordt al jaren gestaag kleiner, wat resulteert in lagere renteopbrengsten. Medio 2015 is er echter een stijging waarneembaar als gevolg van het verstrekken van (inrichtings-)kredieten voor statushouders.

Aan opdrachtgevers wordt geadviseerd meer saneringskredieten te laten verstrekken als instrument van schuldhulpverlening. Hierdoor wordt het risico van het inklinken van de kredietportefeuille verkleind.

7. Rente risico's
De onrust op de financiële markten kan resulteren in een rentestijging. De kans dat de huidige historisch lage rentepercentages zullen gaan stijgen is groot.

Het risico is beperkt omdat er geen geldleningen van de BNG meer open staan. Het risico bestaat dan wel nog voor het saldo van de rekening-courant.

8. Afboekingen oninbare kredieten
Een telkens terugkerende factor in de negatieve resultaten betroffen de afboekingen op de uitstaande kredietportefeuille. Door het treffen van een voorziening voor oninbare kredieten belasten de afboekingen niet direct het exploitatieresultaat.

Het verstrekkingen- en incassobeleid is aangescherpt zodat noodzakelijke afboekingen van kredieten tot een minimum worden beperkt.

9. Aansprakelijkheidsrisico's
De aansprakelijkheidsrisico's, voor zover alle risico's bekend zijn, worden grotendeels afgedekt door de bedrijfs- en beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen.

In onderstaande tabel zijn de mogelijke financiële consequenties weergeven van de hierboven beschreven risico's:

Risico	**Maximaal fin. gevolgen**	**Kans**	**Perc.**	**Financieel risico**
1 Bezuinigingen	750.000	Hoog	75%	563.000
2 Onderbesteding DVO's	500.000	Laag	25%	125.000
3 Flexibele schil	60.000	Hoog	75%	45.000
4 Aanslag vennootschapsbelasting	100.000	Middel	50%	50.000
5 Concurrentie	300.000	Middel	50%	150.000
6 Inklinken van de kred.portefeuille	10.000	Hoog	75%	8.000
7 Renterisico's	10.000	Hoog	75%	8.000
8 Afboekingen oninbare kredieten	-			-
9 Aansprakelijkheidsrisico's	-			-
	1.730.000			**949.000**

Uit bovenstaande opstelling blijkt dat de som van de potentiële financiële risico's € 949.000 bedraagt. Deze inschatting dient ter onderbouwing van het weerstandsvermogen, zoals beschreven in paragraaf 2.3.

2.5 Financiering

In 2007 heeft Kredietbank Limburg een treasurystatuut opgesteld. Dit statuut gaat in op het besturen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen.

Het renteprotocol is een maandelijks terugkerend agendapunt binnen KBL. Op basis van dit protocol wordt maandelijks de financieringsbehoefte in beeld gebracht en bepaald hoe deze wordt ingevuld, t.w. met kort, (middel-)lang of lang vermogen. Uitgangspunt hierbij is dat een aandeel van het uitstaand saldo (incl. achterstanden) als een "ijzeren voorraad" wordt beschouwd welke in principe op (middel-) lange termijn moet worden gefinancierd. De ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt worden hierbij nauwlettend gevolgd.
De financiering bestaat vanaf begin 2015 uitsluitend uit het rekening-courantkrediet met een maximum van € 2.500.000, hetgeen conform afspraak met de provinciale toezichthouder is voor wat betreft de hoogte van de kasgeldlimiet.
Kredietbank Limburg heeft voor 2018 geen specifieke beleidsvoornemens geuit ten aanzien van treasury. De organisatie zal gedurende 2018 geen uitzettingen (anders dan die op grond van haar maatschappelijke taak) doen.

3 BEGROTING 2018, 2019 EN 2020

BEGROTING 2018, 2019 EN 2020

		2018		2019		2020
Renteopbrengsten	€	358.000	€	362.000	€	362.000
Rentelasten	€	10.000-	€	10.000-	€	10.000-
Rentemarge	***€***	***348.000***	***€***	***352.000***	***€***	***352.000***
Intakegesprekken kredietverlening	€	109.000	€	109.000	€	109.000
Schuldhulpverlening	€	4.122.000	€	4.122.000	€	4.122.000
BBR	€	1.300.000	€	1.300.000	€	1.300.000
WSNP verklaringen	€	100.000	€	100.000	€	100.000
Bewindvoering	€	1.672.000	€	1.736.000	€	1.879.000
Opbrengsten projecten	€	15.000	€	15.000	€	15.000
Overige bedrijfsopbrengsten	€	5.000	€	5.000	€	5.000
Deelname GR-gem. in voorz. kredietport.	€	150.000	€	150.000	€	150.000
Totale baten	***€***	***7.821.000***	***€***	***7.889.000***	***€***	***8.032.000***
Salarissen	€	5.916.000	€	5.967.000	€	6.044.000
Ontslaguitkeringen	€	50.000	€	51.000	€	52.000
Inhuur medewerkers	€	79.000	€	81.000	€	83.000
Overige personeelslasten	€	50.000	€	50.000	€	50.000
Afschrijvingen	€	92.000	€	88.000	€	113.000
Huisvestingslasten	€	251.000	€	256.000	€	262.000
Bureau- en administratielasten	€	900.000	€	913.000	€	931.000
Beheerslasten	€	300.000	€	303.000	€	306.000
Mutatie voorziening	€	150.000	€	150.000	€	150.000
Totale lasten	***€***	***7.788.000***	***€***	***7.859.000***	***€***	***7.991.000***
Exploitatieresultaat	**€**	**33.000**	**€**	**30.000**	**€**	**41.000**

4 VERDELING VAN DE LASTEN IN DIRECTE KOSTEN EN OVERHEAD

Conform de richtlijnen van het BBV is in onderstaand overzicht de verdeling van de totale lasten in directe kosten en overhead weergegeven:

		2018	2019	2020
Salarissen	Directe kosten	€ 4.430.000	€ 4.468.000	€ 4.526.000
	Overhead	€ 1.486.000	€ 1.499.000	€ 1.518.000
	Totaal	€ 5.916.000	€ 5.967.000	€ 6.044.000
Ontslaguitkeringen	Directe kosten	€ -	€ -	€ -
	Overhead	€ 50.000	€ 51.000	€ 52.000
	Totaal	€ 50.000	€ 51.000	€ 52.000
Inhuur medewerkers	Directe kosten	€ 40.000	€ 41.000	€ 42.000
	Overhead	€ 40.000	€ 41.000	€ 42.000
	Totaal	€ 79.000	€ 81.000	€ 83.000
Overige personeelslasten	Directe kosten	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
	Overhead	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
	Totaal	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Afschrijvingen	Directe kosten	€ -	€ -	€ -
	Overhead	€ 92.000	€ 88.000	€ 113.000
	Totaal	€ 92.000	€ 88.000	€ 113.000
Huisvestingslasten	Directe kosten	€ 200.000	€ 204.000	€ 209.000
	Overhead	€ 51.000	€ 52.000	€ 53.000
	Totaal	€ 251.000	€ 256.000	€ 262.000
Bureau- en administratielasten	Directe kosten	€ 718.000	€ 728.000	€ 742.000
	Overhead	€ 182.000	€ 185.000	€ 189.000
	Totaal	€ 900.000	€ 913.000	€ 931.000
Beheerslasten	Directe kosten	€ 239.000	€ 242.000	€ 244.000
	Overhead	€ 61.000	€ 61.000	€ 62.000
	Totaal	€ 300.000	€ 303.000	€ 306.000
Mutatie voorziening	Directe kosten	€ -	€ -	€ -
	Overhead	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
	Totaal	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Totale directe kosten		***€ 5.666.000***	***€ 5.722.000***	***€ 5.802.000***
Totale overhead		***€ 2.122.000***	***€ 2.137.000***	***€ 2.189.000***
Totale lasten		***€ 7.788.000***	***€ 7.859.000***	***€ 7.991.000***

De verdeling heeft plaatsgevonden op basis van fte per functie, beloningen per functie en schattingen.

5 Toelichting op de begroting 2018, 2019 en 2020

5.1 Baten

Algemeen

Op basis van de huidige inzichten is bij de volgende opbrengstencategorieën in de begroting 2018 rekening gehouden met een verlaging van het uurtarief met € 2 (van € 86 naar € 84):

- Intakegesprekken kredietverlening
- Schuldhulpverlening
- Intakegesprekken Budgetbeheer
- WSNP verklaringen
- Extra bijdrage Beschermingsbewind

Rentemarge

	2018	2019	2020
Renteopbrengsten	€ 358.000	€ 362.000	€ 362.000
Rentelasten	€ 10.000-	€ 10.000-	€ 10.000-
Rentemarge	€ 348.000	€ 352.000	€ 352.000

De daling van het kredietvolume uit de afgelopen jaren is medio 2015 omgezet in een stijging als gevolg van het verstrekken van (inrichtings-)kredieten aan statushouders. Als gevolg hiervan zullen de rentebaten gaan stijgen. Het uitstaand saldo per 1 januari 2018 zal circa € 4.700.000 bedragen, zonder aftrek van de voorziening voor oninbaarheid.
De rentelasten hebben voornamelijk betrekking op het rekening-courantkrediet.

Intakegesprekken kredietverlening

	2018	2019	2020
Intakegesprekken kredietverlening	€ 109.000	€ 109.000	€ 109.000

De begroting voor 2018 e.v. is gebaseerd op het aantal te verwachten "declarabele" gesprekken van 1.300 stuks. Er is rekening gehouden met de eerdergenoemd verlaging van het uurtarief.

Schuldhulpverlening (GR- en niet GR-gemeenten)

	2018	2019	2020
Schuldhulpverlening GR-gemeenten	€ 3.404.000	€ 3.404.000	€ 3.404.000
Schuldhulpverlening niet GR-gemeenten	€ 717.000	€ 717.000	€ 717.000
Totaal	€ 4.121.000	€ 4.121.000	€ 4.121.000

De begroting 2018 tot en met 2020 is gebaseerd op de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) 2017 tenzij een gemeente concrete andere prognoses heeft afgegeven. Het is belangrijk om hierbij wel te benoemen dat het daadwerkelijk voorspellen van de instroom de komende jaren lastig is gezien de veranderende wereld van het sociale domein. Er is rekening gehouden met de eerdergenoemde verlaging van het uurtarief van respectievelijk € 2.

BBR

	2018	2019	2020
BBR	€ 1.300.000	€ 1.300.000	€ 1.300.000

Ultimo 2016 is het aantal budgetbeheerrekeningen ca. 2.300 stuks. Bij de begroting is uitgegaan van stabilisatie van het aantal budgetbeheerrekeningen (ca. 2.300) in 2018 en verder. Er is met betrekking tot de intakegesprekken rekening gehouden met de eerdergenoemd verlaging van het uurtarief.

WSNP verklaringen

	2018	2019	2020
WSNP verklaringen	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000

De ontwikkeling betreffende de WSNP verklaringen is nauwelijks te voorspellen. Voor de begroting 2018 e.v. baseren wij ons op de realisatie in 2016 en DVO's 2016. Er is rekening gehouden met de eerdergenoemd verlaging van het uurtarief.

Bewindvoering Limburg

	2018	2019	2020
Bewindvoering	€ 1.672.000	€ 1.736.000	€ 1.879.000

Voor het bedrijfsonderdeel beschermingsbewind werden tot 1 januari 2015 de tarieven jaarlijks door het Landelijk Overleg Voorzitters Civiele en Kantonsectoren (LOVCK) bepaald. Per 1 januari 2015 zijn de vergoedingen wettelijk vastgesteld en is de extra bijdrage beperkt tot de compensatie voor het hogere uurtarief. De begroting is gebaseerd op een groei tot 890 cliënten ultimo 2018.
Er is rekening gehouden met de eerdergenoemd verlaging van het uurtarief.

Opbrengsten projecten

	2018	2019	2020
Opbrengsten projecten	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000

Jaarlijks worden extra gelden door de gemeenten aan Kredietbank Limburg ter beschikking gesteld ten behoeve van veelal preventieprojecten. De begroting is gebaseerd op de realisatiecijfers van 2016.

Overige bedrijfsopbrengsten

	2018	2019	2020
Overige bedrijfsopbrengsten	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen hoofdzakelijk afrekeningen van deurwaarders.

Deelname GR-gem in voorz. kredietport.

	2018	2019	2020
Deelname GR-gem. in voorz. kredietport.	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000

In de vastgestelde jaarrekeningen 2008 resp. 2009 van Kredietbank Limburg zijn voorzieningen voor oninbaarheid opgenomen met betrekking tot verstrekte kredieten tot 1 januari 2005 en vanaf 1 januari 2005. Jaarlijks wordt beoordeeld in hoeverre de voorziening dient te worden aangepast. Het bedrag van de Deelname GR-gemeenten in voorziening kredietportefeuille is de geschatte resultante van de voorziening begin en ultimo boekjaar en de afboekingen. De genoemde bedragen zijn indicaties en zeer moeizaam te voorspellen.

5.2 Lasten

Salarissen

	2018	2019	2020
Salarissen	€ 5.916.000	€ 5.967.000	€ 6.044.000

De personele lasten zijn gebaseerd op 101 fte medewerkers in dienst in 2018.
Het personeelsbestand wordt afgestemd op de te verwachten bestandsontwikkeling, met name bij de afdeling beschermingsbewind. Er is verder rekening gehouden met de reguliere periodieke verhogingen (anciënniteit).
Er wordt verder rekening gehouden met jaarlijks 1% indexatie van de cao-salarissen.
Het aantal fte in 2019 en 2020 wordt ook geschat op 101 fte.

Ontslaguitkeringen

	2018	2019	2020
Ontslaguitkeringen	€ 50.000	€ 51.000	€ 52.000

Aangezien Kredietbank Limburg op het gebied van werkloosheid eigenrisicodrager is, zullen de uitkeringslasten ten laste van het exploitatieresultaat worden gebracht. Op basis van onder meer leeftijd, aantal dienstjaren, vast contract of jaarcontract en het in stand houden van de flexibele schil medewerkers is een schatting gemaakt van de te verwachten ontslaguitkeringen. Hierbij is de kans geschat dat diverse medewerkers weer op redelijke termijn op de arbeidsmarkt actief zullen zijn en daardoor niet meer aangewezen zijn op een ontslaguitkering.

Inhuur medewerkers

	2018	2019	2020
Inhuur medewerkers	€ 79.000	€ 81.000	€ 83.000

Inhuur van medewerkers is nodig om piekmomenten, aflopende contracten, ziekte en zwangerschappen op te vangen. Daarnaast worden projecten indien nodig ingevuld door tijdelijke medewerkers op basis van een payroll constructie.

Overige personeelslasten

	2018	2019	2020
Overige personeelslasten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000

De overige personeelslasten betreffen onder meer de kosten van bedrijfsartsen, personeelsvereniging, jubilea van medewerkers en KBL brede activiteiten. De lasten zijn gebaseerd op de realisatie in 2015 en de verwachting ten aanzien van 2018 en verder.

Afschrijvingen

	2018	2019	2020
Afschrijvingen	€ 92.000	€ 88.000	€ 113.000

De afschrijvingen vertonen een wisselende tendens, vanwege het feit dat het einde van diverse afschrijvingstermijnen wordt bereikt. Daartegenover zijn er investeringen op het gebied van o.a. automatisering te verwachten waardoor de afschrijvingen weer toenemen.

Huisvestingslasten

	2018	2019	2020
Huisvestingslasten	€ 251.000	€ 256.000	€ 262.000

Sinds april 2014 is Kredietbank Limburg gehuisvest in het kantoor aan de Markt in Geleen, waardoor de huisvestingslasten significant lager zijn. De huisvesting van de medewerkers op de diverse front office locaties is om niet. Indien dat niet mogelijk is worden de kosten doorberekend aan de betreffende gemeente. De huur-, energie- en servicekosten vormen het grootste aandeel in de huisvestingslasten.

Bureau- en administratielasten

	2018	2019	2020
Bureau- en administratielasten	€ 900.000	€ 913.000	€ 931.000

Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met de ontwikkelingen op automatiseringsgebied in het bijzonder.
Uitgaande van de realisatie in 2016 enerzijds en op basis van de huidige inzichten in prijsontwikkelingen anderzijds zijn de begrote bedragen bepaald.
De kosten van automatisering en telefoon/porti vormen de grootste kostenposten binnen deze categorie.
Door de toenemende vraag naar digitaal communiceren met de klant, het participeren in de keten en het aanleveren van essentiële management informatie zullen investeringen op het gebied van automatisering nodig blijven. Naast de nodige efficiency voordelen zal het ook een kwaliteitsslag betekenen in het snel en transparant werken in de keten en met de klant.
Op 1 oktober 2016 is de nieuwe primaire applicatie Stratech geïmplementeerd. In 2015 en 2016 zijn hiervoor eenmalige kosten gemaakt. Een nieuw systeem is nodig omdat de oude primaire applicatie niet meer wordt ondersteund. Naast efficiencyvoordelen zijn er kwalitatieve verbeteringen op het gebied van onder andere het cliëntvolgsysteem, managementinformatie en facturatie.

Beheerslasten

	2018	2019	2020
Beheerslasten	€ 300.000	€ 303.000	€ 306.000

Bij het bepalen van de te begroten beheerslasten is rekening gehouden met de realisatie in 2016 en de toekomstverwachtingen. Daarnaast zijn de reguliere prijsindexeringen meegeteld. De advieskosten, accountantskosten, kosten van administratieve dienstverlening en opleidingen vormen het grootste aandeel in de beheerslasten.

Mutatie voorziening

	2018	2019	2020
Mutatie voorziening	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000

De mutatie voorziening heeft betrekking op de gehele kredietportefeuille en is het resultaat van de beoordeling op oninbaarheid ultimo boekjaar en de afboekingen.

6 BALANS PER 31 DECEMBER 2018, 2019 EN 2020

	2018	2019	2020
Vaste Activa met economisch nut			
- Verbouwingen	0	0	0
- Automatisering	276.000	338.000	375.000
- Inventaris en inrichting	0	0	0
Totaal materiële vaste activa met ec. nut	**276.000**	**338.000**	**375.000**
Financiële vaste activa			
Kredieten	4.100.000	4.200.000	4.300.000
Vlottende Activa			
Vorderingen op openbare lichamen	1.800.000	1.600.000	1.400.000
Overige Vorderingen	1.100.000	1.100.000	1.100.000
Overlopende activa	100.000	100.000	100.000
Liquide Middelen	3.500.000	3.500.000	3.500.000
Totaal vlottende activa	**10.600.000**	**10.500.000**	**10.400.000**
Totaal	**10.876.000**	**10.838.000**	**10.775.000**
Vaste Passiva			
Eigen vermogen	133.000	163.000	204.000
Vaste Schulden	645.000	640.000	635.000
Totaal Vaste Passiva	**778.000**	**803.000**	**839.000**
Vlottende Passiva			
Overige Schulden	9.848.000	9.785.000	9.686.000
Overlopende Passiva	250.000	250.000	250.000
Totaal vlottende passiva	**10.098.000**	**10.035.000**	**9.936.000**
Totaal	**10.876.000**	**10.838.000**	**10.775.000**

7 TOELICHTING BALANS PER 31 DEC 2018, 2019 EN 2020

7.1 Activa

Totaal materiële vaste activa met economisch nut

	2018	2019	2020
Totaal mat. vaste activa met ec. nut	€ 276.000	€ 338.000	€ 375.000

De materiële vaste activa vertonen een licht stijgende tendens. Het einde van de diverse afschrijvingstermijnen wordt bereikt. Daartegenover staan de investeringen op het gebied van o.a. automatisering.

In de begroting 2018 tot en met 2020 rekening is gehouden met geschatte jaarlijkse investeringen in het kader van de ICT ter hoogte van € 150.000 per jaar.

Kredieten

	2018	2019	2020
Kredieten	€ 4.100.000	€ 4.200.000	€ 4.300.000

De daling van het kredietvolume uit de afgelopen jaren is medio 2015 omgezet in een stijging als gevolg van het verstrekken van (inrichtings-)kredieten aan statushouders. Bovenstaande opstelling geeft de verwachte kredietportefeuille weer onder aftrek van de voorziening voor oninbaarheid.

Vorderingen op openbare lichamen

	2018	2019	2020
Vorderingen op openbare lichamen	€ 1.800.000	€ 1.600.000	€ 1.400.000

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit de deelname van GR gemeenten in de voorziening kredietportefeuille enerzijds en de gefactureerde diensten aan GR en niet-GR gemeenten per ultimo boekjaar anderzijds.

7.2 Passiva

Eigen vermogen

	2018	2019	2020
Eigen vermogen per 1 januari	€ 100.000	€ 133.000	€ 163.000
Exploitatieresultaat boekjaar	€ 33.000	€ 30.000	€ 41.000
	€ 133.000	€ 163.000	€ 204.000
Weerstandsvermogen			
6% van de lasten excl. mutatie voorz.	€ 458.000	€ 463.000	€ 470.000
Af te dragen aan GR-gemeenten	€ -	€ -	€ -
Eigen vermogen per 31 december	€ 133.000	€ 163.000	€ 204.000

Vaste Schulden

	2018	2019	2020
Achterstelde leningen GR	€ 612.000	€ 612.000	€ 612.000
Achterstelde leningen uittr GO	€ 33.000	€ 28.000	€ 23.000
Leningen BNG	€ -	€ -	€ -
Totaal vaste schulden	€ 645.000	€ 640.000	€ 635.000

De vaste schulden hebben betrekking op de door de diverse gemeenten gestorte achtergestelde leningen en de leningen van de BNG met een looptijd langer dan een jaar. Aflossing op de leningen van GR-deelnemers vindt plaats indien wordt voldaan aan de solvabiliteitseis van 10% van het balanstotaal. In de jaren 2018 tot en met 2020 worden geen terugbetalingen aan de GR-deelnemers verwacht. Aflossing op de achtergestelde leningen van uittredende GO-leden geschiedt op basis van daadwerkelijke afgeloste en afgeboekte bedragen op kredieten van desbetreffende gemeenten.

Overige schulden

	2018	2019	2020
Overige Schulden	€ 9.848.000	€ 9.785.000	€ 9.686.000

De overige schulden betreffen crediteuren cliënten en verplichtingen liquide middelen cliënten en schulden aan leveranciers.

<u>Crediteuren cliënten</u>
Dit betreffen de verschuldigde bedragen aan (crediteuren van) onze cliënten. Tegenover deze verschuldigde bedragen staan voor hetzelfde bedrag de van cliënten ontvangen gelden. Deze maken deel uit van de onder de liquide middelen vermelde bankrekeningen.

<u>Verplichtingen liquide middelen cliënten</u>
Dit zijn de gelden van cliënten die beschermingsbewind kennen en waarvan Kredietbank Limburg de bankrekening beheert.

7 BIJLAGE: BEGROTING 2017, 2018 EN 2019

Ter vergelijking is onderstaand de begroting over 2017, 2018 en 2019 weergegeven, welke op 8 juli 2016 door het Algemeen Bestuur van Kredietbank Limburg is vastgesteld.

Verschillen met de begroting 2018 en 2019, zoals verwoord in hoofdstuk 3 zijn ontstaan door recente (prijs-)ontwikkelingen, de nieuwe primaire applicatie en overig voortschrijdend inzicht.

BEGROTING 2017, 2018 EN 2019

	2017	2018	2019
Renteopbrengsten	€ 380.000	€ 393.000	€ 397.000
Rentelasten	€ 10.000-	€ 10.000-	€ 10.000-
Rentemarge	***€ 370.000***	***€ 383.000***	***€ 387.000***
Intakegesprekken kredietverlening	€ 126.000	€ 125.000	€ 125.000
Schuldhulpverlening	€ 3.808.000	€ 3.765.000	€ 3.765.000
BBR	€ 1.351.000	€ 1.353.000	€ 1.356.000
WSNP verklaringen	€ 122.000	€ 121.000	€ 121.000
Bewindvoering	€ 1.602.000	€ 1.721.000	€ 1.768.000
Subsidies projecten	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Overige bedrijfsopbrengsten	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Deelname GR-gem. in voorz. kredietport.	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Totale baten	***€ 7.509.000***	***€ 7.598.000***	***€ 7.652.000***
Salarissen	€ 5.582.000	€ 5.707.000	€ 5.733.000
Ontslaguitkeringen	€ 40.000	€ 41.000	€ 42.000
Inhuur medewerkers	€ 95.000	€ 98.000	€ 100.000
Overige personeelslasten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Afschrijvingen	€ 193.000	€ 130.000	€ 126.000
Huisvestingslasten	€ 254.000	€ 259.000	€ 265.000
Bureau- en administratielasten	€ 818.000	€ 833.000	€ 848.000
Beheerslasten	€ 311.000	€ 316.000	€ 321.000
Mutatie voorziening	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Totale lasten	***€ 7.443.000***	***€ 7.534.000***	***€ 7.585.000***
Exploitatieresultaat	**€ 66.000**	**€ 64.000**	**€ 67.000**

Openbaar lichaam

Jaarstukken 2016

April 2017

Inhoudsopgave

Bestuursverslag en verplichte paragrafen 3
- Economische situatie 3
- Bedrijfsvoering 3
- Onze diensten 3
- Financiële resultaten over 2016 5
- Samenvattend beeld 8

Organisatie en ontwikkelingen 9
- Controlling 9
- Dienstverlening 2016 9
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing 16
- Risicoparagraaf 17
- Financiering 20

Kerngegevens 21

Jaarrekening 2016 22
- Balans per 31 december 2016 (na resultaatsbestemming) 23
- Staat van baten en lasten 2016 t.o.v. de begroting 24
- Staat van baten en lasten 2016 t.o.v. 2015 25
- Kasstroomoverzicht 26
- Resultaatanalyse 27
- Begrotingsrechtmatigheid 29
- Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling 30
- Toelichting op de balans 32
- Toelichting op de staat van baten en lasten 42

Overige gegevens 55
- Statutaire bepalingen betreffende resultaatbestemming 55

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 56

Bestuursverslag en verplichte paragrafen

Het Bestuur van het Openbaar Lichaam Kredietbank Limburg biedt hierbij zijn jaarrekening aan voor het boekjaar dat is geëindigd op 31 december 2016.
In dit bestuursverslag zijn ook de verplichte paragrafen opgenomen zoals deze zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording.

Economische situatie

Na de bescheiden groei in 2015 (0,2%), heeft de economische groei in 2016 goed doorgezet. Het bruto binnenlands product is in 2016 met 2,1% toegenomen en daarmee is de productie per hoofd van de bevolking eind 2016 terug op het niveau van 2008 (Bron Centraal Planbureau). De inkomensgroei en de positieve ontwikkelingen op de woningmarkt geven een stimulans aan de consumptie, zowel vanuit de uitgaven die gepaard gaan met inrichting en verhuizing, als vanuit de positieve vermogensontwikkeling als gevolg van de stijgende huizenprijs.

De economische groei heeft ervoor gezorgd dat de werkloosheid in 2016 sterk gedaald is. Zaten eind 2015 nog 588.000 mensen zonder werk, eind 2016 zijn er nog 482.000 mensen op zoek naar een baan. Dat blijkt uit werkloosheidscijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Daarmee is de werkloosheid in één jaar tijd met ruim 100.000 mensen gedaald. Dat is de grootste daling in 10 jaar tijd.

Ondanks de groei van de economie en de daling van de werkloosheid nam in 2016 het aantal mensen in de bijstand toe. Ontvingen eind 2015 428.000 mensen een bijstandsuitkering, eind 2016 is dat aantal gestegen tot 442.000.
Een belangrijke oorzaak voor de stijging is volgens het Centraal Planbureau gelegen in de instroom van asielzoekers en vluchtelingen. Een andere belangrijke oorzaak voor de stijging van het aantal uitkeringen zijn de wijzigingen in het sociaal beleid. Zo heeft de invoering van de Participatiewet ertoe geleid dat gedeeltelijk arbeidsgehandicapten geen aanspraak meer kunnen maken op een Wajong- of WSW-uitkering en daardoor in de bijstand belanden.
Overigens constateerde het CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek) dat de langdurige armoede is toegenomen.

Bedrijfsvoering

Onze diensten

Schuldhulpverlening
Kredietbank Limburg sluit jaarlijks dienstverleningsovereenkomsten af met de aangesloten GR-gemeenten en de overige (contract)gemeenten. Hierin worden afspraken gemaakt over de hoeveelheid producten, die worden afgenomen en tegen welke vergoeding. Deze vergoedingen worden kostendekkend berekend zonder winstopslag.
In 2016 heeft de Kredietbank 1.683 aanvragen schuldhulpverlening ontvangen. Dit is een daling van circa 12% ten opzichte van het aantal aanvragen in 2015 (1.914). Het is lastig om aan te geven, waardoor die daling in aanvragen veroorzaakt wordt. Dit kan uiteraard te maken hebben met de economische groei in 2016 maar heeft ongetwijfeld ook andere oorzaken. Bijvoorbeeld omdat burgers zich in eerste instantie bij een buurt- of wijkteam melden of omdat gemeenten zelf meer invulling geven aan het voorportaal van de schuldhulpverlening. Daarnaast is het zo dat slechts een minderheid van de mensen met financiële problemen zich melden (bron: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid: eigen schuld?).

In 2016 zijn in totaal 1.181 trajecten schuldregeling gestart (niet alle aanvragen om schuldhulpverlening leiden tot een schuldregeltraject). Ook dat is een onderschrijding ten opzichte van 2015 maar wel congruent met de lagere instroom van het aantal aanvragen schuldhulpverlening. In 2016 zijn 757 trajecten schuldregeling beëindigd vanwege onvoldoende medewerking van schuldeisers. In die gevallen kan de klant een beroep doen op de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (Wsnp). KBL adviseert, stimuleert en activeert de schuldenaar deze stap te zetten. Kredietbank Limburg laat het belang van de klant voor een schuldenvrije toekomst prevaleren als dit binnen de mogelijkheden behoort. Op deze manier komt er een schuldenvrij perspectief waardoor het genereren van meer inkomen weer loont en uitstroom en maatschappelijke participatie worden bevorderd.

Budgetbeheer
In 2016 is het aantal huishoudens met één van de budgetbeheervormen bij Kredietbank Limburg nagenoeg gelijk gebleven, te weten 2.257 pakketten in 2015 en 2.285 pakketten in 2016.

Beschermingsbewind
In 2016 zijn er 169 dossiers gestart en 109 dossiers beëindigd. Het cliëntenbestand van de onderbewindgestelden is daarmee gegroeid van 702 naar 762 dossiers.
Eind 2015 is Kredietbank Limburg gestart met de pilot Budgetbeheer Maatwerk. Budgetbeheer Maatwerk is een vorm van inkomensbeheer, die als alternatief voor beschermingsbewind aangeboden kan worden. Anders dan bij budgetbeheer, wordt de cliënt nauw betrokken bij het weer toewerken naar het zelfstandig beheren van zijn financiën. Sinds de start van de pilot is het cliëntenbestand Budgetbeheer Maatwerk in 2016 gegroeid tot 40 dossiers.

Sociale Kredietverlening
Behalve schuldhulpverlening, budgetbeheer en beschermingsbewind, verstrekt Kredietbank Limburg ook nog altijd sociale kredieten. Daarin wordt de Kredietbank beschouwd als een zgn. voorliggende voorziening voor een kwetsbare doelgroep, die op grond van wettelijke bepalingen niet terecht kan bij een reguliere bank.
Na jaren van een dalende tendens, is het aantal kredietaanvragen in 2016 gestegen van 1.378 in 2015 tot 1.473 in 2016. De voornaamste reden hiervoor is de forse instroom van statushouders (vluchtelingen) naar Nederland. Een aantal gemeenten maakt hierbij gebruik van een sociaal krediet bij de Kredietbank ten behoeve van huisvesting en woninginrichting van deze statushouders.

Klachtenafhandeling
Kredietbank Limburg handelt binnengekomen klachten af op basis van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde interne klachtenregeling.
In 2016 zijn in totaal 34 klachten ingediend. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2015, toen er 29 klachten werden ingediend. Ten opzichte van het aantal aanvragen, mutaties en feitelijke handelingen, die de Kredietbank jaarlijks verwerkt, blijft dit aantal relatief gezien laag.
Van de 34 klachten in 2016 zijn er 4 gegrond en 25 ongegrond verklaard. 4 klachten zijn deels gegrond deels ongegrond verklaard en 2 klachten zijn ingetrokken. Nog 1 klacht was op 31 december 2016 in behandeling.
Indien een klacht volgens de cliënt niet naar tevredenheid is afgehandeld, kan hij gebruik maken van een externe klachtenvoorziening, de Nationale Ombudsman. In 2016 is 1 klacht ingediend bij de Nationale Ombudsman, maar uiteindelijk is deze klacht door de betreffende cliënt ook weer ingetrokken.

Financiële resultaten over 2016

Ook in 2016 is gestuurd op het behalen van een zo goed mogelijk exploitatieresultaat. De vervanging van langdurig zieken is in 2016 zo sober mogelijk opgelost. Er is geen gebruik gemaakt van dure detacheringsconstructies. De wachttijden zijn gemiddeld niet boven de wettelijke normen uitgekomen.
Het boekjaar 2016 stond in het teken van de implementatie van de nieuwe primaire applicatie Stratech Perspectief. Dit betekent dat, net als in 2015, hogere kosten op het gebied van automatisering en advisering.

In het verslagjaar 2016 heeft Kredietbank Limburg € 7.557.000 aan baten en € 7.926.000 aan lasten verantwoord. Hierdoor bedraagt het negatieve exploitatieresultaat 2016 € 369.000 en wordt ten laste van het Eigen Vermogen geboekt. Het Eigen Vermogen wordt hierdoor verlaagd van € 445.000 naar € 76.000 en is er over het boekjaar 2016 dan ook geen sprake van een terugbetalingsverplichting. In 2015 heeft er een terugbetaling aan de GR-gemeenten plaatsgevonden van € 264.000.
Gelet op het exploitatieresultaat en de balansposities vindt over 2016 verder ook geen gedeeltelijke terugbetaling plaats van de achtergestelde leningen.

Bij de najaarsmanagementrapportage 2016 was het negatieve exploitatieresultaat becijferd op € 167.000. Het uiteindelijke negatieve resultaat komt uit op € 369.000. Het verschil ad € 202.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de reservering vakantiegeld ad € 210.000 in het kader van de wet IKB (Individueel Keuze Budget) per 1 januari 2017. Ten tijde van het opstellen van de najaarsmarap waren de financiële consequenties hiervan nog niet bekend.
Het reguliere positieve exploitatieresultaat over 2015 bedroeg € 276.000.

In hoofdlijnen zijn de volgende oorzaken aan te wijzen voor het lagere reguliere exploitatieresultaat in 2016 t.o.v. 2015:

De feitelijke bedrijfsopbrengsten (exclusief de mutatie in de voorziening) zijn in 2016 € 214.000 lager dan in 2015.
De opbrengsten schuldhulpverlening zijn € 392.000 lager, als gevolg van de daling van de vraag naar producten door de GR-gemeenten en niet-GR gemeenten.
De opbrengsten beschermingsbewind zijn € 230.000 hoger als gevolg van een groter aantal onder bewindgestelden. De rentemarge is daartegenover € 4.000 gedaald als gevolg van het sterk verlaagde gemiddelde rentepercentage.

De lasten zijn in 2016 met € 479.000 gestegen ten opzichte van 2015 (€ 7.926.000 t.o.v. € 7.447.000).
De post salarissen is toegenomen met € 562.000. Naast de grotere formatie in 2016 zijn de salariskosten gestegen als gevolg van indexatie (3%), anciënniteit, promoties naar de eindschaal en de reservering van het vakantiegeld in het kader van IKB. De overige personeelskosten zijn per saldo vrijwel gelijk als in 2015. De ontslaguitkeringen zijn in 2016 € 59.000 hoger dan in 2015. De afschrijvingslasten zijn in 2016 € 63.000 lager dan in 2015. De huisvestingslasten zijn iets hoger dan in 2015 als gevolg van indexaties.
De bureau- en administratielasten zijn in 2016 € 79.000 lager door lagere implementatiekosten Stratech t.o.v. 2015. De beheerslasten zijn € 55.000 lager als gevolg van lagere studiekosten en kosten advisering.

Stratech
De lasten in 2016 worden, net als in 2015, beïnvloed door de noodzakelijke implementatie van de nieuwe primaire applicatie Stratech Perspectief. Nadat de oorspronkelijk geplande livegang op 1 januari 2016 geen doorgang kon vinden is er lang gekoerst op een livegang

op 1 juni. Ook deze datum bleek echter niet haalbaar. Een optelsom van nog niet opgeloste issues maakte het noodzakelijk de livegang nogmaals uit te stellen. Het bedrijfsrisico bij een livegang was te groot om te accepteren. De daadwerkelijke implementatie heeft op 1 oktober 2016 plaatsgevonden. De projectleider die is ingehuurd heeft zijn werkzaamheden op 7 oktober 2016 afgerond.
Met de software leverancier Stratech was in principe een fixed price afgesproken over de implementatie. Voor de conversie was een richtprijs afgesproken. Er zijn nadere afspraken gemaakt tussen Kredietbank Limburg en Stratech over de vergoeding van de extra kosten die zijn gemaakt bij de implementatie en de conversie. De afrekening van deze kosten heeft inmiddels plaatsgevonden.

Begin 2015 is door het bestuur besloten dat voor de extra kosten in verband met ICT in 2015 geen bestemmingsreserve wordt opgenomen in de jaarrekening 2014. Derhalve is ook in de jaarrekening 2015 hiervoor geen bestemmingsreserve opgenomen en drukken de kosten ook op het exploitatieresultaat van 2016. Deze kosten betreffen:

- Consultants van Stratech
- Het ontwikkelen van conversieprogrammatuur
- Het ontwikkelen en implementeren van koppelingen naar het digitale archief en de financiële administratie
- Tijdelijke dubbele kosten van het primair systeem (Allegro en Stratech Perspectief)
- Begeleiding door de projectleider van ATOS
- Opleidingskosten Stratech aan alle medewerkers
- Het aantrekken van extra medewerkers tijdens de implementatiefase

Deze kosten komen tot uitdrukking in de posten salarissen, inhuur medewerkers, bureau- en administratielasten en beheerslasten.

De eenmalige lasten in het kader van de implementatie van Stratech over de periode januari tot en met december 2016 blijken uit onderstaande opstelling:

Kosten als gevolg van Stratech	**Uitgaven 2016**
ICT (Stratech, Open Line, decos etc.)	154.000
Inhuur projectleider	94.000
4 fte ondersteuning	151.000
Totaal	**399.000**

Zonder deze eenmalige kosten van Stratech ad € 399.000 zouden we met de reguliere bedrijfsvoering in 2016 een positief exploitatieresultaat van € 30.000 hebben behaald.

De mutatie 2016 in de voorziening met betrekking tot de kredietportefeuille bedraagt € 49.000. In de jaarrekening 2008 is gestart met het treffen van een voorziening voor oninbaarheid op de kredietportefeuille van vóór 2005 in het bijzonder. Afboekingen op oninbare kredieten vormden in de laatste jaren van de Stichting Kredietbank Limburg (tot 2005) een in het oog springende post bij de verklaring van de negatieve resultaten. Om die reden is in 2008 een inschatting gemaakt van het incassorisico met betrekking tot alle kredieten, die voor 2005 zijn verstrekt. Dit resulteerde in een oninbaarheidsschatting van € 2,4 miljoen. Ter hoogte van dit bedrag is een voorziening gevormd, welk bedrag ineens ten laste van het resultaat in 2008 is gebracht. Dit had tot gevolg dat de afboekingen vanaf 2009 en volgende jaren ten laste van deze voorziening zijn gebracht en het

exploitatieresultaat daardoor niet meer negatief wordt beïnvloed door deze afboekingen. Jaarlijks wordt de volledige kredietportefeuille beoordeeld op oninbaarheid hetgeen kan leiden tot mutaties in de stand van de voorziening. Met betrekking tot de financiering van de totale voorziening voor oninbaarheid is afgesproken dat alleen de daadwerkelijke afboekingen in een boekjaar in rekening worden gebracht bij de GR-gemeenten op basis van de GR-methode waarbij de side-letter van de gemeente Sittard-Geleen wordt gerespecteerd.

Voor 2017 zal wederom sterk op een positief exploitatieresultaat worden gestuurd. Enerzijds worden meer opbrengsten verwacht, ondanks de verlaging van het uurtarief. Anderzijds stellen we alles in het werk om de exploitatielasten in 2017 vrijwel gelijk te laten zijn aan 2016, ook al zal nog deels in 2017 extra formatie nodig zijn om het dagelijks werk naast het Stratech project goed te kunnen blijven uitvoeren. Per saldo resulteert dit in een sluitende prognose voor het boekjaar 2017.

Ziekteverzuim

Ultimo 2016 bedroeg het voortschrijdend jaargemiddelde ziekteverzuim bij Kredietbank Limburg 4,13%. Ultimo 2015 bedroeg dit percentage 3,42%. Volgens de meest recente landelijke ziekteverzuimpercentages is het ziekteverzuim 5,3% voor gemeenteambtenaren en 3,9% voor alle werknemers in Nederland.

Samenvattend beeld

Kredietbank Limburg sluit 2016 af met een negatief exploitatieresultaat van € 369.000. Dat is in lijn met de interne prognose, zoals die is weergegeven in de najaarsmarap 2016.
Het exploitatietekort is vooral aan één oorzaak toe te wijzen, te weten de eenmalige kosten in verband met de implementatie van een nieuwe primaire applicatie. Zoals bij de "Financiële resultaten over 2016" al aangegeven bedragen deze kosten in 2016 bijna € 400.000. Als we dit bedrag op het negatieve exploitatieresultaat in mindering brengen, resulteert dit voor de reguliere bedrijfsvoering voor 2016 in een positief exploitatieresultaat van € 30.000.
Dit mag met recht een mooie prestatie genoemd worden.

Ook in niet-financiële zin stemt 2016 tot tevredenheid. Naast de reguliere werkzaamheden, vergde de implementatie van Stratech uiteraard ook de nodige inspanningen van de medewerkers van Kredietbank Limburg. Daarnaast wordt er steeds beter samengewerkt met ketenpartners zoals wijkteams en maatschappelijk werk instellingen. De Kredietbank heeft in 2016 een nieuwe website gelanceerd en we hebben het product Budgetbeheer Maatwerk goed in de markt gezet. Ook zijn we in 2016 gestart met verstrekken van de zgn. bufferkredieten en het verlenen van kredieten voor statushouders. En ten slotte heeft de Kredietbank in 2016 de audits van zowel de NVVK als de BPBI glansrijk doorstaan.

Samengevat kan Kredietbank Limburg terugkijken op een zeer positief verlopen jaar. Er is hard gewerkt en het bestuur toont zich dan ook zeer tevreden met de prestaties en de extra inzet van de medewerkers van Kredietbank Limburg.

Dhr. P.M.A. van Zutphen
Voorzitter Kredietbank Limburg
Geleen, april 2017

Organisatie en ontwikkelingen

Controlling

Op basis van de realisatie van 2014, de dienstverleningsovereenkomsten 2016 en de verwachte ontwikkelingen voor 2016 is de begroting 2016 inclusief de meerjarenbegrotingen 2017 en 2018 opgesteld. In juni 2015 is deze begroting door het Algemeen Bestuur van Kredietbank Limburg vastgesteld. De ontwikkelingen ten opzichte van de begroting zijn in de voorjaars- en de najaarsmanagementrapportage 2016 aan het Dagelijks Bestuur bekend gemaakt.

Dienstverlening 2016

Schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening betreft kort gezegd alle activiteiten op het terrein van schuldpreventie, curatie en nazorg om te voorkomen dat financiële problemen en (nieuwe) schulden ontstaan en bestaande schulden waar mogelijk op te lossen.

Kredietbank Limburg ondersteunt burgers met een, soms dreigend, financieel probleem in een zo vroeg mogelijk stadium. Zo worden workshops gegeven en trainingen financiële planning in buurthuizen, op scholen en bij werkgevers. De Kredietbank probeert zichtbaar en dicht bij de burger te zijn in de diverse wijkservicepunten, waar spreekuren georganiseerd worden. Medewerkers van Kredietbank Limburg worden regelmatig geconfronteerd met acute situaties, waarbij crisisinterventies nodig zijn, bijvoorbeeld bij dreigende uit huis plaatsing of afsluiting van water en licht.
Om een goed inzicht te krijgen welke ondersteuning iemand nodig heeft, wordt, als de crisis is beslecht, door middel van analyse en screening gekeken naar financieel gedrag, vaardigheden, motivatie, zelfregie en leervermogen.
Een steuntje in de rug, financieel support, is dikwijls al voldoende voor een burger om weer grip te krijgen op zijn eigen financiële situatie. Maar het komt ook regelmatig voor dat een burger de regie over zijn (financiële) situatie kwijt is en er duurzame financiële ondersteuning nodig is. In nauwe samenwerking met organisaties in het sociaal domein wordt gekeken welke ondersteuning nodig is. De contacten met onder andere maatschappelijk werk, gemeente, woningcorporaties, onderwijs, geestelijke gezondheidszorg en buddy's zijn dan ook intensief. Soms is het (tijdelijk) nodig om financiën te beheren via budgetbeheer, budgetbeheer maatwerk (budgetbeheer met extra begeleiding), of zelfs beschermingsbewind wordt dan ingezet.
Als er behoefte is aan extra middelen, kan Kredietbank Limburg, uiteraard onder voorwaarden, verantwoord een krediet verstrekken (sociale kredietverlening).

Er is in 2016 veel energie gestoken in preventie en voorlichting, in zowel regio Parkstad, regio Sittard/Geleen als regio Maastricht Heuvelland. In Sittard-Geleen is in het middelbaar onderwijs extra aandacht gevraagd voor de doelgroep jongeren. De contacten en verbindingen tussen de organisaties in het werkveld rondom jongeren, waaronder de Kredietbank, zijn geïntensiveerd en er zijn specifieke activiteiten gepland zoals een ludieke theatershow "omgaan met geld" in de week van het geld. Ook neemt de Kredietbank in Maastricht deel aan "No Credit, Game Over!" een stadsspel dat jongeren in beweging brengt rondom het thema schulden. Het spel stelt jongeren voor een uitdagende opdracht. Op een interactieve manier ondervinden zij wat het betekent om op eigen benen te staan en schulden te hebben. Tijdens het spel leren ze zich te wapenen tegen de valkuilen van de consumptiemaatschappij en gaan ze in groepjes manieren zoeken om de schulden van hun personage aan te pakken.

Kredietbank Limburg betrekt ketenpartners zo snel en optimaal mogelijk in de verschillende fasen van de schuldhulpverlening. Hieronder worden een aantal voorbeelden gegeven over hoe we dat doen.
In Maastricht wordt in de pilot "voorkomen uithuisplaatsingen" nauw samengewerkt met alle woningcorporaties en het Veiligheidshuis. Daar waar gesignaleerd wordt dat mensen huurachterstand hebben vindt er direct op locatie een gesprek met een casemanager van de Kredietbank plaats.
In Brunssum is samen met het Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijn (CMWW) in 2016 gestart met het inzetten van vrijwilligers in het hele schuldhulpverleningsproces. In het najaar is de eerste groep vrijwilligers gestart bij de Kredietbank. Naast een korte training liepen de vrijwilligers een dag mee. Ook kregen deze vrijwilligers een training sociale netwerk strategieën bij het CMWW. Door het creëren van dit soort verbindingen en de inzet van vrijwilligers in het gehele traject hopen we een kortere doorlooptijd te realiseren.
Ook in Maastricht zijn soortgelijke afspraken gemaakt met "Schuld en Budget Buddy". Daar waar iemand geen mantelzorg beschikbaar heeft, krijgt hij bij aanvang van een traject een buddy toegewezen. Zo wordt er snel geschakeld tussen de burger, de buddy en de medewerker van de Kredietbank.

De analyse en screening aan het begin van een traject, vindt per gemeente verschillend plaats.
Zo wordt in Kerkrade gebruik gemaakt van een QuickScangesprek, een gesprek met burger, maatschappelijk werk en een casemanager van de Kredietbank. Deze werkwijze zorgt ervoor dat mensen goed voorbereid aan een traject voor het regelen van schulden beginnen. De uitval in een vervolgtraject is hierdoor tot bijna nul gereduceerd.
Voor inwoners uit Heerlen start de schuldhulpverlening bij het Bureau Schuldhulpverlening (BSV) van de gemeente. De casemanager van het BSV stelt een diagnose en draagt in geval van problematische schulden het dossier over aan de Kredietbank. Regelmatig vindt er overleg plaats tussen de casemanagers van BSV en de Kredietbank.
In Maastricht wordt gebruik gemaakt van de screeningsmethode Mesis, een gevalideerd diagnose instrument. De burger vult een vragenlijst in en op basis van deze antwoorden ontstaat een klantprofiel. Dit geeft, in combinatie met een gesprek met een casemanager van de Kredietbank, een beeld met betrekking tot (financiële) vaardigheden, capaciteiten, houding en motivatie. De scores op deze gebieden worden gepresenteerd in een rapport dat als uitgangspunt dient voor de vervolgroute, het plan van aanpak. Dit wordt in een daarop volgend gesprek samen met de burger bepaald.

Aanmeldingen 2016

Onderstaand een overzicht en grafiek van de aantallen aanmeldingen van 2011 tot en met 2016:

		2011	2012	2013	2014	2015	2016
GR	Aanmelding & intake SHV GR	1.635	1.732	1.658	1.833	1.634	876
	Aanmeldingen ministeriële reg. GR	367	262	-	-	-	-
	Screeningsgesprekken GR	-	-	-	-	-	555
Niet-GR	Aanmelding & intake SHV niet-GR	424	354	356	337	280	96
	Aanmeldingen ministeriële reg. niet-GR	9	-	-	-	-	-
	Screeningsgesprekken niet-GR	-	-	-	-	-	156
Totaal	Aanmelding & intake SHV	2.059	2.086	2.014	2.170	1.914	972
	Aanmeldingen ministeriële reg.	376	262	-	-	-	-
	Screeningsgesprekken	-	-	-	-	-	711
	Totaal aanmeldingen GR en niet-GR	**2.435**	**2.348**	**2.014**	**2.170**	**1.914**	**1.683**

In 2016 heeft Kredietbank Limburg 1.683 aanvragen schuldhulpverlening ontvangen. Daarvan waren er 1.431 uit GR-gemeenten (gemeenschappelijke regeling) en 252 uit gemeenten die niet deelnemen aan de GR. In totaal is er sprake van een daling van circa 12% ten opzichte van het aantal aanvragen in 2015 (1.914). De oorzaak voor deze daling is niet met zekerheid te duiden. Wel is duidelijk dat een en ander de landelijke trend volgt. Het aantal mensen met problematische schulden bekend binnen de schuldhulpverlening daalt ten opzichte van het aantal mensen met problematische schulden die nog onbekend zijn binnen de schuldhulpverlening. (bron Nadja Jungmann, lector Armoede en Schulden). De hoeveelheid aanvragen die bij Kredietbank Limburg binnenkomen zijn ook afhankelijk van de (soms tijdelijke) keuzes van de diverse gemeenten. Gemeenten kiezen ervoor in voorkomende gevallen procesonderdelen van de schuldhulpverlening zelf uit te voeren.

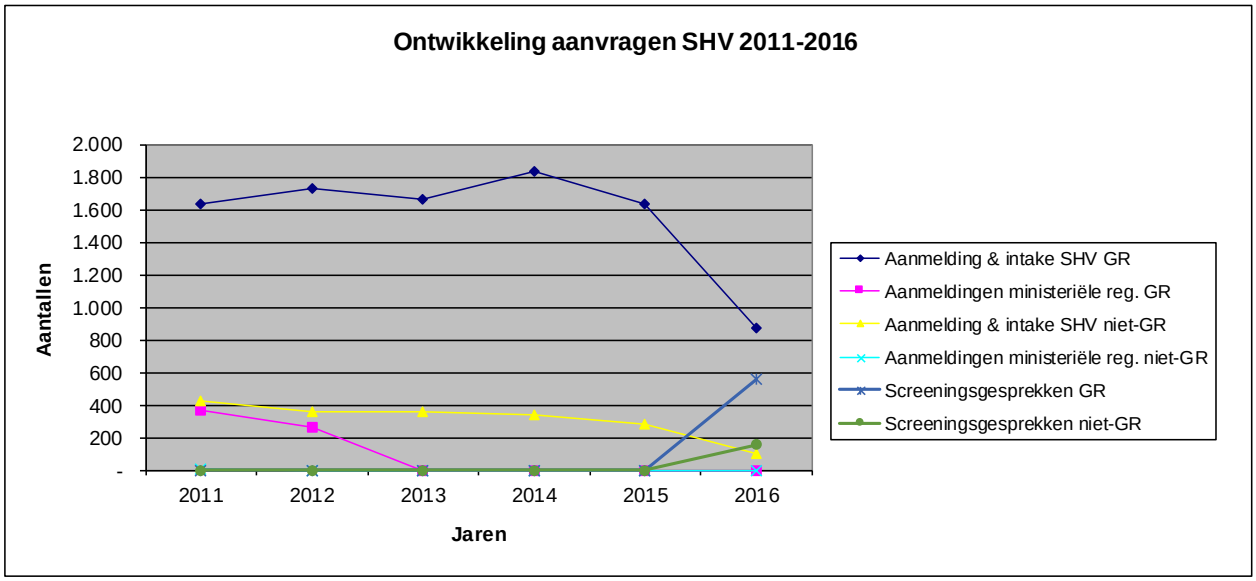

Schuldregeling

In 2016 zijn in totaal 1.181 trajecten schuldregeling gestart. Ten opzichte van de begroting (DVO-afspraken) is dat een onderschrijding van 16%. Deze daling is congruent met de lagere instroom schuldhulpverlening.

Preventie & Projecten

In het kader van Preventie & Projecten hebben verschillende activiteiten plaatsgevonden. Denk hierbij aan de cursussen Rondkomen met Inkomen en de cursussen Financiële Planning.
Voor de gemeente Brunssum zijn maatwerk projecten vormgegeven. Dit betrof workshops op scholen. Voor de Kompas gemeentes zijn workshops uitgevoerd en voor de gemeente Sittard-Geleen is verder uitvoering gegeven aan het scholenproject en het project participatiehuis.

Wsnp-verklaringen

Onderstaand een overzicht van de afgifte Wsnp-verklaringen in 2016:

Afgifte Wsnp-verklaringen 2016				2015
	GR	Niet GR	Totaal	Totaal
Met minnelijk traject	500	111	611	757
Zonder minnelijk traject	4	1	5	13
Totalen	504	112	616	770

In 2016 zijn 616 Wsnp-verzoekschriften door KBL afgegeven. Het aandeel verzoekschriften zonder dat er een minnelijk traject bij KBL is doorlopen, is afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. In 2016 zijn 4 Wsnp-verzoekschriften afgegeven zonder een minnelijk traject bij KBL, waarvan 2 voor bedrijven (met een rechtsvorm van een natuurlijk persoon).

Sociale kredietverlening en kredietbeheer

Het aantal kredietaanvragen is in 2016 toegenomen tot een kleine 1.500. Ook het aantal toegekende kredieten is gestegen.
De voornaamste reden hiervoor is de forse instroom van statushouders (vluchtelingen) naar Nederland. Diverse gemeenten maken gebruik van een sociaal krediet via Kredietbank Limburg ten behoeve van huisvesting en woninginrichting van deze statushouders.
De vastgestelde criteria met betrekking tot verantwoorde kredietverlening zijn net zoals in voorgaande jaren ook in 2016 gehanteerd. Maatwerk in combinatie met sociaal maatschappelijk verantwoorde kredietverlening is daarbij het belangrijkste uitgangspunt. Het kredietrisico wordt tot een minimum beperkt. Ten aanzien van kredietbeheer wordt gewerkt met een proactief incassobeleid. De gedragscode Sociale Kredietverlening en Kredietbeheer van de branchevereniging NVVK is hierbij leidend. Het uitgangspunt is vroeg signalering waarbij een persoonlijke aanpak moet leiden tot het voorkomen van hoge betalingsachterstanden. Deze werkwijze heeft reeds geleid tot een aantoonbare vermindering van de achterstallige kredieten, zowel in aantal als in geld.

In onderstaande tabel worden enkele gegevens met betrekking tot kredietverlening weergegeven. De post toekenningen bevat zowel herfinancieringen als ook saneringskredieten:

Aanvragen kredietverlening	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Aantal aanvragen	1.654	1.580	1.407	1.378	1.473
Aantal afwijzingen	883	752	719	576	531
Aantal intrekkingen	262	176	235	181	167
Aantal toekenningen	547	568	584	629	810

Uitstaand saldo kredieten	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Uitstaand saldo ultimo jaar	5,5 mln.	4,7 mln.	4,1 mln.	4,1 mln.	4,5

Budgetbeheer

Wanneer klanten tijdelijk of langdurig niet in staat zijn hun financiën te beheren, voert Kredietbank Limburg een vorm van budgetbeheer uit. Kredietbank Limburg beheert voor circa 2300 huishoudens hun budget.
Door de inzet van budgetbeheer zijn de betalingen van de primaire lasten en overige financiële verplichtingen van de klant gewaarborgd. Daartoe wordt een budgetplan opgesteld, waarin balans wordt aangebracht tussen de inkomsten en uitgaven waardoor er

weer een financieel evenwicht ontstaat. Van het inkomen van de klant worden eerst de vaste lasten betaald en vervolgens wordt het restant, het leefgeld, overgemaakt naar de klant. In veel gevallen betalen we het leefgeld niet per maand, maar per week uit.
De klant wordt door de budgetbeheerder ondersteund bij de uitvoering van het budgetplan. Indien een klant een intensiever begeleidingstraject nodig heeft, kan dat door de workshop "Rondkomen met inkomen", persoonlijke budgetbegeleiding of met een budgetcoachingstraject. In het geval van betalingsachterstanden kan in overleg met de klant een betalingsregeling worden getroffen. Door het bieden van maatwerk in de begeleidingstrajecten wordt ingezet op het bevorderen van de duurzame financiële zelfredzaamheid van de klant.
Budgetbeheer wordt in het algemeen ingezet tijdens een de stabilisatie- of schuldoplossingstraject. Sinds afgelopen jaar wordt budgetbeheer ook ingezet voor het beheer van de garantkredieten die een gemeente verstrekt aan Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen die zich vestigen binnen hun gemeente. Het is echter ook mogelijk om het budgetbeheer preventief of als nazorg in te zetten. Niet al onze opdrachtgevers zijn bereid budgetbeheer gedurende een langere periode te vergoeden of te laten voortzetten na afloop van een traject. Veel klanten betalen in die gevallen de kosten van budgetbeheer zelf.
Budgetbeheer speelt niet alleen een heel belangrijke rol bij het voorkomen van een toestroom naar langdurige en duurdere bewindvoeringstrajecten, ook bij het afbouwen van beschermingsbewind of budgetbeheer Maatwerk is budgetbeheer een belangrijk instrument. Klanten die uiteindelijk niet in staat blijken te zijn om op termijn hun financiële huishouding zelfstandig en verantwoord te voeren en waarvoor budgetbeheer ontoereikend is, kunnen alsnog in aanmerking komen voor beschermingsbewind. De overstap van budgetbeheer naar beschermingsbewind en vice versa is binnen Kredietbank Limburg eenvoudig en snel geregeld zodra de uitspraak van de Rechtbank binnen is.

Onderstaand een overzicht en een grafiek waarin is weergegeven de verdeling naar de verschillende budgetbeheerpakketten vanaf 2011:

Verdeling budgetbeheerrekeningen

	2012	2013	2014	2015	2016
Basispakket	205	245	238	206	295
Pluspakket	599	531	549	523	467
Totaalpakket	1.537	1.579	1.555	1.528	1.523
Totaal	2.341	2.355	2.342	2.257	2.285

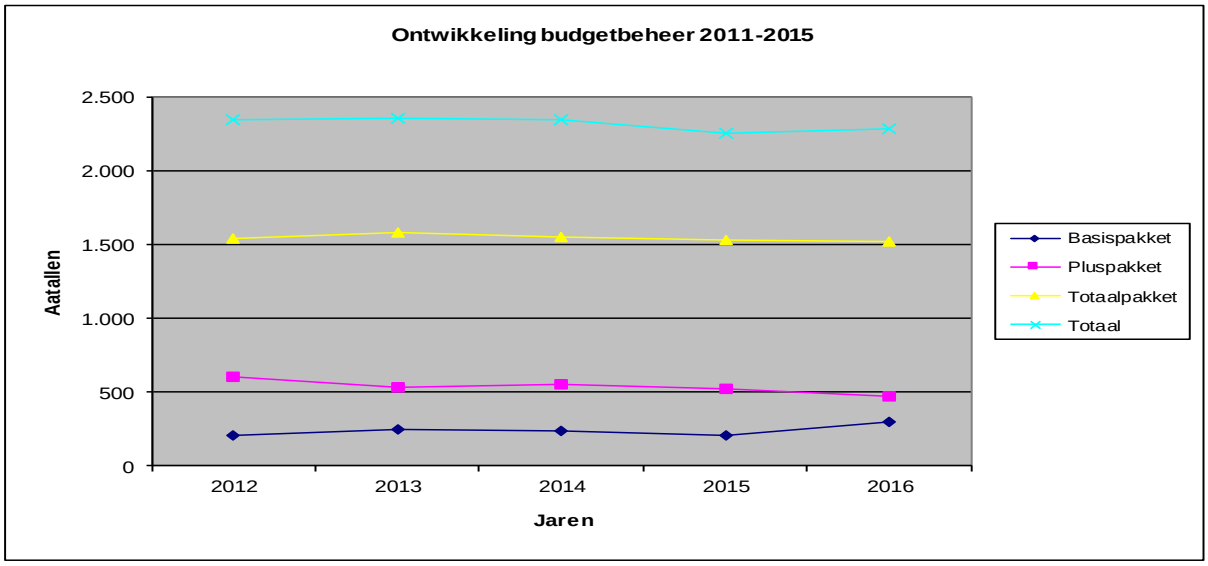

Beschermingsbewind

Indien een meerderjarige burger structureel, op grond van lichamelijke of geestelijke beperkingen, niet meer in staat is om zijn financiële zaken te regelen, kan de kantonrechter deze burger onder beschermingsbewind stellen. Beschermingsbewind heeft het stabiliseren van de financiële situatie van de aanvrager tot doel. Daarnaast heeft het ook tot doel om nieuwe of verder oplopende achterstanden in de vaste lasten te voorkomen. Oorspronkelijk was het meerderjarigenbewind bedoeld voor gehandicapten en ouderen. Bewindvoering wordt echter steeds meer het laatste vangnet voor burgers die structureel niet in staat blijken om zorg te dragen voor hun eigen financiële administratie.

Sinds 2015 is in de wetgeving inzake beschermingsbewind opgenomen dat het hebben van problematische of onoplosbare schulden als aparte grond voor onderbewindstelling geldt. Daarnaast is de mogelijke kring van verzoekers (dat is de persoon of het orgaan die beschermingsbewind voor een burger mag aanvragen) uitgebreid.
Inmiddels is bij circa 80% van de mensen die bij Kredietbank Limburg onder bewind staan sprake van schuldenproblematiek. Dit heeft te maken met het gegeven dat voornamelijk burgers met (problematische) schulden worden aangemeld voor bewindvoering bij Kredietbank Limburg. Naar verwachting zal dit percentage verder stijgen.
Als antwoord hierop heeft Kredietbank Limburg Budgetbeheer Maatwerk ontwikkeld. Budgetbeheer Maatwerk (BBR Maatwerk) is activerende financiële ondersteuning als alternatief voor beschermingsbewind. Budgetbeheer Maatwerk is een vernieuwend initiatief in de vorm van een pilot, welke onlangs is verlengd voor de duur van een jaar. Door middel van screening aan de voorkant enerzijds en begeleiding naar zelfredzaamheid bij het inkomensbeheer anderzijds wordt bereikt dat burgers minder vaak de zware maatregel van bewind krijgen opgelegd door de rechtbank. Een gevolg hiervan is dat de gemeente, die doorgaans bijzondere bijstand verstrekt voor de kosten, de regie over haar budget weer terugkrijgt. Tijdens de eerste helft van de pilotperiode zullen de cliënten die zich bij de KBL aanmelden voor bewindvoering gescreend worden. Aan de hand van de screening zal worden bepaald of de cliënt echt in aanmerking komt voor bewindvoering of dat hij geholpen kan worden met een alternatief product namelijk BBR Maatwerk. BBR Maatwerk is gericht op het bieden van een goede ondersteuning bij het beheren van inkomsten en uitgaven in combinatie met begeleiding gericht op zelfredzaamheid en uitstroom. Uit de interne eerstejaarsevaluatie en het adviesrapport "Budgetbeheer Maatwerk: een passend alternatief voor beschermingsbewind?" blijkt dat de aanpak veelbelovend te noemen is en de eerste vruchten afwerpt.
In 2016 zijn er 169 dossiers gestart en 109 dossiers beëindigd. Het cliëntenbestand is gegroeid van 702 naar 762 dossiers. Bovendien zijn er ultimo 2016 40 dossiers Budgetbeheer Maatwerk in behandeling. Al met al zien we de laatste jaren een groeiend aantal nieuwe aanvragen.

Zie onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van de dossiers beschermingsbewind:

Ontwikkeling dossiers beschermingsbewind					
	2012	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**
Begin boekjaar	342	371	462	618	702
Gestart	71	126	198	159	169
Beëindigd	42	35	42	75	109
Ultimo boekjaar	371	462	618	702	762

Zie onderstaand een overzicht van de dossiers BBR Maatwerk:

Ontwikkeling dossiers BBR Maatwerk					
	2016				
Begin boekjaar	0				
Gestart	47				
Beëindigd	7				
Ultimo boekjaar	40				

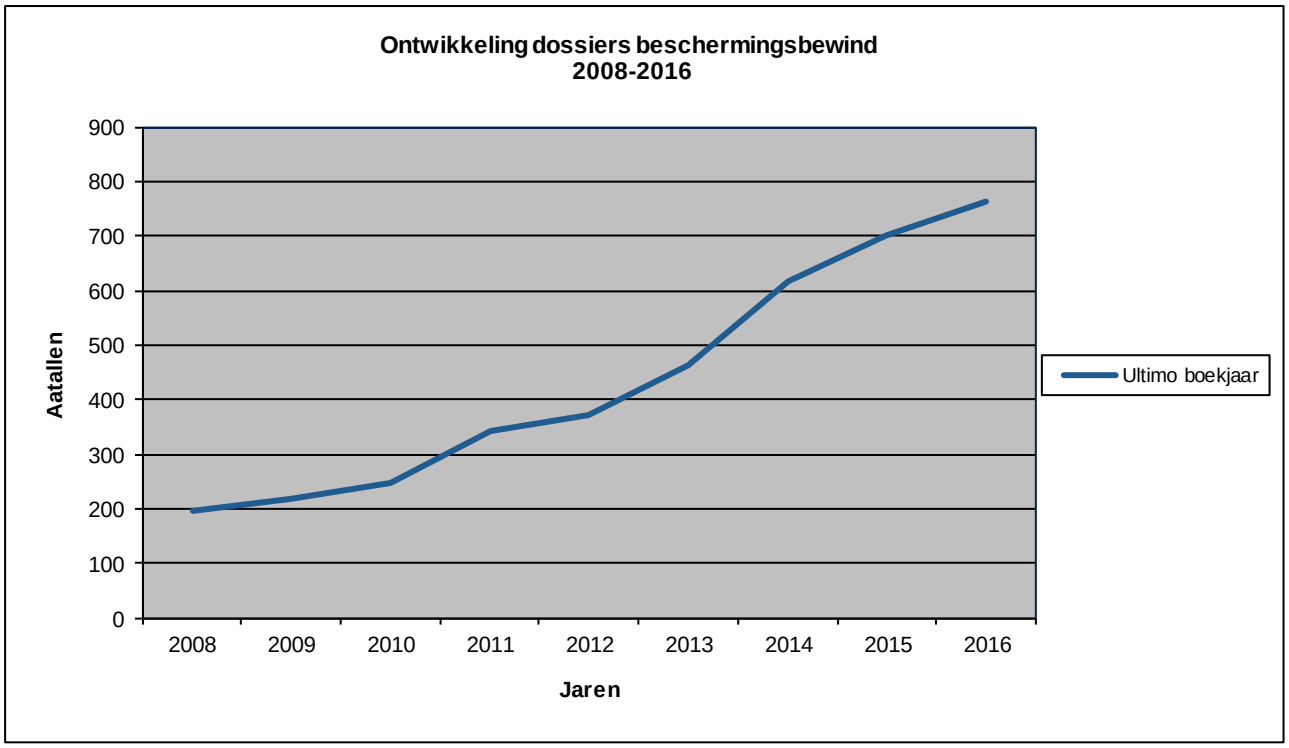

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt onder weerstandscapaciteit verstaan de middelen en mogelijkheden waarover provincies of gemeenten beschikken om niet begrote kosten te dekken.
De weerstandscapaciteit bestaat uit vier componenten:

- Het eigen vermogen
- De voorzieningen
- De onbenutte belastingcapaciteit
- De ruimte op de begroting

Voor Kredietbank Limburg betekent dit concreet dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan het eigen vermogen, zoals dit op de balans wordt vermeld.
Het begrip risico wordt gedefinieerd als het gevaar voor schade of verlies als gevolg van interne en externe omstandigheden, dan wel als gebeurtenissen waarvan de kans bestaat dat ze optreden en negatieve gevolgen met zich mee kunnen brengen.
Het gaat daarbij om de volgende risico's:

- Risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, omdat het niet mogelijk is een redelijke schatting van het bedrag van de schade of het verlies te maken;
- Risico's die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of het eigen vermogen.

Conform de statuten van de GR dient door het Algemeen Bestuur het maximale weerstandsvermogen (Eigen vermogen) te worden vastgesteld. Het betreffende artikel 30 lid 3 luidt als volgt:
Indien en voor zover de in het vorig lid bedoelde reserverekening een door het algemeen bestuur te bepalen bedrag overschrijdt, wordt het batig saldo in lid 1 bedoeld uitgekeerd aan de gemeenten op de basis, vermeld in lid 5.

Dit betekent concreet dat, indien het eigen vermogen een bepaalde hoogte overschrijdt, het meerdere wordt uitgekeerd aan de GR-deelnemers cf. de GR-methode.

Ten behoeve van de begroting 2016 is door Kredietbank Limburg een risico inventarisatie opgesteld. De samenvatting van de uitkomsten hiervan wordt in onderstaande risicoparagraaf beschreven waarnaar wij verwijzen.

Deze risico inventarisatie resulteert in een totaalbedrag van financiële risico's ad € 1.071.000 en rechtvaardigt o.i. een weerstandsvermogen dat gelijk is aan 6% van de exploitatielasten (exclusief mutatie voorziening), zoals besloten tijdens de Bestuursvergadering d.d. 19 januari 2012.
Voor 2016 resulteert deze methodiek in een weerstandsvermogen ad € 471.000.
Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2016 € 76.331 zodat er over 2016 geen terugbetalingsverplichting is conform de statuten van de GR artikel 30 lid 3b.

Risicoparagraaf

Onderstaand wordt in beknopte vorm de risico inventarisatie van Kredietbank Limburg weergegeven met daarbij een inschatting van de mogelijke (financiële) consequenties. Gelukkig heeft geen van de genoemde risico's zich in het afgelopen jaar in ernstige mate voorgedaan. In dit jaarverslag kunt u in de toelichting op de baten en lasten lezen, hoe de verschillende posten zich ontwikkeld hebben in 2016 en hoe hierop gestuurd is als dat noodzakelijk was.

1. Bezuinigingen
Het nog verder terugbrengen van overheidsgelden ten behoeve van gemeenten kan ertoe leiden dat gemeenten minder geld beschikbaar (kunnen) stellen voor schuldhulpverlening.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

2. Onderbesteding Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's)
Het achterblijven van de bestedingen van opdrachtgevers in vergelijking met de afspraken zoals die zijn gemaakt in de dienstverleningsovereenkomsten.

Om de bovenstaande risico's deels te ondervangen is het afsprakenkader rondom fluctuaties in de afname van dienstverlening van Kredietbank Limburg aangescherpt. Dit betekent een maximale afwijking van 10% van de realisatie ten opzichte van de dienstverleningsovereenkomst.

Het risico van de onderbesteding van de dienstverleningsovereenkomst heeft zich in niet voorgedaan in 2016. De dienstverleningsovereenkomsten zijn in totaliteit wel lager dan de afspraken welke zijn gemaakt bij het opstellen van de begroting.

3. Flexibele schil van medewerkers in relatie tot ontslaguitkeringen
Van de organisatie wordt gevraagd flexibel om te gaan met de fluctuerende vraag naar dienstverlening van de opdrachtgevers. Daarom is het in stand houden van een flexibele schil van medewerkers noodzakelijk. Het werken met jaarcontracten en het aansluitend niet meer verlengen daarvan kan leiden tot ontslaguitkeringen. Kredietbank Limburg betaalt deze uitkeringen zelf omdat ze eigen risicodrager is.
Het inhuren van medewerkers via uitzend- en detacheringbureaus of via een zgn. payrollconstructie resulteert direct in meer kosten.

Kredietbank Limburg beperkt bovengenoemde risico's door het optimaal afstemmen van de formatie op de gevraagde dienstverlening. Maandelijks wordt de benodigde formatie bewaakt en waar nodig bijgestuurd. Onderlinge uitwisseling van formatie bij over- of onderbezetting tussen de regio's wordt ook toegepast.

Dit risico heeft zich in beperkte mate voorgedaan in 2016. Er is meer dan verwacht gebruik gemaakt van een ontslaguitkering. Diverse medewerkers van wie het contract niet is omgezet naar een vast dienstverband hebben een langere tijd nodig om een nieuwe betaalde baan te vinden.

4. Oplopend ziekteverzuim
Ziekteverzuim omvat zowel werk gerelateerd als niet-werk gerelateerd ziekteverzuim. Met name kortdurend frequent ziekteverzuim en werk gerelateerd ziekteverzuim zijn te beïnvloeden. Hiervoor hanteert Kredietbank Limburg het principe van "ziekteverzuim in eigen regie". In samenwerking met de bedrijfsarts wordt door de managers getracht de oorzaak van het ziekteverzuim te achterhalen en de re-integratie van medewerkers zo zorgvuldig en snel mogelijk te laten verlopen. Ondanks deze inspanning kan het

ziekteverzuim als gevolg van werkdruk en veranderingen in het werkproces en de omgeving, stijgen. Vanzelfsprekend wordt er nadrukkelijk gestuurd op het voorkomen van ziekteverzuim. Naast de vormen van beïnvloedbaar ziekteverzuim is er ook sprake van langdurig niet beïnvloedbaar ziekteverzuim, bijvoorbeeld als gevolg van een ziekte. Met name dit laatste ziekteverzuim moet worden opgevangen door middel van externe inhuur.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan. Er was in 2016 sprake van een relatief laag ziekteverzuim (4,1%) dat 0,7% hoger was dan in 2015.

5. Concurrentie
Niet-GR opdrachtgevers kunnen, gedwongen door een aanbestedingsproces, kiezen voor een andere aanbieder dan Kredietbank Limburg als uitvoerder voor de schuldhulpverlening.

Door maatwerk en het verder optimaliseren van de dienstverlening wordt het risico beperkt dat gekozen wordt voor een andere uitvoerder. Daarnaast wordt er actief gezocht naar nieuwe opdrachtgevers.

Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

6. Inklinken van de kredietportefeuille
De kredietportefeuille wordt al jaren gestaag kleiner, wat resulteert in lagere renteopbrengsten.

Dit risico heeft zich in 2016 in mindere mate voorgedaan. Vanaf medio 2016 is er zelfs sprake van een lichte stijging van de kredietportefeuille.

Aan opdrachtgevers wordt geadviseerd meer saneringskredieten te laten verstrekken als instrument van schuldhulpverlening als dit voor de klant het beste alternatief is. Hierdoor wordt het risico van verder inklinken van de kredietportefeuille verkleind maar bovenal worden klanten hierdoor nog beter geholpen.

7. Rente risico's
De onrust op de financiële markten kan resulteren in een rentestijging. De kans dat de huidige historisch lage rentepercentages op termijn zullen gaan stijgen is aanwezig.

Het risico is beperkt omdat begin januari 2016 de laatste 3-jarige geldlening van de BNG is afgelost. Het risico is beperkt tot het saldo van de rekening-courant.

8. Afboekingen oninbare kredieten
Een telkens terugkerende factor in de negatieve resultaten betroffen de afboekingen op de uitstaande kredietportefeuille. Door het treffen van een voorziening voor oninbare kredieten belasten de afboekingen niet direct het exploitatieresultaat.

Het verstrekkingen- en incassobeleid is aangescherpt zodat noodzakelijke afboekingen van kredieten tot een minimum worden beperkt.

9. Aansprakelijkheidsrisico's
De aansprakelijkheidsrisico's, voor zover alle risico's bekend zijn, worden grotendeels afgedekt door de bedrijfs- en beroepsaansprakelijkheidsverzekeringen.

In onderstaande tabel zijn de mogelijke financiële consequenties weergeven van de hierboven beschreven risico's:

Risico	Maximaal fin. gevolgen	Kans	Perc.	Financieel risico
1 Bezuinigingen	750.000	Hoog	75%	563.000
2 Onderbesteding DVO's	450.000	Laag	25%	113.000
3 Flexibele schil	75.000	Hoog	75%	56.000
4 Oplopend ziekteverzuim	100.000	Hoog	75%	75.000
5 Concurrentie	450.000	Middel	50%	225.000
6 Inklinken van de kred.portefeuille	35.000	Hoog	75%	26.000
7 Renterisico's	10.000	Hoog	75%	8.000
8 Afboekingen oninbare kredieten	-			-
9 Aansprakelijkheidsrisico's	20.000	Laag	25%	5.000
	1.890.000			**1.071.000**

Uit bovenstaande opstelling blijkt dat de som van de potentiële financiële risico's € 1.071.000 bedraagt. Deze inschatting dient ter onderbouwing van het weerstandsvermogen, zoals beschreven in de vorige paragraaf.

In bovenstaand overzicht is nog geen rekening gehouden met het risico van een mogelijke aanslag vennootschapsbelasting.
Met ingang van 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsbedrijven een feit. Ook op de Kredietbank Limburg is deze nieuwe wetgeving in beginsel van toepassing. Middels een inventarisatie in samenspraak met de fiscalisten van Deloitte en drie andere kredietbanken in Nederland worden de gevolgen voor de Kredietbank Limburg inzichtelijk gemaakt.
De uiteindelijke fiscale positie voor de vennootschapsbelasting is in december 2016 formeel afgestemd met de Belastingdienst. Uitgangspunt van de stellingname is dat alle activiteiten van Kredietbank Limburg niet zullen leiden tot Vpb-plicht. De Belastingdienst heeft in een brief d.d. 28 februari 2017 geantwoord dat er in 2016 geen belastingplicht voor de vennootschapsbelasting is ontstaan.

Financiering

Het treasurystatuut van Kredietbank Limburg gaat in op het besturen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen.
Kredietbank Limburg heeft voor 2016 geen specifieke beleidsvoornemens geuit ten aanzien van treasury. De organisatie heeft gedurende 2016 geen uitzettingen van gelden gedaan gehad.

Het renteprotocol is een vast agendapunt binnen Kredietbank Limburg. Op basis van dit protocol wordt maandelijks de financieringsbehoefte in beeld gebracht en bepaald hoe deze wordt ingevuld, t.w. met kort, (middel-)lang of lang vermogen. Uitgangspunt hierbij is dat een aandeel van het uitstaand saldo (incl. achterstanden) als een "ijzeren voorraad" wordt beschouwd welke in principe op (middel-) lange termijn moet worden gefinancierd. De ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt worden hierbij nauwlettend gevolgd. Ultimo 2010 is met de provinciale toezichthouder afgesproken dat de kasgeldlimiet met ingang van 2011 wordt bepaald op € 2.500.000.

De financiering in 2016 bestaat uit het rekening-courantkrediet met een maximum van € 2.500.000. De langlopende lening bij de BNG (3-jaars) is op 2 januari 2016 afgelost.

De liquiditeitspositie van Kredietbank Limburg wordt vanuit van vlottende activa exclusief de uitstaande kredieten (quick ratio) in verhouding tot de vlottende passiva bepaald.

Dit geeft het volgende beeld:

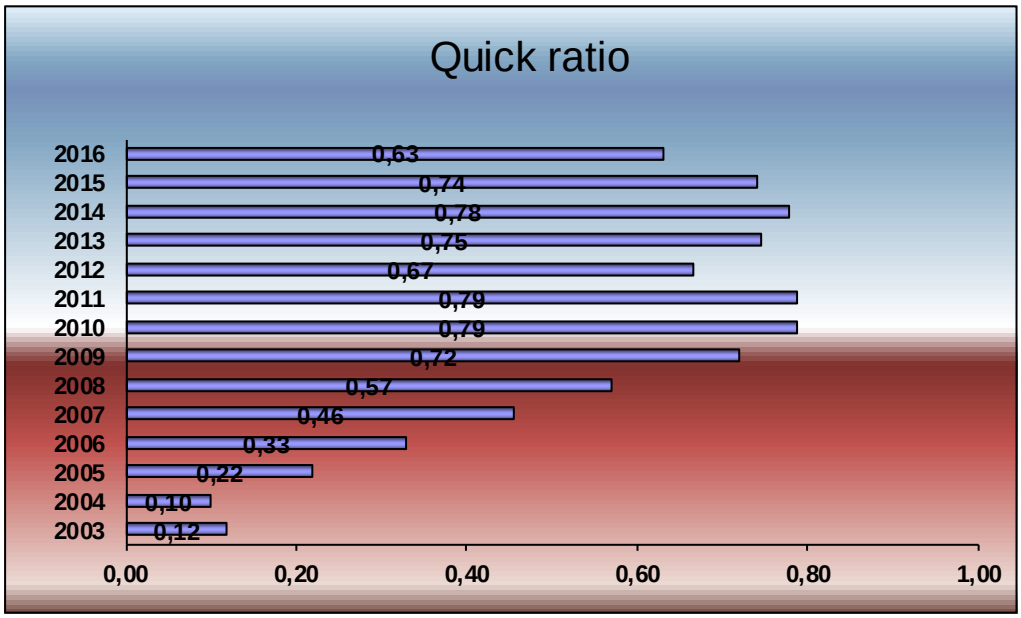

De liquiditeitsplanning bij Kredietbank Limburg ten behoeve van de intensivering van de treasury activiteiten is een maandelijks terugkerende activiteit. Doel hiervan is inzicht te verschaffen in de liquiditeitspositie en de financieringsbehoefte.
Ten aanzien van het beheer van de leningenportefeuille (o/g) heeft Kredietbank Limburg haar activiteiten primair gefinancierd met het rekening-courantkrediet van de BNG.

Daarnaast heeft de BNG aanvullende mogelijkheden om de financieringsbehoefte, indien nodig, in te kunnen vullen.

Kerngegevens

Deelnemende gemeenten	Aantal inwoners per 01-01-2016	Aantal inwoners per 01-01-2015
Brunssum	28.448	28.656
Heerlen	87.406	87.500
Kerkrade	46.023	46.524
Landgraaf	37.465	37.456
Maastricht	122.533	122.397
Sittard-Geleen	93.555	93.724
Totalen	415.430	416.257

Jaarrekening 2016

Kredietbank Limburg

Balans per 31 december 2016 (na resultaatsbestemming)

		2016		2015
Vaste activa met economisch nut				
Verbouwingen	0		0	
Automatisering	185.641		338.053	
Inventaris en inrichting	37.024		59.980	
Totaal materiële vaste activa met economisch nut		**222.665**		**398.033**
Financiële vaste activa				
Kredieten		**3.611.454**		**3.156.442**
Vlottende Activa				
Vorderingen op openbare lichamen	2.737.376		2.264.183	
Overige Vorderingen	1.083.545		1.454.977	
Overlopende activa	65.492		86.182	
Liquide Middelen	3.708.836		3.250.536	
Totaal vlottende activa		**7.595.249**		**7.055.878**
Totaal		**11.429.368**		**10.610.353**
Vaste Passiva				
Eigen vermogen	445.424		433.715	
Resultaat verslagperiode	-369.093		275.919	
Af te dragen aan GR-gemeenten	0		-264.210	
Eigen vermogen ult. verslagperiode	76.331		445.424	
Vaste Schulden	641.806		641.053	
Totaal vaste passiva		**718.137**		**1.086.477**
Vlottende Passiva				
Overige Schulden	10.278.740		9.044.477	
Overlopende Passiva	432.490		479.398	
Totaal vlottende passiva		**10.711.230**		**9.523.875**
Totaal		**11.429.368**		**10.610.353**

Staat van baten en lasten 2016 t.o.v. de begroting

	Begroting 2016		Realisatie 2016	
Rentemarge		**268.000**		**338.969**
Baten:				
Intakegesprekken kredietverlening	112.000		112.230	
Schuldhulpverlening	4.314.000		4.048.701	
Budgetbeheerrekening	1.329.000		1.285.744	
WSNP verklaringen	125.000		97.051	
Bewindvoering	1.524.000		1.567.301	
Opbrengst projecten	25.000		13.863	
Bijdragen gemeenten in exploitatieresultaat	0		0	
Deelname GR-gem. in voorziening kredietport.	100.000		71.743	
Overige baten	5.000		21.564	
		7.534.000		**7.218.195**
Totaal baten		**7.802.000**		**7.557.165**
Lasten:				
Salarissen	5.545.000		5.902.548	
Overige personeelslasten	306.000		289.277	
Ontslaguitkeringen	77.000		72.773	
Afschrijvingen	226.000		175.368	
Huisvestingslasten	274.000		235.052	
Bureau/administratielasten	811.000		891.539	
Beheerslasten	323.000		287.958	
Mutatie voorziening	100.000		71.743	
Totaal lasten boekjaar		**7.662.000**		**7.926.258**
Lasten voorgaande boekjaren		0		0
Totaal lasten		**7.662.000**		**7.926.258**
Saldo van baten en lasten		**140.000**		**-369.093**
Mutaties reserves		**-140.000**		**369.093**
Gerealiseerde resultaat		**0**		**0**

Staat van baten en lasten 2016 t.o.v. 2015

	Realisatie 2016		Realisatie 2015	
Rentemarge		**338.969**		**342.859**
Baten:				
Intakegesprekken kredietverlening	112.230		112.574	
Schuldhulpverlening	4.048.701		4.441.025	
Budgetbeheerrekening	1.285.744		1.310.401	
WSNP verklaringen	97.051		122.120	
Bewindvoering	1.567.301		1.337.174	
Opbrengst projecten	13.863		28.254	
Bijdragen gemeenten in exploitatieresultaat	-		-	
Deelname GR-gem. in voorziening kredietport.	71.743		23.040	
Overige baten	21.564		5.243	
		7.218.195		**7.379.830**
Totaal baten		**7.557.165**		**7.722.690**
Lasten:				
Salarissen	5.902.548		5.340.079	
Overige personeelslasten	289.277		287.784	
Ontslaguitkeringen	72.773		13.740	
Afschrijvingen	175.368		238.388	
Huisvestingslasten	235.052		230.106	
Bureau/administratielasten	891.539		970.705	
Beheerslasten	287.958		342.929	
Mutatie voorziening	71.743		23.040	
Totaal lasten boekjaar		**7.926.258**		**7.446.771**
Lasten voorgaande boekjaren		-		-
Totaal lasten		**7.926.258**		**7.446.771**
Saldo van baten en lasten		**-369.093**		**275.919**
Mutaties reserves		**369.093**		**-275.919**
Gerealiseerde resultaat		**0**		**0**

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht volgens de indirecte methode

		2016		**2015**
	€		€	
Bedrijfsresultaat		-369.093		275.919
Afschrijvingen (en overige waarde veranderingen)	175.368		238.388	
Veranderingen in werkkapitaal:				
Vorderingen op openbare lichamen	-473.193		71.042	
Overige Vorderingen	371.432		68.408	
Overlopende activa	20.690		8.243	
Overige Schulden	1.234.263		654.645	
Overlopende passiva	-46.908		-76.403	
Af te dragen aan GR-gemeenten	-		-264.210	
		1.281.652		700.113
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		912.559		976.032
Financiële baten	-		-	
Financiële lasten	-		-	
		-		-
Kasstroom uit operationele activiteiten		912.559		976.032
Investeringen in immateriële en materiële vaste activa	-		-52.227	
Desinvesteringen materiële vaste activa	-		-	
Mutaties financiële vaste activa	-455.012		-161.439	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-455.012		-213.666
Ontvangsten uit langlopende schulden	-		-	
Aflossing van langlopende schulden	-		-514.290	
Mutatie achtergestelde leningen	753		-	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		753		-514.290
Mutatie liquide middelen		**458.300**		**248.076**
Stand liquide middelen 1/1	3.250.536		3.002.461	
Stand liquide middelen 31/12	3.708.836		3.250.536	
Mutatie liquide middelen		**458.300**		**248.076**

Resultaatanalyse

Het reguliere exploitatieresultaat 2016 vóór winstbestemming op basis van artikel 30 van de Gemeenschappelijke Regeling bedraagt € 369.000 negatief.
De najaarsmarap 2016 sloot met een verwacht negatief exploitatieresultaat van € 167.000. Het verschil ad € 202.000 wordt veroorzaakt door de reservering vakantiegeld ad € 210.000 in het kader van de wet IKB (Individueel Keuze Budget) per 1 januari 2017. Ten tijde van het opstellen van de najaarsmarap waren de financiële consequenties hiervan nog niet bekend.
Het positieve reguliere exploitatieresultaat over 2015 bedroeg € 276.000. Het exploitatieresultaat over 2016 is derhalve € 645.000 lager dan in 2015. De mutatie 2016 in de voorziening m.b.t. de kredietportefeuille bedraagt € 72.000.

In hoofdlijnen zijn de volgende oorzaken aan te wijzen voor de ontwikkeling van het reguliere exploitatieresultaat ten opzichte van 2015:

- Lagere rentemarge (€ 4.000)
  De rentebaten zijn, ondanks de gestegen kredietportefeuille, iets lager dan in 2015 als gevolg van het sterk verlaagde (gemiddelde) rentepercentage vanaf 1 januari 2016. Daartegenover staan lagere rentelasten in 2016.

- Minder schuldhulpverlening (€ 392.000)
  De opbrengsten schuldhulpverlening zijn in totaliteit fors gedaald. Zowel de GR-gemeenten als ook de niet GR-gemeenten lieten een daling van de vraag naar producten schuldhulpverlening zien.

- Meer baten bewindvoering (€ 230.000)
  Als gevolg van de stijging van het aantal uitgesproken bewinden is de opbrengst bewindvoering substantieel gestegen.

- Minder overige dienstverlening (€ 49.000)
  De ontwikkeling van de overige dienstverlening van KBL (budgetbeheer, WSNP-verklaringen etc.) ten behoeve van de opdrachtgevers en cliënten resulteerde in 2016 per saldo in een daling van de omzet ten opzichte van 2015. Voornaamste oorzaak hiervan is de daling van de opbrengsten budgetbeheer en WSNP-verklaringen.

- Toename van de post salarissen (€ 562.000)
  De gemiddelde formatie in 2016 en 2015 was circa. 101 fte resp. 98 fte. De brutolonen zijn hoger in 2016 als gevolg van de indexering van 3%, de jaarlijkse anciënniteit en promoties naar de eindschaal. Het ontvangen ziekengeld is beduidend lager als gevolg van het lager aantal zwangerschappen in 2016. Bovendien is in het resultaat over 2016 de reservering van het vakantiegeld ad € 210.000 opgenomen in het kader van de wet IKB.

- Toename van de post Overige personeelskosten (€ 1.000)
  De inhuur van uitzendkrachten is in 2016 iets hoger dan in 2015. Daartegenover waren de overige personeelslasten vergelijkbaar lager dan in 2015.

- Verhoging van de post ontslaguitkeringen (€ 59.000).
  De ontslaguitkeringen zijn in 2016 fors hoger dan in 2015. Kredietbank Limburg heeft als eigen risicodrager een wachtgeldverplichting.

- Lagere afschrijvingen (€ 63.000)
  De afschrijvingslasten zijn lager als gevolg van bereiken van het einde van afschrijvingstermijnen.

- Hogere huisvestingslasten (€ 5.000)
  De huisvestingslasten zijn hoger als gevolg van indexatie.

- Lagere bureau- en administratielasten (€ 79.000)
  De lagere kosten t.o.v. 2015 betreffen met name de kosten van automatisering en wel de kosten van de implementatie van de nieuwe primaire applicatie Stratech.

- Lagere beheerslasten (€ 55.000)
  De lagere beheerslasten betreffen met name lagere studiekosten en kosten advisering.

In deze jaarrekening zal op postenniveau een nadere analyse worden gegeven van deze posten.

Begrotingsrechtmatigheid

In het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) is bepaald dat organisaties per programma verantwoording dienen af te leggen over hun uitgaven in relatie tot de begroting. Aangezien Kredietbank Limburg één programma uitvoert, beperkt deze verantwoording zich tot de totale exploitatielasten. De werkelijke lasten in het boekjaar 2016 bedragen € 7.926.000. De lasten conform de begroting 2016 bedragen € 7.662.000. De begroting is hiermee overschreden met een bedrag van € 264.000. De grootste verschillen worden onderstaand toegelicht:

- De personele lasten zijn € 337.000 hoger dan begroot.
  De feitelijke formatie in 2016 is 4 fte hoger dan begroot. De vervanging van langdurig zieken is in 2016 zo sober mogelijk opgelost. De kosten van externe inhuur zijn hoger dan oorspronkelijk begroot. Dit betreft externe inhuur van medewerkers door middel van payroll contracten en inhuur van een projectleider. De overige personeelslasten zijn ook hoger dan begroot. De wachtgeldverplichtingen zijn lager dan begroot.
- De afschrijvingslasten zijn € 51.000 lager dan begroot.
  Het verschil ontstaat omdat ten tijde van het opstellen van de begroting 2016 er nog geen volledig beeld was op de investeringen in 2015.
- De huisvestingslasten zijn € 39.000 lager dan begroot.
  Ten tijde van het opstellen van de begroting was er nog geen juist en volledig beeld van de huisvestingslasten van het nieuwe hoofdkantoor in Geleen.
- De bureau- en administratielasten zijn € 81.000 hoger dan begroot.
  Dit wordt met name veroorzaakt door hogere kosten van automatisering. Er zijn meer dan begrote (eenmalige) kosten automatisering van met name het inrichten van de nieuwe primaire applicatie Stratech, ter vervanging van Allegro. Bovendien waren er extra kosten als gevolg van de aanpassingen van de hiermee verbonden systemen.
- De beheerslasten zijn € 35.000 lager dan begroot.
  De minder dan begrote kosten betreffen met name kosten studiekosten, advieskosten (juridisch en ICT) en accountantskosten.
- De mutatie voorziening m.b.t. de kredietportefeuille is € 28.000 lager dan begroot.
  Hier staat de Deelname GR-gemeenten in voorziening kredietportefeuille tegenover voor hetzelfde bedrag.

In de najaarsmarap 2016 is aangegeven dat de reguliere exploitatielasten over het jaar 2016 hoger zouden zijn dan de begroting (€ 99.000). Er was ten tijde van het samenstellen van de najaarsmarap nog geen duidelijkheid over de hoogte van de mutatie van de voorziening voor oninbaarheid. In de najaarsmarap 2016 is voor de mutatie van de voorziening gerekend met een bedrag ad € 150.000 terwijl dit in werkelijkheid € 72.000 bedraagt. Dit is in een verschil van € 78.000. De najaarsmarap resulteerde derhalve in een verwachte kostenoverschrijding van € 167.000 voor het boekjaar 2016. Het verschil met de feitelijke overschrijding van de begroting ad € 292.000 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de hogere kosten salarissen als gevolg van kosten IKB ad € 210.000.
Het bestuur is tijdens de bestuursvergaderingen en op de afgesproken informatiemomenten via de voor- en najaarsmarap tijdig en correct op de hoogte gesteld van de verwachte kostenoverschrijding.
Het Algemeen Bestuur heeft in dit kader aangegeven dat de kostenoverschrijding derhalve niet behoeft te worden meegewogen bij de beoordeling van de jaarrekening 2016.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.
Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.
Met ingang van 1 januari 2016 is Kredietbank Limburg belastingplichtig in het kader van de wet Vennootschapsbelasting. Er is met de Belastingdienst overleg geweest over de fiscale status van de activiteiten van Kredietbank Limburg. Dit zal naar verwachting ertoe leiden dat geen van de activiteiten van Kredietbank Limburg belast zullen worden in het kader van de vennootschapsbelasting.

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut
Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.
Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.
De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Verbouwing	15 jaar
Automatisering	4 jaar
Inventaris en inrichting	4-10 jaar

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Kredieten

Kredieten worden gewaardeerd op de nominale waarde, waarbij v.w.b. de integrale kredietportefeuille een voorziening is gevormd voor verwachte oninbaarheid van de kredieten. Deze voorziening wordt statisch bepaald op basis van een evaluatie van de volwaardigheid van de per ultimo van een jaar openstaande kredieten. Hieronder zijn begrepen de vorderingen op cliënten.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening wordt statisch bepaald op basis van een evaluatie van de volwaardigheid van de per ultimo van een jaar openstaande vorderingen.
De spaartegoeden van cliënten die onder bewindvoering staan, worden in de jaarrekening onder de vlottende activa opgenomen. Onder de kortlopende schulden is de terugbetalingsverplichting van deze tegoeden aan de cliënten opgenomen. Terugbetaling vindt plaats op het moment dat de bewindvoering is komen te vervallen.

Vaste schulden

Onder de vaste schulden zijn begrepen de achtergestelde leningen die, in overeenstemming met de bepalingen bij de oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling (GR), door zowel de aan de GR deelnemende gemeenten als de uittredende GO-gemeenten gestort zijn. Deze achtergestelde leningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
Onder de kortlopende schulden is de post ‘crediteuren cliënten’ opgenomen. Deze schulden worden tegen de nominale waarde opgenomen en hebben betrekking op verschuldigde bedragen aan crediteuren van cliënten van Kredietbank Limburg. Verantwoording van deze schulden vindt deels plaats bij ontvangst van de factuur en deels op basis van onderliggende budgetplannen.
Onder de liquide middelen is een bankrekening opgenomen waarop de gelden van de cliënten ontvangen worden. Deze bankrekening wordt gebruikt voor de betaling van de verschuldigde bedragen aan crediteuren van cliënten van Kredietbank Limburg.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de directie, in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa met economisch nut		2016		2015
	€	222.665	€	398.033

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Verbouwingen	*Automatisering*	*Inventaris*	*Totaal*
Stand per 1 januari 2016				
Aanschafwaarde	2.043.677	2.885.187	991.476	5.920.340
Cumulatieve afschrijvingen	2.043.677	2.547.134	931.496	5.522.307
Boekwaarde	-	338.053	59.980	398.033
Mutaties in 2016				
Investeringen	-	-	-	-
Desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	152.412	22.956	175.368
	-	152.412-	22.956-	175.368-
Stand per 31 december 2016				
Aanschafwaarde	2.043.677	2.885.187	991.476	5.920.341
Cumulatieve afschrijvingen	2.043.677-	2.699.546-	954.452-	5.697.675-
Boekwaarde	**-**	**185.641**	**37.024**	**222.665**

In 2016 hebben geen investeringen plaatsgevonden. Conform 2015 worden in 2016 uitgaven, in het kader van de implementatie van Stratech, niet geactiveerd maar rechtstreeks ten laste van de exploitatie geboekt.

Kredieten		2016		2015
	€	3.611.454	€	3.156.442

De samenstelling van de kredieten is als volgt:

Persoonlijke leningen	3.965.693	3.482.842
Doorlopende kredieten	489.738	643.902
	4.455.432	4.126.744
Voorziening oninbare kredieten	-843.978	-970.301
	3.611.454	**3.156.442**

Onderstaand is het verloop van de doorlopende kredieten en persoonlijke leningen van 2005 tot met 2016 weergegeven:

	Persoonlijke leningen (PL)	*Doorlopende kredieten (DK)*	*Totale kredietportefeuille*
2005	12.098.149	2.681.324	14.779.472
2006	10.077.514	2.278.632	12.356.146
2007	8.928.807	2.054.240	10.983.047
2008	8.138.362	1.785.263	9.923.625
2009	6.811.452	1.643.090	8.454.543
2010	6.042.546	1.399.233	7.441.779
2011	5.475.790	1.255.761	6.731.551
2012	4.472.244	1.070.463	5.542.707
2013	3.764.911	911.608	4.676.519
2014	3.394.331	728.915	4.123.246
2015	3.482.842	643.902	4.126.744
2016	3.965.693	489.738	4.455.432

De informatie uit de tabel is vertaald naar de volgende grafiek:

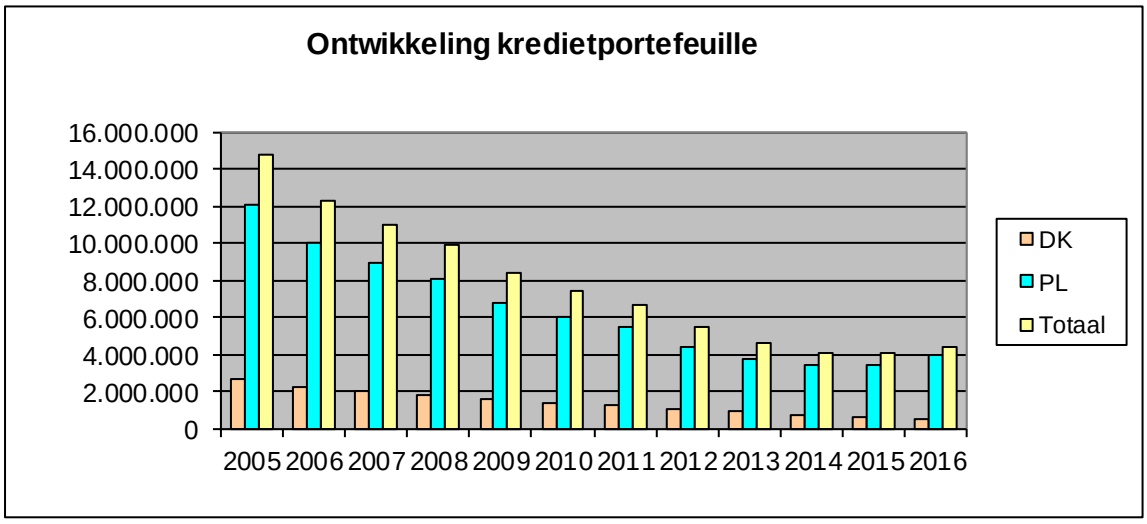

De verdeling van de lening portefeuille is als volgt:

	PL		**DK**		**TOTAAL**
	aantal	**bedrag**	**aantal**	**bedrag**	
Maastricht	581	1.223.584	7	7.629	1.231.212
Sittard Geleen	126	148.306	13	50.480	198.786
Heerlen	392	632.005	23	82.684	714.689
Kerkrade	267	773.142	6	57.783	830.925
Landgraaf	111	174.628	-	-	174.628
Brunssum	104	161.085	10	34.397	195.481
Totaal GR	**1.581**	**3.112.750**	**59**	**232.972**	**3.345.722**
Niet-GR	**480**	**852.943**	**28**	**256.767**	**1.109.710**
TOTAAL	**2.061**	**3.965.693**	**87**	**489.739**	**4.455.432**

De verdeling van de lening portefeuille over de GR deelnemers is in de volgende grafiek inzichtelijk gemaakt.

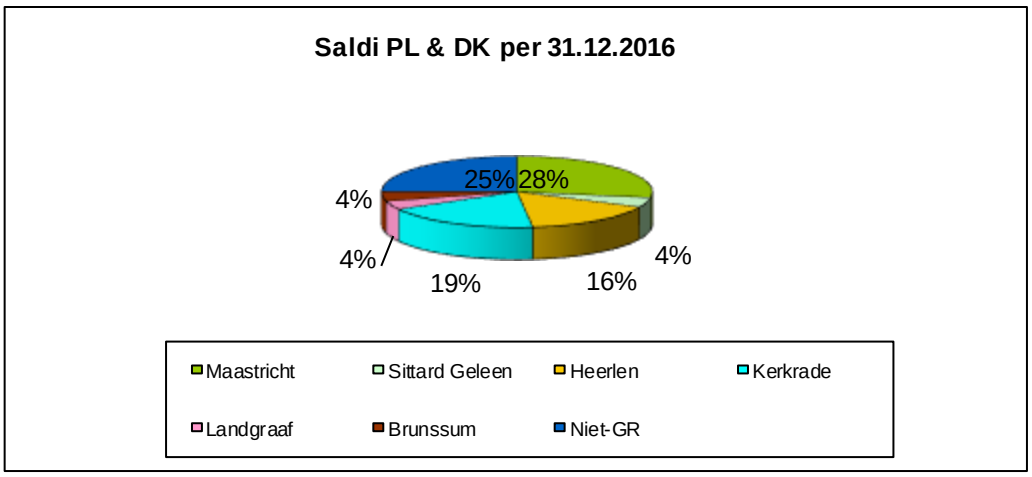

Voorziening oninbare kredieten:
Kredieten worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Op basis van een integrale beoordeling van de kredietportefeuille is gebleken dat een voorziening ter grootte van € 843.978 nodig is. Dit bedrag bestaat uit een gedeelte betreffende verstrekte kredieten vóór 2005 (€ 712.645) en een gedeelte betreffende kredieten vanaf 2005 (€ 131.333).
Onderstaand worden de voorzieningen over de periode vóór en vanaf 2005 toegelicht.

Stand van de voorziening per 01-01	**825.188**	**972.106**
Dotatie	42.468	-3.085
Onttrekking	155.012	143.833
Stand van de voorziening per 31-12	**712.645**	**825.188**

Bovengenoemde onttrekkingen betreffen het afboeken van leningen. Deze afboekingen zijn te verdelen in grofweg vier categorieën:

1. De WSNP is na drie jaar afgelopen waardoor cliënt schuldenvrij is;
2. Cliënt komt te overlijden en de eventuele erfgenamen verwerpen de erfenis of de boedel is leeg;
3. Cliënten zijn vertrokken en onbekend is waarheen, de zogenaamde VOW-cliënten;
4. Cliënten waarvan het traject minnelijke regeling correct doorlopen is.

In het volgend overzicht staat per gemeente aangegeven wat het bedrag van de afboekingen is geweest van haar inwoners, inclusief de vermelding van de categorie waarin de afboeking te plaatsen is:

Gemeente	WSNP	Overlijden	ASR	VOW/Geen verhaal	Deurwaarder kosten/rente/ geen verhaal	Totaal
Duitsland	€ 6.295	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 6.295
Roermond	€ -	€ -	€ 1.622	€ -	€ -	€ 1.622
Brunssum	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Sittard-Geleen	€ -	€ -	€ -	€ 4.910	€ -	€ 4.910
Heerlen	€ -	€ 59.496	€ -	€ 51.715	€ -	€ 111.211
Kerkrade	€ -	€ -	€ -	€ 451	€ 691	€ 1.142
Landgraaf	€ 11.528	€ -	€ -	€ -	€ 1.993	€ 13.521
Maastricht	€ 951	€ -	€ -	€ -	€ 1.868	€ 2.819
Overige	€ -	€ -	€ 1.691	€ 9.592	€ 2.207	€ 13.490
VOW	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal 2016	**€ 18.775**	**€ 59.496**	**€ 3.313**	**€ 66.669**	**€ 6.759**	**€ 155.012**
In procenten	**12%**	**38%**	**2%**	**43%**	**4%**	**100%**

Totaal 2015	**€ 24.304**	**€ 12.757**	**€ 9.797**	**€ 5.531**	**€ 91.444**	**€ 143.833**
In procenten	**17%**	**9%**	**7%**	**4%**	**64%**	**100%**

De kredietportefeuille m.b.t. leningen welke zijn verstrekt vanaf 2005 kent een veel positiever verloop. De afboekingen op verstrekte leningen vanaf 1 januari 2005 zijn tot nu toe minimaal en ook de achterstanden zijn acceptabel.

Stand van de voorziening per 01-01	**145.114**	**156.137**
Dotatie	29.274	26.124
Onttrekking	43.055	37.148
Stand van de voorziening per 31-12	**131.333**	**145.114**

De verdeling van de categorieën over de gemeenten is als volgt:

Gemeente	WSNP	Overlijden	ASR	VOW/Geen verhaal	Deurwaarder kosten/rente/ geen verhaal	Totaal
Duitsland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Roermond	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Brunssum	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Sittard-Geleen	€ 0	€ 1.607	€ 1.063	€ 0	€ 0	€ 2.671
Heerlen	€ 0	€ 471	€ 768	€ 2.462	€ 1.510	€ 5.210
Kerkrade	€ 131	€ 0	€ 0	€ 104	€ 0	€ 235
Landgraaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 498	€ 498
Maastricht	€ 0	€ 0	€ 13.801	€ 0	€ 0	€ 13.801
Overige	€ 0	€ 0	€ 472	€ 0	€ 2.059	€ 2.531
VOW	€ 0	€ 0	€ 0	€ 18.109	€ 0	€ 18.109
Totaal 2016	**€ 131**	**€ 2.078**	**€ 16.105**	**€ 20.675**	**€ 4.066**	**€ 43.055**
In procenten	**0%**	**5%**	**37%**	**48%**	**9%**	**100%**

Totaal 2015	**€ 0**	**€ 2.479**	**€ 19.863**	**€ 10.591**	**€ 4.214**	**€ 37.148**
In procenten	**0%**	**7%**	**53%**	**29%**	**11%**	**100%**

Vorderingen op openbare lichamen	2016	2015
	€ 2.737.376	€ 2.264.183

Het vorderingensaldo per 31 december 2016 bestaat uit:

Omschrijving	2016	2015
Deelname GR gemeenten in voorziening kredietport.	1.042.045	1.151.284
Diensten GR-gemeenten	1.527.000	964.936
Diensten Niet-GR gemeenten	168.331	147.963
Totaal	**2.737.376**	**2.264.183**

De totale deelname van GR gemeenten in de voorziening kredietportefeuille bedraagt per 31 december 2016 € 1.042.045 en kan worden verdeeld over verstrekte kredieten van vóór 2005 € 867.657 en vanaf 2005 € 174.389.

Overige vorderingen	2016	2015
	€ 1.083.545	€ 1.454.977

Dit betreffen de van cliënten overgedragen liquiditeiten die Kredietbank Limburg beheert voor deze cliënten in het kader van de bewindvoering. Onder de kortlopende schulden is de terugbetalingsverplichting van deze tegoeden aan de cliënten opgenomen (overige schulden).

Overlopende activa	2016	2015
	€ 65.492	€ 86.182

De overlopende activa kunnen als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	2016	2015
Nog te ontvangen bedragen	23.697	55.972
Vooruitbetaalde bedragen	41.795	30.210
Totaal	**65.492**	**86.182**

Nog te ontvangen bedragen
De nog te ontvangen bedragen per 31 december bestaan uit:

Omschrijving	2016	2015
Nog te ontvangen rente	1.202	2.351
Overige nog te ontvangen bedragen	22.495	53.621
Totaal	**23.697**	**55.972**

De overige nog te ontvangen bedragen betreft hoofdzakelijk de nog te vorderen BTW over het boekjaar 2016 ad € 13.473.

Vooruitbetaalde bedragen
De vooruitbetaalde bedragen per 31 december bestaan uit:

Omschrijving	2016	2015
Vooruitbetaalde huur	344	0
Vooruitbetaald onderhoud	28.778	19.715
Vooruitbetaalde verzekeringen	6.191	7.617
Overige vooruitbetaalde bedragen	6.481	2.878
Totaal	**41.795**	**30.210**

Liquide middelen	**2016**	**2015**
	€ 3.708.836	**€ 3.250.536**

De liquide middelen per 31 december bestaan uit:

	2016	2015
Kasmiddelen	7.569	530
Bank - en girorekeningen	3.701.267	3.250.006
Totaal	**3.708.836**	**3.250.536**

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

Onder de liquide middelen zijn 2 bankrekeningen (inzake schuldhulpverlening en beschermingsbewind) bij de Bank Nederlandse Gemeenten opgenomen waarop de gelden van cliënten worden ontvangen. Deze bankrekeningen worden gebruikt ten behoeve van de betaling van de verschuldigde bedragen aan de crediteuren van cliënten en aan cliënten. Met de Bank Nederlandse Gemeenten is een kredietovereenkomst gesloten die voorziet in rentecompensatie van de betaalrekeningen van Kredietbank Limburg. Om deze reden worden de betaalrekeningen gesaldeerd opgenomen in de jaarrekening.
De kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeenten bedraagt € 2,5 miljoen. Er zijn geen zekerheden afgegeven.

Eigen vermogen en resultaat	**2016**	**2015**
	€ 76.331	**€ 445.424**
Het eigen vermogen per 1 januari	445.424	433.715
Resultaat boekjaar	369.093-	275.919
Bijdrage gemeenten in exploitatieresultaat	0	0
Het eigen vermogen per 31 december	76.331	709.634
Af te dragen aan GR-gemeenten	0	264.210
Eigen vermogen per saldo	76.331	445.424

Tijdens de bestuursvergadering van 19 januari 2012 is besloten dat het weerstands-vermogen is bepaald op 6% van de exploitatielasten (exclusief mutatie voorziening). De berekening van het weerstandsvermogen ultimo 2016 blijkt uit onderstaande opstelling:

Lasten excl. mutatie voorziening	7.854.515	7.423.731
Weerstandsvermogen 6%	471.271	445.424
Eigen vermogen na winstbestemming	76.331	709.634
Af te dragen aan GR-gemeenten	0	264.210

Aangezien het eigen vermogen na winstbestemming per ultimo boekjaar lager is dan het weerstandsvermogen is er geen terugbetalingsverplichting op grond van artikel 30 lid 3 van de GR verschuldigd. Tijdens de bestuursvergadering d.d. 2 december 2016 is besloten dat het negatieve exploitatieresultaat ten laste van het weerstandsvermogen wordt geboekt en derhalve niet wordt gecompenseerd. Per saldo is het eigen vermogen ultimo 2016 € 76.331. Over het boekjaar 2015 is de overschrijding van het weerstandsvermogen ad € 264.210 uitbetaald aan de GR-gemeenten.

Vaste schulden	**2016**	**2015**
	€ 641.806	**€ 641.053**

De vaste schulden per 31 december bestaan uit:

	2016	**2015**
Achtergestelde leningen	641.806	641.053
Totaal	**641.806**	**641.053**

Achtergestelde leningen

De diverse gemeenten hebben de achtergestelde leningen gestort, in overeenstemming met de bepaling bij de oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling. Onderstaand volgt een overzicht met hierin gespecificeerd de bedragen per gemeente:

Achtergestelde leningen deelnemers GR	2016	2015
Brunssum	59.674	59.674
Heerlen	121.890	121.890
Kerkrade	91.104	91.104
Landgraaf	60.430	60.430
Maastricht	154.720	154.720
Sittard-Geleen	127.793	127.793
Totaal	**615.611**	**615.611**

Achtergestelde leningen uittredende GO leden	2016	2015
Nuth	3.574	3.200
Onderbanken	8.128	8.128
Simpelveld	9.638	9.638
Voerendaal	4.855	4.476
Totaal	**26.195**	**25.442**

Totaal achtergestelde leningen	641.806	641.053

Voor wat betreft de terugbetaling van deze achtergestelde leningen dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de door de uittredende GO-leden gestorte achtergestelde leningen en de door de deelnemers aan GR gestorte leningen.

Terugbetaling en rentevergoeding achtergestelde leningen uittredende GO-leden
Aflossing aan de GO(Gemeenschappelijk Orgaan)-leden geschiedt jaarlijks, op basis van de daadwerkelijk afgeloste bedragen op de onderliggende kredieten.
De leningen zijn rentedragend, tegen de herfinancieringsvoet van de gemeente zonder opslag (momenteel 0%).

Terugbetaling en rentevergoeding achtergestelde leningen deelnemers GR
Voor de GR wordt gestreefd naar een solvabiliteitspercentage van 10% van het balanstotaal. Wanneer de geaccumuleerde batige saldi, vermeerderd met de achtergestelde leningen van de deelnemers op enig moment de nagestreefde solvabiliteit overschrijden, dan wordt het meerdere deel pro rata in mindering gebracht op de achtergestelde leningen. Gelet op het exploitatieresultaat en de balansposities vindt over 2016 geen gedeeltelijke terugbetaling plaats van de achtergestelde leningen aan de deelnemers van de GR conform. De leningen zijn renteloos.

Overige schulden	**2016**	**2015**
	€ 10.278.740	**€ 9.044.477**

De overige schulden kunnen als volgt worden weergegeven:

	2016	2015
Crediteuren cliënten	8.250.320	6.740.966
Verplichtingen liquide middelen cliënten	1.083.545	1.454.977
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	944.876	848.535
Totaal	**10.278.740**	**9.044.477**

Crediteuren cliënten
Dit betreffen de verschuldigde bedragen aan (crediteuren van) onze cliënten die vanaf januari 2017 tot uitbetaling leiden. Tegenover deze verschuldigde bedragen staan voor hetzelfde bedrag de van cliënten ontvangen gelden. Deze maken deel uit van de onder de liquide middelen vermelde bankrekeningen.

Verplichtingen liquide middelen cliënten
Dit zijn de gelden van cliënten die beschermingsbewind kennen en waarvan Kredietbank Limburg de bankrekening beheert.

Schulden aan leveranciers en handelskredieten
Het crediteurensaldo per 31 december 2016 laat een saldo zien van € 944.876. Het saldo wordt grotendeels bepaald door de nog te betalen salariskosten over december 2016 aan de gemeente Maastricht ad € 746.000. De gemeente Maastricht voert de salarisadministratie uit ten behoeve van Kredietbank Limburg. De openstaande schulden zijn per medio februari 2016 afgelopen.

Overlopende passiva	**2016**	**2015**
	€ 432.490	**€ 479.398**

De overlopende passiva kunnen als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	**2016**	**2015**
Vooruitontvangen bedragen	50.000	0
Terugbetalingsverplichting aan GR-gemeenten	0	264.210
Aflossing achtergestelde leningen GR-gemeenten	0	4.143
Overige schulden	382.490	211.046
Totaal	**432.490**	**479.398**

Vooruitontvangen bedragen
Dit betreft het voorschot voor de kosten van huisvesting Maastricht over 2016 hetgeen nog afgerekend moet worden in 2017.

Terugbetalingsverplichting aan GR-gemeenten
Aangezien het eigen vermogen na winstbestemming per ultimo boekjaar lager is dan het weerstandsvermogen is er geen terugbetalingsverplichting op grond van artikel 30 lid 3 van de GR.

Aflossing achtergestelde leningen GR-gemeenten
Gelet op het exploitatieresultaat en de balansposities vindt over 2016 geen gedeeltelijke terugbetaling plaats van de achtergestelde leningen aan de deelnemers van de GR.

Overige schulden
In het kader van de invoering van de wettelijke regeling IKB (Individueel Keuze Budget) per 1 januari 2017 is in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) vastgelegd dat in het boekjaar 2016 19 maanden vakantiegeld moeten zijn verantwoord in plaats van regulier 12 maanden. Dit betekent dat een bedrag ad € 210.000 is gereserveerd voor vakantiegeld over de periode van juni 2016 tot en met december 2016 hetgeen in mei 2017 wordt uitbetaald.
Verder zijn hier bijv. de nog te betalen kosten inzake de salarisverwerking, ICT en juridisch advies per ultimo boekjaar opgenomen.
Het restant van de overige schulden bestaat verder uit aangegane verplichtingen per 31 december 2016 waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De jaarlijkse verplichting betreffende met derden aangegane huurverplichtingen onroerend goed bedraagt in totaal € 146.000. De looptijd van het huurcontract is 5 jaar.

De overige verplichtingen betreffen voornamelijk onderhoudscontracten betreffende gebouwen (€ 55.000), automatisering (€ 367.000) en telefonie (€ 14.000). De looptijden van de contracten variëren van 1 tot 3 jaar.

Toelichting op de staat van baten en lasten

BATEN:

Rentemarge		**2016**		**2015**
	€	**338.969**	**€**	**342.859**

De rentemarge kan als volgt worden gespecificeerd:

	2016	**2015**
Rentebaten kredieten	338.476	351.719
Overige rentelasten minus -baten	493	-8.860
Rentemarge	**338.969**	**342.859**

Kredietbank Limburg voorziet in haar financieringsbehoefte door eventueel gebruik te maken van debet faciliteiten in rekening-courant. Alle leningen van de BNG zijn afgelost. De daling van de rentemarge wordt voornamelijk veroorzaakt door het gemiddeld lagere rentepercentage in 2016, ondanks het feit dat vanaf augustus 2015 de kredietportefeuille weer aan het stijgen is als gevolg van het verstrekken van (inrichtings-)kredieten aan statushouders.
De ontwikkeling van de rentemarge blijkt uit onderstaande grafiek.

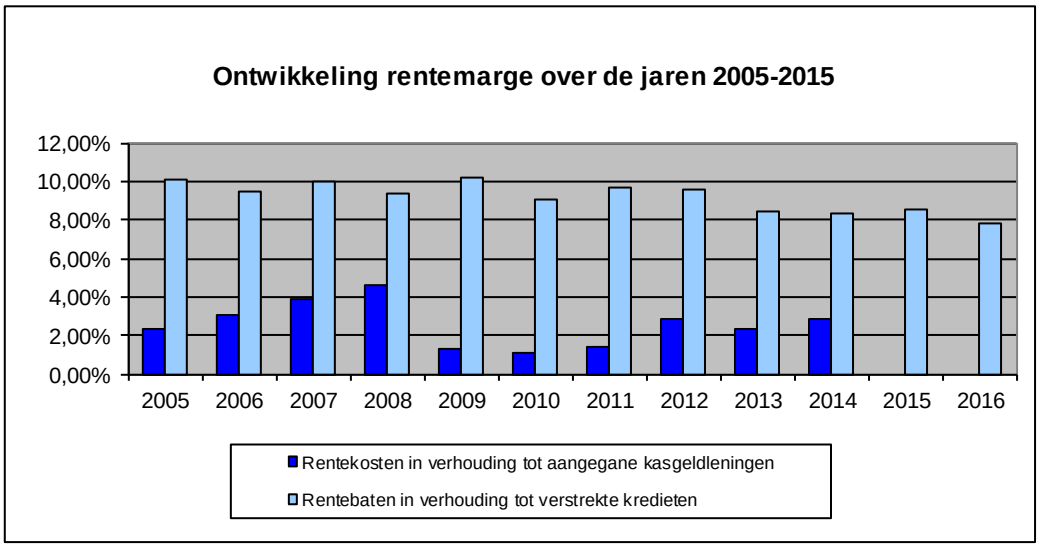

Onderstaand volgt een grafiek waarin ontwikkelingen binnen de rentebaten, de rentelasten en de daaruit voortvloeiende rentemarge over diverse jaren zijn weergegeven om zodoende meer inzicht te geven in de ontwikkelingen.

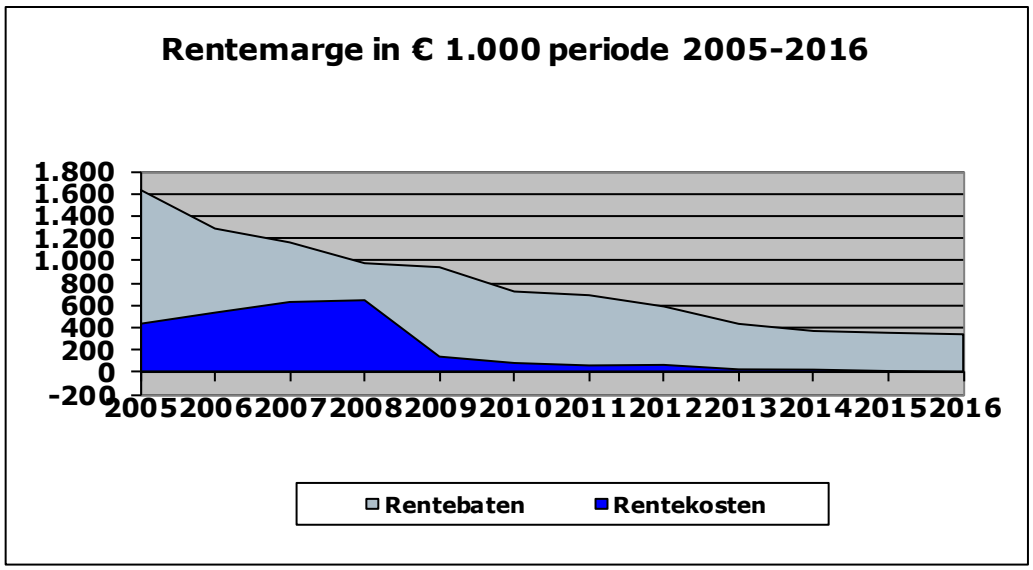

De kredietportefeuille is over 2016 per saldo ca. € 400.000 gestegen. Na de jarenlange daling is vanaf medio 2015 de kredietportefeuille weer gaan toenemen tot een saldo van € 4,5 miljoen per ultimo 2016. Verschillen in de rentebaten zijn mede ontstaan door correcties op de achterstandsrente bij afboekingen van leningen.

Intakegesprekken kredietverlening	**2016**	**2015**
	€ 112.230	**€ 112.574**

De intake voor een sociaal krediet heeft tot doel te beoordelen of het mogelijk is om op een sociaal maatschappelijk verantwoorde wijze krediet te verstrekken aan inwoners van de GR- en overige gemeenten in het werkgebied van Kredietbank Limburg. Ondanks de toename van het aantal intakegesprekken is er een lichte daling van de opbrengsten t.o.v. 2015. Dit wordt veroorzaakt door de daling van het aantal declarabele intakegesprekken. Bij de aanvraag van een zgn. garantkrediet in combinatie met budgetbeheer wordt alleen de intake budgetbeheer in rekening gebracht en niet ook nog de intake kredietverlening.

Door Kredietbank Limburg zijn in 2016 de volgende aantallen gefactureerd:

	GR Brunssum		**GR Heerlen**		**GR Kerkrade**	
	DVO	**Real.**	**DVO**	**Real.**	**DVO**	**Real.**
Intake sociale kredietverlening	41	62	240	293	153	164
Totaal	**41**	**62**	**240**	**293**	**153**	**164**

	GR Landgraaf		**GR Maastricht**		**GR Sittard-Geleen**	
	DVO	**Real.**	**DVO**	**Real.**	**DVO**	**Real.**
Intake sociale kredietverlening	60	78	500	311	170	124
Totaal	**60**	**78**	**500**	**311**	**170**	**124**

	Niet-GR	
	DVO	**Real.**
Intake sociale kredietverlening	105	269
Totaal	**105**	**269**

Schuldhulpverlening	2016	2015
	€ 4.048.701	€ 4.441.025

	2016	2015
GR-gemeenten	3.354.944	3.515.950
Niet-GR-gemeenten	693.757	925.075
Schuldhulpverlening	**4.048.701**	**4.441.025**

Verdeling opbrengsten schuldhulpverlening:
Het aandeel in de opbrengsten schuldhulpverlening over 2016 per GR-gemeente is in onderstaande tabel weergegeven:

Verdeling schuldhulpverlening	2016	2015
Brunssum	138.632	180.084
Heerlen	608.020	651.106
Kerkrade	434.087	405.146
Landgraaf	106.726	115.068
Maastricht	1.123.999	1.272.112
Sittard-Geleen	730.081	663.503
Cliënten	213.399	228.931
Totaal	**3.354.944**	**3.515.950**

Door Kredietbank Limburg zijn in 2016 de volgende werkzaamheden verricht:

	GR Brunssum		GR Heerlen		GR Kerkrade	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
Quickscan	-	-	-	-	435	248
Aanmelding & intake SHV	47	54	261	267	207	171
Aanmelding & intake SHV bewindvoering limburg	-	-	37	30	-	-
Casemanagement / stabilisatiefase	45	58	240	255	189	175
Casemanagement / stabilisatiefase bewindvoering Limburg	-	-	23	28	-	-
Schuldregeling fase 2	44	63	283	256	123	145
Informatie & advies	-	-	-	-	-	-
Budgetcoaching	-	-	-	1	-	-
Betalingsregelingen	1	-	10	-	7	-
SR ondersteunende activiteiten	1	3	19	23	2	-
Spreekuur op locatie	45	41	-	-	-	-
Spreekuur op locatie met 1 intake	-	-	-	-	-	-
Spreekuur op locatie met 2 intakes	-	-	-	-	-	-
Uitvoeringsoverleg	12	19	-	-	-	-
Interventie	-	-	-	-	-	-
Moratorium	-	-	-	-	-	-
Nazorg	-	-	-	-	-	-
Intake cursus	-	-	-	-	-	-
Cursus rondkomen met inkomen	-	-	-	-	-	-
Cursus financiele planning	-	-	-	-	-	-
Totaal	**195**	**238**	**873**	**860**	**963**	**739**

	GR Landgraaf		GR Maastricht		GR Sittard-Geleen	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
Aanmelding & intake SHV	50	55	-	-	310	299
Aanmeldingen ministeriële reg.	-	-	-	-	-	-
Casemanagement / stabilisatiefase	45	48	-	-	250	299
Schuldregeling fase 2	40	43	-	2	200	197
Informatie & advies	-	-	-	-	1	-
Mesis screening	-	-	225	258	-	-
Screeningsgesprek	-	-	550	555	-	-
Verwijzingsgesprek	-	-	100	45	-	-
Vervolgintake WGS	-	-	-	-	-	-
Financiële stabilisatie basis	-	-	75	49	-	-
Financiële stabilisatie plus	-	-	200	111	-	-
WGS basis	-	-	25	213	-	-
WGS plus	-	-	100	131	-	-
Budgetcoaching	-	-	75	55	20	1
Betalingsregelingen	1	-	-	-	1	2
Budgetbegeleiding	-	-	-	-	100	100
SR ondersteunende activiteiten	1	1	-	-	20	-
Spreekuur op locatie	-	-	-	-	-	96
Spreekuur op locatie Woningcorporaties	-	-	60	194	-	-
Spreekuur op locatie Informatie en advies	-	-	90	77	-	-
Spreekuur op locatie inloopspreekuur	-	-	-	-	260	247
BBR op locatie	45	44	-	-	-	-
SHV groepsbijeenkomst	-	-	-	-	45	42
Uitvoeringsoverleg	12	10	-	-	20	32
Interventie	-	-	-	-	1	37
Moratorium	-	-	-	-	1	-
Nazorg	-	-	-	-	1	-
Intake cursus	-	-	120	168	45	37
Cursus rondkomen met inkomen	-	-	-	-	3	3
Cursus financiële planning	-	-	64	103	-	-
Voorlichting scholen en instellingen	-	-	-	-	1	1
Totaal	**194**	**201**	**1.684**	**1.961**	**1.279**	**1.393**

Niet GR-gemeenten:

	Niet-GR	
	DVO	Real.
Aanmelding & intake SHV	52	47
Aanmeldingen ministeriële reg.	-	-
Casemanagement / stabilisatiefase	66	59
Schuldregeling fase 2	155	89
Mesis screening	27	32
Screeningsgesprek	130	156
Verwijzingsgesprek	5	14
Vervolgintake WGS	105	140
Financiële stabilisatie basis	11	6
Financiële stabilisatie plus	13	20
WGS basis	21	74
WGS plus	63	40
Budgetcoaching	-	2
Betalingsregelingen	-	-
SR ondersteunende activiteiten	8	1
Spreekuur op locatie	231	217
Uitvoeringsoverleg	24	20
Interventie	5	-
Intake cursus	160	12
Cursus rondkomen met inkomen	-	-
Cursus financiële planning	64	12
Totaal	**1.140**	**941**

Budgetbeheerrekening	**2016**	**2015**
	€ 1.285.744	**€ 1.310.401**

	2016	**2015**
GR-gemeenten	584.871	563.705
Niet-GR-gemeenten	43.168	44.304
Betaald door cliënten	657.705	702.393
Budgetbeheerrekening	**1.285.744**	**1.310.401**

Door Kredietbank Limburg zijn in 2016 de volgende werkzaamheden verricht, die bij de respectievelijke gemeenten in rekening zijn gebracht:

	GR Brunssum		**GR Heerlen**		**GR Kerkrade**	
	DVO	**Real.**	**DVO**	**Real.**	**DVO**	**Real.**
Intake BBR	10	3	123	114	102	65
BBR pakketten *						
- Basis	3	6	38	32	15	15
- Plus	10	10	83	48	90	96
- Totaal	37	32	275	293	130	133
Totaal	**60**	**51**	**519**	**487**	**337**	**309**

	GR Landgraaf		**GR Maastricht**		**GR Sittard-Geleen**	
	DVO	**Real.**	**DVO**	**Real.**	**DVO**	**Real.**
Intake BBR	20	17	200	241	100	100
BBR pakketten *						
- Basis	5	20	250	82	-	-
- Plus	15	10	50	52	-	-
- Totaal	57	45	150	120	-	-
Totaal	**97**	**92**	**650**	**495**	**100**	**100**

	Niet-GR	
	DVO	**Real.**
Intake BBR	30	54
BBR pakketten *		
- Basis	7	4
- Plus	7	12
- Totaal	19	53
Totaal	**64**	**123**

* realisatie BBR pakketten ultimo december 2016

WSNP-verklaringen	**2016**	**2015**
	€ 97.051	**€ 122.120**

	2016	**2015**
GR-gemeenten	79.765	101.351
Niet-GR-gemeenten	17.286	20.769
Wsnp-verklaringen	**97.051**	**122.120**

De volgende werkzaamheden zijn hiervoor in 2016 verricht:

WSNP

	GR Brunssum		GR Heerlen		GR Kerkrade	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
WSNP-verklaringen						
- enkel	30	32	173	94	72	60
- dubbel	1	7	27	21	30	14
Totaal	**31**	**39**	**200**	**115**	**102**	**74**

	GR Landgraaf		GR Maastricht		GR Sittard-Geleen	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
WSNP-verklaringen						
- enkel	35	18	75	76	85	115
- dubbel	1	8	15	29	15	26
Totaal	**36**	**26**	**90**	**105**	**100**	**141**

	Niet-GR	
	DVO	Real.
WSNP-verklaringen		
- enkel	63	92
- dubbel	25	18
Totaal	**88**	**110**

WSNP zonder minnelijk traject

	GR Brunssum		GR Heerlen		GR Kerkrade	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
WSNP-verklaringen						
- enkel	1	-	1	1	1	1
- dubbel	1	-	1	-	1	-
- bedrijf	1	-	1	1	1	-
Verzoek voorlopige voorziening	-	-	-	-	-	-
Totaal	**3**	**-**	**3**	**2**	**3**	**1**

	GR Landgraaf		GR Maastricht		GR Sittard-Geleen	
	DVO	Real.	DVO	Real.	DVO	Real.
WSNP-verklaringen						
- enkel	1	-	2	-	1	-
- dubbel	1	-	2	-	1	-
- bedrijf	1	-	10	-	1	1
Verzoek voorlopige voorziening	-	-	-	-	1	-
Totaal	**3**	**-**	**14**	**-**	**4**	**1**

	Niet-GR	
	DVO	Real.
WSNP-verklaringen		
- enkel	6	-
- dubbel	10	-
- bedrijf	7	1
Verzoek voorlopige voorziening	-	-
Totaal	**23**	**1**

Bewindvoering	**2016**	**2015**
	€ 1.567.301	**€ 1.337.174**

De caseload bij SBL is in 2016 gegroeid van 702 dossiers naar 762 dossiers en 40 dossiers BBR-maatwerk. Voor het bedrijfsonderdeel beschermingsbewind worden de tarieven jaarlijks wettelijk vastgesteld en is de extra bijdrage nu nog beperkt tot de compensatie voor het hogere uurtarief.
De meeropbrengsten boven de normbedragen worden bij de gemeenten in rekening gebracht.

Opbrengst projecten	**2016**	**2015**
	€ 13.863	**€ 28.254**

In de afgelopen jaren heeft Kredietbank Limburg extra gelden ontvangen voor de uitvoering van projecten. De baten 2016 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Opbrengst	**Kosten**	**Saldo 2016**	**Overloop 2017**
Jongerenproject Sittard-Geleen	3.084	1.572-	1.512	-
Gemeente Sittard inzake project participatiehuis	2.580	-	2.580	-
Brunssum slim met geld	4.099	2.071-	2.028	-
Cursus rondkomen met inkomen project Kompas	7.914	171-	7.743	-
	€ 17.677	**€ 3.814-**	**€ 13.863**	**€ -**

Kosten zijn de direct toewijsbare kosten, niet zijnde de personele kosten.

De hierboven genoemde projecten zijn allen in 2016 afgerond.

Deelname GR-gemeenten in voorziening kredietportefeuille	**2016**	**2015**
	€ 71.743	**€ 23.040**

Het bestuur heeft in 2008 besloten om een voorziening te treffen voor de oninbaarheid van de uitstaande kredieten, die voor 2005 verstrekt zijn. Jaarlijks zal worden bepaald hoe hoog de stand van deze voorziening dient te zijn. Daar staat tegenover dat toekomstige afboekingen dan aan deze voorziening kunnen worden onttrokken, waardoor de druk op toekomstige resultaten zal afnemen.
De kredietportefeuille met betrekking tot de leningen welke zijn verstrekt vanaf 2005 kent een veel positiever verloop. De afboekingen op verstrekte leningen vanaf 1 januari 2005 zijn tot nu toe minimaal en ook de achterstanden zijn acceptabel. Desondanks is besloten om ook ten aanzien van deze kredietportefeuille een voorziening voor oninbaarheid op te nemen.

Overige baten	**2016**	**2015**
	€ 21.564	**€ 5.243**

De overige opbrengsten bestaan voornamelijk uit nagekomen baten van deurwaarders inzake afgewikkelde dossiers. Daarnaast is hier de BTW teruggaaf over 2016 verantwoord ter grootte van ca. € 13.000.

Kredietbank Limburg kent in haar begroting en jaarrekening geen post onvoorzien, daardoor wordt hiervoor geen verloopoverzicht conform het BBV opgesteld.

LASTEN:

Salarissen	**2016**	**2015**
	€ 5.902.548	**€ 5.340.079**

De post salarissen bestaat uit:

	2016	**2015**
Brutolonen	4.604.924	4.333.974
Af: Ziekengeld	-44.305	-93.447
Reservering vakantiegeld 2016 inzake IKB	210.000	0
Sociale lasten	619.308	577.403
Pensioenpremies	512.620	522.149
Totaal salarissen	**5.902.548**	**5.340.079**

De salariskosten zijn in 2016 per saldo € 562.000 hoger ten opzichte van 2015. De gemiddelde formatie in 2016 en 2015 was circa. 101 resp. 98 fte. De brutolonen zijn hoger in 2016 als gevolg van de indexering (3%), de jaarlijkse anciënniteit en promoties naar de eindschaal. Het ontvangen ziekengeld is lager als gevolg van het lager aantal zwangerschappen in 2016.
In het kader van de invoering van de wettelijke regeling IKB (Individueel Keuze Budget) per 1 januari 2017 is in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) vastgelegd dat in het boekjaar 2016 19 maanden vakantiegeld moeten zijn verantwoord in plaats van regulier 12 maanden. Dit betekent dat een bedrag ad € 210.000 is gereserveerd voor vakantiegeld over de periode van juni 2016 tot en met december 2016 hetgeen in mei 2017 wordt uitbetaald. Hierdoor wordt het exploitatieresultaat over 2016 voor eerdergenoemd bedrag extra (eenmalig) belast.

In onderstaand overzicht is de bezetting ultimo 2016 weergegeven:

	2016	**2015**
Management	6	7
Staven en ondersteuning	4	6
Planning & Control, Finance	6	6
Trajectmananagement	34	31
BBR	15	12
Schuldregeling	8	10
Frontoffice	10	9
Bewindvoering	21	18
Totaal aantal fte	**104**	**101**

Uit het overzicht blijkt dat Kredietbank Limburg in december 2016 104 fte (= 116 medewerkers) in dienst heeft tegenover 101 fte (= 114 medewerkers) ultimo 2015.
Van het totale aantal medewerkers heeft 24 fte (= 26 medewerkers) ultimo december 2016 een tijdelijk contract. Het hoge aantal fte ultimo 2016 is hoofdzakelijk het gevolg van het vervangen van langdurig zieken en extra inzet ten behoeve van diverse automatiseringstrajecten. Tegenover de lagere aantallen dienstverlening schuldhulpverlening staat de stijging van het aantal cliënten beschermingsbewind.
Het aantal stijgt begin 2017 nog iets verder en zal daarna naar verwachting in de loop van 2017 weer dalen.

De begroting 2016 is gebaseerd op een personeelsbestand van gemiddeld 97 fte. Het daadwerkelijk gemiddeld aantal fte is 101. De oorzaken van de stijging zijn in de vorige alinea toegelicht.

Per saldo zijn de salariskosten in 2016 ca. € 358.000 hoger dan oorspronkelijk begroot.

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) beschrijft de publicatieplicht en toetsing aan de maximale bezoldigingsnorm van salarissen van topfunctionarissen. Hierna zijn van de topfunctionarissen (directeur en waarnemend directeur) van Kredietbank Limburg weergegeven hoe de bezoldiging over 2016 zich verhoudt tot de maximum bezoldigingsnorm van de WNT ad € 179.000 op jaarbasis. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Bedragen x € 1	**mevr. J.B. Kuperus**	**dhr. J.J.M.A.N. Boumans**
Functiegegevens	Algemeen directeur	Waarnemend Alg. Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/8	1/9 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	nee
Individueel WNT-maximum	**€ 119.170**	**€ 59.830**
Beloning	€ 70.161	€ 29.606
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 789	€ 35
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 8.752	€ 3.974
Subtotaal	€ 79.702	€ 33.615
-/- Onverschuldigde betaling	0	0
Totaal bezoldiging 2016	**€ 79.702**	**€ 33.615**
Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	-
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	-
Beloning	€ 94.342	-
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 1.079	-
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.757	-
Totaal bezoldiging 2015	**€ 109.178**	**-**

De inschaling is conform het functiehuis van Kredietbank Limburg.

De bestuursleden van Kredietbank Limburg worden op basis van de wet aangemerkt als topfunctionarissen. Zij ontvangen echter geen bezoldiging, ook niet in 2016. Onderstaand volgt een overzicht van de bestuursleden ultimo 2016:

Bedragen x € 1	**dhr. P. van Zutphen**	**dhr. A. Willems**	**dhr. J. Janssen**
Functiegegevens	Voorzitter	bestuurslid	bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 1/9	1/9 - 31/12
Individueel WNT-maximum	**€ 26.850**	**€ 11.966**	**€ 5.983**
Beloning	€ 0	€ 0	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal	€ 0	€ 0	€ 0
-/- Onverschuldigde betaling	0	0	0
Totaal bezoldiging 2016	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Gegevens 2015			
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	-
Beloning	€ 0	€ 0	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging 2015	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Bedragen x € 1	dhr. B. Rewinkel	dhr. R. van der Valk	dhr. H. Wiermans
Functiegegevens	bestuurslid	bestuurslid	bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 28/1	28/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	**€ 1.373**	**€ 16.576**	**€ 17.900**
Beloning	€ 0	€ 0	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal	€ 0	€ 0	€ 0
-/- Onverschuldigde betaling	0	0	0
Totaal bezoldiging 2016	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Gegevens 2015			
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	-	1/1 - 31/12
Beloning	€ 0	€ 0	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging 2015	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Bedragen x € 1	mevr. A. Verblakt	dhr. T. Gelissen	dhr. P.Heinen
Functiegegevens	bestuurslid	bestuurslid	bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 29/11	29/11 - 31/12
Individueel WNT-maximum	**€ 17.900**	**€ 16.380**	**€ 1.569**
Beloning	€ 0	€ 0	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0
Subtotaal	€ 0	€ 0	€ 0
-/- Onverschuldigde betaling	0	0	0
Totaal bezoldiging 2016	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
Gegevens 2015			
Aanvang en einde functievervulling in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	-
Beloning	€ 0	€ 0	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0	€ 0	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal bezoldiging 2015	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Overige personeelslasten	**2016**	**2015**
	€ 289.277	**€ 287.784**

De overige personeelskosten bestaan uit:

	2016	**2015**
Inhuur	239.952	227.159
Overige personeelslasten	49.325	60.625
Totaal overige personeelslasten	**289.277**	**287.784**

De overige personeelslasten in 2016 en 2015 zijn vrijwel gelijk. De hoge kosten inhuur in 2016 en 2015 worden vooral veroorzaakt door de inhuur van een projectmanager in verband met de voorbereiding en start van de implementatie van het nieuwe primaire systeem Stratech. In 2016 en 2015 zijn gemiddeld 2,7 ingehuurd. Ultimo 2016 zijn er 2 ingehuurde krachten (1,9 fte) werkzaam voor de KBL.
In de begroting 2016 zijn de overige personeelslasten geraamd op € 306.000. De realisatie is derhalve ca. € 17.000 lager dan begroot.

Inhuur medewerkers
Bij de primaire begroting was zoals altijd het uitgangspunt dat slechts in een uitzonderlijk geval gebruik zou worden gemaakt van externe inhuur. De feitelijke externe inhuur die heeft plaatsgevonden betreft tijdelijke medewerkers die via de payrollconstructie gewerkt hebben en daarnaast de inhuur van de projectleider. De kosten zijn € 16.000 lager dan de begroting.

Overige personeelslasten
De overige personeelslasten zijn vrijwel gelijk aan de begroting.

Ontslaguitkeringen		**2016**		**2015**
	€	**72.773**	**€**	**13.740**

Als gevolg van het beëindigen van diverse jaarcontracten zijn ontslaguitkeringen door het UWV doorbelast aan Kredietbank Limburg. Op het gebied van werkloosheid is Kredietbank Limburg eigenrisicodrager. De ontslaguitkeringen zijn in 2016 ca. € 59.000 hoger dan in 2015. Een aantal voormalige medewerkers heeft meer of langer aanspraak gemaakt op een ontslaguitkering. Daarnaast zijn ten onrechte betaalde ontslaguitkeringen door het UWV in 2015 teruggestort naar Kredietbank Limburg.
In de begroting 2016 zijn de ontslaguitkeringen geraamd op € 77.000 en dus € 4.000 lager dan de realisatie.

Afschrijvingen		**2016**		**2015**
	€	**175.368**	**€**	**238.388**

Diverse investeringen hebben het einde van de afschrijvingstermijn bereikt. Per saldo zijn de afschrijvingen t.o.v. 2015 met ca. € 63.000 gedaald.
Voor een detailweergave van deze afschrijvingslasten verwijzen wij naar de toelichting bij de materiële vaste activa.
In de begroting 2016 zijn de afschrijvingen geraamd op € 226.000. Het verschil ad € 51.000 ontstaat omdat ten tijde van het opstellen van de begroting 2016 er nog geen duidelijk was in hoeverre ICT-uitgaven geactiveerd zouden worden in 2015.

Huisvestingslasten		**2016**		**2015**
	€	**235.052**	**€**	**230.106**

De huisvestingslasten 2016 bestaan uit:

	2016	**2015**
Huur	140.079	134.114
Service	52.004	51.622
Energie	14.026	14.073
Schoonmaak	-	1.252
Overige huisvestingslasten	28.942	29.045
Totaal huisvestingslasten	**235.052**	**230.106**

De huisvestingslasten laten een lichte stijging van ca. € 5.000 ten opzichte van 2015 zien.

In de begroting 2016 zijn de huisvestingslasten geraamd op € 274.000. De realisatie is derhalve ca. € 39.000 lager dan begroot. Ten tijde van het opstellen van de begroting was er nog geen juist en volledig beeld van de huisvestingslasten van het nieuwe hoofdkantoor in Geleen.

Bureau/administratielasten	**2016**	**2015**
	€ 891.539	**€ 970.705**

De bureau/administratielasten 2016 bestaan uit:

	2016	**2015**
Inventaris en automatisering	449.490	534.777
Kantoorbenodigdheden en drukwerk	46.917	58.795
Telefoon en porti	228.723	228.321
Lidmaatschappen en abonnementen	26.129	25.395
Overige bureau/administratielasten	140.280	123.417
Totaal bureau/administratielasten	**891.539**	**970.705**

De bureau- en administratielasten zijn in 2016 ca. € 79.000 lager ten opzichte van 2015. De kosten van automatisering en telefoon/porti vormen de grootste kostenposten binnen deze categorie. De kosten van automatisering zijn lager mede als gevolg van de lagere kosten inzake de implementatie van de nieuwe primaire applicatie Stratech Perspectief, ter vervanging van de sterk verouderde applicatie Allegro.
In de begroting 2016 zijn de bureau- en administratielasten geraamd op € 811.000. De realisatie is derhalve € 81.000 hoger dan begroot. Met name de hogere kosten van automatisering zijn de voornaamste oorzaken van de verschillen tussen de realisatie en de begroting. Er zijn hogere kosten automatisering door met name de implementatie van Stratech, inclusief de aanpassingen van de hiermee verbonden systemen.

Beheerslasten	**2016**	**2015**
	€ 287.958	**€ 342.929**

De beheerslasten 2016 bestaan uit:

	2016	**2015**
Reis en verblijf	19.511	15.897
Studie	45.645	65.830
Accountantskosten	42.998	47.539
Administratieve dienstverlening	60.962	63.048
Advisering	47.258	116.045
Incasso	1.345	14.382
BTW naheffing VOC (ketenaansprakelijkheid)	14.870	-
Overige beheerslasten	55.368	20.187
Totaal beheerslasten	**287.958**	**342.929**

De daling van de beheerslasten t.o.v. 2015 ad € 55.000 is met name het gevolg van lagere studiekosten en kosten advisering. De lagere kosten advisering worden o.a. veroorzaakt door lagere kosten van juridische bijstand. De lagere studiekosten hebben vooral betrekking op KBL-brede opleidingskosten Stratech en de anti-agressietraining in 2015. De hogere reis- en verblijfkosten zijn het gevolg van de reisbewegingen van het hoofdkantoor in Geleen naar de locaties van de opdrachtgevers.

De beheerslasten in 2016 zijn lager dan de primaire begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door lagere kosten advisering (juridisch en ICT) en studiekosten.

Mutatie voorziening		**2016**		**2015**
	€	**71.743**	**€**	**23.040**

De mutatie voorziening heeft betrekking op de gehele kredietportefeuille en is het resultaat van de beoordeling op oninbaarheid ultimo boekjaar en de afboekingen in 2016.

Overige gegevens

Statutaire bepalingen betreffende resultaatbestemming

Als gevolg van artikel 30 van de statuten van de gemeenschappelijke regeling is het volgende bepaald ten aanzien van het exploitatieresultaat:

Artikel 1: Het batig saldo van de verlies- en winstrekening van de bank wordt ten gunste van het risicofonds geboekt

Artikel 2: Bedraagt het saldo van de rekening 'risicofonds' voor de in lid 1 bedoelde bijboeking meer dan een door het algemeen bestuur vast te stellen percentage van het uitstaand kapitaal, dan wordt het batig saldo in lid 1 bedoeld geboekt op een afzonderlijke reserverekening

Artikel 3: Indien en voor zover de in het vorig lid bedoelde reserverekening een door het algemeen bestuur te bepalen bedrag overschrijdt, wordt het batig saldo in lid 1 bedoeld uitgekeerd aan de gemeenten op de basis, vermeld in lid 5

Artikel 4: Een eventueel tekort volgens de verlies- en winstrekening van de bank wordt, voor zover het niet van de in lid 2 bedoelde reserverekening kan worden afgeschreven door de gemeenten vergoed.

Artikel 5: Door de gemeenten wordt in de vergoeding in het vorige lid bedoeld, bijgedragen als volgt:

a. In de helft van het totaal te vergoeden bedrag naar verhouding van het bevolkingscijfer van elke gemeente tot het totale bevolkingscijfer van alle deelnemende gemeenten

b. In de overige helft naar verhouding van het totaalbedrag van de aan de inwoners van elke gemeenten in het jaar, waarop de vergoeding betrekking heeft, uitstaande kredieten, tot het totaalbedrag van de aan de inwoners van alle gemeenten gedurende hetzelfde jaar uitstaande kredieten beide per 1 januari van dat jaar.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het Algemeen Bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg te Geleen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:
- De balans per 31 december 2016.
- Het overzicht van baten en lasten over 2016.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 78.545, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, zoals voorgeschreven in artikel *2* lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn,

zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 78.545 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:
- Het bestuursverslag en de verplichte paragrafen.
- Organisatie en ontwikkelingen.
- Kerngegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.
In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.
Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur, de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht Airport, 6 april 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: L.M.M.H. Banser RA RC EMFC

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Kredietbank Limburg: Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020 & jaarstukken 2016
Registratiekenmerk 730340
Gemeentebladnr. gemeenteblad 2017/30

Rol van de raad
Uw gemeenteraad wordt verzocht om een zienswijze te geven op de Begroting 2018 inclusief meerjarenraming 2019 en 2020 van de Kredietbank Limburg (KBL).
Uw gemeenteraad wordt verzocht het gemeentelijk budget schuldhulpverlening in lijn te brengen met het DVO en daardoor te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018.
Ook wordt uw gemeenteraad verzocht het vigerende Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen.
De Jaarstukken 2016 van de KBL worden u ter kennisgeving aangeboden.

Context van het raadsvoorstel
Uw gemeenteraad kan conform artikel 28 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling KBL, binnen 2 maanden na ontvangst van de ontwerpbegroting het Dagelijks Bestuur van de KBL van haar gevoelen doen blijken. Het bestuur voegt deze zienswijzen bij de ontwerpbegroting, die ter vaststelling voor de eerstvolgende vergadering van het Algemeen Bestuur wordt geagendeerd.
De vastgestelde begroting dient voor 15 juli 2017 aan Gedeputeerde Staten van Limburg te worden aangeboden. De jaarstukken 2016 worden ter kennisgeving aangeboden, inclusief de controleverklaring en het accountantsverslag.
De begroting 2018 is opgesteld conform de vastgestelde begrotingsrichtlijnen en is besproken in de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 6 april 2017.

Het raadsvoorstel op hoofdlijnen
1. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020 en hierop uw zienswijze af te geven;
2 Uw raad wordt verzocht het gemeentelijk budget schuldhulpverlening in lijn te brengen met het DVO en daardoor te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018.
3. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Jaarstukken 2016 en bijbehorend accountantsverslag, inclusief de verwerking van de resultaten en afboekingen;
4.. Het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen in afwachting van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein.
bewindvoeringkosten.
Hoewel de begroting 2018 sluitend is, is uit de realisatie van de jaarrekening 2016 gebleken dat het overeengekomen budget in de DVO niet toereikend is, daarover bent u reeds in 2016 over geinformeerd met een Raadsinformattiebrief (622725). De verwachtingen voor 2018 zijn dat het beroep op schuldhulpverlening niet zal afnemen. Om richting 2018 en verder realistisch te gaan begroten zal er jaarlijks € 30.000,- meer budget schuldhulpverlening nodig zijn om deze dienstverlening te kunnen waarborgen. Dit verwerken we in de Perspectiefnota en begroting 2018 en verdere jaren.
Uw raad heeft ter invulling van deze wettelijke taak op 12 juni 2012 het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2015 vastgesteld (Verseon 331196/335210) en voor 2016 ingestemd dit te verlengen, in de raadsvergadering van 6 juni 2016. Omdat dit beleidsplan onderdeel gaat uitmaken van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein wordt uw raad gevraagd dit beleidsplan voor het jaar 2017 te verlengen.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
KBL rapporteert naast de reguliere P&C stukken door middel van zogenaamde marap's. Periodiek volgen we de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkelingen en afwijkingen.

Vergadering DB KBL:	6 april 2017

28-6-2017 269

Ontvangst financiële stukken:	11 april 2017
Collegevergadering:	9 mei 2017
Commissievergadering:	6 juni 2017
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB KBL:	5 juli 2017
Aanbieding aan GS	Uiterlijk 15 juli 2017

Bijlagen (4):
Begroting 2018 KBL concept april 2017
KBL Jaarstukken 2016
Accountantsverslag 2016 Gemeenschappelijke Regeling KBL
Zienswijze op de Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	9 mei 2017
Registratiekenmerk	:	730340
Gemeentebladnr.	:	gemeenteblad 2017/30
Dienst / Afdeling	:	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelvoorstelnr.	:	730340
Portefeuillehouder	:	P.F. Heinen
Onderwerp	:	Kredietbank Limburg: Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020 & jaarstukken 2016
Raadsverg. d.d.	:	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer gemeenteblad 2017/30

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 09 mei 2017, dienst/afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
1. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020 en hierop uw zienswijze af te geven;
2 Het gemeentelijk budget schuldhulpverlening te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018
3. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Jaarstukken 2016 en bijbehorend accountantsverslag, inclusief de verwerking van de resultaten en afboekingen;
4.. Het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen in afwachting van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein.

3. Inleiding
Schuldhulpverlening is een wettelijke taak. Dat is bepaald in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Wij voeren schuldhulpverlening samen met de Gemeenschappelijke Regeling (GR) voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg (KBL) uit. In het gemeentelijk voorportaal (Bureau Schuldhulpverlening) wordt de hulpvraag in kaart gebracht en wordt bepaald welk schuldhulpverleningstraject wordt ingezet.
De daadwerkelijke schuldsanering wordt uitgevoerd door de KBL. Deze GR vormen wij samen met de gemeenten Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht en Sittard Geleen.
Doel van de GR is om:
a. hulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen, door middel van schuldhulpverlening;
b. hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door middel van beschermingsbewind;
c. het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening.
Dit raadsvoorstel behandelt de Ontwerpbegroting 2018, inclusief de meerjarenraming 2019 en 2020 van de Kredietbank Limburg (KBL) alsook de Jaarstukken KBL over het boekjaar 2016..

Uw gemeenteraad kan conform artikel 28 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling KBL, binnen 2 maanden na ontvangst van de ontwerpbegroting het Dagelijks Bestuur van de KBL van haar gevoelen doen blijken. Het bestuur voegt deze zienswijzen bij de ontwerpbegroting, die ter vaststelling voor de eerstvolgende vergadering van het Algemeen Bestuur wordt geagendeerd.
De vastgestelde begroting dient voor 15 juli 2017 aan Gedeputeerde Staten van Limburg te worden aangeboden. De jaarstukken 2016 worden ter kennisgeving aangeboden, inclusief de controleverklaring en het accountantsverslag.
De begroting 2018 is opgesteld conform de vastgestelde begrotingsrichtlijnen en is besproken in de vergadering van het

Dagelijks Bestuur op 6 april 2017.

Jaarstukken 2016
De jaarstukken van Kredietbank Limburg treft u ter kennisgeving aan over boekjaar 2016. Inclusief de controleverklaring en het accountantsverslag.
De jaarrekening is in de vergadering van 6 april 2017 door het Algemeen Bestuur goedgekeurd en vastgesteld.

4. Probleemstelling/Doelstelling
De doelstelling van dit voorstel is tweeledig:
Uw gemeenteraad wordt verzocht om een zienswijze te geven op de Begroting 2018 inclusief meerjarenraming 2019 en 2020 van de Kredietbank Limburg (KBL).
Uw gemeenteraad wordt verzocht het gemeentelijk schuldhulpverlening in lijn te brengen met het DVO en daardoor te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018.
Ook wordt uw gemeenteraad verzocht het vigerende Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen.
De Jaarstukken 2016 van de KBL worden u ter kennisgeving aangeboden.

5. Doelen/beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
1. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020 en hierop uw zienswijze af te geven;
2 Het gemeentelijk budget schuldhulpverlening in lijn te brengen met het DVO en daarmee te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018
3. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Jaarstukken 2016 en bijbehorend accountantsverslag, inclusief de verwerking van de resultaten en afboekingen;
4.. Het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen in afwachting van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein.

b. wat gaan we ervoor doen?
- inschakeling Betere buren wenselijk/mogelijk?
Dit voorstel heeft tot doel uw gemeenteraad te informeren aangaande de uitvoering door KBL in het boekjaar 2016, alsook biedt dit voorstel u de mogelijkheid om uw zienswijze af te geven ten aanzien van de begroting van KBL over 2018 e.v.. Inschakeling van Betere Buren danwel van andere partners, is derhalve niet van toepassing.
c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
KBL brengt ieder jaar een voor- en najaars-managementrapportage naar haar DB. Door middel van deze zogenaamde 'Marap's' monitort het DB de uitvoering van KBL. Uw raad zal verder geïnformeerd worden via de vastgestelde P&C-cyclus, waarvan ook dit voorstel onderdeel uitmaakt.

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal,lokaal)
- Gemeentewet
- Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS)
- Op grond van artikel 4:37 lid 1 Wet financieel toezicht (Wft) is de gemeenteraad bevoegd de begroting vast te stellen.
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR)

b. autonoom beleid/taken in medebewind?
- Gemeenschappelijke Regeling KBL

c. past het voorstel in de strategische visie?
- ja; de uitvoering door KBL past binnen het programma 'Brunssum door en voor elkaar!'. KBL voorziet in een deel (de zogenaamde 2de lijn) van het vangnet voor jong en oud die financiële ondersteuning nodig hebben en stimuleert en faciliteert de zelfredzaamheid van onze burgers.

d. relatie met programmabegroting?
- **programma:** Programma 2 Brunssum, een hechte en zorgzame samenleving van actieve burgers!
- **beleidsveld:** Inkomen, armoede & schulden

e. Overige financiële en beleidsmatige aspecten:
De doelen van de Kredietbank Limburg zijn in lijn met de doelen van gemeente Brunssum. Het is de ambitie van de KBL om flexibele, doelmatige en adequate schuldhulpverlening te leveren, waarbij de individuele mogelijkheden en de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staan. Dit past binnen de Brunssumse visie binnen het sociale domein 'Op Eigen Kracht'.

28-6-2017 269

7. Argumenten/overwegingen

7.1. Voldoen aan procedureel vereiste

Op grond van artikel 28 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg kan de gemeenteraad binnen twee maanden na ontvangst van de begroting van zijn gevoelen doen blijken. De KBL Begroting 2018 is gebaseerd op de dienstverleningsovereenkomsten 2017

7.2 De begroting van de KBL laat meerjarig een (klein) overschot zien.

De begroting laat voor de jaren 2018 tot en met 2020 een sluitend resultaat zien:

	2018	2019	2020
Resultaat	€ 33.000	€ 30.000	€ 41.000

Derhalve wordt aan uw Raad voorgesteld om in te stemmen met deze begroting en meerjarenraming en door middel van bijgevoegde antwoordbrief een positieve zienswijze over de KBL ontwerpbegroting 2018 e.v. af te geven.

7.3. De jaarrekening 2016 sluit met een tekort maar dit wordt ten laste gebracht van het eigen vermogen

Het jaar 2016 sluit met een exploitatietekort van € 369.000,00 en wordt ter kennisname aangeboden.
In de oorspronkelijke begroting 2017 (behandeld in de raadsvergadering van 6 juni 2016) was nog sprake van een begroot positief resultaat van € 66.000

Het negatief resultaat 2016 wordt veroorzaakt door een tweetal - eenmalige - kostenposten, te weten:

- De implementatie van de primaire applicatie Stratech Perspectief. In 2015 is de Kredietbank gestart met de migratie van het ICT-systeem. Door een langere doorlooptijd hiervan, heeft de Kredietbank langer moeten doorwerken met de voormalige primaire systemen en is langer begeleiding afgenomen van de projectleider. De kosten van de implementatie in 2016 bedroegen € 399.000.
- In 2016 is duidelijk geworden dat - in verband met de invoering van de wet Individueel Keuze Budget (IKB) in 2016 eenmalig een reservering vakantiegeld diende te worden gedaan. De lasten hiervan bedroegen € 210.000.

Zonder deze eenmalige lasten was het reguliere exploitatieresultaat in 2016 positief geweest. Om deze reden heeft het bestuur van de Kredietbank besloten het negatief resultaat in mindering te brengen op het bij de Kredietbank aanwezige eigen vermogen. Dit daalt hierdoor naar € 76.331. (Saldo eind 2015: € 445.331).

7.3.1. De afboekingen op kredieten verstrekt vóór 2005

De afboekingen in 2016 op kredieten verstrekt vóór 2005 bedroegen conform de jaarrekening 2016: € 155.012,- GR KBL breed. Conform de overeengekomen methode van verdeling afboekingen van vóór 2005 op basis van GR-methode 2008 (excl. Sittard-Geleen), betekent dit dat Brunssum hierin een aandeel draagt van ca. 10%, zijnde een bedrag van €15..921,-.

7.3.2. Bijdrage voorziening kredieten vanaf 2005

De afboekingen in 2016 op kredieten verstrekt vanaf 2005 bedroegen conform de jaarrekening 2016: € 43.055,- GR KBL breed. Conform de overeengekomen methode van verdeling afboeking vanaf 2005 (incl. Sittard-Geleen), betekent dit dat Brunssum hierin een aandeel draagt van ca.6%, zijnde een bedrag van € 2.732,-.

Paragraaf 9 gaat in op de manier waarop bovenstaande bijdragen zijn opgenomen in de Brunssumse P&C-cyclus.

7.4. Verlenging Beleidsplan Gemeentelijke schuldhulpverlening

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (WGS) inwerking getreden. Gemeenten hebben met deze wet een wettelijke verantwoordelijkheid voor de schuldhulpverlening gekregen.
Uw raad heeft ter invulling van deze wettelijke taak op 12 juni 2012 het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2015 vastgesteld (Verseon 331196/335210) en voor 2016 ingestemd dit te verlengen, in de raadsvergadering van 6 juni 2016. Omdat dit beleidsplan onderdeel gaat uitmaken van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein wordt uw raad gevraagd dit beleidsplan voor het jaar 2017 te verlengen.

7.5 Het budget uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO) is niet toereikend

Al enige jaren blijkt het budget dat in de DVO is opgenomen overschreden wordt. Met name op de oplopende bewindvoeringkosten. Uit de realisatie van de jaarrekening 2016 blijkt dat de kosten steeds hoger worden, waarvan in 2016 al melding is gemaakt met een Raadsinformatiebrief d.d. 5 januari 2016 (622725). De verwachtingen voor 2018 zijn dat het beroep op schuldhulpverlening niet zal afnemen. Om richting 2018 en verder realistisch te gaan begroten zal er jaarlijks € 30.000,- meer budget schuldhulpverlening nodig zijn om deze dienstverlening te kunnen waarborgen. Dit verwerken we in de Perspectiefnota en begroting 2018 en verder.

8. Advies

In te stemmen met de voorgestelde beslispunten.

9. Aanpak/uitvoering
a. financiële gevolgen, dekking en kosten (incidenteel, structureel)

9.1. Begroting 2018 inclusief meerjarenraming 2019 en 2020

De KBL Begroting 2018 is gebaseerd op de dienstverleningsovereenkomsten (DVO) 2017.
Dit in combinatie met de meest recente inzichten zoals de realisatie in 2016.

Omdat er sprake is van een sluitende begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020, zijn er nu geen directe financiële gevolgen voor de gemeentelijke (concept) begroting 2018. Het tekort in 2016 wordt onttrokken uit de algemene reserve van KBL.
Echter de DVO die gemeente Brunssum aflsuit met KBL is niet toereikend gebleken. Deze kosten worden gedekt uit de gemeentelijke begrotingspost 671005(Schuldhulpverlening)/443301 (Bijdrage Kredietbank Limburg).
Om meer realistisch te begroten wordt voorgesteld het budget schuldhulpverlening structureel op te hogen met € 30.000.

9.2. Jaarstukken 2016
De verrekening van het resultaat en de afboekingen over 2016, zoals beschreven onder paragraaf 7.3. van dit voorstel, zijn in onderstaand overzicht weergegeven:

Totaal overzicht verrekening n.a.v. jaarrekening 2016 GR KBL
Gemeente Brunssum

		Dekking product/kostensoort
1) Verrekening resultaat 2016	€0	
2) Afboekingen kredieten vóór 2005	-€ 15.921	B111202/443301 Voorziening oninbare kredieten
Afboekingen kredieten vanaf 2005	-€ 2.732	B111202/443301Voorziening oninbare kredieten
Totaal	**-€ 18.653**	

De verrekeningen worden als volgt in de Brunssumse P&C-cyclus meegenomen:

1) De voorziening oninbare kredieten KBL (B111202/443301) is vanaf 2010 opgenomen in onze financiële administratie. Het verwachte aandeel oninbare kredieten is indertijd aangegeven door KBL en voor dit bedrag is een voorziening gevormd ad. €245.518,- (raadsbesluit 2009/86 KBL lening afboeking). Een overzicht van de afboekingen op deze voorziening tot zover is onderstaand weergegeven:

Jaar	Begin	plus	minus	Stand 31/12	
2010	-	€ 245.518	€ 47.008	€ 198.510	
2011	€ 198.510	-	€ 7.990	€ 190.520	cfm jaarrek. KBL 2010
2012	€ 190.520	-	€ 33.561	€ 156.959	cfm jaarrek. KBL 2011
2013	€ 156.959	-	€ 33.292	€ 123.667	cfm jaarrek. KBL 2012
2014	€ 123.667	-	€ 26.071	€ 97.596	cfm jaarrek. KBL 2013
2015	€ 97.596	-	€ 25.300	€ 72.296	cfm jaarrek. KBL 2014
2016	€ 72.296	-	€ 16.978	€ 55.318	cfm jaarrek KBL 2015
2017	€ 55.318	-	€ 18.653	€ 36.665	Cfm jaarrek KBL 2016

De voorziening oninbare kredieten bedroeg op 1 januari 2017 € 55.318,-. Het restantbudget van deze voorziening bedraagt na aftrek van bovenstaande kosten conform jaarrekening 2016 ad. € 36.665,-.
Gelet op de onttrekking zou de gemeente Brunssum nog twee jaar betalen aan deze voorziening, op basis van de oorspronkelijke raming. Samen met KBL monitoren we in hoeverre de gebudgetteerde voorziening toereikend is.

2) Gemeente Brunssum heeft bij de oprichting van de GR KBL een achtergestelde lening verstrekt. In 2006 wordt door KBL niets afgelost op deze lening.

b. Risico's

28-6-2017 269

Algemeen
Omschrijving risico ('s): financieel/anders t.w.:
Zowel de KBL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020, alsook de KBL Jaarstukken 2016 bevatten een risico-inventarisatie (begroting pag. 6 e.v. en jaarstukken pag. 17 e.v.), waarin de mogelijke (financiële) consequenties zijn opgenomen.
Indien KBL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de KBL, komt dit ten laste van gemeentelijke exploitatie van de deelnemende GR-gemeenten.
- **omschrijving beheermaatregelen:** monitoring via ambtelijke adviescommissie, directeurenoverleg KBL en het dagelijks bestuur KBL.
- **gevolgen voor weerstandsvermogen:** een mogelijke bijdrage in het tekort van KBL is negatief voor het gemeentelijke weerstandsvermogen.

Ten aanzien van de oninbare kredieten:
- **omschrijving risico ('s): financieel/anders t.w.:**
indien geen voorziening was ingesteld zouden de oninbare posten ten laste van gemeentelijke exploitatie komen.
- **omschrijving beheermaatregelen:**
voorziening ingesteld en saldo is toereikend voor de komende 2 jaar.
- **gevolgen voor weerstandsvermogen door getroffen beheersmaatregelen:**
geen gevolgen voor weerstandsvermogen.

c. Tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie

Vergadering DB KBL:	6 april 2017
Ontvangst financiële stukken:	11 april 2017
Collegevergadering:	9 mei 2017
Commissievergadering:	6 juni 2017
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB KBL:	5 juli 2017
Aanbieding aan GS	Uiterlijk 15 juli 2017

10. Bijlagen (4):
Begroting 2018 KBL concept 01 mei 2017
KBL Jaarstukken 2016
Accountantsverslag 2016 Gemeenschappelijke Regeling KBL
Zienswijze op de Ontwerpbegroting 2018, inclusief meerjarenraming voor 2019 en 2020

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : gemeenteblad 2017/30
Dienst/Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 730340

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer gemeenteblad 2017/30

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 09 mei 2017, dienst/afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
1. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019, 2020 en hierop uw zienswijze af te geven;
2 Het gemeentelijk budget schuldhulpverlening te verhogen met € 30.000 per jaar, binnen de perspectiefnota en de gemeentelijke begroting 2018
3. Uw raad kennis te laten nemen van de KBL Jaarstukken 2016 en bijbehorend accountantsverslag, inclusief de verwerking van de resultaten en afboekingen;
4.. Het Beleidsplan Gemeentelijke Schuldhulpverlening 2012-2016 voor 2017 te verlengen in afwachting van het nog op te stellen Masterplan Sociaal Domein.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Versie 2:
Oplegnotitie Visienota Betere Buren 2017-2021
Registratiekenmerk 730575
Gemeentebladnr. 2017/28

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd ter besluitvorming rondom de volgende punten:

- Voorstel 1: de Jaarrekening 2014 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen.
- Voorstel 2: de Jaarrekening 2015 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen.
- Voorstel 3: het resultaat 2015 toe te voegen aan een nieuw te vormen algemene reserve voor het opbouwen van weerstandsvermogen en deze te maximeren op 6% van de exploitatie zijnde € 120.000,--.
- Voorstel 4: het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op grond van artikel 21 lid 2 van de statuten 6 maanden uitstel te verlenen, tot 1 december 2017, voor het aanbieden van de gecontroleerde jaarrekening 2016.
- Voorstel 5: het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op basis van hoofdstuk 20 lid 1 van de statuten toestemming te verlenen tot het vaststellen van de begroting 2018.
- Voorstel 6: Indien de noodzaak ontstaat om investeringen te plegen binnen het bedrijf Betere Buren BV en dit uitdrukkelijk past binnen de vastgestelde financiële en budgettaire kaders van de vastgestelde begroting van Betere Buren BV en hiervoor externe financiering noodzakelijk is in de vorm van een geldlening, zullen wij uw gemeenteraad een voorstel hiertoe voorleggen.
- Voorstel 7: vervallen.

Context van het raadsvoorstel
In september 2013 is door de gemeenteraad de visienota 'Betere Buren 2013-2017 Van Buurtbeheer naar Mensontwikkeling' vastgesteld.
Nadat de eerste jaren in het teken stonden van de overname van het bedrijf van Licom/WOZL, werd 2015 gekenmerkt door de 3 D's, de decentralisaties, welke ook van grote importantie waren en zijn voor Betere Buren.
In 2016 is gestart met de professionalisering van de organisatie. Het sociale domein is in beweging waardoor de mensontwikkeling alleen onvoldoende blijkt om het bedrijf zo voort te zetten. Door de overname van de groenploegen van WOZL in 2015 is hierdoor ook de productie van belang geworden. Daarnaast worden er steeds meer werkzaamheden in het kader van de WMO uitgevoerd.
Uitgaande van de 4 jarige visie - van Buurtbeheer naar Mens-ontwikkeling - die door de gemeenteraad van Brunssum in 2013 werd vastgesteld is nu de verdere doorontwikkeling voor de komende jaren aan de orde.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Voor het vaststellen van de begroting 2018 en de jaarrekeningen 2014 en 2015 is er in feite geen andere optie. Evenmin voor het 6 maanden uitstel verlenen voor het aanbieden van de jaarrekening 2016.

Het vormen van een algemene reserve is noodzakelijk om de reguliere bedrijfsvoering te kunnen waarborgen. Het vormen van weerstandsvermogen en deze te maximeren op 6% van de exploitatie is conform hetgeen bij andere gebonden partijen gebruikelijk is.

Rondom de toekomstige organisatiestructuur van Betere Buren zal door het college een voorstel uitgewerkt worden dat vóór het eind van dit jaar ter besluitvorming aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. In dit voorstel zullen in ieder geval de volgende onderwerpen uitgewerkt worden:

- de visie op Betere Buren (visienota);
- de structuur en positie van Betere Buren (eventueel in de gemeentelijke organisatie);

- de positie van Betere Buren in het sociaal domein;
- de rol en positie van Betere Buren bij de uitvoering van de Participatiewet;
- de rol van de gemeenteraad bij het bedrijf of de afdeling Betere Buren.

Financiële/personele/juridische gevolgen?

De financiële, personele en juridische gevolgen van de keuze rondom de toekomstige organisatiestructuur van Betere Buren zullen door het college in het nog uit te werken voorstel meegenomen worden.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
In de huidige organisatievorm wordt middels de jaarrekening verantwoording over de realisatie van de doelstellingen afgelegd. Wanneer besloten wordt om Betere Buren onder te brengen in een gemeentelijke afdeling, vindt verantwoording binnen de P&C cyclus van de gemeente plaats.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Ja:

- 2017: Groeien en doorontwikkelen;
- 2018: Nieuwe inrichting uitvoering PW;
- 2019: (Nieuwe) inrichting uitvoering WSW;
- 2020: Herijking doelgroep en doelstellingen;
- 2021: Stabiliseren en bestendigen.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?

Ja, dit bestuurlijk behandelvoorstel omvat de volgende bijlagen:
730576: Visienota Betere Buren 2017-2021
730579: Jaarrekening 2014;
730587: Jaarrekening 2015;
730589: Begroting 2018.

Raadsvoorstel Versie 2

Collegeverg. d.d. : 20 juni 2017
Registratiekenmerk : 730575
Gemeentebladnr. : 2017/28
Dienst / Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelvoorstelnr. : 730575
Portefeuillehouder : F.G. Joosten
Onderwerp : Visienota Betere Buren 2017-2021
Raadsverg. d.d. : 20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum : (Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/28;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:

- 1: de Jaarrekening 2014 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen.
- 2: de Jaarrekening 2015 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen.
- 3: het resultaat 2015 toe te voegen aan een nieuw te vormen algemene reserve voor het opbouwen van weerstandsvermogen en deze te maximeren op 6% van de exploitatie zijnde € 120.000,--.
- 4: het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op grond van artikel 21 lid 2 van de staturen 6 maanden uitstel te verlenen, tot 1 december 2017, voor het aanbieden van de gecontroleerde jaarrekening 2016.
- 5: het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op basis van hoofdstuk 20 lid 1 van de statuten toestemming te verlenen tot het vaststellen van de begroting 2018.
- 6: Indien de noodzaak ontstaat om investeringen te plegen binnen het bedrijf Betere Buren BV en dit uitdrukkelijk past binnen de vastgestelde financiële en budgettaire kaders van de vastgestelde begroting van Betere Buren BV en hiervoor externe financiering noodzakelijk is in de vorm van een geldlening, **zullen wij uw gemeenteraad een voorstel hiertoe voorleggen**
- 7: **vervallen.**

3. Aanleiding

In september 2013 is door de gemeenteraad de visienota 'Betere Buren 2013-2017 Van Buurtbeheer naar Mensontwikkeling' vastgesteld. Deze visie voorzag een tijdpad van 5 jaarschijven:

- 2013: overname door gemeente Brunssum en besluitvorming 3 D's;
- 2014: stabiliseren en bestendigen;
- 2015: uitvoering geven aan PW in integraal Sociaal Domein;
- 2016: groeien en verder doorontwikkelen;
- 2017: groeien en verder doorontwikkelen, voorbereiding visie na 2017.

Nadat de eerste jaren in het teken stonden van de overname van het bedrijf van Licom/WOZL, werd 2015 gekenmerkt door de 3 D's, de decentralisaties, welke ook van grote importantie waren en zijn voor Betere Buren.
In 2016 is gestart met de professionalisering van de organisatie. Het sociale domein is in beweging waardoor de mensontwikkeling alleen onvoldoende blijkt om het bedrijf zo voort te zetten. Door de overname van de groenploegen van WOZL in 2015 is hierdoor ook de productie van belang geworden. Daarnaast worden er steeds meer werkzaamheden in het kader van de WMO uitgevoerd.
Uitgaande van de 4 jarige visie - van Buurtbeheer naar Mens-ontwikkeling - die door de gemeenteraad van Brunssum in 2013 werd vastgesteld is nu de verdere doorontwikkeling voor de komende jaren aan de

orde.

4. Probleemstelling
Niet alleen het feit dat de termijn van huidige visiedocument verstrijkt, maar ook de ervaringen van de afgelopen jaren binnen het bedrijf en exogene factoren die op de gemeente Brunssum afkomen maken heroverweging van de oorspronkelijke doelstellingen en uitgangspunten noodzakelijk.

5. Doelen/beoogd resultaat
Gemeente Brunssum beoogt een integrale aanpak voor in principe álle gemeentelijke taken en de gehéle gemeentelijke organisatie. Dit dient te worden bewerkstelligd door de positionering van het mensontwikkelbedrijf Betere Buren als integrale uitvoeringsschakel van onze gemeente. De beoogde resultaten van het mensontwikkelbedrijf Betere Buren zijn:

- de afstand tussen vraag en aanbod aan de onderkant van de arbeidsmarkt te verkleinen en hiermee de participatiegraad te verhogen;
- nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid te realiseren;
- uitvoering te geven aan de toekomstige Participatiewet;
- de social return on investment te verhogen;
- de civil society en sociale cohesie in Brunssumse wijken en buurten te versterken;
- materiële en immateriële aspecten binnen de leefomgeving (kwalitatief en financieel) in stand te (kunnen)houden;
- de kosten van de openeindregelingen WWB, WSW, WMO en de transitie rondom 3D's zoveel als mogelijk te beperken.

6. Kaders
a. algemene beleidskaders
De kaders die bij de ontwikkeling van Betere Buren BV van toepassing zijn, betreffen:
- De Participatiewet*;*
- Wet Sociale Werkvoorziening (WSW);
- 'Op eigen kracht' Beleidskader 2014-2017.

b. autonoom beleid/taken in medebewind?
Het betreft hier autonoom beleid.
c. past het voorstel in de strategische visie "Brunssum 2025"?
- ja;
- Het past in het programma 'Brunssum werkt!' en geeft invulling aan de doelstellingen:
  - het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners;
  - een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben door een afstand tot de arbeidsmarkt, gezondheidsproblemen en/of sociaaleconomische achterstand in het algemeen. Iedereen kan meedoen. Lukt dat niet (volledig) op eigen kracht, dan helpen we hen (op maat) om binnen de mogelijkheden toch een (maatschappelijke) bijdrage te kunnen leveren;
  - meer samenhang binnen de gemeentelijke organisatie en tussen de samenwerkende partners bij de aanpak van sociale probleemgevallen. Als iemand mee wil doen maar daar niet goed toe in staat is, dan zal de gemeente dit middels maatwerk en een integrale aanpak zoveel mogelijk faciliteren.

d. relatie met programmabegroting?
- programma: 2
- taakveld: 6.5

7. Argumenten/overwegingen
a. Ontwikkelingen doelgroep

Door de steeds 'zwaarder' wordende doelgroep van Betere Buren zullen de doelstellingen (35% stroomt uit naar een reguliere baan) voor BB bijgesteld moeten worden. De verwachting is dat steeds meer cliënten uiteindelijk aangewezen zullen zijn op vrijwilligerswerk en andere vormen van participatie. De doelstelling zal dan ook steeds meer overgaan in het verhogen van de loonwaarde en 'Meedoen naar vermogen', niet toevallig het credo van de PW.

b. Ontwikkelingen gemeente Brunssum
De invoering van de 3 D's heeft niet alleen gezorgd voor uitbreiding van de afdeling Zorg, de relatie met ISD BOL is ook veranderd en verandert nog steeds. Zo zijn we als gemeente op zoek naar een optimale manier om de integrale toegang Sociaal Domein verder vorm te geven. Momenteel vindt dit met name plaats op operationeel niveau maar in onze optiek is een stevigere organisatorische inbedding in onze gemeentelijke organisatie noodzakelijk. Het idee hierbij is dat de Maatwerkers van onze eigen afdeling en de consulenten van ISD BOL meer integraal gaan opereren.
Anderzijds hebben we vorig jaar binnen Betere Buren én in samenwerking met ISD BOL de pilot "Van Trajectbegeleider en Consulent naar Ontwikkelcoach" uitgevoerd, inhoudende dat consulenten van ISD BOL hun werkzaamheden binnen Betere Buren hebben verricht. De ervaringen zijn zodanig dat de functies van 'Trajectbegeleider Betere Buren' en 'Consulent ISD BOL' zijn samengevoegd tot de nieuwe functie 'Ontwikkelcoach' bij Betere Buren.

Beide ontwikkelingen zorgen er in ieder geval voor dat we te maken krijgen met taak- en personele verschuivingen vanuit ISD BOL naar de gemeentelijke organisatie en Betere Buren.
Verder speelt natuurlijk het herindelingsvraagstuk. Inmiddels is duidelijk dat Onderbanken, Nuth en Schinnen per 1 januari 2019 gaan fuseren en zich daarbij v.w.b. de ISD-taken richten op Kompas. En alhoewel een en ander nog niet geheel duidelijk is, bevindt ook de andere partner binnen de GR ISD BOL (Landgraaf) zich in een herindelingstraject waarvan de einddatum voor zover nu bekend ook op 1 januari 2019 ligt. Mocht dit realiteit worden, dan rijst uiteraard de vraag of ISD BOL op de eerdergenoemde datum nog als een zelfstandige entiteit bestaat of dat het Brunssumse deel opgaat in de gemeentelijke organisatie.

Aan de andere kant van het gemeentelijke spectrum doen zich ook met name binnen de afdeling Openbare Ruimte een aantal ontwikkelingen voor die een heroriëntatie noodzakelijk maken. Hierbij kan gedacht worden aan het in het kader van een leeftijdsbewust personeelsbeleid eigen medewerkers te ontwikkelen in de aansturing van medewerkers van BB, zodat ze hun vakkennis kunnen overdragen. Dit betekent feitelijk ook een integratie van Betere Buren in de gemeentelijke organisatie.

Last but not least speelt de inwerkingtreding van de 'Wet normalisering rechtspositie ambtenaren' op 1 januari 2020. Vanaf dat moment is er geen rechtspositioneel verschil meer tussen medewerkers van de Betere Buren BV en de gemeente, waarmee dit geen argument meer is om Betere Buren niet te integreren in de gemeentelijke organisatie.

c. Ontwikkelingen ISD BOL
Zoals hiervoor al werd aangegeven hebben de regionale ontwikkelingen ook invloed op inrichting en wellicht zelfs bestaansrecht van ISD BOL.
Bij de decentralisaties (3 D's) hebben de gemeenten Brunssum en Landgraaf besloten om de toegang tot het Sociaal Domein integraal op te pakken, dus inclusief de PW. Dit betekent dat (op termijn) taken vanuit ISD BOL overgeheveld worden naar de integrale toegang(steams) van de gemeenten.

Tevens hebben de gemeenten de visie dat men het onderdeel re-integratie/participatie zoveel mogelijk zélf ter hand wil nemen. Hierdoor wil men met name efficiënt en effectief gebruik maken van de

integraliteit in het Sociaal Domein (dwarsverbanden met Jeugd en WMO).
Deze overheveling van taken is reeds in 2015 gestart en wordt in 2017 verder geïntensiveerd. In dit kader zijn er op dit moment al consulenten van ISD BOL als Ontwikkelcoach werkzaam bij Betere Buren en zullen op termijn ook Werkconsulenten hun werkzaamheden bij Betere Buren gaan verrichten.

De ontwikkelingen bij WSP Parkstad hebben er toe geleid dat inmiddels één Banenmakelaar van ISD BOL bij WSP Parkstad werkt en dat de andere zijn werkzaamheden vanuit het Uitstroomteam Brunssum verricht.

d. Ontwikkelingen WOZL
Met ingang van 2015, het moment dat de Participatiewet (PW) is ingevoerd, is de WSW voor nieuwe instroom gesloten. Deze wet betreft vanaf die datum een zogenaamde sterfhuisconstructie.
Met de sluiting van de WSW voor nieuwe instroom is tevens een efficiency korting gepaard gegaan op de subsidiegelden WSW. Dit betekent dat het voor de gemeente Brunssum nóg belangrijker wordt om onze zorgplicht voor de SW-populatie zo efficiënt als mogelijk in te richten. De huidige uitvoerder van de WSW, WOZL, redt het niet om de uitvoering van de WSW te realiseren met de daarvoor bestemde rijksbudgetten. De afgelopen periode heeft WOZL de tekorten teruggedrongen, maar nog steeds leggen de gemeenten aanzienlijke bedragen uit eigen middelen bij op de uitvoering van de SW in Brunssum.
In het kader van de herstructurering van de WSW ontstaat er in 2019-2020 een natuurlijk moment waarop het bestaansrecht van de GR WOZL op de bestuurlijke agenda zal staan.

De gemeente Brunssum heeft in haar visie ten aanzien van Betere Buren, als stip op de horizon gezet dat Betere Buren en de gemeentelijke organisatie in de toekomst één zullen zijn. Het ligt derhalve in de lijn der verwachtingen dat, indien de gemeente Brunssum ervoor kiest om de WSW in eigen gelederen vorm te geven, dit onder Betere Buren gebeurt.

e. Ontwikkelingen Parkstad
Zoals eerder al aangegeven spelen er in Parkstad allerlei fusieprocessen. Zo hebben de gemeenten Nuth, Schinnen en Onderbanken besloten om te fuseren en speelt ook de mogelijke fusie van Heerlen en Landgraaf.
Onderdeel van de fusie van de gemeente Onderbanken is dat de gemeente Nuth geëist heeft dat de gemeente Onderbanken zijn sociale dienst door ISD Kompas laat uitvoeren. Dit betekent dat de gemeente Onderbanken de GR ISD BOL gaat verlaten. Een eventuele fusie Heerlen/Landgraaf zal er naar verwachting toe leiden dat de gemeente Landgraaf ook de GR van ISD BOL gaat verlaten en zijn sociale dienst door de gemeente Heerlen gaat laten uitvoeren.
De kans is dan ook reëel dat de ontwikkelingen in Parkstad er op korte termijn toe leiden dat de gemeente Brunssum zich zal moeten beraden over de uitvoering van de sociale dienst.

8. Advies
Voorgesteld wordt om aan de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen:

- Voorstel 1: De gemeenteraad te verzoeken de Jaarrekening 2014 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen (zie ook pagina 8).
- Voorstel 2: De gemeenteraad te verzoeken de Jaarrekening 2015 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen (zie ook pagina 8).
- Voorstel 3: De gemeenteraad voor te stellen om het resultaat 2015 toe te voegen aan een nieuw te vormen algemene reserve voor het opbouwen van weerstandsvermogen en deze te maximeren op 6% van de exploitatie zijnde € 120.000,-- (zie ook pagina 9).
- Voorstel 4: De gemeenteraad voor te stellen om het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op grond

van artikel 21 lid 2 van de staturen 6 maanden uitstel te verlenen, tot 1 december 2017, voor het aanbieden van de gecontroleerde jaarrekening 2016 (zie ook pagina 9).

- Voorstel 5: De gemeenteraad voor te stellen om het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op basis van hoofdstuk 20 lid 1 van de statuten toestemming te verlenen tot het vaststellen van de begroting 2018 (zie ook pagina 9).
- Voorstel 6: Indien de noodzaak ontstaat om investeringen te plegen binnen het bedrijf Betere Buren BV en dit uitdrukkelijk past binnen de vastgestelde financiële en budgettaire kaders van de vastgestelde begroting van Betere Buren BV en hiervoor externe financiering noodzakelijk is in de vorm van een geldlening, zullen wij uw gemeenteraad een voorstel hiertoe voorleggen (zie ook pagina 26).
- Voorstel 7: vervallen.

9. Aanpak/uitvoering

a. financiële gevolgen en dekking

Jaarrekening 2014 (bijlage 1.)

Omzet	€ 1.186.806
Resultaat	€ 0
Balanstotaal	€ 420.667

Jaarrekening 2015 (bijlage 2.)

Omzet	€ 1.461.416
Resultaat	€ 41.773
Balanstotaal	€ 418.138

Jaarrekening 2016

Op grond van artikel 21 lid 2 van de statuten van Betere Buren BV dient de jaarrekening vóór 1 juni van het daaropvolgende jaar door de algemene vergadering van aandeelhouders te worden vastgesteld. Onze huidige accountant heeft aangegeven de controle van de jaarrekening pas in juni 2017 te gaan verrichten. Het uiteindelijke rapport van de accountant zal dan ook pas in juli worden opgeleverd.

Begroting 2018

Vooruitlopend op de aansluiting aan de P&C cyclus van de gemeente in 2018 voegen wij de begroting 2018 toe aan de visienota (zie bijlage 3).
Deze begroting voor 2018 is gebaseerd op de ervaringsgegevens zoals we die de afgelopen jaren hebben opgedaan tijdens de opbouw en uitbouw van de organisatie. Financieel zien we dat de omzet in 2014 ruim 1.1 miljoen Euro bedroeg en dit de afgelopen jaren gestaag is gegroeid naar een omzet in 2018 van ruim 2 miljoen Euro. Dit alles uiteraard binnen de door de gemeenteraad vastgestelde inhoudelijke en financiële kaders zoals vastgesteld in het beleidsplan voor Betere Buren BV.

b. risico's?

De mogelijke risico's van het omzetten van de BV in een gemeentelijke afdeling worden door het college uitgewerkt in het nog uit te werken voorstel.

c. tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie

Onderstaand overzicht toont een globaal tijdpad rondom de ontwikkeling van mensontwikkelbedrijf

Betere Buren 2017-2021:
- 2017: Groeien en doorontwikkelen, visienota en structuur opnieuw vaststellen;
- 2018: Nieuwe inrichting uitvoering PW;
- 2019: (Nieuwe) inrichting uitvoering WSW;
- 2020: Herijking doelgroep en doelstellingen;
- 2021: Stabiliseren en bestendigen.

	2017	2018	2019	2020	2021
Uitwerken en voorleggen visienota en structuur	X				
Besluitvorming Masterplan Sociaal Domein	X				
Betere Buren: groeien en doorontwikkelen	X	X	X		
Duidelijkheid over toekomst ISD BOL		X			
Inrichting integrale toegang		X	X		
Herijking visie uitvoering WSW			X	X	X
Herijking doelgroep en doelstellingen				X	X
Betere Buren: stabiliseren en bestendigen				X	X

De planning rondom de bestuurlijke besluitvorming jaarstukken is als volgt:
- Collegevergadering: 9/16-5-2017
- Commissievergadering: 6-6-2017
- Raadsvergadering: 20-6-2017

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Intern
- Gemeentelijke organisatie
- Betere Buren BV

Extern
- WOZL
- ISD BOL
- WSP Parkstad

e. communicatie intern en extern?
n.v.t.

10. Bijlagen (4)
730576: Visienota Betere Buren 2017-2021
730579: Jaarrekening 2014;
730587: Jaarrekening 2015;
730589: Begroting 2018.

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit Versie 2

Gemeenteblad nr. : 2017/28
Dienst/Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 730575

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/28;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:

- 1: de Jaarrekening 2014 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen.
- 2: de Jaarrekening 2015 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen.
- 3: het resultaat 2015 toe te voegen aan een nieuw te vormen algemene reserve voor het opbouwen van weerstandsvermogen en deze te maximeren op 6% van de exploitatie zijnde € 120.000,--.
- 4: het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op grond van artikel 21 lid 2 van de staturen 6 maanden uitstel te verlenen, tot 1 december 2017, voor het aanbieden van de gecontroleerde jaarrekening 2016.
- 5: het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op basis van hoofdstuk 20 lid 1 van de statuten toestemming te verlenen tot het vaststellen van de begroting 2018.
- 6: Indien de noodzaak ontstaat om investeringen te plegen binnen het bedrijf Betere Buren BV en dit uitdrukkelijk past binnen de vastgestelde financiële en budgettaire kaders van de vastgestelde begroting van Betere Buren BV en hiervoor externe financiering noodzakelijk is in de vorm van een geldlening, zullen wij uw gemeenteraad een voorstel hiertoe voorleggen
- 7: vervallen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Begroting 2018

Kosten		Opbrengsten	
Salariskosten CAO medewerkers	€ 955.000	Opdrachten afdeling Openbare Ruimte	€ 306.275
Detachering WSP Parkstad Collectief	€ 150.000	Overige opdrachten gemeente	€ 271.100
Detachering WSP Parkstad Individueel	€ 295.000	Overige opbrengst niet gemeente	€ 123.900
Overige kosten personeel	€ 143.240	ISD BOL Trajectbegeleiding	€ 500.000
Transportmiddelen	€ 74.250	Bijdrage ter dekking van indirecte kosten voor de WOZL ploegen	€ 200.000
Verzekeringen	€ 29.110	Bijdrage gemeente Vaste bijdrage	€ 175.000
Bedrijfsmiddelen	€ 69.500	Omzet werkzaamheden in het kader van de WMO	€ 225.000
ICT kosten	€ 71.475	Bijdrage gemeente Professionalisering	€ 165.000
Overige kosten	€ 46.260	Overige subsidies	€ 31.040
Panden Boschstraat / Kerkstraat	€ 117.555	Pilot Onderbanken Trajectbegeleiding	€ 10.000
Afschrijvingen	€ 55.925		
Totaal	€ 2.007.315	Totaal	€ 2.007.315

Toelichting op de kosten

De begroting 2018 is opgesteld op basis van de meest actuele gegevens zoals die nu, begin april 2017, bekend zijn. De verwachting omtrent de component “Salariskosten CAO medewerkers” is tot uitdrukking gebracht binnen de begroting waarbij een toename valt waar te nemen van € 50.000 t.o.v. de begroting 2017. Deze toename wordt gefinancierd vanuit een zelfde ophoging, zijnde € 50.000, van de component “Bijdrage gemeente inzake professionalisering” en wordt vooral gebruikt voor een capaciteit en kwaliteit impuls van werkleiding en begeleiding voor de cliënten in ontwikkeltrajecten (zie ook pagina 23, onderdeel 4.g. Visienota Betere Buren 2017-2012).

De detacheringsovereenkomst met WSP Parkstad behelst plaatsing van personeel dat een WSW indicatie heeft en daardoor recht heeft op beschut werk. Deze overeenkomst bestaat uit twee componenten, te weten de “Detachering WSP Parkstad Collectief” inzake de groenploeg, die in opdracht van de gemeente Brunssum verantwoordelijk is voor het onderhoud van het publieke groen, en de “Detachering WSP Parkstad Individueel” inzake overige plaatsingen. Deze laatste categorie behelst personeel werkzaam bij de onderdelen administratie, keuken, wasserij, werkplaats, klussendienst en overige. De aanname is dat de lopende opdrachten die Betere Buren uitvoert namens de gemeente in het jaar 2017, ongewijzigd zullen worden voortgezet in het komende jaar. De kosten voor deze detacheringen zullen door een afname van de rijkssubsidie jaarlijks toenemen met € 500,- per SE (zie ook pagina 19, onderdeel 4.d. Visienota Betere Buren 2017-2012).

Onder de post “Overige kosten personeel” bevinden zich onder andere opleidingen, zowel voor mensen uit de participatie wet (PW), beschut werk (WSW) als ook in dienst van Betere Buren (Cao). Denk hierbij aan kosten voor taalcursus, fietsles, assertiviteitstrainingen, vakopleidingen in het groen, HACCP opleidingen, BHV, behalen van heftruck certificaat etc. (zie ook pagina 11, onderdeel 3.c. Visienota Betere Buren 2017-2012).

De post “Transportmiddelen” bevat de kosten van het wagenpark, bestaande uit 17 voertuigen. Tevens zijn nog in eigendom 4 schaftwagens (groenploeg), 2 aanhangwagens en een hondenpoepzuiger.

De “Verzekeringen” omvat het geheel van de panden (onroerend goed), alle transportmiddelen (roerend goed) en overige werknemersverzekeringen vanuit een goed werkgeverschap (aansprakelijkheidsverzekering, rechtsbijstand).

De “Bedrijfsmiddelen” omvatten de benodigdheden voor de verschillende activiteiten voor de uitvoering van opdrachten en werk en t.b.v. ontwikkelplekken voor cliënten van ISDBOL waaronder de afdelingen was- en strijk, de keuken, het naaiatelier, de fietsreparatie, de schilderwerkzaamheden, het particulier groenonderhoud en de klussendienst (zie ook pagina 12 t/m 16, onderdeel 3.c. Visienota Betere Buren 2017-2012).

De post “ICT kosten” omvat het geheel van telefonie, serverkosten, boekhoudprogrammatuur, webfleetregistratie en printers.

De “Overige kosten” behelzen Public Relations, drukwerk, kantoorbenodigdheden, accountant, levensmiddelen keuken, koffiemachines en schoonmaakkosten.

Onder de post “Panden Boschstraat / Kerkstraat” staan de huurkosten, energiekosten, beveiliging en onderhoud.

Als laatste van de kosten staat de post ‘Afschrijvingen”. Hieronder vallen de afschrijvingskosten van de units van de hal en de transportmiddelen, die in eigendom zijn.

Toelichting op de opbrengst

Aan de opbrengstenkant bevindt zich als eerste de “Opdrachten afdeling Beheer”. Het betreft werkzaamheden die uitgevoerd worden de door de beschutte groenploeg (WSW) en omvatten het algeheel groenonderhoud, reiniging plantsoenen, legen van vuilnisbakken en hondenpoepbakken, onderhoud Emmapark en de schoonhoudwerkzaamheden van de hondenpoepzuiger (zie ook pagina 12 t/m 16, onderdeel 3.c. Visienota Betere Buren 2017-2012).

Onder de “Overige opdrachten gemeente” verstaan wij onderhoud van de bospaden, extra opdrachten, onderhoud speeltuinen, scootmobiel service, rolstoeluitleen, was- en strijkservice vanuit de WMO, postbezorging (o.a. verkiezingspost), onderhoud koffiemachines, mantelzorg en de eetkamerprojecten Hammerhoes / Hoeskamer.

“Overige opbrengst niet gemeente” betreffen de was- en strijkservice (niet WMO), verkopen vanuit de winkel aan de Kerkstraat, oud ijzer, naai atelier, reparatie en verkoop fietsen, opbrengst van de keuken (kantine), opbrengst van de koffiemachines, huishoudelijke hulp, schilderwerkzaamheden particulieren, tuinonderhoud particulieren, de klussendienst en de postbezorging.

De “ISD BOL Trajectbegeleiding” omvat de begeleiding van de mensen die een Participatie uitkering hebben. Deze mensen hebben een afstand tot de arbeidsmarkt en zij worden begeleid door de ontwikkelcoaches middels een plan van aanpak. Dit is de uitvoering van het In – Door en Uitstroom proces (zie ook pagina 12, onderdeel 3.c. Visienota Betere Buren 2017-2012).

De “Bijdrage ter dekking van indirecte kosten voor de WOZL ploegen” omvat een vaste bijdrage inzake de uit te voeren werkzaamheden van de beschutte groenploeg (WSW).

De “Bijdrage gemeente Vaste bijdrage” omvat een vaste bijdrage inzake de te dekken exploitatiekosten.

De “Omzet werkzaamheden in het kader van de WMO” heeft betrekking op de was- en strijkservice en huishoudelijke hulp die verleend wordt aan mensen die in Brunssum wonen en beschikken over een WMO indicatie.

De ”Bijdrage gemeente Professionalisering” behelst een verdere professionaliseringslag die Betere Buren dient te maken om toekomstbestendig te zijn (zie ook pagina 23, onderdeel 4.g. Visienota Betere Buren 2017-2012).

De “Overige subsidies” hebben betrekking op subsidie loonwaarde van een drietal cao medewerkers en een mobiliteitssubsidie.

Als laatste van de opbrengstenkant de “Pilot Onderbanken Trajectbegeleiding”. Betere Buren verleent diensten aan de gemeente Onderbanken inzake de trajectbegeleiding.

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9901
www.deloitte.nl

Aan het bestuur van
Betere Buren B.V.
Postbus 250
6440 AG BRUNSSUM

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
21 oktober 2016	drs. P.G.J.M. Jussen RA 088 288 0952	3114087100/2016.000583/SH

Onderwerp
Controleverklaring jaarrekening 2014

Geacht bestuur,

Hierbij ontvangt u onze controleverklaring d.d. 21 oktober 2016 bij de jaarrekening 2014.

Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is bestemd voor uw eigen archief. De overige exemplaren van de controleverklaring zijn voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u bij openbaarmaking van de controleverklaring gebruik te maken van de exemplaren van de controleverklaring die niet zijn voorzien van een persoonlijke handtekening. Dit conform het advies van de beroepsorganisatie NBA ter vermijding van fraude met handtekeningen van accountants.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat de bijgevoegde controleverklaring zonder persoonlijke handtekening wordt opgenomen in de jaarstukken. Deze jaarstukken dienen te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept (c.q. de laatste drukproef, rekening houdend met de aangegeven wijzigingen), waarvan een gewaarmerkt exemplaar is bijgevoegd. Overigens wijzen wij u erop dat onze hiervoor genoemde toestemming vervalt in de situatie dat de jaarrekening niet ongewijzigd wordt vastgesteld door het bestuur.

Indien u deze jaarstukken inclusief controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken inclusief controleverklaring goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Op alle opdrachten verricht door Deloitte zijn de 'Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2014' gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.
Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot het moment van de vergadering van het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog vóór deze vergadering moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze genoemde toestemming.

Geïdentificeerde fouten en onzekerheden

De materialiteit (goedkeuringstolerantie) bij de planning en uitvoering van onze controlewerkzaamheden was € 53.959.

De maatstaf voor de rapporteringstolerantie is op basis van uw controle- en rapportageprotocol voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% en daarmee gelijk aan de goedkeuringstolerantie.

Onderstaand vindt u onze bevindingen gekwalificeerd als fouten of onzekerheden.

Fouten

Getrouwheid

Tijdens onze jaarrekeningcontrole hebben wij geen getrouwheidsfouten geconstateerd. Daarom wordt een goedkeurende verklaring voor getrouwheid afgegeven.

Rechtmatigheid

Tijdens onze jaarrekeningcontrole hebben wij geen rechtsmatigheidsfout geconstateerd die de goedkeuringstolerantie niet te boven gaat. Daarom wordt een goedkeurende verklaring voor rechtmatigheid afgegeven.

Onzekerheden

Tijdens onze controle hebben wij geen onzekerheden geconstateerd.

Verslaggeving

Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassingen hiervan zijn zeer belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en resultaten van de onderneming. Daarnaast vereisen zij van het management het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van de gemeenschappelijke regeling zijn uiteengezet in de toelichting bij de jaarrekening 2014. Tijdens het jaar 2014, eindigend op 31 december 2014, hebben zich geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in toegepaste verslaggevingsgrondslagen, die een aanzienlijke invloed hebben gehad op de financiële resultaten of positie van gemeenschappelijke regeling.

Wij hebben het door het management toegepaste proces met betrekking tot belangrijke verslaggevingspraktijken geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Indien nodig, hebben wij specialisten betrokken bij het beoordelen van de toepassing van de juiste methodiek, de aannames, de berekeningen en de consistente toepassing van de betrokken modellen en/of de van toepassing zijnde financiële verslaggeving. Naar aanleiding van deze controle hebben wij geen afwijkingen geconstateerd.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van de Betere Buren B.V. en voor zover wij weten heeft zich geen breuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar dochterondernemingen of de member forms van Deloitte Touche Tohmatsu en hun respectieve dochterondernemingen en de vennootschap, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op deze onafhankelijkheid.

Betrouwbaarheid en continuïteit van geautomatiseerde gegevensverwerking

In overeenstemming met artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek delen wij u mee dat bij de controle van de jaarrekening geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken.

Fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude en onjuistheden berust bij het bestuur. Het bestuur ziet erop toe dat het dagelijks bestuur adequate preventieve en repressieve beheersmaatregelen heeft ingesteld om het risico op fraude zoveel mogelijk te beperken.

Als uw accountant hebben wij de verantwoordelijkheid om het risico te beoordelen dat de jaarrekening als gevolg van fraude, onjuistheden of verduistering van activa, afwijkingen van materieel belang zou kunnen bevatten. Derhalve hebben wij als onderdeel van onze controle het dagelijks bestuur gevraagd het risico in te schatten dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude. Hierbij heeft het dagelijks bestuur te kennen gegeven zich bewust te zijn van frauderisico's en voorbeelden genoemd van de manier waarop zij deze beheerst.

Deloitte.

Niettegenstaande het voorgaande worden thans intern nog geen zichtbare, gerichte frauderisicoanalyses gemaakt. Uw besloten vennootschap loopt hiermee het risico dat de interne beheersing kwetsbare plekken bevat die onopgemerkt blijven.

Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2014 zijn ons overigens geen aanwijzingen van fraude gebleken dan wel gemeld.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. P.G.J.M. Jussen RA

Bijlagen:
- Een controleverklaring bij de jaarrekening 2014 in enkelvoud (één getekend en één ongetekend exemplaar)

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9901
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Buurtbeheer Brunssum B.V. te Brunssum

Verklaring over de jaarrekening 2014

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2014 van Buurtbeheer Brunssum B.V. te Brunssum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Buurtbeheer Brunssum B.V. op 31 december 2014 en van het resultaat over 2014) in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:
1. De balans per 31 december 2014.
2. De winst-en-verliesrekening over 2014.
3. De toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Buurtbeheer Brunssum B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Deloitte.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 53.959. De uitvoeringsmaterialiteit is gebaseerd op 80% van de € 53.959. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de uitvoeringsmaterialiteit van € 43.167 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dit kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van het jaarrekening moet het bestuur afwegen of Buurtbeheer Brunssum B.V. in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Buurtbeheer Brunssum B.V. haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Buurtbeheer Brunssum B.V

Deloitte.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Voor een overzicht van onze verantwoordelijkheden verwijzen wij naar de website van de NBA: www.nba.nl/standaardteksten-controleverklaring.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Buurtbeheer Brunssum B.V.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen of de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, alsmede het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Deloitte.

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Maastricht Airport, 21 oktober 2016

Deloitte Accountants B.V.

drs. P.J.G.M. Jussen RA

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9901
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Buurtbeheer Brunssum B.V. te Brunssum

Verklaring over de jaarrekening 2014

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2014 van Buurtbeheer Brunssum B.V. te Brunssum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Buurtbeheer Brunssum B.V. op 31 december 2014 en van het resultaat over 2014) in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:
4. De balans per 31 december 2014.
5. De winst-en-verliesrekening over 2014.
6. De toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Buurtbeheer Brunssum B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Deloitte.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 53.959. De uitvoeringsmaterialiteit is gebaseerd op 80% van de € 53.959. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de uitvoeringsmaterialiteit van € 43.167 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dit kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van het jaarrekening moet het bestuur afwegen of Buurtbeheer Brunssum B.V. in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Buurtbeheer Brunssum B.V. haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Buurtbeheer Brunssum B.V

Deloitte.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Voor een overzicht van onze verantwoordelijkheden verwijzen wij naar de website van de NBA: www.nba.nl/standaardteksten-controleverklaring.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Buurtbeheer Brunssum B.V.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen of de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, alsmede het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Deloitte.

Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Maastricht Airport, 21 oktober 2016

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. P.J.G.M. Jussen RA

Betere Buren B.V.

Brunssum

Rapport inzake
jaarstukken 2014

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Inhoud

	Blad
Algemeen	3
Algemeen	4
Jaarstukken 2014	5
Jaarverslag van de directie	6
Jaarrekening 2014	7
Balans per 31 december 2014	8
Winst- en verliesrekening over 2014	9
Toelichting	10
Overige gegevens	25

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Algemeen

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Algemeen

Betere Buren B.V. is op 22 oktober 2012 opgericht te Brunssum.

De aandelen van Betere Buren B.V. zijn 100% in eigendom van de Gemeente Brunssum. Tot 12 februari 2014 waren de aandelen volledig in handen van Openbaar Lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Oostelijk Zuid Limburg.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Jaarstukken 2014

- Jaarverslag van de directie
- Jaarrekening
- Overige gegevens

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Jaarverslag van de directie

De directie van de vennootschap maakt gebruik van de vrijstelling van Art 2:396 lid 7 BW en heeft geen jaarverslag opgesteld.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Jaarrekening

- Balans
- Winst- en verliesrekening
- Toelichting

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Balans per 31 december 2014

		31.12.2014		31.12.2013	
		€		€	
Actief					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1]		107.309		2.900
Vlottende activa					
Vorderingen en overlopende activa	2]	182.168		133.671	
Liquide middelen	3]	131.190		47.229	
			313.358		180.900
			420.667		183.800
Passief					
Eigen vermogen					
Geaccumuleerd verlies	4]		0		0
Kortlopende schulden en overlopende passiva	5]		420.667		183.800
			420.667		183.800

*] verwijst naar de overeenkomstige nummering in de toelichting.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Winst- en verliesrekening over 2014

		2014		2013	
		€		€	
Brutomarge	6]		1.186.806		653.448
Lonen, salarissen en sociale lasten	7]	670.593		372.906	
Afschrijvingen op vaste activa	8]	20.993		1.581	
Overige bedrijfskosten	9]	495.220		278.803	
Som der kosten			1.186.806		653.290
Bedrijfsresultaat			0		158
Financiële lasten	10]		0		(158)
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			0		0
Belasting resultaat gewone bedrijfsuitoefening			0		0
Resultaat na belastingen			0		0

*] verwijst naar de overeenkomstige nummering in de toelichting.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Toelichting

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Betere Buren, statutair gevestigd Boschstraat 18 te Brunssum, bestaan voornamelijk uit het voorzien in passende werkgelegenheid en in arbeidsrevalidatie van personen die door het openbaar lichaam Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid Limburg bij hun gedetacheerd worden of anderszins aan hun worden toevertrouwd.

Groepsverhoudingen

De vennootschap maakt deel uit van een groep waarvan Gemeente Brunssum te Brunssum aan het hoofd staat.

Tot 12 februari 2014 waren de aandelen volledig in handen van Openbaar Lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Oostelijk Zuid Limburg.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

De vennootschap maakt geen gebruik van renteswaps ter afdekking van haar renterisico's.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waarde-verminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Voorzieningen

Pensioenregeling personeel:

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Als de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Indien er, naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per 31 december 2014 opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde.

Ultimo 2014 waren er voor de vennootschap geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot dat moment in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Brutomarge

De brutomarge bestaat uit de netto-omzet, de overige bedrijfsopbrengsten, de kosten van grond- en hulpstoffen en de kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten. Hierbij wordt onder netto-omzet verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Belastingen

De vennootschap is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1] Materiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2014
is als volgt:

	Machines en installaties	Vervoermid delen	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2014	1.458	1.442	2.900
Investeringen 2014	5.001	120.400	125.401
	6.459	121.842	128.301
Afschrijvingen 2014	1.664	21.616	23.280
Stand per 31 december 2014	4.795	100.226	105.021
Cumulatieve aanschaffingswaarde	6.509	124.080	130.589
Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeverminderingen per 31 december	1.664	21.616	23.280
Stand per 31 december 2014	4.845	102.464	107.309
Afschrijvingspercentage	25 %	20 %	

2] Vorderingen en overlopende activa

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Vorderingen op handelsdebiteuren	115.006	72.477
Omzetbelastingen en premies sociale verzekeringen	55.748	9.237
Overige vorderingen en overlopende activa	11.414	51.957
	182.168	133.671

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Vorderingen op handelsdebiteuren:

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Debiteuren	115.006	72.477

Belastingen en premies sociale verzekeringen:

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Omzetbelasting	55.747	0
Sociale lasten	0	9.237

Overige vorderingen en overlopende activa:

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Te ontvangen van Gemeente Brunssum	5.970	47.066
Te ontvangen creditnota's	0	674
Vooruitbetaalde kosten	0	3.384
Overige vorderingen (r/c gemeente Brunssum)	5.444	833
	11.414	51.957

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

3] Liquide middelen

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Kas	2.281	527
Kas Kerkstraat	100	2.930
BNG bank	128.809	43.732
Gelden onderweg	0	40
	131.190	47.229

4] Geplaatst kapitaal

Het geplaatst kapitaal van de vennootschap bedraagt € 100.000 verdeeld in € 100.000 gewone aandelen. Het geplaatst kapitaal is niet volgestort.

5] Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	333.997	101.001
Schulden aan participanten en deelnemingen	34.088	38.974
Belastingen en premies sociale verzekeringen	19.305	13.604
Overige schulden	33.278	30.221
	420.668	183.800

Schulden aan leveranciers en handelskredieten:

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Crediteuren	333.997	101.001

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Schulden aan participanten en deelnemingen:

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Rekening-courant WOZL GR	34.088	34.274
Rekening-courant Beschut OZL	0	4.700
	34.088	38.974

Over deze rekening-courantverhoudingen is geen rente berekend.

Belastingen en premies sociale verzekeringen:

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Omzetbelasting	0	8.835
Loonheffing	19.305	4.769
	19.305	13.604

Overige schulden:

	31.12.2014	31.12.2013
	€	€
Netto lonen	0	986
Vakantiegeldverplichting	4.668	4.084
Vakantiedagenverplichting	5.726	5.726
Reservering levensloop en eindejaarsuitkering	547	0
Afdrachten ABP	7.337	0
Nog te betalen kosten	7.500	8.840
Overige schulden	0	585
Accountantskosten	7.500	10.000
	33.278	30.221

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt in totaal € 27.871. Het huurcontract is voor onbepaalde tijd, tot wederopzegging, en tegen nader te noemen vergoeding, aan gebruiker in gebruik betreffende het nader te noemen gedeelte van het object.

De verplichtingen uit hoofde van met derden aangegane leaseovereenkomsten bedragen in totaal € 28.986 per jaar. De looptijd bedraagt minder dan 5 jaar.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Toelichting op de onderscheiden posten van de winst- en verliesrekening

6] Brutomarge

	2014	2013
	€	€
Netto-omzet	1.199.535	551.084
Overige bedrijfsopbrengsten/-baten	18.482	118.097
	1.218.017	669.181
Kostprijs omzet	31.211	15.733
	1.186.806	653.448

	2014	2013
	€	€
Werkopdrachten Gemeente Brunssum	412.232	199.799
Intake en diagnostiek	0	12.490
Trajectbegeleiding	483.878	134.222
Werkopdrachten overig	132.286	121.481
Beschut post	49.239	55.839
Werkopdrachten WOZL	71	18.435
Doorberekende kosten	1.468	9.076
Kasverschillen	0	(258)
Gemeente Brunssum aanvulling budget	120.361	0
	1.199.535	551.084

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Kostprijs omzet:

	2014	2013
	€	€
Direct materiaalverbruik	31.211	15.733

7] Lonen, salarissen en sociale lasten

	2014	2013
	€	€
Lonen en salarissen	668.516	326.064
Sociale lasten	2.077	46.842
	670.593	372.906

Lonen en salarissen:

	2014	2013
	€	€
Salarissen	669.038	150.621
Rijksvergoedingen	(522)	(493.074)
Inhuurkosten WOZL	0	649.623
Eindejaarsuitkering	0	8.286
Dotatie vakantiedagenverplichting	0	2.537
Dotatie vakantiegeldverplichting	0	11.048
Levensloop	0	1.301
Loonsubsidie	0	(4.278)
	668.516	326.064

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Sociale lasten:

	2014	2013
	€	€
Sociale lasten	1.050	22.797
Pensioenpremies	1.027	24.045
	2.077	46.842

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers, berekend op fulltime basis, bedroeg:

	2014	2013
Werknemers	4,92	2,60

8] Afschrijvingen op vaste activa

Materiële vaste activa:

	2014	2013
	€	€
Afschrijving machines/installaties	1.614	50
Afschrijving vervoermiddelen	19.379	1.531
	20.993	1.581

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

9] Overige bedrijfskosten

	2014	2013
	€	€
Overige personeelskosten	100.489	76.672
Huisvestingskosten	190.696	48.975
Verkoopkosten	9.624	239
Vervoerskosten	96.398	52.483
Algemene kosten	89.983	100.434
Incidentele lasten	8.030	0
	495.220	278.803

Overige personeelskosten:

	2014	2013
	€	€
Studiekosten	12.680	9.109
Bedrijfskleding	23.530	14.747
Reiskostenvergoeding	1.343	5.272
Arbo-/verzuimbegeleiding	806	4.244
Kantinekosten	8.319	689
Geschenken personeel	9.550	1.467
Ingeleend personeel	37.898	4.656
Uitbesteed werk	3.617	28.616
Bijzondere voorzieningen	2.730	513
Vakbondscontributie	8	93
Diverse overige personeelskosten	8	7.266
	100.491	76.672

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Huisvestingskosten:

	2014	2013
	€	€
Huur onroerende zaken	27.871	11.925
Verzekeringen	2.496	447
Grondlasten en belasting	859	976
Onderhoud gebouwen	33.214	15.086
Schoonmaakkosten	6.316	2.638
Gas, water en elektra	19.821	14.198
Onderhoud installaties en inventaris	3.614	0
Kosten milieubeheer	2.150	3.042
Beveiligingskosten	4.433	547
Kleine inventaris	53.999	116
	139.773	48.975

Verkoopkosten:

	2014	2013
	€	€
Reclamekosten	5.756	30
Representatiekosten	280	119
Juridische dienstverlening	3.475	0
Overige verkoopkosten	113	90
	9.624	239

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Vervoerskosten:

	2014	2013
	€	€
Autokostenvergoedingen	23.937	2.345
Brandstof	21.242	14.674
Autoverzekering	15.276	1.895
Motorrijtuigenbelasting	6.348	1.005
Leasekosten auto	28.986	32.557
Vergoeding van reiskosten	609	7
	96.398	52.483

Algemene kosten:

	2014	2013
	€	€
Porti	1.323	1.545
Telecommunicatie	8.500	6.339
Kantoorbenodigdheden	1.853	797
Bankkosten	225	0
Kopieerkosten	7.348	8.624
Contributies en abonnementen	411	103
Kosten automatisering	50.923	28.339
Overige kantoorkosten	0	734
Accountantskosten	7.500	10.000
Administratiekosten	26.776	15.240
Doorbelasting overheadkosten	35.380	27.391
Overige kosten	667	1.322
	140.906	100.434

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Incidentele lasten:

	2014	2013
	€	€
Incidentele lasten	8.030	0

10] Financiële baten en lasten

Rentelasten en soortgelijke kosten:

	2014	2013
	€	€
Bankkosten	0	158

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Overige gegevens

Deskundigenonderzoek

De vennootschap heeft gebruikgemaakt van de mogelijkheid tot vrijstelling van deskundigenonderzoek op grond van Artikel 2:396 lid 7 BW.

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In artikel 20 van de statuten van de vennootschap staat het volgende opgenomen betreffende de resultaatbestemming:

" Het resultaat staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering ".

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2014

Daar het resultaat nihil is, volgt is er geen voorstel tot bestemming van het resultaat.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 21-10-2016.

Betere Buren B.V.

Brunssum

Rapport inzake
jaarstukken 2015

Inhoud

	Blad
Algemeen	
1. Algemeen	4
Jaarstukken	
1. Jaarverslag van de directie	6
2. Balans per 31 december 2015	8
3. Winst- en verliesrekening over 2015	9
4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	10
5. Toelichting op de balans per 31 december 2015	13
6. Toelichting op de winst- en verliesrekening per 31 december 2016	19
Overige gegevens	
1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	26
2. Statutaire regeling winstbestemming	31
3. Bestemming van de winst 2015	31

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Algemeen

KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Algemeen

Betere Buren B.V. is op 22 oktober 2012 opgericht te Brunssum.

De aandelen van Betere Buren B.V. zijn 100% in eigendom van de Gemeente Brunssum. Tot 12 februari 2014 waren de aandelen volledig in handen van Openbaar Lichaam Werkvoorziening Oostelijk Zuid Limburg.

KSG

KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Jaarstukken 2015

- Jaarverslag van de directie
- Jaarrekening
- Overige gegevens

KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Jaarverslag van de directie

De directie van de vennootschap maakt gebruik van de vrijstelling van Art 2:396 lid 7 BW en heeft geen jaarverslag opgesteld.

KSG

KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Jaarrekening

- Balans
- Winst- en verliesrekening
- Toelichting

KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Balans per 31 december 2015

		31.12.2015		31.12.2014	
		€		€	
Actief					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1]		203.364		107.309
Vlottende activa					
Voorraad	2]	22.662		0	
Vorderingen en overlopende activa	3]	187.636		182.168	
Liquide middelen	4]	4.476		131.190	
			214.774		313.358
			418.138		420.667
Passief					
Eigen vermogen					
Winst			41.773		0
Kortlopende schulden en overlopende passiva	6]		376.365		420.667
			418.138		420.667

*] verwijst naar de overeenkomstige nummering in de toelichting.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Winst- en verliesrekening over 2015

		2015		2014	
		€		€	
Brutomarge	7]		1.461.416		1.186.806
Lonen, salarissen en sociale lasten	8]	852.520		670.593	
Afschrijvingen op vaste activa	9]	39.481		20.993	
Overige bedrijfskosten	10]	527.642		495.220	
Som der kosten			1.419.643		1.186.806
Bedrijfsresultaat			41.773		0
Financiële lasten			0		0
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			0		0
Belasting resultaat gewone bedrijfsuitoefening			0		0
Resultaat na belastingen			0		0

*] verwijst naar de overeenkomstige nummering in de toelichting.

KSG

KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Betere Buren, statutair gevestigd Boschstraat 18 te Brunssum, bestaan voornamelijk uit het voorzien in passende werkgelegenheid en in arbeidsrevalidatie van personen die door het openbaar lichaam Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid Limburg bij hun gedetacheerd worden of anderszins aan hun worden toevertrouwd.

Groepsverhoudingen

De vennootschap maakt deel uit van een groep waarvan Gemeente Brunssum te Brunssum aan het hoofd staat.

Tot 12 februari 2014 waren de aandelen volledig in handen van Openbaar Lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling Werkvoorziening Oostelijk Zuid Limburg.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

De vennootschap maakt geen gebruik van renteswaps ter afdekking van haar renterisico's.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waarde-verminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Voorzieningen

Pensioenregeling personeel:

De voor het personeel geldende pensioenregelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Als de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Indien er, naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per 31 december 2015 opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde.

Ultimo 2015 waren er voor de vennootschap geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot dat moment in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Brutomarge

De brutomarge bestaat uit de netto-omzet, de overige bedrijfsopbrengsten, de kosten van grond- en hulpstoffen en de kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten. Hierbij wordt onder netto-omzet verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Belastingen

De vennootschap is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1] Materiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2015
is als volgt:

	Machines en installaties	Vervoermid delen	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2015	4.845	102.464	107.309
Investeringen 2015	97.766	37.770	135.536
	102.611	140.234	242.845
Afschrijvingen 2015	10.126	29.355	39.481
Stand per 31 december 2015	92.485	110.879	203.364
Cumulatieve aanschaffingswaarde	104.275	157.145	261.420
Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeverminderingen per 31 december	11.790	46.266	58.056
Stand per 31 december 2015	92.485	110.879	203.364

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

2] Voorraad

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Voorraad	22.662	0

3] Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen op handelsdebiteuren	151.706	115.006
Omzetbelastingen en premies sociale verzekeringen	19.755	55.748
Overige vorderingen en overlopende activa	16.175	11.414
	187.636	182.168

Vorderingen op handelsdebiteuren:

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Debiteuren	151.706	115.006

Belastingen en premies sociale verzekeringen:

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Omzetbelasting	19.755	55.748

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Overige vorderingen en overlopende activa:

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Te ontvangen van Gemeente Brunssum	0	5.970
Overige vorderingen	16.175	5.444
	16.175	11.414

4] Liquide middelen

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Kas	4.376	2.281
Kas Kerkstraat	100	100
BNG bank	0	128.809
	4.476	131.190

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

5] Geplaatst kapitaal

Het geplaatst kapitaal van de vennootschap bedraagt € 100.000 verdeeld in € 100.000 gewone aandelen. Het geplaatst kapitaal is niet volgestort.

6] Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	214.437	0
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	87.459	333.997
Schulden aan participanten en deelnemingen	34.088	34.088
Belastingen en premies sociale verzekeringen	27.203	19.305
Overige schulden	13.178	33.278
	376.365	420.668

Schulden aan kredietinstellingen

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
BNG Bank	214.437	0

Schulden aan leveranciers en handelskredieten:

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Crediteuren	87.459	333.997

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Schulden aan participanten en deelnemingen:

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Rekening-courant WOZL GR	34.088	34.088

Over deze rekening-courantverhoudingen is geen rente berekend.

Belastingen en premies sociale verzekeringen:

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Loonheffing	27.203	19.305

Overige schulden:

	31.12.2015	31.12.2014
	€	€
Netto lonen	0	0
Vakantiegeldverplichting	0	4.668
Vakantiedagenverplichting	0	5.726
Reservering levensloop en eindejaarsuitkering	0	547
Afdrachten ABP	5.678	7.337
Nog te betalen kosten	0	7.500
Accountantskosten	7.500	7.500
	13.178	33.278

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken bedraagt in totaal € 55.958. Het huurcontract is voor onbepaalde tijd, tot wederopzegging, en tegen nader te noemen vergoeding, aan gebruiker in gebruik betreffende het nader te noemen gedeelte van het object.

De verplichtingen uit hoofde van met derden aangegane leaseovereenkomsten bedragen in totaal € 21.805 per jaar. De looptijd bedraagt minder dan 5 jaar.

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Toelichting op de onderscheiden posten van de winst- en verliesrekening

7] Brutomarge

	2015	2014
	€	€
Netto-omzet	1.461.416	1.199.535
Overige bedrijfsopbrengsten/-baten	0	18.482
	1.461.416	1.218.017
Kostprijs omzet	0	31.211
	1.461.416	1.186.806

	2015	2014
	€	€
Werkopdrachten Gemeente Brunssum	521.255	412.232
Intake en diagnostiek	0	0
Trajectbegeleiding	416.967	483.878
Werkopdrachten overig	185.507	132.286
Beschut post	2.687	49.239
Werkopdrachten WOZL	0	71
Doorberekende kosten	0	1.468
Kasverschillen	0	0
Gemeente Brunssum aanvulling budget	335.000	120.361
	1.461.416	1.199.535

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Kostprijs omzet:

	2015	2014
	€	€
Direct materiaalverbruik	0	31.211

8] Lonen, salarissen en sociale lasten

	2015	2014
	€	€
Lonen en salarissen	756.547	613.491
Sociale lasten en pensioenpremies	95.973	57.102
	852.520	670.593

Lonen en salarissen:

	2015	2014
	€	€
Salarissen	766.465	614.013
Rijksvergoedingen	(9.918)	(522)
Inhuurkosten WOZL	0	0
Eindejaarsuitkering	0	0
Dotatie vakantiedagenverplichting	0	0
Dotatie vakantiegeldverplichting	0	0
Levensloop	0	0
Loonsubsidie	0	0
	756.547	613.491

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Sociale lasten en pensioenpremies:

	2015	2014
	€	€
Sociale lasten	59.211	34.101
Pensioenpremies	36.762	23.001
	95.973	57.102

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers, berekend op fulltime basis, bedroeg:

	2015	2014
Werknemers	10,58	4,92

9] Afschrijvingen op vaste activa

Materiële vaste activa:

	2015	2014
	€	€
Afschrijving machines/installaties	10.126	1.614
Afschrijving vervoermiddelen	29.355	19.379
	39.481	20.993

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

10] Overige bedrijfskosten

	2015	2014
	€	€
Overige personeelskosten	109.778	100.489
Huisvestingskosten	215.546	175.153
Verkoopkosten	7.309	9.624
Vervoerskosten	90.427	96.398
Algemene kosten	88.911	105.526
Incidentele baten & lasten	15.671	8.030
	527.642	495.220

Overige personeelskosten:

	2015	2014
	€	€
Studiekosten	62.527	12.680
Bedrijfskleding	10.470	23.530
Reiskostenvergoeding	166	1.343
Arbo-/verzuimbegeleiding	388	806
Kantinekosten	7.068	8.319
Geschenken personeel	0	9.550
Ingeleend personeel	25.095	37.898
Uitbesteed werk	0	3.617
Bijzondere voorzieningen	2.485	2.730
Vakbondscontributie	0	8
Diverse overige personeelskosten	1.579	8
	109.778	100.489

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Huisvestingskosten:

	2015	2014
	€	€
Huur onroerende zaken	55.958	27.871
Verzekeringen	7.096	2.496
Grondlasten en belasting	2.034	859
Onderhoud gebouwen	62.218	33.214
Schoonmaakkosten	342	6.316
Gas, water en elektra	21.222	19.821
Onderhoud installaties en inventaris	2.139	3.614
Kosten milieubeheer	3.692	2.150
Beveiligingskosten	955	4.433
Kleine inventaris	59.890	38.999
Doorbelasting overheadkosten	0	35.380
	215.546	175.153

Verkoopkosten:

	2015	2014
	€	€
Reclamekosten	6.022	5.756
Representatiekosten	1.287	280
Juridische dienstverlening	0	3.475
Overige verkoopkosten	0	113
	7.309	9.624

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Vervoerskosten:

	2015	2014
	€	€
Autokostenvergoedingen	22.336	23.937
Brandstof	19.408	21.242
Autoverzekering	20.479	15.276
Motorrijtuigenbelasting	6.036	6.348
Leasekosten auto	21.805	28.986
Vergoeding van reiskosten	363	609
	90.427	96.398

Algemene kosten:

	2015	2014
	€	€
Porti	0	1.323
Telecommunicatie	8.048	8.500
Kantoorbenodigdheden	4.289	1.853
Bankkosten	632	225
Kopieerkosten	8.282	7.348
Contributies en abonnementen	0	411
Kosten automatisering	53.321	50.923
Overige kantoorkosten	0	0
Accountantskosten	8.750	7.500
Administratiekosten	4.739	26.776
Overige kosten	850	667
	88.911	105.526

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

Incidentele baten & lasten:

	2015	2014
	€	€
Incidentele lasten	17.311	8.030
Incidentele baten	(1.639)	0
Incidentele baten & lasten	15.671	8.030

KSG
KSG registeraccountants B.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
d.d.

KSG
accountants & belastingadviseurs

KSG Reuver B.V.
Stationstraat 4
5953 GX Reuver
Postbus 4785
5953 ZK Reuver
Tel. +31(0)77-4740000
Fax +31(0)77-4740099
KvK 12024855
www.ksg.nl

Aan de aandeelhouder van Betere Buren
B.V., gemeente Brunssum
t.a.v. de heer H. v.d. Roer
Postbus 141
6440 AC BRUNSSUM

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de aandeelhouder van Betere Buren B.V..

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2015

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2015 van Betere Buren B.V. te Brunssum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Betere Buren B.V. op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2015;

2. de winst-en-verliesrekening over 2015; en

3. de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Betere Buren B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

INAA GROUP

KSG Registeraccountants B.V. B.V. te Reuver is onderdeel van Killaars Steeghs Groep, een associatie van besloten vennootschappen. Op alle transacties zijn, met uitsluiting van andere voorwaarden, toepasselijk de bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481496 gedeponeerde Algemene Voorwaarden (SRA-Accountantskantoren), waarvan u op verzoek kosteloos een exemplaar wordt toegezonden. Door ons wordt geen aansprakelijkheid aanvaard, behoudens voorzover de door ons verplicht afgesloten beroepsaansprakelijkheidsverzekering in voorkomend geval aanspraak op een uitkering geeft.

Materialiteit
Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 21.294. De materialiteit is gebaseerd op 1,5% van de totale lasten. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de aandeelhouder overeengekomen dat wij aan hun tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 1.065 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Kernpunten van onze controle
In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de aandeelhouder gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Volledigheid/ juistheid opbrengsten en lasten
Betere Buren B.V. is een privaatrechtelijke onderneming waarin de restanten van de bedrijfsvoering van WOZL voor de gemeente Brunssum zijn ondergebracht. Betere Buren B.V. is zowel een mens-ontwikkelbedrijf (wsw-ers vanuit de Participatiewet) als een werkbedrijf (wwb-ers vanuit de Participatiewet). De onderneming stelt tot doel te zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zich zodanig ontwikkelen dat de afstand tot reguliere arbeidsmarkt overbrugbaar wordt. De opbrengsten bestaan uit meerdere significante activiteiten, zoals: groenvoorziening, rolstoelservice, was -en strijkservice, schoonmaakdiensten gemeente Brunssum, verhuizingen, postbezorging, schilderwerkzaamheden. De omzet kenmerkt zich door hoge volumes met relatief kleine orderomvang waarbij 90% van de orders afkomstig van de gemeente Brunssum is.

In onze controleaanpak heeft dit geleid tot het steunen op de effectieve werking van primaire functiescheidingen in de processen en handmatige controles, gericht op:
- ✓ Juiste autorisatie van kostenfacturen en betalingen volgens de procuratieregeling;
- ✓ Juistheid verkoopfactuur en orderafhandeling door het bedrijfsbureau.

Hiermee hebben we per jaareinde kunnen volstaan met een beperkt aantal gegevensgerichte detailcontroles op de lasten en overige opbrengsten.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die enkel uit de overige gegevens bestaat.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming
Wij zijn door de aandeelhouder op 21 december 2015 benoemd als accountant van Betere Buren B.V. vanaf de controle van het boekjaar 2015 en zijn sinds die datum tot op heden de externe accountant.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en aandeelhouder voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.
Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.
De aandeelhouder is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.
Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de aandeelhouder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. Wij bevestigen aan de aandeelhouder dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de aandeelhouder over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de aandeelhouder hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Reuver, 12 januari 2017

KSG Reuver B.V.

drs. P.J.D. Bosch RA

Overige gegevens

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In artikel 20 van de statuten van de vennootschap staat het volgende opgenomen betreffende de resultaatbestemming:

" Het resultaat staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering ".

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015

Het resultaat bedraagt € 41.773.

Er volgt er een voorstel tot bestemming van het resultaat door de winst toe te voegen aan de algemene reserve.

Gemeente Brunssum
t.a.v. de WOR-bestuurder
Mevr. Drs. E. Dielissen
Alhier

Secretaris
Erwin de Vries
Ambt. secretaris
Désirée Nellissen
Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Telefoon
(045) 52 78 580
E-mail
Erwin.de.vries@brunssum.nl

Datum 15 mei 2017
Uw brief van
Uw kenmerk
Ons kenmerk 733460
Bijlage(n)
Onderwerp Visie Ondernemingsraad inzake toekomst Betere Buren

Geachte WOR-bestuurder,

De Ondernemingsraad heeft de toekomst van Betere Buren besproken. Hierbij delen wij u mee dat de OR het collegebesluit om de optie te onderzoeken om te komen tot een nieuwe afdeling binnen de organisatie gemeente Brunssum toejuicht.
De OR is dan ook om onderstaande redenen van mening dat Betere Buren een tak binnen het organigram van de gemeente Brunssum dient te worden.

We hopen dan ook dat we gezamenlijk hierin kunnen optrekken om een eventuele invlechting in de organisatie vlekkeloos te laten verlopen als het college en de Raad van de gemeente Brunssum hiertoe besluiten

<u>Personeel</u>

- Doorstroming van wellicht o.a. buitendienstmedewerkers tot werkbegeleiders binnen de nieuwe afdeling Betere Buren die, bijv. gezien hun leeftijd en/of beperkingen, aldaar kunnen fungeren als werkbegeleiders. Met het creëren van een afdeling binnen de gemeente Brunssum zal deze overstap wellicht vlotter verlopen, immers men wordt niet gedetacheerd, waardoor o.a. rechten gewaarborgd zijn.
- Bieden van kansen (andere uitdaging), mobiliteit van medewerkers die een functie ambiëren binnen de nieuwe afdeling.
- Als deze mensen rechtsreeks voor de gemeente werk gaan verrichten dat normaliter door andere bedrijven gedaan wordt, dan is dit een betere constructie. Immers, een gemeentelijke afdeling verricht deze werkzaamheden en niet een BV van de gemeente (concurrentie?).

<u>Kostenbesparing</u>

- ICT
- Wagenpark (uitwisselbaar)
- Materieel (uitwisselbaar)
- Loonadministratie

- Financiële administratie (1 financiële boekhouding en 1 keer kostenopmaak)
- Eén arbodienst

Ervan uitgaande u hiermede voldoende te hebben ingelicht, verblijft,

Met vriendelijke groeten,

Erik Noteborn
Voorzitter van de OR

Erwin de Vries
Secretaris OR

Betere Buren 2017 – 2021

Samenwerken in de keten

Gemeente Brunssum
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling

Versie: 8 juni 2017
theo.peters@brunssum.nl

Visienota Betere Buren 2017-2021

Inhoudsopgave **Pagina**

1. Voorwoord 3

2. Inleiding 4

3. Terugblik op periode 2013-2017 6
   a. Resultaten inhoudelijk 7
   b. Resultaten financieel 8
   c. Betere Buren in 2017 11

4. Betere Buren 2017-2021 17
   a. Ontwikkelingen doelgroep 17
   b. Ontwikkelingen gem. Brunssum 17
   c. Ontwikkelingen ISD BOL 18
   d. Ontwikkelingen WOZL 19
   e. Ontwikkelingen Parkstad 21
   f. Ontwikkelingen Betere Buren 21
   g. Omvang van het bedrijf Betere Buren 23
   h. Noodzakelijke aanpassingen in 2017: 24
      1. Aanpassing statuten 24
      2. Aansluiten P&C Brunssum 24
      3. Resultaatverplichting 25
      4. Financiering en liquiditeit 25
      5. Governance 26
   i. Tijdpad 29

5. Voorstellen 31

6. Nawoord 32

Bijlagen:

1. Jaarrekening 2014;
2. Jaarrekening 2015;
3. Begroting 2018.

Voorwoord

Voor u ligt de visienota 'Betere Buren 2017-2021 *Samenwerken in de keten*'. Stond de eerste visienota in het teken van de omslag van buurtbeheer naar mensontwikkeling, de komende periode gaat het vooral om het optimaliseren van de keten in het sociale domein.

In het afgelopen jaar is er uitvoerig met de gemeenteraad van gedachten gewisseld over toekomst en inrichting van Betere Buren. Dit heeft plaatsgevonden middels (raads)informatie avonden, presentaties en bedrijfsbezoeken bij Betere Buren.
Samen met alle betrokken partijen hebben we deze periode gebruikt om te onderzoeken hoe de BV Betere Buren optimaal toegerust kan worden om ook in de toekomst de integrale uitvoeringsschakel van de gemeente Brunssum te kunnen zijn.

In deze nota kijken we allereerst terug op de afgelopen vier jaar, zowel inhoudelijk als financieel. Hierbij staan wij ook uitvoerig stil bij de huidige stand van zaken.
Vervolgens richten we ons op de wereld om ons heen en dan met name de wereld van re-integratie en participatie.
In de afgelopen jaren hebben er veranderingen plaatsgevonden die een grote impact op de gemeente Brunssum en Betere Buren hebben.

Vorenstaande ontwikkelingen vergen niet alleen beslissingen voor de toekomst, maar zorgen er ook voor dat reeds nu al besluiten genomen moeten worden om de reguliere bedrijfsvoering niet te belemmeren.
Daarnaast dienen er op grond van de statuten nog formele besluiten genomen te worden m.b.t. jaarrekeningen en begroting.
Hierop gaan we in de hoofdstukken 4 en 5 in.

2. Inleiding

In september 2013 is door de gemeenteraad de visienota 'Betere Buren 2013-2017 Van Buurtbeheer naar Mensontwikkeling' vastgesteld. Deze visie voorzag een tijdpad van 5 jaarschijven:

- 2013: overname door gemeente Brunssum en besluitvorming 3 D's;
- 2014: stabiliseren en bestendigen;
- 2015: uitvoering geven aan PW in integraal Sociaal Domein;
- 2016: groeien en verder doorontwikkelen;
- 2017: groeien en verder doorontwikkelen, voorbereiding visie na 2017.

Nadat de eerste jaren in het teken stonden van de overname van het bedrijf van Licom/Wozl, werd 2015 gekenmerkt door de 3 D's, de decentralisaties, welke ook van grote importantie waren en zijn voor Betere Buren.
In 2016 is gestart met de professionalisering van de organisatie. Het sociale domein is in beweging waardoor de mensontwikkeling alleen onvoldoende blijkt om het bedrijf zo voort te zetten. Door de overname van de groenploegen van WOZL in 2015 is hierdoor ook de productie van belang geworden. Daarnaast worden er steeds meer werkzaamheden in het kader van de WMO uitgevoerd.
Uitgaande van de 4 jarige visie - van Buurtbeheer naar Mens-ontwikkeling - die door de gemeenteraad van Brunssum in 2013 werd vastgesteld is nu de verdere doorontwikkeling voor de komende jaren aan de orde.

Betere Buren is een mens-ontwikkelbedrijf dat zichzelf tot doel stelt te zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zich zodanig ontwikkelen dat de afstand tot de reguliere arbeidsmarkt overbrugbaar wordt.
"Werken om te leren en leren om te werken" is kort samengevat waar het bij Betere Buren om draait. Werk is binnen Betere Buren dan ook het middel om te realiseren dat mensen zich voldoende ontwikkelen. Het vastleggen van ervaring, opdoen van vakkennis, coachen, ontwikkelen van werknemersvaardigheden en doorstromen naar reguliere arbeid waar mogelijk zijn de pijlers. Naast werk biedt Betere Buren waar noodzakelijk scholing aan.

De doelstellingen conform het visiedocument 2013-2017:
A De afstand tussen vraag en aanbod aan de onderkant van de arbeidsmarkt te verkleinen en hiermee de participatiegraad te vergroten (=Mensontwikkeling);
B Nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid creëren;
C Uitvoering geven aan de Participatiewet;
D Social return on investment (SROI) verhogen;
E Civil Society en sociale cohesie versterken;
F Materiële en immateriële leefomgeving in stand houden;
G Kosten openeindregelingen WSW, PW, WMO en de transitie rondom 3D's zoveel mogelijk beperken.

Niet alleen het feit dat de termijn van huidige visiedocument verstrijkt, maar ook de ervaringen van de afgelopen jaren binnen het bedrijf en exogene factoren die op de gemeente Brunssum afkomen maken heroverweging van de oorspronkelijke doelstellingen en uitgangspunten noodzakelijk.

In hoofdstuk 4.i. gaan wij nader in op de realisering van vorenstaande doelstellingen en het tijdpad voor de periode 2017-2021.

3. Terugblik op periode 2013-2017

Wanneer we terugkijken naar de achterliggende periode, kunnen we niet anders dan constateren dat dit zéér hectische jaren waren. Niet alleen binnen het bedrijf zélf, maar ook tegen de achtergrond van de andere ontwikkelingen binnen het sociaal domein.
Deze hectiek begon met het faillissement van Licom, waardoor de uitvoering van Betere Buren overging naar WOZL en uiteindelijk in een speciaal hiervoor opgerichte BV. Om een beeld te schetsen van hetgeen in deze eerste jaren op de BV Betere Buren afkwam, volgt hier een korte samenvatting:

2014

- formele overname;
- ontvlechting administratie WOZL + inrichting eigen administratie;
- ontvlechting ICT WOZL;
- training basisvaardigheden personeel;
- zoektocht nieuwe huisvesting (op verzoek WOZL + groei Betere Buren);
- vergroten opdrachtpotentieel;
- toename aantal deelnemers;
- noodzakelijke mutaties werkbegeleiders i.v.m. niet voldoen aan begeleidingsvaardigheden én cultuuraspecten;
- afstemmen werkprocessen gemeente (personeel, financiën, zorg);
- afstemmen werkprocessen ISD BOL;
- i.s.m. ISD BOL start screening bestand;
- analyse werk- en geldstromen i.r.t. personeel en deelnemers;
- inrichting was- en strijkservice;
- postbestelling gaat terug naar PostNL/MTB (derving van € 20.000,- én werksoort).

2015

- overname WOZL Groen-activiteiten + groenopdracht gemeente;
- verdere explosieve groei was- en strijkservice;
- verdere zoektocht en groei werkvolume én diversiteit;
- inrichten kantine;
- verbetering ARBO;
- optimalisatie werkprocessen gemeente en ISD BOL (m.n. doorstroom deelnemers);
- eerste verkenning werkgeversbenadering en strategische partners;
- opdracht tot analyse organisatie en aansturing (bedrijf is inmiddels 2x zo groot);
- kwaliteit en kwantiteit aansturing onvoldoende;
- kwaliteit en kwantiteit werkbegeleiders blijft zorgenkind: verdere wisselingen;
- onvoldoende kwantiteit en kwaliteit re-integratiecoaches wordt zichtbaar, oplossing in samenwerking met ISD BOL;
- instabiliteit binnen vrijwel alle onderdelen;
- contouren WSP worden zichtbaar;
- i.h.k.v. voorgenomen ambtelijke fusie afstemming met werkbedrijf Landgraaf;
- afschaffing Eurogeling en invoering Persoonlijk Stimulerings Budget (PSB), i.s.m. ISD BOL;

- afschaffen dienstencheques per 01-01-2015 (derving van inkomsten en diversiteit werk), zoektocht naar alternatieven.

2016
- start inrichten managementinfo;
- start imagocampagne;
- start voorbereiding lunches in de buurt;
- gestart met FUWA.

Terugkijkend concluderen wij dat ondanks, of wellicht dankzij, deze hectische beginfase er momenteel een stabiel bedrijf staat, op strategisch, technisch en operationeel niveau.
Wanneer we terugkijken, doen we dit in inhoudelijke zin: wat waren de resultaten in de afgelopen jaren en in financiële zin: wat was het financiële resultaat.

a. Resultaten inhoudelijk
In 2013 werd Betere Buren door Licom/WOZL uitgevoerd en was er sprake van een buurtbeheerbedrijf dat gestuurd werd op begroting, verhouding tussen omzet en (personeels)kosten. Rapportage vond maandelijks plaats via zogenaamde 'Monthly Operating Letters'. Hierin werd gerapporteerd over vorenstaande items en was er nauwelijks aandacht voor de resultaten die bereikt werden met de bijstandspopulatie.

2014
In 2014 zijn er 119 cliënten bij Betere Buren aangemeld voor een ontwikkeltraject.
Van deze 119 zijn er in 2014 92 daadwerkelijk gestart, waarvan er 33 zijn uitgestroomd naar werk en 11 naar vrijwilligerswerk.

2015
In 2015 zijn er 130 cliënten bij Betere Buren aangemeld voor een ontwikkeltraject en 13 cliënten vanuit de gemeente Onderbanken voor een diagnosetraject.
Van deze 130 zijn er in 2015 79 daadwerkelijk gestart, waarvan er 42 zijn uitgestroomd naar werk (24 naar een full-time baan), 4 naar vrijwilligerswerk en 1 naar een opleiding.

2016
In 2016 zijn 131 cliënten ingestroomd voor een ontwikkeltraject bij Betere Buren en 19 cliënten uit Onderbanken voor een diagnosetraject. Hiervan zijn 63 cliënten uitgestroomd omdat het ontwikkeltraject beëindigd is. Dit kan verschillende oorzaken hebben:
- het ontwikkeltraject is succesvol doorlopen en de cliënt is doorgeleid naar Team Uitstroom van ISD BOL, die verantwoordelijk zijn voor de plaatsing op de reguliere arbeidsmarkt;
- cliënten zijn vanuit hun ontwikkeltraject naar de arbeidsmarkt uitgestroomd;
- cliënten zijn naar vrijwilligerswerk begeleid omdat dit voor hun het maximaal haalbare is en zij daarmee participeren naar vermogen;
- omdat een ander traject passender was;

- omdat de uitkering om andere redenen zoals verhuizing of het aangaan van een relatie beëindigd is.

Gemiddeld volgden in 2016 zo'n 80 cliënten een ontwikkeltraject bij Betere Buren. Afgelopen jaar werd echter ook duidelijk dat de doelgroep die bij Betere Buren wordt aangemeld een steeds grotere afstand tot de arbeidsmarkt heeft en steeds moeilijker plaatsbaar is in het reguliere traject van Betere Buren. Hierop gaan wij bij het onderdeel 'Ontwikkelingen doelgroep' (4.a.) nader in.

b. Resultaten financieel

Jaarrekening 2014 (bijlage 1.)

Omzet		€ 1.186.806
Resultaat		€ 0
Balanstotaal		€ 420.667
Gemiddeld aantal cao medewerkers (FTE):	4,92	

Geen opmerkingen van de accountant daar voldaan is aan de opmerkingen uit het vorige jaarverslag.

De jaarrekening 2014 betreft het kalenderjaar, ondanks dat de overdracht op 12 februari heeft plaats gevonden. Onder de passiva op de balans is nog een vordering opgenomen van € 34.088,28 zijnde een vordering van WOZL op Betere Buren BV, in casu op het voormalige Buurtbeheer Brunssum BV. De gemeente stond destijds ook garant voor een negatief resultaat.

- **Voorstel 1: De gemeenteraad te verzoeken de Jaarrekening 2014 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen.**

Jaarrekening 2015 (bijlage 2.)

Omzet		€ 1.461.416
Resultaat		€ 41.773
Balanstotaal		€ 418.138
Gemiddeld aantal cao medewerkers (FTE):	10,58	

Accountantsverslag:
- Rechten en rollen Navision in het kader van de risicobeheersing/interne controle;
- Corporate Governance verbeteren:
- Inventarisatie bedrijfsmiddelen in het kader van de voorraadvorming;
- Fiscaliteit bekijken in het kader van de nieuwe regelgeving vennootschapsbelasting: KSG heeft dit in opdracht.

- **Voorstel 2: De gemeenteraad te verzoeken de Jaarrekening 2015 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen.**

Weerstandsvermogen

Om een bedrijf gezond te houden is de financiële weerbaarheid in de vorm van een buffer van groot belang. Weerbaarheid draait om de mogelijkheid onvoorziene en incidentele klappen-tegenvallers op te vangen en bestand te zijn tegen bestaande risico´s. Deze weerbaarheid wordt mede bepaald door de buffer die beschikbaar is hiervoor. Daarom het voorstel om hiervoor maximaal 6% te reserveren, waarbij de aanwending van dit weerstandsvermogen moet passen binnen de doelstellingen en financiële kaders van Betere Buren BV zoals door de raad geaccordeerd`. Een soortgelijke handelwijze is ook gebruikelijk bij de gemeente en is een vereiste van de provincie om in aanmerking te komen voor het repressief begrotingstoezicht.

- **Voorstel 3: De gemeenteraad voor te stellen om het resultaat 2015 toe te voegen aan een nieuw te vormen algemene reserve voor het opbouwen van weerstandsvermogen en deze te maximeren op 6% van de exploitatie, zijnde € 120.000,--.**

Jaarrekening 2016

Op grond van artikel 21 lid 2 van de statuten van Betere Buren BV dient de jaarrekening vóór 1 juni van het daaropvolgende jaar door de algemene vergadering van aandeelhouders te worden vastgesteld. Onze huidige accountant heeft aangegeven de controle van de jaarrekening pas in juni 2017 te gaan verrichten. Het uiteindelijke rapport van de accountant zal dan ook pas in juli worden opgeleverd. Wij verzoeken u dan ook op grond van genoemd artikel om 6 maanden uitstel te verlenen voor het aanbieden van de gecontroleerde jaarrekening 2016.

- **Voorstel 4: De gemeenteraad voor te stellen om het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op grond van artikel 21 lid 2 van de staturen 6 maanden uitstel te verlenen, tot 1 december 2017, voor het aanbieden van de gecontroleerde jaarrekening 2016.**

Begroting 2018 (bijlage 3.)

Vooruitlopend op de aansluiting aan de P&C cyclus van de gemeente in 2018 voegen wij de begroting 2018 toe aan de visienota, zodat de raad hiervan kennis kan nemen en het Dagelijks Bestuur toestemming verleend tot het vaststellen van de begroting conform de statuten artikel 20, lid 1 laatste gedachtestreepje (zie bijlage 3).

Deze begroting voor 2018 is gebaseerd op de ervaringsgegevens zoals we die de afgelopen jaren hebben opgedaan tijdens de opbouw en uitbouw van de organisatie. Financieel zien we dat de omzet in 2014 ruim 1.1 miljoen Euro bedroeg en dit de afgelopen jaren gestaag is gegroeid naar een omzet in 2018 van ruim 2 miljoen Euro. Dit alles uiteraard binnen de door de gemeenteraad vastgestelde inhoudelijke en financiële kaders zoals vastgesteld in het beleidsplan voor Betere Buren BV.

Voor de inhoudelijke resultaten verwijzen naar onderdeel 3.a. van deze nota. Voor de financiële resultaten verwijzen we naar voorgaande paragrafen over de jaarrekeningen 2014 en 2015 en de daarin opgenomen voorstellen .

Niet alleen nemen onze opdrachten toe waardoor we een hogere omzet kunnen genereren, ook is meer budget beschikbaar om de benodigde professionaliseringsslag te kunnen maken binnen de organisatie en zo de cliënten beter te kunnen begeleiden in alle fasen van proces binnen Betere Buren BV en om ze zo “klaar te stomen” voor de arbeidsmarkt of anderszins.

- **Voorstel 5: De gemeenteraad voor te stellen om het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op basis van hoofdstuk 20 lid 1 van de statuten toestemming te verlenen tot het vaststellen van de begroting 2018.**

Toelichting (indirecte) resultaten financieel
Naast de directe financiële resultaten, zoals hiervoor benoemd, zijn er ook indirecte financiële resultaten:

WMO
In 2014 is door het College van B&W besloten om een voorliggende voorziening te creëren binnen de WMO door een was- en strijkservice te gaan opzetten binnen Betere Buren BV en de dienstencheques hiervoor af te schaffen in casu een sterfhuisconstructie ervan te maken. Door deze Wmo-taak bij Betere Buren neer te leggen boeken we als gemeente een win-win-win: WMO compensatie + re-integratieplek voor mensen met een uitkering + terugdringing uitgaven WMO.

Doordat we geen nieuwe klanten meer cheques geven en Betere Buren per klant op jaarbasis maximaal € 780 betalen, sparen wij uit. We hoeven namelijk niet meer het hoge tarief ad € 1.560 per klant uit te geven, omdat we voor een andere formule gekozen hebben.
De besparing wordt behaald doordat de kosten van de was- en strijkservice bij Betere Buren ongeveer gelijk zijn aan hetgeen de dienstencheques de gemeente kosten.
Bij de start werd uitgegaan van 30 nieuwe klanten per maand, waarmee een besparing van € 200.000 gerealiseerd zou kunnen worden. Deze groei was in 2014 echter niet zo sterk:
- Eind 2014 maakten nog geen 50 cliënten gebruik van de service en dit betekende slechts een besparing voor de gemeente op van zo'n € 13.000);
- In 2015 hadden we 117 cliënten die 3520 was- en strijkbeurten lieten uitvoeren. Dit betekende een besparing voor de gemeente van zo'n € 35.000;
- In 2016 kwam de groei er goed in en realiseerden we bijna een verdubbeling van de omzet. Het klantenbestand steeg naar 172 en het aantal was-en strijkbeurten kwam uit op bijna zevenduizend en de besparing voor de gemeente bedroeg zo'n € 66.000. Bij de berekening van de besparing zijn wij steeds uitgegaan van de kosten van de participatiecheques in 2014 van € 28,35. Als de gemeente hiermee was doorgegaan kan het zo zijn dat deze kosten hoger waren geworden waardoor de besparing nog groter zou zijn.

Gezien het vorenstaande moeten we concluderen dat de win-win-win situatie zoals deze door de gemeente is voorzien is gerealiseerd, echter met een langere opstart en het een succesvolle voorliggende voorziening is geworden. De financiële besparingen voor de gemeente zijn substantieel en structureel te noemen, de PW-cliënten hebben een ontwikkelplek en de WMO-klanten krijgen de compensatie.

WSW
Door Betere Buren wordt een 'groenploeg' van WOZL ingehuurd. De kosten van inhuur van deze ploeg zijn hoger dan de waarde van het werk dat zij voor de gemeente Brunssum leveren.
De detacheringsvergoedingen die aan WOZL betaald worden, dragen er echter toe bij dat de

opbrengsten van WOZL stijgen, waardoor de bijdrage van de gemeente Brunssum aan WOZL lager wordt. In feite is hier sprake van communicerende vaten!

Naast de financiële opbrengst, heeft deze aanpak ook een maatschappelijke opbrengst: mensen uit de doelgroep van de WSW leveren een bijdrage aan het leefbaarder maken van de gemeente. Tevens ontstaan er bij het uitvoeren van deze werkzaamheden ontwikkelplekken voor de PW-cliënten. Hiermee kunnen we vorm geven aan de ontwikkelopdracht die bij Betere Buren ligt en kunnen mensen uit de PW-doelgroep gericht werkervaring opdoen en/of een opleiding volgen die kan leiden tot uitstroom naar een (betaalde) baan.

PW

Uit de jaarverslagen van ISD BOL blijkt dat het cliëntenbestand van ISD-BOL de afgelopen jaren een dalende tendens laat zien. Per 31-12 2014 bedroeg het bestand (WWB en IOAW) 951, 31-12-2015 bedroeg het bestand 944 en per 31-12-2016 nog 912. Op deze manier werd in 2016 een overschot op de uitkeringsgelden (BUIG) behaald van € 498.566.
Als deze trend doorzet is een daling onder de 900 cliënten realiseerbaar. Deze trend staat haaks op de landelijke trend, waarbij de bijstandspopulatie stijgende is.
Nu kan niet gesteld worden dat deze resultaten sec bereikt worden door de inzet van Betere Buren. Wél zijn wij er van overtuigd dat deze resultaten bereikt worden door een goed functionerende en sluitende keten. Een keten van professionele organisaties en professionals die middels samenwerking en afstemming er voor zorgen dat geen mensen onterecht een uitkering krijgen of hier onnodig lang gebruik van hoeven te maken. Betere Buren heeft zich in de afgelopen jaren bewezen als onmisbare schakel in deze keten.

Maatschappelijk

Naast financiële opbrengsten, direct en indirect, zijn er ook maatschappelijke opbrengsten. Zoals bij de doelgroep WSW reeds werd aangegeven heeft de inhuur van groenploegen van WOZL een maatschappelijke meerwaarde. Ook de activering van PW-cliënten heeft een maatschappelijke meerwaarde. Burgers van Brunssum zien dat bijstandscliënten ‘meedoen naar vermogen’.
Tevens zien de inwoners in hun buurt dat PW-cliënten een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in hun wijk. Ook initiatieven als het sneeuwruimen bij verzorgingstehuizen en het verrichten van werkzaamheden bij verkiezingen en parade dragen hiertoe bij.

c. Betere Buren in 2017

Het jaar 2016 heeft in het teken gestaan van professionalisering van de organisatie, optimaliseren van de infrastructuur van Betere Buren, de intensivering van de samenwerking met ISD BOL en het verbreden van het netwerk ten behoeve ontwikkelplekken en werkzaamheden.

Door de groei van het aantal klanten voor de was- en strijkservice is de huisvesting voor deze werksoort uitgebreid en is geïnvesteerd in meer machines. Daarnaast is de capaciteit

mede geborgd door mensen vanuit de PW die bij Betere Buren in traject zaten een tijdelijk aanstelling binnen de organisatie te geven zodat ze zijn uitgestroomd uit de uitkering.
Ten behoeve van het sorteren en bezorgen van folders is een werkruimte gerealiseerd, de werkplaats is verbeterd en er is gestart met de inrichting van een gesloten magazijn. Tevens is er een opleidingslokaal/vergaderruimte gerealiseerd, waar met name taalcursussen worden gegeven.

Inmiddels is, na een pilotperiode, de functie van WP-consulent ISD BOL en Trajectbegeleider Betere Buren samengevoegd in de functie van Ontwikkelcoach die kandidaten tijdens het volledige proces van in-, door- en uitstroom begeleid. Hiervoor zijn 3 consulenten van ISD BOL aan de organisatie van Betere Buren toegevoegd om op de locatie aan de Boschstraat intensief bezig te kunnen zijn met het ontwikkelproces van de kandidaten.

Betere Buren is lid geworden van netwerkorganisaties zoals b.v. Sprinc. Tevens is de samenwerking met het WSP geïntensiveerd. E.e.a. heeft ertoe geleid dat (lokale) ondernemers de organisatie hebben leren kennen en weten waarvoor Betere Buren staat. Diverse werkgevers hebben externe ontwikkelplekken gerealiseerd waarbij mensen in traject al dicht bij de arbeidsmarkt ontwikkeld kunnen worden.

Binnen het bedrijf Betere Buren zijn voor werknemers en cliënten diverse mogelijkheden om opleidingen te volgen. Enkele voorbeelden zijn;

- Hovenier 1 en Hovenier 2 opleiding via Citaverde;
- Diverse specialistische opleidingen via Citaverde: o.a. Bosmaaien, Motorzagen, Veilig werken langs de weg, VCA (Veiligheid, Gezondheid en Milieu) en Flora en Fauna wetgeving;
- HACCP opleiding (voedselveiligheid en hygiëne);
- Groepstraining van de werkbegeleiders;
- Cursus “Ik en de Ander” voor medewerkers in traject via bureau van Dormalen;
- Nederlandse taal voor medewerkers in traject met een taalachterstand;
- Heftruckchauffeur en vrachtwagenchauffeur.

Inhoud ontwikkeltraject Betere Buren

Belangrijkste onderdeel voor de PW-doelgroep bij Betere Buren is het ontwikkeltraject dat deze cliënten doorlopen. Het ontwikkeltraject bestaat uit 3 fasen:

- **Instroom**

  Deze fase staat in het teken van activering en oriëntatie en duurt maximaal 3 maanden. Middels werkzaamheden in het groen, wassen/strijken en schoonmaak wordt de afstand tot de arbeidsmarkt en de gewenste invulling van het leer-/werktraject vastgesteld. In deze fase wordt uitgezocht hoe het met de werknemersvaardigheden gesteld is. Kan iemand op tijd komen, een hele dag werken, wordt er gezag aanvaard, kan men samenwerken, etc.

- **Doorstroom**

In deze fase, die maximaal 15 maanden duurt, wordt middels het uitvoeren van werkzaamheden aan de werknemersvaardigheden gewerkt en is er ook aandacht voor eventuele problemen op de leefgebieden (denk hierbij o.a. aan schulden en huisvestingsproblemen). In het begin worden deze werkzaamheden zoveel mogelijk bij Betere Buren verricht, naarmate de ontwikkeling voorspoedig verloopt, wordt er steeds meer gebruik gemaakt van externe ontwikkelplekken. Dit zijn plekken bij samenwerkingspartners (zoals Balanz, Emma SF, WOZL Kabelbomen), maar ook bij reguliere werkgevers wanneer deze de benodigde begeleiding kunnen bieden. In deze fase is het ook mogelijk dat opleidingen of certificeringen ingezet worden.

- **Uitstroom**

In deze fase ligt de nadruk op de mogelijkheden van plaatsing op de arbeidsmarkt en wordt gewerkt aan sollicitatievaardigheden, presentatie, etc. Tevens vindt in deze fase oriëntatie op de arbeidsmarkt plaats en wordt de samenwerking met Team Werk en de Banenmakelaar van ISD BOL en het Uitstroomteam Brunssum (waarover later meer) gezocht. Wanneer de cliënt uitontwikkeld is (arbeidsfit) vindt de formele overdracht naar Team Werk van ISD BOL plaats.
De uitstroomfase duurt maximaal een half jaar.

Om cliënten de mogelijkheid te bieden om zich optimaal te kunnen ontwikkelen is een diversiteit aan werkzaamheden nodig. Zoals eerder al aangegeven is Betere Buren steeds meer op zoek naar externe ontwikkelplekken, mits deze passen binnen de kaders en randvoorwaarden zoals die bij Betere Buren geboden worden. Op deze manier wordt voor cliënten de uiteindelijk stap naar de reguliere arbeidsmarkt steeds makkelijker. Zolang er nog onvoldoende zicht op de (on)mogelijkheden van de cliënt is, dienen de werkzaamheden nog zoveel mogelijk binnen de beschermde werkomgeving van Betere Buren plaats te vinden.
Hiervoor zijn de volgende initiatieven ontwikkeld:

- **Onderhoud speelvoorzieningen en diverse overige werkzaamheden**

In 2016 is gestart met het onderhoud van de gemeentelijke speelvoorzieningen door medewerker(s) van Betere Buren. Tevens werden door deze medewerker(s) nog diverse andere werkzaamheden voor de gemeente uitgevoerd.

- **Bezorgactiviteiten**

Betere Buren verzorgt voor de gemeente Brunssum de verkiezingspost. Medio 2016 is de gemeente Brunssum gestopt met de Stadskrant. Om dit te compenseren is Betere Buren een samenwerking met een externe opdrachtgever aangegaan, van wie inmiddels meerdere structurele opdrachten ontvangen zijn.
Daarnaast wordt er voor ISD BOL dagelijks post opgehaald en afgeleverd tussen Landgraaf en Brunssum en wordt er post tussen de afdeling Openbare Ruimte aan de Boschstraat en het gemeentehuis aan het Lindeplein opgehaald en bezorgd.

- **Groenwerkzaamheden**

Vanaf 2015 zijn de groenploegen overgenomen van WOZl, bestaande uit WSW-medewerkers, die het regulier onderhoud van het gemeentelijke groen uitvoeren. Dit is productiewerk en betreft geen ontwikkeltrajecten. Betere Buren BV krijgt voor de uitvoering van deze opdrachten een vergoeding van de gemeente Brunssum. Betere Buren BV betaalt voor deze medewerkers een detacheringsvergoeding aan WOZL. Deze detacheringen worden op groepsbasis of op individuele basis afgesproken.

- **Lunches in wijken**

In juni 2016 is Betere buren gestart met lunches in de wijk. In eerste instantie in het Hammerhoes en van af 10 januari 2017 ook in de Hoeskamer in de Egge.

- **Diagnose Onderbanken**

Sinds 2015 worden cliënten uit Onderbanken binnen Betere Buren gediagnostiseerd. De cliënten uit Onderbanken die aldaar een ontwikkeltraject gaan doorlopen, volgen de instroomfase (maximaal 3 maanden) bij Betere Buren. Vervolgens worden ze met een diagnoserapport en vervolgadvies overgedragen aan de gemeente Onderbanken.

- **Erkend leer-/werkbedrijf Groen, Schoonmaak en Schilderen**

Betere Buren BV heeft de officiële erkenning verworven om te functioneren als erkend leer-/ werkbedrijf voor groen, schoonmaak en schilderen. Dit heeft de afgelopen jaren geleid tot meer opdrachten en dus meer omzet. Momenteel wordt gewerkt aan een uitbreiding van de erkenning op het gebied van horeca. Hiermee kunnen de kansen op een baan voor mensen in een ontwikkeltraject vergroot worden.

- **Taal- en fietscursus**

In de afgelopen jaren werd er steeds vaker geconstateerd dat deelnemers aan het ontwikkeltraject bij Betere Buren een dermate grote taalachterstand hebben dat uitstroom naar de reguliere arbeidsmarkt bijna onmogelijk is. Tevens werd geconstateerd dat diverse deelnemers niet kunnen fietsen, hetgeen hun mobiliteit en uitstroomkansen beperkt.
In samenwerking met het Arcuscollege is er in 2016 gestart met een aanvullende taalcursus (‘Ook wij doen mee’).
Tevens heeft Betere Buren in 2017 samen met Veilig Verkeer Nederland een traject uitgewerkt, waarbij statushouders leren fietsen. Dit traject is niet alleen beschikbaar voor cliënten van Betere Buren, maar ook voor nieuwe statushouders die een inburgeringstraject volgen.

- **Wijkteams**

In het verleden zijn er afspraken gemaakt over de zogenaamde leegloopuren die in voorkomende gevallen gebruikt zouden kunnen worden voor werkzaamheden tegen een gering tarief bij wijkteams. In 2016 is dit op zeer beperkte schaal op één plek nog mogelijk geweest.
Daarnaast wordt Betere Buren steeds vaker gevraagd voor ondersteuning bij projecten in de wijk zoals ondersteuning bij beheerdersactiviteiten in de buurthuizen, leveren van

medewerkers bij fototentoonstellingen in een wijk, toezicht, gecombineerd met kleine werkzaamheden, bij sportvelden, toezicht op jeugd tijdens vakantieactiviteiten, ondersteuning bij aanleg en onderhoud van groenvoorzieningen bij activiteitencentra etc..

- Scootmobielservice, diversen

Betere Buren heeft naast de voornoemde activiteiten ook nog diverse andere kleine werkzaamheden en services te bieden, bijvoorbeeld de scootmobielservice. Mensen kunnen via de WMO een scootmobiel huren via Betere Buren. Deze wordt dan op afspraak aan huis afgeleverd en ook weer opgehaald. Maar ook het ophalen van oud ijzer is een service. Burgers moeten zelf oud ijzer naar het milieupark brengen. Als extra service kan dit door Betere Buren worden geregeld. Hierover zijn in 2016 afspraken met RD4 gemaakt. Daarnaast worden medewerkers ook ingezet bij het incidenteel verwijderen van graffiti.

- Fietsenherstelwerkplaats

Bij Betere Buren worden de fietsen verzameld die in de gemeente Brunssum gevonden worden en waarvan niet vastgesteld kan worden dat deze gestolen zijn. De fietsen worden 4 maanden in opslag gehouden.
Na die periode wordt binnen de fietsenherstelwerkplaats gekeken of ze te verkopen zijn. Indien hiervoor kleine reparaties nodig zijn dan worden deze binnen de werkplaats gedaan. Is het niet rendabel om de fietsen te herstellen dan worden er eventueel bruikbare onderdelen van af gehaald en de rest wordt verschroot of via oud ijzer afgevoerd. Daarna worden ze via het servicepunt/winkel te koop aangeboden. Ook doet Betere Buren onderhoud en reparaties voor particulieren. Hiervoor is een ontwikkelplek ingericht voor mensen vanuit de PW.
Voor de begeleiding is een gekwalificeerde medewerker van WOZL in dienst die tevens beheer van het magazijn doet. Daarnaast wordt er nog gekeken naar de samenwerking in een project van Leergeld Parkstad.

- Inzet leegloopuren in winterperiode t.b.v. afdeling Beheer

De medewerkers van Betere Buren kunnen in de winterperiode worden ingezet bij de gladheidsbestrijding bij bijvoorbeeld scholen, verzorgingstehuizen en verenigingsgebouwen. Dit is mogelijk omdat in de winterperiode meer “leegloopuren” voorhanden zijn dan in het voorjaar wanneer de grijs/groen ploeg vol aan de slag moet.
Ook voor 2017 zijn concrete afspraken gemaakt met het Rode Kruis Brunssum over de gladheidsbestrijding bij de verzorgingstehuizen in Brunssum.

Daarnaast zijn weer afspraken gemaakt met de Bosgroep over werkzaamheden en activiteiten die door Betere Buren kunnen worden uitgevoerd in en rondom het Schutterspark.

- Klussenwerk particulieren, mantelzorg

Betere Buren BV is en blijft pro actief bezig om zelf omzet te genereren naast de opdrachten die via de gemeente lopen. Dit mag tot een percentage van 20% van de omzet. Deze

werkzaamheden houden vooral klussenwerk in voor particulieren, variërend van kleine klussen in en rondom de woning, tot tuinonderhoud, huishoudelijke hulp, schilderwerk etc..

In het verleden was er sprake van zogenaamde participatiecheques die hiervoor ingezet konden worden. Deze zijn echter in 2016 afgeschaft. De gemeente heeft hier gedeeltelijk in voorzien door het uitdelen van cheques aan mantelzorgers voor klussen die door Betere Buren uitgevoerd kunnen worden.

- Servicepunt Betere Buren

In de zomer van 2016 is het Servicepunt Betere Buren verhuisd naar een nieuwe locatie in de Kerkstraat, op nummer 318. De aanpassing, verbouwingen en verhuizing zijn nagenoeg volledig door kandidaten in traject uitgevoerd.
Op deze nieuwe locatie komt meer de nadruk te liggen op het geven van informatie over waar Betere Buren voor staat en wat zij kunnen betekenen voor de inwoners van Brunssum. Daarnaast blijft het Servicepunt de aanleverplek voor o.a. herstelwerkzaamheden voor het Naaiatelier, voor de Was & strijk en voor fietsreparaties. Mensen uit de doelgroep kunnen hier voor een gering bedrag kleding, kleine meubels, speelgoed en opgeknapte fietsen kopen.

Samenvattend

In de afgelopen periode is er een breed pakket aan werkzaamheden ontstaan, waardoor voor de ontwikkeltrajecten van PW-cliënten voldoende diversiteit aan werkzaamheden voorhanden is.

4. Betere Buren 2017-2021

a. Ontwikkelingen doelgroep

Sinds de invoering van de PW, is de instroom in de WSW afgesloten en is er alleen nog maar toegang tot de Wajong voor volledig en duurzaam arbeidsongeschikte jongeren. Dit heeft er toe geleid dat de doelgroep van de PW een steeds grotere afstand tot de arbeidsmarkt heeft.
Tevens leiden de verbeterde economische omstandigheden er toe dat er steeds minder mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt in de PW instromen.
Deze ontwikkelingen maken een andere inrichting van het ontwikkelproces bij Betere Buren noodzakelijk. Was het eerder de doelstelling om cliënten binnen een termijn van maximaal 2 jaar naar de arbeidsmarkt te begeleiden, is en wordt de dienstverlening steeds meer gericht op mensen met een arbeidsbeperking.

In de PW zijn dit cliënten met een loonwaarde van 30-80%. De PW biedt voor deze doelgroep nieuwe instrumenten, zoals loonkostensubsidies, jobcoaching en de no-riskpolis. Begeleiding van deze cliënten naar de arbeidsmarkt vergt een ander soort dienstverlening. Niet alleen bij het WSP en ISD BOL, maar zeker ook bij Betere Buren.
Het ontwikkeltraject bij Betere Buren is inmiddels aangepast op de nieuwe doelgroep, dient echter nog verder ontwikkeld te worden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van bedrijven die van oudsher ingericht zijn voor deze doelgroep (denk aan Emma, Balanz, Kabelbomen), maar ook aan de zorgpartners uit de WMO. Organisaties als Levanto, Radar en SGL hebben ook veel ervaring met deze doelgroep.
Hiervoor is de gemeente Brunssum reeds in 2015 gestart met de pilot 'Werk is de beste zorg'. Hierin wordt met onze partners in Werk en Zorg een additioneel arrangement uitgewerkt voor met name de doelgroep 'arbeidsmatige dagbesteding/beschut werk'. Middels dit traject worden cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt voorbereid op een ontwikkeltraject bij Betere Buren. Onderdeel van deze pilot is overdragen van kennis over de doelgroep van begeleiders van de zorginstellingen naar de ontwikkelcoaches van Betere Buren. In eerste instantie worden hiervoor de begeleiders van de zorginstellingen betrokken bij het traject bij Betere Buren.

Het moge duidelijk zijn dat door de steeds 'zwaarder' wordende doelgroep van Betere Buren, de doelstellingen (35% stroomt uit naar een reguliere baan) bijgesteld moeten worden. De verwachting is dat steeds meer cliënten uiteindelijk aangewezen zullen zijn op vrijwilligerswerk en andere vormen van participatie. De doelstelling zal dan ook steeds meer overgaan in het verhogen van de loonwaarde en 'Meedoen naar vermogen', niet toevallig het credo van de PW.

b. Ontwikkelingen gemeente Brunssum

De invoering van de 3 D's heeft niet alleen gezorgd voor uitbreiding van de afdeling Zorg, de relatie met ISD BOL is ook veranderd en verandert nog steeds. Zo zijn we als gemeente op zoek naar een optimale manier om de integrale toegang Sociaal Domein verder vorm te geven. Momenteel vindt dit met name plaats op operationeel niveau maar in onze optiek is een stevigere organisatorische inbedding in onze gemeentelijke organisatie noodzakelijk.

Het idee hierbij is dat de Maatwerkers van onze eigen afdeling en de consulenten van ISD BOL integraler gaan opereren.
Anderzijds hebben we vorig jaar binnen Betere Buren én in samenwerking met ISD BOL de pilot "Van Trajectbegeleider en Consulent naar Ontwikkelcoach" uitgevoerd, inhoudende dat consulenten van ISD BOL hun werkzaamheden binnen Betere Buren hebben verricht. De ervaringen zijn zodanig dat de functies van 'Trajectbegeleider Betere Buren' en 'Consulent ISD BOL' zijn samengevoegd tot de nieuwe functie 'Ontwikkelcoach' bij Betere Buren.

Beide ontwikkelingen zorgen er in ieder geval voor dat we te maken krijgen met taak- en personele verschuivingen vanuit ISD BOL naar de gemeentelijke organisatie en Betere Buren.
Verder speelt natuurlijk het herindelingsvraagstuk. Inmiddels is duidelijk dat Onderbanken, Nuth en Schinnen per 1 januari 2019 gaan fuseren en zich daarbij v.w.b. de ISD-taken richten op Kompas. En alhoewel een en ander nog niet geheel duidelijk is, bevindt ook de andere partner binnen de GR ISD BOL (Landgraaf) zich in een herindelingstraject waarvan de einddatum voorzover nu bekend ook op 1 januari 2019 ligt. Mocht dit realiteit worden, dan rijst uiteraard de vraag of ISD BOL op eerdergenoemde datum nog als een zelfstandige entiteit bestaat of dat het Brunssumse deel opgaat in de gemeentelijke organisatie.

Aan de andere kant van het gemeentelijke spectrum doen zich ook met name binnen de afdeling Openbare Ruimte een aantal ontwikkelingen voor die een heroriëntatie noodzakelijk maken. Zo hebben we binnen die afdeling te maken met een steeds vergrijzender personeelsbestand dat ook fysieke beperkingen met zich meebrengt. De vraag rijst dan ook langzamerhand of het in het kader van een leeftijdsbewust personeelsbeleid niet slimmer en handiger is de eigen medewerkers te ontwikkelen in de aansturing van medewerkers, zodat ze hun vakkennis kunnen overdragen. Dit betekent feitelijk ook een integratie van Betere Buren in de gemeentelijke organisatie.

Last but not least speelt de inwerkingtreding van de 'Wet normalisering rechtspositie ambtenaren' op 1 januari 2020. Vanaf dat moment is er geen rechtspositioneel verschil meer tussen medewerkers van de Betere Buren BV en de gemeente, waarmee dit geen argument meer is om Betere Buren niet te integreren in de gemeentelijke organisatie.

c. Ontwikkelingen ISD BOL

Zoals hiervoor al werd aangegeven hebben de regionale ontwikkelingen ook invloed op inrichting en wellicht zelfs bestaansrecht van ISD BOL.
Bij de decentralisaties (3 D's) hebben de gemeenten Brunssum en Landgraaf besloten om de toegang tot het Sociaal Domein integraal op te pakken, dus inclusief de PW. Dit betekent dat (op termijn) taken vanuit ISD BOL overgeheveld worden naar de integrale toegang(steams) van de gemeenten.

Tevens hebben de gemeenten de visie dat men het onderdeel re-integratie/participatie zoveel mogelijk zélf ter hand wil nemen. Hierdoor wil men met name efficiënt en effectief gebruik maken van de integraliteit in het Sociaal Domein (dwarsverbanden met Jeugd en WMO).

Deze overheveling van taken is reeds in 2015 gestart en wordt in 2017 verder geïntensiveerd. In dit kader zijn er op dit moment al consulenten van ISD BOL als Ontwikkelcoach werkzaam bij Betere Buren en zullen op termijn ook Werkconsulenten hun werkzaamheden bij Betere Buren gaan verrichten.

De ontwikkelingen bij WSP Parkstad hebben er toe geleid dat inmiddels één Banenmakelaar van ISD BOL bij WSP Parkstad werkt en dat de andere zijn werkzaamheden vanuit het Uitstroomteam Brunssum verricht.

d. Ontwikkelingen WOZL

De gevolgen van de Participatiewet voor de Wsw

Met ingang van 2015, het moment dat de Participatiewet (PW) is ingevoerd, is de WSW voor nieuwe instroom gesloten. Deze wet betreft vanaf die datum een zogenaamde sterfhuisconstructie. Met ingang van 2015 vallen alle personen met een afstand tot de arbeidsmarkt onder de PW. De zorgplicht van gemeenten voor de bestaande WSW-populatie blijft bestaan; zij behouden hun rechten en plichten. De WSW-wachtlijst is met de invoering van de PW komen te vervallen. Personen op de wachtlijst vallen terug op hun betreffende uitkerende instantie (sociale dienst of UWV).

Met de sluiting van de WSW voor nieuwe instroom, gaat tevens een efficiency korting gepaard op de subsidiegelden WSW. Dit betekent dat het voor de gemeente Brunssum nóg belangrijker wordt om onze zorgplicht voor de SW-populatie zo efficiënt als mogelijk in te richten. De huidige uitvoerder van de WSW, WOZL, redt het niet om de uitvoering van de WSW te realiseren met de daarvoor bestemde rijksbudgetten. De afgelopen periode heeft WOZL de tekorten teruggedrongen, maar nog steeds leggen de gemeenten aanzienlijke bedragen uit eigen middelen bij op de uitvoering van de SW in Brunssum, oplopend van € 1.382.000 in 2017, € 1.904.000 in 2018, € 2.167.000 in 2019, tot € 2.331.000 in 2020.
Hieruit is de vraag gerezen of, indien de gemeente Brunssum de WSW in eigen gelederen ('stand alone') zou uitvoeren, dit niet kostenefficiënter is. Voor dit vraagstuk is in 2016 de business case 'Stand alone versie SW & doorontwikkeling Betere Buren' afgerond. Op basis van deze business case is geadviseerd om, op basis van sec financiële afwegingen, niet zelfstandig de WSW te gaan uitvoeren. De business case leidt maximaal tot gelijke financiële resultaten als verwacht bij WOZL en de uitkeringskosten zouden niet terugverdiend kunnen worden. Daarnaast ontstaat er in het kader van de herstructurering van de WSW, in 2019-2020 een natuurlijk moment waarop het bestaansrecht van de GR WOZL op de bestuurlijke agenda zal staan.

De gemeente Brunssum heeft in haar visie ten aanzien van Betere Buren, als stip op de horizon gezet dat Betere Buren en de gemeentelijke organisatie in de toekomst één zullen zijn. Het ligt derhalve in de lijn der verwachtingen dat, indien de gemeente Brunssum ervoor kiest om de WSW in eigen gelederen vorm te geven, dit onder Betere Buren gebeurt.

Omdat er sinds 1 januari 2015 geen instroom meer plaatsvindt in de Wsw, betekent dit dat het aantal Wsw-ers op basis van natuurlijk verloop geleidelijk zal gaan dalen. Ieder jaar zijn er daardoor om en nabij de 6% minder werkplekken nodig. Eind 2015 waren er nog (inclusief begeleid werken) 493 werkplekken nodig, in 2019 is dat gezakt naar 400. Ook daarna zakt het aantal Wsw-ers verder met gemiddeld 5% tot 6% per jaar. Dit biedt echter ook kansen en dan met name voor PW-cliënten die de opengevallen plekken van WSW-ers kunnen invullen.
Uit eerdere onderzoeken is naar voren gekomen dat rond 2019 het aantal WSW-ers bij WOZL dermate gedaald is dat heroverweging van de inrichting en toekomst van WOZL aan de orde zal zijn.

Deze realiteit zorgt er voor dat rond die tijd de optie van een stand alone uitvoering van de Wsw in Brunssum weer actueel wordt:

- Het roept de vraag op of, hoe en op welk niveau er een stabiele organisatie kan worden neergezet. Een stabiele organisatie zou bijvoorbeeld ontstaan wanneer een combinatie wordt gemaakt met dienstverlening voor de nieuwe doelgroepen van de PW. Dat kan bijvoorbeeld door Beschut Werken via Betere Buren te gaan organiseren, bijvoorbeeld in de groen/grijs opdracht. Het is ook een optie om via Betere Buren afspraken met de huidige inleners van de Wsw te maken voor bijvoorbeeld detachering van nieuwe instroom.
- De organisatie die wordt neergezet zal dusdanig flexibel moeten zijn dat die kan meebewegen met de krimp van de Wsw (evt naar het stabiele niveau uit de vorige bullit). De nieuwe stand alone organisatie zou dat bij voorkeur beter moeten kunnen dan het huidige WOZL, of zoals gezegd minder noodzaak hiervoor moeten hebben doordat de organisatie wordt ingezet voor nieuwe doelgroepen.
- Het zorgt (net als bij WOZL overigens) voor een uitdaging om het werk en opdrachten steeds zo te organiseren dat opdrachtgevers wel hun opdrachten bij de uitvoeringsorganisatie blijven neerleggen.
- Het zorgt (net als bij WOZL) voor de uitdaging dat relatief productieve Wsw-ers eerst uitstromen, waardoor steeds minder leidinggevende functies en functies voor professionals door Wsw-ers kunnen worden ingevuld.
- Het biedt kansen om alles op alles te zetten om zo lang mogelijk de plekken met een positief bedrijfsresultaat (groen, detacheringen) ingevuld te houden met Wsw-ers en de plekken met een negatief bedrijfsresultaat versneld af te bouwen. Dit is overigens ook de strategie van WOZL.

Een andere optie is het uitbesteden van de uitvoering van de WSW aan derden. In de afgelopen jaren hebben reeds meerdere externe partijen informeel kenbaar gemaakt dat zij mogelijkheden zien om de WSW voor de gemeente Brunssum uit te voeren.
Het uitbesteden van de uitvoering van de WSW aan een externe partij (anders dan de GR WOZL) brengt risico's met zich mee, zoals:

- Het uitbesteden van de uitvoering SW aan een derde (commerciële) partij, anders dan een verbonden partij/gemeenschappelijke regeling betekent regieverlies ten aanzien van de SW-populatie. De gemeente heeft dan immers geen zeggenschap over de bedrijfsvoering van de betreffende partij, alsook niet ten aanzien van de

bedrijfsstrategie. Er is daarmee ook geen regie ten aanzien van de sociaal-maatschappelijke component bij werken met deze doelgroep.

- Een commerciële partij is minder flexibel dan een publieke partij in die zin dat bij een commerciële partij het winstbelang voorop staat en een publieke partij kan het personeel inzetten waar het op dat moment het hardst nodig is.
- Zij willen waarschijnlijk ook graag alle uitvoerende opdrachten van de gemeente incorpereren. Dat brengt ze in een soortement van monopolie positie die uiteindelijk niet in het belang van de gemeente is.
- Betreffende partijen hebben naast een MVO-belang, tevens een commercieel belang. Afspraak met klanten dienen te worden nagekomen en er dient winst te worden gemaakt. Dit kan in specifieke situaties haaks staan op het MVO-belang.
- Indien werknemers terugvallen door onvoldoende functioneren of door andere afvloeiingsregelingen zal de externe partij deze mensen dienen op te vangen c.q. te herplaatsen.
- Wij zien nog geen externe partijen die ingericht zijn op alle problematiek die voor komt binnen de SW-populatie.
- Leegloop voor externe partij in wintermaanden.
- Uitstroom WSW kan slechts beperkt worden gecompenseerd door nieuwe instroom vanuit de PW.

e. Ontwikkelingen Parkstad

Zoals eerder al aangegeven spelen er in Parkstad allerlei fusieprocessen. Zo hebben de gemeenten Nuth, Schinnen en Onderbanken besloten om te fuseren en speelt ook de mogelijke fusie van Heerlen en Landgraaf.
Onderdeel van de fusie van de gemeente Onderbanken is dat de gemeente Nuth geëist heeft dat de gemeente Onderbanken zijn sociale dienst door ISD Kompas laat uitvoeren. Dit betekent dat de gemeente Onderbanken de GR ISD BOL gaat verlaten. Een eventuele fusie Heerlen/Landgraaf zal er naar verwachting toe leiden dat de gemeente Landgraaf ook de GR van ISD BOL gaat verlaten en zijn sociale dienst door de gemeente Heerlen gaat laten uitvoeren.
De kans is dan ook reëel dat de ontwikkelingen in Parkstad er op korte termijn toe leiden dat de gemeente Brunssum zich zal moeten beraden over de uitvoering van de sociale dienst. Dit zal ook gevolgen hebben voor de inrichting van Betere Buren dat wellicht in de toekomst de sociale dienst van de gemeente Brunssum wordt. Welke onderdelen hierbij betrokken worden zal afhangen van de inrichting van de integrale toegang bij de gemeente Brunssum en de verdere ontwikkelingen op het gebied van het samenvoegen van back-office diensten op de schaal van Parkstad.

f. Ontwikkelingen Betere Buren

Betere Buren belangrijkste speler in de doorstroomfase

Vanaf 2017 zal de ketensamenwerking ten aanzien van werk, participatie en inkomen in Brunssum nog concreter worden. Deze keten, oftewel het toeleidingsproces van bijstandsgerechtigden richting (bij voorkeur) de arbeidsmarkt, kunnen we nader

onderscheiden in het proces van Instroom, Doorstroom en Uitstroom, kortweg ook wel het IDU-proces genoemd (zie ook onderdeel 3.c.).
Betere Buren krijgt, als partner in deze ketensamenwerking, een steeds belangrijkere positie in de Doorstroom-fase. Ook wordt het belang van Betere Buren groter als we kijken naar de overgang van Doorstroom naar Uitstroom, alsook in de Uitstroomfase. Hier komen we later in dit hoofdstuk op terug bij de vorming van de resultaatverantwoordelijke uitstroomteams.

ISD BOL ziet de doelgroep Participatiewet toenemen in kwantitatieve zin, maar zij erkent ook dat de doelgroep complexer wordt; er spelen vaak meer en moeilijkere problemen waardoor de doelgroep in kwalitatieve zin zwaarder wordt (zie ook onderdeel 4.a.). Dit is een gevolg van de sluiting van de WSW en de gedeeltelijke sluiting van de Wajong. Kansrijke Brunssumse inwoners weten de weg naar de arbeidsmarkt vaak op eigen kracht en met weinig ondersteuning te vinden. We zien de zogenaamde doelgroep 30-80% loonwaarde echter groeien. Dit heeft tot gevolg dat Betere Buren zich verder zal moeten voorbereiden om deze doelgroep in de Doorstroomfase van adequate ondersteuning te kunnen voorzien.

Screening doelgroep participatie binnen Betere Buren

De gemeente Brunssum heeft de stip op de horizon gezet dat de gehele doelgroep met een loonwaarde van 30-100% wordt begeleid door Betere Buren. Dit willen wij uiterlijk in 2020 gerealiseerd hebben. In 2017 zal hiertoe gestart worden met een screening van dat deel van de doelgroep PW dat vrijwilligerswerk verricht naar vermogen.
Doelstelling is om het aandeel cliënten met een loonwaarde 30-80%[1] dat deelneemt aan een ontwikkeltraject bij Betere Buren te laten toenemen.
Om dit te kunnen realiseren zal geleidelijk het Brunssumse aandeel W/P consulenten van ISD BOL overgaan naar Betere Buren.
Voor de doelgroep met een loonwaarde van 80-100% zal gekeken moeten worden in hoeverre de sollicitatietrainingen en workshops die ISD BOL nu voor deze doelgroep organiseert vanuit Betere Buren ingezet kunnen worden. Deze ontwikkeling zal in samenwerking met ISD BOL en gemeente Brunssum nader uitgewerkt moeten worden, waarna een gefaseerde implementatie zal volgen.

Deelname in het resultaatverantwoordelijke uitstroomteam WSP

Vanaf 2017 nemen de ontwikkelcoaches van Betere Buren plaats in het resultaatverantwoordelijke uitstroomteam. Voor gemeente Brunssum is er één zo'n team samengesteld, bestaande uit een afvaardiging van Betere Buren, ISD BOL en het WSP Parkstad. Dit team (Uitstroomteam Brunssum) zal de resultaten, zoals vastgelegd in de 'SLA Brunssum WSP 2017', over 2017 gezamenlijk moeten gaan neerzetten.

[1] Voorbeeld: 80% loonwaarde wil zeggen dat een medewerker 80 producten in een uur kan maken waar een regulier medewerker er 100 kan maken op een reguliere arbeidsplaats.

Ontwikkeltraject Betere Buren toegespitst op logistiek & transport sector

Om uitvoering te geven aan de motie 'Extra impuls toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt', met het oog op het Convenant VDL Nedcar, maar ook vanwege voorziene tekorten in de logistiek en de transport sector, is Betere Buren in 2016 gestart met het inrichten van een ontwikkeltraject gericht op de sector transport en logistiek. Middels dit specifieke ontwikkeltraject zorgt Betere Buren ervoor dat de personen die geselecteerd zijn voor dit traject, een stapje voor hebben wanneer zij arbeidsfit zijn en klaar zijn om te solliciteren.

Slimme verbindingen leggen

Betere Buren zal verder gaan met het leggen van slimme verbindingen. Hierbij kan gedacht worden aan het meer gebruik maken van de bestaande infrastructuur van gemeente Brunssum. Een voorbeeld hiervan is een verdere samenwerking tussen de gemeentelijke afdeling Openbare Ruimte en de werkzaamheden die Betere Buren in opdracht van de gemeente Brunssum uitvoert.
Verder wordt de omslag naar het steeds meer inzetten van externe ontwikkelplekken verder ingezet. Hiervoor zijn reeds geruime tijd afspraken met bedrijven die gewend zijn om met mensen uit de doelgroep te werken, zoals Emma, Balanz en WOZL Kabelbomen, maar zullen ook steeds meer 'gewone' werkgevers benaderd worden om als samenwerkingspartner van Betere Buren te gaan fungeren.

g. Omvang van het bedrijf Betere Buren

Het aantal mensen dat werkzaam is bij Betere Buren, wisselt omdat dit afhankelijk is van het aantal deelnemers vanuit de PW. Aangezien de instroom vanuit de PW voor het merendeel bestaat uit 'nieuwe' cliënten, wisselt dit sterk. Afhankelijk van jaargetijde en economische omstandigheden stromen er veel of weinig mensen in de PW.
Begin 2017 zijn de volgende doelgroepen en aantallen werkzaam bij Betere Buren:

- 19 medewerkers in dienst van de BV

Deze medewerkers zijn in de uitvoering, begeleiding, administratie en management werkzaam. Van deze 19 hebben 4 medewerkers een dienstverband voor onbepaalde tijd.

- 67 WSW-ers gedetacheerd bij Betere Buren

De helft maakt deel uit van een groepsdetachering die werkzaamheden in de Openbare Ruimte uitvoert. De rest van de WSW-ers is verdeeld over de overige werkzaamheden en in administratie en begeleiding.

- gemiddeld tussen de 80 en 100 PW-cliënten in een ontwikkeltraject bij Betere Buren;
- 3 Ontwikkelcoaches van ISDBOL met een taakopdracht werkzaam bij Betere Buren en 1 Ontwikkelcoach met een tijdelijke arbeidsovereenkomst;
- gemiddeld tussen de 10 en 15 statushouders werkzaam op een Inburgeraars Participatie Plek.

Betere Buren vanaf 2018

In 2016 is veel geïnvesteerd om de kwaliteit van de medewerkers die een spilfunctie vervullen binnen Betere Buren in de bedrijfsvoering en de begeleiding van cliënten op peil te krijgen. Tijdens dit proces is gebleken dat niet iedereen middels trainingen, coaching en/of

scholing te ontwikkelen is om zijn taken en verantwoordelijkheden binnen een professionele organisatie, met een steeds moelijker wordende doelgroep, uit te voeren. Daarom hebben er al diverse personele wisselingen plaats gevonden en zal er ook naar de toekomst toe nog geïnvesteerd moeten worden in een beter toegeruste personele organisatie. Dit betekent met name dat we nog verder zullen investeren in werkleiding, zodat ook de toekomstige doelgroep de juiste aandacht en begeleiding krijgt om zich verder te kunnen ontwikkelen.
Om een adequate ontwikkeling van mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt vorm te geven zullen er nieuwe werksoorten moeten worden aangeboord. Denk hierbij aan zeer eenvoudig, laagdrempelig werk. Ook hiervoor is een ander soort werkleiders nodig dan in de huidige bezetting te vinden is. Een en ander betekent dat er op personeel vlak zowel op gebied van kwaliteit als capaciteit geïnvesteerd zal moeten worden.

h. Noodzakelijke aanpassingen in 2017:

h.1. Aanpassing statuten:

In diverse presentaties aan de raad zijn we er steeds van uitgegaan dat de statuten belemmerend zouden werken voor de bedrijfsvoering van de BV. Het ging hierbij hoofdzakelijk om artikel 20 waarbij beschreven wordt welke besluiten van het bestuur aan voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering onderworpen zijn. Voortschrijdend inzicht heeft er toe geleid dat er wat dat betreft geen aanpassing van de statuten noodzakelijk is, of dat dit i.vm. vastlegging in het Burgerlijk Wetboek niet mogelijk is.

h.2. Aansluiten P&C Brunssum

Bij de overname van het werkbedrijf gemeente Brunssum van WOZl door de gemeente Brunssum, zijn in de nieuwe statuten van Betere Buren BV ook bepalingen opgenomen met betrekking tot de begroting en de jaarrekening.
In artikel 20 lid 1, het laatste gedachten-streepje is de bepaling opgenomen dat het dagelijks bestuur toestemming nodig heeft van het algemeen bestuur voor de vaststelling van de begroting van de BV. Bij deze bepaling zijn geen data opgenomen wanneer deze toestemming en vaststelling moet plaatsvinden. Dit vergt dus nadere uitwerking van of door de BV.
Aangezien wij een “verbonden partij” zijn van de gemeente Brunssum – de gemeente is 100% aandeelhouder van de BV - is het raadzaam en logisch om aan te sluiten bij de P&C cyclus van de gemeente en de cyclus die zij in acht nemen voor alle verbonden partijen op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.
Dit betekent voor Betere Buren BV dat zij de begroting voor enig dienstjaar voor 15 april van het jaar T-1 moet indienen bij de gemeente. Voor 2019 moet de begroting dan op 15 april 2018 bij de gemeente worden aangeboden ter goedkeuring. Dit op basis van de eigen statuten. Andere verbonden partijen moeten de stukken aanbieden voor een zienswijze.
Op grond van artikel 21 lid 2 van de statuten dient de jaarrekening van Betere Buren BV vóór 1 juni van het daaropvolgende jaar door de Algemene vergadering van aandeelhouders te worden vastgesteld. Dit betekent dat de jaarrekening 2016 voor 1 juni 2017 door de Raad

moet worden vastgesteld. De Raad kan dit verlengen met 6 maanden naar 1 december 2017 in dit voorbeeld.
De gemeente Brunssum heeft binnen haar P&C cyclus nog een moment in het jaar, de zogenaamde programmarapportage, om de begroting bij te stellen. Voor 2017 is deze gepland in de raadsvergadering van oktober. De voorbereiding hiervoor begint al voor de zomervakantie. Voor Betere Buren BV betekent dit dat als zij iets willen melden aan de gemeenteraad zij er voor moeten zorgen dat deze informatie uiterlijk in week 24 bij de gemeente binnen is. De beleidsinhoudelijke ambtenaar zal dan zorgdragen dat deze info in de programmarapportage wordt opgenomen.

h.3. Resultaatverplichting

De resultaatverplichting ligt binnen Betere Buren enerzijds op het gebied van ontwikkeling van PW-cliënten om te komen tot een hogere participatiegraad en anderzijds op het uitvoeren van commerciële opdrachten uit de markt.
Betere Buren spant zich in om de afstand tot de arbeidsmarkt van cliënten te verkleinen en hun daarmee naar vermogen in de maatschappij te laten participeren. Dat kan middels een betaalde baan, maar ook op bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk.
De ontwikkeling wordt vormgegeven door opleidingen, trainingen en diverse werkervarings- en ontwikkelplekken.

Met betrekking tot het uitvoeren van commerciële opdrachten mag Betere Buren 20% van zijn omzet uit dit soort opdrachten halen. Denk hierbij aan klussen, groen aanleg en onderhoud, fietsenherstel etc., belangrijke werkzaamheden voor de diversiteit aan ontwikkel-mogelijkheden voor de PW-cliënten.
Op dit moment wordt tussen de 5 en 10% van de omzet uit commerciële opdrachten gehaald. Hier zit in elk geval nog een mogelijkheid tot groei in, waarbij wel meteen een koppeling gemaakt dient worden naar de capaciteit en kwaliteit van het personeel met een dienstverband of een detachering vanuit de WSW bij Betere Buren. Tevens dient hierbij ook steeds aandacht te zijn voor het aspect van ‘verdringing’.

h.4. Financiering en liquiditeit

Zoals u bekend voert Betere Buren BV voor en namens de gemeente taken uit in het kader van de Participatiewet. De doelstelling van het mensontwikkelbedrijf Betere Buren BV is het ontwikkelen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar de reguliere arbeidsmarkt. Het bedrijf groeit gestaag omdat men tevens regulier werk van de gemeente overneemt, zoals o.a. groenonderhoud, het opruimen van hondenpoep en de was- en strijkservice. Dit leidt ertoe dat het bedrijf moet investeren in materieel en in de locatie waar men zit.

Deze investeringen werden voor de overname van de BV door de gemeente voorgefinancierd door WOZL. Na de overname in het 1e kwartaal van 2014 vindt deze financiering plaats middels een rekeningcourant krediet bij de BNG via het raamcontract van de gemeente.

Door het door het Rijk ingevoerde schatkistbankieren voor gemeenten, leidt deze tot nu toe gevolgde methode tot een onevenwichtigheid in het saldo van de gemeente. Om dit

probleem op te lossen bestaat de mogelijkheid binnen uw Treasurystatuut, art 3.1, om de jaarlijkse kapitaalbehoefte van Betere Buren BV te financieren via een (renteloze) lening van de gemeente als het een "Publieke taak" betreft. Hiervan is bij Betere Buren BV sprake. Dit blijkt uit uw raadsbesluit in het kader van de vaststelling van economische activiteiten in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h Mededingingswet. In dit raadsbesluit van 23 september 2014 is Betere Buren BV aangewezen als zo'n activiteit (verseon 2014/495824).

Vanuit financiële optiek en om economische redenen is het voor Betere Buren BV, en dus ook voor de gemeente Brunssum, voordeliger als Betere Buren BV het (rollend) materieel, zoals auto's, busjes, hondenpoepreiniger, etc., niet leaset maar aankoopt en jaarlijks afschrijft. Een leasemaatschappij is altijd duurder door een hogere rente en een opslag voor hun diensten.

Een ander voordeel van financiering door de gemeente via geldleningen is dat de gemeente goedkoper geld kan lenen op de geldmarkt dan Betere Buren BV bij een commerciële bank.

Momenteel loopt de financiering nog via de rekening courantverhouding met de gemeente en vindt financiering plaats via de lopende liquiditeiten. Dit alles past binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders.
Overigens is dit alleen van toepassing zolang Betere Buren een BV is. Mocht de Raad besluiten om van Betere Buren een gemeentelijke afdeling te maken, is dit niet meer aan de orde!

- **Voorstel 6: Indien de noodzaak ontstaat om investeringen te plegen binnen het bedrijf Betere Buren BV en dit uitdrukkelijk past binnen de vastgestelde financiële en budgettaire kaders van de vastgestelde begroting van Betere Buren BV en hiervoor externe financiering noodzakelijk is in de vorm van een geldlening, zullen wij uw gemeenteraad een voorstel hiertoe voorleggen.**

h.5. Governance

Onderzoek naar de BV of de alternatieven daarvoor
Zoals in het begin van deze nota reeds werd aangegeven was de start van Betere Buren een hectische periode. Mede vanwege het faillissement van Licom en de overname van WOZL, was er bij de overname in feite geen andere optie dan het oprichten van een eigen BV. In onze toelichtingen en presentaties is reeds uitvoerig ingegaan op de beperkingen die het construct van een BV met zich meebrengt. In de paragrafen hiervoor is dat ook al naar voren gekomen. De vraag is nu of de omstandigheden zodanig zijn gewijzigd, waardoor de rechtsvorm BV of een andere rechtsvorm niet meer passend is om onze doelstellingen te bewerkstelligen.
Gewijzigde omstandigheden zijn een andere keten in de benadering (met WSP) en een andere rol voor Betere Buren, de regiefunctie als gemeente in plaats van als bestuurder, de betere afstemming (zonder twee petten) binnen een organisatie (de gemeente). Maar ook de regionale ontwikkeling/herindelingen waardoor de samenwerking met regiogemeenten er anders gaat uitzien en de verantwoordelijkheid voor de drie D's en het

daardoor opzetten van een integrale toegang (o.a. intensivering samenwerking met ISD BOL en de afdeling Zorg.

Bij de keuze voor een BV (in plaats van een andere rechtsvorm) is ook gekeken naar de mogelijkheid dat je een BV makkelijk kunt vervreemden. Als we de regie echter zelf strak in de hand willen houden, zullen we niet willen gaan vervreemden.
Ten aanzien van de opdrachten geldt dat de BV 80% van haar opdrachten moet verkrijgen van de gemeente zelf, wil er nog sprake zijn van quasi-inbesteden. Als gemeentelijke afdeling zal de gemeente als rechtspersoon dan op de markt komen met diensten die zij verricht. Daarbij gelden dezelfde regels ten aanzien van inbesteden.

In onze regio zijn ook lokale werkbedrijven opgericht, waarbij de overweging van de rechtsvorm eveneens gemaakt is:

<u>Heerlen</u>
De gemeente Heerlen heeft als onderliggende structuur voor een belangrijk deel van het ontwikkelproces gekozen voor de zogenaamde overheidsstichting met twee ambtenaren als bestuurder. Deze stichting is eigendom van de gemeente. Deze stichting kan kandidaten in dienst nemen. In Heerlen gebeurt dat in de regel alleen op tijdelijke basis gedurende twee jaar. In die twee jaar worden kandidaten arbeidsfit gemaakt voor het reguliere bedrijfsleven. Kandidaten ontvangen gedurende deze periode het minimum loon. De meeste werkzaamheden bestaan uit gemeentelijke opdrachten. Het voordeel van deze constructie is dat er wel loon uitbetaald kan worden terwijl er geen ambtelijke CAO geldt. De stichting "hangt" min of meer onder de afdeling participatie en wordt ambtelijk (binnen de kaders die B&W stellen) aangestuurd.

<u>Landgraaf</u>
De gemeente Landgraaf heeft in het verleden gekozen voor een privaatrechtelijke stichting.
In 2016 heeft de gemeenteraad van Landgraaf voor hun werkbedrijf gekozen voor een publiekrechtelijke structuur (gemeentelijke afdeling), met als belangrijkste argumenten:

- De uitvoering van de Participatiewet is een primaire taak van de gemeente;
- Inbedding in de gemeentelijke organisatie voorkomt BTW problematiek;
- Inbedding in de gemeentelijke organisatie maakt het veel gemakkelijker om:
  - aansluiting met andere onderdelen van het sociale domein via de wijkteams te garanderen;
  - een goede governance te borgen;
  - de werkprocessen van ISD BOL te integreren;
  - ondersteunende faciliteiten te leveren.

<u>Sittard-Geleen</u>
De gemeente Sittard-Geleen overweegt om de uitvoerder van de WSW, VIXIA, gedeeltelijk onder te brengen bij de sociale dienst van de gemeente (dus ook een gemeentelijk organisatie onderdeel).

Opties gemeente Brunssum

Voor de verdere structuur vanaf 2018 zijn er op basis van verwachte ontwikkelingen de volgende alternatieven mogelijk:

A. Handhaven huidig construct Betere Buren BV

Voordelen:

- Er behoeven geen andere administratieve en bestuurlijke wijzigingen te worden doorgevoerd;
- De bij Betere Buren aangestelde medewerkers vallen niet onder de ambtelijke arbeidsvoorwaarden.

Nadelen:

- De Raad wordt jaarlijks geconfronteerd met het construct van verbonden lichaam dat afwijkend handelend optreed en gevraagd hierover te besluiten;
- De Raad is niet bekend en vertrouwd met de positie en verantwoordelijkheden als aandeelhouder van een verbonden lichaam; “onbekend maakt onbemind”;
- De huidige verhouding aandeelhouders (raad) en het toezicht werkt verwarrend. Er bestaat nu soms het beeld dat er met dubbele petten gekeken wordt naar de BV;
- Flexibiliteit op sturing, dienstverlening en bedrijfsvoering van het totale Sociale Domein moeilijker.

B. De activiteiten onderbrengen in een gemeentelijke afdeling. De vennootschap Betere Buren kan dan worden opgeheven

Voordelen:

- Er is geen sprake meer van een apart verbonden lichaam dat voor al zijn activiteiten onder toezicht van de gemeente valt;
- De verwarring omtrent de verhouding aandeelhouders (raad) en het toezicht en daarmee het beeld dat er met dubbele petten gekeken wordt naar de BV verdwijnt;
- Wordt door de Raad gevoeld als een verlichting van haar werkzaamheden;
- Onderdeel van integrale P&C cyclus binnen de gemeente;
- Synergie effecten met diverse gemeentelijke afdelingen;
- Integrale toegang en incorporatie ISD BOL eenvoudiger te verwezenlijken. Bestuur en ambtelijke aansturing straks weer vanuit één punt grip op dienstverlening/ bedrijfsvoering sociaal domein.

Nadelen:

- De eigen identiteit van Betere Buren en de zichtbaarheid van haar inspanningen en doelstellingen verdwijnt;
- Meer medewerkers in ambtelijke dienst.

C. De activiteiten en bestuur onderbrengen in een gemeentelijke afdeling en de overige medewerkers plaatsen bij een commerciële personeelsdienst (bijvoorbeeld: Driessen of Wiertz of landelijkste uitzendorganisatie). De vennootschap Betere Buren kan dan worden opgeheven.

Voordelen:
- Idem onder B.
- Er is geen eigen verbonden lichaam meer nodig.

Nadelen:
- Idem onder B.
- De detacheringsvergoedingen bij deze organisaties zullen hoger zijn dan de huidige personeelskosten bij Betere Buren BV.

Toekomstige governance
Rondom de toekomstige organisatiestructuur van Betere Buren zal door het college een voorstel uitgewerkt worden dat vóór het eind van dit jaar ter besluitvorming aan de gemeenteraad zal worden voorgelegd. In dit voorstel zullen in ieder geval de volgende onderwerpen uitgewerkt worden:
- de visie op Betere Buren;
- de positie van Betere Buren in de gemeentelijke organisatie;
- de positie van Betere Buren in het sociaal domein;
- de rol en positie van Betere Buren bij de uitvoering van de Participatiewet;
- de rol van de gemeenteraad bij het bedrijf of de afdeling Betere Buren.

i. Tijdpad

In de visienota 'Betere Buren 2013-2017 Van Buurtbeheer naar Mensontwikkeling' zijn de doelstellingen voor die periode opgenomen:

A. De afstand tussen vraag en aanbod aan de onderkant van de arbeidsmarkt te verkleinen en hiermee de participatiegraad te vergroten (=Mensontwikkeling);
B. Nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid creëren;
C. Uitvoering geven aan de Participatiewet;
D. Social return on investment (SROI) verhogen;
E. Civil Society en sociale cohesie versterken;
F. Materiële en immateriële leefomgeving in stand houden;
G. Kosten openeindregelingen WSW, PW, WMO en de transitie rondom 4D's zoveel mogelijk beperken.

Voor het realiseren van de doelstellingen en daarmee de visie, voorzag de nota in een tijdpad van 5 jaarschijven:
- 2013: overname door gemeente Brunssum en besluitvorming 3 D's;

- 2014: stabiliseren en bestendigen;
- 2015: uitvoering geven aan PW in integraal Sociaal Domein;
- 2016: groeien en verder doorontwikkelen;
- 2017: groeien en verder doorontwikkelen, voorbereiding visie na 2017.

Sommige doelstellingen zijn reeds bereikt of daar wordt permanent aan gewerkt:

A. Aan de mensontwikkeling en verhogen van de participatiegraad wordt permanent gewerkt;
B. Er is en wordt nog steeds nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid gecreëerd;
C. De PW wordt uitgevoerd;
F. Er wordt nog steeds gewerkt aan het in stand houden van de (im)materiële leefomgeving;
G. De kosten van regelingen en transitie 4D's worden zoveel mogelijk beperkt.

Aan andere is doelstellingen is (nog) onvoldoende of niet gewerkt:

D. Social return on investment (SROI) verhogen;
E. Civil Society en sociale cohesie versterken.

Met name aan het versterken van de civil society en sociale cohesie in Brunssumse wijken is Betere Buren in de afgelopen jaren onvoldoende toegekomen. Vanuit de visie moet de inzet van Betere Buren wijk- en buurtgericht zijn. Hierbij moet aansluiting gezocht worden bij de wijksteunpunten om op deze manier de integrale werkwijze te versterken en ontschotting te bewerkstelligen.
Voor de komende periode heeft realisering van deze doelstelling hoge prioriteit!

Wanneer we de hiervoren beschreven ontwikkelingen en doelstellingen in beschouwing nemen komen we voor de komende jaren tot het volgende tijdpad:

- 2017: Groeien en doorontwikkelen;
- 2018: Nieuwe inrichting uitvoering PW;
- 2019: (Nieuwe) inrichting uitvoering WSW;
- 2020: Herijking doelgroep en doelstellingen;
- 2021: Stabiliseren en bestendigen.

Toelichting:
2018: herindelingen, ontwikkelingen ISD BOL, WSP, Betere Buren en gemeente Brunssum;
2019: ijkmoment vanuit de business case 'Stand alone versie SW & doorontwikkeling Betere Buren;
2020: toekomst WSW, Beschut Werk, maatschappelijke participatie, 'Meedoen naar vermogen'.

5. Voorstellen

Middels deze visienota leggen wij de gemeenteraad de volgende voorstellen ter besluitvorming voor:

- **Voorstel 1: De gemeenteraad te verzoeken de Jaarrekening 2014 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen (zie ook pagina 8).**
- **Voorstel 2: De gemeenteraad te verzoeken de Jaarrekening 2015 van Betere Buren BV vast te stellen en het dagelijks bestuur decharge te verlenen (zie ook pagina 8).**
- **Voorstel 3: De gemeenteraad voor te stellen om het resultaat 2015 toe te voegen aan een nieuw te vormen algemene reserve voor het opbouwen van weerstandsvermogen en deze te maximeren op 6% van de exploitatie zijnde € 120.000,-- (zie ook pagina 9).**
- **Voorstel 4: De gemeenteraad voor te stellen om het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op grond van artikel 21 lid 2 van de staturen 6 maanden uitstel te verlenen, tot 1 december 2017, voor het aanbieden van de gecontroleerde jaarrekening 2016 (zie ook pagina 9).**
- **Voorstel 5: De gemeenteraad voor te stellen om het Dagelijks Bestuur van Betere Buren op basis van hoofdstuk 20 lid 1 van de statuten toestemming te verlenen tot het vaststellen van de begroting 2018 (zie ook pagina 9).**
- **Voorstel 6: Indien de noodzaak ontstaat om investeringen te plegen binnen het bedrijf Betere Buren BV en dit uitdrukkelijk past binnen de vastgestelde financiële en budgettaire kaders van de vastgestelde begroting van Betere Buren BV en hiervoor externe financiering noodzakelijk is in de vorm van een geldlening, zullen wij uw gemeenteraad een voorstel hiertoe voorleggen (zie ook pagina 26).**
- **Voorstel 7: vervallen.**

6.Nawoord

Wanneer we terug kijken op de afgelopen vier jaar kunnen we constateren dat er veel gebeurd is. Niet alleen bij de gemeente Brunssum en Betere Buren, maar ook in de wereld om ons heen.
Oorzaken hiervan zijn met name het veranderde rijksbeleid en de daarmee gepaard gaande verschuiving van verantwoordelijkheden en opgelegde bezuinigingen richting gemeenten. Tevens heeft dit er toe geleid dat de problemen en uitdagingen waar wij als gemeente en onze ketenpartners voor gesteld worden veel ingewikkelder zijn en worden.

De bemiddeling van de PW-doelgroep wordt steeds complexer en daarmee wordt er ook steeds meer gevraagd van de uitvoerders in de keten.
Voor de gemeente Brunssum is Betere Buren de belangrijkste partij in deze keten. De manier waarop Betere Buren bij de oprichting is ingericht, voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Wellicht dat ook de vorm waarvoor bij de oprichting gekozen is (de BV) niet meer bij de huidige ontwikkelingen past.

Middels deze nota hebben wij gepoogd een beeld te schetsen van de ontwikkelingen in de eerste 4 jaren sinds de oprichting van de BV Betere Buren. Tevens hebben wij de actuele ontwikkelingen beschreven en de manier waarop wij daarop gaan inspelen.
In deze nota schetsen wij op welke manier Betere Buren in de komende jaren toegerust kan worden om de uitdagingen waarvoor wij als gemeente Brunssum staan adequaat op te pakken.
Het moge echter duidelijk zijn dat het sociale domein en zeker de PW en de keten die daarbij betrokken is, volop in beweging is. Het is dan ook een illusie om te verwachten dat wij hiermee voor de komende vijf jaar uitontwikkeld zijn.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie ISD BOL: Jaarstukken 2016, Programmabegroting 2018 e.v. en 1e Bestuursrapportage 2017
Registratiekenmerk 729997
Gemeentebladnr. 2017/27

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd
De uitvoering van de WWB en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum, Onderbanken en Landgraaf, opgedragen aan de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Onderbanken Landgraaf (ISD BOL).
Vanaf 1 januari 2015 zijn de WWB en aanverwante wetten opgegaan in de Participatiewet (PW).
Conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ISD BOL heeft Gemeente Brunssum de Jaarstukken ISD BOL 2016 en de Programmabegroting ISD BOL 2018 e.v. ontvangen op 31-03-2017.
De 1e Bestuursrapportage (Berap) ISD BOL 2017 is ontvangen op 24-04-2017.

Context van het raadsvoorstel
Een korte beschrijving waarom het raadsvoorstel nu aan de raad voorgelegd wordt:

ISD BOL Jaarstukken 2016
De jaarrekening en het jaarverslag zijn conform artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL (GR) tot stand gekomen. Door de accountant is een goedkeurende verklaring afgegeven zoals omschreven in artikel 24, lid 1 van de GR. De accountantsverklaring maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening. Conform artikel 24, lid 4 van de GR kan de gemeenteraad binnen 2 maanden, nadat de jaarrekening is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL. De definitieve vaststelling van de jaarstukken zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 21 juni 2017.

ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017
Op grond van art. 24 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling van ISD BOL (GR), wordt de voorlopig vastgestelde 1e Berap ISD BOL 2017 aan de gemeenteraad toegezonden. Op grond van art. 24 lid 3 van de GR kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen 8 weken nadat de bestuursrapportage hen is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur. De definitieve vaststelling van de 1e Bestuursrapportage 2017 zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 4 oktober 2017.

Programmabegroting ISD BOL 2018 e.v.
Op grond van artikel 21, lid 1 van de Gemeenschappelijke regeling van ISD BOL dient het Dagelijks Bestuur u de opgestelde ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar vóór 1 april toe te zenden. Op grond van lid 4 van genoemd artikel kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending van de ontwerpbegroting hun gevoelen daarover doen blijken. De zienswijzen van de deelnemende gemeenten zullen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur van ISD BOL in haar vergadering van 21 juni 2017 ter definitieve vaststelling van de Begroting 2018 e.v..

Ambtelijk is aan ISD BOL kenbaar gemaakt dat het voor uw gemeenteraad niet mogelijk was om binnen 2 maanden na verzending van de stukken uw zienswijze te geven. Er is afgesproken dat ISD BOL uw zienswijze per omgaande na de raadsvergadering van 20 juni 2017 ontvangt, waarmee uw zienswijze alsnog wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en programmabegroting in het AB van 21 juni 2017. Ten aanzien van de 1e Bestuursrapportage 2017 kan binnen de reactietermijn gereageerd worden.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen

Uw gemeenteraad wordt voorgesteld om ten aanzien van de Jaarstukken 2016, de 1e Bestuursrapportage 2017 en de

Programmabegroting 2018 e.v. van ISD BOL:

a.) Kennis te nemen van de betreffende stukken;
b.) Ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven aan ISD BOL (730001).

Financiële/personele/juridische gevolgen?
Ja, de financiële gevolgen van de aan u voorgelegde stukken zijn uitgebreid beschreven onder paragraaf 9 van dit raadsvoorstel.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Ja, via de P&C-cyclus van ISD BOL.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Ja, zie onderstaand:

Ontvangst financiële stukken:	31 maart en 24 april 2017
Collegevergadering:	9 mei 2017
Commissievergadering:	6 juni 2017
Eind reactietermijn zienswijze:	26 mei 2017*
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB ISD BOL:	21 juni en 4 oktober 2017
Aanbieding aan GS	Uiterlijk 15 juli 2016

** Ambtelijk is met de ISD BOL afgestemd dat de zienswijze van uw Raad zo spoedig mogelijk na 6 juni 2016 aan de ISD BOL kenbaar zal worden gemaakt, zodat uw zienswijze bij definitieve vaststelling kan worden meegenomen.*

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
Ja, er de volgende bijlagen toegevoegd:
- 723278/723277/723312: ISD BOL Jaarverslag en Jaarrekening 2016
- 729437: ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017
- 723279: ISD BOL Programmabegroting 2018 e.v.
- 730001: Zienswijze ISD BOL Jaarstukken 2016, 1e Bestuursrapportage 2017 en Programmabegroting 2018 e.v.

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	9 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	729997
Gemeentebladnr.	**:**	2017/27
Dienst / Afdeling	**:**	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelvoorstelnr.	**:**	729997
Portefeuillehouder	**:**	H. Janssen
Onderwerp	**:**	ISD BOL: Jaarstukken 2016, Programmabegroting 2018 e.v. en 1e Bestuursrapportage 2017
Raadsverg. d.d.	**:**	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/27;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL;

Besluit:

Ten aanzien van de Jaarstukken 2016, de 1e Bestuursrapportage 2017 en de Programmabegroting 2018 e.v. van ISD BOL:
a.) Kennis te hebben genomen van de betreffende stukken;
b.) bijgevoegde zienswijze af te geven aan ISD BOL (bijlage 730001);

3. Aanleiding
De uitvoering van de WWB en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum, Onderbanken en Landgraaf, opgedragen aan de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Onderbanken Landgraaf (ISD BOL). Vanaf 1 januari 2015 zijn de WWB en aanverwante wetten opgegaan in de Participatiewet (PW).
Conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ISD BOL heeft Gemeente Brunssum de Jaarstukken ISD BOL 2016 en de Programmabegroting ISD BOL 2018 e.v. ontvangen op 31-03-2017. De 1e Bestuursrapportage (Berap) ISD BOL 2017 is ontvangen op 24-04-2017.

ISD BOL Jaarstukken 2016
De jaarrekening en het jaarverslag zijn conform artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL (GR) tot stand gekomen. Door de accountant is een goedkeurende verklaring afgegeven zoals omschreven in artikel 24, lid 1 van de GR. De accountantsverklaring maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening. Conform artikel 24, lid 4 van de GR kan de gemeenteraad binnen 2 maanden, nadat de jaarrekening is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL. De definitieve vaststelling van de jaarstukken zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 21 juni 2017.

ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017
Op grond van art. 23 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling van ISD BOL (GR), wordt de voorlopig vastgestelde 1e Berap ISD BOL 2017 aan de gemeenteraad toegezonden. Op grond van art. 23 lid 3 van de GR kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen 8 weken nadat de bestuursrapportage hen is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur. De definitieve vaststelling van de 1e Bestuursrapportage 2017 zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 4 oktober 2017.

Programmabegroting ISD BOL 2018 e.v.
Op grond van artikel 21, lid 1 van de Gemeenschappelijke regeling van ISD BOL dient het Dagelijks Bestuur u de opgestelde ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar vóór 1 april toe te zenden. Op grond van lid 4 van genoemd artikel kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending van de ontwerpbegroting

hun gevoelen daarover doen blijken. De zienswijzen van de deelnemende gemeenten zullen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur van ISD BOL in haar vergadering van 21 juni 2017 ter definitieve vaststelling van de Begroting 2018 e.v..

Ambtelijk is aan ISD BOL kenbaar gemaakt dat het voor uw gemeenteraad niet mogelijk was om binnen 2 maanden na verzending van de stukken uw zienswijze te geven. Er is afgesproken dat ISD BOL uw zienswijze per omgaande na de raadsvergadering van 20 juni 2017 ontvangt, waarmee uw zienswijze alsnog wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en programmabegroting in het AB van 21 juni 2017. Ten aanzien van de 1e Bestuursrapportage 2017 kan binnen de reactietermijn gereageerd worden.

4. Probleemstelling
In de jaarstukken 2016 ISD BOL wordt beleidsmatig en financieel verslag gedaan van het boekjaar 2016. De jaarstukken betreffen: het jaarverslag 2016 (bijlage 723278) en de jaarrekening 2016 (bijlage 723278). In de 1e Berap 2017 (bijlage 728940) wordt beleidsmatig en financieel verslag gedaan van de maanden januari en februari 2017. In de begroting 2018 e.v. wordt tot slot met name op financieel terrein vooruit gekeken naar 2018 en verder (bijlage 723279).

De voorliggende financiële stukken zijn besproken tijdens de AB-vergaderingen ISD BOL van 22 maart en 19 april 2017. Uw College wordt voorgesteld om uw gemeenteraad te adviseren ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven (bijlage 730001).

5. Doelen/beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
Kennis te nemen van de ISD BOL Jaarstukken 2016, de 1e Bestuursrapportage 2017 en de Programmabegroting 2018 e.v.. en uw gemeenteraad te adviseren ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven (bijlage 730001).
b. wat gaan we ervoor doen?
Uw College wordt voorgesteld om uw gemeenteraad te adviseren een zienswijze af te geven ten aanzien van de drie voorliggende financiële stukken (bijlagen 723277, 723278 en 723279). Deze zienswijze zal aan het AB van ISD BOL verstuurd worden.
- inschakeling Betere Buren wenselijk/mogelijk?
Dit voorstel betreft het afgeven van een zienswijze van de raad op financiële stukken van ISD BOL. Alhoewel ISD BOL en Betere Buren in de uitvoering met elkaar samenwerken, is inschakeling van Betere Buren bij dit voorstel niet mogelijk c.q. van toepassing.
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers/maatschappelijk middelveld/bedrijfsleven bevorderen?
Dit voorstel betreft het afgeven van een zienswijze van de raad op financiële stukken van ISD BOL.
c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
Via de P&C-documenten van ISD BOL.
Indicator:
- Participatiebudget incl. fictieve re-integratiebudget
- Inkomensdeel PW/BUIG
- Uitstroom cliëntenaantal
- Instroom cliëntenaantal
- Participatiegraad beroepsbevolking

Bron:
- P&C cyclus Gemeente Brunssum
- Rijksbudgetten
- CBS / CPB / UWV

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal,lokaal)
- Participatiewet (PW)
- Gemeentewet

b. autonoom beleid/taken in medebewind?
Gemeenteschappelijke Regeling ISD BOL en het Addendum 2015 op het Meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2015-2018
c. past het voorstel in de strategische visie?
Ja; binnen de pijler Brunssum Werkt! wordt er gekoerst op het op peil houden van de werkgelegenheid. Economische ontwikkelingen worden in samenwerking met de gemeenten in Parkstad opgepakt; in de GR ISD BOL gebeurt dit met de gemeenten Brunssum, Onderbanken en Landgraaf. Voor het regionale arbeidsmarktbeleid wordt afstemming gezocht op Parkstad-niveau.
Binnen de pijler Brunssum door en voor elkaar! een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben. Lukt

dat niet (volledig) op eigen kracht, dan helpen we hen (op maat) om binnen de mogelijkheden toch een (maatschappelijke) bijdrage te kunnen leveren.

d. relatie met programmabegroting?

- programma: Programma 2 Brunssum, een hechte en zorgzame samenleving van actieve burgers!

- beleidsveld: 'Werk & Participatie' en 'Inkomen, armoede en schulden'.

e. Overige financiële en beleidsmatige aspecten:

De meerwaarde van samenwerking binnen de gemeenschappelijke regeling ISD BOL is nog aanwezig. Echter, gezien de wens om een integrale toegang sociaal domein te ontwikkelen (1gezin, 1plan, 1regisseur) en de professionalisering van mensontwikkelbedrijf Betere Buren, ligt het in de lijn der verwachtingen dat de meerwaarde van de ISD BOL zal afnemen. We kunnen deze ontwikkelingen duiden als onderdeel van de transformatie binnen het sociale domein. We zien soortgelijke ontwikkelingen binnen onze partnergemeenten in de GR ISD BOL, Landgraaf en Onderbanken. Desalniettemin dragen de gestelde doelen van ISD BOL momenteel zeker bij aan de bestuurlijke ambities van gemeente Brunssum. Denk hierbij aan het realiseren van uitstroom, het beperken van instroom en alle activiteiten rondom maatschappelijke participatie.

7. Argumenten/overwegingen

In deze paragraaf zal voor de jaarstukken 2016, de 1e Berap 2017 en de Begroting 2018 e.v., worden ingegaan op de algemene ontwikkelingen, klantaantallen, maatschappelijke participatie en budgetten.
De vertaling naar de financiële consequenties voor Gemeente Brunssum wordt gemaakt in paragraaf 9.

7.1. ISD BOL Jaarstukken 2016

Algemeen

Het jaar 2016 stond vooral in het teken van het terugdringen van de verwachtte stijging van de cliëntenaantallen. In de begroting voor 2016 was uitgegaan van een daling van 2%. Bij het opstellen van de 2e Berap 2016 moest worden geconstateerd dat de cliëntaantallen sinds het begin van 2016 waren toegenomen en medio 2016 bedroeg deze zelfs een toename van 3%. De conclusie was dan ook dat een afname van 2% van de cliëntaantallen ultimo 2016 niet meer haalbaar was. De prognose werd bijgesteld en vastgesteld op een toename van 2% van de cliëntaantallen ultimo 2016. Voor de jaren 2017 tot en met 2020 werd de ambitie uitgesproken om de cliëntaantallen op de nullijn te houden.

Klantaantallen

Eind 2016 bedroeg het aantal cliënten met een uitkering op grond van de Participatiewet 876 en het aantal IOAW-cliënten 36; een daling van 3,4 % ten opzichte van de startsituatie in 2016. De ISD BOL realiseert hiermee een positiever resultaat dan afgegeven in de 2e BERAP ISD BOL.
Binnen de deelnemende gemeenten zijn wel verschillen waarneembaar. Bij de gemeente Brunssum is er sprake van een daling, bij de gemeente Onderbanken en Landgraaf is er sprake van een stijging bij de Participatiewet ten opzichte van startsituatie in 2016. Bij de gemeente Brunssum is er sprake van stabilisatie bij de IOAW, bij de gemeente Onderbanken en Landgraaf is er sprake van een (sterke) stijging bij de IOAW.

Landelijk gezien is het aantal personen dat aanspraak moet maken op een uitkering gestegen. Er is sprake van een landelijke stijging van 4,1% in het jaar 2016.
Afgezet tegen dit landelijk percentage heeft ISD BOL over 2016 een goede prestatie neergezet door een daling van de cliëntaantallen te realiseren en dan met name in de gemeente Brunssum (in Onderbanken en Landgraaf zijn de klantaantallen gestegen).

Maatschappelijke participatie

Ten aanzien van de kerntaak 'Maatschappelijke participatie' was het doel, conform de strategische bezuinigingslijnen, om het uitgavenpatroon bijzondere bijstand en minimaregelingen in 2016 te beheersen. De uitgaven op deze regelingen zijn maandelijks gemonitord. Omdat de minimaregelingen en de bijzondere bijstand echter zogenaamde 'openeindregelingen' zijn, zijn deze kosten moeilijk beïnvloedbaar. Uiteindelijk zijn de uitgaven voor de minimaregelingen en bijzondere bijstand hoger dan geprognosticeerd. Wat hierin opvalt zijn de nog steeds hoge kosten voor bewindvoering; op BOL-niveau is er zo'n €1,3 miljoen uitgegeven aan bijzondere bijstand ter dekking van bewindvoeringskosten.

Bedrijfsvoering

Het aandeel van de gemeenten in de kosten van bedrijfsvoering valt BOL-breed € 206.019 lager uit dan geraamd in de 2e Berap ISD BOL 2016. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door de post 'Personele knelpunten': ISD BOL was in 2016 terughoudend met de inhuur van extern personeel. Tevens waren de uitgaven voor automatisering en 'huisvesting en kantoor' lager dan begroot en werd het budget 'Onvoorzien' niet gebruikt.

7.2. ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017

Algemeen

De verantwoording in de 1ste Bestuursrapportage 2017 van ISD BOL (verder: 1e Berap 2017) is gebaseerd op het Bedrijfsplan 2017 ISD BOL, waarbij het stramien van de programmabegroting gevolgd wordt. Het Bedrijfsplan 2017 is de uitwerking van het Meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2016-2018 en de vastgestelde programmabegroting 2017.

Klantaantallen

Qua cliëntaantallen is sec voor Brunssum de volgende prognose gesteld voor 2016 e.v. :

Brunssum	**Realisatie 2016**	**2017**	**2018**	**2019**
PW + IOAW	-3,4%	-4,61%	-1,78%	0%
Brunssum	912	870	841	841
BOL-breed	2.149	2.055	2.040	2.040

De aanpak door Betere Buren moet een positieve impuls geven aan het ontwikkelproces van de cliënten. Cruciaal hierbij is dat het (te ontwikkelen) aanbod aan mogelijk arbeidspotentieel aansluit bij de behoeftes van de arbeidsmarkt.
ISD BOL gaat uit van een stabilisatie van de cliëntaantallen voor het jaar 2017. Uitgangspunt is daarbij dat gezamenlijk via Betere Buren en ISD BOL voldoende uitstroomvolume wordt gerealiseerd.
De inzet van additionele maatregelen kan leiden tot een afname van de cliëntaantallen.
Het project "Toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt gemeente Brunssum 2016" heeft als doel om over de periode van april 2016 tot april 2018, 50 cliënten extra te laten uitstromen. In 2016 heeft dit geleid tot een extra uitstroom van 7 cliënten. Naar schatting zal op basis van dit project 28 cliënten extra duurzaam uitstromen in 2017 en in 2018 15 cliënten. Daarnaast dient de met het WSP afgesproken uitstroomaantallen naar werk, vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA) te leiden tot een additionele verlaging van 28 cliënten op jaarbasis. Gezien het feit dat WSP Parkstad 2.0 pas recentelijk is opgericht en daarmee ook het Uitstroomteam Brunssum pas recentelijk gestart is wordt er voor 2017 maar rekening gehouden met de helft van deze realisatie, dus 14.

Maatschappelijke participatie

De uitgaven voor het minimabeleid worden ook in 2017 nauw gemonitord.
Doordat betalingen maatschappelijke participatie achteraf plaatsvinden worden in de 1e Berap 2017 alleen de betalingen over de maand januari gepresenteerd. Door de introductie van de mogelijkheid om via Digid een aanvraag in te dienen zijn in de eerste periode van 2017 door ISD BOL meer betalingen verricht ten opzichte van het vorig jaar over dezelfde periode.

Bedrijfsvoering
In de 1e Bestuursrapportage 2017 worden de bedrijfsvoeringskosten ISD BOL naar boven bijgesteld. Met name de kosten voor personele knelpunten en de automatiseringskosten vallen hoger uit dan voorzien. Daartegenover staat dat de salariskosten behoorlijk lager zijn dan voorzien.

7.3. Programmabegroting 2018 e.v.

Algemeen

ISD BOL heeft voor het opstellen van de begroting 2018 e.v. een aantal uitgangspunten gehanteerd. Deze betreffen de volgende:

- Ontwikkeling cliëntaantallen 2017: stabilisatie cliëntaantallen;
- Ontwikkeling cliëntaantallen 2018 tot en met 2020 : stabilisatie cliëntaantallen;
- Mens-ontwikkelbedrijven: de gemeenten hebben in 2016 de mens-ontwikkelbedrijven anders ingericht en dat jaar gebruikt als een pilot-jaar voor deze bedrijven. De mens-ontwikkelbedrijven worden ingezet voor de cliëntengroep 30-80% arbeidsfit.
- WSP: Het Werkgevers Service Punt Parkstad Limburg draagt vanaf 2017 d.m.v. uitstroomteams een bijdrage in de mogelijkheden voor baanopeningen voor de cliëntengroep 30-80% arbeidsfit.

Richting 2018 en verder geldt voor gemeente Brunssum dat we de wijze waarop we denken dat ISD BOL inhoud zou moeten geven aan de uitvoering Participatiewet, verder verstevigen. Dit sluit aan bij de pilot rondom de professionalisering van Betere Buren en de ontwikkelingen binnen onze regionale arbeidsmarkt. In 2018 en verder zullen we dan ook verder toewerken aan een sluitende keten van Werk & Inkomen binnen het Sociale domein. De eerste stappen in deze richting zijn gezet, maar we zijn zeker nog niet 'klaar'.

Wetten

Vanaf 1 januari 2015 is de Participatiewet (PW) van kracht. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Participatiewet is ISD BOL in mei 2014 al begonnen met nieuwe cliënten te behandelen volgens het principe van de participatiemaatschappij. Dit is gebeurd middels de "Pilot Participatiewet/Sluitende aanpak". Deze pilot heeft in 2014 geleid tot een nieuw poortproces, welke werkwijze ISD BOL is blijven continueren. Additioneel zijn we als gemeente verder aan de weg aan het timmeren, zoals beschreven in de hieraan voorafgaande alinea.

Klantaantallen

De aanpak door Betere Buren moet een positieve impuls geven aan het ontwikkelproces van de cliënten. Cruciaal hierbij is dat het (te ontwikkelen) aanbod aan mogelijk arbeidspotentieel aansluit bij de behoeftes van de arbeidsmarkt.

Indien voldoende uitstroomvolume gezamenlijk via Betere Buren, het WSP en ISD BOL wordt gerealiseerd, gaat ISD BOL uit van een stabilisatie van de cliëntaantallen voor het jaar 2018 e.v..

Alleen additionele maatregelen kunnen leiden tot een afname van de cliëntaantallen.

Een voorbeeld van een additionele maatregel betreft de motie van de gemeente Brunssum ('Extra impuls toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt').waarin een bedrag van €500.000 is vrijgemaakt om over de periode april 2016 tot april 2018 in totaliteit 50 cliënten extra te laten uitstromen. Geschat wordt dat in 2017 op basis van voornoemd project 35 cliënten extra duurzaam uitstromen en in 2018 er 15 cliënten extra duurzaam zullen uitstromen.

Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

Aantallen eind	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
PW + IOAW	-3,4%	-3,84%	-1,71%	0%	0%	0%
Brunssum	912	877	862	862	862	862

Maatschappelijke participatie

De monitoring op de uitgaven voor het minimabeleid blijft ook voor 2018-2021 belangrijk. Bij deze regelingen is immers sprake van openeindregelingen. Belangrijk uitgangspunt in het minimabeleid is dat kinderen worden ontzien: dat impliceert dat ISD BOL de uitgaven voor kinderen in het kader van het minimabeleid op peil wil blijven houden de komende jaren. Aanvullend wordt er gekeken hoe, we conform meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2016-2018, het minimabeleid activerender kunnen inzetten.

Bedrijfsvoering

ISD BOL blijft zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie. Voor de toekomstige bedrijfsvoering is men op zoek gegaan naar innovatieve werkwijzen, waaronder "analyse gestuurd werken".

Digitaal aanvraagproces
In 2014 is hier een start mee gemaakt. De gemeenten hebben in 2014 de uitvoering van de CER en in 2015 van de TCG neergelegd bij ISD BOL. Burgers van de gemeenten konden via de digitale weg een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming op basis van deze regelingen. Vanaf 2016 kan een tegemoetkoming op basis van de paarse (maatschappelijke participatie) en oranje (schoolkosten) kaart ook digitaal worden aangevraagd, middels DiGiD.
Het doel was daarbij tweeledig: vereenvoudiging van het afhandelingsproces van de aanvraag én bij vastgesteld recht, betaalbaarstelling van de vergoeding aan de cliënt binnen 1 werkdag. Ook blijkt dat de doelgroep door de digitale weg open te zetten beter werd bereikt. ISD BOL zal in 2018 zijn digitale dienstverlening verder gaan door ontwikkelen.

AGW (analyse gestuurd werken)
ISD BOL beschikt over een grote hoeveelheid gegevens die is vastgelegd in de uitkeringssystemen, basisregistraties en frauderegistraties.
Analyse van deze gegevens levert kennis op waarmee men in staat wordt gesteld gerichter te sturen en te beslissen.
Analyse gestuurd werken geeft inzicht in:

- kansen op uitstroom;
- risico's op fraude en
- efficiënte en effectieve inrichting van de bedrijfsvoeringprocessen.

8. Advies
De resultaten uit de Jaarstukken ISD BOL 2016 zijn meegenomen in de Jaarrekening 2016 van Gemeente Brunssum.
De cijfers van de Programmabegroting ISD BOL 2018 e.v. zullen worden meegenomen in de perspectiefnota 2018/begroting Gemeente Brunssum 2018.
De begrotingswijzigingen uit de 1e Berap 2017 ISD BOL worden meegenomen in de P&C cyclus bij de Programmarapportage Brunssum 2017.
Uw gemeenteraad wordt geadviseerd om ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven (bijlage 730001).

9. Aanpak/uitvoering

9.a. Financiële stukken ISD BOL
Onderstaand worden de voorgelegde financiële stukken van ISD BOL vertaald naar de financiële positie van Gemeente Brunssum.

9.a.1. ISD BOL Jaarstukken 2016

Onderstaand worden de Jaarstukken 2016 van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL Jaarstukken 2016	**Eigen begroting**	**Saldo**
Werkdeel ISD BOL	€ 1.213.916	€ 1.223.890	€ 9.974
Kinderopvang	€ 24.603	€ 13.750	€ -10.853
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ	€ 12.885.906	€ 12.921.038	€ 35.132
Bedrijfsvoering	€ 2.654.184	€ 2.724.824	€ 70.640
Maatschappelijke participatie	€ 1.189.096	€ 1.029.899	€ -159.197
**Incl. regeling TCG*	*€ 93.000*		
**Incl. regeling CER 2014*		*€ 42.000*	
Subtotaal			**-€ 54.304**

**Bovenstaande cijfers komen niet één op één overeen met de cijfers opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening 2016, doordat er sprake is van een andere indeling/clustering van onderdelen.*

- *Werkdeel ISD BOL*
  Het Participatiebudget omvat vanaf 2016 enerzijds het re-integratiebudget (het voormalige Werkdeel) en anderzijds het budget voor de subsidiering van de Sociale Werkvoorziening (SW).
  Van het re-integratiebudget voor 2016 is €400.000,- geoormerkt voor ontwikkeltrajecten binnen Betere Buren, €10.000,- ten behoeve van verenigingen via Betere Buren. Daarnaast werd in 2016 nog €25.000,- besteed aan het project Perron 045 van het CMWW. Het resterende budget ad. €1.223.890,- is geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en gold tevens als budgetplafond. ISD BOL verantwoordt in haar jaarstukken uitgaven werkdeel ad. €1.213.916,-. Een overschot van het budget ad. € 9.974,-.

- *Kinderopvang*
  De prognose kinderopvang bedroeg € 13.750,-. Uiteindelijk bedraagt de afrekening over 2016 € 24.603,-. Binnen de gemeentelijke begroting was nog een bedrag ad. € 13.750,- geraamd. Een tekort van € 10.853,-.

- *Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ*
  De definitieve beschikking gebundelde uitkering BUIG over 2016 bedraagt uiteindelijk €13.384.471,-.
  Nu het boekjaar 2015 is afgerond, verantwoord ISD BOL € 12.885.906 totaal aan uitkeringslasten Participatiewet, BBZ, IOAW en IOAZ. Het rijksbudget is daarmee ruim voldoende om de uitkeringslasten te kunnen dekken.
  In onze Programmarapportage werd reeds een bedrag ad € 463.433,- aan overschot verwerkt, zodat nu nog € 35.132 extra aan overschot wordt gerealiseerd.

- *Bedrijfsvoering*
  De bedrijfsvoeringskosten zijn in 2016 uitgekomen op € 2.654.184,-. Het budget in de gemeentelijke begroting bedraagt € 2.724.824,-. Hierdoor ontstaat er een overschot ad. € 70.640,-.

- *Maatschappelijke participatie*
  De uitgaven voor maatschappelijke participatie zijn hoger dan geraamd. Dit wordt met name veroorzaakt door de verstrekking van bijzondere bijstand ter dekking van bewindvoeringskosten
  In de jaarafrekening 2016 zijn de kosten nogmaals (tov de 2e Berap 206) gestegen naar € 1.189.096,-. Een overschrijding van het gemeentelijke budget ad. €159.197,-.

- *Subtotaal Jaarstukken 2016*
  Het subtotaal van de jaarstukken 2016 zal (deels) via het voorstel resultaatbestemmingen worden overgeheveld naar 2017. Het restantbudget valt vrij in het resultaat van gemeente Brunssum over 2016.

9.a.2. ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017

Onderstaand wordt de 1e Bestuursrapportage 2017 van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL 1e Berap 2017	**Eigen begroting**	**Saldo/ruimte**
Werkdeel ISD BOL	€ 1.045.327	€ 1.045.256	-€ 71
Kinderopvang	€ 17.085	€ 52.600	€ 35.515
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ	€ 12.784.447	€ 12.539.935	-€ 244.512
Bedrijfsvoering	€ 2.814.620	€ 2.586.759	-€ 227.861
Maatschappelijke participatie	€ 1.186.070	€ 732.445	-€ 453.625
Subtotaal			**-€ 890.554**

- *Werkdeel ISD BOL*
  Het college heeft het re-integratiebudget voor 2017 vastgesteld op ad. €1.605.327,-Van dit budget is €500.000,- geoormerkt voor ontwikkeltrajecten binnen Betere Buren, €25.000,- voor het project Perron 045 van het CMWW, € 15.000 t.b.v. de pilot 'Werk is de beste zorg' en € 20.071,33 voor het WSP Parkstad. Het resterende budget ad. €1.045.256,- is geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en geldt tevens als budgetplafond. ISD BOL verantwoord in de 1e Berap 2017 (geplande) uitgaven werkdeel ad. €1.045.327,-. Hiermee ontstaat een voorzien tekort ad. -€9.099,-. De uiteindelijke afrekening vindt plaats aan het eind van het boekjaar 2017.

- *Kinderopvang*
  De prognose kinderopvang zoals door ISD BOL opgenomen in haar primitieve begroting 2017 bedraagt ad. €17.085,-. Deze prognose wordt in de 1e Berap 2017 gehandhaafd. In de gemeentelijke begroting is nog een budget ad. €52.600,- aanwezig.

- *Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ*
  De voorlopige beschikking gebundelde uitkering BUIG over 2017 bedraagt €12.539.935,-. Dit is een forse afname (-€ 710.841) t.o.v. het budget over 2016. ISD BOL houdt in de 1e Berap 2017 rekening met een cliëntafname van -4,61%. Dit wijkt van de prognose van Onderbanken (-2,7%) en Landgraaf (-2,94%) af, omdat Brunssum aanvullend op die gemeenten de middelen vanuit de motie 'Extra impuls toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt' beschikbaar heeft gesteld. Als gevolg hiervan prognosticeren zij ad. €12.784.447,- aan uitgaven Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ. Indien ISD BOL deze prognose waar maakt en het Rijk houdt vast aan haar voorlopige beschikking, wordt er een tekort ad. € 244.512,- gerealiseerd.
  Vanaf 2016 is er geen separaat budget meer aanwezig in de gemeentelijke begroting om het eigen risico op de BUIG op te vangen. Dit risico is financieel verdisconteerd in de reserve sociaal domein.

- *Bedrijfsvoering*
  De bedrijfsvoeringskosten ISD BOL waren initieel begroot op €2.603.535 en worden in de 1e Berap 2017 naar boven bijgesteld naar € 2.814.620,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door tegenvallende salarisbaten,hogere uitgaven aan personele knelpunten en automatiseringskosten. In de Brunssumse begroting is voor bedrijfsvoering een bedrag ad. € 2.586.759,- begroot. Een tekort van -€ 227.861,-.

- *Maatschappelijke participatie*
  De uitgaven voor maatschappelijke participatie zijn wederom hoger dan geraamd. Dit wordt (nog steeds) veroorzaakt door de verstrekking van bijzondere bijstand ter dekking van bewindvoeringskosten. In de 1e Berap 2017 ISD BOL worden de kosten bijzondere bijstand voor Brunssum geraamd op €1.186.070,-.

In de gemeentelijke begroting is een bedrag opgenomen van € 732.445,-. Een tekort van -€ 453.625,-.
Zoals ook aangegeven bij de verantwoording van de jaarstukken 2016, hebben ISD BOL en onze partners binnen de schuldhulpverlening in 2015 diverse initiatieven opgestart die dienen te leiden tot een vermindering van de kosten bijzondere bijstand voor bewindvoering. Denk hierbij aan het preventie platform armoedebestrijding, pilot doorbetaling lopende huurverplichtingen, de pilot budgetbeheer maatwerk en het buddyproject. We hopen de resultaten van deze initiatieven in de loop van 2017 financieel te kunnen vertalen.

- *Subtotaal 1e Bestuursrapportage 2017 ISD BOL*
  Middels dit voorstel wenst uw College uw gemeenteraad te vragen om deze kosten (€ 890.554,-) incidenteel te dekken uit de reserve sociaal domein. Op dit moment is nog niet duidelijk of het tekort structureel of incidenteel is. Bij een mogelijk overschot op de jaarrekening 2017 wordt dit teruggestort in de reserve sociaal domein.

  De wijzigingen naar aanleiding van de 1e Bestuursrapportage 2017 ISD BOL zullen worden verwerkt in de Brunssumse programmarapportage 2017.

9.a.3. ISD BOL Programmabegroting 2018 e.v.
Onderstaand wordt de Programmabegroting 2018 e.v. van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL Begroting 2018	**Eigen begroting**	**Saldo**
Werkdeel ISD BOL	€ 1.045.327	€ 1.045.256	-€ 71
Kinderopvang	€ 24.850	€ 52.600	€ 27.750
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW/Z sc.1	€ 12.587.523	€ 12.739.751	-€ 152.228
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW/Z sc.2	€ 12.587.523	€ 12.339.845	€ 247.678
Bedrijfsvoering	€ 2.736.480	€ 2.557.759	-€ 178.721
Maatschappelijke participatie	€ 1.186.070	€ 732.445	-€ 453.625

- *Werkdeel ISD BOL*
  Het ministerie geeft aan de gemeenten geen meerjarenbeschikkingen af over de ontwikkeling van het Participatiebudget en het re-integratiebudget als onderdeel daarvan. Voor 2017 en de jaren daarna is de ISD BOL begroting daarom gebaseerd op gegevens uit de circulaire van 15 september 2015. Voor Brunssum wordt rekening gehouden met een re-integratiebudget ad. €1.682.565,-. Wederom wordt hiervan vooralsnog *een* budget ad. €400.000,- geoormerkt voor ontwikkeltrajecten binnen Betere Buren en €25.000,- voor het project Perron 045 van het CMWW. Het resterende budget ad. €1.257.565,- is geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en geldt tevens als budgetplafond.

- *Kinderopvang*
  ISD BOL prognosticeert de lasten kinderopvang 2018 ad. €24.850,-. Deze prognose zal worden meegenomen in de Brunssumse begroting 2018. In de Brunssumse primitieve begroting 2017 is vooralsnog een budget ad. €52.600,- opgenomen.

- *Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ*
  Ook voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjaren-beschikkingen af. Voor 2018 en de jaren daarna is de begroting daarom gebaseerd op het voorlopig vastgestelde BUIG-budget 2017 en de rekensystematiek volgens het nieuwe verdeelmodel.
  ISD BOL houdt in de programmabegroting 2018 e.v. voor 2018 rekening met een BUIG-budget ad. € 12.587.523,- voor Brunssum.
  Voor 2017 zijn er 2 mogelijke scenario's uitgewerkt waarbij in beide scenario's door ISD BOL de nullijn wordt gerealiseerd (geen toe-/afname van het cliëntenbestand) en in:
  - scenario 1: nog een extra uitstroomrealisatie plaatsvindt door de effecten van de motie, waardoor het cliëntenbestand in 2017 afneemt met 3,07% en in 2018 met 1,70%;
  - scenario 2: hierin wordt bovenop de extra realisatie vanuit de motie óók nog rekening gehouden met een extra realisatie door de inspanningen van het WSP, waardoor het cliëntenbestand in 2017 met 6,14% en in 2018 met 1,78% afneemt.
  Dit zou betekenen dat ISD BOL in scenario 1. ad. € 12.739.751,- aan uitkeringslasten realiseert en in scenario 2. ad. € 12.339.845,-. Indien ISD BOL deze prognose waar maakt en het Rijk houdt vast aan haar voorlopige beschikking, wordt er in 2018 in scenario 1. een tekort van € 152.228,- en in scenario 2. een overschot ad. €

247.678,- gerealiseerd.
In hoeverre het macro budget vanaf 2017 verder zal worden bijgesteld is thans nog niet in te schatten.
Vanaf 2017 is er geen separaat budget meer aanwezig in de gemeentelijke begroting om het eigen risico op de BUIG op te vangen. Dit risico is financieel verdisconteerd in de reserve sociaal domein.

· *Bedrijfsvoering*
De bedrijfsvoeringskosten ISD BOL 2018 zijn begroot op €2.736.480,-. Dit is een verhoging ten opzichte van de primitieve begroting 2017, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door tegenvallende salarisbaten en hogere uitgaven aan personele knelpunten en automatiseringskosten. Een tekort van -€ 178.721,-.

· *Maatschappelijke participatie*
De uitgaven voor maatschappelijke participatie worden voor 2018 geraamd op € 1.186.070,-. In de gemeentelijke begroting staat vooralsnog een bedrag opgenomen van €732.445,-. Een tekort van -€ 453.625,-.

· *Subtotaal Programmabegroting 2018 e.v. ISD BOL*
Uit vorenstaande berekening blijkt dat er bij scenario 1 een tekort ontstaat van € 756.895 en bij scenario 2 een tekort van € 356.989 voor 2018 en verdere jaren.
Het subtotaal van de programmabegroting 2018 e.v. zal worden verwerkt in de Brunssumse perspectiefnota en begroting 2018.

b. Risico's?
ISD BOL bouwt geen weerstandvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt door de aan de ISD BOL verbonden partijen. Hierom zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de drie BOL-gemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om de gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen. ISD BOL heeft wel een post voor onvoorziene uitgaven ten bedrage van €24.000,- opgenomen in de begroting.
Verder te benoemen financiële risico's zijn:

- <u>Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (BUIG)</u>
  De ontwikkeling van het BUIG-budget voor de komende jaren is onduidelijk in relatie tot het nieuw ingevoerde verdeelmodel en niet op voorhand te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft om deze reden onzeker en dus risicovol. Wat betreft de lastenkant is er sprake van een openeindregeling. Bij financiële tegenvallers heeft Gemeente Brunssum de mogelijkheid om een beroep te doen op een vangnetuitkering (VU).

Risico's ten aanzien van de bedrijfsvoering van ISD BOL:

- <u>Bezuinigingen</u>
  De afgelopen jaren heeft ISD BOL een aantal bezuinigingsronden gehad. De budgetten kwamen daardoor steeds meer onder druk te staan. ISD BOL blijft kritisch op de uitgaven letten om binnen de afgesproken budgetten te blijven.
  Voor de invoering van de Participatiewet werd intensief ingezet op de begeleiding richting arbeidsmarkt van jongeren en kansrijken. De andere doelgroepen werden niet of minder intensief begeleidt. De Participatiewet vergt begeleiding van álle cliënten. ISD BOL ziet daardoor een toenemende werkdruk.
  Dit maakt dat steeds opnieuw een overweging moet worden gemaakt welke taken wel worden opgepakt en welke taken niet.

- <u>Wetgeving en verantwoording</u>
  De uitvoering van de Partcipatiewet en aanverwante regelingen is gebaseerd op de wet. De rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen is van groot belang. De verantwoording van de uitvoering van de Pw is gebaseerd op strikte regels. Zowel de financiële verantwoording aan het Rijk als de verantwoording van de aantallen aan het CBS bepalen, gezien de opbouw van het budget van het inkomensdeel, de basis van het te ontvangen budget van het inkomensdeel in de toekomst. Een adequate informatievoorziening is heel belangrijk, reden waarom de ISD BOL daarin blijft investeren.

- <u>Niet toepassen indexering</u>
  In de ISD BOL meerjarenbegroting 2017 wordt geen rekening gehouden met de indexatie van prijzen.
  Als verbonden contractpartij van de deelnemende gemeenten dient de ISD BOL de nullijn te hanteren. ISD BOL heeft echter geen invloed op indexaties welke door externe partijen of zelfs via de dienstverleningsovereenkomsten met de deelnemende gemeenten worden opgelegd.
  ISD BOL ziet dat de indexatie van onze automatiseringscontractpartijen niet meer zijn op te vangen binnen het reguliere budget. Bij dit budget zullen zij vanaf 2017 de jaarlijkse indexering toepassen.

- Transitievergoeding
  Conform de wet werk en zekerheid dienen werkgevers een transitievergoeding te verstrekken aan medewerkers waarvan het contract niet verlengd wordt en aan de voorwaarden voor de vergoeding voldoen. Deze kosten worden door ISD BOL doorberekend aan de deelnemende gemeenten.

c. Tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie

Ontvangst financiële stukken:	31 maart en 24 april 2017
Collegevergadering:	9 mei 2017
Commissievergadering:	6 juni 2017
Eind reactietermijn zienswijze:	26 mei 2017*
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB ISD BOL:	21 juni en 4 oktober 2017
Aanbieding aan GS	Uiterlijk 15 juli 2016

** Ambtelijk is met de ISD BOL afgestemd dat de zienswijze van uw Raad zo spoedig mogelijk na 6 juni 2016 aan de ISD BOL kenbaar zal worden gemaakt, zodat uw zienswijze bij definitieve vaststelling kan worden meegenomen.*

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
De financiële stukken van ISD BOL worden ter kennisgeving aan de SMO-raad verzonden.
e. communicatie intern en extern?
- advies/instemming/informatie OR :
Nee, gezien het feit dat het voorliggende voorstel geen directe gevolgen heeft voor de interne gemeentelijke organisatie, dan wel voor het interne personeel, is dit voorstel niet aan de OR voorgelegd.
- persbericht:
Nee, het betreffen geen bijzondere nieuwsfeiten.
- terinzagelegging:
Ter inzage legging is niet van toepassing, het betreft geen inspraakprocedure.

10. Bijlagen (6):
- 723278/723277/723312: ISD BOL Jaarverslag en Jaarrekening 2016
- 729437: ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017
- 723279: ISD BOL Programmabegroting 2018 e.v.
- 730001: Zienswijze ISD BOL Jaarstukken 2016, 1e Bestuursrapportage 2017 en Programmabegroting 2018 e.v.

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/27
Dienst/Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 729997

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/27;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL;

Besluit:

Ten aanzien van de Jaarstukken 2016, de 1e Bestuursrapportage 2017 en de Programmabegroting 2018 e.v. van ISD BOL:
a.) Kennis te hebben genomen van de betreffende stukken;
b.) bijgevoegde zienswijze af te geven aan ISD BOL (bijlage 730001);

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

26-4-2017 12924

1e bestuursrapportage 2017

Versie 1.2

isdbol

| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

26-4-2017 12924

Voorwoord

Voor u ligt de 1e bestuursrapportage (BERAP) 2017 van ISD BOL. In deze rapportage geven wij de voortgang weer van de programmabegroting ISD BOL 2017 over de maanden januari tot en met februari 2017.
Daar waar ontwikkelingen in de afgelopen periode vragen om bijstelling van budgetten, zijn deze opgenomen in de begrotingswijziging.

De verantwoording in de 1e BERAP is gebaseerd op het Bedrijfsplan 2017 ISD BOL, waarbij het stramien van de programmabegroting wordt gevolgd. Conform dit stramien wordt gerapporteerd over de drie kerntaken te weten: kerntaak bevorderen uitstroom, kerntaak beperken instroom en kerntaak maatschappelijke participatie. Het Bedrijfsplan 2017 is de uitwerking van het Beleidsplan 2016-2018: "Kiezen voor participatie" Op 22 juni 2016 is door het Algemeen Bestuur de (primitieve) programmabegroting 2017 vastgesteld.

In het Bedrijfsplan 2017 ISD BOL zijn 13 beleidsinhoudelijke activiteiten opgenomen waarover we in deze BERAP rapporteren. Door op deze wijze te rapporteren wordt de verbinding gelegd naar de maandrapportages van ISD BOL. Hiermee wordt invulling gegeven aan de PDCA-cyclus voor de P(lanning) & C(ontrol)-documenten binnen ISD BOL en wordt over het hele verslagjaar gelijkluidend gerapporteerd.

De 13 beleidsinhoudelijke activiteiten vinden plaats binnen de 3 afdelingen van ISD BOL, te weten: de afdeling Werk en Participatie, de afdeling Inkomen en de afdeling Bedrijfsvoering, Beleid en Juridische Zaken.
Per kerntaak wordt inzichtelijk gemaakt welke afdeling binnen ISD BOL verantwoordelijk is voor de onderscheidenlijke beleidsinhoudelijke activiteiten.

Dagelijks Bestuur ISD BOL

Inhoudsopgave

1. Inleiding 5

2. Algemeen 6

3. Dashboard 8

4. Monitoring 13

5. Kerntaak: bevorderen uitstroom 22
5.1 financiële verantwoording kerntaak beperken instroom 35

6. Kerntaak: beperken instroom 36
6.1 afdeling Inkomen 36
6.2 afdeling Bedrijfsvoering Beleid en Juridische Zaken 39
6.3 financiële verantwoording kerntaak beperken instroom 41

7. Kerntaak: maatschappelijke participatie 43
7.1 financiële verantwoording kerntaak maatschappelijke participatie 48

8. Bedrijfsvoering 50
8.1 financiële verantwoording bedrijfsvoeringkosten 53

Bijlage 56
Begrotingswijziging 57
Verdeling kosten 66
Overzicht compensabele BTW 67
Specificaties op gemeente niveau 68
Totaaloverzicht baten en lasten per gemeente 69
Lijst van afkortingen 73

26-4-2017 12924

1. Inleiding

De begroting 2017 is ingedeeld volgens het bekende stramien van de programmabegroting. De drie kerntaken van het beleidsplan 2016-2018: bevorderen uitstroom, beperken instroom en maatschappelijke participatie komen ook in deze bestuursrapportage (BERAP) terug.

In de 1e BERAP wordt conform bovenomschreven stramien de stand van zaken over de maanden januari tot en met februari 2017 beschreven.
Hierbij zal per kerntaak gerapporteerd worden over de uitgevoerde beleidsinhoudelijke activiteiten, zoals opgenomen in het bedrijfsplan 2017.

In de voorgestelde bijstelling van de budgetten is rekening gehouden met de uitkomsten van de jaarrekening 2016 en de uitgaven over de maanden januari tot en met februari 2017.
De voorgestelde begrotingswijziging is op detailniveau als bijlage bij deze BERAP opgenomen.
In deze begrotingswijziging is conform het besluit van het Dagelijks Bestuur een indexatie van de bedrijfsvoeringskosten meegenomen.

ALGEMEEN

Ontwikkeling cliëntaantallen

Medio 2016 moest ISD BOL constateren dat de cliëntaantallen sinds het begin van 2016 waren toegenomen met 3%. Geconcludeerd werd dat in begin 2016 geprognotiseerde afname van cliëntaantallen van 2% niet meer haalbaar was en stelde de prognose bij naar een toename van 2% van de cliëntaantallen voor het haar 2016.
Het eindresultaat voor 2016 kwam uiteindelijk toch uit op een afname van de cliëntaantallen voor het jaar 2016 ten opzichte van 2015, zij het een minimaal percentage van 0,23%.

Wanneer we kijken naar de prognoses voor 2017, zien we landelijk dat:

- De Nederlandse economie groeit met 2,1%;
- het aantal banen en vacatures toeneemt;
- De arbeidsparticipatie licht toeneemt doordat meer mensen (langer) blijven werken en er meer mogelijkheden zijn om aan het werk te gaan.

Met name de WW-gerechtigden zullen profiteren van de economische groei. Zij zijn immers het meest arbeidsfit en in het algemeen het meest aantrekkelijk voor de werkgevers. We zien dan ook al geruime tijd dat de kwalitatieve instroom in de Participatiewet afneemt. Het wordt steeds moeilijker om cliënten op korte termijn te laten uitstromen naar betaald werk. Maar ook om deze tegen te houden aan de poort.

De aanpak door de gemeentelijke ontwikkelbedrijven moeten een positieve impuls geven aan het ontwikkelproces van de cliënten. Cruciaal hierbij is dat het (te ontwikkelen) aanbod aan mogelijk arbeidspotentieel aansluit bij de behoeftes van de arbeidsmarkt.
ISD BOL gaat uit van een stabilisatie van de cliëntaantallen voor het jaar 2017. Uitgangspunt is daarbij dat gezamenlijk via de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven en ISD BOL voldoende uitstroomvolume wordt gerealiseerd.
De inzet van additionele maatregelen kan leiden tot een afname van de cliëntaantallen.
Het project "Toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt gemeente Brunssum 2016" heeft als doel om over de periode van april 2016 tot april 2018, 50 cliënten extra te laten uitstromen. In 2016 heeft dit geleid tot een extra uitstroom van 7 cliënten. Naar schatting zal op basis van dit project 28 cliënten extra duurzaam uitstromen in 2017 en in 2018 15 cliënten.

Daarnaast dient de met het WerkgeversServicepunt Parkstad (WSP) afgesproken uitstroomaantallen naar werk, vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA) te leiden tot een additionele verlaging van de cliëntaantallen voor het jaar 2017:

- Brunssum 28 cliënten;
- Onderbanken 4 cliënten en
- Landgraaf 32 cliënten.
-

De gemeenten Brunssum, Onderbanken en Landgraaf zien een risico met betrekking tot de additionele verlaging van cliëntaantallen te realiseren door het WSP. De oorzaak hiervan is

26-4-2017 12924

dat het WSP pas medio maart een voorzichtige start heeft gemaakt met de vorming van uitstroomteams.

Door de late start van het WSP lopen de gemeenten het risico dat de additionele uitstroom door het WSP niet behaald wordt. Dit kan betekenen dat de additionele verlaging van de cliëntaantallen achterblijft en als gevolg daarvan de uitgaven op een hoger niveau uitkomen.

De gemeente Brunssum heeft besloten dat in zowel de geprognotiseerde cliëntaantallen als in de financiële doorrekening hiervan rekening dient te worden gehouden met een additionele verlaging van 14 cliënten.
De gemeenten Onderbanken en Landgraaf houden vast aan de in het SLA vastgelegde additionele verlaging van de cliëntaantallen.

Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

Aantallen eind incl. additionele uitstroom WSP	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
PW + IOAW Brunssum	-3,4%	-4,61%	-1,78%	0%
PW+ IOAW Onderbanken	6,5%	-2,70%	0%	0%
PW + IOAW Landgraaf	1,7%	-2,94%	0%	0%
Brunssum	912	870	841	841
Onderbanken	148	144	144	144
Landgraaf	1.089	1.057	1.057	1.057
Totaal	2.149	2.055	2.040	2.040

26-4-2017 12924

3. Dashboard

isdbol

Houvast bij werk

Periode: 201702

- ***Meldingen & tegengehouden < 27***

Meldingen < 27 tegengehouden pct	34,6%

- ***Meldingen en tegengehouden > 26***

Meldingen > 26 tegengehouden pct	31,2%

- ***Instroom*** *(aantal personen cumulatief t/m 201702)*

Instroom	99
Instroom - excl. binnenverh. en wijziging norm	79

- ***Uitstroom*** *(aantal personen cumulatief t/m 201702)*

Uitstroom	73
Uitstroom - niet beïnvloedbaar	61
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: werk	11
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: handhaving	1

- ***Aantal bijstandspartijen*** *(Participatiewet, in 201702)*

Start	Instroom	Uitstroom	Eind
2049	45	25	2069

- ***Aantal bijstandspartijen, eindstand per gemeente***

	Brunssum	Onderbanken	Landgraaf
Pw	880	149	1040
IOAW	37	10	54
LKS	12	1	5

- ***Financiële gegevens***

Uitgaven I-deel (excl. LKS)	2.260.802	Uitgaven minimabeleid en bijz. bijstand	361.973
Uitgaven I-deel (LKS)	7.603	Uitgaven bedrijfsvoeringskosten	354.911

Uitgaven W-deel Brunssum

Uitgaven W-deel Onderbanken

Uitgaven W-deel Landgraaf

- ***Sluitende aanpak***

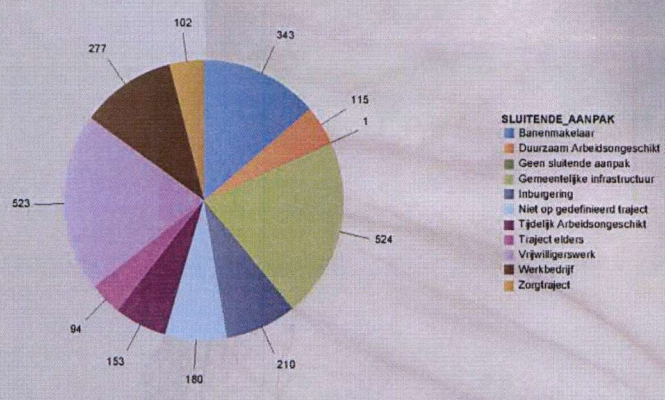

- ***Eén gezin, één plan, één regisseur***

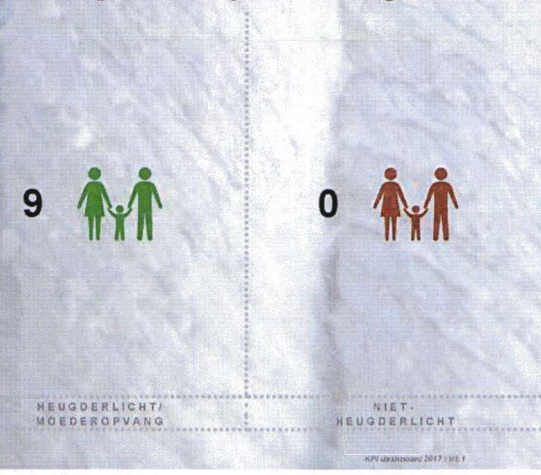

mrt-2017

Verklarende woordenlijst Dashboard:

- Meldingen & tegengehouden < 27: Zie toelichting activiteit beperken instroom cliënten < 27 jaar;
- Meldingen & tegengehouden > 26: Zie toelichting activiteit beperken instroom cliënten > 26 jaar;
- Instroom: Betreft de cumulatieve instroom van cliënt en eventuele partner tot en met laatste dag van de verslagperiode;
- Uitstroom: Betreft de cumulatieve uitstroom van cliënt en eventuele partner tot en met laatste dag van de verslagperiode;
- Aantal bijstandspartijen (excl. IOAW): Betreft het aantal bijstandspartijen (alleenstaanden, alleenstaande ouders, echtparen) die de eerste dag van de verslagmaand én op het meetmoment (laatste dag van de maand) een uitkering ontvingen naar de voor hun geldende norm;
- Aantal bijstandspartijen, eindstand per gemeente: Stand van het aantal bijstandspartijen (alleenstaanden, alleenstaande ouders, echtparen) per gemeente op de laatste dag van de maand;
- Financiële gegevens: Weergave van de uitgaven ten opzichte van de toegekende budgetten;
- Uitgaven W-deel per gemeente: Het percentage uitgaven inclusief verplichtingen van het budget W-deel per gemeente tot en met de laatste dag van de verslagperiode;
- Sluitende aanpak: Indeling van cliënten en eventuele partners aangemeld in het kader van sluitende aanpak. Zie in dit verband ook de toelichting bij activiteit sluitende aanpak;
- Eén gezin, één plan, één regisseur: Zie toelichting activiteit één gezin, één plan, één regisseur.

26-4-2017 12924

Onderstaand overzicht laat de cliëntenontwikkeling (PW en IOAW) zien binnen de regio. Deze gegevens worden door iedere gemeente of samenwerkingsverband overhandigd aan de informatiemanager van Heerlen. Vervolgens worden de verzamelde gegevens als totaaloverzicht geretourneerd. Onderstaande cijfers zijn gerealiseerd per 28-02-2017.

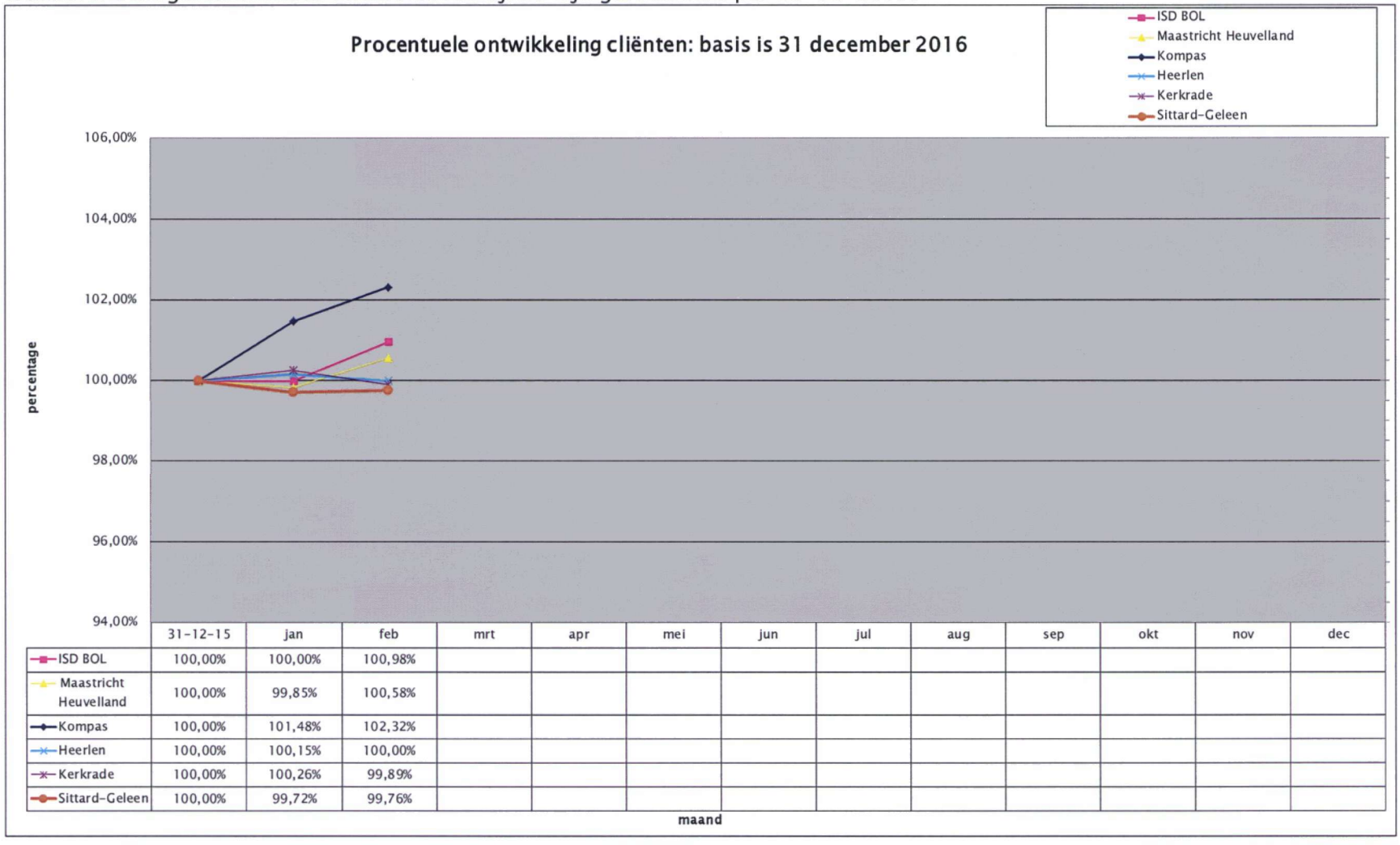

	31-12-15	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
ISD BOL	100,00%	100,00%	100,98%										
Maastricht Heuvelland	100,00%	99,85%	100,58%										
Kompas	100,00%	101,48%	102,32%										
Heerlen	100,00%	100,15%	100,00%										
Kerkrade	100,00%	100,26%	99,89%										
Sittard-Geleen	100,00%	99,72%	99,76%										

Ontwikkeling PW cliëntenaantallen per ultimo maand

Onderstaande grafieken geven de monitoring weer van cliëntaantallen waarbij geen rekening is gehouden met de additionele afname van cliëntaantallen die het WSP wil realiseren.

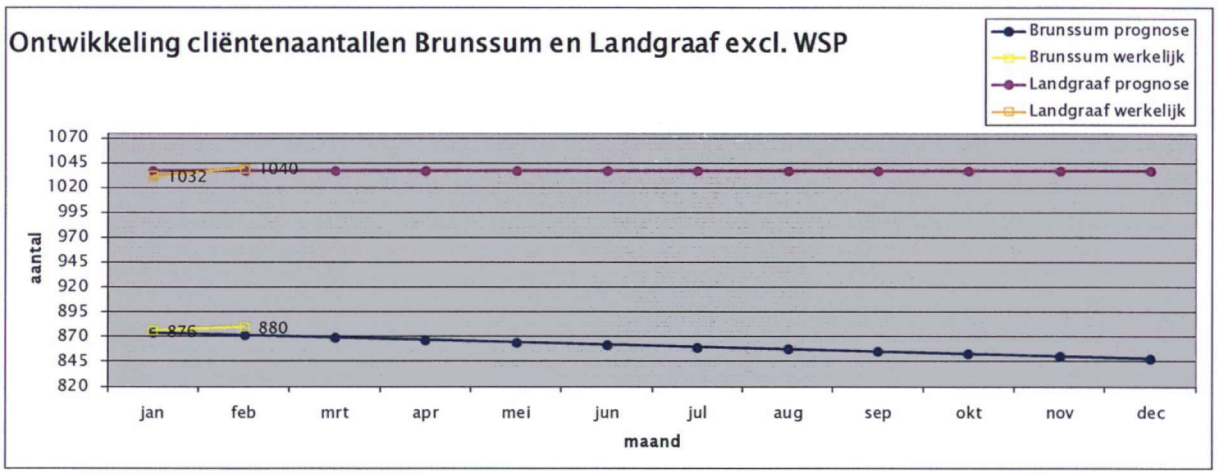

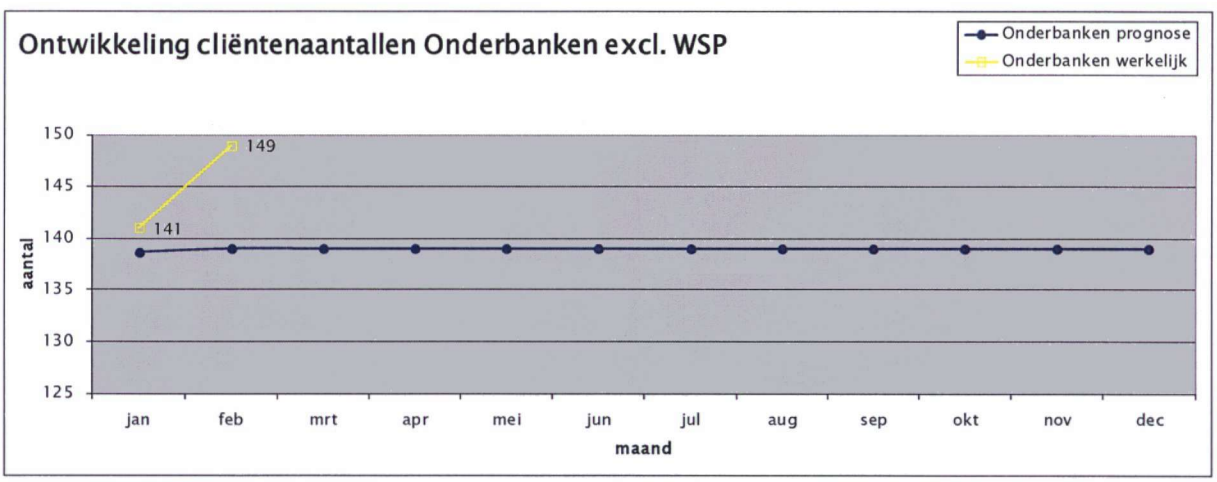

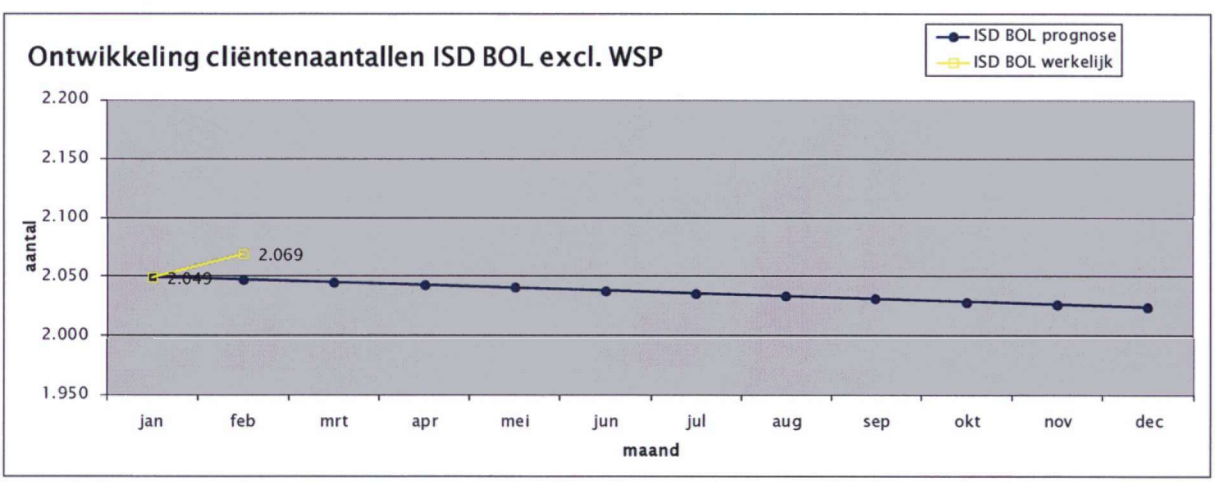

Bovenstaande cijfers betreffen de PW aantallen.
Cijfers IOAW: Brunssum 37; Onderbanken 10; Landgraaf 54.

26-4-2017 12924

Onderstaande grafieken geven de monitoring weer van cliëntaantallen waarbij rekening is gehouden met de additionele afname van cliëntaantallen te realiseren door het WSP (Brunssum 14, Onderbanken 4 en Landgraaf 32).

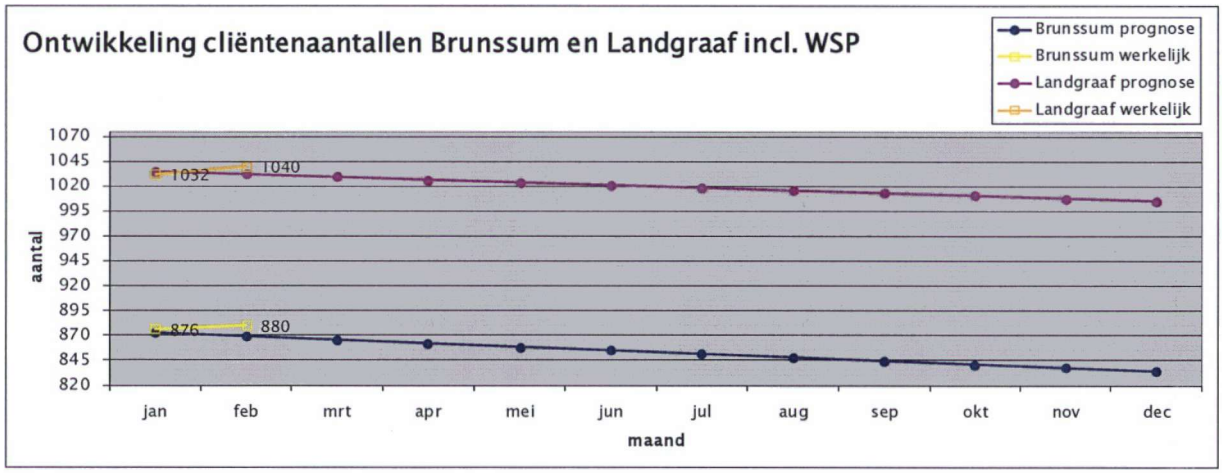

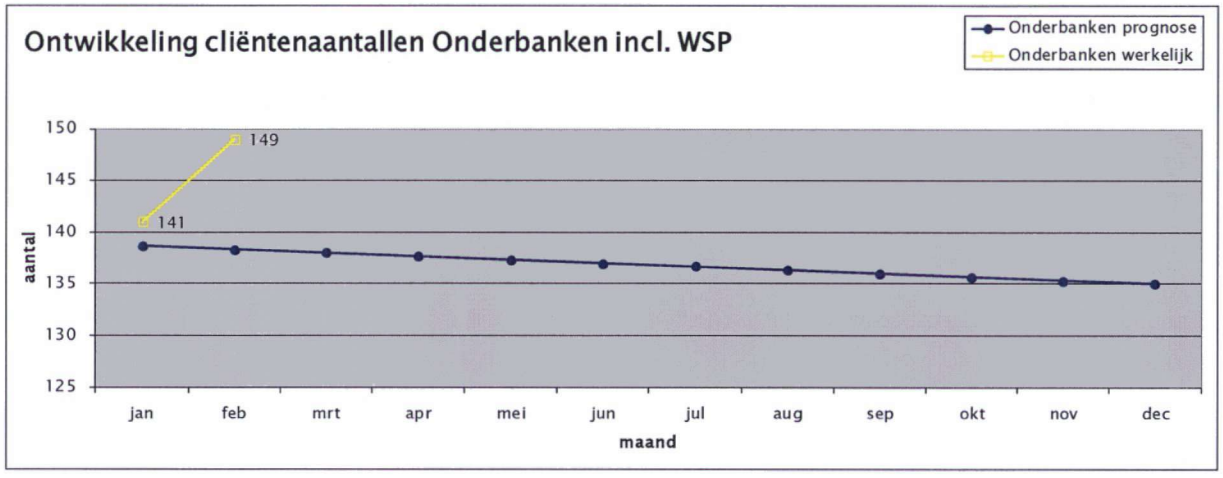

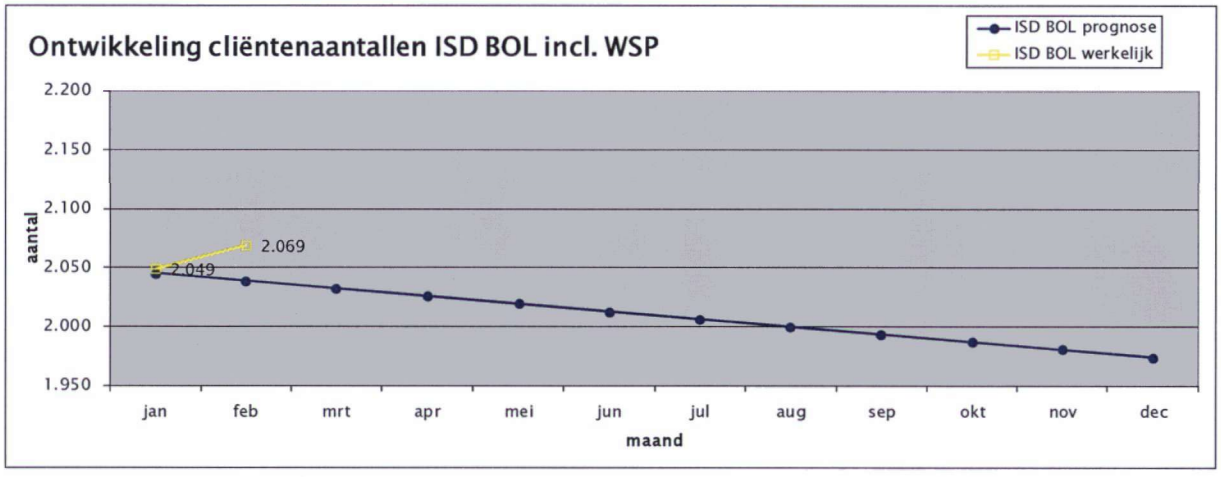

4. Monitoring

Monitoring 1: De uitgaven op de bijzondere bijstand en Minimabeleid

omschrijving	*primitieve begr. 2017*	*Berap 1 2017*	*realisatie t/m verslagmnd*
Maatschappelijke participatie:			
- Lidmaatschap vereniging en internet kinderen(*) (paarse kaart)	126.200	232.000	46.832
- Internet volwassenen (paarse kaart)	118.300	221.000	65.850
Collectieve ziektekostenverzekering	98.500	121.000	7.329
Schoolkosten (oranje kaart)	23.900	59.850	9.920
Studietoeslag (**)		1.800	0
Individuele inkomenstoeslag	385.000	446.600	101.085
Overige bijzondere bijstand	510.700	570.700	85.341
Budgetbeheer	8.200	7.000	50
Bewindvoering	1.066.000	1.288.000	57.284
Totaal	2.338.600	2.947.950	373.691
Drempel	-44.700	-44.700	-11.718
Bedrag Dashboard (totaal +/+drempel)	2.293.900	2.903.250	361.973

Uitgangspunten:

De prognosecijfers hebben betrekking op het bedrijfsplan.

Aanvullende uitleg:

* Betreft maatschappelijke participatie individueel 4-18 jr; individueel 18+ jr; gezin met kinderen internet en zwemlessen.

** Voor de studietoeslag is een aanname gemaakt van toekenningen; Brunssum: 2, Onderbanken: 1 en Landgraaf: 2.

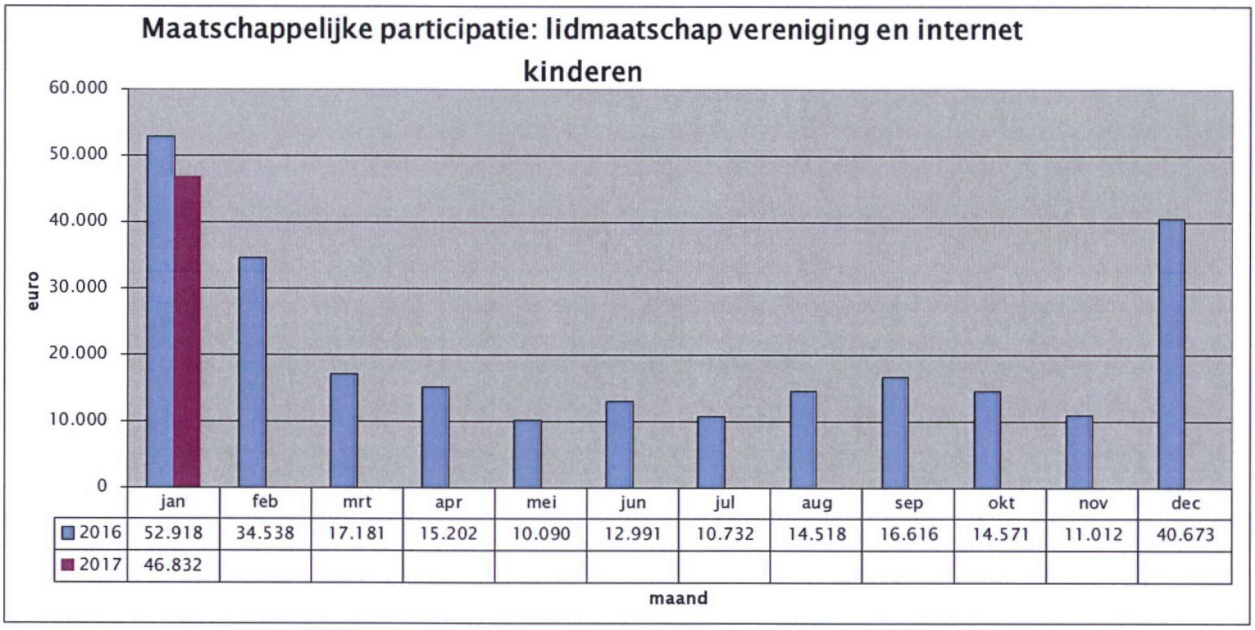

26-4-2017 12924

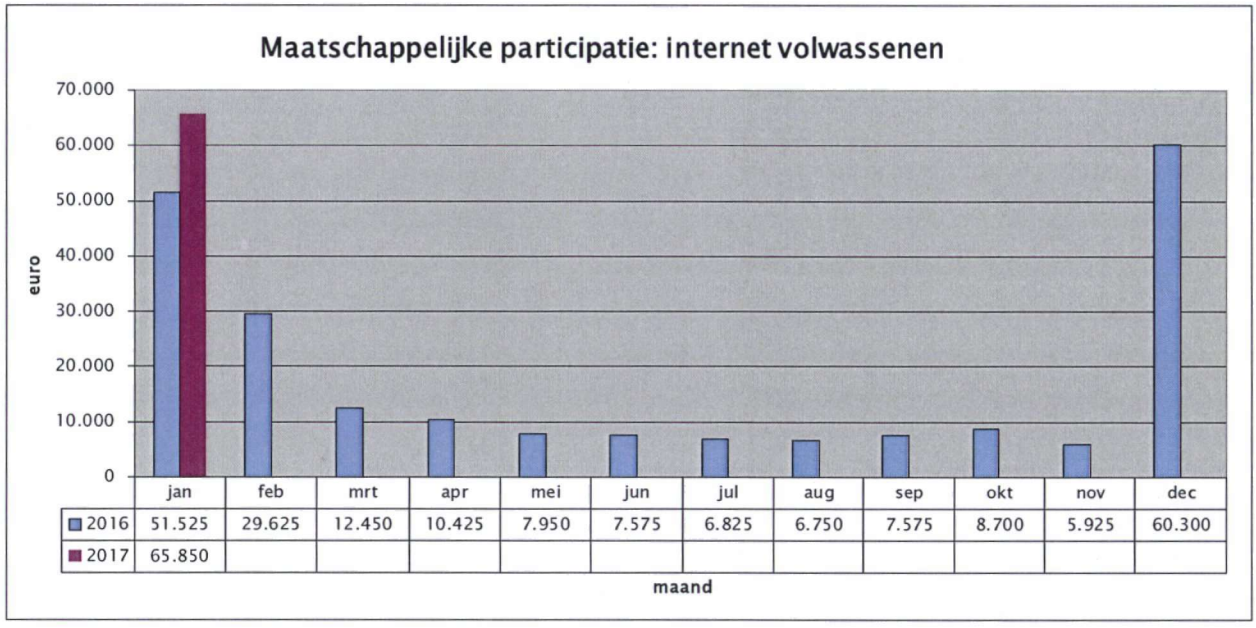

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2016	51.525	29.625	12.450	10.425	7.950	7.575	6.825	6.750	7.575	8.700	5.925	60.300
2017	65.850											

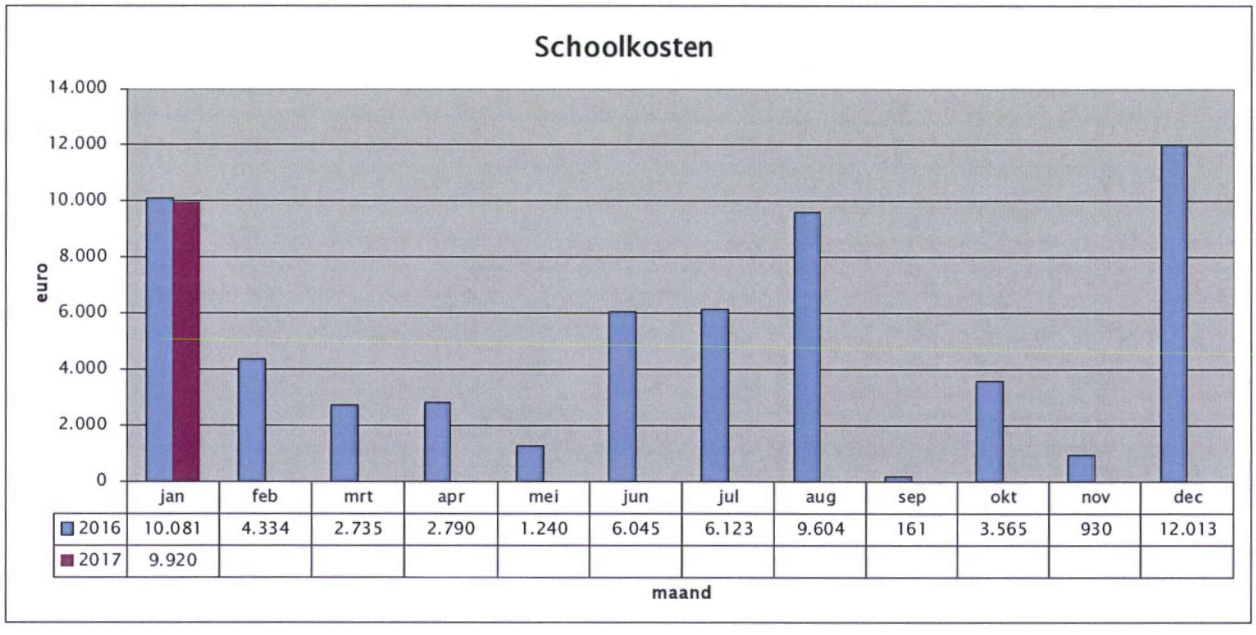

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2016	10.081	4.334	2.735	2.790	1.240	6.045	6.123	9.604	161	3.565	930	12.013
2017	9.920											

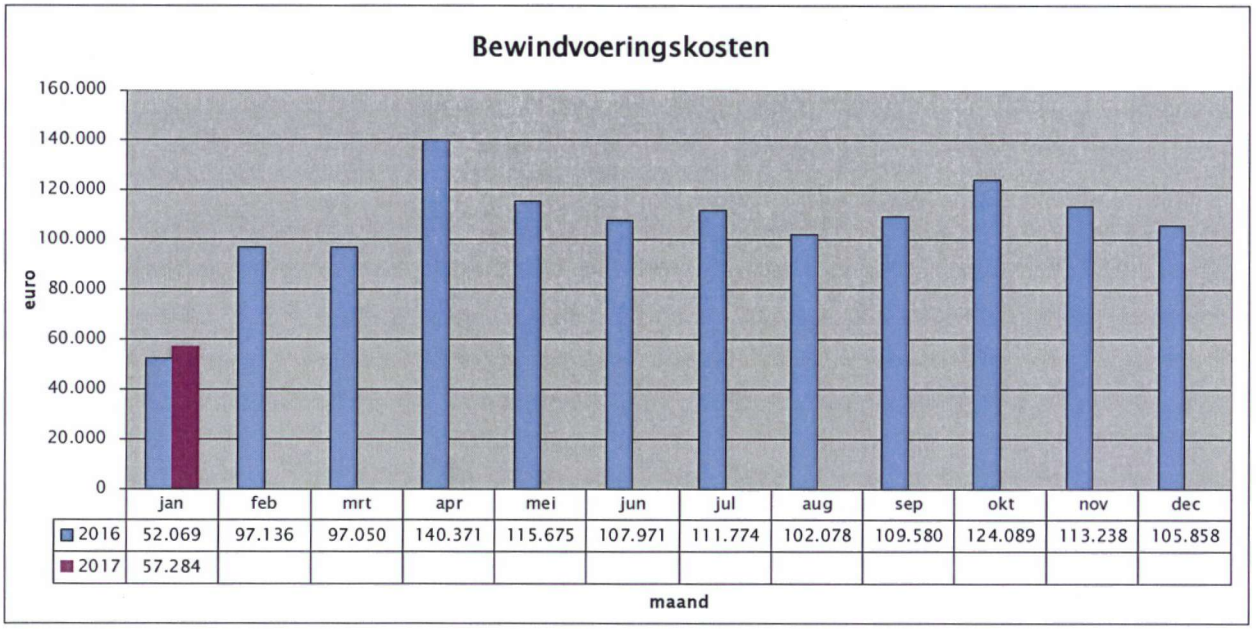

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2016	52.069	97.136	97.050	140.371	115.675	107.971	111.774	102.078	109.580	124.089	113.238	105.858
2017	57.284											

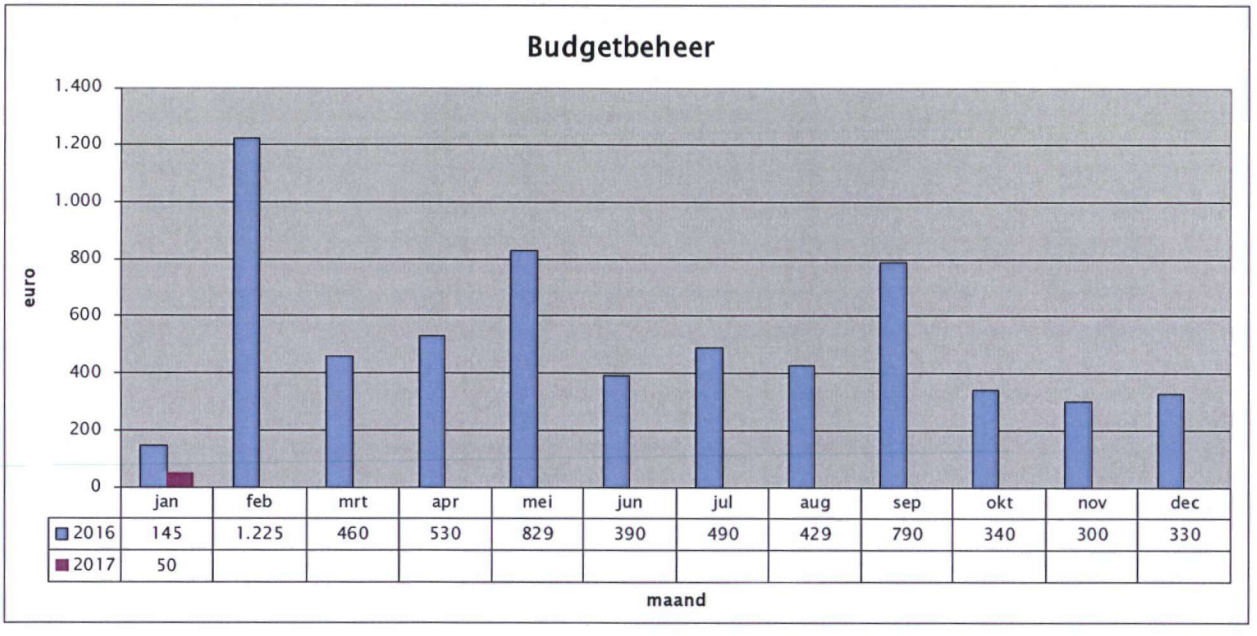

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2016	145	1.225	460	530	829	390	490	429	790	340	300	330
2017	50											

26-4-2017 12924

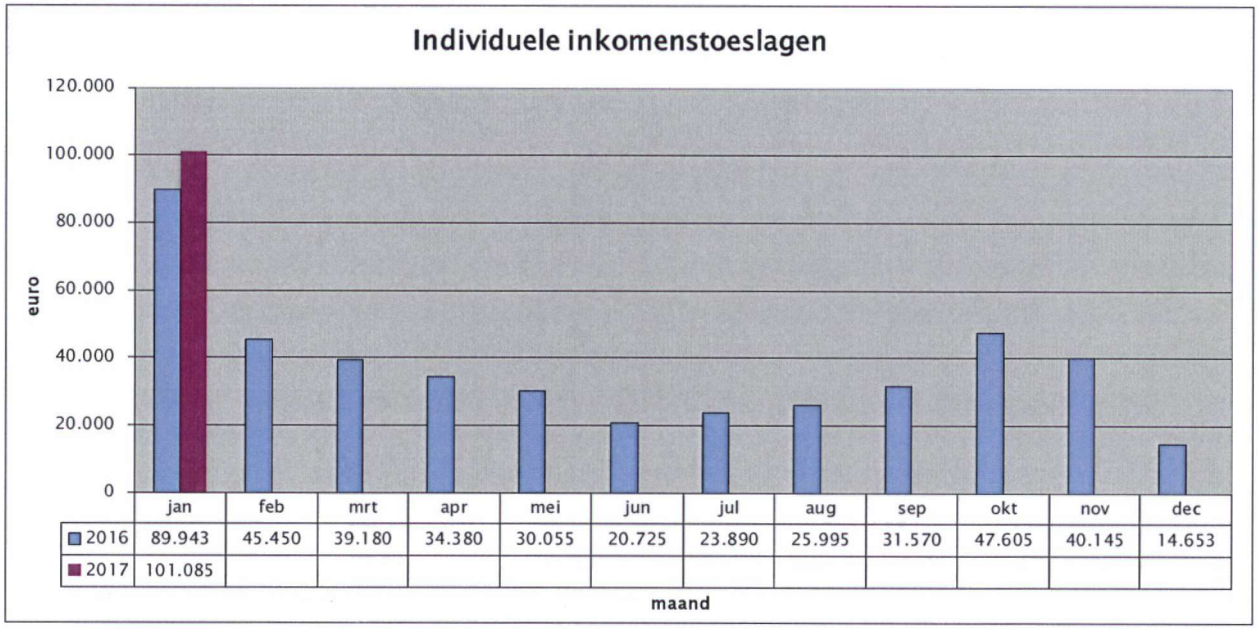

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2016	89.943	45.450	39.180	34.380	30.055	20.725	23.890	25.995	31.570	47.605	40.145	14.653
2017	101.085											

Monitoring 2: De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel)

gemeente	*kostenpost*	*budget*	*betaald in 2017*	*restant verplichting*	*nog te besteden*
Brunssum	Arbo controles	20.000	766	1.596	17.638
	Arbo trajecten			453	-453
	Diagnose	45.000		4.746	40.254
	Leer-/werktrajecten	8.000		2.604	5.396
	Maatwerk en overig	60.000		8.488	51.512
	Préstarttrajecten	5.000	1.204	2.505	1.291
	Reiskosten ivm traject	3.000	263	30	2.706
	Premies	30.000		3.032	26.968
	Urenverantwoording	702.000	116.900	585.100	0
	Trajecten VSV	2.766		2.766	0
	Voorzieningen PW	39.913	13.457	7.796	18.660
	2de wijkconsulent	29.648	4.825	24.823	0
	Begeleidingstraj. naar werk			10.926	-10.926
	Tijdelijke W/P consulent*	100.000	3.867	96.133	0
Brunssum		**1.045.327**	**141.282**	**751.000**	**153.045**
Onderbanken	Arbo controles	1.500			1.500
	Arbo trajecten				0
	Diagnose	5.000			5.000
	Leer-/werktrajecten	1.000			1.000
	Maatwerk en overig	25.000	150	858	23.991
	Préstarttrajecten	1.000			1.000
	Reiskosten ivm traject	1.000			1.000
	Premies	3.000		1.000	2.000
	Urenverantwoording	113.000	18.850	94.150	0
	Trajecten VSV	395		395	0
	Voorzieningen PW	17.864			17.864
	gemeentelijk werkbedrijf	12.000		12.000	0
	2de wijkconsulent	4.234	689		3.545
	Begeleidingstraj. naar werk	5.000			5.000
Onderbanken		**189.993**	**19.689**	**108.403**	**61.900**
Landgraaf	Arbo controles	25.000	675	762	23.563
	Arbo trajecten				0
	Diagnose	50.000	1.067	5.311	43.621
	Leer-/werktrajecten	5.000		4	4.996
	Maatwerk en overig	35.000	4.900	8.937	21.164
	Préstarttrajecten	5.000		218	4.782
	Reiskosten ivm traject	5.000	534	2.408	2.058
	Premies	30.000	1.087	10.043	18.871
	Urenverantwoording	577.164	96.194	480.970	0
	Trajecten VSV	3.089		3.089	0
	ID-subsidies	70.000	3.921	66.079	0
	Voorzieningen PW	14.092	114	3.617	10.361
	2de wijkconsulent	33.118	5.390		27.728
	Begeleidingstraj. naar werk			5.445	-5.445
	Tijdelijke W/P consulent*	100.000	3.867	96.133	0
Landgraaf		**952.463**	**117.748**	**683.016**	**151.699**
totaal ISD BOL		**2.187.783**	**278.720**	**1.542.419**	**366.644**

26-4-2017 12924

Monitoring 3: De uitgaven in het kader van de LKS en eventuele additionele kosten

gemeente	*kostenpost*	*budget*	*betaald in 2017*	*restant verplichting*
Brunssum				
	Loonkostensubsidies zonder baanafspraak	0	6.016	
	Additionele kosten	0	994	
	Loonkostensubsidies met baanafspraak	0	0	
Brunssum		**0**	**7.010**	**0**
Onderbanken				
	Loonkostensubsidies zonder baanafspraak	0	334	
	Additionele kosten	0		
	Loonkostensubsidies met baanafspraak	0	0	
Onderbanken		**0**	**334**	**0**
Landgraaf				
	Loonkostensubsidies zonder baanafspraak	0	1.253	
	Additionele kosten	0	114	
	Loonkostensubsidies met baanafspraak	0	0	
Landgraaf		**0**	**1.367**	**0**
totaal ISD BOL		**0**	**8.711**	**0**

Geplaatst met LKS zijn voor de gemeente Brunssum 12 cliënten, voor de gemeente Onderbanken 1 cliënt en voor de gemeente Landgraaf 5 cliënten. Het bedrag dat voor de gemeente Onderbanken wordt verstrekt aan LKS is behoorlijk lager dan het gemiddelde van de bedragen die voor de gemeente Brunssum en Landgraaf worden verstrekt. De hoogte van de LKS is afhankelijk van de loonwaardemeting van een cliënt, hoe hoger de loonwaarde, hoe lager de te verstrekken LKS.

Monitoring 4: Het aantal uitkeringen met inkomstenkorting

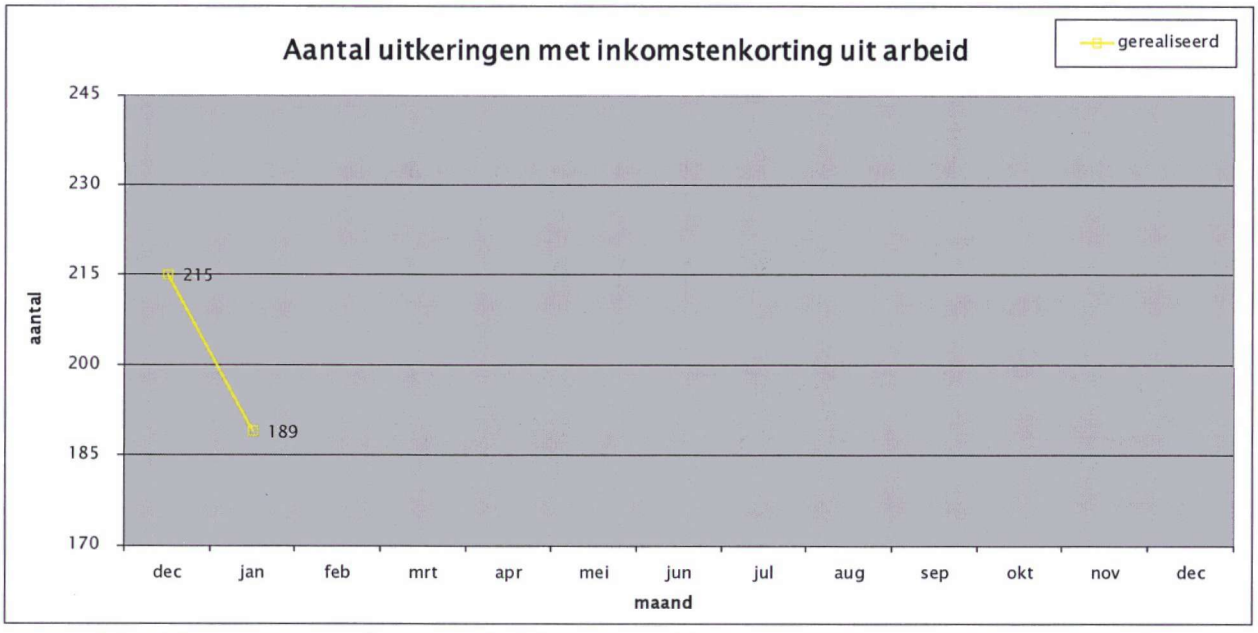

Er wordt inzicht gegeven in het aantal cliënten waarbij sprake is van een inkomstenkorting uit arbeid en het totaalbedrag dat aan die inkomsten wordt gekort op de uitkeringen.
Een toe- of afname van het aantal cliënten waarbij sprake is van inkomstenkorting uit arbeid betekent niet dat er evenredig sprake is van toe- of afname van het totaalbedrag te korten inkomsten uit arbeid op de uitkeringen. Dit is afhankelijk van de hoogte van de inkomsten uit arbeid die de cliënten ontvangen.

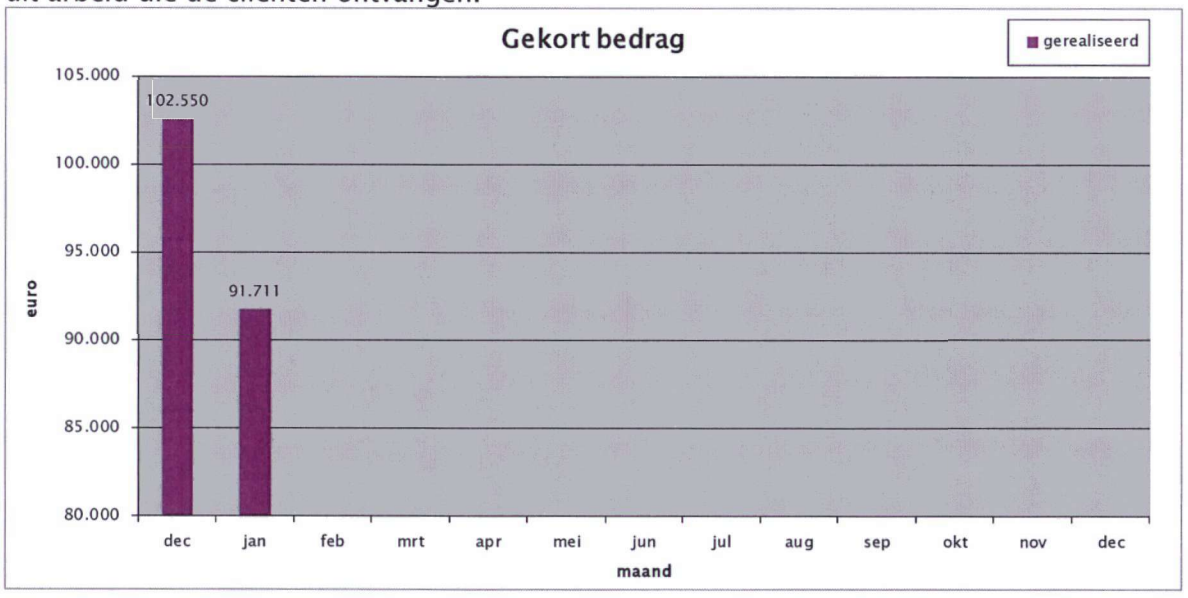

26-4-2017 12924

Monitoring 5: Het aantal daadwerkelijke plaatsingen in het kader van de sluitende aanpak

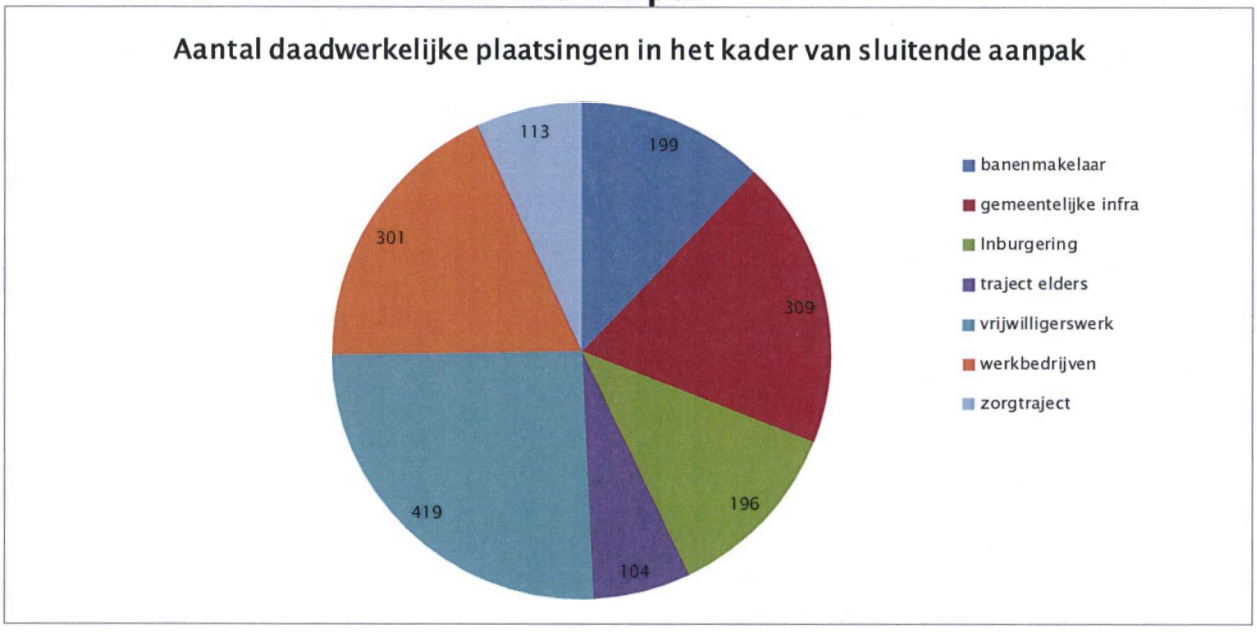

In totaal zijn 1.641 cliënten geplaatst in het kader van de sluitende aanpak. Dit betreft de geplaatste aantallen op het moment van meten (laatste dag van de maand) van de sluitende aanpak.

Monitoring 6: Statushouders

Kosten statushouders.
In deze rapportage zijn de betalingen van de uitkering van de maand januari 2017 opgenomen.

De uitgaven bijzondere bijstand voor de statushouders wordt met onderstaand schema inzichtelijk gemaakt.

Gemeente	Aantal dossiers statushouders	Kosten inrichting	Aantal dossiers kosten inrichting	Overige bijzondere bijstand kosten	Aantal dossiers overige Bijz. bijst. kosten	Totaal kosten 2017 t/m uitkering januari
Brunssum	25	5.575	5	7.068	12	12.643
Onderbanken	11	2.200	2	2.349	6	4.549
Landgraaf	34	2.709	1	8.365	23	11.074
Totaal	70	10.484	8	17.782	41	28.086

Uitgaven vanuit de BUIG voor de kosten van levensonderhoud voor statushouders

Gemeente	Aantal dossiers statushouders	Kosten Buig 2017 t/m uitkering januari
Brunssum	25	30.009
Onderbanken	11	12.479
Landgraaf	34	47.130
Totaal	70	89.618

26-4-2017 12924

5. Kerntaak: bevorderen uitstroom

Conform het stramien van de programmabegroting wordt gerapporteerd per kerntaak. Binnen de kerntaak "bevorderen uitstroom" worden 7 beleidsinhoudelijke activiteiten uitgevoerd die opgenomen zijn in het bedrijfsplan 2017. Deze beleidsinhoudelijke activiteiten worden uitgevoerd door de afdeling Werk en Participatie.

Ten aanzien van de kerntaak "bevorderen uitstroom" voert de afdeling Werk en Participatie binnen ISD BOL een 7-tal activiteiten uit die de uitstroom van bestaande cliënten dient te bevorderen, te weten:

* activiteit "Uitstroom naar werk";
* activiteit "Uitstroom naar opleiding";
* activiteit "Fit naar werk";
* activiteit " Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL";
* activiteit "Sluitende aanpak";
* activiteit "Fraudebestrijding".

Activiteit: Uitstroom naar werk

Doel:
Cliënten laten uitstromen naar werk.

Maatregel:
Cliënten die een beroep doen op de Participatiewet uit laten stromen naar werk. Dit doen we door cliënten te re-integreren en te begeleiden naar werk. In opdracht van de gemeenten zijn bij deze re-integratie opdracht drie partijen betrokken. De gemeentelijke werkbedrijven, het WSP Parkstad en ISD BOL.

Resultaat:
Van de doelgroepen 0-30% en 80-100% stromen 125 cliënten uit naar werk.
Van de doelgroep 30-80% bij de gemeentelijke werkbedrijven, stromen 110 cliënten uit naar werk.
Via het WSP stromen - bij voorkeur uit de doelgroep 30-80% - 64 cliënten uit.
Totale uitstroom naar werk dient dan 299 cliënten te zijn.

Toelichting:
Vanaf 2017 is de participatie-opdracht voor de inwoners van de drie deelnemende gemeenten een gedeelde verantwoordelijkheid van ISD BOL, de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven en het WSP.

- ISDBOL "beheert" de doelgroep 0-30% arbeidsfit en de doelgroep 80-100% arbeidsfit. De verwachting is dat vanuit deze doelgroepen in totaliteit 125 cliënten zullen uitstromen naar betaald werk.
- Vanuit de doelgroep 30-80% arbeidsfit - die "in beheer" is bij de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven dienen 110 cliënten uit te stromen naar betaald werk.

Bij realisatie door deze gezamenlijke inspanning leidt dit tot een stabilisatie van de cliëntaantallen.

In een SLA is met het WSP overeengekomen dat additioneel 64 cliënten (28 voor Brunssum, 4 voor Onderbanken en 32 voor Landgraaf) uitstromen via het WSP, bij voorkeur uit de doelgroep 30-80%.

26-4-2017 12924

Rapportage:

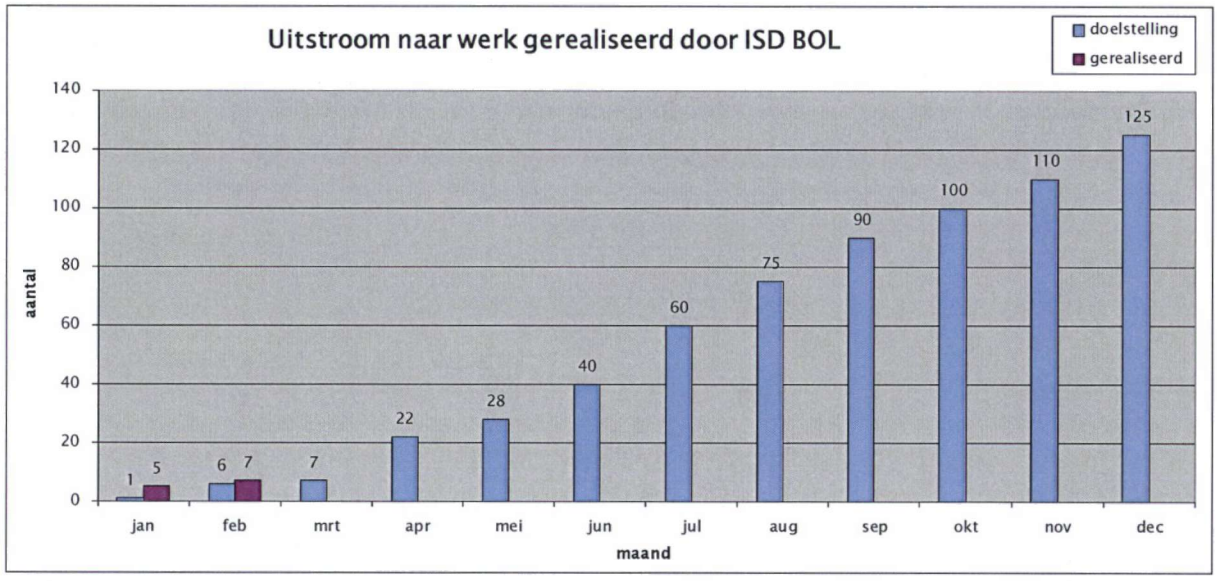

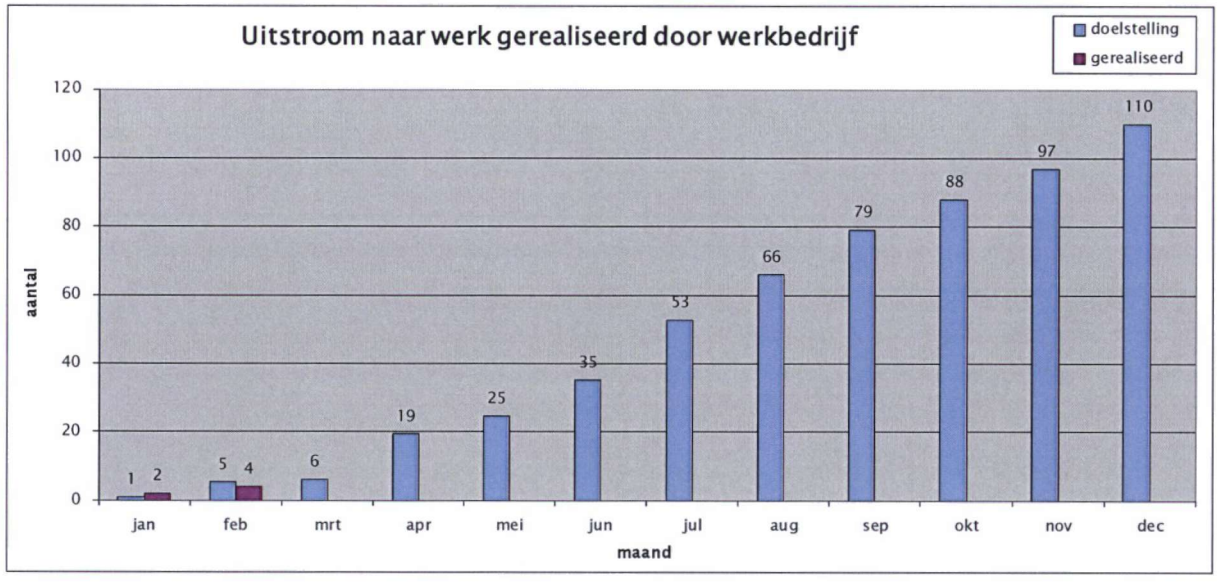

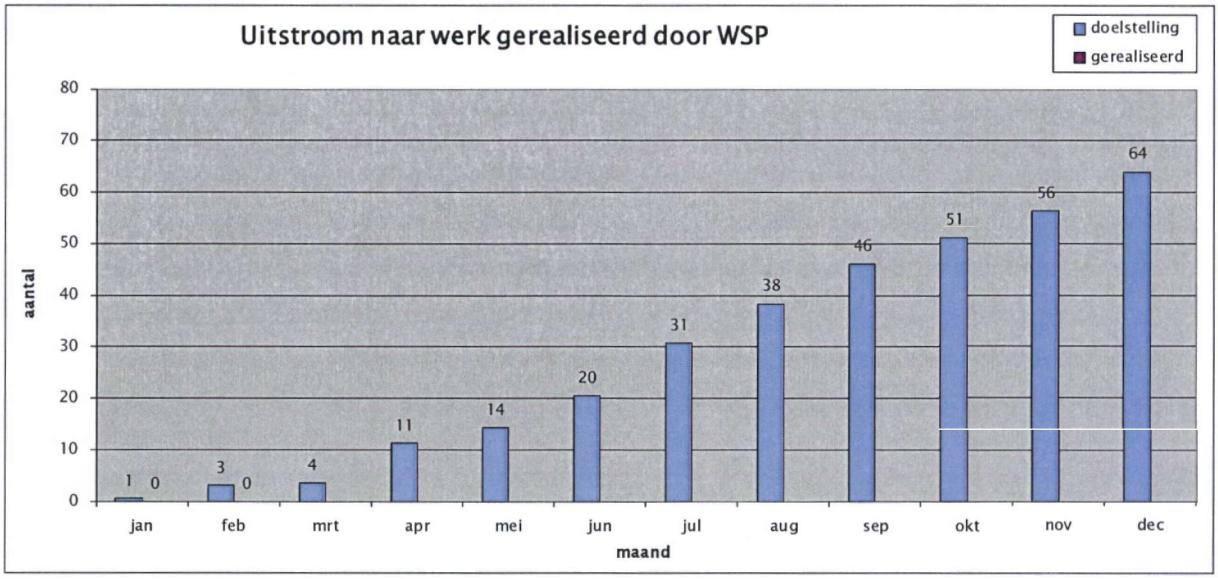

Over de eerste twee maanden van 2017 is nog geen resultaat geboekt omdat de uitstroomteams pas in maart 2017 van start zijn gegaan.

Actoren uitstroom naar werk PW	*jan*	*feb*	*mrt*	*apr*	*mei*	*jun*
Arbeid in dienstbetreking d.m.v. zelfredzaamheid cliënt	2	4				
Zelfstandig beroep en bedrijf niet n.a.v. traject						
Zelfstandig beroep en bedrijf n.a.v. traject met BM	1	1				
Zelfstandig beroep en bedrijf n.a.v. traject zonder BM						
Arbeid in dienstbetrekking n.a.v. traject met BM	1	1				
Arbeid in dienstbetrekking n.a.v. traject consulent	1	1				
Uitstroom Duitsland n.a.v. traject met BM						
Subtotaal uitstroom gerealiseerd door ISD BOL	5	7				
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf met BM						
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf met LKS en BM						
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf zonder BM	2	4				
Uitstroom Duitsland n.a.v. traject Werkbedrijf met BM						
Subtotaal uitstroom gerealiseerd door werkbedrijf	2	4				
Uitstroom naar werk n.a.v. vacature WSP						
Subtotaal uitstroom gerealiseerd door WSP	0	0				
Totaal uitstroom	7	11	0	0	0	0

BM = banenmakelaar

26-4-2017 12924

Activiteit: Uitstroom naar opleiding

Doel:
Jongeren laten uitstromen naar een opleiding.

Maatregel:
Jongeren met een uitkering op grond van de Participatiewet laten uitstromen naar een opleiding. Dit doen we door cliënten in samenwerking met bureau VSV (terug) te begeleiden naar school.

Resultaat:
15 jongeren stromen uit naar een opleiding.

Toelichting:
Van jongeren die een bindend studieadvies krijgen en niet teruggaan naar school zal de uitkering worden beëindigd. Ook die beëindigingen zullen in dit resultaat worden meegenomen.

Rapportage:

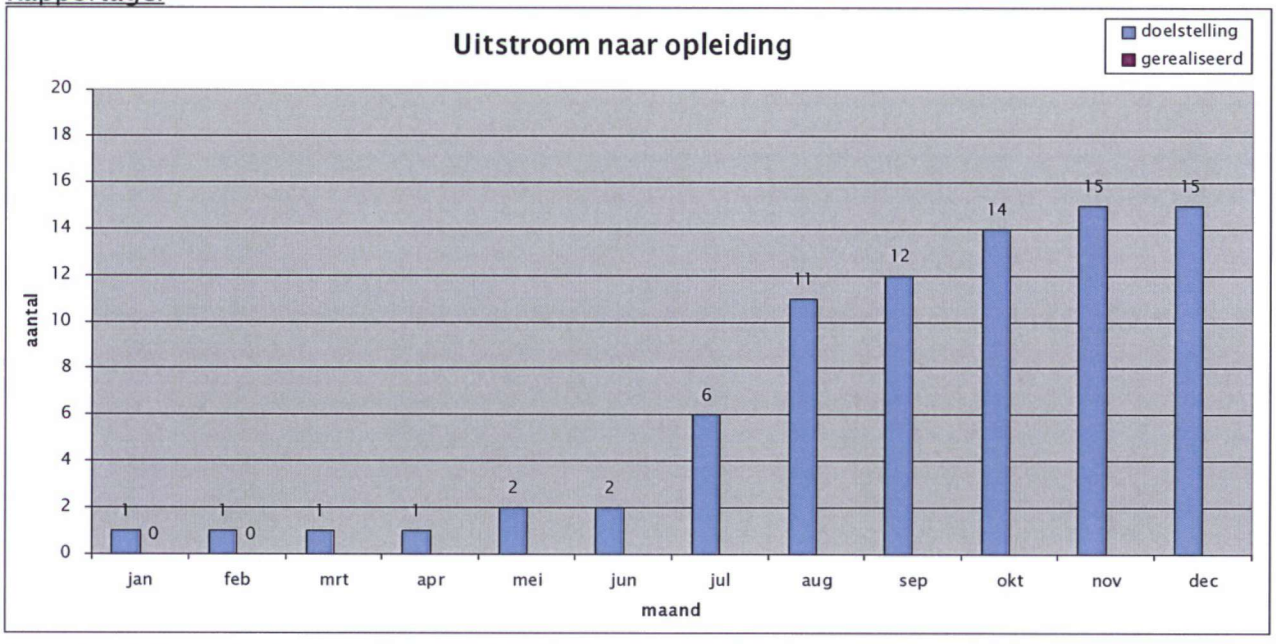

Over de eerste twee maanden is nog geen jongere uitgestroomd naar opleiding.

Activiteit: Fit naar werk

Doel:
Cliënten fit te maken c.q. te activeren waardoor zij vanuit de gemeentelijke infrastructuur door kunnen stromen naar een traject bij een van de gemeentelijke werkbedrijven.

Maatregel:
Via zogenaamde "sporttrajecten" worden groepen cliënten die actief zijn binnen de gemeentelijke infrastructuur geactiveerd en gestimuleerd de stap te maken naar een traject bij een van de gemeentelijke werkbedrijven.

Resultaat:
90 cliënten nemen deel aan dit traject

Toelichting:
Hoofddoel van deze activiteit is de cliënten met een grote (psychische) afstand tot de arbeidsmarkt te activeren richting gemeentelijk werkbedrijf. Om dit te kunnen realiseren wordt vooral gewerkt aan het vergroten van de eigenwaarde.

Rapportage:

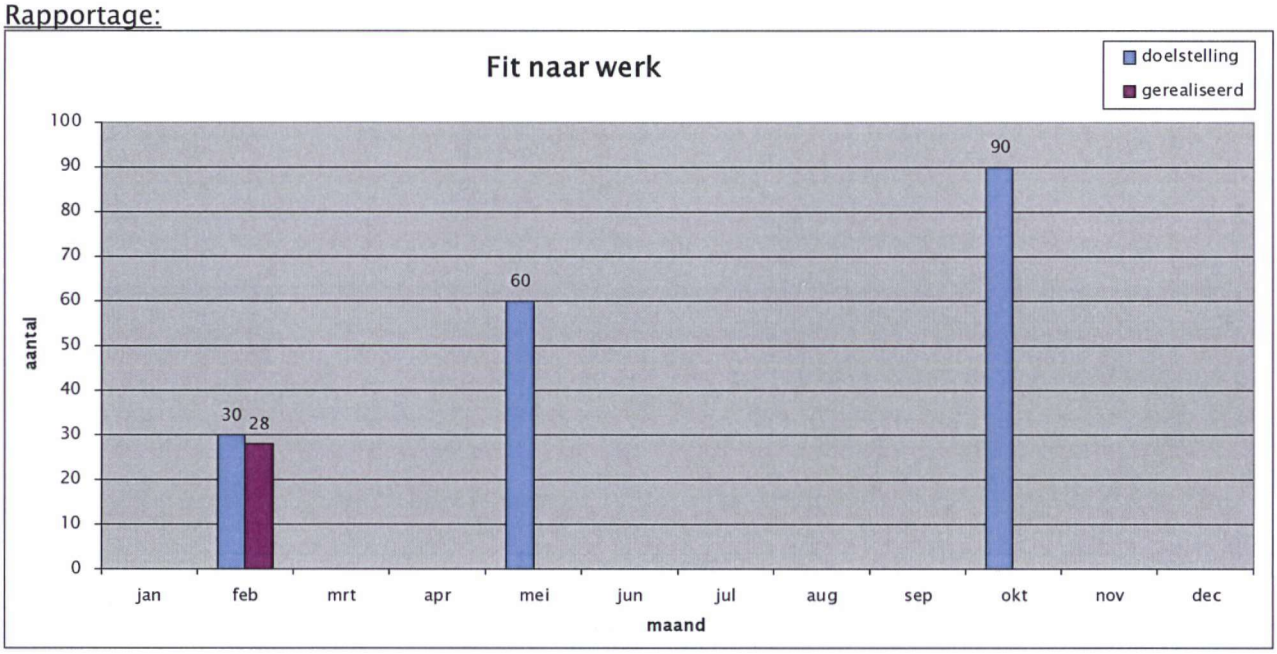

26-4-2017 12924

Activiteit: Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL

Doel:
Het verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL

Maatregel:
Cliënten een werkervaringsplek (WEP) of ontwikkeltraject aanbieden bij ISD BOL zodat de afstand tot de arbeidsmarkt kleiner wordt. Hierdoor zal de cliënt sneller uitstromen naar regulier werk (eventueel met loonkostensubsidie).

Resultaat:
ISD BOL biedt 10 cliënten een WEP of ontwikkeltraject. Van iedereen die een WEP/ontwikkeltraject heeft bij ISD BOL zal 75% binnen 3 maanden na het beëindigen WEP of ontwikkeltraject uitstromen naar werk.

Toelichting:
Vanaf 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017 wordt gemeten hoeveel cliënten op een WEP of ontwikkeltraject zijn geplaatst en uitgestroomd.

Rapportage:

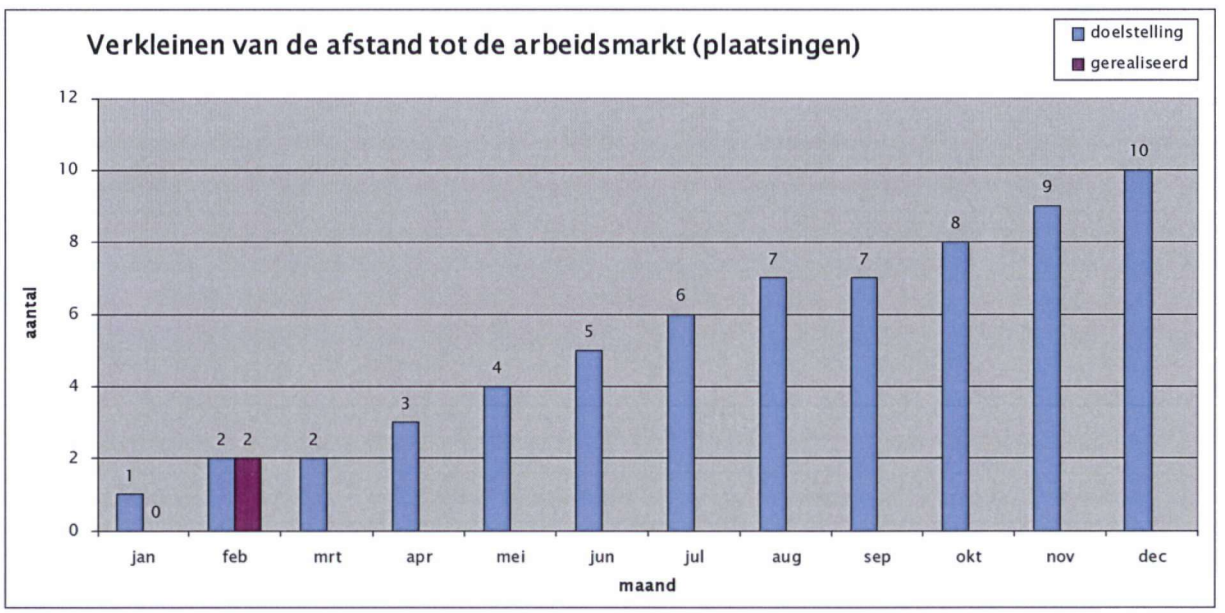

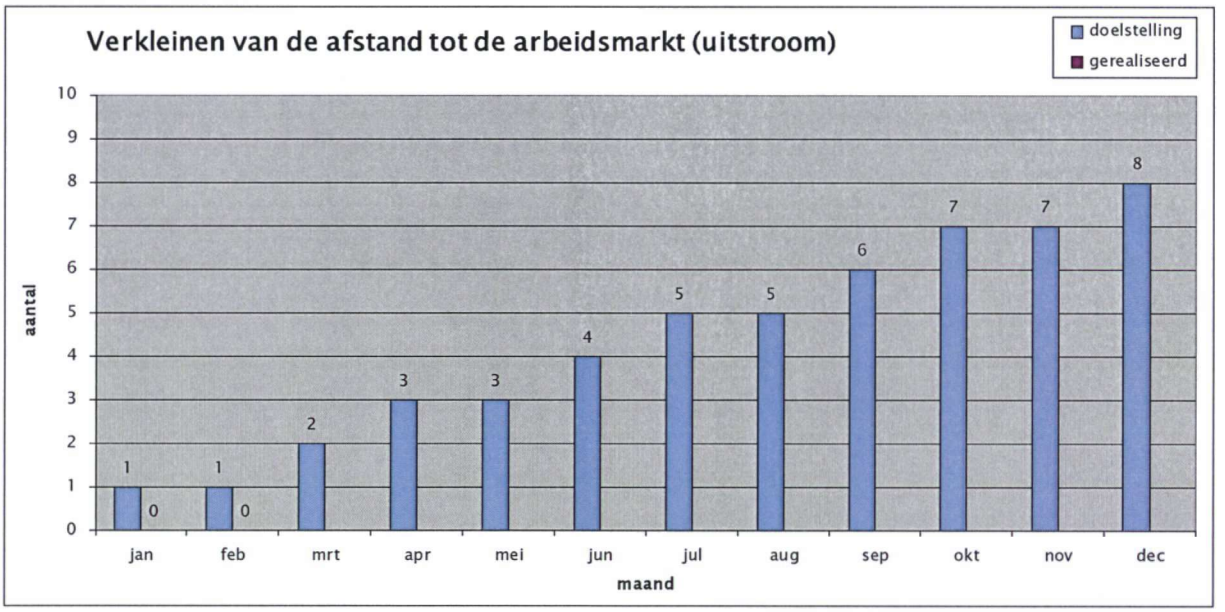
Verkleinen van de afstand tot de arbeidsmarkt (uitstroom)
doelstelling
gerealiseerd
aantal
maand
jan
feb
mrt
apr
mei
jun
jul
aug
sep
okt
nov
dec
1
0
1
0
2
3
3
4
5
5
6
7
7
8

26-4-2017 12924

Activiteit: Sluitende aanpak

Doel:
Uitvoeren gedachtengoed uit Participatiewet en doelstelling meerjarenbeleidsplan dat iedereen die iets kan, iets terugdoet voor zijn uitkering waarbij de mogelijkheden van de cliënt bepalend zijn en niet de belemmeringen.

Maatregel:
Cliënten van ISD BOL worden aangemeld bij de banenmakelaar, bij een gemeentelijk werkbedrijf, bij vrijwilligerswerk, bij de wijkconsulent of worden aangemeld op een maatwerktraject.

Resultaat:
77% van de cliënten van ISD BOL zijn aangemeld bij de banenmakelaar, bij een gemeentelijk werkbedrijf, bij vrijwilligerswerk, bij de wijkconsulent of aangemeld op een maatwerktraject. Verder wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel cliënten tijdelijk of duurzaam arbeidsongeschikt zijn of op een zorgtraject zitten.

Toelichting:
De sluitende aanpak voor 2017 is van toepassing voor het gehele cliëntenbestand. Binnen het gehele cliëntenbestand zijn er situaties die er toe leiden dat de sluitende aanpak (tijdelijk) niet kan worden toegepast. Hierbij valt te denken aan zorgtrajecten, tijdelijk of duurzaam arbeidsongeschikt (TAO of DAO) en situaties waarin cliënten nog "in routing" zijn en de sluitende aanpak nog niet is afgerond.
Ingeschat wordt dat de procentuele verdeling van de bovenomschreven situaties waarin de sluitende aanpak (tijdelijk) niet kan worden toegepast, als volgt is opgebouwd:

- cliënten die deelnemen aan een zorgtraject (cliënt kan nog niet participeren en wordt begeleid door een externe instantie) (5% van alle cliënten);
- cliënten die tijdelijk of duurzaam arbeidsongeschikt zijn (12% van alle cliënten);
- cliënten waarbij de diagnose voor het in te zetten instrument voor participatie nog niet is toegepast (6% van alle cliënten).

Rapportage:

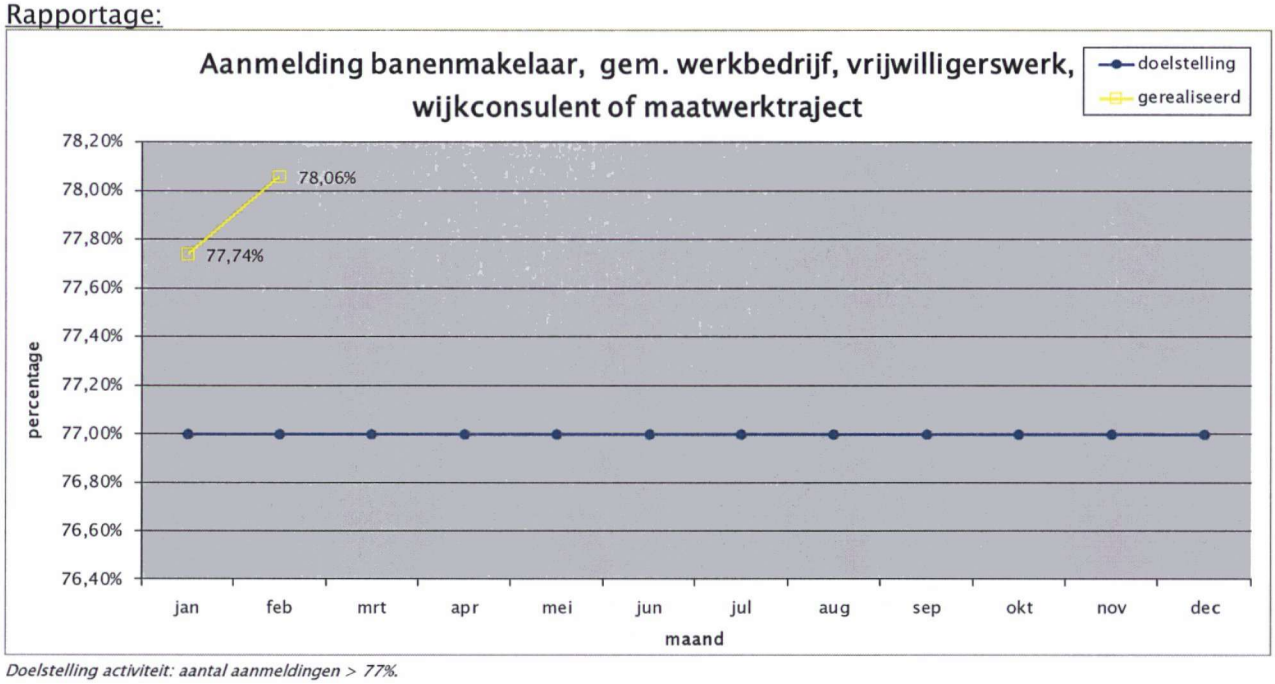

Doelstelling activiteit: aantal aanmeldingen > 77%.

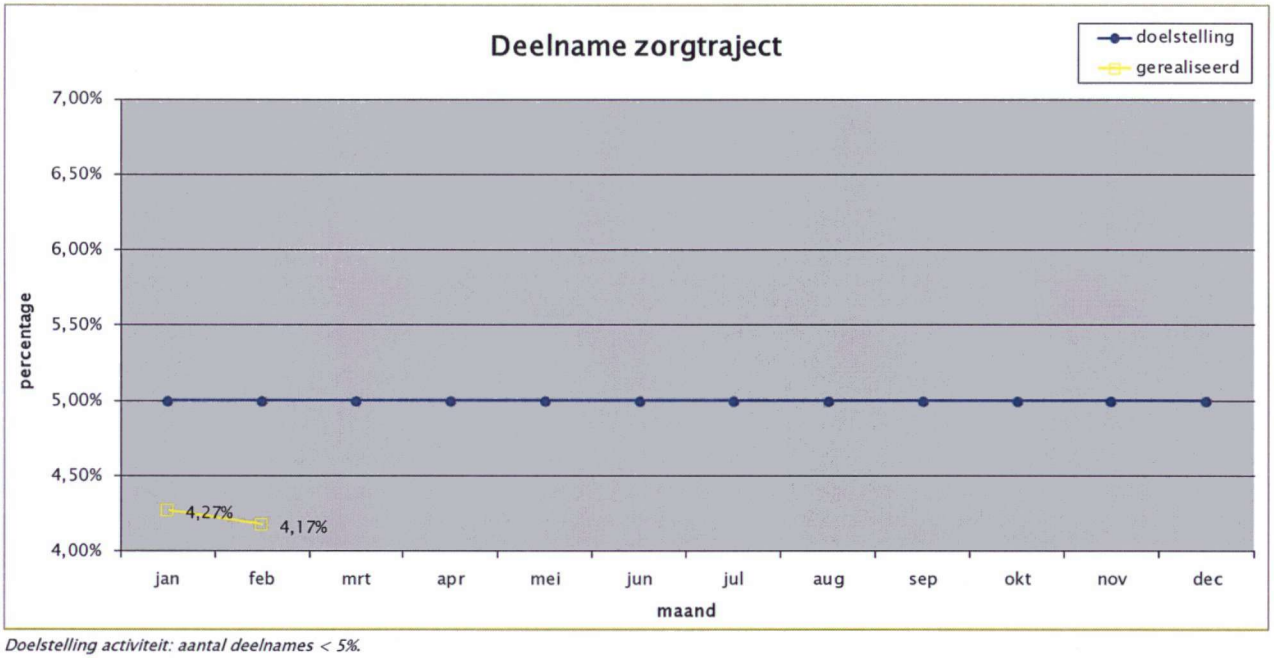

Doelstelling activiteit: aantal deelnames < 5%.

26-4-2017 12924

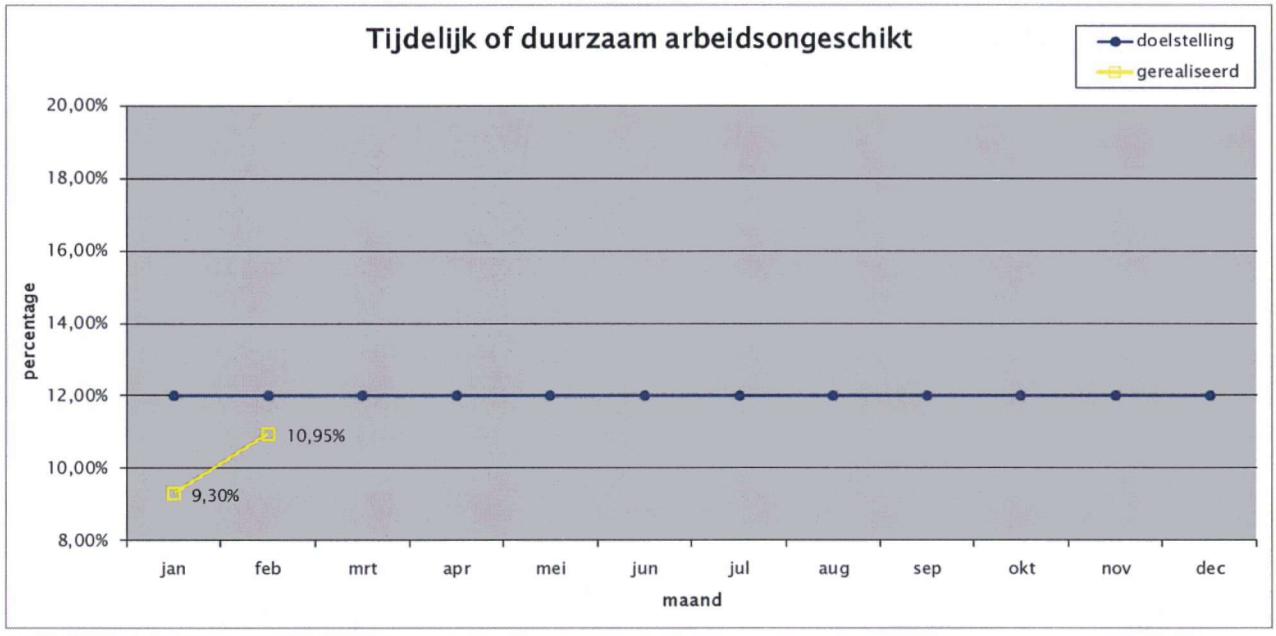

Doelstelling activiteit: aantal ontheffingen < 12%.

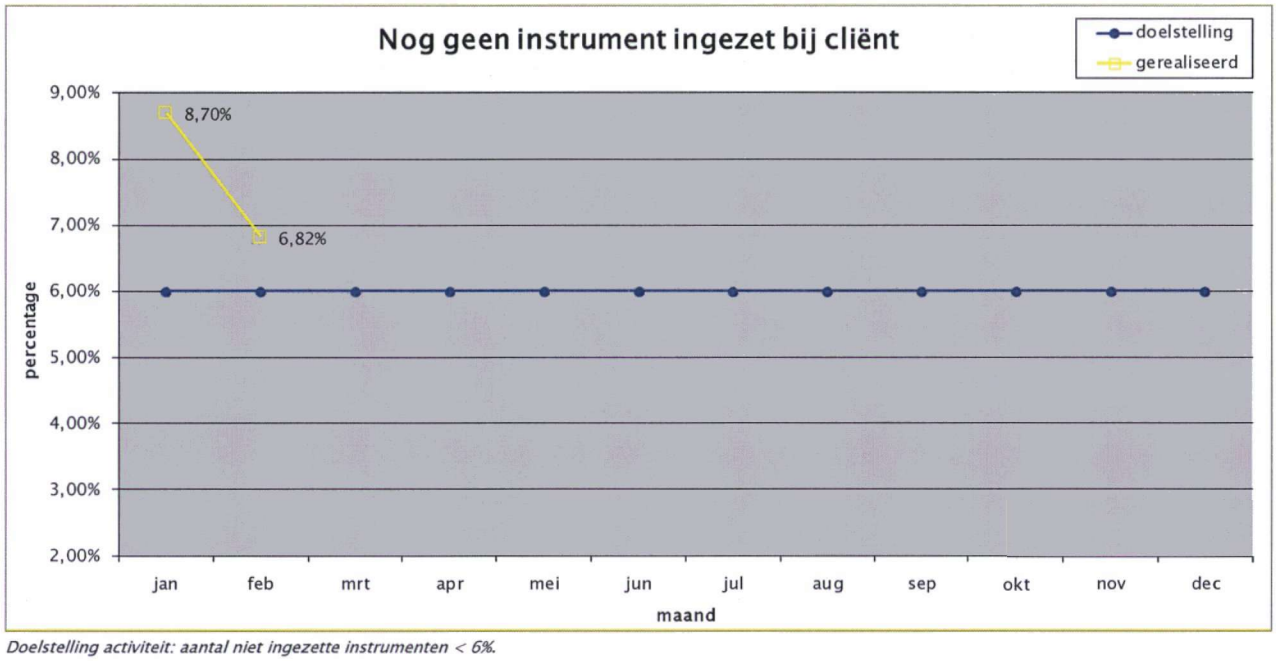

Doelstelling activiteit: aantal niet ingezette instrumenten < 6%.

Activiteit: Fraudebestrijding

Doel:
Het bestrijden van fraude.

Maatregel:
Effectieve bestrijding van frauduleus handelen van cliënten.

Resultaat:
60% van de afgehandelde fraudezaken leidt tot een beëindiging van de uitkering of in voorkomend geval aangifte bij het Openbaar Ministerie.

Rapportage:

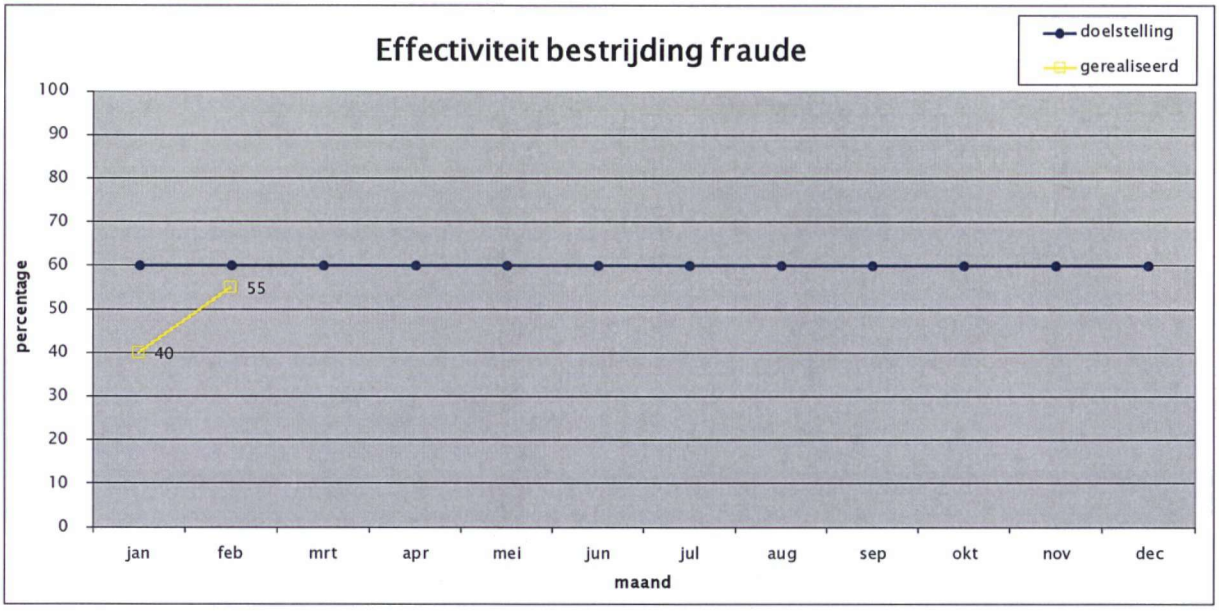

Tot en met februari zijn 11 fraudeonderzoeken afgehandeld. Bij 6 onderzoeken (55%) werd het advies gegeven de uitkering te beëindigen of met terugwerkende kracht in te trekken. Bij 2 onderzoeken werd het advies gegeven de uitkering ongewijzigd voort te zetten en bij 3 onderzoeken de uitkering aan te passen. De wijze van afhandeling wordt getoond in de volgende grafiek.

26-4-2017 12924

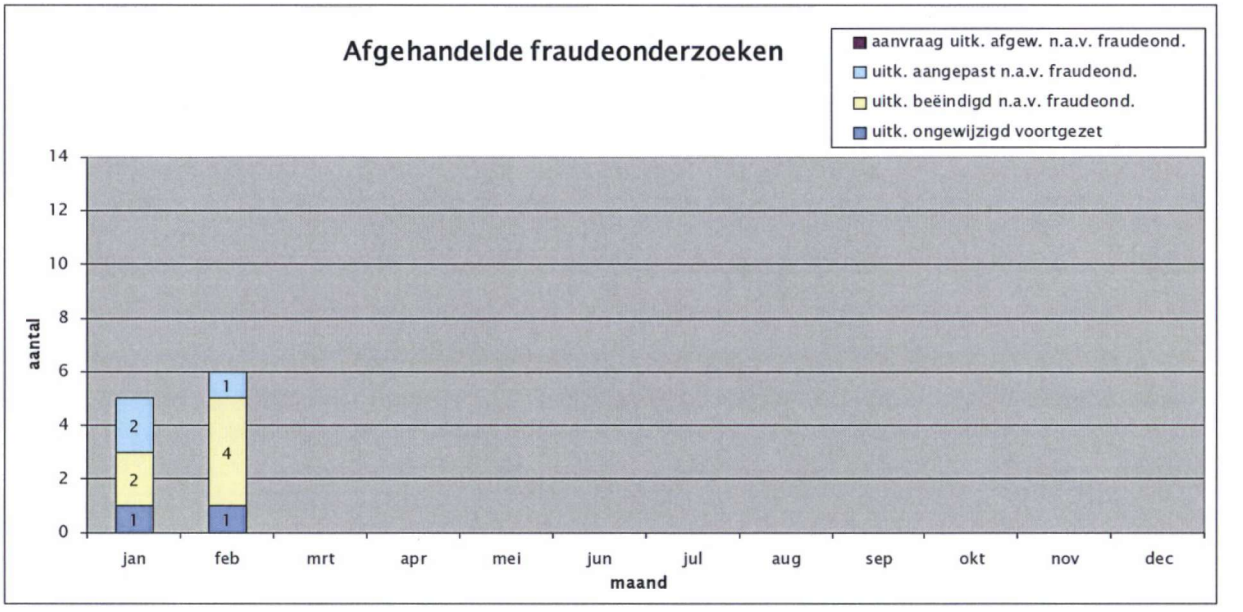

5.1 Financiële verantwoording kerntaak: bevorderen uitstroom

bevorderen van de uitstroom	2016	2017		
	werkelijk	primitieve begroting	bijstelling	nieuwe raming
lasten				
w-deel	2.889.598	2.728.125	-540.342	2.187.783
kinderopvang	54.526	29.785	7.400	37.185
totaal lasten	**2.944.124**	**2.757.910**	**-532.942**	**2.224.968**
baten				
toegekend budget aan ISD BOL	2.852.831	2.728.125	-540.342	2.187.783
overige opbrengsten				0
bijdrage gemeente re-integratie	36.767	0	0	0
bijdrage gemeente kinderopvang	54.526	29.785	7.400	37.185
totaal baten	**2.944.123**	**2.757.910**	**-532.942**	**2.224.968**

Toelichting bijstelling begroting 2017

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd.

(V = voordelig, N = nadelig, I = incidenteel, S = structureel)

Lasten

w-deel	V	540.342(i)

Deze begrotingswijziging vloeit voort naar aanleiding van het door de gemeenten beschikbaar gesteld budget aan ISD BOL.

Kinderopvang	N	7.400(i)

In 2017 wordt meer gebruikt gemaakt van het product kinderopvang dan verwacht bij het opstellen van de primitieve begroting.

Baten

w-deel	V	540.342(i)

De lagere uitgaven aan de lastenkant veroorzaken een evenredige lagere bijdrage voor de gemeenten.

Kinderopvang	N	7.400(i)

De hogere uitgaven aan de lastenkant veroorzaken een evenredige lagere bijdrage voor de gemeenten

26-4-2017 12924

6. Kerntaak: beperken instroom

Binnen de kerntaak "beperken instroom" worden 3 beleidsinhoudelijke activiteiten uitgevoerd, die opgenomen zijn in het bedrijfsplan 2016. Deze beleidsinhoudelijke activiteiten worden uitgevoerd door de afdeling Inkomen en de afdeling Bedrijfsvoering Beleid en Juridische Zaken.

6.1 Afdeling Inkomen

Ten aanzien van de kerntaak "beperken instroom" voert de afdeling Inkomen binnen de ISD BOL een 2-tal activiteiten uit die de instroom van potentiële cliënten dient te beperken, te weten:

* activiteit "Beperken instroom cliënten < 27 jaar";
* activiteit "Beperken instroom cliënten > 26 jaar".

Activiteit: Beperken instroom cliënten < 27 jaar

Doel:
Beperken instroom cliënten < 27 jaar (jongeren).

Maatregel:
Jongeren die zich melden voor een algemene bijstandsuitkering houden wij tegen aan de jongerenpoort.

Resultaat:
Van alle jongeren die een uitkering aanvragen is 60% tegengehouden aan de poort.

Toelichting:
De cliënten die in de 4 weken zoekperiode zitten worden buiten beschouwing gelaten. Bij het meten van het resultaat worden ook meegenomen: aanvraag buiten behandeling gesteld (cliënt verschijnt niet op afspraak), aanvraag afgewezen en aanvraag ingetrokken (op verzoek cliënt).

Rapportage:

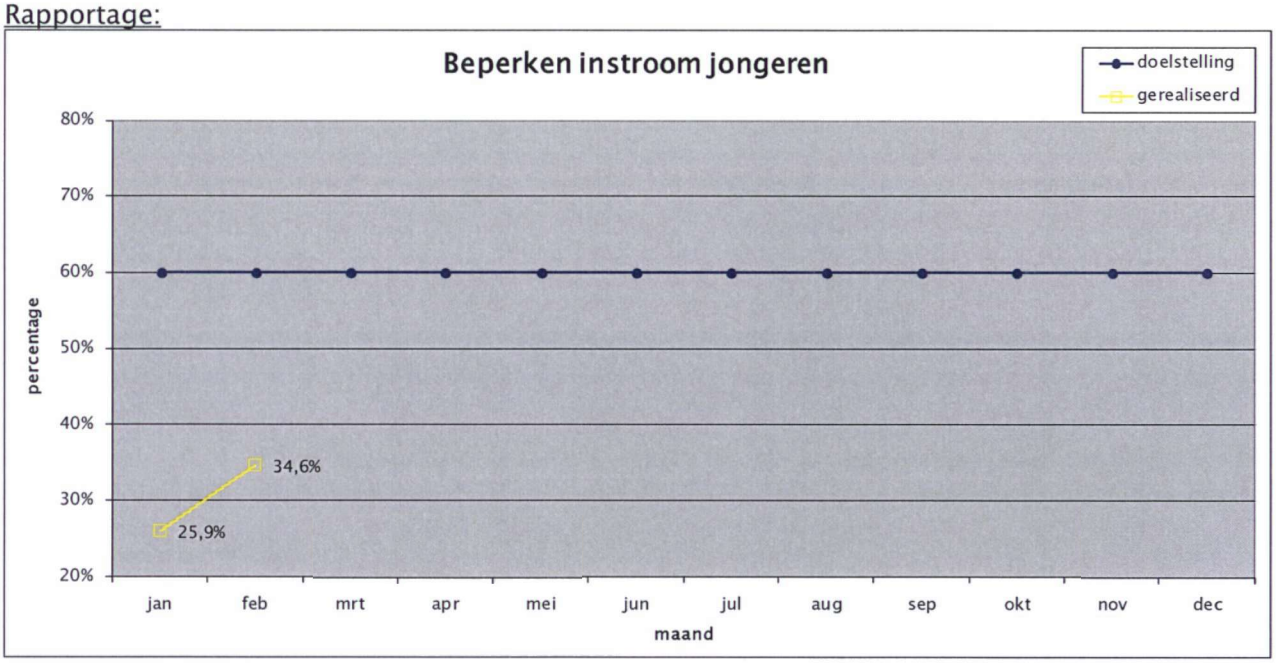

Van 52 aanvragen zijn er 18 tegengehouden aan de poort. In 2016 zagen we al dat de jongeren die zich melden voor een uitkering een relatief grote afstand hadden tot de arbeidsmarkt waardoor zij moeilijker tegen te houden waren aan de poort.
Ook zagen we dat het aandeel jongeren dat zich meldt aan de poort vanuit de voormalige WSW en Wajong groeit. Dit jaar zien we dat door de aantrekkende arbeidsmarkt het aandeel jongeren vanuit de voormalige WSW/Wajong dat zich meldt aan de poort steeds groter wordt.
De komende maanden zal blijken of deze tendens zich voort zal zetten.

26-4-2017 12924

Activiteit: Beperken instroom cliënten > 26 jaar

Doel:
Beperken instroom cliënten > 26 jaar (niet jongeren).

Maatregel:
Cliënten die zich melden voor een algemene bijstandsuitkering houden wij tegen aan de poort.

Resultaat:
Van alle cliënten (vanaf 27 jaar) die een algemene bijstandsuitkering aanvragen is 40% tegengehouden aan de poort.

Toelichting:
Bij het meten van het resultaat worden ook meegenomen: aanvraag buiten behandeling gesteld (cliënt verschijnt niet op afspraak), aanvraag afgewezen en aanvraag ingetrokken (op verzoek cliënt).

Rapportage:

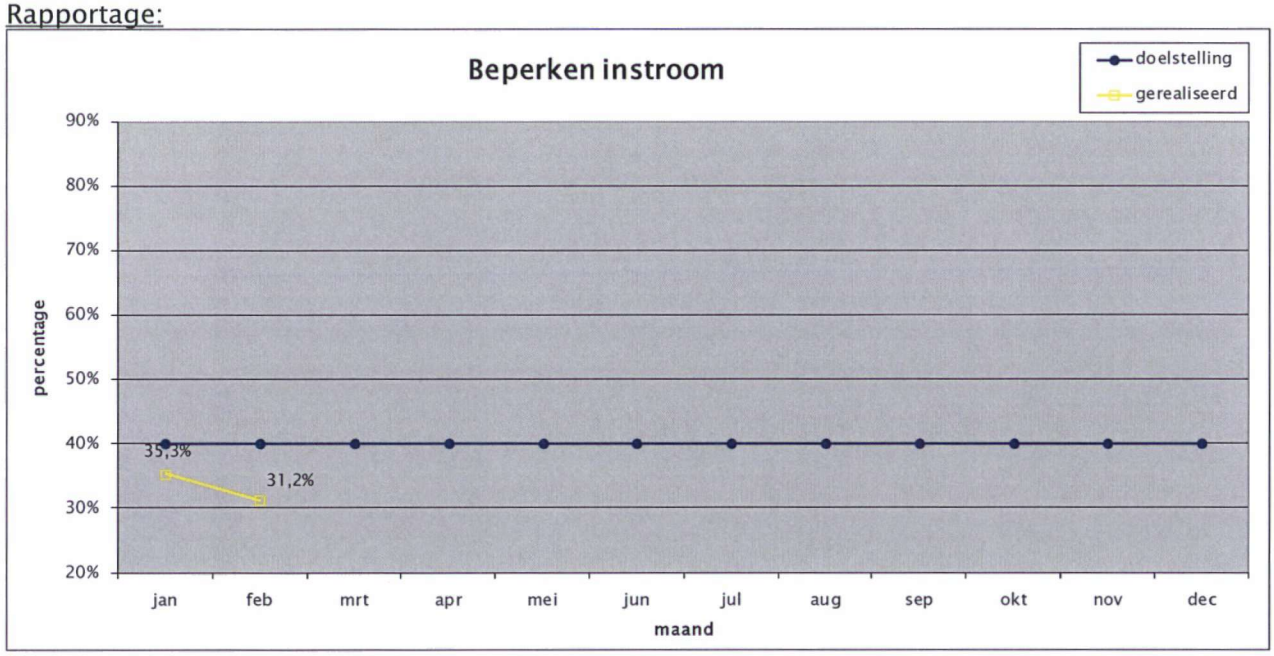

Van de 122 aanvragen zijn er 38 tegengehouden aan de poort.
Ook hier zagen we dat in 2016 de cliënten die zich gemeld hebben aan de poort gemiddeld een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hadden. Ook dit jaar zien we deze tendens en zelfs in sterkere mate dan in 2016.

6.2 Afdeling Bedrijfsvoering, Beleid en Juridische Zaken

Ten aanzien van de kerntaak: "beperken instroom" voert de afdeling Bedrijfsvoering Beleid en Juridische Zaken binnen de ISD BOL de activiteit Debiteurenontvangsten uit. Deze activiteit is onder de kerntaak "beperken instroom" gebracht omdat de uitvoering van deze activiteit, net als de activiteiten "Beperken instroom cliënten < 27 jaar " en "Beperken instroom cliënten > 26 jaar", een direct gevolg heeft voor de omvang van de uitkeringslasten (I-deel).

26-4-2017 12924

Activiteit: Debiteurenontvangsten

Doel:
De lastendruk voor de deelnemende gemeenten verminderen.

Maatregel:
Een effectief invorderingsbeleid hanteren.

Resultaat:
Ultimo 2016 totaal € 425.000 aan debiteurenontvangsten innen.

Toelichting:
Ten onrechte genoten uitkering dient teruggevorderd te worden. Onder debiteurenontvangsten worden tevens de ontvangsten begrepen die de onderhoudsplichtige bijdraagt in de kosten van levensonderhoud van de cliënt (verhaal). Ook is hier de invordering van boetes onder begrepen. De invorderingsregels omtrent boetes zijn aangescherpt. De ontvangsten op boetes is daardoor verminderd.

Rapportage:

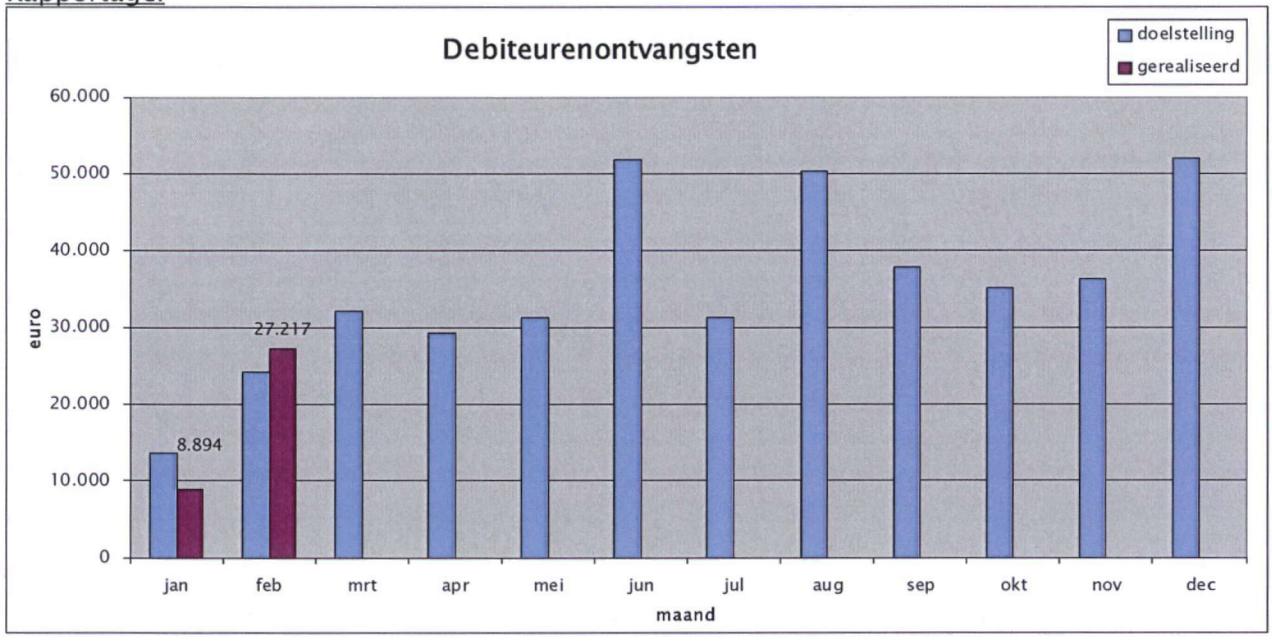

6.3 Financiële verantwoording kerntaak: beperken instroom

Onderstaande wijziging heeft betrekking op de begrotingswijzing waarbij rekening wordt gehouden met de additionele uitstroom via WSP, waarvoor een SLA met de gemeenten is afgesloten.

Incl. uitstroom WSP **Beperken van de instroom**	2016	2017		
	werkelijk	primitieve begroting	bijstelling	nieuwe raming
lasten				
bbz declarabel	174.856	130.000	7.000	137.000
bbz - i deel	111.160	109.000	6.000	115.000
pw i-deel	28.974.044	28.380.375	463.028	28.750.403
lks				93.000
ioaw i-deel	1.351.954	1.130.000	225.000	1.355.000
ioaz i-deel	113.722	90.000	30.000	120.000
overige	29.027	3.000	0	3.000
totaal lasten	**30.754.763**	**29.842.375**	**731.028**	**30.573.403**
baten				
rijksbijdrage	29.672.920	29.504.223	-536.559	28.967.664
bijdrage gemeente	1.081.842	338.153	1.267.587	1.605.739
Debiteurontvangsten uitkeringen	0	0	0	0
totaal baten	**30.754.764**	**29.842.376**	**731.028**	**30.573.403**

Toelichting bijstelling begroting 2017

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd.
(V = voordelig, N = nadelig, I = incidenteel, S = structureel)

Lasten

bbz declarabel	N	7.000 (i)

bbz declarabel

De lasten van deze uitkeringsregeling zijn moeilijk te prognosticeren, getuige het grillige verloop elk jaar weer. Er is een extrapolatie toegepast over de uitgaven over de eerste maand van 2017 en dat heeft geleid tot een opwaartse bijstelling.

"BUIG" (bbz i-deel, pw i-deel, ioaw i-deel en ioaz i-deel)	N	724.028 (i)

bbz i-deel

Ook hier geldt: de lasten van deze uitkeringsregeling zijn moeilijk te prognosticeren, getuige het grillige verloop elk jaar weer. Er is een extrapolatie toegepast over de uitgaven over de eerste maand van 2017 en dat heeft geleid tot een opwaartse bijstelling.(N 6.000 (i)).

26-4-2017 12924

pw i-deel
Bij het opstellen van de primitieve begroting 2017 werd er nog uitgegaan van daling van de cliëntaantallen over 2016 van 2%. Deze daling is niet gerealiseerd.
De uitgaven buig 2017 zijn bepaald aan de hand van de eindstand van de cliëntaantallen van 2016. Voor 2017 zijn de volgende uitgangspunten genomen:

- voor de gemeenten Onderbanken en Landgraaf een stabilisatie van de cliëntaantallen;
- voor de gemeente Brunssum een daling van de cliëntaantallen met 28 als gevolg van aanvullende uitstroom door uitvoering van de motie Brunssum 'Extra impuls toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt';
- Additionele uitstroom van het WSP van 50 cliënten (Brunssum 14, Onderbanken 4 en Landgraaf 32) (N 363.062 (i)).

Iks
Naar aanleiding van 2016 heeft ISD BOL een inschatting gemaakt over 2017.

ioaw/ioaz i-deel
De lasten zijn bekend tot en met januari. Er heeft een extrapolatie plaatsgevonden over de rest van het jaar (N 255.000 (i)) .

Baten

Rijksbijdrage	N 536.559 (i)

De naar beneden bijgestelde Rijksbijdrage is gebaseerd op voorlopige budgetten 2017 die het Rijk 30 september 2016 heeft gepresenteerd. Deze bijstelling bedraagt respectievelijk voor Brunssum -/- € 794.116, Onderbanken -/-€ 78.607 en Landgraaf € 330.337.
De bijstelling voor BBZ bedraagt: Brunssum -/- € 54; Onderbanken € 2.082 en Landgraaf -€ 3.799.

Bijdragen gemeenten	N 1.267.587 (i)

Dit betreft de saldering tussen de extra uitgaven en de naar beneden bijgestelde Rijksbijdrage.

Debiteurenontvangsten uitkeringen

Debiteuren zijn niet overgedragen aan ISD BOL en worden niet verantwoord in de begroting van ISD BOL.

7. Kerntaak: maatschappelijke participatie

Binnen de kerntaak "maatschappelijke participatie" worden 2 beleidsinhoudelijke activiteiten uitgevoerd, die opgenomen zijn in het bedrijfsplan 2016. Deze 2 activiteiten zullen dan ook in deze BERAP gerapporteerd worden.

Dit betreffen de activiteiten:

* activiteit "Eén gezin, één plan, één regisseur ";
* activiteit "Terugdringen laaggeletterdheid";
* activiteit "Bevorderen van de financiële kracht".

26-4-2017 12924

Activiteit: Eén gezin, één plan, één regisseur

Doel:
Actieve bijdrage leveren aan één gezin, één plan.

Maatregel:
Bij crisissituaties/meervoudige problematieken zal ISD BOL actief de onderliggende casussen inbrengen bij de wijkteams van Landgraaf, het wijkteam Brunssum West en het sociaal team Onderbanken.

Resultaat:
Alle crisissituaties worden met toestemming van de cliënt aangemeld. Voor cliënten die bij Heugderlicht en of moederopvang zitten zullen dit 50 cliënten zijn die aangemeld worden. Voor diegene die niet bij Heugderlicht/moederopvang zitten zullen dit 25 cliënten zijn.

Toelichting:
Binnen het sociaal domein is het noodzakelijk dat alle partijen samenwerken en in voorkomende gevallen komen tot een gezamenlijke aanpak in de stabilisatie van een cliënt. Samen bereiken we sneller meer.

Rapportage:

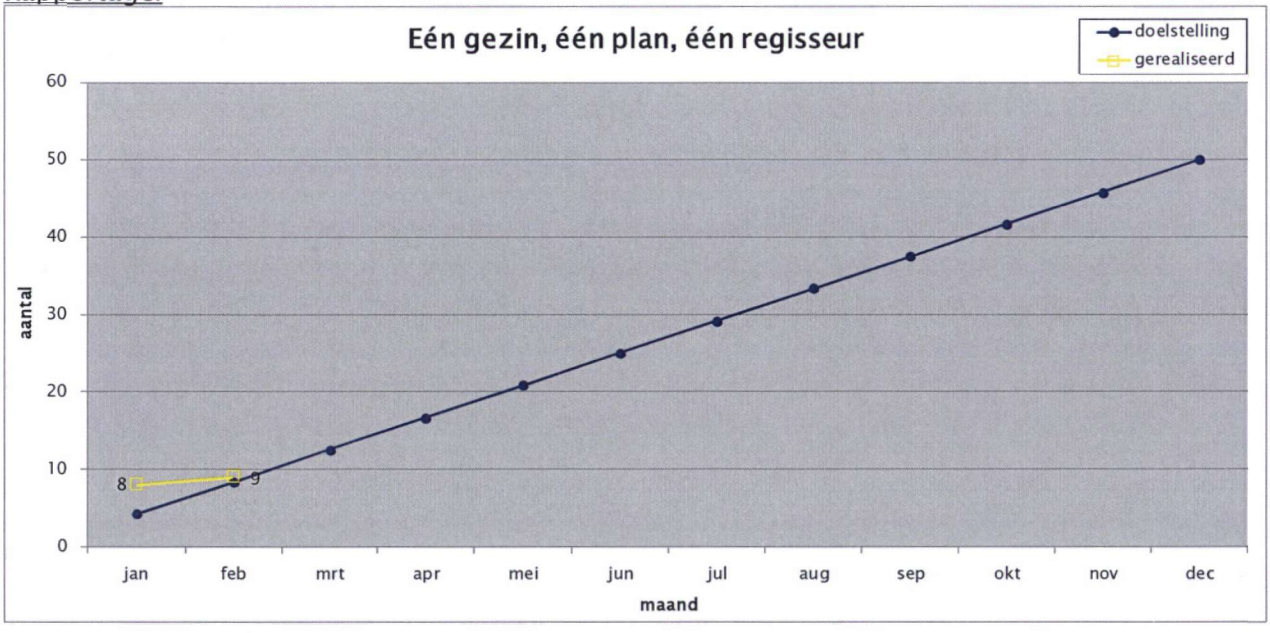

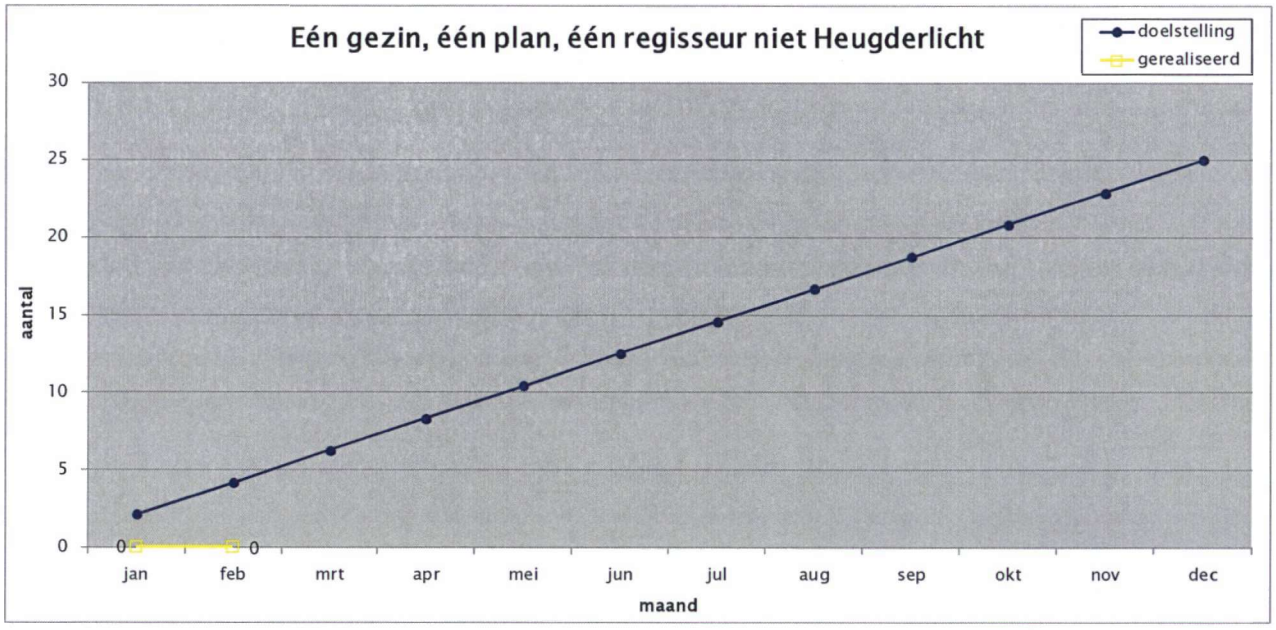

Over de eerste twee maanden zijn op dit onderdeel nog geen cliënten bij de wijkteams aangemeld.

26-4-2017 12924

Activiteit: Terugdringen laaggeletterdheid

Doel:
Terugdringen laaggeletterdheid

Maatregel:
Door het aanbieden van een taaltraject zal de laaggeletterdheid bij cliënten van de BOL gemeenten teruggedrongen worden.

Resultaat:
Van de cliënten die door ISD BOL gediagnostiseerd worden met laaggeletterdheid, zal 95% een taaltraject aangeboden krijgen. Dit is naast het traject richting re-integratie. Uitgezonderd zijn de cliënten die vallen onder inburgering of Wet Taaleis.

Toelichting:
De taalverkenner is een eenvoudig en laagdrempelig instrument om binnen 3 minuten eventuele laaggeletterdheid op te kunnen sporen. De cliënt moet aan de hand van het lezen van een korte tekst een zestal vragen beantwoorden. De cliënt moet de antwoorden zelf opschrijven en mag daarbij geen hulp krijgen. Als de cliënt een vraag niet begrijpt, mag die vraag niet worden toegelicht of worden versimpeld. Als de cliënt alle vragen heeft beantwoord, kijkt de consulent de tekst na. Hiervoor is een (standaard) antwoordmodel. Als degene die de taalverkenner maakt 3 of minder vragen goed heeft, heeft deze persoon mogelijk moeite met lezen in het dagelijkse leven. Afhankelijk van de beoordeling aan de cliënt vragen of hij wat aan de verbetering van zijn/haar taalvaardigheid wil doen. Op het moment dat de inkomensconsulent of W/P consulent denkt dat er sprake is van laaggeletterdheid kan de taalverkenner worden ingezet. Hiermee kan een goede indicatie afgegeven worden of iemand een taalachterstand heeft of laaggeletterd is.
Personen die bezig zijn met inburgering of die in het kader van de wet Taaleis bezig zijn met een taaltraject wordt geen traject laaggeletterdheid aangeboden, tenzij men hier uitdrukkelijk om verzoekt én het op vrijwillige basis doen van een aanvullend taaltraject haalbaar is (maatwerk).
Ook personen met een diploma Mbo2 of hoger (havo/vwo/hbo) wordt geen traject laaggeletterdheid aangeboden omdat vanaf dit niveau het percentage laaggeletterden sterk afneemt. Dit ook weer behoudens uitdrukkelijk verzoek van betrokkene.

<u>Rapportage:</u>
Tot aan het meetmoment is 1 cliënt gediagnostiseerd met laaggeletterdheid. Deze cliënt heeft nog geen traject aangeboden gekregen.

Activiteit: Bevorderen van de financiële kracht

Doel:
Het bevorderen van de financiële kracht van cliënten

Maatregel:
Door het aanbieden van een maatwerktraject voorkomen dat cliënten dermate problematische schulden krijgen dat schuldhulpverlening of bewindvoering aangevraagd moeten worden.

Resultaat:
Bij het aanvragen van de uitkering wordt beoordeeld of cliënten een risico vormen om problematische schulden te krijgen. 95% van deze cliënten zullen binnen 12 weken na aanvraag van hun uitkering geplaatst worden op een maatwerktraject om de financiële redzaamheid te verbeteren.

Toelichting:
Aan de hand van een risicoscan wordt beoordeeld of iemand een potentieel gevaar loopt op problematische schulden. Een huishouden loopt een risico op problematische schulden indien er sprake is van één of meer achterstallige rekeningen in de categorieën hypotheek, huur, elektriciteit, gas, water en ziektekostenverzekering, dan wel de omvang van de totale schuld(en). Een problematische schuld kan worden omschreven als een schuld die niet binnen 36 maanden kan worden afgelost.

Stoplichtmodel
Om de juiste vorm van ondersteuning te kunnen bepalen, willen wij middels een grove schifting, het 'stoplicht-model' gaan gebruiken.

Hierbij staat Rood voor mensen met behoefte aan budgetbeheer (of bewindvoering).De categorie Rood zal na vaststelling door ISD BOL worden doorverwezen naar het maatschappelijk werk.
Oranje staat voor mensen die genoeg hebben aan coaching (eventueel in combinatie met doorbetalingen van de vaste lasten). De Oranje groep zal veelal betrekking hebben op het doen van doorbetalingen. Het aantal doorbetalingen/inhoudingen is afhankelijk van de uitkomst van de risicoscan. Een cliënt kan namelijk nog in staat zijn om zijn eigen vaste lasten te voldoen. Daarnaast is ook de aard en hoogte van de schulden bepalend.
Groen voor cliënten die hun financiën onder controle hebben en zelf kunnen regelen.
Blauw zijn cliënten waar niets mee gedaan kan worden omdat zij al onder bewindvoering staan.

<u>Rapportage:</u>
Tot aan het meetmoment zijn 2 cliënten gediagnostiseerd met een risico om problematische schulden te krijgen.

26-4-2017 12924

7.1 Financiële verantwoording kerntaak: maatschappelijke participatie

Maatschappelijke participatie	2016	2017		
	werkelijk	primitieve begroting	bijstelling	nieuwe raming
lasten				
minima effectrapportage	0	0	19.242	19.242
medische keuring ggd	877	0	0	0
maatschappelijke participatie	467.596	244.500	208.500	453.000
chronisch zieken	0	0	0	0
schoolkosten	59.619	23.900	35.950	59.850
studietoeslag		1.800	0	1.800
collectieve ziektekostenverzekering	120.345	98.500	22.500	121.000
Individuele inkomenstoeslag	443.591	385.000	61.600	446.600
budgetbeheer	6.257	8.200	-1.200	7.000
bewindvoering	1.276.889	1.066.000	222.000	1.288.000
overige bijzondere bijstand	522.055	466.000	60.000	526.000
totaal lasten	**2.897.231**	**2.293.900**	**628.592**	**2.922.492**
baten				
bijdrage gemeente	2.897.949	2.293.900	628.592	2.922.492
bijdrage derden	0	0	0	0
totaal baten	**2.897.949**	**2.293.900**	**628.592**	**2.922.492**

Toelichting bijstelling begroting 2017

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd.

(V = voordelig, N = nadelig, I = incidenteel, S = structureel)

Lasten

Minima effectrapportage (MER)	N	19.242 (i)

Oorspronkelijk werd geen rekening gehouden met een MER in 2017.

Maatschappelijke participatie	N	208.500 (s)

We zien een toenemend gebruik van deze voorziening. Door het karakter van deze open einde-regelingen valt een exacte raming moeilijk te maken.

Wij hebben de te verwachten uitgaven gebaseerd op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren over dezelfde periode. Ook is rekening gehouden met de resultaten uit de jaarrekening 2016.

Schoolkosten	N	35.950 (s)

We zien een toenemend gebruik van deze voorziening. Door het karakter van deze open einde-regelingen valt een exacte raming moeilijk te maken. Wij hebben de te verwachten

uitgaven gebaseerd op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren over dezelfde periode. Ook is rekening gehouden met de resultaten uit de jaarrekening 2016.

Collectieve ziektekostenverzekering	N	22.500 (s)

We zien een toenemend gebruik van deze voorziening. Door het karakter van deze open einde-regelingen valt een exacte raming moeilijk te maken.
Wij hebben de te verwachten uitgaven gebaseerd op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren over dezelfde periode. Ook is rekening gehouden met de resultaten uit de jaarrekening 2016.

Individuele inkomenstoeslag	N	61.600 (s)

We zien een toenemend gebruik van deze voorziening. Door het karakter van deze open einde-regelingen valt een exacte raming moeilijk te maken.
Wij hebben de te verwachten uitgaven gebaseerd op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren over dezelfde periode. Ook is rekening gehouden met de resultaten uit de jaarrekening 2016.

Budgetbeheer	V	1.200 (s)

Begrotingsbijstelling vindt plaats naar aanleiding van de cijfers uit de jaarrekening 2016.

Kosten bewindvoering	N	222.000 (i)

We zien een toenemend gebruik van deze voorziening. Door het karakter van deze open einde-regelingen valt een exacte raming moeilijk te maken.
Wij hebben de te verwachten uitgaven gebaseerd op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren over dezelfde periode. Ook is rekening gehouden met de resultaten uit de jaarrekening 2016.

Overige bijzondere bijstand.	N	60.000 (s)

Deze bijstelling wordt veroorzaakt door een drietal uitgavenposten:

- kosten huisvesting statushouders;
- kosten rechtsbijstand en
- aanvullende bijstand voor cliënten jonger dan 21 jaar.

Ook hier geldt dat door het open-eind karakter van deze regeling een exacte raming moeilijk te maken is. Wij hebben de te verwachten uitgaven gebaseerd op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren over dezelfde periode. Ook is rekening gehouden met de resultaten uit de jaarrekening 2016.

Baten

bijdrage gemeente	N	628.529 (s)

De hogere uitgaven aan de lastenkant veroorzaken een evenredige hogere bijdrage voor de gemeenten.

26-4-2017 12924

8. Bedrijfsvoering

In het bedrijfsplan ISD BOL 2015 zijn voor de afdeling Bedrijfsvoering, Beleid en Juridische Zaken 2 beleidsinhoudelijke activiteiten opgenomen. Deze 2 activiteiten zullen dan ook in deze BERAP gerapporteerd worden.
Dit betreffen de activiteiten:

* activiteit "Terugdringing ziekteverzuim";

Activiteit: Terugdringing ziekteverzuim

Doel:
Het ziekteverzuim van de medewerkers van ISD BOL verminderen.

Maatregel:
- 2x per jaar intervisie Encare met hoofden;
- Verplicht drie-partijen gesprek medewerker/afdelingshoofd/directeur bij derde ziekmelding in de voorgaande 12 maanden;
- Directe interventie op initiatief van afdelingshoofd, om langdurig ziekteverzuim te voorkomen;
- P&O medewerker neemt deel aan werkgroepen (zoals Preventieteam, WVG-commissie, SMT, BHV) en stemt dit af.

Resultaat:
Ultimo 2017 een actueel ziekteverzuimpercentage dat gelijk of kleiner is dan 4%.

Toelichting:
De norm van 3% is in 2016 niet gehaald door een aantal langdurig zieke medewerkers. Reden waarom de norm voor 2017 is opgehoogd naar 4%.

Rapportage:

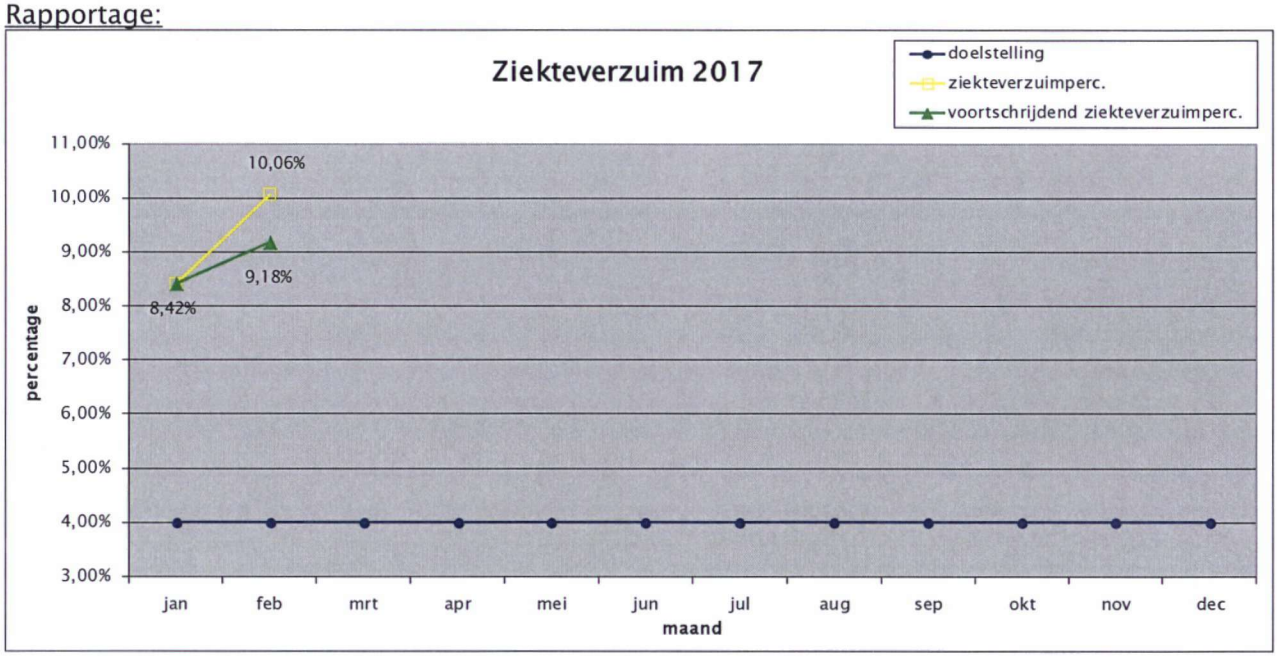

Het voortschrijdend ziekteverzuimpercentage t/m februari bedraagt 9,18%. Dit is boven de norm, die vastgesteld is voor 2017.
Het hoge percentage ziekteverzuim wordt veroorzaakt door langdurig- en middellang ziekteverzuim en is niet-werkgerelateerd.
In onderstaande grafiek is de onderverdeling van het cumulatief ziekteverzuimpercentage te lezen.

26-4-2017 12924

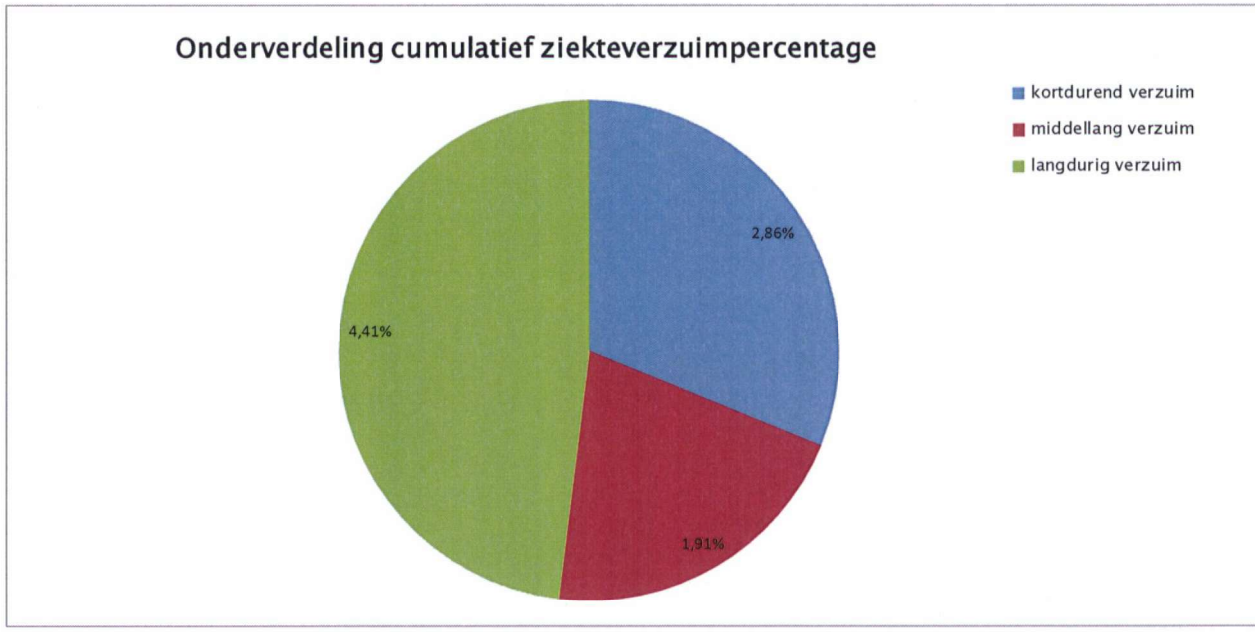

8.1 financiële verantwoording bedrijfsvoeringkosten

Bedrijfsvoering	2016	2017		
	werkelijk	primitieve begroting	bijstelling	nieuwe raming
lasten				
salariskosten	5.790.209	6.085.899	-128.522	5.957.376
opleidingsbudget	57.313	60.256	-1.272	58.984
personele knelpunten	200.340	111.225	122.838	234.063
kosten arbodienst	26.556	25.457	229	25.686
uitbestede werkzaamheden	160.959	133.426	12.271	145.697
inhuur salarisadministratie	58.504	47.984	10.106	58.090
automatisering	701.731	733.070	81.755	814.825
representatie	6.353	7.500	68	7.568
overige personele kosten	15.906	16.000	144	16.144
abonnementen literair	19.794	20.000	180	20.180
communicatie	4.803	5.000	10.000	15.000
huisvesting en kantoor	984.456	960.510	12.545	973.055
onvoorzien	0	24.000	216	24.216
overige organisatielasten	48.788	42.873	0	42.873
kapitaallasten	251.178	223.075	0	223.075
totaal lasten	**8.326.890**	**8.496.275**	**120.558**	**8.616.832**
baten				
salariskosten	1.887.854	1.621.800	-80.599	1.541.201
huisvesting en kantoor	224.941	215.612	0	215.612
overige organisatielasten	27.100	20.000	0	20.000
kapitaallasten	255.613	223.075	0	223.075
rente resultaat	8	-10.122	0	-10.122
bijdrage gemeenten	5.931.374	6.425.910	201.157	6.627.067
totaal baten	**8.326.890**	**8.496.275**	**120.558**	**8.616.832**

Toelichting bijstelling begroting 2017

Het aandeel van de gemeenten in de kosten van bedrijfsvoering is gestegen ten opzichte van de primitieve begroting 2017.

In onderstaande begrotingswijzing is rekening gehouden met een indexatie van de bedrijfsvoeringskosten.

Hieronder is de verklaring voor deze afwijking gespecificeerd (V = voordelig, N = nadelig, I = incidenteel, S = structureel)

26-4-2017 12924

Lasten

Salariskosten	V	€ 128.522(i)

Begrotingsbijstelling bevat de volgende onderdelen:

- Vrijval Individueel Keuzebudget ad € 225.000 (v)(i). Deze kosten zijn opgenomen op last van de accountant in de jaarrekening 2016.
- Uitwerking van cao verhoging 2016 lijdt tot een correctie van € 40.000 (v)(s)
- Uitbreiding formatie met AVA consulent € 68.875 (n)(s)
- Uitbreiding formatie met 1e wijkconsulent € 68.875 (n)(s)

Opleidingsbudget	V	€ 1.272(i)

Analoog aan de mutaties salariskosten daalt het opleidingsbudget.

Personele knelpunten	N	€ 122.838(i)

De baten salaris met betrekking tot de detachering van een drietal medewerkers en de zwangerschapsuitkering wordt bijgevoegd bij het budget personele knelpunten.

Uitbestede werkzaamheden	N	€ 12.271(s)

De te verwachten uitvoeringskosten inzake BBZ/IOAZ (uitbesteding Maastricht) stijgen.

Inhuur salarisadministratie	N	€ 10.106(s)

De toegepaste correctie in de jaarrekening 2016 werkt door in deze BERAP.

Automatiseringskosten	N	€ 81.755(s)

Wijzigingen in wetgeving met betrekking tot beveiliging en privacy en de ingezette doorontwikkeling van de automatisering binnen de bedrijfsvoering leiden tot een stijging van dit budget. De meerkosten inzake PIT-migratie zijn nog niet duidelijk.

Communicatie	N	€ 10.000(s)

Het huidige budget communicatie is niet toereikend om de toegenomen communicatie-uitingen te kunnen bekostigen.

Huisvesting en kantoor	N	€ 12.545(s)

Naar aanleiding van jaarrekening 2016 bevat de begrotingsbijstelling onderstaande onderdelen:

- Kosten facilitaire ondersteuning +/+ € 17.907
- Telefoonkosten -/- € 6.676
- Index

Overige begrotingswijzigingen

Begrotingswijzigingen waar alleen de index is toegepast zijn niet nader gespecificeerd.

Baten

Salarisbaten	N	€ 80.599(i)

Begrotingsbijstelling bevat de volgende onderdelen:

- Bij 3 medewerkers is de te ontvangen detacheringsvergoeding beperkt op 6 maanden. Er bestaat nog geen duidelijkheid over een eventuele verlenging van de detacheringsperiode € 110.887 (v)(i)
- Zwangerschapsuitkering van 1 medewerker € 11.280 (v)(i)
- Meerkosten doorbelasting kosten kinderopvang van de 3 ISD BOL gemeenten € 5.700(v)(i)
- Mindere doorbelasting kosten w-deel door gemeente Landgraaf €209.836 (n)(s)

26-4-2017 12924

BIJLAGEN

Begrotingswijziging 2017

26-4-2017 12924

omschrijving	2016 werkelijk	2017 primitieve begroting	2017 bijstelling	2017 nieuwe raming
bedrijfsvoering				
salariskosten	5.790.209	6.085.899	-128.522	5.957.376
opleidingsbudget	57.313	60.256	-1.272	58.984
personele knelpunten	200.340	111.225	122.838	234.063
kosten arbodienst	26.556	25.457	229	25.686
uitbestede werkzaamheden	160.959	133.426	12.271	145.697
inhuur salarisadministratie	58.504	47.984	10.106	58.090
automatisering	701.731	733.070	81.755	814.825
representatie	6.353	7.500	68	7.568
overige personele kosten	15.906	16.000	144	16.144
abonnementen literair	19.794	20.000	180	20.180
Verbeteragenda	0	0	0	0
communicatie	4.803	5.000	10.000	15.000
Het roer om Brunssum	0			
huisvesting en kantoor	984.456	960.510	12.545	973.055
onvoorzien	0	24.000	216	24.216
Overige organisatielasten	48.788	42.873	0	42.873
kapitaallasten	251.178	223.075	0	223.075
totaal bedrijfsvoering	**8.326.890**	**8.496.275**	**120.558**	**8.616.832**

omschrijving	2016 werkelijk	2017 primitieve begroting	2017 bijstelling	2017 nieuwe raming
bedrijfsvoering				
salariskosten	1.887.854	1.621.800	-80.599	1.541.201
uitbestede werkzaamheden	0	0	0	0
automatisering	0	0	0	0
Verbeteragenda	0			
huisvesting en kantoor	224.941	215.612	0	215.612
Overige organisatielasten	27.100	20.000	0	20.000
kapitaallasten	255.613	223.075	0	223.075
rente resultaat	8	-10.122	0	-10.122
Individueel Keuze Budget		225.000	-225.000	0
bijdrage van gemeente Brunssum		99.569	-99.569	0
bijdrage van gemeente Onderbanken		14.224	-14.224	0
bijdrage van gemeente Landgraaf		111.207	-111.207	0
Verrekening kosten bedrijfsvoering	5.931.374	6.200.910	426.157	6.627.067
Brunssum	2.637.213	2.732.620	72.959	2.805.579
Onderbanken	362.726	390.374	1.788	392.162
Landgraaf	2.931.435	3.077.915	351.410	3.429.325
totaal bedrijfsvoering	**8.326.889**	**8.496.275**	**120.558**	**8.616.832**

26-4-2017 12924

omschrijving	2016 werkelijk	2017 primitieve begroting	2017 bijstelling	2017 nieuwe raming
bevorderen van de uitstroom				
PW W-deel				
Brunssum	1.213.916	1.257.565	-212.238	1.045.327
Onderbanken	244.189	214.411	-24.418	189.993
Landgraaf	1.431.493	1.256.149	-303.686	952.463
Kinderopvang				
Brunssum	24.603	15.585	1.500	17.085
Onderbanken	5.156	1.600	1.900	3.500
Landgraaf	24.767	12.600	4.000	16.600
totaal bevorderen van de uitstroom	**2.944.125**	**2.757.910**	**-532.942**	**2.224.968**

omschrijving	2016 werkelijk	2017 primitieve begroting	2017 bijstelling	2017 nieuwe raming
bevorderen van de uitstroom				
PW W-deel				
Brunssum	1.213.916	1.257.565	-212.238	1.045.327
Onderbanken	244.189	214.411	-24.418	189.993
Landgraaf	1.431.493	1.256.149	-303.686	952.463
Kinderopvang				
Brunssum	24.603	15.585	1.500	17.085
Onderbanken	5.156	1.600	1.900	3.500
Landgraaf	24.767	12.600	4.000	16.600
totaal bevorderen van de uitstroom	**2.944.124**	**2.757.910**	**-532.942**	**2.224.968**

26-4-2017 12924

incl. uitstroom WSP	2016	2017		
omschrijving	werkelijk	primitieve begroting	bijstelling	nieuwe raming
beperken van de instroom				
BBZ declarabel				
Brunssum	72.123	57.000	-3.000	54.000
Onderbanken	23.016	13.000	2.000	15.000
Landgraaf	79.718	60.000	8.000	68.000
BBZ buig				
Brunssum	58.393	38.000	10.000	48.000
Onderbanken	11.774	24.000	0	24.000
Landgraaf	40.992	47.000	-4.000	43.000
PW - I deel				
Brunssum	12.263.111	12.455.717	-184.294	12.271.423
Onderbanken	1.903.140	1.794.584	170.100	1.964.684
Landgraaf	14.807.792	14.130.074	477.222	14.607.296
IOAW				
Brunssum	524.220	435.000	90.000	525.000
Onderbanken	144.980	125.000	20.000	145.000
Landgraaf	682.754	570.000	115.000	685.000
IOAZ				
Brunssum	40.181	0	40.000	40.000
Onderbanken	20.529	35.000	-10.000	25.000
Landgraaf	53.012	55.000	0	55.000
Overige	29.027	3.000	0	3.000
totaal beperken van de instroom	**30.754.764**	**29.842.375**	**731.028**	**30.573.403**

Incl. uitstroom WSP omschrijving	2016 werkelijk	2017 primitieve begroting	 bijstelling	 nieuwe raming
beperken van de instroom				
BBZ declarabel				
Brunssum	72.123	57.000	-3.000	54.000
Onderbanken	23.016	13.000	2.000	15.000
Landgraaf	79.718	60.000	8.000	68.000
BBZ buig				
Brunssum	0	0	0	0
Onderbanken	0	0	0	0
Landgraaf	0	0	0	0
PW - I deel				
Brunssum	12.885.905	12.928.717	-44.294	12.884.423
Onderbanken	2.080.423	1.978.584	180.100	2.158.684
Landgraaf	15.584.550	14.802.074	588.222	15.390.296
IOAW				
Brunssum	0	0	0	0
Onderbanken	0	0	0	0
Landgraaf	0	0	0	0
IOAZ				
Brunssum	0	0	0	0
Onderbanken	0	0	0	0
Landgraaf	0	0	0	0
Overige	29.027	3.001	0	3.000
totaal beperken van de instroom	**30.754.765**	**29.842.376**	**731.028**	**30.573.403**

26-4-2017 12924

omschrijving	2016 werkelijk	2017 primitieve begroting	2017 bijstelling	2017 nieuwe raming
maatschappelijke participatie				
Overige	0	0	19.242	19.242
Bijzondere bijstand				
Brunssum	1.189.098	946.720	239.350	1.186.070
Onderbanken	223.274	144.160	80.800	224.960
Landgraaf	1.485.577	1.203.020	289.200	1.492.220
totaal maatschappelijke participatie	**2.897.949**	**2.293.900**	**628.592**	**2.922.492**

omschrijving	2016 werkelijk	2017 primitieve begroting	2017 bijstelling	2017 nieuwe raming
maatschappelijke participatie				
Overige	0	0	19.242	19.242
Bijzondere bijstand				
Brunssum	1.189.098	946.720	239.350	1.186.070
Onderbanken	223.274	144.160	80.800	224.960
Landgraaf	1.485.577	1.203.020	289.200	1.492.220
totaal maatschappelijke participatie	**2.897.950**	**2.293.900**	**628.592**	**2.922.492**

26-4-2017 12924

Verdeling kosten

Programmakosten
De verdeling van de programmakosten is gebaseerd op de geraamde kosten per gemeente.

Bedrijfsvoeringkosten
Het overgrote deel van de bedrijfsvoeringkosten wordt verdeeld op basis van de cliëntaantallen per 31 december 2015.

Bijdrage bedrijfsvoeringskosten:

Omschrijving	Brunssum	Onderbanken	Landgraaf	Totaal
Aantal WWB* cliënten per 31-12-2015	907	131	1030	2068
Bijdrage Primitieve begroting	2.832.189	404.598	3.189.122	6.425.910
Mutatie	-26.610	-12.436	240.403	201.157
Bijdrage na BERAP 1	2.805.579	392.162	3.429.325	6.627.067

*excl. IOAW

De kosten van bezwaarprocedures (€ 20.000) worden op basis van de werkelijke kosten per gemeente afgerekend. Voor wat betreft de bijgestelde begroting is deze bijdrage vooralsnog ook gerelateerd aan de cliëntaantallen per 31 december 2015.
In bovenstaande tabel is rekening gehouden bij de toerekening van de kosten met de direct aan de gemeente toe te wijzen kosten conform artikel 22 lid 3 van de GR. Bij deze kosten wordt de verdeelsleutel niet toegepast.
De direct toe te rekenen kosten zijn:
- toerekeningen aan het W-deel;
- toerekeningen kinderopvang;
- kosten bezwaar en beroep.

Overzicht compensabele BTW

De gemeenschappelijke regeling ISD BOL heeft een bijzondere plaats in het zogenaamde BTW regime. Een gemeenschappelijke regeling valt formeel niet onder het BTW compensatiefonds. De wetgever heeft echter vastgesteld, dat de inkoop BTW (voorbelasting) van de regeling doorgeschoven wordt naar de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen vervolgens deze doorgeschoven BTW ten laste van het BTW compensatiefonds brengen. De compensabele BTW wordt, op basis van de primitieve begroting bijgeraamd conform onderstaande tabel.

Compensabele btw:

Omschrijving	Brunssum	Onderbanken	Landgraaf	Totaal
BTW 2017 primitieve begroting	154.501	22.072	172.560	349.133
Mutatie	10.233	1.461	11.429	23.124
BTW 2017 na BERAP 1	164.734	23.533	183.989	372.257

26-4-2017 12924

Specificaties per gemeente				
Indicator	B	O	L	Totaal
aantal cliënten pw per 28-02-2017	880	149	1040	2.069
aantal cliënten ioaw per 28-02-2017	37	10	54	101
uitstroom naar werk	5	1	5	11
uitstroom naar opleiding	0	0	0	0
fit naar werk	15	0	13	28
Verkleinen afstand tot de arbeidsmarkt door ISD BOL	1		1	2
beperken instroom cliënten jongeren	7	1	10	18
beperken instroom cliënten	12	5	21	38
één gezin, één plan, één regisseur	0	0	9	9
toepassing drempel				
Ingehouden bedrag	4.620	600	6.498	11.718
Uitgaven minimabeleid (totaal)***	157.013	31.690	184.991	373.694
Medische keuring GGD	0	0	0	0
maatschappelijke participatie	42.230	8.707	61.746	112.683
schoolkosten	4.108	465	5.348	9.921
collectieve ziekekostenverzekering	2.400	1.329	3.600	7.329
studietoeslag	0	0	0	0
individuele inkomenstoeslag	47.605	5.485	47.995	101.085
budgetbeheer	0	0	50	50
bewindvoering	21.712	4.292	31.280	57.284
overige bijzondere bijstand	38.958	11.412	34.972	85.342
Aanvragen kinderopvang	0	0	2	2
aantal kinderen	0	0	2	2
aanvragen smi	4	0	1	5
aantal kinderen	4	0	1	5

26-4-2017 12924

totaaloverzicht baten en lasten per gemeente

beleidsveld regeling	Oorspronkelijke begroting Brunssum lasten	 baten	Bijstelling berap 1 Brunssum lasten	 baten	Bijgestelde begroting na berap 1 Brunssum lasten	 baten
bevorderen uitstroom						
werkdeel PW						
lasten	1.257.565		-212.238		1.045.327	
baten						
- budget rijk		1.257.565		-212.238		1.045.327
- bijdrage gemeente		0		0		0
Wet kinderopvang						
lasten	15.585		1.500		17.085	
baten						
-bijdrage gemeente		15.585		1.500		17.085
totaal beleidsveld bevorderen uitstroom	**1.273.150**	**1.273.150**	**-210.738**	**-210.738**	**1.062.412**	**1.062.412**
beperken instroom incl uitstroom WSP						
Gebundelde uitkering						
lasten						
- PW i deel	12.455.717		-184.294		12.271.423	
- BBZ	38.000		10.000		48.000	
- IOAW	435.000		90.000		525.000	
- IOAZ	0		40.000		40.000	
baten						
- budget rijk		13.334.051		-794.116		12.539.935
- debiteurenontvangsten						0
- bijdrage gemeente		-405.334		749.822		344.488
besluit bijstandverlening zelfstandigen						
lasten	57.000		-3.000		54.000	
baten						
- budget rijk		47.642		-54		47.588
- debiteurenontvangsten		0		0		0
- bijdrage gemeente		9.358		-2.946		6.412
Overige						
lasten	1.328		0		1.328	
baten						
-bijdrage gemeente		1.328		0		1.328
totaal beleidsveld beperken instroom	**12.987.045**	**12.987.045**	**-47.294**	**-47.294**	**12.939.751**	**12.939.751**
Maatschappelijke participatie						
Overige (kosten minima effectrapportage)						
lasten	0		8.439		8.439	
baten						
- bijdrage derden						0
- bijdrage gemeente		0		8.439		8.439
bijzondere bijstand						
lasten	946.720		239.350		1.186.070	
baten						
- bijdrage gemeente		946.720		239.350		1.186.070
- bijdrage derden		0		0		0
totaal beleidsveld maatschappelijke participatie	**946.720**	**946.720**	**247.789**	**247.789**	**1.194.509**	**1.194.509**
Bedrijfsvoering						
lasten	2.832.189		-26.610		2.805.579	
baten						
- bijdrage gemeente		2.832.189		-26.610		2.805.579
totaal bedrijfsvoering	**2.832.189**	**2.832.189**	**-26.610**	**-26.610**	**2.805.579**	**2.805.579**
Totaal						
lasten	18.039.104		-36.853		18.002.251	
baten						
- budget rijk		14.639.258		-1.006.408		13.632.850
- debiteurenontvangsten *		0		0		0
- overige bijdragen		0		0		0
- bijdrage gemeente		3.399.846		969.555		4.369.401
totaal generaal	**18.039.104**	**18.039.104**	**-36.853**	**-36.853**	**18.002.251**	**18.002.251**

*Debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord

totaaloverzicht baten en lasten per gemeente

beleidsveld regeling	Oorspronkelijke begroting Onderbanken lasten	 baten	Bijstelling berap 1 Onderbanken lasten	 baten	Bijgestelde begroting na berap 1 Onderbanken lasten	 baten
bevorderen uitstroom						
werkdeel PW						
lasten	214.411		-24.418		189.993	
baten						
- budget rijk		214.411		-24.418		189.993
- bijdrage gemeente		0		0		0
Wet kinderopvang						
lasten	1.600		1.900		3.500	
baten						
-bijdrage gemeente		1.600		1.900		3.500
totaal beleidsveld bevorderen uitstroom	**216.011**	**216.011**	**-22.518**	**-22.518**	**193.493**	**193.493**
beperken instroom incl uitstroom WSP						
Gebundelde uitkering						
lasten						
- PW i deel	1.794.584		170.100		1.964.684	
- BBZ	24.000		0		24.000	
- IOAW	125.000		20.000		145.000	
- IOAZ	35.000		-10.000		25.000	
baten						
- budget rijk		2.006.702		-78.607		1.928.095
- debiteurenontvangsten						0
- bijdrage gemeente		-28.118		258.707		230.589
besluit bijstandverlening zelfstandigen						
lasten	13.000		2.000		15.000	
baten						
- budget rijk		10.950		2.082		13.032
- debiteurenontvangsten		0		0		0
- bijdrage gemeente		2.050		-82		1.968
Overige						
lasten	190		0		190	
baten						
-bijdrage gemeente		190		0		190
totaal beleidsveld beperken instroom	**1.991.774**	**1.991.774**	**182.100**	**182.100**	**2.173.874**	**2.173.874**
Maatschappelijke participatie						
Overige (kosten minima effectrapportage)						
lasten	0		1.219		1.219	
baten						
- bijdrage derden						0
- bijdrage gemeente		0		1.219		1.219
bijzondere bijstand						
lasten	144.160		80.800		224.960	
baten						
- bijdrage gemeente		144.160		80.800		224.960
- bijdrage derden		0		0		0
totaal beleidsveld maatschappelijke participatie	**144.160**	**144.160**	**82.019**	**82.019**	**226.179**	**226.179**
Bedrijfsvoering						
lasten	404.598		-12.436		392.162	
baten						
- bijdrage gemeente		404.598		-12.436		392.162
totaal bedrijfsvoering	**404.598**	**404.598**	**-12.436**	**-12.436**	**392.162**	**392.162**
Totaal						
lasten	2.756.543		229.165		2.985.708	
baten						
- budget rijk		2.232.063		-100.943		2.131.120
- debiteurenontvangsten *		0		0		0
- overige bijdragen		0		0		0
- bijdrage gemeente		524.480		330.108		854.588
totaal generaal	**2.756.543**	**2.756.543**	**229.165**	**229.165**	**2.985.708**	**2.985.708**

*Debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord

26-4-2017 12924

totaaloverzicht baten en lasten per gemeente

beleidsveld regeling	Oorspronkelijke begroting Landgraaf lasten	 baten	Bijstelling berap 1 Landgraaf lasten	 baten	Bijgestelde begroting na berap 1 Landgraaf lasten	 baten
bevorderen uitstroom						
werkdeel PW						
lasten	1.256.149		-303.686		952.463	
baten						
- budget rijk		1.256.149		-303.686		952.463
- bijdrage gemeente		0		0		0
Wet kinderopvang						
lasten	12.600		4.000		16.600	
baten						
-bijdrage gemeente		12.600		4.000		16.600
totaal beleidsveld bevorderen uitstroom	**1.268.749**	**1.268.749**	**-299.686**	**-299.686**	**969.063**	**969.063**
beperken instroom incl uitstroom WSP						
Gebundelde uitkering						
lasten						
- PW i deel	14.130.074		477.222		14.607.296	
- BBZ	47.000		-4.000		43.000	
- IOAW	570.000		115.000		685.000	
- IOAZ	55.000		0		55.000	
baten						
- budget rijk		14.051.194		330.337		14.381.531
- debiteurenontvangsten						0
- bijdrage gemeente		750.880		257.885		1.008.765
besluit bijstandverlening zelfstandigen						
lasten	60.000		8.000		68.000	
baten						
- budget rijk		53.684		3.799		57.483
- debiteurenontvangsten		0		0		0
- bijdrage gemeente		6.316		4.201		10.517
Overige						
lasten	1.483		0		1.483	
baten						
-bijdrage gemeente		1.483		0		1.483
totaal beleidsveld beperken instroom	**14.863.557**	**14.863.557**	**596.222**	**596.222**	**15.459.779**	**15.459.779**
Maatschappelijke participatie						
Overige (kosten minima effectrapportage)						
lasten	0		9.584		9.584	
baten						
- bijdrage derden						0
- bijdrage gemeente		0		9.584		9.584
bijzondere bijstand						
lasten	1.203.020		289.200		1.492.220	
baten						
- bijdrage gemeente		1.203.020		289.200		1.492.220
- bijdrage derden		0		0		0
totaal beleidsveld maatschappelijke participatie	**1.203.020**	**1.203.020**	**298.784**	**298.784**	**1.501.804**	**1.501.804**
Bedrijfsvoering						
lasten	3.189.122		240.203		3.429.325	
baten						
- bijdrage gemeente		3.189.122		240.203		3.429.325
totaal bedrijfsvoering	**3.189.122**	**3.189.122**	**240.203**	**240.203**	**3.429.325**	**3.429.325**
Totaal						
lasten	20.524.448		835.523		21.359.971	
baten						
- budget rijk		15.361.027		30.450		15.391.477
- debiteurenontvangsten *		0		0		0
- overige bijdragen		0		0		0
- bijdrage gemeente		5.163.421		805.073		5.968.494
totaal generaal	**20.524.448**	**20.524.448**	**835.523**	**835.523**	**21.359.971**	**21.359.971**

*Debiteurenontvangsten worden niet bij ISD BOL verantwoord

26-4-2017 12924

Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
Anw	Algemene nabestaanden wet
Arbo	Arbeidsomstandigheden
AVA	Aanpak Verhoogde Asielinstroom
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BBO	Buurt Beheerbedrijf Onderbanken
BBZ	Bijstandsbesluit zelfstandigen
BERAP	Bestuursrapportage
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
DB	Dagelijks Bestuur
DKD	Digitaal klantendossier
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ESF	Europees sociaal fonds
Euribor	Euro Interbank Offered Rate
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GWS4all	= financieel uitkeringensysteem
HRM	Human Resource Management
IAU	Incidentele aanvullende uitkering
IC	Interne Controle
I-deel	Inkomensdeel = het deel van het rijksbudget Participatiewet dat bedoeld is voor de uitbetaling van de uitkeringen
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke sociale dienst Brunssum, Onderbanken, Landgraaf
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LDT	Langdurigheidstoeslag
LKS	Loonkostensubsidie
Marap	Managementrapportage
Mau	Meerjarig aanvullende uitkering
MER	Minima Effect Rapportage
MT	Management Team
Nugger	Niet uitkeringsgerechtigde
PDCA-cyclus	Plan-Do-Check-Act-cyclus
Piot	Project iedereen op traject
P&O	Personeel en Organisatie
PSL	Parkstad Limburg
PW	Participatie Wet
RC	Re-integratiecoach
RIB	Re-integratiebureau (extern)
RI&E	Risico-inventarisatie en evaluatie
RIM	Re-integratiemodule
Rimo	Regionale instelling voor maatschappelijke opvang
ROP	Regionaal ontwikkelpunt
RVE	Resultaatverantwoordelijke eenheid
RWO	Re-integratie Werk overeenkomst
SMI	Sociaal medische indicatie
SR	Sociale recherche
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TW	Toeslagenwet
UWV	Uitvoeringsinstelling werknemersverzekeringen

Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAO	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering
W-deel	Werkdeel = het deel van het rijksbudget WWB dat bedoeld is voor de re-integratie
Wep	Werkervaringsplaats
Wia	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WML	Wettelijk Minimum Loon
WPL	Werkplein Parkstad Limburg
WSP	WerkgeversServicepunt Parkstad
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
AB	Algemeen Bestuur

26-4-2017 12924

isdbol
| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

Barcode:

Postadres
Postbus 114
6440 AC BRUNSSUM
Faxnr.: 045-5278199
E-mail: info@isdbol.nl
Website: www.isdbol.nl

Gemeenteraad Brunssum

Postbus 250
6440 AG Brunssum

Behandeld door P. Heuts **Doorkiesnummer** 045-5278111

Uw kenmerk	**Ons kenmerk**	**Bijlage(n)**	**Brunssum** 20 april 2017
Onderwerp 1e berap 2017			**Verzonden op** 24-4-2017

Geachte Gemeenteraad ,

Bijgaand treft u de 1e Bestuursrapportage (BERAP) ISD BOL 2017 aan, zoals deze ter voorlopige vaststelling is aangeboden aan het Algemeen Bestuur ISD BOL in haar vergadering van 19-04-2017.

Op grond van art. 23 lid 3 van de Gemeenschappelijke regeling van ISD BOL kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen 8 weken, na toezending van de 1e BERAP ISD BOL 2017, daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur.

Het voorstel tot definitieve vaststelling van de 1e BERAP ISD BOL 2017 zal, samen met de eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 04-10-2017.

Hoogachtend,

Mr. H.C.A. Smeijsters
Directeur

31-3-2017 12226

isdbol

| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

Barcode:

Postadres
Postbus 114
6440 AC BRUNSSUM
Faxnr.: 045-5278199
E-mail: info@isdbol.nl
Website: www.isdbol.nl

Gemeenteraad Brunssum

Behandeld door P. Heuts **Doorkiesnummer** 5278111

Uw kenmerk **Ons kenmerk** **Bijlage(n)** **Brunssum**
29 maart 2017

Onderwerp Jaarstukken 2016 **Verzonden op**
29-3-2017

Geachte Gemeenteraad ,

Bijgaand zend ik u de Jaarstukken ISD BOL 2016, zoals deze zijn aangeboden aan het Algemeen Bestuur van ISD BOL in aar vergadering van 22 maart 2017.

De jaarrekening en het jaarverslag zijn conform artikel 24 van de gemeenschappelijke regeling van ISD BOL (GR) tot stand gekomen. Door de accountant is een goedkeurende verklaring afgegeven zoals omschreven in artikel 24, lid 1 van de GR. De accountantsverklaring maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening.

Conform artikel 24, lid 4 van de GR kunne de raden van de gemeenten binnen 8 weken, nadat de jaarrekening is toegezonden, daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL.

31-3-2017 12226

Barcode:

De definitieve vaststelling van voorliggend document zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van ISD BOL op 21 juni 2017.

Namens het Dagelijks Bestuur van ISD BOL,

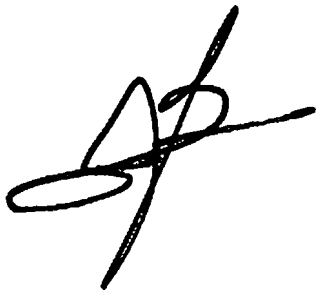

Mr. H.C.A. Smeijsters
Directeur

31-3-2017 12226

isdbol
| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

Barcode:

Postadres
Postbus 114
6440 AC BRUNSSUM
Faxnr.: 045-5278199
E-mail: info@isdbol.nl
Website: www.isdbol.nl

Gemeenteraad Brunssum

Behandeld door	P. Heuts	**Doorkiesnummer**	5278111
Uw kenmerk	**Ons kenmerk**	**Bijlage(n)**	**Brunssum** 29 maart 2017
Onderwerp	Begroting 2018 e.v.		**Verzonden op** 29-3-2017

Geachte Gemeenteraad ,

Op grond van artikel 21, lid 1 van de gemeenschappelijke regeling van ISD BOL dient het Dagelijks Bestuur van ISD BOL u de opgestelde ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar vóór 1 april toe te zenden.

Bijgaand ontvangt u dan ook de ontwerpbegroting 2018 e.v. jaren. Op grond van lid 3 van genoemd artikel kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen 8 weken na toezending van de ontwerpbegroting hun zienswijzen daarover laken blijken.

Het Dagelijks Bestuur van ISD BOL zal er voor zorg dragen dat uw eventuele commentaren samen met het voorstel tot definitieve vaststelling van de begroting 2018 e.v. wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur van ISD BOL, in haar vergadering van 21 juni 2017.

Namens het Dagelijks Bestuur van ISD BOL,

Mr. H.C.A. Smeijsters
Directeur

31-3-2017 12226

Programmabegroting 2018

versie 2.1

isdbol

| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

31-3-2017 12226

Voorwoord

Voor u ligt de programmabegroting 2018 van de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum-Onderbanken-Landgraaf (ISD BOL).

Het ontwerp van de begroting is ingedeeld volgens de bekende indeling van de programmabegrotingen. De begroting 2018 kent 1 programma (conform het Beleidsplan 2016-2018) "Kiezen voor werk!".
Het huidige programma vertaalt de missie, visie en doelen van ISD BOL zoals benoemt in het beleidsplan naar concrete activiteiten.

De activiteiten zijn gekoppeld aan indicatoren om de resultaten van de acties te meten en indien nodig bij te sturen. We hebben gekozen voor een beperkt aantal indicatoren met een hoge beleidsresistentie. Alleen die indicatoren zijn opgenomen die onder praktisch alle beleidsomstandigheden een toegevoegde waarde hebben in relatie tot de huidige doelstellingen van ISD BOL.

Verder gelden de volgende uitgangspunten:

- Ontwikkeling cliëntaantallen 2017: stabilisatie cliëntaantallen;
- Ontwikkeling cliëntaantallen 2018 tot en met 2020: stabilisatie cliëntaantallen;
- Mens-ontwikkelbedrijven: de gemeenten hebben in 2016 de mens-ontwikkelbedrijven anders ingericht en dat jaar gebruikt als een pilot-jaar voor deze bedrijven. De mens-ontwikkelbedrijven worden ingezet voor de cliëntengroep 30-80% arbeidsfit.
- WSP: Het Werkgevers Service Punt Parkstad Limburg draagt vanaf 2017 door middel van uitstroomteams een bijdrage in de mogelijkheden voor baanopeningen voor de cliëntengroep 30-80% arbeidsfit.
- ISD BOL past jaarlijks bij de bedrijfsvoeringskosten een indexering toe.

De programmabegroting 2018 e.v. voldoet aan de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemeen Bestuur ISD BOL

31-3-2017 12226

INHOUDSOPGAVE

	blz.
Voorwoord	3
1. Inleiding	6
2. Programma: Kiezen voor Participatie	
2.1 Wat willen we bereiken?	8
2.2 Wat gaan we daarvoor doen?	13
2.3 Wat gaat het kosten?	20
3. Risicoparagraaf	
3.1 Algemeen	28
3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risico's	29
3.3 Paragraaf bedrijfsvoering	32
3.4 Paragraaf financiering	39
4. Financiële begroting	
4.1 Overzicht baten en lasten 2017	41
4.2 Overzicht compensabele BTW	52
4.3 Overzicht verdeling lasten per gemeente	53
4.4 Overzicht baten en lasten	55
Lijst van afkortingen	56
Vaststellingsbesluit	57

1. Inleiding

Met ingang van het begrotingsjaar 2004 is voor gemeenten de programmabegroting van kracht geworden die toegesneden is op het dualisme. De formele voorwaarden daarvoor zijn neergelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV). De minister van BZK heeft daarnaast besloten om het BBV volledig van toepassing te verklaren op samenwerkingsverbanden tussen gemeenten, de zogenaamde Gemeenschappelijke Regelingen.

Dit betekent dat ook de voorliggende begroting is ingedeeld volgens het bekende stramien van de programmabegrotingen. Het vigerende programma, "Kiezen voor participatie!" vertaalt de missie, visie en doelen van ISD BOL zoals benoemd in het beleidsplan naar concrete activiteiten.

De drie kerntaken van het vigerende beleidsplan, bevorderen uitstroom, beperken instroom en maatschappelijke participatie komen in deze begroting terug als zogenaamde beleidsvelden.

Daarnaast besteden wij aandacht aan de paragrafen weerstandsvermogen, bedrijfsvoering en financiering en de bedrijfsrisico's.
Ten aanzien van de ontwikkeling in de bedrijfsvoeringkosten is de door de gemeente Landgraaf gehanteerde lijn gevolgd, namelijk:
'Ten aanzien van de verbonden partijen, waaronder ISD BOL, wordt geen indexering toegepast en wordt de nullijn gehanteerd'. De uitzondering op deze lijn wordt uitgelegd bij de bedrijfsvoeringkosten. Zie in dit verband tevens de risicoparagraaf.

In deze begroting is gekozen voor een beperkt aantal indicatoren met een hoge beleidsresistentie. Dat wil zeggen dat de begroting beleidsarm is opgesteld.
Alleen die indicatoren zijn opgenomen die onder praktisch alle beleidsomstandigheden een toegevoegde waarde hebben in relatie tot de doelstellingen van de ISD BOL.
Bij het opstellen van de begroting 2018 zijn de cijfers gekoppeld aan het geprognosticeerde aantal cliënten in de komende jaren met als basis de werkelijke cliëntaantallen ultimo 2016.

31-3-2017 12226

Leeswijzer

In de programmabegroting van ISD BOL zijn de doelstellingen en de activiteiten zoveel mogelijk "SMART" - dat wil zeggen concreet en controleerbaar - geformuleerd.

SMART is:
S = specifiek
M = meetbaar
A = acceptabel
R = realistisch
T = tijdgebonden

Het programma is verbijzonderd naar de onderwerpen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat gaat het kosten?

2. Programma: Kiezen voor participatie!

2.1. Wat willen we bereiken?

2.1.1. Algemeen

Vanaf 1 januari 2015 is de Participatiewet (PW) van kracht. Een belangrijk uitgangspunt van de PW is dat iedereen in staat moet worden gesteld om volwaardig mee te doen en bij te dragen aan de samenleving. Bij voorkeur door betaald werk.
ISD BOL zet in op deelname door iedereen aan de samenleving. In het poortproces wordt voor nieuwe cliënten vastgesteld welk instrument ingezet moet worden om de cliënt in staat te stellen om zo volwaardig mogelijk mee te doen aan de samenleving.
Vanaf 2017 is de participatie-opdracht voor de inwoners van de drie deelnemende gemeenten een gedeelde verantwoordelijkheid van ISD BOL, de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven en het WSP.

2.1.2. Omvang van het Participatiebudget

De gemeenten bepalen jaarlijks de omvang van het Participatiebudget dat aan ISD BOL ter beschikking wordt gesteld.

Omvang re-integratiebudget voor ISD BOL op basis van het vastgestelde budget 2017

gemeente	*2015* €	*2016* €	*2017* €	*2018* €	*2019* €	*2020* €	*2021* €
Brunssum	1.633.890	1.633.890	1.045.327	1.045.327	1.045.327	1.045.327	1.045.327
Onderbanken	231.993	231.993	189.993	189.993	189.993	189.993	189.993
Landgraaf	2.049.297	2.049.297	952.463	952.463	952.463	952.463	952.463
Totaal	3.915.180	3.915.180	2.187.783	2.187.783	2.187.783	2.187.783	2.187.783

31-3-2017 12226

2.1.3. Omvang van het budget BUIG

Het ministerie verwacht door de inwerkingtreding van de Participatiewet een vermindering van de uitkeringslasten. Voor 2016 is voor gemeenten met meer dan 15.000 inwoners gebruik gemaakt van een nieuw objectief verdeelmodel. Voor gemeenten met 15.000 inwoners of minder is het budget vastgesteld op basis van de gemeentelijke lasten van twee jaar eerder, op- of afgeschaald met de groei of krimp in een gemeente.

Voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjaren-beschikkingen af. Voor 2018 en de jaren daarna is de begroting daarom gebaseerd op het voorlopig vastgestelde BUIG-budget 2017 en de rekensystematiek volgens het nieuwe verdeelmodel.

Omvang budget BUIG voor ISD BOL op basis van begroting 2017 Ministerie SZW

gemeente	*2015*	*2016*	*2017*	*2018*	*2019*	*2020*	*2021*
	€	*€*	*€*	*€*	*€*	*€*	*€*
Brunssum	13.520.553	13.250.776	12.539.935	12.539.935	12.539.935	12.539.935	12.539.935
Onderbanken	2.248.722	2.006.702	1.928.095	1.928.095	1.928.095	1.928.095	1.928.095
Landgraaf	13.744.033	14.106.201	14.381.531	14.381.531	14.381.531	14.381.531	14.381.531
Totaal	29.513.308	29.363.679	28.849.561	28.849.561	28.849.561	28.849.561	28.849.561

Omvang buig budget voor ISD BOL op basis van begroting 2017 Ministerie SZW

In hoeverre het macro budget vanaf 2017 verder zal worden bijgesteld is nu nog niet in te schatten.

2.1.4. Ontwikkeling cliëntaantallen

In 2016 daalde de werkloosheid sterker dan in de jaren daarvoor. Was in december 2015 nog 6,6% van de beroepsbevolking werkloos, een jaar later was dit 5,4%.
Daar staat tegenover dat het aantal mensen in de bijstand landelijk flink is gestegen in 2016 ten opzichte van 2015. Er is sprake van een stijging van 4,1%. De stijging wordt vooral gezien in de volgende groepen:

- Statushouders: asielzoekers met een verblijfsvergunning hebben recht op bijstand;
- Jongeren: de aangescherpte eisen voor de Wajong-uitkering zijn van invloed op de toename van deze groep in de Participatiewet;
- Ouderen: de verhoging van de AOW-leeftijd zorgt ervoor dat uitstroom vanuit de bijstand naar de AOW wordt uitgesteld.

Wanneer we kijken naar de prognoses voor 2017, zien we landelijk de volgende ontwikkelingen (uit: 'Update Arbeidsmarktprognose 2017' UWV, 30 januari 2017):

- Door aanhoudende economische groei neemt het aantal banen en vacatures toe;
- De Nederlandse economie groeit met 2,1%. De werkgelegenheid groeit met 138.000 banen, waarvan 50.000 in de uitzendsector en 20.000 als zelfstandigen. Er ontstaan ook banen in de detailhandel, delen van de zorgsector, groothandel, specialistische zakelijke dienstverlening, horeca en bouwnijverheid. Het aantal banen in het openbaar bestuur en de financiële dienstverlening zal krimpen;
- Het aantal vacatures groeit, naar verwachting in 2017 naar 965.000;
- De arbeidsparticipatie neemt licht toe doordat meer mensen (langer) blijven werken en er meer mogelijkheden zijn om aan het werk te gaan. De economische groei en toename van de vraag naar arbeid beïnvloeden het aantal WW-uitkeringen positief. De instroom in de WW daalt en ook het aantal lopende WW-uitkeringen neemt af.

Het UWV deelt voor zijn arbeidsmarktprognose het land op in vier regio's: sterk verstedelijkte regio's, regio's nabij de grote steden, regio's rond de Randstad en decentraal gelegen regio's. Parkstad is gelegen in een zgn. decentraal gelegen regio. Decentrale regio's hebben te maken met een afname van de bevolking wat negatieve gevolgen heeft voor consumptieve bestedingen en voor budgetten voor de collectieve sector (overheid, onderwijs, zorg en welzijn). Banengroei blijft daardoor achter in de decentrale regio's in vergelijking met de rest van Nederland.
Dit maakt dat de prognoses voor deze regio's minder gunstig zijn dan de landelijke prognoses.

Daarnaast zullen met name de WW-gerechtigden profiteren van de economische groei. Zij zijn immers het meest arbeidsfit en in het algemeen dus het meest aantrekkelijk voor de werkgevers. We zien dan ook al geruime tijd dat de kwalitatieve instroom in de Participatiewet afneemt. Het wordt dan ook steeds moeilijker om cliënten op korte termijn te laten uitstromen naar betaald werk.

31-3-2017 12226

De aanpak door de gemeentelijke ontwikkelbedrijven moeten een positieve impuls geven aan het ontwikkelproces van de cliënten. Cruciaal hierbij is dat het (te ontwikkelen) aanbod aan mogelijk arbeidspotentieel aansluit bij de behoeftes van de arbeidsmarkt.

Indien voldoende uitstroomvolume gezamenlijk via de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven, het WSP en ISD BOL wordt gerealiseerd, gaat ISD BOL uit van een stabilisatie van de cliëntaantallen voor het jaar 2018 e.v..

Alleen additionele maatregelen kunnen leiden tot een afname van de cliëntaantallen.
Een voorbeeld van een additionele maatregel betreft de motie van de gemeente Brunssum waarin een bedrag van €500.000 is vrijgemaakt om over de periode april 2016 tot april 2018 in totaliteit 50 cliënten extra te laten uitstromen. Het project "Toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt gemeente Brunssum 2016". Geschat wordt dat in 2017 op basis van voornoemd project 28 cliënten extra duurzaam uitstromen en in 2018 er 15 cliënten extra duurzaam zullen uitstromen. In 2016 zijn al 7 cliënten uitgestroomd.

Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

Aantallen eind	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
PW + IOAW Brunssum	-3,4%	-3,07%	-1,70%	0%	0%	0%
PW + IOAW Onderbanken	6,5%	0%	0%	0%	0%	0%
PW + IOAW Landgraaf	1,7%	0%	0%	0%	0%	0%
Brunssum	912	884	869	869	869	869
Onderbanken	148	148	148	148	148	148
Landgraaf	1.089	1.089	1.089	1.089	1.089	1.089
Totaal	2.149	2.121	2.106	2.106	2.106	2.106

De financiële gevolgen van deze geprognosticeerde cliëntaantallen is zichtbaar gemaakt op pagina 20 van deze programmabegroting.

De SLA's met het WSP en de daarin afgesproken uitstroomaantallen naar werk dienen te leiden tot een additionele verlaging van de cliëntaantallen.

Aantallen eind incl. additionele uitstroom WSP	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
PW + IOAW Brunssum	-3,4%	-6,14%	-1,78%	0%	0%	0%
PW + IOAW Onderbanken	6,5%	-2,70%	0%	0%	0%	0%
PW + IOAW Landgraaf	1,7%	-2,94%	0%	0%	0%	0%
Brunssum	912	856	841	841	841	841
Onderbanken	148	144	144	144	144	144
Landgraaf	1.089	1.057	1.057	1.057	1.057	1.057
Totaal	2.149	2.055	2.040	2.040	2.040	2.040

De financiële gevolgen van deze additionele verlaging van de cliëntaantallen is zichtbaar gemaakt op pagina 22 van deze programmabegroting.

2.1.5. Missie

In het meerjaren beleidsplan 2016 - 2018 van ISD BOL staat de volgende missie vermeld: Deelname aan de samenleving, bij voorkeur in een vorm van betaald werk, staat voorop!

Deze missie blijft onverkort van kracht en ligt in de geest van de nieuwe Participatiewet.

2.1.6. Meerjarenbegroting 2018 - 2021

In het kader van de samenstelling van de (financiële) meerjarenbegroting gelden onderstaande uitgangspunten:

Indicator	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
bedrag per uitkering PW	14.128	14.282	14.282	14.282	14.282
proc. stijging minimumloon	1,33%*	1,77%**	***	***	***

* stijgingsbedrag is procentuele stijging minimumloon van 2016 naar 2017, exclusief ontvangsten terugvordering en verhaal.

** stijgingsbedrag 1,33% is gemiddelde stijging van het minimumloon over de jaren 2011 t/m 2017.

*** het is niet mogelijk om een uitspraak te doen over de jaren 2019 t/m 2021.

31-3-2017 12226

2.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen

In dit hoofdstuk worden de drie kerntaken, de zogenaamde beleidsvelden benoemd die bijdragen aan de gewenste twee belangrijkste effecten: bevorderen van de uitstroom en beperken van de instroom. De beleidsvelden zijn voorzien van de acties die resulteren in het gewenste doel (resultaat) per veld. De (stuur)gegevens van de verschillende activiteiten zijn opgenomen in de vorm van outputindicatoren.

Beleidsvelden

De onderstaande kerntaken zijn de hoofdactiviteiten die afgestemd zijn op het realiseren van de twee belangrijkste effecten van ISD BOL.

Kerntaken	Omschrijving
Beleidsveld	Het bevorderen van de uitstroom.
Beleidsveld	Het beperken van de instroom.
Beleidsveld	Maatschappelijke participatie.

Het bevorderen van de uitstroom

Met het bevorderen van de uitstroom wordt het volgende doel nagestreefd:

Doel: het bevorderen van de uitstroom
Conform het meerjarenbeleidsplan 2016-2018 staat deelname aan de samenleving voorop, bij voorkeur door betaald werk. Daar waar dat niet mogelijk is, zetten wij sterk in op professionele diagnose waarmee wij de cliënten een passend (vervolg)traject kunnen bieden. Jongeren worden bij voorkeur geschoold om ze een sterkere en duurzame positie op de arbeidsmarkt te geven. Cliënten die nog niet klaar zijn voor de arbeidsmarkt worden gestimuleerd en geactiveerd om in de maatschappij te participeren. Iedereen doet mee.

Output indicator	Jaarverslag 2016 Realisatie	Begroting 2017 Doel	2018 Doel
Uitstroom naar werk door ISD BOL	245	125	125
Uitstroom naar werk in samenwerking tussen mens-ontwikkelbedrijven en ISD BOL		110	110
Subtotaal		**235**	**235**
Additionele uitstroom naar werk WSP*		64	n.n.b.
Totaal		**299**	**n.n.b.**
Uitstroom naar opleiding (jongeren)	14	15	15

*target WSP voor 2018 is nog niet vastgesteld.

Vanaf 2017 is de participatie-opdracht voor de inwoners van de drie deelnemende gemeenten een gedeelde verantwoordelijkheid van ISD BOL, de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven en het WSP.

- ISDBOL "beheert" de doelgroep 0-30% arbeidsfit en de doelgroep 80-100% arbeidsfit. De verwachting is dat vanuit deze doelgroepen in totaliteit 125 cliënten zullen uitstromen naar betaald werk.
- Vanuit de doelgroep 30-80% arbeidsfit - die "in beheer" is bij de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven dienen 110 cliënten uit te stromen naar betaald werk.

Bij realisatie door deze gezamenlijke inspanning leidt dit tot een stabilisatie van de cliëntaantallen.

Met het WSP is voor 2017 afgesproken dat zij een additionele verlaging van de cliëntaantallen realiseren van 64 (28 voor Brunssum, 4 voor Onderbanken en 32 voor Landgraaf).

31-3-2017 12226

De indicatoren zijn de (stuur)gegevens om te bepalen in hoeverre de volgende acties leiden tot het gewenste resultaat (doel).

Omschrijving activiteit
Doelgroep gericht re-integratieactiviteiten ontwikkelen, zelf uitvoeren/inkopen en inzetten.
Jongeren tot 27 jaar stimuleren terug te gaan naar school of begeleiden naar werk.
Samenwerking met het Werkgevers Service Punt (WSP) en de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven.
Continuering van de in 2014 geïntroduceerde werkwijze m.b.t. de 'sluitende aanpak'

Het beperken van de instroom

Met het beperken van de instroom wordt het volgende doel nagestreefd:

Doel: het beperken van de instroom
ISD BOL wil voorkomen, dat mensen een beroep moeten doen op een algemene bijstandsuitkering. Dat gebeurt door mensen tegen te houden aan de poort. Ook niet-willende jongeren* zullen worden tegengehouden aan de poort. Strikt handhaven van wetten en regels en het intensief bestrijden van fraude zijn evenzeer belangrijk. Het is derhalve van belang, dat instroom van nieuwe PW-cliënten kritisch bekeken wordt.

*Jongeren die niet meewerken aan re-integratie

Output indicator	2016 realisatie	2017 Doel	2018 Doel
Percentage aanvragen van cliënten > 26 jaar dat niet leidt tot een uitkering	41%	40%	35%
Percentage aanvragen van jongeren, dat niet leidt tot een uitkering	64%	60%	50%

De indicatoren zijn de (stuur)gegevens om te bepalen in hoeverre de volgende acties leiden tot het gewenste resultaat (doel).

We zien al geruime tijd dat de kwalitatieve instroom in de Participatiewet afneemt. Het wordt niet alleen steeds moeilijker om cliënten op korte termijn te laten uitstromen naar betaald werk maar ook om deze tegen te houden aan de poort. Reden waarom het doel voor 2018 naar beneden is bijgesteld.

Omschrijving activiteit
De aanvrager juist (door)verwijzen naar mogelijkheden zoals voorliggende- en overige voorzieningen tijdens de eerste gesprekken aan de poort (Werkplein).
De aanvrager correct en duidelijk informeren (inlichtingenfunctie).

31-3-2017 12226

Maatschappelijke participatie

Met de maatschappelijke participatie wordt het volgende doel nagestreefd:

Doel: maatschappelijke participatie
Het scheppen van de mogelijkheid om mee te doen is de leidende gedachte voor de uitvoering door ISD BOL. Cliënten die in staat zijn tot werk of maatschappelijke participatie, worden hiertoe uitgedaagd en begeleid. Participatie in de samenleving geeft mensen perspectief en draagt bij aan het functioneren en de kwaliteit van de stad/wijk. Daar waar er financiële belemmeringen bestaan voor participatie, investeert ISD BOL, samen met de gemeente, in het wegnemen daarvan. Het minimabeleid en de bijzondere bijstand zijn hier instrumenten voor.

De monitoring op de uitgaven voor het minimabeleid blijft ook voor 2018-2021 belangrijk. Bij deze regelingen is immers sprake van open eind regelingen.

De volgende regelingen zijn daarom benoemd:

- Uitgaven 3 minimaregelingen (maatschappelijke participatie, schoolkosten en bijdrage in aanvullende collectieve ziektekostenverzekering);
- Uitgaven reguliere bijzondere bijstand (onderdeel van deze indicator is: aantal ingehouden drempelbedragen en uitgaven bijzondere bijstand budgetbeheer);
- Uitgaven individuele inkomenstoeslag.

	2017*	2018
Minimaregelingen	453.000	453.000
Bijzondere bijstand	708.290	708.290
Budgetbeheer	7.000	7.000
Bewindvoering	1.288.000	1.288.000
Individuele inkomenstoeslag	446.600	446.600

*Op basis van jaarrekening 2016

.

Omschrijving activiteit
Het houden van spreekuur in het kader van minimabeleid voor cliënten.
Afhandelen van de aanvragen in het kader van de gemeentekaarten en de IIT.
Continuering van de in 2016 geïntroduceerde werkwijze aanvraag middels DiGiD

31-3-2017 12226

Nieuwe opbouw begroting vanaf 2018

Vanaf boekjaar 2018 zijn Gemeenschappelijke Regelingen verplicht om, op basis van het vigerende Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), in hun begroting de kosten met betrekking tot bedrijfsvoering op te nemen per primair proces.
In de onderstaande tabellen is hieraan uitvoering gegeven.

2.3 Wat gaat het kosten?

meerjarenraming 2018 -2021 lasten

omschrijving	raming 2018	raming 2019	raming 2020	raming 2021
bevorderen van de uitstroom				
PW W-deel				
Brunssum	**1.208.420**	**1.210.662**	**1.211.302**	**1.211.941**
produkten reïntegratie	313.327	313.327	313.327	313.327
uitstroompremie	30.000	30.000	30.000	30.000
ID banen	0	0	0	0
toerekening kostenplaats bedrijfsvoering	702.000	702.000	702.000	702.000
kosten bedrijfsvoering	163.093	165.335	165.975	166.614
Onderbanken	**215.872**	**216.228**	**216.329**	**216.431**
produkten reïntegratie	73.993	73.993	73.993	73.993
uitstroompremie	3.000	3.000	3.000	3.000
ID banen	0	0	0	0
toerekening kostenplaats bedrijfsvoering	113.000	113.000	113.000	113.000
kosten bedrijfsvoering	25.879	26.235	26.336	26.438
Landgraaf	**1.145.531**	**1.148.185**	**1.148.942**	**1.149.699**
produkten reïntegratie	275.299	275.299	275.299	275.299
uitstroompremie	30.000	30.000	30.000	30.000
ID banen	70.000	70.000	70.000	70.000
toerekening kostenplaats bedrijfsvoering	577.164	577.164	577.164	577.164
kosten bedrijfsvoering	193.068	195.722	196.479	197.236
Kinderopvang				
Brunssum	**25.644**	**25.779**	**25.818**	**25.856**
kinderopvang	400	400	400	400
kinderopvang smi	17.250	17.250	17.250	17.250
toerekening kostenplaats bedrijfsvoering	7.200	7.200	7.200	7.200
kosten bedrijfsvoering	794	929	968	1.006
Onderbanken	**6.054**	**6.076**	**6.082**	**6.088**
kinderopvang	500	500	500	500
kinderopvang smi	3.000	3.000	3.000	3.000
toerekening kostenplaats bedrijfsvoering	2.500	2.500	2.500	2.500
kosten bedrijfsvoering	54	76	82	88
Landgraaf	**25.895**	**26.054**	**26.099**	**26.145**
kinderopvang	7.600	7.600	7.600	7.600
kinderopvang smi	6.300	6.300	6.300	6.300
toerekening kostenplaats bedrijfsvoering	11.000	11.000	11.000	11.000
kosten bedrijfsvoering	995	1.154	1.199	1.245
totaal bevorderen van de uitstroom	**2.627.416**	**2.632.984**	**2.634.572**	**2.636.160**

31-3-2017 12226

omschrijving	raming 2018	raming 2019	raming 2020	raming 2021
bevorderen van de uitstroom				
PW W-deel				
Brunssum	**1.208.420**	**1.210.662**	**1.211.302**	**1.211.941**
toegekend budget aan ISD BOL	1.045.327	1.045.327	1.045.327	1.045.327
bijdrage van gemeente	0	0	0	0
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	163.093	165.335	165.975	166.614
Onderbanken	**215.872**	**216.228**	**216.329**	**216.431**
toegekend budget aan ISD BOL	189.993	189.993	189.993	189.993
bijdrage van gemeente	0	0	0	0
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	25.879	26.235	26.336	26.438
Landgraaf	**1.145.531**	**1.148.185**	**1.148.942**	**1.149.699**
toegekend budget aan ISD BOL	952.463	952.463	952.463	952.463
bijdrage van gemeente	0	0	0	0
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	193.068	195.722	196.479	197.236
Kinderopvang				
Brunssum	**25.644**	**25.779**	**25.818**	**25.856**
bijdrage van gemeente	24.850	24.850	24.850	24.850
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	794	929	968	1.006
Onderbanken	**6.054**	**6.076**	**6.082**	**6.088**
bijdrage van gemeente	6.000	6.000	6.000	6.000
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	54	76	82	88
Landgraaf	**25.895**	**26.054**	**26.099**	**26.145**
bijdrage van gemeente	24.900	24.900	24.900	24.900
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	995	1.154	1.199	1.245
totaal bevorderen van de uitstroom	**2.627.416**	**2.632.984**	**2.634.572**	**2.636.160**

beperken van de instroom

meerjarenraming 2018 -2021 **lasten**

omschrijving	raming 2018	raming 2019	raming 2020	raming 2021
BUIG				
Brunssum	**13.755.362**	**13.655.701**	**13.659.865**	**13.664.030**
PW	12.011.470	11.897.211	11.897.211	11.897.211
LKS	60.000	60.000	60.000	60.000
IOAW	525.000	525.000	525.000	525.000
BBZ	48.000	48.000	48.000	48.000
IOAZ	40.000	40.000	40.000	40.000
kosten bedrijfsvoering	1.070.892	1.085.490	1.089.654	1.093.819
Onderbanken	**2.357.246**	**2.359.462**	**2.360.223**	**2.360.883**
PW	1.985.249	1.985.249	1.985.249	1.985.249
LKS	8.000	8.000	8.000	8.000
IOAW	145.000	145.000	145.000	145.000
BBZ	24.000	24.000	24.000	24.000
IOAZ	25.000	25.000	25.000	25.000
kosten bedrijfsvoering	169.997	172.213	172.974	173.634
Landgraaf	**16.886.471**	**16.903.752**	**16.908.682**	**16.913.611**
PW	14.810.814	14.810.814	14.810.814	14.810.814
LKS	25.000	25.000	25.000	25.000
IOAW	685.000	685.000	685.000	685.000
BBZ	43.000	43.000	43.000	43.000
IOAZ	55.000	55.000	55.000	55.000
kosten bedrijfsvoering	1.267.657	1.284.938	1.289.868	1.294.797
BBZ declarabel				
Brunssum	**94.774**	**95.153**	**95.511**	**95.872**
bbz declarabel	54.000	54.000	54.000	54.000
kosten bedrijfsvoering	40.774	41.153	41.511	41.872
Onderbanken	**21.469**	**21.530**	**21.587**	**21.644**
bbz declarabel	15.000	15.000	15.000	15.000
kosten bedrijfsvoering	6.469	6.530	6.587	6.644
Landgraaf	**116.268**	**116.716**	**117.140**	**117.568**
bbz declarabel	68.000	68.000	68.000	68.000
kosten bedrijfsvoering	48.268	48.716	49.140	49.568
Overige	**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**
Overige	3.000	3.000	3.000	3.000
totaal	**33.234.591**	**33.155.314**	**33.166.007**	**33.176.607**

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 11

nb: verwezen wordt naar hoofdstuk 3 van deze begroting en in het bijzonder naar onderdeel 3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risico's.

31-3-2017 12226

beperken van de instroom

meerjarenraming 2018 -2021 **baten**

omschrijving	raming 2018	raming 2019	raming 2020	raming 2021
Brunssum	**13.755.362**	**13.655.701**	**13.659.865**	**13.664.030**
inkomsten van het Rijk	12.539.935	12.539.935	12.539.935	12.539.935
bijdrage gemeente	144.535	30.276	30.276	30.276
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	1.070.892	1.085.490	1.089.654	1.093.819
Onderbanken	**2.357.246**	**2.359.462**	**2.360.223**	**2.360.883**
inkomsten van het Rijk	1.928.095	1.928.095	1.928.095	1.928.095
bijdrage gemeente	259.154	259.154	259.154	259.154
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	169.997	172.213	172.974	173.634
Landgraaf	**16.886.471**	**16.903.752**	**16.908.682**	**16.913.611**
inkomsten van het Rijk	14.381.531	14.381.531	14.381.531	14.381.531
bijdrage gemeente	1.237.283	1.237.283	1.237.283	1.237.283
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	1.267.657	1.284.938	1.289.868	1.294.797
BBZ declarabel				
Brunssum	**94.774**	**95.153**	**95.511**	**95.872**
inkomsten van het rijk	47.588	47.588	47.588	47.588
bijdrage gemeente	6.412	6.412	6.412	6.412
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	40.774	41.153	41.511	41.872
Onderbanken	**21.469**	**21.530**	**21.587**	**21.644**
inkomsten van het rijk	13.032	13.032	13.032	13.032
bijdrage gemeente	1.968	1.968	1.968	1.968
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	6.469	6.530	6.587	6.644
Landgraaf	**116.268**	**116.716**	**117.140**	**117.568**
inkomsten van het rijk	57.483	57.483	57.483	57.483
bijdrage gemeente	10.517	10.517	10.517	10.517
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	48.268	48.716	49.140	49.568
Overige	**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**
bijdrage gemeente Brunssum	1.281	1.281	1.281	1.281
bijdrage gemeente Onderbanken	203	203	203	203
bijdrage gemeente Landgraaf	1.516	1.516	1.516	1.516
totaal	**33.234.591**	**33.155.314**	**33.166.007**	**33.176.607**

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 11

BBZ declarabel: in het jaar na het boekjaar ontvangt de gemeente de afrekening van het Rijk en worden de kosten 'bijdrage gemeente' vergoed: 90% van de onderzoekskosten en 75% van de uitkeringen. ISD BOL kan deze afrekening niet in de begroting opnemen.

beperken van de instroom

meerjarenraming 2018 -2021 incl. additionele uitstroom WSP **lasten**

omschrijving	raming 2018	raming 2019	raming 2020	raming 2021
BUIG				
Brunssum	**13.355.456**	**13.255.795**	**13.259.959**	**13.264.124**
PW	11.611.564	11.497.305	11.497.305	11.497.305
LKS	60.000	60.000	60.000	60.000
IOAW	525.000	525.000	525.000	525.000
BBZ	48.000	48.000	48.000	48.000
IOAZ	40.000	40.000	40.000	40.000
kosten bedrijfsvoering	1.070.892	1.085.490	1.089.654	1.093.819
Onderbanken	**2.300.116**	**2.302.332**	**2.303.093**	**2.303.753**
PW	1.928.119	1.928.119	1.928.119	1.928.119
LKS	8.000	8.000	8.000	8.000
IOAW	145.000	145.000	145.000	145.000
BBZ	24.000	24.000	24.000	24.000
IOAZ	25.000	25.000	25.000	25.000
kosten bedrijfsvoering	169.997	172.213	172.974	173.634
Landgraaf	**16.429.435**	**16.446.716**	**16.451.646**	**16.456.575**
PW	14.353.778	14.353.778	14.353.778	14.353.778
LKS	25.000	25.000	25.000	25.000
IOAW	685.000	685.000	685.000	685.000
BBZ	43.000	43.000	43.000	43.000
IOAZ	55.000	55.000	55.000	55.000
kosten bedrijfsvoering	1.267.657	1.284.938	1.289.868	1.294.797
BBZ declarabel				
Brunssum	**94.774**	**95.153**	**95.511**	**95.872**
bbz declarabel	54.000	54.000	54.000	54.000
kosten bedrijfsvoering	40.774	41.153	41.511	41.872
Onderbanken	**21.469**	**21.530**	**21.587**	**21.644**
bbz declarabel	15.000	15.000	15.000	15.000
kosten bedrijfsvoering	6.469	6.530	6.587	6.644
Landgraaf	**116.268**	**116.716**	**117.140**	**117.568**
bbz declarabel	68.000	68.000	68.000	68.000
kosten bedrijfsvoering	48.268	48.716	49.140	49.568
Overige	**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**
Overige	3.000	3.000	3.000	3.000
totaal	**32.320.519**	**32.241.242**	**32.251.935**	**32.262.535**

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 12
nb: verwezen wordt naar hoofdstuk 3 van deze begroting en in het bijzonder naar onderdeel 3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risico's.

31-3-2017 12226

beperken van de instroom

meerjarenraming 2018 -2021 incl. additionele uitstroom WSP **baten**

omschrijving	raming 2018	raming 2019	raming 2020	raming 2021
Brunssum	**13.355.456**	**13.255.795**	**13.259.959**	**13.264.124**
inkomsten van het Rijk	12.539.935	12.539.935	12.539.935	12.539.935
bijdrage gemeente	-255.371	-369.630	-369.630	-369.630
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	1.070.892	1.085.490	1.089.654	1.093.819
Onderbanken	**2.300.116**	**2.302.332**	**2.303.093**	**2.303.753**
inkomsten van het Rijk	1.928.095	1.928.095	1.928.095	1.928.095
bijdrage gemeente	202.024	202.024	202.024	202.024
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	169.997	172.213	172.974	173.634
Landgraaf	**16.429.435**	**16.446.716**	**16.451.646**	**16.456.575**
inkomsten van het Rijk	14.381.531	14.381.531	14.381.531	14.381.531
bijdrage gemeente	780.247	780.247	780.247	780.247
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	1.267.657	1.284.938	1.289.868	1.294.797
BBZ declarabel				
Brunssum	**94.774**	**95.153**	**95.511**	**95.872**
inkomsten van het rijk	47.588	47.588	47.588	47.588
bijdrage gemeente	6.412	6.412	6.412	6.412
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	40.774	41.153	41.511	41.872
Onderbanken	**21.469**	**21.530**	**21.587**	**21.644**
inkomsten van het rijk	13.032	13.032	13.032	13.032
bijdrage gemeente	1.968	1.968	1.968	1.968
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	6.469	6.530	6.587	6.644
Landgraaf	**116.268**	**116.716**	**117.140**	**117.568**
inkomsten van het rijk	57.483	57.483	57.483	57.483
bijdrage gemeente	10.517	10.517	10.517	10.517
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	48.268	48.716	49.140	49.568
Overige	**3.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**
bijdrage gemeente Brunssum	1.281	1.281	1.281	1.281
bijdrage gemeente Onderbanken	203	203	203	203
bijdrage gemeente Landgraaf	1.516	1.516	1.516	1.516
totaal	**32.320.519**	**32.241.242**	**32.251.935**	**32.262.535**

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 12
BBZ declarabel: in het jaar na het boekjaar ontvangt de gemeente de afrekening van het Rijk en worden de kosten 'bijdrage gemeente' vergoed: 90% van de onderzoekskosten en 75% van de uitkeringen. ISD BOL kan deze afrekening niet in de begroting opnemen.

meerjarenraming 2018 -2021 **lasten**

omschrijving	raming 2018	raming 2019	raming 2020	raming 2021
Overige				
kosten minima effectrapportage	0	21.750	0	21.750
Bijzondere bijstand				
Brunssum	**1.402.899**	**1.405.880**	**1.406.730**	**1.447.285**
medische keuring ggd	0	0	0	0
maatschappelijke participatie	171.000	171.000	171.000	171.000
schoolkosten	24.750	24.750	24.750	24.750
studietoeslag	720	720	720	720
collectieve ziektekostenverzekering	52.500	52.500	52.500	52.500
Individuele inkomenstoeslag	195.000	195.000	195.000	195.000
budgetbeheer	100	100	100	100
bewindvoering	535.000	535.000	535.000	535.000
overige bijzondere bijstand	207.000	207.000	207.000	207.000
kosten bedrijfsvoering	216.829	219.810	220.660	261.215
Onderbanken	**259.366**	**259.839**	**259.973**	**259.748**
medische keuring ggd	0	0	0	0
maatschappelijke participatie	35.000	35.000	35.000	35.000
schoolkosten	3.600	3.600	3.600	3.600
studietoeslag	360	360	360	0
collectieve ziektekostenverzekering	8.500	8.500	8.500	8.500
Individuele inkomenstoeslag	24.600	24.600	24.600	24.600
budgetbeheer	900	900	900	900
bewindvoering	83.000	83.000	83.000	83.000
overige bijzondere bijstand	69.000	69.000	69.000	69.000
kosten bedrijfsvoering	34.406	34.879	35.013	35.148
Landgraaf	**1.748.900**	**1.752.429**	**1.753.435**	**1.754.442**
medische keuring ggd		0	0	0
maatschappelijke participatie	247.000	247.000	247.000	247.000
schoolkosten	31.500	31.500	31.500	31.500
studietoeslag	720	720	720	720
collectieve ziektekostenverzekering	60.000	60.000	60.000	60.000
Individuele inkomenstoeslag	227.000	227.000	227.000	227.000
budgetbeheer	6.000	6.000	6.000	6.000
bewindvoering	670.000	670.000	670.000	670.000
overige bijzondere bijstand	250.000	250.000	250.000	250.000
kosten bedrijfsvoering	256.680	260.209	261.215	262.222
totaal	**3.411.165**	**3.439.898**	**3.420.138**	**3.483.225**

31-3-2017 12226

maatschappelijke participatie

meerjarenraming 2018 -2021 **baten**

omschrijving	raming 2018	raming 2019	raming 2020	raming 2021
Overige	**0**	**21.750**	**0**	**21.750**
bijdrage gemeente Brunssum	0	9.460	0	9.460
bijdrage gemeente Onderbanken	0	1.515	0	1.515
bijdrage gemeente Landgraaf	0	10.775	0	10.775
Bijzondere bijstand				
Brunssum	**1.402.899**	**1.405.880**	**1.406.730**	**1.447.285**
bijdragen van derden				
bijdrage gemeente	1.186.070	1.186.070	1.186.070	1.186.070
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	216.829	219.810	220.660	261.215
Onderbanken	**259.366**	**259.839**	**259.973**	**259.748**
bijdragen van derden				
bijdrage gemeente	224.960	224.960	224.960	224.600
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	34.406	34.879	35.013	35.148
Landgraaf	**1.748.900**	**1.752.429**	**1.753.435**	**1.754.442**
bijdragen van derden				
bijdrage gemeente	1.492.220	1.492.220	1.492.220	1.492.220
bijdrage gemeente bedrijfsvoering	256.680	260.209	261.215	262.222
totaal	**3.411.165**	**3.439.898**	**3.420.138**	**3.483.225**

3 Risicoparagraaf

3.1 Algemeen

Voor de gemeenschappelijke regeling ISD BOL zijn de volgende paragrafen opgenomen in de begroting:

- Weerstandsvermogen (voor wat betreft de inventarisatie van de risico's en het beleid omtrent de risico's)
- Bedrijfsvoering
- Financiering

31-3-2017 12226

3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risico's

De paragraaf weerstandsvermogen en risico's geeft een indicatie in welke mate het vermogen van ISD BOL toereikend is om financiële risico's op te vangen. Het begrip weerstandsvermogen kent twee componenten: weerstandscapaciteit en risico's. De relatie tussen beide noemt men het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële risico's op te vangen om taken te kunnen voortzetten. Met weerstandscapaciteit wordt bedoeld: alle elementen waarmee tegenvallers kunnen worden bekostigd.

Op grond van artikel 11 BBV bevat de paragraaf weerstandsvermogen:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- Een inventarisatie van de risico's
- Het beleid over weerstandscapaciteit en risico's
- een kengetal voor het solvabiliteitsratio
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen het kengetal en de financiële positie

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan het geheel van middelen en mogelijkheden waar de ISD BOL over beschikt om niet geraamde kosten te dekken, die onverwacht substantieel zijn, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

ISD BOL bouwt geen weerstandsvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt via het weerstandsvermogen van de drie samenwerkende gemeenten. Om deze reden zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de drie gemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen. ISD BOL heeft wel een post voor onvoorziene uitgaven ten bedrage van € 24.434 opgenomen op de begroting.

Risico's

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste risico's voor ISD BOL.

Op hoofdlijnen kunnen deze onderverdeeld worden in:

a. Financiële risico's
b. Risico's in interne bedrijfsvoering

Ad a: Financiële risico's

Wet Bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (BUIG)

De budgetten van het inkomensdeel per gemeente zijn bepaald met behulp van het zogenaamde historische kosten verdeelmodel en het objectieve verdeelmodel. Het model van historische kosten heeft betrekking op de gemeente Onderbanken. De gemeenten Brunssum en Landgraaf ontvangen een budget van het inkomensdeel gebaseerd op het objectieve verdeelmodel.
Het objectieve verdeelmodel is opnieuw ontwikkeld. De basis voor dit nieuwe model is een statistische analyse dat uitgaat van de kans dat een huishouden bijstand ontvangt. De op basis hiervan verstrekte voorlopige BUIG-budgetten 2017 laten voor de gemeente Brunssum een sterke afname zien ten opzichte van 2016. Voor gemeente Landgraaf zien we een toename van het budget.
Voor de gemeente Onderbanken zien we een sterke afname van het voorlopig BUIG-budget 2016 ten opzichte van 2015.

De ontwikkeling van het budget van het inkomensdeel voor de komende jaren is onduidelijk en niet op voorhand te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft om deze reden onzeker en dus risicovol. Wat betreft de lastenkant is er sprake van een open eindregeling.

De deelnemende gemeenten van ISD BOL moeten het weerstandsvermogen om deze reden op peil houden om mogelijke financiële tegenvallers op het inkomensdeel op te vangen. Over de jaren 2017 e.v. heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden hoe de vangnetuitkering komt uit te zien. Deze uitkering geld voor alle 3 de gemeenten.

31-3-2017 12226

Ad b: risico's in de interne bedrijfsvoering

Bezuinigingen

De afgelopen jaren heeft ISD BOL een aantal bezuinigingsronden gehad. De budgetten kwamen daardoor steeds meer onder druk te staan. We blijven kritisch op de uitgaven letten om binnen de afgesproken budgetten te blijven.
De Participatiewet vergt begeleiding van álle cliënten. We zien daardoor een toenemende werkdruk bij de caseloads van de werk/participatieconsulenten, waardoor deze meer dan verdubbeld zijn. Onvoldoende capaciteit voor de resterende re-integratietaken, die belegd blijven bij ISDBOL, zet de kwaliteit van de dienstverlening onder druk. Dit maakt dat steeds opnieuw een overweging moet worden gemaakt welke taken wel worden opgepakt en welke taken niet.

Wetgeving en verantwoording

De uitvoering van de Participatiewet en aanverwante regelingen is gebaseerd op de wet. De rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen is van groot belang. De verantwoording van de uitvoering van de PW is gebaseerd op strikte regels. Zowel de financiële verantwoording aan het Rijk als de verantwoording van de aantallen aan het CBS bepalen, gezien de opbouw van het budget van het inkomensdeel, de basis van het te ontvangen budget van het inkomensdeel in de toekomst. Een adequate informatievoorziening is heel belangrijk, reden waarom de ISD BOL daarin blijft investeren.

Indexering

Vanaf het boekjaar 2017 heeft het DB besloten dat ISD BOL de bedrijfsvoeringskosten indexeert. Dit is verwerkt in deze meerjarenbegroting.

Salaris

In de voorliggende begroting zijn de personele lasten opgenomen op het meetmoment 1-2-2017.
Aangezien ISD BOL nog niet weet op welk tijdstip medewerkers overgaan naar de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven en mogelijk naar het WSP, zijn alle formatieplaatsen opgenomen in deze meerjarenbegroting.

Ratio's

Naar aanleiding van nieuwe regelgeving van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt vanaf deze begroting het solvabiliteitsratio getoond.

Begroting 2018:		Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:		Jaarverslag 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Solvabiliteitsratio		0%	0%	0%

Ondanks dat het solvabiliteitsratio op 0% staat kan ISD BOL aan al haar financiële verplichtingen voldoen.
De ratio staat bij ISD BOL op 0% omdat ISD BOL geen eigen vermogen heeft, en dit onderdeel is van de berekening van het solvabiliteitsratio.

3.3 Paragraaf bedrijfsvoering

Algemeen
Bedrijfsvoering omvat het geheel van de zogenaamde PICOFAH-functies. Het betreft Personeel, Informatie, Communicatie, Organisatie, Financiën, Automatisering en Huisvesting. Kortom alle rand voorwaardelijke zaken die geregeld moeten zijn wil de organisatie op het gebied van de primaire processen goed kunnen functioneren. Bedrijfsvoering betekent echter ook: sturing en beheersing van primaire en ondersteunende processen in een organisatie om zo de beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. ISD BOL zal haar beleid op rechtmatige en doelmatige wijze realiseren en het Dagelijks Bestuur (DB) legt hierover verantwoording af. Het basisuitgangspunt is, dat de organisatie 'in control' is.
We blijven zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie. Voor onze toekomstige bedrijfsvoering zijn we op zoek gegaan naar innovatieve werkwijzen, waaronder "analyse gestuurd werken".

Digitaal aanvraagproces
In 2014 is hier een start mee gemaakt. De gemeenten hebben in 2014 de uitvoering van de CER en in 2015 van de TCG neergelegd bij ISD BOL. Burgers van de gemeenten konden via de digitale weg een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming op basis van deze regelingen. Vanaf 2016 kan een tegemoetkoming op basis van de paarse (maatschappelijke participatie) en oranje (schoolkosten) kaart ook digitaal worden aangevraagd, middels DiGiD.
Het doel was daarbij tweeledig: vereenvoudiging van het afhandelingsproces van de aanvraag én bij vastgesteld recht, betaalbaarstelling van de vergoeding aan de cliënt binnen 1 werkdag. Ook blijkt dat de doelgroep door de digitale weg open te zetten beter werd bereikt. ISD BOL zal in 2018 zijn digitale dienstverlening verder gaan door ontwikkelen.

AGW (analyse gestuurd werken)
ISD BOL beschikt over een grote hoeveelheid gegevens die is vastgelegd in de uitkeringssystemen, basisregistraties en frauderegistraties.
Analyse van deze gegevens levert kennis op waarmee wij in staat worden gesteld gerichter te sturen en te beslissen. Analyse gestuurd werken geeft inzicht in:

- kansen op uitstroom;
- risico's op fraude en
- efficiënte en effectieve inrichting van de bedrijfsvoeringprocessen.

31-3-2017 12226

Salariskosten

In 2018 houden we rekening met de reguliere periodieke salarisverhoging van 15 medewerkers. Hier is een bedrag van € 23.400 mee gemoeid.

Het Dagelijks Bestuur heeft toestemming gegeven om per 1 januari 2017 de formatie uit te breiden met een AVA consulent. De kosten hiervan bedragen € 68.875.
Tevens is eind 2015 het besluit genomen dat vanaf 2017 de 1e wijkconsulent in de formatie wordt opgenomen. Ook hiervan bedragen de kosten € 68.875.

meerjarenraming 2018 -2021 **lasten**

omschrijving	raming 2018	raming 2019	raming 2020	raming 2021
bedrijfsvoering				
salariskosten	2.680.154	2.656.966	2.667.244	2.677.522
opleidingsbudget	59.218	59.452	59.686	59.920
personele knelpunten	113.236	114.255	115.283	116.321
kosten arbodienst	25.917	26.151	26.386	26.623
uitbestede werkzaamheden	71.821	56.704	73.120	57.730
accountant	24.263	24.482	24.702	24.924
(juridische) advisering	31.935	32.223	32.513	32.805
uitvoering BBZ/IOAZ (Maastricht)	0	0	0	0
klanttevredenheidsonderzoek	15.622	0	15.905	0
inhuur p&o/salarisadministratie	59.558	60.094	60.635	61.180
automatisering	717.158	723.745	730.390	737.095
representatie	7.636	7.704	7.774	7.844
personele kosten overig	16.289	16.436	16.584	16.733
abonnementen en contributies	20.362	20.545	20.730	20.916
communicatie	15.271	15.409	15.547	15.687
huisvesting en kantoor	972.016	928.403	929.826	931.310
onvoorzien	24.434	24.654	24.876	25.100
overige organisatielasten	43.801	43.991	44.183	44.377
kapitaallasten	209.016	157.048	151.529	146.008
totaal	**5.035.888**	**4.911.557**	**4.943.793**	**4.944.366**

31-3-2017 12226

meerjarenraming 2018 -2021 **baten**

omschrijving	raming 2018	raming 2019	raming 2020	raming 2021
bedrijfsvoering				
salariskosten	1.419.364	1.419.364	1.419.364	1.419.364
overige opbrengsten	6.500	6.500	6.500	6.500
toerekening aan kinderopvang	20.700	20.700	20.700	20.700
Brunssum	7.200	7.200	7.200	7.200
Onderbanken	2.500	2.500	2.500	2.500
Landgraaf	11.000	11.000	11.000	11.000
toerekening aan w-deel	1.392.164	1.392.164	1.392.164	1.392.164
Brunssum	702.000	702.000	702.000	702.000
Onderbanken	113.000	113.000	113.000	113.000
Landgraaf	577.164	577.164	577.164	577.164
huisvesting en kantoor	207.541	157.048	151.529	146.008
overige organisatielasten	20.000	20.000	20.000	20.000
bijdrage van gemeente Brunssum	8.538	8.538	8.538	8.538
bijdrage van gemeente Onderbanken	1.355	1.355	1.355	1.355
bijdrage van gemeente Landgraaf	10.107	10.107	10.107	10.107
kapitaallasten	209.016	157.048	151.529	146.008
rente resultaat	-9.069	-9.150	-9.147	3
Verrekening kosten bedrijfsvoering	3.189.035	3.167.246	3.210.518	3.212.984
bijdrage van gemeente Brunssum	1.244.098	1.234.695	1.253.065	1.254.015
bijdrage van gemeente Onderbanken	194.441	192.949	195.864	196.015
bijdrage van gemeente Landgraaf	1.750.496	1.739.602	1.761.589	1.762.954
totaal	**5.035.888**	**4.911.557**	**4.943.793**	**4.944.366**

De lasten per gemeente zijn de lasten inclusief de compensabele omzetbelasting. De te declareren omzetbelasting is opgenomen in paragraaf 4.2. in de tabel 'overzicht compensabele btw'. De kosten van het burgerhoes Landgraaf komen volledig ten laste van gemeente Landgraaf. In de verrekening kosten bedrijfsvoering is de verrekening m.b.t. de doorbelasting w-deel en kinderopvang per gemeente gecorrigeerd.

Overzichten doorbelaste bedrijfsvoeringskosten nieuwe opzet ten opzichte van de oude opzet:

Onderstaand per gemeente een overzicht van de doorbelaste bedrijfsvoeringskosten nieuwe opzet ten opzichte van de oude opzet over het jaar 2018:

Brunssum:

Overzicht kosten bedrijfsvoering na invoering BBV

	Werkelijk kosten bedrijfsvoering 2016	Raming primitief kosten bedrijfsvoering 2017	Raming kosten bedrijfsvoering 2018
Kosten bedrijfsvoering 2018 Brunssum:			
- Kosten bedrijfsvoering (pag. 34)			1.244.098
- Kosten bedrijfsvoering BUIG (pag. 22)			1.070.892
- Kosten bedrijfsvoering BBZ (pag. 22)			40.774
- Kosten bedrijfsvoering Participatie (pag. 20)			163.093
- Kosten bedrijfsvoering Kinderopvang (pag. 20)			794
- Kosten bedrijfsvoering Bijzondere Bijstand (pag.26)			216.829
Totaal Kosten	2.637.213	2.732.620	2.736.480

De vermelde paginanummers betreffen de paginanummers voor de raming kosten bedrijfsvoering 2018.

Het verschil tussen de kosten bedrijfsvoering jaarrekening 2016 en de raming kosten bedrijfsvoering 2018 is te verklaren door:
* Toepassing indexering op kosten bedrijfsvoering
* Stijging kosten bedrijfsvoering voornamelijk zie pagina 33
* Verandering in bedrijfsvoeringssleutel (naar aanleiding van clientaantallen per 31 december 2016)

31-3-2017 12226

Onderbanken:

Overzicht kosten bedrijfsvoering na invoering BBV

Kosten bedrijfsvoering 2018 Onderbanken:	Werkelijk kosten bedrijfsvoering 2016	Raming primitief kosten bedrijfsvoering 2017	Raming kosten bedrijfsvoering 2018
- Kosten bedrijfsvoering (pag. 34)			194.441
- Kosten bedrijfsvoering BUIG (pag. 22)			169.997
- Kosten bedrijfsvoering BBZ (pag. 22)			6.469
- Kosten bedrijfsvoering Participatie (pag. 20)			25.879
- Kosten bedrijfsvoering Kinderopvang (pag. 20)			54
- Kosten bedrijfsvoering Bijzondere Bijstand (pag.26)			34.406
Totaal Kosten	362.726	390.374	431.246

De vermelde paginanummers betreffen de paginanummers voor de raming kosten bedrijfsvoering 2018.

Het verschil tussen de kosten bedrijfsvoering jaarrekening 2016 en de raming kosten bedrijfsvoering 2018 is te verklaren door:
* Toepassing indexering op kosten bedrijfsvoering
* Stijging kosten bedrijfsvoering voornamelijk zie pagina 33
* Verandering in bedrijfsvoeringssleutel (naar aanleiding van clientaantallen per 31 december 2016)

Landgraaf:

Overzicht kosten bedrijfsvoering na invoering BBV

	Werkelijk kosten bedrijfsvoering 2016	Raming primitief kosten bedrijfsvoering 2017	Raming kosten bedrijfsvoering 2018
Kosten bedrijfsvoering 2018 Landgraaf			
- Kosten bedrijfsvoering (pag. 34)			1.750.496
- Kosten bedrijfsvoering BUIG (pag. 22)			1.267.657
- Kosten bedrijfsvoering BBZ (pag. 22)			48.268
- Kosten bedrijfsvoering Participatie (pag. 20)			193.068
- Kosten bedrijfsvoering Kinderopvang (pag. 20)			995
- Kosten bedrijfsvoering Bijzondere Bijstand (pag.26)			256.680
Totaal Kosten	2.931.435	3.077.915	3.517.164

De vermelde paginanummers betreffen de paginanummers voor de raming kosten bedrijfsvoering 2018.

Het verschil tussen de kosten bedrijfsvoering jaarrekening 2016 en de raming kosten bedrijfsvoering 2018 is te verklaren door:
* Toepassing indexering op kosten bedrijfsvoering
* Stijging kosten bedrijfsvoering voornamelijk zie pagina 33
* Verandering in bedrijfsvoeringssleutel (naar aanleiding van clientaantallen per 31 december 2016)
* Specifiek voor Landgraaf geldt dat er minder kosten bedrijfsvoering (lees: salariskosten W/P-consulenten) verantwoord kunnen worden op het budget participatie.
  Het betreft hier een bedrag ad € 209.836.

31-3-2017 12226

3.4 Paragraaf financiering

Er zijn drie financieringsstromen te onderkennen, te weten:

1. financiering van de programmakosten, waaronder worden verstaan alle kosten direct voortvloeiend uit de toepassing van beleid en regelgeving.
2. financiering van de extra kosten veroorzaakt door gemeentelijk beleid zoals bijzondere bijstand.
3. financiering van de indirecte kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de opgedragen taken, die via een verdeelsleutel ten laste van de gemeenten komen, de zogenaamde bedrijfsvoeringkosten.

Ten aanzien van de directe programmakosten is bepaald, dat alle betalingen van het rijk aan de gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de wettelijke regelingen direct na ontvangst door de gemeenten aan de ISD BOL worden overgemaakt.

Kosten, voor zover niet gedekt door rijksbudgetten en andere ontvangsten worden als volgt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten:

Participatiebudget (deel re-integratie)
Afrekening 1 x per jaar.

Kinderopvang
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

WWB, IOAW, IOAZ en BBZ
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

Bijzondere bijstand en minimaregelingen
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

Kosten bedrijfsvoering
Per kwartaal wordt op voorschotbasis cf. vastgestelde (bijgestelde) begroting ¼ van het begrotingsbedrag in rekening gebracht. Na vaststelling van een begrotingsbijstelling worden, indien nodig, bij het eerstvolgende voorschot de voorschotten over eerder gefactureerde termijnen gecorrigeerd.

Overige kosten
Afrekening 1 x per jaar.

31-3-2017 12226

4.1 Overzicht baten en lasten 2018

raming 2018 lasten

omschrijving	werkelijk 2016	raming 2017	raming 2018
bedrijfsvoering			
salariskosten	5.790.209	6.085.899	2.680.154
opleidingsbudget	57.313	60.256	59.218
personele knelpunten	200.340	111.225	113.236
kosten arbodienst	26.556	25.457	25.917
uitbestede werkzaamheden	160.959	133.426	71.821
accountant	23.833	23.833	24.263
(juridische) advisering	29.865	31.368	31.935
uitvoering BBZ/IOAZ (Maastricht)	107.261	78.225	78.225
klanttevredenheidsonderzoek	0	15.345	15.345
inhuur p&o/salarisadministratie	58.504	47.984	59.558
automatisering	701.732	733.070	717.158
representatie	6.353	7.500	7.636
personele kosten overig	15.906	16.000	16.289
abonnementen en contributies	19.794	20.000	20.362
communicatie	4.803	5.000	15.271
huisvesting en kantoor	984.456	960.510	972.016
onvoorzien	0	24.000	24.434
Overige organisatielasten	48.788	42.873	43.801
kapitaallasten	251.178	223.075	209.016
totaal	**8.326.892**	**8.496.274**	**5.035.888**

Salariskosten 2018 betreft salariskosten overhead.

31-3-2017 12226

raming 2018 **baten**

omschrijving	werkelijk 2016	raming 2017	raming 2018
bedrijfsvoering			
salariskosten	1.887.855	1.621.800	1.419.364
huisvesting en kantoor	224.941	215.612	207.541
Overige organisatielasten	27.101	20.000	20.000
overige opbrengsten			
bijdrage van gemeente Brunssum	9.972	8.772	8.538
bijdrage van gemeente Onderbanken	1.674	1.267	1.355
bijdrage van gemeente Landgraaf	15.454	9.961	10.107
kapitaallasten	255.613	223.075	209.016
rente resultaat	8	-10.122	-9.069
Individueel Keuze Budget		225.000	
bijdrage van gemeente Brunssum		99.569	
bijdrage van gemeente Onderbanken		14.224	
bijdrage van gemeente Landgraaf		111.207	
Verrekening kosten bedrijfsvoering	5.931.574	6.200.910	3.189.035
bijdrage van gemeente Brunssum	2.637.213	2.732.620	1.244.098
bijdrage van gemeente Onderbanken	362.726	390.374	194.441
bijdrage van gemeente Landgraaf	2.931.435	3.077.915	1.750.496
totaal	**8.326.892**	**8.496.274**	**5.035.888**

bevorderen uitstroom

raming 2018 **lasten**

omschrijving	werkelijk 2016	raming 2017	raming 2018
re-integratiebudget			
Brunssum			
re-integratie	1.213.916	1.257.565	1.045.327
kosten bedrijfsvoering			163.093
Onderbanken			
re-integratie	244.189	214.411	189.993
kosten bedrijfsvoering			25.879
Landgraaf			
re-integratie	1.431.493	1.256.149	952.463
kosten bedrijfsvoering			193.068
Kinderopvang			
Brunssum			
Kinderopvang	24.603	15.585	24.850
kosten bedrijfsvoering			794
Onderbanken			
Kinderopvang	5.156	1.600	6.000
kosten bedrijfsvoering			54
Landgraaf			
Kinderopvang	24.767	12.600	24.900
kosten bedrijfsvoering			995
totaal	**2.944.124**	**2.757.910**	**2.627.416**

31-3-2017 12226

bevorderen uitstroom

raming 2018 **baten**

omschrijving	werkelijk 2016	raming 2017	raming 2018
re-integratiebudget			
Brunssum			
Toegekend budget aan ISD BOL	1.213.541	1.257.565	1.045.327
bijdrage van de gemeente	375	0	
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			163.093
Onderbanken			
Toegekend budget aan ISD BOL	189.993	214.411	189.993
bijdrage van de gemeente	54.196	0	
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			25.879
Landgraaf			
Toegekend budget aan ISD BOL	1.449.297	1.256.149	952.463
bijdrage van de gemeente	-17.804	0	
bijdrage van derden			
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			193.068
Kinderopvang			
Brunssum			
bijdrage gemeente	24.603	15.585	24.850
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			794
Onderbanken			
bijdrage gemeente	5.156	1.600	6.000
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			54
Landgraaf			
bijdrage gemeente	24.767	12.600	24.900
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			995
totaal	**2.944.124**	**2.757.910**	**2.627.416**

raming 2018 lasten

omschrijving	werkelijk 2016	raming 2017	raming 2018
Participatiewet			
Brunssum	**12.885.905**	**12.928.717**	**13.755.362**
PW	12.218.721	12.455.717	12.011.470
LKS	44.390	pm	60.000
IOAW	524.220	435.000	525.000
BBZ	58.393	38.000	48.000
IOAZ	40.181	0	40.000
kosten bedrijfsvoering			1.070.892
Onderbanken	**2.080.423**	**1.978.584**	**2.357.246**
PW	1.899.177	1.794.584	1.985.249
LKS	3.963		8.000
IOAW	144.980	125.000	145.000
BBZ	11.774	24.000	24.000
IOAZ	20.529	35.000	25.000
kosten bedrijfsvoering			169.997
Landgraaf	**15.584.550**	**14.802.074**	**16.886.471**
PW	14.791.799	14.130.074	14.810.814
LKS	15.993		25.000
IOAW	682.754	570.000	685.000
BBZ	40.992	47.000	43.000
IOAZ	53.012	55.000	55.000
kosten bedrijfsvoering			1.267.657
BBZ declarabel			
Brunssum	**72.123**	**57.000**	**94.774**
bbz declarabel	72.123	57.000	54.000
kosten bedrijfsvoering			40.774
Onderbanken	**23.016**	**13.000**	**21.469**
bbz declarabel	23.016	13.000	15.000
			6.469
kosten bedrijfsvoering			
Landgraaf	**79.718**	**60.000**	**116.268**
bbz declarabel	79.718	60.000	68.000
kosten bedrijfsvoering			48.268
Overige	**29.027**	**3.000**	**3.000**
	29.027	3.000	3.000
totaal	**30.754.762**	**29.842.375**	**33.234.591**

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 11

31-3-2017 12226

beperken van de instroom

raming 2018 **baten**

omschrijving	werkelijk 2016	raming 2017	raming 2018
Brunssum	**12.885.905**	**12.928.717**	**13.755.362**
inkomsten van het Rijk	13.384.471	13.334.051	12.539.935
bijdrage gemeente	-498.566	-405.334	144.535
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			1.070.892
Onderbanken	**2.080.423**	**1.978.584**	**2.357.246**
inkomsten van het Rijk	2.006.702	2.006.702	1.928.095
bijdrage gemeente	73.721	-28.118	259.154
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			169.997
Landgraaf	**15.584.550**	**14.802.074**	**16.886.471**
inkomsten van het Rijk	14.248.869	14.051.194	14.381.531
bijdrage gemeente	1.335.681	750.880	1.237.283
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			1.267.657
BBZ declarabel			
Brunssum	**72.123**	**57.000**	**94.774**
inkomsten van het Rijk	542	47.642	47.588
bijdrage gemeente	71.581	9.358	6.412
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			40.774
Onderbanken	**23.016**	**13.000**	**21.469**
inkomsten van het Rijk		10.950	13.032
bijdrage gemeente	23.016	2.050	1.968
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			6.469
Landgraaf	**79.718**	**60.000**	**116.268**
inkomsten van het Rijk	32.336	53.684	57.483
bijdrage gemeente	47.382	6.316	10.517
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			48.268
Overige	**29.027**	**3.000**	**3.000**
bijdrage gemeente Brunssum	240	1.316	1.281
bijdrage gemeente Onderbanken		190	203
bijdrage gemeente landgraaf	28.787	1.494	1.516
bijdrage gemeente			
totaal	**30.754.762**	**29.842.375**	**33.234.591**

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 11

beperken van de instroom

raming 2018 lasten

omschrijving	werkelijk 2016	raming 2017	raming 2018
Participatiewet			
Brunssum	**12.885.905**	**12.928.717**	**13.355.456**
PW	12.218.721	12.455.717	11.611.564
LKS	44.390	pm	60.000
IOAW	524.220	435.000	525.000
BBZ	58.393	38.000	48.000
IOAZ	40.181	0	40.000
kosten bedrijfsvoering			1.070.892
Onderbanken	**2.080.423**	**1.978.584**	**2.300.116**
PW	1.899.177	1.794.584	1.928.119
LKS	3.963		8.000
IOAW	144.980	125.000	145.000
BBZ	11.774	24.000	24.000
IOAZ	20.529	35.000	25.000
kosten bedrijfsvoering			169.997
Landgraaf	**15.584.550**	**14.802.074**	**16.429.435**
PW	14.791.799	14.130.074	14.353.778
LKS	15.993		25.000
IOAW	682.754	570.000	685.000
BBZ	40.992	47.000	43.000
IOAZ	53.012	55.000	55.000
kosten bedrijfsvoering			1.267.657
BBZ declarabel			
Brunssum	**72.123**	**57.000**	**94.774**
bbz declarabel	72.123	57.000	54.000
kosten bedrijfsvoering			40.774
Onderbanken	**23.016**	**13.000**	**21.469**
bbz declarabel	23.016	13.000	15.000
			6.469
kosten bedrijfsvoering			
Landgraaf	**79.718**	**60.000**	**116.268**
bbz declarabel	79.718	60.000	68.000
kosten bedrijfsvoering			48.268
Overige	**29.027**	**3.000**	**3.000**
	29.027	3.000	3.000
totaal	**30.754.762**	**29.842.375**	**32.320.519**

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 12

31-3-2017 12226

beperken van de instroom

raming 2018 **baten**

omschrijving	werkelijk 2016	raming 2017	raming 2018
Brunssum	**12.885.905**	**12.928.717**	**13.355.456**
inkomsten van het Rijk	13.384.471	13.334.051	12.539.935
bijdrage gemeente	-498.566	-405.334	-255.371
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			1.070.892
Onderbanken	**2.080.423**	**1.978.584**	**2.300.116**
inkomsten van het Rijk	2.006.702	2.006.702	1.928.095
bijdrage gemeente	73.721	-28.118	202.024
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			169.997
Landgraaf	**15.584.550**	**14.802.074**	**16.429.435**
inkomsten van het Rijk	14.248.869	14.051.194	14.381.531
bijdrage gemeente	1.335.681	750.880	780.247
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			1.267.657
BBZ declarabel			
Brunssum	**72.123**	**57.000**	**94.774**
inkomsten van het Rijk	542	47.642	47.588
bijdrage gemeente	71.581	9.358	6.412
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			40.774
Onderbanken	**23.016**	**13.000**	**21.469**
inkomsten van het Rijk		10.950	13.032
bijdrage gemeente	23.016	2.050	1.968
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			6.469
Landgraaf	**79.718**	**60.000**	**116.268**
inkomsten van het Rijk	32.336	53.684	57.483
bijdrage gemeente	47.382	6.316	10.517
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			48.268
Overige	**29.027**	**3.000**	**3.000**
bijdrage gemeente Brunssum	240	1.316	1.281
bijdrage gemeente Onderbanken		190	203
bijdrage gemeente landgraaf	28.787	1.494	1.516
bijdrage gemeente			
totaal	**30.754.762**	**29.842.375**	**32.320.519**

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 12

omschrijving	werkelijk 2016	raming 2017	raming 2018
Overige	0	0	0
Kosten minima effectrapportage			
Bijzondere bijstand			
Brunssum	**1.189.098**	**946.720**	**1.402.899**
medische keuring ggd	540	0	0
maatschappelijke participatie	185.781	104.000	171.000
schoolkosten	24.660	13.000	24.750
studietoeslag	360	720	720
collectieve ziektekostenverzekering	52.461	43.000	52.500
individuele inkomenstoeslag	192.736	160.000	195.000
budgetbeheer	90	1.000	100
bewindvoering	525.034	450.000	535.000
overige bijzondere bijstand	207.435	175.000	207.000
kosten bedrijfsvoering			216.829
Onderbanken	**223.274**	**144.160**	**259.366**
medische keuring ggd			
maatschappelijke participatie	34.790	15.500	35.000
schoolkosten	3.595	900	3.600
studietoeslag	0	360	360
collectieve ziektekostenverzekering	8.240	7.500	8.500
individuele inkomenstoeslag	24.540	20.000	24.600
budgetbeheer	750	900	900
bewindvoering	82.565	66.000	83.000
overige bijzondere bijstand	68.794	33.000	69.000
kosten bedrijfsvoering			34.406
Landgraaf	**1.485.577**	**1.203.020**	**1.748.900**
medische keuring ggd	337		
maatschappelijke participatie	247.024	125.000	247.000
schoolkosten	31.364	10.000	31.500
studietoeslag	360	720	720
collectieve ziektekostenverzekering	59.644	48.000	60.000
individuele inkomenstoeslag	226.315	205.000	227.000
budgetbeheer	5.417	6.300	6.000
bewindvoering	669.290	550.000	670.000
overige bijzondere bijstand	245.826	258.000	250.000
kosten bedrijfsvoering			256.680
totaal	**2.897.949**	**2.293.900**	**3.411.165**

31-3-2017 12226

maatschappelijke participatie

raming 2018 **baten**

omschrijving	werkelijk 2016	raming 2017	raming 2018
Overige	0	0	0
Bijdrage gemeente Brunssum			
Bijdrage gemeente Onderbanken			
Bijdrage gemeente Landgraaf			
Bijzondere bijstand			
Brunssum	**1.189.098**	**946.720**	**1.402.899**
Bijdragen van derden			
Bijdrage gemeente Brunssum	1.189.098	946.720	1.186.070
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			216.829
Onderbanken	**223.274**	**144.160**	**259.366**
Bijdragen van derden			
Bijdrage gemeente Onderbanken	223.274	144.160	224.960
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			34.406
Landgraaf	**1.485.577**	**1.203.020**	**1.748.900**
Bijdragen van derden			
Bijdrage gemeente Landgraaf	1.485.577	1.203.020	1.492.220
bijdrage gemeente bedrijfsvoering			256.680
totaal	**2.897.949**	**2.293.900**	**3.411.165**

4.2 Overzicht compensabele BTW

De gemeenschappelijke regeling ISD BOL heeft een bijzondere plaats in het zogenaamde BTW regime. Een gemeenschappelijke regeling valt formeel niet onder het BTW compensatiefonds. De wetgever heeft echter vastgesteld, dat de inkoop BTW (voorbelasting) van de regeling doorgeschoven wordt naar de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen vervolgens deze doorgeschoven BTW ten laste van het BTW compensatiefonds brengen. De bedragen zijn vermeld in € en gebaseerd op een BTW percentage van 21

Compensabele btw	2018	2019	2020	2021
Brunssum	152.974	149.244	151.191	150.793
Onderbanken	24.273	23.681	23.990	23.927
Landgraaf	181.090	176.673	178.979	178.507

31-3-2017 12226

4.3 Overzicht verdeling lasten per gemeente

In onderstaande tabel is de verdeling van de lasten per gemeente opgenomen, verdeeld naar de drie beleidsvelden en de paragraaf bedrijfsvoering.

totaaloverzicht per gemeente

programma/kostenplaats	2018 Brunssum	Onderbanken	Landgraaf	totaal	2017 totaal
bevorderen van de uitstroom					
lasten					
re-integratie	1.045.327	189.993	952.463	2.187.783	2.728.125
kinderopvang	24.850	6.000	24.900	55.750	29.785
kosten bedrijfsvoering	163.887	25.933	194.063	383.883	
	1.234.064	221.926	1.171.426	2.627.416	2.757.910
baten					
Ontvangen van de BOL gemeenten	1.209.214	215.926	1.146.526	2.571.666	2.728.125
aandeel gemeente	**24.850**	**6.000**	**24.900**	**55.750**	**29.785**
beperken van de instroom					
lasten					
BBz decl	54.000	15.000	68.000	137.000	130.000
BBZ buig	48.000	24.000	43.000	115.000	109.000
PW	12.011.470	1.985.249	14.810.814	28.807.533	28.380.375
LKS	60.000	8.000	25.000	93.000	pm
IOAW	525.000	145.000	685.000	1.355.000	1.130.000
IOAZ	40.000	25.000	55.000	120.000	90.000
Overige uitgaven	1.281	203	1.516	3.000	2.999
kosten bedrijfsvoering	1.111.666	176.466	1.315.925	2.604.058	
	13.851.417	2.378.918	17.004.255	33.234.591	29.842.374
baten					
rijksbijdrage	12.587.523	1.941.127	14.439.014	28.967.664	29.504.223
	12.587.523	1.941.127	14.439.014	28.967.664	29.504.223
aandeel gemeente	**1.263.894**	**437.791**	**2.565.241**	**4.266.928**	**338.152**
maatschappelijke participatie					
lasten					
minima effectrapportage	0	0	0	0	0
bijzondere bijstand	1.186.070	224.960	1.492.220	2.903.250	2.293.900
kosten bedrijfsvoering	216.829	34.406	256.680	507.915	
	1.402.899	259.366	1.748.900	3.411.165	2.293.900
baten					
bijdrage van derden	0	0	0	0	0
aandeel gemeente	**1.402.899**	**259.366**	**1.748.900**	**3.411.165**	**2.293.900**
bedrijfsvoering					
lasten (excl. kapitaallasten)					
bedrijfsvoering (incl. IKB)				4.826.871	8.273.199
baten (excl. kapitaallasten)					
bijdrage van derden				-2.569	-3.622
toerekening re-integratie en kinderopvang	709.200	115.500	588.164	1.412.864	1.615.300
aandeel gemeenten	**1.244.098**	**194.441**	**1.750.496**	**3.189.035**	**6.425.910**
totaal					
lasten	16.488.380	2.860.210	19.924.581	44.100.043	43.167.383
baten	13.796.737	2.157.053	15.585.540	32.949.625	33.844.026
aandeel gemeenten	**2.691.643**	**703.157**	**4.339.041**	**7.733.843**	**2.661.837**

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 11

totaaloverzicht per gemeente

programma/kostenplaats	2018 Brunssum	Onderbanken	Landgraaf	totaal	2017 totaal
bevorderen van de uitstroom					
lasten					
re-integratie	1.045.327	189.993	952.463	2.187.783	2.728.125
kinderopvang	24.850	6.000	24.900	55.750	29.785
kosten bedrijfsvoering	163.887	25.933	194.063	383.883	
	1.234.064	221.926	1.171.426	2.627.416	2.757.910
baten					
Ontvangen van de BOL gemeenten	1.209.214	215.926	1.146.526	2.571.666	2.728.125
aandeel gemeente	**24.850**	**6.000**	**24.900**	**55.750**	**29.785**
beperken van de instroom					
lasten					
BBz decl	54.000	15.000	68.000	137.000	130.000
BBZ buig	48.000	24.000	43.000	115.000	109.000
PW	11.611.564	1.928.119	14.353.778	27.893.461	28.380.375
LKS	60.000	8.000	25.000	93.000	pm
IOAW	525.000	145.000	685.000	1.355.000	1.130.000
IOAZ	40.000	25.000	55.000	120.000	90.000
Overige uitgaven	1.281	203	1.516	3.000	2.999
kosten bedrijfsvoering	1.111.666	176.466	1.315.925	2.604.058	
	13.451.511	2.321.788	16.547.219	32.320.519	29.842.374
baten					
rijksbijdrage	12.587.523	1.941.127	14.439.014	28.967.664	29.504.223
	12.587.523	1.941.127	14.439.014	28.967.664	29.504.223
aandeel gemeente	**863.988**	**380.661**	**2.108.205**	**3.352.856**	**338.152**
maatschappelijke participatie					
lasten					
minima effectrapportage	0	0	0	0	0
bijzondere bijstand	1.186.070	224.960	1.492.220	2.903.250	2.293.900
kosten bedrijfsvoering	216.829	34.406	256.680	507.915	
	1.402.899	259.366	1.748.900	3.411.165	2.293.900
baten					
bijdrage van derden	0	0	0	0	0
aandeel gemeente	**1.402.899**	**259.366**	**1.748.900**	**3.411.165**	**2.293.900**
bedrijfsvoering					
lasten (excl. kapitaallasten)					
bedrijfsvoering (incl. IKB)				4.826.871	8.273.199
baten (excl. kapitaallasten)					
bijdrage van derden				-2.569	-3.622
toerekening re-integratie en kinderopvang	709.200	115.500	588.164	1.412.864	1.615.300
aandeel gemeenten	**1.244.098**	**194.441**	**1.750.496**	**3.189.035**	**6.425.910**
totaal					
lasten	16.088.474	2.803.080	19.467.545	43.185.971	43.167.383
baten	13.796.737	2.157.053	15.585.540	32.949.625	33.844.026
aandeel gemeenten	**2.291.737**	**646.027**	**3.882.005**	**6.819.771**	**2.661.837**

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 12

31-3-2017 12226

4.4 Overzicht Baten en Lasten

In het onderstaande overzicht zijn de baten en lasten cumulatief opgenomen.

Overzicht baten en lasten

2018	Baten	Lasten	Saldo
Uitkerings-, bijzondere bijstand- en reïntegratie lasten	39.273.172	39.273.172	0
Overhead	3.164.601	3.164.601	0
Bedrag onvoorzien	24.434	0	24.434
Saldo van baten en lasten	42.462.207	42.437.773	24.434
Toevoeging/ontrekking reservers	0	0	0
Resultaat	42.462.207	42.437.773	24.434

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 11

Overzicht baten en lasten

2018	Baten	Lasten	Saldo
Uitkerings-, bijzondere bijstand- en reïntegratie lasten	38.359.100	38.359.100	0
Overhead	3.164.601	3.164.601	0
Bedrag onvoorzien	24.434	0	24.434
Saldo van baten en lasten	41.548.135	41.523.701	24.434
Toevoeging/ontrekking reservers	0	0	0
Resultaat	41.548.135	41.523.701	24.434

In bovenstaande overzicht is rekening gehouden met de klantaantallen cf tabel op pag. 12

Lijst van gebruikte afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
Arbo	Arbeidsomstandigheden
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BBZ	Bijstandsbesluit zelfstandigen
BERAP	Bestuursrapportage
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
DB	Dagelijks Bestuur
DKD	Digitaal klantendossier
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ESF	Europees sociaal fonds
Euribor	Euro Interbank Offered Rate
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GWS4all	= financieel uitkeringensysteem
HRM	Human Resource Management
IAU	Incidentele aanvullende uitkering
IC	Interne Controle
I-deel	Inkomensdeel = het deel van het rijksbudget Participatiewet dat bedoeld is voor de uitbetaling van de uitkeringen
IKB	Individueel Keuze Budget
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke sociale dienst Brunssum, Onderbanken, Landgraaf
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LDT	Langdurigheidstoeslag
Marap	Managementrapportage
Mau	Meerjarig aanvullende uitkering
MER	Minima Effect Rapportage
MT	Management Team
Nugger	Niet uitkeringsgerechtigde
PDCA-cyclus	Plan-Do-Check-Act-cyclus
Piot	Project iedereen op traject
P&O	Personeel en Organisatie
PSL	Parkstad Limburg
PW	Participatiewet
RC	Re-integratiecoach
RIB	Re-integratiebureau (extern)
RI&E	Risico-inventarisatie en evaluatie
RIM	Re-integratiemodule
Rimo	Regionale instelling voor maatschappelijke opvang
ROP	Regionaal ontwikkelpunt
RVE	Resultaatverantwoordelijke eenheid
RWO	Re-integratie Werk overeenkomst
SMI	Sociaal medische indicatie
SR	Sociale recherche
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid

31-3-2017 12226

Vaststellingsbesluit

Het algemeen bestuur van de Intergemeentelijke Sociale dienst van de gemeenten Brunssum, Onderbanken en Landgraaf (ISB BOL);

gezien de begroting van baten en lasten van ISD BOL van het dienstjaar 2018 en de meerjarenraming 2019 t/m 2021;

gelet op de artikelen 191 van de gemeentewet en 34 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;

b e s l u i t

de begroting vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 21 juni 2017

Het algemeen bestuur voornoemd,

De secretaris, De voorzitter,

Mr. H.C.A. Smeijsters H. J. Janssen

31-3-2017 12226

Jaarrekening 2016

versie 2.0

isdbol

| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

31-3-2017 12226

Jaarrekening 2016

blz

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Bedrijfsvoering 6

Beleidsveld:

- bevorderen uitstroom 14
- beperken instroom 18
- maatschappelijke participatie 22

Cumulatief overzicht 26

Balans

- Balans per 31 december 2016 27
- Toelichting op de balans 32

Bijlagen

- Specificaties deelnemende gemeenten 34
- Lijst van gebruikte afkortingen 40
- Sisa 41
- Controleverklaring 43

Vaststellingsbesluit 45

31-3-2017 12226

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

omschrijving	2015 werkelijk	2016 primitieve begroting	2016 bijgestelde begroting	2016 werkelijk
bedrijfsvoering				
salariskosten	5.297.252	5.478.341	5.801.839	5.790.209
opleidingsbudget	63.591	54.241	57.413	57.313
personele knelpunten	140.232	111.225	256.718	200.340
kosten arbodienst	37.617	25.457	25.457	26.556
uitbestede werkzaamheden	85.320	148.771	133.426	160.959
inhuur p&o/salarisadministratie	67.603	103.044	47.985	58.504
automatisering	655.286	696.174	721.358	701.732
representatie	6.777	7.500	7.500	6.353
abonnementen literair	15.613	20.000	20.000	19.794
communicatie	5.999	5.000	5.000	4.803
overige personele kosten	13.566	16.000	16.000	15.906
huisvesting en kantoor	979.713	1.014.813	1.007.629	984.456
onvoorzien	0	24.000	24.000	0
overige organisatielasten	38.919	42.873	42.873	48.788
kapitaallasten	250.058	258.975	258.975	251.178
totaal bedrijfsvoering	**7.657.547**	**8.006.413**	**8.426.173**	**8.326.892**

31-3-2017 12226

omschrijving	2015 werkelijk	2016 primitieve begroting	2016 bijgestelde begroting	2016 werkelijk
bedrijfsvoering				
salariskosten	1.905.861	1.623.500	1.757.287	1.887.855
uitbestede werkzaamheden	0	0	0	0
automatisering	0	0	0	0
huisvesting en kantoor	231.773	223.682	223.682	224.941
overige organisatielasten	20.799	20.000	20.000	27.101
kapitaallasten	252.845	258.975	258.975	255.613
rente resultaat	45	16.944	28.835	8
verrekening kosten bedrijfsvoering	5.246.223	5.863.312	6.137.393	5.931.374
Brunssum	2.359.013	2.594.684	2.715.973	2.637.213
Onderbanken	353.074	370.669	387.996	362.726
Landgraaf	2.534.136	2.897.959	3.033.424	2.931.435
totaal bedrijfsvoering	**7.657.547**	**8.006.413**	**8.426.173**	**8.326.892**

Toelichting jaarrekening 2016

Het aandeel van de gemeenten in de kosten van bedrijfsvoering valt € 406.018 lager uit dan geraamd in de bijgestelde begroting. Hieronder is de verklaring voor deze afwijking gespecificeerd (V = voordelig, N is nadelig, I is incidenteel, S is structureel)

31-3-2017 12226

Lasten:

Salariskosten (i)	V	€ 11.630

Het voordeel bestaat uit de navolgende onderdelen:

- salarissen/stagevergoeding V € 180.035 (i) en heeft betrekking op de volgende onderdelen:
  - Na het vertrek van een aantal medewerkers zijn deze niet, of niet direct, vervangen door nieuwe medewerkers. Dit komt ook doordat medewerkers intern doorschuiven op vrijgevallen functies. Deze vrijgevallen functies dienen daarna weer geworven te worden;
  - een aantal medewerkers hebben ouderschapverlof opgenomen waarmee bij de opmaak van de begroting geen rekening mee gehouden is;
  - bij een aantal langdurig zieken heeft een korting 'langer dan 6 maanden ziek' plaatsgevonden;
  - Er is minder stagevergoeding uitbetaald;
  - Er zijn in 2016 minder jubileumgratificaties uitbetaald;
  - In de loop van 2016 hebben een aantal medewerkers urenvermindering aangevraagd;
- Door de accountant is ons gewezen op de verplichting uit de BBV om de verplichting "nog te betalen vakantiegeld" ad N € 200.000 (i) op te nemen in de jaarrekening;
- reis en verblijfskosten - V €31.595 (i).

Opleidingsbudget (i)	V	€ 100

Personele knelpunten (i)	V	€ 56.378

ISD BOL is terughoudend geweest met de inhuur van extern personeel.

Arbokosten (i)	N	€ 1.099

Het tekort op Arbo kosten is veroorzaakt doordat er meer Arbo voorzieningen naar aanleiding van werkplekonderzoeken aangeschaft zijn dan voorzien.

Uitbestede werkzaamheden(i)	N	€ 27.533

Het nadeel bestaat uit de navolgende onderdelen:

- uitbesteding van de uitvoering bbz/ioaz door gemeente Maastricht - N € 29.036(i):
  - Gemeente Maastricht heeft na afsluiten van de jaarrekening een aanvullende declaratie betreffende 2015 gestuurd (€ 17.300).
  - Tevens is er in 2016 meer gebruik gemaakt van bbz/ioaz (€ 11.736). Dekking van tekort is gevonden bij overschot personele knelpunten.
- advies/accountantskosten - V € 1.503 (i)

Inhuur P&O/salarisadministratie(s)	N	€ 10.519

Bij de begrotingswijzing in de 1e BERAP 2016 is een ommissie gemaakt ter hoogte van € 10.000

Automatisering (i)	V	€ 19.626

Het voordeel bestaat uit de navolgende onderdelen

- Gemeente Landgraaf brengt conform afspraak meerkosten in rekening met betrekking tot technisch applicatiebeheer - N € 3.640 (s);
- minder gebruik gemaakt van adviesbureaus - V € 19.816 (i): Dit verschil wordt gebruikt ter dekking van de meerkosten technisch applicatiebeheer en onderhoudskosten ICT;
- minder uitputting van het deelbudget innovatie ICT - V € 16.734(i) Het overschot is gedeeltelijk gebruikt ter dekking van het tekort onderhoudskosten ICT;
- onderhoudskosten ICT - N € 24.822 (i). We zien dat er steeds meer van ICT toepassingen gebruikt wordt gemaakt, denk hierbij o.a. aan de digitalisering van de kaarten. Hierdoor stijgen de jaarlijkse onderhoudskosten;
- DVO Landgraaf - V € 11.538 (i)

Representatie (i)	V	€ 1.147
Abonnementen en contributies(i)	V	€ 206
Overige personele kosten(i)	V	€ 94
Communicatie (i)	N	€ 197
Huisvesting en kantoor (i)	V	€ 23.173

Het voordeel bestaat uit de navolgende onderdelen:

- Het DVO facilitaire ondersteuning is gebaseerd op begroting 2015. In de volgende jaren zijn de DVO kosten lager uitgevallen. Dit is niet verwerkt in een begrotingswijziging V € 54.165 (s);
- De huurkosten zijn N € 924 (s) hoger uitgevallen;
- Telefoonkosten V € 7.533(s);
- De invoering van digitale uitkeringsspecificaties heeft vertraging opgelopen. Deze zijn in 2016 per post verzonden. N € 35.009 (i)
- De overige kosten zijn hoger dan begroot N € 2.592 (i)

Onvoorzien (i)	V	€ 24.000

Dit budget is ongebruikt

31-3-2017 12226

Overige organisatielasten (i)	N	€ 5.915

Betreft saldering onderstaande posten:

- De proceskosten vergoedingen zijn N € 7.101 hoger uitgevallen dan begroot(i)
- voor het overige betreffen het diverse kleine over- en onderschrijdingen.

Kapitaallasten (i)	V	€ 7.797

De kapitaallasten vallen € 7.797 lager uit.

Baten:

Salarisbaten (i/s)	V	€ 130.568

Betreft saldering onderstaande posten:

- saldering detacheringsvergoedingen en zwangerschapsuitkering - V € 125.152 (i);
- hogere toerekening aan product kinderopvang - V € 5.416 (i).

Huisvesting en kantoor (i)	V	€ 1.259

Baten overige organisatielasten (i)	V	€ 7.101

De proceskosten vergoedingen zijn N € 7.101 hoger uitgevallen dan begroot(i)

Kapitaallasten (i)	N	€ 3.362

De kapitaallasten vallen € 3.362 hoger uit (meer afschrijvingen).

Baten renteresultaat (s)	N	€ 28.827

Het resultaat kapitaallasten viel ongunstiger uit dan begroot.

31-3-2017 12226

WNT-verantwoording 2016 ISD BOL

Naam	Functie	Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn	Beëindigings-uitkeringen	Jaar beëindiging	Motivering
B Smeijsters	Directeur	1/1-31/12	1 fte	€ 79.729	€ 0	€ 9.930			
T Hanssen	Directeur Plv.	1/1-31/12	1 fte	€ 71.115	€ 0	€ 9.453			
H. Janssen	v.z. AB	1/1-31/12		€ 0					
B Rewinkel	Lid AB	1/1-22/3		€ 0					
R Evers	Lid AB	1/1-31/12		€ 0					
R vd Valk	Lid AB	23/3-31/12		€ 0					
J Pieper	Lid AB	1/1-31/12		€ 0					
H Peeters	Lid AB	1/1-31/12		€ 0					
M Sturmans	Lid AB	1/1-31/12		€ 0					
P Mevissen	Lid AB	1/1-31/12		€ 0					
I Koopman	Lid AB	1/1-31/12		€ 0					
S. Broers	Lid AB	1/1-31/12		€ 0					

omschrijving	2015 werkelijk	2016 primitieve begroting	2016 bijgestelde begroting	2016 werkelijk
bevorderen van de uitstroom				
PW W-deel				
Brunssum	1.201.691	1.223.890	1.208.890	1.213.916
Onderbanken	185.095	206.993	244.825	244.189
Landgraaf	1.998.047	2.049.297	1.449.297	1.431.493
kinderopvang				
Brunssum	15.518	13.750	13.750	24.603
Onderbanken	588	0	0	5.156
Landgraaf	12.504	19.250	19.250	24.767
totaal bevorderen van de uitstroom	**3.413.443**	**3.513.180**	**2.936.012**	**2.944.124**

31-3-2017 12226

omschrijving	2015 werkelijk	2016 primitieve begroting	2016 bijgestelde begroting	2016 werkelijk
bevorderen van de uitstroom				
PW W-deel				
Brunssum	1.201.691	1.223.890	1.208.890	1.213.916
Onderbanken	185.095	206.993	244.825	244.189
Landgraaf	1.998.047	2.049.297	1.449.297	1.431.493
kinderopvang				
Brunssum	15.518	13.750	13.750	24.603
Onderbanken	588	0	0	5.156
Landgraaf	12.504	19.250	19.250	24.767
totaal bevorderen van de uitstroom	**3.413.443**	**3.513.180**	**2.936.012**	**2.944.124**

Kinderopvang	N	€ 21.526

Het nadeel van de kosten kinderopvang is onderverdeeld onder diverse posten.
Gemeente Brunssum:
- Uitgaven kinderopvang regulier (N € 338)
- Uitgaven SMI (N € 9.664)
- Doorbelasting bedrijfsvoeringkosten (N € 851)

Gemeente Onderbanken:
- Uitgaven kinderopvang regulier (V € 0)
- Uitgaven SMI (V € 2.756)
- Doorbelasting bedrijfsvoeringkosten (N € 2.400)

Gemeente Landgraaf:
- Uitgaven kinderopvang regulier (N € 2.090)
- Uitgaven SMI (N € 1.262)
- Doorbelasting bedrijfsvoeringkosten (N € 2.165)

Toelichting jaarresultaat besteding werkdeel 2016

De Rijksbijdrage is zoals uit voorgaand overzicht blijkt, in 2016 verlaagd. Bedroeg de Rijksbijdrage in 2015 nog € 3.915.180, in 2016 bedraagt deze € 3.772.732. De gemeenten hebben respectievelijk € 429.561, € 28.632 en € 449.359 zelf besteed van het ontvangen budget.

Om met het budget over 2016 toch invulling te kunnen geven aan het meerjarenbeleidsplan 2016-2018: "Kiezen voor participatie", is met de gemeenten afstemming gezocht over de bestedingsdoeleinden.

Met uitzondering van de gemeente Brunssum was in 2016 het beschikbare re-integratiebudget toereikend om het beleids- en bedrijfsplan in 2016 uit te voeren.
Het re-integratiebudget wordt inmiddels grotendeels besteed aan de inzet van consulenten ('Urenverantwoording') en de lokale werkbedrijven. Het toegekende budget van gemeente Brunssum laat een overschrijding zien. Het budget is overschreden doordat gemeente Brunssum het project 'samen sterk' heeft opgestart met als doel extra uitstroom van cliënten te realiseren. Door het succes van dit project zijn er meer plaatsingsbonussen verstrekt dan verwacht.
Er worden steeds minder middelen besteed aan trajecten van externe re-integratiebedrijven.
Onderstaand wordt ingegaan op de meest opvallende afwijkingen tussen prognose en realisatie.

31-3-2017 12226

omschrijving	2015 werkelijk	2016 primitieve begroting	2016 bijgestelde begroting	2016 werkelijk
beperken van de instroom				
BBZ declarabel				
Brunssum	59.067	36.000	100.000	72.123
Onderbanken	19.572	2.000	25.000	23.016
Landgraaf	47.724	75.000	50.000	79.718
BBZ buig				
Brunssum	44.380	50.000	38.000	58.393
Onderbanken	30.389	10.000	49.000	11.774
Landgraaf	39.634	60.000	120.000	40.992
PW - I deel				
Brunssum	12.593.855	12.492.301	12.403.702	12.263.111
Onderbanken	1.741.790	1.780.936	1.928.038	1.903.140
Landgraaf	14.222.200	13.429.408	14.930.753	14.807.792
IOAW				
Brunssum	432.553	360.000	540.000	524.220
Onderbanken	124.670	140.000	125.000	144.980
Landgraaf	568.835	600.000	670.000	682.754
IOAZ				
Brunssum	0	10.000	24.500	40.181
Onderbanken	33.998	40.000	21.000	20.529
Landgraaf	50.784	55.000	55.000	53.012
koopkrachttegenmoetkoming				
Brunssum	2.370		0	0
Onderbanken	810		0	0
Landgraaf	2.840		0	0
overige	276	6.700	3.000	29.027
totaal beperken van de instroom	**30.015.747**	**29.147.345**	**31.082.993**	**30.754.762**

31-3-2017 12226

omschrijving	2015 werkelijk	2016 primitieve begroting	2016 bijgestelde begroting	2016 werkelijk
beperken van de instroom				
BBZ declarabel				
Brunssum	59.067	36.000	100.000	72.123
Onderbanken	19.572	2.000	25.000	23.016
Landgraaf	47.724	75.000	50.000	79.718
BBZ				
Brunssum	0	0	0	0
Onderbanken	0	0	0	0
Landgraaf	0	0	0	0
PW - I deel				
Brunssum	13.070.788	12.912.301	13.006.202	12.885.905
Onderbanken	1.930.847	1.970.936	2.123.038	2.080.423
Landgraaf	14.881.453	14.144.408	15.775.753	15.584.550
IOAW				
Brunssum	0	0	0	0
Onderbanken	0	0	0	0
Landgraaf	0	0	0	0
IOAZ				
Brunssum	0	0	0	0
Onderbanken	0	0	0	0
Landgraaf	0	0	0	0
koopkrachttegenmoetkoming				
Brunssum	2.370		0	0
Onderbanken	810		0	0
Landgraaf	2.840		0	0
overige	276	6.700	3.000	29.027
totaal beperken van de instroom	**30.015.746**	**29.147.345**	**31.082.993**	**30.754.762**

Toelichting
De uitgaven BBZ-declarabel t.o.v. de prognose uit de 2e BERAP ISD BOL 2016 laten voor de gemeenten het volgende beeld zien:

- Brunssum een voordelig resultaat van € 27.877; omdat er geen rentedragend bedrijfskapitaal is verstrekt en de onderzoekskosten m.b.t. de levensvatbaarheid van een eigen bedrijf lager zijn uitgevallen.
- Onderbanken een voordelig resultaat van € 1.984; de onderzoekskosten m.b.t. de levensvatbaarheid van een eigen bedrijf zijn lager uitgevallen.
- Landgraaf een nadelig resultaat van € 29.718; omdat het verstrekte rentedragend bedrijfskapitaal hoger is dan begroot en de onderzoekskosten m.b.t. de levensvatbaarheid van een eigen bedrijf lager zijn uitgevallen. En er is minder uitkering verstrekt aan zelfstandigen omdat ze zelf genoeg inkomen hebben gegenereerd om boven bijstandsniveau te leven.

Lasten "BUIG" (Bbz I-deel + PW I-deel + Ioaw I-deel + Ioaz I-deel)
Aan de lastenkant zien we bij alle 3 BOL-gemeenten een wisselend beeld per deelnemende gemeente. Het totaalbeeld is een overschot van € 328.231 t.o.v. de prognose uit de 2e BERAP ISD BOL 2016 op de totaal begrote uitgaven .

Het Bbz BUIG laat elk jaar een grillig verloop zien en is moeilijk te prognosticeren.
Ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2016 betekent dit voor:

- de gemeente Brunssum hogere lasten tot een bedrag van € 20.393;
- de gemeente Onderbanken lagere lasten tot een bedrag van € 37.226;
- de gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van € 79.008.

Bij het PW I-deel is sprake van een onderuitputting voor alle drie de gemeenten. Voor de gemeenten Brunssum en Landgraaf is dit het gevolg van de doorgezette daling van het PW-cliëntenbestand in tegenstelling tot de prognose uit de 2e BERAP ISD BOL 2016.
De gemeente Onderbanken dankt de onderuitputting aan de gelijkblijvende cliëntenaantallen in de tweede helft van 2016.
In cijfers:

Brunssum	- € 140.591
Onderbanken	- € 24.898
Landgraaf	- € 122.961

Met uitzondering van de gemeente Brunssum stijgen de aantallen IOAW-gerechtigden. Ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2016 betekent dit voor:

- de gemeente Brunssum lagere lasten tot een bedrag van € 15.780;
- de gemeente Onderbanken hogere lasten tot een bedrag van € 19.980;
- de gemeente Landgraaf hogere lasten tot een bedrag van € 12.754.

Bij de IOAZ zien we ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2016 voor:

- de gemeente Brunssum hogere lasten tot een bedrag van € 15.681;
- de gemeente Onderbanken lagere lasten tot een bedrag van € 471;
- de gemeente Landgraaf lagere lasten tot een bedrag van € 1.988.

31-3-2017 12226

Baten "BUIG"

De macrobudgetten voor de verschillende regelingen worden afzonderlijk geraamd, vervolgens opgeteld en over de gemeenten verdeeld. De gemeenten ontvangen dus één budget.

De baten voor de Bbz declarabel zijn bijgesteld t.o.v. de 2e BERAP ISD BOL 2016. Deze bijstelling bedraagt voor:
Brunssum - € 27.877
Onderbanken - € 1.984
Landgraaf + € 29.718

Al bij de 2E BERAP ISD BOL 2016 is al gerapporteerd over de definitieve BUIG-budgetten. De definitieve gemeentelijke bijdrage kan nu in deze jaarrekening worden vastgesteld. Ten opzichte van de 2E BERAP ISD BOL 2016 betekent dit voor:

- de gemeente Brunssum een verdere verlaging van de gemeentelijke bijdrage van € 120.297 met als eindresultaat een overschot op de BUIG van € 498.566*;
- de gemeente Onderbanken een verlaging van de gemeentelijke bijdrage van € 22.388 met als eindresultaat een tekort op de BUIG van € 73.721**;
- de gemeente Landgraaf een verlaging van de gemeentelijke bijdrage van € 191.203 met als eindresultaat een tekort op de BUIG van € 1.335.681***.

* zie pagina 36 van de jaarrekening ISD BOL 2016
** zie pagina 37 van de jaarrekening ISD BOL 2016
*** zie pagina 38 van de jaarrekening ISD BOL 2016

omschrijving	2015 werkelijk	2016 primitieve begroting	2016 bijgestelde begroting	2016 werkelijk
maatschappelijke participatie				
overige	0	0	0	0
bijzondere bijstand				
Brunssum	1.116.167	751.200	1.130.720	1.189.098
Onderbanken	175.833	112.900	191.360	223.274
Landgraaf	1.567.234	1.178.500	1.428.020	1.485.577
totaal maatschappelijke participatie	**2.859.234**	**2.042.600**	**2.750.100**	**2.897.949**

31-3-2017 12226

omschrijving	2015 werkelijk	2016 primitieve begroting	2016 bijgestelde begroting	2016 werkelijk
maatschappelijke participatie				
overige	0	0	0	0
bijzondere bijstand				
Brunssum	1.116.167	751.200	1.130.720	1.189.098
Onderbanken	175.833	112.900	191.360	223.274
Landgraaf	1.567.234	1.178.500	1.428.020	1.485.577
totaal maatschappelijke participatie	**2.859.234**	**2.042.600**	**2.750.100**	**2.897.949**

Toelichting jaarrekening 2016

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd.
(V = voordelig, N = nadelig, S=Structurele stijging I=Incidentele stijging)

Lasten:

Maatschappelijke participatie	N	132.196(S)

Vanaf 1 januari 2016 is het voor cliënten mogelijk om de aanvragen voor maatschappelijke participatie in te dienen via hun Digid. Uitbetaling vindt plaats na één werkdag.
ISD BOL voert een actief communicatiebeleid ten aanzien van de minimaregelingen via de lokale media. We zien daardoor in 2016 een toename in het aantal aanvragen voor een tegemoetkoming uit de minimaregelingen.

Schoolkosten	N	25.219(S)

Net als in 2016 hebben in januari 2017 betalingen plaatsgevonden die verantwoord zijn in boekjaar 2016. Ook hier zien wij een stijgend gebruik van de aanvragen via internet.

Studietoeslag	V	1.080(I)

Van deze regeling hebben 2 cliënten gebruikt gemaakt in 2016

Collectieve ziektekosten verzekering	V	155(I)

Individuele inkomenstoeslag	N	22.091(S)

Wij zien een stijgend gebruik van deze voorziening.

Budgetbeheer	V	1.943(S)

De dalende lijn in uitgaven van de laatste jaren zet zich door bij het budgetbeheer.

Bewindvoering	N	24.889(S)

We zien de laatste jaren hier een sterk stijgende lijn in de uitgaven. Een toenemend aantal cliënten wordt door de rechtbank onder bewind gesteld. Maandelijks hebben wij hier al over gerapporteerd. In het meerjarenbeleidsplan 2016-2018 hebben we stilgestaan bij de stijgende uitgaven ten aanzien van bewindvoering. Om de bewindvoeringskosten terug te dringen wordt binnen ISD BO het project "vroegsignalering" geïnitieerd. Doel is om in een vroegtijdig stadium om een dreigende (problematische) schuldensituatie te onderkennen en hierop preventieve maatregelen in te zetten om zodoende een beroep op bewindvoering te voorkomen. Bij dit proces worden tevens de ketenpartners met betrekking tot de schuldhulpverlening betrokken.

Overig bijzondere bijstand	V	54.245(S)

De kosten voor de overige bijzondere bijstand zijn in vergelijking met het kalenderjaar 2015 voor de gemeente Landgraaf gedaald. Voor de gemeenten Onderbanken en Brunssum zijn

31-3-2017 12226

deze kosten gestegen. Onderstaand is een specificatie van de grootse mutaties in 2016 ten opzichte van 2015:

- De kosten van cliënten die hun verblijf in Heugderlicht hebben worden niet meer gefinancierd vanuit de bijzondere bijstand maar vanuit de BUIG;
- In 2016 is er bij de 3 gemeenten minder uitgegeven aan toeslag één-ouder gezinnen;
- de kosten voor huishoudelijke hulp/gezinshulp zijn gedaald.

Cumulatief overzicht

2015	2016		
werkelijk	primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
Bedrijfsvoering			
7.657.547	8.006.414	8.426.173	8.326.892
Bevorderen uitstroom			
3.413.443	3.513.180	2.936.012	2.944.124
Beperken Instroom			
30.015.746	29.147.345	31.082.993	30.754.762
Maatschappellijke Participatie			
2.859.234	2.042.600	2.750.100	2.897.949
Totaal ISD BOL			
43.945.970	42.709.539	45.195.278	44.923.726

31-3-2017 12226

Balans

balans per 31 december 2016

Activa	Ultimo 2015	Ultimo 2016	
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1.560.492		1.398.503
- Investeringen met een economisch nut		1.398.503	
Totaal vaste activa	1.667.599		1.398.503
Vlottende activa			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	4.111.119		4.656.335
- Vorderingen op openbare lichamen		1.013.746	
- Overige vorderingen		43.648	
- Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		3.598.942	
Overlopende Activa			0
Liquide middelen	9.569		9.170
-Kas		836	
-Bank		8.334	
Totaal vlottende activa	4.120.687		4.665.505
Totaal generaal	5.788.286		6.064.008

31-3-2017 12226

Passiva	Ultimo 2015	Ultimo 2016	
Vaste Passiva			
Vaste schulden met looptijd van 1 jr of langer	**1.621.089**		**1.352.091**
- lening renovatie hoogbouw		1.352.091	
Totaal vaste passiva	**1.621.089**		**1.352.091**
Vlottende passiva			
Overige schulden	**4.167.197**		**3.914.636**
- schulden aan openbare lichamen		1.447.343	
- schulden aan niet openbare lichamen		2.467.292	
Overlopende passiva	**0**		**797.281**
- Vooruitontvangen bedrag deelnemende gemeente		797.281	
Totaal vlottende activa	**4.167.197**		**4.711.916**
Totaal generaal	5.788.286		6.064.007

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.
De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur.

De volgende afschrijvingstermijnen worden hierbij gehanteerd:

Verbouwing	30 jaar
Installaties	15 jaar
Automatisering	5 jaar
Digitalisering	5 Jaar
Inventaris en inrichting	10 jaar

Investeringen worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Vlottende Activa

Vlottende Activa wordt gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Deze voorziening wordt statisch bepaald op basis van een evaluatie van de volwaardigheid van de per ultimo van een jaar openstaande vorderingen.

Vaste schulden

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende Passiva

Vlottende Passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Exploitatierekening

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

31-3-2017 12226

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de directie, in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Toelichting balans per 31 december 2016

activa

-Onderstaande investeringen met economisch nut zijn geactiveerd

Renovatie Hoogbouw

	boekwaarde ultimo 2015	afschrijving (lineair) termijn	bedrag	boekwaarde ultimo 2016
- Installaties	404.625	15 jr	50.566,00	354.059
- Gebouw	954.691	30 jr	41.508,00	913.183
- Inventaris	127.274	10 jr	42.425,00	84.849
	1.486.590		**134.499**	**1.352.091**

De bijdrage van ISD BOL aan de gemeente Brunssum in de kosten van renovatie van de hoogbouw is volledig gefinancierd met een langlopende geldlening van de gemeente Brunssum.

Automatisering

	boekwaarde ultimo 2015	afschrijving (lineair) termijn	bedrag	boekwaarde ultimo 2016
- aanschaf scanner	13.276	5 jr	2.655	10.621
- aanschaf website	32.459	5 jr	6.492	25.967
	45.735		**9.147**	**36.588**

digitalisering	boekwaarde ultimo 2015	afschrijving (lineair) termijn	bedrag	boekwaarde ultimo 2016
- Corsa	28.167	5 jr	18.343	9.824
	28.167		**18.343**	**9.824**

- Vorderingen op openbare lichamen

- Eindafrekening 2016	372.074
- Debiteuren	641.672
	1.013.746

- Overige vorderingen

- Vooruitbetaalde bedragen	31.382
- Overige uitzettingen	-3.653
- Voorschotten uitkeringen	15.919
	43.648

- Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

- Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	3.598.942
	3.598.942

- Liquide middelen

- Saldo kas	836
-Saldo BNG	4.607
- Saldo BNG prepaid pin	3.727
	9.170

31-3-2017 12226

passiva

- Geldlening verstrekt door gemeente Brunssum t.b.v. renovatie hoogbouw

	saldo hoofdsom	termijn	aflossing bedrag	restant ultimo 2016
- Installaties	404.625	15 jr	50.566,00	354.059
- Gebouw	954.691	30 jr	41.508,00	913.183
- Inventaris	127.274	10 jr	42.425,00	84.849
	1.486.590		**134.499**	**1.352.091**

Genoemde geldleningen zijn door de gemeente Brunssum verstrekt ter financiering van de bijdrage van ISD BOL in de renovatiekosten van de hoogbouw.

- Schulden aan openbare lichamen

- Crediteuren	1.447.343
- Nog te betalen bedragen	0
	1.447.343

- Schulden aan niet openbare lichamen

- Diverse re-integratiebedrijven	201.994
- Betalingen w deel december 2016	55.401
- Uitkeringen december 2016	1.996.971
- Retour gekomen uitkeringsbedragen	7.621
- Betaling kinderopvang december 2016	0
- Overlopende posten	200.000
- Overige	5.305
	2.467.292

- Overlopende Passiva

- Vooruitontvangen bedrag deelnemende gemeente	797.281
	797.281

Niet uit balans bijlkende verplichtingen (* € 1.000)

- dvo gemeente Brunssum huur en facilitaire ondersteuning	646
- dvo gemeente Landgraaf ICT	294
- suite voor het sociaal domein	105

Specificaties deelnemende gemeenten

31-3-2017 12226

Specificaties per gemeente				
Indicator	B	O	L	Totaal
aantal cliënten pw per 31-12-2016	876	139	1037	2.052
aantal cliënten ioaw per 31-12-2016	36	9	52	97
uitstroom naar werk	108	21	116	245
indicatie baanafspraak	8	0	3	11
uitstroom naar opleiding	4	3	7	14
fit naar werk	37	4	48	89
beperken instroom cliënten jongeren	110	17	157	284
beperken instroom cliënten	150	29	199	378
één gezin, één plan, één regisseur	4		85	89
toepassing drempel				
Ingehouden bedrag	21.971	4.350	26.498	52.819
Uitgaven minimabeleid (totaal)	1.189.097	223.274	1.485.578	2.897.949
Medische keuring GGD	540	0	337	877
maatschappelijke participatie	185.781	34.790	247.024	467.595
schoolkosten	24.660	3.595	31.364	59.619
collectieve ziekekostenverzekering	52.461	8.240	59.644	120.345
studietoeslag	360	0	360	720
individuele inkomenstoeslag	192.736	24.540	226.315	443.591
budgetbeheer	90	750	5.417	6.257
bewindvoering	525.034	82.565	669.290	1.276.889
overige bijzondere bijstand	207.435	68.794	245.827	522.056
Aanvragen kinderopvang	3	0	13	16
aantal kinderen	3	0	13	16
aanvragen smi	9	4	6	19
aantal kinderen	9	4	6	19
Debiteuren* **				
opboekingen	410.553	54.450	394.422	859.425
ontvangsten	192.226	18.209	215.686	426.121
oninbaar verklaard	4.702	5.045	44.368	54.115

* excl. BBZ/IOAZ; wordt aangeleverd door de gemeente Maastricht

** excl. verrekeningen/krediethypotheek

Gerealiseerde baten en lasten per programma

(gespecificeerd per gemeente)

31-3-2017 12226

totaaloverzicht baten en lasten per gemeente (Brunssum)

beleidsveld regeling	Oorspronkelijke begroting Brunssum lasten	 baten	Bijstelling berap 1 Brunssum lasten	 baten	Bijgestelde begroting na berap 1 Brunssum lasten	 baten	Bijstelling berap 2 Brunssum lasten	 baten	Bijgestelde begroting na berap 2 Brunssum lasten	 baten	Jaarrekening Brunssum Lasten	 Baten
bevorderen uitstroom												
werkdeel Wet werk en bijstand												
lasten	1.223.890		-15.000		1.208.890		0		1.208.890		1.213.916	
baten												
- budget rijk		1.223.890		-15.000		1.208.890		0		1.208.890		1.213.541
- bijdrage gemeente		0		0		0		0		0		375
wet kinderopvang												
lasten	13.750		0		13.750		0		13.750		24.603	
baten												
-bijdrage gemeente		13.750		0		13.750		0		13.750		24.603
totaal beleidsveld bevorderen uitstroom	**1.237.640**	**1.237.640**	**-15.000**	**-15.000**	**1.222.640**	**1.222.640**	**0**	**0**	**1.222.640**	**1.222.640**	**1.238.519**	**1.238.519**
beperken instroom												
wet Buig												
lasten												
- WWB	12.492.301		-198.490		12.293.811		109.891		12.403.702		12.263.111	
- BBZ	50.000		-12.000		38.000		0		38.000		58.393	
- IOAW	360.000		75.000		435.000		105.000		540.000		524.220	
- IOAZ	10.000		-10.000		0		24.500		24.500		40.181	
baten												
- budget rijk		13.319.258		-68.482		13.250.776		133.695		13.384.471		13.384.471
- debiteurenontvangsten						0				0		0
- bijdrage gemeente		-406.957		-77.008		-483.965		105.696		-378.269		-498.566
besluit bijstandverlening zelfstandigen												
lasten	36.000		21.000		57.000		43.000		100.000		72.123	
baten												
- budget rijk		34.949		12.693		47.642		36.300		83.942		542
- debiteurenontvangsten						0				0		0
- bijdrage gemeente		1.051		8.307		9.358		6.700		16.058		71.581
overige												
lasten	2.966		-1.637		1.329		0		1.329		240	
baten												
-bijdrage gemeente		2.966		-1.637		1.329		0		1.329		240
totaal beleidsveld beperken instroom	**12.951.267**	**12.951.267**	**-126.127**	**-126.127**	**12.825.140**	**12.825.140**	**282.391**	**282.391**	**13.107.531**	**13.107.531**	**12.958.268**	**12.958.268**
maatschappelijke participatie												
overige (kosten minima effectrapportage)	0											
lasten	0		0		0				0		0	
baten												
- bijdrage gemeente		0		0		0		0		0		0
bijzondere bijstand												
lasten	751.200		238.520		989.720		141.000		1.130.720		1.189.098	
baten												
- bijdrage gemeente		751.200		238.520		989.720		141.000		1.130.720		1.189.098
- debiteurenontvangsten						0						
- bijdrage derden		0				0				0		0
totaal beleidsveld maatschappelijke participatie	**751.200**	**751.200**	**238.520**	**238.520**	**989.720**	**989.720**	**141.000**	**141.000**	**1.130.720**	**1.130.720**	**1.189.098**	**1.189.098**
bedrijfsvoering												
lasten	2.594.684		121.289		2.715.973		0		2.715.973		2.637.213	
baten												
- bijdrage gemeente		2.594.684		121.289		2.715.973		0		2.715.973		2.637.213
totaal bedrijfsvoering	**2.594.684**	**2.594.684**	**121.289**	**121.289**	**2.715.973**	**2.715.973**	**0**	**0**	**2.715.973**	**2.715.973**	**2.637.213**	**2.637.213**
totaal												
lasten	17.534.791		218.682		17.753.473		423.391		18.176.864		18.023.097	
baten										0		
- budget rijk		14.578.097		-70.789		14.507.308		169.995		14.677.303		14.598.554
- debiteurenontvangsten *		0		0		0		0		0		0
- overige bijdragen		0		0		0		0		0		0
- bijdrage gemeente		2.956.694		289.471		3.246.165		253.396		3.499.561		3.424.544
totaal generaal	**17.534.791**	**17.534.791**	**218.682**	**218.682**	**17.753.473**	**17.753.473**	**423.391**	**423.391**	**18.176.864**	**18.176.864**	**18.023.097**	**18.023.097**

* de debiteurenontvangen zijn in mindering gebracht bij de bijdrage van de gemeenten daar de vorderingen nog op de balans bij de gemeenten staan

totaaloverzicht baten en lasten per gemeente (Onderbanken)

beleidsveld	Oorspronkelijke begroting		Bijstelling berap 1		Bijgestelde begroting na berap 1		Bijstelling berap 2		Bijgestelde begroting na berap 2		Jaarrekening	
	Onderbanken		Onderbanken		Onderbanken		Onderbanken		Onderbanken		Onderbanken	
regeling	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Lasten	Baten
bevorderen uitstroom												
werkdeel Wet werk en bijstand												
lasten	206.993		54.832		261.825		-17.000		244.825		244.189	
baten												
- budget rijk		206.993		54.832		261.825		-17.000		244.825		189.993
- bijdrage gemeente		0				0		0		0		54.196
wet kinderopvang												
lasten	0		0		0		0		0		5.156	
baten												
-bijdrage gemeente		0		0		0		0		0		5.156
totaal beleidsveld bevorderen uitstroom	**206.993**	**206.993**	**54.832**	**54.832**	**261.825**	**261.825**	**-17.000**	**-17.000**	**244.825**	**244.825**	**249.345**	**249.345**
beperken instroom												
wet Buig												
lasten												
- WWB	1.780.936		-9.640		1.771.296		156.742		1.928.038		1.903.140	
- BBZ	10.000		14.000		24.000		25.000		49.000		11.774	
- IOAW	140.000		-15.000		125.000		0		125.000		144.980	
- IOAZ	40.000		-5.000		35.000		-14.000		21.000		20.529	
baten												
- budget rijk		2.215.265		-208.563		2.006.702		20.227		2.026.929		2.006.702
- debiteurenontvangsten						0				0		0
- bijdrage gemeente		-244.329		192.923		-51.406		147.515		96.109		73.721
besluit bijstandverlening zelfstandigen												
lasten	2.000		11.000		13.000		12.000		25.000		23.016	
baten												
- budget rijk		2.110		8.840		10.950		9.000		19.950		0
- debiteurenontvangsten						0				0		0
- bijdrage gemeente		-110		2.160		2.050		3.000		5.050		23.016
overige												
lasten	425		-234		191		0		191		0	
baten												
-bijdrage gemeente		425		-234		191		0		191		0
totaal beleidsveld beperken instroom	**1.973.361**	**1.973.361**	**-4.874**	**-4.874**	**1.968.487**	**1.968.487**	**179.742**	**179.742**	**2.148.229**	**2.148.229**	**2.103.439**	**2.103.439**
Maatschappelijke participatie												
overige (kosten minima effectrapportage)												
lasten	0		0		0		0		0		0	
baten												
- bijdrage gemeente		0		0		0		0		0		0
bijzondere bijstand												
lasten	112.900		42.960		155.860		35.500		191.360		223.274	
baten												
- bijdrage gemeente		112.900		42.960		155.860		35.500		191.360		223.274
- debiteurenontvangsten												
- bijdrage derden		0				0				0		0
totaal beleidsveld maatschappelijke participatie	**112.900**	**112.900**	**42.960**	**42.960**	**155.860**	**155.860**	**35.500**	**35.500**	**191.360**	**191.360**	**223.274**	**223.274**
bedrijfsvoering												
lasten	370.669		17.327		387.996		0		387.996		362.726	
baten												
- bijdrage gemeente		370.669		17.327		387.996		0		387.996		362.726
totaal bedrijfsvoering	**370.669**	**370.669**	**17.327**	**17.327**	**387.996**	**387.996**	**0**	**0**	**387.996**	**387.996**	**362.726**	**362.726**
totaal												
lasten	2.663.923		110.245		2.774.168		198.242		2.972.410		2.938.784	
baten											0	
- budget rijk		2.424.368		-144.891		2.279.477		12.227		2.291.704		2.196.695
- debiteurenontvangsten *		0		0		0		0		0		0
- overige bijdragen		0		0		0		0		0		0
- bijdrage gemeente		239.555		255.136		494.691		186.015		680.706		742.089
totaal generaal	**2.663.923**	**2.663.923**	**110.245**	**110.245**	**2.774.168**	**2.774.168**	**198.242**	**198.242**	**2.972.410**	**2.972.410**	**2.938.784**	**2.938.784**

* de debiteurenontvangen zijn in mindering gebracht bij de bijdrage van de gemeenten daar de vorderingen nog op de balans bij de gemeenten staan

31-3-2017 12226

totaaloverzicht baten en lasten per gemeente (Landgraaf)

beleidsveld	Oorspronkelijke begroting		Bijstelling berap 1		Bijgestelde begroting na berap 1		Bijstelling berap 2		Bijgestelde begroting na berap 2		Jaarrekening	
	Landgraaf		Landgraaf		Landgraaf		Landgraaf		Landgraaf		Landgraaf	
regeling	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	Lasten	Baten
bevorderen uitstroom												
werkdeel Wet werk en bijstand												
lasten	2.049.297		-600.000		1.449.297		0		1.449.297		1.431.493	
baten												
- budget rijk		2.049.297		-600.000		1.449.297		0		1.449.297		1.449.297
- bijdrage derden												0
- bijdrage gemeente		0				0		0		0		-17.804
Wet kinderopvang												
lasten	19.250		0		19.250		0		19.250		24.767	
baten												
-bijdrage gemeente		19.250		0		19.250		0		19.250		24.767
totaal beleidsveld bevorderen uitstroom	**2.068.547**	**2.068.547**	**-600.000**	**-600.000**	**1.468.547**	**1.468.547**	**0**	**0**	**1.468.547**	**1.468.547**	**1.456.260**	**1.456.260**
beperken instroom												
Wet Buig												
lasten												
- WWB	13.429.408		516.950		13.946.358		984.395		14.930.753		14.807.792	
- BBZ	60.000		-13.000		47.000		73.000		120.000		40.992	
- IOAW	600.000		-30.000		570.000		100.000		670.000		682.754	
- IOAZ	55.000		0		55.000		0		55.000		53.012	
baten												
- budget rijk		13.539.117		567.084		14.106.201		142.668		14.248.869		14.248.869
- debiteurenontvangsten						0				0		0
- bijdrage gemeente		605.291		-93.134		512.157		1.014.727		1.526.884		1.335.681
besluit bijstandverlening zelfstandigen												
lasten	75.000		-15.000		60.000		-10.000		50.000		79.718	
baten												
- budget rijk		65.393		-11.709		53.684		-8.700		44.984		32.336
- debiteurenontvangsten						0				0		0
- bijdrage gemeente		9.607		-3.291		6.316		-1.300		5.016		47.382
Overige												
lasten	3.312		-1.829		1.483		0		1.483		28.787	
baten												
-bijdrage gemeente		3.312		-1.829		1.483		0		1.483		28.787
totaal beleidsveld beperken instroom	**14.222.720**	**14.222.720**	**457.121**	**457.121**	**14.679.841**	**14.679.841**	**1.147.395**	**1.147.395**	**15.827.236**	**15.827.236**	**15.693.055**	**15.693.055**
Maatschappelijke participatie												
Overige (kosten minima effectrapportage)												
lasten	0				0		0		0		0	
baten												
- bijdrage gemeente		0		0		0		0		0		0
bijzondere bijstand												
lasten	1.178.500		79.520		1.258.020		170.000		1.428.020		1.485.577	
baten												
- bijdrage gemeente		1.178.500		79.520		1.258.020		170.000		1.428.020		1.485.577
- debiteurenontvangsten						0				0		0
- bijdrage derden		0		0		0		0		0		0
totaal beleidsveld maatschappelijke participatie	**1.178.500**	**1.178.500**	**79.520**	**79.520**	**1.258.020**	**1.258.020**	**170.000**	**170.000**	**1.428.020**	**1.428.020**	**1.485.577**	**1.485.577**
Bedrijfsvoering												
lasten	2.897.959		135.465		3.033.424		0		3.033.424		2.931.435	
baten												
- bijdrage gemeente		2.897.959		135.465		3.033.424		0		3.033.424		2.931.435
totaal bedrijfsvoering	**2.897.959**	**2.897.959**	**135.465**	**135.465**	**3.033.424**	**3.033.424**	**0**	**0**	**3.033.424**	**3.033.424**	**2.931.435**	**2.931.435**
Totaal												
lasten	20.367.726		72.106		20.439.832		1.317.395		21.757.227		21.566.327	
baten										0		
- budget rijk		15.653.807		-44.625		15.609.182		133.968		15.743.150		15.730.502
- debiteurenontvangsten *		0		0		0		0		0		0
- overige bijdragen		0		0		0		0		0		0
- bijdrage gemeente		4.713.919		116.731		4.830.650		1.183.427		6.014.077		5.835.825
totaal generaal	**20.367.726**	**20.367.726**	**72.106**	**72.106**	**20.439.832**	**20.439.832**	**1.317.395**	**1.317.395**	**21.757.227**	**21.757.227**	**21.566.327**	**21.566.327**

* de debiteurenontvangen zijn in mindering gebracht bij de bijdrage van de gemeenten daar de vorderingen nog op de balans bij de gemeenten staan

31-3-2017 12226

Lijst van gebruikte afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
Arbo	Arbeidsomstandigheden
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BBZ	Bijstandsbesluit zelfstandigen
BERAP	Bestuursrapportage
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
DB	Dagelijks Bestuur
DKD	Digitaal klantendossier
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ESF	Europees sociaal fonds
Euribor	Euro Interbank Offered Rate
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GWS4all	= financieel uitkeringensysteem
HRM	Human Resource Management
IAU	Incidentele aanvullende uitkering
IC	Interne Controle
I-deel	Inkomensdeel = het deel van het rijksbudget Participatiewet dat bedoeld is voor de uitbetaling van de uitkeringen
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke sociale dienst Brunssum, Onderbanken, Landgraaf
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LDT	Langdurigheidstoeslag
Marap	Managementrapportage
Mau	Meerjarig aanvullende uitkering
MER	Minima Effect Rapportage
MT	Management Team
Nugger	Niet uitkeringsgerechtigde
PDCA-cyclus	Plan-Do-Check-Act-cyclus
Piot	Project iedereen op traject
P&O	Personeel en Organisatie
PSL	Parkstad Limburg
PW	Participatie Wet
RC	Re-integratiecoach
RIB	Re-integratiebureau (extern)
RI&E	Risico-inventarisatie en evaluatie
RIM	Re-integratiemodule
Rimo	Regionale instelling voor maatschappelijke opvang
ROP	Regionaal ontwikkelpunt
RVE	Resultaatverantwoordelijke eenheid
RWO	Re-integratie Werk overeenkomst
SMI	Sociaal medische indicatie
SR	Sociale recherche
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Sisa

31-3-2017 12226

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

SZW	**G2B**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2016** **Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden)** **Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.**		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 01*	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 02*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 03*	Besteding (jaar T) IOAW Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 04*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 05*	Besteding (jaar T) IOAZ Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 06*
			1	060881 Gemeente Onderbanken	€ 1.899.177	€ 15.269	€ 144.980	€ 0	€ 20.529
			2	060882 Gemeente Landgraaf	€ 14.791.799	€ 250.177	€ 682.754	€ 3.328	€ 51.789
			3	060899 Gemeente Brunssum	€ 12.218.721	€ 248.114	€ 524.220	€ 5.916	€ 37.729
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2B / 07*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 08*	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 09*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 10*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 11*	
			1	060881 Gemeente Onderbanken	€ 0	€ 11.774	€ 0	€ 0	
			2	060882 Gemeente Landgraaf	€ 113	€ 40.992	€ 350	€ 0	
			3	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 58.393	€ 464	€ 0	
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2B / 12*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 14*			
			1	060881 Gemeente Onderbanken	€ 3.963	€ 0			
			2	060882 Gemeente Landgraaf	€ 15.993	€ 0			
			3	060899 Gemeente Brunssum	€ 44.390	€ 0			
SZW	**G3B**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel**		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3B / 01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 03*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 05*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 06*
			1	060881 Gemeente Onderbanken	€ 0	€ 17.000	€ 0	€ 11.140	€ 6.016
			2	060882 Gemeente Landgraaf	€ 9.515	€ 46.154	€ 3.675	€ 29.255	€ 24.049
			3	060899 Gemeente Brunssum	€ 32.587	€ 0	€ 3.459	€ 9.313	€ 39.535
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3B / 07*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 08*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 09*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 10*		
			1	060881 Gemeente Onderbanken	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	060882 Gemeente Landgraaf	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	060899 Gemeente Brunssum	€ 0	€ 0	€ 0		

31-3-2017 12226

Controleverklaring

31-3-2017 12226

Vaststellingsbesluit

Het algemeen bestuur van de Intergemeentelijke Sociale dienst van de gemeenten Brunssum, Onderbanken en Landgraaf (ISB BOL);

gezien de jaarstukken van ISD BOL voor het dienstjaar 2016;

gelet op de artikelen 197 van de gemeentewet en 34 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen;

besluit

de jaarstukken 2016 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 21-06-2017

Het algemeen bestuur voornoemd,

De voorzitter, De secretaris,

H.J. Janssen mr. H.C.A. Smeijsters

31-3-2017 12226

Jaarverslag 2016

versie 2.1

isdbol

| intergemeentelijke sociale dienst | brunssum | onderbanken | landgraaf |

31-3-2017 12226

Managementsamenvatting

Jaarverslag 2016

Voor u ligt het jaarverslag 2016. Het jaar 2016 kende de volgende speerpunten:

De cliëntaantallen
Bij het opstellen van de 2e Berap 2016 moest worden geconstateerd dat de cliëntaantallen sinds het begin van 2016 waren toegenomen en medio 2016 bedroeg deze zelfs een toename van 3%. De conclusie was dan ook dat een afname van 2% van de cliëntaantallen ultimo 2016 niet meer haalbaar was. De prognose werd bijgesteld en vastgesteld op een toename van 2% van de cliëntaantallen ultimo 2016. Voor de jaren 2017 tot en met 2020 werd de ambitie uitgesproken om de cliëntaantallen op de nullijn te houden.

De verwachtte stijging van de cliëntaantallen verklaard!

- De toename van het aantal statushouders (asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben ontvangen) zorgt voor een toename van het aantal cliënten in de bijstand. Uitstroom naar arbeid is voor deze doelgroep vaak een langdurig traject. Ook na het inburgeringstraject beheersen deze mensen vaak de Nederlandse taal onvoldoende om betaald werk te kunnen aanvaarden. In 2015 hebben 47 statushouders aanspraak gemaakt op een bijstandsuitkering, in 2016 waren dit 67, een toename van 43%.

- Vanuit Parkstadgemeentes (niet zijnde BOL-gemeenten) vestigen cliënten zich in één van de BOL-gemeentes. Hierin zien wij grote verschillen: Vanuit Parkstadgemeentes (niet zijnde BOL) hebben in 2016 zich 2 cliënten gevestigd in Onderbanken in Brunssum 20 en in de gemeente Landgraaf 84 cliënten. Van deze 84 cliënten hebben 49 onderdak gevonden in de crisisopvang Heugderlicht of bij de Moederopvang. De uitbreiding door de Stichting Levanto van de opvangplekken crisisopvang heeft geleid tot deze extra toestroom van cliënten (veelal afhankelijk van een bijstandsuitkering). Dit verklaart de toename van de cliëntaantallen voor de gemeente Landgraaf.

- De nieuwe doelgroepen in de Participatiewet (voormalig WSW en Wajong): voor hen geldt dat zij vaak begeleiding nodig hebben om aan het werk te komen en voor een deel van deze groep zal de weg naar betaalde arbeid onbereikbaar blijven (<30% arbeidspotentieel).

- De duur van de WW-uitkering wordt steeds korter, doorval naar een bijstandsuitkering vindt daardoor steeds sneller plaats.

- Oudere werkzoekenden hebben vaak als gevolg van de economische crisis hun baan verloren en maken nu met het bereiken van de maximale termijn voor de WW-uitkering aanspraak op het sociale vangnet: bijstand (of IOAW-uitkering). De economie trekt weliswaar aan maar werkgevers zijn niet snel geneigd deze oudere werkzoekende in dienst te nemen.

- Voor de mensen die zich melden aan de poort geldt dat de gemiddelde afstand tot de arbeidsmarkt groter wordt. Dat zien we met name in de leeftijdscategorie 27 tot 45 jaar. Ook de gemeentelijke mens-ontwikkelwerkbedrijven en het WSP hebben te maken met deze problematiek, waardoor de uitstroom naar werk minder voorspoedig verloopt. De arbeidsfitte werkzoekende vindt vaak op eigen kracht (weer) betaalde arbeid, dit dankzij de aantrekkende economie.

- Door de verhoging van de AOW-leeftijd blijven personen die bijstandsafhankelijk zijn langer aangewezen op een bijstandsuitkering om in hun kosten van levensonderhoud te voorzien voordat zij aanspraak kunnen maken op een pensioenvoorziening.

- Om uitvoering te geven aan de werkzaamheden bij de mens-ontwikkelbedrijven van de gemeente Brunssum en Landgraaf zijn werk-/participatieconsulenten van ISD BOL ingezet. Ter gedeeltelijke compensatie hebben de gemeenten Brunssum en Landgraaf ISD BOL financiële middelen ter beschikking gesteld voor de inhuur van werk-/participatieconsulenten. De caseload van de ontwikkelcoaches is significant lager dan de caseload van de werk-/participatieconsulenten bij ISD BOL. Dat is een keuze van de mens-ontwikkelbedrijven. De werk-/participatieconsulenten bij ISD BOL zijn daardoor voor de uitdaging komen te staan dat zij met minder mankracht een grotere caseload moesten gaan bedienen. De dienstverlening voor de cliënten van Onderbanken is onverkort overeind gebleven. ISD BOL heeft hier in zijn bedrijfsvoering rekening mee gehouden.

Er was dus sprake van zowel uitstroom belemmerende - als instroom verhogende factoren die veroorzaakten dat de daling van de cliëntaantallen met 2% niet haalbaar bleek en zelfs verwacht werd dat rekening gehouden moest worden met stijging van de cliëntaantallen van 2%.

In diezelfde 2e Berap 2016 werd echter ook gemeld dat door ISD BOL door middel van een tiental acties een extra impuls zou worden gegeven om de stijgende ontwikkeling in de cliëntaantallen voor het tweede half jaar van 2016 te stabiliseren en zo mogelijk om te buigen naar een daling.

31-3-2017 12226

Ultimo 2016 is ISD BOL er uiteindelijk in geslaagd een afname van de cliëntaantallen te realiseren en wel met 0,23%.
Opvallend is wel dat daarbij grote verschillen te zien zijn tussen de BOL-gemeenten:

- voor Onderbanken was er sprake van een toename in de cliëntaantallen van 6,5%;
- voor Landgraaf een toename van 1,7%;
- voor Brunssum een afname van 3,4%.

De extra impuls-tien acties.
Naast de gebruikelijke inspanningen om cliënten te begeleiden naar de arbeidsmarkt, heeft ISD BOL in de tweede helft van 2016 een extra impuls willen geven aan het terugdringen van de cliëntaantallen:

- **Project VDL Nedcar**
  Vanuit ISD BOL is een groep cliënten gestart aan het opleidingstraject van VDL Nedcar. Dit heeft voor 24 cliënten geleid tot een dienstverband van 6 maanden bij VDL Nedcar. In totaal 31 cliënten hebben het traject voortijdig moeten staken omdat zij niet konden voldoen aan de hoge eisen van VDL Nedcar. Met de cliënten die het traject voortijdig hebben moeten staken én de cliënten die al voor het opleidingstraject zijn afgehaakt is een intensief traject ingezet met als uiteindelijk doel uitstroom naar de arbeidsmarkt anders dan bij VDL Nedcar;

- **Onderzoek aantrekkende sectoren op de arbeidsmarkt**
  Doel is om inzicht te krijgen in de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt voor zowel de korte, middellange als voor de lange termijn. Met dit inzicht kan effectiever worden ingezet op de ont(door)-ontwikkeling van cliënten richting de arbeidsmarkt. In samenwerking met Tempo-Team wordt momenteel dit onderzoek verricht. Rond maart/april 2017 zullen de resultaten bekend worden. Vervolgens kunnen deze resultaten het uitgangspunt zijn om doelgerichter cliënten te begeleiden richting de arbeidsmarkt, indien nodig met ondersteuning (scholing, ervaringsplek enz.);

- **Uitbreiding werkzaamheden cliënten met parttime werkzaamheden.**
  De stand van zaken per 1 januari 2017:
  ISD BOL heeft van 95 klanten de mogelijkheden in kaart gebracht om de parttime werkzaamheden uit te breiden met als doel volledige uitstroom uit de uitkering. 10 cliënten zijn begeleid naar aanvullend werk of uitbreiding van arbeidsuren wat uiteindelijk heeft geleid tot uitstroom uit de uitkering. 38 cliënten worden begeleid in hun traject naar uitbreiding van het aantal arbeidsuren of aanvullende werkzaamheden. Van 6 cliënten wordt onderzocht of uitbreiding van arbeidsuren voor hen tot de mogelijkheden behoort of dat het aantal uren dat zij momenteel werken voor hen het maximaal haalbare is;
  Voor 41 cliënten is gebleken dat er geen mogelijkheden zijn om hun werkzaamheden uit te breiden, dit als gevolg van psychische en/of lichamelijke klachten.

- **Inzet matchingsysteem.**
  ISD BOL heeft niet de implementatie afgewacht van Competensys maar is zelf aan de slag gegaan met de ontwikkeling van een gebruikersvriendelijk matchingsysteem. Dit matchingsysteem stelt ISD BOL in staat om de match tussen vacature en cliënt efficiënter en sneller vorm te geven. Een aantal vacatures moesten op verzoek van desbetreffende werkgevers binnen 24 uur ingevuld worden c.q. kandidaten voorgesteld zijn. Met gebruikmaking van dit systeem zijn 8 cliënten voorgesteld aan een werkgever. Dat leverde voor 1 cliënt een proefplaatsing op en voor 3 cliënten een betaalde baan, 1 fulltime en 2 parttime banen;

- **Pilot-bijeenkomsten Team Werk - WSP**
  Het doel is om in samenwerking met het WSP een pilot bijeenkomst te organiseren voor 30 cliënten en deze direct voor te stellen aan werkgevers, door inzet van een zogenaamde vacature-café.
  Op 30 maart 2017 staat een vacature-café gepland in Brunssum;

- **Doorvallers WW naar bijstand**
  Het WSP gaat in 2017 met resultaatverantwoordelijke teams werken waarin zowel UWV als gemeenten/ISD' en een plek hebben. De verwachting was dat de doorvallers WW binnen de doelgroep van deze teams zouden vallen. Recent is duidelijk geworden dat dit (vooralsnog) niet zal gebeuren. De volgende stap zal zijn dat er een regionale bijeenkomst zal worden georganiseerd waarin nadere afspraken zullen worden gemaakt hoe deze doelgroep wordt opgepakt;

- **Pilot Banenafspraken**
  Doelstelling van deze pilot is om een versnelling te realiseren in de invulling van de banenafspraak. Hiervoor is bij de centrumgemeente een subsidie aangevraagd om de expertise van een arbeidsdeskundige in te zetten. Deze arbeidsdeskundige verricht een pre-onderzoek naar de mogelijkheden om meer ISD BOL-cliënten op te laten nemen in het doelgroepenregister. De arbeidsdeskundige is aan de slag gegaan en er zijn afspraken met de lokale werkbedrijven gemaakt om de daar aanwezige doelgroep te screenen en de ontwikkelcoaches voor te lichten.
  Vanuit de pilot zijn in het laatste kwartaal van 2016 in totaal 19 cliënten aangemeld bij de arbeidsdeskundige.
  Van deze 19 cliënten zijn/is:
    - 7 cliënten inmiddels ingeschreven in het doelgroepenregister;
    - 11 cliënten, na het pre-onderzoek door de arbeidsdeskundige, ter beoordeling voorgelegd aan het UWV;
    - 1 cliënt niet verschenen bij het pre-onderzoek.

31-3-2017 12226

- **Project kamerbewoning**
  Het doel is het opsporen van onrechtmatig gebruik van inschrijving bij een kamerverhuurbedrijf. In de maand december 2016 is dit project afgerond. Op 23 adressen werd onderzoek verricht. Dit heeft uiteindelijk ertoe geleid dat het recht op uitkering voor 4 cliënten werd ingetrokken (zij verbleven niet op het opgegeven adres of elders binnen de BOL-gemeenten) en van 1 cliënt werd de uitkering herzien naar de feitelijke situatie (deze cliënt verbleef in een instelling);

- **Samenwerking banenmakelaars en ontwikkelcoaches mens-ontwikkelbedrijven**
  Doel is om de gemeentelijke mens-ontwikkelbedrijven te ondersteunen bij de cliënten die aldaar in de uitstroomfase zitten. Om dit te bewerkstelligen is de samenwerking tussen de banenmakelaars van ISD BOL, de consulenten van team Werk en de ontwikkelcoaches van de mens-ontwikkelbedrijven geïntensiveerd. Wekelijks vindt overleg plaats. De banenmakelaars gaan samen met de consulenten van team Werk vervolgens gericht zoeken naar uitstroommogelijkheden voor de cliënten. In de loop van februari 2017 gaan de resultaatverantwoordelijke teams aan de slag en gaan eveneens participeren in deze samenwerking;

- **Quick scan cliëntenbestand**
  Met de quick scan wordt onderzocht of gebruik gemaakt kan worden van een voorliggende voorziening. De quick scan, uitgevoerd door een extern bureau, is eind december 2016 afgerond. Gebleken is dat een extra screening van het bestand op voorliggende voorzieningen mogelijk tot een besparing op de uitkeringslast kan leiden. Het extern bureau is nu bezig om deze screening uit te voeren. Op cliëntniveau wordt onderzocht of er sprake is van een voorliggende voorziening die kan worden aangevraagd. Als dit het geval is wordt de cliënt in dit aanvraagtraject begeleid door dit extern bureau. De uiteindelijke resultaten zullen in de loop van 2017 bekend worden.

Conclusie cliëntaantallen 2016

Landelijk gezien is het aantal personen dat aanspraak moet maken op een uitkering gestegen. Er is sprake van een landelijke stijging van 4,1% in het jaar 2016.
Afgezet tegen dit landelijk percentage heeft ISD BOL over 2016 een goede prestatie neergezet door een daling van de cliëntaantallen te realiseren.

De bedrijfsvoeringskosten

Evenals in de voorgaande jaren zijn wij ook in 2016 in de bedrijfsvoering terughoudend geweest met het doen van uitgaven. Bij elke uitgave vragen wij ons steeds het nut en de (dringende) noodzaak af. Ook de teruglopende budgetten binnen de deelnemende gemeenten vragen van ISD BOL de inspanning om de kosten zo laag mogelijk te houden. ISD BOL ervaart wel dat de budgetten steeds verder onder druk komen te staan. Ultimo 2016 blijkt dat ISD BOL onder het niveau van de primitieve begroting is gebleven.

Digitale aanvraag

Bij de uitvoering van de CER (Compensatie Eigen Risico) in 2014 en de TCG (tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten) in 2015 hebben wij voor onze cliënten de mogelijkheid gecreëerd om via de digitale weg een aanvraag hiertoe in te dienen. Gelet op de goede resultaten en de opgedane ervaringen hiermee is de digitale dienstverlening in 2016 verder doorontwikkeld. Met ingang van 2016 werd het mogelijk om via de digitale weg een verzoek in te dienen voor een tegemoetkoming vanuit het minimabeleid, de zogenaamde oranje kaart (schoolkostenregeling) en paarse kaart (maatschappelijke participatie). Het doel was daarbij tweeledig: vereenvoudiging van het afhandelingsproces van de aanvraag én bij vastgesteld recht, betaalbaarstelling van de vergoeding aan de cliënt binnen 1 werkdag. Door technische factoren werd in de eerste maand dit laatste doel niet gehaald, vanaf de tweede maand werd dit doel onafgebroken het hele jaar 2016 gehaald. Ook blijkt dat de doelgroep door de digitale weg open te zetten beter werd bereikt.

In onderstaand schema is een samenvatting opgenomen van de afrekening per gemeente over het jaar 2016. Voor een volledig beeld per gemeente van de baten en lasten over 2016 wordt verwezen naar de bijlage "Totaaloverzicht baten en lasten per gemeente" zoals deze is opgenomen in de jaarrekening ISD BOL 2016 op de pagina's 37 t/m 39.

Brunssum:

Bijgestelde begroting na 2e berap ISD BOL 2016	Afrekening jaarrekening ISD BOL 2016	Totaal generaal gemeente Brunssum 2016
€ 18.176.864	**-/- € 153.767**	**€ 18.023.097**
bevorderen uitstroom € 1.222.640	bevorderen uitstroom € 15.879	bevorderen uitstroom € 1.238.519
beperken instroom € 13.107.531	beperken instroom € - 149.263	beperken instroom € 12.958.268
maatsch.participatie € 1.130.720	maatsch.participatie € 58.378	maatsch.participatie € 1.189.098
bedrijfsvoering € 2.715.973	bedrijfsvoering € - 78.760	bedrijfsvoering € 2.637.213

Bovenstaande bedragen zijn na afronding

Onderbanken:

Bijgestelde begroting na 2e berap ISD BOL 2016	Afrekening jaarrekening ISD BOL 2016	Totaal generaal gemeente Onderbanken 2016
€ 2.972.409	**-/- € -33.626**	**€ 2.938.784**
bevorderen uitstroom € 244.825	bevorderen uitstroom € 4.520	bevorderen uitstroom € 249.345
beperken instroom € 2.148.229	beperken instroom € - 44.790	beperken instroom € 2.103.439
maatsch.participatie € 191.360	maatsch.participatie € 31.914	maatsch.participatie € 223.274
bedrijfsvoering € 387.996	bedrijfsvoering € - 25.270	bedrijfsvoering € 362.726

Bovenstaande bedragen zijn na afronding

31-3-2017 12226

Landgraaf:

Bijgestelde begroting na 2e berap ISD BOL 2016	Afrekening jaarrekening ISD BOL 2016	Totaal generaal gemeente Landgraaf 2016
€ 21.757.226	**-/- € 190.900**	**€ 21.566.327**
bevorderen uitstroom € 1.468.547	bevorderen uitstroom € - 12.287	bevorderen uitstroom € 1.456.260
beperken instroom € 15.827.236	beperken instroom € - 134.181	beperken instroom € 15.693.055
maatsch.participatie € 1.428.020	maatsch.participatie € 57.557	maatsch.participatie € 1.485.577
bedrijfsvoering € 3.033.424	bedrijfsvoering € - 101.989	bedrijfsvoering € 2.931.435

Bovenstaande bedragen zijn na afronding

Wij zijn tevreden over de behaalde resultaten.

Het Dagelijks Bestuur

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting 3

1. Inleiding 12

2. Algemeen 14

3.Dashboard 17

4. Monitoring 18
4.1 Monitoring 1: Uitgaven bijzondere bijstand en het minimabeleid 18
4.2 Monitoring 2: Uitgaven op het participatiebudget (W-deel) 23
4.3 Monitoring 3: Uitgaven in het kader van de Iks en eventuele additionele kosten 26
4.4 Monitoring 4: Aantal uitkeringen met inkomstenkorting 27
4.5 Monitoring 5: Aantal daadwerkelijke plaatsingen in het kader van de sluitende aanpak 28

5. Kerntaak: bevorderen uitstroom 29
5.1 Financiële verantwoording kerntaak bevorderen uitstroom 43

6. Kerntaak: beperken instroom 45
6.1 Afdeling Inkomen 45
6.2 Afdeling Bedrijfsvoering, Beleid en Juridische Zaken 48
6.3 Financiële verantwoording kerntaak beperken instroom 50

7. Kerntaak: maatschappelijke participatie 52
7.1 Financiële verantwoording kerntaak maatschappelijke participatie 55

8. Bedrijfsvoering 57
8.1 Afdeling Bedrijfsvoering, Beleid en Juridische Zaken 57
8.2 Financiële verantwoording bedrijfsvoering 61
8.3 Weerstandvermogen 66
8.4 Financiering 69

31-3-2017 12226

Bijlage **70**
Verdeling kosten 71
Overzicht compensabele btw 72
Specificaties per gemeente 73
Lijst van afkortingen 74

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2016 van ISD BOL.
Het jaarverslag van ISD BOL is tot stand gekomen zoals bedoeld in artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL en voorziet tevens in de informatie van het beleidsverslag zoals bedoeld in artikel 19 lid 5 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL en maakt onderdeel uit van de jaarstukken.

De jaarstukken 2016 zijn samengesteld volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De opzet van de jaarstukken sluit aan bij de opzet van de programmabegroting 2016 en de daarop gebaseerde 1e en 2e BERAP 2016. In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over heel 2016. Zowel de beleidsmatige als de financiële realisatie worden afgezet tegen de voornemens van de (bijgestelde) begroting en het onderliggende bedrijfsplan. Daarbij vindt de beleidsmatige verantwoording plaats in het jaarverslag en de financiële verantwoording in de jaarrekening.

De jaarstukken omvatten:
- het jaarverslag 2016 en
- de jaarrekening 2016.

Het jaarverslag en de jaarrekening maken onderdeel uit van de planning & control-cyclus. Planning en control staan centraal ten aanzien van het beheersen van de bedrijfsvoering. De planning wordt afgestemd op de missie, visie, maatschappelijke effecten en de hieruit afgeleide doelen. De beheersing vindt plaats door verantwoording af te leggen over de realisatie van de doelen en indien nodig actief bij te sturen. De verantwoording wordt toegepast op zogenaamde afwijkingen en/of relevante onderwerpen die van groot belang zijn voor de organisatie. Deze onderwerpen kunnen van politiek belang zijn of vormen een kans of bedreiging voor de bedrijfsvoering van ISD BOL.

De p&c-cyclus bestaat uit meerdere documenten (begroting, beleidsplan, bedrijfsplan, bestuursrapportages en jaarstukken). De volgtijdelijkheid van de verschillende documenten is belangrijk. Aangezien de ISD BOL een gemeenschappelijke regeling is, ligt de productie van jaarrekening, de 1e bestuursrapportage (BERAP) en begroting dicht op elkaar. Gevolg hiervan is dat de ontwerpbegroting 2016 al in maart 2015 is opgesteld. In de 2e BERAP ISD BOL 2016 is de begroting 2016 bijgesteld naar de op dat moment meest actuele situatie.

31-3-2017 12226

Leeswijzer
Met het vaststellen van het jaarverslag en de jaarrekening legt het Dagelijks Bestuur van de ISD BOL verantwoording af over het gevoerde beleid in 2016.

Het jaarverslag sluit zo nauw mogelijk aan bij de maandelijkse managementrapportages ISD BOL en de 1e en 2e bestuursrapportage ISD BOL en zijn gebaseerd op het vastgestelde bedrijfsplan 2016, waarbij het stramien van de programmabegroting wordt gevolgd. Conform dit stramien wordt gerapporteerd over de drie kerntaken te weten: kerntaak bevorderen uitstroom, kerntaak beperken instroom en kerntaak maatschappelijke participatie.

Het bedrijfsplan 2016 is de uitwerking van het Beleidsplan 2016-2018: "Kiezen voor participatie". Op 24 juni 2015 is door het Algemeen Bestuur de (primitieve) programmabegroting 2016 vastgesteld.

In het bedrijfsplan 2016 ISD BOL zijn 14 beleidsinhoudelijke activiteiten en 5 monitoringen opgenomen waarover we in dit jaarverslag rapporteren. Door op deze wijze te rapporteren wordt de verbinding gelegd tussen alle P&C-documenten van ISD BOL.
Hiermee wordt invulling gegeven aan de PDCA-cyclus voor de P(lanning) & C(ontrol)-documenten binnen de ISD BOL en wordt over het hele verslagjaar gelijkluidend gerapporteerd.

De 14 beleidsinhoudelijke activiteiten en 5 monitoringen vinden plaats binnen de 3 afdelingen van ISD BOL, te weten: de afdeling Werk en Participatie, de afdeling Inkomen en de afdeling Bedrijfsvoering, Beleid en Juridische Zaken.
Per kerntaak wordt inzichtelijk gemaakt welke afdeling binnen ISD BOL verantwoordelijk is voor de onderscheidenlijke beleidsinhoudelijke activiteiten.

De bijlage "specificaties per gemeenten" bevat naast de beleidsinhoudelijke activiteiten tevens aanvullende gegevens zoals deze werden gerapporteerd vanaf 2012, dit om de aansluiting te bewaren met de meerjarenbegrotingen van de gemeenten.

2. Algemeen

Ontwikkeling cliëntaantallen

In de 1e BERAP ISD BOL 2016 werd voor de jaren 2016 tot en met 2018 vastgehouden aan de prognoses zoals deze zijn vastgesteld in de 2e BERAP ISD BOL 2014. Te weten: 2016 -2%, 2017 -3% en 2018 -4%. Voor 2019 werd de nullijn gehanteerd.
In de 2e berap 2016 is het cliënten aantal aangepast naar een stijging van 2%. En voor de jaren 2017 tot en met 2020 wordt uitgegaan van een stabilisatie van de cliëntaantallen.

Resultaat ontwikkeling cliëntaantallen

Eind 2016 bedraagt het aantal cliënten met een uitkering op grond van de Participatiewet 2052 en het aantal IOAW-cliënten 97; een daling van 0,23 % ten opzichte van de startsituatie in 2016. De ISD BOL realiseert hiermee een positiever resultaat dan afgegeven in de 2e BERAP ISD BOL.
Het aantal cliënten met een uitkering op grond van de Participatiewet is gedaald met 0,77% (van 2068 naar 2052), het aantal IOAW cliënten is gestegen met 12,79%. (van 86 naar 97). Net als in 2015 heeft de stijging van IOAW cliënten een versterkend negatief effect op de ontwikkeling van de cliëntallen in 2016.
Dit kan het best geïllustreerd worden door onderstaande tabel.

Aantallen	Start 2016		Realisatie 1 aug. 2016		Prognose ultimo 2016	Realisatie ultimo 2016	Realisatie ultimo 2016	
Participatiewet + IOAW	PW	IOAW	PW	IOAW	2%		PW	IOAW
			PW					
Brunssum	907	37	920 (+1,43%)	40 (+8,11%)	963 925 (PW) 38 (IOAW)	912 (-3,39%)	876 (-3,42%)	36 (-2,70%)
Onderbanken	131	8	145 (+ 10,69%)	10 (+ 25%)	142 134 (PW) 8 (IOAW)	148 (+6,478%)	139 (+6,11%)	9 (+12,5%)
Landgraaf	1030	41	1063 (+3,20%)	51 (+ 24,29%)	1092 1050 (PW) 42 (IOAW)	1089 (+1,68%)	1037 (+0,68%)	52 (+26,83%)
Totaal	2068	86	2128	101	2197	2149	2052	97

Binnen de deelnemende gemeenten zijn wel verschillen waarneembaar. Bij de gemeente Brunssum is er sprake van een daling, bij de gemeente Onderbanken en Landgraaf is er sprake van een stijging bij de Participatiewet ten opzichte van startsituatie in 2016. Bij de gemeente Brunssum is er sprake van stabilisatie bij de IOAW, bij de gemeente Onderbanken en Landgraaf is er sprake van een (sterke) stijging bij de IOAW.

In de maandelijkse managementrapportages van ISD BOL worden de ontwikkelingen van de cliëntaantallen binnen de regiogemeenten getoond. Deze ontwikkelingen zijn in dit jaarverslag op de navolgende pagina opgenomen.

31-3-2017 12226

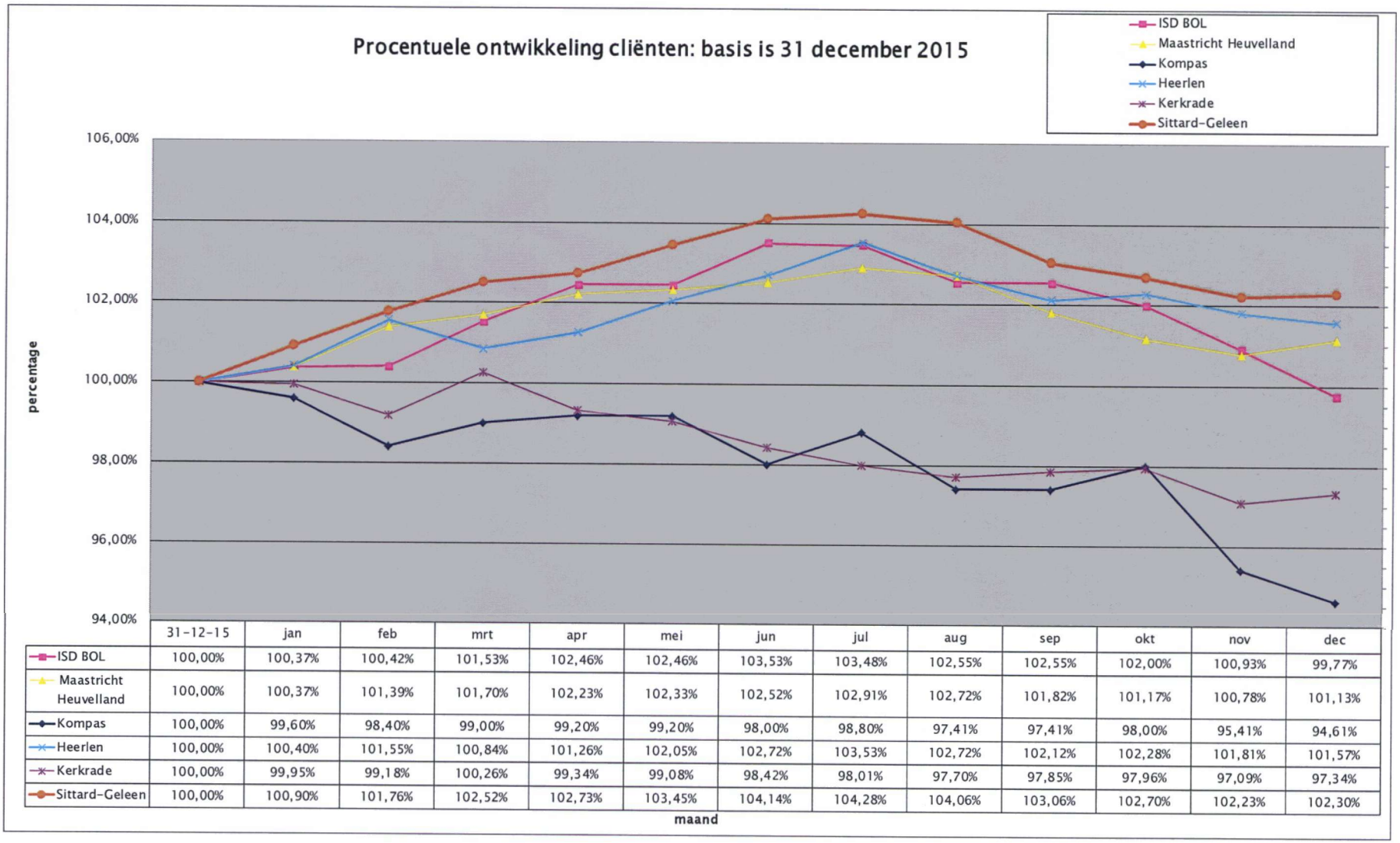

	31-12-15	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
ISD BOL	100,00%	100,37%	100,42%	101,53%	102,46%	102,46%	103,53%	103,48%	102,55%	102,55%	102,00%	100,93%	99,77%
Maastricht Heuvelland	100,00%	100,37%	101,39%	101,70%	102,23%	102,33%	102,52%	102,91%	102,72%	101,82%	101,17%	100,78%	101,13%
Kompas	100,00%	99,60%	98,40%	99,00%	99,20%	99,20%	98,00%	98,80%	97,41%	97,41%	98,00%	95,41%	94,61%
Heerlen	100,00%	100,40%	101,55%	100,84%	101,26%	102,05%	102,72%	103,53%	102,72%	102,12%	102,28%	101,81%	101,57%
Kerkrade	100,00%	99,95%	99,18%	100,26%	99,34%	99,08%	98,42%	98,01%	97,70%	97,85%	97,96%	97,09%	97,34%
Sittard-Geleen	100,00%	100,90%	101,76%	102,52%	102,73%	103,45%	104,14%	104,28%	104,06%	103,06%	102,70%	102,23%	102,30%

Cliëntprofielen

Binnen ISD BOL is de indeling van cliënten bij de invoering van de Participatiewet gebaseerd op de doelgroepen 0-30%, 30-80%, 80-100%, T en D.

- cliënten die op basis van het ontwikkelplan c.q. plan van aanpak niet bemiddelbaar zijn naar de arbeidsmarkt, vallen onder de doelgroep 0-30%;
- cliënten die op basis van het ontwikkelplan c.q. plan van aanpak niet direct bemiddelbaar zijn naar de arbeidsmarkt, vallen onder de doelgroep 30-80%;
- cliënten die op basis van het ontwikkelplan c.q. plan van aanpak direct bemiddelbaar zijn naar de arbeidsmarkt (arbeidsfit), vallen onder de doelgroep 80-100%;
- cliënten die tijdelijk arbeidsongeschikt en tijdelijk niet in staat zijn om maatschappelijk te participeren vallen onder doelgroep T;
- cliënten die duurzaam arbeidsongeschikt en duurzaam niet in staat zijn om maatschappelijk te participeren vallen onder doelgroep D.

In onderstaande grafiek wordt de indeling naar cliëntprofiel per 31 december 2016 getoond.

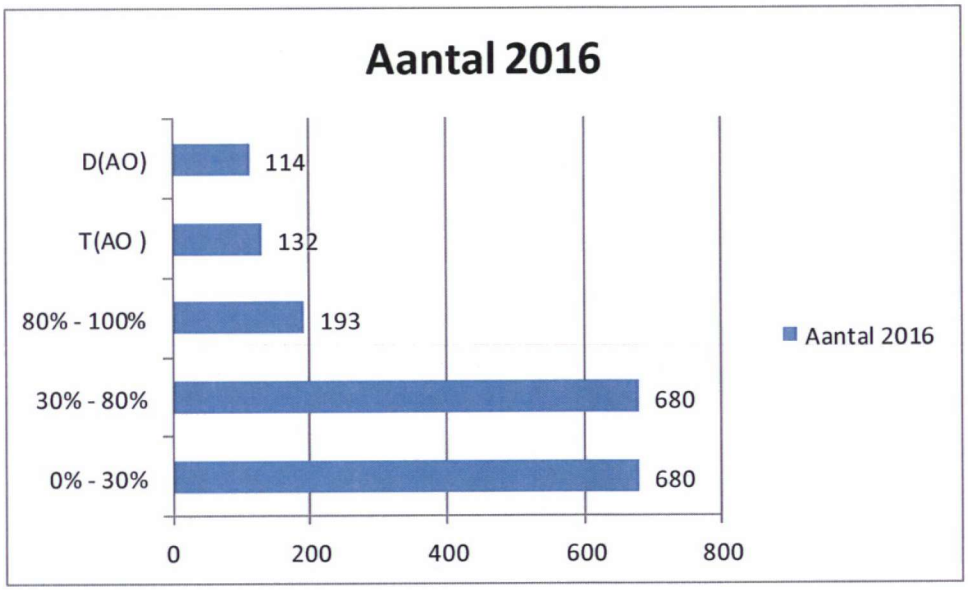

Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag zijn 131 cliënten bezig met hun inburgeringstraject en zijn 5 cliënten nog niet ingedeeld in een desbetreffende doelgroep, zij zitten nog "in routing".

31-3-2017 12226

isdbol

Houvast bij werk

Periode: 201612

Meldingen & tegengehouden < 27

Meldingen < 27 tegengehouden pct	64,2%

Meldingen en tegengehouden > 26

Meldingen > 26 tegengehouden pct	41,1%

Instroom (aantal personen cumulatief t/m afgelopen maand)

Instroom	889
Instroom - excl. binnenverh. en wijziging norm	754
Instroom - binnenverh. en wijziging norm	135

Uitstroom (aantal personen cumulatief t/m afgelopen maand)

Uitstroom	776
Uitstroom - niet beïnvloedbaar	498
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: werk	245
Uitstroom - wel beïnvloedbaar: handhaving	33

Aantal bijstandspartijen (in afgelopen maand)

Start	Instroom	Uitstroom	Eind
2081	62	91	2052

Aantal bijstandspartijen, eindstand per gemeente

Brunssum	Onderbanken	Landgraaf
876	139	1037

Financiële gegevens

Uitgaven I-deel (excl. LKS)	28.909.697	Uitgaven minimabeleid en bijz. bijstand	2.897.072
Uitgaven I-deel (LKS)	64.346	Uitgaven bedrijfsvoeringskosten	7.875.714

Uitgaven W-deel Brunssum

Uitgaven W-deel Onderbanken

Uitgaven W-deel Landgraaf

Sluitende aanpak

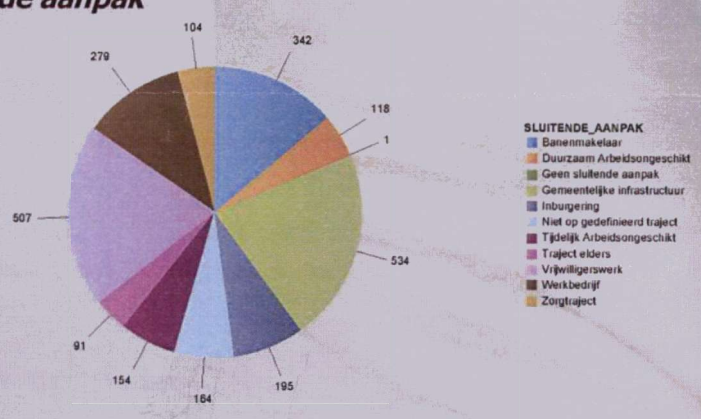

Eén gezin, één plan, één regisseur

89

feb-2017

31-3-2017 12226

4. Monitoring

Monitoring 1: De uitgaven op de bijzondere bijstand en Minimabeleid

omschrijving	*primitieve begr. 2016*	*Berap 2 2016*	*realisatie t/m verslagmnd*
Maatschappelijke participatie:			
- Lidmaatschap vereniging en internet kinderen(*) (paarse kaart)	134.500	184.000	251.971
- Internet volwassenen (paarse kaart)	135.900	151.400	215.625
Collectieve ziektekostenverzekering	109.500	120.500	120.345
Schoolkosten (oranje kaart)	29.900	34.400	59.619
Studietoeslag (**)		1.800	720
Individuele inkomenstoeslag	421.500	421.500	443.591
Overige bijzondere bijstand	629.300	621.000	574.874
Budgetbeheer	10.700	8.200	6.257
Bewindvoering	598.000	1.252.000	1.276.889
Totaal	2.087.300	2.794.800	2.949.891
Drempel	-44.700	-44.700	-52.819
Bedrag Dashboard (totaal +/+drempel)	2.042.600	2.750.100	2.897.072

Uitgangspunten:
De prognosecijfers hebben betrekking op het bedrijfsplan.
Aanvullende uitleg:
* Betreft maatschappelijke participatie individueel 4-18 jr; individueel 18+ jr; gezin met kinderen internet en zwemlessen.
** Voor de studietoeslag is een aanname gemaakt van toekenningen; Brunssum: 2, Onderbanken: 1 en Landgraaf: 2.

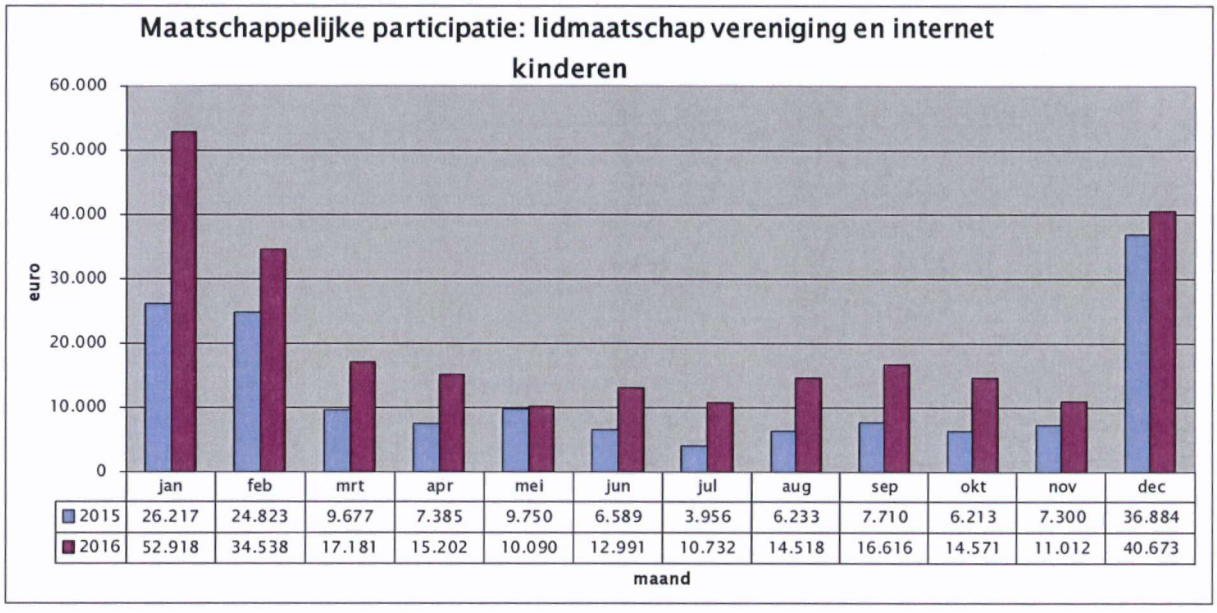

Voor nadere uitleg zie pagina 55

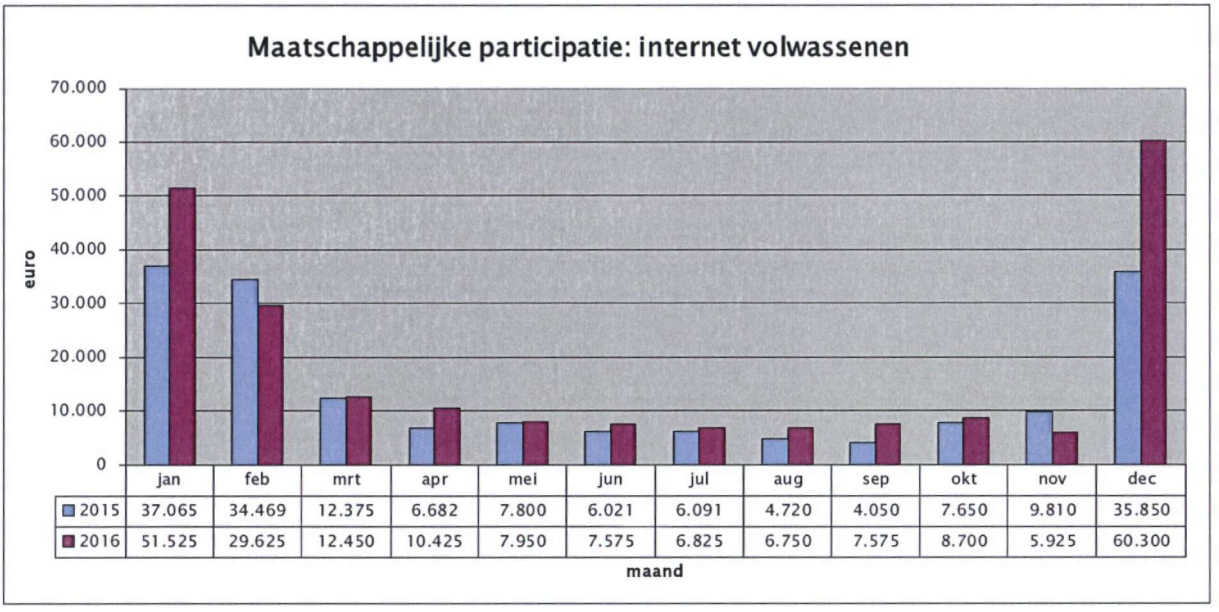

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2015	37.065	34.469	12.375	6.682	7.800	6.021	6.091	4.720	4.050	7.650	9.810	35.850
2016	51.525	29.625	12.450	10.425	7.950	7.575	6.825	6.750	7.575	8.700	5.925	60.300

Voor nadere uitleg zie pagina 56

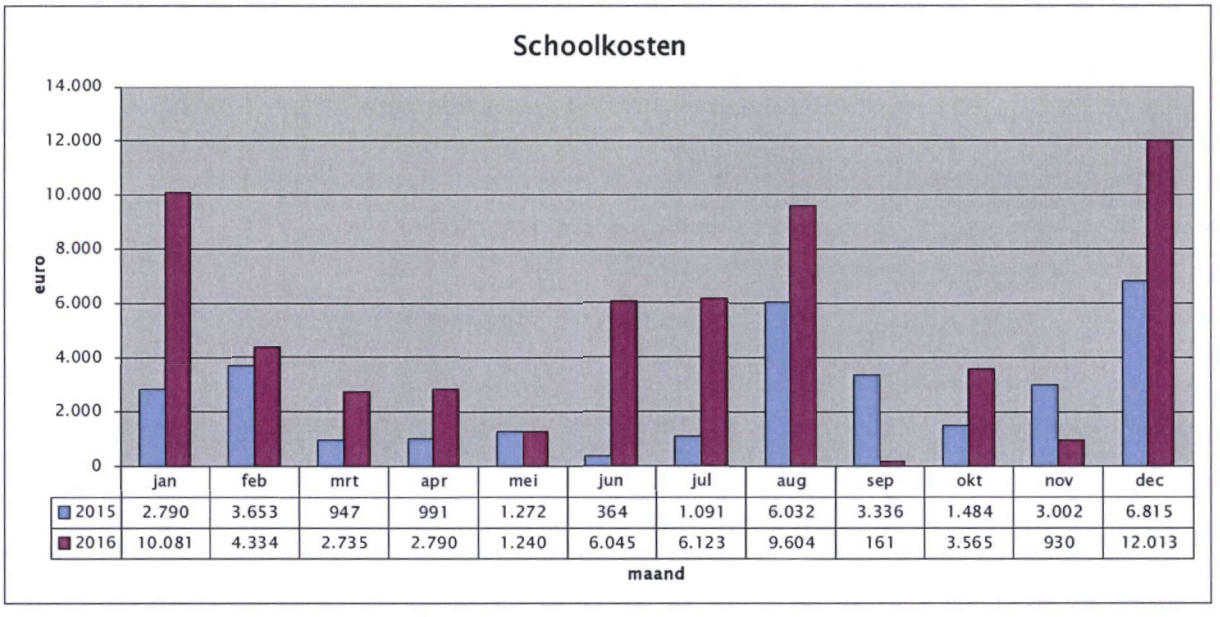

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2015	2.790	3.653	947	991	1.272	364	1.091	6.032	3.336	1.484	3.002	6.815
2016	10.081	4.334	2.735	2.790	1.240	6.045	6.123	9.604	161	3.565	930	12.013

Voor nadere uitleg zie pagina 56

31-3-2017 12226

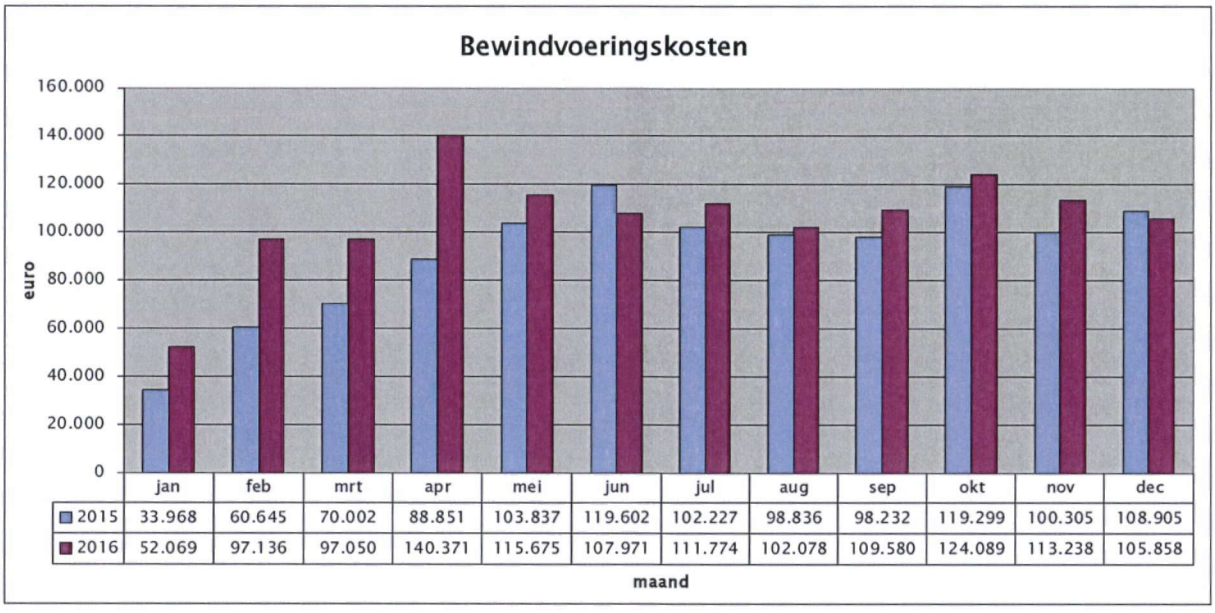

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2015	33.968	60.645	70.002	88.851	103.837	119.602	102.227	98.836	98.232	119.299	100.305	108.905
2016	52.069	97.136	97.050	140.371	115.675	107.971	111.774	102.078	109.580	124.089	113.238	105.858

Voor nadere uitleg zie pagina 56

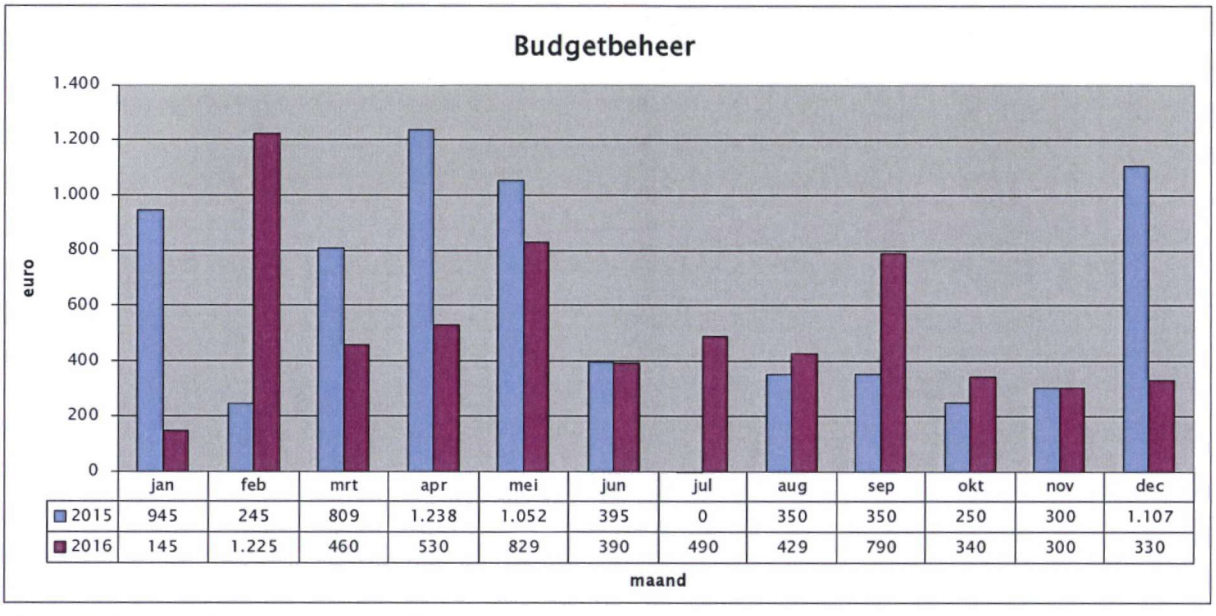

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2015	945	245	809	1.238	1.052	395	0	350	350	250	300	1.107
2016	145	1.225	460	530	829	390	490	429	790	340	300	330

Voor nadere uitleg zie pagina 56

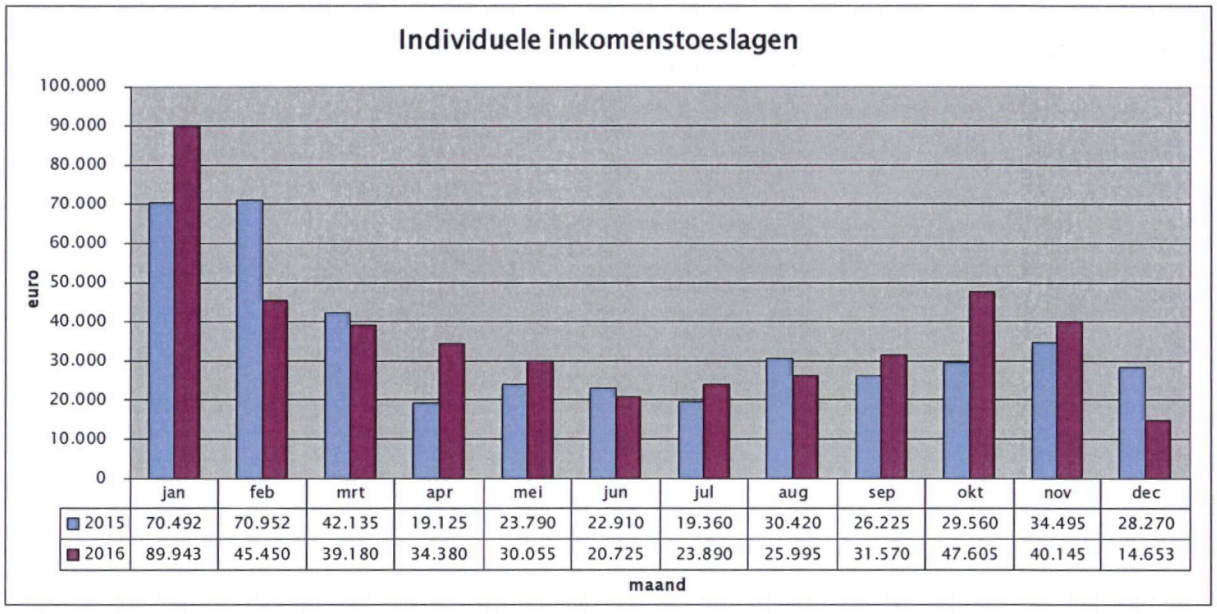

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2015	70.492	70.952	42.135	19.125	23.790	22.910	19.360	30.420	26.225	29.560	34.495	28.270
2016	89.943	45.450	39.180	34.380	30.055	20.725	23.890	25.995	31.570	47.605	40.145	14.653

Voor nadere uitleg zie pagina 56

31-3-2017 12226

Kosten statushouders.

De uitgaven bijzondere bijstand voor de statushouders wordt met onderstaand schema inzichtelijk gemaakt.

Gemeente	Aantal uitkerings-dossiers statushouders	Kosten inrichting	Aantal cliënten kosten inrichting	Overige bijzondere bijstand kosten	Aantal cliënten overige Bijz. bijst. kosten	Totaal kosten t/m 31-12-2016
Brunssum	26	€28.728,47	22	€ 38.658,97	26	€ 67.387,44
Onderbanken	7	€ 7.350,79	7	€ 13.393,20	8	€ 20.743,99
Landgraaf	34	€37.114,58	20	€ 58.541,86	34	€ 95.656,44
Totaal	67	€73.193,84	49	€110.594,03	68	€183.787,87

Gemeente	Aantal uitkerings-dossiers statushouders	Kosten Buig t/m dec 2016
Brunssum	26	€ 215.891,34
Onderbanken	7	€ 60.069,20
Landgraaf	34	€ 249.830,50
Totaal	67	€ 525.791,04

Monitoring 2: De uitgaven op het Participatiebudget (W-deel)

gemeente	*kostenpost*	*budget*	*betaald in 2016*	*restant verplichting*	*nog te besteden*
Brunssum	Arbo controles	12.000	13.371		-1.371
	Arbo trajecten	20.000	2.493		17.507
	Diagnose	40.000	67.881		-27.881
	Leer-/werktrajecten	8.000	4.979		3.021
	Maatwerk en overig	75.000	95.405		-20.405
	Préstarttrajecten	5.000	2.511		2.489
	Reiskosten ivm traject	8.000	3.145		4.855
	Premies	30.000	46.161		-16.161
	Urenverantwoording	702.000	702.000		0
	Trajecten VSV	2.766	2.213		553
	Voorzieningen PW	91.062	58.625		32.437
	Duitse banenmakelaar	24.192	21.756		2.436
	Wijkconsulenten	55.870	49.176		6.694
	Begeleidingstraj. naar werk	35.000	44.202		-9.202
	Tijdelijke W/P consulent*	100.000	100.000		0
Brunssum		**1.208.890**	**1.213.916**	**0**	**-5.026**
Onderbanken	Arbo controles	1.500	1.599		-99
	Arbo trajecten	3.000			3.000
	Diagnose	4.000	6.540		-2.540
	Leer-/werktrajecten	1.000			1.000
	Maatwerk en overig	9.000	18.564		-9.564
	Préstarttrajecten	1.000	436		564
	Reiskosten ivm traject	1.000	1.075		-75
	Premies	3.000	2.625		375
	Urenverantwoording	113.000	113.000		0
	Trajecten VSV	395	316		79
	Voorzieningen PW	5.763	3.284		2.479
	Duitse banenmakelaar	3.455	3.108		347
	Pilot werkbedrijf	33.000	15.846		17.154
	Wijkconsulenten	7.880	7.025		855
	Begeleidingstraj. naar werk	3.000	484		2.516
	Zelfraadzaamheidscoach 'arbeid'	54.832	70.287		-15.455
Onderbanken		**244.825**	**244.189**	**0**	**636**
Landgraaf	Arbo controles	17.000	15.826		1.174
	Arbo trajecten	25.000	1.159		23.841
	Diagnose	45.000	73.451		-28.451
	Leer-/werktrajecten	10.000	5.398		4.602
	Maatwerk en overig	60.000	99.050		-39.050
	Préstarttrajecten	5.000	8.545		-3.545
	Reiskosten ivm traject	5.000	6.361		-1.361
	Premies	30.000	43.533		-13.533
	Urenverantwoording	787.000	787.000		0
	Trajecten VSV	3.089	2.471		618
	ID-subsidies	212.981	186.687		26.294
	Voorzieningen PW	20.792	5.551		15.241
	Duitse banenmakelaar	27.025	24.300		2.725
	Wijkconsulenten	62.410	54.924		7.486
	Begeleidingstraj. naar werk	39.000	17.237		21.763
	Tijdelijke W/P consulent*	100.000	100.000		0
Landgraaf		**1.449.297**	**1.431.493**	**0**	**17.804**
totaal ISD BOL		**2.903.012**	**2.889.598**	**0**	**13.414**

31-3-2017 12226

Toelichting jaarresultaat besteding werkdeel 2016
De Rijksbijdrage is zoals uit voorgaand overzicht blijkt, in 2016 verlaagd. Bedroeg de Rijksbijdrage in 2015 nog € 3.915.180 in 2016 bedraagt deze € 3.772.732. De gemeenten hebben respectievelijk € 429.561, € 28.632 en € 449.359 zelf besteed van het ontvangen budget.

Om met het budget over 2016 toch invulling te kunnen geven aan het meerjarenbeleidsplan 2016-2018: "Kiezen voor participatie", is met de gemeenten afstemming gezocht over de bestedingsdoeleinden. De keuzes die hierbij zijn gemaakt en de aanvullend beschikbaar gestelde budgetten, worden per gemeente getoond op het overzicht zoals dit op de vorige pagina is opgenomen.
Per uitgavenpost wordt vermeld wat het beschikbare budget is en wat er daadwerkelijk is betaald. Dit overzicht werd door het MT van ISD BOL gebruikt om sturing aan de organisatie te geven bij de inspanningen die moeten leiden tot werk, re-integratie en participatie.

Met uitzondering van de gemeente Brunssum was in 2016 het beschikbare re-integratiebudget toereikend om het beleids- en bedrijfsplan in 2016 uit te voeren.
Het re-integratiebudget wordt inmiddels grotendeels besteed aan de inzet van consulenten ('Urenverantwoording') en de lokale werkbedrijven. Het toegekende budget van gemeente Brunssum laat een overschrijding zien. Het budget is overschreden doordat gemeente Brunssum het project 'samen sterk' heeft opgestart met als doel extra uitstroom van cliënten te realiseren. Door het succes van dit project zijn er meer plaatsingsbonussen verstrekt dan verwacht.
Er worden steeds minder middelen besteed aan trajecten van externe re-integratiebedrijven. Onderstaand wordt ingegaan op de meest opvallende afwijkingen tussen prognose en realisatie.

Arbo trajecten
De aanbesteding voor de arbodienstverlening heeft zich toegespitst op alleen controle. Verzuimd is de budgetten voor Arbo controles en Arbo trajecten samen te voegen. In 2017 is dit aangepast.

Diagnose
In de tweede helft van 2016 is gestart met competensys, een nieuw diagnose-instrument. De aanschaf hiervan heeft geleid tot een overuitputting van het beschikbare budget.

Maatwerk trajecten en overig
Bij alle 3 de gemeenten zien we een behoorlijke overuitputting. Deze wordt veroorzaakt door het feit dat maximaal is ingezet op het leveren van maatwerk waarbij steeds gekeken is naar uitstroommogelijkheden (bijvoorbeeld via opleidingen).

Premies
Op dit budget drukken de uitstroompremies en de post Persoonlijk Stimuleringsbudget (PSB). Brunssum en Landgraaf hebben een overuitputting die vooral veroorzaakt wordt door het inzetten van het Persoonlijk Stimuleringsbudget voor de mensen die werk hebben gevonden bij VDL/Nedcar.

Voorzieningen Participatiewet
Gebleken is dat het heel moeilijk is om cliënten met een arbeidsbeperking te plaatsen op een betaalde baan met loonkostensubsidie.
Het gevolg hiervan is dat er in alle 3 de gemeenten een onderuitputting is op het budget Voorzieningen Participatiewet.

Begeleidingstrajecten naar werk
Deze trajecten zijn in 2015 uitgezet bij verschillende externe partijen. Voor de geplaatste cliënten heeft dit vooral in 2016 geleid tot de uitbetaling van de bijbehorende plaatsingspremies. Voor Brunssum heeft dit geleid tot een overuitputting.

31-3-2017 12226

Monitoring 3: De uitgaven in het kader van de LKS en eventuele additionele kosten

gemeente	*kostenpost*	*budget*	*betaald in 2016*	*restant verplichting*
Brunssum				
	Loonkostensubsidies zonder baanafspraak	0	44.390	
	Additionele kosten	0	10.390	
	Loonkostensubsidies met baanafspraak	0	0	
Brunssum		**0**	**54.780**	**0**
Onderbanken				
	Loonkostensubsidies zonder baanafspraak	0	3.963	
	Additionele kosten	0	2.268	
	Loonkostensubsidies met baanafspraak	0	0	
Onderbanken		**0**	**6.231**	**0**
Landgraaf				
	Loonkostensubsidies zonder baanafspraak	0	15.993	
	Additionele kosten	0	3.554	
	Loonkostensubsidies met baanafspraak	0	0	
Landgraaf		**0**	**19.548**	**0**
totaal ISD BOL		**0**	**80.559**	**0**

Monitoring 4: Het aantal uitkeringen met inkomstenkorting

Er wordt inzicht gegeven in het aantal cliënten waarbij sprake is van een inkomstenkorting uit arbeid en het totaalbedrag dat aan die inkomsten wordt gekort op de uitkeringen.
Een toe- of afname van het aantal cliënten waarbij sprake is van inkomstenkorting uit arbeid betekent niet dat er evenredig sprake is van toe- of afname van het totaalbedrag te korten inkomsten uit arbeid op de uitkeringen. Dit is afhankelijk van de hoogte van de inkomsten uit arbeid die de cliënten ontvangen.

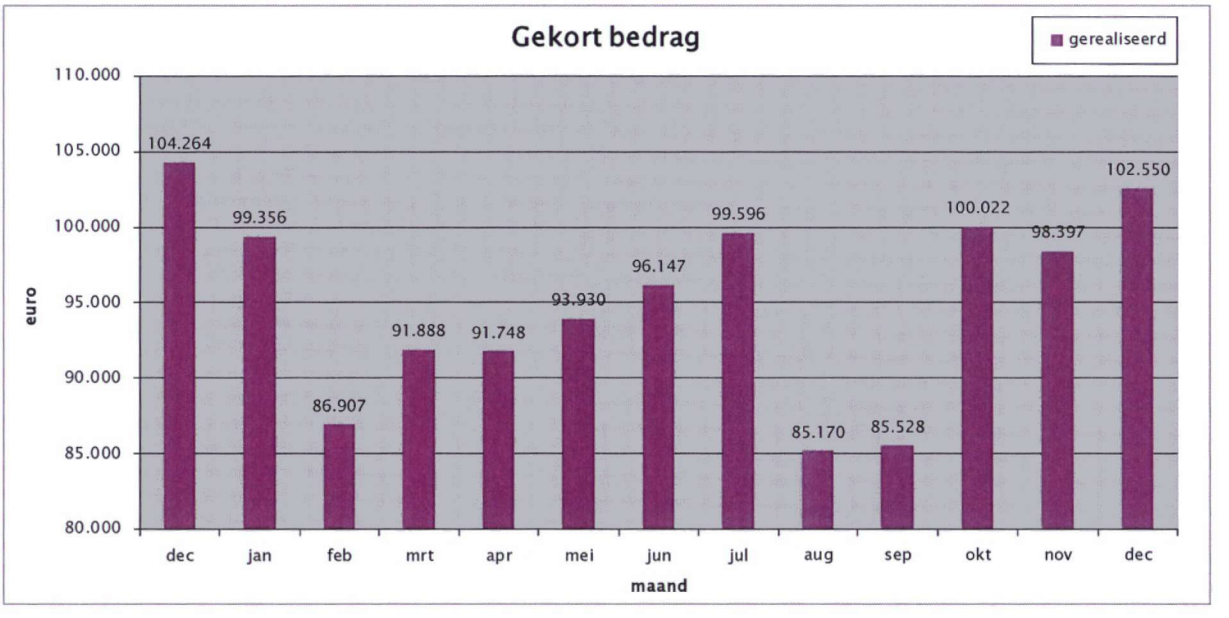

31-3-2017 12226

Monitoring 5: Het aantal daadwerkelijke plaatsingen in het kader van de sluitende aanpak

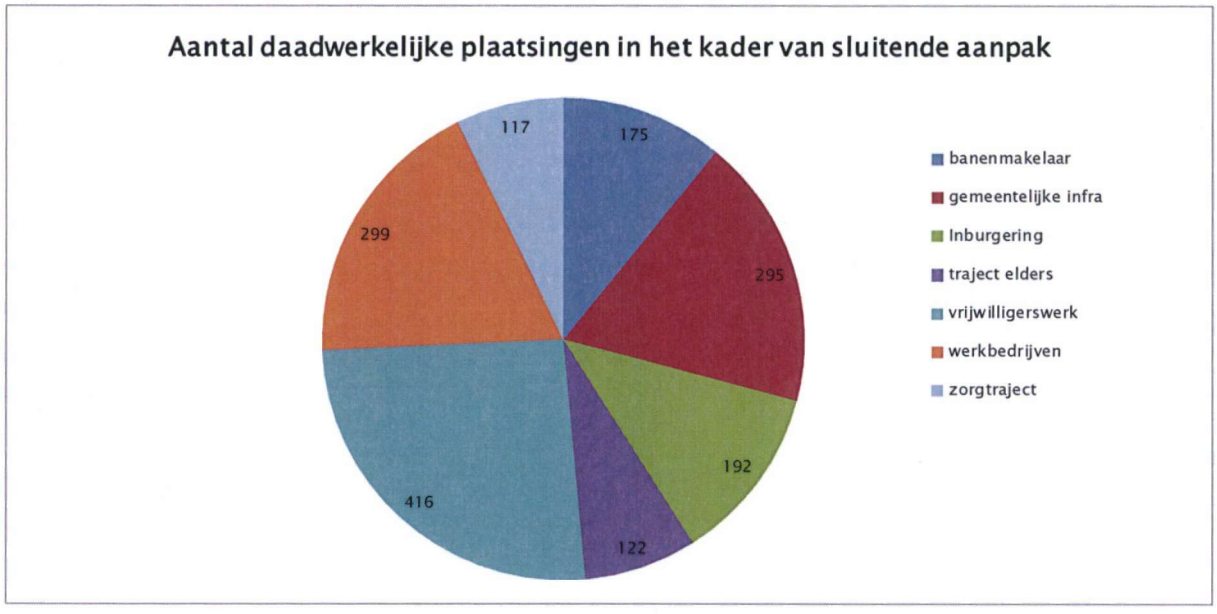

In totaal zijn 1.616 cliënten geplaatst in het kader van de sluitende aanpak. Dit betreft de geplaatste aantallen op het moment van meten (laatste dag van de maand) van de sluitende aanpak.

5. Kerntaak: bevorderen uitstroom

Conform het stramien van de programmabegroting wordt gerapporteerd per kerntaak. Binnen de kerntaak "bevorderen uitstroom" worden 7 beleidsinhoudelijke activiteiten uitgevoerd die opgenomen zijn in het bedrijfsplan 2016. Deze beleidsinhoudelijke activiteiten worden uitgevoerd door de afdeling Werk en Participatie.

5.1 Afdeling Werk en Participatie

Ten aanzien van de kerntaak "bevorderen uitstroom" voert de afdeling Werk en Participatie binnen ISD BOL een 7-tal activiteiten uit die de uitstroom van bestaande cliënten dient te bevorderen, te weten:

* activiteit "Uitstroom naar werk";
* activiteit " Indicatie baanafspraak ";
* activiteit " Uitstroom naar opleiding ";
* activiteit " Fit naar werk ";
* activiteit " Matchen vraag en aanbod ";
* activiteit " Sluitende aanpak ";
* activiteit " Fraudebestrijding ".

31-3-2017 12226

Activiteit: Uitstroom naar werk

Doel:
Cliënten laten uitstromen naar werk.

Maatregel:
Cliënten die een beroep doen op de Participatiewet uit laten stromen naar werk. Dit doen we door cliënten te re-integreren en te begeleiden naar werk.

Resultaat:
Van het totale cliëntenbestand stromen 240 cliënten uit naar werk.

Toelichting:
De economische situatie zal naar verwachting in 2016 een positieve ontwikkeling laten zien. Hier profiteren in eerste instantie cliënten van die dicht bij de arbeidsmarkt staan (reeds werkenden en WW-gerechtigden).
Desalniettemin wordt een hogere uitstroom naar werk verwacht voor onze cliënten. Met aanvullende maatregelen zoals structurele sollicitatieworkshops verwachten wij een toename van de uitstroom naar werk met ± 10% ten opzichte van de target van 2015. Wij sturen op een uitstroom naar werk van 240 cliënten over 2016.

Rapportage:

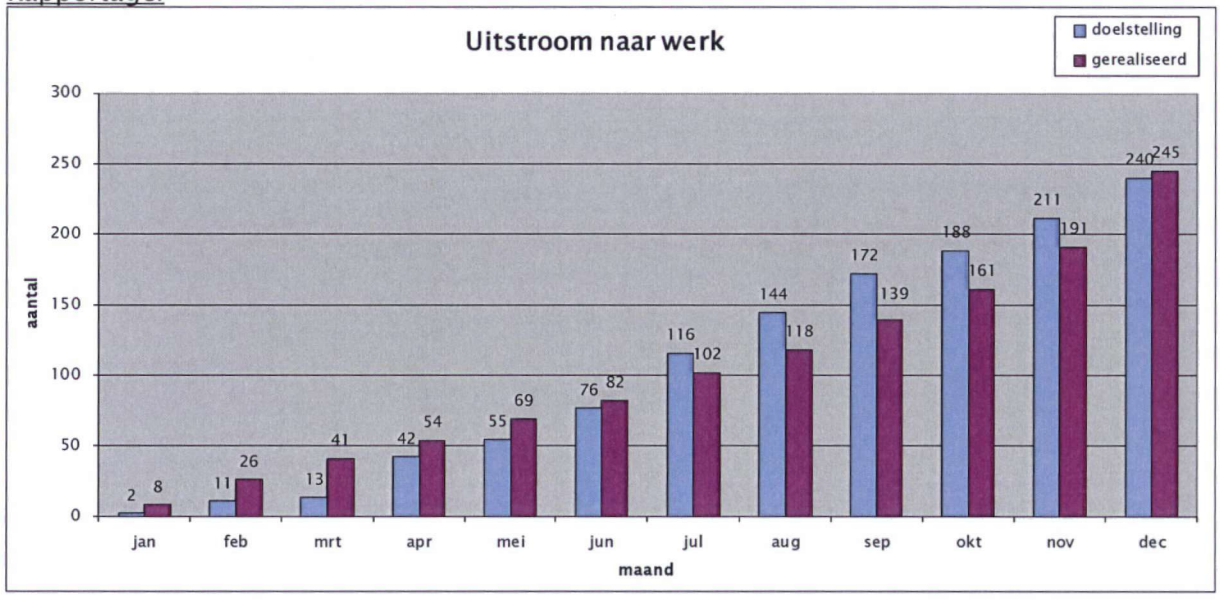

Tot en met 31 december 2016 zijn 245 cliënten volledig uitgestroomd naar werk. Een uiteindelijke realisatie van 102% .

In het laatste kwartaal zien we dat de uitstroom (tegen onze verwachting in) behoorlijk is gestegen. Dit werd veroorzaakt door de volgende omstandigheden:

- Door de aantrekkende economie is de instroom in het laatste kwartaal flink gedaald ten opzichte van dezelfde periode in 2015;
- De uitstroom naar VDL/Nedcar was pas zichtbaar in het laatste kwartaal;
- Aan het einde van het jaar is versterkt ingezet op de afvallers bij VDL/Nedcar;
- De gemeente Brunssum heeft extra middelen ter beschikking gesteld om in samenwerking met Tempo Team extra uitstroom te realiseren. Dit heeft geleid tot een extra uitstroom op 31 december 2016 van 11 cliënten waarvan 4 cliënten langdurig (> langer dan 6 maanden).

31-3-2017 12226

Actoren uitstroom naar werk PW	*jan*	*feb*	*mrt*	*apr*	*mei*	*jun*
Arbeid in dienstbetreking d.m.v. zelfredzaamheid cliënt	1	13	18	24	32	35
Uitstroom naar werk n.a.v. vacaturemelding WSP						
Zelfstandig beroep en bedrijf niet n.a.v. traject		2	4	4	4	4
Zelfstandig beroep en bedrijf n.a.v. traject zonder BM					1	1
Arbeid in dienstbetrekking n.a.v. traject met BM	5	5	7	7	12	14
Arbeid in dienstbetrekking n.a.v. traject consulent	1	4	9	13	15	22
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf met BM						
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf met LKS en BM						1
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf zonder BM			2	4	3	3
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf consulent	1	1				
Uitstroom naar werk n.a.v. vacature WSP		1	1	1	1	1
Uitstroom Duitsland n.a.v. traject Werkbedrijf met BM				1	1	1
Uitstroom Duitsland n.a.v. traject met BM						
Totaal uitstroom	8	26	41	54	69	82

BM = banenmakelaar

Actoren uitstroom naar werk PW	*jul*	*aug*	*sep*	*okt*	*nov*	*dec*
Arbeid in dienstbetreking d.m.v. zelfredzaamheid cliënt	41	45	48	51	57	61
Uitstroom naar werk n.a.v. vacaturemelding WSP						
Zelfstandig beroep en bedrijf niet n.a.v. traject	4	4	7	7	7	8
Zelfstandig beroep en bedrijf n.a.v. traject met BM	1	1	1	1	2	2
Zelfstandig beroep en bedrijf n.a.v. traject zonder BM	1	1	1	1	2	2
Arbeid in dienstbetrekking n.a.v. traject met BM	16	18	23	23	27	36
Arbeid in dienstbetrekking n.a.v. traject consulent	30	37	42	50	62	92
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf met BM		1		2	2	4
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf met LKS en BM	1	1	1	1	1	2
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf zonder BM	5	7	13	21	26	34
Uitstroom n.a.v. traject werkbedrijf consulent						
Uitstroom naar werk n.a.v. vacature WSP	1	1	1	1	1	1
Uitstroom Duitsland n.a.v. traject Werkbedrijf met BM	1	1	1	2	2	1
Uitstroom Duitsland n.a.v. traject met BM	1	1	1	1	2	2
Totaal uitstroom	102	118	139	161	191	245

BM = banenmakelaar

Activiteit: Indicatie banenafspraak

Doel:
Bevorderen uitstroom van de nieuwe doelgroep PW via loonkostensubsidie.

Maatregel:
Cliënten die een beroep (kunnen) doen op de Participatiewet en een 'Indicatie banenafspraak' hebben ondersteunen bij het vinden van betaald werk.

Resultaat:
25 cliënten met een 'Indicatie banenafspraak' stromen uit naar/vinden betaald werk.

Toelichting:
Personen die een indicatie banenafspraak hebben én een uitkering (PW, Anw, IOAW of IOAZ) ontvangen of personen die een beroep op een uitkering kunnen gaan doen worden ondersteund in het vinden van betaald werk. Personen die een beroep kunnen doen op uitkering zijn onder andere:

- niet-uitkeringsgerechtigden (bijvoorbeeld jongeren op het VSO-/PRO-onderwijs) die aanspraak kunnen maken op ondersteuning bij arbeidsinschakeling en "indicatie banenafspraak" hebben;
- Personen van wie, na een 'Beoordeling arbeidsvermogen' door het UWV, de aanvraag WIA of Wajong is afgewezen vanwege de aanwezigheid van arbeidsvermogen, maar die wél een 'Indicatie banenafspraak' hebben gekregen.

ISD BOL wil vooral de groep die op het VSO-/PRO-onderwijs zitten aan betaald werk helpen, vóórdat zij een uitkering aanvragen. Dit doet ISD BOL door ze al te begeleiden als ze nog op school zitten.

Rapportage:

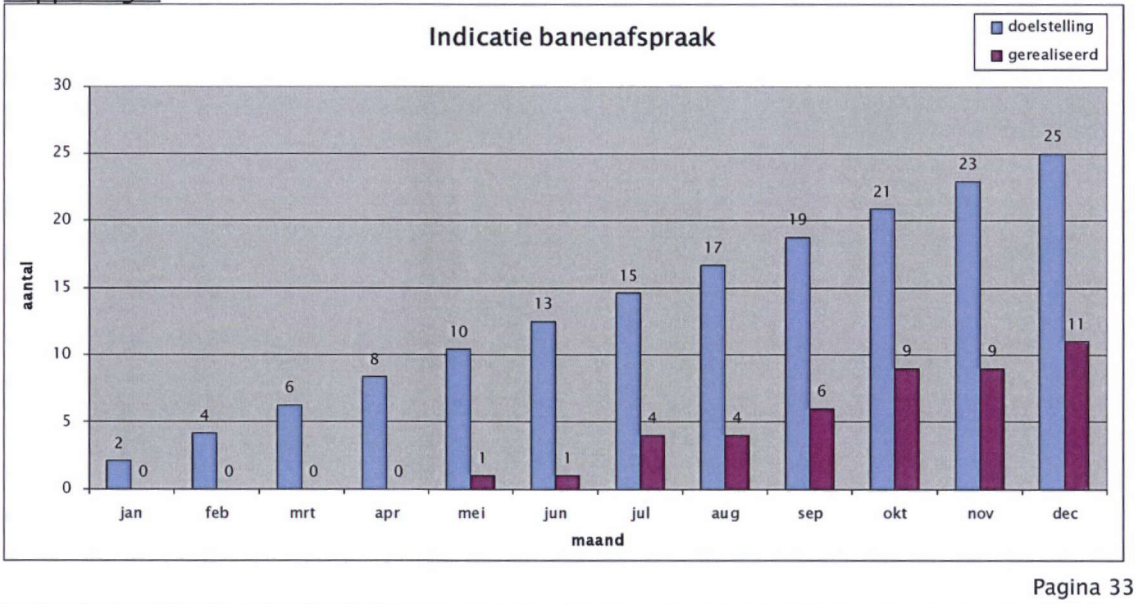

31-3-2017 12226

Vanuit de Participatiewet is het de bedoeling dat werkgevers banen aan de onderkant van de arbeidsmarkt creëren voor mensen met een arbeidsbeperking (die niet in staat zijn het Wettelijk Minimumloon te verdienen). Het is in 2016 zeer moeilijk gebleken om cliënten met een arbeidsbeperking te plaatsen.
Van de 11 gerealiseerde plaatsingen heeft ISD BOL 5 personen die op het VSO-/PRO onderwijs zaten middels een 'Indicatie banenafspraak' aan betaald werk geholpen voordat ze een beroep deden op een uitkering.
Momenteel wordt ons bestand gescreend op potentiële kandidaten voor het doelgroep-register.

Activiteit: Uitstroom naar opleiding

Doel:
Jongeren laten uitstromen naar een opleiding.

Maatregel:
Jongeren met een uitkering op grond van de Participatiewet laten uitstromen naar een opleiding. Dit doen we door cliënten in samenwerking met bureau VSV (terug) te begeleiden naar school.

Resultaat:
15 jongeren stromen uit naar een opleiding.

Toelichting:
Van jongeren die een bindend studieadvies krijgen en niet teruggaan naar school zal de uitkering worden beëindigd. Ook die beëindigingen zullen in dit resultaat worden meegenomen. Het resultaat is verlaagd ten opzichte van 2015 omdat het aantal jongeren dat in de uitkering komt in het afgelopen jaar is verminderd.

Rapportage:

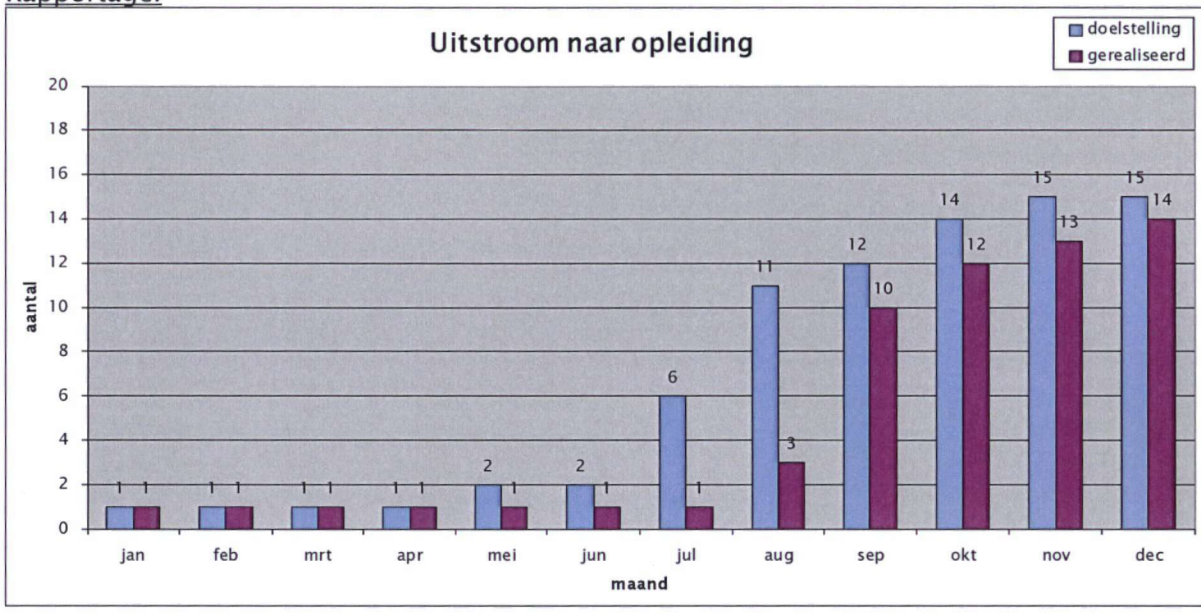

Tot en met december zijn 14 cliënten uitgestroomd naar een opleiding. De prognose van 15 is bijna gehaald. De oorzaak is de geringe instroom van jongeren die uit kunnen stromen richting een opleiding. In het zittend bestand is nauwelijks sprake van jongeren die kunnen uitstromen richting opleiding.

31-3-2017 12226

Activiteit: Fit naar werk

Doel:
Cliënten fit te maken c.q. te activeren waardoor zij vanuit de gemeentelijke infrastructuur door kunnen stromen naar een traject bij een van de gemeentelijke werkbedrijven.

Maatregel:
Via zogenaamde "sporttrajecten" worden groepen cliënten die actief zijn binnen de gemeentelijke infrastructuur geactiveerd en gestimuleerd de stap te maken naar een traject bij een van de gemeentelijke werkbedrijven.

Resultaat:
90 cliënten nemen deel aan dit traject.

Toelichting:
In 2014 en 2015 zijn succesvolle pilots uitgevoerd in de vorm van een sporttraject. Deze pilots worden nu omgezet naar een structurele aanpak waarbij het hoofddoel is cliënten hun gevoel van "eigenwaarde" terug te laten krijgen en vanuit die gedachte te activeren richting gemeentelijk werkbedrijf dan wel betaalde arbeid.

Rapportage:

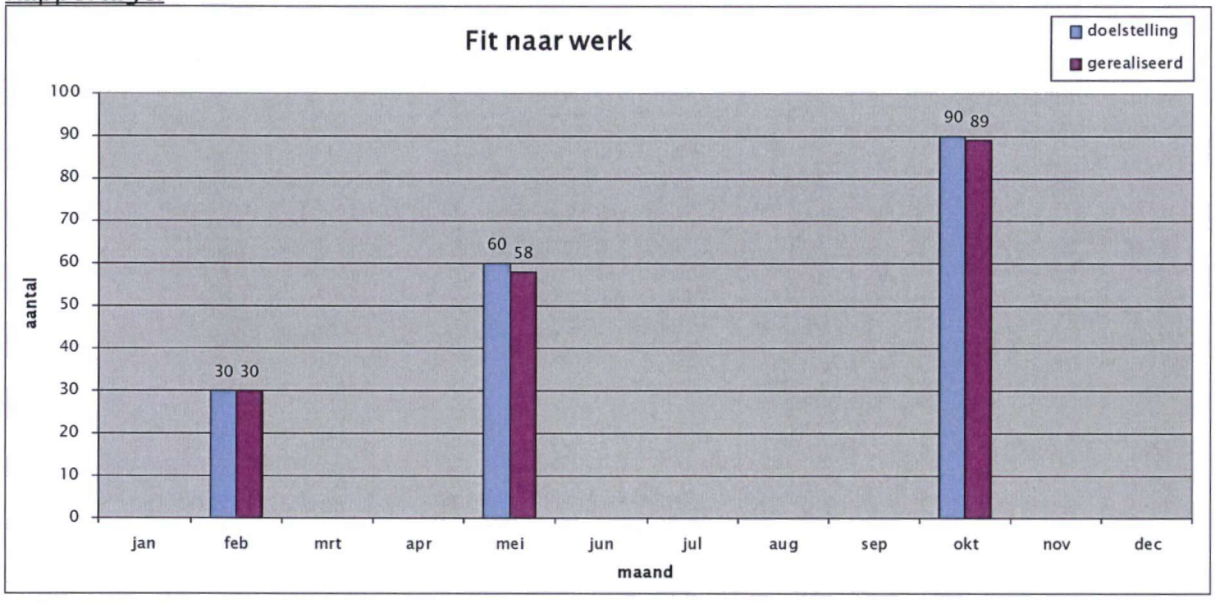

In 2016 hebben 89 cliënten deelgenomen aan dit traject. De belangrijkste resultaten zijn:
17 deelnemers zijn uitgestroomd naar betaalde arbeid;
17 cliënten zijn aangemeld bij de gemeentelijke Werkbedrijven;
8 cliënten zijn bemiddeld richting vrijwilligerswerk;
6 jongeren zijn uitgestroomd naar en opleiding (met studiefinanciering) en
5 cliënten zijn verhuisd naar een gemeente buiten ISD BOL.

Activiteit: Matchen vraag en aanbod

Doel:
Het matchen van vraag en aanbod van vacatures met onze (potentiële) cliënten.

Maatregel:
Het binnenhalen van vacatures toegespitst op het aanbod van onze (potentiële) cliënten. In overleg met de banenmakelaars plaatsen W/P-consulenten van de afdelingen Werk en Participatie (potentiële) cliënten van ISD BOL op de gerealiseerde (parttime of fulltime) vacatures.

Resultaat:
90 (potentiële) cliënten (dit is inclusief doorvallers WW naar PW en Nuggers) van ISD BOL zijn geplaatst op de binnengehaalde vacatures. Bij 50 cliënten zal dit leiden tot uitstroom en 40 cliënten blijven in de uitkering met inkomsten uit een deeltijdbaan.

Rapportage:

	jan	*feb*	*mrt*	*apr*	*mei*	*jun*	*jul*	*aug*	*sep*	*okt*	*nov*	*dec*
doelstelling volledige uitstroom	4	8	13	17	21	25	29	33	38	42	46	50
gerealiseerde volledige uitstroom	0	5	9	14	17	24	30	59	71	78	87	112
doelstelling gedeeltelijke uitstroom	3	7	10	13	17	20	23	27	30	33	37	40
gerealiseerde gedeeltelijke uitstroom	0	3	14	21	22	25	25	30	38	41	45	46
cumulatief doelstelling uitstroom	7	15	23	30	38	45	53	60	68	75	83	90
cumulatief gerealiseerde uitstroom	0	8	23	35	39	49	55	89	109	119	132	158
plaatsingen WEP	0	0	3	4	5	7	7	10	13	13	15	15
plaatsingen gemeentelijk werkbedrijf	0	0	3	10	11	11	12	32	34	35	35	35

Tot en met december zijn 158 cliënten geplaatst op binnengehaalde vacatures. Van deze 158 cliënten zijn 112 cliënten geplaatst op fulltime vacatures waardoor de target ten aanzien van de volledige uitstroom ruimschoots is behaald. De overige 46 cliënten zijn geplaatst op parttime vacatures waardoor ook gedeeltelijke uitstroom is gerealiseerd.

31-3-2017 12226

Activiteit: Sluitende aanpak

Doel:
Uitvoeren gedachtengoed uit Participatiewet en doelstelling meerjarenbeleidsplan dat iedereen die iets kan, iets terugdoet voor zijn uitkering waarbij de mogelijkheden van de cliënt bepalend zijn en niet de belemmeringen.

Maatregel:
Cliënten van ISD BOL worden aangemeld bij de banenmakelaar, bij een gemeentelijk werkbedrijf, bij vrijwilligerswerk, bij de wijkconsulent of worden aangemeld op een maatwerktraject.

Resultaat:
75% van de cliënten van ISD BOL zijn aangemeld bij de banenmakelaar, bij een gemeentelijk werkbedrijf, bij vrijwilligerswerk, bij de wijkconsulent of aangemeld op een maatwerktraject. Verder wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel cliënten tijdelijk of duurzaam arbeidsongeschikt zijn of op een zorgtraject zitten.

Toelichting:
In tegenstelling tot het bedrijfsplan van 2015, waarin deze activiteit was opgenomen voor de nieuwe instroom, is de sluitende aanpak voor 2016 van toepassing voor het gehele cliëntenbestand.
Binnen het gehele cliëntenbestand zijn er situaties die er toe leiden dat de sluitende aanpak (tijdelijk) niet kan worden toegepast. Hierbij valt te denken aan zorgtrajecten, tijdelijk of duurzaam arbeidsongeschikt (TAO of DAO) en situaties waarin cliënten nog "in routing" zijn en de sluitende aanpak nog niet is afgerond.
Ingeschat wordt dat de procentuele verdeling van de bovenomschreven situaties waarin de sluitende aanpak (tijdelijk) niet kan worden toegepast, als volgt is opgebouwd:

- cliënten die deelnemen aan een zorgtraject (cliënt kan nog niet participeren en wordt begeleid door een externe instantie) (5% van alle cliënten);
- cliënten die tijdelijk of duurzaam arbeidsongeschikt zijn (15% van alle cliënten);
- cliënten waarbij de diagnose voor het in te zetten instrument voor participatie nog niet is toegepast (5% van alle cliënten).

Rapportage:

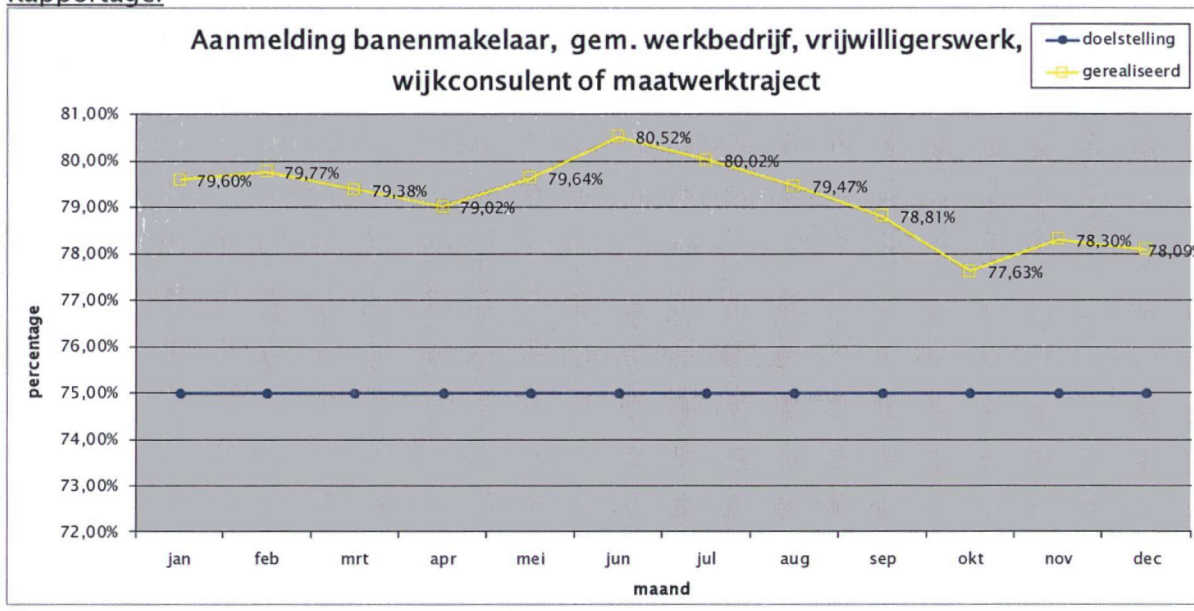

Doelstelling activiteit: aantal aanmeldingen > 75%.

De behaalde resultaten voor aanmeldingen banenmakelaar, gemeentelijk werkbedrijf, vrijwilligerswerk, wijkconsulent of maatwerktraject' liggen boven de vastgestelde targets.

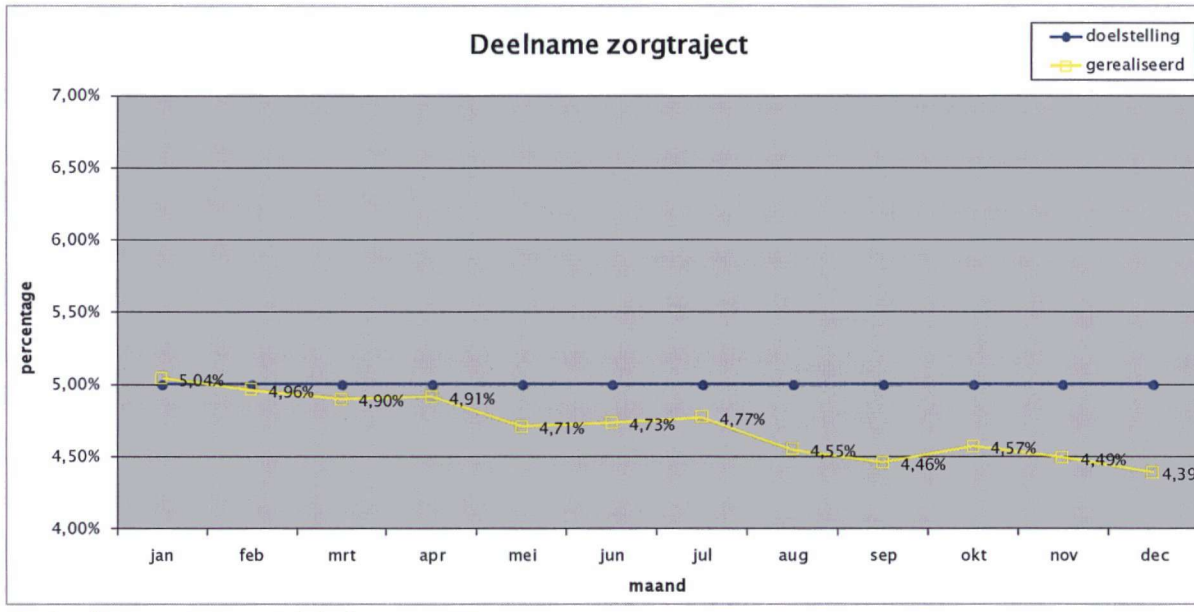

Doelstelling activiteit: aantal deelnames < 5%.

De behaalde resultaten voor deelname zorgtraject zijn beter dan de vastgestelde targets. Er hebben minder cliënten gebruik gemaakt van zorgtrajecten dan verwacht.

31-3-2017 12226

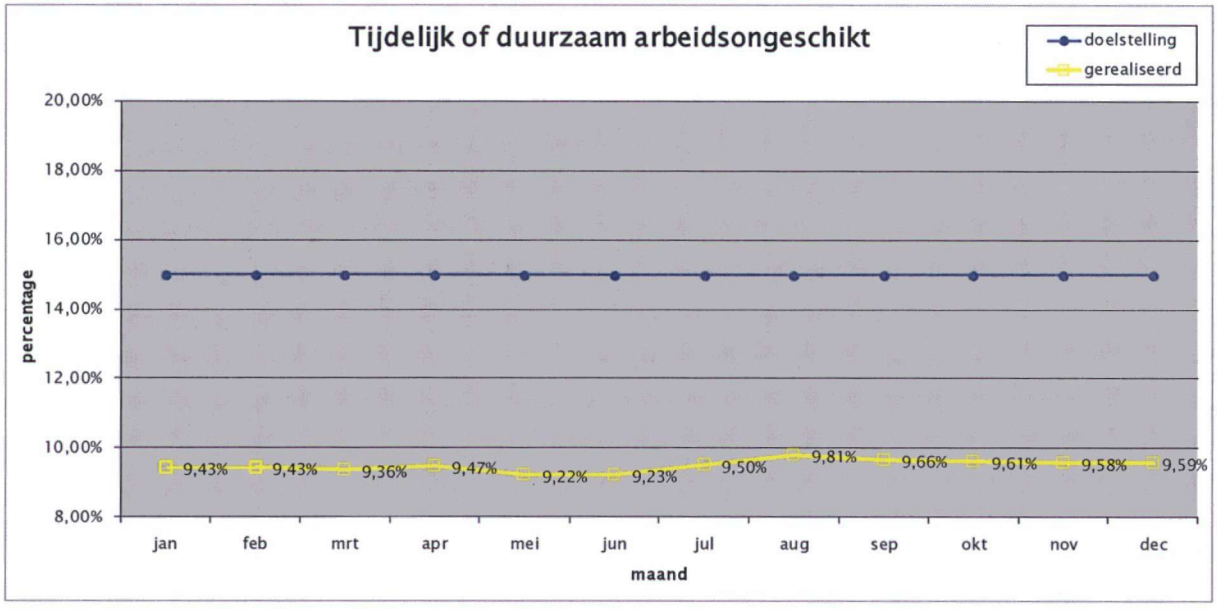

Doelstelling activiteit: aantal ontheffingen < 15%.

De behaalde resultaten voor vaststelling tijdelijk of duurzaam arbeidsongeschikt zijn beter dan de vastgestelde targets.

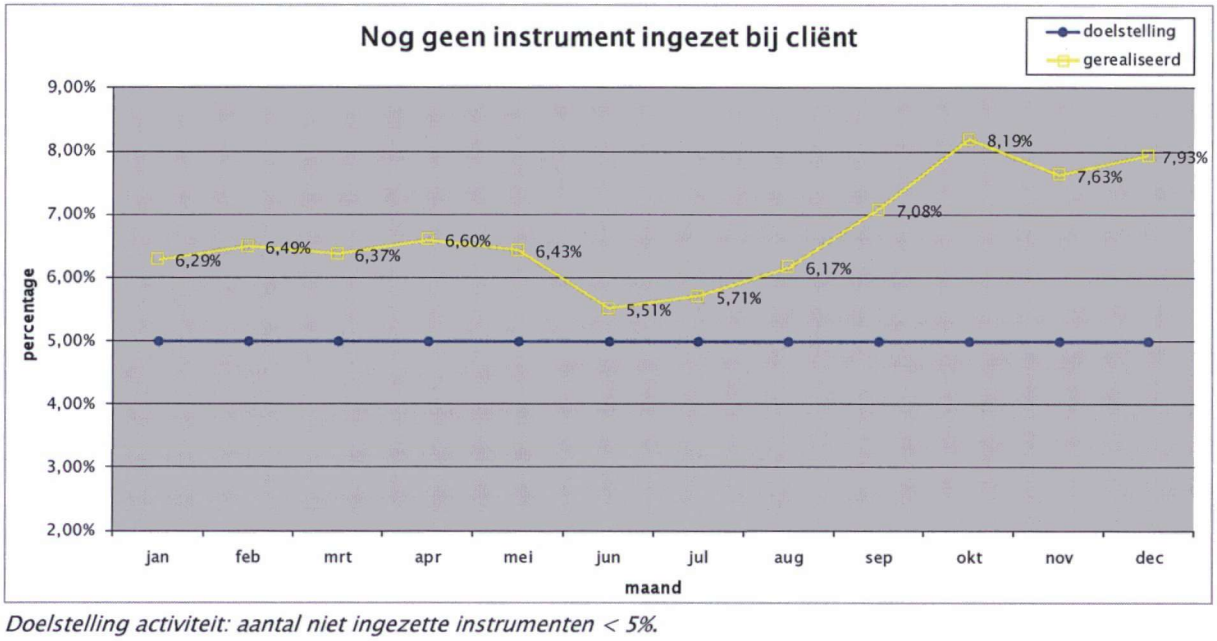

Doelstelling activiteit: aantal niet ingezette instrumenten < 5%.

Bij de werk-/participatieconsulenten is de beschikbare capaciteit afgenomen. De tijdspanne tussen instroom en vaststelling in te zetten instrument is daardoor toegenomen.

Activiteit: Fraudebestrijding

Doel:
Het bestrijden van fraude.

Maatregel:
Effectieve bestrijding van frauduleus handelen van cliënten.

Resultaat:
60% van de afgehandelde fraudezaken leidt tot een beëindiging van de uitkering of in voorkomend geval aangifte bij het Openbaar Ministerie.

Rapportage:

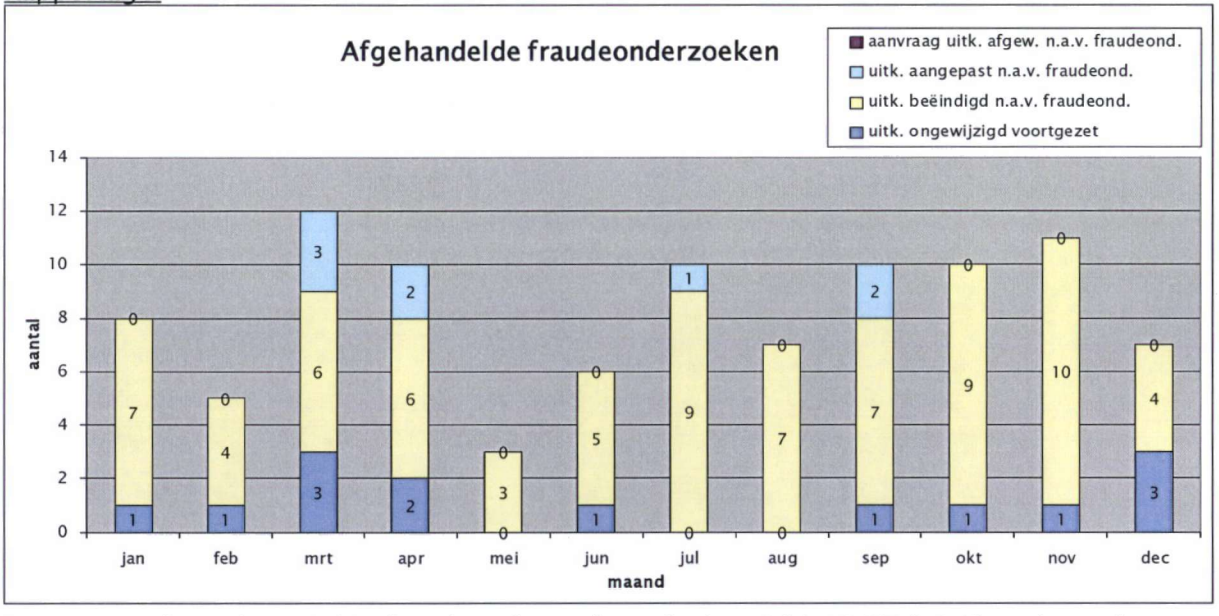

Tot en met december zijn 99 fraudeonderzoeken afgehandeld. Bij 77 (78 %) onderzoeken werd de uitkering beëindigd of met terugwerkende kracht ingetrokken. Bij 14 onderzoeken werd de uitkering ongewijzigd voortgezet. Bij 8 onderzoeken werd de norm van de uitkering aangepast.

31-3-2017 12226

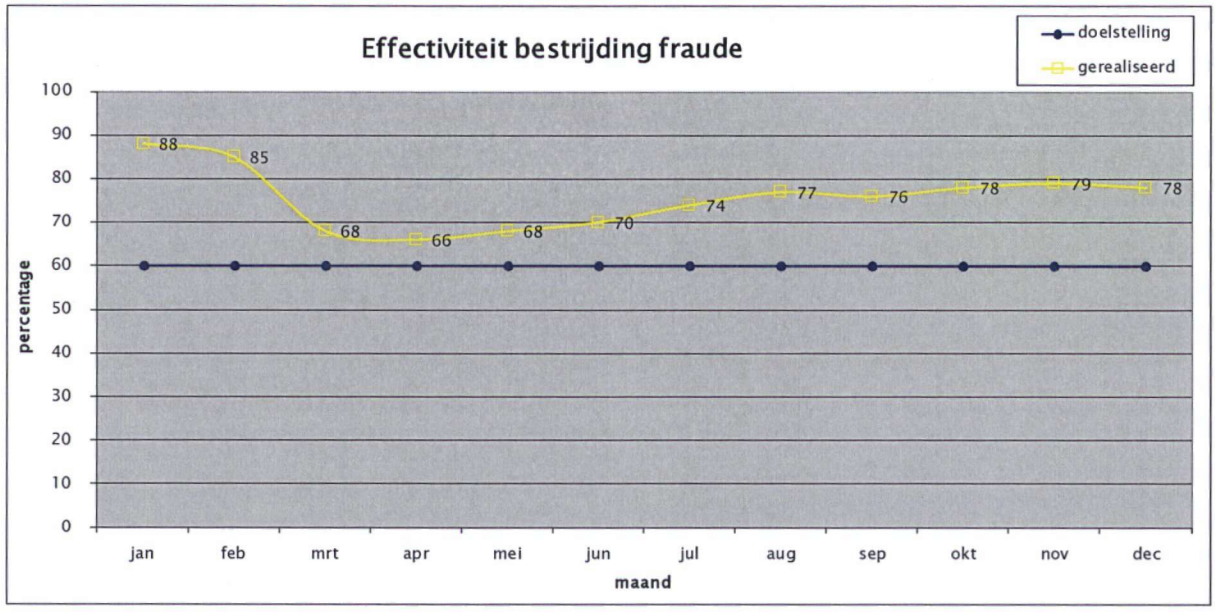

5.2 Financiële verantwoording kerntaak: bevorderen uitstroom

bevorderen van de uitstroom	2015	2016		
	werkelijk	primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
lasten				
w-deel	3.384.833	3.480.180	2.903.012	2.889.598
kinderopvang	28.610	33.000	33.000	54.526
totaal lasten	**3.413.443**	**3.513.180**	**2.936.012**	**2.944.124**
baten				
rijksbijdrage	3.453.355	3.480.180	2.903.012	2.852.831
overige opbrengsten				0
bijdrage gemeente re-integratie	-68.522	0	0	36.767
bijdrage derden				0
bijdrage gemeente kinderopvang	28.610	33.000	33.000	54.526
totaal baten	**3.413.443**	**3.513.180**	**2.936.012**	**2.944.124**

Kinderopvang	N	€ 21.526

Het nadeel van de kosten kinderopvang is onderverdeeld onder diverse posten.
Gemeente Brunssum:
- Uitgaven kinderopvang regulier (N € 338)
- Uitgaven SMI (N € 9.664)
- Doorbelasting bedrijfsvoeringkosten (N € 851)

Gemeente Onderbanken:
- Uitgaven kinderopvang regulier (V € 0)
- Uitgaven SMI (V € 2.756)
- Doorbelasting bedrijfsvoeringkosten (N € 2.400)

Gemeente Landgraaf:
- Uitgaven kinderopvang regulier (N € 2.090)
- Uitgaven SMI (N € 1.262)
- Doorbelasting bedrijfsvoeringkosten (N € 2.165)

31-3-2017 12226

Toelichting jaarresultaat besteding werkdeel 2016

De Rijksbijdrage is zoals uit voorgaand overzicht blijkt, in 2016 verlaagd. Bedroeg de Rijksbijdrage in 2015 nog € 3.915.180, in 2016 bedraagt deze € 3.772.732. De gemeenten hebben respectievelijk € 429.561, € 28.632 en € 449.359 zelf besteed van het ontvangen budget.

Met uitzondering van de gemeente Brunssum was in 2016 het beschikbare re-integratiebudget toereikend om het beleids- en bedrijfsplan in 2016 uit te voeren.
Er worden steeds minder middelen besteed aan trajecten van externe re-integratiebedrijven
Het re-integratiebudget wordt grotendeels besteed aan de inzet van consulenten ('Urenverantwoording') en de gemeentelijke werkbedrijven.

De overschrijding van het toegekende budget van de gemeente Brunssum wordt veroorzaakt door het project 'samen sterk'. Dit project betreft een privaat- publiekrechtelijke samenwerking met een uitzendorganisatie met als doel extra uitstroom van cliënten te realiseren. Door het succes van dit project zijn er meer plaatsingsbonussen verstrekt dan verwacht.

6. Kerntaak: beperken instroom

Binnen de kerntaak "beperken instroom" worden 3 beleidsinhoudelijke activiteiten uitgevoerd, die opgenomen zijn in het bedrijfsplan 2016. Deze beleidsinhoudelijke activiteiten worden uitgevoerd door de afdeling Inkomen en de afdeling Bedrijfsvoering Beleid en Juridische Zaken.

6.1 Afdeling Inkomen

Ten aanzien van de kerntaak "beperken instroom" voert de afdeling Inkomen binnen de ISD BOL een 2-tal activiteiten uit die de instroom van potentiële cliënten dient te beperken, te weten:

* activiteit "Beperken instroom cliënten < 27 jaar";
* activiteit "Beperken instroom cliënten > 26 jaar".

31-3-2017 12226

Activiteit: Beperken instroom cliënten < 27 jaar

Doel:
Beperken instroom cliënten < 27 jaar (jongeren).

Maatregel:
Jongeren die zich melden voor een algemene bijstandsuitkering houden wij tegen aan de jongerenpoort.

Resultaat:
Van alle jongeren die een uitkering aanvragen is 75% tegengehouden aan de poort.

Toelichting:
De cliënten die in de 4 weken zoekperiode zitten worden buiten beschouwing gelaten. Bij het meten van het resultaat wordt ook meegenomen: aanvraag buiten behandeling gesteld (cliënt verschijnt niet op afspraak), aanvraag afgewezen en aanvraag ingetrokken (op verzoek cliënt).

Rapportage:

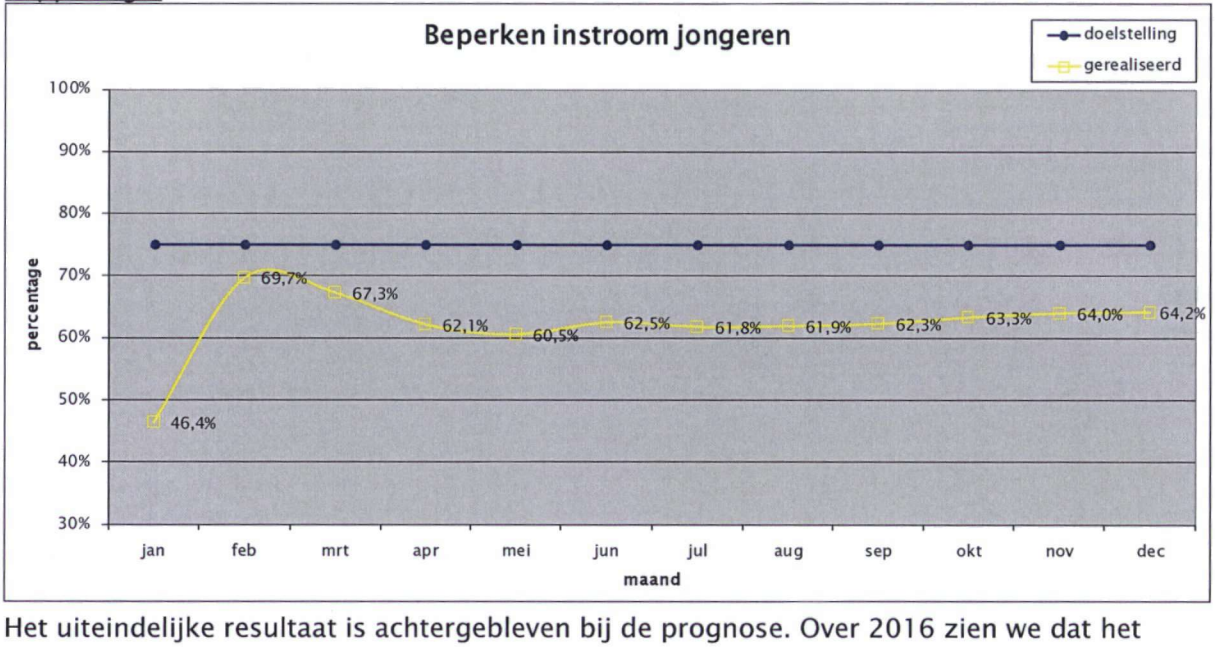

Het uiteindelijke resultaat is achtergebleven bij de prognose. Over 2016 zien we dat het percentage tegengehouden aan de poort zich beweegt tussen de 60 en 65%.
Geconstateerd is dat jongeren die zich melden aan de poort een relatief grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt (waaronder de jongeren die vroeger onder de doelgroep van de WSW of Wajong vielen). Zij zijn niet direct bemiddelbaar voor de reguliere arbeidsmarkt of voor scholing en zijn daardoor moeilijker tegen te houden aan de poort.
De arbeidsmarkt trekt aan wat betreft vacatures voor lager opgeleiden waardoor de jongere zelfredzame cliënten zich niet meer melden aan de poort.

Activiteit: Beperken instroom cliënten > 26 jaar

Doel:
Beperken instroom cliënten > 26 jaar (niet jongeren).

Maatregel:
Cliënten die zich melden voor een algemene bijstandsuitkering houden wij tegen aan de poort.

Resultaat:
Van alle cliënten (vanaf 27 jaar) die een algemene bijstandsuitkering aanvragen is 50% tegengehouden aan de poort.

Toelichting:
Bij het meten van het resultaat wordt ook meegenomen: aanvraag buiten behandeling gestel (cliënt verschijnt niet op afspraak), aanvraag afgewezen en aanvraag ingetrokken (op verzoek cliënt).

Rapportage:

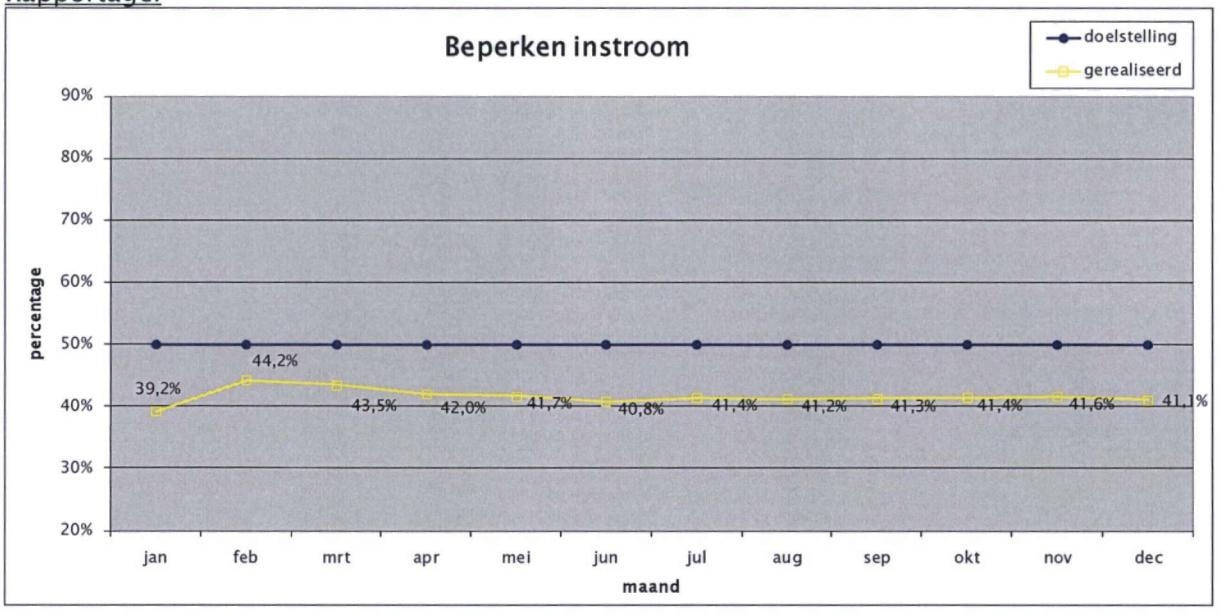

Het uiteindelijke resultaat is achtergebleven bij de prognose. Over 2016 zien we dat het percentage tegengehouden aan de poort zich beweegt rond de 41%. Ook hier zien we dat de cliënten die zich melden aan de poort gemiddeld een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben waardoor tegenhouden steeds moeilijker wordt.

31-3-2017 12226

6.2 Afdeling Bedrijfsvoering, Beleid en Juridische Zaken

Ten aanzien van de kerntaak: "beperken instroom" voert de afdeling Bedrijfsvoering Beleid en Juridische Zaken binnen de ISD BOL de activiteit Debiteurenontvangsten uit. Deze activiteit is onder de kerntaak "beperken instroom" gebracht omdat de uitvoering van deze activiteit, net als de activiteiten "Beperken instroom cliënten < 27 jaar " en "Beperken instroom cliënten > 26 jaar", een direct gevolg heeft voor de omvang van de uitkeringslasten (I-deel).

Activiteit: Debiteurenontvangsten

Doel:
De lastendruk voor de deelnemende gemeenten verminderen.

Maatregel:
Een effectief invorderingsbeleid hanteren.

Resultaat:
Ultimo 2016 totaal ± € 529.000 aan debiteurenontvangsten innen.

Toelichting:
Ten onrechte genoten uitkering dient teruggevorderd te worden. Onder debiteurenontvangsten worden tevens de ontvangsten begrepen die de onderhoudsplichtige bijdraagt in de kosten van levensonderhoud van de cliënt (verhaal). De afgelopen jaren is geconstateerd dat invordering ten aanzien van de componenten krediethypotheken en verrekeningen moeilijk is te voorspellen. Deze componenten zijn dan ook niet opgenomen in de doelstelling van deze activiteit

Rapportage:

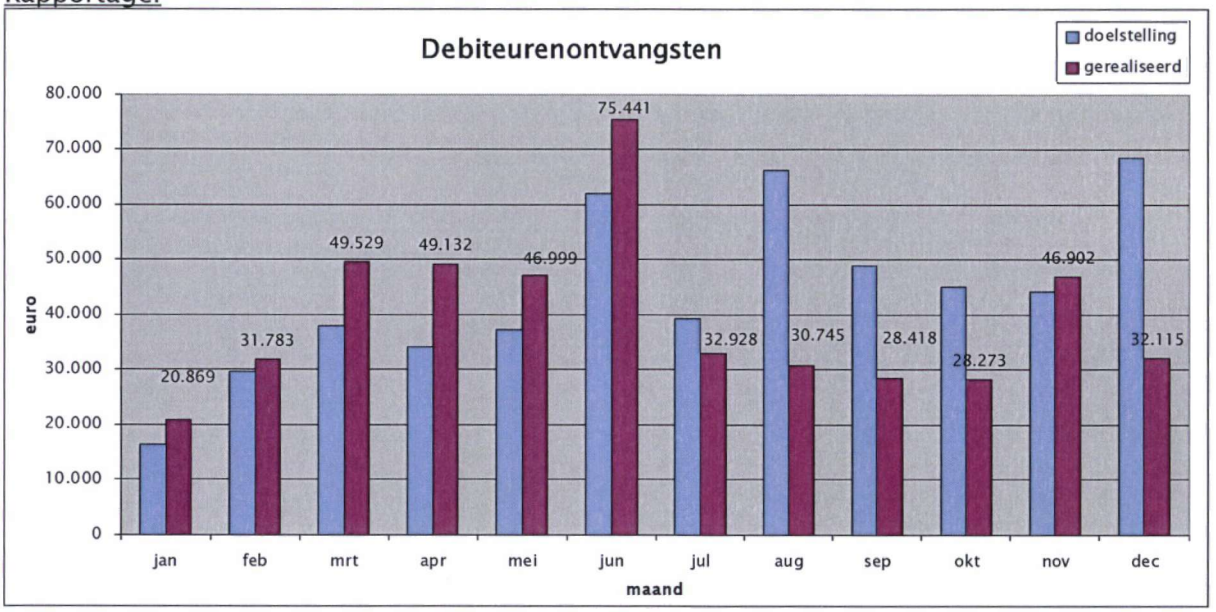

De gerealiseerde debiteurenontvangsten tot en met december bedragen € 473.132.
De achterblijvende ontvangsten hebben te maken met de uitgebreidere mogelijkheden om direct te verrekenen met de lopende uitkering.

31-3-2017 12226

6.3 Financiële verantwoording kerntaak: beperken instroom

Beperken van de instroom	2015	2016		
	werkelijk	primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
lasten				
Bbz declarabel	126.363	113.000	175.000	174.856
Bbz I-deel	114.404	120.000	207.000	111.160
PW I-deel	28.557.845	27.702.645	29.262.493	28.974.044
loaw I-deel	1.126.058	1.100.000	1.335.000	1.351.954
loaz I-deel	84.781	105.000	100.500	113.721
koopkracht tegenmoetkoming	6.020	0	0	0
overige	276	6.700	3.000	29.027
hoogwaardige handhaving	0	0	0	0
totaal lasten	**30.015.747**	**29.147.345**	**31.082.993**	**30.754.762**
baten				
rijksbijdrage	29.555.232	29.176.092	29.809.145	29.672.920
bijdrage gemeente	460.514	-28.747	1.273.848	1.081.842
koopkracht tegenmoetkoming			0	
debiteurontvangsten uitkeringen	0	0	0	0
totaal baten	**30.015.746**	**29.147.345**	**31.082.993**	**30.754.762**

Toelichting

De lasten BBZ-declarabel t.o.v. de prognose uit de 2e BERAP ISD BOL 2016 laten voor de gemeenten het volgende beeld zien:

- Brunssum een voordelig resultaat van € 27.877; omdat er geen rentedragend bedrijfskapitaal is verstrekt en de onderzoekskosten m.b.t. de levensvatbaarheid van een eigen bedrijf lager zijn uitgevallen.
- Onderbanken een voordelig resultaat van € 1.984; de onderzoekskosten m.b.t. de levensvatbaarheid van een eigen bedrijf lager zijn uitgevallen.
- Landgraaf een nadelig resultaat van € 29.718; omdat het verstrekte rentedragend bedrijfskapitaal hoger is dan begroot.

Lasten "BUIG" (Bbz I-deel + PW I-deel + Ioaw I-deel + Ioaz I-deel)
Het Bbz I-deel laat elk jaar een grillig verloop zien en is moeilijk te prognosticeren.

Bij het PW I-deel is sprake van een onderuitputting voor alle drie de gemeenten. Voor de gemeenten Brunssum en Landgraaf is dit het gevolg van de doorgezette daling van het PW-cliëntenbestand in tegenstelling tot de prognose uit de 2e BERAP ISD BOL 2016.
De gemeente Onderbanken dankt de onderuitputting aan de gelijkblijvende cliëntenaantallen in de tweede helft van 2016.
In cijfers:

Brunssum	- € 140.591
Onderbanken	- € 24.898
Landgraaf	- € 122.961 *

* zie de bijlage "totaaloverzicht baten en lasten per gemeente" uit de jaarrekening ISD BOL 2016

Bij het IOAW- en IOAZ I-deel zien we hogere lasten door een toename in het aantal uitkeringsgerechtigden.

Baten "BUIG"
De macrobudgetten voor de verschillende regelingen worden afzonderlijk geraamd, vervolgens opgeteld en over de gemeenten verdeeld. De gemeenten ontvangen dus één budget.

De Rijksbijdrage is ten opzichte van de 2e BERAP ISD BOL 2016 met € 136.225 naar beneden bijgesteld.

Ook de bijdrage van de gemeenten daalt van € 1.273.848 naar € 1.081.842.

De debiteuren zijn niet overgedragen aan de ISD BOL. De ontvangsten worden rechtstreeks overgemaakt naar de desbetreffende gemeente.

31-3-2017 12226

7. Kerntaak: maatschappelijke participatie

Binnen de kerntaak "maatschappelijke participatie" worden 2 beleidsinhoudelijke activiteiten uitgevoerd, die opgenomen zijn in het bedrijfsplan 2016. Deze 2 activiteiten zullen dan ook in deze BERAP gerapporteerd worden.

Dit betreffen de activiteiten:

* activiteit "Digitaal loket minimaregeling";
* activiteit "Eén gezin, één plan, één regisseur ".

Activiteit: Digitaal loket minimaregelingen

Doel:
Inrichting digitaal loket minimaregelingen.

Maatregel:
De minimaregelingen zijn vanaf 2016 toegankelijk via een digitaal loket. Dit loket is ingericht omdat de cliënten van ISD BOL gebaat zijn bij een effectieve, efficiënte en resultaatgerichte bedrijfsvoering.

Resultaat:
95% van de aanvragen minimaregelingen via Digid worden de volgende werkdag betaalbaar gesteld.

Toelichting:
De minimaregelingen zijn vanaf 2016 ook toegankelijk via een digitaal loket. Dit loket is ingericht omdat de cliënten van ISD BOL gebaat zijn bij een effectieve, efficiënte en resultaatgerichte bedrijfsvoering. De uitbetaling vindt plaats binnen 1 werkdag. De rechtmatige verstrekking van de minimaregelingen wordt steekproefsgewijs getoetst.

Rapportage:

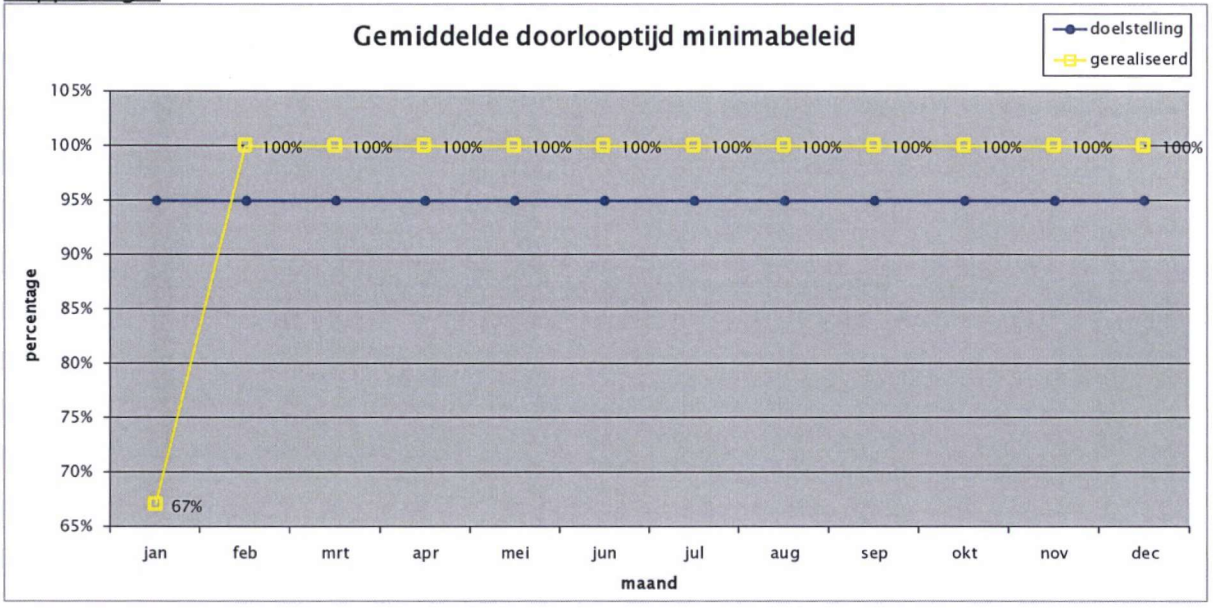

31-3-2017 12226

Activiteit: Eén gezin, één plan, één regisseur

Doel:
Actieve bijdrage leveren aan één gezin, één plan.

Maatregel:
Bij crisissituaties/meervoudige problematieken zal ISD BOL actief de onderliggende casussen inbrengen bij de wijkteams van Landgraaf, het wijkteam Brunssum West en het sociaal team Onderbanken.

Resultaat:
Alle crisissituaties worden met toestemming van de cliënt aangemeld en worden in gezamenlijkheid met de wijkteams opgepakt (50 cassussituaties).

Toelichting:
Binnen het sociaal domein is het noodzakelijk dat alle partijen samenwerken en in voorkomende gevallen komen tot een gezamenlijke aanpak in de stabilisatie van een cliënt. Samen bereiken we sneller meer.

Rapportage:

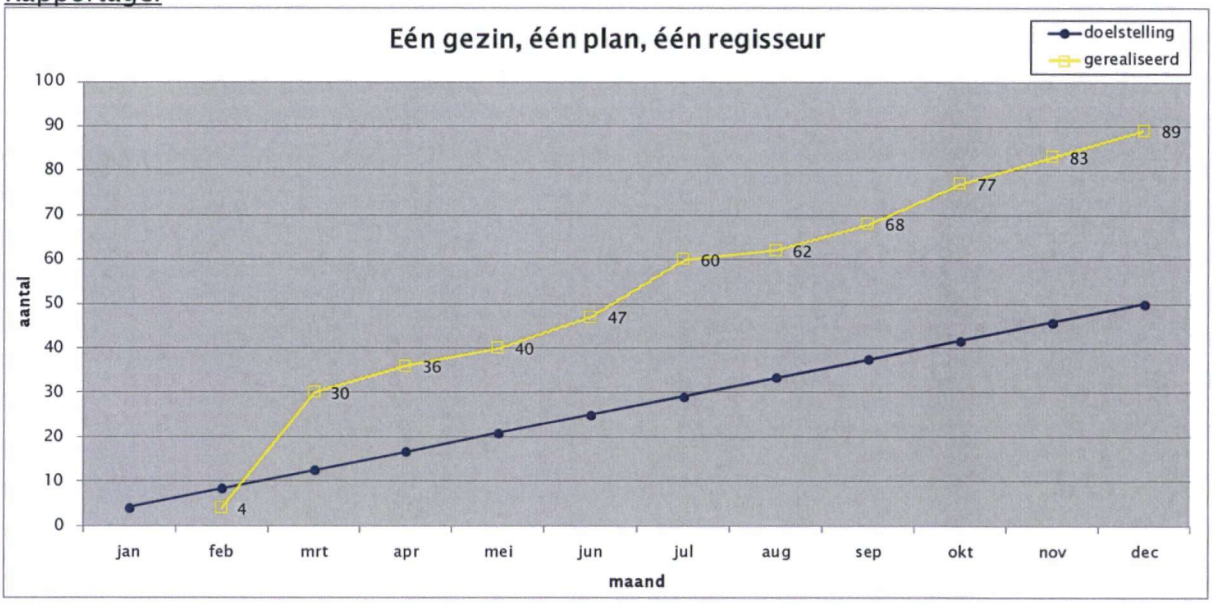

In bovenstaande tabel zijn aanmeldingen opgenomen van casuïstiek bij de wijkteams maar eveneens crisissituaties bij Heugderlicht en de moederopvang.
Vanaf maart 2016 heeft Levanto zijn opvangplekken bij de crisisopvang Heugderlicht uitgebreid.
Daarnaast is de doorstroom van klanten naar reguliere huisvesting versneld. Hierdoor kunnen meer mensen -tijdelijk- gebruik maken van de crisisopvang.

7.1 Financiële verantwoording kerntaak: maatschappelijke participatie

Maatschappelijke participatie	2015	2016		
	werkelijk	primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
lasten				
minima effectrapportage	0	0	0	0
medische keuring ggd	1.293	0	0	877
maatschappelijke participatie	326.191	270.400	335.400	467.596
chronisch zieken	1.594	0	0	0
schoolkosten	31.777	29.900	34.400	59.619
studietoeslag			1.800	720
collectieve ziektekostenverzekering	95.575	109.500	120.500	120.345
Individuele inkomenstoeslag	417.374	421.500	421.500	443.591
budgetbeheer	7.041	10.700	8.200	6.257
bewindvoering	1.104.709	598.000	1.252.000	1.276.889
overige bijzondere bijstand	678.919	584.600	576.300	522.055
toerekening bedrijfsvoering	0	0	0	0
TCG	194.760	0	0	0
totaal lasten	**2.859.234**	**2.024.600**	**2.750.100**	**2.897.949**
baten				
bijdrage gemeente	2.859.234	2.042.600	2.750.100	2.897.949
bijdrage derden	0	0	0	0
debiteurontvangsten uitkeringen				0
totaal baten	**2.859.234**	**2.042.600**	**2.750.100**	**2.897.949**

Toelichting jaarrekening 2016

Onderstaand worden de verklaringen voor de afwijkingen nader gespecificeerd.
(V = voordelig, N is nadelig)

Lasten

Maatschappelijke participatie	N	132.196(s)

Vanaf 1 januari 2016 is het voor cliënten mogelijk om de aanvragen voor maatschappelijke participatie in te dienen via hun Digid. Uitbetaling vindt plaats na één werkdag.
ISD BOL voert een actief communicatiebeleid ten aanzien van de minimaregelingen via de lokale media. We zien daardoor in 2016 een toename in het aantal aanvragen voor een tegemoetkoming uit de minimaregelingen.

31-3-2017 12226

Schoolkosten	N	25.219(s)

Net als in 2016 hebben in januari 2017 betalingen plaatsgevonden die verantwoord zijn in boekjaar 2016. Ook hier zien wij een stijgend gebruik van de aanvragen via internet.

Studietoeslag	V	1.080(i)

Van deze regeling hebben 2 cliënten gebruikt gemaakt in 2016

Collectieve ziektekosten verzekering	V	155(i)

Individuele inkomenstoeslag	N	22.091(s)

Wij zien een stijgend gebruik van deze voorziening.

Budgetbeheer	V	1.943(s)

De dalende lijn in uitgaven van de laatste jaren zet zich door bij het budgetbeheer.

Bewindvoering	N	24.889(s)

We zien de laatste jaren hier een sterk stijgende lijn in de uitgaven. Een toenemend aantal cliënten wordt door de rechtbank onder bewind gesteld. Maandelijks hebben wij hier al over gerapporteerd. In het meerjarenbeleidsplan 2016-2018 hebben we stilgestaan bij de stijgende uitgaven ten aanzien van bewindvoering. Om de bewindvoeringskosten terug te dringen wordt binnen ISD BOL het project "vroegsignalering" geïnitieerd. Doel is om in een vroegtijdig stadium een dreigende (problematische) schuldensituatie te onderkennen en hierop preventieve maatregelen in te zetten om zodoende een beroep op bewindvoering te voorkomen. Bij dit proces worden tevens de ketenpartners met betrekking tot de schuldhulpverlening betrokken.

Overig bijzondere bijstand	V	54.245(s)

De kosten voor de overige bijzondere bijstand zijn in vergelijking met het kalenderjaar 2015 voor de gemeente Landgraaf gedaald. Voor de gemeenten Onderbanken en Brunssum zijn deze kosten gestegen. Onderstaand is een specificatie van de grootse mutaties in 2016 ten opzichte van 2015:

- De kosten van cliënten die hun verblijf in Heugderlicht hebben worden niet meer gefinancierd vanuit de bijzondere bijstand maar vanuit de BUIG;
- In 2016 is er bij de 3 gemeenten minder uitgegeven aan toeslag eenouder gezinnen;
- de kosten voor huishoudelijke hulp/gezinshulp zijn gedaald.

8. Bedrijfsvoering

8.1 Afdeling Bedrijfsvoering, Beleid en Juridische Zaken

In het bedrijfsplan ISD BOL 2016 zijn voor de afdeling Bedrijfsvoering, Beleid en Juridische Zaken 2 beleidsinhoudelijke activiteiten opgenomen. Deze 2 activiteiten zullen dan ook in deze BERAP gerapporteerd worden.
Dit betreffen de activiteiten:

* activiteit "Terugdringing ziekteverzuim";
* activiteit "Verminderen looptijd openstaande facturen".

31-3-2017 12226

Activiteit: Terugdringen ziekteverzuim

Doel:
Het ziekteverzuim van de medewerkers van ISD BOL verminderen.

Maatregel:

- 2x per jaar intervisie Encare met hoofden;
- Verplicht drie-partijen gesprek medewerker/afdelingshoofd/directeur bij derde ziekmelding in de voorgaande 12 maanden;
- Directe interventie op initiatief van afdelingshoofd, om langdurig ziekteverzuim te voorkomen;
- P&O medewerker neemt deel aan werkgroepen (zoals Preventieteam, WVG-commissie, SMT, BHV) en stemt dit af.

Resultaat:
Ultimo 2016 een actueel ziekteverzuimpercentage dat gelijk of kleiner is dan 3%.

Toelichting:
De norm voor het ziekteverzuimpercentage wordt bijgesteld. Als organisatie blijven we inzetten op de terugdringing van het ziekteverzuim. De realisatie ultimo 2015 vormt aanleiding om de norm van 2016 bij te stellen naar 3%.

Rapportage

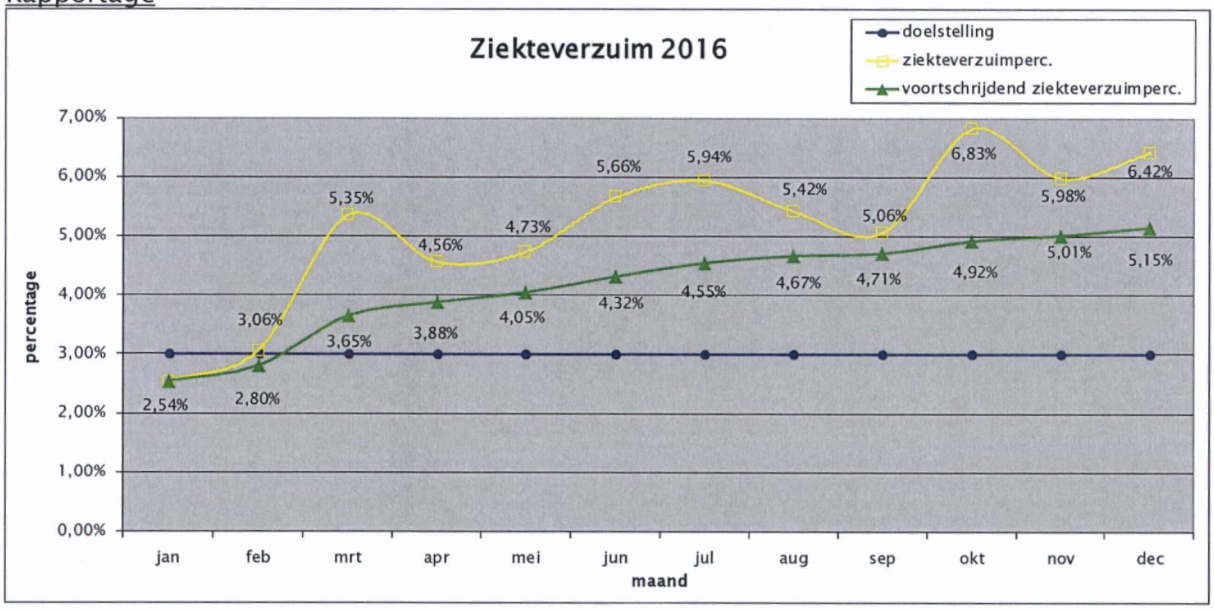

De verdeling van het cumulatief is in onderstaande grafiek weergegeven

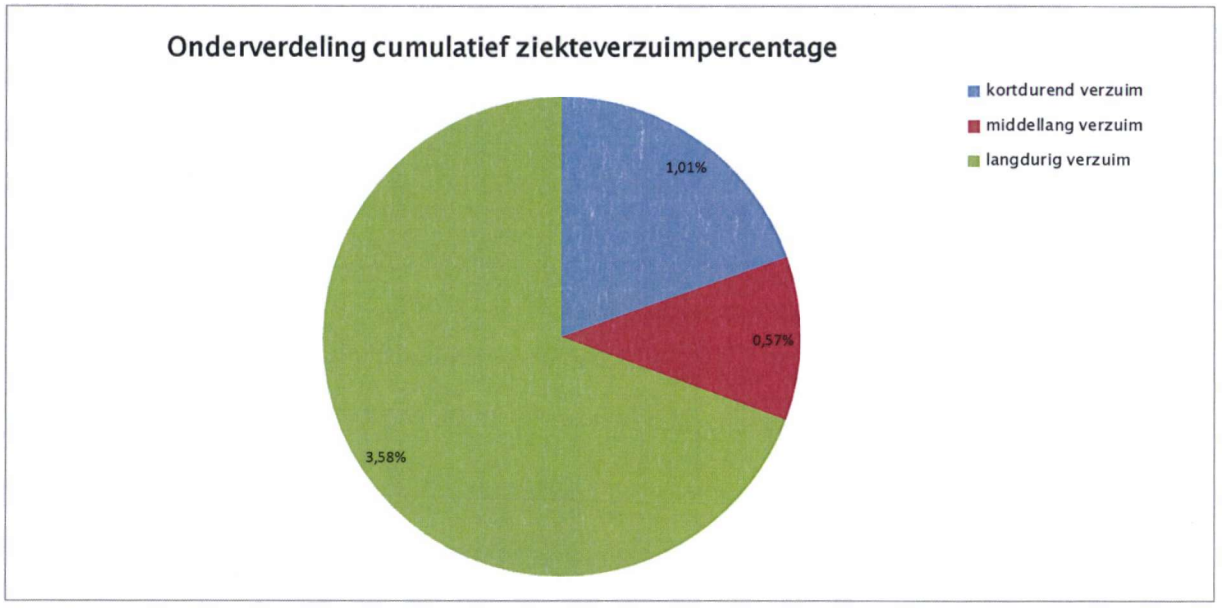

De norm van 3% is in 2016 niet gehaald door een aantal langdurig zieke medewerkers. Het hoge langdurig ziekteverzuim wordt veroorzaakt door niet-werkgerelateerde factoren. Als organisatie blijven we inzetten op het terugdringen van het ziekteverzuim maar is 3% niet realiseerbaar gebleken.

31-3-2017 12226

Activiteit: Verminderen doorlooptijd openstaande facturen

Het tijdig betalen van facturen.

Maatregel:

- Maandelijkse monitoring van doorlooptijden betaalde facturen via de MARAP's;
- Uit het managementinformatiesysteem worden maandelijks overzichten gegenereerd waarin het aantal geregistreerde en openstaande facturen te zien is;
- Uit het managementinformatiesysteem worden maandelijks overzichten gegenereerd waarin de gemiddelde betalingstermijn is opgenomen.

Resultaat:
De gemiddelde betalingstermijn na ontvangst van de facturen inzake bedrijfsvoeringskosten bedraagt 18 werkdagen.

Toelichting:
In het kader van "Good Governance" wil ISD BOL zijn bijdrage leveren als betrouwbare overheidsorganisatie door de openstaande facturen tijdig te betalen. De norm wordt vastgesteld op 18 werkdagen.
Uitgezonderd van deze norm zijn de betalingen van de facturen aan APG en de belastingdienst. Gezien de hoogte van de te betalen bedragen worden deze dan ook pas vlak voor het verstrijken van de door de desbetreffende organisaties gehanteerde betaaltermijnen, op tijd, betaald.

Rapportage:

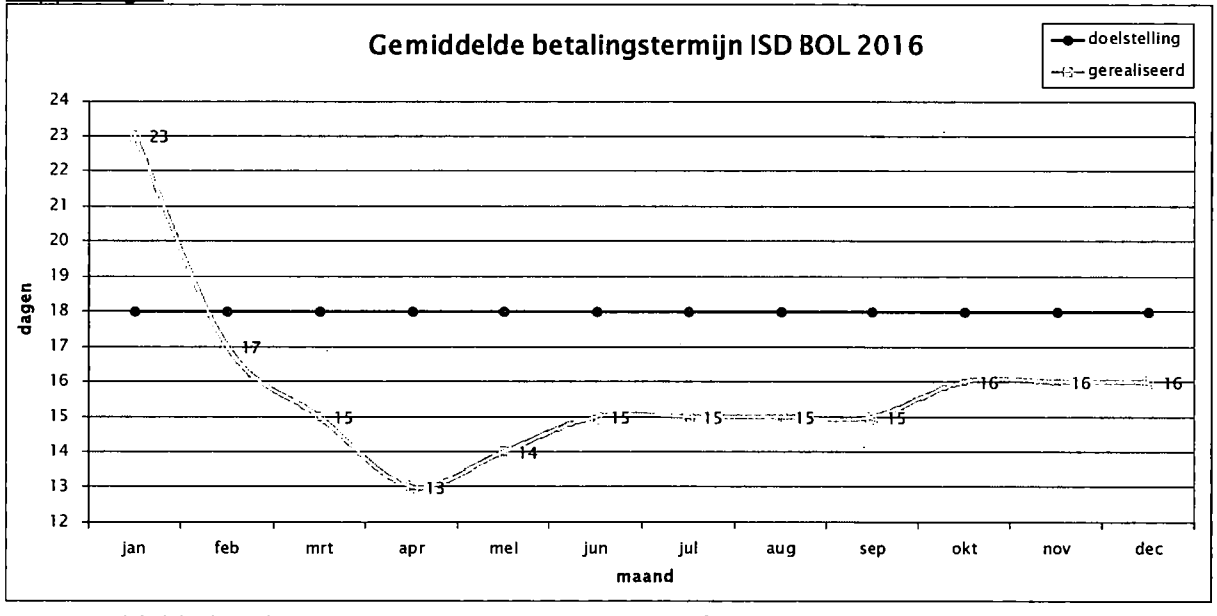

De gemiddelde betalingstermijn na ontvangst van de facturen blijft ruim binnen de gewenste termijn van 18 werkdagen.

8.2 Financiële verantwoording bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering	2015	2016		
	werkelijk	primitieve begroting	bijgestelde begroting	werkelijk
lasten				
salariskosten	5.297.252	5.478.341	5.801.839	5.790.209
opleidingsbudget	63.591	54.241	57.413	57.313
personele knelpunten	140.232	111.225	256.718	200.340
kosten arbodienst	37.617	25.457	25.457	26.556
uitbestede werkzaamheden	85.320	148.771	133.426	160.959
inhuur p&o/salarisadministratie	67.603	103.044	47.985	58.504
automatisering	655.286	696.174	721.358	701.732
representatie	6.777	7.500	7.500	6.353
abonnementen literair	15.613	20.000	20.000	19.794
overige personele kosten	13.566	16.000	16.000	15.906
communicatie	5.999	5.000	5.000	4.803
huisvesting en kantoor	979.713	1.014.813	1.007.629	984.456
onvoorzien	0	24.000	24.000	0
overige organisatielasten	38.919	42.873	42.873	48.788
kapitaallasten	250.058	258.975	258.975	251.178
totaal lasten	**7.657.547**	**8.006.414**	**8.426.173**	**8.326.892**
baten				
salariskosten	1.905.861	1.623.500	1.757.287	1.887.855
huisvesting en kantoor	231.773	223.682	223.682	224.941
overige organisatielasten	20.799	20.000	20.000	27.101
kapitaallasten	252.845	258.975	258.975	255.613
rente resultaat	45	16.944	28.835	8
bijdrage gemeenten	5.246.223	5.863.312	6.137.393	5.931.374
totaal baten	**7.657.547**	**8.006.413**	**8.426.172**	**8.326.892**

Toelichting jaarrekening 2016

Het aandeel van de gemeenten in de kosten van bedrijfsvoering valt € 406.018 lager uit dan geraamd in de bijgestelde begroting. Hieronder is de verklaring voor deze afwijking gespecificeerd (V = voordelig, N is nadelig, I is incidenteel, S is structureel)

31-3-2017 12226

Lasten:

Salariskosten (i)	V	€ 11.630

Het voordeel bestaat uit de navolgende onderdelen:

- salarissen/stagevergoeding V € 180.035 (i) en heeft betrekking op de volgende onderdelen:
  - Na het vertrek van een aantal medewerkers zijn deze niet, of niet direct, vervangen door nieuwe medewerkers. Dit komt ook doordat medewerkers intern doorschuiven op vrijgevallen functies. Deze vrijgevallen functies dienen daarna weer geworven te worden;
  - een aantal medewerkers hebben ouderschapverlof opgenomen waarmee bij de opmaak van de begroting geen rekening mee gehouden is;
  - bij een aantal langdurig zieken heeft een korting 'langer dan 6 maanden ziek' plaatsgevonden;
  - Er is minder stagevergoeding uitbetaald;
  - Er zijn in 2016 minder jubileumgratificaties uitbetaald;
  - In de loop van 2016 hebben een aantal medewerkers urenvermindering aangevraagd;
- Door de accountant is ons gewezen op de verplichting uit de BBV om de verplichting "nog te betalen vakantiegeld" ad N € 200.000 (i) op te nemen in de jaarrekening;
- reis en verblijfskosten - V €31.595 (i).

Opleidingsbudget (i)	V	€ 100

Personele knelpunten (i)	V	€ 56.378

ISD BOL is terughoudend geweest met de inhuur van extern personeel.

Arbokosten (i)	N	€ 1.099

Het tekort op Arbo kosten is veroorzaakt doordat er meer Arbo voorzieningen naar aanleiding van werkplekonderzoeken aangeschaft zijn dan voorzien.

Uitbestede werkzaamheden(i)	N	€ 27.533

Het nadeel bestaat uit de navolgende onderdelen:

- uitbesteding van de uitvoering bbz/ioaz door gemeente Maastricht - N € 29.036(i):
  - Gemeente Maastricht heeft na afsluiten van de jaarrekening een aanvullende declaratie betreffende 2015 gestuurd (€ 17.300).
  - Tevens is er in 2016 meer gebruik gemaakt van bbz/ioaz (€ 11.736). Dekking van tekort is gevonden bij overschot personele knelpunten.
- advies/accountantskosten - V € 1.503 (i)

Inhuur P&O/salarisadministratie(s)	N	€ 10.519

Bij de begrotingswijzing in de 1e BERAP 2016 is een ommissie gemaakt ter hoogte van € 10.000

Automatisering (i)	V	€ 19.626

Het voordeel bestaat uit de navolgende onderdelen

- Gemeente Landgraaf brengt conform afspraak meerkosten in rekening met betrekking tot technisch applicatiebeheer - N € 3.640 (s);
- minder gebruik gemaakt van adviesbureaus - V € 19.816 (i): Dit verschil wordt gebruikt ter dekking van de meerkosten technisch applicatiebeheer en onderhoudskosten ICT;
- minder uitputting van het deelbudget innovatie ICT - V € 16.734(i) Het overschot is gedeeltelijk gebruikt ter dekking van het tekort onderhoudskosten ICT;
- onderhoudskosten ICT - N € 24.822 (i). We zien dat er steeds meer van ICT toepassingen gebruikt wordt gemaakt, denk hierbij o.a. aan de digitalisering van de kaarten. Hierdoor stijgen de jaarlijkse onderhoudskosten;
- DVO Landgraaf - V € 11.538 (i)

Representatie (i)	V	€ 1.147
Abonnementen en contributies(i)	V	€ 206
Overige personele kosten(i)	V	€ 94
Communicatie (i)	N	€ 197
Huisvesting en kantoor (i)	V	€ 23.173

Het voordeel bestaat uit de navolgende onderdelen:

- Het DVO facilitaire ondersteuning is gebaseerd op begroting 2015. In de volgende jaren zijn de DVO kosten lager uitgevallen. Dit is niet verwerkt in een begrotingswijziging V € 54.165 (s);
- De huurkosten zijn N € 924 (s) hoger uitgevallen;
- Telefoonkosten V € 7.533(s);
- De invoering van digitale uitkeringsspecificaties heeft vertraging opgelopen. Deze zijn in 2016 per post verzonden. N € 35.009 (i)
- De overige kosten zijn hoger dan begroot N € 2.592 (i)

Onvoorzien (i)	V	€ 24.000

Dit budget is ongebruikt

31-3-2017 12226

Overige organisatielasten (i)	N	€ 5.915

Betreft saldering onderstaande posten:

- De proceskosten vergoedingen zijn N € 7.101 hoger uitgevallen dan begroot(i)
- voor het overige betreffen het diverse kleine over- en onderschrijdingen.

Kapitaallasten (i)	V	€ 7.797

De kapitaallasten vallen € 7.797 lager uit.

Baten:

Salarisbaten (i/s)	V	€ 130.568

Betreft saldering onderstaande posten:

- saldering detacheringsvergoedingen en zwangerschapsuitkering - V € 125.152 (i);
- hogere toerekening aan product kinderopvang - V € 5.416 (i).

Huisvesting en kantoor (i)	V	€ 1.259

Baten overige organisatielasten (i)	V	€ 7.101

De proceskosten vergoedingen zijn N € 7.101 hoger uitgevallen dan begroot(i)

Kapitaallasten (i)	N	€ 3.362

De kapitaallasten vallen € 3.362 hoger uit (meer afschrijvingen).

Baten renteresultaat (s)	N	€ 28.827

Het resultaat kapitaallasten viel ongunstiger uit dan begroot.

31-3-2017 12226

8.3 Weerstandsvermogen

De paragraaf weerstandsvermogen geeft een indicatie in welke mate het vermogen van ISD BOL toereikend is om financiële risico's op te vangen. Het begrip weerstandsvermogen kent twee componenten: weerstandscapaciteit en risico's. De relatie tussen beide noemt men het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is het vermogen om financiële risico's op te vangen om taken te kunnen voortzetten. Met weerstandscapaciteit wordt bedoeld: alle elementen waarmee tegenvallers kunnen worden bekostigd.

Op grond van art. 11 BBV bevat de paragraaf weerstandsvermogen:
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid over weerstandscapaciteit en risico's.

Weerstandscapaciteit
Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan het geheel van middelen en mogelijkheden waar de ISD BOL over beschikt om niet geraamde kosten te dekken, die onverwacht substantieel zijn, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Om onvoorziene uitgaven op te kunnen vangen werd in de oorspronkelijke begroting een post onvoorzien opgenomen van € 24.000,-. In 2016 is deze post ongebruikt.

ISD BOL bouwt geen weerstandsvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt via het weerstandsvermogen van de drie deelnemende gemeenten. Om deze reden zijn de reserves en de voorzieningen ondergebracht bij de drie moedergemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om gevormde reserves en voorzieningen op peil te houden en indien nodig aan te passen.

Risico's

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste risico's voor ISD BOL.

Op hoofdlijnen kunnen deze onderverdeeld worden in:

a. financiële risico's;
b. risico's in interne bedrijfsvoering.

Ad a. Financiële risico's

Het budget van het inkomensdeel per gemeente wordt bepaald met behulp van het zogenaamde historische kosten verdeelmodel en het objectieve verdeelmodel. Het budget voor Onderbanken wordt berekend op basis van het model van historische kosten. De gemeenten Brunssum en Landgraaf ontvangen een budget van het inkomensdeel gebaseerd op beide modellen. De ontwikkeling van het budget van het inkomensdeel voor de komende jaren is onduidelijk en niet op voorhand te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft onzeker en dus risicovol. Wat betreft de lastenkant is er sprake van een open eindregeling. Om dit risico zo veel mogelijk te beperken wordt door de ISD BOL sterk ingezet op het beperken van instroom en bevorderen uitstroom.

31-3-2017 12226

Ad b. Risico's in de interne bedrijfsvoering
De verantwoording van de uitvoering van de Participatiewet c.a. is gebaseerd op strikte regels. Zowel de financiële verantwoording aan het Rijk als de verantwoording van de aantallen aan het CBS bepalen, gezien de opbouw van het budget van het inkomensdeel, de basis van het te ontvangen budget van het inkomensdeel in de toekomst. Een betrouwbare informatievoorziening intern en extern is uitermate belangrijk, reden waarom de ISD BOL daarin voortdurend blijft investeren.

De vaste W/P-consulenten worden ingezet als ontwikkelcoach bij de gemeentelijke werkbedrijven. Dit betekent voor de W/P-consulenten die werkzaam blijven binnen ISD BOL dat de caseloads toenemen en de dienstverlening door ISD BOL - bij onvoldoende compensatie - onder druk komt te staan.

Ook het hoge ziekteverzuimpercentage in 2016 zet de interne bedrijfsvoering onder druk. Alhoewel het langdurig ziekteverzuim niet werk-gerelateerd is baart dit toch zorgen.

Conform nieuwe regelgeven van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dient ISD BOL met ingang van dit jaarverslag het kengetal van Solvabiliteitsratio op te nemen.

Jaarverslag 2016:		Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:		Jaarverslag 2015	Begroting 2015	Jaarverslag 2016
Solvabilteitsratio		0%	0%	0%

Ondanks dat het solvabiliteitsratio op 0% staat kan ISD BOL aan al haar financiële verplichtingen voldoen.

ISD BOL komt op een ratio van 0% doordat deze ratio via een voorgeschreven formule van het ministerie van Binnenlandse Zaken berekend dient te worden.
Een van de componenten van de formule betreft het eigen vermogen. Omdat ISD BOL geen eigen vermogen heeft komt de uitkomst uit op 0%.

Zie in dit verband ook hoofdstuk 8.4 Financiering.

8.4 Financiering

Er zijn drie financieringsstromen te onderkennen, te weten:

1. financiering van de programmakosten, waaronder worden verstaan alle kosten direct voortvloeiend uit de toepassing van beleid en regelgeving.
2. financiering van de extra kosten veroorzaakt door gemeentelijk beleid zoals bijzondere bijstand.
3. financiering van de indirecte kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de opgedragen taken, die via een verdeelsleutel ten laste van de gemeenten komen, de zogenaamde bedrijfsvoeringkosten.

Ten aanzien van de directe programmakosten is bepaald, dat alle betalingen van het rijk aan de gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de wettelijke regelingen direct na ontvangst door de gemeenten aan de ISD BOL worden overgemaakt. Kosten, voor zover niet gedekt door rijksbudgetten en andere ontvangsten worden als volgt in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten:

Participatiebudget (deel re-integratie)
Afrekening 1 x per jaar.

Kinderopvang
Afrekening 1 x per jaar op basis van werkelijke uitgaven.

Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven.

Bijzondere bijstand en minimaregelingen
Na afloop van het kwartaal op basis van werkelijke uitgaven;

Kosten bedrijfsvoering
Per kwartaal wordt op voorschotbasis cf. vastgestelde (bijgestelde) begroting ¼ van het begrotingsbedrag in rekening gebracht. Na vaststelling van een begrotingsbijstelling worden, indien nodig, bij het eerstvolgende voorschot de voorschotten over eerder gefactureerde termijnen gecorrigeerd.

Overige kosten
Afrekening 1 x per jaar.

Mocht er ondanks deze wijze van facturering een liquiditeitstekort ontstaan dan zal ISD BOL conform artikel 24 van de GR een met redenen omkleed verzoek aan de gemeenten doen voor extra liquiditeiten.

31-3-2017 12226

BIJLAGEN

Verdeling kosten

Programmakosten
De verdeling van de programmakosten is gebaseerd op de geraamde kosten per gemeente.

Bedrijfsvoeringkosten
Het overgrote deel van de bedrijfsvoeringkosten wordt verdeeld op basis van de cliëntaantallen per 31 december 2014.

Bijdrage bedrijfsvoeringskosten:

Omschrijving	Brunssum	Onderbanken	Landgraaf	Totaal
Aantal cliënten per 31-12-2014*	924	132	1032	2088
Bijdrage primitieve begroting	2.594.684	370.669	2.897.959	5.863.312
Mutatie	121.289	17.327	135.465	274.081
Bijdrage BERAP 1	2.751.973	387.996	3.033.424	6.137.394
Mutatie	0	0	0	0
Bijdrage BERAP 2	2.751.973	387.996	3.033.424	6.137.394
Werkelijke kosten	2.637.213	362.726	2.931.435	5.931.374

*excl. IOAW

De kosten van bezwaarprocedures (€ 27.101) zijn op basis van de werkelijke kosten per gemeente afgerekend.
In bovenstaande tabel is rekening gehouden bij de toerekening van de kosten met de direct aan de gemeente toe te wijzen kosten conform artikel 21 lid 3 van de GR. Bij deze kosten wordt de verdeelsleutel niet toegepast.
De direct toe te rekenen kosten zijn:
- toerekeningen aan het w-deel;
- toerekeningen kinderopvang;
- kosten bezwaar en beroep;
- kosten uitvoering TCG.

31-3-2017 12226

Overzicht compensabele BTW

De gemeenschappelijke regeling ISD BOL heeft een bijzondere plaats in het zogenaamde BTW regime. Een gemeenschappelijke regeling valt formeel niet onder het BTW compensatiefonds. De wetgever heeft echter vastgesteld, dat de inkoop BTW (voorbelasting) van de regeling doorgeschoven wordt naar de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten kunnen vervolgens deze doorgeschoven BTW ten laste van het BTW compensatiefonds brengen.
De verdeling per gemeente is in onderstaande tabel weergegeven.

Compensabele btw:

Omschrijving	Brunssum	Onderbanken	Landgraaf	Totaal
BTW 2016	179.268	32.891	184.023	396.181

Specificaties per gemeente				
Indicator	B	O	L	Totaal
aantal cliënten pw per 31-12-2016	876	139	1037	2.052
aantal cliënten ioaw per 31-12-2016	36	9	52	97
uitstroom naar werk	108	21	116	245
indicatie baanafspraak	8	0	3	11
uitstroom naar opleiding	4	3	7	14
fit naar werk	37	4	48	89
beperken instroom cliënten jongeren	110	17	157	284
beperken instroom cliënten	150	29	199	378
één gezin, één plan, één regisseur	4		85	89
toepassing drempel				
Ingehouden bedrag	21.971	4.350	26.498	52.819
Uitgaven minimabeleid (totaal)	1.189.097	223.274	1.485.578	2.897.949
Medische keuring GGD	540	0	337	877
maatschappelijke participatie	185.781	34.790	247.024	467.595
schoolkosten	24.660	3.595	31.364	59.619
collectieve ziekekostenverzekering	52.461	8.240	59.644	120.345
studietoeslag	360	0	360	720
individuele inkomenstoeslag	192.736	24.540	226.315	443.591
budgetbeheer	90	750	5.417	6.257
bewindvoering	525.034	82.565	669.290	1.276.889
overige bijzondere bijstand	207.435	68.794	245.827	522.056
Aanvragen kinderopvang	3	0	13	16
aantal kinderen	3	0	13	16
aanvragen smi	9	4	6	19
aantal kinderen	9	4	6	19
Debiteuren* **				
opboekingen	410.553	54.450	394.422	859.425
ontvangsten	192.226	18.209	215.686	426.121
oninbaar verklaard	4.702	5.045	44.368	54.115

* excl. BBZ/IOAZ; wordt aangeleverd door de gemeente Maastricht

** excl. verrekeningen/krediethypotheek

31-3-2017 12226

Lijst van afkortingen

AB	Algemeen Bestuur
Arbo	Arbeidsomstandigheden
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BBZ	Bijstandsbesluit zelfstandigen
BERAP	Bestuursrapportage
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
DB	Dagelijks Bestuur
DKD	Digitaal klantendossier
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ESF	Europees sociaal fonds
Euribor	Euro Interbank Offered Rate
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GWS4all	= financieel uitkeringensysteem
HRM	Human Resource Management
IAU	Incidentele aanvullende uitkering
IC	Interne Controle
I-deel	Inkomensdeel = het deel van het rijksbudget Participatiewet dat bedoeld is voor de uitbetaling van de uitkeringen
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ISD BOL	Intergemeentelijke sociale dienst Brunssum, Onderbanken, Landgraaf
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LDT	Langdurigheidstoeslag
Marap	Managementrapportage
Mau	Meerjarig aanvullende uitkering
MER	Minima Effect Rapportage
MT	Management Team
Nugger	Niet uitkeringsgerechtigde
PDCA-cyclus	Plan-Do-Check-Act-cyclus
Piot	Project iedereen op traject
P&O	Personeel en Organisatie
PSL	Parkstad Limburg
PW	Participatiewet
RC	Re-integratiecoach
RIB	Re-integratiebureau (extern)
RI&E	Risico-inventarisatie en evaluatie
RIM	Re-integratiemodule
Rimo	Regionale instelling voor maatschappelijke opvang
ROP	Regionaal ontwikkelpunt
RVE	Resultaatverantwoordelijke eenheid
RWO	Re-integratie Werk overeenkomst
SMI	Sociaal medische indicatie
SR	Sociale recherche
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TW	Toeslagenwet
UWV	Uitvoeringsinstelling werknemersverzekeringen
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAO	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering
W-deel	Werkdeel = het deel van het rijksbudget WWB dat bedoeld is voor de re-integratie

Wep	Werkervaringsplaats
Wia	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WPL	Werkplein Parkstad Limburg
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand

T.F.M.H. Peters
Maatschappelijke ontwikkeling

ISD BOL
t.a.v. Algemeen Bestuur
Postbus 114
6440 AC Brunssum

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Bestuurscentrum
Lindeplein 1
Telefoon
(045) 5278555
Fax
(045) 5259879
E-mail
Gemeente@brunssum.nl
Internet
http://www.brunssum.nl
Bank
NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
BIC-code: BNGHNL-2G

Datum 21 juni 2017
Uw brief van 31 maart & 24 april 2017
Uw kenmerk
Ons kenmerk 729997/730578
Bijlage(n)
Onderwerp Zienswijze ISD BOL Jaarstukken 2016, 1e Bestuursrapportage 2017 en Programmabegroting 2018 e.v.

Geacht Algemeen Bestuur van de ISD BOL,

Op 31 maart jl. heeft de gemeenteraad van Brunssum de door u aangeboden Programmabegroting 2018 e.v. ontvangen, alsmede de Jaarstukken 2016. Op 24 april jl. heeft de gemeenteraad van Brunssum de door u aangeboden 1e Bestuursrapportage 2017 ontvangen.

Onze gemeenteraad heeft de betreffende stukken in haar vergadering van 20 juni 2017 behandeld en geeft ten aanzien hiervan de volgende zienswijze af:

ISD BOL Jaarstukken 2016

Ondanks de landelijke stijging van het aantal cliënten in de Participatiewet, is het ISD BOL gelukt om het aantal Brunsummers met een PW-uitkering te laten afnemen met 3,4%. Dit vinden wij een prima resultaat, waarvoor onze complimenten!
Dit resultaat is mede bereikt door een goede samenwerking tussen ISD BOL, Betere Buren en de gemeente Brunssum. Het resultaat bevestigt de waarde van een goed functionerende en sluitende keten in de sociale zekerheid.

ISD BOL 1e Bestuursraportage 2017

In de 1e Bestuursrapportage 2017 worden de bedrijfsvoeringskosten ISD BOL, de uitkeringslasten en de kosten van maatschappelijke participatie en bijzondere bijstand naar boven bijgesteld. Dit vinden wij een zorgwekkende ontwikkeling!
Wanneer het BUIG-budget (gebundelde uitkering PW, IOAW, IOAZ en Bbz 20014 voor de gemeente Brunssum.) niet naar boven wordt bijgesteld en de uitstroomresultaten niet verbeteren, zullen wij genoodzaakt zijn om een beroep te doen op de Vangnetregeling BUIG. Wij verzoeken u om ons tijdig te informeren wanneer het voor ons noodzakelijk is een aanvraag bij de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet in te dienen.

Wij roepen ISD BOL op om een maximale inspanning te verrichten om de uitkeringslasten naar beneden te brengen door het verlagen van het aantal Brunssumse cliënten met een PW-uitkering. Met name de door onze gemeenteraad extra beschikbare middelen i.h.k.v. de motie 'Extra impuls toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt' dienen effectief ingezet te worden!

ISD BOL Programmabegroting 2018 e.v.

In de begroting zien wij de negatieve gevolgen van de forse afname van het BUIG-budget.Er worden 2 scenarios beschreven en in de begroting doorgerekend. Eén scenario dat leidt tot een overschot op de BUIG voor de gemeente Brunssum en één scenario dat leidt tot een tekort.
In de 1e Bestuursrapportage heeft de gemeente Brunssum uiteindelijk gekozen voor een scenario dat hier tussenin ligt en ook nog leidt tot een tekort.
Wij roepen ISD BOL op om alles in het werk te stellen om uiteindelijk het meest gunstige scenario te realiseren!

Hopelijk u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

burgemeester

secretaris

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie ISD BOL: Jaarstukken 2016, Programmabegroting 2018 e.v. en 1e Bestuursrapportage 2017
Registratiekenmerk 729997
Gemeentebladnr. 2017/27

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd
De uitvoering van de WWB en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum, Onderbanken en Landgraaf, opgedragen aan de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Onderbanken Landgraaf (ISD BOL).
Vanaf 1 januari 2015 zijn de WWB en aanverwante wetten opgegaan in de Participatiewet (PW).
Conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ISD BOL heeft Gemeente Brunssum de Jaarstukken ISD BOL 2016 en de Programmabegroting ISD BOL 2018 e.v. ontvangen op 31-03-2017.
De 1e Bestuursrapportage (Berap) ISD BOL 2017 is ontvangen op 24-04-2017.

Context van het raadsvoorstel
Een korte beschrijving waarom het raadsvoorstel nu aan de raad voorgelegd wordt:

ISD BOL Jaarstukken 2016
De jaarrekening en het jaarverslag zijn conform artikel 24 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL (GR) tot stand gekomen. Door de accountant is een goedkeurende verklaring afgegeven zoals omschreven in artikel 24, lid 1 van de GR. De accountantsverklaring maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening. Conform artikel 24, lid 4 van de GR kan de gemeenteraad binnen 2 maanden, nadat de jaarrekening is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL. De definitieve vaststelling van de jaarstukken zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 21 juni 2017.

ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017
Op grond van art. 24 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling van ISD BOL (GR), wordt de voorlopig vastgestelde 1e Berap ISD BOL 2017 aan de gemeenteraad toegezonden. Op grond van art. 24 lid 3 van de GR kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen 8 weken nadat de bestuursrapportage hen is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur. De definitieve vaststelling van de 1e Bestuursrapportage 2017 zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 4 oktober 2017.

Programmabegroting ISD BOL 2018 e.v.
Op grond van artikel 21, lid 1 van de Gemeenschappelijke regeling van ISD BOL dient het Dagelijks Bestuur u de opgestelde ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar vóór 1 april toe te zenden. Op grond van lid 4 van genoemd artikel kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending van de ontwerpbegroting hun gevoelen daarover doen blijken. De zienswijzen van de deelnemende gemeenten zullen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur van ISD BOL in haar vergadering van 21 juni 2017 ter definitieve vaststelling van de Begroting 2018 e.v..

Ambtelijk is aan ISD BOL kenbaar gemaakt dat het voor uw gemeenteraad niet mogelijk was om binnen 2 maanden na verzending van de stukken uw zienswijze te geven. Er is afgesproken dat ISD BOL uw zienswijze per omgaande na de raadsvergadering van 20 juni 2017 ontvangt, waarmee uw zienswijze alsnog wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en programmabegroting in het AB van 21 juni 2017. Ten aanzien van de 1e Bestuursrapportage 2017 kan binnen de reactietermijn gereageerd worden.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen

Uw gemeenteraad wordt voorgesteld om ten aanzien van de Jaarstukken 2016, de 1e Bestuursrapportage 2017 en de

28-6-2017 269

Programmabegroting 2018 e.v. van ISD BOL:

a.) Kennis te nemen van de betreffende stukken;
b.) Ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven aan ISD BOL (730001).

Financiële/personele/juridische gevolgen?
Ja, de financiële gevolgen van de aan u voorgelegde stukken zijn uitgebreid beschreven onder paragraaf 9 van dit raadsvoorstel.

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Ja, via de P&C-cyclus van ISD BOL.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Ja, zie onderstaand:

Ontvangst financiële stukken:	31 maart en 24 april 2017
Collegevergadering:	9 mei 2017
Commissievergadering:	6 juni 2017
Eind reactietermijn zienswijze:	26 mei 2017*
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB ISD BOL:	21 juni en 4 oktober 2017
Aanbieding aan GS	Uiterlijk 15 juli 2016

** Ambtelijk is met de ISD BOL afgestemd dat de zienswijze van uw Raad zo spoedig mogelijk na 6 juni 2016 aan de ISD BOL kenbaar zal worden gemaakt, zodat uw zienswijze bij definitieve vaststelling kan worden meegenomen.*

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
Ja, er de volgende bijlagen toegevoegd:
- 723278/723277/723312: ISD BOL Jaarverslag en Jaarrekening 2016
- 729437: ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017
- 723279: ISD BOL Programmabegroting 2018 e.v.
- 730001: Zienswijze ISD BOL Jaarstukken 2016, 1e Bestuursrapportage 2017 en Programmabegroting 2018 e.v.

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	9 mei 2017
Registratiekenmerk	:	729997
Gemeentebladnr.	:	2017/27
Dienst / Afdeling	:	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelvoorstelnr.	:	729997
Portefeuillehouder	:	H. Janssen
Onderwerp	:	ISD BOL: Jaarstukken 2016, Programmabegroting 2018 e.v. en 1e Bestuursrapportage 2017
Raadsverg. d.d.	:	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/27;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL;

Besluit:

Ten aanzien van de Jaarstukken 2016, de 1e Bestuursrapportage 2017 en de Programmabegroting 2018 e.v. van ISD BOL:
a.) Kennis te hebben genomen van de betreffende stukken;
b.) bijgevoegde zienswijze af te geven aan ISD BOL (bijlage 730001);

3. Aanleiding
De uitvoering van de WWB en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum, Onderbanken en Landgraaf, opgedragen aan de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Onderbanken Landgraaf (ISD BOL). Vanaf 1 januari 2015 zijn de WWB en aanverwante wetten opgegaan in de Participatiewet (PW).
Conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ISD BOL heeft Gemeente Brunssum de Jaarstukken ISD BOL 2016 en de Programmabegroting ISD BOL 2018 e.v. ontvangen op 31-03-2017. De 1e Bestuursrapportage (Berap) ISD BOL 2017 is ontvangen op 24-04-2017.

<u>ISD BOL Jaarstukken 2016</u>
De jaarrekening en het jaarverslag zijn conform artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL (GR) tot stand gekomen. Door de accountant is een goedkeurende verklaring afgegeven zoals omschreven in artikel 24, lid 1 van de GR. De accountantsverklaring maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening. Conform artikel 24, lid 4 van de GR kan de gemeenteraad binnen 2 maanden, nadat de jaarrekening is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL. De definitieve vaststelling van de jaarstukken zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 21 juni 2017.

<u>ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017</u>
Op grond van art. 23 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling van ISD BOL (GR), wordt de voorlopig vastgestelde 1e Berap ISD BOL 2017 aan de gemeenteraad toegezonden. Op grond van art. 23 lid 3 van de GR kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen 8 weken nadat de bestuursrapportage hen is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur. De definitieve vaststelling van de 1e Bestuursrapportage 2017 zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de AB-vergadering op 4 oktober 2017.

<u>Programmabegroting ISD BOL 2018 e.v.</u>
Op grond van artikel 21, lid 1 van de Gemeenschappelijke regeling van ISD BOL dient het Dagelijks Bestuur u de opgestelde ontwerpbegroting voor het komende kalenderjaar vóór 1 april toe te zenden. Op grond van lid 4 van genoemd artikel kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen twee maanden na toezending van de ontwerpbegroting

hun gevoelen daarover doen blijken. De zienswijzen van de deelnemende gemeenten zullen worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur van ISD BOL in haar vergadering van 21 juni 2017 ter definitieve vaststelling van de Begroting 2018 e.v..

Ambtelijk is aan ISD BOL kenbaar gemaakt dat het voor uw gemeenteraad niet mogelijk was om binnen 2 maanden na verzending van de stukken uw zienswijze te geven. Er is afgesproken dat ISD BOL uw zienswijze per omgaande na de raadsvergadering van 20 juni 2017 ontvangt, waarmee uw zienswijze alsnog wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken en programmabegroting in het AB van 21 juni 2017. Ten aanzien van de 1e Bestuursrapportage 2017 kan binnen de reactietermijn gereageerd worden.

4. Probleemstelling
In de jaarstukken 2016 ISD BOL wordt beleidsmatig en financieel verslag gedaan van het boekjaar 2016. De jaarstukken betreffen: het jaarverslag 2016 (bijlage 723278) en de jaarrekening 2016 (bijlage 723278). In de 1e Berap 2017 (bijlage 728940) wordt beleidsmatig en financieel verslag gedaan van de maanden januari en februari 2017. In de begroting 2018 e.v. wordt tot slot met name op financieel terrein vooruit gekeken naar 2018 en verder (bijlage 723279).

De voorliggende financiële stukken zijn besproken tijdens de AB-vergaderingen ISD BOL van 22 maart en 19 april 2017. Uw College wordt voorgesteld om uw gemeenteraad te adviseren ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven (bijlage 730001).

5. Doelen/beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
Kennis te nemen van de ISD BOL Jaarstukken 2016, de 1e Bestuursrapportage 2017 en de Programmabegroting 2018 e.v.. en uw gemeenteraad te adviseren ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven (bijlage 730001).
b. wat gaan we ervoor doen?
Uw College wordt voorgesteld om uw gemeenteraad te adviseren een zienswijze af te geven ten aanzien van de drie voorliggende financiële stukken (bijlagen 723277, 723278 en 723279). Deze zienswijze zal aan het AB van ISD BOL verstuurd worden.
- inschakeling Betere Buren wenselijk/mogelijk?
Dit voorstel betreft het afgeven van een zienswijze van de raad op financiële stukken van ISD BOL. Alhoewel ISD BOL en Betere Buren in de uitvoering met elkaar samenwerken, is inschakeling van Betere Buren bij dit voorstel niet mogelijk c.q. van toepassing.
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers/maatschappelijk middelveld/bedrijfsleven bevorderen?
Dit voorstel betreft het afgeven van een zienswijze van de raad op financiële stukken van ISD BOL.
c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
Via de P&C-documenten van ISD BOL.
Indicator:
- Participatiebudget incl. fictieve re-integratiebudget
- Inkomensdeel PW/BUIG
- Uitstroom cliëntenaantal
- Instroom cliëntenaantal
- Participatiegraad beroepsbevolking

Bron:
- P&C cyclus Gemeente Brunssum
- Rijksbudgetten
- CBS / CPB / UWV

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal,lokaal)
- Participatiewet (PW)
- Gemeentewet

b. autonoom beleid/taken in medebewind?
Gemeenteschappelijke Regeling ISD BOL en het Addendum 2015 op het Meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2015-2018
c. past het voorstel in de strategische visie?
Ja; binnen de pijler Brunssum Werkt! wordt er gekoerst op het op peil houden van de werkgelegenheid. Economische ontwikkelingen worden in samenwerking met de gemeenten in Parkstad opgepakt; in de GR ISD BOL gebeurt dit met de gemeenten Brunssum, Onderbanken en Landgraaf. Voor het regionale arbeidsmarktbeleid wordt afstemming gezocht op Parkstad-niveau.
Binnen de pijler Brunssum door en voor elkaar! een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben. Lukt

28-6-2017 269

dat niet (volledig) op eigen kracht, dan helpen we hen (op maat) om binnen de mogelijkheden toch een (maatschappelijke) bijdrage te kunnen leveren.

d. relatie met programmabegroting?

- ***programma:*** Programma 2 Brunssum, een hechte en zorgzame samenleving van actieve burgers!
- ***beleidsveld:*** 'Werk & Participatie' en 'Inkomen, armoede en schulden'.

e. Overige financiële en beleidsmatige aspecten:

De meerwaarde van samenwerking binnen de gemeenschappelijke regeling ISD BOL is nog aanwezig. Echter, gezien de wens om een integrale toegang sociaal domein te ontwikkelen (1gezin, 1plan, 1regisseur) en de professionalisering van mensontwikkelbedrijf Betere Buren, ligt het in de lijn der verwachtingen dat de meerwaarde van de ISD BOL zal afnemen. We kunnen deze ontwikkelingen duiden als onderdeel van de transformatie binnen het sociale domein. We zien soortgelijke ontwikkelingen binnen onze partnergemeenten in de GR ISD BOL, Landgraaf en Onderbanken.
Desalniettemin dragen de gestelde doelen van ISD BOL momenteel zeker bij aan de bestuurlijke ambities van gemeente Brunssum. Denk hierbij aan het realiseren van uitstroom, het beperken van instroom en alle activiteiten rondom maatschappelijke participatie.

7. Argumenten/overwegingen

In deze paragraaf zal voor de jaarstukken 2016, de 1e Berap 2017 en de Begroting 2018 e.v., worden ingegaan op de algemene ontwikkelingen, klantaantallen, maatschappelijke participatie en budgetten.
De vertaling naar de financiële consequenties voor Gemeente Brunssum wordt gemaakt in paragraaf 9.

7.1. ISD BOL Jaarstukken 2016

Algemeen

Het jaar 2016 stond vooral in het teken van het terugdringen van de verwachtte stijging van de cliëntenaantallen. In de begroting voor 2016 was uitgegaan van een daling van 2%. Bij het opstellen van de 2e Berap 2016 moest worden geconstateerd dat de cliëntaantallen sinds het begin van 2016 waren toegenomen en medio 2016 bedroeg deze zelfs een toename van 3%. De conclusie was dan ook dat een afname van 2% van de cliëntaantallen ultimo 2016 niet meer haalbaar was. De prognose werd bijgesteld en vastgesteld op een toename van 2% van de cliëntaantallen ultimo 2016. Voor de jaren 2017 tot en met 2020 werd de ambitie uitgesproken om de cliëntaantallen op de nullijn te houden.

Klantaantallen

Eind 2016 bedroeg het aantal cliënten met een uitkering op grond van de Participatiewet 876 en het aantal IOAW-cliënten 36; een daling van 3,4 % ten opzichte van de startsituatie in 2016. De ISD BOL realiseert hiermee een positiever resultaat dan afgegeven in de 2e BERAP ISD BOL.
Binnen de deelnemende gemeenten zijn wel verschillen waarneembaar. Bij de gemeente Brunssum is er sprake van een daling, bij de gemeente Onderbanken en Landgraaf is er sprake van een stijging bij de Participatiewet ten opzichte van startsituatie in 2016. Bij de gemeente Brunssum is er sprake van stabilisatie bij de IOAW, bij de gemeente Onderbanken en Landgraaf is er sprake van een (sterke) stijging bij de IOAW.

Landelijk gezien is het aantal personen dat aanspraak moet maken op een uitkering gestegen. Er is sprake van een landelijke stijging van 4,1% in het jaar 2016.
Afgezet tegen dit landelijk percentage heeft ISD BOL over 2016 een goede prestatie neergezet door een daling van de cliëntaantallen te realiseren en dan met name in de gemeente Brunssum (in Onderbanken en Landgraaf zijn de klantaantallen gestegen).

Maatschappelijke participatie

Ten aanzien van de kerntaak 'Maatschappelijke participatie' was het doel, conform de strategische bezuinigingslijnen, om het uitgavenpatroon bijzondere bijstand en minimaregelingen in 2016 te beheersen. De uitgaven op deze regelingen zijn maandelijks gemonitord. Omdat de minimaregelingen en de bijzondere bijstand echter zogenaamde 'openeindregelingen' zijn, zijn deze kosten moeilijk beïnvloedbaar. Uiteindelijk zijn de uitgaven voor de minimaregelingen en bijzondere bijstand hoger dan geprognosticeerd. Wat hierin opvalt zijn de nog steeds hoge kosten voor bewindvoering; op BOL-niveau is er zo'n €1,3 miljoen uitgegeven aan bijzondere bijstand ter dekking van bewindvoeringskosten.

Bedrijfsvoering

Het aandeel van de gemeenten in de kosten van bedrijfsvoering valt BOL-breed € 206.019 lager uit dan geraamd in de 2e Berap ISD BOL 2016. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door de post 'Personele knelpunten': ISD BOL was in 2016 terughoudend met de inhuur van extern personeel. Tevens waren de uitgaven voor automatisering en 'huisvesting en kantoor' lager dan begroot en werd het budget 'Onvoorzien' niet gebruikt.

7.2. ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017

28-6-2017 269

Algemeen

De verantwoording in de 1ste Bestuursrapportage 2017 van ISD BOL (verder: 1e Berap 2017) is gebaseerd op het Bedrijfsplan 2017 ISD BOL, waarbij het stramien van de programmabegroting gevolgd wordt. Het Bedrijfsplan 2017 is de uitwerking van het Meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2016-2018 en de vastgestelde programmabegroting 2017.

Klantaantallen

Qua cliëntaantallen is sec voor Brunssum de volgende prognose gesteld voor 2016 e.v. :

Brunssum	**Realisatie 2016**	**2017**	**2018**	**2019**
PW + IOAW	-3,4%	-4,61%	-1,78%	0%
Brunssum	912	870	841	841
BOL-breed	2.149	2.055	2.040	2.040

De aanpak door Betere Buren moet een positieve impuls geven aan het ontwikkelproces van de cliënten. Cruciaal hierbij is dat het (te ontwikkelen) aanbod aan mogelijk arbeidspotentieel aansluit bij de behoeftes van de arbeidsmarkt.
ISD BOL gaat uit van een stabilisatie van de cliëntaantallen voor het jaar 2017. Uitgangspunt is daarbij dat gezamenlijk via Betere Buren en ISD BOL voldoende uitstroomvolume wordt gerealiseerd.
De inzet van additionele maatregelen kan leiden tot een afname van de cliëntaantallen.
Het project "Toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt gemeente Brunssum 2016" heeft als doel om over de periode van april 2016 tot april 2018, 50 cliënten extra te laten uitstromen. In 2016 heeft dit geleid tot een extra uitstroom van 7 cliënten. Naar schatting zal op basis van dit project 28 cliënten extra duurzaam uitstromen in 2017 en in 2018 15 cliënten. Daarnaast dient de met het WSP afgesproken uitstroomaantallen naar werk, vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA) te leiden tot een additionele verlaging van 28 cliënten op jaarbasis. Gezien het feit dat WSP Parkstad 2.0 pas recentelijk is opgericht en daarmee ook het Uitstroomteam Brunssum pas recentelijk gestart is wordt er voor 2017 maar rekening gehouden met de helft van deze realisatie, dus 14.

Maatschappelijke participatie

De uitgaven voor het minimabeleid worden ook in 2017 nauw gemonitord.
Doordat betalingen maatschappelijke participatie achteraf plaatsvinden worden in de 1e Berap 2017 alleen de betalingen over de maand januari gepresenteerd. Door de introductie van de mogelijkheid om via Digid een aanvraag in te dienen zijn in de eerste periode van 2017 door ISD BOL meer betalingen verricht ten opzichte van het vorig jaar over dezelfde periode.

Bedrijfsvoering
In de 1e Bestuursrapportage 2017 worden de bedrijfsvoeringskosten ISD BOL naar boven bijgesteld. Met name de kosten voor personele knelpunten en de automatiseringskosten vallen hoger uit dan voorzien. Daartegenover staat dat de salariskosten behoorlijk lager zijn dan voorzien.

7.3. Programmabegroting 2018 e.v.

Algemeen

ISD BOL heeft voor het opstellen van de begroting 2018 e.v. een aantal uitgangspunten gehanteerd. Deze betreffen de volgende:
- Ontwikkeling cliëntaantallen 2017: stabilisatie cliëntaantallen;
- Ontwikkeling cliëntaantallen 2018 tot en met 2020 : stabilisatie cliëntaantallen;
- Mens-ontwikkelbedrijven: de gemeenten hebben in 2016 de mens-ontwikkelbedrijven anders ingericht en dat jaar gebruikt als een pilot-jaar voor deze bedrijven. De mens-ontwikkelbedrijven worden ingezet voor de cliëntengroep 30-80% arbeidsfit.
- WSP: Het Werkgevers Service Punt Parkstad Limburg draagt vanaf 2017 d.m.v. uitstroomteams een bijdrage in de mogelijkheden voor baanopeningen voor de cliëntengroep 30-80% arbeidsfit.

Richting 2018 en verder geldt voor gemeente Brunssum dat we de wijze waarop we denken dat ISD BOL inhoud zou moeten geven aan de uitvoering Participatiewet, verder verstevigen. Dit sluit aan bij de pilot rondom de professionalisering van Betere Buren en de ontwikkelingen binnen onze regionale arbeidsmarkt. In 2018 en verder zullen we dan ook verder toewerken aan een sluitende keten van Werk & Inkomen binnen het Sociale domein. De eerste stappen in deze richting zijn gezet, maar we zijn zeker nog niet 'klaar'.

28-6-2017 269

Wetten

Vanaf 1 januari 2015 is de Participatiewet (PW) van kracht. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Participatiewet is ISD BOL in mei 2014 al begonnen met nieuwe cliënten te behandelen volgens het principe van de participatiemaatschappij. Dit is gebeurd middels de "Pilot Participatiewet/Sluitende aanpak". Deze pilot heeft in 2014 geleid tot een nieuw poortproces, welke werkwijze ISD BOL is blijven continueren. Additioneel zijn we als gemeente verder aan de weg aan het timmeren, zoals beschreven in de hieraan voorafgaande alinea.

Klantaantallen

De aanpak door Betere Buren moet een positieve impuls geven aan het ontwikkelproces van de cliënten. Cruciaal hierbij is dat het (te ontwikkelen) aanbod aan mogelijk arbeidspotentieel aansluit bij de behoeftes van de arbeidsmarkt.

Indien voldoende uitstroomvolume gezamenlijk via Betere Buren, het WSP en ISD BOL wordt gerealiseerd, gaat ISD BOL uit van een stabilisatie van de cliëntaantallen voor het jaar 2018 e.v..

Alleen additionele maatregelen kunnen leiden tot een afname van de cliëntaantallen.

Een voorbeeld van een additionele maatregel betreft de motie van de gemeente Brunssum ('Extra impuls toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt').waarin een bedrag van €500.000 is vrijgemaakt om over de periode april 2016 tot april 2018 in totaliteit 50 cliënten extra te laten uitstromen. Geschat wordt dat in 2017 op basis van voornoemd project 35 cliënten extra duurzaam uitstromen en in 2018 er 15 cliënten extra duurzaam zullen uitstromen.

Indien nieuwe ontwikkelingen daartoe aanleiding geven, zullen de prognoses op de ontwikkeling van de cliëntaantallen via de normale Planning & Control-cyclus van ISD BOL aangepast worden.

Aantallen eind	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
PW + IOAW	-3,4%	-3,84%	-1,71%	0%	0%	0%
Brunssum	912	877	862	862	862	862

Maatschappelijke participatie

De monitoring op de uitgaven voor het minimabeleid blijft ook voor 2018-2021 belangrijk. Bij deze regelingen is immers sprake van openeindregelingen. Belangrijk uitgangspunt in het minimabeleid is dat kinderen worden ontzien: dat impliceert dat ISD BOL de uitgaven voor kinderen in het kader van het minimabeleid op peil wil blijven houden de komende jaren. Aanvullend wordt er gekeken hoe, we conform meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2016-2018, het minimabeleid activerender kunnen inzetten.

Bedrijfsvoering

ISD BOL blijft zoeken naar efficiëntere manieren van werken en samenwerken, intern en extern en verdere professionalisering van de organisatie. Voor de toekomstige bedrijfsvoering is men op zoek gegaan naar innovatieve werkwijzen, waaronder "analyse gestuurd werken".

Digitaal aanvraagproces
In 2014 is hier een start mee gemaakt. De gemeenten hebben in 2014 de uitvoering van de CER en in 2015 van de TCG neergelegd bij ISD BOL. Burgers van de gemeenten konden via de digitale weg een aanvraag indienen voor een tegemoetkoming op basis van deze regelingen. Vanaf 2016 kan een tegemoetkoming op basis van de paarse (maatschappelijke participatie) en oranje (schoolkosten) kaart ook digitaal worden aangevraagd, middels DiGiD.
Het doel was daarbij tweeledig: vereenvoudiging van het afhandelingsproces van de aanvraag én bij vastgesteld recht, betaalbaarstelling van de vergoeding aan de cliënt binnen 1 werkdag. Ook blijkt dat de doelgroep door de digitale weg open te zetten beter werd bereikt. ISD BOL zal in 2018 zijn digitale dienstverlening verder gaan door ontwikkelen.

AGW (analyse gestuurd werken)
ISD BOL beschikt over een grote hoeveelheid gegevens die is vastgelegd in de uitkeringssystemen, basisregistraties en frauderegistraties.
Analyse van deze gegevens levert kennis op waarmee men in staat wordt gesteld gerichter te sturen en te beslissen.
Analyse gestuurd werken geeft inzicht in:

- kansen op uitstroom;
- risico's op fraude en
- efficiënte en effectieve inrichting van de bedrijfsvoeringprocessen.

28-6-2017 269

8. Advies
De resultaten uit de Jaarstukken ISD BOL 2016 zijn meegenomen in de Jaarrekening 2016 van Gemeente Brunssum.
De cijfers van de Programmabegroting ISD BOL 2018 e.v. zullen worden meegenomen in de perspectiefnota 2018/begroting Gemeente Brunssum 2018.
De begrotingswijzingingen uit de 1e Berap 2017 ISD BOL worden meegenomen in de P&C cyclus bij de Programmarapportage Brunssum 2017.
Uw gemeenteraad wordt geadviseerd om ten aanzien van deze stukken bijgevoegde zienswijze af te geven (bijlage 730001).

9. Aanpak/uitvoering

9.a. Financiële stukken ISD BOL
Onderstaand worden de voorgelegde financiële stukken van ISD BOL vertaald naar de financiële positie van Gemeente Brunssum.

9.a.1. ISD BOL Jaarstukken 2016

Onderstaand worden de Jaarstukken 2016 van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL Jaarstukken 2016	**Eigen begroting**	**Saldo**
Werkdeel ISD BOL	€ 1.213.916	€ 1.223.890	€ 9.974
Kinderopvang	€ 24.603	€ 13.750	€ -10.853
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ	€ 12.885.906	€ 12.921.038	€ 35.132
Bedrijfsvoering	€ 2.654.184	€ 2.724.824	€ 70.640
Maatschappelijke participatie	€ 1.189.096	€ 1.029.899	€ -159.197
**Incl. regeling TCG*	*€ 93.000*		
**Incl. regeling CER 2014*		*€ 42.000*	
Subtotaal			**-€ 54.304**

**Bovenstaande cijfers komen niet één op één overeen met de cijfers opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening 2016, doordat er sprake is van een andere indeling/clustering van onderdelen.*

- *Werkdeel ISD BOL*
  Het Participatiebudget omvat vanaf 2016 enerzijds het re-integratiebudget (het voormalige Werkdeel) en anderzijds het budget voor de subsidiering van de Sociale Werkvoorziening (SW).
  Van het re-integratiebudget voor 2016 is €400.000,- geoormerkt voor ontwikkeltrajecten binnen Betere Buren, €10.000,- ten behoeve van verenigingen via Betere Buren. Daarnaast werd in 2016 nog €25.000,- besteed aan het project Perron 045 van het CMWW. Het resterende budget ad. €1.223.890,- is geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en gold tevens als budgetplafond. ISD BOL verantwoordt in haar jaarstukken uitgaven werkdeel ad. €1.213.916,-. Een overschot van het budget ad. € 9.974,-.

- *Kinderopvang*
  De prognose kinderopvang bedroeg € 13.750,-. Uiteindelijk bedraagt de afrekening over 2016 € 24.603,-. Binnen de gemeentelijke begroting was nog een bedrag ad. € 13.750,- geraamd. Een tekort van € 10.853,-.

- *Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ*
  De definitieve beschikking gebundelde uitkering BUIG over 2016 bedraagt uiteindelijk €13.384.471,-.
  Nu het boekjaar 2015 is afgerond, verantwoord ISD BOL € 12.885.906 totaal aan uitkeringslasten Participatiewet, BBZ, IOAW en IOAZ. Het rijksbudget is daarmee ruim voldoende om de uitkeringslasten te kunnen dekken.
  In onze Programmarapportage werd reeds een bedrag ad € 463.433,- aan overschot verwerkt, zodat nu nog € 35.132 extra aan overschot wordt gerealiseerd.

- *Bedrijfsvoering*
  De bedrijfsvoeringskosten zijn in 2016 uitgekomen op € 2.654.184,-. Het budget in de gemeentelijke begroting bedraagt € 2.724.824,-. Hierdoor ontstaat er een overschot ad. € 70.640,-.

- *Maatschappelijke participatie*
  De uitgaven voor maatschappelijke participatie zijn hoger dan geraamd. Dit wordt met name veroorzaakt door de verstrekking van bijzondere bijstand ter dekking van bewindvoeringskosten
  In de jaarafrekening 2016 zijn de kosten nogmaals (tov de 2e Berap 206) gestegen naar € 1.189.096,-. Een overschrijding van het gemeentelijke budget ad. €159.197,-.

- *Subtotaal Jaarstukken 2016*
  Het subtotaal van de jaarstukken 2016 zal (deels) via het voorstel resultaatbestemmingen worden overgeheveld naar 2017. Het restantbudget valt vrij in het resultaat van gemeente Brunssum over 2016.

9.a.2. ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017
Onderstaand wordt de 1e Bestuursrapportage 2017 van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL 1e Berap 2017	Eigen begroting	Saldo/ruimte
Werkdeel ISD BOL	€ 1.045.327	€ 1.045.256	-€ 71
Kinderopvang	€ 17.085	€ 52.600	€ 35.515
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ	€ 12.784.447	€ 12.539.935	-€ 244.512
Bedrijfsvoering	€ 2.814.620	€ 2.586.759	-€ 227.861
Maatschappelijke participatie	€ 1.186.070	€ 732.445	-€ 453.625
Subtotaal			**-€ 890.554**

- *Werkdeel ISD BOL*
  Het college heeft het re-integratiebudget voor 2017 vastgesteld op ad. €1.605.327,-Van dit budget is €500.000,- geoormerkt voor ontwikkeltrajecten binnen Betere Buren, €25.000,- voor het project Perron 045 van het CMWW, € 15.000 t.b.v. de pilot 'Werk is de beste zorg' en € 20.071,33 voor het WSP Parkstad. Het resterende budget ad. €1.045.256,- is geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en geldt tevens als budgetplafond. ISD BOL verantwoord in de 1e Berap 2017 (geplande) uitgaven werkdeel ad. €1.045.327,-. Hiermee ontstaat een voorzien tekort ad. -€9.099,-. De uiteindelijke afrekening vindt plaats aan het eind van het boekjaar 2017.

- *Kinderopvang*
  De prognose kinderopvang zoals door ISD BOL opgenomen in haar primitieve begroting 2017 bedraagt ad. €17.085,-. Deze prognose wordt in de 1e Berap 2017 gehandhaafd. In de gemeentelijke begroting is nog een budget ad. €52.600,- aanwezig.

- *Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ*
  De voorlopige beschikking gebundelde uitkering BUIG over 2017 bedraagt €12.539.935,-. Dit is een forse afname (-€ 710.841) t.o.v. het budget over 2016. ISD BOL houdt in de 1e Berap 2017 rekening met een cliëntafname van -4,61%. Dit wijkt van de prognose van Onderbanken (-2,7%) en Landgraaf (-2,94%) af, omdat Brunssum aanvullend op die gemeenten de middelen vanuit de motie 'Extra impuls toeleiding cliënten richting arbeidsmarkt' beschikbaar heeft gesteld. Als gevolg hiervan prognosticeren zij ad. €12.784.447,- aan uitgaven Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ. Indien ISD BOL deze prognose waar maakt en het Rijk houdt vast aan haar voorlopige beschikking, wordt er een tekort ad. € 244.512,- gerealiseerd.
  Vanaf 2016 is er geen separaat budget meer aanwezig in de gemeentelijke begroting om het eigen risico op de BUIG op te vangen. Dit risico is financieel verdisconteerd in de reserve sociaal domein.

- *Bedrijfsvoering*
  De bedrijfsvoeringskosten ISD BOL waren initieel begroot op €2.603.535 en worden in de 1e Berap 2017 naar boven bijgesteld naar € 2.814.620,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door tegenvallende salarisbaten,hogere uitgaven aan personele knelpunten en automatiseringskosten. In de Brunssumse begroting is voor bedrijfsvoering een bedrag ad. € 2.586.759,- begroot. Een tekort van -€ 227.861,-.

- *Maatschappelijke participatie*
  De uitgaven voor maatschappelijke participatie zijn wederom hoger dan geraamd. Dit wordt (nog steeds) veroorzaakt door de verstrekking van bijzondere bijstand ter dekking van bewindvoeringskosten. In de 1e Berap 2017 ISD BOL worden de kosten bijzondere bijstand voor Brunssum geraamd op €1.186.070,-.

28-6-2017 269

In de gemeentelijke begroting is een bedrag opgenomen van € 732.445,-. Een tekort van -€ 453.625,-.
Zoals ook aangegeven bij de verantwoording van de jaarstukken 2016, hebben ISD BOL en onze partners binnen de schuldhulpverlening in 2015 diverse initiatieven opgestart die dienen te leiden tot een vermindering van de kosten bijzondere bijstand voor bewindvoering. Denk hierbij aan het preventie platform armoedebestrijding, pilot doorbetaling lopende huurverplichtingen, de pilot budgetbeheer maatwerk en het buddyproject. We hopen de resultaten van deze initiatieven in de loop van 2017 financieel te kunnen vertalen.

- *Subtotaal 1e Bestuursrapportage 2017 ISD BOL*
Middels dit voorstel wenst uw College uw gemeenteraad te vragen om deze kosten (€ 890.554,-) incidenteel te dekken uit de reserve sociaal domein. Op dit moment is nog niet duidelijk of het tekort structureel of incidenteel is. Bij een mogelijk overschot op de jaarrekening 2017 wordt dit teruggestort in de reserve sociaal domein.

De wijzigingen naar aanleiding van de 1e Bestuursrapportage 2017 ISD BOL zullen worden verwerkt in de Brunssumse programmarapportage 2017.

9.a.3. ISD BOL Programmabegroting 2018 e.v.
Onderstaand wordt de Programmabegroting 2018 e.v. van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL Begroting 2018	**Eigen begroting**	**Saldo**
Werkdeel ISD BOL	€ 1.045.327	€ 1.045.256	-€ 71
Kinderopvang	€ 24.850	€ 52.600	€ 27.750
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW/Z sc.1	€ 12.587.523	€ 12.739.751	-€ 152.228
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW/Z sc.2	€ 12.587.523	€ 12.339.845	€ 247.678
Bedrijfsvoering	€ 2.736.480	€ 2.557.759	-€ 178.721
Maatschappelijke participatie	€ 1.186.070	€ 732.445	-€ 453.625

- *Werkdeel ISD BOL*
Het ministerie geeft aan de gemeenten geen meerjarenbeschikkingen af over de ontwikkeling van het Participatiebudget en het re-integratiebudget als onderdeel daarvan. Voor 2017 en de jaren daarna is de ISD BOL begroting daarom gebaseerd op gegevens uit de circulaire van 15 september 2015. Voor Brunssum wordt rekening gehouden met een re-integratiebudget ad. €1.682.565,-. Wederom wordt hiervan vooralsnog *een* budget ad. €400.000,- geoormerkt voor ontwikkeltrajecten binnen Betere Buren en €25.000,- voor het project Perron 045 van het CMWW. Het resterende budget ad. €1.257.565,- is geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en geldt tevens als budgetplafond.

- *Kinderopvang*
ISD BOL prognosticeert de lasten kinderopvang 2018 ad. €24.850,-. Deze prognose zal worden meegenomen in de Brunssumse begroting 2018. In de Brunssumse primitieve begroting 2017 is vooralsnog een budget ad. €52.600,- opgenomen.

- *Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ*
Ook voor de omvang van het BUIG-budget (gebundelde uitkering Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004) geeft het ministerie aan de gemeenten geen meerjaren-beschikkingen af. Voor 2018 en de jaren daarna is de begroting daarom gebaseerd op het voorlopig vastgestelde BUIG-budget 2017 en de rekensystematiek volgens het nieuwe verdeelmodel.
ISD BOL houdt in de programmabegroting 2018 e.v. voor 2018 rekening met een BUIG-budget ad. € 12.587.523,- voor Brunssum.
Voor 2017 zijn er 2 mogelijke scenario's uitgewerkt waarbij in beide scenario's door ISD BOL de nullijn wordt gerealiseerd (geen toe-/afname van het cliëntenbestand) en in:
- scenario 1: nog een extra uitstroomrealisatie plaatsvindt door de effecten van de motie, waardoor het cliëntenbestand in 2017 afneemt met 3,07% en in 2018 met 1,70%;
- scenario 2: hierin wordt bovenop de extra realisatie vanuit de motie óók nog rekening gehouden met een extra realisatie door de inspanningen van het WSP, waardoor het cliëntenbestand in 2017 met 6,14% en in 2018 met 1,78% afneemt.
Dit zou betekenen dat ISD BOL in scenario 1. ad. € 12.739.751,- aan uitkeringslasten realiseert en in scenario 2. ad. € 12.339.845,-. Indien ISD BOL deze prognose waar maakt en het Rijk houdt vast aan haar voorlopige beschikking, wordt er in 2018 in scenario 1. een tekort van € 152.228,- en in scenario 2. een overschot ad. €

247.678,- gerealiseerd.
In hoeverre het macro budget vanaf 2017 verder zal worden bijgesteld is thans nog niet in te schatten.
Vanaf 2017 is er geen separaat budget meer aanwezig in de gemeentelijke begroting om het eigen risico op de BUIG op te vangen. Dit risico is financieel verdisconteerd in de reserve sociaal domein.

- *Bedrijfsvoering*
  De bedrijfsvoeringskosten ISD BOL 2018 zijn begroot op €2.736.480,-. Dit is een verhoging ten opzichte van de primitieve begroting 2017, dit wordt voornamelijk veroorzaakt door tegenvallende salarisbaten en hogere uitgaven aan personele knelpunten en automatiseringskosten. Een tekort van -€ 178.721,-.

- *Maatschappelijke participatie*
  De uitgaven voor maatschappelijke participatie worden voor 2018 geraamd op € 1.186.070,-. In de gemeentelijke begroting staat vooralsnog een bedrag opgenomen van €732.445,-. Een tekort van -€ 453.625,-.

- *Subtotaal Programmabegroting 2018 e.v. ISD BOL*
  Uit vorenstaande berekening blijkt dat er bij scenario 1 een tekort ontstaat van € 756.895 en bij scenario 2 een tekort van € 356.989 voor 2018 en verdere jaren.
  Het subtotaal van de programmabegroting 2018 e.v. zal worden verwerkt in de Brunssumse perspectiefnota en begroting 2018.

b. Risico's?
ISD BOL bouwt geen weerstandvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt door de aan de ISD BOL verbonden partijen. Hierom zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de drie BOL-gemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om de gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen. ISD BOL heeft wel een post voor onvoorziene uitgaven ten bedrage van €24.000,- opgenomen in de begroting.
Verder te benoemen financiële risico's zijn:

- Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (BUIG)
  De ontwikkeling van het BUIG-budget voor de komende jaren is onduidelijk in relatie tot het nieuw ingevoerde verdeelmodel en niet op voorhand te calculeren. De batenkant van het inkomensdeel blijft om deze reden onzeker en dus risicovol. Wat betreft de lastenkant is er sprake van een openeindregeling. Bij financiële tegenvallers heeft Gemeente Brunssum de mogelijkheid om een beroep te doen op een vangnetuitkering (VU).

Risico's ten aanzien van de bedrijfsvoering van ISD BOL:

- Bezuinigingen
  De afgelopen jaren heeft ISD BOL een aantal bezuinigingsronden gehad. De budgetten kwamen daardoor steeds meer onder druk te staan. ISD BOL blijft kritisch op de uitgaven letten om binnen de afgesproken budgetten te blijven.
  Voor de invoering van de Participatiewet werd intensief ingezet op de begeleiding richting arbeidsmarkt van jongeren en kansrijken. De andere doelgroepen werden niet of minder intensief begeleidt. De Participatiewet vergt begeleiding van álle cliënten. ISD BOL ziet daardoor een toenemende werkdruk.
  Dit maakt dat steeds opnieuw een overweging moet worden gemaakt welke taken wel worden opgepakt en welke taken niet.

- Wetgeving en verantwoording
  De uitvoering van de Partcipatiewet en aanverwante regelingen is gebaseerd op de wet. De rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen is van groot belang. De verantwoording van de uitvoering van de Pw is gebaseerd op strikte regels. Zowel de financiële verantwoording aan het Rijk als de verantwoording van de aantallen aan het CBS bepalen, gezien de opbouw van het budget van het inkomensdeel, de basis van het te ontvangen budget van het inkomensdeel in de toekomst. Een adequate informatievoorziening is heel belangrijk, reden waarom de ISD BOL daarin blijft investeren.

- Niet toepassen indexering
  In de ISD BOL meerjarenbegroting 2017 wordt geen rekening gehouden met de indexatie van prijzen.
  Als verbonden contractpartij van de deelnemende gemeenten dient de ISD BOL de nullijn te hanteren. ISD BOL heeft echter geen invloed op indexaties welke door externe partijen of zelfs via de dienstverleningsovereenkomsten met de deelnemende gemeenten worden opgelegd.
  ISD BOL ziet dat de indexatie van onze automatiseringscontractpartijen niet meer zijn op te vangen binnen het reguliere budget. Bij dit budget zullen zij vanaf 2017 de jaarlijkse indexering toepassen.

28-6-2017 269

- Transitievergoeding
  Conform de wet werk en zekerheid dienen werkgevers een transitievergoeding te verstrekken aan medewerkers waarvan het contract niet verlengd wordt en aan de voorwaarden voor de vergoeding voldoen. Deze kosten worden door ISD BOL doorberekend aan de deelnemende gemeenten.

c. Tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie

Ontvangst financiële stukken:	31 maart en 24 april 2017
Collegevergadering:	9 mei 2017
Commissievergadering:	6 juni 2017
Eind reactietermijn zienswijze:	26 mei 2017*
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB ISD BOL:	21 juni en 4 oktober 2017
Aanbieding aan GS	Uiterlijk 15 juli 2016

** Ambtelijk is met de ISD BOL afgestemd dat de zienswijze van uw Raad zo spoedig mogelijk na 6 juni 2016 aan de ISD BOL kenbaar zal worden gemaakt, zodat uw zienswijze bij definitieve vaststelling kan worden meegenomen.*

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
De financiële stukken van ISD BOL worden ter kennisgeving aan de SMO-raad verzonden.
e. communicatie intern en extern?
- advies/instemming/informatie OR :
Nee, gezien het feit dat het voorliggende voorstel geen directe gevolgen heeft voor de interne gemeentelijke organisatie, dan wel voor het interne personeel, is dit voorstel niet aan de OR voorgelegd.
- persbericht:
Nee, het betreffen geen bijzondere nieuwsfeiten.
- terinzagelegging:
Ter inzage legging is niet van toepassing, het betreft geen inspraakprocedure.

10. Bijlagen (6):
- 723278/723277/723312: ISD BOL Jaarverslag en Jaarrekening 2016
- 729437: ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2017
- 723279: ISD BOL Programmabegroting 2018 e.v.
- 730001: Zienswijze ISD BOL Jaarstukken 2016, 1e Bestuursrapportage 2017 en Programmabegroting 2018 e.v.

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/27
Dienst/Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 729997

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/27;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

gelet op het bepaalde in de Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL;

Besluit:

Ten aanzien van de Jaarstukken 2016, de 1e Bestuursrapportage 2017 en de Programmabegroting 2018 e.v. van ISD BOL:
a.) Kennis te hebben genomen van de betreffende stukken;
b.) bijgevoegde zienswijze af te geven aan ISD BOL (bijlage 730001);

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie WOZL: Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021
Registratiekenmerk 729454
Gemeentebladnr. 2017/9

Rol van de raad
Dit voorstel omvat de Jaarstukken 2016 en de Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 van WOZL. Op grond van de GR is het WOZL verplicht de begroting/meerjarenraming vóór vaststelling aan te bieden aan de aangesloten GR-gemeenten zodat deze haar zienswijze kenbaar kunnen maken. De vaststelling van het betreffende document is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van WOZL op 6 juli 2017. De jaarstukken worden ter kennisgeving aan uw gemeenteraad aangeboden. De accountantscontrole van de jaarstukken is afgerond.
De goedgekeurde accountantsverklaring bijgevoegd.

Context van het raadsvoorstel
Een korte beschrijving waarom het raadsvoorstel nu aan de raad voorgelegd wordt:
De jaarstukken dienen incl. zienswijzen van de aangesloten gemeenten door WOZL vóór 15 juli 2017 te worden aangeboden aan de Gedeputeerde Staten van Limburg.
Ten aanzien van de begroting dient dit vóór 1 augustus 2017 te gebeuren.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen

WOZL Jaarstukken 2016
Het financiële resultaat van de GR WOZL inclusief de verbonden partijen bedraagt in 2016 € - 7.567.000 en is € 850.000 beter dan het begroot resultaat zoals opgenomen in de 2e begrotingswijziging 2016.
De verstrekte bonus Begeleid Werken ligt hier grotendeels aan ten grondslag. Per saldo krijgt gemeente Brunssum € 100.000 terug over het jaar 2016; dit is nog niet in de gemeentelijke jaarrekening verwerkt en zal dus ten gunste komen van de reserve Sociaal Domein in 2017.

Voorgesteld wordt om bij wijze van zienswijze akkoord te gaan met de Jaarstukken 2016.

WOZL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021
Ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2017 stijgt in 2018 de benodigde tekortfinanciering van de gemeenten van € 8,7 miljoen in 2017 met € 2,0 miljoen. De tekortfinanciering stijgt in 2021 tot 12,6 miljoen. De belangrijkste oorzaken zijn:

- lagere personeelskosten agv minder arbeidsjaren maar hogere personeelskosten door de cao Wsw en bijbehorende periodieken
- minder subsidie agv minder arbeidsjaren
- voordelen van het Lage inkomens voordeel (LIV) zijn lager door relatief meer hogere lonen
- meer korting op de subsidie per arbeidsjaar dan eerder gecommuniceerd

Voorgesteld wordt om een instemmende zienswijze af te geven ten aanzien van de Begroting 2018 e.v..
Financiële/personele/juridische gevolgen?
WOZL Jaarstukken 2016
De GR-brede resultaten over 2016 worden in de jaarstukken 2016 gespecificeerd en vervolgens in de bijlagen naar individuele gemeenten vertaald.
In financiële zin betekenen de jaarstukken 2016 het volgende voor Gemeente Brunssum (bedragen x €1,-):

		Te ontvangen	**Te betalen**
	Sociaal statuut (bijlage II)	€ 1.472	
	Arbeidsjaren (bijlage III)	€ 9.169	

	Bedrijfsvoering (bijlage IV)	€ 12.999	
	Subsidiedifferentiatie (bijlage IV)		€ 1.165
	Resultaat WOZL BV's (bijlage IV)	€ 34.300	
	Bijdrage resultaat transitiekosten		€ 17.989
I.	Bonus begeleid werken	€ 62.820	
	Subtotaal	**€ 120.760**	**€ 19.154**
	Totaal te verrekenen resultaat Gemeente Brunssum	**€ 101.606**	

WOZL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021
Zetten we de geprognosticeerde bijdrage van Brunssum af tegen het budget in onze gemeentelijke begroting dan ontstaat het volgende beeld:

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Via de P&C-documenten van WOZL.

Is er een tijdpad bijgevoegd?

Ontvangst financiële stukken:	11 april 2017
Collegevergadering:	9 mei 2017
Commissievergadering:	06 juni 2017
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB WOZL:	13 juli 2017
Aanbieding aan GS	Jaarstukken: 15 juli 2017
	Begroting: 1 augustus 2017

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
Er zijn 4 bijlagen toegevoegd zijnde:

Zaak 726776: Begeleidend schrijven WOZL d.d. 11-04-2017
WOZL Jaarstukken 2016
WOZL Begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021
Accountantsverklaring WOZL Jaarrekening 2016
Zienswijze op Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	9 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	729454
Gemeentebladnr.	**:**	2017/9
Dienst / Afdeling	**:**	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelvoorstelnr.	**:**	729454
Portefeuillehouder	**:**	H. Janssen
Onderwerp	**:**	WOZL: Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021
Raadsverg. d.d.	**:**	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/9;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
In te stemmen met de voorliggende beslispunten en bijgevoegde zienswijze na vaststelling in de raadsvergadering van 20 juni 2017 per omgaande aan WOZL te versturen.

3. Aanleiding
Dit bestuurlijk behandelvoorstel omvat de Jaarstukken 2016 en de Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 van het Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (verder: WOZL).
Gemeente Brunssum is één van de elf verbonden partijen binnen de gemeenschappelijke regeling (GR) WOZL, naast de gemeenten Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal.

<u>WOZL Jaarstukken 2016</u>
Het jaar 2016 heeft sterk in het teken gestaan van het voortzetten van de transformatie van WOZL. Aandachtsgebieden waren: het van 'binnen' (Beschut) naar 'buiten' brengen (Detachering) van medewerkers, het opstellen van het ondernemingsplan WSP Parkstad, het voorbereiden van de integratie WSP - WOZL en het uitwerken en implementeren van de Kerstens projecten. Verder ging de aandacht uit naar borging van de bedrijfsvoering en vervreemding van de activiteiten van draadbomen en catering.
Met deze activiteiten wordt volledig uitvoering gegeven aan de koers die de 11 deelnemende gemeenten hebben meegegeven met betrekking tot de uitvoering van de Wsw. Uw raad heeft deze in januari 2015 vastgesteld. Deze zijn ook besloten in de kaders van Arbeidsmarktbeleid Parkstad Limburg 2016-2020.

Met het oog op het beleidsuitgangspunt te komen tot een zo klein mogelijk beschutte werkomgeving voor de betreffende Wsw-medewerkers is het Ondernemingsplan Beschut 2.0 opgesteld. Dit plan is bedoeld voor de beschutte omgeving voor Wsw- medewerkers, die niet via groeps- dan wel individuele detachering duurzaam geplaatst kunnen worden bij werkgevers in de regio. Om dit te beoordelen zijn t/m 2016 1342 trajectplannen opgesteld. Op basis van deze trajectplannen geldt voor 775 medewerkers vanuit de Beschut omgeving dat zij nog in een groeps- en/of individuele detachering geplaatst kunnen worden. Dit ondersteunt de ingezette strategische richting om medewerkers van binnen naar buiten duurzaam te plaatsen.

Vanuit het beleidskader geen eigen risicovolle en kapitaalintensieve activiteiten meer uit te voeren zijn gesprekken gestart voor vervreemding van de draadboomactiviteiten en catering. Voor de draadboomactiviteiten op de locatie Boschstraat in Brunssum zijn intensieve gesprekken gevoerd met potentiele overnamepartijen, passend binnen de kaders en de opdracht van de algemene vergadering van aandeelhouders van WOZL 1 BV. Voor de afdeling draadbomen staan we aan de vooravond van een concrete vervreemding. Definitieve besluitvorming zal plaatsvinden in begin mei 2017. De catering wordt in kwartaal 2 van 2017 vervreemd, waarover u onlangs met een RIB, d.d. 13 april 2017, bent geïnformeerd.

Voor de projecten In- Door en Uitstroom (IDU), Integratie WOZL Detachering - Werkgevers Servicepunt Parkstad (WSP Parkstad), Werkgeversbenadering , Marketing en Communicatie, Huisvestiging, Kwaliteitsverbetering Organisatie zijn projectaanvragen opgesteld, de zgn. Kerstensgelden. De projecten kennen een sterke verbinding met het Werkgevers Servicepunt Parkstad (WSP)in het kader van de werkgeversbenadering voor te detacheren SW medewerkers. De plannen zijn goedgekeurd door respectievelijk de aandeelhouders van WOZL 1 BV, de portefeuillehouders Arbeidsmarktbeleid van de Parkstad gemeenten én het Ministerie.
De aandeelhouders WOZL 1 BV. en het algemeen bestuur GR WOZL worden periodiek geïnformeerd. De Raden zijn geïnformeerd met een Raadsinformatiebrief (RIB d.d. 31/10/16).

In 2017 zal veel aandacht blijven uitgaan naar het hoge verzuimcijfer en de doorstroom naar detacheringen. Hierin zitten belangrijke elementen om de resultaten in de bedrijfsvoering komende jaren nog te verbeteren.
Met het afschaffen van de bonus-malusregeling per januari 2016 is een einde gekomen aan de voor Brunssum onredelijke afrekening van een niet beïnvloedbaar aandeel op afname van diensten bij WOZL.
Nauwelijks beïnvloedbaar waren de gevolgen van de nieuwe CAO voor Wsw medewerkers met een looptijd 2016 - 2018 en het Lage Inkomens Voordeel (LIV). Deze elementen leiden tot een negatieve aanpassing van de resultaten voor de jaren 2017 e.v.

Het financiële resultaat van de GR WOZL inclusief de verbonden partijen bedraagt in 2016 € - 7.567.000 en is € 850.000 beter dan het begroot resultaat zoals opgenomen in de 2e begrotingswijziging 2016.
De verstrekte bonus Begeleid Werken ligt hier grotendeels aan ten grondslag. Per saldo krijgt gemeente Brunssum € 100.000 terug over het jaar 2016; dit is nog niet in de gemeentelijke jaarrekening verwerkt en zal dus ten gunste komen van de reserve Sociaal Domein in 2017.

WOZL Begroting 2018 e.v.
Met de begroting 2018 met de meerjarenramingen 2019 - 2021 wordt een begroting gepresenteerd die evenals eerdere begrotingsjaren is gebaseerd op de koers die door de 11 deelnemende gemeenten in de GR WOZL eerder is vastgesteld (IROKO rapport) en de beleidskaders Arbeidsmarktbeleid Parkstad Limburg 2016-2020.

Op 15 december 2016 is de 1e begrotingswijziging 2017 van de GR WOZL vastgesteld door het Algemeen Bestuur en voor zienswijze aan de raden verstuurd. Het Algemeen Bestuur zal de 1e begrotingswijziging 2017 op 18 mei 2017 vaststellen. De financiële baten en lasten in de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019 en 2021 sluiten volledig aan op de meerjarenraming 2018-2020 zoals opgenomen in de 1e begrotingswijziging 2017, die door uw raad werd vastgesteld op 7 maart 2017. Er is geen nieuwe informatie op grond waarvan de baten en lasten voor de periode 2018-2020 wezenlijk zouden moeten wijzigen. Voor het jaar 2021 is het jaar 2020 als uitgangspunt genomen.
Deze begroting 2018 met de meerjarenraming 2019-2021 voor de GR WOZL is een meer technisch document, zoals dit in voorgaande jaren ook het geval was.

De begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 is gebaseerd op de huidige cao voor Wsw (2016-2018) en de circulaire Gemeentefonds 2016 van het Ministerie van SZW. Een eventuele nieuwe cao voor de Wsw, wijzigingen in de Loonprijsontwikkeling (LPO) voor 2017 en 2018 en de wijzigingen in de arbeidsjaren 2017-2021 zullen zonder ingrijpen van het Rijk een wezenlijk negatief effect hebben op het resultaat in de periode 2017 -2021 en daarmee op de bijdrage van de deelnemende gemeenten. Tegen deze nadelige effecten van de hogere subsidiekorting is door de GR WOZL een lobby opgestart. Vervolgens is een manifest opgesteld door Cedris en het Ministerie, ondertekend door alle SW besturen en toegezonden aan de Kamerleden.
De begroting 2018 is verder opgesteld op basis van de richtlijnen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Een van de vastgestelde strategische beleidsuitgangspunten is dat de marktbenadering, ook voor SW medewerkers, in volledige afstemming met het WSP dient plaats te vinden en de organisatie Detacheringen OZL BV zich voorbereidt op een naadloze aansluiting op en integratie met het WSP. Medio 2017 wordt een voorstel voor de definitieve juridische structuur van WSP Parkstad aan de Portefeuillehouders Arbeidsmarktbeleid Parkstad (POHO AMB) voorgelegd ter besluitvorming. In dit voorstel zal ook de toekomstige juridische structuur voor de GR WOZL en de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV worden meegenomen. De consequenties daarvan zijn begrotingstechnisch nog niet duidelijk en daarom nog niet verwerkt in de begroting 2018 van WOZL.

4. Probleemstelling
Dit voorstel omvat de Jaarstukken 2016 en de Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 van het WOZL.
Op grond van de GR is WOZL verplicht de begroting/meerjarenraming vóór vaststelling aan te bieden aan de aangesloten

GR-gemeenten zodat deze haar zienswijze kenbaar kunnen maken. De vaststelling van het betreffende document is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van WOZL op 6 juli 2017.
De jaarstukken worden ter kennisgeving aan uw gemeenteraad aangeboden op 20 juni 2017. De accountantscontrole van de jaarstukken is afgerond. De goedgekeurde accountantsverklaring is bijgevoegd. De jaarstukken dienen vervolgens door WOZL vóór 15 juli 2017 te worden aangeboden aan de Gedeputeerde Staten van Limburg. Ten aanzien van de begroting dient dit vóór 1 augustus 2017 te gebeuren.

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
b. wat gaan we ervoor doen?

a. wat willen we bereiken?
Doelstelling van dit raadsvoorstel is, zoals opgenomen in Artikel 20 en 21 van de GR WOZL 2016, om de gemeenteraad de mogelijkheid te bieden haar zienswijze naar voren te brengen aangaande de Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 van WOZL.
De jaarstukken 2016 worden ter kennisgeving aan uw gemeenteraad aangeboden.
b. wat gaan we ervoor doen?
Bijgevoegde zienswijze op de WOZL Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021, na vaststelling door de gemeenteraad aan het WOZL te versturen. Voorgesteld wordt om bij wijze van zienswijze akkoord te gaan met de Jaarstukken 2016.
Voorgesteld wordt om een instemmende zienswijze af te geven ten aanzien van de Begroting 2018 e.v..
- inschakeling Beter Buren wenselijk/mogelijk?
Dit voorstel betreft het afgeven van een zienswijze van de raad op financiële stukken van WOZL. Alhoewel WOZL en Betere Buren in de uitvoering met elkaar te maken hebben, is inschakeling van Betere Buren bij dit voorstel niet mogelijk c.q. van toepassing.
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers/maatschappelijk middelveld/bedrijfsleven bevorderen?
Dit voorstel betreft het afgeven van een zienswijze van de raad op de financiële documenten van WOZL.
c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
- Indicator:
Exploitatieresultaat GR WOZL
- Bron
P&C cyclus Gemeente Brunssum
P&C cyclus WOZL

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)
- Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)
- Participatiewet
b. autonoom beleid/taken in medebewind?
- Gemeenschappelijke Regeling WOZL 2016;
- Strategische uitgangspunten uitvoering WSW d.d. medio 2012;
- Advies Herstructurering WSW/WOZL d.d. januari 2015;
- WOZL Strategische notitie Werken is ontwikkelen en participeren 2015-2018
- Arbeidsmarktbeleid Parkstad Limburg 2016-2020 d.d. maart 2016
c. past het voorstel in de strategische visie?
Ja, binnen de pijler 'Brunssum door e n voor elkaar!'wordt gestreefd naar een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben door afstand tot de arbeidsmarkt, gezondheidsproblemen en/of sociaaleconomische achterstand in het algemeen. Iedereen kan meedoen. Lukt dat niet (volledig) op eigen kracht, dan helpen we hen (op maat) om binnen de mogelijkheden toch een (maatschappelijke) bijdrage te kunnen leveren. De uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening door WOZL past in dit streven.
d. relatie met programmabegroting?
- programma: Programma 2 Brunssum, een hechte en zorgzame samenleving van actieve burgers!
- beleidsveld: 'Werk & Participatie' en 'Inkomen, armoede en schulden'.
e. Overige financiële en beleidsmatige aspecten:
De meerwaarde van samenwerking binnen de GR WOZL is nog steeds opportuun. Dit vanwege de kennis, kunde en dienstverlening die WOZL heeft om de SW-doelgroep tewerk te stellen en wanneer mogelijk verder te ontwikkelen.
De strategische doorontwikkeling van de GR WOZL en haar uitvoeringsorganisaties dient onverkort de koers, waartoe de 11 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de WSW hebben besloten. Deze strategische uitgangspunten zijn tevens geduid in de voorliggende Jaarstukken 2015 en de Begroting 2017 e.v..

7. Argumenten / overwegingen
Onderstaand een samenvattende toelichting op de betreffende financiële stukken. De gevolgen van deze gegevens voor de financiële positie van Gemeente Brunssum wordt verder beschreven onder paragraaf 9 van dit voorstel.

7.1. Met betrekking tot de Jaarstukken GR WOZL 2016:
De 11 GR-gemeenten dragen bij in de tekorten van de aan WOZL verbonden partijen (BV's), plus een aanvullende bijdrage in de transitiekosten. Hieronder treft u een overzicht aan van de bijdragen van de gemeenten in deze kosten over het jaar 2016 (x €1000,-)*:

		Baten	**Lasten**	**Totaal saldo**	**Mutaties reserves**	**Resultaat**
I.	Bedrijfsvoering	€ 888	€ 778	€ 110	€ 0	€ 110
II.	Uitvoering WSW	€ 95.956	€ 95.946	€ -10	€ 0	€ -10
	Uitvoering WIW/ID	€ 1.698	€ 1.698	€ 0	€ 0	€ 0
	Uitvoering overig	€ 65	€ 65	€ 0	€ 0	€ 0
III.	Verbonden partijen	€ 9.046	€ 8.758	€ 288	€ 0	€288
	Personeelskosten WSW	€ 110.137	€ 110.155	€ -18	€ 18	€ 0
IV.	Kerstensgelden	€ 1.223	€ 1.223	€ 0	€ 0	€ 0
V.	Transitiekosten	€ 0	€ 244	€ -244	€ 100	€ -144
	Incidenteel:					
VI.	- Bonus BW 2014	€ 604	€ 0	€ 604	€ 0	€ 604
VII.	- Incid. Baten lasten	€ 277	€ 277	€ 0	€ 0	€ 0
VIII.	**Totaal**	**€ 219.875**	**€ 219.143**	**€ 732**	**€ 118**	**€ 850**

** De kwantitatieve afwijkingen in de tabel zijn het resultaat van afrondingsverschillen in de oorspronkelijke excel-bestanden. De cijfers zijn echter gelijk aan de cijfers opgenomen in de originele WOZL-financiële stukken zoals bij de voorstel toegevoegd.*

I. Het operationeel resultaat van de WOZL 1BV is € 1,172 miljoen hoger dan begroot en wordt veroorzaakt door een hogere omzet bij draadbomen en de lagere organisatiekosten en doorbelasting op de Kerstensprojecten.

II. In 2016 komt het resultaat van de subsidiedifferentiatie uit op €1,124 miljoen positief. Hiervan is in lijn met de 2e begrotingswijziging 2016 in totaal € 1.134 gefinancierd. Het negatieve resultaat na financiering bedraagt daardoor €10. 000. Dit verschil wordt met name verklaart door een lagere realisatie van 11,3 arbeidsjaren dan begroot, waardoor de opbrengst € 356 minder is dan begroot. De uitvoeringskosten zijn verbonden aan het aantal Arbeidsjaren (AJ), werkzaam onder de GR WOZL. In de 2e begrotingswijziging 2016 is de 'fictieve'taakstelling voor de uitvoering van de WsW vastgesteld op 3.827,12 AJ, waarvan 194,17 AJ afkomstig is van de niet deelnemende gemeenten. De totale realisatie bedraagt 3.815,82 AJ. Daarvan is 3.622,91 gerealiseerd door deelnemende gemeenten en 192,90 door niet deelnemende gemeenten. De realisatie is daarmee 11,3 AJ lager dan begroot. De bijbehorende subsidie voor de realisatie bedraagt € 97,07 miljoen.

III. Het tekort van de WOZL BV's over 2016 komt uit op €-8.758.000 en is € 289.000 beter dan het begroot tekort van €- 9.047.000, zoals opgenomen in de 2e begrotingswijziging 2016. Het operationeel resultaat bedraagt €12.552.000 en is €161.000 beter dan het begroot operationeel resultaat van € -12.391.000. Het subsidieresultaat (Rijkssubsidie minus loonkosten) bedraagt - 21.391.000 en is € 127.000 beter dan het begroot subsidieresultaat van € 21.438.000.

IV. Van de ontvangen subsidie betreffende de Kerstensgelden is in 2016 al een bedrag gereserveerd voor de kosten in 2017, voor de verdere uitvoering van de projecten. De verwachte kosten in 2017 bedragen: € 376.000

V. De transitiekosten hebben betrekking op de initiële kosten voor de inrichting van de op 22 oktober 2012 opgerichte BV's en de in te zetten transitie van WOZL. In 2015 is een bestemmingsreserve gevormd voor de huurverplichtingen na 2015, die betrekking hebben op het dispuut met verhuurder Libol over het gehuurde pand aan de Europaweg. De huurkosten ad. €133.000 zijn niet betaald door de GR WOZL. De huurverplichtingen zijn niet begroot in 2016.

VI. In 2014 is wederom de bonus begeleid werken toegekend. In de vergadering van het algemeen bestuur van 15 december 2015 is besloten om, conform afgelopen jaren, de bonus begeleid werken ten gunste van het resultaat te laten komen. De bonus begeleid werken bedraagt € 604.000 en is in 2016 niet begroot.

VII. Deze post bedraagt de afkoop van DSM voor aanvullende arbeidsvoorwaarden uit het verleden. DSM heeft het bedrag van € 277.000 betaald aan WOZL en heeft betrekking op de loonkosten vanaf 2017.

VIII. In 2016 is er in totaal sprake van een voordeliger gerealiseerd resultaat van € 850.000. Voorgesteld wordt het gerealiseerd resultaat terug te storten aan de 11 deelnemende gemeenten.

De accountantscontrole van de jaarstukken is afgerond. De goedgekeurde accountantsverklaring is bijgevoegd. De financiële vertaling van dit GR-brede resultaat voor Gemeente Brunssum is opgenomen in dit raadsvoorstel onder paragraaf 9.

7.2. Met betrekking tot de Begroting 2018 e.v.:

De begroting 2018 e.v. is gebaseerd op het bestaande en voorgenomen gemeentelijk beleid en is afgezet tegen de cijfers uit de vastgestelde 1e begrotingswijziging 2017 en meerjarenraming 2018-2020.
In het kader van de transformatie van de GR WOZL wordt ingezet op een verdergaande herstructurering en optimalisatie van de bedrijfsprocessen, een sterkere commerciële marktbenadering in volledige afstemming met het WSP en een op de participatiegedachte gebaseerde cultuuromslag. De samenwerking tussen WOZL, het WSP en de sociale diensten zorgt in de regio voor een breder aanbod aan arbeidskrachten uit zowel Wsw als de Participatiewet en die onder de vlag van het WSP bemiddeld worden naar passend werk in de regio. De arbeidsmarkt wordt daarmee vanuit de publieke organisaties met 'een boodschap en gezicht' benaderd, wanneer het gaat om bemiddeling van mensen met een grote afstand tot werk.

In financiële termen resulteert de begroting 2018 in een exploitatietekort van ca. € 11,0 miljoen, zijnde de gezamenlijke bijdrage van de deelnemende gemeenten. In dit exploitatietekort is ook het effect van de lagere rijkssubsidie van € 790 per arbeidsjaar verdisconteerd. Financieel-technisch betekent dit een toename van het tekort van ca. €2,1 miljoen.

In de meerjarenraming is eveneens rekening gehouden met een jaarlijks verdere verlaging van de rijkssubsidie. Het exploitatietekort neemt in de drie volgende jaren toe tot € 12,6 miljoen in 2021. Dit betekent dat WOZL verwacht de ontoereikende compensatie voor LPO en LIV niet meer zelf te kunnen opvangen.

Ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2017 stijgt in 2018 de benodigde tekortfinanciering van de gemeenten van € 8,7 miljoen in 2017 met € 2,0 miljoen. De tekortfinanciering stijgt in 2021 tot 12,6 miljoen.

In de onderstaande tabel is de aansluiting tussen de 1e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 voor de verbonden partij WOZL 1 BV weergegeven, inclusief de aard van de mutatie.

Bedragen x € 1000		2018
Resultaat voor financiering en algemene dekkingsmiddelen		
1e begrotingswijziging 2017		-9.844
Begroting 2018		-11.834
Verschil		**-1.990**
Lagere personeelskosten door a.g.v. minder arbeidsjaren	+4.967	
Hogere personeelskosten a.g.v. cao Wsw en periodieken	-2.292	
Minder korting Lage inkomens voordeel (LIV) a.g.v. minder arbeidsjaren	-83	
Minder subsidie a.g.v. minder arbeidsjaren	-3.851	
Loon prijs ontwikkeling 2018 (LPO)	+1.535	
Korting op subsidie per arbeidsjaar	-2.547	
Verschil in subsidie resultaat WOZL 1 BV ten opzichte van 2017		**-2.271**
Lagere ICT kosten - eenmalige project begroting meer opgenomen	+300	
Lager resultaat door afname van bezetting Individuele detachering	-1.000	
Hoger resultaat door doorstroom van Beschut naar Detachering	+600	
Hogere productiviteit en doorvoeren van prijsverhoging	+400	
Overige effecten	-19	
Verschil in operationeel resultaat WOZL 1 BV ten opzichte van 2017		**281**
Verschil		**-1.990**

De nadelen ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2017 zijn met name het resultaat van externe ontwikkelingen:
Cao WSW: De nieuwe CAO WSW leidt, rekening houdend met de toegezegde compensatie van de staatssecretaris van het Ministerie van Sociale Zaken, tot een kostenvoordeel vanaf 2017. Opgemerkt dient te worden dat er als gevolg van

de nieuwe CAO in 2016 sprake is van circa € 0,8 mln aan hogere lasten die in 2017 en 2018 gecompenseerd worden. Voor de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 is er vanuit gegaan dat de pensioenpremies PWRI op het niveau van 2016 blijven.

Lage inkomensvoordeel: In de voorliggende begroting en meerjarenraming zijn de effecten van het Lage Inkomens Voordeel (LIV) doorgerekend. Het LIV wordt geregeld in de Wet tegemoetkoming loondomein. De branchevereniging Cedris heeft bevestigd dat met ingang van 2017 deze wet ook van toepassing is op medewerkers met een WSW indicatie. Het LIV betekent een verlaging van de werkgeverslasten voor werknemers die minder verdienen dan 120 % van het minimumloon. In de bijstelling is er ook rekening mee gehouden dat een deel van dit voordeel ten gunste van de gemeentelijke werkbedrijven komt als gevolg van een lagere doorbelasting van loonkosten.

ICT systemen: In 2017 is incidenteel een bedrag van € 0,3 mln voorzien voor de benodigde aanpassing en vervanging van de ICT-systemen.

Arbeidsjaren: De lagere realisatie van arbeidsjaren in 2017 werkt door in 2018 en verder en is in de begroting verwerkt.

De volgende ontwikkelingen zijn niet verwerkt in de begroting:

De begroting mist nog belangrijke kengetallen die op dit moment nog niet beschikbaar zijn, zoals de rijksbijdrage die wij als gemeente ontvangen. Deze rijksbijdrage wordt geactualiseerd in de meicirculaire gemeentefonds 2017 van het Rijk. De begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-20210 zal dan, bij een belangrijke afwijking, middels de 2e begrotingswijziging 2017 worden aangepast.

In de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 zijn (eenmalige) frictiekosten en investeringen niet opgenomen. De frictiekosten kunnen ontstaan door de vermindering van het aantal arbeidsjaren, de integratie met het WSP, onvoorziene gevolgen bij de vervreemding van de draadboom activiteiten, anders dan de genomen reservering à € 500.000, de ontwikkelingen in de nieuwe beschutte werkomgeving in 2018 en de verdere kwalitatieve verbetering van de ondersteunende activiteiten. De frictiekosten zijn afhankelijk van de te maken keuzes in 2017 op de voorgenoemde thema's. Deze keuzes kunnen eveneens leiden tot een ander niveau van de structurele kosten in de begroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020.

De meerjarenraming is voor 2021 nog niet volledig doorgerekend, voor met name bedrijfsvoering en resultaat van de Bv's is de begroting vooralsnog gelijk gesteld aan die van 2020.

In de begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 is evenals in de 1e begrotingswijziging 2017 met dalende subsidiebedragen per Arbeidsjaar gerekend. WOZL houdt rekening met een jaarlijkse korting per arbeidsjaar ten opzichte van € 25.101 in 2017 en verder. In de diverse circulaires van het Rijk is gerekend met een subsidiebedrag van € 24.781 in 2018. Uit de meicirculaire zal moeten blijken hoe de opbouw en verdeling van de integratieuitkering voor het onderdeel WSW er daadwerkelijk uitziet en wat de taakstelling voor Brunssum is. Indien nodig kan het subsidiebedrag nog bijgesteld worden in een volgende begrotingswijziging. Daarnaast zal een lager subsidiebedrag leiden tot een hogere tekortfinanciering.

8. Advies

In te stemmen met de voorliggende beslispunten en bijgevoegde zienswijze na vaststelling in de raadsvergadering van 20 juni 2017 per omgaande aan WOZL te versturen.

9.a. Financiële gevolgen en dekking

In paragraaf 7zijn de financiële resultaten GR WOZL-breed beschreven. In deze paragraaf worden de financiële gevolgen van de WOZL-resultaten vertaald naar de financiële gevolgen voor de gemeentelijke organisatie Brunssum.

9.a.1. Met betrekking tot de Jaarstukken GR WOZL 2016:

De GR-brede resultaten over 2016 zoals beschreven in paragraaf 7.1. van dit voorstel, worden in de jaarstukken 2016 (pag. 50 e.v.) gespecificeerd en vervolgens in de bijlagen (pag. 63 e.v.) naar individuele gemeenten vertaald.
In financiële zin betekenen de jaarstukken 2016 het volgende voor Gemeente Brunssum (bedragen x €1,-):

		Te ontvangen	**Te betalen**
	Sociaal statuut (bijlage II)	€ 1.472	
	Arbeidsjaren (bijlage III)	€ 9.169	
	Bedrijfsvoering (bijlage IV)	€ 12.999	
	Subsidiedifferentiatie (bijlage IV)		€ 1.165
	Resultaat WOZL BV's (bijlage IV)	€ 34.300	
	Bijdrage resultaat transitiekosten		€ 17.989
I.	Bonus begeleid werken	€ 62.820	
	Subtotaal	**€ 120.760**	**€ 19.154**
	Totaal te verrekenen resultaat Gemeente Brunssum	**€ 101.606**	

De belangrijkste afwijking in de jaarstukken 2016 betreft:
- In het najaar van 2016 is door het Ministerie een bonus over 2014 aan de gemeenten uitgekeerd van € 3 per gerealiseerde begeleid werkenplek. De gemeenten hebben dit doorbetaald aan WOZL en ontvangen dit nu weer terug. Gemeente Brunssum heeft in haar eigen jaarrekening 2014 een vordering moeten opnemen van €1,2 miljoen in verband met het faillissement Licom. Hiervan staat 31 december 2016 nog een bedrag van ca. € 43.000 open. De verwachting is dat in 2017 de afrekening plaatsvindt.

9.a.2. Met betrekking tot de Begroting 2018 e.v.:

Deze paragraaf vertaalt de GR-brede begroting van 2018 e.v. zoals beschreven in paragraaf 7.2 van dit voorstel, naar individuele gemeenten.

In financiële zin betekent de Begroting 2018 e.v. het volgende voor Gemeente Brunssum:

	2018	**2019**	**2020**	**2021**
Tekort obv Begroting 2018 e.v (incl. .Wsp)	€ 11.447.000	€ 13.009.000	€ 13.107.000	€ 13.107.000
Aandeel in %*	11,98%	12,02%	12,10%	12,10%
Aandeel Brunssum (excl. subsidiedoorbetaling)	**€ 1.371.000**	**€ 1.564.000**	**€ 1.585.000**	**€ 1.585.000**
'Tekort rijksbijdrage'**	*€ 541.000*	*€ 619.000*	*€ 770.000*	*€ 770.000*
Totale bijdrage Brunssum	**€ 1.912.000**	**€ 2.183.000**	**€ 2.355.000**	**€ 2.355.000**

**De ontwikkeling van het Brunssumse aandeel is op basis van aanvullende informatie van WOZL.*
***Zoals gesteld bestaat er een verschil tussen de verwachte rijkssubsidie die onze gemeente ontvangt o.b.v. de septembercirculaire 2016, ten opzichte van de subsidie die WOZL over 2018 e.v. van onze gemeente vraagt. Het verschil is onderstaand geduid.*

	2017	***2018***	***2019***	***2020***
Rijksbijdrage aan Brunssum	*€ 9.228.000*	*€ 8.610.000*	*€ 7.898.000*	*€ 7.898.000*
Te betalen aan WOZL	*€ 9.769.000*	*€ 9.229.000*	*€ 8.668.000*	*€ 8.668.000*
Verschil	*€ -541.000*	*€ -619.000*	*€ -770.000*	*€ -770.000*

Onze gemeentelijke begroting voorziet in de volgende budgetten ter dekking van het Tekort SW:

	2017	2018	2019	2020
Totale bijdrage Brunssum	€ 1.912.000	€ 2.183.000	€ 2.355.000	€ 2.355.000
a) budget	€ 787.000	€ 963.000	€ 970.000	€ 970.000
b) budget inzake tekort rijksbijdrage	€ 119.000	€ 112.000	€ 105.000	€ 105.000
Tekort in begroting Brunssum	*€ 1.006.000*	*€ 1.108.000*	*€ 1.280.000*	*€ 1.280.000*

9.b. Risico's

WOZL Jaarstukken 2016

In paragraaf 2.3.1. van de WOZL Jaarstukken 2016, onder het kopje 'risicomanagement' (vanaf pag. 23) doet WOZL verslag van de risico-effecten in 2016.

WOZL Begroting 2018 e.v.

In de Begroting 2018 e.v. (vanaf pag. 31) heeft WOZL een risico-paragraaf opgenomen, waarin diverse risico's zijn genoemd die van invloed kunnen zijn op de financiële positie van het WOZL, maar die zich nog niet laten kwantificeren. Bij de actualisatie ten behoeve van de Programmabegroting 2018 zullen deze risico's mee worden genomen in de risico-berekening van de Gemeente Brunssum.

9.c. Tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie

Ontvangst financiële stukken:	11 april 2017
Collegevergadering:	02 mei 2017
Commissievergadering:	6 juni 2017
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB WOZL:	13 juli 2017
Aanbieding aan GS door WOZL	Jaarstukken: uiterlijk 15 juli 2017 Begroting: uiterlijk

	1 augustus 2017

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
De financiële stukken van WOZL worden ter kennisgeving aan de SMO-raad verzonden.
e. communicatie intern en extern?
- advies/instemming/informatie OR : Gezien het voorliggende voorstel geen directe gevolgen heeft voor de interne gemeentelijke organisatie, dan wel voor het interne personeel, is dit voorstel niet aan de OR voorgelegd.
- persbericht: Niet van toepassing.

10. Bijlagen (5):
Zaak 726776:
Begeleidend schrijven WOZL d.d. 10-04-2017
WOZL Jaarstukken 2016
WOZL Begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021
Accountantsverklaring WOZL Jaarrekening 2016
Zienswijze op Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/9
Dienst/Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 729454

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/9;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
In te stemmen met de voorliggende beslispunten en bijgevoegde zienswijze na vaststelling in de raadsvergadering van 20 juni 2017 per omgaande aan WOZL te versturen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

18-4-2017 12700

wozl

Werkvoorzieningschap OZL

Kloosterweg 1, 6412 CN Heerlen
Postbus 333, 6400 AH Heerlen

T +31 (0)45 566 66 00
info@wozl.nl, www.wozl.nl

IBAN NL27 BNGH 0285013998
BIC BNGHNL2G

BTW-nr NL0017.35.408.B01
KvK Zuid-Limburg 51422832

College van Burgemeester en Wethouders

Behandeld door
Fred Dijk
045-566 6303
Fred.Dijk@wozl.nl

Datum	10 april 2017
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	fdik0020
Bijlage(n)	
cc	
Betreft	concept Jaarrekening 2016 GR WOZL en Begroting 2018 GR WOZL

Geacht College,

Bijgevoegd treft u de volgende financiële stukken aan:

- Concept Jaarrekening 2016 GR WOZL (ter informatie)
- Concept Begroting 2018 met meerjarenraming 2019 -2021 (voor zienswijze).

Deze financiële stukken zijn behandeld in het Algemeen Bestuur in haar vergadering van donderdag 30 maart 2017.

De concept Jaarrekening 2016 GR WOZL wordt u ter informatie aangeboden.

WOZL is op grond van de Gemeenschappelijke Regeling verplicht om de concept begroting 2018 met meerjarenraming 2019 – 2021 ter zienswijze aan te bieden aan de aangesloten gemeenten.
De concept Jaarrekening 2016 GR WOZL en de concept Begroting 2018 met meerjarenraming 2019 -2021 zullen ter vaststelling worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 13 juli 2017. Daarna zullen de stukken vóór 15 juli 2017 worden verstuurd aan Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg.

Wij verzoeken u de bijgevoegde concept Begroting 2018 met meerjarenraming 2019 -2021 ter zienswijze aan uw Raad voor te leggen, met het verzoek om het Algemeen Bestuur van WOZL uiterlijk donderdag 29 juni 2017 te informeren over haar standpunt. Mocht uw Raad niet in staat zijn WOZL vóór 30 juni 2017 te informeren, dan verzoeken wij u dit aan ons kenbaar te maken.

Hoogachtend,

Fred Dijk
Bestuurssecretaris

Van toepassing zijn de algemene voorwaarden van WOZL c.s., met uitsluiting van alle andere voorwaarden, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel.

W45100

18-4-2017 12700

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Amerikalaan 110
6199 AE Maastricht Airport
Postbus 1864
6201 BW Maastricht
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9901
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg

A. VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg te Heerlen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2016.

- Het overzicht van baten en lasten over 2016.

- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 maart 2017 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

18-4-2017 12700

Deloitte.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.221.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het bestuursbesluit op datum 30 maart 2017.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 1.221.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

B. VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.

- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

18-4-2017 12700

Deloitte.

C. BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 maart 2017, de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

18-4-2017 12700

Deloitte.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 3 april 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. P.G.J.M. Jussen RA

18-4-2017 12700

Gemeenschappelijke Regeling
Werkvoorzieningschap
Oostelijk Zuid-Limburg

Begroting 2018 en
meerjarenramingen 2019-2021

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur 30 maart 2017

Goedgekeurd door het Algemeen Bestuur 13 juli 2017

De secretaris	**De voorzitter**
F. Dijk	**M.E.E. de Beer**

Inhoudsopgave

1 Voorwoord 3

2 Samenvatting financieel 6

3 Kerngegevens arbeidsjaren 9

4 De begroting 10

4.1 Programmaverantwoording 10

4.1.1 Totale baten en lasten 2018 11

4.1.2 Bedrijfsvoering 13

4.1.3 Uitvoering Wsw 15

4.1.4 Uitvoering WIW en ID 19

4.1.5 Verbonden partijen 21

4.1.6 Personeelskosten Wsw 25

4.1.7 WSP Parkstad 26

4.1.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen 27

4.2 De paragrafen 29

4.2.1 Reserves 29

4.2.2 Risico's 31

4.2.3 Weerstandsvermogen 33

4.2.4 Financiering 34

4.2.5 Bedrijfsvoering 37

4.2.6 Verbonden partijen 38

4.3 Meerjarenraming 40

5 Bijlagen 42

5.1 Subsidieverantwoording 43

5.2 Subsidie 2018 per deelnemende gemeente 44

5.3 Bijdrage in bedrijfsvoering per deelnemende gemeente 45

5.4 Overschot subsidieverantwoording per deelnemende gemeente 46

5.5 Bijdrage in resultaat WOZL bv's per deelnemende gemeenten 47

5.6 Bijdrage in WSP Parkstad per deelnemende gemeenten 48

5.7 Totale bijdrage per deelnemende gemeenten 49

5.8 Verloop bezetting Wsw in arbeidsjaren 2018-2020 50

5.9 Financiële werkladder per WOZL BV in 2018 51

18-4-2017 12700

1 Voorwoord

Gepresenteerd wordt de Begroting 2018 met meerjarenraming 2019 – 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid Limburg (GR WOZL).

Op 15 december 2016 is de 1e begrotingswijziging 2017 van de GR WOZL vastgesteld door het Algemeen Bestuur en voor zienswijze aan de raden verstuurd. Het Algemeen Bestuur zal de 1e begrotingswijziging 2017 in april 2017 goedkeuren.

De 1e begrotingswijziging 2017 is aangeboden vanwege de volgende redenen:

a. Mei-Septembercirculaires Gemeentefonds 2016 van het Ministerie van SZW;
b. Lage Inkomens Voordeel (LIV);
c. Aanpassing van de meerjarenraming 2018-2020;
d. Doorbelasting van kosten van het Werkgevers Service Punt (WSP) Parkstad;
e. Aanpassing van het operationeel resultaat van de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV. Opnemen van kosten, welke in de oorspronkelijk begroting vanaf 2017 een onderdeel van het WSP vormden.

De financiële baten en lasten in deze begroting 2018 en de meerjarenraming 2019 en 2021 sluiten volledig aan op de meerjarenraming 2018-2020 zoals opgenomen in de 1e begrotingswijziging 2017. Er is geen nieuwe informatie op grond waarvan de baten en lasten voor de periode 2018-2020 wezenlijk zouden moeten wijzigen. Voor het jaar 2021 is het jaar 2020 als uitgangspunt genomen.

Met deze begroting 2018 met de meerjarenramingen 2019 – 2021 wordt een begroting gepresenteerd die evenals eerdere begrotingsjaren is gebaseerd op de koers die door de deelnemende gemeenten in de GR WOZL eerder is vastgesteld (IROKO rapport) en beleidskaders Arbeidsmarktbeleid Parkstad Limburg 2016-2020.

De opdracht die de GR WOZL aan de verbonden partijen, in het bijzonder aan de eigen uitvoeringsorganisatie WOZL BV's meegeeft in relatie tot de oude Wsw- doelgroep, kan als volgt worden samengevat:

1. zorg voor duurzame plaatsingen op passend werk met een bijpassend rendement, waardoor de tekortfinanciering voor gemeenten zoveel als mogelijk wordt beperkt;
2. realiseer daartoe zoveel als mogelijk detacheringsplekken bij reguliere werkgevers, zowel op individuele basis als in groepen;
3. creëer een veilige en passende werkomgeving voor de medewerkers die op beschut werk binnen de 'eigen muren' van de uitvoeringsorganisaties zijn aangewezen en beperk deze groep zoveel als mogelijk;
4. de marktbenadering in volledige afstemming met het Werkgevers Servicepunt Parkstad (WSP Parkstad) plaats te vinden en de Detacheringsorganisatie van WOZL (front en backoffice) zich voorbereidt op een naadloze aansluiting op en integratie met het WSP vanaf 2017.

Voor de doorontwikkeling van het Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg is een ondernemingsplan in 2016 opgesteld. Het ondernemingsplan, de begroting 2017 en de oprichting van een tijdelijke BV zijn aan de raden ter zienswijze aangeboden. Zeven van de acht Parkstadgemeenten hebben inmiddels besloten dat de WSP Parkstad B.V. formeel kan worden opgericht op 20 maart 2017. WSP Parkstad wordt de nieuwe naam van het huidige Werkgevers Servicepunt Parkstad en de bedrijfsonderdelen Detachering en Ondersteuning van WOZL. De samenwerking tussen beide organisaties en de sociale diensten van de Parkstad gemeenten zorgt voor een breder aanbod aan arbeidskrachten uit zowel de Wsw als de Participatiewet die onder de vlag van WSP Parkstad bemiddeld kunnen worden naar passend werk in de regio. Voor de arbeidsmarktregio betekent dit dat publieke organisaties een gezicht naar de markt vormen voor de bemiddeling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar een baan bij reguliere werkgevers.

In 2017 wordt een voorstel voor de definitieve juridische structuur van WSP Parkstad aan de Portefeuillehouders Arbeidsmarktbeleid Parkstad (POHO AMB) voorgelegd ter besluitvorming. In dit voorstel zal ook de toekomstige juridische structuur voor de GR WOZL en de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV worden meegenomen.

Ook WSP Parkstad BV zal voor 2018 een begroting indienen. De begroting 2018 van WSP Parkstad en de begroting van de GR WOZL is nog gebaseerd op de huidige juridische structuur van WSP Parkstad BV en de GR WOZL met haar uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV. Op basis van het voorstel voor de toekomstige juridische structuur kunnen deze begrotingen 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 wijzigingen.

De begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 is gebaseerd op de thans geldende cao voor Wsw (2016-2018) medewerkers en de circulaire Gemeentefonds 2016 van het Ministerie van SZW. Een nieuwe cao voor de Wsw, wijzigingen in de Loonprijsontwikkeling (LPO) voor 2017 en 2018 en de wijzigingen in de korting op de arbeidsjaren 2017-2021 kunnen een wezenlijk effect hebben op het resultaat in de periode 2017 -2021 en daarmee op de bijdrage van de deelnemende gemeenten.

In de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2020 zijn eenmalige frictiekosten dan wel investeringen niet opgenomen. De frictiekosten kunnen ontstaan door de vermindering van het aantal arbeidsjaren, de integratie met het WSP en de kwalitatieve verbetering van de ondersteunende activiteiten. Voor de vervreemding van de draadbomen is een de jaarrekening 2016 een reservering getroffen voor frictiekosten van € 0,5 miljoen. De frictiekosten zijn afhankelijk van de te maken keuzes in 2017 voor de hier voorgenoemde thema's. Daarnaast kunnen deze keuzes leiden tot investeringen en tot een ander niveau van de structurele kosten in de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021.
De draadboomactiviteit in de begroting 2018 opgenomen als een groepsdetachering. De kosten voor huisvestiging zijn verlaagd met ingang van 1 april 2018.

18-4-2017 12700

Vanaf 2017 brengt de GR WOZL, op basis van landelijke richtlijnen van het Ministerie van SZW, de rijkssubsidie van niet deelnemende gemeenten niet meer in rekening bij de niet-deelnemende gemeenten maar bij de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten krijgen dit vergoed via de rijkssubsidie in de (mei) circulaire van het Gemeentefonds 2017 van het Ministerie van SZW. De Wsw organisaties in Limburg hebben afgesproken om de wijze van verrekening in 2016 te hanteren totdat de effecten van de landelijke richtlijnen in de circulaire bekend zijn gemaakt. In de begroting 2018 is, net als de 1e begrotingswijziging 2017, de herverdeling nog niet opgenomen.

Deze begroting is verder opgesteld op basis van de richtlijnen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

2 Samenvatting financieel

In deze begroting zijn alle baten en lasten van het bestaande en voorgenomen beleid doorgerekend. Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in de tabellen genoteerd in duizendtallen. Afwijkingen in uitkomsten bij berekeningen zijn het gevolg van afrondingen. Een negatief bedrag in de tabellen wordt genoteerd met een minus (-) teken ervoor.

Per saldo is de raming per rubriek als volgt:

(x € 1.000)

Rubrieken	2017	2018	2019	2020	2021
0. Bedrijfsvoering	-377	-420	-442	-442	-442
1. Uitvoering Wsw	1.356	1.271	1.193	1.098	1.098
2. Uitvoering WIW en ID	0	0	0	0	0
3. Verbonden partijen	-9.844	-11.834	-13.296	-13.299	-13.299
4. Personeelskosten Wsw	0	0	0	0	0
5. Werkgeverspunt Service Punt Parkstad	0	0	0	0	0
6. Financiering en algemene dekkingsmiddelen	8.865	10.983	12.545	12.643	12.643
Totalen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

De financiering en algemene middelen vanuit de deelnemende gemeenten stijgt van € 8,9 miljoen (1e begrotingswijziging 2017) in 2017 met € 3,7 miljoen tot € 12,6 miljoen in 2021.

De rubriek Verbonden partijen betreft de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de resultaten van WOZL 1 BV weergegeven.

X €1000	2017	2018	2019	2020	2021
Personeelskosten Wsw vanuit de GR WOZL	104.268	101.676	98.526	93.911	93.911
Subsidie Wsw vanuit de GR WOZL	82.384	77.523	72.739	67.959	67.959
Subsidie resultaat	**-21.884**	**-24.154**	**-25.787**	**-25.952**	**-25.952**
Operationeel resultaat	**12.040**	**12.320**	**12.491**	**12.653**	**12.653**
Netto resultaat	**-9.844**	**-11.834**	**-13.296**	**-13.299**	**-13.299**

Het netto resultaat van WOZL 1 BV bestaat uit een subsidieresultaat (loonkosten Wsw- medewerkers minus de ontvangen subsidie Wsw- medewerkers) en een operationeel bedrijfsresultaat. Het netto resultaat van de verbonden partij WOZL 1 BV verslechterd van € 9,8 miljoen in 2017 met € 3,5 miljoen tot € 13,3 miljoen in 2021. De verslechtering zit volledig in het subsidieresultaat. Het subsidie resultaat is voor de uitvoeringsorganisatie nagenoeg niet wezenlijk te beïnvloeden. De personeelskosten in de GR WOZL worden 1 op 1 doorbelast aan de uitvoeringsorganisatie WOZL 1

18-4-2017 12700

BV. In de personeelskosten is rekening gehouden met de thans geldende cao van Wsw- medewerkers en de ontwikkeling van de arbeidsjaren als gevolg van uitstroom van Wsw- medewerkers.

De door de GR WOZL ontvangen subsidie van de deelnemende gemeenten wordt onder aftrek van van een bedrag van € 245 per arbeidsjaar doorgegeven aan de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV. In de ontwikkeling van de subsidie is rekening gehouden met de circulaires Gemeentefonds 2016, de Loonprijsontwikkelingen 2017 en 2018, de korting per arbeidsjaar en de daling van de arbeidsjaren als gevolg van uitstroom van Wsw- medewerkers.

In de onderstaande tabel is de aansluiting tussen de 1e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 voor de verbonden partij WOZL 1 BV weergegeven.

X €1000		2018
Resultaat voor financiering en algemene dekkingsmiddelen		
1e begrotingswijziging 2017		-9.844
Begroting 2018		-11.834
Verschil		**-1.990**
Lagere personeelskosten door a.g.v. minder arbeidsjaren	+4.967	
Hogere personeelskosten a.g.v. cao Wsw en periodieken	-2.292	
Minder korting Lage inkomens voordeel (LIV) a.g.v. minder arbeidsjaren	-83	
Minder subsidie a.g.v. minder arbeidsjaren	-3.851	
Loon prijs ontwikkeling 2018 (LPO)	+1.535	
Korting op subsidie per arbeidsjaar	-2.547	
Verschil in subsidie resultaat WOZL 1 BV ten opzichte van 2017		**-2.271**
Lagere ICT kosten – eenmalige project begroting meer opgenomen	+300	
Lager resultaat door afname van bezetting Individuele detachering	-1.000	
Hoger resultaat door doorstroom van Beschut naar Detachering	+600	
Hogere productiviteit en doorvoeren van prijsverhoging	+400	
Overige effecten	-19	
Verschil in operationeel resultaat WOZL 1 BV ten opzichte van 2017		**281**
Verschil		**-1.990**

De onderstaande risico's kunnen een materiële impact hebben op het resultaat voor financiering en dekkingsmiddelen zoals opgenomen in de begroting 2018:

a. niet of niet volledig toekennen van de LPO in 2017 en de LPO in 2018. Dit is afhankelijk van de uitkomst Meicirculaire van het Gemeentefonds 2017 en later;
b. de subsidie per arbeidsjaar voor 2017 en later. Dit is afhankelijk van de uitkomst Meicirculaire van het Gemeentefonds 2017 en later;
c. verhoging van de pensioenpremie PWRI;
d. frictiekosten en investeringen.

In de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2020 zijn eenmalige frictiekosten dan wel investeringen niet opgenomen. De frictiekosten kunnen ontstaan door de vermindering van het aantal arbeidsjaren, de integratie met het WSP en de kwalitatieve verbetering van de ondersteunende activiteiten. Voor de vervreemding van de draadbomen is in de jaarrekening 2016 een reservering getroffen voor frictiekosten van € 0,5 miljoen. De frictiekosten zijn afhankelijk van de te maken keuzes in 2017 voor de hier voorgenoemde thema's. Daarnaast kunnen deze keuzes leiden tot investeringen en tot een ander niveau van de structurele kosten in de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021.

De draadboomactiviteit is in de begroting 2018 opgenomen als een groepsdetachering. De kosten voor huisvestiging zijn verlaagd met ingang van 1 april 2018. Per saldo zal het gunstigste effect van de vervreemding van de draadbomen ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2017 circa € 0,3 miljoen bedragen.

18-4-2017 12700

3 Kerngegevens arbeidsjaren

Tabel met kerngegevens arbeidsjaren van de GR WOZL:

Aantal Wsw-medewerkers in arbeidsjaren	2015 cf. jaar-rekening	2016 cf. concept jaar-rekening	2017 cf. originele begroting	2017 cf. 1ste begr. wijziging	2018 cf. originele begroting
Verbonden partijen / regulier	*3.640,11*	*3.463,07*	*3.410,04*	*3.382,74*	*3.222,73*
Begeleid werken	*159,80*	*120,87*	*113,36*	*111,51*	*109,01*
Beschut werken	*197,73*	*166,49*	*81,04*	*89,51*	*77,32*
Buitenregionale uitvoeringsorganisaties	*71,63*	*65,39*	*61,32*	*61,78*	*57,82*
Correcties					
Totaal	***4.069,26***	***3.815,82***	***3.665,74***	***3.645,53***	***3.466,88***

Aantal Wsw-medewerkers in arbeidsjaren per gemeente	2015 cf. jaar-rekening	2016 cf. concept jaar-rekening	2017 cf. originele begroting	2017 cf. 1ste begr. wijziging	2018 cf. originele begroting
Brunssum	*459,55*	*431,08*	*413,98*	*412,49*	*394,21*
Gulpen-Wittem	*108,01*	*100,83*	*97,30*	*93,51*	*86,68*
Heerlen	*1.279,64*	*1.192,43*	*1.152,76*	*1.147,60*	*1.105,52*
Kerkrade	*938,32*	*879,18*	*845,28*	*836,14*	*789,84*
Landgraaf	*514,14*	*487,48*	*463,16*	*463,48*	*437,24*
Nuth	*118,05*	*108,93*	*106,34*	*103,09*	*96,74*
Onderbanken	*87,03*	*80,40*	*78,40*	*78,04*	*73,88*
Simpelveld	*120,81*	*113,29*	*108,83*	*111,34*	*104,95*
Vaals	*73,34*	*68,45*	*66,07*	*63,98*	*58,97*
Valkenburg	*92,96*	*91,07*	*83,74*	*84,70*	*80,76*
Voerendaal	*73,77*	*69,77*	*66,46*	*67,24*	*63,76*
Niet deelnemende gemeenten	*203,64*	*192,90*	*183,45*	*183,94*	*174,32*
Totaal	***4.069,26***	***3.815,82***	***3.665,74***	***3.645,53***	***3.466,88***
Financiële gegevens					
Rijkssubsidie per arbeidsjaar	*€ 25.503*	*€ 25.457*	*€ 24.941*	*€ 25.101*	*€ 24.781*

Definitie:

Een **arbeidsjaar** is het equivalent van een dienstbetrekking op basis van een volledige werkweek die het gehele kalenderjaar is vervuld door een geïndiceerde ingezetene of daarmee gelijkgestelde, gebaseerd op het gemiddelde van de twaalf eindemaandstanden. Hierbij wordt tevens de mate van de arbeidsbeperking meegewogen (twee categorieën, te weten 'matig' en ' ernstig').

4 De begroting

De begroting bestaat uit 3 onderdelen: het programmaplan, de paragrafen en de meerjarenraming.

Het programmaplan gaat in op de verschillende rubrieken gegeven de diverse taken die de GR WOZL uitvoert met behulp van de verbonden partijen, zowel de 100 procent deelnemingen (de WOZL BV's) als de externe verbonden partijen. Een rubriek is een samenhangend geheel van activiteiten, waarbij het totaal van deze rubrieken samen alle activiteiten van de GR WOZL weergeven.

De paragrafen zijn primair bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer.

4.1 Programmaverantwoording

De begroting is conform de regelgeving Besluit, Begroting en Verantwoording ingericht. In lijn met deze regelgeving wordt de begroting hierna op hoofdlijnen in de programmaverantwoording weergegeven.

De programmaverantwoording is ingedeeld in de volgende 8 rubrieken.

0. Bedrijfsvoering
1. Uitvoering Wsw
2. Uitvoering WIW en ID
3. Verbonden partijen
4. Personeelskosten Wsw
5. Werkgevers Service Punt Parkstad
6. Financiering en algemene dekkingsmiddelen

18-4-2017 12700

4.1.1 Totale baten en lasten 2018

In de volgende tabellen staan de totale baten en lasten volgens dezelfde opzet als in elke rubriek staat weergegeven.

Totale baten en lasten per rubriek (bedragen x € 1.000,-)

Omschrijving	Begroting 2017	1ste Begr. wijz. 2017	Begroting 2018
0. bedrijfsvoering	509	509	457
1. uitvoering Wsw	91.428	91.507	85.913
2. uitvoering WIW en ID	1.603	1.603	1.603
3. verbonden partijen	0	0	0
4. personeelskosten Wsw	102.929	104.268	101.756
5. Werkgeverspunt Service Parkstad	0	464	464
6. fin. en alg. dekk.middelen	6.060	8.865	10.983
totale baten (+)	*202.529*	*207.217*	*201.176*
0. bedrijfsvoering	-886	-886	-877
1. uitvoering Wsw	-90.310	-90.151	-84.642
2. uitvoering WIW en ID	-1.603	-1.603	-1.603
3. verbonden partijen	-6.802	-9.844	-11.834
4. personeelskosten Wsw	-102.929	-104.268	-101.756
5. Werkgeverspunt Service Parkstad	0	-464	-464
6. fin. en alg. dekk.middelen	0	0	0
totale lasten (-)	*-202.529*	*-207.217*	*-201.176*
totaal	**0**	**0**	**0**

Het overzicht baten en lasten 2018 ziet er als volgt uit:

Overzicht baten & lasten

(bedragen x € 1.000,-)

Rubriek	Begroting 2017	1ste begr. wijz. 2017	Begroting 2018
Bedrijfsvoering			
baten	509	509	**457**
lasten	886	886	**877**
	-377	-377	**-420**
Uitvoering Wsw			
baten	91.428	91.507	**85.913**
lasten	90.310	90.151	**84.642**
	1.118	1.356	**1.271**
Uitvoering WIW/ID			
baten	1.603	1.603	**1.603**
lasten	1.603	1.603	**1.603**
	0	0	**0**
Verbonden Partijen			
baten	0	0	**0**
lasten	6.802	9.844	**11.834**
	-6.802	-9.844	**-11.834**
Personeelskosten Wsw			
baten	102.929	104.268	**101.756**
lasten	102.929	104.268	**101.756**
	0	0	**0**
Werkgevers Service Punt Parkstad			
baten	0	464	**464**
lasten	0	464	**464**
	0	0	**0**
Resultaat voor financiering en algemene dekkingsmiddelen	**-6.060**	**-8.865**	**-10.983**
Financiering en alg. dekkingsmiddelen			
Bedrijfsvoering	377	377	**420**
Uitvoering Wsw	-1.118	-1.356	**-1.271**
Tekort bv's	6.802	9.844	**11.834**
	6.060	8.865	**10.983**
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**
Mutaties in reserves			
onttrekking reserve transitie	0	100	**0**
onttrekking reserve verlofrechten ASB	0	75	**0**
Resultaat na bestemming	**0**	**175**	**0**

18-4-2017 12700

4.1.2 Bedrijfsvoering

Wat willen we bereiken?

De beleidsuitgangspunten van de 11 deelnemende gemeenten vormen voor de GR WOZL de koers met betrekking tot de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. De koers, rekening houdend met de kaders van de Participatiewet, ligt op de voorbereiding op passende tewerkstelling en de voorbereiding van de aanvraag van herindicaties. Daarbij hoort de begeleiding van burgers met een Wsw-dienstverband naar een passende werkplek en het toezicht daarop. Tevens beheert en verantwoordt de GR WOZL de gemeentelijke budgetten die voor de sociale werkvoorziening zijn vrijgemaakt.
Het koppelen van mensen-met-een-beperking aan bedrijven en het duurzaam plaatsen in werk bij bedrijven op de (regionale) arbeidsmarkt die voor hen passend werk hebben, is in de kern de belangrijkste opdracht voor de GR WOZL.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de hiervoor vermelde kerndoelstelling zo goed mogelijk te kunnen (laten) uitvoeren, speelt de GR WOZL verschillende rollen:

- de GR WOZL werkt samen met private bedrijven waar medewerkers met een Wsw-indicatie in dienst zijn. Deze private bedrijven worden daarbij gecompenseerd voor de begeleiding en de beperkte arbeidsproductiviteit van deze medewerkers (Begeleid Werken);
- de GR WOZL detacheert Wsw-medewerkers bij speciaal voor de sociale werkvoorziening aangewezen uitvoeringsinstanties (Relim, Transfer Werkt BV en De Werkmeester BV). De Wsw-medewerkers zijn in dienst bij GR WOZL. Deze private bedrijven moeten voldoen aan vastgestelde criteria;
- de GR WOZL bestuurt als aandeelhouder zelf enkele uitvoeringsorganisaties, die als zelfstandige BV's onder het Werkvoorzieningsschap zijn gebracht. Het accent ligt hier op zgn. beschut werk, bedoeld voor medewerkers met een matige tot ernstige arbeidshandicap. Daarnaast worden Wsw-medewerkers die in dienst zijn van GR WOZL via de uitvoeringsorganisatie (WOZL BV's) bij bedrijven en instellingen in de regio gedetacheerd.

De GR WOZL dient haar doelstellingen te bereiken binnen de onder druk staande financiële kaders. Dit geldt overigens evenzeer voor de andere rubrieken. De duurzame relatie met de uitvoeringsorganisaties zal verder inhoud gegeven worden met de focus op kwaliteit en continuïteit van dienstverlening bij dalende subsidiebedragen. In de dienstverlening wordt daarbij het accent gelegd op effectief en efficiënt omgaan met informatie, ondersteunende software, systemen en methodieken.

Wat gaat dat kosten?

In de volgende tabel staan de totale baten en lasten voor deze rubriek.

Specificatie baten	*(bedragen x € 1.000,-)*		
	2017		2018
	originele begroting	1ste begrotings wijziging	
Bijdrage niet deeln. gem. in adm. kosten	245	245	**245**
Rente opbrengsten	0	0	**0**
Bijdrage deeln. gem. aan buitenreg. uitv.kosten	66	66	**59**
Dekking uitvoeringskosten WOZL	198	198	**153**
Totaal	509	509	**457**

Specificatie lasten	*(bedragen x € 1.000,-)*		
	2017		2018
	originele begroting	1ste begrotings wijziging	
Personeelskosten	591	591	**581**
Organisatiekosten	185	185	**186**
Accountants- en advieskosten	85	85	**85**
Rente en financieringskosten	25	25	**25**
Totaal	886	886	**877**

De lasten worden gedeeltelijk gedekt door de bijdrage in de uitvoeringskosten van Wsw-medewerkers in de categorie Begeleid werken en Beschut werken (niet zijnde de verbonden partijen). De tegenhanger van de baten in de rubriek bedrijfsvoering wordt als lasten verwerkt in de rubriek uitvoering Wsw.

Voorzieningen.

Er zijn geen voorzieningen voor deze rubriek beschikbaar.

Reserves.

Er zijn geen reserves voor deze rubriek beschikbaar.

18-4-2017 12700

4.1.3 Uitvoering Wsw

Wat willen we bereiken?

De subsidie wordt met een € 790 per AJ verminderd, wat voor 2018 neerkomt op een totale daling van subsidie ter hoogte van € 2,6 miljoen. Onverkort blijft daarmee de uitdaging voor GR WOZL en de uitvoeringsorganisaties om deze sterk verminderde subsidiebijdrage zo goed als mogelijk op te vangen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ook in 2018 wordt de beweging van '*binnen naar buiten*' binnen Beschut OZL BV voortgezet, mede op basis van het individueel-ontwikkel-plan. Hierbij zijn zowel het sociaal rendement, de plaatsing in passend en zo regulier mogelijk werk, als het financieel rendement leidend. De infrastructuur van de WOZL BV's (i.c. de 100 procent deelnemingen van de GR WOZL) worden geacht hiertoe doelmatig en passend bij de marktbehoefte te zijn ingericht. Dit laatste met name middels het organiseren van 'werkgeversarrangementen' in samenwerking met WSP Parkstad, welke moeten leiden tot voornamelijk groepsdetacheringen op locatie bij de betreffende opdrachtgevers. Meer Wsw-medewerkers zullen middels detachering aan het werk gaan en minder medewerkers in een beschutte omgeving.

Wat gaat dat kosten?

In de volgende tabel staan de totale baten en lasten voor deze rubriek samengevat. Voor een meer gedetailleerde toelichting wordt verwezen naar bijlage I 'Subsidie verantwoording 2018'.

Specificatie baten *(bedragen x € 1.000,-)*

	2017		2018
	originele begroting	1ste begrotings wijziging	
Rijkssubsidie deelnemende gemeenten	86.853	86.890	**81.593**
Rijkssubsidie niet deelnemende gemeenten	4.575	4.618	**4.320**
Totaal	91.428	91.507	**85.913**

Specificatie lasten *(bedragen x € 1.000,-)*

	2017		2018
	originele begroting	1ste begrotings wijziging	
Regulier	84.214	84.081	**79.073**
Begeleid werken	2.267	2.063	**2.017**
Beschut werken	2.076	2.175	**1.848**
Buitenregionale uitvoeringsorganisaties	1.529	1.551	**1.433**
Uitvoeringskosten	222	221	**212**
Loonkosten extra jobcoach	0	60	**60**
Totaal	90.310	90.151	**84.642**

De begrote realisatie Wsw (conform 1ste begrotingswijziging 2017) voor 2017 komt uit op totaal 3.645,53 AJ en die voor 2018 op 3.466,88 AJ. Tevens neemt de subsidie in het begrotingsjaar 2018 ten opzichte van het begrotingsjaar 2017 verder af als gevolg van de subsidiekorting met € 790 per AJ. De daling van 179 AJ, de hoge korting per arbeidsjaar en de ingerekende Loon Prijs Ontwikkeling 2017 (LPO 2017+2018) hebben per saldo een verlaging van de subsidie van € 5,6 miljoen van de deelnemende gemeenten tot gevolg.

Opbouw subsidie bedrag 2018 per AJ:

Subsidie bedrag in 1e begr. wijziging 2017	25.101
Lagere LPO 2017 als gevolg van kortingen	-16
LPO 2018 (2%)	486
Korting per AJ	-790
Subsidiebedrag begroting 2018	**24.781**

18-4-2017 12700

Niet deelnemende gemeenten

Vanaf 2017 brengt de GR WOZL, op basis van landelijke richtlijnen van het Ministerie van SZW, deze niet meer in rekening bij de niet-deelnemende gemeenten maar bij de deelnemende gemeenten op basis van de gerealiseerde arbeidsjaren in het voorgaande jaar. De deelnemende gemeenten krijgen dit vergoed via de rijkssubsidie in de (mei) circulaire van het Gemeentefonds 2017 van het Ministerie van SZW.

De Wsw organisaties in Limburg hebben afgesproken om de wijze van verrekening in 2016 te hanteren totdat de effecten van de landelijke richtlijnen in de circulaire bekend zijn gemaakt. In de bijlage 5.2 is het effect op de subsidie van de deelnemende gemeenten aangegeven indien de arbeidsjaren van de niet deelnemende gemeenten herverdeeld zou worden op basis van realisatie 2016.

In de begroting 2018 is, net als de 1e begrotingswijziging 2017, de herverdeling nog niet opgenomen.

Regulier

Deze post heeft grotendeels betrekking op de verstrekte loonkostensubsidie voor de Wsw-medewerkers die werkzaam zijn bij de verbonden partijen. Deze subsidie bedraagt voor de begroting € 24.536 per AJ.

Begeleid werken

Deze post heeft betrekking op begeleidingskosten en verstrekte loonkostensubsidie voor de Wsw-medewerkers die vallen onder de categorie begeleid werken. De gemiddelde subsidie die per FTE verstrekt wordt bedraagt € 18.500.

Beschut werken

Bij deze groep gaat het om Wsw-medewerkers die voor een passende tewerkstelling zijn overgedragen aan externe uitvoeringsorganisaties, met name Relim en Werkmeester. Bij deze groep medewerkers is bij plaatsing nog gerede twijfel over de geschiktheid voor regelmatige arbeid. Bij de externe uitvoeringsorganisaties worden deze medewerkers op basis van contract geplaatst, beoordeeld en waar mogelijk ontwikkeld naar een niveau dat leidt tot instroom in het beschutte werk van de verbonden partijen. De subsidieverstrekking bedraagt het basisbedrag verhoogd met de Loon Prijs Ontwikkeling (LPO) en verminderd met de korting per AJ en de administratieve vergoeding van € 245 per AJ. In het jaar 2018 wordt voorzien in een afname van deze groep met 12 AJ.

Buitenregionale uitvoeringsorganisaties

Van de totale taakstelling in AJ van de GR WOZL wordt totaal 57,82 AJ tewerkgesteld bij buiten regionale uitvoeringsorganisaties in de zogenoemde niet deelnemende gemeenten. Vanaf 2017 zal de

financiering hiervan gaan wijzigen. De niet deelnemende gemeenten krijgen deze arbeidsjaren vergoed in haar subsidie. Zie hiervoor ook de toelichting op de Niet deelnemende gemeenten.

Uitvoeringskosten

Het aantal Wsw-medewerkers bij begeleid werken en beschut werken dalen ten opzichte van de 1ste begrotingswijziging 2017, met als gevolg dat deze kosten ook afnemen.

Voorzieningen.

Er zijn geen voorzieningen voor deze rubriek beschikbaar.

Reserves.

Er zijn geen reserves voor deze rubriek beschikbaar.

18-4-2017 12700

4.1.4 Uitvoering WIW en ID

Wat willen we bereiken?

Met ingang van het begrotingsjaar 2015 is het ID programma door de gemeente Heerlen stopgezet. De verwachting is dat de gemeente Kerkrade met het ID programma doorgaat en daarmee de GR WOZL om uitvoering vraagt. Voor de WIW geldt dat beide gemeenten Kerkrade en Heerlen aan de GR WOZL om uitvoering vragen.

Wat gaan we er voor doen?

In 2018 is de verwachting dat er namens de gemeente Heerlen en Kerkrade nog uitvoer gegeven wordt aan de WIW regeling. De lasten voor deze regeling worden volledig vergoed door de beiden gemeenten. Het resultaat is door deze dekking voor de GR WOZL neutraal. Voor de ID worden de lasten door de gemeente Kerkrade volledig vergoed, zodat de uitvoering hiervan eveneens kostenneutraal is voor de GR WOZL.

Wat gaat dat kosten?

In de volgende tabel staan de totale baten en lasten voor deze rubriek.

(x € 1.000)

Omschrijving	2017 originele begroting	2017 1ste begrotings wijziging	2018
WIW	651	651	651
ID	953	953	953
Toaal baten	1.603	1.603	**1.603**
WIW	651	651	651
ID	953	953	953
Totaal lasten	1.603	1.603	**1.603**
Totaal	**0**	**0**	**0**

De verdeling over de gemeenten Heerlen en Kerkrade luidt als volgt:

Deelnemende gemeenten	*(bedragen x € 1.000,-)*		
	WIW	ID	**totaal**
Heerlen	650.700		**650.700**
Kerkrade	439.700	513.000	**952.700**
Totaal	1.090.400	513.000	**1.603.400**

Voorzieningen.

Er zijn geen voorzieningen voor deze rubriek beschikbaar.

Reserves.

Er zijn geen reserves voor deze rubriek beschikbaar.

18-4-2017 12700

4.1.5 Verbonden partijen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De opdracht die de GR WOZL aan de verbonden partijen, in het bijzonder aan de eigen uitvoeringsorganisatie WOZL BV's meegeeft in relatie tot de oude Wsw- doelgroep, kan als volgt worden samengevat:

1. zorg voor duurzame plaatsingen op passend werk met een bijpassend rendement, waardoor de tekortfinanciering voor gemeenten zoveel als mogelijk wordt beperkt;
2. realiseer daartoe zoveel als mogelijk detacheringsplekken bij reguliere werkgevers, zowel op individuele basis als in groepen;
3. creëer een veilige en passende werkomgeving voor de medewerkers die op beschut werk binnen de 'eigen muren' van de uitvoeringsorganisaties zijn aangewezen en beperk deze groep zoveel als mogelijk;
4. de marktbenadering in volledige afstemming met het Werkgevers Servicepunt Parkstad (WSP Parkstad) plaats te vinden en de Detacheringsorganisatie van WOZL (front en backoffice) zich voorbereidt op een naadloze aansluiting op en integratie met het WSP vanaf 2017.

De focus is volledig gericht op detachering op de regionale arbeidsmarkt Oostelijk Zuid Limburg. De benadering richting de markt zal plaats vinden via WSP Parkstad en in samenwerking met de sociale diensten van de 8 Parkstad gemeenten. Daarnaast wordt in 2017 een kleine Beschutte werkomgeving voor circa 300 medewerkers vorm gegeven.

Wat gaat dat kosten?

In de volgende tabel staan de baten en lasten voor deze rubriek.

Specificatie lasten		*(bedragen x € 1.000,-)*	
	2017		**2018**
	originele begroting	1ste begrotings wijziging	
Exploitatietekort Verbonden Partijen	6.802	9.844	**11.834**
Totaal	6.802	9.844	**11.834**

Voorzieningen.

Er zijn geen voorzieningen voor deze rubriek beschikbaar.

Reserves.

Er zijn geen reserves voor deze rubriek beschikbaar.

Toelichting op de resultaatontwikkeling verbonden partijen (WOZL 1 BV)

	1e begr. Wijziging 2017	Begroting 2018	verschil
Operationeel resultaat	**12.040.000**	**12.320.000**	**281.000**
Personeelskosten Wsw vanuit de GR WOZL	104.268.000	101.676.000	2.592.000
Subsidie Wsw vanuit de GR WOZL	82.384.000	77.523.000	-4.861.000
Subsidie resultaat	**-21.884.000**	**-24.154.000**	**-2.271.000**
Netto resultaat	**-9.844.000**	**-11.834.000**	**-1.990.000**

Het netto resultaat van WOZL 1 BV bestaat uit een subsidieresultaat (loonkosten Wsw- medewerkers minus de ontvangen subsidie Wsw- medewerkers) en een operationeel bedrijfsresultaat. Het netto resultaat van de verbonden partij WOZL 1 BV verslechterd van € 9,8 miljoen in 2017 met € 2,0 miljoen tot € 11,8 miljoen in 2018. De verslechtering zit volledig in het subsidieresultaat. Het subsidie resultaat is voor de uitvoeringsorganisatie nagenoeg niet wezenlijk te beïnvloeden. De personeelskosten in de GR WOZL worden 1 op 1 doorbelast aan de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV. In de personeelskosten is rekening gehouden met de thans geldende cao van Wsw- medewerkers en de ontwikkeling van de arbeidsjaren als gevolg van uitstroom van Wsw- medewerkers.

De door de GR WOZL ontvangen subsidie van de deelnemende gemeenten wordt onder aftrek van van een bedrag van € 245 per arbeidsjaar doorgegeven aan de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV. In de ontwikkeling van de subsidie is rekening gehouden met de circulaires Gemeentefonds 2016, de Loonprijsontwikkelingen 2017 en 2018, de korting per arbeidsjaar en de daling van de arbeidsjaren als gevolg van uitstroom van Wsw- medewerkers.

In de onderstaande tabel is de aansluiting tussen de 1e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 voor de verbonden partij WOZL 1 BV weergegeven.

X €1000		2018
Resultaat voor financiering en algemene dekkingsmiddelen		
1e begrotingswijziging 2017		-9.844
Begroting 2018		-11.834
Verschil		**-1.990**
Lagere personeelskosten door a.g.v. minder arbeidsjaren	+4.967	
Hogere personeelskosten a.g.v. cao wsw en periodieken	-2.292	
Minder korting Lage inkomens voordeel (LIV) a.g.v. minder arbeidsjaren	-83	
Minder subsidie a.g.v. minder arbeidsjaren	-3.851	
Loon prijs ontwikkeling 2018 (LPO)	+1.535	
Korting op subsidie per arbeidsjaar	-2.547	
Verschil in subsidie resultaat WOZL 1 BV ten opzichte van 2017		**-2.271**

X €1000	2018

18-4-2017 12700

Lagere ICT kosten – eenmalige project begroting meer opgenomen	+300	
Lager resultaat door afname van bezetting Individuele detachering	-1.000	
Hoger resultaat door doorstroom van Beschut naar Detachering	+600	
Hogere productiviteit en doorvoeren van prijsverhoging	+400	
Overige effecten	-19	
Verschil in operationeel resultaat WOZL 1 BV ten opzichte van 2017		**281**
Verschil ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2017		**-1.990**

Het subsidieresultaat van WOZL1 BV (loonkosten Wsw minus rijkssubsidie Wsw vanuit de GR) is in de begroting 2018 € 2.271.000 lager dan de 1e begrotingswijziging 2017. Dit komt met name door hogere loonkosten en een lagere subsidie van de gemeenten als gevolg van minder arbeidsjaren alsmede de korting op de rijkssubsidie. In de begroting 2018 van WOZL 1 BV zijn de subsidies per arbeidsjaar opgenomen conform de Mei- en September circulaire 2016 van het Ministerie van SZW, waarbij het uitgangspunt is dat dezelfde systematiek van LPO-vergoeding gecontinueerd wordt door het Rijk.

De personeelskosten van de Wsw binnen de GR WOZL worden 1 op 1 doorbelast aan de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV. De subsidie van de deelnemende gemeenten worden onder aftrek van € 245 per arbeidsjaar door gestort aan de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV. Binnen de huidige opdracht tussen de GR WOZL en de uitvoeringsorganisatie wordt het negatieve subsidieresultaat (loonkosten Wsw minus subsidie Wsw vanuit gemeenten) volledig doorgegeven aan de WOZL 1 BV.

Het operationeel resultaat van WOZL 1 BV in de begroting 2018 is € 281.000 hoger dan in de 1e begrotingswijziging 2017 van WOZL 1 BV. Door de daling van de Wsw-formatie in met name IDT (individuele detachering) van 70 fte daalt de brutomarge met € 1 miljoen. De daling van deze brutomarge wordt echter (grotendeels) gecompenseerd door het doorstromen van medewerkers van Beschut naar (groeps-)Detachering, een hogere productiviteit per medewerker en het doorvoeren van een prijsverhoging van respectievelijk € 0,6 miljoen, € 0,2 miljoen en € 0,2 miljoen. Daarnaast zal LIV voor € 0,25 miljoen aan de gemeentelijke werkbedrijven worden vergoed. Ten opzichte van 2017 is voor de brutomarge het risicoprofiel vergroot omdat er wel werk beschikbaar moet zijn voor het doorvoeren van de productiviteitsverbetering en doorstroming van medewerkers van Beschut naar Detachering. Daarnaast dalen de ICT-kosten in 2018 met € 0,3 miljoen ten gevolge van wegvallen eenmalige ICT project-kosten in 2017.

De draadboomactiviteit in de begroting 2018 opgenomen als een groepsdetachering. De kosten voor huisvestiging zijn verlaagd met ingang van 1 april 2018. Per saldo zal het gunstigste effect van de vervreemding van de draadbomen ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2017 circa € 0,3 miljoen bedragen.

Kpi Dashboard

De begroting 2018 is gebaseerd op de onderstaande KPI's.

KPI: resultaat

Het begroot resultaat in de begroting 2018 bedraagt € -11.834.000

KPI: Doorstroom van Beschut naar Detachering

In de begroting 2018 bedraagt de doelstelling voor de doorstroom op jaarbasis:

a. reguliere doorstroom 75 arbeidsjaren van Beschut naar Detachering;
b. detachering van 160 arbeidsjaren als gevolg van vervreemding van de draadboomactiviteiten.

KPI: Terugstroom van detachering naar beschut

In de begroting 2018 is er geen doelstelling voor de terugstroom van Detachering naar Beschut opgenomen.

KPI: Terugstroom van Relim en de Werkmeester naar WOZL

In de begroting 2018 is er geen doelstelling voor de terugstroom van Relim en de Werkmeester naar Beschut opgenomen. Verondersteld wordt dat alle medewerkers met een indicatie "matig" in 2017 overkomen naar WOZL.

KPI: Uitstroom op basis van natuurlijk verloop

In de begroting 2018 bedraagt de doelstelling voor uitstroom op jaarbasis 174 arbeidsjaren, bestaande uit 104 arbeidsjaren als gevolg van AOW en 70 arbeidsjaren als gevolg van andere oorzaken.

KPI: realisatie van de fictieve Wsw taakstelling

In de begroting 2018 bedraagt de doelstelling voor de op jaarbasis te realiseren Wsw- arbeidsjaren 3.467.

18-4-2017 12700

4.1.6 Personeelskosten Wsw

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

De GR WOZL is juridisch werkgever van de Wsw-medewerkers die zijn tewerkgesteld bij de verbonden partijen. Vanuit die hoedanigheid zorgt GR WOZL voor uitbetaling van de personeelskosten van deze medewerkers. Bij deze kosten valt o.a. te denken aan kosten als loon, reiskosten en kosten voor opleidingen.
De kosten worden volledig doorbelast aan de verbonden partijen, waardoor deze rubriek voor GR WOZL resultaat neutraal is.

Wat gaat dat kosten?

In de volgende tabel staan de baten en lasten voor deze rubriek.

Specificatie lasten		*(bedragen x € 1.000,-)*	
	2017		**2018**
	originele begroting	1ste begrotings wijziging	
Personeelskosten Wsw	102.929	104.268	**101.756**
Totaal	102.929	104.268	**101.756**

De personeelskosten Wsw dalen ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2017 met € 2.512.000 en wordt veroorzaakt door:

a. Lagere personeelskosten als gevolg van minder arbeidsjaren € 4.967.000;
b. Lagere korting Lage Inkomens Voordeel (LIV) als gevolg van minder arbeidsjaren € 83.000;
c. Hogere kosten als gevolg van cao Wsw, wettelijk minimum loon en werkgeverslasten € 2.292.000;
d. Overige personeelskosten Wsw-medewerkers € 80.000.

De compensatie voor de cao Wsw (LPO 2018) is in de begroting 2018 ingerekend voor € 1.535.000 en wordt ontvangen via de subsidie van de deelnemende gemeenten.

Voorzieningen.

Er zijn geen voorzieningen voor deze rubriek beschikbaar.

Reserves.

De kosten van verlof ASB worden voor 2017 geacht uit de bestemmingsreserve Verlofrechten ASB gefinancierd te worden.

4.1.7 WSP Parkstad

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Voor de doorontwikkeling van het Werkgeversservicepunt Parkstad Limburg is een ondernemingsplan in 2016 opgesteld. Het ondernemingsplan, de begroting 2017 en de oprichting van een tijdelijke BV zijn aan de raden ter zienswijze aangeboden. Zeven van de acht Parkstadgemeenten hebben inmiddels besloten dat de WSP Parkstad B.V. formeel kan worden opgericht op 20 maart 2017. WSP Parkstad wordt de nieuwe naam van het huidige Werkgeversservicepunt Parkstad en de bedrijfsonderdelen Detachering en Ondersteuning van WOZL.

De samenwerking tussen beide organisaties en de sociale diensten van de Parkstad gemeenten zorgt voor een breder aanbod aan arbeidskrachten uit zowel de Wsw als de Participatiewet die onder de vlag van WSP Parkstad bemiddeld kunnen worden naar passend werk in de regio. Voor de arbeidsmarktregio betekent dit dat publieke organisaties één gezicht naar de markt vormen voor de bemiddeling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar een baan bij reguliere werkgevers.

Wat gaat dat kosten?

Specificatie lasten	*(bedragen x € 1.000,-)*		
	2017		**2018**
	originele begroting	1ste begrotings wijziging	
Werkgevers Service Punt Parkstad	0	464	**464**
Totaal	0	464	**464**

De kosten worden door WSP Parkstad volledig doorbelast aan de GR WOZL. De kosten worden doorbelast op basis van de verhouding Wsw medewerkers (11 deelnemende gemeenten) en aantal mensen in de Participatiewet (8 Parkstad gemeenten). De kosten in de begroting 2018 zijn gebaseerd op de kosten van het WSP Parkstad voor 2017. Er is nog geen begroting 2018 voor WSP Parkstad voorhanden.

De kosten worden door de GR WOZL volledig doorbelast aan de 11 deelnemende gemeenten.

Voorzieningen.

Er zijn geen voorzieningen voor deze rubriek beschikbaar.

Reserves.

Er zijn geen reserves voor deze rubriek beschikbaar.

18-4-2017 12700

4.1.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Wat willen we bereiken?

Deze rubriek omvat het ontwikkelen van evenwichtig financieel beleid gericht op het versterken van de financiële positie van de GR WOZL. De tekorten bij de GR WOZL worden grotendeels gedekt door een bijdrage van de deelnemende gemeente. Voor een klein gedeelte van het tekort is er dekking vanuit de bestemmingsreserve.

Wat gaat dat kosten?

In de volgende tabel staan de totale baten voor deze rubriek.

(x € 1.000)

Omschrijving	originele begroting 2017	1e begr.wijz. 2017	begroting 2018
Bijdrage deelnemende gemeenten:			
resultaat bedrijfsvoering	377	377	**420**
resultaat subsidiedifferentiatie	-1.118	-1.356	**-1.271**
resultaat verbonden partijen	6.802	9.844	**11.834**
totaal	**6.060**	**8.865**	**10.983**

In 2018 wordt een bijdrage gevraagd van € 10.983 van de deelnemende gemeenten. Voor een verdeling van de bijdragen per deelnemende gemeente wordt verwezen naar de bijlagen.

Voorzieningen

De volgende voorzieningen worden voor 2018 verwacht:

Benutting voorziening rubriek financiering en alg. dekkingsmiddelen (x € 1.000)

Voorz. dubieuze debiteuren	begroting 2017	1e begr.wijz.2017	begroting 2018
saldo 1 januari	434	434	434
stortingen	0	0	0
vrijval	0	0	0
benutting	0	0	0
saldo per 31 december	**434**	**434**	**434**

De voorziening dubieuze debiteuren in 2018 bevat met name vorderingen op Maecon (failliet verklaard in maart 2012).

Benutting voorziening rubriek financiering en alg. dekkingsmiddelen (x € 1.000)

Voorz. oninbaarheid	begroting 2017	1e begr.wijz.2017	begroting 2018
saldo 1 januari	1.647	1.647	0
stortingen	0	0	0
vrijval	0	0	0
benutting	0	0	0
saldo per 31 december	**1.647**	**1.647**	**0**

In de jaarrekening 2016 bedraagt dit saldo per 31-12-2016 € 1.647 en dient dit ter dekking van het risico van oninbaarheid van een vordering van € 1.647 op Licom. In de begroting 2018 is uitgegaan dat deze voorziening in 2017 zal vervallen door de definitieve afwikkeling van het faillissement Licom.

Benutting voorziening rubriek verbonden partijen (x € 1.000)

Voorziening Opr. B.V.'s tbv crisismanagement	begroting 2017	1e begr.wijz.2017	begroting 2018
saldo 1 januari	102	102	102
stortingen	0	0	0
benutting	0	0	0
saldo per 31 december	**102**	**102**	**102**

In de jaarrekening 2016 bedraagt dit saldo per 31-12-2016 € 102. Een eventuele noodzakelijke mutatie zal worden aangegeven in de 2e begrotingswijziging 2017.

Reserves.

De volgende reserves worden toegelicht in de paragraaf 4.2.1.

18-4-2017 12700

4.2 De paragrafen

De paragrafen zijn bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer van de GR WOZL.

4.2.1 Reserves

De reserves van de GR WOZL bestaan uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. In het concept jaarrekening 2016 zijn de reserves per 31 december 2016 geraamd op € 443. De definitieve stand van de reserves zal worden bepaald bij vaststelling van de jaarrekening 2016 en de bestemming van het resultaat over 2016.

De saldi en mutaties op basis van de concept jaarrekening 2016 zijn hieronder weergegeven. De mutaties zijn conform de 1ste begrotingswijziging 2017.

(x € 1.000)

RESERVES	Saldo 1-1-16	Mutaties 2016 cf. concept jaarrekening		Saldo 1-1-17	Mutaties 2017 cf. 1ste begr. wijz.		Saldo 1-1-18	Mutaties 2018		Saldo 1-1-19
		Toe-voeging	Ont-trekking		Toe-voeging	Ont-trekking		Toe-voeging	Ont-trekking	
Algemene reserve	**802**	**-**	**802**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Bestemmingsreserve										
Wachtlijstproblematiek	18	-	-	18	-	18	-	-	-	-
Verlofrechten ASB	185	-	18	167	-	75	92	-	-	92
Transitie H4	264	-	100	164	112	100	176	-	-	176
Onvoorzien	94	-	-	94	-	94	-	-	-	-
Totaal reserves	**1.363**	**-**	**920**	**443**	**112**	**287**	**268**	**-**	**-**	**268**

Algemene reserve

De algemene reserve heeft een omvang van € 0.

Bestemmingsreserves

Het instellen van reserves en het toevoegen aan en het onttrekken van middelen aan reserves is een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur. Bij het instellen van (en het toevoegen van middelen aan) een bestemmingsreserve besluit het Algemeen Bestuur een deel van het eigen vermogen af te zonderen voor de dekking van toekomstige uitgaven voor een bepaald doel. Deze besluiten worden voorgelegd via de begroting, de begrotingswijzigingen de resultaatbestemming van de jaarrekening of via afzonderlijke besluiten.

Wachtlijstproblematiek

Uit de reserve Wachtlijstproblematiek worden incidenteel kosten betaald voor toeslagen van een aantal Wsw- medewerkers op basis van de in het verleden gemaakte afspraken. In de 1ste begrotingswijziging 2017 is voorgesteld het saldo over te hevelen naar de reserve transitie.

Verlofrechten ASB

In de concept jaarrekening 2016 bedraagt de reserve per 31-12-2016 € 167. In de 1ste begrotingswijziging 2017 wordt voorgesteld om € 75 te onttrekken van de reserve. Het saldo komt dan per 01-01-2018 neer op € 92. De mutatie in 2018 zal worden aangegeven in de 1e begrotingswijziging 2018.

Transitie H4

In de concept jaarrekening 2016 bedraagt de reserve per 31-12-2016 € 164. De reserve is o.a. bedoeld voor de lopende huurverplichtingen van de kwekerij en commerciële activiteiten welke bij de vorming van de reserve zijn bedoeld. In de 1ste begrotingswijziging 2017 wordt voorgesteld om het saldo van de reserve onvoorzien en de wachtlijsproblematiek toe te voegen aan de reserve transitie. Na de onttrekking van € 100 zal het saldo per 01-01-2018 € 176 bedragen. De mutatie in 2018 zal worden aangegeven in de 1e begrotingswijziging 2018.

Onvoorzien

De reserve onvoorzien is in de resultaatsbestemming 2011 gevormd om eventuele tekorten in de toekomst op te vangen. In de 1ste begrotingswijziging 2017 is voorgesteld het saldo over te hevelen naar de reserve transitie.

Functies reserves

De reserves vervullen, naast de bestemming waarvoor ze aangewend zijn, nog een aantal andere functies:

- bestemmingsreserves worden gerekend tot het weerstandsvermogen van een organisatie. In het uiterste geval kunnen deze reserves in 2018 gedeeltelijk worden ingezet voor het afdekken van tegenvallers.
- de reserves dragen bij aan een betere liquiditeitspositie van de GR WOZL.

18-4-2017 12700

4.2.2 Risico's

De GR WOZL en de verbonden partijen hebben nauwelijks beschikking over een 'eigen' weerstandsvermogen. Er wordt jaarlijks met de gemeenten afgerekend op basis van de vastgestelde jaarrekening en het hierin vermelde resultaat. Dit betekent dat alle risico's die niet afdoende gemitigeerd kunnen worden en zich onverhoopt voordoen, volledig ten laste gebracht zullen moeten worden van de in de GR WOZL deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten zijn uiteindelijk risicodrager voor de continuïteit van de GR WOZL

De GR WOZL heeft de plicht om de risico's te inventariseren, te analyseren en te beheersen. De beoordeling van risico's vindt periodiek plaats en hierover wordt gerapporteerd in de begroting (wijzigingen) en de kwartaalrapportages.

In de onderstaande tabel is voor verschillende risico's van de GR WOZL de kans op een risico en de impact op het netto resultaat aangegeven.

	Risico	Kans	Impact in €	Toelichting impact in €
1	LPO 2017 van 2%	Laag	-/- 1.800.000	Indien er geen LPO 2017 wordt toegekend bedraagt het risico € 1,8 miljoen.
2	LPO 2018 van 2%	Laag	-/-1.500.000	Indien er geen LPO 2018 wordt toegekend bedraagt het risico € 1,5 miljoen.
3	Korting per arbeidsjaar	Hoog	-/+ 364.000	Indien de korting per arbeidsjaar wijzigt met € 100 leidt dit tot een aanpassing van de subsidie van € 350.000.
4	Pensioenpremie PWRI	Hoog	-/- 500.000	Indien de premie voor de werkgever met 1% stijgt bedraagt het risico € 500.000
5	Operationeel resultaat WOZL 1 BV	Middel		Er is geen reservering in de begroting 2018 WOZL 1 BV gevormd ter afdekking van operationele risico's.

Kans: laag (<25%), middel (50%) , hoog (>75%)

LPO 2017 en 2018	Maatregelen
In de begroting 2018 is de LPO van 2% voor 2017 ingerekend en een LPO 2018 van 2% voor 2018. In de Meicirculaire Gemeentefonds 2017 zal meer zekerheid verkregen worden over LPO 2017. In de Meicirculaire 2018 Gemeentefonds zal meer zekerheid worden verkregen over de LPO 2018.	1. Niet beïnvloedbaar door GR WOZL; 2. Beïnvloeding Ministerie van SZW via branche organisatie Cedris en VNG.

Korting per arbeidsjaar	Maatregelen

In de begroting 2018 is een korting ingerekend van € 790 per arbeidsjaar	1. Niet beïnvloedbaar door GR WOZL; 2. Beïnvloeding Ministerie van SZW via branche organisatie Cedris.

Pensioenpremie PWRI	Maatregelen
In de begroting 2018 zijn de kosten van de werkgever ingerekend op het niveau van 2017. De premie voor 2018 is nog niet bekend.	1. Niet beïnvloedbaar door GR WOZL; 2. Beïnvloeding Ministerie van SZW via branche organisatie Cedris.

Operationeel resultaat WOZL 1 BV	Maatregelen
Ten opzichte van 2017 is voor de brutomarge het risicoprofiel in de bedrijfsvoering vergroot. De daling van de Wsw- formatie in met name IDT (individuele detachering) van daalt de brutomarge met € 1,0 miljoen. De daling van deze brutomarge wordt gecompenseerd door het doorstromen van medewerkers van Beschut naar Detachering, hogere productiviteit en daarmee meer declarabele uren bij IDT en de doorvoeren van een prijsverhoging van respectievelijk € 0,6 miljoen, € 0,2 miljoen en € 0,2 miljoen. Daarnaast zal LIV voor € 0,25 miljoen worden aan de gemeentelijke werkbedrijven worden vergoed.	1. Sturen op productiviteit binnen IDT; 2. Sturen op doorstroom van Beschut naar Detachering; 3. In markt zetten van prijsverhoging van 2,0-2,5% tenzij er contractuele afspraken liggen; 4. Er is geen reservering in de begroting 2018 van WOZL 1 BV voor afdekking van operationele risico's.

Frictie en implementatie kosten	Maatregelen
De frictiekosten zijn nog niet bepalen. De frictiekosten kunnen ontstaan door de vermindering van het aantal arbeidsjaren, de integratie met het WSP en de kwalitatieve verbetering van de ondersteunende activiteiten. De frictiekosten zijn afhankelijk van de te maken keuzes in 2017 voor de hier voorgenoemde thema's. Deze keuzes kunnen eveneens leiden tot een ander niveau van de structurele kosten in de 1e begrotingswijziging 2018 en de meerjarenraming 2019-2021.	1. Niet direct beïnvloedbaar door GR WOZL; 2. Beinvloedbaarheid ligt binnen de WOZL 1 BV; 3. Voor elke keuze (financiële) businesscase voorleggen voor besluitvorming; 4. Tijdige en juiste communicatie naar betrokkenen; 5. Er is geen reservering in de begroting 2018 van WOZL 1 BV gevormd voor afdekking van frictie en implementatiekosten.

18-4-2017 12700

4.2.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de algemene reserve, de vrij aanwendbare bestemmingsreserves en de post onvoorzien in de begroting. De GR WOZL hanteert het uitgangspunt dat het niet over een eigen weerstandsvermogen hoeft te beschikken om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen om zijn taken te kunnen voortzetten. Dit risico wordt – op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen - gedragen door de deelnemende gemeenten.

4.2.4 Financiering

Voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden zijn kaders gesteld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Onder de treasuryfunctie vallen onder andere het geldstromenbeheer, het saldobeheer, liquiditeitsbeheer, financiering, uitzetting van gelden en renterisicobeheer. De GR WOZL heeft twee instrumenten op het gebied van treasury, te weten een treasurystatuut en een financieringsparagraaf in de begroting.

In het Algemeen Bestuur van 28 juni 2012 zijn de financiële verordening en het treasurystatuut vastgesteld.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarmee de gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,20 procent van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming, dus met uitzondering van stortingen in reserves. De GR WOZL voert een beleid om binnen de kasgeldlimiet te opereren. Bij de bepaling van de omvang van het totaal aan lasten in de begroting is uitgegaan van de totale lasten exclusief de lasten bij de rubriek personeelskosten Wsw. Dit ligt in lijn met eerdere jaren en is ter voorkoming van dubbel tellingen.

(bedragen x € 1.000,-)

Kasgeldlimiet	begroting 2018
omvang begroting in €	99.420
toegestane kasgeldlimiet in %	8,20%
toegestane kasgeldlimiet in €	8.152

Schatkistbankieren

Op 13 december 2013 is het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren in het Staatsblad gepubliceerd. De wet is op 15 december 2013 van kracht geworden. Tegelijkertijd met de wet is een ministeriele regeling van kracht geworden. Onderdeel van die regeling is de rekening-courantovereenkomst die iedere decentrale overheid krijgt met de Staat der Nederlanden. De regeling bevat verder onder meer de verplichting een tussenrekening te openen bij een of meerdere banken, zodat aan de verplichting tot deelname aan schatkistbankieren kan worden voldaan. De GR WOZL heeft deze tussenrekening geopend bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

De wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan.

18-4-2017 12700

Bij de bepaling van de hoogte van de 'overtollige' middelen is het decentrale overheden toegestaan een drempelbedrag aan te houden buiten de schatkist. Dit drempelbedrag is vastgesteld op 0,75 procent van het jaarlijks begrotingstotaal, met een minimum van € 0,25 miljoen en een maximum van € 2,5 miljoen. Voor de GR WOZL is het drempelbedrag als volgt bepaald:

(bedragen x € 1.000,-)

Toegstaan saldo schatkistbankieren	**begroting 2017**
omvang begroting in €	99.420
toegestane saldo in %	0,75%
toegestane saldo in €	746

Renterisiconorm

Bij de renterisiconorm gaat het om het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente en de daarmee samenhangende rentelasten. De GR WOZL beschikt niet over langlopende leningen waardoor het renterisico minimaal is.

EMU-Saldo

Conform artikel 19 van het BBV dient een gemeenschappelijke regeling in de begroting een presentatie te geven van het EMU-saldo. Het EMU-saldo (begrotingssaldo) is het verschil tussen de in komsten en de uitgaven van de overheid (de Rijksoverheid, sociale fondsen en de decentrale over heden) van een bepaald land in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. Decentrale overheden dienen het EMU-saldo te berekenen, zodat op macro niveau het EMU saldo voor Nederland kan worden bepaald. Onderstaand de berekening van het EMU saldo van de GR WOZL voor de begroting 2018.

	EMU Saldo (x € 1.000)	2016 cf. concept jaarrekening	2017 cf. 1ste begr. Wijz.	2018 cf. begroting
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17).	732	0	0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	0	0	0
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie.	0	0	0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans w orden geactiveerd.	0	0	0
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantw oord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.	0	0	0
6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantw oord.	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw -, w oonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan).	0	0	0
8	Baten bouw grondexploitatie (niet op de exploitatie verantw oord).	0	0	0
9	Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen.	0	0	0
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) w orden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten).	0	0	0
11	Verkoop van effecten (verw achte boekw inst).	0	0	0
Berekend EMU saldo		**732**	**0**	**0**

18-4-2017 12700

4.2.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- Planning en control
- Personeel

Planning en control

Op 28 juni 2012 is de Financiële verordening Gemeenschappelijke regeling WOZL vastgesteld. Hierin is onder andere opgenomen dat het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur tenminste eenmaal per jaar tussentijds via een begrotingswijziging wordt geïnformeerd over de uitvoering van de begroting. Tevens is in 2013 overeengekomen vanaf het derde kwartaal 2013 het Dagelijks Bestuur te informeren middels een kwartaalrapportage. Met ingang van 2014 is deze rapportage opgenomen in de reguliere planning en control cyclus.

Personeel

Aan de begroting 2018 ligt de volgende formatie ten grondslag:

WOZL

	2018	
	aantal	**fte**
Bestuurssecretaris	1	1,00
Financiën	1	0,83
Cliëntbeheer	2	2,00
Totaal	**4**	**3,83**

Naast het personeel met een dienstverband bij de GR WOZL zijn een zestal personen (5 fte) aangenomen op detacheringsbasis. Dit betreft secretariële ondersteuning, de concerncontroller, beleidsmedewerker en 2 medewerkers voor de financiële administratie.

De GR WOZL is met ingang van oktober 2012 ook materieel werkgever van de Wsw- populatie als gevolg van het faillissement van Licom. De kosten komen volledig voor rekening van de verbonden partijen daarom is de Wsw- populatie niet opgenomen in de formatie.

4.2.6 Verbonden partijen

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de financiële mate van betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden waarin de GR WOZL in financieel opzicht participeert en (tevens) een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen. In het Besluit Begroting en Verantwoording wordt hiervoor het begrip "Verbonden partijen" gehanteerd:

Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft (artikel 1 lid b BBV).

De wetgever schrijft voor:
De paragraaf verbonden partijen bevat tenminste de visie die de Gemeenschappelijke Regeling heeft op de verbonden partijen en dat in relatie tot de uitvoering van de gemeentelijke doelstellingen en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen (artikel 15 BBV).

De GR WOZL is met de volgende partijen verbonden:

Deelnemingen in Vennootschappen
WOZL 1 bv

Bestuurlijk belang

De bestuurders van de verbonden partijen zijn benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA). In haar vergadering van 17 december 2014 heeft de AvA de heer Th. van Kroonenburg benoemd als algemeen directeur / bestuurder van de vennootschappen tezamen met de heer F. Dijk. Het Bestuur bestaat uit de volgende afgevaardigden van de deelnemende gemeenten, die namens de GR WOZL en de daarin deelnemende gemeenten tevens als aandeelhouders van de 100% deelnemingen (de WOZL BV's) fungeren:

Voorzitter:	Dhr. M.E.E. de Beer, wethouder gemeente Heerlen
Leden:	Dhr. C. Wilbach, wethouder gemeente Landgraaf
	Dhr. H.J. Janssen, wethouder gemeente Brunssum
	Dhr. P.M. Laheij, wethouder gemeente Gulpen-Wittem
	Dhr. H. Wiermans , wethouder gemeente Kerkrade
	Dhr. F. Pluijmaekers, wethouder gemeente Nuth
	Dhr. L.R. Evers, wethouder gemeente Onderbanken
	Dhr. M.J.J.M. Gulpen, wethouder gemeente Simpelveld
	Dhr. J.P.M.H. Kompier, wethouder gemeente Vaals
	Dhr. H.M.L. Dauven, wethouder gemeente Valkenburg
	Dhr. P.J.E. Leunissen, wethouder gemeente Voerendaal
Bestuurssecretaris:	Dhr. F.H. Dijk

18-4-2017 12700

Beleidsvoornemen

Op korte termijn is het beleid erop gericht de werkgelegenheid voor de Wsw te bestendigen en de uitvoering ervan zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten.

De verbonden partijen worden onderstaand nader toegelicht:

Verbonden partij:	WOZL 1 bv
Vestigingsplats:	Heerlen
Financieel belang:	1 aandeel ad € 1,-
Risico's:	Beperkt, tot deelname aandelen kapitaal
Visie/Doelstelling:	Het voorzien in passende werkgelegenheid en in arbeidsrevalidatie van personen die door het openbaar lichaam WOZL bij hun gedetacheerd worden of anderszins aan hun worden toevertrouwd

Visie, doelstellingen en toekomst

De opdracht die de GR WOZL aan de verbonden partijen, in het bijzonder aan de eigen uitvoeringsorganisatie WOZL BV's meegeeft in relatie tot de oude Wsw- doelgroep, kan als volgt worden samengevat:

1. zorg voor duurzame plaatsingen op passend werk met een bijpassend rendement, waardoor de tekortfinanciering voor gemeenten zoveel als mogelijk wordt beperkt;
2. realiseer daartoe zoveel als mogelijk detacheringsplekken bij reguliere werkgevers, zowel op individuele basis als in groepen;
3. creëer een veilige en passende werkomgeving voor de medewerkers die op beschut werk binnen de 'eigen muren' van de uitvoeringsorganisaties zijn aangewezen en beperk deze groep zoveel als mogelijk;
4. de marktbenadering in volledige afstemming met het Werkgevers Servicepunt Parkstad (WSP Parkstad) plaats te vinden en de Detacheringsorganisatie van WOZL (front en backoffice) zich voorbereidt op een naadloze aansluiting op en integratie met het WSP vanaf 2017.

De focus is volledig gericht op detachering op de regionale arbeidsmarkt Oostelijk Zuid Limburg. De benadering richting de markt zal plaats vinden via WSP Parkstad en in samenwerking met de sociale diensten van de 8 Parkstad gemeenten. Daarnaast wordt in 2017 een kleine Beschutte werkomgeving voor circa 300 medewerkers vorm gegeven.

4.3 Meerjarenraming

Overzicht baten & lasten

Rubriek	1ste begr. wijz. 2017	2018	2019	2020	2021
Bedrijfsvoering					
baten	509	**457**	411	411	411
lasten	886	**877**	853	853	853
	-377	**-420**	-442	-442	-442
Uitvoering Wsw					
baten	91.507	**85.913**	80.735	75.505	75.505
lasten	90.151	**84.642**	79.542	74.407	74.407
	1.356	**1.271**	1.193	1.098	1.098
Uitvoering WIW/ID					
baten	1.603	**1.603**	1.603	1.603	1.603
lasten	1.603	**1.603**	1.603	1.603	1.603
	0	**0**	0	0	0
Verbonden Partijen					
baten	0	**0**	0	0	0
lasten	9.844	**11.834**	13.296	13.299	13.299
	-9.844	**-11.834**	-13.296	-13.299	-13.299
Personeelskosten Wsw					
baten	104.268	**101.756**	98.698	94.174	94.174
lasten	104.268	**101.756**	98.698	94.174	94.174
	0	**0**	0	0	0
Werkgevers Service Punt Parkstad					
baten	464	**464**	464	464	464
lasten	464	**464**	464	464	464
	0	**0**	0	0	0
Resultaat voor financiering en algemene dekkingsmiddelen	**-8.865**	**-10.983**	**-12.545**	**-12.643**	**-12.643**
Financiering en alg. dekkingsmiddelen					
Bedrijfsvoering	377	**420**	442	442	442
Uitvoering Wsw	-1.356	**-1.271**	-1.193	-1.098	-1.098
Tekort bv's	9.844	**11.834**	13.296	13.299	13.299
	8.865	**10.983**	12.545	12.643	12.643
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties in reserves					
onttrekking reserve transitie	100	**0**	0	0	0
onttrekking reserve verlofrechten ASB	75	**0**	0	0	0
Resultaat na bestemming	**175**	**0**	**0**	**0**	**0**

Uitgangspunten van meerjarenraming

De meerjarenraming 2019-2021 is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

18-4-2017 12700

1. de effecten van de cao - Wsw 2015-2018 zijn opgenomen, waarbij het uitgangspunt is dat de cao-effecten niet volledig worden gecompenseerd door de toegezegde compensatie van de staatssecretaris van het Ministerie van Sociale Zaken (LPO);
2. de sociale lasten voor 2018-2021 zijn ingerekend op basis van de actuele bekende percentages 2017;
3. met ingang van 2017 sprake van een voordeel in het kader van de Wet Tegenmoetkoming Loondomein (LIV) van € 1,2 miljoen per jaar en is dalend als gevolg van de uitstroom van Wsw- medewerkers. Circa € 0,25 miljoen wordt jaarlijks aan de gemeentelijke werkbedrijven vergoed op basis van de gemaakt afspraken;
4. er is rekening gehouden met een LPO 2017 van 2% en een LPO 2018 van 2% welke worden toegekend in respectievelijk 2017 en in 2018 en derhalve in de subsidie voor arbeidsjaren in 2017 en 2018 verrekend worden;
5. in de subsidie per arbeidsjaar exclusief LPO is rekening gehouden met een korting per arbeidsjaar. De kortingen per arbeidsjaar zijn gebaseerd op de bron Mei- en Septembercirculaires 2016 van het Gemeentefonds van het Ministerie van SZW;
6. de uitstroom in het kader van de AOW is gebaseerd op de thans bekende AOW-datum voor desbetreffende medewerker. De overige uitstroom van 2% is gebaseerd op ervaringscijfers van WOZL;
7. in de onderstaande tabel zijn de kengetallen voor WOZL 1 BV voor de jaren 2016-2020 opgenomen. Het operationeel resultaat per fte SW stijgt in de periode 2017-2020.

WOZL 1 BV totaal	2e begr. wijz. 2016	Begroting 2017	1e begr. Wijz. 2017	2018	2019	2020
Omzetwaarde per FTE SW	€ 8.639	€ 7.686	€ 8.938	€ 8.094	€ 8.461	€ 8.929
Bruto marge per FTE SW	€ 7.729	€ 7.573	€ 8.075	€ 7.904	€ 8.261	€ 8.717
Bedrijfskosten per FTE SW	€ 1.796	€ 1.435	€ 1.757	€ 1.310	€ 1.285	€ 1.346
Lonen SW per FTE SW	€ 31.985	€ 31.044	€ 32.413	€ 33.152	€ 33.776	€ 33.889
Rijkssubsidies SW per FTE SW	€ 25.666	€ 25.149	€ 25.319	€ 25.003	€ 24.668	€ 24.253
Subsidie resultaat per FTE SW	€ 6.320	€ 5.895	€ 6.726	€ 7.790	€ 8.745	€ 9.262
Operationeel resultaat per FTE SW	€ 3.653	€ 3.798	€ 3.700	€ 3.974	€ 4.236	€ 4.516
Netto resultaat per FTE SW	€ -2.667	€ -2.097	€ -3.026	€ -3.816	€ -4.509	€ -4.746

Toelichting op tabel:

a. met ingang van 2018 zijn de draadboomactiviteiten overgedragen aan een derde partij. De omzet en de kosten zijn hierdoor aangepast. Met ingang van 2018 wordt het personeel gedetacheerd;
b. de stijging van de brutomarge per fte wordt veroorzaakt door de doorstroom van Wsw-medewerkers van Beschut naar Detachering;
c. met ingang van 2018 zijn de huisvestigingskosten van de Boschstraat te Brunssum verlaagd;
d. met ingang van 2019 zijn de huisvestigingskosten van de Wenckebachstraat te Kerkrade verlaagd;
e. met ingang van 2018 zijn de kosten voor IDU verlaagd met € 0,4 miljoen.

5 Bijlagen

18-4-2017 12700

Subsieverantwoording

(bedragen x € 1,-)

Omschrijving	aj	verg. uitv, per aj/fte *	subsidie-lasten	uitv. kosten WOZL	totaal kosten	rijksbijdrage € 24.781	resultaat
Regulier							
Verbonden partijen (WOZL B.V.'s)	3.159,57	24.536	77.523.087	0	77.523.087	78.297.180	774.093
Relim	23,91	24.536	586.627	0	586.627	592.485	5.858
Werkmeester	39,25	24.536	963.071	0	963.071	972.688	9.617
Totaal Regulier	**3.222,73**		**79.072.786**	**0**	**79.072.786**	**79.862.353**	**789.568**
Begeleid werken	**109,01**	**18.500**	**2.016.769**	**136.268**	**2.153.037**	**2.701.489**	**548.452**
Beschut werken							
Relim	66,65	29.872	1.592.894	10.665	1.603.559	1.651.777	48.218
Werkmeester	10,66	29.872	254.781	1.706	256.487	264.199	7.712
Totaal Beschut Werken	**77,32**		**1.847.675**	**12.371**	**1.860.045**	**1.915.976**	**55.931**
Buitenregionale uitvoeringsorganisaties	**57,82**	**24.781**	**1.432.814**	**63.196**	**1.496.011**	**1.432.814**	**-63.196**
Loonkosten extra jobcoach					**60.000**	**0**	**-60.000**
Totaal Arbeidsjaren (AJ)	**3.466,88**		**84.370.043**	**211.835**	**84.641.878**	**85.912.633**	**1.270.754**

* bij beschut werken wordt subsidie verstrekt op basis van FTE

5.2 Subsidie 2018 per deelnemende gemeente

Subsidie 2018

Deelnemende gemeente	AJ	Subsidie	verdeling niet deeln gemeenten		AJ na verdeling	Subsidie na verdeling
Brunssum	394,21	€ 9.768.969	11,90%	20,74	414,96	€ 10.283.038
Gulpen-Wittem	86,68	€ 2.147.950	2,78%	4,85	91,52	€ 2.268.043
Heerlen	1.105,52	€ 27.395.971	32,91%	57,37	1.162,89	€ 28.817.651
Kerkrade	789,84	€ 19.572.915	24,27%	42,31	832,14	€ 20.621.356
Landgraaf	437,24	€ 10.835.256	13,46%	23,46	460,70	€ 11.416.715
Nuth	96,74	€ 2.397.203	3,01%	5,25	101,98	€ 2.527.232
Onderbanken	73,88	€ 1.830.767	2,22%	3,87	77,75	€ 1.926.669
Simpelveld	104,95	€ 2.600.872	3,13%	5,46	110,41	€ 2.736.085
Vaals	58,97	€ 1.461.426	1,89%	3,29	62,27	€ 1.543.072
Valkenburg	80,76	€ 2.001.256	2,51%	4,38	85,13	€ 2.109.686
Voerendaal	63,76	€ 1.580.142	1,92%	3,35	67,11	€ 1.663.084
Niet deelnemende gen	174,32	€ 4.319.904				
totaal	**3.466,87**	**€ 85.912.633**	**100%**	**174,32**	**3.466,87**	**85.912.633**

Vanaf 2017 brengt de GR WOZL, op basis van landelijke richtlijnen van het Ministerie van SZW, deze niet meer in rekening bij de niet-deelnemende gemeenten maar bij de deelnemende gemeenten op basis van de gerealiseerde arbeidsjaren in het voorgaande jaar. De deelnemende gemeenten krijgen dit vergoed via de rijkssubsidie in de (mei) circulaire van het Gemeentefonds 2017 van het Ministerie van SZW.

De Wsw organisaties in Limburg hebben afgesproken om de wijze van verrekening in 2016 te hanteren totdat de effecten van de landelijke richtlijnen in de circulaire bekend zijn gemaakt. In de bovenstaande tabel is het effect op de subsidie van de deelnemende gemeenten aangegeven indien de arbeidsjaren van de niet deelnemende gemeenten herverdeeld zou worden op basis van realisatie 2016.

In de begroting 2018 is, net als de 1e begrotingswijziging 2017, de herverdeling nog niet opgenomen.

18-4-2017 12700

5.3 Bijdrage in bedrijfsvoering per deelnemende gemeente

Bijdrage tekort bedrijfsvoering		(x € 1)
	AJ cf 01-01-2018	bijdragen cf. begroting
Brunssum	403,35 €	50.227
Gulpen-Wittem	89,05 €	11.089
Heerlen	1.124,02 €	139.969
Kerkrade	814,28 €	101.398
Landgraaf	449,36 €	55.956
Nuth	99,46 €	12.386
Onderbanken	75,75 €	9.432
Simpelveld	108,97 €	13.570
Vaals	61,07 €	7.605
Valkenburg	82,57 €	10.282
Voerendaal	66,17 €	8.239
totaal	**3.374,05 €**	**420.152**

5.4 Overschot subsidieverantwoording per deelnemende gemeente

Bijdrage overschot subsidieverantwoording

Deelnemende gemeente	AJ cf 01-01-2018		bijdragen cf. begroting
Brunssum	403,35	€	-151.911
Gulpen-Wittem	89,05	€	-33.540
Heerlen	1.124,02	€	-423.337
Kerkrade	814,28	€	-306.678
Landgraaf	449,36	€	-169.239
Nuth	99,46	€	-37.461
Onderbanken	75,75	€	-28.529
Simpelveld	108,97	€	-41.041
Vaals	61,07	€	-23.002
Valkenburg	82,57	€	-31.098
Voerendaal	66,17	€	-24.919
totaal	**3.374,05**	**€**	**-1.270.754**

18-4-2017 12700

5.5 Bijdrage in resultaat WOZL bv's per deelnemende gemeenten

Bijdrage resultaat WOZL bv's

Deelnemende gemeente	AJ per 01-01-2018 excl. Vixia, MTB, Westrom	bijdragen cf. begroting
Brunssum	396,72	€ 1.417.503
Gulpen-Wittem	84,07	€ 300.376
Heerlen	1.111,22	€ 3.970.434
Kerkrade	811,72	€ 2.900.322
Landgraaf	443,66	€ 1.585.221
Nuth	90,68	€ 323.996
Onderbanken	74,25	€ 265.291
Simpelveld	108,97	€ 389.357
Vaals	60,19	€ 215.045
Valkenburg	65,18	€ 232.901
Voerendaal	65,37	€ 233.552
Totaal	**3.312,02**	**€ 11.834.000**

5.6 Bijdrage in WSP Parkstad per deelnemende gemeenten

WSP

Deelnemende gemeente	AJ 01-01-2018		bijdragen cf. begroting
Brunssum	403,35	€	55.456
Gulpen-Wittem	89,05	€	12.244
Heerlen	1.124,02	€	154.544
Kerkrade	814,28	€	111.955
Landgraaf	449,36	€	61.781
Nuth	99,46	€	13.674
Onderbanken	75,75	€	10.413
Simpelveld	108,97	€	14.981
Vaals	61,07	€	8.397
Valkenburg	82,57	€	11.352
Voerendaal	66,17	€	9.095
totaal	**3.374,05**	**€**	**463.893**

18-4-2017 12700

5.7 Totale bijdrage per deelnemende gemeenten

Totaal bijdragen deelnemende gemeenten 2018

Deelnemende gemeente	bedrijfs-voering	subsidie diff.	resultaat bv's	WSP	totaal financiering	Subsidie	Totaal bijdragen
Brunssum	50.227	-151.911	1.417.503	55.456	**1.371.274**	9.768.969	**11.140.244**
Gulpen-Wittem	11.089	-33.540	300.376	12.244	**290.169**	2.147.950	**2.438.119**
Heerlen	139.969	-423.337	3.970.434	154.544	**3.841.610**	27.395.971	**31.237.581**
Kerkrade	101.398	-306.678	2.900.322	111.955	**2.806.997**	19.572.915	**22.379.912**
Landgraaf	55.956	-169.239	1.585.221	61.781	**1.533.719**	10.835.256	**12.368.975**
Nuth	12.386	-37.461	323.996	13.674	**312.595**	2.397.203	**2.709.798**
Onderbanken	9.432	-28.529	265.291	10.413	**256.609**	1.830.767	**2.087.376**
Simpelveld	13.570	-41.041	389.357	14.981	**376.867**	2.600.872	**2.977.739**
Vaals	7.605	-23.002	215.045	8.397	**208.045**	1.461.426	**1.669.472**
Valkenburg	10.282	-31.098	232.901	11.352	**223.438**	2.001.256	**2.224.694**
Voerendaal	8.239	-24.919	233.552	9.095	**225.967**	1.580.142	**1.806.109**
Niet deelnemende gemeenten						4.319.904	**4.319.904**
totaal	**420.153**	**-1.270.756**	**11.834.000**	**463.893**	**11.447.291**	**85.912.633**	**97.359.924**

Voor de effecten van de herverdeling van de niet deelnemende gemeenten wordt verwezen naar bijlage 5.2.

5.8 Verloop bezetting Wsw in arbeidsjaren 2018-2020

Uitvoerings-organisatie	2018 Stand per 01-01-2018	Uitstroom AOW	Uitstroom 2%	Doorstroom	Stand per 31-12-2018	Gemiddeld AJ
Verbonden Partijen	3.241,58	100,36	63,67	0,00	3.077,55	**3.159,57**
Relim	91,48	0,00	1,83		89,65	**90,56**
Werkmeester	51,05	1,25	1,02		48,78	**49,91**
Begeleid Werken	110,12	0,00	2,20		107,91	**109,01**
MTB	29,95	1,00	0,60		28,35	**29,15**
Vixia	27,87	1,00	0,56		26,31	**27,09**
Westrom	0,62	0,00	0,01		0,61	**0,61**
Caparis	0,98	0,00	0,02		0,96	**0,97**
	3.553,64	**103,61**	**69,91**	**0,00**	**3.380,11**	**3.466,88**

Uitvoerings-organisatie	2019 Stand per 01-01-2019	Uitstroom AOW	Uitstroom 2%	Doorstroom	Stand per 31-12-2019	Gemiddeld AJ
Verbonden Partijen	3.077,55	82,92	60,48		2.934,15	**3.005,85**
Relim	89,65	0,00	1,79		87,86	**88,75**
Werkmeester	48,78	1,50	0,98		46,30	**47,54**
Begeleid Werken	107,91	0,00	2,16		105,76	**106,83**
MTB	28,35	2,53	0,57		25,25	**26,80**
Vixia	26,31	1,00	0,53		24,79	**25,55**
Westrom	0,61	0,00	0,01		0,59	**0,60**
Caparis	0,96	0,00	0,02		0,94	**0,95**
	3.380,11	**87,95**	**66,53**	**0,00**	**3.225,64**	**3.302,88**

Uitvoerings-organisatie	2020 Stand per 01-01-2020	Uitstroom AOW	Uitstroom 2%	Doorstroom	Stand per 31-12-2020	Gemiddeld AJ
Verbonden Partijen	2.934,15	95,74	57,67		2.780,74	**2.857,45**
Relim	87,86	1,31	1,76		84,79	**86,32**
Werkmeester	46,30	0,00	0,93		45,38	**45,84**
Begeleid Werken	105,76	2,97	2,12		100,67	**103,21**
MTB	25,25	3,00	0,51		21,75	**23,50**
Vixia	24,79	0,00	0,50		24,29	**24,54**
Westrom	0,59	0,00	0,01		0,58	**0,59**
Caparis	0,94	0,00	0,02		0,92	**0,93**
	3.225,64	**103,02**	**63,50**	**0,00**	**3.059,12**	**3.142,38**

18-4-2017 12700

5.9 Financiële werkladder per WOZL BV in 2018

Totaal WOZL bv's	1e begrotingswijziging 2017	2018
Omzetwaarde per FTE SW	€ 8.938	€ 8.094
Bruto marge per FTE SW	€ 8.075	€ 7.904
Bedrijfskosten per FTE SW	€ 1.757	€ 1.310
Lonen SW per FTE SW	€ 32.413	€ 33.152
Rijkssubsidies SW per FTE SW	€ 25.319	€ 25.003
Subsidie resultaat per FTE SW*	€ 6.726	€ 7.790
Operationeel resultaat per FTE SW	€ 3.700	€ 3.974
Netto resultaat per FTE SW	€ -3.026	€ -3.816

Beschut	1e begrotingswijziging 2017	2018
Omzetwaarde per FTE SW	€ 8.556	€ 3.207
Bruto marge per FTE SW	€ 4.867	€ 3.207
Bedrijfskosten per FTE SW	€ 7.030	€ 6.070
Lonen SW per FTE SW	€ 31.075	€ 32.028
Rijkssubsidies SW per FTE SW	€ 25.632	€ 25.504
Subsidie resultaat per FTE SW*	€ 4.960	€ 6.059
Operationeel resultaat per FTE SW	€ -5.225	€ -6.177
Netto resultaat per FTE SW	€ -10.184	€ -12.235

Individuele Detachering	1e begrotingswijziging 2017	2018
Omzetwaarde per FTE SW	€ 11.909	€ 11.950
Bruto marge per FTE SW	€ 11.852	€ 11.890
Bedrijfskosten per FTE SW	€ 2.139	€ 2.146
Lonen SW per FTE SW	€ 34.187	€ 34.945
Rijkssubsidies SW per FTE SW	€ 25.067	€ 24.748
Subsidie resultaat per FTE SW*	€ 8.895	€ 9.959
Operationeel resultaat per FTE SW	€ 8.621	€ 8.608
Netto resultaat per FTE SW	€ -274	€ -1.351

Groepsdetachering	1e begrotingswijziging 2017	2018
Omzetwaarde per FTE SW	€ 5.899	€ 6.195
Bruto marge per FTE SW	€ 5.822	€ 6.121
Bedrijfskosten per FTE SW	€ 2.100	€ 2.019
Lonen SW per FTE SW	€ 30.887	€ 31.534
Rijkssubsidies SW per FTE SW	€ 25.432	€ 25.060
Subsidie resultaat per FTE SW*	€ 4.996	€ 6.042
Operationeel resultaat per FTE SW	€ 2.572	€ 2.869
Netto resultaat per FTE SW	€ -2.424	€ -3.173

Beheer	1e begrotingswijziging 2017	2018
Omzetwaarde per FTE SW	€ 7.745	€ 8.186
Bruto marge per FTE SW	€ 5.703	€ 3.852
Bedrijfskosten per FTE SW	€ -41.551	€ -43.174
Lonen SW per FTE SW	€ 35.590	€ 36.606
Rijkssubsidies SW per FTE SW	€ 25.258	€ 24.948
Subsidie resultaat per FTE SW*	€ 9.898	€ 11.207
Operationeel resultaat per FTE SW	€ 10.658	€ 11.279
Netto resultaat per FTE SW	€ 760	€ 71

18-4-2017 12700

Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg

Jaarstukken 2016

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur d.d. 30 maart 2017.

Goedgekeurd door het Algemeen Bestuur d.d. 13 juli 2017.

De secretaris	**De voorzitter**
F. Dijk	**M.E.E. de Beer**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

1. Inhoudsopgave

1. Inhoudsopgave 2

2. Jaarverslag 3

2.1 Bestuurlijk verslag 3

2.2 Programmaverantwoording 9

2.2.1 Bedrijfsvoering 9

2.2.2 Uitvoering Wsw 11

2.2.3 Uitvoering WIW/ID 18

2.2.4 Verbonden partijen 19

2.3 Paragrafen 22

2.3.1 Reserves, het risicomanagement en het weerstandsvermogen 22

2.3.2 Bedrijfsvoering 26

2.3.3 Financiering 27

2.3.4 Verbonden partijen 29

2.3.5 Rechtmatigheid 32

3. Jaarrekening 2016 33

3.1 Balans per 31 december 2016 34

3.2 Overzicht baten en lasten 2016 36

3.3 Toelichting 37

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 37

3.3.2 Toelichting op de balans per 31-12-2016 41

4. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 61

Bijlagen 62

Bijlage I Realisatie subsidieverantwoording 62

Bijlage II Afrekening Sociaal Statuut 63

Bijlage III Afrekening AJ 63

Bijlage IV Afrekening bijdragen gemeenten 64

Bijlage V Financiële werkladder WOZL 1BV 68

Bijlage VI Dashboard WOZL 1BV 69

18-4-2017 12700

2. Jaarverslag

2.1 Bestuurlijk verslag

Voor u liggen het jaarverslag en de jaarrekening van het begrotingsjaar (boekjaar) 2016 van Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (GR WOZL).

De GR WOZL draagt zorg voor het werkgeverschap van de Wsw-medewerkers. De uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV draagt zorg voor het duurzaam plaatsen van Wsw-medewerkers bij werkgevers in de regio.

De GR WOZL heeft naar haar uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV een rol als aandeelhouder en een rol als opdrachtgever. De opdracht die de deelnemende gemeenten aan de GR WOZL hebben gegeven, vindt voor de uitvoering van deze opdracht voor het merendeel plaats in de WOZL BV's als uitvoeringsorganisaties van de GR WOZL. In dit jaarverslag wordt de uitvoering van de opdracht van de gemeenten in zowel de GR WOZL alsook in de uitvoeringsorganisatie van de WOZL BV's toegelicht.

Binnen WOZL 1 BV vinden er activiteiten plaats gericht op het robuust maken van de organisatie voor de toekomst. Het jaar 2016 heeft sterk in het teken van de verdere transformatie van WOZL gestaan: het van binnen (Beschutomgeving) naar buiten (Detachering) brengen van medewerkers, het opstellen van het ondernemingsplan WSP Parkstad, het voorbereiden van de integratie WSP–WOZL, het verder uitwerken en de implementatie van de Kerstens-projecten, borging van de bedrijfsvoering en vervreemding van de activiteiten van draadbomen en catering. Middels deze activiteiten wordt volledig uitvoering gegeven aan de koers waartoe de 11 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de Wsw hebben besloten en aan de kaders van Arbeidsmarktbeleid Parkstad Limburg 2016-2020.

Ook de bedrijfsvoering is in 2016 verder op orde gebracht. Dat vertaalt zich in een beduidend beter operationeel resultaat dan begroot in de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2016 is het operationeel resultaat € 1.172.000 hoger dan begroot.

In 2016 is er veel goed werk verricht. Het komend jaar moeten nog de nodige stappen gezet worden om meer aansluiting te krijgen met de markt via het Werkgevers Service Punt Parkstad (WSP Parkstad) en om de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de organisatie te verbeteren. Andere belangrijke punten van aandacht blijven in 2017 de doorstroom van medewerkers van binnen naar buiten, de ontwikkeling van het ziekteverzuim en de commerciële successen op basis van de werkgeversaanpak gebaseerd op het nieuwe denken.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

ACTIVITEITEN GERICHT OP HET ROBUUST MAKEN VAN DE ORGANISATIE VOOR DE TOEKOMST

Beschut 2.0

Het beleid van de in WOZL deelnemende gemeenten is erop gericht te komen tot een zo klein mogelijk beschutte werkomgeving voor Wsw-medewerkers die niet naar buiten zijn te plaatsen. Ter voorbereiding van de uitvoering van dat beleid is het Ondernemingsplan Beschut 2.0 opgesteld. Het regelt de beschutte omgeving voor Wsw-medewerkers die niet via groeps- dan wel individuele detachering duurzaam geplaatst kunnen worden bij werkgevers in de regio.
In het tweede en derde kwartaal heeft het management van OZL Beschut de businesscase voor Beschut 2.0 verder vormgegeven. De vergadering van aandeelhouders van WOZL 1 BV heeft op 15 december 2016 het Ondernemingsplan Beschut 2.0 goedgekeurd.

Met betrekking tot de medewerkers uit de huidige beschutte omgeving, die wél via groeps- dan wel individuele detachering duurzaam geplaatst kunnen worden bij werkgevers in de regio, is in het eerste kwartaal 2017 gestart met het planmatig overdragen van hen aan OZL Detachering. Dat maakt het organiseren van een kleine beschutomgeving mogelijk en daarmee wordt volledig voldaan aan vorengenoemde beleidsdoelstelling.

Vervreemdingen "draadboomactiviteiten" en "catering"

Vanuit het beleidskader om geen eigen risicovolle en kapitaalintensieve activiteiten meer uit te voeren, zijn gesprekken gestart om de draadboomactiviteiten en catering te vervreemden.
Voor de draadboomactiviteiten op de locatie Boschstraat in Brunssum zijn intensieve gesprekken gevoerd met mogelijke kandidaten voor overname van deze activiteiten passend binnen de kaders en de opdracht van de algemene vergadering van aandeelhouders van WOZL 1 BV. De algemene vergadering van aandeelhouders is op de hoogte gebracht van de voortgang van deze gesprekken en de verschillende scenario's. In de vergadering van aandeelhouders van WOZL 1 BV van 15 december 2016 is het samenwerkingsvoorstel besproken. Definitieve besluitvorming zal plaatsvinden begin 2017.

In het eerste halfjaar is gestart met verkennende gesprekken over de overname van de cateringactiviteiten door een derde partij. In het derde kwartaal is met één partij het voorstel voor overname van de cateringactiviteiten verder uitgewerkt. Definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden in de vergadering van aandeelhouders van WOZL 1 BV van 24 november 2016.

Beide vervreemdingen kunnen nu in praktische zin worden afgerond. Daarmee is volledig voldaan aan dit beleidskader.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

18-4-2017 12700

Trajectplannen

Voor alle medewerkers wordt een trajectplan opgesteld. Uit de 1342 opgestelde trajectplannen komt het volgende beeld naar voren:

1. 239 passieve trajecten. Dit betekent dat deze medewerkers duurzaam geplaatst zijn, het traject is afgerond en naar verwachting is er geen ontwikkeling meer mogelijk;
2. 414 actieve trajecten. Dit zijn medewerkers, die aan de hand van Individuele Ontwikkel Plannen en concrete doelstellingen, aan het werken zijn om een stapje hoger te komen;
3. 689 medewerkers die op voorraad staan, of in afwachting van passend werk. Deze medewerkers hebben hun traject doorlopen en kunnen bemiddeld worden naar een passende functie hoger op de IDU-schalen ladder.

Op basis van deze trajectplannen kan worden geconcludeerd dat 775 medewerkers vanuit de Beschut-omgeving in een groeps- dan wel individuele detachering geplaatst kunnen worden. Dit ondersteunt de ingezette strategie om medewerkers duurzaam van binnen naar buiten te plaatsen.
In 2017 gaat de afdeling IDU verder met het opstellen van trajectplannen voor de overige medewerkers.

Kerstens projecten

Voor de projecten In- Door en Uitstroom (IDU), Integratie WOZL Detachering/Werkgevers Servicepunt Parkstad (WSP Parkstad), Werkgeversbenadering , Marketing en Communicatie, Huisvestiging, Kwaliteitsverbetering Organisatie zijn projectaanvragen opgesteld en goedgekeurd door respectievelijk de aandeelhouders van WOZL 1 BV dan wel de portefeuillehouders Arbeidsmarktbeleid van de Parkstad gemeenten.

Het Algemeen Bestuur van de GR en de algemene vergadering van aandeelhouders van WOZL 1 BV worden periodiek geïnformeerd over de voortgang van de hiervoor genoemde projecten. De Raden zijn geïnformeerd middels een RaadsInformatieBrief (RIB d.d. 31/10).

De Kerstensprojecten worden geïmplementeerd in de geïntegreerde organisatie van WOZL en WSP Parkstad.

ICT systeem ten behoeve van IDU

De werkzaamheden rondom het IDU-proces hebben ondersteuning nodig van een ICT-systeem. De huidige ICT-systemen zijn niet voldoende geschikt om het nieuwe IDU-proces goed te kunnen ondersteunen. Daarom is er gezocht naar een nieuw systeem. Er is een team samengesteld dat werkt aan het inrichten van dat nieuwe ICT-systeem. In april 2017 is het ICT-systeem klaar om in gebruik te nemen.

Marketing en communicatie

Marketing en Communicatie heeft in 2016 voornamelijk in het teken gestaan van de voorbereiding van de vervlechting met het WSP. Er is gewerkt aan het strategisch communicatieplan waarin beschreven staat hoe wij één gezicht naar de markt gaan vormen. Zo is er een nieuwe huisstijl ontwikkeld die

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

voor zowel Detachering OZL BV als WOZL Ondersteuning BV zal gelden. Dit betekent dat, buiten de ± 300 medewerkers bij Beschut 2.0, iedereen vanuit WOZL en het WSP zal communiceren uit naam van het WSP Parkstad.

Huisvestiging

Voor wat betreft de huisvesting op de Kloosterweg loopt er een project om voor WOZL/WSP tot een meer open en flexibelere huisvesting te komen. Samen met een extern bureau worden er in het eerste kwartaal van 2017 voorstellen uitgewerkt om tot die gewenste werkomgevingen te komen.
Afhankelijk van de hieraan gekoppelde kosten en planning zal de directie een keuze maken m.b.t. invulling van de toekomstige huisvesting en inrichting daarvan. In 2017 zal de WOZL/WSP organisatie naast de locatie Kloosterweg ook gebruik maken van een aantal werkplekken op de locatie Maankwartier Heerlen.

Voor wat betreft de Beschut-locaties vindt er in het eerste kwartaal 2017 een herschikking van de activiteiten plaats. Activiteiten die in de toekomst gekoppeld worden aan Beschut 2.0 zullen naar de locatie Sourethweg verhuizen. Activiteiten die aan Groepsdetachering gekoppeld blijven, zullen uitgevoerd worden op de locatie Wenckebachstraat en voorlopig ook nog even op de locatie Boschstraat.

Opdracht vormgeven en implementatie van WSP 2.0

Het portefeuillehoudersoverleg Arbeidsmarktbeleid (PFHO AMB) van de Parkstad gemeenten heeft in april 2016 aan de transitiemanager WSP de volgende 2 opdrachten verstrekt:

1. WSP doorontwikkeling. Implementatie van de businesscase WSP 2.0 / formele oprichting van het WSP uiterlijk op 1 januari 2017. Een uitvoeringsorganisatie met twee juridische entiteiten;
2. vormgeven en begeleiden transitieproces integratie Detachering OZL onder het WSP met als doel de juridische overheveling van de BV Detachering uiterlijk op 1 januari 2018. Hiertoe voor 1 januari 2017 een Ondernemingsplan WSP Parkstad op te leveren.

In het tweede en derde kwartaal is intensief gewerkt aan het Ondernemingsplan WSP Parkstad. Dit ondernemingsplan is aan de PFHO AMB voor besluitvorming aangeboden op 13 oktober 2016. In dit overleg hebben de PFHO AMB het ondernemingsplan vastgesteld en een aantal besluiten genomen. Het ondernemingsplan en de besluiten liggen voor vaststelling en instemming bij de Colleges van Burgemeesters en Wethouders en de Raden.

Vanaf het derde kwartaal is verder intensief gewerkt aan het voorbereiden van het transitieplan en de implementatie daarvan. In het transitieplan worden een aantal hoofdthema's van het Ondernemingsplan verder uitgewerkt. Dit betreft de hoofdthema's van marketing & communicatie, werkgeversaanpak, huisvestiging, uitstroomteams, governance, detacheringsfaciliteit, ICT en financiën. Het transitieplan en de implementatie daarvan worden uitgewerkt en afgestemd met de expertgroep. De expertgroep bestaat uit ambtenaren van de deelnemende gemeenten en medewerkers van WOZL.

18-4-2017 12700

Werkgeversaanpak
Het nieuwe denken is verder uitgewerkt. Er loopt een drietal projecten bij grotere werkgevers in de regio in het kader van functiecreatie in de sectoren van schoonmaak, productie en medische logistiek.

Cultuurveranderingsproject
Voor een 70 medewerkers vanuit management en ondersteunende activiteiten is in het tweede kwartaal gestart met een cultuurveranderingsproject. Het cultuurveranderingstraject heeft ten doel om deze medewerkers bewuster te maken van hun eigen rol en daarmee de Kerstensprojecten en de integratie van WOZL en WSP Parkstad optimaal te faciliteren. De ervaringen en reacties vanuit het cultuurveranderingsproject zijn positief.

ACTIVITEITEN GERICHT OP DE OPERATIONELE BEDRIJFSVOERING

Ziekteverzuim
Het ziekteverzuim binnen de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV is hoger dan de doelstelling voor 2016 en hoger dan 2015. De ontwikkeling van het ziekteverzuim is geanalyseerd en er zijn diverse maatregelen getroffen. Desondanks blijft het ziekteverzuim nog veel te hoog en leidt het ziekteverzuim tot ongewenste effecten. Voor de gehele branche geldt een stijging van het ziekteverzuim ten opzichte van 2015.

Terugstroom vanuit Relim, Transfer werkt en De Werkmeester
De terugstroom van medewerkers van Transfer werkt, Relim en De Werkmeester is lager dan begroot in 2016. De overdracht van informatie naar WOZL ten behoeve van her-indicaties verliep niet goed. De terugstroom naar WOZL is derhalve tijdelijk stopgezet in 2016. Inmiddels zijn afspraken gemaakt met Relim en De Werkmeester en is de terugstroom naar WOZL weer opgestart.

Doorstroom
De doorstroom van Beschut naar Detachering heeft in 2016 nog onvoldoende plaats gevonden in vergelijking tot de doelstelling. Een belangrijke reden is dat het middenmanagement een beter passend evenwicht moet vinden tussen continuïteit van bestaande opdrachten van Beschut en de beweging naar buiten middels detachering. In de werkoverleggen en kwartaalbijeenkomsten wordt hieraan uitdrukkelijk aandacht besteed.

Een andere belangrijke reden voor de beperkte doorstroom is dat er nog onvoldoende passend werk voor deze groep voorhanden is. De nieuwe manier van denken wordt vertaald naar een juiste marketing en werkgeversbenadering. Kerstensprojecten "Specifieke werkgevers aanpak" en "Marketing & Communicatie WSP Parkstad -WOZL-Sprinc" en de doorontwikkeling van het WSP 2.0 moeten hieraan bijdragen. De tijd is nog te kort geweest om voor de Wsw-groep al nieuwe resultaten te vermelden. Er wordt een nieuwe werkgeversaanpak vormgeven voor productie, schoonmaak en medische logistiek.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

FINANCIEN

2e begrotingswijziging 2016

In de 2e begrotingswijziging 2016 zijn de effecten van de nieuwe CAO Wsw opgenomen, de hogere bezetting in arbeidsjaren, de effecten van de nieuwe CAR-UWO, de mei/septembercirculaire 2016 en de ontwikkeling van het netto resultaat van WOZL 1 BV.

De 2e begrotingswijziging 2016 is besproken in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 22 september 2016. De 2e begrotingswijziging 2016 is aan de Colleges van Burgemeester en Wethouders aangeboden met het verzoek deze ter zienswijze voor te leggen aan de Raden. De Raden zijn geïnformeerd middels een RaadInformatieBrief (RIB). Het Algemeen Bestuur heeft de 2e begrotingswijziging 2016 goedgekeurd in haar vergadering van 15 december 2016.

Het resultaat voor financiering en algemene dekkingsmiddelen in de 2e begrotingswijziging 2016 bedraagt € -8.439. Het gerealiseerd resultaat voor financiering en algemene dekkingsmiddelen bedraagt € -7.567 en is daarmee € 872 beter dan begroot. Dit wordt voor € 604 veroorzaakt door de bonus begeleid werken 2014. Deze bonus was niet ten tijde van het opmaken van de 2e begrotingswijziging 2016 bekend en is derhalve niet opgenomen in de 2e begrotingswijziging 2016.

Gerealiseerd resultaat

In 2016 bedraagt het gerealiseerd resultaat € 850. Voorgesteld wordt om het gerealiseerd resultaat uit te keren aan de 11 deelnemende gemeenten.

De specificatie op hoofdlijnen van het gerealiseerd resultaat luidt als volgt:

Gerealiseerd resultaat *(bedragen x € 1.000,-)*

Rubriek	Resultaat voor fin. en alg. dekkingsmid delen	Financiering	Gerealiseerd saldo van baten en lasten	Mutaties in reserve	Gerealiseerd resultaat
Bedrijfsvoering	-276	386	110	0	110
Uitvoering Wsw	1.124	-1.134	-10	0	-10
Uitvoering WIW/ID	0	0	0	0	0
Uitvoering Overig	0	0	0	0	0
Verbonden partijen	-8.758	9.047	288	0	288
Personeelskosten Wsw	-18	0	-18	18	0
Transitie	-244	0	-244	100	-144
Kersten gelden	0	0	0	0	0
Bonus Begeleid Werken	604	0	604	0	604
Incidentele baten/lasten	0	0	0	0	0
Totaal	-7.567	8.299	732	118	850

Heerlen, 14 maart 2017

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

18-4-2017 12700

2.2 Programmaverantwoording

2.2.1 Bedrijfsvoering

Bestuurlijke organisatie GR WOZL

Het algemeen bestuur bestaat in 2016 uit de volgende afgevaardigden van de deelnemende gemeenten:

Voorzitter:	Dhr. M.E.E. de Beer, wethouder gemeente Heerlen
Vice-voorzitter:	Dhr. R. van der Valk, wethouder gemeente Landgraaf
Leden:	Dhr. H.J. Janssen, wethouder gemeente Brunssum
	Dhr. P.M. Laheij, wethouder gemeente Gulpen-Wittem
	Dhr. H. Wiermans , wethouder gemeente Kerkrade
	Dhr. J.H.M. Essers, wethouder gemeente Nuth
	Dhr. L.R. Evers, wethouder gemeente Onderbanken
	Dhr. M.J.J.M. Gulpen, wethouder gemeente Simpelveld
	Dhr. J.P.M.H. Kompler, wethouder gemeente Vaals
	Dhr. H.M.L. Dauven, wethouder gemeente Valkenburg
	Dhr. P.J.E. Leunissen, wethouder gemeente Voerendaal
Bestuurssecretaris:	Dhr. F.H. Dijk

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Organogram GR en Verbonden Partijen:

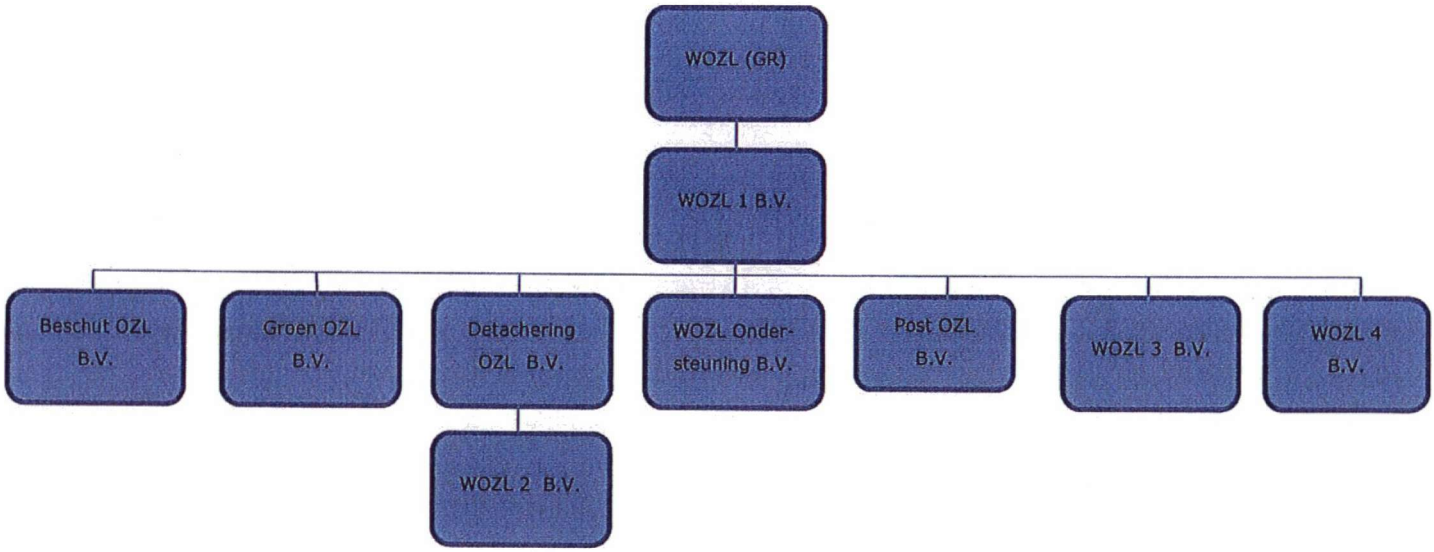

Voor de verbonden partijen (de verschillende BV's onder de GR WOZL) is het bestuur van deze BV's namens de aandeelhoudende gemeenten gemandateerd aan de bestuurssecretaris. Daarnaast is in de verbonden partijen een algemeen directeur als bestuurder benoemd.

De samenstelling van de directie en het directieteam in 2016 is als volgt:

Algemeen directeur en bestuurder WOZL1 BV (1 januari 2016 t/m 31 december 2016)
Bestuurssecretaris GR en bestuurder WOZL1 BV (1 januari 2016 t/m 31 december 2016)
Concern Controller (1 januari 2016 t/m 31 december 2016)
Bedrijfsjurist (1 januari 2016 t/m 31 december 2016)

18-4-2017 12700

2.2.2 Uitvoering Wsw

In de 2de begrotingswijziging 2016 is de "fictieve" taakstelling voor uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening vastgesteld op 3.827,12 AJ, waarvan 194,17 AJ afkomstig is van de niet- deelnemende gemeenten. De totale realisatie bedraagt 3.815,82 arbeidsjaren, waarvan 3.622,92 is gerealiseerd door de deelnemende gemeenten en 192,90.AJ door de niet deelnemende- gemeenten. De realisatie is hierdoor 11,3 AJ lager dan begroot. De bijbehorende subsidie voor de realisatie bedraagt € 97,07 miljoen.

Tabel met kerngegevens arbeidsjaren van de GR WOZL:

Aantal Wsw-medewerkers in arbeidsjaren	**2015** cf. jaar-rekening	**2016** cf. concept jaar-rekening	**2017** cf. 1ste begr. wijziging	**2018** cf. originele begroting
Verbonden partijen / regulier	*3.640,11*	*3.463,07*	*3.382,74*	*3.222,73*
Begeleid werken	*159,80*	*120,87*	*111,51*	*109,01*
Beschut werken	*197,73*	*166,49*	*89,51*	*77,32*
Buitenregionale uitvoeringsorganisaties	*71,63*	*65,39*	*61,78*	*57,82*
Correcties				
Totaal	***4.069,26***	***3.815,82***	***3.645,53***	***3.466,88***

Aantal Wsw-medewerkers in arbeidsjaren per gemeente	**2015** cf. jaar-rekening	**2016** cf. concept jaar-rekening	**2017** cf. 1ste begr. wijziging	**2018** cf. originele begroting
Brunssum	*459,55*	*431,08*	*412,49*	*394,21*
Gulpen-Wittem	*108,01*	*100,83*	*93,51*	*86,68*
Heerlen	*1.279,64*	*1.192,43*	*1.147,60*	*1.105,52*
Kerkrade	*938,32*	*879,18*	*836,14*	*789,84*
Landgraaf	*514,14*	*487,48*	*463,48*	*437,24*
Nuth	*118,05*	*108,93*	*103,09*	*96,74*
Onderbanken	*87,03*	*80,40*	*78,04*	*73,88*
Simpelveld	*120,81*	*113,29*	*111,34*	*104,95*
Vaals	*73,34*	*68,45*	*63,98*	*58,97*
Valkenburg	*92,96*	*91,07*	*84,70*	*80,76*
Voerendaal	*73,77*	*69,77*	*67,24*	*63,76*
Niet deelnemende gemeenten	*203,64*	*192,90*	*183,94*	*174,32*
Totaal	***4.069,26***	***3.815,82***	***3.645,53***	***3.466,88***
Financiële gegevens				
Rijkssubsidie per arbeidsjaar	*€ 25.503*	*€ 25.457*	*€ 25.101*	*€ 24.781*

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Ontwikkeling Wsw-bezetting 2016:

De relatieve verdeling van de bezetting gerangschikt naar de categorieën Detacheringen, Beschut, Werken op Locatie (WOL) en Overig is in onderstaande grafiek weergegeven.

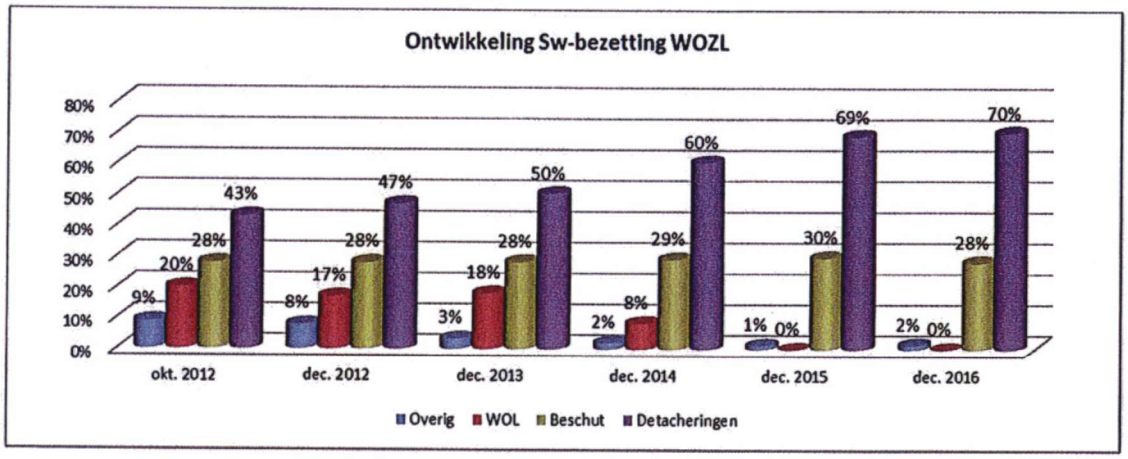

Feitelijke arbeidsjaren deelnemende gemeente:

In onderstaande figuur is de verdeling van de feitelijke arbeidsjaren naar de afzonderlijke deelnemende gemeenten inzichtelijk gemaakt.

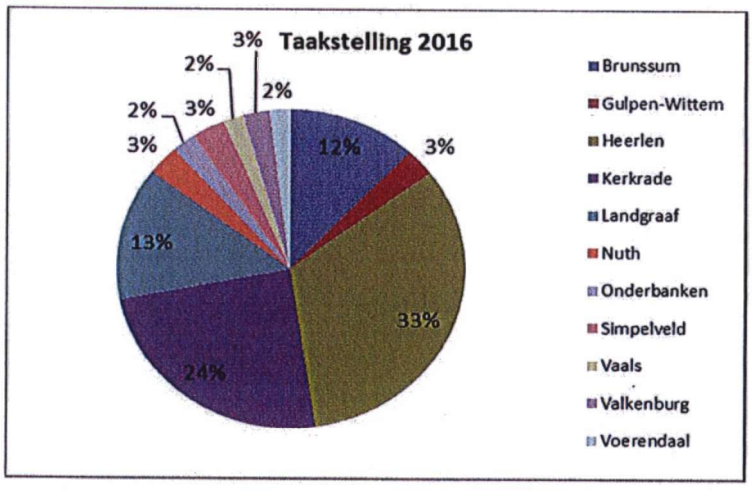

Om inzicht te geven in de doelgroep/bezetting volgen nu een aantal overzichten. Hierbij gaat het o.a. om de verdeling naar de handicap-categorie (matig en ernstig), de leeftijdsopbouw, de indeling naar dienstverband, etc. De gegevens zijn per ultimo 2016 aangegeven, tenzij anders vermeld bij de toelichting. De gegevens betreffen de Wsw- medewerkers die in de WOZL BV's als uitvoeringsorganisatie zijn tewerkgesteld.

18-4-2017 12700

Indeling bezetting naar handicap categorie:

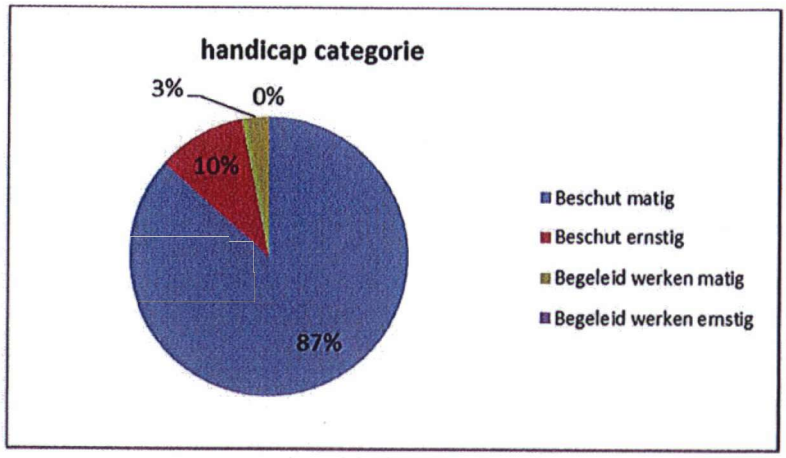

De indeling van de bezetting naar handicap categorie ligt in lijn met de indeling van 2015.

Indeling bezetting naar leeftijd:

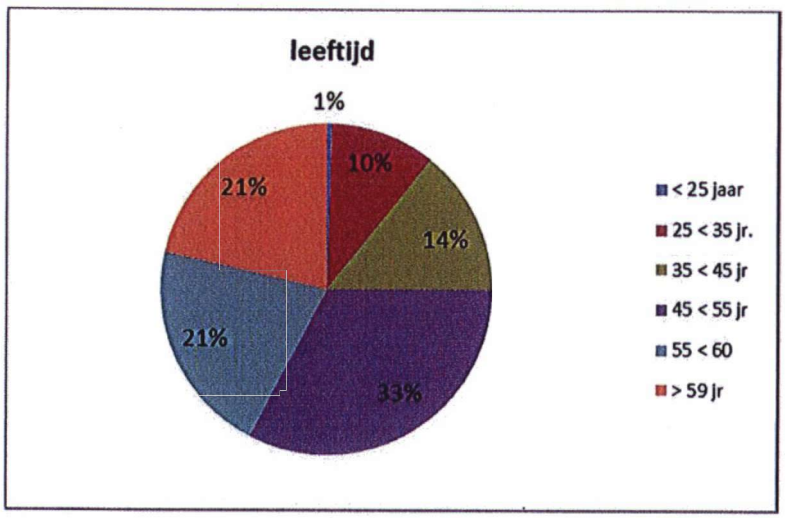

Ongeveer 75 procent (2015: 75 procent) van de bezetting is 45 jaar of ouder. Dit ligt evenals voorgaande jaren hoger ten opzichte van de gemiddelde landelijke cijfers.

De indeling van de bezetting naar leeftijd ligt in lijn met de indeling van 2015.

Indeling van de bezetting naar omvang dienstverband:

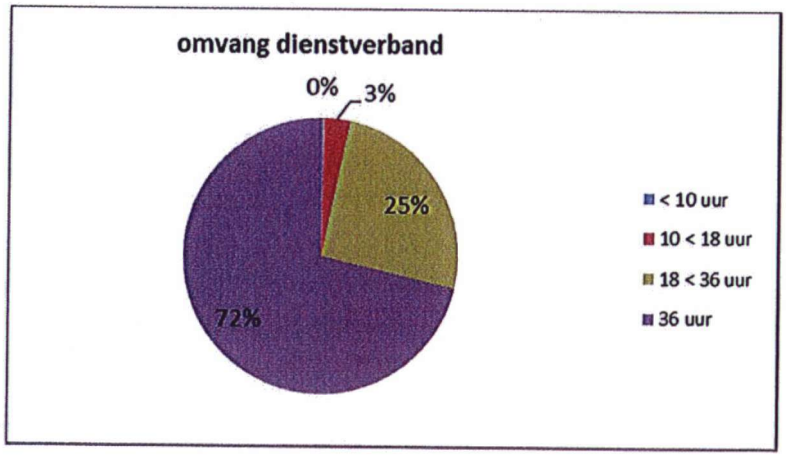

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat 72 procent (2015: 72 procent) van de Wsw-medewerkers een full-time dienstverband heeft.

De indeling van de bezetting naar omvang dienstverband ligt in lijn met de indeling van 2015.

Indeling van de bezetting naar loonschaal Wsw:

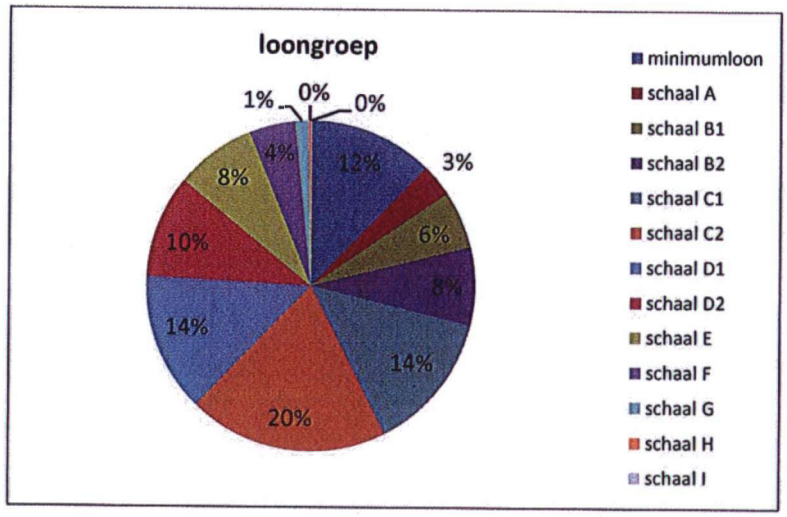

De indeling van de bezetting naar loonschaal WSW ligt in lijn met de indeling van 2015.

In het verleden is gekozen om een aantal sleutelfuncties ofwel lijn & staffuncties in te vullen met Wsw-medewerkers ofwel Wsw- professionals. Deze groep Wsw-medewerkers zitten hoog in het Wsw-loongebouw. Daarnaast heeft in het verleden vanuit historisch perspectief en toen vigerend beleid instroom van diverse groepen, op een hoger niveau in de Wsw plaatsgevonden. Het gemiddelde in het loongebouw ligt als gevolg van de hiervoor vermelde situatie boven het landelijk gemiddelde en heeft daarmee tot een relatief groot aandeel hogere loonschalen binnen de bezetting geleid.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

18-4-2017 12700

Indeling van de bezetting per ultimo 2016 naar bedrijfsonderdeel (fte):

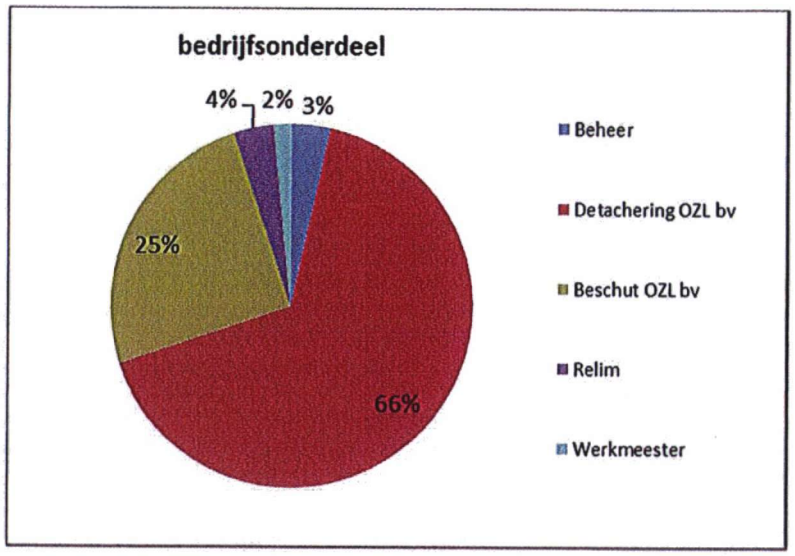

De indeling van de bezetting naar bedrijfsonderdeel ligt in lijn met de indeling van 2015. In 2014 zijn de activiteiten van groen en post overgedragen aan respectievelijk de gemeenten en MTB. De Wsw medewerkers voor deze activiteiten worden vanuit de Detachering OZL bv tewerkgesteld. .

Indeling naar instroom 2016

De instroom in 2016 is het gevolg van de doorstroom van Wsw- medewerkers van Transfer, Relim en de Werkmeester naar de uitvoeringsorganisatie WOZL BV's. Er is in 2015 geen instroom meer van nieuwe medewerkers met een Wsw- indicatie.

Deze grafiek geeft de instroom weer naar bedrijfsonderdeel. De totale instroom 2016 bedroeg 29 personen (2015: 73 personen), waarvan 86% bij Detachering is terechtgekomen.

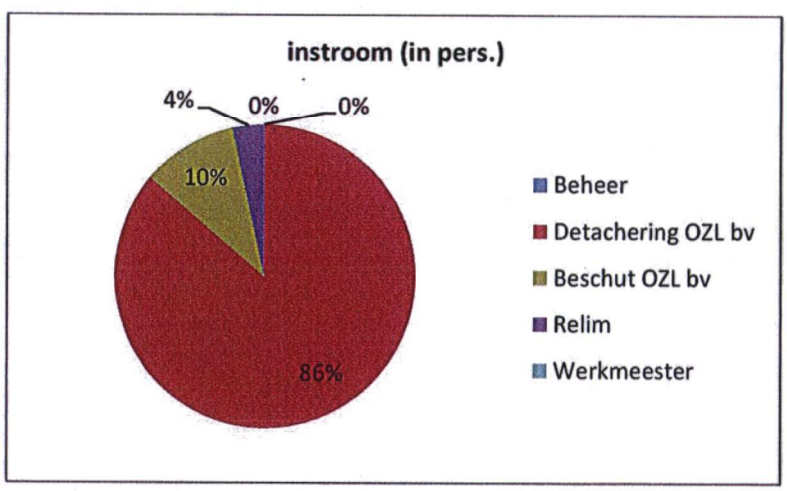

Er vindt vanaf 2015 in Nederland geen uitbreiding meer plaats van populatie met een Wsw- indicatie.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Indeling naar uitstroom 2016:

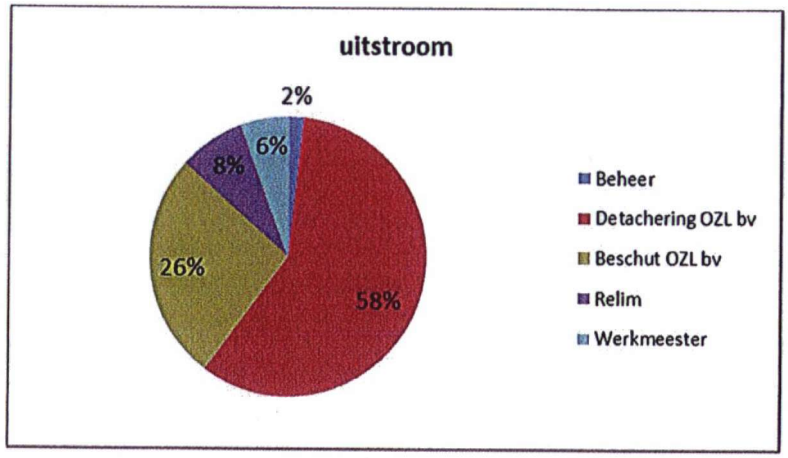

Deze grafiek laat voor het afgelopen jaar zien uit welk onderdeel de Wsw-medewerkers zijn gestroomd. De totale uitstroom 2016 bedroeg 231 personen en 198,2 AJ (2015: 289 personen).

Redenen van uitstroom 2016:

Gedurende het jaar 2016 hebben 231 personen, zoals ook weergegeven in voorgaande grafiek, de organisatie om diverse redenen verlaten (2015: 289 personen). In onderstaand overzicht is schematisch de uitstroom per reden inzichtelijk gemaakt.

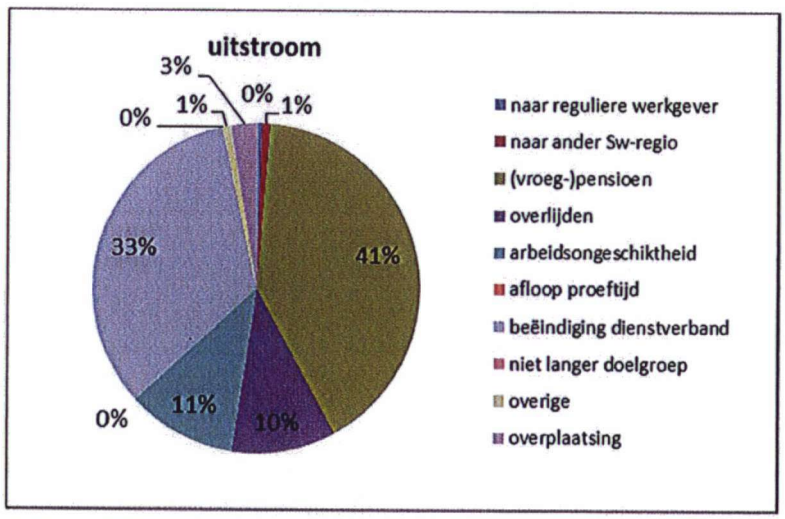

Ten opzichte van 2015 is het aandeel arbeidsongeschiktheid en overplaatsing afgenomen. De uitstroomcategorie arbeidsongeschiktheid betreft Wsw-medewerkers die langer dan 2 jaar ziek zijn en bij wie herstel om deel te nemen aan het arbeidsproces niet te verwachten is.
Onder beëindiging dienstverband vallen het niet verlengen van tijdelijke contracten, beëindiging met wederzijds goedvinden, ontslag op staande voet en beëindiging op eigen verzoek.
Het aandeel beëindiging dienstverband is toegenomen. Hierop is in 2016 meegestuurd geworden.

18-4-2017 12700

Indeling van het ziekteverzuim (WOZL 1 BV):

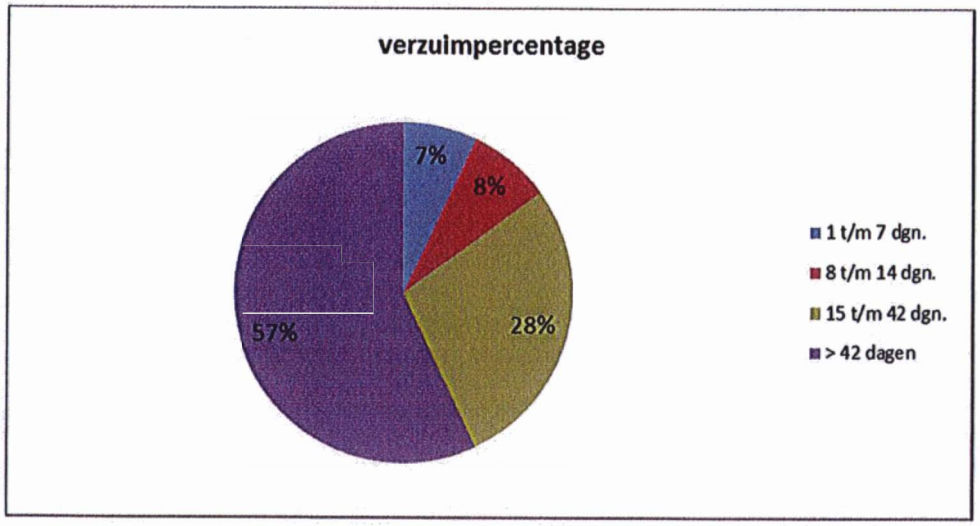

Het ziekteverzuim in 2016 lag gemiddeld op 15,85 procent. Het ziekteverzuim percentage ligt daarmee 1,45 hoger dan in 2015 (14,4 %). Het ziekteverzuim tussen de 15 en 42 dagen is ten opzichte van 2015 gedaald, terwijl de langdurige zieken (langer dan 42 dagen) is gestegen ten opzichte van 2015. Het ziekteverzuim wordt in belangrijke mate veroorzaakt door langdurig ziekteverzuim. De bedrijfsartsen geven aan dat de psychische sociale belasting vaker aan de orde is bij verzuim, alsmede dat medewerkers door toedoen van hun leeftijd minder belastbaar zijn of de arbeidsgeschiktheid afneemt in vergelijking met hun indicatie.

Voor de leden van de branche organisatie Cedris wordt per kwartaal een benchmark ziekteverzuim opgesteld. Voor geheel 2016 bedraagt het ziekteverzuim percentage gemiddeld 12,8% en is met 0,3% gestegen ten opzichte van 2015. Voor SW bedrijven met meer dan 1000 medewerkers bedraagt het ziekteverzuim percentage gemiddeld 13,6%. Op basis van de definitie van het benchmark onderzoek bedraagt het ziekteverzuim voor WOZL over geheel 2016 16,8%.

WOZL heeft de afgelopen twee kalender jaren (2015-2016) intensief geïnvesteerd in het verzuimbeleid. Maar gelijktijdig constateert WOZL, dat de investeringen nog niet hebben geleid tot een daling van het gemiddelde verzuim. WOZL is in tegenstelling tot alle verwachtingen met 2 procent punten in verzuim gestegen. WOZL heeft de volgende maatregelen genomen om het ziekteverzuim te verlagen:

1. Implementatie van het eigen regiemodel;
2. herijking van de afspraken met de arbodienst APAC;
3. verzuimaanpak permanent op agenda van het management;
4. tegengaan leegloop uren;
5. versterken mogelijkheden werkleider;
6. ondersteunen medewerker;
7. passend werk om verzuimnoodzaak te verminderen en verzuimdrempel te verhogen;
8. doorontwikkelen denkkader beïnvloedingsmogelijkheden verzuim.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

2.2.3 Uitvoering WIW/ID

De gemeenten Heerlen, Kerkrade, Brunssum, Landgraaf en Onderbanken hebben de GR WOZL in 2012 verzocht (naar aanleiding van het faillissement Maecon) om de voormalige regeling WIW en ID namens hen uit te voeren. In 2013 hebben de gemeente Brunssum, Onderbanken en Landgraaf de regeling beëindigd. De gemeente Heerlen heeft per 1 januari 2015 de ID regeling stopgezet.
De bezetting per 31 december 2016 bedraagt:

•	WIW	Heerlen:	17 Wsw-medewerkers
		Kerkrade:	16 Wsw-medewerkers
•	ID	Kerkrade:	25 Wsw-medewerkers

De kosten van deze uitvoering worden volledig en separaat gedragen door de gemeente Heerlen en gemeente Kerkrade.

18-4-2017 12700

2.2.4 Verbonden partijen

De verbonden partijen bestaan uit de volgende BV's die onder de GR WOZL vallen: WOZL Ondersteuning BV, Beschut OZL BV, Detachering OZL BV, Groen OZL BV, Post OZL BV, WOZL 1 BV, WOZL 2 BV, WOZL 3 BV en WOZL 4 BV. In 2012 zijn bij de overname van de WSW activiteiten deze BV's opgericht om de werkzaamheden in onder te brengen. In de BV's zijn daarmee alle activiteiten ondergebracht die namens de GR WOZL in het kader van de wettelijke taak Wsw worden uitgevoerd

Naast de hierna verder toegelichte actieve BV's zijn er twee BV's waarvan bij de uitwerking van de organisatiestructuur ten behoeve van de in het jaar 2012 overgenomen WSW activiteiten geen gebruik is gemaakt. In deze BV's, de WOZL 2 BV, de WOZL 3 BV en de WOZL 4 BV hebben in het jaar 2015 geen activiteiten plaatsgevonden. De activiteiten die plaatsvonden in Post OZL BV en Groen OZL BV zijn in 2014 overgedragen aan derden.

Beschut OZL BV

De werknemers uit de doelgroep geplaats bij de Beschut OZL BV zijn voornamelijk werkzaam op de werksoorten assembleren en handmatig of machinaal verpakken van (vaak) grote hoeveelheden food- en non-foodproducten. Het accent ligt op procesmatige activiteiten met een hoge arbeidsintensiteit, grote routine en grote volumes. Tevens verzorgt Beschut OZL BV voor diverse klanten de hierbij behorende logistieke dienstverlening. Het bedrijf is ISO 9001- en HACCP-gecertificeerd. De werkzaamheden vonden zowel plaats onder 'eigen regie' en op eigen locaties als in groepsgewijze detacheringen. Totaal ultimo 2015 waren 1.099 fte op werkzaamheden in de Beschut OZL BV geplaatst.

Detachering OZL BV

Detacheringen OZL BV is het detacheringsbedrijf voor Wsw-medewerkers in de regio Oost Zuid Limburg. Deze detacheringen zijn zowel individueel als groepsgewijs met opdrachtgevers overeengekomen. Detacheringen vinden veelal plaats in de sectoren industrie, bouw, detailhandel, groothandel, catering, logistiek, dienstverlening, zorg en afvalverwerking. Ultimo 2015 waren 841 fte in individuele detacheringen geplaatst en 1.613 fte groepsgewijs in detacheringen geplaatst.

WOZL Ondersteuning BV

In de WOZL Ondersteuning BV zijn de diverse aan het primaire proces ondersteunende activiteiten ondergebracht. Dit betreft voornamelijk activiteiten als IT, Faciliteiten, Administratie en Controlling.

Bedrijfsvoering verbonden partijen financieel

Het netto resultaat over het boekjaar 2016 is uitgekomen op € 8.758 negatief. In de 2de begrotingswijziging 2016 was dit € 9.047 negatief.

Het netto resultaat bestaat uit het operationeel resultaat en uit het subsidie resultaat. Het netto resultaat 2016 ziet er als volgt uit:

	(bedragen x € 1.000,-)
Resultaat 2016	
Omschrijving	
Brutomarge	25.857
Overige personeelskosten sw	-3.009
Personeelskosten n-sw	-4.617
Afschrijvingen	-142
Bedrijfskosten	-5.535
Financiële baten en lasten	-2
Operationeel resultaat	12.552
Subsidieresultaat	-21.311
Netto resultaat	-8.758

De deelnemende gemeenten hebben een bijdrage toegezegd ter hoogte van het in de 2de begrotingswijziging vermelde netto resultaat. Deze bijdrage is reeds verwerkt in zowel de van gemeenten ontvangen financiering als in de jaarrekening.

Ten opzichte van de 2e begrotingswijziging 2016

Het netto resultaat is € 289 beter dan begroot in de 2e begrotingswijziging 2016. Het operationeel resultaat bedraagt € 12.552 en is € 161 beter dan het operationeel resultaat van € 12.391 in de 2e begrotingswijziging 2016. De brutomarge is € 362 lager dan begroot door een lagere omzet bij OZL Beschut BV en een lagere omzet bij Individuele Detachering als gevolg van een lagere bezetting en hoger ziekteverzuim. De kosten zijn € 523 lager dan begroot.
Het subsidieresultaat (Rijkssubsidie minus de loonkosten) bedraagt € - 21.311 en is € 127 beter dan het subsidieresultaat van €- 21.438 in de 2e begrotingswijziging 2016.

18-4-2017 12700

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2016

Het netto resultaat is per saldo € 611 lager dan het oorspronkelijk begroot netto resultaat 2016 van € - 8.147. Het operationeel resultaat is € 1.172 beter dan het oorspronkelijk begroot operationeel resultaat 2016 van € 11.380 Dit is met name het gevolg van een hogere omzet bij de draadboomactiviteiten dan begroot. Daarnaast zijn de kosten lager dan begroot door strikte monitoring van de uitgaven en doorbelasting van kosten aan het Kerstensproject.
Het subsidieresultaat (Rijkssubsidie minus de loonkosten) is € 1.786 lager dan het oorspronkelijk begroot subsidieresultaat 2016 van € - 19.525. Dit is met name het gevolg van de effecten van de cao welke niet in de oorspronkelijke begroting zijn opgenomen.

In de kosten is een reservering van € 500 opgenomen voor frictie kosten als gevolg van de vervreemding van de draadboomactiviteit. De frictie kosten hebben betrekking contractuele verplichting van WOZL naar de overnemende partij voor de komende 5 jaar. In de 2e begrotingswijziging 2016 en in de oorspronkelijke begroting was deze reservering eveneens voorzien voor € 500.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

2.3 Paragrafen

De financiële verordening ex artikel 212 van de gemeentewet schrijft voor dat de begroting en de jaarrekening voor de GR WOZL de volgende paragrafen moet bevatten:

- de reserves, het risicomanagement en het weerstandsvermogen
- de bedrijfsvoering
- de financiering
- verbonden partijen

Dit komt overeen met wat in artikel 9, lid 2 van het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV) over paragrafen wordt genoemd.

2.3.1 Reserves, het risicomanagement en het weerstandsvermogen

Reserves

Op de balans is het gerealiseerd resultaat over 2016 opgenomen onder het eigen vermogen. Het gerealiseerd resultaat over 2016 bedraagt € 850. De bestemming van het gerealiseerd resultaat is de bevoegdheid van het Algemeen Bestuur.

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat over 2016 verantwoord. Het resultaat vorig boekjaar is na onttrekking nihil. Het nog te bestemmen resultaat over 2016 bedraagt € 850. Voor de resultaatsbestemming over 2016 wordt verwezen naar het voorstel in hoofdstuk 3.3.3.

De ontwikkeling van de reserves in 2016 zijn hieronder weergegeven:

Reserves *(bedragen x € 1.000,-)*

	31-12-2015	bestemming 2015		1-1-2016	mutaties 2016		31-12-2016
	saldo	toe-voeging	ont-trekking	saldo	toe-voeging	ont-trekking	saldo
Algemene Reserve							
Resultaat vorig boekjr	802		802	0			0
Bestemmingsreserve							
Wachtlijstproblematiek	18			18			18
Verlofrechten ASB	185			185		18	167
Transitiebudget H4	264			264		100	164
Onvoorzien	94			94			94
Totaal Reserves	**1.363**	**0**	**802**	**561**	**0**	**118**	**443**
Gerealiseerd resultaat 2016							**850**
Stand eigen vermogen ultimo 2016							**1.293**

18-4-2017 12700

Algemene reserve

Het positief resultaat 2015 van de GR WOZL is als 'Resultaat vorig boekjaar' toegevoegd aan de algemene reserve en vervolgens in het begrotingsjaar 2016 onttrokken nadat dit resultaat is teruggestort aan de deelnemende gemeenten. Dit is conform besluit Algemeen Bestuur van 7 juli 2016.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve heeft een omvang van € 443 per 31 december 2016. Het instellen van reserves en het toevoegen aan en het onttrekken van middelen aan reserves is een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur. Bij het instellen van (en het toevoegen van middelen aan) een bestemmingsreserve besluit het Algemeen Bestuur een deel van het eigen vermogen af te zonderen voor de dekking van toekomstige uitgaven voor een bepaald doel. Deze besluiten worden voorgelegd hetzij via de begroting, de bestuursrapportage en de resultaatbestemming van de jaarrekening of via afzonderlijke besluiten.

Wachtlijstproblematiek

In 2016 heeft er geen activiteit plaatsgevonden m.b.t. de wachtlijst. In de 1ste begrotingswijziging 2017 is voorgesteld om het saldo te onttrekken en te storten in de reserve transitie.

Verlofrechten ASB

In de resultaatsbestemming 2011 is afgesproken om een reserve te vormen ten behoeve van de verlofrechten van de ASB medewerkers ten bedrage van € 194. Deze reserve heeft betrekking op de bovenmatige verlofsaldi van de ASB medewerkers, zoals die in een verder verleden ooit zijn opgebouwd en destijds met het faillissement van Maecon mee zijn overgekomen in de GR. Het beleid is erop gericht om middels diverse maatregelen de betreffende bovenmatige rechten op verlof van deze Wsw-medewerkers terug te dringen. In 2015 bedragen de kosten voor het verlof € 107, waarvan € 9 is onttrokken uit de reserve. In 2016 bedragen de kosten voor het verlof € 18. Conform de 2de begrotingswijziging zijn deze kosten gefinancierd door een onttrekking uit de reserve. Het saldo van de reserve bedraagt per 31-12-2016 € 167.

Transitie

In 2014 heeft de GR WOZL ter verdere doorontwikkeling van de uitvoeringsorganisaties i.c. de WOZL BV's, gelet op de overgenomen activiteiten en de daarbij behorende fricties een bedrag van € 2.000 in de begroting opgenomen. Een en ander is verwoord in de nota H4, zoals door het Bestuur in het jaar 2014 is vastgesteld (conform 1ste begrotingswijziging 2014). Grotendeels hebben de betreffende activiteiten plaats gevonden in het begrotingsjaar 2014. In het Dagelijks Bestuur van 18 december 2014 is besloten om het saldo van het budget transitie van € 624 uit het begrotingsjaar 2014 toe te voegen aan een hiertoe gevormde bestemmingsreserve. Dit besluit is door het Algemeen Bestuur op 26 februari 2015 definitief vastgesteld. In 2015 bedragen de kosten voor de transitie € 1.013, waarvan € 360 is onttrokken uit de bestemmingsreserve. In 2016 bedragen de kosten € 244, waarvan € 100 wordt onttrokken uit de bestemmingsreserve. Het restant van de reserve bedraagt per 31-12-2016 2016 € 164.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Onvoorzien

De reserve onvoorzien is in de resultaatsbestemming 2011 gevormd om eventuele tekorten in de toekomst op te vangen. In 2016 is er geen aanleiding geweest om deze reserve aan te spreken. In de 1ste begrotingswijziging 2017 is voorgesteld om het saldo te onttrekken en te storten in de reserve transitie.

Functies reserves

De bestemmingsreserves vervullen, naast de bestemming waarvoor ze aangewend zijn of worden, nog een aantal andere functies:

- bestemmingsreserves worden gerekend tot het weerstandsvermogen van een organisatie. In het uiterste geval kunnen deze reserves in komende jaren (gedeeltelijk) worden ingezet voor het afdekken van tegenvallers;
- de reserves dragen bij aan een betere liquiditeitspositie van de GR WOZL.

Risicomanagement

De risico's worden periodiek gerapporteerd aan het algemeen bestuur middels de kwartaalrapportage, de begroting en de begrotingswijzigingen. Voor de risico's wordt een onderscheid gemaakt tussen de risico's specifiek voor de GR WOZL en specifiek voor de verbonden partij de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV. Indien deze risico's zich voor doen, zal dit via het resultaat van de verbonden partijen in de exploitatie van WOZL GR verantwoord worden.

In deze paragraaf zijn derhalve de risico's van WOZL GR toegelicht.

Participatiewet, taakstelling en financiering

Participatie budget 2016

Voor de subsidie vanuit de deelnemende gemeenten is het bedrag van de rijkssubsidie per arbeidsjaar van groot belang. Dit bedrag wordt door het ministerie van SZW kenbaar gemaakt in haar circulaires. In 2016 heeft zich het risico voor gedaan dat de korting per arbeidsjaar aanzienlijk hoger is geweest dan oorspronkelijk begroot voor 2016. Door de reeds ingerekende LPO 2016 kan de hogere korting per arbeidsjaar in de circulaire ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2016 volledig gecompenseerd worden en heeft dit niet geleid tot een hogere dekking uit de algemene middelen. Dit is op deze wijze verwerkt in de 2e begrotingswijziging 2016.

In de circulaire is uitgegaan van een rijkssubsidie per arbeidsjaar van € 24.909 exclusief Loon Prijs Ontwikkeling (LPO). De daling in de rijkssubsidie per arbeidsjaar ten opzichte van 2015 bedraagt derhalve € 594 per jaar en niet de eerder aangekondigde € 500 korting per arbeidsjaar per jaar.
In de 1e begrotingswijziging 2016 is uitgegaan van een rijkssubsidie per arbeidsjaar van € 25.441. De daling in de rijkssubsidie per arbeidsjaar ten opzichte van 2015 zou slechts € 62 bedragen in plaats van de eerder aangekondigde daling van de rijkssubsidie van € 500 per arbeidsjaar. Door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is destijds per mail bevestigd dat de rijkssubsidie per arbeidsjaar was vastgesteld op € 25.441 voor 2016. Dit bericht van het ministerie van SZW heeft destijds mede geleid tot een 1e begrotingswijziging 2016. In de oorspronkelijke begroting voor 2016 was

18-4-2017 12700

een vergoeding per arbeidsjaar opgenomen van € 25.003 gebaseerd op een korting van € 500 per arbeidsjaar. Ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2016 leidt dit tot een hogere korting van € 532 per arbeidsjaar. In de 2e begrotingswijziging 2016 leidt dit tot een lagere rijkssubsidie vanuit de deelnemende gemeenten van € 1.932.000.

In de 1e begrotingswijziging 2016 is rekening gehouden met een subsidie van € 25.441 per arbeidsjaar. De vergoeding van de Loon Prijs Ontwikkeling (LPO) 2016 is niet in de 1e begrotingswijziging 2016 opgenomen. Ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2016 leidt dit in de 2e begrotingswijziging 2016 tot een hogere bijdrage van de rijks subsidie vanuit de deelnemende gemeenten van € 1.990.000.

Financiering Kerstens projecten
Er is aangegeven dat de financiering van de Kerstensprojecten van €1,6 miljoen mogelijk niet ontvangen wordt. Dit risico heeft zich in 2016 niet voorgedaan. De begrote financiering is in 2016 ontvangen.

Arbeidsrechtelijke en juridische risico's

Pensioen
De pensioenpremie en de pensioenkosten zijn in 2016 aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2015. De dekkingsgraad van het PWRI (pensioenfonds Wsw) is lager dan de vereiste dekkingsgraad. Het PWRI heeft aangegeven dat met de ingang van de Participatiewet de betaalbaarheid van de opgebouwde pensioenen in het geding is. Het risico bestaat dat de premies voor de werkgever mogelijk zullen gaan stijgen. In 2016 heeft dit risico zicht niet voorgedaan.

CAO-Wsw
In 2016 is een nieuwe CAO Wsw 2015-2018 afgesloten. De effecten van de nieuwe CAO zijn niet meegenomen in de begroting 2016 en 1e begrotingswijziging van 2016. De nieuwe CAO Wsw heeft derhalve geleid tot een 2e begrotingswijziging 2016.

Het weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen bestaat uit de algemene reserve, de vrij aanwendbare bestemmingsreserves en de post onvoorzien in de begroting. De GR WOZL hanteert het uitgangspunt dat het niet over een eigen weerstandsvermogen hoeft te beschikken om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen om zijn taken te kunnen voortzetten. Dit risico wordt, op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, gedragen door de deelnemende gemeenten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

2.3.2 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- Planning en control
- Personeel

Namens de deelnemende gemeenten wordt de Wet sociale werkvoorziening uitgevoerd. Daartoe wordt circa € 97 miljoen subsidiegeld omgezet in werkgelegenheid voor Wsw-medewerkers via opdrachtverlening aan de uitvoeringsorganisaties.

Planning en control

Het Algemeen Bestuur is gedurende het jaar 2016 via een begrotingswijziging op de hoogte gehouden van de financiële ontwikkelingen binnen de GR WOZL en de verbonden partijen. De 1ste begrotingswijziging 2016 is door het Algemeen Bestuur vastgesteld op 31 maart 2016 en de 2de begrotingswijziging is vastgesteld op 15 december 2016. De begrotingswijzigingen zijn vooraf besproken in het Bestuur waarna deze ter zienswijze is aangeboden aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. In 2016 is het Dagelijks Bestuur middels een kwartaalrapportage geïnformeerd over de financiële ontwikkelingen. Tevens worden Colleges en raden van de deelnemende gemeenten tussentijds geïnformeerd over de financiële ontwikkeling met de Q1 en Q3 rapportage.

Personeel

Het personeel in dienst van de GR WOZL bestaat ultimo 2016 uit de volgende formatie:

WOZL

	2015		2016	
	aantal	**fte**	**aantal**	**fte**
Bestuurssecretaris	1	1,00	1	1,00
Ondersteuning	1	0,89	-	-
Financiën	1	0,83	1	0,83
Cliëntbeheer	2	2,00	2	2,00
Totaal	**5**	**4,72**	**4**	**3,83**

Naast het personeel met een dienstverband bij de GR WOZL waren een zestal personen (5 fte) aangenomen op detacheringsbasis.

18-4-2017 12700

2.3.3 Financiering

Voor de inrichting en uitvoering van de treasury functie van decentrale overheden zijn kaders gesteld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Onder de treasury functie vallen onder andere het geldstromenbeheer, het saldobeheer, liquiditeitsbeheer, financiering, uitzetting van gelden en renterisicobeheer. De GR WOZL heeft twee instrumenten op het gebied van treasury, te weten een treasury statuut en een financieringsparagraaf in de begroting.

In het Algemeen Bestuur van 28 juni 2012 zijn de financiële verordening en het treasury statuut vastgesteld.

De kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandsche Gemeenten bedraagt circa € 11,3 miljoen. Het Dagelijks Bestuur heeft in 2014 besloten dat de GR WOZL gebruik mag maken van € 5 miljoen kredietfaciliteit. Bij overschrijding hiervan dient dit voorafgaand voorgelegd te worden aan het Dagelijks Bestuur. Dit besluit is tevens door het Algemeen Bestuur bevestigd en vastgesteld.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarmee de gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2 procent van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming, dus met uitzondering van stortingen in reserves. Bij de bepaling van de omvang van het totaal aan lasten in de begroting is uitgegaan van de totale lasten exclusief de lasten bij de rubriek personeelskosten Wsw. Dit ligt in lijn met eerdere jaren en is ter voorkoming van dubbel tellingen. De GR WOZL voert een beleid om binnen de kasgeldlimiet te opereren.

De kasgeldlimiet over 2016 bedraagt: 8,2 procent van € 88,436 miljoen (originele begroting 2016), ofwel € 7,252 miljoen. In 2016 is van de kasgeldlimiet geen gebruik gemaakt.

(x € 1.000)

Kasgeldlimiet	**begroting 2016**
omvang begroting in €	88.436
toegestane kasgeldlimiet in %	8,20%
toegestane kasgeldlimiet in €	7.252

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Schatkistbankieren

Op 13 december 2013 is het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren in het Staatsblad gepubliceerd. De wet is op 15 december 2013 van kracht geworden. Tegelijkertijd met de wet is een ministeriële regeling van kracht geworden. Onderdeel van die regeling is de rekening-courantovereenkomst die iedere decentrale overheid krijgt met de Staat der Nederlanden. De regeling bevat verder onder meer de verplichting een tussenrekening te openen bij een of meerdere banken, zodat aan de verplichting tot deelname aan schatkistbankieren kan worden voldaan. De GR WOZL heeft deze tussenrekening geopend bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

De wet verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan.
Bij de bepaling van de hoogte van de 'overtollige' middelen is het decentrale overheden toegestaan een drempelbedrag aan te houden buiten de schatkist. Dit drempelbedrag is vastgesteld op 0,75 procent van het jaarlijks begrotingstotaal, met een minimum van € 0,25 miljoen en een maximum van € 2,5 miljoen. Voor de GR WOZL is het drempelbedrag als volgt bepaald:

(x € 1.000)

Toegstaan saldo schatkistbankieren	**begroting 2016**
omvang begroting in €	88.436
toegestane saldo in %	0,75%
toegestane saldo in €	663

De GR WOZL heeft gedurende het begrotingsjaar 2016 gehandeld naar dit drempelbedrag.

Renterisiconorm

Bij de renterisiconorm gaat het om het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente en de daarmee samenhangende rentelasten. De GR WOZL en de verbonden partijen beschikken in 2016 niet over langlopende leningen waardoor het renterisico minimaal is.

18-4-2017 12700

2.3.4 Verbonden partijen

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de financiële mate van betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden waarin de GR WOZL in financieel opzicht participeert en (tevens) een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen. In het Besluit Begroting en Verantwoording wordt hiervoor het begrip "Verbonden partijen" gehanteerd:

Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft (artikel 1 lid b BBV).

De wetgever schrijft voor:
De paragraaf verbonden partijen bevat tenminste de visie die de Gemeenschappelijke Regeling heeft op de verbonden partijen en dat in relatie tot de uitvoering van de gemeentelijke doelstellingen en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen (artikel 15 BBV).

De GR WOZL is met de volgende partijen verbonden:

Deelnemingen in Vennootschappen
WOZL 1 bv

De verbonden partijen worden als volgt nader toegelicht:

Verbonden partij:	WOZL 1 bv
Vestigingsplats:	Heerlen
Financieel belang:	1 aandeel ad € 1,-
Risico's:	Beperkt, tot deelname aandelen kapitaal
Visie/Doelstelling:	Het voorzien in passende werkgelegenheid en in arbeidsrevalidatie van personen die door het openbaar lichaam WOZL bij hun gedetacheerd worden of anderszins aan hun worden toevertrouwd

Bestuur
De bestuurders van de verbonden partijen zijn benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders (AvA). Gedurende het boekjaar 2016 was de heer Th. van Kroonenburg algemeen directeur van de vennootschappen. Voor de bestuurssamenstelling van het AB en DB van de GR WOZL wordt verwezen naar paragraaf 2.2.1.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Opdracht

WOZL 1 B.V. staat, als een van de uitvoeringsorganisaties van de GR WOZL, voor de opdracht om uitvoering te geven aan de Wsw. De opdracht wordt verder vormgegeven in een uitvoeringsovereenkomst tussen de GR WOZL en de WOZL 1 B.V..

Als basis voor verdere strategische doorontwikkeling van WOZL dient onverkort de koers, waartoe de 11 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de Wsw hebben besloten, gevolgd te blijven worden.
Hiermee is de koers voor de GR WOZL voor de komende jaren geduid:

- De regie op de uitvoering van de Wsw ligt bij de deelnemende gemeenten. Deze regie reikt tot op klantniveau en is gericht op de persoonlijke ontwikkeling van de werknemer in plaats van de continuïteit van een bedrijf;
- de primaire doelgroep is Wsw'oud'. WOZL richt zich op de doelgroep Wsw beschut;
- een zo klein mogelijk beschutte werkomgeving voor die wsw-medewerkers die (ook niet via groepsdetachering) naar buiten zijn te plaatsen waarna deze afdeling teruggaat naar het publieke domein;
- het zo maximaal mogelijk detacheren van Wsw medewerkers via groeps- of individuele detachering bij reguliere werkgevers / externe opdrachtgevers;
- geen eigen risicovolle en kapitaalintensieve activiteiten;
- de marktbenadering in volledige afstemming met het Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad;
- de organisatie Detachering OZL wordt zodanig voorbereid dat deze naadloos kan aansluiten op of geïntegreerd kan worden in het WSP Parkstad per december 2016.

Deze koers wordt uitgevoerd binnen de financiële kaders van gemeenten, waarbij dient te worden aangegeven dat de beleidskeuzes in het verleden en het vigerende landelijke beleid beperkend zijn met betrekking tot de mogelijkheden om de schadelast voor de gemeenten verder te verlagen.

Visie en strategie

De missie van WOZL luidt:
"WOZL is een uitvoeringsorganisatie die, in opdracht van en in samenwerking met de deelnemende gemeenten, op doelmatige en efficiënte wijze trajecten uitvoert voor mensen, in eerste instantie behorende tot de huidige doelgroep Wsw; waarbij deze groep wordt ondersteund om zo regulier mogelijk passende arbeid te verrichten waarvoor betaald wordt door opdrachtgevers."

WOZL gaat binnen de context voor de Wsw doelgroep uit van het adagium: 'werken is ontwikkelen en participeren'. Door te werken (en hierbij de benodigde ondersteuning te ontvangen) ontwikkelt ieder mens zich, ieder op zijn eigen manier en op zijn eigen niveau. Ontwikkelen is geen aparte (scholings) activiteit; werken zorgt ervoor dat mensen zich ontwikkelen. De focus voor WOZL ligt, gegeven de opdracht en het afbouwscenario, uitsluitend op de doelgroep Wsw. Door samenwerking en co-creatie zal kennis en kunde met gemeenten worden gedeeld ten behoeve van andere doelgroepen waarvoor de aanpak niet verschilt.
De strategie geeft invulling aan de wijze waarop WOZL de eerdergenoemde opdracht van de GR WOZL en daarmee de gemeenten zal gaan realiseren. Van belang is dat in nauwe samenwerking met ge-

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

18-4-2017 12700

meenten en het WSP Parkstad de transitie gemaakt wordt van het oude denken naar het nieuwe denken en dat daardoor de beweging van binnen naar buiten duurzaam gaat plaatsvinden.

Op die manier kan WOZL succesvol zijn in het duurzaam plaatsen van Wsw medewerkers en het in samenwerking met het WSP Parkstad ondersteunen van werkgevers naar inclusieve organisaties; organisaties die ook werk bieden aan mensen met een arbeidsbeperking.

Om het nieuwe denken verder te faciliteren moet de interne organisatie worden vormgeven rondom het primaire IDU-proces en moet WOZL regionaal gezien, in lijn met de opdracht, de samenwerking en de verbinding zoeken met het WSP Parkstad. Het WSP Parkstad verzorgt in deze waardeketen het uitstroom onderdeel. In 2017 moet deze beweging ertoe leiden dat de commerciële activiteiten volledig, dus ook budgettair geïncorporeerd zijn in de WSP organisatie. De Detachering OZL B.V. zal op dat moment ook worden overgenomen door het WSP Parkstad.

De strategische keuzes dragen ertoe bij dat, waar mogelijk, medewerkers tegen hogere tarieven kunnen worden gedetacheerd en waarbij de kosten worden geminimaliseerd. Het financiële resultaat wordt daardoor verbeterd en de kans op duurzame participatie wordt vergroot. Daardoor dragen de strategische keuzes bij aan het verbeteren van het maatschappelijke, economische en sociale rendement.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

2.3.5 Rechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid

Voor de begrotingsrechtmatigheid worden de lasten van de 2e begrotingswijziging 2016 vergeleken met de lasten van de realisatie (zie ook paragraaf 3.2). Daarbij wordt rekening gehouden met de controletoleranties uit het controleprotocol 2016 dat 30 maart 2017 door het Algemeen Bestuur van WOZL GR zal worden vastgesteld.

In totaal bedragen de begrote lasten na de 2de wijziging € 218.045, terwijl de realisatie € 219.143 bedraagt. Hiermee is de realisatie met € 1.098 overschreden. Dit is een percentage van 0,49 % ten opzichte van de begrote lasten, waardoor er sprake is van een begrotingsonrechtmatigheid. Deze begrotingsonrechtmatigheid telt echter niet mee, omdat de overschrijding geheel wordt gecompenseerd met direct gerelateerde baten.

Het verschil wordt als volgt veroorzaakt:

Lasten *(bedragen x € 1.000,-)*

	Lasten		
Rubriek	begroting bijgesteld	realisatie	verschil
Bedrijfsvoering	894	778	116
Uitvoering Wsw	96.293	95.946	347
Uitvoering WIW/ID	1.765	1.698	67
Uitvoering Overig	77	65	12
Verbonden partijen	9.047	8.758	289
Personeelskosten Wsw	108.545	110.155	-1.610
Transitie	100	244	-144
Kersten Gelden	1.324	1.223	101
Bonus BW 2014	0	0	0
Incidentele baten/lasten	0	277	-277
Totaal	218.045	219.143	-1.098

De realisatie van de personeelskosten Wsw zijn € 1,6 miljoen hoger dan begroot. Dit komt omdat in de realisatie de overige personeelskosten zijn meegenomen, terwijl dit niet is opgenomen in de 2de begrotingswijziging 2016. Deze overige personeelskosten worden echter volledig doorbelast aan de verbonden partijen. Daar zijn deze kosten begroot en in de realisatie 2016 opgenomen.

18-4-2017 12700

3. Jaarrekening 2016

De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016, het overzicht baten en lasten over 2016 alsmede de toelichtingen daarop. Tevens wordt een totaal overzicht verstrekt van de resultaten per rubriek.

De jaarrekening is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV).

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

3.1 Balans per 31 december 2016

Balans per 31 december 2016 *(bedragen x € 1.000,-)*

Activa	*Toelichting 3.3.2*	**2016**	2015
Vaste Activa			
Financiële Vaste Activa	*1*		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen		**0**	0
Totaal financiële vaste activa		***0***	*0*
Totaal Vaste Activa		**0**	0
Vlottende Activa			
Voorraden	*2*		
Grond & hulpstoffen: niet in exploitatie genomen bouwgronden		**1.500**	1.500
Totaal voorraden		***1.500***	*1.500*
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	*3*		
Vorderingen op openbare lichamen		**2.852**	9.097
Rekening courant verhoudingen met niet-financiële instellingen		**261**	934
Overige vorderingen		**3.684**	2.895
Totaal uitzettingen looptijd < 1 jaar		***6.797***	*12.926*
Liquide middelen	*4*		
Banksaldi		**0**	0
Totaal liquide middelen		***0***	*0*
Overlopende activa	*5*		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		**0**	0
Overig nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen		**1.324**	2.217
Totaal overlopende activa		***1.324***	*2.217*
Totaal Vlottende Activa		**9.620**	16.643
Totaal Activa		**9.620**	**16.643**

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

18-4-2017 12700

Balans per 31 december 2016

(bedragen x € 1.000,-)

Passiva	*Toelichting*	**2016**	2015
	3.3.2		
Vaste Passiva			
Eigen Vermogen	*6*		
Algemene reserve			
Bestemmingsreserve		**443**	561
Gerealiseerd resultaat		**850**	802
Totaal eigen vermogen		***1.293***	*1.363*
Voorzieningen	*7*		
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden		**379**	102
Totaal voorzieningen		***379***	*102*
Totaal Vaste Passiva		**1.672**	1.465
Vlottende Passiva			
Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan 1 jaar	*8*		
Banksaldi		**211**	7.673
Overige schulden		**1.623**	1.329
Totaal netto vlottende schuld		***1.834***	*9.002*
Overlopende passiva	*9*		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen		**5.738**	6.176
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		**376**	0
Totaal overlopende passiva		***6.114***	*6.176*
Totaal Vlottende Passiva		**7.948**	15.178
Totaal Passiva		**9.620**	**16.643**

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

3.2 Overzicht baten en lasten 2016

Het resultaat per rubriek is al volgt:

Overzicht baten en lasten *(bedragen x € 1.000,-)*

Rubriek	*Toelichting*	*2016*				*2015*
	3.3.3	begroting origineel	1ste begrotings-wijziging	2de begrotings-wijziging	**realisatie**	realisatie
Bedrijfsvoering						
baten	*10*	509	502	509	**502**	571
lasten	*11*	875	872	894	**778**	744
		-366	-370	-386	**-276**	-173
Uitvoering Wsw						
baten	*12*	95.459	96.471	97.427	**97.070**	103.798
lasten	*13*	94.985	95.398	96.293	**95.946**	102.643
		474	1.073	1.134	**1.124**	1.155
Uitvoering WIW/ID						
baten	*14*	1.558	1.603	1.765	**1.698**	1.730
lasten	*14*	1.558	1.603	1.765	**1.698**	1.730
		0	0	0	**0**	0
Uitvoering Overig						
baten	*15*	77	77	77	**65**	109
lasten	*15*	77	77	77	**65**	109
		0	0	0	**0**	0
Verbonden Partijen						
baten		0	0	0	**0**	0
lasten	*16*	9.060	8.148	9.047	**8.758**	7.826
		-9.060	-8.148	-9.047	**-8.758**	-7.826
Kosten opvolgend werkgeverschap						
baten		0	0	0	**0**	
lasten	*17*	0	0	0	**0**	5.609
		0	0	0	**0**	-5.609
Personeelskosten Wsw						
baten	*18*	107.892	105.844	108.505	**110.137**	115.201
lasten	*18*	107.892	105.844	108.545	**110.155**	115.322
		0	0	-40	**-18**	-121
Transitie						
baten	*19*	0	0	0	**0**	
lasten	*19*	0	0	100	**244**	1.013
		0	0	-100	**-244**	-1.013
Kersten gelden						
baten	*20*	0	1.091	1.324	**1.223**	
lasten	*20*	0	1.091	1.324	**1.223**	1.013
		0	0	0	**0**	-1.013
Bonus Begeleid Werken						
baten	*21*	0	0	0	**604**	587
lasten		0	0	0	**0**	0
		0	0	0	**604**	587
Incidentele baten en lasten						
baten	*22*	0	0	0	**277**	0
lasten	*22*	0	0	0	**277**	0
		0	0	0	**0**	0
Resultaat voor financiering en algemene dekkingsmiddelen		**-8.952**	**-7.445**	**-8.439**	**-7.567**	**-13.000**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

18-4-2017 12700

Overzicht baten en lasten (vervolg) *(bedragen x € 1.000,-)*

Rubriek	*Toelichting*	*2016*				*2015*
	3.3.3	begroting origineel	1ste begrotings-wijziging	2de begrotings-wijziging	realisatie	realisatie
Resultaat voor financiering en algemene dekkingsmiddelen		**-8.952**	**-7.445**	**-8.439**	**-7.567**	**-13.000**
Financiering en alg. dekkingsmiddelen						
bedrijfsvoering	*22*	366	370	386	**386**	313
uitvoering Wsw	*22*	-474	-1.073	-1.134	**-1.134**	-385
tekort bv's 2014	*22*	9.060	8.148	9.047	**9.047**	7.830
kn. opvolgend werkgeverschap	*22*	0	0	0	**0**	5.609
transitie	*22*	0	0	0	**0**	653
Bonus Begeleid Werken	*22*	0	0	0	**0**	-587
		8.952	7.445	8.299	**8.299**	13.433
Onvoorzien		0	0	0	**0**	0
Gerealiseerd saldo van basten en lasten		**0**	**0**	**-140**	**732**	**433**
Mutaties in reserves						
onttrekking reserve transitie		0	0	100	**100**	360
onttrekking reserve ASB		0	0	40	**18**	9
Gerealiseerd resultaat		**0**	**0**	**0**	**850**	**802**

3.3 Toelichting

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. De jaarrekening biedt inzicht in de financiële positie per 31 december 2016 en in de resultaten over het boekjaar 2016.

Per jaareinde 2016 is het eigen vermogen van de GR WOZL € 1.293. Een duurzame voortzetting van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, aangezien de deelnemende gemeenten hebben toegezegd de GR WOZL financieel te steunen. Dientengevolge zijn de in de jaarrekening toegepaste grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate opgenomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld. Subsidie in het kader van projectfinanciering worden als bate opgenomen op het moment waarop de subsidie is ontvangen en er voldoende zekerheid is dat de subsidie wordt vastgesteld conform het ontvangen bedrag.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

18-4-2017 12700

Balans

Activa

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de GR WOZL participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De openstaande vorderingen, waaronder de vorderingen op openbare lichamen, worden onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid, gewaardeerd tegen nominale waarde. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn de algemene reserve en de bestemmingsreserves opgenomen alsmede het nog te bestemmen saldo van het overzicht baten en lasten.

Deloitte Accountants B.V.

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wegens:

a. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De voorzieningen zijn gewaardeerd op nominale waarde.

<u>Vaste schulden</u>

De GR WOZL heeft geen langlopende schulden (> 1 jaar).

<u>Vlottende passiva</u>

De posten opgenomen onder vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

<u>Resultaatsbepaling</u>

In de jaarrekening worden de baten en lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. Zowel de baten als de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Daarbij worden baten en lasten van het begrotingsjaar in de rekening opgenomen, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar leiden, of hebben geleid. Als baten en lasten worden niet aangemerkt de neutrale uitgaven en inkomsten. Het verschil tussen de verantwoorde lasten en baten is het resultaat. Het Algemeen Bestuur dient in het kader van de vaststelling van de jaarrekening een besluit te nemen over de bestemming van het resultaat. Een voorstel daartoe treft u aan in hoofdstuk 3.3.3.

18-4-2017 12700

3.3.2 Toelichting op de balans per 31-12-2016

Activa

Vaste Activa: € 0 (31-12-2015: € 0)

1. *Financiële Vaste Activa: € 0 (31-12-2015: € 0)*

De GR WOZL beschikt alleen over financiële vaste activa met een kapitaalverstrekking aan deelnemingen. De waardering van de financiële activa ultimo 2016 is nihil.

Vlottende Activa: € 9.597 (31-12-2015: € 16.643)

2. *Voorraden Grond en hulpstoffen: niet in exploitatie opgenomen € 1.500*
   (31-12-2015: € 1.500)

Uit het faillissement Licom NV is een perceel grond verkregen met een waarde van € 1.500. Middels een schuld erkenning van de GR WOZL zal deze verkrijging verrekend worden met uitkering uit het faillissement van Licom NV. De schulderkenning is onder de overlopende passiva als een schuld opgenomen voor € 1.500. Bij verkoop van de grond door GR WOZL, zal de opbrengst hiervan verdeeld worden onder de deelnemende gemeenten van de GR WOZL.

Het faillissement van Licom NV is nog niet definitief afgewikkeld. Er wordt verwacht dat de curator in 2017 de definitieve uitdelingslijst bekend zal maken.

3. *Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar: € 6.797*
   (31-12-2015: €12.926)

Specificatie		*(bedragen x € 1.000,-)*		
	31-12-2016		**31-12-2015**	
Vorderingen op openbare lichamen		2.852		9.097
Rekening courant met niet financiële instellingen		261		934
Overige vorderingen	4.167		3.379	
Voorziening dubieuze debiteuren	-484		-484	
		3.684		2.895
Totaal uitzettingen met een rentetyp. looptijd < 1 jaar		**6.797**		**12.926**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Vorderingen op openbare lichamen € 2.852 (31-12-2015: € 9.097)
Dit betreft vorderingen op openbare lichamen zoals gemeenten, provincies en de rijksoverheid. In december zijn er facturen gestuurd aan de deelnemende gemeente die betrekking hebben op een verrekening van de bijdragen en de Rijkssubsidie. Na vaststelling van de 2de begrotingswijziging 2016 in december 2016 zijn deze vorderingen pas opgenomen. De vorderingen worden naar verwachting volledig voldaan.

Rekening courant verhoudingen met niet financiële instellingen € 261 (31-12-2015: € 934)
Dit betreft vorderingen die bestaan uit ter beschikking gestelde liquide middelen vanuit de GR aan de verbonden partijen.

Overige vorderingen: € 3.684 (31-12-2015: € 2.895)
Dit betreft vorderingen die betrekking hebben op partijen die geen openbaar lichaam zijn onder aftrek van de voorziening dubieuze debiteuren. Het saldo bestaat voor 92 procent uit vorderingen op de verbonden partijen. Deze vorderingen hebben voornamelijk betrekking op doorbelastingen van lonen uit de GR en overige doorbelaste kosten die vanuit de GR ten behoeve van de verbonden partijen zijn betaald (niet zijnde de hiervoor benoemde rekening courant). De voorziening dubieuze debiteuren bevat grotendeels vorderingen op Maecon (failliet verklaard in maart 2012).

Het totaal aan vorderingen per 31-12-2016 is inmiddels (1 maart 2016) voor 96 procent afgewikkeld. De rekening courant verhoudingen met de verbonden partijen zijn hierbij niet meegenomen.

4. *Liquide Middelen: € 0 (31-12-2015: € 0)*

Het saldi van de liquide middelen bedraagt per 31-12-2016 -/- € 211 en is opgenomen onder netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar).

5. *Overlopende activa € 1.324 (31-12-2015: € 2.217)*

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

Specificatie		*(bedragen x € 1.000,-)*		
	31-12-2016		**31-12-2015**	
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel		0		0
Overig nog te onvangen- en vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren	2.971		3.864	
Voorziening oninbaarheid	-1.647		-1.647	
		1.324		2.217
Totaal overlopende activa		**1.324**		**2.217**

Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

18-4-2017 12700

Overige nog te ontvangen- en vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren

Deze post heeft o.a. betrekking op:

- te ontvangen Rijkssubsidie van gemeenten m.b.t. de afrekening v/d arbeidsjaren (€ 111);
- te ontvangen bedragen van uitvoeringsorganisaties m.b.t. de afrekening v/d arbeidsjaren (€ 75);
- te ontvangen Rijkssubsidie van gemeenten m.b.t. Bonus Begeleid Werken 2014 (€ 604);
- te ontvangen ID subsidies (€ 87);
- vooruitbetaalde bedragen 2015 (€ 283);
- nog te factureren; bestemd voor verbonden partijen (€ 160);
- overig (€ 4);
- resterende vordering op faillissement Licom NV (€ 1.647);

Voorziening oninbaarheid

Per 31 december 2014 is de resterende vordering op het faillissement van Licom NV ter grootte van € 1.647 volledig voorzien in verband met mogelijke oninbaarheid.

Het faillissement van Licom NV is nog niet definitief afgewikkeld. Er wordt verwacht dat de curator in 2017 de definitieve uitdelingslijst bekend zal maken.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Passiva

Vaste Passiva: € 1.672 (31-12-2015: € 1.465)

6. Eigen vermogen: € 1.293 (31-12-2015 € 1.363)

Op de balans is het gerealiseerd resultaat over 2016 opgenomen onder het eigen vermogen. Het gerealiseerd resultaat over 2016 bedraagt € 850. De bestemming van het gerealiseerd resultaat is de bevoegdheid van het Algemeen Bestuur. In de toelichting op de rekening van baten en lasten wordt nader ingegaan op het gerealiseerd resultaat en is een voorstel geformuleerd over de resultaatbestemming.

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat over 2016 verantwoord. Het resultaat vorig boekjaar is na onttrekking nihil. Voor de resultaatsbestemming over 2016 wordt verwezen naar het voorstel in hoofdstuk 3.3.3.

Reserves *(bedragen x € 1.000,-)*

	31-12-2015	bestemming 2015		1-1-2016	mutaties 2016		31-12-2016
	saldo	toe-voeging	ont-trekking	saldo	toe-voeging	ont-trekking	saldo
Algemene Reserve							
Resultaat vorig boekjr	802		802	0			0
Bestemmingsreserve							
Wachtlijstproblematiek	18			18			18
Verlofrechten ASB	185			185		18	167
Transitiebudget H4	264			264		100	164
Onvoorzien	94			94			94
Totaal Reserves	**1.363**	**0**	**802**	**561**	**0**	**118**	**443**
Gerealiseerd resultaat 2016							**850**
Stand eigen vermogen ultimo 2016							**1.293**

Algemene reserve

Het positief resultaat 2015 van de GR WOZL is als 'Resultaat vorig boekjaar' toegevoegd aan de algemene reserve en vervolgens in het begrotingsjaar 2016 onttrokken nadat dit resultaat is teruggestort aan de deelnemende gemeenten.

Wachtlijstproblematiek

In 2016 heeft er geen activiteit plaatsgevonden m.b.t. de wachtlijst. In de 1e begrotingswijziging 2017 is deze reserve toegevoegd aan de reserve Transitie.

18-4-2017 12700

Verlofrechten ASB

In 2016 bedragen de kosten voor het verlof € 18. Deze kosten zijn geheel gefinancierd uit de reserve.

Transitie

In 2016 bedragen de kosten voor de transitie €244. Conform de 2de begrotingswijziging is € 100 onttrokken uit de reserve transitie. Het restant van de kosten komt ten laste van het resultaat (€ 144).

Onvoorzien

De reserve onvoorzien is in de resultaatsbestemming 2011 gevormd om eventuele tekorten in de toekomst op te vangen. In 2016 is er geen aanleiding geweest om deze reserve aan te spreken. In de 1e begrotingswijziging 2017 is deze reserve toegevoegd aan de reserve Transitie.

In hoofdstuk 2.3.1 paragrafen onder reserves wordt beschreven welke verplichtingen er ten grondslag liggen aan de reserves en worden de verschillende functies van de reserves toegelicht.

7. Voorzieningen: € 379 (31-12-2015: € 102)

Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden € 379 (31-12-2015: € 102)

Specificatie *(bedragen x € 1.000,-)*

	31-12-2015	2016			31-12-2016
Voorziening:	**saldo**	**toevoeging**	**vrijval**	**aanwending**	**saldo**
Opr. B.V.'s tbv crisismanagement	102				102
Afkoop DSM toeslagen tbv. oud ASB-ers	0	277			277
Totaal	**102**	**277**	**0**	**0**	**379**

Voorziening crisismanagement

Het crisismanagement is opgestart na het faillissement van Licom om een eerste aanzet tot transitie mogelijk te maken. Er heeft geen mutatie op deze voorziening plaatsgevonden in 2016. Het saldo van de voorziening bedraagt ultimo 2016 totaal € 102.

Voorziening afkoop DSM toeslagen t.b.v. oud ASB-ers

In 2016 heeft DSM de toeslagen die aan de oude ASB-ers wordt betaald afgekocht. Dit bedrag (€ 277) is opgenomen als een voorziening. In de loop van de volgende jaren zal dit bedrag worden aangewend om de salariskosten van de oud- ASB-ers gedeeltelijk te dekken.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Vlottende Passiva: € 7.948 (31-12-2015: € 15.178)

8. *Netto vlottende schuld met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar: € 1.834 (31-12-2015: € 9.002)*

De specificatie van het banksaldi bedraagt:

Specificatie		*(bedragen x € 1.000,-)*
	31-12-2016	**31-12-2015**
Banksaldi	211	7.673
Overige schulden	1.623	1.329
Totaal	**1.834**	**9.002**

Eind 2015 heeft WOZL een bedrag van € 12.245 betaald aan de gemeenten waardoor het saldo per 31-12-2015 -/- € 7.673 bedraagt. De terugbetaling had voor € 4.203 betrekking op het positieve resultaat 2014 en voor € 8.042 betrekking op de in 2014 ontvangen gelden van de curator inzake de afwikkeling van het faillissement van Licom. In 2016 heeft het saldo een normaal verloop en bedraagt het saldo per 31-12-2016 -/- € 211.

Het saldo van de overige schulden bestaat o.a. uit verplichtingen die de GR WOZL heeft in het kader van de uitvoering WSW, uitvoering ID en de bedrijfsvoering. De post crediteuren vertoont een normaal verloop.

18-4-2017 12700

9. Overlopende passiva: € 6.114 (31-12-2015: €6.176)

Specificatie		*(bedragen x € 1.000,-)*
	31-12-2016	**31-12-2015**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	5.738	6.176
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	376	0
Totaal	**6.114**	**6.176**

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die een volgend begrotingsjaar tot betaling komen:

Deze post heeft betrekking op:

- tussenrekening salarissen Wsw-medewerkers en ambtenaren m.b.t. de inhoudingen en afdrachten loonheffing, pensioen, nettolonen en UWV gelden (€ 3.031);
- de afrekening van het sociaal statuut met de deelnemende gemeenten (€ 12, zie bijlage II a);
- de eindafrekening van de gerealiseerde arbeidsjaren met de deelnemende en niet- deelnemende gemeenten (€ 393 zie bijlage II b);
- de eindafrekening subsidies en begeleidingskosten met betrekking tot de arbeidsjaren van de verschillende uitvoeringsorganisaties (€ 277);
- nog uit te betalen subsidies ID-regeling (€ 87);
- Facturen die betrekking hebben op 2016, maar in 2017 worden betaald (€ 177);
- overig (€ 16);
- Licom (€ 245);
- Uit het faillissement Licom NV is een perceel grond verkregen met een waarde van € 1.500. Middels een schuld erkenning van de GR WOZL zal deze verkrijging verrekend worden met uitkering uit het faillissement van Licom NV. De schulderkenning is onder de overlopende passiva een schuld opgenomen voor € 1.500. Bij verkoop van de grond door GR WOZL, zal de opbrengst hiervan verdeeld worden onder de deelnemende gemeenten van de GR.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:

Specificatie *(bedragen x € 1.000,-)*

Specifieke uitkering:	**31-12-2015**	**2016**		**31-12-2016**
	saldo	**toevoeging**	**onttrekking**	**saldo**
Kersten gelden	0	1.599	1.223	376
Totaal	**0**	**1.599**	**1.223**	**376**

In 2016 zijn er subsidies ontvangen vanuit Nederlandse overheidslichamen voor een bedrag van € 1.599 in het kader van de Kersten projecten. De kosten in 2016 voor de Kerstens projecten bedragen € 1.223. Van de subsidie van € 1.599 bedraagt de vooruit ontvangen subsidie voor 2017 € 376. Dit heeft betrekking op de nog te besteden kosten voor de Kersten projecten in 2017.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

18-4-2017 12700

Niet in balans opgenomen verplichtingen en vorderingen

Claim Licom

Als gevolg van het faillissement van Licom is op 28 maart 2013 een claim ingediend bij de curator. In 2014 is een bedrag ontvangen van € 1,4 mln. Daarnaast is in 2014 een bedrag ontvangen van 8 mln op basis van de door de rechter-commissaris goedgekeurde voorlopige uitdelingslijst. Het algemeen bestuur heeft het besluit genomen deze bedragen uit te keren aan de deelnemende gemeenten welke in 2015 zijn uitgevoerd. Onder de overig nog te ontvangen bedragen is een vordering inzake Licom NV opgenomen voor een bedrag van € 1.647. Deze vordering is volledig voorzien.

Het faillissement van Licom NV is nog niet definitief afgewikkeld. Er wordt verwacht dat de curator in 2017 de definitieve uitdelingslijst bekend zal maken.

Huurverplichtingen

GR WOZL, WOZL1 BV en de in de consolidatie opgenomen groepsmaatschappijen hebben als lessee operationele leasecontracten en huurcontracten. In totaal voor:

(bedragen x € 1.000,-)

Periode	**31-12-2016**
periode < 1 jaar	1.027
1 jaar < periode < 5 jaar	172
periode > 5 jaar	
Totaal	**1.199**

Bankgaranties

De volgende bankgaranties zijn opgenomen:

Bankgaranties

Referentie	***Bedrag***	***Einde***
LD1413900003	€ 111.405	28-02-18
LD1413900002	€ 39.004	30-06-18
LD1413900001	€ 67.494	28-02-18
Totaal	**€ 217.902**	

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

3.3.3 Toelichting op het overzicht baten en lasten over 2016

In 2016 is er sprake van voordelig gerealiseerd resultaat van € 850. De specificatie op hoofdlijnen van het resultaat luidt als volgt:

Gerealiseerd resultaat *(bedragen x € 1.000,-)*

Rubriek	Resultaat voor fin. en alg. dekkingsmid delen	Financiering	Gerealiseerd saldo van baten en lasten	Mutaties in reserve	Gerealiseerd resultaat
Bedrijfsvoering	-276	386	110	0	110
Uitvoering Wsw	1.124	-1.134	-10	0	-10
Uitvoering WIW/ID	0	0	0	0	0
Uitvoering Overig	0	0	0	0	0
Verbonden partijen	-8.758	9.047	288	0	288
Personeelskosten Wsw	-18	0	-18	18	0
Transitie	-244	0	-244	100	-144
Kersten gelden	0	0	0	0	0
Bonus Begeleid Werken	604	0	604	0	604
Incidentele baten/lasten	0	0	0	0	0
Totaal	-7.567	8.299	732	118	850

Gerealiseerd resultaat en resultaatsbestemming

Analyse van het gerealiseerd resultaat

Bedrijfsvoering

Het resultaat van de bedrijfsvoering is € 110 hoger dan begroot. Dit komt doordat er aan de lasten-kant lagere kosten van het personeel (€ 56), de organisatie (€ 52) en rente- en financieringskosten (€ 8) zijn gerealiseerd. Tevens zijn er minder baten gerealiseerd dan begroot (€ 6).

Uitvoering Wsw: Subsidiedifferentiatie

In 2016 komt het resultaat van de subsidiedifferentiatie uit op € 1.124 positief. Hiervan is reeds in lijn met de 2de begrotingswijziging 2016 in totaal € 1.134 gefinancierd. Het negatief resultaat na financiering bedraagt daardoor € 10,-. Dit verschil wordt met name verklaart door een lagere realisatie van 11,3 arbeidsjaren dan begroot, waardoor de opbrengst € 356 minder is dan begroot. Voor een verdere toelichting en gedetailleerd overzicht per uitvoeringsorganisatie wordt verwezen naar de baten en lasten van de rubriek uitvoering WSW en naar de bijlagen I en III.

18-4-2017 12700

Verbonden partijen

Het tekort van de WOZL BV's over 2016 komt uit op € 8.758. In de 2de begrotingswijziging 2016 van de GR WOZL en de verbonden partijen is een geraamd tekort opgenomen van € 9.047.

Het netto resultaat is € 289 beter dan begroot in de 2e begrotingswijziging 2016. Het operationeel resultaat bedraagt € 12.552. en is € 161 beter dan het operationeel resultaat van € 12.391 in de 2e begrotingswijziging 2016. De brutomarge is € 362.000 lager dan begroot door een lagere omzet bij OZL Beschut BV en een lagere omzet bij Individuele Detachering als gevolg van een lagere bezetting en hoger ziekteverzuim. De kosten zijn € 523 lager dan begroot.
Het subsidieresultaat (Rijkssubsidie minus de loonkosten) bedraagt -/- € 21.311 en is € 127 beter dan het subsidieresultaat van -/- € 21.438 in de 2e begrotingswijziging 2016.

Personeelskosten Wsw
Op basis van de uitvoeringsovereenkomst worden personeelskosten Wsw één op één doorbelast aan de verbonden partijen. Het resultaat van de personeelskosten Wsw komt op een negatief resultaat van € 18. Dit komt door de verlofuitbetaling van de ASB-ers in 2016. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking in de bestemmingsreserve.

Transitie
In 2014 is een bestemmingsreserve gevormd waaruit kosten worden gefinancierd die betrekking hebben op de transitie. In 2016 bedragen de kosten € 244, waarvan € 100 uit de gevormde bestemmingsreserve is onttrokken.

Kerstensgelden
In 2016 zijn er subsidies ontvangen vanuit Nederlandse overheidslichamen voor een bedrag van € 1.599 in het kader van de Kersten projecten. De kosten in 2016 voor de Kerstens projecten bedragen € 1.223. Van de subsidie van € 1.599 bedraagt de vooruit ontvangen subsidie voor 2017 € 376. Dit heeft betrekking op de nog te besteden kosten voor de Kersten projecten in 2017.

Bonus Begeleid Werken 2014
In het najaar van 2016 is door het Ministerie over het jaar 2014 een bonus uitgekeerd voor Begeleid Werken. Dit resulteert in een extra opbrengst van € 604, welke niet begroot was voor 2016.

Voorstel resultaatsbestemming
Het gerealiseerd resultaat bedraagt € 850.
Voorgesteld wordt om het resultaat terug te storten aan de deelnemende gemeenten.

Voor de verdeling van het totale resultaat per gemeente verwijzen we naar bijlage III. Deze bijlage is gebaseerd op het gerealiseerde resultaat van € 850.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Baten en lasten per rubriek

Resultaat bedrijfsvoering: -/- € 276 (2015: -/- €173)

10. Baten bedrijfsvoering: € 502 (2015: € 571)

De baten bedrijfsvoering zijn nagenoeg gelijk aan de bijgestelde begroting. De onderverdeling van deze baten luidt als volgt:

Specificatie baten		*(bedragen x € 1.000,-)*	
	2016		
	2de begr. wijz.	**realisatie**	verschil
Bijdrage niet deeln. gem. in adm. kosten	245	**241**	-4
Rente opbrengsten	0	**0**	0
Bijdrage deeln. gem. aan buitenreg. uitv.kosten	72	**79**	8
Dekking uitvoeringskosten WOZL	192	**183**	-9
Totaal	509	**502**	-6

Bijdrage niet deelnemende gemeenten in administratiekosten

Dit is de bijdrage in de administratiekosten voor de Wsw-medewerkers van niet deelnemende gemeenten die tewerkgesteld zijn via de GR WOZL. De bijdrage voor 2016 is gesteld op € 1,116 per persoon en komt neer op een totaal bedrag van € 241.

Rente opbrengsten

In 2016 zijn geen rente opbrengsten gerealiseerd.

Bijdrage deelnemende gemeenten aan buitenregionale uitvoeringsorganisaties

Dit is de bijdrage in de administratiekosten voor de Wsw-medewerkers van deelnemende gemeenten die tewerkgesteld zijn buiten het schapsgebied van de GR WOZL. De bijdrage voor 2016 is gesteld op € 1,116 per persoon en komt neer op een totaal bedrag van € 79.

Dekking uitvoeringskosten GR WOZL

De kosten van de bedrijfsvoering worden gedeeltelijk gedekt door een bedrag aan uitvoeringskosten toe te rekenen aan de rubriek uitvoering Wsw. Het bedrag is conform begroting per fte vastgesteld op € 0,2 bij beschut werken en € 1,25 bij begeleid werken. Voor 2016 komt dit neer op een bedrag van € 183.

18-4-2017 12700

11. Lasten bedrijfsvoering: € 778 (2015: € 744)

De lasten bedrijfsvoering zijn lager dan de bijgestelde begroting. De onderverdeling van de lasten luidt als volgt:

Specificatie lasten *(bedragen x € 1.000,-)*

	2016		
	2de begr. wijz.	**realisatie**	verschil
Personeelskosten	565	**509**	-56
Organisatiekosten	181	**129**	-52
Accountants- en advieskosten	133	**133**	0
Rente en financieringskosten	15	**7**	-8
Totaal	894	**778**	-116

Personeelskosten

Het personeel van de GR WOZL bestaat ultimo 2016 uit de volgende formatie:

WOZL

	2015		2016	
	aantal	**fte**	**aantal**	**fte**
Bestuurssecretaris	1	1,00	1	1,00
Ondersteuning	1	0,89	-	-
Financiën	1	0,83	1	0,83
Cliëntbeheer	2	2,00	2	2,00
Totaal	**5**	**4,72**	**4**	**3,83**

Naast het vaste personeel van de GR zijn er nog een aantal medewerkers (5 FTE) gedetacheerd vanuit de verbonden partijen.

De personeelskosten bestaan o.a. uit de werkgeverslasten van het personeel, de ingehuurde medewerkers, kosten voormalig personeel en overige personeelskosten. Door een lagere realisatie in de overige personeelskosten vallen de lasten lager uit t.o.v. de gewijzigde begroting.

Organisatiekosten

Deze post bestaat uit kantoorkosten, representatie en automatiseringsposten. De gerealiseerde kosten zijn € 52 lager dan de bijgestelde begroting.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Accountants- en advieskosten

De accountants- en advieskosten zijn gelijk aan de bijgestelde begroting.

Rente en financieringskosten

De rente en financieringskosten zijn in 2016 € 8 lager dan begroot.

Resultaat uitvoering Wsw: € 1.124 (2015: € 1.155)

Het resultaat uitvoering Wsw is € 10 negatiever dan begroot. Dit valt met name toe te wijzen aan een lager aantal gerealiseerde arbeidsjaren van 11,3. In bijlage I staat een totaal overzicht van het resultaat per categorie.

12. Baten uitvoering Wsw: € 97.070 (2015 € 103.798)

De baten betreffen de ontvangen rijkssubsidie van de deelnemende en niet deelnemende gemeenten. In de 2de begrotingswijziging 2016 is uitgegaan van een totaal aan arbeidsjaren van 3.827,12. Het aantal gerealiseerde arbeidsjaren komt uit op 3.815,82. Dit betekent een lagere realisatie van 11,3 AJ (zie ook bijlage I) wat een negatief effect heeft op het resultaat van € 357. De rijkssubsidie bedraagt zowel voor de begroting als voor de realisatie € 25,5 per arbeidsjaar. Voor de niet- deelnemende gemeenten bedraagt de bijdrage € 25,1 per arbeidsjaar.

De specificatie luidt als volgt:

Specificatie baten *(bedragen x € 1.000,-)*

			2016		
	Aantal AJ	Subsidie per AJ	2de begr. wijz.	**realisatie**	verschil
Rijkssubsidie deelnemende gemeenten	3.622,92	€ 25.457	92.484	**92.228**	-256
Rijkssubsidie niet deelnemende gemeenten	192,90	€ 25.100	4.943	**4.842**	-101
Totaal	3.815,82		97.427	**97.070**	-357

18-4-2017 12700

13. Lasten uitvoering Wsw: €95.946 (2015: € 102.643)

De lasten uitvoering Wsw zijn lager dan begroot. De onderverdeling van deze lasten luidt als volgt:

Specificatie lasten *(bedragen x € 1.000,-)*

	2016		
	2de begr. wijz.	**realisatie**	**verschil**
Regulier	87.227	**87.303**	**76**
Begeleid werken	2.386	**2.119**	**-267**
Beschut werken	4.760	**4.622**	**-138**
Buitenregionale uitvoeringsorganisaties	1.657	**1.641**	**-16**
Uitvoeringskosten	264	**261**	**-3**
Totaal	96.294	**95.946**	**-348**

Regulier

Deze post heeft betrekking op de verstrekte loonkostensubsidie voor de Wsw-medewerkers die werkzaam zijn bij de verbonden partijen (€ 86.993) en de uitvoeringsorganisaties Werkmeester (€ 177) en Relim (€ 133), totaal € 87.303. De vergoeding aan de verbonden partijen bedraagt zowel voor de begroting als voor de realisatie € 25, 2 per arbeidsjaar.

Begeleid werken

Deze post heeft betrekking op begeleidingskosten en verstrekte loonkostensubsidie voor de Wsw-medewerkers die vallen onder de categorie begeleid werken. In de 2de begrotingswijziging 2016 is uitgegaan van 128,97 AJ ten opzichte van een werkelijk aantal van 120,87 AJ in 2016. Dit resulteert in een positief bezettingsverschil van € 142. De gemiddelde subsidie per AJ bedraagt € 17,5 t.o.v. van de € 18,5 waar in de 2de begrotingswijziging 2016 rekening mee is gehouden. Hierdoor ontstaat een positief prijsverschil van € 125. Hierdoor zijn de kosten per saldo € 267 lager dan begroot.

Beschut werken

Bij deze groep gaat het om Wsw-medewerkers die voor een passende tewerkstelling zijn overgedragen aan externe uitvoeringsorganisaties. De verstrekte subsidie bij deze categorie ligt met € 31,4 per fte boven de ontvangen rijkssubsidie. Als gevolg van een lager aantal gerealiseerde werkplekken in fte's in deze categorie komen de kosten € 238 lager uit dan begroot. Tevens is de gerealiseerde subsidie per fte 0,6 hoger dan begroot, waardoor het prijsverschil € 100 negatief bedraagt.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Buitenregionale uitvoeringsorganisaties

Hierbij gaat het om een aantal Wsw-medewerkers van deelnemende gemeenten die tewerkgesteld zijn bij buitenregionale uitvoeringsorganisaties. De kosten zijn € 16 lager dan begroot als gevolg van lagere te betalen vergoeding aan de uitvoeringsorganisaties. In de 2e begrotingswijziging 2016 is gerekend met € 25,3 per arbeidsjaar en in de realisatie met € 25,1.

Uitvoeringskosten

Deze post heeft betrekking op de uitvoeringskosten voor de bedrijfsvoering. Het bedrag is conform begroting per fte vastgesteld op € 0,2 bij beschut werken en € 1,25 bij begeleid werken. Voor 2016 bedraagt dit € 183. Bovendien betreft deze post een bijdrage in de administratiekosten aan buitenregionale uitvoeringsorganisaties voor de Wsw-medewerkers van deelnemende gemeenten die tewerkgesteld zijn buiten het schapsgebied van de GR WOZL. De bijdrage voor 2016 is gesteld op € 1,116 per persoon en komt neer op een totaal bedrag van € 79 voor 2016.

Resultaat uitvoering WIW en ID: € 0 (2015: € 0)

14. Baten en lasten uitvoering WIW en ID: € 0 (2015: € 0)

Ten gevolge van het faillissement van Maecon zijn de activiteiten overgenomen door de GR WOZL. Per 1 juli 2013 hebben de gemeenten Brunssum, Landgraaf en Onderbanken deze activiteiten op hun beurt weer overgenomen van de GR WOZL.
De kosten van de WIW en ID worden volledig doorbelast aan de gemeenten die deze activiteiten hebben ondergebracht bij de GR WOZL, zijnde Heerlen en Kerkrade.

verdeling WIW en ID *(bedragen x € 1.000,-)*

Gemeente	***Realisatie 2016***		
	WIW	ID	**totaal**
Heerlen	825	3	**828**
Kerkrade	448	422	**870**
Totaal	**1.273**	**425**	**1.698**

De gemeente Heerlen heeft per 1 januari 2015 de ID regeling stop gezet. De kosten ten bedrage van € 3 hebben betrekking op nagekomen afkoopkosten uit 2014.

18-4-2017 12700

Resultaat uitvoering overig: € 0 (2015: € 0)

15. Baten en lasten uitvoering overig: € 0 (2015: €0)

In 2016 bestaat deze post uit het Sociaal Akkoord op hoofdlijnen. Deze kosten hebben betrekking op de voormalige medewerkers van de ZOL-bedrijven. De kosten van het sociaal akkoord op hoofdlijnen voor 2016 bedragen € 65. De GR WOZL fungeert in deze als administratiekantoor. De kosten worden volledig doorbelast aan alle deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling. Voor een specificatie per gemeente verwijzen we naar bijlage III.

Specificatie lasten *(bedragen x € 1.000,-)*

	2016		
	2de begr. wijz.	realisatie	verschil
Sociaal akkoord	77	65	-12
Totaal	77	65	-12

Resultaat verbonden partijen: -/- € 8.758 (2015:-/- €7.826)

16. Lasten verbonden partijen: -/- € 8.758 (2015: -/- €7.826)

Het resultaat verbonden partijen is het exploitatietekort van de verbonden partijen i.c. WOZL 1 BV (geconsolideerd). Dit tekort heeft betrekking op het boekjaar van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 en bedraagt minus € 8.758. In de 2de begrotingswijziging 2016 van de GR WOZL is een geraamd tekort opgenomen van €9.047. Het tekort 2016 is derhalve € 289 lager dan begroot.

Het netto resultaat is € 289 beter dan begroot in de 2e begrotingswijziging 2016. Het operationeel resultaat bedraagt € 12.552. en is € 161 beter dan het operationeel resultaat van € 12.391 in de 2e begrotingswijziging 2016. De brutomarge is € 362.000 lager dan begroot door een lagere omzet bij OZL Beschut BV en een lagere omzet bij Individuele Detachering als gevolg van een lagere bezetting en hoger ziekteverzuim. De kosten zijn € 523 lager dan begroot.
Het subsidieresultaat (Rijkssubsidie minus de loonkosten) bedraagt € - 21.311 en is € 127 beter dan het subsidieresultaat van € 21.438 in de 2e begrotingswijziging 2016.

Resultaat kosten opvolgend werkgeverschap: € 0 (2015: € 5.609)

17. Lasten opvolgend werkgeverschap € 0 (2015: € 5.609)

In 2016 zijn er geen kosten meer gemaakt in het kader van het opvolgend werkgeverschap.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Resultaat personeelskosten Wsw: -/- € 18 (2015 -/- 121)

18. Baten en lasten personeelskosten Wsw: -/- € 18 (2015: -/- € 121)

De GR WOZL is juridisch werkgever van de Wsw-medewerkers die zijn tewerkgesteld bij de verbonden partijen. Vanuit die hoedanigheid worden de personeelskosten van de Wsw-medewerkers bij de verbonden partijen betaald door de GR . Hierbij valt o.a. te denken aan posten als loon, reiskosten en kosten voor opleidingen. Deze kosten worden doorbelast aan de WOZL BV's. Het resultaat op de personeelskosten bedraagt in 2016 -/- € 18. Deze kosten zijn gefinancierd uit de reserve.

In de 2de begrotingswijziging 2016 zijn alleen de salariskosten van de Wsw-ers opgenomen. In de realisatie zijn tevens de overige personeelskosten verantwoord. De overig personeelskosten zijn volledig doorbelast aan de WOZL BV's.

Resultaat transitiekosten: -/- € 244 (2015:-/- € 1.013)

19. Lasten transitiekosten: -/- € 244 (2015: -/- € 1.013)

Deze kosten hebben betrekking op de initiële kosten voor de inrichting van de op 22 oktober 2012 opgerichte bv's en de in te zetten transitie van WOZL. In 2014 is een bestemmingsreserve gevormd ter hoogte van € 624. In 2015 zijn voor € 1.013 kosten gemaakt, waarvan € 360 uit de bestemmingsreserve is onttrokken. In 2016 bedragen de kosten € 244, waarvan € 100 conform 2de begrotingswijziging 2016 is gefinancierd door een onttrekking uit de reserve. Het gaat hierbij om:

- extra juridische kosten voor de kwekerij (€ 29);
- overige kosten voor de kwekerij (€ 9);
- het opvolgend werkgeverschap en de afwikkeling m.b.t. het faillissement Licom (€ 14);
- inhuur van secretariële ondersteuning voor de ambtelijke beleidscommissie (€ 11);
- inhuur accountmanager inzake pilot WSP verbinding markt en Wsw- doelgroep (€ 3);
- cursus Wsw medewerkers "Met plezier werken bij WOZL" (€ 14);
- loonkosten extra jobcoach (€ 31);
- huurkosten Europaweg (€ 133).

Resultaat Kersten Gelden € 0 (2015:-/- € 1.013)

20. Baten/Lasten Kersten Gelden

In 2016 zijn er subsidies ontvangen vanuit Nederlandse overheidslichamen voor een bedrag van € 1.599 in het kader van de Kerstens projecten. De kosten in 2016 voor de Kerstens projecten bedragen € 1.223. Van de subsidie van € 1.599 bedraagt de vooruit ontvangen subsidie voor 2017 € 376. Dit heeft betrekking op de nog te besteden kosten voor de Kersten projecten in 2017.

De totale kosten van de Kerstens projecten bedragen in 2015 en 2016 respectievelijk € 505 en € 1.223. De kosten in 2015 zijn in de jaarrekening 2015 ten laste van het resultaat 2015 gebracht.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

18-4-2017 12700

Resultaat Bonus Begeleid Werken € 604 (2015: € 587)

21. Baten Bonus Begeleid Werken € 604 (2015: €587)

In het najaar van 2016 is door het Ministerie een bonus over 2014 uitgekeerd van € 3 per gerealiseerde begeleid werkenplek. Dit resulteert in een extra opbrengst van € 604.

Resultaat incidentele resultaten: € 0 (2015: € 0)

22. Incidentele resultaten: € 0 (2015: €0)

In 2016 heeft DSM de toeslagen die aan de oude ASB-ers wordt betaald afgekocht. Dit bedrag (€ 277) is opgenomen als een voorziening. In de loop van de volgende jaren zal dit bedrag worden aangewend om de salariskosten van de oud- ASB-ers gedeeltelijk te dekken.

Financiering en algemene dekkingsmiddelen € 8.299 (2015: € 13.433)

23. Financiering en algemene dekkingsmiddelen: € 8.299 (2015: € 13.433)

Op basis van de goedgekeurde 2de begrotingswijziging 2016 dragen de deelnemende gemeenten bij aan de tekorten in de verschillende rubrieken bij de GR WOZL. Voor een verdere uitsplitsing per gemeente verwijzen we naar de bijlagen. De bijdragen luiden als volgt:

Bedrijfsvoering	:		€ 386 (bijlage III a)
Uitvoering Wsw	:	-/-	€ 1.134 (bijlage III b)
Tekort BV's	:		€ 9.047 (bijlage III c)
Totaal			**€ 8.299**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De WNT is op 6 december 2011 door de Tweede Kamer aangenomen en is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. De WNT kent naast een openbaarmakingsregime voor de (semi-) publieke sector een maximale bezoldigingsnorm als opgenomen in artikel 2.1. e.v. WNT. Op grond van de WNT mag in 2016 het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector behoudens overgangsrecht maximaal 100% van het ministersalaris zijn. Dat komt in 2016 neer op € 179.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.

Voor de GR WOZL luidt de publicatie in het kader van de WNT voor 2016 als volgt:

*Bedragen * € 1,-*

Functie:	Bestuurssecretaris	
Naam:	dhr. F. Dijk	
	2016	**2015**
Beloning:	€ 102.249	€ 94.867
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding:	€ 168	€ 180
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn:	€ 13.050	€ 13.757
Duur van het dienstverband in het verslagjaar:	12 maanden	12 maanden
Omvang van het dienstverband in het verslagjaar:	1 FTE	1 FTE
Beloning in het voorgaande jaar:	n.v.t.	n.v.t.
Motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm:	n.v.t.	n.v.t.

In 2016 is de maximale bezoldigingsnorm niet overschreden.

Het algemeen bestuur bestaat in 2016 uit de volgende afgevaardigden:

Voorzitter:	Dhr. M.E.E. de Beer, wethouder gemeente Heerlen
Vice-voorzitter:	Dhr. R. van der Valk, wethouder gemeente Landgraaf
Leden:	Dhr. H.J. Janssen, wethouder gemeente Brunssum
	Dhr. P.M. Lahelj, wethouder gemeente Gulpen-Wittem
	Dhr. H. Wiermans , wethouder gemeente Kerkrade
	Dhr. J.H.M. Essers, wethouder gemeente Nuth
	Dhr. L.R. Evers, wethouder gemeente Onderbanken
	Dhr. M.J.J.M. Gulpen, wethouder gemeente Simpelveld
	Dhr. J.P.M.H. Kompier, wethouder gemeente Vaals
	Dhr. H.M.L. Dauven, wethouder gemeente Valkenburg
	Dhr. P.J.E. Leunissen, wethouder gemeente Voerendaal

Aan de leden van het algemeen bestuur wordt door de GR WOZL geen bezoldiging verstrekt.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 3 april 2017

18-4-2017 12700

4. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen

Bijlage I Realisatie subsidieverantwoording

(bedragen x € 1,-)

Omschrijving	aj	verg. uitv, per aj/fte *	subsidie-lasten	uitv. kosten WOZL	totaal kosten	rijksbijdrage € 25.457	resultaat
Regulier							
Verbonden partijen (WOZL B.V.'s)	3.450,47	25.212	86.993.325	0	86.993.325	87.838.691	845.366
Relim	5,39	24.558	132.477	0	132.477	137.330	4.853
Werkmeester	7,20	24.558	176.908	0	176.908	183.390	6.482
Totaal Regulier	**3.463,07**		**87.302.710**	**0**	**87.302.710**	**88.159.411**	**856.701**
Begeleid werken	**120,87**	**17.529**	**2.118.709**	**150.471**	**2.269.180**	**3.077.017**	**807.837**
Beschut werken							
Relim	118,66	31.439	3.165.031	21.259	3.186.290	3.020.808	-165.482
Werkmeester	47,83	31.439	1.457.001	10.847	1.467.848	1.217.534	-250.314
Totaal Beschut Werken	**166,49**		**4.622.032**	**32.107**	**4.654.138**	**4.238.342**	**-415.796**
Buitenregionale uitvoeringsorganisaties	**65,39**	**25.100**	**1.641.253**	**78.898**	**1.720.151**	**1.664.597**	**-55.554**
Correctie**						**-68.867**	**-68.867**
Totaal Arbeidsjaren (AJ)	**3.815,82**		**95.684.704**	**261.476**	**95.946.180**	**97.070.501**	**1.124.321**

* bij beschut werken wordt subsidie verstrekt op basis van FTE

** De bijdragen van de niet- deelnemende gemeenten bedraagt € 25.100 i.p.v. € 25.457

18-4-2017 12700

Bijlage II Afrekening Sociaal Statuut

Bijdrage sociaal statuut 2016 *(bedragen x € 1,-)*

Deelnemende gemeente	aandeel *	begroting 2de wijziging	realisatie	verschil
Brunssum	11,83%	9.109	7.637	1.472
Gulpen-Wittem	3,68%	2.831	2.374	457
Heerlen	28,10%	21.635	18.139	3.496
Kerkrade	24,35%	18.749	15.719	3.030
Landgraaf	15,50%	11.933	10.005	1.927
Nuth	3,49%	2.685	2.251	434
Onderbanken	2,90%	2.237	1.875	361
Simpelveld	3,52%	2.708	2.270	438
Vaals	2,07%	1.594	1.336	258
Valkenburg	2,28%	1.754	1.470	284
Voerendaal	2,29%	1.765	1.480	285
Totaal	**100,00%**	**77.000**	**64.558**	**12.442**

* verdeling o.b.v. % bruto loonsom Licom 1999

Bijlage III Afrekening AJ

Afrekening arbeidsjaren 2016 *(bedragen x € 1,-)*

Deelnemende gemeente	AJ cf. 2de begr.wijz.	AJ realisatie	Rijkssubsidie cf. 2de begr. wijz.	Rijkssubsidie realisatie	te verrekenen
Brunssum	431,44	431,08	10.983.143	10.973.974	-9.169
Gulpen-Wittem	99,96	100,83	2.544.758	2.566.944	22.186
Heerlen	1.198,12	1.192,43	30.500.439	30.355.773	-144.665
Kerkrade	881,98	879,18	22.452.488	22.381.202	-71.287
Landgraaf	487,68	487,48	12.414.972	12.409.751	-5.221
Nuth	109,03	108,93	2.775.449	2.772.938	-2.512
Onderbanken	81,37	80,40	2.071.385	2.046.828	-24.558
Simpelveld	114,14	113,29	2.905.764	2.883.942	-21.821
Vaals	68,33	68,45	1.739.426	1.742.481	3.055
Valkenburg	90,99	91,07	2.316.409	2.318.471	2.062
Voerendaal	69,90	69,77	1.779.495	1.776.254	-3.242
Niet deelnemende gemeenten**	194,17	192,90	4.942.930	4.841.909	-101.021
Totaal	**3.827,11**	**3.815,82**	**97.426.658**	**97.070.466**	**-356.192**

** de rijkssubsidie voor de niet deelnemende gemeenten is vastgesteld op € 25.100

Bijlage IV Afrekening bijdragen gemeenten

Bijdrage resultaat bedrijfsvoering 2016

(bedragen x € 1,-)

Deelnemende gemeente	AJ cf. 01-01-2016	bijdrage cf. 2de begr. wijz.	bijdrage realisatie	terug te betalen door WOZL
Brunssum	441,66	45.628	32.629	-12.999
Gulpen-Wittem	101,56	10.492	7.503	-2.989
Heerlen	1.238,20	127.919	91.476	-36.443
Kerkrade	906,27	93.627	66.954	-26.673
Landgraaf	501,55	51.815	37.054	-14.762
Nuth	109,67	11.330	8.102	-3.228
Onderbanken	82,67	8.541	6.108	-2.433
Simpelveld	117,18	12.106	8.657	-3.449
Vaals	69,70	7.201	5.149	-2.051
Valkenburg	93,28	9.637	6.891	-2.745
Voerendaal	71,36	7.372	5.272	-2.100
Totaal	**3.733,10**	**385.669**	**275.796**	**-109.873**

Bijdrage resultaat subsidiedifferentiatie 2016

(bedragen x € 1,-)

Deelnemende gemeente	AJ cf. 01-01-2016	bijdrage cf. 2de begr. wijz.	bijdrage realisatie	te betalen door gemeenten
Brunssum	441,66	-134.161	-132.996	1.165
Gulpen-Wittem	101,56	-30.850	-30.582	268
Heerlen	1.238,20	-376.122	-372.855	3.267
Kerkrade	906,27	-275.294	-272.902	2.391
Landgraaf	501,55	-152.354	-151.030	1.323
Nuth	109,67	-33.314	-33.025	289
Onderbanken	82,67	-25.112	-24.894	218
Simpelveld	117,18	-35.595	-35.286	309
Vaals	69,70	-21.172	-20.989	183
Valkenburg	93,28	-28.335	-28.089	246
Voerendaal	71,36	-21.677	-21.488	189
Totaal	**3.733,10**	**-1.133.987**	**-1.124.137**	**9.848**

18-4-2017 12700

Bijdrage resultaat WOZL bv's 2016

(bedragen x € 1,-)

Deelnemende gemeente	AJ per 01-01-2016 excl. Vixia, MTB, Westrom	bijdrage cf. 2de begr. wijz.	bijdrage realisatie	terug te betalen door WOZL
Brunssum	435,00	1.073.469	1.039.169	-34.300
Gulpen-Wittem	96,90	239.124	231.484	-7.641
Heerlen	1.221,80	3.015.091	2.918.752	-96.339
Kerkrade	902,40	2.226.893	2.155.739	-71.154
Landgraaf	495,90	1.223.755	1.184.653	-39.102
Nuth	100,90	248.995	241.040	-7.956
Onderbanken	81,20	200.381	193.978	-6.403
Simpelveld	117,20	289.220	279.978	-9.241
Vaals	68,80	169.781	164.356	-5.425
Valkenburg	75,40	186.068	180.123	-5.945
Voerendaal	70,60	174.223	168.656	-5.567
Totaal	**3.666,10**	**9.047.000**	**8.757.928**	**-289.072**

Bijdrage transitie

(bedragen x € 1,-)

Deelnemende gemeente	bezetting WOZL bv's*	bezetting in %*	bijdrage cf. 2de begr. wijz.	bijdrage realisatie **	te betalen door gemeenten
Brunssum	451,00	12,50%	0	17.990	17.989
Gulpen-Wittem	97,40	2,70%	0	3.885	3.885
Heerlen	1.149,60	31,86%	0	45.856	45.856
Kerkrade	913,29	25,31%	0	36.430	36.430
Landgraaf	488,50	13,54%	0	19.486	19.487
Nuth	96,40	2,67%	0	3.845	3.845
Onderbanken	88,20	2,44%	0	3.518	3.518
Simpelveld	113,00	3,13%	0	4.507	4.507
Vaals	73,50	2,04%	0	2.932	2.932
Valkenburg	72,90	2,02%	0	2.908	2.908
Voerendaal	64,44	1,79%	0	2.570	2.570
Totaal	**3.608,23**	**100,00%**	**0**	**143.928**	**143.928**

* Het gaat hierbij om de bezetting WOZL bv's in Arbeidsjaren per 30-11-2012 cf. DB besluit 24-01-2013. De percentages zijn vastgesteld middels de 2de begrotingswijziging 2015.

** totaal kosten transitie € 243.929. Hiervan wordt € 100.000 gefinancieerd uit de reserve en € 143.928 als bijdrage van gemeente.

Bonus Begeleid Werken 2014 *(bedragen x € 1,-)*

Deelnemende gemeente	Aantal ger. BW	Aantal * € 3.000
Brunssum	20,94	62.820
Gulpen-Wittem	7,79	23.370
Heerlen	91,61	274.830
Kerkrade	30,10	90.300
Landgraaf	26,14	78.420
Nuth	5,43	16.290
Onderbanken	1,90	5.700
Simpelveld	5,67	17.010
Vaals	4,63	13.890
Valkenburg	4,25	12.750
Voerendaal	2,82	8.460
Totaal	**201,28**	**603.840**

18-4-2017 12700

Totaal te verrekenen resultaten

(bedragen x € 1,-)

Deelnemende gemeente	bedrijfs-voering	subsidie diff.	resultaat WOZL bv's	transitie	Bonus Begeleid Werken	te verrekenen met gemeenten	te verrekenen Rijkssubsidie	Totaal te verrekenen
Brunssum	-12.999	1.165	-34.300	17.989	-62.820	**-90.965**	-9.169	-100.134
Gulpen-Wittem	-2.989	268	-7.641	3.885	-23.370	**-29.848**	22.186	-7.662
Heerlen	-36.443	3.267	-96.339	45.856	-274.830	**-358.488**	-144.665	-503.154
Kerkrade	-26.673	2.391	-71.154	36.430	-90.300	**-149.306**	-71.287	-220.593
Landgraaf	-14.762	1.323	-39.102	19.487	-78.420	**-111.473**	-5.221	-116.694
Nuth	-3.228	289	-7.956	3.845	-16.290	**-23.339**	-2.512	-25.851
Onderbanken	-2.433	218	-6.403	3.518	-5.700	**-10.799**	-24.558	-35.357
Simpelveld	-3.449	309	-9.241	4.507	-17.010	**-24.883**	-21.821	-46.705
Vaals	-2.051	183	-5.425	2.932	-13.890	**-18.252**	3.055	-15.197
Valkenburg	-2.745	246	-5.945	2.908	-12.750	**-18.287**	2.062	-16.225
Voerendaal	-2.100	189	-5.567	2.570	-8.460	**-13.367**	-3.242	-16.609
Niet deel. Gem.	0	0	0	0	0	**0**	-101.021	-101.021
Totaal	**-109.873**	**9.848**	**-289.073**	**143.929**	**-603.840**	**-849.008**	**-356.192**	**-1.205.200**

Bijlage V Financiële werkladder WOZL 1BV

t/m december **2016**

bedragen x € 1

	Beschut	Individuele Detachering	Groeps-detachering	Beheer	Totaal
Omzet per FTE SW	7.012,21	11.460,25	5.758,83	7.399,38	8.460,76
Bruto marge per FTE SW	4.205,93	11.407,82	5.651,57	5.454,34	7.629,62
Bedrijfskosten per FTE SW	5.578,90	1.620,44	1.397,99	-25.387,42	1.675,98
Lonen n-Wsw en overige personeelskosten Wsw	2.622,91	1.140,95	912,93	25.654,21	2.249,85
Lonen SW per FTE SW	30.699,60	33.742,21	30.369,67	34.190,89	31.956,54
Rijkssubsidie SW per FTE SW	25.803,12	25.390,19	25.888,04	26.057,12	25.668,55
Subsidieresultaat per FTE SW	-4.896,48	-8.352,03	-4.481,63	-8.133,77	-6.287,99
Operationeel resultaat per FTE SW	-3.995,87	8.646,43	3.340,24	5.188,91	3.703,72
Netto-resultaat per FTE SW	-8.892,34	294,41	-1.141,38	-2.944,85	-2.584,27
Aantal FTE SW	861,64	1.384,81	1.031,84	110,82	3.389,11
Aantal AJ SW	882,39	1.396,14	1.059,51	112,43	3.450,47

18-4-2017 12700

Bijlage VI Dashboard WOZL 1BV

De KPI's zijn gebaseerd op de KPI's zoals opgenomen in de 2e begrotingswijziging 2016. De KPI Wsw arbeidsjaren en de KPI Resultaat voor financiering en algemene middelen betreffen op WOZL GR niveau. De overige KPI's hebben betrekking de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV en haar dochtermaatschappijen.

realisatie Wsw in % van taakstelling

In de 2e begrotingswijziging 2016 is er een taakstelling van 3.827 arbeidsjaren opgenomen voor geheel 2016. De realisatie in 2016 bedraagt 3.815 arbeidsjaren.

resultaat in % van de begroting

In de 2e begrotingswijziging 2016 is er een verlies voor financiering en algemene dekkingsmiddelen begroot van € 8.439.000. In 2016 is een verlies voor financiering en algemene dekkingsmiddelen gerealiseerd van € 7.567.000 en is daarmee € 872.000 beter dan begroot.

Ziekteverzuim in %

In de 2e begrotingswijziging 2016 is er een taakstelling van 15,2% voor het ziekteverzuim opgenomen. In 2016 bedraagt het ziekteverzuim gemiddeld 15,9 %.

Uitstroom aantal personen

In de 2e begrotingswijziging 2016 is de uitstroom begroot op 180 medewerkers. In 2016 zijn 231 uitgestroomd.

Doorstoom in FTE van Beschut naar Detachering

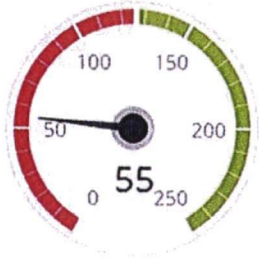

In de 2e begrotingswijziging 2016 is er een taakstelling begroot voor de doorstroom van beschut naar detachering van 125 fte. In 2016 is er een doorstroom van beschut naar detachering gerealiseerd van 55 fte.

18-4-2017 12700

Raadsinformatiebrief inzake WOZL d.d. 11/04/2017

1. Jaarstukken over 2016

Vandaag worden de jaarstukken over 2016 naar de Colleges verzonden, met het verzoek deze stukken ter kennisname door te sturen naar de gemeenteraden. De jaarstukken bestaan uit het Jaarverslag en de concept-Jaarrekening 2016 van de GR WOZL, met daarin opgenomen het geconsolideerde resultaat van de onder de GR werkzame BV's. De accountantscontrole van de jaarstukken is afgerond; de goedkeurende accountantsverklaring is aan de stukken toegevoegd. Op 13 juli wordt de jaarrekening 2016 formeel goedgekeurd door het AB van WOZL.

Het jaar 2016 heeft sterk in het teken gestaan van de verdere transformatie van WOZL. De organisatie moet zich de komende tijd primair op de doelgroep Wsw-Beschut kunnen richten en de Wsw-medewerkers dienen zoveel mogelijk te worden gedetacheerd bij reguliere werkgevers in de regio.

In dat proces is de integratie van de detacheringactiviteiten van WOZL en Werkgeversservicepunt (WSP) Parkstad belangrijk. Het zal de basis vormen voor een gezamenlijke, eenduidige en effectieve marktbenadering, teneinde de burgers die onder de Wsw en de Participatiewet vallen – mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt – bij reguliere bedrijven te kunnen onderbrengen, zowel in loondienst als gedetacheerd. In het verslagjaar is het Ondernemingsplan WSP Parkstad opgesteld en goedgekeurd. Het moet uiterlijk per 1 januari 2018 leiden tot de juridische overheveling van Detachering OZL naar WSP Parkstad. Daarop vooruitlopend, wordt er al vanaf medio 2016 samengewerkt en is Detachering OZL vanaf begin 2017 als 'WSP Parkstad' zichtbaar in de markt.

Binnen de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV van de GR is in het verslagjaar verder gewerkt aan de beweging van binnen (Beschut) naar buiten (Detachering), op basis van individuele trajectplannen voor de Wsw-medewerkers. Daarnaast is het Ondernemingsplan Beschut 2.0 uitgewerkt en goedgekeurd. Dat plan geeft de contouren aan van een zo klein mogelijke beschutte werkomgeving binnen WOZL, alleen bestemd voor die Wsw-medewerkers die niet naar buiten zijn te plaatsen, ook niet via groepsdetachering. Het betreft rond 300 medewerkers. Alle andere Wsw-medewerkers worden van het huidige Beschut overgedragen aan Detachering. Daarmee is in het eerste kwartaal van 2017 planmatig een begin gemaakt.

In het verslagjaar is ook de vervreemding van de laatste commerciële activiteiten, zijnde de draadbomensector en de catering, zover voorbereid dat die activiteiten begin 2017 kunnen worden overgedragen aan marktpartijen.

Met deze ontwikkelingen en met de verdere uitvoering van de zgn. Kerstens-projecten, wordt de WOZL-organisatie getransformeerd naar een zowel kleinere als robuustere organisatie, met een in de toekomst zo laag mogelijke schadelast voor de deelnemende gemeenten.

18-4-2017 12700

Het financiële resultaat van de GR WOZL, inclusief de Verbonden partijen, komt over het boekjaar 2016 uit op een tekort van € 7.567.000. Dit bedrag is de gezamenlijke bijdrage van de deelnemende gemeenten in de GR. Het is € 850.000 gunstiger dan op basis van de 2de begrotingswijziging 2016 werd geprognosticeerd. Het verschil zal worden teruggestort naar de deelnemende gemeenten.

.

Het gunstigere resultaat komt deels doordat de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV nog beter presteerde dan in de 2de begrotingswijziging voorzien, maar vooral doordat nu een Bonus begeleid werken over het jaar 2014 werd uitgekeerd. Die bonus bedroeg € 602.000 en was niet bekend en daarmee ook niet begroot.

2. Concept Begroting 2018 met meerjarenraming 2019-2021

Het AB heeft in zijn vergadering van 30 maart ingestemd met de concept-begroting 2018 van de GR WOZL en de daarbij behorende meerjarenraming 2019-2021. Het concept wordt nu doorgestuurd naar de aangesloten gemeenten, met het verzoek er voor 23 juni hun zienswijze op kenbaar te maken. Begroting en meerjarenraming zullen op 13 juli ter goedkeuring aan het Algemeen Bestuur van de GR WOZL worden voorgelegd.

In financiële termen resulteert de concept-begroting in een exploitatietekort van € 11 miljoen, zijnde de gezamenlijke bijdrage die van de deelnemende gemeenten in 2018 wordt gevraagd. In de jaren daarna loopt die gezamenlijke bijdrage zelfs verder op tot rond € 12,5 miljoen. Het hogere exploitatietekort is volledig toe te schrijven aan de forse en jaarlijks oplopende subsidiekorting, die nagenoeg niet meer in de uitvoeringsorganisatie is te compenseren.

De begrotingsopstelling en de meerjarenraming zijn gebaseerd op de 1e Begrotingswijziging 2017 en de huidige juridische structuur. Wijzigingen in de cao, in de loonprijsontwikkeling (LPO) voor 2017 en 2018 en wijzigingen in de korting op de arbeidsjaren (AJ) 2017-2021 kunnen een wezenlijk effect hebben op het exploitatieresultaat. De aanstaande Mei-circulaire van het Ministerie van SZW kan de eerste indicaties bevatten. Daarnaast kan ook de verdere integratie met WSP Parkstad effecten hebben op de begroting van de GR WOZL en de meerjarenraming.

3. Mutaties in bestuur

Door het terugtreden van de wethouder van Landgraaf, René van der Valk, is zowel in het Algemeen als in het Dagelijks Bestuur een vacature ontstaan. Zijn opvolger als wethouder van Landgraaf, Christian Wilbach, is nu toegetreden tot het AB van GR WOZL. Het AB heeft Funs Pluijmaekers – wethouder van Nuth – benoemd tot plaatsvervangend voorzitter en lid van het Dagelijks Bestuur.

18-4-2017 12700

4. Lobby naar Ministerie SZW

In het kader van de lobby van de GR WOZL tegen de nadelige effecten van de hogere subsidiekorting Sw, de LIV (Lage Inkomens Voordeel) en de compensatie LPO in relatie tot de cao Wsw, heeft er een overleg met staatssecretaris mevrouw Klijnsma plaatsgevonden. De voorzitter en bestuurssecretaris hebben tijdens deze bijeenkomst uitgelegd hoe groot de nadelige effecten zijn en waardoor dit komt. Hierbij is aangegeven dat de Rijksoverheid dit niet kan afwentelen op de deelnemende gemeenten.
De staatssecretaris mevrouw Klijnsma heeft tijdens de bijeenkomst aangegeven samen met Cedris naar de problematiek te willen kijken en eventuele punten dan mee te willen nemen naar de Voorjaarnota 2017. De staatssecretaris riep Cedris en VNG op om een manifest op te stellen met betrekking tot deze problematiek en die breed door alle bestuurders van Sw-bedrijven te laten ondertekenen. Zij gaf aan dat een dergelijk manifest haar zou kunnen helpen om eventuele wijzigingen goedgekeurd te krijgen door de nieuw gekozen Tweede Kamer.
Alle bestuursleden van de GR WOZL hebben dit manifest (zie bijlage) ondertekend.

5. Benchmark: WOZL presteert operationeel beter dan gemiddeld

In de operationele bedrijfsvoering presteert WOZL beter dan het gemiddelde sw-bedrijf in Nederland. Dat blijkt uit de benchmark over 2015, die door brancheverenigingen Cedris is uitgevoerd. Belangrijke redenen: bij WOZL bezetten niet alleen cao'ers maar ook Wsw-medewerkers een groot aantal kaderfuncties, waardoor het uitvoeringsbedrijf van WOZL beduidend goedkoper kan functioneren. Daarnaast is door de vervreemding van risicovolle activiteiten en de beweging van binnen naar buiten de organisatie minder complex geworden.
De benchmark geeft ook de gezamenlijke zorg van alle sw-bedrijven aan De tekorten zullen verder toenemen doordat het negatieve verschil tussen de loonkosten en de te ontvangen subsidie groter wordt. Na alle verbeterslagen en efficiencymaatregelen is er amper ruimte om verdere besparingen te realiseren in de operationele bedrijfsvoering. Doordat die subsidiekorting hoger is dan de € 500 per arbeidsjaar (AJ) die het ministerie in 2015 had berekend en door een lager voordeel in de werkgeverslasten door Lage Inkomens Voordeel (LIV), loopt naar verwachting het netto resultaat (tekort) per Wsw-medewerker op van gemiddeld € 1100 in 2015 tot ruim € 3000 gemiddeld in 2020. De oplopende tekorten zoals Cedris die voor de komende jaren inschat, komen overeen met de bedragen zoals WOZL die in de eigen meerjarenbegroting heeft opgenomen.
Daarnaast wijst de benchmark uit dat WOZL gemiddeld hogere loonkosten heeft en minder rijkssubsidie per Wsw-medewerker ontvangt. De gemiddeld hogere kosten zijn met name het gevolg van de instroom van Wsw-medewerkers in het verleden. De gemiddeld lagere subsidie wordt met name veroorzaakt doordat hier minder Wsw-medewerkers met de kwalificatie "ernstige handicap" werkzaam zijn dan elders: 9 % t.o.v. 15 %. Een Wsw-medewerker met kwalificatie "ernstige handicap" telt in de subsidietoekenning voor 1,25 AJ en leidt daarmee tot een hogere subsidie.

Heerlen, 11 april 2017

18-4-2017 12700

Manifest

'Investeren in werk voor kwetsbare groepen'

De forse bezuiniging op de uitvoering van de WSW gevolgd door extra onvoorziene financiële tegenvallers bij rijksmaatregelen, betalen hun prijs. Daardoor is het niet langer realistisch de 'oude' WSW-regeling verantwoord te blijven uitvoeren en daarnaast de begeleiding en re-integratie van nieuwe doelgroepen uit de Participatiewet effectief op te pakken.

Als wethouders van gemeenten, die financieel en inhoudelijk verantwoordelijk zijn voor de re-integratie van werkzoekenden, wordt het ons onmogelijk gemaakt kwetsbare groepen een goede ondersteuning te blijven bieden richting betaald werk. De in het verleden opgebouwde expertise en ondersteuningsstructuur voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt staat financieel onder te grote druk. Dit staat een succesvolle uitvoering van de Participatiewet en van de Wet Banenafspraak in de weg.

Wij roepen de politieke partijen op te waarborgen dat de kennisinfrastructuur en de instrumenten die nodig zijn om mensen te begeleiden naar betaald werk en werkgevers hierbij te ontzorgen, landsdekkend blijven bestaan. Nu en in de toekomst! Er zijn snel maatregelen nodig. De eerste noodzakelijke stap moet worden gezet bij de Voorjaarsnota. In de komende kabinetsperiode zijn daarna aanvullende maatregelen nodig, zodat er in de nabije toekomst niet opnieuw forse tekorten ontstaan.

Noodzakelijke maatregel Voorjaarsnota

Koppel WSW-macrobudget aan de actuele volumeraming

De in 2012 gemaakte prognoses over de uitstroom van WSW-werknemers sluiten niet aan bij de werkelijkheid. De uitstroom verloopt minder snel dan destijds ingeschat. Dit leidt tot forse tekorten op de uitvoering van de WSW en moet in de gemeentelijke meerjarenbegrotingen worden gedekt uit eigen middelen. Dit beperkt de financiële ruimte om re-integratieactiviteiten voor de doelgroepen binnen de Participatiewet op te pakken.

Oplossing:
Baseer het macrobudget op actuele volumeramingen van de WSW. Anders ontstaat tot 2020 een extra budgettekort ter grootte van ***€ 182 miljoen***.

Onze dringende oproep is om dit bij de Voorjaarsnota te regelen!

Noodzakelijke maatregelen periode 2018-2022

Om een beeld te geven van de omvang van het jaarlijkse tekort in de structurele situatie, gaan we uit van het jaar 2022.

Stop de jaarlijkse bezuiniging op de WSW

De innovatie en de transformatie van SW-bedrijven is in volle gang. De beweging 'van binnen naar buiten' zet door en de bedrijfsvoering is sterk verbeterd. Het stimuleren van een inclusieve arbeidsmarkt en het bedienen van nieuwe doelgroepen gaat niet samen met een verdere bezuiniging op de WSW. Er is inmiddels €1000,- bezuinigd per WSW-baan. Voor de komende vier jaar staat een verdere verlaging van de subsidie gepland van nog eens €500,- per jaar. Daarmee komt de nog te realiseren bezuiniging op €2000,- per WSW-werknemer. Het verder effectueren van de geplande bezuiniging op de WSW vergroot de financiële problematiek bij gemeenten in 2022 met circa ***€ 140 miljoen*** (op basis van 70.000 werknemers).

Oplossing:
Stop de verdere bezuiniging op de WSW-subsidie: € 1.000,- is realistisch, € 3.000,- is dat niet!

18-4-2017 12700

Breng alle lage loonschalen van 36-uurs cao's onder het Lage Inkomens Voordeel (LIV)

Het LIV is een voordeel voor werkgevers, bedoeld om werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt te stimuleren. Doordat de regeling is gebaseerd op het minimuurloon, waarbij wordt uitgegaan van WML op basis van 40 uur, komt de laagste loonschaal in 36 uurs cao's slechts beperkt in aanmerking voor de LIV. Werkgevers ontvangen voor werknemers in 36-uurs cao's (waaronder de WSW) daardoor minder voordeel.
Het gaat om circa ***€ 90 miljoen*** per jaar voor oude en nieuwe doelgroepen met loonkostensubsidie.

Oplossing:
Repareer de oneerlijke uitwerking voor werkgevers die te maken hebben met 36-uurs cao's.

Voorkom dat Beschut Werk een structurele verliespost wordt voor gemeenten.

Om te voorkomen dat gerealiseerde beschutte werkplekken voor gemeenten een structurele verliespost worden, moet het beperkte verdienvermogen van de doelgroep structureel gecompenseerd worden. Dit is mogelijk door de huidige (tijdelijke) bonus van € 3.000,- structureel beschikbaar te stellen. Om de ambitie van 10.000 beschutte werkplekken in 2022 te kunnen financieren is ***€ 30 miljoen*** nodig.

Oplossing:
Bied gemeenten een structurele bonus van € 3.000 per beschutte werkplek.

Zorg dat ook voor ex-Wajong toereikende begeleiding mogelijk wordt

De groep voormalig Wajong wordt geleidelijk overgeheveld van UWV naar de gemeenten. Naar verwachting is de gemeentelijke doelgroep in 2022 toegenomen met 44.000 voormalige Wajongers. Het bedrag dat gemeenten ontvangen voor begeleiding bedraagt € 1.800,- per persoon. Dit bedrag is onvoldoende om deze groep de noodzakelijk begeleiding naar werk te kunnen bieden. Daarvoor is een gemiddeld bedrag van minimaal € 5.500 per persoon nodig. Daarmee komen gemeenten in 2022 circa ***€ 160 miljoen*** tekort om deze nieuwe verantwoordelijkheid te kunnen uitvoeren.

Oplossing:
Voeg € 5.500,- toe aan het Participatiebudget voor elke ex-Wajonger die van UWV naar de gemeente wordt overgeheveld.

Conclusie
De bezuiniging van € 1,8 mrd bij de invoering van de Participatiewet is te fors gebleken. De tekorten voor de gemeenten op de uitvoering van de WSW en de Participatiewet lopen de komende jaren in de honderden miljoenen. Er is **jaarlijks structureel ruim € 400 miljoen** extra nodig om de arbeidsparticipatie van kwetsbare groepen te blijven stimuleren.

Als deze middelen er niet komen worden de zwaksten op de arbeidsmarkt de dupe, omdat het vrijwel onmogelijk is – de voor hen noodzakelijke – ondersteuning en begeleiding op peil te houden.

18-4-2017 12700

Lijst met ondertekenaars

Wethouder J.P.M.H. Kompier	Gemeente Vaals
Wethouder H.M.L. Dauven	Gemeente Valkenburg
Wethouder H. Wiermans	Gemeente Kerkrade
Wethouder P. Laheij	Gemeente Gulpen Wittem
Wethouder M. de Beer	Gemeente Heerlen
Wethouder C. Wilbach	Gemeente Landgraaf
Wethouder H. Janssen	Gemeente Brunssum
Wethouder R. Evers	Gemeente Onderbanken
Wethouder P.J. E. Leunissen	Gemeente Voerendaal
Wethouder F. Pluijmaekers	Gemeente Nuth
Wethouder T. Gulpen	Gemeente Simpelveld

E.M. L Mulleneers
Maatschappelijke Ontwikkeling

Werkvoorzieningschap OZL
T.a.v. Algemeen Bestuur
Postbus 333
6400 AH Heerlen

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Bestuurscentrum
Lindeplein 1
Telefoon
(045) 5278555
Fax
(045) 5259879
E-mail
Gemeente@brunssum.nl
Internet
http://www.brunssum.nl
Bank
NL68BNGH0285001523 t.n.v.
Gemeente Brunssum
BIC-code: BNGHNL-2G

Datum	21 juni 2017
Uw brief van	10 april 2017
Uw kenmerk	WOZL-fdik 0020
Ons kenmerk	729454/726776
Bijlage(n)	
Onderwerp	Zienswijze Gemeente Brunssum ten aanzien van de GR WOZL Begroting 2018 inclusief meerjarenraming

Geacht Algemeen Bestuur van het WOZL,

Naar aanleiding van de door u op 10 april 2017 aangeboden Jaarrekening 2016 en Begroting 2018, inclusief meerjarenraming, brengen wij, zoals vastgelegd in Artikel 20 van de geldende Gemeenschappelijke Regeling WOZL, graag de zienswijze van onze gemeenteraad in dezen naar voren.

De Jaarrekening 2016 is ter kennisname aangeboden en de Begroting 2018, inclusief meerjarenraming, is behandeld in de raadsvergadering van 20 juni 2017 en onze gemeenteraad heeft tijdens deze vergadering geconstateerd dat er geen aanleiding is om haar wensen en/of bezwaren kenbaar te maken.

De gemeenteraad van Brunssum heeft kennis genomen van de Jaarrekening 2016 en bij wijze van zienswijze stemt de gemeenteraad van Brunssum derhalve in met de GR WOZL begroting 2018, inclusief meerjarenraming.

Hopende u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

burgemeester

secretaris

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie WOZL: Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021
Registratiekenmerk 729454
Gemeentebladnr. 2017/29

Rol van de raad
Dit voorstel omvat de Jaarstukken 2016 en de Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 van WOZL. Op grond van de GR is het WOZL verplicht de begroting/meerjarenraming vóór vaststelling aan te bieden aan de aangesloten GR-gemeenten zodat deze haar zienswijze kenbaar kunnen maken. De vaststelling van het betreffende document is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van WOZL op 6 juli 2017. De jaarstukken worden ter kennisgeving aan uw gemeenteraad aangeboden. De accountantscontrole van de jaarstukken is afgerond.
De goedgekeurde accountantsverklaring bijgevoegd.

Context van het raadsvoorstel
Een korte beschrijving waarom het raadsvoorstel nu aan de raad voorgelegd wordt:
De jaarstukken dienen incl. zienswijzen van de aangesloten gemeenten door WOZL vóór 15 juli 2017 te worden aangeboden aan de Gedeputeerde Staten van Limburg.
Ten aanzien van de begroting dient dit vóór 1 augustus 2017 te gebeuren.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen

WOZL Jaarstukken 2016
Het financiële resultaat van de GR WOZL inclusief de verbonden partijen bedraagt in 2016 € - 7.567.000 en is € 850.000 beter dan het begroot resultaat zoals opgenomen in de 2e begrotingswijziging 2016.
De verstrekte bonus Begeleid Werken ligt hier grotendeels aan ten grondslag. Per saldo krijgt gemeente Brunssum € 100.000 terug over het jaar 2016; dit is nog niet in de gemeentelijke jaarrekening verwerkt en zal dus ten gunste komen van de reserve Sociaal Domein in 2017.

Voorgesteld wordt om bij wijze van zienswijze akkoord te gaan met de Jaarstukken 2016.

WOZL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021
Ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2017 stijgt in 2018 de benodigde tekortfinanciering van de gemeenten van € 8,7 miljoen in 2017 met € 2,0 miljoen. De tekortfinanciering stijgt in 2021 tot 12,6 miljoen. De belangrijkste oorzaken zijn:

- lagere personeelskosten agv minder arbeidsjaren maar hogere personeelskosten door de cao Wsw en bijbehorende periodieken
- minder subsidie agv minder arbeidsjaren
- voordelen van het Lage inkomens voordeel (LIV) zijn lager door relatief meer hogere lonen
- meer korting op de subsidie per arbeidsjaar dan eerder gecommuniceerd

Voorgesteld wordt om een instemmende zienswijze af te geven ten aanzien van de Begroting 2018 e.v..
Financiële/personele/juridische gevolgen?
WOZL Jaarstukken 2016
De GR-brede resultaten over 2016 worden in de jaarstukken 2016 gespecificeerd en vervolgens in de bijlagen naar individuele gemeenten vertaald.
In financiële zin betekenen de jaarstukken 2016 het volgende voor Gemeente Brunssum (bedragen x €1,-):

		Te ontvangen	Te betalen
	Sociaal statuut (bijlage II)	€ 1.472	
	Arbeidsjaren (bijlage III)	€ 9.169	

28-6-2017 269

	Bedrijfsvoering (bijlage IV)	€ 12.999	
	Subsidiedifferentiatie (bijlage IV)		€ 1.165
	Resultaat WOZL BV's (bijlage IV)	€ 34.300	
	Bijdrage resultaat transitiekosten		€ 17.989
I.	Bonus begeleid werken	€ 62.820	
	Subtotaal	**€ 120.760**	**€ 19.154**
	Totaal te verrekenen resultaat Gemeente Brunssum	**€ 101.606**	

WOZL Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021
Zetten we de geprognosticeerde bijdrage van Brunssum af tegen het budget in onze gemeentelijke begroting dan ontstaat het volgende beeld:

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Via de P&C-documenten van WOZL.

Is er een tijdpad bijgevoegd?

Ontvangst financiële stukken:	11 april 2017
Collegevergadering:	9 mei 2017
Commissievergadering:	06 juni 2017
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB WOZL:	13 juli 2017
Aanbieding aan GS	Jaarstukken: 15 juli 2017
	Begroting: 1 augustus 2017

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
Er zijn 4 bijlagen toegevoegd zijnde:

Zaak 726776: Begeleidend schrijven WOZL d.d. 11-04-2017
WOZL Jaarstukken 2016
WOZL Begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021
Accountantsverklaring WOZL Jaarrekening 2016
Zienswijze op Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	9 mei 2017
Registratiekenmerk	:	729454
Gemeentebladnr.	:	2017/29
Dienst / Afdeling	:	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelvoorstelnr.	:	729454
Portefeuillehouder	:	H. Janssen
Onderwerp	:	WOZL: Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021
Raadsverg. d.d.	:	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/9;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
In te stemmen met de voorliggende beslispunten en bijgevoegde zienswijze na vaststelling in de raadsvergadering van 20 juni 2017 per omgaande aan WOZL te versturen.

3. Aanleiding
Dit bestuurlijk behandelvoorstel omvat de Jaarstukken 2016 en de Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 van het Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (verder: WOZL).
Gemeente Brunssum is één van de elf verbonden partijen binnen de gemeenschappelijke regeling (GR) WOZL, naast de gemeenten Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Nuth, Onderbanken, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal.

<u>WOZL Jaarstukken 2016</u>
Het jaar 2016 heeft sterk in het teken gestaan van het voortzetten van de transformatie van WOZL. Aandachtsgebieden waren: het van 'binnen' (Beschut) naar 'buiten' brengen (Detachering) van medewerkers, het opstellen van het ondernemingsplan WSP Parkstad, het voorbereiden van de integratie WSP - WOZL en het uitwerken en implementeren van de Kerstens projecten. Verder ging de aandacht uit naar borging van de bedrijfsvoering en vervreemding van de activiteiten van draadbomen en catering.
Met deze activiteiten wordt volledig uitvoering gegeven aan de koers die de 11 deelnemende gemeenten hebben meegegeven met betrekking tot de uitvoering van de Wsw. Uw raad heeft deze in januari 2015 vastgesteld. Deze zijn ook besloten in de kaders van Arbeidsmarktbeleid Parkstad Limburg 2016-2020.

Met het oog op het beleidsuitgangspunt te komen tot een zo klein mogelijk beschutte werkomgeving voor de betreffende Wsw-medewerkers is het Ondernemingsplan Beschut 2.0 opgesteld. Dit plan is bedoeld voor de beschutte omgeving voor Wsw- medewerkers, die niet via groeps- dan wel individuele detachering duurzaam geplaatst kunnen worden bij werkgevers in de regio. Om dit te beoordelen zijn t/m 2016 1342 trajectplannen opgesteld. Op basis van deze trajectplannen geldt voor 775 medewerkers vanuit de Beschut omgeving dat zij nog in een groeps- en/of individuele detachering geplaatst kunnen worden. Dit ondersteunt de ingezette strategische richting om medewerkers van binnen naar buiten duurzaam te plaatsen.

Vanuit het beleidskader geen eigen risicovolle en kapitaalintensieve activiteiten meer uit te voeren zijn gesprekken gestart voor vervreemding van de draadboomactiviteiten en catering. Voor de draadboomactiviteiten op de locatie Boschstraat in Brunssum zijn intensieve gesprekken gevoerd met potentiele overnamepartijen, passend binnen de kaders en de opdracht van de algemene vergadering van aandeelhouders van WOZL 1 BV. Voor de afdeling draadbomen staan we aan de vooravond van een concrete vervreemding. Definitieve besluitvorming zal plaatsvinden in begin mei 2017. De catering wordt in kwartaal 2 van 2017 vervreemd, waarover u onlangs met een RIB, d.d. 13 april 2017, bent geïnformeerd.

28-6-2017 269

Voor de projecten In- Door en Uitstroom (IDU), Integratie WOZL Detachering - Werkgevers Servicepunt Parkstad (WSP Parkstad), Werkgeversbenadering , Marketing en Communicatie, Huisvestiging, Kwaliteitsverbetering Organisatie zijn projectaanvragen opgesteld, de zgn. Kerstensgelden. De projecten kennen een sterke verbinding met het Werkgevers Servicepunt Parkstad (WSP)in het kader van de werkgeversbenadering voor te detacheren SW medewerkers. De plannen zijn goedgekeurd door respectievelijk de aandeelhouders van WOZL 1 BV, de portefeuillehouders Arbeidsmarktbeleid van de Parkstad gemeenten én het Ministerie.
De aandeelhouders WOZL 1 BV. en het algemeen bestuur GR WOZL worden periodiek geïnformeerd. De Raden zijn geïnformeerd met een Raadsinformatiebrief (RIB d.d. 31/10/16).

In 2017 zal veel aandacht blijven uitgaan naar het hoge verzuimcijfer en de doorstroom naar detacheringen. Hierin zitten belangrijke elementen om de resultaten in de bedrijfsvoering komende jaren nog te verbeteren.
Met het afschaffen van de bonus-malusregeling per januari 2016 is een einde gekomen aan de voor Brunssum onredelijke afrekening van een niet beïnvloedbaar aandeel op afname van diensten bij WOZL.
Nauwelijks beïnvloedbaar waren de gevolgen van de nieuwe CAO voor Wsw medewerkers met een looptijd 2016 - 2018 en het Lage Inkomens Voordeel (LIV). Deze elementen leiden tot een negatieve aanpassing van de resultaten voor de jaren 2017 e.v.

Het financiële resultaat van de GR WOZL inclusief de verbonden partijen bedraagt in 2016 € - 7.567.000 en is € 850.000 beter dan het begroot resultaat zoals opgenomen in de 2e begrotingswijziging 2016.
De verstrekte bonus Begeleid Werken ligt hier grotendeels aan ten grondslag. Per saldo krijgt gemeente Brunssum € 100.000 terug over het jaar 2016; dit is nog niet in de gemeentelijke jaarrekening verwerkt en zal dus ten gunste komen van de reserve Sociaal Domein in 2017.

WOZL Begroting 2018 e.v.
Met de begroting 2018 met de meerjarenramingen 2019 - 2021 wordt een begroting gepresenteerd die evenals eerdere begrotingsjaren is gebaseerd op de koers die door de 11 deelnemende gemeenten in de GR WOZL eerder is vastgesteld (IROKO rapport) en de beleidskaders Arbeidsmarktbeleid Parkstad Limburg 2016-2020.

Op 15 december 2016 is de 1e begrotingswijziging 2017 van de GR WOZL vastgesteld door het Algemeen Bestuur en voor zienswijze aan de raden verstuurd. Het Algemeen Bestuur zal de 1e begrotingswijziging 2017 op 18 mei 2017 vaststellen. De financiële baten en lasten in de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019 en 2021 sluiten volledig aan op de meerjarenraming 2018-2020 zoals opgenomen in de 1e begrotingswijziging 2017, die door uw raad werd vastgesteld op 7 maart 2017. Er is geen nieuwe informatie op grond waarvan de baten en lasten voor de periode 2018-2020 wezenlijk zouden moeten wijzigen. Voor het jaar 2021 is het jaar 2020 als uitgangspunt genomen.
Deze begroting 2018 met de meerjarenraming 2019-2021 voor de GR WOZL is een meer technisch document, zoals dit in voorgaande jaren ook het geval was.

De begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 is gebaseerd op de huidige cao voor Wsw (2016-2018) en de circulaire Gemeentefonds 2016 van het Ministerie van SZW. Een eventuele nieuwe cao voor de Wsw, wijzigingen in de Loonprijsontwikkeling (LPO) voor 2017 en 2018 en de wijzigingen in de arbeidsjaren 2017-2021 zullen zonder ingrijpen van het Rijk een wezenlijk negatief effect hebben op het resultaat in de periode 2017 -2021 en daarmee op de bijdrage van de deelnemende gemeenten. Tegen deze nadelige effecten van de hogere subsidiekorting is door de GR WOZL een lobby opgestart. Vervolgens is een manifest opgesteld door Cedris en het Ministerie, ondertekend door alle SW besturen en toegezonden aan de Kamerleden.
De begroting 2018 is verder opgesteld op basis van de richtlijnen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Een van de vastgestelde strategische beleidsuitgangspunten is dat de marktbenadering, ook voor SW medewerkers, in volledige afstemming met het WSP dient plaats te vinden en de organisatie Detacheringen OZL BV zich voorbereidt op een naadloze aansluiting op en integratie met het WSP. Medio 2017 wordt een voorstel voor de definitieve juridische structuur van WSP Parkstad aan de Portefeuillehouders Arbeidsmarktbeleid Parkstad (POHO AMB) voorgelegd ter besluitvorming. In dit voorstel zal ook de toekomstige juridische structuur voor de GR WOZL en de uitvoeringsorganisatie WOZL 1 BV worden meegenomen. De consequenties daarvan zijn begrotingstechnisch nog niet duidelijk en daarom nog niet verwerkt in de begroting 2018 van WOZL.

4. Probleemstelling
Dit voorstel omvat de Jaarstukken 2016 en de Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 van het WOZL.
Op grond van de GR is WOZL verplicht de begroting/meerjarenraming vóór vaststelling aan te bieden aan de aangesloten

28-6-2017 269

GR-gemeenten zodat deze haar zienswijze kenbaar kunnen maken. De vaststelling van het betreffende document is voorzien in de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van WOZL op 6 juli 2017.
De jaarstukken worden ter kennisgeving aan uw gemeenteraad aangeboden op 20 juni 2017. De accountantscontrole van de jaarstukken is afgerond. De goedgekeurde accountantsverklaring is bijgevoegd. De jaarstukken dienen vervolgens door WOZL vóór 15 juli 2017 te worden aangeboden aan de Gedeputeerde Staten van Limburg. Ten aanzien van de begroting dient dit vóór 1 augustus 2017 te gebeuren.

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
b. wat gaan we ervoor doen?

a. wat willen we bereiken?
Doelstelling van dit raadsvoorstel is, zoals opgenomen in Artikel 20 en 21 van de GR WOZL 2016, om de gemeenteraad de mogelijkheid te bieden haar zienswijze naar voren te brengen aangaande de Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 van WOZL.
De jaarstukken 2016 worden ter kennisgeving aan uw gemeenteraad aangeboden.
b. wat gaan we ervoor doen?
Bijgevoegde zienswijze op de WOZL Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021, na vaststelling door de gemeenteraad aan het WOZL te versturen. Voorgesteld wordt om bij wijze van zienswijze akkoord te gaan met de Jaarstukken 2016.
Voorgesteld wordt om een instemmende zienswijze af te geven ten aanzien van de Begroting 2018 e.v..
- inschakeling Beter Buren wenselijk/mogelijk?
Dit voorstel betreft het afgeven van een zienswijze van de raad op financiële stukken van WOZL. Alhoewel WOZL en Betere Buren in de uitvoering met elkaar te maken hebben, is inschakeling van Betere Buren bij dit voorstel niet mogelijk c.q. van toepassing.
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers/maatschappelijk middelveld/bedrijfsleven bevorderen?
Dit voorstel betreft het afgeven van een zienswijze van de raad op de financiële documenten van WOZL.
c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
- Indicator:
Exploitatieresultaat GR WOZL
- Bron
P&C cyclus Gemeente Brunssum
P&C cyclus WOZL

6. Kaders
a. algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)
- Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)
- Participatiewet
b. autonoom beleid/taken in medebewind?
- Gemeenschappelijke Regeling WOZL 2016;
- Strategische uitgangspunten uitvoering WSW d.d. medio 2012;
- Advies Herstructurering WSW/WOZL d.d. januari 2015;
- WOZL Strategische notitie Werken is ontwikkelen en participeren 2015-2018
- Arbeidsmarktbeleid Parkstad Limburg 2016-2020 d.d. maart 2016
c. past het voorstel in de strategische visie?
Ja, binnen de pijler 'Brunssum door e n voor elkaar!'wordt gestreefd naar een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben door afstand tot de arbeidsmarkt, gezondheidsproblemen en/of sociaaleconomische achterstand in het algemeen. Iedereen kan meedoen. Lukt dat niet (volledig) op eigen kracht, dan helpen we hen (op maat) om binnen de mogelijkheden toch een (maatschappelijke) bijdrage te kunnen leveren. De uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening door WOZL past in dit streven.
d. relatie met programmabegroting?
- programma: Programma 2 Brunssum, een hechte en zorgzame samenleving van actieve burgers!
- beleidsveld: 'Werk & Participatie' en 'Inkomen, armoede en schulden'.
e. Overige financiële en beleidsmatige aspecten:
De meerwaarde van samenwerking binnen de GR WOZL is nog steeds opportuun. Dit vanwege de kennis, kunde en dienstverlening die WOZL heeft om de SW-doelgroep tewerk te stellen en wanneer mogelijk verder te ontwikkelen.
De strategische doorontwikkeling van de GR WOZL en haar uitvoeringsorganisaties dient onverkort de koers, waartoe de 11 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de WSW hebben besloten. Deze strategische uitgangspunten zijn tevens geduid in de voorliggende Jaarstukken 2015 en de Begroting 2017 e.v..

28-6-2017 269

7. Argumenten / overwegingen
Onderstaand een samenvattende toelichting op de betreffende financiële stukken. De gevolgen van deze gegevens voor de financiële positie van Gemeente Brunssum wordt verder beschreven onder paragraaf 9 van dit voorstel.

7.1. Met betrekking tot de Jaarstukken GR WOZL 2016:
De 11 GR-gemeenten dragen bij in de tekorten van de aan WOZL verbonden partijen (BV's), plus een aanvullende bijdrage in de transitiekosten. Hieronder treft u een overzicht aan van de bijdragen van de gemeenten in deze kosten over het jaar 2016 (x €1000,-)*:

		Baten	Lasten	Totaal saldo	Mutaties reserves	Resultaat
I.	Bedrijfsvoering	€ 888	€ 778	€ 110	€ 0	€ 110
II.	Uitvoering WSW	€ 95.956	€ 95.946	€ -10	€ 0	€ -10
	Uitvoering WIW/ID	€ 1.698	€ 1.698	€ 0	€ 0	€ 0
	Uitvoering overig	€ 65	€ 65	€ 0	€ 0	€ 0
III.	Verbonden partijen	€ 9.046	€ 8.758	€ 288	€ 0	€288
	Personeelskosten WSW	€ 110.137	€ 110.155	€ -18	€ 18	€ 0
IV.	Kerstensgelden	€ 1.223	€ 1.223	€ 0	€ 0	€ 0
V.	Transitiekosten	€ 0	€ 244	€ -244	€ 100	€ -144
	Incidenteel:					
VI.	- Bonus BW 2014	€ 604	€ 0	€ 604	€ 0	€ 604
VII.	- Incid. Baten lasten	€ 277	€ 277	€ 0	€ 0	€ 0
VIII.	**Totaal**	**€ 219.875**	**€ 219.143**	**€ 732**	**€ 118**	**€ 850**

** De kwantitatieve afwijkingen in de tabel zijn het resultaat van afrondingsverschillen in de oorspronkelijke excel-bestanden. De cijfers zijn echter gelijk aan de cijfers opgenomen in de originele WOZL-financiële stukken zoals bij de voorstel toegevoegd.*

I. Het operationeel resultaat van de WOZL 1BV is € 1,172 miljoen hoger dan begroot en wordt veroorzaakt door een hogere omzet bij draadbomen en de lagere organisatiekosten en doorbelasting op de Kerstensprojecten.

II. In 2016 komt het resultaat van de subsidiedifferentiatie uit op €1,124 miljoen positief. Hiervan is in lijn met de 2e begrotingswijziging 2016 in totaal € 1.134 gefinancierd. Het negatieve resultaat na financiering bedraagt daardoor €10. 000. Dit verschil wordt met name verklaart door een lagere realisatie van 11,3 arbeidsjaren dan begroot, waardoor de opbrengst € 356 minder is dan begroot. De uitvoeringskosten zijn verbonden aan het aantal Arbeidsjaren (AJ), werkzaam onder de GR WOZL. In de 2e begrotingswijziging 2016 is de 'fictieve'taakstelling voor de uitvoering van de WsW vastgesteld op 3.827,12 AJ, waarvan 194,17 AJ afkomstig is van de niet deelnemende gemeenten. De totale realisatie bedraagt 3.815,82 AJ. Daarvan is 3.622,91 gerealiseerd door deelnemende gemeenten en 192,90 door niet deelnemende gemeenten. De realisatie is daarmee 11,3 AJ lager dan begroot. De bijbehorende subsidie voor de realisatie bedraagt € 97,07 miljoen.

III. Het tekort van de WOZL BV's over 2016 komt uit op €-8.758.000 en is € 289.000 beter dan het begroot tekort van €- 9.047.000, zoals opgenomen in de 2e begrotingswijziging 2016. Het operationeel resultaat bedraagt €12.552.000 en is €161.000 beter dan het begroot operationeel resultaat van € -12.391.000. Het subsidieresultaat (Rijkssubsidie minus loonkosten) bedraagt - 21.391.000 en is € 127.000 beter dan het begroot subsidieresultaat van € 21.438.000.

IV. Van de ontvangen subsidie betreffende de Kerstensgelden is in 2016 al een bedrag gereserveerd voor de kosten in 2017, voor de verdere uitvoering van de projecten. De verwachte kosten in 2017 bedragen: € 376.000

V. De transitiekosten hebben betrekking op de initiële kosten voor de inrichting van de op 22 oktober 2012 opgerichte BV's en de in te zetten transitie van WOZL. In 2015 is een bestemmingsreserve gevormd voor de huurverplichtingen na 2015, die betrekking hebben op het dispuut met verhuurder Libol over het gehuurde pand aan de Europaweg. De huurkosten ad. €133.000 zijn niet betaald door de GR WOZL. De huurverplichtingen zijn niet begroot in 2016.

VI. In 2014 is wederom de bonus begeleid werken toegekend. In de vergadering van het algemeen bestuur van 15 december 2015 is besloten om, conform afgelopen jaren, de bonus begeleid werken ten gunste van het resultaat te laten komen. De bonus begeleid werken bedraagt € 604.000 en is in 2016 niet begroot.

VII. Deze post bedraagt de afkoop van DSM voor aanvullende arbeidsvoorwaarden uit het verleden. DSM heeft het bedrag van € 277.000 betaald aan WOZL en heeft betrekking op de loonkosten vanaf 2017.

VIII. In 2016 is er in totaal sprake van een voordeliger gerealiseerd resultaat van € 850.000. Voorgesteld wordt het gerealiseerd resultaat terug te storten aan de 11 deelnemende gemeenten.

De accountantscontrole van de jaarstukken is afgerond. De goedgekeurde accountantsverklaring is bijgevoegd. De financiële vertaling van dit GR-brede resultaat voor Gemeente Brunssum is opgenomen in dit raadsvoorstel onder paragraaf 9.

7.2. Met betrekking tot de Begroting 2018 e.v.:

De begroting 2018 e.v. is gebaseerd op het bestaande en voorgenomen gemeentelijk beleid en is afgezet tegen de cijfers uit de vastgestelde 1e begrotingswijziging 2017 en meerjarenraming 2018-2020.
In het kader van de transformatie van de GR WOZL wordt ingezet op een verdergaande herstructurering en optimalisatie van de bedrijfsprocessen, een sterkere commerciële marktbenadering in volledige afstemming met het WSP en een op de participatiegedachte gebaseerde cultuuromslag. De samenwerking tussen WOZL, het WSP en de sociale diensten zorgt in de regio voor een breder aanbod aan arbeidskrachten uit zowel Wsw als de Participatiewet en die onder de vlag van het WSP bemiddeld worden naar passend werk in de regio. De arbeidsmarkt wordt daarmee vanuit de publieke organisaties met 'een boodschap en gezicht' benaderd, wanneer het gaat om bemiddeling van mensen met een grote afstand tot werk.

In financiële termen resulteert de begroting 2018 in een exploitatietekort van ca. € 11,0 miljoen, zijnde de gezamenlijke bijdrage van de deelnemende gemeenten. In dit exploitatietekort is ook het effect van de lagere rijkssubsidie van € 790 per arbeidsjaar verdisconteerd. Financieel-technisch betekent dit een toename van het tekort van ca. €2,1 miljoen.

In de meerjarenraming is eveneens rekening gehouden met een jaarlijks verdere verlaging van de rijkssubsidie. Het exploitatietekort neemt in de drie volgende jaren toe tot € 12,6 miljoen in 2021. Dit betekent dat WOZL verwacht de ontoereikende compensatie voor LPO en LIV niet meer zelf te kunnen opvangen.

Ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2017 stijgt in 2018 de benodigde tekortfinanciering van de gemeenten van € 8,7 miljoen in 2017 met € 2,0 miljoen. De tekortfinanciering stijgt in 2021 tot 12,6 miljoen.

In de onderstaande tabel is de aansluiting tussen de 1e begrotingswijziging 2017 en de begroting 2018 voor de verbonden partij WOZL 1 BV weergegeven, inclusief de aard van de mutatie.

Bedragen x € 1000		2018
Resultaat voor financiering en algemene dekkingsmiddelen		
1e begrotingswijziging 2017		-9.844
Begroting 2018		-11.834
Verschil		**-1.990**
Lagere personeelskosten door a.g.v. minder arbeidsjaren	+4.967	
Hogere personeelskosten a.g.v. cao Wsw en periodieken	-2.292	
Minder korting Lage inkomens voordeel (LIV) a.g.v. minder arbeidsjaren	-83	
Minder subsidie a.g.v. minder arbeidsjaren	-3.851	
Loon prijs ontwikkeling 2018 (LPO)	+1.535	
Korting op subsidie per arbeidsjaar	-2.547	
Verschil in subsidie resultaat WOZL 1 BV ten opzichte van 2017		**-2.271**
Lagere ICT kosten - eenmalige project begroting meer opgenomen	+300	
Lager resultaat door afname van bezetting Individuele detachering	-1.000	
Hoger resultaat door doorstroom van Beschut naar Detachering	+600	
Hogere productiviteit en doorvoeren van prijsverhoging	+400	
Overige effecten	-19	
Verschil in operationeel resultaat WOZL 1 BV ten opzichte van 2017		**281**
Verschil		**-1.990**

De nadelen ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2017 zijn met name het resultaat van externe ontwikkelingen:
Cao WSW: De nieuwe CAO WSW leidt, rekening houdend met de toegezegde compensatie van de staatssecretaris van het Ministerie van Sociale Zaken, tot een kostenvoordeel vanaf 2017. Opgemerkt dient te worden dat er als gevolg van

28-6-2017 269

de nieuwe CAO in 2016 sprake is van circa € 0,8 mln aan hogere lasten die in 2017 en 2018 gecompenseerd worden. Voor de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 is er vanuit gegaan dat de pensioenpremies PWRI op het niveau van 2016 blijven.

Lage inkomensvoordeel: In de voorliggende begroting en meerjarenraming zijn de effecten van het Lage Inkomens Voordeel (LIV) doorgerekend. Het LIV wordt geregeld in de Wet tegemoetkoming loondomein. De branchevereniging Cedris heeft bevestigd dat met ingang van 2017 deze wet ook van toepassing is op medewerkers met een WSW indicatie. Het LIV betekent een verlaging van de werkgeverslasten voor werknemers die minder verdienen dan 120 % van het minimumloon. In de bijstelling is er ook rekening mee gehouden dat een deel van dit voordeel ten gunste van de gemeentelijke werkbedrijven komt als gevolg van een lagere doorbelasting van loonkosten.

ICT systemen: In 2017 is incidenteel een bedrag van € 0,3 mln voorzien voor de benodigde aanpassing en vervanging van de ICT-systemen.

Arbeidsjaren: De lagere realisatie van arbeidsjaren in 2017 werkt door in 2018 en verder en is in de begroting verwerkt.

De volgende ontwikkelingen zijn niet verwerkt in de begroting:

De begroting mist nog belangrijke kengetallen die op dit moment nog niet beschikbaar zijn, zoals de rijksbijdrage die wij als gemeente ontvangen. Deze rijksbijdrage wordt geactualiseerd in de meicirculaire gemeentefonds 2017 van het Rijk. De begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-20210 zal dan, bij een belangrijke afwijking, middels de 2e begrotingswijziging 2017 worden aangepast.

In de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 zijn (eenmalige) frictiekosten en investeringen niet opgenomen. De frictiekosten kunnen ontstaan door de vermindering van het aantal arbeidsjaren, de integratie met het WSP, onvoorziene gevolgen bij de vervreemding van de draadboom activiteiten, anders dan de genomen reservering à € 500.000, de ontwikkelingen in de nieuwe beschutte werkomgeving in 2018 en de verdere kwalitatieve verbetering van de ondersteunende activiteiten. De frictiekosten zijn afhankelijk van de te maken keuzes in 2017 op de voorgenoemde thema's. Deze keuzes kunnen eveneens leiden tot een ander niveau van de structurele kosten in de begroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020.

De meerjarenraming is voor 2021 nog niet volledig doorgerekend, voor met name bedrijfsvoering en resultaat van de Bv's is de begroting vooralsnog gelijk gesteld aan die van 2020.

In de begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021 is evenals in de 1e begrotingswijziging 2017 met dalende subsidiebedragen per Arbeidsjaar gerekend. WOZL houdt rekening met een jaarlijkse korting per arbeidsjaar ten opzichte van € 25.101 in 2017 en verder. In de diverse circulaires van het Rijk is gerekend met een subsidiebedrag van € 24.781 in 2018. Uit de meicirculaire zal moeten blijken hoe de opbouw en verdeling van de integratieuitkering voor het onderdeel WSW er daadwerkelijk uitziet en wat de taakstelling voor Brunssum is. Indien nodig kan het subsidiebedrag nog bijgesteld worden in een volgende begrotingswijziging. Daarnaast zal een lager subsidiebedrag leiden tot een hogere tekortfinanciering.

8. Advies

In te stemmen met de voorliggende beslispunten en bijgevoegde zienswijze na vaststelling in de raadsvergadering van 20 juni 2017 per omgaande aan WOZL te versturen.

9.a. Financiële gevolgen en dekking

In paragraaf 7zijn de financiële resultaten GR WOZL-breed beschreven. In deze paragraaf worden de financiële gevolgen van de WOZL-resultaten vertaald naar de financiële gevolgen voor de gemeentelijke organisatie Brunssum.

9.a.1. Met betrekking tot de Jaarstukken GR WOZL 2016:

De GR-brede resultaten over 2016 zoals beschreven in paragraaf 7.1. van dit voorstel, worden in de jaarstukken 2016 (pag. 50 e.v.) gespecificeerd en vervolgens in de bijlagen (pag. 63 e.v.) naar individuele gemeenten vertaald.

In financiële zin betekenen de jaarstukken 2016 het volgende voor Gemeente Brunssum (bedragen x €1,-):

		Te ontvangen	Te betalen
	Sociaal statuut (bijlage II)	€ 1.472	
	Arbeidsjaren (bijlage III)	€ 9.169	
	Bedrijfsvoering (bijlage IV)	€ 12.999	
	Subsidiedifferentiatie (bijlage IV)		€ 1.165
	Resultaat WOZL BV's (bijlage IV)	€ 34.300	
	Bijdrage resultaat transitiekosten		€ 17.989
I.	Bonus begeleid werken	€ 62.820	
	Subtotaal	**€ 120.760**	**€ 19.154**
	Totaal te verrekenen resultaat Gemeente Brunssum	**€ 101.606**	

De belangrijkste afwijking in de jaarstukken 2016 betreft:
- In het najaar van 2016 is door het Ministerie een bonus over 2014 aan de gemeenten uitgekeerd van € 3 per gerealiseerde begeleid werkenplek. De gemeenten hebben dit doorbetaald aan WOZL en ontvangen dit nu weer terug. Gemeente Brunssum heeft in haar eigen jaarrekening 2014 een vordering moeten opnemen van €1,2 miljoen in verband met het faillissement Licom. Hiervan staat 31 december 2016 nog een bedrag van ca. € 43.000 open. De verwachting is dat in 2017 de afrekening plaatsvindt.

9.a.2. Met betrekking tot de Begroting 2018 e.v.:

Deze paragraaf vertaalt de GR-brede begroting van 2018 e.v. zoals beschreven in paragraaf 7.2 van dit voorstel, naar individuele gemeenten.

In financiële zin betekent de Begroting 2018 e.v. het volgende voor Gemeente Brunssum:

	2018	2019	2020	2021
Tekort obv Begroting 2018 e.v (incl. .Wsp)	€ 11.447.000	€ 13.009.000	€ 13.107.000	€ 13.107.000
Aandeel in %*	11,98%	12,02%	12,10%	12,10%
Aandeel Brunssum (excl. subsidiedoorbetaling)	**€ 1.371.000**	**€ 1.564.000**	**€ 1.585.000**	**€ 1.585.000**
'Tekort rijksbijdrage'**	*€ 541.000*	*€ 619.000*	*€ 770.000*	*€ 770.000*
Totale bijdrage Brunssum	**€ 1.912.000**	**€ 2.183.000**	**€ 2.355.000**	**€ 2.355.000**

**De ontwikkeling van het Brunssumse aandeel is op basis van aanvullende informatie van WOZL.*
***Zoals gesteld bestaat er een verschil tussen de verwachte rijkssubsidie die onze gemeente ontvangt o.b.v. de septembercirculaire 2016, ten opzichte van de subsidie die WOZL over 2018 e.v. van onze gemeente vraagt. Het verschil is onderstaand geduid.*

	2017	*2018*	*2019*	*2020*
Rijksbijdrage aan Brunssum	*€ 9.228.000*	*€ 8.610.000*	*€ 7.898.000*	*€ 7.898.000*
Te betalen aan WOZL	*€ 9.769.000*	*€ 9.229.000*	*€ 8.668.000*	*€ 8.668.000*
Verschil	*€ -541.000*	*€ -619.000*	*€ -770.000*	*€ -770.000*

Onze gemeentelijke begroting voorziet in de volgende budgetten ter dekking van het Tekort SW:

	2017	2018	2019	2020
Totale bijdrage Brunssum	€ 1.912.000	€ 2.183.000	€ 2.355.000	€ 2.355.000
a) budget	€ 787.000	€ 963.000	€ 970.000	€ 970.000
b) budget inzake tekort rijksbijdrage	€ 119.000	€ 112.000	€ 105.000	€ 105.000
Tekort in begroting Brunssum	*€ 1.006.000*	*€ 1.108.000*	*€ 1.280.000*	*€ 1.280.000*

9.b. Risico's

WOZL Jaarstukken 2016

In paragraaf 2.3.1. van de WOZL Jaarstukken 2016, onder het kopje 'risicomanagement' (vanaf pag. 23) doet WOZL verslag van de risico-effecten in 2016.

WOZL Begroting 2018 e.v.

In de Begroting 2018 e.v. (vanaf pag. 31) heeft WOZL een risico-paragraaf opgenomen, waarin diverse risico's zijn genoemd die van invloed kunnen zijn op de financiële positie van het WOZL, maar die zich nog niet laten kwantificeren. Bij de actualisatie ten behoeve van de Programmabegroting 2018 zullen deze risico's mee worden genomen in de risico-berekening van de Gemeente Brunssum.

9.c. Tijdpad/ mijlpalen/ vervolgtraject/ evaluatie

Ontvangst financiële stukken:	11 april 2017
Collegevergadering:	02 mei 2017
Commissievergadering:	6 juni 2017
Raadsvergadering:	20 juni 2017
Vergadering AB WOZL:	13 juli 2017
Aanbieding aan GS door WOZL	Jaarstukken: uiterlijk 15 juli 2017 Begroting: uiterlijk

28-6-2017 269

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
De financiële stukken van WOZL worden ter kennisgeving aan de SMO-raad verzonden.
e. communicatie intern en extern?
- advies/instemming/informatie OR : Gezien het voorliggende voorstel geen directe gevolgen heeft voor de interne gemeentelijke organisatie, dan wel voor het interne personeel, is dit voorstel niet aan de OR voorgelegd.
- persbericht: Niet van toepassing.

10. Bijlagen (5):
Zaak 726776:
Begeleidend schrijven WOZL d.d. 10-04-2017
WOZL Jaarstukken 2016
WOZL Begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021
Accountantsverklaring WOZL Jaarrekening 2016
Zienswijze op Jaarstukken 2016 en Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/29
Dienst/Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 729454

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/9;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 mei 2017, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling

gelet op het bepaalde in (aanduiding van de relevante wetten / verordeningen / beleidsregels);

Besluit:
In te stemmen met de voorliggende beslispunten en bijgevoegde zienswijze na vaststelling in de raadsvergadering van 20 juni 2017 per omgaande aan WOZL te versturen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Zienswijze ontwerpbegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 en voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg. Brief aan de raad nr. 22
Registratiekenmerk 728183
Gemeentebladnr. 2017/40

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd, omdat de raad de mogelijkheid heeft een zienswijze in te dienen op ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021, en op de jaarrekening 2016 van de Stadsregio Parkstad Limburg

Context van het raadsvoorstel
In 2013 hebben de gemeenteraden van Parkstad besloten de dan bestaande samenwerking een nieuwe invulling te geven, gelijktijdig met het oprichten van IBA Parkstad BV. De samenwerking is een regeling van colleges van burgemeester en wethouders.
Doel van de samenwerking is om de opgaven op de terreinen herstructurering en economische structuurversterking, waarmee de regio als gevolg van met name krimp en vergrijzing wordt geconfronteerd, te tackelen. De kernthema's van de samenwerking zijn Wonen & herstructurering, Ruimte, Mobiliteit, Economie/Toerisme plus Samenwerken. De aansturing van de kernthema's loopt via bestuurscommissies, waarin de portefeuillehouders van de gemeenten zitting hebben; het dagelijks bestuur (DB), bestaande uit de 8 burgemeesters, is primair verantwoordelijk voor het initiëren en faciliteren van de samenwerking.

Een in 2016 (onder de colleges) uitgevoerde evaluatie over de samenwerking levert een positief beeld op; de nieuwe vorm van samenwerking wordt als een succes ervaren. Geconstateerd wordt echter ook, dat er een discrepantie bestaat tussen de ambities van Parkstad en de daarmee gepaard gaande taakopdracht aan Parkstad/Regiobureau enerzijds en de bij het Regiobureau beschikbare capaciteit anderzijds. Overdracht van taken aan gemeentelijke organisaties is geen optie gebleken, omdat daar de capaciteit ontbreekt, zo hebben de gemeenten aan gegeven.
De afgelopen jaren is het probleem opgelost door de inzet van tijdelijke middelen en ook voor de jaren 2018 en 2019 wordt dat voorgesteld. Vanaf 2020 zouden de gemeentelijke bijdragen moeten worden verhoogd om de begroting structureel sluitend te houden. Voor Brunssum betreft het een bedrag van 25.000 euro.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Het is aan de raad om al dan niet in te stemmen met de stukken en een zienswijze in te dienen. Wij stellen voor om bij wijze van zienswijze in te stemmen met:
1. de ontwerp-begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 van de Stadsregio Parkstad Limburg , inclusief het voorstel om de formatie van Parkstad met 2 fte uit te breiden en het werkbudget van de bestuurscommissies met 40.000 euro.
2. de voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg en het voorstel met betrekking tot de bestemming van het financiële resultaat over 2016, dat er op is gericht om de gewenste formatie-uitbreiding bij het Regiobureau nog 2 jaar tijdelijk op te lossen,

Financiële / personele / juridische gevolgen? Ja

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Ja, de doelstellingen voor 2018 via het jaardocument 2018

Is er een tijdpad bijgevoegd? Ja. De gemeenteraad kan tot 20 juni een zienswijze over begroting en jaarrekening indienen. Het AB beslist op 12 juli over de stukken. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, is aan Parkstad aangegeven, dat we de zienswijze de 21e juni zullen toesturen. Mocht tijdens de commissievergadering van 6 juni blijken, dat er zwaarwegende bezwaren bij (delen van) de raad bestaan, dan zullen we Parkstad hiervan vooruitlopend op de raadsvergadering al in kennis stellen.

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? Ja, Brief van het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Parkstad Limburg (verseon 726239) met bijlagen

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	2 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	728183
Gemeentebladnr.	**:**	2017/40
Dienst / Afdeling	**:**	Bestuurszaken
Behandelvoorstelnr.	**:**	728183
Portefeuillehouder	**:**	L. Winants
Onderwerp	**:**	Zienswijze ontwerpbegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 en voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg. Brief aan de raad nr. 22
Raadsverg. d.d.	**:**	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/40;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg;

Besluit: Bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 van de Stadsregio Parkstad Limburg, inclusief het voorstel om de formatie van Parkstad met 2 fte uit te breiden en het werkbudget van de bestuurscommissies met 40.000 euro.
2. in te stemmen met de voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg en het voorstel met betrekking tot de bestemming van het financiële resultaat over 2016, dat er op is gericht om de gewenste formatie-uitbreiding bij het Regiobureau nog 2 jaar tijdelijk op te lossen.

1. Aanleiding
Ingekomen zijn de ontwerp-begroting 2018 inclusief de meerjarenraming 2019-2021 alsook de voorlopige jaarstukken 2016 (jaarverslag en jaarrekening) van de Stadsregio Parkstad Limburg. Voordat het Algemeen Bestuur (AB) van Parkstad jaarstukken en begroting op 12 juli vaststelt, kunnen de raden van de 8 Parkstadgemeenten een zienswijze indienen, waarmee het AB bij vaststelling rekening houdt. Indiening van de zienswijze is mogelijk tot en met 19 juni.

2. Probleemstelling
Stadsregio Parkstad Limburg.
In 2013 hebben de gemeenteraden van Parkstad besloten de dan bestaande samenwerking een nieuwe invulling te geven, gelijktijdig met het oprichten van IBA Parkstad BV. De samenwerking is een regeling van colleges van burgemeester en wethouders.
Doel van de samenwerking is om de opgaven op de terreinen herstructurering en economische structuurversterking, waarmee de regio als gevolg van met name krimp en vergrijzing wordt geconfronteerd, te tackelen. De kernthema's van de samenwerking zijn Wonen & herstructurering, Ruimte, Mobiliteit, Economie/Toerisme plus Samenwerken. De aansturing van de kernthema's loopt via bestuurscommissies, waarin de portefeuillehouders van de gemeenten zitting hebben; het dagelijks bestuur (DB), bestaande uit de 8 burgemeesters, is primair verantwoordelijk voor het initiëren en faciliteren van de samenwerking.

Een in 2016 (onder de colleges) uitgevoerde evaluatie over de samenwerking levert een positief beeld op; de nieuwe vorm van samenwerking wordt als een succes ervaren. Geconstateerd wordt echter ook, dat er een discrepantie bestaat tussen de ambities van Parkstad en de daarmee gepaard gaande taakopdracht aan Parkstad/Regiobureau enerzijds en de bij het Regiobureau beschikbare capaciteit anderzijds. Overdracht van taken aan gemeentelijke organisaties is geen optie gebleken, omdat daar de capaciteit ontbreekt, zo hebben de gemeenten aan gegeven.

De afgelopen jaren is het probleem opgelost door de inzet van tijdelijke middelen en ook voor de jaren 2018 en 2019 wordt dat voorgesteld. Vanaf 2020 zouden de gemeentelijke bijdragen moeten worden verhoogd om de begroting structureel sluitend te houden. Voor Brunssum betreft het een bedrag van 25.000 euro.

Begroting 2018 Parkstad

De begroting van Parkstad is een sterk getint financieel-beleidsmatig document. Het vormt het financiële kader voor het jaarplan 2018 dat rond de jaarwisseling op basis van inhoudelijke bijdragen van de bestuurscommissies en het DB bestuur door het AB bestuur wordt vastgesteld.

De begroting is gebaseerd op de beleidsmatige en financiële uitgangspunten 2018-2021, die in het DB zijn besproken. In de toekomst d.w.z. voor de begroting van 2019 en de jaarrekening 2017 zullen de uitgangspunten al aan het eind van 2017 aan de gemeenten word gestuurd. De gemeenten binnen Parkstad hebben een project gestart om meer grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Doel hiervan is om de raad in een meer kaderstellende positie te brengen in het begrotingsproces dan louter de rol in een rol van het uitbrengen van zienswijzen. Met het vroegtijdig toezenden van bedoelde uitgangspunten kan door de raad daaraan invulling worden gegeven.

Basis voor de begroting 2018 (en meerjarenraming) is de begroting van 2017 en meerjarenraming 2018-2020 inclusief 1e wijziging 2017 op basis van het jaarplan 2017.
Een belangrijk beslispunt is het structureel financieel oplossen van knelpunten in de taakuitoefening van het Regiobureau. Het betreft de financiering van activiteiten/formatie nodig voor het realiseren van de ambities van de bestuurscommissies en voor het blijven uitvoeren van activiteiten/taken die door gemeenten zouden worden over genomen, maar bij Parkstad zijn gebleven. Het gaat om lobby, communicatie en promotie/ acquisitie alsook programmaondersteuning voor economie en toerisme.

De afgelopen jaren zijn hiervoor steeds incidentele oplossingen aangewend. Vanuit een degelijk en zorgvuldig financieel beleid is in de ontwerp-begroting gekozen voor een structurele oplossing, ook omdat de incidentele bronnen voor financiële dekking binnen enkele jaren zullen opdrogen. Voor lobby-activiteiten wordt 40.000 euro toegevoegd aan het werkbudget van de bestuurscommissies. Voor de uitbreiding van de formatie van het regiobureau met 2 fte is 180.000 euro opgenomen. Daarmee komt de formatie van het Regiobureau van 10,1fte in 2017 op 12,1 fte vanaf 2018. Voor de jaren 2018 en 2019 wordt daarbij nog gebruik gemaakt van de middelen in de reserve frictiegelden. Daarna wordt gerekend op een hogere bijdrage van de gemeenten.
Voor Brunssum betreft het een verhoging van 229.000 euro naar 254.000 euro vanaf het jaar 2020.

In de begroting is ook de decentralisatie-uitkering bevolkingsdaling verwerkt. Voor de periode 2016 tot en met 2020 ontvangt de regio €3.913.000,- per jaar. Afgesproken is dat 25% van de uitkering ponds/pondsgewijze wordt verdeeld over de gemeenten en dat 75% (€2.933.000,-) regionaal wordt ingezet.
De regionale middelen worden ingezet als cofinanciering van projecten op het gebied van herstructurering en economie. Hiervoor leveren gemeenten projectvoorstellen aan die aan de hand van vooraf gestelde criteria worden beoordeeld en van advies voorzien door de bestuurscommissies. Op basis van een gezamenlijk advies van de bestuurscommissies wijst het DB uiteindelijk middelen aan de projecten toe.

Regionale initiatieven zijn gemeentelijke initiatieven en taken waarvan met de gemeenten in het verleden is afgesproken dat de subsidiëring via Parkstad verloopt. Het betreft de financiering van BTM, het Starterscentrum, het Routebureau, VVV Zuid-Limburg, en het Vestigingenregister. Parkstad ontvangt het geld van de gemeenten en betaalt dit gebundeld door naar de verschillende instellingen. Vanuit het budget wordt ook een bijdrage geleverd aan het Uitvoeringsprogramma Toerisme. Voor Brunssum gaat het om een totaalbedrag van 90.000 euro.

Jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2016

In 2016 hebben bestuurscommissies en dagelijks bestuur binnen de Kernagenda een aantal activiteiten ontplooid en in gang gezet. In de jaarstukken wordt hiervan verslag gedaan in relatie tot de in 2016 beschikbaar gestelde middelen. Gewerkt is o.a. aan: Uitvoeringsprogramma PALET (Parkstad Limburg Energietransitie), Leisurering, actualisering van de Retailstructuurvisie, Structuurvisie Wonen en regionale Woonvisie 2017-2021.

Financieel

Over 2016 is er een positief resultaat van €939.000,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door niet gerealiseerde frictiekosten (€339.000,-) en de vrijval van EFRO-gelden (Europese subsidies). Het bedrag aan frictiemiddelen wordt gereserveerd binnen de reserve frictiekosten , zo is althans het voorstel, om hier uit een aantal structurele knelpunten (lobby en communicatie) in 2018 en 2019 incidenteel te dekken in afwachting van een structurele dekking vanaf 2020. Zie onder Begroting.

Het bedrag aan EFRO-gelden dat resteert, is 952.000 euro. Dit moet over Parkstad en Westelijke Mijnstreek worden verdeeld. Op basis van de huidige inschattingen zal een bedrag van 562.000 euro ten goede komen van Parkstad. Het andere deel, 390.000 euro, blijft in de voorziening EFRO-risico-fonds, omdat hierover naar verwachting nog discussie zal zijn bij de verdeling tussen Parkstad en Westelijke Mijnstreek. Na de eindovereenkomst tussen de partners kan de voorziening worden opgeheven.
Met het oog op onverwachte zaken, is het voorstel om via de resultaatbestemming de vrijvallende middelen (de 562.000 euro) apart te zetten in een risicoreserve EFRO. Na de finale afwikkeling van het EFRO-project kan een besluit worden genomen over de aanwending van de vrijvallende middelen. Omdat het programmagelden zijn die beschikbaar zijn gesteld door Europa en niet door deelnemende gemeenten ligt het voor de hand deze middelen uiteindelijk in te zetten voor programmadoeleinden.

De overige posten zijn kleinere mee-en tegenvallers in de begrotingsuitvoering.

5. Doelen/beoogd resultaat
a. Wat willen we bereiken
De raad krijgt de mogelijkheid een gemotiveerde zienswijze te geven op ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 en de voorlopige jaarrekening 2016 van Stadsregio Parkstad Limburg.

b. Wat gaan we ervoor doen
De raad neemt op basis van een gemotiveerd voorstel een standpunt in over de in te dienen zienswijze.

c. Hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt
De begroting bevat de financiële kaders voor de programma-activiteiten en de bedrijfsvoering. Middels bestuursrapportage en jaarstukken worden de financiële kaders alsook de uitvoering van het jaarplan bewaakt.

6. Kaders
a. Algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)
De begroting 2018 en meerjarenraming is gebaseerd op:
- de uitgangspunten voor de regionale samenwerking zoals vastgesteld op 28 oktober 2013;
- de (nieuwe) Gemeenschappelijke Regeling Parkstad Limburg, vastgesteld op 18 maart 2014, en gewijzigd in het najaar van 2015. Van kracht is deze GR per 1 januari 2016;
- recente besluiten en uitgangspunten met financiële consequenties, te weten
    - Het regionaal inzetten van 75% van de decentralisatie-uitkering bevolkingsdaling (2.933.000 euro per jaar in de periode 2016-2020) via besluitvorming in Parkstadverband
    - Het structureel in evenwicht brengen van de taken van Parkstad en de daarvoor beschikbare personele capaciteit, waarbij voor 2018 en 2019 de kosten worden gedekt uit incidentele middelen i.c de nog beschikbare frictiegelden.

Voor de verantwoording in de jaarstukken vormen de begroting 2016, het jaarplan 2016, de bestuursrapportage 2016 en de begrotingswijziging 2016 het referentiekader.

b. Autonoom beleid/taken in medebewind
Autonoom. De gemeenten van Parkstad hebben autonoom besloten om samen te werken in de GR. Samenwerking is op een aantal terreinen echter wel voorwaarde voor het verkrijgen van subsidiegelden.

c. Past het voorstel in de strategische visie
In de strategische visie is geconstateerd dat Brunssum vanuit de historie en het mijnverleden onlosmakelijk verbonden is met de andere gemeenten binnen Parkstad en dat beiden -Brunssum en Parkstad- elkaar aanvullen. Met deelname aan de samenwerking realiseren we lokale en regionale doelen op de terreinen herstructurering en economie.

d. Relatie met programmabegroting
De samenwerking binnen Parkstad is onderdeel van het cluster Bestuur en ondersteuning van programma 1, Brunssum, een partner voor u en met u.

7. Argumenten/overwegingen
- De begroting geeft voldoende inzicht in de financiële kaders voor 2018 en volgende jaren.

- De gevraagde bijdrage voor 2018 vanuit Parkstad Limburg is in lijn met eerdere besluitvorming.
- De ambities binnen Parkstad Limburg zijn momenteel echter niet in lijn met de capaciteit bij het regiobureau. Voorgesteld wordt om €40.000,- toe te voegen aan het werkbudget van de bestuurscommissies en het regiobureau uit te breiden met 2 fte. Financiering wordt voor 2018 en 2019 opgelost door de inzet van frictiemiddelen. Dit is een praktische oplossing. Vanaf 2020 wordt de gemeentelijke bijdrage hiervoor verhoogd. Voor Brunssum is dat een bedrag van 25.000 euro. Daarmee ligt het beslispunt op tafel of de kernformatie van het regiobureau mag worden uitgebreid.
- De gemeentelijke bijdrage voor 2018 aan Parkstad inclusief regionale initiatieven (BTM, het Starterscentrum, het Routebureau, VVV Zuid-Limburg, en het Vestigingenregister) past ruim binnen het gemeentelijk budget. Ook indien de verhoging vanaf 2020 doorgaat. Bij de besluitvorming over de toekomstige samenwerking in Parkstad en oprichting IBA BV in 2013, is afgesproken dat de opgetelde budgetten van Parkstad, IBA en LED zouden dienen te blijven binnen het oorspronkelijke Parkstadbudget.
  Tellen we de bijdragen aan IBA en LED voor 2018 op bij de Parkstadbijdrage, dan ontstaat er echter in 2018 een tekort van 9.450 euro in 2018 oplopend tot 39.280 euro in 2020. Omdat de bijdrage aan IBA vanaf 2021 vervalt, is er vanaf dat moment weer een financiële ruimte van ruim 2 ton.
  De jaarstukken geven een goed overzicht van de activiteiten en de financiële consequenties in 2016.

8. Advies

Bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 van de Stadsregio Parkstad Limburg, inclusief het voorstel om de formatie van Parkstad met 2 fte uit te breiden en het werkbudget van de bestuurscommissies met 40.000 euro.
2. in te stemmen met de voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg en het voorstel met betrekking tot de bestemming van het financiële resultaat over 2016, dat er op is gericht om de gewenste formatie-uitbreiding bij het Regiobureau nog 2 jaar tijdelijk op te lossen.

9. Aanpak/uitvoering

a. Financiële gevolgen en dekking

Begroting

De bijdrage voor 2018 voor Parkstad/Regiobureau, inclusief regionale initiatieven en bijdrage Charlemagne is 325.700 euro. Begroot is 450.560 euro. De bijdrage aan Parkstad blijft derhalve ruim binnen de gemeentelijke begroting. Ook indien de verhoging van de bijdrage vanaf 2020 doorgaat.
Tellen we de bijdragen aan IBA en LED daarbij op (bij de besluitvorming over de gewijzigde samenwerking Parkstad en oprichting IBA BV is afgesproken dat de budgetten Parkstad IBA en LED zouden moeten passen binnen het Parkstadbudget van 2013) dan ontstaat er echter een tekort van 9.450 euro in 2018 oplopend tot 39.280 euro in 2020. Omdat de bijdrage aan IBA vanaf 2021 vervalt, is er vanaf dat moment weer een financiële ruimte van ruim 2 ton. Hiermee dient rekening te worden gehouden in de gemeentelijke begroting 2018 en meerjarenraming.

Jaarrekening

Parkstad heeft over 2016 een positief resultaat van €939.000,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door niet gerealiseerde frictiekosten (€339.000,-) en de vrijval van EFRO-gelden (Europese subsidies). Als de bedragen worden gereserveerd, zoals voorgesteld, komen geen gelden terug naar de gemeente.

b. Risico's

De deelnemende gemeenten zijn uiteindelijk risicodrager voor de continuïteit van het Regiobureau en de samenwerking. Ten behoeve hiervan dient het bureau een adequaat risicomanagement te voeren. In de Parkstadbegroting wordt op een aantal risico's ingegaan.

Expliciet wordt genoemd het risico ex-GBRD. De frictiekosten voor de overdracht van taken van GBRD naar BsGW zijn eind 2016 vrijwel op. Het natuurlijk verloop bij BsGW is de afgelopen jaren echter aanzienlijk lager geweest dan destijds aangenomen. Het aantal tijdelijk boventalligen bedraagt eind 2016 nog 12,06 fte, waarvan 9,2 fte ten laste komen van de ex-GBRD-gemeenten.
Met ingang van 2017 zullen de ex-GBRD-gemeenten worden aangesproken voor een aanvulling van hun bijdrage in de transitie- en frictiekosten. Door het ontbreken van actuele gegevens en prognoses van BsGW is het niet mogelijk om dit risico te kwantificeren. Het wordt echter niet uitgesloten dat het ligt in de orde van grootte van tussen 1 miljoen en 2 miljoen euro.

c. Tijdpad/ mijlpalen/vervolgtraject/ evaluatie
De gemeenteraad kan tot 20 juni een zienswijze over begroting en jaarrekening indienen. Het AB beslist op 12 juli over de stukken. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, is aan Parkstad aangegeven, dat we de zienswijze de 21e juni zullen toesturen. Mocht tijdens de commissievergadering van 6 juni blijken, dat er zwaarwegende bezwaren bij (delen van) de raad bestaan, dan zullen we Parkstad hiervan vooruitlopend op de raadsvergadering al in kennis stellen.

d. Uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Het AB zal op 12 juli 2017 begroting en jaarrekening definitief vaststellen met inachtneming van de zienswijzen van de raden van de deelnemende gemeenten. Mocht tijdens de commissievergadering van 6 juni blijken, dat er zwaarwegende bezwaren bij (delen van) de raad bestaan, dan zal Parkstad hiervan meteen in kennis worden gesteld. De door de raaf vastgestelde zienswijze zal 21 juni aan Parkstad worden gezonden.

e. Communicatie intern en extern?
De materie is van zodanige aard, dat de OR hierbij geen betrokkenheid heeft. Informatierecht, adviesrecht noch instemmingsrecht is van toepassing.
De raad ontvangt het raadsvoorstel en concept-besluit ten behoeve van besluitvorming.
- persbericht is niet aan de orde.
- terinzagelegging is niet aan de orde.
- overig extern: is niet aan de orde.

10. Bijlagen
Brief van het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Parkstad Limburg (verseon 726239).
Ontwerp-begroting 2018 (verseon 726238)
Jaarverslag 2016 (verseon 723237)
Jaarrekening (verseon 726236)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/40
Dienst/Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 728183

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/40;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg;

Besluit: Bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 van de Stadsregio Parkstad Limburg, inclusief het voorstel om de formatie van Parkstad met 2 fte uit te breiden en het werkbudget van de bestuurscommissies met 40.000 euro.
2. in te stemmen met de voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg en het voorstel met betrekking tot de bestemming van het financiële resultaat over 2016, dat er op is gericht om de gewenste formatie-uitbreiding bij het Regiobureau nog 2 jaar tijdelijk op te lossen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

13-4-2017 12640

parkstad stadsregio limburg

Aan de raden van de gemeenten
van Parkstad Limburg

Datum
12 april 2017
VERZONDEN 12 APR 2017
Ons kenmerk
DB 12042017

Uw kenmerk
--

Betreft
Ontwerpbegroting 2018
Parkstad Limburg

Bijlagen
3

STADSREGIO
PARKSTAD LIMBURG

Postbus 200
6400 AE Heerlen

Kloosterweg 1
6412 CN Heerlen

T. +31 (0) 45-570 01 23
IBAN: NL85 BNGH 285006649

Afdeling
Financiën

Behandeld door
K. van Santvliet

Doorkiesnummer
--

E-mail
k.van.santvliet@
parkstad-limburg.nl

In E-afschrift aan
de griffies van de PL-gemeenten

Geachte raadsleden,

Hierbij bieden wij u aan:
- de ontwerpbegroting 2018 inclusief de meerjarenramingen 2019-2021 en
- de voorlopige jaarstukken 2016, bestaande uit het voorlopige jaarverslag en de voorlopige jaarrekening

van de Stadsregio Parkstad Limburg.
Het dagelijks bestuur heeft op 12 april 2017 ingestemd met deze documenten.

Dit is conform artikel 20 van de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg (verder te noemen GR PL). Hierin staat dat het dagelijks bestuur vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de ontwerpbegroting - inclusief de algemene financiële en beleidsmatige kaders - en de voorlopige jaarrekening toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Volgens artikel 21, lid 3 van de GR PL zendt het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting 8 weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin de zienswijzen zijn vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

Wij willen u conform dit artikel verzoeken uw zienswijze(n) op de ontwerpbegroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021 aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. De termijn hiervoor loopt tot en met 19 juni 2017. Daarmee komen wij tegemoet aan de vorig jaar geuite wens van verscheidene gemeenteraden voor een enigszins ruimere termijn dan 8 weken.

De zienswijzen zullen deel uitmaken van de 2e behandeling van de begroting en de meerjarenramingen in het dagelijks bestuur op 12 juli 2017 en de behandeling in de vergadering van het algemeen bestuur, die eveneens staat gepland op 12 juli 2017. Zowel de ontvangen zienswijzen als de overige reacties op de ontwerpbegroting kunnen leiden tot aanpassingen van de ontwerpbegroting die aan het algemeen bestuur zal worden voorgelegd.

De begroting bevat ook dit jaar de algemene financiële en beleidsmatige kaders. In lijn met de voorstellen van de werkgroep "Zo doen wij dat in Parkstad" is ons streven de beleidsmatige en financiële kaders voor het begrotingsjaar 2019 los te koppelen van de begroting zelf. Dit met als doel de uitgangspunten vroegtijdig aan de gemeenten te verstrekken om de kaderstellende en controlerende rol van u als gemeenteraad te versterken.

In lijn met artikel 20 van de GR PL bieden wij u gelijktijdig met de ontwerpbegroting 2018 de voorlopige jaarstukken 2016 aan. Dit biedt u de gelegenheid deze te betrekken bij het uitbrengen van uw zienswijze op de ontwerpbegroting 2018. In dit verband willen wij u er ook nog op attenderen dat u het vastgestelde jaarplan 2017 kunt inzien op www.parkstad-limburg.nl.

Voor wat betreft de voorlopige jaarstukken moeten wij vermelden dat de controle van de accountant nog niet volledig kon worden afgerond. Wel heeft de accountant in de conceptrapportage aangegeven van plan te zijn een goedkeurende controleverklaring af te geven bij de jaarrekening, mits wordt voldaan aan bepaalde voorwaarden. Met name gaat het dan om het feit dat het risico van de frictiekosten GBRD-BsGW door het ontbreken van actuele en betrouwbare informatie van de zijde van BsGW niet is gekwantificeerd. Dit terwijl dit op grond van de verslagleggingsregels wel dient te geschieden.

Dit wordt door het dagelijks bestuur van Parkstad onderkend. Er is daarom een proces in gang gezet om hieraan invulling te geven voor de definitieve vaststelling van de jaarstukken op 12 juli door het algemeen bestuur. De hoogte van de voorziening zal worden vastgesteld op basis van prognoses en scenario's die in eerste instantie worden aangeleverd door BsGW en die zullen worden voorgelegd aan de 6 portefeuillehouders van de ex-GBRD gemeenten.

Samenvattend
Het indienen van zienswijzen op de ontwerpbegroting kan uiterlijk tot en met maandag 19 juni.
De betreffende brief met zienswijzen kan zowel per mail als per post naar het Dagelijks Bestuur worden gezonden.
Mail richten aan het Dagelijks Bestuur via contactpersoon dhr. K. van Santvliet (k.van.santvliet@parkstad-limburg.nl).

Post richten aan: Stadsregio Parkstad Limburg
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
contactpersoon dhr. K. van Santvliet
Postbus 200
6400 AE HEERLEN

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
het Dagelijks Bestuur,

dhr. R. Krewinkel,
voorzitter

dhr. P. Bertholet,
secretaris

13-4-2017 12640

parkstad
stadsregio limburg

Jaarstukken 2016
Deel 2: Jaarrekening 2016

DB 12 apr 2017

1 JAARREKENING 2016

Alle bedragen in de jaarrekening, tabellen en de toelichtingen daarop zijn genoteerd in duizendtallen tenzij anders vermeld.
In overeenstemming met de eisen die gesteld worden in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de jaarrekening uit een balans, een rekening van baten en lasten en de toelichtingen daarop. De jaarrekening 2016 van Parkstad sluit met een resultaat van € 939, waarvan € 562 als incidentele vrijval van de EFRO-middelen. Voor de bestemming van het resultaat is in het jaarverslag 2016, paragraaf 1.3 voorstel tot resultaatsbestemming, een voorstel ter besluitvorming door het Algemeen Bestuur opgenomen.

Alvorens de balans en de resultatenrekening te presenteren wordt ingegaan op de gehanteerde waarderingsgrondslagen.

1.1 Waarderingsgrondslagen

ACTIVA

Immateriële vaste activa
Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Bijdragen aan activa in eigendom van derden, worden geactiveerd in overeenstemming met art. 61 BBV als:
- er sprake is van een investering door een derde;
- de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de derde anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Alleen als de bijdrage aan alle voorwaarden voldoet wordt deze verantwoord onder de financiële vaste activa (art. 36 BBV).

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd op basis van aanschafwaarde of vervaardigingprijs, verminderd met afschrijvingen.
Activa met een verkrijgingprijs of vervaardigingkosten van minder dan € 10 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen; deze worden altijd geactiveerd.
Afschrijving vindt voor de eerste keer plaats in het jaar volgend op het jaar waarin de investering heeft plaatsgevonden.
De materiële vaste activa met een economisch of maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, worden lineair afgeschreven in:
a. maximaal 40 jaar: nieuwbouw bedrijfsgebouwen;
b. maximaal 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop bedrijfsgebouwen;
c. maximaal 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
d. maximaal 10 jaar: productiemachines en / of apparatuur, veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen; telefooninstallaties; kantoormeubilair; nieuwbouw tijdelijke bedrijfsgebouwen; groot onderhoud bedrijfsgebouwen;
e. maximaal 5 jaar: zware transportmiddelen; aanhangwagens; personenauto's; lichte motorvoertuigen;
f. maximaal 4 jaar: automatiseringsapparatuur;
g. maximaal 4 jaar: software.

13-4-2017 12640

Vorderingen
De debiteuren worden, onder aftrek van de voorziening wegens oninbaarheid, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

PASSIVA

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene- en de bestemmingsreserves, alsmede het nog te bestemmen resultaat van de jaarrekening. Het nog te bestemmen resultaat over het afgesloten boekjaar wordt afzonderlijk gepresenteerd als onderdeel van de algemene reserve. Na besluitvorming door het Algemeen Bestuur over de resultaatsbestemming wordt de resultaatbestemming verwerkt in het daaropvolgende boekjaar.

Voorzieningen
Voorzieningen zijn de op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende leningen
Langlopende schulden zijn schulden met een oorspronkelijke looptijd van langer dan één jaar.

Vlottende passiva
De posten opgenomen onder vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening
Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, worden opgenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

1.2 Balans

BALANS PARKSTAD/ GBRD per 31.12.2016

ACTIVA	saldo 31-12 2016	saldo 31-12 2015	PASSIVA	saldo 31-12 2016	saldo 31-12 2015
Bedragen x €1000					
Vaste Activa	**7.204**	**7.204**	**Vaste Passiva**	**9.919**	**12.197**
Immateriële Vaste activa	***7.204***	***7.204***	***Eigen vermogen***	***5.411***	***4.796***
Bijdragen aan activa eigendom van derden	7.204	7.204	Algemene Reserve	115	115
			Resultaat 2015	0-	58
			Saldo van baten en lasten 2016	939	394
			Bestemmingsreserves	4.357	4.229
			Voorzieningen	**587**	**3.257**
			Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	**3.920**	**4.145**
			Onderhandse leningen van:		
			Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.920	4.145
Vlottende Activa	**5.578**	**9.758**	**Vlottende Passiva**	**2.863**	**4.765**
Onderhanden werk	***21.407-***	***21.410-***	***Netto vlottende schulden met een rentetypische***	***1.255***	***1.752***
Onderhanden werk	21.407-	21.410-	**looptijd korter dan één jaar**		
			Overige schulden	1.255	1.752
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	***4.097***	***1.946***	***Overlopende Passiva***	***1.608***	***3.013***
			Verplichtingen die in een begrotingsjaar zijn op-	1024	1.586
Vorderingen op openbare lichamen	4.094	1.943	gebouwd en die in een volgend begrotingsjaar		
Overige vorderingen	3	3	tot betaling komen, met uitzondering van jaar-		
			lijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde		
Liquide middelen	**14.800**	**16.951**	verplichtingen van vergelijkbaar volume		
Overlopende activa	***8.088***	***12.272***			
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	696	5.838	De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	268	1.323
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruit-betaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	7.393	6.433	Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	315	104
Totaal Activa	**12.782**	**16.962**	**Totaal Passiva**	**12.782**	**16.962**

13-4-2017 12640

1.3 Toelichting op de balans

In deze toelichting wordt per balanspost het saldo per 31 december 2016 genoemd met tussen haakjes het vergelijkende cijfer per 31 december 2015. Vervolgens wordt ingegaan op relevante bijzonderheden in 2016.
Het resultaat over 2016 bedraagt € 939 voordelig en is op de balans opgenomen onder het eigen vermogen bij de algemene reserves, in afwachting van het besluit van het Algemeen Bestuur over de resultaatsbestemming. Het voorstel voor de resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 1.3 van het jaarverslag.

Activa

Vaste Activa € 7.204 (€ 7.204)

Immateriële vaste activa € 7.204 (€ 7.204)

Bijdragen aan activa in eigendom van derden € 7.204 (€ 7.204)
Het aandeel van Stadsregio Parkstad Limburg in de financiering van de Buitenring bedraagt € 7.204. Dit bedrag is eind 2006 betaald aan de Provincie Limburg en wordt afgeschreven in 30 jaar zodra de Buitenring gereed is. Voor de dekking van de kapitaallasten (rente en afschrijving) van deze investering wordt jaarlijks € 400 gereserveerd ten laste van de Parkstad begroting.

Vlottende activa € 5.578 (€ 9.758)

Het overzicht van de vlottende activa luidt als volgt:

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Onderhanden werk	21.407-	21.410-
Uitzettingen met rentetypische looptijd < dan 1 jaar	4.097	1.946
Liquide Middelen	14.800	16.951
Overlopende activa	8.088	12.272
	5.578	9.758

Voorraden -/- € 21.407 (-/- € 21.410)

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie -/- € 21.407 (-/- € 21.410)
In dit onderdeel van de toelichting wordt verantwoording afgelegd over de mutaties in de onderhanden projecten van Parkstad. Uitgangspunt bij de projectenadministratie is dat het projectresultaat bij afronding van een onderhanden project nihil (€ 0) is. Een negatieve boekwaarde duidt de omvang (dekking) van het restant projectkrediet aan dat wel is geoormerkt, maar nog niet is uitgekeerd. Een positieve boekwaarde betekent dat het onderhanden project deels tijdelijk via Parkstad wordt voorgefinancierd om dat de toegekende bijdragen van derden (meestal Interreg projecten) nog niet zijn ontvangen. Een onderhanden project wordt financieel afgesloten na goedkeuring van de eindrapportage van de projectuitvoerders.

Omschrijving	1-1-2016	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2016
TOTAAL INTTEREG PROJECTEN	334-	396	328-	266-
TOTAAL BUSINESSCASES HERSTRUCTURERING	12.728-	1.312	-	11.416-
TOTAAL BC RUIMTE	160-	261	585-	484-
TOTAAL BC MOBILITEIT	51-	195	1.145-	1.002-
TOTAAL BC WONEN/ HERSTRUCTURERING	336-	334	1.771-	1.773-
TOTAAL BC ECONOMIE EN TOERISME	240-	601	1.016-	655-
TOTAAL PROJECTEN REGIOFONDS	3.210-	2.075	1.369-	2.504-
TOTAAL BDU	4.351-	1.088	46-	3.309-
TOTAAL	21.411-	6.263	6.260-	21.408-

Omschrijving	1-1-2016	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2016
INTERREG PROJECTEN				
Totaal ROCK	240-	371	209-	78-
Totaal Tiger	81-	3	2-	81-
Totaal Interreg project SIS	2	-	2-	-
Totaal Interreg project Future Proof for care & cure	6-	15	10-	-
Totaal Citizens Rail	10-	8	105-	108-
TOTAAL INTTEREG PROJECTEN	**334-**	**396**	**328-**	**266-**

ROCK -/- € -78 (-/- € 240)

Rock is in 2008 van start gegaan met behulp van een Interreg-bijdrage en met cofinanciering van de gemeente Heerlen, de Provincie Limburg en Parkstad. De boekwaarde per 31 december 2012 bedraagt € 250 na verrekening van de bijdragen Interreg-subsidie en de bijdragen van de gemeente Heerlen en Parkstad. Het budget voor het Rock project is in totaal € 2,9 miljoen. De begrote Interreg subsidie voor het project bedraagt € 1,45 miljoen. De gemeente Heerlen draagt als cofinancier in totaal € 1,4 miljoen bij aan dit project. In 2015 is de laatste payment claim ingediend over de periode 1 januari 2015 t/m 30 september 2015. In 2016 heeft Parkstad zijn cofinancieringsbijdrage van € 360 voldaan. Na controle van de leadpartner zal het project waarschijnlijk in 2017 afgewikkeld worden.

TIGER -/- € 81 (-/- € 81)

In 2009 is het Interreg-project TIGER in samenwerking met Städte Region Aachen (leadpartner) opgepakt. Aan Nederlandse zijde zijn de gemeenten Kerkrade, Brunssum, Landgraaf en Onderbanken bij dit project als subpartner en cofinancier betrokken. Naast de gemeenten is ook Provincie Limburg cofinancier. Parkstad draagt als partner € 80 bij aan het project. In november 2009 is de aanvraag voor Interreg subsidie ingediend. In maart 2010 is de uitvoering van het project gestart. Per 31 december 2014 bedraagt het saldo van dit project € 13. Dit is het saldo van de ontvangen dotaties van de cofinancieringsgelden (-/- € 211) van de partners. Per 31 december 2015 bedraagt het saldo van dit project -/- € 81. Per 31 december 2016 bedraagt het saldo van het project -/- € 81. Dit is het saldo van de ontvangen dotaties van de cofinancieringsgelden van de partners en de gemaakte projectkosten. Begin 2017 is het project nog niet afgerekend door de leadpartner waardoor de laatste ontvangsten/ afrekeningen nog niet ontvangen zijn. De verwachting is dat dit project in 2017 wordt afgesloten.

13-4-2017 12640

Citizens Rail -/- € 108 (-/- € 10)

Citizens Rail is in 2012 van start gegaan met behulp van een Interreg-bijdrage en cofinanciering van Parkstad. Het budget voor Citizens Rail is in totaal € 460. Interreg en Parkstad dragen elk € 230 bij. De boekwaarde per 31 december 2014 bedraagt -/- € 162. In 2015 is de laatste payment claim ingediend over de periode 1 januari 2015 t/m 30 september 2015. In 2016 zijn er voor € 105 bijdragen van de leadpartner ontvangen. Na controle door de leadpartner zal de eindafrekening waarschijnlijk in 2017 plaatsvinden. De boekwaarde per 31 december 2016 bedraagt -/- € 108.

Omschrijving	1-1-2016	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2016
BUSINESSCASES HERSTRUCTURERING				
Totaal Businesscase Kerkrade West/ Heilust	3.441-	600	-	2.841-
Totaal Businesscase Nieuwenhagen	3.406-	-	-	3.406-
Totaal Businesscase Brunssum Centrum-Noord	3.636-	653	-	2.983-
Totaal Businesscase Hoensbroek Passart	1.859-	-	-	1.859-
Totaal Businesscase Vrieheide	384-	59	-	325-
TOTAAL BUSINESSCASES HERSTRUCTURERING	**12.728-**	**1.312**	**-**	**11.416-**

Businesscase Kerkrade-West -/- € 2.841 (-/- € 3.441)

In 2013 is een bedrag toegekend van € 1.000 aan het project Businesscase Kerkrade-West. De totale toekenning aan het project in 2012 en 2013 bedraagt € 11.600. Het project wordt bekostigd uit het transformatiefonds. De bijdrage van Parkstad en de Provincie Limburg is elk € 5.800. In 2012 is de uitvoering van verschillende deelprojecten gestart. Het bedrag per 31 december 2016 van -/- € 2.841 is de resterende dekking van het project. Er hebben onttrekkingen in 2016 plaatsgevonden van in totaal € 600 die bestaan uit de herinrichting van openbare ruimten.

Businesscase Landgraaf/ Nieuwenhagen -/- € 3.406(-/- € 3.406)

In 2013 is een bedrag toegekend van € 6.742 aan het project Businesscase Landgraaf Nieuwenhagen-Lichtenberg. Het project wordt bekostigd uit het transformatiefonds. De bijdrage van Parkstad en de Provincie Limburg is elk € 3.371. In 2013 is de uitvoering van verschillende deelprojecten gestart. Het bedrag per 31 december 2016 van -/- € 3.406 is de resterende dekking van het project. Er hebben in 2016 geen onttrekkingen of dotaties plaatsgevonden.

Businesscase Brunssum Centrum-Noord -/- € 2.983 (-/- € 3.637)

In 2013 is een bedrag toegekend van € 6.051 aan het project Businesscase Brunssum Centrum-Noord. Het project wordt bekostigd uit het transformatiefonds. De bijdrage van Parkstad en de Provincie Limburg is elk € 3.025. In 2013 is de uitvoering van verschillende deelprojecten gestart. Het bedrag per 31 december 2016 van -/- € 2.983 is de resterende dekking van het project. Er hebben onttrekkingen in 2016 plaatsgevonden van in totaal € 653 die bestaan uit aankoop van particulier bezit.

Businesscase Hoensbroek-Passart -/- € 1.859 (-/- € 1.859)

In 2013 is een bedrag toegekend van € 8.727 aan het project Businesscase Hoensbroek-Passart. Het project wordt bekostigd uit het transformatiefonds. De bijdrage van Parkstad en de Provincie Limburg is elk € 4.363,5. In 2013 is de uitvoering van verschillende deelprojecten gestart. Het bedrag per 31 december 2016 van -/- € 1.859 is de resterende dekking van het project. Er hebben in 2016 geen onttrekkingen of dotaties plaatsgevonden.

Businesscase Vrieheide -/- € 325 (€ -/- 384)
In 2013 is een bedrag toegekend van € 503 aan het project Businesscase Vrieheide-De Stack. Het project wordt bekostigd uit het transformatiefonds. De bijdrage van Parkstad en de Provincie Limburg is elk € 251. In 2013 is de uitvoering van verschillende deelprojecten gestart. Het bedrag per 31 december 2016 van -/- € 325 is de resterende dekking van het project. Er hebben onttrekkingen in 2016 plaatsgevonden van in totaal € 59 inzake proceskosten openbare ruimten.

Omschrijving	1-1-2016	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2016
PROJECTEN BC Ruimte				
Totaal Omgevingsvisie	11-	11	25-	26-
Totaal zonnepanelenproject Administratie	-	1	245-	243-
Totaal zonnepanelenproject Parkstad	-	84	80-	4
Totaal Energiecongres Parkstad	-	20	20-	-
Totaal PALET INTERREG	-	3	90-	87-
Totaal Parkstad Limburg Energie Transitie (PALET)	103-	123	-	19
Totaal PALET sociale woningvoorraad	45-	20	45-	70-
Totaal PALET Zonneweides	-	-	50-	50-
Totaal PALET Ruimtelijk Afwegingskader	-	-	30-	30-
TOTAAL BC Ruimte	**160-**	**261**	**585-**	**484-**

Omgevingsvisie -/- € 26 (-/- € 11)
Het project Omgevingsvisie is een project van bestuurscommissie Ruimte. In 2016 is de mid-term review van de intergemeentelijke structuurvisie vastgesteld. In 2016 start het voorbereidingstraject / analysefase "Regionale Omgevingsvisie". Per 31 december 2016 bedraagt het saldo van dit project -/- € 26. Er heeft een dotatie vanuit werkbudget van € 25 plaatsgevonden. Er hebben onttrekkingen in 2016 plaatsgevonden van in totaal € 11 die met name te maken hebben inzake het geven van advies voor de herziening structuurvisie Parkstad Limburg.

Zonnepanelenproject Administratie -/- € 243 (€ 0)
Het project zonnepanelenproject administratie is een project van de bestuurscommissie Ruimte. In 2016 is er besloten voor het centraal organiseren van de administratieve werkzaamheden. De bijdragen van dit project worden in 2 tranches van de deelnemende gemeenten ontvangen. In totaal dragen de gemeenten € 489 bij. In 2016 is 50% van de totale tranche gefactureerd aan de gemeenten. Er heeft een dotatie plaatsgevonden van € 245.

Zonnepanelenproject Parkstad € 4 (€ 0)
Het project zonnepanelenproject parkstad is een project van de bestuurscommissie Ruimte. Burgers van de parkstadgemeenten kunnen meedoen met het zonnenpanelenproject. In 2016 heeft er dotatie plaatsgevonden van € 80 en hebben er onttrekkingen plaatsgevonden van 84k die met name te maken hebben met advocaatskosten.

Energiecongres Parkstad € 0 (€ 0)
Het project Energiecongres Parkstad is een project van bestuurscommissie Ruimte. Door de bestuurscommissie is besloten om een bijdrage aan het energiecongres te leveren dat op 27 mei 2016 heeft plaatsgevonden. Er heeft een dotatie en onttrekking van € 20 plaatsgevonden.

13-4-2017 12640

PALET INTTERREG -/- € 87 (€ 0)
Het project PALET INTTEREG is een project van bestuurscommissie Ruimte. In 2016 is besloten om een EU vraag in te dienen voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma PALET 3.0. Er heeft een dotatie plaatsgevonden van € 90 en enkele kleine onttrekkingen.

Parkstad Limburg Energie Transitie (PALET) € 19 (-/- € 103)
In 2013 is een bedrag toegekend van € 160 voor het project Parkstad Limburg Energie Transitie. De boekwaarde per 31 december 2016 van € 19. Er hebben onttrekkingen plaatsgevonden van in totaal € 123.

PALET sociale woningvoorraad -/- € 70 (-/- € 45)
Het project PALET sociale woningvoorraad is van bestuurscommissie Wonen verschoven naar bestuurscommissie Ruimte. Per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project € 70. In 2016 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 45 en een onttrekking van € 20.

PALET Zonneweides -/- € 50 (€ 0)
Het project PALET Zonneweides is een project van bestuurscommissie Ruimte. Per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project € 50. In 2016 hebben er geen dotaties of onttrekkingen plaatsgevonden.

PALET Ruimtelijk Afwegingskader -/- € 30 (€ 0)
Het project PALET Ruimtelijk Afwegingskader is een project van bestuurscommissie Ruimte. Per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project € 30. In 2016 hebben er geen dotaties of onttrekkingen plaatsgevonden.

Omschrijving	1-1-2016	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2016
PROJECTEN BC MOBILITEIT				
Totaal Zonne-energie Buitenring	13-	13	-	-
Totaal Quickscan Fietsring Parkstad Limburg	3-	3	-	-
Totaal Bijdrage verbetering OV Avantis/ Trilandis	35-	35	-	-
Totaal Bewegwijzeringsplan	-	11	23-	11-
Totaal programma thematische fietsroutes	-	70	70-	0-
Totaal deelname EU project RAISE	-	-	40-	40-
Totaal OV overstappunten	-	9	9-	-
Totaal Spoorverdubbeling Heerlen-Landgraaf	-	50	1.000-	950-
Totaal Verkeersongevallenanalysepakket	-	4	4-	-
TOTAAL BC MOBILITEIT	**51-**	**195**	**1.145-**	**1.002-**

Zonne-Energie Buitenring -/- € 0 (-/- € 13)
Het project Zonne-Energie Buitenring is een project van bestuurscommissie Mobiliteit. Hogeschool Zuyd gaat het potentieel van zonne-energie op en langs de Buitenring onderzoeken. Per 31 december 2016 bedraagt het saldo van dit project € 0. Er hebben in 2016 onttrekkingen plaatsgevonden van in totaal € 13.

Quickscan Fietsring Parkstad Limburg -/- € 0 (-/- € 3)
Het project Quickscan Fietsring Parkstad Limburg is een project van bestuurscommissie Mobiliteit. Er zal een onderzoek komen naar de haalbaarheid van een fietsring. Per 31 december 2016 bedraagt het saldo van dit project € 0. Er hebben in 2016 onttrekkingen plaatsgevonden van in totaal € 3.

Bijdrage verbetering OV Avantis/ Trilandis -/- € 0(-/- € 35)
Het project Bijdrage verbetering OV Avantis/ Trilandis is een project van bestuurscommissie Mobiliteit. Vanuit Parkstad wordt een bijdrage geleverd in de totale kosten voor de verbetering van het openbaar vervoer naar en van Avantis/ Trilandis. Per 31 december 2016 bedraagt het saldo van dit project € 0. Er hebben in 2016 voor € 35 onttrekkingen plaatsgevonden.

Bewegwijzeringsplan -/- € 11 (€ 0)
Het project Bewegwijzeringsplan is een project van bestuurscommissie Mobiliteit. Per 31 december 2016 is de resterende dekking € 11. In 2016 hebben er voor € 23 aan dotaties en € 11 aan onttrekkingen plaatsgevonden.

Programma thematische fietsroutes € 0 (€ 0)
Het project Programma thematische fietsroutes is een project van bestuurscommissie Mobiliteit. Per 31 december 2016 is de resterende dekking € 0. In 2016 hebben er voor € 70 aan dotaties en € 70 aan onttrekkingen plaatsgevonden.

Deelname EU project RAISE -/- € 40 (-/- € 40)
Het project Deelname EU Project RAISE is een project van bestuurscommissie Mobiliteit. Per 31 december 2016 is de resterende dekking € 40. In 2016 hebben er geen dotaties of onttrekkingen plaatsgevonden.

OV overstappunten € 0 (€ 0)
Het project OV overstappunten is een project van bestuurscommissie Mobiliteit. Per 31 december 2016 is de resterende dekking € 0. In 2016 hebben er voor € 9 aan dotaties en € 9 aan onttrekkingen plaatsgevonden.

Spoorverdubbeling Heerlen-Landgraaf -/- € 950 (€ 0)
Het project Spoorverdubbeling Heerlen-Landgraaf is een project van bestuurscommissie Mobiliteit. Met ingang van 2016 is als vervolg op de tijdelijke krimpmaatstaaf in het gemeentefonds een decentralisatie-uitkering Bevolkingsdaling geïntroduceerd. Voor de spoorverdubbeling in kader van de intercity naar Aken is € 2 miljoen toegezegd. De eerste tranche van 1 miljoen is in 2016 toegevoegd aan de dekking van dit project. In 2016 hebben er onttrekkingen plaatsgevonden van € 50.

13-4-2017 12640

Omschrijving	1-1-2016	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2016
PROJECTEN BC WONEN/ HERSTRUCTURERING				
Totaal Aanpak Particulier Bezit (voorheen: Hoogbouwflats	113-	40	-	73-
Totaal Aanpak Particulier Bezit KRIMP	-	100	100-	-
Totaal Aanpak Hoogbouwflats casus 1 KRIMP	-	-	1.500-	1.500-
Totaal Bestuursconferentie Wonen & Zorg	5-	-	-	5-
Totaal Aanpak regionale Woonvisie 2015-2016	100-	73	-	27-
Totaal visie Wonen & Zorg	-	9	32-	23-
Totaal Regionaal Overleg Huurdersbelangen PSL	-	10	10-	-
Totaal Woonmonitor Parkstad Gemeenten	25-	21	-	4-
Totaal ond. Te koop staand/ leegst. Particulier bezit	1	1-	-	-
Totaal Themabijeenkomst aanp. Particulier Bezit	5-	-	-	5-
Totaal Ontwerp Bidbook 2015	1-	1	-	0-
Totaal Verzekeringsmodel voor woningbouwplannen	10-	5	-	5-
Totaal Vrije ruimte Secretaris BC Wonen	-	5	6-	0-
Totaal Training fin. Beoord. Bod en inv.ruimte	-	3	3-	0-
Totaal Casa Equitana	-	3	3-	-
Totaal Groeve Beaujean	-	3	3-	-
Totaal Bijdrage Crowdfund. Krimpregio's	-	3	3-	-
Totaal Festival van de toekomst	-	-	75-	75-
Totaal Actieplan Wonen Zuid-Limburg	-	-	10-	10-
Totaal arrangement plancapaciteit projectontwikkelaars	-	-	25-	25-
Totaal Doorrekening BC hoogbouwflats Kerkrade	-	-	2-	2-
Totaal RWTH	78-	60	-	17-
TOTAAL BC WONEN/ HERSTRUCTURERING	**336-**	**334**	**1.771-**	**1.773-**

Aanpak Particulier Bezit -/- € 73 (-/- € 113)
In 2013 is een bedrag toegekend van € 120 aan het project Hoogbouwflats Parkstad. Het project wordt bekostigd uit de reserve procesgelden herstructurering wonen € 110 en een subsidie van BZK/Platform 31 van € 10. In 2015 is de naam van het project veranderd in Aanpak particulier bezit. Per 31 december 2016 bedraagt het saldo van dit project -/- € 73. Er heeft een onttrekking plaatsgevonden van € 40.

Aanpak Particulier Bezit KRIMP € 0 (€ 0)
Het project aanpak particulier bezit krimp is een project van het algemeen bestuur. Per 31 december 2016 bedraagt het saldo van dit project € 0. Er heeft een onttrekking en dotatie plaatsgevonden van € 100.

Aanpak Hoogbouwflats casus 1 KRIMP -/- € 1.500 (€ 0)
Het project aanpak hoogbouwflats casus 1 KRIMP is een project van het algemeen bestuur. Per 31 december bedraagt het saldo van dit project -/- € 1.500. Er heeft een dotatie plaatsgevonden van € 1.500.

Bestuursconferentie Wonen & Zorg -/- € 5 (-/- € 5)
Het project Bestuursconferentie Wonen & Zorg is een project van bestuurscommissie Wonen. Het project wordt bekostigd uit het budget van de bestuurscommissie Wonen. Het bedrag -/- € 5 per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project. In 2016 hebben er geen onttrekkingen of dotaties plaatsgevonden.

Aanpak regionale Woonvisie 2015-2016 -/- € 27 (-/- € 100)
Het project aanpak regionale woonvisie 2015-2016 is een project van de bestuurscommissie Wonen. Het project wordt bekostigd uit het werkbudget Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is -/- € 27. In 2016 hebben er onttrekkingen plaatsgevonden voor in totaal € 73.

Aanpak visie Wonen & Zorg -/- € 23 (€ 0)
Het project aanpak visie Wonen & Zorg is een project van bestuurscommissie Wonen. De dekking van dit project komt uit het project transformatie wijkenaanpak. Het saldo van het project per 31 december 2016 is -/- 23. In 2016 heeft er een dotatie van € 32 en een onttrekking van € 9 plaatsgevonden.

Regionaal overleg huurdersbelangen PSL € 0 (€ 0)
Het project regionaal overleg huurdersbelangen PSL is een project van bestuurscommissie Wonen. In 2016 hebben er dotaties en onttrekkingen van € 10 plaatsgevonden.

Woonmonitor Parkstad Gemeenten -/- € 4 (-/-€ 25)
Het project Woonmonitor Parkstad Gemeenten is een project van bestuurscommissie Wonen. Het project wordt bekostigd uit het budget van de bestuurscommissie Wonen. Per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project -/- € 4. In 2016 hebben er onttrekkingen plaatsgevonden van in totaal € 21.

Onderzoek te koop staand/ leegstaand particulier bezit € 0 (€ 1)
Het project te koop staand/ leegstaand particulier bezit is een project van bestuurscommissie Wonen. Per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project € 0. In 2016 heeft er een onttrekking van € 1 plaatsgevonden.

Themabijeenkomst aanpak Particulier Bezit -/- € 5 (-/- € 5)
Het project themabijeenkomst particulier bezit is een project van de bestuurscommissie Wonen. Het project wordt bekostigd uit het werkbudget Wonen.. Het saldo van het project per 31 december 2016 is -/- € 5. In 2016 heeft er geen onttrekkingen of dotaties plaatsgevonden.

Ontwerp Bidbook 2015 € 0 (-/- € 1)
Het project ontwerp bidbook 2015 is een project van de bestuurscommissie Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is -/- € 0. In 2016 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 1.

Verzekeringsmodel voor woningbouwplannen -/- € 5 (-/- € 10)
Het project verzekeringsmodel voor woningbouwplannen is een project van bestuurscommissie Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is -/- 5. In 2016 hebben er voor in totaal € 5 aan onttrekkingen plaatsgevonden.

Vrije ruimte Secretaris BC Wonen € 0 (€ 0)
Het project vrije ruimte secretaris BC Wonen is een project van bestuurscommissie Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is € 0. In 2016 hebben er onttrekkingen van € 5 en dotaties van € 6 plaatsgevonden.

13-4-2017 12640

Training fin.beoord. bod en inv. Ruimte € 0 (€ 0)
Het project Training fin.beoord. bod en inv. ruimte is een project van bestuurscommissie Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is € 0. In 2016 hebben er onttrekkingen van € 3 en dotaties van € 3 plaatsgevonden.

Casa Equitana € 0 (€ 0)
Het project Casa Equitana is een project van bestuurscommissie Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is € 0. In 2016 hebben er onttrekkingen van € 3 en dotaties van € 3 plaatsgevonden.

Groeve Beaujean € 0 (€ 0)
Het project groeve beaujean is een project van bestuurscommissie Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is € 0. In 2016 hebben er onttrekkingen van € 3 en dotaties van € 3 plaatsgevonden.

Bijdrage Crowdfund. Krimpregio's € 0 (€ 0)
Het project Crowdfund Krimpregio's is een project van bestuurscommissie Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is € 0. In 2016 hebben er onttrekkingen van € 3 en dotaties van € 3 plaatsgevonden.

Festival van de toekomst -/- € 75 (€ 0)
Het project Festival van de toekomst is een project van bestuurscommissie Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is € 0. In 2016 heeft er een dotatie van € 75 plaatsgevonden en geen onttrekkingen.

Actieplan Wonen Zuid-Limburg -/- € 10 (€ 0)
Het project Actieplan wonen Zuid-Limburg is een project van bestuurscommissie Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is € 0. In 2016 heeft er een dotatie van € 10 plaatsgevonden en geen onttrekkingen.

Arrangement plancapaciteit projectontwikkelaars -/- € 25 (€ 0)
Het project Arrangement plancapaciteit projectontwikkelaars is een project van bestuurscommissie Wonen. Het saldo van het project per 31 december 2016 is € 0. In 2016 heeft er een dotatie van € 55 plaatsgevonden en geen onttrekkingen.

RWTH -/- € 17 (-/- € 78)
In 2012 is een bedrag toegekend van € 45 voor de RWTH. Dit bestaat uit een bijdrage van Parkstad van € 30 en een cofinanciering van de Gemeente Heerlen, Gemeente Kerkrade en de ROW corporaties van in totaal € 15. In 2013 is een bedrag toegekend van € 78 voor het project RWTH. Het project wordt bekostigd uit reserve procesgelden herstructurering wonen € 44/ bijdrage Provincie € 19 en bijdrage derden € 15. In 2014 is het project verlengd en is er een dotatie van € 125 toegevoegd uit het budget van de bestuurscommissie Wonen. De boekwaarde van het project per 31 december 2016 bedraagt -/- € 17. In 2016 hebben er voor € 60 aan onttrekkingen plaatsgevonden die grotendeels betrekking hadden op inzet van personeel.

Omschrijving	1-1-2016	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2016
PROJECTEN BC ECONOMIE EN TOERISME				
Totaal Samenwerking RCE (Rijksdienst voor Cultureel	18-	3	35-	50-
Totaal Detailhandel / Retailstructuurvisie	42-	4	50-	87-
Totaal Detailhandel / Retailstructuurvisie 2 provincie	-	14	14-	-
Totaal Ruimt.plan Baalsbruggen en omgeving	5-	5	-	-
Totaal Promotie & Acquisitie	11	60	76-	5-
Totaal Externe Adviezen (Herstructurering BTM Advies op	4-	10	25-	19-
Totaal DIPL (Dit is Parkstad Limburg)	27-	27	-	0-
Totaal Uitvoeringsplan Toerisme	24-	58	34-	-
Totaal Nacht der Unternehmen	15-	-	-	15-
Totaal Aldi Nuth	15-	56	-	41
Totaal Grensoverschrijdende arbeidsmarkt	15-	3	-	12-
Totaal Vrije Ruimte Secretaris BC Economie	-	0	-	0
Totaal Monitoring	-	5	20-	15-
Totaal WTTC	-	224	249-	24-
Totaal Intergemeentelijke Structuurvisie Ruimt Econ.	-	-	38-	38-
Totaal Uitvoering dossier supermarkten	-	-	45-	45-
Totaal Creatieve clusters Parkstad - TEDx-achtig event	-	4	5-	1-
Totaal Bedrijventerreinen Bijdrage Wifi-Pilot	-	12	6-	6
Totaal Actualisatie toerisme beleid innovatieplatform	-	11	22-	11-
Totaal Bedrijventerreinen visie en programma	-	-	30-	30-
Totaal Platform	-	-	12-	12-
Totaal project Leisure-Ring KRIMP	-	-	300-	300-
Totaal project Streetwise	-	21	21-	1
Totaal Leisurering	85-	82	35-	38-
Totaal Bestuursconferentie Detailhandel	1-	-	-	1-
TOTAAL BC ECONOMIE EN TOERISME	**240-**	**601**	**1.016-**	**655-**

Samenwerking RCE -/- € 50 (-/- € 18)

Het project Samenwerking RCE is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het project wordt bekostigd uit het oude budget van toerisme. Het bedrag -/- € 50 per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project. In 2016 hebben er onttrekkingen plaatsgevonden van in totaal € 3 en een dotatie van € 50.

Detailhandel/ Retailstructuurvisie -/- € 87(-/- € 42)

Het project Detailhandel Retail structuurvisie is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme . Het project wordt bekostigd uit het budget van de bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het bedrag -/- € 87 per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project. In 2015 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 4 en een dotatie van € 50.

13-4-2017 12640

Ruimt. Plan Baalsbruggen en omgeving € 0 (-/- € 5)
Het project Ruimtelijk plan baalsbruggen en omgeving is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme . Het project is in 2016 beëindigd. In 2016 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 5.

Promotie & Acquisitie -/- € 5 (€ 11)
Het project Promotie & Acquisitie is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme . Het bedrag € 5 per 31 december 2016 is het saldo van het project. In 2016 hebben er in totaal voor € 60 onttrekkingen plaatsgevonden en voor in totaal € 76 aan dotaties.

Externe Adviezen -/- € 19 (-/- € 4)
Het project Externe adviezen is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het bedrag -/- € 19 per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project. In 2016 hebben er voor in totaliteit € 10 aan onttrekkingen plaatsgevonden en een dotatie van € 25.

DIPL (Dit is Parkstad Limburg) € 0 (-/- € 27)
Het project DIPL (Dit is Parkstad Limburg) is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme . In 2016 hebben er voor in totaliteit € 27 aan onttrekkingen plaatsgevonden.

Uitvoeringsplan Toerisme -/- € 0 (-/- € 24)
Het project uitvoeringsplan toerisme is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme . In 2016 hebben er voor in totaal van € 58 onttrekkingen en € 34 aan dotaties plaatsgevonden.

Nacht der Unternehmen -/- € 15 (-/- € 15)
Het project Nacht der Unternehmen is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme . Het project wordt voor € 15 bekostigd uit het budget van de bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het bedrag -/- € 15 per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project. In 2016 hebben er geen onttrekkingen of dotaties plaatsgevonden.

Aldi Nuth € 41 (-/- € 15)
Het project Aldi Nuth is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme . In 2016 hebben er voor in totaal € 56 aan onttrekkingen plaatsgevonden.

Grensoverschrijdende arbeidsmarkt -/- € 12 (-/- € 15)
Het project Grensoverschrijdende arbeidsmarkt is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme . Het project wordt voor € 15 bekostigd uit het budget van de bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het bedrag -/- € 12 per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een onttrekkingen van € 3 plaatsgevonden.

Monitoring -/- € 15 (€ 0)
Het project Monitoring is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het project wordt voor € 20 bekostigd uit het werkbudget van de bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het bedrag -/- € 15 per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 20 en onttrekkingen van € 5.

WTTC -/- € 24 (€ 0)
Het project WTTC is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. In 2016 heeft de regio Parkstad de prijs gewonnen voor Tourism for tomorrow. Dit project is in het leven geroepen om de regio positief onder de aandacht te brengen. De bijdragen van Parkstad is € 50, de bijdrage van de deelnemende gemeenten is € 100 en de bijdrage van de provincie is eveneens € 100. Het bedrag van -/- € 24 is de resterende dekking van het project. In 2016 hebben er dotaties plaatsgevonden van € 249 en onttrekkingen van € 224.

Intergemeentelijke Structuurvisie Ruimt. Econ. -/- € 38 (€ 0)
Het project Intergemeentelijke Structuurvisie Ruimt. en Econ. is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het saldo per 31 december 2016 -/- € 38 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 38.

Uitvoering dossier supermarkten -/- € 45 (€ 0)
Het project Uitvoering dossier supermarkten is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het saldo per 31 december 2016 -/- € 45 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 45.

Creatieve clusters Parkstad – TEDx-achtig event -/- € 1 (€ 0)
Het project creatieve clusters Parkstad is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het saldo per 31 december 2016 -/- € 1 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 5 en onttrekkingen van € 4.

Bedrijventerreinen Bijdrage Wifi-Pilot € 6 (€ 0)
Het project bedrijventerreinen bijdrage Wifi-Pilot is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. In 2016 heeft er onttrekking plaatsgevonden van € 12 en een dotatie van € 6.

Actualisatie toerisme beleid innovatieplatform -/- € 11 (€ 0)
Het project Actualisatie toerisme beleid innovatieplatform is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het saldo per 31 december 2016 -/- € 11 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 22 en onttrekkingen van € 11.

Bedrijventerreinen visie en programma -/- € 30 (€ 0)
Het project bedrijventerreinen visie en programma is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het saldo per 31 december 2016 -/- € 30 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 30.

Platform -/- € 12 (€ 0
Het project platform is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. Het saldo per 31 december 2016 -/- € 12 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 12.

Leisure-Ring KRIMP -/- € 300 (€ 0)
Het project Leisure-Ring KRIMP is een project van het algemeen bestuur. Het saldo per 31 december 2016 -/- € 300 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 300.

13-4-2017 12640

Streetwise € 1 (€ 0)
Het project Streetwise is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme. In 2016 heeft er een dotatie plaatsgevonden van € 21 en onttrekkingen van € 21.

Leisurering -/- € 38 (-/- € 85)
Het project Doorontwikkeling Entree Parkstad is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme . In 2015 is het project van naam veranderd en heeft er een bijdrage plaatsgevonden vanuit de bestuurscommissie Economie en Toerisme van € 70 en een bijdrage van € 15 vanuit de bestuurscommissie mobiliteit. Het bedrag -/- € 38 per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 82 en een dotatie van € 35.

Bestuursconferentie Detailhandel -/- € 1 (-/- € 1)
Het project Bestuursconferentie Detailhandel is een project van bestuurscommissie Economie en Toerisme . Het bedrag -/- € 1 per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project. In 2016 hebben er geen onttrekkingen of dotaties plaatsgevonden.

Omschrijving	1-1-2016	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2016
PROJECTEN REGIOFONDS				
Totaal Gebiedsontw. Oostflank PSL	-	500	500-	-
Totaal Nature Wonder World	45-	45	-	-
Totaal Alliantiefabriek Energietransitie	2-	2	-	-
Totaal Bouwberg	5-	4	-	1-
Totaal Transformatieopgave Zorggeschikte Woningen	32-	32	-	-
Totaal BIHTS	2.797-	1.308	992-	2.480-
Totaal conferentie regionale transformatie	2	-	2-	-
Totaal LDE Kerkrade West	1-	1	-	-
Totaal Nieuwe Energie	330-	182	125	23-
TOTAAL PROJECTEN REGIOFONDS	**3.210-**	**2.075**	**1.369-**	**2.504-**

Gebiedsontwikkeling Oostflank PSL € 0 (€ 0)
In 2013 is een bedrag toegekend van € 2.500 aan de Provincie Limburg voor het project Gebiedsontwikkeling van de Oostflank Parkstad Limburg. Het project wordt bekostigd uit het regiofonds. De boekwaarde per 31 december 2016 is € 0. In 2016 heeft de laatste tranche plaatsgevonden en heeft er een dotatie plaatsgevonden die gelijk is aan de onttrekking.

Nature Wonder World -/-€ 0 (-/- € 45)
In 2011 is een bedrag toegekend van € 450 aan ADDVentures voor het project Nature Wonder World. Het project wordt bekostigd uit de procesgelden Regiofonds. De bijdrage van Parkstad en de Provincie Limburg is elk € 225. In 2016 is de laatste tranche uitbetaald van € 45.

Alliantiefabriek Energietransitie -/- € 0 (-/- € 2)
In 2013 is een bedrag toegekend van € 30 voor het project Alliantiefabriek Energietransitie. Het project wordt bekostigd uit de procesgelden Regiofonds en de IBA voor elk € 15. De boekwaarde per 31 december 2016 is -/- € 0. Er hebben onttrekkingen plaatsgevonden van € 2.

Bouwberg -/- € 1 (-/- € 5)
In 2013 is een bedrag toegekend van € 50 aan de gemeente Brunssum voor het project Bouwberg. De projecten worden bekostigd uit het regiofonds. De boekwaarde per 31 december 2016 van -/- € 1 is de resterende dekking van het project. Er hebben in 2016 onttrekkingen plaatsgevonden van € 4.

Transformatieopgaaf Zorggeschikte Woningen -/- € 0 (-/- € 32)
In 2012 is het project Transformatieopgaaf Zorggeschikte Woningen van start gegaan. Het budget voor dit project bedraagt € 88. De bijdrage van Parkstad is € 55; van de Provincie Limburg ontvangen we een cofinanciering van € 33 (Uitvoeringsplan Actieprogramma Zorgwoningen 2009). De boekwaarde per 31 december 2016 bedraagt € 0. Het saldo van € 32 is toegevoegd aan het project Visie wonen en Zorg.

BIHTS -/- € 2.480 (-/- € 2.797)
Het totale budget voor het project Building Integrated High Tech Systems (BIHTS) bedraagt € 8.000. In 2012 is een bedrag toegekend van € 5.800. Het restant van het budget is beschikbaar voor de voucherregeling. Nadat de beschikking is verstrekt wordt dit budget verantwoord. Voor de voucherregeling is in 2013 een bedrag van € 380 aan projecten toegekend en in 2015 een bedrag van € 413. Het project bestaat uit een bijdrage van Parkstad en de Provincie van elk € 4.000. De boekwaarde van het project per 31 december 2016 bedraagt -/- € 2.480. In 2016 hebben er voor € 992 dotaties en voor € 1.308 onttrekkingen plaatsgevonden. De dotaties hebben volledig betrekking op de voucherregeling. De onttrekkingen hebben betrekking op Real life lab € 1.106 en de voucherregeling € 202.

Conferentie regionale transformatie € 0 (€ 2)
In 2013 is een bijdrage ontvangen van € 18 voor het project conferentie regionale transformatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. In 2015 is de bijdrage van de provincie ontvangen. Het saldo van project per 31 december 2016 is € 0. In 2016 heeft er een onttrekking van € 2 plaatsgevonden.

LDE Kerkrade West -/- € 0 (-/- € 1)
In 2012 is het project LDE Kerkrade West van start gegaan. Parkstad draagt € 15 bij. De overige bijdragen zijn cofinancieringen van de Gemeente Kerkrade, Provincie Limburg en Hestia groep voor in totaal € 45. De boekwaarde van het project per 31 december 2016 bedraagt -/- € 1. In 2016 hebben er geen onttrekkingen en dotaties plaatsgevonden.

Nieuwe energie -/- € 23 (-/- € 330)
Het project Nieuwe Energie is een project dat voor € 455 wordt gedekt uit het regiofonds en het overige deel van € 845 betreft een cofinanciering van gemeenten (€ 195) en de provincie (€ 650). Het bedrag van -/- € 23 per 31 december 2016 is de resterende dekking van het project. In 2016 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van in totaal € 182. € 50 heeft betrekking op de energietuin en € 132 heeft betrekking op de duurzaamheidswinkel. Er heeft een negatieve dotatie plaatsgevonden van € 125 in verband met het zonnepanelen initiatief. Het betreffende projectplan hiervoor is niet tijdig ingediend.

Omschrijving	1-1-2016	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2016
PROJECTEN BDU				
Totaal BDU 2012	679	-	-	679
Totaal BDU 2013	2.280-	-	-	2.280-
Totaal BDU 2014	792	53	25-	820
Totaal BDU 2015	3.543-	950	21-	2.613-
Totaal BDU 2016	-	85	-	85
TOTAAL BDU	**4.351-**	**1.088**	**46-**	**3.309-**

13-4-2017 12640

De BDU projecten 2012 t/m 2013 kunnen als 1 project beschouwd worden. Over de verschillende BDU jaren heen kan er verrekend worden.

BDU 2012 en 2013 -/- € 1.601 (-/- € 1.601)
In 2013 zijn de beschikkingen van BDU 2012 en 2013 ontvangen voor in totaal € 2.884 van de Provincie Limburg. De BDU wordt jaarlijks verantwoord via de SISA. De boekwaarde per 31 december 2016 van -/- € 2.884 is de resterende dekking van het project. In 2016 hebben er geen onttrekkingen of dotaties plaatsgevonden.

BDU 2014 € 820 (-/- € 792)
In 2014 zijn de beschikkingen BDU 2014 ontvangen voor in totaal € 1.399 van de Provincie Limburg. De BDU wordt jaarlijks verantwoord via de SISA. De boekwaarde per 31 december 2016 is € 820. In 2016 hebben er onttrekkingen plaatsgevonden van in totaal € 53 en dotaties van € 25.

BDU 2015 -/- € 2.613 (€ 3.543)
In 2015 zijn de beschikkingen BDU 2015 ontvangen voor in totaal € 3.892 van de Provincie Limburg. De BDU wordt jaarlijks verantwoord via de SISA. De boekwaarde per 31 december 2016 van -/- € 2.613 is de resterende dekking van het project. In 2016 hebben er onttrekkingen plaatsgevonden van in totaal € 950 en een dotatie van € 21.

BDU 2016 € 85 (€ 0)
In 2016 is er geen beschikking voor de BDU 2016 ontvangen van de provincie. Deze zal in 2017 worden afgegeven. De BDU wordt jaarlijks verantwoord via de SISA. De boekwaarde per 31 december 2016 is 85. Er hebben in 2016 onttrekkingen van € 85 plaatsgevonden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < dan 1 jaar, € 4.097 (€ 1.946)

De specificatie van deze post luidt als volgt:

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Vorderingen op openbare lichamen	4.093	1.943
Overige vorderingen	3	3
	4.096	1.946

Per onderdeel wordt hieronder een korte toelichting gegeven.

Vorderingen op openbare lichamen € 4.093 (€ 1.943)

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Openstaande debiteuren Parkstad	3.605	465
Openstaande debiteuren GBRD	15	897
Te vorderen BTW	513	581
	4.093	1.943

Openstaande debiteuren Parkstad € 4.093 (€ 467)

Nagenoeg alle privaatrechtelijke debiteuren hebben per 31 december hun rekeningen aan Parkstad voldaan. Er staan nog een aantal vorderingen op openbare lichamen, zoals gemeenten en de provincie open. Hoewel deze vorderingen in het algemeen een ander risicoprofiel hebben dan de privaatrechtelijke vorderingen is de omvang van deze openstaande posten zodanig dat het vooralsnog niet opportuun wordt geacht de in het verleden gevormde voorziening voor dubieuze debiteuren van € 40 aan te passen. Deze voorziening maakt deel uit van het gerapporteerde saldo van openstaande debiteuren van € 4.093. Het saldo van openstaande posten is per 31 december in werkelijkheid € 4.133. De waardering van deze post voor de balans is € 4.093, zodat rekening wordt gehouden met een mogelijk verliesrisico tot een bedrag van € 40.

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Rijksoverheid	513	0
Provincie Limburg	489	499
Gemeenten	3.131	6
Overig	3	2
	4.136	507

Openstaande debiteuren GBRD € 15 (€ 898)

Dit betreft met name vorderingen op openbare lichamen zoals gemeenten en gemeenschappelijke samenwerkingen. De verwachting is dat deze vorderingen volledig door de openbare lichamen worden voldaan.

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Gemeenten	15	18
Gemeenschappelijke regelingen	0	879
	15	898

Liquide middelen € 14.800 (€ 16.951)

De samenstelling van de post liquide middelen is als volgt:

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Parkstad Bureau	15.329	16.346
Parkstad GBRD	-529	605
	14.800	16.951

Het saldo liquide middelen betreft altijd een momentopname. De daling van € 1,1 miljoen bij de GBRD in 2016 valt te verklaren door vooruitbetalingen die vanuit de gemeenten heeft plaatsgevonden in 2014 en 2015. Deze vooruitbetaling was nodig omdat de frictiekosten in de eerste jaren hoger zijn dan in de laatste jaren. Per saldo hebben we eind 2016 een meerjarig verlies van € 1.367 opgenomen. Dit bedrag hebben we nog tegoed van de deelnemende gemeenten.

13-4-2017 12640

Overlopende activa € 8.088 (€ 12.272)

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel € 696 (€ 5.838).
Dit betreft onder andere de nog te ontvangen EFRO subsidie en EZ cofinanciering m.b.t. de EFRO programma's 5 en 6.
Begin 2016 stonden met betrekking tot de financiële afwikkeling van de EFRO-programma's nog de volgende actiepunten open:

1 Afronding van EZ-cofinanciering van EFRO 5 als uitvloeisel van de uitspraak van Raad van State.
2 Afrekening van de EZ-cofinanciering van EFRO 6 met de provincie Limburg.

In 2016 is EFRO 6 volledig afgerekend met de provincie. Voor de afwikkeling van EFRO 5 is in december 2016 overeenstemming bereikt met EZ. Daarmee is het EFRO 5 deel ook volledig afgewikkeld. Een deel van de voorziening (€ 562), dat op basis van de huidige inschattingen vrijwel zeker ten goede komt aan Parkstad, kan daardoor vrijvallen als incidentele bate voorgaande dienstjaren. In de voorziening blijft vooralsnog een bedrag opgenomen van € 390 ten behoeve van de finale afrekening de projectpartners (Sittard-Geleen, Provincie en Stadsregio Parkstad Limburg Na de eindovereenkomst tussen de partners zal de voorziening EFRO risicofonds opgeheven worden en is het project volledig afgewikkeld.

BDU:

- In 2013 hebben we de subsidiebeschikkingen voor de BDU jaren 2012 en 2013 ontvangen van de Provincie. De Provincie heeft 90% van dit bedrag voldaan en het restant € 274 is opgenomen als nog te ontvangen voorschotbedragen.
- In 2014 hebben we de subsidiebeschikkingen voor de BDU 2014 ontvangen van de Provincie. De Provincie heeft 90% van dit bedrag voldaan en het restant € 134 is opgenomen als nog te ontvangen voorschotbedragen.
- In 2015 hebben we de subsidiebeschikkingen voor de BDU 2015 ontvangen van de Provincie. De Provincie heeft 90% van dit bedrag voldaan en het restant € 288 is opgenomen als nog te ontvangen voorschotbedragen.

Omschrijving	31-12-2015	Vermeerderingen	Verminderingen	31-12-2016
Betaalrekening EFRO Middelen algemeen	8		8	0
Betaalrekening EFRO 5 Middelen	395		395	0
Betaalrekening EFRO 6 Middelen	1.206		1.206	0
BDU 2012/2013 Provincie	274			274
BDU 2014 Provincie	134			134
BDU 2015 Provincie	3.822		3.534	288
Totaal	5.838		5.143	696

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen € 7.393 (€ 6.433)

Nog te ontvangen €6.859 (x€ 5.955)
De nog te ontvangen bedragen per 31-12-2016 bedragen voor Parkstad € 5.492, voor de GBRD € 1.367. De vorderingen van Parkstad hebben met name betrekking op de businesscases herstructurering € 3.872 van de Provincie. De dekking van dit project is volledig verantwoord in de projectadministratie en de Provincie dient dit openstaand bedrag nog te voldoen. De vorderingen BIHTS en Nieuwe Energie Regiodialoog betreffen tevens vorderingen op de Provincie waarvan de dekking van dit project volledig verantwoord zijn in de projectadministratie. De vordering van het zonnepanelenproject betreft een vordering van de aangesloten gemeenten voor het project zonnepanelen. De vordering inzake EFRO betreft een vordering die we hebben op de provincie inzake de afwikkeling van het EFRO project. Het ministerie heeft dit bedrag reeds overgemaakt aan de provincie.

Bij de GBRD staan nog vorderingen open die betrekking hebben op reeds betaalde kosten in het kader van de gemaakte frictie en desintegratiekosten die nog verrekend dienen te worden met de gemeenten. Tot 31-12-2016 is dit het verlies wat de GBRD heeft gemaakt. Bij afwikkeling van het project eind 2017 dienen de verliezen verhaald te worden op de deelnemende gemeenten van het voormalige GBRD.

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Parkstad Bureau	**5.492**	**4.500**
Bijdrage Businesscase Herstructurering	3.872	3.872
Bijdrage BIHTS	400	400
Bijdragen Zonnepanelenproject	245	0
Bijdrage Nieuwe Energie Regiodialoog	53	178
Afrekening Ministerie EFRO deal	974	0
Beëindigingsovereenkomst 60 plussers	0	21
Bijdrage salariskosten Streetwise	21	0
Overige posten	23	29
GBRD – Belastingen & Registraties	**1.367**	**1.455**
Frictie en Desintegratiekosten	1.367	1.455
Totaal	6.859	5.955

Vooruitbetaald € 437 (€ 478)

De vooruitbetaalde bedragen, van Parkstad Bureau € 22 (€ 63), GBRD € 415 (€ 415). Deze bedragen zijn in 2016 vooruitbetaald in verband met kosten die betrekking hebben op 2017. De grootste posten bij Parkstad zijn bijdrage routebureau € 6 , AOV collectief € 4 en diverse verzekeringen voor in totaal€ 4. Bij de GBRD heeft dit betrekking op de tijdelijke kosten 1 T biljet 2015 € 415.

13-4-2017 12640

Passiva

Vaste Passiva € 9.919 (€ 12.197)

De vaste passiva bestaan uit de reserves en de voorzieningen. Hieronder worden de mutaties en de stand van de reserves en voorzieningen nader toegelicht.

Eigen vermogen € 5.411 (€ 4.795)

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, het nog te bestemmen resultaat en de bestemmingsreserves van Parkstad, conform het hierna volgende overzicht

	Saldo	Geraamde mutaties 2016		Bestemming resultaat voorgaand boekjaar		Mutaties t/m 2016		Saldo
	31-12-2015	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	31-12-2016
Algemene Reserves								
Algemene reserve Parkstad	115							115
Saldo van baten en lasten 2014	58		58		58			0-
Saldo van baten en lasten 2015	394		394		394			-
Saldo van baten en lasten 2016				939				939
Totaal algemene reserves	**566**	**-**	**452**	**939**	**452**	**-**	**-**	**1.054**
Bestemmingsreserves								
Egalisatie frictiekosten GBRD	62							62
Egalisatie frictiekosten Parkstad	465	394		394				859
Ringw egen	2.749	400	168			400	168	2.981
Städte Region Aachen / EGTS	8							8
Stortplaatsen	65							65
Werkbudget Algemeen Bestuur	635		635	58			346	347
Werkgelegenheidsfonds	246		210				210	36
Totaal bestemmingsreserves	**4.229**	**794**	**1.013**	**452**	**-**	**400**	**724**	**4.357**
Totaal Eigen vermogen	**4.795**	**794**	**1.465**	**1.391**	**452**	**400**	**724**	**5.411**

Algemene Reserve Parkstad €115 (€ 115)

De algemene reserve heeft een omvang van € 115. Het Dagelijks bestuur is bevoegd de algemene reserve als dekkingsmiddel aan te wenden voor onvoorziene en onvermijdbare uitgaven met een incidenteel karakter. In 2016 heeft het Dagelijks bestuur van deze bevoegdheid geen gebruik gemaakt. Voor een uitgebreidere toelichting zie paragraaf 6.2 van het jaarverslag.

Resultaat na bestemming 2014 € 0 (€ 58)

Het resultaat na bestemming is conform het besluit van 9 maart 2016 in het jaarplan 2016 programmatisch ingezet. Het bedrag is in 2016 toegevoegd aan het werkbudget van de bestuurscommissies.

Resultaat na bestemming 2015 € 0 *(€ 394)*

De resultaatsbestemming van 2015 is conform het besluit van 12 oktober 2016 toegevoegd aan de reserve egalisatie frictiekosten parkstad.

Resultaat na bestemming 2016 € 939 *(€ 0)*
Het resultaat na bestemming 2017 volgt uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en is onderdeel van het eigen vermogen. Na het besluit van de vaststelling van de jaarrekening en de bestemming van dit nog niet bestemde resultaat door het Algemeen Bestuur, wordt het besluit van het Algemeen Bestuur verwerkt in een begrotingswijziging 2016. Het resultaat over 2016 bedraagt € 939 voordelig, inclusief de incidentele bate uitvoorgaande jaren van EFRO van € 562. Het voorstel inzake de resultaatbestemming 2016 treft u aan in paragraaf 1.3 van het jaarverslag.

Bestemmingsreserves € 4.357 (€ 4.229)
De ontwikkeling van de bestemmingsreserves in 2016 is weergegeven in het overzicht. De bestemmingsreserves die in 2016 zijn gemuteerd worden hieronder toegelicht.

Reserve frictiekosten GBRD € 62 (€ 62)
GBRD heeft in 2013 een aantal beëindigingsovereenkomsten met 60-+ medewerkers gesloten. Als gevolg van deze regeling is deze reserve in 2014 gevormd. In 2014 heeft er een dotatie van € 62 plaatsgevonden. De looptijd van deze reserve is tot en met 2018. De frictiekosten zijn in 2016 volledig opgevangen door de beschikbare middelen voor loonkosten en bedrijfsvoering. In 2016 hebben er geen onttrekkingen plaatsgevonden.

Reserve frictiekosten Parkstad € 858 (€ 465)
Parkstad heeft in 2013 een aantal beëindigingsovereenkomsten met 60-+ medewerkers gesloten. Als gevolg van deze regeling is deze reserve in 2014 gevormd. In 2014 heeft er een dotatie van € 403 plaatsgevonden. In 2015 is € 62 van het resultaat van 2014 toegevoegd aan deze reserve. De looptijd van deze reserve is tot 2018. De frictiekosten zijn in 2016 volledig opgevangen door de beschikbare middelen voor loonkosten en bedrijfsvoering. In 2016 is € 394 van het resultaat van 2015 toegevoegd aan deze reserve. Er hebben in 2016 geen onttrekkingen plaatsgevonden.

Reserve Ringwegen € 2.981 (€ 2.749)
Elk jaar wordt € 400 aan de reserve ringwegen toegevoegd ter dekking van de kapitaallasten (jaarlijkse rente en toekomstige afschrijving) van de ringwegen. Voor de voorfinanciering van de buitenring heeft Parkstad een lening afgesloten. De rentekosten van de lening (€ 168) zijn in 2016, zoals gepland, onttrokken aan deze bestemmingsreserve. Na realisatie van de Buitenring worden ook de afschrijvingskosten uit de reserve gedekt.

Reserve Städte Region Aachen / EGTS € 8 (€ 8)
Deze reserve is door de resultaatbestemming jaarrekening 2009 en 2010 gevormd uit budgetoverschotten van de AG Charlemagne (de voorloper naar een EGTS). Het doel is de aanloop naar de vorming van een EGTS mogelijk te maken. In 2015 heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 50. In 2016 heeft hier geen mutatie op plaatsgevonden. De verwachting is dat deze reserve nog aangesproken gaat worden in de toekomst.

Reserve stortplaatsen € 65 (€ 65)
De voorziening is gevormd ter dekking van de nazorg en eindafwerking van de stortplaats Nieuwenhagen. In 2016 heeft hier geen mutatie op plaatsgevonden.

Reserve Werkbudget Algemeen Bestuur € 347 (€ 103)
In 2016 is door het dagelijks bestuur het besluit genomen om de werkbudgetten van de bestuurscommissies ook in 2017 te kunnen blijven inzetten. In 2016 hebben er onttrekkingen plaatsgevonden van € 288. De onttrekking van € 58 resultaat bestemming vorig boekjaar is rechtstreeks op de werkbudgetten verwerkt. De onttrekkingen hebben betrekking op de diverse projecten die door de bestuurscommissies zijn toegekend.

13-4-2017 12640

Reserve Werkgelegenheidsfonds € 210 (€ 246)

Deze reserve dient ter dekking van de kosten van het project Kennis, Onderwijs en Arbeidsmarkt van het programma Economische Structuurversterking.
In 2014 is er een bedrag van € 308 onttrokken ter dekking van de bijdrage voor het Grensinfopunt Aachen-Eurode € 50/ Neimed € 49/ Subsidie verzoek Necdar € 160 / Instroom en scholing € 50. In 2015 is er een bedrag van € 99 onttrokken ter dekking van de bijdrage Grensinfopunt Aachen- Eurode € 50 en Neimed € 49. In 2016 is er een bedrag van € 210 onttrokken ter dekking van de bijdrage aan GIP € 50 / Nedcar € 160.

Voorzieningen € 587 (€ 3.257)

De specificatie van het saldo van de voorzieningen treft u in het volgende overzicht aan.

Voorziening	Saldo	Geraamde mutaties 2016		Mutaties Jaarrekening 2016			Saldo
	31-12-2015	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2016
EFRO programma Risicofonds	1.329		1.097	1.215	1.592	562	390
Voorziening Afrekening EFRO 5	142				142		-
Financiele Arrangementen	136		131		115		21
Voorziening instandhouding financieel systeem	25		25		14		11
Regiofonds	48	1.170	1.218	1.170	1.187	31	0-
Voorziening Instapfee Goodwill BsGW	271		271		271		-
Voorziening ingroei pers. GBRD bij BsGW	703		703		703		-
Voorz. Overdr. Voorm.pers. aan Heerlen	394		202		394		-
Voorziening voormalig personeel GBRD	210		36		44		166
Totaal voorzieningen	**3.257**	**1.170**	**3.683**	**2.385**	**4.462**	**593**	**587**

EFRO programma Risicofonds €390 (€ 1.329)

De mutaties binnen het risicofonds waren in 2016 als volgt:

Mutaties EFRO risicofonds 2016	31-12-2015	Onttrekking	Toevoeging	Vrijval	31-12-2016
Omschrijving					
Beginsaldo per 1-1-2016	1.329	1.215	1.592	562	390
Eindsaldo per 31-12-2016	1.329	1.215	1.592	562	1.329

In 2016 is EFRO 6 volledig afgerekend met de provincie. Ten aanzien van de afwikkeling van EFRO 5 is in december 2016 overeenstemming bereikt met EZ. Hiermee is het EFRO 5 deel volledig afgewikkeld. Het saldo dat nu in de voorziening is opgenomen is het deel dat naar verwachting nog onderwerp van discussie is bij de verdeling tussen de projectpartners (Sittard-Geleen, Provincie en Stadsregio Parkstad Limburg). Na de eindovereenkomst tussen de partners kan de voorziening EFRO risicofonds opgeheven worden en is het project volledig afgewikkeld.
In 2016 hebben de volgende mutaties plaatsgevonden: onttrekkingen van in totaal € 1.215 en dotaties van in totaal € 1.592. Het vrijgevallen bedrag (€ 562) is het bedrag waarvan verwacht wordt dat dit niet ter discussie zal staan in de finale afwikkeling. Dit is echte niet voor 100% zeker is zolang de finale afrekening niet heeft plaatsgevonden. Daarom wordt via het voorstel tot resultaatbestemming voorgesteld deze vrijvallende middelen in 2017 te parkeren in een risicoreserve in afwachting van de finale besluitvorming over de afwikkeling in 2017.

Voorziening Afrekening EFRO 5 € 0 (€ 142)
De voorziening afrekening EFRO 5 is in 2015 gevormd voor het maximale nog te betalen bedrag aan de projectuitvoerders. In 2016 heeft hier een onttrekking van € 142 plaatsgevonden.

Voorziening Financiële Arrangementen € 21 (€ 136)
Deze voorziening is gevormd voor medewerkers die een financieel arrangement met Parkstad hebben gesloten. In 2015 is er een nieuwe financieel arrangement aangegaan met een medewerker die per 1 september 2016 uit dienst zal gaan. In 2016 is er voor € 115 onttrokken aan de voorziening inzake beëindigingsvergoeding die is voldaan inzake de uitdiensttreding van een vaste medewerker

Voorziening instandhouding financieel systeem € 11 (€ 25)
Deze voorziening is in 2015 gevormd voor het behoud van de data van het financieel systeem. In 2015 is de overstap gemaakt naar een ander boekhoudpakket, nu moeten er nog kosten gemaakt worden om het oude boekhoudpakket te kunnen blijven raadplegen. Om dit te kunnen faciliteren heeft er een dotatie van € 25 plaatsgevonden in 2015. In 2016 hebben er onttrekkingen van € 14 plaatsgevonden.

Voorziening Regiofonds Algemeen € 0 (€ 48)
Het regiofonds is een egalisatievoorziening. In 2016 heeft de laatste dotatie aan deze voorziening plaatsgevonden van € 1.170. Er hebben diverse onttrekkingen plaatsgevonden voor in totaal € 1.187. Het restant bedrag van deze voorziening € 31 is vrijgevallen.

Voorziening Instapfee Goodwill BsGW € 0 (€ 271)
In de jaarrekening 2013 is een addendum opgenomen waarin een aantal verplichtingen zijn verwerkt als een transitorische post "nog te betalen bedragen GBRD". Voor het verkrijgen van een beter inzicht is ultimo 2015 de keus gemaakt om deze verplichtingen te verwerken als een voorziening. In 2015 is het restantbedrag dat nog openstond op de transitorische post toegevoegd aan de voorziening Instapfee goodwill BsGW. In 2016 heeft er een onttrekking van € 271 plaatsgevonden.

Voorziening ingroei pers. GBRD bij BsGW € 0 (€ 703)
In de jaarrekening 2013 is een addendum opgenomen waarin een aantal verplichtingen zijn verwerkt als een transitorische post "nog te betalen bedragen GBRD". Voor het verkrijgen van een beter inzicht is ultimo 2015 de keus gemaakt om deze verplichtingen te verwerken als een voorziening. In 2015 is het restantbedrag dat nog openstond op de transitorische post toegevoegd aan de voorziening ingroei personeel GBRD bij BsGW. In 2016 heeft er een onttrekking van € 703 plaatsgevonden.

Voorziening Overdracht Voormalig personeel aan Heerlen € 0 (€ 394)
In de jaarrekening 2013 is een addendum opgenomen waarin een aantal verplichtingen zijn verwerkt als een transitorische post "nog te betalen bedragen GBRD". Voor het verkrijgen van een beter inzicht is ultimo 2015 de keus gemaakt om deze verplichtingen te verwerken als een voorziening. In 2015 is het restantbedrag dat nog openstond op de transitorische post toegevoegd aan de voorziening Overdracht Voormalig personeel aan Heerlen. In 2016 heeft er een onttrekking van € 394 plaatsgevonden.

Voorziening voormalig personeel GBRD € 166 (€ 210)
De voorziening voormalig personeel GBRD is in 2015 gevormd voor een medewerker die niet meer in dienst is bij de GBRD en recht heeft op een uitkering tot het bereiken van de leeftijd van 62 jaar en 9 maanden. De voorziening zal jaarlijks beoordeeld worden of deze nog toereikend is. In 2016 hebben er onttrekkingen van € 44 plaatsgevonden.

13-4-2017 12640

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar € 3.920 (€ 4.145)

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Lening BNG d.d. 29-12-2006	3.920	4.145
Totaal:	3.920	4.145

BNG 29-12-2006 € 3.920 (€ 4.145)

Deze annuïteitenlening van aanvankelijk € 5.800 dient ter gedeeltelijke financiering van het aandeel van Parkstad Limburg in de financiering van de Buitenring (€ 7.200). De lening heeft een totale looptijd van 23 jaar en zal in 2029 in zijn geheel zijn terugbetaald. De investering is voor € 5.800 via de bank en voor € 1.400 intern gefinancierd. In 2016 heeft er een aflossing plaatsgevonden van € 224. De rentekosten van deze lening waren in 2016 € 168. De rentekosten worden gedekt uit de reserve ringwegen.

Vlottende passiva € 2.863 (€ 4.765)

Netto vlottende schulden, rentetypische looptijd < 1 jaar € 2.863 (€ 1.752)

Overige schulden € 1.255 (€ 1.752)

De samenstelling van de post overige schulden per 31-12-2016 is als volgt:

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Crediteuren Parkstad	287	213
Crediteuren GBRD	968	1.539
Totaal:	1.255	1.752

De crediteuren vertonen een normaal verloop. De crediteuren GBRD zijn gedaald ten opzichte van 2015. Bij de GBRD staan er twee grote facturen van december 2016 van BsgW open die betrekking hebben op 2017. De crediteuren bij Parkstad hebben grotendeels betrekking op facturen die eind december 2016 zijn ontvangen.

Overlopende passiva € 1.608 (€ 3.013)

Verplichtingen die in een begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume € 1.024 (€ 1.586).

De verplichtingen behorend tot het Parkstadbureau € 943 zijn voor het overgrote deel verplichtingen die voortkomen uit het verdeelbesluit van Parkstad Bureau. Deze zijn grotendeels in 2012 en 2013 aangegaan. De betaling ervan loopt voor een deel over naar 2016/2017. Daarnaast zijn in onderstaand overzicht de verplichtingen van de GBRD Belastingen en Registraties € 81 opgenomen.

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Parkstad Bureau	**943**	**1.358**
Verplichtingen verdeelbesluit 2010/2011:		
Bedrijventerreinen	0	75
Groenagenda 2011	5	22
Beëindigingsovereenkomst 60 plussers	0	22
Verplichtingen verdeelbesluit 2012/2013:		
Groenagenda 2012	376	627
Groenagenda 2013	318	395
Herstructurering	7	7
Finan.instrum. Vastgoedaanpak gebiedstransformatie	0	70
Bedrijventerreinen	0	10
Verplichtingen 2014		
Overige posten Parkstad	0	5
Verplichtingen 2015		
Regionale Initiatieven 2015	12	20
Loonheffing dec 2015	0	52
Overige posten Parkstad	15	53
Verplichtingen 2016		
Loonheffing dec 2016	49	0
Afwikkeling EFRO	66	0
IKB	50	
Overige posten Parkstad	45	0
GBRD – Belastingen & Registraties	**81**	**228**
Door te betalen opbrengsten GBRD-inningsrekening	67	185
Overige posten	14	43
Totaal	1.024	1.586

Bij Parkstad zijn de verplichtingen ten opzichte van vorige jaar sterk gedaald. Oude verplichtingen worden afgewikkeld. Een aantal projecten zijn opgenomen in de projectadministratie en hierdoor niet zichtbaar in de rubriek overlopende passiva. Deze projecten zijn terug te vinden in de rubriek voorraden. Van alle openstaande verplichtingen bij de GBRD die afkomstig zijn uit het addendum bij de jaarrekening 2013 zijn voorzieningen van gevormd. Hierdoor is er bij de GBRD ook een sterke afname zichtbaar.

13-4-2017 12640

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren € 268 (€ 1.323)

Namens de deelnemende gemeenten voert Parkstad de Brede Doel Uitkering uit. Deze post bestaat uit de te besteden en door te betalen subsidies i.v.m. de BDU over diverse jaren conform de hierna volgende specificatie. De BDU wordt jaarlijks verantwoord via de SISA.

Omschrijving	31-12-2015	Onttrekking	Toevoeging	31-12-2016
Subsidie Brede Doeluitkering 2011 Provincie	568	500		68
Subsidie Brede Doeluitkering 2010 Provincie	164			164
Subsidie Brede Doeluitkering 2009 Provincie	1			1
Subsidie Brede Doeluitkering 2008 Provincie	590	555		35
Totaal	1.323	1.055	0	268

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen € 315 (€ 104)

Omschrijving	31-12-2016	31-12-2015
Parkstad Bureau		
1e tranche zonnepanelenproject administratie 2017	245	0
Avantis Subsidiemanagement	0	34
Kennis Onderwijs Arbeidsmarkt	54	54
Levensloopbestendige wijken	5	5
Overigen	10	10
GBRD	1	1
Totaal	315	104

In 2016 is de 1e tranche van het zonnepanelenproject 2017 gefactureerd aan de deelnemende gemeenten ad € 245. Het bedrag voor Kennis Onderwijs Arbeidsmarkt € 54 betreft bedragen die afkomstig zijn uit de reserve werkgelegenheidsfonds voor de projecten: Verkenning Startersfonds en Kansen zone Avantis. Betaling geschiedt op basis van de voortgang en de afrekening van projecten waaraan een bijdrage is toegekend.
De overige posten zullen naar verwachting in 2017 worden afgewikkeld.

1.4 Rekening van lasten en baten

Totaaloverzicht Stadsregio Parkstad Limburg		Bedragen x € 1.000			
Baten / Lasten Mutaties in reserves	**Programma**	**Begroting 2016, incl. 1e wijziging / Jaarplan 2016**	**Begroting 2016 na wijziging**	**Realisatie 2016**	**Begroting versus realisatie**
Lasten	Kerntaken	2.569	6.340	6.166	174
	Gemeenschappelijke diensten		2.296	1.580	716
	Flexibele schil	50	247	249	-2
	Bestuur, Bedrijfsvoering en Regiobijdragen	2.058	2.058	1.736	322
Totaal lasten programma's		4.677	10.941	9.731	1.210
Baten	Kerntaken	941	3.867	4.067	200
	Gemeenschappelijke diensten		2.296	1.580	-716
	Flexibele schil	50	247	249	2
	Bestuur, Bedrijfsvoering en Regiobijdragen	3.860	3.860	4.451	591
Totaal baten programma's		4.851	10.270	10.346	76
Exploitatieresultaat		**174**	**-671**	**615**	**1.286**
Toevoegingen reserves	Kerntaken	-400	-400	-400	0
	Bestuur, Bedrijfsvoering en Regiobijdragen		-394	-394	0
Totaal toevoegingen reserves		-400	-794	-794	0
Onttrekkingen reserves	Kerntaken	226	845	498	-347
	Bestuur, Bedrijfsvoering en Regiobijdragen		620	620	0
Totaal onttrekkingen reserves		226	1.465	1.118	-347
Rekeningresultaat		**0**	**0**	**939**	**939**

13-4-2017 12640

1.5 Toelichting op de rekening van lasten en baten

In de toelichting op de rekening van lasten en baten wordt ingegaan op de onderdelen integrale lasten, integrale baten en mutaties in reserves van de exploitatie van Parkstad. De lasten van de programma's worden beknopt toegelicht.

Lasten programma's

In 2016 is gewerkt vanuit de volgende programma's:

Programma	Begroting na wijziging 2016	Realisatie 2016	Begroting versus realisatie
Kerntaken	6.340	6.166	174
Gemeenschappelijke diensten	2.296	1.580	716
Flexibele schil	247	249	-/- 2
Bestuur, Bedrijfsvoering en Regiobijdragen	2.058	1.736	322
Totaal integrale lasten (x € 1.000)	**10.941**	**9.731**	**1.210**

De verschillen van de lasten ten opzichte van de begroting zijn als volgt in hoofdlijnen te verklaren:

1. Bij het programma Kerntaken is sprake van een onderschrijding van € 174. Op de werkbudgetten van de bestuurscommissie is een bedrag van € 348 niet besteed. De BURAP was gebaseerd op een maximale onttrekking aan de reserves. In de praktijk is gebleken dat niet het maximale in 2016 is besteed. Voor de BDU zijn er voor € 46 aan kosten gemaakt die niet zijn begroot. Diverse projectkosten zijn er gemaakt in 2016 die niet zijn begroot. Tegenover deze projectkosten staat ook een baten. Deze posten verklaren de onderschrijding op het programma kerntaken.
2. Voor de Gemeenschappelijke Diensten is sprake van een onderschrijding van € 716. Dit wordt veroorzaakt doordat de begroting van de GBRD is gebaseerd over een gelijkmatige verdeling van de kosten over de jaren 2014 tot en met 2018. Terwijl de meeste kosten zijn gemaakt in de eerste jaren. Tevens is in de begroting geen rekening gehouden met het addendum, waardoor de feitelijke last lager uitvalt.
3. Bij het programma Flexibele schil is er sprake van een overschrijding van € 2. Tegenover deze last staat een extra baten.
4. Bij het programma Bestuur, Bedrijfsvoering en Regiobijdragen is sprake van een onderschrijding van € 322. Bij de frictiegelden is sprake van een onderschrijding van € 376. Op de bedrijfsvoering heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 35. (accountantskosten € 10, ICT € 8, P&O € 8, Financiën € 8). Op de formatie heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 13.
5. Op het niveau van de integrale programmalasten blijft de realisatie binnen het begrote kader na wijziging in 2016. Voor een uitgebreide inhoudelijke verantwoording van de programmalasten verwijzen we u naar hoofdstuk 2 tot en met 5 van het jaarverslag.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Volgens de Wet normering topinkomens dient de bezoldiging van topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen te worden gepubliceerd.
Dagelijks Bestuur (DB)/ Algemeen Bestuur (AB):

Functie in het Dagelijks Bestuur (per 31-12-2016)	Naam	Benoemingstermijn
Lid DB/AB	R. Krewinkel (Heerlen)	september 2015 t/m maart 2018
lid DB / AB	R. de Boer (Simpelveld)	april 2014 t/m maart 2018
lid DB / AB	D. Schmalschläger (Nuth)	april 2014 t/m maart 2018
lid DB / AB	O. Wolfs (Onderbanken)	april 2014 t/m maart 2018
lid DB / AB	R. Vlecken (Landgraaf)	april 2014 t/m maart 2018
lid DB / AB	J. Som (Kerkrade)	april 2014 t/m maart 2018
lid DB / AB	L. Winants (Brunssum)	april 2014 t/m maart 2018
lid DB / AB	W. Houben (Voerendaal)	april 2014 t/m maart 2018

De functie van bestuurslid is onbezoldigd.

Publicatie bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen:

Naam	Functie	Duur dienstverband	Omvang dienstverband	Beloning	Door werkgever betaalde SV-premies	Belastbare kosten-vergoedingen	Voorzieningen betaalbaar op termijn
PM Bertholet	Directeur	Vanaf 1-9-2005 vaste aanstelling	36 uur	€ 113.006	€ 0	€ 1.071	€ 14.532

Bij de samenstelling van deze publicatie zijn de Beleidsregels toepassing WNT d.d. 27 februari 2014, inclusief de wijziging van 12 maart 2014, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als uitgangspunt gehanteerd.

13-4-2017 12640

Baten programma's

Per programma wordt inzicht gegeven in de realisatie van de baten en de herkomst ervan.

Programma Kerntaken € 4.067 (€ 4.834)

De baten in 2016 van € 4.067 hebben betrekking op een bijdrage decentralisatie uitkering bevolkingsdaling € 2.930 van het rijk, een bijdrage van de deelnemende gemeenten voor de regionale initiatieven € 935, en diverse project gerelateerde € 202.

Programma Gemeenschappelijke Diensten € 1.580 (€ 2.599)

Dit betreft de gemeentelijke bijdragen en overige baten van de Gemeenschappelijke Belasting- en Registratiedienst € 1.580 (€ 4.303). De baten bestaan voor een bedrag van € 620 uit de reguliere bijdragen en € 963 bijdragen BsgW . De baten worden over een periode van 4 jaar ontvangen terwijl in de eerste jaren de meeste kosten gemaakt zullen worden. In 2014 zijn de gemeentelijke belastingen van de deelnemende gemeenten van GBRD ondergebracht bij de BsGW. De deelnemers betalen een bijdrage op grond van de afgesloten DVO's. De maximale doorlooptijd van Opstart BsGW en Desintegratie GBRD is 4 jaar. Na deze periode zal er afgerekend worden met de deelnemers.

Programma Flexibele schil € 249 (€ 0)

Dit betreffen bijdragen van deelnemende gemeenten in specifieke projecten/ taken die niet tot de kernagenda horen van Parkstad. In 2016 zijn er voor € 199 bijdragen ontvangen voor het project WTTC. En zijn er voor € 50 bijdragen ontvangen voor het project grensoverschrijdende samenwerking.

Programma Bestuur, Bedrijfsvoering en Regiobijdragen € 4.451 (€ 5.073)

De baten binnen dit programma bestaan uit de volgende onderdelen:

- gemeentelijke bijdragen kerntaken en frictiekosten €3.860;
- incidentele baten € 583, waarvan € 562 incidentele baten voorgaande jaren door de vrijval van EFRO-gelden.
- overige baten € 7

Gemeentelijke bijdragen kerntaken en frictiekosten € 3.860 (€ 4.174)

De gemeentelijke bijdragen zijn zo berekend, dat voor de uitvoering van de kerntaken, de lopende verplichtingen en de frictiekosten voldoende middelen zijn.

Toevoegingen en onttrekkingen reserves

De in 2016 gerealiseerde onttrekkingen € 1.118 en toevoegingen € 794 van de reserves zijn binnen de door het dagelijks bestuur gestelde kaders gebleven. Voor een uitgebreide toelichting op de toevoegingen en onttrekkingen van de reserves verwijzen wij u naar de toelichting op de balans in de jaarrekening.

Rekeningresultaat

Het resultaat van de jaarrekening 2016 bedraagt na de door het Algemeen Bestuur goedgekeurde mutaties van de reserves € 377. De specificatie is:

Herkomst van rekeningresultaat 2015	Bedrag x € 1.000
➢ Netto kosten kernformatie (hogere lasten minus hoger baten)	- 6
➢ Frictie en bedrijfsvoering	339
➢ Niet bestemd bedrag decentralisatie uitkering bevolkingsdaling	30
➢ Verschil tussen baten en lasten regionale initiatieven	- 3
➢ Incidentele baten en lasten	
➢ Vrijval middelen EFRO	562
➢ Overige baten en lasten	17
Rekeningresultaat 2016	**939**

Voor een toelichting en analyse op het rekeningresultaat 2016 verwijzen wij u naar hoofdstuk 1 van het jaarverslag.

Voorstel resultaatbestemming 2016

Voor het voorstel van de resultaatbestemming 2016 verwijzen wij u naar paragraaf 1.3 van het jaarverslag.

1.6 Verantwoordingsinformatie Specifieke uitkeringen (SISA)

De doelstelling van Single information Single audit (SiSa) is de verantwoordings- en controlelasten voor medeoverheden (gemeenten, provincies en regio's met een gemeenschappelijke regeling) te verminderen. De SiSa-verantwoordingssystematiek sluit aan bij het reguliere jaarrekeningproces van deze medeoverheden, dus ook van Parkstad Limburg. Voor de financiële verantwoording van deze specifieke uitkeringen is een bijlage bij de jaarrekening en de accountantsverklaring bij de jaarrekening voldoende.

Parkstad legt in de jaarrekening 2016 verantwoording af over de Brede Doeluitkering (BDU). De Brede Doeluitkering is onderdeel van de uitvoering binnen het programma Kerntaken. In onderstaand overzicht treft u de verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen 2016 aan.

13-4-2017 12640

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 03*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 04*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 05*
			1	BDU 2010, CAS2009000021821, DOC201000163761 Buitenring eo (binnenring)	€ 554.197	€ 6.356.783		
			2	BDU 2011, CAS201000017493 Buitenring	€ 500.000	€ 0		
			3	2014/53479/49153 Verkeerseducatie 2014 afrekening Nuth	€ 708	€ 3.462		
			4	2014/53479/49153 Verkeerseducatie 2014 afrekening Landgraaf	€ 2.425	€ 17.027		
			5	2014/53479/49153 Wijk van morgen	€ 50.000	€ 369.604		
			6	2015/94922/89796 Lou Schurer Verkeersschool	€ 30.600	€ 0		
			7	2015/94922/89796 VVN opfriscursussen	€ 4.163	€ 0		
			8	2015/94922/89796 Dorpstraat/ Oranjeplein bereikbaarheid	€ 221.840	€ 347.945		
			9	2015/94922/89796 Valkenburgerweg Voerendaal Bereikbaarheid	€ 172.542	€ 844.153		
			10	2015/94922/89796 Veiligheid Bredeschool Schaesberg	€ 354.335	€ 361.285		
			11	2015/94922/89796 Fietspad Kleikoeleweg	€ 116.841	€ 206.306		
			12	2015/94922/89796 Toegankelijke haltes	€ 40.000	€ 70.574		
			13	2015/94922/89796 afrekening verkeerseducatie nuth 2015	€ 187	€ 3.775		
			14	2015/94922/89796 afrekening verkeerseducatie 2015 landgraaf	€ 9.828	€ 27.072		
			15	BDU 2013 2013/61892/36693/44394	€ 0	€ 0		
			16	BDU 2012, 2013/36407/44394/18080	€ 0	€ 0		
			17					
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 09*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 10*
			1	BDU 2010, CAS2009000021821, DOC201000163761 Buitenring eo (binnenring)	€ 554.197	€ 6.356.783		Ja
			2	BDU 2011, CAS201000017493 Buitenring	€ 500.000	€ 0		Ja
			3	2014/53479/49153 Verkeerseducatie 2014 afrekening Nuth	€ 708	€ 3.462		Ja
			4	2014/53479/49153 Verkeerseducatie 2014 afrekening Landgraaf	€ 2.425	€ 17.027		Ja
			5	2014/53479/49153 Wijk van morgen	€ 50.000	€ 369.604		Ja
			6	2015/94922/89796 Lou Schurer Verkeersschool	€ 30.600	€ 0		Ja
			7	2015/94922/89796 VVN opfriscursussen	€ 4.163	€ 0		Ja
			8	2015/94922/89796 Dorpstraat/ Oranjeplein bereikbaarheid	€ 221.840	€ 347.945		Ja
			9	2015/94922/89796 Valkenburgerweg Voerendaal Bereikbaarheid	€ 172.542	€ 844.153		Ja
			10	2015/94922/89796 Veiligheid Bredeschool Schaesberg	€ 354.335	€ 361.285		Ja
			11	2015/94922/89796 Fietspad Kleikoeleweg	€ 116.841	€ 206.306		Ja
			12	2015/94922/89796 Toegankelijke haltes	€ 40.000	€ 70.574		Ja
			13	2015/94922/89796 afrekening verkeerseducatie nuth 2015	€ 187	€ 3.775		Ja
			14	2015/94922/89796 afrekening verkeerseducatie 2015 landgraaf	€ 9.828	€ 27.072		Ja
			15	BDU 2013 2013/61892/36693/44394	€ 0	€ 0		Nee
			16	BDU 2012, 2013/36407/44394/18080	€ 0	€ 0		Nee

VASTSTELLINGSPROTOCOL

Het Algemeen Bestuur;

gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur;

gelet op het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling Parkstad Limburg in samenhang met de Gemeentewet;

besluit:

de jaarstukken 2016, bestaand uit het jaarverslag 2016 en de jaarrekening 2016 van de Stadsregio Parkstad Limburg vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 12 juli 2017.

drs. P.M. Bertholet
Secretaris

dr. R. Krewinkel
Voorzitter

13-4-2017 12640

2 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

p.m.

Bijlage **Lijst met afkortingen**

AG	Arbeitsgemeinschaft
BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BDU	Brede Doeluitkering
BIHTS	Building Integrated High Tech Systems
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BTM	Stichting Bedrijventerreinmanagement
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BV	Besloten Vennootschap
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
DB	Deutsche Bahn
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EIZT	Expertisecentrum voor innovatieve zorg en technologie
EGTS	Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking
EU	Europese unie
EZ	Ministerie van Economische Zaken
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
GBRD	Gemeenschappelijke Belasting- en Registratie Dienst
GEO	Geometrie
GR	Gemeenschappelijke regeling
IBA	Internationale Bau Ausstellung
ICT	Informatie en communicatie technologie
KOA	Kennis Onderwijs en Arbeidsmarkt
KvK	Kamer van Koophandel
LED	Limburg Economic Development
MKB	Midden- en kleinbedrijf
NEIMED	Nederlands Kennis Instituut Maatschappelijke Effecten Demografische Krimp
NWW	Nature Wonder World
OR	Ondernemingsraad
PALET	Parkstad Limburg Energie Transitie
PIOFA	Personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën en algemene zaken
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
PROVADA	Professionele Vastgoed Dagen
PSL	Parkstad Limburg
RCE	Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
ROCK	Regions of Connected Knowledge
ROW	Regionaal Overlegplatform Wonen
RWTH	Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule
SIS	Duurzame Bedrijventerreinen
SiSa	Single information Single audit
TIGER	Touristische Inwertsetzung der grenzüberschreitenden europäischen Region
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOR	Wet op de Ondernemingsraden

13-4-2017 12640

parkstad stadsregio limburg

Jaarstukken 2016:

Deel 1: Jaarverslag 2016

DB 12 april 2017

DEEL 1: JAARVERSLAG 2016

Inhoud

Inhoud 1

1 Inleiding en samenvatting 2

1.1 Kernagenda en speerpunten 2

1.2 De financiën in 2016 5

1.3 Voorstel resultaatbestemming 2016 7

2 Kerntaken 8

2.1 Concrete activiteiten en resultaten in 2016 8

2.1.1 Platform 8

2.1.2 Regionaal Beleid 9

2.1.3 Programmering 10

2.1.4 Monitoring 13

2.1.5 Instrumentontwikkeling 13

2.1.6 Lobby 13

2.2 Besteding werkbudgetten 2016 14

2.3 Financieel overzicht programma kerntaken 14

3 Flexibele Schil 17

4 Bedrijfsvoering en Regiobijdragen 19

4.1 Bedrijfsvoering 19

4.2 Kernformatie en bezetting 20

4.3 Frictiekosten 20

4.4 Financieel overzicht programma bestuur, bedrijfsvoering en regiobijdragen 21

5 Gemeenschappelijke Diensten (GBRD) 23

6 Paragrafen 26

6.1 Financiën 26

6.2. Reserves en voorzieningen 29

6.2.1 Reserves 29

6.2.2 Voorzieningen 31

6.3. Risicobeheersing 31

13-4-2017 12640

1 Inleiding en samenvatting

In 2014 is gestart met de nieuwe invulling van de regionale samenwerking in Parkstad nadat door de raden van de acht deelnemende gemeenten in oktober 2013 was ingestemd met de uitgangspunten voor de toekomstige regionale samenwerking voor wat betreft de kernagenda, de bestuurlijke inrichting, het Regiobureau en de met deze samenwerking samenhangende financiën. Sindsdien is de samenwerking verder uitgediept en hebben de bestuurscommissies binnen de kernagenda een groot aantal activiteiten ontplooid en in gang gezet. In de jaarstukken wordt daarvan verslag gedaan in relatie tot de in 2016 beschikbaar gestelde middelen. De jaarstukken bestaan uit 2 delen:

1. Het jaarverslag 2016 met een inhoudelijke en financiële verantwoording ingedeeld naar de in de begroting 2016 opgenomen programmastructuur en aangevuld met de verplichte paragrafen.
2. De jaarrekening 2016 ingedeeld in balans en winst- en verliesrekening, inclusief toelichtingen.

Voor de opbouw van de beide documenten wordt verwezen naar de inhoudsopgave.

De accountant heeft nog geen volledige verklaring kunnen afgeven bij de voorlopige jaarstukken vanwege onvoldoende inzicht in de mogelijke kosten van de tijdelijk boventalligen bij de BsGW en het risico dat hierdoor door de 6 ex-GBRD-gemeenten wordt gelopen. Ten tijde van het opstellen van de voorlopige jaarstukken kon Parkstad niet beschikken over een onderbouwde en realistische prognose van BsGW als uitvoeringsorganisatie voor dit onderdeel van de frictiekosten van de ex-GBRD. Dit ondanks herhaaldelijk aandringen van de zijde van Parkstad. Ook ondershands – vooruitlopend op besluiten door het bestuur van BsGW – wilde men geen gegevens verstrekken.
Hierdoor is in deze voorlopige jaarstukken noodgedwongen nog volstaan met het benoemen van het risico en een zeer globale – op gedateerde informatie berustende - prognose van mogelijke kosten. Dit met het voornemen om op korte termijn op basis van actuele cijfers van BsGW, vergezeld van scenario's over het effect en de kosten van stimuleringsmaatregelen, samen met de portefeuillehouders van de 6 betrokken gemeenten te overleggen hoe we omgaan met de actuele cijfers en wat de mogelijkheden zijn om de kosten te beteugelen.

De accountant beseft dat Parkstad niet over de gegevens beschikt om het risico van de tijdelijk boventalligen kwantitatief in beeld te brengen. Echter gelijktijdig is de accountant van mening, dat een kwantificering van het risico in de jaarstukken niet kan en mag ontbreken. Daarom heeft de accountant in het concept accountantsrapport opgenomen van plan te zijn een goedkeurende controleverklaring af te geven bij de jaarrekening, mits wordt voldaan aan de voorwaarde dat het risico van de frictiekosten GBRD-BsGW is gekwantificeerd en is verwerkt in de jaarrekening.

De vaststelling van de jaarstukken door het Algemeen Bestuur van Parkstad is voorzien op 12 juli. In de periode april-mei willen wij aan de hand van actuele informatie en prognoses op basis van een aantal scenario's in overleg met de portefeuillehouders van de 6 gemeenten een betrouwbare, gekwantificeerde risicoanalyse opstellen en bezien of er in gezamenlijkheid keuzes kunnen worden gemaakt ten aanzien van de te hanteren scenario's. Dit zal vervolgens worden verwerkt in de definitieve jaarstukken 2016, zodat een volledige accountantsverklaring kan worden afgegeven.

1.1 Kernagenda en speerpunten

De Kernagenda van stadsregio Parkstad is opgebouwd uit 5 kernthema's:

- Wonen
- Ruimte
- Mobiliteit
- Economie & Toerisme
- Samenwerken

De aansturing van de vier eerstgenoemde thema's loopt via de bestuurscommissies, die daarvoor in oktober 2014 zijn ingesteld. Voor het initiëren en faciliteren van de samenwerking is het dagelijks bestuur primair verantwoordelijk.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de activiteiten en resultaten in 2016 binnen de kernthema's. Aan de hand van de topprioriteiten uit het jaarplan 2016 zijn onderstaand de belangrijkste activiteiten en resultaten samengevat.

	Stand van zaken
1. PALET BC Ruimte	In 2016 is het door de acht gemeenteraden unaniem aangenomen kaderstellend beleid *Parkstad Limburg Energietransitie (PALET 1.0 en 2.0)* vertaald in een regionaal uitvoeringsprogramma: PALET 3.0. Hierin is de ambitie om in 2040 een energie neutrale regio te zijn uitgewerkt in concrete acties en projecten voor de eerste uitvoeringperiode 2016-2020. Dit programma is tot stand gekomen door intensieve samenwerking binnen de Broedkamer (Parkstad, acht energiecoördinatoren, externe experts). Na afronding van PALET 3.0 is de Broedkamer gecontinueerd. Er is gestart met een aantal *thematafels* om in gezamenlijkheid de regionale projecten verder vorm te geven zoals zonneweides, verduurzamen gemeentelijk vastgoed, windenergie, PALET sociale woningvoorraad. In 2016 zijn de voorbereidingen van het *Zonnepanelenproject Parkstad* afgrond, eind 2016 hadden circa 3.300 huishoudens in Parkstad hun vrijblijvende interesse in het project getoond.
2. Structuurvisie BC Ruimte	Met als uitgangspunt de notitie 'mid-term review' over de vigerende intergemeentelijke structuurvisie, is in 2016 gestart met een voorbereidingstraject/analysefase om te onderzoeken welk instrument kan bijdragen aan het sturen op de verdere ruimtelijk-economische ontwikkeling van de regio. Dit traject is in volle gang en wordt in 2017 voortgezet.
3. Leisure BC Economie en toerisme	Leisure wordt in de ontwikkelagenda benoemd als een van de belangrijkste nieuwe sectoren in de regio. De doorontwikkeling van leisure was is in 2016 gebaseerd op twee bouwstenen: • De verkenning van de mogelijkheden om cultureel erfgoed en leisure te combineren; • De Leisurering Parkstad, waarbij in 2016 is gezocht naar een programmatische vertaling om de Buitenring Parkstad vorm te geven als identiteitsdrager van het Leisure product van Parkstad. Het schetsontwerp is in mei vastgesteld en met behulp van inzet van middelen vanuit de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling is een aantal onderdelen in uitvoering genomen. De toekenning van de WTTC-award, Best touristic destination in the world 2016 heeft een nieuwe impuls aan de toeristische sector gegeven. Voor extra versterking is een communicatieplan in uitvoering. Hiervoor zijn extra middelen door de bestuurscommissie, de gemeenten en de provincie vrijgemaakt.
4. Retail BC Economie en toerisme	De *Bestuursopdracht Detailhandel* heeft in 2016 geresulteerd in een concept-geactualiseerde Retailstructuurvisie, waarin verdere keuzes zijn gemaakt over de hiërarchie van de winkelgebieden in de regio en is vastgelegd in een herijkte Retail piramide. Het geactualiseerde retailbeleid is vervolgens geïntegreerd in het Zuid-Limburgse POL-traject om te komen tot een *Structuurvisie ruimtelijke economie Zuid Limburg*. De bestuurscommissie heeft opdracht gegeven om te komen tot een regionaal *Uitvoeringsprogramma Retail*. In dat kader heeft bestuurlijk overleg met de Provincie plaatsgevonden, dat geresulteerd heeft in een eind 2016 ingediende subsidieaanvraag om dit traject gezamenlijk op te pakken. Het *supermarktendossier* maakt hier expliciet onderdeel van uit, een dossier waarop eind 2016 extra inzet is gepleegd en onder andere heeft geleid tot een met ALDI gesloten convenant om samen te zoeken naar win-win situaties.
5. Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg BC Wonen en Herstructurering	Eind 2014 zijn de achttien gemeenten in Zuid-Limburg gezamenlijk gestart met de uitwerking van een Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg om bindende afspraken te maken over de ontwikkelingsrichting van de Zuid-Limburgse woningmarkt. Het geldende woonbeleid van de Parkstadgemeenten is daarbij als uitgangspunt gebruikt; ook voor de tien gemeenten in Zuid-Limburg die niet binnen Parkstad liggen. Op uitnodiging van de Provincie Limburg, maar onder aansturing van de achttien lokale wethouders Wonen/Volkshuisvesting is in eerste instantie een ontwerp-Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg uitgewerkt met een aantal bindende beleidsafspraken die vooral gericht zijn op woningbouw en de programmering. In dit proces zijn de uitgangspunten en beleidsthema's gedurende conferenties

13-4-2017 12640

	Stand van zaken
	afgestemd met belanghebbenden en raads- en commissieleden, corporaties, huurdersbelangenorganisaties, ontwikkelaars, aannemers, beleggers, zorginstellingen, makelaars, Vereniging Eigen Huis en de Woonbond. De Structuurvisie is in het najaar door 16 van de 18 gemeenten in de raden behandeld, vastgesteld en daarmee zelfbindend geworden. Op gemeenten die de Structuurvisie niet hebben vastgesteld is de Provinciale Verordening van toepassing waardoor geborgd wordt dat de kaderstellende bepalingen in de Structuurvisie tevens van kracht zijn op die twee gemeenten. De Structuurvisie Wonen geldt als kader voor de Regionale en Lokale Woonvisie en de subregionale Woningmarktprogrammering van Parkstad.
5. Woonvisie BC Wonen en Herstructurering	Een aantal ontwikkelingen in de woningmarkt en in Rijksbeleid maakten het zowel lokaal als regionaal noodzakelijk geldend volkshuisvestelijk beleid bij te stellen. In 2016 is de Regionale Woonvisie 2017-2021 met voor elke gemeente tevens een lokale deel opgesteld die de vigerende "Regionale Woonstrategie 2012-2020 Kiezen voor Parkstad" vervangt. Deze Woonvisie is de grondslag voor de prestatieafspraken met corporaties en huurdersbelangenorganisaties, voor de kwalitatieve en kwantitatieve transformatieopgave, voor de actualisatie van de Woningmarktprogrammering in 2017 en voor de regionale en lokale uitvoeringsprogramma's die tevens in 2017 worden opgesteld.
6. Aanpak Particulier Bezit BC Wonen en Herstructurering	In 2015 is de opschaling van de Aanpak Particulier Bezit ingezet en is de Stuurgroep Aanpak Particulier Bezit geformeerd. Het doel hiervan is te komen tot een samenhangend regionaal programma voor de aanpak van Particulier Bezit. In 2016 zijn in dat kader 7 business cases ontwikkeld, variërend van aanpak particulier bezit in hoogbouw, tot grondgebonden herstructurering van privaat eigendom en tot het inponden en structureel in exploitatie nemen van vastgoed door corporaties. Door forse inzet van lobby richting Den Haag in het kader van de verhuurderheffing, is de wetgeving naar aanleiding van de business cases Aanpak Particulier Bezit van Parkstad, geamendeerd en gewijzigd vastgesteld. Hierdoor werden in 2016 de businesscases haalbaar. Concreet werd gestart met e twee projecten, waarvoor middelen uit de Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling werden toegekend: € 1,5 miljoen voor de business case Hoogbouw en € 0,1 miljoen voor het project inponden. Een en ander met cofinanciering van Provincie Limburg.
7. Congres Stedelijke Transformatie Dagelijks bestuur	Een aantal regionale, nationale en internationale ontwikkelingen komt momenteel samen, zoals de Agenda Stad, de Agenda Bevolkingsdaling en de Urban Agenda. Parkstad heeft daarbij mede door de IBA in toenemende mate het label van "Living Lab" voor stedelijke transformatie verworven. Om die positie te etaleren en te werken aan het imago van de regio was de planning in 2016 een congres te organiseren over stedelijke transformatie. Dit is doorgeschoven naar 2017. Daardoor is het mogelijk dit in samenhang te organiseren met het landelijk congres over bevolkingsdaling in Limburg wordt gelijktijdig een extra impuls gegeven aan de samenwerking op Zuid-Limburgs en provinciaal niveau. Bovendien kunnen kosten worden gedeeld.
8. Investeringsopgave Parkstad Dagelijks bestuur	Met ingang van 2016 krijgen de Parkstadgemeenten 5 jaar lang € 3,9 miljoen per jaar uitgekeerd op basis van de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling. In Parkstadverband is besloten hiervan € 2,9 miljoen per jaar (circa. 75%) regionaal in te zetten. Op 12 oktober heeft het dagelijks bestuur de middelen van de 1e tranche toegekend aan een aantal projecten • Spoorverdubbeling in kader van de intercity naar Aken; • Aanpak Particulier Bezit; • Aanpak Hoogbouwflats – casus 1 (Kerkrade); • Onderdelen van het project Leisure-Ring.

1.2 De financiën in 2016

De begroting 2016 was gebaseerd op de uitgangspunten van de regionale samenwerking met een beperkt activiteitenbudget voor de Kernagenda. Daarnaast werd rekening gehouden met de kosten van de transitie (frictie) en met overlopende verplichtingen van voor 2014 binnen het Regiofonds en van de Buitenring. Deze activiteiten werden gedekt door de gemeentelijke bijdragen aan Parkstad die in 2016 uitkwamen op € 3,9 miljoen[1]. Ten opzichte van 2015 was dat een teruggang van € 0,3 miljoen.

De bijdragen van de gemeenten werden in de begroting als volgt verdeeld over de begrotingsposten:

Verdeling middelen in begroting 2016	Bedrag x € 1.000
➢ Werkbudget activiteiten	400
➢ Oude verplichtingen Regiofonds (BIHTS en Oostflank):	1.170
➢ Buitenring	400
➢ Loonkosten kernformatie	836
➢ Bedrijfsvoering	268
➢ Frictiekosten	786
Totaal	**3.860**

Voor 2016 was als werkbudget voor de uitvoering van de kerntaken – naast het begrotingsbedrag van € 0,4 miljoen - nog een extra bedrag beschikbaar van € 0,7 miljoen. Dit was het restant programmageld uit 2015 en voorafgaande jaren, dat in de jaarrekening 2015 hiervoor werd gereserveerd. Hierdoor kwam het totaal beschikbare werkbudget voor de uitvoering van de kernagenda in 2016 uit op € 1,1 miljoen. Hiervan is in 2016 € 742.000 aangewend door de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur.
Net als in 2015 heeft het algemeen bestuur bij de bestuursrapportage 2016 besloten, dat de nog niet bestemde middelen uit de werkbudgetten zouden worden gereserveerd voor besteding in 2017. Dit is uiteindelijk een bedrag geworden van € 347.000. Dit bedrag is toegevoegd aan de te verdelen middelen in het jaarplan 2017.
In 2014 was nog sprake van "oude" middelen ad € 1,6 miljoen. Daarvan is nu dus nog € 347.000 over. Sinds 2014 is dus € 1,3 miljoen ingeteerd op die 'oude' middelen. Na 2017 zullen de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur het moeten doen met het reguliere, structurele werkbudget van € 500.000 per jaar.

In de loop van 2016 kwamen extra middelen beschikbaar via de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling. Besloten werd 75% van deze middelen (overeenkomend met een bedrag van € 2,9 miljoen per jaar gedurende 5 jaren) regionaal in te zetten. De besluitvorming en de bestemming van deze regionale middelen verloopt via de begroting van Parkstad. Via de 3e begrotingswijziging zijn deze middelen dan ook opgenomen in de begroting.

Volgens de jaarrekening komt het financiële resultaat in 2016 uit op € 939.000 positief. Dit resultaat is als volgt opgebouwd:

Herkomst van rekeningresultaat 2015	Bedrag x € 1.000
➢ Netto kosten kernformatie (hogere lasten minus hoger baten)	- 6
➢ Frictie en bedrijfsvoering	339
➢ Niet bestemd bedrag decentralisatie uitkering bevolkingsdaling	30
➢ Verschil tussen baten en lasten regionale initiatieven	- 3
➢ Incidentele baten en lasten	
➢ Vrijval middelen EFRO	562
➢ Overige baten	17
Rekeningresultaat 2016	**939**

[1] Exclusief GBRD

13-4-2017 12640

De kosten voor de kernformatie zijn per saldo € 6.000 hoger dan begroot. In 2016 is er sprake van een dubbele last als gevolg van de invoering van het Individueel Keuze Budget. Daardoor drukken de kosten vakantiegeld over de periode juni – december 2016 (€ 37.000) op 2016 in plaats van op 2017. Daartegenover staan lagere kosten voor secundaire arbeidsvoorwaarden dan begroot en enigszins lagere loonkosten doordat enkele jonge medewerkers in aanloopschalen zitten.

De werkelijke frictiekosten zijn in 2016 € 339.000 lager dan het beschikbare budget. Dit komt doordat de transitie aanzienlijk sneller is verlopen dan gepland. In 2016 is afscheid genomen van de laatste twee boventallige medewerkers (1,4 fte). De snelle transitie is ook de achilleshiel bij een verantwoorde afbouw van taken, die niet langer tot de kernagenda behoren. Door het succes van de transitie dreigde de personele capaciteit te ontbreken om die taken uit te voeren. In 2016 is daarom – net als in 2015 - voor de uitvoering van die taken een beroep gedaan op de frictiebudgetten. Deze lijn wordt ook voor 2017 voortgezet.

Sinds de transitie van Parkstad in 2014 is er sprake van een discrepantie tussen de aan Parkstad opgedragen taken en activiteiten en de capaciteit die daarvoor beschikbaar is. Taken op het gebied van externe oriëntatie (communicatie, promotie, lobby) zijn gewoon tot de kernthema's en activiteiten van Parkstad blijven behoren. Deze activiteiten zijn in de afgelopen jaren niet overgenomen door de deelnemende gemeenten en ook in de toekomst ontbreekt daarvoor de capaciteit. En het wordt risicovol geacht voor de samenwerking binnen en buiten Parkstad en de oriëntatie buiten Parkstad met mogelijk derving van derde geldstromen deze activiteiten te elimineren of op een zeer laag pitje te zetten. Daarom zijn met incidentele middelen deze activiteiten in 2016 in stand gehouden en wordt voor de toekomst naar een structurele oplossing gezocht.

Binnen het frictiebudget is in 2016 een bedrag van € 31.000 nog niet besteed voor maatregelen in het kader van huisvesting en kantoorinrichting. Daartegenover staat dat de kosten voor bedrijfsvoering € 37.000 hoger uitkwamen dan begroot. Deze meerkosten, die grotendeels te maken hebben met de transitie, zijn gedekt binnen het frictiebudget

Van het beschikbare bedrag van de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling werd in oktober € 2,9 miljoen bestemd voor projecten. De uitkering bedroeg € 2.930.000, zodat € 30.000 over bleef.

De EFRO-programma's zijn eind 2016 in financiële zin afgesloten. Begin 2016 zijn alle financiële transacties met de gesubsidieerde instellingen en de provincie afgerond. Ultimo 2016 is overeenstemming bereikt met het ministerie van EZ over de afwikkeling van de cofinanciering en de rentevergoeding. In lijn hiermee zijn alle balansposten opgeschoond.
Het resultaat daarvan is dat er momenteel een bedrag van € 952.000 resteert, dat verdeeld dient te worden over de risicopartners Parkstad en Westelijke Mijnstreek, i.c. Sittard- Geleen. Voordat kan worden overgegaan tot een definitieve verdeling wordt van de zijde van Sittard-Geleen een accountantsverklaring verlangd. Over de inhoud van de opdracht aan de accountant vindt momenteel overleg plaats met Sittard-Geleen.
Van het resterend bedrag van € 952.000 zal op basis van de huidige inschattingen vrijwel zeker een bedrag van € 562.000 ten goede komt aan Parkstad. In de jaarrekening 2016 is dit bedrag verantwoord als incidentele baten vorige dienstjaren. In de voorziening EFRO blijft vooralsnog een bedrag opgenomen van € 390.000 ten behoeve van de finale afrekening de projectpartners (Sittard-Geleen, Provincie en Stadsregio Parkstad Limburg Na de eindovereenkomst tussen de partners zal de voorziening EFRO-risicofonds opgeheven worden en is het project volledig afgewikkeld. Het bedrag dat daarbij nog ten goede komt van Parkstad zal in 2017 worden verantwoord.

De overige posten zijn kleinere mee- en tegenvallers in de begrotingsuitvoering.

1.3 Voorstel resultaatbestemming 2016

Het financiële resultaat over 2016 wordt met name gerealiseerd door lagere frictiekosten dan geraamd in de begroting en de vrijval van EFRO-gelden.

Er zullen ook nog in de jaren na 2016 frictiekosten optreden. Een inventarisatie van deze kosten is opgenomen in paragraaf 6.3: Risicobeheersing. Bovendien is in het kader van het jaarplan 2017 besloten voor het oplossen van knelpunten middelen in te zetten uit de reserve frictiebudget en is in het verlengde daarvan in de uitgangspunten voor de begroting 2018-2021 een voorstel opgenomen om structurele knelpunten in 2018 en 2019 tijdelijk te dekken uit de reserve fictiegelden in afwachting van een structurele dekking.

Om al deze kosten na 2016 incidenteel te dekken is een bedrag nodig van ruim € 1,0 miljoen. Om aan dat bedrag te komen is het noodzakelijk om het bedrag dat in 2016 overblijft van het frictiebudget ad € 339.000 toe te voegen aan de reserve frictiebudget.

De middelen uit hoofde van de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling zijn programmagelden. Het voorstel is om het niet bestemde deel uit 2016 (€ 30.000) toe te voegen aan de voor 2017 beschikbare middelen.

De gedeeltelijke vrijval van middelen van de voorziening EFRO van € 562.000 vloeit voort uit de regels voor verslaglegging. Aangezien over dit deel van de EFRO-gelden naar verwachting geen discussie meer zal zijn met de risicopartners over het feit dat deze middelen toevallen aan Parkstad dienen deze middel als bate in de jaarrekening te worden verantwoord.
De insteek van het bestuur van Parkstad is steeds geweest dat de voorziening pas zou vrijvallen nadat er volledige overeenstemming zou zijn over de verdeling van de resterende middelen met Sittard-Geleen. Dit om onverwachte tegenvallers in de eindafwikkeling te kunnen opvangen. Deze bestuurlijke beleidslijn wordt in tact gelaten door deze middelen tijdelijk te storten in een risicoreserve EFRO totdat EFRO volledig is afgewikkeld.

Na de finale afwikkeling van het project door de risicopartners kan een besluit worden genomen over de aanwending van de vrijvallende middelen. Een belangrijk criterium daarbij zal zijn dat de EFRO-middelen programmagelden zijn die beschikbaar zijn gesteld door Europa en niet door de deelnemende gemeenten. Het ligt dus voor de hand deze middelen uiteindelijk in te zetten voor programmadoeleinden.

Het dan nog resterende saldo van € 8.000 zou in principe terug kunnen vloeien naar de gemeenten. De omvang is echter zo gering, dat wordt voorgesteld dit bedrag toe te voegen aan de reserve werkbudget algemeen bestuur voor besteding aan programma activiteiten in 2017.

Samenvattend luidt het voorstel tot resultaatbestemming

Voorstel bestemming rekeningresultaat 2016	Bedrag x € 1.000
➢ Toevoeging reserve frictiegelden Parkstad	339
➢ Toevoeging reserve decentralisatie uitkering bevolkingsdaling (	30
➢ Toevoeging aan risicoreserve EFRO	562
➢ Toevoeging reserve werkbudgetten algemeen bestuur	8
Rekeningresultaat 2016	**939**

13-4-2017 12640

2 Kerntaken

2.1 Concrete activiteiten en resultaten in 2016

Naast de speerpunten zijn binnen Parkstad in 2016 een veelvoud van activiteiten uitgevoerd binnen de kernthema's. Hierna volgt een overzicht, waarbij de activiteiten zijn ingedeeld naar de hoofdfuncties:

- Platform
- Regionaal beleid
- Regionale Programmering
- Monitoring
- Instrumentontwikkeling
- Lobby

2.1.1 Platform

Samenwerking binnen Parkstad

Parkstad vormt in de eerste plaats een platform voor bestuurlijke afstemming en besluitvorming op de kernagenda thema's. In dat kader zijn het afgelopen jaar een heel scala aan activiteiten georganiseerd. Ze vormen de basis van de samenwerking en vragen veel capaciteit in de voorbereiding en de uitvoering

- 4 vergaderingen van het algemeen bestuur en 10 van het dagelijks bestuur;
- 5 - 8 vergaderingen per afzonderlijke Bestuurscommissie;
- 2 gezamenlijke bijeenkomsten van de voorzitters van de bestuurscommissies en de voorzitter van het dagelijks bestuur;
- 6 raadsinformatiebijeenkomsten;
- 2 college-regiodagen, waaronder een 2-daags bezoek van de colleges (met uitzondering van Nuth vanwege de collegewisseling) aan Münster;
- 10 nieuwsbrieven;
- Grensoverschrijdende samenwerking in de AG Charlemagne ondersteund via periodieke overleggen op ambtelijk en bestuurlijk niveau.

De reis naar Münster vond plaats op 14 en 15 september. Daaraan namen 40 collegeleden uit Parkstad deel. Tijdens de reis werd kennis gemaakt met de belangrijkste cultuurhistorische aspecten van Münster en met een aantal projecten als onderdeel van het steunprogramma voor de regio, in principe vergelijkbaar mat IBA Parkstad. Ook was er een interactieve vergadering, waarbij door middel van een app op de telefoon de collegeleden werd gevraagd naar hun standpunt in verschillende actuele stellingen over de Parkstadagenda en de samenwerking in de toekomst. Dit kon worden afgesloten met de conclusie dat er volledige eensgezindheid bestaat over het nut van de Parkstadsamenwerking.

Samenwerking en externe oriëntatie

Op 27 mei 2016 vond in Carbon6 het Energiecongres plaats, een samenwerking tussen Mijnwater, S-BuilT en Parkstad Limburg (PALET). Meer dan 110 enthousiaste ondernemers, bestuurders, innovatiemanagers en deskundigen waren aanwezig en hebben onderschreven dat onze regio voorop loopt in Nederland en daarmee een show-case is voor de regionale aanpak van de energietransitie. De centrale oproep was om het thema structureel op de regionale agenda te plaatsen om zodoende een belangrijke impuls te geven aan toekomst van de regio.

Door het gezamenlijk opstellen van kaders als de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg en de Regionale en Lokale Woonvisie 2017-2021, is de samenwerking op Zuid-Limburgse schaal en de thematische afstemming tussen de gemeenten binnen Parkstad nóg beter dan voorheen uit de verf gekomen. Door de samenwerking bij Wonen op Zuid-Limburgse schaal, wordt het beleid van Parkstad steeds verder -ook buiten de regio- uitgerold. Het agenderen van kwalitatieve vraagstukken is op beide schaalniveaus meer tot zijn recht gekomen. Daarbij is de rol en de input van partners in de markt nog belangrijker geworden. Mede als gevolg van gewijzigde wetgeving.

Bij thema's waarbij diversiteit in beleid tussen gemeenten of tussen de drie subregio's in Zuid-Limburg bestaat, wordt door bijvoorbeeld de provincie, corporaties en zorgpartijen aangedrongen op meer gezamenlijke afstemming om tot betere of effectievere maatregelen te komen.

Eind 2016 heeft een visiesessie plaatsgevonden tussen de Bestuurscommissie Wonen en Herstructurering, de corporaties verenigd in het ROW en huurdersbelangenorganisaties verenigd in het ROH. Daarbij heeft afstemming plaatsgevonden over de agenda's van de drie organisaties en is besproken hoe de afstemming daartussen eventueel geïntensiveerd kan worden. Onderzocht wordt of tot verregaande samenwerking kan worden gekomen in regionale prestatieafspraken. Daarbij mogelijk aansluitend bij de thema's uit de Regionale en lokale Woonvisie 2017-2021: Particuliere woningvoorraad, betaalbaarheid en beschikbaarheid van sociale huurwoningen, afstemming van wonen en zorg, huisvesting van urgente doelgroepen, verduurzaming en energetische prestaties, investeringen in de vrije sector huur en inzet voor leefbaarheid. Het betreft hierbij thema's, die per partij anders scoort in prioritering en die leiden tot verdeelvraagstukken waarbij het meer voor de hand ligt dat die op regionaal niveau dan op lokaal niveau worden tot hun recht komen. Daarbij moet ook geconstateerd worden, dat bepaalde aspecten van het thema Wonen en zorg voornamelijk op tafel van WMO, zorg en welzijn van de gemeenten liggen. Deze gemeentelijke taken –die overigens van grote invloed zijn op volkshuisvestelijke vraagstukken en daarmee op de kwantitatieve en kwalitatieve woningmarktprogrammering- zijn niet gelinkt aan de kernagenda van Parkstad Limburg. Dit leidt daardoor tot nogal wat vraagstukken op het gebied van governance en draagvlak.

Binnen BZK heeft het krimpteam in 2016 een volledig nieuwe samenstelling gekregen. Het team heeft in 2016 gewerkt aan een nieuw voorstel voor samenwerking met krimpregio's op het gebied van regio aanpak. Door intensieve uitwisseling over de thema's die in het kader van krimp specifiek voor Parkstad essentieel zijn is getracht het krimpteam zoveel mogelijk mee te nemen in de ambitie van Parkstad.

2.1.2 Regionaal Beleid

Energietransitie

In 2015 hebben de acht gemeenteraden unaniem het kaderstellende energietransitiebeleid (Parkstad Limburg Energietransitie: PALET 1.0 en 2.0) vastgesteld. In 2016 heeft de bestuurscommissie ruimte dit beleid omgezet in een regionaal uitvoeringsprogramma PALET 3.0, waarbij de ambitie om in 2040 een energie neutrale regio te zijn is vertaald in concrete acties en projecten voor de eerste periode 2016-2020. PALET 3.0 is tot stand gekomen door een intensieve samenwerking tussen Parkstad, de acht gemeentelijke energiecoördinatoren en externe experts. De innovatieve werkwijze en de gestructureerde procesmatige aanpak van PALET mag rekenen op landelijke aandacht. Zo is Parkstad een aantal keren uitgenodigd om in den lande PALET toe te lichten. De VNG heeft Parkstad benoemd tot één van de drie koplopers in Nederland als het gaat om regionale energiestrategieën.

POL

De afgelopen jaren heeft Parkstad verder geïnvesteerd in de samenwerking op Zuid-Limburgs niveau, dat onder meer zijn beslag heeft gekregen in de uitwerkingen van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL). In het kader van deze POL-uitwerkingen is in het voorjaar 2016 de 'Bestuursovereenkomst Regionale Afspraken Zuid-Limburg' door 18 Zuid-Limburgse colleges en het college van GS ondertekend.
Met het oog op de veranderende landelijke ruimtelijke ordeningswetgeving, is de bestuurscommissie Ruimte in 2016 gestart met een voorbereidingstraject/analysefase om te onderzoeken welk planologisch-juridisch instrument sturing kan geven aan de toekomstige ruimtelijk-economische ontwikkeling van de regio. De vigerende intergemeentelijke structuurvisie uit 2009 vormt het uitgangspunt, aangevuld met de mid-term review uit 2015, het POL en de actuele POL-uitwerkingen.

13-4-2017 12640

Retail

Onder regie van de bestuurscommissie economie & toerisme is in samenwerking met de gemeenten het retaildossier in 2016 extra kracht bij gezet. Op 12 mei 2016 vond de tweede bestuursconferentie plaats waarbij de portefeuillehouders economie, ruimte en wonen keuzes hebben gemaakt over de belangrijkste winkelgebieden in de regio. De hiërarchie van de winkelgebieden in Zuid-Limburg is uitgewerkt en vertaald in een retailpiramide en deze centra zijn op kaart afgebakend. Eind 2016 hebben in Parkstad sessies plaatsgevonden met stakeholders en raadsleden. Tevens vindt op Zuid-Limburgse schaal afstemming en (bestuurlijke) advisering plaats over casuïstiek betreffende detailhandel.

Bedrijventerreinen

In 2016 is een eerste gesprek gevoerd over het toekomstperspectief voor bedrijventerreinen (mede in relatie tot behoefte afnemers en bereikbaarheid Buitenring) en is uitgesproken om in 2017 hier uitvoering aan te geven. Waarbij ook herstructurering/revitalisering van specifieke locaties aan de orde komt.

Structuurvisie wonen

In 2016 is de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg door 18 gemeenten in procedure gebracht en door 16 gemeenten vastgesteld en daarmee zelfbindend voor die gemeenten. Aanleiding was een actieprogramma Zuid-Limburg dat door de gemeenten in Zuid-Limburg en de provincie is opgesteld in het kader van het samenwerkingsverband Kompas Zuid-Limburg. Op basis daarvan is een convenant getekend met het Rijk om versnippering, verdeeldheid en concurrentie in Zuid-Limburg aan te pakken. Eén van de doelen van Kompas was een Zuid-Limburgse structuurvisie. Deze structuurvisie (SVWZL) is een gezamenlijke, Zuid-Limburgse ruimtelijke visie op de woningmarkt. Daarmee hebben gemeenten expliciet uitgesproken, dat ruimtelijke ontwikkelingen binnen de ene gemeente directe invloed hebben op andere gemeenten. Ook erkennen zij met deze gemeenschappelijke aanpak, dat onderlinge concurrentie, leidt tot negatieve effecten die uiteindelijk ten koste gaan van de kracht van de regio. Het kader voor de SVWZL is het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL, 2014), met ruimtelijke principes, als "meer stad, meer land" (meer contrasten tussen stedelijk en landelijk gebied en concentreren van grootschalige ontwikkelingen in de steden) en dynamisch voorraadbeheer (eerst verbeteren wat er al is, in lijn met de al eerder van Rijkswege verplicht gestelde Ladder voor Duurzame Verstedelijking die voorschrijft om eerst naar de regionale behoefte te kijken en in hoeverre deze kan worden opgevangen in bestaand vastgoed, voordat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen aan de orde kunnen zijn). De werking van de structuurvisie is geborgd in een provinciale verordening die in december 2016 gewijzigd is vastgesteld. De provincie zal op basis van die verordening optreden tegen gemeenten die zich niet aan de beleidsafspraken uit deze visie houden. Enerzijds betreft het dus een vrijwillig commitment aan de kaders, anderzijds wordt dwingend door de provincie toegezien op de naleving.

Regionale en lokale Woonvisie

Sinds 1 juli 2015 is de herziene woningwet van kracht. Deze wet heeft de verhoudingen tussen gemeente, huurderbelangenverenigingen en woningcorporaties drastisch gewijzigd. Bovendien dienen gemeenten vanwege de nieuwe Woningwet over een Woonvisie te beschikken, waarop woningcorporaties een 'bod' kunnen doen om samen met gemeenten en huurdersorganisaties tot prestatieafspraken te komen. Bovendien is de volkshuisvestelijke opgave binnen parkstad en Zuid-Limburg sterk gewijzigd. De opgave is steeds meer gericht op vervanging van en vernieuwing in de bestaande voorraad en herbestemming, in plaats van op uitbreiding. De leegstandsproblematiek is verschoven van de huursector naar de koopsector. Daarnaast hebben zich grote wijzigingen voorgedaan in het sociale domein, die ook grote effecten hebben op volkshuisvestelijke vraagstukken.

2.1.3 Programmering

PALET

In 2016 is het Uitvoeringsprogramma PALET 3.0 door de bestuurscommissie ruimte vastgesteld. In dit programma zijn voor de eerste uitvoeringsfase 2016-2020 acties, maatregelen en projecten benoemd die de komende jaren worden uitgevoerd om de energietransitie in Parkstad aan te jagen. Inmiddels is een aantal thematafels (o.a. sociale woningvoorraad, scholen, zonneweides, windenergie, verduurzamen gemeentelijk vastgoed, communicatie) ingericht waarbij op specifieke onderdelen van het Uitvoeringsprogramma de diepgang wordt opgezocht en projecten worden uitgewerkt en voorbereid voor uitvoering.

Zonnepanelen
De voorbereidingen van het Zonnepanelenproject Parkstad zijn in 2016 afgerond. Zo is een website ingericht waar circa 3.300 huishoudens hun vrijblijvende interesse kenbaar maakten en in de gelegenheid waren om vragen te stellen, is de verordening door de gemeenteraden vastgesteld en is de aanbestedingsprocedure voor de serviceprovider met succes afgerond. De aanbesteding heeft vertraging opgelopen wegens een kort geding. Nadat de Rechtbank de aanbestedende dienst, Parkstad Limburg op alle punten in het gelijk heeft gesteld, is de procedure voortgezet en afgerond. Dit heeft geleid tot het gunnen van de opdracht aan Volta Limburg, die de uitvoering van het Zonnepanelenproject Parkstad namens de gemeenten op zich zal nemen. De gemeente Nuth heeft deelname aan het project nog in beraad. In de andere zeven gemeenten start de uitvoering begin 2017.

Retail
In Parkstad is in 2016 al extra inzet op het retaildossier gepleegd door onder meer de regionale inzet van Streetwise en het supermarktendossier. In maart heeft de bestuurscommissie economie & toerisme een convenant met Aldi gesloten om samen te zoeken naar win-win situaties. Dit is tevens de basis voor de gesprekken met de andere supermarktketens die actief zijn in de regio. De bestuurscommissie economie & toerisme heeft bij haar besluit over het geactualiseerde retailbeleid opdracht gegeven om te werken aan een uitvoeringsprogramma retail. In 2016 is bij de provincie Limburg een subsidieaanvraag ingediend om in gezamenlijkheid deze programmatische aanpak vorm te geven.

Toerisme
Voor wat betreft toerisme is in 2016 - naast de Leisurering, toeristisch hergebruik van cultureel erfgoed en de WTTC prijs - een eerste aanzet gemaakt voor een ambitiedocument Toerisme. Hierbij is gebruikt gemaakt van een innovatieplatform van investeerders.
Ook is een integraal fietsprogramma gemaakt met daarin keuzes voor regionale toeristische fietsroutes.

Promotie en acquisitie
In 2016 is deelgenomen aan beurzen en bijeenkomsten (Provada, ExpoReal en Dag van MKB) en gewerkt aan een regionale invulling van promotie en acquisitie i.r.t. werkgelegenheid en ondernemerschap (bijv. Ondernemershuis, bedrijvencontactpunt).

BIHTS
In 2016 heeft een wijziging plaatsgevonden in de uitvoering van een deel van de businesscase BIHTS. Er is een directeur/bestuurder aangesteld (Henk Roelofs) en de naamgeving is gewijzigd om meer 'smoel' te geven aan het expertisecentrum S-BuilT. Tevens wordt gewerkt aan het verder verbinden van de Parkstad-dossiers met S-BuilT, waaronder de uitvoering van PALET. De innovatie van het MKB wordt nog steeds gestimuleerd met de Voucherregeling. De uitvoering van deze regeling is per 1 april 2016 overgegaan van LIOF naar Parkstad.

Vraag en aanbod woningen
De toenemende vraag naar huurwoningen en het aanpakken van de leegstand van particuliere woningen is door Parkstad omgezet in een aantal voorbeeldprojecten als:
- De pilot inponden, waarbij particuliere woningen worden gekocht, gerenoveerd en vervolgens gegarandeerd afgezet bij een corporaties om te worden opgenomen in de reguliere exploitatie (DAEB).
- De businesscases hoogbouw Parkstad, waarbij particuliere meergezinswoningen -die op middellange termijn het einde van hun levensduur naderen- worden opgekocht, tijdelijk geëxploiteerd en vervolgens geamoveerd.
- Daarnaast wordt uitponden door corporaties ontmoedigd en wordt in het kader van huisvesting van urgente doelgroepen door enkele gemeenten lokaal onderzocht welke particuliere een maatschappelijke panden kunnen worden ingezet als sociale huurwoning.

Decentralisatie in de zorgsector
De gevolgen van de decentralisatie en van het scheiden van wonen en zorg voor volkshuisvesting krijgen zowel binnen Parkstad alsook sinds 2016 binnen de Provincie steeds meer aandacht. Sinds 2016 wordt samen met provincie, zorgpartijen en corporaties onderzocht welke acties moeten worden ondernomen. Deze acties zijn uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma, dit als aanvulling op het regionale uitvoeringsprogramma en de lokale versies, die in 2017 naar aanleiding van de Regionale en Lokale Woonvisie wordt opgesteld. Besluitvorming over het uitvoeringsprogramma vindt in 2017 plaats.

13-4-2017 12640

Veranderende regelgeving/verhuurderheffing
De verhuurderheffing heeft in 2015 een grote streep door een aantal business cases van Parkstad gezet. In 2016 is met succes zwaar ingezet op de lobby richting Den Haag. Door de amendering van de wet is nu vrijstelling voor 20 jaar verhuurderheffing afgegeven voor díe particuliere complexen die voor 2022 worden verworven met het doel ze tijdelijk bij corporaties onder te brengen, te exploiteren en vervolgens te slopen.

Woningmarktprogrammering.
Zowel de Regionale Woonvisie als de Structuurvisie geven input voor de wijze waarop de woningmarktprogrammering geactualiseerd moet worden. De prioritering tussen de thema's en verdeelvraagstukken die lokaal, subregionaal en regionaal gaan spelen, moet in 2017 plaatsvinden. Regulier is reeds op grond van de uitgangspunten van de structuurvisie en in de geest van de nog vast te stellen Woonvisie gehandeld bij concrete aanvragen voor woningmarktplannen (denk bijvoorbeeld aan de inzet van plancapaciteit en op termijn van het sloopfonds).

Prestatieafspraken.
In 2016 is voor het eerst op grond van de Woningwet door binnen de nieuwe constellatie van gemeenten, corporaties en huurdersbelangenorganisaties gewerkt aan de prestatieafspraken voor 2017. De regio heeft hierin geen rol gehad. Op grond van de ervaringen met de lokale prestatieafspraken lijkt er bij bepaalde partijen draagvlak te zijn voor regionale prestatieafspraken. Dit zal in 2017 nader worden onderzocht. De op grond van de Woonvisie nog op te stellen uitvoeringsprogramma's (regionaal en lokaal), zullen hierbij een rol kunnen spelen.

Palet Sociale Woningvoorraad.
Het overleg met corporaties is hervat. Onderzocht wordt of Parkstad de corporaties kan ondersteunen bij belemmeringen in de verduurzaming van hun vastgoed (bijvoorbeeld rijksbeleid of financieel). Verduurzaming is een thema dat door zowel corporaties als door de huurdersbelangenorganisaties is aangedragen als mogelijk thema voor regionale prestatieafspraken.

Studentenhuisvesting.
Eind 2016 is toegewerkt naar de overdracht van het pilotproject Studentenhuisvesting naar (één van) de deelnemende gemeenten Kerkrade, Heerlen, Simpelveld. Vanwege de gecoördineerde inzet richting de ministeries BZK en Justitie en richting IND en de relaties die hier onderhouden worden vanuit het brede taalveld van Wonen en Herstructurering, lijkt enige mate van betrokkenheid van het programmamanagement van Parkstad relevant. De projectkosten worden echter door de drie gemeenten gedragen.

Aanleg Buitenring
In 2016 is op verscheidene wegdelen in diverse gemeenten gewerkt aan de aanleg van de Buitenring. Daarnaast is vanuit de regio met provincie en gemeenten overlegd over vervroegde openstelling, de overdracht van wegdelen, de bewegwijzering en de invulling van de inspanningsverplichtingen.

Treinagenda Parkstad
In 2016 is verder gewerkt aan de voorbereiding van de elektrificatie van het spoor tussen Landgraaf en de Duitse grens. Ministerie en provincie hebben daarnaast het besluit genomen tot uitvoering van de spoorverdubbeling tussen Heerlen en Landgraaf. Parkstad heeft zich jarenlang ingezet voor de elektrificatie en spoorverdubbeling, beide noodzakelijk voor betere grensoverschrijdende verbindingen (o.a. IC Eindhoven-Heerlen-Aken/Keulen), voor elkaar te krijgen. De lobby vanuit de regio heeft uiteindelijk in de Tweede Kamer geleid tot het beschikbaar stellen van € 30 miljoen aan rijksmiddelen.
De totale kosten bedragen € 60 miljoen. Parkstad heeft hiervoor een bedrag van € 2 miljoen beschikbaar gesteld uit de middelen van de Decentralisatie uitkering. Naast de geldelijke bijdrage werkt de regio samen met de provincie, gemeenten en bewoners aan de voorbereiding en inpassing van het dubbelspoor

Duurzame mobiliteit
Vanuit de sector mobiliteit is er de ambitie om een inbreng te leveren aan PALET. In dat kader is in 2016 het EU-project REFORM goedgekeurd, waarin Parkstad samen werkt aan de versterking van beleid en implementatie van duurzame mobiliteit.

2.1.4 Monitoring

Wijkenaanpak
Provincie Limburg heeft voor de 5 projecten binnen Parkstad in het kader van de wijkenaanpak (en 5 buiten Parkstad) in 2016 onderzocht of deze door gewijzigde inzichten of omstandigheden zouden moeten worden aangepast. Dit heeft daar niet toe geleid. Volgens planning lopen de projecten nog een aantal jaren door. Momenteel is er geen aanleiding om bij te sturen. E.e.a. is opgetekend en vastgesteld door GS.

Opgave Parkstad.
Berichtgevingen en prognoses over zogenaamde afzwakkende krimp hebben binnen parkstad niet geleid tot een andere houding ten aanzien van de opgave. Er is binnen Parkstad op grond van het consequent toepassen van bronnen voldoende vertrouwen in de meerjarige data en die maken dat ambtelijk en bestuurlijk standvastig met signalen wordt omgegaan. Bij wonen en zorg speelt echter wel ontbreken van doorontwikkelde data op waardoor nog onvoldoende helder is welke acties door welke partijen met vertrouwen kunnen worden ingezet.

2.1.5 Instrumentontwikkeling

MORO
In het kader van de AG Charlemagne participeert de regio in het project MORO (Modellvorhaben der Raumordnung), waarbij samen met de andere partners wordt onderzocht welke data en informatie over bijvoorbeeld bevolkingsontwikkeling, economie (arbeidsmarkt, werkloosheid) en ruimtelijke ontwikkeling aan weerszijden van de grens voorhanden is en in hoeverre deze te harmoniseren is.

Streetwise
Per 1 oktober 2016 wordt de aanpak "Streetwise" uitgevoerd onder de vlag van Parkstad. Uitgangspunt hierbij is om deze aanpak in 2017 te verbreden naar meerdere, zo niet alle, Parkstadgemeenten.

2.1.6 Lobby

Om vorm te kunnen geven aan de intensivering van de lobby en subsidiestrategie van de gedeelde agenda IBA / Parkstad Limburg / Heerlen is er in 2016 gewerkt aan het op orde brengen van de basis door een continue informatie stroom op gang te brengen, netwerken & verbindingen te leggen én te delen. Hierdoor is het mogelijk voortdurend kansen en mogelijkheden op te pikken. Basis hiervoor was een nadere uitdieping van dossiers resulterend in scans. Er is een verbreding en aansluiting op netwerken en programma's gerealiseerd.

Concreet is er op het terrein van de herstructurering van de vastgoedmarkt o.m. een subsidievoorstel 'Superlocal' geïnitieerd, internationale kennisuitwisseling rond centrumontwikkeling Heerlen in uitvoering en het 'Open Sites' project in INTERREG VA Euregio Maas Rijn in ontwikkeling; Voor Palet zijn er 2 subsidie-aanvragen in ontwikkeling als hefboom voor de uitvoeringsagenda, terwijl er een subsidiescan voor PALET gepresenteerd is tijdens het Energiecongres Parkstad. Voor het Mijnwateproject (een drager van de energietransitie PALET) is € 1,7 miljoen subsidie toegekend en voor het Smart Urban Mobility Plan voor PL is ca. € 0,3 Miljoen toegekend.

Voor de IBA projecten Gebrookerbos is via INTERREG VA N'-power een projectbijdrage van € 0,52 miljoen (inclusief Provincie Limburg) verkregen.

Tijdens een hoog bestuurlijk bezoek aan Brussel is gelobbyd voor de IBA, PALET, Smart Services en de Euregionale mobiliteit. De IBA stond centraal in een sessie tijdens de zgn. Open Dagen in oktober in Brussel.

13-4-2017 12640

2.2 Besteding werkbudgetten 2016

Voor de uitvoering van kerntaken hadden de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur in 2016 de beschikking ver een budget van € 1.093.000. Dit bedrag is de optelsom van het bedrag uit de begroting 2016 (na 1e wijziging) ad € 458.000 en de saldi van de reserves werkbudgetten per ultimo 2015 van € 635.000. Via de 2e begrotingswijziging 2016 zijn de saldi van deze reserves begrotingstechnisch toegevoegd aan de werkbudgetten. Voor de dekking van het tekort op de Regionale Initiatieven is in de bestuursrapportage 2016 het budget verlaagd met € 4.225. Dit vanwege het feit dat de gemeente Onderbanken niet langer bereid was enkele initiatieven mede te financieren.

Bestuursorgaan	Budget 2016 conform jaarplan (= begroting, incl. 1e wijziging	Saldo reserve werkbudget per ultimo 2015	Bestuurs-rapportage 2016	Totaal beschikbaar in 2016	Realisatie 2016	Saldo reserve werkbudget per ultimo 2016
Wonen en Herstructurering	65	75		140	51	89
Ruimte	50	270		320	321	-1
Mobiliteit	90	40		130	66	64
Economie en Toerisme	131	103		234	215	19
Dagelijks Bestuur	122	147	-4	265	89	176
Totaal	458	635	-4	1.089	742	347

Uit de tabel blijkt dat in 2016 een bedrag van € 742.000 door de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur is bestemd voor het uitvoeren van activiteiten. Hierdoor is in 2016 voor een bedrag van € 288.000 ingeteerd op de reserves voor de werkbudgetten (omvang reserve eind 2015 € 635.000; eind 2016: € 347.000). Daarmee komt het einde in zicht van de mogelijkheid voor de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur om restant middelen uit voorgaande jaren in te zetten. Aan restant middelen werd in 2014 een bedrag van totaal € 1,6 miljoen beschikbaar gesteld. Dit bedrag is dus binnen drie jaar geslonken met bijna € 1,3 miljoen tot € 347.000.

Ten opzichte van de ramingen in het jaarplan 2016 zijn de werkelijke uitgaven van het dagelijks bestuur het meest achtergebleven, namelijk met € 176.000. In het jaarplan waren binnen dit budget ramingen opgenomen als een soort garantstelling voor incidentele kosten, zoals Grensinformatie Punt en de lobbyist. Hiervoor zijn andere dekkingsmiddelen gevonden (werkgelegenheidsfonds, nog beschikbare balanspost). Bovendien is door de toekenning van de WTCC-prijs en de follow up daarvan een zodanig beslag gelegd op de capaciteit dat onderdelen van het communicatieplan, zoals vernieuwing van de website, is vertraagd.

Het is staand beleid om programmagelden, die in enig jaar niet worden besteed, beschikbaar te houden voor programma-activiteiten in het daaropvolgende jaar. In lijn hiermee heeft het algemeen bestuur op 12 oktober 2016 (in het kader van de bestuursrapportage 2016) besloten:

1. Tot het instellen van een reserve werkbudget Algemeen Bestuur (en de afzonderlijke reserves op te heffen);
2. De in enig jaar overblijvende middelen uit de werkbudgetten toe te voegen aan de reserve werkbudget Algemeen Bestuur.

Concreet betekent dit dat in 2017 een bedrag van € 347.000 kan worden toegevoegd aan de werkbudgetten ten laste van de reserve werkbudget. Dit is ook geëffectueerd in het jaarplan 2017 met de kanttekening dat daarbij is uitgegaan van een beschikbaar bedrag van € 350.000. Het verschil van € 3.000 zal worden ingelopen bij de bestuursrapportage 2017.

2.3 Financieel overzicht programma kerntaken

Totaal is in de begroting 2016 na verwerking van het jaarplan 2016 voor het programma kerntaken een budget opgenomen van € 2.569.000 plus € 400.000 storting in de reserve Ringwegen (zie volgende pagina). Dit bedrag bestond uit een:

- Onverdeeld activiteitenbudget van € 458.000, inclusief € 58.000 uit het financieel resultaat 2014.
- Bedrag van € 1.170.000 voor het afdekken verplichtingen uit voorgaande jaren van het Regiofonds: BIHTS (€ 670.000) en Oostflank Brunssum (€ 500.000).
- Bedrag van € 941.000 voor regionale initiatieven.

In de 2e begrotingswijziging behorend bij de bestuursrapportage 2016 (oktober 2016) zijn de restant middelen van 2015 van de werkbudgetten (€ 635.000) begrotingstechnisch toegevoegd aan de activiteitenbudgetten van de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur.
Ook zijn in de 2e begrotingswijziging de besluiten verwerkt over de bijdragen ten laste van de reserve werkgelegenheidsfonds (Nedcar € 159.500 en het Grensinformatiepunt € 50.000).
Tenslotte is in de 2e begrotingswijziging het werkbudget met € 4.225 verlaagd als dekking voor de wegvallende inkomsten voor regionale initiatieven.

In december 2016 is via de 3e begrotingswijziging 2016 een bedrag van € 2.930.000 als baten en lasten toegevoegd aan de begroting. Dit betreft het deel van de middelen van de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling dat regionaal wordt ingezet en door de gemeente Heerlen aan Parkstad is overgemaakt. Op 12 oktober heeft het dagelijks bestuur de middelen van deze 1e tranche toegekend aan een aantal projecten

a. Spoorverdubbeling in kader van de intercity naar Aken;
b. Aanpak Particulier Bezit;
c. Aanpak Hoogbouwflats – casus 1 (Kerkrade);
d. De onderdelen b, c, e, h en f uit het project Leisure-Ring.

Het budget 2016 voor het programma kerntaken kwam daardoor in de begroting 2016 na de 3e wijziging wijzing uit op € 6.340.000, plus € 400.000 storting in de reserve ringwegen.

Programma kerntaken	2016, incl. 1e wijziging	2e en 3e wijziging	2016 na 3e wijziging	Realisatie 2016	Verschil
Exploitatielasten					
• Werkbudget activiteiten	458	631	1.089	742	347
• Regionale projecten bevolkingsdaling		2.930	2.930	2.900	30
• Verplichtingen/ Stortingen Regiofonds (Buitenring: zie storting reserve)	1.170		1.170	1.170	0
• Budgettair neutrale activiteiten (regionale initiatieven)	941		941	941	
• BDU				46	- 46
• Projecten werkgelegenheidsfonds		210	210	210	
• Overige projecten				157	- 157
Totale lasten	**2.569**	**3.971**	**6.340**	**6.166**	**174**
Baten					
• Decentralisatie uitkering bevolkingsdaling		2.930	2.930	2.930	
• BDU				46	46
• Bijdragen Budgettair neutrale activiteiten	941	- 4	937	934	- 3
• Overige projecten				157	157
Totale baten	**941**	**2.926**	**3.867**	**4.067**	**200**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten)	**- 1.628**	**- 845**	**- 2.473**	**- 2.099**	**374**
Mutaties reserves					
• Storting reserve Buitenring (Verplichting)	400		-400	-400	
• Bestemming resultaat 2014	58		58	58	
• Inzet reserves werkbudget		635	635	288	347
• Inzet werkgelegenheidsfonds		210	210	210	
Resultaat Programma Kerntaken	**-1.970**	**0**	**- 1.970**	**- 1.943**	**27**

Ten opzichte van de begroting zijn de lasten € 174.000 lager. De baten zijn € 200.000 hoger. Per saldo is er dus een exploitatieresultaat dat € 374.000 positiever is dan in de begroting. Hiertegenover staan lagere bijdragen uit de reserves dan begroot, waardoor per saldo het resultaat ten opzichte van de begroting € 27.000 positief is.

13-4-2017 12640

De belangrijkste oorzaken voor de afwijkingen zijn:

- In de bestuursrapportage is uitgegaan van een volledige besteding van de werkbudgetten, inclusief de daarvoor beschikbare reserves. In 2016 is daarvan een bedrag van € 347.000 niet besteed. Dit bedrag wordt dan ook niet onttrokken aan de reserves (en voor besteding doorgeschoven naar 2017). Voor het rekeningresultaat 2016 zijn hierdoor de afwijkingen in de bestedingen van de werkbudgetten neutraal (lagere lasten en lagere bijdragen uit reserves).
- In 2016 is voor een aantal projecten en activiteiten die tot de kerntaken worden gerekend een bijdrage van derden ontvangen. Totaal gaat het om een bedrag van € 157.000. Deze bijdragen zijn toegevoegd aan de middelen van bestaande projecten c.q. voor deze activiteiten zijn specifieke projectrekeningen geopend. Het gaat om de volgende projecten en activiteiten:
  - Project Regionale Transformatie / Festival van de Toekomst: € 75.000
  - Promotie en acquisitie bijdragen derden: € 36.000
  - Streetwise: € 21.000
  - RCE Samenwerking: € 25.000

  Ook voor dit onderdeel geldt dat de baten en lasten even hoog zijn en dat er geen effect is op het rekeningresultaat
- Van de beschikbare middelen van de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling is € 30.000 niet bestemd. Dit bedrag maakt onderdeel uit van het rekeningresultaat 2016.
- Per saldo is er een tekort op de regionale initiatieven van € 3.000. Ook dit bedrag is van invloed op het rekeningresultaat 2016.

De conclusies ten aanzien van het programma kerntaken in financiële zin zijn, dat:

- De lasten binnen het beschikbare budget zijn gebleven;
- De bestuurscommissies en het dagelijks bestuur wederom voortvarend zijn in het initiëren van activiteiten, hetgeen zich heeft vertaald in een bestemd bedrag van € 742.000, terwijl initieel (exclusief de middelen uit voorgaande jaren) € 400.000 beschikbaar was.
- desalniettemin toch ook nog voor bestemming in 2017 een bedrag van € 347.000 resteert.

3 Flexibele Schil

Naast thema's die behoren tot de Kernagenda en waarvan de financiering loopt via de regiobijdragen van de gemeenten is er binnen de samenwerking plaats voor een flexibele schil, waarbij partijen elkaar kunnen vinden via de coalition of willing.

In 2015 bekrachtigden de acht colleges de voortzetting van de AG Charlemagne Grensregio als eerste onderwerp binnen de flexibele schil. De gemeenten Brunssum en Landgraaf stelden een restrictie aan de termijn van deelname. In 2016 heeft de gemeente Brunssum de restrictie aan de termijn losgelaten.

In 2016 werden de jaarlijkse activiteiten gecontinueerd, zoals de Nacht der Unternehmen, het Detailhandelforum en de Ondernemersbijeenkomst. Tijdens de Ondernemersbijeenkomst van september werd een korte enquête gehouden onder de bezoekers. Hieruit bleek dat de ondernemers zowel de bijeenkomsten als de onderwerpen hoog waarderen en als zeer interessant ervaren.
Het project CharlemagnEbus werd in 2016 voortgezet. Arriva en ASEAG maakten samen een projectschets, die werd opgenomen in de Interregaanvraag van AVV. De aanvraag werd in 2016 ingediend.
Begin 2016 werd besloten deel te nemen aan het MORO-project (Modellvorhaben der Raumordnung) dat als doel heeft grensoverschrijdende data te verzamelen en te harmoniseren. Voor Charlemagne Grensregio ligt het zwaartepunt op bevolkings- en nederzettingsstructuur.
Het jaarlijkse gezamenlijke bezoek aan de Expo Real in München leidde ertoe dat ook de Deutschsprachige Gemeinschaft van België samen met SPI (Wirtschaftsförderungsagentur provincie Luik) in 2017 als partner zal deelnemen aan de stand Aachen 1A . De stand Aachen 1A heeft een belangrijke netwerkfunctie en biedt volop gelegenheid om in contact te komen met potentiële investeerders.

Foto: gezamenlijk bezoek Vorstand aan Expo Real München

In april werd Regio Parkstad Limburg in de categorie "Beste Reisbestemming ter Wereld" van de Tourism for Tomorrow Award 2016 tot winnaar uitgeroepen. Na het behalen van de award is door de bestuurscommissie Economie en Toerisme besloten vanuit Parkstad een bedrag van € 50.000 beschikbaar te stellen voor het gezamenlijk communicatiebudget met de provincie, die € 100.000 bijdraagt. Het aandeel van Parkstad in dit budget (€ 50.000) wordt gedekt uit het van vorig jaar nog beschikbare bedrag van het project "Dit is Parkstad Limburg" ad € 27.150 en voor € 22.850 uit het werkbudget van de bestuurscommissie E&T, vanuit het onderdeel "Dit is Parkstad".

13-4-2017 12640

Naast de bijdrage van de provincie van € 100.000 is in 2016 aan de 8 colleges van B&W een bijdrage gevraagd van totaal € 100.000, volgens de Parkstad verdeelsleutel. Met uitzondering van Onderbanken hebben de gemeenten financieel hun aandeel bijgedragen.

Programma flexibele schil	2016, incl. 1e wijziging	2e en 3e wijziging	2016 na 3e wijziging	Realisatie 2016	Verschil
Exploitatielasten					
• AG Charlemagne	50		50	50	
• WTCC		197	197	199	-2
Totale lasten	**50**	**197**	**247**	**249**	**-2**
Baten					
• Bijdragen gemeenten	50	97	147	149	2
• Bijdrage provincie		100	100	100	
Totale baten	**50**	**197**	**247**	**249**	**2**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutaties reserves					
Resultaat Programma Kerntaken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Het financiële resultaat van het programma in 2016 is – net als in de begroting - nihil.

4 Bedrijfsvoering en Regiobijdragen

4.1 Bedrijfsvoering

Uitbesteden bedrijfsvoering

Op 27 november 2013 is het stappenplan toekomst regionale samenwerking door het Parkstadbestuur als uitgangspunt vastgesteld voor de transformatie van Parkstad. Gelijktijdig werd aan de directie van het Parkstadbureau opdracht gegeven het stappenplan uit te voeren binnen de vastgestelde financiële kaders. Na een uitgebreid inventarisatie- en offertetraject is in 2015 besloten de bedrijfsvoering in te vullen via een mix van uitbesteden van taken op het terrein van huisvesting, facilitaire dienstverlening, administratie en ICT in combinatie met het in beperkte mate in eigen beheer uitoefenen van taken die dicht bij het primaire proces staan (officemanagement, hrm en controlling). Dit laatste heeft geleid tot een zeer bescheiden en budgettair neutrale bijstelling van de formatie.

In 2015 is de uitbesteding van de facilitaire dienstverlening, huisvesting en ICT geëffectueerd. Medio 2016 is besloten over de wijze van uitbesteding van de financiële en salarisadministratie. Door de keuze voor een mix van externe ondersteuning bij de salarisadministratie en bij het gebruik van de financiële pakketten en het in eigen beheer voeren van de financiële administratie zelf zal de formatie uitgebreid worden met circa 1,0 fte. Hiervan is sinds begin 2017 0,6 fte vast bezet en wordt – in afwachting van een vaste invulling nog 0,4 fte ingehuurd. Ook op het gebied van personeelsbeleid worden de taken vooralsnog nog ingevuld via inhuur. De uitbreiding van de deze formatie wordt gedekt binnen het budget voor bedrijfsvoering.

In 2016 is de controle van de jaarrekening opnieuw aanbesteed en heeft de gunning daarvan plaatsgevonden.

Bedrijfsvoering 2016

In de begroting 2016 was voor bedrijfsvoering oorspronkelijk een bedrag opgenomen van structureel € 268.000. Vanwege de enigszins gewijzigde invulling (waardoor een deel in eigen beheer wordt uitgevoerd) is in het kader van jaarplan een bedrag van € 35.000 overgeheveld van de bedrijfsvoering naar de kernformatie. De kernformatie is in overeenstemming daarmee verhoogd van 9,5 fte naar 10,1 fte, waardoor de functie van officemanagement volwaardig kon worden ingevuld.

Voor de bedrijfsvoering was in 2016 daardoor een budget beschikbaar van € 233.000 (exclusief € 50.000 voor frictiekosten huisvesting en organisatie). De uitgaven voor de bedrijfsvoering zijn in 2016 uitgekomen op € 270.000. De kosten zijn als volgt verdeeld:

Huisvesting en bedrijfsvoering 2016	Begroting	Realisatie	Afwijking
Huisvesting	56	56	
ICT	42	50	8
Facilities	20	31	11
Administratie en planning en control	80	90	10
Organisatiekosten en hrm	35	43	8
Totaal	233	270	37

De overschrijding van € 37.000 wordt veroorzaakt door hogere kosten voor:

- ICT door implementatiekosten en door meer werkplekken dan geraamd bij de opstelling van de begroting;
- Inhuur van extra capaciteit i.v.m. het op orde brengen van het contractenbeheer;
- Hogere accountantskosten dan geraamd in de begroting. De kosten voor de accountant bedragen per jaar € 20.000 op basis van een aanbestedingsronde, terwijl was uitgegaan van € 10.000 (de helft van het bedrag dat voor de transitie werd betaald). Deze meerkosten zijn structureel.

De hogere kosten voor de bedrijfsvoering worden in 2016 opgevangen binnen het frictiebudget.

13-4-2017 12640

4.2 Kernformatie en bezetting

Voor de kernformatie van 10,1 fte was in 2016 een budget beschikbaar van € 871.000 (€ 836.000 volgens de begroting 2016 plus € 35.000 via overheveling vanuit de bedrijfsvoering) voor loonkosten en secundaire arbeidsvoorwaarden.

De uitgaven bedroegen in 2016 € 884.000. Het nadelige verschil ten opzichte van de begroting van € 13.000 is de resultante van voor- en nadelen. De nadelen zijn te wijten aan de eenmalige wijziging van verantwoording als gevolg van de invoering van het Individueel Keuze Budget en een eenmalige correctie over de afgelopen jaren:

- Incidenteel zijn er hogere kosten vakantiegeld ad € 33.000, omdat in 2017 wordt overgegaan naar het individueel keuze budget (IKB). Hierdoor komen de kosten vakantiegeld 2016 over de periode juni – december 2016 (die worden uitbetaald in 2017) ten laste van het resultaat 2016 in plaats van 2017. Door deze systeemwijziging worden in 2016 eenmalig 19 maanden vakantiegeld verantwoord in plaats van 12.
- Er dient een correctie plaats te vinden over de periode 2012-2016 van € 17.000 vanwege abusievelijk niet uitbetaalde vergoedingen. Door de invoering van het IKB en de overgang naar een andere salarisverwerker kwam deze omissie onlangs aan het licht.

Tegenover deze nadelen staan de volgende voordelen:

- Lagere loonkosten ad € 20.00 als gevolg van het feit dat enkele relatief jonge medewerkers nog niet het maximum van hun loonschaal hebben bereikt. Dit financiële voordeel zal bij een gelijkblijvende bezetting in de komende 2 jaren verdampen.
- Lagere kosten (ook van € 17.000) dan begroot voor secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals de werkkostenregeling en vorming en opleiding.

Per 31 december 2016 waren 17 (14,5 fte) medewerkers in dienst. Van deze medewerkers behoort 10,1 fte tot de kernformatie. De overige 4,4 fte is als volgt te verklaren:

- 0,5 fte (1 medewerker) wordt ingezet ten behoeve van AG Charlemagne. De kosten worden gedekt uit de flexibele schil.
- 1,0 fte (2 medewerkers) voor externe oriëntatie en communicatie. Hiervan is 0,5 fte vast in dienst op basis van een dienstverband van voor de transitie en 0,5 fte is tijdelijk in dienst. De kosten worden tijdelijk gedekt uit het frictiekostenbudget.
- 0,9 fte (1 medewerker) is tijdelijk in dienst ten behoeve van de afbouw van taken van voor de transitie.
- 1,0 fte is tijdelijk in dienst voor de werkzaamheden ten behoeve van de voucherregeling, die voorheen door LIOF werden uitgevoerd.
- 1,0 fte is tijdelijk in dienst voor het project Streetwise, dat wordt betaald door de gemeente Heerlen

Daarnaast zijn er nog taken die verband houden met de afwikkeling van overige taken, zoals GBRD en EFRO. De capaciteit die hiervoor is ingezet en de kosten die hiervoor zijn gemaakt komen ten laste van de budgetten die voor de afwikkeling van deze taken beschikbaar zijn, zoals de desintegratiekosten GBRD en de risicovoorziening EFRO.

Voor detachering werd in 2016 een vergoeding ontvangen van € 7.000. Hiermee rekening houdend is er sprake van een netto nadeel op de kernformatie van € 6.000 (hogere kosten € 13.000 minus niet begrote vergoedingen € 7.000)

4.3 Frictiekosten

In de begroting 2016 is voor het laatst een bijdrage van de gemeenten opgenomen voor frictiekosten. Voor 2017 en 2018 zijn de bijdragen van de gemeenten (totaal € 589.000 over 2 jaren) geschrapt. In 2016 bedraagt de bijdrage in de frictiekosten (als onderdeel van de totale gemeentelijke bijdragen) € 736.000, plus € 50.000 voor frictiekosten huisvesting en organisatie.

In 2016 is een beroep op de frictiekosten worden gedaan van € 410.000. Een specificatie is opgenomen in de volgende tabel. Van het voor 2016 begrote bedrag is dus € 376.000 niet besteed.

Beroep op frictiekosten 2016	Begroting	Lasten 2016	Restant
Extra loonkosten op basis van Sociaal Plan (2 medewerkers)	736	35	345
Loonkosten (laatste) boventallige medewerkers (t/m september 2016)		55	
Kosten financieel arrangement beëindiging dienstverband		80	
Kosten begeleiding boventallige medewerkers		8	
Loonkosten 1,0 fte personele capaciteit voor communicatie, externe oriëntatie en de voorbereiding en ondersteuning van de regiodagen conform het jaarplan 2016.		70	
Kosten in verband met de afbouw van taken		45	
Kosten IBOU		25	
Kosten Neimed (compensatie gederfde capaciteit)		66	
Extra kosten tussenevaluatie kerntaken		7	
Transitiekosten huisvesting	50	19	31
Totaal	786	410	376

In het kader van de resultaatbestemming 2016 wordt voorgesteld het niet bestede deel van het frictiebudget 2016 – na aftrek van een bedrag van € 37.000 in verband met de meerkosten bedrijfsvoering) toe te voegen aan de reserve frictiekosten. Daarmee zal de reserve frictiekosten totaal uitkomen op € 1.198.000. Op basis van de geïnventariseerde risico's, het vastgestelde jaarplan 2017 en de voorstellen in het kader van de begroting 2018 wordt aangenomen dat de bestedingen ten laste van deze reserve minimaal € 1,0 miljoen bedragen. Voor een toelichting wordt verwezen naar paragraaf 6.3 Risicobeheersing.

Bij de vaststelling van de begroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2021 wordt duidelijk of de voorstellen voor het incidentele beroep op de reserve frictiekosten in 2018 en 2019 worden overgenomen. Op dat moment kan ook definitief het vrijvallende bedrag van de reserve frictiekosten worden vastgesteld en een besluit worden genomen over de aanwending van het dan nog resterende deel.

4.4 Financieel overzicht programma bestuur, bedrijfsvoering en regiobijdragen

Op het programma worden - naast de hiervoor genoemde onderdelen - ook de regiobijdragen, de incidentele baten en lasten en de lasten en baten uit hoofde van de financiering verantwoord.

In 2016 is aan regiobijdragen van de gemeenten een bedrag ontvangen van € 3.860.000 conform de begroting 2016. De verdeling over de gemeenten was als volgt:

Gemeente	Verdeelsleutel 2016		Begroting 2016
	AU 2012 Basis	Aandeel gemeente	
Brunssum	19.707	11,18%	432
Heerlen	72.546	41,15%	1.589
Kerkrade	33.951	19,26%	743
Landgraaf	24.280	13,77%	532
Nuth	8.413	4,77%	184
Onderbanken	4.681	2,66%	102
Simpelveld	6.027	3,42%	132
Voerendaal	6.680	3,79%	146
Totaal	**176.285**	**100,00%**	**3.860**

13-4-2017 12640

De lasten, baten en reservemutaties van het programma zijn integraal weergegeven in onderstaande tabel.

Door de baten op de kernformatie van € 7.000 (opbrengst detachering) is het netto tekort op de kernformatie € 6.000 (€ 13.000 hogere lasten minus € 7.000 hogere baten).

De incidentele baten en lasten komen per saldo uit op € 584.000. De belangrijkste post is de vrijval ven EFRO-middelen ad € 562.000.

Programma Bedrijfsvoering en Regiobijdragen	2016, incl. 1e wijziging	2e en 3e wijziging	2016 na 3e wijziging	Realisatie 2016	Verschil
Exploitatielasten					
• Bedrijfsvoering	233		233	270	- 37
• Kernformatie	871		871	884	- 13
• Tijdelijke frictiekosten					
Personeel	736		736	391	345
Huisvesting	50		50	19	31
• Incidentele baten en lasten				4	- 4
• Financiering	168		168	168	
Totale lasten	**2.058**		**2.058**	**1.736**	**322**
Baten					
• Bijdragen gemeenten	3.860		3.860	3.860	
• Kernformatie				7	7
• Incidentele baten en lasten				584	584
• Financiering					
Totale baten	**3.860**	**197**	**3.860**	**4.451**	**591**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten)	**1.802**	**0**	**1.802**	**2.715**	**913**
Mutaties reserves					
Onttrekking reserve Ringwegen	168		168	168	
Begrotingsresultaat Programma Bedrijfsvoering en Regiobijdragen	**1.970**	**0**	**1.970**	**2.983**	**913**

De bijdrage vanuit het programma aan het resultaat is totaal € 351.000, waarvan € 339.000 is te verklaren uit het verschil tussen frictiekostenbudget en werkelijke lasten in 2016 (budget: € 786.000; lasten € 410.000 plus € 37.000 hogere kosten bedrijfsvoering).

5 Gemeenschappelijke Diensten (GBRD)

Op het programma gemeenschappelijke diensten worden de baten en lasten verantwoord van de voormalige GBRD.

In 2016 is intensief bestuurlijk en ambtelijk overleg gevoerd tussen Parkstad, de beide andere Libel-gemeenten (Sittard- Geleen en Maastricht) en BsGW over de afwikkeling van de overdracht van taken aan BsGW. Het overleg concentreerde zich op het verkrijgen van inzicht in de voortgang van de uitstroom van tijdelijk boventallig personeel naar reguliere functies van BsGW. Deze medewerkers zijn nu al in dienst van BsGW, maar de loonkosten komen, zolang zij nog tijdelijk boventallig zijn, ten laste van de Libel-gemeenten.

Ten tijde van de besluitvorming in 2013 over de toetreding van de GBRD-gemeenten in de gemeenschappelijke regeling BsGW voor het uitvoeren van taken op het gebied van lokale belastingen en woz is een prognose opgesteld voor de incidentele kosten (geraamd op € 10 miljoen) en de bijdragen daarin van de gemeenten (€ 6,1 miljoen) en BsGW (€ 3,9 miljoen). De salariskosten van tijdelijk boventallig personeel dat vervroegd in dienst zou treden van BsGW werden daarbij geraamd op € 1,5 miljoen. Op basis van een geraamd natuurlijk verloop van 2,5% bij BsGW was de verwachting dat binnen 4 jaar het tijdelijk boventallig personeel volledig zou zijn ingestroomd in de formatie van BsGW. Afgesproken was dat de kosten van de tijdelijk boventalligen volledig zouden worden gedragen door de Libel-partijen met een aandeel daarin van de GBRD-gemeenten van 76,5%.

Aan de hand van de uiteindelijk verkregen realisatiecijfers is geconstateerd, dat het natuurlijk verloop bij BsGW in de afgelopen 3 jaar aanzienlijk lager is geweest dan destijds door de Libel-gemeenten is aangenomen. In 2014 en 2015 was het natuurlijk verloop gemiddeld 1% per jaar. In 2016 zijn stimuleringsmaatregelen genomen door het bestuur van BsGW, waardoor het natuurlijk verloop iets is versneld. Desondanks blijft de realisatie achter bij de prognoses. Het aantal tijdelijk boventalligen bedraagt per ultimo 2016 nog 12,06 fte, waarvan 9,2 fte ten laste komen van de ex-GBRD gemeenten. Door BsGW is toegezegd op korte termijn nieuwe prognoses en de daarbij behorende onderbouwing toe te zenden. Bij het uitblijven van succes van de stimuleringsmaatregelen moet het niet worden uitgesloten dat de kosten voor tijdelijk boventalligen in 2017 en latere jaren nog meer dan € 1,0 miljoen zullen bedragen.

In onderstaande tabel is een financieel overzicht opgenomen over de periode 2014-2016 van de afwikkeling van de overdracht van de taken van de voormalige GBRD aan BsGW.

Kosten	**Raming 2014-2017**	**Realisatie t/m 2015**	**Realisatie 2016**	**Realisatie t/m 2016**	**Restant per 31-12-2016**
Desintegratiekosten	707	665	45	710	- 3
Tijdelijke kosten BsGW	3.826	2.724	685	3.409	417
Frictiekosten	5.435	4.885	850	5.735	- 300
Totaal kosten	9.968	8.274	1.580	9.854	114
Dekking	**Raming 2014-2017**	**Realisatie t/m 2015**	**Realisatie 2016**	**Realisatie t/m 2016**	**Restant per 31-12-2016**
Bijdragen gemeenten	6.113	4.765	704[2]	5.469	644
Bijdrage BsGW	3.855	1.972	964	2.936	919
Totaal baten	**9.968**	**6.737**	**1.668**	**8.405**	**1.563**

Uit de overzichten blijkt, dat het beschikbare budget van € 9.968.000 ultimo 2016 bijna is opgesoupeerd. Er resteert ultimo 2016 nog € 114.000. Daarnaast zijn in de jaarrekening 2016 de volgende reserves en voorzieningen opgenomen in verband met de afwikkeling van GBRD.

---

2 De baten in 2016 wijken in dit overzicht af van de baten in de jaarrekening, omdat in het bovenstaande overzicht alle baten (en ook de lasten) zijn opgenomen zonder rekening te houden met de transitorische posten die op de balans staan. In de jaarrekening 2016 is een deel van de opbrengsten (het meerdere boven de kosten) afgeboekt van de nog te ontvangen bedragen. Daardoor zijn baten en lasten in de jaarrekening aan elkaar gelijk.

13-4-2017 12640

Reserves	Saldo ultimo 2015	Mutaties 2016	Saldo ultimo 2016
Egalisatie frictiekosten GBRD	62		62
Totaal	**62**		**62**
Voorzieningen			
Voorziening Instapfee Goodwill BsGW	271	- 271	
Voorziening ingroei pers. GBRD bij BsGW	703	- 703	
Voorziening overdracht voormalig personeel aan Heerlen	394	- 394	
Voorziening voormalig personeel GBRD	210	- 35	175
Totaal	**1.578**	**- 1.403**	**175**

Toelichting op de realisatiecijfers 2016

Desintegratiekosten

In 2016 bedroegen de desintegratiekosten € 45.000. Dit bedrag bestaat uit een vergoeding voor desintegratiekosten aan Parkstad (€ 25.000) en Landgraaf (€ 4.000) en kosten voor de afhandeling van oude jaren (€ 16.000). Na 2016 zullen naar verwachting nog enkele jaren kosten door Parkstad worden gemaakt voor de bewaking en afhandeling van de personele frictiekosten.

Tijdelijke kosten BsGW

In 2016 is een bedrag betaald voor het project 1-biljet van € 415.000. Dit bedrag is betaald als voorschot. Een definitieve afrekening met accountantsverklaring wordt verwacht in het voorjaar 2017. Aangenomen wordt dat in 2017 de kosten aanzienlijk lager zullen uitvallen dan destijds geraamd (nog eens € 415.000), aangezien het project 1-biljet grotendeels al is uitgevoerd.
In de realisatiecijfers 2016 zijn ook al de kosten verantwoord voor de bijdrage in 2017 voor de instapfee (€ 270.000). Daarmee is het volledige bedrag aan instapfee voldaan, aangezien de tranche 2016 ook is betaald ten laste van de voorziening.

Frictiekosten

De frictiekosten bedroegen in 2016 € 850.000, plus € 1.097.000 die ten laste van de voorziening zijn geboekt. Het bedrag van € 850.000 is als volgt opgebouwd:

- Een vergoeding aan het Gegevenshuis van € 143.000 voor de bijdrage die het Gegevenshuis levert aan het oplossen van de frictie.
- Een bijdrage aan BsGW van € 45.000 als vergoeding voor frictiekosten.
- Een bijdrage aan BsGW van € 535.000 voor de loonkosten 2016 van tijdelijk bovenformatief personeel dat in afwachting van plaatsing op een reguliere functie bij BsGW al in dienst is genomen door BsGW.
- De definitieve afrekening voor de loonkosten 2015 bovenformatief personeel, waardoor € 72.000 meer moest worden betaald dan het voorschot 2015
- Een bijdrage aan BsGW voor de kosten van de stimuleringsregeling voor vrijwillig vroegtijdige beëindiging van arbeidsovereenkomsten.
- Kosten wegens het nog lopende proces inzake het ontslag van één ex-medewerker GBRD ad € 40.000.

Het bedrag van € 1.097.000 dat ten laste van de voorziening is geboekt bestaat uit twee onderdelen:

- Een bedrag dat is betaald aan BsGW van € 703.000. Dit betreft met de kosten van de boventalligen uit de jaren voor 2015, die in afwachting van een onderbouwde toelichting en een accountantsverklaring nog niet waren uitbetaald.
- Een bedrag van € 394.000 aan de gemeente Heerlen als bijdrage in de kosten vanwege het oplossen van de frictieproblematiek van de GBRD door overname van personeel.

Conclusie

Met ingang van 2017 zullen de ex-GBRD-gemeenten worden aangesproken voor een aanvulling van hun bijdrage in de transitie- en frictiekosten van de overdracht van taken naar BsGW. Door het ontbreken van actuele gegevens en prognoses van BsGW is het niet mogelijk om dit risico te kwantificeren. Het wordt echter niet uitgesloten dat dit risico ligt in de orde van grootte tussen € 1,0 en € 2,0 miljoen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de risicoparagraaf (6.3).

13-4-2017 12640

6 Paragrafen

6.1 Financiën

Inleiding

De begroting 2016 is op 24 juni 2015 vastgesteld door het algemeen bestuur. In 2016 zijn drie begrotingswijzigingen vastgesteld:

1. De eerste wijziging (9 maart 2016) naar aanleiding van het vaststellen van het jaarplan 2016 met daarin de verdeling van de werkbudgetten 2015 over de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur, het opnemen van de AG Charlemagne in de flexibele schil en het opnemen van begrotingsramingen in verband met de afwikkeling van de overdracht en taken van GBRD.
2. De tweede wijziging (12 oktober 2016) naar aanleiding van de bestuursrapportage 2016 met onder andere de toewijzing van de restant werkbudgetten 2015 ten laste van de reserve werkbudgetten, de bestemming van het financiële resultaat 2015, het opnemen van ramingen voor WTCC en het opnemen van ramingen ten laste van de reserve werkgelegenheidsfonds en een actualisering van de overige ramingen.
3. De derde wijziging (14 december 2016) verband houdende met de bestemming van het regionale deel van de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling.

De begroting 2016 was sluitend. Het rekeningresultaat is € 939.000 positief.

Lasten, baten en reservemutaties per programma

In tabel 6.1 is een (geconsolideerd) overzicht opgenomen van de lasten en baten per programma en de reserve mutaties, inclusief GBRD. In de tabel worden de bedragen weergegeven volgens de begroting 2016 na 1^{e} wijziging op basis van het jaarplan 2016, het totaal van de 2^{e} en 3^{e} wijziging 2015, de begroting na wijzigingen, de realisatie 2016 en de afwijkingen tussen de per ultimo 2016 vigerende begroting en de realisatiecijfers.

De baten, de lasten en de mutaties van de reserves per programma zijn de door het algemeen bestuur vastgestelde budgetten.

Tabel 6.1 Geconsolideerd overzicht budgetten en bestedingen 2015 (bedragen x € 1.000)

Baten / Lasten Mutaties reserves	Programma	Begroting 2016, incl. 1e wijziging / Jaarplan 2016	Begroting 2016 na 3e wijziging	Jaar-rekening 2016	Resultaat t.o.v. begroting + = voordeel
Lasten	Kerntaken	2.569	6.340	6.166	174
	Flexibele schil	50	247	249	- 2
	Bedrijfsvoering en Regiobijdragen	2.058	2.058	1.736	322
	Gemeenschappelijke diensten (GBRD)	2.296	2.296	1.580	716
Totaal lasten programma's		6.973	10.941	9.731	1.210
Baten	Kerntaken	941	3.867	4.067	200
	Flexibele schil	50	247	249	2
	Bedrijfsvoering en Regiobijdragen	3.860	3.860	4.450	590
	Gemeenschappelijke diensten (GBRD)	2.296	2.296	1.580	- 716
Totaal baten programma's		7.147	10.270	10.346	76
Exploitatieresultaat		**174**	**- 671**	**615**	**1.286**
Toevoegingen reserves	Kerntaken ➢ Reserve Ringwegen	400	400	400	
	Bestuur, Bedrijfsvoering en Regiobijdragen ➢ Frictiereserve Parkstad		394	394	
Totaal toevoegingen reserves		**400**	**794**	**794**	**0**
Onttrekkingen reserves	Kerntaken ➢ Reserve werkbudget AB ➢ Reserve werkgelegenheidsfonds		635 210	288 210	- 347
	Gemeenschappelijke diensten ➢ Reserve ICT GBRD ➢ Reserve ICT GBRD / BAG-GEO				
	Bestuur, Bedrijfsvoering en Regiobijdragen ➢ Bestemming resultaat 2014 ➢ Bestemming resultaat 2015 ➢ Reserve Ringwegen	58 168	58 394 168	58 394 168	
Totaal onttrekkingen reserves		**226**	**1.465**	**1.118**	**- 347**
Rekeningresultaat		**0**	**0**	**377**	**939**

Uit tabel 6.1 blijkt dat de lasten in 2016 uitkomen op € 9,7 miljoen. Het begrote bedrag was € 10,9 miljoen. De baten zijn € 10.3 miljoen (begroot € 10,3 miljoen). Per saldo wordt € 0,3 miljoen onttrokken aan de reserves (storting € 0,8 miljoen; onttrekking € 1,1 miljoen). Het uiteindelijke resultaat in 2016 is € 939.000 positief. In de bestuursrapportage 2016 werd een resultaat geraamd van € 293.000, namelijk het niet bestede deel van het frictiekostenbudget. Die raming is overigens niet verwerkt in een begrotingswijziging, aangezien dit uit oogpunt van rechtmatigheid niet aan de orde was.

13-4-2017 12640

Analyse afwijkingen tussen jaarrekening en begroting
De afwijkingen tussen de werkelijke baten en lasten en de geraamde baten en lasten volgens de gewijzigde begroting zijn als volgt in hoofdlijnen te verklaren:

1. Kerntaken
   De lasten van het programma kerntaken zijn € 174.000 lager dan begroot. Dit bedrag is een saldo van lagere uitgaven binnen de werkbudgetten (€ 347.000 lager) en kosten voor projecten en activiteiten die gefinancierd zijn door derden, die niet in de begroting waren opgenomen (€ 203.000). Ook is € 30.000 van het regionale deel van de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling in 2016 niet bestemd. Tegenover de kosten van projecten gefinancierd door derden staan baten van dezelfde omvang.

2. Flexibele schil
   Bij het programma flexibele schil is de afwijking vrijwel nihil

3. Bedrijfsvoering en Regiodagen
   De lasten van dit programma zijn € 322.000 lager dan begroot. Dit is het saldo van de lagere frictie- en bedrijfsvoeringskosten van € 339.000 ten opzichte van het toegestane budget en hogere loonkosten ad € 13.000, met name als technisch uitvloeisel van de invoering van het Individueel Keuze Budget. Daarnaast waren er nog voor € 4.000 incidentele lasten.
   De baten zijn € 590.000 hoger dan begroot door de vrijval van EFRO-middelen (€ 562.000), niet geraamde opbrengsten uit detachering (€ 7.000) en vrijvallende middelen uit projecten (€ 22.000).

4. Gemeenschappelijke Diensten
   Bij het programma gemeenschappelijke diensten zijn zowel de baten als de lasten € 0,7 miljoen lager dan begroot. De oorzaak hiervan is louter financieel technisch van aard vanwege het feit dat bij de jaarrekening 2013 een aantal posten via een addendum op de balans is opgenomen alsnog te ontvangen c.q. nog te betalen bedragen. In de raming voor de begroting 2016 is als uitgangpunt gehanteerd dat alle bedragen via de exploitatie zouden lopen. Door de verrekening met de balansposten zijn de lasten en baten in de jaarrekening 2016 lager dan de bedragen geraamd in de begroting.

Samenvattend levert dit de volgende analyse op van het rekeningresultaat 2016.

Herkomst van rekeningresultaat 2015	Bedrag x € 1.000
➢ Netto kosten kernformatie (hogere lasten minus hoger baten)	- 6
➢ Frictie en bedrijfsvoering	339
➢ Niet bestemd bedrag decentralisatie uitkering bevolkingsdaling	30
➢ Verschil tussen baten en lasten regionale initiatieven	- 3
➢ Incidentele baten en lasten	
➢ Vrijval middelen EFRO	562
➢ Overige baten	17
Rekeningresultaat 2016	**939**

In de inleiding en samenvatting is het voorstel tot resultaatbestemming opgenomen.

Projectbudgetten

In de administratie van Parkstad zijn projectbudgetten opgenomen. De omvang en de verdeling van de projectbudgetten is hieronder weergegeven.

Omschrijving	Budget per 31-12 -2015	Aanvulling 2016	Kosten 2016	Budget per 31-12-2016
Interreg projecten	334	328	-396	266
Businesscases herstructurering	12.728		-1.312	11.416
Projecten BC Ruimte	160	585	-261	484
Projecten BC Mobiliteit	51	1.145	-195	1.001
Projecten BC Wonen & Herstructurering	336	1.771	-334	1.773
Projecten Economie & Toerisme	240	1.061	-601	700
Projecten Regiofonds[3]	4.339	1.369	-2.505	3.203
Projecten BDU[4]	5.674	46	-2.143	3.577
Totaal	23.862	6.305	-7.747	22.420

Uit de tabel blijkt, dat in financiële zin de werkvoorraad is afgenomen met € 1,4 miljoen. In de projecten is nog een bedrag aan werkvoorraad opgenomen van € 22,4 miljoen.

Ultimo 2015 was het aandeel van projecten van voor de transitie € 20,3 miljoen. Dit aandeel is in 2016 teruggelopen met een bedrag van € 3,5 miljoen tot een niveau van € 16,8 miljoen. Dit betreft de interreg-projecten, de businesscases, de projecten regiofonds en de BDU-projecten van voor 2014.
Het aandeel van projecten van de bestuurscommissies is gestegen van € 0,8 miljoen naar € 4,0 miljoen. Deze stijging is vrijwel volledig te verklaren uit het feit dat in het 4e kwartaal 2016 voor een bedrag van € 2,9 miljoen is toegewezen aan projecten in het kader van de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling. De besteding daarvan vindt plaats na 2016.

De BDU-middelen van na 2014 bedragen ultimo 2016 € 2,5 miljoen, waarbij nog geen rekening is gehouden met BDU-middelen 2016, aangezien deze nog niet via een beschikking zijn toegewezen.

6.2. Reserves en voorzieningen

6.2.1 Reserves

In tabel 6.2 is een overzicht opgenomen van de reserves per ultimo 2015 en 2016 en de mutaties in 2016. Uit de tabel blijkt dat de omvang van de reserves in 2016 is toegenomen met € 0,6 miljoen. Deze stijging vloeit voor een belangrijk deel voort uit het resultaat 2016.

3 Inclusief balansposten groenagenda en bedrijventerreinen 2011 t/m 2013

4 Inclusief balansposten BDU

13-4-2017 12640

Tabel 6.2 Reserves in 2016 (bedragen x € 1.000)

Reserve	Saldo ultimo-2015	Mutaties volgens begroting na 3e wijziging		Bestemming resultaat voorgaand boekjaar		Mutaties 2016 volgens jaarrekening		Saldo Ultimo 2016
		Toe-voeging	Ont-trekking	Toe-voeging	Ont-trekking	Toe-voeging	Ont-trekking	
Algemene Reserves								
Algemene reserve Parkstad	115							115
Saldo van baten en lasten 2014	58		58		58			
Saldo van baten en lasten 2015	394		394		394			
Saldo van baten en lasten 2016				939				939
Totaal algemene reserves	**567**		**452**	**939**	**452**			**1.054**
Bestemmingsreserves								
Egalisatie frictiekosten GBRD	62							62
Egalisatie frictiekosten Parkstad	465			394				859
Ringwegen	2.749	400	168			400	168	2.981
Städteregion Aachen / EGTS	8							8
Stortplaatsen	65							65
Werkbudget algemeen bestuur	635		635	58			346	347
Werkgelegenheidsfonds	246		210				210	36
Totaal bestemmingsreserves	**4.229**	**400**	**1.013**	**452**	**-**	**400**	**724**	**4.358**
Totaal Eigen vermogen	**4.796**	**400**	**1.465**	**1.391**	**452**	**400**	**724**	**5.411**

De algemene reserve heeft een omvang van € 115.000. Deze reserve fungeert als een post onvoorzien. Het dagelijks bestuur is bevoegd om de algemene reserve als dekkingsmiddel aan te wenden voor uitgaven met een incidenteel karakter. Uitgaven waarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen geautoriseerde budgetten en die kunnen worden aangemerkt als onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar. Wanneer het dagelijks bestuur van deze bevoegdheid gebruikmaakt, legt ze daarover in de eerstvolgende bestuursrapportage c.q. het eerstvolgende jaarverslag verantwoording af. In 2016 is van deze bevoegdheid geen gebruik gemaakt.

De deelnemende gemeenten hanteren het uitgangspunt dat een eigen weerstandsvermogen voor Parkstad niet nodig is om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen om taken voort te zetten. Dit risico wordt – op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen - gedragen door de deelnemende gemeenten. Dat houdt automatisch in dat Parkstad alleen dient te beschikken over enige financiële armslag om tussentijdse financiële calamiteiten uit de eigen begroting af te kunnen dekken. Een algemene reserve van € 115.000 voldoet aan dit criterium. Dit uitgangspunt is in 2011 geëxpliciteerd in de notitie 'Risico's en weerstandcapaciteit Stadsregio Parkstad Limburg'.

Bestemmingsreserves

Het is staand beleid om programmagelden, die in enig jaar niet worden besteed, beschikbaar te houden voor programma activiteiten in het daaropvolgende jaar. In overeenstemming hiermee heeft het algemeen bestuur op 12 oktober 2016 besloten:

1. tot het instellen van een reserve werkbudget Algemeen Bestuur (en de afzonderlijke reserves op te heffen);
2. de in enig jaar niet bestemde middelen van de werkbudgetten van de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur toe te voegen aan de reserve werkbudget Algemeen Bestuur.

Dit besluit is verwerkt in de jaarrekening 2016. Als uitvloeisel daarvan is de omvang van de reserve werkbudget ultimo 2016 € 347.000. Dit bedrag is ingezet bij de toewijzing van werkbudgetten aan de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur bij de vaststelling van het jaarplan 2017.

In 2016 is geen beroep gedaan op de egalisatiereserves frictiekosten. De frictiekosten in 2016 zijn volledig binnen de beschikbare budgetten opgevangen. Het beschikbare budget was in 2016 € 786.000.
Het beroep op dit budget is in 2016 uitgekomen op € 447.000. Het verschil van € 339.000 is de belangrijkste component in het rekeningresultaat 2016.

In het jaarplan 2017 en de uitgangspunten voor de begroting 2018-2021 zijn voorstellen opgenomen, waarbij een beroep wordt gedaan op de frictiereserve. Ook dienen bedragen te worden gereserveerd voor het afdekken van een aantal risico's (zie hiervoor paragraaf 6.3 risicobeheersing).

Ten laste van het werkgelegenheidsfonds zijn in 2016 de volgende bedragen beschikbaar gesteld:

- Nedcar € 159.500
- Grensinfopunt: € 50.000

Het resterende saldo van de reserve is daardoor gedaald tot € 36.000.

6.2.2 Voorzieningen

De voorzieningen dienen ter dekking van concrete risico's, voor het egaliseren van kosten over verscheidene jaren en voor het verantwoorden van gelden van derden met een specifiek bestedingsdoel, waarvan de besteding jaaroverschrijdend is. In tabel 6.3 zijn de mutaties en saldi van de voorzieningen weergegeven.

Tabel 6.3 Voorzieningen in 2015 (bedragen x € 1.000.

Voorziening	Saldo ultimo 2015	Mutaties volgens bestuursrapportage 2016		Mutaties 2016 volgens jaarrekening			Saldo ultimo 2016
		Toe-voeging	Aan-wending	Toe-voeging	Aan-wending	Vrijval	
EFRO programma Risicofonds	1.329		1.097	1.215	1.592	562	390
Voorziening Afrekening EFRO 5	142				142		0
Financiële Arrangementen	136		131		115		21
Voorziening instandhouding financieel systeem	25		25		14		11
Regiofonds	48	1.170	1.218	1.170	1.187	31	0
Voorziening Instapfee Goodwill BsGW	271		271		271		0
Voorziening ingroei pers. GBRD bij BsGW	703		703		703		0
Voorz. Overdracht voormalig pers. aan Heerlen	394		202		394		0
Voorziening voormalig personeel GBRD	210		36		44		166
Totaal voorzieningen	**3.257**	**1.170**	**3.683**	**2.385**	**4.462**	**593**	**587**

De omvang van de voorzieningen is in 2016 gedaald van € 3,3 miljoen naar € 0,6 miljoen. De daling is met name het gevolg van:

- de afrekening van een aantal posten verband houdende met de overdracht van taken van de ex-GBRD naar BsGW. Hierdoor zijn de voorzieningen gedaald met € 1,4 miljoen.
- De verrekening van EFRO met openstaande balansposten, de ontvangst van de renteclaim van het ministerie en de vrijval van het deel van de voorziening dat op basis van de huidige inzichten vrijwel zeker zal vrijvallen ten gunste van Parkstad.
- Na bestemming van de middelen uit eerdere verdeelbesluiten is de voorziening Regiofonds leeg. In 2017 is het resterende bedrag van € 31.000 toegevoegd aan de werkbudgetten.

6.3. Risicobeheersing

Op 30 november 2011 heeft het Parkstad-bestuur ingestemd met de notitie 'Risico's en Weerstandscapaciteit Stadsregio Parkstad Limburg'. Op 19 december 2011 heeft de Parkstadraad de notitie voor kennisgeving aangenomen. De notitie had als doel inzicht te verschaffen in de risico's die de deelnemende gemeenten lopen via de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg. Dat de deelnemende gemeenten uiteindelijk risicodrager zijn voor de continuïteit van het regiobureau ontslaat het regiobureau niet van de plicht tot een adequaat risicomanagement. Risicomanagement handelt over het rationeel beheersen van de risico's. Voorwaarde daarvoor is het op systematische wijze inzicht verkrijgen in de risico's die het regiobureau loopt: de risicoanalyse.

De Risiconotitie vormt de basis voor de risicobeheersing. Via de paragrafen risicobeheersing in de begroting, bestuursrapportage en jaarstukken wordt ingegaan op de beheersing van risico's die in het risicomanagement bijzondere aandacht behoeven.

13-4-2017 12640

Dit zijn thans:
1. Transitie- en frictiekosten regiobureau na 2016
2. Afbouw kerntaken en resterende niet-kerntaken
3. Frictiekosten GBRD
4. Afwikkeling EFRO
5. Aandachtspunten uit de managementletter van de accountant naar aanleiding van de tussentijdse controle eind 2016.

Transitie en frictiekosten Regiobureau na 2016
Na 2016 zullen eruit hoofde van de transitie nog frictiekosten gemaakt worden. Te verwachten kosten zijn:
- Salarisgaranties conform het Sociaal Plan. Deze kosten voor 2 medewerkers in dienst van Parkstad worden geraamd op € 210.000. Dit is het maximale risico, indien geen van deze medewerkers vertrekt voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.
- Buiten de kernformatie wordt 1 fte vaste bezetting gedekt uit de flexibele schil (0,5 fte) en uit het frictiebudget. Als deze dekking zou wegvallen, komen de kosten ten laste van Parkstad. De jaarlijkse loonkosten bedragen € 65.000. Indien dit risico zich zou manifesteren, moeten activiteiten worden ondernomen om de dan ontstane boventalligheid ongedaan te maken. Voor de afdekking van dit risico wordt gerekend met een bedrag van 2x de jaarlijkse kosten (€ 130.000).
- In 2017 zullen nog een aantal kosten gemaakt moeten worden in verband met huisvesting en inrichting van de kantoorruimtes. Daarvoor zal een beroep worden gedaan op het in 2016 nog niet bestede deel van de beschikbare frictiegelden voor huisvesting en organisatie (€ 31.000)

Totaal dient dus een bedrag van € 371.000 (peildatum 31-12-2016) in de reserve frictiebudget beschikbaar te blijven voor de afdekking van bovengenoemde risico's.

Afbouw kerntaken en resterende niet-kerntaken
Sinds de transitie van Parkstad in 2014 is er sprake van een discrepantie tussen de aan Parkstad opgedragen taken en activiteiten en de capaciteit die daarvoor beschikbaar is. Enerzijds moest een regiobureau nieuwe stijl worden opgebouwd, inclusief een volledig nieuwe setting van de huisvesting en de bedrijfsvoering, Anderzijds moest op een zorgvuldige wijze een afslankoperatie worden doorgevoerd. Dat heeft dit de nodige kruim gekost. In een relatief korte periode is deze operatie met succes voltooid, zij het dat daarbij een aantal kanttekeningen is te plaatsen.

Uit de in 2016 uitgevoerde tussenevaluatie is gebleken dat de colleges met waardering spreken over het functioneren van het regiobureau en de kwaliteit die, ondanks de inkrimping en de doorgevoerde veranderingen, toch steeds is geleverd. De verjonging van het bureau, die hand en hand is gegaan met de transitie, heeft geen windeieren gelegd.

Ook bleek uit de tussenevaluatie dat de externe oriëntatie een te magere rol is toebedeeld bij de vaststelling van de kernthema's. Externe oriëntatie (communicatie, promotie, lobby) horen gewoon tot de kernthema's en activiteiten van Parkstad. Deze activiteiten zijn in de afgelopen jaren niet overgenomen door de deelnemende gemeenten en ook in de toekomst ontbreekt daarvoor de capaciteit. Daarom wordt het risicovol geacht deze activiteiten te elimineren of op een zeer laag pitje te zetten. Dit met het oog op de ondersteuning bij de samenwerking binnen en buiten Parkstad en bij de oriëntatie buiten Parkstad. Mogelijk zou dit zelfs kunnen leiden tot derving van cofinanciering van activiteiten door middel van derde geldstromen.
In de uitgangspunten voor de begroting 2018-2012 is dan ook het voorstel opgenomen de financiering van deze taken met ingang van 2020 structureel te financieren en tot 2020 deze activiteiten incidenteel te dekken uit de reserve frictiebudget. Ook in het jaarplan 2017 is uitgegaan van incidentele dekking van deze activiteiten in 2017.

Een ander knelpunt is de noodgedwongen keuze in de organisatiestructuur om de taken van directeur, secretaris van het bestuur en programmamanager economie en toerisme in één persoon te bundelen. Deze keuze moest worden gemaakt om binnen de toegestane omvang van de kernformatie te blijven.
Sowieso is dit al een haast onmogelijke combinatie, die nog eens extra wordt belast doordat de directeur als eindverantwoordelijke wordt aangesproken op de afhandeling van oude dossiers, zoals relatie GBRD/BsGW en EFRO.

Bovendien zijn er sinds 2014 nieuwe taken aan het bijkomen, zoals projecten in het kader van de regionale inzet van de decentralisatiemiddelen bevolkingsdaling en nieuwe activiteiten die het gevolg zijn van derde geldstroommiddelen die binnen gehaald worden door het actief inzetten op lobby.
De combinatie van de 3 functies is op de duur niet houdbaar zonder dat ergens gaten gaan vallen. Dit vormt een reëel afbreukrisico voor de aansturing van de organisatie, de afstemming tussen de bestuurscommissies onderling en die met het dagelijks bestuur en de kwalitatieve ondersteuning van de bestuurscommissie economie en toerisme. Het voorstel in de uitgangspunten begroting 2018-2021 is om dit op te vangen door (beperkte) extra capaciteit in te zetten ter ondersteuning c.q. substitutie van de taken betrekking hebbend op het programmamanagement economie en toerisme. Hierdoor wordt capaciteit van de directeur/secretaris vrijgespeeld. In het voorstel is daarbij gekozen voor tijdelijke financiering tot 2020 uit de reserve frictiebudget.

Tot 2020 is het beroep op de reserve frictiebudget voor het incidenteel afdekken van vervolgkosten van de transitie en voor het afdekken van kosten die te maken hebben met de voorgestelde oplossingen voor knelpunten als volgt:

Beroep op frictiekosten na 2017	Beschikbaar	Verwachte uitgaven / Risico's	Restant
Beschikbaar bedrag	1.197		
• Reserve frictiekosten per 31-12-2015	858		
• Restant 2016 (nog te bestemmen)	339		
Verplichtingen / risico's		340	
• Extra loonkosten op basis van Sociaal Plan (2 medewerkers)		210	
• Afdekking risico 1 fte gedekt uit incidentele middelen		130	
Inzet restant bedrag frictie huisvesting in 2017		31	
Besluiten Jaarplan 2017 t.a.v. incidentele dekking		230	
• 0,9 fte in verband met de afbouw van taken		65	
• 1,0 fte voor communicatie, promotie en voorbereiding en ondersteuning van de regiodagen en raadsinformatiebijeenkomsten		85	
• Transitie- en implementatie bedrijfsvoering		40	
• Lobby		40	
Voorstel opgenomen in uitgangspunten (meerjaren)begroting 2018 -2021 inzake incidentele dekking gedurende 2 jaren. Definitieve besluitvorming bij vaststelling begroting 2018		440	
• 1,0 fte communicatie, promotie en de voorbereiding en ondersteuning van de regiodagen en raadsinformatiebijeenkomsten		170	
• Lobby		80	
• 1,0 fte Programma ondersteuning Economie en Toerisme.		190	
Totaal	1.197	1.041	156

Overgang GBRD-taken en middelen naar BsGW
Voor de afbouw en overdracht van taken en middelen van GBRD naar BsGW is nog één voorziening getroffen, namelijk ten behoeve van de afronding van nog twee lopende procedures. De overige voorzieningen uit 2015 zijn in 2016 volledig aangewend.
Van het beschikbare budget van totaal € 10,0 miljoen is tot en met 2016 een bedrag van € 9,85 miljoen besteed en is een bedrag van € 62.000 gereserveerd. Totaal is daardoor per saldo nog een bedrag beschikbaar voor het afdekken voor kosten van na 2016 van € 176.000.
De beheersing van de kosten na 2016 ligt volledig bij BsGW. Wel wordt vanuit Parkstad de vinger aan de pols gehouden en wordt een transparante verantwoording van de in rekening gebrachte kosten geëist. De in rekening gebrachte kosten 2016 zijn vooralsnog gebaseerd op voorschotten.

13-4-2017 12640

Ondanks de herhaaldelijke verzoeken vanuit Parkstad aan BsGW als uitvoeringsorganisatie om onderbouwde en actuele informatie was er bij het opstellen van de voorlopige jaarstukken geen actuele en betrouwbare informatie beschikbaar over de mogelijke kosten van de tijdelijk boventalligen bij de BsGW en het risico dat hierdoor door de 6 ex-GBRD gemeenten wordt gelopen.. Ook ondershands – vooruitlopend op besluiten door het bestuur van BsGW – wilde men geen gegevens verstrekken.
Hierdoor is in deze voorlopige jaarstukken noodgedwongen nog volstaan met het benoemen van het risico en een zeer globale – op gedateerde informatie berustende - prognose van mogelijke kosten. Dit met het voornemen om op korte termijn op basis van actuele cijfers van BsGW, vergezeld van scenario's over het effect en de kosten van stimuleringsmaatregelen, samen met de portefeuillehouders van de 6 betrokken gemeenten te overleggen hoe we omgaan met de actuele cijfers en wat de mogelijkheden zijn om de kosten te beteugelen.

Zodra de definitieve afrekening 2016 door BsGW is opgesteld en is voorzien van een accountantsverklaring kan in samenhang met actuele en onderbouwde prognoses over de nog te maken kosten voor tijdelijk boventalligen en het 1-biljet project een actuele prognose worden gemaakt van de aanvullende bijdragen van de ex-GBRD gemeenten om het meerjarige evenwicht tussen kosten en bijdragen in stand te houden.
Het wordt niet uitgesloten dat – indien de stimuleringsmaatregelen van BsGW om de uitstroom van medewerkers van te versnellen weinig tot geen resultaat hebben - de kosten na 2016 nog oplopen met een bedrag dat ligt tussen € 1,0 miljoen en € 2,0 miljoen. Immers per ultimo 2016 zijn nog 12,06 fte tijdelijk boventalligen in dienst, waarvan 9,2 fte voor rekening komt van de ex-GBRD gemeenten. Bovendien loopt er nog een ontslagprocedure ten aanzien van één ex-GBRD-medewerker, waarvoor naar verwachting nog kosten zullen worden gemaakt in 2017.

EFRO
De EFRO-programma's zijn eind 2016 in financiële zin afgerond. Begin 2016 zijn alle financiële transacties met de gesubsidieerde instellingen en de provincie afgerond. Ultimo 2016 is overeenstemming bereikt met het ministerie van EZ over de afwikkeling van de cofinanciering en de rentevergoeding. In lijn hiermee zijn alle balansposten opgeschoond.
Het resultaat daarvan is dat er momenteel een bedrag van € 952.000 resteert, dat verdeeld dient te worden over de risicopartners Parkstad en Westelijke Mijnstreek, i.c. Sittard- Geleen. Hiervan is in 2016 € 562.000 als resultaat opgenomen in de jaarrekening. Dit bedrag is het deel dat naar de huidige inzichten vrijwel zeker ten gunste zal komen van Parkstad. Volgens de richtlijnen van de verslaglegging dient dit op deze wijze te worden verantwoord. Het andere deel (€ 390.000) blijft in de voorziening, omdat hierover naar verwachting nog discussie zal zijn bij de verdeling tussen de projectpartners (Sittard-Geleen, Provincie en Stadsregio Parkstad Limburg). Na de eindovereenkomst tussen de partners kan de voorziening EFRO-risicofonds opgeheven worden en is het project volledig afgewikkeld.
Op dit moment is Parkstad in gesprek met de risicopartners over de finale afwikkeling. Omdat daarbij altijd onverwachte zaken kunnen gaan spelen is het voorstel via de resultaatbestemming de nu vrijvallende middelen tijdelijk apart te zetten in een risicoreserve EFRO.

Managementletter accountant

Op basis van de interim controle 2016 door de accountant (uitgevoerd in november 2016) heeft de accountant een managementletter opgesteld. Deze bevat een aantal bevindingen en aanbevelingen. In het kader van de risicoanalyse wordt hierop kort ingegaan:

- Parkstad heeft gronden in eigendom, waarvan het eigendom is ontstaan vanuit het voormalige recreatieschap. Het is niet bekend om welke gronden het mogelijk gaat. Deze zijn dan ook niet opgenomen in de balans. In 2017 zal een actie worden ondernomen om de in eigendom zijnde gronden te inventariseren en vervolgens worden bezien welke vervolgacties zullen worden genomen met als intentie deze gronden te vervreemden. Voor de jaarrekening 2016 vormen deze gronden een stille reserve van een onbekende (maar hoogstwaarschijnlijk geringe) omvang.
- Door de beperkte omvang van Parkstad is op sommige onderdelen binnen de financiële processen functievermenging. Het risico dat dit met zich meebrengt wordt beperkt door een aantal mitigerende maatregelen. Daar waar mogelijk wordt meer functiescheiding afgedwongen en vastgelegd in processen. Echter volledige functiescheiding is met de huidige omvang niet haalbaar.
- Parkstad heeft nog geen frauderisico analyse uitgevoerd. Dit zal worden opgepakt direct na afronding van het opstellen van de jaarrekening.
- Wijzigingen in de aanbestedingsregels noodzaken tot het actualiseren van het inkoop- en aanbestedingsproces, zoals vastgelegd in het inkoop- en aanbestedingsdocument, dat in 2013 is vastgesteld. Dit is een actueel thema, omdat sinds kort ook weer projecten worden uitgevoerd van een relatief grotere omvang (denk aan projecten in het kader van de decentralisatie uitkering, van het zonnepanelenproject en van andere derde geldstroomprojecten). Onderdeel van de actualisering is de toets in hoeverre nieuwe inhuurcontracten voldoen aan de nieuwe regelgeving.

13-4-2017 12640

parkstad
stadsregio limburg

Ontwerpbegroting 2018
en Meerjarenramingen 2019- 2021

Stadsregio
Parkstad Limburg

DB 12 april 2017

Inhoud

Inleiding 3

1. Beleidsmatige en financiële uitgangspunten 2018 - 2021 5
2. Kerntaken 10
3. Flexibele Schil 16
4. Overhead en Bedrijfsvoering 17
5. Algemene Dekkingsmiddelen 19
6. Mutaties reserves 20
7. Geconsolideerde begroting 21
8. Paragrafen 23
   - 8.1. Weerstandsvermogen / Reserves en Voorzieningen 23
   - 8.2. Risico's en risicomanagement 27
   - 8.3. Financiering 29

Besluit 31

Bijlage 1 Geconsolideerd overzicht ingedeeld naar structureel en incidenteel 32

Bijlage 2 Toetsing kasgeldlimiet in 2016 per kwartaal 34

Bijlage 3 Lijst van Afkortingen 35

13-4-2017 12640

Inleiding

De begroting van Parkstad is een sterk getint financieel-beleidsmatig document. Het vormt het financiële kader voor het jaarplan dat rond de jaarwisseling op basis van inhoudelijke bijdragen van de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur door het algemeen bestuur wordt vastgesteld. Centraal in de begroting staat het streven naar een structureel sluitend financieel meerjaren perspectief.

De gemeenten binnen Parkstad zijn een project gestart om meer grip te krijgen op de gemeenschappelijke regelingen. Het doel daarvan is onder andere de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen te versterken en te uniformeren.
Hiervoor is een werkgroep geformeerd, waaraan als gast ook door Parkstad wordt deelgenomen. De werkgroep heeft als eerste gekeken op welke wijze het proces voor de beleidsmatige en financiële beleidskaders zou kunnen worden gestroomlijnd. Dit met als doel de raad in een meer kaderstellende positie te brengen in het begrotingsproces dan louter in een rol van het uitbrengen van een zienswijze.
De voorstellen hierover verwoord in: "Zo doen wij dat in Parkstad" zijn inmiddels omarmd door de gemeenten en Parkstad voldoet hier graag aan. Het is ook van belang voor gemeenschappelijke regelingen dat al in een vroegtijdig stadium van het planningsproces er duidelijkheid is over het draagvlak voor de beleidsmatige en financiële kaders waarbinnen de gemeenschappelijke regeling kan opereren.

Voor wat betreft het proces is het doel de uitgangspunten vroegtijdig aan de gemeenten te verstrekken om de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraden ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen te versterken en te uniformeren. Voor het proces van 2018 lag het tijdstip voor vaststelling van de uitgangspunten te kort op dat van de vaststelling van de ontwerpbegroting om de gemeenteraden daarin nog een rol te kunnen geven. Wel zijn de uitgangspunten besproken in het portefeuillehoudersoverleg financiën. In de begroting is rekening gehouden met de tijden het overleg gemaakte opmerkingen en kanttekeningen.
Voor het proces 2019 is het de bedoeling de uitgangspunten aan het eind van 2017 al in het dagelijks bestuur te bespreken en direct daarna naar de gemeenten te sturen. In het najaar 2017 zal daarvoor een voorstel worden gedaan over de herinrichting van het planning- en controlproces. Dit voorstel zal worden afgestemd met de werkgroep "Zo doen wij dat in Parkstad"

Kenmerkend voor de begroting 2018 is het voornemen om structureel een aantal knelpunten op te lossen dat al sinds de start van de nieuwe GR speelt. Het gaat dan om het blijven uitvoeren van activiteiten/taken die bij Parkstad zijn gebleven (en bijvoorbeeld niet zijn overgenomen door de gemeenten) en het bewaren van het evenwicht tussen de ambities die leven bij de bestuurscommissies en de capaciteit van Parkstad.
De afgelopen jaren zijn hiervoor steeds incidentele oplossingen aangedragen. Vanuit een degelijk en zorgvuldig financieel beleid is nu gekozen voor een structurele oplossing, ook omdat de incidentele bronnen voor financiële dekking binnen enkele jaren zullen opdrogen.
Het gaat daarbij overigens om een bescheiden uitbreiding van 2,0 fte, overeenkomend met een bedrag van totaal € 180.000 per jaar. Voor de jaren 2018 en 2019 wordt daarbij nog gebruik gemaakt van de middelen in de reserve frictiegelden. Daarna wordt gerekend op een hogere bijdrage van de gemeenten.

De indeling van de begroting 2018 is in overeenstemming gebracht met de wijzigingen van de BBV en bestaat uit de volgende programma's / onderdelen:
Inleiding
1. Beleidsmatige en financiële uitgangspunten 2018-2021
2. Kerntaken
3. Flexibele schil
4. Overhead en bedrijfsvoering
5. Algemene Dekkingsmiddelen
6. Mutaties reserves
7. Geconsolideerde begroting
8. Paragrafen

Besluit

De Stadsregio Parkstad is niet vpb-plichtig, zodat er geen apart onderdeel hoeft te worden opgenomen voor de heffing vennootschapsbelasting. De begroting kent geen raming voor onvoorzien. De voorgeschreven financiële kengetallen zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen/reserves en voorziening (8.1)

Aanvullend op deze programma's / onderdelen zijn drie bijlagen opgenomen:

1. Geconsolideerd overzicht begroting verdeeld in structureel en incidenteel
2. Toetsing kasgeldlimiet
3. Lijst met afkortingen

13-4-2017 12640

1. Beleidsmatige en financiële uitgangspunten 2018 - 2021

1. Beleidsmatige uitgangspunten

De begroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021 zijn gebaseerd op:

- de uitgangspunten voor de regionale samenwerking, zoals vastgesteld op 28 oktober 2013;
- de (nieuwe) Gemeenschappelijke Regeling Parkstad Limburg, vastgesteld op 18 maart 2014 en gewijzigd in het najaar 2015. De gewijzigde Gemeenschappelijke regeling is per 1 januari 2016 van kracht geworden.
- de volgende recente beleidsmatige besluiten en uitgangspunten met financiële consequenties:
  - het regionaal inzetten van 75% van de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling (€ 2.933.000 per jaar in de periode 2016-2020) via besluitvorming in Parkstadverband.
  - het structureel in evenwicht brengen van de taken van Parkstad met de daarvoor beschikbare personele capaciteit, waarbij voor de eerstkomende jaren de kosten worden gedekt uit incidentele middelen i.c. de nog beschikbare frictiegelden.

Dit leidt tot de volgende concrete, financiële uitgangspunten.

2. Financiële uitgangpunten voor de begroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021

Basis voor de begroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021 is de begroting 2017 en de meerjarenramingen 2018-2020 van Parkstad Limburg, inclusief 1e wijziging 2017 op basis van het jaarplan 2017. Met inachtneming van de beleidsmatige bijstellingen en de indexering van onvermijdelijke kosten wordt voor 2018 en de daarop volgende drie jaren uitgegaan van de volgende ramingen.

a. Voor de uitvoering van de kerntaken is conform de uitgangspunten van 2013 een werkbudget beschikbaar van structureel € 500.000 per jaar. In de begroting is dit budget ongesplitst. Op basis van het Jaarplan 2018 verdeelt het Algemeen Bestuur het werkbudget over de Bestuurscommissies en het Dagelijks Bestuur.
   Aan de kerntaken wordt lobby als taak toegevoegd. Lobby geniet als activiteit brede steun, ondanks het feit dat deze activiteit in eerste instantie in 2013 niet langer deel uitmaakte van de kerntaken.
   Voor de uitvoering van deze taak (die samen met de gemeente Heerlen wordt uitgevoerd op fifty-fifty basis) is een extra budget nodig van € 40.000. Het werkbudget wordt hiervoor verhoogd en komt daardoor met ingang van 2018 uit op € 540.000 per jaar.
   Deze extra kosten worden tot en met 2019 incidenteel gedekt uit de reserve frictiegelden. Met ingang van 2020 zijn de gemeentelijke regiobijdragen met dit bedrag verhoogd.

b. De langlopende verplichting Buitenring van structureel € 400.000 per jaar deel maakt deel uit van de begroting. Deze verplichting loopt door tot en met 2030.

c. Met ingang van 2016 is als vervolg op de tijdelijke krimpmaatstaf in het gemeentefonds een decentralisatie uitkering Bevolkingsdaling geïntroduceerd. In de meicirculaire 2016 is aangegeven dat de decentralisatie-uitkering Bevolkingsdaling is toegekend voor de periode 2016 tot en met 2020 en € 3.913.000 per jaar bedraagt. Op 15 juli 2016 is over de verdeling van middelen door het DB besloten, dat 25% van de te ontvangen uitkering (€ 980.000) ponds/pondsgewijs wordt verdeeld over de gemeenten en dat 75 % regionaal (€ 2.933.000) wordt ingezet. Het regionale deel wordt - met inachtneming van de adviezen van de bestuurscommissies – door het DB toegekend aan projecten.
   De gemeente Heerlen ontvangt deze uitkering namens de krimpregio Parkstad. Heerlen stort het regionale deel van deze middelen door naar Parkstad en de ponds/ponds gewijze beschikbare middelen door naar de gemeenten. Het regionale deel ad € 2.933.000 per jaar is tot en met 2020 opgenomen in de begroting van Parkstad.

d. Het Regiobureau is belast met de voorbereiding en uitvoering van de kerntaken. De formatie van het Regiobureau bestaat op basis van de besluitvorming volgens het jaarplan 2017 uit 10,1 fte.
   Onderkend is dat er sprake is van een structurele onevenwichtigheid tussen de opdracht aan Parkstad en de daarvoor beschikbare formatie. In 2016 en 2017 is deze onevenwichtigheid gedeeltelijk opgevangen door (tijdelijk) extra capaciteit in te zetten die ten laste is gebracht van de frictiegelden.

Het gaat hierbij om de volgende taken:

Structurele taken	Benodigde formatie in fte	Bedrag 2018 x € 1.000*
Communicatie, promotie en de voorbereiding en ondersteuning van de regiodagen en raadsinformatiebijeenkomsten	1,0	85
Programma ondersteuning Economie en Toerisme. Door de driedubbelfunctie van secretaris van het bestuur / directeur / programmamanager economie en toerisme en het wegvallen van jarenlange expertise is de huidige capaciteit voor het uitvoeren van de taken ontoereikend.	1,0	95
Totaal	2,0	180

* Inclusief € 10.000 per fte aan werkplekkosten

In de begroting 2018 wordt deze formatie toegevoegd aan de kernformatie en wordt de raming hierop aangepast. De extra kosten worden tot en met 2019 incidenteel gedekt uit de reserve frictiegelden en met ingang van 2020 zijn de gemeentelijke bijdragen met dit bedrag verhoogd.

Voor de uitvoering van taken op het gebied van financiën administratie werd tot en met 2016 gebruik gemaakt van inhuur. Met ingang van 2017 is voor de financiële administratie een medewerker aangenomen voor 0,6 fte. Deze uitbreiding van de formatie (€ 36.000) wordt gedekt door een overeenkomstige verlaging van het budget voor bedrijfsvoering.

e. Conform de gewijzigde voorschriften is de formatie in de begroting gesplitst in een programmadeel (8,9 fte) en een overhead deel (3,8 fte). De totale loonkosten worden geraamd op € 1.073.000. Op de loonkosten is een indexering toegepast van 1,45%.
De indexering is ontleend aan de septembercirculaire van 2016, pagina 32. Volgens pagina 32 van de septembercirculaire 2016 wordt de loonkostenstijging bij de overheid in 2016 en 2017 geraamd op 2,3%, respectievelijk 1,0%. Samen is dit 3,3%. In de begroting 2017 van Parkstad is over die twee jaren gerekend met 1,9% (2016) en 0,95% (2017). Dit is opgeteld 2,85%. Om structureel in de pas te blijven lopen dient over 2016 en 2017 een correctie plaats te vinden van 0,45%.
Voor 2018 wordt gerekend met eenzelfde percentage als in 2017, te weten 1,0%. Samen met de correctie over 2016 en 2017 leidt dit tot een te verwachten loonkostenstijging van 1,45 % in 2018 ten opzichte van de begroting 2017.

f. Voor de bedrijfsvoering (de materiële kosten van de overhead) is een bedrag begroot van € 256.000. Hierop is een indexering toegepast van 0,8 % (identiek aan de indexering 2017 volgens pagina 32 september-circulaire). Ten opzichte van 2017 is een bedrag toegevoegd van € 10.000 wegens onvermijdelijk hogere accountantskosten De onvermijdelijk hogere accountantskosten zijn gemeld in de bestuursrapportage 2016. De kosten voor de bedrijfsvoering bestaan uit een mix van kosten voor uitbesteding van de huisvesting, de facilitaire ondersteuning en de administraties en het in eigen beheer laten uitvoeren van hrm- en planning- en control taken.

g. De indexering van de loonkosten en de materiële kosten van de bedrijfsvoering is onvermijdelijk vanwege cao-afspraken en contractenafspraken. Deze kostenstijgingen kunnen niet binnen de betreffende kostenposten worden opgevangen, anders dan door inkrimping van de formatie. Het verlagen van het werkbudget kernactiviteiten ter compensatie van de autonoom stijgende kosten zou in strijd zijn met de afspraken over de hoogte van het werkbudget.
Op het werkbudget wordt overigens geen indexering toegepast, omdat hier geen sprake is van onvermijdelijke kostenstijgingen.

h. In de begroting 2018 zijn niet langer incidentele bijdragen van de gemeenten opgenomen ter dekking van de frictiekosten. Door de voortvarende aanpak zijn de frictiekosten aanzienlijk achtergebleven bij de oorspronkelijke raming en is afgezien van een beroep op de gemeenten in de jaren 2017 en 2018.

13-4-2017 12640

i. In 2018 wordt een beroep gedaan op de incidenteel beschikbare frictiegelden (reserve frictiegelden) voor de afdekking van de extra loonkosten van 2 medewerkers, die op basis van het Sociaal Plan het salaris betaald krijgen op grond van hun functies en bijbehorende waardering van voor de transitie. Deze kosten worden in 2018 geraamd op € 30.000.

j. De bijdragen voor Regionale Initiatieven zijn opgenomen in de door de bestuurscommissies geaccordeerde versie van het zogenaamde blauwe schema (het schema met activiteiten op basis van de kernagenda). Deze bijdragen maken daardoor onderdeel uit van de Parkstadbegroting. In de begroting 2018 worden de volgende ramingen opgenomen.

Gemeente	BTM	Route-bureau	Vestigingen-register	VVV	Starters-centrum	Uitvoerings-programma Toerisme	Totaal
Brunssum	13.415	2.368	6.320	54.650	10.810	2.519	**90.083**
Heerlen	38.857	9.464	18.468	210.944	33.214	9.353	**320.300**
Kerkrade	21.697	4.609	9.702	149.827	17.489	4.678	**208.002**
Landgraaf	13.314	6.022	8.058	166.520	14.237	5.510	**213.661**
Nuth	7.125	1.108	5.761	22.611	5.862	1.067	**43.533**
Onderbanken		636		13.856		683	**15.175**
Simpelveld	1.620	1.243	4.062	22.277	4.082	1.214	**34.498**
Voerendaal	1.972	963	3.246	17.490	4.743	1.042	**29.456**
Totaal	**98.000**	**26.414**	**55.617**	**658.175**	**90.436**	**26.066**	**954.708**

De bijdragen aan BTM, Het Vestigingenregister en het Uitvoeringsprogramma toerisme zijn identiek aan de bijdragen in 2017.
In 2017 is aan BTM een begrotingspostsubsidie toegekend voor drie achtereenvolgende kalenderjaren (2017, 2018 en 2019) met een maximale bijdrage van € 65.000,- per jaar. Dit onder de voorwaarde dat de Parkstadgemeenten hun financiële bijdrage hiervoor blijven leveren. Het resterende beschikbare BTM-budget wordt gebruikt voor het verstrekken van opdrachten.
De bijdrage aan VVV is gebaseerd op het convenant voor de subsidiëring in de periode 2017-2020.
De bijdrage aan het Routebureau is gebaseerd op de bijdrage 2016-2017, geïndexeerd met 2% conform de indexering van de VVV.
De bijdrage aan het Starterscentrum is gebaseerd op € 0,38 per inwoner. De berekening is uitgevoerd met het aantal inwoners per 1-1-2016.

De gemeente Onderbanken draagt sinds 2016 niet langer bij aan BTM, het vestigingenregister en het starterscentrum.

k. Voor BDU wordt een beleid gehanteerd dat op basis van beschikkingen bedragen in de begroting worden opgenomen. In afwachting van de beschikking voor 2018 zijn de ramingen pro memorie opgenomen.

l. De Parkstadgemeenten hebben op voorstel van het Dagelijks Bestuur besloten gezamenlijk een structurele bijdrage van € 50.000 per jaar toe te kennen voor de grensoverschrijdende samenwerking via AG Charlemagne . Dit in de vorm van een bijdrage als onderdeel van de flexibele schil en berekend conform de gebruikelijke verdeelsleutel van Parkstad.
De gemeente Landgraaf heeft daarbij gevraagd om een evaluatie over de periode 2016-2017. Het Dagelijks bestuur zal zich nog beraden op welke wijze zal worden omgegaan met de voorwaarde van Landgraaf.
In de begroting 2018 van Parkstad wordt vooralsnog als uitgangspunt gehanteerd, dat ook Landgraaf in 2018 en daaropvolgende jaren zijn financiële bijdrage aan de samenwerking met AG Charlemagne continueert.

De bijdragen ten behoeve van AG Charlemagne zijn dan op basis van de geactualiseerde verdeelsleutel in 2018:

Gemeente	Verdeelsleutel	Bijdrage in €
Brunssum	11,20%	5.602
Heerlen	41,19%	20.594
Kerkrade	19,12%	9.562
Landgraaf	13,74%	6.869
Nuth	4,79%	2.395
Onderbanken	2,69%	1.346
Simpelveld	3,48%	1.739
Voerendaal	3,79%	1.893
Totaal	**100,00%**	**50.000**

m. Voor de overgang van de belastingen en de WOZ van de GBRD naar BsGW is totaal een budget van € 9.968.000 vastgesteld en verdeeld over de jaren 2014-2017. De laatste tranche van dit meerjarige budget ligt in 2017. In het jaarplan 2017 is aangegeven dat het niet wordt uitgesloten dat – indien de stimuleringsmaatregelen van BsGW om de uitstroom van medewerkers te versnellen weinig tot geen resultaat hebben - de kosten na 2016 nog oplopen met een bedrag liggend in de bandbreedte van € 1,0 miljoen en € 2,0 miljoen. Voorafgaande aan de definitieve vaststelling van de jaarstukken 2016 zal – op basis van de dan bekende gegevens – een actuele prognose worden gemaakt van kosten en baten en zal een standpunt worden ingenomen over de dekking van een mogelijk tekort. De mogelijke extra kosten zullen dan worden verantwoord in 2016 en hebben aldus geen invloed op het begrotingsresultaat 2018.

n. De bijdragen van de gemeenten voor de regionale samenwerking zijn toereikend voor een sluitende begroting. De verdeling daarvan is opgenomen in onderstaande tabel.

Gemeente	Begroting 2017 x € 1.000	Verdeelsleutel 2018		Begroting 2018 x € 1.000	Meerjarenraming 2019-2021 x € 1.000		
		AU 2014 Basis	Aandeel gemeente		2019	2020	2021
Brunssum	226	19.785	11,20%	229	229	254	254
Heerlen	832	72.736	41,19%	844	844	934	934
Kerkrade	390	33.770	19,12%	392	392	434	434
Landgraaf	279	24.260	13,74%	282	282	312	312
Nuth	96	8.459	4,79%	98	98	109	109
Onderbanken	54	4.755	2,69%	55	55	61	61
Simpelveld	70	6.141	3,48%	71	71	79	79
Voerendaal	77	6.687	3,79%	78	78	86	86
Totaal	**2.024**	**176.593**	**100,00%**	**2.049**	**2.049**	**2.269**	**2.269**

13-4-2017 12640

3. Financieel Beeld 2018-2021

Samenvattend geeft dit het volgende financiële beeld voor de jaren 2018-2021.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Werkbudget voor activiteiten	540	540	540	540
Bestemming regionaal deel Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	2.933	2.933	2.933	
Verplichtingen Buitenring	400	400	400	400
Regionale initiatieven	955	955	955	955
BDU	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Flexibele schil / AG Charlemagne	50	50	50	50
Loonkosten formatie	1.073	1.073	1.073	1.073
Materiële kosten bedrijfsvoering en huisvesting	256	256	256	256
Tijdelijke frictiekosten	30	30	30	30
Kosten activiteiten	**6.237**	**6.237**	**6.237**	**3.304**
Bijdragen deelnemende gemeenten	2.049	2.049	2.269	2.269
Regionaal deel Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	2.933	2.933	2.933	
Bijdragen regionale initiatieven	955	955	955	955
Bijdragen gemeenten flexibele schil / AG Charlemagne	50	50	50	50
BDU	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Inzet reserve frictiekosten voor tijdelijke dekking structurele kosten	220	220		
Inzet reserve frictiekosten voor naijlen frictiekosten	30	30	30	30
Dekking activiteiten	**6.237**	**6.237**	**6.237**	**3.304**
Saldo begroting	**0**	**0**	**0**	**0**

2. Kerntaken

De regionale samenwerking verloopt via twee sporen: de kernsamenwerking waar elke gemeente aan meedoet en de flexibele samenwerking (flexibele schil). Hiermee wordt uiting gegeven aan het centrale uitgangspunt van elkaar binden waar dat nodig is en flexibel zijn waar dat kan, uitgaande van de kracht van de coalition of willing. Dit leidt tot een kernagenda en een keuze agenda.

In februari/maart 2014 is door de bestuursorganen van de 8 deelnemende gemeente (ieder voor zover het zijn bevoegdheid betreft) de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling vastgesteld (en nog gewijzigd in het najaar 2015) in lijn met de besluitvorming van 28 oktober 2013 over de inrichting van de regionale samenwerking. De nieuwe gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg is een regeling tussen colleges van burgemeester en wethouders.
Naast het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur fungeren binnen Parkstad bestuurscommissies, bestaande uit portefeuillehouders. De bestuurscommissies hebben het bestuurlijk primaat en de budgetverantwoordelijkheid binnen de door het algemeen bestuur toebedeelde taken en budgetten.
De betrokkenheid van de gemeenteraden en colleges krijgt gestalte via Regionale Raadsinformatiebijeenkomsten en College-Regiodagen.

De regionale samenwerking wordt ondersteund door het Regiobureau. Het Regiobureau faciliteert de inhoud en de processen van de bestuurscommissies en de andere gremia en activiteiten rondom die samenwerking: het dagelijks bestuur, het algemeen bestuur, de regiodagen en informatiebijeenkomsten. Het uitgangspunt is een "mean and lean" bureau van een voldoende kaliber om te kunnen voldoen aan de eisen van onafhankelijke bestuurlijke ondersteuning, strategische programmabewaking en procesmanagement en –coördinatie.

Tussenevaluatie samenwerking en ondersteuning

In juni 2015 is in het Dagelijks Bestuur verslag uitgebracht over de voortgang van de transformatie, waarmee eind 2013 was gestart. De conclusies waren dat:

- De implementatie van de nieuwe GR goed is verlopen en dat de nieuwe vorm van bestuurlijke samenwerking succesvol is;
- De aanpak van de financiële taakstelling volgens plan is verlopen;
- De afbouw van de organisatie voorspoediger is verlopen dan gepland;
- De overdracht en afbouw van de taken nauwelijks of niet lukt.

Dit is ook aan de orde geweest tijdens de Regiodag voor de colleges op 23 februari 2016. Daarbij werd afgesproken dat het Dagelijks Bestuur de gevolgen van de gemaakte keuzes zou evalueren ten aanzien van de kerntaken, de wijze waarop hiermee is omgegaan sinds 2014 en de (mogelijke) knelpunten die hierbij optraden. In juni/juli 2016 is in opdracht van het Dagelijks Bestuur de tussenevaluatie uitgevoerd door middel van gesprekken met de acht colleges. De evaluatie was een terugblik op de periode 2014 – medio 2016.

Uit de tussenevaluatie bleek, dat de nieuwe vorm van samenwerken in de volle breedte als een succes wordt ervaren. De samenwerkingsvorm met bestuurscommissies wordt gekenmerkt als daadkrachtig en doortastend. Dit is een verbetering ten opzichte van de situatie met besluitvorming door de Parkstadraad. Een belangrijk aandachtspunt dat naar voren kwam in de tussenevaluatie was dat de integrale afstemming tussen de bestuurscommissies werd gemist.
Externe oriëntatie als kernthema, met als concrete activiteiten communicatie, lobby en promotie, wordt door de colleges breed ondersteund. Dit als aanvulling op het blauwe schema. Financiering met tijdelijke middelen wordt niet als een probleem gezien. Over het structureel inzetten van extra middelen wordt verschillend gedacht.
Het overnemen van taken door gemeenten heeft niet plaatsgevonden. Het Regionaal Management Team heeft bij de presentatie van de resultaten ook aangegeven hiervoor geen mogelijkheden te zien, omdat daarvoor bij de gemeenten de capaciteit ontbreekt.
Ook de wens tot het verbreden en verdiepen van de grensoverschrijdende samenwerking is een item waarvoor aandacht wordt gevraagd. Voor de uitbreiding van taken op het sociaal domein en op het terrein van veiligheid is geen brede steun.
Het functioneren van het regiobureau wordt als positief ervaren. De geleverde kwaliteit werd gewaardeerd. Dit wordt als een prestatie gezien, zeker als in ogenschouw wordt genomen dat het regiobureau sinds 2013 aanzienlijk is ingekrompen.

13-4-2017 12640

De resultaten van de evaluatie zijn op 4 juli 2016 aan de voorzitters van de bestuurscommissies en het Dagelijks Bestuur gepresenteerd en op 13 juli aan het Dagelijks Bestuur.

Oplossen geconstateerde knelpunten

In de afgelopen periode is – naast de besluitvorming over lobby (zie hierna bij het onderdeel werkbudget) - een aantal besluiten genomen met een incidenteel karakter om knelpunten tussen de taakopdracht aan Parkstad en de beschikbare capaciteit op te lossen:

1. Promotie/acquisitie en communicatie
   - In het jaarverslag 2014 staat, dat de onderdelen "promotie en acquisitie" om pragmatische redenen in 2014 zijn opgenomen binnen het budget voor het Dagelijks Bestuur. Bij het opstellen van het jaarplan 2014 was duidelijk dat er voor deze activiteiten budgetten beschikbaar moesten komen, maar op dat moment waren er nog geen bestuurscommissies aan wie deze activiteiten en budgetten konden worden gekoppeld.
   - Het jaarplan 2015 vermeldt dat voor het slagen van de regionale samenwerking de betrokkenheid van de raadsleden en externe stakeholders bij Parkstad van vitaal belang is. Voor communicatie worden middelen aangewend uit de restant middelen van voor de transitie die via de reserve werkbudgetten incidenteel beschikbaar zijn.
   - In het jaarplan 2016 worden de tijdelijke kosten voor personele capaciteit overeenkomend met 1,0 fte voor communicatie, promotie en acquisitie en de voorbereiding en ondersteuning van de regiodagen gecontinueerd. In afwachting van de resultaten van de evaluatie van de transitie van de kerntaken worden deze kosten incidenteel gedekt uit het frictiekostenbudget.
   - In het jaarplan 2017 is gesteld dat communicatie in de samenwerking een cruciale rol vervult. Daarom wordt voor communicatie, promotie en de organisatie en voorbereiding van regiodagen en raadsinformatiebijeenkomsten wederom tijdelijk 1,0 fte ingezet ten laste van het frictiebudget. Dit in afwachting van een definitieve besluitvorming over de omvang en financiële dekking van deze activiteiten.

   Conclusie: Al vier jaar op rij worden deze voor de uitvoering van de kerntaken cruciale activiteiten in de lucht gehouden met tijdelijke middelen.
2. Knelpunt personele capaciteit uitvoering kerntaken
   - In het jaarplan 2017 wordt – naar aanleiding van de tussenevaluatie kerntaken – geconstateerd dat de benodigde personele capaciteit van Parkstad voor de uitvoering van de kernthema's knelt met de toegestane formatie. Dit probleem concentreert zich rondom de driedubbelfunctie van secretaris van het bestuur, directeur en programmamanager economie en toerisme. Dit in samenhang met het wegvallen in de afgelopen twee jaren van jarenlange expertise op het terrein van economie en toerisme. Het blijft daardoor woekeren met als gevaar dat Parkstad gaat inboeten aan kwaliteit c.q. in onvoldoende mate kan voldoen aan de wensen van de bestuurscommissies en/of de colleges. Dat is een concreet risico . Bovendien zou dit zeer jammer zijn, zeker omdat – zoals uit de tussenevaluatie is gebleken – er grote waardering is voor hetgeen door het regiobureau wordt gepresteerd.
   - Een oplossing voor deze onevenwichtigheid tussen taken en capaciteit kan worden gevonden door de capaciteit uit te breiden met 1,0 fte programmamedewerker, die tevens een aantal inhoudelijke taken van de programmamanager kan overnemen. Het voorstel in het jaarplan luidt om dit in het kader van de begroting 2018 op te lossen, waarbij vooralsnog tot en met 2019 dekking kan worden gevonden in de reserve frictiegelden.

   Conclusie: de discrepantie tussen beschikbare en benodigde personele capaciteit vormt een serieus afbreukrisico voor de – uit de evaluatie blijkende - breed gewaardeerde kwaliteit van de wijze van taakuitoefening door Parkstad. Structureel dienen deze in evenwicht te zijn.

In de begroting voor 2018 is er voor gekozen deze knelpunten structureel op te lossen door aan de kernformatie 2,0 fte structureel toe te voegen. Tot 2020 worden de extra kosten incidenteel gedekt uit de reserve frictiegelden. Daarna zullen de extra kosten gedekt moeten worden uit een hogere bijdrage van de gemeenten.

Indeling programma in deelactiviteiten en deelbudgetten

Het programma Kerntaken is onderverdeeld in 7 deelactiviteiten;

1. Activiteiten gerelateerd aan de Kernagenda die gedekt worden uit het werkbudget.
2. Projecten gefinancierd met de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling.
3. Regionale initiatieven.
4. Projecten passend binnen de Brede Doeluitkering.
5. Cofinanciering van kernactiviteiten .
6. Kernformatie
7. Financieringskosten Buitenring

De bijbehorende lasten en baten zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Omschrijving	2017[1]	2018	2019	2020	2021
Lasten					
➢ Werkbudget kernactiviteiten	890	540	540	540	540
➢ Projecten decentralisatie uitkering bevolkingsdaling	2.933	2.933	2.933	2.933	
➢ Regionale initiatieven	947	955	955	955	955
➢ BDU					
➢ Cofinanciering projecten kernactiviteiten					
➢ Kernformatie	796	820	820	820	820
➢ Financieringskosten buitenring	159	149	139	128	117
Totale lasten	**5.725**	**5.397**	**5.387**	**5.377**	**2.432**
Baten					
➢ Bijdragen Regionale initiatieven	947	955	955	955	955
➢ Bijdrage BDU					
➢ Bijdragen derden t.b.v. kernactiviteiten					
Totale baten	**947**	**955**	**955**	**955**	**955**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten)	**-4.778**	**-4.441**	**-4.431**	**-4.420**	**-1.476**

Werkbudget kernactiviteiten

Voor de uitvoering van de kernthema's is in de begroting 2018 een werkbudget opgenomen van € 540.000. Het werkbudget is bedoeld ter dekking van activiteiten: voorbereidingskosten van beleid en programmering, monitoring, ondersteuning, instrumentontwikkeling et cetera, passend binnen de Kernagenda. De activiteiten zijn zowel inhoudelijk als proces ondersteunend van aard.
Het structurele budget in 2017 bedraagt € 500.000, incidenteel verhoogd met € 390.000 vanwege de inzet van de restantmiddelen uit voorgaande jaren (€ 350.000 gedekt uit de reserve werkbudgetten) en incidenteel beschikbaar gestelde middelen voor lobby (€ 40.000 gedekt uit de reserve frictiekosten).

Met ingang van 2018 wordt lobby structureel toegevoegd aan de kernactiviteiten. In lijn daarmee is het werkbudget in 2018 structureel verhoogd met € 40.000 ten opzichte van 2017. Met daarbij als kanttekening dat de toename ook in de jaren 2018 en 2019 gedekt worden uit de reserve frictiegelden.
Al sinds 2015 is lobby een structurele activiteit die in eerste instantie in 2014 niet als zodanig werd erkend. Sinds 2015 zijn de kosten jaarlijks gedekt met incidentele middelen. Een overzicht:

- Op 2 september 2015 besloot het Dagelijks Bestuur om middelen uit het werkbudget van het DB beschikbaar te stellen voor het met de gemeente Heerlen gemeenschappelijk inhuren van een lobbyist/subsidiewerver. De opdracht daarbij luidde: doelgericht subsidie verwerven op basis van een vastgestelde agenda, i.c. voor de projecten zoals genoemd in de vastgestelde regionale ontwikkelagenda.

1 Inclusief 1e wijziging 2017 op basis van jaarplan 2017

13-4-2017 12640

- Op 27 januari 2016 besloot het Dagelijks Bestuur de met de gemeente Heerlen gemeenschappelijke inhuur van een lobbyist/subsidieverwerver te continueren voor de duur van één jaar en het Parkstad-aandeel (€ 38.400) ten laste te brengen van het werkbudget van het Dagelijks Bestuur 2016[2]
- In het jaarplan 2017 wordt geconstateerd dat de incidentele middelen voor dekking lobbyist op zijn. In 2017 is in afwachting van een structurele invulling gezocht naar incidentele dekking buiten het werkbudget om. Immers lobby hoorde niet tot de oorspronkelijke kerntaken, waarop destijds de omvang van het werkbudget was gebaseerd. Concreet wordt € 40.000 gedekt uit de reserve frictiegelden.

In de begroting is het werkbudget een ongesplitst bedrag. Op basis van het jaarplan 2018 zal het algemeen bestuur – net zoals bij het jaarplan 2017 - dit werkbudget verdelen over de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur. Bij de verdeling wordt rekening gehouden met de plannen die de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur aandragen in het jaarplan 2018.

Projecten decentralisatie uitkering bevolkingsdaling

Met ingang van 2016 krijgen de Parkstadgemeenten 5 jaar lang € 3,9 miljoen per jaar uitgekeerd op basis van de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling. In Parkstadverband is besloten hiervan € 2,9 miljoen per jaar (circa. 75%) regionaal in te zetten. De inzet van de overige 25% loopt via de gemeenten.
De regionale middelen worden ingezet als cofinanciering van projecten. Hiervoor leveren gemeenten projectvoorstellen aan die aan de hand van vooraf vastgestelde criteria worden beoordeeld en van advies worden voorzien door de bestuurscommissies. Op basis van een gezamenlijk advies van de bestuurscommissies wijst het DB uiteindelijk middelen toe aan projecten.

Regionale initiatieven

De Regionale Initiatieven zijn gemeentelijke initiatieven en taken waarvan in het verleden met de gemeenten is afgesproken dat de subsidiëring daarvan via Parkstad Limburg loopt. Het betreft de financiering van BTM, het Starterscentrum, het Routebureau, VVV Zuid-Limburg en het Vestigingenregister. Parkstad Limburg ontvangt het geld van de gemeenten en betaalt dit gebundeld door naar de verschillende instellingen. Daarnaast wordt vanuit het budget voor regionale initiatieven een bijdrage geleverd aan het Uitvoeringsprogramma Toerisme.

In 2015 is aan de hand van een brief van de gemeente Onderbanken over het beëindigen van de bijdragen ten behoeve van BTM, het Vestigingenregister en het Starterscentrum in de bestuurscommissie Economie en Toerisme een discussie gevoerd over de wijze waarop gemeenten zouden kunnen besluiten terug te komen op eerdere afspraken ten aanzien van de regionale initiatieven. De bestuurscommissie is tot de conclusie gekomen dat – voorafgaande aan een besluit dienaangaande van een gemeente – het gewenst is dit te bespreken in de bestuurscommissie, zodat de bestuurscommissie is staat wordt gesteld hierover een advies uit te brengen.

Bij de behandeling van de uitgangspunten voor de begroting 2018 in het portefeuillehoudersoverleg financiën spraken de wethouders hun verbazing uit over het feit dat Onderbanken niet meedoet aan enkele onderdelen van de regionale initiatieven. De mogelijkheid werd geopperd te bezien of deze activiteiten niet gewoon kunnen worden ingebouwd in de regiobijdragen.

2 Later is als (incidentele) dekking gebruik gemaakt van een voor subsidieverwerving nog openstaande balanspost

In de begroting 2018 worden de volgende ramingen opgenomen.

Gemeente	BTM	Route-bureau	Vestigingen-register	VVV	Starters-centrum	Uitvoerings-programma Toerisme	Totaal
Brunssum	13.415	2.368	6.320	54.650	10.810	2.519	**90.083**
Heerlen	38.857	9.464	18.468	210.944	33.214	9.353	**320.300**
Kerkrade	21.697	4.609	9.702	149.827	17.489	4.678	**208.002**
Landgraaf	13.314	6.022	8.058	166.520	14.237	5.510	**213.661**
Nuth	7.125	1.108	5.761	22.611	5.862	1.067	**43.533**
Onderbanken		636		13.856		683	**15.175**
Simpelveld	1.620	1.243	4.062	22.277	4.082	1.214	**34.498**
Voerendaal	1.972	963	3.246	17.490	4.743	1.042	**29.456**
Totaal	**98.000**	**26.414**	**55.617**	**658.175**	**90.436**	**26.066**	**954.708**

De bijdragen aan BTM, Het Vestigingenregister en het Uitvoeringsprogramma toerisme zijn identiek aan de bijdragen in 2017.
In 2017 is aan BTM een begrotingspostsubsidie toegekend voor drie achtereenvolgende kalenderjaren (2017, 2018 en 2019) met een maximale bijdrage van € 65.000,- per jaar. Dit onder de voorwaarde dat de Parkstadgemeenten hun financiële bijdrage hiervoor blijven leveren. Het resterende beschikbare BTM-budget wordt gebruikt voor het verstrekken van opdrachten.
De bijdrage aan VVV is gebaseerd op het convenant voor de subsidiëring in de periode 2017-2020.
De bijdrage aan het Routebureau is gebaseerd op de bijdrage 2016-2017, geïndexeerd met 2% conform de indexering van de VVV.
De bijdrage aan het Starterscentrum is gebaseerd op € 0,38 per inwoner. De berekening is uitgevoerd met het aantal inwoners per 1-1-2016.

Projecten BDU

De baten en lasten verband houdende met de BDU zijn – in afwachting van beschikkingen van de provincie voor 2018 – pro memorie geraamd. BDU-taken maken onderdeel uit van het kernthema mobiliteit.

Cofinanciering door derden kernactiviteiten

In een aantal gevallen blijkt het mogelijk te zijn (en Parkstad zoekt daar actief naar) om voor projecten/activiteiten van de kernagenda cofinanciering te verkrijgen. De ontvangen middelen en de toevoegingen van deze middelen aan de budgetten voor die activiteiten/projecten verloopt via deze post. Indien middelen beschikbaar komen worden de extra baten en lasten via een tussentijdse begrotingswijzigingen (bij voorkeur via de bestuursrapportage) opgenomen in de begroting.

Kernformatie

In de begroting 2017 werd de formatie volledig verantwoord op het programma bedrijfsvoering. In lijn met de wijzigingen van de BBV is met ingang van 2018 de formatie gesplitst in een programmadeel en een overheaddeel. Voor de vergelijkbaarheid zijn de bedragen uit de begroting 2017 ook volgens de nu voorgeschreven indeling verdeeld. In onderstaande tabel is de verdeling volgens de huidige voorschriften opgenomen:

Omschrijving	2017		2018	
	x 1,0 fte	x € 1.000	x 1,0 fte	x € 1.000
Formatie programma activiteiten	7,4	665	8,9	790
Kosten sociaal plan		36		30
Tijdelijk uitbreiding i.v.m. afbouw oude taken	0,9	55		
Tijdelijke uitbreiding promotie en acquisitie	0,5	40		
Totaal bezetting programma activiteiten	**8,8**	**796**	**8,9**	**820**

In de tabel is in de kolom 2018 het voorstel verwerkt voor een structurele oplossing voor de gesignaleerde knelpunten. De formatie neemt hierdoor totaal toe met 2,0 fte.

13-4-2017 12640

Hiervan dient conform de BBV-voorschriften 1,5 fte verantwoord te worden op het programmadeel van de formatie en 0,5 fte communicatie dient te worden gerangschikt onder de overhead. De extra kosten van de structurele uitbreiding komen in 2018 en 2019 nog ten laste van de reserve frictiegelden.

Daarnaast is rekening gehouden met een stijging van de loonkosten in 2018 van 1,45% ten opzichte van 2017. Gelet op de relatief geringe omvang van de begroting van Parkstad kan een dergelijke autonome stijging niet binnen de begroting van Parkstad worden gecompenseerd zonder dat het werkbudget voor kernactiviteiten zou worden verlaagd.

In 2017 en 2018 (en ook voor latere jaren) wordt een beroep gedaan op de reserve frictiegelden voor de afdekking van de extra loonkosten van 2 medewerkers, die op basis van het Sociaal Plan het salaris betaald krijgen op grond van hun functies en bijbehorende waardering van voor de transitie. Deze kosten worden in 2018 geraamd op € 30.000.

Financiering Buitenring

Deze rentelasten hebben betrekking op de rentekosten van de lening voor het aandeel van Parkstad in de financiering van de Buitenring. Deze rentekosten (in 2018: € 149.000) worden gedekt uit de reserve Buitenring. In de reserve Buitenring wordt jaarlijks een bedrag gestort van € 400.000.

3. Flexibele Schil

Naast thema's die behoren tot de Kernagenda en waarvan de financiering loopt via de regiobijdragen van de gemeenten is er binnen de samenwerking plaats voor een flexibele schil, waarbij partijen elkaar kunnen vinden via de coalition of willing. De voortzetting van de samenwerking in de AG Charlemagne was het eerste onderwerp dat zich aandiende als mogelijk onderwerp voor de flexibele schil.

AG Charlemagne

Sinds de oprichting in 2012 participeert Stadsregio Parkstad in de Arbeitsgemeinschaft Charlemagne Grensregio, een samenwerkingsverband met deelnemers uit de Duitse, Belgische en Nederlandse grensregio. De speerpunten voor de *Arbeitsgemeinschaft* zijn arbeidsmarkt, economie en infrastructuur. De participatie levert een meerwaarde op voor Parkstad en de Parkstadgemeenten onder andere door het onderhouden van het grensoverschrijdende netwerk en het gezamenlijk optrekken bij lobby- en promotie activiteiten. De projecten en werkzaamheden binnen deze thema's kunnen zeer divers zijn.

Deze vorm van grensoverschrijdende samenwerking wordt niet tot de kernagenda gerekend, ondanks het feit dat de AG Charlemagne raakvlakken heeft met diverse thema's binnen de kernagenda van Parkstad. Wel worden de activiteiten als waardevol beschouwd. In 2015 is de samenwerking in eerste instantie tijdelijk voortgezet in afwachting van een definitief besluit over deze vorm van grensoverschrijdende samenwerking.
In 2015 bekrachtigden de acht colleges de voortzetting van de AG Charlemagne Grensregio als eerste onderwerp binnen de flexibele schil. De gemeenten Brunssum en Landgraaf stelden een restrictie aan de termijn van deelname. In 2016 heeft de gemeente Brunssum ingestemd met een structurele financiering.
Het akkoord van de gemeente Landgraaf geldt in eerste instantie tot en met 2017. De gemeente Landgraaf heeft gevraagd om een evaluatie over deze periode. Het Dagelijks bestuur zal zich nog beraden op welke wijze zal worden omgegaan met de restrictie van Landgraaf.
In de begroting 2018 van Parkstad wordt vooralsnog als uitgangspunt gehanteerd, dat ook Landgraaf in 2018 en daaropvolgende jaren hun financiële bijdrage aan de samenwerking met AG Charlemagne continueren.

Zoals al is aangegeven is uit de tussenevaluatie gebleken dat de wens bij een aantal colleges leeft tot het verbreden en verdiepen van de grensoverschrijdende samenwerking.

Projecten financiering door derden

Bij de start van de nieuwe vorm van regionale samenwerking in 2014 werd ervan uitgegaan, dat Parkstad zelf vrijwel geen projecten meer zou uitvoeren. Inmiddels loopt een aantal projecten op initiatief van de bestuurscommissies, die volledig gefinancierd worden door (een deel van) de gemeenten of door derden. Voorbeelden zijn Streetwise en het project zonnepanelen. Deze projecten worden verantwoord op het programma Flexibele Schil. De beschikbaar gestelde middelen en de toevoeging aan de projectbudgetten worden via tussentijdse begrotingswijzigingen opgenomen in de begroting. Het bedrag in 2017 van € 452.000 is voor de begeleiding van het zonnepanelenproject, dat via de 1e begrotingswijziging 2017 is toegevoegd aan de begroting

In de toekomst wordt een toename van deze activiteiten verwacht mede als resultaat van de inspanningen van de lobbyist waardoor mogelijk ook EU-projecten kunnen worden binnengehaald. Uitgangspunt is dat de extra kosten (inclusief extra overhead) volledig worden gedekt door de van derden verkregen middelen.

Omschrijving	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Lasten					
➢ AG Charlemagne	50	50	50	50	50
➢ Overige door derden gefinancierde activiteiten	452				
Totale lasten	**502**	**50**	**50**	**50**	**50**
Baten					
➢ Bijdragen gemeenten aan Flexibele Schil	50	50	50	50	50
➢ Bijdragen derden aan activiteiten	452				
Totale baten	**502**	**50**	**50**	**50**	**50**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

13-4-2017 12640

4. Overhead en Bedrijfsvoering

Dit onderdeel is in overeenstemming gebracht met de gewijzigde BBV-voorschriften. Op dit onderdeel worden nu verantwoord de kosten van de personele overhead en de kosten voor de bedrijfsvoering, bestaande uit de materiële kosten voor huisvesting, ict, facilitaire zaken, financiën en personele zaken.

Overhead

In de nota van toelichting bij het besluit van 6 maart 2017 inzake de wijziging van de BBV wordt uiteengezet welke kosten worden gerekend tot de overhead:

- Financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie
- Personeelszaken en organisatie
- Inkoop
- Interne en externe communicatie
- Juridische zaken
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Informatievoorziening en automatisering
- Facilitaire zaken en huisvesting
- Documentaire informatievoorziening
- Managementondersteuning primair proces

Conform deze indeling worden op dit onderdeel van de begroting de kosten geraamd. Hierbij wordt de directeur voor 0,5 fte gerekend tot de overhead.

Personele overhead

De formatie van het onderdeel overhead bestond in 2017 uit 2,7 fte. In 2018 stijgt de formatie met 1,1 fte:

- ✓ De voorgestelde structurele uitbreiding met communicatie met 0,5 fte;
- ✓ De omzetting van inhuur voor de financiële administratie naar een vaste bezetting met een omvang van 0,6 fte.

In de begroting 2017 was een bedrag aan kosten formatie overhead opgenomen van € 244.000. In 2018 wordt dat € 283.000. In onderstaande tabellen worden de verschillen toegelicht.

Omschrijving	2017		2018	
	x 1,0 fte	x € 1.000	x 1,0 fte	x € 1.000
Formatie overhead	2,7	199	3,8	282
Tijdelijke uitbreiding communicatie	0,5	45		
Totaal bezetting overhead	**3,2**	**244**	**3,8**	**282**

Voor de uitvoering van taken op het gebied van financiën, planning en control en personele zaken werd tot en met 2016 volledig gebruik gemaakt van externe inhuur binnen het budget voor de bedrijfsvoering. Met ingang van 2017 is voor de financiële administratie een medewerker aangenomen voor 0,6 fte. De toename van de loonkosten (€ 36.000) wordt gedekt door een overeenkomstige verlaging van het budget voor bedrijfsvoering. In de loop van 2017 wordt bezien op welke wijze de nog resterende inhuur voor control- en hrm-taken van circa 0,8 fte kan worden omgezet naar vast personeel.

Omschrijving	x 1,0 fte	x € 1.000
Formatie overhead 2017	2,7	199
Loonkostenstijging 2018		2
Uitbreiding 0,5 fte communicatie	0,5	45
Omzetting inhuur naar dienstverband	0,6	36
Totaal formatie overhead 2018	**3,8**	**282**

Bedrijfsvoering / PIOFAH

Voor het onderdeel materiële kosten bedrijfsvoering is in 2018 een budget opgenomen van € 256.000. In onderstaande tabel is en vergelijking opgenomen met de raming in de begroting 2017 na aanpassing voor de BBV.

Omschrijving	Bedrag 2017 x € 1.000	Bedrag 2018 x € 1.000
Budget materiële kosten bedrijfsvoering 2017	235	235
Kostenstijging 2018 (0,8%)		2
Verhoging budget i.v.m. onvermijdelijke kosten accountant	10	10
Incidentele verhoging in verband met na-ijlen frictiekosten	30	
Overheveling budget secundaire arbeidsvoorwaarden naar budget bedrijfsvoering	25	25
Verlaging budget i.v.m. omzetting inhuur naar dienstverband		- 36
Extra kosten i.v.m. uitbreiding 2 werkplekken	10	20
Totaal budget bedrijfsvoering	**310**	**256**

Voor het onderdeel personele overhead en bedrijfsvoering ziet de totale raming er als volgt uit (bedragen x € 1.000):

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Exploitatielasten					
➢ Kosten formatie	244	282	282	282	282
➢ Bedrijfsvoering / PIOFAH	310	256	256	256	256
Totale lasten	**554**	**538**	**538**	**538**	**538**
Totale baten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten)	**-554**	**-538**	**-538**	**-538**	**-538**

13-4-2017 12640

5. Algemene Dekkingsmiddelen

Gemeentelijke bijdragen kerntaken

De gemeentelijke bijdragen zijn zodanig berekend dat voor de uitvoering van de kerntaken en de lopende verplichtingen een sluitende begroting wordt verkregen. De verdeling van de bijdrage over de deelnemende gemeenten vindt – zoals vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg van maart 2014 – plaats aan de hand van de meest recent vastgestelde Algemene Uitkering. Voor de begroting 2018 is dat de Algemene Uitkering 2014. De gemeentelijke bijdragen zijn – op basis van de Algemene Uitkering 2014 - ook doorgerekend voor de jaren 2019-2021.

Gemeente	Begroting 2017 x € 1.000	Verdeelsleutel 2018		Begroting 2018	Meerjarenraming 2019-2021 x € 1.000		
		AU 2014 Basis	Aandeel gemeente	x € 1.000	2019	2020	2021
Brunssum	226	19.785	11,20%	229	229	254	254
Heerlen	832	72.736	41,19%	844	844	934	934
Kerkrade	390	33.770	19,12%	392	392	434	434
Landgraaf	279	24.260	13,74%	282	282	312	312
Nuth	96	8.459	4,79%	98	98	109	109
Onderbanken	54	4.755	2,69%	55	55	61	61
Simpelveld	70	6.141	3,48%	71	71	79	79
Voerendaal	77	6.687	3,79%	78	78	86	86
Totaal	**2.024**	**176.593**	**100,00%**	**2.049**	**2.049**	**2.269**	**2.269**

Decentralisatie Uitkering bevolkingsdaling

Tot de algemene dekkingsmiddelen wordt ook gerekend het aandeel van de Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling, dat via Parkstad loopt.

De gemeente Heerlen ontvangt deze uitkering namens de krimpregio Parkstad. Heerlen stort het regionale deel van deze middelen door naar Parkstad en de ponds/ponds gewijze beschikbare middelen door naar de gemeenten. Het regionale deel ad € 2.933.000 per jaar is tot en met 2020 opgenomen in de begroting van Parkstad.

Totaal overzicht

De algemene dekkingsmiddelen zien er samengevat als volgt uit:

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Totale lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten					
➢ Regiobijdragen gemeenten	2.024	2.049	2.049	2.269	2.269
➢ Aandeel regio in Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling	2.933	2.933	2.933	2.933	
Totale baten	**4.957**	**4.982**	**4.982**	**5.202**	**2.269**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten)	**4.957**	**4.982**	**4.982**	**5.202**	**2.269**

6. Mutaties reserves

Conform de gewijzigde BBV-voorschriften worden de mutaties in de reserves niet langer verantwoord op de desbetreffende programma's. Hiervoor is nu een apart onderdeel opgenomen in de begroting. In de paragraaf weerstandsvermogen/reserves en voorzieningen wordt ingegaan op de beleidsintenties van de reserves en de omvang van de reserves.

Reserve Ringwegen

Deze reserve dient ter afdekking van de kapitaallasten van de investeringsbijdrage van € 7,2 miljoen van Parkstad op basis van het bestuursconvenant Binnen- en Buitenring Parkstad Limburg van 15 november 2005.
Jaarlijks wordt hierin € 0,4 miljoen gestort en de rentekosten van de daarvoor aangegane lening onttrokken. Op het moment dat de Buitenring wordt opgeleverd zullen ook de afschrijvingen van de bijdrage ten laste komen van de reserve.
De laatste storting in de reserve is voorzien in 2030.

Frictiereserve

In 2018 en 2019 zijn de volgende kosten opgenomen die incidenteel worden gedekt uit de frictiereserve:

- ✓ Salarisgaranties conform het Sociaal Plan. Deze kosten voor 2 medewerkers in dienst van Parkstad worden geraamd op € 30.000 per jaar. Deze kosten lopen maximaal door tot het vertrek van deze medewerkers als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.
- ✓ De kosten voor de structurele uitbreiding met 2,0 fte voor promotie en acquisitie en programma ondersteuning ad € 180.000 per jaar
- ✓ De structurele verhoging van het werkbudget kernactiviteiten van € 40.000 per jaar ten behoeve van lobby.

Totaal wordt gedurende de jaren 2018 en 2019 € 250.000 geraamd als onttrekking aan de reserve frictiekosten. Met ingang van 2020 wordt de onttrekking geraamd op € 30.000 per jaar in verband met de kosten van de salarisgaranties.

Reserve werkbudget Algemeen Bestuur

Het is staand beleid om programmagelden, die in enig jaar niet worden besteed, beschikbaar te houden voor programma activiteiten in het daaropvolgende jaar. In overeenstemming hiermee heeft het algemeen bestuur op 12 oktober 2016 besloten:

1. tot het instellen van een reserve werkbudget Algemeen Bestuur (en de afzonderlijke reserves per bestuurscommissies op te heffen);
2. de in enig jaar niet bestemde middelen van de werkbudgetten van de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur toe te voegen aan de reserve werkbudget Algemeen Bestuur.

De volledige reserve is in 2017 ingezet ter dekking van activiteiten uit het jaarplan 2017. Indien in 2017 er toch middelen worden toegevoegd aan de reserve kunnen deze bij de vaststelling van het jaarplan 2018 worden bestemd. Dit zal gepaard gaan met een begrotingswijziging 2018.

Mutaties reserves	2017	2018	2019	2020	2021
Stortingen in reserves					
➢ Reserve Ringwegen	400	400	400	400	400
Totale stortingen	**400**	**400**	**400**	**400**	**400**
Onttrekkingen aan reserves					
➢ Reserve Ringwegen	159	149	139	128	117
➢ Frictiereserve	266	250	250	30	30
➢ Reserve werkbudgetten Algemeen Bestuur	350				
Totale onttrekkingen	**775**	**399**	**0**	**0**	**0**
Saldo van onttrekkingen en stortingen	**375**	**-1**	**-11**	**-242**	**-253**

13-4-2017 12640

7. Geconsolideerde begroting

De programma's en onderdelen bij elkaar opgeteld geeft de geconsolideerde begroting 2018 en de meerjarenramingen voor 2019-2021. De geconsolideerde begroting 2018 is het budgetniveau dat het algemeen bestuur vaststelt bij de vaststelling van de begroting 2018.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten programma's					
➢ Programma kerntaken	5.725	5.397	5.387	5.376	2.432
➢ Programma flexibele schil	502	50	50	50	50
Totale lasten programma's	**6.227**	**5.447**	**5.437**	**5.426**	**2.482**
Baten programma's					
➢ Programma kerntaken	947	955	955	955	955
➢ Programma flexibele schil	502	50	50	50	50
Totale baten programma's	**1.449**	**1.005**	**1.005**	**1.005**	**1.005**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten) programma's	**- 4.778**	**- 4.442**	**- 4.432**	**- 4.421**	**- 1.477**
Lasten divers:					
➢ Algemene dekkingsmiddelen					
➢ Overhead	554	538	538	538	538
➢ Vennootschapsbelasting					
➢ Onvoorzien					
Totale lasten divers	**554**	**539**	**539**	**539**	**539**
Baten divers					
➢ Algemene dekkingsmiddelen	4.957	4.982	4.982	5.202	2.269
➢ Overhead					
➢ Vennootschapsbelasting					
➢ Onvoorzien					
Totale baten divers	**4.957**	**4.982**	**4.982**	**5.202**	**2.269**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten) divers	**4.403**	**4.443**	**4.443**	**4.663**	**1.730**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten) totaal	**-375**	**1**	**11**	**242**	**253**
Stortingen in reserves					
➢ Reserve Ringwegen	400	400	400	400	400
Onttrekkingen aan reserves					
➢ Reserve Ringwegen	159	149	139	128	117
➢ Frictiereserve	266	250	250	30	30
➢ Reserve werkbudgetten Algemeen Bestuur	350				
Begrotingsresultaat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voor het verkrijgen van een goed inzicht in de mate waarin de begroting reëel en structureel in evenwicht is in bijlage 1 een uitsplitsing gemaakt in de structurele en incidentele lasten, baten en reservemutaties.
Samengevat komt dit erop neer dat in 2020 en 2021 sprake is van een structureel sluitende begroting.
In 2018 en 2019 is er een structureel tekort van € 220.000, dat incidenteel wordt gedekt. Dit betreft de structurele uitbreiding van de formatie met 2,0 fte en de structurele verhoging van het werkbudget voor lobby. De kosten hiervan worden in 2018 en 2019 gedekt uit de reserve frictiekosten.
Het structurele tekort in 2017 heeft betrekking op de structurele hogere kosten voor de accountant, die in 2017 worden gedekt uit de reserve frictiekosten.

Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
Begrotingsresultaat structureel	-10	-220	-220	0	0
Begrotingsresultaat incidenteel	10	220	220	0	0
Begrotingsresultaat totaal	0	0	0	0	0

13-4-2017 12640

8. Paragrafen

8.1. Weerstandsvermogen / Reserves en Voorzieningen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de verwachte ontwikkeling van de reserves en voorzieningen en zijn de voorgeschreven financiële kengetallen opgenomen .

Reserves

In onderstaande tabel zijn de vermoedelijke saldi en de mutaties van de reserves opgenomen voor de jaren 2017 en 2018 (bedragen x € 1.000).

	Saldo	Vermoedelijke mutaties 2017		Saldo	Vermoedelijke mutaties 2018		Saldo
	31-12-2016	Toe-voeging	Ont-trekking	31-12-2017	Toe-voeging	Ont-trekking	31-12-2018
Algemene Reserves							
Algemene reserve Parkstad	115			115			115
Saldo van baten en lasten 2016	939		939	0			0
Totaal algemene reserves	**1.054**	**0**	**939**	**115**	**0**	**0**	**115**
Bestemmingsreserves							
Egalisatiereserve frictiekosten GBRD	62			62			62
Reserve frictiegelden Parkstad	859	339	266	932		250	682
Ringwegen	2.749	400	159	2.990	400	149	3.241
Grensoverschrijdende samenwerking	8			8			8
Stortplaatsen	65			65			65
Werkbudget Algemeen Bestuur	347	8	350	5			5
Risicoreserve EFRO		562		562			562
DU Bevolkingsdaling	270	30		300			300
Werkgelegenheidsfonds	36			36			36
Totale bestemmingsreserves	**4.396**	**1.339**	**775**	**4.960**	**400**	**399**	**4.961**
Totaal Eigen vermogen	**5.450**	**1.339**	**1.714**	**5.075**	**400**	**399**	**5.076**

Algemene Reserves

De algemene reserve heeft een omvang van € 115.000. Deze reserve wordt aangehouden voor onvoorziene uitgaven. Het dagelijks bestuur is bevoegd de algemene reserve als dekkingsmiddel aan te wenden voor uitgaven met een incidenteel karakter, waarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen geautoriseerde budgetten en die kunnen worden aangemerkt als onvoorzienbaar, onvermijdbaar en onuitstelbaar. Als het Dagelijks bestuur van deze bevoegdheid gebruik maakt, wordt daarover in de eerstvolgende bestuursrapportage c.q. het eerstvolgende jaarverslag verantwoording afgelegd.
Parkstad houdt geen eigen vermogen aan als weerstandsvermogen voor niet-structurele financiële risico's, met het oog op de continuïteit van de organisatie en de taakvervulling.
Dit risico wordt op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen gedragen door de deelnemende gemeenten. Dat betekent dat Parkstad alleen dient te beschikken over enige financiële ruimte om tussentijdse incidentele financiële calamiteiten uit de eigen begroting af te kunnen dekken. Een algemene reserve van € 115.000 voldoet aan dit criterium.

Over de aanwending van het saldo van de jaarrekening 2016 wordt bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken 2016 een besluit genomen. Het voorstel tot resultaatbestemming uit de voorlopige jaarstukken is verwerkt in de bovenstaande tabel.

Bestemmingsreserves

Het instellen van reserves en het toevoegen aan en het onttrekken van middelen aan reserves is een bevoegdheid van het algemeen bestuur. Bij het instellen van (en het toevoegen van middelen aan) een bestemmingsreserve besluit het Algemeen bestuur een deel van het eigen vermogen af te zonderen voor de dekking van toekomstige uitgaven voor een bepaald doel.
Deze besluiten worden voorgelegd via de begroting, de bestuursrapportage en de resultaatbestemming van de jaarrekening of via afzonderlijke besluiten. Het dagelijks bestuur is bevoegd tijdens de uitvoering van de begroting middelen in te zetten voor het uitvoeren van taken passend binnen het doel en de reikwijdte van bestemmingsreserves waarvoor geen of onvoldoende budget is opgenomen in de begroting, maar waarvoor wel middelen beschikbaar zijn in de bestemmingsreserves. Wanneer het dagelijks bestuur van deze bevoegdheid gebruik maakt, legt het dagelijks bestuur daarover in de eerstvolgende bestuursrapportage c.q. het eerstvolgende jaarverslag verantwoording af.

Reserve frictiegelden Parkstad

De meerjarige frictiekostenbudgetten vanaf 2014 waren modelmatig berekend en gebaseerd op een gelijkmatig gefaseerde afname. Door de snellere uitstroom van personeel van het Parkstadbureau dan voorzien is sinds 2014 het beroep op het frictiebudgetten in de afgelopen jaren lager dan het daarvoor beschikbare budget.
De afspraak is dat het verschil tussen de werkelijke kosten en het budget worden verrekend via de reserve frictiegelden. De stand daarvan per ultimo 2016 is naar verwachting € 859.000, exclusief het positieve verschil van € 339.000 uit 2016. In het voorstel tot resultaatbestemming 2016 is opgenomen om dit laatstgenoemde bedrag toe te voegen aan de egalisatiereserve frictiekosten.
In het jaarverslag 2016 (paragraaf 6.3 Risicobeheersing) is berekend dat na 2016 nog een bedrag van € 1.041.000 nodig is om de meerjarige risico's en de incidentele kosten tot en met 2019 te dekken voor het oplossen van incidentele knelpunten. Het voornemen is eind 2019 de balans op te maken en een besluit te nemen over de dan nog beschikbare middelen.

Reserve werkbudget Algemeen Bestuur

Door het algemeen bestuur is op 12 oktober 2016 besloten:
1. tot het instellen van een reserve werkbudget Algemeen Bestuur;
2. de in enig jaar niet bestemde middelen van de werkbudgetten van de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur toe te voegen aan de reserve werkbudget Algemeen Bestuur.

In het jaarplan 2017 zijn de middelen vrijwel volledig ingezet voor de dekking van de activiteiten van de bestuurscommissies en het dagelijks bestuur.

Reserve ringwegen

Deze reserve dient ter afdekking van de kapitaallasten van de investeringsbijdrage van € 7,2 miljoen van Parkstad op basis van het bestuursconvenant Binnen- en Buitenring Parkstad Limburg van 15 november 2005.
Jaarlijks wordt hierin € 0,4 miljoen gestort en de rentekosten van de daarvoor aangegane lening onttrokken. Op het moment dat de Buitenring wordt opgeleverd zullen ook de afschrijvingen van de bijdrage ten laste komen van de reserve.

Werkgelegenheidsfonds

De overdracht van het werkgelegenheidsfonds is nog niet geëffectueerd het voornemen is de reserve in 2017 af te wikkelen.

13-4-2017 12640

Risicoreserve EFRO

In 2016 is conform de verslagleggingsregels een gedeelte (€ 562.000) van de middelen van de voorziening EFRO vrijgevallen vooruitlopend op de finale afwikkeling van het project met de risicopartners. Over dit deel van de EFRO-gelden zal naar verwachting geen discussie meer ontstaan met de risicopartners. De insteek van het bestuur van Parkstad is steeds geweest dat de voorziening pas zou vrijvallen nadat er volledige overeenstemming zou zijn over de verdeling van de resterende middelen met Sittard-Geleen. Dit om onverwachte tegenvallers in de eindafwikkeling te kunnen opvangen. Deze bestuurlijke beleidslijn wordt in tact gelaten door via het voorstel tot resultaatbestemming 2016 deze vrijvallende middelen tijdelijk te storten in een risicoreserve EFRO totdat EFRO volledig is afgewikkeld.
Na de finale afwikkeling van het project door de risicopartners (naar verwachting in 2017) kan een besluit worden genomen over de aanwending van de vrijvallende middelen. Een belangrijk criterium daarbij zal zijn dat de EFRO-middelen programmagelden zijn die beschikbaar zijn gesteld door Europa en niet door de deelnemende gemeenten. Het ligt dus voor de hand deze middelen uiteindelijk in te zetten voor programmadoeleinden.

Reserve DU bevolkingsdaling

Deze reserve dient ter egalisatie van de in enig jaar beschikbaar gestelde middelen en de daadwerkelijke toekenningen. In 2016 is een bedrag van € 30.000 niet besteed.

Meerjarige ontwikkeling reserves

Aan het begin van 2018 is de verwachte omvang van de bestemmingsreserves € 5,1 miljoen. De reserve Ringwegen is het grootst met een saldo van € 3,0 miljoen. Het vermoedelijk verloop van de reserves in meerjarig perspectief is als volgt:

Soort Reserve	Vermoedelijk saldo				
	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
Algemene reserves	115	115	115	115	115
Bestemmingsreserves	4.961	4.962	4.973	5.215	5.468
Totaal Eigen vermogen	**5.076**	**5.077**	**5.088**	**5.330**	**5.583**

De toename van de reservepositie na 2019 is volledig toe te schrijven aan de netto toevoeging aan de reserve ringwegen. De voorgenomen onttrekkingen aan de egalisatiereserve frictiegelden in de periode 2018-2019 compenseren dit gedurende die beide jaren.

Voorzieningen

Het niveau van de voorzieningen bedraagt naar verwachting € 533.000 aan het begin van het begrotingsjaar 2018. Van dit bedrag heeft € 390.000 betrekking op EFRO. Een bedrag van € 126.000 heeft betrekking op de afwikkeling GBRD.
In het overzicht is nog niet verwerkt de voorziening die vermoedelijk nog getroffen zal moeten worden voor de kosten van de tijdelijk boventalligen in dienst van de BsGW. Op dit moment ontbreekt actuele en betrouwbare informatie om een kwantitatief onderbouwde omvang van de voorziening vast te stellen. De voorziening zal in 2016 nog worden gevormd bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken.

Tabel Voorzieningen in 2018 (bedragen x € 1.000)

	Saldo	Vermoedelijke mutaties 2017		Saldo	Vermoedelijke mutaties 2018		Saldo
	31-12-2016	Toe-voeging	Ont-trekking	31-12-2017	Toe-voeging	Ont-trekking	31-12-2018
EFRO programma Risicofonds	390			390			390
Financiële arrangementen	21		4	17		4	13
Instandhouding financieel systeem	11		11	0			0
Voormalig personeel GBRD	166		40	126		40	86
Totaal voorzieningen	**588**	**0**	**55**	**533**	**0**	**44**	**489**

Voor de afwikkeling van de EFRO-gelden is een bedrag van € 390.000 opgenomen in een voorziening. Dit betreft het deel waarover naar verwachting nog discussie zal zijn bij de verdeling tussen de projectpartners (Sittard-Geleen, Provincie en Stadsregio Parkstad Limburg). Nadat het project volledig is afgewikkeld en de eindovereenkomst tussen de partners is getekend kan de voorziening EFRO risicofonds worden opgeheven.

De voorziening financiële arrangementen dekt de verplichtingen die op basis van het Sociaal Plan zijn aangegaan met 1 (ex)-medewerker met en vaste aanstelling in het kader van de transitie van het Parkstadbureau.

De voorziening instandhouding financieel systeem wordt in 2017 nog aangewend voor na-ijlende kosten van de overgang naar de nieuwe financiële systemen.

De voorziening voormalig personeel GBRD loopt tot de afwikkeling van WW-verplichtingen in 2021.

Financiële kengetallen

Met ingang van de begroting 2018 dient in de paragraaf weerstandsvermogen / reserves en voorzieningen een set van financiële kengetallen te worden opgenomen. Deze kengetallen zijn:

1. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
2. Solvabiliteitsratio;
3. Grondexploitatie;
4. Structurele exploitatieruimte;
5. Belastingcapaciteit

De kengetallen grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn voor Parkstad niet aan de orde. De drie relevante kengetallen worden hieronder weergegeven.

Kengetal	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Netto schuldquote	75,9%	76,5%	72,5%
Solvabiliteitsratio	40,3%	39,5%	40,3%
Structurele exploitatieruimte	5,9%	3,6%	0,5%

Netto Schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Parkstad ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Solvaliliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Parkstad in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie.

Structurele exploitatieruimte

Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties uit/naar reserves, ontstaat het beeld in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

13-4-2017 12640

8.2. Risico's en risicomanagement

Dat de deelnemende gemeenten uiteindelijk risicodrager zijn voor de continuïteit van het Regiobureau ontslaat het regiobureau niet van de plicht tot een adequaat risicomanagement. Risicomanagement handelt over het rationeel beheersen van de risico's. Voorwaarde daarvoor is het op systematische wijze inzicht verkrijgen in de risico's die het regiobureau loopt: de risicoanalyse.

De Risiconotitie die op 19 december 2011 door de Parkstadraad is goedgekeurd is leidraad voor het risicomanagement. De volgende risico's hebben in het risicomanagement bijzondere aandacht:

1. EFRO
2. Transitie- en frictiekosten
3. Afbouw kerntaken en resterende niet-kerntaken
4. Desintegratie GBRD en afspraken overdracht BsGW

EFRO-Risicofonds

Het EFRO-risicofonds wordt namens de risicopartners Provincie Limburg, Parkstad en Sittard-Geleen beheerd door Parkstad. In 2016 is aan het risicofonds het bedrag onttrokken dat vrijwel zeker ten goede zal komen van Parkstad (€ 562.000). Het restant van het nog te verdelen bedrag (€ 390.000) kan definitief worden vastgesteld nadat daar overeenstemming over is bereikt met de risicopartners. Zolang deze overeenstemming niet definitief is bestaat het risico dat het bedrag van € 390.000 ontoereikend blijkt te zijn. In dat geval zal de risicoreserve EFRO van € 562.000 moeten worden aangesproken. Deze wordt in 2017 gevormd op basis van het voorstel tot resultaatbestemming 2016. De risicoreserve wordt van voldoende omvang geacht om het eventuele risico van de finale afrekening te dekken.

Transitie regiobureau

Het Regiobureau is in 2015 in afgeslankte vorm verder gegaan. In de begroting wordt voorgesteld de formatie op een niveau van 12,7 te brengen. De uitbreiding met 2,6 fte wordt voor 0,6 fte gedekt uit het budget voor bedrijfsvoering (0,6 fte vaste medewerker financiële administratie) en 2,0 fte betreft het oplossen van knelpunten. Het voorstel is deze 2,0 fte tot en met 2019 te betalen uit de reserve frictiegelden en met ingang van 2020 via een verhoging van de bijdragen van de gemeenten,
Hiermee wordt een belangrijke stap gezet in het evenwicht tussen de taken van Parkstad en de daarvoor beschikbare personele capaciteit. Het risico bestaat dat de gemeenten niet bereid zijn tot een structurele verhoging van hun bijdragen. In dat geval zal moeten worden ingeboet in de kwaliteit en de kwantiteit van de ondersteuning van de regionale samenwerking.

De omvang van de organisatie is ook na de uitbreiding beperkt. Dat betekent dat voor een aantal ondersteunende functies de schaalgrootte een financieel obstakel vormt om in voldoende mate te voorzien in deskundigheid in eigen beheer. Dit geldt bijvoorbeeld voor personeelsbeleid, financial control en juridische zaken. Daarvoor wordt deskundigheid ingehuurd. In 2017 zal worden gezocht naar mogelijkheden ook deze functies kostenefficiënt in eigen beheer te gaan uitvoeren.
Doordat Parkstad in een aantal gevallen op verzoek van derden projecten uitvoert (zoals nu Streetwise, het zonnepanelproject) ontstaat een betere dekking voor de overhead. Dit is financieel gezien een van de mogelijkheden voor het in eigen beheer voorzien van deskundigheid. Het risico hierbij is het incidentele karakter van deze projecten. Uiteindelijk is het ook een bestuurlijke afweging of Parkstad zich in de toekomst meer gaat richten op het structureel uitvoeren van (grotendeels door derden) gefinancierde projecten. Door de inzet van de lobbyist zullen zich mogelijk door de EU-gefinancierde projecten aandienen. Dit biedt zowel kansen als risico's.

Frictiekosten

Na 2018 zullen er uit hoofde van de transitie nog frictiekosten gemaakt worden. Te verwachten kosten en risico's zijn:

- ✓ Salarisgaranties conform het Sociaal Plan. Deze kosten voor medewerkers in dienst van Parkstad worden voor de periode 2019-2028 geraamd op € 180.000. Dit is het maximale risico, indien geen van deze medewerkers vertrekt voordat de pensioengerechtigde leeftijd is bereikt.
- ✓ Buiten de kernformatie wordt 0,5 fte bezetting gedekt uit de flexibele schil (0,5 fte). Als deze dekking zou wegvallen komen de kosten ten laste van Parkstad. De jaarlijkse loonkosten bedragen € 38.000. Indien dit risico zich zou manifesteren moeten activiteiten worden ondernomen om de dan ontstane boventalligheid ongedaan te maken. Voor de afdekking van dit risico is het aan te bevelen een bedrag van 2x de jaarlijkse kosten te reserveren (€ 76.000).

Totaal dient rekening te worden gehouden met een mogelijk beroep op frictiekosten na 2018 van € 226.000. Voor de dekking daarvan wordt een beroep gedaan op reserve frictiegelden.

Ex-GBRD

Met de overgang van de belastingen en de WOZ van de GBRD naar de BsGW werden budgetten vastgesteld voor de tijdelijke kosten die hiermee samenhangen:

✓ Desintegratiekosten	€ 707.000
✓ Tijdelijke kosten BsGW	€ 3.826.000
✓ Frictiekosten	€ 5.435.000
Totaal	***€ 9.968.000***

In de periode tot en met 2016 is het budget vrijwel volledig aangewend. In de jaarrekening 2016 zal op basis van nog aan te leveren informatie van BsGW een voorziening moeten worden getroffen voor het risico van de extra kosten voor tijdelijk boventalligen in dienst van BsGW voor rekening van de ex-GBRD gemeenten. Daarnaast zijn er nog kosten voor:

- ✓ Er is nog één zaak betreffende beëindiging dienstverband aanhangig bij de rechtbank. Voor deze kosten is ook een voorziening getroffen in de jaarrekening 2016.
- ✓ Het risico van WW-verplichting van een werknemer die voor 2013 werd ontslagen waarop de na-wettelijke WW van toepassing is. In de begroting van de GBRD werd dit risico opgevangen door het niet invullen van vacatures. Nu er geen reguliere GBRD-posten meer zijn, zal dit onderdeel uitmaken van de tijdelijke kosten GBRD. Het risico is dat deze werknemer geen werk vindt en dat de Stadsregio tot maximaal mei 2021 aan het UWV de WW-uitkering moet vergoeden. Het maximale risico tot 2021 bedraagt € 227.000. Hiervoor is en voorziening gevormd.

De voorziening dient de kosten te dekken van de nog openstaande verplichtingen, zodat er geen aanvullende ongedekte kosten meer zullen optreden in de periode na 2016.

13-4-2017 12640

8.3. Financiering

Voor de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden zijn kaders gesteld in de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO). Onder de treasuryfunctie vallen onder andere het geldstromenbeheer, het saldobeheer, liquiditeitsbeheer, financiering, uitzetting van gelden en renterisicobeheer. Parkstad heeft twee instrumenten op het gebied van treasury, te weten het treasurystatuut en de financieringsparagraaf in de begroting, de bestuursrapportages en het jaarverslag. In het treasurystatuut zijn uitgangspunten en kaders opgenomen ten aanzien van het risicobeheer inzake uitgezette gelden, het renterisicobeheer, het koersrisicobeheer, het kredietrisicobeheer, het intern liquiditeitsbeheer en het valutarisicobeheer. Vanaf eind 2013 is door het rijk het Schatkistbankieren ingevoerd, dat als wetswijziging in de wet FIDO is opgenomen. Met de gevolgen van het Schatkistbankieren dient rekening te worden gehouden bij financieringsvraagstukken van de lokale overheid.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is de norm, gesteld in de Wet Fido, voor het maximum bedrag waarmee de Stadsregio de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2 % van het begrotingstotaal aan lasten vóór bestemming, dus met uitzondering van stortingen in reserves.

Berekening Kasgeldlimiet	2018
Omvang begroting 2018	6,4 miljoen
Toegestane kasgeldlimiet %	8,2 %
Toegestane kasgeldlimiet 2018	525.000

Gelet op de liquiditeitspositie van Parkstad zal naar verwachting geen beroep worden gedaan op kasgeldfinanciering. In bijlage 2 is in het kader van de bepalingen in de Wet Financiering Decentrale Overheden de toetsing van de kasgeldlimiet in 2015 (per kwartaal) opgenomen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beoogt het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente en de daarmee samenhangende rentelasten. Een rentelast kan stijgen bij herfinanciering of renteherziening van een lening. In de periode van 2018 tot en met 2021 wordt geen renteherziening of herfinanciering van lopende leningen verwacht. Parkstad zal in 2018 en de daaropvolgende jaren de renterisiconorm dus niet overschrijden.
De vaste schuld van Parkstad heeft uitsluitend betrekking op de voorfinanciering van de Buitenring. De omvang van de lening is per 1-1-2018 € 3,7 miljoen en daalt in de periode tot ultimo 2021 tot ruim € 2.7 miljoen. De renterisiconorm wordt berekend over de vaste schuld.

Berekening Renterisiconorm	1 -1-2017
Stand van de vaste schuld per 1-1-2018	3,7 miljoen
Renterisiconorm in %	20 %
Renterisiconorm 2017	740.00

Gelet op het feit dat in 2017 geen sprake is van herfinanciering of renteherziening is de renterisiconorm voor Parkstad louter van theoretisch belang.

Schatkistbankieren

Vanwege het Schatkistbankieren is het tijdelijk tegen rente uitzetten van overtollige middelen niet mogelijk. Voordelige financieringsresultaten als gevolg van tijdelijke overliquiditeit zijn daardoor nagenoeg uitgesloten. Alle liquide middelen worden dagelijks door de Schatkist afgeroomd en de renteopbrengst van een eventueel 'spaarsaldo 'bij de schatkist is vooralsnog nagenoeg nihil. De maximaal toegestane liquiditeit op de eigen rekening van Parkstad in 2018 is als gevolg van de regels van het Schatkistbankieren € 250.000. Een dergelijk bedrag is nodig voor het reguliere betalingsverkeer en kan niet rentedragend worden uitgezet. Het prudent beleid met betrekking tot uitzettingen, zoals is opgenomen in het treasurystatuut, bestaat daardoor voortaan uit het uitvoeren van het Schatkistbankieren. In 2018 zullen financiële middelen in relatie tot de besluitvorming over (de financiering van) projecten via de Schatkist moeten worden afgeroepen.

EMU-Saldo

Conform artikel 19 van het BBV dient een gemeenschappelijke regeling in de begroting een presentatie te geven van het EMU-saldo. Het EMU-saldo (begrotingssaldo) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid (de Rijksoverheid, sociale fondsen en de decentrale overheden) van een bepaald land in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. Decentrale overheden dienen het EMU-saldo te berekenen, zodat op macro niveau het EMU saldo voor Nederland kan worden bepaald. Het EMU saldo van de Stadsregio Parkstad Limburg voor de begroting 2018 is in het volgende overzicht berekend.

	EMU Saldo (bedragen x € 1.000)	**2017**	**2018**	**2019**
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17).	-375	1	11
+2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie.	0	0	0
+3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie.	0	0	0
-4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd.	0	0	0
+5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4.	0	0	0
+6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord.	0	0	0
-7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan).	0	0	0
+8	Baten bouwgrondexploitatie (niet op de exploitatie verantwoord).	0	0	0
-9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen.	0	0	0
-10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten).	0	0	0
-11	Verkoop van effecten (verwachte boekwinst).	0	0	0
	Berekend EMU saldo	**-375**	**1**	**11**

13-4-2017 12640

Besluit

Het Algemeen bestuur van de Stadsregio Parkstad Limburg

gezien het voorstel van het Dagelijks bestuur;

gelet op het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg in samenhang met de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de Gemeentewet;

besluit:

De begroting 2018 en de meerjarenramingen 2019-2021 van de Stadsregio Parkstad Limburg vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 12 juli 2017.

Bijlage 1 Geconsolideerd overzicht ingedeeld naar structureel en incidenteel

Structurele baten, lasten en reserve mutaties	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten programma's					
➢ Programma kerntaken	2.271	2.434	2.424	2.413	2.402
➢ Programma flexibele schil	50	50	50	50	50
Totale lasten programma's	**2.321**	**2.484**	**2.474**	**2.463**	**2.452**
Baten programma's					
➢ Programma kerntaken	947	955	955	955	955
➢ Programma flexibele schil	50	50	50	50	50
Totale baten programma's	**997**	**1.005**	**1.005**	**1.005**	**1.005**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten) programma's	**-1.324**	**-1.479**	**-1.469**	**-1.458**	**-1.447**
Lasten divers:					
➢ Algemene dekkingsmiddelen					
➢ Overhead	469	539	539	539	539
➢ Vennootschapsbelasting					
➢ Onvoorzien					
Totale lasten divers	**469**	**539**	**539**	**539**	**539**
Baten divers					
➢ Algemene dekkingsmiddelen	2.024	2.049	2.049	2.269	2.269
➢ Overhead					
➢ Vennootschapsbelasting					
➢ Onvoorzien					
Totale baten divers	**2.024**	**2.049**	**2.049**	**2.269**	**2.269**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten) divers	**1.555**	**1.510**	**1.510**	**1.730**	**1.730**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten) totaal	**231**	**31**	**41**	**272**	**283**
Stortingen in reserves					
➢ Reserve Ringwegen	400	400	400	400	400
Onttrekkingen aan reserves					
➢ Reserve Ringwegen	159	149	139	128	117
➢ Frictiereserve					
➢ Reserve werkbudgetten Algemeen Bestuur					
Begrotingsresultaat structureel	**-10**	**-220**	**-220**	**0**	**0**

13-4-2017 12640

Incidentele baten, lasten en reserve mutaties	2017	2018	2019	2020	2021
Lasten programma's					
➢ Programma kerntaken	3.454	2.963	2.963	2.963	30
➢ Programma flexibele schil	452	0	0	0	0
Totale lasten programma's	**3.906**	**2.963**	**2.963**	**2.963**	**30**
Baten programma's					
➢ Programma kerntaken	0	0	0	0	0
➢ Programma flexibele schil	452	0	0	0	0
Totale baten programma's	**452**	**0**	**0**	**0**	**0**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten) programma's	**-3.454**	**-2.963**	**-2.963**	**-2.963**	**-30**
Lasten divers:					
➢ Algemene dekkingsmiddelen					
➢ Overhead	85	0	0	0	0
➢ Vennootschapsbelasting					
➢ Onvoorzien					
Totale lasten divers	**85**	**0**	**0**	**0**	**0**
Baten divers					
➢ Algemene dekkingsmiddelen	2.933	2.933	2.933	2.933	0
➢ Overhead					
➢ Vennootschapsbelasting					
➢ Onvoorzien					
Totale baten divers	**2.933**	**2.933**	**2.933**	**2.933**	**0**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten) divers	**2.848**	**2.933**	**2.933**	**2.933**	**0**
Exploitatieresultaat (=baten – lasten) totaal	**-606**	**-30**	**-30**	**-30**	**-30**
Stortingen in reserves					
➢ Reserve Ringwegen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves					
➢ Reserve Ringwegen	0	0	0	0	0
➢ Frictiereserve	266	250	250	30	30
➢ Reserve werkbudgetten Algemeen Bestuur	350	0	0	0	0
Begrotingsresultaat incidenteel	**10**	**220**	**220**	**0**	**0**

Bijlage 2 Toetsing kasgeldlimiet in 2016 per kwartaal

Kasgeldlimiet

Omvang begroting per 1 januari 2015	8.106
Kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,20%
Kasgeldlimiet in bedrag	665

(Bedragen x EUR 1.000)

Omschrijving	Budget	Realisatie				
	Jaar	Kwartaal				Jaar
		1: jan-mrt	2: apr-jun	3: jul-sep	4: okt-dec	
Vlottende schuld						
Opgenomen gelden < 1 jaar				0	0	0
Schuld in rekening-courant		2.295	1.074	945	1.752	1.752
Gestorte gelden door derden < 1 jaar		0	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld		0	0	0	0	0
Totaal vlottende schuld	**0**	**2.295**	**1.074**	**945**	**1.752**	**1.752**
Vlottende middelen						
Uitgeleende gelden < 1 jaar		0	0	0	0	0
Contante gelden in kas		0	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant		17.788	15.684	16.899	16.951	16.951
Overige uitstaande gelden < 1 jaar		0	0	0	0	0
Totaal vlottende middelen	**0**	**17.788**	**15.684**	**16.899**	**16.951**	**16.951**
Toets kasgeldlimiet						
Totaal netto vlottende schuld	0	-15.493	-14.610	-15.954	-15.199	-15.199
Toegestane kasgeldlimiet	665	665	665	665	665	665
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**665**	**16.158**	**15.275**	**16.619**	**15.864**	**15.864**

13-4-2017 12640

Bijlage 3 Lijst van Afkortingen

AB	Algemeen bestuur
AG	Arbeitsgemeinschaft
BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BC	Bestuurscommissie
BDU	Brede Doeluitkering
BIHTS	Building Integrated High Tech Systems
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BTM	Stichting Bedrijventerreinmanagement
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BV	Besloten Vennootschap
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
DB	Dagelijks bestuur
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EGTS	Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking
EU	Europese unie
EZ	Ministerie van Economische Zaken
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
GBRD	Gemeenschappelijke Belasting- en Registratie Dienst
GEO	Geometrie
GR	Gemeenschappelijke regeling
IBA	Internationale Bau Ausstellung
ICT	Informatie en communicatie technologie
KOA	Kennis Onderwijs en Arbeidsmarkt
LED	Limburg Economic Development
LIOF	Limburgse Ontwikkelings- en Investeringsmaatschappij
MKB	Midden- en kleinbedrijf
NEIMED	Nederlands Kennis Instituut Maatschappelijke Effecten Demografische Krimp
NWW	Nature Wonder World
PALET	Parkstad Limburg Energie Transitie
PIOFA	Personeel, informatievoorziening, organisatie, financiën en algemene zaken
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
PROVADA	Professionele Vastgoed Dagen
PSL	Parkstad Limburg
RCE	Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
ROCK	Regions of Connected Knowledge
ROW	Regionaal Overlegplatform Wonen
RvS	Raad van State
RVVP	Regionaal Verkeer- en Vervoer Plan
RWTH	Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule
SiSa	Single information Single audit
TIGER	Touristische Inwertsetzung der grenzüberschreitenden europäischen Region
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
WNT	Wet Normering Topinkomens
WVO	Winkelvloeroppervlakte
ZAB	Zukunft Arbeit Beruf

28-6-2017 269

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Zienswijze ontwerpbegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 en voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg. Brief aan de raad nr. 22
Registratiekenmerk 728183
Gemeentebladnr. 2017/40

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd, omdat de raad de mogelijkheid heeft een zienswijze in te dienen op ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021, en op de jaarrekening 2016 van de Stadsregio Parkstad Limburg

Context van het raadsvoorstel
In 2013 hebben de gemeenteraden van Parkstad besloten de dan bestaande samenwerking een nieuwe invulling te geven, gelijktijdig met het oprichten van IBA Parkstad BV. De samenwerking is een regeling van colleges van burgemeester en wethouders.
Doel van de samenwerking is om de opgaven op de terreinen herstructurering en economische structuurversterking, waarmee de regio als gevolg van met name krimp en vergrijzing wordt geconfronteerd, te tackelen. De kernthema's van de samenwerking zijn Wonen & herstructurering, Ruimte, Mobiliteit, Economie/Toerisme plus Samenwerken. De aansturing van de kernthema's loopt via bestuurscommissies, waarin de portefeuillehouders van de gemeenten zitting hebben; het dagelijks bestuur (DB), bestaande uit de 8 burgemeesters, is primair verantwoordelijk voor het initiëren en faciliteren van de samenwerking.

Een in 2016 (onder de colleges) uitgevoerde evaluatie over de samenwerking levert een positief beeld op; de nieuwe vorm van samenwerking wordt als een succes ervaren. Geconstateerd wordt echter ook, dat er een discrepantie bestaat tussen de ambities van Parkstad en de daarmee gepaard gaande taakopdracht aan Parkstad/Regiobureau enerzijds en de bij het Regiobureau beschikbare capaciteit anderzijds. Overdracht van taken aan gemeentelijke organisaties is geen optie gebleken, omdat daar de capaciteit ontbreekt, zo hebben de gemeenten aan gegeven.
De afgelopen jaren is het probleem opgelost door de inzet van tijdelijke middelen en ook voor de jaren 2018 en 2019 wordt dat voorgesteld. Vanaf 2020 zouden de gemeentelijke bijdragen moeten worden verhoogd om de begroting structureel sluitend te houden. Voor Brunssum betreft het een bedrag van 25.000 euro.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
Het is aan de raad om al dan niet in te stemmen met de stukken en een zienswijze in te dienen. Wij stellen voor om bij wijze van zienswijze in te stemmen met:
1. de ontwerp-begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 van de Stadsregio Parkstad Limburg , inclusief het voorstel om de formatie van Parkstad met 2 fte uit te breiden en het werkbudget van de bestuurscommissies met 40.000 euro.
2. de voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg en het voorstel met betrekking tot de bestemming van het financiële resultaat over 2016, dat er op is gericht om de gewenste formatie-uitbreiding bij het Regiobureau nog 2 jaar tijdelijk op te lossen,

Financiële / personele / juridische gevolgen? Ja

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn? Ja, de doelstellingen voor 2018 via het jaardocument 2018

Is er een tijdpad bijgevoegd? Ja. De gemeenteraad kan tot 20 juni een zienswijze over begroting en jaarrekening indienen. Het AB beslist op 12 juli over de stukken. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, is aan Parkstad aangegeven, dat we de zienswijze de 21e juni zullen toesturen. Mocht tijdens de commissievergadering van 6 juni blijken, dat er zwaarwegende bezwaren bij (delen van) de raad bestaan, dan zullen we Parkstad hiervan vooruitlopend op de raadsvergadering al in kennis stellen.

28-6-2017 269

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage? Ja, Brief van het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Parkstad Limburg (verseon 726239) met bijlagen

28-6-2017 269

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	2 mei 2017
Registratiekenmerk	:	728183
Gemeentebladnr.	:	2017/40
Dienst / Afdeling	:	Bestuurszaken
Behandelvoorstelnr.	:	728183
Portefeuillehouder	:	L. Winants
Onderwerp	:	Zienswijze ontwerpbegroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 en voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg. Brief aan de raad nr. 22
Raadsverg. d.d.	:	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/40;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg;

Besluit: Bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 van de Stadsregio Parkstad Limburg, inclusief het voorstel om de formatie van Parkstad met 2 fte uit te breiden en het werkbudget van de bestuurscommissies met 40.000 euro.
2. in te stemmen met de voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg en het voorstel met betrekking tot de bestemming van het financiële resultaat over 2016, dat er op is gericht om de gewenste formatie-uitbreiding bij het Regiobureau nog 2 jaar tijdelijk op te lossen.

1. Aanleiding
Ingekomen zijn de ontwerp-begroting 2018 inclusief de meerjarenraming 2019-2021 alsook de voorlopige jaarstukken 2016 (jaarverslag en jaarrekening) van de Stadsregio Parkstad Limburg. Voordat het Algemeen Bestuur (AB) van Parkstad jaarstukken en begroting op 12 juli vaststelt, kunnen de raden van de 8 Parkstadgemeenten een zienswijze indienen, waarmee het AB bij vaststelling rekening houdt. Indiening van de zienswijze is mogelijk tot en met 19 juni.

2. Probleemstelling
Stadsregio Parkstad Limburg.
In 2013 hebben de gemeenteraden van Parkstad besloten de dan bestaande samenwerking een nieuwe invulling te geven, gelijktijdig met het oprichten van IBA Parkstad BV. De samenwerking is een regeling van colleges van burgemeester en wethouders.
Doel van de samenwerking is om de opgaven op de terreinen herstructurering en economische structuurversterking, waarmee de regio als gevolg van met name krimp en vergrijzing wordt geconfronteerd, te tackelen. De kernthema's van de samenwerking zijn Wonen & herstructurering, Ruimte, Mobiliteit, Economie/Toerisme plus Samenwerken. De aansturing van de kernthema's loopt via bestuurscommissies, waarin de portefeuillehouders van de gemeenten zitting hebben; het dagelijks bestuur (DB), bestaande uit de 8 burgemeesters, is primair verantwoordelijk voor het initiëren en faciliteren van de samenwerking.

Een in 2016 (onder de colleges) uitgevoerde evaluatie over de samenwerking levert een positief beeld op; de nieuwe vorm van samenwerking wordt als een succes ervaren. Geconstateerd wordt echter ook, dat er een discrepantie bestaat tussen de ambities van Parkstad en de daarmee gepaard gaande taakopdracht aan Parkstad/Regiobureau enerzijds en de bij het Regiobureau beschikbare capaciteit anderzijds. Overdracht van taken aan gemeentelijke organisaties is geen optie gebleken, omdat daar de capaciteit ontbreekt, zo hebben de gemeenten aan gegeven.

De afgelopen jaren is het probleem opgelost door de inzet van tijdelijke middelen en ook voor de jaren 2018 en 2019 wordt dat voorgesteld. Vanaf 2020 zouden de gemeentelijke bijdragen moeten worden verhoogd om de begroting structureel sluitend te houden. Voor Brunssum betreft het een bedrag van 25.000 euro.

Begroting 2018 Parkstad

De begroting van Parkstad is een sterk getint financieel-beleidsmatig document. Het vormt het financiële kader voor het jaarplan 2018 dat rond de jaarwisseling op basis van inhoudelijke bijdragen van de bestuurscommissies en het DB bestuur door het AB bestuur wordt vastgesteld.

De begroting is gebaseerd op de beleidsmatige en financiële uitgangspunten 2018-2021, die in het DB zijn besproken. In de toekomst d.w.z. voor de begroting van 2019 en de jaarrekening 2017 zullen de uitgangspunten al aan het eind van 2017 aan de gemeenten word gestuurd. De gemeenten binnen Parkstad hebben een project gestart om meer grip te krijgen op gemeenschappelijke regelingen. Doel hiervan is om de raad in een meer kaderstellende positie te brengen in het begrotingsproces dan louter de rol in een rol van het uitbrengen van zienswijzen. Met het vroegtijdig toezenden van bedoelde uitgangspunten kan door de raad daaraan invulling worden gegeven.

Basis voor de begroting 2018 (en meerjarenraming) is de begroting van 2017 en meerjarenraming 2018-2020 inclusief 1e wijziging 2017 op basis van het jaarplan 2017.
Een belangrijk beslispunt is het structureel financieel oplossen van knelpunten in de taakuitoefening van het Regiobureau. Het betreft de financiering van activiteiten/formatie nodig voor het realiseren van de ambities van de bestuurscommissies en voor het blijven uitvoeren van activiteiten/taken die door gemeenten zouden worden over genomen, maar bij Parkstad zijn gebleven. Het gaat om lobby, communicatie en promotie/ acquisitie alsook programmaondersteuning voor economie en toerisme.

De afgelopen jaren zijn hiervoor steeds incidentele oplossingen aangewend. Vanuit een degelijk en zorgvuldig financieel beleid is in de ontwerp-begroting gekozen voor een structurele oplossing, ook omdat de incidentele bronnen voor financiële dekking binnen enkele jaren zullen opdrogen. Voor lobby-activiteiten wordt 40.000 euro toegevoegd aan het werkbudget van de bestuurscommissies. Voor de uitbreiding van de formatie van het regiobureau met 2 fte is 180.000 euro opgenomen. Daarmee komt de formatie van het Regiobureau van 10,1fte in 2017 op 12,1 fte vanaf 2018. Voor de jaren 2018 en 2019 wordt daarbij nog gebruik gemaakt van de middelen in de reserve frictiegelden. Daarna wordt gerekend op een hogere bijdrage van de gemeenten.
Voor Brunssum betreft het een verhoging van 229.000 euro naar 254.000 euro vanaf het jaar 2020.

In de begroting is ook de decentralisatie-uitkering bevolkingsdaling verwerkt. Voor de periode 2016 tot en met 2020 ontvangt de regio €3.913.000,- per jaar. Afgesproken is dat 25% van de uitkering ponds/pondsgewijze wordt verdeeld over de gemeenten en dat 75% (€2.933.000,-) regionaal wordt ingezet.
De regionale middelen worden ingezet als cofinanciering van projecten op het gebied van herstructurering en economie. Hiervoor leveren gemeenten projectvoorstellen aan die aan de hand van vooraf gestelde criteria worden beoordeeld en van advies voorzien door de bestuurscommissies. Op basis van een gezamenlijk advies van de bestuurscommissies wijst het DB uiteindelijk middelen aan de projecten toe.

Regionale initiatieven zijn gemeentelijke initiatieven en taken waarvan met de gemeenten in het verleden is afgesproken dat de subsidiëring via Parkstad verloopt. Het betreft de financiering van BTM, het Starterscentrum, het Routebureau, VVV Zuid-Limburg, en het Vestigingenregister. Parkstad ontvangt het geld van de gemeenten en betaalt dit gebundeld door naar de verschillende instellingen. Vanuit het budget wordt ook een bijdrage geleverd aan het Uitvoeringsprogramma Toerisme. Voor Brunssum gaat het om een totaalbedrag van 90.000 euro.

Jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2016

In 2016 hebben bestuurscommissies en dagelijks bestuur binnen de Kernagenda een aantal activiteiten ontplooid en in gang gezet. In de jaarstukken wordt hiervan verslag gedaan in relatie tot de in 2016 beschikbaar gestelde middelen. Gewerkt is o.a. aan: Uitvoeringsprogramma PALET (Parkstad Limburg Energietransitie), Leisurering, actualisering van de Retailstructuurvisie, Structuurvisie Wonen en regionale Woonvisie 2017-2021.

Financieel

Over 2016 is er een positief resultaat van €939.000,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door niet gerealiseerde frictiekosten (€339.000,-) en de vrijval van EFRO-gelden (Europese subsidies). Het bedrag aan frictiemiddelen wordt gereserveerd binnen de reserve frictiekosten , zo is althans het voorstel, om hier uit een aantal structurele knelpunten (lobby en communicatie) in 2018 en 2019 incidenteel te dekken in afwachting van een structurele dekking vanaf 2020. Zie onder Begroting.

Het bedrag aan EFRO-gelden dat resteert, is 952.000 euro. Dit moet over Parkstad en Westelijke Mijnstreek worden verdeeld. Op basis van de huidige inschattingen zal een bedrag van 562.000 euro ten goede komen van Parkstad. Het andere deel, 390.000 euro, blijft in de voorziening EFRO-risico-fonds, omdat hierover naar verwachting nog discussie zal zijn bij de verdeling tussen Parkstad en Westelijke Mijnstreek. Na de eindovereenkomst tussen de partners kan de voorziening worden opgeheven.
Met het oog op onverwachte zaken, is het voorstel om via de resultaatbestemming de vrijvallende middelen (de 562.000 euro) apart te zetten in een risicoreserve EFRO. Na de finale afwikkeling van het EFRO-project kan een besluit worden genomen over de aanwending van de vrijvallende middelen. Omdat het programmagelden zijn die beschikbaar zijn gesteld door Europa en niet door deelnemende gemeenten ligt het voor de hand deze middelen uiteindelijk in te zetten voor programmadoeleinden.

De overige posten zijn kleinere mee-en tegenvallers in de begrotingsuitvoering.

5. Doelen/beoogd resultaat
a. Wat willen we bereiken
De raad krijgt de mogelijkheid een gemotiveerde zienswijze te geven op ontwerp-begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021 en de voorlopige jaarrekening 2016 van Stadsregio Parkstad Limburg.

b. Wat gaan we ervoor doen
De raad neemt op basis van een gemotiveerd voorstel een standpunt in over de in te dienen zienswijze.

c. Hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt
De begroting bevat de financiële kaders voor de programma-activiteiten en de bedrijfsvoering. Middels bestuursrapportage en jaarstukken worden de financiële kaders alsook de uitvoering van het jaarplan bewaakt.

6. Kaders
a. Algemene beleidskaders (landelijk, provinciaal, lokaal)
De begroting 2018 en meerjarenraming is gebaseerd op:
- de uitgangspunten voor de regionale samenwerking zoals vastgesteld op 28 oktober 2013;
- de (nieuwe) Gemeenschappelijke Regeling Parkstad Limburg, vastgesteld op 18 maart 2014, en gewijzigd in het najaar van 2015. Van kracht is deze GR per 1 januari 2016;
- recente besluiten en uitgangspunten met financiële consequenties, te weten
    - Het regionaal inzetten van 75% van de decentralisatie-uitkering bevolkingsdaling (2.933.000 euro per jaar in de periode 2016-2020) via besluitvorming in Parkstadverband
    - Het structureel in evenwicht brengen van de taken van Parkstad en de daarvoor beschikbare personele capaciteit, waarbij voor 2018 en 2019 de kosten worden gedekt uit incidentele middelen i.c de nog beschikbare frictiegelden.

Voor de verantwoording in de jaarstukken vormen de begroting 2016, het jaarplan 2016, de bestuursrapportage 2016 en de begrotingswijziging 2016 het referentiekader.

b. Autonoom beleid/taken in medebewind
Autonoom. De gemeenten van Parkstad hebben autonoom besloten om samen te werken in de GR. Samenwerking is op een aantal terreinen echter wel voorwaarde voor het verkrijgen van subsidiegelden.

c. Past het voorstel in de strategische visie
In de strategische visie is geconstateerd dat Brunssum vanuit de historie en het mijnverleden onlosmakelijk verbonden is met de andere gemeenten binnen Parkstad en dat beiden -Brunssum en Parkstad- elkaar aanvullen. Met deelname aan de samenwerking realiseren we lokale en regionale doelen op de terreinen herstructurering en economie.

d. Relatie met programmabegroting
De samenwerking binnen Parkstad is onderdeel van het cluster Bestuur en ondersteuning van programma 1, Brunssum, een partner voor u en met u.

7. Argumenten/overwegingen
- De begroting geeft voldoende inzicht in de financiële kaders voor 2018 en volgende jaren.

28-6-2017 269

- De gevraagde bijdrage voor 2018 vanuit Parkstad Limburg is in lijn met eerdere besluitvorming.
- De ambities binnen Parkstad Limburg zijn momenteel echter niet in lijn met de capaciteit bij het regiobureau. Voorgesteld wordt om €40.000,- toe te voegen aan het werkbudget van de bestuurscommissies en het regiobureau uit te breiden met 2 fte. Financiering wordt voor 2018 en 2019 opgelost door de inzet van frictiemiddelen. Dit is een praktische oplossing. Vanaf 2020 wordt de gemeentelijke bijdrage hiervoor verhoogd. Voor Brunssum is dat een bedrag van 25.000 euro. Daarmee ligt het beslispunt op tafel of de kernformatie van het regiobureau mag worden uitgebreid.
- De gemeentelijke bijdrage voor 2018 aan Parkstad inclusief regionale initiatieven (BTM, het Starterscentrum, het Routebureau, VVV Zuid-Limburg, en het Vestigingenregister) past ruim binnen het gemeentelijk budget. Ook indien de verhoging vanaf 2020 doorgaat. Bij de besluitvorming over de toekomstige samenwerking in Parkstad en oprichting IBA BV in 2013, is afgesproken dat de opgetelde budgetten van Parkstad, IBA en LED zouden dienen te blijven binnen het oorspronkelijke Parkstadbudget.
  Tellen we de bijdragen aan IBA en LED voor 2018 op bij de Parkstadbijdrage, dan ontstaat er echter in 2018 een tekort van 9.450 euro in 2018 oplopend tot 39.280 euro in 2020. Omdat de bijdrage aan IBA vanaf 2021 vervalt, is er vanaf dat moment weer een financiële ruimte van ruim 2 ton.
  De jaarstukken geven een goed overzicht van de activiteiten en de financiële consequenties in 2016.

8. Advies

Bij wijze van zienswijze:

1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 van de Stadsregio Parkstad Limburg, inclusief het voorstel om de formatie van Parkstad met 2 fte uit te breiden en het werkbudget van de bestuurscommissies met 40.000 euro.
2. in te stemmen met de voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg en het voorstel met betrekking tot de bestemming van het financiële resultaat over 2016, dat er op is gericht om de gewenste formatie-uitbreiding bij het Regiobureau nog 2 jaar tijdelijk op te lossen.

9. Aanpak/uitvoering

a. Financiële gevolgen en dekking

Begroting

De bijdrage voor 2018 voor Parkstad/Regiobureau, inclusief regionale initiatieven en bijdrage Charlemagne is 325.700 euro. Begroot is 450.560 euro. De bijdrage aan Parkstad blijft derhalve ruim binnen de gemeentelijke begroting. Ook indien de verhoging van de bijdrage vanaf 2020 doorgaat.
Tellen we de bijdragen aan IBA en LED daarbij op (bij de besluitvorming over de gewijzigde samenwerking Parkstad en oprichting IBA BV is afgesproken dat de budgetten Parkstad IBA en LED zouden moeten passen binnen het Parkstadbudget van 2013) dan ontstaat er echter een tekort van 9.450 euro in 2018 oplopend tot 39.280 euro in 2020. Omdat de bijdrage aan IBA vanaf 2021 vervalt, is er vanaf dat moment weer een financiële ruimte van ruim 2 ton. Hiermee dient rekening te worden gehouden in de gemeentelijke begroting 2018 en meerjarenraming.

Jaarrekening

Parkstad heeft over 2016 een positief resultaat van €939.000,-. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door niet gerealiseerde frictiekosten (€339.000,-) en de vrijval van EFRO-gelden (Europese subsidies). Als de bedragen worden gereserveerd, zoals voorgesteld, komen geen gelden terug naar de gemeente.

b. Risico's

De deelnemende gemeenten zijn uiteindelijk risicodrager voor de continuïteit van het Regiobureau en de samenwerking. Ten behoeve hiervan dient het bureau een adequaat risicomanagement te voeren. In de Parkstadbegroting wordt op een aantal risico's ingegaan.

Expliciet wordt genoemd het risico ex-GBRD. De frictiekosten voor de overdracht van taken van GBRD naar BsGW zijn eind 2016 vrijwel op. Het natuurlijk verloop bij BsGW is de afgelopen jaren echter aanzienlijk lager geweest dan destijds aangenomen. Het aantal tijdelijk boventalligen bedraagt eind 2016 nog 12,06 fte, waarvan 9,2 fte ten laste komen van de ex-GBRD-gemeenten.
Met ingang van 2017 zullen de ex-GBRD-gemeenten worden aangesproken voor een aanvulling van hun bijdrage in de transitie- en frictiekosten. Door het ontbreken van actuele gegevens en prognoses van BsGW is het niet mogelijk om dit risico te kwantificeren. Het wordt echter niet uitgesloten dat het ligt in de orde van grootte van tussen 1 miljoen en 2 miljoen euro.

28-6-2017 269

c. Tijdpad/ mijlpalen/vervolgtraject/ evaluatie
De gemeenteraad kan tot 20 juni een zienswijze over begroting en jaarrekening indienen. Het AB beslist op 12 juli over de stukken. Omdat de eerstvolgende raadsvergadering op 20 juni plaats vindt, is aan Parkstad aangegeven, dat we de zienswijze de 21e juni zullen toesturen. Mocht tijdens de commissievergadering van 6 juni blijken, dat er zwaarwegende bezwaren bij (delen van) de raad bestaan, dan zullen we Parkstad hiervan vooruitlopend op de raadsvergadering al in kennis stellen.

d. Uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
Het AB zal op 12 juli 2017 begroting en jaarrekening definitief vaststellen met inachtneming van de zienswijzen van de raden van de deelnemende gemeenten. Mocht tijdens de commissievergadering van 6 juni blijken, dat er zwaarwegende bezwaren bij (delen van) de raad bestaan, dan zal Parkstad hiervan meteen in kennis worden gesteld. De door de raaf vastgestelde zienswijze zal 21 juni aan Parkstad worden gezonden.

e. Communicatie intern en extern?
De materie is van zodanige aard, dat de OR hierbij geen betrokkenheid heeft. Informatierecht, adviesrecht noch instemmingsrecht is van toepassing.
De raad ontvangt het raadsvoorstel en concept-besluit ten behoeve van besluitvorming.
- persbericht is niet aan de orde.
- terinzagelegging is niet aan de orde.
- overig extern: is niet aan de orde.

10. Bijlagen
Brief van het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Parkstad Limburg (verseon 726239).
Ontwerp-begroting 2018 (verseon 726238)
Jaarverslag 2016 (verseon 723237)
Jaarrekening (verseon 726236)

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

28-6-2017 269

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/40
Dienst/Afdeling : Bestuurszaken
Registratiekenmerk : 728183

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2017/40;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 2 mei 2017, afdeling Bestuurszaken

gelet op het bepaalde in Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg;

Besluit: Bij wijze van zienswijze:
1. in te stemmen met de ontwerp-begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 van de Stadsregio Parkstad Limburg, inclusief het voorstel om de formatie van Parkstad met 2 fte uit te breiden en het werkbudget van de bestuurscommissies met 40.000 euro.
2. in te stemmen met de voorlopige jaarrekening 2016 Stadsregio Parkstad Limburg en het voorstel met betrekking tot de bestemming van het financiële resultaat over 2016, dat er op is gericht om de gewenste formatie-uitbreiding bij het Regiobureau nog 2 jaar tijdelijk op te lossen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 JUNI 2017

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

gemeente Brunssum

Oplegnotitie Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024
Registratiekenmerk 679081
Gemeentebladnr. 2017/3

Rol van de raad
De raad krijgt dit raadsvoorstel voorgelegd om de beleidsmatige en financiële kaders vast te stellen voor het gemeentelijk beleid inzake Economie en Toerisme in de periode 2017-2024.

Context van het raadsvoorstel
In het overdrachtsdocument is aan uw raad toegezegd om in de huidige coalitieperiode de kadernota Economie "Bedrijvige stad in een dynamische regio" (2007) te actualiseren.
Aangezien de beleidsnota toerisme "Brunssum laat je genieten 2010-2014" ook geactualiseerd dient te worden, is gekozen voor het opstellen van een integrale kadernota Economie en Toerisme 2017-2024.
Voor wat betreft de indicatieve looptijd van de kadernota is gekozen voor het jaar 2024, dit is halverwege de coalitieperiode 2022-2026.

Opties van het raadsvoorstel op hoofdlijnen
De raad neemt kennis van het landelijke, regionale en lokale beleid binnen het economisch domein. Aan de hand van een swot-analyse en confrontatiematrix worden de strategische vraagstukken bepaald.
Vervolgens wordt ingegaan op de visie en ambitie op de verschillende thema's waarbij nadrukkelijk ook wordt stilgestaan bij de verwachte output van investeringen.

Vragen die aan de orde zijn;
Waar liggen onze opgaven in de komende jaren? Wat zijn de autonome - en marktontwikkelingen? Waar doen zich kansen voor in de markt?
Hoe onderscheiden wij ons van andere gemeenten? Waar kunnen wij aanhaken op regionale programma's? Waar gaan wij de komende periode onze focus op leggen?

Wij stellen voor het beleid vast te stellen aan de hand van 4 prioritaire thema's:

A. Centrumontwikkeling, Citybranding en Evenementen
B. Integrale Gebiedsontwikkeling Oostflank
C. Doorontwikkeling Toerisme en Recreatie
D. Internationale Bau Ausstellung (IBA) 2020

Wij stellen voor een onttrekking te doen uit de Algemene Reserve van € 500.000,- ten behoeve van de revitalisering van entrees/aanloopstraten.
In het coalitieakkoord heeft uw raad expliciet gevraagd om onaantrekkelijke entrees aan te pakken. Op basis van het masterplan Centrum zijn verschillende entreelocaties aangeduid als "poorten van Brunssum" waar een opwaardering van de ruimtelijke kwaliteit wordt nagestreefd.
Nu enkele projecten uit het masterplan Centrum gerealiseerd zijn, verdient de Rumpenerstraat als aanloopstraat de aandacht. Leegstand en verloedering moeten worden aangepakt. Bij de herontwikkeling van de entree aan de westzijde zal de samenwerking worden gezocht met LIDL, die ter plaatse nieuwbouwplannen heeft.
Met de stadsregio Parkstad Limburg (Decentralisatie Uitkering Bevolkingsdaling) en de provincie Limburg (aanpak leegstand en programma Stedelijke Ontwikkeling) heeft vooroverleg plaatsgevonden over een gezamenlijke aanpak van deze zone.

Ook stellen wij voor een integraal budget in te stellen voor economie, centrummanagement en evenementen van indicatief €200.000 voor de periode 2018 t/m 2020 (via perspectiefnota 2018).
Dit stelt ons in staat om de komende jaren nieuwe initiatieven vanuit de markt en partners aan te jagen en leegstand in het

centrum te bestrijden.

Tot slot zal bij de behandeling van de perspectiefnota (11 juli) en programmabegroting 2018 (7 november) een afweging moeten worden gemaakt omtrent de deelname aan LED, vanuit het gegeven dat de bijdrage vanaf 1-1-2018 verdubbeld moet worden. Wij vernemen graag, aan de hand van de midtermreview 2016 en de actuele organisatorische en programmatische ontwikkelingen, uw visie in deze bij de behandeling van de kadernota.

Financiële / personele / juridische gevolgen?
- De produktbegroting behoeft voor de periode 2018-2020 op onderdelen aanpassing. Het gaat hierbij om het instellen van een integraal budget voor economie, centrummanagement en evenementen en het instellen van een fonds voor de revitalisering van aanloopstraten/entrees (conform coalitie akkoord en masterplan Centrum).

Is achteraf meetbaar of de doelstellingen gehaald zijn?
Ja, er vindt tussentijdse monitoring plaats via de P&C-cyclus.
Omstreeks 2024 (indicatief) vindt een algehele evaluatie c.q. actualisatie van de kadernota plaats.

Is er een tijdpad bijgevoegd?
Ja (2017-2024)

Zijn er bijlagen bijgevoegd of ter inzage?
- Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024
- Overzicht Projecten 2016-2020
- IBA Uitvoeringsprogramma 2020
- Midtermreview LED 2016
- Toeristische Trendrapportage en factsheets
- Uitvoeringsconvenant VVV
- Rapportage MKB-vriendelijkste gemeenten
- Ambitiedocument Toerisme Parkstad 2025
- 3e begrotingswijziging 2017
- Samenvatting & Conclusies Monitor Economsich Programma Zuid-Limburg 2016

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	**:**	9 mei 2017
Registratiekenmerk	**:**	679081
Gemeentebladnr.	**:**	2017/3
Dienst / Afdeling	**:**	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelvoorstelnr.	**:**	679081
Portefeuillehouder	**:**	C.J.C.P. de Rijck H. Offermans
Onderwerp	**:**	Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024
Raadsverg. d.d.	**:**	20 juni 2017
Uiterlijke beslisdatum	**:**	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

Voorstel/ambtelijk advies
De Raad van de gemeente Brunssum;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 09.05.2017, afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling & Vastgoed,

gelet op het bepaalde in art. 108, 1e lid van de Gemeentewet;

Besluit:
- tot vaststelling van de "Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024";
- een onttrekking van €500.000 uit de Algemene Reserve te honoreren ten behoeve van het instellen van een transformatiefonds voor aanloopstraten/entrees (conform coalitie akkoord 2014-2018 en masterplan Centrum) en hiertoe de 3e begrotingswijziging 2017 vast te stellen;
- dit fonds zal specifiek worden ingezet voor de revitalisering van de entree Rumpenerstraat (westzijde) in samenwerking met stadsregio Parkstad Limburg (DU Bevolkingsdaling) en provincie Limburg (aanpak leegstand, stedelijke ontwikkeling)
- de ambitie uit te spreken om voor de periode 2018 t/m 2020 een integraal budget van indicatief €200.000 in te stellen voor economie, centrummanagement en evenementen;
- kennis te nemen van de midtermreview LED en de lopende organisatorische en programmatische ontwikkelingen;
- bij de behandeling van de perspectiefnota (11 juli) en programmabegroting 2018 (7 november) een integrale afweging te maken omtrent de participatie in LED en de voorgestelde raming van middelen voor uitvoering van deze kadernota;

3. Aanleiding
Ten tijde van de vorming van de huidige coalitieperiode heeft het College in het 'overdrachtsdocument' aan uw raad toegezegd om in de huidige coalitieperiode de kadernota Economie "Bedrijvige stad in een dynamische regio" (2007) te actualiseren.
Aangezien de beleidsnota toerisme "Brunssum laat je genieten 2010-2014" ook geactualiseerd dient te worden, is gekozen voor een integrale kadernota Economie en Toerisme 2017-2024.
Voor wat betreft de indicatieve looptijd van de kadernota is gekozen voor het jaar 2024, dit is halverwege de coalitieperiode 2022-2026.

4. Probleemstelling
In de kadernota wordt de visie en ambitie bepaald ten aanzien van het economisch en toerismebeleid voor de periode 2017-2024.
Waar liggen kansen in de markt? Hoe onderscheiden wij ons van andere gemeenten? Waarin gaan wij de komende periode investeren? Waar is het rendement op de investeringen het grootst?

Deze visie vloeit voort uit een analyse van het lokale en regionale beleid en een analyse van sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen (swot).
Aan de hand van 4 prioritaire thema's wordt de visie verder uitgewerkt.

Vervolgens wordt getoetst of er ten behoeve van de realisatie van de beleidsdoelstellingen voldoende middelen

beschikbaar zijn in de periode 2017-2024.
Aan uw raad wordt voorgesteld een onttrekking te doen uit de Algemene Reserve van €500.000,- ten behoeve van het instellen van een fonds voor de revitalisering van aanloopstraten.
Dit fonds dient als cofinanciering voor een ingediende subsidie aanvraag m.b.t. de decentralisatie uitkering bevolkingsdaling bij Parkstad Limburg en een tweetal subsidieprogramma's bij de provincie Limburg (aanpak leegstand en stedelijke ontwikkeling).

Daarnaast wordt voorgesteld een integraal budget in te stellen voor economie, centrummanagement en evenementen van indicatief €200.000 m.b.t. de periode 2018 t/m 2020.
Ten aanzien van de participatie in LED wordt er dezerzijds waarde aan gehecht, op basis van de midtermreview 2016 en de lopende ontwikkelingen, de gevoelens van uw raad te peilen en besluitvorming via de p&c-cyclus te laten plaatsvinden.

Bij de behandeling van de perspectiefnota (11 juli) en programmabegroting 2018 (7 november) zal, mede gelet op het inhoudelijke verloop van de raadsvergadering, een integrale afweging moeten worden gemaakt omtrent bovenstaande.

5. Doelen / beoogd resultaat
a. wat willen we bereiken?
Vaststellen van de visie, ambitie en middelen op het gebied van het economisch en toerismebeleid voor de periode 2017-2024.

b. wat gaan we ervoor doen?
- inschakeling Beter Buren wenselijk / mogelijk? niet van toepassing
- zelf initiatief nemen e/o initiatief burgers / maatschappelijk middelveld / bedrijfsleven bevorderen? Voor uitvoering van de kadernota werkt de gemeente projectmatig en beleidsmatig samen met diverse publieke en private partijen.

c. hoe meten we of het beoogde resultaat is bereikt?
- indicator: diverse indicatoren, zoals leegstand, werkgelegenheid, herstructurering, toerismebelasting, voorzieningen
- bron: P&C-cyclus gemeente Brunssum en diverse periodieke monitors

6. Kaders o.a.
a. algemene beleidskaders (landelijk / provinciaal / lokaal)
Gemeente Brunssum:
Kadernota Economie "Bedrijvige stad in een dynamische regio"
Beleidsnota/uitvoeringsplan Toerisme "Brunssum laat je genieten 2010-2014"
Strategische visie gemeente Brunssum 2025
Coalitieprogramma gemeente Brunssum 2014-2018
Structuurvisie gemeente Brunssum 2025

Stadsregio Parkstad Limburg
Regioprogramma Parkstad "naar een duurzaam vitale regio"
Ontwikkelagenda Parkstad Limburg
Strategische visie Toerisme
Ambitiedocument Toerisme 2025

Provincie Limburg
Investeringsprogramma toerisme en recreatie 2016-2019
Kader Stedelijke Ontwikkeling
Provinciale kadernota energie - ecologie - economie
Plan van aanpak winkelleegstand 2017-2019
Programma Vitaal Bedrijfsleven

b. autonoom beleid / taken in medebewind?
c. past het voorstel in de strategische visie?
- ja
- toelichting: op grond van de strategische visie investeert de gemeente in:
- de ontwikkeling van het economische potentieel van de Oostflank op toeristisch-recreatief vlak en/of duurzame energie
- het op peil houden van de kwaliteit en bereikbaarheid van de bestaande bedrijventerreinen, waardoor het aantrekkelijk blijft om te ondernemen binnen onze
gemeente

- het creëren en verbeteren van een veilig en onderscheidend ondernemers- en vestigingsklimaat

d. relatie met programmabegroting?
- programma: Brunssum Werkt
- beleidsveld: Economie en Toerisme

7. Argumenten / overwegingen
- de kadernota Economie (2007-2015) en de nota/uitvoeringsprogramma toerisme (2010-2014) zijn toe aan actualisatie;
- in het "overdrachtsdocument" is afgesproken dat deze actualisatie in de huidige coalitieperiode dient plaats te vinden;
- middels de kadernota Economie en Toerisme stelt de gemeenteraad de financiële en beleidsmatige kaders vast t.a.v. de beleidsvelden economie en toerisme voor de periode 2017-2024;
- deze kaders vloeien voort uit een lokale en regionale beleidsanalyse, een SWOT-analyse, een verkenning van de marktontwikkelingen en financiële meerjarenanalyse;
- met de lokale stakeholders (OCB, BIB) vindt periodiek afstemmingsoverleg plaats over onderhavige beleidsthema's.

8. Advies
- tot vaststelling van de "Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024";
- een onttrekking van €500.000 uit de Algemene Reserve te honoreren ten behoeve van het instellen van een transformatiefonds voor aanloopstraten/entrees (conform coalitie akkoord 2014-2018 en masterplan Centrum) en hiertoe de 3e begrotingswijziging 2017 vast te stellen;
- dit fonds zal specifiek worden ingezet voor de revitalisering van de entree Rumpenerstraat (westzijde) in samenwerking met stadsregio Parkstad Limburg (DU Bevolkingsdaling) en provincie Limburg (aanpak leegstand, stedelijke ontwikkeling)
- de ambitie uit te spreken om voor de periode 2018 t/m 2020 een integraal budget van indicatief €200.000 in te stellen voor economie, centrummanagement en evenementen;
- kennis te nemen van de midtermreview LED en de lopende organisatorische en programmatische ontwikkelingen;
- bij de behandeling van de perspectiefnota (11 juli) en programmabegroting 2018 (7 november) een integrale afweging te maken omtrent de participatie in LED en de voorgestelde raming van middelen voor uitvoering van deze kadernota;

9. Aanpak / uitvoering
a. financiële gevolgen en dekking
- kosten: zie begrotingswijziging
- dekking (product- / activiteitencode): Algemene Reserve
- restantbudget na aftrek kosten: zie begrotingswijziging
- restantbudget voldoende om resterende verplichtingen te dekken: ja

b. risico's?
- omschrijving risico ('s): financieel / anders t.w.: niet van toepassing
- omschrijving beheermaatregelen: niet van toepassing
- gevolgen voor weerstandsvermogen: ja

c. tijdpad / mijlpalen / vervolgtraject / evaluatie
- Uw raad stelt de kadernota in juni 2017 vast;
- Financiële doorvertaling van de kadernota in de perspectiefnota op 11/7 en programmabegroting 2018 op 7/11;
- Evaluatie/monitoring via de jaarlijkse P&C-cyclus;
- Herijking van het kaderstellend beleid indicatief omstreeks 2024.

d. uitvoerende partners intern en extern (werkstructuur)
- afd. Ruimtelijke Ontwikkeling & Vastgoed
- portefeuillehouders Economie en Ruimte
- VVV Zuid Limburg
- Stadsregio Parkstad Limburg
- Provincie Limburg
- Lokale bedrijfsleven
- Div. overige samenwerkingspartners

e. communicatie intern en extern?
- advies / instemming / informatie OR: nee, geen advies- of instemmingsrecht
- persbericht: ja (i.v.m. publicatie)

- terinzagelegging: ja
- overig extern: de concept kadernota is voor reactie toegezonden aan de stichting Ondernemend Centrum Brunssum, de stichting Business in Brunssum, het wijkteam Brunssum Centrum en de bij de VVV aangesloten leden op het grondgebied van de gemeente Brunssum;

10. Bijlagen
- Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024
- Overzicht Projecten 2016-2020
- IBA Uitvoeringsprogramma 2020
- Midtermreview LED 2016
- Toeristische Trendrapportage en factsheets
- Uitvoeringsconvenant VVV
- Rapportage MKB-vriendelijkste gemeenten
- Ambitiedocument Toerisme Parkstad 2025
- 3e begrotingswijziging 2017
- Samenvatting & Conclusies Monitor Economsich Programma Zuid-Limburg 2016

Het college van burgemeester en wethouders,

burgemeester.

secretaris.

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2017/3
Dienst/Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 679081

De Raad van de gemeente Brunssum;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 09.05.2017, afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling & Vastgoed,

gelet op het bepaalde in art. 108, 1e lid van de Gemeentewet;

Besluit:
- tot vaststelling van de "Kadernota Economie en Toerisme 2017-2024";
- een onttrekking van €500.000 uit de Algemene Reserve te honoreren ten behoeve van het instellen van een transformatiefonds voor aanloopstraten/entrees (conform coalitie akkoord 2014-2018 en masterplan Centrum) en hiertoe de 3e begrotingswijziging 2017 vast te stellen;
- dit fonds zal specifiek worden ingezet voor de revitalisering van de entree Rumpenerstraat (westzijde) in samenwerking met stadsregio Parkstad Limburg (DU Bevolkingsdaling) en provincie Limburg (aanpak leegstand, stedelijke ontwikkeling)
- de ambitie uit te spreken om voor de periode 2018 t/m 2020 een integraal budget van indicatief €200.000 in te stellen voor economie, centrummanagement en evenementen;
- kennis te nemen van de midtermreview LED en de lopende organisatorische en programmatische ontwikkelingen;
- bij de behandeling van de perspectiefnota (11 juli) en programmabegroting 2018 (7 november) een integrale afweging te maken omtrent de participatie in LED en de voorgestelde raming van middelen voor uitvoering van deze kadernota;

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

voorzitter.

griffier.

Betreft de 3e begrotingswijziging van 2017 inzake instellen transformatiefonds Revitalisering van aanloopstraten/Entrees

UITGAVEN | **INKOMSTEN**

Programma	Taakveld	Omschrijving	Geraamde uitgaven volgens de begroting 2017 incl. wijzigingen	Bijstelling uitgaven	Nieuwe raming uitgaven	Programma	Taakveld veld	Omschrijving	Geraamde inkomsten volgens de begroting 2017 incl. wijzigingen	Bijstelling inkomsten	Nieuwe raming inkomsten
		GEWONE DIENST						**GEWONE DIENST**			
1		Brunssum een partner etc.				1		Brunssum een partner etc.			
		Ongewijzigde taakvelden	16.369.783	0	16.369.783			Ongewijzigde taakvelden	1.443.408	0	1.443.408
		Subtotaal	16.369.783	0	16.369.783			Subtotaal	1.443.408	0	1.443.408
2		Brunssum een hechte etc				2		Brunssum een hechte etc			
		Ongewijzigde taakvelden	56.456.517	0	56.456.517			Ongewijzigde taakvelden	12.919.159	0	12.919.159
		Subtotaal	56.456.517	0	56.456.517			Subtotaal	12.919.159	0	12.919.159
3		Brunssum een levendige stad				3		Brunssum een levendige stad			
		Ongewijzigde taakvelden	14.646.260	0	14.646.260			Ongewijzigde taakvelden	8.302.712	0	8.302.712
		Subtotaal	14.646.260	0	14.646.260			Subtotaal	8.302.712	0	8.302.712
4		Brunssum werkt				4		Brunssum werkt			
		Ongewijzigde taakvelden	10.426.533	0	10.426.533			Ongewijzigde taakvelden	8.936.581	0	8.936.581
		Subtotaal	10.426.533	0	10.426.533			Subtotaal	8.936.581	0	8.936.581
5		Algemene Middelen				5		Algemene Middelen			
	0.10	Mutaties reserves	1.717.725	500.000	2.217.725		0.10	Mutaties reserves	6.111.703	500.000	6.611.703
		Ongewijzigde taakvelden	4.372.779	0	4.372.779			Ongewijzigde taakvelden	66.276.034	0	66.276.034
		Subtotaal	6.090.504	500.000	6.590.504			Subtotaal	72.387.737	500.000	72.887.737
		Totaal	103.989.597	500.000	104.489.597			Totaal	103.989.597	500.000	104.489.597

Programma	Taakveld	Project nummer	Activi-teiten code	OMSCHRIJVING	Geraamde uitgaven volgens de begroting 2017 incl. wijzigingen	Geraamde inkomsten volgens de begroting 2017 incl. wijzigingen	Bijstelling uitgaven	Bijstelling inkomsten	Nieuwe raming uitgaven	Nieuwe raming inkomsten
				Totaal	150.000,00	217.173,00	500.000,00	500.000,00	650.000,00	717.173,00

Versie 1.0

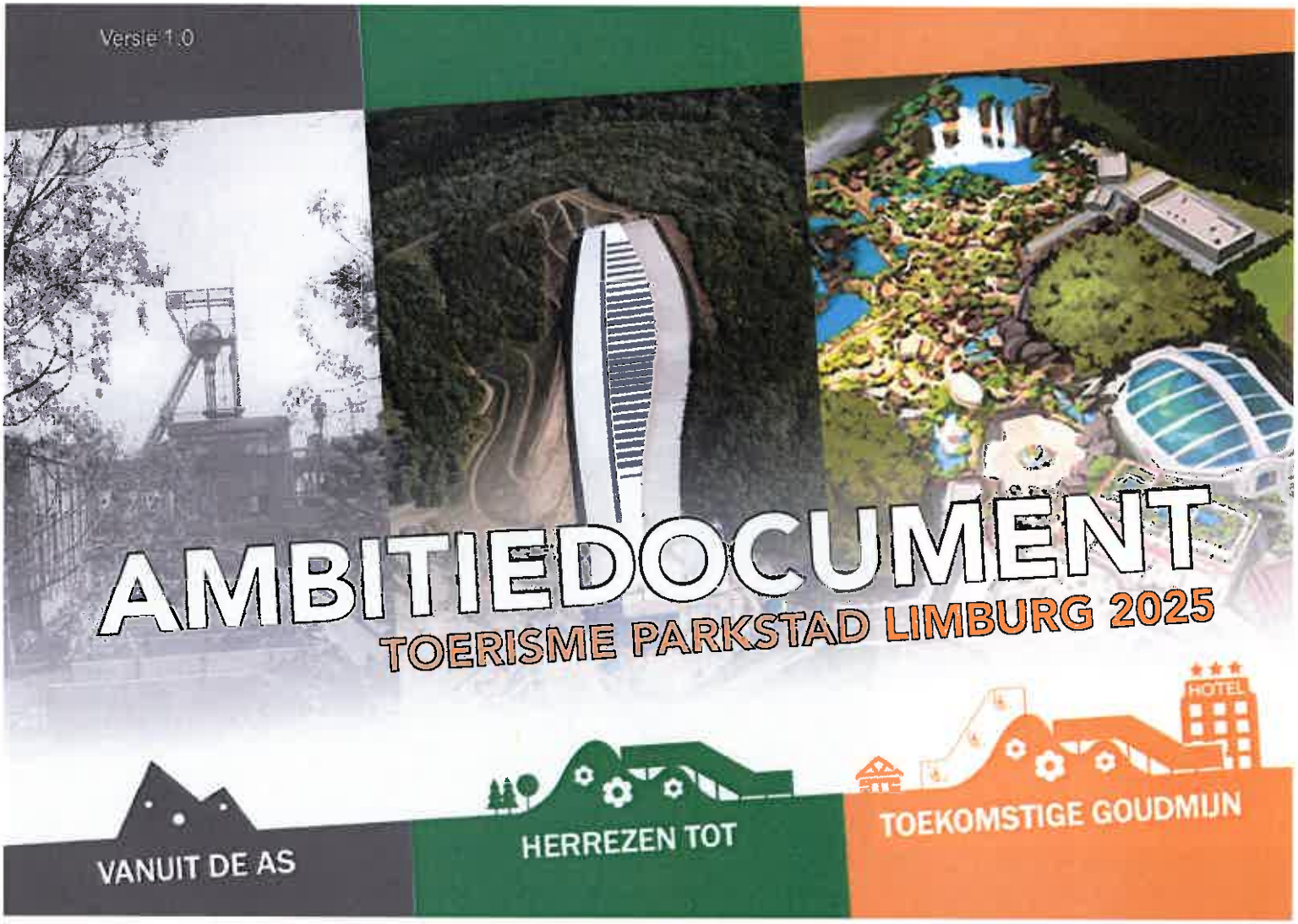

AMBITIEDOCUMENT

TOERISME PARKSTAD LIMBURG 2025

VANUIT DE AS

HERREZEN TOT

TOEKOMSTIGE GOUDMIJN

Intro

In dit ambitiedocument wordt de aanleiding en het ontwikkelingskader geschetst voor het toeristische profiel en de verdere groei van de regio Parkstad Limburg.

Daarbij zijn uitgangspunten geformuleerd en geïllustreerd met **voorbeelden**. Dit ambitiedocument wordt binnen het overleg van het Innovatieplatform uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma of actieplan.

Heerlen, februari 2017
Innovatieplatform Toerisme
Parkstad Limburg

Inhoud

Deel 1: Van Zwart naar Groen
- Toerisme 1995: het was niet veel
- Maar transitie zit in onze genen
- Voorbeelden
- Resultaat 2016: volwassen sector

Deel 2: Van Groen naar Goud
- De transitie als identiteit
- Europa is het referentiekader
- Doel 2025: volwaardig toeristengebied
- Het ontwikkelingskader
- Nieuwe attracties
- Nieuwe accommodaties
- Nieuwe events

Deel 3: Briljanten ring
- Kernproduct De Ring
- Leisure & Arts

Deel 4: Hoe nu verder?

Verantwoording

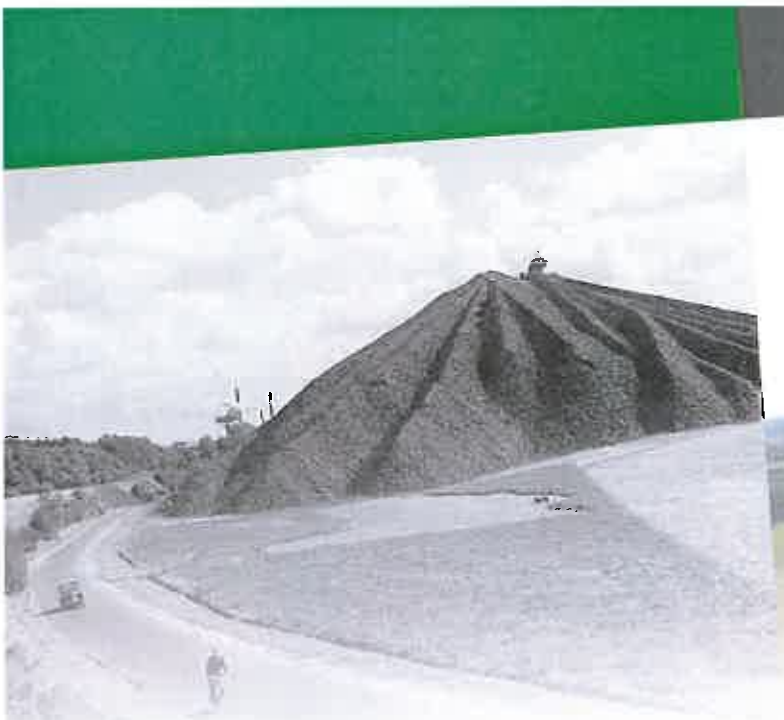

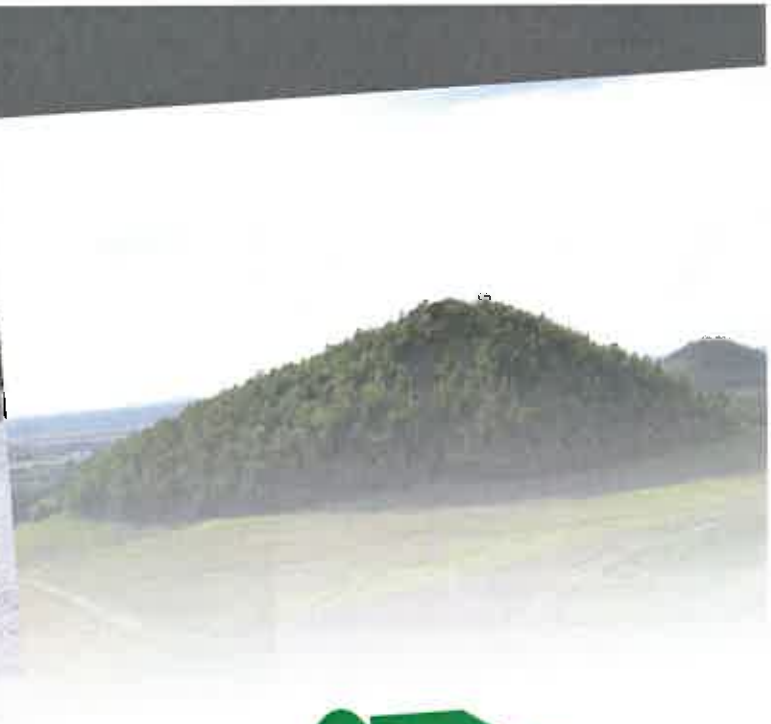

DEEL 1: VAN ZWART ...NAAR GROEN

1.1 Toerisme in 1995: Pinkpop was er al, maar verder was het nog niet veel

1.2 Maar transitie zit in onze genen.

En we zijn verder gegaan

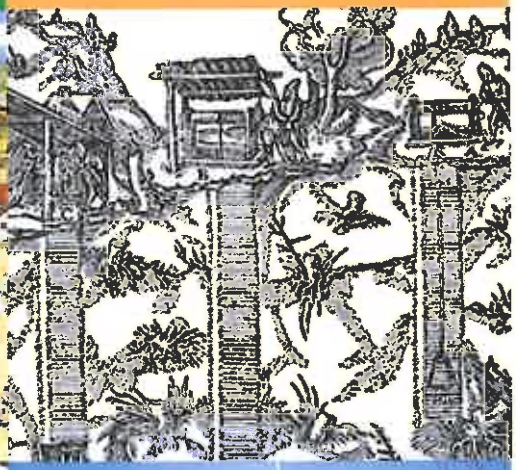

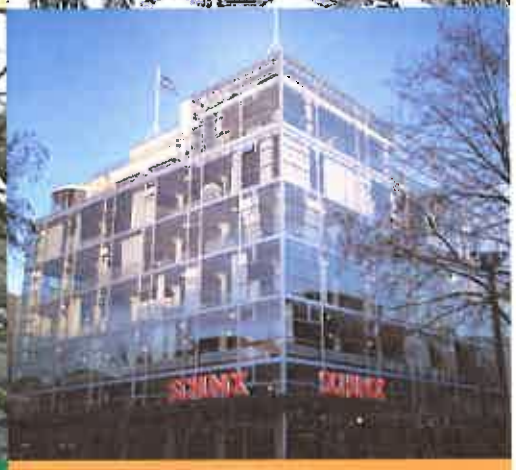

Zo werd een oud zwembad een aantrekkelijke Zoo

En een steenberg werd skihal, trap en panorama

Een klein mijn-museum in Kerkrade ontwikkelde zich tot Science & Design Museum

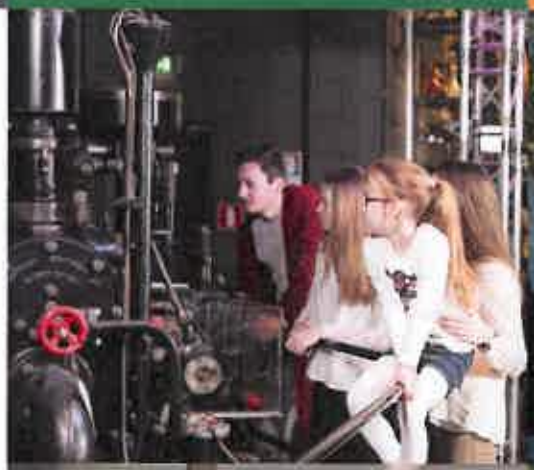

MUSEUMPLEIN
LIMBURG

Een Kasteel werd eerst kantoor van de staatsmijnen en toen een fraai hotel

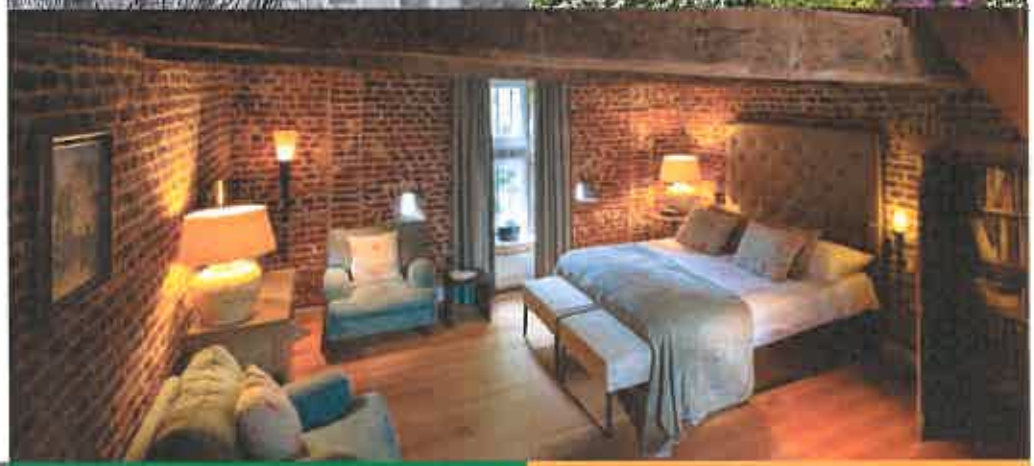

Een oude mijnenterril werd tuinenattractie

En een middeleeuws hof werd tophotel

1.3 Zo ontwikkelde zich in de regio een volwassen sector

Met attracties van internationale allure

En diverse top verblijfs-accommodaties

Waarmee het toerisme in onze regio ontstuimig is gegroeid

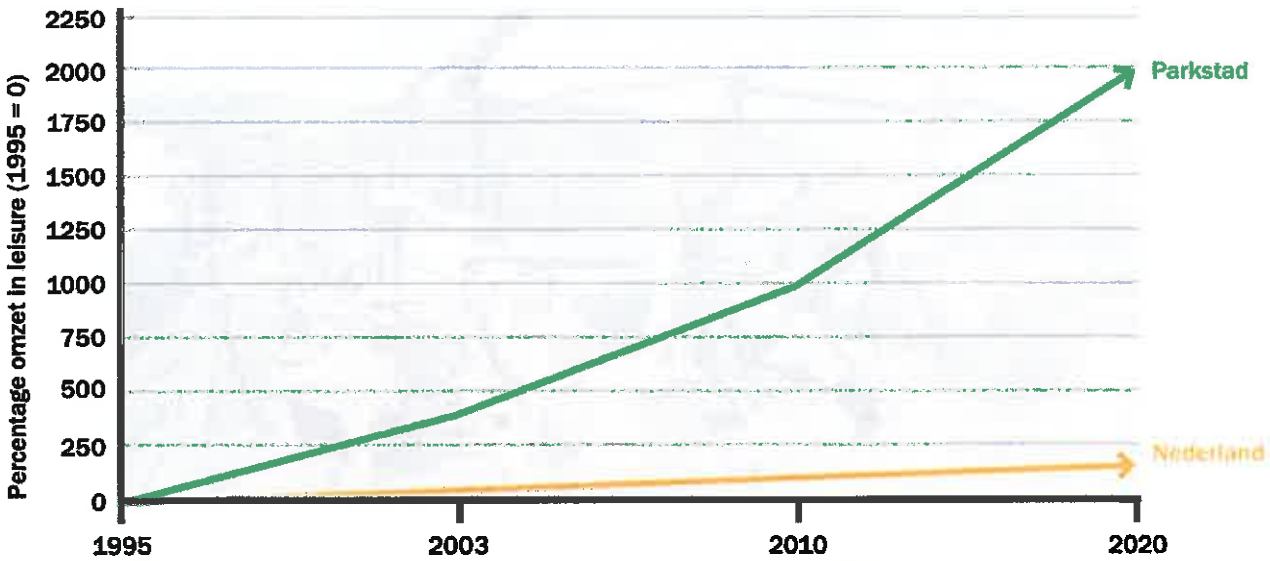

En terecht een grote prijs heeft gewonnen

Parkstad Limburg

Best touristic destination in the world!

www.parkstad-limburg.nl

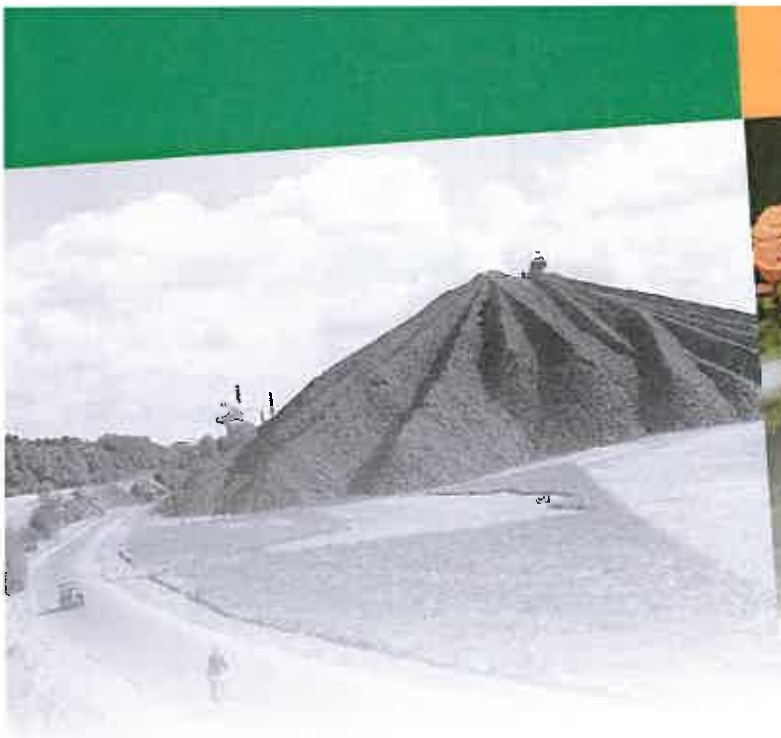

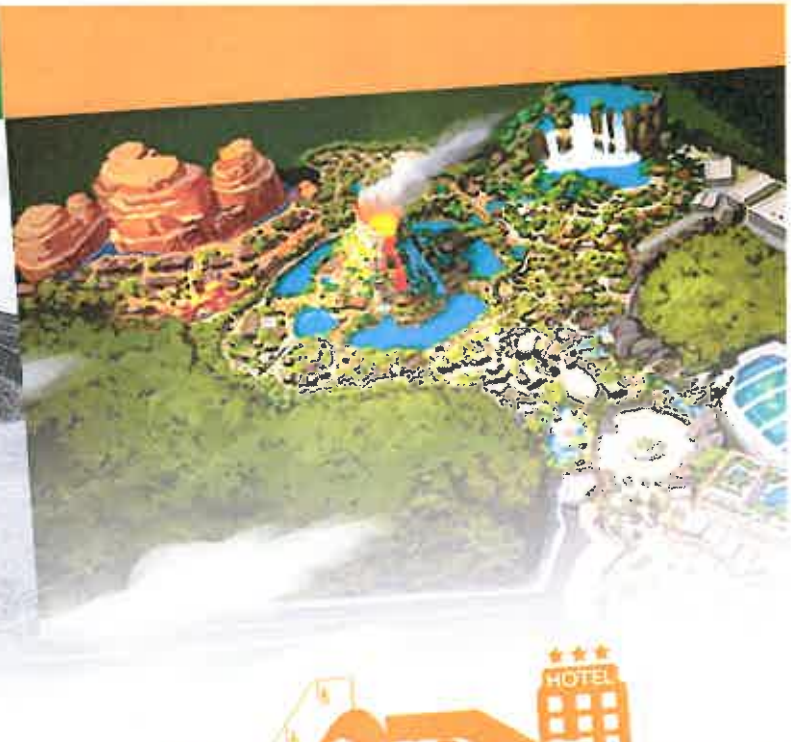

DEEL 2: VAN GROEN ...NAAR GOUD

2.1 Transitie als identiteits-drager

- Bijna alle toeristengebieden zijn ontstaan als gevolg van oorspronkelijke kwaliteiten, zoals landschap, klimaat of cultuur
- Daarop is ook de identiteit van de meeste toeristengebieden gebaseerd: grachtengordel Amsterdam, Heuvelland Limburg, etc.
- In Parkstad is het toeristische kernproduct 'man-made' en ontstaan dankzij de transitiekracht van de regio
- Dat is ook de identiteit van Parkstad en die willen we positief gaan gebruiken en actief uitdragen

Het verhaal: Het Mirakel van de Transitie

- De regio is ook trots op die succesvolle transitie van een mijnstreek naar een vrijetijdsgebied
- Deze dynamiek past volledig in de geschiedenis van de regio (een oud en innovatief gebied dat zichzelf telkens opnieuw uitvindt)
- De toeristische sector cultiveert dit transitie-verhaal door historische locaties bewust een andere (toeristische) bestemming te geven
- Ook bij de keuze van de content van attracties en accommodaties wordt telkens (subtiel) teruggevallen op dit verhaal van transitie

2.2 Europa is het referentie-kader

- De identiteit van Parkstad is in de perceptie van toeristen niet persé Limburgs (het vakwerkhuisje in het Heuvelland)
- De ligging van Parkstad is meer midden in Europa dan centraal in Nederland
- Het kernproduct sluit aan bij een internationaal (Europees) smaakdomein en is niet persé 'Hollands' of 'Limburgs'
- Ook de geschiedenis van de regio is meer Europees ('Bron van Europa') dan Hollands (polders, 17e-eeuwse steden etc.)
- Wat ons betreft is Parkstad een toeristengebied in Europa

PARKSTAD LIMBURG
TOURISM FOR TOMORROW

EUROPE CALLING!

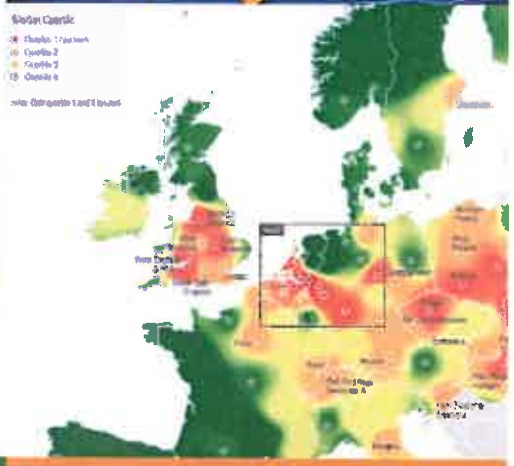

2.3 Doel 2025: een volwaardig (Europees) toeristengebied

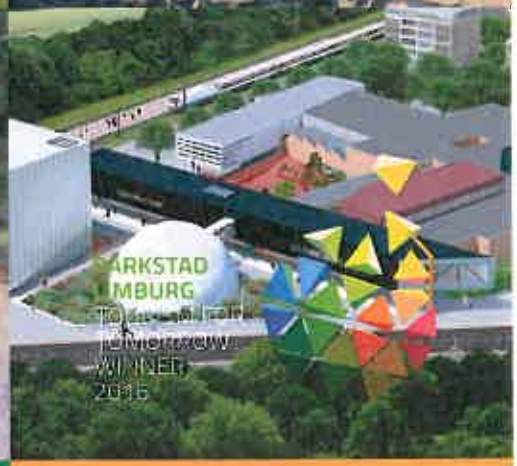

Daarom moet Parkstad groeien

- Parkstad heeft kritische massa nodig, ook om zich te kunnen meten met andere destinaties, zoals Scheveningen of Heuvelland
- Parkstad wil daarom tot 2025 met minimaal 100% groeien, dat wil zeggen:
    - Circa € 750.0 miljoen meer aan bestedingen
    - Waarvan € 150.0 miljoen door verblijfstoeristen
    - En € 600.0 miljoen door dagtoeristen
- In aantallen is dat:
    - Verdubbeling 'beddencapaciteit' en stijging van het aantal overnachtingen van 500.000 naar 1.25 miljoen (niveau Heuvelland Zuid-Limburg of Valkenburg)
    - 3-5 nieuwe attracties en/of events en toename van het aantal dagtoeristen tot 5.0 miljoen (niveau Scheveningen)

2.4 Het ontwikkelingskader

- Tussen 2017 en 2025 willen we het Transitieverhaal cultiveren, door keuzes van locaties en thematiek in attracties/accommodaties
- Daarom blijft hergebruik van mijnrelicten, oude voorzieningen, kastelen, abdijen en koloniën de sleutel tot identiteit en succes
- Het (nieuwe) kernaanbod moet wel onderscheidend en aantrekkelijk blijven/worden in internationaal (Europees) perspectief
- Content willen we zoveel mogelijk koppelen aan verblijf (thematisch, lokalisering), zodat meerdaagse verblijven worden gestimuleerd
- Het aanbod heeft kritische massa nodig voor impact en rentabiliteit

2.5 Dus gaan we door met de transitie en ontstaan er nieuwe attracties met het verhaal van Parkstad, zoals bijvoorbeeld...

Nature Wonder World: Een oude groeve wordt topattractie

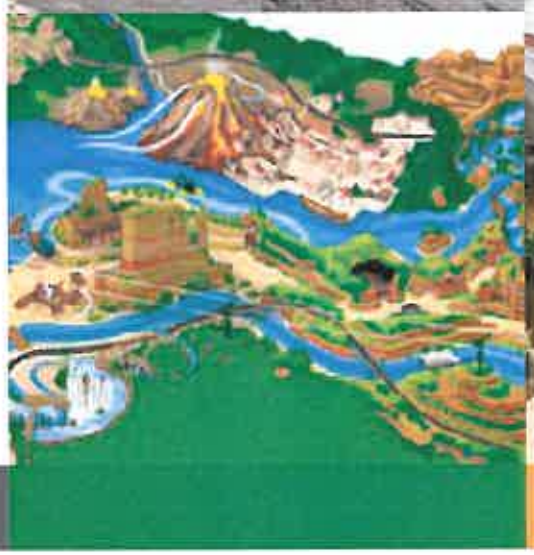

(E)racen met Max

Oude infra wordt (jaarrond) trekker

To the center of the earth

Mijnschacht wordt decor in spannend verhaal

Endless summer

Zilverzandgroeve wordt tropisch paradijs

Europese bazar

Gedateerd winkel-centrum wordt attractie

Urban Art & Design

Stadshal wordt Internationaal Kunstcentrum

Music met PinkPop en Andre Rieu

Stadiongebied als permanent Europees podium

Met een Europees Cirque Soleil Concertpodium 365 dagen in gebruik

2.6 Ook met verblijfsaccommodaties zetten we de ingeslagen weg van transitie voort, bijvoorbeeld..

Landgoed TerWorm: Oud Kasteelhotel wordt Leisure-landgoed

Winselerhof Oude Heren-boerderij krijgt ook PopUp invulling

Gaia ZooHotel Dierentuin wordt adventure-resort

Art-Hotel 2100
Stedelijke parken voor buitenkunst en verblijf

Stoomresort ZLSM

Verblijven in chic, klassiek slaaprijtuig

Rock-Hotel 'PinkPop'

Festivalterrein krijgt verblijf met meer comfort

Resort Rolduc

Oude Abdij wordt sociaal vakantiepark

Underground Resort

Mijnschacht wordt magisch boetiek-hotel

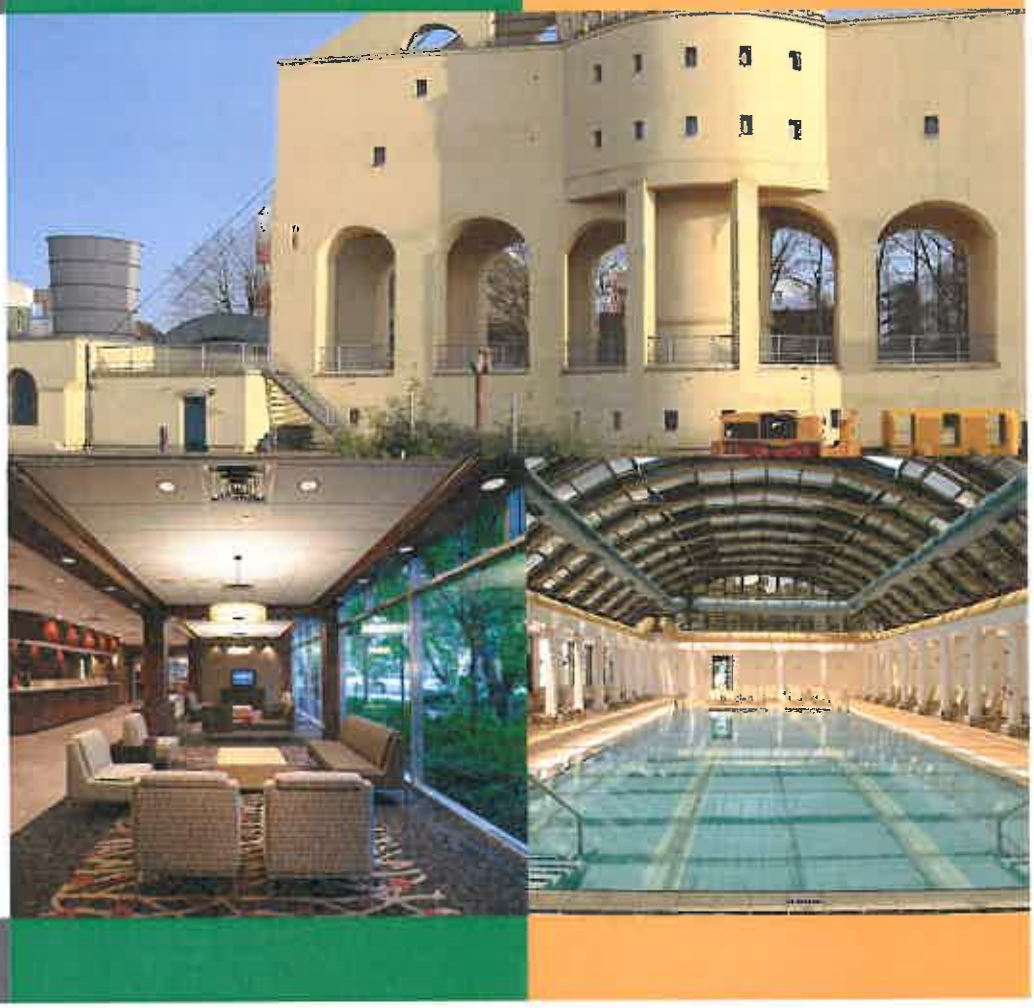

2.7 Met vernieuwende events gaan we Europa in, bijvoorbeeld met..

LeisureRing Marathon

Amstel Gold Run in Parkstad?

PinkPop International

Festivals voor internationale niches

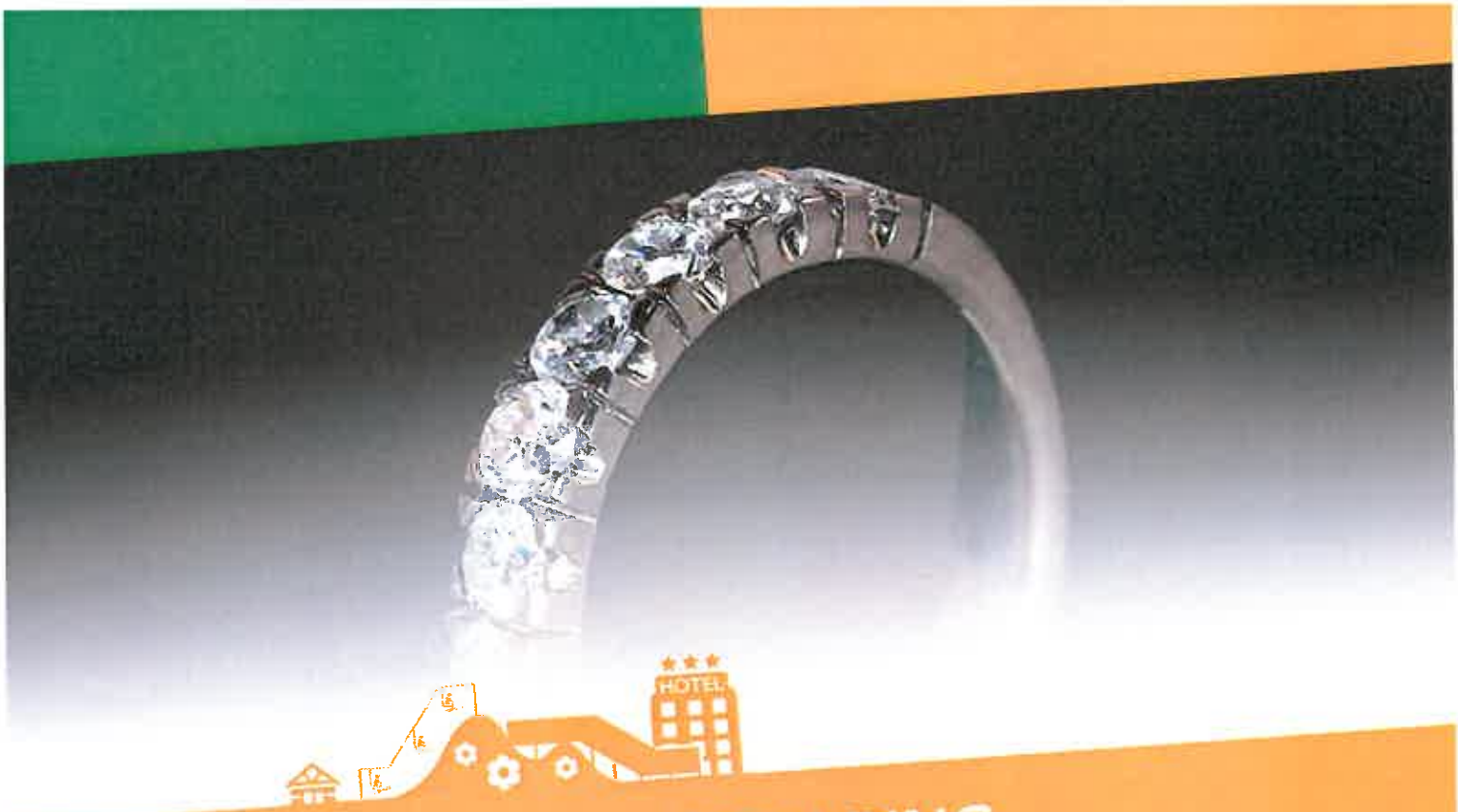

DEEL 3: DE BRILJANTEN RING

3.1 Kernproduct: 'The Ring'

- Parkstad moet zoneren om zijn toplocaties en fraaiste landschappen te kunnen presenteren en exploiteren
- Daarom positioneert Parkstad zijn toeristische trekkers in The Ring, het gebied aan en rondom de LeisureRing
- Vanuit de LeisureRing is de visuele ervaring aantrekkelijk en verrassend en is de ontsluiting gemakkelijk en comfortabel
- Bezoekers ervaren vanaf de LeisureRing het transitiewonder: een oud mijn- en industrieel landschap herschapen in een groengebied met prachtige parken (attracties, kunst, urbane natuur) en authentieke accommodaties

De Leisurering geeft de bezoeker structuur

Voorbeelden:

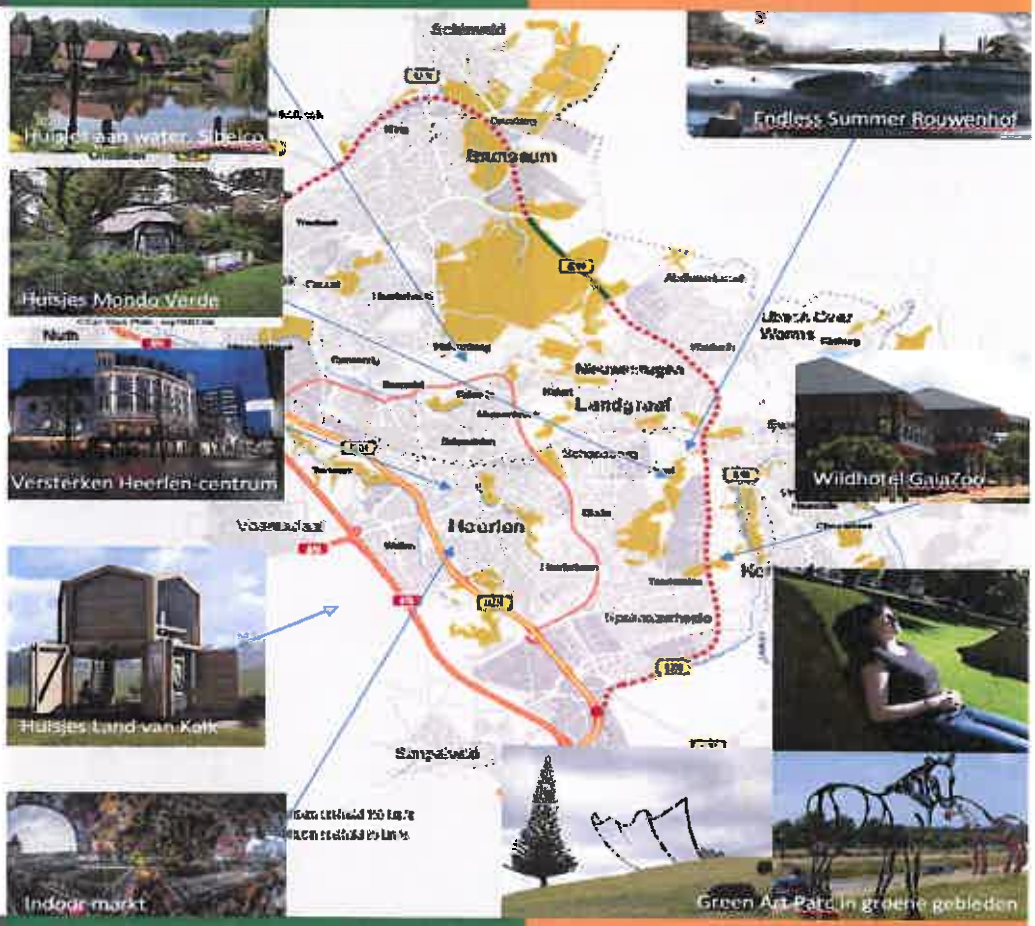

Bestaande locaties liggen ook aan de Leisure Ring

Nieuwe locaties sluiten goed aan bij de ring

3.2 Leisure & arts in de publieke ruimte

- De beleving van Parkstad is momenteel nog diffuus, er is in de ruimtelijke structuur nog te weinig Parkstad-herkenning
- Om die reden streven wij ernaar op strategische, groene plekken grootschalige en indringende kunst in het landschap te lokaliseren
- Parkstad wordt dan een mix van attracties, verblijven en kunstzinnige parken: 'urban design & green arts'

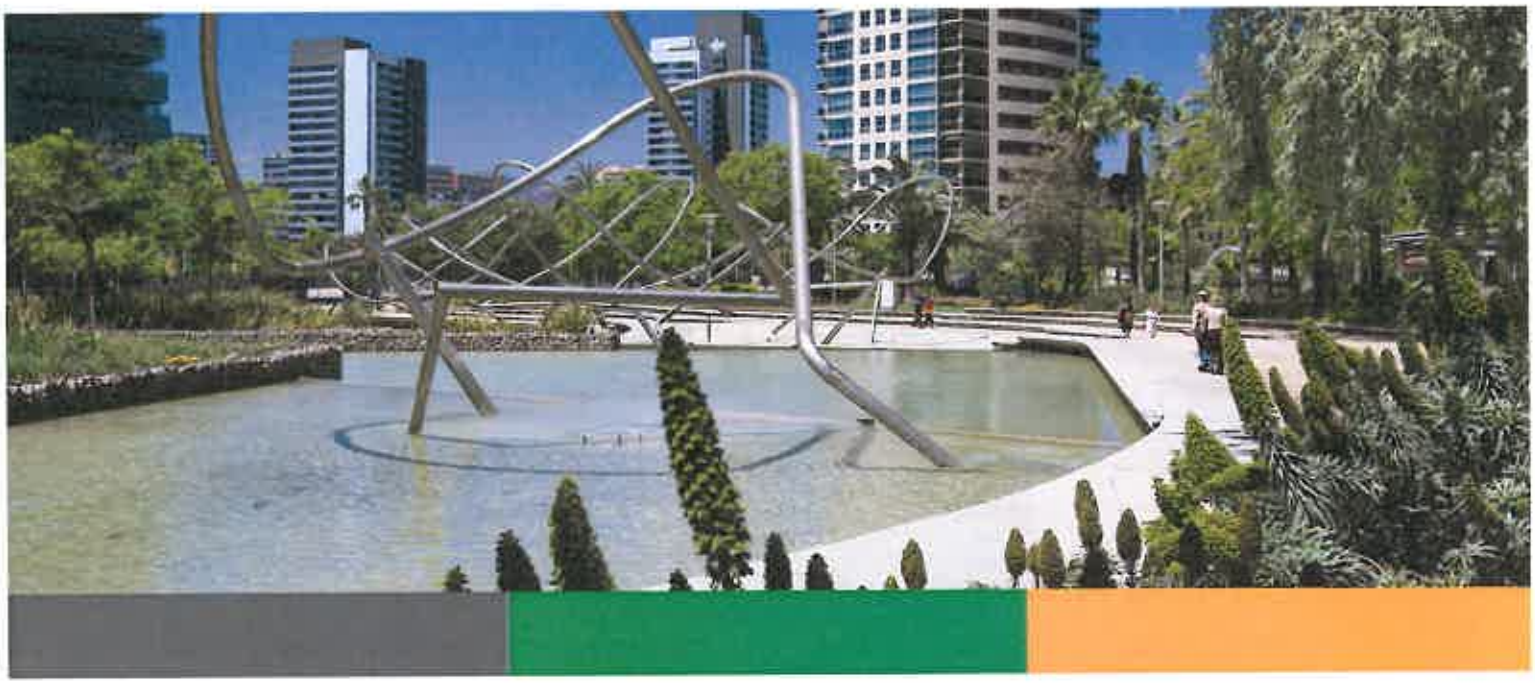

Met 'Green Arts' onderscheidend landschap

DEEL 4: HOE NU VERDER?

Onze ambitie

- Het Innovatieplatform werkt als team graag verder aan de tweede fase van onze missie: na het vaststellen van de ambities overgaan tot aanzetten voor uitvoering
- Deels kunnen de deelnemers zelf de ambities waarmaken. Alle ondernemers en managers in ons team hebben concrete plannen die passen in de strategie van Parkstad
- We gaan ook praten over wie nog meer dromen kan waarmaken en deze partijen zullen wij in het vervolgproces ook actiever betrekken
- Voor de zomer van 2017 komt er dan ook een programma of actieplan en een beleidsadvies

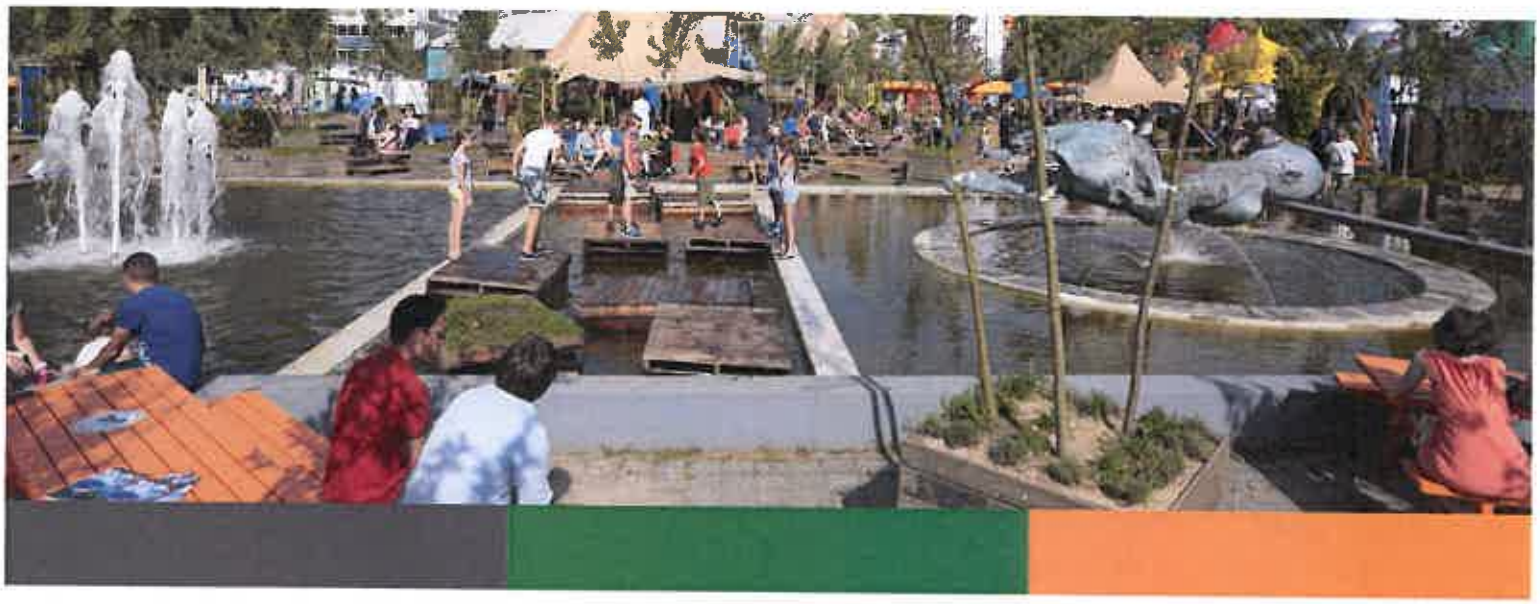

Verantwoording

Dit document is opgesteld in de periode oktober 2016-februari 2017 in overleg en na consultatie van het Innovatieplatform Toerisme Parkstad Limburg. Dit platform bestaat uit een zestal toeristische ondernemers of managers uit de regio, bijgestaan door projectleiders van Parkstad Limburg en Verheijden Concepten. Afbeeldingen zijn geput uit publieke bronnen en zoekmachines. Verspreiding geschiedt in kleine oplage.

Heerlen, februari 2017
Innovatieplatform Toerisme Parkstad Limburg

iba parkstad 2013-2020

Uitvoeringsprogramma IBA Parkstad

voorjaar 2016

IBA PRACTICAL

1 CENTRUM PARKSTAD
Jo Coenen/Guido Derks

1 Central Park
Centraal Wonen in het Groen, Van Grunsvenplein, Schinkel, Openbare Ruimte, Muzepark, Promenade 2

2 Romeins Kwartier
Archeologisch Depot, Thermenmuseum, Archieven, Raadhuisplein & Erfgoed

3 Young & Urban
Muziekboulevard, 5 Pleintjes & Kegelpaleis

4 Stadskantoor
Nieuw Modern Stadskantoor

5 Kernwinkelgebied & Stationsomgeving
Verbinding Maankwartier, Royal & Maxim, Bongerd & Openbare Ruimte

6 City Oost
Arcus Techniek, Mediahub & Studentencampus

7 Brightlands Smart Services Campus & Stadsboulevard
Ruimte voor Nieuwe Data-Economie, Toekomst Loon

2 STEDELIJKE PARKEN
Nicole Simons

8 Wilhelminaberg
Doorontwikkeling Wilhelminaberg & Snowworld

9 Ik groen het
Groene Routes, Pocket Parks & Stadse Platteland

10 Groeves
Herbestemming Groeves Sibelco & Beaujean

11 Slot Schaesberg
Buitenplaats Slot Schaesberg & SlotLAB 3D

12 Gebrookerbos
Groene routes, Mijnspoor, Kasteel Hoensbroek, Schutterspark & Pocket Parks

13 Endless Summer
365 dagen per Jaar Surfen

14 Leisurering
Leisurering, Ringaansluitingen, Ontgrondingen & Bedrijventerreinen

15 RWZI Terworm
Herbestemming Waterzuiveringsinstallatie

3 NOORDSTAD
Jules Beckers

16 Emma Safety Footwear
Bedrijventerrein Rode Beek 2 0

17 Woontuin Hoensbroek
Wonen, Zorg, Tuin & Park

18 NWW & Oostflank
Nature Wonder World & Omgeving

19 Brunssum Centrum/Noord
Lindeplein & Kiosk, Postkantoor & Brikke Oave

20 Treebeek / Brunssum-West
Herstructurering, Renovatie & Nieuwbouw

21 NATO & Omgeving Brunssumerheide
NATO, Ecologische Verbindingen & Recreatieve Zone

22 St Servatiuskerk Vaesrade
Herbestemming

23 Scholen Nieuw Lotbroek & Passart
Nieuwbouw Brede Maatschappelijke Voorziening & School

4 MIDDENSTAD
Marco Siecker

24 Bekkerveld
HTS, Bernardinuskapel & Scholen

25 Lauradorp
Duurzaam Lauradorp

26 HogerOp Heerlerbaan
Herontwikkeling Hoogbouwflats & Dienstencentrum

27 C-Mill 2 0
Doorontwikkeling Creatieve Broedplaats

28 Barbarakerk & Michaëlkerk Landgraaf
Behoud door Ontwikkeling

5 ZUIDSTAD
Marco Siecker

29 Center Court
Bewegingsboulevard, Zwembad, Wonen & Defensiekantoor

30 Elisabeth Stift
Zorgwoonvoorziening in monumentaal Klooster

31 Superlocal
Sloop en deels nieuwbouw in Bleijerheide

32 C-City & IBA Scoop
Museumplein en IBA Scoop

33 Rolduc
Behoud door Ontwikkeling van kloosters Rolduc & Pannesheide

34 Energiek Heilust
Verduurzaming Mijnkolonie Heilust

6 LAND VAN KALK & BEEKDAL
Mark Feron

35 Oerland van Kalk
Nieuwe Economische Dragers Landschap van Nuth tot Aken

36 Kloosters Loreto & Damiaan
Behoud door Ontwikkeling

37 Gebiedsontwikkeling ZLSM
Toeristische Route & Nieuwe Functies

38 Romeins Villalandschap
Romeinse Opgravingen

39 OLV van Altijddurende Bijstand Kunrade
Wijkcentrum & Wijkenergiecentrale

40 Zorgboulevard/Buitenplaats Benzenrade
Innovatieve Sloop & Hergebruik en Groene Herinrichting

41 De Hoeves Imstenrade, Terlinden & De Aar
Groene Boulevard Geleenbeekdal

7 VAN SCHIMMERT TOT SCHINVELD
Jules Beckers

42 Poort van Parkstad Onderbanken
Kasteel Etzenrade, Staalconstructie, Fietsbrug, Clemens-domein & Feldbissbreuk, Zweefvliegveld aan Roode Beek

43 Poort van Parkstad Nuth
Stationsomgeving Nuth & Entree A76

44 Nul op de Meter Nuth
Eerste gestapelde Nul-op-de-Meter-Woningen van Nederland

45 Reus van Schimmert
Herbestemming Watertoren

46 Zorgplein Schinveld
Zorgzame Centrumontwikkeling, Sloop & Nieuwbouw

47 Ontwikkeling Schinnen
Gebiedsontwikkeling

48 Scholen Kleine Kernen
Toekomstbestendig Onderwijs Bingelrade, Doenrade, Jabeek & Merkelbeek

8 Voorstad
Jo Coenen

49 IBA Labor
NDEP, GTB-lab,Bouwkundige Innovaties & De Tijdelijke Woonwijk Aurora

IBA Aachen
e-Bus, Actieve Grens, Hotel Total & Projective Habitat.

IBA ACADEMY

50 IBA Sustainable Innovations
PALET: Duurzame Wijken, Urban Mining, Sunparc, de Renovatiemakelaar & Gelijkspanningskabel

IBA Nieuwe Economie
Nieuwe Economische Dragers voor Parkstad

IBA School
Onderwijs

IBA Satellieten
Euregio

IBA PUBLIC
Ludo Diels

IBA Expo & Forum
Werkhuizen, IBA Meets IBA, Schunck, Scoop, Biennale, Foto & Film

IBA Cultuurprogramma
Cultuurprogrammering, Parkstad Fotografeert, Sjaal, Ballon & Urban Culture Centrum Heerlen

IBA Routes
Cultuurhistorische Routes, Mijnen, Romeinen & Fietsroutes

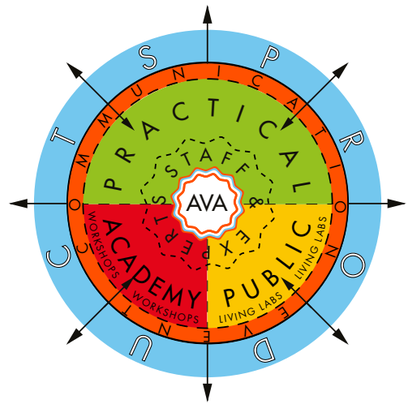

22-06-2016

Kadernota Economie & Toerisme

2017-2024

"Doorinvesteren in centrum- en gebiedsontwikkeling, bedrijvigheid en toerisme in het Brunssum van de 21e eeuw"

Gemeente Brunssum | Stadsregio Parkstad Limburg | Euregio Zuid-Limburg

Deze kadernota is een uitgave van:

Gemeente Brunssum

Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling & Vastgoed

Lindeplein 1

6440 AG BRUNSSUM

www.brunssum.nl

gemeente@brunssum.nl

In samenwerking met:
VVV Zuid-Limburg

Kadernota (**definitie**): *politiek document waarin de hoofdpunten van beleid en de financiële kaders voor de komende jaren worden aangegeven.*

Centrale onderwerpen:

Economie, economisch beleid, economische structuurversterking, centrummanagement, masterplan Centrum, masterplan Treebeek, bedrijvenloket

Integrale gebiedsontwikkeling Oostflank, herstructurering bedrijventerreinen, renaturering Rode Beek, Buitenring Parkstad Limburg

Toerisme, recreatie, leisure, landschap, Schutterspark, Oostflank, landgoed Brunssheim, Golfbaan, Brunssummerheide, mijnspoor, Nature Wonder World

Internationale Bau Ausstellung, Limburg Economic Development, VVV Zuid-Limburg, Business in Brunssum, Ondernemend Centrum Brunssum

Welkom in het Brunssum van de 21e eeuw!

Inhoudsopgave

Inleiding p. 4

Management Summary p. 6

Kerngegevens p. 8

Beleidsanalyse p. 10

SWOT-analyse en confrontatiematrix p. 14-15

Strategische thema's 2017-2024 p. 16

A Centrumontwikkeling, Citybranding en Evenementen
B Integrale Gebiedsontwikkeling Oostflank/Buitenring
C Doorontwikkeling Toerisme en Recreatie
D Internationale Bau Ausstellung (IBA) 2020

Limburg Economic Development p. 30

Projecten overzicht 2017-2020 p. 32

Bijlagen p. 34

Foto boven: Tracee Buitenring t.h.v. bedrijventerrein Rode Beek/Hoogenboschweg
Foto onder: Bewegwijzering attracties Schutterspark

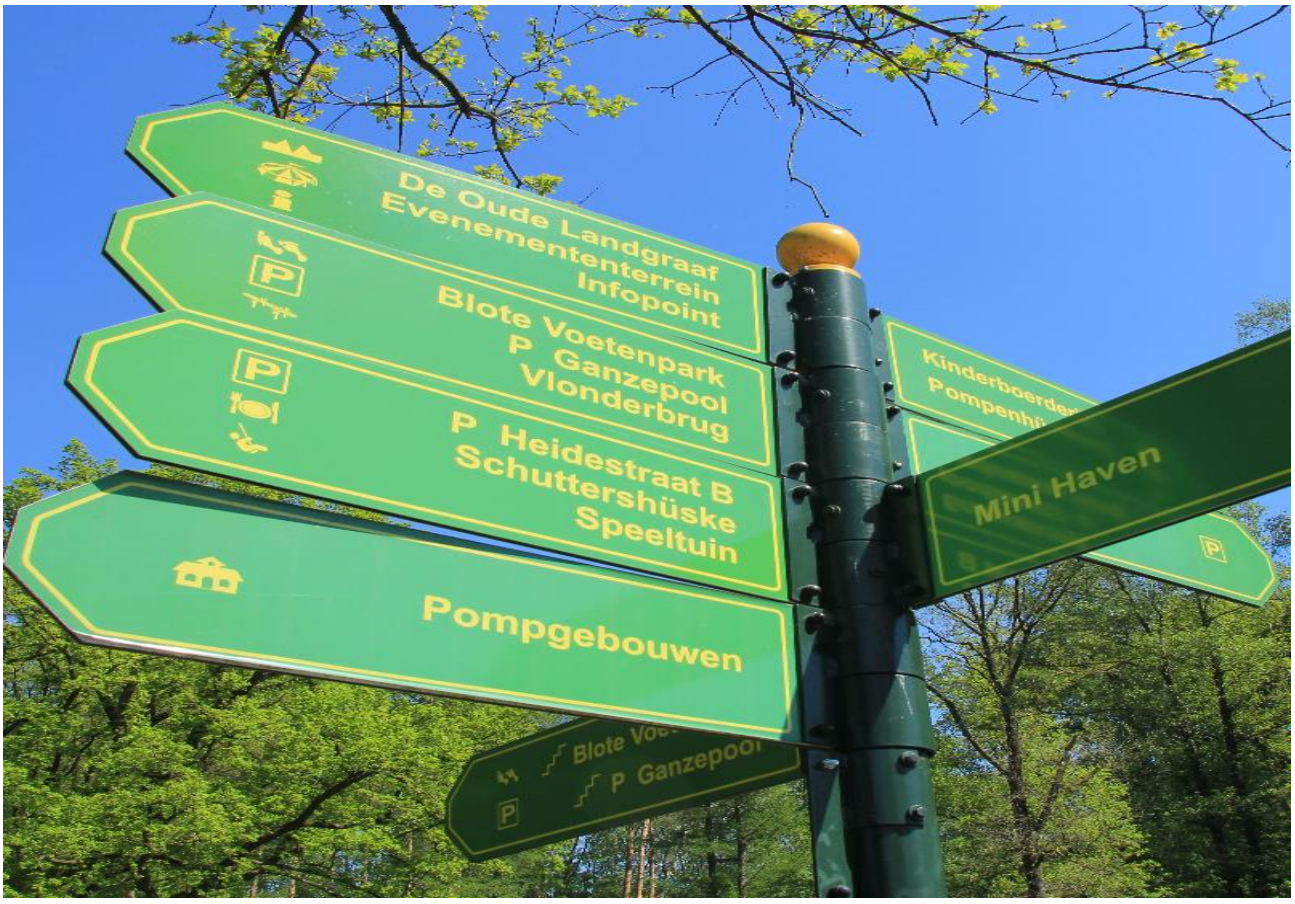

Inleiding

De raad van de gemeente Brunssum heeft verzocht om een actualisatie van het kaderstellend economisch beleid[1].

Anno 2017 maken wij met u de balans op ten aanzien van het economisch beleid in de gemeente Brunssum, het toerisme, de arbeidsmarkt en de ruimtelijke projecten.

Het bedrijfsleven heeft 8 taaie crisisjaren doorstaan. In 2008 sloeg de economische crisis in alle hevigheid toe, gepaard gaande met een bankencrisis, een crisis op de woningmarkt en een forse breuk in het consumentenvertrouwen. De gemeente Brunssum stond voor de uitdaging om in deze moeilijke jaren majeure projecten tot realisering te brengen. Daarvoor was doorzettingsvermogen, lef, vertrouwen en samenwerking nodig.

Met elkaar kunnen we constateren dat verschillende innovatieve projecten tot een succesvolle realisatie zijn gekomen. Denk hierbij aan het Zorgplein (MIJN, Centrum voor Medische Zorg), de renaturering van de Rode Beek, de reconstructie van het Lindeplein, de nieuwe Brikke Oave en de Brede scholen in Brunssum Oost, -Centrum, -Zuid en Treebeek. Fase 1 van het centrumplan "Doorsteek Centrum" is eind 2016 van start gegaan.

Het ondernemersklimaat in Brunssum heeft zich in het afgelopen decennium positief doorontwikkeld. Het Brunssums bedrijfsleven is verenigd in de stichting "Ondernemend Centrum Brunssum" (winkeliers) en het ondernemersnetwerk "Business in Brunssum" (industrie en zakelijke dienstverlening). Voor kleinschalige bedrijven aan huis hanteert de gemeente een faciliterend beleid. Er vindt regelmatig overleg plaats met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven op basis van gelijkwaardigheid en het scheppen van randvoorwaarden.

Het Brunssumse winkelhart "Het Ei" is met recht het 2e winkelcentrum van Parkstad Limburg. Met een mix van filialen en speciaalzaken, gratis parkeren, een bruisende horeca, een overdekt winkelcentrum en voorzieningen voor jong en oud. Nieuwe (gefaseerde) investeringen in en rondom het winkelcentrum moeten een impuls geven aan het bezoekers- en verblijfsklimaat. Een jaarlijkse evenementenkalender draagt bij aan voldoende "reuring". Ontwikkelingen zoals een overdekte fietsenstalling en publieke wifi worden momenteel verkend.

In 2017 vieren wij 50 jaar gastheerschap van de NATO. Het sinds 1967 in Brunssum gevestigde JFC Headquarters vormt samen met Napoli de twee Europese hoofdkwartieren van de NATO en biedt emplooi aan mensen uit 26 landen. De organisatie heeft een economische impact[2] voor onze regio van circa 150 mln. euro per jaar. Denk hierbij aan werkgelegenheid, toeleveranciers en het effect op de lokale en regionale woningmarkt.

De Brunssumse ondernemingen Fysio Stofberg, Kabeldirect, Emma Shoes en Blomix werden in het recente verleden genomineerd voor de Rabo Economy Award in Parkstad. De prijs viel zowel in 2015 als 2016 in handen van Brunssumse ondernemers. Het begin van een traditie…?

[1] De huidige kadernota Economie is in 2007 opgesteld en had een doorlooptijd tot 2015.
[2] Economic Impact Study Joint Force Command Headquarters Brunssum (Etil 2007)

Voor de noodzakelijke herstructurering van de bedrijventerreinen Hendrik, Ora et Labora, Bouwberg en Rimburgerweg heeft de raad onlangs een masterplan vastgesteld dat de lange termijn visie weergeeft voor de gewenste herstructurering/transformatie.

De Oostflank vormt een honderden hectares groot ontwikkelgebied, waar zich verschillende nieuwe kansen en initiatieven voordoen. De Buitenring ('Leisure Ring') vormt de nieuwe infrastructuur die het voormalige groeve- en mijnsteengebied doorkruist en de randvoorwaarden creëert voor duurzame economische, toeristische en landschappelijke structuurversterking.

De regio Parkstad Limburg werd in 2016 bekroond met de hoogste toeristische onderscheiding ter wereld, de Tourism for Tomorrow Award. De regio was in 2015 goed voor een omzet van € 368 miljoen en in de laatste vijftien jaar 5.800 nieuwe fulltime banen!

Het Heidenaturpark, de Renaturering van de Rode Beek, de toekomstvisie Schutterspark, het Blote Voeten Park, de Golfbaan, Landgoed Brunssheim, het Clemensdomein en het Mijnspoortracee illustreren het gemeentelijke aanbod op het gebied van recreatie en toerisme.

De komende jaren zullen uitwijzen of de plannen voor het thematisch attractiepark Nature Wonder World (incl. casino, overdekt waterpark, hotels en evenementenplein) financieel haalbaar zijn. Een project van drie kwart miljard euro met een geraamd bezoekersaantal van 2.350.000 per jaar!

Het financiële weerstandsvermogen behoort in 2016 met een ratio van 2,15 tot klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

In deze kadernota Economie en Toerisme presenteren wij onze visie en ambitie, aan de hand van ***4 strategische thema's.*** *Vervolgens vindt aan de hand van de meerjarenbegroting een confrontatie plaats tussen ambitie en middelen voor de periode 2018-2024. Dit resulteert in een voorstel tot aanpassing van de gemeentebegroting.*

Namens het College van Burgemeester en Wethouders,

C.J.C.P. De Rijck | Wethouder Economie & Werkgelegenheid
H. Offermans | Wethouder Ruimtelijke Ordening, Toerisme en Projecten
Burgemeester L.M.C. Winants | Acquisitie Economische Zaken, Regionale Zaken en Internationale contacten

Welkom in het Brunssum van de 21e eeuw!

Management summary

Middels de kadernota Economie en Toerisme stelt de raad de beleidsmatige en financiële kaders vast voor de periode 2017-2024.

Aan de hand van een beleidsanalyse worden de speerpunten van het landelijke, provinciale, regionale en lokale beleid beschreven. Stedelijke ontwikkeling en herstructurering, de aanpak van leegstand en doorontwikkeling van het toerisme zijn de 'grootste gemene delers' binnen het regionale beleid.

Een SWOT-analyse biedt inzicht in de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen in de gemeente Brunssum. Bedreigingen doen zich voor in de demografische ontwikkeling en in trends als internetwinkelen, maar ook in de kwetsbare positie van de arbeidsmarkt aangezien het regionale arbeidspotentieel een belangrijke vestigingsvoorwaarde is voor nieuwe bedrijven. Kansen zijn er echter ook volop! De aanleg van de Buitenring, het winnen van de Tourism Award en de Internationale Bau Ausstellung zijn daar voorbeelden van.

In het economisch en toerismebeleid in de gemeente Brunssum staan in de komende periode 4 strategische thema's centraal. Dit zijn

- Centrumontwikkeling, Citybranding & Evenementen,
- Integrale Gebiedsontwikkeling Oostflank/Buitenring,
- Doorontwikkeling Toerisme en Recreatie en
- Internationale Bau Ausstellung (IBA) 2020.

Het College wil focussen op deze ontwikkelingen omdat hierbij het rendement op de investeringen het hoogst is. Rendement in termen van werkgelegenheid, cofinanciering, vliegwieleffect en toerisme.

Naast deze prioritaire thema's blijft het College investeren in het Midden- en Kleinbedrijf, de samenwerking met ondernemersverenigingen en –netwerken en de dienstverlening via het gemeentelijk bedrijvenloket. Startende ondernemers en de lokale middenstand vormen de motor van de lokale economie.

Nadrukkelijk is ook de arbeidsmarkt een punt van aandacht. Het is de uitdaging voor de komende jaren om de *mismatch tussen vraag en aanbod* op de arbeidsmarkt geleidelijk aan te herstellen door nieuwe beroepskrachten aan de gemeente te binden. Het regionale arbeidspotentieel is immers een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bedrijven. Brunssum gaat zich dan ook sterker profileren als aantrekkelijke woon- en forensenstad.

Op de Projecten kaart staan de belangrijkste initiatieven tot 2020 geografisch weergegeven. Het betreft initiatieven in de sfeer van gebiedsontwikkelingen, deelprojecten van masterplannen en herontwikkelingen ten aanzien van wonen, commerciële voorzieningen, bedrijventerreinen en recreatie.

Het College is voorstander van het instellen van een integraal budget voor economie, centrumontwikkeling, acquisitie en evenementen. Hiermee kan de leegstand worden aangepakt, kunnen nieuwe evenementen worden aangejaagd, moderne centrumvoorzieningen worden gerealiseerd en nieuwe (promotionele) activiteiten worden georganiseerd.

Daarnaast stelt het College een eenmalige onttrekking uit de Algemene Reserve voor ten behoeve van het instellen van een fonds voor de revitalisering van aanloopstraten/entrees. In het coalitie-akkoord 2014-2018 heeft de raad deze ambitie, die terug te voeren is op het masterplan Centrum uit 2008, uitgesproken. De entrees, ofwel “poorten van Brunssum” verdienen in de komende jaren de aandacht.

LED

De gemeenten Heerlen en Vaals traden eind 2016 uit het samenwerkingsverband voor economische structuurversterking, hetgeen door velen als een tegenslag werd ervaren.

De midterm review van het programma Limburg Economic Development toonde in 2016 aan dat het gewenste vliegwiel na een aanloopperiode van enkele jaren op gang begint te komen. De sectoren die er in Zuid-Limburg uitspringen zijn de chemie, life sciences en health en de overige maakindustrie.

De economische crisis, die terug te zien is in de cijfers van 2011-2014, met een stevige dip in 2012, speelt een belangrijke rol in de groeivertraging. Vanaf 2014 zien we de Zuid Limburgse economie weer stevig aantrekken (meer dan twee keer zoveel als de gemiddelde groei voor heel Nederland, resp. 5,4% en 2% groei). Nu het tijd wordt om te oogsten en de economie weer aantrekt mogen we een verdere versnelling van de economische groei verwachten.

Momenteel vindt overleg plaats tussen de Tripool gemeenten over de toekomstige samenwerking en aanscherping van het programma. In het verdere verloop van 2017 dient de gemeente Brunssum een keuze te maken over haar deelname aan LED na 1-1-2018.

Indien de gemeente besluit haar deelname voort te zetten, moet de bijdrage met ingang van 2018 worden verdubbeld. Een alternatief zou zijn om de bijdrage om te ramen voor andere economische beleidsdoelstellingen.

Het College wil graag de gevoelens van de raad in deze peilen om de besluitvorming vervolgens in de perspectiefnota 2017 te verwerken.

Kerngegevens

Aantal inwoners:	28.448
Aantal huishoudens:	13.545
Gemiddeld besteedbaar inkomen:	€ 18.200
Gemiddelde WOZ waarde woning:	€ 131.000
Aantal bedrijven:	1.557
Bedrijventerreinen:	Emma (150 arbeidsplaatsen) Haefland (190 arbeidsplaatsen) Rode Beek (210 arbeidsplaatsen) Bouwberg (805 arbeidsplaatsen) Ora et Labora (16 arbeidsplaatsen) Hendrik (142 arbeidsplaatsen) Rimburgerweg (50 arbeidsplaatsen) BSV Limburgia (in ontwikkeling)
Aantal winkels:	160 (42.500 m2)
Leegstand:	12,4 %
Winkelcentra:	Het Ei | 2e winkelcentrum van Parkstad Limburg Winkelcentrum De Parel | www.winkelcentrumdeparel.nl Treebeek Brunssum Noord
Georganiseerd bedrijfsleven:	Business in Brunssum | www.businessinbrunssum.nl Ondernemend Centrum Brunssum | www.ocbrunssum.nl
Aantal arbeidsplaatsen:	7.510
Percentage ZZP-ers:	13,2 %
Werkloosheid:	7,2 %
Aantal bijstandsgerechtigden:	900
Aantal WSW/Wajong:	900

Foto boven: Impressie van Het Ei, kernwinkelcentrum Brunssum, 2e winkelcentrum van Parkstad
Foto onder: 1e editie 2016 van het nieuwe evenement ‘ Kerst vier je samen’ in Brunssum (‘Santa Run’)

Beleidsanalyse

Een analyse op hoofdlijnen van het economisch beleid van achtereenvolgens het Rijk, de provincie Limburg, de stadsregio Parkstad en de gemeente Brunssum.

Het Rijk

Speerpunten van het rijksbeleid op het gebied van Economische Zaken zijn:

- ✓ (Financiering van) onderzoek, ontwikkeling en innovatie (loonkosten, microkredieten, bankgaranties, private investeringen, fondsvorming)
- ✓ Verbeteren toegang tot financiering (actieplan MKB-financiering, Nederlands Investerings Agentschap etc.)
- ✓ Vermindering regeldruk voor bedrijven
- ✓ Duurzame energie/Energie Agenda/SDE-subsidie
- ✓ Windparken op Zee
- ✓ Duurzame Landbouw, Visserij en Voedelketens
- ✓ Natuur en Biodiversiteit

Provincie Limburg

De Provincie Limburg kiest in haar economisch beleid voor focus op een aantal kansrijke sectoren, de zgn. topsectoren. Dit zijn *Chemie, Life Sciences & Health en Logistiek*.

Onder de naam Brightlands werken de vier innovatiecampussen van Limburg samen: de Chemelot Campus in Sittard-Geleen, de Maastricht Health Campus, de Smart Services Campus in Heerlen en de Greenport Campus in Venlo. Op de campussen werken bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstituten en de overheid nauw samen.

Een van de kerntaken binnen het economisch domein is het stimuleren van *ondernemerschap en innovatie* in het MKB en het toerisme. Dit blijkt uit het programma Vitaal Bedrijfsleven.

Op 12 mei 2016 stelde Provinciale Staten het *kader Stedelijke Ontwikkeling* vast waarin is vastgelegd hoe de Provincie Limburg haar ambities met betrekking tot de ontwikkeling van steden en stedelijke regio's wil realiseren. Hiervoor is 40 mln. euro gereserveerd. De focus ligt daarbij op Venlo, Sittard, Heerlen en Maastricht.

Middels een plan van aanpak streeft de provincie ernaar de *winkelleegstand* samen met marktpartijen effectief aan te pakken.

Op het niveau van Zuid Limburg wordt samengewerkt om tot ruimtelijke keuzes te komen, een samenwerking die vorm krijgt in de uitwerking van het provinciaal omgevingsplan Limburg (POL): de *intergemeentelijke structuurvisie ruimtelijke economie Zuid-Limburg*. Insteek van die visie is om de kernen en bedrijventerreinen compact af te bakenen en nieuwe regels op te stellen voor ontwikkelingen in die afgebakende clusters.

Stadsregio Parkstad Limburg

Het regioprogramma “naar een duurzaam vitale regio” (2010) bevat de strategische agenda van Parkstad Limburg.

In de regionale samenwerking zijn de bestuurscommissies geformeerd rondom de vier kernthema’s *Wonen en herstructurering, Ruimte, Mobiliteit en Economie en Toerisme*.

Binnen het kernthema Economie en Toerisme is een centrale rol weggelegd voor de thema’s *Retail, Herstructurering, Leisure, Smart Services en de gebiedsontwikkeling Buitenring*.

Aan de hand van jaarplannen bepaalt het Algemeen Bestuur op voorspraak van de bestuurscommissie Economie en Toerisme de inzet van middelen op elk van deze terreinen.

Met ingang van 2016 krijgen de Parkstadgemeenten 5 jaar lang € 3,9 miljoen per jaar uitgekeerd op basis van de *decentralisatie uitkering bevolkingsdaling (“krimpgelden”).* In Parkstad is besloten hiervan € 3 miljoen per jaar (circa 75%) regionaal in te zetten. De besluitvorming over de aanwending van dit regionale budget vindt plaats op basis van het regioprogramma en de ontwikkelagenda.

Gemeente Brunssum

In de *strategische visie 2012-2025* van de gemeente Brunssum zijn de volgende lange termijn doelstellingen opgenomen:

- ✓ Brunssum is in 2025 een gezonde gemeente (zowel fysiek als financieel), waar het goed wonen is. Een gemeente die sociaal is, die bruist.
- ✓ Brunssum is een compacte en groene gemeente, die nauw samenwerkt met de omliggende gemeenten.
- ✓ Brunssum is een goed bestuurde en gastvrije gemeente. Het is de ‘tuinstad’ in de regio, waar mensen van alle leeftijden en alle bevolkingsgroepen graag wonen, leven, verblijven en recreëren.
- ✓ Brunssum gooit de mantel van bescheidenheid van zich af en werkt zelfbewust en vanuit de eigen kracht aan de toekomst van onze gemeente en in het verlengde hiervan aan het versterken van de positie van Zuid Limburg.
- ✓ Brunssum deelt met de Parkstadgemeenten een verleden. De vraag is met wie we de toekomst delen. Die toekomst ligt besloten in de kracht van Zuid Limburg.

De gemeente Brunssum investeert daarom in:

- ✓ regionale samenwerking binnen Parkstad, Zuid-Limburg, onze Duitse buurgemeenten en de Euregio
- ✓ de ontwikkeling van het economische potentieel van de Oostflank op toeristisch recreatief vlak en/of duurzame energie
- ✓ het op peil houden van de kwaliteit en bereikbaarheid van de bedrijventerreinen
- ✓ het creëren van een veilig en onderscheidend ondernemers- en vestigingsklimaat
- ✓ behoud van JFC Headquarters

Welkom in het Brunssum van de 21e eeuw!

Structuurvisie (2009-2025)
Economische dynamiek is een essentiële randvoorwaarde om een gedeeltelijk antwoord te geven op de krimp van de bevolking. De gemeente wil met de ontwikkeling van de Oostflank een belangrijke impuls voor de economische dynamiek teweegbrengen. In de Oostflank wordt de ruimte gecreëerd voor economische vernieuwing. Een ontwikkeling die moet leiden tot een structurele economische toegevoegde waarde, dus moet leiden tot extra investeringen en bestedingen van bezoekers van buiten de regio.

Naast het, indien mogelijk, faciliteren van bestaande bedrijven die een nieuwe locatie zoeken, wil Brunssum ruimte bieden aan kleine ondernemers om laagdrempelig te starten met een onderneming. In een ruime woning of een woning met een grote garage/berging kan, mede met het oog op de afnemende woningvoorraad, relatief eenvoudig een onderneming gestart worden.

In het coalitie-akkoord 2014-2018 “Werk, meedoen en inzet” (programma Brunssum Werkt) staan de volgende thema’s centraal:

- ✓ Branding
- ✓ Oostflank/NWW
- ✓ Werkgelegenheid
- ✓ MKB
- ✓ Limburg Economic Development

Toerisme
De beleidsnota Toerisme/Recreatie “Brunssum laat je genieten 2010-2014” is in oktober 2009 vastgesteld. Daarin staat de relatie tussen toerisme, cultuur (o.a. mijnverleden), vrije tijd en het woon- en werkklimaat centraal. Er zijn bij de vaststelling van deze nota geen extra middelen vrijgemaakt voor het uitvoeringsprogramma of menskracht.

Er wordt projectmatig gewerkt aan diverse ontwikkelingen zoals de aanpak van het Clemensdomein, de Gebiedsontwikkeling Oostflank, NWW, Schutterspark, Leisure Ring etc.

Ook vindt regionale beleidsafstemming plaats over toerisme en recreatie.

Het College heeft in 2016 een nieuw *uitvoeringsconvenant met de VVV Zuid-Limburg* gesloten voor een periode van 4 jaar (2017-2021). Op grond van dit convenant levert de VVV diensten op het gebied van informatieverzameling, (online) promotie, regiopromotie, servicepunten, evenementen coördinatie en advisering m.b.t. projecten. In de financiële paragraaf zijn de bijdragen opgenomen van de gemeente Brunssum.

In Parkstad verband is onlangs het ambitiedocument Toerisme vastgesteld als richtinggevend voor het toerisme in Parkstad Limburg. De ambitie voor 2025 is om Parkstad te laten ontwikkelen als volwaardig toeristengebied. De ambitie is een groei van 100% tot 2025 (bestedingen, beddencapaciteit en attracties).

Foto boven: De transformatie van de Oostflank van Brunssum in volle gang (van zwart naar groen)
Foto onder: Brunssum streeft naar het behoud van het NAVO hoofdkwartier JFC Headquarters en viert in 2017 50 jaar NAVO in Brunssum

Welkom in het Brunssum van de 21e eeuw!

SWOT-analyse

Aan de hand van een swot-analyse brengen wij de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen m.b.t. het economisch functioneren van de gemeente in beeld. De SWOT-analyse vormt de grondslag voor de strategische beleidskeuzes;

Confrontatiematrix

Bovengenoemde sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen kunnen vervolgens in een confrontatiematrix worden geplaatst. Hierbij worden de 3 meest relevante onderwerpen eruit genomen. Per kolom worden de cijfers 5,3 en 1 verdeeld om de meest relevante combinaties te kunnen vinden.

De score 5 wordt toegekend aan de meest relevante combinatie, daarna 3 en dan 1.

		Kansen			**Bedreigingen**		
		Recreatie & Toerisme	Citybranding	Oostflank/NWW/ Buitenring	Demografie	Internet	Leegstand
Sterkten	Samenwerking	5	3	3	5	1	5
	Vitaal centrum	1	3	1	5	5	5
	Groen	5	3	3	3	1	1
Zwakten	Imago	3	5	3	1	1	1
	Profiel	3	3	5	1	1	1
	Veroudering	3	1	5	1	1	5

Strategische uitdagingen

De meeste relevante combinaties geven de organisatie o.a. de volgende strategische uitdagingen:

1. Hoe kunnen we ons imago versterken en nieuwe bewoners aantrekken door een gerichte inzet van citybranding?
2. Hoe kunnen we door samenwerking in de regio een goed antwoord geven op vraagstukken als krimp, leegstand en internetwinkelen?
3. Hoe kan de Gebiedsontwikkeling van de Oostflank zorgen voor nieuwe sociaaleconomische en ruimtelijke impulsen?
4. Hoe kunnen evenementen, toerisme en recreatie zorgen voor een impuls op het gebied van werkgelegenheid en bestedingen?

Hierna gaan wij verder in op deze vraagstukken aan de hand van 4 strategische thema's.

Strategische thema's 2017-2024

Wij stellen voor om de beleidsmatige en financiële kaders voor het programma Economie en Toerisme tot 2024 vast te stellen aan de hand van 4 strategische thema's :

A Centrumontwikkeling, Citybranding & Evenementen

Al datgene wat in het teken staat van de doorontwikkeling en het vermarkten van Brunssum Centrum als 2e winkelcentrum van Parkstad, met een multifunctioneel aanbod aan winkels en consumentgerichte diensten, een bruisend horeca- en evenementen aanbod, moderne centrumvoorzieningen en een prettig woon- en werkklimaat. Het betreft tevens de noodzakelijke transformatie en revitalisering van de aanloopstraten als entree(s) van Brunssum.

B Integrale Gebiedsontwikkeling Oostflank/Buitenring

De integrale gebiedsontwikkeling van de Oostflank betreft een vrijwel volledige ruimtelijke herstructurering of transformatie. Speerpunten zijn toerisme en recreatie, groene structuren en revitalisering van de bedrijventerreinen. Dragende projecten zijn Nature Wonder World, de herstructurering van bedrijventerreinen, de renaturering van de Rode Beek/Terca locatie en de aanleg van de Buitenring.

De arbeidsmarkt verdient ook bijzondere aandacht, aangezien het arbeidspotentieel een belangrijke vestigingsvoorwaarde is van bedrijven. De bestaande mismatch tussen vraag en aanbod dient te worden hersteld.

C Doorontwikkeling Toerisme en Recreatie

Een doorontwikkeling van het toeristisch en recreatief profiel van Brunssum waarbij wordt ingespeeld op de mogelijkheden van de Leisure Ring en de flow waar de regio in zit na het winnen van de mondiale Tourism Award. Denk aan het opwaarderen van het Schutterspark, het realiseren van voorzieningen voor camper standplaatsen, de aanleg van wandel- en fietspaden en recreatieve routes zoals het mijnspoortracé en de Leisure Lane. In regionaal verband is de ambitie tot 25 een verdubbeling van bestedingen en overnachtingen en een uitbreiding van het aanbod met 3-5 grotere attracties.

D Internationale Bau Ausstellung (IBA) 2020

Uitvoering geven aan de in het uitvoeringsprogramma IBA 2020 opgenomen kansrijke IBA ontwikkelingen in de gemeente Brunssum met het oog op de IBA Parkstad 2020. Het betreft hier de gebiedsontwikkeling Treebeek en de herinrichting van de omgeving NATO/Brunssumerheide.

Het College wil met voorrang inzetten op die ontwikkelingen waarbij het rendement het grootst is. Rendement in termen van cofinanciering, werkgelegenheid, vliegwiel en toerisme.

Foto boven: Kabeldirect ontvangt Mini in het kader van innovatie-estafette
Foto onder: Winkelcentrum Brunssum Noord ontvangt derde ster Keurmerk Veilig Ondernemen

Welkom in het Brunssum van de 21e eeuw!

A. Centrumontwikkeling, Citybranding & Evenementen

In de periode 2007-heden is er flink geïnvesteerd in en rondom het kernwinkelcentrum.

Er is een collectief ondernemersfonds opgericht via de reclamebelasting. De stichting OCB zet zich in voor de belangen van ondernemers in het Ei en het Lindeplein.

Met de vestiging van Action, Yumi Sushi, Anytime Fitness, Electro Van Kan, Domino's Pizza en Rabobank zijn diverse strategisch gelegen winkelpanden weer ingevuld.

Het masterplan Centrum is tot uitvoering gekomen met o.a. de revitalisering van het Lindeplein, de nieuwe Brikke Oave, het Zorgplein en de Brede School Kerkeveld en de aanleg van nieuwe parkeerplaatsen aan het Koutenveld en Alsdorfplein.

De gemeente hanteert een concentratiebeleid, de Rumpenerstraat is een zogenaamde transformatiezone waar de detailhandelsfunctie wordt afgebouwd.

Middels het gevelrenovatie project hebben verschillende initiatiefnemers in totaal circa €50.000 ontvangen voor investeringen aan hun panden.

Visie en ambitie 2024

Brunssum Centrum blijft het 2e winkelcentrum van Parkstad met een verzorgingsbied van circa 50.000 inwoners uit Brunssum en omliggende gemeenten. De gemeente investeert in een nieuw centrumplan, moderne centrumvoorzieningen en een dynamische evenementenkalender. Het winkelcentrum is een multifunctionele plek, kent een sterke 'couleur locale' en onderscheidt zich door het gratis parkeren. De gemeente zet in op een transformatie en revitalisering van de Rumpenerstraat als aanloop/entree naar het Centrum. Voor deze herontwikkeling dient een fonds te worden ingesteld waarmee cofinanciering kan worden verkregen bij publieke partners. Het budget voor centrummanagement en evenementen dient structureel te worden opgehoogd om de ambities te realiseren. Via een citybranding aanpak wordt o.a. ingezet op het aantrekken van nieuwe bewoners in de bevolkingscategorie 30-45 jaar.

Wat gaan we ervoor doen?

- ✓ Investeren in moderne centrumvoorzieningen zoals groen- en sfeerelementen, een bewaakte fietsenstalling, gratis wifi en/of openbare toiletten
- ✓ Actief inzetten op lokale winkelconcepten die bijdragen aan 'couleur locale'
- ✓ Actualiseren van het evenementenbeleid
- ✓ Actief inzetten op strategische citybranding
- ✓ Investeren in duurzaam sfeerprogramma i.s.m. stichting OCB
- ✓ Gefaseerde aanpak Doorsteek Centrum (wonen, commerciële voorzieningen, plein)
- ✓ Bestrijding van leegstand en verloedering (o.a. Streetwise, leegstandverordening)
- ✓ Instellen transformatiefonds Rumpenerstraat (focus op entree)

Foto boven: Het nieuwe Zorgplein, MIJN, Centrum voor medische Zorg (masterplan Centrum)
Foto onder: Impressie van het project Doorsteek Centrum/Y-Staete (fase 1a en 1b)

Wat is de verwachte output?

- ✓ Behoud van een vitaal centrum
- ✓ Een verbeterd woon- en leefklimaat dat mensen van buitenaf aantrekt (bezoekers, bewoners)
- ✓ Verkrijgen van cofinanciering van parkstad en/of provincie Limburg
- ✓ Toename van bestedingen (hotels, horeca, dagelijkse voorzieningen, winkels)
- ✓ Afname van leegstand en verloedering en daardoor een versterking van de leefbaarheid en veiligheid
- ✓ Versterking van het imago
- ✓ Toename van WOZ-opbrengsten door waardecreatie
- ✓ Aantrekken van nieuwe horeca- en winkel concepten
- ✓ Meer synergie tussen centrummanagement, evenementen en lokale economie

B. Integrale Gebiedsontwikkeling Oostflank

In de afgelopen 10 jaar is de startnotitie Oostflank verder doorontwikkeld tot een plan van aanpak Integrale Gebiedsontwikkeling Oostflank. Er is een projectmanager aangesteld om dit plan van aanpak te coördineren.

Er zijn verschillende haalbaarheidsonderzoeken (milieu, markttechnisch, financieel) verricht en er is een masterplan opgesteld m.b.t. het project Nature Wonder World.

De renaturering van de Rode Beek en de aanleg van de Buitenring zijn ten uitvoer gebracht.

Ten behoeve van de herstructurering van bedrijventerreinen is in samenwerking met publieke en private partijen een masterplan vastgesteld en door de raad een werkkapitaal van € 1,5 mln. beschikbaar gesteld.

In 2015 is de Golfbaan na langdurige onderhandelingen geprivatiseerd.

Er heeft een concessie plaatsgevonden m.b.t. beheer en exploitatie van het Schutterspark/Pompgebouwen. Er is een gemeentelijk accountmanager Schutterspark aangesteld.

Het Bestemmingsplan USAG / NATO Schinnen is vastgesteld.

Op al deze terreinen heeft de gemeente intensief samengewerkt met partners zoals LHB, Addventures, Rijk, De Koempel, Parkstad, Provincie Limburg, NATO, Natuurmonumenten, Limburg Economic Development, IBA, BPL en Rijksvastgoed ontwikkelbedrijf.

Visie en ambitie 2024

De Oostflank biedt kansen om Brunssum verder te profileren op het gebied van toerisme en recreatie en daarmee aan te haken op de ontwikkeling die de regio Parkstad/Zuid-Limburg doormaakt en die in 2016 hebben geleid tot het winnen van de mondiale Tourism Award.

De bedrijventerreinen moeten worden geherstructureerd en gemoderniseerd hetwelk moet leiden tot een efficiënter, kwalitatief en duurzaam ruimtegebruik. Bedrijventerrein Hendrik wordt een nieuwe representatieve entree van Brunssum. De afvalverwerking en recycling worden geconcentreerd op Ora et Labora. Voor Bouwberg is een groene corridor langs de Buitenring voorzien.

NATO, mijnspoor, Terca, Heikop en Brunssumerheide kunnen in de omgeving Rembrandtstraat in samenhang worden ontwikkeld tot een nieuwe ruimtelijke inrichtingsstructuur. De functies in het Schutterspark moeten sterker en meer integraal worden neergezet. Het klimbos vult de bestaande attracties aan.

Het gebruik van de Pompgebouwen biedt kansen om Brunssum te profileren middels grotere publieksevenementen (Urban Culture). Wandel- en fietsroutes zullen de komende jaren, o.a. langs de Rode Beek worden verbeterd. Hiervoor zijn subsidies beschikbaar vanuit Parkstad en het Leader-programma.

Wat gaan we ervoor doen?

- ✓ Herstructurering/revitalisering bedrijventerreinen Oostflank
- ✓ Masterplan Nature Wonder World (integrale businesscase, marktsondering, PPS financieringsstructuur)
- ✓ Actualiseren bestemmingsplannen en beeldkwaliteit
- ✓ Project Mijnspoortracee
- ✓ Opstellen toekomstvisie en meerjarenraming Schutterspark
- ✓ Faciliteren Klimbos (plateau Schutterspark)
- ✓ Aanleg wandel- en fietsroutes
- ✓ Herinrichting zone Rembrandtstraat/Terca (IBA)
- ✓ Afwerking groeves Mourik en Swelsen
- ✓ Nieuw bestemmingsplan bedrijventerrein Rode Beek
- ✓ Samenwerking IBA en Stadsregio Parkstad
- ✓ Faciliteren van camperplaatsen
- ✓ Landgoed Brunssheim (private ontwikkeling)
- ✓ Vergroten van het arbeidsmarkt potentieel

Wat is de verwachte output?

- ✓ Meer werkgelegenheid per m2 bedrijventerrein
- ✓ Versterking van het ondernemers- en vestigingsklimaat
- ✓ Acquireren van nieuwe bedrijven (uit de regio)
- ✓ Efficiënter en duurzaam ruimtegebruik
- ✓ Toename van WOZ en leges inkomsten door aanjagen van nieuwe investeringen
- ✓ Versterking van het toeristisch-recreatief profiel
- ✓ Optimale aansluiting bij regionale ontwikkelingen (o.a. Tourism Award)
- ✓ Beter imago
- ✓ Toename van ruimtelijke kwaliteit

Foto boven: Luchtfoto bedrijventerrein Bouwberg
Foto onder: Renaturering Rode Beek/Viaduct in ontwikkeling

C. Toerisme en Recreatie

Parkstad Limburg heeft zich in recordtijd ontwikkeld tot de belangrijkste toeristische speler van Zuid-Limburg. Niet voor niets is de regio in 2016 uitgeroepen tot de beste toeristische bestemming ter wereld in het kader van de Tourism for Tomorrow Award 2016! De regio heeft zich getransformeerd van een kansloos, grijs mijngebied tot een toeristische bestemming van wereldformaat.

De kracht van het gebied ligt vooral in internationaal aansprekende dagattracties zoals Gaia Zoo en Snowworld, gestileerde parken zoals Monde Verde en het Blote Voeten Park, uitgestrekte heide- en bosgebieden, een sterk opkomende Leisure markt (o.a. Leisure Dome Kerkrade, Continium) en een sterke culturele signatuur met evenementen als o.a. Cultura Nova, WMC, de Parade en Pinkpop. De Murals in Heerlen, het Museumplein in Kerkrade en de ZLSM in Simpelveld vullen het portfolio aan.

SnowWorld Landgraaf

SnowWorld Landgraaf, grootste indoor wintersportresort van de wereld!

GaiaZOO

Oog in oog met 's werelds mooiste dieren

JT Bioscoop Kerkrade

Filmpje pakken in modernste en grootste bioscoop van Zuid-Nederland

Kasteel Hoensbroek

Een belevenis die je eeuwenlang bij blijft!

Het grote toeristische succes van Parkstad Limburg vertaalt zich ook in cijfers. Parkstad realiseert maar liefst 29% van de totale toeristische omzet van Zuid-Limburg (2.4 mld.).

De natuur is één van de 4 pijlers waar de Limburgse toeristische sector met een omzet van 1,2 miljard euro en 20.000 arbeidsplaatsen op drijft. Uit onderzoek blijkt, dat 59% van de Limburgse gast als belangrijkste motivatie heeft om terug te komen voor de natuur en het landschap. En qua imago, staan natuur en de heuvels bovenaan als het gaat om spontane associaties met Limburg.

Van het aantal overnachtingen in Zuid-Limburg, blijkt dat 2,8 miljoen (63% van alle overnachtingen) daarvan in het landelijk gebied plaatsvindt. Het nationaal landschap is daarmee de belangrijkste leverancier van gasten voor de attracties, accommodaties en winkeldomeinen zowel in de landelijke als stedelijke gebieden. De VVV Zuid Limburg-directrice pleitte voor het maken van een plan om de kruisbestuiving tussen landbouw en toerisme op gang te krijgen waartoe de VVV in 2017 het initiatief gaat nemen.

Ook bij de herontwikkeling van de Oostflank gaan toerisme, recreatie en landschap hand in hand. Denk hierbij aan NWW, Schutterspark, de renaturering van de Rode Beek en de plannen t.a.v. de omgeving Terca/Rembrandtstraat.

Tussen 2017 en 2025 wil de regio het Transitieverhaal cultiveren, door keuzes van locaties en thematiek in attracties/accommodaties, daarbij blijft hergebruik van mijnrelicten, oude voorzieningen, kastelen, abdijen en koloniën de sleutel tot identiteit en succes.

Parkstad moet zoneren om zijn toplocaties en fraaiste landschappen te kunnen presenteren en exploiteren, daarom positioneert Parkstad zijn toeristische trekkers in The Ring, het gebied aan en rondom de LeisureRing (BPL, N281/A76). Vanuit de LeisureRing is de visuele ervaring aantrekkelijk en verrassend en is de ontsluiting gemakkelijk en comfortabel

Bezoekers ervaren vanaf de LeisureRing het transitiewonder: een oud mijn- en industrieel landschap herschapen in een groengebied met prachtige parken (attracties, kunst, urbane natuur) en authentieke accommodaties

De beleving van Parkstad is momenteel nog diffuus, er is in de ruimtelijke structuur nog te weinig Parkstad-herkenning, daarom streeft de regio er naar op strategische, groene plekken, grootschalige en indringende kunst in het landschap te lokaliseren

Parkstad wordt dan een mix van attracties, verblijven en kunstzinnige parken: 'urban design & green arts'.

Brunssum genereert op dit moment een toeristische omzet van € 31,2 miljoen, zijnde 2% van het totaal van Zuid-Limburg (ZKA onderzoek september 2015[3]). Binnen de gemeente Brunssum zijn er 450 banen in het toerisme, dit is 6,3% van het totaal in de toeristisch recreatieve sector en 5,6% van de totale werkgelegenheid. Brunssum groeide van 32.688 overnachtingen in 2011 naar circa 40.000 overnachtingen in 2015/2016.

Enkele algemene kengetallen:

- ✓ Limburg bezet nationaal de 1e plek qua aantal bungalowvakanties;
- ✓ Limburg is de nummer 1 binnenlandse stedenvakanties en is goed voor 23 % van alle binnenlandse stedentrips;
- ✓ Hotelvakanties zijn met name in Zuid-Limburg populair;
- ✓ Het aantal buitenlandse gasten stijgt met 1,7%, waarvan afkomstig uit Duitsland 38%, uit België 35%;
- ✓ 52% van de buitenlandse gasten verblijft voornamelijk in hotels;
- ✓ Nederlanders blijven de belangrijkste gasten van Zuid-Limburg;
- ✓ Ondanks de perifere ligging bezet Limburg de 5e positie op de dagrecreatiemarkt;
- ✓ Zuid-Limburg heeft met €44,- verreweg de hoogste besteding per gast per nacht van Nederland.

Voor meer informatie en kengetallen over toerisme, vakanties, bestedingen, herkomst en werkgelegenheid verwijzen wij naar de bijlagen: - Toeristische trendrapportage 2014/2015 en - Factsheets trendrapportage

[3] Ter vergelijking: Maastricht 23%, Valkenburg 16%, Heerlen 10%, Kerkrade 8% en Landgraaf 6%.

Visie en ambitie 2024

Brunssum kan sterk aanhaken op de ontwikkelingen en kansen in de regio op het gebied van toerisme en recreatie. Nature Wonder World kan hier bij uitstek voor gaan zorgen, maar er dient ook aandacht te zijn voor een *'second best'* scenario.

Op recreatief gebied kan de gemeente zichzelf nog sterker gaan profileren en verbindingen realiseren tussen de verschillende parken en heidegebieden. Voorbeelden van nieuwe ontwikkelingen zijn de herinrichting van de zone Rembrandtstraat/Rimburgerweg/entree Brunssumerheide (IBA), het mijnspoortracee en de Leisure Lane. In het Schutterspark worden nieuwe toeristische/recreatieve ontwikkelingen zoals het Klimbos en de Media Inn gefaciliteerd.

Daarnaast is een upgrading van de wandel- en fietsverbindingen noodzakelijk en zijn er ontwikkelmogelijkheden voor bezinningstoerisme op het Clemensdomein.

Het overnachtingaanbod binnen de gemeente is redelijk breed en voorziet in vrijwel alle accommodatietypes met uitzondering van campings en camperplaatsen. Deze laatste verdienen dan ook de aandacht.

In de citybranding moet ook het gemeentelijk toerisme een aandachtspunt zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

- ✓ Masterplan Nature Wonder World (integrale businesscase, marktsondering, PPS financieringsstructuur)
- ✓ Herontwikkeling zone Terca/Rembrandtstraat/Brunssumerheide (IBA)
- ✓ Project Mijnspoortracee
- ✓ Toekomstvisie Schutterspark
- ✓ Upgrading wandel- en fietsverbindingen en recreatieve routes
- ✓ Plan Heidenaturpark
- ✓ Faciliteren Klimbos (plateau Schutterspark) en Media Inn
- ✓ Moderniseren speeltuin Schutterspark
- ✓ Realiseren Leisure Lane (fietsverbinding tussen Aachen en Sittard)
- ✓ Faciliteren van camperplaatsen
- ✓ Landgoed Brunssheim (private ontwikkeling)
- ✓ Uitbreiding formatie Citybranding (2 jaar)
- ✓ Deelname/bijdrage aan regionaal WTTC Marketing project
- ✓ Doorvertalen regionaal ambitiedocument toerisme in uitvoeringsprogramma

Foto boven: Brasserie Schuttershuüske (Schutterspark)
Foto onder: Het fraai opgeknapte Clemensdomein en de Lourdesgrot (uitgeroepen tot meest spirituele plek van Nederland)

D. Internationale Bau Ausstellung (IBA) 2020

Sinds de oprichting van IBA Parkstad hebben de volgende ontwikkelingen plaatsgevonden.

Er zijn in de regio ideeën voor projecten opgehaald door middel van een Open Oproep.

Voor inwoners van Brunssum is een inspiratiesessie georganiseerd op het Clemensdomein. Tevens is op deze locatie een IBA werkhuis ingericht. Bezoekers kunnen hier terecht met vragen over IBA.

Er heeft periodiek overleg plaatsgevonden met de geografisch gebiedsmanager en directeuren van IBA omtrent de kansrijke ontwikkelingen in Brunssum.

IBA heeft meerdere keren een presentatie verzorgd voor het lokale bedrijfsleven.

Dit heeft erin geresulteerd dat er in 2016 enkele kansrijke Brunssumse projecten zijn opgenomen in het IBA uitvoeringsprogramma 2020 (zie bijlage).

Denk hierbij aan Oostflank, Treebeek, NATO & Omgeving Brunssumerheide (zie hiervoor), Kiosk Lindeplein, omgeving Clemensdomein alsmede het programma PALET.

De provincie Limburg heeft een financiële steun verleend aan het IBA programma.

In navolging van onder andere CDA-fractievoorzitter Sybrand Buma, minister Henk Kamp en het koninklijk paar bracht minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Jet Bussemaker een bezoek aan IBA Parkstad. Ze sprak met IBA-directeur Guido Derks en curator Jo Coenen over de toekomst en de ontwikkeling van de regio Parkstad.

Visie en ambitie 2024

In 2020 vindt de Internationale Bau Ausstellung plaats in de vorm van een tentoonstelling. Brunssum kan daar een actieve bijdrage aan leveren en haar lokale projecten voor een internationaal publiek zichtbaar maken.

Het is zaak om de Brunssumse sleutelprojecten te benoemen en hiervoor budget te ramen. Brunssum kan dan versnelling aanbrengen in deze projecten met (financiële) steun van IBA.

Denk hierbij aan de ontwikkeling van Treebeek, de Oostflank en het Centrum.

Wat gaan we ervoor doen?

- ✓ Vaststellen Brunssumse sleutelprojecten incl. planning en financiële paragraaf
- ✓ Samenwerking met IBA op diverse gebieden, o.a. in de wijken Centrum, Treebeek en Langeberg en thematisch (bijv. Brunssumerheide/Schutterspark)

Foto boven: impressie van de wijk Treebeek, een van de projecten in het uitvoeringsprogramma 2020
Foto onder: landschappelijke visie Terca-terrein en omgeving (IBA, concept)

Limburg Economic Development

Zuid-Limburg heeft 604.154 inwoners. De inbreng vanuit de gemeente Brunssum is belangrijk voor het slagen van het in gang gezette regionale economische beleid. Omgekeerd is de lokale welvaart van Brunssum ook sterk afhankelijk van economische ontwikkelingen in de Zuid-Limburgse en euregionale omgeving. Circa 72% van de lokale voorzieningen in Brunssum is afhankelijk van inwoners van Brunssum die elders werken.

28%	van de werkzame beroepsbevolking in Brunssum werkt in de eigen woongemeente.
72%	van de werkzame beroepsbevolking in Brunssum werkt buiten de eigen woongemeente.
55%	van die pendelaars werkt in Heerlen, Maastricht of Sittard-Geleen.
70%	van de alledaagse voorzieningen in de gemeente (winkels voor alledaagse inkopen, restaurants, cafés, sportclubs, huisartsen) wordt gedragen door mensen die in Brunssum wonen, maar elders werken.
50%	van de banen in Brunssum wordt ingevuld door werknemers van buiten.
Brunssum is zeer aantrekkelijk voor internationals: in Brunssum wonen **245** internationals met een inkomen van meer dan € 40.000,- /jaar	

Via de inzet van middelen lokt LED projecten uit van derden, die aansluiten bij de economische agenda (chemie en materialen, life sciences en health, zorg, nieuwe energie, smart services, logistiek en leisure). Via regiobranding levert LED een bijdrage aan het woon- en leefklimaat in onze (eu)regio.

Financieringsstructuur
De gemeente vergoedde de afgelopen jaren €3/inwoner aan LED. Daarnaast werd via Parkstad €3/inwoner versleuteld via het project BIHTS, dat gaat over nieuwe energie in de gebouwde omgeving. Vanaf 2018 moet de gemeente die versleutelde bijdrage zelf ophoesten (huidige financieringscontructie via bijdrage BIHTS loopt tot 1-1-2018). Dat betekent dat er vanaf 2018 in de meerjarenbegroting €3,-/inwoner moet worden bijgeraamd indien de gemeente de participatie in LED wenst voort te zetten.

Nu het project ruim over de helft van de looptijd is, blijkt dat de geboekte resultaten achterblijven. LED heeft becijferd dat de inspanningen tot nu toe goed zijn geweest voor een omzetgroei van 958 miljoen euro en dat er 1.730 banen zijn gecreëerd. LED heeft tot nu toe ruim 80 Zuid-Limburgse projecten, startups en andere bedrijven ondersteund. Daarvoor is 5,4 miljoen euro uitgetrokken, wat neerkomt op een gemiddelde van iets meer dan €3.000 per arbeidsplaats.

Het samenwerkingsverband voor regionale economische structuurversterking LED kende eind 2016 enige tegenslag. Zowel de gemeente Heerlen als de gemeente Vaals traden uit LED. Zij voeren daarvoor aan dat de resultaten tegenvallen ten opzichte van de oorspronkelijk uitgesproken ambities, zoals bleek uit de 'midtermreview' LED 2012-2020.

Het was de bedoeling van LED, waarin bedrijfsleven, onderwijsinstellingen, provincie en gemeenten samenwerken aan versterking van de economie, om in de periode 2010 tot 2020 in Zuid-Limburg een omzet te genereren van 8,5 miljard euro. Die extra economische groei moet goed zijn voor 17.000 nieuwe banen.

De economische crisis, die terug te zien is in de cijfers van 2011-2014, met een stevige dip in 2012, speelt een belangrijke rol in de groeivertraging. Vanaf 2014 zien we de Zuid Limburgse economie weer stevig aantrekken (meer dan twee keer zoveel als de gemiddelde groei voor heel Nederland). Nu het tijd wordt om te oogsten en de economie weer aantrekt mogen we een verdere versnelling van de economische groei verwachten.

Naar aanleiding van de kritiek van de gemeenten Heerlen en Vaals heeft Led haar programma aangescherpt; er zal de komende jaren meer aandacht uitgaan naar Leisure, MKB en de basis randvoorwaarden (woon- en werkklimaat). Led heeft daarnaast aangegeven meer aansluiting te willen zoeken bij de lokale beleidsambities.

Wij zijn nog steeds van mening zijn dat samenwerking buiten de eigen gemeentegrenzen noodzakelijk is om economische structuurversterking te bereiken. En dat een samenwerking op Zuid-Limburgs schaalniveau hiervoor bij uitstek geschikt is.

In regionaal verband zal er overleg moeten plaatsvinden hoe wij in de toekomst (gezamenlijk) gaan optrekken in deze. Aan de hand van de ontwikkelingen in het verdere verloop van 2017 en de zienswijze van de raad in deze maken wij de balans op en zullen ons standpunt via de perspectiefnota doorvertalen en ter besluitvorming aan uw raad voorleggen.

De opties op hoofdlijnen zijn:

- De bijdrage in 2018 verdubbelen en blijven participeren in LED
- De bijdrage via de p&c-cyclus 2017 omramen ten behoeve van de realisatie van andere beleidsdoelstellingen zoals opgenomen in deze kadernota
- De deelname aan Led te beëindigen met ingang van 1-1-2018.

De midtermreview Led 2016 en de monitor Led 2016 zijn als bijlage aan deze kadernota toegevoegd.

Projecten (2016-2020)

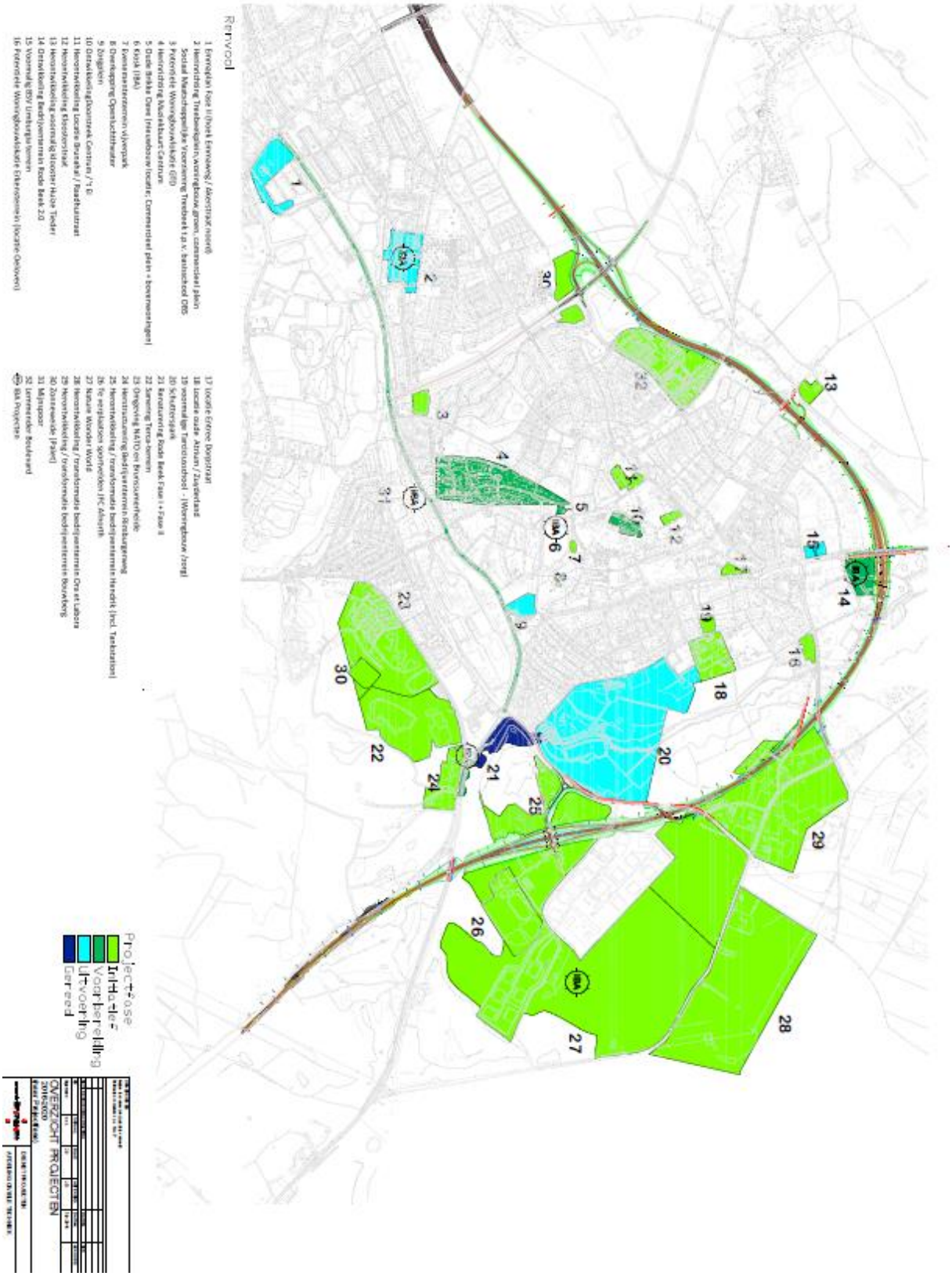

Welkom in het Brunssum van de 21e eeuw!

Op de pagina hiervoor treft u een geografisch overzicht aan van de relevante initiatieven op het gebied van Economie en Toerisme m.b.t. de periode 2016-2020. Deze kaart is tevens als bijlage opgenomen.

De onderstaande projecten of initiatieven maken deel uit van de “economische agenda”:

2. Herinrichting Treebeekplein

5. Oude Brikke Oave (nieuwbouw locatie; commercieel plein en bovenwoningen)

6. Kiosk (IBA)

9. Zorgplein

10. Doorsteek Centrum/’t Ei (gefaseerde aanpak)

13. Herontwikkeling vml. klooster Huize Tieder

14. Herontwikkeling/uitbreiding bedrijventerrein Rode Beek

15. Ontwikkeling bedrijventerrein BSV Limburgia

18. Locatie oude Atrium/Zuyderland

20. Toekomstvisie Schutterspark

21. Renaturering Rode Beek fase 1 en 2

22. Sanering Terca terrein

23. Omgeving NATO en Brunssumerheide (IBA)

24. Herstructurering bedrijventerrein Rimburgerweg

25. Herstructurering bedrijventerrein Hendrik

26. Te verplaatsen sportvelden NATO

27. Nature Wonder World

28. Herontwikkeling bedrijventerrein Ora et Labora

29. Herontwikkeling bedrijventerrein Bouwberg

31. Mijnspoor (IBA)

Bijlagen

- Overzicht Projecten 2016-2020
- IBA Uitvoeringsprogramma 2020
- Toeristische Trendrapportage 2014-2015
- Factsheets Trendrapportage
- Convenant VVV Zuid-Limburg 2017-2020
- Ambitiedocument Toerisme Parkstad 2025
- Rapport MKB-vriendelijkste gemeenten
- Midtermreview LED 2016
- Samenvatting & conclusies monitor Economisch Programma Zuid Limburg 2016

Gemeente Brunssum
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling & Vastgoed
Lindeplein 1
6440 AG BRUNSSUM
Alexander.gelissen@brunssum.nl

Update

Zuid-Limburg naar een top-technologische regio

Limburg Economic Development
Partner in Brainport Network

Voorwoord

De focus van Zuid-Limburg is helder: Samen naar een top-technologische regio. De gekozen triple-helix aanpak is succesvol: samen werkt.
De inzet van alle partijen is groot: pure passie. Dat geldt ook voor gemeenten, die via LED een belangrijke bijdrage leveren aan de versterking van de economie in Zuid-Limburg. En het effect wordt steeds zichtbaarder: in het onderwijs, bij de bedrijven, op de campussen. De economie groeit, ons bruto regionaal product is in 2014 zelfs twee keer zo hard gegroeid dan het landelijk gemiddelde. De werkeloosheid daalt in Zuid-Limburg sneller dan landelijk. Een zwaluw maakt nog geen zomer, maar de seinen staan op groen.

In de periode 2012-2106 stond het ondersteunen van samenwerkings-projecten centraal in het uitvoeringsprogramma van Limburg Economic Development. Ruim 80 projecten zijn mede door onze inzet en steun van de grond gekomen en de eerste resultaten smaken naar meer: de beoogde versnelling en vliegwielwerking is duidelijk waarneembaar.
Dwars door de vele voorbeelden van transformatie en succes lopen een aantal hardnekkige knelpunten: lage arbeidsparticipatie, onvoldoende internationale start-ups op campussen, versnippering MKB-innovatie-programma's, we benutten onze internationale ligging nog te weinig en we staan niet bekend als economisch sterke regio.

Zuid-Limburg maakt van die knelpunten speerpunten. Limburg Economic Development kiest in de periode 2016-2020 voor een programmatische aanpak om deze speerpunten met concrete acties aan te pakken.
En daar is iedereen bij nodig. Als 'onderkoepelende' aanjaagorganisatie streven wij naar een brede beweging op alle fronten. Want alleen samen kunnen wij Zuid-Limburg uitbouwen tot top-technologische regio.

Deze Update markeert de positie van Limburg Economic Development. Halverwege de periode 2012-2020 kijken wij terug op de uitgangspunten, de gerealiseerde projecten en de resultaten tot nu toe. Tevens kijken wij vooruit naar de programmatische periode en de speerpunten voor de komende jaren.

Jos Schneiders
Voorzitter Limburg Economic Development

Limburg Economic Development (LED)

LED is in 2012 door de Zuid-Limburgse gemeenten opgericht als instrument voor het gezamenlijke economische beleid. Gemeenten dragen 6 euro per inwoner per jaar bij aan het budget. Limburg Economic Development (LED) speelt een 'onderkoepelende' rol: aanjagen, netwerken en stimuleren van innovatie in het MKB al of niet in samenwerking met de kennisinstellingen.

In het bestuur zijn vertegenwoordigd: gemeenten, Provincie, LWV, LIOF, KvK, HBO, MBO, OU, Maastricht University, APG, de Zuid-Limburgse ziekenhuizen, Brightlands en de Zuid-Limburgse Rabobanken.
LED maakt deel uit van het Brainport Network, Zuidoost Nederland.

Missie

Wij bouwen Zuid-Limburg uit tot een top-technologische regio.
Wij = bedrijfsleven, Provincie en gemeenten en kennis- en onderwijs-instellingen (triple helix), die samenwerken in LED.
Zuid-Limburg = de minimale schaal voor toekomstbestendige economische ontwikkeling, daarom maken wij deel uit van het Brainport Network, Zuidoost Nederland en werken wij Euregionaal samen.

Visie

Een gezonde economische ontwikkeling is afhankelijk van 4 voorwaarden: kennisontwikkeling, bedrijven, arbeidsmarkt en vestigingsklimaat (technology, business, people en basics). Iedereen is nodig om vanuit dezelfde agenda op die terreinen voortgang te boeken.

Opleidingsniveau verwachte personeelstekorten 2020

bron: PublicResult

mbo/vmbo
19.512

Kenniswerkers
2.992

Overig wo/hbo
1.639

Target 2020: € 8,5 miljard extra omzet

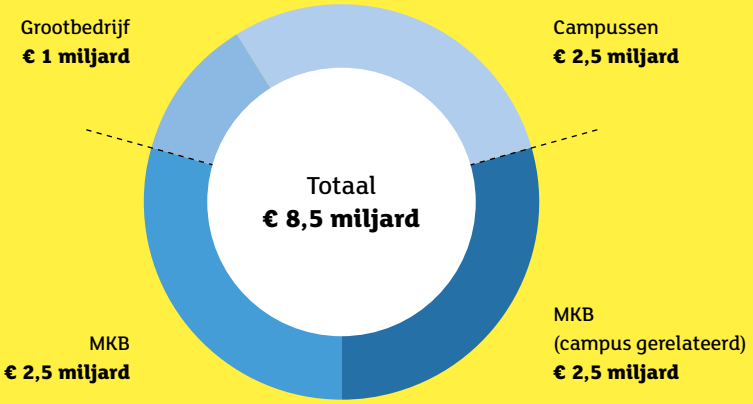

MKB
€ 5 miljard

People
- Meer mensen voor techniek
- Leven lang leren
- Meer kenniswerkers van buiten
- Meer vaklieden

Business
- Meer starters en doorgroeiers
- Meer bedrijven van buiten
- Sterkte ketens en netwerken
- Proeftuinen

Technology
- Meer private en publieke R&D
- Sterke positie in Europa

Basics
- Aantrekkelijke woonomgeving
- Bereikbaarheid
- Promotie

Regionale ontwikkeling

Aan deze ‘knoppen’ moet een regio draaien om de economische ontwikkeling te stimuleren. Ook hier gaat het weer om de samenhang en afstemming tussen de vier elementen. De ruim 80 projecten die wij tot nu toe ondersteunen, dragen aantoonbaar bij aan de versterking van de economie van Zuid-Limburg.

Wat moet dat opleveren?

In de periode 2010-2020 een extra omzet van 8,5 miljard en 17.000 nieuwe vacatures.

Strategie

LED, dat zijn wij. Een breed-gedragen netwerkorganisatie, die ‘onder-koepelend’ functioneert en werkt aan een gezamenlijk programma en die projecten van derden ondersteunt die aantoonbaar bijdragen aan structuurversterking en groei.
Sleutelwoorden: samenwerking, focus en passie.

Zuid-Limburg is één economie, de transformatie is in gang gezet en alle partijen werken samen.

Het geheim van de smid

LED brengt partijen bij elkaar die vanuit hun individuele kracht en ownership willen bijdragen aan de versterking van onze regio.
LED fungeert daarbij als 'startmotor' door aan de voorkant goede projecten te ondersteunen die aantoonbaar bijdragen aan de versterking van onze economie. En dat werkt!

- De totale investering van LED in projectdoorontwikkeling bedraagt: € 5,4 miljoen
- De totale investering van derden in projectdoorontwikkeling bedraagt: € 22,3 miljoen

Alle neuzen dezelfde kant op

Zuid-Limburg is één economie, de transformatie is in gang gezet en alle partijen werken samen. Samen hebben we als ambitie om 'van Limburg de meest welvarende provincie van Nederland te maken!' (coalitie-akkoord 2015).

De Provincie investeert fors in de structuurversterking van de economie. De Zuid-Limburgse gemeenten voeren gezamenlijk economisch beleid en het bedrijfsleven innoveert en investeert. Samen zetten we de schouders onder een gezamenlijke agenda.
Deze triple helix-samenwerking werpt vruchten af. Van techniekonderwijs op de basisschool, via het nieuwe MBO-techniekcollege naar het CHILL-opleidingslab en de nieuwe bèta-mastersopleidingen op Chemelot. Of neem de Citydeal met de Rijksoverheid om gezamenlijk grensvraag-stukken aan te pakken. Of het majeure IBA-programma waarmee Parkstad een inhaalrace realiseert.

Projecten met effect voor heel Zuid-Limburg

Op www.ledbrainport.nl staat een uitvoerige beschrijving van de 80 regionale projecten die wij tot nu toe hebben ondersteund. Stuk voor stuk samenwerkingsprojecten van meerdere partijen met een herken-bare eigenaar (trekker), een businessplan en een aantoonbare meerwaarde op basis van een gevalideerde prognose.

Op grond van die prognoses kunnen wij een inschatting maken van het effect van alle projecten:

- **extra omzet:** **€ 958 miljoen**
- **extra R&D-investeringen:** **€ 134 miljoen**
- **werkgelegenheidseffect:** **1.730 arbeidsplaatsen**
- **MKB betrokken bij projecten:** **1.503**
- **bereik leerlingen en studenten:** **34.142**

In ons projectenboek en op de website staat een uitvoerige beschrijving van de 80 projecten die wij tot nu toe hebben ondersteund. Wij hebben een viertal projecten voor u uitgelicht in deze update.

Voorbeelden van door LED ondersteunde projecten

4eHealth werkt op smartphones, tablets, notebooks en pc's. Door slim maatwerk is de juiste zorg op het juiste moment mogelijk.

4eHealth – Telezorg Centrum

Als gevolg van toenemende vergrijzing, een ongezonde levensstijl en betere behandelmethoden waardoor mensen langer leven, krijgen steeds meer mensen te kampen met een chronische aandoening. Tegelijkertijd wordt de arbeidsmarkt steeds krapper. Om de zorg betaalbaar en effectief te houden, is een innovatieve zorgaanpak nodig, waarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwe zorg technologieën. Met zorg of afstand (eHealth) kunnen mensen de juiste zorg krijgen en langer zelfstandig blijven wonen.

In de projecten 4eHealth en Telezorg Centrum Limburg wordt gewerkt aan de oprichting van een Telezorg Centrum dat zorginstellingen en aanbieders van eHealth producten en diensten helpt bij de invoering, opschaling en standaardisering van eHealth. 4eHealth, (2013) bestond uit een haalbaarheidsstudie. In 2014 startte het vervolgproject Telezorg Centrum waarin de concrete voorbereiding van het Telezorg Centrum TZC is opgepakt. Een van de concrete resultaten van dit project is de ontwikkeling van eCoaches voor mensen met een of meer chronische aandoeningen. De eCoaches werken op smart phones, tablets, notebooks en Pc's. Zij monitoren patiënten en geven advies. Door slim maatwerk krijgen de patiënten de juiste zorg op het juiste moment. De eCoaches van Sananet worden door artsen, net als medicijnen, voorgeschreven aan patiënten met chronische aandoeningen zoals hartfalen, COPD, astma en diabetes mellitus. Nieuwe eCoaches voor oncologie en chronische pijnen staan op stapel. De eHealth toepassingen leveren een aanzienlijke besparing in zorgkosten op, zorgen ervoor dat zorg beschikbaar blijft voor mensen die het nodig hebben en zet de regio op de kaart als kennisregio voor topzorg.

Projectpartners zijn Sananet Care BV, Maastricht Instruments, Zuyd Hogeschool, 4Webcom.

Formula Student fungeert als vliegwiel om duurzame samenwerking tussen het regionale bedrijfsleven en kennisinstellingen tot stand te brengen.

Zuid-Limburg Versnelt

Studenten van Zuyd Hogeschool werkt samen met 25 partners uit het regionale bedrijfsleven en collega-kennisinstellingen aan de ontwikkeling en bouw van een raceauto. Deze doet in juli 2017 mee aan de internationale race 'Formula student' in Engeland. Dit project laat overtuigend zien welke toptechnologie de regio in huis heeft. Studenten en bedrijven werken samen aan technische innovaties op het gebied van onder meer productieproces en materialen. In feite fungeert Formula Student als vliegwiel om duurzame samenwerking tussen het regionale bedrijfsleven en kennisinstellingen tot stand te brengen. De studenten die meewerken aan het project, volgen de opleidingen Elektrotechniek, Werktuigbouwkunde, ICT en Technische Bedrijfskunde. Daarnaast werkt een groep studenten van de opleiding CMD (Communication & Multi Media Design) aan de branding en communicatie. Zij bedachten de naam Fuze voor het project en ontwikkelden een innovatieve branding en communicatiecampagne die najaar 2016 van start gaat.

Aan de ontwikkeling van de auto werken onder meer de volgende bedrijven mee: Zuyd Hogeschool, DSM Dyneema EuroCarbon, Kiss Engineering, Cofely, Code Product Solutions, Vodafone, Bude, Lucassen, Laura Metaal, Tata Steel, Ceradure, Simrax, Modec, Greijn, Jacobbs en NIKK. Het is de bedoeling dat gedurende de looptijd van het project steeds meer bedrijven en instellingen aanhaken.

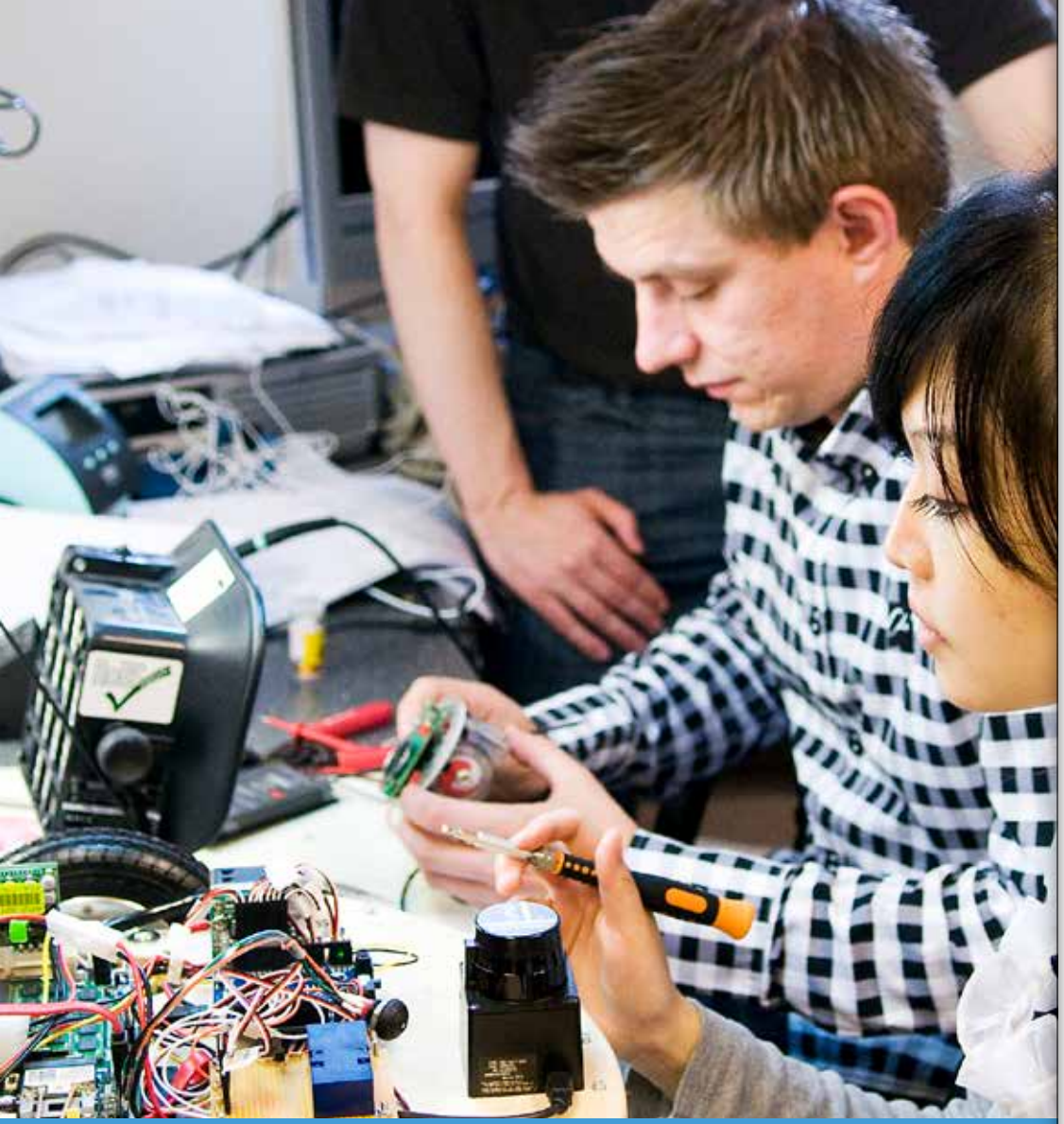

Door KnowledgeEngineering@Work worden studenten in een vroeg stadium van hun studie in contact gebracht met het regionale bedrijfsleven.

KnowledgeEngeneering@Work

Werken combineren met leren kan ook op academisch niveau. Dat bewijst het succesvolle project KnowledgeEngineering@Work. Getalenteerde en gemotiveerde Bachelor studenten Knowledge Engineering werken vanaf hun tweede studiejaar bij (internationale) bedrijven in de regio. Tijdens dit tweejarig leer/werktraject werken de studenten aan uitdagende opdrachten op het gebied van wetenschappelijk programmeren en modelleren, zoals bijvoorbeeld het voorspellen van pech bij verschillende autotypes, of het ontwerpen van een 'recommender system'. De studenten waren ook betrokken bij de ICT voor de regionale toeristische website SuperGastvrij (eveneens een project van LED).
Ze worden tijdens hun werkstages begeleid door zowel een supervisor uit het bedrijf als een docent. Daarnaast volgen ze hun reguliere vakken en examens. Door studenten in een vroeg stadium van hun studie in contact brengen met het regionale bedrijfsleven doen ze werkervaring op en brengen hun kennis meteen in praktijk. Ook voor de bedrijven is dit interessant, omdat ze via de studenten toegang krijgen tot de laatste ontwikkelingen op het vakgebied. Bovendien laten zij de studenten zien dat er ook in Limburg interessante banen zijn, en niet alleen in de Randstad. Dit bachelorprogramma is de eerste (en enige) reguliere bachelor op academisch niveau die als tweejarig werk/leertraject is ingericht.
De eerste 10 studenten ontvingen in 2016 hun diploma. In het academisch jaar 2016-2017 start de derde groep van studenten.

Projectpartners zijn Maastricht University, LIOF, RWTH Aken, KvK, Mediaan, Medtronic, Vodafone, Mercedes, CBS, APG en Q-Park.

Bedrijfsleven werkt samen met het sportleven.
Een speltbakker ontwikkelt bijvoorbeeld voeding voor topsporters.

Limburg Business in Sports

Dit project beoogt business kansen van (MKB-) bedrijven te verhogen door in te zetten op ontwikkelingen in de (top)sport. MKB'ers met een innovatief idee voor de sport krijgen steun bij de ontwikkeling van de zakelijke kant van hun innovatie. Het concept van MKB Roadmaps (gericht op innovaties in Life Sciences & Health), is hiervoor vertaald naar de topsport. Bedrijven krijgen de mogelijkheid hun innovaties te toetsen bij topsporters, coaches en/of aan sport gelieerde partners zoals sportartsen en therapeuten. Ze kunnen bovendien gebruik maken van testcentra om hun innovaties te testen. Het is de bedoeling om in het eerste jaar vijf financierbare businessplannen te hebben. Business in Sports voorziet ook in een jaarlijkse Sport & Innovatie Award. De eerste werd uitgereikt aan de Bisschopsmolen in Maastricht. De speltbakker ontwikkelt voeding voor topsporters op basis van eenvoud, essentie en streekproducten. De Bisschopsmolen werkt nauw samen met voedings-adviseurs en koks van topsporters om de recepturen steeds verder te perfectioneren.

Projectpartners zijn Topsport Limburg, Bizzdom, DSM, Brightlands Campussen en Cofely.

Zuid-Limburgse krachtsectoren

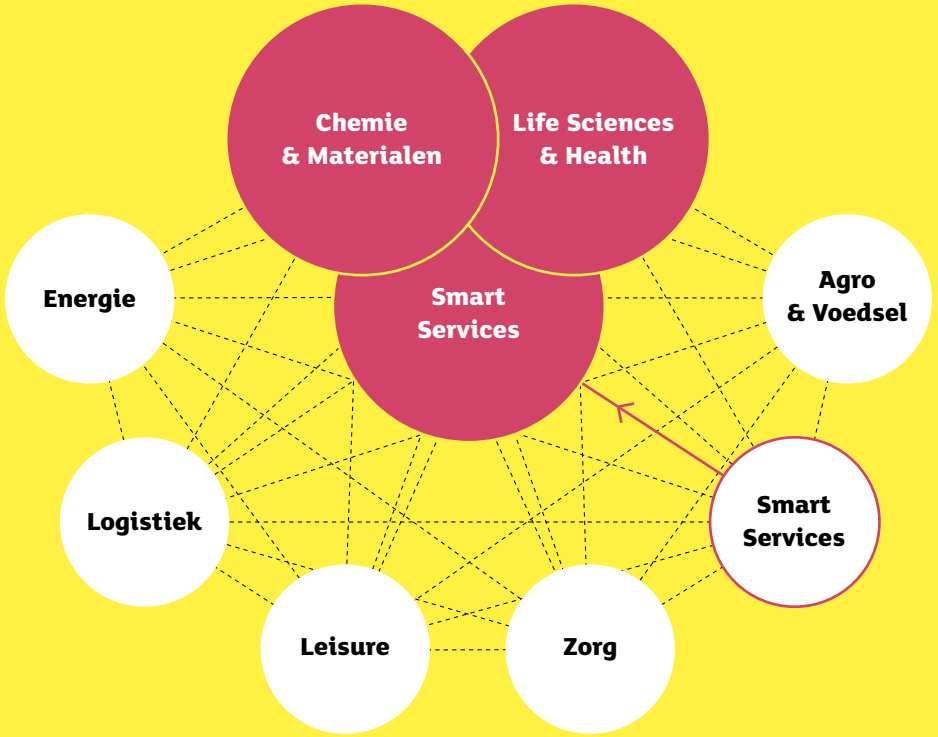

Programma 2016-2020

Binnen de Zuid-Limburgse economie staat een aantal krachtsectoren centraal. De focus ligt op de ontwikkeling van deze sectoren. De ontwikkeling van Chemie & Materialen, Life Sciences & Health en Smart Services vindt plaats vanuit de Brightland Campussen. Limburg Economic Development ondersteunt de andere krachtsectoren programmatisch en met projectmiddelen. In 2016 is een laagdrempelige voucherregeling in het leven geroepen om nieuwe initiatieven te ondersteunen die aantoonbaar bijdragen aan de economische ambities van Zuid-Limburg. Dwars door die sectoren heen lopen een aantal belangrijke hardnekkige knelpunten. Om economisch echt door te kunnen pakken moeten we deze de komende jaren op orde brengen. Van die knelpunten hebben wij speerpunten gemaakt die wij samen met verschillende partners omzetten in concrete acties en initiatieven. Kortom, de speerpunten 2016-2020 van Zuid-Limburg.

Tevens vindt verdieping plaats voor wat betreft de sectoren: Leisure, Logistiek en Life Sciences & Health.

We maken nog onvoldoende gebruik van onze unieke internationale ligging.
1 – EuroStad (Grensoverschrijdende polycentrische agglomeratie)

Op onze campussen ‘landen’ te weinig internationale start-ups.
2 – Brightlands Innovation Factory (Business accelerator campussen)

De innovatieprogramma’s voor het MKB zijn te versnipperd.
3 – MKB groeimotor Zuid-Limburg (Integrale MKB aanpak)

De arbeidsparticipatie is hardnekkig laag.
4 – Mobiliteits- en Talentcentrum Zuid-Limburg (Vraaggerichte arbeidsmarktaanpak)

Het beroepsonderwijs sluit nog onvoldoende aan op werkpraktijk.
5 – Innovatieplatform bedrijfsgerichte beroepsopleidingen (Techniekonderwijs)

We staan niet bekend als een economisch bruisende regio.
6 – Economische profilering (Reputatie-opbouw)

Speerpunten 2016-2020 van Zuid-Limburg

We maken nog onvoldoende gebruik van onze unieke internationale ligging.

1 EuroStad

Grensoverschrijdende polycentrische agglomeratie

Waarom

De kracht van Zuid-Limburg zit in de Euregio. Alleen op de schaal van de Euregio tellen we mee met de middelgrote agglomeraties in Europa (Randstad, Vlaamse Ruit en Rhein-Ruhrregio). Die schaal is echter nauwelijks zichtbaar. Europees en ook nationaal worden steden en agglomeraties gezien als de groeimotoren voor de regionale economie.

Wat

Wij zetten in op:

- Eén zeer aantrekkelijke en multiculturele polycentrische agglomeratie.
- Eén arbeidsmarkt zonder belemmeringen.
- Makkelijker maken voor het MKB om over de grens te ondernemen.
- In kaart brengen van de economische kracht van de regio als start-punt voor economische structuurversterking.

Samenwerkingspartners

Gemeente Heerlen, Gemeente Sittard-Geleen, Gemeente Maastricht, Provincie Limburg, Brightlands Smart Services Campus, Brightlands Chemelot Campus, Brightlands Maastricht Health Campus, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van Economische Zaken, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Waar staan we

- Inrichting Maastricht International Center is gereed.
- De city-deal Eurolab is afgesloten met het Rijk. Onze regio, de Provincie en betrokken ministeries werken via het Eurolab samen om belemmeringen van grensoverschrijdend werken en ondernemen op te lossen. Het Eurolab is gestart op 30 juni 2016.
- Wij laten onderzoek doen naar de economische kracht van de Euregio.

Op onze campussen 'landen' te weinig internationale start-ups.

2 Brightlands Innovation Factory

Business accelerator campussen

Waarom

Startups zijn dé bedrijven die op de langere termijn zorgen voor banengroei. Het aantrekken, genereren en versnellen van startups is een relatief onontgonnen terrein binnen Limburg & Brightlands. Tegelijkertijd is het in de markt zetten van nieuwe en innovatieve ideeën risicovol. Door het opbouwen van een integraal ecosysteem brengen wij 50 start-ups per jaar naar de markt.

Wat

De Innovation Factory is één robuuste, georganiseerde én doorlopende aanpak voor start-ups. Dus van scouting en ideation tot en met de opschalingsfase en alle voorzieningen (coaching, financiering, ondersteuning) die je daarbij nodig hebt. Versnippering wordt opgeheven. Door deze aanpak wordt ook substantieel bijgedragen aan de door het kabinet uitgedragen nationale doelstellingen van Startup Delta. Na 5 jaar is de Innovatiefabriek self-supporting.

Samenwerkingspartners

Brightlands campussen, Rabobank, gemeenten Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen, Maastricht University, Medtronic, APG, DSM, SABIC, Acventure, EY en Provincie Limburg.

Waar staan we

De Innovation Factory is net opgestart. Uit ruim 65 startup-initiatieven is de eerste Top-7 geselecteerd. 5 Bedrijven komen uit Nederland, één bedrijf uit Duitsland en één bedrijf uit Peru. De vorige editie geeft een voorbeeld van de initiatieven waaraan je zou kunnen denken: keramische coating van harde plastics (toepassing bv helicopterbladen, slijtagegevoelige onderdelen in motoren), apparatuur voor orgaanisolatie (toepassing bij kankerbestrijding/bestraling), botimplantaat (botreparatie) en injecteerbare hydrogel (toepassing arthrosebehandeling).

www.brightlandsinnovationfactory.com

De innovatieprogramma's voor het MKB zijn te versnipperd.

3 MKB groeimotor Zuid-Limburg

Integrale MKB aanpak

Waarom

Waar grote bedrijven innoveren blijft het MKB in Zuid-Limburg achter in het gebruik van innovatie-instrumenten. Geld voor financiering van goede plannen is er voldoende, maar het ontbreekt aan kwalitatief goede plannen. Daarbij komt dat ondernemers zelf vaak door de bomen (van maatregelen) het bos niet meer zien. Door middel van Versnellingstafels stimuleren en ondersteunen wij individuele ondernemers van idee naar BV (www.delimburgseversnellingstafels.nl). Via onze brede MKB-aanpak willen we de innovatiekracht van het MKB in de groeisectoren versterken en de aansluiting van dat MKB op de campussen bevorderen. Als werkhypothese gaan wij ervan uit dat wij in de periode 2017-2020 circa 250 tot 300 realistische groeiplannen extra realiseren.

Wat

De gezamenlijke LED aanpak bestaat uit 4 sporen:

1. Wij stimuleren via een ketenaanpak de samenwerking en nieuwe productontwikkeling tussen het regionale MKB en de campussen op de speerpunten van duurzame verpakkingen, 3D printing, lichtgewicht materialen voor de automotive en luchtvaart, biomedische materialen, life sciences en smart services.
2. 50% van de bedrijven (blijkt uit onderzoek van de UM) heeft de bedrijfsovername niet tijdig geregeld. Bedrijfsovername door een nieuwe ondernemer vormt een grote innovatie-impuls voor het bedrijf.
3. Opbouw van een kern-ecosysteem met bijzondere aandacht voor vraagsturing, samenwerking en taakafbakening gelet op de praktische toepasbaarheid van instrumenten voor ondernemers.
4. Wij streven naar MKB front-offices met continue aandacht voor innovatie, inventarisatie van behoeften van het regionale MKB, MKB activering sensibiliseren en mobiliseren van bedrijven.

Samenwerkingspartners

LWV, MKB-Limburg, Brightlands campussen, Rabobanken Zuid-Limburg, Provincie, LIOF en centrumgemeenten.

Waar staan we

- De eerste pilot (verpakkingen) is gerealiseerd, in 2016 volgt een tweede pilot. In 2017 schalen wij op naar 8 projecten per jaar op alle speerpunten van de campussen.
- De LWV heeft een uitgewerkte aanpak voor bedrijfsovernames. Wij onderzoeken dit najaar op basis van het onderzoek van de UM of intensivering nodig is.
- Wij verwachten de voorstellen daarvoor in het najaar 2016 af te ronden.

De arbeidsparticipatie is hardnekkig laag.

4 Mobiliteits- en Talentcentrum Zuid-Limburg

Vraaggerichte arbeidsmarktaanpak

Waarom

De economie van Zuid-Limburg groeit, maar tegelijkertijd is de arbeidsparticipatie in Zuid-Limburg laag. De ruim 20.000 bijstandsgerechtigden kosten ieder jaar € 400 miljoen. Werkend zou die groep € 600 miljoen bijdragen aan de regionale economie. Tekort aan adequaat geschoold personeel remt de economische groei.

Wat

Er is een andere en vraaggestuurde aanpak van de arbeidsmarkt nodig; die aanpak kenmerkt zich door vraagsturing, inzet op talenten van mensen i.p.v. beperkingen, inzet op een combinatie van werk en ontwikkeling (leven lang leren). De gezamenlijke LED aanpak heeft drie sporen:

1. Ontwikkeling van sectorale werkpools, met bedrijfsleven en personeelsvoorzieners in the lead met als doel de arbeidskwalificatie op voorraad van werkzoekenden met 30%-80% arbeidsproductiviteit, vraaggestuurd door een combinatie van werkervaring, scholing, opleiding en begeleiding.
2. Ontwikkeling methodiek vraagvoorspelbaarheid middellange termijn.
3. Ontwikkeling methodiek om via werkgelegenheidsafspraken inzake Social Return het aantal werkpools substantieel op te schalen.

Samenwerkingspartners

Provincie Limburg, gemeenten, Manpower, Randstad, Wiertz, Vebego, Profcore, LWV, MKB Limburg en ROC's.

Waar staan we

- De centrumgemeenten treden op als trekker en de governance is ingericht. De stuurgroep bestaat uit centrumgemeenten, Provincie, voorzitter LED en voorzitter Leeuwenborgh (ROC's), Programmadirecteur in dienst, programmamanager MTC ingehuurd tot einde 2016.
- Inrichting werkpools; 5 werkpools zijn gestart, deelnemers komen direct in dienst, loonkostensubsidieregeling is geharmoniseerd, subsidieaanvraag bij Provincie ingediend voor het MTC (circa € 500.000), er vonden al drie wervingsdagen plaats als pilot van een open-acces benadering van werkzoekenden met een indicatie van 30% tot 80% arbeidsprestatie.
- Onderzoek vraagvoorspelbaarheid; Arbeidsmarktdashboard Zuid-Nederland is operationeel. Opdracht aan ETIL t.b.v. regionale doorvertaling. Werkconferentie 2 juni 2016 samen met ETIL en Manpower: opsporen competenties van de toekomst in de strategische sectoren van onze regio.
- Methodiek inzet Sociale Return t.b.v. opschaling werkpools (najaar 2016).

www.arbeidsmarktandersom.nl

Het beroepsonderwijs sluit nog onvoldoende aan op werkpraktijk.

5 Innovatieplatform bedrijfsgerichte beroepsopleidingen

Techniekonderwijs

Waarom

De inrichting van programmatische afstemming tussen (technisch) beroepsonderwijs en bedrijfsleven in Zuid-Limburg. Instellingen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Eerst in de technische sector, maar ook uit te breiden naar de zorg en andere sectoren.

Wat

LVO, SVOPL, Da Capo College, Arcus College en ROC Leeuwenborgh hebben een alliantie gesloten met als doelstellingen:

- In stand houden van een breed aanbod van technische opleidingen, financieel verantwoord, met de best mogelijke voorzieningen om over de volle breedte goed technisch beroepsonderwijs te realiseren.
- Verhoging van de instroom van nieuwe leerlingen naar het technisch onderwijs in de regio. Zowel instroom van jongeren als zij-instroom.
- Een verbetering van de kwaliteit en de doorstroommogelijkheden in de beroepskolom van het technisch onderwijs (vmbo-mbo-hbo).
- Een verbetering van aansluiting van het onderwijs aanbod op de vraag vanuit het bedrijfsleven in zowel bol als bbl.

Samenwerkingspartners

LVO, SVOPL, Da Capo College, Arcus College en ROC Leeuwenborgh, PO, HBO, gemeenten, provincie en bedrijfsleven (LWV/MKB-limburg).

Waar staan we

Voorstel voor een strategische agenda wordt uitgewerkt. Om de besluitvorming over de ontwikkeling niet te vertragen, heeft LED besloten om een bedrag als van € 500.000,- als vangnet te reserveren op de meerjarenbegroting.

- Zorgdragen voor afstemming met het vraaggestuurde arbeidsmarktbeleid.
- Verbreding programmatische afstemming naar andere sectoren in gang zetten.
- Programma opbouw grensoverschrijdend onderwijs i.r.t. Eurostad.

We staan niet bekend als een economisch bruisende regio.

6 Economische profilering

Reputatie-opbouw

Waarom

De Zuid-Limburgse economie vertoont een krachtig herstel en er ligt een stevig fundament voor verdere groei. Toch wordt onze regio (ook door de eigen bevolking) nog te vaak gezien als een weliswaar fraai gebied, maar economisch een zorgenkindje. De kloof tussen werkelijkheid en perceptie is de reden om aandacht te hebben voor de beeldvorming. De urgentie is gelegen in de economische noodzaak. De groei van Zuid-Limburg is mede afhankelijk van de aantrekkelijkheid van onze regio in de ogen van investeerders en vestigers. Reputatie is een economische factor.

Wat

- Context bieden door het grote verhaal te vertellen, waarin men de eigen activiteit kan plaatsen.
- Platform bieden waardoor men zichtbaar kan maken wat er gebeurt.
- Bouwstenen aandragen waarmee men zijn eigen verhaal kan maken.
- Een wenkend en realiseerbaar perspectief schetsen
- Materiaal aanreiken waarmee de boodschap kan worden verbreid.

Samenwerkingspartners

Gemeenten, universiteit, hogeschool, overige onderwijsinstellingen, Brightlands en Provincie Limburg.

Waar staan we

- Door een nieuwe kaart is Zuid-Limburg letterlijk op de kaart gezet: midden in Europa.
- Onze drie hoofdboodschappen (innovatieve economie, internationale ligging en inspirerende leefomgeving) worden onderbouwd met behulp van tientallen feitelijke wetenswaardigheden.
- Via LED's Monday praten wij onze achterban wekelijks bij over relevante economische ontwikkelingen.
- Door het beschikbaar stellen van informatie en materialen streven wij naar een gezamenlijke grondtoon bij andere communicerende instanties.
- Onze kaarten, infographics en feitenposter zijn al verschillende malen herdrukt tbv onderwijs (introductiedagen), beurzen en congressen.
- Dankzij een intensieve social media aanpak bereiken wij verschillende doelgroepen, onder verwijzing naar www.zuidlimburg.nl, www.maastrichtregion.com en www.ledbrainport.nl.
- In overleg met andere partijen werken wij aan gezamenlijke campagnes.

LED stimuleert in enkele sectoren de totstandkoming van programmatische afstemming.

De sectoren vormen de LED programma's, die vertaalt worden naar concrete projecten. De drie sectoren zijn:

Leisure

De Provincie Limburg heeft het Investeringsprogramma Toerisme en Recreatie gepresenteerd. In het verlengde hiervan heeft de LED programmacommissie Leisure enkele kansrijke actielijnen voor Zuid Limburg gedefinieerd. Wij gaan ons in Zuid Limburg met name richten op Innovatie MKB, om ondernemerschap binnen de Leisure sector te versterken, het versterken van de toeristische infrastructuur, imagoversterking van Zuid-Limburg als Leisure destinatie, ook voor zakelijk toerisme en het versterken van de streekeigen cultuur en gastheerschap.

Logistiek

Logistiek is een van de speerpunten van LIOF. Inmiddels heeft LIOF in overleg met de LED programmacommissie Logistiek een concept Actieprogramma Zuid Limburg opgesteld. Tijdens de presentatie van dit programma in het Kernteam werd speciale aandacht gevraagd voor de onderlinge samenhang met de andere Limburgse regio's.

Ook werd nadrukkelijk gewezen op het belang van Big Data om de positie van deze sector te versterken. Hier ligt een prominente rol voor de Brightlands Smart Service Campus. Tenslotte wordt extra aandacht gevraagd om de lobby richting het Rijk om de investeringsmiddelen voor versterking van de infrastructuur naar de regio te halen.

Life Sciences & Health

Op verzoek van de LED programmacommissie Life Sciences & Health, heeft Berenschot een inventarisatie gemaakt op welke gebieden binnen deze sector speciale economische mogelijkheden zouden zijn. Na de eerste inventarisatie is o.m. geconcludeerd dat activiteiten rond het thema Preventie de potentie hebben om in Zuid-Limburg uit te groeien tot een onderwerp met economische impact.

Dynamiek is groot. De voor u liggende Update is een momentopname. Via verschillende wegen informeren wij gemeenten over de voortgang van het programma:

- De programmacommissies
- Het overleg met de contactambtenaren
- De gemeentelijke portefeuillehouders

Tevens sturen wij elke maandag actuele updates middels onze LED's Monday nieuwsbrief.

Voor meer uitgebreide informatie verwijzen wij graag naar **www.ledbrainport.nl**
Via de website kunt u zich tevens abonneren op onze wekelijkse nieuwsbrief LED's Monday.

Uitgave van LED – najaar 2016
vormgeving: Zuiderlicht
fotografie: Bart Hautvast,
Wouter Roosenboom, Jonathan Vos
druk: Schrijen-Lippertz

Limburg Economic Development (LED)
Poststraat 8
6135 KR Sittard
www.ledbrainport.nl

Zuid-Limburg werkt samen aan één economie!

Het LEDwerk

Bestuur

Jos Schneiders, *voorzitter*
Sjraar Cox, *burgemeester Sittard-Geleen en gedelegeerd bestuurder Brainport Network*
Jan Zuidam, *voorzitter LWV namens Ondernemend Limburg*
Boy Litjens, *voorzitter LIOF, mede namens Brightlands Maastricht Health Campus*
Atzo Nicolaï, *CEO DSM, mede namens Brightlands Chemelot Campus*
Marja van Dieijen-Visser, *namens de drie Zuid-Limburgse ziekenhuizen*
Mark Boerekamp, *COO APG, mede namens Brightlands Smart Services Campus*
Karin van der Ven, *eigenaar Jules & You, namens MKB Limburg*
Martin Paul, *voorzitter College van Bestuur Maastricht University*
Gerard Mertens, *decaan Open Universiteit*
Jos Kusters, *voorzitter College van Bestuur Leeuwenborgh, mede namens MBO*
Karel van Rosmalen, *voorzitter College van Bestuur Zuyd Hogeschool, mede namens HBO*
Pieter Meekels, *wethouder Sittard-Geleen, mede namens gemeenten Westelijke Mijnstreek*
John Aarts, *wethouder Maastricht, mede namens gemeenten Heuvelland*
Martin de Beer, *wethouder Heerlen, mede namens gemeenten Parkstad*
Twan Beurskens, *gedeputeerde Provincie Limburg*

Kernteam

Bert Kip, *Brightlands Chemelot Campus*
Karolien Leonard, *Gemeente Maastricht*
Jaap Docter, *Kamer van Koophandel*
John Monsewije, *SVOPL*
Wim Weijnen, LWV
Kitty Kwakman, *Zuyd Hogeschool*
Jan Cobbenhagen, *Brightlands Maastricht Health Campus*
Nick Bos en Carola van der Weijden, *Maastricht University*
Loek Radix, *LIOF*
Jan Smeelen en Servi Verstappen, *Provincie Limburg*
Marc Cootjans, *Rabobanken Zuid-Limburg*
Peter Verkoulen, *Brightlands Smart Services Campus*

Gemeenten

Gemeente Beek
Gemeente Brunssum
Gemeente Eijsden-Margraten
Gemeente Gulpen-Wittem
Gemeente Heerlen
Gemeente Kerkrade
Gemeente Landgraaf
Gemeente Maastricht
Gemeente Meerssen
Gemeente Nuth
Gemeente Schinnen
Gemeente Sittard-Geleen
Gemeente Stein
Gemeente Vaals
Gemeente Valkenburg aan de Geul

Renvooi

1 Emmaplan Fase II (hoek Emmaweg / Akerstraat noord)
2 Herinrichting Treebeekplein,woningbouw,groen, commercieel plein
Sociaal Maatschappelijke Voorziening Treebeek t.p.v. basisschool OBS
3 Potentiele Woningbouwlokatie GTD
4 Herinrichting Muziekbuurt Centrum
5 Oude Brikke Oave (nieuwbouw locatie; Commercieel plein + bovenwoningen)
6 Kiosk (IBA)
7 Evenemententerrein vijverpark
8 Overkapping Openluchttheater
9 Zorgplein
10 OntwikkelingDoorsteek Centrum / 't El
11 Herontwikkeling Locatie Brunahal / Raadhuistraat
12 Herontwikkeling Kloosterstraat
13 Herontwikkeling voormalig klooster Huize Tieder
14 Ontwikkeling Bedrijventerrein Rode Beek 2.0
15 Voormalig BSV Limburgia terrein
16 Potentiele Woningbouwlokatie Erkensterrein (locatie Oeloven)
17 Locatie Entree Dorpstraat
18 Locatie oude Atrium / Zuyderland
19 voormalige Tarciciusschool - (Woningbouw /zorg)
20 Schutterspark
21 Renaturering Rode Beek Fase I + Fase II
22 Sanering Terca-terrein
23 Omgeving NATO en Brunssumerheide
24 Herstructurering Bedrijventerrein Rimburgerweg
25 Herontwikkeling / transformatie bedrijventerrein Hendrik (Incl. Tankstation)
26 Te verplaatsen sportvelden JFC Afnorth
27 Nature Wonder World
28 Herontwikkeling / transformatie bedrijventerrein Ora et Labora
29 Herontwikkeling / transformatie bedrijventerrein Bouwberg
30 Zonneweide [Palet]
31 Mijnspoor
32 Lemmender Boulevard
IBA Projecten

Projectfase
Initiatief
Voorbereiding
Uitvoering
Gereed

OPMERKINGEN:
Maten in meters tenzij anders vermeld
Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P

REV	REVISIE OMSCHRIJVING	DATUM	VER.

NO:	SCHAAL:	BLAD:	GETEKEND:	DATUM:	AKKOORD:
Algemeen	n.v.t.	2/2	J.D.	5-9-2016	

OVERZICHT PROJECTEN
2016-2020
(naar Projectfase)

gemeente Brunssum
DIENST PROJECTEN
AFDELING CIVIELE TECHNIEK

MKB Nederland

rapportage

MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland 2015/2016

Gemeente Voerendaal

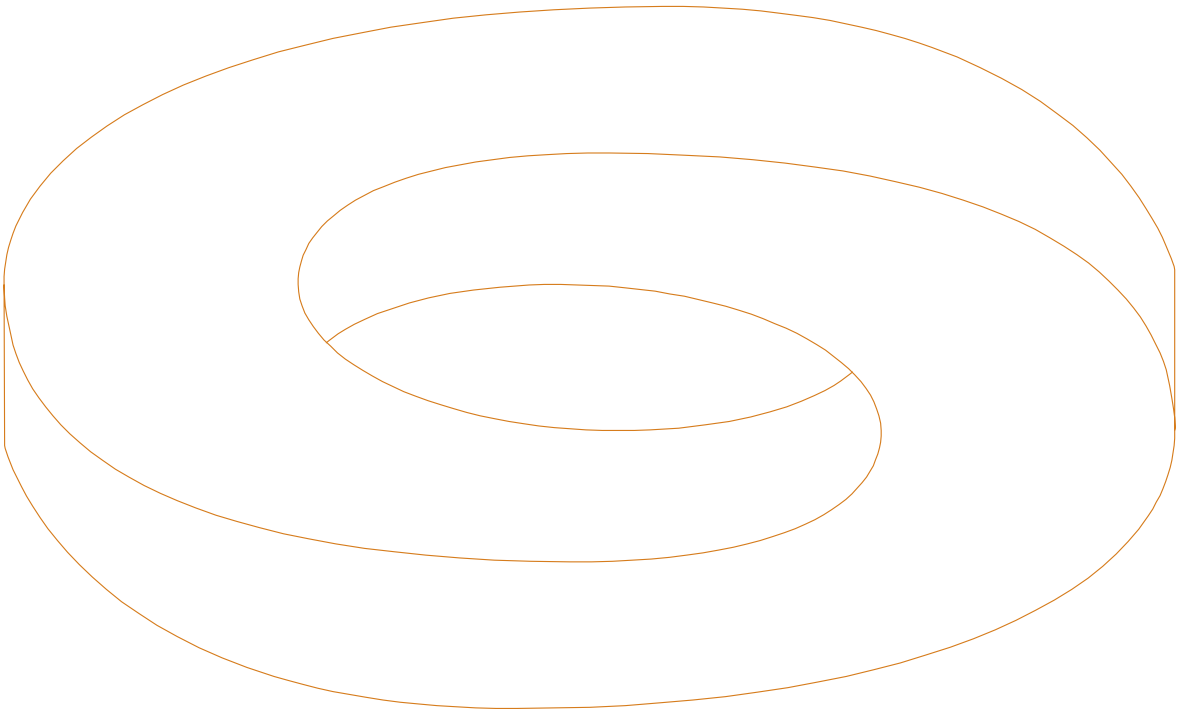

LEXNOVA BV
Ossenmarkt 5
9712 NZ Groningen
www.lexnova.nl
050 313 11 33

lexnova
advies en onderzoek

Voorwoord

Groningen, oktober 2016

Geachte heer, mevrouw,

Voor u ligt het resultaat van het in 2015 en 2016 gehouden onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland, met een verbijzondering naar uw gemeente.

Op basis van dit onderzoek is een ranglijst gevormd en is in het najaar van 2016 de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland bekendgemaakt.

De prijsuitreiking is een initiatief van MKB-Nederland en VNO-NCW in samenwerking met kennispartner Flynth. Het onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau Lexnova. De prijs dient als stimulans voor gemeenten om zich in te blijven spannen voor het midden- en kleinbedrijf en een optimaal ondernemingsklimaat te creëren.

Wij bedanken op deze plek alle ondernemers en gemeenten die hun medewerking aan dit onderzoek hebben verleend.

J.B.A. Ham, MSc
Y.F. Abrahams, MSc
L.A.J. Terwisscha van Scheltinga, MSc

Lexnova Advies en Onderzoek

Inhoud

1 Inleiding 1

1.1 Inleiding 1
1.2 Doel van het onderzoek 1
1.3 Populatie, steekproef en respons 1

2 Ranglijsten 2

2.1 Inleiding 2
2.2 Tevredenheid van de ondernemers 2
2.3 Het imago van de gemeente 3
2.4 Communicatie en beleid 5
2.5 Beoordeling prijs/kwaliteitsverhouding van de gemeentelijke lasten 7
2.6 Totaalscore – Ranglijst provincie Limburg 8
2.7 Totaalscore – Top drie gemeenten in heel Nederland 9
2.8 Positie op de landelijke ranglijst 9

1 Inleiding

1.1 Inleiding

Elke twee jaar vragen Lexnova en MKB-Nederland aan ondernemers welke gemeente het meest ondernemersvriendelijk is. Op basis hiervan wordt de ranglijst opgesteld van de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland.

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is om gemeenten te 'prikkelen', zodat deze worden gestimuleerd om het lokale ondernemersklimaat te verbeteren. Ook in 2015/2016 wordt het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente uitgevoerd.

Het onderzoek behelst in feite het vaststellen van een ranglijst van gemeenten. Deze ranglijst moet aangeven wat de relatieve positie van iedere gemeente in Nederland is als het gaat om de kwaliteit van het ondernemersklimaat. Het zegt feitelijk niet zozeer iets over de absolute prestaties van de afzonderlijke gemeenten, wel over de prestaties in vergelijking met andere gemeenten.

Deze rangorde is gebaseerd op vier pijlers:

1. De tevredenheid van de ondernemers over de eigen gemeente
2. Het imago van de gemeente bij ondernemers buiten de gemeente
3. De gemeentelijke communicatie en het gemeentelijke beleid met betrekking tot het midden- en kleinbedrijf
4. De beleving van gemeentelijke lasten (prijs/kwaliteitsverhouding)

Deze vier aspecten zijn onderzocht door middel van een kwantitatieve digitale en telefonische enquête.

1.3 Populatie, steekproef en respons

Het onderzoek is voor iedere gemeente in Nederland gehouden. Hiervoor hebben in totaal 21.096 ondernemers verdeeld over 390 gemeenten hun medewerking verleend aan het onderzoek. In de provincie Limburg hebben 1.576 ondernemers meegewerkt. Het aantal afgenomen enquêtes per gemeente is afhankelijk van het aantal ondernemers in die gemeente. Er zijn drie categorieën gemeenten gehanteerd, namelijk klein, middelgroot en groot. Kleine gemeenten huisvesten minder dan 1.500 ondernemers, middelgrote gemeenten 1.500 tot 5.000 ondernemers en grote gemeenten meer dan 5.000 ondernemers.

Bij kleine gemeenten zijn gemiddeld 33 enquêtes afgenomen, bij middelgrote gemeenten gemiddeld 53 en bij grote gemeenten gemiddeld 81 enquêtes. Op basis van branche, bedrijfsomvang en geografische ligging is het onderzoek op totaalniveau representatief te noemen.

2 Ranglijsten

2.1 Inleiding

Het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland richt zich, zoals eerder genoemd, op vier pijlers: de tevredenheid van de ondernemers, het imago van de gemeente, de gemeentelijke communicatie en het gemeentelijke beleid en ten slotte de beoordeling van de ondernemers op de prijs/kwaliteitsverhouding van de gemeentelijke lasten. Om een totale ranglijst te kunnen genereren zijn de scores op de vier pijlers bij elkaar opgeteld[1]. Hieronder wordt verder uitgelegd hoe de vier pijlers zelf berekend zijn, hoe de gemeente **Voerendaal** scoort en hoe overige gemeenten in de provincie Limburg scoren op deze verschillende onderdelen.

2.2 Tevredenheid van de ondernemers

Aan alle ondernemers is gevraagd naar het rapportcijfer (tussen 1 en 10) voor het ondernemersklimaat van de eigen gemeente. De waardering voor dat klimaat berust op door de gemeente beïnvloedbare factoren, zoals regelgeving, lokale belastingen, openbare voorzieningen en ondernemersvriendelijkheid. Op basis van het gemiddelde cijfer van de ondervraagde ondernemers zijn de gemeenten gerangschikt.[2] In de tabel hieronder staat de ranglijst van alle gemeenten in de provincie Limburg voor de pijler tevredenheid.

Ranglijst – Tevredenheid van de ondernemers

Rang	Gemeente	Cijfer
1	Horst aan de Maas	7,1
2	Vaals	7,0
3	Onderbanken	6,9
4	**Voerendaal**	**6,9**
5	Nederweert	6,9
6	Nuth	6,8
7	Beesel	6,7
8	Peel en Maas	6,7
9	Venray	6,7
10	Beek	6,7
11	Roermond	6,6
12	Maasgouw	6,6
13	Bergen (L)	6,6
14	Valkenburg aan de Geul	6,5
15	Mook en Middelaar	6,4

[1] Om de vier pijlers bij elkaar op te tellen is per pijler een standaardscore berekend. Met deze standaardscore is het mogelijk om scores op verschillende verdelingen te kunnen vergelijken (hier rapportcijfers en punten). Het is zodoende mogelijk 'appels' met 'peren' te vergelijken en hiermee ook de vier pijlers onderling.

[2] De ranglijst is gebaseerd op het gemiddelde rapportcijfer van de ondervraagde ondernemers, voor de duidelijkheid is in de tabel het rapportcijfer afgerond en met één decimaal weergegeven.

Rang	Gemeente	Cijfer
16	Schinnen	6,4
17	Landgraaf	6,3
18	Brunssum	6,3
19	Kerkrade	6,3
20	Roerdalen	6,2
21	Maastricht	6,2
22	Gennep	6,1
23	Stein	6,1
24	Sittard-Geleen	6,1
25	Simpelveld	6,1
26	Heerlen	6,0
27	Meerssen	6,0
28	Gulpen-Wittem	6,0
29	Venlo	5,9
30	Eijsden-Margraten	5,9
31	Weert	5,7
32	Leudal	5,7
33	Echt-Susteren	5,7

In het algemeen werden de gemeenten in provincie Limburg gemiddeld gewaardeerd met een 6,4.

2.3 Het imago van de gemeente

Aan alle deelnemende ondernemers is gevraagd welke gemeente behalve de eigen gemeente men het meest ondernemersvriendelijk vindt. De gemeenten zijn op basis van het percentage van het aantal keren dat een gemeente genoemd wordt gerangschikt. De gemeente die het meest genoemd wordt staat op de eerste plaats en de minst genoemde op de laatste plaats. Zoals in de tabel hieronder te zien heeft in provincie Limburg de gemeente **Roermond** de hoogste imagoscore behaald.

Vaak blijkt dat gemeenten met een grote algemene naamsbekendheid veelvuldig genoemd worden en gemeenten met een geringe naamsbekendheid (bijna) niet. Hierdoor krijgen we een vertekend beeld wanneer we het alleen over het imago qua ondernemersklimaat hebben. Bij het samenstellen van de ranglijst is hiervoor gecorrigeerd[3].

[3] In marktonderzoek gaan we uit van een normale verdeling. Doordat de scores van een aantal gemeenten buiten deze normale verdeling vallen (er ontstaat een scheve verdeling) zou de genormaliseerde score dusdanig hoog of laag uitvallen dat deze pijler te zwaar zou meetellen in de totale score. Een manier om een verdeling die scheef is te normaliseren is het toepassen van een logaritmische schaal. De onderlinge ranking verandert hierdoor niet. Voor de totale ranglijst zijn we uitgegaan van deze aangepaste standaardscore.

Ranglijst – Imago

Rang	Gemeente	Percentage
1	Roermond	1,51
2	Maastricht	0,98
3	Venlo	0,69
4	Horst aan de Maas	0,63
5	Venray	0,53
5	Weert	0,53
7	Heerlen	0,41
8	Sittard-Geleen	0,35
9	Peel en Maas	0,26
10	Beek	0,24
10	Echt-Susteren	0,24
12	Kerkrade	0,20
13	Landgraaf	0,18
14	Valkenburg aan de Geul	0,16
15	Maasgouw	0,14
15	Brunssum	0,14
17	Nuth	0,10
17	Beesel	0,10
17	Bergen (L)	0,10
17	Eijsden-Margraten	0,10
17	Gulpen-Wittem	0,10
22	Nederweert	0,08
22	Roerdalen	0,08
22	Leudal	0,08
25	**Voerendaal**	**0,06**
25	Vaals	0,06
25	Gennep	0,06
25	Simpelveld	0,06
25	Stein	0,06
30	Onderbanken	0,02
30	Schinnen	0,02
30	Mook en Middelaar	0,02
30	Meerssen	0,02

2.4 Communicatie en beleid

Aan alle ondernemers is gevraagd of hun gemeente:

- een aanspreekpunt heeft voor ondernemers
- regelmatig investeert in voorzieningen ten behoeve van het bedrijfsleven
- structureel overleg voert met ondernemers
- specifiek beleid heeft voor het midden- en kleinbedrijf
- bedrijven ondersteunt met subsidies of stimuleringsregelingen
- op haar website informatie heeft voor ondernemers
- beleid heeft voor startende ondernemingen.

Op deze stellingen konden de ondernemers 'ja', 'nee', of 'weet niet' antwoorden. De antwoordcategorie 'ja' kreeg vier punten, 'nee' kreeg geen punten en 'weet niet/misschien' kreeg één punt.

Ondernemers antwoorden op basis van hun kennis van de aanwezigheid van bepaalde voorzieningen. Die kennis kan gebaseerd zijn op zowel eigen ervaring met de voorziening in kwestie, als op het feit dat ze weten dat de gemeente die voorziening aanbiedt (bijv. door communicatie van de zijde van de gemeente). Het antwoord 'weet niet' hoeft niet te betekenen dat de voorziening in kwestie niet aanwezig is. Om die reden krijgt de gemeente in de score voor dit antwoord het voordeel van de twijfel (het antwoord levert 1 punt op). Al met al wordt de score op dit onderdeel dus mede bepaald door het beeld dat ondernemers hebben van de aanwezigheid van gemeentelijke voorzieningen en niet alleen door het werkelijk aanwezig zijn daarvan.

Weging
In een aselecte steekproef van 1.000 ondernemers is gevraagd welke van de bovenstaande zeven aspecten men het meest belangrijk vond. Op basis hiervan zijn de aspecten gewogen. De bovenstaande stellingen zijn in volgorde van weging weergegeven: de zwaarste bovenaan, de lichtste onderaan. Dit betekent dat als belangrijkste aspect het aanspreekpunt voor ondernemers wordt gezien en als minst belangrijke aspect het beleid voor startende ondernemingen. In de huidige analyse is deze weging op precies dezelfde manier uitgevoerd.

Hierna wordt de ranglijst van de provincie Limburg weergegeven voor de pijler communicatie & beleid.

Ranglijst – Communicatie & Beleid

Rang	Gemeente	Score
1	**Voerendaal**	**3,1**
2	Nuth	2,8
3	Vaals	2,8
4	Nederweert	2,6
5	Venray	2,6
6	Schinnen	2,6
7	Brunssum	2,5
8	Peel en Maas	2,5

Rang	Gemeente	Score
9	Gennep	2,5
10	Weert	2,5
11	Onderbanken	2,4
12	Horst aan de Maas	2,4
13	Valkenburg aan de Geul	2,4
14	Beesel	2,3
15	Beek	2,2
16	Maastricht	2,2
17	Roermond	2,2
18	Heerlen	2,2
19	Mook en Middelaar	2,1
20	Stein	2,1
21	Landgraaf	2,1
22	Echt-Susteren	2,0
23	Maasgouw	2,0
24	Kerkrade	2,0
25	Venlo	2,0
26	Sittard-Geleen	1,9
27	Bergen (L)	1,9
28	Simpelveld	1,9
29	Leudal	1,9
30	Meerssen	1,8
31	Roerdalen	1,8
32	Eijsden-Margraten	1,7
33	Gulpen-Wittem	1,7

De maximumscore op dit onderdeel is theoretisch 4,0 punten. Het gemiddelde in de provincie Limburg is 2,2 punten.

2.5 Beoordeling prijs/kwaliteitsverhouding van de gemeentelijke lasten

Alle ondernemers is gevraagd om een rapportcijfer (tussen 1 en 10) te geven over de prijs-kwaliteitsverhouding van gemeentelijke producten en belastingen, oftewel op het aspect 'waar voor uw geld'. Het gaat hierbij om lasten als Onroerende Zaak Belasting, rioolheffing en leges voor vergunningen, tegenover investeringen in openbare voorzieningen, bedrijfsterreinen, citymarketing en dergelijke. Op basis van het gemiddelde cijfer zijn de gemeenten op dit onderdeel gerangschikt.

Ranglijst – Lasten

Rang	Gemeente	Cijfer
1	Onderbanken	7,2
2	**Voerendaal**	**6,7**
3	Schinnen	6,7
4	Horst aan de Maas	6,5
5	Maasgouw	6,5
6	Vaals	6,4
7	Nederweert	6,4
8	Beesel	6,4
9	Peel en Maas	6,4
10	Bergen (L)	6,3
11	Nuth	6,3
12	Beek	6,2
13	Roermond	6,2
14	Venray	6,2
15	Brunssum	6,1
16	Landgraaf	6,1
17	Sittard-Geleen	6,1
18	Simpelveld	6,0
19	Eijsden-Margraten	6,0
20	Roerdalen	6,0
21	Mook en Middelaar	6,0
22	Maastricht	6,0
23	Gulpen-Wittem	5,9
24	Kerkrade	5,9
25	Valkenburg aan de Geul	5,8
26	Gennep	5,8
27	Meerssen	5,7
28	Heerlen	5,6
29	Stein	5,5
30	Echt-Susteren	5,3
31	Venlo	5,3
32	Weert	5,2
33	Leudal	5,1

Gemiddeld wordt de prijs/kwaliteitsverhouding in provincie Limburg gewaardeerd met een 6,1.

2.6 Totaalscore – Ranglijst provincie Limburg

Hieronder zijn in één tabel de scores van alle gemeenten in de provincie Limburg op de vier pijlers opgenomen. Tevens is de totale rang van de gemeenten in de provincie Limburg weergegeven in de eerste kolom en de rang die de gemeenten in het onderzoek in 2012/2013 behaalden.

Totale ranglijst provincie Limburg – MKB-vriendelijkste gemeente 2015/2016

Rang 2015/ 2016	Rang 2012/ 2013	Gemeente	Rang tevredenheid (rapportcijfer)	Rang Imago	Rang Communicatie & Beleid	Rang Lasten
1	**8**	**Voerendaal**	**4 (6,9)**	**25**	**1**	**2**
2	2	Horst aan de Maas	1 (7,1)	4	12	4
3	26	Vaals	2 (7,0)	25	3	6
4	4	Onderbanken	3 (6,9)	30	11	1
5	15	Nuth	6 (6,8)	17	2	11
6	11	Nederweert	5 (6,9)	22	4	7
7	5	Venray	9 (6,7)	5	5	14
8	6	Peel en Maas	8 (6,7)	9	8	9
9	1	Roermond	11 (6,6)	1	17	13
10	7	Beesel	7 (6,7)	17	14	8
11	30	Schinnen	16 (6,4)	30	6	3
12	12	Beek	10 (6,7)	10	15	12
13	14	Maasgouw	12 (6,6)	15	23	5
14	27	Brunssum	18 (6,3)	15	7	15
15	29	Valkenburg aan de Geul	14 (6,5)	14	13	25
16	16	Maastricht	21 (6,2)	2	16	22
17	18	Bergen (L)	13 (6,6)	17	27	10
18	19	Landgraaf	17 (6,3)	13	21	16
19	22	Gennep	22 (6,1)	25	9	26
20	13	Sittard-Geleen	24 (6,1)	8	26	17
21	32	Mook en Middelaar	15 (6,4)	30	19	21
22	21	Kerkrade	19 (6,3)	12	24	24
23	17	Heerlen	26 (6,0)	7	18	28
24	9	Roerdalen	20 (6,2)	22	31	20
25	33	Simpelveld	25 (6,1)	25	28	18
26	3	Weert	31 (5,7)	5	10	32
27	31	Stein	22 (6,1)	25	20	29
28	23	Venlo	29 (5,9)	3	25	31
29	28	Eijsden-Margraten	30 (5,9)	17	32	19
30	20	Gulpen-Wittem	28 (6,0)	17	33	23
31	24	Echt-Susteren	33 (5,7)	10	22	30
32	25	Meerssen	27 (6,0)	30	30	27
33	10	Leudal	32 (5,7)	22	29	33

2.7 Totaalscore – Top drie gemeenten in heel Nederland

De totaalscore is berekend door de scores op de vier verschillende pijlers[4] bij elkaar op te tellen en hieruit een ranglijst samen te stellen. Omdat de scores op de vier pijlers niet even belangrijk hoeven te zijn voor de ondernemers (en zodoende ook niet een even groot gewicht hoeven te hebben in de totaalscore), zijn er in 2010 1.000 ondernemers bevraagd naar welke pijlers zij het meest belangrijk vinden. Hieruit bleek dat ondernemers alle pijlers even belangrijk vinden. De pijlers wegen in dit onderzoek dan ook even zwaar.

Op basis van deze eindscore is de rangorde bepaald. Net als bij een allround-kampioenschap schaatsen kan in theorie de totaalwinnaar een gemeente zijn die op geen enkel onderdeel eerste is, maar in de breedte kennelijk het beste presteert.

Hieronder staan de totaalscores van de Nederlandse top drie en is weergegeven op welke manier de scores op de vier pijlers berekend zijn:

Top drie gemeenten in Nederland – MKB-vriendelijkste gemeente 2015/2016

	Tevredenheid			Imago			Communicatie & Beleid			Lasten			Totaal
	standaard score (=a)	a*0,25 (=b)	rang	standaard score (=c)	c*0,25 (=d)	rang	standaard score (=e)	e*0,25 (=f)	rang	standaard score (=g)	g*0,25 (=h)	rang	(b)+(d) + (f)+(h)
1 Rijssen-Holten	2,95	0,73	2	1,27	0,31	5	1,78	0,44	10	2,51	0,62	3	2,13
2 Bunschoten	3,15	0,78	1	0,52	0,13	75	1,46	0,36	28	2,80	0,70	1	1,98
3 Beverwijk	1,97	0,49	11	0,34	0,08	120	2,69	0,67	1	2,57	0,64	2	1,89

2.8 Positie op de landelijke ranglijst

De plaats op de totale landelijke ranglijst van de gemeente **Voerendaal** is: 16 (van de 390 gemeenten).
Aan het onderzoek hebben 30 ondernemers in de gemeente **Voerendaal** deelgenomen.

[4] Zoals al eerder genoemd is van de vier pijlers is een genormaliseerd getal ('standaardscore') berekend om ze op één noemer te kunnen brengen.

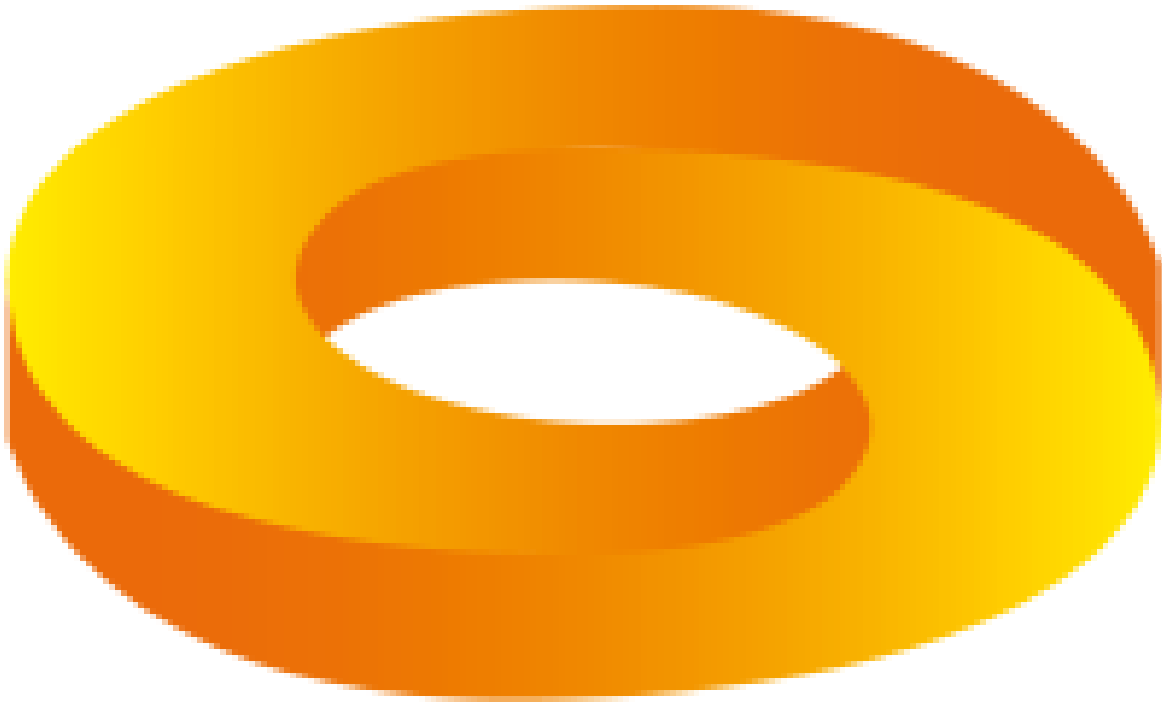

LEXNOVA BV
Ossenmarkt 5
9712 NZ Groningen
www.lexnova.nl
050 313 11 33

lexnova

advies en onderzoek

Samenvatting en conclusies Monitor Economisch Programma Zuid-Limburg 2016.

Conclusies

De Zuid-Limburgse economie lijkt op stoom te komen met een groei van de regionale economie (Bruto Regionaal Product) die in 2015 2,5 keer zo groot was als voor Nederland als geheel (respectievelijk 5,4% en 2% groei). Ook andere outcome-effecten ontwikkelen zich gunstig,

- het aantal banen na jaren van krimp weer toegenomen (+2.000 in 2016)
- is de werkloosheid gedaald (van 7,5% in 2014 naar 6,5% in 2016) en daarmee op Nederlands niveau.
- de bevolkingskrimp in Zuid-Limburg vlakte iets af (van een krimp van -0,4% naar -0,2%). Dit werd vooral veroorzaakt door een groei van het buitenlands migratiesaldo (+ 2.000 t.o.v. een jaar eerder).

De sectoren die er in Zuid-Limburg uitspringen zijn de chemiesector, life sciences & health en de overige maakindustrie. De regionale toegevoegde waarde van deze drie sectoren nam tussen 2008 en 2014 toe met 10% in de overige maakindustrie, 12% in de chemie en maar liefst 32% in life sciences & health. Met name life sciences & health en chemie zijn meer gaan bijdragen de afgelopen jaren (respectievelijk +1,3 en +3,1%-punt). De andere Zuid-Limburgse topsectoren zijn over de periode 2008-2014 ook relatief meer gaan bijdragen, maar hier is de groei minder groot. In totaal is het aandeel van de Zuid-Limburgse topsectoren binnen het BRP toegenomen van 46% naar 52,5%. De verhouding in bijdrage van het mkb en het grootbedrijf is tussen 2008 en 2014 ook wat veranderd, het grootbedrijf is relatief meer bij gaan dragen. In 2008 droeg het mkb 47,1% bij, in 2014 was dit 44,2%. In de innovatieve sectoren chemie en life sciences & health is het aandeel van het mkb in de toegevoegde waarde juist toegenomen.

De jaarlijkse gemiddelde groei in arbeidsproductiviteit was in de overige maakindustrie, de chemie en life sciences & health ook stevig, met resp. 3,3%, 4,3% en 4,1%. Ook in de crisisjaren zette deze groei door, maar dit ging gepaard met een afname van de werkgelegenheid in de twee eerstgenoemde sectoren. Hiermee is de internationale concurrentiepositie van de sector in Zuid-Limburg versterkt. De afgelopen jaren is de wereldhandel weer aangetrokken en naar verwachting zal deze nog verder aantrekken, wat betekent dat deze sectoren daar volop van kunnen profiteren. Uiteindelijk zal dit naar verwachting ook weer leiden tot groei in werkgelegenheid. Een ontwikkeling die al zichtbaar is in de life sciences & health sector waar de sterke stijging van de arbeidsproductiviteit hand in hand ging met een groei in werkgelegenheid. In de sectoren ICT, leisure en logistiek groeide de arbeidsproductiviteit minder hard met gemiddeld resp. 1,6%, 0,4% en 0,9% per jaar. De werkgelegenheid in de sectoren logistiek en leisure groeide echter wel met gemiddeld 1,2% en 0,4% per jaar.

Er zijn duidelijke aanwijzingen dat het gewenste vliegwiel op gang begint te komen. Als dit vliegwiel op gang blijft en de economische groei zet door en de investeringen van alle dragende partijen in de regionale economie worden gehandhaafd dan blijft de ambitie van gezamenlijke LED partners van € 28,2 mld. BRP (i.e. € 8,5 miljard groei en 17.000 extra banen) realistisch. Voor het realiseren van deze ambitie is het echter essentieel om de structuurversterking van de Zuid Limburgse economie met kracht door te zetten.

De voorspoedige ontwikkeling van de Zuid-Limburgse economie wordt gedragen door veel partijen. Denk daarbij o.a. aan:

- Drie campussen zijn opgezet in Zuid-Limburg en/of doorontwikkeld en Brightlands campusorganisaties zijn actief.
- Binnen het Kennis-as programma zijn toonaangevende onderzoeksinstituten opgezet.

- VDL Nedcar heeft een doorstart gemaakt en de werkgelegenheid is daar inmiddels verdrievoudigd.

Een toekomstbestendige economische ontwikkeling steunt op 4 samenhangende pijlers, de opbouw van een strategische kennispositie, de vertaling daarvan naar business, een aansluitende arbeidsmarkt en een goed vestigingsklimaat. In moderne termen gaat het om het opzetten en onderhouden van een sluitend regionaal ecosysteem in de economische sectoren. Daarin zijn in Zuid-Limburg grote stappen gezet.

Complementair aan de ontwikkeling van de campussen en het grootbedrijfsleven (zoals VDL) zijn door of via LED projecten aangejaagd. Het gaat om ruim 80 projecten (zowel aansluitend op de grote projecten en programma's of kleinere zelfstandige projecten die wel bijdragen aan de macrodoelstellingen van de partijen in Zuid-Limburg) die door ondernemers, kennisinstellingen en/of overheden worden uitgevoerd.

Deze projecten worden door LED gefaciliteerd door een financiële bijdrage, het inbrengen van kennis en monitoring. De resultaten hiervan zijn tot toe:

- Naar schatting wordt nu al € 60 mln. bijgedragen aan het BRP van Zuid-Limburg. Afgaande op projectprognoses zal dit oplopen naar tussen de € 400 mln. en € 1 mld. extra BRP;
- Circa 215 additionele FTE zijn nu al gerealiseerd (prognose bij voortzetting aanpak: 3.300);
- Ca. 100 opleidingen / opleidingsmodules / stageplaatsen ontwikkeld;
- Meer dan 700 bedrijven zijn betrokken bij de projecten (zowel mkb'ers, start-ups en grootbedrijf);
- Ruim 100 nieuwe toepassingen, producten of diensten ontwikkeld;
- De samenwerking met het Brainport Network op het niveau van Zuidoost Nederland is versterkt. LED als triple helix platform wordt door de Provincie ook nadrukkelijk betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe EU-programma's voor Zuid-Nederland.

Aanbevelingen

Toch is de regio er nog niet: de arbeidsparticipatie is lager dan het landelijk gemiddelde en het aantal startende ondernemers ligt onder het landelijk gemiddelde. De arbeidsmarkt en het innovatief vermogen van het mkb in de regio blijven aandachtspunten voor Zuid-Limburg.

- Achterblijvende arbeidsparticipatie: (het aandeel van de potentiële beroepsbevolking dat wil werken of werk heeft), deze bedraagt 65,2% tegenover 70,2% landelijk.
- Een ander belangrijk aandachtspunt is dat sprake is van een mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt (zo is 45% van de werklozen middelbaar opgeleid, maar is bijna 50% van de aangeboden vacatures op laag niveau).
- Ook ondernemerschap en innovatie bij mkb'ers loopt achter op de rest van Nederland. Zo is het aantal startende bedrijven landelijk ca. 1,1% per jaar van de totale bedrijvigheid, in Zuid-Limburg is dit jaarlijks slechts 0,6%. Ook het aantal ZZP'ers ligt een stuk lager, namelijk 48 per 1.000 inwoners gemiddeld in Nederland tegenover 37 per 1.000 inwoners in Zuid-Limburg.
- Schaal van de regio. Het loont de moeite om meer te investeren in agglomeratievorming met het omliggend stedelijk gebied in de Euregio (Luik, Hasselt en Aachen) Agglomeraties putten kracht uit een veel grotere arbeidsmarkt, meer creativiteit en innovatiekracht en een grotere diversiteit aan bedrijvigheid binnen gerelateerde sectoren (related variety). Het CPB heeft berekend (op basis van marktpotentieel) dat bij het wegvallen van grensbarrières, agglomeratievoordelen stevig kunnen oplopen voor Zuid-Limburg. Een toename van het arbeidsaanbod van tussen de 1.900 en 5.300 personen, een toename van het aantal banen van tussen de 2.400 en 6.600 en een toename van het BRP tussen de € 250 mln. en € 710 mln.

Tot slot.
Belangrijk in deze fase is dan ook het verwachtingsmanagement in relatie tot de ambities en alle stakeholders voldoende meenemen in het transformatiedenken. Het zou zonde zijn de handdoek in de ring te gooien, omdat het idee leeft dat de regio nog niet op het lineaire groeipad voor de ambitie zit. Daarmee bestaat het risico dat het kind met het badwater wordt weggegooid. Juist nu is het belangrijk te laten zien dat de goede dingen worden gedaan om te accelereren en dat er een stevig fundament is gelegd om de gezamenlijke aanpak nu met kracht door te zetten.

Toeristische Trendrapportage Limburg 2014-2015

provincie limburg

Colofon

Dit is een uitgave van provincie Limburg.

Juli 2015 (versie 30-07-2015)

Auteurs:

Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd
www.ruimteenvrijetijd.nl

De Afdeling Onderzoek
www.deafdelingonderzoek.nl

Omslagfoto: Maasfietsroute
Vormgeving omslag en factsheets: De Afdeling Onderzoek

Overname van gegevens uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron wordt vermeld. Ondanks de zorgvuldigheid waarmee deze uitgave is samengesteld zijn Provincie Limburg, Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd en De Afdeling Onderzoek niet aansprakelijk voor fouten of onvolkomenheden en eventueel daaruit voortvloeiende schade.

De digitale versie van deze uitgave kunt u gratis downloaden op:
www.limburg.nl/toerisme onder Trends en Onderzoek.

Voorwoord

Limburg is een mooie provincie met een overvloed aan kwaliteiten. Voor ons, inwoners, is dat zo'n dagelijks gegeven dat we bijna vergeten hoe bijzonder onze omgeving is. Zuid-Limburg met het groene Heuvelland, Midden-Limburg met de Maasplassen als grootste aaneengesloten watersportgebied van Nederland, Noord-Limburg met het natuurrijke Land van Peel en Maas en de vennen en stuifduinen in de Maasduinen. Van uitgestrekt bos en heide, moerassige hoogveengebieden tot hoog-en-droog-gelegen zandverstuivingen en mergelplateaus. Daarnaast herbergt deze provincie een rijke cultuurhistorie, monumenten en talrijke evenementen die zorgen voor diverse ontspanningsmogelijkheden. Limburg is een provincie wij waar als inwoners trots op mogen zijn.

Deze recreatiemogelijkheden trekken elk jaar duizenden bezoekers uit binnen- en buitenland. Het aantal vakanties en overnachtingen in Limburg is het afgelopen jaar sterker toegenomen dan gemiddeld in Nederland. Dit bevestigt de aantrekkingskracht van Limburg als vakantieplek. Mensen komen van ver om een dagje, weekend of langer te genieten van deze mooie omgeving. En, niet onbelangrijk, zo levert toerisme en recreatie ook een stevige bijdrage aan de regionale economie.

Gelukkig barst het van de ondernemers die er dag in dag uit keihard voor werken om iedereen van deze Limburgse geneugten te laten genieten. Bijna 37.000 mensen zijn werkzaam in deze sector. Ondernemers die de kansen grijpen om de Limburgse kwaliteiten nog beter voor het voetlicht te brengen, nieuwe doelgroepen aan te boren, gastvrijheid te versterken en de grensoverschrijdende kansen te benutten. Ik zie steeds meer versterkte samenwerking tussen overheden en ondernemers (bijvoorbeeld in het Maasplassengebied) die krachten bundelen om het Limburgse aanbod voor de recreanten nog aantrekkelijker te maken.

Wij zijn bevoorrecht om ons dagelijks in dit prachtige landschap te bevinden. Laten we ons samen inzetten om ook zoveel mogelijk andere mensen te laten genieten van de troeven van Limburg. Het is al goed, maar het kan altijd beter. Dat verdient deze topsector.

Eric Geurts,
Gedeputeerde Mobiliteit, Stedelijke ontwikkeling en Toerisme

Inhoudsopgave

COLOFON 2
VOORWOORD 2
INHOUDSOPGAVE 3

Samenvatting 4

HOE STAAT DE VRIJETIJDSECONOMIE ERVOOR IN LIMBURG? 4
VAKANTIES IN LIMBURG 4

1. Inleiding 7

1.1 AANLEIDING TRENDRAPPORTAGE 2014 - 2015 7
1.2 LEESWIJZER 7

2. Vakanties in Limburg 8

2.1 BINNENLANDSE GASTEN 8
2.2 BUITENLANDSE GASTEN 13
2.3 ZAKELIJKE GASTEN 17
2.4 VERBLIJFSAANBOD EN BEZETTING 18

3. De toerist in beeld 22

3.1 PROFIEL NEDERLANDSE VAKANTIEGANGER 22
3.2 WAARDERING NEDERLANDSE VAKANTIEGANGER 26
3.3 PROFIEL BUITENLANDSE VERBLIJFSBEZOEKER 30

4. Economisch belang vrijetijdssector Limburg 31

4.1 BESTEDINGEN NEDERLANDSE VAKANTIEGANGERS 31
4.2 INKOMEND TOERISME 34
4.3 BESTEDINGEN VOLGENS DE LANDELIJKE R&T STANDAARD 36
4.4 WERKGELEGENHEID 38

5. Regio's in beeld 41

5.1 VAKANTIES VAN NEDERLANDERS PER REGIO 41
5.2 VERBLIJFSBEZOEK BUITENLANDERS PER REGIO 44
5.3 VERBLIJFSAANBOD PER REGIO 45
5.4 ECONOMISCH BELANG PER REGIO 46
5.5 PROFIEL NEDERLANDSE TOERIST PER REGIO 51

Bijlage 1 Bronnen en definities 57
Bijlage 2 Afbakening R&T werkgelegenheid 59
Bijlage 3 R&T banen per gemeente 61
Bijlage 4 Factsheet daguitstapjes 2013-2014 62

Samenvatting

Hoe staat de vrijetijdseconomie ervoor in Limburg?

In de Toeristische Trendrapportage Limburg 2014 – 2015 staan de belangrijkste en meest recente feiten en cijfers over de vrijetijdssector in Limburg. Dit trendrapport is het laatste deel van de monitoring van de beleidsdoelen, zoals geformuleerd in het '*Ambitiedocument Vrijetijdseconomie 2012 - 2015*' als onderdeel van het programma Economie en Concurrentiekracht.

Terugblik op de afgelopen jaren

Limburg is al jarenlang een sterk toeristische provincie. Dat komt tot uiting in de cijfers die de omvang van de vrijetijdseconomie in Limburg weergeven. Limburg bevindt zich vaak in de in de top 3 van Nederland. Limburg heeft die sterke marktpositie de laatste jaren ook behouden. Limburg kent in 2014 een voorzichtig herstel van het marktaandeel in de Nederlandse vakanties. De bestedingen zijn terug op het niveau van 2012. Gemiddeld wordt 36 euro per persoon per vakantiedag uitgegeven.

Het marktaandeel buitenlandse gasten is door de jaren heen fluctuerend. Hoewel het aantal buitenlandse gasten de laatste jaren is toegenomen in Limburg, is het marktaandeel afgenomen omdat andere provincies relatief gezien beter presteren. Voor 2014 kan er geen marktaandeel van de totale bestedingen worden bepaald, omdat in dat jaar het Continu Vrijetijdsonderzoek niet is uitgevoerd. Het marktaandeel lag in 2013 onder de doelen die voor 2015 zijn gesteld.

De toeristisch – recreatieve ontwikkeling sinds 2009 van de provinciale beleidsdoelen is in onderstaande tabel weergegeven.

Provinciale doelen en de (tussen)resultaten van 2009 t/m 2014

Omschrijving doel	Ambitie 2015	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Marktaandeel vakanties van Nederlanders in Limburg	15%	15,0%	14,7%	15,8%	15,0%	14,0%	14,4%
Marktaandeel aantal buitenlandse gasten	6,7%	6,7%	6,4%	6,4%	6,7%	6,5%	6,2%
Handhaven marktaandeel Limburg in totale bestedingen	8,7%	8,3%	-	7,6%	-	7,3%	-
Stijging klantwaarde (bestedingen p.p.p.d.)	3,5%	€ 34	€ 35	€ 32	€ 36	€ 34	€ 36

Vakanties in Limburg

Limburg blijft tweede vakantieplek voor Nederlanders

De provincie Limburg staat bij het aantal overnachtingen van Nederlanders op de tweede plek van de Nederlandse provincies. Limburg kent naast een goed zomer- ook een sterk herfst- / winterseizoen. Het aantal overnachtingen van Nederlanders in Limburg is in 2014 met 5,6% gestegen ten opzichte van 2013. Het aantal vakanties is het laatste jaar gelijk gebleven.

Gemiddeld verblijven Nederlanders in 2014 tijdens hun vakantie langer in Limburg dan zij in 2013 deden. Het gemiddeld aantal overnachtingen is gestegen van 4,7 naar 5,0 nachten. Landelijk laten vakanties en overnachtingen beide een dalende trend zien.

Meer buitenlandse gasten in Limburg

In 2014 heeft Limburg 872.000 buitenlandse gasten voor vakanties of zakelijk bezoek ontvangen. Het aantal buitenlandse gasten is 4,3% gegroeid ten opzichte van 2013. Ten opzichte van 2012 is het 6% gegroeid. Deze stijging is minder sterk dan de landelijke stijging in de periode van 2012 tot 2014, die stijging is 14,7%.

Ruim 70% van de buitenlandse gasten komen uit Duitsland (38%) en België (33%). Het aantal verblijfsgasten uit België en Duitsland in heel Nederland is groeiende. De groei in Limburg blijft evenwel achter bij de landelijke ontwikkeling.

Het aantal overnachtingen van Amerikaanse verblijfsgasten is gegroeid met 25%. Het aantal Aziatische bezoekers neemt bijna met een derde toe in de periode 2012 – 2014, terwijl het aantal overnachtingen zelfs met 57,5% stijgt. Alhoewel deze aantallen procentueel een hoge stijging laten zien, is het aantal bezoekers uit Amerika en Azië relatief gezien gering. Mede door hun opkomende economie en de goedkopere euro, zijn Amerika en Azië potentiële groeimarkten voor Limburg.

Limburg is en blijft de nummer één provincie voor bungalowvakanties

Limburg staat landelijk gezien op de eerste plek als het gaat om het aantal bungalowvakanties. Van alle overnachtingen van buitenlanders in Limburg wordt 61% in een bungalow doorgebracht. Nederlanders slapen tijdens de helft van de vakanties in Limburg in een bungalow. Dit is beduidend meer dan gemiddeld in Nederland, waar 34% van de Nederlanders voor een bungalow kiest.

Buitenlandse gasten kiezen in 41% van de verblijven voor een bungalow en de ruim de helft verblijft in een hotel. Het is opvallend dat buitenlandse gasten twee keer zo vaak kiezen voor een verblijf in een bungalow in Limburg, dan dat zij gemiddeld in Nederland doen. Vooral Belgen en Duitsers kiezen vaak voor een langere bungalowvakantie.

Het type vakantie verschilt sterk per regio. Verreweg de meeste accommodaties zijn hotels (437) en campings (234). De meeste slaapplaatsen zijn aanwezig op campings (50%) en bungalowparken (32%). Hotelvakanties zijn in Zuid-Limburg duidelijk populairder dan gemiddeld in Limburg. In Noord- en Midden-Limburg wordt juist vaker voor een bungalowvakantie gekozen. Het aanbod bepaalt deels ook de vraag; er zijn veel slaapplaatsen in hotels in Zuid-Limburg en in Noord-Limburg vooral veel slaapplaatsen in bungalowparken. De Nederlandse toerist waardeert zijn vakantie in Limburg met een 8,1. Dit is bijna gelijk aan het Nederlandse gemiddelde van 8,2.

De bezettingsgraad geeft aan hoe vraag en aanbod zich tot elkaar verhouden.

- Hotels: de bezettingsgraad is 39% en fluctueert in de loop van de jaren. In 2014 is er voor het eerst sinds twee jaar een lichte stijging. Landelijk is de gemiddelde bezettingsgraad 44%.
- Huisjesterreinen: de bezettingsgraad is in 2014 40% en licht hoger dan het voorgaande jaar. Hier is dus niet langer sprake van een negatieve ontwikkeling. Landelijk is wel nog steeds een negatieve ontwikkeling zichtbaar en is de gemiddelde bezettingsgraad 35%.
- Kampeerterreinen: kampeerterreinen in Limburg hebben een lage bezettingsgraad (9%). Deze is lager dan gemiddeld in Nederland (12%). Sinds 2009 blijft de bezetting in Limburg nagenoeg gelijk.
- Groepsaccommodaties: Limburg kent een bezetting van 15% voor de groepsaccommodaties. Landelijk is de bezettingsgraad 21%.

Verblijfsrecreatieparadox in Limburg?

Hoewel de binnenlandse markt een positief beeld geeft en de bezettingsgraden in hotels en bungalowterreinen na enkele jaren een stijging laten zien, kun je de vraag stellen of dit structureel is of niet. De verblijfsrecreatieparadox speelt in Limburg waarschijnlijk net zo als in de rest van Nederland. Met de ‘paradox’ schetst RECRON het dilemma dat er in Nederland over het algemeen sprake is van een verzadigde markt in de verblijfsrecreatie. Het aanbod is te eenzijdig en overstijgt de vraag qua capaciteit. Anderzijds is er behoefte aan innovatie en kwaliteitsverbetering en is er ruimte voor concepten die het huidige toeristisch product verrijken.

In meerdere regio's in Nederland is sprake van de verblijfsrecreatieparadox. In die regio's wordt veelal geconstateerd dat de sector verblijfsrecreatie gebaat kan zijn bij:

- Kwaliteitsverbetering van het bestaande product;
- Werken aan perspectief vanuit de ondernemer (visie, groei, marketing, financiering, etc.);
- Innovatie van het aanbod, vraaggericht ontwikkeld voor doelgroepen die nu nog niet goed worden bediend.
- Revitalisering en transitie van oude parken naar nieuwe parken

In opdracht van de provincie Limburg is onderzoek gedaan naar het perspectief voor de verblijfsrecreatiesector, de zogenaamde Vitaliteitsscan verblijfssector Limburg. De resultaten van dit onderzoek vormen een leidraad om in Limburg handen en voeten te geven aan dit onderwerp.

Economisch belang van de Limburgse vrijetijdssector

Toename van bestedingen van vakantiegangers

De bestedingen tijdens vakanties van Nederlanders in Limburg hebben zich de afgelopen tien jaar positief ontwikkeld. De bestedingen bevinden zich in 2014 op het hoogste niveau ooit, namelijk 427 miljoen euro. Het marktaandeel van de vakantiebestedingen in Limburg is in 2014 gestegen naar 16,5% ten opzichte van 15% in 2013. Dit komt enerzijds doordat er meer vakanties in Limburg zijn doorgebracht en anderzijds doordat er per persoon per dag meer is uitgegeven in Limburg in vergelijking met andere provincies.

Bestedingen van buitenlandse gasten blijven stijgen. Buitenlandse verblijfsgasten geven in 2014 circa 376 miljoen euro uit aan vakanties of zakelijke bezoeken in Limburg. In de periode van 2012 tot 2014 is het marktaandeel van Limburg licht gestegen naar 5,7%. Vooral zakelijke bezoekers besteden veel, doordat zij vaak gebruik maken van (duurdere) vliegtickets en vaak in hotels in de hogere prijsklassen verblijven. Daarnaast geven zij meer uit aan eten en drinken buiten de deur.

Werkgelegenheid daalt conform generieke ontwikkeling

Recreatie en toerisme levert in 2014 in Limburg 36.872 banen op. Dit is 7,2% van de totale werkgelegenheid in Limburg. Dit aandeel is sinds 2010 nauwelijks veranderd. In Limburg is de toeristisch-recreatieve sector belangrijker dan gemiddeld in Nederland. Landelijk gezien is 6,3% van de werkgelegenheid toeristisch-recreatief.

De toeristisch-recreatieve werkgelegenheid in Limburg daalt tussen 2010 en 2014 met 5,3%. Dit is meer dan de daling van 4,8% van de totale werkgelegenheid in Limburg in diezelfde periode In Noord- en Zuid-Limburg daalde het aantal toeristisch-recreatieve banen met respectievelijk 7,4% en 6,9%. In Midden-Limburg daalt het aantal toeristisch-recreatieve banen minder snel (1,8%) dan het totaal aantal banen.

Hoewel het aantal banen in de toeristische sector is gedaald, is het aantal toeristisch-recreatieve bedrijven gestegen met 5,6% in de periode 2010-2014. Het gemiddeld aantal werknemers per bedrijf neemt af van 4,8 werknemers per bedrijf in 2010 naar 4,3 werknemers per bedrijf in 2014.

De recreant en toerist in beeld

Regionale verschillen in profiel Nederlandse vakantieganger

De leeftijd en gezinssamenstelling van de binnenlandse vakantieganger in Limburg verschillen weinig van de gemiddelde binnenlandse vakantieganger. In 46% van de vakantiegangers betreft het een tweepersoonshuishouden vanaf 35 jaar en in 34% een gezin met kinderen tot en met 12 jaar. Tussen de Limburgse regio's zijn echter wel duidelijke verschillen te zien. Bijna de helft van de bezoekers van Zuid-Limburg is 50+ en bestaat uit een tweepersoonshuishouden. Noord- en Midden-Limburg ontvangen juist vaker gezinnen met kinderen tot en met 12 jaar.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding Trendrapportage 2014 - 2015

Voor u ligt de Toeristische Trendrapportage Limburg 2014 – 2015. Hierin staan de belangrijkste en meest recente feiten en cijfers over de vrijetijdssector in Limburg. De monitoring van de vrijetijdseconomie in Limburg is vooral van belang omdat hiermee de ontwikkeling en voortgang van provinciale doelen wordt gemeten. Deze provinciale beleidsdoelen, geformuleerd in het '*Ambitiedocument Vrijetijdseconomie 2012 - 2015',* staan in onderstaande tabel weergegeven:

Kwantitatieve doelen provincie Limburg 2012-2015

- Een marktaandeel van Limburg in aantal toeristische vakanties binnen Nederland van 15%
- Handhaven van het marktaandeel van Limburg in totale bestedingen (in €) in Nederland van 8,7% tegen de dalende tendens in
- Stijging klantwaarde (bestedingen per persoon per dag in €) met 3.5%
- Stijging van het marktaandeel voor het aantal buitenlandse gasten tot 6,7% (het niveau van 2009)

Het Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd en De Afdeling Onderzoek hebben deze Toeristische Trendrapportage opgesteld in opdracht van de provincie Limburg. In de trendrapportage staan de belangrijke cijfers voor het jaar 2014. Maar het bevat ook een terugblik op de ontwikkeling van de afgelopen vijf jaar.

Cijfers over dagbezoek uit Nederland, België en Duitsland en over het imago van Limburg zijn vanwege het ontbreken van nieuwe gegevens niet in dit trendrapport 2014 – 2015 opgenomen. Voor de meest recente informatie over deze onderwerpen verwijzen we u naar de voorgaande trendrapportage 2013 – 2014. In bijlage 4 is de samenvattende Factsheet 'Daguitstapjes 2013-2014' opgenomen.

Factsheets

- 4 thematische Factsheet R&T in Limburg (vakanties, aanbod en bezetting, economische betekenis en Leisure Leefstijlen)
- Factsheet R&T in Noord-Limburg
- Factsheet R&T in Midden-Limburg
- Factsheet R&T in Zuid-Limburg

Niet alle gegevens zijn betrouwbaar of beschikbaar op regionaal niveau, bij het samenstellen van factsheets voor de drie Limburgse regio's is hier rekening mee gehouden. Voor het samenstellen van deze trendrapportage is gebruik gemaakt van de meest recent beschikbare landelijke bronnen conform de Landelijke R&T Standaard.

1.2 Leeswijzer

Dit trendrapport bevat de onderstaande hoofdstukken:

- Vakanties in Limburg. Dit hoofdstuk (2) gaat in op de vraag naar vakanties en het verblijfsaanbod in Limburg;
- De toerist in beeld. Dit hoofdstuk (3) geeft inzicht in de profielen van de verblijfstoeristen uit binnen- en buitenland;
- Economische belang van de Limburgse vrijetijdssector. Dit hoofdstuk (4) geeft alle relevante informatie over de bestedingen en werkgelegenheid die gepaard gaan met de vakanties en uitstapjes in Limburg;
- Regio's in beeld. In dit hoofdstuk (5) wordt ingezoomd op de drie regio's Noord-, Midden- en Zuid-Limburg.

2. Vakanties in Limburg

2.1 Binnenlandse gasten

Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal vakanties en overnachtingen van Nederlanders. De cijfers komen uit het Continu Vakantieonderzoek (CVO) van NBTC-NIPO Research.

Als in deze paragraaf gesproken wordt over 'de vakanties van Nederlanders' of 'de binnenlandse vakanties' worden de toeristische vakanties van Nederlanders bedoeld; dit zijn alle vakanties van Nederlanders in eigen land met minimaal één overnachting, exclusief de vakanties die op een vaste standplaats doorgebracht worden. Vakanties op vaste standplaatsen zijn vakanties in accommodaties die in eigen bezit zijn, zoals een eigen tweede woning, eigen boot, of eigen (sta)caravans op een vaste standplaats.

Vakanties en overnachtingen

In 2014 ging 79,5% van de Nederlanders op vakantie, de vakantieparticipatie ligt duidelijk onder het niveau van de voorgaande jaren (>81% in de periode 2008-2013). Degenen die wel op vakantie gaan, gaan ongeveer even vaak (gemiddeld 2,8 vakanties) als de jaren ervoor.

Het aantal overnachtingen van Nederlanders is in Limburg in 2014 met 5,6% gestegen ten opzichte het jaar ervoor. Landelijk is juist sprake van een daling van het aantal overnachtingen (-7,6%). Het aantal vakanties van Nederlanders in Limburg ligt in 2014 ongeveer op het niveau van 2013 (landelijk -3,1%). Een stijging van het aantal nachten en een stabilisering van het aantal vakanties betekent dat de toerist gemiddeld langer in Limburg blijft. De gemiddelde verblijfsduur nam toe van 4,7 naar 5,0 nachten. In de periode 2012-2013 was er ook al sprake van een stijging van de gemiddelde verblijfsduur. De groei was het sterkst in de maanden mei, juli en november. Gemiddeld duurde een vakantie in Limburg in deze maanden in 2014 een nacht langer dan in 2013.

Limburg staat met circa 10 miljoen overnachtingen van Nederlanders, op de tweede plek van de Nederlandse provincies – na Gelderland waar ruim 11 miljoen nachten worden doorgebracht. De afgelopen jaren (2010-2014) worden, naast het aantal nachten in een toeristische accommodatie, jaarlijks gemiddeld bijna 900.000 nachten op een vaste standplaats in Limburg doorgebracht.

Aantal overnachtingen van Nederlanders in Limburg (x1000)

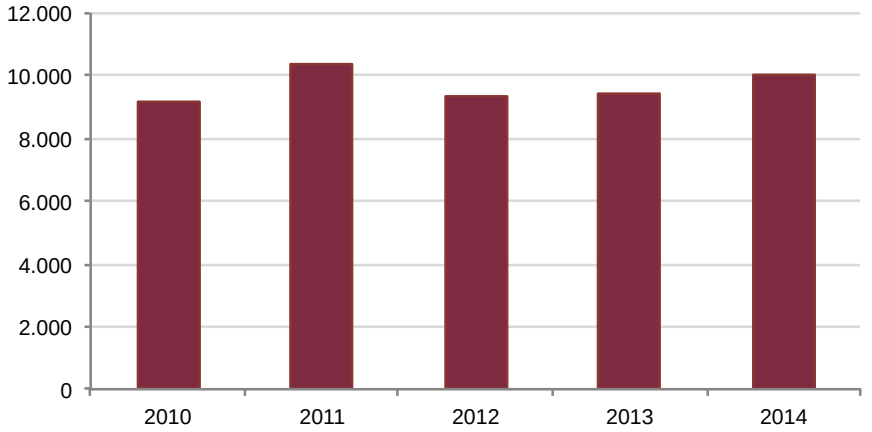

Aantal vakanties van Nederlanders in Limburg (x1000)

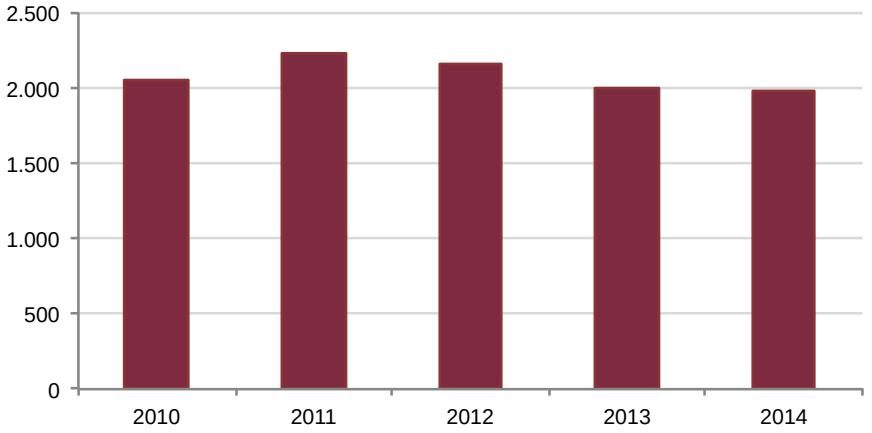

Marktaandeel

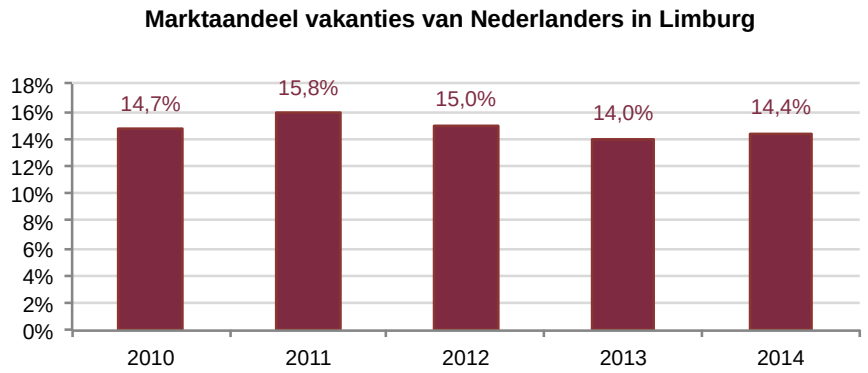

Afgelopen jaar is het aantal vakanties in Limburg ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van het jaar ervoor. Landelijk nam het aantal vakanties af. Dit heeft tot gevolg dat het marktaandeel van Limburg toeneemt van 14,0% in 2013 naar 14,4% in 2014. Van iedere zeven Nederlanders die een vakantie in eigen land doorbrachten heeft er in 2014 één Limburg als bestemming.

Na Gelderland is Limburg de provincie met het grootste marktaandeel voor wat betreft vakanties van Nederlanders in eigen land. Noord-Holland heeft een marktaandeel van ruim 12% in 2014, terwijl circa één op de tien binnenlandse vakanties Noord-Brabant als bestemming heeft.

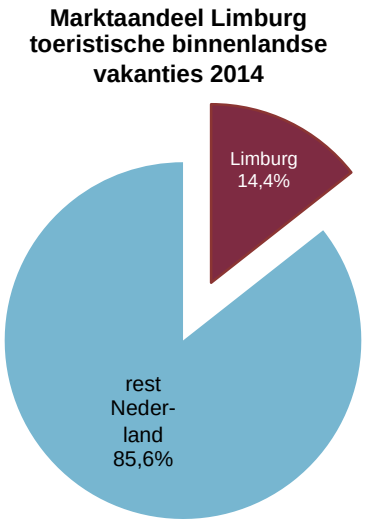

Vakanties van Nederlanders		Marktaandeel
1	Gelderland	15,9%
2	Limburg	14,4%
3	Noord-Holland	12,2%
4	Noord-Brabant	10,1%
5	Drenthe	9,1%

Vakantieduur

In 2014 is in Limburg zowel het aantal korte (2-4 dagen) als het aantal middellange (5-8 dagen) vakanties licht gedaald ten opzichte van het jaar ervoor. Het aantal lange vakanties is ten opzichte van 2013 juist gestegen. In Nederland bleef het aantal korte vakanties ongeveer gelijk, maar het aantal middellange vakanties en het aantal lange vakanties daalden ten opzichte van 2013.

De helft van alle vakanties die Nederlanders in Limburg doorbrengen is een korte vakantie. Landelijk is 54% van de binnenlandse vakanties een korte vakantie.

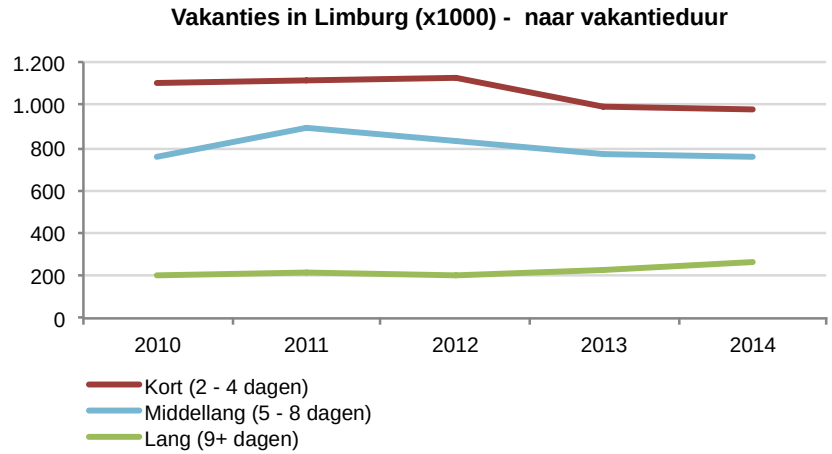

Vakanties naar logiesvorm

Vakanties in Limburg naar logiesvorm - 2014

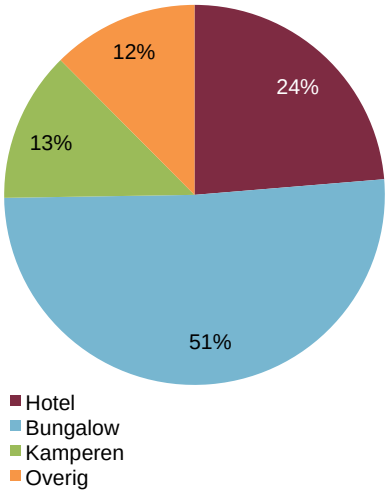

Vakanties in Nederland naar logiesvorm - 2014

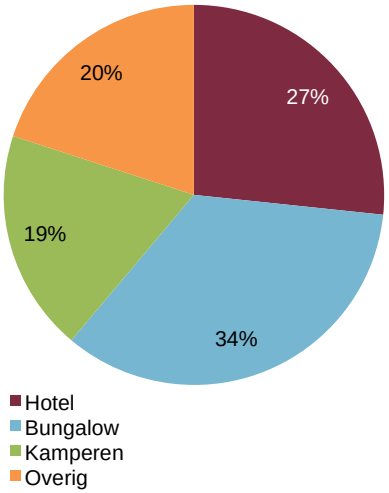

In Limburg wordt relatief weinig gekampeerd. Dertien procent van de binnenlandse vakanties wordt op een kampeerplek in Limburg doorgebracht. Dit is opvallend omdat de helft van de slaapplaatsen in Limburg zich op kampeerterreinen bevindt. Ongeveer een kwart (24%) van de vakanties in Limburg wordt in een hotel doorgebracht, dit is iets minder dan het landelijk gemiddelde.

Nederlanders slapen tijdens ruim de helft (51%) van de vakanties in Limburg in een bungalow. Dit is beduidend meer dan gemiddeld in Nederland (34%). Ook kijkend naar het aantal slaapplaatsen op bungalowparken in Limburg (32% van totaal) is dit hoog.

Voor de verschillen per regio: zie hoofdstuk 5.

Eén op de vijf (21%) bungalowvakanties in Nederland wordt in Limburg doorgebracht. Limburg is bungalowvakantieprovincie nummer één. In 2014 hebben Nederlanders in totaal ruim een miljoen vakanties doorgebracht in een bungalow in Limburg.

Bungalowvakanties van Nederlanders		Aantal vakanties
1	Limburg	1.015.000
2	Gelderland	760.000
3	Drenthe	678.000

Landelijk is het aantal bungalowvakanties de afgelopen vijf jaar met ruim 10% afgenomen. In Limburg ligt het aantal bungalowvakanties in 2014 ongeveer op het niveau van 2010.

Ontwikkeling aantal bungalowvakanties (x1000) - naar top 5 bungalowvakanties 2014

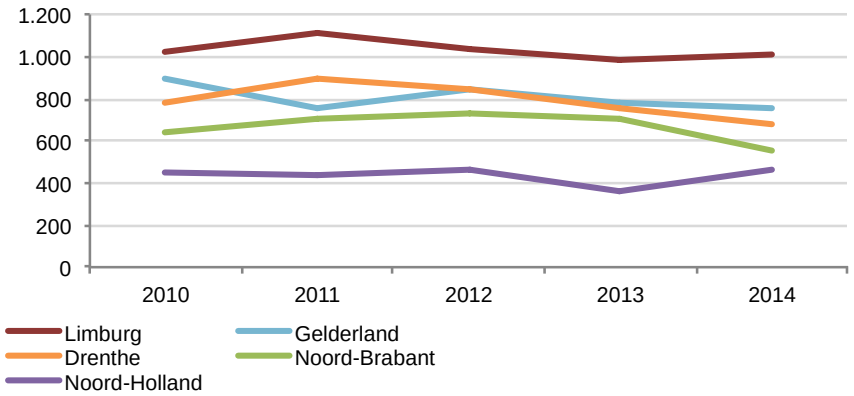

Twaalf procent van de vakanties wordt in 2014 in een logiesaccommodatie in de categorie ‘overig’ doorgebracht. De categorie overig bestaat uit: pensions, B&B, appartementen, woning van familie/vrienden, woning van particulier, trekkershut, kampeerboerderij, jeugdherberg, volkstuinhuisje, boot en overig.

Vakanties naar seizoen

Vakanties van Nederlanders in Limburg - naar seizoen - 2014

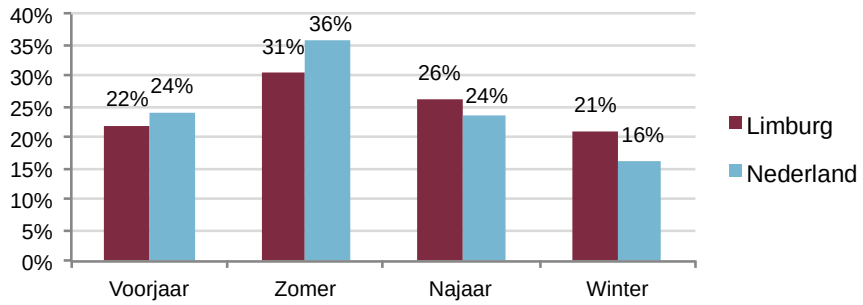

Nederlanders gaan relatief vaak in het najaar (september, oktober, november) en de winter (december, januari, februari) in de provincie Limburg op vakantie. In Limburg vindt 47% van de vakanties van Nederlanders in het najaar of winter plaats, landelijk wordt 40% van de vakanties ondernomen in de periode van september tot en met februari. Het hoge aantal vakanties in deze periode heeft waarschijnlijk te maken het relatief grote aanbod van slaapplekken op bungalowparken in Noord- en Midden-Limburg en het grote aantal hotels in Zuid-Limburg. Deze accommodatievormen zijn minder seizoensafhankelijk dan de kampeersector. Andere provincies die relatief veel toeristen trekken in het najaar en winter zijn: Groningen (48%) en Zuid-Holland (44%).

In 2014 waren er meer dan 200 kerstevenementen in Zuid-Limburg, de regio profileert zichzelf als kerstbestemming. De belangrijkste publiekstrekkers zijn: Kerststad Valkenburg, dit evenement trekt in 2014 300.000 bezoekers, die vaak meerdere kerstmarkten bezoeken en Magisch Maastricht; 750.000 bezoekers (incl. winkelend publiek)[1]. Mogelijk trekken dit soort evenementen, naast de bezoekers uit de omgeving, ook toeristen die al in Limburg verblijven of die bezoek aan het evenement combineren met een (korte) vakantie in Limburg.

Het grootste deel van de vakanties (31%) in Limburg vindt 's zomers plaats, maar Nederlanders kiezen in de zomer minder vaak dan gemiddeld in Nederland (36%) voor een vakantie in Limburg. Met name voor de op water gerichte provincies Friesland en Zeeland zijn de zomermaanden erg belangrijk, respectievelijk 47% en 46% van de vakanties in deze provincies vinden in de juni, juli of augustus plaats.

De korte vakanties (2-4 dagen) zijn in Limburg redelijk verspreid over het jaar. De winter was in 2014 het populairst met 27% van de korte vakanties.

Lange vakanties van 9 dagen of meer worden vooral in de zomer ondernomen, circa twee derde van de lange vakanties vindt in de zomer plaats. Middellange vakanties worden het meest in de zomer en in het najaar ondernomen, 29% van de vakanties van 5 tot 8 dagen vond in de zomer plaats, 28% in het najaar.

Verdeling vakanties van Nederlanders in Limburg - naar seizoen en verblijfsduur - 2014 (x 1.000)

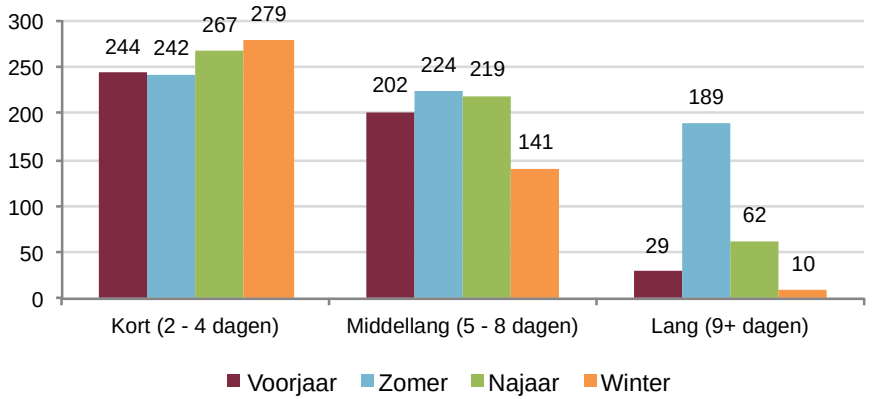

[1] Bezoekersaantallen kerstevenementen via VVV Zuid-Limburg.

Vakanties naar motief

Er worden in Limburg relatief veel vakanties met familie/vrienden/collega's ondernomen. Ook de vakanties gericht op rust, ontspanning en gezelligheid zijn in Limburg populairder dan gemiddeld. Het deel van de Nederlanders dat hun vakantie omschrijft als actieve of op de natuur gerichte vakantie ligt ongeveer op het landelijk gemiddelde.

Top 5 vakantietypen in Limburg

		Aantal vakanties	Rangorde binnen Nederland
1	Vakantie met familie/vrienden/collega's	352.000	1
2	Rust, ontspanning, gezelligheid	295.000	1
3	Op de natuur gerichte vakantie	261.000	2
4	Sportieve of actieve vakantie	242.000	2
5	Stedenvakantie	212.000	3

Limburg staat in Nederland op de 1e plek voor het aantal vakanties met familie, vrienden, collega's en voor de vakanties gericht op rust, ontspanning en gezelligheid. Met 261.000 'op de natuur gerichte' vakanties staat Limburg voor dit soort vakanties op de 2e plaats in Nederland. Alleen in Gelderland worden meer (414.000) natuurvakanties doorgebracht. Achttien procent van alle binnenlandse stedentrips (212.000 vakanties) wordt in Limburg ondernomen. Alleen in de provincies Zuid- en Noord-Holland zijn in 2014 meer stedentrips ondernomen. Het merendeel (82%) van de stedentrips in Limburg vindt plaats in Zuid-Limburg[2].

[2] Door een trendbreuk in de vraagstelling van het CVO in 2014, is het niet mogelijk om de ontwikkeling van het type vakanties over meerdere jaren te laten zien.

Populairste activiteiten tijdens de vakantie

Populairste activiteiten tijdens een vakantie in eigen land

		Limburg	Nederland
1	Uit eten gaan (in restaurant)	(+) 69%	65%
2	Wandelingen maken	(+) 61%	57%
3	Funshopping (winkelen voor plezier)	(+) 42%	34%
4	Zwemmen	(+) 42%	33%
5	Bezoek aan bezienswaardige gebouwen	(+) 32%	23%
6	Bezoek aan natuurreservaat, natuurgebied	(-) 28%	31%
7	Tochtjes met de fiets	(-) 22%	30%
8	Bezoek aan museum, oudheidkamer	12%	14%
9	Bezoek aan pretpark, attractiepark	10%	9%
10	Uitgaan (café \ discotheek)	9%	8%

(+) = significant populairder dan gemiddeld in Nederland (-) = significant minder populair dan gemiddeld in Nederland

Uit eten gaan en wandelen zijn, zowel in geheel Nederland als in Limburg, de populairste activiteiten tijdens een binnenlandse vakantie. Tijdens 69% van de vakanties die Nederlanders in Limburg doorbrengen, gaan zij minstens één keer uit eten. Tijdens zes van de tien vakanties (61%) wordt één of meerdere keren gewandeld.

Populairder dan gemiddeld	Minder populair dan gemiddeld
Uit eten gaan Wandelen Funshoppen Zwemmen Bezienswaardige gebouwen	Natuur Fietsen

Uit eten gaan is in Limburg significant populairder dan gemiddeld in Nederland. Dit komt doordat tijdens vakanties in Zuid-Limburg ruim drie kwart van de vakantiegangers minstens één keer uit eten gaat. In Midden-Limburg is uit eten gaan juist minder populair dan gemiddeld in Nederland. Hetzelfde geldt voor

het bezoeken van bezienswaardige gebouwen, dit is ook met name populairder dan gemiddeld in Zuid-Limburg.

Vooral in Noord- en Midden-Limburg wordt veel gezwommen tijdens de vakantie. In Zuid-Limburg nemen de vakantiegangers juist minder vaak dan gemiddeld een duik tijdens de vakantie. De populariteit van zwemmen heeft te maken met een groot aanbod van bungalowbedrijven met zwembad en de aanwezigheid van de Maasplassen die – met name in de zomermaanden - ook veel mogelijkheden tot waterrecreatie bieden. Daarnaast worden beide regio's veel bezocht door gezinnen met kinderen. Gezinnen met kinderen gaan graag zwemmen tijdens de vakantie.

Zuid-Limburg is populairder dan gemiddeld onder de sportieve fietsers, waarschijnlijk heeft dit onder andere te maken met het heuvellandschap. De regio richt specifiek op de (sportieve) fietser. In 2014 trok de Amstel Goldrace in totaal circa 300.000 geïnteresseerden. Maar ook de RaboRonde in Heerlen, Boogie's Xtreme in Valkenburg zijn met elk 50.000 bezoekers publieks trekkers van formaat[3]. Recreatief fietsen is in Zuid-Limburg juist wat minder populair dan gemiddeld in Limburg en Nederland. Dit heeft waarschijnlijk eveneens te maken met het heuvellandschap; voor bepaalde groepen fietsers is het te inspannend hier te fietsen.

Het bezoeken van natuurgebieden is significant minder populair dan gemiddeld in Nederland. In Noord- en Midden-Limburg worden relatief weinig bezoeken aan natuurgebieden ondernomen. In Zuid-Limburg ligt het deel van de vakantiegangers dat een natuurgebied bezoekt juist boven het landelijk gemiddelde.

2.2 Buitenlandse gasten

Deze paragraaf gaat in op buitenlandse verblijfsgasten in Limburg. De termen toeristen of vakanties worden niet gebruikt, omdat in de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) van het CBS óók de zakelijke gast telt. NB: De meest recente cijfers over logiesaccommodaties zijn niet meer geheel vergelijkbaar met de cijfers tot 2012, zie hiervoor bijlage 1. In dit hoofdstuk worden daarom de cijfers vanaf 2012 gebruikt.

Aantal gasten en ontwikkeling

Limburg ontvangt in 2014 872.000 buitenlandse gasten, dit is 4,3% meer dan het jaar ervoor en 6% meer dan in 2012. Landelijk is er in de periode 2012-2014 sprake van een stijging van 14,7%. De positieve ontwikkeling van het aantal buitenlandse bezoekers is in Limburg dus minder sterk dan landelijk.

Ontwikkeling buitenlandse gasten en overnachtingen in Limburg en Nederland

	2014	Ontwikkeling 2012-2014
Aantal gasten Limburg	872.000	+6,0%
Aantal gasten Nederland	13.997.000	+14,7%
Aantal overnachtingen Limburg	2.499.000	+8,7%
Aantal overnachtingen Nederland	34.710.000	+17,4%

Buitenlandse gasten brengen in 2014 in totaal 2,5 miljoen nachten door in Limburg, 62.000 meer dan het jaar ervoor en 165.000 meer dan in 2012. Het aantal overnachtingen van buitenlandse gasten neemt in de periode 2012-2014 sterker toe (+8,7%) dan het aantal gasten (+6%). Dit betekent dat de buitenlandse verblijfsgasten gemiddeld langer in Limburg zijn gebleven.
Landelijk is er met name sprake van een stijging van het aantal buitenlandse verblijfsbezoekers aan de kust (+21%) en in de watersportgebieden (+24%). Qua hotelovernachtingen doen met name Rotterdam (+20%) en Den Haag (+23%) het beter dan gemiddeld. Dit verklaart waarom de groei in Limburg achterblijft bij het landelijk gemiddelde. In vergelijking met de overige gebieden (exclusief kustgebieden en Randstad) deed Limburg het juist relatief goed.

Herkomst buitenlandse gasten

De top 6 van belangrijkste herkomstlanden van buitenlandse verblijfsgasten in Limburg zijn: Duitsland (38% van alle buitenlandse gasten), België (33%), Groot Brittannië (8%), Frankrijk, de Verenigde staten en Azië (3%). Ten opzichte van 2013 zijn Frankrijk en de Verenigde Staten van plek geruild.

[3] Bezoekersaantallen kerstevenementen via VVV Zuid-Limburg.

Ontwikkeling aantal buitenlandse gasten in Limburg – naar top 6 herkomstlanden (x1.000)

	2012	2013	2014	Ontwikkeling 2012-2014
Duitsland	302	315	334	10,6%
België	257	281	289	12,5%
Groot Brittannië	81	64	69	-14,8%
Verenigde Staten	27	28	29	7,4%
Frankrijk	32	27	26	-18,8%
Azië	19	22	25	31,6%

Ontwikkeling aantal overnachtingen van buitenlandse gasten in Limburg – naar top 6 herkomstlanden (x1.000)

	2012	2013	2014	Ontwikkeling 2012-2014
Duitsland	1.016	1.114	1.101	8,4%
België	700	795	825	17,9%
Groot Brittannië	198	145	166	-16,2%
Verenigde Staten	53	58	66	24,5%
Frankrijk	75	63	63	-16,0%
Azië	40	56	63	57,5%

In de periode 2012-2014 is het aantal bezoekers uit Duitsland toegenomen met 10,6%, het aantal overnachtingen stijgt in dezelfde periode met 8,4%. Duitsers blijven gemiddeld iets minder lang in de provincie. Landelijk stijgt het aantal Duitsers in deze periode met 22,4%. De groei van het aantal Duitse verblijfsgasten blijft in Limburg achter bij de landelijke ontwikkeling.

Het aantal Belgische verblijfsgasten is in Limburg in 2014 ten opzichte van 2012 met 12,5% toegenomen. Landelijk bedraagt de groei van het aantal Belgische gasten in dezelfde periode 19,7%. Hoewel er in Limburg dus sprake is van een aanzienlijke groei, ontwikkelt het aantal Belgische gasten zich minder sterk dan gemiddeld in Nederland.

Landelijk neemt het aantal overnachtingen van Britten en Fransen in de periode 2012-2014 met respectievelijk 14,5% en 8,9% toe. In Limburg is er voor beide landen sprake van een afname van het aantal overnachtingen.

Het grootste deel (79%) van de Britten bezoekt Noord-Holland, het bezoek aan deze provincie is in de periode 2012-2014 met 15% gestegen. In de noordelijke provincies was eveneens sprake van een stijging van het aantal Britten en in Oost Nederland lag het aantal Britse bezoekers ongeveer op het niveau van 2012. Ook de Fransen kiezen met name (65%) voor een bezoek aan Noord-Holland. Het aantal Fransen nam in West Nederland met 14% toe. De andere landsdelen laten een daling van het aantal Franse bezoekers zien.

Het aantal Aziatische bezoekers in Limburg neemt in de periode 2012-2014 met bijna een derde toe, terwijl het aantal overnachtingen van Aziaten in deze periode zelfs met 57,5% stijgt. Dit betekent dat deze groep gemiddeld langer in de provincie verblijft. Landelijk neemt het aantal Aziatische bezoekers in dezelfde periode met ongeveer een kwart toe. Limburg doet het dus beter dan gemiddeld.

Uitgelicht: Inkomend toerisme – groeikans voor Limburg?

Bijna 14 miljoen toeristen bezochten Nederland in 2014. Duitsers en Belgen zijn de grootste groepen buitenlandse vakantiegangers in Limburg. Het aantal is nog groeiende, maar het marktaandeel van Limburg licht dalende.

Vooral Azië en Amerika zijn groeimarkten in Nederland en Limburg, mede door hun opkomende economie en de relatief goedkopere euro. Onderstaand voorbeeld van Giethoorn biedt inspiratie op het gebied van gastvrijheid richting de Aziatische gasten.

***Voorbeeld** - In Giethoorn komen zoveel Chinezen dat de horeca in het Chinees haar gerechten aanprijst, dat Connexxion buskaartjes in het Chinees verkoopt en dat de hoteliers nummer 4 van hun hoteldeuren af hebben gehaald omdat dit voor Chinezen het ongeluksgetal is.*

Logiesvorm en vakantieduur

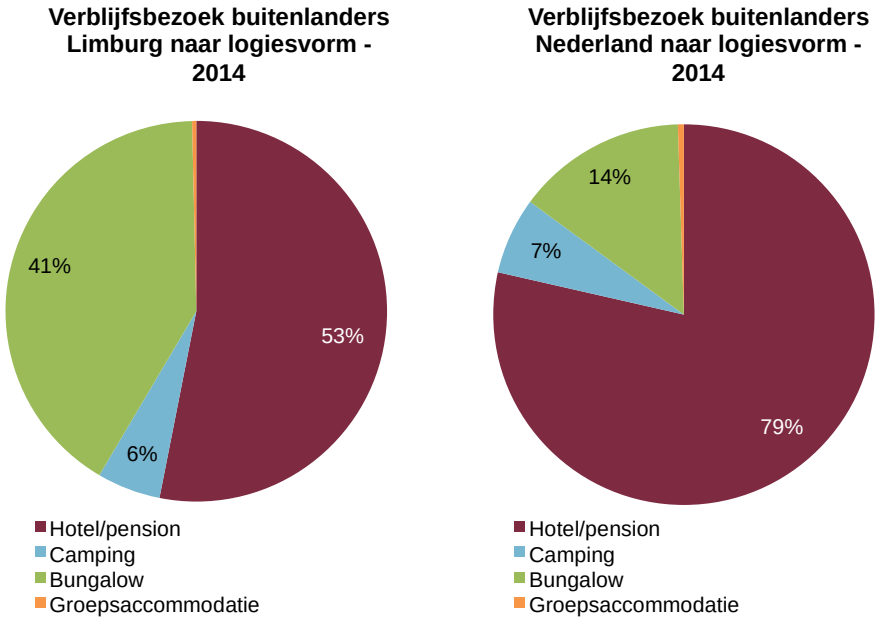

Ruim de helft van de buitenlandse gasten in Limburg verblijft in een hotel. Dit is aanzienlijk minder dan gemiddeld in Nederland (79%). Buitenlandse bezoekers van Limburg kiezen relatief vaak (41% ten opzichte van 14% landelijk) voor een verblijf in een bungalow. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het relatief grote aandeel van Belgische en Duitse gasten. Vakantiegangers uit deze landen verblijven relatief vaak op een camping of in een bungalowpark. Van alle nachten die buitenlandse bezoekers in Limburg doorbrengen, vindt 61% in een bungalow plaats. Dit is twee keer zoveel als gemiddeld in Nederland.

Bezoekers verblijven gemiddelde 4,2 nachten in een bungalow, dit is korter dan het Nederlands gemiddelde van 4,9 nachten. De verblijfsduur in een hotel komt in Limburg (1,7 nacht) ongeveer overeen met het landelijk gemiddelde (1,8 nacht). De buitenlandse gasten staan gemiddeld 4,0 nachten op een camping, dit is eveneens korter dan het landelijk gemiddelde van 4,5 nachten. Ook het

verblijf in groepsaccommodaties duurt in Limburg gemiddeld korter (3 nachten) dan gemiddeld in Nederland (5,4 nachten).

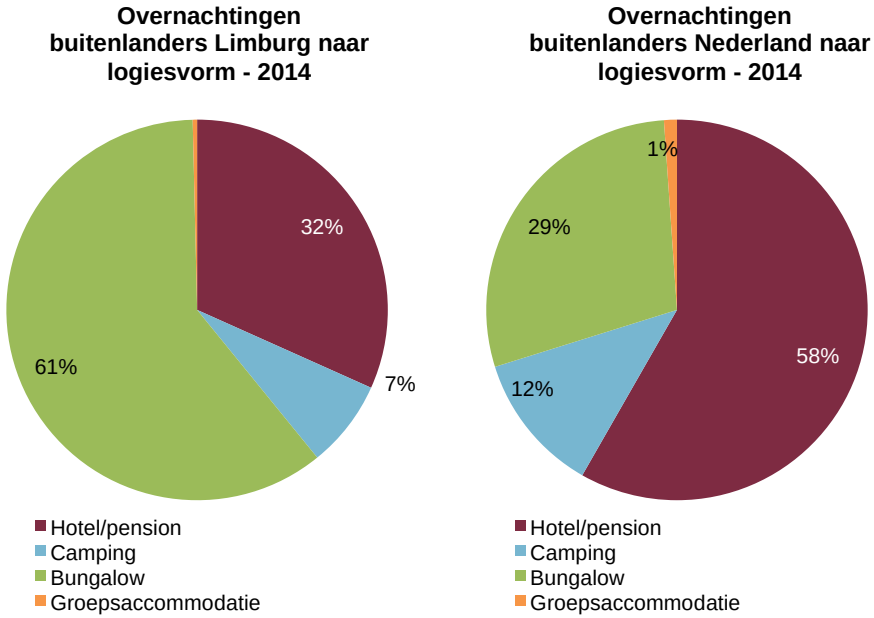

Marktaandeel

In 2014 bezoekt 6,2% van de buitenlandse gasten in Nederland Limburg en werd 7,2% van de nachten in Limburg doorgebracht. Ondanks een stijging van het aantal buitenlandse verblijfsbezoekers en overnachtingen, is het marktaandeel van Limburg afgenomen ten opzichte van een jaar eerder. Dit komt doordat de stijging in Limburg minder sterk is dan de landelijke stijging.

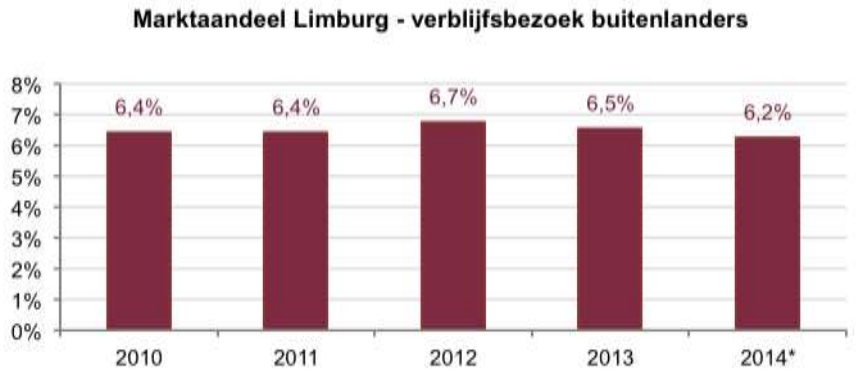

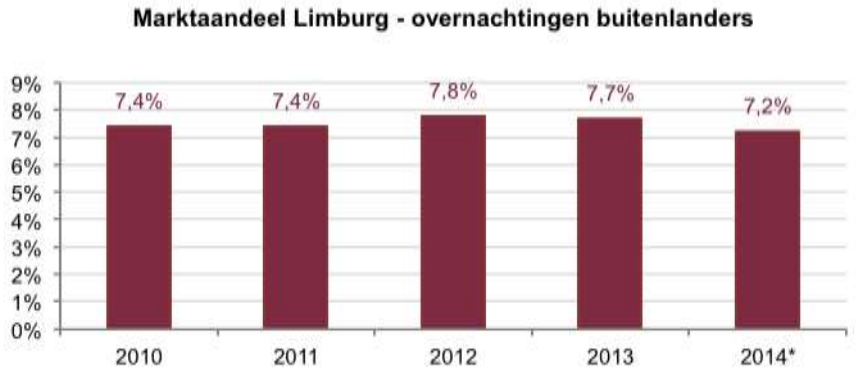

** Voor berekening van het marktaandeel 2014 is gebruik gemaakt van voorlopige cijfers van de Statistiek Logiesaccommodaties van het CBS.*

Qua overnachtingen staat Limburg in 2014 met een marktaandeel van 7,2% op de 4e plek, na Noord-Holland (44,2%), Zuid-Holland (13,4%) en Zeeland (13,3%). Limburg is de eerste niet-Noordzee provincie in deze top 5.

Top 5 provincies overnachtingen buitenlandse verblijfsgasten - 2014		
1	Noord-Holland	44,2%
2	Zuid-Holland	13,4%
3	Zeeland	13,3%
4	Limburg	7,2%
5	Noord-Brabant	6,6%
	rest Nederland	15,3%

Ruim de helft (52,6%) van de verblijfsbezoeken van buitenlanders en 44,2% van de nachten die zij in Nederland doorbrengen, worden in Noord-Holland (en voor een belangrijk deel in Amsterdam) doorgebracht. Noord-Holland heeft op afstand het grootste marktaandeel. Limburg staat binnen Nederland qua overnachtingen op de 4e en qua verblijfsbezoeken op de 5e plek. Dit is ongewijzigd ten opzichte van 2013.

Marktaandeel Limburg - verblijfsbezoek Duitsers en Belgen

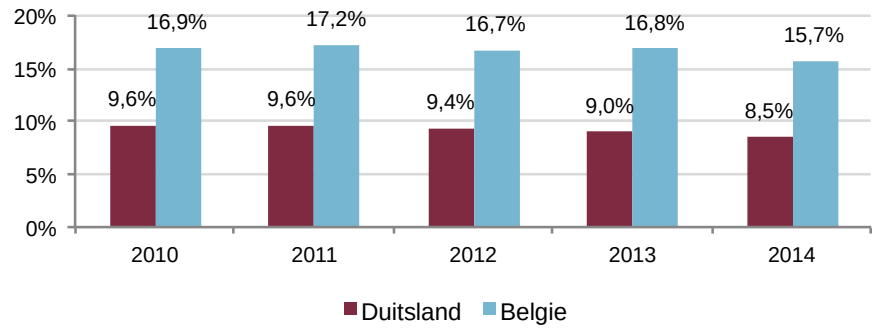

Van alle buitenlanders die Limburg bezoeken, zijn Duitsers en Belgen de grootste groepen. In 2014 is het marktaandeel van beide groepen licht gedaald. Van alle Belgen die Nederland bezoeken, kiest 15,7% voor een verblijf in Limburg. Van alle Duitse verblijfsbezoekers, overnacht 8,5% in Limburg.

2.3 Zakelijke gasten

Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van aantal overnachtingen van zakelijke gasten in hotels in Limburg. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) van het CBS. Deze statistiek geeft alleen inzicht in het totaal aantal zakelijke gasten, binnen- en buitenlands tezamen. De cijfers voor de periode 2009-2011 komen uit de 'oude' SLA, de cijfers voor 2012 -2014 uit de nieuwe SLA (zie bijlage 1).

Van alle overnachtingen in hotels in Limburg, heeft in 2014 36% een zakelijk motief, een procent meer dan in 2013. Dit komt met name door een stijging van het aantal zakelijke overnachtingen van 980.000 in 2013 naar 1.060.000 overnachtingen in 2014 (+8%). In 2013 daalde dit aantal nog met 7%. Landelijk ligt het aandeel zakelijke overnachtingen op 41%. In 2013 was dit 42%.

Zakelijke hotelovernachtingen naar bestemmingsprovincie 2014			
		2013	2014
1	Noord-Holland	41,9%	42,3%
2	Zuid-Holland	17,4%	17,9%
3	Noord-Brabant	9,0%	8,9%
4	Limburg	6,2%	6,4%
5	Gelderland	6,7%	6,1%

Limburg is in 2014 in de rangorde gestegen naar de vierde plek. Van alle zakelijke hotelovernachtingen in Nederland vindt 6,4% plaats in Limburg.

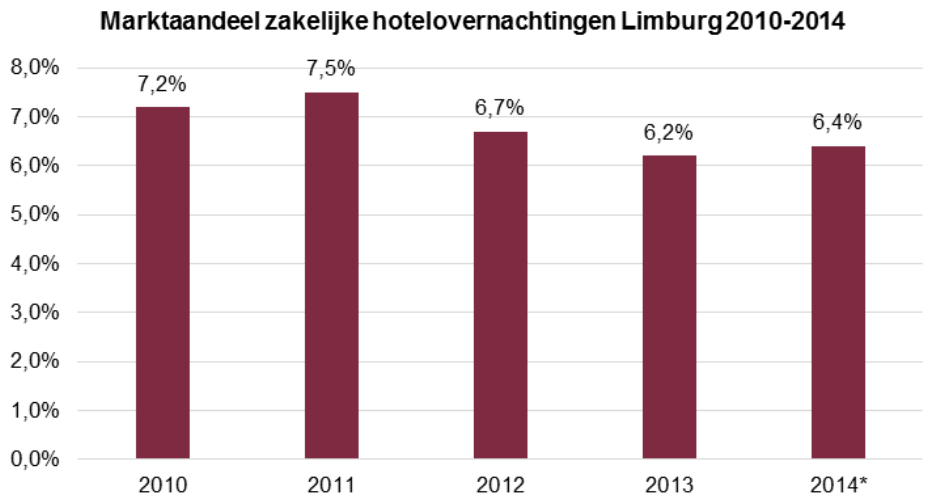

** Voor berekening van het marktaandeel 2014 is gebruik gemaakt van voorlopige cijfers van de Statistiek Logiesaccommodaties van het CBS.*

Het marktaandeel van Limburg op de zakelijke hotelmarkt van Nederland is in 2014 licht gestegen, na een daling van drie jaar op rij.

2.4 Verblijfsaanbod en bezetting

Deze paragraaf beschrijft het aanbod en bezettingsgraden van verblijfsaccommodaties in Limburg. De cijfers zijn afkomstig van CBS Onderzoek Logiesaccommodaties (SLA). Met bezettingsgraad wordt de slaapplaatsbezettingsgraad en niet kamer-, huisjes- of standplaatsbezetting bedoeld. Vooral bij kampeerterreinen is de standplaatsbezetting vaak hoger dan de slaapplaatsbezetting. Zo wordt er vaak met twee personen op een standplaats overnacht terwijl SLA met een norm van vijf personen rekent. De bezetting door vaste gasten in hotels is bij SLA niet inbegrepen. (zie verder bijlage 1).

Met ingang van 2012 zijn de cijfers over logiesaccommodaties niet meer geheel vergelijkbaar met eerdere jaren. Dit komt omdat de methodiek is aangepast en verblijfsrecreatie bij de boer en huisjesterreinen en groepsaccommodaties van 10-20 slaapplaatsen zijn toegevoegd aan het totale aanbod. Hierdoor kan een completer aanbodbeeld worden gepresenteerd.

Totaal verblijfsaccommodaties en slaapplaatsen

Limburg telt 937 verblijfsaccommodaties en 140.489 slaapplaatsen. Het totaal aantal verblijfsaccommodaties in Limburg is in 2014 wederom gegroeid, nu met 1%. In 2013 bedroeg de groei 4%, veroorzaakt door een toename van het aantal huisjesterreinen. Landelijk is een vergelijkbaar beeld te zien. Het totaal aantal slaapplaatsen in Limburg is in 2014 voor het eerst in jaren weer gedaald. Dit betekent dat het gemiddeld aantal slaapplaatsen per accommodatie is gedaald.

	2010	2011	2012*	2013	2014
Accommodaties	734	733	Oud: 715 Nieuw: 890	927	937
Slaapplaatsen	116.410	119.696	Oud: 123.037 Nieuw: 136.482	143.862	140.489

** Trendbreuk Statistiek Logiesaccommodaties in 2012*

Top 5 provincies met meeste accommodaties en slaapplaatsen 2014 (NL = 9.227 accommodaties en 1.382.412 slaapplaatsen)

		Accommodaties		Slaapplaatsen
1	Gelderland	14,4%	Gelderland	14,5%
2	Noord-Holland	14,2%	Noord-Holland	14,2%
3	Noord-Brabant	10,8%	Noord-Brabant	11,2%
4	Limburg	10,2%	Zeeland	10,7%
5	Zeeland	9,9%	Limburg	10,2%

Limburg is al meerdere jaren de vierde provincie van Nederland qua aantal verblijfsaccommodaties en de vijfde provincie qua aantal slaapplaatsen. Noord-Holland, Gelderland, Noord-Brabant (en ook Zeeland voor slaapplaatsen) hebben een groter aandeel dan Limburg. Na Noord-Holland en Zeeland heeft Limburg de hoogste slaapplaatsdichtheid per km² in Nederland, namelijk 65 slaapplaatsen per km². Dit is een lichte afname ten opzichte van 2013 met een slaapplaatsdichtheid van 67 slaapplaatsen per km².

Verblijfsaccommodaties en slaapplaatsen naar logiesvorm

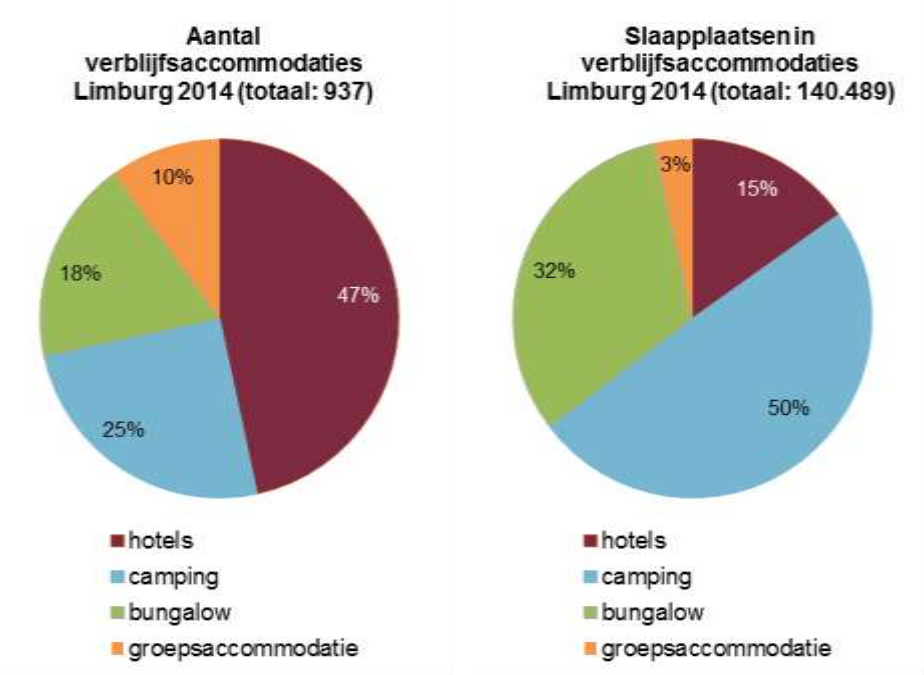

HOTELS

437 accommodaties

21.316 slaapplaatsen

gemiddeld **49** slaaplaatsen per accommodatie

bezettingsgraad **39%**

Hotels, pensions en jeugdaccommodaties
Het aandeel hotels in Limburg is groot, maar het aandeel slaapplaatsen is klein. Limburg heeft vergeleken met Nederland kleinere hotels. Een gemiddeld Nederlands hotel telt 70 slaapplaatsen.

HUISJESTERREINEN

172 accommodaties

44.647 slaapplaatsen

gemiddeld **260** slaaplaatsen per accommodatie

bezettingsgraad **40%**

Huisjesterreinen (zomerhuisjes, bungalows en appartementen)
In Limburg valt 18% van de accommodaties in deze categorie, met een aandeel van 32% van de slaapplaatsen. Limburg heeft, in vergelijking met het Nederlands gemiddelde, grote huisjesterreinen met 260 slaapplaatsen. Het aantal slaapplaatsen op huisjesterreinen stijgt al jaren, tussen 2012 en 2013 zelfs met 20%. Sindsdien neemt het weer af, tot 260 slaapplaatsen per terrein gemiddeld in 2014. De bezettingsgraad is met 40% hoog ten opzichte van het Nederlands gemiddelde (35%).

KAMPEERTERREINEN

234
accommodaties

69.608
slaapplaatsen

gemiddeld
297
slaaplaatsen
per accommodatie

bezettingsgraad
9%

Kampeerterreinen
Onder kampeerterreinen vallen zowel de reguliere kampeerterreinen als de boeren-campings. Het aantal slaapplaatsen op kampeerterreinen blijft dalen, net als het landelijke beeld. De bezettingsgraad schommelt al enkele jaren rond de 9%.

NB: De bezettingsgraad van kampeerterreinen is relatief laag ten opzichte van andere logies-vormen, omdat het CBS uitgaat van vijf slaap-plaatsen per kampeerplek. Als twee personen een kampeerplaats bezetten, is dat volgens deze methodiek een bezettingsgraad van 40%, terwijl de eigenaar van het kampeerterrein dit beschouwt als 100% bezet.

GROEPS-ACCOMMODATIES

94
accommodaties

4.918
slaapplaatsen

gemiddeld
52
slaaplaatsen
per accommodatie

bezettingsgraad
15%

Groepsaccommodaties
Het aandeel groepsaccommodaties is laag in Limburg, als aandeel van het totaal aandeel slaapaccommodaties. De gemiddelde grootte van de accommodaties is vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde van 52 slaapplaatsen. Ten opzichte van 2013 zijn ze gemiddeld kleiner geworden, met 52 slaapplaatsen per accommodatie.

Bezettingsgraden logiesaccommodaties

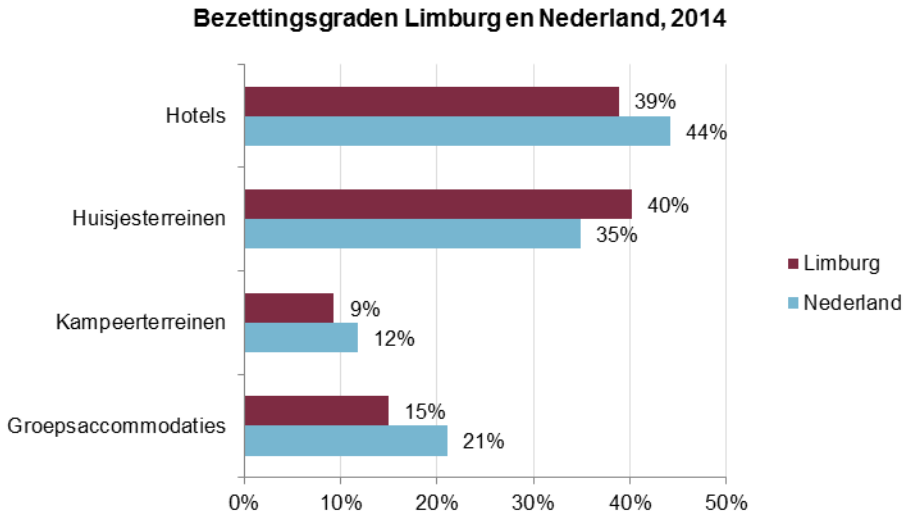

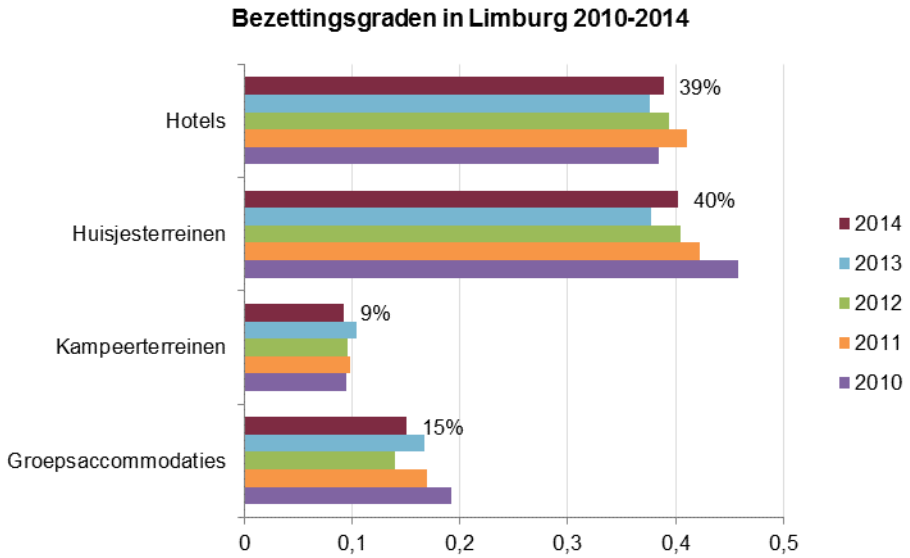

Hotels, pensions en jeugdaccommodaties[4]
De slaapplaatsbezettingsgraad van hotels is in Limburg in 2014 39%. Dit is iets lager dan het landelijk gemiddelde van 44%. De bezettingsgraadontwikkeling vertoont de afgelopen vijf jaar een wisselend beeld, met in het laatste jaar weer een lichte stijging.

Kampeerterreinen
Limburg heeft in 2013 een slaapplaatsbezettingsgraad van 9% op kampeerterreinen. Het landelijk gemiddelde is tussen 2013 en 2014 gestegen van 9% naar 12%. Limburg komt na Noord-Brabant, Zeeland en Noord-Holland op de 4e plek qua hoogste bezettingsgraad. Sinds 2009 is deze bezettingsgraad min of meer stabiel.

Huisjesterreinen[5]
De slaapplaatsbezettingsgraad van huisjesterreinen in Limburg is in 2014 40%. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde van 35%. Hiermee is de negatieve ontwikkeling van de voorgaande jaren gestopt. Dit is niet in lijn met de nationale ontwikkeling, waarbij de bezettingsgraad lager ligt en zich licht negatief ontwikkelt.

Groepsaccommodaties
Limburg kent een lage slaapplaatsbezettingsgraad voor groepsaccommodaties, namelijk 15%. Landelijk is dit 21%. De bezettingsgraad laat een licht wisselend beeld zien in de afgelopen jaren.

Voorbeeld revitalisering *- Narvik Home Parc Heelderpeel vormt haar park om van een (chalet)camping tot een eigentijds, natuurlijk belevingspark met luxe en design villa's (zie foto). Deze revitalisering is in volle gang en een mooi voorbeeld van kwaliteitsverbetering. De transitie zorgt ervoor dat in de toekomst nieuwe doelgroepen worden aangesproken. Hiermee is het park erg onderscheidend van andere aanbieders in de regio Midden Limburg.*

[4] In deze alinea is de bezettingsgraad *per slaapplek*. De bezettingsgraad *per kamer* is op basis van de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) niet vast te stellen. Dit komt omdat in de SLA alleen het totaal aantal overnachtingen wordt geregistreerd, en niet in wat voor kamer (één-, twee- of meerpersoons) de overnachtingen plaatsvinden.
[5] Met name voor de huisjesterreinen geldt dat niet-toeristische of zakelijke gasten hier soms voor een langere tijd verblijven. In de vragenlijst van de Statistiek Logiesaccommodaties (CBS) wordt daarom verzocht de volgende groepen niet mee te tellen: vaste gasten: gasten die langer dan twee maanden aaneengesloten zijn gebleven; asielzoekers; seizoenarbeiders.

3. De toerist in beeld

3.1 Profiel Nederlandse vakantieganger

Deze paragraaf gaat in het profiel van de Nederlandse vakantieganger in Limburg. Daarnaast gaat deze paragraaf in op de tevredenheid over de vakantie in Limburg. De cijfers komen uit het Continu Vakantieonderzoek (CVO) van NBTC-NIPO Research. Als in deze paragraaf gesproken wordt over de binnenlandse toerist, wordt de toerist bedoeld die in een toeristische accommodatie verblijft.

Leeftijd en gezinssamenstelling van Nederlandse vakantiegangers

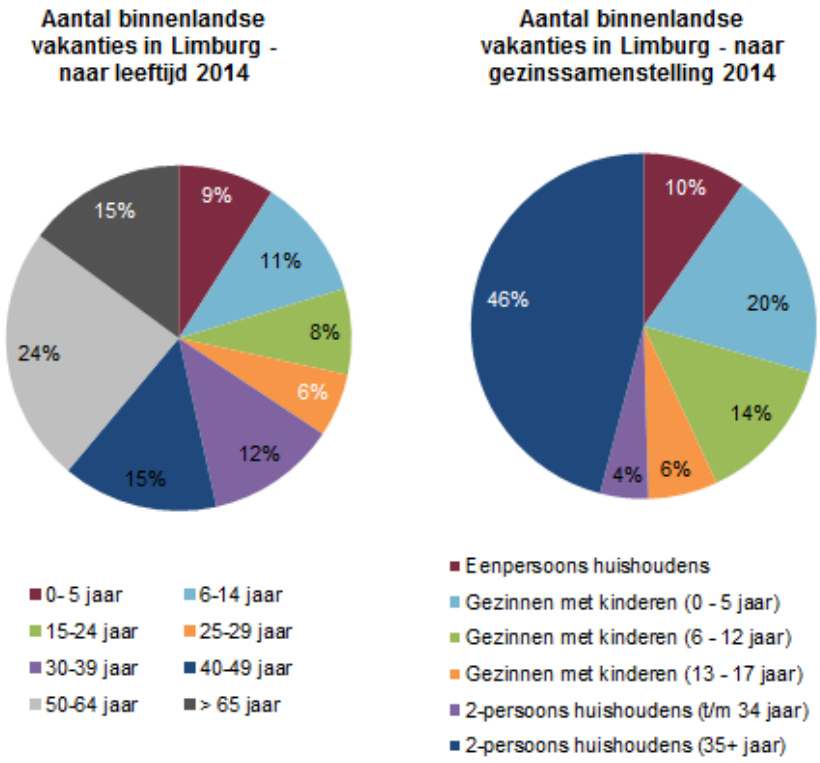

De leeftijd en gezinssamenstelling van de binnenlandse vakantieganger in Limburg verschillen weinig van de gemiddelde binnenlandse vakantie-ganger. De oververtegenwoordiging van de groep tussen de 40 en 49 jaar oud die in 2013 zichtbaar was, zien we in 2014 niet terug. De leeftijdsgroep 40-49 jaar is in Limburg vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde. Hoofdstuk 5 gaat in op de verschillen tussen de Limburgse regio's.

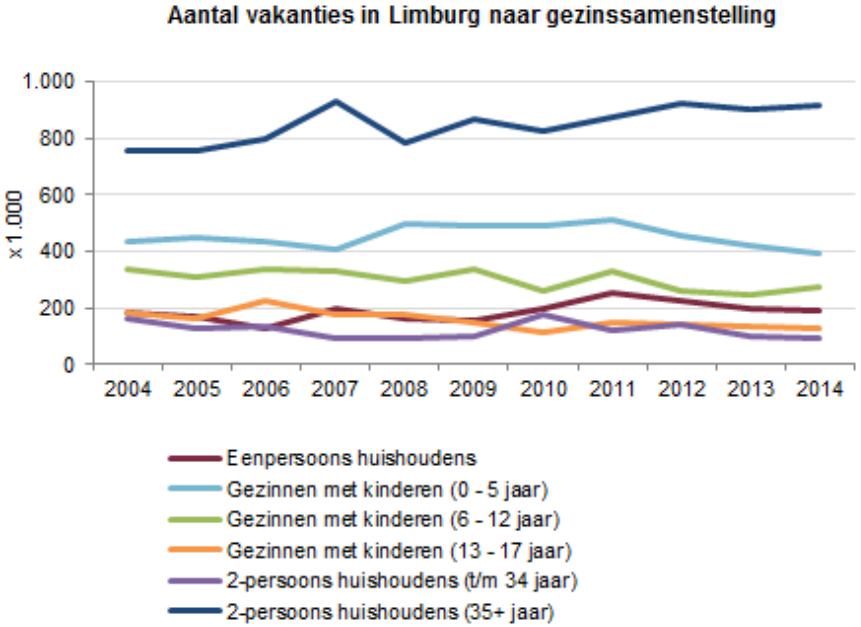

In bovenstaande grafiek is de ontwikkeling van het aantal vakanties afgezet tegen de gezinssamenstelling van de vakantiegangers. De grafiek laat zien dat het aantal tweepersoonshuishoudens van 35 jaar en ouder meer vakanties in Limburg doorbrengen. Het aandeel van deze groep is in 2014 licht gestegen: van alle in Limburg ondernomen vakanties komt 46% uit een tweepersoonshuishouden van 35 jaar of ouder.

De volgende grafiek zoomt in op de leeftijdsgroepen van 30 jaar en ouder. Het aantal vakanties dat 30-39-jarigen in Limburg doorbrengen is de afgelopen jaren gedaald. Ten opzichte van de afgelopen twee jaar is in 2014 ook het aantal vakanties van 40 tot 49 jarigen gedaald. De oudere leeftijdsgroepen (50-64 jaar en 65 jaar en ouder) laten over de afgelopen tien jaar wel een stijgende ontwikkeling zien. Steeds meer stellen van middelbare en oudere leeftijd gaan in Limburg op vakantie.

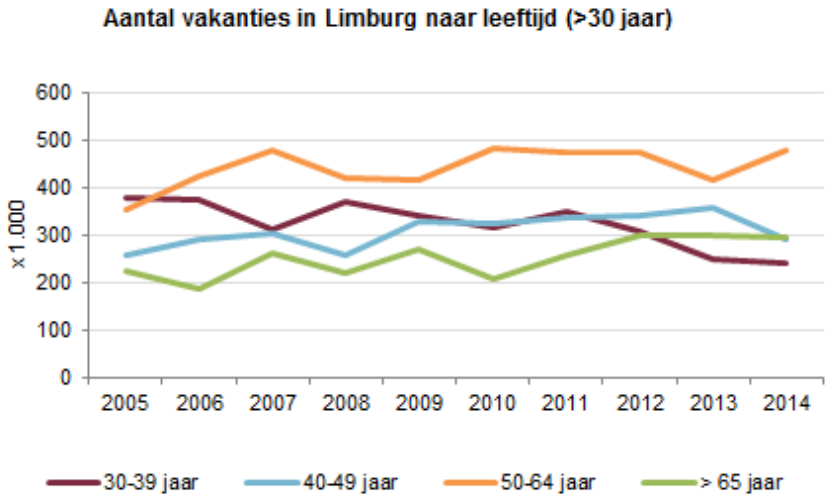

Grootte gezelschap

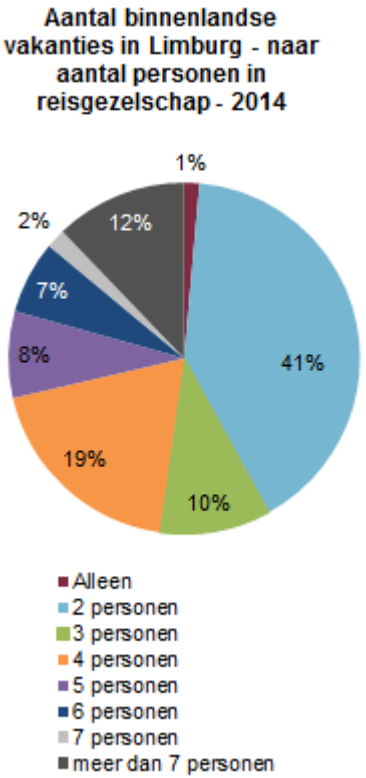

Gemiddeld gaan Nederlanders met 3,8 personen op vakantie in Limburg, dit is net iets hoger dan het gemiddelde voor Nederland (3,7). Tussen de Limburgse regio's bestaan evenwel grote verschillen, dit is in paragraaf 5.6 opgenomen

Het grootste deel van de vakantiegangers in Limburg (41%) gaat met zijn tweeën op vakantie. Circa één op de vijf vakantiegangers bezoekt de provincie met een gezelschap van vier personen. Een achtste (12%) van de vakanties wordt in een gezelschap van meer dan 7 personen ondernomen. Landelijk zijn deze percentages vergelijkbaar.

Ten opzichte van tien jaar geleden is met name het aantal vakanties dat met twee personen ondernomen wordt sterk gestegen in Limburg.

Herkomstprovincie

Herkomstprovincies vakanties Limburg -2014

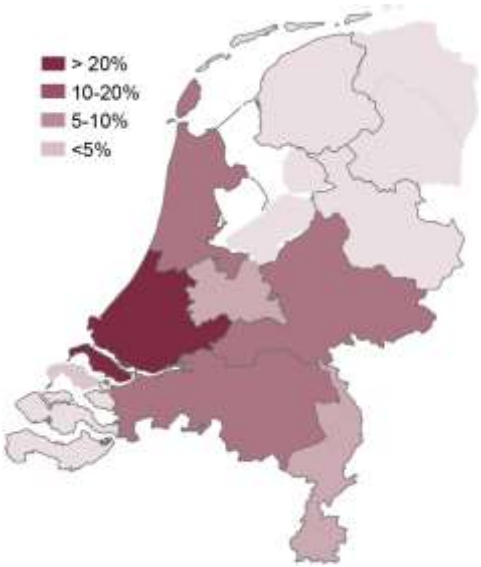

De belangrijkste herkomst-provincies van vakantiegangers in Limburg zijn Zuid-Holland (24%), Noord-Holland (16%) en Noord-Brabant (15%). Deze provincies leveren samen bijna 55% van alle vakantiegangers in Limburg. Het aandeel van deze drie provincies is daarmee in 2014 lager dan in 2013. Vorig jaar was dit bijna 60%.

In vergelijking met het gemid-delde voor Nederland, ontvangt Limburg meer Zuid-Hollanders en Noord-Brabanders. Het aandeel Gelderlanders is het afgelopen jaar toegenomen tot 14%. Er zijn kleine verschillen tussen de Limburgse regio's, deze komen in paragraaf 5.6 aan de orde.

Belangrijkste herkomstprovincies vakantiegangers Limburg, 2014		
1	Zuid-Holland	24%
2	Noord-Holland	16%
3	Noord-Brabant	15%
4	Gelderland	14%
5	Utrecht	8%

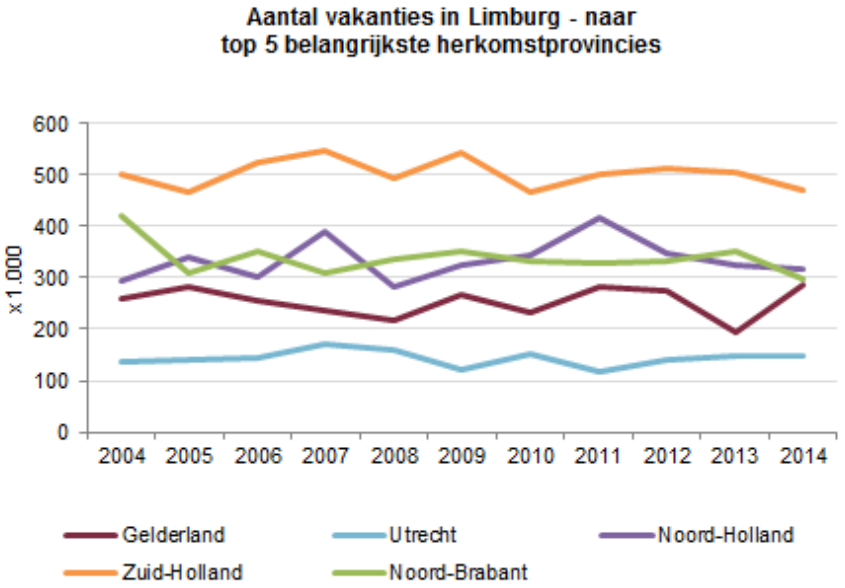

Het aantal vakanties door inwoners van de vijf belangrijkste herkomstprovin-cies, laat over de afgelopen tien jaar een redelijk stabiele ontwikkeling zien.

Opvallend is wel dat het aantal vakanties door Noord-Hollanders en Zuid-Hollanders licht dalend is ten opzichte van twee en drie jaar geleden. Daarbij moeten we opmerken Noord-Hollanders in 2011 juist bovengemiddeld veel vakanties in Limburg doorbrachten. Het aantal vakanties door Gelderlanders is in 2014 wel aanzienlijk toegenomen ten opzichte van 2013. Daarmee is het aantal vakanties door Gelderlanders terug op het niveau van 2011 en 2012.

Doelgroepsegmentatie

Er zijn verschillende manieren om doelgroepen te segmenteren. Een traditionele manier van doelgroepsegmentatie is de indeling op basis van demografische kenmerken. De doelgroepen worden gesegmenteerd op basis van leeftijd (de oudere Nederlander), gezinssituatie (gezinnen met kinderen) of herkomst (de zuidelijke provincies). Er zijn echter grote verschillen binnen deze groepen. Het ene gezin met kinderen is tevreden in een bungalowpark met alle voorzieningen, terwijl het andere gezin met kinderen het Pieterpad van noord naar zuid afloopt. De ene 'oudere Nederlander' maakt een cruise op de Maas, terwijl de andere 'oudere Nederlander' met de Amstel Gold race meedoet.

Er zijn diverse manieren ontwikkeld om de doelgroepen beter te kunnen segmenteren, bijvoorbeeld op basis van normen en waarden of drijfveren. SmartAgent en Recron hebben een segmentatiemethode ontwikkeld die speciaal gericht op de vrijetijdssector. Zij delen toeristen en eigen inwoners in op basis van leefstijlgroepen. De leefstijlen zijn gebaseerd op psycho-sociale kenmerken van mensen en zeggen iets over de motieven en wensen die zij hebben als ze vrijetijd doorbrengen.

Uitleg Leisure Leefstijlen Nederlandse vakantiegangers

Uitbundig geel	Tijdens hun vakantie gaan ze er graag gezellig op uit, met het gezin of met anderen. Een pretpark of dierentuin in de buurt kunnen ze erg waarderen. Ze houden van relaxen en gezelligheid, maar willen toch ook wel actief en sportief bezig zijn. Voor ieder wat wils.
Gezellig lime	Vakantie is voor de lime gasten lekker vrij zijn, rust en ontspanning, even weg van de dagelijkse verplichtingen en dan gezellig met het gezin iets leuks doen: wandelen, fietsen, een leuk plaatsje in de buurt bezoeken.
Rustig groen	Tijdens de vakantie doet rustig groen het liefst rustig aan. Even alles achter je kunnen laten en weg van de dagelijkse beslommeringen. Ze zijn veel in de natuur te vinden, lekker wandelen en fietsen. Verder hebben ze geen bijzondere wensen. Het gewone en herkenbare is juist fijn, vertrouwd.
Ingetogen aqua	Cultuur, natuur en (kalme) sportieve mogelijkheden zijn keywords in de vakantie. Lekker sportief buiten in de natuur zijn. Denk aan wandel- en fietsvakanties. Daarnaast vinden ze het belangrijk om ook kennis op te doen. Ze verdiepen zich graag in streekculturen.
Cultureel en inspirerend rood	Ze gaan op vakantie op zoek naar avontuur en uitdaging. Denk aan back-to-basic, maar ook cultuur, watersport en uitgaan, spreekt hen aan. Ze willen nieuwe dingen meemaken en kennis en inspiratie opdoen.
Comfort en luxe blauw	Op vakantie gaan is tijd voor zichzelf, de partner en vrienden. Iedereen moet dan uitgebreid kunnen genieten van een relaxte vakantie. Blauwe recreanten houden van een luxe omgeving en exclusiviteit. Ze worden graag goed verzorgd of verwend en vinden een goede organisatie en goede faciliteiten erg belangrijk.
Avontuur-lijk en sportief paars	Avontuurlijk paars wil graag iets nieuws beleven of ontdekken in hun vakantie. Gewoon is niet goed genoeg voor deze groep. Ze gaan op zoek naar een bijzondere ervaring. Dat mag een tikje wild zijn - een boomhut of een survivaltent - maar het bijzondere kan 'm ook zitten in het beleven van luxe en exclusiviteit.

Leisure Leefstijlen Nederlandse vakantieganger

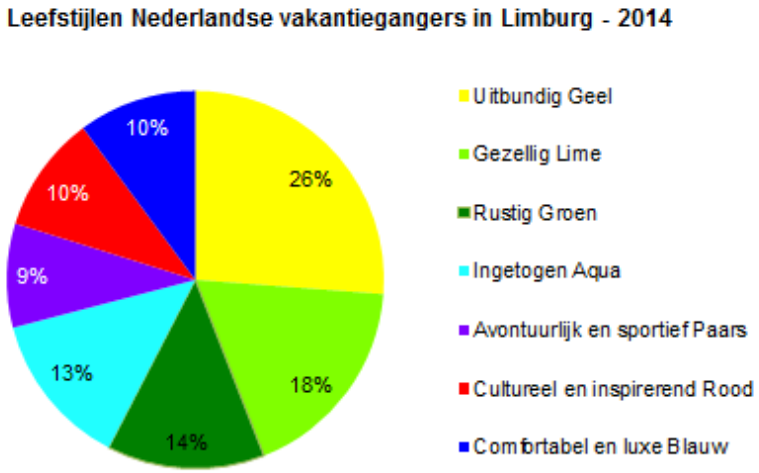

De meeste binnenlandse toeristische vakanties in Limburg worden ondernomen door vakantiegangers met een uitbundig gele (26%) en gezellig lime (18%) leefstijl. Dit is vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde.

Ook vakantiegangers met de andere leefstijlen gaan In Limburg op vakantie. Op provinciaal niveau zijn de afwijkingen van het Nederlands gemiddelde slechts klein. Er zijn wel verschillen tussen de regio's, deze komen aan bod in paragraaf 5.6.

3.2 Waardering Nederlandse vakantieganger

Waardering door de Nederlandse vakantieganger

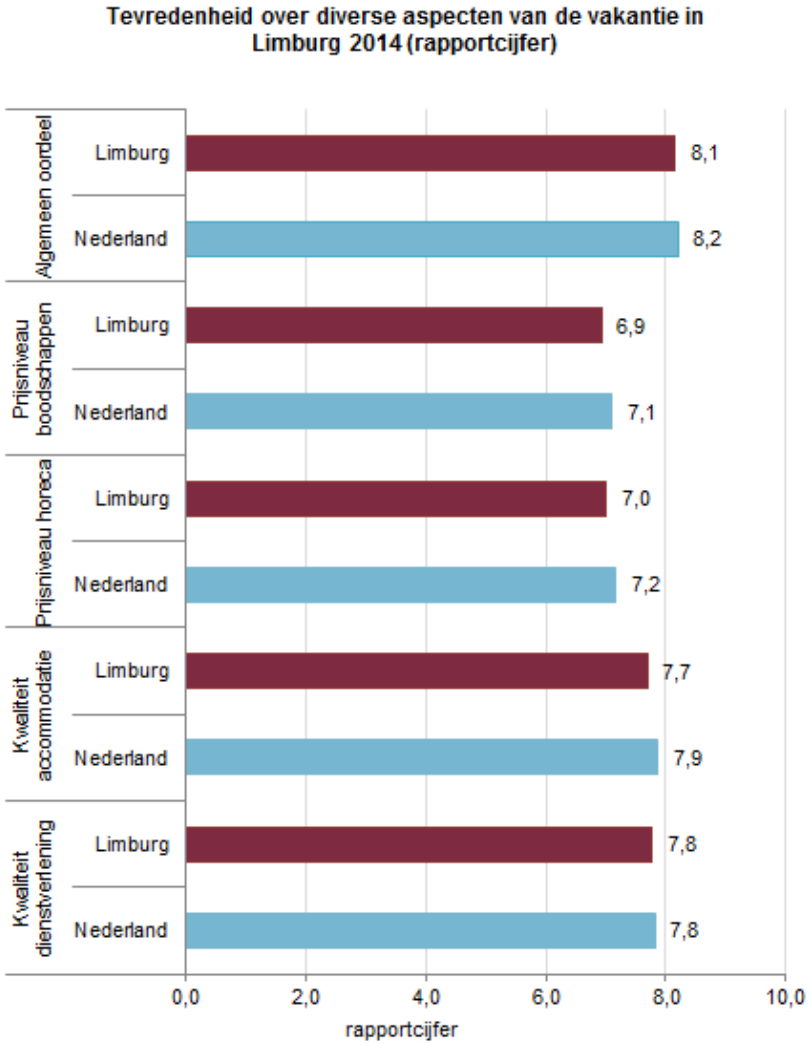

De Nederlandse vakantiegangers beoordelen hun vakantie in Limburg in 2014 met een 8,1. Dit cijfer ligt iets onder het Nederlands gemiddelde (8,2).

Limburg scoort iets lager dan landelijk gemiddeld op de aspecten ‘prijsniveau boodschappen’ (Limburg 6,9; Nederland 7,1) en ‘kwaliteit accommodatie’ (Limburg 7,7; Nederland 7,9).

Limburg is door de Nederlandse vakantiegangers in de afgelopen vijf jaar beoordeeld tussen de 7,9 en 8,1. Dit is gemiddeld voor Limburg een 8,0. Gemiddeld werd een vakantie in Nederland in de afgelopen vijf jaar met een 8,2 beoordeeld. Hoewel de verschillen dus klein zijn, scoort Limburg ook voor deze langere periode net iets onder het landelijk gemiddelde.

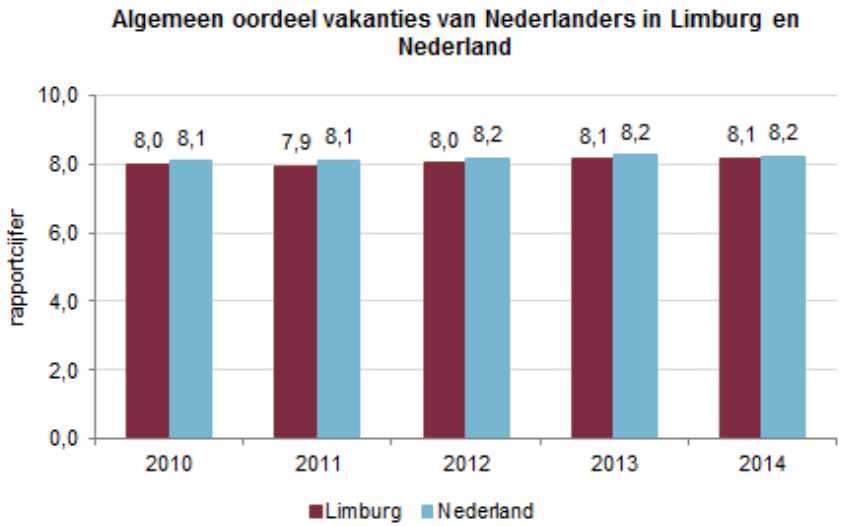

Waardering op basis van Leisure Leefstijlen

De toeristen met een leefstijl Comfortabel en luxe blauw waardeerden hun vakantie in Limburg gemiddeld het hoogst, met een 8,3. De vakantiegangers met de leefstijlen lime, groen, aqua en rood beoordelen hun vakantie gemiddeld met een 8,2. Dit is rond het gemiddelde. De gele leefstijl waardeert de vakantie het laagst, met een 8,0.

De verschillen in waardering tussen de leefstijlen zijn echter klein. Dat ligt waarschijnlijk aan het abstracte niveau waarop de vraag is gesteld en doordat de waardering een gemiddelde is voor de hele provincie.

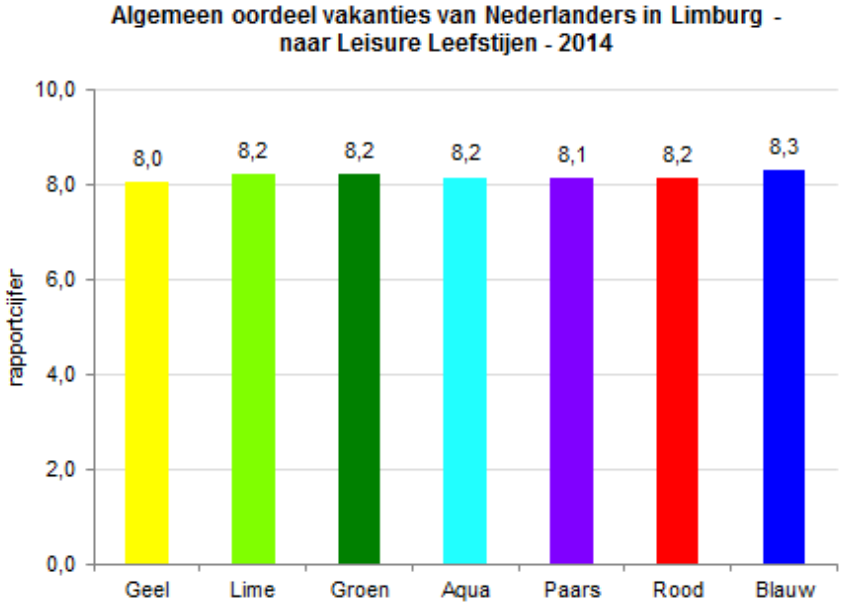

Waardering op basis van gezinssamenstelling

Een vakantie in Limburg werd gemiddeld met een 8,1 beoordeeld in 2014. Gezinnen met oudere kinderen (13-17 jaar) en één- en tweepersoonshuishoudens van 35 jaar of ouder zijn het met meest tevreden over hun vakantie in Limburg. Zij geven de provincie een 8,4 of 8,3. Deze scores zijn gemiddeld iets hoger dan in 2013.

De provincie scoort het laagst onder de gezinnen met jongere kinderen (0-5 jaar en 6-12 jaar), deze groepen beoordelen hun vakantie gemiddeld met een 8,0. In 2013 was de score van de gezinnen met kinderen van 6-12 jaar nog een 8,2.

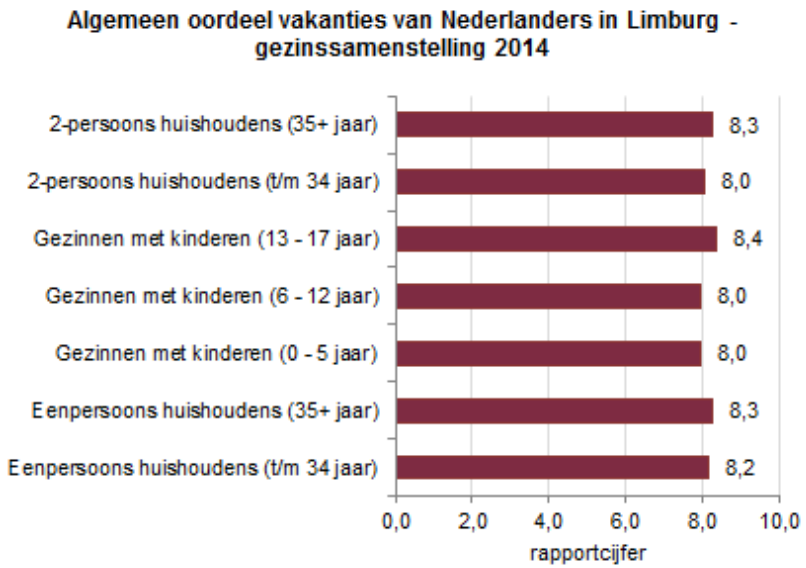

Waardering op basis van logiesvorm

Zowel in Limburg als in heel Nederland zijn hotelgasten het meest tevreden over hun vakantie. Een hotelvakantie in Limburg wordt even hoog gewaardeerd als een hotelvakantie in eigen land gemiddeld: beide scoren een 8,3 beoordeeld.

De algemene beoordeling van de bungalow- en kampeervakanties (respectievelijk 8,0 en 8,2) liggen rond het landelijk gemiddelde. Deze logiesvormen scoren in Limburg in 2014 hoger dan in 2013, toen de Limburgse cijfers voor bungalow- en kampeervakanties onder het landelijk gemiddelde lagen. Op de deelaspecten zien we wel verschillen ten opzichte van landelijk. Over de ‘kwaliteit van de accommodatie’ zijn vakantiegangers in een Limburgse bungalow minder te spreken dan landelijk. Ook voor het ‘prijsniveau van boodschappen’ en ‘prijsniveau horeca’ scoort Limburg voor bungalowvakanties lager dan landelijk. Limburgse bungalowgasten waarderen het prijsniveau van de horeca met een 6,8 (landelijk 7,0) en het prijsniveau van boodschappen met een 6,6 (landelijk 6,8).

In 2013 scoorde Limburg vooral lager bij de tevredenheid over kampeervakanties. Dit is in 2014 niet het geval. Op de aspecten ‘kwaliteit accommodatie’ en ‘prijsniveau boodschappen’ waarderen kampeerders in Limburg het aanbod in de provincie zelfs hoger dan landelijk. Voor de overige aspecten is de score van kampeerders in Limburg gelijk aan het landelijk gemiddelde.

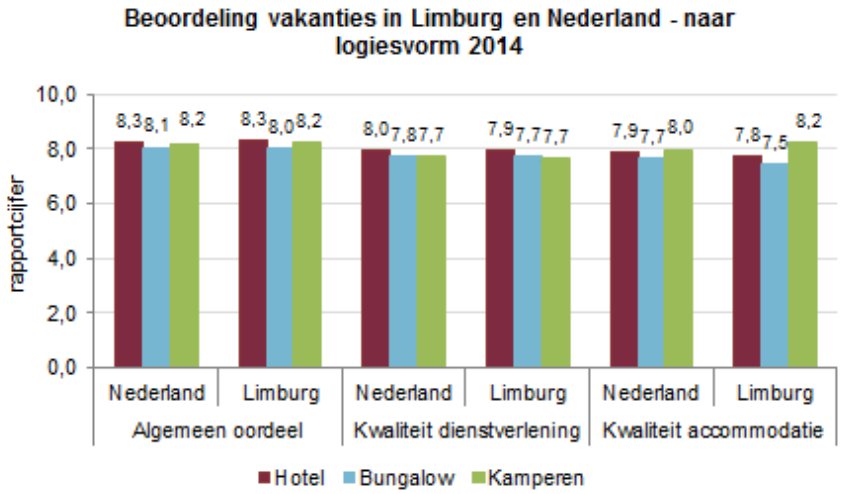

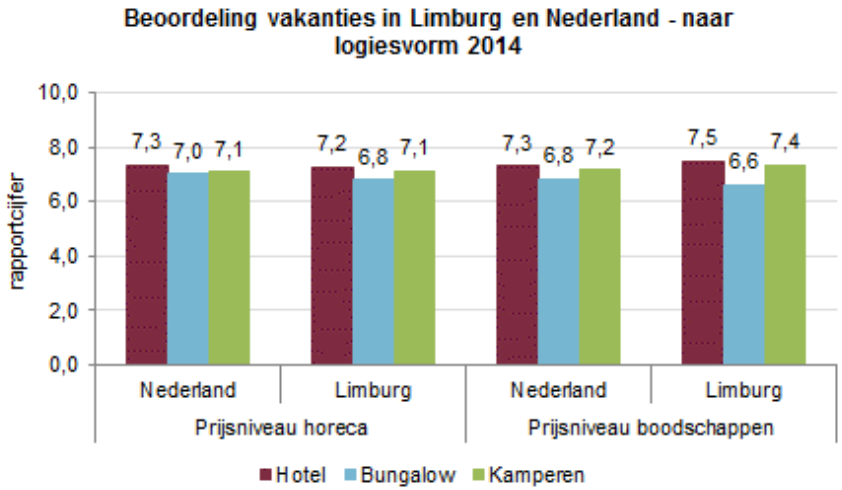

Waardering op basis van herkomst

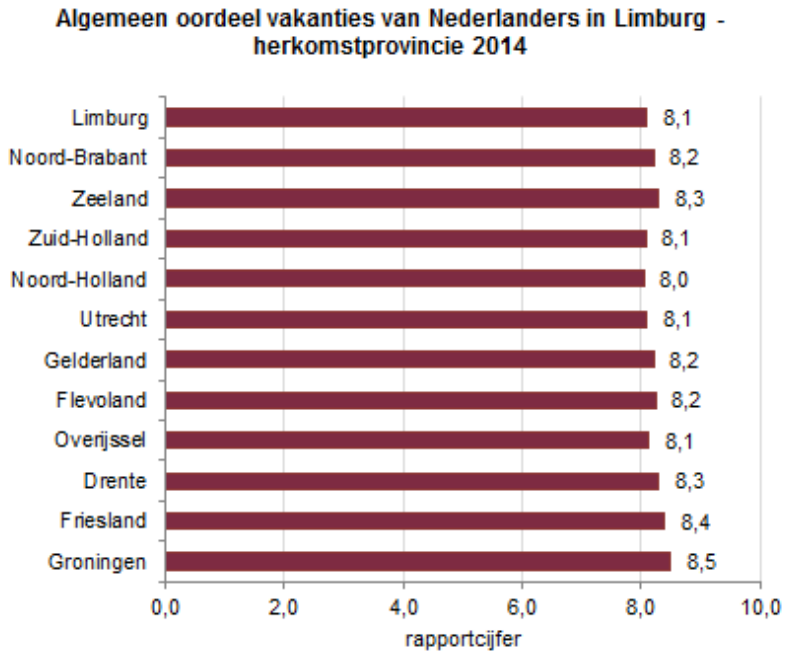

Er zijn geen grote verschillen tussen de herkomstprovincie van de vakantiegangers en het gemiddelde cijfer waarmee zij hun vakantie in Limburg beoordelen. De Groningers en de Friezen hebben het hoogste algemene oordeel over een vakantie in Limburg, zij beoordelen Limburg met respectievelijk een 8,5 en 8,4. In 2013 waren de Limburgers zelf nog het meest te spreken over de vakantie in de eigen provincie en gaven de Groningers en Friezen ‘slechts’ een 8,1 en 8,0.

Het laagste cijfer krijgt Limburg in 2014 van de inwoners van Noord-Holland. Hoewel Noord-Hollanders Limburg dus een lager cijfer geven dan de gemiddelde binnenlandse vakantiegangers, boordelen zij hun vakantie toch nog met een 8,0.

3.3 Profiel buitenlandse verblijfsbezoeker

Deze paragraaf gaat in op het profiel van de buitenlandse verblijfsgasten in Limburg, afkomstig uit de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA) van het CBS.

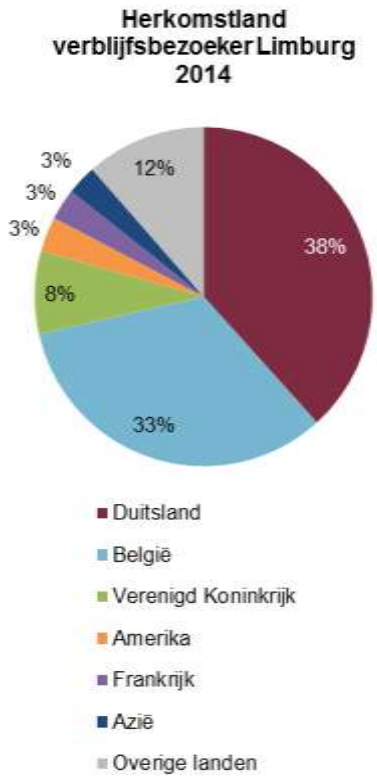

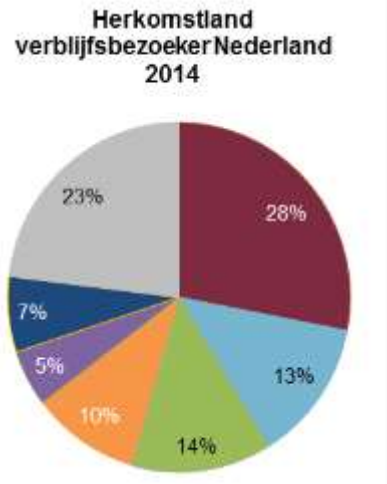

Bijna driekwart van de buitenlandse verblijfsgasten (zowel zakelijk als toeristisch) in Limburg komt uit Duitsland en België. Groot-Brittannië staat met 8% van de verblijfsgasten op de derde plek qua herkomstland. In vergelijking met het gemiddelde voor Nederland, trekt Limburg vooral veel Belgische en Duitse verblijfsgasten.

4. Economisch belang vrijetijdssector Limburg

4.1 Bestedingen Nederlandse vakantiegangers

In deze paragraaf is informatie te vinden over de ontwikkeling van de bestedingen van Nederlandse vakantiegangers. De gegevens komen uit het Continu Vakantieonderzoek (CVO).

Ontwikkeling bestedingen en marktaandeel

De bestedingen tijdens vakanties van Nederlanders in Limburg hebben zich de afgelopen tien jaar positief ontwikkeld. Nederlanders geven in 2014 bijna 427 miljoen euro uit aan vakanties in Limburg. Daarnaast besteden zij 12,5 miljoen euro aan vakanties op een vaste standplaats. In de afgelopen tien jaar werd door binnenlandse vakantiegangers niet eerder zo'n hoog bedrag uitgegeven in Limburg.

Bestedingen tijdens vakanties van Nederlanders in Limburg

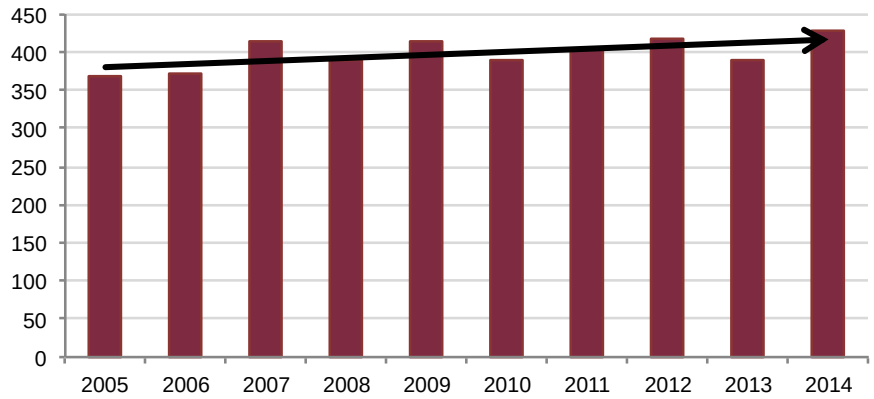

Marktaandeel bestedingen tijdens vakanties van Nederlanders in Limburg

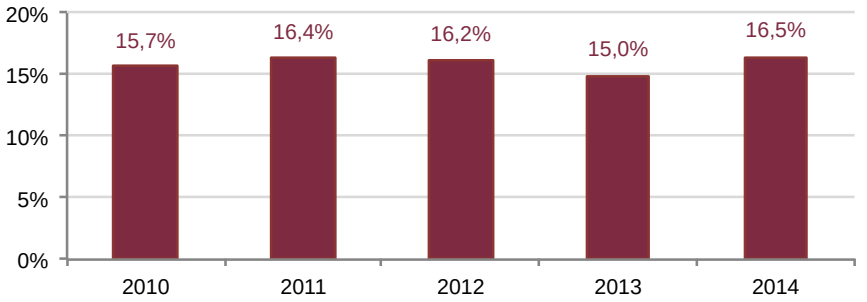

Het marktaandeel van Limburg is in 2014 sterk gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. Dit komt enerzijds doordat er meer vakanties in Limburg zijn doorgebracht, maar ook doordat er per persoon per dag meer is uitgegeven in de provincie.

Qua bestedingen is Limburg vakantieprovincie nummer één. Er zijn geen provincies waar meer wordt uitgegeven door binnenlandse vakantiegangers. Gelderland heeft in 2014 een marktaandeel van 14,9% en 12,4% van de uitgaven is in Noord-Holland gedaan. De overige provincies hebben een marktaandeel van minder dan 10%.

Bestedingen per persoon per dag

Vakantiegangers spenderen dagelijks gemiddeld bijna 36 euro aan een vakantie in Limburg. Dit ligt bijna 3 euro boven het gemiddelde voor een vakantie in eigen land. In 2014 werd alleen in Friesland en Zuid-Holland per persoon per dag meer uitgegeven, respectievelijk 39 en 37 euro.

Bestedingen per persoon per dag - basis provincies met bovengemiddelde bestedingen in 2012-2014 (in euro)

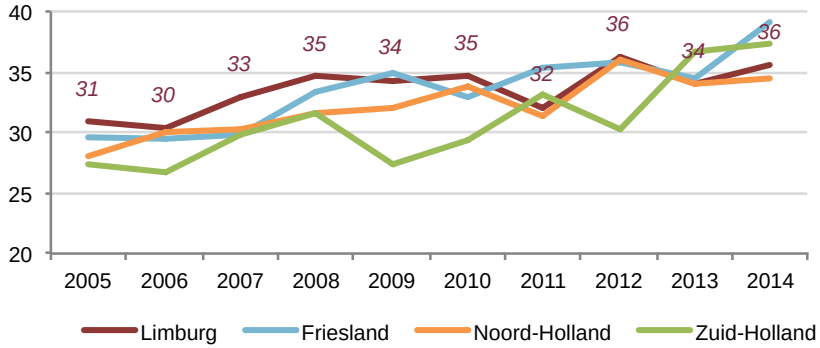

De bestedingen per persoon per dag liggen in Limburg de afgelopen tien jaar altijd zo'n 3 tot 5 euro boven het landelijk gemiddelde. In de periode 2004-2008 was Limburg zelfs de koploper qua uitgaven per persoon per dag.

In 2014 wordt er in Limburg 15% meer uitgegeven dan in 2005, landelijk is er in dezelfde periode sprake van een stijging van de bestedingen met 23%. Limburg behoort nog steeds tot de top 3 van provincies waar per persoon per dag het meest besteed wordt, maar doordat de bestedingen in veel andere provincies de afgelopen jaren sterker zijn gestegen, neemt de voorsprong van Limburg qua bestedingen wel af.

Bestedingen aan vakanties van Nederlanders per Limburgse regio - 2014

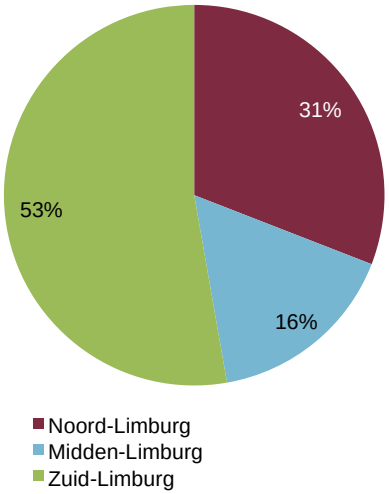

Bestedingen per persoon per dag per Limburgse regio - 2014 (in euro)

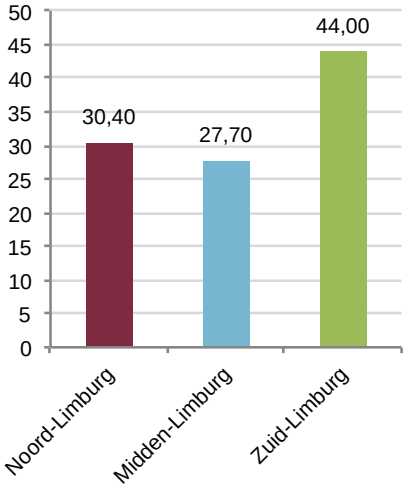

Nederlanders geven het meest uit aan vakanties in Zuid-Limburg; 53% van alle uitgaven komen daar terecht. Dit is ook de regio waar de meeste vakanties – 46% van alle vakanties in Limburg – worden doorgebracht. Per dag wordt hier gemiddeld 44 euro per persoon uitgegeven. In Noord- en Midden-Limburg liggen de dagelijkse bestedingen in 2014 onder het gemiddelde voor Nederland – 32,30 euro per persoon per dag.

In het algemeen geldt: hoe langer de Nederlander op vakantie gaat, hoe minder hij *per dag* besteedt. Dagelijks wordt het meest uitgegeven tijdens een korte vakantie en het minst tijdens een lange vakantie.

Zoals onderstaande grafiek laat zien, geldt dit niet alleen voor vakanties in Limburg, maar ook voor vakanties in de rest van Nederland. In Limburg liggen de bestedingen beduidend hoger dan gemiddeld in Nederland. Tijdens een korte vakantie wordt in Limburg per persoon per dag circa 1,5 euro meer dan gemiddeld uitgegeven, tijdens een middellange vakantie circa 3 euro meer en tijdens een lange vakantie liggen de dagelijkse bestedingen zelfs ruim 5,5 euro hoger.

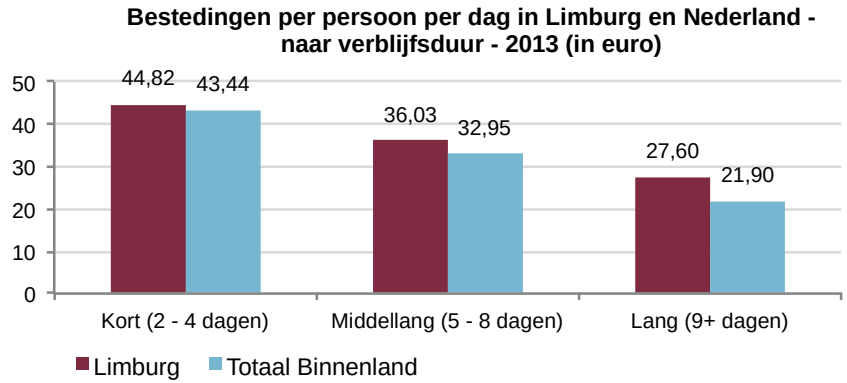

De bestedingen van Nederlandse toeristen zijn ook uit te splitsen naar Leisure Leefstijlen. Een toelichting op de zeven Leisure Leefstijlen is opgenomen in hoofdstuk 3.

Van de totale bestedingen van Nederlandse vakantiegangers in Limburg is 22% afkomstig van mensen met een uitbundig gele leefstijl. Dit is opvallend, omdat de gele leefstijl van het totaal aantal vakanties slechts 18% voor haar rekening neemt. De gemiddelde verblijfsduur van de gele vakantieganger is hoger dan het gemiddelde. De gemiddelde besteding per dag van de gele toerist is echter laag. De bestedingen door vakantiegangers met de aqua, paarse en blauwe leefstijlen zijn hoger dan het aandeel door hen ondernomen vakanties in Limburg. Dit komt grotendeels doordat zij gemiddeld meer besteden per dag.

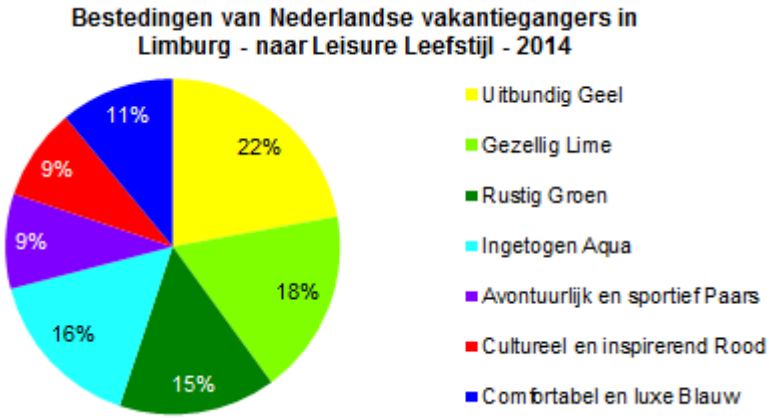

Gemiddeld besteden Nederlandse vakantiegangers 36 euro per dag in Limburg. Er zijn echter grote verschillen tussen de leefstijlen. Binnenlandse toeristen met een paarse en een blauwe leefstijl geven gemiddeld het meeste uit; beide ongeveer 46 euro per dag. De bestedingen van consumenten in deze leefstijl-groepen liggen in Limburg beduidend hoger dan gemiddeld in Nederland. Toeristen met een aqua of groene leefstijl besteden gemiddeld drie euro meer per dag dan gemiddeld in Limburg. De leefstijlen geel, lime en rood hebben een besteding per vakantiedag die ruim onder het gemiddelde voor Limburg ligt. Het bestedingspatroon van deze groepen ligt ongeveer op het gemiddelde voor Nederland.

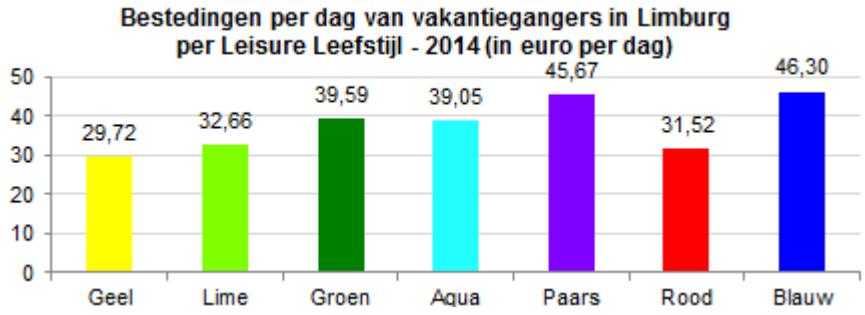

4.2 Inkomend toerisme

Deze paragraaf behandelt de bestedingen van buitenlandse verblijfsbezoekers (toeristisch en zakelijk) in Limburg. De bestedingen zijn berekend met behulp van de methode Wagenaar uit de Landelijke R&T Standaard. Voor de berekening van de bestedingen wordt gebruik gemaakt van de Statistiek Logiesaccommodatie van het CBS (overnachtingen) en de nieuwe bestedingscijfers (2014) uit het Onderzoek Inkomend Toerisme van het NBTC. Het Onderzoek Inkomend Toerisme wordt eens in de vijf jaar uitgevoerd, daarom zijn voor de berekening van de totale bestedingen in de periode 2010-2013 de bestedingscijfers van 2009 gebruikt. Voor 2014 zijn nieuwe cijfers beschikbaar, echter door een veranderde onderzoekmethodiek zijn deze niet een op een vergelijkbaar met die van 2009.

Totale bestedingen

Buitenlandse verblijfsgasten geven in 2014 circa 376,2 miljoen euro uit aan vakanties in, of zakelijke bezoeken aan Limburg. Het marktaandeel van Limburg bedraagt in 2014 5,7%. Ten opzichte van 2012 en 2013 is het marktaandeel van Limburg toegenomen. Van elke 100 euro die buitenlandse verblijfsgasten in Nederland uitgeven wordt 5,70 euro in Limburg uitgegeven.

Marktaandeel bestedingen tijdens verblijfsbezoek buitenlanders in Limburg

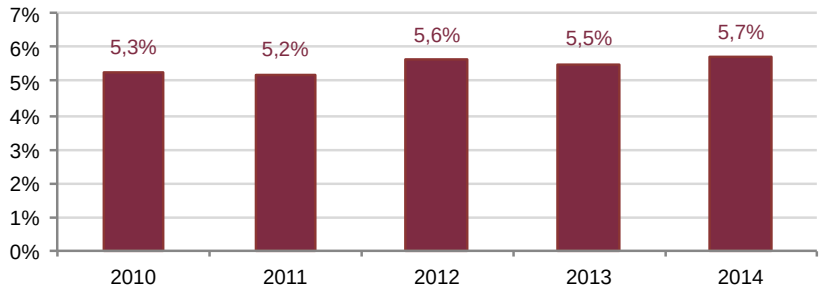

Bestedingen naar herkomstland

Limburg ontvangt relatief veel bezoekers uit België en Duitsland. De Duitsers zijn goed voor ongeveer een derde van de bestedingen in Limburg en de Belgen voor een kwart. Van alle uitgaven die Belgen aan een verblijfsbezoek doen, wordt 17,3% in Limburg uitgegeven. Voor Duitsland ligt het marktaandeel op 7,9% van alle bestedingen in Nederland.

Bestedingen verblijfsbezoeker Limburg naar herkomstland 2014

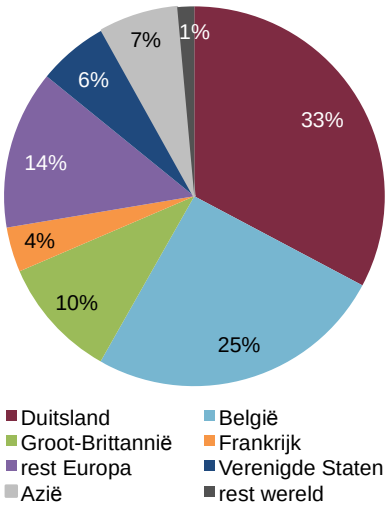

Bestedingen verblijfsbezoeker Nederland naar herkomstland 2014

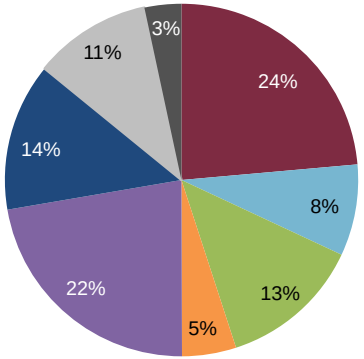

Bestedingen per persoon per dag

Gemiddeld geeft een buitenlandse gast 729 euro uit aan reis en verblijf in Nederland. Per dag is dit gemiddeld 214 euro. Er zijn grote verschillen in de gemiddelde bestedingen per herkomstland. Deze verschillen hebben onder andere te maken met de herkomst van de reiziger (manier van reizen, keuze accommodatie) en met het reismotief (zakelijk of toeristisch).

Er zijn aanzienlijke verschillen in de dagelijks bestedingen van de buitenlandse vakantiegangers en de bestedingen van zakelijke bezoekers in Nederland. Zakelijke bezoekers besteden aanzienlijk meer. Dit verschil wordt grotendeels verklaard doordat zij vaak gebruik maken van (duurdere) vliegtickets en vaak in hotels uit de hogere prijsklassen verblijven. Ook geven zij meer uit aan eten en drinken buiten de deur.

Bestedingen per persoon per dag - Nederland	
Zakelijk bezoek	Toeristisch bezoek
	
308 euro	181 euro

De tabel op de volgende pagina geeft een overzicht van de gemiddelde bestedingen aan een buitenlands verblijfsbezoek (zakelijk of toeristisch) naar herkomstland in 2014. Deze gegevens komen uit het Onderzoek Inkomend Toerisme en zijn alleen beschikbaar op landelijk niveau.

Deze bestedingen hebben betrekking op alle kosten, dus ook reiskosten, vandaar de relatief hoge bestedingen van bijvoorbeeld de intercontinentale gasten. De bestedingen per persoon per dag zijn aangepast op basis van het nieuwe Onderzoek Inkomend Toerisme dat in april 2015 is verschenen (NBTC 2015).

Ten opzichte van het vorige Onderzoek Inkomend Toerisme (2009) liggen de bestedingen in 2014 aanzienlijk hoger. Verklaringen hiervoor zijn te vinden in prijseffecten, zoals hogere kamerprijzen in hotels en vijf jaar inflatie. Bovendien hanteert het NBTC een andere aanpak bij het bepalen van de bestedingen, waardoor vergelijkingen van de bestedingen met eerdere versies van het Onderzoek Inkomend Toerisme niet goed mogelijk zijn.

Herkomstland	Bestedingen per persoon per dag
Duitsland	€ 112
België	€ 116
Frankrijk	€ 228
Italië	€ 234
Groot Brittannië	€ 241
Scandinavië	€ 249
Spanje	€ 243
overig Europa	€ 258
Verenigde Staten	€ 345
China (incl. Hong Kong)	€ 332
Japan	€ 460
overig intercontinentaal	€ 388

4.3 Bestedingen volgens de landelijke R&T standaard

Deze paragraaf geeft een samenvatting van de voorgaande hoofdstukken op basis van de bronnen uit de Landelijke R&T Standaard. De tabel op deze pagina geeft een overzicht van alle beschikbare informatie over bestedingen in de vrijetijdssector in Limburg. De totalen voor 2010 en 2012 en 2014 ontbreken omdat in dat jaar het Continu Vrijetijdsonderzoek (CVTO) niet is verschenen.

Bestedingen in Limburg conform Landelijke R&T Standaard (x mln euro)

	2009	2010	2011	2012*	2013	2014**
Verblijfsbezoek						
Binnenland (CVO)						
Toeristische vakanties	413	390	404	416	390	427
Vaste standplaatsvakanties	15	13	12	13	10	13
Buitenland						
Verblijfsbezoek buitenlanders (zakelijk en toeristisch)	212	222	229	264	273	376
Dagbezoek						
Uitstapjes van Nederlanders (CVTO)	1.810	x	1.760	x	1.620	x
Totaal R&T Standaard* **	**2.450**		**2.385**		**2.293**	

** Er is in 2012 zowel in de Statistiek Logiesaccommodaties van het CBS, als in het Continu Vakantieonderzoek (CVO) van NBTC-NIPO Research sprake van een trendbreuk, meer hierover in bijlage 2.*
*** Trendbreuk Bestedingen verblijfsbezoek buitenlanders, doordat de bestedingscijfers uit Statistiek Inkomend Toerisme 2014, niet vergelijkbaar zijn met die van 2009.*
**** Totaal exclusief binnenlandse zakenreizen.*

In totaal geven de Nederlandse dag en verblijfsgasten en buitenlandse gasten conform de Landelijke R&T Standaard ca. 2,3 miljard uit in 2013. Voor 2014 is er geen totaaloverzicht omdat in dat jaar het Continu Vrijetijdsonderzoek niet is uitgevoerd. De bestedingen aan verblijfsbezoek bedragen in 2014 circa 816 miljoen euro. Dit is beduidend meer dan in 2013.

Bestedingen in Nederland conform Landelijke R&T Standaard (x mln euro)

	2009	2010	2011	2012*	2013	2014**
Verblijfsbezoek						
Binnenland (CVO)						
Toeristische vakanties	2.489	2.487	2.466	2.563	2.606	2588
Vaste standplaatsvakanties	285	294	289	289	246	259
Buitenland						
Verblijfsbezoek buitenlanders (zakelijk en toeristisch)	3.837	4.229	4.395	4.689	4.935	6.607
Dagbezoek						
Uitstapjes van Nederlanders (CVTO)	23.080	x	24.320	x	23.650	x
Totaal R&T Standaard* **	**29.691**		**31.470**		**31.437**	

** Er is in 2012 zowel in de Statistiek Logiesaccommodaties van het CBS, als in het Continu Vakantieonderzoek (CVO) van NBTC-NIPO Research sprake van een trendbreuk, meer hierover in bijlage 2.*
*** Trendbreuk Bestedingen verblijfsbezoek buitenlanders, doordat de bestedingscijfers uit Statistiek Inkomend Toerisme 2014, niet vergelijkbaar zijn met die van 2009.*
**** Totaal exclusief binnenlandse zakenreizen.*

Onderstaande tabel geeft het marktaandeel van Limburg weer op basis van de bestedingen.

Marktaandeel Limburg*
op basis van de totale bestedingen conform de Landelijke R&T Standaard

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Totale bestedingen vakanties Nederlanders Limburg	428	403	414	428	400	440
Totale bestedingen binnenlandse vakanties Nederlanders	2.774	2.781	2.755	2.852	2.852	2847
Marktaandeel Limburg vakanties van Nederlanders (incl. vaste standplaatsen)	15,4%	14,5%	15,0%	15,0%	14,0%	15,5%
Bestedingen verblijfsbezoek buitenlanders in Limburg	212	222	229	264	273	376
Bestedingen verblijfsbezoek buitenlanders in Nederland	3.837	4.229	4.395	4.689	4.935	6.607
Marktaandeel Limburg – verblijfsbezoek buitenlanders	5,5%	5,2%	5,2%	5,6%	5,5%	5,7%
Bestedingen binnenlands dagbezoek Limburg	1.810	x	1.760	x	1.620	**x**
Bestedingen binnenlands dagbezoek Nederland	23.080	x	24.320	x	23.650	x
Marktaandeel Limburg – binnenlands dagbezoek	7,8%	x	7,2%	x	6,8%	x
Totale bestedingen Limburg	**2.450**	**x**	**2.385**	**x**	**2.293**	**x**
Totale bestedingen Nederland	**29.691**	**x**	**31.470**	**x**	**31.437**	**x**
Marktaandeel Limburg - totaal	**8,3%**	**x**	**7,6%**	**x**	**7,3%**	**x**

** Dit marktaandeel is berekend op basis van de totale bestedingen in Limburg en Nederland exclusief de bestedingen tijdens binnenlandse zakenreizen.*

De tabel zoomt in op: het marktaandeel van de bestedingen tijdens verblijfs-bezoek, de bestedingen tijdens dagbezoek van Nederlanders en op de totale bestedingen (dag en verblijf). Het marktaandeel van Limburg voor de totale bestedingen kan voor 2014 (net als voor 2010 en 2012) niet berekend worden, omdat er voor dat jaar geen gegevens over de bestedingen tijdens dagbezoek beschikbaar zijn.

4.4 Werkgelegenheid

Deze paragraaf gaat in op de toeristisch-recreatieve werkgelegenheid, conform de Landelijke Recreatie & Toerisme Standaard (zie bijlage 2). De gegevens betreffen fulltime, parttime en uitzendbanen en geen FTE. Cijfers zijn afkomstig van het Vestigingenregister Limburg (VRL) met peildatum 25 maart 2015, (dus exclusief seizoenswerkgelegenheid).[6]

Ontwikkeling aantal banen

Recreatie en toerisme levert in 2014 in Limburg 36.872 banen op. Dit is 7,2% van de totale werkgelegenheid in Limburg. Dit aandeel is sinds 2010 nauwelijks veranderd.

De toeristisch-recreatieve werkgelegenheid laat een daling van 5,3% zien tussen 2010 en 2014. Deze daling neemt wel af ten opzichte van 2009-2013 (-6,3%). De daling is in lijn met de daling van de totale werkgelegenheid in Limburg 2010 – 2014 (4,8%) (zie voor werkgelegenheid per regio paragraaf 5.4).

Vestigingen

Het aantal R&T bedrijven in Limburg is tussen 2010-2014 gegroeid met 5,6%. Het gemiddeld aantal werknemers per bedrijf neemt dus af van gemiddeld 4,8 werknemer per bedrijf in 2010 naar 4,3 werknemer per bedrijf in 2014. In Nederland is het aantal R&T-vestigingen tussen 2010 en 2014 gegroeid met 11,2%. Deze groei heeft voornamelijk plaatsgevonden in de provincies Noord-Holland, Noord-Brabant en Zuid-Holland.

Een mogelijke verklaring van het dalen van het gemiddeld aantal werknemers ligt in het anders organiseren van werkzaamheden, zoals werkzaamheden uitbesteden of gebruik maken van flexibele arbeidskrachten. Bepaalde werkzaamheden, zoals administratie, marketing en schoonmaak in de horeca en logiesverstrekking, kunnen uitbesteed worden.

[6] Het Vestigingen Register Limburg (VRL) wordt continue en met terugwerkende kracht bijgewerkt. Het afgelopen jaar is bovendien de wijze van registeren veranderd. Veel woonvormen (met name voor gehandicapten) zijn als aparte vestiging geregistreerd. Het VRL wordt ook gebruikt om het vastgoed in Limburg in kaart te brengen. Met terugwerkende kracht zijn deze woonvormen als aparte vestigingen opgenomen, waardoor het totaal aantal vestigingen is gestegen.

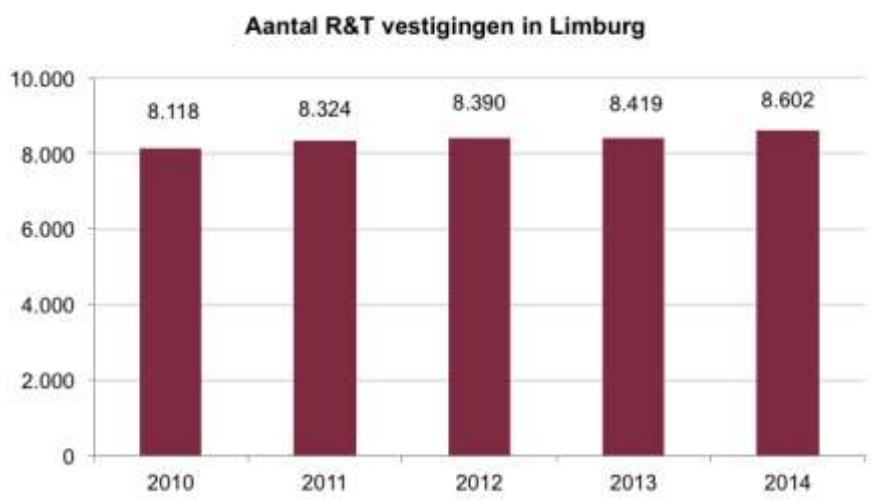

Hoogste aandeel R&T banen in totale werkgelegenheid - 2014		
1	Zeeland	8,8%
2	Noord-Holland	8,0%
3	Limburg	7,2%

Landelijk gezien is 6,3% van de werkgelegenheid toeristisch-recreatief. In Limburg is de toeristisch-recreatieve sector dus belangrijker dan gemiddeld in Nederland. Alleen in Zeeland en Noord-Holland is het aandeel groter.

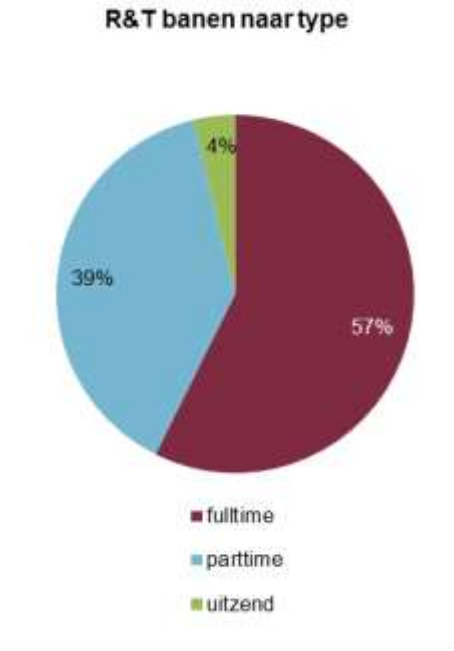

Ruim de helft van de R&T banen betreft fulltime banen (57%). Vanaf 2010 is dit aandeel licht afgenomen (van 59 naar 57%), terwijl het aantal parttimers licht is toegenomen (van 37 naar 39%).

Voor de totale werkgelegenheid in Limburg geldt dat het aandeel fulltime banen tussen 2010 en 2014 gelijk is gebleven en dat het aandeel parttimers – net als in de R&T sector – is gegroeid. Het aantal uitzend-krachten is tussen 2010 en 2014 gedaald met 7,9%.

Aantal banen per deelsector

De horecasector is goed voor 50% van de totale R&T-banen. Vooral de sectoren vervoer (-12%), logiesverstrekking (-10%) en horeca (-7%) laten een daling zien vanaf 2010.

R&T banen naar sector

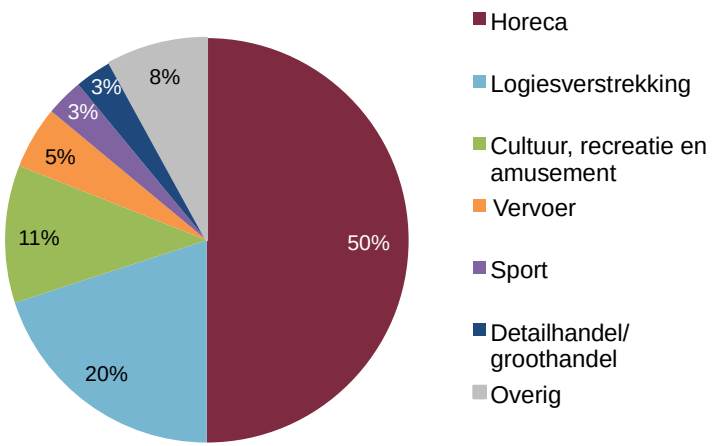

Ontwikkeling aantal banen per deelsector 2010 - 2014

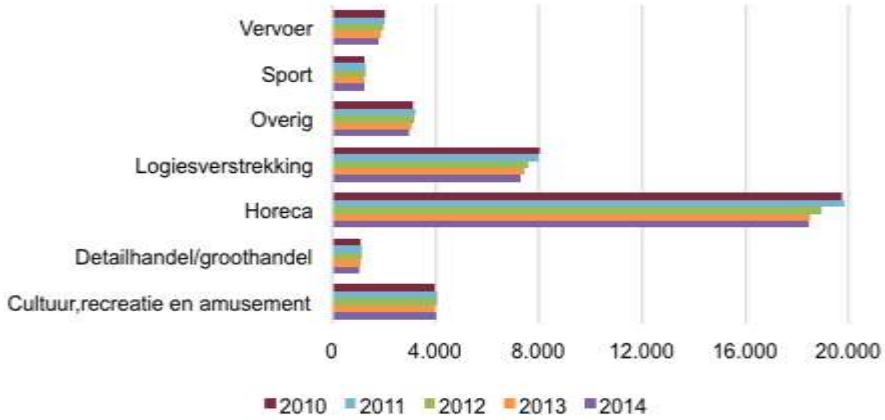

5. Regio's in beeld

In dit hoofdstuk wordt ingezoomd op de Limburgse regio's. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen Noord-Limburg, Midden-Limburg en Zuid-Limburg. In dit hoofdstuk komen dezelfde thema's aan de orde als in de voorgaande hoofdstukken.

5.1 Vakanties van Nederlanders per regio

Deze paragraaf gaat in op de ontwikkeling van het aantal toeristische vakanties en overnachtingen van Nederlanders. De cijfers komen uit het Continu Vakantieonderzoek (CVO) van NBTC-NIPO Research. Om de trendmatige ontwikkeling over de afgelopen vijf jaar weer te geven, wordt in deze alinea gebruik gemaakt van 3-jaarsgemiddelden.

Vakanties en overnachtingen Nederlanders

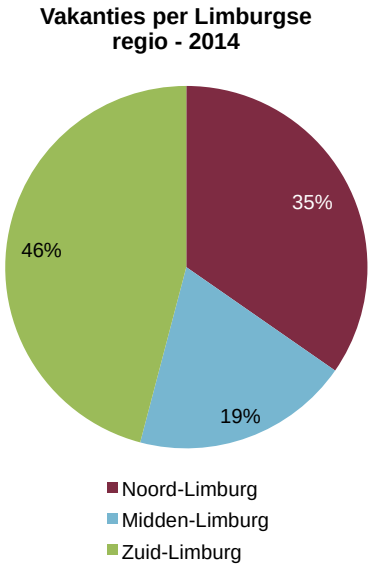

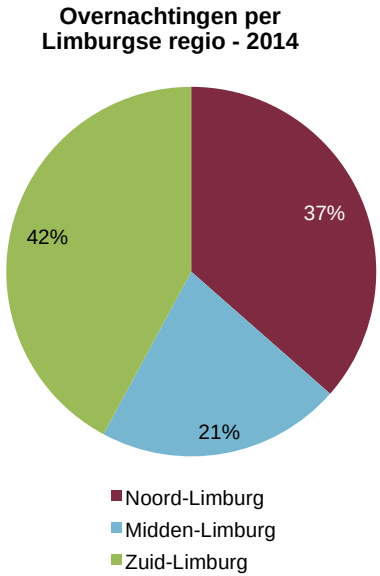

Nederlanders hebben in 2014 in totaal circa 2 miljoen vakanties doorgebracht in Limburg. Daarvan zijn er 912.000 (46%) in Zuid-Limburg ondernomen, 689.000 (35%) in Noord-Limburg en 386.000 (19%) in Midden-Limburg. Het aantal vakanties vertoont een licht dalende trend in alle drie regio's.

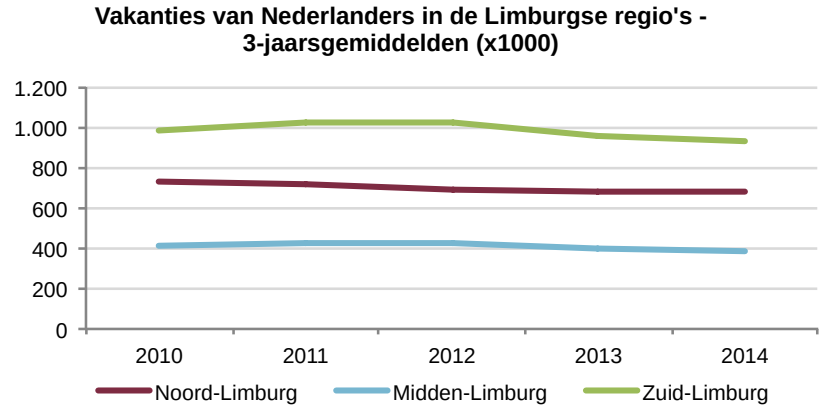

Voor de overnachtingen verschilt het beeld. Het aantal nachten dat in Zuid-Limburg wordt doorgebracht blijft nagenoeg gelijk; circa 4,2 mln nachten in 2014. Ook in Noord-Limburg ligt het aantal overnachtingen in 2014 (3,6 mln nachten) ongeveer op het niveau van 2010. In Midden-Limburg is er daarentegen juist sprake van een positieve ontwikkeling; in 2014 zijn 2,1 mln nachten in deze regio doorgebracht.

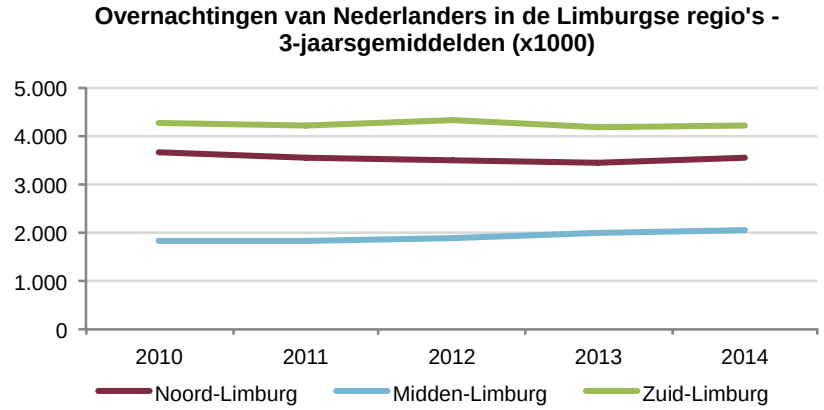

Vakantieduur en logiesvorm

Gemiddelde verblijfsduur 2014 (nachten)	
Limburg totaal	5,0
Noord-Limburg	5,3
Midden-Limburg	5,5
Zuid-Limburg	4,6

De gemiddelde verblijfsduur in 2014 is relatief laag in Zuid-Limburg, omdat er significant meer korte vakanties ondernomen worden in deze regio. Met name in Maastricht is de gemiddelde verblijfsduur aanzienlijk korter dan gemiddeld (gemiddeld 3,1 nachten in de periode 2012-2014). In Noord- en Midden-Limburg worden relatief veel middellange vakanties doorgebracht.

Verdeling vakanties naar soort logiesvorm - per regio - 2014

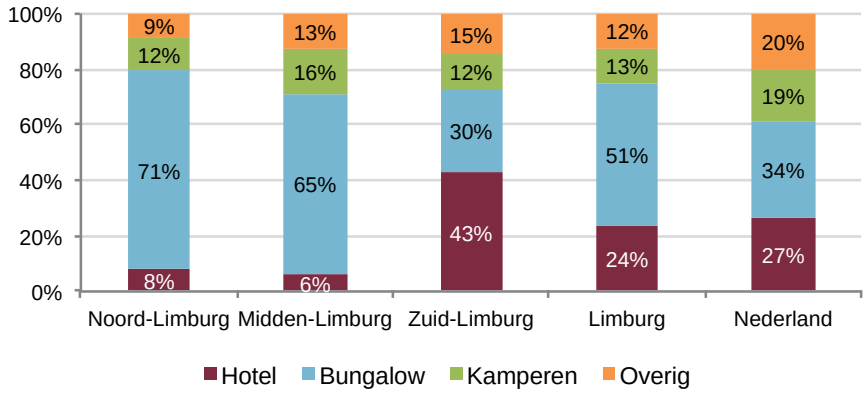

Hotelvakanties zijn in Zuid-Limburg duidelijk populairder dan gemiddeld in Limburg. In Noord- en Midden-Limburg wordt juist beduidend vaker dan gemiddeld voor een bungalowvakantie gekozen. Die komt deels doordat er veel slaapplaatsen in hotels in Zuid-Limburg en in bungalowparken in Noord- en Midden-Limburg zijn. Daarnaast hebben hotels en bungalowparken gemiddeld een hogere bezettingsgraad de andere logiesvormen.

Spreiding over de seizoenen

Verdeling vakanties naar seizoen - per regio - 2014

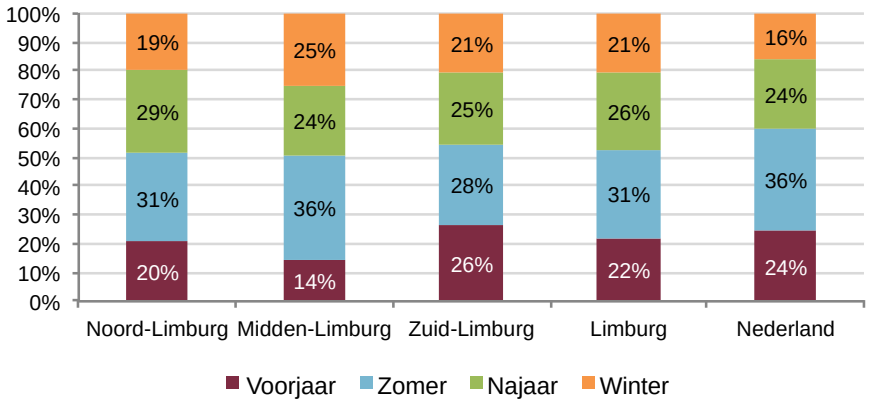

Ruim 30% van de vakanties die Nederlanders in Limburg doorbrengen wordt in de zomer (juli, augustus, september) ondernomen. Dit percentage ligt onder het landelijk gemiddelde van 36%. In Noord-Limburg is het aandeel van de zomer relatief groot, in Zuid-Limburg worden in verhouding minder vakanties in de zomer doorgebracht (28% van alle vakanties).

Zuid-Limburg wordt wat vaker dan gemiddeld in Nederland in het najaar (oktober, november, december) bezocht. Mogelijk komt dit door dat Zuid-Limburg zich profileert als kerstbestemming. De belangrijkste publiekstrekkers zijn in deze periode: Kerststad Valkenburg, dit evenement trekt in 2014 300.000 bezoekers, die vaak meerdere kerstmarkten bezoeken en Magisch Maastricht; 750.000 bezoekers (incl. winkelend publiek)[7]. In Noord-Limburg is het voorjaar (april, mei, juni) relatief populair.

[7] Bezoekersaantallen kerstevenementen via VVV Zuid-Limburg.

Motief vakanties

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de omschrijvingen die de Nederlandse vakantiegangers het best bij hun vakantie in Limburg vinden passen. Er zijn duidelijke verschillen te zien tussen de Limburgse regio's.

Typering vakantie per regio - 2014	
Noord-Limburg	
Vakantie met vrienden/familie/etc.	25%
Ontspanning, rust, gezelligheid	21%
Op natuur gerichte vakantie	11%
N.a.v. een bijzondere gelegenheid	10%
Sportieve of actieve vakantie	7%
Midden-Limburg	
Vakantie met vrienden/familie/etc.	25%
Sportieve of actieve vakantie	14%
Ontspanning, rust, gezelligheid	13%
Op natuur gerichte vakantie	11%
N.a.v. een bijzondere gelegenheid	10%
Zuid-Limburg	
Stedenvakantie	19%
Op natuur gerichte vakantie	15%
Sportieve of actieve vakantie	15%
Ontspanning, rust, gezelligheid	11%
Vakantie met vrienden/familie/etc.	9%

Noord- en Midden-Limburg worden beide vaak bezocht met een 'sociaal' motief. De vakantieganger is op zoek naar ontspanning, rust en gezelligheid, bezoekt Limburg vanwege een speciale gelegenheid of is met familie en vrienden op pad. In Zuid-Limburg kiest de vakantieganger vaker specifiek voor de regio vanwege de natuur of de aanwezigheid van een stad. Niet het reisgezelschap is het belangrijkst, maar de activiteit of de omgeving.

Populairste activiteiten

Populairste activiteiten per regio - 2014		Noord-Limburg	Midden-Limburg	Zuid-Limburg
1	Uit eten gaan	69%	(-) 55%	(+) 76%
2	Wandelen	63%	58%	62%
3	Funshoppen	39%	45%	44%
4	Zwemmen	(+) 65%	(+) 53%	(-) 21%
5	Bezoek bezienswaardige gebouwen	(-) 15%	(-) 25%	(+) 48%
6	Bezoek natuurgebied	(-) 22%	24%	(+) 34%
7	Fietsen	26%	26%	(-) 18%
8	Bezoek museum	(-) 9%	(-) 6%	(+) 17%
9	Bezoek pretpark	(+) 14%	13%	(-) 6%
10	Uitgaan (café/discotheek)	(-) 6%	10%	10%

(+) = significant populairder dan gemiddeld in Limburg (-) = significant minder populair dan gemiddeld in Limburg

Uit eten gaan, zwemmen en wandelen zijn zowel in Noord- als in Midden-Limburg de populairste activiteiten. Zwemmen is zowel in Noord-als in Midden-Limburg populairder dan gemiddeld in de provincie. In Midden-Limburg gaan mensen wel minder dan gemiddeld uit eten. In Zuid-Limburg is – naast uit eten gaan en wandelen – het bezoeken van bezienswaardige gebouwen het populairst. Deze activiteit is in het zuidelijk deel van Limburg beduidend populairder dan gemiddeld. Ook gaat de vakantieganger in Zuid-Limburg vaker dan gemiddeld uit eten.

5.2 Verblijfsbezoek buitenlanders per regio

Deze paragraaf beschrijft het aantal gasten en overnachtingen van buitenlandse verblijfsbezoekers in Limburg. Het onderliggende CBS Onderzoek Statistiek Logies-accommodaties rapporteert sinds 2013 het aantal gasten en overnachtingen niet op het niveau van de Limburgse regio's. In de oude statistiek logiesaccommodaties was wel informatie beschikbaar voor Zuid-Limburg en geheel Limburg en impliciet dus ook voor Noord- en Midden-Limburg samen (aantallen Limburg totaal minus aantallen Zuid-Limburg). Voor het berekenen van het aantal buitenlandse gasten en overnachtingen in de Limburgse regio is gebruikt gemaakt van:

- *de verhouding gasten en overnachtingen Zuid-Limburg – rest Limburg in 2012 (CBS, Statistiek Logiesaccommodaties oud 2012).*
- *de verdeling van het aantal slaapplaatsen in Noord- en Midden-Limburg op 1 januari 2014 (CBS, Statistiek Logiesaccommodaties 2014).*

De provincie Limburg is in 2014 bezocht door 872.000 buitenlandse gasten. Dit zijn zowel gasten met een toeristisch, als gasten met een zakelijk bezoekmotief. Deze buitenlandse gasten brengen in totaal 2,5 miljoen nachten door in de provincie Limburg. Ruim 70% van de verblijfsgasten komt uit België of Duitsland.

Buitenlandse verblijfsgasten verblijven gemiddeld ruim 3,5 nachten in Noord- en Midden-Limburg en circa 2 nachten in Zuid-Limburg. Dit komt doordat gasten in Zuid-Limburg vaak korter (in hotels) verblijven, terwijl zij in Noord- en Midden-Limburg relatief vaak overnachten in een bungalow.

Voor alle regio's geldt dat het aantal buitenlandse gasten én overnachtingen in de laatste vijf jaar is toegenomen. De stijging was in deze periode het sterkst in Zuid-Limburg (+38%). De meeste buitenlandse gasten (391.000 gasten) kiezen voor Zuid-Limburg in 2014, maar de meeste nachten worden doorgebracht in Noord-Limburg (ruim 1,1 miljoen nachten in 2014).

Aantal buitenlandse gasten per Limburgse regio (x1.000)

	Noord-Limburg	Midden-Limburg	Zuid-Limburg
2010	257	126	316
2011	273	131	323
2012	282	173	370
2013	299	163	375
2014	318	163	391

Aantal overnachtingen van buitenlandse gasten per Limburgse regio (x1.000)

	Noord-Limburg	Midden-Limburg	Zuid-Limburg
2010	954	466	571
2011	976	468	621
2012	977	598	722
2013	1.082	590	767
2014	1.119	595	786

5.3 Verblijfsaanbod per regio

Deze paragraaf behandelt het verblijfsaanbod per regio, afkomstig van het CBS Statistiek Logiesaccommodaties (SLA). Sinds 2012 zit hierin voor het eerst kleinschalig aanbod zoals "overnachten bij de boer" en huisjesterreinen en groepsaccommodaties van 10-20 slaapplaatsen. Hierdoor ontstaat een completer aanbodbeeld per regio dan in voorgaande trendrapportages. Ook is een andere analysemethode toegepast. Door deze trendbreuk is één op één vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk.

Zuid-Limburg heeft het grootste aandeel aan accommodaties en slaapplaatsen van de drie regio's in Limburg.

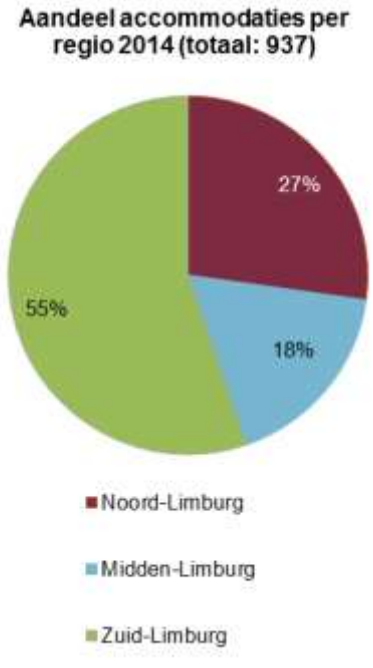

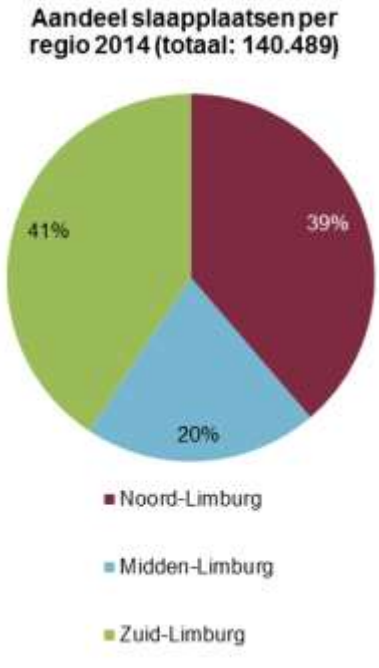

Aantal accommodaties per regio - 2014

Aantal slaapplekken per regio en aandeel binnen Limburg - 2014

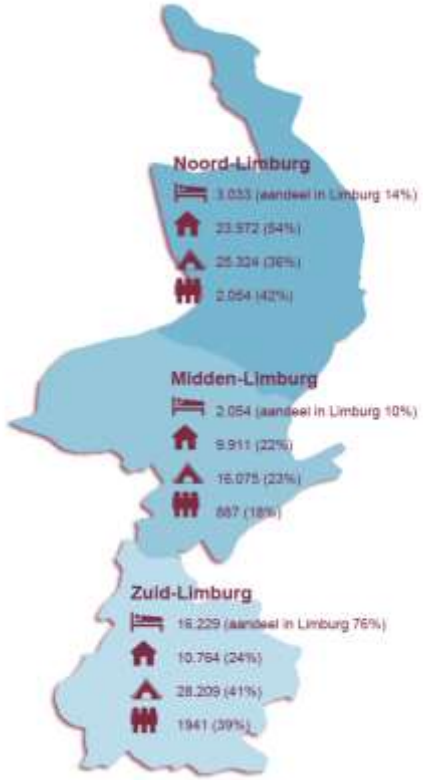

Zuid-Limburg heeft het grootste aanbod qua slaapplaatsen in hotels, op kampeerterreinen en in groepsaccommodaties. Noord-Limburg heeft vooral veel slaapplaatsen op huisjesterreinen, deze huisjesterreinen zijn gemiddeld groter dan in Zuid-Limburg. In Maastricht zijn bijna alleen maar hotelkamers te vinden.

Zuid-Limburg heeft verhoudingsgewijs veel slaapplaatsen in hotels, Midden-Limburg veel op campings en Noord-Limburg veel op huisjesterreinen. Limburg heeft verhoudingsgewijs sowieso veel slaapplaatsen op huisjesterreinen. Dit is ongewijzigd ten opzichte van 2013.

5.4 Economisch belang per regio

Deze paragraaf behandelt eerst de bestedingen tijdens vakanties conform de Landelijke R&T Standaard. Deze cijfers zijn afkomstig van het Continu Vakantieonderzoek van NBTC-NIPO Research. Om de trendmatige ontwikkeling over de afgelopen vijf jaar weer te geven, wordt in deze alinea gebruik gemaakt van 3-jaarsgemiddelden. Vervolgens gaat de paragraaf in op het aantal toeristisch-recreatieve bedrijven en werkgelegenheid, conform de Landelijke R&T Standaard. Meer informatie hierover staat in bijlage 3. De werkgelegenheidsgegevens betreffen fulltime, parttime en uitzendbanen en geen FTE. Cijfers zijn afkomstig van het Vestigingenregister Limburg met de peildatum 1 april (dus exclusief seizoenswerkgelegenheid).

Bestedingen tijdens vakanties van Nederlanders

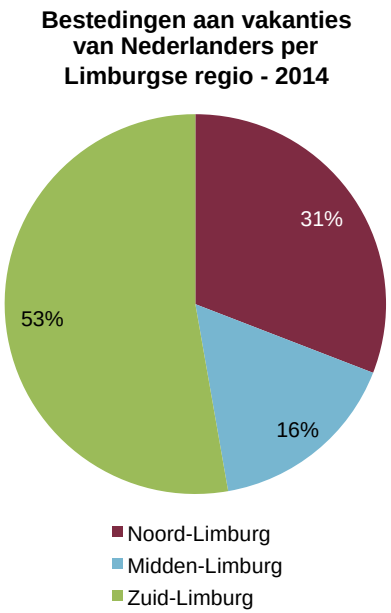

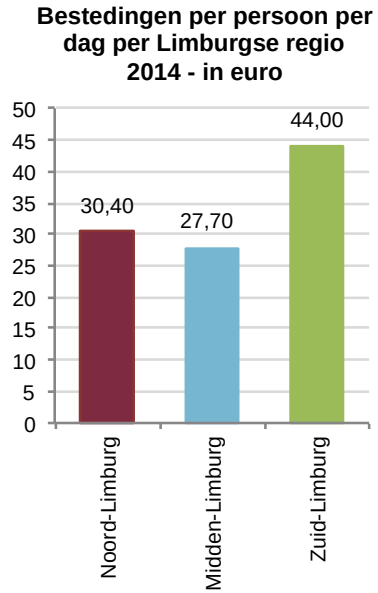

Nederlanders hebben in 2014 in totaal bijna 427 miljoen euro uitgegeven aan vakanties in Limburg, ruim de helft (53%) daarvan komt in Zuid-Limburg terecht. De dagelijkse bestedingen liggen tijdens vakanties in Zuid-Limburg aanmerkelijk hoger dan tijdens vakanties Noord- en Midden Limburg. Dit komt voornamelijk doordat Nederlanders in Zuid-Limburg in hotels verblijven en de kosten daarvan per overnachting relatief hoog zijn. In Maastricht liggen de bestedingen gemiddeld zelfs nóg ruim een tientje hoger.

Nederlanders geven in 2014 gemiddeld 35,60 euro per persoon per dag uit in Limburg, dit is 1,40 euro meer dan in 2013. De bestedingen zijn zowel in Noord-Limburg als in Zuid-Limburg gestegen. In Midden-Limburg namen de bestedingen per persoon per dag af.

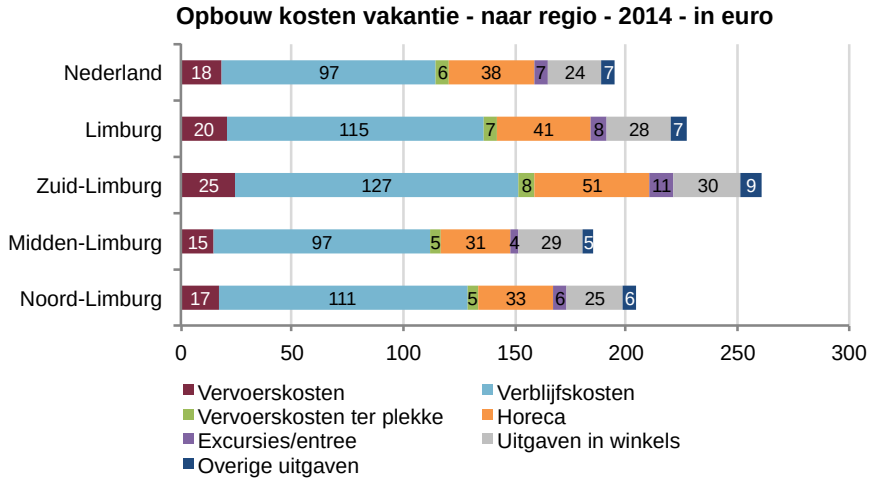

Bovenstaande grafiek laat zien hoe de kosten van de vakanties in de Limburgse regio's zijn opgebouwd. In vergelijking met het gemiddelde voor Nederland wordt er in Noord-Limburg minder uitgegeven in de horeca, maar de uitgaven aan de accommodatie liggen juist iets boven het landelijk gemiddelde.

In Midden-Limburg liggen de bestedingen aan de accommodatie ongeveer op het landelijk gemiddelde. In deze regio wordt relatief veel uitgegeven in winkels, maar de bestedingen in de horeca liggen juist iets onder gemiddelde voor Nederland. De bestedingen zijn het hoogst in Zuid-Limburg. Er wordt in deze regio in vrijwel alle bestedingscategorieën meer uitgegeven dan gemiddeld in Limburg en Nederland.

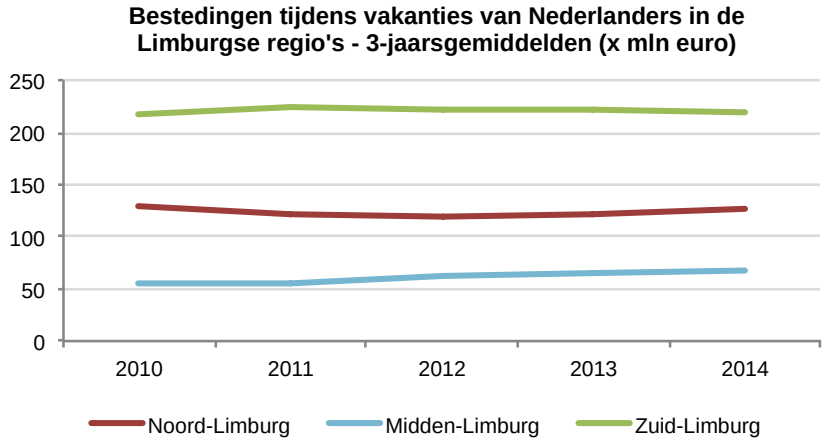

De ontwikkeling van de bestedingen tijdens vakanties van Nederlanders in Noord- en Zuid-Limburg is de afgelopen jaren aardig stabiel. In Midden-Limburg is duidelijk sprake van een positieve ontwikkeling van de bestedingen. Deze positieve ontwikkeling wordt verklaard door zowel een stijging van het aantal overnachtingen als door een stijgende ontwikkeling – ondanks de afname ten opzichte van 2013 – van de bestedingen per persoon per dag.

Toeristisch-recreatieve bedrijven per regio

Zuid-Limburg heeft de meeste R&T bedrijven (4.700), voornamelijk veel in de sectoren horeca en cultuur, recreatie en amusement. Het aantal bedrijven is de afgelopen vijf jaar in elke regio gegroeid. In Noord-Limburg is deze groei het sterkste met 8,1%, in Noord-Limburg met 5,7% en in Zuid-Limburg met 5,2%.

De grootste toename van het aantal bedrijven tussen 2010 en 2014 heeft plaatsgevonden in de sectoren cultuur en sport. In bijlage 3 staat een overzicht van het soort bedrijven dat hieronder valt.

Aantal R&T bedrijven per regio	Noord-Limburg	Midden-Limburg	Zuid-Limburg
Cultuur, recreatie en amusement	310	270	740
Detailhandel/groothandel	110	130	240
Horeca	750	760	1.900
Logiesverstrekking	220	130	510
Sport	180	180	400
Vervoer	310	290	530
Overig	140	140	380
Totaal	**2.020**	**1.900**	**4.700**

**het aantal logiesbedrijven is lager dan volgens SLA (zie verblijfsaanbod). Een van de verklaringen is dat verblijfsrecreatie bij de boer niet als hoofdactiviteit is opgenomen in het Vestigingenregister en daardoor niet zijn meegenomen in de telling.*

Toeristisch-recreatieve werkgelegenheid per regio

Zuid-Limburg heeft het grootste aandeel toeristisch-recreatieve werkgelegenheid van de regio's in Limburg, namelijk 53%. Dit zijn 19.329 banen in 2014. Maastricht heeft een aandeel van 15% in de totale toeristisch-recreatieve werkgelegenheid in Limburg (met 5.627 R&T banen) en een aandeel van 29% in de toeristisch-recreatieve werkgelegenheid in Zuid-Limburg. Noord-Limburg heeft 10.072 toeristisch-recreatieve banen en Midden-Limburg heeft het kleinste aandeel met 7.471 banen.

Deze verhoudingen zijn ongewijzigd ten opzichte van 2013.

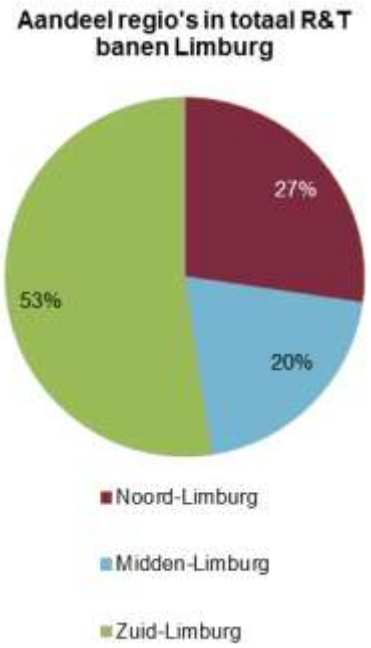

Ontwikkeling werkgelegenheid

De daling van het aantal banen in de toeristisch-recreatieve sector zet door, met name in Noord- en Zuid-Limburg (zie voor de totalen paragraaf 4.6). Tussen 2010 en 2014 is het aantal banen gedaald met 7,4% in Noord-Limburg, met 6,9% in Zuid-Limburg en 1,8% in Midden-Limburg.

In Midden-Limburg daalt het aantal toeristisch-recreatieve banen licht, met 1,8%, tussen 2010 en 2014, terwijl de totale werkgelegenheid is gedaald met 3,9%.

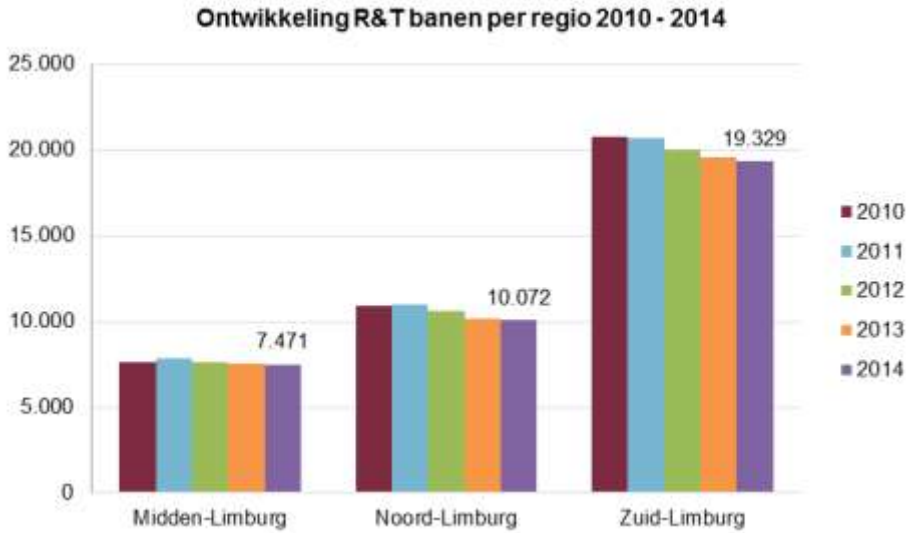

Aandeel R&T in totale werkgelegenheid	
Nederland	6,3%
Noord-Limburg	7,3%
Midden-Limburg	7,0%
Zuid-Limburg	7,3%

Aantal banen R&T per gemeente

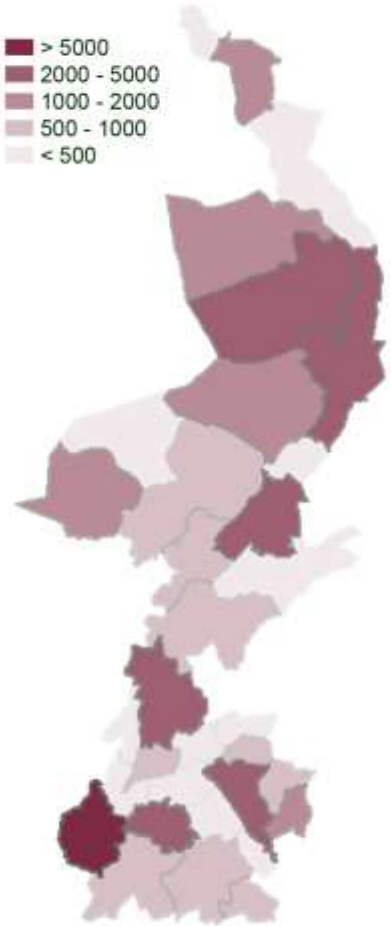

Aantal banen R&T als aandeel totale werkgelegenheid

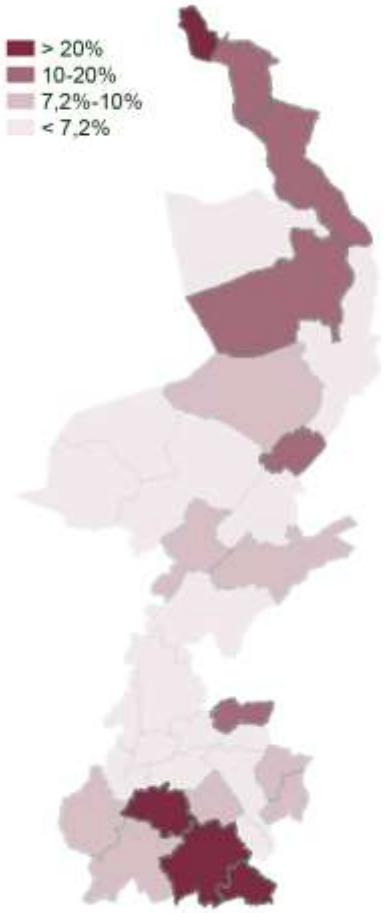

Gemeenten (> 2.000 R&T-banen)		Aantal R&T banen	Aandeel R&T banen / totaal banen
1	Maastricht	5.630	7,9%
2	Venlo	3.390	5,9%
3	Roermond	2.420	6,8%
4	Heerlen	2.240	4,1%
5	Valkenburg aan de Geul	2.110	33,1%
6	Horst aan de Maas	2.090	11,3%
7	Sittard-Geleen	2.010	4,1%

De tabel op de vorige pagina geeft een overzicht van de gemeenten met meer dan 2.000 banen in de R&T-sector. Maastricht staat op afstand aan kop in absoluut aantal banen, terwijl Valkenburg aan de Geul relatief de meeste R&T-banen heeft.

Ook in Vaals (30,5%) en Gulpen-Wittem (22,0%) ligt het aandeel van de werkgelegenheid op de totale werkgelegenheid ruim boven het gemiddelde van 7,2% Limburg (zie verder bijlage 3).

Gemeenten (> 10% R&T-banen)		Aandeel R&T banen van totaal aantal banen
1	Valkenburg aan de Geul	33,1%
2	Vaals	30,5%
3	Gulpen-Wittem	22,0%
4	Mook en Middelaar	20,7%
5	Beersel	13,5%
6	Onderbanken	11,9%
7	Gennep	11,9%
8	Horst aan de Maas	11,3%
9	Bergen	10,0%

Aantal banen per deelsector

In alle Limburgse regio's levert de deelsector horeca de meeste toeristisch-recreatieve banen. De verblijfssector zorgt vooral in Noord- en Zuid-Limburg voor relatief veel banen.

De staafdiagrammen laten zien dat er niet alleen een regionaal verschil is in de verdeling van het aantal banen naar sector, maar ook in de ontwikkeling van het aantal banen.

Het aantal banen in de horeca ligt in Midden-Limburg in 2014 ongeveer op het niveau van 2010, terwijl er in dezelfde periode in Zuid- en Noord-Limburg duidelijk sprake is van een daling.

Het aantal banden bij logiesverstrekkende bedrijven neemt in alle regio's af, maar de daling is duidelijk sterker dan gemiddeld in Noord-Limburg

Verdeling R&T banen naar deelsector per Limburgse regio - 2014

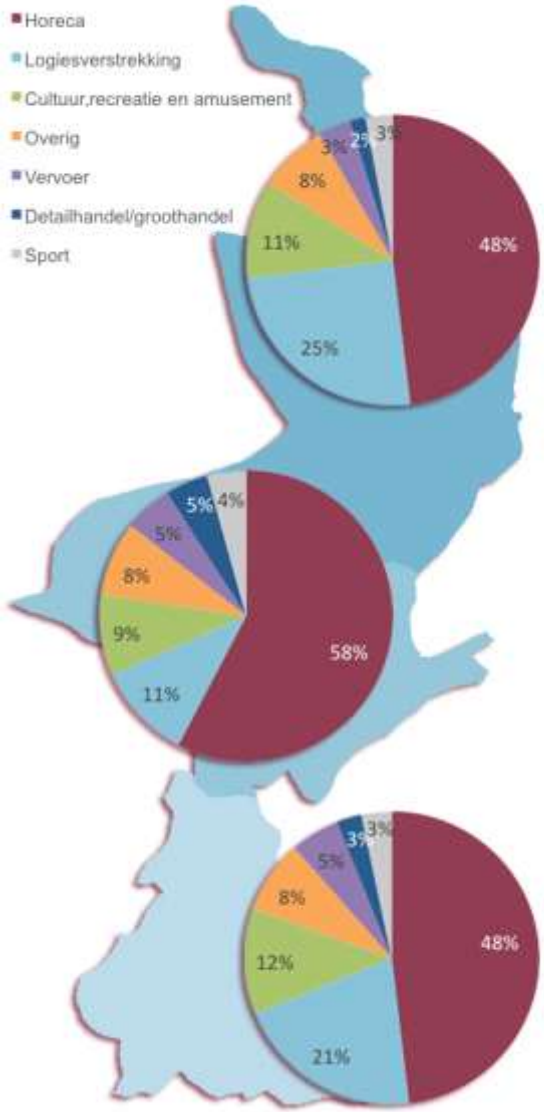

Ontwikkeling aantal banen per deelsector in Noord-Limburg

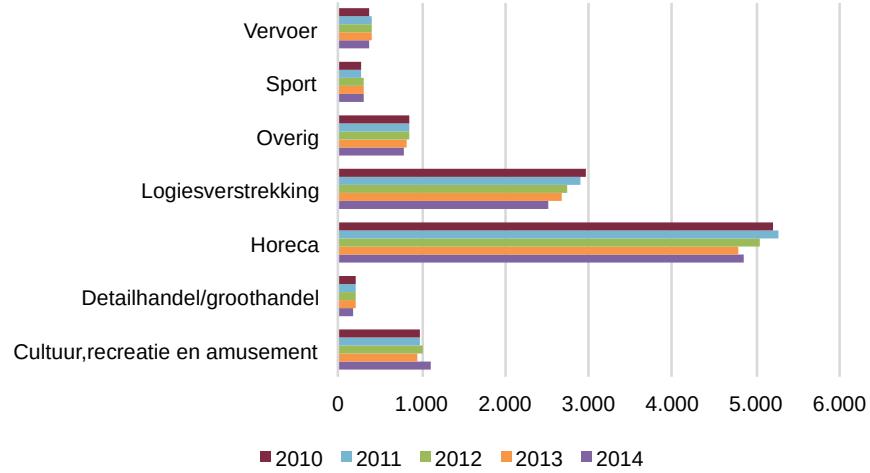

Ontwikkeling aantal banen per deelsector in Midden-Limburg

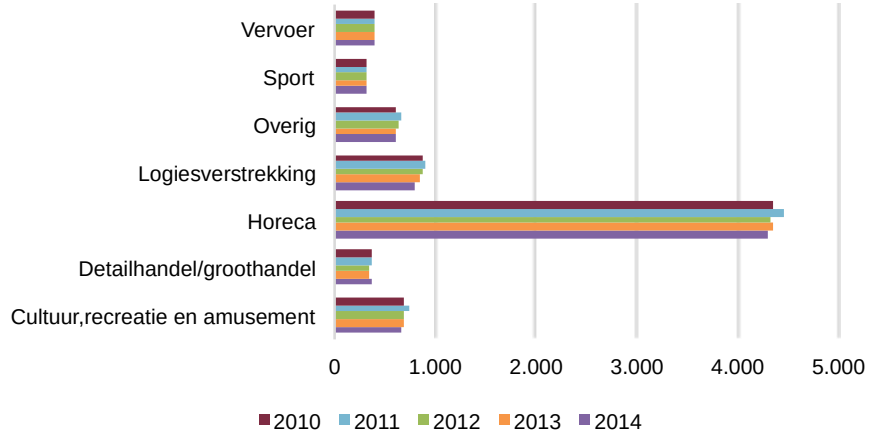

Ontwikkeling aantal banen per deelsector in Zuid-Limburg

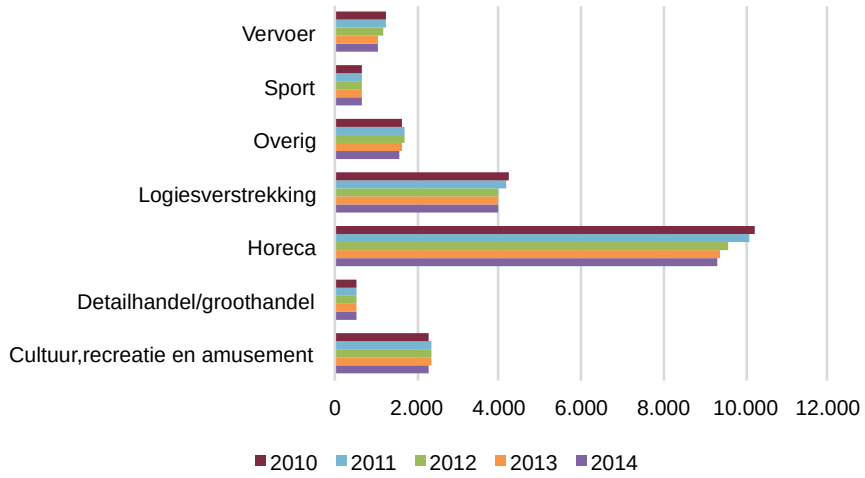

5.5 Profiel Nederlandse toerist per regio

Deze paragraaf gaat in het profiel van de Nederlandse vakantieganger (toerist) in Limburg en de tevredenheid over de vakantie. De cijfers komen uit het ContinuVakantieonderzoek (CVO) van NBTC-NIPO Research.

Leeftijd en gezinssamenstelling

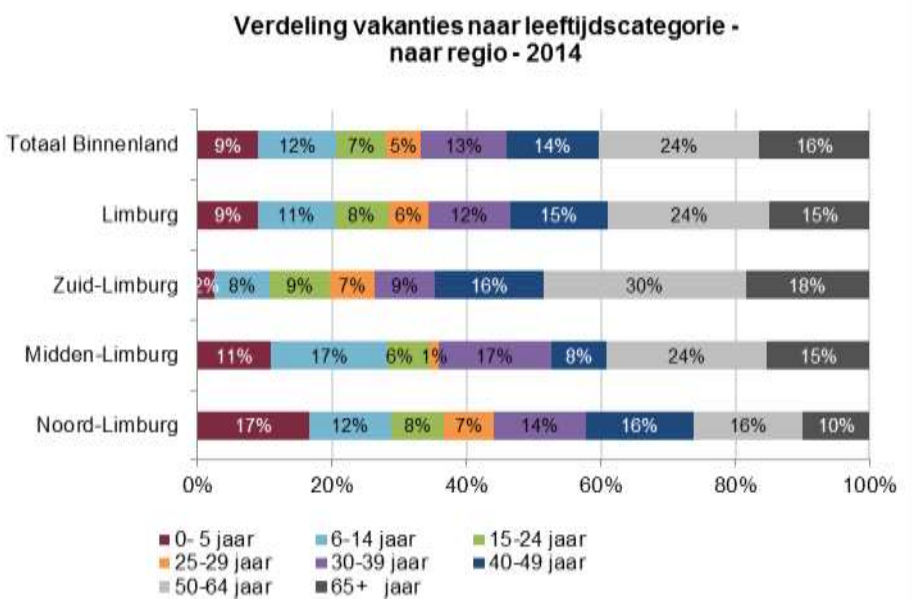

Zuid-Limburg wordt meer dan gemiddeld bezocht door vakantiegangers van 50 jaar en ouder. Dertig procent van de vakantiegangers is tussen de 50 en 64 jaar en 18% is 65 jaar of ouder. Noord- en Midden-Limburg ontvangen meer kinderen tot en met 14 jaar en Noord-Limburg ook meer Nederlanders tussen de 30 en 49 jaar. Het aandeel 50-plussers blijft in deze regio achter bij het Nederlands gemiddelde.

De verdeling van de vakanties naar gezinssamenstelling laat een vergelijkbaar beeld zien. Noord- en Midden-Limburg worden met name veel bezocht door gezinnen met jonge kinderen. Zuid-Limburg is bovengemiddeld in trek onder tweepersoonshuishoudens van 35 jaar of ouder. Voor een aanzienlijk deel gaan die bezoekers naar Maastricht. Daarnaast brengen gezinnen met oudere kinderen (13-17 jaar) ook vaker dan het provinciaal gemiddelde een bezoek aan Zuid-Limburg.

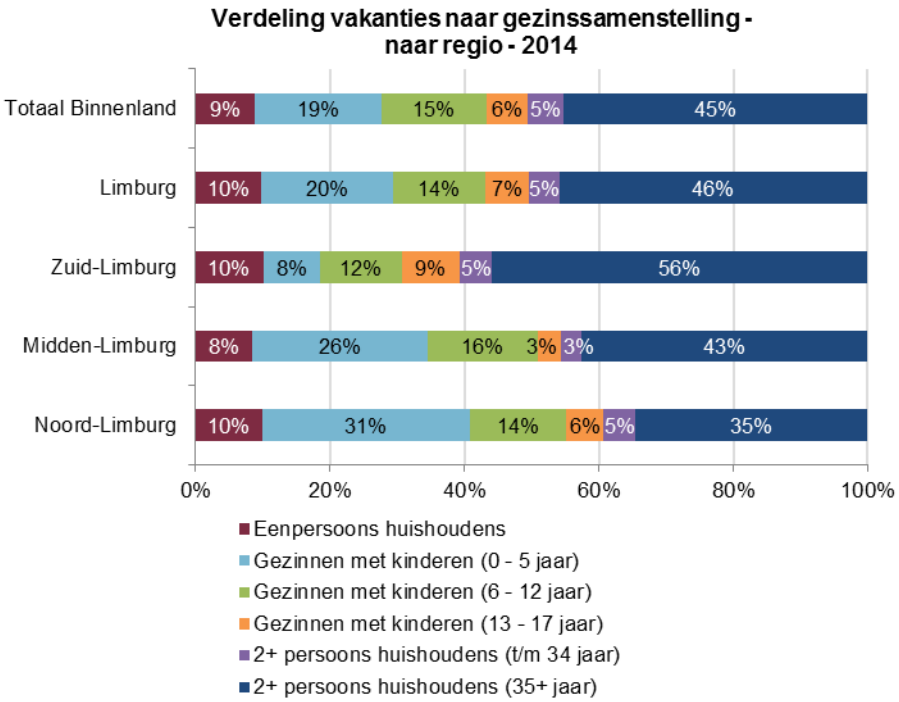

Grootte reisgezelschap

De provincie Limburg wordt gemiddeld in een reisgezelschap van 3,8 personen bezocht. In Zuid-Limburg ligt de gemiddelde groepsgrootte duidelijk lager (3,1 personen per reisgezelschap) en in Midden- en Noord-Limburg gemiddeld hoger: respectievelijk 4,3 en 4,4 personen. Zuid-Limburg wordt aanmerkelijk vaker met twee personen bezocht, terwijl Midden- en Noord-Limburg vaker met 3 of 4 personen of grotere groepen bezocht worden.

Herkomstprovincie

De meeste binnenlandse toeristen in Limburg komen uit Zuid-Holland, de provincie met de meeste inwoners. Dat geldt voor alle drie de Limburgse regio's. De tweede en de derde plek worden voor geheel Limburg ingenomen door toeristen uit de provincies Noord-Holland en Noord-Brabant. Er zijn echter verschillen voor de Limburgse regio's.

Noord-Limburg ontvangt in vergelijking met het Limburgs gemiddelde veel toeristen uit het nabij gelegen Gelderland. Midden-Limburg ontvangt relatief veel toeristen uit de eigen provincie en uit Utrecht en relatief weinig Noord-Hollanders. Voor Zuid-Limburg zijn Zuid- en Noord-Holland en Noord-Brabant de belangrijkste provincies.

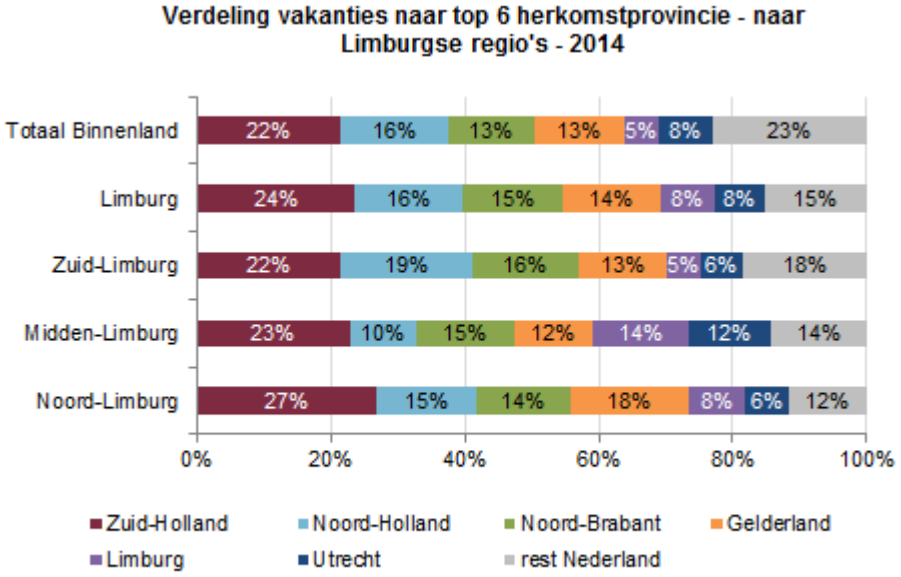

Leefstijlen Nederlandse vakantiegangers

De leefstijlen van binnenlandse toeristen in Limburg verschillen nauwelijks van het Nederlands gemiddelde. Door in te zoomen op de regio's ontstaan wel meer onderscheidende profielen dan voor de hele provincie Limburg.

In Noord- en Midden-Limburg komen, ten opzichte van de gemiddelde binnenlandse vakantieganger, relatief veel toeristen met een uitbundig gele leefstijl. In Midden-Limburg komen meer toeristen met de leefstijl gezellig lime en minder met rustig groene.

Ook in Zuid-Limburg is de uitbundig gele leefstijl de meest voorkomende onder binnenlandse toeristen, maar dit aandeel is lager dan landelijk gemiddeld. De comfortabel en luxe blauwe leefstijl, evenals de paarse en de rode, komen vaker dan gemiddeld in Limburg naar Zuid-Limburg.

***Vraaggericht ontwikkelen**: de regio's hebben een duidelijk profiel als het gaat om leefstijlen die er op vakantie gaan of vanuit het aangrenzende buitenland voor een dagje komen. Je kan daar het 'aanbod' en de promotie nog beter op afstemmen, ofwel vraaggericht gaan ontwikkelen. **Let op:** deze leefstijlprofielen moeten niet worden gezien als blauwdruk en daarom ook zorgvuldig worden toegepast. Zo zijn ook het (huidige) aanbod en de identiteit van de Limburgse regio's van belang om te betrekken bij het 'vraaggericht ontwikkelen' van de vrijetijdssector.*

Leefstijlconsumenten uitbundig geel (links) en gezellig lime (rechts) vormen belangrijke doelgroepen in Noord-Limburg en Midden-Limburg.

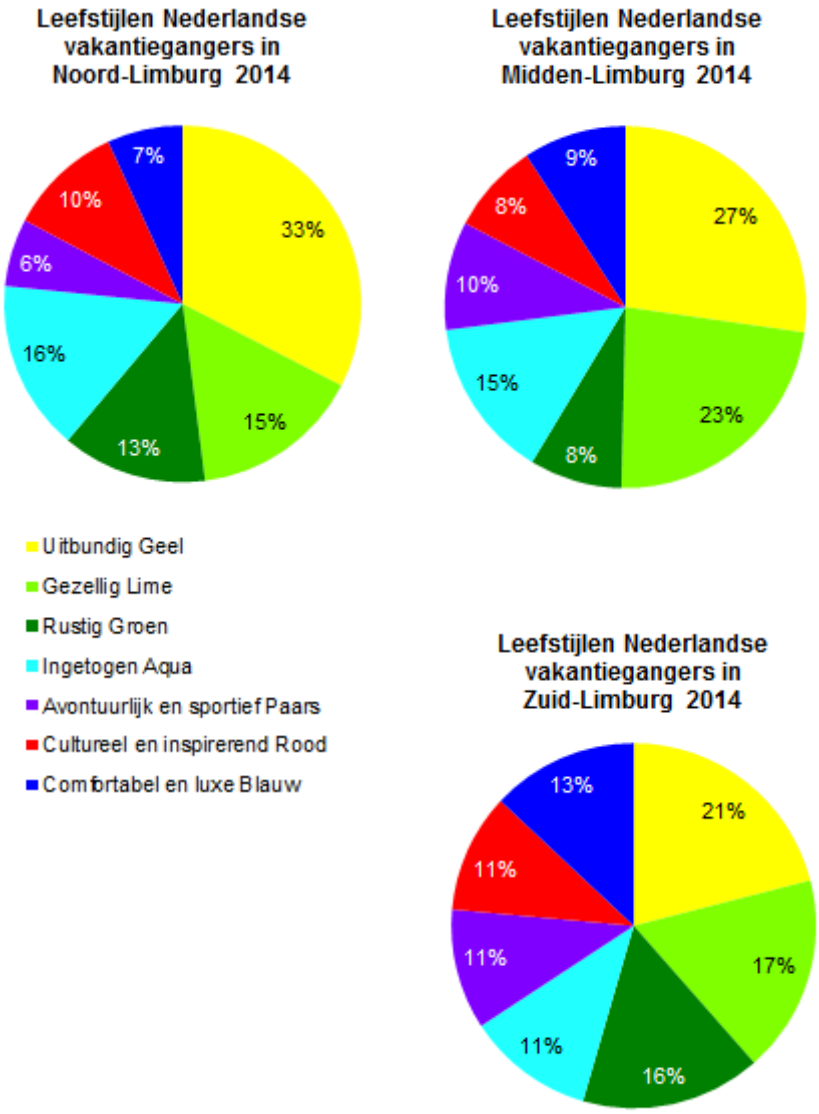

Leisure Leefstijlen Nederlandse vakantiegangers

Uitbundig geel	Tijdens hun vakantie gaan ze er graag gezellig op uit, met het gezin of met anderen. Een pretpark of dierentuin in de buurt kunnen ze erg waarderen. Ze houden van relaxen en gezelligheid, maar willen toch ook wel actief en sportief bezig zijn. Voor ieder wat wils.
Gezellig lime	Vakantie is voor de lime gasten lekker vrij zijn, rust en ontspanning, even weg van de dagelijkse verplichtingen en dan gezellig met het gezin iets leuks doen: wandelen, fietsen, een leuk plaatsje in de buurt bezoeken.
Rustig groen	Tijdens de vakantie doet rustig groen het liefst rustig aan. Even alles achter je kunnen laten en weg van de dagelijkse beslommeringen. Ze zijn veel in de natuur te vinden, lekker wandelen en fietsen. Verder hebben ze geen bijzondere wensen. Het gewone en herkenbare is juist fijn, vertrouwd.
Ingetogen aqua	Cultuur, natuur en (kalme) sportieve mogelijkheden zijn keywords in de vakantie. Lekker sportief buiten in de natuur zijn. Denk aan wandel- en fietsvakanties. Daarnaast vinden ze het belangrijk om ook kennis op te doen. Ze verdiepen zich graag in streekculturen.
Cultureel en inspirerend rood	Ze gaan op vakantie op zoek naar avontuur en uitdaging. Denk aan back-to-basic, maar ook cultuur, watersport en uitgaan, spreekt hen aan. Ze willen nieuwe dingen meemaken en kennis en inspiratie opdoen.
Comfort en luxe blauw	Op vakantie gaan is tijd voor zichzelf, de partner en vrienden. Iedereen moet dan uitgebreid kunnen genieten van een relaxte vakantie. Blauwe recreanten houden van een luxe omgeving en exclusiviteit. Ze worden graag goed verzorgd of verwend en vinden een goede organisatie en goede faciliteiten erg belangrijk.
Avontuur-lijk en sportief paars	Avontuurlijk paars wil graag iets nieuws beleven of ontdekken in hun vakantie. Gewoon is niet goed genoeg voor deze groep. Ze gaan op zoek naar een bijzondere ervaring. Dat mag een tikje wild zijn - een boomhut of een survivaltent - maar het bijzondere kan 'm ook zitten in het beleven van luxe en exclusiviteit.

Waardering door Nederlandse vakantieganger

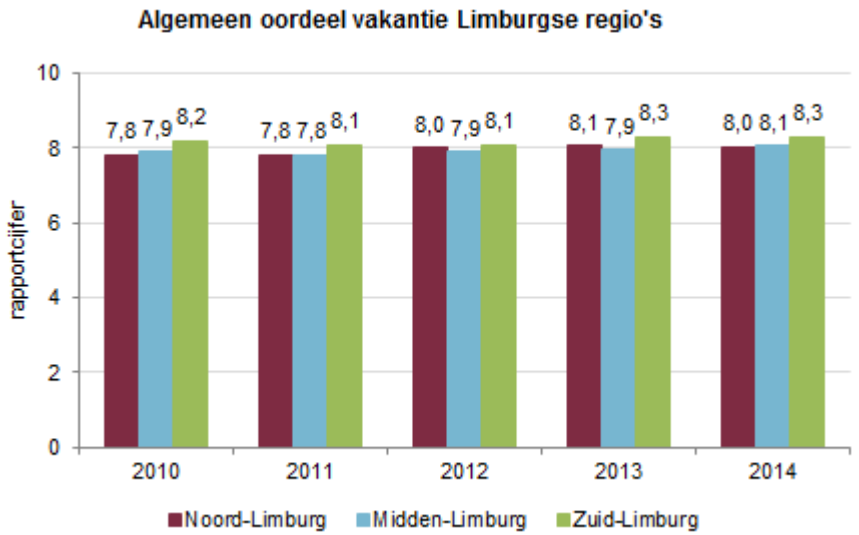

Een vakantie in Limburg wordt in 2014 gemiddeld met het rapportcijfer 8,2 beoordeeld, dit is gelijk aan het Nederlands gemiddelde en net iets hoger dan in 2013, toen het rapportcijfer een 8,1 was. De beoordeling voor Midden-Limburg komt overeen met het gemiddelde voor Limburg, Noord-Limburg scoort 0,1 punt lager en Zuid-Limburg. De afgelopen vijf jaar werd Zuid-Limburg steeds het best beoordeeld van alle Limburgse regio's. Deze waardering ligt ook boven het landelijk gemiddelde.

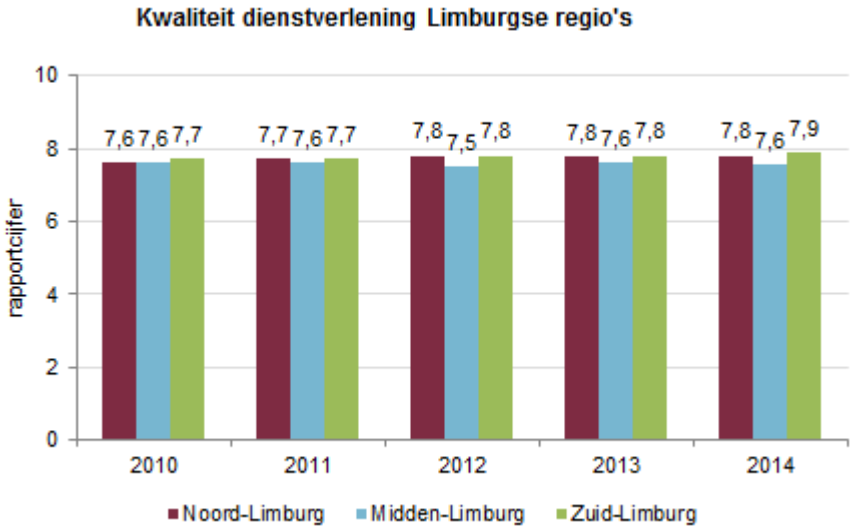

De kwaliteit van de dienstverlening wordt de afgelopen jaren in Noord- en Zuid-Limburg ongeveer even hoog gewaardeerd. Dit cijfer is vergelijkbaar met het gemiddelde voor zowel Limburg als Nederland. Beide regio's scoren al enkele jaren een 7,8; met voor Zuid-Limburg in 2014 een kleine verhoging naar een 7,9. Midden-Limburg scoort wel iets lager dan gemiddeld, maar de kwaliteit van de dienstverlening wordt desondanks de afgelopen jaren met een stabiele 7,6 beoordeeld.

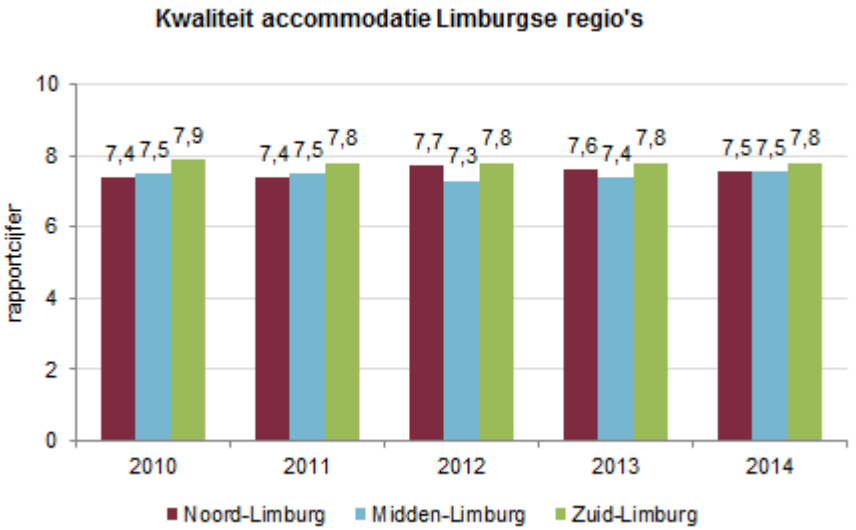

De kwaliteit van de accommodatie wordt in Zuid Limburg de afgelopen jaren duidelijk beter beoordeeld dan in de andere regio's. De waardering van de kwaliteit van de accommodaties in Noord-Limburg en Midden-Limburg ontwikkelt zich positief. De stijging van de waarderingscijfers voor de accommodaties in Noord-Limburg (van 7,4 in 2010 naar 7,7 in 2012) is inmiddels afgevlakt. In 2014 noteerde de Noord-Limburgse accommodaties een 7,5. Even hoog als Midden-Limburg, dat sinds 2012 weer licht stijgende waarderingscijfers voor de accommodaties kent.

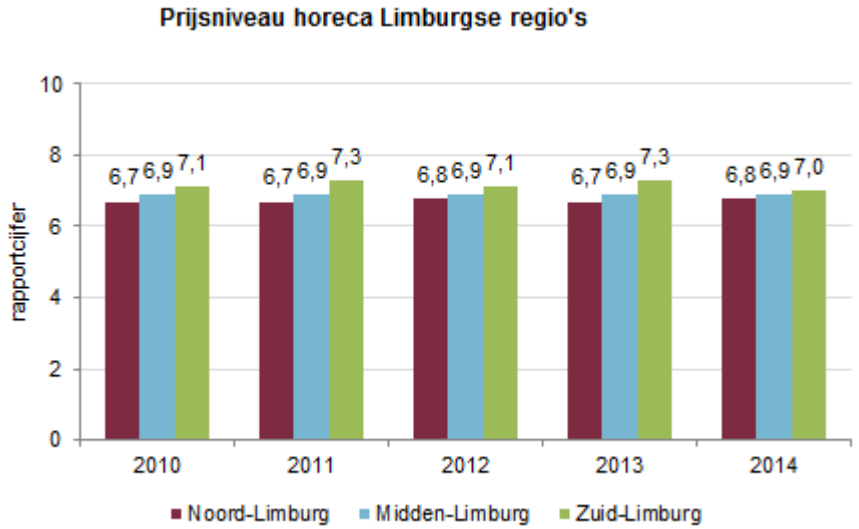

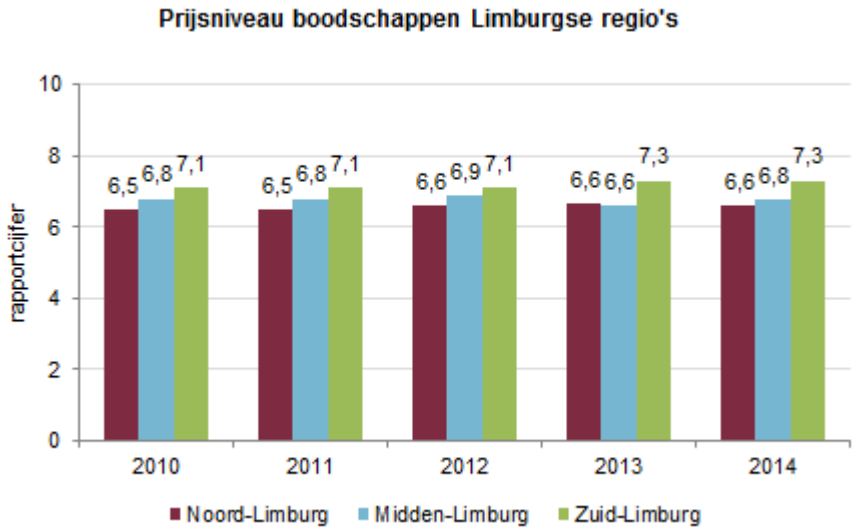

Nederlanders geven het meest uit tijdens een vakantie in Zuid-Limburg. Ze beoordelen het prijsniveau van zowel de horeca als de boodschappen in deze regio ook het meest positief (rapportcijfers respectievelijk 7,0 en 7,3). Het rapportcijfer voor het prijsniveau van de horeca in Zuid-Limburg is in 2014 wel duidelijk gedaald ten opzichte van 2013, toen het nog een 7,3 scoorde. De vakantiegangers zijn het minst te spreken over het prijsniveau van de horeca in Noord-Limburg (6,7). Het prijsniveau van de boodschappen wordt in Noord- en Midden-Limburg lager beoordeeld dan in Zuid-Limburg: respectievelijk met een 6,6 en 6,8.

Een mogelijke verklaring voor het verschil in tevredenheid over de horecaprijzen is de samenstelling van het reisgezelschap. Gezinnen met kinderen tot en met 12 jaar beoordelen het prijsniveau van de horeca gemiddeld lager dan tweepersoonshuishoudens van 35 jaar en ouder. Hetzelfde geldt in grote lijnen voor de beoordeling van het prijsniveau van de boodschappen. Omdat Noord- en Midden-Limburg relatief veel door gezinnen met kinderen bezocht worden ligt de beoordeling op dit aspect hier lager dan in Zuid-Limburg.

Bijlage 1 Bronnen en definities

Voor de Toeristische Trendrapportage Limburg 2014-2015 is gebruik gemaakt van beschikbare landelijke bronnen. In deze bijlage staat per onderwerp welke bron is gehanteerd, op welke periode het onderzoek betrekking heeft, de gehanteerde afbakening/definitie en de doelgroep voor het onderzoek.

Vakanties van Nederlanders (inclusief bestedingen en profiel)

- Bron: Continu Vakantieonderzoek (CVO), NBTC-NIPO Research;
- Onderzoeksperiode: 1 oktober 2013 tot en met 30 september 2014. Voor deze periode zijn vier kwartaalmetingen verricht;
- Informatie over voorgaande jaren is beschikbaar via de CVO Holidaytracker, een online database met daarin alle CVO gegevens over de voorgaande jaren;
- Definitie/afbakening:
  - **Een (toeristische) vakantie** is een bezoek met minimaal één overnachting aan een accommodatie die niet je hoofdverblijf is en die niet in eigen bezit is (niet met een zakelijk motief);
  - **Vakanties op vaste standplaatsen** zijn vakanties in accommodaties die in eigen bezit zijn, zoals een eigen tweede woning, eigen boot, of eigen (sta)caravans op vaste standplaatsen op een camping;
- Doelgroep onderzoek: Nederlanders uit de TNS NIPObase die de afgelopen drie maanden een vakantie in eigen land hebben doorgebracht.
- Het CVO onderscheidt veel logiesvormen, in de Holidaytracker worden de toeristische logiesvormen ingedeeld in vier hoofdcategorieën:
  - Hotel: hotel/motel;
  - Bungalow: zomerhuisje, vakantiehuisje, 2^{e} woning (wel/niet op een park);
  - Camping: stacaravan (geen eigen bezit), tourcaravan/vouwcaravan/ vouwwagen op vaste standplaats (geen eigen bezit), tourcaravan/ vouwcaravan/vouwwagen niet op vaste standplaats, (bungalow)tent op vaste standplaats (geen eigen bezit), (bungalow)tent niet op vaste standplaats, kampeerauto;
  - Overig: pension, B&B, appartement, woning van familie, vrienden, kennissen, woning van particulier (al dan niet op een park), trekkershut, kamphuis, jeugdherberg, kampeerboerderij, volkstuinhuisje, boot en anders.

Vakantie van buitenlanders (inkomend toerisme)

- Bron: Statistiek Logies Accommodaties (SLA), Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS);
- Onderzoeksperiode: kalenderjaren;
- Definitie/afbakening: gasten en overnachtingen van gasten uit het buitenland (zonder nadere uitsplitsing van zakelijk of toeristisch motief) in de volgende accommodaties:
  - hotels, pensions, jeugdaccommodaties (met ≥ 5 slaapplaatsen);
  - kampeerterreinen met toeristische verhuur (met ≥ 20 slaapplaatsen);
  - huisjesterreinen met toeristische verhuur (met ≥ 10 slaapplaatsen);
  - groepsaccommodaties (met ≥ 10 slaapplaatsen).
- Doelgroep onderzoek: verblijfsaccommodaties;
- Volgtijdelijke vergelijkbaarheid: de cijfers over de logiesaccommodaties zijn met ingang van verslagjaar 2012 niet meer geheel vergelijkbaar met eerdere jaren, omdat o.a. de analysemethode is aangepast, verblijfsrecreatie bij de boer is toegevoegd en de ondergrens van huisjesterreinen en groepsaccommodaties is verlaagd van 20 naar 10 slaapplaatsen.

Verblijfsaanbod en bezettingsgraad

- Bron: Statistiek Logies Accommodaties (SLA), Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS);
- Onderzoeksperiode: kalenderjaren;
- Definitie/afbakening:
  - **De netto slaapplaatsbezettingsgraad** is het aantal overnachtingen in een bepaalde periode gedeeld door de beschikbare capaciteit (het aantal slaapplaatsen in de geopende accommodaties) in dezelfde periode.

  In SLA worden de volgende accommodaties meegenomen:
  - hotels, pensions, jeugdaccommodaties (met ≥ 5 slaapplaatsen); hiertoe behoren ook locaties met “bed & breakfast” vanaf 5 slaapplaatsen (pensions)
  - kampeerterreinen met toeristische verhuur (met ≥ 20 slaapplaatsen);
  - huisjesterreinen met toeristische verhuur (met ≥ 10 slaapplaatsen);
  - groepsaccommodaties (met ≥ 10 slaapplaatsen).
- Doelgroep onderzoek: verblijfsaccommodaties;

- Volgtijdelijke vergelijkbaarheid: de cijfers over de logiesaccommodaties zijn met ingang van verslagjaar 2012 niet meer geheel vergelijkbaar met eerdere jaren, omdat o.a. de analysemethode is aangepast, verblijfsrecreatie bij de boer is toegevoegd en de ondergrens van huisjesterreinen en groepsaccommodaties is verlaagd van 20 naar 10 slaapplaatsen.

Werkgelegenheid

- Bron: Vestigingen Register Limburg (VRL), Etil;
- Periode: peildatum 25 maart 2015;
- Definitie: zie bijlage 3 voor de SBI codes die geheel of gedeeltelijk tot de vrijetijdssector behoren binnen de Landelijke R&T Standaard. De grens tussen vol- en deeltijdbanen ligt in VRL op 12 uur;
- Verschil met LISA: Er zijn (kleine) verschillen tussen de LISA-gegevens en de VRL-gegevens. Een belangrijke verklaring voor deze verschillen is dat de LISA-gegevens zijn afgerond op tientallen. Daarnaast is in 2014 een wijziging in de registratie veranderd, waardoor er bij één organisatie met meerdere vestigingen maximaal een vestiging werd geregistreerd. Vanaf 2014 zijn alle vestigingen apart geregistreerd. Dit heeft geen gevolgen gehad voor de analyse.

Leisure Leefstijlen

- Bron: Gastenboek verblijfsrecreatie voor de provincie Limburg van SmartAgent en RECRON (met verrijkte gegevens van het Continu Vakantieonderzoek 2013-2014, NBTC-NIPO Research);
- Onderzoeksperiode CVO: 1 oktober 2013 tot en met 30 september 2014;
- Definitie/afbakening: Nederlandse gasten die in een toeristische accommodatie (en dus niet vaste standplaats) verblijven en op basis van hun profiel ingedeeld worden in leefstijlen. Uitleg van de leefstijlen vindt u in de betreffende hoofdstukken met leefstijlprofielen terug;
- Doelgroep onderzoek: Nederlanders uit de TNS NIPObase die de afgelopen drie maanden een vakantie in eigen land hebben doorgebracht.

Overige bronnen

- Feiten & Cijfers Databank, website Bedrijfschap Horeca en Catering
- KPMG, Hospitality Benchmark, 2014

Bijlage 2 Afbakening R&T werkgelegenheid

In de landelijke R&T standaard is een afbakening gemaakt van de toeristisch-recreatieve werkgelegenheid. Hierbinnen wordt onderscheid gemaakt in zeven groepen. Per activiteit is aangegeven in welke mate de werkgelegenheid wordt meegeteld voor de toeristisch-recreatieve sector (zie kolom 'weging').

Voorbeeld: de werkgelegenheid in de branche 'personenvervoer per spoor' kan niet volledig aan de toeristisch recreatieve sector worden toegerekend, maar een deel ervan komt zeker voort uit toerisme en recreatie.

1. Detail- en groothandel

45194	Handel/reparatie van caravans	100%
46492	Groothandel in watersportartikelen	100%
46493	Groothandel in kampeerartikelen	100%
4730	Benzinestations	10%
47642	Winkels in watersportartikelen	100%
47643	Winkels sportartikelen	100%
47644	Winkels kampeerartikelen	100%
47722	Winkels lederwaren en reisartikelen	30%
47781	Winkels in foto art.	30%

2. Logiesverstrekking

55101	Hotel-restaurants	100%
55102	Hotels, pensions en conferentieoorden	100%
55201	Verhuur van vakantiehuisjes/appartementen	100%
55202	Jeugdherbergen/vakantiekampen	100%
5530	Kampeerterreinen	100%
5590	Overige logiesverstrekking	100%

3. Eet- en drinkgelegenheden (horeca)

56101	Restaurants	100%
56102	Cafetaria's, lunchrooms, e.d.	100%
56103	IJssalons	100%
5630	Cafés	100%

4. Vervoer

4910	Personenvervoer per spoor	10%
4932	Vervoer per taxi	10%
49391	Ongeregeld personenvervoer	100%
5010	Zee- en kustvaart	50%
5030	Binnenvaart (passagiersvaart)	10%
5110	Personenvervoer door de lucht	10%
5222	Dienstverlening voor vervoer water	10%
5223	Dienstverlening voor de luchtvaart	10%
7911	Reisbemiddeling	100%
7912	Reisorganisatie	100%
7990	Informatieverstrekking op het gebied van toerisme	100%

5. Cultuur, recreatie en amusement

5914	Bioscopen	100%
90011	Beoefening van podiumkunst	100%
90013	Circus en variété	100%
90041	Theaters en schouwburgen	100%
90042	Evenementenhallen	100%
91021	Musea	100%
91022	Kunstgalerieën/-expositieruimte	100%
91041	Dieren- en plantentuinen, kinderboerderijen.	100%
91042	Natuurbehoud	100%
93211	Pret- en themaparken	100%
93212	Kermisattracties	100%

6. Sport

85511	Zeil- en surfscholen	100%
85519	Overige sport- en recreatieonderwijs	30%
93111	Zwembaden	30%
93112	Sporthallen, sportzalen	30%
93113	Sportvelden	30%
93119	Overige sportaccommodaties	30%
93121	Veldvoetbal	30%
93122	Veldsport in teamverband	30%
93123	Atletiek	30%
93124	Tennis	30%
93125	Paardensport en maneges	30%
93126	Wielersport	30%
93127	Auto- en motorsport	30%
93128	Wintersport	30%
93129	Overige buitenport	30%
9313	Fitnesscentra	100%
93141	Individuele zaalsport	30%
93142	Zaalsport in teamverband	30%
93143	Kracht- en vechtsport	30%
93144	Bowlen, kegelen, biljarten	30%
93145	Denksport	30%
93146	Sportscholen	30%
93149	Overige binnensport en omnisport	30%
93151	Zwem- en onderwatersport	30%
93152	Roei-, kano-, zeil- en surfsport e.d.	30%
93191	Beroepssportlieden	30%
93192	Hengelsport	100%
93193	Verzorgen van vistochten	100%
93194	Supportersverenigingen	30%
93195	Organiseren van sportevenementen	30%
93196	Overkoepelende organen	30%
93199	Overige sportactiviteiten n.e.g.	30%
93291	Jachthavens	100%

7. Overig

3012	Bouw van sport-/recreatievaart	100%
77111	Verhuur personenauto's	10%
7712	Verhuur en lease van vrachtwagens, autobussen, caravans en aanhangwagens	30%
7721	Verhuur van sport- en recreatieartikelen	30%
7734	Verhuur en lease van schepen	30%
8230	Organiseren van congressen en beurzen	100%
92001	Loterijen en kansspelen	100%
92009	Exploitatie van amusements- en speelautomaten	100%
93299	Overige recreatie n.e.g.	30%
9604	Sauna's, solaria, baden e.d.	100%

Bijlage 3 R&T banen per gemeente

Aantal R&T bedrijven per gemeente

	Aantal R&T banen	Totaal aantal banen	Aandeel R&T banen van totaal banen (%)
Beek	470	9.630	4,9%
Beesel	460	3.420	13,5%
Bergen	420	4.190	10,0%
Brunssum	500	7.130	7,0%
Echt-Susteren	790	11.840	6,7%
Eijsden-Margraten	660	6.940	9,5%
Gennep	1.010	8.520	11,9%
Gulpen-Wittem	930	4.230	22,0%
Heerlen	2.240	54.210	4,1%
Horst aan de Maas	2.090	18.570	11,3%
Kerkrade	1.350	14.730	9,2%
Landgraaf	940	9.570	9,8%
Leudal	780	13.800	5,7%
Maasgouw	760	8.700	8,7%
Maastricht	5.630	71.060	7,9%
Meerssen	300	5.070	5,9%
Mook en Middelaar	410	1.980	20,7%
Nederweert	460	6.100	7,5%
Nuth	230	5.990	3,8%
Onderbanken	120	1.010	11,9%
Peel en Maas	1.200	16.900	7,1%
Roerdalen	430	5.280	8,1%
Roermond	2.420	35.580	6,8%
Schinnen	150	3.130	4,8%
Simpelveld	210	2.160	9,7%
Sittard-Geleen	2.010	49.530	4,1%
Stein	530	9.060	5,8%
Vaals	720	2.360	30,5%
Valkenburg aan de Geul	2.110	6.380	33,1%
Venlo	3.390	57.450	5,9%
Venray	1.090	26.050	4,2%
Voerendaal	240	2.640	9,1%
Weert	1.820	25.580	7,1%

Bijlage 4 Factsheet daguitstapjes 2013-2014

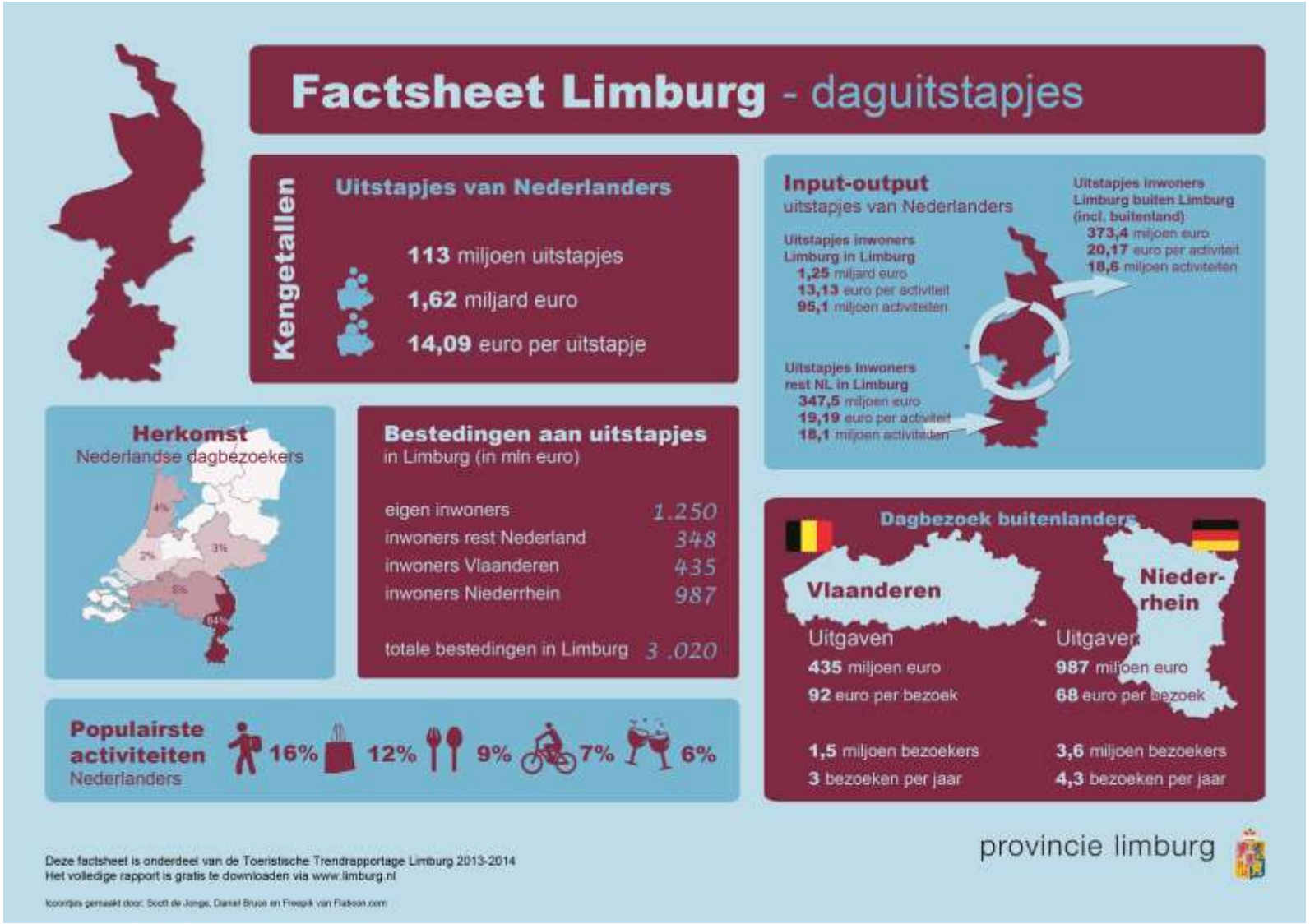

Meerjaren convenant:
VVV Zuid-Limburg en lokale Overheden

ONDERGETEKENDEN:

1. De volledige rechtsbevoegdheid bezittende Regio-VVV "Zuid-Limburg", gevestigd te Valkenburg aan de Geul, kantoorhoudend te (adres:) Walramplein 6 te Valkenburg aan de Geul en ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Maastricht onder nummer 14063449, volgens haar statuten ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar algemeen directeur, mevrouw A.A.J. Niewierra.
   hierna te noemen: "de Regio-VVV";

   en

2. De gemeente Brunssum, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door burgemeester L.M.C. Winants, verder te noemen "de gemeente";

OVERWEGENDE DAT:

1. de Regio-VVV een ideële stichting is, zonder winstoogmerk, die zich ten doel stelt het bevorderen van het toerisme in en naar de regio Zuid-Limburg in de ruimste zin van het woord. De Regio-VVV vervult hiermee een algemeen belang voor de streek.

2. de Regio-VVV vier relatiegroepen heeft, te weten ondernemers, gasten/consumenten, lokale overheden en diverse organisaties

3. de Regio-VVV een eigen verantwoordelijkheid heeft met betrekking tot haar bedrijfsvoering in relatie tot de relatiegroepen ondernemers, gasten/consumenten en diverse organisaties

4. de lokale overheden in het werkgebied van de Regio-VVV in gezamenlijkheid de VVV verzoeken tot het bevorderen van toerisme en recreatie door activiteiten in het algemeen belang te ontplooien zoals verwoord in dit convenant. Een overzicht van de taken in het algemeen belang die behoren tot het bevorderen van het toerisme is opgenomen onder artikel 3, punt 1.

5. de Regio-VVV voor het ten uitvoer brengen van deze taken gefinancierd dient te worden;

6. de gemeenten binnen het werkgebied van de Regio-VVV afspraken met elkaar hebben gemaakt over de financiering van deze taken van de Regio-VVV. De gemeenten zijn daarbij met elkaar een financieringsschema voor de periode 2017-2020 overeen gekomen. De gemeente heeft van dit financieringsschema kennis genomen. Dit schema is gebaseerd op aan de ene kant het aantal inwoners van een gemeente (25% van de VVV financiering) en aan de andere kant de toeristische bestedingen (75% van de VVV financiering) zoals die in het peiljaar 2014 door het bureau ZKA Consultants & Planners zijn gemeten en zijn opgetekend in het rapport *'Bestedingenonderzoek VVV Zuid-Limburg'* van september 2015. De gemeente heeft van dit rapport kennis genomen. De in dit rapport gehanteerde verdeelsleutel vormt de komende periode (2017-2020) de basis.

7. partijen thans de kaders schriftelijk willen vastleggen waarbinnen de gemeente de Regio-VVV voor het uitoefenen van haar taken ter bevordering van het toerisme wil financieren.

VERKLAREN TE ZIJN OVEREENGEKOMEN ALS VOLGT:

Artikel 1: algemene bepalingen

1. De Regio-VVV zal zich inzetten om de toeristisch-recreatieve belangen van de gemeenten in het werkgebied van de Regio-VVV te behartigen conform de intenties zoals deze staan verwoord in dit convenant.

2. De Regio-VVV is lid van VVV Nederland en volgt in die zin dan ook de erkenningeisen, regelingen en reglementen van VVV Nederland.

Artikel 2: Duur en opzegging

1. Deze overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van vier jaar, ingaande op 1 januari 2017 en mitsdien eindigend op 31 december 2020. Minimaal één jaar voor 2020 zal een financieringsvoorstel voor de vervolgperiode (2021-2024) worden ingediend.

Artikel 3: Taken welke de VVV zal uitvoeren ter bevordering van toerisme en recreatie in relatie tot de financiële bijdrage

1. De Regio VVV zal zich inzetten om de hierna volgende taken in het algemeen belang ter bevordering van toerisme en recreatie te verrichten voor de gemeenten gedurende de periode 2017-2020:

Uit te oefenen taken	*Toelichting*
Informatie verzameling	Informatieverzameling over datgene wat toeristisch-recreatief in een betreffende gemeente te doen en te zien is. Deze content wordt opgeslagen in de VVV databank.
Informatie verstrekking	De verzamelde informatie wordt via internet, balies/servicepunten, call center, marketing, perspublicaties, social media, online kanalen en (eventueel) drukwerk) aan de vragers ter beschikking gesteld. Als distributiemodel dient het Customer Journey Model. Zie bijlage 1.
Exploitatie infopunten	De Regio-VVV exploiteert in iedere gemeente één informatiepunt, zijnde een VVV-servicepunt. Uitgangspunt van de servicepuntformule is dat de VVV de formule (producten/logistiek/commissie op verkoop) beschikbaar stelt en de ondernemer de ruimte en de personele capaciteit in ruil voor commissie op verkoop aanbiedt. In Zuid-Limburg zal de Regio-VVV minimaal 4 full service VVV kantoren, bemand met eigen VVV-personeel, exploiteren. Uitgangspunt: één full service VVV kantoor per huidige 'sub-regio's (Parkstad, Heuvelland, Valkenburg, Westelijke Mijnstreek).
Regiopromotie	De Regio-VVV verzorgt de regiopromotie en streeft daarbij de marketingtechnische doelen na zoals verwoord in het collectieve Raadsdocument van januari 2016. Wanneer een gemeente en/of regio extra marketingactiviteiten voor de betreffende gemeente en/of regio wenst, kan dat, maar dan dient dit wel additioneel door de betreffende gemeente gefinancierd te worden.
Evenementen coördinatie	De 18 gemeenten samen maken een jaarlijkse lijst met de ca. 15 evenementen van Zuid-Limburg met de grootste bovenregionale uitstraling in het betreffende jaar. De Regio-VVV zal deze evenementen ondersteunen d.m.v. een uitgebreid, aan de toeristisch-recreatieve markt en de VVV activiteiten gerelateerd, marketing programma. Periodiek worden in overleg met de werkgroep IGOT (intergewestelijk overleg toerisme) afspraken gemaakt over de inhoud van dit marketingprogramma. Criteria bij het opstellen van de jaarlijkse lijst met evenementen zijn: bovenregionale uitstraling van het evenement, promotiewaarde en verwacht bezoekersaantal. Alle overige evenementen worden standaard meegenomen in de agenda en vermeld op de VVV site. Wanneer een gemeente of evenementenorganisatie een evenement d.m.v. een op maat gemaakt marketing programma ondersteund wil hebben dat niet op de bovengenoemde lijst staat, dient de betreffende gemeente of evenementen organisatie daar separaat voor te betalen. De VVV zal daartoe desgewenst een voorstel maken.
Begeleiden projecten	De Regio-VVV ondersteunt de gemeente in de vorm van het begeleiden van projecten, participatie binnen werkgroepen en een stuk algemene advisering. De verhouding in het totaal waarin een gemeente financieel in de VVV participeert is daarbij richtinggevend voor de mate waarin de VVV de gemeente ondersteunt.
Regionale samenwerkings-verbanden	De Regio-VVV ondersteunt de regio's Heuvelland, Parkstad Limburg, Westelijke Mijnstreek (inclusief Echt-Susteren), Valkenburg a/d Geul in de vorm van het begeleiden van projecten, participatie binnen werkgroepen en een stuk algemene advisering. De verhouding in het totaal waarin een regio (als optelsom van de aldaar gelegen gemeenten) financieel in de VVV participeert, is daarbij richtinggevend voor de mate waarin de VVV de betreffende regio ondersteunt.

2. De gemeente zal jaarlijks aan de Regio-VVV een bedrag toekennen dat de Regio-VVV in staat stelt de taken in het algemeen belang ter bevordering van toerisme en recreatie uit te oefenen. Hiervoor is voor elke gemeente een bedrag vastgesteld, gebaseerd op de afgesproken grondslag. Dit bedrag is opgenomen in het financieringsschema 2017-2020. Zie daartoe ook 'overwegende dat: punt 6.'

3. Indien de gemeente gedurende de looptijd van deze overeenkomst specifieke activiteiten wenst die niet vallen onder de hiervoor genoemde taken van de Regio-VVV in het algemeen belang ter bevordering van toerisme en recreatie, zoals verwoord onder artikel 3 punt 1, kunnen hiervoor aparte afspraken worden gemaakt.

4. Deze afspraken (artikel 3.3) worden verricht tegen een separaat met de VVV overeen te komen bijdrage.

5. Krachtens het voorgaande is de bijdrage voor de gemeente voor de periode 2017 tot en met 2020 berekend op:

2017: € 50.458,00
2018: € 54.650,00
2019: € 58.988,00
2020: € 63.479,00

Deze bedragen zijn exclusief 21% BTW (verrekenbaar met BTW compensatiefonds).

6. De gemeente zal haar bijdrage, indien de vigerende regels binnen de betreffende gemeente dit toelaten, telkens bij vooruitbetaling voldoen in twee gelijke halfjaarlijkse termijnen. De eerste termijn vervalt op 15 januari van het betreffende jaar. De tweede termijn vervalt op 15 juli van het betreffende jaar.

Artikel 4: (Financiële) verantwoording

1. De Regio-VVV draagt zorg voor een deugdelijk ingerichte administratie. Per kalenderjaar zal de Regio-VVV rekening en verantwoording afleggen aan de hand van een jaarrekening en een jaarverslag. De verantwoording dient vergezeld te gaan van een verklaring van een registeraccountant en voor 1 oktober van het volgende jaar bij de gemeente te worden ingediend.

2. De verantwoording dient een specificatie te bevatten van:
   - de uitgevoerde taken zoals verwoord in het schema onder ‘artikel 3, punt 1’;
   - eventueel overige verrichte activiteiten.

3. De Regio-VVV zal haar werkzaamheden daarnaast ook generiek toelichten door een ten minste één maal per jaar verschijnende nieuwsbrief en een financieel jaarverslag (zie hiertoe ook artikel 4, punt 1). De uitgevoerde taken in het algemeen belang ter bevordering van het toerisme zullen bovendien, indien de gemeente dit wenst, jaarlijks bestuurlijk dan wel ambtelijk met de directie van de Regio-VVV worden besproken. Desgewenst is het mogelijk dat de VVV in een aparte bijeenkomst met Raadsleden dan wel Commissieleden een toelichting verzorgt met betrekking tot de voortgang van de uitvoering van de taken in het algemeen belang ter bevordering van het toerisme.

   Daarnaast vindt periodiek op regionaal niveau terugkoppeling plaats inzake de voortgang van de uitvoering van de taken in het algemeen belang ter bevordering van het toerisme,

Artikel 5: monitoring en evaluatie

1. De uitvoering van de taken in het algemeen belang ter bevordering van het toerisme door de Regio-VVV zal niet alleen beoordeeld worden naar uitvoering, maar ook naar ‘rendement’. Daartoe zijn de onderstaande beoordelingsindicatoren opgesteld welke gehanteerd zullen worden om de uitvoering van de hiervoor genoemde taken de Regio-VVV te monitoren.

Taken in het algemeen belang ter bevordering van het toerisme	Monitoringinstrument	Hoe wordt de monitoring uitgevoerd?
Informatieverzameling Informatieverzameling over datgene wat toeristisch-recreatief in een betreffende gemeente te doen en te zien is. Deze content wordt opgeslagen in de VVV Databank	Periodieke check of de T/R data van de regio in de databank (met als output meetinstrument de website) staan opgenomen	Er wordt nagegaan of minimaal de volgende gegevens in de databank staan opgenomen (test via publicatie op de website): - Attracties (voor zover aangesloten) - Door een gemeente te benoemen bezienswaardigheden - T/R interessante evenementen - Aangesloten verblijfsaccommodaties
Informatieverstrekking De verzamelde informatie wordt via internet, balies/servicepunten, call center, marketing, perspublicaties, social media, online media en (eventueel) drukwerk, mobiele media aan de vragers ter beschikking gesteld	- Een periodiek onderzoek naar de performance van de VVV frontofficePeriodieke check of de T/R informatie correct staat weergegeven op internet en in publicaties.	- De performance van de VVV dient stabiel te zijn. - Het aantal unieke bezoekers aan de website dient stabiel te zijn.
Exploitatie infopunten De Regio-VVV exploiteert in iedere gemeente één informatiepunt, zijnde een VVV-servicepunt. In Zuid-Limburg zal De Regio-VVV minimaal 4 full service VVV kantoren, bemand met eigen VVV-personeel, exploiteren.	- Iedere gemeente dient te beschikken over een volwaardig VVV Servicepunt met een informatiezuil. - Binnen een viertal gemeenten verdeeld over de vier regionale 'units' dient een full service VVV kantoor gevestigd te zijn.	- Check per 31/12/2017 of ook daadwerkelijk iedere gemeente beschikt over een en of de VVV daarnaast beschikt over 4 full service VVV kantoren verspreid over de 4 regionale 'units'. -
Regiopromotie De Regio-VVV verzorgt de regiopromotie zoals beschreven in de nota 'Voorstel voor gemeentebesturen inzake nieuwe convenantperiode (2017-2020) VVV Zuid-Limburg' Wanneer een gemeente en/of regio extra marketingactiviteiten voor de betreffende gemeente en/of regio wenst, kan dat. De Regio-VVV zal dan hierover met de betreffende gemeente of regio in overleg treden.	- Naamsbekendheid dan wel populariteit toeristische regio Zuid-Limburg - Jaarlijkse check of het Activiteitenplan conform de beleidslijnen zoals verwoord in de nota 'Voorstel voor gemeentebesturen inzake nieuwe convenant periode (2017-2020) VVV Zuid-Limburg' van januari 2016 wordt uitgewerkt - De beoordeling van de separaat voor een gemeente verrichte werkzaamheden is aan de betreffende gemeente	- Uit kostenoverwegingen wordt getracht om de naamsbekendheid te distilleren uit de trendrapportages zoals Provincie Limburg die laat uitvoeren. De naamsbekendheid dient minimaal gelijk gebleven te zijn. - Periodiek wordt nagegaan of het activiteitenplan conform de afspraken is uitgevoerd.

Taken in het algemeen belang ter bevordering van het toerisme	Monitoringinstrument	Hoe wordt de monitoring uitgevoerd?
Evenementen coördinatie De 18 gemeenten samen maken een jaarlijkse lijst met de ca. 15 evenementen van Zuid-Limburg met de grootste bovenregionale uitstraling in het betreffende jaar. De Regio-VVV zal deze evenementen ondersteunen d.m.v. een uitgebreid, aan de toeristisch-recreatieve markt en de VVV activiteiten gerelateerd, marketing programma. Jaarlijks worden in overleg met de werkgroep IGOT (inter gewestelijk overleg toerisme) afspraken gemaakt over de inhoud van dit marketingprogramma. Criteria bij het opstellen van de jaarlijkse lijst met evenementen zijn: bovenregionale uitstraling van het evenement, promotiewaarde, , baat bij steun en verwacht bezoekersaantal. Alle overige evenementen worden standaard meegenomen in de agenda en vermeld op de VVV site. Wanneer een gemeente of evenementenorganisatie een evenement d.m.v. een op maat gemaakt marketing programma ondersteund wil hebben dat niet op de bovengenoemde lijst staat, dient de betreffende gemeente of evenementen organisatie daar separaat voor te betalen. De VVV zal daartoe desgewenst een voorstel voor maken.	- Tevredenheid over de inzet van de VVV vanuit de evenementen organisatie	- Bevraging van de organisatie die steun kreeg na afloop van de inzet door de VVV, waarbij de dienstverlening van de VVV met betrekking tot de met haar afgesproken marketingtaken wordt bevraagd. Daarbij wordt de vooraf met de VVV afgesproken dienstverlening gematched met de aangeboden dienstverlening.
Begeleiden projecten De Regio-VVV ondersteunt de gemeente in de vorm van het begeleiden van projecten, participatie binnen werkgroepen en een stuk algemene advisering. De verhouding in het totaal waarin een gemeente financieel in de VVV participeert is daarbij richtinggevend voor de mate waarin de VVV de gemeente ondersteunt.	Mate van tevredenheid over de wijze waarop de VVV inbreng heeft geleverd.	Kwalitatief onderzoek door middel van periodieke interviews (ca. 1 x per jaar) met de portefeuillehouders toerisme (eventueel gedelegeerd naar een ambtelijke collega) en de directie van de VVV inzake de kwalitatieve en kwantitatieve ondersteuning door de VVV

Regionale samenwerking De Regio-VVV ondersteunt de regio's heuvelland, Parkstad Limburg, Westelijke Mijnstreek (inclusief Echt-Susteren), Valkenburg a/d Geul in de vorm van het begeleiden van projecten, participatie binnen werkgroepen en een stuk algemene advisering. De verhouding in het totaal waarin een regio (als optelsom van de aldaar gelegen gemeenten) financieel in de VVV participeert, is daarbij richtinggevend voor de mate waarin de VVV de betreffende regio ondersteunt.	Mate van tevredenheid over de wijze waarop de VVV inbreng heeft geleverd.	Periodieke evaluatie door middel van een interview met de voorzitter van het portefeuillehouders overleg toerisme dan wel de programmalijn toerisme (eventueel gedelegeerd naar een ambtelijke collega) inzake de kwalitatieve en kwantitatieve ondersteuning door de VVV

2. De periodieke monitoring van de uitvoering van de taken in het algemeen belang ter bevordering van toerisme en recreatie evenals de evaluatie van de uitvoering van taken gedurende de komende periode, zoals deze wordt opgestart in 2017, zal worden begeleid vanuit het IGOT (Intergewestelijk Overleg Toerisme) in nauw overleg met de overlegstructuren van de verantwoordelijke portefeuillehouders in de regio's.

Artikel 6: inspelen op ontwikkelingen

De toeristisch-recreatieve sector is geen statisch geheel. In tegendeel. De toeristische bedrijfstak, inclusief het intermediaire veld waarin VVV's werkzaam zijn, is een zeer dynamische omgeving alwaar zich in een snel tempo steeds nieuwe ontwikkelingen voltrekken. Gedurende de looptijd van deze overeenkomst kunnen zich dan ook (markt)ontwikkelingen voordoen die van de Regio-VVV een koerswijziging vragen met betrekking tot het door haar te voeren beleid en de voor de gemeente uit te voeren taken in het algemeen belang ter bevordering van toerisme en recreatie zoals verwoord in dit convenant. Mochten zich gedurende de looptijd van dit convenant ontwikkelingen voordoen die een significante aanpassing van het VVV-beleid vragen dan zal de VVV een nieuw beleidsprogramma indienen bij het Intergewestelijk Overleg Zuid-Limburg (IGOT) en deze koerswijziging eveneens voorleggen aan de overlegstructuren van de verantwoordelijke portefeuillehouders van de regio's in Zuid-Limburg. Na akkoord door beide gremia kan de koerswijziging doorgevoerd worden met eventuele aanpassing van het nu voor liggende convenant zoals dit met de gemeente is overeengekomen.

Artikel 7: Tekortkoming

In geval van niet nakoming door één der partijen van één of meer taken/verplichtingen die krachtens deze overeenkomst of de wet op hem of haar rusten, heeft de wederpartij het recht om na een ingebrekestelling de overeenkomst te ontbinden, onverminderd het recht van de wederpartij om nakoming van de overeenkomst en/of schadevergoeding te vorderen. Daarbij gelden evenwel de volgende ontbindende voorwaarden:

- De VVV dient de mogelijkheid tot herstel geboden te worden voor de periode van minimaal één jaar
- Wanneer 90% van de taken zijn uitgevoerd, dan dient toch 100% van de vergoeding betaald te worden.

Artikel 8: Geschillen & Rechtskeuze

1. Alle geschillen welke mochten ontstaan naar aanleiding van de onderhavige overeenkomst dan wel uit nadere overeenkomsten welke hieruit voortvloeien, zullen worden beslecht door de rechter welke krachtens het Nederlands Burgerlijk Procesrecht bevoegd is.

2. Een geschil wordt geacht aanwezig te zijn, zodra een der partijen dit bij deurwaardersexploot of aangetekend schrijven aan de wederpartij meedeelt.

3. Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.

Artikel 9: Afwijkingen

Van deze overeenkomst kan door partijen slechts schriftelijk worden afgeweken.

Aldus in tweevoud opgemaakt en ondertekend te

"Gemeente"	"Regio-VVV"
Plaats : Brunssum	Plaats : Valkenburg aan de Geul
Datum : 15 juni 2016	Datum :
Naam : L.M.C. Winants	Naam : A.A.J. Niewierra
Functie : burgemeester	Functie : Algemeen Directeur
Handtekening: _____	**Handtekening:** _____

G R I F F I E GEMEENTE * BRUNSSUM
Overzicht verzoeken ex art 43 RvO 2017
raadsvergadering d.d. 20-06-2017

Nr.= jr/art 43/nr.	Datum brief	Datum verseon	Verseon	Fractie	Afzender	Onderwerp/vragen	Ontvangst griffie	Verstuurd naar vakafd. B&S	Antwoord in college	Datum publicatie	Raadsagenda
17/art 43/03	17-01-17	17-01-17	706781	Lijst Borger	Dautzenberg	Vragen tentoonstelling en interview Chapeau	17-01-17	17-01-17	Tussen-bericht + 6-6-17	12-06-17	20-06-17
17/art 43/11	20-04-17	20-04-17	727883	PAK	Houben	Houtrook	20-04-17	24-04-17	Tussen-bericht		
17/art 43/12	25-04-17	28-04-17	729682	PAK	L'Espoir	Kosten milieuonderzoek	26-04-17	01-05-17	23-05-17	12-06-17	20-06-17
17/art 43/13	30-04-17	01-05-17	729950	PAK	L'Espoir	Honden uitlaatplekken	01-05-17	02-05-17			
17/art 43/14	30-04-17	01-05-17	730144	PAK	Trommelen	Voetpad De Kling	01-05-17	02-05-17			
17/art 43/15	14-05-17	15-05-17	733354	PAK	L'Espoir	Niet openbaar: gronddossier Palmen	14-05-17	15-05-17			
17/art 43/16	14-05-17	15-05-17	733482	PAK	Trommelen	Emma shoes	14-05-17	15-05-17			
17/art 43/17	16-05-17	17-05-17	734763	PAK	L'Espoir	Rombouts college	17-05-17	17-05-17			
17/art 43/18	22-05-17		736062	PAK	Trommelen	Emma 2	22-05-17	23-05-17			